SACRORUM
CONCILIORUM
NOVA,
ET AMPLISSÎMA COLLECTIO.
TOMUS PRIMUS.

—lvr

SAC RO KU M
CONCILIORUM
NOVA, ET AMPLISSIMA COLLECTIO.

IN QJT A P R Æ T E R F? A Q_U Æ .

Ph il * l a b b e ü s , e t g a b r . c o s s a r t ius s j .

Er nyviffime Nicolaus Colsti *in luctm t'didere*

EA OMNIA INSUPER SUIS IN LOCIS OPTIME DISPOSITA EXHIBENTUR, QUÆ

JOANNES DOMINICUS MANSI

LUCENSIS, CONGREGATIONES MATRIS DEI EVULGAVIT. '

E D I T f0 NOVISSIMA

A β EO DEM TAT 7? E *MAH S' I.*

POTISSIMUM FAVOREM ETIAM ET OPEM PRAESTANTE '

EM.M0 CARDINALI DOMINICO PASSIONEO

SÀNCTÆ .SEDIS APOSTOLICÆ BÏBL1OTH EC ARIO,

ALIISQUE ITEM ERUDITISSIMIS VIRIS MANUS AUXILIATRJCES FERENTIBUS, CURATA.

Novorum Conciliorum, novorumque Documentorum Additionibus locupletata
Ad MSS Codices Vaticanos , Lucenfes, ajjoique- receniira, A perfe&a.

ACCEDUNT ETIAM NOTE, ET DISSERTATIONES QUAMPLUR.IMÆ, qUE in CETERIS EDITIONIBUS DESIDER.ANTU &.

TOMUS PRI MUS.

initiis Ærœ Chrifiianœ ad lAnnum CCCIl·^.

FLORENT IÆ

M D C C *L* I X.

EXPENSIS ANTONII ZATTA VENETI.

(Editio ***illata ad EJir^mh pri>u ipn*** *amplum ab* ***Huhfrto H- Itrr.*** *Bibliopola,* ***i ia Jidu BernardPtlurt Pttnfiü M D CCCf I*** *)*

/

EORUM QUÆ TOMO 1. CONCILIORUM
COMTINENTU R.

Quæ hoc indice notata funt, huic noftrx editioni noviter aceefl'ere.

ANNO CHRISTI

'DRæfatjo prior Dîonyfii Λ Exigui ki fuam canonum colleétionem.. cola.
Ejufdem Prxfatio altera iû/uam canonum colleôionem. 3.
Ejufdem Prxfatio in fuam colleéfionem decretorum.
Prxfirio Ifidori Mercatoris. 5
Ordo celebrandi Concilii ex Concilio Toletano IV. 1 o.
Exhortatio ad principem , five via regia. 15.
Prxfatio decaftîcha conciliorum. 19.
J3.&52 *Synodus ^pojlplorum quadruplex.* 21.
Earum tertia Gr. Lat. tx libello .Synodico. 25.
Canones Apôfloïorum Gr. Lat. LxxxiV.
Gentiana llervcto interprete. 29.
Canones Apoftolorum !.. Latine, interprete Dionyfio Exiguo . 49-
56. *Synodus Antiochena Apoflolorutn. 6y.*
VITA SANCTI PETRI. *69.*
Ejufdem S. Petri uecretum. 71.
TraéfatuS de primatu Roraanx Ecclefix. ibid.
67. VITA SANCTI LINI PAPÆ. 79·
78. VITA SANCTI CLETIPAPÆ. 81.
91. VITA SANCTI CLEMENTIS PAPÆ I. 83.
In epiftolas decretales Roman. Pontificum Prxfatio. 84. &ieq.
Clementis I. epiftola 1. ad Jacobum fratrem Domini. 91.
Eadem Gr. & Lat. ex recenfione P. Couftant. ut.
EjufdcmClcmentis epiftolx ILIII. IV. & V. 125. & ieq.
Ejufdem Clementis epiftolx VI. & VII. noviflime a Wetftennio vulgatr. 144.&151.
P. Manii in fuperiores epiftolas annOtatig. 157·

ANXO CHRISTI

Ejufdem Clementis decreta. 158.
Prxccpta S. Petri ab eodem Clemente defcripta. 147.
Veterum teftimonia de Clemente & ejus fcriptis. ido.
Monitum P. Couftant in Clementis epiftolam ad Corinthios . 166.
Clementis ad Corinthios epiftola I. Gr. Lat. 171
Admonitio P. Coudant in Clementis epiftolam II. ad Corinthios. . 215.
Clementis I. Epiftola II. ad Corinthios. Gr. Lat. 222.
Fragmenta fuperiorum epiftolarum, feu aliorum operum apud veteres relicta. 230.
Patricii Junii in priorem ad Corinthios epiftolam notat . 235.
De Clementis & ejus epiftolarum tempore, Godefi Vendclini divinatio. 250.
In Conftitutiones Apoftolicas adnotatio critica & chionologica. 254.
Conftitutionum Apoftolorurti, au&ore Clemente Romano Pontifice, libri VIII. Gr.Lat. 258.
Index capitum Conftitutionum Apoftolorum Gr. Lat. ibid.
102. VITA SANCTI ANACLETI PAPÆ; 597-
Ejufdem Pontificis epiftolx III 598. & feq.
Ejufdem decreta duo. *6*22.
VITA SANCTI EVARISTI PAPÆ. ibid.
Ejufdem duxepiftolx. 823.&feq.
Ejufdem decreta duo. 631.
119· VITA SANCTI ALEXANDRI PAPÆ I. 6??·
Ejufdem epiftolx III. *634.*& icq.

Ejuf-

ANNO CHRISTI

Ejufdc^Jecretum unqm. 647.
I ?5' *Concilium Siculum.* ibid.
VITA SANCTI S1XTI PAPÆ I. *49.
Ejufdem epiftola:duae. 650.&feq.
Ejufdem decretum unum. 656.
VITA SANCTI TELESPHORI PAPÆ. ...ibid.
Ejufdem epiftola una. 657.
SynAius Romana Gr. Lat. ex Synodi-(0. 662.
VITA SANCTI HYGINII PAPÆ. 663.
Ejufdem epiftola:dux. 664. &leq.
Ejufdem decreta qiiinque. 669;
I 56 *Conciluvn 'Pergamenie.* 669.
VITA SANCTI PH PAPÆ 1.67°.
Ethtfdem epiftolfi quqtuor. 67Ï.
Ejuidem decreta decern. 679.
I 6e. *Coiicii:u·η ℘ ientale.* 681.
VITA SANCTI ANICE11 PAPÆ. 682.
Ejufdem epiftola una. 083.
Synodus Romana Gc. Las. ex Synodico. 686.
VITA SANCTI SOTERIS PAPÆ. 6S7.
Ejuidem epiftolx dux. 688. & feq.
Ejufdem decreta quatuor. 691.
'73- *Concilium Hierapolitanum.* ibid.
'77- VITA SANCTI ELEUTHERII PAPÆ. 694-
Ejufdem epiftola I. 695.
Ejufdem epiftola altera, feu re feriptum ad Lucium Britanniae regem. 698.
I9Î. VITA SANCTI VICTORIS PAPÆ. 699.
Ejufdem epiftolx quatuor. 700.
Synodus incerti loci in Gracia. & ieq.
Aflemani cenfura in epiftolam Synodicam ejufdem Concilii. 708.
T07 *Concilium Romanum.* ^O().
Idem Gr. Lat. 725.
Palafltnum five Ca/drienfe. 7°9.
Idem Gr. lat. 726.
idem ex Raiuzri Collethone.
Ponticum Jrve Ajtaticum. 7*5.
Idem Gr. Lac. 727.
Gallicum /tvc Iugdunenfe. 7«5.
Jdfm Gr. /.at. 7*6.
Idem ex Beluzn ColleHunt. 7*5.
Ofroenum. 7*9.
Idem Gr. lat. 727.
AJiaticum Jive Epbejmum reprobatum. 719.
Idem (μ. fat. 725.
Idem 'ex Baluzn Colleflione. 719.
Lugduntnfe ahud Gr. Lat. 7B.

HierapoHtanum Gr. lat. ibid.
Acbtilanecm Gr. Let.' 7M.
Galicanum Gr. Lat. 7M.
Hierofblymitanum Gr. Lat.
Mefjpotamictmt^ Gr. Lat. 727.
Rapianum alterum Gr. Lat 728.
Romanum 111. Gr: Lat. ibid.
VITA SANCTI ZEPHYRINI PAPÆ I. ibid.
Ejufdem epiftolx dux. 730. & feq.
Concilium Africanum de rebaptizanda improbatum. η^.
Concilium Cartbaginenfe Jl. fubdjfgrip-Pin°. 735.
VITA SANCTL CALLISTI PAPÆ I. ibid.
Ejufdem Epiftolx dux. 737. & feq.
Ejuidem decretum unum. 746.
2^. VITA SANCTI URBANI PAPÆ I. 747.
Ejufdem Epiftola una. 748*
130. *Concilium Alexandrinum.* 754.
231. VITA SANCTI PONTIANI PAPÆ. 755.
Ejufdem epiftolx duz. 756. & feq.
235. *Conciliurh Alexandrinum.* 762.
235- VITA SANCTI ANTERI PAPÆ. ibid.
Ejufdem epiftola unica. 763.
2}6. VITA SANCTI FABIANI PAPÆ. 7^9.
Ejufdem epiftolar tres. 77i.&feq.
Ejufdem decreta decem. 7S5.
237- *Concilium Romanum.* 787.
240. *Lambe(lienum.* ibid,
247. *Arabicum.* ibid.
243. *Boftrenum, 6* Arabicum Gr. let. ex S-ynodico.* ibid.
245. *Concilium Afiaticum.* 789.
2)O. *Concilium. Acbajx.* ibid.
Interregnum Pontificium unius anni ibid.
Sanrti Cypriani epiftola a4 flerum Romanum. 793.
Epiftola cleri Romani ad clerum Cartbaginenfem. 794.
Epiftola tres S. Cypriani ad clerum Romanum. 795. & feq.
Epiftolar dux cleri Romani adS. Cyprianum. 799. & *feq.*
I50. *Romanum Concilium, vacante [ede.*
5i. VITA SANCTI CORNELII PAPÆ. 806.
Ejufdem epiftola: fex. 811. &fcq.
Tertia Gr. Lat. cum notis P. Coudant. 818.
Ejufdem epiftola VII. ex Baluzio. 832.
S. Cypriani epiilolac IX. 833.

Dc-

T O M I P R I M I.

ANNO CHRISTI

Decretum Cornelii Papæ *64·
Concilium Carthaginense I. ibid.
1JI. *Romanum I.* 865.
*53·** *Romanum II.* ibid.
Italicum. S67.
ajr. *Carthaginense II.* ibid.
Synodic* ad Cornelium Papam. 86Î.
Synodi tres ex libello Synodica Gr. Lat.
I. Romana, Cornelii
II. Carthaginensis, Cypriani
III. Antiochena Demetrii.
Eadem ex Baluzii Collectione. ibid.
*53 VITA SANCTI LUCII PAPÆ. 874.
Epiftola S. Lucii Papae. 87$.
S. Cypriani ad eundem epiftola. 881.
Decreta tria Lucii Papæ. 882.
Decretum alterum Lucii Papæ. 884.
*55· VITA SANCTI STEPHANI PAPÆ I. ibid.
Ejufdem epiftolæ duæ. 885.
S. Cypriani ad Stephanum Papam I. epiftolæ duæ. 895.
Concilium Africanum I. fub Stephano. *99·
*55· ... 253. Epiftola S. Cypriani. 4900.
Altera ejufdem. 902.
Tertia ejufdem. 904
Concilium Africanum II. fub Stephano. 90$.
256. *55· Epiftola S. Cypriani. 906.
Concilium Iconiense. 910.
Epiftola Firmiliani ad S. Cyprianum. 911.
Concilium Synadense. 9*i.
Carthaginense I. fub Stephano. ibid.
Epiftola Synodica Sancti Cypriani. 923·
Carthaginense II. fub Stephano. 925.
Epiftola S. Cypriani ad Stephanum Papam. 9*6.
Ejufdem ad Pompejum. 918.
Synodus Romana Gr. Lat. 931.
Eadem ex Baluzii Collectione. ibid.
Tractatus Urfini monachi Afri adverfus baptifmum hæreticorum.
In eundem notæ Nicolai Rigaltii. 949·
Carthaginense III. fub Stephano reprobatum. 951.
Idem Gr. Lat. cum notis Zonaræ, præmiffa epiftola S. Cypriani. pg-j
Concilium Africanum qqi
*57· VITA SANCTI SIXTI PAPÆ
*57· II. ??3·

Ejufdem epiftolæ duæ. 995. & feq.
Ejufdem decreta duo. 1000. & feq.
258. *Concilium Narbonense,* 1001.
Concilium Romanum. ibid.
258; VITA SANCTI DIONYSII PAPÆ. 1007.
Ejufdem epiftolæ duas. 1004.
Epiftolarum, iby feriptorum, quæ ad Dionyfium Papam attinent, notitia, & fragmenta. 10^9.
263. *Concilium Romanum.,* 1015.
Alexandrina; Synodi due, Gr. Lat. 1018.
Epiftola canonica S. Dionyfii Alexandrini, Gr. Lat. ibid.
Epiftola canonica S. Gregorii Thaumaturgie Gr. Lat. 1023.
Expofitio fidei ejufdem S. Gregorii, Gr. Lat. 1030.
Eadem fides S. Gregorii majoris ex veteri interpretatione. 1031.
264. *Concilium Antiochenum I.* ibid.
Synodica ad Paulum Samofatenum, Gr. Lat. J°33·
Epiftola Sancti Dionyfii Alexandrini adverfus Paulum Samofatenum, Gr. Lat. »039.
Pauli Samofateni decem quæftiones cum refponfionibus Sancti Dionyfii Alexandrini Gr. Lat. 1047;
270. ... 169. *Concilium Antiochenum II.* 108p.
Obfervatio P. Antonii Pagii. *ibid.*
Synodica ad Dionyfium Papam. 1092Î
Eadem Gr. Lat. 1095.
Synodus eadem Antiochena Gr. Lat. ex Synodic. 1099.
Eadem ex annalibus Eutychii patriarchæ Alexandrini. 11oj.
Additio ad Concilium Antiochenum II. ex Baluzio. *ibid.*
170. VITA SANCTI FELICIS PAPÆ I. 1103.
Ejufdem epiftolæ tres. iioj. & feq.
Fragmentum epiftolæ IV. Gr. Lat.
75· VITA SANCTI EUTYCHIANI PAPÆ. 1115.
Ejufdem Epiftolæ duæ. 1117. & feq.
Ejufdem decreta decem. iuj.
Mesopotamice Synodus ex libello Synodico Gr. Lat. lie8.
»·77· Acta difputationis Archelai cum Manete, cum Notis Laurentii Alexandri Zagagni. 1129. & 1141.
Fragmentum ejufdem difputationis Gr. Lat. m6.
2β}. VITA SANCTI CAII PAPÆ. »229.

·Epi

SYLLABUS TOMI PRIMI.

ANNO CHRISTI Epiftbla Caii Papx decretalis^ uni

X96. V1TA SANCTI MARCELL1NI PAPÆ. "37.
Ejufdem epiftolx dux. 1139. « fCil.
Synodui incerti loci. **45.
Aflemani Cenfura m epiftolam ejufdem Synodi. Ib|d.
Concilium Cirtenfe in Nwnid». I247'

ANNO CHRISTI, ?O3. *> *S.ùn>cffenum:* 1x50.
/M/.JOJ. VITA SANCTI MARCELLI PAPÆI. «W
3°4- Ejufdem epiftolx dux. I16x. « fcq.
Ejufdem decretum. ,*7®.
Concilium ^lutincnfc. *Ibld.*
Cnnencs XV. Tetri Alexandrini dc p«nitentia Gr. Lat. »M ibid.

JOANNES DOMINICUS MANSI
IN HANC EDITIONEM.
PRÆFATIO.

PLENA { jdiifolutaque Conciliorum omnium quotquot in catholica .Ecclefià habita font colleftio quantae Iit utilitatis , quantique ad omnem ecclefiaiticam eruditionem comparandam momenti , verbis exponere neque poflum , neque potuerim , praeiens inftitutum meum in hoc argumento ut diutius immorarer permitteret › cum praefertim provinciam iftam jam occuparim ante me viri plures doeiflimi in luculentis illis praefationibus, quas coileftionibus a fe adornatis praemiferunj , eafque praefationes legendas Leéloribus offeram . in apparatu noviffimae hujus noftrae editionis mox promeudo . In his etiam praeterquam quod utilitas inilituti hujus verbis ampliffimis exaggeratur, diligens etiam lingularum , quae huc ufque paruerunt Conciliarium complexionum catalogus inftituitur, ut novum hic dare indicem , nec juvet, nec res ipfa poflulet. Unum eff· quod ex me harum' rerum ftudiofi leftorcs expoffulant, ut novae hujus editionis confilium , oeconomiam , ratdoçeiTique totam exponerem , quod ffatini praeffandum aggredior.

Inter eas, quae huc ufque lucem afpexerunt nulla amplior, uberiorque Conciliorum colleflio prodiit fupra novam illam Labbci editionem Venetiis a Viro erudito Nicolao Cpleti, typographi fratre , curatam , in qua praeter ea omnia , quae Labbeus dederat, caetera etiam inferta fuqt , live quae Harduinus adjecerat , five quae Baluzius , de la Lande , Martenc , Dachcrius , Mabillonius , Beflin, aliique adjecerunt. Hanc igitur editionem, quam annorum ùfu fibi familiarem Viri eruditi effecerunt , nec libi e manibus excuti faciles permitterent , repraefentandam mihi affumpfi, çum iterum typis fubiicicndam fuadebat ejus raritas tanta , ut vix in officinis librariis fefe offerat , neque cum offertur nifi caro pretio ematur . Ordinem , chronologiam , notas , caeteraque omnia Labbci, editorifque Veneti retineo. Erant qiii vellent Binii notas expungi, quod fuliores fint, minufque utiles , cum nihil ferant, nifi proletariuqi , ex Baronio expreffum . Verum retinfait me timor, ne criminationes plurium ineprrerem , accufantium non fatis fideliter me reddidiffe Labbeum ; quod & Harduino olim crimini datum eft in fua colle&ionc ea refecanti, quae fibi fupervacanea videbantur. Opportunius utique reputaffem notas illas Binianas ad calcem fmgulorum voluminum rejicere , fed continuit me timor , ne forte erratum aliquod incideret, cum ego abfcns.a loco ubi editio pFaeffanda erat, vitam agere cogerer.

Quamquam autem Labbeum fie colleftorem Venetum ducem liquor, multa funt tamen , & pene dixerim infinita , quae editionis hujufcc novae pretium fupra caeterashuc ufque produdas relevant . Typonun in primis & chartae nitor longe praeftantior, quam fit etiam Harduiniana Parifienfis , propiufque ad Regiam Lupaream accedens i icitis emblematibus aeneis formis exprefiis hinc inde, cum res maxime pofcebat , pagellarum fiiprèma fronte , nec diffimilibus ornamentis vacuis earum interftitiis decoratis.

Externa tamen haec funt nonnifi recreandis oculis , non vero menti illuftrandae ordinata , quamvis Operibus id generis infignioribus, ac celebrioribus maxime congrua . Jn eo vero potiffima cura impenfa eft , ut Eruditis ferviretur , toturrique me illis juvandis impenderem . Eorum igitur gratia cura omnis adhibita efi , ut Graecus , Latinufque textus quam emendatiffimus prodiret , qua de re correélores non proletarios , fed doélos, feleélofque diligentiffimus typographus Antonius Zatta , nec fumptibus , nec officiis parcens, meo" fuafu adhibuit 3 ac fpero fafluin , ut ejus fcdulitati eventus r. plene refponderit. Craffiora faltem fphalmata correéta eife confiat, quod unico hoc exemplo planum efficio. Graeca Concilia cum Latina interpretatione dédit Binius , eifque titulos praefixit j tum & titulo & reliquis fuas notas aptavit · Eadem & Labbcus inferuit in fua collcélione , fed titulo plane diverib & vêrfione paululum immutata . Labbeanam editionem fervavit Venetus Colleâor , apud quem pariter & notae Binii comparent . Fit inde ut notae textui * 0 interdum noti congruentes leéloris mentem confundant j nos ubi non cohaerent, brevi appofita nota legentium tenebras disjiecimus. * Accipc & aliud. In Concilio Aquifgranenii anni 816. laudai&ir faepe tefiimonia petita ex authore libiù de Vita Contemplativa , qui **Prosper** in Editis appellatur 5 nos ex auéloritate codicis Vaticani refiituimus **Pomerius** , cum reipfa Julianus Pomerius , non Profper librum hunc fcripferit . Ex hoc duplici exemplo leétores intelligent nos nihil pcpercifle , ut defoecatum textum quam fieri maxime poflet daremus.

Non infima etiaip fuit cura adjungendi varias leélioncs, quas 4 alicujus fore momenti arbitrabar , eaique non ex editis tantummodo libris , fed etiam ex MSS. codicibus undique conquifitis repeti·· vi. Qua in re feliciter fucceffit, ut unicum illum Caffinenfcm codicem , in quo additamenta ad Concilium Èphefinum continentur, confultum haberem, de quo inferius fermo recurret. Ita quoad viriliter potui , emaculato textu verti me ad immenfam illam fegetem Conciliorum , quam ego in fex integris voluminibus Additamentorum ad Concilia Vencto-Labbeanae Colleélionis Lucae an.1748. collegi , eaque omnia fuis apte locis difpofita in commune hoc, vere dixerim , horreum invexi.

Nec his contentus, additamenta etiam fedulo conquifivi : & labor mihi cefiit non infeliciter. Habebunt enim Leélores hic primo vulgatas epitomes ex vetufiiflimo libro MS. petitas plurium

x Con-

Conciliorum Nicaeni , Sardicenfis , Toletanorum , Agathenfium , aliorumque . Occurrent additamenta nova , & nondum vulgata ad Concilium Ephefinum , Chalcedonenfe , Altinenfe , Aquifgrancnfe anni 8i5 j Ravennatenfe ad epiffolas canonicas Rhabani, ad epi-Holas canonicas Romanorum Pontificum Urbani II. Innocentii II. aliorumque, ut reccntiora Concilia praeteream , Avenionenfe an.1327. Conftantienfe generale, Pifanum , Bafileenfe, Senenfe , Florentinum , Tridentinum &c.

Praeter haec, nova etiam Concilia adjunxi, cui augendo numero dioecefana etiam vetufiiora ante Concilium Tridentinum celebrata omnino hegligenda minime duxi . Id fibi quidem Labbcus propofuerat, ut dioecefana Concilia omnia poft faeculum XIП. habita praeteriret . Ejus confilium ita temperandum in hac editione vifum eil, ut ea Concilia, liquident aliunde facile comparari pof-lent, uti funt omnia jam edita in voluminibus, quae jid manus fup-petunt , omitterem ; quae vero difficile in promptu eflent , ut ea quae nondum lucem publicam afpexerunt, utpote in codicibus MSS. fervata , five quae typis quidem prodierunt , feti rariora modo, five cafus, five alia quaelibet caufa effecit , ea reducenda maxime quae infignium effent ecclefiarum , in familiam judicavi. Hinc nata Concilium Perufinum anni 1320. Concilium Patavinum fub mine Confiitutionum Hildcbrandinarum celebre anni 1335). circiter fub Hildebrandino epifeopo, Aretinum fub Bofone epifeopo facculi XIV. Lucenfe, a vulgatis in meo fupplemento diverfum anni 1350. Firmanum fub Cardinali Dominico de Dominicis, Tridcntina , Polonica varia , & alia fexccnta .

Sed nec défunt Provincialia Concilia , & Confiitutiones feu novae , feu quae nondum inferae funt in Colledionibus, ut Cardinalis Latini Conftitùtiones pro Etruria , Capitula tempore Azonis Ver-celLenfis epifcopi fitec. X. colleéla, Conffitutiones Siculae faeculi XIV. Salsburgenlia Concî^ tria , atque alia plane multa . Adjungentur his alia ' quae Literati viri fe fubmiifuros polliciti funt , fidemque liberaturos fiiam, qua funt humanitate, minime dcfpcro.

Supereft ut codicum MSS. quibus maxime ufus fum in eruendis ad vetera Concilia additamentis, & variantibus notitiam erudiris le-âoribus exhibeam . Horum principem locum praebeo MS. codici ia Lucenfis Capituli Cathedralis Bibliotheca fervato , ante annos fere mille deferipto j quod ego non ex conjeftura aliqua incerta , fed ex appofità hac nota vetyftiffimis chara&eribus fignata deduxi. *A Refurrettione D.N.J.C, ufque adpraefentem annum Caroli regii in Longobardiam in menfe Septembrio quando fol eclypfim patuit in· diti.* X. *anni funt DCÇLIL M.* Fl Haec .omnia cum anno Chrifti 787. quadrant ; nec abhorrent ab ea aetate opufcula illa varia, quae fimul collegia in eodem volumine occurrunt. Naôus ibi fiim Pontificale illud , five Pontificum Romanorum hiiloriam fub Anafiafii Bibliothecarii nomine celebrem , quamvis ibi fimplici hoc titulo, & melius quidem, praenotatur *.Incipit Kpifcopale* , Contu-

, li

li hoc opufculum cum Anaftafio Labbeàno, & Variantes plane multas , ac infignes in imo paginarum hujus editionis defcripfi. Praeter hanc volumen illud offert veterem Latinam colleflionem, quae cum Juftelliana in multis concurrit › quamvis & aliquid habet de Queihclliana . Defcripfi illam diligenter in commentario de *Libro Caroli Magni aetate Jcripto*, qui inter opufcula Calogcriana to.XLV, lucem afpexit. Multa pariter ex ea dedi in meo Supplemento Conciliorum ; & ex utroque, Commentario fcilicet , & Supplemento , proficientes Ballerini fratres in Diflertatione praemiifa tertio'volumini Operum S. Leonis Magni Venetae editionis a fe adornatae , illam doéle expenderunt, animadvertentes perfimilem alteram contineri in codice Colbertino num. 784.. a P. Couftant defefipto . Quam in feriem Concilia digefta fint inter fe, quoufque pertingant in eo Commentario diftinxi. Variantes nec paucas nec contemnendas ex his deduétas , partim ex eodem fupplcmento , partim vero nunc primum ex codice acceptas in hanc editionem tranftuli. Subjungitur huic integrae colleftioni alia Canonum breviatio per lingula Concilia praemiiTo titulo diftinéta, de qua pariter Ballerini in eadem Diflertatione agunt , & ego fatis ejiflerui in Praefatione ad meum Conciliorum Supplementum in ,volumine apparatus ad hanc editionem iterum evulganda. Breviarium iftud utpoto vetuftiflimum per fingu^a Concilia diftributum hic datur . Codex ifte lignabatur olim num. 8p. nunc vero eft num. +po. & a me vel hac defignatione numeri, vel nomine codicis vetuftiflimi Lucentis, indicatur.

Codici huic omnium principi ^^do alium ex eadem Bibliotheca fignatum num. 123. faeculo ifl^Mcriptum in quo funt decretales illae epiftolae Romanorum Pontificum fpuriac ab Ifidoro Mercatore evulgatae . Plures ex eo variantes dare pronum. fiiiffct, fed manum continendam cenfui , ne variantium denfam filvam Icétores horrerent , cum praefertim majoris momenti Hafduinus jam dederit , quae & in hac editione comparent, neque tanti lint hae lucubrationes ut fingula earum verba expendi mereantur . Nonnullas tamen felegi meo judicio non negligendas , cum additamenta ad^ eas epiflolas huc ufque nondum in lucem produéla exhibeant. Adde quod ex hoc codice fufpicandi jufta ratio fuppetit Ifidorum hafce eflormafle cx pluribus fragmentis forte in Colleélionibus variorum canonum aetate lua vulgatis a fe fiifiul jun&is , & in unany epiftolae feriem rcdaHis › bis enim in eodem codice lego : *item Cietur in eadem epifiola ait :* tum fubdit ea quae in praecedentibus verbis abfquc interjeftione ulla continuantur. '

Tertius eft codex item cjufiiero Bibliothecae lignatus num. 125. faeculi, ut arbitror , XL Initium praeftat breviatio canonum Crefconiana abfque praefatione , & nomine Auéioris fub uno hoc fimplici titulo ; *'Concordia Canonum* , continuoque fucccdit Indiculus Conciliorum quorum in eo codice ,dantui* canones, & Romanorum Pontificum quorum ibi pariter infertae funt epiftolae . Definit indiculus ifte cum **Gregorio Jünîori** , x. c. fecundo, cum fub-

fubjc&is nonnullis canonibus poenitentialibus a nie in^iipplcmento editis. Secundum haec apparet Dionyfiana Cone&io cum additionibus hoc indice pracmillb cum titulo: *Ordo hujus Canonum : Poft titulos Canonum Apoftolorum , tituli Nicaeni Concilii , Ancyrani9 Neocaefarienps , Gangrenjis , Antiocheni, apud Laudiciam Pbrigiaa , apud Conftantinopolim , Chalcedonenfis9 Sardicenfis, apud Carthaginem. lithli* **canonum** *diverforum Conciliorum Africanorum provinciae num. CV. Decretorum Papae Siricii9 decret. Innocentii, Zofimi, Bonifacii, Caeleflini, Leonis, Hilarii, Simplicii, Felicis , Gelafii , Anaftafii Symmachi ejufdeto Concilii* (fic) *Hormifdae, Gregarii Junioris. Hoc ultimum nofler non habet »* Eundem pariter indicem in âne poft colledioncm exferiptor hujus codicis repetit , additque utrinque ; *Sunt vero in noftro quae in Uteris non habentur Silveflri , Liberti , Sixti* , apocrypha fcilicet . Ab hac Colleélione, diftinfta fequuntur additamenta in indiculo defignata nempe Silveftri Papae , Liberii, & Sixti apocrypha j tum Chalcedonenies Canones XXVII. ex antiqua verfione a Quefnello, & Juftello vulgata , epiftola illa Canonica , quam ego in meo Supplemento dedi , & hic recufa eft, Canones LIX. Laodiceni ex verfione quae*dicitur Ifidori, Canones quidam Africani qui & in codice Canonum Africanorum extant , totum volumen claudit Romanum Concilium' fub Zacharia Papa, quo plura in editis luxata egregie fanantur.

Quartus ex eo penu prolatus eft integer Burchardi codex faecu^ lo XII. feriptus, lignatus num. 124. & in libros XX. diftinftus / quot revera Burchardus dedit . Rara quaedam mihi codex ifte fuffecit , quae^ hujus codicis feriptor in fine librorum aliunde petita adjecit , fed & appendicem adjunxit , quam a Burchardiana lucubratione interje&o paginarum quarumdam vacuarum interftitio diligenter fejunxit . Additio ifta continet Caefarienfes Canones ex interpretatione non quidem Dionyfii , nec Prifca Latina quae Ifidori appellatur, fed ex utraque mixta . Succedunt Canones Arclatenfis I. fub Sanéio Sylveftro cum additamentis nonnullis , quae in hac noftra editione comparent . Sequuntur Araufìcani Canones XXX. Quae fit ibi leftio Canonis II. ex hac editione petatur s Regenfes tanones VIII. Agathenfes Canqncs XLVII. quibus & jungitur tanquam Canon XLVIII. idem qui in editis eA Canon LXXI. caeteri intermedii defunt . Subfcriptiones etiam hujufce Synodi variant in nonnullis , ut ex hac editione eruditiLeftores intelligent. Carthaginenfes Synodi illius , quae in pluribus Codicibus eft anni 41p. in aliis vero inferibitur *Statuta Orientalium*, qua de re videndi Ballerini Fratres in Diïf. de vetuftis Canonum Colleftionibus pag. LXXXVIII. Valentini fub Damafo Canones IV. Tarraconenfcs fub confulatu Petri Canones XIII. Gerundenfes fub Agapeto confute Canones X. Toletani fub AmalaricO rege Canones V/ubi fhbfcriptiones multo plures funt, quam in éditis, & in hanc editionem transferentur . Succedit Synodus Conftantinopolitana generalis praecedente Symbolo cum Canonibus jam ubique vulgatis. Secundum haec fub-

' ..* dun-

duntur Canones Toletani fub S. Ifidoro Hifpalenfi numero LXXV. Tum & alii Toletani anni nui editis cohaerent . Poft haec fit tranfitus ad Synodum Romanam tub Eugenio II. qua exaûa intruditur epiftola apocrypha Damafi ad Africanos , ac demum clauditur liber cum Concilio Placentino an. iop5· ab Urbano Papa II. habito cum iis .additamentis , quae ego primus in meo Supplemento Synodorum evulgavi. Alia nonnulla aliena manu , fed vetuftiffima, addita tum in fronte, cum in calce libri reperi, quae olim in meo Supplemento vulgavi, & hic iterum repetuntur.

Hos Codices familiares habui : nunc aliqua de externis a me confultis liceat mihi praefari j atque in primis de Calïinenfi Codice , quem fibi negatum cum maxime expetiiflet Baluzius, alte conqueritur . Inofficiofos clamitat Benediftinos Caflinenfes, qui nec auàoritatem celebris Cardinalis Cafanatae veriti funt , cui poftulanti morem gerere negarunt. Sed excufare juvat viros religiofos , utpote quod ea'tunc erant tempora , quibus, fi codicum pretioforum ufus conceflus fuiflet , difcrimcn praefcntiflimum incurrebatur ,, ne cafu aliquo tam pretiofo thefauro carere cogerentur. Denique fi tunc aliquid fuit inotficiofitatis, praefenti urbanitate emendatur. Mihi enim Caffino pertranfeunti non monftrarunt tantummodo codicem , fed conterendi cum editis daturos fe copiam profe/fi funt, hofpitio etiam oblato, fiquidem per tempus mihi licujfTet. Poft biennium vero accidit me Romam pergere confilio adeundi Caflinenfe monafierium, ibique codicem conferendi j fed Emin. Card. Fortunatus Tamburinus hac me moleilia levavit, narrans fe antehac codicem fedulo receniuiile , atque variantes totamque ejus deferiptionem in adverfaria fua redegifle i nec rogari fe morofius permifit, quin feripta illa omnia mihi commodaret. Tanta diligentia a Viro fcientia , dignitate, & humanitate fummo , ea collatio fafta eft, ut nec pagellarum MS. codicis numerum negligeret, quod & Lupus quidem fed paulo incuriolius praefiiterat. Ejus labore me profeciffe gratus agnofeo . Quanti vero tint pretii Caffinenfia additamenta ad Concilium Ephefinum generale Eruditi omnes fciunt, &jntclligunt j cx illis unice enim epiftolae , & monumenta CCXXV. ad idem Concilium pertinentia innotuerunt . Latinae funt interpretationis vetuftiflimae , ex codicibus Monafierii Acoemenfium , unde , tam multa vetera documenta prodierunt , ab Authore ignoto accreta . P. Chriftianus Lupus Auguftinianus , vir celebris , primus ea produxit in lucem , ex quo Baluzius in fuum Conciliorum Supplementum tranftulit ; queftufque de Lupi fupinitate , qui nec titulum in codice quaefierit , ex fua conjeftura infcripfit : *Synodicon adverfus tragoediam Irenaei.* Verum culpa omni Lupus vacat, cum nullus in codice titulus legatur , nifi hic unicus & quidem non additamentis, fed toti veteri aftorum Ephefini Concilii translationi, quae^bi extat, praefixus : *In nomine DomitiiNoflri Jbefu Cbrifli. Incipit translatio primi Ephefini Concilii contra prava dogmata Hefiorii : almae con....... IiLege feliciter J* ftatimque incipit ab epiftola , feu ut eft in cxcufis , a traOatu primo Beati Cy-

< rilli .·

rilli *: Cyrillus presbyteris* Or. ut cil in editione verfionis Latinae antiquae, quae exBaluziohic editur. Variat tamen ibi Ordo , & multa occurrit varietas Icétionum, quas & Card. Tamburinus diligenter noxavit, &ego ex eo in hac editione . Tandem poli cpiftolam Cyrilli ad Maximianum , quae in Baluzio eil cap. LXXXL feqiiitur, non quidem illa adnotatio , quae in Baluzio habetur, fed haec altera *: Emendavi,* O *Diflinxi interpretationem* 5. *Synodi, Deo gratias.* Exinde dantur epiftolae a Lupo editae, fado ab ea exordio, quae in Lupo eft cap. IJ. et incipit : *Obtinuit pietas :* quae enim in Lupo lignatur cap. I. incipiens : *Salvatore nofiro (3c,* in codice inter praecedentes epiftolas num. VIII. legitur. Reliquae dein fuccedunt, ut apud Lupum, & ^aluzium, quamvis capita in eo non lignantur, quae Tuo, marte ab eodem Lupo adje&a Baluzius retinuit . Nomen Irenci varie feribitur, *Irineus , Hyrineus , Hiereneus ,* Variantes fedulo adnotavit Emin. Card. Tamburinus, & ego ex illo fuis in locis. Fateri tamen oportet , Lupum fatis fideliter codicem cxprcililTe, ut raro cefpitaverit j aliqua funt tamen addenda ab eo omilfa, quâe a me hic dabuntur.

Unum erat, quod dolerem, neglcéias fcilicet ab Emin. Tamburjno epiftolas S. ifidori Pelusiotae ex vetuiliflima interpretatione, quas praecedentibus ad Confiliurp Ephefinum pertinentibus in eo codice interjetas » Lupo omiffas Baluzius tantopere conqueftus eil . Accidit tamen bono meo fato, ut & has reperirem in Codice Vaticano ijtj. Docuerant me Ballerini Fratres in differtatione , de qua faepius, in eo Vaticano codice ea contineri, quae Lupus ex Callinenfi vulgaverat ; qua fpe ego illeilus Vaticanum illud volumen confului , ac fcdulo evolvens reperi nonnulla quidem quae funt in Lupo, & Baluzio, majorem tamen partem abclfe j quin & ordine plane a Caflinenfi diverfo ibi referri, quamvis &ibilrenei nomen in fubjeélis adnotationibus legitur. Mancum elfe codiceni indicium praebere ppifet, quod llatim trannt ad Ada Concilii Chalcedonen- iis, confucto il-o *Explicit* nequaquam appofito, nulloque vacuae pagellae figno relito. Scculi XI. feripturam praefert . Caeterum emendatiorem letionem fupraCallinenfcm exhibet, quoti ex variantibus eximiis a me fuo loco lignatis Letores intelligent. Plurima me laetitia affecerunt epiflolae illae Ilidori Pelculiotae in Cod. Callinenii a Lupo repertae , fed ab eo negledae , quae in hoc Vaticano numero funt XLIX. nempe duae fupra eas quas fert Codex CaiTinenfis, quarum XLVII. Em. Tamburinus adnotavit. Statim mihi illas defcripll, non quidem omnes, cum plures ad res Conciliares non fpedent , fed illas tantummodo, quae ^d Concilium utcumque referebantur. Igitur & has daturus fum fuo loco , cum Sraefertim & nonnullae neque Graece , neque Latine hucufque lucem vierint. His praeilisis non erit pollhac qui de Codice Caflinenli confulendo vehementi follicitudine tangatur, mihique grates habituri funt Ledores, quod primus·' ego rarum hunc Codicem integre in lucem produxerim . Illud etiam animadverfiohe dignum judico , quod ex variantibus Vaticanis intelligimus letionem Callinenfcm mendoliifiniam elfe , & in multis mancam, quo nomine defedus Vaticani Codicis maxime lugendus cll.

Ex his, quae Fufius deduxi, intelligent LeOores, me Vaticanos Codices nonincuriofe exdirrilfc, e quibus multos, ^ntiquiorefque confului, excerpfi, & in fuccum meum tranlluli. Infignc eil additamentum ad Concilium

Francfordienfe, in quo integra, & plena Canonicorum iixcommune viventium regula inferta eft ex Vaticano Codice fee. XI. repetitum; quanquam non dubito , qpin fit interpolamcntum ufui Canonicorum Leodienfium, quorum nomen ibi legitur, deflinatum . Nec invilas praeterivi celebres alias Romanas Bibliothecas , at praefertim Barberinam , ex qua nonnulla in rem meam habui.

Confului etiam in rem praefentemBibliothecam Accademiae Taurinenfis , MSS codicibus divitem , nec cpnfilio huic meo parum profuit ; nam ada Concilii Pifani, illius a quo tres Pontifices Romani parti funt, audiora ex ea prodeunt. Amicorum etiam ope Bibliothecas alias celebres Italiae excufli, nec fine frudu, ut ex hac editione apparet.

Qui tam fedulo manuferipta conquifivi, excufos libros profedo inexploratos non volui. Quo in loco commemorandum eft cum laude infigne Opus Fratrum Ballerinorum , Veronenfium , qui opera S. Leonis a fe recenfita , & animadverfionibus plane eruditis illuftrata, Venetiis anno 1757. evulgarunt. Tertium hujus operis volumen thefaurus rerum Conciliarium habendum eft, nec ullum unquam mihi occurrit opus tanto eruditionis apparatu ornatum, tam multa rerum novarum copia dives , tanta manuferiptorum rccenfione abundans. Ex illo Carthaginenfium Conciliorum labyrinthus extricatur; ex illo Codices Queihellianus, &Juftelli perficiuntur; quart* temperandum' mihi non ccnfui , quin integram editionem prifeam a Juftello vulgaram , et ab illis recognitam, ac ultimae perfedioni redditam in appendice tertii voluminis hujus editionis exhiberem . Gratiae funt etiam ex me habendae P.Cacciario Carmelitae, qui & ipfe hanc Spartam operum S. Leonis adornavit, ediditque opus fuum Romae anno 1752. Illi monumenta quaedam Conciliaria nondum in lucem produda gratus refero. P. Froelich S. J. presbyter Germanus, cujus nunc recens eft jadura delenda, diplomata Syriae evulgavit, ex quibus profeci. Praetereo reliquos, neque enim hic vacat omnes exferibere.

Hac comparata ftrue moles ifta qjtevit, ea difpofitione , qdam modo Ledorum oculis fubjicio. Principio quidem me tenere fateor Labbeanum' ordinem, eamdem cum illo Chronologiam ita lequutus, utcumaliquodoccurrebaf in alios annos transferendum , ordinem tamen Labbeanum retinerem, adjeda brevi admonitione docente Concilium illud alterius anni cfle, addudis ea de re argumentis. Epiftolas etiam SS. Pontificum eam digefli in feriem , quam & Labbcus , cujus textum lequi malui , indicatis tamen majoris momenti variantibus recentium editionum. Poftremi hujus confilii mei has caufas reddo , quod kilicet Labbeum recudenti ineptum videretur Labbeum lus deque invertere , quae etiam inverfio molefta accidiflct Ledoribus ; Labbco enim affueti, Labbeum tunc in Labbeo quaererent. Adde me longe agere ab urbe , in qua editio haec praeftanda erat ; quare jure meritoque metuebam ne in tanta librorum permutandorum varietate erroris aliquid irreperet. Epiftolas tamen novas in procedentibus editionibus minime reperiendas invexi ; quod etiam tunc praeftiti cum nova aliqua ex Graeco translatior accuratio fada eft . Ita fervatum in verfione Graecarum epiftolarum S. Clementis Papae, rejedae enim Labbeanae P. Couftantii interpretationem fubftitui.

Concilia, fcu additamenta , quae de novo in editione noftra fuo fingula loco inferta funt, exceptis iis , quae ex meo fupplemento accefferunt,

hoc

hoc figno appofito *jf* diftinguenda judicavi , ut intelligant eruditi quid novi ex ea quaerant.

Variantium cum multae fint & variae, ratio habenda erat ut diflinguerentur. Ex his plures dederat Labbcus; alias ex Harduino aliifque Venetus editor fubjunxit ; ego etiam meas appofui. Labbeanae in margine excufac funt ; Veneti editoris in textu literis elementaribus minimis fignantur quae etiam literae e regione lineae in qua jacent , in margine reproducuntur majoris lucis gratia. Le&iories vero illae dantur in calce ejufdeni pagellae . Noftrae demum eifdem elementaribus literis fed inter geminas anfiilas fic *(a)* notantur& in fine pariter pagellae apponuntur. Haec fcdulo animadvertentes Ledores, facile intelligent, cui fingula debeant.

, Cum in fronte Operis indicatum fit plures viros doftos operi huic perficiendo infudafle , res ipfa pofcebat, ut praefationem hanc non ante clauderem , quam nomina eorum gratae pofteritati commendarem .

.Horum prior occurrit Eminentifs. S. R. E. Card. Dominicus Paffioneus Apoft. Sedis Bibliothecarius meritiffimus ; faeculi noilri decus, ac litcratorum hominum, praefidjum. Vix enim intellexit me, quem in amore fçmper habuit, ac favore fingulari profequutus eft, huic Operi dirigendo deftinatum efle , datis fiatim ad me literis Romam accivit, Biblio- 'thecae Vaticanae pluteos aperuit, atque omnium infignium codicum cxferibendi copiam fecit , commendatumque me voluit Vaticanis Cuflodibus, ut fe mihi fedulo pracllarent. Alias etiam ejufd^m urbis Bibliothecas, ut libere adirem , & quae mihi opus erant deferiberem , ea <]ua pracllat, aufioritate utilem operam dedit. Neque haec latis, nam & infignetn Bibliothecam, fuam rarillimis voluminibus tum editis cum Manuferiptis ad miraculum referti/fimam mihi expandit, ck qua plura hucuf- >que ignota didici , obtinui, & in rem meam tranfiuli. Vivar ad Njtloreos annos Cardinalis literatiffimus, vivatque ad'aeterna faecula, qui tam cgrcg*° operi-opem tam grandem tulit. Eaedem pariter gratiae habendae funt Em. Cardinali Tamburino, cujus hae de re merita ex iis, quae fupra diéla funt, Leélores agnolcent. Ex privatis, qui qiihi opem tulerunt, praecipuum cft praefidium P. *Antonius Sammartini* Venetus, Ordinis Min. Conventualium Definitor perpetuus , & Sacr. Theologiae Magifler, npn dumtaxat fueris eruditionibus refertus, fed omni humaniorum litcrarum genere imbutus , qui ultraquam quod multa , & varia huic Editioni inferenda fuppeditat , fcitu digna , & maximoperc neceflaria ; quae addidi, omnia fuo loco difpofita iblerti cura, ne a Com politoribus hinc inde infeienter fint tranfpolita , acu tangit, ut ita dicam, follicite ; & accurate quidquid ad praela, & typos intereil, qurlms praeeft . Ejufdcm Ordinis *P.Francifcus Maria Leoni,* etiam Sac. Theol/Mogifier , publicus Univerfitatis Paduae in eadem difciplina Profeflbr ad hanc editionem exornandam non infimum locum tenet ; pignus plane vir , cujus meritis nulla laus refpondere potefi.

Accedit etiam ex nobili , & pervetufia Familia Caflinenfium P. *D. Benedi&us .Andréas GaneJJoni,* S. Georgii Majoris Veneriarum, qui labore , amore, & indullria , rimulas quafque perquirit, ut Studiolis omnibus abunde confulat, quæ didicit fine invidia communicat, nec fatis ; nam ex Bityiotheca infignis fui Monafterii, multis Voluminibus , Codicibus rarioribus & MSS. apprime locupletata , quamplurima eruit infignia Monumenta a<j hanc Sacrorum Coqciliorum Collcftionem Tpeflantia.

Concurrit non parvo adjumento P. *Francifcus Antonius Zaccaria* Societatis Jefu, Sereniffimi Ducis Mutinæ Bibliothçcarius, cujus Nomen cru· ditis jam notum, juvandis literis natus j qui quum in ferendis fuppetiis, lubenti animo, ut Reipublicae literariae prout, licet luculenter, multa, quae in tenebris latebant in lucem proferens, ecclefiafticis literis faceret fatis, fibimètipfi tamen nunquam fatis facere videtur.

Panormo manum fubfidiariam admovet Clariflimus Vir, Rev. adin. & J. U. D. *Dominicus Schiavo*, Siculus, communium literarum, et* politioris Humanitatis non expers, omnibus plane bonis artibus infiruéhxs, variis fuis clucubrationibus Juri publico datis, Exteratis omnibus notus, non dumtaxat Panormitanae Accademiae decus, et fulcimentum, fed de Florentina, et Pcrufina optime meritus, quas doüis, et eruditis Differtationibus illuftravit, ipfe, inquam, per epiflolas, tenerioris amoris indices, multa Documenta tranlmifit, & labori indefeffus non parcens, alia fpondet.

P. BenediClus Bonelli, Ordinis Minorum StriÜioris Obfcrvantiae, Tridentina multa conquifxvit, quo nomine de Literatis omnibus promeruit ct ut optimus Philologus, literariae Reipubl. Sacrarum, variarumque Eruditionum Amantibus lludens, nequid huic novae Editioni deeife poffit, Sollicite inquirit.

Comes *Henriotts Zapata de Cifneros* Literatiflimus, cui accepta refero Concilia Sarmatica, & alia plura nobis Italis exhibuit, plane ignota.

Ad femper magis decorandam antiquis documentis „ fcitu digniflimis Kanc Conciliorum uberrimam Collcétionem, ut undique Viri eruditi convolant fuis. aufpiciis, ut de Republic;! litcraria bene mereantur, inter alios eruditiliimus acceflit Illuftris admodum, &maxime Reverendus Vir D. Bartholomaeus Proipe.r Camellini Rheginus, qui ineditam Bullam Joannis PP. XIII. de Synodo Ravcnnatenix fub anno Domini 968. vel 967. regnante Mathilda perhumaniter mifit.

Græca curavit diligentifiime R. D. *Spiridion Milia* Corcyrenfis, natione Graecus, ex Joannina urbe· Epiri oriundus, ordinis Concionator, & Ecclefue Santli Georgii Graecorum a Publico Vicarius deftinatus. Reliqua praetereo, nc longius excurrere cogar, modefiiamque illorum religiolam offendam i quippe qui malint aliorum potius utilitati, quam fuac gloriae adlaborare, licet tamen tot celebrium & illuftrium Virorum magna lit cura, oc impigra follicitudo, ut fupra diftum eft, fortalfe aliquid latere potefi, nam ut dicitur : *Non omnes omnia*. De quo quemque virtute praeditum exoro, ut fi quid habeat reconditum, manifeitare non dedignetur. Quod fi etiam varii prodiiflent Tomi, nam longum eft opus, in quibus oonleélis aut in conficiendis, extra ordinem mitti non poteft, Supplementum ane fadurum promitto, nilTypographo impenfisindulgente, in quoLiteratorum nomina, magnum operae pretium ducens grati animi'ergo ad aeternam memoriam inferibam. Demum rogandus elt Deus O. M. ut tot Virorum do&orum labores, ficut optime inceperunt, ita feliciter optatum in exitum redigantur.

Aiiivrfentfam renfet , boree Volumen /petimen exhibere minoris molit, qut forte in toto Opere continget; Jtyniàem caetera majora, ai furmmum perpauca aqualia in lucem prodibant.

C O N-

CONCILIORUM OMNIUM,

AMPLISSIMA COILECTIO,

<>. <0> 'c>> 09. <£>> O> <CS

PRÆFATIO DIONYSII EX1GUK-)

INSUAM PRIMAM CA.NONUM COL I. EC1 I O N t M.

EDITORUM HUJUS COLLECTIONIS IN SUBSE£UENTEM EPISTOLAM

I Æ*A D* M O N T I O.

P. Philippus Labbens diligtntiffimam coileilionèm fluam a vulgata Dtonyjii Exigui prufatione exorfus cji. Optime ille qmdem ; fed cum EHoiyJius in colligendis canonibus bit labat.i verit , flemel quidem in unum conferens canonet Conciliorum ; iterum vero Decretale i flummorum pontificum epiflulas Je-leilat congregans, quam primo dedit ampliom collefitoni t jua partem brevi prxflitione ad Petro-nium eptfcopum direfla inflruxjt Cum vero integram complexionem fluam abfolvtt, priorejn qietdem prxfationem toti operi prumijt, fled aufliorem , cT poflim immutatam ac alteri inferipiam. Id quidem non certo fled ex conjefliura drjucimu> ex cod. 557. Eat- Palat, in qua puer tantum pare ejufdem collefltonis Dioniflan exhibetur cum breviori ilia prxfatione ad Petronium epifleopum . Hanc primi omnium reprxfenlarunt Ballerini fratres in editione u fle adornata operum S. Leonis P tomo HI. pap. CT XXXII. ex auibu' buc transferendam opportune cenjuimur*

.DOMINO VENERANDO MITTI PATRI PETRONIO EPISCOPO

DIONISIUS EXIGUUS IN DOMINO SAI UT EM.

I Uamvis cariliimus frater no- fler Laurentius allidua , & familiari cohortatione par- j vitatem noftram regulas ec- clefiafticas degraxo transfer- è re pepulerit, imperitia credo · pnfcæ translationis ofienitis, nihilominus tamen ingeftum laborem tuae beatitudinis confideratione iiiicepi, cui Chriftus omnipotens Deus iolita populis pietate prolpiciens lumini Sacerdotii contulit di-gnitatem . Ut inter plurima virtutis ornamenta, quibus Ecdefiam Domini morum fanditate rondecoras, etiam facratidima jura pontificali- B bus per Dei gratiam digefta conventibus inte A merata confers.ms perfcdo regimine clerum ' plebemque modereris : nullatenus noflri ijrculi more contentus quo pronius defiderairius *reâa* n<>ife quam facere ; fed divino jun&us auxilio <iu.r heri prarcipis ante perficias , ut efticacillimo fidelibus prolis exemplo . Magna eit fiquidem jubentis auiforitas eadem primitus juffa com-plemus, quatenus inconvulia Ecdeiiaftici ordinis dilctplina fervat* ad rapellendam perennem bea-titudinem, & præviis cuuâi illuflrentur officiis·, & fpiritualibtis populi locupheteiniii .augmentas . Incolumem beatitudinem veftram', & orantem pro vobis gratia divina cufiodiat.

Explicit Prologue.

. Dionviiu», IO^noinenio Exigui», çenie Scvth», Monichu» Abbi. munahen; cuuldun Roma» , favilo Into Horuu , it rogxnie Siephano Epifcopo Sxlonmno, Canone* Eccleliitiicoi e Grarcifc exemplaribus »<itu. H*r auteni Diouytu i *tUtef/t*, lve C»A» C««.n«v iti/r/M/ht»™'» , 10. pnoiee Apoftolicoa <"»<>«>, tum Λ. Com illi "* Aolyiani , 14 , Nββ<»i<ıı«η1» , »o. Gangreufi», H Antiocheni, {n laudiceni, , Conilantlnopolltani *1,* dialectic** nl~ >' Saidicenli», ~ Luthajiiwn. (it A dieertotum Conciliotum African» Ptoeinci» coepleiUtur , quot t>mne» Labbea* nwbibnr 'uo loco.

<'») Hat Epiftolat colledionit llidoiian» cotlatlt effe nu.w primo cum MS Cod Luc Sec.XI nolle leftorejuvat, ex quo paucula. VMMMei maprit momenti flic date vitam rd, nejlcai. raliqui. qu* miaul nccafUn* v.el »b alm).iu anuiud.e.f* videbantur.

F

0

Vi,",'?

Stionitiso ts CitTod. di» trtirun flionuru .

Domino venertudo mibt Petri Stepbano ↑ Epifeopo ,·D JONTS JUS EX1GUUS <n domino faiuttm.

QUamvis canfTimus frater noller Laurentius A aHidua & familiari cohortatione parvitatem notlram regulas ccclctiaflicas de Grarco transferre perpulerit , confuiione credo pnic.v rranslat.oms oHeuius; nihilominus tamen mgeilutn laborem tuæ bcauiuditu*· conbderMione., hitcepi . cui (’hrifhis omnipotens >Deus , folita populo pietate proipicienv , lnmmi ùrerdotii Contulit dignitatem . ut inter plurima virtutis „ «i "ameiua, quibus Ecclcham Domini tnoruin fanrtitate condecoras , etiam tacratitlima utra pontificalibus ner Dei gratiam digella convention·. intemerata conlervans , pcifjrtlo reeimine i 'ictiim piebemque modereris I nullatenus noflri f.eculi inore contentus, .pio pronius oehderamus iciifa node , quam tacere : fed dis .no adiutus B auxiho , quar .fieri pnecipis , an.e pcrlicias , ut clhc.icifbniO fidelibus prolis exemplo. Magna cil iiqmdem nibemis aurtontas . cajem primitus inila complentis · quatenus ecelefiallici ordinis dilciphna inviolabilis permanens, ad capeilendum perline premium Chrifh.inis omnibus præilet ' acretfum , per quem <χ ianrtt prarfulcs paternis muniantm tegulis ,· Λ obedientes populi ipirnalibus imbuamur exemplis

In principio itaque canones , qui dicuntur Apoilolorurn, de Gmco trantlulimus ; guibu; quia plui mu contentum non prxbuete facilem; hoc ip»urti ignoi.ire veftram nolumus ianrtcfateni ; quamvis pctlca quard.un contluuta poniibcum ex ipfis canonibus aiTumpta (Te videan C lur. Deinde regulas Nicieni Concilii , & deineepvomnium conulnvuni, uve qu.r antea, ten ct.-a· ροβιη Juin farta tum ulque ad ivnodum c.n'iim qmnquagmta pontifeum. qui apudContlnntmopohm convenerunt . (ub ord ne munerormn, td ed , a primo capitulo ,utquc .idsentetimum 'cxai.efimuniquintum , lient habentur m Grxc.i auclont.itr , d getliinus .. Tum ianéli Clnkeuoncnfis concilii decreta tubdèntes . m lus Gr.rcoruin canonum t.ncm elle declaramus.

' Nequ'il prxtcrca notitia· veitrar videamur velle lubtraher,·. ifatut.t quoque Sardiccntis conco ln , .:tque Africam . qtiæ Latine lunt edita , tuis a nobo nimp/ris cernuntur elle di.tlincta . l'mve: t.<in.n vero definitionum titulo* poll hanc D pratationcin fluctius ordinantes, ca qu.r m fuigulo paihm lunt promulgata conciliis, tub uno atpeitit locavimus, ut aj inqmtihonemctuufque rei scompendium aliquod atlulitlç videamur.

D I O N Y S i I EXI G U J

tolieFlioiiem DJcretorum Kimnnorum Pontificum I

Domino venerabili mihi Jub'ano presbytero iituii Sundae Anaftaiije, Dienyiiui Exiguus.

MS

SAnilitatis veür« ıı piis exercitatus (ludiis , qu,bus mhil prottuc comm, qua? ad eccieiiatticaoi diiciplinam perlinent. omittit inquirere, praetentorum (edis apofloltca: prarfulum conflituta , qua viiint enra dilit**nuaque collegi ; & in quendain redigens ordinem , tjiulis diitinxi compotitis : ita dumtaxat, ut fmguloruin pontitreum qqptquot a me præcepta reperte funr, tub ima numerorum (crie terminarem, omr.ctque utulos lmic pixfationi fubnederent , ı en modo quo dudum de Grxco termone patrum transferens canones ordinaram· Quod sobis nimium placuitle cognoveram . Quia vero iinceril'.uno .'.flertu Deum diligitis, Cs idcirco fannt-' Jos ejus laudanda follicittidme continuo : miis enim peregrinantmin fcrvicns Chnflo , veftro non «uvetur buipilto ? iuftnm credidi vobis in hac pane famulari : quatenus ind^flriam vcilrani , quam d caleibbus impenditis regulis , C< pra-fens imitetur ætas,& potleritas c adimrc tur. Nam præ virtutis amore cunela quae funt iuilia delideratis agnofcerc,xhcet omnem venerandi f jutis obfervamiam moribus impliaus Quantique iit apud Deum meriti beatus papa Gelatius , & nos qui eum praebentia corporali n^n vidimus, per vos alumnos ems facilius ætl-mamus : cujus eruditione formati gradum f presbyteri iancta concertatione decoratis; ut in veftrorum morum pcrfpicuo munere ejus quodammodo videatur artio h prselucere . Queni,ficuti veilra ' relatione comperimus , tantum bona: voluntatis extitide gratulamur, ut annuente Domino piincipatum in ecclefia pro inultorum * lalute iufeipiens , eum ferviendo potius quam dominando luilolleret, vit.rque caflirrioniam doiirinæ mentis ampliaret. Denique ı omne opus ejus aut oratio fttii'e metnorahir . aut feébo . Interdum quoqiieicnbendi curam fumebat, prout caufa vel ratio nopofciiTet, fervorumque Dei maxime contortio atque focietate gaudebat· : quorum fpiritali collatione tanlo 1,1 ritum amoris lIndio , tanta verbi Dei meditatione n fnu'batur. ut huic eti.i i' ipiod pfalmitla cesinit, a:>ta-tur rctur : *Ee r\<-t 1'vna i/m m tu iifi.licrtr, d'm.nf. & tic (i^e tua dofitrni tmn, ut niitpci t;m <i dn'bm vi.iin.* Hujus ennn foculi malos dies ita Domino mitr..ante atque gubernatu,· trantégi: , ut iinivcnas tentationes " mir.i pruJenua <ɑ lonitanimitatei luflerret, delicias jejun is m u>r-m< rei , ' "iu...

med

ivi111ur.

preebvlt

h peri urrr«

I op.u

S It «lio-l i.in ,

in damme

n

4

0 ' t*

*· H»nr aJ'erem pit , ,p in veri·.·. cum ltarduins (itUin Γ»p» laujvionem dixeru , pr»li*it Dion, fill' *uu* *l'■Cftlfur'f P n:/l tn,"* a y.,. jJ Ar.^flxliuni f 1. concino· vib , pifrnpii hil.ano pioUtero Rnn^no S. ,· ,fl.,l,z , qji b Rrn>f fln. , sβ & 49,. habiti» fi.hkrlnii» Àn hi, a .ieij* colled.cne lubcBtu I*-λ.ı» ı5. S r c'n , 57. lr.n.',ciit,. , 4. 7.a ·n»a, 4 Komia.n , 11. Çori«f|ini, 49. Leo-1. i l , Gvl*i·· C, b Anaflxin peuti› ; Λ h*c punter iu., lo, ; ıngula adneéli: Lab»eu.,

fiiperbam humilitate calcaret , tanta milericoi-dia anmu . kicntate clarelceret, ut omnes fere pauperes » fatians inops tjWc b moreretur. I'roleito beatus hac inopia , per quam divinis laudibus temper inhaerebat lient propheta dicit ad Dominum: *Pauper & innp, ljvd.ic.tnf romtn tnum* . Fuit enim vir ingenio, luculentus , vita prxeipuus, auctoritate reverendus ; Cx. idço tot virtutum ornatus infiijnibus', ad tam cellam oth<ium non acceftit indignus ; honorem fummx dignitatis grave nimis onus £ exiftimans , parvamque negligent!am pontificis ingens animarum ditcrinie%,cfl'e d couteftans. Idcirto nullo fe defidiofo otio tradidit, nec fuxuriofo convivio cftiifoque fcrvivit : c.x quibu* rebus & animarum morbi nafcuntur & corporum. Idic itaque * paflor fummi atque boni paftoris imitator exiftens, egregius prariuh fedis apoilo'icr fuit, qui djvina prateepta fecit & docuit. Unde cum magnum inter ' lanftos efle confidimus , juxta promifllonem Çhrifti domini dicentis : *Jecerit & decuerit, max.niw wciiitur in re^ne caehinm.*

Explicit .

ÏSIDOR1 MERCATORIS

In [nam celleEli'w· Cntconum .

Iiidorus 1 peccator, J (ehus Chrifti, I confervo fuo &c ♦ parenti fidei, in Domino falutem.

OtTipcllor a multis tam epifcopis, quam reliquis fervis * Chriili, canonum fentemias colligere , & ' in unum volumen redigete , ôc de multis unum facere . Sed htx me oppido conturbat , quod diverfat interpretationes varias fententias * faciunt , & licet unus lit Unfits , diveri'ar 'amen funt fententix , ê' ah»: longiores , aiia· breviores . Ea vero concilia , ημχ Grxco font edita ftvlo, ampjius quam tr<pliciter aut quadrupliciter interpretata atque contcripta reper mus. Quod fi veritas eft qucrenda c plui ibus , Grarcorum fequamur ilylum , conimque imitemur h editiones atque exemplaria. Sin minus, ipfi dicant atque exponant, quibus tot funt exemplaria , quot codices . Nobis tamen videtur , cum in ' noitro ' diferepaverint termone, ut unitas & veritas ab ıpio quxrenda fit», quorum lingua edita elle nofcuntur. Quod &. nos fecimus , be ficut a veris eoruin reperimus magittris, in voium.ine. cui hare praeponitur prxfatiuncula, inferere curavimus.

Canon autem Grrce, Latme regula nuncupatur; legula autem dida, quod ictte ducit , nec aliquando ı aliorium iralut- Alii dixctunt regulam dictam , vel quod regat, vci quod normam re.tc vivendi præbeat , n*e quod dillor-tum pravumque quid corrigat . Synodum auk-m dicunt ex Gratco interpretari comitatum ,* vel cœtum . Concilii vero nomen traâum ci* more Romano. · Tempore enim quo cauta arebatur, conveniebant*omnes in unum, communique liaientione tradabant Unde & concilium à communi intentione diftum, quali conidium, & confilium quaii confidiütri, I) in L hteranv Cranfeunte. Vel concilium d(dum ex eomnuiu UTtcntione , eo quod in unum omne» diruunt menti» obtutum: cilia enjm oculorum Unit . Unde & qui fibimet diftentiunt , non agunt concilium , quia non ientiunt unum . Cœtus vero, conventus eft vel congregatio , à coeundo , id eft , conveniendo in unum · Unde & conventus eft nuncupatus , quod omnc^Sq conveniant: & fient conventus & cœtus , fic^ concilium dicitur à hacictatc inultorum 111· unum .

In principio veto voluminis huius , qualiter concilium apud b m»s celebretur, polmmus: ut qui uoftrum ordinem lequi vohiciint , lcant qualiter hoc agere debeant. Qju autem hoc agere melius elegerint. faciant quod jufto c.montcoque atque iapienuflimo confilio fud.cavcnm. Denique propter eorum auftoritaiem ceteri' concilits praepoluimus canones , <;in dicuntur apoftolorum licet a quibuldam apocryphi dicantur) quoniam plures eos recipiunt , & fanfti patres eorum lentcntias f\nodali auctoritate roboraverunt, & inter canonicas potuerunt ronfututiones Deinde quarumdam cpiftolarum decreta * virorum apoftoheorum interieriumm , id eft, Clementis, Anacleu , Evarifti α teterorum apoftolicorum, quas potuimus hactenus reperire cpifjolas rifque ad Silveftrum papam . Poftmodum vero Nicrnam fynodum conflitui mus, propter auctoritatem ctuldcm magni concilii . Deinceps diverfa concilia Gr.rcom n CX Latinorum five qur antea , ieu qu» poHmodumlafta hurt, fub ordine numerorum ac temporum capitulis fuis ddlinda fub hu us'volumints alpcftu locavimus, fubjicicntcs etiam rebqua deyreta pmTulum Romanorum uloue ad fandum' Grcgormm , ôi quafdam cpiflol.'s iphus, in quibus pro culmine (cd.s apottoher non impar conciliorum extat audorii.ts ; quatenus ccc'tdiaftici ordinis Jiiciplina m unq-m a nobis coafta atque digcfla, & tanéh prrfulcs paternis mftnuantur regulis , & obediemes ccciefi» rmniftri vel populi (pirituftlibus imbuantui exemplis , & non maioium hominum ptavitatibus decipiantur . Multi enim pravitate & cur.diO te depretb , accufantes lacdfdores opprelicnint. Ideo fandi patre^ leges * conftituenmt , quas fandos canones 'appellaverunt . Multi ergo idcirco alios acculant , ut fe per illos excufem , aut eorum bonis ditentur Pier igne vero boni Chniliani propterea teoent, & portant aliorum peccata qux noveit.nt , quia documentis fa-pe deferuntur, quibus ea qux ipfi lemnt Hidu.bu» cc-

t Qtiirum tuerie Auftor Culled i> C . α; « lù dun Merx»turu , i-u > c l *:o ' ш ι.л rc·l c· f*. .L. r ·»M noù» c-d*'n eli f?nïer:.a . λ Sert "loiiiil.if de Ati'ie ı- A;|·«.ι<u ' (τ. 'it H'fpiftm ' » " ," ei'.Mw cone'ur S H t'pi'cnu Jfidoro »dic':l'e e , ic-eoi . ue un t\U'U emttr:tt v.i r.»r.v >U vu · * . . ı · Oion-t Dccxerehujn p*ri (a Cief.;c"-e n.inrum ir ;..e id J'iiaum) i.ψpoi:1ι*!4 tticiut Qudi ƒ.?.· te ι catr. t'Ji i. ' >· fet ·ú4ïi^p*> lo. · F prito.'U p<r l:h<ui · C e .< c arf Γ*·4lη 1><U» dede ι · u» :c.4c n Rtt · *r atr tlU;t 1b «r » ι s ad –n ι oïdmetn celebranJ» C-obci'ıı , Atofl Quorum Grim. . i X'..onc.·η , & p'y >m ‹ «.»n : vηvkloΓkη ' λ › U1 * wn , ı ,m ı · / » J ‹ »et> cofittnc: , i.. r-nhtbut for (o::* r h u e 4> sonibwt , le Labbcanâ nvftr* liHum ot» "-t ,m ' '-» c · *'‹ i ft Harduinm» tuf 4·».ıτ·/·' (»w‹»'ι ıı λ ctiifH.· nehé ttme , Λκι /-> ł-,η "· iicino Cod· « 10 ‹ or.iuid Ca.'d à· Ac,u*· c . ·% ‹ MS P*· :· Soc ÎPSU 11 i , a c! !u» de'uœı' rlf.· '.ι jcftionet, ac ncruia, labftetffi.'i.u. ł 1' Ccd V«iu' ł·. luttp: . T ł· j 1« ea gm . vc· aianu. u; aprire' fteentiori Mes» v ł 'd. Punirait. A ipttd Jsa;e:u, « Vblic. ı» D*mra· cLiiut e Vı:k ··»» e».»»ri-r . t Vlftc \ ' ı 4" i in V·: fut:t pui'u , t .a ε» ptrianut.i* hoc·. > Abeft ‹ C Vbι.v reitt u· r.in

ecclefiafticis probare non poiTunt ; quoniam A hccr vera <inr quasdam , non tamen judicibus credenda lunt-, nili qu« certis indiciis demonUrantur , nifi quae manifefto * indicio convincuntur, nifi qui judiciario ordine publicantur . Nullus enim qui tuis eft rebus fpoliatus, aut a (ede propria vi aut terrore pullus , aniequam omnia (ibi ' ablata ei legibus reftituantur , «Sc ipfe pacifice diu fuis truatur honoribus, fedique proprie regulariter reftthitus, eius multo tempore libere potiatur honore. juxja canonicam accufari, vocari, judicari, aut damnari inftitutionem 1 poteft Unde & ecclefiaftica hiftona ab Euiebio Cxfaricnfi epifeopo confefta, dc muliere quadam, qu» pro caftitate a marito accufabatur , ait: *Pr^ptum* B ** interdiffum ejt ab imperatore lege lata , ut primo permitteretur ei rem familiarem libere diutius ordinare . tum deinde refpondere objefits .* H«c omnes' leges tam eccleiiafticx qnam & vulgarçs publicaeque praecipiunt

Horum vero * coiKinnantix, fi omnia pes nerentur, ante deficeret dies , quam honnn b lingula*'1 explicarem , & nimis prolixa fieret epiftola. Ex pluribus tamen aliqua hic ad provocationem aliorum inferere judicavimus . Ait namque fandus' Leo Romana: ecclefiar antiHes in epiftola Chsicedonenfi concilio mifta, cujus initium eft : Leo epifeopus fynodo Chalcedonenfi : *Optaveram quidem , dileftiflimi* , & reiiqua : in qua inter ceteca fic teftatur, dicens · C *Quia vero non ignoramus per pravas iemulatione< m.,ltarum ecclefia>um flatum fuifle turbatum, plurimojque fratres injnfle fedibut fuis puljos , tT ıi ♦ cutlia deportatos , » atque in locum fuperJiitum aliosJubjiitutos , bis piimitus visliterpbut adhibeatur medicina juflitix .· nec quifquam ita careat propriis , ut alter utatur alienis Quem ita errbrem omnes relinquat ,^,ut nemini quidem perire honor debeat , fed prioribus epifeopit cum omni privilegio juo ju> proprium reformetur* Eadem & nntiqui*apoftolici, qui fuerunt ante lynodum Nicamam , (anxerunt . Eadem fynodus , qtix habita eft ' · Larifla fub Valeriano, loquitur. Eadem plurima: Romani lynodi teftantur. Eadem papa Symmachus &ce-D teri fanfti patres> (anxerunt : quorum ftatuta , prolixitaiem citantes, lue inferere diftulimus- Si quis autem h.rc,plenius (cire &. legere voluerit , luis in andoribus invenire legere pleniter poterit Nobis vero hare in præfatiunada itla 7 fufficiant . Et ficut militi ex multi' armis iila iutficiunt, quæ ferre congruenter fuper fe poterit , fic nobis de multis fententiis una aut duæ , ve) quantum tunc temporis necefte fuerit, lufticiunt : quoniam ficut cum uno telo aut duobus inimicum vincimus , fic cum una aut duabus iententiis auctoritate plenis armillum luperanius. Si enim, de mulieribus Cc (xcularibus hominibus hac conftituta hint , inulto magis ccclcfiafticis viris ôc lacerdotibus E lunt loncetla. Hac eadem vero & ecclefiaftica jura jubent» & l.eculi leges praecipiunt. Similiter actuiatoic.s & -ascutationes, quas (atculi leges prohibent , canomea funditus repellit au«fioritas. Synodmyni scio congregandarum audoruas , apoftoheæ ledi privata commifia eft

poteftate ; nec ullam Synodum ratam efle legimus, qua: e/us non fuerit auâoritate congregata vel fulta . Hrc canonica teftatur auâoritas , haec hiftoria ecclefsaftica roborat , h«c (an&i patres confirmant.

Scire autem vos odoginta epifeopos, qui hoc opus me incipere & perficere coegiftij, «Stcunétos reliquos domini facerdotes oportet, quod Elura quam dia viginti capitula, quae apud nos abenrurT Nicserwe fynodi reperimus, fif. in deberetis Julii pape 1 feptuaginta capitula ejufdem 'fynodi' ede debere legimus. Quam epiftolam in fuo ordipe'inter cetera decreta apoftolicorum pofuitnus , haec 'ferutantibus , & eundis noiTc ▼olentibus · rimanda c Nam quod plura quam viginti capitula fint Nicaeni concilii, in multis invenitur locis . Legitur enim in ('onftantinopolitano concilio ita - *Manifeflum efl quod illa' qua Junt per unamquamque provinciam tpjuttprovincia fsnodus dtjpenjet, fient Nicitno conflat decretum efle concilio* . Legitur & in epiftola Innocentii pape , Vidricio Rothomagenfi epifeopo directa , 'ita . *St qua caufa vel contentiones inter clencbs & laicqs , vel inter r>ericor tam majoris ordinis , quam etiam inferioris fuerint exorta, plicuit, ut fecundum fynodum Nicanam , congreçu/jr omnibus ejufdem provincia epifeopit , judicium terminetur ; &* reliqua . Sandx enam memoria: Theophilus Alexandrinus qVfopus , luis in epiftolis .meminit , in concilio Nicino Cftatutum eiife, ut ab viu. Idus Martii, ufque m diem Nonarum Aprilis, diebus fcilicet 28. qualifeumque Luna nata fuerit , in quolibet medio fpatio ' perhibet * facere initium primi menfis, xiv. '° vero afxu. Kalendas Aprilis ufquer* in'xvi 11. Kajendas Maii, folerter inquiri *ôc ii etiam die 1abbatorum inciderit , confequcnti die dominico, id eft luna 15. j»afcha celebrare conkripfa. " &-fi die dominico luna ' i J. ejufdem menfis , id eft primi menfis, evenerit, ipfa hebdomada tranlmifla, * in alterum diem dominicum pafcha fine dubio celebrare confcripfit. His & aliis quamplurimis exemplis patet, plura elfe quam viginti Nicaeni concilii capitula , ô< veram efte praediOam Julii papr epiftolam Klobis autem quidam **è confortio fratrum noftrorum orientales** , tcftati funt fe vidilTe concilium Nicaenum , habens potiorem quatuor fvangeliorum magnitudinem, continens in fe fèdiones epifeoporum, & introdudiones, judiciaque querimoniarum atque definitiones, fic conftitutiones, nec non & fubfcriptiones eorum ; ad cujus fimilitudinem magnum Chalcedonenfe concilium confcriptum efle confirmaverunt, & demum alia Conltantinopoli * condita : unum videlicet fub Juftiniano imperatore contra Dei impugnatores , Origenem, tiidymum, &Evagrium,& aliud temporibus b Agathonis papae, & Conftantini imperatons, contra Macarium epifeopum, &Stephanum ejus difcipulum, pos. [illegible] qui prô frumento zizania in ecclefia feminaverunt , vinum milcuerunt aquæ , & proximo potum dederunt * everiione turbida , & tamquam lupi agni funulabant mendacium,. fic veUtas ut mendacium refutabatur.

Nofie etiam oportet (beet cetera non infa-

‹ Vin › Vatic *·■. Jn Vwk. »ox 4 Vatic *tx'hl.* t *lh* . C«1 Vas 6 Vatie eadem iifiiificatiooe › deell in Va>. (in Vat. LXXX· !« V»uc. *Mtl'* 11 H<c »crb* «fi &<. funt ad matpneœ Cort. V«uc. «jo.

firmentur) quatuor effe principalia concilia , ex quibus pleniffimam fidei doârinam tenent tam de Patris , & Filii, & Spiritus divinitate, quam de prcdi&i Filii & falvtoris noftri Incarnatione . Prior harum Nicaena fynodus eft trecentorum decem & oâo epifeoporum, fub Conftantino Augufto perarta, Ariane pqrfidi» bUfohcmia condemnata , qua inequalitatem fimfts Trinitatis idem Arius aflercbat : confubftantialem Deo Patri Deuta Filium eadem fanda fynodus per fymbolum definivit. Secunda, fynodus eft centum quinctuginta patrum fub Theodoho feniore , Connantinopoh congregata, que Macedonium, fandum Spiritum Dominum effe negantem , condemnans , confiibftantialem Patri A Filio eundem Paracletum dcmonftravit ; dans, latius fymboli formam , quam tota Grecia & Latinitts in ecclefiis predicant. Tertia fynodus eft Ephefina prima , ducentorum epifeoporum fub minore Theodofio Augufto edita , qur Ncftorium duas pertonas in Chrifto afferentem jufto anathemate condemnavit , offendens manere in duabus naturis unam Domini noftri JefuChrifti perfdnàm. Quarta eft fynodus Chalcedonenfis , fexcentopim triginta facerdotum, fub Martiano principe habita, in qua Eutychem Conftantinopolitanum abbatem , Verbi Dei & carnis Unam naturam' pronunciantem , fit eius defenforëm Diofcorum quondam Alexandrinum epifeopum, & ipfum rurfum Neftorium, cum reliquis hereticis , una patrum fententia condemnavit : praedicans eadem fynodus Chriftum Dominum fic natum de Virgine , ut in eo unam perfonam & Divinae & humanae confiteatur naturae. Hatc funt, ut praediximus, quatuor principales & venerabiles fynodi, fidem catholicam complertcntes ; Sed & fi qua fint , concilia , qux fandi patres fpiritu Dei plepi ianxerunt , poft illorum quatuor auâontatem, omni manent Habilita vigore, quorum etiam gerta in hoc opere condita continentur.

In boc err.tjje Bimum éj R. C. editione Sxrixna deceptae conflat.

Primo qftidem ordo , ut nrzdirtum eii , de celebrando concilio *a* incertus habetur-, & poilmodum canonum apoflolonim , ac primorum apoflolicorum (id eft , à fando Clemente ufque ad fanrtum Sylveflrum) decretorum , atque diverforum conciliorum breviarium r interpolatur , »equen$ ordinem (bum . *b*

Gnt.l.c. * iafcita» » Se<pit«r In MS. Aurelio Carth. ep. aflcita epiftola rum refcnpio Dainaû papa .

ORDO DE CELEBRANDO CONCILIO.

Defxxtptuf etb IJidoh Mmtttrt tx fxxrtoconctlio ToIMAμ exp. 4. èT G/trfix Loxtfx fitfpx itieorttxeconcthoruxi tditeris · dilitrntix nrrtndxtxe . Quert fcixt letlor χΛχ eff· ... ixnc erdixem , fed. tantxn ferlé fervetxnt tn Tebtmii, vH Ms tnHifpxmx tekbrath tiliie.

ORDO DE CELEBRANDO CONCILIO.

Hora itaque diei prima , ante folis ortum . ejiciantur omnes ab ccclefia ; obfcratifquc foribus, eundi ad unam januam, per quam facerdotes ingredi 'oportet , oftiarii ftent. Et convenientes omnes epifeopi pariter introeant , & fecundum ordinationis fuie tempus r refideant. Poft ingreffum. omnium epifeoporum , atque confeffum , vocentur deinde presbyteri , quos causa probaverit introire . Nullus inter eos *b* audeat ingredi » diaconorum , Port hos ingrediantur diacones probabiles quos ordo popofeerit interesse : & corona fatia de fedibus epifeoporum , presbyteri a tergo eorum refideant ; diacones in con: fpedu epifeoporum ftent ; deinde ingrediantur & laid , qui eledione concilii *c* intereffe meruerint . Ingrediantur quoque & notarii, quos ad recitandum vel excipiendum ordo requirit : & obferentur januae Sedcntefque in diuturno Glentio , *d* dicat archidiaconus : Orate : Statimque omnes in ferra proftrabuntur , & orantibus diutius tacite cum fletibus atque gemitibus , unus ex epifeopis fenioribus iiirgens , orationem palam fundet ad Dominum , eundis adhuc in terra jacentibus dicens.

Adfumus, domine fande Spiritus, adftimus; peccati quidem humanitate detenti , fed in nomine tuO fpecialiter aggregati Veni ad nos , i adeffo nobis , & dignare illabi cordibus noftris : doce nos quid agamus , quo gradiamur offende , quid efficiamus operare. Efto folus & fuggeftor & effertior judiciorum noftrorum , qui folus cum Deo Patre & u tilio nomen poffides gloriofum. Non nos patiaris perturbatores effe juftitix , qui fumme diligis equitarem Ut in finiftrum nos non, ignorantia trahat, non favor infledat , non acceptio muneris vel pertonat corrumpat , fed junge nos tibi efficaciter v fblius tua: gratia: dono : ut fimus in te unum , & in

a Laartatu · b 1« · 4 «q·» w le, .d D„mi. f*«rd· · f «-A» · blic·® · debeamus ut te xuxilianie ubi b o»». · k fnamim

1 Ita MSS Ifidori Cratianur ia .quibvfdaaa MSS. *Dt/ F.h·»* » *Futhtm* MSS. omaet. Latini , nec tine caufa <|uagivia Grace , Vatie, *lurfrmtrrtlur.* 4 Hunc oidtnem edidit Harduinua ex MS Panlienfi So< Jefu alieubt immutatam ; nobia inta/la Vigilani , Live Alerdrnfix codicis le.'lione laus erit variantem Panfienlit indicare , aonnullafque notet e ptyribol . ec fafionbua Card, de Aguirre exccrptai afferre , In Parii deell *tlujut.* f Induatur hifce verbia mot illotum temporum , quo Chnftiani etiam fecularei frequenter adibant Ecrlefiam . aut circa mediam noftem , qua maiuune horat in choro cantabamur , aul paulo poft ufque ad diluculum , fire auroram . Ea iane conluetudo Chnftianoium pernoAamium , * oiaarrum templo a primii iaculis vip,uit in Eccleiia. I.ckfia vero Toletana a pril-ia faculis utque modo retinet morem cantandi maiunnum media noils *ltrl. dgutrr.* y Id iervatutn fuit apud Hirpamam temper, ut Hpritopi justa vemput ordinaiior.il uniubujufque refiderent, proindeque & loquerentur, live fencentiam proferrent , ac tandem i..loc iberent Ca.d B Pairea Ecclerir Hifpanicz ia hoc ordine non quctlibet Presbyteros live iimplices Sateidotet linant ad a<ilium telebraadum aetsders , led felefiot tantum, live ptobatilhmx rrtx , * doftriaz Et ua videmua faftum in Concilio Fliberitano , ubi piatct undetilinti Epifcopoi, tefedervnt Presbyteri triginta fex In iequentibus autem Hiipamat Conclu» non na facile in emetur Pitcbvtcot iu jrafToe fmlTe, nili foire ubi ferebant vices Epifeopi abieniis Idque uigentiua obfrrvatum Rgianus m Conciliis Oeciunenicit , abi nullus lis locis fuit . Card ^rmr.e . $ Non vetatur omnino ingicffui Diaconorum hoc loco ; led folstn prohibées· . ut lirnul cam Presbyteris ingicdianim : nam fixum fubditur *Ttft uhtl tugttltt^lur Dlunutt fttUuklltt* , qua/ «rda *fuftJtttH httt tftt;* nimirum, quos Epucopr judicaverint dignor imervemendi facro eidem congrelFui Unde *A* ad Concilium Elibeiiranum ierrelfi fuat Diaconi aliquot. Qqamvia veto de ceteio Diaconi non fuerint admifti Ù iequentibua Hifpanin Conciliis, nt nuper da Presbyteria monuimus ; admittebantur tamen iaftar eorum, ubi gerebant Epifeoporum abieatium lires. <<>d *.4gunrt* in· Ia PariC rrjfdltusa , quea ramea *ftfurn /t.tu* *elrgtru* . qm viifet *tr* cvm r> yudr.sre alzqai/ , dr *lijfluirt FV·'.* ii Parif. *Mfirtlfyut* , *Ô°/flndlt:* l» dicrenras *fiml·* /an.iciilc/ , arant <ar rwam babea'ibsr ad Damraw , diflaral *eft Anbtdlettlul.* ia Parif. *frtfttrntnler* rum *fttfyctrt* ij Parti

in nullo deviemus à vero: qualiter in nomine tuo collecti, in eundis teneamus ritum moderatione pietatis juititiam, ut hic à te in nullo diflentiat fententia noftra, « in iutgro pro bene geftis confequamitr premia iempitema. Arnen.

Te condonante, qui cum Patre & Filio uniis permanes Deus, per infinita fxcula ixculorum.

In qua orationc, nec oratio k paterna, nec benediciio, fed ipfa folummodo oratio confirraciur. Qliando autem plurimi metropolitani luerint, tunc ab altero hxc oratio dicitur

Alia.

Domine, qui nos julbtiam loqui, tkqur iea funt praecipis tuditare, tribue nobis, ut nec iniquitas ia ore, nec pravitas inveniatur in mente; ut puro corde purior (inno coniceliat, procedat in operibus juilitia, nec appareat dolus in lingua.

A tertio vero neetropolitaito, loce tertio. htc oratio pronuntiatur.

Jelu Domine, qui facto verbi tui oraculo Jnomififti, ut ubi duo vel tres in nomine tuo uerint aggregati, medius dignareris adede, adeflo coetui noftro propitius, &. cor noftrum perluftra mifericors, ut ita reftum juftitiz tramitem teneamus, ne a bono mifericordix aliouatenus aberremus.

Alia.

Diflbfve Domine, noftrarum mentium ligaturam, & obligationis impia- confringe catenam, ut tibi laudem pro liberatione reddamus, cujus ultionem pro tranlgreflionc pavefeimus.

Alia.

Deus, qui veritatem loqui filids hominum cupis, & eorum cafto judicio deledaris, mentem nos dignare habere redam; ut pojlimus labiis veram depromere juftitiam.

Finita autem oratione, & relponfo ab omnibirs, Arnen, rurlus dicit Archidiaconus: Erigite vos. Et confeftim omnes furgant, & cuni omni timore Dei, & difciplina, tamepifeopi, quam presbyteri fedeant. Sicque omnibus-in fuis locis in filentio confidentibus, diaconus alba indutus, codicem canonum in medio proferens, capitula de conciliis agendis pronunciat, id eft, CX conc ^ha'c^donenfi, d xra xviu. item ex capitulis orientalium patrum, qux Martinus epiicopus de G-rxco in Latmum vertit, xra xvii. Enodo facienda; item ex concilio Toletano IV. xra i i i. Item ex concilio Agathenfi, xra xvi. five ex iermonc lanCti Ambroln de pace, vel aliud de canonibus, quod metropolitano aptius viium fuerit ut legatur. Finitifque titulis, metropoliianus epiicopus concilium alloquitur, dicens:

Exhortatio.

Ecce fanâiflimi iacerdotes, praemitTis Deo precibus, fraternitatem veftrâm cum pia exhortatione convenio, & per divinum nomen obteftor, ut ea, qux a nobis de Deo, de facris ordinibus, vel s vcftris moribus vobis luerint difta, cum muni pietate fufcipiatis, & cum iiimma reverentia pcrfxcre intendatis. Quod fi forfan aliquis veftrum aliter quam dicta fuerint fenferine aliquo dcrupulo commotionis, luno- ftrorum omnium b collatione, eaipfa, de quibus dubitaverit /conferenda reducat; qualiter, Deo mediante, aut doceri potfit, aut doceat. Deinde fimili vos obtcftatione i conjuro, ut nullus veftrum in judicando, aut pertonant excipiat, aut quolibet favore vel munere pullatus a veritate difeedat, led cum ftanta pietate quidquid ccctui nolito fe judicandum intulerit judicet, ut nec difeordans contentio ad fubverfionetn julliti» inter nos locum inveniat; nec item in perquirenda equitate vigor noftri ordinis vel follicitudo tepeicat.

(λ) Pollh allocutionem concilii, qua metropolitanus folet fynodum alloqui untverlalem, ftatnn rex cum fuis optimatibus ingreditur in concilium: Ce in primis, coronalaccrdotum poft ledimifla, ad altare converfus ibi orationem dicit: fed ipfa oratione fupra ada, ad concilium converfus dicit: Et homo proftrarus, atque inde le erigens, & icipiuin precibus (aceraotum commendat, & alloquendo concilium, ut juttilime agant, religiofa exhortatione infinuat. Poilîuam autem expleverit exhortationem litamà iacono dicitur: Qrcmus.

Tunc rege converfo ad onrntem, omnes facerdotes in terra pariter prollernanCur, itcut & prius: licque dicatur hxc oratio dominica.

Rex Deus, a quo regum regitur regnum; quo gubernante fublime, quo deferente fit fragile, famulo tuo N. moderator alfille. Da, ei domine fidei rediludinem firmam, & legis tu® cuftodiam indefeflam: ita morum honeftate pratpolleat, ut tux majeftati complaceat: ita nunc prxfit populis, ut coronetur poft traufitum cum dedis. Pater nofter.

Benedifiio.

Benedicat tibi, feremifime princeps, virtutum dominus, & omnipotens Deus. Arnen.

Inlpiret tibi facere mifericordiam, & temperare juftitiam. Arnen.

Qui tibi tribuit regnum, ipfe ccr tuum confervet illxfumà nocibilitate omnium populorum. Arnen.

Et qui conventum noftrum pro Domino veneraris, cum tuis omnibus poli longa larcula coroneris. Arnen.

Per dominum noftrum Jefum Chriftum, qui cum Deo Patre, & fando Spiritu, unus Deus gloriatur in lircula fivculoruni.

Qua benedifttone fufeepta, dicitur illi à diacono:

In nomime domini noftri Jefu Chrifti, ite cum pace.

Sicque cunctis refpondendum eft: Deo gratias.

Statimquc idem princeps fecedit a conventu concilii.

Poft egrefltim igitur regis, & exhortationem metropolitan!, qux prius dida eft, inKuibunt omnes quique fuerint presbyteri, diacones, vel religiofi ad audiendam doilrinam. Sicque archidiaconus leilurus eft canquem Toletanilli concilii

a In Parii eccft . Tt u'.qne in: trethnr.

a p'arlc i, Code» Canonum er.t, cJui a tempoie S. Leoni, Pap» ubicct rrreptu, fuerat. & cuiu, MSS. iuJ rxtact nunc ia Monallrrio Ritipoll. Calalomr C^rJ. , Parif. de 7».r>a,. rrrr,».

4 Parii Cii.Vr.Vrrr.^ XI Π. ... XXr. vC XXVI ...

, Parii- r.ivr.ro. ... (A) l.ue. Cod. addit. Ttfl ban: tKhàrcamnrm lnt.ubaxt em-.r, ... hylirl, Zbaraari, vil Rtlnufl ueltitr/l ad a-d.fnjam dl/1rlaa» Sl.^at ... Ûf- ut cii pa|. It.

0 io Parii. T.Jl ba». lxbtitaH>»tm, VI.

cilii XI. era i. Ne tumultu concilium agitetur. Quo canone perlefto, ftatim concilium Ephefin num ex ordine perlegetur: deinde collatio pariter & inftruâio de myfterio fanftæ Trinitatis habebitur, fimulque & ordinibus officiorum, fi in omnium fedibus ejufdem celebritatis unitas teneatur. Pro his quoque caufis, prout fpatium diei permiferit, & epiftolæ Papae Leonis ad Flavianum epifcopum de erroribus Eutychetis, & myfterio fanftæ Trinitatis legendæ funt: canones quoque de unitate officiorum.

Nec ad aliud aliquid ante tranfibimr, quam ifta omnia explicentur; ita tamen, ut in totis tribus diebus litaniarum nihil aliud agatur, nec retraftetur, nili fola collatio de myfterio fanftæ Trinitatis & de ordinibus facris, vel officiorum inftitutis, ita ut hæc tota peragantur per iftos tres dies; nihil aliud, ficut jam diftum eft, nifi fola quæftio, de his quæ prædicta funt, habeatur; ita ut Jeftio iemper congruens caufam ordinis, quæquerenda eft, antecedat.

Item oratio in fecundo die in inchoatione Concilii dicenda.

Noftrorum tibi, Domine, curvantes genua cordium, quæfumus, ut bonum quod nobis à te requiritur, exequamur, fcilicet ut prompta tibi follicitudine gradientes, dilcretionis arduæ fubtile judicium faciamus, ac mifericordiam diligentes clareamus ftudiis tibi placitæ aftionis.

Item oratio, die tertio, qua in inchoatione concilii dicitur.

Ate, Domine, interni clamoris vocibus unanimiter poftulamus, ut refpeftu tue gratias folidati, praecones veritatis efficiamur intrepidi, tuumque valeamus verbum cum omni fiducia loqui.

Poft hæc in quarto die reliquæ caufæ per Ordinem admittendæ funt. Sicque omnes qui de religiofis in retroaftis, diebus pro fpirituali inftruftione interfuerunt concilio, foras egredientur: relidentibus aliquibus presbyteris in concilio, quos metropolitanus ordinaverit honorandos. Per fingulos tamen illos tres dies litaniarum, epifcopi, vel presbyteri cum admonitore primum orationibus proftrabuntur. Sicque collegia a metropolitano oratione, & dicente diacono: Erigite vos, confurgent, & de divinis tantum, ut diftum eft, rebus collationem habebunt. In reliquis tamen diebus, cunftis aditantibus, oratio colligenda eft. Et fic confidentes caufarum negotia judicabunt. Nullus tamen tumultus, aut inter confidentes, aut inter adftantes habebitur. Eodem autem modo, eodemque ordine ad concilium omnes per lingulos dies ingrediantur, quo fuperius jam præmiffum eft. Nametfi presbyteri, & reliqui, aut diaconus, clericus, five laicus di his qui foris fteterint, concilium pro qualibet re crediderit appellandum, ecclefiæ metropolitanæ archidiacono caufam fuam intimet, & ille concilio denunciet: tunc illis introeundi & proponendi licentia concédatur. Nullus autem epifcoporum a coetu communi fecedat, antequam hora generali feceftionis adveniat. Concilium quoque nullus folvere audeat, nifi fuerint cunfta determinata, ita ut quæcumque deliberatione communi finiuntur, epifcoporum fingulorum manibus fubfcribantur. Ita ut ante duos vel tres dies, quim folvatur concilium, omnes conftitutiones à fe éditæ diligenti confideratione retraftent. Item in die, qua concilium abfolvendum eft, canones qui in fanfta fynodo conftituti funt, coram Ecclefia in publico relegantur. Quibus explicitis, refpondetur ab omnibus, Amen.

Deinde ad locum redeuntes, ubi in concilio refidebant, canones ipfos fubfcripturi funt. Admonendi quôque à metropolitano funt, de pafcha ventura, quoto veniet. Admonendi funt etiam quo tempore, fupervenicnte anno, ad concilium faciendum veniant, & dirigendi etiam de epifcopis, qui cum metropolitano dies nativitatis domini, & fanctum pafcha debeant celebrare. Poft haec dicente archidiacono, Oremus, omnes fimul in terram pariter proftrabuntur, ubi diutiffime orantibus, hanc unus ex majoribus orationem difturus erit:

Oratio.

Nulla eft, Domine, humana conficientiæ virtus, que inoffenfe poffit tuæ voluntatis judicia expedire. Et ideo, quia imperfectum noftrum viderunt oculi tui, periculoſi deputa, quæfumus, quod pecie&o æquitatiPfine concludere praeoptamus: te in noftris principiis occurturum popofcimus; te quoque in hoc fine judiciorum noftrorum indultorem noftris exceffibus fperamus: fcilicet ut ignorantiæ parcas, ut errori indulgeas, ut pencûis votis perfcâam efficaciam largiaris. Etquia conficientia remordente tabefcimus, ne aut ignorantia nos traxerit in errorem, aut praeceps forfan voluntas impulerit julticiam declinare, ob hoc te pofcimus, te rogamus, ut fi quid offenfionis in hac concilii celebritate attraximus, te condonante, remiffibile habeamus: ut in eo quod foluturi fumus aggregatum concilium, à eundis primum abfolvamur noftrorum necibus delidorum: qualiter & tranfgreffbtes venia, & confitentes tibi fubfequatur remuneratio fempiterna. Per Dominum, &c.

Benedictio.

Patris Dei Filius, qui eft initium & finis, complementum vobis tribuat charitatis. Et qui vos ad expletionem hujus fecit pervenire concilii, abfolutos vos efficiat ab omni contagione delifti. Amen.

Ut ab omni reatu liberiores effeôi, abfbluti etiam per donum Spiritus fanfti, felici reditu veftrarum fedium cubilia repetatis illaefi. Amen.

Præcedente lumine divinitatis Domini noftri qui omnia regit in faecula fæculorum.

Quibus explicitis, dum dictum fuerit ab archidiacono. Erigite vos, omnes illico pariter exurgentes, relidente metropolitano, ab ipfo primum incipientes, ofculum fibi invicem omnes pariter dabunt. Sicque poft datam fibi invicem pacem, dicit diaconus.

In nomine Domini noftri Jefu Chrifti camus cum pace. Deo gratias.

Et fic concilium totum abfolvitur.

EX

h patiun-
c ordini & uuic.
Hæc i.C.)nft<lli cum fequenti alieno loco repe-rittir adicri. p<a,4r 1« editiona Surii.
a tecum,
ptoc'.a-nantci.
f Hie definit editio Surii.
y probate
a f» proter-
i jufle k religiofr copient, vel, Collipçt.
k urjulntun
SXe
b in chore
e ventura juo tentai
d naiali.
Occurfa.
adcfft
h
«endo*.
diperi».
k Huie oratioui oratk
unitit adhue Mcefltt-bua hzc benedi/tu exptKctur.
1 quod iptc

F / tr<r 4Ut. «,.Pıηi tttri.nr . tj 4t tltvlah ûΓ<.).Puî' klbtemr. , Peril" , <«
lrlCUtrllu —— ; Parif. Zkv«ar. 4 Pent. rr/rdrra-, -----7 P»rif. fr fttfltr.
» P,ηΓ. Cbrlt-- Dtl Jl'.lnt. , ia Ptrif urtiw . fcilicet mmltt --/-« J'J" Cbrtjll comar <«a
r«, fihl lmttm fatl rarorora/ l nulll elftlvtlet.

Exhoktatio ad Principem.

Alias via regia, ex eodem Garjia Loatfa adjefla ; I

îx codice Alveldcnfi, bibHoihec· r«(ia i»»Al Laurentii in Hirpariia.

DEus omnipotens, ō ciari(Time rex, quando voluit, & ubi voluit de regali nobilique genere te nobiliter procreavit, & milericorditer ad lavacrum regenerationis perduxit, caput tuum facri chrifmatis oleo linivit, & dignanter in filium adoptavit; conftituit te regem populi terne, & proprii filii fui in cœlô neri juflit hsrredem; his etenim facris ditatus muneribus, rite portas diademata regis; primum, quia de femore regis,. regalique defeendis proiapia, decenter tibi 'convenit & bene multa regere regna. Secundo, quia te regem effe & facri chrifmatis undio, & fidei confefito operifque. confirmat & aftio. Tertio, quia ut aeternum cum Chrifto perciperes regnum, mifericorditer adhuc te parvulum rex regum adoptavit in filium. Haec te perfpicua daraque indicia ab infantia regem' clamitant, regemque confirmant. Supereft, ut hxc ipla regalia, quae percepifti, bona a Domino munera follicite falva cuftodias, & operibus pariter moribufque defendas: exiguo etenim tempore in hac, qua vivimus, morabimur vita: quia viam uniVerlâe camis pergimus, & celeri curfu ad promittam quotidie patriam feftinamus. Reftat ergo, ut de illa tantum follicite interrogemus via, qua nos a latronibus tutos, vitiifque defæcatos defideratam feliciter ducat ad patriam: hortatur etenim nos de hac re propheta, cum dicit; *State fuper vias, Ô* videte & interrogate de femitis antiquis; & videte qua fit via bona, & ambulate in ea, & invenietis requiem animabus veftris.* Sollicite ergo haec a nobis difereteque qurrenda eft-via, qu® nos falvos ad requiem perducat «ternam; & cum, Domino nobis montrante, fuerit inventa, caute difereteque ambulandum eft per eam, ne ad dexteram inclinantibus, aut ad fmiftram, occurrat illa, de qua propheticus fermo denuncians clamitat: *Eftvia, qua videtur bomimbui refla, cujus novijfima demergunt aj inferna.* Sed ne aliquis noftnim per ignorantiam in hoc oberrans incidat devium, pie nos propheta admonet Ifaias, & ad redam tanftamque viam dulciter revocans clamat: *Et erunt ojruli tui videntes oraceptorem tuum, & aurei tua* audient verbum poft tergum monentis: Hac eft via, ambulate in ea, neque ad dexteram, neque ad finiftram.* Nam & liraeliticus populus cum per aliena tianfiens regna, ad repromiiTtonis tenderet patriam, nuncios mifit adSehon regem Amorrhieorum, dicens: *Obfecrb ut tranfire mihi liceat per terram tuam: non decimabimus ad dexteram, neque ad Jiniftrem; fed per viam regiam gradiemur, donec pertranjeam fines tuos.* Et tibi ergo, nobilitfime rex, fi vis ad iupemam felietterpromillionis tendere patriam, diligenter regia quaerenda eft via: quia, aim fis rex in terra, ad cœlorum properans regna, per regiam d£b,es currere viam; tri:a etenim via eft, & antiquitus fânâorum regum veftigiis confricata,. Per illam Jofue firmiflimopropetans gradu, inultorum regum colla comminuit, & nefandorum phalanges ftravit, Jerichuntinos muros evertit, & Ifraelitico populo terram repromiffionis diftento fune divifit: per illam David indedinabiliter gradiens, perfecutori Sauli pepercit, lapideo iftu Goliam extinxit, & ab improperio illophylorum Dei populum liberavit, & fibi regnum perpetuum iblidavit: per illam firmiter ambulantem Eaechiam mifericorditer Dominus vifitavit, à mortis termino revocavit, & quinquies ternos ad vitam addidit annos: per illam adhuc ambulans Salomon, quafi Huvius aqua, impletuseft fapientia; & ab illa recedens, inexpiabilem glori® fur intulit maculam: per illam intrepidus Jofias rex. juftus ambulans, excella comminuit regna, abominationes diverfas a populo Dei abftnlit, 6c juftificationes a Domino multiplices accepit. Ecce confpicis perfpicue, rex nobiliflime, qualiter per regiam ad Dominum reges ambulant viam, & ad cœlorum regna cum ceteris fandis reges quoque feliciter volant. Via etenim regia eft, quae per prophetam vocatur fanda: *Per quam non tranfibit pollutus*, ait idem propheta, *nec invenietur ibi leo,* diabolus fcilicet. qui rugiens circuit quxrens quem devoret; *nec mala beftia,* dxmon videlicet, *afeendet per eant; fed eft di reda via, & ambulabunt, qui redempti à Domino, & liberati* fuerint, per eam, per quam & te quotidie, auxiliante Domino, ife cognofcimus & gratulamur, & ad aeternam gloriam te efle venturum fideliter credentes non dubitamus. Tantum eft, ut quod cœpifti bonum perficias, & ufque ad perieverantiæ finem perducas: quia non qui inchoaverit r fed qui perfeveraverit, falvus erit. '

Vngebint«i Hifpanie rejet.

De obfervandis mandatis Dei.

Attende ergo, ò clementiflime ac mitiflime rex, quantum nos diligat dominus nofter Jefus Chriftus, qui cum promiflione fuam a nobis exigit dileftionem, & Spiritum fandum dicit nobifcum efte in atterhum maniurum, fi poft dileftionem fuam mandata ejus fervaverimus: ab ipfo enim, ut jam fuperius diximus, nobis omnia bona conceduntur *; & velle bonum, & operari, ab illo prius nobis largitur: diligimur enim ut diligamus, amamur, ut amemus, cognofcimur ut cognofcamus, adjuvfcmur ut operemur, & operando virtu,tibus ditemur Ergo fi te dileâio Dei proximique demulcet, confequens eft ut facias quod ille praecepit. quia intantum diligis inquantum facis: neque enim poteft fincere Deum diligere qui mandata ejus fideliter non euftodit. Ipfo te Domino docente, intellige: ait enim: *Si quis dthgit me, fermonem meum fervabit, & Pater, meus diliget eum: & ad eum veniemus, ëX malfionem apud eum faciemus; & ; Qui tien diligit me, fermants meos non fervat.* Joannes quoque apoftolus dileâione Dei repletus in epiftola Tua ait: *In hocjcimus quoniam cognovimus turn, Ji mandata ejus obfervamus. Qui dicit fe nojfe eum, Ô* mandata ejus non euftodit, mendax eft, ift in eo veritas non ejl: qui Jervat verbum ejus, vere in hoc cantat Dei perftfta eJi.* Liber quoque Job ore Domini facratus, de hoc ipfo teftis eft, maxime de regibus dicens; *Non auferet à jufto ocu-*

J···· . iMtm. 7««

r›ccftahi Cod. Lee. hxc exhortatio, fed Joco eju» ponuntur dux oratione» qux htc legiHitftr. t/bl Dtmhit
4 ali« ft Dw/m CTc. Tum additur manu, fed antiqua; H/c tifbtns fltrl Cano»ts ^faflololxm num. L.
' T fcripCOri», non fynodi, qux falcem nuta dc, opell» moraJi»; ideoquc ab Harduino in fua coileAione pr<-

a Hmc omnia vidantar defumpta ex Concilio Acauii. Jno Π/' quod celebratum luit an. jo, vel ex tdpituha fedis Apoflolicar adverfui Pelaguno», atque ipforum-reliquia». CtlrJ

T

•cw/ar, reges in folio collocat in perpetuum, & illuc eriguntur: revelat quoque aurem eorum, ut corripiat; & loquitur, ut revertantur ab intluitate. Si audierint U tbfcrvaverint, complu- unt dies fuos in 'bono, & annos fuos in gloria: fi vero non audierint, tranfibunt per gladium, & ftultitia eonfumentur. De fe quoque ipfe Job bonum re&umque dans teftimonium, ait: Kefligia Dei fecutus ofi pes meus : viam ejus tuftodtvi, 0* non declinavi ex ea: u mandatis labiorum ejus.non receffi., Ô* in finu meo abfeondi verba oris ejus. Tale erg. de te, ô bone rex; Volumus femper audire teftimonium ; tale videre frequenter & opus. Ipfe quibus Dominus de diledione Tua, atque «nandatorum Tuorum obfervantia populum Ifraeliticum admonens, dicit: Et nunc, Jfraël, audi praceptaiU judicia qua ego doceo te, ut facient ea vivas in eis. Obferva O tave ne quando obUvifcaris domini Dei tui, éΓ Hfgligas mandata ejus, atque judicia & ceremonias quas ego praecipio tibi hodie, ne pofiquam comederiftr fatiatus fueris, domus pulchras adsficaveris, n!? habitaverit in eis -, habuerifque armenta & ovium greges, argentum & aurum, cunilarumque rerum copiam, elevetur cor tuum, tl non reminifearit domini Dei tui. Et nunc, Ifrael, qifid dominus Deus tuus petit d te, nifi ut timeas dominum Deum tuum, & ambules in viis ejus, diligas eum, ac fervins ei m toto corde tuo, & in tota anima tpa, cuflodiufque mandata Cf ceremohias ejus, quit ego prhcspio tibi hodie, ut ^rne fit tibi? Si autem audierit, ut facias omnia mandata ejus, faciet te Dominus excelfiotem eundis gentibus, qua verfantur in terra: benedidus. eris in civitate, & bcnedtilas in Ugro benedidus frullus ventris tui, & frudas terra tua : mittet Dominus fuper cellaria tua, tl f*Fr omnia opera manuum tuarum benedidionem: dabit Dominus inimicos tuos, qui confurgunt adverfum te, corruentes in confpedu tuo. Addit quoque Dominus ad- huc ad Ifraclem, dicens: Si in praceptis meis ambulaveritis; & mandata mea cuflodieritis, ÎT feceritis es, dabo vobis pluvias temporibus Juis', terra gignet germen fuum, 6* pomis arbores replebuntur. Apprehendet meffium tritura vindemiam, iT vindemia occupabit fementem: tl comedetis panem veflrum in faturitate, Ô* abfque pavore habitabitis in terra veflra. Dabo pacem in finibus veflris: dormietis, èr non erit qui exterreat: auferam malas beflias, ú" glacis us non tranfibit terminos veftros : perfequemini inimicos veflror, (J corruent coram vobit: perfequentur quinque de veflris centum alienas, & centum ex vobis decem millia; cadent inimici veflri gladio in confpedu veflro. Sluod fi non audieritis me, nec feceritis omnia mandata mea: fi fpreveritis leges meas, dS judicia mea contempferitis, ut non faciatis ea qua a sete conftituta funt, ut ad irritum perducatis padum meum, ego hac faciam vobis: vifitabo vos velociter in egeftate & ardore : corruetis coram hoflibus veflris, & fubjiciemini his qui oderunt vos, fugietifque nemine perfequente. Per Ifaiam quoque Dominus ad Ifrael clamat, & dicit: Utinam attendîmes mandata mea : fada fuijfet Jicut flumen pax tua: & juflitia tua ficut gurgites maris: C fuiffet ficut arena femen tuum flippes uteri tui, ut lapilli ejus: non interiiffet, O' non fuijfet attritum nomen ejus. Bonum ergo tibi ell, ô rex, ut diligas dominum Deum tuum, & ob dilefrionenrejus nimiam follicite & diligenter cuftodias illius praecepta : fanda funt enim mandata ejus & jufta: obfervantibus vero ialutaria:

propterea Pater, & Filius, & Spiritus fanAus, âd te venient, & in perpctutfin Ixtam martfionem facient; & beatus eris in perpetuum, tali hofpite vifitatiu : propterea complebuntur in benedi&ionibus dies tui, & in gloria anni tui.

- De Judicio.

In Judicando efto pupillis mifericors ut poter, & pro'Virof matri illorum: & eris tu veiut filius ultiffimi obediens, & miferebitur tui mugis quam mater. Job quoque ait·' Oculus fui cuco, & pes claudo ; pater eram pauperum, & caufam quam nefciebam diligentifiime invefligabam. Conterebam molas iniqui, & de dentibus illius auferebam pradam: flebam quondam fuper eum qui afflidus erat, & compotiebar pauperi. Nam $c hanc regiam BeiTe virtutem rex Salomon approbat dicens: Hex judicat in veritate pauperes, thronus ejus in aternum firmabitur. Si yis ergo, o rex, ut thronus tuus.a Domino in «ternum firmetur, non celles juftihcare pauperem & pupillum, non cefles fubvenire vidux & opprefib, non cefles defendere advenam & defolatum : fubveni milero, eleva jacentem, folida confra&i, conforta fit robora lafliim: divitiis non cefles fulcire mendicum, de manu peccatoris non cefles liberare opprefium. Audi quid regibus, regumque judicibus dominus per David clamitat, dicens: Judicate egenum Ô* pupillum ; humilem & pauperem jufiificateerigite pauperem & egenum, de manu peccatoris liberabit eum. Huic fententix concordans Cfiber Eccleiiafticus. ait : Libera eum qui injuriam patitur de manu fuperbi. Ifaias nihilominus prxdicanS ait : Sluarite Judicium, fubvenite opprejfo, judicate pupillo, defendite viduam, & venite, éT arguite me; dicit dominus. Si fuerint peccata veflra ut coccinum, quafi nix dealbabuntur, & fi fuerint rubra quafi vermiculus, velut lana munda erunt. Si volueritis 0" audieritis me, bona terra comedetis. Vide ergo & diligenter attende, rex, quid defenforibus evenit pauperum : fe illis ciTe debitorem, feque redditorem pronunciat Deus ; nivis candorem peccatoribus promittit. & albx lanx munditiam pollicetur: noilremo bona terrx comedere tribuit, terrae fcilicet illius de qua fcriptum eft : Sanih in terra Dus duplicia poflidebunt ; & dc qua pfalmifta ait" Credo videre bona domini tn terra viventium. Vides quia bona terrx xternat illis regibus conceduntur, qui hic pauperum defenfores exiftnnt, illis in efcam fnictus xternx conceditur terrx, qui h:c pauperes fidunt defendere pie ; fruflus optimos, fcilicet angelorum, frudus «ternos, iruftus perpetuos, frudus dulciflimos & amantiflimos, plenos faturitate & pinguedine, plenos laetitia & gaudio, plenos felicitate & gloria. O quam beata eft vita regum juftorum, qur & hic temporalibus rebus fuLa' nitefcit, & in «ternum cum angelis immortaliter requiefeit ! hic terrenis nutritur delicii? ; illic gloria vellitur decorus : hic populorum conftipa fur catervis, illic choris comitatur angelicis : hic hominum multitudine dele&atur; illic cum angelorum choro Ixtatur : hic illi militia imperatoris obtemperat ; illic in miliiia redemptoris exultât; hic ftola veftitus régali nitefcit ; illic gloria immortalitatis indutus refulget: hir regis diademata portat ; illic gaudio exultât tonis rcfultat : hic terreni regis filius vocitatur ; illic cœleftis regis filius confirmatur: hic terreni regni decenter magnam capit hereditatem ; illic cœleftis regni felicem feliciter, accipit portionem. Hxc ut tibi eveniant, clariflime rex, totis

totis viribus laborare non celles : nuHus te fe-Ikioi erit, fi tibi haec , auxiljante Deo, eve-nennt: nullus te tranirendet in gloria , fi hec tibi a domino feliciter fuerint coUata. Arnen.

i INCIPIT PRÆFATIO CONCILIORUM ex cod.„ MS. V. C. Claudii Hardy.

CONCILIUM faerum venérandi culmina juris
Condidit & nonis congrua frana dedit.*
A17 *bene fundatus, jufio moderamina poffit*
Intemerata (a) regens, clericus ordo regi.
Pontifices fummi veterum practpta ftquentts
Pianiuf bte-monitis expofuere fuit. '
Hinc fidei nofira ft panditfemita, & omnes
Errorum damnant dogmata fanfla viat.
9jeifyue Dei jamulxs fuerit Cbrifliqua facer, dos t
Hoc fait conditui, dulcia mella fluet.'

' C'c"ahbC CeBdlii ?'»<»»<· ert, rnnofitum tft ab H.jd.iw « MS Pithe.no, Mm uX noïû (i) * "P1'011 C.U.ftW.. tLonu» CodKi. „o. 4. in Pr<(..

DE

IX A VZ A k/ U V IV U IVA›

JUXTA GLOSSAM ORDINARIAM.

In A&is Apoftoljcis per Sanétum Lucam Evangeliftam divertis in Capitibus ftudiofe dcicripca.

diaC c^ii rantu· has 4. *lw' x p "r"

X Adis apoftolicis colliguntur a Scriptoribus ccclciiafticis, ac potiffumun Glofla ordinarie, conventiones five concilia aliquot apoliolorum primiliv® quoque ecclefiar: in quibus exempla, formae, imagines ac ceremonia? certs conciliorum, tam generalium quam provincialium, traduntur; poftea per fanöos patres & ecdeiis catholice pofteros obier- >·«<■«*·

Hrc Crab nus, Nicoli. nus, Billes,

Nota Sbyerini Binii.

li·· editione. Sunt qui, pofthabito Glofla ordinaria judicio « hi- rum SynodtSriim apoftolicarum quafdatn omittunt «liai vero, quis fcilicet S.'Lucas Aâorum «.& 11. defer!pfit, addant. Nos ordinariam GloiTam, cujus major eft auûortsi quam cui tatn leviter a tunoiis qulbufvis noviroribus fit contradicendum » imitantes, neque ordinem nutamus, neque numerum augemus.

Joann ts Dominici Ma-nsi

ADMONITIO

In Veneta no'vijfima ConciHorum editione inférieur bic nota admonens Lcflores de metboda in ta fervata pro variantibus ed laterales oras & in fine pagellarum adferiptis; nos de illis fatis in prafatione egimus, idetque ut fupervacaneam omifimks.

«LStnodus Apostolorum.

UâiOae Mst- ■hia.

DE primi apoftolorum difcipulonimque Chrifti conventione, legimus Aφoηiιη primo capitulo, quod ftatim poli afcenfionem domini, in cxlum, reverii funt Hieroiblymam a monte Oliveti, manentes in eœnaculo Petrus, Joan-, nes, Jacobus, &c. perfeverantes unariimiter in oratione cum mulieribus A Maria matre Jefu & Fratribus ejus. *Ip diebus illis exurgens Petras,* velut principalis A caput, *in medio Fratrum dixif.* (Erat autem rurba hominum fimul fere cxx.) *Viri fratres, oportet impleri feripturam, quam prodixit Spiritus fandius per os David de Juda, gui fuit dux eorum gui comprehenderunt Jefum* &c. *Oportet ergo ex bis viris qui nobifeum funi catagrrgaO' ta emat tempore, quo intravit & exivit inter nos dominus Jefus., &c. tefirm referre-* A *dlionis ejus nobifeum fieri unum ex ifiis: Et fidfuerunt duos,* &c. *& orantes, dixerunt: Tu Domine, qui corda nofii omnium, ofiende quem elegeris ex bis duobus,* &c: *Et dederunt fortes eis.* b *Et cecidit fors fuper Mattbiam,* c *annumeratus efi cum undecim apofiolis.*

Esempiin·' on.ndunCoa-

Notæ Severini XINII.

Ann°^Âa' "p-Latione"

u I. Syntdur Aftfleleimm.) Hoc I. concilium apoftolorum habitum eft Hltrofolytnis anno Chrifli 34. in <°°* nio Maria: matris /bannis, qui cognominatus eft Marrus, apoftolis *It* difcipulU domini prnfentibus. Caufa habiti concilii eft, ut in locum Jud« traditoris alius fubrogarctur, allulqueepiicopatum ejus acciperet. Duo-, bus Igitur diicipulif domini, Jofepho & Matthia, condicatis, per fortem Matthias eledus eft. Baronius au- B no Chrifti j4. eum. *j-.

À *El ersiUil fur.)* De forte, qua cecidit fuper Matthiani, hac Dionyftus de ccclellaft. hierarch, part. 3. capi 5. *Dr Ille fins,* inquit, *JitUltu quaMrtt&u Sinlultut elttlll, ulli .-ulSrrn ella frtfrrf, me» luSlcJ», x»u refle. slper/xlu autem 'O ipfe quid jeutSum. Vsdelur milJ ferlplurum Jertem uppefixjf», divlni quilddam, & prallpuj munerlr, per qued lllisl»»» Inβnueretur, qui effet divl»» e/eflleue decleretor.* Unde liber prznutatus hoc titulo, Sortes apoftoloruni, qui blinncircumferebatur, reile «.dnfura Gelaiij, canon. Sancta. d'ft. 15. in-.y'LIII' ter apocrypha r.jeftu. eft.

ltris.

a II. Synodus Apostolorum.

M «. °m°'eh.

DE fecundata Hierufalem apoftolorum &difcipulorum Chrifti fynddo, legimus Ad. 6. *In ditbus iilis crefcente numero difcipulorum,* fa-efoM. C *fium efi* b *murmur Gratorum adverfus Hebraos, eo quod defpicerentur* c *tnminifierio quotidiano vidux eorum. Convocantes autem duodecim multitu*<*bnem decipulorum*, ac ceterorum credentium, qux jam ad multa millia excreverat, *dixerunt: Non efi aquum, nos derelinquere verbum Dei, minifirare menfis. Confidarate ergo, fratres, ex vobis viros boni tefiimonti feptem, plenos,* &c. *Et placuit ferma cjoram omni multitudine. Et elegerunt Stephanum, virum plenum fide & Spiritu fanfio,* &c. *Hos d* (à multitudineeledos) *fiefuerunt ante confpeitum apofiolorum,* qui eraftt epifeopi fidelium: *ty* ipfi apoftoli *orantes, tmpofuerunt eis manps,* per orationem & manus impofitionem ipfos diacenes ordinando. Sequitur effeâus hujus ordinationis: *Et uerburif domini crefcebat, & multiplicabatur numerus difeipalorum in Jerufalem 'valde.* Ex quo liquet etiam hoc concilium efl? Hierofolymis celebra- D tum.

s Synodu, tioftem

ANNO CHRISTI

turn. *Stephanas aatem plexus gratia & fartita-, àitt, faciebat figna magna & prodigia i» populo, Surrexerunt autem*, &c. & *w« poterant refiftert /apientia & Spiritui fanff» qui loquebatur.* Aôorum quoque 8. proiêquitur fandus Lucas de predicatione Philippi diaconi, *&c.*

Notæ Severini Binii.

a *It. Synedat aoajtabnuu.)* Hoc concilium apoftolorirm habitum eft Hierofoljrraii, anno Chriftj j4. " ante martyrium $. Stephani, qui port Chrifti in crzloa afeeotionem, menfe feptimo, ât biennio ante Pauli converfionem lapidatus eft. Canfa habiti concilii hae efl i difoputi domini, qui ea Judai in Gracia habitantibus converti erant, Chriftianas viduas fu· natloqisl, mi»lflerio menfarum prapofitas, a Judais in Palaltina habitaatibus contemni querebantur. Placuit Igitur, ut ex gratia & conceftione dumtaxat, non ex jure, credentum multitudo ea 7«. diftipulia domini, tefte Epipliamo, lib. t.cap. at. feptem vfros boni teftimon.i eligeret, feu potius poflularet. Cum faâa eflet elegio, Stepiiani, Philippi, Prochotl, Nicanoris, Timonis, Partnena & Nicolai: apoftoli eleâls, qui non tantum communibus, fed etiam facria mentis 8t funâionibus przficiendi efltnt, previa communi oratione, manus impofuerunt, i.fque quotidianum utrlufqué tnenfz minifterium, evanfelii eradicationem, 8r facramentorum quorumdam dlpenfationem dt adminiftrationetu, commiferunt adeo ut non immerito 16. can. d. Synodi " velut illegitima mattis illegitimus & fpurius filius confondus fit, quod per iilutn feptem diaconos ab apoflohs eleâos factis miniftenis non niinlftrafle decernatur. Quod autem dia.oni ordinati, dicuntur mentibus commuKibtis prefcâi, non Cc a.-ipiendum eft, ut., quod eft nimiftrorunt menfarum, veteris aciumbentibùi, qua ad cibum poturoque pertinebant, illuc inferrent: fed quod ea quibus cuique opus eflet, elecetofyr.as dividendo, curarent. Baron, anno di-

Locas .ampul if. hoc dubiam. Caafo.

) Judzorum fcflicet in Grrcia habitantium. Uftma habitante·: nondum enim gentibiia evangeliuin Chrifti przdicaruai fuerat; itaque quod habitaient cum Grzcii, Grau appellabantur qui vero Judzi in Palzft;na commorabantur, Hebrzi nominabun'ur. Barcnius predifio loco.

i pnna· !·ı:o·u-η, ubi tiiii 'ii'i» lingue <otzc>.

■) Sic^if Çbriflur in ultima i menftm A-.mmunem & fa-_t patet r.Cor.ti· Utnufqui autem minifIerio & fervitto'fidtfcs viJuz rrzpofitz erant. Fit quia uttaque menfa, frAa & communis, quotidie parabatur, (ut pat«r Afirium t. iap.) hoc minifIerium qnotid anum appellatum eft.

d A.) Ex gjatia & ccn effr-ne Petii, ton ex tu'e, ut fupta dixi. \ ide Baron, przdiédo lo.o. Bcllarm. hb. t. de .leri.is.

U III. Sr NODUS APO STO IORUM.

f,,Aıa,/.'o..c' v,-»·; rui n^'. rporen

"TAEiCr'ia conventione apoftolorum, qux fuit -I–* plenaria conciliorum forma, poûmodum a nnnmis pontificibus & fandis patribus obfervata & obfervanda, legimus Ador, i 5. Ha-c fuit celebrata *b* anno 14. polt mortem & refurredionem Ghriili in Jerufalern, & 14. anno converfionis apoiloli Pauli, c anno 4. Claudii 'Calaris, fecundum Bedam, Dionj iium & alios, quos vide de his latius. Unde de hac Synodo apoftolorum loquitur apoftolus Paulus ad Gaiat. 2. *Deinde po/l unAf 14. ajcendi Hierojol^mam cum Barnaba, uffampto etiam Tito, & cwttuii cum eu evangelurm quod pradico ingentibus*, &c. *Se-'quitur.· Et cum cognov.fient gratiam qu* dataeji· mibi, J.icobu. & Cephas Cl Joannes, qui Videbantur columna ejfa, dexteras dederunt mibi & Barnaba facietatis·, ut nos inter gentes, ipfi autem in circumcifioncm: tantum ut pauperum memores effiemus:* &c.

De hac ergo tertia apoftolorum conventione legimus Ad. 15. lie: *Et d quidam descendentes de Jufaa decebant fratres*, hdeles fcihcct ex gentilitâte converfos.· *quia nifi circumcidamini facundum morem*, &c. *flaiuerunt*, fcilicet fideles, *ut afaenderent*, ice. *ad apofiolos & presbyteros* (veluti primarios ecclefue praelatos) *m Jerusalem fuper hac quefisone*, &c. *Cum autem ventfiient*, &c. *Surrexerunt nutem quidum de Pbanfaorum faHa, qui crediderunt*, i *α Convenerunique αpoftoli & feniores videre de verbo hoc. Cum autem magna conquifitio fieret, /urgens Petrus*, (tamquam apoftolorum fupremus & caput) *dixit ad eis: Viri fratres, vos faitis quoniam ab antiquis*, &c. *Nunc ergo quid tentatis?* &C. *fed per gratiam domini Jefu Cbrifli credamus falvari, quemadmodum & illi e Tacuit-autem omnis multitudo*, confentiens Petro, (7 deinde *audiebant Bamabam* cx *Pau.um narrantes quanta Deus fecijfet figna & prodigio in gentibus per eos. Et poftquam tacuerunt*, (fcilicet Barnabas & Paulus)* *refpondit Jacobus, dicens: Viri fratres, audite me:' Sinon narraz-it*, &c. *Propter quod ego Judico, non inquietari eo/ qui ex gentibus convertuntur ad Deum, fed feribere ad eos, ut ab/iineant fa a contaminatiombuf fimulacrorum, tJ fornicatione, fujfocatis, & /anguine*, &c. Seauitur determinatio negotii. *Tunc placuit apojtolu 6* /enioribus cum omni ecclefia, eligere viros ex eis, tJ mittere Antiochiam cum Paulo Barnaba, Judàm & Silam viros primos in fratribus, /cribentes per manus eorum. Apoftoli & /eniores fratres, bis qui junt Antiochia & Syria & Cilicia, fratribus ex Gentibus, falutem. Sfaoniem audivimus quod qn/-'dam ex nobis*, &c. *Vi/um e/l enim Spiritui /unito iT nobis, nihil ultra imponere vobis oneri/, quam bac neceffariu: ut J abjhneatis vos ab im·molatis fimulacrorum, ÎT /anguine, Î7 Jufiocato, éX fornicatione: a quibus vos cujlodicntes, bene agetis. Valete.*

j Svnodui •S ciriumci iionem Geatibus r> a ampQ. Jeü

‹ *Illi- autem dtmijfi, de/cenderunt Antiochiam: conçi-ega/a multitudine, tradiderunt epiflolam; quam cum legifient'*, &c.

a'nnO' cHK!s Tı

Petrus pr.- "° M«««r.

Secando B»r-

COOUI ‹'CU 1.' fM diecefi

Dctcrmin». "° ntte"'

Synodic.

Nota Sevérini Bînii.

e *tlt. SyneJur.*) Hoc concilium ipcfloJorum, quo.l Hicrofolymitanum ippcllitti fulct, hubirum efl H›erotolyrun, anno Cntifti"ji. & y. Claudii, quo cum Judzi· A Cbriftiinij Petrus R.oma expuWus eft‹ nuique eft r 5· r«ft converfronem Peuli. Caufim hujus omcilii celebrandi prebebat hcc contreverii*: An Chtifl am ad circuincifionia aliatque cerem 'nialea leges Judzorutn obferiandas obligentur? Prcter legem evanjK-1ıı .ccremonialem legem Mofticatn obfervandam effe, " Cerinthiii hzreiiarcha primus propugnavit, & pertinaciter defendit. Hujus controverfiz definiende ludicio, cum presbytetis & plebe, Apoftoli per orbem terre longe latepie Jtvifi, Dei inflinftu &' revelatione ante admoniti (quod de fe Paulus ad Galar. càp. a. fatetur) interfurunt. anofloli tamquam hujus controverliz judiie», at decidendum & dehniendum presbyteri, relut inquifitores-ver itatis, ad difpulandum ft confultandum: pleb, autem non so.ata interfuit, non quidem ad examinandum, fed ad audiendam apoftolurum fencentiain, cui obiemperare deberet. Poft multam ciufz hujus dif.eptationem, non ex feriprura, fed fuffragio apoftolorum, & judicio Petri ptinciyis apoftolorum, definitum eft; Neminem Chnftiinorum lege circumcitionis, vel ulla aha ceremoniali Judaica, obligari. Quod ut fideltbua omnibus mnotefceret, ad Ar.r ioihenoslegano decerni-' rur, & Synodica epiftola hkeatans, tranfmittitur. Ho. eodem concilio, Paulo Gentium, Petro eorum qui e* c.rosinsr fione ad fidem reniflent, cura, folicitzdo, patrocinium commifla fuerunt: non quidetn quod Petro 'Gentibus evangelium Cbrifli annunriare non licuerit, adtoque ille universa ecclcfiz paftor eflie détient. fed ut circumcifionis mimflerio, velut honeftiflimo quodam tltclo, ac linguIari przrogativa, Coli Chrifto, Chnllique fuicefil ri Petro debna,. folus Petrus Chrifti fuc«eflbr nobilitaretur. Barcu. anno diflo jt· num. aA & fcq.

Locui.. Tempus. isio potint Caufa Cetirthus Qui inter-

b *An-*

Alu boc concilium celebratam reluat anno Tiberû oâaro, ac proinda Chrifti «I

"a NNÔ CHRISTI

I Jun s «.) Veriua if. St ηΐη *ruv» 14. eota.erfioaia Pauli .finito, habitum eft hoc cuncdiut-, ut beo< colkâor herum concedit , ipf« autem Paulua.anoo poti mortem Chrifti fecundo cooverfuacft, quod ex Martyrolcagio Romano, atiifque probatia audoribua, Bt optimia rationibua Baro· anno diAo jA araaa.1. Ir fequets»ifatu aflerit , evidera eft , hanc Synodiam non i*, fed 1 7. anaO poft mortem tk rcfurrefiionern Chrifti celebratam efle.

f 4. .) Veritu anno 9.Glandii , qui (ut ex Annalibai iHuftrifiimi Cardinalia Baronii «aftat) -j. 1ηηο Chrifti " incidit.

Ex aoftra ac veriore fep. putaii^M tum *"

y j^v/eie* *Jlfrrn^rnltJ* Cerinlhua barrafieret,, hujua erroria futnnaue auAor Bt acerrinuu -propaagnator fuit, adeo ut Bt iplii» adverfua Paulum.Bt Barnabam legatu han« peomigoaturua, Hierofolymam petierit, tefte Epiphanie, nareii St.

· *Tafuft* oorew ·*«4> .) Hinc conflat, plebem Interfutffe concilio, non ut definitivam fenteatlaaa concilii examinaret, fed potiua attenta Bt humiliter audiret . I

*f AtJlfmeUt 9*r -ltmmfllUJ* .) Apoftoli tempore legia evangelic·, harum rerum abftiAcntiam.nova & nM·tiva evclefiaftic-i lega hujufmodi , que contitotiM bdalium, etiam e.vtra pericuiinn fcandali obligaret , Pacaperunt ; non propter obferirantiam legi» MofaiceJ, fed quo faciliua Chriftianorum, Judzorum, Bt Gcotiuhq fianul habitantium animi conglutinati , in unum pftpuluni coalefcerent , fublatia rebut hifee qua vehement iua eoa ditfbdare atque alienare paftcnt . JuJai , propter Atrt-U. quam confuetudinem , efum fanguinit Bc fu<ocatorum incrediv,liter avetfabantur , Bt exhorrefeebant , efu, eorum, qn* finsuiacria immolaca erant ,' magnum lilia fcandaluos aflerebant , fafpicantibua » Vi efle argumentum G entium ad idololatriam rededntletn. Fbfteavero, cum occlcfia creviflet , Bt Judni Bt gente* in unum coaiulifcnt , illique duo parictea , unoa ex circum.ifiune , alter ex prnputio venieotea , »u angulari lapide, Chriilo » cmpaginati effect , ceflante canta , ceflat etiam effeciut . *f^ll faut lte CIrtjUantlt abftrttl* , (inquit S. Auguftinua lib. a. cap- ij. contra Fauftum } a»r *ttrJto , ttl*

fm , «·//. fruml» »«/«*rv *ttftful rfl* Maaircfta eft omaibui veritu ChAftlanc dofirirx , non coinquinarc ho-, ninetn › quod "per 01 intrat , Luc- rap. y. niniique rejiciendum» quod cum gratiarum aflione fumitur, I. Tim. cap.*. Quare cum ha rationes, & pericula fcandaû , apud omnc* Chriftianoa celleat , ipfa quoque lex , totius occidentalia acclefi·.coufenfu laudabiliter «fl an·.iquata. Fornicatio prohibetur , quia pletique Gentilium exiftimabant , limpllcetn fornicationem non elfe per fe nialam, aeque illicitam. AuguIL pradiclo loco . Bellarm de cone, lib.», ft *

· EADEM SYNODUS EX CAP. I. libelli Synodici G. L. a Pappo & Juftcllo editi.

Hierosolymitana, Apostolorum.

Κ Λ ΤΝΟΔΟΣ w *tfpi t ffuua^poif-f)*

C Ι'ιροσύλίμοι* , btro

iexruy *iyiw* Α'-βοΓβλων, apyir-*βι/όρνν*, ιζ σ-tui at'nîi *αΰίλφω»* - «ni *fyS*

»irr^Hp»|ff«VTuv nirüv φβι&τβι'iM , xpxrui^»

TÙù Cff *β'Ορχί ΤΓίίιπμίω* , ίζ *τιφειν τά νομημχ*

ιθη τ» Ησ·3ιξ«ο&α.· χαθαπαξ ηΛ τπΓη'ί ,

' τΐώ ώ* *πν£μκτι* χ} αληθΗχ * <Βρο«-x;ure·.^

λατρών . ·*χάξϊπ* >ν ιορχιι 5βλιϊί«> , c;'ov«

xu^jot;. onto ατiiτο ô *ΰπιρ inv ά-*

yct^àv 9aipo\oς , κ, ττ, χχττίρχ τβ '.ομ« JÇt-

τήμΐ, Xttrc; ο Θιό, *χμ^ν·*

MfTÙ τιιΰ Ahrcrολa.' *c^voèo·;,* o'ξχ-

>f'rn Σφ«·,' ο' *μίγκ,* >ζ KÉtiv^o;

ot χορρφχΖοζ rù>7 A'xcrôÀMi tb/ Σ/ρχο-να, Π/rpoi , *ην St Κανθόν* ό ΤΛ6 νιολο-

γΐΑί.ΐνύτυμκ J'awtww · Mire *nint Ufoir** a nNO

OwxXCArfrof, Σαχivlκ , MatpxAdv, Βχτίλπίη , J1(* «

, ΚαρτΜβαηκ, *E'ppeycjttx* ,

ATu'Çofyas · X<λχ£it iÇ ·< cw» «vtw ,

SYxodus divini & fanAa, Hierofolymis a divinitas edoâis Cnnûjfque apofiolis, Amyfteriorum przfedis presbyteris, ahifque, qui cum iofts erant, fratribus celebrata, contra eos, qui fidem fufeeperant, Pharifeos „ qui A circumcitonem, in came qur fiebat, retinere, & legales confuetudines, poft receptam quoque a fidelibus eam, qux in fpiritu A veritate fit , adorationem A cultum , obfervare < atque ita gratic & legi , tamquam duobus dominis iervire conabantur. Quod quidem is ipie, qui maxima illa fupra mentis noftne captum nobis confert ««ui*ra, & a legis maledtâo nos redemit, Chriftus Deus nofter prohibant.

Poft Apoftolorum autem lÿnodum , Simon màgus es urnexit & Cerinthus , quos Apoftolorum refutarunt principes : Simonem quidem PetTus^Cerinthum vero is, qui Theologus cognominatur, Joannes . Poft iftos Valentinus exurrexit, Secundus ,· Marcion, Bafihdes, Saturninus , Carpocraies, Æbion , Hermogenes, Alexander Ærarius, eorumque complices.

IV. St no OUS Apostolorum.

DE quarta primitive ecclefiz congregatione feu fynodo, feribitur Ador. 21. in qua dr- " claratum fuit , tefte Beda , Dionyfio Cartuiia-110 , A aiiis , licitum elle convertis Judxis uti cum fide & facramentis novi teftamenti , etiam circumcifione & aliis ceremoniis & iacrificii» ve- Pr« .τ,ο laceris teftamenn , quamdiu templum A facrifiitafl ", legis in lerufalem flabant: non quafi lex evan- m.t^i gelica non iufficeret, fed ut mater iynagoga puti "uΓι":· latim cum honore fcpelirctur, A non fta:im vc-up* ' "4 lut impia, & mortifera, inftar idolorum culturae, damnaretui , cum fuerit a Deo fundata, A tempore fuo in remedium & falutem genti Judrorum data. Cum ergo Paulus ab xmnlis fins , velut deftni-tor & damnator legis , ellet vehe menter & faito apud Hierofolymam infamatus, communi concilio, Jacobus , A Paulus, A ie niores (latuerunt , ex Judatimo converlos legis ceremonias pro tempore illo non damnare, fed licite obfervare pofle , dummodo fpem ialutis fur in illis non collocarent. Hinc knbitur Act. 21. *Eleum ventfftmMi Hierejolymam , nientfr* ea *ceperunt no/ frjlrn . Sequenti autem die introibat Pau.ut nobijium,* Ac.

Hic autem fecundum doâores catholicos dili- h'erve»»· genter notandum venit, quxdaçn in lege Mohs î,,ζ. ufque hodie univerlbs Chxillianos obligare, vi- iia delicet przcepta moralia, & omnia quar ad bo- ',e· nos mores & virtutes directe & immediate pertinent . Nam hzc in evangeiio ipie dominus replicavit, & perferius obfervan mandavit. Enimve-10 principalis dtvinx legis intentio cft , homines Ebene infbtuerc ad amorem Dei. Qpod cum re heri nequeat , ηîι addatur A modus , qualiter tele jufie liabcrc debeant tanv. trga feipios, quam

1. Huac libellum Syt-Kicum , qu· notiuim Coaciliorum in Ecclefi, habiioutn ufjae id Fhoui ioapo'· <comp!câ;tur , edk dir primua Joanae, Pappu· Arg«ntor»rtnlie an lier a ac (triade in Ki Bib'. Canon refjiodom <<uaru lufitllw L.bbv.a item huic fu« collection! infenut , led aembraom, fingulia capiialia ad faa teanpota reline , quod non p'.aevtr Hard,!,· . qui totum fimul dedat in Conct! too , £;«· Auflor ijoox'ur, Λ licet laipicerui Pappua Nitephoti Patna Jin CP opea efe , ai Umeo neqmt adfcribl, ‹um Nicephotua life obient an C't l>f * Synodici Auitor comméntoré: tea an 1«, jeftaa AbAtaciodv Coaienf. e.fl.r *IjutIIII* vocaiur *f>tl,* /rrc/z, A iph» J>eed«ea dic<u>·«<·ιηι>^*« n./rfl.· *It»fn>I*I1*

« s

proximos: hinc «Uta funt prae- ,, "-« TI, <-pfa moralia, qux mentibus hominum & redae ^'rationis didamini funt infeript*, quod Deum fitivr omnia quiique diligere debeat, & proximum ficut (cipfum. Modus autem colendi Deum per extemos ritus & cenernonas legis, quia haec fuerunt figura Ac umbra Chrifti tunc venturi, & myftenorum ejus; ideo adveniente, veritate evatr'dra. evanuerunt, & illicita jam fada funt, Nihil enim per duplicitatem fimulatorieegit divinus apotloius, fed pro fcandalo fratrum amovendo, feque a falfa infamia purgando, fecit, quod tunc (ut ditium efl) convertis Juda:is ad tempus licuit: fed modo detlnidc templo, fèpulta Synagoga, & ubique divulgatcAevangvlio, nequaquam liceret. Præccpta autem judicialia legis, qualiter juilitia lervari debear erga proximum, jatn ron obligant, nifi a indice poteftatem habente in fua ditione fuaque audoritatc dentio flattierentur.

Nota Severini Binii.

r» i, nodus, habira eft Hicroi-'1mis, anno Chrifti 41. circa felium penrecofte<. S. Paulus nnn lenioribus, ci.fem interfuit. li.dxi enim » qui receperant evangelium. o.mum erat numet.s n.u'torum nnliium, on ne legi* «muli, pene fnfervy lirini» fuerunt in Paulum, quod x,- «ei'ifcnt ii'funi a Moyle d.f.cfiienem pi x^kafie J Quare m tempori nilerv lendo, omnes lu.riiaceret, faffus^udaus ludus, ad folemre left urn irentecoft es, Hierofolvrnam leftmat acce.lcie, ut deJaret, fe patriae leges non adii' a.ciiari. Hue turn veniflct, feniarumque conventio i.da eftr", irtHtuni ell i ne credentes ludxi legalibus uti prohiberentur. I)e.ti"''ti' rara ac firma ea efte skbs-ic, qtis .'e Gentibus ad fidem converti-, l'upenorc fynodo liatuia luriint. Jud.tis vero cillentibus, ulns legaLnm permiti uv. Paulus, qu< hanc * b caulam Antio. I i» Petro in ta, em icit.terat, qui' («pius antenac Liipiis epillolis, de legai.bus abrogandis, conrenierac, hui. leniorum conveniui tantum dm-lit, ut lc illorutn xidunrati, il evi oiaum eorum handaluni, (ubjeccrit, A ut piobaret le Je^ie MoGkx oblervantiftimum efte, r.na cum Naïtrais votum extolventibus, m templo, a.lb,bitis ritibus N.-ηι. 6. cap. lequiftiis, poll tuam non tam ex le^je, q..am pia & confueta abftinen ia, 30. diebus 4 sldo abftenuuc fuiftet, capillos fibi ibs b, .«Ane in».

fe oblato, . reman permm-. Hmu.. .nnuChi- t. nutu. i i S. & feq. Nonnulli, ut fupra dial, quattair floloruos fvnodum omittunt, nique >rd i< nonnihil murabo, ex de. imoauinco Aitor.' tam, ex fcxto ter tarn, ex quarto fecundam > i.lque hot modo.

D Fi fecunda conveuiione apoHolorum, &difcipulotum Chrifti notabili, legimus Ador. 4 quod ubi poli ailvcntum Spiritus laneti per pta;dicationes apoftolorum multi credidiflent in Chriihim, iaitus eft numerus eorum quinque trullia. De qua re dolentes iacerdotes principes,, N magiliratus templi, pofuerunt Petrum & foannem in cuftodiam. Et poltquam examinaient cos, videntes Petri conftantiam atque Joannis, comminau lunt eis, & denuntiaverunt ne omnino loquerentur nec docerent de cetero m nomine Jeiu. Petrus vero &. loanncs refpondenres, dixerunt ad eos: St futium ejt in cor.lpeilu D-t vot polia* audire quam Deum, judicate. Sequitur con- 'jundio apoftolorum, & difcipulorum Chrifti. Dimtjji autem, venerunt ad fuos, ô* annunci.iverunt eis quanta ad eos principe* Jacerd^tum Jeniorei dixijjenf. ci m andijjcnt, un.intmiler iimul omnes congregati levaverunt vocem aj Deum per inlpirationcm Spiritus fandi, & dixerunt: Dorriinf, tu tJ η,,} ʄecifbi calism, & terram, marey úι omnia qu.t m cis funt', qui Sptrilu ianilo per ɵj patrĥ nojiri David pueri tus dtxijii: £parere fremuerunt gentes i &c. Et nunc Domine refpiee m minas eorum, & da fervis. tuis eum omni fiducin loqui verbum tuum, in eo quod manum tuam extendendas ad fanitates figna & prodigia fieri per nomen fenili filii tui Jeju. Et cum oraffent, motus eft locus in quo erant congregati in fignum cxiuditionii lupplicationum eorum. Et repleti junt omnes Spiritu fanUo, Ampliori fcilicet gratia & caritate confortati. Unde fequitur effeâus hujus. Et loquebantur verbum Dei cum fiducia. Multitudini\ autem credentium erat cor unum, & anima una: nec quifquam, eorum, quapoffidebat, aliquid fuumeffe dicebat, fed erantiliis omnia communia. Nota, ex hoc decreto apoftoli.cam fundatam efie vitam, &converfationem omnium religioforunt, vitam beatorum in patria, ubi omnia funt communia, imitantium. Sequitur: £/ virtute magna reddebant apo/ioli teftimonium refurrefHotiisJefu Cbnjli domini nojlrt, & gratia magna erat in omnibus illis: neque eyim quijquam egens erat inter illos.

Judicialia

Effeill's do. norutn Spiiitua LnAu.

Apnflotorum dette.

Hir c«rfu» [7l?nm.l'fedo mum Ht pro g-inx inoe- ri* 1

Nota Sbverini Binii.

Prxter hare quatuor apollolorum concilia in Aflibus «noftolnrnm'tictum 'ta, duofque .iios eorum concentus in iifdeni Aélis cap. 4. & 11. deferiptos, te apoftolorn-' concilij ex quoruui.l un lententia, ut patet fupra, adnumeratos, alia tria apud SS. Patrum A'veterum doflorutn frnpta inveniuntur. Quorum primum illi in Judxa ipfb .livifionis ac feparationjs fua tempore collegerunt, annoChriili 44. Baron* anno 44. nuru. r*. & i 5. in quo fymbolum, quod eùni ob caufaui apoftoloruni puccujiatur, conipofuerunt. Clem. ep. «.ante medium. 'Cypr. in expofit. fymb. prope iniiium. Ambi. fptm. de iejunio Elix, βτ ep>ft. 81. ad Sindum. Epip.s. hxreii yt. ante medium. Ruftiii. in prjef. expof. fvnib. Aug. ferni. r 1 5. & 1 S 1. de tempore. I eo papa epift. ›j ad Pukheriam Aug. & feim. r 1. de partione. Venant. Fortunat, in pr<efar. expof. fyinb. & alii multi. ldque nen feripto, fed traditione communicarunt. Colligitur ex Ircnxo lib. r. cap. a. A lib.). c. 4. Hier, epift. di. ad Pammach. a.t.erfus enorei Joan. Hierof. poll medium. Aug. lib. 1. de tide be operib. c. q. AmbroC epift. 11. Ruffin, loco citato, S. Maximo Taurin, in ixpof. fymb. initio. Et e\ fententia Genebr. aborutnque quorumdam, canones qui apoftoloruni partior vocantur, 5c a Clemente Romano conferipti habentur, (latuerunt licet Onuphrius init io Catalogi qtiemPlatin® prafixit › eos reterat ad Aelebre c oncilium Hicrofol. de quo fupra. Credibile etiam eft de eodem concilio verba facere Francifcutn Eurrlanum, cum fcribit eiclefiafticos SS. apoftokmtn canones non in concilio Antiocheno, fed in Hierofolyniitauo fuilTe con(litutos. Loquitur mini de eo concilia in quo demum data eft ablinentia a fanguine & fuffbcatt» Turr. Lb. I. pro canonibus cap. *5. " Conftitutiones item apoftolicas oflo libris Clement. Rxrm. conclufas fanxerunt. Sacrofantlam liiurgiam feu mirtatn in oilavo earumdem conftitutionum ! bto cap. 11. alias 1«. defcriptam dilpofucrunc. X ide Genebrard. in Petro.

A hud e.i tempore ab apoftoli; coaHum eft, qnodxbeatifr. Virgo Maria diem extremum obut, netrme ut triumphali eiu> in celos allumptioni ntc eftent. Cu pis rei telles funt › Dionyf. Areopagita lib. de divin, nominib. cap. ;.-fx>rt medium, luieiialis epilcop. Hierofolym. moratione, quam ha.- de re ipfe habuit coram Martian. Auguft. & quidem a N iceph. trauferiptam lib. 15. lull. cap. 14. S. Gregor. Turon. lib. I. de gloria martyr, cap. 4. S. Joannes Datnafcan. orat. a. de dointit. Saeft- Deipara Propc 6rem. Andi. Cretenf. ferm. de dormit. Deip. Epipn. presbyter term, etc Deip. N.ceph. Lb. z. cap. »t. Genebr. in Petro › alnque per multi, quamvis de anno non conftet. Baton, anno aï- nun» 4 A'feqq. prsefertim 1«. Quandoquidem Eufeb. in ch.ron innexi, Virg. Deiparat obitum anno Cniifti nati aS. attribuit, adeo ut fi quatuordecim vel quirdecim ad- deii, annos, quos Illa partus domini tempore egerat, Baron, anno 4 S. η. 7. mortua omnino cenfenda f.r anno x- miratu*, a< Cedrenus in compendio, inTiberio, quos refert Baron, anPn 4S. 11. 5. 7. illani ex.llinnant vivifié annos 7t. Ex quibus fi quos dixi an ros 14. sel 15, lu or 'ahas, non not er.t 1111us mors ante annum Ghrifti 57. sontigide. A rque n*c dinumeramt! ratio magia eft confentanea tellimonioS. Dionyln, qui noà|Wie annum Chi illi dom ni 5 z. ad fidern rrmttilua el- l'aulus ante annum 57. in urbem Hiercbol JWBB ultimo proleflus Baron, anno 4ll. num. 7. lHutWprod Anr.oehuf habitum fuille teftam Pampioius martyr, vide infra poll notas canonuni

41 a P»/»0-1 rtntut fulfla A.-ta concilii apoHo.'orrui ri«f ouqia morte B. eon* iue- Quo «nrn

KANO-

κλνονε '-canones

ΤΩΝ ΑΠΩΝ ΚΑΙ ΠΑΝΣΕΠΤΩΝ •APOSTOLORUM.

ΑΠΟΣΤΟΛΟ Μ. b GENTiANO HERVETO 11 INTERPRETE.

Ε ΠΙΣΚΟΠΟΣ χκροιτ>ΧΗον« vxi txt- rxôywv See η 'Ç'iwy.

I L? Pîscopus a duobus vel tribus epi- A–J fcopis ordinetur.

Jp Πρκτβάτροι CÂàç iχιτχι-ηυ ·χ(4ρνηκ+- n^v, ê.'txwoç, xj c? λα»®/ κληταί.

Presbyter ab uno Epiicopo ordinetur & diaconus, & reliqui clerici ·

Et τι; tntrxoToc, $ <v^τβύπρο « ταφα τΐώ nu κυύ& διχτηξίΐ tluj tvi τη Si-rix t apx- <rC4s^xn tnpa rtvx tvt 1 n -^?Tcarrtiov , i μίλι, η ^-αλα, η «vτι or.'* <Γiχ·ρχ, 4 «η txt- -rnidt™, r ms, n ζωά πια, n o<r&»ix , cui χβρχ τ'ιό διάτκζ.'v xvtiw xetvv, χα?αφΗχ>ω, πλίώ ;w γιίρωτ , ' η Γαφιλ ηί , τι$ χχιρύ τύ àfoyrr.

c Si quis epifcopus, vel presbyter przter domini de facriticio' ordinationem alia quzdam ad akare attulerit, mei vel lac, vel pro vino liceram, vel confeéla, vel aves, vel aliqua animalia, vel legumina prxter ordinationem, deponatur, prxterquam nova legumina, tempore opportuno.

Μη ύζόν ie iΓω wtcrxytJSxi τι iπρον * fk qt -5u<narre.io? , ' η ϊλχιον π τiιύ λυ- •χνiχP, χα) ^υμΐχμκ τύ Χαφ4 ' τν χγιχζ Λ^οα-φορί; .

Ne liceat autem aliquid aliud ad altare offerre, quam oleum ad luminare, & incenium tempore fapdz oblationis.

S'.

• H' xfon xxrx o.Tuifat fft ojxov <x?rorf».i- o&ω , àxxργη τι5 ιχια-χόχν xj ηι' 'Wrfyrt- psti , αλλα μη <w^o; τν ?υτιχ~>&ον · ΰηΛον , ώ; ό i'τiτχοτο fjh ot ιτι- μi^ζο^σι fit; tytwet;, x} Ao.'woZ; χλη- t«Oi ;

IV.

Omnis autem alius frutflue domum mittatur, pnmitix epifeopo & presbyteris. Clarnm autem eft,,quod epilcopus & presbyteri diaconis & reliquis diftribuunt.

λ

Έ'χiτχοχο , η ο;, η J/άχοιο ritù f'ouTb yv'.lx7xx μη tx3x>^fn! ρα<τ^< <£λχ- βπα; . E'άν if * »X|?α>?η , ' siri- μZMv ιτÿ χαθχ!(Ho?ω .

V.

Epiicopus, «vel presbyter, vel diaconus d uxorem fuam ne ejiciat religionis prxtextu; lin autem ejecerit, fegregetur; &. fi perfeveret, deponatur.

E'τλτχοη-c;, r èixxo.c; xor-D μ:χχ φροντiέαΟ^η * χ^χλαμ Jxjtrc. ci é. μη, xxvXipitQv·

VI.

Epiicopus, vel presbyter, vel diaconus ikculares curas non iùfcipiat: alioqui deponatur.

Et τι; tT/s-xoTc; , η 4P*iα·/î·.·ττΓο , 'l ?.λχο- vo τiιύ άγ:χ;' τi Χχχχ τιμiρχ·' πρ τ»; tx- ;ιη> Zσ·ημ.·£iχ; μ^ l'^xit>): ιτιμλ^iî, χχ-

VIL

Si quis epiicopus, vel presbyter, vel diaconus, e (acri pafehx diem ante ver num «equinochum cum Judxis celebra\en:, deponatur.

ή.

E7 τι; txtrxoiw; , r <tp*f~3: πρ; , η διχ- χονο , η (χ τιυ χατυλό^ου mu ιιρχτιχού , <nrf>cs-^opx; yzrouzm: x-ui μ.·Γî?λ<χ!3οχ, τά£ χι- τiχv fiTxiii. Καί i'χΰ η, α-ν'^νωμη;

V 11L

Si quis epifeopus, presoyter, vel diaconus, vel ex facerdotali catalogo, fa- i'ta oblatione /non communicaverit, caulam dicat: & ft probabilis fuerit, veniam

. Autlor horum Cinonurn ir.ve'tj.. doftrina Apoitolic» ; fcG cum orihodoxi· , * primigenii» inferti fuerint ib hrretim <' nuci nonnulli Λ llclelio inter epo.brvphi luerunt reieft, , fenue undem . Fontificibu» , Concilii» , * P«tnbu» piph»-.., qu n que timen excep-.i» , qui hiietuor.,» , »ui corruptorum fr«kde i:repfcrunt , nempe ,; X »S Gf*cd, Letine »'i-cti ,6 Λ qui Reb»piu».i:ium hareûm fipi.ini , (luet ccium intelligentum ad lanam doctrinam per.rahere faragai Bimu») Sabbathi vetante, «. de baptnao», * ordinatu ab ha erici» , * I,. in Canorem 1) Jo Apoca.vplim non tetipiente Cric, vero vulgo LXXXV CinOnea Apoltol.coa aumdiaid , m ed^uone autem Herveti p.o <> A duodecimum computant LXXXIV tan'unimodo fun t, ar piotnde nonplu.e» m editione Inc Labbear › He vet um lecut» . Apudalio. euam p'ure. ca.iorc › ia u.nurr componente» , vel aliquci i.mti.eiitet unnor eft nunneiu* : fie Simeon, Magiftto , qui Canone» ?o Λ ,ι. in unum contrahit is. * »' quemadiuoi'um 1 <4 * in duo» dividit ,1 funi I.XXXII. loietho .tgvptio , Arabico iu<r Ç«ti LXXXI- Cotelerio, (cui p:o Λ ,J. vit. mt canon ff I LXXXVI & Tuitnao , qui quartum ptateimu: u , LXX V tetam Gracum conruhl Harduinu» jam MSS Reg'·» «ajo Λ Colherrmo . e cuibi» variane» .4e<e j>nt qua» io» 'm eehibemu»'. in Coiled. MS Bibl. Reg. μ ι', ·· *,>»^». »r A ».«·»*»., J.« K>»>4>TA- . ». I a »-* .·· <hr. av^a, trie»'»»*- a i r «i. , c addit, · »* <i.< r. . 4 C»- «t r.. «),az A^ria.. g à H «»A*. f «raka^SanSv Λ ό a*v/l. io i».r»,'.-n ,
i» Gentianu» Heivetu» Canone» Apoftolprum cum Theodori Ba'famuni» ftholn» rerrit, & edidit Pai.f › j«» fu).

niam confequatur : fin vero minus, gregetur, ut qui populo offènfionis eaula fit, & fufpicionem daderit adverfus eum qui obtulit, tamquam non digne obtulerit.

ά-Ατυγχοατη» . « Je μώ λΖ>« $ άφβ&ζίβθ# , ®Jς αίτιο βλάβ/κ^ 1 τψ XajJ , ι^Μ ί/toVomo * χωήοχ xenù tou ty«<rcjiy- χαττο * ***

v

IX.

d« center, o«w â4«p. J*..

g Quicumque fideles ingrediuntur, <3c feripturas audiunt, in precatione autem 2c facra communione non permanent ut cccleſiac confufionem afferentes, fcgregari oportet.

e. Πάντω rote U<rzo'rra; αητού > «χοόοντο , μο πα^μζiovπι ii t Jî «ρκΆχ?» X, rÿ άγια μτταλήψ« , «Je 4 βτβ-ξ/oy ιμτΜiiοτα * τη fxxAwjc , «φο^ζζio^αζ >> ">· *"*•

X.

b Si quis cum excommunicato, vel in domo, una precatus fuerit, is fegregetur.

B E7 τι άκούωνήτω , χάν or ©zxy ÿ ταΓ, s ουη ά®οΣΐζ*<θ«·

XI.

za.

Si quis,cum fit clericus,una cum eo,qui eft depolitus, oraverit, deponatur & ipfc.

Ez' τ/ κχ^ρημαόω * χλη ιχο ων ω xXïfcf- J χω ξανΛξηηιζ, χασαζρ^ζοζζω £ «tw»ς. 4γχα»χλμΓ.

XII.

//J'.

Si quis 'clericus vel laicus fegregatus, five non recipiendus, difcedens, in altera urbe receptus fuerjt abfque *i* literis commendaticiis, fegregetur, & qui excepit, & qui exceptus eft. Sin autem eft fegregatus, ejus intendatur fegregatio.

E*τ/ χλη^ιχο η λαζχο a<potw/xc*oc , 4-m * «δίχτο » άπιλ^ων CF tripae τόλ«, δξ£* θη άνA γρχμμάηαν ουτατικων, 7 άφοιιζi&v xj · διξά^υο β διχθ« . EZ JZ άφ«ει<Γ-IUCF®·' * «η, ΐπιτ^ιΐΰω άυτύ · άφω^ο-μό , «3 ^,&α-χμαίω ι£ ar<xT»i<rayn τΐιύ Ζχχλήβ·/» ·η Θi«.

XIII.

edatur a iphî?·dX <tb * An tivch Fpro PO» fcriphi Cr uhnt jiK 1 "r >r

Epifcopo non liceat fua reiida parochia ad aliam tranfilire, etiamfi a pluribus cogatur: nifi fit aliqua caufa rationi confentança, quxeum cogat hoc facere, utpote mai115 lucrum, cumpoffit ipfeiis, qui illic habitant, pietatis verbo^conferre : idque non ex fe, fed multorum epifeoporum judicio & maxima exhortatione.

C E'ττζτχοτον μη οΐζρίναι χαπζλΜψαντα t W iΑυτού παροικίαν fripai titnnixv , καν viré πλβζάων άναγχχζηται ' « μητι αί-τια η Touro βιχζομεiη «urè * itotüv , ακ ττλiov τι χΖρδο , δυυυαμζόου eurrS τβ~ ιχ«βν λόγω ουμβάΤλiΛαι . χ} τούτο JZ άχ α'φ* rαυτv, άλλα κύ<τ*ι πολλών ιτiΚΓΚΟτηβν ππαραχλήο-Μ μiγiτρ.

XIV.

Nκ. c.n «,'p ,An!,w<h· dï'^.con rtantin' /.p" k'ifnl' V'

k Si quis presbyter, vel diaconus, vel omnino ex clericorum catak_,o, relida lua parochia, in aliam abfceffcrit. & cum penitus tranficrit, praeter fui epifcopi fententiam in alia parochia maneat, *l* eum non amplius celebrare jubemus, maxime fi eum adbortante epifcopo ut rediret, non paruerit, in contumacia & infolentia perfeverans: is tamen ut laicus communicet.

E* τι οopio^tiTtp^* , η iιχκονο , η ολω του ΧΛΤκλόγου κληρικών , ατολ^ψα? riu) iourou vatpoixlacv, = iripxv α^'λθη, πλω '* μiτατά , διαψiβρ or άλλη ναρ«/-D xza iratpx γνώμiiu του Ζδ/οû ιτιιιτκόπου , τοΣ-τον xtXÆo/^u μηκiτι λ^τουργiiν, '' μάλτ-s'a h <^απαλουμθΛû!Γ~αυτον του ιτιοκόττου αΰτου , i'ταν/λθiiv οΰχ ΰτήνουοΟΜ , ινiμiνî» τ» άπιξ/^ ♦ ώi λα/χο μαόηι. twin XWW-

vwrw.

XV.

ce.

Sin b autem epifeopus nihili faciens advenus cos decretam a munere ceffationein, eos ut clericos receperit, fegregetur ut immodeftiar &infolentix magifter.

E(' Si ô t'irZtfxoΤος , ττχρώ τυγχχvouO1 , naif »Sco '' λoyta^tμz^&^' τΐiu χχτ ctdnjv'©eco&M-σαν χρyiχv, ,J δΖξiταζ οώπï ω κληρικα , βi-φορiζi&ω ώ δ/δάτχαλο άπiξΖα .

qun p«iV S <in.S,JBu Arnpb.

tn Qiiipofl fandum baptifmum duobus conjugiis fuerit implicitus, *n* vel hâbuerit concubinam, non poteft efie epifeopus S vel presbyter, vel diaconus, vel omnino ex numero iacerdorali.

E o' ivol γχμοι σιμπλχχέ'ι μiτάα τ© βααττiα·-μα , »î παλλκχiώ χτηα-αα^vo , ου iiuiχτυι «-w tirte-χοπο , η ^ία-βi^ρο , η δζάχονο , » ολω η κχτκλόγα τi Ζ^amS.

XVII.

iiBMdtm' <i Vide :eg 3 de iumtni Trm.

° Qpi viduam accepit, vel ejedam, vel meretricem d * vel iervam, vel mimam

O yrjfx'^· ZajSj»· , η ιχβiβΛ^μζΐiu , ή ζταζ-ρuv , η ©ZxfTzy , η î'ibz σχίχυη , Jtuia-TUt

« . > ·! ad.tit , pè v? -t «..«J»·..» , Λ ita Didlivliua j ai addu «i re. τ< ii»·> >J·» Â iia Dioi.yi.ui irrtpût, , f «ατ.. . al. ex l>iuii,nu Fxi^uo ? *; · l · 9 ir_J «; »Ah.» 19 i.eref, il « μ«λ. »»wx«x. nu. l'reMAS*. >a qwwhi. ■>, »ιζ,7«..

ni Λ,'αζ Γw/e-xews, ἱ *χφβ-βύπμ* , η 5ζό>-A
hs, ἱ eXfts* rἰ χατκλβ^χ τἰ *aperit».*

O'ἰό· «ίζλφάι *άγχγόμι^'·,* W * α'ίζλφζ-
ilûi, 'i luiarvj 4yaz χΛηρζχβ .

Κληρζχκ *ιγγύα δiiάi, xe&xifùëu.*

K.

Εύνβχβ η μο» όζ *ινηρπα «νθρωτων* ,'-
γζατΐτι , *η* CF *διωγμό άφίρ&η τά ἀνδρων* ,
' « *lηκ* ἱφυ, xj *tnv αζι®*, γινίδω.*

, χα.

O' *άχρωπριχτχ* t'auw ,· *μι γηί&ω χληρι-
χό* . * *άυη<ρονΣτηί γάρ tsrv* ἶootb , τη
r» *$fS δημιαργία ίχ^ρό* .

. KI· .

Εζτζ χληρ/χο; ώζ, ἶxutw α'χρωηφζαΤèz, xa-
Oarffrrt&w, 1 φο/Ατη *γάρ* t'rz» «αντι.

x?·

Ααζχὸ *taonv άχρωτηριάχα άφ»ριζ(3α> ιτη*
ψζ«. *ίχίβίλβί γάρ ili* τη ἱoωτB (ωη .

«J*.

E'ηβ-χοίτο , η «^Ετβΰττροί, η *δαχχονο* , « /-
x? **xepy^**, η i'χζορχζ» , Λ χλοαη- αλ&, χ«-
θα/ρ^^ω , tyq μη α'φορΣί<Σω . **λζ^** 7^'ρ n^
‘'x ρώζχησ-M *δί 5 ικί η* «ωτ». * ὸ-
μαιω èi ο.^λοζχβζ χληρζχοζ τη αυτή *αίριαη*
VToxt-i^cixray.

xr.

Των « χληρον * <ρ·οσίλθο>τυ>ν *«γάμον* ,
Xiλ4τ>ιζΛτ βΒλομο^; *γχμάν, άναγνώ -α; t* η#
ψχ>.;α * *μόνα;.*

XΓ.'

E'τζ'σ·χο»ο> , η «Ο5»ισ-βΰπ2θ7 , η Jzxxoroy *τΰ~*
ἶttwtu τπΓδi *àuxpTib^Tt:;,* η α'τζ'Γβ *άδιχήνχν-*
Ta» ," π5 itr»ûruy ψοβε7μ * θ/λονπζ , χα-
■θαζρ£α?αζ <œ*or«rrcp$u . 1 ουόχμιϋ *γχρ ό*
xt'ο.·®" τοϋτ» ήμι f|z5«Çi . Τοαί^ιτζον *bi*
oun; *tuvt 0/jS^j &'* , ofx οΛτττi'ατi . Aczîopotz-
μ3μ& , ούχ «,'Tiλoi^όρα* . , *otx ήπ&i~*
λH.

» ^'.

Eζ *τι;* i'τζ'σ·χβχ» , ή *<ρρ(α·βî,ηρο;* , η ἰζαχ·-
v0. ♦*χχ^αιρκ&ύ èixaiw; tvi έγκλήμχσΊ φα-
vtpDî* , τνλμη«·«ν ' αψα^αζ τη χογε
ρζ·3·«σ-η *«vτύ ^ταργίχ , αη <αχνηπ«<τιν ix~*
wmàu τη ζχχλη<τζα .

X η.

Eζ' *τι* {'τζτχβττο 5ζὰ *γρτ,μχΐύν τΰ αξία ταό-
τη ΐγχρχτό* ***γίνηηι,*** η Ό^ίσ-βυττρ , »l *èia-*
χ«ιο;, χαθαζρiiβθω xj αυζτ;, *2 β *γαροτν^τσχ* ,
i'χχοττϊοθα.' τη *xor.^vtx; τχ'.'τύτχτιν t ω* ***Σι-***
μων ο ***μάγπ*** * * αχ« *ιμά* .

γ^-

Eζ *τι* ii5ζσ·χοτοΐ χοτμζχοζ *άρχουαι γρηχά-
, όι auüiw ιγχρχτπ γίνηπα* ùtxAn<rzai ,
xaSatfttâo. *κ, άφοριζίδΐΰ,* βζ xw/«yoiw7iÇ
ωl/ιûS *πάντί* .

feiufcenicam, non poteft efle presbyter, vel epifeopus, vel diaconus, ycl omnino ex numero facerdotali.

XVIII.

/ Qui duas forores duxit, vel confobrinam, non poteft efle clericus.

XIX.

< Clericus fidejubens deponatur.

XX.

Eunuchus fi ex hominum quidem injurie faôus fit, vc! in perfecutione virilibus privatus fit, vel fi natus eft, & dignus eft, fiat.

XXL

Qui feipfum mutilavit, ne fit q|e- u^ricus: eft fui homicida, & Dei opificij hoftis.

XXII.

Si quis cum fit clericus, feipfum mutilaverit, deponatur: eftenim iui homicida.

XXIII.

Laicus qui feipfum mutilavit, tribus annis fegreget urceft enim fuç ipiius vitç infidiator.

XXIV.

Epifeopus, vel presbyter, vel diaconus, fornicationis, vel perjurii, vel furti conviôus, deponatur, & non fegregetur. Dicit enim feriptura, *Non vindicabit bit sa*.. *inidipfnm.* «Similiter reliqui quoque clerici.

AmfLi.

XXV.

Ex iis, qui non duéta uxore ad clerum promoti funt, jubemur, fi velint uxorem ducero leftores & cantores folos.

XXVI.

Epiicopum, yel presbyterum, vel diaconum, qui verberat eos qui peccant, vel infideles qui injuriam fecerunt, & per haec vult perterrefacere, deponi jubemus. Dominus enim nos nequaquam hoc docuit; contra autem ipfe verberatus, non repercutite: malediciis appetitus, maledi&a non retulit: patiens, non minatus eft.

XXVII.

Si quis epifeopus, vel presbyter, vel diaconus, jufte ob manifcfta crimina depolitus, tibi aliquando creditum minifterium attingere audeat, ab ccclcfia omnino abicindatur.

XXVUI.

Si quis epifeopus per pecunias hanc fit dignitatem aifecutus, vel presbyter, vel E diaconus, deponatur & ipfe, & qui eum ordinavit, & a communione omnino exfeindatur, ut Simon magus a mc Petro.

XXIX.

Si quis epiicopus fiecularibus principibus uius, per eos ecclefiam adeptus fit, deponatur, & fegregetur, & omnes qui illi communicant.

I M) »wf Γ>ρχζ , Μ' fVtr ·$<·« t ·(·»·>·»ΓΜ *γΛβΙΓί?* , IÇ TÎf J 4 4 /fi t·
»»· é* J» S ··' A'i'rci KAiflBXfz . & défunt cetera. *b* »], jrll>. 7 y·#
fxfw UU. 8 *9 ύ* tf*· y* vel v»· r· lh r?» , ut Dioeylius Bmuut,

XXX

Si quis presbyter, contempto proprio epiicopo /feorium congregationem fecerit, & alterum altare fixerit, epiicopo fuo in religione ac juftitia nulla in ne a fc condemnato, deponatur, ut imperium obtinendi cupidus: eft enim tyrannus. Similiter & reliqui clerici, & quotquot ei acceffèrunt. Laici autem fegregentur, eaque poft unam alteiamque ac tertiam admonitionem fiant

XXXI.

■ Athanafiu* «pui a W.<1 thodujLUS.

Si quis presbyter veldiaconusab epifeopo a he fegregatus, non liceat abi eum fufcipere, quam qui ipfum fegregavit: nih torte fjt mortuus epilcopusqui ipfum fegregavit.

XXXII.

Nullus externorum epifeoporum, vel presbyterorum, vel diaconorum fine commendatitiis recipiatur: iifquc afferentibus examinentur. Sin minus, iis qux lunt neceffaria, aliis exhibitis, 'ad communionem ne admittantur; multa enim per furreptionem hunt.

XXXIII.

t Epiicopos unufcujufque gentis nofle^ oportet eum qui in eis eft primus. & exiltimare ut caput: & nihil facere, quod lit arduum aut magni momenti, præter illius fentehtiam: illa autem facere ~~unumquem~~que, quae ad fuam parochiam pertinent, & pagos qui ei fubfunt. Sed nec ille abfque omnium fententia aliquid agat. Sic enim erit concordia, & glorificabitur Deus per Dominum Jefum Chriftûm.

XXXIV.

b A

Epifcopus b ne audeat extra fuos fines facere ordinationes in urbibus & Pag'sn non ei fubjeClis. Sin autem hoc fcciflcO conviétus fuerit, praeter eorum.fententiam, qui tenent pagos illos vel civitatem, deponatur & ipfe, & ii quos ordinavit.

XXXV.

Si quis ordinatus epifcopus pon fufeipiat c minifterium & curam libi commiflam, jit fegregatus, donec eam fufeeperit: limiliter ÔC presbyter, & diaconus. Sin autem recefferit, nec fulceptus fuerit. non fua quidem voluntate, fed propter populi improbitatem, ipfe quidem maneat epilcopus, clerus autem civitatis fegregetur, quod ejulinodi rebellis & info)entis populi inftitutores non fuerint.

XXXV I.

dNic

u Bis in anno fiat epifeoporum Synodus, d & inter fe examinent decreta religionis, & incidentes ecclefiafticas con^roverfias componant: femel quidem quarta heb-

λ'

Ει τΐ5 'Ogp«r&uiif&l' xamppovifaas τ» ίδιου htawrou, * tnwoywyW, θυσταπ]- pioy * «7)ξ«, μπδαι χαπ^τααά τού txi<rxô- ïr πou cr διχαικτώη, χα9αιροί- οθω ώι φίλαρχο. τίρχννο γάρ ictr. ùaaimji if ngi ot λοιποί κλπριχοι, ee-M tù» ow'τι5 ODpo&wvrtu· oι Si λαϊκοί άφοριζΐδνααν. τούτα St μιτά μίαν ι£ δ4τψαν, 1 xj 'ξιτίω ταράχλησιν τϋ ivtaxonn ytytiQü.

λ«·

EZ τ« ποριαβύτιρ^, Siàxovoç àarà ' f'vr- yewtu * αφαριτ[^, rSnv μη iξ«- Byai napiTtpn 1 St^t^at t α7λ'/ παροί τi a'po- ^ιταχτβ àurw, tì μή à? xarù αυγχυΰαν τεΛΛ- Τήβ'ΐ 0 άφοζμτα άυ,τ» ιπισ-χοπο.

λβ·.

I Μηδοια ξο,ιων ιπισ-χόπνν, η tapfirfiinipuv, η δ/axwwr ♦ ά/Χ> σχταταων α^οσiiχι- ^αι * HSM ΐπιφφομMM * avmy, dveapntiQiaσαν. MJI η μ&i ωη κήρυχί τη /^ιβ^α, <vpoσ$iχ(<^ωσαν. fi δι μή* * τιώ yp«ay άυη7ί i'πιχορνχή<ταντί, hç κοινωνίαν αυηύ μπ ΛΡ^οτδίξηi&i .^-βοΖλά χάρ χατû σηυαρτταΫluj γΐνιται,

Tow' ΐπιακόπ^ tuasou iχvou &iSc>fai χρη W β' ctumi' ιαρωηv, ny&t at duriv d* χίφαλιυύ, /-O|δθ* τι «ράττMv πiριτηv àtyX τη txdw γνώμη. txeiva δι μάνα 1 irpdrrcrv fxacS-ov, o<ra rît àt/rS παροικία firifidXtei, χά) τη7 υπ αυτιώ-χώραι. Α'λλά μη^ί ÿtfîvQh άτη· χωνίνν γνώμη ... ούτω γάρ ομόνοια Irsfi, ιφ) δ(·>ξα<Οηο·ιτα: * ό Otos * διά xutps & «γΐω πν&ματι.

E'π/σ·χοΐΓομ μη τυλμάν ?ξβ» îojutS δ/w Z^Pατ®v/ιη» »oîiî«&α « τ» μ&) υποχημοάα αυτή πο'λκι; χώ^α. « δι iXi^θHη τ» τη νίτοοιχά «βφα Τΐιυ xotε^οVtuv raç ττο- Λf< ικεϊνα, η τ»i χώρα γτώμΐω, χαδαιρû- <&ω χυη, ï, 72 i'>«poniw>(rcv /

λ i·

Ει τι χ&ροηvτ&& ιπiστοοτη μη xamSt- χοιπ tLuj λ£<τυργία& w τiιύ φροντίδα τ« λαού t^Mfto^Mcray aunS, raw ,<άφωριοτμα& τύγχαναν, iφ.«» χαηδίζητιυ. οκτοαίτω qft ττρία-βυτiρο δ/άχoMi. Ει * μη δίχ&»η\ ου παρά ' τΐώ lουτού γνώμίυ, άλλα παρά τΐώ του λαού μοχδη&αν, αυη - ^tc*r'n» fτπσχοττο, ο δ» κλήρο τΐi ζολτω αφοριζίΕ £ω, οτι τοι*Η λα» ανυποτάχτη ταώ&ηα ΰχ ΐγίνονη.

λΓ.

Διύτιρον του ιτου <ταύοδο γινio&ω ιπχακόπων, >d 1 ανακριvìηοααν àλληλ» nt δoX^χατα τη Αιτiβύα, HSH tΐ'ΐ ιμπιπτοώτα »χ- χ>^,β·ιανιχά αντιλογία ^αλvΐπ^τχ; · ατταξ (UC#

I r lixe/tr-wrF, ↑ - Mr/ ; af «-vreTi»·· « I» Λ^λ. λ. tt* Dioayiiu» z l' (<**-<> * u* Oiunyfius

) ‘ uu>i,t" v-""

pV τ> τίπφηι ήΰβμ&ζ rfc vcmwwii , Jfû-Adomada pentecofles, iterum autem *Hy- · Hie· o- Aobrit
rtfÿf If untf^eptTmi» iu&vucn ‘ ^pcrbcrctxi duodecimo

λζ.

rittyrur fxxAycnarzxwv vρβφμαιυρ I f- «irxotrfH c\fTU τιώ φμιντί'Ι*, xj Iceaeiru αiu- •ril » tit Owu . Μη ifctevxt Si χυτά erçfTtçjÇtiàxi Tt <xi'rùv , y χυγγOlïα'Iv î- Stoti τβ t J &tou χατ iζi^αζ . « St π'ηιτi ' 4cj› , vi t îw iv, αλλ<χ μητφβ- φασΉ τοûπM> rù τη i'χχλησ/α; ατiμτολπτω ;

λι{.

O» ττρiνβvτφβζ ot Iζolχovoζ ἀvX J/V«- μη τï iχ/α-χoτoυ μηiα· ό/πηλεάνσ-χν . χυή B yxp tnv ô πvτκ&μMo m λαόν t J xygjoy, xj w iirip nïy αι/TÛy Aoyw α«αζτηθη<τβ-

λ θ'.

E"γ« φχvτρχ τζi èSix τα tititntôinu πρχγμΛ- tu (XSM tStx f£H) xj φανφκ ra xuptxxx , tvx cfcouxtxv iStuv TfA&w 6 ivi- <rxox& ') tui ' Q&fTVU ,)Ç v .βολiται, xx- ταλΗψαζ . *y μη τροφχvH iÇS i'χχληtζχvιχ»/ zpxy^ru» Iζ«v«'πτH/τητβû iΛτχβvu , t& 'Srt yuuxTxx ›Ç xx7Sxç χîχτημoïαù , η avy^ewiti , ΰ β/χιτα . Δ/xoυoy y»p roon irxpx xj xv- ûρώτοι , τ» μήτi tUù iχχληtζαv ζημiχv wà^ vx»p&inv xyvotyt i£5 i'»ζσ-χ·χoo πρχγμχ- rur, μητi tw îxïctxotw η rsèt «uwô svyyt-
1^.9^ χροφάτH τη i'χχλητ/χ * πημχiνα&χι , η ιζ Hi ττρχγμχτα "μχî7Π·«v τ»u χυτά tfg.-
ι^φιμiΛ. φί'ρονπιε , xj W «vτ» * lü7φημ/«ζ îπρïζχ.K'i£χî.

M·

ΠpoΓ<χττ»,i^υ iirtrxoirov c^artxv των τηi i'κχληχiχ τρχγμχτων. η γάρ τά τιμiχ φ,χ*5 χυτά τι 'Λ,πov , * πoλ- λΛ «» μi>λov if'oz txt nl· γρημχπύv 1 &τiΛ- Afe&xt, «[illegible] χατά τιύ[illegible] ΰ[illegible] [illegible] XHÛat ,1ιζ τт7 iioμivoι Six ûiv πριχβυτîρων HSPl Stxxôvcüv ι t πτχρρηγ^^χ: μiτv. φoβoυ τoυ &fou πχ'ιτη ' ώλαββα; . μιηλχμβχv&v St α'υτM riy Stêmtv (t'yt Stom) « τά
»<mT. χvχγχχiχ * χυτά , îτ^^μi- ytvv α'1iλφ<2τ , ώ; χχτά μτ,iζvχ Tόπov * χυ- τού û ·ipïiόδχι . ό γάρ vόμo τ« Ιστ^ξα- i» τά τ<5 Θυτ/αΓη^ * ûτηpiτχvτπi îχ τ» θυ-
7.r«r.< xutTnt» ^i'φio^αζ · fxwrfp iSt * ρχτιωτχi τητi ÎSioti όφω'AOi ·πλχ xarù πoλiμιων * ixitpipovTUt.

μ*·. . t ;

E'ττ/σ-χoτoi , η χρiτβυτιρo , η Sixkovoç χΰ- βoι ^oλαζω? , κ#' μ/θα-'î , η πχυτχάω , η xtâixtpetâv.

, f*?· . . , .

T'πoliαχovo , η ψoiλτη , η χvχ^vω η τά oμoiχ πoiωv , η π<υυ<τχ3v , η χφoριζ'i9 ώ- rctunjç 7 ιζ oi λαζχo/.

Î7irtrnoTT&' t η πρixβυττρ^ t η Sixxov®* ,

XXXVII.

•e Omnium rerumecclefiafticarum epî- fcopus curam gerat , & eas adminiftret tamquam Deo intuentè Ne liceat au- tem ex eis aliquid fibi vendicare , vcl propriis cognatis, qux Dei funt, largiri. Sin autem funt pauperes , ut pauperibus luppeditet : fed non eorum prxtextu ven- dat qux fuqt ecclefix.

XXXVIII.

Presbyteri & diaconi fine fententia c- pifeopi nihil perficiant : ipfe enim eft cujus fidei populus eft creditus, &aquo pro animabus ratio exigetur

XXXIX.

y Manifeftx fint epifeopi rçs propriae, fi S1 quidem res habet proprias, & manifeftx aT. a^* res Dominicx . ut fit in poteftatc morieritis epifeopi, propria quibus vult & ut vult re- linquere, & non rerum ecclefiafticarum prxtextu res epifeopi intercidant , qui nonnunquam uxorem habet & liberos, vel cognatos, vel fàmùlos. ■ Eft enimjuftum apud Deum & homines , ut nec ecclefia damnum aliquod accipiat propter rerum epifeopi ignorationem : nec epifeopus vel ejus cognati ecclefix prxtextu profcrlban- tur, vel in negotia litefque incidant, qui ad eum attinent, &ejus mortem maledi- ctis infauftifquc verbis profequantur.

XL.

Jubemus epifeopum rerum eccleli» Qu»·· » poteftatem habere b . Si enim preciofx P'b<XZ\ hominum animx funt ei credendx multo magis ei funt committendx pe- cunix , ut in ejus iit facultate omnia adminiftrare , & iis qui egent per pref- byteros & diaconos fubminiftrare cum Defjimore & omni religione, & etiam, fi fit opus in neceflarium fuum ufum ac- cipere , & fratrum qui hoipitio exci- piuntur ,»ita uζ ipfe nullo modo egeat. Lex enim Dei hoc habet, ut qui altari affident>, ex altari alantur : quandoqui- ^4/" dem nec miles unquam fuo viatico ad- tuni exem verfus hoftes progreditur . pla'

XLI.

Epifeopus , vel presbyter , vel diaco- nus aleis & ebrietatibus vacans , vel cef- fet, vel deponatur.

XLII.

Hypodiaconus, vel leétor, vel cantor fimilia faciens , vcl ceflet, vel fegregetur Itidem & laicus.

XLIII.

Epifeopus,velpresbyter, veldiaconus, v B

c 2 F®-

* dr'ta, « 3« J BxAmtf. 4 v·λλ· ·* If**· J
0 e'nv« f λ«Λ<i,·. * Cc Diooyfiwi

pecunias mutuo datas cum fenore exi-gens, vel cefler , vel deponatur.

XLIV.

Epifcopus , vel presbyter , vel diaconus, qui cum haereticis vel Colum comprecatus eft, fegregetur. Sin autem eis tamquam clericis aliquid operari permirent, deponatur.

XLV.

'z. Epifcopum . vel presbyterum , qui hxreticorum baptiftnum vel facrificium admiferit, deponi jubemus. *Qiue eft enim conventio Cbrifii cum Bcliait vel £«< pars efl Çddi cum infideli}*

‘ c,r *'*'

XLVJ.

i

Epifcopus, velpresbyter eunwqui vere habet baptiftnum, fi de integro baptizaverit, vel fi eum qui ab impiis.pollutus eft, non baptizaverit, depdnatur, ut qui irrideat mortem & crucem Domini, & ήoη difcernat facerdotesa falfis facerdotibus.

XLVIl·

Siquislaicus fuaejetta uxore aliam acceperit, vel ab alio iblutam , fegregetur.

XLVI1I.

οθ',ηΆ, quii ,robz.

* Si quis epifcopus vel presbyter Domini ordinatione non baptizaverit in no-mine Patris & Filii & Spiritus fandi, fed in trium principii expertium, vel trium filiorum, vel trium paracletorum,deponatur.

XL IX.

Si quis Epifcopur vel presbyter, c non tria unius myfterii baptifmata pcrteccrit, fed unum baptifmum, qui datur in mortem Dominr.· deponatur. Non enim dixit Dominus : In mortem meam baptizate : fed . *ambulantes docete omnes gentes , baptizantes ipjos in nomine Tanis , er Filii, c Spiritus SanSli.*

i **"h »s

L.

Si quis Epifcopus, presbyter, vel diaconus, vel omnino ex facerdotali numero , a d nuptiis, carnibus & vino, non propter «vrcstatibnem, fed propter abominatio-nem abftinet, oblitus quod omnia valde bona, & quod mafculinum& femininum fecit Deus hominem: fed blafphemans calumniatur opihcium;vel corrigat ur.vel deponatur, & ex ecclcfia ejiciatur. Similiter Ac laicus.

LI.

Si quis epifcopus, presbyter vel diaconus reum , qui a peccatis convertitur, non recipit,fedejtcit,dcponatur,quoniam Chriftum moleftia allicit, qui *A\K\t, Gaudiumÿl in cala prupier unum peccatorem panitenfiam agentem ,* Vr

LÎI.

Si quis epifcopus , vel presbyter , vel diaconus in feftis diebus carnem & vinum non i umit, abhorrens, & non propter exercitationem , deponatur, ut qui habeat inju-

AtÎxbî α'ναπύν τ»γ £«?&ζ-μεώ;, lîwauff'aa^w, >î χ«θ<ηi*ζ<θω

μî*.

E'jrr<ntoweç, ι *νριαβύτιρο* , »?$/άχον© , *cù-ρναχοî* (ταυά,ξάμ^υο * μβν» , αφο^ζio^ω . h)>' »,^*41. EZ Je ιζ εreTfxLcr eoW; cJ; χληταο/ι *qhp-* j/πo-arrr, χασαφΗοΣη».

âio itafim aivcHiff. fccit.·

μ<;

E'totxoxof, » *mpta-βύηρον · aipcrixuV** Je-ξάμ^ον βά·τζβ-μα , η *duercav , xabaip&^al* ΌμοΓαx, TZ ^άρ σχμ ... βμ^ αττ/Γ»;

μΓ;

E'τZiΓχοπoξ, η <w*€ir|3cTfpo« TW xar'àAifàww *tyfivm βάατκτμα , ïάν* ἀτωθο *βαπτιαγ* , ι VW μίμολϋτμονον *παρά* 7^-5 *οίσίβων* tax "μ>> *βαπτîστ/ι* , χαθβ/ρπο&ω , *α γιλων tw* raupèy χ} .t w –t S xuei» θάνατον , >ζ μ^ i^χ μων *tc-PiOtS ψX^Pίων· Z*

,μζ\

·. E/τzç Aarxôs τιω *ixuri ^ujuxTxoc iüβάλ-*Xtw , f *ήραν λάβρ j η παρ âiïw οiτroλiλυμ&ήν ,* ά<ροριζί'»θ«.,

μ/·

Et *τι;* ZrZa-xoww, η *^σβύτιρο , κατά* τiω *ηυ* χυ iου *άιάηιξιν μη βαπτiα-η « παήρα ,* jÇ *ιηον,* >C *aytoy πνιûμα,* α'λλ' **fk** 1?«s α'νάρ-^κ;, η *υiά* , ή f"«; «αραχληтβ , χα-θαφεόθω.

μθ'.

E*τ/i ιτ/i-χοπο , η *4B?Hτβûπpo* , μη ^/α βαττ/τμαπι *μιν; μυ^αη^κ ιπιτiλiα-η , άλλ'cι βαίτπιτμα* * η , *tw* **tarant** τβ xugis i/δομε- *VW, κα$αιρû:&<ύ. 'i γαρ àιrc** o xùtpç. *E,î ns -bavantμα βατττîσατι^* α>λα , *iceoA-biini μχ^τ.τ&τvτî πάτπι* jp iθ*η , *βατατîζovτι αû-* w'ç *ὄνομα* τβ παπφο , £ τ« v/S, xj τ* ττ^ματβi.

v.

EI *τι îîτîα-κοττο* , *αορlαβûηρο* , η J/al-b* ολω τβ χβπιλό^B τβ ZcpanxS, *·ρά-μων',*)Ç x/vfcjr, xj *oïvts* , b J' *άτχησrv, ccfoec Jtx βδίλυ iχv απiχiτηι, îπiλα&όμίρο οτι* τiχv-Tu χαλά *Λίαv* , xj *οτι aptsZai* x? -^ήλυ **èττοί**. *<S2jv* g θio' ,· rw *ανζτρωκνν^* αλλά βλ«<τφχμ»v i^αβάλλM τάύ *ζιμιιιρρiαv y* η i/opθ8κ)ω , η χα-*Saipéubu* , HSM *τη cxxXvrfiai άιτοβαΐλi&ω* , ωταύπ^ *λαϊκό* .

i ά.

E' *τι i'ηi<Γχόκ@^,* » ^ρριο-βρ'πρ©- ττν *firi-*Erpifovru *άνο αμαρτία* κ *^BpoaSf^enu* , ά>λ' *αποβάX*ταί . χαθαφηώω , οτι λυκπ Xptcov* m *f-ixovTu . ^afa yivftat* <zv *nS ουpανό firi tvi άμαρτνλώ μiτανοηvτι.*

E7*τι iπiτχoτ.(&s* τi *<esspiG$ÔTfrf&' , η Sta-xove; c'y τα~ ήμιραi; tcptdv « μνηλαμ-βάνα xptwv 1 oivo* , 4 βiiλιχσβ/^©" > *οὐ ιι à<sxr\<ftv* , χαθα/ρπιθω , «« xtxaurnj-*ρια-*

1 «1, adduM , i i»«o· t *î* « Mr· 4 alu libri unitttu nt h«c Verba. Bit* »b · V àa-«.

ρζασ-μûZ^* rlu) ZJZay vtluUJnorry , η#' ourros e-xevtelAu νολλ·7 γινόμ^/κ.

ay*.

S Efcnt χληρ/XOÇ CR X«V»|XUy ' Z- «δiav, «φ·μζί»&·>, τ«ρ*ξ *·Ρόζ τï cr vβ»- ' & «JJ JZ * ΧΛΤ^λόΤβΟ*-

* «a^A^nw.

Er r/ç χλχρικό ύβiiζ» rir ZWrxnrw , ' χαθα/pΗοÿw . ùfâMU pàp * rot> Αλμ <rv oûc ipiïi xoôwi.

y/. W

Ε7τ; κληρικό ύβ&ζ&ï tvpio-fivnpw, η ini- mo w , ἀφορζζî«θ«.

vr'.

• xKaeM·» Eτ*τ/ * χωλά/, rj χωψον, η τυφλ*, η nk βα'χ« τπτλη^μûόον χλΧαζ^, αφορφ'β&ω. ώ- <τχυτuK £ λοû'χό »

Etrirxoirof, η Φητβύτιρο α'μiλών τβ χλω- ρόν, η τη λχο~, >ς μη TrxzJÆwy auras τiώ £- ....sn^fw» , άφ<φ«ζέο^ω . Ζχζμακοχ Je τη * pat- Ονμτα, xxSxtftètâul

»4.

Er tn i'τ/σ-χβτο , $ ηφβ-βύπρο , τivo χληρiχων cijfoùç o»» , μη Ζιπχορη^Η n* Jeoa- tu , άφοριζi«9α ' i»/μο>ων JZ , χαθαφόο^ω , φογ£<τ«; sii» άiiλφό» * iur* .

• ·**?. '

vô*.

Er τι re? ψΓîiτζ^ρχφα ώτιβων βτ- βλiχ , xytx , €β< τη Ζχχλητ/α iημο- «γ/Λη tal * ?<ύμη ra λχου τî χλιφ», χα-

r- I Γ· -

E/ τι xxrryoftx yw.TU! χατπ mroo vep- Xiiα , η uotyùccç , η άλλη τ;vo ατη^βρΧ- μανη χραξiω , , (<i χληρβμ μή άγiv^iὐ .

• «fMZAS·.♦

E*τii χληρ/χο» Jwt φόβον άνθρωχiνο» Γβυ- iχiχ , η E'λλIαΌ , η aipcrixS, αρνήτηται. EZ ο»ομα Xptca, ατβ/3«λλiiθω ' EZ Je' τ» ονβμα tS χληρ»»oi>, Μiπινοή- σκ Jè, « λαΓχο ii^θητω.

*τ»;.«μ·η*μ£î} * X®*r'

E*τ»; -iτîτχοτο , η πριτβύπρο 9 η vo , r ολω του χαΓηλόφου του ιιρχτηοϋ , φάγη ' χρiα 'tt* α'ι'μαrι ψυ^η άυτ» , η θη- ρ<αλα)τ»μ, η &mmux7ov , χ«θα;ρ«<θα> . Το'το γυρό νόμο aaUxc^v. EZ Jf λαζ'χό; «η, άψο- ρ*ζι.

Er τι χλïφζχο , υ λα/χο» ρ«ΓiλS?> M oi^. raJot/wv , η xiptrivwv , * στωά'ξα-ι. οδχι, χα3αζρ«β5ω , άφοριζi^ω.

Er τι ιιλvipiχο e,y μάχη τζvχ χρ«<τα , xj|' * 9^®· τ0^ anixTRitr , χα- Seitptil&O) Sut tlw TTfOHtTUXV αυΤΟό . * R Jf λαζχο «η, αφορ<ζi<Γ%>ω.

.wîrfr«7ii codicibui e- u»

Aftam confcientiam propriam, & fit mul- tis oll'enfionis caufa.

LIIL

Si quis clericus in caupona cdmedena deprehenfus fuerit, fegregetur, praeter- quam fi in publiço diverforio in via pro- pter neceffitatem diverterit.

LIV.

Si quis derichs epifeopum contumelia affecerit, deponatur. *Principi tnim populilati XI. , fui non mufâlicfi.*

LV.

Si quis clericps .presbyterum vel dia- conum injuria affecerit, fegregetur,

LVI.

Si quis clericus claudum, velfurdum, vel eum, cui vitiofus eft invCffus, irri- ferit, feparetur. Similiter & laicus.

LVII.

Epifcopus vel presbyter, qui cleri vel populi curam non gerit, & eos pietatem non docet, fegregetur: & fi in focordia perfeveret, deponatur.

LVIII.

Si quis epifcopus vel presbyter , cum fit aliquis ex clericis égenus ,ca quae furft neceffaria ei non fuppeditat, fegre- getur: fin autem perfeveret, deponatur, ut qui fratrem fuum interfecerit.

LIX.

"Si quis falfo inferiptos impiorum li- bros, tamquam fan&os, in ecclefia pu- blicat ad populi & cleri perniciem, de- ponatur,

LX.

Si adverfus fidelem aliqua accufatio in- tendatur, ut fornicationis, vel adulterii, velalicujus alius probitat aftionis,&con- viftus fuerit, £ ad clerum ne provehatur,

L XI.

Si quis clericus propter metum huma- num, vel Judsei, velGrxci, vel Haeretici, ne- gaverit; fi quidem nomen Chrifti, ejiciatur; fi autem nomen clerici, deponatur. Eceni- tentiam autem agens^, ut hicus recipiatur.

Si quis epifcopus vel presbyter, vel dia- conus, vel omnino ex facerdotali catalo- go . b comederit carnes in fanguine animx piorum , vel quid a feris captum, vel mor- ticinum, deponatur; hoc enim lex pro- hibuit; fi autem fit laicus, fegregetur. »Nic.«·.

LXIII.

Si quis clericus vel laicus in Judaeorum vel harreticorum fynlgogam ingrelfus fit ad orandum, deponatur & fegregetur.

LXIV.

Si quis clericus in pugna pulfatum ali- quem uno iftu occiderit, deponatur'pro- pter fuam proclivitatem & temeritatem.

LXV.

RM

addaat ,··1/χ·<

f.

habentes quas odio proicquituf, ncc loqucn-A 4es cum iisquibufcum non loquitur; ut qui-

Jibçt Juin contendit umverfarum amicitiam habere, reconciliatus et , falvus fut › ejiiv obcdtctis fermom . Quod t| quis aimcus ftr his quos tpfeodir, & loquatur cqm his cum quibus ipfc iermonetn non. habet, unus etiam tpfe eoruifflfceft, qui ecclcüam exterminare cupiunt : corpore enim vobiicum.. manens., feulentia vobiteum non exUiens , contra vos eil; multo pejor iis , qui extra inimici apparent ; quippe qui cum appareilte' amicita eos qui mira iuift dilpergat.

Ordine S. cifuimii* Rovuui

'19. Atque hîs didij , in medio coram omnibus mantis mihi imponens, in faa cathedra (edere me erubelcentem compulit .B Cumque icdiilem , hoc ilatmi mihi *dixit* i . RogoTc coram omnibus adiiannbus (utribus meis , ut poftquam ex hac , quemadmodum mihi neceflc cil , vita migravero , Jacobo fratri Domini mittas in epitome , deicnbafque etiam ufque ad cogitationes à puentix tux , & quo modo ab initio ufque nunc me comitatus es , lermombus à me per civitates prxdicatis & aâibus meis intendens. Deinde in .fine ,'inortii quoque mcx occafionem , ficut dixi , declarare ie non pigebit. Neque enim ea res valde ipfum contriftabrt, ubi novem me pie id perlolviife, quod omrtino perpeti neceilfeerat. Maxima sero aftkrtttur confolatione , cum C d.dicent quod poll me non ineruditus vir, ac vivificorum ignarus fermonum , Eccleiia^ue regulam neiciens , docentis acceperit cathedram. Imperiti enim ac ledudoris iermo, audientis vulgi animas interimit.

20. Unde ego, domine mi Jacobe, poflquam hxc dixilTet, atque obilrinxilTcm fidem, non tardavi, ficut julTus fum , magnam partem fermonum per civitates habitorum , qui jam tibi defcnpti funt , ac per ipfum milfi, in libris fummatim comprehendere, qual^indicandi gratia, iicque ad te deftinare, cum hac mfcriptione. Clementis epitome prxdicatiqntim Petri in peregrinationibus. Cetcium exponere, ut jufD fus. fum, incipiam.

na<*S e xw3z «ureo rj β&/.ήμαη , 'X^fOz' γηόαΓ vct 9] »γθρχζ«ζ, μ* όαιλΟη οί μη όμ^ά trt'txctfoçîπι$ιχχζόμ$>ο τϋΰ ταμrui φιλ^ί^Μμ, aurte i^giMarruv) , jflJ*cu/nÎ t vrotxônitifii- /ti; . H it τι; φ/λ©> μο n οι i αΰη tγθραι vm 9 it<4 λαλ-< οΐ Δι/Tts e\ è^uAiï » h s iriÿ q$M. avws fpj $(λόντîΜ τιώ ίχχλησίχν . τώ γχρ «•«μάτι ciw«v .νμΓν , τη γνώμη μη «ν μ& 'ΰμών, χαθ'ΰμων.τ'πν, πολλώ χοίρων ï$ iξωθϋ> φαζ',ομι- W/ ίχ^ρίν , μ^l iox8<njc ' φ/λiχ; (τχ^οπ'ζων tîl ç ϊβ&.

TÇ. Kαι TUÙ7U «>ώ,' CV μίνω rrr' πάντων μοι τυί l ιπι&ύ , &} <!ιὐ χΰηυ xx^dpxv χαθ^νΗιvat μί iiuvuirwzv . χάθiτθoiτζ ir rufe μο* ÎS&i«î ïψη. άξιώ <Tί ' ίπζ TaVrw μ#υ υμ· frapvruu «δίλφώϊ , er«s «ront/ nw C*ntt θα , •i; ίμοί 'όφ&ιλίπιι „ ά«α>λαξ« βίου , <re Ι'αχώ^ rj άέiλφιΐ ηυ xvtfau Sfair^x^ai or ΐπιημΓ , ά- l/αγρα^χμ^ογ. μίχρι vjq ι'χ πταιiων c«u λόγια- μ<$v 9 W ώ à-η'αρχή τ®£· κιχ c(tvwSA,aa; μ« , tταχάν» ίty χατά ιιόλιν ύτ ίμου 'mpv^&yi- των λο^ων n n$î πβράξιων ' tirwnt «po; ,Ttt TtÂn xj ΤÎuÀ.Ttù θανάτου μου <φ·οφασν , «s χρροΗπον , in* XJraz μη οxvn«H; . ire γάρ λίχν ac'w λνπήσΉ nùn , nèciru orί ô πάτω; fif-ιμί «αθiiv , æce ,βά àxfioulw · μ^Λ-», è-' νχρχμυ^ιχ; τ4ξ?τiα, μαθων οτι μίτ ί'μι οιχ αμ«?>i ανηρ , χά/ ζωο- ποιού λβ^ου a^eojv , ιχχλτβτα? xa;oia eux ώδώζ , τiιυ τβù itèxxxomç ex/r-i/C» xa^iipav . * πλάνο? ^ap όμιλ/α, άχουόντων-όχλων «ναι- · y pe< tbç ψ?χά«.

20. O^C* ί'γώ , xt'eii μου Iax«3? , αΰηΰ nùm b'iovt»? , ΰχπ^όμ^^ , ουχ «xio!«a , ωi iχiλ£τθύ.υ , π -aoAu rtiv xara τολ/ν λόγων , nJ> 0"0/ ρχφζίΐων , naq 1 t' αι'ιτυ i^- τ?μφ??-»τχ7 do βίβλοι? tori χiφαλα/ων ποζηταζ , ωτπip οτΐμαου χα^ν , gjq| ούτω τί μψαζ coz , ι'χιγραί^χνπι, Κλήμ?,»«; ïx$ν ΠiΊ°ου ί'ηίΓ.μιώ; χι- ρυγμχτων rx/ημή. TrXltù ·ηυ ίχτι^ζίχι wi exiAÆ- *'!Cviw àp^cuxi. i»

EPI

u n r c°T' n T a IT'
EPISTOLA \ I I-

P Irep-.a-

P^rlUJirO v •bo'fui'ri 0Q.

P A P I.

Anuo τ-η ατ-λ γ'»# rsourvt
AD JAÇOBUM FRAIREM DOMINI

De facraiis veftibus & vafis

b (. H Ce •ners hc<4x> c.nl'iœo

.4 +*Clemens b Romant Ecdefijt Crxful Jacob» Hierafahmt-rum Ef-t/copo*

De comec r! :h«a › ü'rr . lui sr»Jlbu»

QUoni am , fient a Beato Petro Apoftolo accepinius, omnium Apoftolorum patre , qui claves regni cœleilis accepit, ^qualiter tenere debemus de fatramcntis , qux geramur m fandis, te ex ordine nos decet !nilruere ; c Tri bus enim gr? iibus ccmmiffa tunt tacramenta divinorum iecretoium, id efl , Presbytero, Diacono, & mimtlro, qui cumCAmorc Cx tremore clericorum. reliquias fragmtjntoium corporis dominici cutlodirc debent , ne qua putredo m (aerario inveniatur, (u) ne cum neghgcntcr agitur^ portioni corporis Domini gravis inferatur injuria. Communio enim jiorpori*.Domini qoftri Jefu Chryli , fi negligenter erogetur , & Presbyter minora non curet · admonere officia^, £"av› anathemate d & digna humiliationis plaga feriatur Certe tanta in altario holocauila ortc- C rantur» quanta populo fufticerc debeapt Quod fi remanferint, 1 incraftmum non referventur, fed cum umore &. tremore, clericorum diligentia confumantur . Qui autem refidua- corporis Domini , qux in facrano relida hmt , r confumunt, non rtatim ad communes accipiendos cibos conveniant ; * ne putent fandx portioni commifeeri cibum, qui per aqualiculos digelhis, in fecciTum funditur . Si ergo mane dominica portio editur , ufque ad fextam jejunent mqu nn qui eamconlumplerunt. Et ii tertia vel quarta hora acceperint , jemnent nique ad vefpcram. Sic fecreta fandificattone xterna curtodienda funt facramenta . De valis f.me lacris ita gerendum efl : Altaris palla , ' cathedra , candelabrum , & velum, hfuermt vetullate coniiimpta , incendio dentur, quoniam non licet ea qux in fanftuario fuerint, .male tractari, fed incendio univerfa tradantur. Cineres quoque coring in baptifteno inferantur, ubi nullus rranfiuun habeat , aut in pariete , aut in tollis pas imentorum jacien tur, ne introeuntium pedibus inquinentur . Nemo per ignorantiam ciemus pall.« mortuum credat obvolvendum^ aut Diaconus fcapulas operire velit, qux fuit in altari, aut certe qux data efl J in menf^m Dommi. Qui hxc fecerit, vel leviter quafi nihilÔt negligenter * habuerit divina mylleria, Diaconus triennio, fexque'menfibus, a dominico alienus erit altari , gravi percufTus anathemate . Quod fi Clericum Presbyter non k ' commonuerit , decem annis & quinque menlibus excommumcatus fit ; pr^terca quod dedo- x mimcis facramentis lubiecta libi non commo-

* i h»py dmono

e» c hit"

D» cornee

'c r.M. 10. fil hı Decret Iro' lit' '

De c -e.'e ttn I r u pH'

r ^e.

iicii κι;

Anuerit minifkria, &' porte» cum grandi humili tate matri reconcilietur Ecclcfue »■Pallas vero & vela , qux in fancluarii fordidata fuerint mi- nitteno. Diaconi cum humilibus nunrilris ' juxta lacrarium lavent , non ijictentésforas a facrario velamina duirunicx menis ; ne forte pul vis dominici corporis'male decidat a findonc ,fons abiuta » deerit hxc operanti peccatum ' idcirco intra iacrarium miniHris pracipimus, r hxc fanda cum diligentia cuflodire lane jfelvis'hora comparetur , & prxter lroc nihil aliud tangar. Sed · ncc ipta pelvis velis apponatur lavandis , n.li quat ad dominici altaris cultum pertinent . 9 Pallaealtaris iolx ;nea laventur, 11 Aiioaliave la lanuarum De velu» autem laimarum, ,e cu Bra fit o.ftiarhs ex admonitione majotuni, ne quis nfgligcns aut^ynarus ad velum ,'anux domu?»Domini inanus incondite tergat ; lcd Halim coercitus rideat omnis homo,'qui.i velum atrii dumus Domini fandum efl . 1 Pra-c.pinnis etiam " ne * excommunicato Eccletiæ elise iaico , de fragmentis oblationum Domini popatur ad meniani Unde lcis tu. qui partim' ia» unii panes indignis impendis , inidc nulli ·, ii a mulieribus mundi hint hi quibus impendis I Hmc & Dasid ab " Abimclech faccrdotc m err<>: afiis , cum panes libi ad comedendum pokeivi, li^mtnidus diet muliere, cum fe nnindum..ufpçjtnduum prohte retur, panes propofii-.oms mandite**·»—

1 Ad dominica autem niyllena tales eligantur, ' qui ante ordinationem fuam conjuges luas ' non noverint. Qtmd ‹l poli ordinationem, nuniftro altans contigerit proprium invadere cubile uxoris, facrarn non intret limma, nec lacificu portitor fiat, nec altare contingat, nec ab ortcrent.bus holoc.mfh olduth.nem lutcipiat, nec ad dominici corporis portationei" accedat , " '♦ nec aquam ficerdotibus porrigat ad manus . OHia formfecus claudat , minora gerat otticia , ° urceum five calicem ad altare nem fufierat . .St tone quifptam Presbvter, five Diaconus, iacram hndoncin vel ve-iim, iubtrada vendidern , P Judx *' lfcariotis fimilis xrtimabitur. Qui propter cupiditatem fecerit hoc opus, novent fe lupradidi Judx fulcepturum ponam. › Clericus vero tolus ad femmx tabernaculum non accedat, nec properet , tine maioris natu Principis juthonc . '· Nec Presbyter loins cum tola adjungatur, led duobus adductis tertibus s ititet infimam. Nec folus cum <o!a femina fabulasmi (ceat Nec Vchidiaconus aut Diaconus , tub, prxtextu ortim hunuUtatis , frequentet domicilia matronarum, aut forte perclencos aui domcflicos ejus, matronae mandem " fccteti ali quid. Si cognitum fuerit, ric ille deponatur , & illa a liminibus arceatur Eccleli* . Sed ii fotlc aliqua mtercertio fuerit , Epiicopo iuggeratur . Et fi talis cil , ad 411.1m dclxat rc ' pio imci ventu ipfe perdat Sin autem , de latere luodi; rigat, Cum duobus aut tribus, qui hoc " lana re debeant? Sane ad vifitandain mulierem infumam nullus clericus ingrediatur, nili cum duobus aut tribus. Nemo tamen " clcucorum cnm " extranea habitet femina, nili proxima aut lu-

ror

jiro^

c ·«

11 *obfur t I* rutelli De irnurr h!« › Tri bu» to.nbu·

iMum.ii

I Aluu MSS Hard & luli qu* refer

Su kru i>«m·

ptiiiiu'Hua tx.,., od, n°'‛* i««np"<«· Nu»**

i»ui "I h'"'|"· e icd 0 Uro·· ' r

H.r a ku. "J**' *» Hippo·. >«

m

" o¦

F,°

»r. dtSu.Ù JX |'| . P*"

I In «ltero c MSS nufl-u , cui 'an 4 ijiun« ;,u.u. H , ;n« t;, i... — » j ‹
fratx . in "lie:o. *I,.,p.: p·ı»A* s c.oarxi.. «a dr lu HutJuinui , fui ·χ predi
Alt Codioba· hM v«'i*mA :«αι>›ηc· ·:>.:η«ı.η ·.:((*) La‹ C I leju n/ urx4jrur., u.ea/e ^·>u>·>« ‹rrfer>. ‹««««·.«.
. rifuuz «««>r 4r /‹·χ.··‹. D.»... A J i » ».»·.· ... ...Aı u. ! Ms r. j MS w>/« . .« C·.·
litnu» I· ‹·/«!· 4 MS nus.r"; mi»./··'* · MS «.·«.».‹',· , A ,·« lurl.im potier « MS . u‹ n'«
7 lu MS «b'unl h'e duo iet-« I MS ... . . S'S 7.ı *Jrh,,* „ .» ,ü MS ---y,,
crieril omilli», ïr «el-. a«rrnt '«..·>··· n MS ›.· ·,'>.» r»/"». r, lu Ms r‹ ,uic»r» . * llibua .4.
«> MS aure rr4rr«/'.nr% ur >, MS uyr.— ·P·ı cr.
I, MS J«4r *fifths* MS .11 ·rare iniegxa Unlrmu. quomol inl.iiur ft|K-.i.ut
»· MS./r‹r«>«. il Ms 4rlra‹ /«tM'r rç tn MS abeft ¥JA ç» ufncv'M**

vor fuerit. Et hoc cum magna folicitudine fiat. Non ignoramus malitias fatanæ. Univerfa hare cum manfuetudine Ecclefiaftica complenda funt minifteria. Negotium enim Dei %on decet négligenter expleri. Iterum atque iteruth de fragmenti;, dominici corppris demandamus. Calicem vero ad perferendum fanguinem Domini, praeparatum cum tota munditia*, minifterii, minifter praeparet, ne, non behe lotus calix, diaconp peccatum fiat offerenti. Ita cum omni honeftate, cunfta quas fupraexpofuimus, oportet impleri. Tales ad miniftenum eliganturclerici, qui^digne poffint dominicâlïcramenta tradare. Melius eft enim Dçmini facerdoti <paucos habere miniftros qui poffint digne opus Dei exercere, quam multos, inutlles, qui onus grave ordinatori adducant. A principio epiftolæ ufque ad hunc locum, ie facramentis delegavi bene intuendis: ubi non murium ftercorainter fragmenta dominiez portionis appareant, néque b putida per negligentiam remaneant clerieorum, & convenientes, qui accipere fibi medicinam defiderant, putrida cum viderint, magis cum ridiculo & faftidio videantur accipere, & iri peccatum magis decidant per negligentiam ciencorum. Quapropter nemo clericorum ultra haec diifimulet, aut negligere ullatenus audeat, fed libenter, qu® juffafunt, expleat, & facramenta divina nequaquam negligenter contremet. Ideoque tam juvenes quam fenes de his, bc de omni ennverfatione fua, Scconverfione, &. poenitentia valde elle folicitos oportet, iatilque agere, ut hæc condigne agant, ficdereliquo ornent, tam cjcrjci quam fæculares, animas fuas ornamentis digniffimis, dogmatibus fcilicet veritatis, decore pudicitix, fplendore juftitix, candore pietatis, aliifque omnibus, quibus compofitam decet effe rationabilem mentem. Tum præterea declinare a conforms inhoneftis & infidelibus, & focietates habere fidelium, atque illos frequentare conventus, in quibus de pudicitia, de juftitia, de pietate tradatur. Orare temper Deum ex toto corde, & ab ipfo petere qu® decet, ipii gratias agere, veram pœnitùdinem gerere prxteritorum getiorum, aliquantulum etiam (fi potlibile eft) per mifericordias pauperum juvare poenitentiam. Per hxc enim facilior venia dabitur, & indulgenti citius indulgebimr. Quod fi provedioris xtatis fit is, qui ad pœnitentiam venit, eo magis gratias agere debet Deo, quod poftquam finis eft omnis impetus concupifcenti® carnalis, fcientia veritatis accepta, nulla ei imminet pugna certaminis, perquam, infurgentes adverfus animam, reprimat corporis voluntates. Supcreft ergo ei in agnitione veritatis, & trufericordix operibus exerceri, ut afferat fruftus dignos pernitenti®. Nec putet, quia in temporis longitudine documentum converfionis offenditur, & non in devotionis ac propoiiti firAiitate. Deo enim maniteft® hint mentes, quia non temporum ratiomun colligit, led animorum. Ipfe enim probat, ii quis, agnita veritatis prxdicationc, non diftulit, neque tempus negligendo dconfi:mpiit, fedftatim &(fi dici poteft) <'odem momento pr;rrcrita perhorrefcens, futurorum defidenum cepit, & in amorem regni cœleftis exarfit. Propter quod nemo veftrum ultra difftrr.ulet, nec retro refpiciat, fed ad Evangelium regni Dei libenter accedat. Non dicar pauper, Quia, cum dives faftus fuero, tunc convertar. Non requirit a te Deus pecuniam, fed animum mifericordem & piam mentem. Neque dives converfionem fuam differat pro folicitudine fiteuhtri; dum cogitat, quomodo difpenfet abundantiam frugum. Neduè dicat intra iemetipfum.. Quid laciam? ubi recondam fnnftus meos? Neque dicat animx fu®; *Habes mult* bon» repofita in annos mnltoi, tepulare tX lutare.* .Nam dicetur ei: *Stulte, bac notie aufe-retur abi te anima tua, & qua parafii cujae erunp* Itaque feftinet ad ptenitentiam omnis xtas, omnis fexus, omnifque conditio, ut vitam confequaturatevnam. Juvenes quidem ... gratt fint, quod in iptb impetu deiiderioru, cervices fuas jugo fubjiciuht difeiplin®. Senes & ipli laudabiles, quia multi temporis confuetudincm) [n qua male praventi funt, pro Dei amore commutant. Nemo ergo differat, nemo cun-detur. Qux enim caufa cunftandi eft ad bene agendum? Animu; fibi male confeius, dum v>-> detur fibi nullam pcenam pati, credit quia non judicet, Dominu;; cun/abuti patientia Dei, & non intelligere parcentis benignitatem, jam fit magna damnatio. Unde feriprum eft; *tins omnis qui opus Domini negligenter agitjgQua-*propter paftoralis ordinis eft, infatigabrfiter revocare, quidquid ad correftionem populorum., imo magis liliorum fpiritualium, quantum (eft fas uirejiigere) cognoveiit "pertinere, & non (quod abht) cum luo periculo alien® fpei, per folam negligentiam facere detrimentum, fed quod ad generalis falutis fpedat compendium, ialubri necefle eft providere traftatu. Homim religiofo parum cfle debet inimicitias aliorunrnon exercete, vel non augere male loquendo, nifi eas etiam exstinguere bene loquendo ftudueri^. Ecce. oris noftri buccina ad aürés hominum perfonamus, neque le deinceps excufabit non montium, qui, quod fequi debeat, tam verbi* quam literis edocetur. Qualis autem condemnatio, & qualis imminet malediftio his qui in patres peccant, divina nos docet feriptura. Si enim Cham filius Noe, cum vidiflet nudum fuum patrem, quoniam non cooperuit patris corporalis nuditatem, fed egreflus; nunciavit fratribus, & illi veftimento eum cooperuerunt.* ipfe quidem Cham, & illi qui ex co nati funt, fub maledifto fafti funt: qui autem cooperuerunt, magnam benedi&onem meruerunt multo magis ifti majore & ampliore condemnatione digni funt qui patribus obviare, aut contra eos infurgere nituntur, aut injuriam vel contumeliam eis inferre moliuntur: quoniam qui eis refiftit, Deo refiftit: & qui eis injuriam vel contumeliam facit, Deo, cujus legatione funguntur, facit. *Expavit ccelum juper boc, èT borruit amplius vehementer, licit Dominus.* O intolerabilem malignitatem.** o linguamlpquentem iniquitatem contra Deum, & mentem in altitudinem cornu extollentem. Et iterum: *Dnpone homo tua lingua ofiium & feram.* Ceffa in altitudinem extollens, dtloquens adverius Deum iniquitatem fit proximum tuum. Quoufque infultas patienti Chriflo & fratribus? Hxc nos familiarius docebat, &hxc nobis publicitus prxdtdus magifter & inftructor atque ordinator nofter, Princeps Apoftolorum Petrus, in Ecclefia prxdicabat, exemplum datu, ut & nos fimiliter faciamus; *Humiliamini,* inquit, *in con/petiu Domini, iX exaltabit vos. Nolite detrahere alte-*

JM"* «i. T*" Ofximzin- tbtuiioo· compurn >u M3. d *waipiit.* Auj. m pc ,P"lp,elP« rum iiB<- M1M»-7rr«» 4» Profp«. c*' p *' r*h'ul° cap" a»«< >· b «»pe»»to» c coi»·. d publier 4,

rutrum, quoniam qui detrahit fratri, aut quiju-dicet fratrem fuum, detrabif legi, <X judicat legem. Qui autem judicat legem non eft failor legis, fed judex. Unus eft e*im legislator Ü judex, qoi poteft perdere dX liberare. Tu autem fuites, fut judicas proximum? Non oportet. Non pritcipit nos judicare invicem, fed magis auxilium

a *»l· *p · ferre. ▮ Vae erit, inquit, his qui fratres jtribulant, & cis qui eps perfequuntur. Vos autem quanto amplius tribulamini, tanto purgatiores atque beatiores efficieminifi tamen ipfa tribulatio patienter fuerit fupportata. Quod etiam ipfe nos Dominus docuit.* Beati fuiperfecutionem

Muth f. patiuntur propter juftitiam. Et item, Beati eritis, cumvos oderint hommes, èX perfeeuti vos fueria/, & ejecerint nomen veftrum tamquam malum. Gaudete in illa die & exaltate, quoniam merces veftra ipulta eft in calo. Unde dcipfe ait.*

Mttuh. DtUgcs pominum Deum tuum ex toto forda tuo, & ex tota anima tua, & ex totis viribus tuis, 6* proximum tuum fitut teipfum. Non enim (inquit) refte diligit Deum, qui fratrem infequitur: nec diligit proximum qui ei detrahit, vel qui illum accufat: quia quod fibi quis fieri non vult vhoc alteri nullatenus facere debet. Difcitc (inquit) filii mei fapientiam, & tenetote fidem reftam, &*amplcâimini caritatem, ut non excidatis I Data eft enim a Domino poteftas, èX virtus ab altijfimo, fui interrogabit opera vefire, & cogitationes ferutabitut veftras. Qui autem cuftodierint

* «rcdideiint1. iuftitiam, jufte judicabuntur: & qui * didice-

a** rint ' b *nvcn'cn* quid refpondeant.

"1 * \Semper cavetote. Przcepit enim, ne aliquando

··-< » Bc-de'cônf'dift.v Etciciu». peccato confentiamus ' &. praetermittamus praecepta Dei noftri: Ecclefias per congrua & utilia facite loca, quz divinis prqcibusfacrare oportet, & in fingulis Tacerdotes, divinis orationibus Deo dicatos, poni. Quos ab omnibus venerari oportet, & non quoquam gravari. Semper ... mala, & pro animabus veftri neceſſini dicere verum. Mendacia fugite, & veritatem corde proferte, quoniam multos jam fupplantavit fufpicio. Caritatem Temper diligite, & fratres adjuvate. Erunt enim quafi non Tint, & peribunt viri qui contradicunt vobis. Unde & Dominus ait: Qui vos audit, me audit: èX fui ver fpernit, me fpernit: G fui fpernit me, fpernit eum me fui mifit. Et item. Qui enim non eft adverfum vor, pro vobis eft. Quiffiiir enim potum dederit vobis calicem ague in nomine meo, quia Chrifti eftis, omen dico vobis, non perdet mercedem fuam. Et qui fcandalitaverit pjucm exbis pxfillis credentibus in me, bonum eft ei magu, fi circumdaretur mola ofinaria collo ejus, èX i» mare mitteretur. Et fi fcandalizaverit te manus tua, abfeinde illam. Bonum eft tibi, debilem introire in vitam, quam duos manus habentem, hire in gehennam, in ignem inextinguibilem, ubi vermis eorum non moritur, èX ignis non extinguitur. Et fi pes 'tuus fcandalizst te, amputa illum. Bonum eft tibi, claudum introire in vitam aternam, fuam duos pedes habentem, mittijn gehennam ignis inextinguibihs, ubivermis eorum non moritur, iX ignis non extinguitur. Quod fioculus tuus fcandaliscat te, ejice eum. Bonum eft tibi lufcum introire in regnum Dei, fuam duos oculos habentem, mitti in gehennam ignis, ubi vermis torum non moritur, & ignis non extinguitur. Omnis enim homo igne falletur, <X omnis vidlima

A.' faltetur. Bmtum fol. fuodfifal infulfum fuerit, tn qmd illud {alutis? Hebete fal m vobis, Λ" pacem hebete inter vos: quia quifquîs veftrum n> âe docuerit, & jufte vixerit, habebit gloriam. Qui autem fecus egerit, indubitanter poenam fuftinebit. Ideo bona agere vos Temper oportet, iit bravium «ternie vite percipiatis.

His ergo bene parete fententiis. Ne quishzc praecepta minime credat impfenda, & judicio, JK-i aeterni ignis tormenta fiiftineat, qui ecclefiaftici operis facra neglexerit. Haec igitur, frater Jacobe, de ore fanât Petri jubchtis audivi: Si quis praecepta haec non integra cuftodierit, fit anathema ufque ad adventum domini noftri Jefu Chrifti. Hoc praecepta a fancto Petro apoftoio accepi.* & tibi, frater cartifime, infinuare curavi, ut fervari omnia przcipias fine macula. Si quisjcro audierit te, utilis erit minifter Jefu Chrifti. Qui autem non audierit te, imoloquentem dominum perate, ipft fibi damnationem accipiet. Omnipotens Deus, cariflime, fua te proteâione cuftodiat, atque ad cçkftis remunerationem patriae, multiplici animarumv frudu perducat. Deus te iterum iterumquc incolumemcuftodiat, rcverentiffime frater. Arnen;

EPISTOLA III.

S

•P A P Æ L

Jlxfino forano Aftulejeffi interprete.

» No>·. *d<o «.num eihê» R.*cognrtto-nu^bcMU*

De officio facerdotis & clericorum.

Clemens urbis Amm epifeopus omnibus coepifctipis, presbyteriis, diaconis, ac reliquis clericis, G eseu-ilit principibus majoribus', mtmribufve, rnmibufque b generaliter fidelibus, benediHto, claritas G gloria m grqiieDei, que date eft nebis tn Cbrijio Jefn demim mfiro,

b T" «J·»·

TR.get nos, fratres, multus amor vefter, & religiofa invitat devotio, quia debitores fumus, ùt qtuedam vobis fieribamus. Vos ergo, qui facerdotio domini fruimini, & in fpecula eftis pofiti, plus feire oportet, ut fubditos vobis populos pieniter docere poffitis, aifquc ad regna cslorum ducatum pnabere,* Deo annuente, valeatis. Unde jc ipfa per fe veritas ait.* Vobn datum eft, nojfe urfierium regni Dei, ceteris extern in parabolis, &ç. Propter quod confilium do unicuique veftrum, conftanter docere verba divina: & diicentibus, libenter accommodare aurem verbo Dei. Veftrum enim, quia legatione domini fungimini, eft docere populos: eorum vçro, eft vobis obedite ut Deo. c Si autem vobis epifeopis non obedierint omnes presbyteri, diaconi, ac fubdiaconi, & reliqui clerici, omnefque principes, tam majoris ordinis quam inferioris, atque reliqui populi, tribus, & linguae non obtemperaverint, non folum infames, fed & extorres a regno Dei & confortio fidelium, ac a liminibus fanctae Dei ecclefis alieni erunt. Nam veftrum eft, eos inftruere; eorum eft, vohu obedire ut Deo, cujus legatione fungimini, dicente domino.* Qui ve/ audit, me audit, G fui vos fperoit, me fpernit. Et qui ve/ recipit, me recipit, dT fau me recipit, recipit eum pa me mi-

c Cut. Tribar.c.l

5. <:>»<. «P· ·» 1,b·

I I· MS. «oftre litalt, «A Ut» lallfit Efifitla ftttrnlll Cltmculll Tufa, umAut te» aujtrAtu, yMW t^fttltrtl trlnut lrtits, A vtaflli ftlllu ftrlftl. Htrdaiau·

fit. Nihil enim injuftius vel inhoneftius eft, quam filios patribus rebelle»-, aut dericos vel laicos doâoribus, feu difcipulos magiftris inobedientes vel protervo· exiftère. -Novimus enim, primum hominem per jnobedientiam cecidifle : idcirco omnes hoc vitium (ummoperc cavere & monemus. Et qui* dumaw *fupe^bu refiftit, bumilibut autem dat gratiam*,-dominus nofter mijtens vos vice fua in foco apoftolorum ad priedicandum, praecepit vobis docere omnes, omnefque vobis fideliter obedientes, ut ipfi,*exiftere : quoniam nec .aliter terra pariet fruâus fobs, nifi culta receperit iemeo, & inigat*germinaverit, & pariat qux e(^ paritura. Sic & omnis homo, qdi libenter nbn receperit verbum Dei, illudque in corde fuo germinare non fivefir, ac minime crediderit doâoribus & epifeopis fuis, non benevolus, fed rebellis atque inobediens extirerit, fruftum non germinabit nec pariet, fed fimilis eft arbori illi, de qua dominus ait : *Omit arbor put aw facit frafhtm bonum, excidetur, t? m ignem mittetur.* Primus enim pontifex Aaron, chrifmate compofitionis perunctus, princeps populi fuit: {(tamquam rex, pri mnias & tributum'per capita accepit a populo: & judicandi populum forte fufeepta, de mundis immundiique judicabat. Sed & (i alius ex iplo unguento perunftus eft, virtute inde concepta, etiam ipfp rex aut propheta aut pontifex fiebat. Quod h temporalis gratia ab hominibus composita, tantum potuit, intelligite jam quantum fit illud unguentum, quod a Deo de virgulto vita prolatum eft, cum hoc quod ab hominibus faâum eft, tam eximias inter homines conferat dignitates. Quid enim in pnefenti fxculo propheta gloriofius, pontifice clarius, rege fnblimius ? Omnis enim pontifex facro chrifmate perunâus, & in civitate conftiuitus, feripturis facris * conditus, cams ôc pretiofus hominibus oppido effe debet. Quem, quafi Chrifti locum tenentem, honorare omnes debent, ciquc fervire, & obedientes ad falutem fuam fideliter exiftere, fcientes quod five honor five injuria, quse ei deferrur, in Chriftum redundat, & a Chrifto in Deum. Audire ergo eum attentius oportet, & ab ipfo fufeipere doftrinam fidei, monita autem vitae a presbyteris inquirere, a diaconis vero ordinem difciplinx. Propter quod deprecor vos confervos & adjutores meos, ut diicatis attentius animarum curam gerere, & pro omnibus ftare, maxime tamen pro his qui in cultu divino laborant. Ecclefiarpm omnium curamj habetote, fervifque earum adjutorium praebete, viduarum religiofam curam gerite, pupillos enixius * liberate, pauperibus mifericordiam facite, juvenes pudicitiam docete. Et (ut breviter totum dicam) alterutrum vos, in quibus res popofecrit, fuftentate. Deum colite, qui creavit coelum & terram, & Chrifto credite, invicem vos diligite, & mifericordes cftote in omnes, non verbo folo, fed opere ic rebus • implete caritatem. Agite pro viribus, con(ervi* dileâiftimi, quia bonum eft ut unufquifque veftrum, fecundum quod poteft, profit accedentibus ad fidem religionis noftrx. Et ideo non vos pigeat, fecundum fapientiam, qu® vobis per Dei providentiam collata eft, inftruere ignaros & docere. Defiderium ergo habere omnes erga doâorem veritatis, cumque ut oculos fuos amare opOrtet; quia & ipfuni populum fibi commiffum, ceu proprios filios, amare & docere condecet: hoc enim ei a Patre cœlcfti donatum eft. Sed & fidus in eo eft, ꝙ voluntatem ejus cujus amorem & defiderium, Deolargientej conceperint, faciant. Si quis ergo fidelis voluerit cxift«te>'& defiderat baptizari, exutus prioribus malis, de reliquo pro bonis actibus hatres bonorum cerieftium ex geftis propriis fiet. Accedat autem qui vult, ad facerdotem foum, & .ipfi det nomen fi^m J atque ab eo audiat myfteria regni calorum, jejuniis frequentibus operam impendar, ac femetipfum in omnibus probet, ut tribus menfibus jam confummatis, in die feflo poflit baptizari. Baptizetur autem unufqUilque in aquis perennibus, nomine trinae beatiuidinis invocato fuper fe, perunftus primo oleo per orationem fanâificato, ut ita demum, per hcc confecratus, poflit percipere locum* cum fanâis. Nullus enim propter opprobrium fenedutis aut juventutis, vel nobilitatem generis, a parvulis & minus eruditi?, fi quid forte eft utilitatis aut falutis, inquirere negligat. Qui enim rebelliter, vivit, & difeere atque agere bona recufat, magis diaboli quam Chrifti membrum efle oftenditur, & potius infidelis quam fidelis monftratur. Quomodo ergo non omnibus hoc amabile eft, cunâifqne* exoptatum, ut qux ignorat, difeat, & qux didicerit, doceat *f* Certirtimuft- namque eft, quod neque amicitia, neque propinquitas generis, neque regni fublimitas, homini debet efle pretiofior veritate, qu>· nihil eft pretiofius anima. Dominus autem creator omnium, ex initio ad imaginem fuam hominem fecit, cique dominationem terre, marifqdc & aeris ipfius dedir, veritatemque inquirere præcepit, ficut & verus nobis propheta enarravit, & ipfa rerum ratio'docet. Solus enim homo rationalis eft; &confequenseft, ut * ratio in rationalibus dominetur. Hic enim, ab initio, cum adhuc juftus effet, cunilis vitiis omni fragilitate fuperior erat: ubi aurem peccavit, & failus eft fervns peccati,Timui & fragilitati efficitur debitor & obnoxius. Quod idcirco feriptum eft, ut fciant homines, quia ficut ex impietate paflibiles faâi funt, ita per pietatem poffunt efle b impaflibiles : & non solum impaffibiles, verum & parva in Deum fide aliorum pafliones curantes. Ita enim verus propheta promifit, dicens: *Arnen dica vabir, fi babaeritit fidem fient granum finapit, dicetis monti bmc, Traifi bine, trarfibit.* Hujus vocis etiam vos ipfi documenta cepiftis, & jam faâa quaedam per magiftros noftros, ipfos videlicet apoflolos, non ignoratis; quia, adftantibus nobis, eorum ineritis dxmones cum paflionibus, quas hominibus invexerant, tranfierunt & fugati funt. Quia ergo alii quidem homines patiuntur, alii patientes fanant, caufa fine dubio vel patiendi vel curandi nofcenda eft.' qu® non alia effe, quam patientibus quidem, infidelitatis, curantibus vero, fidei, demonftratur. Infidelitas enim, dum non credit futurum Dei judicium, peccandi licentiam prxbet: peccatum vero, hominem paflionibus obnoxium facit. Fides autem, fututum Dei judicium effe credens, continet homines a peccato. Non peccantes vero, npn folum liberi funt a daemonibus & paftionibqs, verum & aliorum dxmones & pafliones fugare poffunt. Ex his ergo omnibus colligitur, quod origo totius mali ab ignorantia defcendat, & ipfa iit omnium malorum mater ; qua incuria & ignavia gignitur, negligentia vero alitur & augetur, atque in (entibus, hominum radicatur, dum amatur : quam fi quis forte doceat effugau-

gaodatn velut antiquis & hxredtrariis fedlbus, molefte & indignanter avellitur. Et ideo pauiulum laborandum nobis eft, ut indignantes ignorantia pnafumpuonein (cientia ratione rerecemus; in his pnacipue, qui io aliquibus minus redis opinionibus proventi funt, per quas, quafi fub faecie alicujus (cientia, ignorantia in nis vehemMtius radicata eft Nihu enim eft gravfaij quftn fi id quod ignorat quis, fcire fe credat, ft defepdat Verara effe -, quod, falfum eft t quod tale eft, quale fi quis ebrius febrium fi putet, ft agat quidem confla ut ebrius, febrium fe tamen ft ipfe putet, ft dici a ceteris velit. Ita funp ergo ft.ni, qui ignorantes quod verum eft, fpeciem tamen alicujur frianti- tenent, fit mala quafi bona gerunt, atque ad perniciem quafi ad felutem feflinant. Propter quod ante omnia properandum eft ad agnitionem veritatis, ut poffimus, quafi lumine nobis inde » accenfo, errorum tenebras depellere. Grande enim malum eft (ut diximrts) ignorantia: fed quia fubftantiam non habet, Facile ab hii, qui fludiofi funt, cfiiigatur. Non enim aliud eft ienorantia, nifi non cognoviffe quod expedit. Ubi autem cognoveris, perit ignorantia. Quaeri ergo magnopere debet veritatis agnitio, quam ucmo alius affignare poteft, nifi verus propheta. Hxc enim * b via eft, vitam volentibus ingredi, & c fummum iter bonorum operam pergentibus ad civitatem falutis. Si mus fane dudiens fermonem veri prophetx velit aut nollt recipere fit amplefli onus ejus, id eft, mandata vitx, habet in fua potcftate. liberi enim fumus arbitrii. Nam fi hoc effet, ut videntes cajam non haberent in potcftate aliud fecere, quam audierant; vis erat quaedam nature, per quam Jibenim non effet ad aliam migrare fententiam. Aut fi rurfiis ex audientibus nullus omnino reciperet, ft hoc natura vis erat, qux unum aliquid fieri cogeret? fit alteri parti non daret locum. Nunc autem, quia liberum eft animo, in quam velit portem declinare judicium fuum, ft quam probaverit, digere viam; conftat evidenter, ineffe hominibus arbitrii libertatem. Igitur priufquam audiat quis, quod ei expedit, certum eft quia ignoret, ft ignorans vult ft defiderat, quod non expedit agere, propter quod)>ro hoc non judicatur. Cum vero audierit cauas erraris fui, & rationem veritatis acceperit, tunc fi permanferit in his erroribus, quibus dudum -fuerat prxverttus, refle jam vocabitur ad judicium, daturus poenas, quia vitx hujus fpa*tium, quod ad bene vivendum accepit, in ludibriis confumpferit errorum. Qui vero audiens hxc, libenter accipit, ft gratulatur bonorum fibi doflrinam fuiffe delatam; requirat intentius, ft difeere non definat, ufquequo cognofcat, fi eft vere aliud fxculum, in quo bonis prxmia prxparata fint. Et cum certus de hoc fuerit, gratias agat Deo, quod fibi veritatis lumen oftenderit, ac de cetero dirigat aflus fuos in omnibus operibus bonis, quorum fibi in futuro mercedem certus eft praeparatam, demirans per omnia & ftupens ceterorum hominum errores, & quod ante oculos pofitam veritatem nemo videat. Ipfe tamen gaudens fuper divitias fapientix, quas invenit, * fatiabiliter his perfruatur, & exercitio bonorum operum dclefletur, feftinans ad fxculum futurum mundo corde ft pura conficientia pervenire, ubi etiam videre Deum regero omnium poffit. His autem omnibus ca-

ffaoraatia

b port*.

c fêtait». Recojn.

Ricoj». iMc,. totidem verbu.

Ini'aciabibtet,

Keeojn. ibtd.c. ».

Arere nos defraudari, Cola facit ignorantia. Dum enim ignorant horainea, quahtum boni habeat «cientia, ignorantiae malum de fe non patiuntur excludi: befciuot enim, quanta At in horum pertnutationediverfitaa. Propter quod, confilium do unicuique difcenti, libenter, prxbere aurem verbo Dei, ft cum amore veritatis. audire qüx dicimus, ut mens optimo (emine fufeepto, per bonos aflus laetos afferat firuflus. Nam fi, me docente ea quas ad fahttem pertinent, recipere quis abnuit, fit animo pravis opinionibua occupato. obfiftere nititur/ non ex nobis, fed ex fe-mctiyfis habebit pereundi caüfam. Debet enim jufto judicio examinare quas dicimus, & intelligere, quia verba loquimur veritatis, ut cognitis his quas funt, ut funt, in bonis a&ibus dirigens viam fuam,-regni ccelotum poffit particeps inveniri, fubjiciens fibi carnis defideria, ft dbminus eorum feflus, ut ita demum etiam ipfe fiat dominatoris omnium jucunda poffeffio. Nam qui permanet in malo, & fervus eft mali, non poteft effici portio boni, donec permanet in malo; quia ab initio (ut ante jam diximus) duo regna (latuit Deus; & poreftatem dedit unicuique hominum, ut illius regni fiat portio, cui fe ad cbediendum ipfe fübjecerit. Et quia definitum eft apud Deum, non polle unum hominem utriufque repti effe fervum; omni (ludio date operam, in boni regis [illegible] concurrere. Propter hoc denique verus propheta cum effet prxfens nobifeum, & quofdam ex divitibus négligentes erga Dei cultum videret, hujus rei ita aperuit veritatem: inquit, *Aithu tbntiiuj fervtrt*: &, Zfa* *ftlfflu tko ftrvirt, tf nuuK****.* Mammona, patria eorum voce, divitias vocans. Hic ergo verus propheta, qui in Judxa nobis apparuit, ut audiftis qui, flans publice, (bla juffione faciebat cxcos videro, (urdos audire, fugabat dxmones, xgris famtatem reddebat, ft mortuis vitam: cumque nihil effet ei impoflibile, etiam cogitationes hominum pervidebat, quod nulli eft poffibile, nifi foli Deo Hic annunciabat regnum Dei: cui nos de omnibus qux dicebat, tamquam vero prophète, credimus; firmitatem fidei noftra non folum ex verbis ejus, fed ft operibus affumenter: quia difla legis, quae ante multas generatione» de pnefcntia ejus expofuerant, in ipfo defignantur, & imagines gellorum Mofis, & ante ipfum patriarchae Jacob, ipGus per omnia typum ferebant. Tempus quoque adventus ejus, hoc eft ipfum in quo venerat, prxdiflum ab his conftat & fuper omnia, quod effet a gentibus expeftandus, feeds literis comprehenfum eft, qux in eo pariter univerfa completa funt. Quod autem Judaeorum propheta prxdixit eum a gentibus expeflandum, Cupra modum in eo fidem veram Armat. Si enim dixiffet a Judxis expeftandnm, non aliquid eximium prophetaffe videretur, quod a contribuli populo, & a propria gente (peraretur is, cujus adventus ad falutera mundi fuerat rcpromiffus. Videtur enim magiscontequens ratio effe, ut hoc fieret, quam quod prxdicebat magnificentia prophetalis. Nunc autem cum prophets dicant, omnem illam fpein, qux de falute mundi repromittitur, & novitatem regni, qux inftrtienda per Chriftum eft, atque omnia qux de eo indicantur, ad gentes effe transferenda, jam non fecundum confequentiam rerum, fed incredibili quodam vaticinationis eventu, magnificentia prophetica con-

Ms. A,R«coga. *ftrt- fll u t»*, *mtritt+tl* »·x·»*. *6r w.* Htr«teiau.

firmatur. Judaei namque ex initio, asserebant aliquando hunc virum Christum quem Moses reparentur, veriffima traditione fofcepcrunt; it quotidie méditantes ac proficientes, quando ejus fieret adventus; ubi adeffe eum viderunt, & figna ac prodigia (ficut de eo /criptum fuerit) adimplentem; invidia excaxati, agnofcere nequiverunt przfentem, in cujus fpe lactabantur abfentis. Intellexerunt tantum fanrii apoftoli, qui a Deo cleâi funt, & nos, qui poft ab èhi eleâi fumus. Hoc autem providentia Dei factum eft, ut agnitio boni hujus etiam gentibus traderetur: fit hi qui nunquam de eo audierant, nec a prophetis didicerant, agnofcerent eum; illi vero, qui quotidianis meditationibus eum audierant, ignorarent. Ecce enim nunc per vos, qui przfentes eftis, & defideratis audire doftrrnam fidei ejus, & agnofcere, quis & quomodo & qualis fit ejus adventus, prophetica veritas adimpletur. Hoc enim prophète praedixerant, quia a vobis quarrendqs effet, qui de/jp nunquam audiftis. Et ideo videntes in vobis ipfis prophetica difta compleri, huic nni refte credips, hunc reâe experiaris, de hoc rerie inquiritis, ut nori folum experiens eum, fed & haereditatem regni ejus credentes confequamini, fecundum quod ipfe dixit, quia unufquifque illius fit fervus, cui fc ipfc fubjeccrit. Propterea ergo vigilate, fle dominum Deumque noftrum vobis eonferibite dominum, qui & coeli ac terne dominus eft. Et ad ipfms vos imaginem ac fimilitudinem reformate, ficut ipfç verus propheta docet, dicens: *Efiote bom, & mifencordei ficut & pater vefier celeilit inférieurs efi, qui oriri facit jolem fuam fuper bums ma/os, & piuit fuper 'fflos €f infidior* Hunc ergo imitamini, fit hunc timete; Ot ficut mandatum datur hominibus. *Dominum Deum tuum timebis, & rlli Joli Jervtes.* Infidelibus quidem dormit dominus, fle abiens habetur his a qmbus elle non creditur, 6c mandatis ejus non obediunt; atque ob id illis videtur quafi dormire dominus, quia pro peccatis fui non exaudiuntur. Quapropter cunriis fidelibus. & fummopere omnibus presbyteris fle diaconis & reliquis clericis attendendum eft, ut nihil abfque epifeopi proprii licentia agant. Non utique imffas fine ejus juffu quifqoam presbyterorum in fua parochia agat, non baptizet, nec quidqüam abfque ejiis permiffu faciat. Similiter fit reliqui populi, majores fcilicet ac minores, per ejus licentiam, quidquid agendum eft, agant: nec fine ejus pcrmiilu a parochia abfeedant, vel in ea adventantes morari praefumant. Animat vero eorum ei credit® funt. Ideo omnia ejus confilio agere debent, & eo iixoniulto nihil. Quicumque enim obediunt epilcopis finis, videntur quidem aliquid gratiz conferre Deo. Qui autem cis non obediunt, indubitanter rei fle reprobi exiftunt. Porro ipfi a Deo donum fummi muneris comequuntur, qui per juftitiz fle przceptorum ejus femitas incedentes dorionbus luis (qui rcrie epifeopf intelliguntur) libenter obediunt. De quibus fle beatus Petrus, inftrurior fle ordinator nofter, fle princeps apoftolorum, manifefte cunftos audientes inftruebat, dicens: Videntur mihi, qui loquuntur verba veritatis, floqui illuminant animas hominum, fimiles effe radiis fobs: qtfi ut proccfterint fic apparuerint mundo, celari u tra aut occultari nullatenus poffunt, dum non tam videntur ab omnibus, quam videre omnibus pnrftant. Unde fle bene ipfa per fe veritas ad veritatis przcones ait: *Vos eflit leae mundi. fion potefl civitas abfeondi jupra montem pofita, neque accendunt lucernam & pommt earn Jab medio, fed Jupra candelabrum, Mt luceaf omptbus qui m dome funt.* Si quis ergo iftis obedieritDeo (ut di&u eft) magnum munus offert. Qui his reftiterit, aut inpbedicns extiterit, non his, fed Domino fllvatori noftro cujus legatione funguntur, refiftit. Propter qhod ynmum eft omnium, juftitiam Dei, regnumque ejus inquirere, & fuis juiBonibusobtemperarc: juftitiam quidem, ut reric agere doceamur; regnum vero, ut, quz Ct merces pofita laboris & patientis, naverimus; in quo eft bonis quidem sternorum bonorum remuneracio, his autem qui contra voluntatem ejus egerint, pro uniufcujufque geftis poenarum digna retributio. Hic ergo i hoc eft; in prsien. ti vita politos, oportet nos àghqfcere voluntatem Dei, ubi fle agendi, & lacrincandi eft locus: quoniatn iri aliis lôcis facrificare & miffas celebrare non licet, nifi in his, in quibus epiicopus proprius juffetit, aut abepifeopo regulariter ordinato, tenente videlicet civitatem, coniteratus fuerit. Aliter enim non funt haec agenda, nec rite celebranda y docente nos novo fle veteri teftamento. Haec apoftoli a domino acceperunt, & nobis tradiderunt: hac nos dpeeriius, vobifque fle omnibus, abfque reprehenfione tenere & docere, quibus agendum eft, mandamus. Unaquaque etenim res tempus fuura habet fle locum. Operum hic locus eft, tempus vero meritorum eft feculum futurum. Ne ergo impediamur, ordinem locorum ac temporum permutantes, primo, que fit Dei juftitia, requiramus, & tamquam iter acturi, abundanti viatico bonis operibus repleamur, quo poffimus ad regnum Dei, tamquam ad urbem maximam, pervenire. Deus enim his qui rerie fentiunt per ipfa opera mundi, que fecit, manifcftm eft; ipfms creature fus utens teftimonio: fleudeocum de Deo dubitatio elle non debeat, de foia nunc /jus juftitia requiramus & regno. Idcirco perfuadeo primum, juftitiam ejus effe requirendam, ut per hanc iter agenres, fle in via veritatis pofiti, verum prophetam invenire poffimus, non velocitate pedum, fed bonorum operum velocitate currentes ut ipfo duce ufi, nullum viae hujus patiamur errorem. Si enim ipfum. fequentes, ingredi meruerimus illam, quo perveniro cupimùs, civitatem; omnia jam de quibus queritur, oculis videbimus, tamquam haredes omnium facti. Intelligite itaque viam effe hunc vita noftrr curfum: viatores, eos qui nos inftruuot, vel bona opera gerunt: portam vero, prophetam de quo dicimus: urbem, regnum elfe, in quo relidet omnipotens Pater, quem foli videre poflirnt hi qui mundo funt corde. Non ergo nobis difficilis videatur hujus nineris labor, quia in fine ejus requies erit. Nam flt ipfe verus propheta, ab initio mundi per fxcnlum currens, feftinat ad requiem. Adeft enim nobis omnibus diebus: & ii quando neceffe eft, apparet, & corrigit nos, ut obtemperantes fibi, ad vitam perducat æternam. De his autem qui neghgunt viam fu® falutis, & adhuc non bene fideles/fle przceptis ejbs ftiorumque pontificum juffionibtis inobedientes, vel contumaces eis exiftunt, Dominus nofter Jefus Chriftus, mittens difcipulos fuos, praecepit nobis, dicens, *Ut m quamcumque civitatem aut domum introfinnius, dtcamtu. Pox bate domui. Etfiquidem* (inquit) *fuerit tbt films fatu, veniet fuper tum pan veftra.*

veftra. Si vero wm fuerit, paxveftraad vos re-vertetur., Euntes autem de domo vel civitate illa etiam pulverem qui adbefent pedibus veflru, cxcu tiatis fuper eos. Tolerabitiut erit terre Sodomorum d? (romorrbeomm in die judicii, quam illi civitati pel domni· Quod utique ita demum fien praecepit› fi prius in civitate vel domo'veritatis ferrto praedicetur: ex quo vel recipientes veritatis 'fidem, filii pacis & filii Dei fiant. vel non recipientes arguantur, quafi inimici pacis & Dei. Ita ergo & nos,/ magiftri inftituta fedantes, primp pacem proponimus aiiditoribus, utabl^uc ulla perturbatione poflit via falujis 'agnofei Quod fi-quis pacis verba non fufeipit, .neque acquielkrtveritati, fcimus adverfus eum pugnam* verbi movere, &'* arguere acrius, .confutando ignorantiam, & redarguendi peteata. Nccefla'rio igitur pacem proponimus, qt ii quis eft filius pacis, pax noftra veniat fuper eum. ab .eà› autem qui fe alienum paci effecerit, regredietur ad nos pax- noftra. Et fi iterum in mandatis habemiis, ut Venientes ad civitatem, difcamus prius, qUis in- ea dignus fit, ut apud eum cibum fumamus: quanto magis convenit nofcere, quis, qualifie fit is, cui imrhortalitatix verba credenda funt? Soliciti enim, & valde forfeit! efle debemus, ne margaritas notiias mittamus ante porcos. Sed & alias ob caufas,utile eft viri hujus habere me notitiam I Si enim fciam, quia in his, de quibus non poteft dubitari quod bona fint, *emendatus eft & inculpabilis; hoc eft, fi fobrius, fi mifericors, fijuftus, fi mitis A humanus eft, quz utique bona efle nullus ambigit.- tunc confequens videbitur, ut ei qui obtinet bona virtutum, etiam, quod deeft fidei & fcientiae, conferatur: & in qtubus maculati videtur ejus vita, quas eft in reliquis probabilis, emendetur. Si vero in his qux palam fjuut peccatis involutus permanet inquinatus, non me oportet aliquid de fecretioribus A remotis divinae fcientiae proloqui, fed magis proteftari & convenire eum, ut peccare definat.A aâiis fuos a vitiis emendet. Quod fi ingeflerit fe, & provocaverit nos dicere, quae eum, minus icctc agentem, non oporteat audire; prudenter entn debemus b eludere: nam nihil omnino refpondere, auditorum c caufa, utile non videtur; ne forte exiftiment, nos refponfionis penuria declinard certamen, & fides eorum laedatur, d non * intdligcntia propofiti noftri. Magna contumelia, & grave nobis.erit peccatum, fi ita defipiamus < ut'- cum videamus eum qui idola coiit efle fobriunr, nos qui Deum colimus, lobrii efle recufemus. Non hoc fit inter nos, fed magnum habeamus ftudium, ut fi illi qui errant homicidium non faciunt, nos ne irafeamur quidem. Et fi illi adulterium non committunt, nec concupifcamus quidem alienam mulierem. Si illi amant proximos fuos, nos etiam diligamus inimicos nofttos. Si illi mutuo dant his qui habent unde reddant, nos etiam his demus, a quibus recipere non fperamus. Et per omnia nos, · qui aeterni fiecuh hereditatem fperamus, debemus ' pnecedere eos, qui pr«fcn$ (antum fieculum noverunt: fcientes, quia fi opera illora>n noftris operibus collata, in dic iudicii fimilia inveniantur ac paria, confutio nobis erit, quod «quales -inveniamur in operibus, his qui propter ignorantiatn condemnantur, & nullam fpem futuri fieculi habuerunt. Et vere digna confiai» eft, ubi nihil amplius geflimus ab his quibus amplius intelleximus Quod fi confutio nobis erit, aequales his inveniri in operibus bo-Uli; quid crit nobis, ii inferiores nos ac deteriores, examinatio lutura - repenat ¢ Audite ergo, quomodo de hiv rtos ipfe verus' Prophetà docuerit. Ad eos autem qui negiigunt audire verba fapientis, ita ait: *m judicio m<h>" & cum generatione bàc, -fy condemnabit eam quia f*'. 11 venit finibus terte.audire faptentiamSabmonu., ir ecce plufquam Salomon btc, C? non 'audiunt.* Ad eos. verp, qui de malis aftibus gerere detrebabant poenitentiam: ita ait - *Viri Ninivit» futsent in judicio cum generatione bac, ÎT condemnabunt eam, quia paenitenttam egerunt in predication ne Jone,- & ecce plufquam Jonas hic.*'videtis 'er-, quomodo eos /qui erudiebamur ex lege; addudis ad exemplum illis qui ex gentili igndfantia veniebant, tk- oftendens eos nec aquales *j[ûs efle qui in errore'politi videbantur, ex ipfa tantum comparatione condemnat Ex qtubus omnibus. fermo-, qUem propofuimus, approbatur, ut càftimoniaquæ aliquatenus etiam ab his in errore funt politi cuftoditur; multo prius & attentius, & per lingulas quafque (ficut fupra often dimus) fpecies a nobis, qui veritatemfequimur, teneatur; eo magis, quod apud noj. obfervantias ejus prxmia æterna funt pofita. Aliter enim nemo falvus efle poterit, nift his obferva»lonibus pro viribus operam dederit › Deus vos in fua voluntate, unumquemque in fuo ordine femper cuftodiat, fratres,, fibi placere in omnibus concedat. Arnen.

uijne

ÏUcoj"

//-lttl· 1

crudir-.

c caul*.

4 non intel-

Recoin

e $uia l

f ptecellere

Recojn. 1. f. 1 '*

EPISTOLA IV.

PAPÆ I.

Script» difcij'uiis fuis Juin» 8r Juliano, qui-malorum hominum perfiufionibus aliquatenus a icclà ru declinir-erant, * h gentibus, inter quas habitsbant, direct».

* Aluiatquc

Clemens Romane urbis Efyifcopus, carifimn fratribus Julio & Jùhano, ac rchquts confodahbus noftris y geniibujque que'circa vos'funt.

OPoKter fratres, omnes,doâores, qui ad falutem animarum inftituti funt, & ad lucrandas animas Epicopi funt confecrati, pro eundis folicitudinein gerere, Aerrantes ad viam ventatis A ad portum falutis reducere. Et licet ptoptei gentes, qur circa vos funt, in modico vos erraile contigerit; melius eft tamen redire ad veritatis vu>m, quam diutius in ipfo errore * perfeverarc. Quokumquc enim de his, qui vos errate fecerunt, vel de his, qui adhuc verbum prardicarionjs non audierunt, poteftis, vobifeum affumiic, & ad viam veritatis adducite, neinfruûiiofi, fed fruftnofi Domino inveniamini. Et quoniam quidem, linn a cultore ncglcfta terra, ipmas & tribulos neceflano producit, ita ieniiis vefter longi tempon, incuria multas' &"nLxus opiniones rerum & intelligentias falfæ fcieiitia: germiriavit opus eft nunc multa diligentia ad excolendum rus mentis veftrx, ut hoc fermo veritatis (qui eft verus & diligens cordis colo mis) alfiduis excolat difciplinis V.eftrum ergo eft præbere obedientiam, &. occupationes ac lolicitudines fuperfluas amputare,-ne bonum ver-, bi femen enecet noxium germen. Poteft enim

pcr<tur»-c

R«oga

fitf-

. t Kccagaitionuia; «f- ltfeU^euûuu frtf-/tux iwjl'ai- Hirdui»u.

fieri, ut multi temporii negligeptiam brevis & aifidua reparet diligentia . Incertum namque eft uniuicujulque tempus Vit«. Et ideo feftinandurn eft ad falutem, ne forte cumftantem mors repentin* prsveniat. Et ob hoc acrius adnitendum eft, ut (dum e.ft tempoi is fpatiiim)·colleâa male confuetudinis vitia refecentur. Quod hon aliter facere poteritis, nifi ut iraicammi quodMmmodo adverfum vofmetipfos pro his quae inutiliter geftiftis ac turpiter . Hrc enim eft utilis b ' vit*, & jufta & neccflana iraeundia, ut unufqiiifque, in quibus erravit , Cf. perperam gcifit, indfgnetur,&femetipfum acculée. Exqua indignatione accenditur in nobis ignis quidam, qui velut agro Herili immiflus, confumptis & excoftis radicibus pellimx ' voluntatis , bono femini vef-be Dei fecundiorem cordis præparet glebam. Puto autem, quod latis dignas habeatis caufas iraeundi®s ex qliibus juftiifiinus ignis ifte 4 coalefcat, fi confideretis , in quantos vos errores Reduxerit ignoranti® malum, quantofque lapfus& quanta praecipitia ad peccandum dederit : a quartus vos bonis abftraxcnt , & in que précipitant mala, & (quod eft fupet omnia gravius) quod vos in futuro fseculo aeternis pcenis obnoxios fecit. Nonpe pro his omnibus, ubi vobis veritatis lumen effulfit, ignis juftillim® indignationis accenditur, ftiracundia* Deo placitas intra vos confurgit incendium , quo confumatur & radicitu» intereat omne germen , ii quod forte intra vos mal® ' confucntiæ pullulavit? Unde & ipfe qui mifit nos, cum veniflet, & omnem mundum vidiflet ad malitiam declinaife ; non continuo ei pacem , in erroribus pofito, dedit, he eum conhnnaretinmalis, led ignorantia: ejus ruinis icientiam veritatis oppofuib: ut/fi qui forte refipiiccrent, lumen veritatis adfpicerent , deceptos fe , & in precipitia erroris abftraftos merito dolerent , & iracundi® lalutaris ignem adveifus decoptricem fuam conciperent ignorantiam · Ob hoc itaque dicebat : /gure» vrm *mittere tn terram , quem volo y ut accendatur.* Eft ergo pugna quxdam , qux gerenda nobis eft in hac vita. Sermo enim veritatis & fcienti® neceffario feparet homines ab errore & ignoranti* ; ficut *ixpc* videmus , putrefacias & emortuas carnes corporis a connexione viventium membrorum , ferro * fccante , feparari. Tale ergo aliquid eft , quod agit veritatis agnitio. Necefle enim, ut iaiutis cauta filius (verbi gratia) qui fermonem "receperit veritatis , a parentibu? feparetur incredulis, aut rurfum pater feparetur a filio, aut filia a matre. Et hoc modo inter propinquos atque coniangulneos, credentes, atque incredulos, fcienti® atque ignoranti®, v&itatilque & erroriç pugna * confidit . Et ob hoc iterum dicebat, qui nos mifit; /Vun *vent pacem mittere tn terram, fed gladium* . Quod fi dicat aliquis : Et quompdo tuftum videiut , leparari filios a parentibus ? Audi quomodo : Quia cum ipfis fi in'errore permaneant , neque dio proderunt; èx ipfi cum IlD pariter inteiibunt . Juftum igitur & valde juitum eft , feparaii nnn qui falvari vult» ab eo qui non vult. Sed & illud adverte, quia non ex illis qui reftius mtelligunt venit ifta fcparafo Dli t-nim volunt interefte pariterprodefte his, £c docere meliora. Sed & illud proprium eft ignoranlix vitmm , Ut confutantem feveritatis lucem nun lerat habere de proximo. Et ideo ex illis ifta nafcimr leparatio . Nam qui feientiartt veritatis accipiunt, (quia bonilatis plena eft) -tanquam à bono Deo ' datam, cupiunt eam (fi fieri poteft)cum-ombus habere communem , etiam cum his qui odemnt eos & perfequuntur . Sciunt enim quia ♦ peccatum, ipforqm caula ignorantiae éft. Promere* denique ipfe magifter , cum ab his .qui Ignorabant eum. duceretur ad crucem , orabit Patrem pro interieâoribus fuis, & dicebat :*Pater dimitte eis peccatum, nefeiunt qutd faciunt.* Imitantes quoque difcipuli magiftrum , etiam ipfi, eum paterentur, fimiliter pro interfc&oribus fuis orabant. Qtiod fi difciplina nobis eft , orare etiam pro interfectoribus -& perfecutoribus noftris,' quomodo non etiam parentum & propinquorum perfecutione*· ferre , & pro· converfionê eorum orart. » credimur ? Tum deinde etiam * diligentius confideremus , qu® fit nobis caufa parentes diligendi. Proeo, inquiunt, qui* vitie noftrz viden- tur auâores. Autres quidem vitae, noftrae parentes non hint , fed miniftri . Non enim vitam præbent , fed ingrediendi nobis ad hanc vitam exhibent miniftctium I auâor autem vita: unus & folus eft Deus. Si autem auâorem vit® diligere volumus , illum nobis elfe diligendum fetamus,. Sed illum (inquiunt} cognofcere non potuimus , iftos autem & novimus , & in atfcdu habemus. Elio, non potuiftis cognofcere, b quis fit Deus: * quid tamen non fit Deus, perfacile feire potuiftis . Nam quomodo latere potuit hominem ,.quod lignum , aut lapis , aut xs , vel alia hujufmodi materia, Deus non fit ? Quod fi inhisqu® facile deprehende» potuiftis, animum ad difeutiendum nolui(lis intendere; certum eft, quia in agnitione Dei iihpedifi eftis, non impoffibiiitatis, fed ignavi® vitio: nam fi voltiiifetis, ex his ipfis inutilibus firnulacris profeilo accepiffetis mtelligenti® viam . Certum eft, quia per ferrum faita funt fimulacra : ferrum vero per ignem confeftum eft , qui ignis aqua extiguitur : aqua autem per fpiritttm movetur , fpiritus autem à Deo initium habet. Sic.enim dixit Moles Propheta ; *In principio feeit Dem coelum & terram . Terra autem erat invtfiktltt tJ incompofita , II te'nebra erant fttper factem alyffi t if Jptrttus Deierat D/x/vr aquas* I Qui fpiritus Dei juHu , quafi ipfa manus conditoris, lucem feparavit a tenebris, depoli illud invifibiie cœlum iftud vifibile produxit, utfuperiora quidem habitaculum faceret Angeles, inferiora vero hominibus. Propter vos ergo juffu Dei, aqua, qu.e erat fuper faciem terrae, feceflît , ut terra vbbis produceret fruclus . Cui etiam humorum venas latenter inierint-, ut vobis ex ea ptoflucrent fontes & Humina . Propter vos producere jufta eft animantia , & omnia qu® veftro uiui voluntatique iervirent . An non propter vos venti fpir»ant , ut ex iplis concipiens tiuttus sobis teri a parturiat 2 Nonne propier vos imbres jxofluunt , Λ tempora vicitfitudines mutant , Num piopter vos lol oritur , fie Eoecidit, mutatione* luna perpetitur?' Propter vos mare exlubet taniulaium fuum, ut vobis ingratis cunfta hibjaceant . Nonne pro his omnibus Julia erit ultionis pcena, quia horum omnium largitorem /quem ante omnia & agnofeere & venerari dcbuiftjs, lolum præ ceteris ignoratis ? Sed & nunc per idem vos adhuc in mtdligenriam ejus duco . Videtis etenim , quod omnia gignuntur ex aquis , aqua veto per unigdpitum ex initio

R«*t· ibid, : › t itnittadum. , b h«e vo» vttktar f«p*r-tut. voiupruu d conca!eic»t. Ruopitk r fec««tb. • Coni'i|rjit. *i,,. It* *oaf.* Recoin4 c· r*ccjnt c i

I Fort* In Her»gn>n.>n>l>u» //*< ♦» ¿ , voi;bu, ilu, otniili· . // t Re tonum . Hirduinu* › j Kcroçnrtioniir» . *hln* ll°rduinui. 4 Kno^nitionuni reltiut r»m <<·-/<· /^·/ΛΛîα (β . Hatdui at» . f Rfcojmt. *Ctkrnrl.* Hitduinm.

tio faâa eft , unigeniti vero .Omnipotens Deus caput eft, per quem tali ordine (ut fupra diximus) pervenitur ad Patrem . Cum autem per-veneritis, agnofeite hanc effe .voluntatem, ejus., Ut per «quas, quæ primas · creaturas funt , denuo «renafcainini. Qui enim regeneratus fuerit per aquam , bonis operibus repletus , hxres efficitur eius a quo in incorrupttone legeneiatuseft. Propter quod, paratis animis accedite, quajp filii ad patrem, ut peccata veftra diluantur, & caufa eorum tola ignorantia fuifleprobetur apud Deum. Nam fi poft agnitionem horum permanetis tn incredulitate., vobis jam .perditionis ' veftrae caufa , &*non ignorantiae , reputabitur . Nec putefis, quod etiam fiqmncm pietatem colatis, ûmnemijue juftitiam, bapufmum vero non accipiafis, fpein, pofiitis habere Jpud Deum.· inio majore pœna digni eritis, qui bona oj^ra non bene operati eftis . Confertur enim meritum homini ex bonis geftis ,· fed fi ita gerantur, ficut Deus jubet. Deus autehi juftit, omnem colentem fe. baptifmo contignari. Quod fi vos renueriris , ut veftrar voluntati magis, quam Dei , obtemperetis; contrarii fine dubio dc inimici eftis voluntati ejus.. *Sed* dicitis fortafle. Quod *confert* aqtix baptifmus ad Dei cultum? Primo quidem, qqia qt»ed Deo placuit, impletur. Secundo, quia regenerato ex aquis , dtDeo renato, fragilitas prioris nativitatis, quae vobis per hominem faftacft, amputatur, & ita demum pervenire poteritis ad falutem : aliter impoffibde eft . Sic enim nobis cum (aeramento veius Propheta teftatus eft, dicens: *Amen amen dito vobn, nifi puu Jento renatat fuerit ex fiqua t>:va , non introibit m regnum coelorum.* ,Er ideo accelerate : eft enim it» aquis iftis mitcncordia ejti'.· qunedam. qux ex initio ferebatur iuper eas.' & agnoteit eo» qui baptizantur fub appellatione triplicis facramenti, & eripit eos de liippliciis fueris, quali donum quoddam offerens Deo animas per baptiftnum confecratas..Confugitèergo ad aquas iftas · Llacfunt enim , quz poiliut vim fututi ignis extinguere : ad quas qui moratur accedere, confiât >n eo adhuc infidelitatis idolum pennaneic , & ab ipfo prohiberi ad aquas properare qux falutem conferunt. Sive enim juftus, five fit injuftus, baptifmus ei per omnia necefiarius ell. Julio quidem, ut adimpleatur in eo perfeâio , & regeneretur Deo; injuftovero, ut peccatorum quas jeftit , remiftio concedatur . Omnibus ergo feftinandum eft , fme mora rcttalci Deo, & demum confignati abEpifcopo, ideft, à leptiformem gratiam Spiritus fanât percipere, quia incertus eft uniufcujufque exitus vitat . Cum autem regeneratus fuerit per aquam, & -oftmodum (eptitormi fpirittts gratia*ttb* Epifcopo (ut memoratum eft)confirmatus, quia aliter pcrfeélus elle Chriftianus nequaquam poterit, nec fedem habcic inter perfeAos, fi non neceiTitafe, icd incuria aut vohmtate remanient , (ut a Beato Petro accepimus, & ceteri Sanfii Apoftoli, præcipiente Dorçino, doruerunt) & demum ex jperibus bonis oftendac in fe fimihtudinem ejus , qui eum genuit, Paytris. Poft hzc vero agnofeae Deum honorare Λ Honor autem ejùs eft , ut ita vivat , ficut ipfe vult .' vult enim unumquemque ita vivere , ut homicidium & adulterium nelciat, odium & avaritiam fugiat, iram, fuperbiam, jaftantiam relpuat & exeeretur, invidiam quoque, & cetera his fimilia ; penitus a fe ducat aliena. Eiftfancpropria quasdam noft* religionis obfervantia , qu« non

Dc confir maiiouc loqui-

Rccogn.

(<) Lue. hjit *IPertert.*

tam imponitur hominibus» quam proprie ab unoquoque Deum colente, cauta puritatis expetitur: Ue caftimonizdico cautéla, cujus fpecies multse lunt..Sed prima , ut obfervcr unulquifque, ne. menftruatae mulieri mifeeatur : hoc enim exécrabile ducit lex Dei. Qiiod filex dehis non admoniiiffet nos, ut * (4) catnliOibenter volveremur in ftercore . Debemus aliquid amplius habere << [illegible] mâlibus , utpote rationales homines , *St* coeleflium fenfuum capaces, quibus fummum fludium elfe debet, ab omni inquinamento cordis cbnfcienfiam cuftodire . Bonum eft autem , & puritati conveniens , etiam corpus aqua diluere. Bonum. vero dico, non quart principale illud , in quo mens.tpurificatus, fed quod, fequela fit illius boni hoc, in quo caro diluitur. Sic enim.& magitier nofter quofdam Pharifatorum, & Scribarum, \qiti videbantur effe ceteris meliores , fit. a vulgo feparati, increpabat, d.icens eos hypocritas : quia ea iolummodO qu* hominibus videbantur; puri ficabant ; corda vero , quar folui Deus afpicit , inquinata relinquebant <x fordida . Ad quofdam ergO ex ipfis, non ad omnes, dicebat: *V* vobn fcrtbx & pbanfui bypocritx , quia mundatu quod défont eft cah.ii & paropfidn, intui autem plena Juki fordit-κi. Pbarpete cxie, munda prui> quod intui eft: ft? qupd deform eft, erit mundam ;* Vere enim , fi mens mundetur luce Icientiat , cum ipia hiet it munda ac Iplendida, tunc etiam ejus, qui deforis eft, hominis ipfa neceflario curam gerit ', id Çetl, catnis fur, ut & ipfa purificetur. Ubi autem nia, quæ deforis ell, purificatio carnis negligitur certum eft , neque de puritate mentis ac munditia cordis curam geri . Ita ergo fit , ut is nui intnnlecus mundus eft, mundetur fine dubio « extrinfecns. Non temper amemus, qui mundatur extrinlecus, etiam intrimecus mundus eft, videlicet cum agit hæc, ut hominibus placeat . Sed & illa fpecies caftimonix oblervanda eft , uti ne paflim & libidinis tortus caufa, cum feminis coeat quis, fed pofteritatis reparanda.· gratia .· quse obfervantia cum etiam in nonnullis pecudibus inveniatur, pudoris eft, fi non ab hominibus rationalibus ôc Deum colentibus obfervetur . *a* Ergo omnes peccaverunt & egent auxilio Dei · Propterquod , cariifimi ,feftamini, temper caritatem, & aemulamini meliora & fpiritualia , & adjuvate vos invicem , ut Deo temper in omnibus placere valeatis. Anaen.

Ltvl· cJd/.ndc.

co codict llb,. J Xou>p«uuo*m

I(xcat\ He uiriisbspriftlS Ebioniin in dtncu'

^ eco?n

Nota Severim Bin ii.

« Er^« *t/anel pe.. alerunt , fer.)* Hec con-iuiio c»tumiofe reprehenditur-ab hxreticu ita enin> Sandur Ciemetu " argumentatur : Si rar.o naturalis & lex colendi Deum non fufteit ad oblervandam hanc fpeciem caftttatu, quam pecudei, fine ratione Λ lege folo natur* inftinilu fervant , & ita inurabiles funt homines ; iequitur omnes elTe peccatores, & auxilio Dei egere, ad bene vivendum. Quo nihil vetius, nihil fibtilius. n-c ad teur ecconiuiodatmi dici potuit.

jeluelrH

EPI-

EPISTOLA V.

PAPÆ I.

De communi vita & reliquis caufis, fuis difeipubs icripta, Hierofolymitanifquc direda.

Ddefliffimu fratribus & condifapuhs, H,erofou-rni› cum^carfiftmo fratre Jacobo coepifcopo habitantibus, Clemens Epifcopus.

COmmunis vira, fratres, omnibus neccflaria eft, & maxime *h.s* qui *Deo* irreprehenfibiliter militare cupiunt, ôc vitam Apoftolorum eorumque ddcipulormn iinitan volunt. * Communis enim uius omnium, qute funt in hoc mundo, omnibus efle hominibus debuit; fed per iniquitatem alius hoc futim efle dixit., & alius illud, & fic inter mortales faâa divifioeft. Denique Grxcorum quidam lapientiflîmus b hxc ita fciens efle, ait: *Conimama debere efle amicorum omnia. ' Et ficut non potefl* (tnquit) *dividi aer, neque IplerJor Join, sta* n< *reliqua qut communiter in* i‹oc *mundo omnibus a.ita JwU ad habendum, dividi debere, Jed habenda e'fle communia.* Unde & Dominus per Piophetam* loquitur, dicens; *Ecce quam bonum* <'T *quem jucundum habitare fratres m unum.* Illius enim confuetudinis more reten-to, etiam Apofloh, eorumque dilcipuli, ut praedictum eft, una nobifeum & vobtfciun communem vitxm duxere. Unde (ut bene noftis) *erat multitudini*› *eorum cor unum & anima una: nec quifquam «arum aut noftrum, de hs qux pfljideb.it, aliquid fuum efle dicebat, Jed omnia iÜis* (7 *nobi› erant communia, nec quijquam egens erat inter* no›. *Omnes autem, qui domo‹ vel agr.u pojjidcbant, vendebant eos & pretia eorum*, CT *reliquas* re› *quas habebant, aflerebant, ponente*, a^e pedes Apofiolorum*, ficut nobifeum quidam vctlrum cognoverunt & viderunt: Î7 *dividebant Jmgults, prout cuique «pus erat.* Ananias autem vir auilerus, fic ' Sapphiia uxor ejus, qui mentiti funt Apoftoh» de pretio agrorum tuorum, quos vendiderant, d nobis prtfcntibus; .jn conlpeChi omnium circumadftautium, a confpeclu Apoftolorum, propter peccatum rorum iSi mendacium quod fecei.,. If ruot, moituidelati funt ambo. ' Ceteraquequæ '^c talibus cognovimus & vidimus, nec recordatioije, ncc demonftratioiK' digna fqfit. Quapropter haec vobis cavenda mandamus, & doctrinis & exemplis Apoftolorum obedire prxeipimus: quia hi qui tnattdafa eorum potlponunt, non folum rei, led extorres fiunt. Quæ non folum vobis cavenda, lcd ôc omnibus prxdicanda funt. Kclatum eft etiam nobis, quod quidam in veftns pailibus commorantes, advertantur larus doiliinis, ‹ prout cis videtur) non. fecundum tiaditiur.em Palus, fed tuxta lenium fuum do cere sidentur. * Multas enim quidam (ut audivimus) vellraruin parttum, fecundum lu/cmum hominum, ex bis quæ legunt, vcnlimihtudines capiunt: iX ideo diligente; obici vandrim eft, ut kx Djei, cum legitur, neti fcmiJum propn.im ingenii intelltgenttam legatur\c'doceatur. Sunt enun multa verba i‹i icriptuns divinis, qux poliunt tiaht › 'ad cum lenium, quem fib. nnulquifque fponte pixiimiplii, tvd ficti non oportet. Non enttn lenium quem cxtnnlecus adnlteretis, alienum & extraneum debetis quaerere, aut quomodo ipfum fcripmrarum auâontate confirmetis; fed ex ipfis feripturis fenfum capere veritatis. Et ideo oportet ab eo intelligcutiarn ddiccre feripturarum, qui eam a majoribus, fecundum veritatem fibi traditam fervavit ut & ipfe poflit ea, quae reâe fufeepit, competenter aflerpre. Cum enim ex divinis icripturis integram quis & firmam regulam veritatis fufeeperit, ab-furdurn non erit, fi aliquid etiam ex eruditione communi ac liberalibus fludiis, qux forte in pueritia attigit, ad affertionem veri dogmatis conferat; ita tamen, ut ubi vera didicit, falfa & fimulata declinet. b Incertum eft enim etiam juvenibus vitx tempus, fenibus autem jam nec incertum eft: non enim dubitatur, quinquantumcumque eft quod putatur fuperefle, breve fit. Çt ideo tam juvenes quam fenes oportet de converfione.Apernitentia valdeeffc folicitos, & rfatagere, ut de reliquo ornent animam fuam ornamentis digniflimis, id eft, dogmatibus veritatis, detere pudicitia·, fplendore juftitix, candore pietatis, aliifque omnibus, quibus comptam decet efle rationabrleip mentem. Unde, confilium ihntes, veftram prudentiam hortamur, ut ab Apoftolicis regulis'non recedatis, fed communem vitam ducentes, & feripturas facras re-de intelligentes, quæ Domino voviftis, adimplere (atagatis. Et tupi oratione aflidua Dei gratiam obtinere merueritis, tunc, fine fufpicione majj * interitus, vota poflint celebrari fefti Va. Deus autem pacis jjt cum omnibus vobis. Anien.

Marginal notes: «› ‹ ‹h. lertiit Irati — nui hac dttit lib ■. Recolo p ,1| quz *tric'* (›i i(We.r‹; — r In MS K quee .in» Mtr Jun & t ,'rbti pnumn m — I. π — H.-I — Kiu"4' ils noVhdru — nolint ›hl-mut. — U.ft it Jatun. — m» — « Re.c, — ⊦ nt'floqu ››iodo — b R«cognti ""c *' — »· d « d,lc a,n fTa'nbM* — " um »o» — \

Nota Severini Binii.

De Clementis epiftols fub Rornin» Eccleûx perfont, 1'I Corinthii»um Ecilefutn, non extat, metninil Eufeb lib ○ j. Fxclef. luft. r»p. J». quam omnium ronfciifu oppiobaram «licit › & epi ilol» Beati Pauli ad Hcbr. limtliiinam Item D. Hieron in catalogo, &. in /taintnintarit» If. ,ap. $». ubi pau‹a quadam ex illa.cit^ Epiphan. hatref. ;o. «itat quamdam entycllcam de vtrginitate, ia!ch‹\icfia ifto tempore rereptam extantem. Vide quz diximus in vita Clementis verbo, epifiole canonice.

· t*m mox piajeiemut,cxedit Oxoatct.· fi aam «♦»» ' Harteau» Nnpjiae,.

Sequuntur Λ«τ *aliae Clementis Epifohe, quas nuper tu/janu l lei/ennius in Temo II. Noti Teflamenti Grn.i ex Ccd. MS Sjriaca, sie quarum meritateJudictum litHis relinquimus. Nthis fat eft eas huc tranflutiffe eodem cqafili· &* cetera Clementis apocrypha f.ripta hic colleSa funt.*

EPISTOLA VI.

DISCIPULI PETRI APOSTOLI

I. Z^xMnibus amantibus, & diligentibus falutem tuam in Chrifto, per Deum Patrem, & obedientibus veritati Dei in fpe vitae atieni*, diligentibus fratres tuos, & diligentibus proximos fuos in amore Dei, virginibus *(Fratrtbut)* beatis, qui continuerunt fervare virginitatem propter regnum coelorum, &. virginibus *ifororibus')* fanetis in Deo fahitem.

II. Unicuique virginum *{fratrum}* & virginum *(fororum)* qui in veritate conftituerunt fervarc virginitatem propter regnum cœlorum, necefle eft, ut fit aptus ad regnum coelorum in omnibus. Non enim verbo, aut nomine, aut

‹ MS, / MS Kur, ,7.,4. , Jlecoj»» aJ /»»›« Hat quoque ex Hiidxino defutupta lunt

aot forma,autgenere, aut pulchritudine, aut A vi , aut tempore multo apprehenditur regpum odorum; led apprehenditur virtute fidei, cum .homo oftendit bpera fidet. Qyi enim jutus eft vere, opera ejus teftamur de fide ejus, ipfum vere fidelem efle fide magna , fide perfeâa, fide in Deum, fide lucente per opera bona, ut glorificetur pater omnium per Chriflum. -Qui autem vere funt virgines *{fratres)* A virgines *{forares)* propter Deuro audiunt cum qui dýût: *Juflitia, & fidas non deflituent te . Liga illais in toile luo, & inventes mtjfricordsam anima tua, & cogitabis bonitatem coram Deo , & coram hominibus^ via* eqj» *jufli ut lux luront* , dT *ibit lux forum donec ordinetur dies.* Splendores enim luminis comm illuftrant omnem cm- B turam etiam nunc per opera bona , tanquam qui vere furtt lux mundi, qua lucet *fedentibus in tenebris,* ut furgant , & tranfeant ex tenebris per lucem operum bonorum timoris Dei, ut videant opera bona , & glorificent Patrem fuum cœleftem. Homini enim Dei necefle eft, & in omnibus verbis, A tactis fuis fit perfeftus A ornatus iu converfationibus fuis in omni ichimate honefto, A ordinato, A ut in juftilix faciat *omnia* opera fua, ut homo Dei.

111. Virginesenim *{fratres)* & Virgines *{forares)* pulchra tum exempla *credentibus,* A credituris. Nomen enim folum fine operibus non introducit in regnum ccelorum . Qui enim vere fidelis fuerit poterit fervariqui autem fi- C delis vocatur nomine folum , A in operibus non eft fidelis, fervari non poteft. *Ne fuis igitur feducat ves verbis inanibus deceptionis!* Qui enim vocatur virgo *{frater)* vel virgo *{foror)* A opera abundaniia pulchra , A convenientia virgininitati non habet, fervori nequit. Dominus enim *virginitatem* talem *finitam* vocat, ficut ait in evangelio ; que cum nec oleum, nec lumen haberet, manfit extra regnum cxrlorum, A privavit k gaudio fponh , A cum inimicis iponlt reputata eft: apud tales enim efl */orma timoris Dei filum, virtutem autem negant ; putant enim in animo fuo fe effis alsfuid, dum non funt,* èΓ *errant.* Quilibet autem exploret opera, A cognoleat feipfum, quia cultum vanum D colit omnis bomo, qui gloriatur in^^ôpitate, A fanftitate, A virtutem ejus abnegaR*Virginitas enim talis eft immunda, A reprobata ab omnibus operibus bonis . *Omnis enim arbor ex fritHibui fuis cegnofcitur. Confidere fue dixi ; det tibs Deus inteUeSum,* Quicunque enim profitetur coram Domino fe fervatunim caftitatem , debet cingi omni virtute fanâa Dei, A fi vere in timore *crucifixit corpm fuxm* propter pietatem deprecatur verbum dicens : *crejate* , *& multiplicamini,* A totam mentem, A cogitationem, A concupifcentiam mundi hu»us , A delicias, A ebrietatem, A-omnem amorem ejus, 'A otium etus ; A exinanitus eft ab omni con- E verfatione mundi huius, A ex laqueis, & rctibus, A impedimentis ejus. Et ambulans fuper terram dilige, ut fit cultus tuus , A minJIS rium tuum in cœlo.

IV. Qui enim hrc fibi defiderat, magna, A excellentia, propterea exinanitur. A fe feparat a toto mundo, ut habeat , A vivat vitarfi divinam, A cctleftem, *ficut angeli* fandi in cultu puro, A fanâo, A in fanftitate fpiritus Dei , A ut ferviat Deo omnipotenti per Jefum Chriftum propter regnum ccdonirfi . Propterea feparat fe ab omnibus concupiicentiis cornons , A non folum deprecatur illud; *fruthficate, & multiplicate,* fed defiderat fpem pro promiflam, A prrparatam & pofitam in cœlis Deo, qui pronubi ore, & non mentitur; qui -major en filiis, A filiabus, & dabit virginibus (/rarrila/) & virginibus (*fororibus*) lotj^m celebrem ia Domo Dei, excellcritiorem filiis , A filiabus , & excellentiorem illis, qui celebres fuerunt in fanditate, & non *polluti funt r toncubttu* fuo . Dabit eniqi Deus illis virginibus (*fratribus)* & virginibus *{fororibus*) regnum cisiorum, ut angelis fandis per confeffionein hanc magnam, & ingentem.

V. Vis ne ergo virgo efle frater ? -Scis ne quantum laboris, A moleHia· fit in virginitate vera ' *Here perfeveranter flat coram Deo femper,* èT *non recedit ; & foUicifa efl s/xomylo placeat Domino in corpore fanffo, & in fpintu* . Noth ne quanta fit virginitatis gloria , & propterea facis hoc? An lcis, Amtenigis quid tacete de fideres' An fcis opus fandum virginitatis? An ut vir fciens legitime oftendere agonem hunc ludaris in virtute fpiritus fandi , eligens tibi hoc, ut geras coronam lucis? Et dilcernis naturam tuam in *Jerufolem fuperna* ! Si igitur hxc omnia defiderns , vince corpus , vince afieftus carnis , vince mundum in fpiritu Dei , vince vanitates temporis tranfeuntes , & veterafeentes, corruptas, & deficientes. Vince draconem , vines, leonem, vince ferpentem, vince iatanam pcr Jefurn Chriflum , qui corroborat te per auditum verborum fisorum, Aeuchariftiam divinam . *Tolle crucem tuam.,* iT *abi retro illum* , qui mundavit*te , Jefnm Chriflum Dominum tuum. Ludare curfum reÔe, & certo, non in timore, fed in fiducia, fperans in expedatione Domini tui, ut *appréhendai coronam Ju'iisic vocationis tua fuperna per Jelum Chit/ium* . Orti nis enim qui eruditus luent m fide , fic non timuerit, revera accipit coronam virginitatis , cujus labor multus eft , & merces multa. An intelbgis, A nofti quantam gloriam petat fandtps? An intelligis quanta, & quam gloriola, A excellens fit laus virginitatis?

VI. Uterus virginitatis fandae geftavit Dominiim noftrUm *Jefum Cbriflum* filium Dei , & corpus, quod geftavit Dominus nofter , A m eo agonem in hoc mundo fecit , ex virgine fanda induit. Hinc ergo intellige majeftatem, A gloriam virginitatis . Chriftianus vis efle ? Imitare Chriftum in omnibus. *Joannas Angelat* fuit, ut veniret *ante Dominum* noftrum , quo non fuit major inter natos mulierum, angelus fandus Domini, virgo fuit. Imitare igitur legatum Domini, A dilige Deum in omnibus . Rurfus *Joannes, fui cecidit Juper peftur Domini,* qui dilextt eum valde; etiam fandus fuit, non enim fruftra dilexit eum Donimus. Porro *Pauiu>,* 07 *Barnabas* , (7 *Titnot Iceui , tum cateris quorum nomina ýcripta funt..m..libre v·lα* I II. Eniin omnes fanâitateni ainaiunt , A dilexerunt , *& in certamine cucurrerunt* , <7 /«·w *abfolverunt* fine macula, hcuj inutaioics Chrifti, & filn Dei visents. Certe etiam £;/<, it *Ehjit* A multorum aliorum tfnftorum repetimus convet lationem futflc fandam . & lme macula . Si igitur hoc cup › imitat , imitare eos fortiter. Dixit enim: *leniores vatios honorate , & spiando Videtii converjationei eorum,* <7 *mures tosupi .mttdmmi rorum fidem ;* A itcmm dicit : *eflote imitatores me; , fratres* , *reo Cbnjti.*

VII. Qui igitur Chrifto funiles faat> omni* no illa hint fondes . Qai enim *Chriftnm* vere nutecraitf fimilitudinem ejus dfonnarunt in menr te fua, in omni vita foa , ft tn omni convertatione .foa, ft in verbis, ft in foftis , in jâu tientia, in virtute, in cognitione, in caftitate, m longanimitate , in corde puro, in fide , in foe, in amore pertefto, ft pleno erga Deum . Omnis ergo virgo *Xfrater)* & virgo *(foror)* nifi .fuerit omnino ut Chriftus, & ut illi, qui hint eius fervari non poffunt . Omnis enim virgo *(frater)* ft virgo *(foror)* in Domino fan&a eft m corpore , ft fpiritu fuo , '& pcrfeveratu in cultu Domini fui, & aliorum non fecedit ab eo, fed miniftrat femper in caftitate , & fanditate in fpiritu Dei, ut placeat Domino fooB pure, & fine macula, ftfoUicita eft, ut placeat coram eo in omnibus. Talis non migrat a Domino, fed fpiritu cum Domino fiio eft , ficut feriptum eft : *eftofe faniti ficut ego fanilus fum dicit Dominus.*

VIII. Abiit enim , fi quis nomine tantum vocetur fandus, ut fit (ânâus, fed omnino fandus fit in corpore, & fpiritu, & lxtetur femper virgo *(frater')* aut virgo *(foror)* Deo, & Chrifto erus fimilis fieri , ft tales imitari . lu talibus enim cogitatio carnis non oft: qui verb fideles font, ft *fpiritus Chrifti habitat in tpfis*, in illis non poteft effe cogitatio camis, qux eft fcortatio, impudicitia, impuritas ; idololatria, veneficium, inimicitia, invidia, contentio, ira,C nxa, divifio, zelus, ebrietas, comeffaffio,fouruhtas, fermones ftulti, contumelia , tumultus, obtreftano, muffitatio, amarulentia , excandeicentia, vociferatio, blafphemia ,. impudentia , malftta, inventio mala., mendacium , multiloquium , vaniloquentia, indignatio, ftridor dentiuni, acculatio, contritio, convitium, fupplantatio, declinatio, negligentia, fufurratio, arrogantia, fuperbia, inflatio, genus, forma,locus, dtvitix, brachium camis, aftutia, ftultitia,amor vidoria, odium, inimicitia, emulatio, invidia, retributio malorum ingluvies, calumnia *que eft idclol itrix, avarilta, qua eft radix om mum malorum* , amor ornatus , vana gloria , amor primatus, audacia, foperbia, qux vocarur^ moi>, contra quam Deus bellum j^erit . Tales omnes, illilque fimiles font homines carnjs ; *qui entm nafu> eft ex carne, caro eft. Et qui de trrra eft, de terra loquitur, & de terra cogitat; & defidmum carni! inimicum eft Deo,* W» *enim Jubdifum eft ifgi Dei ; nec poteft quia in came eft. tn qua non h.llit.it bonum, quia fpiritus Dei non e!l m eo.* Piopterea rede dicir generationi tai*ron habitabit ipintus meut in homine m faculum*, *quia .-jro funt. Omntr igitur, m quo fpirnus C 'mfti non eft, non eft e;us,* ficut feriptum eft : *ircrfjii (ptritus Dei a Saule, & V'xavit eum Jptrt'tn malus immiffl« ei Deo.*

IX. In quocunque eft fpiritusDei, is solun uleni ipintus Dei perficit ; & qma *confrntii L ;pintui Da. opera carmr mortificat , <3 Vtvif*, *Dei, jubttciens Î3 in Jervitutem rediger» corpus jtsuin , & a>iiiitens illud, ut altis pradicanr,* fit fignümft forma pulchra credentibus. Et diftpin eft de fervis talibus, dignos efle fpiritu fanJo. ranquam qui non reprobantur , fed erunt *eleiii coram De», & coram hominibus,* in homine enim Dei ex defideriis carnis nihil eft, prxcipue in virginibus *(.fratribus)* & virginibus *(forortbut ;)* fed omnes fruâus eorum funt fpiritus, & yitx, & vere font *civitaspei* ; & domus , & templum, Aia quo hofpitatur, & habitat Deus, & *ambuiae inter eos tn civitate fanfla cok/b .* in his enim *apparetis mando ut laminaria, verbo vita attendentes*, ft ita eritis vere laus, ft gloria, ft corona obleftationis, ft gaudium fervorian bonorum in Domino Jefu Chrifto Omnes enim vos videntes agnolcenr, vos efle *femel cm benedixit Dominas* , vere femen gloriofusn ft fimâum , & regnum facerdotate , populum fan dum, populum hereditatis, hrredes promilfionum Dei , qux non corrumpuntur , nec pereunt. *oculas non vidit* & auris non audivit, & in cor hominis non afeendit, quod proparavit Deus diligentibus ipfum* 6* exfiodientibus procepta ejus.*

X. *Confidimus autem de vobis* fratres* vos cogitaturos ea, qua necejfaria funt folati vefira*fed. ita loquimur* ~~de iis, qux' loquimur, propter~~ famam ft. rumorem malum de hominibus impudentibus, qui habitant cum virginibus prxtcxtu pietatis, ft conjiciunt animam fuam in periculum, & eunt cum illis in femita, & in deferto loli viam plenam periculis, & plenam often* diculis, ft laqueis, & foveis. Prorfus non decet Chriftianos, ft tÿnentes Deum ita converiari. Alii autem edunt, ft bibunt cum virginibus, ft fandis in accubitu , in remiflionibus , & in turpitudinibus multis ; id ouod non decet fideles, illos praecipue , qui «egerunt fan ftitatem . Alii autem congregantur—ad verba vana, & otiola, ft ad rifom , ft ut loquantur mala alter de altero , ft veneorur verba alter contra alterum , ft font otiofi : *team quibus no panem quidem edexe* foademus. Alii autem cir* cumcuntes per domos virginum fratnun, & fororum , praetextu vifitandi eos , aut legendi feripruras , aut exorcizandi èos , aut docendi cos , qujMfont otio.fi , ft non laborant quicquam ppMhgantes ea qux non funt nebeflària, ft per verba delicata nundinantes nomine Chrifti ; quos «veratur Apoftolus divinus propter multitudinem nequitie eorum , ficut feriptum eft , *fpina germinant tn manibus oteoforum; Ct via otiojorum piemt fpinis.*

XI. Quifquis enim otiofus eft , fine opere eft, ft fine utilitate, Tales font vix omnium, qui non laborant, fed venantur verba , ft fibi imaginantur, hanc efle utilitatem, & juftitiani. Talium enim labores fimiles font *vidais ottqfis, Cf garrulis, qua cireupnvagantnr* & oberrant inter demos* in garrulitate foa, ft venantur verba btiofa, & deferunt e domo in domum m extenfione inulta, fine timore Dei , ft cum his omnibus in impudentia fua prxtcxtu doârinx loquuntur verba varia . Utinam autem dodores eflent dodrinx verx , ft beati eflent ! fed funt molefti , non intelligentes quid velint , & affirmantes qux non funt , quia volunt efle dodores , & videntur fibi fcire ea , qux loquuntur, quia mercantur iniquitatem in nomine Chrifti. Hxc contingunt multis, quod non decet iervosDei ; & non audiunt dicentem : *Son multi doiipres fini in vobit, fratre, fS ne fit:. omnes propheta. Qui enim rn vèrbo non tranfgrediiur, hic homo perjeffuseft, potens doma>e, G m fervitutem redigere fotum corpus fuum» Et fifquis loquitur, loquatur in verbo Dei „ & β eft 'in te intelligentia, da Verbum fratri tuo:* 6* *β* ι«ν *, pone manum tuam fuper O' tuum; m tempore enim tacendum * & in tempore loquendum.* Et iterum dicit *,fmt fermones veftrt ..tonditi in gratia. Vptt< eft dnim homini ut Jaat, quomodo*

I *htur '*

dfear «vhi «mW Ammv m fere/iar. ftararinrAillum adjuvat. Pulchram enimeft, ut fefawrar aafepaâd «safe ré Amm«, Aapr üfftn* juvet agrotantes. Dixit Dominus: den fetieaetfetie9 ft fré réfréna» s w m il—irétré «re cam fenariooibus aliis multis, ft i

MV/fr pttithnttMt trig·*

créer réundesriré ampMorDoâores «ré dama ft Bré/âcréa/, qui portant nomen Chrifti in bl-Gtate, ft dicunt, fe vere.doftores efle, ft eir-eumeunt ft evagantur temere , ft exaltantur , ft gloriantur in cogitatione carnis. HI autem faut *at cercia,* pré gatare ddrig, ft areré radere B «s*fwtt»,* ft par/.»; Jadirâm, quia in garrulitate ft in doftrina fua vana docent /âpantréa-«réwrérnr, ft eriwvré ornare verferare *perfafie*·· nar *fnpintie ipetane* , j«x/· «nferéarere *princi-P*nt, bttris, ftfpiritnj, pii tfitu e$ in filitt inehedeentia, inundant atimdeniiMene bttjto fecnli, if ·*» Jeutn&ate dedfrineat Cirijti.* Ex complemento enim fermonis homo nolcitur. Venimtamen fi accepifti vrrbuta feientue, put occafionem doftrins , sut prophétisé , aut snunfterü , benedic Deo , qui juvat omnem hominem, nec invidet, *Dee* usquam, f«i areas fevréré dre, ft aes *exprebrat.* In domo igitur, quod accepifti a Domino, infervi fratribus ipintuallbus, prophetis , qui fetant verba Domini ni t 'ft enarra dona , que accepifti ih Ecdefia ad adificationem fratrum in Gnrifto , ut fin» bona , ft abundantia , que adjuvent homines Dei, fi vere apud te funt.

XII. Porro autem hoc pulchrum , & utile eft» uk quis vifitet orphanos ft viduas , precipate pauperes , habentes liberoq multos I ante omma autem domefticos fidei , qui fine dubio opus habent, ft pulchri funt , ft fpeciofi fervis Dei, five vere font homines veritatis. Porro autem etiam hoc elegans eft, & juftum ft pulchrum fratribus in Chnfto , ut vifitent exagitatos a *fpiritUxi ntetir,* ft orent, ft exorcizent Caper cos prudenter orationem acceptam coram Deo; non in verbis ornatis, ft multis difpofitis ft pneprarfs, ut videantur hominibus cloqueutes ft felicis memoris, fimiles tibix, qua nat fonum , aut cymbalo fonanti garrulitates eorum, ft nihil juvant illos, fuper quos exorcisant, fed in verbis terribilibus loquuntur, ft terrent homines verbis fuis, & non faciunt io fide refta, fecundum doftrinam Domini , qui dixit : Hsc *genar* ara *exit nifi in jejunio,* 6* aratfew- perfeverante femper, ft in mente attenta ; φ fanfte rogent ft petant a Deo, in gaudio, ft omni vigilantia , ft caftltate , fine odio ft malitia . Sic appropinquemus ad fratrem , aut fororem aegrotantes , & vifitenuis «o* ut aequum eft, fine fraude , & fine amore pecuntar, fine tumultu, ft fine garrulitat· , & non in fcheraare peregrino pieta.is ; ft fine fuperbia, fed in fpiritu demiflb , & huipili Chrifti . In jejunio igitur, ft precibus exorcifent , non in verbis ornatis, ft dilpofitis, & ordinatis doârinse, fed ficut viri , qui acceperunt, donum fenationis a Deo, Gratir *etctpifib* fidenter ad laudem Dei in jejuniis , ft precibus, ft vigilia veftra perfeverante femper, cum fa&is aliis pulchris , mortificate opera , carnis in virtute miritus fim&. Talis eft templum fpjritus fanfri Dçi. Hjft e^cit atanonia, ft Deus

ani leniunt fratribus bis donis a Donatis . Hoc eft pulchram ft utile fervis Domini, ut fiusant juxta praceptum Domini, <I dixit: prefer *fia , tf* aft , ft filiaj ft hoc'pulchram ft aquum reftumqub eft* ut vifitemus vicinos propterDeum in omni fchemate pulchro, ft in eonverfiuiooe verecunda, ficut dixit Apoftdus : pair *egreteit* ? ft *pait tfadtttr ,* ft qp «m . „ cc omnia propter amorem, quo quis amat proximum fitum, dift· funt , ft in his fimus fine offendiculo , ft non faciamus inquicquam in acceptione peribnarum , aut tanquam ad pudorem aliorum , fed diligamus pauperas ut fervos Dei, ft praveniamus eqs vifitantes. Hoc enim pulchrum coram Deo, ft coram hominibus , ut fimus memores pauperum, & diligamus fratres, & peregrinos propter Deum , & propter eos qui credunt' in Deum, ficut didicimus ex lege, ft Prophetis, ft Domino Jefu Chrifto de amore fraterno , ft hofpitaliratc ; quia hoc fiiave , ft acceptum eft vobis; propterva quod rarsrr oa/ *eftit deBi Dei.* Mollis enim verha (lifts de amore fratrum, ft de amore hofpltum, valide enim difta funt verba omnibus facientibus ea.

XIII. Q fratres dilefti! quilibet aedificet, ft confirmet fratres in fide, quod unus fit Deus : hoc manifeftum, ft noram eft: Rnrfits ft hoc pulchrum , ne quis derideat proximum fuum. Iterum autem decorum, & pulchrum eft, ut, qui in timore Det colunt cultum Domini, omnes Deum colentes colant ; itaque oportet ut recordentur *uttfftMt tffè mmItμη* dr aperarre/ *fe*** <·/; ft hoc notum, & manifeftum eft, propterea *petet » peenee etfxtntiUt epereriee :» tittffiet* /«rin , tales operarios qui *Jtetnt ft* proferunt *et^te fintotmt vtritetit,* operarios *ereitfentt/,* operarios fideles , operarios qui funt fex;re«adi, operarios qui eperaa/wr ferae *chant pu ferit, fed cihate aeevrentent in viraar* rerrure, operarios quifiint ficut Apoftoli , operarios imitantes patrem ft filium , ft fpirisum fandum , qui foilliciti funt de falute hominum ; non operarios *af/rturm,* non operarios , qui *fepntent tintèrent Dei , tf jnfiitinne nt negetintientaty* nou operarios , *fni ner lenediffienene, & vtr^f dnlcie decipiunt ctrdn finepli tinnty* npn operarios, qui fimiles funt filiis lucis, cum non firit lux fed tenebra, *fnemm β-nii efi perditie,* non operarios operantes iniquitatem, ft nequitiam ft fraudem , non operarios dolofba , non operarios ebriofoa ft infideles, non operarios, qui negotiantur inChrifto, non deceptores nec avaros, nec inimicos. Propterea fpeâemus, & imitemur fideles illos , ur nos geramus decenter in Domino , ficut pulchrum, &rquum eft vocationi ooftra, ftprofeftioni noftre . Sic ferviemus, ft placebimus coram Deo in reftitudme, ft juftitia fine macula , *ce&itniuei kenn , ú* nnkbre cerpHt^Dee , rticat cernat bentinikm* . Hoc epHn pulchrum eft, ut Deus glorificetur in nobis in omnibus Arnen.

Explicit EpifioU prou Cieneentin.

I W'

EJüSDEX

S EPISTOLA VIT.

I. XTOfo autem friatis, fratres, ut, quomodo V fuerunt convçrfetioncs note in Chrifio cum omnibus fratribus noftris in locis, ad qu« venimus, fi b*c vobis placent in timore Dei, etiam vos convertemini fo Dominç. Nos autem, Doq nos adjuvante, ita convertamur. Cum tfogfofc; non habitamus, & inter illas nihil habemifo negotii; dc cum virginibhs nec edimus nec bibimus, & ubi dortnit virgo, nou dornnmufffiec lavant mulieres pedes noftros, nec ungunt dos, & prorfus ubi dotfoit virgo, qux viri non eft, aut filia nubilis, non dormi-mus: etiam fi fit in alio loco fola, non pemoftamus ibi.

Si autem accidit, ut opprimit nps tempus in loco, five in agro, five in urbe, five in villa, in quo loco nonis occurrunt, & reperiUntur fratres, intramus ad eum qui frater eft, deeoepnvocamus omnes fratres, dc loquimur cum illis verba exhortationis & honeftatis, dc qui inter nosfciunt loqui, loquuntur vigilantes, & cinâi, & verba gravia, fic reverenda, dc fobria in timore Dei, fic ut placeant Deo in omnibus,& ut excellant, fic praeveniant illos in operibus bonis, fic fint in omnibus fine fuco: ficut pulchrum. & juftiun eft populo Dei-

II. Sm autem contingat, nos longe abeffe a domibus, fic propinquis, fic inclinent fe dies, & obruat nos tempus vefperx, fic cogant nos fratres per fic ut maneamus apud ipfos, ita ut vigilemus cum ipfis, fictut audiant verba ianda Dei, fic faciant, fic alantur in verbis Domini, ut eorum fint memores; dc offerant nobis panem & aquam › fic quod praeparavit Deus: & voluerimus, fic fitbmitfarnus nos pernoâare cum illis, fi eft ibi vir fandus, ad ipfum ingredimur, fic manemus, fic ipfe frater parabit, dc ordinabit quicquid nobis eft neceiiarium, dc iplc miniftrabit nobis, fic ipfe lavabit nobis pedes, fic unget nos oleo, fic ipfe ftemet nobis ledum, in fidticia Dei: fic dormiemus. Haec enim omnia frater ille fandus, qui eft in loco illo, in quo manemus, faciet per temet ipfum, ficminiftrabit fratribus, fic finguli fratrum, qui funt in illo loco, miniftrabunt cum ITIO omnem rem fratribus neceffariam. Nobis autem mulier, qux eft puella, aut qux habet mantum illo tempore, ne fit ibi,. live dives, five filia nubilis, five ancilla chriftiana vel ethnica; fed foli viri cum viris fint.· Et fi videamus, opus effe ut ftemus fic oremus propter mulieres, fic loquamur verba exhortationis, fic aedificationis, vocamus fratres fic omnes forores fandas fic Virgines, & omnes mulieres, qux ibi funt, in omni modeftia fic in figura decente, ut veniant ad obledationem veram, & qui inter nos kiunt loqui, loquimur & exortamur illos termonibus, quos Eleus nobis dedit. Et tunc oramus dc falutamus viri viros: uxores autem fic virgines involvant manus in veftibus fuis, nos qtiam in vigilia, dc in omni verecundia tollentes oculos lurkirn verecunde, fic in omni figura decente involvemus manum noftram dextram vefto noftra, dc tunc veniant fic telutcnt dextram noftrtm iavohitam veftibus: tuae imus quo dabit nobis Dominus.

1IL Porro fi incurramus m focum, ubi noa eft ftatff ûηφ», fcd omnes fout fixai, dc mcipiunt iUpm fratrem qui venit ad eoa ', annes, q^fimd ibi, miiuftrent ei âc cuneat etuta in omnibus folliate, voluntate bona; tile au« rem frater, ut par eft, dt dicat ifte frater fe. ciis, qui funt in illo loco: Noe firn&i cum mulieribus nec edimus, nec bibimus., nec miniftrant nobis mulieres, vel virgines, ,fic mulier res non lavant «abis pedes, nec ungunt nos, & noti conveniunt nobis mulieres, deque dor» mimus ubi dormiunt mulieres; ut fimus fine reptehenfione in omnibus, ne quis in nobis offendatur aut impingat, dc minifirantes fox omnia fimus fine offendiculo omni homini: *ficut isominesigitxr fcientes timorem Domini, pdrfuat demus hominibus, Deo autem mamfefti fumus.*

IV. Si autem contingat, ut nos recipiamus jn locum, ubi vir non eft; fed omnes fun(mulieres, fic virgines fideles, cogantque nos pernoâare in illo loco,, vocamus omnes illas in unum locum ad latus dextrum, & rogamus eas, quomodo agant, tanquam aliquid ab illis difeere velimus, dc videntes mentem earum, loquimur cum illis, ficut decet, ut homines timentes Deum; & quando congregatas veniunt omnes, & videmus, quomodo in pace funt, loquimur cum illis verba caftitatis in timore Dei, legimus illis feripturam in verecundia, fic in verbis adftriâis, fic gravibus timoris Dei m omni gravitate, & metue firi&a, tanquam ad aedificationem, dc confirmationem earum faciem tes omnia, & cum illis-, qux focis, prout jufium eft; loquimur in Domino. Si autem inclinet fe dies, & tempus vcfperr ingruat, ut pemodemus ibi, eligimus mulierem veftnlam & modeftam prx aliis omnibus, & dicimus ei, ut det nobis locum privatim, quo nec mulier veniat, nec virgo; & illa mulier vetula afferat nobis lucernam, fic quicquid nobis eft neceffarium afferat nobis, utpote qua? ex dileftione fratrum adducit quicqUid eft neceflarium ad miniftcrium fratrum hofpitum. Vetula autem illa cft, quae in cogitationibus multis tempore multo perfpeâa eft, *fi educavit liberos, fi excepit bofpites, fi lavit pedes fandiorum.* Et hxc, cum venerit tempus fomni, recedat, eatque domum in pace,

V. Si autem recipiamus nos in locum, & inveniamus ibi unicam mulierem fidelem folam, nec quifquam alius ibi fit, nifi illa fola, non fiamus ibi, neque oramus ibi, neque legimus ibi fcripturas, fed fugimus ficut coram facie ferpentis, & tamquam coram laqueo peccati. Nequaquam autem mulierem fidelem fpemimus, abfit ut tale cogitemus de fratribus in Chrifio; fed quia fola eft: timemus, ne quis imponat nobis ζ·'τ*μ* in verbis mendacii, corda enim hominum m malo pqfita funt, fic obfirmata, *ne demus occafonem illis, qui volunt, ut teneant occafionem poft nos,* & loquantur de npbis mi-1', ut nemini fimus offendiculo. *Proptereo amputamus occafionem eorum, qui quorum ut aptebendar.t poft nos occafionem. Propterea eave mus, ut nemini fimus fifnfioni, non Judao,· non ethnico, nec ecclefia Det; nec petimus qu;cqi<am nebis folis utilitatis, ftd id quod utile eft multis ut ferventur:* neque enim nobis prodeft, ut quis offendatur propter nos. Caveamus ergo loilicitc omni tempore, ne impingamus in fra-O tres,

**·» ftdiMcenw eoa menteturUta per hoc, A ut fimus illis cnmdiculo . *Si tom pêepter ei- dmu trifiitiet jfieitetrfrOtrt aut* affafefeo*, aut hubuMtur, «t /eeurfeffiratur, um «nfeteuM/ fe «twav Âri. /mptvr *cibetm* fta* Mvifr eauv, prapftr fOM* merfter *efi Cbrifius· Sic ttm pec- tentes* ft /rwftvr *vefiros, & colapJtes impingente/ copfcieittia* fermai fejffeM, fe *cieifietm peccatis . Si enim propter eibotm fcandalieatur frater ,* di- camusnoafideles ft menuav *carnem* ms *ejures,* w /raHwa *nefirtsm fcaudafaatmus* . Huc autem\ omnia facit quicunque verp diligit Deum, qui vere portat crucem fuam, ft indCit Chriftum, ' & diligit proximum fisum , qui cuftodit' ani- i- mam fuam, ut nemb ipfi ut offendiculo ; ne- que quifquam offendatur propter eum , & mo-B riatur, propterea quod frequentat virgines , & habitat apud eas , quod non decet, *in defiru- Oienem eorum* f«i *vident, & audiunt* malas con- verfetiones tales offenfionis ft periculi, ft pro- pinquas morti, quod non decet Chriftianum Beatus autem homo, qui cavet, ft metuit om- nia propter caftitatem.

VI. Si autem contingat, uteamus in locum, ubi non eft Chriftianus, & cogapt nos ibi pau- Cps dies, fimus *fapientes, iffimplices ut cofam- h , ft* ne fimus ficut *fed ficut fapientes,* in omni eruditionb timoris Dei , ut laudetur Deus in omnibus per Dominum Jefum Chri- ftum, per çonverfationes veftras caftas, & fan- &as; *fi enim edimus , if fi bibimus , if fi quid* G *aliud facimus, uf ad glariam Dei faciamus* , ut omnes videntes nos agnofeant, nos effe femen benediâum, ft fimâum , filios Dei viventis , in omnibus, in omnibus verbis, in reverentia, in verecundia , tn reditudine , nt in nulla re gentes imitemur, neque'fideles hominibus fi- mus fimites, fed in omnibus alieni fimus a malis , ft'*ne projiciamus fandtum canthus , & margaritas porcis;* fed in omni difciplina, ft in omni fcientia, ft in omni timore Dei , ft in omni inflantia mentis glorificemus Deum · Non enim fervimus ut ebrie gentes blafpfiemantes in deliciis fuis , in verbis deceptionis propter impietatemfuam. Propterea non pfallimus gen- tibus, neque legimus illis feripturas, ne fimus D limites pfaltentibus , aut pulfantibus citharas, aut canentibus yoce, aut ariolis, ut multi,qui In his vertentur, ft hec faciunt , ut *fatientur buccella panis ftultitia, & propter mixturam vi- ss* pM», *euntes* dF *pfalienter pfalmos Domini in terra peregrina gentium* , ft facientes quod non decet . Nolite ;ta facere , fratres , ora- mus vos, fratres , non miniftrentur hxc inter vos; fed impedite eos, qui fic elegerunt fibi , ft convertentur in fatuitate , ft (mltitia. Non necdfe eft, fratres, ut heç fint. ftogamus au- rem vos, fratres, juftitic noftrc , ut heee ita fint apud nos in exemplum fidelium,*qui cre- dituri funt. Simus ex ovibus Chrifti, in om- ni juftitia, & in omnibus converfationibus fan-E ftis, & réélis , convertentes in reftitudine , & in tenftitate , ut decet fideles , ft, oKfervante^ honeftos, & verecundos, ft fandos, glorifican- tes, ft magnificantes , & fitis adornantes om- nes coopérantes . Vos enim cftil *gaudium no finem, < cerona nefira* , ft fees poftra ft vita noftra, *fi fiatis in Domino,* fidelefque , ft reâi vere fitis fe,omnibus fe I%minOs Amen.

VII. Confideremus igitur, fratres, ft videa- mus , quomodo converted fiierint omnes Pa- tres jufti toto tempore habitationis vite fux .· inquiramus ft fcrutemur ,a Lege ad Nbntm Teftaaaemum. Et pukhfem enim hoc, ft nti- w friamus, quot homines , ft qui pe- rierim* per feminas, ft quantam, ft quot femi- natperierint per viros propter frequentationem, rfe invicem frequentarunt: porro etiam fe. oftendo quot ft qui viri'eum viris habita- verint pmni nem peril tatis fine

vIII. Et manifeftum, & notum eft, ta- lem fuifle *Jefe* fidelem, & prudentem, de tepientem, &ju uih', ft pium in omnibus. Non- nepulchritudi hujus cafti, & pe& concupi- vix mufier? ut concupifcentia , cum non fe fubiiceret, & i t, & faceret libidinem , ft voluntatem ejus, in omnem affli&onem, dé in omnem cruciatum coniiceret virum juftum, ufque ad mortem in teftimoniofalfe: Deus au- tem liberavit illum ex omnibus malis, <pueve- nerant fupef eum per uxorem vilem. Videte , fratres, affiduitatem afpedus corporis Ægyptix illius, quomodo yrferit virum juftum: propte- rea ne fimus frequenter apud mulieres, & vir- gines; non enim hoc prpdeft illis , qui volunt videre lumbos fuos in veritate. Oportet enim diligere forores in omni fenâitate, ŏi caftitate, & omni çomentioue mentis , in timore Dei , non frequenter cum illis convariantes , nec af- fuefeat 'pes nofter effe apud eas omni hora.

IX. Non audivifti de *iampfone* Nafineo, cum quo fu[redacted]fpiritus Đçi, viro forti ? is vir Nafi- rxus fuit, & fanâys Dei, & fuit in fortitudi- ne, & robore ; mulier illum, perdidit per cor- pus vile, & jier concupifccnnam malam. Non ^cfto ficut ille ; noris te , & noris menfiiram tuam: uxor autem viri animas pretiofas vena- tur; ideo non fuademus omnino viro , utfe- deat apud uxorem viri , nedum ut quis habi- tet cum filia nubili , aut ut dormiat ubi dor- mit, aut ut fit frequens cum ea . Hoc enim dcteftabile : & reprobatum eft timori Dei.

X. Nonne docet te illud *Dividis,* quem in- venit, Pens virum fecundum cor fuum., ho çninem fidelem, perféâum , fandum , verum ? Hic pulchritudinem mulieris vidit, dico autem *Batbfeba,* videns purificantem , & lavantem fe nudam. Hanc vidit vir iandus ft vere captus eft defiderio afpeâus ejüs. Videte igitur, quan- ta mala commiferit propter mulierem, ft pec- cavit Vir ille juftus , ft precepit occidi mari- tum ejus, idque in pjstliQ. Videtia , quot do- los malos ftruxerit : & fecerit, ft occidit prop- ter concupifeentiam mulieris cede, David qui *Cbnfius Domini* vocatus eft. Difce, o homo , fi enim viri tales per mulieres perierunt , que- nam tua juftitia, aut quis tu inter fandos, ut cum mulieribus, ft virginibus converteris node dieque in .dementia, multa fine timorq Dei ? Non, fratres,, non Hc convertamur fecundum ruinam eorum, fed fimus çiemorcs verbi dicen-., tis de muliere . waaas *ejus tendunt laqueos, & cor ejut parat retia jufius autem eripit fe ab' illa.t if impius cadit in matius ejus* . ideo ca- veamus, ne habitemus cum filia nubili nos fan- di ; non enim pulchrz, neque jufte funt tales çonverfationes fervis Dei ·

XI. Nonne legifti de *jfmnone it Tbamare* liberis Davidis' Ifte Ajnnon fororçm fuam con- cupivit, & humiliavit, ft non pepercit illi, quia concupiverat illam concupifcentia abominanda, ft fuit malus, & impius propter conluciudinem cum

illa, qux n«n erat in timore Dei, & *fecit* rw» *tb/uiiuiilm in l/rttlt.* Properea non oeortcr, Λ non decet, ut convcrfemur in rifu, & relaxatione cum faroribus, ted cum omni caftitate, & fanftitate, & in timore l>>mini.

XIi. Non legifti de ûmilia Xe/raMwry filii Davidis, cui dedit Deus fapientiam , & Rien* tiam, & magnitudinem cordis , & divitias, dr Gloriam -multam pna omnibus hominibus ? & hicpcr mulieres periit, & roooflit a Domino.

XIII. Non legifti, & fois de *Prhtbjterii ilhs in diebus Sufanna* \ qui, quoniam frequenter fuepint cum mulieribus , & contemplati fuerunt pulchritudinem alienam, ceciderunt in profim» dum concupifcentix, & non invenerunt ut concurrent fe in icientia caftitatis, fed venditi funt a mente mala, & furrexerant contra Sufannam bearam, ut corrumperent eam? Illa autem non perfecit defiderium eorum tùrpe, fed manifeftavit Deo, & liberavit eam Deus e manibus fenum impiorum. Nonne igitur oportet nos horrere, & timere ab illis, quia ifti fenes, Judices, & presbyteri populi Dei, deciderunt ab honore fuo propter feminam7 Non enim «recordati *funt,diûi illius: AWt *contemplari pulchritudinem alienam t & pulchritudines mulierum multo/ perdiderunt. Et cum,-uxore viri ne [edens .* Et iterum ejus qui dicit : mm *quis pomi ignem in finum fnum, &veftimenta non comburit? tuet ambulat vir fuper ignem, & pedes ejus non adurun-tur7 fie quicunque intrat nd uxorem viri,* aaa *purus eft a malo, neque evadet quifquit accedit ad earn.* Et iterum dicit: A'r *defidsrer pukbritudinem maliens , ne 'captivum te ducat palpebris fuis: neque contemplare virginem, ne pereas indefiderio ejus, & cum muliere canente pulchre ne fis frequens. Et qui putat fe flare, videat ne cadat.*

XIV. -Videte qux dixerunt etiam de Prophetis viri fandi, & de Apoftolis Domini noftn. Videbitis nullum ex fandis frequenter fuifle cum Virginibus, aut cum uxoribus virorum juvenculis, aut cum *vidais quarfugit divinus Apoftolui.* Intelligamus in timore Dei converfationem virorum fandorum . Ecce reperimus quod feriptum eft de *Mofe& Aerone,* converfationes , & habitationes eorum fuiflê cum viris , qui ad ipios ie converterunt . Ita enim *Jefus filius Num·,* & mulier non fuit cum illis , led ipfi foli fande miniftraiunt coram Deo, viri cum viris. Non hoc Colum, fed docuerunt populuift, ut quoties prô^ ficiiceretur exercitus, omnis tribus feorfim proficiceretur, & mulieres cum mulieribus feorfim fequerentur poft exercitum ; viri autem ieorfim in tribu fua . Et juxta mandatum Domini fic profedi funt, tanquam populus lapiens., ne effet conturbatio ulla propter mulieres : quando proficifcebatur exercitus eorum in fchemate pulchro & ordinato , profefti funt fine oflendiculo. Sic enim Scripturae facrae teftantur ad verbum: *Cum tranfirent filii Ifraeht mare Supb , laudarunt Mofes & filii ffraehs laudes Domini , dicentes . Laudemus Dominum , quis laudandus eft valde.* Et pofteaquam Moles ceflavit a laude, tum *Mariam foror Mofii,* CT *Aeronis* accepit cymbalum in manus fuas, & exiverunt omnes mulieres poft eam, & laudaverunt cum eâ, mulieres cum mulieribus feorfim , & vin cum yiris feorfim. Porro etiam *Elifam & Gcbafi & filias Prophetarum* pariter» rtperimus habitafle in timore Dei , ,& hofpita non fuit eis . *Micbam* & Prophetas omnes pariter fic reperimus habitafle in timore Domini.

I XV. fit ne nimis longum *faciamus fermonem* noftrum, quid diftum eft de Domino *Join Cbrlft» t* Ipfe, Dominus eum duodecim, diRipulis fiiis aihduus fuit quando venit io mundum. Nec hoc folum, verum etiam, cum eos mhteret, *binos binos* mify pariter , viros cutu viris: mulieres autem don mill» hint cum illis; *tn* neque in via , neque domi habitarunt cum mulieribus , aut cum virginibus . Et fic placuerunt Deo in omnibus . Etiàm ipfe Dominus Jefiis Chriftus, cum loqueretur cum illa muliere *Samaritide ad puteum feorfim, & difcipuh venientes Yeperirent eum loquentem cum ea, mirati funt, quod cum muliere ftaret,* <7/i-*qneretur, Jefus.* Nonne hic limes eft non dimeB vendus, & feopus, & exemplar omnibus familiishominum7 Nec hoc folum, fed etiam poilquam furrexit Dominus a mortui», & veniret *Mana ad* fepukhrum currens, & cadens ad pedes Domini, & adorans eum, dcquxrens eum apprehendere, ipfe dixit ei : *noli me tangere , nondum enim afeendi ad Patrem meum ;* Nonne igitur mirabile eft de Domino, quod non per«tnifit Mariae mulieri beatae , ut tangeret pedes ejus ; tu autem habitas cum illis , & tibi miniftrant mulieres, & virgines, & dormis , ubi illae dormiunt, & lavant tjbi pedes, & ungunt te mulieres 7 Vx tali menti , que non jufta eft! Vx tali menti, qux eft fine tinaqrc ! Ve jxuio audacix, & ftultitix, qux eft fine timo-C re Dei ! Nonne condemnas te ? Non exploras te7 non nofti te , & menfuram tuam ? Haec funt fidelia', hxc refta, &juft< Hi funt limites non diifiovendi illis, qui fincere converfantur in Domino. Mulieres autem multat fiuiftx *miniftrarunt faniiis e pejfefionibur fuis* ficut miniftravit *Sulamitis Elijie,* fed cum eo non habitavit, & ipfe propheta in domo feorfim habitavit ; & cum mortuus eflet filius ejus voluit fe proficere ad pedes Prophetx, & non permifit minifter ejus, fed vetuit eam, fit dixit Elifa puero : *dimitte illam, quia anima ejus amara eft .* Ex his igjtur oportet ut intelligamus habitationem eorum ; Domino Jeft> Chrifto miniftrarunt mulieres e poflêflionibus fuis, led. Ucum ilio non habitarunt; etiam Apôftolis, etiam Paulo, reperimus miniftrafle mulieres fed cum illis non habitarum : fed verecunde , & fanfte , & fine macula converfati funt coram Domino, & *abfolvvtunt turfum fuum, & acceperunt coronam fuam a Domino Deo Omnipotente .*

XVI. Ideo rogamus vos , fratres in Domino, ut hxc fervemus inter nos ; & hxc cogitemus , ut nox in vobis unum fimus , & vos fitis unum in nobis, & in omnibus omnes nox fimus una auima , & cor unum in Domino · Qpicunque novit Dominum, audit nos, & qui non eft ex Deo, non audit nos. Qni vult fervare ianftitatem in vbrirate, audit nos; bc virago, qux in veritate .vult forvare virginitatem , audit nos, &qux non fervat virginitatem luam in veritate, non audit nos.

Deinceps valete in Domino, ôt gaudere in Domino omnes fanfti. Pax &. gaudium fit. vobifcum a Deo Patre per JefumChriftumDominum noftrum. Arnen.

Explicit Epiftola fecunda Clementis difeipuli Pelei.

JOAN-

A 'd find non decrijidtbr « tU»i praeipm . , _...___

I joxkw,, dom.nic. m.nSI

IM -wip.*..

SUPERIORES EPISTOLAS CLEMENS PAPA

Λν η -τ λ τ ι ο . EX DECRETO GRATIANI.

T)Ro gmulal* hifce Clementi* , difcipuli Apoftolorao», J. dowm iafctiptii litdrl* pugnat Wetfteniu*, A quidam non contemnendis' argamentis . Principio aflert teftimonlum S. Hieronymi contra Jovtoianum Lib. 1. sCains bnc funt vecba; *HI (nat mnuh, f»»r fa/ravit* ·■ aerejt/er, *ftd 'uelunml f.ftrr rtgaam ÇeJeran. Jld* 1er V CZrwSas *faccrfer ffaftell Petrl , cajat Prullal Jlftfetot rmlrrien , Jcrllet rplflalar,* pent *eteaet» fenn de vtrilnllMlr, fur.tat* eealetttllt &c. Addit aliud argumentum ex S· Epiphanie Her. XXX. qua eft Ebionitarum nom. XV. ubi ait · haretico* llle argui a Clemente epiftolis encyclici», qua* legi ait in faoAitecdefiis; in,qnibus epiftolia doceri affirmat virginitatem,quam Ebionln* non recipiant : laudibus cUerri Eliam, Davidem, 8t SampTooem « a quibus Ebionita abhorrent. Utraque hac ficut nufpiam leguntur in decabii» vulgatis epiftolis. Clementis ad Corinthios,- ita vififltm perfpicue in utrdqna hac apparent. Demum in uttaque nae epiftola nihil occurrit oppoCtum moribus ecdeG» Chriftiana priori* factdi, quo Clemens floruit.

I Verum arduum mihi eft admittere , *tt* pro flneeri* agnofeere epiftola* tota plasm antiquitate , *It* ad hoc ufqne faculupi ignotu. Neque enim facile coacefleriia Htbaaqymuni ftrraonetn de illi* habere ia fragmento a VVetftenlo produâo, quod hoc argumento evinco. Hieronymus in Catalogd Scriptorum EcdeGafticoruni Clementem non negligit, laudatque ejus epiftolam primam ad Corinthios; meminit dt fecunda > quam tamen non ab omnibus admitti affirmat . Profeâo non (iluilTet & gemina* altas fl noffet. Quo ergo fpeAavit in te(limo-v> ntoillo, ex libro contra Jovinianum produâo? Arbitror pra~ oculi* habuifle epiftotam ad Corinthios fecundam , »n qua forte de virginitate prolixisr (armo habebatur , quanquam enim i* modo non legitur, non eft cur quifpiam miretur, neque enim integra ad uo*. pervenit, ut eruditi* omnibus exploratum eft. Nihil moror S. Epiphannii teftimonium , nam Illud expetitum eft ex epiftoll*Clementis, qua tunc *<« tairflr.* Profeâo ex tc^imonio S· Hieronymi dilanm* nullas alias Cl*mgntis epiftola* state illa in ecclsGis legi confucvifle , niG ad Corinthio* gemina*·

Quod vçro ait VVetfteniu* , nihil in otraquf hac liter* occunere a motibus stati* illius abhorrens ufque «deo Wun non judico, ex earum enim leâione deprehendifle mihi vifus fum nefeio qu« veftigia Monachatus, nempe ccctu* hominum, qui morum fantbrnoniam lingularem elegerint, quod per m*Xime elucet ilf verbis:

celebratur Miffa, presbyterium laiati . ingredi «ea prafumat.

Sacerdotum, aliorumque Clericorum Ecclefic ferviemium honoro , a lkicorum loco diferete apparere convenit . Quamobrem nulli laicoium liceat in eo loco, ubi fikxrdotes & reliqui Clerici confidunt, (quod presbvterium nuncupatur) quando Miffa celebratur œnfiftere, ut libere ac honorifice poflint facraoftCl* exerCCTC. Γ>· cenki‹ d:ft. S*cerd‹›- ··m alMiun- «iebrui

^DECRETA ALIA S.CLEMENTIS

£x wtuftiffimo Codice Luceufi annorum circiter miUe en Epiftola B. Clementi; ad Jacobum.

I. Epifcopus irreprebenfibik* fit, non fideijuffor, riec advocatu* litium, nec aliis curis negotiorum mundialium perplexus . Presbyter pudicus, carceres vifitet, & peregrinos iufcipiat, dateras aequales habeat.

II. Diaconi tamquam oculi, & aures Epilcepi firrt. Cathecumini infrtuanttir.

De Perception, cujut [apra.

III. Sacramentum cum omni timore Deifitr^ vetur a Prcsbyteris, Diaconibus , & Miniftris.

IV. Communio in craftinum non fervetur , fed cum timorb Dei iumatur ; ac Clericus uec celeriter cibof accipiat.

V». Vafa facrarii, vel vêla vetufta uftulentur, & infacro fonte pulvis obruatur.

VI.' De palla nullus mortuus obruatur , nec Di'aconus imponat, vella, & pallas Subdiaconus in Sacrario lavet.

uX U

^ADMONITIO EDITORUM/

Hfia bic Jabficimus.fiatuta S. Petri eruta funt (x appendice ad opera S. Leonis, quam Ballerini fratres^ editioni a ft adoreata operum S. Leonis tomo III. pag. 674. eu mf Cod. capituli Veroninf.s eruerunt. Quamquam vero nibil novi continent, cum fere omma fint in epifl. II. S. Clementis ad jacobum i ne quid tamen defit in bac côllcéltone pruterennda non duximus.

Pracepta S. Petn de SACKÂMENTIS. confervandts.

Clemens Jacobo carissimo.

QUoniam , ficut « beato Petro apoftolo accepimus, omnium apoftolorum patre, qui Clave* regni cœleftia accepit, qualiter tenere debemus de Sacramentis , quae geruntur in Sanâiâ, te cx ordine no* decet imbuere . Tribus enim gradibus commiffa funt Sacramenta divinorum lecretorum, id eft presbytero, diacono,& xninirtro, qui cum timore & tremore clericorum reliquia* Sacramentorum corporis Dominici cuflodire debent, ne qua putredo in facrario inveniatur ; ne cutfi negligenter agitur , portioni, Dcorpori^ Domini gravis inferatur injuria . Communio enim corporis Domini fioftri Jcfu Chi 1. fti, fi negligenter-erogetur, & presbyter minora non curet admonere/pfficia, gravi anathemate t & digna humiliations plaga feriatur. Certe tamen in altario holocaufta offerantur , quanta ybpulo fidficere debeant. Quod fi lemanierinr , in craftina non rrierventur, fed* cum timore & tremore clericorum diligentia confumniantur . Qui autem refidua corporis Domini , quae in facrario relifta funt confumunt , non ftatim ad cojnmunes accipiendos cibos conveniant, nepuAant fandae portioni commifceri cibum, qui per aqualicos digeftus in feceifum funditur. Si ergo mane dominica portio editur, ufque ad fextam jejunent miniflri, qui eam confumpferunt ; & fi

tertia

tertia vel quarta hora acceperjnt, jejunent ufque ad vêfperam. Sicièccreta fanftifcatione «> terna cuftodienda funt Sacramenta.

De vafia fane facris »ta gerendum eft. Àltarit palla, canthara, candelabrum & Oleum fi fuerint vetuftate confnmpta, incendio dentur.* quoniam non licet ea, qua in fanâuario fuerint, male tra&ari, fed inctndin univerfa tradantur, Cineres quoque eorum in baptifterio inferantur, ubi nullus tranfitum habeat, aut in pariete, aut in foifis pavimentorum jaftentur, ne introeuntium pedibus inquinentur. Nemo per ignorantiam clericus palla mortuum credat obvolvendum, aut diaconus fcapulas operire velit quae fuit in altari, aut certe quse data eft in menfam Domini. Qui hac fecerit, vel leviter quafi nihil & negligenter habuerit minifteria, Diaconus triennio lexque menfibus a Dominico alienus erit altari, gravi percuflus anathemate.. Quodfi presbyter clericum non admonuerit, decem annis fic quinque menfibus excommunicatus fit: propterea quod de Dominicis Sacramentis fubjefta fibi non admonuerit minifteria, & poftea cum gravi humilitate raatn reconcilietur Ecclefise. Pallas vero, & vela, quz in ianctuarii fordidata fuerint, minifterio, diaconi cum humilibus miniftris intra facrarium lavent non ejicientes Locas a facrario velamina dominiez menCr,- ne forte pdlvis Dominici corporis male decidat a findone fociis abluta, & erit hac operanti peccatum. Idcirco intra facrarium miniftris praecipimus hac facra cuftodire. Sane pelvis nova comparetur & praeter hoc nihil aliud tangat. Sed^nec ipfa pelvis velis apponatur lavandis, rufi qua ad dominici altaris cultum pertinent. Palle in alia pelve laventur, & in alia vela januarum. Etiam cura iit Oftianis ex admonitione majorum, ne quis négligeas aut ignarus ad velum januae domus Domini manus incondite tergat, fed ftatim coercitus difcat omnis homo, quia velum atrii domus Domini fanftum eft. Praecipimus etiam ne unquam extero five laico de fragmentis oblationum Domini ponatur ad menfam. Unde fcis tu, qui paflim facrarii panes indignis impendis, unde nofti fi a mulieribus mundi funt, hi quibus impendis? Hinc & David ab Abimelech lacerdote interrogatus cum panos fibi ed comedendum pofceret fi mundus effet a mnliere, cum te mundum ante triduum profiteretur, panes propofitionis manducavit.

Ad dominica autem myfteria tales eligantur, qui ante ordinationem conjuges luas noverint. Quod fi port ordinationem miniftro altaris contigerit proprium invadere cubile uxoris, facrarii non intret limina, ne facrificii partior fiat, ne altare contingat, nec ab Offerentibus holocauftt oblationem iufeipiat, nec ad Dominici corporis portionem accedat. Aquam facerdotibus porrigat manibus, oftia forinfecus claudat minora gerat officia, urcium fane ad altare fuggeret. Si forte quilpiam presbyter, five diaconus facrarii findonem, vel velutn fubtrafta vendiderit Judz fimilis allimabitur Scariotis. Qui propter cupiditatem fecerit hoc opus, noverit fe iupudifti ludat' fufceptnrum poenam. Clericus vero folus ad femina tabernaculum non accedar, nec properet fine majoris natu principis jutlione. Nec presbyter folus cum fola adjungatur, fed duobus adduâis teftibus. Nemo tanteti cum extranea habitet femina nifi proxima aut foror fuerit. Et hoc cum magna loiicitudinc fiat. Non ignora-

A mus malitias fatana. Univerfa haec cum man-, fuetudine, ecdefiaftica qomplenda firm minifte-, ria. Negotium enim Dei noa decet negligenter expleri. Iterum atque iterum de fragmentis dominici corporis demandamus. Calicem vero ad perterendum fanguinem Domini prrparatum cum tota munditia minifteria minifter preparet, ne non bene lotus calix diacono peccatum fiat offerenti. Ita cum omni honeftate cunftaquafupra expofuimus, oportet impleri. Tales ad mi. nifterium eligantur Clerici, qui digne poftint dominica Sacramenta traftare. Melius eft enim Domini facerdoti paucos habere miuiftros, qui poftint digne opus Dei exercere, quam multos inutiles, qui onus grave ordinatori adducant.

B His ergo bene parere fententiis Ne quis hoc praeceptum minime credat implere: ne in judicio Dei ignis seterni tormenta inveniat, quiecclefiaftici operis Sacramenta neglexerit. Hxc igitur frater Jacobe de ore S. Petri jubentis audivi. A principio epiftolz ufque in hunc locum de Sacramentis deligavit bene tqendis: ubi non murium 'ftercora inter fragmenta dominicae portionis appareant, nec putrida per negligentiam clericorum remaneaut, & convenientes, qui accipere fibi. medicinam defiderant, putrida cum vicerint, magis cum ridiculo & faftidio videantur accipere, & in peccatum magis decidant per negligentiim clericorum. Si qfiis ljxc praecepta integre non cuftodierit, fit anathema ufque ad

C adventum Domini noftri Jefu Chrifti. Hxc pracepta a S.. Petro apoftolo accepi, & tibi-, cariilime frater, infinuare curavi, ut fervari omnia praecipias fine macula. Si quis autem audierit te, utilisent minifter Jefu Chrifti. Qui autem non audierit te, immo loquentem Dominum per te, ipfe fibi damnationem adquiret.

VETERUM TESTIMONIA

DE CLEMENTE'ROMANO»

Et ejus fcrlptis.

PnulHi Pblltff. 4. 3.

K [illegible] *aùtelf*, [illegible]

Trallrxjl:.

T.' *II Inlx*,,,',, [illegible] μψχτ,ó Ή [illegible]

14·· „4

Qrnulu, [illegible]

JvftlHllt α4 OrtbtJtttt ntCp. 74-

[illegible]

Irtftaes lib. J. tap. 3. *tx* 8»/». *atfltf. Hk]. tlp.* β.

[illegible]

CXrwMr Alexandrlani M. 4, Jrr«w.

Ne fort Úfut rivet tint vu ynrçul «vojapar M>· T«C ydf TafiTt/w^Zeec dftdt 1 rlul varafeme 4,'

«· é Xg»çp Ilelgnar ·« tbtmpnlete (% a /ai)aXavj«TI'(·>t ≈X<fv/«c ùfulr lbtf «a iuj^u ; e rtu' VÎ

·ai t raia-w ,4! tt ait rt/optlc Et fta· tlm infra. A'T·ı'··^<· J' «'« " T· nl

fitc.qua fequunture.x Clcmcn-tij aji Corinthio tpiftola, ftriûim excerpta.

ZJ>w lib. 4. Xftl·

Aurln· t κλ·μ»(lt rl rrfll ·£î»>/«;

H it lrlIrlf

I Ar qu» fupra immediate pracedunt. AZ»

nowTi priora lib. <· Strcuu. repetuntur if· ·içet * a;·»;, &c.

Idem lib. J. ^Ptrem.

lib.

Memlnlt fane Clentem apofteleram Jlf.lpulur etlam ee-.ram G'ml remlrent atque Illlm par-tlt erbü terra aé quart neque nofirerum quifquam accedere pltefl, nequ» ex Illit qui lbl fart qutfquam tran/ire ad nef, que' tf lpfer mandet appellavit u'eum alt. O-ceanu» intratiiibili» eft hominibu, flt hi qui trans ipfum funt mundi, quivhi eifdem dominatori» Dei ditpoûtiohibu gubernantur, & qu» fequuntur paulo infra

λ« & ·<· luSt« 'm

'·» dw< 4<·

vraAiAa > &C. qua feqiii'ntur.

gufeblur etcl. biff. lib. J. If·

·ξ<·^«v(.jiafK-f ·

Idem lib. 3. raf. 3*·

Ktgjrbtar JlWtn-

*Λξ<» mini

aufyfW· I>ur «M»» HrjEfear yfUftuaet n A T' arvu

Ctatll. Geatrel- Torn-

·o)}falμfret.

ta>tpar<

>fau/uart, a't tl % TJ· n»rfa vi Π·»/o»·i i<βλ·>»i T»e»4>»»ai, a. ftrlftant aja' aft aaAaail >aj aa>af·· a'rtçtklnlt ·p·/4<β{ e'a»»»T« »» X«f"«»»>a. Vide pi terea lib. J· c«P> 4· & ,ib 4· C4P· »· & lx·

jTtiaaa/ar Jlfr. entire Arlent I» JyetJt Nitene.

fx

^Cfelltu Hierefal. Catecbefl 1 S.

H'la bièl rbù àmçteu l xeraf}aff·· t Uel'nna ùm » Xi ftertpu ^·far 're&eltlt

«r<f«/uu>r

rarae ùλ4η»κ·<, /JtffÜTtul ai

G * >·»» &c.

; optélut MllruHenat Ils.

Kr^t cttbrlra unce, çwz tfl flft du ditlbur, feJlt frler Prtrm, cul j'nc.nfl' Lfral, Linr trlf>I Clrmrn., Cltmentl Anaclflm, A'lj.lelt Rttrlfm, &c. ufque ad' Siricium.

Ep/pbaVar Ilé: prima adberfm 'Carpecra»

Tlatlx

r· $.'<«.

/apJinw n'

7»· flrm»

bxl

Ijfm contre Ublenltat

I gtfXtt;^ ·'rl&tfotf · KXsuwac >fa»«xou, re9A-

o.'wc 5«f t'uuuwÇa HX<er, ^Σ"· 4»y, Ta»».' e't TftqUrulr r't um IIJtlu rurrm.

Safllut de sperlqu .fenll· a^ Ampbllocbtmn, c.' lq.

EifiveuiÇ λι J.'.rfii, », I A λ«i„#,4'(t«j · & paulo infra

K A'

Cltatum lf ^·· epoflflar Peu! Pmlpptnj·„ J\rl. -btm erL,r cum Clemente & cateri» cooperatoribus mets, quorum nojnina fcrjpta in Jibro ut», quenu, n»jl pt. tram Htmanar Ïplfctfar. sl ^ull,m jrcun^Jr Liant falt y C tfrtlar AaeJftm, tamrtft p/rr^ul Latlnorum y JrtanJam poβ Prlram apoflrlam, paient f„Ijfr Chmrn. ttm. bltffl ea pn/ena lftmana tuf,ft 4/ tllrfam L Ct-

Paulli n.m/ue aJ H'treat fart. SeJ multi, alr aallem efiftrta nan ft/un f,n- frJ fa ra w r.irr n ue zvZww abutitur : graaZ r Z« a/r»f»z fmilleuAe rt. Ffrtur ... a,aoz,a efifial, «a, ... Ml J/ffutatia Petri CT Xgpr' /«aga fermant. ft- , van lejeb.ut l» terti» kl ,,la trrlefiafi;, a ualu- cemgut . Qbtit tert., Trajani ana, , fy ,3; memaetam uffua bajle entrera eeclaùa eu. fitilit.

IJtm Ilhe prlipe aJmrfut Jeviniauum.

At bat G Clement fncr-rtf" aftafial, Petrie culu, Pau ,f-flalr meminit , t.elblr epifialat ,

làen It ffal/t taf.

TJr tr Chmfa< ,I, aftfl lcul , fHZ Ptfraa, ffrlbH aà Ct-alb.. $vC. prrtfM De! Dvminu. Jeiu« Chriftus , (K>n ,wenit in J4. iHφ.» Upirbir, tupi po(Γη o-nan, in humiliate.

làtr-a .- 4. cafat rjafl. aà

Carla:b t tifll, ,fl , ... \ ln.-ufjnr oiHiiu Dti quit poieî.t enarrare' & fupa m commentai in ad CecOndum raput . ... amb»la/,l , jr.aa- 4n ... batar ; utran a , thaà Jf, ... ffl.'ifal aJ a,uaàaa- Ifiaa, , ma-Z-r .,htt , Jf a<bat C Cl,men In ,f/fitla Ç Çcl. bu . Occanua & mundi nan pimn funl , f..

IJcm ~ fab fat-n , Itrrprtletltn,I (tma-, Orlernir I tn rfl-1. aà Utatanrt .

Raffinal à, ada'Ittraricr. ll-r»rnat Qri,,nlt.

?.. «fari. ... «a,ctll>, ltfinftt ... nt η' ... àutmà ... P«f η (t'trrUmt, lA,ηpl , Sri t ralaltçeru là w. (tte tleabalptr ... tlltft Vf»c à» ajefJ ap ... A'afe., .al m; ... ll,r,f,.akl,'u(... lÂaf- ... w.t ..,»o XfMTWwf u at à Xelî 3r.f .ferra . V f.w à(ar. ara; a, «a, » a, rffetanUi »1 f.l(l rlrlr aA«.e>r; 6 Ai fjeff ffl/apua ràl lu t4v l>r»tx» fHanx.w.

JJrnt allbl .

& ... Ttt3 à e»r(à ltutrlH ... lr r« ir.ç.À» , a, >U »uv'er>'. al ... fl, ... vfj; lf- ... laf/ta, ... altifta traa w«f l'r,) ()ù/uraaf UaTl autà 11» ffl a, A'e-r.a..; -r.x.ç.j.f ... >er., pà JA. if . M fli f iri».arly-at Γ-ü>(, cl l- wwe ... ju» (k eo'r» ; IIjT,, tafft 1 rtafç l<ayf)attaal ' ... Jt tla> Tt ... .übi & Photit judicium Je conilirutiunibu» apofto lorum, & recognitionum libti«, <jui Tub Clementis nomine circumferuntur, videre (icet.

Ita Caralleaju It c.'-tun,, fat MS.

Italur fran;a Caja'ir Dsrnitl.lnl ana, quartl, af»à Abianà'larn ... am ,/al .Ma'l fa,ctlftrat , ful.rjjlt A- b.l.a, . Irr.- janUl Jactbt - f-alrlarcba fa.jr r Clftfha. Z» H »ala Vf» ff » Q'AttH tfitt f at , C.'rta P»;a C/rmaa. /a,z . Iflr rfl Cl»n,fK, Pap,l l'apl»nl.Jfl-aal at u, f.tn.llftmu, , w ^n/fl.-, ez>tfi lu Cu'.l n aà .-alia, aa Jurn Jafiln.llt Joml- Vita flJe,' funJanlralf,< ; JLaguu nt nflau. Yalinun, , Harbane Paulum. , Turenlt G rat, anum , Caaamanni, Jullana-n , CT e/r.'ia'pcr »v,'t pe- lltut flJ-, 4» llf na fret", / , O immenja maltilujt ntt pepuli., ab ldf lerum culture ret effit .

fix i.ibhoihe- ca reg»» A-1' $ apotiolo-

lJamfefira,.

Tr-tl'l,:,' frrterea remit» er'lluj In C In ifilan.tr be'f -urlinl. impel', eh'HIAH, u;Jr t lamtnr P»p,t Unaaam ,n ntuTt pra.lpirntu efl . ub, In Jcnrlnl JltAnitut p'aparjtey manibat altflcfhh Jarcr.,' merult tumulari.

à

Z

1. T^Lap.lo. freeyb. Cyrillus Lucaris primum ... exu, Orinus, ac deinde Corfantinopolitanus u.>d. tin. ptrilimbU Ca.Vip 1. Vingtorum regi infignem condlantifit codicem Alexandrinum,^: grandioribus litteris manu Tbeclx nobilis jtmina Ægyptia, circa Nicæni I. concilii, ut fertur, tempora exaratum, in ano veteris ac novi Teftamenti libris duæ Clementis epiftolæ fubjunguntur. Harum prima valde celebris apud veteres fuit. Hanc quippe laudant Irenæus lib. 3. c. 3. & apud Eufebium lib. 5. c. 6. Clemens Alexandrinus Stromatum lib. i. 4. 5. & 6. Origines lib. 2. de Principiis c. 3. & in Johann. 1. 29. Hegefippus apud Eufebium lib. 4. c. 22. Eufebius ipfe lib. 3. hift. eccl. c. 16. Scriptor quæftionum Juftini nomine vulgatarum q. 74. Epiphanius hær. 27. n. 6. & hær. 30. n. 15. Hieronymus lib.

ED I TO» LE CT OKI.

P^ bni. « eA7»<« Tatrùii fuaii firatakret. feel cerre- iiiarei atfue lategneres ai-ami preiuârt fiat, nan ante mithas annei perquam emeniate tat ieitrit P.Cae- Paanfium, He, tX tile artpitnia, duxi; tia tarntit it tt^ tar Junuer rtjiqua trnnta quae LeHeui aijuit bic defideran mi permrjetim.

P. PETRI COUSTANT

Benediilini e Congregatione S. Mauri in fcquentem epiftolam.

MONITUM.

Clementis epjftolam babebat. £* patio quamdam P*gn* fpeciem , fiw in gu/etii biflmia oceurrit, dam Clementis epiftolam hco mm* /«ad«M ab altis repudiatam, 6- lib. g. rap. 16. & 38.. abomnibus uno confenfu receptam /tribu , componi pojfe Cotelerms «4. ftrott. Quamvis eau* ab omnibus inter ecclefiaflkat , w» item ab omnibus inter foetas Scripturas qft t pleri/que' t divinorum librorum cnune vejeEia fuir.

5!ïü«£Γ JiI· Non JefMt » f·' c** Clementis ncftri fententias apud Clementem Alex. lib. 4. y 5<tf' ffpsKmfibtu perftriHas , £ contra pag. 517. pluribus explicatas offendant, epi- mt, ftolambanc non finctram, fed aliû fai, truncatam & aln^intrrpNatam ad nos perveniffe fiffictntw. Sftd ÇU^ntis Romani Alexandrinum interpolators!» r$t m«m pmbiget, qui' w- 4 , ** *Mita ·* i^ituinmipfius Alexandrini , fM› de Qübfi braEÏek fibi 'pboppfarat, accommodato effe compererit Qui M«M clementis noftri fententias nonnullis in IbctsAnttrpo^ lare fibi licere exffiimavii, in aliis eadem licentia ad eas contrahendas uti potuiffe mm dubitatur. Proteres Jobcn. Clericus artis critica par. 3. ftEl. a. c. 5. n. 11. cb/ervcs- ex duorum lotorum capitis 46.' epiftola noftra cum verbis Clementis Alexandrini cognatione nonnullos moveri, us bac duo loca ex Alexandrino adfeita opinentur. Ipfius Alexandrin verba ad pradiflum caput 46. referemus tr expendemus.

•ÎÎX*"* Pτλ(1λτλι* toc epiftolam ^prtmus Patricius Junius latine converjam ac notis illuftratam Oxonii anno 1633. edidit. Eamdem cum infigni prafatione anno 1654. Hclmeftadii 7"'rfr*^ curavitJoacbimusJobamies Moderns. Mitto é* quam Bsrtonius anno 1647.M fubinde Godefredus Vendebnusb Johannes Fell Oxonienfis antiftes aliique/ubinde in eam navarunt, operam. Ύψlmodum er Jobanncs-Baptifta Cotelerius anno 1672. illam nova interpretatione novtjque notis adornatam Parifiis in- lucem emifit. Eam demum recenfuit àc notarum Jpicilegium collegit Paulus Colomefius, cujus noviffima editio Londini anno 1694. prodiit. Cotelerii interpretationem ± ut littera tenaciorem* verbis nonnullis identidem mutatis, retinendam duxi.

K °* tcmpore 1U0 Jcriff* <ft » nondum inter eruditos convenit. Ac licet prima illius •t, op.î.o.r. wb* de perfecutione diEla effe pltrique odtnes confentiant, ea tamen alii de Neronis-, alii i",d* de Domitiani perfecutione interpretantur . Et bone quidem alii ferventem, alii definentcm intelligunt. Hinc circa tempus, quo epiftola ifta /cripta eft, triplex maxime exfiftit opinio : prima Jobannts Ernefti Grabii, qui fpuileg.patr. to. ι,.p. 154.6' 15y. eam Neronis ppr-Jrcutione dcfinente, proxime pofl apoftolorum Petri 6- PaUli fnartyrium^ boc-jf anno Cbrift 68. vel etiam 6c. cxeunre /criptam effe contendit ; ulterii Godefridi Vendelini-eadem anno Chrifti 95. fervente Domitiani 'perfecutione illigantis ; poftrema Cotelerii atque Tillemontii, qui illam defintnte eiujdem imperatoris perfecutione circa annum Cbrifti 97. fcnptam arbitrantur. Quartam vir c(ar,fflmus Claudius Fleuri to. I. bift. eccl. pag. 248. excogitavit, qua nd Grabii /ententium propius accedat. Nempe ad id tempus, quod Neronis interitum excepit. & JeroJolymitanum antcceffit excidium , referri pofe opinatur ; é* cafus .idverjas, in epiftola principio memoratos , de bello civili , quod Neronis mors excitavit interpretatur.

dm »nnnm Γ/. Objctirum non tft, Clementem ibi de arumnis, quibus opprcfta erat Romana ccclefio Countbtorum cpiftolam accepit, fed a quibus respirabat cum bone refcripfit , babere b.i'terdio^.jermonemg adeoque Vendelini de persecutione fervente fenttntiam minime probandam afe . Neque minus certo ex eodem exordio conficitur, arumnas illas de Neronis perfecutione interpretari tam licere. Ntbil enim erat, cur in litterarum tarditate Corinthiis excu/anda boe taceretur, TetrUtn videlicet, cu;us erat tpforum fatisfacere quaftionibus , iis acceptis detentum , ca/um er e vivis fmffe fiiblatum . Deinde in toto epiftola contextu illud innuitur , eum ip/um qui nunc referibit, prius Corinthiorum feripta accepiffe . Quocirca ad litteram intclligendi funt tum Irenaus lib. 3. adv. bare/, c. 3. 6« apud Eufebium ~bift. eccl. lib. q. cap. 6. tum Hegefippus apud eumdem Eufebium lib. 4. c. 22. cum difenfionem, quam fodare nunc conatur Clemens, non fub Tetroffed fub Clemente ortam e/fe fellantur. Prxtereo cum idem Irenaus- apoftoheorum temporum tam vicinus , Clementem tertio loco ab Apoftolis poft Linum & Cletum , ftu ut vocat Anacletum , Romi epifeopatum Jortitum eOe feribat, rcaquum eft ut eum pluribus poft Neronem annis Romana ecclcfia adminiftrationtm fufcepijfe crediderit. Hanc autem ea in re fel/um ef/e quis fibi perfuadeat* Eidem fufttagantur fy-pleriquc patres, qui Romanorum pontificum feriem texunt, atque ipfi veteres catalogi, in quibus 'Petro Linus, Lino Cletus, buic Clemens fucce/fiffe legitur. Ip/a quaque Clementis verba num. 44. jjui expenderit, ubi laudata Apoftolorum providentia/ubdtt, Qui igitur ab illis, aut deinceps ab alus viris eximiis conftituti funt.... ac longo tempore pratclarum ab omnibus teftimonrum reportarunt , hos cenfemus orticio injufte dejici : bac , inquam, qui expenderit, is perfuafum babebit epiftolam iftam tunc temporis conjcriptam effe, cum ab officio juo remoti fuiffent presbyteri, qui non /ehem ab Apoftolis, Jed etiam ab alus deinceps, boc eft ab torum fuccefforibus ordinati , munus fuum longo tempore obierant. Standum igitur eftfententia Eufebii, in cujus Cbro-

». «iw

aMs c-p. ij./M^r«rar/ C/cmroMr Ms ad /'frm ZW*·' '«»« τφ-ruatur. Mr aOtf.rdsM «e/cMfaMxw occmrit, f*M* stf Corinthiorum MM /**■* A M >ctf«wiMc JKmmw perveni#^ atquc illis eodtw perfeauiom defitmtt » Ckmente circa mmmv CMi® p7· efc ctnfetmms.

YU, M«vт his advcrfmttr illasd mmr. 41. Non ubique, fratres, offeruntur facrifida vel pro peccato & delido, fed Jerofoiymis tantum, /«tr ***' Mac cm· coqftere fibi dicet, rcw/tan Jerofofimitemtm tum ftetife, «rfM< rxr^iM i/#Mt fwd ia MMfR 70· incidit^ mcdum eontigifti olioqtti M offeruntur m prafmci, fi* ohm offerebantur fafe dicendum. Ycntm mm fetis attendit vir eruditus fcrmoms *f**> fwrM prM/sr velnti profiles oh oatlot pum 4 psr pra/fcsr tempus emtntioa narrMft Acs. Quid emutin hoe epjflole fibi vult, Sacrificia nop in omhi loco, fed Jerofolymii tantum offerantur, mfi illud, Buprofcripto L^is focrificU Jerofofymis tantom offeruntur? Quod quidem prefcriptum an efiommtm m Legs momet, ipfo Clementis *** etiam nobis efferre Mr frepe nunciùertt. Hempe Clemens comparatione ec awrr Jm-**»·» quibsts fecrtfdorttm Ages a Moyfe pr^cribugtur, Cbrjflienis aullor efi, ut 4 ipfi fienttum eh ^dpbftolis oblationum dr officiorum ordinem reverenter occipiant ec fervent. Hoe ·***■■› M tffi *· e CMi Fleuri fatetur, mi exponendis comparationibus ufuvenit, ar &£f preterite perinde, ec fi prafentes edeffent, oh oculos ponentur,

FIJI, Fruflre aio* Clenentnt proxime foft Petri ec Pettli .mertfritM firif/fte n eo eolltgitttr, f*od *»·», 4· ^dbelit Jecoh, Μορβχ et Devidit, fui per etnletioua» if itnè-Ἀμ ι nett/te pejfi font y preâijîf txtoflit, m». 5. initie fitbjicit, Séd mifGs veteribus ^£*PP^β» Te®›'ra"s ®d proximos athletas, & xtatis noftne generoia exempla fu-mimus, eo deinde Petri it Penii ntertyiittnt enerret. Neao enint non videt fnea nHe Cientem eirco ennm Chrfii 97. Petri ec Penii mortyrinnt, ennt temporises Devidis, J«rei it ^Aclit cnoperentm^ proximum ac vicinum xtatis noftrx dinerit. Jnenoo tttftte pnnnntnt eh eo dicitur iithù qnihns feribit^ fed eteti, (yenê) fttu egit, feu in quo degit. Demum nem. 47. ubi ed evengelice tempore enimum refert, eofue cum illo eotrfèrt fuo ferihit, Corinthiorum ecclefiem antiquam vocere, it primum eorum dijfi-diMM, de ^uo Penine 1. Cor, 1. loquitur, tu in principio Evangelii ortum memorere, ^dptfloli hufur epiflolem, temetfi quetuordecim tentum enme excidium Jerojofym, prectfierit^ in p^ncipio Evangelii feriptam dicere non dubitet. Quod fene evidenti ergemente eff eum, cum ite feriberet y bngiur eh eodem principio rtcejftfse; nec eb hinc retefifte (ongiut videretur, fi ut vult Grebim, prediHe Penii epifiole bec Clementis novem dumtoxet vel ed fummum duodecim enitit prferior foret.,

JX. Ex venerando illo fuere cntifuiteth monumento, quod fitmmam primorum Cbrjfiionorum fimfliciteternfipit, duo in primis maximi momenti documente fideles percipiunt. Primum enim nbt in primane ecclefia, tot Spiritus-fenHi donis ornata, ec meximis ^dpofl^u·" fndoribus exculte, fimos difscnfimum exortas vident, minus jam mirentur, fi inter CbrgtianasJbeietaKS, qua reRc compofita audiunt, buixfitodi fcandalo oboriri contigerit, Humquam nimirum quiefeit antiquus zizaniorum feminator, éf agrum Domini infatflis feminihus fitdare non crfsat. Sed quamvis antiquum fit hoc malum, non ideo tamen minas /legendum: fed nullum efse, cui remedium citius adbibendum fit, item ex hoc feripto, ut ex Penii epiftolay docemur. Nempe tenui difeordiarum flammo, nifi quam primum csfltnguetxr9 hnvi ingens incendium concitari opprime callebant.

TOT

i tot* λ rrot

ΚΛΗΜ ΕΝΤΟΣ,

ΤΟΤ- FffMHS ΕΠΙϊΚσΠΟΤ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ' ΠΡΟ'Σ ΚΟΪΙΝβΙ'ΟΤΙ ΠΡβΤΗ

£« YpMwnp *tnt* Poputto *b&*eias* ^paf£<r«.

SANCTI CLEMENTIS

ROMANI EPISCOPI

BPISTOLA AD CORINTHIOS PRIMA,

Ex perfona · Romanae ecckfir icripta ›

,/îd fedandam /editionem , qua per unum Mt alterum concitata, presbyteri ab jîpoflolis alii/que deinceps viris eximiis conftituti 9 injufte ab officio dejefti fuerant,

(g I Ε'χχλη) ὑπ τῆ Θ« » ταρβαιτα (Ρ«- ΛΤΤ Ccl esιλ JLjL μῆιυ) τ>! ιχχλη σα τ Θεοῦ τα (φ«ιυ7) Κ«- <τ.·θ·τ , χλiTTβΓ *ΐγι) ασμζιοι &* θiλιΐματι ΘιοίΓ, *tfa'(τν χυ*)* τμ)u5r* ▮*ηατi X{.κi · (Xά^ ν) μΐν i, «ρϊώη* α'το τοστ»(*χράη)ρο* Θ Κ IVi

/4 » % ^ *τληθαυΗη,(ΐφ 'ύ)μΰν*/*3ήκ,£ΗV αλλ^λκ .

(Δια 7°*%*) *ημ7ν συμφορά* ›Ç *(xttfT)* π'<rw?» α'&λφβΖ , * *βράχον* - (iixro) *ίζομ^μ txtrpoçlw* titwij *(xci) at,* Trg) rwv ιτ/£ητ»μι- >w *(τα)ρ* ύμΓν *ααραγμάτ&ν, άγαττιηι,* ττ; τϊ α>λοτ /α qjq * ζο^οι; nF; ιχλιχτ»?; *τΐ Θιΐ .* μιαρά; *w ανόσιου* Γαβτω; *, Iw ολίγα.* <®ρο- ο-ὐΐτα «ροτττ»? *w atâa'h ΰταρχοντα ,* π; ▮πτουτν ατονο/α; *ὀζίχαυταν* , ωiT *ri σιμ-* J'ov Mji wp<j34nm , xj< τασι^ *άν^ρνηοι αζιχ- γάητ,'ην* ό.ομα *ύμάι , μιγάλιυ βλάσφημα δli,Ζάι . Τι γάρ trapfntSr.uΐvx; xofà; υμχ , τϊώ xavaptiw* »υ4 *βιβαια»* *υμών χίζ'ιν* «χ *tio-* xraarOV ; τάὀττ *σΰφμύνα* xjq *f'xtuxii O* Xi>- r<i* Λβ7/3«αΐ' ὐχ *ίθαυμκτΖ»* ; ›ζ το *μίγχλοιαρί-* TttÇ τi; φiλοξο'ί'α; *ίμών r,^o; ὐx ιχiipυξρ* ;)*Ç tÎw ηλi-ίαν α'σ-φαλη *γ·<^σvi* asx ιμαχα^χτο ; α'«ροσ«τολ»iττα; *γάρ irxvnt taôtiΪTt ,* ττΓ; *νόμοι ηυ* Θιοῦ i'ιτορ&οθi , ὐσοητατό- *fjfyjot το7 ίγου^οι ΰμαν ,* τ/μάὐ τiιὐ χαθήχουσ«αr *χπογίμοσ* ... *υμών «αρίσβυ- ηροι* · ytdt; *Tt μiτο»*ηλ *α-iμνχ νο^ν* ▮ -c *utrt* · ^Αΐυαιζινπ C* *άυώΐω* ιφi «μιΠ ›£ *άγvii* oruvwàii'yH τοὐτα *fatntâv χαρνγγι^ΐΐτ*, ηρ-

' *·!*'.·· · · ' ' Clem AL

Dei qux incolit Romam , cftiC ANH. JC ecclefir Dei qux incolit Corinthum ΛΗΛ »»· vocatis fandificatts in voluntate Dei per Dominum noftrum Jefum Chriftum , gratia vobis & pax ab omnipotente Deo per Jefum Chriftum io vobis fibulis & erga vos invicem multiplicetur.

t. Propter calamitates & cafus adverfis ΙΛμ η·Οβ- qui nobis » acciderunt , fratres , tardius vi- X'JJ, debimur convcniflc animum re ad eas res „«fota·», que a vobis , diledi , quxfitse funt , & ad impiam fimul & deteftandam atque dedis Dei alienam & extraneam feditionem , quam pauci homines temerarii & contumaces tanta dementia inflammarunt , ut venerabilc ac celebre & dignum quod ab omnibus ametur nomen vcftrum magnopere blafphcmetur. Quis enim apud vos diverfatus , omni viriute plenam fïrmamque fi- *str^. tn* dem veftram non probavit ; modeftam ac ^i.™. mitem in Chrifto pietatem non eft admira- «Uj.um, tus ; magnificentiam qua hofpites excipere foletis , non pnedicavtt , & perfedam ac certam cognitionem non judicavit beatam ? Nam eunda fine neribnarum acceptione faciebatis , & ' in Dei legitimis ambulabatis. Subditi prxpofitis veftris , & honorem debitum fenioribus veftris tribuentes , juvenibus ut moderata & honefta cogitarent audores cratis , mulieribufque denuntiabatis , ut inculpata & honefta & cafta confcientia peragerent omnia , ac maritos fuos convenienter diligentes , & in obedientir regula

t Eaa ob <auf«m lr«naui lib. j. c ▮ *tultfla ,β R.m** (criptam dicit, liccc ceteri Clementem eju» icnptorem fuiftientiant. Malui: autem Clcmeut ecclelia fu< quam proprio eam nomine inictibere : vel <]uia tum prafulee nihil tine ecclatiz lus contihu agere (olerent, ut Cvprianut de ie nominatio epitt |. ad *citram* luum tnemo'avit hia vctbi» : *Stltl rtflrlhrt* n·· *fV·· l panalt « frlartrrll» rfl/opall» mtl ftatnrtlu»* , »i>il *flat (taflio vtflt* V laafnfa fttlll , atra privari» ftatmla,* /rrfr» ; vel etiatn ne ptopriaa partei ııkıı videretnr, ii ubi reftJuranda erat apud Corinthio» ecclet\jfftici» viti» competent dignitac arqu» reverentia, aut ipfe fotu», ant cum eo derui fine plebe ecdeiiam illam alloqueretur ▮ Poftulabat ptzteiea leAa ratio , nt fi quidem priu» Corinthii non ad Clementem unum, led ad Romano» (cripierant, Rooianoium nomine Clemen» , non proprio refciihèret .

a S«viente fetlicet DomilUni perfecutione, qu« anno Chrifti *pf.* carpit Quo tempore Romanam eccleliatn convocare , ut .Corinthioium voti» tieiei (»>·, minime libatum erat. Qui calamitate», qua» Clement celui paftu» fit, hic commemorati putant, ▮on attendunt eam fiomanc eccletiz nomine lcribcie, adeoque non privata» , fed tibj^ciup ecdeiia Roitana cottunanea aerumna» citatiatc .

1 Grzco caaa Clemente Alexandr c» «Γ» rtp/p*·» legendum effe fuadet fimili» phrafi* fub finem num. j. repetita. Ita dt Paftor leu Herma» vif. ». nuto- ». ne reddar *UHI <tfaualfineat,... tam jttvmvlrtat ltfrtiaaa llti*

cjnc *NN- la conftitutae re» dométUcas honefte ad- miniftrarcnt, omniaoque modefte fe gererent.

,'rwr». »· x Omnes autem humili animo eratis, nullatenus fuperhientes, magis fubje&i quam fubjicientes, dantes potius quam accipientes, Dei viatico contenti, & fermopibus illius diligenter attendentes, dilatati eratis in vifceribus, & pai&onea ejus * yne oculis veftris erant. Sic pax alta & predara dabatur omnibus, & infitiabile benefaciendi defiderium, ac plena Spiritus-Cinâi effuiio fuper omnes erat. Refcrtique fanâc voluntatis, bono atque alacri animo cum pia fiducia extendebatis manus veftras ad omnipotentem Deumj fupplicantes illi ut propitius

j^wth·' •flfe* » & 4"*^ 'nv'<' · Vobis per

*. »». diem ac no&em follicitudo erat pro univerfa fraternitate, yt cunq mifericordia & confcientia (erraretur numerus elçâorum Dei. Sinceri &. fimpiices eratis, atque injuriarum invicem acceptarum itnmemores. Omnis diffenfio & omnis fciffura vobis abominationi erat. De proximorum deliâis lugebqfis > eorum defedus veftras judicabatis, omnis bona operationis non pernitebat vos, fed parati eratis ad omne opus bonum. Veneranda & virtutum omnium referta converfatione ornati, eunda in timore ejus peragebatis. Domini mandata in cordis veftri tabulis feripta erant.

3. Omnis gloria & diftenfio dara eft vobis, & impletum eft illud Scripturae:

n*««. »· Corixthioras Edit tf Mit, tf dilatatus eff & tncraflatus, & recalcitravit dileflus. Hinc rmu-

tridu o»<« obuct· iuu j>tjo, «lifcordia & feditio, perfectitio $c

j/J. t. t· tumultus, bellum & captivitas. Ita infurrexerunt inhonorati contra hônoratos, inglorii contra gloriofos, infipientes contra fapientes, juvenes adverfus leniores. Idcirco procul abfunt juftitia & pax, dum unufquifque timorem Dei deferit v & in fide illius caecutit, nec ambulat in inftitutis praeceptorum ejus, neque vitam fecundum quod Chrifto dignum eft moderatur; fed unufquifquc fecundum pravas fuàs cupiditates incedit, invidiam iniquam & impiam

'f»f. >. »4· refumendo, per quam & mors intravit in mundum.

loidix pct 4· It» ««η feriptum eft: Et fa&tm efl

«<tiu«. poft dits, obtulit Cain de frttibbut terra fa-

**..*. *. crificium Deo: Abel quoque obtulit ijipfe de primogenitis ovium Ü de adipibus tarum. Et refpexit Deus fuper Abel & juper munera ejut: fuper Cain autem & fuptr facrtficia ejus no» advertit. Et contriftatur efl Cain valde, & concidit vultu fuo. Et dixit Deus ad Cain, ÿuare triflis fafius et & ^uare concidit vul-

Λ,ί ». j. tus tuus7 Nonne fi relie offeras, non aurem relte dividas, peccafti? Quiefce; ad te converfio ejus y & tu dominabaris ipfats. Et dixit Cain ad Abel fratrem fuum. Tranfeamur in campum. Et folium eft, dum eflent in campo, furrexit Cain fuper Abel fratrem fuum, dT oc-

0«. tr. «t. cidit eum. Videtis fratres quod aemulatio &

*'fw invidia fratricidium effecit Propter cmula-

Απούσα χο^vrinuc nik ἀvSpac iauffS c» n qÿ χαrfef ri< ùrpcpxmiyK, rilxarù riv ·<χο» αιμηὀi mxwfiyîiv iStSârxm, vtdw σωφρονώ-χ.

Πα'ηκτ* ιτβπκνοφρονΗΠ, μχ3ύ» αλαζονΛ-- ιs„„ y, ὑηοπΜτό/φ·^ μάλλον ri ûcnnwomc, μάλλον SiSitm η λαμβάννη. η7 ιφβ3Ζ·τ ri &tS àpxiffj^it, αροβ-iχovπ ris λό^v aôniJ ἰτιμ^ὐ inpuu^cjtot nn wç σπλά>>ι»«, xj) to παθιiμαηι eu»nu IsS <apa ἀφ^αλμὀν ὐμὐη. OSn>c Οαθ«α <£ λ/παρα iSiSon ma<nv, ,αχopiΓβ nfàos tk ἀγα^οτουαν, xjj πλχρχ πνΛμαπι ayiov iχχvσκ inti χάνηκ iyἴvιη.·* μττο/η ἀβ-Ia βαλη ἀο ἀγα^η *ρ·9vμιp μιτ ~ «swÂη<rwç ЪCmsvaiit η χπρ« ὐμὖν

<p©f τiν Totvιxpdnpä Θεον, ῖκοΓδbVua ιωsint *· f. ;ιΛ„ ἳΛτα fŷtòbat, ὲrrt ἄxwrtç ἡμἄρηrι. ▲'^Jv U2 ὐμῖv ημiρα η ruxrii ὰxtp ταοτκ τη ὰ-Θî η αὐζiδaι μττ' eXw ι$ cuuti- Sra-fuK w α'οθμον txKsx^S αυτi. UXtxe;- VRC >Ç àxfpatot nrty jÇ * Λαμvηiτ/χαχoi ek «λ- Χηλ«, Πάσα rdaiç^ x} παv flS^uxny bpûv · tnt πι Tapaimpxcti * ntç T^prtov · y. u) /χοα^ΗΤi. to ὐ (ῥήματα a»?^ îSfyi fxexvrw _'**·■···. ἀμiτvμiληηι nre txt τάvy ἀγα^οχιιp,, 7ητμοτ eéi παν tpyw τi α'ρ^θov. Ti πανοφπρi <η- βαομάφ xoXtTféa γ)ήβμημ5ρΑἴ, πάντη ὡ* tjJ φβ- ‹Cflta αvτβ iiiTiλHπ. Τα αροΓα^ματα τϊ xtt/u fxi nt πλατ» τη xapSîai ὐμὐν iγÿγρατη.

(Πασα ιοξα <£ πλατiζσμο iiὀθ» ûμ7v. ini- τiλiσθ» ri γiγραμμχ^ov. Ε*φα%î* ιζ «πα», ιζ ιπλαπώθη, >Ç tua χιoiθη, * απι^αλάχτ/σi/. t. • η^απημή'β. E'xT&ra ζήλο, tgj;, ■J Γάσκ,τ·«*· Stobos xj ἀχαπτΓασ/α, «ὀλiμο ιζ αΖ^μαλ^τΖα. Οὐτω rtrw^Zp&ara* oZ ἀτιμοι ini τ«; Οi'τΖμου, ci αἴοξρι ini τη ciSifyi, βΖ αφροντ ini τη φρό- νιμό, ©Ζ y'or awr TtJç Ufptrfluripti. Sfçf τiτ» oiàjxj afartv » Jnyqoaowj «pluin, C* τὡ α'πο- λ«χMv fxaro/ riv <pc$o> t S ©ta, >Ç ci τη nirn ἀ3λυωπ»σαζ, μηδι at τ»7 ɣϱμιμαι _τιὰ- αϱο- «υτϊ mopêitütUy μηδi χάλιτ&i&αι χα- ■ni ri χαθηχov t J Xtirçi, «Met txaroy flaSiÇicv χατχ ris imtàupJai «uJt b τπ ηovηρά, ζήλov ctSixw àrtfln ἀv^ληφότα, Si β iyq' θάνατo «σχλθο» ris riv χοσμov.

Πγραηπυ γάρ Sruç· Kai tffifT· μi& ημέ- ρα, futyxca Κÿôv àno τὐν xapnùv τη γη dwiav rj5 Oitf· Α'βiλ iiôryxC* xJ miriç a- το ·?£$ irfxannxav των προβάτων, w ατά των Γιατυ» auùrw. Kai inéèSc* ά ©tôt fxi A'&λ, >Ç ιπΖ twc Swpoiç iὡτ5· ixi St JKà/v x} ini τηΖ θu- triaiç ajjvid ^οα·(<χθα>. Kai ιλυπ>iθ» Κά/v â^av, ^<riuffTtwcv rtS αχροσήηφ cuirS, Kai HXCvdèhoi inpdç Κ'at· τ! Ttpjfavn<& pt ιç+varou- Χt ninCJi ri ιχρόοωπη η; ûx ia» ·ρθ»$ αοροτΜηγ- χ», ἀρ^ά Si μή SibwK, ημαρτκ; ττὐχατον, Ιpoi at » dmorpopà aùrïï, σι) ἀρζπ curre, Kai rixcf Kats αρρά A'βτλ rut αΧiλφον αvτή, Siih- Sw/jfyj ris ri xtSiov Kai ijfym c* τω «v«u aju- ■ntï cr rJ XiSift dvfcnKdiv ini A^3iλ riv dStk·

t Cajttt fcilket vimko cosientot eo, proxime duit. k«, ut obl<r»a,u Cottlenut, paflionr, Chrifti Cietn«n» Dtl •anciiMre «on dubitat; quod Phociun fugit; altoquia «xi. »>«. mtatnie notaftei id forte uonuullo» ia hac apiftola reptehenluroi effe. quod Clemena Chtiftum appellam-nequaquatn fublÜRiores U coarcnieutea Oeo vveet adhibuerit. Tautum obleivai au), la· ei cxeiUide, qez diriac ilhua natur* adrtrtaatirr I Ex hoc aurea lod'o aptne pnrienkut ac pensitur hzialia Nelionana.

φ*ν curry, Λ anxrtwcr «ùn'y. Ορiη'Λλφ», ζηλ·iï$ xem<py«wtw, Δμ ζiλ·»- vrarip ἰμὸν Γβηύβ xrtiptijM <*ρ·μ)τ» H'rti TV «iiλφi mini. Ζηλκ mc'nrû# Γ»π?φ μίγ^βONτη , x) δ»λ«αi firtà.- ôeîy . ZλΛ< Φ^μ ¹ üx«7«wcr MmotiuI «τ0 «pMnwrv ΦβρβΜ» βχηλîοκ AZyûrnç, cr tjS oxa-raz iww efir· τï οριοφόλν· τ/ <n urtrw xΣt--rftù, 4 inutrliBff ipuSvi pievtXeJvfU rα θιλΗ , «y £otw ύ*<λκ ιχ&i Tw A/^cttwî Δ\[« ζiλον A'ttptàv xJ Moticqut iξν τï παρεμβολή ηνλιδττ-σβν. Ζνλο Δαθιχν χ) A'β&ρνμ ζόντα χατ^α-•ftp HÇ αδ«, Mg ii Γασιασαζ cturwk iqrè tw $tpct-πονтк тν θiν Moôπήω: Διά ζηλον Δαβίδ φθ«ν τ » μόνον ὑβ» iΓî α'>λοφύλων, «'>λà ότό

Σαν'λ βαπλήχ Ισφαιîλ ‹'δζώχθη,

A'λλ'?να i^Ï α'ρχα/w ümfayueîntv πανατίμχ·θα, ΖλΘω^υ tvri τό ιγγι^α ·^ρομΒ^ν . α'Θλιî-τοî* λα3«ρ^ τ-ii^iï ἰμύν nt $wt7a vtawiUy-μα-m. Δ/α ζήλον Σ φθονον, (ἰχχλησт'οκ τι) rw νÇ. ^tveponmt cü (λοι t$ià) ^θησαν xJ tuç 9avxn (υ δ«ν« .) Αάβωμ^i «bjpo àρθαλ/Αώ*(y ûμύν)τvç άγα^ν απο -όλν (. flé^) Φ* ζiλον άδ/xoy Ζχ (o#α ν) it' δio , α'λλα 'Ιολi-ιovαi ύτ (tpmvOJf) π·ν«?, χ} μαρτν (ρήσα) fτορΣθ»î f« ny ·φ«λ-(oufyjw) τi^ον τί δόξ>?;. Δ/α ζiλον (o') Πη,'λο νπνμο/? βραβ&iον ιπτύχι ιια-μ» φβ-ρ'τα , (/«0) i/ζθiλ, λ/θ«Λ^i , χόμξ ($>)' ·p^uas C*n τη «ρ«ηλη (if) τό ~ veil ov τ? x/rfaî αχίτν χλιο; tXat/3fV, ^ι^οσιυîîω όλον tiv κότμον, χ (at tjrt) ii ήρμχ τi?» ittrfwç iλθών, χi μαρτυρiία-χ iîτi τφ ν^νμ^ιivv, £π* « τ» χûτμχ,)Cùi ην άγιον τβτοχ tπο-ὐβομβνü 'fyopfy.o; μîγι^οί ὑπογρχμμο .

Tντν/i nti àv^pàenv πολιτά/τοιμ&ιοι <τυ-ρ^ροi'αθη TeXtr πλiθo? i'χλiχ?P5, οiτι'νκ * πολ-λα~? a/xZaG /kravczi tyg ζήλον παθονη; ,ὑπο-xa'Mtr·'/ t$iom dr ïμ~ïv. Δ/à ζήλον 8ιωχ~$îi<TΛî γυυυαTκî; ^xvxiofi k] Δ/ρχι», αîκιτμχηι 2&t-ρά χ; ανοσία ·®χθοσαι, iπι ην τη πiπω βi^Λiον δρόμον χχτiα,τητ (αν,) iλαiïον γiρα 'fyvatoy αî άτ&iνîî τo5 σώμχτι.· Ζήλο; άιπ^οτ^τiν γχμι-τ?;i ά,·$ρών> χ; ηλλοιοντiν η ρη^ζν ύαο τ« πχ'ξο ὑμών A'δχμ' τν (η) via oV«v tx r# e'$*t«jvjuv, xi σαρξ Zx ris Λρχό μν.- Ziλο χΛ\κ πολ^ μι-γχλχ xanrpf^fv, >ζ Ζθνη μιγαλχ υ^ρριζοκτiν.

Taunt, άγαττηηι , a μόνον ύμχ ννθiτοαυη? ΖπiΓiλλομ^υ, α'λλα ιαυτν ìαομνηιτκον (τκ.)CV γάρ τ<3 αΖτ4 ι'σρ^υ σχάμμ («τι,) ô avii; τμîν

Ationem pater l nofter Jacob aufugit a fâcie circahn. Efau fratris fui. Æaiulatio fecit, ut JofephCHR n perfecutionem ufque ad mortem fuftineret , de in fervitutem addiceretur . Æanulatio Moyfen coegit fugere - facie Pharaonis regis , quando a gentili fuo audivit, ^·*α χ. η· tt toiftifMit arkitr*iH vtl jttiiftm fxptr ms? ttt vit war acr/dryr , yarwadiias dirnr oeddifii beri Æg^ptimn ? Propter «-*« **. mulationem Aaron de Maria * extra caftra fegregati. habitarunt . zEmulatio Dathan ÔC Abtron vivos in infemum demifir , quod tumultuati eflent adverfus Moyfen famulum Dei . Ob «mulationem David non folum invidiam ab alienigenis, B&<1,& perfecutioncm a Saule rege Ifrad pat ^us e^·

y. Sed midis veteribus exemplis * veniamus ad proximos athletas, &. aetatis noflne generofa exempla fumamus . Propter «mulationcm atque invidiam , qui Ecclefix ç-J rant fideles & juftiflimx columnae , perfecutionem etiam ufque ad mortem pafli funt. Accipiamus prx oculis noftris bonos. Apoftolôs . Petrus ob iniquam «mutationemp,,ri 4 P·»11 non unum aut alterum , fed multos fu_ ftinuit labores , atque ita martyr efle&us effedus abiit ad debitum gloriae locum. Pau-*··'". lus patientix pnemium obtinuit, cum cate-port,' nas fepties portafTet, Virgis csrfus , ac lanidatus cffct · Prarto faaus in Oriente * <*-cidente , eximium fidei fu« decus accepit . Cum totum mundum docuiflet juftitiam, dt ad Occidentis terminum veniflet , * ac fub principibus martyrium paflus effet , ita e mundo migravit, & in locum fandum abiit, fummum patientix exemplar efteftus.

6. His viris , qui divinam vitam duxerunt, ingens aggregata eft multitudo eledo-mm, qui multas contumelias multaque tormenta propter «mulationem palfi , pulcherrimo apud nos exemplo exftiterunt. Propter aemulationem vexatx mulieres ♦ Danaides dc Dirce, cum gravia & nefanda fupplicia fuftinuiffent, ad conftantem fidei curfum pervenerunt , & corpore debiles nobile premium acceperunt . Æanulatio uxores a maritis ab alienavit, & mutavit hoc patris noftri Adami diéhim: Hac nunc of ex offiixf men, i)" c*ro <le carne mea. Æmulatio dc contentio urbes magnas everrit, & gentes magnas eradicavit.

7. Hxc , dilefti , feribimus , non tantum ut admoneamus vos, fed de ut nos ipfi commonefaciamus . In eodem enim ftadio verfamur,

, Hac loquendi ration* indicare vidnur Clemcm f* ex Jacob ftnpe potiu» oriundum , quam «X protapu Cxtaru· ; adeoque Meum, 1011 Roinauum '11' S*cu* tamen-fcucheriui m epuiola ad Valerianum l«ntit Forte etiam Clemen* Jacob «o ienlu parrrm a./r.m vocat, quo Pau.'u» Rom. e p-omiiûoni« filιοι ia femine Abrahe 4 Iftael computari docet, eotque ex ipfo Ifratl Pf,. Gal 4. 14. nuncupat. > Ut fotam Mariam perlufam lepra, ita 4 imam extra ciftri exclufam Scriptura memorat.

' i Sen r.ram prra.lpMax rr/Jrmaaiam Zxi/o , <»ngui»«m pro contallion* veritati* fundere non dubitan» Etiamli autem aya^'" vox imperatore* plure* foaet, hic tamen unum Meronem non inulirato loquendi modo defifnat . ▮ Vari* ia hunc Jocem diverforuin funt conjetlur*. Grace Aamw r> «»k Δ-»» legendum efl* Cofçleriu» fufçicatur . At Johann. Clericii* Arcta crit. p. j. feft. i. c. 4. a. 1|. pro verbi* û>uJn KOI Aina, reftnuendum effe coaleûat «r»4L otiar MJH Jix*< , flt rrvrrewfo <7 jar*, hat ffl hrtvernt'tr hellf· ft*· , & ttatre jar dr f»l . Sed conjeâar* *>u* neminem facile fubferipturum puto , cum orationi* tan** polluter, ur quemadmodum proxime-expofuit virorum , ita nunc mulierum proponat fpccialia atque'litigularia exempla. Longe mine* cuiquam placebit, quod vocem gr«tlen ζ·κ·* laiin* rjhtyfi·»· interpretatur. Non enim aliud hic fotui, quam fvperiu*,. ubi Paula*. Petra» David, Ac. Jia <»>·» vexati memorantur. Neque magi* audiendu* videtur , com, id de hoc loco flatuic , u< *>fi mea^aa* i« r«» .rrep/ni», WaAraia tflt nrq.rar , qvia /rmipaga»· Zitrarie drirarer , qui tabulam filiarum Danai cum veri* hifioiii* conjunxerit. Quali rtin fieri non potuerit , ut circa illud tetnpu* , quo Petru* 4 Paulus propter «mulationetn geaumm patii funt, eamdem ob cautam vexat* fuerint du> muliere* Dexalitt & Oine appellata , qu» aliunde aobi* ignota fini Cerre orationi» fenea, ati mox diccbamux, poftular , ut infignium mulierum lingularia exempla fubjiciatitUi : nec quidquam magia ia enorem inducit , quam ex cognatione nominum id uni tribuere , quod de altero novtmu* . Quapropter nec probanda videtur opinio eorum, qui eo quod Clcmeni Alex, lib *. Siiom luter lemma* ethnica* qnx libi laudem virtutibut fui* peperunt , pccdtfta* Danai filia» reoeniet, cafque encomio, cui iitulu* , g quodam poeta celebrata* commemorat, ax hoc Alexandrini loco allui» a librario quodam iemere cuntgrcinatum fuiifc arguunt.

cixc aWn CHR iatmir, & idem nobis certamen impofitum Cft. Qgocirc. inanes & vanas curas mus, & veniamus ad glonofiun & ventrabtlem vocationis noftrc regulam. Videamus qpiid bonum, quid gratum acccptumque fit coram eo qui fecit nos .. Animum intendamus in fimguinem Chrifti, cemamufquequam pretiofiu Deo fit ejus fanguis, qui propter noftram falutcm cftiifiu, toti mundo poenitentias gratiam obtulit.. Diligenter intueamur 1 omnes generationes, diicamufque quod in generatione fit generatione pœnitentise locum ~~Dominus dedit volentibus ad ipfum~~ Converti. Noe pœnitentiam pnedicavi/; fit qui obedierunt, fervati lunt, Jonas Ninivitis excidium praedicavit; illi autem peccatis liiis aâa poenitentia, Deum precibus placarunt, & fidutem confecuti funt, licet alieni a Deo eflient.

VouMioal» «·Art t«<·-

P<Mlt»kli* giatia toll [redacted]edooblat*.

Noe perni- tmtiaok f dicant. >«· J

8. Miniftri divinæ giatix per Spiritumlanftum de poenitentia funt locuti: ipfeque omnium Dominus de pernitentia locutus eft ,, cum luramento. Fioa enim *ego, dicit Domitui, nolo mortem peccatoris fient poenitentiam :* addens † & pulcram lentendam: *Jlefipifate domus Jlfrael ab iniquitate veflra. Dic* E[ti. «i. *filiis populi mei, Si peccate vejlra a terra ttfqtte ad caelum pertingant; èJ' fi fint rubriora cicco tX nigriora facco, ad me autem converfi fueritis en toto carde, & dixeritis, Pater; exaudiam vos tamquam populum fan\ itum.* Et in alio loco fic dicit: *Lawmirl* Efit. t u irt. "i› *mundi eftote, auferte mala ex animulus voftris ab siculis meis, quiefeite a malitiis vefins, difeite bonum facere, quarite judicium, liberate oppreffum, judicate pupillo, & jufaficate viduam; ij vemte, & di/putemus t* •*dicit: & fi fuerint peceata veflra quafi plaesucium, ficut tàvem dtalbabo; & fi fuerint ut coccinum, ficut lanam deâlbabo; & fi volueritis ac audieritis me, borne terra comedetis: fi autem nolueritis neque audientis me, gladius devorabit vot: os enim Domini locutum eft. Omnes* itaque dileftos fuos volens ptenitentiac fieri participes, omnipotente fua voluntate firmavit.

β>·Aoι«B exempia «ai- ""**. 9· Qyare obediamus magnifie» & gloriofx voluntati ejus; & tupplices illius mifericordiæ ac benignitati procidamus & convertamur ad miièt.wdnes ejus, reliâo inani Audio ac labore, & contentione fcihcet, & c/.». jtlt- qur ad mortem ducit, rmulatione. Di- srrua. ijgemer eos intueamur, qui magnifie^ ejus /·i*raV/7·»- glori» perfeftir fervierunt. Sumamus, Hc- *.".. ft,, nochum, tini in obedientia juftus repertus, translatus fuit, & non invenu eft mors <«*[redacted].ji i». ejus. Noe fidelis inventu» per minidenum E/k *,*' J' † regenerationem mundo prsedicavit, 7*«. >> .* & per aim Dominus confervavit animalia, cum concordia in arcam ingreifa.

io. Abraham amicus vocatus, inventus eft fidelis quando dictis Dei audiens fuit. Hic per obedientiam exiit de terra fua &

Cosuil. General. Tym. I.

A«^ὠ·i'χ/χ«(πι/.)Δ(o'κτoλMχωμîυ τα χoβ; xf*/) *pmiets* φρ^τ/ια, $ iλΘ« *(ffy) irt* «, dCxXrf ^rr/jvdv (τi¬φ>/«ρ«λv}<i*Λχαμβκ:(Bλ/- «v)μ^v W iwtXcr, xj t? *repxvw* e-Jww CMir/w τi »w (ή<ταττ)o ιïμά. (Aηvιβ*)&ι^v *tïf* w *bitμ» n Xetri, /x, 'ίoήμη* v *tm η'μιοί* t jS ©rjS (*oapptt*) oùrS, *S, rt* τάύ «μτπρα» (rwr) ne/«P *iχχι>9&, >am' τ£χ»(vμ»>) μπv- wiots* jçaie^ t/ntwywr. (Aïvnir) «μ/χ « πι ^i- »iβii »β^(ηρi^χ)«TBμ<Θ»μiμ en ώ μιτηχβiα τ»voχ *tS»(x)et* o ^*τχάηκηΊ βη- >Αμΐvoκ txtfpxfplùjxt tuouiriv.* NJr *txnpvhr μi- nbetav*, x} *v<χ»Ια«vτί* rW^urar. Γ«vάîN/vZitis « xατηκ-ρβφiώ τχιiρoξσ, ec S» μιτBμoρβτavττ *ind η ï(iμχρτίμαπv aturfy, c%f>\x<ra)m* riy Θιov <xsτXσαττii, xjq' ιλαβoμ TarnttW, *xeûtttp β^Ατυ»* τî Θ» WTK 4

O/ Xficrupy·/ τi γα'iîη t S Θιβ *tyf τηîlvμα- η ΰyίη tttt)* μπvχoiα *t*λάλιχταμ, χζ βωη èi · *iκΓχότιχ* fJS avarruv mei μίτκμβ/α iλoiλι,σrv μ^ *Span.* TLtS *γάρ λίγ»* xoeloc, *vβαλoμχι* τiμ ^a'wtrw τi αμαρηιλi, *v τΐώ μιτΰooιχ» · τρβτι- >ζ γvαipιiυυ dcyot^Uù' Mfrmwicwf* «χo I- βτρα»iλ «τo *τΰί* αïβμiα ι>μ<5/. E'vo τv7 *vioι τΰ* λ«Bμχ* i'ιχμ ωσι» at αμαρτiα/ *ύμάv ito τη γη ρ^_^ι» n «pan»*, xJ *tùv* won ripporrpar xoxxb, iÇ μμλαvώτipαι o-axxs, <£ *ïχκρχφητi* χρρo;μi ύξ *όλη τi χαρiία*, ^Àraurf, Πάτιρ · tταχάτoματ ὀμύ» *û * λχρ άγιv.* Kαi CV *irίρφ* τiτω *λίγα* eruç· 4j Awrair^f X> χαθαρ-/ ^υi^Θi, α'φiλiiτΘi τβ πβvη ια ave ·ψυ^(5μ ûμ4i, aircram *ιύ»* o'φΘαλ*μύvμα" τταύτατ^ί dab τύιι* vowîetJr *ύμΔv, μχ&-* ττ χαλoμ *noifiv, iχζητήτχτί* xticnr, ιόoσ'α<τΘ'£ a'Jr· χιιμiμoμ, xeirarr *oρφαvή,* xJ *itxxitûerart f(ip«t*,)Ç *Ituro,* xJ *i^λi^άάμιv, λiyiΓ* Kαi *fùv'uaw «i άμαρτiχι ûμύo«ά φoivιχvv*, αi ^ζo»α λΛχ»ώ * iα» *it wait* ωi xcxxnov, ω *tym* λXχατώ · xj («μ Θiρ ^Tt rnÇ σΘi · ta» à* μη ΘiλΗπ, *μη&* «βΌXBσχπ μ«, *μάγααρχ* iμα *χχτî^ίται.* τι *γχρ όμα* xt>t* Aa'Xnrf τυιαιι. Παvτυ «μ rwk *«γχχηηύ αυηύ βαλόμίvo μιτvμoiα* μιπτ^π», îΓη /ξi» τώ vαμvvχρατv ι- xj ββλ>iματι «ha.

Δ/6 *fxatxiM-u^Tîi μιyκλo^vίΐ*<£ ώ'ioξω 08- λ«σ·H aùr«, xJ *iχίτυι 'βυόμΜι* τ« ι'Λιβ», hsh τη *Xfwvmnç αvτi, κvρoσioiσ-ωμiv nyf iπ -pî-φvμχv ιχι η oιχτ/ρμû βύτZ,* a'xqXmwTiç τὺχ *μχταιαπo* war, *τiώτι , Q * ri ώ Savant * αγov ζη~^7* λ«;. *A'τiîiσωμα tic τά* τiλὸω *λβiταρyήα-αvτυ* ,£ T? Mi7ûi'λoτP'π^ ^ζ" α^τ" · AαOωμ» E'lωχ, o *Mχκη 'fùp&èç μπΓπΘχ, χ; « ?iΘη* αυτi Oά»ατ» . NJf -nirοç *ηρ& i , d^gt'* τη λH- *ηρyiα αύτ?* -waX/yÿ^fffi'av χoα-μ^ iχιiρî/ξiζ, χ} *Sttswfv Si* αvτi o îiστoτη to HorA^em c* ομo- \»o<« ζώα « τiώ *xtflurw.*

A βραάμ o φiλo apcd-a^opÆ^Hi, «rcaç *tôpt- Θη,* C» *ιύ αότv* ύτηχoβ,' *fyi&at* τ»7 *ρήμαπ* τ®<7 Θii · βïK *St* uiraxons ûξiïλΘi» ex τη *γη αυ'τvû*, M χi *ix*

i Flegantia» quidem Coceleriu» h«c it» eertit: »»»tt ·[redacted]»_ _____ , ___,JT__ T_._ ,, ______ r>_______ <ktiu« vilem eft litteram (recem exprimere. i Poftrema baiut lententis vertu Clemens Alexaadr. l>b. i P«d»j c. t». Exechieli» nomine fic citat; *Bltlt n<tt ftr SI inwffttrllu* t» IWl >erde, dr *tultrllit*, Pnrtr, *ftr* z·--- ?"*[redacted] /<[redacted]«·»· · > Q«» Ml· p« baptirmura ien»fumiir. fU£eMr»Uoni· ejujdem i/mboUin faille nrcim, qen N«« faivatut eft, etiam Petri i», notatur.

tx ri; trtsyyntetÇ «^'τ», I$ iχ rï «iχv rí ιταρó «JtS , ό·»«i ολ/^άο, «Ç a-uy^ffeoût àrSnTi, £ o'χoy μικρόν χχταλιτνν, χληρονομήτχ Tti; tttacy-ythies τι» · AîJ4<7«p «vrJ ·* A'wtAO* « τ?ΐ ρ,ιΓiβ'Ii, xJ tx τη evftjMtçav, if tx τi o'kh nC πκξό βτι> H? τιιύ ytâ ko a/troi èt-iξω. £ τoiΐΐτώ cf «s fàvoς uf^at, K, 4'λ*>»!τω s-f, χi μφχλ.v.uó t» Ivoμχ αν, fVn /.^.oynpH^^f ' x. /'.λvγητω τi ÆXo^bïnts <Tf , >ζ χχτχρχτoμαι τ»; χχτχρωμOλou ïiζ &Aoytâwr9VTUi & <rw '»xtrxt ai viiï&i Tyîfè, Kat βχλιv CF τι5 Sfayvticdbfxt at-π; ατό Λvτ, RTCj' aJïü o Oιo;, A'vαβλiψα πιζ όφ Παλμoί; as, rêt aro τi η>Tü χ ytuiΛ< H, <tw>o?$α:ρά, <?g λζβα , Kj αιvπiΛΛi, X. $χλχατχv. ότι πχvχv τΐώ yliv ìn au tip*, ,αoι à»<3-.o αι'τη», XJ τώα~Tΐρααπ αβ, iωi «fiJvc;. >Ç τoiχ,τω τo τιτ»ρμα ·τα à; τΐτη αμvov ~ •^τ, . η ituwTJt/ τ/i ό'^αριθμiααι τΐvΰ άμμov τ'yriç, ά,ri evcfua aa vζχiτ^μη^ήτiτχι. Kατ' τταλ/v Xt^M · Eξi^α^ï Θi®i A'βρχχμ , χi H7rry αυτώ " A'vά-βλιψov Us τΐρavóv, Kj αξ,ι^μχσσ/τi artpαi, η ?v-ynen '£α£ï·θμητα.' afin-; , skj? tea/ ηo,πiρμχ τ« . E'rjtrdtrf è'r A'βρxxu π5 Θiώ, >ζfXoyto3 χ αvτιi wç. é.'^itjoatur·'. Διά irtÿtvfit φiλoζi-.iχv <«ïoθχ«ωπύv/θ5 ëynpx^ χ3 d/t-toxxor.; «wpooiux^x^y αΰτβν ξvστoi» τώ θ-<«5 <w*>c; c> φ o'ff'wv «y tîwÇcr αvπi.

Δ.'ά φιλovv:χv xl <£of,Q&txv Λώτ i'τiιθχ tx Σo-C δόμωv τγ; Tfetvwcs ττάτη xgjO'èiarî i^μ' ττi'ρo; xj -θι.τ . ΠρoθχΛo? τoη-τα ò ifaTorr; ότι τoύ ελπiζovτα ιττ'αότvv b\ i'yxxrtiAfitrf-t, rs; St tTf-ρoχλi'.'ïτ ι'ταρ·χovττ η - χoλ.αστ' mjh χιχκτμov τi-θχστ. <7!(i'fHZvi>rr; * 7raôaôr:J τη γιιvχιχό , ïηρoγvωμo o; tTrapyacvc, χ? a< <î» ouovctK , & TST» «rruHov i'τ?^η , ω>'i, v. ^χι αvτio/ ΓvλIμ/ βλά iω τη- χμiρα τoύτη-(. f'j. τύ γ'.ω'ό.· όvαι Ttàcrt: , or/ o/ xjq or διταζαvτi tb-pj. τη TS0-3 δα.vάα;ω ^ ε! x^iux x' π στμ^.ωστv ~πχ-σχiζ Txt'; Q^uixtç γι vσvτα:,

Δ/κ TtVry χ,φiλoζ^χ.· P 3ή ηόρvτ. Eχ-θ π-μφ^ζ^τov yàpvTtô Γ«τ» rJ Nari χαπιτχoτωv ε'ι τio'ïiριγω , βστ/λ.£ ^yrsort πχχατχχτχ-crxoTiuaxt τΐτΰ^ώρχv αvτi,χ. vξετiμψ: v άvδρχ ras β·ρ».ηφoαθ8 αιiτέτ, oττω; συλXκφ·?θ*π θαvατω-«θ*·στ». H'iy φ/λòξoo P'αα/3i/αέ-ξαμo^M opts;, sxpo'4rft'. (ΐ τo ι'τιφώov υττo tlot X/voχαλαμZv». E'rrr-Γαθβ*π·> δi παρά τ» βααιλiωζ, χ^ ^tyôvn:v ' (αvδρ πηó α-i ηλ) θov or χατατχoτoζ τη (yr; r,~ μvv,) ïj^xyayi αvτi;, oyxp βα (Φiλ^ó s)nz; xf-λκ>& . H' it ά®iχ^iθ>) ‡ PζαηΛθα» (or ii o£'r) iff; a; ζ/τά-ΐΐ'Oτρό μi, (άλλoι ταχi ω άτχλθo'/, χ^ tso-ρo ol· (τχι · tγ) t*Toif-rxu; acra αinï; t'(Xèrya; .) Kay HTify t -, a'i;a;* i y.'.à,) axaaa yr ώσχω t'yù , η «Tr (xi tro; o Θ;o;) ïμωv παραδiδωσ'Iv uutv (τηv πό)

Ade cognatione ftia & de domo patris fui , etrc.αικκ. nt exigua lerra cognatioKe * debili & do-cl<R mo parva dereli&a , promiiliones Dei iÀ* " ** " hereditatem acciperet. Dicit >nim ei: Çxi dt ttrra tu» y & dt cognâtttnt jus , ÎT de domo petris tui, in terrait qtrani tti>i demon-ftravero : faciam te in gentem magnam , Ô" benedicam te , & magnificabo nOtnen tnnmy tf eris benediilits : tT benedicam benedicentes te y Ct maledicam maledicente tf , & benedi-centur in te omnes 'trtb:t> terra . Ac rurfus cum receflit a Lot , dixit ei Deus · Rejps- «r. ,,. .v ciens oculis tuis , vide a loco sn j«a nitne tu es , ad Aquilonem , & Africum , Ô" Orien-tem , Ù* mare : quia omnem terram , quam tu vides, tibi dabo eam & femini tuo in Ja- s culum . Et faciam lemen tuum ficut arenam terra. Si potejl ·j uis dinumerare arenam terra, 6* femen tuum dinumerabitur . Et iterum 1T ait; Eduxit Deur Abraham Ü dixit ei ,o * Refpice in caelum , 0* numera jiellas , fi po-tes dinumerare eat : fic erit lemen tuum. Cre-didit Abraham Deo , & deprt/tuni efi fi ad jufiitiam . Propter fidem & hofpitalitatem datus eft .ei filius in fenedutc : & per obe- Dt·· »*· dientiam obtulit cum facrificium Deo in uno montium quem ipfi oftendit.

u. Propter hofpitalitatem & pietutem c<„ ,, Lot e Sodomis falsus watit , cum iota re- ı ?«r. gio circumjacens igne & fulphure damnata eilet . Palam Iccii Deus , quod fperantes in te non derelinquit ,· eos ve$o qui in con- Stilua falit traria declinant , punitione ac, fiipplicio af- ni qium con- ficit . Qiix enim una cum eo evreila fue- T"'4 clt 't*·* rat uxor illius, cum divertat h*ntenti£ , nec ɒei« animi concordis cilet, in hiiiulmodi lignum potita eft , 1 ut falis ftatua in hodiernum ulque diem fit fada : quo cnnftis notum cilet , quod animo incerti & de potentia Dei dubitantes in judicium & figniheatio-nem omnibus generationibus fiunt.

i i. Propter fidem & hofpitalitatem. lerva-ta ctt Rahab meretrix . Miliis enim a Je-iu filio Nave ad Jenclnmtein exploratori- . Ktbr bus , intellexit rex terrae quod regionem il-lius exploratum venerant , & emiiit viros , qui eos comprehenderent , ut comnrehenfi necarentur . Eos igitur hofpitalis lkahab lii-icipiens , in folario tub lini ftipula ocuha-vit . Supervenientibus autem vius a rege milhs , ac dicentibus , Ad te venerunt cx-ploratoies terræ , educ cos ; rex enim ita imperat : illa autem rcfpondit, Ingreifi funt ad mc vir; quos quatritis , led ftatim exie-runt, ix pergunt , eos illis > non detegens . Et dixit ad viros: Certo fcio ego quod Do-minus Deus vedei tradit vobis hanc ur-bem : timor enim & pavor veftri incidit in habi-,

• Hoc eft q..., pj.jcu a.hnodam toaftibic . Al'i*h« «mni ύι-ret tantum duo fumant, A,an & Nacho· A ran ver· jam clue. •a: lelifto j tl(h|lu (Juin I.o. ijnui ex bac protapra reltabanr Nachor de Abraham, qui quidem propter lleahtatcin JatZ Hin» carebat , (j continuat Caitiien inicnpiein S··». « apud Tertullianum * Cyprianum, ubt legere eft
D—et A.l–.- rltxlM J»l> mbrtlu,
Vte. fl*vn< llltfte /llx , xrc Juxla «irrui.
<t»·» rri«M fl yl/ murlljutrlr a.tor»u
'tluinef ra /r/r /«ggrjiu ®».'xrra .»»»p.'rr
B< I w' lvqaiiur Lcnzuc lrb. 4 c i». /«»· /</>e tejrmntmr t» t*-mlrn lnttgra . («l'tvfrat βαικα fa'.lt . Hanc fe vidille^ofe phu. aniiq irb , < ,, leftatijr. ideo autem uxui toi jnltetlt pridnaiu· , quia aiigeiin» non pa-ue.-ar moluu» , <jç fulf il q,en 1, , . J Juniu· quod hic in arche:.po delidenarur , ftudem luppleie , ediderat , (fit» ' ιi-·1«χ.ι·«-« «uσo r i a..,».) ,v ljune, «ruar tflruml era .tmurun Quod cum Corelenua annuad»e>rerei repugnare hiftonz lacra, qua ex-ploiqtme, e domo Rahab rum eooduin eautie , Kd in ea adhuc latitare docet; »\ pio ·>»>, ι(χ·,'·ι) pior (v«χτι·*) fubRnuir, Ne. dubium quin e'u« cOrreftlo lonlan· lle pl«rcl«nda lerttonl ; maxime cum hanc ad exploi aicneyjoiue , quibus uru Rahatqariam conrranam oitendilfe meiaoriMur , refein orationn lerrej non linat. Ante· tuun tone legendum, »j -- «vAarrw, an ıTfa, <P
7- r/cr,

cine Ann. CHR. habitatores ejus. Quando igitur contigerit vos eam capere, fervate me & Bornum patris mei. Et dixerunt ei: Sic erit, quemadmodum locuta es nobis. Cum igitur nos adesse cognoveris, congregabis omnes tuos fub tecto tuo, & fervabuntur: quotquot enim invenientur extra domum peribunt. Et addiderunt, ut fignum daret, nempe fiiniculum coccineum, appenderet de domo fua: manifeftum facientes, quod per fanguinem Domini futura effet redemptio universis credentibus & fperantibus in Deum.

Vide, quoniam non fola fides, fed & prophetia in muliere exftitit.

Humilitas 13. Humiles itaque fimus, fratres, deponentes omnem arrogantiam & faftum & amentiam & iras, atque faciamus quod fcriptum eft: dicit enim Spiritus-fanctus, *Non glorietur fapiens in fapientia fua, neque fortis in fortitudine fua, neque dives in divitiis fuis: fed qui gloriatur in Domino glorietur; quaerendo illum, & faciendo judicium ac juftitiam:* praecipue memores fermonum Domini Jefu quos locutus eft docens manfuetudinem & longanimitatem; fic enim dixit; *Mifericordes eftote, ut mifericordiam confequamini; dimittite, ut dimittatur vobis; ficut facitis, ita fiet vobis; ficut datis, ita dabitur, vobis; ficut judicatis, ita judicabimini; ficut indulgetis, ita indulgebitur vobis; qua menfura metimini, ea menfurabitur vobis.* Hoc praecepto & his mandatis ftabiliamus nos, ut in obedientia fanctorum eloquiorum ejus ambulemus, humiliter de nobis fentientes; ait enim fanctus fermo: *Super quem refpiciam, nifi fuper manfuetum & quietum, & trementem fermones meos?*

14. Juftum ergo ac pium eft, viri fratres, potius obedientes nos effe, quam fequi eos qui in fuperbia & feditione duces fuerunt abominandis aemulationis. Detrimentum enim non leve, immo vero grande periculum fuftinebimus, fi praecipitanter nos tradiderimus voluntatibus hominum, qui ad contentionem & feditiones collimant, ut nos ab eo quod recte habet abalienent. Benigni invicem fimus, fecundum mifericordiam & dulcedinem illius qui fecit nos. Scriptum eft enim: *Benigni erunt habitatores terrae, & innocentes relinquentur in ea: iniqui vero exterminabuntur ab illa.* Et rurfus dicit. *Vidi impium fuperexaltatum & elevatum ficut cedros Libani: & tranfivi, & ecce non erat; & quaefivi locum ejus, & non inveni. Cuftodi innocentiam, & vide aequitatem; quoniam funt reliquiae homini pacifico.*

15. Adhaereamus ergo iis qui cum pietate pacem colunt, & non iis qui cum fimulatione pacem volunt. Dicit enim alicubi: *Populus hic labiis me honorat: cor autem eorum longe abeft a me.* Et iterum: *Ore fuo benedicebant, corde vero maledicebant.* Rurfufque ait: *Dilexerunt eum ore fuo, & lingua fua mentiti funt ei. Cor autem ipforum non erat rectum cum eo, nec fideles habiti*

λη» πιῦτῖω, «τάρφοβοίκ; (P·)μοi υμών irmo-cr wς xaiwixïcrzy αύτlώ- Ω'i tavBVV» (vπτω)λα^v «υ'τωύμαi,δ^^απMT,^τîpoζ^ovτBτaPoiμ».

[illegible]

τιχρχ^ιvομoαα ημχ, οτιυαζ«/«tbs tbio·bç Mnrf^a-utiÇ^raf^firWTxt· ·<τηovγά^ ÎxvfCpt^iïiriv îξ«τiîoζχ/α5,ά<oλïvπ«. Kαι «pa- αυτi SSvjtt rr-.μMv, Mα ^μάη tx fi ttx» ^TJjçxixxtvov ·XDpiSiihov τηηvη ,oτiSixt h χiμχη

[illegible]

Opunoyimnc, t pmv.m- η, α>λα «ροφΛTHα ca τη puwuxi ytyovn.

Tα7Γi<vBi>ρονήτωμ^υ Bvα&λφv, a'zro^r^uoz' irx- srxy χλχζovκM, >c τύφov, (i αφροστοΐιυ, χ^ ο'ρ^α -ποιήτωμ^υ η^ίγρχμμζόόν· Atyu γχρ-τ® ηιυμ» τò αίγηv. Mη χαυγα.Oω ὁ σοφο; οτ τK αοφζ'α αότβ, μα$iβ iχvρύ C* τ» ίχώ αυτi, μηδi ό πλάπο C» τύ πλιιτω αυτκ · α'λλ' ο χαυχόμ^υo; , ciχu&ω χαυχα- &ω.£τiZχζηтHX βω'τîv, xj trotir; χύμχ ùj St^atrius (lui.) μχλiïχ μiμχψOM ï$ λόγωvτi χυvχ Γηтi, « iλ«λ»ι<π δζδάτ(χωv) t tttf-'ixi-txv rj μχχρo^υμiχv- (Ou) τυ; ^αρ ιTτ.v " E'λaïπ ivχ ιλι* (Oi) tf, α- φîiπïvχχψiδη ι,'μiv. (ω) iron!η bid πoζηθiαιτα* t (μ7v·,) ω; $ι δoπ £<ω δβθη uret û (μαv,) « χζβiπ St u xt>O»<TET«c (ûμiv,) ώi %pr.çfûdi erus γρη (γηζ- θήα) irai ûμαz. ω μi^ω μι (pt<π,) Cf αυ'πi μi~ · i)utv'. (Fαύτ'ητ) r) C.mAik wî itxpxy- γιλ (μχ?ι) [illegible] txy iTS')' ™ mpfwdxt utrn- X9Bi (an) nti χyioατρ-vίτι λόγοι αv(τβ,) rn^ rfty»«p/:o'?S:'TFï. (φηтi')v yùp ὁ χγiv λό^-o;· Eχτ- t ïjx. iiri) /3Aevf/J ὰλλ' η Zπζ ηv πρχuv χ) (πτύ)/W ^i.μύ7τάμ» τ?! λ'(yiχ;

(Δζ)xatoyis7 >ζ òτ·/o7, αέiλφo?, t'imxosç ^μχ μχTλov^i^χiτω®^, η τ®7; ci αλαζόvα »ÜH κχαταΓαo'iχ μυσχρ^ ζχ;λ<i α'ρ^η^oïi ύξoτχoλ^ Oî7'/· Bλάχoι χχρ » τivταv, μχ^-0J St κίvδυ- vov ûχoiσ-oμ^υ μ^·χi, iα; ριφoχi^ι.uM iττιόωμiï ïχuτii ηîζ (ïiλvμχτi a'i'Ofww;, or τivίζ όζα-^ xo'.r/Çsjzv«\ ίξ).v χ) ra<Tf /; , t<i τβ a'xaWiopzJrat η" ^μχί τβ χα?.<5·; tχp', π; -. XpfcXτώμiOα αûτiï; χατύ τηv iυσ-πΛα^vζαv κ; ;,λι>κυτηтiζ τβ ττoιηχχvη τιμχi. Vt^ pxTtTXiyxp. Xpn<cr twmit oζχχτρρi; j/ijs, α- χαχoζ 'δi i. TcZ/bpOric-ovrtiz'i'τvûτηi ■ o< δi,παραvo- μBvτi ά^o?Λi»^Oήτo»·π!ζάκαυτη.;. αζττoiλζAi- ^■&z.-Evδov άτiβη ûχO'ρυψχμMv, <χ χi'ρόμΗ'Ο·,· ω τύ; xt^fts τβ λιβχ-.α. 1Ç παρηλθov, <£ ζ'i» ixlui. ύξiζητηo-α πv τiτov αυτi β^ et'pov. φυ- Aα«Vf xxxxtxv, xj 7δi iùθύτηπi, δτζ ι'rzV ijrXxni- ^»μμχ άvθρώτ.^ wfZu/ζχω.

Twyuo ^o>λ ηθωμiv ηî μiτ'£Û·l$ûα Hpliuλα- crtv, χ,μvηT μi&ύπoχ$v [illegible] ctpltjubaj. Xtj/w χχρ tβ. [illegible] χ^/Λ eJTJy π ·-; ...... — iμ». Kαι πά- λ^fv. T<5 Γόααтi αvτβ ιύλvγ&, τρ Jr χχρïiχχχ- τηρύvπ.'Kxi χχl\iv λαγ&ι* ü'γχπη&χv χiίπv τύ Γ°A«TX «t/rJv, -τη ^λώατη αυτών iψμσαv'î® χûτiv, «ùi xxpStx ai/r<Jv BXfùOéZa μiτχύτî, SSi ivίζω-

Margin notes: Vide, quoniam non fola fides, fed & prophetia in muliere exftitit. — Humilitas «oeacadacur — J'· f »14 •4 I. C«r. 31. er a. Car. — Seiluoai» m- a*readekr<B.tres^ — rfti i«. — Trrv 1. 1«. fi< ι*χ. — 7^*.. ,4 jj. — Hu h»ien- dum qu< pa- cem colit^ non qui gum. — £/4. M ?A' — t a» 71 **.

» Cotclwiu» Jufiihûai in dial. paj. j»I Irenautn lib 4 c „7. Orijcncm homil & 4. in leiuirt Ni« < *hoiqae plurrt tt-' «diat, qui «idem locctprrtationi fulftafentor. 1 Sic A Onjcnet, ur ruifum Coctleriu» anttoiuu: , honfll. › tn klum Nara ad hac Rahab rerb*, Ot/Mlt Dt.r irtdtelt ^u»lt ttrrt» U»., lubdit. t'ldrl . 4«^ abquuudu mt

frifbtiÆt ›•tlr· & ftmnnat Jt fttmll t Cotckrtu· monei in Nkonu moaichi PandeClc, quam bl>liotht<<régi* cod.1,1». »»»)-* 1414. *ffcrv»t, hac it* cûari, ut «uni hit timui nonnulla am>cri kquenua A 44 ncenon cpiûnIrii ti t conneHanmr' ClcoauM Ale«»*<ir. legit hoc cil ri»n»n> <*

■Sjffav *ci rnSfa&ixn etcn.* • A*»« x'- ·γ«4λη τη *Χολί* * ^AJctrox *μιγαλορρνμονβ.* ni; *ι+-* w « « TO'TTr;. τάυ *yXtfajxy ip£y μιγοιλΜ^αίν* > t h ^h- tent, *τι* lipuJ» χι<ιθ" t'r/v ; «- «9 ri? TttAatTMtMtc nfrrrTuyJv, '$5®· T" rn,a7~ *μ* rdt* *wuS gvxcnrouai,* xi^<9h · Οτίτομα/ *ci avrnfjqt»* ταρρηοαύτομαιι *cl* ao'rj.

ΤαΤΗνοφρονκνΠιψ *yep t'rtv* • Xtico; , ax t *vottpo-* jxcawv *tτι τ ϊ miμνιον* «uτι. T» *τχνν^ον ? μί^λν-* <UW)Î rà OfB d xtei's «ιμJv Xfirr· ; I *'mai,* *x *{φμτψ ixAxfe.fix;, iit ύτηρηφβνίΛ* , xai rtp io- *νάμί'· ο* · α'λλα ττιτΜ'.οφρο'.'ων , χ«θ«5 τ» τ»^μχ τ> *''yiw* k Jt J ι'λαληтiχ. *Φηνι yxp* · Κΰξϊι *τι ttrtr&rfrn axen ήμ^:-;* ψ *ο βραγιών xigis rin XTt-* χαλόφθη ; *inqryt-ftwyuv* c *«'æ /·/ β^'τ* ώ; *ftrltiç:*, *ω piÇatciyrXt J&ti* «χ tΓO' ι- «JrJ , βJi έοξα . χ. *(ϊίομ!'Ϊ* βυ'ηiv ,><£ « *f^tvoiScc, tot* χαλ- λβ;, α>>α τ>4ΐ»ζ αυτί» *àrtusrt,* t'xXÙTO? *tttxpx η (lio τύ/ à:'fyfiruv. A'νθρωτ»; 7» ryn* xj τό- , χ2 JJais *φίρ^ι μχλχχιχι ' ότι* α:Τ(·~ρχZτχι η *avfocefc'.' aCr»* , ητ.Όα.-θ») >Ç s'x *i^vyi Sr.. Ozm* 7Ùs aua. Tϊ'jt; *τμωι φίρτί,* <r <*B*iJ* raw·'. oJtaia'tu , x>th?> ίλο^ηταιοθα at'rè.'MiarCi' Ο»τλχ- *γη,* >Ç CΪ xaxwj ‡ αι'τΰ Jr ιΤοωαάτ/^η όΥ? ntç auaf *τίβ ruti':, $ ρκμχλχκιτχι sffi* nk *«:outa; ή- μώ:.* IlafiJUa WfiuTs ruJv.Wat rrv, *rj ,μο,λαττι* <xiirs *Ÿιμ·3 tx^rutv.* βαιττ; *à'ì 'Χρ*ηixni *ιτλ'ανη-* ^rtiiv1, à'. ?fi'To; rr cJ<7 at're f τλα· ηθ',, X^Xtip/OÇ *ιτ3,* è'wxti *at'rtxù'TtP* nSv *auxpTt^v* duJ* s >Ç ai.π; *nxfxxxs i?αι^αΜiχι* ττ roua. *M ^φχπ.'^ 'ιπι* σ-φα^A;" *r,y* ?r, χ, ώ; a'aveç cia^rro/ τβ ytpaxyrtf «φ«·.o; ,-a'n.s t'x « *ciyes ή roua xfr«* - E v *ru-Tiuiuio-fi* X x*Atn; *mt * fp^ri ' t IiÙ^ix: ajrti τίν?μρ-^ γητίτχι;* ότι *αίρ-τνι* ατό *τ yrcfifo-n* air8, ατο τ *tifatjj* T8 λαό pb *rxft* t-i -θα.an/. Και awrw τ«ί x<L,f.8';a\r< τ^ττα^; atri , τό -τλ^τιι-ι *α·τι ri)* ^θα?ατ« at'rS- O'τι *χ,ομίχν* b'x fTCir'fV, *nôf tipf~* er JoAoc 7i Tΰ5 -όοατι aJri · xl *fr^TXt* xa- *'baefrxt α'π* · Tp7; χ>τ^α7'. E αν JJn auxp- <4 ,îa<Jvc\t.tTafffTfpax^«xfG3*6V*Kar τι^,υψ » „ χ „ , „ ', Si ~,'ττ ^Atntr α^λ^ατο r*jo;s τψ~<*> α^ , *}άξχί χυτά φω* , χΐ, πλαο'Οΐ τη tftu.'' τ η , i.^^ται àttfM'i ff.BρΔiόo'.ñí χολλαι;' Xi τ η ; *«μχρίχ-* at>rwv afπ artiw. ûta τJt t at'rè xAxpovGUijo R τολ>ο;, >2 *-rfy t fi2v Uf^ifi σχΐλχ.* α'/θ'ω^ TaffJî^r <-τi θα- îxrt·. i φî'χχαντi, xi *7ν άψη- ίλνγιΰη* . xj *ώτί άμχρηχ;* τολλων a.ïuit>xf , xl ττ; αμα,Γτ/α. *χν-rjSv* xafrfjodr . Kαι *tttfKt: χι η: φηην ' E'yu: ficti σχώλτ.ξ,* èx *άτρωτο* , èvf-rJo; α'νθ/^τω·', χ. *ifffi-* λα». Πα.ττ;ο/'θiαιpi'.ττ;ut, όζiαι>χτ»»ι- *σχ'ιμί,* ο'^λiστν, «λτ,οαν χ^αλiυ. H.*λ7îτi> *itri* xt/'ciov, *ρνσ·χ.-?ω* a: t w , *σοκχτu* atîrt' · err O'ραπ, *àvJçt dyafrr.ni,* *πογμχμμκ* · ' « ? «P » βτω« *tTUTrpfroVfiWf 1 ri* Ttcniro^fv r'ans ei* utrd τiν *ζα·* *^ε'r τ£; -χάρη* aima * {λθο-îτ; ; |

Mt.arntt *$ûμi5<χ* χάχανων, crr/;f< ci Jfpua- ση *ctiyfi^* , χ.' *μ^ατιΓι; τ:^άτη<τγ - xr.pt ivo.π* ^ΓλΛσïX^Xpiiβ· *7.îγομί;* Jr H λiαν χ^E- X/araîc.·, «·?ι< *Ji >-* Γiζ?χ»»îλ τ» <φ·οφητη , <®*o; τνττι X, τ»'; *μμαχρ^μ^ · E.'μάρτιρη^ημιγχ^ >ω /<^μ,* ^φ/λ®'ΛΓiτ»^^θη·τ·Θ«· *,

τη *Kfient in teftamento rjut : muta fiant labia* ώ- ctRCÀNN. *lofa. Difperdat Dominus univerfa labia dis-CH** ♣' *lafa ú lmpmm magniloquam : qui dixerunt ,* TfZI. Z *Linguam ncftram magnificabimus , labia no- flra apud noi funt , quit nojler dominas eft? Propter mifertam inopum fX gemitum paupe- rum nunc exfurgam , dicit Dominus ; potiam m falote, fiducialiter agam in to.*

j 6. Chtiftiis enim éorum eft qui humili- ter de fe fentittnt , non eorum qui 1upra ovile ejus efferunt fefe. Sceptrum tnajêftatis Dei Dominus nofter Chnftus Jefus ; non venit m labantia arrogantis neque fuperbis, etiamfi fit potens; red in humilitate, quem admodum Spiritus-fandus de ipfo locutus eft, Hanilit·· Chnfii. w„MW„ «·/""T? -*· •-•-f»·· B Ait quippe: *Domine quii-credidit auditui no-Ifin ttv. bracbnim Demini cui revelatum eft ? Annuntiavimus :n confpeifu ejus quali parvu- lam ; ficut. radix in terra fidenti : quoniam non eft fpeciei ei , neque pioria ; Ô* vidimus eum , & non habebat fpeciem, neque decoram : jpecies "ejus inhonorata, deficiens pra fpecie bo- m/num , homo ir. plag.i & dolore pofitus , & fient ferre infirmitatem : quia, averfa eft fa- ciet cjui , defpeffa & non reputata . Ifte pec- cata nolira portat, Ù pro nobis'dolet , if nos repiitavimui eum elfe tn dolore plaga ac aftliflione. Ipje autem s ulneratus eft piop- ter peccata i.oftra,* cT *aftitfiur eft propter ini- quitoles nojlrat . Difciplma pacis noftr.r fuper* C *eum ; livore e'uc faniti jumus . Omnes qisafi oi'Cí erravtnui ; bomo m via fua erravit: at D amnut tradidit eum propter peccata noftra , (J ifi: propter afi.ihonem non apent os . Si- cu[ov:i vicfimam ^uilus -fi , & ficut ^•Uff oor-im tondente ,fe fine voce, fie non apo- rit* x»i ฝฝ *<m. In humilitate judicium ejus fub- lr.t, nt dl . Generationem ejui quu enarrabit ? oiv.tur de terra vita ejus, ab iniquitati- lui popxi: viei venit ad mortem. Et dabo mas lot pro jepultura eji s , & divites pro morte ti.tui. quia iniquitatem non fdcit , -neque dolus inventui eft m ere e:uc , ii Dominus vult m;tnda-e eum plagii. Si dedentti pro peccato , anima v.fira videbit fcrncn longavum . Et* ^£>',M,'A**i ⌒ *rtdZdoiore fa , cften..ere ei fu em , tX -*tarmare tntelhfentia , . lervifn(fm muifn . ft peca.ifa enusn ipfe poilabit. Propterea ipfe be- Ttd:tat: p:fiidebit multo< , &■ fortium dividet fpolia pra co quod tradita eft ad mortem ani ma ej;-t, 0" in ini^juii reputatis eft : & ipfe peccata multor-tm teriit , fX propter iniquita- te· coinm tradito eft* . Et rurius ipfe dicit. *Eg> autem /.·„« vermi„ f) non bomo , oppro* +i·! >· ». *brumnifominum & af-Jlio picbi< .' Ornnei qui con p.ciebanl me , Jubfannazierunt me , locuti Jun! h~iit, moverunt* wt. *Sp-ravil in Do minum , eru.i! e;-m: falvi-.m faciat eum y-quo- n:.im vuit eum .* Cernitis, viri dilefti, quod · T'" '■»·■ E exemplar nobis datum tu . Si enim Domi- nus adeo lumihier fe pellit·, quid facie- \miis nos , cui fub jugum giatix ejus veni- y mus ? . J

17. Imitatore' cti.im fimus illorum , qui *cimen, j vv-* in pellibus caprin» & melotis ambulas erunt »/'7*À*r pradicantcs Chrtftt adventum : dicimus *au-£**. ** tem Elum & Eliiarum , nec non & Eie- m-j?' chielem prophetas , ac præterea- cos qui ?*,*' prxclaro tellimonio funt infigniti . Maf.no Hur.ukû, teftunonio ornatus eft Abraham, & Dci.Ab,i,,1< ami«

CIRC ANW. CHR. amicus appellatus eft . Hic autem intrate A refptciena ad'gloriam Dei ; hum?!‘!er , *Sf9 mtttx» ftmx ttrra CF cinit* . Adhuc autem & de Job ita fcriptum eft . *Jnh erat rtSxr tT incxlpxtx/ , t/erxx , colent Denm , ebfUnet ft al· orni taalo* . Sed ille fe ipfe accuians .dicit , *tNemo* mandar *a forJe , nec f tenitti Jioi fit vita ejat* Moyfes fidelis in tota domo ejus appellatus eft, &Deo vifum eft Ifraelitas a flagellis & contumeliis fuis per ejus minifterium liberare . Sed & ille magna gloria decoratus, gtandia non eft locutus , verum cum e mbo datum illâ diet oraculum , dixit : *g^at fum ego , ouod me mittij ? Ego vero fum gracili voce & tarda lingua.* Et iterum dicit: *Ego fum vapor t*

lob, J.· .· i

7.* U f··· Iu.

Moyfi

Dtrid 18. Quid vero dicemus de David, qui & illuftre tcftimonium reportavit ad quem dixit Deus: *Inveni virum fecundum cor meum David filium Jefie, oleo * fempiterno unxi eum?* Atqui ilfe etiam dicit ad Deum: *Mifcrere mei Deui fetandum magnam mifericordiam tuam , ÎT fecundum multitudinem miferationum tuarum dele iniqnitatom meam. Amphut lava me ak linxitate mea , 6* · a peccato meo munda me: quoniam iniquitatem meam epo cognofco t & peccatum meum coram me efi femper. Tikî fait peccavi , ÎT malum coram te feci : nt jufiificerit in jermonikuf tuif , & vincar cum judicarer. Ecce enim in iuiquitatikar con-* C *ceptuf fum, èT in peccatu concepit me mater mea. Bcce enim veritatem dilexifii, inccr'a & occulta jacientia tua mani/eflafi: mibi Ad fperget^ me biffopo, & mundabor ; lavabn m. , êl fuper nivem dealbabor. Audire me faciee oxfuliationem G latitiam: exfu:tabunt offa bumiliata. Averte faciem tuam a peccatu meir, ft imner iniquitatei meat dele . Cor mundum crea in me Deui, & fpiritum reilum innova in vifceribui meu . Ne projiciat itre a facie tua, tX Suiritum fanffum tuum ne auferat* a^ *me . Eadde mibi latitiam falutaru tui , tX fpiritu principali confirma me Docebo iniquoi viat tu ii, tX impii ad te convertentur. Libera me de fanguinibut Deut, Deus Jalutit mea:* D *exfultabit lingua mea jufiittam tuam. Domine ot meum aperiet, & labia mea annuntiabunt laudem tuam: quoniam fi voluiffet f.icriJicium, dedtffem utique, bolocaufiit non dcleilaberir. Sacrificium Deo fpiritur /contribulatut : cor contritum* d!X *humiliatum Deus* nsn *dejpiciet.*

Cn

tp. Talium igitur ac tantorum adooque praeclaris teftimoniis celebrium humilitas ac domitfio per obcdientiam non tantum nos , fed & aetates quæ nos praeccflcrunt meliores E fecit , cos nempe qui in timore & veritate eloquia ejus fulcepcuint . Multorum igitur & magnorum & diutinum geftotum participes fadi, recurramus ad pacis (copiim nobis ab initio traditum, & figamus oculos in patrem ÔC creatorem totius mundi , atque illius magnificis & cxfupcrantibus donis pacis concord*·*i *c beneficiis haereamus. Cogitatione contem- «·n» ctciii» plemur eum, & animi oculos imendafrtus in patientiiTimam illius voluntatem : confidere-

ἀπν/ζων fês τιὼ δ«ξ» νΰ θιβ thïhfj^p·- E'^ yn <τχοδ> . E'rr *U dj* Γωβ bTwj^eyparra/ · Iωβ(ὠ$/χ»·i x; âtuurrvç , *χ τ&ινo* ., θio^βή , «TΓγβμΛo «tro rarràç x<X8 · αλλ'αὀτί *lauri xxrry(op& >.iyt4,* xa^àpôc «x· *fô(*ms · *ùSt h) μια ùpîpxs* d ζω») *βύη (S.) ' f-* Mswii xrrtk C> ©λώ(τ<3 *οίχφ) xùvi* txAijSiS £ IJgt' ri(ç · «para) <na; *àvrx txptrtr i* ©ràì (*ft>- · f σχι th* Γσ-ραηλ) «n nJr *pesayur* >Ç nSv *(ouxt) trpanrt* aùnfr · a>Ad x^x (hvoc) δοξαβ^M μφαλ« , ta *tpt (yx)* λβρρημβ/ητπ , «A' 4xrv , *i(χ rüi) βαîτχ y^rpartapi* at/rJ *$ὡο(μl)* va · *Tiioipe* , .i , ?.. Z7 *j) tyù $t' fîpi* Z«çyô«panw *Bft(px$v* roç. K« xaArv Ar*yn · ÊytiSlfèpc άτμι xji χυ£χ* ·

T< *i&χvμη liti* T(S <#μαρτυριμθ·«Δβ$?δ, •r f<xrv o©dü Eopev αχδρα *xxrù rliu xxpàixv μα ,* ûx'W *m t* ÎIku^S-JQ* ι'λα/ω *xi&Hp* *χ^ρισα xù*-w ; «Moi χ, αυ'τBi λ *yct «*©; ii, OJ/* · E Xt uro. *μι* ρθio$ xxnt-iapif^a tArts ira, χîχχ.ΰτ® χλχ·3· ï *ηιχτιρρvy σχ* , v^jcAîa J.ov η *à.oprpx peu* . E πι 't Ahov xA(7>©y/jU a'w *^χ.ομιχ μη,* *αμαρτια μχ χχδχρισόνμι . O'τι τιὠ ά,ομιχγμα lyti ,ι^ήάραρτιχμα εαΰχιόνμχ triv* *txJτόζ*. Eet μoιω *ημαρτv*, xjτ» *m^pov* ûfwxtéy ru *t'xolrt- v <rx* «irtK «y cJnïi* aÇ r/κή-C tm; *cJ t J Xtftfi&at <rr. ïèiγàp càχvoμiχι* OVJJfλïiφθiα/, xjca *χμχρτîχîi* ὁuarre-f ^i ·i *μτττ,ρμά.* l'W *γàlp* âA»i5«a> n^awxç' ·η<«έ>Aβ^ tù *χρûφιχ* r φoφ/α <r» tJtjAciwaç *pet.* P«ft/mî *μi* ΰvβτω, *xxJxpt^ii^üipxt' ΊτλÄu^ μι,* χ,ότip *χ/ο;»λΛxatàÎTtpxt. A'xtTtëii pt xyx».txrtv,* x,rt'ippo<73^ yfu»· *àye^ixarwrtit* oca *ητvηi-<'ωμο.^χ· A'x«rp«-* 4<ov *τ»* «ayHie-wr (tiv) c b α'χo τ *χμχρτιάν μα ,* jÇ *τβίτχ* ■ms *κόμικ peu ό^χλί-τψ (vy .) Kxpêrxv χχ^χρχγ* χτiτov carrier) o Θιo; , χ2 *irvtipx tt^L l'yxxtvt-* <3W C> τo7i *tyxxntç μα .* Mη aw *ρμ) ·^*.μι* aw «twpo<rw7B *era, (*iÇ τ» *irvw) μχ* ή › *«yiiv* <rs *μη àvturi-(λη*ία'τ'i *)μ2.* Axojos^e/ τιὼ *àyxX (λίχην τ)»* D *^cuTTfjx* o·», xj *τviûμχη {nytpo)vtxù rnpt'Çwpt, ûtiitt* (ξ« *xvi)μα* πi; ç5«; *σ»* , χί α'( ) <«- *Γρûφχσv txt <rl. (Purxi)pf i%χ/μχτ& ïθiόi,* c *©tà» r' (cut) ntiaiμα, (xyx)^ι) xccnu* >: γλώσσα *μχ* τηv (*in* *xtwüiLuj* <ra. Ki'y^ *η* Γβμα *pat* (av-) e/?MS, Xς Ttty/*ιΛηpa à'.xy (yt)xi< rliùXtncivex. Cf.t* U η (θ) ìλησα *^uclxv9 fiuxx* av, dAexavnquan: wt tüîoxitorMÇ. *Θι,'τiα* t J ©tJ *m/tvpx.* truem-*'^tppQÀDY · xxpiixy cmntî°tppzHuj* x} rtïnTHvw-*pJZiltM* 0 ©re; *tx*

Tων txTHiu/ otxu xi 'rrcot't'U? ©on..; *μiραρτvρημί·vav n* 7u?rK.oif p/, *n heoitli* i/α *τη* ôtxaxorjç, d *pi\w npxç, χ»χ* xj τη; <ρpo *rpuv* q^*uixç., 0<λ-* T/ç.f ι'τβ/ητοχ, *τάι η xxTttit^xpCÀxç* τη *XÔytx χύτου άν* φόβω χ, άλ^i-ïα. Πoλλὼ* Sv *χ; ptyxX^x^* ' ώ δόξων μiTHλχφoττ; «ράξiω?, *t'irenaipip»^* t'm *iiv* α'ρχχ; *xxpxitio^ov ήμ7γ* τη; *fourni* <rxt>-xoy, >Ç *άτOΛτσύμ^i ùi iiv πχτipχ* <£ *χτιγ iiu τα eôpπχγτχ χύτρα ,* xü *τχι i ptyxXoxpptxt* σι >Ç *uτ<ρβχλύcxK* aura *Suptx^ç* τη *ùpUÙM* , dCrpyw/atr, rr χoλ*MSu/jfy .* *aùrw xani itatnutv, κ, i'μβλίηü* ôppxct *τχ* re μαχρβθσμoν *«ύτα*

i Loto VOCU «'·><'·, Cl<u.eui Akxind l«gu ·>·· h»c ·A Γ··Λo.

[illegible]

». Grli difpofitione eius commoti, in pace ei fubjiciuntur. Dies & nox curfum ab illo ordinatum perficiunt, neque fibi mutuo impçdimento funt. Sol & luna & fiderum chori, fecundum ejus mandatum, in concordia fine ulla tranfgreffione ftatutos fibi terminos evolvunt. Terra gravida, fecundum voluntatem ejus, fuis temporibus, quam plurimam hominibus ac feris omnibufque quæ in ea funt animantibus efcam profert, nihil repugnans, neque quidquam mutans eorum quæ ab illo decreta funt. Abyffbrum, quæ inveftigari non poffunt, & inferorum quæ enarrari nequeunt judicia eifdem mandatis continentur. Immenfi maris profunda moles per ordinationem ejus in cumulos coagmentata, circumpofita fibi clauftra non tranfgreditur, fed prout ei præcepit, ita facit. Dixit enim, Huc usque venies, & fluctus tui in te conterentur. Oceanus hominibus impertransibilis, & qui trans ipfum funt mundi, eifdem Domini difpofitionibus gubernantur. Tempeftates rerum, æftivæ, autumnales & hiemales aliæ aliis in pace fuccedunt, ventorum flatus proprio tempore munus fuum fine offendiculo obeunt. Fontes etiam perennes ad ufum & fanitatem creati, ubera ad hominum vitam indefinenter præbent. Animalia autem minima cœtus fuos in pace & concordia faciunt. Hæc omnia magnus opifex ac Dominus omnium in pace & concordia fieri juffit, benefaciens omnibus, fuperabundanter autem nobis, qui ad miferationes ejus confugimus per Dominum noftrum Jefum Chriftum, cui gloria & majeftas in fæcula fæculorum. Amen.

21. Videte dilecti, ne beneficia ejus, quæ multa funt, nobis in condemnationem cedant, nifi digne illo viventes bona & beneplacita in confpectu ejus cum concordia fecerimus. Dicit enim alicubi: *Spiritus Domini lucerna, quæ fcrutatur fecreta ventris.* Confideremus quam prope fit, & quod ipfi nihil latet tum cogitationum, tum ratiocinationum quas facimus. Æquum igitur eft ut ab ejus voluntate non fimus transfugæ. Homines ftultos, infipientes, elatos & glorian-tes

[illegible]

o r c .ANN. tea in jaftantia formonis foi potias ofinda-
*. »»· mas, quam Deum. Dominum Jeium Chri-
ttum, cujus iinguis pro nobis ditus eft, ve-
»1i neremur. Pnepofitos noftros revereamur, ie-
niores noftros honoremus, juvenes doceamus
difeipiinam timoris Dei . Uxores noftras ad
id quod bonum eft inducamus ; amabiles
exilitatis mores oftendant, fonplicem ac fin-
ceram manfoetudinis fine voluntatem demon-
ftreijt , moderationem linguae fuc iilentio
manifeftam faciant ; caritatem fuam non £e-
enndum aninA propenfiones, fed omnibus
Deum fanftbFtimentibus aequalem przbcanr.
Liberi noftri difciplirue Chrifti participes
fint, difeant quid humilitas apud Deum va-
tear, quid caita caritas apud Deum poflit ,
quomodo timor · ejus bonus eft ac magnus
& fervans omnes qui m ipfo vetiantur in pu-
ra mente . Ell enim cogitationum & conii-
liorum mentis [crutator, cujus ipintus eft in
nobis, & cum voluerit, eum auferet.

.. i2. Hxc autem omnia fides qux eft in
Chrifio confirmat. Ipiê etenim per Spiritum-
Tf 7- . fandum ita nos compellat *-./Venite filii, au-
dite me , timorem Domini docebo voa . ÿuii
tji homo qui vult vitam , diligit dies videre
tenir ? Contine linguam tuam a malo, O' la-
bia tua ne inquantur dolum r declina a malo
tJ fac bonum : inquire pacem , (7 perfequere
r «Λ» . Oculi Dommt fuper iujloi , ÎJ* aurer
ejus ad precem eorum. Vultu' autem Domini
fuper facientei mala , ut perdat de terra me-
moriam eorum. Clamavit jitftus, & Dominas
exaudivit eum , (7 c·. ommbus tribulationibus
liberavit eum. Multa flagella peccatorit : fpe-
rantes autem in Dominum mijericordia circum-
dabit·*

Non «mbi-
jrnctu® que
».>luiU4« H »i
pcinciena* , Miiericors in omnibus &. beneficus
Patei vifcera erga timentes eum habet ; &
gratias fuas fimplici mente ad ipfum acce-
dentibus benigne fuaviterque largitur. Quare
ne dubii animo fimus·, neque hxfitet anima
nollra fuper eximiis & fplendidis muneribus
cius. Longe a nobis fit Scriptura illa ' ubi
dicit. *Mi/e.i funt qui ammo lunt dupheei &
ificerti , qui dicunt , Hac aufi^imi^ etiam
/atribus noflris, <7 ecce Jenuimi\, & mhtt ho-
rum not>:> Ju..ùr. O amen!e\ comparate v»i
arbori ,. vitern jumtte : prunum quidem polits
defluit : inde fit germen , tum jolmm , exinde
flos , poftea κιλ acerba & immatura , denique
uva perjeila & matura.* Videtis quod in exi-
guo tempore ad maturitatem pervenit fru-
itus. arboris. In veritate, brevi ac de repen-
te perficietur voluntas eus. Scriptura et .-.m
teilimoiouni perhibente , quod *piotm.·· rr-*
Mat. *>:;t: Dominut ad templum Jm-m & lanfhn
quem vos eriiu-Hatit..*

Rc<uiieftio-
id· «tiuiitœ
Hohl Den·
continuo o·
(lendit . 24. Contineremus, dilecti, quemadmodum
Dominus continue nobis offendat relurredio-
nem qux futura eft , cuius primitias fecit
Dominum Jeium Chrifhim , iufeitans eum
a mortuis . JFfatueanmr , dileih , relurreitio-
nern quæ omni tempore fit . Dies & nox
rcfurreâionenvnobis declarant.: cubat nox,
/u «ΛO-exfurgit dies; dies abit , nox qdvenit. R.ef-
}(piciatnUs fruges : iementis quomodo fiat ,
" 1 omnibus obvium cil. ijxiit feminator. & ic-

Aye avnJr, a nJ Oh J. Tor xtitev
I*jje-«v Xe/rcr, enxlua ὑπὲρ Ctf«-
TiJjU^u. Tèç tytwr »,
ifluv rtpiniify, τδi we» *TtxtSAarupfyj* «» ci, Alt!.
'riwJrcuSfiecv τιφδββ *τiθ« . Tek yun'w* δμ«»
<»r vi acyadoy *ἵηρ&κύμ&χ*, T»«Ç/«yar»»T»y *τη*
*eywiecs i^o c»ta£«tô*M*xy, τ» iùtpatw* f χραΰ-
▪nntsaûr^y *ββληµ» ebnkefyiwtoft* nsrrwMC *τη*
yXawiK aûnJy 4$t' *τη *φ&η Qeotpèv* remretturety, · ci.
τιὼα^ατάι/οωφ /xn xerdepwaX/e-fK, «>λ« »«σ»r >f'
roî φοβαµ&oι to Gtdv ôrttoç , ietua irxpsytTva-ey ,
τητεχνβ - t^uay res Cr X£ *χα/δε***; *µιτηλχμβχvἰηι-*' ci. Ai«i.
Bτ? *àyâtrn «tyvn natpàrd&fii ιαûκται, nù;i φάβα*
<^,,O^ Σμιγό £ 'ούζων πάντυ τν CraiinJo-
σἰὼ «Wp4>0/4C*W *cj xx*dpi ** i^w«: *E'pL-* ^ĉi
wnniç 7«fitly Vemhilv χ;oïv^µήο·i<« '> *xδδπvθητδε-*
nu'ci tyjwvfSTy, *rierxv* θἰλη α/ἰ'λοζ adr'u/.

Taunt δi *TtatVTuβιβχιοΪ ici* XetrjJ *nt rtî.* Ka?
yàpaoTt; i^gt' t J wA/arrvc r? *Àytts* » α^οο·χαλi<-
TittifMÇ' Aron πχνα, α'χβσατĩ µ» , *φα^τ:* χυ iκ Jt-
δάζω ὑμάἰ . Ttî t'r/y *ά'.'θραιιτο;·^ ·5ἰλΛ» ζωἰα'!·, at-*
•*yatnuy τ,µἰρχ; ibàt clyat^xç ;* 7rx\roy *rkù* yXJaray
ιτνα'το xaxJ, * xi *τ'μη* AaArirar ècAe? · tx-' *f* v·»'^
χληο άαο xaxà, *η, τηἰητα·. xyofiv/' ζττκ* c ! *&pi-*
ifut, ›ζ, *Sta^oy αωτἰω.* O φ?αλμοζ x;tu* t »r
C*xatttq, XjUTitaunu* ar*o; *ètnTiJ aoniv ' &p(ww?roy*
δi)χι&ι! itri Ttatàm'Çχαχά, f τιόζoλo) *^ftuTatt tx'* H.« com
πµνηµ (ortuo.j *crunSv .* E'x.:*χραξα·* δ δ *ï^α ,)* \e *Cl*
»q δ xt>e.i«i i trr\ st îy αo(τ8 , < fx' *Tottru:* ?Xrφiv;
(ippò)σαττ aurfy. Πέλλα.· *αἰμχ (fityti) τα* auapruAJ,
Ts; *èi ι'Υλτιζο) ηι itei* xJepy Γλio xt/xAwr*(it.)*

O' *αι'χτἰρμαν* xant τα: nt x(at *&:p) ytitxii ηχτνρ*
*tyn σηλχγy.α t'(τι) ζβαμζν^* at'n» , *rimt^r (π)*
κ.<0?o t Îu.'«ζ *τι -χχ^ἴΓ- αiτ (À)anacàai* , r.sttKo-
aipiouoof/;) αυτὼ α'τλη δ^. c/a. Δ/δ uri διφo-
\κ'µ& » ,oκδi /.δαλλi«oω η ψυ>>i *vu* 5 *rt ^χι ; înt p-*
βαιϊλύτχι; xi Ci'êofoG *èwptxii αι'τi.* I k/ ·ν*› yc.»f *«9«*
aO^, *0;* Cl *ci-xfc* π; η'ὼ ψo ïïç, *et λἴ-*
yo'. Ttç. 'Υαὐτν χχ^σαα^υ xi *extra* r$ *TXT-p-* *χιµύ'.',*
/δ» *ytyrpxxx[jfyj,* χ. *:btirais TrTvyὑ-ιμβi^ηχZ»,*
Ω' à: *or/rtt, σ: µβχï^irî iχυτά* ^Ai·> ' *2\χβἰη χμηi-*
λo.'. *χν*ωην μζi φ:* λλ.oppδi-ï, *«τιι β/ α^ά: yivtn'i t*
^«Ttt φi-λλo,· <χ?3·o;, *ri* u.;nc *ττϋτν* oιζφαξ, «ntra-
φιλη *ττχριττ,χνΐχ . O'pxnirt ci χχιρώ άλι^ω* mç
'WfTwpov *χχτιινrχ δ xxptràç ïï* ξòλκ* *tir'* αληθπαι
τηχη *ri, bj~xi$'.r: ηλ<->.ω^ήτἰτι>.ι ri βύλτ,μχ* αι'τοι ,
συ'^ττιμχ^τνρἰτηζ ri, τ ypx^rp, δτι τνyυ r^fu δ xtfto;
ci; to yaoi aiTOt , £ δ *xyio; às τµιι;* <®«oo·δoχaΓE.

K«7?ï:*oχ,τχμιν , ayxtrrrxi,* c *àfxrarr,; itrt-*
δ^χ,,*υτιπ* δ.'iιι«κ^» *τμ7ἴ rlui>μi^-χτχν oivχ~aιτν* ît î-
o$ar τ, τἰνϋπαρχἱὼ (ττoινσαη Tty xtfyo; I i't oiuj
^Cgro',', i'x *'ix.p (£':)* avarrtrac. I δωoη , *xyxr.n-*
ni iïwxxTt't xx(tp&')yiyouC>liux xra<Tty. H'/Utp-
(à ›ζ) νὸξ *ανχ-χαιν ἡµἰν èr,As^ (r. ,) χιιμχτπι* ή
r: ξ, *àvtcxzKt* δ *(μιpα,)* δ ημ^ρχ ατ«<η>·, νιξ *(?.'/* ·'rr'r'·
tripyιτνι. Γδωμ) tv nti xaptk · δ «raope; *(ram δ'η-*
λόν) τι: « fives yisirar Eξχλ (θἰνoατ)»^-;»* iÇ
ïβα-

I Apud Cletncnietn Aie». nm»r *Dwl.* » «·t>>»c & mox ,n *u''''*,r-·· c-» «·
• Apocivph* nimnum , ti non i.IIltur Cotclcnui , ex qiu A. cidcm tetb* in epiftol. prophttKO
ftrinonc lurfui hudantui.

(£/3M$(hnwrxwMnw,

wjOxwaç ni, àttrron (αητ)ηατν βηπ«, hsM <« τβ Cm'qî <£ txçtpu χαρΊτύ.

(I'iwJpifV τν χαραιοξοχτχμ/ïov , τν(yn) θ'τ»Γ α'νοτνλιχοΓ τκήτιν ηι Xïfci t(u>' A pa/S/CO. CfpMV yàçtïH 0 4BpOT9'J9ftUt£f7W νιξ · TBTvpiovo^ufj όταρ^ον ζχ «π> Trcrraxacna ' yt-νόμινόν η r.Sn wèç a'rotony τι ατο^>αν£ναντι , βτ»- X9> ſeusrd itoië »χ λΐι^ανκ,ί; ο-μϊpMK, αρωμάτων, / πλχρ»·>ί'νη< τπ^ρώ* ««patrat, χ,πλΧτ*· τχττομοτη if τ' «ταρχβiςxwXxÇ rts $J- νάται, ο ύτι /χμαιο; τιϊππ^πλ4.ττχδΤ» ζώi «fa- «npoiptfi· «πι «<- pet nv tnvtôv , own ita th <9fo/ytywom t~ ti'j, >Ç Ttrurr. βχ -αίζων, «ire rijç Ap«0<- XV, q_'Jp«ç Fac rrc AZ^μττη , fit Ήώ ΕΤλιοβλιν ' xi, ήρχ/ρχi βλίττοντυ»ι Trdvnjv fittingf f*t rit τΞ çXis /î dixôy Tt ^xTtr ai>TUf iÇhtwçhçth- χΐτω à^erpa. Οι οχυ t'rpèiç îirtcrxtirnitTtit τά «- ^ρονΐρχ, (? A'eiTxHtnit eorvr xfyntxo-, encre.· its-· nixAnpwptc/s tλχλυθοχτ ·

Mf^a xi-θαΐ'/uarèv οαύ νομίζομιν Mat, Ho'iη-μι·/(7-0; Χλντων aàixcatnv iroirwttti όσίω àt>- 7iŜ tv o»s K, o'prfM ^χιυση ήμϊν η μφαλΰν τη ^ttayyt-λ/ac αί'ττίϊ ; (Λ) fpf-t ^άρπχ . Και ô^ayacxT*ttç μ· , (χ) at υζοαολο^ήτ-ομβΓ <ror. (K) at 1ιχοιμή-θiıî'X,Γτ.ωο-α ,όζη)ρθΐιι·, οτι<ιùμiτ f αϊή·. (Και) ταλ'.' Γα·3 λί^Μ ' Kat ayariwMC (τΐιύ) <τχί*.αμ< ηiτiιυ, Ήιύ α.'χηλήταιταν Taint ταντπ .

Ταιτη οαύτp ïλτiοι wpocd^ftvttwav aï ψî/^®ι τμών rd τιτJ çfi τπι f waj.'^f'Xtaii , χ, π5 îrxatÿicf ιτΐ' χ^ιμαην . θ' Trxf.ayyet\ac μv , ττολ-μάλλον αΐτό β ψ4<τiπΐ{. O./ifl' yap aStcvaW ojtpa TiSO- Γ, ΐιμή n-^icas^ai · A ναζ'ήτ; /η&ά-ιων ο:ιύ ή τ:τι αυτ» ti ήμη , χ2 νοηχνμiΐ οτι waf~ ni r'yyig αυτώιτι:·. Έ,'/λο^ν τ' μi^τλαχτο^ηi αυ-τη τιVfc>>c-aTv τν ravre , >C CM* $iulατυι arm χατ: τριψαι. τι αοτ.<5, τι i'το/ττα,' ; η τi: ά/-'τι ηα\τι·.ι rdxpxr^ τ' t<yîo aera ; dis ?fAei >i «c ·5ïλι-<, f'»0/ ησ<ν 7iai Tit, X. sbîvpr. ππαρiλθτ ïjo $·- Ô07 μαπτμ/χω» ι,τ'αι'τ? · I lanns i»ω»/οι a: niυct, fi oùhfi . Et'or ουρανοί'orr,- ^oüνται (5c^ar0.où, ηοι *ιωιν At γ^ρόν αυτνυ àvay- fΛμ τocipιωμα ³ * r ήμiρα τη fiutpa rp/^fTiu /r-μα . χ. ιυξ ,; χτι α'ια^/^-iλλM ",νωστι. ³ M, ούχ Mtn λο- * ci ο· έι λαλiαι, ω; c q i αχοί οιπιι αι φ^>αι at τύ'·

I la'.TUt· ofΓ βλi«θρόνων χ^ axaoptr/ων , φο/3η·^ω-μιν αι'το:', χl· α'τολiιτωμ.-ν φαι λων ttyM· μιαρα; t-πι3ι>μ:α , aa τ<5 αι'ηι· * axivaatou i άτο ?)ϋ μιλλο'νη» χ^ιμαη». Ποί yàp τι τμ^ clarui φ4^M* ànè τη χραταιαζ \Mρο x}tcÜ : χάο bi xct-μο èt^iTtii τιια αιτν/χολουντων à* «υηχ' ; Λ

Acit felnen in terram , jaāifque feminibus , ente. ann. & nuda cecideram in terram „CHR »· i - ex diflolutio- ne providentix Domini magna virtus refit- feitat : atque ex uno frudum pluribus au- âum profert.

1$. Contemplemur Agnum mirabile, quod in Orientalibus locis , icilicet in Arabia fit. Avis quippe eft , quae vocatur * phœnix . Hac unigena exftftens annos vivit quingen- tos..* cumque jam mone difiblvenda eft, lo- culum fibi conficit e thure & myrrha & re- liquis aromatibus , quem completo tempore ingreditur, & obit : ex carne vero ejus pu- trefafta vermis nafcitur, qui animalis defim- B &i humore nutritus, plumefeit : deinde for- ttor fadus , loculum illum ubi anteceiforis offa funt tollit , eaque portans, ex Arabica regione ad Ægyptum uique in urbem quas dicitur Heliopolis vergit, & interdiu fpedah- tibus omnibus advolans , fuper altare folis illa collocat ; atque ita retrorfum proripit fe. Itaque facerdotes commentarios tempo- rum diligenter infptciunt, & inveniunt avem expleto anno quingentefimo veuille.

26. An magnum igitur & admirabile effe ReCurreato- arbitranntr, fi omnium opifex refurgere cos faciat, qui fande ipfi fervierunt in bonas fi- dei confidentia ; ubi etiam per solucrem no- bis oftendit promiffionis fux magnificentiam'* Dicit enim ' alicubi : Et jufcit.tbis mt , i- confitetor tibi, &, Durmivi, 0* joporatiis fum : " ex/urresci, quia t» mecum es. Ac. rurfum Job dicit ; Et refafeittbis carnem meam h.ir.c, qua:?'*'''11 6 hxc omnia perpeflà eft.

J7. Hac igitur fpe animi noftn ad eum NiM »01» adftringantur , qui in promifiis fidelis eft & P°*fe D/,*n in nidicus nutus, Qui ne mentiamur praeci-, <|U1<llte pit , multo magis ipfe non mentietur. Ni-«·«■»··< ■·■ hil quippe Deo impoftibile , praeter quamr>tett mentiri. Exfufcitetur igitur fides ejus in no- bis , ‹Sc cogitemus quod omnia ipft propin- qua fint. Verbo magnificentia; fur conftituit omnia, & verbo poteft illa evertere . ^ui< s*r «« «» dicet ei, qiiid jecifii ' aut quis refijiet fortitudinir eju^ Quando voluit & quomodo voluit omnia condidit, neque quidquam ab eo decretum praeteribit · Univerfa coram ipfo r/ai <t. , font, nihilque confilium ejus latet , fi caeli enarrant gloriam Dei, opus autem manuum ejus annuntiat firmamentum; ii dies diei eru- jt,i t ftat verbum, & nox nodi annuntiat fcien- tiam, & non funt loquelæ neque fermones, quorum non audiantur voces eorum.

28. Cum igitur omnia videantur & au- t%B,t>*tn- diantur , timeamus cum, & pravorum ope- 'J!1 >-- rum impuras cupiditates relinquamus, ut il- airninemole Abducere »*. Elius nuiericordia a flituris judiciis tegamur .Ut. Quo emm quis noilium a potente manu ejus fugere poteft ? Qualis autem mundus iufei- piet quempiam ab eo transfugientem ? Dicit. nam-

, lunia» A Colder »»/ Xι/·1»u«·*"·. Maluiom» ftcundum tiicim htterim ‹» : quod ir inftituii coœpartuont ap- um "»ii£ruu, Hl q.einadmodum ,-.ιpσiŋ moue >la ;,»na <» diffoluiionc içluicnei.iur.
, I erum hun. I viillui Jtrofol. utrih ■» « » l'.undrm Tetluil»*u> de Ήu>.cUii.n,· orni», non «pp»ll*to Clemefl- <» munH I'nm tH u tribut ψκ>» Photiut cod >>i rrpiehrnfioni obnoxio.· icnftt Vi-rum ctixmli f»bu!au< Capiat quod de ah rnue'a ‹ .rauhbuu iradrrMm rd . antiqut, tiiin-^ loltoribus (hriftian,, nt^uKjuain v.no vcitcndnm rlt , quod rti veritatem pcniliH· riTitri n?aligcnic.· hoc rarmpl'i tom ad inoir, ,n Cuirnandol, turn ad ni'ftra in,ltrin illbillsnJ. ibi utendum duxeiunt Oui· rrr.i ro« rtita »·Γ··1, »· obfrruam Cotclirriuu, latine Λ uetjenam .κι» Λ palmam l.;»ijiral '->··» Stnptur* in quibu· -r.cr J- palma diritui, dc aliter inierpreUeKj, quod de phernier ave nariatui, ttum S<itpU<r»>un. auflotnatt. niti lan- ie hhi pcrlualcrnni.

y*ftu ηγραφόή*' Πα7βτ4ϊίζ«,»ΰ«*χρ^8^Γβμ«ί A namque Scriptura alicubi: ft·· 4e tf quo «i-'HIÆAWW.
citri τϊ 4φ·σ«·ννσν ; «αν άναβύ MS dfootm , συ £ fetmdar 4 facie tua ? Si adfcendcro in colum t »♦·
Ζχ£· m» αχίλθ» fitf τί ίχ«πι ris M$, »x« w w · & «utrem» terra, illic
Ulman· s<A ri tUtc «fi

ara no ni *«vm ιμπι^μχανη ;

ΓΙροατλδαιμΒ όστότπτί-ψυχή , dry-và$iÇ α'μι«ντ» ^fqwsa'perrrseftisauri·, α^αχάΐΒ-ηί tTtnxi £ ιυτπλαγχνον χατφα , if * ιχλ^ΐ μ/pw laalw <W. Οο% yàp ylypa-»w, OnfitfpiÜ™e bùrras t£wi, ws di ι‹γχη-ftr WXS A άαμ, ts-iXrO ogjx εΐγγεπιν· ίγεπτάπ μπηχυαιμ καυ αυιηυΓσηιίΒ. ·χοίνιαμα χληρ·ν·μια «ιιτϊ Ισραήλ. Και exit^tpB Tito^Xtyn 'ΓΗπΰ^ο Τ<αμβά^<ΐΜτώί^νο ζαμί-an f'-ΘνΛ, w<rxfp λαμβχν« αν^ρνπο; τηνάπαρχίώ «drâ TW «λ», iÇùÇfAÆc-era.· itfri ΐ^η excirv, ttyta àyirnt. /

f.hirnm

ip. Accedamus ergo ad cum in fanftitate Dm a·· V- · anime, c*^*s & impollutas manus elevantes*w ** *^um ' düifient«s benignum de miféricor- ».τ^».«. "ortri,m » <l'H.«» dc?io™ P"' «emfibifecit. Sic enim feriptum eft: Quando '' ,<r* £tKtJ, i<4-mij, diff^ifiwit fi, confittuit terminal gentium fecundum ^numerum Angelorum. Faftus eft pars Domini populur eJut Jacob , funicular hereditati/ cjur Ifrdtl, Et alto in loco ait: Ecce Dominus ®** *. '* accipit fibi gentem e medio gentium, fient bomû accipit primttias are· fust, CT ex gente illa egredientur fandia fandiorum.

A'ytu «JvptfeJi υπάρχονη ,Χτβιχσωμ^Μ nt τϊ ί-ytaapM πάντα, φ&χοντr χαπιΚοιλιάζ t μιαρα<,η^ * ^ Wi)ç σομτλοχαΐ, μίδα η νιωτί^σμοο , ικιδυμΐα 9 μυααράν μοιχείαν, βι.Γλο-χτιιη ύπiρτφανΐανί. Θ« yàp9 φταιν, ύπιρηφά'.οι avTintcofrai, TVVimtfltSiSu>siyatf.v. Κολλχθω-ijtyt ουν ιχΗνβι , οΐ >ίχ«£« àmo tu Θιί iliοτaι. Ε'νδοτνμι^αΐϊώόμονοια*, τυτ«νοφρο^·αΐϊτκ,ty-xpaT^diÂjfit, άπο πανη ψθυεισμί χατυλαλιάι C ■jtippu tcutnù; τβι«ατκ, fpyon Sn&wify0 *, xl μη Αέ^α/ . Myteydp. O't bwo»« Xiywv, t^stvru-χΰσίτυι · n à ifAaAes oitnu wcu itnspoç ; ^Koynpf-wÿjuvnràì ytu'utxàf oÀtyôfitof. M»| πολόι c* pi-μχστν ybou. G ιπαινα ήμύν Isa C» Θιώ, ίÇ μη όξ ttùnSvaurtircttrfToù; yùp μιβνΰ i&tôf. H' μαρτυ-ti« ΐ' eyu^ni αρβξιω ημών êtiû&v ùvà>9w, κλ-έδόθη nïi XJtçocW ημών ntç 5«â:o/s. Θρα-e-oc cu&Jthta τί)>\μχ ·ηΐ χ<χτηροιμ^^ υπό τοÙ Θιοΰ, i'ineÌMMa >C TttTMvo^pwuxn Τ«-px nt i tikvyv^zioif ύο»' ηυ Θιου . ' '

f. ·'«?»»* ·

30. Cum igitur fandi pars fimus , omnia V» p*r» M qu® ad fandiratem pertinent laciamus , vitantes obtredationes , impuros & impudicos i«n«m«r complexus , ebrietates ac novarum rerum ftudia , abominandas cupiditates , deteftandum adulterium , cxfccrabilem fuperbiam . Deus enim , inquit, fuperbis refiftit , humilibur autem dat gratiam . Agglutinemur ergo eis, quibus gratia a Deo concefia eft . mxduamus concordiam, humiles , continentes» ab omni fufurro dc obtreditione procul recedentes , operibus & non verbis jtifti effefti. Dicit enim: ft«· multa loquitur , ÎT vi-7**. ·■ ·· ctfiim audiet; aut loquax videtur effb Juftur ? Benedidlur natus mulieris- brevis vit·, ne fis multus in 'verbis . Laus noftra in Deo fit , & noti ex nobis jpfis: odit enim Deus cos, qui femetipfos predicant. Teftimonium boni operis noftri ab Miis tribuatur nobis , ficut datum eft patribus noftris viris juftis . Temeritas & arrogantia & audacia apud eos qui malediifti funt a Deo; moderatio autem & humilitas ‹Sc manfuetudo apud illos qui a Deo benedifti funt.

ΚοΛηθώμίν 3» τ» fôXoyΪjectùnu, ^tSu^jrl-ytf aî0Jet tUffùKvyttf. Αϊ«τυλ/ξωι$υ rvatf«p-Θ νη $jàijfyjx . Ttreç ftiïwytàn i πατήρ n'uûir Α'βραάμ ; Jyf ii^οσιιi.1χυ tthtâwtv ifgt πι-τ«ύζ noierai ; Γβταβχ πιποι^ήα-ζίοκγη/ΰ^κ^ν ■ημi>λ·ν, rit («ΐΐ$ii) η ^wr/α. Γβχώβ μ^ ru-TM*·φρ (eruwtç) iJ^f^ùpwrcjt τ' yïc αυ (rw $»ùy-av α^λ)φον, >Ç «ιτοριόθ» mpiç (Καβάν,) χ} î JJa A-‹yo·* ιζi$β(θ»ι «ώτ5) ri SwSmewxi'irFe·' τ» (Γσ-ραχλ.) (E?)τ/ x«ÿi/ fxatrey «A/xexfvcJ;)xara-VoijcTi, tKty'tùa-frat (τη μι) yx^fia ?|û όπ aùnù St-$οµ (i»wr) ΐωpiώv. E*£ ουôπù yàp itp£( ) £ λΛΐ-τηι πάνπ οι Xfcnipy (iv)ττ τψ SuTtxrnew r» ΘιJ· 4^ cuino o xuti^* Γχσοΰ; η xarù αάρχα ' ύξ a|tf»0 βασ-ιλό , χ} άρχοντα 9 nyoûffi^ot, χχΓηηνΤέ-Sav' τη*Ji λκτά σκηπ^α αυτου οΰχ efi r ' « V ûββρχβυσι*, ωί Ϊπηγγ^λαμ^άου ηΰ Θίβα rat η απίρμα m ' ώ ο: àrt'pti ηυ ουρανοί.

31. Ejus igitur benediftioni firmiter ad- B«i»«tiaie- hereamus , & videamus quænam fint bene- ,D*LT" diftionis vix. Animo repetamus qux ab ini- iUu ‹1Bt i,,. tio funt fada . Cujus gratia pater nofterftl· Abraham benedicius 'fuit ? Nonne quia ju-7« » »i.Cr». ftitiam & veritatem per fidem operatus eft ? *** " Ifaac entn confidentia cognoicens quod fu- g»»' »>. turum erat , libenter hoftia faftus eft . |a- » Λ»χ·-»». cob qim humilitate fecéliit e terra fua fra- JM tM' trem fugiens , i‹c profectus eft ad Laban , & fervivit, & data funt ei duodecim fceptra Ifrael. * Donorum , qux per cum concefta *-*/<«»'V i* funt magnificentiam fi quis animo fincero fingillatim confideravcrit, agnoicet . Ab illo enim orti funt omnes facerdotes & levitx Jui altari Dei miniftrant , ab illo Dominus efus fecundum carnem, ab illo & reges principes &· duces fecundum ' judam , ac reliqui® ejus tribus non in parvo honore funt , utpote cum promifit Erit femen g» tuum ficut fleU· cali.

IldvTfi OLV i|«ξα<Γθ>χΓ«v xj tpiyaXMt&na-av β 57 «uni/ s » fpyoiv atinSv, » £ St<^ompayiaip xa-rc4pyà<ravn9 «>λ« τ5θiλ>μ«η «οτοο. Και ιiμ/if ηvi^'^ι^ήμαη αύτοΰ ce Χρι^ώ Γκιτοΰ χλη-

31. Ii ergo omnes gloriam & amplitudi-)uih eflkiua. flem adepti funt non per fç ipfos aut opera f",*m lua aut juftas aftiones quas fecerunt , fed per vo'untatem ejus . Et nos igitur per vo- ' lun-

« Venit Cotckr frtfltr J«lem, alii »«ro ieterpretc», c» /«■<<<« V Jel» . Declarat Clcmeai teje» , 'prinape» «C d«ces orifiaen habuit!» c* Ucub fecundum tributs ludi.

cntè.ANW luntatem ejus ia Chrifto Jefu vocari, noaAOemc, wir i«*/η$vδη^χ>φ«,
(MK., n. per nofinetipfo» jufti efficimur, neque per noftram ûpientiam aut intclligentiam aut pietatem aut opera qu« in fanditate cordis pperati fumus, fed per fidem, per quam omnes, qui umquam * exftiterunt, jufttficavit Deus omnipotens, cui fit gloria in fits cula fixuloruxn, Arnen.

33. Quid igitur faciemus, fratres? Ceflabimus a«bonis operibus, & caritatem derelinquemus? Neutiquam hoc permittat Dominus a nobis fieri; fed cum diligentia & alacritate feftinemus omne opus bonum perficcre. Ipfe * namque conditor &. Dominus omnium in operibus fuis dekâatnr. Gelos enim tuPrcina maxima potentia fua firmavit, & ineomprehenfibili prudentia fua ornavit eos. Terram qtioque ab aqua que illam ambit feparavit, & * fuper firmum proprix voluntatis fundamentum ftabilivit, & animalia que in illa verûntur juflu fuo przcepit efle. Mare etiam, &*qu« in illo funt animalia cum prius creaflet, potentia fua ioclufit. Prae omibus animal cxcellentiflimum & intelledus gratia maximum, hominem facris & intaminatis manibus formavit imaginis iux characterem. Ita enim air Deus: Fuiumar *hominem ad imaginem iy JimilituJinrm nojlvam. Et frcit Dtits bomineut: majculnm ij femmxm fecit eot.* Haec igitur omnia cum perfeciflet, laudavit, ea, benedixit que ac dixit: *Crrfcite ú" multiplicamini*. Videamus quod in bonis operibus ornati fucrinr omnes tutti. Et ipfe ergo Dominus cum fe operibus decoraflet, gaviius eft. bfa-; bentes itaque hoc exemplar, impigre ad vòlùntfttem cius 'accedamus: ex totis viribus noth is operemur opus juftitix.

Bon open ft«n« spud Deum 34. Bonus operarius panem opere fuo partum cum fiducia Sccipit: fegnis vero & rc-miflus locatorem fuum non audet intueri. Oportet ergo nos ad bonum faciendum prbmto animo efle: ex hoc enim omnia conflant. Quippe nobis prxdicit: *Ecce Dominici*, *mcrcet tînt coram iL'o, ut r'dd.it tmicu/^ne Jecmidim opus fuum*. Itaque ex toto corde nos hortatur ad hoc, ne iegnes & defides fimus ad omne opus bonum. Gloriatio noftra &. fiducia in ipib fit: voluntati *ejut* fubjiciamur. Attendamus ad univerfam Angelorum €ju$ multitudinem, quomodo adflantes voluntati ejus famulentur. Dicit en.m Scriptura, *Dena millia denum millium ajjijltbant, titX mille millia mintftraoant ei, & ciamatant, Sanflui, Janflur, Janlius ^Dornin*f Deus fabaotb; plena eft omnif creatura gloria e'ui.* Et nos ergo ip concordia congregati m unum. communi confenfu velut eX uno ore ad ipfu.n totis viribus clamemus, ut participes fiamus magnarum & inclytarum promiflionum ejus. Dicit enim, *Ocxim non vidit, nec auric audivit, nec m cor bommis adftendit, quanta preparavit exfpeilantibm •um*,

Bearicudo ». 35. Quam beata funt, dileJli, mirafd^tlia dona Dei! Vita in immortalitatp, m juftitia fplendbr., veritas in libertate, fides

ρ«ί φi**i ιουwowe, [illegible] f/iriai, τ τρyw'Sν tucnepyenyH&t & ὑποπτη x«pjt«$* βλλ«' τιγμ κ. Siit tcÛtxs iws «r'w/aSw · xeroxpanςp Θιη iSauuacrn ῖ tty ioξκ «fe nùt «i*ώ»« φ «Zwnw. /νμιώ,

17 ὑι tomntpSfi tifaw; · Αργάποµα «ri τ «χαθ·7M/«i››$ iγχΑταλ&τνμη rUuetyttrlw; μη~ $oψάκ nui» tenu ·Iκη··τ(η) iφ'»μZ»>^ΰη^ you' «>λ« ηNῖη>μημ^ῖχ·ηκiβι( )ι^^ρ·9νμῖ«^ τὶν tpyw ccyot(dw) trmtâv. Αὐη γβP δημ«ρyot, Jfff-rôrnς φ tlnmm iιῖ ntt fpyon aùnS «τβλλζiτβι. TjJ >*P vuppfΫf&tr*™«t'nÔ tpttTH ουρανού fcipifyt «£ ri àxxrxKi«w «uno euw«-« διαόβμνκπν «vt «ς. Γiνiπ iyÿptrft«'re nô reputor-. π αὐτῖιυ υιαη, «X iδρββτν err w ασιραλη τοῦ rira β» (λύμα) m ^ιμiλιον· niΠ C* «f (rir ζ<5) « φοπύντα-, τi iαuτβi(<epwci)ξ« txAdUrcr rirou. Θ« λα«τ(σανπ X) aura cr «orjr {*>« <νροδχμι (*py>i-<τ)αi, evfxXwctv ri) tauri (Su) νάμα. E'rr r«ji η i,ζρχάτιιην» (nsi) παμμιγι^i xan! §t«vo/«v, («νθρ)ωηο/, raïi itpâït X} «mw/4WÇ ^fjwr\t'rAefftv, TΓ i'αuπΓι «κό.·î χαρακτήρα. Ουηο ^ap<>n-<nν6 Οfòi· Ποιησωμiν «ιφρω τον xatr' hxo 7« i xe$' quo/watv ἀμιτîpαν. K« tποtriertv è Otés tw άτθρωroy. «pareu >Ç fTo/»jer> «ι>'ηι«. TaÙTU otw r«yre nA«uo «ç, iteUbtcrtv αυτά. k, , >£ jîre'? · Αι»ξ«7iβ·θi 'Ç rÀ^iuje<r?É · I'&quev on n ce ÎP70G' aiytâoïi rarvres ε'xoc/4nOv«i' or' ir·^/. K«r «v'ris oS» iκύριο tpyors èsiunv χοα-μήσαi, t\x' fη. E'γονπi OLV η^τνi nv ὑπογρχμμάν, ùox'j^t ttofon^upii T<j θiλ»ι/χ«τζ «JnC · c/ζ oX>b* iγύοζ nuai' tp^«ra:pt^« tpyoy SixxiotruMK.

O' αγαθοi tpy&mgμ^,πχρρτ,σιχζλχμ^χν^ι tw «prt; τι tpyu χύτου· ὁ νωθροl χi παρ^μύ/οζ, ποχ α>ττφθχλμH ni i'pyoTraptKrn «t'nu. Δ*ov otv/rr <ûτ?o$υμχ τιμά Mvatt^i ayaSoiroitcw ' î/^αύτου yxp tïtTiï ra7ra. Προλέγω γαlp ημîν. I'èou · χόρώ, η: ὁ μιαρό «ύηυ vpo ^oϋτώηα αύηύ, άτοiζνχi tχacw χατπ n tpyoν αὖνου. Tlfo^f irttuf au κμχi ολκ τι χάρτα έπ'αϋτώ, μήαîpγύ μύπ πχρiîμiναç4ν«rrtx« TTXJff^o·; αγαθόν. Το χχυχνιμχήμών ά^τχρi-τισiα fs-a>ce «frj· ûχοηiOTM,αiθβ τ<δ Θiλπ'μβτi αν'ηδ ' x«ntyoiic«ufv τέ τ«7 rÀn^o; r$ àtyγιλα'.ι αi'ηυ, πώ τώ ^^μχτι «ûηυ ^HTitpyi<Ttv π&PiΓωιτ. yxp nypxQTi. Mvptpy μi^χii rapp*"fxw<r«v «ι't ^, >ç yiXiat ttefnvpytsi a'-'τJ. αi fxixpftyo, · aytoç, àyioi, àiyto; κύριο σ-αϋαάζτ, χλiipικ τ[ά<τα χτiσι τὕζ èoξχ at/rà. K«< ruw; ι» ce ὁμοιοιχ txt η χυτό σιι χχ^ivη, τι cxfHircH, αi ὑῖζ C.»o,· ^όματο βοτ.τωμηΛβρύ «ûτiν txTt' ά, f-'i τi μ.-τόχα τ,μχ ^iτ^αι puyàλαιν X, C* δο^v e zgx^yt^MV αυτί. γàp O'φ-^Λ\μύ ὑtriJ--, «J eî a'x ηχβτiν,χ, i'χiάαpliαν xtâpoira »x âvtfir, \orx iτοîματM τοi ὑπομiνοσηι χυτόν,

Ω'i μαχχριχ -^«uu«r« τύ èupix του ©«ou, àyu~ itn-nt ! ζωη c» α^αῦ/ασιχ, λαμ^οτη δη^òσûy»j, «ÀnOnai C» lixppwta, rr<rι cô ζ·ά7θζθ»<ΓH, f'yκρά-

Margin notes: Jufti. — SUUm· jD*. — rλ, — «MZ».X,M^ — fr«. t h. c — It — /^ — >>> — Aageiorun cxempium. — Dj» « 10. — εiΛ * J· — . r»' · , — //•«.i, ♦ — e>m p«rv··

I Sequentia non uc In^rrti lerrpteri», led ui t:cucnm (K*·Λ«7.< P\μ«; laudamur apud Damifcmu·» 1 1. Paralirt par-)·■ unde a aonnulla in anhe.vpo Al««an»inuO oolnrtrata luppirre |.opa dl'.ujn clt » /umua «un> hunc lucum it. obllttaratum ottemlilla:. at lager* poarrit »«.'·■■ ·> r..,. L-aniitt fupplere conatur aft poft «artum ^Ιῖαχ» addenda dr «ur> ut fierat , quod latine «ertit tolnm. Sanrtu tft luppletncatftni, quod hie Damaiceluii, ut k ieprak inha, lappcdra;

KpeiTteaaittytaa-pu, ^τϊω ηιΰτιηπτΟ πανηιιϊτὸ Ain confidentia, continentia in fan&itate; &circ ann. omnia fub intdledum noftrum cadunt : ω*- »r·

quusonam igitur funt que exfpeâantibus pneparantur? SanÛiflimus conditor ac pater foculorum, ipfe eorum quantitatem & pulcritudinem novit. Nos igitur fummo Audio contendamus in numero exfpeâantium eum reperiri, ut repromifforum donorum participes fiamus. Quomodo autem eveniet iftud, dileâi? Si fide in Deum Habilita fiterit mens noftra, fi quae illi placita funt & accepta exquifiverimus; fi quae inculpatae ejus voluntati conveniunt perfecerimus, & fccuti fuerimus viam veritatis, abjicientes a nobis omnem injuftitiam & iniquitatem, avaritiam, contentiones, malignitates & fraudes, fufur-, ros & obtredationes, odium Dei, fuperbiam Antiam, manem gloriath atque amorem vanitatis. Qui emm hax faciunt, Deo odiofi funt: neque folum qui faciudt, fed & qui conlentiunt eis. Dicit enim Scriptura, *Peccatori autem dixit Deus, Quare tu enarras juftitias meas*, 6" *affumis teftamentum meum per os Istum? Tu vero odiftt difciplinam, & projecifti fermones meos retrorfum. Si videbar furem, currebas cum eo; & cum adulteris portionem tuam ponebas. Os tuum abundavit malitia, lingua tua concinnabat dolos. Sedens adverfus fratrem tuum loquebaris, & adverjus filium matris tua ponebas fcandalum. Hxc fecifti, &* tacui: *fufpicatus es iniquitatem quod ero tui fimtlis. Arguam te & flatuam te contra faciem tuam. Iiitellsgite hxc qui oblivifcimini Deum, ne quando rapiat ficut leo, & non fit qui eripiat. Sacrificium laudis honorificabit me: & illic iter quo oftendam illi falutare Dei.*

36. Hxc eft via, cariifimi, in eua invenimus falutare noftrum JefumChriftum, pontificem oblationum noftrarum, patronum & auxiliatorem infirmitatis noftra:. Per hunc in altitudines cariorum oculos defigemus. Per hunc fpeculabimur expertem labis ac iupremum illius vuhum. Per hunc aperti funt oculi cordis noftri. Per hunc infipiens & obfcurata mens noftra in admirabilem ejus lucem affurgit. Per hunc voluit Dominus ut immortalem feientiam guftaremus: qui cum fit fplendor majeifctis ejus, tanto major eft Angelis, quanto diftefentius nomen hereditavit. Ita quippe feriptum eft: *Qui facit Angelos fuos fpiritiss, & miniftros fuos flammam ignis.* De filio autem luo fic dixit Dominus; *Filius meus es tu, ego hodie genui te: poftula a me, & dabo tibi gentes hereditatem tuam & poffeflionem tuam terminos terra.* Et itetinn dicit ad eum: *Sede a dextris meis, donec ponam inimicos tuos fcabellum pedum tuorum.* Quinam funt inimici ejus? Qui pravi funt, quique divinæ voluntati fuam voluntatem opponunt.

37. Militemus igitur, viri fratres, cum omni ftudio in irreprehenfis ejus præcepris. Confideremus eos qui fub ducibus noftris merent, quam ordinate, quam ftrenue quamiubmifle imperata exfequantur. Non omnes funt præfetti, neque tribuni, neque centuriones, neque quinquagenarii, neque in iis conftituti

Concil. General. Tom. I. N 2 gea-

t V<K«bala hoc u<i «·M hauUe ciiiiuiaiut Gie.o»/«o f.jceusste, qui sa 'Elut uit. Hf.i.ftf ta:i» ctwarM»fi

gradibus qui confequuntur: fed unufquifque in fuo ordine qux ab imperatore vel ducibus jubentur peragit. Magna fine parvis exfiftere non poffunt, neque parva fine magnis. Sumamus corpus noftrum: caput fine pedibus nihil eft, viciflimque pedes fine capite: minima autem corporis noftri membra neceflaria & utilia funt toti corpori: univerfa vero confpirant, & ad confervationem totius una fubjectione utuntur.

38. Servetur itaque totum corpus in Christo Jefu: & unufquifque proximo fuo fubjiciatur fecundum donum quod per gratiam illius obtinuit. Fortis ne contemnat infirmum: imbecillem: imbecillis vero fortem revereatur. Dives pauperi largiatur: pauper vero gratias agat Deo, quod ei dederit per quem inopia, ipiitis fuppleretur. Sapiens oftendat fapientiam fuam, non in verbis, fed in operibus bonis: humilis non fibi ipfe teftimonium ferat, fed ab aheio fibi ferri finat. Qui carne caftus eft, ne infolefcat, fciens alium effe qui continentiam ei donat. Reputemus ergo, fratres, ex qua materia facti fimus, qui & quales ingrefi fimus in mundum. Tamquam e fepulcro & tenebris auctor & conditor nofter introduxit nos in mundum fuum, praeparatis antequam nafceremur beneficiis fuis. Hac igitur omnia abeo habentes, in omnibus ipfi gratias agere debemus, eu. gloria in fæcula fæculorum.

39. Stulti & infipientes & fatui & imperiti derident nos ac fubfannant, dum fife cogitationibus fuis extollere cupiunt. Quid enim poteft mortalis, aut quale robur terrigenx? Scriptum eft enim: ... vocem ... numquid homo ... operibus ... non credit, & ... Ji.o< pr.tzum 'j.tid .idveitit, catlmn ... btm vero ... doin' ... hcc.n ... de eedeû ... tinea, & a wane ... pliui Jnnt. ... non poterant fib; Inbvenire, perierunt. ... fl.itit en, & interierunt, ... non ... ibebant ... nltam. Invoca autem ji quft tibi rrlpnndeat, vel fi yitem janitorum ... brum adjpiciet: etenim finitum perimit, ira, errantem autem occidit ze.ai. Ego autem vidi fio.to. radice. n;tltente<: jed fiitim abjumta eii ... habitat,0. Longe fiant filii eorum a jaiute, conterantur juper januae minorum, i7 r.an en: ^ui eripiat. Qut tnrm iiln parata fiunt, jujii comedent; ipfi vero de malil non liberabantur.

40. Cum ergo h.tc nobis manifeftta fint, etiaiin 'n divinx cognitionis profunda introfpicientes, eunda ordine debemus facere, qux nos Dominus juftit peragere. Statutis temporibus oblationes & officia perfici, neque temere vel inordinate fieri præcepit, fed prefinitis temporibus & horis, ubi etiam & a quibus celebrari vult, ipfe excelfiffima fua voluntate definivit. ut religiofe

Προίηλω ... ῥῆμα ... ὅσα ... Kant ... ἀλλ' ...

τ«τη

nrnuùnp ' Jvibotα πχνπα&qvi$MtC*£·-A S#xww,Xs|W$ttTOM'n τυθηλιϊμΛΤ/ό αυτι. O/w
τ»7 ·^«-πρ>μi)*ii η ^^βτφ^ρκ , fv«FÔ<r5ixw π xi fUtxKtw· η7 γ«ρ ν·μΐ-μκ;τ£ Jirronc câoAa$«ms O^μαρτΰηιη». TyJ neap eip^itpti' îîtκι λεπαργίχι £ώομ/ζίχι eivt , KSH ηΐ ttpibow "Stef onaroc toyoriiuxTatt, Hiat i^pteitai i-βίχïMüî, iXnixè; à^puweçnii >Mixêîf SiStreti.

E"xetr»(ύμαν, «iiλφο?, o' τ£ liΐω πίγμχτι «J-* iCdîaye^rauHîiio-H ΰτάργων , μΐ irxpfxfiaivun τι» tifjtrpzieT τη λΗτ»ρ^<'«i «oτi χ«-γο'λχ , oλ βτμνότητι. OJ πβνrβ^β , «iiλιρο/, φîροντχΛ θυσ [illegible] , i tùyw, ηιιΐζ} S-® P*·*P 'Y Λ * τλΊ/Λ/χiλιβK, αλλ'ïï# l'ip««ταλημ μό-yy x®cH Si «x c» ιτοντι τίχω «pes-^tptTtu, ὰλλ' ΐμ-rwpotr^i-/ τ» va» τ» ^uatasriptev, μωμντχοιτη-&ivn ifyeeçtfiiptvev rï «p^wpiws jC tw w^oh-ρημi/«'› A«r«py»y . O/ J/ irapà ni ω&iχovτιïi^ü-' λήσ·i« αυτι πο/5»π'ιτ/, θανατ»» τ·«ρ0Γ/μορ tnv. O'ρατï, άδiλφο:, i'ira> πλiθo χχττξιώδημiν γνύσ·^, τνηύτιρ) μί».ν ύχοχάμι^χ χινδύ™·

Or ὰτο oλo/ ήμîv Xα^iλισ-^ιισ'ΙX» «a· τi χυν» Γηβ-EXprroü, Γηττ7 é Xfis-ó; λ'.-ο τουΘιου . E'ξi-ττi/Λφθiî o XpiΓo ουν από του Θiou , >£ or a'wo'çoÂor απ· TwXptSOÙ' èfyem eù άμψiπρχ (ύπiχτυ; tx >^iλήμχη ΘiβÚ» ïiαpαγγiλiχ ou/ λαβovττi , iÇ^ τλiipoφopΓθOΛTii τ* α/ατασ-iω; τ»υ χυ ι» ήμων lησού XpiΓou, jù π^o$;>ι~ τω λo'^ü του Θiβ , «ληpoφoζχî πνiûμχη; àyia', òζηλθov iύχγyiλi-ζόμανοι τΐώ βασтλ&iχv του Θέου μiλλι^v ip^ισ^αi. Kara γύρα ουν iC. πόλπ χηpάvo',τî χαθiΓανον ti: ατBαpγχ au^S,. ioχiμάσχ^ τύ η/ιûμχτι, tat-β·χo»« irtrwfjv. κ,τκηω Wv<Ss· i'κyîpïη πoλλών ι»,-αππτ> Tti^ , , . * f · ' Xj ά/αχovα;*/, Ouτu η γ. χ-φ)»· K«т«Γ»iσ·ω ηνζ ίπισ-κόπα αντών tj èrvjiwi.p raùç ètxxiv»i ïχντώ; tv rr/rci.

[illegible] Tf' H ti C> * τπΓiOil7f,- παρά Θioû tpyvj ήi9vηλ xamrncravτvι <p*ot .-crut - o·M , oμ«χάüo π»Γo θ^aπων o τω f "fii · TOà/aTn-«7^fraa^ πα/τχ rcr»,- με^ωσΛη C.fTai'i Î(m7î βιβλoι , ώ χi òηιχoλ»θτ-σav o< Åozrci <^poφηταζ , σîΛïiημαpτυpoυ,'Π τoτ , ΰτ'αντoû v(voμo^(ηημivüî; · E'xé7yo; ψχρ ζήλα iμ-•Kttri'jTfK TTif) τη îipωûτυiη >2 Γ«σιαζ«<5-ων r^S <pυ-λων, ônt» άυτύν &<η τω òioξω άνόμχτι κικ«iχμη-αivτι^ iχîλ4üo·ζv τo:', έώδiχα φυλβpγα Xf7^ aùrj ράβδ« , ιτιι^γρα^μûvα fxxrr; φυλή χατ 'όiκμα· <i λαβάι αυηi iîψτ»», i^φρα^iü·^

amnia fecundum beneplacitum f*«fta, accept· cikcanN *eflenf voluntati ejus. Qui ergo ·fligtwtisCH*r*>. temporibus oblationes luas faciunt , accepti &. beati funt: nam qui kgitipia Dei fe-quuntur, non peccant . Summo quippe fa-cerdoti fua munia tributa funt : & facerdotibus locus proprius prarftimuis eft : Levitis quoque fua minifteria incumbmit : homo laicus praeceptis laicis coaftringitur.

41. Unufquilque veftrum, fratres, in pro-prio ordine ac ftatu gratias agat Deo, in bona confciehtia degens , non tranfgrediens Sracfcriptam muneris fui regulam , in honeftate. Non, ubique, fratres, offeruntur ' fa-crificia jugia, vel votiva, vel pro peccato & delicto , led Jerofolymis tantum ; atque illic non in omni loco fit oblatio , led ante templum ad altare, poftquam a furtimo facerdote & prædiftis miniftris, ' quorum eft explorare an omnis maculat expers, fit, infpeffa ac probata effet . Qui ergo aliquid praeter , id , quod voluntati .illius coulentaneum eft, agunt, morte multantur . Vide-te fratres : quo majori conjjnitione donati fumus, eo graviori periculo.iumus obnoxii .

42. Apoftoli nobjs cvangelizaverunt a Domino Jefu Chrifto, Jefus Chnftus a Deo . Miffus eft igirur Chnftus a Deo , & Apoftoli.a Chrifto: faffunoue eft utrumque or-dinatim ex voluntate Dei . Itaque acceptis mandatis & certo .perfuah per reiurrefti6ncm Domini noftri Jefu Chrifti, & in tide confirmati per verbum Det cum Spiritus-lan&i plenitudine & 1'ecuritate, egreffi funt annuntiantes adventurum effe regnum Dei. Prædicantes. igitur per regiones ac urbes, primitias parum, fpiritu cum probaffent, in epifcopos & diaconos eorum qui crederent conftituerunt. Neque hoc nove a multis enim temporibus de epifcopis diaconis fcriptum fuerat . Sic enim alicubi dicit Scriptura· Confttitutm epujcopos eurum tn jaji:-£ja /;j , èT d;aconsi ecrum :n^ide .

43. Er quid mirum, fi quibus in Chriflo commiflüm eft a Deo hujufmodi munus præditos conftituerint, quando quidem & Moyses omnia quæ ipfi mandata erant , in facris libris annotavit: quem & fecuti funt reliqui Prophetæ , iis quae ab ipfo lancita erant teftimonium pariter perhibentes . IllCdigmute «inamque, cum æmulatio pro faccrdotio incidilfet , ac tribus digladiarentur inter fe, quxnam illarum gloriofo hoc nomine ornata eftet ; juflir ut duodecim principes tribuum afferrent fibi virgas ' quibus uniufcujufqye tribus nomen effet fuperferiptum : hafque cum

i Suppis /κ·.-/«·ι« vcirrrw '<;'[illegible] Qiiu' immeuto »u:ein epiftoUm ifttm ante templi Jerofolyiniuni excidium fctiptam effe nonnulli colligant, in pravio moviro pettier;
· taafla saaltlay ltqtlt Philo Judzul mino lib. de viftimil, attaint l» bas atjatla at pttbarifiatl /airrdero» t.rituii »«m ««·/·«.«< r-av y» /«» ventri frnltnlfalytet /errnr diltfrnm ftr/trnltarnr, ar vtl iran. uratnla l idem Philo lib. de agriculture omettet & apud Gentile» turtle deletio» qui hoc tnuacie iun(eieritur , hoique a nonnul.i» [illegible] nuncupate».
/ j Plunbu» revincit Coteleriu» nonnullo», qui hinc conticete fe poffe putant, duo» tantum in clero ordine», epiicopo, fcilicet 4 diacono» a Clemente a^nofei. Supeuu» quippe num. 44 pr*t<r iteerdoce» 4 levita», lummum Gceidotet» preduat , 4 interim num. 44 cue Corinthii» expoftultt, quod de(eiti ab ii* fu t pievbyieri, quo» Apoftoli alnre etiinn vul ordmallvnt . Forte etiam epdcopo» tantum. lc dxacoi-o» hic leceafei, pioptet Etais locum mox ab eo citatum , in quo epiuopi 4 diatoni neminaiim memorantur
4 Simili» cn Chryfoftowi Hb quod Cbriftut li' Deu» toni. j. c. ·. p. huiufmodtobiervauo ; £r nequril/«>ip«erdM»m »·-ave·, ep,Aeperm· [illegible] data , ohtüau (vetat lci.) 4»»7*.·«oι· erra» prruerper ruar la fa:t tlult, epi/apac r«»r l» jVSi.iu Nimirum Grace apud Elaiam legerat, auracr»»·, rat t>«A'n, «je· , am τ·' ‹»·«·<»» »· c» liv*t»r»e». Pio verbo >«wr««·, «tftn apud Sepluaqmta qp» *··* ; quot fucuTu» lrenzu» hb. 4. c. 44. feribit Taitr frrlijlmr natr.l , d-^albal ÛT Trtfhtta alt, £t dabt f'mufts tatr la past, Û* tftlsapat ram la jaftilla . Q<p> in 10'co lrelixui preibytcn epikopxitc vocabula promutue accipit, ac fyaonuaa habet.

LXV.

SI qui* dericus inventus fuerit die dominico jejunare, velfabbato, prxterquam uno (olo, deponatur : fin autem laihus, fegregetur/

Ἐΐτι χληρηό dff'dn τὼ) χυριχχΐιυ «/*/-pay > ▪ .1· α-χββαην , χλΐιύ του ινος μόνου, χάθα/ρ«σ·θ« - η $£ λα/χό · άφορ/(ι-σθω.

Lxyi.

Si quis virginem non defpdnfatamM allata habet, fegregetur: ei autem ajiam accipere non liceat, loi illam retinere quam elegit, etiam fi pauper fit ·

Ε' τι aapSévav αμνήμην β™τβψ!%Λ ' ?-άφοριζισ·^ . Μη &£««« Jr αύτύ ιήρχν . λαμβχ'Λΐν ,'α'λλ' txf-όάυ , ι ιὼ * «pertran , χχν το*»χρὰ π^ά-τυ

lattiiKitw s*5"^7 i».aCo'na*p Si quis epifeopus, vel presbyter, vel diaconus fecundam ordinationem ab alio ftffcepent, deponatur & ipfc, & qui ordinavit, nifi utique conftiterit, quod ab Jixreticis*ordinationem habeat. Qui enim ab eis baptizat*ordinati funt, ut fideles vel clerici fint, fieri non poteft.

E? τι ιχΐαχοττο , Ϋ πριτβΰπρο , η ôtjtxo wï JJInp» ^Hpcrenay ιφηο τχρα τη*5 » **" BΟιχφώτθω hj/ οωη , xj ὁ ^wpoTvzika* μήγι δαχ» <τυ^ίη , ὃν» τχρὰ α/ρτιτσJ» χιὼ χβροτβπ'αν . Τού >άρ jrapet -ηιουτ^ν βαντισ&οότπκ^ η ^ρβτβνηθὸτυΐ, «re mre; , ârt χληρ/χβi uval S'.umt iv .

LXVIII.

Si quis epifeopus , vel presbyter , vel diaconus, · vel le&or, vel cantor k fandam pafchx quadragefimam non jejunat , / vel quartum diem , vel parafeeven, prxrerquam fi propter imbecillitatem corporalem impediatur, deponatur: ji fit autem laicus, fegregetur.

Ε» t»ί intaxoïnç , η τρίσβόπρβ , η Sixxo-s'eç , * η α'»α>νωΓ»5 , ▪ ψάλτη , τιὼ ayray χο' narapaxoriy) .* τϋ ·»άχα , ▪ teFo£x , η ara-parxAlw ù WK/w, χα5αφ««··%>, ιχη ei μύ t St β-ωματιχίιύ ιμπούιζοιτο, * Ε» àf " λαΐχβ eoi, άρβρiζi'o-^ω.

LX1X.

Si quis epifeopus, vel presbyter , vel diaconus, vel omnino ex clericorum catalogo, jeiunatcum Judxis, vel cum ipfis kilosdies agit, vel ab ipiis xenia accipit; ut, verbi gratia, azyma, vel quid tale, deponatur. Si vero fit laicus, fegregetur.

ΕΓτ/ ιτιηντο , η πμτβυηρο , η Siaxo-yoç, ν ολ« rί καταλόγου χληρζχὼν, ' m-s-fiot pep '1<S IW«wv, η * σαυιορΓΰζο, pter'' *·?*<*· adnüv , ▪ ' xap adruy rù τη lορτη ξi'v/α, itw άζυμοι, ητιηι^ην, χα$αιpeirûw. Êi Jt λα/χο; , άφοριζίτ^α.

LXX.

Si quis Chriftianus oleum deferat in templum gentium , vel in fynagogam Judzorum in eorum icitis, ut lucernam accendat, fegregetur.

Et τι χριτιχνο ίλχιον απυ,ί'γχη * εiç it-* ρὰ i&vtSv , η Hi raua^w^ui Γνίχi&ι 7 c» ταΐ ΐορτχι βυτΐΐ'/ , » λο^νου αττΗ , α'φορι-ft<τθ« ·

LXXI'

Si quis clericus , vel laicus ä fanôlaD ecclefia w ceram vel oleum auferat, fegregetur.

Ε7 τι χληριχό λχΐχό ἀτο ττ οΐγιχ Ικ-χλτηατίχ άφίλκται x«ρον, S ?λαΜ> , α'φβρiζi-ο·3·« *:

LXXII.

Vas aureum, vel argenteum, vel velum fanétificatum nemo amplius in fuum iifum convertat ; hoc fit enim prxter jus & contra leges . Si quis autem deprehenfus fuerit, mulcletur.

Σχ»ο ^puj-ôuù * κ, àpyvpïy tiytxs&ῖv , ο'θοιὼν , /xnJUs ert « α'χΗα» %pH<riy «τφιπ-ρξζi'<τθ« ' ιτβρχνομον γχρ · ei Se τι φαιρα^Ηη t iXiτιμχχΖηû αίφοριχμά!

LXXIII.

Epifcopum a viris fide dignis ob adiquid accufatum, ipfum ab epifeopis vocari necefie efi: & fi fe quidem ftiterit, & confirllus vel convictus fit , flatuatur perna · Si autem vocatus non paruerit, fecundo etiam vocetur, miifis ad ipfum epifeopis duobus. Si etiam lie non obedierir, vocetur & tertio, duobus ad eum rurfus miflis epifeopis. Si autem vel fic'afpernans & contumax fenon flitefit, Synoduseaquae videntur , adverius eum pronunciet, ne lucrifacere videmur ,dum judicium fubterfugit.

Ε'πΖβχοτον xxvnyopr.^iynx ινί rtvt · χα-ρὰ άξ/οπ/roy κνδρώιιων , xatXfto-^atr αυτόν, α-να'Υχχιον υτί9 τ$ ΐτιιτχόπων . Kàr μίν * βΐ-ΕιravnjὸΤι« χ-.εμφλογητη f r fΆrçorVR , οείζi-edat η ^ιτΐμην : Ei\«λοό^υσ; μη υ-Χ''7Λ'iii χαχοίαοι , χαλοτ-^ω >c êÆnpsy , άηκΊ^^μi-vwv ex' avrèv Si* txiaxivsaa . tea Sè xC, αυτυα * χχτυφρο'.ότα; μη α'τα. τήτη, à ffUîeSo; φαοίσθω χατ'αυτοί ràj δοχοιωτκ , βχω μη*»·3" η>'ι<Μ }οξ» xfpêawy ^oStxùv,

4 quiUais codices wuitiuut r» **£«>

A LXXIV.

Er'i papTUf)xy -rüi> χατ* i*t&xixw atperaov αλλα Ttytri erit* μή/φ itî yo/mtsç iw n μαρτύ- «iy ρήμα.

ot.

, M* Wswn* nS * à η iiipj» otaqghi χαύζι&αι ναθβ dr- oὐγàp tÜÜ ηϋ &ιοΰ txxhwta» "i*®i® * «λ'ν•ι'•A«<* οφ ιλη t&cjhu . ei St τα n.MTw «λ», ran vonjw, άκυρο * ucriru ή veyowfa , CTXXi, # «rrfi&i&v Αφο&μύ .

Χ«Λ4·η-

«r/

E" τι I «ναήηφο - jî ris όφθαΜμοχ , à ri βχτλβ χιχληγμίνο , α£ο? Λ * fctv , txi- οχληο ynttQu ; « yàp λκβη rdjurrvs αύτάν puaim, α>λχ μολυνμύ .

« ®C· </)

Κωρὸ iî «y)Ç τυφλό?, μη γιη&ν »ι7- τχοχβ?· vχv * βιβλαμuZΛo , aWi'ya μη τα iχχληπβκιιαχ Ίτβμμχαδίζιιη.

Ear τι δαίμονα rgi, χλ%αο? μχ γηΐ- <θο, «λλβi μη$i η7 v/vω etwAgf·?>«*. χ«- θαο&β it 4^οσ&χιο%ι* tdy η άξιο ,C

-x

Tri * c^ i^raS βiα nopo^^orm £ βχ· XTie&cara, η ix φαύλη ήi/γ^yη , a oî^ov ii7 'Γ«Ρωτ<«* * «poχM iζiiθαι rr/rxoroy. à- iixw γχρ îri - μτβi xopixupojf t , fTffx* M/xt Î/JrirxoAw · fi μήvv xam ôeix» imi» * yiηται.

E'xop^u, ότι * » χρη fx/erxovov, η nopttr- βύτΕρο» xtâicJai f«vriy &! iηµοτiα Jrt/aw CHç , αλλα eofixrii,χαιράν τ«< îχκληοΊατι- xoùç χρ&κυ . η Sy τ«η pii -wo/«y, D à xtàaipwSu . otiti? yàp èuùarai buat χυ· pîoι $ouλ<&o , xaro rlw xvpiaxLuj αβφ«χi- λAσιv.

OZxintç «5 χλΗpov βρβχ^ζio&αi àytCrvi JwTTGTW ywyiiK , * àverpoxliù ri ταού- ιβ ipγoiζiται, « iή vors jÇ άζ/ο; φακîp i oi- Xi'τικ «pri χ«poηv<αv 0α3pî8 , oio jÇ c npu- O'yrçtfQjW 1 i'φάνη, >Ç ffuy^Mpn<n*e-iv or 5-Txôrixr ,)Ç iλ4^ipά<η<τι , £ tù o'x8 îcuz- riv έ^βπτοτiλBβ-i, ym&Q.

*3'·

E'ηiα-χονοζ, η ηopiβ-βύnpo , » SiMwosrpct- , usti βύλόµ^μoi àμφοηpα \xri~ χio», P'ω/χα/xiw άρχiώ , iipχτiχlvύ Stotxnr σ<v, x«^arç«<ôu. τβ y<χp τiKαiτapo;, Kαi- . x, ni τβ Ow, τώ θi<5.

Opi ι>0άζ« βασιλιά η Αρχμ/ηι, * τιμώ-

› KΓ<» Γμ μη·. x«> i »»/»r tn η'μαπ t 4 »y»ruî i

n In teftimoaium adveriua epifeopum hxreticus ne admittatur: fed nec unus folqs fidelis. *In ore* enim *thtorwn vel trittxe Hflixneftebif omnt verbum.*

LXXV.

o Qudd non oportet epifeopum fratri, vel filio, vel alii cognato gratificantem, humana afiè&ione ad epifcopatus dignitarem, quem vult, eligere. Epifcopatus enim heredes facere juftum non eft, ea qux Dei funt largientem. Si quis autem hoc fecerit, irrita quidem eleâio maneat, Bipfe autem fegregatione mul&ctur-

LXXVI.

Si quis b ^el oculo orbatus, vel femorc oblxfus, epifeopatu autem dignus fit, fiat. Non enim corporis damnum eum polluit, fed animae inquinatio.

LXXVII.

Qui autem eft fuxdus de catçus, ne fit epifeopus: non ut pollutus, fed ne ecclefiaftica impediantur.

LXXVIII.

p Si quis daemonem hi^eat, ne fiat clericus, fed neqüe cum fidelibus prece· tur. Purgatus autem recipiatur; & fi fit dignus, fiaf.

LXXIX.

Eum f qui ex vita gentili accefferit & baptizatus fuerit, velex improba vivendi ratione, noneftsequum protinus epifeopum fieri. Iniquum eft enim, iit qui fui nondum experientiam oftenderit, fit aliorum magifter, nifi forte hoc divina gratia fiat.

LXXX.

Diximus non oportere epifeopum vel presbyterum feipfum ad publicas adminiftrationes demittere, fed in ecclefiafticis negotiis verfari. Vel ergo ita non facere perfuadeatur, vel deponatur.

LXXXI.

Servos in clerum provebi fine voluntate dominorum, non permittimus, ad eorum qui poflident molëftiam. Domorum enim cverfronem talia efficiunt. Si quando aurem etiam dignus fervus vifus fit, ..ai ad gradum eligatur, qualis noder quoque One· fimus viius eft, & domini conceperint ac liberaverint, & sedibus emiferint, fiat.

LXXXII.

Epifeopus, velpresbyter, veldiaconus exercitui vacans, & utraque obtinere volens, Romanumfcilicetmagiilratum& facerdotalemadrniniftrationërn,deponatur. *QuefuntenimCpferiifiﬀeri'.irfUffuMÜeifDoo.MMili».*

LXXXIII.

Quifquis regem vel principem prxter jus

v.<k Sy ^.no >?* ApM·

» A»u»d>

jus contumelia affeccri^, pxenas luat: ii fit quidem clericus, deponatur: live-to laicus, fegregetur.

' LXXXIV.

t Sint vobis omnibus clericis &4aicis li* bri veneundi & laudi, veteris quidem te-ftamenci,,Molis quinque, Genclis, Exo-dus, Leviticus, Numen, Deuteronomium. Jefu Nave unu». Judicum unus. Ruth unus.
1 RegnoiumIV. Paralipomenon, Tdcftdc-relidorum libri dictum, duo. Efdiydüo. Heller unus · Macclubzorum tres. Job-unus. Pfalterium unus. Salomonis tres, Proverbia, Ecdcüaftes, Cantica Canti-Qirum. Prophetarum XI1. unus. EfaiZ unus, Jeremix unus, Ezechiel unus, Daniel unus'. Extriniecus autem a vobis intelli-gatur, debere veftros adolescentes difce-re Sapientiam erudit iftinii Siiach.

Noftra autem, id eft, novi teftamcnti, Evangclia quatuor, Matthxi Marci, Lucx, Joannis, Pauh epiftolx quatuor-drcim, Petri epiftolx dux, Joannis tres, Jacobi una. * Clementis epiftolx dux, d ordinationes vobis epueopis per mc Clementem in odo libris edirx, qux non funt omnibus divulgaudx., propter qux funt in cis m>llica: & actus noftri apoftolorum.

tfaftenns (àtmie/ü yrr/,j.

Hxc vero * de regulis conftituta vobis tint per nos, o epilcopi. Vos autem ob-remprunte s, falvabimmi, λ pacem habe-bitis. At ti non parueritis, puniemini, & bellum mutuo perpetuum habebitis, poe-nam mobedientix congruam daturi. Deus porro, qui ioluseftxteinusacunivcribium' creator, vos omnes pace in Spiritu fando confortabit, d apros reddet ad omne opus bonum, immutabiles, irreprehenfibiles, hue cumule, dignoiquc facictxtcrnavita nobilium, per * interceifibnem diledi filii tui Jelu Chrifli, Dei & falsatoris noftri; cum quo gloria iit ipfr fupra omnia Deo Patri cum fando Spiritu voniolatore,nunc & temper & in ixcula txculorum.

Ac Aimv *t iwt v' $ «* aAqpwi,(« It *λβίχΐϊ,* *it* 3'.

E*r«a * τ»ïϊ·ο *ύμΐ',' Minoii* Mfi.XeiWi 'H, *β,βλια .πβάτμια* X, τ»ïi *μZ9 πΛλουχ; ~* > Mwe-riwi X//π, *Vifttris*, Εξο-io ΛX/τ/xw, Α'^θμοζ, Δ/.πρ·Λμiov. Γηi-ου *υιού* * Nχμλ *Iv*, '<' βασ-fi. * ττ.-σα/ α', χαρχλΗΧομ^ω/ τού- *βιβλίου >μiPM*, * 3w » E'γμ >, ♦ M«χ«3«7- *χώ»* ' *Tiχ*, Γ*3 »* » * Ψ^λτιφιβΜ *IV* Σο-*λ^μû,ή 'Yιχ., Ώαροιμίαι*, ExxA»«ernc, *B ατμα* άτματων. Γ1ρo$ηη> 3fx«àì>o, ιv. Η- ", , Γφ,μ/ου ί'μ, Γίζαη-λ iμ, Δ«v<ηλ ό. 'ξωθη* *if* *ύμϋν*, *μχv^χ-* ptw *ûμM» ηu viou t Uù α-οφ/χv* τού πoλvμχ-Ooύi

Η μ/πρα îr, tout' iΓi, τη; χ«i, *Eΰχγ^ίλιχ Ttajefx*, Ματθβi'ov, Μ«ρ-χου, Λοιχα, Γωαiivou. Παύλου i'wroÀau' èt-χατιαπφ»;, flifou I'xrraAaw' *Sùo*, Γαβvvou Γαχ^'βou μιχ, Γα'4« *μΐχ* * λκ'^υη; û/Γoλαι èfo, χ, *at* *vμΐv πî* rxr-<τχ6tao/5 *$μ'μ» Kλivη* c* ovω *βιβλίοι* eaejwffwpwvriMCaijir («* *οϋ** Sù 3ημοσ«Λ«v ixt ' Xf"' πάvη*.', Sla τû$#αύτβΓ; *μιΓΗ(w)* f› *cù 79fi-πμûv* ànστόλw.

Tr'Xo; «χoΓoλ/χωμ Kawwy.

Τούτα èt xtei xeyôvw *ûμï** χαρ iiμù/, ω tx/rxowo/, *ûμίΐζ if iμμZΛovτχί* αύη?·,, £ ripài'liu iξiπ ' ^ouvns 3t χoλαβ-θη'iiβ-θi, £ πoλiμov μιτ' ά*λ»λ«v *àtitoj* 'ξiπ, 3/χ/ω τiκ *à,wiai* τiiù 4ρρe<)|χeυσα>' τηï»dύηi O' θiò; *if* « μoύo *ciiittu* >ù ·λ«v «vιιηκ, *axavns ύμα ità* θτύi *fùpluùnç* C* χΐ'Χμαπ *άγφ c-pzv<ù«^t*, ΜΜ xarapTis-H *tis vit t^yov άγαμόv, àJtTTifi* 9 αμi'μχτoυi, αΐè^χλiiτoi-î. χαπ«ξi«o·H τïξ a/wriou **μïv, ità* rit μiτιτπβî τ» *ryan^tyou* xario'; αoτi Iησoύ Xe/Γoύ, *rtu ^fot' itsM asirn/xs iΐμώ» ' μiθ'* » 3·ξ« «iηi τ<3 *ini Tfavntv* θηù *τταζι, σαύ βιγι^* *ı ı* rd χαραχλητρ, >αv, xj «η, «5 τoι»i aiTwii iÇî a/sÎFw».

CANONES
APOSTOLORUM SANCTORUM
ET OMNI VENERATIONE PROSEQUENDORUM,
Ex interpretatione Dionyfii Exigui.,
TITULI CANONUM.

I. *De ordinatione epifcopi.*
II *De ordinatione presbyterorum, diaconorum & ceterorum.*
III. *Ut aliud in facrificio, præter quod dominus ftatuit, efferendum.*
IV. *Quæ fpecies ad altare, non ad facrificium, fed ab benedictionem fimpliciter debeant exhiberi.*
V. *Quod ea fua in ecclefia offerri non poffunt, ad domos facerdotum a fidelibus deferantur.*
VI. *Ut epifcopus aut presbyter uxorem fuam, quam debet cafte regere, non relinquat.*
VII. *Ut facerdotes & miniftri altarii, /mularibus curis abftineant.*
VIII. *Quo tempore pafcha celebretur.*
IX. *Quod numfiri altaris oblatione celebrata, communicare debeant.*
X. *Quod fideles faci ingredientes ecclefiam, communicare debeant.*
XI. *Quod cum excommunicatis non fit orandum.*
XII. *Quod cum damnatis clericis non fit orandum.*
XIII. *Ut nullus fidelium præter commendatitias fufcipiatur epiftolas.*
XIV. *Ut ab epi/copis aliena parochiq minime pervadatur.*
XV. *Ut clerici proprias ecclefias non relinquant.*
XVI. *Ut epi/copus, qui clericos alterius fufcepe rit, communione privetur.*
XVII. *Quod bigami non admittantur ad clerum.*
XVIII. *Quod is qui viduam vel ejectam aut meretricem acceperit, non admittatur ad clerum.*
XIX. *Qui duas /orores habuerit, non admittatur ad clerum.*
XX. *Clericum fidejufforem effe non poffe.*
XXI. *Quod hi qui non /ponte eunuchizati funt, /u/cipiantur ad clerum.*
XXII. *Ut is qui fe eunuchizavit, clericus non fiat.*
XXIII. *Ut clericus qui /e eunuchizavit, abjiciatur a clero.*
XXIV. *Ut laicus qui /e eunuchizavit, tribus annis communione privetur.*
XXV. *Quod epifcopus, aut presbyter, aut diaconus, fi pro criminibus damnati fuerint, tantum communione priventur.*
XXVI. *Similiter & reliqui miniftri ecclefiæ.*
XXVII. *Qui clerici debeant conjugibus copulari.*
XXVIII. *Quod epifcopus, presbyter, & diaconus fideles peccantes verberare non debeant.*
XXIX. *Quod effectum prifiinum damnati fro criminibus ufurpare non debeant.*
XXX. *Quod non debeant officia ecclefiaftica fæculari /mu obtineri.*
XXXI. *Ut ecclefia fæcularium potentia minime pervadatur.*
XXXII. *De presbytere, qui contempto epifcope, feorfum conventicula congregare tentaverit.*
XXXIII. *clerici damnati non debeant ab alsis recipi.*
XXXIV. *Ut nullus epifcopus, presbyter, aut diaconus, fine commendatitiis fufceptaiur epiftolis.*
XXXV. *De primatu epifcoporum.*
XXXVI. *Quod non debeat epifcopum in aliena provincia clericos ordinare.*
XXXVII. *De ordinatu epifcopis, nec receptu.*
XXXVIII. *Ut bis in anno, concilia celebrentur.*
XXXIX *Ut tantum curam rerum ecclefiafticarum*

XLI. *Quod epifcopus rerum ecclefiafticarum prodifpenfatione pauperum habeat poteftatem.*
XLII. *Quod Epifcopus, presbyter & diaconus, aleator & ebriofus effe non debeat.*
XLIII. *Similiter clerici & laici, fi permanferint in alea, communione priventur.*
XLIV. *Quod epifcopus, presbyter, & diaconus, non debeat u/uras accipere.*
XLV. *Quod non debeat epifcopus, presbyter, aut diaconus, cum hæreticis orare.*
XLVI. *Quod non debeant hæreticorum baptifmata comprobari.*
XLVII. *Quod ecclefia baptifmate baptizatus, denuo baptizari non debeat: & non ita baptizatus, debeat baptizari.*
XLVIII. *Laicum pellentem /uam conjugem. communione privandum.*
XLIX. *Quod in nomem Trinitatis debeat baptizari.*
L. *Quod non debeat una merfio in baptifmate, quafi in morte Domini, provenire.*

I.

Epifcopus a duobus aut tribus epifcopis ordinetur.

II.

Presbyter ab uno epifcopo ordinetur, & diaconus, & reliqui clerici.

III.

Si quis epifcopus, aut presbyter, præter ordinationem domini alia quaedam in facrificio offerat fuper altare, id eft, aut mel, aut lac, aut pro vino ficeram, aut confecta quædam, aut volatilia, aut ani-ma-

(Af. [illegible] C.mr. ... frthti At. hafUn, KpA· Seu... ar... Cmmu, m) m. CAarafM. Amm. Codic. ... Di«»yn..* CaaoMMi ApoA»l>cor«»> Kafet huxr taule» : g.litfle/h,a ... r,,uljh·» tu lylfr CuunüuflS/^,. 1· p*»f*tx>»c raperKM poih. SS,.^^. . Lucerfli hunc piulu» p,*ttn : X«A·— arJfui. f,, Cl^untr» fnUtu. (.) Dimur en>« niuut) n C»d. ·,,.Luano icciüo VH1. (citfMo, ii ηoo laauu <*nvnt« <uat 4,. ^uu 4m «mmc co>>ei(«uiu ia «au».

malia aliqua, aut legumina, contra conftitutionem domini faciens, congruo tempore deponatur.

IV.

Offerre'nd^ liceat aliquid ad altare prxter novas fpicas & uVas & oleum ad lummarii,& thymiama, id eftincenfum, terqpore quo * fan&a celebratur oblatio ..

Reliqua poma omnia ad domum primitiae epifeopo & presbyteris dirigantur, non pflerantur in altari ' Certum eft diTiduat^autem, quod epifcopus & 'presbyteri* dividant diaconis & reliquis clericis.

VI.

Epifcopus, aut presbyter, uxorem pro Priara nc4uaquam fab obtentu religionis abjiciat : fi vero rejecerit, excommunicetur : fed fi perteveraverit , (*,) dejiciatur.

VII.

Epifcopus, aut presbyter, au: diaconus nequaquam firculares curas aflumat : aljjer > ζ $ j dejiciatur.

VIII.

Si quis .epifcopus, aut presbyter, aut diaconus , fan&um pafehæ diem ante vernale aequinodium cum Judaeis celebraverit, Çr) abjiciatur.

IX.

S* quis epifcopus, aut presbyter , aut diaconus , vel quilibet ex facerdotali catalogo, fadla ' oblatione, non communicaverit, aut caufam dicat, * ut fi rationabilis fuerit, veniam confequatur: aut fi non dixerit, communione privetur, tamquam qui populo caufa læfionis extiterir^ (d) dans fufpicionem de eo qui facrificavit, quod rede non obtulerjt.

X.

Omnes fideles qpi ingrediuntur ecclefiam & feripturas audiunt, non autem perleverant in oratione , nec fantlam communionem percipiunt , velut inquietudines ecclifiz commoventes , convenit (r) communione privari

XI.

Si quis cum excommunicato faltem in * domo fimul 'oraverit; ifte communione privetur.

XII.

Si quis cum damnato clerico, veluti cum clerico, fimul oraverit ifte damnetur.

XIII.

Si quis clericus aut laicusa communione fulpenfus > teu communicans, ad aliam properet civitatem, & fufeipiatur praeter commendatitias literas & qui futeeperurit, & qui futeeptus eft, communione priventur . Excommunicato vero protelетur ipfa correptio, tamquam qqi mentitus * fit, & ecclefiam Dei fcduxfcrit.

XIV.

Epifeopo non licere alienam parochiam, propria relicta, pervadere, licet cogatur a plurimis. Nifi forte quis *cum rationabili "caufa -'compellatur, tamquam qui polfit ibidem conftitutis plus lucri conferre, & in caufa reljgionis aliquid** profecto ' profpicere . Et hoc non a temetipfo (/) 'pertentet , fed multorum epifeoporum judicio & maxima fupplicatione * perficiat.

XV.

Si quis presbyter , aut diaconus , aut quilibet de numero clericorum , relinquens propriam parochiam , pergat ad alienam , & omniho demigrans praeter epifeopi fui confcicntiam , in aliena parochia commoretur, hunc ulterius miniftrare non patimur , przcipue fi vocatus ab epifeopo, redire contempterit; iri fua inquietudine perfeverans .. Verumtamen tanquam laicus ibi communicet.

XVI.

Epifcopus vero , apud quem moratos effe conftiterit , fi contra eos decretam ceftationem pro nihilo reputans tamquam clericos forte fufccperit , velüt mSigifter inquietudinis, communione privetur,

XVII.

Si quis poli baptifma fecundis fuerit nuptiis copulatus, aut concubinam habuerit, non poteft elfe epiicopus , non presbyter aut diaconus, aut prorfus ex numero eorum, qui minifterio facro de-, terviunt.

XVIII.

Si quis viduam * aut ejeftam acceperit, aut meretricem , aut ancillam , vel aliquam de iis quae publicis fpe&aculis mancipantur , non poteft elle epiteopus , aut presbyter, aut diaconus , aut ex eorum numero qui minifteriô facro deferviunt.

XIX.

Qui duas in conjugium forores acceperit, vel filiam ' fratris, clericus efle non poterit.

XX.

Clericus fidejuflionibus interviens, abjiciatur .

XXI.

Margin notes: diTiduat^autem; na .»<-; SiXdVc.; 8» "» dee. l»o lib j; Ct»ucü An-; Epucof-us a» Uierdoi; CoaciiAn- t»»ch t. riui7T F Ariavieu n; Omiel 'iJe Couc'll An tied.; Concil Antioch c >. * dome tocatas fault, »el ». 7«m. i.; a'-; hb *; v; tlelum.; am«k.'; compellit; coniitAi»- tl0Ch c; M M·»»»*.; r

l«> . Stquenie» non ex Haiduiao , * Card de Apiir- «e detumuia. tur.t . Tieodoi»» Cu»t lχ κ j-rti,' * k;e , ú. ex Aι»»!αηο,·Κ-ά'"Oli". Cu'chê,du · Lu»· 7·/^-' (,) »» i.uc deeft 1..,,^.,«' , r,/Z..r>e. Vaux u. (f> L« . 4 w· pn/..-,; Vir. f .< >. 4'KM. X'AK. « & Vine 7 r* « ..»<-.- Vatu. I >*4» t·!»! Vatic.

XXI.

Eunuchus fi per infidias hominum iadus eft, vel fi in perfecutione ejus funt amputata virilia, vel fi ita natus eft, & eft dignus, efficiatur epifcopus.

XXII.

Si quis abfcidit femetipfum, id eft fi quis amputavit fibi virilia, non fiat clericus, quia fuius homicida eft, & Dei conditionis inimicus.

XXIII.

Si quis cum clericus fuerit, abfciderit femetipfum, omnino damnetur, quia fuus eft homicida.

XXIV.

Laicus femetipfum abfcindens, annis tribus communione privetur, quia fuæ vitæ infidiator extitit.

XXV.

Epifcopus, aut presbyter, aut diaconus, qui in fornicatione, aut perjurio, aut furto captus eft, deponatur: non tamen communione privetur. Dicit enim fcriptura: *Non vindicabit dominus bis in idipfum,*

XXVI.

Similiter & reliqui clerici huic conditioni fubjaceant.

XXVII.

(*) In nuptiis autem qui ad clerum provecti funt, præcipimus, ut fi voluerint, uxores accipiant: fed lectores cantorefque tantummodo.

XXVIII.

Epifcopum, aut presbyterum, aut diaconum percutientem fideles delinquentes, aut infideles inique agentes, & per hujufmodi volentem timeri, dejici ab officio fuo præcipimus, quia nufquam nos hoc dominus docuit. E contrario vero ipfe cum percuteretur, non repercutiebat: cum malediceretur, non remaledicebat: cum pateretur, non comminabatur.

XXIX.

Si quis epifcopus, aut presbyter, aut diaconus depofitus jufte fuper certis criminibus, aufus fuerit attrectare minifterium dudum fibi commiffum, hic ab ecclefia penitus abfcindatur.

XXX.

Si quis epifcopus, aut presbyter, aut diaconus per pecunias hanc obtinuerit dignitatem: dejiciatur & ipfe, & ordinator ejus, & a communione modis omnibus abfcindatur, ficut Simon magus a Petro.

XXXI.

Si quis epifcopus fæcularibus poteftatibus ufus ecclefiam per ipfas obtineat, deponatur, & fegregentur omnes qui illi communicant.

XXXII.

Si quis presbyter contemnens epifcopum fuum, feorfum collegerit & altare aliud erexerit, nihil habens quo reprehendat epifcopum in caufa pietatis & juftitiæ, deponatur, quafi principatus amator exiftens; eft enim tyrannus: & cæteri clerici quicumque tali confentiunt, deponantur, laici vero fegregentur. Hæc autem poft unam & fecundam & tertiam epifcopi obfecrationem fieri convenit.

XXXIII.

Si quis presbyter, aut diaconus ab epifcopo fuo fegregetur, hunc non licere ab alio recipi, fed ab ipfo qui eum fequeftraverat, nifi forfitan obierit epifcopus ipfe qui eum fegregaffe cognofcitur.

XXXIV.

Nullus epifcoporum peregrinorum, aut presbyterorum, aut diaconorum, fine commendatitiis fufcipiatur epiftolis. Et cum fcripta detulerint, difcutiantur attentius, & ita fufcipiantur, fi prædicatores pietatis extiterint; fin minus, nec quæ funt neceffaria, fubminiftrentur eis, & ad communionem nullatenus admittantur, quia per fubreptionem multa proveniunt.

XXXV.

Epifcopos Gentium fingularum fcire convenit, quis inter eos primus habeatur, quem velut caput exiftiment, & nihil amplius præter ejus confcientiam gerant, quam illa fola finguli, quæ parochiæ propriæ & villis, quæ fub ea funt, competunt. Sed nec ille præter omnium confcientiam faciat aliquid: fic enim unanimitas erit, & glorificabitur Deus per Chriftum in Spiritu fancto.

XXXVI.

Epifcopum non audere extra terminos proprios ordinationes facere in civitatibus & villis quæ illi nullo jure fubjectæ funt. Si vero convictus fuerit hoc feciffe, præter eorum confcientiam qui civitates & villas detinent; & ipfe deponatur, & qui ab illo funt ordinati.

XXXVII.

Si quis epifcopus non fufceperit officium, & curam populi fibi commiffam, hic communione privetur, quoadufque confentiat, obedientiam com-

i till decft in Vitk. (*) Luc. Imftit. a Alui «akafrc. > Cia«a hk vkefimui nonni appellatur a Zaciu- I Fapn «n. ,47. 4 alfulatir. Vatie. < ai/>>4.>ar V«lk. 4 Vatie. 7 4ef.Ma,.r tierft tn Vatic, (i) Luc. tnvtnlt. I tatittrùu , f»«w/ µ SM feat JtÂaùaljhftl". Vmii. , 4«ilt tn Vatic. la flalt»"· Iffa· Vitk.

modans fimiliter autem · ^^xesbyter ,.A sbyteros & diaconos, & cum' timore omnique (b) folicirudine miniftrentur. :& diaconus Et, vero perrexerit, mec receptus fuerit-, nohpro fua fententia, fed pro malitia populi, ipfe quidem maneat epifcopus, clerici vero „civitatis commiinione priventur, * eo quod eruditores inobedientîs populi non fuerunt.

.' Ex iis .autem, quibus indiget ,.fi tamen indiget ,* ad fuas neccf^tates & ad peregrinorum fratrum.ufus * ipfe percipiat, ut nihil eis poflit omnino deefle. Lex enim Dei * praecipit; ut qui altari* defervinnt, de altari pafcantur: quia nec miles ftipendiis propriis contra Hoftes arma *· (c) fuftulit.

XXXVIII^

Bis in anno epifcoporum concilia celebrentuc, ut inter fe invicem dogmata pietatis explorent, & ejmergcntes ecclefiafticas .contentiones (a) amoveant "fc^B mei quidem quarta feptimanà pentecoftes, fecundo vero duodecima dic menfis.* Hyperberetzi.

XLIJ.

Epifcopus aut presbyter, aut diaconus, aleae atque ebrietati deferviens, aut delinat aut cqrte *'damnetur.

XLIII.

Subdiaconus aut ledor aut cantor fimilia faciens, aut definat, aut communione privetur. Similiter etiam laicus.

XXXIX.

Omnium negotiorum ecclefiafticofum curam epifcopus habeat, & ea velut Deo contemplante difpenfet, nec ei liceat ex his aliquid omnino contingere, aut parentibus propriis, qux Eki funt, condonare. Quod fi pauperes funt, tamquam pauperibus fubminiftret, * nec eorum occafione ecclefix, negotia i deprxdetur.

XLIV.

Epifcopus, aut presbyter, aut diaconus ufuras a debitoribus exigens: aut delinat, aut certe damnetur.

XLV.

Epifcopus, presbyter & diaconus, qui cum haereticis oraverit, tantummodo communione privetur: fi vero tanquam clericos hortatus eos fuerit agere vel orare, damnetur.

XL.

Presbyteri & diaconi praeter epifcopum nihil agere pertentent. Nam domini populus ipfi commiflus eft, & pro animabus eorum hic redditurus eft rationem.

' Sint autem manifeftae res propriae epifcopi, (fi tamen habet proprias & foanifeftz dominiez, ut poteftatem habeat de propriis moriens epifcopus, licut voluerit, & quibus voluerit, * derelinquere: * nec fub occalione eccleiiafticarum rerum, qux epifeopi efle probantur,'intercidant: fortaills enim aut uxorem habet, aut filios, aut propinquos, aut fervos. Et juftum eft hoc apud Deum &. homines, ut nec ecclcfia detrimentum patiatur ignoratione rerum pontificis, nec epifcopus vel ejus propinqui ' obtentu qcclefiz profcribantur, & in eanfas incidant qui ad eum pertinent, morfquc ejus injuriis. * mala: famae * fubjiciatur.

XLVI.

Epifcopum aut presbyterum hzreticorum fufeipientem baptifma, damnari praecipimus. *enim renuentia Cbrifli «d" Belielt aut que fert fidtfis cum infidelit*

XLVII.

Epifcopus aut presbyter, (*i* eum qui fecundum veritatem habuerit baptifma denuo baptizaverit, aut *' polutum a5„n,'"‚|‹' impiis non baptizaverit; deponatur, tanquam deridens crucem & mortem domini, nec facerdotes a falfu facerdotibus jure difeernen*.

XLVIII.

Si quisr laicus uxorem propriam pellens, alteram vel ab alio dimiifam duxerit; communione privetur.

XLIX.

Si quis epifcopus aut presbyter juxta prxeeptum domini non baptizaverit in nomine Patris & Filii & Spiritus fan&i, fed in tribue fine initio principiis, aut in tribus filiis, aut in tribus paracletis; abjiciatur.

XLI.

Praecipimus, ut in poteftate fua epifcopus ecclelix res habeat. Si enim animae hominum pretiofz illi funt creditz, multo magis oportet eum curam pecuniauim gerere, ita ut poteftate ejus indigentibus omnia difpenfentur per pre-

L.

Si quis epifcopus aut presbyter, " non trinam merfionem unius myfterii

Antioch. Γ >3 eft, O^otv. Anticch. qurft i uech «

Difti-. aleae ... ĭutp«?br«. kpriwtüf. i™ hbr. }. ubi additur, damnetui, *A* communio·® $> s**·· byter. Et m decr !vosi>

Vatie 4 drllafwra; "'· Varie. , />I . V.:ic. t Alia. & m·!*. (i) Luc. rrvtrnm. 7 £* bk uurem, lnllglt »4 f*at ttctjllattr. Vaiic· « £l lf/t Varie. $ ftltfll. Varie. I lo f.Jhlln. Vaut. L«c. 11 4» fl ftllutum. Vatle.- a Al. a.» t'iaa unrjltlu e*tflt!lt ktftr/ue trlera. Pitlf. «m llt Vatic.

•celebret, fed feme! mergat in bapcifma-te ; qui dari videtur indoinini monte, deponatur Non enim dixit nobis Domi-OH*» in motte met baptizate! fed, tet JMte , leptizauu in np-ieww Petris, & FiHi^ if Sfirîtta fiiitfii *.χ

Mtttk. ,».

Norn Skvbrlni Biîiti. '

« CeasnA Xpe/aZerw·,.) (Canones, hoe énâoritate A-poftolorum.conditos , .eorutuque traditione nobis tradi-ros, Clemens.Romanus S. Aetri jifcipulqs Grace con-fcripfit : Dlonyfius autem Romanns abbs, , COgnomento" Exlguu», Gracarum-literâum peritiffitnu· , Xénopore Ju-ftini .Imperatoris feripeor Celeberrimus , eofdem Latine, quam potuit accuratjflûné &,fidclifime, tranflulit.

Origô cane-

Hor"m J®· P·i°r« tantum , quorum uitimu^eft gle in baptifmate merfioue, prêter Apoftolicam ft. orthodoxam doftrinam , ab antiquis Pontificibus , concihis A Patribus approbatam, nihil continentes, velut authentici recipiuntur, cap, j. dift. jd. tf juxta vulgatam SS. Patrum regulam , quoniam auâor eorum alius ignotatur, Aqxiftoltca ttaditionead nos dimanafle, refile ereduutur , Reliqui pofteriores a Geisfio Pontifice canon. Sanfila. dift. 15. inter apocrypha rccenfentur,' tum quod eoruni aufilor' ignoratur , tuui etiam, quod ex Illis quofdani a Grecis dolofe fuppofito, & fu peraddito, , quofe data ab haretici, corruptos eflè » ex canon. --$. fit ultimo evidenter confiet . Quia tamen e» bis pofferioribut fire omne, , prateC pra^ifilos duos „-vdl Romanorum Pontificum auâoritate, vel alloram condllornm Deeretis, vel quorumdam Patrum fenteatiis confirmati fit approbari Inveniuntur , ut ex eoftris annotationibus hifee ft marginalibus manifeftum eft, adeo ut non leviter nec temere dubitetur, fintne illi hinc a Pontificibus, Concilii, , ac Patribus accepti , an.potius ex ipforuni feotentii» huc translati, jure meritoque hi omne, , prater practitlos duos, inter authenticos haberi poffent, ac deberem.

Numera, ft . aatioiita/ca-' eonam-Apo-» ftolicorum.

.Qui numerum quinquagenarium authenticorum eanoBU(n pnpughant , eo quod S. Zephyrimis Pontifex pritna fua "epiftola ,' cuju, fragmentum canon. ». dift. 1·. exter, «o. vel (ut alia quadam lefilio habet) 70. fen»«"<·» "b Apoftolis pracepts, efle Ltibat « quodque ». ««*»«· Synodi univerf.li. , Ix. canones Apoftoiorum rccep|l & approbati fint i Hoç fcire oportet , pcndifila, do. vel 70. fententias χ quas Zephyrinus ab Apoftolis praferipta, efle refert , omne, jo. canonibus five capituli, Apoftolorum contineri i fie, ut uno canone plure, fententia comprehendantur. Vide Turr. lib. 1. cap. »o. Sexta univerfalis fynodu, de numéro horum canonum nihil definivit ; allegatu, fub nomine fexta fynodi canon. ». eft illegitimi conciliabuli potius quam concilii . Nam vera fexta fynodu, , ut patet afilion. 4. ft 5. concilii Nicani IL nullo, canones edidit. Centum autem & duo illi qui fub huju, nomine editi faut, fexta jam abfoluta , ab Epifcopi, poft anno, aliquot tempore Juftiniani 'Conflantinopolim reverfi, , in palatio , quod dicitur Trullum, conftituti funt , & a Sergio Pontifice , qui tune fedebat , reprobati . Baron, anno Chrifti ins, num ιβ. ft feqq. Bellaria, lib. a. de cencil, cap. 7. Anton. Poffevinu, in apparatu· fa.ro.

Duplstt obitft srsrtl-^>>u' J,?..'lruJ*·,.. m m^b,mei iuo loce.

" lunloii, feu Rhiaot-" Trullu,

t Idem ftatuitur canone »1. concilii Arelat. L & canone 4. concilii Nknni , canone y. concil. nonsm^Eptf-Arelat. II. canone it. Carthag. II, Refert F.plonanus lib. 9. cap. if. Theod. lib. y. cap »-Grat. dift. «4. A feqq. Hoc idem eft, quod S. Paulus 1. ad Timoth. cap. 4. feribit bis verbis ; N»/> argZ/grrr gred/aw yua eft M tf per Impeftlielteee «nanm . Nam per près-byterium SS. Patres , ChryToftumu, , Theophylaûu, , Oecumenius, ftc. InteUigunt trium, aut plurium epifeoporutn cestum : in quo unus , metropolitenus nimirum ordinat : reliqui duo, aut plure» ordinarvi afliftunt, fi-g-jUjque cum eo fucer caput ordinandi manus imponunt. 0?°** '■ 5· J,vob' ApβΛoi'·» * Hierofolymitani epitcoP» ordinatione, per Petrum, Paulum, A Joannem per» obfttvatum elfe , ft deinceps ia qn «rumvia aliorum epifeoperum conleirationeublcrvari debere, S. Anacletu, epiftola a.reccnfet. Idem pracipitur concilio Nicano 1. canona 4. & concll. Carthag. IV. canone ». Quod cetus epifeoporum presbyterium nominetur , ne mireris . Olim enim commune erat presbyteri nomen , tam facerdotibus , quam epifcopi, . ut patet ex epiftola Irenai ad Viâorem, qua extat apud Eufebium, lib. 5. hift. cap. *5. Vide Haron. anno Chrifti yt. num. }· ftr foqq. Et quamquam ordinarie tres ut minimum epilcopi 4d novi epifcopi ordinationem & confieraiionem requirantur , tamen eb raritatem cp.fcoporum , aliatnve juftam cauûm, per fummi Pontifici, difpeofationem fit y

C,noa 1. nonsm^Eptf-copi ordinans iMuirantar m mininum Uti aliiEpi-kopi. ex Pon-«diet, diipen-Gnone , duo abbate, infu->an au00u,

Hzccuoauc fuppoliia IIf-dvm ridetar.

A 9* ««·«·» «Hf«po ordinante, adfim duo, aut ρîα,,ι «bb·*·» iafelati , qui vicem epifeoporum gerant . Balurm. de dcclef. ulr. 4. cap. », · ,

* ** i.*, .) Die dominico fiebant «Matio-alia in faftentatlenem mimflrqrumEcdafia in gasophy-1stio conlervabantur. Panis ft vinutn a communicaturi,, fivd dominicnm fumpturls, in Eccleiiï offerebantur ; fed priufquam per diaconum, cui ld ex dfifclo incumbebat ad altar* coafacratioais gratia deferrentur , in aatophylacio recondebantur, donec Inquifirin faAa fyiflet, finrm hujufmodl oblationes, qua domino digne oflerrl pof. Qnt t' quia non. uifi catholicqrum.S ft bone «It» fide·' 'liumt oblatione, recipiebantur. Huc fpcic , quod 'inquit' S.'Auguftinus, ferm.Ity. de Temper·: 0Mb*W«, yea t» éhttrf ctltfrcH"lul> ,· ithu itm tjf-B<·*·', / d» . Item illud Cypriani, lift, de Operibus, βτ de ElOcniofyna . ubi sit, 'LGuffor tf , tf ttltbrarr- ttjr.rlit , yea x»id««am (gstophylaclum , alia, fe.-retarium , |qui' dicitur lecns.la quem oblatione, , antequam ad 'altara portarentur, funt Illata . Poffuioniû, in vita Auguft.ni cap. *4.) fallll- tt»K nfplch ? fua I» tifmlnftum fine fiit>lfide /arsrav fle fetrificle.y 'fnefi palpe* ekttelll .

Caaon 4. Comrfibntca-turi panrm ft vtaum in fit. <>*<i- eflbr·. bam ·

Reliquorum oblatorum ,' unde Ecclefia miniftrl alebantur, difpenfator erat Epifeopus, qui eas cuique Ecclcfia miniftro , prout opu, efle videbatur , erogabat . Sumebat quifjue menftruan, fnorrulani : unde etiam ii , qui hac yjclu, ftipeniia capiebant , Clerici fportulatiies dicebantur . Cyprian, epiftola 34· & M· Baron, anno Chrifti y7. a, 7; tr ,45. item anno Chrifti y». n. »o-Hinc Illam antiquiffimm confuetudinem offerendi judquid in Mifla (de qua plus L In fui, Decreti,: & Fab. epiRola j. conci), huius cap. 7. ft ·. Et Aprclian >. canon. ι·. Auguft. Cyprian prndiâis loci, . Hieron. epiftola y. ad Heliod. Tertull. ia apolog.) originem fumpfiffc.eft verifimile. .

Pblatione, Epucopu» Jupenlar

fl Uaerem [nem ne ejlclet .) Hoc canone non prxeipirur , ut conjugatus clericus uxori fua maritali commercio cohabitet , liberifque procreandis & generandis incumbat ; fed potius ut li qui habeni uxore^. prxotptum Pauli , 1. Timoth. cap. j. ft exemp . retri ,, t. Corinth. 9. illarum curam habeant ·, ipfiiquC de omnibus , qun ad vitam honefte degendam requiruntur , provideant . Hujus expolitionis veritad elucef.it , primum ex titulo , quchi huic canon) Dionylîu, abbas prafixit . Secunlo , ex epift. Clem ». qua Clementi a retro prascipitur , ut tales miniftri altaris ordinentur , qui ante fui ordinationem uxores fuas reli.]uetunt » id-eft, ipfis conjugalibus, a carnali copula abftmucruut . Ita In vetufto exemplari Vaticana Bibliotheca legi,κη bit Tur-rign. lib. i/cap. ». pro canon. Apoft. Tertio , S. Çreguriu, lib. i. Ind. epift. 4». conftiteit non modo, ut non Epifcopi, fed ne quidem Subdiacdni, ad faeros Ordines recipiantur, niti qui cum uxoribus ante habitis continentes deineps vixerint , Cum itaque eodem libro , epift. JI. Apoft'lica lege & conftitutione hac ci tata , Epifcopi, prneipiat , ne uxores fuas relinquant , 'non aliter hunc canonem inreHigl voluit , quam ut ii , qui ob fufeeptos facro, Ordines ufu conjugii abftinent , uxorum fuarum curam habere non delinant . Quarto , communi omnium fere patrum confenfu ac teftimoniJ , conftat , quod ft quis legitime conjugatus , uxote <θη. fen'icnte, epifeopatum & ordines fufeeperit , is tam in orientali quam occidentali! Ecclcfi», vel muneris Epucopalis exercitio , vel uxoris fua conjugali confuetudine abftinere- debuerit . Vide Epiphen. In compend. Hier. contra Vigilantium, & epift. $0. ad Pbmmachium, Bafil. epift. 17. Leonem epift. 8a. cap. 4. ubi ne quidem Sub liaconl, permitti uxoribus uti. Quinto, Apoftolica conftitutione bigamis, etiam fi caelibes & continentes fiunt, fufeepeio facrorum ordinum majorum interdicitur , ut patet infra , canon. I 7. ift feqq. Quomodo Igitur ordinatis aufloricate Apoftolica praclpietur , ut uxoribus , quas habent legitimas , conjugali confuetudine & commercio cohabitent , ipfifque debitum petentibus licite reddant ! Sexto, patres concilii Nlcani 1. omnes omnino mulieres , praterquam matres. fotores , avias , aut amita, e contubernio clericorum prohibentes, quid aliud .volunt, quam ut factis Ordinibus initiati, ab omni conjugali commercio fe contineant? Farree concilii Garthag. 11. Canone ». ingenue profitentur id fauâoa Apoftolos docuifle , A in Eccieits antiquitus ab omnibus obfervatum efle v Dices.· canone sy. fexte Synodi ftatutumeft, ut conjugati ad factos Ordines allcâi , uxores, quas hafiebant, retinerent, iifaue certls teneam dlebus excepti,, admiicsrentuf. Rcfpeindeb. Jam fupra dixi* teftimonk, SS. Patrum eorum qui interluere Concilio Nicnno II. uoJ habetur aflione 4. ft y. iftius Concilii , conflare , 'axtam Synodum univotfalem nullo canone, adidiflir : 'evulgatos autem >oa. fub hujus numine canone,, ortmes fpu-

Canon , Clerici uidiniti iun uxore, a>'e non auicrn cojnincerc debent

Refelli,er qnxdai· obx-

1 Neta , quod quinquagefimu, ifte Canon rcfpoedet Grjtco qaadragetimo nono; quia canonem Giecam itruuoa in duo, Dionyfia, difpertu, quemadmodum A vicaiimiim quartum 4 ied ia Wia contrahit Canons, Graco, JJXXVIli A XXXIX

fpurto» eft.· quippe qui nona Texta Synodo , ft.i potiua a quodam illegitimo * reprobato conciliabulo, in Tnd-let (·· quo Trullant canon·» nominantur) habito , adit itent. Baron, an. Chrifti j>. num. II. te feqr. Bellaim. iib. ». de «erbo Del , cap. ao. ' ic ». ûe Rom. Pontif. cap. 17. ht II. Bt lib. ». de Condi, cap. 7. Item lib. 1. d« cltr. cap. «i. Balfamonis 'igitur hujus canonis c.xpoficlo, velut hnretica fugienda eft. '

Csaaa ». T4aa «fia Fai-jha dais celebra»· a *Sacri Pafcba diral.*) Judni ficut it QuartadecibW-ni hpretict , 14. luna prltui mentis Pafcha celebrarunt ', .ante vernale squinotthim . Ne igitur Ecctefia novum pàfchale Aftum , ad *legea ceremonlaie»* paulatln» abrogasmat inftituturu Càaut cum Juftair eodanv tampore celebret , auAoritata Pétri , aliorumque Apoftolorum decretum eft, ne unquam ld ante vernale «quinofimm fiat. *Si nult enim eum Judah*, inquit S. Ignatius, epift. 1. »d Philipp, > *.feba celebfit , aut Synbola ...* particept »β aerum qui deminum acciderunt , jlprjteipr l)ut . Ut autem h*.- incommoda facilius Jt fecurius evitentur , addiderunt iidem Ap'ftoli , ut Pafcha die doruiaico celebretur. .Id conftat ex epift. S." Protherei Epifcopi Alevand. ad S. Leonem Rotn. Pontif. qiix extat apud Bedani de. rarione temporis, cap. 4a. qua ait, Petrum Apoftolum Rome hoc docuirie , & eadem ab eo accepta S. Marcum Ægyptii»-tradjditK; . Irem Socrates , qui,eum Novatianus fuerit , atque ideo una cum Ju.iais ic Quartadecimsni» hac de re fenferit, lib. j.cap. xi. fie firijit : *Sane quidem qui pernam Vallat parler accidenti' Incelunt , Petrum V Pùû.'um Auflelee ranfnetudinem* (celebrandi Pafcha die dominico *),f»am IIII tenent , lpfh reliquljfb afirmant.* Egfebiu· lib. 5. hiftor. cap. ». docet, patree fanttiflinus, qui fe tempore Viüoris Papa» Qeartadtcimanis oppofiaerunt, ut die dominico Pafcha celebraretur , fibi vindicate . Sl apoftolica &, antiquiora teftimonia requiras, accipe auttoritatem S. Joan-Vis Apocal. cap. t. ubi diei dominici 4 tam]uans in Ecclefia celebris diei , qui fcilicet donfinica refurreüioni confecratus fit , metnin.r. A&deeiusqui temporibus Apoftolorum vixit , & fedem Apoftolicani Antiochenam a Tctro fundatsm adminiftuvit , teftimonium Ignatii , epilL 6· «d Magncfianos, qua *celebrandum ait diem dominicum , ut dierum principem , refumflenldemlnl c»n-f-tratum* . Hanc fanttam apoftolican» de Pafchate traditionem , Judaizantium Ecclefiarum confueudine violatam» Pius Pontifex, adito decreto, quidem firmavit *St* ftabilivit , (ut eft apud Eufeb· in chron.) non a .tem prunus illius de Pafchatq fancliojii» ecclefiaftic» auttor eft. Vide que dicemus infra, in vita PH; item qua habet Baron, anno domini 139. num. ı· & fcqq. Bellarm. de fanttis, lib. 3. cap. 1 ».

Psfche dia doiaimco ce-Jebr«ndi/m

Ohm mmiftri la foicmni. aflifteban: comtcucica-runt "Suipe-'X», ut pottea monf' f *Nen cenemunicattarit* .) Sub p«n» exccmiUOrficationis manlatur omnibus & folii clerici», ut, dum folennibu» diebus facritscanti in MilTa folenniter miniftrsnt, & altari alTiflu.it, nili jufta aliqua de caufa cxcufentur, communicent . Hac expofitio confirmatur ex epift. 1. Anadeti . num. », ubi hunc canonem citam , de foli» cleri, is, altari afliftentibus , loquitur . Itaque probabile ,, hilTC ob esufam iortaffc in concilio ... cap. 19. ftatutum life, ut clerici, quia nimirum in Mifcommunicaturi erant , jeiuni ad miuiftenutn altari, accederent . Tdtum tamen hoc decretum , non di.ino fed huutano jure conftitututn , jam contraria confuetudine eft abrogatum . Belurm. lib. ». de Milla cap. 10. Suarer tori. 3 difp. *69*. fcfl. 3. Franc, l urr. ltb. 1. cap. «a. de canon. Apoft.

Canoh. f *ÿ^lcum^ul flat-n ingrediuntur.*) Duplex eft exrofrtio humi canonis. Prima eft concilii Antio.hem, can. ». non excomtuuoi,ari, vel damnari eos, qui Unrpticirer & abfolute extra legitima & conftuuta certa tempora non communicant fed eos dumtaxat, qui certa decania , aiuiirutn ob aliquam fufiei ftiti mc'u , aut pra am opinione* , feripturas quidem audiunt , faciam aurem comtuunfooens averfantur . Verba prxdifti can. *1.* ex concil. Antioch, hac fun? : *fanliam Euchari.tin participatlene-n prepter abluam I"felentlam atle-fantur* , Confirmatur hac expofitio in de.retis, collette a S. Martino Bracarenfi, toni. 1. in concit. Bracarenii II. e^taoribus decreto 0 3 ubi fic ex rreflius legimus . *Si juis In-re.· s & fulral Scriptural audit* , t? *tit jit λ communione facrameuti* , O' *lha aetemlmu:.* Ab hac , expofitio gloif* , in «xp. Orntj fideles, de toufeirat. dift. t. non dil'crepat.

Mifla rem-it*' audienda Secunda expofitio hxc eft , Ndn excommunicari eo» , qui in MıTa , quant audiunt , non communicant , Ted poliat ilU» damnari, & communione privari, qui ufque ad conlaiaaaationem integro tacrificio non afliftunt . Ira evidenter exponit Gennanus HetvetUi in aha lefbone huiu, canonis ; eaque eianilefte probatur per dictum r. Omne» fideles, & cap. Cum ad celebranda» de conf. dift. 1. Unique buna eft , Il.et prior contextui magis confentanea aile xidcatur . BJUrut. *St Suatel* prxdtclis 1j-

, Can to il fixe» ta mont- i]/ z** *exeenecunUate* . *)* Prohibetur Tub pan» excommunicationi» extes.or communicatio cunTevconiciter* denu» municato , etiam in privat» oratione . Idem ftatuitur cap. Excommunicato» it. qp»ft. > ibi , *Nec* r— e/. /· d ever/cqe *communicent.* Et cap. duobtl* ftqq. *Cumexcemmuniente* . Et· *Qui communicaverit* . In quibus juribus fermement efte de communicatione in oratione privata collligitur ex eo, quod conjungatur com communicatione in cibo» potu, it communi Termone . H»c eft communis interpr»tatlo, et fententia ufu recepta : quam faquuntur Covarr. cap. Alma. part. i. parag. j num. 8 Suarei torn. j. difp. 1». feû. a. Ratio cocum eft, quod excommunicato omnis exterior communicatio cum alii» fidelibus iit intardttta · orgtio privata autem fit qundant exterior communicatio. Dices cum Navarro, in manuali capite *7. num· 3*. parag. ad's· Confortium io oratione piivara eft utild, ad falutem excommunicari .· quo modo ergo hic prohibetur? Rcfpondèo. Triplex eft communicatio cum excommunicato ; ana i» crltniue, altera in divini», tertia inhumanis. Prima prohibita eft, quia ex Te tua ia eft Due pofteriore» male funt, **quia expref-'** '.fo jure prohibita .^Cum ergo orare" privatim cumevcbtnmunicato , nimirum , fi cum eodem recitentur hdtn canonica, vel officium B. Virgini», aut defiinlloruni ; fit cum eodem communicare, illicita & mala , quia jure ecclefiaftico prohibita. Nam illi dum Timui orant , non iatendunt Tpiritualiter promovere ipfum excommunlcatftm, quod utiliu» fortafle facetet-, fi per Te ac fegaratim uterque oraret-.: fed *faltem adinvicem fe /uvere*, & communi opera illud officiam , fcu miniftetium perficere , intendunt.

Tiipkx eft eominumsativ

Canon ij. Qu* lirer* coeimeadati-lix *I l-.Heri.· cemmeudmtlll,)* Commen latitla litem folebanx dari perfoni» peregrinantibas, de moribus fufpefiis, ne quid de illi» dubitetur . H» iifdem ,'quocunv que pergerent, apud Chriftianj, pro viatico erant . De qup L. icianu» in. Peregrino. *Sufcefta fecunda peregrinatb"«e , epreditu^ ualaturu, , fati, ptl elacicl I- Clreftlani< rerojlmm r/fr n:ftlma·;·.* De commeudatitiir > commicatoriis, ahifque multis epiftolarum generibus.. Baron. anno Chrifti ta», num.

*k S/ <l*lt prtllyttr.*) Huius canonis mentio, fit inepi(loia Conftantini ad Eufebiutu de Antiocheno epifeopatu abdicato , lib J de viia Confisniiuii , câp. " 37. & feqq.

Canon. Bigam·· v»· *I Eua» mu amtlut ltlfjrarf* .) Non velut irregtllarem, fed lamiuamdc jure fufpenfum ; patet ex can. 10. conc. Antiochini 11.,

*" *fifl fatHl», lafttlf-rtu"* .) Quod Apoftolu» Paulus s. ad Timoth. & ad litum cap. 3. pracipit, ut EpifopU» fit uniu» uxori» vir: hoc idem h,c ftatuitur , ne fcilicet ad ordines fufopiendos admittatur , quifquis. vel fimul , vel furecilive dut, uxores duxerit , aut ducere tentavent , eafque carnaliter cognoverit , Ncn igitur hic fecunda nuuia ,'tar.i;uant illicitae , damnantur: fed auiloriiate apoft lica con'lituitur , quod idem a patribus Niturni conci). I. confirmatum elle > tellatur S. Ambrofius ad Ecclefiam Verce'1. ut otumsvere bigamus, irregularis fit .· rum quod matrimonium iteratum , St bis confummatum , unam illam conmnÜi»nem unius fponfi Y'.linfti cum unica fponfa Ecclefias cujus lignum eft, lefte Paulo ad Ephcf. cap. j. non fatis perfeéle fit accommodate fignificet cap. *Dv^rijw, /v kl^a-nit :* tum etiam. quia incontinentia alicujus tignum eft , ideoque quamdam indecentiam ad clericatum inducit : cum clericus & exemplo, *St* verbo, ahos ad .aftitatetn inducere debeat. Unde A subrufi, s. de offic. cap. ultim. inquit, *çcttft ffft lfitl.-r lldultati , /aft taterit* > Requiritur autem utriufque matrimonii confummatio , ut declaratur dicio cap. *Dfiiittm* . primo , quia fin* hàc non eft perTeda fignificat't» illiua peri'eâc, de qua Paulus ptsdiflo loco ad Ephefi cap. j. *Sacramaalun lce ntjftnln tjl : tn> aatrm dica C» Qbrlfla^ Ecdafla^ coniur.ilioni»* Chrifti cumEcclefia, qua» in carnit alfumptione contigit. Per copulam enim, vir & uxor fi'>nt una caro: juxta illud Ads Genef. ·*. *Et erant du» >" came..una* . Secundo , quia ubi nulla carnalis copula inter.enit, nulla fit carni, divifio in ploret .· nulla etiam exercetur , aut ollenditur , cum efletiu incontinentia. Suaiec torn. 3. difp. 49. feiL 1.

I caafa.

H. caufa.

Curadirre-guiaritatem ex bi<an,,a c0°-trahendam, requiratur ma-r|*monlu'·

an , & qnonio-itn tncjnla- *« Vel bauuerit ctnc<blnam.*) Quamquam tam vagus, quam adulterinus concubitus, p<»ua digr.ilTiiiiU» eft, tamen irregularitate puniri non folet . ut reâe notarunt Soto 4. lent. quad.;, art. s. ad t. Covarr. Clem, fi fu riofus 1. paite, para*. 2· num. ». Ratio eft, quia nulla bigamia hoc cafu committitur. Unde Covarr. ptaHiflo loco, id quod hic di. >tur ,viiunc ufu revocatum, 8t fublatum elTc tradit . Quamquam melius dicator , publicum con.ubiuariuni, tam vagum, quam adulterinum, ratione infamia: hic^ irregularem cfte, conftitui & declarari. Infami» enim ad fufceptionetn ordiuum non eft admittendus . Cano». *Infamll* . 6. q. 1. Suatet ptat.litto loco , difp. 49. fett. a. Aliam expolitionem vide apud Turr.lib. *t cap.* 13.

Canon *IJ.* Big»mia qaotuple*. *» ^I lljuam accepit* .) Interpretative bigamo» ξτΛgulari* elie ile.c/nitnr . Eft enim bigamia triplgx. Una vera , cum afiqui» duas uxores habuit , dt cum utraqu« copu-

copula Intereeflir· de qua in precedent! canone : altera iiitcrpretatl.a , quando non swt, fad virtuali ar, & ex ihtirpretarione tantum , duplet matrimonium int.ercef-frt i nimirum › fi vel duo matrimonia Illicita quis fimul contraxerit-, vd unam licitutu, alterufn Illicitum , aut fi viduam , aut ab,·!**]»0 *ho corruptam duxerit v da qua 'hoc canon, βτ feqq. Tertia eft fimiljtudfnaria, qua, folerunl voto caftiiateui profeffus, irregularis fit, fi uxorem etiam virginem ducere tenraveiit, eamque cognoverit : de qua canone *7· qu*ft· ».

Casea M p tlett fortrtr.) Hoi cafu alterum matrimonium nullum eft, five fiat vivente con.iuge »' five non St nihilominy* ob bigamlatn irregulari* elle decernitur. Multo magia igitur is bigaanus erit it ii regularis, qui prima uxove adhuc vivcttfe» fcienter fecunda* nuptias , quamtunivis invalidas, contraxerit, St confumnuverit..

A· * quomorto clrticv, f dtiolier elle yOllit — Cltr/.ur fldrlultHt .) Clericus fi Jefuftionibus Infer-Vlens, ideft i valde ferviens, adeoque frequens i'nfideiu-benJo , pro laicis prefertim punirl debet j Ita Gloff. cap. >. de fidejnlT. Si umen ex pietate & vutionabili cauCa pro ilfdem fidembeal, tantum abeft ut peccet, ut potius id meritorie agere poflit . Panorm. prediflo cap. s. Semper autem valet fidejutlio in foro fori , five pro cltr.iOA five pro laieo fidejubeat , ut ax cap. >. & ieq. eod. lib- colligunt Panorunt. ibidem. Anton- Gom. a. torn, variar. refolut. cap, 13. num. st· Ac. In foro autem confricati* propter hunc canonem aliud decidendum eft.

Cason >0 rone. Nie & yarn* cunu chemin. — r r.unutbut .) Quod involuntaria virilium membrorum prscifio nullamirregularitatem inducat , hoc cano? ne ft.uuirur ; qu.»d autem'fpontanea fui ipfiu* procurata caftratia irfum caftratani irregularem efficiat, etiamfi bono zelo pietatis" contigerit , feqq. canonibus decernitur. Idem Deuter. cap. *3. caùtum (rat, ne fcilket eunuchus in Ecclefiam Dei intraret. Ob hanc caufam Ori genes fpontaneam virilium exclfionem perpefius, & poft per Alexandrum Hierofofyniorum epifcopum facerdotio initiatus , de perperam fulcepta ordina'ione accufacur , tt tandem · Demetrio Alexandrino epifeopo damnatur. Eufebius lib. 6. hift. cap. y. A 17. Karon, anno Chrifti •of. num. I. A ». item anno Chrifti »30. num. 1. & 1. Ac. De Leontio olim presbytero , poftea epifeopo Antiocheno Arian* fadionis , h»c Athanafius, epiftola ad fblit. let»/· tlt Ltentim lllt cafirttut , fub Itl-ll fM/db*· fptcit ttl ctmntunlfxtm admlttl cptrtull , /» qvvd ft/pfum tbfiidlt , *rt tlbrrt turn Fuflcllt dtrmlrtt , rtltra <fuldtm mulltrt , lpft p'xdlcertt . Socrates lib. 1. cap.», de eodem, habet ipium eadecau-<a presbyterio privatum , & poftea Arianurfi'faclum efle . 1> turn prttbyttr tjfet , d^u.tatt , inquit , privatur tfl . Plura exempla eunuchorum depolitorum vide apud Baron, anno 130. η. 5·

>4· Pacai luron-tincnnuin 'le-ruoruai qua. — f Ftrrtlittrortlr Oc) Omni* epifeopu* , presbyter & diaconus continens elfe débet , ut patet fupra . Itaquo ordinaria perna eft imtsnrinentium cleiicorum, ut abordinibus deponantur quidem , non autem excommunicentur , r.e videlicet unum peccatum pluribus posnis puniatur, quamquam ad privationem minifterii quandoque pro pravitate criminis , vel etiam in peccatum non emendetur, excommunicati › addatur, ut patet canone af. »9. y». &c. Huc facit illud Leonis, epift. px. ad Rufticum Narbonenfem epifcopum, ubi dicit : i« aptftalica trad>~ Utut drfrndlr , quod fcilicet per folam manus impolilioue m ad panitentiam recipiantur , aliter quam excommunicat! . x'ulchre hoc idam Bahliu» in fui* canonibus Apoftolorum can. aj huncfecutus, iajuit, can. 3. DZatmur <JHi paft^uam ltf tum gradum afctudtrit fitrtatur tut'lt , l'adu fut mtvtatur , le trdlntm ttmtrt lalcatum rrjrllusy Etlltjla ut prnbibratur . Deinde fubjungit. Eft enim vetus canon, hunc procul^ubio intcliigens, ut qui da gradu luo dewed i fuerint , eo folo fupplicio mukicntur . cujus canoni, feriptores illad fec.itos credo , quod feriptum eft Nahum cap. 1. ·Vo?» vluds.abc bl, m>dlpfum , Hoc idam inqviit canone 31, forniNiium vel notius inceftuofum Corinthium, qui uxorem patii* fui habebat , a Paulo Apoftolo *. ad Guiintb 5. <x«»mmuaicatum elle , eadaanque cenfura omnes alio, fornicatore, ex prx.e»to Apoftoll pleelcnJo, ac puniendo, effe , verum eft de laici-. , non de ckri.i, . C.urintbiu, cnini prxdicl.i, laicus fuit neg clcrfua. Vide 1 urr. lib. 1. yap· ·. pro canouibu,.

t EpJJ/tfrr urt.'ufculuflut μπΰι .) Nicxna fynodua can. 6. & Ephefina illi, acti, quz poft 7. can. «dita funt , ho, Apoftolorum canone* fequuntur , ftacuanl·* ut finguli Epifcopi faum piimuai A *re<ropolitanuni ·-gnofeant , atque c.xira fuam diescefim nihil agaat (ad potius Epifopu, Alexandria , fecundum canona, (ia-^eilige. Apoftuloruin hofee 35. & 3$.) EccUiia, Aàgypti » Epifeopus Orienti, orientales £cclcl;ai guberfict . ita Nieznuo» concilium . Ephefia^enim fynodua pradi-£1· loco ait , prater canone, Apoftokiruru elle , quo, Epifeopas Antiochi* Cypri in prov.ftciis ordinationes faciebat : ideoqua ad iuftantiam Zenoni, , E,agni , & plurium aliorum Epifioparuui Cypriorum bfi. Synodus décrivit, ut {«eundum canone, fandorum Patrum (quo. Paulo antea apoftolico nominaret) fr fecundofti antiquum confuctudinem Epifcopi Ecclefiarum Cypri per feipfat ordingtioae, Epifcoporua, Carerent . Fuiffe autem tempore Apoftolorum lingularum Epifcopor.tin jurifdlAionetn terti* 'limitibus circumfer Ip»m , paeet ad Tit.E cap. i. ubl Paulus prwciptt Titoot conftiuut Enifco- pot per ftagula, civitate* , ut .lie finjufi Epitcepl finjulat fibi connuillas clvitdte, regent .& gubernent : ita IChryf. & Theopfeyt. in hune locum. Unde quamquam •nSinationes Epifcoporum aueloritgte Apoftolica ab omnibus Epifeopis v qui in eadem provincia fiieriat , celebranda Cnt.: tamen facerdotes reliqui a proprio Epifcopo tantum ex pr^cento Apoftolorum ordinari debebant . Tatet ex Epiftola fecunda Anadeti , ex copcil. Antioch, can. *». Gyprian. SK. Vide Turr. lib. a. c*?. 9· St 13. pro c.-nonibu* Appft.

CsaOn. ,1. Concilisbi, *-ηo calebtsnde — ' w b/i »«· «a. /far, C>//cvpvr*«* SyntJ··., } Hue faci,t illud Anaçleti inepift»U prima , cum aie, futr/et fummftium (intelllge Epifcoporûni) ζ*)^,***,λ r*"jt'vg*- Ut, qua ptr ftu&ulor aunat fltrl ftltt λι dtbtt , indita·*** non tantum recepta confuetudini, , fed etiam falutaris precept! effe, ut Epifcopl, de rebus fidei, & nwtibu, Ec'clefi* aliquid conftituere lingulis anni, cqnveniant. Hac de re Antiochena Synodus can. *0. babtf quad ln llutullt pravlnclit blt qutlfbrt anna ctutlLla btbttutur . item Nicanum I. ytfum tfl btnt babart , ut pt* unamquamqua prat^nelam fabullt aanlt ttntllla <rltb-tnt'-r . Quibus verbis patre, hujes Synodi aperte (umificant, (e ninil novi hac de re conftituere dicunt enim , Red* habet , vifum eft bene habere ; fed potius quod *xm prius automate Apoftolica ftatutuiu , & confuetudiae communi , ea.que utiliffima .receptum erat eoefirmare .

Tertullianus Niczna & Antiochena Synodo antiquior , " Inedic, ftiUb. de jejunio contra P(ychicos ; uSjeervr, Inquit, pm- g.lm p

lpfa rtp>ajtntatit namlulr Cb'lfllaal »»ag arerrar/*rit ttlbratur . Hee Qne non allan te quam c\ P" contuetudine & traditione Apoftolica didiciKb probabile eft· Vide Turr. lib.

Canon ». EpiU-opu, b®- »<ι'·· \"rum — x nmlulH rrr:.'tl t(l'r]la/lt.trum cu'tm .) Quod hie Apoftolis sudoribus pie ac utiliter eft conftitutura , id Antiochenum' concilium can. >4. bene ac rede antiquo Apoftolorum canone conftitutum efle confirmat . 9rntl'J iaerr, ait. tftrt.rt bant tldtm Et.lrflt far,,,,.*"P'"*"..

Unde l'afchalis fecundus citant hunc canonem » lie inter fua decreta alt I Canone Apoftolorum ftatutuai eft , ut omnium rerum ecclefiafticarum curatu habeat Epiicopus, & eas velut Deo contemplante difpenfar . Huc pertinet etiam id, quod fan.itum eft can. 7. concilii Gauge. Citatus eft hic, canone 1 ». Nicnni II. Turr. c. >4· lib. 1. pro canon. Apoftolor.

y Muulfrjla jlrtt.) Hoc antiquid canonibus Vetitum ci' fa, teftantur Patras concilii Chaired, canone »». Irnjue cunt nullus aUu* quant Apoftolicu* canon il ftaruille nveniatur , per antiquos canones ununi ex hi* iatcllc*ilo conjicere licet . Tuir. lib. >. cap. 14. pro canon.

q Hurflittrun baptlfma} Hererlcorum bap: iimt, nrn eadem forma qua confertur ab Ecclefia collatui», nullam pt ,nlln ni"' eft , adeoqua rejiciendum . Hoc piodo bapiiiatutu tUi p.11ιηi qui Apoftol or.im tempore can. 4 J- & 5». '·' tribas pa ii0 mfim',,,,* tribus, feu in nomine trium principii exptrtiuna , aut cikntu.'itei trium filiarum, vel trium paracletorum , vel in mone murin r», n«ldomini baptizabant, quique, ut plotioliflimv T;itai»s eonfeffioneni 'dcftruerent , catliuii.i baptifmati* icr.nitt.aii quid vel addebant , vel fubtrahebant . Ita baptiiHrunt lant Gnoftici teftc Ireneo lib.*. c. i J. In nomine Ignoti patrii omnium, St irt Vei lrate mitris onmiuni & in nomine defcciidentjs Jefti ad unitione·», & redemptionem, & communionem virtutum. Hoc modo^ toiina baptifmi corrupta , P.iuliauiftz bapticarunt , ideoque afr· b»a baptuati, venientes ad Eccjeiiam catholicam iterum baptizari prz eipiuntur cao. 19. concit Nic«a. Niceph, lib> 10. hift. cap 35 refert , quemdam Epifcopum Ariannonijne Dcatrua», bintiialfe in nomine l'atri* , per Filium, ia Sp.ritu fanil i , & addit ui raculoie accidtd· » ui aqua qua ad baptifmam parata erat, repente in deteftationem Ariame harelis , quam illa pradiili* verbis profiter! intendebat , difpiruerir . Tempore Apoftoloiticu i toriua baptifmi mutalfe S< corrupiile Cerintiium it eo colligit Baron, anno Chrifti 167. num. z. quod \f.hrilli divinitatem negaterir , atque ut docet Irrenzus I.b. › cap. »j. Ghriilum a Jclu iciunvcrit . Ita intclll-£c:idum eft, quod in vita Pii-'legitur mRonune ptsati-

mjnilL a: r in fit, molo in forms dims urm Ecdelia co-- 4(|t„ fenfennt, valet baptifnu » idpoque uejuaquzm rclreran- ;,,¶, dum eft . Haac fcuUnnsiu Stephana* Tapa untra G? mod-priaaatn, multofque a>io* Ahi-anas, Cola A nuftoheaf iac (nt inqui: Euiebiu.) tradition.! netu, de en Ut , .pit lain' ver.» i«xta letatam »t> Ec»l< ua p.-zlcnptaiii pci expref-

ad EcJciiam seniiai › bay-'Cua «acholicà bjpnzaudi

that. Marclaa baraftarrW * nna taatunt aaabaptifxauan hac damnatum Introduxit, fad etiam tertiae µ pacta-

Cum O- Or fonaab-- vtiiaa coak- **■<■■·

* Strait SMfttfat.) Frxcipitar at- baptkaatta fub forma a Chrifto prxfcrlpta , per expreffana vlJWiett ^S. Triait*- iavocatiortm, ia nonaiM Fania v fc Filii » * , Spiritui fanki bnptiiant . Uade Cteanna Papa lib. j. «oaftlt. exp. a·. Ntaa/aaa,, iaqait, /»wmiw» Axrr/r β Flll· if Sglfltat /*>4/, >ap/?z«Mr act la a^aa | k

fraMpff' la aaotlaa Fatrit S fIIII O Sfirilar fanAl . Pelagius In caju Si revera , He confecrat. dift. 4. dicit baptifmum datum in nomine Domini effli nullnUM A in cep. Multi fnnt , eadem difttnâ. idem dicit d« baptif- nto dato in nomine Chrifti. Zacharias Papa otp. In fy- «mdo diftinQ. ehdem , «xprefle docet , baptifmum'Ro* perfici , nifi ia nomine Patris k Filii A Spiritu* fan- «i , ita ut qui vel unam de Trinitate perfonam in ba-' ptifmo non invocaret, verum baptifma conficere non pof- fet . Quo fenfu Igitur Apoftoii in aâibus dicantur be- Ftitaffe'in nomine Chrifti , A quomodo iHud Nicolai apn, cap. A quodam lud«o de ronfecr. dift.4· ublait hantifsMm in nomine Chrifti , vel Trinitati* collatum validum efle, int*lligendum fit, vide Suartitom. J-difp. »S. feftvgr

Ctaoa. 4». e Nrn tria aalut· atjffiarll taptifarata.) lo hoc cano- ne direfle damnatur error eorum qui baptitabsnt inno- mine Chrifti ruortui pro nobis , A ad hunc ritum magi*· Introducendum utebantur una merfiope tatuum . Contra ho* ergo docetur, Invocandam elle Trinitatem , A ad- ditur ter «fle mergendum tum propter coufuetudinem illius temporii, tum in detefttatiooem illu» erroris · Quod autem hxc fit intentio huju* canonis , patet ex ratione qinm fubdit , di.cn*: Non enim dixit Dominu* ia morte mea baptizat* , fed in nomine Patri* A Filii & Spiritus fanâi. Et quamquam fortafle hinc A ex cap. Muhl funl , de confecr. dift. 4. trina «terito rtceftione facramtbti ad baptifmum requiri videatur · IJeooue fan- di Patres, (Dionyfiu* cap. a. de ecclef hierarch. Babliu, bb. de Spiritu fando cap, 27. Athapaliu» quxft. » By. ad Antioch. Hieronym. dial, contra Lucif. Auguft. ferm. 9». A sot. de tetnp. Ambrof. lib. B.dc face. cap. 7. Ac.) banc trinam umbonem ex apoftolica traditione ortam feribant , A quod maximum eft in concilio Conflant. primo can. 7. error Eunomii docenti*, ut teflatur Tbeod. i,b. 4, hxrat. fabular, non oportere baptitandum ter iu·-. mergere, damnatus fit ; tamen ax communi theologorum coaleelu certum eft ad aflentiam hujq* facramenti con- flituettdam fu®cere quamlibet ablutionem aqoa fitdam , five pet afpctfioetm, five per immerfionetu unam aut trti fiat F.x condi. Tolct. 4. cap. 5. confiât unam mer- fionam fuficcre, triuam meriionem vero necelfariain nm ·Ae . ubi etiam refertur rcfponfio GregoriiPapa ad Le- ·ndrum, qux habetur lib. 1. regiflr. epiilol. 41. qui'cotjh fultu* hac de r* , quoniam in H.ifpaxla quidam tripl^f i**tf>one, alii-Ona tantum baptiubant , refpondit utram-! que retirtri poflit, five trina fneriio adhibeatur ad figni- fieandam Trinitatem perfonarum , five una tantum ad confitendam divmuati* unitatem . Addit autem conful- tius fuiff* tunc poflerierem baptitandi modum retinere, ad vitandum Atianorum errorem , qui neturarum divi- fionem , A Trinitatem >n irina mernonc profitebantur. AfpetfioMm futhiere, Cyprianus lib- 4· epift. 7· parag. quafifti , teflatur , A bapiiftuo Apoftolorum Aâur. 3. uno die tribus milbbu* hominum cullato . ficut eiiamex «oniuetudine Ecclefia , A »*Qo fanfii Laurentii colligi- tur. Modus autvtn fiaptitandi is ufurnandus eft unicui- <^ue, qui «a confuerudine EccteUx tu» prxlci iptu* A rep

Quamvit *b- knonem ad ctfam.sa. t-a puian tulit ••

Canon'rmeeptu* eft, Exaufloribu» fupracommémora:»» nihil aliud probatur, quam quod illo tempore riru· baptirandi per trinam inerConena vonfuctuline vulgari receptus fuerit . Eunomiu» per concilium Conftantlnop, damnatus fuit , quonixm hxretico fpiriiu , A ad introducendo» falfus er- *0¥.'' , ilUni ceremoniam auferebat . 'Vide -D. Thum. 3. parte, quxft. 66. & ibidem comment.

mnam rrcii.o- nrm jtmic,. dam efl» do. tti». tur da. n.n*iu»?

Canon o A qBibu." hr-'eNftl't*

N-ptUI , (ltrn.hu. O IJ·· ·) Impius Saturninus , piimi a nutrimonis , A a p.opogai'»· ne, ac nianJu.atkne caioi» amnui» , 'Uius auljor dia- bolus fit, abflinendumefle, Apoftolorum temporibusdo- cueruut . ut patet it lynatio, epift· Ç. A i j. Itxneo , lib. r. cap it. Idem p< ft illum tempore Ignatii, Ebio- nit», Encrant·, Tatiam, Marcionitx , A Mamchxi , docuerunt. Ho» tefte Hicronym. lib. 1. contra Joviniа- nun> , Ambrofio , Chryfolt-in. alu!.Jue m cap 4. rpift. ad Timoth. Spiritus fanflus venturo· deirgnavit , eotum- qy* doitrmam per Afxafti-lum Paulum I aJTimoth. cap. 4. condemnavit, atque i.leo optimo fure, ceulurx eccle- fiafliia lubpciuntui , quicurnque a nupni., & carnibus, «luali per fe main A piohibitx imi, abllinent. Vida Ba- ron. anno Chrifti y 7. num. 18i A leuu

uuui mpua cum afjcarn.s prohib.i» , * nv?

F

r Fnm ^ul a pr^allr ,< al^nllvr) H k C*nOl>ab Ori- «eoe j, cotvra Ce'.fum citatus., Stoicorum philofo- phoruin errorem, quem Montanus A Novatiani in Ec- B fç invcftum perViMciter defenderunt, nimirum

Harei., No- MuMiam qoa ı-eu» k j ucac Qrld f

l*pfa> *d pcst>licatiam reeipwndoa aoa aft* · daaaaat . Hxc ex Cypriam «pifi- J*· Bara*, aaaa Chtlfii aja. num. io*, A feqq.

Canon jy. citatur a Jaftiaiaaa « coaftitwloaa d. ad Epiphaalum Archiepifcopum CaaftaatiaopoiitaM* da nm ordinandi* Eplfooph, arc. Vida Tan. cap at.

Vaaoa r*·

f taifl· laferlpta^latflaruat foror ,) Hujtaa m«mlnit Osmna lib. I. conA. Apnftolfcarom, cap y. ubi dldt * Apoftoloa probibutA· laltlo fid«llbu* libros gtntihumk falforum prophetarum Hoc fitdt (Had Aâar. if. ubj dicitur mult·· ab Apnflolis converfo» » libro* curiofoa St vanoa coatulifte, A-coram omaibua eorabudSfla . Vi- de Bellar·». lib. j. de clerici·, cap. so.

Carta rp. Dbri hnteti- «'««" prohi- k,ti

g AS cfoam a· frttfhlv) Quia irregularis eft . Vi- de qua dial fupra in noti* ad canon, id. vqrbo , Con- cadrdf*-

Ca*os <·.

d CaatoSorit t» '»t la fang.) Vide qua dixlmu* in Mtis ad conciL 111· Hierofolymitanttm Capra.

I SI ftII..tlrrlltu .) Hunc canontm ftppofirlthtm effet Baron, anna Chrifti 10*. num. tj. probat ihifce rationi- bus. Primo, quod a nullo fankorum Patrum, flt nequi- dem ab Epiphaifio * in comp, do&rina , ubl folum do- rainico* die» a jejunio quadr^gafima excipit* citatu* al- fe rtperiatur * cutn tamen (apc canones Apoftolicoa ci- tare loléant. Secundo * quia Romana Ecritfia jejunium fsbbâti t a Petro * Paulo Cibi traditum , vel ad com- memorandam Chrifti fepulturatn, vel ad imitandum·«- earplum biduo morti* Chrifti jejunantium & nxeren- tinm, fufeepit , ut patet ex Auguftino epift. *y. Inu·-, cent, epift. >>· cap*e. concil. Eliberit. canone »i. cone. Agath. canone tj- Quod fane Ecdefiam Romanam eoa- ti Apoftolicam prohibitionem feçilc * Clementem, qui canon*· Apoftolorum a fe cnufaripto* noverat , permi- fi/fe, Petrum A PaSlum obfervari mandait* , nequaquam cogitari, aut dici poflet, fi hic canon fabbati , prxter- quam Fafchalia, jejunium v*tan», Apoftoii» auflutibu* conditu* edict. Verum cum S. Ignatius, epift.*. adPhi- lippenfes » hac feribat I Si f>ll Statlalram Sica· , eat (In-Qfallalara (■· oarrfta) Jrfenarll, flt Çhrltl latorftAoe e/ deque corrupto hoc loco Ignatii per Grace* fufpi- cio eTe non poflit quia bwju* jeiuaii fabbatinl , non tanfum apud Ignatlum prndiâo loco , & canone ,, ,. Trullans fynodi, fed ct' em apud Clctqftnt. lib. 7. con- flit. cap^ >4· Grcgorium NyTenum , orat, contra eoa qui agra ferunt reprehenGones , Ac. heu apud Anafta- sium Nicanum , llb. quaft. quaftlon* 77. mentio fit f bane repugnantiam , ita cooeihar» poffc eaifttmo . De jejunio fabbati non fuifle canonem Apoftolicum, nt reSe Baron. A Bellarm. «fentiunt, fed diverfa* tamen * contraria* fuiffe confuctudinc* orien- tali. fc occ dentali* Ecclefi» . Orientalis ex pia confue- tudioe fabbato, uno paRhali excepto , non jeiUnabat , ijqu· in odium & detefttarionem haretkorum , Simonis magi, Menandri, Saturnini , Bafilidi* , Cerinthi, Car- pocratis, corunique feftiriorum, Cerdoni* (t Marcio*!* qui omnes Deum auAogetn Mundi , cum omnibus a f- cteatis rebu·, mainm-efle, arque lden a carnis elu , A propagation par matrimonium abftinentes , die fabbato ...*uo*nftum efle, ne Creator Mundi, qui die feptimare- quievit, honorari videatur, docebant A obfervabant, ut conftat apud Iremrum L t. c. »0. A.feqq. 41. & feqq Orientali* proinda Ecclcfia, ut di&am Deo llatamcon- tumcllsni vindicaret, ac honorem D«i ervatori» univerfi, contra fnv.os Dei fr Ecclcfia hofte* defenderet ac pro- pugnaret , communi confenfu recep'it , ne qui* db fab- bato jeiunarat , fed potius lllam magna cutn bilaritata tiaitigeret , ac inftar diai dominica celqbraret . Hoc fenfu IgiMtiu* dixit prrdiâo loco ; Si quis fabbatum jejunarit , Chrifti interfeâor eft, quia nimirum Deo de- bitum honorem A gloriam adimere conatur . Oxidenta- lis hcclefia , hateli prodiûa jam «xtinfla A propuifa- va, non licite tantum , fed etiam pre fabbato jejunat, ut tongiflime quaoopoteft , a Judai* fqjtbaro epulanti- bus recedat.- memoriam humilitati* domini, qui di* fab- bati mortuus , & fepulero inclufu* j^ult , veneretur Apoftolo*, aliofque difcinulo* Domini, qui fponfo fno ablato , feri* fexta & fanbato in la£>u & m«rorc fue- runt, imitetur A ad dominica diei celebritatem prope- retur . Vide Baron, pradiâo loco . Item anno Chrifti 57. ŋ. to* A fcjq Bellarm. lib.*· de Rom. Pontifie, cap. 27. A lib. z. de boni* eperibu* in particulari , cap. >*.

CIM· «{. f„ ^ (t,il|rt *

a:.-!, toafliel U(1(M a eof< f4b. bâlo ocridea- la|ea)c|a„aat| orientalis ·- im a jf^baia sbft.aeBw.

Orientale· car fabbato aoe jejuaave- ruat? —|

Occidenta- j,, £cclctia cur isbbat· jejuner.

S*d cut die dominico neque orientalis neque occiden- talis Ecclefia jejunat? Ut nxreticos Chrifti refurreâi·- nem negantes , idejque diem dominicum in luUu , mtr- rot·, ac jejunio tianfigcntcs, tells A armis qu*G iifdem rctoitia, viocat ac fuperer. Vide Baron, prcdi&o loco, tc anno Chrifti st. n. 6j

Cur «aivar- f·!·· dominico ·*>·)fiUB*t ,'0,*

k Sacram Patika .) Quadragefinale jejunium , quod ante Pafcha vel fere *o. diebus temper huc ufque celebratum eft , ab Apoftoii* Domi- ni tnftitutum eft i atque univetfc Ecclelic , fub perna excommunicationis , aut depolitionis , obfervari manda tum eft . Hieronym. ia epift. ad Marcellam , adverfu* Montanum: Htr aaaat qaaSragtJuaaaty facaaSafiraSl- llaaala Apfjftlarttaa , sar* aaal tfxaparc aakIJ faagra» Jc-

Canon *1 Dc qusdragt fimahjeiunio

tlrataal, «api ««. Ban·- aaaa

•mhun ims * Man «rat : «U aa«m «no Å» aM trita» « aMl fax dirtam ab mml ciboAWUnatauM (K mtat ex refitaMtai· Irenal , quod -* apod KtitUu Hh. 5. hjftoriar. can a<- Philoni* ia fibto 4a vita theorica luppi. SptahaaH la wpiaiiiru 4oAr. Hieraa. ta api*«ta a4 Marcollem « Aatgaft. «pilata rta. cap. 4. A*s Prioelb*» faculi* aJiquoe jeRaatum fait » quatuor domi·-nMsexcaptis, par die* }4. Qaibtu» at CMapieratar namerus quadragenarius, quatuor dva Erdeia addidit, A

grtunn mti-aatma.· ta Hetau japmaau«Mt noftri cauta patfantem » no· at-it» quantum pofiûmu* quadragieta dictata jajuneado * catmta noftsum attigendo « hnttemnr . Ignatiu· apitoie ad Philip BafiL orac. t. 4a ppi*1- * Gregor. Naauat. orac. ia fanAmn lavacrum « Htcroaym. ia cap ft. Ifaia » Ac. Altera «1 ut Chrifttaai omaes pro Mgligcntii* tote aaao commit* , quafi commcutem A pnblsam pet-alteariam agant. Ita Leo f«rm«n 4. 4a quadragef Tertie «1 at «4 facram communionem ab osunibvs in Pafehate famendam , praparemur . Chryfoft. hoouL ·. ia Cencf- Hieronym. ia cap J. Jaaa. Ffurabacde reaped Bellar. A Baton. pradieUs loda. /

I Vet faartan Jieat eef perqfrt·**.) Sub eodem ceafasa, qua jetaninm quadragefiuitle * ncodpitw «Mertari jejunium ferla quarta A fextn, idque ad commemo-j rutu» Cluitam Dominam tarin quarta «auditum > & faite ferla crucifixum. Apotolieacutma auAoritarehuc nobis tradita ac demandata aff» inde probatur, quod S. Xgaatiu epit. t. ad Philipp Tertuli lita de japata , Oeimcai Alerand. lib. 7. Strom ultra medium * θ^β·· ·te ■dm■. 10. ia Levit. Epipbaa. ia compeisd. d«êr. a «albaria** Hicronirm. in cap 4. ad Galatae , Auguft. ia cpttota tua· iit? 8·· a<* Cafulanum t &c. hujut jcjuaH vehit antiquitas inftitutl mcniiucraut. Cum igitur facundum regulam S. Angat- ip epit. t■t. ad Jaaaae. A Ub. 4· de baptifmo cap »4- illa omela Gae «labio ea ApotoUca traditione daMtndaar, qua ia ualrecfa Fndede obfcrvaatur, A in uuUo£al«fie aoaciiio iatituu iuraniuntur ,· certum et > * - jejunia quadra/efinue , quarta A fextu farM ab Apototy latituta cfiT» nam horum fit mentio apod auAuree qui omnia concilia, «aceptla Apoftoiic» , pramflcmnr . Extra quadragefimam feria ferra & quarta , auac fab-M^ae »- beto (jejdhiumenim feriu quarta in letioa Ecciefia ntinc paaaat qau * tranatatum et iu fabbatum) jejunantes, «s lege A praeopto a caralta» > ex arbitrio A beneplacito a prandio abfiiarat. Vide Baron, anno Chrifls 47. n. ipp & ftqq-Ballarm. de bon» operibui in prine, lib. a. cap 17.

at Ctrjta ael eteaea , Ac) Hi chx> canoa^l citantur ab Anadeto epitola prie» » A expleretur a Turriano libs i- pro canonibus cap ta.

Canoa j*. - K *a la tefllmealala aJaerfat fptfte^ara* .) Citatur ab Anacleto epit. prima, & ab Aleueadro eptft- >· & Damale epit·}. Contamini Imperatoria fadJofac dMo tate Smfcapl ac confirmantur, qui libello· hxresfcorutn adverau BjCico. pirrbytcrl * po· & preabytwor fib. «Mate· «ornbuAt r tehwm Ucahmaa Stuoob libs 1: cap: 1*: A ad Bpilhapsa comNtafua ; nao

««raw P«r*jr/r «· *letatattat latltaH : l'tettr* envj »»/ [that tarer ett taftAate lalltlàta , CP ar/'« /·«-A**» fO*r»-M«*/Ww, a/ 4UW ^a/aaarraawarafarara-lwr . *Vet* aavrm nfa/r « De* /*» ajkr ©/> , « ra<»*-*erlrat ata ffu te-ae jafheet* Dv-r ,'jW *Me felat , tfr* f·· *fMftaee ef; Dear finer ta atetbe Dearaat « ta au~ tlle eaten Deer Jrfcnatt.* Theodoretue libs r. cap ti. «it* dit Confibatüwm Jusjurando adje&odlgUlè, f«aa««* tarai quidem inferipcum pmtagiié : *Maae fatetthntra* , I»· •ait « *atrla aaa fkat fejfale aferteaéa» ae tle taJe teefa affeadnalt anefta Ueeatee perrare auretbatae* . ^Sfa

ae fanalt tfatu * eee *fat lIlffta* teraeeeat , *alla* ·» *tarte ltlrra*. Bar*·, «un Chnti gij num. 4*· A vinde que fcriblt anno Cluifti n*. num. jo.

e Slea ■fftrtet Sflrefata.} Citetur a Concilio Antio-Canoa y*, cheno can. Sicut enim hic vetatur Epifcopo fucceflorem cligerc , Un «idem ibi prneipitur , ut non conAkuater Eptfcopue » niû pot morrem pradecedorlr , idque in conventu Epifcoporum, facundum legam Ecclefiatkn amfaetudinu. Turr.lib. t. pro canon, cap 14. 7

p *tl falt Jaaeeaeat talral.')* H«c Apotolica contitutio poterâoritau tempoettau « crefoeate numero fidelium , qui fin· hi* incommod» potent ad hoc munua affumi, ampliu* nrftriôa «t. Arr«ptitil «uim qui adomoue vexantur «une p«r canouem Maritum , ditinâ. jj. ad fafciptealoa ordinet perpetue irragutarea fane . An inept» Quamquam «x voce*, *reetfiter*, aperte colligetur , etiam 111C■* "H -* hanc ana iV erventu dtfpcafatioa» purgatum a dntno i»···· •io ad fufcipicudos ordinet non faioa admifiûm. Vido Boarer torn. j. difp j 1. fact t. n. 7.

f '< *teat/Il.)* Qood hic cauou, idem Nice- Canon r> num Coacil. canone ». fiatult ,· citatur ctiem ab Ori«era libro tertio outra Callum : Apoftoitrum i-itnreffa dubitari non poteft . Per Eptfcopum lateUlgc etiam preabvtcrum . quad e*ratione lubycaa colligitur * quam iubjuagit. Docere enim non tentum ad Epifcopo*, fed ettam ad presbytero* pectinet, lun. lib. t.cap. tj.

r *trar aeUt.) Hle cam·* apocryphus eft A furreptitiu* ; turn quod faripturarum canoni, contra omnium Canoe <4. Aoocrypbu* Conciliorum A Patsum communem fententlam, quoCdam eftcaaoa MI·· libro* apocrypho·, nlmiium, conftitutiones A apift >Us Clementia addat · tum qnod factam S. Joaaui* Aobcnlypfiu, a Gracia reveftam, ab univerfa autem Ecclefi* » a until» A anUquiOta*» CondliiaacPautbus receptam, eidem fact* fttipcnm canoni fraudulenter alimat. Qui* «n· unquam antiquorum Latinorum atque Grncorul' ~No ί«»β. Apocalypfin S. *Josnal** inter eanooico* hbrosadniamer»- fcripua fab re prafampGflTet , quam feiret in Apoftalorum canone tinem irculi velut apocrypham eOc rejaâam ? Accudit quod hoc ca-ρα-> *'» *none* libri facri vereris teftamenti, hi; Efdra, Jadiih,Chn*»na,M Tobin, Sapientia BdEccichaibcl omittantur , qui tauten «"K* aha. ab antiquiffimi* Pattibas , Dionyfio , Irene» &c. inter facrot libra· citantur ac numerantur . Vide Barouiutu anno Chrifti aoa. num. tj. A ia. Bellarm. libro primo de verb· Del, cap »0. Si urgeascauonem fecundum fex-^Zywodi, quo >j. canoMS rocepti «de dknn ur; Re-IMrao ficur fupra dixi , cowtneni objedum f urium ef- Refdfi(M Æ^UegMitram nt qui Unu. Gt a conciUbalo Trul- obj.Xso

··» *-" -"■"· - f<xt- 6'πβ(10

APOSTOLORUM.·

CANON VIII.

XTE decipianturfalvati lob idola: cfed XA| pingant ex oppofito divinam humanamgue m^nufa&am, impermixtam effigiem Dei veri ac Salvatoris noftri Jefu Chrifti, ipfiufque fervorum, contra ido* ia & Judxot. Neque errent in idolis, neque fimiles fiant Judxis.

Noti SevehiniBinii.

a 4at/»r4r«« /yesulav styv/aferM») Antiochia ab ApofloIU ad Cedendascontroverfias iHie exortas» habitameffe fynodum» atque la ea editos mi/fe canones, auâoritate Psmphili martyri»» eos in bibliotheca Origanis repertos effè teftantis » Turrianus , cujus fragmenta etiam recitat » confirmat lib. i. cap. tj. adverfu» Magdeburg. De eadem hac fynodo Innocentius epift. it. egent de Antiochena Ecclefia .· IZr/, Inquit» <7 »«»·»· ecttjlt w. /■/.« » er q«X «»»»<«· //>»/·/«'- - «pwd f» lthlfTTlleltm ewtt. Firmiffimum teftimonium huic concitis Apcftolorum An'iochiâ celebraro » prabet cooch» lium Nlcaoum II. sAlonc t. his verbis : r» Aetltlfna fyn»^t Mltn αβ » /a/MTer ntn ftc. de quibus infra . I ·

Antiochie f,rodum_h»· biraa» cue probatur.

Canone* in hoc Concilio editos & In compendium re- 'l"Θ0* novem enumerat . Quorum primus eft » ut cre-(«lenita in Dominum Jefum » quo· illius temporia homines (ut,habent Afla Apoftolorum cap. it.) appellabant difcipulos» Cbriftiaaidiceremur. Secundus» nebaptuatus Judaico more c rcumciderqror. Tertius» utotnni nationi ad Ecclefam aditus peteret » nec quifquam s Chiiftiàne religione excluderetur. Quartus» de vitanda avsriria» Ar quuftubus iniquis. Quinius» de vitio gu- >« coercendo » curiofitatequh ludorum « qui in theatris

i O o c»uo· Anuurhc- ,,4 (.nod,,

A exliitatl falorem» vlunda» Ar de abUlnoado ajtiraam·- to. Sanaa « 4e vitanda fturrilitare Ar moribus patio·» Septimus, abfllneatiam fengulrds, & fu®scati la fyaodo Htemfolvmitano prucepeam confirmât. QAavus» 4a Imaginibus facris» fupra citatu». Nonus Ar ultima», de Cerfohwononadmittendo Jndtsorumdsleâu ciborum. Horum oils-A*»·· <»·»■ ru , cum la Nicnno Coocilio 1t. aüia. t. a Gregorio *a «««· poû· Pcflinuntia Epifeopo citetur la bac verbe : /- 4ar/acjr- *·*· aw faafltrn» AyjMtrm» fjl .· •M fiel·—* empZ/vr «d #«»A» adrwar», ffâ crrrandvs* »gf «ata /rveetn De/ Jffn Clntl Dmv/V ·»>/, velat authenticum in textu^pofuimus. Hie Warn edmreliqui» , quod ia canonibus Apoftolorumdefiderari videantur* fepetmo ordine recenfetur ia conftitutionibu» Clementia cap· *J. Hb /. Vide Baron, anno Chrifti soa. num. t9. * ao. Turn lib. t. cap. aj. adverfus Msgdeb.

d Of */·/·.) idoluaa & Imago differunt » nam inconcilio Nicano II. AÔ. j. Ar v. anathema dicitur iit qui imaginée Chrifti vocant idola : imago daim eft vera rei fimllirudo* ut cam ningimus hominem» equum Are. ido- Rlum autem eft falfa nmilitudo» reprufenUMid quod revera non eft» ut cum geatiita proponebant ftatuas Veneri», Minetv*, Arc.illa ligna idola erant» quia reprnfitntabant deo» generis feminini » quales dii nec funt « nec eflêpoflunt. Vide Bellar»tota. i. de rcliquiia fsnâotnm lib. a. cap. j.

Idolam * imago quo. ®0<°° &*·-- «·«·

r Jrd »>φ λ», t* »#·£»».) Hoc noa mirabitur » qui noverit ipfo etiam Chrifto vivente » ejus imaginem Pamade a SyrophenilTa muliere are fufam conflari jttflam» eamlemque integram ad ttecentos Ar amplius anno» < nimirum ad Juliani apoftat» tempora perduraffe» quaeramlibet immtnfis ac prope innumeris cladibus Palnftina deformata fuerit. Patet ex Sotom.Hb. j.cap. to. ex Nicephoro lib. io. cap. jo. Nifi enim ple» fande * religiofcque ab ipfis Âpoftolorum temporibus facra imagines in Ecdefia fuiflent uGtata, nunquam fideles permifilfent ; per tot annorum fpatia illam fotam fic inteAsm Ar illibatam fervari. Vide Baron, anno Chrifli 57. num. 111. At feqq. aliquot » item qua dicentur infra in Concit. Elib. canone)6.

tj(ul im,,i. Mln)D e«i». 6» «atiquift- net.

LIBER

« la <«* C*·*?** •4i,i * Bsrmtto ad tu. Cbrifti n.,. fed qee» tainos ·<· cenfer P. P»gl ad.ta tg CMSoam vero eaavam aoeumum fepptftitimn voci P. Pu.vi». ht>. <4 de luiiofut· · s * «· «ertams.

âïssLIBER PONTIFICUM^®

Ξ“.:. JAM INDE A PETRO PAPA . "

Chnfu o.

JUSQUE AD NICOLAUM PAPAM

!Æ- EJUS NOMINIS PRIMUM:

lo di« leai|

"'b ex c..b- *In b t*a 'wvto&fi* deferibuntur; primarum y ptr Pipem, rtliporum mitem,*

nkm>..*,'* . *t* *^ot '0<teret *c fee dignat mtfartt.*

Incile.

Nota Sevbkini Binii·

Dimafa* »r>n eftmaor poMiücainii- btt I Hujur libri poatificali» Daatafus aeftor non eft, fed po< h»» e duobus diverfia «u&oribua «onfarcinitui e«« ioda probatur, quod in uoo ouoque fera Pontitira , pu. ananti· inter fe contineat , adeoouc di&orum , ac fcriptorum inter fe diffidentium nulla ratio haberi potuerit. Baron, anno Chrifti 6*. num. 3$. anno jla. num. 1·. 8t 17. Antonius PoflevlniM in apparatu facro, verbo Damafa,.

ct·ms.v. c Ct.Hasty aai^aim*· îîTALtctdre<B» nu.Es··*»- uuL.hftioM· r«d prnclpuM dwM«^K«- uftiik Bi- broii, ■» i» Mogaanna , ™ ,14"^ z a «b«ft«c. H»t. ut pi«ia- qwâaûrX. »*

'O Eàτüs Petrus * Apoftolui & princeps Apoftolorum , filius Joannis provincia JL# Galilsue, ex vico Bethfaida, frater An1 * Primo fa1'1 'n cathedra epifcopatus Antiochiz annis feprem. à Hinc beatus Petrus ingreffus eft in urbem Romam, (a) fub Claudio Ccfare : ibique ledit in cathedra epiicopatui cannis vigintiquinque , menfibus duobus , diebus tril>us · Fuit auiem temporibus Tiberii Celaris, & Cati, &. Claudii, & Neronis . Hic tcripfit duas eP'ft°ks » 5«· catholice ac canonicas nominantur, & evangrlium Marci , quia Marcus auditor ejus fiait, & filius a baptifmo. Poft omnem quatuor evangeliorum fontem, qu« ad interrogationum dc tenimonium ejus (hoc eft Fctr' 5 firm*!* funt , dum alius Grasce , alius Hebraice , alius -Latine <' feribentes confo-0101 * o,nn'il e,u' <ffihnonio tunt firtnata . * Hic ordinavit duos epifcopos, Linum & Clerum, qui prrfentialiter omne minifterium facrrdotale in urbe Roma populo , vel ad fe venientibus exhiberent . Beatus autem Petrus orationi, prrdicatione populum erudiens, vacabat. Hic cum Simone mago multas difputatioâes habuit , tam coram Nerone imperatore , quam coram populo. Et quos beatus Petrus ad fidem Chrifti aggregabat, ille per magias&de-

€ancil..,Gtnerij. Tom.I. '

*(é) ÏK. Mr** ς·Ρι ·*

Aceptiones fcgvegabat . Et dum diutius altercaitentur, Simon divino nutu interemptus eft ·

Hic Petrus beatum Clementem epifeopum confecravit, d cui & cathedram vel ccdenam omnem difponendam commifit , dicens : Si* cut mihi gubernandi tradita eft a domino meo Jesu Christo poteftas , ligandi» folvenVlique, ita & ego. tibi committo, ut ordines difpofitores divenarum caularum, per quoa aâus non ecdefiaftici profligentur, & tu minime curis ftxuli deditus reperiaris ; fed folummodo orationi , & praedicationi ad populum vacare ftude. Poft hanc difpofitionem e martyrio/cum Paulo coronatur , r poft paflionem ' Domini anno XXXVIII. Qui fepultus eft via Aurelia in templo Apollinis juxta locum ubi crucifixus eft* juxta palatium Neronianus» in Vaticano, juxta territorium triumphale , tertio Kalendas Julii. Hic fecit ordinationes per menfem Decembrem presbyteros decem , diaconos feptem epifcopos per divçrià loca numero tres.

b Sub Retro celebratum eft concilium primum Hierofolymis, cujus exemplar habes in aftis apoftolorum cap. 15. Ntcephorus Calliftus hiftorix iuæ lib. a. cap. 37. teftimonin Tertulliani &Caii Jiiftorici, probat, eodem anno eodcmque die Petrum cruci affixum * & Paulum capite truncatum Romx.

Noth Severini Bινιγ.

ut Patrua aano Chrifti 35. «o· qui ia Sanari» v«r-bum Dei receperant coafimaudo* nicthur , ita etiam enmlutn Apoftolorum fenrentia (ut uquuta eft credere) ifcuum eft t ut Idem Apoftolorum Priartps , ad Principern totius Syti» civitatem atau« mtrajmlim > eel Pa-lefti- jo 1IU AmiorboMa iurtitnnir, - quimdia cjai epikopirum uaaciK.

£ 1

haftito * !W>IrM fito

feptora «Mis, M· taaran remplit!*, adrainaftraeit. V 4c lut·. arato Cheifti jy. nnM 9 * ftqq

Ctaado Bamaraiecte. «aa» faadata Poerur engr*·** 7 - -*** <MMae .) Q"-* dJdtnr Petram AnttochU in urbem Roaaam ptv mitim , non fic intelkgaodum eft » quafi nunquam ex

sit Aatlochia toto illo teamora «ytoha fit. iaem· vero eo dem tempore peragravit «Udto provincial ·· Poatd* i Afiam, Galntta, CnpôataSm, Bithyniam inde au ten, anno feptimo EpUcoparas Amtochenfts » qui rater «a. ant pen- annus Chrifti "44· ia feraTaJem tediit 1 ibtqnra compta «de a, henfus ab Herode hi viorala conràitur , a quibut per Aneclum liberatu* , AAor. tte ·P I· divetfi* provlucii* a fe petagiatrà ptma Mmaphrafleu ad diem »9 - Aa Erodi·» nii F.pitapod cunftttuH & Amiochtain reddi . Hine is Aramchc- veto defignato› notuhtm nmra iallnut· fncecBbre Evo ·· epifcopM* dio , Romam prolata·» Uwhcm venit «nuo fecundo Patro too- Glaudh · iWgue t*. JaamarB anno Chrifti 45. A a Γ *Ma> tont , CUudlt adhuc durante RomanamEccieiam erigens, una * graada. coin pcrlom mnne «» Summi Pontificii in eam tranflu- 44 in, ac firmum fteMPrit* eo ipdb quod henc rathedton ufque ad ntotyrium ut eruca ndrapntm tenuerit. Chri ftu* enim in Petro & Petii fucetfliMibus , propur Ectiefism ufque ad finem Mundi duraturam» Matth. cap r —. ulL infliiuit pontificatum equal! tempore duraturam , a, », A,. Joao· >1. nam ore* Ecctefin perpetua Ptflottai perpenackvaa» E- tuum requirunt . CUsa argo Romanus Epifcopu* defunpiUopra ia Ûo Petro fuccafterit » eutedem in ordinariam ofidum roaiitkaiu univerfatn Ecdefiam cum fumnm poteftate gubernandi , Wtro tael:quod vft pdntifictam, foccflUe carturn aît. Ĝuod dial fera. mut Petrum la hac cathedra Romaaa ufqM ad nottern fedifle , inteUiraodum et da auRorltate , poteftata , ac prafeûura gubernandi Ecdefiaa nnlvarfat , non da fit· locali . Conftat cnim atm bane cathedram Gpt«m annis admlniftraflêt , anno Chrifli'51. ot 9. Clan- O do , cujus aJiâo omnes Judni ac Chrilliani Roma expellebamur, Penum etiam equitat HicroiblytaMi re- ûiifh , * Hierofolymitano concilio tariio interfuifle : mortuo tamen Claudio Romam rodllt, ftr ibidem vitam finivit , Vida Baton. *mo Chrifti 39. num. aj. & anno «4. num. to. it. & anno 43. num. 1. A ftta >*· A 1 ;. M awto yt. nom. 1. a. 3. & 4. BeHarm. lib. a. da Rom. Pont. Cao. 6. it ta.

, X ,«/* *3. ') Anni» «4. tnenfibus 3. A diebu* it. û irlGt, vertus ctfe probat Baron. Nam cum datante adhuc anno feruraio Claudii, Chrifti vero "41. dia it. Januirb &·>»■ fedatc seperit , atqua anno *dp. die ap. Junii pMrtyrio divi· tam obterit , ut infra dicemus , gbft)u« dubio prolcxipto annorum, menfimu » ac dierum

κόκα fclifta npcrlnir Bara·· aura Chelfta «9· ■IIIBI· 11» d CM «Mta ml Keeiefm. rararra.) htm pef QaanaH» Com to laMniMota B-Cleeranti fodent eptfcopolara <iui-P*T * . ton rattqnlt * fc4 Clearact S. Patro ran*» in Me A-poftobca fittoa nolnlt* toto vlxaram Ltow IrClrtu*. K—·~ ‡' Ma Vtrri œadptrarm fimmat . lea

• Martina) Petrae RPtolneanaa Chrifti «I. Ne- m rata 1«■ U» caroratm conieflt « ille «sod Simato* togam per aerem volanmra invocatione totnidraratais dvjactto I hic <jra»d neiUram Neroni* ad ChnftUnam reHgtoMni convertidee, A ex Impudtea «ai un rvddlvbBac . anno Gquent· smbn dirais enfi, (noft nranfitmato umtuo daramocrtdnntur: Patnutraa cafdta nmsammto toft· alGgitur , Paulus autem tobo giortoflftboo Oeeu Hilt. Baton. prudiÛQ loco port ptfionraa sam dontiʻft il· redes i«.

/xCtun Ptos.) OnarMuim btontlM narlfte hym. Pcuui&Ptu tbAut.dl fanet farm. »·■ aCrwent› sa» quidem die* ·"« «·°* '·■ non mutem codera anno Pettum Ai Paalnaa oecifos afle» dca di* sialvetitx tamen A macis prob oe«m a«<«.tio , q«i «*■ ···· ambae nna die e/ufton eani ptlamm inartprB sdepro* ·**·" !■*· eftê dicunt. Ita cum univerfa accieia feutiunt " Cams, .AT*.I?I* Zephyrin**, A Dionyfiua Corinthiorum apifeopat apud ** Metaphraften die *9. Junii. Item Eafeb. in chron. Epiph. harafi sy. Hier, de fcript. ecclef. Maximus diâo fera», de S. Petro . CaÆodorus in chron. Priorem fenrentiam Prodentli sb bnretlcl* vnlfptam fulfte , concilium Romanum fob " Datrnfo poft ennooem da libris npochry- F Ctlafte phis teftatur, his verbis, rf/d/insjl vs/ms Ufati Paetli MpafaA aafk titilinUf I pw ·«· Anrrf» (new fslfo hnracld garriunt) (»4 wAwpur 4>r g/orlsp attrtt ram Pttra in urie fyata fab Cafar* Ntr»- M ipuim , rarvonor rfi W paetter aprad/dtav J. tttUfmi CAifto irnnmo rmfecrorom. Baron. anno Chrtfti 49 num. 3. N.

p P»J pjftmein D>niU auras jB) Verins H- P°® paffiontm Domini , Neronia tj. qui eft Ctariti nati " 49. Nam cum omnium contam receptum ût, Apoftolo* holce duo*, Petruni & Paulam, to Nerone >9. Junii martyrium fubjiilé , ipfum vero Naronem , ut u Svetonte & Dione coaftat, decima Junii occifum elfe, attaque ad 19. Junii decimiqnatti anni imperii fui non parvenifle , naceflario flatnendum eft hoc gloriotaa ratorum Apoftolorum martyrium non dedmoquarto , fed declmotcrtio anno Neronia^ qui eft Chrifti sinti " 4p. paf- 1 4f· ft vero jj. coatlaitfa. Hanc Gateatlam Cajus antiquus Theologus, Zepnyrinos Pontifex, A .Dionyfies Corinthiorum Epifcoput apud Metapb. prodita loco citati gpprobaut. Baron, anno Chrifti dp. num. 1. it 1

EDITORUM ADMONITIO

In S. Petri decretum ·

Q/iod tic exhibemut decretum fuifo S. fetqi nomen proferre ultro agnofeimus ; ne quid tame» omittatur eorum y quo Rjomams Pontijkihui utcunque tribuuntur t omittendum non duximus. Erutum vero eft ex S. Theodori Studitu Refutatione Impiorum Poematum t acceptumque eft ex ASlis S. Pancralii Tauromenii tn Sicilia prtmi Eptfcopi, yni S. petri Apoftoli Difcipulus futffe creditur

F«* *fitri ftincipis Apoftolorum.* Φ«Τ)| Πι?* χο/χ/φὐΜ* A'dtoroÂH.

Profer imaginem Domini noftri Jefu Chrifti, & ilhm in curricula exprime , ui cernant populi qualem tornum aflumpfcht Filius Dei,

' E,^ivîγκi rius «xey« τν xugjn itfMV I v Xv, i$ ςεcteuirw ~«ὐrπu CM t ςξ ^ψργiΔκή . ttx tSut 11 ot \aoi xm<xvfi«pq>W dvifafte/4 uïiç rieiî.

«TRACTATUS DE PRIMATU
ROMANA ECCLESIA.

SI âijfictlf & ambifHHm tjtd tt ptdKitm tffeXyfMerdateiLevitièi generis, ' frrjpeutris iiUr jangtunem. & jonguiwm, & caujum & tauj^rp, iy judicum mtru fortus tuat viderit wrbu vjnari. furge ij ufctnde ad locum DI·! 17 quern ebgtvii doenmui Deuf tuus : vemefque ad nd juJtcem quifill·· rit ilio tempore : qatrefaue eAtu, qui tiki judicri verituteml & fucus quidcumque dim rint qui profani loco quern elegmt dmunus , tt docuerint te juxtq^tegem ejus ; fequertfque fenion·

S Lectu, i. Diicn de Asuq Colieb. Par. IV. Cap XV1H. Ma». Jll a»raa< te* veto „ MS eaMphm Vn. at^.tatei „ XI. ,t| XII. poft soMMIl* iMtgrs, vvl ia parte* fetla docaoxau ca Pleadoilidoia SMeryta coileBMraam peafcrt ia dooe li- „ Oro* diductas», yiMiraot priai·, coatiacf capit·)*, live tuatea ,·β. (ccuadui vero lere letidem, qm tasas» SM ftpnantar ant, siero bio iitqu* ad'litata j. Primum .sput liter· pii·*· ialcnOitat A» Trnwia Amlfi· »4· Incipit‹ Jti AMtih, 'tf „ «sd^rru, trt. quod cap··. *a hac collcâione loifaffi· cxkiipiam , cam leprrstiia iaveaiam iaent · loaara WeadaUbna („ ait ao· qaoqaa rllad toarttim aadi famas ia MS. Vit. 49,,. * in slio apud Bmraeaiiffisram Mbananm , ab aa „ dem ad.tam tatt eam Hadriana callrâtaas Mopiauz snaa ·ı·ı - eUade lalcriam lijitur tam. ·« Cwclflanan adit Ven.

I

fwv Hrte, te dkbMrffe *ml Jmttmcmt* m^W tefiram. ftps teem *fomlmrit,* minv afoftr* dapwife , *mei ee tempert mimfinr*
jjtiM. gfr, er *!, ettnAfffm p*.* *pilat mint* r driacqpr iarmsr- *feet fyperfia*

Aawfate *firmem flmmmem Dti , emnibei Epifce·. pu & mBfeu* Cânift *fearintibis falitem.*

C AcaoéAMCTA Romana ft Apoftolica Ecde- O fia non ab Apoftoiia , fed ab iffo'domino Alvatove noftro primatum obtinuit, ficut ipfe Petto Bento ApoAolo dixit: Ta as ftftws, ft reliqua. Ergo bee Apoftolica Sedes , cardo ft caput omnium Eccleftarum, a Domino, ft non ab alio, eft conftituta: ft ficut cardine oftiutn regitur, fic hujus fente Sedis auftoritatc omnés Ecdefia», Domino dilponente , reguntur . Igitur fi qum cbufie difidltores inter vos orttt fuerint, ad hujus fente Sedis apicem eas quafiad caput retene, ut Apoftolico terminentm judicio

Z^dvrinar Ammm *ttrbie Arcbiepifafis,* mimfetr *Epifeopit felite^.*

iD Romanam Ecdefiam ab omnibus, ma- XX xime tamen ab opprefts , appellandum eft, ft concurrendum quan ad manem, ut ejus uberibus nutriantur, auftoritate defendantur, ft a fois oppreffionibus releventur :' quia non poteft nec debet oHivifei mater fihum fuum. Judicia enim Epitroporum , majorefque Ecdefie caufie, a Sed· Apoftolica, ft no· abalin, funt terminandae : quia licet in alios tranferantur Epifcopos, beato tamen ^poftolo Petro ditem eft: *ligaverit fèptr terrent, erent licete it ie taUt : tf* *genctnHfne folverit fitper terram, enent felite & in eetlit,*

Celhfins Arcbieptfcopet Ecdefie Cetbelice ttrbu Home, emnient Epifeopit falntem,

IN dtcet a capite membra diffidere , fed juxta faerx feriptur· teftimonium, omnia membra caput fequantur . Nulli vero dubium eft, quod Apoftolica Ecdefia mater fit omnium Ecclefiarum, a cujus vos regulis nullatenus convenit deviare : ft ficut Dei filius venit facere voluntatem Patris fui , fic ft vos voluntatem veftna implete matris, que eft Ecdefia. Quidquid ergo fine diferetionc juftitie contra hujus difctplinam stem foerit , ratum habere ratio nulla pdnnittit.

Febianu Epifceput Rima , emmbm Epifeopit ftMem.

40Î in rebus fiacularibus fuum cuique jus ft O proprius ordo fervandus eft , quanto magis in ecdefiafticis' difpofitionibus nulla debet indoci coafiifio? quod hac obfervatione fervabitur, fi nihil poteftati, fed totum xquitati tribuitur, idem. Si quit judicem fibi adverfutn fenferit, vocem appellationis adhibeat· Appellantem autem non debet affliftio ulla aut detentionis injuriare cnftodia, fed liceat appellatori vitiatam opcaufem pppeBatioais remedio lublevarc. Liceat etiam in confis criminalibus appellare, nec wnt apprilarinuis denegetur ei, quem in fuppHcmm AfcttoBtiadeftiiiarit. Pulfetor ante .foum judicem caufem dicat, ft ansa noo finun judicem, publatus, fi voluerit, taceat : ft ut pulfetis , quo» appellaverint, indudai dentur , nec quemquam a fuo non judice dite foetentia oxvftringat.

<^Sixhu tmiwrfeüt Bpafietiee Ecdefie Epifcepet, emeibeu faiBe Dei Ecdefie eribtu felatem.

SI quit Wftntm pulfetus rit ta aliqua aàverfitate, licenter hanc ft apoftolicam t Sedem, ft ad quaTt ad caput, m habeat, ne i damtietur, Mit fus deuixnentum oatiatur . Si autem tqecefle ei evenerit, eamque minime appellaro voluerit, ft vocatus tamen ab hæ fente fedefuerit ; non renuat venite : fed confcftim , ut ci; nunciatum fuerit, venire feftinct : ft caufaa , pro quibus vocatus eft? prudenter difponat, atque fi fiierit neceffe aliquid corrigere, cum his quos primos hic invenerit, corrigat. AdEcdeuam tamen fuam non prius revertatur , quam hinc literis apoftolids vel formatis pleniter in ftrutes.atque purgatus fit, foerit unde: ut poll-, quam domum reverfos fiierit, cognofeaat vicini fui,, qualiter hic fixam alfonimque caufiun finierit, quatenus * ea abfque aliqua ambiguitate nunciare ft prodicere poflit omnibus Si quis, autem aliter agere pmfumpferit, feiateenfuram hujus ledis cum omnibus membris fois ubi non decile venturam , ft ficut egerit , ita recipiet: fi bene, bene: figrave, graves fi pcffime , peffime : quoniam dignua eft operirjus mercede fit··

Sylvefter Pepe gtntrali r^Utlu fyneie, Omt-

NE mo judicabit primam fedem , jufiltiam temperare defideraûtem : neque enim ab Augufto, neque ab omni dero, neque a regibus, neque a populo judex judicabitur.

Jitlttu Apefinlice SetUtEpifcepitf emmhu Bpi 'fcopir falitem ·*

A»bt fecrofenfta Romana Ecdefia pote^ , ftatem, Angulari fibi privilegio conceffiun, aperire ft claudere januas regni cœleftu , quibus voluerit.

Cekfitu Epifeopit eemibet Epifeopit.

CUncta per mundum novit Ecclefia, quod fecrofenfta Romana Ecdefia fas habeat judicandi : neque cuiquam de ejus liceat judicare judicio , fiquidem *ad* illam de qualibet mundi parte appellandum eft? ab illa autem nem· eft appellate permiflus . Sed nec illa prrterimjis , quod Apoftolica Sedes fine ulla *fynse·*do pnecedentc exolvendi quos fynodus iniqua. damnaverat , ft damnandi , nulla «xiftentt fy;. \iodo , quos opbrtyit , habeat facultatem , ft h«c nimirum pro fuo principatu, B. Petrus Apqftoiiu Domini voce ft tenuit feaaper , ft retinebit.

^MMUtÀar *Papa ttmverfit Epifcopis.*

iM«a c. AUwaa' A Liobvm hominum casias Deus voluit per jTX homines terminare, faero vero fauâr Sedis Romana» mfiilem fuo fine quzftione refervavit arbitrio: voluit B.Petri fuccefibres cocio tantum debere innocentiam, & fuhtiliflimi difcultons indagini inviolatam exhibere* confcientiam.

fiA MO· *düe&Ufimo fratri Euibaro · corpifeopo.*

IkrUur kI tenuiter (demi, vel pieniter fa-XV pienti dubium eft, quod Ecdefia Romana fundamentum & forma fit Ecdefianim, a quo omties Ecdefias principium fiunpfifte nemo reftq credentium ignoret: quoniam licet omnium Apoftolorum par effet etedtq, Beato Petro tamen conceflum eft, ut ceteris pnemineret: unde & Cephas vocatur, quia caput & primus eft omnhim Apoftolorum: & quod in capite przcelfit, in mimbris fequi neceffum eft. Quamobremfanâa Romana Ecctefia, ejus merito Domini voce dbnfecrata primatum tenet omnium Eccleliarum: ad quam tàm fanâa Epifcoporum negotia atque quercIz atque judicia. quam & majores Ecdefianim quzfliohcs quafi ad caput temper referende funt. Nam fit qui fe fcit aliis efle przpofitum, non molefte ferat aliquem fibi cite pnriatnm. Ipfa namque Ecctefia quz prima eft, ita reliquis Eccleflii vices fuas credidit largiendas, ut in'partem vocat® fint folicitudinis, non in plenitudinem poteftatis. Unde omnium appellantium Sedem Apoftolicam, Epifcoporum judicia, & cunilarum majorum negotia caularum, eidem fanâæ Sedi refervata elle liquet, prxlertim cum his omnibus ejus temper fit expedandum confilium: cujus tramiti fi quis obviare tentaverit facerdotum, caufas le non fine honoris fui periculo apud camdexn fandam Sedem noverit redditurum.

Gregorius fervus fervorum Dei. omnibus Epifcopis per diverfa provincia/ conftitutis.

Divinis prxeeptis & Apoftolicis faluberrimis incitamur monitis, ut pro omnium flatu impigro vigilemus affcdu: &quia eundarum difpofitione divina Eccleliarum curam gerimus omnibus noftra pofcentibus fuftragia Apoftolica audoritate fubvenirc optamus: quoniam divinae virtutis & infirmitatis humanas fanâio eft, ut omnium Ecclefiarum negotia ad noftrz reparationis tendant effedum. Quapropter bas ad vos «litteras deftinamus, in quibus decreto noftro veftram rogantes caritatem, mandamus, ut nihil Î»rius de eo quod ad linunt fandas Roman® conIigit Ecctefiz, ejufque implorat auxilium, decernatur, quam ab ejulitem Ecctelûç fuerit praeceptum andoritate: quas vices fuas ira aliis impartivit Ecclefiis, ut in partem fint vocat® folicitudinis, non in plenitudinem poteftatis. Si autem,.quod non arbitramur, a cuoquam fccus przfumptum fuerit; ab otHcio cleri fubmorus, Apoftolicz atldoritat*is reus* ab omnibus judicetur: ne lupi, qui fubfpccie ovium fubinrrariint, beftiali fzvitia quoique audeant dilacerare: & quod fibi fieri nolunt, aliis inferre przfumant.

Diftin «». *idem eifdem*. Praeceptis Apoftolicis non dura fuperbia refiftatur, fed per obedientiam qu® à fanât Roman* & Apoftolica auâoriiare jufla Afunt, fidutifere impleantur, fiejufdemfenâeEcckfue, quit eft caput veftrum, communionem habere defideratis. Non novum aliquid praefiniti juflione praecipimus, fed ilia que olim indui-te videntur firmamus: cum nulli dubium fit, quod non fotam pontificalis accufatio, fed <?mnis fand« religionis relatio, ad Sedem Apoftolicam, quafi ad caput Çcdefiarum, debeat referri, & inde normam fumere, unde fumpfit exordium, ne caput inftitutionis videatur omittere cujus auftoritatis fanefionem omnes teneant facerdotes, qui nolint, ab Apoftolica, fuperquam Chriftus univerfalem fundavit Ecclefiam, foliditare divelli. Si quis hzc Apoftolicae Sedis przcepta non obfervayerit, percepti honoris hoftis efle non dubitetur.

Idem eifdem» Nulli faseft, vel velle vel pofle tranfgredi Apoftoliae Sedis przeepta, nec. ejus difpofitionis minifterium, quod omnium fequi oportet caritatem: Sit ergo ruinae fuz dolore proftratus, quifquls Appftolicis voluerit contraire decretis: nec locum deinceps inter facerdotes habeat; fed extorris a fanfto minifterio fiat', nec dc ejus judicio quifquam poftea curqm habeat quoniam jam damnatus a fanda & Apoftolica Ecctefia ejufque auâoritate, pro fua inôbedientia atque przfumptione, a quoquam effe non dubitatur, quia majoris excommunicationis* dejeftione eft exigendus, cui fanftz Ecclefizcommifta fuerit difciplina :3qui non folum praefatefanâz Ecclefir jufltonibus parere debuit, fed etiam aliis, ne praeterirent, "infinuare. Sit ergo alienus a divinis & Pontificalibus officiis, qui noluit praeceptis obedire Apoftolicis. Diftm. ia'

Si quis fuper his nos arguere voluerit, aut extra auftoritatem facere contenderit, veniet ad Sedem ApoftoUcam, quo 6mnia Ecclefiaftica négocia, de quibus quxftio habemr, confluere jufia funt: ut ibi ante confeffionem Sancti Petri mecum jufte decertet, quatenus inibi unus ex nobis fententiam fiifcipiat.

Nicolaus Papa omnibus Epifcopis.*

D Nemini licitum eft de Sedis Apoftolica» judicio judicare, aut illiusfententiam rétraflare permiflumvidelicet propter Romanae Eoclefiz primatum, Chrifti munere in Petro apoftolico divinitus Collatum.

Cacilius Cyprianus in epiflola fua /licit ita.

Cypri.,·» 'J** «-torum.7«. LOquitü» Dominus ad Petrum: *Ego dico tibi, y«r'4 tu es Petrus, fuper hunc petram adificabo Ecciefiam meam.* Super unum dificat Ecclefiam, & quamvis Apoftolis omnibus port refurreâionem team parem poteftatem tribuat, & dicat: *Sicut unfit me Pater. & egoy.n. mitto vos, accipite Spiritum fanSlum:* tamen ut unitatem manifeflaret, unitatis ejufdem originem. ab uno incipientem.* fuapudorirate difpofuit. Hoc erant utique ceteri apoftoli, quod fuit Petrus; pari contortio prscditi & honoris poteftatis; fed exordium ab uniiare proficifcitur, tft Ecclefiam etiam in cantico canticorum Spiritus lanftusex pertona Domini defignat, & didt: *Una eft columba mea, perfefla mea, eft matri fua. fledia genetrici fua.* Hanc Ecclefiz unitatem & Beatus Apoftolus Paulus docet, & facramentum unitatis oftendit,' dicens: *Unum corpus. & unus fpiritus. una fides, unumbaptifma. unus Deus.* Quam unitatem tenere firmiter

& vindicare debemus maxime nos Epifcopi ,A«··î·β»· qui in Ecclefia' pnefidemus , ut Epifcopatum quoque ipfum unum atque indivifum probemus. Nemo fraternitatem fallat, nemo fidei virtutem perfida prwvaricationc corrumpat.

EpifcoH»· - faguli.

Ibid. id. C,pe. ia lolidum pars tenetur: Ecclefia una eft., qu® ia multitudinem latius incremento facunditatis extenditur, quomodo fciismultijadii font, fed lumen unum t & fanl arborii multi funt, fed robur unum tenaci fundatum radice : & quomodo de.fronte uno rivi plurimi defluunt, uumerofttas licebtfliflufa videatur exundantis copie largitate, unitas tamen fervatur in origine. Avelle radium fob's a corpore, diviCoqem lucis unitas non capit ; ab arbore frange ramum , C- ftus germinare non poterit : a fronte praecide rivum, praecifus arefeit : fic & Ecclefia domini luce pernifa, per orbem'totum radios fuos porrigit: unum tamen eft , quod ubique diffunditur, nec unitas corporis feparatur. Ramos fuos in univerfam terram copia ubertatis extendit , profluentes largiter rivos latius pandit : unum tamen caput eft , & origo una & una mater facunditatis fucceflibus copiofa. Adulterari non poteft fponfa Chrifti, (incorrupta eft & pudica, unam domum novit unius cubiculi fen&tatem .cafto pudore cuftodit.

Hilte. *Idem.* Alienus eft, prophanus eft, hoftiseft, habere non poteft Eleum Patrem , qui univerfalis Ecclefis non tenuerit unitatem.

' HaBenut ea tedite antique

" Qaa f«- qu.rt.r · lo- *'arm* Vv«n- driA'"°'k^e" 1 " OUflicerent " quidem ifta apud eosChriftlanos qui pa- rent , & fimpliciter eredunt quidquid tradit ac tenet fan&s mater Ecclefia . Cutn autem noftra «tate fedis 'fip'ftolica audoritar a plurimis Belial & inobedientifiliis , non folum icvocetur in dubium, fed etiam editis libellis impugnetur 4 pluribus profeûo 8c fcripturarum teftimomis , & fanAorum patrum adftipulationibus debet primatu,'Petii 8t fuccetfbrum eius affirmari . Id quod eficacitcr praftiterunt , fuperiori state D. Thoma, opufcuio contra errore, Gracorutn , D. Anton. 3. par. fununa , Card^dfrutrecremata lib. a. fumma , Thomas 'H'aid. lib- a. doArina hdei 6t patrum , ac noftra mate Cardinales Cajetanus, Roflenfis, Contarenur, Polus, Ofius, & alii variorum ordinum Catharinus, Ecchius , " Pighius , Joannes Faber , Jacobus Latomu» , Cochleus , Campegius , Joannes AntoniusADelphiuu, Retru. a Soto , Alphonfus de Caftro , Alanus Copus, Melchior Catiu , Joannes a'Lovanio, Francifcus Tutrianua , Remundus Rufus , Nicolaus Sanderus eruditiffimis 000 libris de vifibili monarchia Ecclcù· , noviflime autem illuftriftïmus Cardinali, Baronius , Beilarminus , " 6t al i theologi quam plurimi. Copiofiflime enim Cmul & folldiftûne oflenderuut ex faaris literis ,'ex antiqui, Conciliis , ex Apoftulici, decretis , ex antiquiffimis patribus , ex probatiflimis Ecclefia doûntibu, , ex kgibus denique publici, & approbatis hiftorii. rem hanc ita dare deduxerunt , ut dc ea nemo amplius dubitare queat , nifi qui per hxrefim Bc rebellionem penitus eft fubvertus, ac judicio proprio, ut ait Apoftolus. condedetunatu, . Cum aptem Iftorum libri non omijibus pafLm fint ad manum , opera pretium fuerit hic aliquot teftimoniis propofitum confirmare , ne leAor dubio aut fufpenfo animo tot ac tatnprxclara ac pia veteram Romanorum Pontificum decreta , qua nunc eduntur , kget: cui profeâo omnem dubitationis fcrupulum, fi non obfiftat rebellioni, aut odii affeâua, fequente, poterunt Wâoritatcs «*i®ere . Ipfe emm dominus A Salvator noder Jefus Chriftus in diogularem prarogativam Celoquirur in Evangelio ad Petrum. *Statur et Simat Bar.*

reiHio SuriO., Do nmice Nicolino , dr. Sev^nao Bimo sJdua turn , nec 0 βκΙΓ, Cunt" A R. C.

»ia< feqtumur . N.coliaut ili» vocabula (ic Agvlit, lull! duobus dumtaxat Brmu». Perroniuta, Gretferum , Sirmundam , AUatium ; a- , liofque abfade 'numero podit- a-

adificale accleflam meam. Tertio, *TIII dale elavet ream Celerumy & fadcamfa libaverit fuper terram , erit lifaum. OlaCeit.* Quarto, £<« *recavi me tty ut tree deficiat fidet tua : ftt tu ahfande cenvtrfa , tenfirma fretret tuet .* Quinto , *Simea fteannlt , dilifli me flat Ut* F *flafte aptet meet, Pafce evel meat. Hae* profeâo fingtdaritar Petro , primo Roma· Ecclefis Pontifici , nulli aliorum Apoftolorum, dixit dominus. Sunt*alia phira Evangelii loca , aa quibus Petri primatum haud obfcure obfervar, Ikaat . Ubique'enim in poftolorum

at.

pria» foc· poeiturfrein», licet vocæiMepH- ' * £ << ζΛΜ

mi fp^uiitZ I *at mam fr mute lamam t v utatu. >r.*

»·»· Λ·/"·» *ψα frimut aftendrnt, telle : aperte ere*

*>·ζ =≈ = ***·/·<*·/. * *>·>*· w v

Ecclefia vices pre «etcrieatelnlftraturas erae. Necptrewmaati «a » q«®d a fe petra Chtiftu Siawum ,

warn ad^eale tnleftam meam . N« caret myftsrlo , quod cum dominus poft rcfurre&iaaem ftum fe difeipulia fuit nunlfsftaret iteruas <d aure Tibcriadis , folus >*«· ""I Petrus, *tum eelifft ftle demtau» efttduulea fe facinxit , erat enim nudat , ftt miftl fe lit mae^ · alli autem difcitmll navMe ueaerunt.* Hoc quippe figrum fuit , ut alt i. Bernardus, fiaguUrb Pontificii Petri , per «pod^, (mDon navCn nneat , ut ceteri , quique foam , fed iacu- λΛ *tam.* "tum ipfuai fufeeperit gubecaeadum . Mare snim faculutn eft i Navas, Ecclefia . Inde eft , quod altara vice Matth·! 14. & Marci 4. inftar domini gradient fuper aquas, unicum fe Chrifti Vicarium defignavlt, qui non uni populo., fed duaftis prcefte deberet- Siquidem aqua multa,.pdpuli amiti . Solus ergo fupra mare juifut eft *jifm. n* venire ad Chriftum , ut daretur intelligi , quod totn orbis , qui per tuere eft defignatus , fua ditioni parere deberet. Neque fruftra diOutn Petro putat fanâusAinbrofius, Duc In altum , hoc eft , in profonduui difputationum. Quid enim tam altum, quam altitudinem divitlarum faplentla fit fcientia^Dci videre , fcire lilium Dei, & profeffionetu divina generationi, àllumere? Non »◆,·»· Non turbatur Itaque navis qua Petrum habet , turbatur Hfo luibanu. qu· Judatn habet. Per navem enim Petri, quaiu Chriftus afeendit, Ecclefia fignificatur. Sed&alui loca E>angelii animadvertunt farsi interpretes circa Petrum ad univerfalis Ecclefia curam pertinentia , velut Matthei il. *Accedent Petra' ad Jrfum , dixlt: demine, fret1er Qfeccallt In me frater meut» O dimittam fl I* Ubi fane, tamquam prafes Ecclefia , fraterna cotre#ionis modum diligenter pra aliis quafivit Apoftolis . Et feqncnti capite, *Sece»* inquit, *net relifamur emutay V fetuU)"· mat tey fadeur erit neUtl* UbiChryfoftomus ait : Interrbgat Petrus , ut tu inops difees , quoniam in nullo hinc diminutus es. Qui enim claves regni Calorum acceperat , pro his qua ibi funt , confidir , & pro orbe terrarum interroget . Inflante iteus tempore paflionis ,.Mar<. foil Petro notninatim dixit dominus : *Slmen dermlr I fa.tt. net petulftl una 1ère vigilare metum* ? Ubi voluit pftendere dbriftus »'Petrum pra fereris ex commi(To fibi officio debere vigilare. Sed A abfcifiïo auricula, a beatis Ambrofio & Gregdtio in myfleriutn' paflorale trahitur. * M >· Quare tollit, inquiunt » aurem Perrus ? Quia ipfe eft , f,' qui accepit claves regni Calorum. Ille enim condemnat, qui & abfolvit quosdam ligandi atque folvendi ide»t adeptus eft poteftstem. Tollit autem aurem male audientis, tollit autem gladio fpiritali aurem interiorem male intelligentis. Hac 8c id genus plur* Evangel lorum loca, U fyBibol,ce ad Petri primatum referuntur a factarum literarum interpretibus, etiam antiquiBimis * non modo Latinis , fed & Gracia , quos recenfere iongum foret . Sunt 8c alia fetiptura loca , tum in Epiftolis , turn in aâibus Apoftolorum, qua principem Apoftolorum', fuif· I» air. *tt. fe* Petrum aperte declarant, uti Roffcnfis Epifcopus eleganter deducitfed hie commode referri propter prolixitatem non poflunt . Sati, itaque fuerit pro ampliori hujus rei declaratione, tres ex antiquis Ecclefia do£)oribus in teftimonium acierfere . Hac autem funt verba R- Dionyfii", quem Areopagitam vocant , capite teAio fle divinis nominibus ad Timotheum. -V.wjw ftfapsr/-. a *I. Ifj»t divine fpirtlu flenet Pentificlt nefret ,* cam *& ner V M (ut rufll) Cl plerifa fx falllit fratrilut neftrlt adcentuendum carpar illud, qued neflerem vita Oeumfa ceperat , cettveniffemut · (fderat autem O fréter dentini ftatefur , O Print fufremum tireur , ftr aatifafimuttr tirelefaUta celumen) afl pefi centuitam fJacult , ut Infinite patentem divina infinitatir lenitatem featificet laudarent* r iW-∠ ; *faffa pre captu fa* . Ffec ibi . Er alibi vocat f*?'**·*' Petrum non raro fummum fit verticalem Apoftolum ; M··" *·*'l -quemadmodum poftea enmdem vocavit B. Chryfoftornus -es & principem Apoftolorum, verticem totius confortii, \"ftoretuque ac caput Ecclefia . S^i & Cvrillti, Qtigeqefque & Theophilus , id genus epitheta illi atciibui/fe leguntur. Sic defade antiquitCmus Afrorum'feribit in libro de praicriptionibua.adverfu, harecico, Tertullianus : *r'rt*"·*·** Sl Italla, inquit, adjacet ,· later Hamam , unde nallt f·'»·* aulleritat prafle eft. Felix fcrirfin , ful tetane difirlnamdpeftell eam fmefane fa frefuderunt I all petrue fafleni deminica aflafatur , apl Paulut Jeeenir exitu terenatur , all'Afefidat fteannee , tcfleafam In eleam lfaum demerfur nil>'l pagat eft , In Infulam relelatur. Videamur fad didicerit , fad decuerlt ,* 8rc. HaC ilie. Aa vero non eft hoc grande teftiuionium , ab eo prafertim qui Romanis clericis inimicus fuiiTc legitur *t*

Sic

Sic aetlqaUfaMs Itam " Latlaeaam ante milk tt»aM«MA4ftw anBertlaU (gsMflsr/S favf· qulaqusrinta least fcripGt IraqiHM Epifcopus Lugdu- oaafia Ilk j. outra haroticos : Hpaiftaa « W mm4«/ cvgari* » a g/MAtf/w's duvftri MftMI Petra 9 Pith ^um faadata 9 P,. fIfpa y rant y··»» Jad/r al ApafleUe tradfIltnem y W«a- aaatlala» laaPaline /4m· « prr fartrjpeart Ppefleptraat perMalraleae efa»· ad art IndUaattl, rtefandinal mm*: <w, ysM fW^w "ad'y arl pfr fltl plalrnllant malaat y aft fanant gltrtaat fl per eallialfet O ara/mR JelMMM/aa· , pratertaane eparMl y erUtganl. Ad hear ralm Lretyane y prepttr faratferfatpeljteêpalll tfftHt Ïttlt/»I»I Iff tf , feat anAlgee » craftraata ηβ ra 1··'β ah Aprfellt Iradlele . Hit luq·· , It Id ge- aus aliis ratioaibus & auctoritatibus confiat » Roauiua EccleGsm fensper habuiffa primatum itttar omnes totius erbia Ecclafias, a temporibus Apoftolorum In hanc uf- que horaia. Unde allegatur a Fabro Cohftaatfonfi Grit. tia auftor (a) Hugo ♦ Etherisnus» qui tetnpore Emma- nuelis Imperatori» , in luttnorum Cmttatiam tret libioa 4e procemone Spiritus fattâi fcripGt » ubi inter cetera his utitur verbis .; Ry/dau fa reltu lignide elmt y gurd Prieral » V«ff*e finerfareae " prinelpene Chetfee tJ tapal ton nefde Latinarum , Grectram , Milmtll 9 frftm- trlaettr anlurrfl, sernw etlam Armenlefem » Arnhem» Ct trllar deltnlle at merldiant rtlmath fa perpetrem rtafll- talt . Ql gram Mla eceldal fellt Hmitee unleerll y Petri- fnteefferem ta tent flhl demlram retegaefeeat, ® fal It" 'le frafele dlrlgantur » quid emeu fatere apperleaum efl .' H*« Grecus nie auàor. Hinc cert· futtt amplifiima ü- l* Cedis Apofiotica privilégia » qua Julius Pipa * A" thanaGus Patriarcha ad longum coonnemcrant in Epl- ftolis fuis ex Concilio Ni-ano . qua tamen & antea huic fedi fuifie attributa» axHiftoria Ecclefiaftica» veterum- que Beatificum decretis» haud obfcure coyaofcit-ur . Ita ssia sata Niotnam fvnodum fcripfit Marcellas Papa fc Martyr MaXemio Impcratart. sfltltat Epifltperum

Greet frriLM/ M. — E> tbrisnut. — Ptivibvia RSMfcclt — Difi

4mv i I <M»<M») M» P"ffilt MtfHariltt /kwr Jftfatta flla dhmaarv » «afiapwm fiiw /tffaWu fenemila pretedat. Nemo ifUar firm peccato aut inftitu- ta «jue· contemnit » aut ejus prompta ' tranfgreditur . Unde ait Damafus Papa . Osuar" drrrriW/·, Ct mt/la- ir « ntat fralrltftrffat BlJ^arata tttfflttt , paa 4· Btfhfla. Jt/aT/ atltaOat tf eaatattat faat prtatalgafa HCttpllatt , fta al fatalhlt tflfrapit at Sttndallti ftmtUm taf,, ' Ilff Mtrt ataalaatal « M β φüÏ la Hla etataUCtrtat . aaalaat fll laatrll lflattpt aaatrlaf JtatgaM . Quod IT faadll· ifiie Pontificibus » velut ia propria caufa, minus eradendum «Ab dixetlne «JverfarM credant faltam B.Cy. priaoo fupetiM aUeaato « cujus ft hac feet ad S. Cor» neliuas Romanam Pontificem verba : ftaakr fata/ tfft Clpr. M tp tat aal factrlateat laβfl y tg ftatra Btelrfaat Caltltlraat hl. >. rp- rtltlfl, att praauatatu ltatlal ctatatlaaltlat y aer fult- rl jallcll altlaat ttrMatar f Nepae talta alfaalt lanfu.

cs OasaL·»

ttatpat jactratl y ta aa Iratpal gaata ater ^trtjr- fltatar . Caf β [tcaalaat atagf/arla llplaa tltrlafaatH fraltraltat aalatrfa, atatt adttrfaal Sacfritlam ltlltlam gallgaata atattMl .· araft ptl l/alaaal jallela^ y ρ·β pt. falt fa/'raglaat y ρββ tttaljtaptral» ttâfafMr « juiletm fl, ata jaal fplflip· y Jtl Dll factrtt

Nota StrEiiMi BiNH.

(a) Hâte.) HuneHugeoemTritlsetniusTufaimrplf.ïjfâiawi" fe after it» atque ita Latinum» id quod probabilius aft t uaarvis non undo Latine » fed ft, Grace doâiflimua uerit'· ut in prafatiotic operta Cui, de procqf- ftone Spiritus fhnâi» coatta Grecos» quam sd Alexan- drum tertium tntfit » teftetur fe Conftantiuopoli ab lot- peratorc Emmanude confiiltum de rationibus Latino- sum pro totum fententia.^'

Vida iiur diximuitomo

CHRISTI

£ T MARTYRE.

Ex litre Pontifieait Djtmafi Papa.

Laus lUtione Italus de regione Tufciae , patre . Herculano , 4 fedir unde- cim , menfed f. dies 12. Fuit aurem tempo- ^ribus Neronis , c a confutatu Saturnini ijt Sci- pionis , ufque ad Capitonem & Rufum confu- tas . Martyrio coronatur . Hic ex prxeepto BL Pctr' «onftituit , ut multer velato capite in Ecctafiam introiret . * Hic fecit ordinationes duas, & Epifcopos 15. Presbyteros ib. qui fe pultus eft juxta coipus B. Petri in Vaticano , fub die 91 Kfiknd. Oftobris.

• abfiiM a C H.

Notæ Sevehi ni Binii.

a Litui, .) Linum Petr» fiicceffiflc, pitrum & hifto- rtcerum aniiquiiTnnorum telirnsonia probant, rai inner ve- ·o evidentiÆme ': >:rra multorum calumniamcouvimunt . Ignatius ia Epiftols al Mariam Callobolitein : CaJ (de cieto loquitur) aunr)'IMrfll bt^l ptlael Clrlaral . Li- num igitur Clemente in Pontificali ledc anteriorem non fu life S. Ignauns fine dubio nesvcrit . o. Irrnaus lib. ;. cap g. Petto Anoftulo Linam io tegmine univerfa- lts Ecclefia fuccefliflc » aparté fatetur hi» verbis . laa- lunut lib.;, vrimuiuin, qua feriplit In Marcioneni. non modo Linum Petro» verum etiam Cietur Lino» & Cie mciUetn Cieto furrogstum tutife tellaiur his vertibus

larceUuh probriur u- ilimouio lgastii. — TanidLiaa··

Ilal latlrdray Pttra, ^ae JlJrrtt lplr . Itulam Mraiftta t(tala Llnurn , pnntum ι,ι,ιηι 'tjjll. ρ.'β parat Ctrlal & lplr -rr^rm tufirpll tutu. Hujal Analtrlal J'lll.rll'ur)arlt Int:u . R·/·» jepultur Clrmrns & .

As Clcmcns Aaacleto poilpoacnitus fit » infra dice- mus ta Gkuscnte . Epipbatuu» hardi, tJ. fflflrptruip » iaqpit , In Plnt [ιαιβι lme eeMJ'rqwntiam htnl , Pr- tml V Prêtal , Linat.y Ctrlal y eUtatnl . Optatus Mi- ievuaaus lib. s cataloguni R-mioorum Pontificum uf- que ad fus tempora retexam , fie exorditur . Cathedra aaf- tay ^aa ff priata da tltuba, , Jrflt prltr Ptlraly lnljm- (flpt Llant » Llat fa .ejflt kc. Eodcui ordine b.Auguft-

Fpipkssii. — Oputi. — Au-aihsl

BepifloU tri. Oputum fecatu·» Pontifidam ferlent «1- locat. S. Hieronymus Romana Ecdefid alumnus» corti „ sfenteutiaia quam dixerat cap-.ji.lfiria in fine» had alt fîbro de feript. Ecclef. in Clemente cap. s j. Clttaral Priraat faataaar fytflIptJ : flgalgf» fteaa/at fall L-l- nal, Mltlul Cltlal , taantfl plrlfar Latlarrant flraa^am ptfl Pttrala Apelrlnat putant falfr Clfntfatrm . Hanc primorum Pontificum fuccefiioacm» qua I^nus Petro fub- 'ungitur » C.latus Clenteaii anteponitur » prater Rema- na Ectlefia martyrologium» Canon Mille facratiftt- mu», ea parta qua poft Linum Cleti ac Clematitis com- memor.iio habetur » non. fane leviter confirmat ; ita ut II hanc fcniantiam corrobotaodam fere n:qus Eufe- bu in chron. K ;· hift. eap. *1. naque Nieeph. lib. I rip. i», tefttmuiuo, opus effa videatur. Libri pontifies- Ite, quem Daiuafo falfo adferibi fupra diximus » auflo- Dritate contraria nihil movemur . maxime propterea » quod ticut multis aliis tn lods » ita etiam in horum Pontifi- cum fucceftione contexenda» libiipfi contraria fcripfcrit Fa etur ClesnMitem in eius vita » tertio anno Trajairi Impel storis , qui cum anno Chrifti nati so*, concur- nt . tnartnium fubpile fatetur novem annos cathedram Ponrificalcus ·uberuafte I adeoque cum communi fenten- tia luiiiutn filios ad annum Chrifti nati ' 03. & Do- mitiani Imperatoris decimum referendum elle . Quomo- do ergo vera tunt qua fupra & mira infinuat » Cile- rnentcio Peiro anno Chrifti 69. Neroni" 13. io Pon» tificatu fubrogaiutn elle ? Linum b‹ Cleiura non aliter quam eoadpitores» Petto vivent, tu Pontificatu coope- F. ratos elle ? Hoc igitur gladio ~iu proprium jugulum con- verfj, tatexi debet quod Linus acCletus, fpatio vigiu-v ti trium circiter annorum» inter martyrium l'etri & ini- tium Clement^ interjacente, ordinatis, nos delegata po- leftate & auctoritate , alter poil alterum univerfa Ec- cleiia przfoderint. Urgebis» quod Datuafus ›Jive Uber Pontificalis in vita Petri at Clementis» feribit » Clemen- tem a Petro fucceflorem cathedra Pontificalis defigna-' tum efle ». eundemque ab eodem adhuc vivente par ma- nuum iinpofittonetu ordinatum efte : ^nsclcltl» & Ale- xander Epiftola prima » Joannes icinus in Epiftoia ad Epafeopos Gt. mania , Tertullianus de ptafcriptioitibu» C"p. 31. Epipiuinhis harefi 17. Ruifinus in prsfatione recognitionum confirmant . Refpondao I Utruinque ve nun III ; C-fotnentis per Petrufii defignatio vere quidem conilijit › led oblatum fibi Pontificium poft obiturn Pc-

Hierosveu — Retsilftat ®b· jaâioquçdaaa, * finalprsdi- Aa ltate ana t·**0·· cen· l"™4"l"1 — 9i, m! › " M — Refellitur objecit· le cuada — cUawai ob- i,lum Ubi p omificatuai teiupuirc- culn

tri. non acceptavit. Teftatnr id pradiâa hwrefi »J. Epl-A phaniua* ubi ait Clementem bac verba dtxifle - Sat'J»y eto, «r/gater Eccltfa My lifque ad obimm utrlufque, Lini nimirum fit Cleti * Epifcopatùm reçufarte . Nulla igitur inter pmdiâoa aaâoret contrarierai eft. Sicut o-

x v Uim ii * qui Linum Petro fucceffifl· alunt * Clementi Pon-
r tificatum oblatum effis non negant * ita etiam Illi « qui Clementem Petri * dum adhuc viveret * fueeeaorem ordinatum vel defignaiuni elTe feribunt * non inficiantur Clementem oblatam Pontificalis officii ftdem humillime recnfaflê. Baron, anno Chrifti *9. ŋ. 3l. & feqq. Bellarminus lib. a. de Rom. PonticC c. j.

Tempus Liai. * Jvd/» »»··< uajtcln» * ntnfrr 3. Jtet I *.) Veriu» » anni» 11. atenfibu* duobus diebus *3. |uflu enim Saturnlnt confutari» " *j. Septembris , ut potet ex martyroiogio Romano * potius iub Vefpafiano quam Titomartyrio coronatum elfe* ex Titi humauitate* de qua Svet. cap. 9. conjicere licet. Cum igitur initium liti in mtnfeni Junium anni Chrifti natr " ti. incidat * neceflario «n.rrtyrium Lini " *j. Septembri» Vefpafiano adhuc regnante peraâum* ad annum Chrifti ' te. referri debet. Unde G ad pofterum diem obitus Petri recedasdr retrnuumeres * (quot diebus eninr fedes poft Petrum defunâum vacaverit* non cohftat) prsdiflam fumtuam annorum * urendum /t dierum* quibus Linus Pontificatum tenuit * invenies. Vide Baron, anuo Chrifti Sa n. s.

t A (Htfulntn faturnint Of Selpltnlt , ufau nJ Capl' D· libre poetswas tf Hufum.) Coafulatu* priorum In annuta Chrl- ft! nail " $1. Petri 14. Nerunis fecundum : pofterlorum ia Chrifti " <9. Pc<ri eltimum Neroni* si, incidit : ut,, petet ex Baron, annis prediûis . Unde féquitur euâo* KM hu lui libri pontificalia* quifqul* fitcrir , praterquam quod fibi non conflet* graviter errare* Noneonftat fibi * quia quem alibi non aliter quant coepifcopuna Petri fediffe aÆrmat, hic propterea confeilione conviâu» poft obitum Petri ufque ad " aj. Septembris Pontificiam fedent cum ordinaria auâoritate ac poteftate adminiftraffa approbat . Error illita» ex fupradiâis manifefte apparet. Vt ea* qua de hujus libri auâoritate fupra femet atque iterum dixi, vers e(Te cognofcantur « hac addo i plura infra diâurui in Octo fit Clemente.

J Ctnflitult ni mul/tr yrlat» caplt».) Quod ab Apoftolo Paulo Epiftola 1. ad Corinth, cap. tt. pieT lan. j»ff« velato *>Ôe & religiofc conftitutum eft ut femine nonniû oper-capite Lcclvte ac velato capite* ob angelorum, qui juxta expolitionem S. AmbroGi funt Sacerdote** reverentiam templum ingrediantur* hoc idem a Lino Pontifice decreto firmatum elfe, vel impie* vel ignoranter Magdeburgenfeareprehendunt. Bellarminus lib. 4. de Rom. Pontifice cap, M. Vide Baron, anno Chrifti 57. ŋ. l4. & feqq^ubi pulchre de velandia mulieribus feribit.

Cut malivrea

DE SANCTO CLETO PAPA

ET MARTYRE»

Ex libro pontificali Dam^fi Papx.

a Z^Letus natione Romanus, de regione vico Patricii , patre 4 Emiliano , b icdit annis ii.menfe uno, diebus ii.Fujt autem temporibus VelpaGam A Titi , c a conlulatu Vefpaiiani feptimo, & Domitiani quinto, ufque ad Domitianum nono, & Rufum conlules. * Hic ex prxccptQ. B. Petri , ij. Piesbyteros ordinavit'in urbe. Roma. Qui etiam fepultus eft juxta corpus B. Petri in Vaticano, 6. Kalend.Majas. £t cefiavirf Epifcopatus dies 20.

AmiliaaO

b Mrrtvlio cotoustur.

Notas Sevemni Binxi.

*« Clttnt.) S. Ignatii, frenei * Tertulliani * Epiphani· ' Hieronymi , martyrologii Romani * & facrariflirui Canoni» Miffalis aucLiricate , ratione.eadem Clctum Lino in Pontificatu fucceflitfe probatum, qua fupra Lt-r.uni S. Petro Apoftolorum principi fubrogatum elle oftendimu» . Spatium etntn annorum plus minui vigintitrium, quod inter martyrium Petri & initium Clcmentis Intercedit , nemo fcriptoruiii* Ecclcfiaftieorum integrum haOeous vel Lino vel etiam Cieto actribuiflfe legitur . Communior igitur 6t verior eft 411a in EccleGa recepta fentent i*, qua illorum undecim cura aliquot menfibus ac diebus Lino , reliqui Cieto Puntifici adnumer*ntur . Optatus lib. a· A $· Aug. Epitlola «61. catalogum Pontificum retexentes , huncCletum, utpotequem cu|n jqnaci<to unum aundemque elfe exiftituant, pratereunt & omittunt. Verba Optati hac funt Ctlhrjee , tft frlntn Jt Jttlint , [tjlt prt»r Fftru , cnl fulcÿlt tlltnt , Ltn» fnicejlt Clrnnnt Anni/rtu . Quod S.Trcnzus loco fupraelegato* Ignatius Cc Eufcbius hunc Pontificem Anacletum noatinent , Baron. arm<> Chrifti 93. num i. a foli» Grsci» feriptorum & librariorum vitio ac errore faflum efle putat , nempe quod pro Cieto Anaclctum fcriplerint. NamGtvci, ut apparet, nosuinutu Gmilitudine dc.epti J licut Marcellum & Marcellinum Novatum Carthaginenfem Novatianum , patiia Romanum; ita etiamCletum & Anscletutu unum eumdemque putante*, confuderunt. Bèllarm. Veio lib. ». dc Rom. Pontii, cap. 5. ait, duo» fuiffe Anacleto»; alteruvf Clenitntiuanteceirorem * alterum ejufdem fuccefillum binominem fuiffe, Cleti & AnaJeti nominibus appellatum ; ideoque eundem tertium Pontificem Clementis antecefforem, a Grascis Ignatio, Ircnao* Eufebio AnacletutlV a Latini* vero , nempe Tertulliano * Hieronymo* Damafo, &c. Oletum nominatum e<le.

cellic fecundo loco poft p«. truo».

Cut Optatus A Auguitiniis C.ctutn nant-„nt

Amcietut unut & iden

b StJlt nHntl 11. trtrnjrnt 1. Jltr 1 ».) Numerando anno«'Cieti a poftero die obitu* Lini,· veriu» annis ra. tnenfibu* 7. diebus a. fedifle ponitur . Nam *6· Aprili» anno Chrifti " 93. Domitiani Imperatoris to. martyrio coronatum elle inartyrologium Roinwum atteftatur * A' ex'tempore fedis Çlcmenti» colligitur . Baron, anno Chrifti 93. nam. 1.

Tampai Cleto

f *A Vtfonfiani ftptl/Hf * V Dtmlt/ntlt quln· r» , ujqur aj Damitlnnt tttff» <? Id éft , ab anno Chrifti " 7I. ufque ad annum Chrifti " Ij. Pr-dlili enim ronfulatu» cum his annis Chrifti coincidunt . Errorem igitur er-rorl addi», quifquis huju» pontificalis auflor e*. Si Clatu* prwdiâi» coif, anno Chrifti 7«. icdere cœpit * quomodo Lino , anno Chrifti 6q. Capitone & Rufo cofl^ ut fupra dixifti , defunâo immediate fuccсftit › Quomodo novennale fedis Pontifici* interregnum tua CoTius auâoritate fibi repugnante confli tutum exeufsbls? Quomodo Clitum duodecim annis fedilfe ais* cujus fedetn Pontificiam duobus confulatibus , feptem annorum intervallo dumtaxat a fe diftantibu* * circumferibi»? Quomodo, quod intolerabilium & sbfurdu» eft* Clementem a confutatu Trachali & Italici ufque ai tertium annum Trajani, id eft , ab anuo Chrifti " 70 ufque ad annum ejufdem Chrifti ' sox. aieoque trigintatribus annis Pontificiam fedeju adminiftraflit ai», quem ibidem in ejufdem vita , annis dumtaxat novem feJ.Te afleri*? Hinc igitur videas , ieflor , in quos fcopulos impingeret , quifquis hujus libri feripta fine ulla inquifitione luRrpicud* elfe feni iret.

Liber pontificalis

Ainnr CHRISTI »r ' »·

I

ANNO CHRISTI

EPISTOLÆ ET DECRETA
CLEMENTIS PAPÆ L

Ex Mn pint{fifth Dmh^/S Papx.

A Z^Leinens «talione Romanus , de regione Cœlio monte, ex patre Fauftino *i* fedit annis 9. · Fuit autem temporibus Galbae & Vefpaiiani , *c* a confutatu * Tragalj & liaJtcr , ufquc ad Vefpaftanum nty«> & Titum . Hic cum d inulto libi os zelo fidei &£hriftiiu.x Religionis (ciibcret , 'martyrio coronatur . Hic.c ferit 7. regiones dividi notariis fidelibus Ecdefir. φιi geiia martyrum fobcitc & cunofc , unulqmique per regionem fiiam , perquirerent . Hic iccit *f* duas EpiHolas , qnæ Canonicz nominantur. & Hic ex pfaxepto B. Petri fufeepit Ecclefiie Pontificatum gubernandum , ficut ct, fiicrat a dotntno Jcfu Chrifio cathedra tradita B vel connmiia . Tamen, in Epiilola aux ad Jacobum (cripta ett , qualiter Cl commiila cfl a 6. Pelio Ecclcfia, reperies. Ideo Linus &. Cielps ante cum confcribuntur, quia ab ipio Principe Apoliolorum, ad minifterium facerdotalem exlnbeudum funt Epifcopi ordinati . Hic fecit orduiauones b duas per meniem Decembrem , Presbyteros decem , diaconos duos , JEpitcopos per dtverfa loca c quindecim. Obiit martyr an no («)· Trajani tertio. Qui etiam fepultus eft in Grarcia *9. \.b}* Kaknd. Dcccmb. Lt ceflavii Epilcopatus dies 21. '

Trichai*.

h- Ira»

Nor« Severinr Binis.

.Ctemrat ter t«o loco poA Petiuin pon tliraient le

Cfrweer.) Cleaiens totius chriftiana religion , r'ûrη-me» viiiilc, fl tertio port Petrum loco & ordine , anno Domitiani io. Chtifli nati 95. quo S' Ignitiu/juffu tyrannorum plagiait vinculis eugitatus e11. De hujus enim creatione Epiflola a. ad Mariam Cailobolilem hac fiarlbit . aerem »* mearea* avaMr , *V dlt*>a*

B. ^««sfervn, Popam (quem latrni Cletum , nt Cupra dixi , nominavere) *tgt' , cul "u*c fuccflit lf*t<gl*tur Cifmrtu I Pnri tt Penh tmhithr* , fcc. De perfecut iooe «utciq-qusm tunc pateretur , idem eadem Epiflola hstc narrat I ig* par» b · deo/o , *η** ιΛικ turul Sltltl Hunt fekut perlCtt ttc/Ut* , porl/o. Fafa; Re. Eodem igitur 1IIIIQ qu<J s JgMri|u pro fide chriftiana perfecutionem fuit,nuit , Clemens in Pontificatu Roman· Ecicle(i« fubrogatus eft . Itaque euin pofl mortem Neronis Ledefi* ifque ad decimum Domitiani Imperatoria pace *tr* tranquillitate frueictur , divino nutu ac voluntate linguiari fiaflum efie videtur › ut eodem anno quo fecunda Lidefisr perfecutio d‹ turbatio orta cft » Cfeiuena a Petro ‹›· lim tleMus , ante hac tempora Lino *It Cleto* fucaeflive hanc prrfeâuram temponbus Lcckfi* triisquillioribuscef-lerit i e«roque libem volcnfque acceptaverit eo tempore , quo contra duarum crudcbAimorum luporum Donutiaiu A Trajani infidus , infeflatiotam, & crudelitatem , pa-*ftop* vigilantiflhnus onle fuum tueri ac defendere deberet . Hoc idem eadem qua fupra in Lino & Cieto allegata funi lrenxi , Kpipbanil , Hieronymi, Eufcbli tcftimottia ac ratione* convincunt . Tertullianus & quidam alii Clementem Anacleto , diverfitate nominum decepti poAponvnt . Rxiftunav.it enim Tertullianus Cletum & Auacletum una cum Ignatio, Irenao, 8tc. Clementi anteponendum cfle , non advertent forte ab hi» Auacletum vocari , quomuUo cum aliis pluribus Latiuia Ciarum nominavit. Baroh. anno 6y. num. j>

Car Clemens. At poetihdum reçu Cavern

Or Aaacle autep CMUlur Tctupu* Cle

I StAu «oro ww») Numerando ab ultimo dia *n*-caliotua fedia Cleti Cedit anno» 9. menfes 6. dies «. prima Decembri», anno fecundo Trajani Imperatoria , qui eft Chnfli loa. m Cherfonefo , quo fuerat relegatus, martyrio oronatur , ut hinc , *It* ejr Eufeb. & Hier, de

îA^ript· £«·· cenftit. Vide Heroa. annoChriflt qj, n.*. tafio toy. nuru· i.

« A Tn;d'· <'T. *ttellti* , «/ifer lifr·*/*· *«»« ««·*, *TUtlK nf.*) id «rt tab «uno Chrifti ' 70. & Neronis 14. quiert prunus poft martyrium Petri, uG> -lue ad «tinum Qirirti " St. Vefnafiani decimum . H«c uinputitio fi vera ert , falfum cfl quod fupra ais , nolemiiui, fediijc : *th* verum non .e11 quod infra fcribis inno tertio Trauni ni.trlytio occubuilfe i-eienini » confulstu Tragali & Italici ufquc ad nonum Vefpafiani confutatum numerantur anni duodecim ad tertiuns aurem Trajani Imper«foria , a pr«dicto eonfulatu Tragali , rrjginta tres anui numerantur . Taceo quod fedibu* Lini & Gieti nullum tempus h»c computatio relinquat Vides igitur, lcitor amice , quam e· regie auâor libri pontificelM m conlUlutn ratione Cbi conflet.

ry. Libn poutifi exii, enor x

é MttUt IIirtt .) Pr«er F.pifiola» fcrlpit confiitutioncs Apoliolorum : de utrifque infra a«eiuu» Canone» A poliolorum non quidem condidit , fed traditos ab Apo-**Aeli» graco confcripiit , ut fupra diximus de canonibus** Aportolorum, verbo Canones, loier alia ejufdem monumenta reoenfentur circuitus Petri 10. labri* defetipti , qui ab allia interdum itinerariumCleuseqfls, ab aliis recognitiones Clementis funt «ppelUtt. *HI cum Infulfis* fsbulis referti fint , eotumque ufu patres libi temperaverint , Gelatins vero dofdem in Concilio R.ornano 'inter apocrypha rejecerit, omne» etiam prudentes eonlultoab horum leâiona abflinebunt. TradHiu eft , Gletnentetn Romanum PonlHicem rdutn, quem a fanflo Petro accepeiat , ortèreadi fecrificiutn, Romana Ecclcfia fcnptis œnCgnatutn reliqnide. Multa etiam feripta talio tub Clementis nomine efle evulgata tradunt . Hec de feripr Eccfef. in demente Eufeb. J- hift. c. ja. Baron,, anno Chrifti tpa. nuuu ax. & »]. Bellartnitli judicium' de recognitionibus C dementis habes tomo j. de grat>a *It* libero arbit. iib. s· «F- »$·

$·*·· O u,rBtl< 4***

t fftu frpttut rtlitnrt IIlvlJl n»lerli<.) Inftltult notarios feptetn fiugulis lingulas regiones urbis dividens ac committens, qui acia martyrnm folicite «c cuiiofeper regiones quifiiue luaa perquirerent › atque conferiberent. Baron, anno Chrifti *gt.* num. *J.*

Afl« martg run, HOt«· rufeptrin r«· ipiuniur.

f Utttu Efrgt/tt {«*' cuv-n/c* *Htatlnt/Anr* .) Credo ea* InteUigi, quarum «ltera tefte Hier, de feript. Ecclef. in Clemente ex perfon* Romana Ecclcfia ad Ecilefiam Corinthiorum contra fchifuut apud eos exortum feripta efte^auam utileu, elle, & publice in Ecclefia recitatam, ex Hierunym. Eufeb. 'reneo & Epiphanio Baron, anno Chrifti 9$. n 1. & fcqq. non modo probat, verum etiam ejus fragmenta te,itat. Alteram veroelîc puto, qua vir. giniratis laudem pt «dicavit , queque lifdem teftibus et 14m publice m EcJrila recitati folebat . ' Neutra harum extat , quia m calantibus nulla fit inftituta narratio de yuginitaie, nulla eiiam ecruro ad Corinthios knpta fit. Piater ha»aliarum quarumdam mentio fit apud Epiphan. hxieù jo. apud Hieroo. lib. 1. contra Jovio. & de /cript. Ecclef. in Clemente, fit in Eptil. ad Ephcf. cap. a. Vide Baron, anno 95. num. 1. fe fcqq. & anno sox. num. 5- ·- 7·

Quot A qea-tP'A®!·· fc"Ple,lt

prtOrem „o» iub|(<i«. mus latcgram G- * Lanna cum iragme». co pofteuorit

g Hic r prhcrpt» B. Pttrl*, &c.) Hec & reliqua qu« fequuirtur quomodo fint incelligcnda , ex fupradi-ft is patet.

EPISTOLÆ DECRETALES

R.OK. Pon T1FTCÜM.

Nota " SEvExini Binix.

' ff./e /«*/<·

EPiAola* decretales antiquitate Tus 8t totius mundi reverentia confecrataa, omni gravitate » doôriq* & ianûitate refertas › rcftitnonio' & uiu pofteritali* omnium iaculorum confirmatu , ftylo ac fcrmone A poliolicta vitis convenient illimo exaratas › Geram Scripturam juxta eum fcofum quem tenuit & tenet lanci* mater Ecclefia intcipcetantei t ad martyrium tempora perfe-titioni» Chrifti domini noftri exetuolo fortiter fuftincndum, ad h»-refe»

' («J Pe^r m an», <7 *f>, T'W beltt* (*) *U Lut- tIII*

relu fill temporia riiirrainfnm utiliCaae feriptas * reverenda· Pater PrnaclAus Turriaaa· » foeteatis Jefu Tteelegtt· praftoMlfiteus» qàlmut libet· foUdiCam dapeer erafiam » at ajane » emionb helicum » peopter AfpkioAm argumeatorum CatUitudlaem » propter fari. KM« vioHater Iptauna jadld· dûtes,' etqae ladoâe, psrplex· , A eentrarte explicata» , propter formulas ritatioaum fibi aon cohareate», propter temporum remtgMatiam» propter hiftoriarum folfitatem» propter alta nas rite», propter corruptelam'dogmatum » attaque hnjafiaodl tammeeta A prafilgla a nobis infra fuis lode lafisHsata A retaete» tamquam coaMsesttitias, adulterinas A fpnrias redarguant · rejetant » omatque aaftoritare exuere A qmliar· wmtntur. ;

t^ariTe'l·- vMvribn» rarai·carer,

&B· aoUaaecafiario urgent· de ceuA. Prlemm «A· fi ftyli» argnmnati A materteram Cmilirado fitat ifti aient, haram «pifiolaram Alfitatemarguere poteft» foqueretur primo tara» canonicas epiftola· Pauli , F·* tri, ne Jacobi Aibbaeis actam lacaaare . Naga fleut Il. taram Pontificiarum pluriote fctlpta funt 4 primora Petri»de regno Ecdefia Romm, ds ordinatio·· Epiftoporam * de taerdocibu» non ladcndis , accufangls , ne depoaendie de appollatioaibus nd fedem Apoftolicam interponendis / ita Apoftolica pradlâa Aera A canonic· «pifiola , multa de atanfuetudine ac caftitat· » de moderatione fermoals» de caritate erga omnss » de bonefta converAtloa· , de vitanda humand Aptatia jaQantis» de pstakeatia ad falutem neceflària, de proximi teaserarlo judicio fugiendo» de tentation* toleranda» de magIftratuum debita obedientia , fimplicl ftylo eo charaAere fcripforunt.

Prianaam- •UI.· «ήτ- li - nmri» fiaiittedias iMptem te- r«iiuor.

Secundo Aquaretur onmes hujus ac fuperioram farctorum Pontifiai» epiftota, fit diplomata » qna in publicis archivlis per ftylum , materiam A argumentum •x kg· A confuetudine fibi, fimillima effervantur » non •fle coram , quibus la titulo inferibuntur . Quod AM non minus abfurdum feret » quam fi qui» lci iptum Sulpitil ad imitatione» Ciceronis evulgatum , Snlpitio "adjudicatum» Clctreal tribueret , vel cbmmentitlum effe 'negaret.

sh^di6"-

Addn Integra· fupe fententie» Ilfdem plane verbi» de nrimatu Romana Ecdefia» d« appelletionibu» ad fedem Apoftolicam iaterponendi· , Ac. pofteriorum temporum Pontifie·· fuis repiftolit decretalibut Inferuifie » quas priorum temporum pradpceffores Pontifie·, jam ante A (criptas polleris tradiderunt . Qua proltâo priorum fsraniorum tcriptis«piftolls pontificiis friem non tantum aon adlamat ant minuunt , fed poilu» earumdem ou^Mitsrem mirifice lUnftrant fit confirmant.

Saeeadem tnaaaatam ∎gturv fer- •O«b fees- ptrai refelli- tar·

Genua fermoal, inelegantis, A (ut ipGajunt) parum Latini reprehendunt » quod Pliniana» aut Svetonii, Solini , Taciti » Inftini » allorumque Jftlus tempori» elanntiÇmorum lcriptornm neritate wut » multifqaa barbsrifmis & folaclfnris icatcat ^In fpecit hafce pbrafcs notant : in epift. >. Clcm. Ut pralibatum eft ·. ia a. Marcelli * Ut prafixum eft : in epift. Clem. a. De (aeramenti· beo· intuendi· ufque delegavi : io epift. a. Rvarifti » Stcpbani fit TeleffAori , Epifcopi funt dlendi » non detrahendi . In a. A j. epift. Alea. Boni • mella perfequuntur : Cavete vo» » fratre» » ne «Sciamini participe· mali» eorum . In ». epift. Sixti I. Ab hac fade a fanât· Apoftolis tueri Epifcopl joffi funt t in epift. Viâoria ad Afro», Perlatum eft ad fedem Aβολolicum aliquo· vcftroe nocere fratre· velle. Inepift. Eleuth. Pulfotus fuper crlminlbns. In epift. ». Zapbyrini : Judicium ordinabiliter habitum ,· Callifti a. Anathematitatorum vex nullum nocere poteft » & plura a. lin s Fr· poft * Magdeburgen!A» protixe congeflit Robertus Cocus ; Aaglioena Eeclefia predicant minifter in fua cenfura , qua catholicos feriplores» vsres a faifi· A fuppofitltiis , difeernere protendit.

' Pier» qeo- qs« «dverf·· eurdeln epi. ftolas lio», dvlles a»im- livrCalviaia. »<· Integro ▾olant··.

propter fnleciftuo» eut-barbarifmos, fermontai fimplictm» rudem» ae vulgarem , epiftola Pontificum negari vsl rejici deberent » omnes epiftola fsnâl Pauli Apofteli , omnes vetsris ac novi teftsmenti feriptorsb Acri A canonici rejiciendi ferent . Ssnâus Paulus t. Corinth. *- de fslpfo ait : *St ftrt»· ·»·' , fraéitati* ana, aaa la nrfaatnIJlat faataaa faltatla* v- •radri , jrd *ta aftaflaa» [plrlltu* CT ·*■</» *taaflflt.* la **

Scriptura tara iatuunera» phrafes A locutiones invenerls regulis gramasatica contrarias. Confiliumerat, Deo anâore, Apofteli» eoramque poftsri» infpiratum, ut in ' rebus ad falutem omnium pertinentibus , fsrtuone ac verbis Imperito vulgoaccommodatiCmis uterentur. Hinc Origeaes lib. ·. A y. contra Celfum multa adverfut eo» philo(opboa difputat , qui ▾· ·»'▾·»·'» Scriptura faaâa «Xprobrabant. Idemque domo 4. lu Joannem foloreifmoe Pauli excuAua ait | Ru/ verer *tlfltntt, fta/fltMa* » vw , *aaa tftl^ltr falatlfatlt.* Hac de cauta aterna memoria dignum «fie judicatum eft, quod fanâus Spyridioa Tremlthuatis Cypri Epifcopu· infignis faex· fidei confeflbr » A Aerarum Scripturarum propugnator » TryehiUum virum oloquentlfiSmum , a fe ner miraeula ad fidem Chrifti jam ante converfum» in Nicana fyno-

Λ

CeasVd *Oaaaral.* Tom. L

imnaerlto , nt refert Sotem· lib· «· ·> »t. objurgavit « quod verbis Chrlfli, mi dedignaretur, *' eloquentia efr

Hint & Hieronymus alioquln dltatiflîmua A clmuh

re quam matare maluit.

Hinc B. Gregorius i» epiftel· ad Leandrum in comJ mentarioe libri Job fic ftylum foam Incultum A iadocantem «xcuAt. Unde A ipfem , laqult » artem loquen-' dl» quam magifteriadIfciplIan exterioria infimunt» fqr» vbre depexi . Nam ficut bajra quoque epiftola tenor enundat » non metadfmi collifionem eftftio » wm barborlfmi confiafionem devito. Quia indignum, vehementer exiftimo » ut .m^ba cmleftia oraculi reftringam fub re· . gula» Dubatl .· noc enim hae ab «allia Interpretlbua in Scriptum AnQe auâoritate fervat· funt . Sicut igitur Do<na« ferlptotes veteris «e novi MI pofteriorum fecuIorum fcriptores tel » In rebu» ad fidem A moret pertineatibu» » fiagulari Dei autu ac voluntate» vulgari fermone ufi fuerunt» Ideoque nequidem ab ullo hnretico» «tfi redargui » non tamen negari potuerunt « ha Magdeburg··!·· » «ontmq·· pofterf cenfotea ac critici fcrlptorea » horum Apoftollcorum virorum fcrlptaa «pifiol·· propter tamonem fimrikum barbarifmla ac foleKifmla fcateatem» a regulia Donati aliorum· ouu grammaticorum defeifeentem» non rejocifTe. n«gaf- <· St defpcxifte j fed potitu » tanMuam Apoftoficornm virorum icripta» re»er«nt»r acceptaA·» fufctpifteSr exaU t*6 oportebit ·

7

« otaittRlciiM

Vulgata aditio novi teftameati » «x qua< potlffima loea Scripturn defumpt· Aint » ab Hierunymo non edita Ad emendata fuit : ideoqu· argumentum contra auâoti· retem harum epiftolarum a citati» Scripturi», qua» fanâua Hieronymu» tranftdlifiet , mutuatum · nuillu» eft ponderla. Afrioana Ecdefia, Nicanl A Sardlceofi» eoogaciliorum canones per Dorotheum gleffatione, t Ut fra in notis contilii Sardicenfis verbo Apprebhtum dicemu» » eo tempore necdum Innotuerant t ouid miram omnes hafce epiftolas in archiviis & fcriniis Romana Ecdefia deUtelceate· non fuifte agnitas ?

mBtm e temper, s. Hkronyml femptum refeUunr.

Argumentum a confulsri chronologie defumptum, A- Argentu- pofteriorum epiftolam fidem , nuiiam » confriari aoti retell» que auñoritatem adlmere poteft : fiquidem notam coh- tar. lularem epifteli» Pontificiis» non ipu Pontifices , fed alii quidam exfcrlptores earumdem oon fatis fideles fub & obrepeitis addiderunt » ut infra fais locis sft often- fum.

Commune exordium prima a S. Zephyflno » & tertia a S. Fabiano , alisrumque ab aliis trium' priorum Gnculorum Pontificibus fetiptatum ppiftolarum, auâori- tittm earumdem fi minuat » minuet etiam auSorltatcra •arum qua a Leone Magno , Hilario , Pelagio » aliifque pofteriorum faoulorum Pontificibus pofterls rellâa non improbantur, fed valut authentiea ab omnibus recipiuntur. Tertia Leonis primi cum fecunda Pelagii coi- tata, ejufdem Initialis renerietur. Hilaril tertia» prime Zepbyrini , & tertia Fabiani » unum idemque commun· bebent principium. Omnes pofteriorum foculorum bulla Pontificia ex ftylo Romana ctfria concluduntur lifdem prope verbi· hilce t *ffM trgt lnnatu* Hent laat fqlam jttltuatltuh » flatatl* » ·τΛ- *aat/talt,* Sre. *Itfrllpn* » er/ M ra/i» rrasrrur/· *tntral-*

tBt-m (illlUr.

Sicut igitur hac d· caufa propter commeaem terminandi modum a»mo prudens horam farnlorum decretale» enifioias Pontificias rejicer· poteft . 1rs propter Idem multaram exerdlnm » cafdemqite multi· infertae tarentias ao daufula· antiquorum *& primorum* Pontificum , epiftola decrete!·· a Magdeburgeofibu» corumqu« fequadbn» novatoribus prudentes rejici A extermi- nari nequeunt.

Rellqu· objeâa nullius funt momenti t A 11 au· ponderi» «liquid beber· videantur » ifthac infra tuis iode movebuntur A refellentur.

Mirum eft viris doâifiïtnis Turrlsno, Binio» & quibusdam aliis in tanta eruditionis ecclefiafticae luce probari potuiffe 'decretale illa epiftolas r a qnocui fra Mercator » fra Reomtore fabricatu « ■. antiqui· Romain» urbia Pontificibus circiter annual chriftian» •pocha oâin,'«nte£mum fuppofitas: adao calm perfptceclbus viri» deforme» videntur hoc Altam tempora , nt nulla arta» nulla cerufla» aut parputiflo fucari pofiint. Eos omnes » faitem pieralque carum repudiarunt erudk tlffimi quique traflatorea catholici » >·▾»·>·» » *Stilar- atlaatl Ct»Uu* » jImm/u/ Xega/raar, £·· r/m>r , *tlrKnlJn* » Darcrar » *Plll*- ** Marra» *Safyaa- tat* » ut alioa modo » live antiquiore· » five recentioree filantio obvolvam. De lingulis, ut fs dabit occafio, doincepi » verum obitsr tantum % u'«f»pyBc * dlOurl fu-

F » / nui».

ia··. NaqiM wf· vacat^iuribu· tec !<x» traJucar·

MK (rcaixUm içW-m, ab omaiU» «rWictoM prafttntiou» abrétu ac p<nitu» «podlatu «kiatUar-agjre£a> eft.

Mea teti aw *itfitfrrlhu itie*

fnJigtt > ant unguam IsSiCuic Romana Bcdtfia ia .Hiati» Apeftalka petra foTiSata. Refla eaim fapkaiar->q«'ii admadum Baroaiu» ad Chrlfli Us. Maert <«. Prww/ «é,i» *ecthfejUee treflettM* **<Ht *f'jflele fl/t/ealt* , *ψ* tute tuOtuaeaeo· *It letaret UHtelh* i *pr*}el'euO* lef/ulre igueeuatiaee feseel* , *eue·* «« MENDACIIS EMENDICATAM SCIENTIAM . '4r r·!·., *emehe* , *tue Sfttr-UI Mfrtetrrlt* feO *(yïM/iIı gKejfaeee* ··· *Irtrt* vf···** .·π*·»ρβi, Aatatii faucet CarthàgtacaG· F.-pitKpi ad*riaintfiim,Papam , A DamsG ad Aurelium cpi^.-U» lommentitia», eodem, lu>d efl , io loca craffitE-tni'eiiifi;» contestas/Subveritu» eû, opinor »ne quii Gardîniiu Baronii |uitÆ«mm rtprelWtonem occiaartt. *ee,a fe.'I* MENDACIIS EXORNARE VESTIBULUM *olefle deeret* , *of I· <"' Jeutl* (uffitleeexl eddetet tes-re* , (jf) *ve^e ·»·*· leleulae* . Naqna vero gregabor adfetibara eiuCdem viri emineatillimi aculeata verfia a<i 'annum j ;_0. aum. S· Soar *fretul e fideIieee tetu* , ◄k/ Z« ECCLESIAM *at* Meatea, letf eeqte rage*· ejefteedl trrrurt leferre* QUISQUILIAS, *hewe teegi·,,* m CATHOLICO ORBE , (·/, *ferritere uldeeter* , MENDACIIS *faful'tIre,mttue·er·. mu fefer fel/du.* ftedelueutuu» fleueetu^ue petruue ftrefle rjt , jrnrfrr uee^ueel Cefure ^.flutere* FIDES . Hike porro pramunitu» leflor fcmriui ad <e* qiieohum piftolarum leflioneat atque eleflianam if accinget . Nr vero leviter rantum ac dici» cauta videamur tncminiile Iliutlriflimi ac Rcverendillimi PariCenlw Archiepifcopi omnium juri» Pontificii contuitorum eruditiffimi , placet hic ia obiervatioafa twftra *fuhldlum* Or veritati* canonica advarCu» proletario» quoi'da<r> feripto·.' te» hrnutueutum intexere* integrum caput, j. libri tertii admiiandi proriu» operi, de concordia facerdotii & imperii.

I. Antiquo juri univerfalis Ecclefi* aflcnfu roborato, fucceflit *Jttf*m Novam,* quod ab anno 836. publicari ctxpit; fleadnitente Nicolao I. fle ceteris Romanis Pontificibus paulatim ufu· invaluit per Occidentis Provincias. Jus illudcomprehenfum eft colleftione Ifidori , qu* ex Clementis, Anacleti, Evarilli, fle antiquorum Pontificum epiilolis , qui tempora Siricii pneceffe-runt ; & e canonibus tam antiquis, quam Gallicanis, flt Hifpanicis cômpaâaeft. Epiflol* il-1* apud eruditos viros gravi fufpicione laborant, tum ob verborum fordes a fecundi fxculi, quo daiK dKumtul, elegdutá âunitore aUeoas; tum ob ftyli fimihtudinem , & eumdem fcribendi diaraderem, qui in omnibus epiilolis occurrit; ita ut ab uno auftore , non a divertis. Pontificibus confcriptz efle videantur . Accedit ufus frequentiflimus vulgat* feripturarum verfiofiis : unde fit ut poft Hieronymi rtatem efliftas efle neceflc fit. Deinde fit Hieronymo, qui Scriptorum Ecdefiafticorum catalogum texuit, flc Innocentio, Leoni, ceterifque Pontificibus, quorum german* epiftolæad nos pervenerunt, omnino, fuerunt incognit* . Turrianus his fimilibulque argumentis a Magdeburgenfibus prolatis iattsfacere conatur , edito in eam rem volumine. Sed fortafle celliflet Dionvfii Exigui teftimomo, qui cum veterum Pontificum epillolas, jam a centum fle mille annis cum fumma dUigentia colligeret , a Sirtcio initium fu* compilationis facit . Hsrc funt ejuszyerba in epiftola ad Julianum Ecclefi* Ronum* presbyterum ; O.oi-riiu» *Prxtrritorum Apoftolica Sedis prafttbtm conftituta, qaa valui cora Ù diligentia collegi,* flT *in quemdam redigent ordinem tilalif diftinxi compofitie : ita dumtaxat ut fingulorum Pontificum , quotquot à me pracepta reperta junt , fub una numerorum* Am Aus»rt *ftne termmartm* , Fortius vero urget Antonii puuiithd/ Augullini Arcbiepifcopi Tanacoucnfis obleivaAtio , qui primus adnotavit tpft legum imperat«»t ad codicem Theodofianum fcholia, m dlis epiftolis ufurpata ruifle: quamvis Pontifices, riot. His argumentis, viâus IUuft. Belîarminus M has epiftolas, *Indubitatas,* inquit, *effe* a^nmw*,.c.M. wa *audeam* . Sed apertioribus verbis lit Baro· B·*··^ nius eas ab iis auâoribui^ quibus tribui folent data opera abdicavit: ExwkM mj riddi*Jufpe-Bas epiftolas, fa* diBa font* ftcutsdo annal·dm /·-ara, dm *defingulis mdntio fait» eft* , *fatis ift ddr monftratum, fimulque ofttnfum* , *illts* mm *inBgere* Λ»μμμμτ *Ecclgfiam* , *ut fi falfitatis argaeàtur,* 4. B/"« *tpfa deftitaatar jarthtr (f privileger* , cams *olfi tHis ca'reat,* ex *legitimis rermanifqm aliorum Pontificum epiftalssdecretalsbus* , *fiait* fetptrqete *cimkifitt carfiftat. Ceterum* f«âd *excerpta ex il· lit capita a Benedifh Levit* primam,* «r *canonsbus conficientia, probata eflent,* wr *ipfe teftatxr* t *auBorilote Jhomaimrttm Pontificum*, ywod *& à* pf-*fterioribus faBum eft colleBoftbus* t *eadem xf* peti*/ ntcipi contigerunt* , «k«w *ctufimli ipfiorum firmitate.* BeÜarmini Â Baronii auâo^tate fit* v:a« pf»«-tis , liberum erit venerandos Pontificum veterum titulos, cpiftolis illis detrahere. Pmfertim i««a cum eruditiifimi virt induftria , ab. aliquot, annis eo proceflerit , ut lententi* & verba ipfa , ʌ quibus epiilol* con.ex** fint, a quibus auftortbus 'petita fint, arcuratiflime demomtraverit ..Cui tamen in eo fjVagari non polium , quod atrocioribus verbis ep Jlolas dilacerat: quas e fententiis, & verbislegum, canonum antiquorum, fle landorum Patrum qui quarto, fle quinto fieculo floruerunt, fipatica demas cbncin-' natas efle conflat.

II. Hanc vero epiffolarum Ut canonum coljeftionem , Riculfo Epifcopo Moguntino debemus, qui eam ex Hifpania allatam penes fe habuit, & Gallis communicavit, telle Hincmaro: Hia<marM *De libro coNeBarum epsftolarum ab Ifidoro, quem* i«oj»ur«x.M· *de Hifpaxsa allatum Riculfus Epifcopus Moguntinus in bujufimodi , ficut & in capitulis Regiis ftudiofius, obtinuit, & iftas regiones ex illo repleri fear.* Quifquis auftor hujus collectionis fuerit, il- Hincnan»» luftri nomine Ifidori Hifpalenfis tam commen-'P ' *** dare voluit ; eo enim nomine tnfigniebarur tem- Sft. poribus Hincmari, id eft anno 870. Quare non Ae·* ··«·& aflentimur viris doftis ,"qui manuferiptos codi*ces* fecuti , Ifidorum Mercatorem cdlleftionis »s. auftorem faciunt. Etenim etfi fateamur in quibudam codicibus eam lefiionem extare ; inple-Z,,.. rifque tamen fle melioris not* libris, Compilator ifte, Ifidorus *Peccator* dicitur ; unde manavit vitio amanuenfium *Mercatoris* diftio . Peccatoris autem appellatio inde fluxit, quod Epifcopis quibulilam folenne fuerit, in Conciliis peccatores feipfos inferibere, quemadmodum videre eft in Concilio Turonenfi primo, in Parifienfi ter- ConciLTy tio, in Turonenfi fecundo, & io Matifconenfi tu«>·. ». primo ; qua ratione fle apud Graecos Epifcopi Maufcoa. 1. vocari amabantt. Centum quidem eft fle omnino indubitatum ex fententia.illuftriflimi Cardinalis Baronii fordes verborum, nux aliquoties incilia colieClione occurrunt, inlfidorum Hifpalenfem laudatiflimum , & eruditiflimum virum non elfe rejiciendas : qui etfi in originum libris aliquandolapfus fuerit , varie tamen flt recondit* leâionis fpecimen pr*bct, unde antiquariorum fludia maxime juvantur. Inde autem colligitur Ifidoro Hifpaknfi non efle tribuendam illam coileftio-

leAionem, quia At Concilii Toletani undecimi habiti anno dyy. Ac Concilii firxti coaâi anno obitum Ifidori, qui aeddit anno dttS. ut docet Redemptus diacomu in eius vita. Imo vero. At Gregoni II. Al III. AtZachari® Summorum Pontificum, qui poft annum feptincentcfimuaa vixerunt * epiftolas auâor ille coueâioni ft- inferait. Si fides habenda effet chronico Juliani Toletani a Viro ClarifC Laurentio Rjmirefio Parifiis edito, non laborandum effet de cotteâioais auâore; Etenim juxta chronici illius fidem, Ifidorus Mercator Epiftopus Setubenfis, ope Monachi cujuftam compilationi operam dediffe dicitur, At obiiffe anno 805. Verum quia chtonicum illud apud eruditos.viros fufpicioneB non caret, latius eft Hincmari teftimonio hsserere, qui non Mercatori Setubenfi Epifcopo, fed Ifiooro Hiipalenfi, jttate fua colleâionem tributam fuiffe teftatur.

III. Riculfiis tqutem, a quo. publicatam fuiffe docet Hinemarus, Eccleftiam Moguntiacam tenuit ab anno pSp. ufque ad annum 814. At Sedem apoftolicam devote coluit; ut teftis eftauâor profationis ad Benediâi Levier colleâionem. Quod fortaffe illi epiftolarum. interpolan^irum defiderium injecit, ut labantem Remanse Ecdeiue au&oritatem in Galliis reftauraret. Sane poft tempora Riculfi, fententi- aliquot feleâc ex fuppofititiis epiftolis, a Gallicanis Epifeo&ls in canones fuos tranferiptefunt. In Concilio Aquif-granenfi habito anno 836. que de unâione olei infirmorum, feti chrifmateab Epilcopis quotannis CQufecrandoincœna Domini, decernuntur, &f*ta 'fiatata dpcretalinm; e fecunda epiftola Fahjam; haufta funt, dfi tacito Efbiani* nomine.. Cœterum frequentifiime ab Epilcopis laudata fuiffe verba epiftolaranyllaram decretalium, Ac earum au&oritatem ufiirpatsm, probant tres ultimi capitularium libri: quos e icriniis Ecclefias Moguntiacenfis, in unum corpus compegit Bcnediâus Levita, juffu Autgarii ejus Ecclcfir Epi- ' eo^uc Lothario, Ludovico, & Carolo noojliffimis regibus filiis Ludovici Pii inferipfit, circa annum 850. In iis libris paffimeClemen-t,$› Anacleti, Pii, Evarifti, Fabiani, Ac ceterorum Pontificum apocryphis epiftolis quamvis ^*-fiippreffo auâorum nomine, auftoritas petitur: quod ufurpatbm etiam ab auâoribus additionum, ou« libris capitularium adjun&r funt Quin Ac Hinemarus ipfe Anacleti, Evarifti, Fab'*n' Stephani, Lucii, Alexandri, Pii, Callifti, Julii, Melchiadis teftimoniis aperte ufus eft, in epiftolis fuis, Ac aliis opufcuiis.

Conc i, a <jUif£ran.pArt< ■«p···.

C«sit«t. 1. Vs» mZ' m* LV.cJ,.*' L'.*.*'.* paffim. libri. Adà'i. tie

Ht«cm«nl« 1a— TηB.ò Di- J®""* c.·,? θ'*"'

IV. Non folum autem Ifidori cclle&io Riculfi tempeftate emerfit; fed alia etiam colleâio, qua: fub nomine capitulorum Hadriani Pape, per Gallias ab Ingilramno Metenfi Epjfcopo anno 785. divulgata eft Ex his capitulis qtuedam in epiftolas Pontificum, qui eas interpolavit, ipfis verbis tranfcripfit; imo Ôcipfir capitularium additiones, capitulis Hadriani aliquoties utuntur.

Attamen obfervandum eft, etfi Gallican- fynodi veterum Pontificum nominibus perftriâr, fele&is fententiis epiftolarum ejufinodi uterentur: Colleâionem Ingilramni, aut Ifidori non reco» pitié in canonnm cenfum, ut teftatur Hincmarus Remenfis in opuicuio, quo Hincmanun Laudurteofem refellit; qui ex illis epiftolis colleâionem privatam ad ufum Ecdefi- fue confixerat. De capitulis enim Hadriani ita cenfet: Ar fententiis, «m dicantur ose Gratis \ tf. Lati' mr e*Mwfaip, £r A*edù XmÂniw, «/fwdKvv/ir0***'^'4 Fr^feAs·, ac DanatAoaunontm eoUoHa ob Hat driano Faps, <Γ Λ Eggelramno Metenfieem Epi- feef data* qtsaado pre fai negotii Congo açbatnr; qnam digbna interje haheemtnr* qtù hQÙ-Jatis intelligit: Et qaam diverfa a facris canaaHtu tf qnam diferepantes in qosbafdam «4 Ecclqfiafticis Jadoriis babeentier.

V, Qpid autem de veterana Pontificum epi. ftolis frntiret, aeerthfime oftendit eodem loco. Docet enim ex Innocentii, Leonis, At Gelafii receptis decretis, accurate fervenda, que canones conciliorum proferibunt; a quibus tamen difcedemtur * fi,varia capita rôôtrovêrfis epiftolis --------- nouîbus: qui pofteriores cum fint iis epiftolis illis- utpote pporibùs derogare cenfendi funt. Unde tandem orationem luam hac definitione concludit: Honorem quidem iis epiftolis deberi ob dignitatem auâorum, 'quorum nomina proferunt; fed concilia fervands, quorum decreta uûiverfalis Ecclefia & Sedes Apoftolica cuftodit: T« hac diferetione. inquit, âtpramifi eg verbis Gelafii, fnfeipe «d inftr*&'onem illas epiftolas, ftuu Beatijfimi Papa dsverfis temporibus ah strbe Aorno pre diverforum film confolatione dederunt legendas, venerabiliter; & fervo focroConcilia q** Sedes Apoftolica* & omnis feqvitor Eccl<fiat inviolabiliter. Uberius queftionem iftam Cegequitur, cum Laudunenfis Hincmari verba refellit, qui prolatis Ariadeti, Viâoris, Callifti, AcÊleutheri teftimoniis, his verbis ufiiserat ad Hincmarum Remenfem: Eccepaler qui canonu recipiendi, venerandi ac objervandi habentur. Excipit Hincmdnu nofter.- Si ifti fani canones reapiendi, venerandi ac obfetvondi quos commemorafis, qni funt tUi quos O Apoftolica Sedes, & omnes Epifcopi per univerfum orbem, d prima Sedis Apoftolica Pontifice, afque ad illum qui modo noviffime etiam poft te eft ordinatus Epifcopus* immo tf omni Catholica Ecclefia canones appellant Quique a Mcano Concilioquod primam in noftns codicibus quos ab Apoftolica Sede majores noftri acceperunt, fequendos per ordinem, tgqm ad Africanism Concilium, pro canonibus recipiendis, wnerandis & obfervandis, retinent; AT Innocentias, & cate, i quique obfervendos canones nommant. Inter quos, CZ iftas eptftolas Apoftolica Sedis Pontificum, qnas canones appellas, Gelgfias at fnpra pofni differentiam facit* tP illa Concilia canoniim obfervanda decrevit* has natem epiftolas pro confolatione qnornmdam direffas * venerabiliter fnfeipiendas dicit. Quod iterum confirmat in epiftola quam retulit Flodoardus auâor hiftonse Remenfis. Ex iftoHincmari locodifeimus, apud Epifcopos Ecclefic Gallicanae, folum codicem canonum ex colleâione Dionyfii Exigui * quem fupsrioribus verbis deferipfit, eirca annum 870. audoritatem obtinuifle; epiftolas vero contentas in colleâione Ifidori, non repudiatas quidem ab Epifcopis, quia defalfitateillarum nondum conftabat; fed in auâoritatein çihonum non fuiffe receptas. Qua in re prejùdiçio Leonis IV. utebantur, qui has epiftolas decretales ia canone mon recenfebat* ut monui capite fuperiori num. 5,

Hier», t» ep»-Oi*ic-«··»-

J* ***c' ' *'

Fiodojrj t. *1,ıΛ K,ıη·

VI. Contenderat tamen Nicolaus literis ad univerfoa Gallic Epifcopos datis anno 8dy. ut decreta illa reciperentur, Ac magno conatu Gallicanorum Epilcoporum 'argumenta repulerat. Excipiebant enim illi decretales epiftolas prifeorum

Nkoi.u, P 1».

Omte»·» nun Pontificum ideo non admittendas, quia in codicem canonum non cflimt relate . Reponit %T: 1 — [redacted] ~

codici Ecdefiafticorum canoanm nos» fimt infert*. Si autem Galli refpondeant, Innocentii decreto, quod in codicem canonum relatum eft, ftatui ut teftamennun vetus & novum recipiatur: Eadem ratione dici poffe , decretales illas epiftolas efle recipiendas , quia decreto Leonis Pape cavetur , omnia decretalia conftituta decefforum fisorum cuftodienda eife. Itaque nihil interefle , *utrum fint lmtua decretalia Sedit Apofiahte coi^htuta inter canmeet Conciliorum immixta , cum omnia in uno corpore compaginari peffint.* Qtod Nicolaus confirmat Gelafii Pap® detutifionC'* cujus hxc funt verba : *Decretalet & fttUi,·, qttJt Beatiffimi Papu interfis temporibus dr urbe pro dMrforum Patrum confultatione dederunt, venerabiliter fufeipiendar decernimus.* Hic Gelafii locus a Nicolao, & Hincmaro trahitur in partes. Sane fi commentiti® non effent epiftola: veterum Pontificum, Gelafius Nicolai cauffam juvaret, potius quam Hincmari. Sed aliud Hincmari argumentum invidum remanet, nempe canonibus pofterioribus, derogatum fuiffe prifeis illis decretalibus, etfi ver® forent ; quarum ratio habenda non fit in iis cApitibiis , qu® codici canonum advetiantur . In ceteris enim articulis Galli® Epifeopi tcftimoniis harum epiftolarum utebantur, ut arte dixi ; quod illis Nicolaus objiciebat .' *Cum ipfi,* inquit, */fe intentioni fee fnffr^ari confpiciunt, illis indifferenter utuntur.*

«EPISTOLÆ · CLEMENTIS PAPÆI.

tant epiftola B« Belln. Part P«t »1»ii-qo« traduit Catholici» κ-multi» Domitubu· in-ipefti fam I

Λ EPISTOLA I. AD JACOBUM FRATREM DOMINI.

c *Rxfino* b Torino *Aqutlejenfi interprete.*

b Vide prat. •a rwop Gm4«miuui ubt an hanc «e ohm intci-prxitain ai-«drtart.

Narrat Clerueni quomoJo S. Petri»» ft inritum fuccef-for«tu tuum elegit. Λ omni» precept» «b eodem fibl tradKa explicat,

Clemens Jacobo fratri Domini , & Epifcopo fcoporum regenti Htbr.torum fan&am B&lefiam Hierofohmis, fed & omnr> Erclefias, qua ubione Dei providentia fundat funt, cum Prefprient & Diacombui , i? ceterit omnibur fratribus, Pax libi fit (emper.*

c Videepu tomen hifto-»* C brum deteftn -nno ttft-o-·Hedr T«m»bi Gr< ce ednutn , Latsfie ,redJt «m 7 io.Cui. mo Periouio O-B.

'\TΘτOM * t,'›' ^ac,° » Domine , quia Simon JIN r PcttUS, qUI VC1® fidei ΓΠΒΓΗΟ , & inteâ.ræ prxdicationis obtentu, fundamentum efle Ecclefix definitus eft, «pia de caula etiam Domiui ore divino cognominatus eft Petrus , qui fuit primitix eleftionis Domini, Apoftolortim primus, cui & primo Deus Pater Filium revelavit ' cu' & Chriftus comps, tenter beatitudinem contulit, qui & vocatus eft & eledus , & conviva Domini & comes effedus tamquam bonus & probatiilimus difcipulus , qui oblcuriorem mundi plagam Occidentis (veîut omnium potentior) illuminare præceptus eft , quique & integre potuit implere præccptum Sed quoufque fermonem protraho, refugiens indicare quod trifte eft , quod quidem neccffe eft , licet tarde, proferre? Hic denique ipfe Petrus, qui pro immenfa caritate , quam erg« omnes homines gerebat, palam cum ornat fiducia (adverfente etiam tyranno totius mundi) bonum praedicare non deftittt, & regem omnium fieculonun per orbem terre, & uique ad ipfiusRoman® urnis hujus notitiam , ut etiam ipfe fidvaretur, invexit .' hic, inquam , pro pietate pati volens pnefentem vitam finivit. 4 In ipfis autem diebus , quibus vit® finem fibi imminere prxfen- 4«»..du.cE fit, in conventu firatrjxm pofinu , apprehenfa manu mea, repente confurgens, in auribus totius Ecdefichcc protulit verba : Audire me fratres Aconfervi mei: Qponiam, utedoftus fum ab eo qui mifit me, Domino ftmagiftro meo Jefu Chrifto, dies.mortis mexinftat^ Clementem hunc Epifeopum vobis ordino, cui feti me® praedicationis & doftrin® cathedram - trado : •Coat-TU. Qjii mihi ab initio' ufque in finem comes in omnibus fisit, & per hoc veritatem totius me® prxdicationis agnovit : Qjii in omnibus tentationibus meis lodus extitit , fideliter perfeverans : Quem pr® cereris expertus fum Deum colentem, hominesditigentem, caftum, difeendi ftudiis deditum, febrium, benignum, juftum, patientem, & feientem ferre nonnullorum (etiam ex his qui in verbo Dei inftituuntur) injurias. * Propter quod ipfi trado a Domino .mihi traditam poteftatem ligandi & felvendi ; ut de omnibus quibufeumque decreverit in terris, hoedecretum fit & in ctelis. Ligabit enim quod oporCt ligari, & felvet quod expedit folvi, tamquam qui ad liquidum Ecdefue regulam noverit. Ipfum ergo audite, fcientes quia quicumquecon tnftaverit doftorem veritatis, peccat in Chriftum, & Patrem omnium exacerbat Deum, propter qnod & vita carebit . Ipfum autem qui prxeft*^ ceteris, oportet medici, vicem agere, fit non fere befti® furort commoveri. Hxc eo dicente , ego procidens ad pedes ejus , rogabam , cxcufans me , & declinaos honorem cathedr® , vel poteftatem . At ille refpondens : Pro hoc , inquit, ne me rogaveris. Hoc 'enim fieri ftatutura eft mihi, & eo magis, quod excufas: quia hzc cathedra eum qui cupiteam, & audaâer erpetit , non requirit , fed ornatum moribus & in verbis eruditum. Quod fi effet alius melior, fi quis mihi alius adjutor tam fedulus adftitiffet , li quis tam plene doftrinx me® rationem cepiffet, fed & Ecclefiafticas difpofitiones a metam plene didiciffet , habens alium talem , non te cogerem opus bonum fufeipere nolentem . Superfluum eft ergo alium quxrere, cum primitias eorum qui ex gentibus per me falvantur, & pnecipue hujus urbis , te primum obtulerim Deo . Sed & illud intuere , quia fi periculum peccati timens, fufeipere refugis Ecclefi® gubernacula ; certus efto, quia amplius peccas, qui populum Dei velut in fiuftibus pofitum & periclitantem, cum juvare poliis, fubterfegis ; tui tantummodo habens confidcrationem r &i>un quod in commune omnibus expedit, providens . Sed certus v.<k<»»poiefto, quod neccffe eft te fufeipere omne periculum, quia nec ego pro falute omnium ab obfe*· m*rt«nΓ* crando ccffabo. Quanto ergo mihi citius acquieveris , tanto me citius laboris & triftitix mex inœrore relevabis. Novi etiam hoc, o Clemens, quod tibd txdia & moleftias, pericula etiam & opprobria ineruditi vulgi indocilifque conciliem ; qux tu tamen feio quod conftanter & fortiter fe-

• Seeuente» varjjntfr etlio»»», notdshjue lappcdiurii Huduina», qui non hn Clementi» Fpiftoht tantum, ied etiam *rell*-qua» lrtdonaite ColleAior.it <u. ï'.u emn Mi. RihlKiibe.-r oollegn Fanf. Six. lelu ; tn quo liuiu· epifto!» kie thulm hebetur* *lnitat lffJt·* htantlf sÅ Jlal-w two»* . Dccft «utetn *Ttlvtts,* icÛc. » lvo in DocicuJ. ili» j.hoa» 47.

feres, refpiděns ad illam fpem., que tibi apud Deum pobeniMB coronam. Sed & illud cupio, tcmecum jufta ratione pcrfpiccrc, quando fiiaxime opera tua indigetChriftus, nunc cum inimicus adverfus feonfiun eius commovet bellum, an foturo in tempore, quando jamChriftua poft virtoriam triumphabit, nec ultra ullius open indigebit? Quis non etiam parvi fenfus intellegat, quod iftud eft tempus, in quo operam tuam Cbrilhm «equirit? Tota igitur mente injrafimti neceifute probe operam tuam, Ac auxilium in pneliis exhibe regi optimo, remunerationes magnificas poft virtoriam · redditurо, Libenter ergo fufeipe Epifcopatus officium, eo maxime, quod Ecdefiafticas difpofitiones a jne probabiliter didicifti, ut talus eorum, qui per nos confugerunt ad Deum, nequaquam vacillet. Verumtamen & breviter fe de ipflus difpenfationis ordine coram omnibus commonere nCceffarium b juco,

• recepa- m i»cM

s Λ·*!·

Te quidem oportet irreprehenfibiliter vivere, fl; fummo ftudio niti, ut omnes vite hujus occupationes abjicias, ne fidejuflbr exiftas, ne ad vocatus litium fias, neve id ulla aliqua occupatione prorius inveniaris mundialis negotii occafiqpr perplexus. Neque enini judicem aut cognitorrm fectilarium negotiorum hodie tcordi-e<i<«ftbrenare vult Chriftus, « uti ne prefocatusprefentl5UJ hominum curis, non poflts verbo Dei vacare, Ac fecundum veritatis regulam fecernere bonos a malis. Ifta namque opera, que tibi minus congruere fuperius expofuimus, exhibeant fibi invicem difeentes, id eft, laid; Ac te nemo occupet ab his (ludiis, per qux falus omnibus datur.

S' Sicut enim tibi impietatis crimen eft, neglertis verbi Dei (ludiis, folicitudinesfufcipere faeculares: ita fle unicuique laicoium peccatum eft, nifi invicem fibi etiam in his qua ad communis vite ufum pertinent, operam fideliter dederint. Te vero fecurum facere a ex his, quibus non debes vacare, omnes communirer elaborent. Quod fi forte a femetipfis hoc laici non intelligunt, per Diaconos edocendi funt, ut tibi folius Ecdefia folicirudines derelinquant; quo ipfam, ut dignum eft, difpenfare (ufficias, fle veritatis verbo abundantiùs fle ftudiofius defervire. Si cnim mnndialibus curis fueris occupatus; fle teipfum deripies, fle eos qui te audiunt. Non enim poteris, qua ad falutem pertinent, plenius fingulis quibufquc diilinguere. Et ex eo fiet, ut £c tu tamquam qui non docueris qua aj falutem hominum pertinent * puniaris, fle difcipuli per ignorantiam pereant.

« ahii qui. odet

• deponarii

Idcirco tu quidem ad hoc fokim vacato, ut opportûne fle ime intermiflione doceas verbum Dei, per quod falutemconfequi poftint. Illivero cum tanta reverentia tua verba fufeipiant, tamquam qui fciant legatum te & praconem effe veritatis, fle quodeumque fuper terram ligaveris, effe ligatum Ac in ccelo: Ac quodeumque folveris luper terram, etiam ibi efle folvendum. Quoniam quidem & tu, ut dixi, qua oportet, ligabis, fle 'qua expedit, folves. Et ad te quidem qui praes, ifta fint monita, fle his fimilia.

Ideal in epiflol* Evtrifti -Papa. 1» De ere·. Ivo lib. /.

'preibyteros vero fint ifta: Ante omnia, rut pudicitia findentes, adolefcentes nuptiis jungant, quo calorem ferventis «tatis conjugali lege pneveniant. Sed ne in provcrtiotibus quidem curam habere hujufcemodi negligant, quia in mullis, etiam cum fenuerit corpus, concupifeentia viget » Ne forte ergo fornicatnia labes, occafione accepta, tamquam venenum pcffimum ferpat in votus, cavere fle antevenire necellarium eft, ne quod mvobis adulterii occultum h coakfcat incendium. Et qpid in omnibus peccatis adulterio gravius? Secundum namque in panis obtinet loçum, quoniam quidem prunum illi habent, qui aberrant a Deo, etiam fi fobrie vixerint. Propter quod vos o Presbyteri, Ecdefiam excolite, & ordinate fponfem Chrifti ad pudicitiam · Sponfiun autem dico, omnem, Écclеuîe congregationem: que fi pudici inventa fuerit a fponfo luo, ingentibus ab eo donis & muneribus honorabitur: & vos, vehit miniftri iponfit, & amici fponfi, ingenti gaudio fle laetitia perfruemini. Sivero ironia hoc reperta fuerit commaculata peccatis t ipfe quidem, tamquam indigna, * non tradetur regaubus thoris. Vos autem poenas dabitis, fi forte per veftram jregligentiam vel defidiam obrepferit contagio leva peccati. Idcirco ante omnia (bbrietatis & pudicitiae folidtudinem gerite. Vaide enim apud Deum grave crimen ducitur fornicatio, cufua fpecies font quidem plures, ficut vobis & ipfe Clemens diligenter exponet. Verumtamen prim* fpecies adulterii éft, virum propria uxore fohunmodo non effe contentum, & mulierem non proprio tantum fervare fe viro. Si ergo callus fuerit quis, poteft Ac humanus Ac mifericors fieri, per quod fle ipfe eternam a Deo mifericordiam confequatur. Sane ficut adulterii venenfum cunftis malis perniciofius eft, ita-amor fratemus Ac caritas totius boni faftigium tenet. Et ideo diligite omnes fratres veftros, cum religione ac mifericordia refpicite ad omnes, k Orphanis exhibete volmetipfôs parentes. Viduis virorum curam impendite*, cum omni caftitate, queneceflbria funt praebentes. Juniores tamen viduas nuptiis copulate. His qui ignorant artificia, exquirite honeftas aliquas occafiones, quibus vidum neceflanum quarant: artificibus vero operam providete, debi' ons mifericordiam facite. Scio autem hoc omnia farturos ,vos, fi caritatem pra ceteris & ante omnia iff reftro corde figatis. Cujus caritatis, & recipiende, fle habendae, maximum erit fomentum; fi frequenter inter vofinetipfos communem cibum vernum menlamque faciatis, fle inquantum unufqui/que provalet, crebrius panes ac fales fiios cum fratribus fuis tu mat. Per hac enim praecipue caritas compeatur, & caufa totius boni in hujnfiriodi communione confiftit Ubi autem pax Ac bonitaf, ibi fle falus. Propter quod communes facite cibos veftros cum his qui fecundum Depm fratres funt, quia per hoc temporalia officia, pacis Ac caritatis frudibus gaudia sstema merebimini. Multo autem folicitius efurientes reficite, Ac fitientibus potum date, nudis veftimentum; agros vifilate, fle eos qui in cararc funt, prout pofflbile eft, juvate: peregrinos fatis prompte m domibus veftris fufeipite. Et ne omnia nunc fingulatim dicam, omne bonum ipfa per fe (fi in vobis fuerit) caritas vos facere docebit, ficut Ac e contrario cos qui a falute alieni funt, pmne malum facere odium docet.

Prim» ip« «**»·*·»*«»

* Cocftu rv'

Si qui ex fratribus negotia habent inter fe apud cognitores foculi non judicentur: fed apud Presbyteros Ecciefue, quidquid illud eft, dirimatur: & omni modo obediant flaturis eorum. Super omnia autem avaritiam fiigite ·, quo homines occafione prxfentis lucri ab sternis feparat bonis. Pondera, menfuras, flateras, pro locis quibufquc xquifluna cuftodite: depofita fideliter

(i.quaft. i Si «IM eft

CCoaftlV.io.

aNtcTiw

rc-

mia

reftituite. Q^b omnia, & ftqua fimtflmiliahis, A ita demum folicite & diligenter implebitis, fifuturum Dei judicium fine intermiffione in yeftro corde volvatis. Qgis enim peccare poterit, fi femper ante oculos fitos Dei judicium ponat? Quod in fine mundi certum eft agitandum, ut tandem qui bene in hac vita egerunt, conto* quantur bona repofita; peccatores autem utconfequantur pyxparatas & reconditas pcenas, de quibus ita futurum dubitare omnino non poffumus. Si quidem h«c omnia ita efle ventura verus nobis propheta przdixit. Unde & vos, qui eftis veri propheta: difcipuli, abjicite a cordibus veftris ante omnia difcordias& animorum diflenfionés, ex quibus omne malum opus procfedit, & benignitatem ac fimplicitatem tota mente fer- B vate. Quod fi forte alicujus cor vel livor, vel infidelitas, vel aliquod malum ex his qua: fuperius memoravimus, latenter irrepferit; non erubcfcat, qui animx fux curam gerit, confiteri hxc huic qui prxeft, ut ab ipfo per verbum Dei& confilium ialubre curetur, quo poflit integra fide & operibus bonis pcenas xtemi ignis effugere, & ad perpetiue vitx prxmia pervenire.

Diftinfl. Diiconi Ecclefir. • Conrt ii. Diaconi vero Ecclefix^ tamquam oculi fint Epifcopi oberrantes, & circumluftrantes cum verecundia adus totius Ecclefix, & perfemtantej diligentius, fi quem videant vicinum fieri prxeipitio, & proximum efle peccato, ut referant hxc ad Epifcopum, & commoneri ab eo poflit is qui in prxeipitium lapfurus eft, uti revocetur, C & non corruat in peccatum. Negligentiores quoque, & cos qui rarius ad audiendum verbum Dei accedunt, nec folicite ad Epifcopi traftatum conveniunt, ipfi commoneant & hortentur. Si enim aflidui fuit ad audiendum, non folum vitat xtcrnx ex falubri commonitione capiunt lucra verum & quxeumque illae funt triftitix vel mœrores, quæ ex prxientis vitat neceflitatibus & cladibus temporum veniunt, quæquc malorum Termonibus in corde fuo velut jacula defixa circumferunt, abjiciuntur omnia praedicatione veritatis, «St vitae xternar do&rina, & eruditione purgata. Alioquin fi multotemporeauditum fubtrahant a verbo Dei, & remaneant in s cultu vitiorum, fine dubio fpinis erunt ac Tentibus occupati. Et quid aliud, nifi ad ignem tajjs hrc terra prxparabitur? De his ergo, ut diximus, Diaconis cura fit. Sed & eos qui fecundum carnem argrorant, folicite perquirant, &. plebi (fi forte plebs ignorat) indicent de his, ut & ipfi vifitent eos, & qux nece.Taria funt, praebeant eis cum conlcientia^cjus qui prareft. Quod tamen etiam fi clam fecerint, non peccabunt, peregrinis, fimiliter Epiicopo fuggerant, refovendis :& cetera his fimilia, qux ad cultum Ecclefix &difciplinam ejus pertinent, Diaconis curx fint. Qui catechizant, id eft, qui verbo inftruunt incipientes, primo oporlet, ut ipfi inftruili fint: de anima enim agitur hominum. Et oportet cum qui docet & inftruit E animas rudes, efle ralem, ut pro ingenio difcentium femetipfum poflit aptare, & verbi ordinem pro audientis capacitate dirigere. Debet ergo iple prxeipue apprime efle eruditus&dodus, irreprehcniibilis, maturus, impavidus, ficut ipfi probabilis fore Clementem hunc poft me. Multum eft aurem, fi ego nunc de fingulis, qux unuiqmlque habere debeat, profequar.

Verumtamen illud eft quod pne ceterisabomnifiua vobis cupio in commune fervari, ut concordiam teneatis per quod folum poteftis portum quietis intrare, & civitatem fiunmi regis (que i- habitare. Similis namque eft natus omnis Ecdefic magne navi, qu$ per undofum pelagus diverts e locis & regionibus viros portat, ad unam potentis regni urbem properare cupientes. Sit ergo navis hujus Dominus, inie Omnipotens Deus, gubernator vero fit Chriftus. Tum deinde proretae officium Epifcopuj impleat, Presbyteri nautarum, Diaconi difpenfatontm locum teneant: hi qui catechirant, nautologis conferantur: epibatis autem, totius fraternitatis multitudo fimtfis fit: ipfum quoque mare hic mundus habeatur: ventorum vero varietates & .turbinum, diverfis tentationibus conferantur: periecutioues, tribulationes, & pericula, fluâibus exaequentur. Terreni vero fpiritus, qui vel de torrentibus, vel de convallibus fpirant, pfeudoprophetarum & (eductorum, (eu pravx dodrinx verba ducantur: promontoria vero & loca confragofa, hi qui in poteftatibus Grculi funt judices, & pericula minantur & mortes. Dithalafla veroloca, qwe duplicibus unde fallacis sflibus verberantur, dubiis mente, & de repromiflionum veritate nutantibus conferantur, atque his qui irrationabili fidem no ram ratione difeutiunt. Hypocrifs autem & duiofi, piratis fimiles habeantur. Jam vero rapidus vortex, & prtarea charybdis, & laxis illita naufragia, ac mortifera fubmerfiones, quid aliquid aliud xftiraanda funt, quam peccata? Reftat igitur, ut hxc navis curfu proipero tuia poflit portum defideratz urbis intrare, ita Deo precem fundere navigantes, ut mereantur audiri. Audiri autem a Deo ita demum merebitur quis, fi orationes ipfie bonis moribus & bonis operibus adjuventur. Sed ante omnia cnin quiete. & filentio, epibatz (id eft, laici) in fuis imufquifque refideant locis, ne fotte per inquietudinem, & inconditos inutilefque difeurfus, fi paflim vagari coeperint, vel ab officio fuo nautas impediant, vel in alterum larus per inquietudinem eorum navis prefla demergatur. Nautologi de f mercedibus commoneant: & nihil omnirib quod ad diligentiam vel ad difciplinam pertinet, diaconi negligant. Prcfbyteri, velut nautx aptent fingula ad inftrmftionem navis diligenter, & inftruant qux in fuo tempore requirenda funt. Epifeopus tamquam proreta, vigilanter & folicite gubernatoris verba cuftodiat Chrifti. Salvator Dominus gubernator Ecclefix fux r diligatur ab omnibus, & ipfius folins praeceptis, ac juffis credat &obediat omnis Ecclelia. Deo quoque indefinenter fupplicetur a cunftis de profperiiate ventorum, ut navigantes omnem tribulationem & omne periculum iuperent, tamquam mare profundum tnundi iflius & vira:,humana: pelagus navigantes, in quo efuriendum iit&fitiendum, nuditatem quoque ferendam, morbos'etiam corporis & aegritudines tolerandas Infiiper & hominum infidiis ac dolo faepe laborandum, quippe qui difpergendos le nonnunquam noverint, led aliquando etiam congregandos, vomitus quoque & fugillationes ferendas, aun ex confufione peccatorum, & rejeâione criminum, velut male congregati in vifceribus fellis, jafiura facienda eft, fic abjicienda pror-

MS. ,A ii» irirrtt i MS , tt es ittewtiori minu . j MS firnwtllu fult. 4 MS. •>ta cr., MS. 4 MS. MS. dele plih , MS. flt. in MS. tbeft vol 10 Rcdvsdat vox inhiare, nec ie^icui in MS. n leo in Decict. p*rt ; c. v. 1» MS.

prorfus c corde tundis intrinfecusauie latet am--A nrudopeccati, fi qua forte exdefiaeriis iniquis, relut ex cibis noxiis, congregata eft. Qjumutique cum evomuerit quis & abjecerit ; ingénus aegritudinis liberabitur morbo, fit tamen poftvomitum, qoaad fanitatem pertinent, fumat. Ve. • EiuUa. ntmtamen · fdtote eundi, quod fupra omnes vos <r* laboret Epifeopus : quia unuiquiique veftrum futim proprium fert laborem, illa vero & fuum & fingulonun. Propter quod, o Clemens, tamquam qui omnibus praceffe te noveris, fingulos (prout potueris) juva, & fingulos televa, qui & Ungulorum onus & folicitudinem portas. Unde & ego nunc hanc tibi injungens difpenfimonem, fck> quia accipio gratiam magis, quam prsfto. Sed. efto confidens Ac fortiter ferens; certus quia la-d boris tui meritum recipies, aim ad portum quietis incolumem hanc provexeris navem. Ibi mercedes Ac premia pro omnium falute fufeipies, ii hic pro omnium Incolumitate vigilaveris. Itaque fi te multi e fratribus propter rigorem juftittas odio habuerint, c.xhoc quidem non hederis, fed ex hujufcemodi odiis amor tibi conciliabitur Dei. Et ideo fatage magis & refuge, ne lauderis ab iniquis, Ac ne a peflime agentibus diligaris ; fed potius propter * zjuftam difpenfationem, & equiffimam regulam difciplime, aChri- S' Collaudari merearis. b Hatc cum dixiffet, & «'p «u- fimilia quam plurima, rurfiim reipiciensad populum, dixit : Sed & vos cariflimi fratres & confervi mei, huic qui pwefidet vobis ad veri-C tatem docendam, iû omnibus obedite ; fcientes quod fi quis hunc contriftaverit, Chriftum, qui ci docerfdi credidit cathedram, non recipit. Et qui Chriftum non fufeeperit, nec Deum Patrem fufcepiOe judicabitur, & ideo nec ipfe fufeipietur in regno coriorum. Propter quod fatagite ad omnem colledam & congregationem femper convenire, fit non velut négligentes & defides a judice Chrifto condemnemini. Convenientes vero femper ad Clementem, date omnes operam pro ipfo (entire, & fummo ftudio favorem * d,Ffnd€r' · veftrum erga ipfum c oftendere ; fcientes qui i propter fingulos veftrum, ipfi magis foli 1 infeftus eft inimicus, & in ipfum maiora fufeitat bella.

Oportet ergo vos fummo ftudio niti, ut omni erga illum vinculo ardoris innexi, pleniffimo erga eum inhaereatis affe&u. Sed & vos quoque mil unanimes in omni concordia perdurate, quo facilius etiam illi obedirft omnes pari & conienfu Ac unanimitate pofikis. Propter quod & vos falutém confequi, & ille poffit, obtemperantibus fibi vobis, promptius impofiti oneris pondCojK.v». du$ evehere. * Quasdam etiam ex vobis ipfis ind*- telligere debetis, fi qua funt, quae ipfe propter fiina.ÿj.Ecia inficuas hominum malorum non poteft evtden-AmcI«*p*p* x‡us m*n^c^'us proloqui. Verbi gratia : ca^u· mitium * Si inimicus eft alicui pro adibus fuis, vos noeft ; B«nedi-jjte expe&are, utipfe vobis dicat: Cum illonolite amici effe; fed prudenterobfervare debetis, biui Pip>, Ac voluntati ejus abfque commonitione obfecuniTvJh"w»- 'kf*» *vertcre vos ab eo cui ipfum fentitis * ccpu·. adverfum: fed nec loqui his, quibus ipfe non «* f"o,t Mi ^ ωiαΓ * uC unufsu*fdue *n CUlpa eft, dum c"C*na ,, cupit omnium veftrumamicitias reparare, feftinct citius reconciliari ei, qui omnibus prseeft, Ac per hoc redeat ad falutem, cum ob^lire coeperit monitu praefidentis. Si vero quis amicus fuerit his quibus ipfe amicus non ef1, & locutus fuerit his quibus ipfe non loquitur) unus eft & ipfe ex illis qui exterminare volunt. Ecoletiam Dei : & cum corpore vobifeum effe videatur, mente & animo contra vos eft. 'Et eft nmlto nequior hoftis hic, quam illi qui foris funt, Ac evidenter inimici funt. Hic enim per amicitiarum fpeciem, que f inimici funt, gerit, AEc-f ·»«■"· defiam difpergit ac vailat. s Et cum hscdixiffer, in medio coram omnibus manus mihi im-""»'4U (exa P« pofuit, Ac in cathedra fqa, ingenti verecundia fatigatum, federe me compulit › Cumque fedii fem, hse ad me rurfum loquutus eft : Dcprtecor te, oClemens, coram omnibus quiprslcntes funt, ut pofteaquam (finit * naturae debitum eft) vits praetentis finem fecero, M Jacobo h v«'e*r* fratri Domini, deferipta breviter, vel qur ad initium fidei tus fpedant, vel etiam quos ante <n,· fidem animos gefleris, fed Ac qualiter mihi ab initio ufque ad finem comes inneris Ac aduum T- fueris, qusque per fingulascivitates (me difpu-»«>.·'<■·<·>·>· tante) folicitus auditor exceperis, quique in prs-,f| 4,7 dicationibus meis vel verborum luerit ordo vel aduum ; fed qui me finis in hac urbe repererit, ficut dixi, omnia, quam potes, breviter comÎrehenfa, ad ipfum tc deftinare non pigeat. lec verearis, ne forte multum dc meo exitu contriftandus fit, cum id me pro pietate fuftinere non ambigat. Erit autem ev grande fblatium, fi didicerit, quod poft mc^ion imperitus vir aliquis, aut indodus, atque ignorans divini verbi* myfterium, Ac Ecdefiaftici ordinis difeiplinam, vel doftrins regulam neteiens, fufeeperit cathedram meam : icit enim, quia fi indoftus Ac infeius officium dôâoris accipiat, fine dubio difcipuli & auditores ignorantia: tenebris * obvoluti, in interitum demergentur. Unde & ego, mi domine Jacobe, cum hsc ab eo prxcepyi fufeeperim, necefle habui implere quod juflerat, indicans tibi Ac de his ipfis, fimul Ac de illis breviter comprehendens, qus per fingulas quafque urbes digrediens, aut in prrdicationis iermone protulerit ; aut in geftorum virtute perfecerit ; quamvis tibi de his plurima jam Ac plenitis ante deferipta, ipfojubente, tranfmiferim, D jub eo ipfo titulo, quem ipfe prsrcepit affigi ; " id eft, Clemdntis itinerarium 1 non prardi- «donis Petri. k TC.K.-

Sed & nunc exponere jamquse prsecepit, domino opem ferente, incipiam: *Panitemmi, in*quit, Ô" *vertm »gite faniitntiam.* Oignes ergo homines, qui chriftiano ceniêntur vôcabulo, Patrem Ac Filium Ac Spiritum fanftum, unum Deiim Ac dominum veraciter credere & confiteri, cumque tota mente Ac toto corde Ac tota virtute diligere, Ac proximos fups tamquam femetipfos, docibilefquc *effe* ufque ad perfeclam doârinam ad hsc perficienda, (ummopere oportet. Fides enim Ac diledio, totius bonitatis eft fundamentum. Sine fide autem placere Deo nemo poterit. 1 Chrifto itaque refurgente, frendente in cerium, ngiffb fando Spiritu, coldata Apoftolis (cientia linguarum, adhuc in uno pofiti, fymbolum, quod fidelis nunc tenet Ecclefia, unufquifque quod fenfit dicendo, condiderunt, ut difeedentes ab invicem, hanc regulam per omnes gentes praedicarent. Summam .ergo totius fidei catholics recenfentes, in qua & integritas credulitatis oftenditur, Ac unius Dei

• M$. *jtr/bk û/fttfnitv».* « *leftfiet Mmltel.* j MS. «·«r/ew. 4 MS. f MS. *Imbuti,*
/ Reluit* («M<Rtia non .citat in MS. uftro addita ab ihq·® interpolator·.

Dei omnipotentis (ideft, fanftr Trinitatis) x- A îualitas declaratur , & myfterium incarnationis 'ilii Dei, qui pro ialute humant generis aPaue de certo delcendens , de Vjrgiue naici dignatus eft, quoquo ordine. vel quando mortem pertulerit , quomodo fcpnltus lurrexent , & in carne iph crclos afeenderit , ad dextramque pams coutedeiit , judex venturus fic , ac qualiter remitfionem peccatorum facro baptifmate renatis contulerit, & b refurre&onemhumani generis in eadem came in vitam «ternam futunun, fic docuerunt. ' Symbolum enim Grxce , Latine collatio dicitur . Et hoc prxdi&i fandi Apoftoli inter fe per Spiritum landutn falubriter (ut diftnm eft) condiderunt . Dicitur & indicium, quod per hoc. qui re<Secre diderit, indicatur. Ergo eundis credentibus qua continentur ia przfato fymbolo , falus anima rum & vita perpetua bonis actibus pnrparatur Et quod in pr'mordio ejuidem fvmboli pris ponitur , Credo in Deum Pa»rc«n omnipotent' tetn ; praeclarum fidei teftimonium & fundamenturn in prima fronte monftrarur , quia lalvus effe poterit , qui recte crediderit . *Credere enim oportet accedentem ad Deum:* quoniam *corde creditur ad jufiiti.nn, & oreconfejfio fit ad falutem.* Unde ait propheta: *Credidi , propter quod locutui fan* . Et illud , *Jufius ex fiif vivit* · Et , *bifi credideritis y non intelligetis* s Ergo in rebus humanis nullum opus incipitur , nifi labor omnis ad effectum venire crcdatuf . Unde ere- C dendum eft in Demn , a quo tam praeiens vira , quam tutura tribuatur. Deus'autem appel latio eft lubiiantix lempiternx, five timoris divini. Igitur Deus fine principio, fine fine, fimplex , incorporeus , & incomprehenfibilis . Patrem autem cum audis , agnofee quod habeat filium veraciter genitum ncut poffeffor dicitur, qu: aliquid-polfidct : & dominus, qui habet cui dm-ninefllr. Deus ergo pater, fecreti facramen- .i vocabulum eft, cujus vere filius eftverbum, dc 1'peculum, fic character, fic imago vivens Patris viventis, insomnibus Patri fimilis, ejufdem natmx in divinitate , genitus , fic gciqtori per omnia cozqualis . Nec quzratur quomodo gcunit filium ; quod fic Angeli nelciunt, fic pro- D piietis incognitum eft. Unde illud diftum eft ; *Generationem e-us quii enarrabit ?* Quam fecretam originem cum proprio filio, novit ipfe folu$ qui genuit. h Nec Deus a nobis dikutiendus eft , led credendus : qui in nobis iplis neicimus, quod lapimus, quomodo fapientia, ingenium , aur intelleftus , aut confilium , aut mens noftra generat verbum . Sed fufficit nolle , quia lux genuit fplendorem , ficut ait propheta ; *In fplendonbus Janitorum ex utero ante luciferum genui te.* Et illud; *Hic Deus nofier , dT non reputabitur alter ad eum* . Et poft ; *In terra vifut efi y inter homine f convcrj.itus efi.* Diligere ergo .Deum unumquemque ex toto corde , fic .ex tota anima , (ut praefixum eft) E ex tota fortitudine oportet, fic proximum tamquam 1'emciipfum, rcfpondente domino cuidam lcribanim ac dicente : *Primum omnium mandat**m efi> **di IJrael: Dominus Deus tuut, Deus unus efi:* fic, *Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, & ex tota anima tua, & ex tota mento tua , Ü · χ tota virtute tua : hoc efi primum mandatum. Secundum autem fimile efi illi: diliges proximum tuum tamquam teipfum.* Majus horum aliud inandaium non eft , quod majus eft omnibu* holocautomatibus & facrificiis. Unde fic»in ve* teri teftamento feriptum habetur. *Quod tibi fie-ttlu ri non vu, alteri ne Je-ceurst.* Et Dominus ^ir : *Omnia quacumque vultis Uf^faiUnt vobis homines y dS vos fuite fmttliter illis/* Quibus utrifque mandatis, per unum rntflitia cumpefcitur & per aliud benignitas propagatur , ut ne malum quis inferat , fed bonum impendat . Primum , ut caveat laedere ; fecundum ut norit bonum pneftare . *Si enim fratrem quem vides , diligis ; Deum, quem non vides, quomodo potes diligere ?* Sic ergo nos decet exercere curam noftram , ut non dimittamus curam veftram : & fic diligere nos , ne negligatur dileftio proximi : quia 1 Dei dileftio morti comparateur dicente lapientia ; *Valida efi dilectio ut mors* : idcirco quia ficut mors violenter feparat animam a corpore , ita diledio Dei feparat animam violenter a mundano & carnali amore . gai *enim y* dominus inquit, *diligit me, mandata mea fervabit.* Nam qui Dei praecepta contemnit, Deum non diligit. Unde fcriptumeft: *Halite putare quod maneatis in dileliione mea , fi non- fervaver-.tis pratepta mea* . Neque enim regem diligimus , fi Odio leges ejus habemus Neque enim ex toto corde poterit ille Deum diligere, qui nolcitur in proximi corruere dile&ione : quia per ddedionem proximi pervenitur ad caritatem Chrifti , quoniam , ut prxlibatum eft , in his duobus praeceptis tota lex pendet & prophetx Docibiles ergo , qui perfecte docti non funt ad haec peragenda , oportet omnes effe, fic utJpfi dodi fint , fic alios prudenter inilmere , fic perfere pofftnf docere , luxta Danielem prophetam , qui ait : *Populut autem fciens Depm fuumy obtinebit fy faciet y & dolii in populo docebunt plurimos* . Omnes docibiles, ut jam didum eft, qui dodi "funt, effe oportet : fed facerdotes dodiores ceteris populis , neceffe fore docebat 1 Chriftus dicens *Quia fi cocus caco ducatum prajlct , ambo in foveam cadunt.* Sacerdotes vero fal terrzficmundi lumen 0 docens , prxeepit in fplendorc bonorum operum patrem .glorificare Deum , de quibua Dominus ait: *Beati efiisy cum maledixitint vobis homines , & pkrfecuti vos fuerint, èT dixerint omne malum adverfum vos y menttentes , propter me. Gaudete & exaltate y quoniam merces vefira copiofa efi in coelis : fic enim perfecutifunt Prophetas , qui fuerunt ante vos . Vos efiis fal terret. Quod fi fal evanuerit , in quo falletur ? Ad nihilum valet ultra , nifi ut foras mittatur y & conculcetur ab hominibus , Hon potefi civitas abfeondi fupra montem pofita, neque accedunt lucernam y Qf ponunt eam fub modio , fed fuper candelabrum , ut lucear omnibus qui in demo funt* , ut qui ingrediuntur lumen videant. *Sic luctat lux vefira coram hominibus , ut videant bona opera veftra, & glorificent patrem vefirum, qui in coelis efi* . Epifcopos autem per fingulac civitates, quibus ille non miferat, perdo&qs fit prudentes , ficut ferpentes , fimplicefque ficut columbas , juxta domini prxeeptionem, nobis mittere praecepit. Quod etiam facere inchoavimus, fic Domino opem ferente, faduri fumus. Vos autem per veftras dioecetes Epiicopo (aerate fic mittite , quia nos ad alias partes , quod idem juffit, agere curabimus . Aliquos vero ad Gallias 1 Hifpaniafque mittemus , fic quolilam ad Ger-

i Hit duo eocetuh non (am In MS. a MS. /y«a4i/fae.

Germaniam & Italiam, atque ad reliquas gentes dirigere cupimus. Ubi autem ferociores & rebelliores gentes esse cognoverimus, illuc dirigere sapientiores & austeriores necesse habemus, qui quotidie non cessent divina seminare semina, & multos Christo lucrari, & ad redam fidem & viam veritatis perducere, ut plures manipulos domino valeant, praesentare.

Dftfm ie Ïλ ?.!?*7.^ i< t ctrdoieTe»^ miai'U* * pnmi «ami- A„. Hidr. Átjj in în 'i/c*?)"?'ep »c *'

In illis vero civitatibus, in quibus olim apud ethnicos archiflamines eorum, atque primi legis doctores erant, Episcoporum primates poni, vel Patriarchas, & reliquorum Episcoporum judicia & majora (quoties necesse fuerit) negotia in fide agitarent, & secundum Divo voluntatem, sicut constituerunt sancti Apostoli, ita ut ne quis injuste periclitaretur, censuerunt. In aliis tem civitatibus, in quibus dudum apud prædidos erant archidamines, quos tamen minores tenebant quam memoratos primates, Archiepiscopos institui præcepit, qui non tamen primatum, sed Archiepiscoporum fruerentur nomine. Episcoporum quoque judicia, (ut superius memoratum est) & majora Ecclesiarum negotia, si ipsi reclamaverint, aut aliquem timorem, aut istos vel alios suspectos habuerint ad jam dictos primates vel Patriarchas, ne aliquis nocenter periret, transferri perdocuit. In singulis vero reliquis civitatibus singulos, & non binos vel ternos aut plures Episcopos, constitui præcepit, qui non primatum, aut Archiepiscoporum, aut metropolitanorum nomine, quia matres civitatum non tenent, sed Episcoporum tantum vocabulo potirentur: quoniam nec inter ipsos Apostolos par institutio fuit, sed unus omnibus praefuit. Hoc tamen providendum instituit, ne in Villis, aut Castellis vel modicis Civitatibus, instituerentur Episcopi; ne vile eorum nomen fieret. Episcopos ergo vicem Apostolorum gerere, Dominum docuisse dicebat, & reliquorum discipulorum vicem tenere Presbyteros debere insinuabat. Et si quis aliquem ex his scandalizaret, gravissimam illi pœnam inferri debere praedicabat. Cunctos se invicem diligere & adjuvare debere, & neminem ab adjutorio fratris se subtrahere instruebat. Homicidas vero & adulteros, ac eundos criminalibus nexibus alligatos, & qui eis coæquales non erant, ab eorum vexatione & accusatione (docente Domino) prohibebat, & non nisi coæqualibus aliquid eis inferri debere docebat; quia discipulum supra magistrum esse, aut ullam ei injuriam inferre, nullatenus debere oportet. Infames etiam omnes, & quos primates & leges sæculi non suscipiunt, sed & laicos ab eorum accusatione & vexatione semper repelli debere, rogabat, & eundos illis subditos esse praecipiebat. Cunctorum Sacerdotum vitam, superiorem sanctioremque ac discretam a sæcularibus, & laicis hominibus esse, sicspirituales quosque atque Sacerdotes super carnales ac laicos semper constituendos docebat; quoniam pro minimo nobis esse debet, ut a talibus arguamur & judicemur, velabscumano dic^. Majores vero, a minoribus nec accusari nec judicari ullatenus posse dicebat; quoniam non solum hoc divinas, sed & leges sæculi inhibere docebat.

Omnes erga legum divinarum libenter violatores, & Ucrariun institutionum voluntarie perturbatores, Ecclesiastica indignos reguli & fancta communione judicabat. Operatores veracarumdem, cisque obediences, utrarumque ac ceterorum bonorum dignos esse dicebat. Unde & Prophetas in testimonium sumebat: *Audite cœli, & auribus percipe terra, quoniam Dominus locutus est: Filios enutrivi & exaltavi, ipsi autem spreverunt me. Cognovit bos possessorem suum, & asinus præsepe Domini sui, Israel autem non cognovit me, & populus meus non intellexit. Væ genti peccatrici, populo gravi iniquitate, semini nequam, filiis sceleratis. Dereliquerunt Dominum, blasphemaverunt sanctum Israel, abalienati sunt retrorsum. Super quo percutiam vos ultra, addentes prævaricationem? Omne caput languidum, & omne cor mœrens; a planta pedis usque ad verticem non est in eo sanitas: vulnus & livor, & plaga tumens non est circumligata, nec curata medicamine, neque fota oleo. Terra vestra deserta, civitates vestræ igne succensæ: regionem vestram coram vobis alieni devorant, & desolabitur sicut in vastitate hostili, & derelinquetur.* Væ, inquit, *qui dicitis bonum malum, & malum bonum, ponentes tenebras lucem, & lucem tenebras, ponentes amarum in dulce, & dulce in amarum. Propterea captivus ductus est populus meus, quia non habuit scientiam, & nobiles ejus interierunt fame, & multitudo ejus siti exaruit. Propterea dilatavit infernus animam suam, & aperuit os suum absque ullo termino. Et descendent fortes ejus, & populus ejus, & sublimes gloriosique ejus ad eum, & incurvabitur homo, & humiliabitur vir, & oculi sublimium deprimentur. Et exaltabitur Dominus exercituum in judicio, & Deus sanctus sanctificabitur in justitia.* Carnales spirituales reprehendere prohibebat. Et de his qui cervices suas contra magistros & seniores suos erigebant, hæc in exemplum adducebat: *Detracta est ad inferos superbia tua, & concidit cadaver tuum: subter te sternetur tinea, & operimentum tuum erunt vermes. Quomodo cecidisti de cœlo Lucifer, qui mane oriebaris corruisti in terram, qui vulnerabas gentes, qui dicebas in corde tuo: In cœlum conscendam, super astra Dei exaltabo solium meum, sedebo in monte testamenti, in lateribus aquilonis, ascendam super altitudinem nubium, similis ero altissimo. Verumtamen ad infernum detrahens in profundum laci. Qui te viderint, ad te inclinabuntur, teque prospicient: Numquid iste est vir, qui* (a) *turbavit terram, qui concussit regna, qui posuit orbem desertum, & urbes ejus destruxit, vinctis ejus non aperuit carcerem?* Ebrietatem oppido prohibebat, & ebrios, corpore & animo mortuos esse praedicabat: de quibus & in exemplum ajebat: *Væ qui consurgitis mane ad ebrietatem sectandam, & potandum usque ad vesperam, ut vino æstuetis: cithara & lyra & tympanum & tibia & vinum in conviviis vestris: & opus Domini non respicitis, nec opera manuum ejus consideratis.* Et iterum; *Væ qui potentes estis ad bibendum vinum, & viri fortes ad miscendam ebrietatem: qui justificatis impium pro muneribus, & justitiam justi aufertis ab eo. propter hoc, sicut devorat stipulam lingua ignis, & calor flammæ exurit, sic radix eorum quasi favilla erit, & germen eorum ut pulvis ascendet. Abjecerunt enim legem Domini exercituum, & eloquium sancti Israel blasphemaverunt. Ideo iratus est furor Domini in populo suo, & extendit manum suam super eum, & percussit eum. Et conturbati sunt montes, & facta sunt*

(a) Lue. *ifimuiwu.*

a

*morticina eorum qugfifierent en medio platearum. In omnibus in non tfl averfut ·furor eject, adhuc manat eject extent**. * Nullum ' κham prefbyterum in alicujus Epifcopi parochia Aliquid agere debereabfque ejus permiflu, ' docebat: iifd & cuneos presbyteros propriis Epiicopis in omnibus abfque mora 'obedientes (inftituente Domino) effe debere docebat. b Nullum item aliena concupilccre aut piarfumere, qux eorum erant, fed unumquemque fuis ftbique commiffis * contentos efle docebat. Neminem etiam alicui aliquid facere, nili quod fibi fieri vellet, inflrueblt. Sanffam quoque Ecdefiam immaculatam omnes fervare debere evangelizabat, cujus claves Epiffopos effe dicebat. Ipfi enim habent poteitaicm 'claudere Ccelum, &. aperire por tas ejus, quia claves Cœh faûi funt. Admonere autem eo* 'neminem debere docebat, quia ocnii Domini fiint, & *qui eoi tangit, tangit pupillam ocul: duc*. Et quanta pœna dignus lit qui cos fcandalizat, ipfum Dominum docuiife dicebatubi ait : *fq,indsiiz.ivcrit unum de pufil.a tfiit qui in me cred-nt, expedit et, ut fufprndatur mola ajmaria in colla ejus, άT· demergatur m profundam marss. Fa mundo ab fcandaiit. Neceffe efi enim i;t veniant fcandala: verumtjmen va bomtns illi, per quem fcandalum venit.' Si autem manui 'na fc.md.iitzat tc, abfeinde eam, tX projice abi te. Bonum efi tibi asj vitam ingredi debilem, quam duas manus habentem, mitti in gehennam- ignis. Ft fi pet tuus fcandalizat te, at'ltiide ntm, tX projice abs te. Bonum efi tibi, introire ad t'itam claudum, 'piam duo< pedei habentem, mitti in ignem aternum. Et fi o<-ului tum fcandlinat te, erue cum, tX projice abr te. Bonum efi tibi, unum oculum habentem, invitam introire, quam'duos oculos habentem, mitti in gehennam ignit 1'iJf'e, ne contemnatis unumex Mt pnfilis. A — midico vobi<. alligaixritis fupe lo-ram} erunt .illigata & in Coelo : tX; o» cumque Jwer:fi· fuper terram, 'erunt folutn' CJ .n <~crl>. Ferum dico vobn, quia fi duo ex ι o'Jen'crirt fuper ferrum, de omni re quamc:<mq.<e pitimnt, Jiet ilm a Patre meo, qui in Car... efi. Ubi entm fmt duo vel trei C9n?r-gatt m nomme meo, tl* fum m medio eorum.* fetitc-rum per Prophetam loquitur, dicens: *Expavit* (impair) *Caelum fuper hoc, & horruit amphus vehementer, dicit Dominai.* O intolerabilem maltgniiatcm, O linguam iniquitatem loquentem contra Dcym, & mentem 111 altitudinem cornu extollentem. Et iterum: *impone homo tux hngux ofimm & feram.* Cefla, cornu in altitudinem extollens, & loquens adverfus Deum iniquitatem proximum tuum. Quoulqüe infultas patienti Chrillo δτ fratribus ' Sic autem peccantes iiiRratres, & percuuqntes eorum infirmam confcicntiam, in Clirilhim graurer peccatis, & rei judicio effecti, intames·efficiemini, & tulle repellemini. Et iterum per Prophetam loquitur, dicens,· *Uoi autem faoerdotcs Domiat vocabimini; Aï·Γ. ii); Dei r.ojiri, dicetur vobtr; Fortitudinem genti im mmeileti' tX m glori.i eorum juperbteti<. Γ, lir.i d.<p:.'i iT rufari, laudabunt 'rcplt r "›t in terra ina duplicia fojfi.c· r>, (J jxtitia lempilerna c.t en; quia ego dri.-i;, J.igent jud;r;::m, fX odio b.iheni rapmam i·; hilSf.iufiltm: iX d.ibo opu< eorum in veritate. ,& j'tdui p rpetuum tersam'u. Et teter<r In g-ntibui /erne i e:>.nm, ÎXe/rmen ein m in* m'

poa 4·. * volcbii. * Ci" a· .** '*. *Û4o"ó^3Π' toe. t Ifaui,.

A *die popularam. Omnes qui viderint eos, eognofeent* j»* *beneducit Dominas. Gtu&tu gaudebo in Diutino, & exuitabit muma mea in Deo met; quia induit me veflimeuto folatis, & indumento juflitiu circumdedit me, quqfi fponfum decoratum corona, & qutf fponfam ornatam monihbut fuit. Sicut enim terra profert germen fmmt, tXficut iml^ femen fmem.germinat, fie Démîmes Deus germinabit juftitium (J laudem emam mùveçfis gentibus.* Eos autem a folo Domino i«> i*deo. aut judicandos, aut removendos, & non ab aliis 11A· effe dicebat, quia fui iunrj & non alterius. Et Aι»,»£,τ,. quise(l, qui alterius judicet ferrum? Nam.fi non '"ri'h |·κ patiuntur homines, nec Deus Deorum &Domi- o*ı^4",ı'" ' nus dominantium hæc ullatenus patitur.. Unde B & Prophetas fibi telles elfe dicebat / perquos Dominus loquitur dicens : *Ecce excoxi te, fed non* V*i <' *qtiafi argentum elegi te in camino paupertatis. Propter me faciam, ut non Hafpbemer, (X gloriam ineam alteri non dabo. Audi me Jacob & Ifrael, quem ego voco. Ego ipfe, ego primus, tX ego novfftmus. Manus quoque mea fundavit terram, & dextera mea menfa efi caelos. Ego vocabo eos, tX* sf»i. u.. *flabunt Jimul. Me infida expeflabunt, & braebtum meum Jufiinebunt. Salus autem mea in fempitemum ertt, tX jidlitia mra non deficiet. Audite me, qui fatis juflum, populus meus, lex mea tn corde eorum. Nolite timere opprobrium bomnuim, tX blafpbemiai eorum ne metuatis. Sicut entm veflimentum, fi comedet eoe vermis, & ficut lanamfic de-* C. *ti>rabit tot tinea. Salus autem meam fempitemum erit, & juftitia mea in veneratfenet generattonum.* Et iterum : *Abfcondita efi via mea a Domino, iX* 'F'· ♦·· *a Deo meo judicium meum tranfihtt. Numquid nefcis, Act non audifltfi Deut·, femptiemas Dominas, creatâ qrmin^t terra, ndn defitiet, neque i<c-* I *borabit, nec efi inveftigaiio fapientta ejus. Qui dat IdfijAvirtutem, & iis qui non funt, fortitudinem & robur multiplicat. Deficient pueri & laborabunt, & juvenes in infirmitate cadent. <Hùi autem fperant in* sfet. <· *Domino, mutabunt fortitudinem: affument pennas ficut aquila : current, ÎX non laborabunt : ambulabunt, t? non >deficient. Taceant ad me irfula, & gentes* ψ·,. o. *metent fortitudinem. Accedant, Ü time loquantur, fimul ad judicium propinquemus.* Hos autem qui Deos vetant, autamovcre vel damnare nituntur, ' Dominus per Prophetam damnat, & ufquead d dominai iatisfaüionem eorum & Ecciefic damnatos effe «J»">D,,e docebat, ubi ait : *Tnlia elegerint m vus fuit, O* tfai. " *abominationibus fuis anima eorum deleflata efi. Unde (X ego eligam illufienes eorum, tX damnationem adducam eis : quia locutus fum eis, tX non audierunt : feceruntque malum in oculis meis, (X qua nolui, elegerunt t Audite verbum Domini, qui tremitis ad verbum ejus : dixerunt fratres veftri, audientes vos, «Jy abjftientes propter nomen meum. Glorificetur Dominus, & Videbimus in latitia veftra, ipfi autem confundentur.* Non enim laborabunt fruftra in conturbatione prxlules mei, *quta fe-tfa>* f> *men benedifforum Domini efi. Antequam clament,* E *cg? exaudiam: adhuc illis loquentibus, ego audiam.* Ad glorificandum *ic*, &. divina mandata feminanda & evangelizanda, eos Dominus elegit, & non ut prohibeantur, aut perturbentur, iuggerebat ; d quoniam qui eos lædit, eum laedit, d G"t xIL cujus legatione funguntur .· Pratdicire eos afli.1* due, & mandata Domini fine internaiffione an nuntiare rogabat. Opera corum bona'coram hominibus tnonürare, & confcicntiam bonam coram Deo habere infinuabat. Omnes principes ter-

re: ,

› MS. *nlx*..

r«, & cunftos horniaies eiiobedire, & capita fua ∧ fabmhtere, eoramque adjutores otiftere prsrcipiebat, ut omnes pariter fideles & cooperatores ,legis Dei monftrarentun, nedeeisdicatur: Cm· *fundentur tJ erubefeeut mems qui pugnant adverfum te, iS onrnt qtsqfi non fut, Ü peribunt viri qui emtradectat tAd. Quarts eos", & mn invtmer viros rebelles tuos. Bauist qeufi non fint, tS veluti cfnjmnpti» hominis bellantis udverfum te.*

Omnes ergoqui eis contraveniunt, icadamnatos, & infames ufque ad fatis&ftioneai monfaabat# fit nift converterentur, a liminibusEccMtiae alienos eiTe pracipiebat. Homicidiorum vero tria genera dTc dicebat, & poenam eorum parilem fote docebat. Sicut- enim homicidas interfe&o. >res fratrum, ita & detraftores eorum, eolque odientes', homicidas efle manifcftabat: quia & qui occidit fratrem fuum, 6c qui odit, & qui detrahit ei, pariter homicidae efle monftrantur. Omnes etiam a carnalibus defideriis, quas militant adverfas animam, abflinerc, & bonam eorum converfationem ac innocentem omnibus monftrare rogabat. Ex corde emmcun&os attentius invicem dihgcre infinuabat, & veram fraternitVcm inter fe habere docebat. Qiotidiana enim illius pnedicatio, inter cetera divina mandata, bare erat, quam in ejus exemplum etiam tibi, frater chariihme, fignificarecuravi. · Bonorum, inquit, operum inter cetera femina ac negotia "funt, quantum unufquifque fapit & poteft; to- t)s intimi cordis (ut pnelibatum eft) vffceribus Deum diligere j & proximum velut feipfum. abnegare fcipfum fibi, ut Jefum Chriflum Dominum noflrum. fequatur; & nihil ejus amori praeponere, veritatem corde & ore proferre debere, & totam fpem Deofemper committere. Inftruçbat a&us fu« vitz omni Bora cuflodire, & in omni loco Dgum refpicere: firmiter fcire, cogitauones malas cordi fuo advenientes, mox ad Chriftum allidere, & facerdotibus Domini manifeftare. Os fuum a b multo vel· pravo colloquio cuflodire, & verba vana, aut mendacia non loqui; quiao/fMMt *mentitur, occidit animam.* Verba divina libenter audire, & facerdotibus fuis libenter obtemperare, atque obedientes efle docebat. Praedicationi & orationi ac leâioni frequenter incumbere, & eleemofynas veras perficere. Deftderia carnis non perficere, fed propriam frangere voluntatem; boni aliquid in fe cum viderit Deo * applicare c, non fibi: & malum a fe fa&utn cognofcat, & fibi imputet. Multum loqui oon amare, fed cuflodire labia fua, ne dolum, aut malum loquantur. Diem judicii timere, gehennam expavefcere, vitam aetcinam omni concupifcentia debderare: non occidere, non adulterari, non furtum facere, non rem proximi concupifcere, non falfum teftimonium dicere, fed omnes homines honorare, corpus cuflodire, yandç & caducas non ampleâi delicias jejunium & vigilias fanûas amare, pauperes recreare, nudos veftire; infirmos vifitare, fitientes potare, ^nortuos fepelire, & diligenter eorum cxequiik peragere, pro eifque orare & eleemofynas dare: dolentes confolari, & fuis bonis refovere, & a malis aftibus fe alienum facere. Non efle faperbum, non violentum, nec multum edacem, non fomnolentum, non pigrum, non murmuratorem, nec detraâorem; quia qui detrahit, non* fe, fed & multos alios occidit. Iram non perficere, nec iracundiz tempus refervare. Dolum in corde non tenere, nec pacem falfan * dare. Caritatem non daelinquere, nec jurare, ne forte perjurium (quod abfit) fiat. Malum pro malo non reddere, nec injuriam facere, fedfaftam patienter fufferre. Inimicos diligere, maledicentes fe nOn maledicere, led magis benedicere, & perfecutioncm pro juftitia fuftinere. * Caritatem amare, & nullum odio habere; quia qui odit fratrem fuum homicida eft. Elationem fugere, telum malum non habere, invidiam non exercere, nec contentionem amare. Cum difeordantibus ante falis occafam in pacem redire, &de Dei mifericordia nunquam dcfperare. Seniores venerari, & juniores diligere. Epifcopos, facerdotes fuos, ac cunftos reliquos Ecclefiac miniftros, atque omnem plebem fibi commiflam, verbo divino fit maUato inftruere ac diligere, hofque omnes &/eorum Epifcopos tota animi virtute diligere uï oculos fuos, 'quia oculi fani illorum. Eorumjprrceptis in omnibus obedire, etiam fi ipfi aliter (quod abiit) agant, memores fcilket illius Pomtnicigrrccpti; *Qua dicunt, facite: qua autemfacimsi, facerfmUlite.* Ipfi autem Epifcdpi, fi d exorbitaverint ab illis non funt reprehendendi vel arguendi, fed e lupportandi, nifi in fide erraverim.

Illi ergo faper iftds faut, non autem ifti fuper illos; quonLm major a minore nec argui, nec judicari poteft. Nullus fe extollat erga dofiores 1 magiftros fuos, quia difcipuhjs faperma t giftrum efle non debet, nec poteft. » Nullus velit dicifanâus, antequam iit: fed prius fith, ut verius dicatur. Precepta Domini, doâorumque ac magiftrorum, faflis quotidie adimplere, & in Chrifti nomine pro inimicis orare oportet. 1 Obedientia enim & humiliatio quae magiflris, agitur, Domino exhibetur. *Trivwr Domini deleflabit car, tJ dabit ialitiam & gaudium m longitudinem dierum. Timenti Deum bent erit in extremis, & in die defunfUonis fua benedicetur. Va diffolutis corde, qui non credunt Deo,* & refiftunt iul mandatis ejus, & inobedientes ac. contumaces funt his qui ejus- legatione funguntur: *& ideo non protegentur ab eo. Va bis, qui perdiderunt fufimentiam, qui derelinquerunt vias reflas, & diverterunt i» vias pravas. Et quid facient, cum infpicere coeperit Dominus? Qui timent Dominum, non erunt incredibiles verbo illius; & qui diligunt illum, conjervabunt viam illius. Qui timent Dominum, inquirent qua beneplacita funt illi '. & qui diligunt eum, replebuntur lege iffius. Qui timent Dominum, praparabunt corda Jua, tf in confpeffu silius fanflificabunt animas juas. Qui timent Dominum, cuflodiunt mandata illius, & patienstam babebunt ufque ad snfpefitonem illius, dicentes: St poenitentiam non egerimus, incidemut m manus Dei, tJnon in manus bomtnum: jecundum cmm magnitudinem illius, fic fj mifericordia ipfiùs cum ipfoefi. Venite* (inquit) *filti, audite me, timorem Domini docebo voi. Currite dum lumen vita babetis, ne tenebra mortis vos comprehendant. Omni;, qui vult vitam, & cupit videre dies bonos, prohibeat hnguam a malo, & labia ejus ne loquantur dolum. Divertat a malo, & faciat bonum: inquirat pacem, & perlequatur eam: quia oculi Domini fuper jujlos, & 'aures ejus ad preces eorum. Vultus autem Domini juper jacientes mala, .ut perdat de terra memoriam eorum '. Propterea nolite fieri ficut equus 6' mulus, m quibus non eft intellefius. Sed lutamini m Domino, & exultâte jujii, & gloriamini omnes refti corde. Quia. multi venient ab oriente fj occidente,* Domino dicente, & a feptemtrioneatque meridie, *& recumbent cum AbrabamtJ Ifaac CT Jacob* * Propter quod, deprecor te, frater òx- iill-

tfii' «i. ,t q. j. si Dc prrj< 1 Ho- tn«' Not· d· COB. f'n>oa« potai- teotuli. b n»to. * ittnbaerv. c applicet. Dm. j. D» exeq.n< • f.r.fe fotui». itaMS.luft. • poteixiere. C«al·». s*- Ce;d°te C""c Rom· s," « ponλάι. t ac. gc.4rft.S. cap RCCOga 14 RtCOJIMt.I.

riffimo « ut doceas attentius hune prxdtcationis ordinem & abtokuiooum dies, ut falreocur anima honunum, qux occulta Dei virtute, quem tkbeant diligere, priufquam doceantur, agno* (cunt. - Operum vero ratio poteilati fic arbitrio uniuicujuique permittitur, &hocipforumeft proprium. Delidenum vero habere erga do&orem veritatis, hoc a Patre cotieili donatum eft. Sed falus io eo efl, ut voluntatem ejus, cujus amorem & defidenum (Deo largiente) couccpcris', facias; ne dicatur (crino ejus ad nos, quem idem dixit.- Igawd *autem me didiit*, ZJMvrae, *Domme*, *Jacim qua duo f* Eli ergo proprii muneris, ut uuuiquiiquc ut, prout Dominus nofter dedent, pertectus in Eccleiia, mittenlque (emina divina, ut de nobis non prsedidus fenno, fed ille dicatur, quem alibi Dominus nofter dixit: *Ideo*, inquit, *omnis fcrtba doilns in regno Coeeorum, fimlit ejl bomini potrifamilias*, y«» *profett de tbe/ouro f*>* nava & *vetera*. b Nullus ergo, inquit; impediat ordinem, aut locum occupet irrationabiliter, vel temporum permutet vices: fed primo, que fit juftitia ejus, que voluntas, requiramus, ut bonis operibus ac Dei gratia repleamur. Deus enim his qui refte ientiunt, & bona agunt, prxfto eft; quoniam his manifeflat feipfum. ' Nam fi quis velit (antequam «âus fuos emendet) de his requirere, que non poteft invenire, ftnlta & inefficax erit hujufmodi inquifiuo. Tempus enim breve eft, it in judicio Dei geilorum caula agitur, non queftio. num. Ideoque ante omnia nocquxramus, quid nos aut qualiter agere oporteat, ut *xternam* vitam coniequi mereamur. Nam fi exiguum hoc tempus vite per inanes occupamus & inutiles quzftiones, inanes fige dubio & vacui ab operibus bonis pergemus ad Deum, ubi judicium operum noftrorum fiet. Unaquzque etenim res iuum tempus habet & locum. d Operum hic locus, hoc tempuseft: meritorum, fatculum futurum. Curratur igitur per viam mandatorum Dei, &. a beatorum prxceptoruin Domini inilitutis, & a Spiritus fanffi. doârina non recedanir. Quapropter pixparanda funr corda nçftra ac corpora, fapûx mandatorum ejus (uorumque Epiicoporum ac prxdicatorum « obedientiz militatura; ut iux grana. jubeat nobis auxilium mimilrari, & fugientes gchrnnx pœnam, ad vitam valeamus omnes pervenire xternam.

(Hxc itaque, frater cariflinye Jacobe, ab ore Sanih Petri jubentis accepi, tibinuc (ut optabas) infinuare ftudui, ut fervari omnia immaculat* praecipias, quia Ecctefiaftica non oportet negligenter, diligenter expleti negotia. Haec ergo praecepta nemo credat abfque fui periculo négligera vel diflimulare, quia in judicio Dei ignis xterni tormenta fuftinebie, qui Ecclefiaflica decreta neglexerit/. Qui vero te audient, < (ut juiTerat minifter Chrifti Jefu) gloriam accipiet. Qui autem te non audierit, imo loquentem Dominum per te, ipie fibi damnationem accipiet. b Curandum ergo *6c* attendendum eft nobis omnibus, quod in perpetuum expedit, ut Chrifti paflionibus per patientiam participemus, atque regni ejus mereamur efle confortes. Amen.

Notæ Severini Binii.

a *PplftalaClrmratlr.*) Harumeplftofarum quin» Encyclica eft, fie dida, quod omnibus Ecctefiii communi, diet, Sp*r tuanjt, finguln'tradita, univerfum Chriflianum orbem circumiret. Di-erfa tamen eft ab illa encyclica, in qua virginité,, tefte Epiphan. hxrefi jo. depradicata fuit, quaque fuo tempora quo Integra extabat in fanQia Eccleüii, ut ait, legebatur t ficut fit iliaque ad Corinthio, feripta fuit i de qua fupra in Clementia vita, veibo cpiftol· in aoftris annotationibus: cujus auton fide· ac firmitatis fint ha quinque titulo Clementis notata, vida TurrUnuru libla. adverfus Magdeburgenfes.

à *tp.Jhla prime ad Jacebam fritrtm OamSnS.*) Cum hxc epiftola feripta fit / ut in fronte & canite illius apcaret, poft obitum S. Petri, adeoque poft ij annum Neronii i ad Jacobutn fratrem Domini feripta efic nequit: utpote qui, tefte Hicron. de viri, illuftribus, feptimo anno Neronis Hierofolymis ocrifu, eft unde patet, quod hac epiftola vel non *fu Clementis, vel* potius ad Simonem, qui eliainfiater Domini fuit, feripta fit, & in titulum epiftola mendofe vox, Jacobuin, irrepfetit. Ita Poftevinus inapparatu facro, in verbo Clemens Romanus.

c *Interprete.*) Qtod hac peinu & tertia fequens a Rufino Aquilejenli translata dicuntur, valde Baron, anno Chrifti io», num. 6.dubitat. Nant Gennadiu, de viris iiiuftiibus cap. <7. de Rufino agen,, in cunilis a fe eGraco editis verfionibus prafationetu praponere coniueviftc teftatur, adeo ut qua line piologoreperiuniur cGe translata, non Rufiut, fed alterius efse opu» affirmet, '

MONITUM EDITORIS

'In fequentem Epifiolxm.

fe-. tle préféré, epifle!» eadem efl, at precedent, r;ji qued prler Illa multtr laterpelatloalptet ab Mrrcaterel [ea patlar ab alle qaedam multe q»am Ifldetut antl^nlere accreta eft. Hanc tere pnfterlerem exllbea ex editlene Pl (.caftant, y»/ eam affert In Appendice Terni 1. tpiftelarum /f_emanerum Pentlflcam* pag. 1.

Margin: • R coja. — £*- «· — z — Mattb. «>. — b Recogntt. »-->»· — cRrtc;-. tbid.c. — <| ciem «F i* R'totn. ,bld ' 14 — • Pt«t <ef S Bm-uti — t citr cp, — r unin e>it — c«rr»»d«i. — fci^/cUaa: epjftole <ta«.' — An hacepiftola ad fact», bam Apoftolam feripta f — An Cletneab Uti·· ··<**. — Aa-prima* <eiu,Ckn>cn ti» epiftoir Rufino lata. — * Ipfedocei A fe futfle tntei p"

MONITUM

IN EPISTOLAM SEQUENTEM.

I.

Tatr tjar.* *'YObenites- faptifte Confrias inter ea, qux* Clementina *infcripftt y epiftoltm fequentem J gnete tr htinè edidit. Ejufdem interpretntionem jom bobebmnut d Rufino occeptam, Jfidorus Mercator adoptans in fronte collcflhnis fua cum non modica accejjhne prapofuit. Cirm autem banc Jfidori coUt&tonem Jito loco exhibituri fimus, nonnullis forti fupervacanenm videbitur, eptflolem ei injertam aut btc rrprefintare, aut illic raudere. Sed neque banc fine graco, quo primum feripta eft, edere, neque in mera Jfidori colhtElione gratum, quo caruit, adacere convenit. Eo autem propcnfiùs primigenium textum gracum unà cum Cotelerii interpretatione hic, ^remittimus quod Rufini i gfdco in latniuin coh-*

Margin: *Cu/im ı'd» — m,m'"îp«"a-îw<w none.

VCI-

mafimet qtthm libent fint fi indiligentes nemo non novit. Qui autem illius defidtrat* m. *nrpretotienem* Mercatoris colleHumem* in qua'competentem fibi locum obtinebit* adeat,*

II.

Rufimts prqfet. in vulgatos Retognitionum Clementis libras epjftolem iftem bis-librit pofteriorem opinetur . Tbotius verb cod. na. fi uj. *dedicationem effe exiftimat operû quod affus Tetri fi dtfputathnes cum Simone necnon recognitionem Clementis cixfqut p&* B* **latl prafMio i« ftecogaitte* «etCkami·
a «w *ac fratrum compleSMatstr* j *atque bujus fententin fubfcribit Cotekrius : maximb* ,u·
V ««*» *epiftola fatter Clemens juffu Tetri ad Jacobum mittere opus eum bae ixfcriptione** Clementis Epiume pntdicationum Pem in peregrinationibus, *fa fiit Rafa "*g" placuit** Iti^rarium Petri. *Quo diffo , ftatim Jubdit pfebdo Clemens * atque epiftolam claudis bis verbis** Ceterum exponere ut juffus Cum incipiam ; *quibus fani aliquod opus proximi fubfecuturum promittitur . Praterea cum epiftola bujus fine * ut pofirent* nota indicabimur , tam epti cabaret Recognitionum Clementis exordium ** n/ *opus iftud bic promitti nibil propi dubitemus.*

III.

IWr *confici arbitramur , ut epiftola bujus ac mou di&i Itinerarii unus 6* idemzfitr pa-reps. Cbm autem Itinerarium illud Ecclefia refpuat ut nugis ac fabulir refertum , ideo-fy que Gelafii ejufquc concilii judicio inter apocryphe rejt&um fit , eodem judicio fi de bac epiftola quid cenfcndum fit edocemur . Jdem quoque judicium firmat menifelia illius cum Ciementinis bqmilUs confenfio, quem Coteierii marginalibus notis adjuti exploratam bebuit)9tt · N'f*'* t*rà *inficies ibit quifquem , qui citata loca cum epiftola noflra contulerit, utrumqne oput en officine une prodiiffe.* ...

IV.

Senfit etiam Rufinus id epiftola bw'us vtritafi adverfari, qubd Clemens proximi Tetro luccefitfe in ea prodicetur , ec fibi obliti non diffimulat , quomodo cum Linus Cletus in urbe Roma ante Clementem hunc fuerint epifcopi , ipfe Clemens ad Jacobum feribens , fibi dicat à Petro docendi cathedram traditam . *Ille quidem refpondet* : Cujus rei hanc accepimus effe rationem, quôd Linus & Cletus fuerunt quidem ante Clementem epifcopi in urbe Roma, fed fuperffite Petro , videlicet ut illi epifcopatffs curam gererent, ipfe verà apoftolatûs impleret officium , *indeque fefium** ut & illi ante Clementem numerentur epifcopi , & Clemens tataen poft obitum Petri docendi fufeeperit fedem . *Sed bene rationem nullam effe jam demonftravtmus citm aliis momentis, tum Romanorum pontificum catalogis , quos texuerunt antiqui patres . In bis quippe Linus fi Cletus ante Clementem, non joiim ut Romani epifcopi, fed etiam ut proximi Petri fucceflores rccenfcntxr.* Λ«Λ· r·*- _ « r Is™.|*· "| fac·**· '**

Sed fi ift^e certe fi explorata eft epiftola bujus falfitas , qubd eam Clemens poft pef- EPiftCi« h.

fionem Petri ed Jacobum Jcribcre fingitur, quem ente Petrum obiiffi indubitatis monimentis notum bebetur. Nam Jacobum anno Chrifti 61· d Judais occijum effe convenit : Petrum autem aliqui anno 65. *plures anno 66. alii aut 67. aut* 68. *nulli Jani ante* 65. *paffum exiftimant. Hac difficultate motus Hcrigerus Leobienfis rfbbas , qui Jaculo* xi. *florebat * apud noftrum Edm. Martene Tbcfaur. ^dnecdot. torn.* 1. *pqg.* 117. de epiftolis «decretalibus Jacobi & Clementis ad alterutrum miflis , in quibus ita Clemens'- ait de Petro, ficut jam paffb, *quant quomodo iftud componi poffit.* Igitur, *inquit** Petro vivente manifeffum eft eum non feripfiffe & Jacobum *(tamen)* o&o annis manifa. ftum eft ante paffionem Petri decefliffe . Poft pafiionem verb Petri Linus xu. annis, & Anacletus *(boc eft* Clerus) totidem, cooperatores Clementis, qui Petro verb fucceflerat, exftitere . Multô minus igitur iftorym tempore potuit Jacobo referibere. Poft deceflum vero ipforum cùm Clemens folus novem annis Romanz prxfideret ecclefix , multo adhuc miniis credendum eft potuiffe referibere completo à paffione Ja^bi xxxn. annobum tempore. *Quibus in verbis illud obiter notpndum* qubd ts feriptar ttrtium quoddam circa fucccfliortem beati Tetri fyftema explicat. Nam Clementem Tetro veri fuccejjiffe pro certo bebet* ac nihilo minus poft Petri mortem fi Linum duodecim annis fi Cletum totidem Romanam ecclefiam adminiftraffc non dubitat , non quidem veluti,fucceflores Petri* fed tamquam* cooperatores Clementis; *adeo ut Clemens tentum* xxiv. *annis poft mortem Petri folut Romanam ccelefism regere caperit . Nempe poft Rufinum duplex ea de re nata erat ac 'vulgi obtinebat, opinio , quem Tbotius cod.* 1*3. *memorat bis verbis :* Clementem fecundum à Petro urbis Romx epifco- ··; "»·.

z ‹ pura

ni **MONITUM.** ut·

pum fuiffe quidam autumant , alii vero quartum y^Dnum enim & Anacletum inter urrumque ppncifices intercediffe. *Hinc nonnulli fcriptorts dum modi unam, modi elterem inconfidtrett ftfuuntur opinionem, in menifeflem veriorum pugnem ineidirc, uti videro eft in lihro pontificeli, cujus cuHor in Petro 6* Clemente ipfum Clementem proximum Petti fucceffbrem fecit ; in Lino nutem dr Cieto, quot Limit poft Petrum , dr fuot deindt Cletus ennos federit , recenfet. Ito dr mcrtjnrolqgii epud Bedcm vulgeti fcriptor nd* **iv.** *Koi. Decembr. de S. Clemente bee bebet :* **Hic ex prxeepto B. Petri Ecclefiæ fu(cepit pontificatum. Linus & Cletus ideo ante cum fcribuntur ,*quia ab ipfo principe Apoftolornm ad minifterium facerdotale epifcopi funt ordinati .** *Troximè temen emeo de eodem prnmittit.:* **Hic quartus poft Petrum Roms epifeopus ordinatus eft,** *nec meminit fubd ed* **vi.** *Kcl. Meii Enodetur* **quartus poft B. Bptrum Ecclefiam rexiffe** *eb ipfo diHut fueret : out yetd cd* **vi.** *KcL Decembris prodiceret de S. Lino,* **Primus poft apoftolum Petrum Romanam ecclefiam tenuit annos xti. monies m. dies xii.** *^b bee verborum pugne purgetur mcrtprologium item Bede edferiptum, fuod Bo!tendus initio tomi* **1.** *menfis Mertti vulgcvit.*

VI.

Ab «a·;,«h •a i»u‹ü(». **Ttÿfyw»» J** *Rufino Ictinitett denote eft bee epiflolc , etiem nonnullis entipuis canonum colleHionibus› nominatimfue Codicis i Tafcb. Quefnetlo vulgati fuibufdam exemptoribus inferto eft. Unde minimi mirum efl earn anno* **44*.** *i concilio Vsfenfi J. con. 16. ec fubinde à Hicolao I. Jobanne VHI. etiifyue Clementis nomine fuiffe laudatam,*

EPISTOLA I.

Enarrat Clemens , qua ratione Petrus brevi moriturus , congregatis fretribut , dr condone premifla, ipfius Clementis meritum effert, dr multe ei trudit regende Ecclefie précepte , ipfum fibi fucceffbrem ordinet , ec jubetur Clemens poft mortem Tetri epitomen prcdicetionum ipfius ed Jccobutn mittere.

Clemens Jacobo domino, & epifeopo-rum epiftopo , regenti autem Jerofolymam fandam Hebraeorum ecclefiam , omnefque qua ubique Dei providentia pukre fundatx funt , cum presbyteris ac diaconis & ceteris omnibus ftauibus pax fit femper.

AΚλ/γοκ Ταχûβ<^›* xigju , nsft tntvxôxw πω, -Jrtvo/n J/riu) ltptto-αλημ άγια». Εβραιο»* ' * ìχχληα-ìχν , Twς παντόχη Θιΐ mpoyota ìipu-' ■διάτα χαλΛ», eiuirr χηριτβυΐροι , rçÿj djÿx©* » K9H nts λοιτηϊ airaa» αδìλφο/ì , eìplum * frtn «aywn. ·.»«·.·

Petii.iogiuin It» :,t. Lz""'Λζ. **I· 1^[Otum** tibi fit , domine mi , quod Simon , qui propter veram fidem & firmam doftrinx fux bafim , * Ecclcfix fundamentum efie definitus efl , atque ob id ab ipfius Jefu ore non fallaci traninoininatus eft Petrus, primitix Domini noftri , Apoftolorum prunus , cui nrimo Pater Filium revelavit, quem Chriftus merito bcatum praedicavit, vocatus & eleftus, & conviftor , & comes , bonus ac probatus diicipulus ; qui Occidentis tenebrofiorem mundi plagam , ut omnium magis idoneus, illuminare juffus **eft**, nec non inftaurare po-ruit , ((ed quo ufque fermonem protraho , nolens fignificare quod trifte eft ; quod neceftario, licet tardé, omnino dicere me oportet ?) his ipfe, ob immeniam erga homines caritatem , clarè palam , repugnante licèt Malo , futurum bonum tc/ti mundo indicans Regem , huc uique Romam veniens , & Deo placita doûrina ialvans homine» , ipfe prrfentcm vitam per vim cum ïnorte commutavit.

Petra» «ori-«m' pum ordin»:. **i. In** ipfis autetn diebus, quibus brevi moriturus **erat**, congregatis tiatribus, fubito apprehenfa manu mea confurgens , coram ecclefia **dixit**, Audite me fratres & confervi : Quoniam, ficut edoâosfum ab eo, qui mifit me , Domino Magiftro Jefu Chrifto, dies morti» mex appropinquat, Clementem hunc epiicopum vobis ordino ; cui meam

I. T"*'Nuejyuwv trwr«i xbtflμou , on* , o JL *ifa'* τΐώ αληθi Ttiç-tv , χ# τΐώ ατφαλìrerftu αυτi rie δώαα-χαλìχ ùηό&ìτιν , τη Ε*·χλητΖα Ομιλία «vau ό&,&î , iyq $ι αυτν ηvio νη XLTÔ τi I ¦;‹τη αφΛìπ Γόμχτι μiT»vβ/ìχ<θH5 Ih'fee «WFgn «ra' χάρχη ήμα,ν χυÿχ © ηψςv τρ άπό. ijÿ α'πoBroAaw mfunç, ό —— © πατήρ w ŭiôy àxtxaλυφον, bv ó X^ó άλογω ì'μαχάζμτMv, o χλ»|-ηi ìχλìχη , IC, o-uvirtoi, xJ orujooboiìrôpoç, ô χ«-λo; κ, ìόχιμo μαθητ»;, ó tfî $ύτiü η αχoτMvόπρoν ή χόσμχ μîpoi, àì iraàruv ìχχνάηρο , φωτ/rott Xf-<£ χΛττρθωi'α/ itœrôUs, ()$ Ji ftbcPi « μηχαύω w λόγον, μη βχλάμû^o σημìïûαα η λρττκν, © ‹ì^ξ άνχγχηζ, χ'άν /3o«δι), τβντu άχΐïv μi bië',) î-•η αυπ , 5/« τΐώ ά,μi^ov vpo ùv^ptiirni ropyUù, ©■«φώ; άημοσìχ, dirt τΐ ΟΜΓωτκ τοιηρi, ηv taopjfyjot άγαμόν oλ« χό^μφ μìανόo^κ βασΐλìoι , μι'χpi.iyntùda rjï Ρωαη fyiflBpos, ^fofis^vra Siιασχαλìχ σύζι^ν αî'θρω?τβ{· αχτi τβ yuù βια βιχïαζ C η ζ/ώ μ«τ»·»αξθ#.

2. **Γlρi** αώτπi èt tk7ç *r.u'fxi;, oui* π-ΧÆrîïy, α·M.η^ροι<3·μθΛ(ύv αέ£λφώμ, αιφvìδια λαβόρ^ό μη τyï χ^ρo „ t'- Fpdtk, iìτι rr,ç ì'χχλχvi'α ìφ»· αχ»o·απ/χ» χìiλφoι χ. σαχ^κλo!' i'ιU, ώi f$t-αχό τχμι diroreiAa iw χι ικπ XS4 btèatrχχλα ΓrteS- Xpiri , ai τi δανάτημov ιiγγτ,χχoιv τιμìραι , ΚλΓ/^vπi ìinv ir.iexottw ûμiv γαροιο-vJ.

v'S, 2 rkù fuhù iff Ttr&a tuc9iipa9 , nS τι ηλ* <iwaM<em , qrf oC- /nnriram· «umAriv icà - << nrw/o -£"*-/««awn «umm» «r , k a> na mfmMt μγ θ'-** , ηι »'«< ^poraxprq»·» £pi$x * " »λi«» wiw vm^o- jMu &vn&i> φiλχv3/»<-v » vyrw , w«Xpw«^»> riovM, Jituuf», μβοφ&ιψM, iù $jkuws Iü ttvTv μτηiτivμι tW c^w/o ηυ ----- λ», <m aci nrat « «> *«y«wwil ·»< W , «■« iria■ptancr/ac/w~ce vpevdrf. IήτHijrjpr· Sci IrûlÛMU · xj λvτ« - λvθIώ« , W nr rvc' Eχχλιp- Atas εκme χatova . tnitû eun ὸιχθeνm», tie γvόvτr , St» i riy «Andria; «ροχ«θ<ὸ^ Awroy, ris Xpr- rar or/xaprabw, C riiv π«πρα rῶ SXaw χβρβρ^ζ»· u ὼiχε* J fiirrnw. ›ç «ûw Λ Îh ri» πρβχχθiζ·/*-- vw , r«Çï rirw » I ûnefe «λ»7* Iχ«v

J. Ain mora Xr'^omc, Iγv Trpartni» μἴω αὐηo, «tperrat/ucw tÙjù tîç χαθiἶρ» ripIiÀ n qp) <%&■»*». · S' arwerw» · «pr tîiw μiμι oξὺ* rfv» yttp $Mβ·δβα ItJantt μv, ταὼ?ι μαλ· JkW ri rapa/Tg * St» »' ntaûm xt&iiptt où φiλvχβ- dfSpwne •ηλμφοῦ %/***» fy** » dtXa/3eoc riy Zctw τoλιμαθβo riv Ao^oy. Sic It riy xprirwa, èt I^trw xXriax cmJIZeOf , qri w - τo da Ad>«y i'xrxo^ry , J«/wrv τηY ixxÀ^e vies iχμiμΛ&vαv , qjq dx èvayxèw ei · 'xttXJc srarrir ad θiλovτκ . 00 itwitret wZ iw rou xprirwa χ«ραχ«v · erù γάρ ii ιμοῦ τwv <«ζo^ι-> ywv fàvib et xpeirtw arxp^i . χλiὼ qjQ ri tn- pvt Aiywtu , Srt - riv xiritwoy rne ἁμαρτîοχ φ-- cûx «vβἶi'χη τη ixxAwixe rlw Sttl- xrpw, σv tefti riA>$, on xXrioy iμβφτακι , Sere •nie 3wrr3i«v weirtp χλiβσtv qg) xnluaidteeA 0ou- Sriv Iαυάμκo;, ou θiλH5 , Imorxovwy μόνον ri Irov, kw' ri ri xctvp xxcri avμφiρv/. ôrt Si 1* x/ricœoy xcévruc βvαl(ξ«0*θ«/ oy Iri, ipS irih «- £rouù μη ταχημOλou ris τἶιυ τwv τανη»v βοη- <&H«v, ôpdJç ivi -αμχ» . od-p» oux μ»» πιχûπρov oTiuXloxn'ews, Tvsri/riy μχ τηi χ^υμiχ xn^f>i- σv«.

*«Λ·

4· θTîα It H9I <ririç, ι Kλημη , λûχχ , «egri αθvμûκ , KSM χiviuuîou , qgq , m* α- xeriXniV oχλ»v αv» 9 αυ lιvoηση $»- τχiv tyipctv , Cropjy τii ^αχμoτii riv tx ότούαοι μ»γαv arol/lo'jt^vov qft Sixaivç <rv- v»v^υμή^ητî μοι , ποπ <rou τβi ζυμμα^ία · χρπαv ô Xetrcç ; vu» on ò Trompes x«tu τη αυηυ vύμφη πόλiμov Ÿρκη , η ris ri? ἶvήvτα χρόvov , ηπ vιχήαχ βχσιλ , μη^μ/i nu λoπτκ "ypriav QW βοήθεια ; oύχ» »yq' rj βραχύ vwùj ιχovτι $ηλov,*oτ{ vau i ήάτη ouv χαροαιpîαα ώ» τώ τη •χ-αρούτη dvéyxr,; χρόvω πi^αχιo? ξυμμαχηαάμ βατ- <IIXii afyatàôi , μαr&ύ μέλου μ? vίχἶω ώπ>- Siiovtu τπφυχόπ. χαiρvv iv ittitkotwov , d TOUT7J μάλλov v i,oiχηαιv Eχχληαια παριμ» μι-

Afcrmonum cathedram committo, qui λ tui. J» Λ ·* ftacra «xftitit. fiR'* °®α" 6™»°« "«» audivit , bre- ; in K0,,lioniko, meir fia, perfeveratu inventus eft; quem p|ω ceteri» expertus iutnTeligio- ium, humanum , caftum, eruditum , tem- peranum, bonum , juftum, patientem, fle fc»eo«m fortiter terre nonnullorum catechu-

JTqwdau^uri. terri» ordmanrit, fode- cretum in oriis . Ligabit enim quod ligari oportet, dc folvet quod oportet folvi, tam- quam qui Ecdefie regulam noverit. Ipfum Bergo audite, ut fciente» quod qui contrifta- vent ventatis prwfidem, peccat ia GhnftUm, Ac univerforum Patrem irritat : quapropter non vivet. Ceterum ipfiim prrfidem opor- tet medici locum tenere, non autem fetat beftin fotorem habere·

3. H« illo dicente, ego procidens roga- bam eum, cathedrae honorem & potetlatem deprecatu. At ille refpondit : Hac de re no- li me orare ; hoc enim heri ftarutum mihi eft , coque magis quod excufat : quia hxc cathedra non opus habet homine temera- r'°> qui >n ea iedendi cupidus fit, fed vi- ro moribus fimâis & erudito fermone. Por- ro da mihi prnftantiorem, qui plus cum peregrinatus fuerit, & iermone •U(iier>t * ®c Ecclefi· adminiftrationem di- dieerit ; & non cogam te , nolentem bene agere Sed non poteris nunc meliorem , quam tu es", exhibere · Tu namque inter cos, qui per me ex * Gentibus fervati font, locum optimarum primitiarum obtines. Sed & aliud reputa ; quod fi peccati periculum me- tuens , Ecclefia gubernationem non fofeipis ; certus efto te amplius peccare, qui Dei cul- toribus vclut navigantibus & periclitantibus foccurrere cum poifis , non vis , 'unum idciwtj',». confiderans quod tuum eft , & non quod*·***· in commune omnibus expedit. Quod autem periculum omnino fofeipere te oporteat , me id rogare non ceflante hr qmftorum fubfidium, optime novi. Quanto igitur ci- tius mihi affenfus fucria, tanto me triftitia levabis.

£pir«>p«u·

«<■»<«

4. Novi autem etiam ipfe , o Clemens , quod moleftias & merores & pericula & pro- bra ab inerudita plebe importanda tibi con- ciliem ; qua poteris fortiter ferre , refpi- ciens ad patienti» magnam mercedem tibi' a Deo reddendam . Sed & illud jufie me- cum attende ; quandonam tuo auxilio opus habet ChriQus ; nunc cum Malus adverfos iplius rponiam bellum fofcipit , an in fe- quenti tempore , quando parta viâoria re* gnabit , nullo ampliua fubfidio indigens ' Stnnon criam exigui ingenii viro manifeftum eft, quod in præfenti tempore ? Tete igitur animi affeftu , in hoc prxfentis neteflitatis tcmPOfc feihna commilitare bono regi, ma-

nv ». ».

»*iX

a«fp*«4e*t

fcipc # opportune eo magis , quod Ecclefi®

« Qui œodtfti» ae verecundis lege· non ignorat, indigne proiefto fere: virutn , <|ui Clementem inducere non eiubuit, iubne- aa It alia, qaa paffim per totam epiftolam etferuntar, de fe nallo pudore uarrimcm.

I in Clementina homilia j. c. It- ruriu» Feue» Zadiautn fic alloqui lingitur: t>er. ■· ·>< See·/ Xuttfla <"lht , alitlu ft» tl ft flt V»fh»t &/Jthtr. jtl are J»h>. tx utroque autem loco dilatant, a priorihut Pcclefl* iaculu lune in ta obuauifle regulam, φî> digniore· te pi «ûinnorc· ecolelUfticia muûûerin pialia juber.

r Scriptor aofter Clementem ex Hebrait natum aan lealiebat.

difpadtioqetn a me didicifti., ad fratrum qui ad no» confugerant falutem.

r^ItMib M(o«η·.» λ i ■«.«. c«a

5- VcTurotamo» & breviter coram omni. It^isAc propter omnes, quas ad cam dtfpofi. tionctn pertinent voto commemorare . Tc quidem oportet irrefcchcnfibilitcr vivere , maximo Audio omnes viue occupauoncs ab jicere; neque fidejnflorem.fieri, neque ad vocatum , neque alio ulio fraculari negotio implicari. Non enim judicem & cognitorem pecuniarum ve) negotiorum ad hanc vitam pertinentium conflicture te vultChriftus ; ut prxfentibus hominum curis detentus , tempus non habeas ad feparando» , juxta veritatis,modum, homines bonos a malis. Ve rum illa quidem fibi invicem exhibeant qui B difeunt, & te a (crmonibus falvos facere valentibus non avocent. Quemadmodum enim tibi impium ctl, faeculares curas fufeipere , rclifto eo quod facere jufliis es i ita Cingulis Taicis peccatum eil, fi fibi invicem etiam in mundanis neceftitatibus prxito non Cunt . Equidem fi cunfti non cogitent facere, ut a quibus curis liberum te effe oportet , ab his liber fis; per diaconos edoceantur ; quo folius Ecclefix follicitudinem geras , tum ad eam Zcitc adminiilrandam, tum ad tradendos fermones veritatis.

Subdiiot Dei ducki in» ,m-

6. Nam fi farculanbus curis occupatus fueris, & tc ipfum & auditores decipies. Conducibilia enim przbere per occupationem non valens , & tu quafi qui utili non docueris punieris, & qto non edodi fuerint, ignorantix er«o peribunt . Qpocirca tu quidem fac ut abfque occupatione przfideas , quo tempellive fermones quibus illi falvari poffmt przbcas: ficque te audiant, fcientes ligatum '° cx'° ' ql,0^cumtluc legatus ventatis ligaverit fuper terram , & quodeumque folvent, folutum effe . Tu λ autem ligabis quz ligari oportet , & folves quæ oportet folvi. Atque ad te quidem qui przcs, qux pertinent; ifta funt, & his fimilia

4 ioiv.7

7. Qux vero ad presbyteros fpeftant, ifta fint . Ante omnia , juvenes nuptiis cito b il,n"ant , aqucos faventis in juventa cupiditatis praeveniendo. Sed nec de conjugio eorum, qui jam fenes lunt, curam abjiciant. Nam in nonnullis , etiam cum fenuerint , valida ineft cupiditas. Ne igitur fornicatio , adverfum vos graffandi occafione accepta , pcftem in vos invehat, praecavete ; & cohquirite , ne forte in vobis occulte adulterii ignis fuerit acccufus . Multum enim grave P"™{"" adulterium ; in tantum , ut fecundum in poenis obtinfcat locum ; quandoquidem primus debetur iis qui in errore degunt, quamvis temperanter vivant. Quare vos, velut Ecclefix presbyteri, Chrifti Iponfamad caftitatem exercete. Sponfam autem dico, Ecclefix corpus & congregationem . Si enim pudica inventa fuerit a fponlb Rege , maximum honorem-coniequccur ; vofque grandi lxtitia , velut invitati ad nuptias fruemini . Si vero, ia peccato deprehcnfx fuerit, ipfa quidem ejicietur; vos autem

Tirimim & kne, nupu.i mu- m h \\ " t-^.' 1 ' ' " Actuheiio ? " dd"b 'n io/;?. ' ' ur Chun, fpon.

λαut^nx« A ri» iph «^w^dcywuv ά$ιλφύν a-vmefet».

5. Πλ/ιὐ M .Spayaias ht πάντων διά favrti, ri τη iiotxnaevç ύααμiιται . «τ.' μη χρϊ άνττιλχπτν; βιοϋοτα , βτουδη μιγιτη χχτχ τύ βύου syeA/aç , μτη iγγυητιώ ÿiri.u ny, auariyqpw , prêt ιxif>+> Ttvt βιωτιχύ Tab, μμπiπλ^μοάον «βρα^μαη. w yap xe/τια , Sixo^ rkù χρημάηα 4 α\ολημάηιτ xx&rwxt trt θiλπ ?|3 vuv βMTiχûv «τραγμάηη è X^γ·(' ira 01WF yôtjfy& ùi rit vw ήτî άv$ρύα& φροντiδα , μη Λχολii χiîiîζiα , λò>ώ <λη&«α , άνθρωiω τχύ xpeermaç a»· iJ3 ycipaw.' . αXλα mura pci 0' ματιάν»η ά^λήλοι, παραχiπραav , tyq ατό τ$ αά£«ν δ:α>αμοδι Aoywr μη άχοχβλ»τωcay. ώ yàpcroi art/thi t'riv , τος βιντιχα φροντiδα άναδιξασ-θαι , χατηλ^ψαντη ποι«ν S »'χiλ<£c$r,ç· «rus txàry &αι αμαρτiα trit, ïαv μη άλ λήλββ xji' ti βωτιχαΐ χρΰαι παβiτανημ. χαi art δ' πiύ «y yp» αiμιμμM) rivai βι πάνπi TOtriv t'xv μη voJnv, καρά των Sfaxôvow μανθανîτωσαv. fia μόνη» rnç i'χχληα-ιαi τiώ φροντiδα tyni, χiγο η ri àiwxriv «JtUù χoλJi, ¡Ç ri ri; τη> «ληθiiαî Aoywç x«pfynv.

6. E'ith tàf 0turtxa7ç μiûμνα/i <χχoληθχ; , xar ri «wriv ipi nùi àxpoartif iwJpXcwç. ri <^àp ο-υμφiρ^τη iφoiiάζîîv διά τîώ αχoλ/β b δαχιη^iîi, >Ç σv ώ< μη δώαξχ; ri σî/μφiρο^ χoλατθη«'lî , δï μτ μαθ«v#K, ayvaa; αiτια a'aoAJrrai · èti σύ αΰηi - ÆyoÀHM <»»·χα5«α^ηπ , «Bρα ri Æ-xatfXK rxpfytfv riùi avζ&v aùwç δωυχμαΪΛ Xeywi -<χ**" ngq' cL/ru; fταχομτiΓωταν ff«/, fiètni δ«.ό τχ$ αλη-<&«as ^iτβύτη ο à» δήση int yn;, ifStrut x, c cJpavM , S δ ai ήώ λiλι/ται . êt δητHi a iΰ it^Lijùat i «W àùtmî a δ«ï λρθiώαι · Kfl μoτ xari ύ-f w «jBOiTwra ηχiτû tr/y , tyn' rà τ&-nii ipota .

7. Ta δi xani tws Tptc^Ttpwi eru τύδi- apô χάντων TtCf viovi πρό yauov ÇXyvi^Turav c» tu-yfi , ττρoλαμ/δάνο/τîi τη5 νiαζoύσικ iάιθi-μiαi τα ταγώΛ,μχπi . α'λλα μη Sè riv ήδη yrpovruv πά γάμου άμλήηύ<τα'> - ύτiύi γάρ ngf ynpacaciv, α'λχα/α oiiτiv iπδυμiα ' ha ouv μτ ή πορv«« γομ/ιύ λαβουα-χ χαθ' ûμûv , η$ υμά riv aùriy ιμ~ βoi^η λoiμόv , τροχτφαλiζiσ^ι , χ3H i'ρΛvάτε μή πω? ri τη μοιχεiα λανθανβντω o® ιiμΓv αναφ-θη πυρ ποΛυ γχρ i^vov η μoiχ^α , τ»ιτoûτ»/' o<τov ri è^Tfp^x iywy aurllà τήi χoλατiω · /- » ri -βρωτMχ η7 c πλάνη vu<πv άποδiδoημ , χαν CctXppovJirr/ · διδ ûμH, , «i ïχχλητιαi irpttrfiônpot, ùξασ-χήτατî τiύ Xριτβu νύμφiω « <τωφρβ-συνiιu · νόμφ/αi δi λi'γω , τη i'χχλητiα τό σû~ τ.μαi. txv yàp σώφρων χχταληφ^η ύα» νυμφiου βαπiλiω , τιμή μγi^η! τάξiΠiζ , ûμi<; μi>άλη< δΓφρατiαi , ω χληηi γάμων , α'^ο-λαυoνη ...-txv δi ήμαρτηχυZα Φωραθi , aυτ lχ^ ητο iτχi , ûαiï Si δ.-xlu) δώ«η , μή irai

παρά

- Oblcrvït Coiclciiu» iftud in «fiftoi» Nicoej. cap.'., tom. }. Biblioih. pairutn ita ciliri : .Vannal Ttrmj nl Ctlmta'· ft" T« quidem ufttlcr, & JIII'I <|'a ,'ah>tll4a Janl.

b £blfnitaram , inquit Cotderius in hum. iocutn , i<re/e»i Ctmtaliiilt mfttrfa mal faù , adtilifira>'h> al aaftlal aalt atalti» <««eie , ttfit S £lfbaal· Taaaru fa· l»i quem n»r<n» a "Jalalr attflaar . At nihil reut quocnmue id , quod noft» epiftola précipitai , eo lentu inielb-atur diflutn , quo Chrjloitomu» ab,-eodem Cotelerio l«udatu< hoàiil <9 in Gendiui dixit ; fal ninaa ■μιλ-pv "ft/ « ·>, ·*λ' liarra ni Haut»» rv »vp«» , »*/r ή et alrta?h*, , rral-:,·^ '■'» r· ©«« »·'/«»» alltlt rua·

rape rlu> ipunpff r-

<ec*

8. Δμ Tf>i ram Ww rvgptnwi, φρητιξιη ‹ λιαν >«/> «αρα ηi θ^i χ«λiηî fynu ή 99f"iuç Si «h » -« W KMμv tub . «λZώ trfwni ἤvχΰ iriv » W «y^a pi iïi» pent %pir»<r&u ywsuxi, ηλ yu· ytiïxa pi iitp μ·? χρήταο-θα «W -(*** ⅋~ T>pw irtf, & φιλάδρvη $λ/3μ Suvxntt, w HHXiv ìλήu fwt ttu^cmt. ω Si ï μ™%"* ṗ ya xaxoy , rSwx ii φιλανθρωπiα pty™ tyt-$iv . Sn tfyxnàn vxvnti ύμûv ηύ «iδiλφi , etpnîç w' ₩f»/a οφθαλ/ΛβZ , nti pzi ·ρφα-y«ş Ttivni 't Ï'$w«'ℓw JrâZs§ỷ yipxti, τύ xvSptSt, B τβφiχρvτκ μ£ rarus ^φρβτόηκ τû˜ ?θφα' ὔiς ax/jutiMs ntk βάρου , mjm' mt «ûnSv άτiχηi , Sfa' τύν ieirnS/.p»n»v &vηύμ$ι τά apapaa-^ç v? ayayxa/a; ?oφB5 ' τηρ/τη fpyav > atyrnt •ÂW.

g. OtSx Si ταυτη ττοιήτ^η ύμχ , txv etyiidu) βï Tw uptrif0v tipùsnm ώv . τρo Si τîώ aùrnf «rroSey, ṗι τι trry ixetri ηρόφκη , xwi nw * Siïlfof ṗιπiληψ Sti a-r«uSeÇiTT tuxyinpw ruvt-irnt α>λ>iλ«? , «s SÎMirSi, ·τ«i ttùrhù pi ittpinhifviTi' αιτiα ^apiVir τϋ Λτο/α , ή Si fiïrâ/a rii αωττ^iα . ' xorràk ovy raynç iraaiy ηi χ«τβ ©toy αδiλφoΓ τη' tiuirrfy «αρiχiττ 0ixç,C f'îoriç Srt Jrporxarpa S^pzw, «W7a λήψiτθi,.

ToJ^tS μάλλΜ monSyws ^iφiτι, ηλ' Stÿdri rapt-χiπ χβηv , γuμvoî cïSupot ', ms jforoüvwç tvt-«■xiinwSf, πΓ{ ὰ φuλαχαi iittQeuyôpfvbt, «ç iûτατθi, β«η^«η , τκï ξûiou μ£ citrus vp·-^vμiαι η› ηûi iαι/πΛ» wxovç λαμ0άviπ . πλiu) Ϊγet μv η iîà'«i Aryw, ray x,aÀèy ή φiλανθρω-τι» ûpiç rotùv SiSoift, Unrip ï ptrav^ptnix -ηî pi βαλομζi^iζ α-ύζiα-^αι , τiα xaxorpaÇ/ay ύπ»-dexxxnr.

io. Oι πράγμΛτα iχ·vη α'iιλφα,' , tvr'.nSx ôÇxjrJy pi χpιvi<Γ$ωσ·χv t a'M'ûn.nJy τη fx&rfrteç Tptcfiiaipay ','ρ&βχξiΓ^™ jrayrr ïni- D pût βiu-ηî irîτάôpfnt . χλiώ xjq' τìω πλiovïζiαv ourùs φü^iτi , ώ »ροφαα« πρoα-χχiρou xtpiouç , uni auuvit/T ctyct^iSv ξηρών SiwaptyLuj. ζi^Λ, Juu^a, ra&ptat τη ?fS ηχΜ, Stqpa txiptKtSi çu-λάότiπ ♦ xxjpôç τo Trxpaxxntàwxç di^vupwêirs . vλiώ raüra HW « rùnts xxpax^ia-tx , ṗP &-Xws «««y umpCJ/ètity ttà χχv^«v pmplw^ x«ex τüi t\^ti yonpcjfnt xekw c> ταΓ χαρi/ατ t\nrs · τι γχρ ay ipxptixn, πiπληροφορη^ο orr tx dfS Stxatou, re καi piw pxxpoj^px v2 ayaJ^, ïτi τη rS fiiw ατivηλHα <^jtàxt vet^r, xe/aif i iv« ot àyx·Qet tw] λo/τδ aTo^n'ruy iyx^^v aiituç axo-Zcuirwory, or St àpxpniïM £pfjzvni, «« xaxoi E άτoρρήτv χoλάτ,ω , mîavrut w atJ/α x. Tuuru^pç» *^v» μη o τη αΛηθMαi ορoφττχ; C-sepxws «·ïpiWi τoτά^ατ, τûχα à? iûλo^ov Iw χρφiβώï&v.

* a^ap-Anas dabitis, ne forte per veflram uegligen-u>m commiffum foerit peccatum.

8. Quapropter ante omnia de pudicitia fol-liciti eilote. Qttippe apud Deum admodum grave quid ceufetur fornicatio. Ceterum for-nicationis ipecies multe font, ut & ipfe Cle-mens vobis enarrabit. Attamen primum adul-terium eit, virum non fala foa uti uxore , & uxorem non folo fuo uti viro . Si quisca-flus exftiterit, humanus etiam fieri poteft , propter quod «ternam coufequctur misericor-diam. Quemadmodum adulterium magnum malum eft, fic humanitas maximum bonum. Idcirco diligite omnes fratres veftros , fandis & mifericorchbus oculis ; orphanis quidem ea exhibentes officia quas parentes H viduis autem exhibere folent » praebentes alimo-niam cum omni liberalitate ; providentes ae-tate vigentibus conjugium , atque inter illos iis qui artem nefeiunt, aliquam per occupa-tiones (Kcafionem parandi vidos neceflarii, artifici operam, debili mifericordiam.

nrnicatiMm ‹Ptc,t'

Adulterina.

Hum«»it« bo'

g. Scio autem vos haec facturos , modo captatem vcftra in mente ftatueritis . ad^ƒζ™ quam introducendam unus quidam eft mo-dus accomodates , mentae & falis in com: mune perceptio . Quare ftudete, inter vos frequentius convivia agitare, quantum po-teftis , ne caritatem amittatis ; caufa enim eft beneficentix , beneficentia^vero falutis . Cunaj ergo eundis in Deo fratribus com-munem vosftrum praebete victum ; fcientes quod temporalia donando t «terna confe-quin?ini. Multo magis nutrite efuriêntes } 6c fitientibus potum date , nudis indumen-tum ; aegrotos vifitale ; λ eos invifentes qui in carcere font, illis pro viribus fuccurrite ; peregrinos omni cum alacritate in velitis ipforum domibus fufeipite · Verum ne fin-gulatim dicam , omne bonum ut faciatis do-cebit vos caritas erga homines; quemadmo-dum iis, qui faivi elfe nolunt, odium erga homines male agere fuggerit.

CltMiai Vt ' o

io. Fratres, qui lites habent , apud Po-teftates non judicentur fed b ab Ecclefix presbyteris in concordiam reducantur-omni modo, quibus prompte obediant. Ad h«c, avaritiam ita fugite , ut quae occafione tem-poralis lucri «ternis bonis privare poteft . Siateras, menfuras, pondera c pro locorum ratione jufta fodulo cuftodite it in depofilis bene vos gerite ac fideliter. Atque hxc & fimilia ufque ad finem facere fuftinebitis, fi de futuro per Deum judicio memoriam per-petuam corde retineatis. Ecquis enim pec-cet, qui certo perfualus fuerit, quod a Deo. iufto, qui nunc folus patiens & bonus eft, in 'Confommatione fxculi judicium fore de-finitum eft ; Ut boni deinceps iheffidHlibus boms perpetuo fruantur ; qui vero peccato-res inventi fuerint, tamquam mali , inenar-rabili fuppliao afficiantur in fempiternuin. Ei jftg quidcai iw fe nj£ vcntallJ Propheta foturum jurejurando affirmaflêt , forte per erat dubitare .

Apu‹t «»‹›· ď"h"md*le" Av.mu ω in fli terti , meniii «», ⅋. fer- 1

K'‼»·"·· Mill(*(

Hi Ii. Quo-

a Grace primi® ediderat Coteleriar , 'non fed archetypo propelut iufp«ão , ia eo fuiptem efle de-prehendit Nec duhiiavit qjuin ‹iu› mf Rcj praferendum fit t aqtr· . maxime cu eadem featenti* Cleacniin.' noinil. tt, cap *. tepetatut hia verbi· t* uti t»<«inpV·» , faeSvfror luMuiir» , «t hooul. ta tn »M cap. >·. T, i> >> ≥ r,*a a i i i»iH">|ı» 1

• Hoc ipiuin Clement, homil.j. n Ij. ita captiatur.'J; ‹ (rairet) de m lafallat tafaria ajûnalar , tafntt Jaduara. afal frtjifttm inciiimar ; fnltym intiltatitati» ad nftraat■

t Cotelerma, qui /«·">, Joco i»»·», pr«tu)ei*i, mone n"» modo t RuKno ledam elTe ww»a ied dr candet· votam in ar rhetypo ieo, antequam interpolarem , exdufUc , X in altero codice etxamneae cxhAcre l

Cohortatio ad diaconos

11. Quocirca cum fitis veri Prophetae discipuli, depofita hefitatione animi, ex qua mala opera oriuntur, alacriter bene vere fufcipite. Quod fi circa ea, quae futura eue diximus, ambigit aliquis veftrum, oonerubefcat confiteri, η quidem curam habet antm* fu*, & a prcpofito fatisfiet ipfi · fin vero refte credidit, confidens vivat, quafi qui magnum condemnationis ignem effugerit, & in perpetuum bonumque Dei regnum fit ingreffurus.

Diaconorum officia.

13. Porro Ecclefiae diaconi epifcopo fint, (cite 4 oberrando, oculi ; fingulorum Ecclefiae hominum opera perfcrutantes, quis peccato proximus fit, ut admonitione praeventus a prxfide, peccatum forte non perficiat. Ecclefiae defertores corrigant, ut non débitant congregati audire fermones; quo animi moleftias, quae paffim cordi iex mundanis cafibus & pravis colloquiis incidunt, eloquia veritatis poflint purgare; -fi etenim multo tempore inculti maneant, ignis materia fiunt. Quin etiam diaconi corpore aegros perqtiirant, & ignoranti plebi indicent, ut appareant atque vifitentnr, & neccilaria ex prxfidis fententia prxbeant. Hoc vero tametfi clam co fecerint, non peteabunt. Ifta quidem, & quae funt illis fimilia, diaconis curae fint.

Ckmrvem idobeutn effe ... alio ... Ahum

13. Qp* «hos ,n religione iaftitutinf, ipfi prius inftrufti alios infimant ; quia de hominum anima agitur. Oportet quippe ad multas difeentium fententias & voluntates aptari, eum, qui verbum Dei fubminifirat & docet. Sit ergo neceffe eft catechifta valde doftus, irreprehenfibilis, maturus & perlpicuus; ficut ipfi probabitis fore Clementem, poft me catechitls officio funfturum : Longum enim eft nunc me fingula recenfere. Verum fi concordiam tenueritis, poteritis portum quietis attingere s ubi Regis lummi exftat urbs pacifica.

Bcüc: < urn

14. Similis namque eft totus Ecclefiae ftatus navi magnae, quae per validam tempeilatem fert viros diyerforum locorum, unam quamdam boni regni civitatem incelendi eu pidos. Sit ergo vobis dominus navis Deus, ix-aftimilentur, gubernator' quidem Chritio, proreta epifcopo, nautx presbyteris, praefefli laterum diaconis, nauftologi catcchiftis, veftoribus univerfa fratrum multitudo, mari mundus, venti adverfi rentationibus, perlecutiones vero & pericula & omnigenx afflrôiones decumanis Hudibus, terrenis autem torrentium fpiritibus & flatibus fermones leduftorum ac pleudoprophetarum ; at promootopa & loca confragofa judicibus dignitate eminentibus & crudelia minantibus, loca autem bimaria & fera iis hominibus qm ratione Carent ac de promifiionibus veritatis dubitant. Hypocritae piratis timiles habeantur. Sed & validum vorticem & tartaream Charybdin, & cruenta fragmina, & mortiferas fubverfiones, fola effe peccata exiftimate. Ut igitur fecundo vento navigantes, in portum fpeyat* urbis abfque gravi periculo deferamini/orate precibus quae exaudiri dignae fint. Preces autem tales fiunt bonis operibus.

Pkom ditn» qu«e»âudnn- 101 '

11. Δ/a «ροφήτο * ἀλχθΛ Svnç μαθητή?, d- TtJipfynt τὺὺ Jryw/rav, ὐξ «« yivcnu »î χαχοορα- <αροθvμ*(w dCrwH* rjj àpnpfyjw iota&at, αμφτβαλλΗτκ υμά», μη alSicrSât ὁμολοχήα), «wp τη ewr? φροντ/ζπ ψτ- vik, ὑβο τî «pwroin,- πληροφόρηθητίπιζ * U S' ·ρθ<& τηγ/γ<Λ«, θαρρών «λζτΛισθω, « μ/^« χαηώιχβi πυρ φ/^ων, xj π ĩîlβσ ἀγαδιὼ /JamXHay ««ργορι^υο.

12. Οι" μ&A βv τη ηχχλητία Jrxxovar,- τi /τ/σχό- m aiwiTui î*μβiμ3pΛî ar&xra; οφθαλμοί. ἰx«rv τη «χχλ»ισ/α τοληβκΜ^μονίνη τιχ <β*αξκ, τι μΐΛ- λ« «μαρ™v«v, tvat vn^firtx χατιιληφ9»i ὐη» ηû «β^οχαθiζομ^iu, τάνχ eu μη πλΣτη τ» αμαρηιμβ- λH<βηiχηι, τΐ μ>i ipe A T»t͂c ο·ατφχομα»οι/; ηο λ«τ«v iwa&ou&y, oew; nts f'xaron τη xxpSiat ηοροα-τιτιάβ-χ α$υμΐΛ ·, /\ n- fiturtKuv (Π/μτπλτi&iv, ὀμ/λζΛ xaxj/, Aoy/x α- λ>?θ^αi χαθα/ριτθαι ètuiayntr · (rei γαίρ ctv wotày ^fpà-dCcrwoJv, wupdc fpyo» ytvwnn. ηὐ Si iÇxarn σάρκα rnaiwnf μαν^ανîτασα/ rÿ a^yoam «λήθΜ wo<ram0a>AitW«v, ινα (τιφαιναvται ni itovnt iat τρ τî <σ^χ.χ^iζομ2Λα γ'-ἀμηκαρ^χiτυσαν. ηûη Ü xi) λάδρα αμττî· ττοιύτιχ, αμαρτβvινην. TOLUTU μο> «Ç nt τηûηι ημοιχ ni Xiàxwt «poyonowatv.

13. Θ: xocni^otwTK, «pJor χατηχηθο**; χα- τη^τηοβ-αν · οτι ττι^ ψι/χi»6 ài^putsw η. «ρο γάρ ττiî πο».χ μχνθανοντυτ γιώμαζ β·υ~ ναρμόζ&τ$αι £(< τ»v ὀφηγητiὼ. «λο- μα$η 2v, avfx/ληχηv, χiχρφονπ njq iîλον τ» xam^bvm «ναι Îh, ὐî aünt * Ζσντûαι Κλ»μθ4<^ι"^ J*· tu μiτ ϊμι χατηχάν μîî^οvτη. ττολο γάρ tsri »μ" ytiu τ» χατειιο Af'ywv. χλάὐ rav ouowjjirr- tî, iαu»)Λ<Γθi eti w τη ανιχοώτiω ὀ^iχθη- vαι λιμζiα, Ο»θα μιγάλα βασιλήχ fciv afawxi? χὀλ/î.

14. Εημχο γάρ ολον τό πράγμα τî E'χχλητiβ vη? μιγαλη, ^gt' σφοiρî γ ιμvτο àapas φiροvτη DfX μιαν τινά. αγα&η* βα- σιλiiα I πολιν vικάν θiλονπι. Jw» μ$Λ ον ὐμΖv ο τούτη iiστοτii Θιο», vjq ταρ^χατθω, b' μθ^ χυβiρ'-άτη, ὀ χρωρΛ txtaxôirp, οι vaunts πρατβυτiροι, or τοιγαρ^ο* ijÿxo'yorç, ο/, vαοτολο- γοι ηι χατηχοiσiν, ηî îπiβάτηι η ἀδiλ- φών χλv-θά, nJ 3οθω ο' χοιτμο, αi ἀvτιχvviαι η7 π^ρασμοî, ot îî διvγμοι xj or xrvJuvoz tÇ TOVTiia- irat $λi\îάζ nt7ç τ^χυμiαîî, ni Sf ἀvόγ»α fÇS χεi- μαρρων tÇ nt φυσημαη ai i'JJ πλάvων ·ψ4ioχροφη- ;ὐ> ὀμiλ/χι, τά αχραιτχ^α ryn τά ^αγiα τό- πων η>7 c* ὐπiροχαï αχ'Ηλiατ irxaraFi, Jr- θάλαα™ if κ94 θη iὠiiτ ήχοι ηΤ ^λογiτοι η») c-iooraçairr πζ^ι nJy τη apw&twi iT«γγiλμοηΜ. or ὐxoxfymr nïs xf-ipaniFç χαρΜχασ·μθ>οτ voβλτθ*· σαv * πλiὼ i'χοράv ϊλiγγα, € nprvptav γάρvβiiv^ xj φόvια αρvτράγματη, >Ç θαvατiiiM i^λοσ·« μο~ vα τζi αμαρτiα Mat vομîζiTi. ivα W πλiov- TFC, « πv λιμ^iα τη iληiζομζάη «ὀλiω «xrv- iaoorrpoy èvf^-θηπ, i'πηχόω /vχισθi · St fvnxoot jrryovntr rari Απραγiαι *

iy. Ita-

a Hac de re Clement liMn! j. n 6-. iftud conftituitur : Dltonl tfitfidljnt <trf»rt W ^ninm, «*- tflj.tft Jtmitc»! Quotnc» lib t. ConliKut. epoftil. cip. «4 lepaiu· ; Itl tflj.Ift Meri/ tg ftolm tg t ltr ftlltt tr nl>»· 1 -ι lfifttfet ynam f^r tft tl Biix.enfej ae^en» aea ««aftrar

IJ. Ecirft&ifrwv» wS * ili.&
nSv Z&w ὑ&iζiμ^Λî Www › fat μη ry α'τυξip
ακβμώ η mp«xAm«v τκρiχηπν . « wyroA-^
sxk μιη^ού bvt^u/initrxfjurw . o/ διάκονοι μηδoi
άμύυiηχταï Sv trwX^wrw · er ηρνrβάηροι S<r-
ntp vaSm χ*πφτιζîη>τβη îτiμïλύ ni χρήζοντv.
ttuttrti . à ιτiηoη oSi πρoνp^ iypnyàpoK^ τ» xt-
fitpwïnu μήvou wà λi>·κ ββτ<0«>λπυ. · ^tirèc
• ffyrrp * xvfkpàrnt φιλ(^9ι , WSM μ™X ntf)
Sv λ>^« x/rdUr-^ar . oi H ï«mt τώ &tS ntt)
nS «em «ιλi«v χρββ-Xχiτθωταv. ai nhtwm ,
irerttv θλ/ψv nparitjuivwrtv , «; μύγα μ τκρα-
χκ'îη βυθόν ταραχλι'ανπ , W κάτμov oπμα·«-_
9ï'μ*vη 9 iivxô(jtyiOt β·χορχiζόμ$M « wtvSvn:, ‖z.B
ψ&π«; γυμvηт&ovπ , retectiμ^M«τ x^'»xArv. ,
oπμα·αû'μ$υ°'» β-αoβoλι^o'μ^υo/, viσυχάζovτi;. «λ-
λα ι$ wwT/Jmç, ιλιγγiά/π , axepÂns , iwririv
iΣoμoλoγûμ$·>o< tu Tὐφαβπiμαπι , Soirtp voα-oχo/î;
^-Ààl > τ»i ix χiχûα αμαρτiα λipv , £ to ὔξ·
iτiûvμιών άτûχηiv «rwpdLjJcaru xatxa, arts τω
ήμηλoγηται Snrtp άπράvavπ , κoυφiζει τη
*t'^"^· wrap, * χρoαû$/Λî τîώ ex τη iχiμiλûα β-ωτχ-
βiΛ oywav.

iὀ. Πλiώ ÿtvSrxm »·πκ, x«ww vμüv χλM/v
χάμvovη ηv tntarxwv '. art txrtX ὑμὑv τîώ αό-
ww θλ*ψ/v *»%&, αuη ii τîώ αûηû, (? rlw›
iχάτoυ. &è S λήμκ txerp χαπi τi fiiuwaw «wpo-
* χαθΣσ·θητ< ββηθβ , τά χάvτωv φoρτi&ώ φρovτi-
δα . ·θû» not aîκovoμάv ανα&ζαβφατ, χαμv όι~
δα «ληφ«i, B διδωχώi * α>λα θαρρπ * »Ç ^υvαîoι
φiμ9 «i fü»i oτι awoîJana-w o $foit tîs w λ>-
MÇwt t îç cfacxatie-twc xfltntVT»i<ravT<, τ» μiγi ov ruv
α^αθώ, άvαφαiρiπv μιτδov , χαθ'oπ ὐxtp rfc
τώv «aVrw <rwTr,{jjtç tbv μûζovα «W/ξω κάματov.
9f «Vi»»».jJj-j M σ(Tiξy άδiλφûv διά τîώ * îχχκρov
iinSMotrujt'lu» μισ-ήavηv , n αûτiv μo» μïιτo oὐizi
ci OλχψH, ή St τiî iixalü 0fS φiλiλ πoλὐ« «vw-
«·«. ωτi x^pS nv ό/^ αδiκiα yr.ôʨ^jov tiroivav à-
•ηπiα^αι * iià it δiκαιov iιoiκησιv .w tx Xe^eô
iήvφΛr Зηβ^iv inanov.l

Tapnt fiwùi» tyq' τιι πότωv πλ«ρvα , τ«-
Xry TjS ·λvθH zpoa-fu3Xf\b«s , hxc· · kjv' 7ΰμπi
i», àγavnùt μα αδiλφoι ‹Σ rtuUiAor , τύ πρoκα-
5*ζ®μΣ*« άλχθHαi χχτη ηavτυ. ΰτπξαπ , τβλ η-
Jcnç, ότι ὁ τ»Γτβ/ λυττητα , X^ιγo'? , S τάὐ χ«-
^îδραν Xîîιι &>·πιι, àt iit^ant qy^tiic Xetfôv μη
δiξoi&vo ^ vs άOττήταi ηv vaηpα λoγiτ^ηoiτηi ,
διo τη βφα&i βασιλέα άηoβλη^ήτiηιι. a «5yt-
xC· XHpàir^f , * nsH κάτα oumUwç tpyts^xi ,
îvα μη λ^voτιικται , cwn ττ, ηυ πiξ/άργoo
ά^υμια , αμαρτiα îγκλημα λάβηη · διo ηρo
■κάvη» oι χαvτωv or «oivτκ τη thrtp-cuînC φρovHπ,
r;n <iSinS S„ I «rap« «»S u>-E
ys» ή χλHov t^paivav «oρoσχόλiμM. ὐμ«î XζXM-
pàr^it tv awpdi aûriv ^oρyη xj rj· κηρό α'Mιiλoυ
dCyoZx d^rnÀHV, cuinS fwaxany , îvα »ûM ανή
χαφi'ζηiνι, >Σ î/μ«i tTvSIttai δόvησηη.

Ig.' ETwa if >9 αφ failli vohv oφπλiτv, typ. η '
ourrw μη iuMaodaτφαviρω λîγ^v, txt-
βχυλά ' aîov iàv Mpat'vn mi t μη àvattyn «û-
. « w t v» λ
ww eiw«r, τμ it μη A^ρoταμPλαovi, ιiMχ ΦP" *

JJ. Itaque in quiete firmi maneant epi- tJ^·
b,t® , in propriia fcdentet locis ; ne per-
turbato ordine toncuffurn & ad alterum ‹» »βΓ‹Γ‹ d-'·
latus inclinationem excitent. Naufiologi dc^'*1
mereede. cpmmoncant. Diaconi nihil eo-
rum, qmr ipfis credita funt , negligent .
Presbyteri velut naute diligenter préparent
unicuique necdlaria . Epilcopus tamquam/
proreta vigilanter folius gubernarobs do«lri-1
nam fecum reputet. Chriftus fabitor. gu-
bernator , diligetur, folufque jn ii· qute di- $
cit credatur . Cunâi vero Deum de prof-
pera navigatione orent. Navigantes omnem
angulliam exfpe&ent t ut qui magnum ac
turbidum pelagus transfretent, mundum fci-
licet: interdum quidem affliâi , perfecutio-
nem patientes, diffipati, eiurientes, fitien-
tes, nudi, coaoguilati ; rurfiis autem inter-
dum adunati , congregati , quieti; fed &
naufeantes,, vertigine aflfeâi , vomentes , Confeffioid»
hoc eft confitentes delifta , tamquam mor-
bidani bilem, peccata died ex amaritudine
profe&a , & mala ex inordinatis aft'eâi-
bus cumulata ; qux' per confdfioneta ve-
luti evomentes , a morbo allevamini, re-
cipientes ialutarem ex fedulitatc fanita-
tem. y

j6. Cunâi tamen fcipte, plus vobis omni Fp<fropo
bus epifcopum laborare.* quoniam unufquif- «·>y ·"»*·.
que veftrum fium pHicur moiettiam, ille ve-
Crofuam, & fingulorum. Quapropter o Cie- ri*£
Ynens ita prxfide, ut uqjcuique , quantum po- minam d«· *
tes, fis adjutor; qui omnium follicitudinibus tpoadea».
onuftuses. Unde quod hanc difpenfationem
fufeipis , fcio me gratiam accipere, non dare.
Sed confide, & tortem te przfta, tamquam
qui fcias quod tibi Deus, in requietis portum
appellenti, retribuetfummumbonorum,fta-
bilem mercedem ; quando quidem pro uni-
verforum falure majorem foicepifti laborem.
Quocirca fi multi ex fratribus te ob fupre-
mam juftitiam odio habuerint ; eorum qui-
dem odium nulla ratione te ledet, jufti au-
tem Dei amicitia multum tibi conducet .
Itaque nitere laudem injuftitia partamdepel-
Dlere, per pdlam veroadminiftratmnem leûx
η utilem laudem ex Chrifto provenientem.

17. Hxc & alia plura cum protuliflet , C1
rurfus multitudinem intuens, dixit : Et vero fcqliendun
vos, dileâi mei fratres & confervi, pnrfidi
veritatis in omnibus obfecundate; illud icicn—4i'
tes , quod qui hunc contriftaveri'r , Chri.
ftum, cujus cathedram tenet, non recepe-
rit; & cum Chriftum non receperit , quafi
qui Patrem rejecerit reputabitur, ideoquea
bono regno ejicietur . Qua de caufa ad om- »>z« o
nes conventus venire fatagite;-ne velut de- ^7"".**
feptores, per Imperatoris- anxietatem pecca- J
ti probrum accipiatis . Idcirco ante omnia
eundi quae pro ipfo faciunt fentite; id co-
8j°ofctnl,M,·. . .. :ve<
ftrum diabolos ipu foil bellum majus in-
fert. Vos ergo contendite, in amore erga
ipfum & in mutua benevolentia perfevera-
re, eique obedire ; ut & ipie fuNevetur »
& vos pofiitis falutem coulequi.

18. Quin etiam nonnulla ex vobis ipfis Coecor*,
debetis iotelligere; quod ipie manifefto dic-- «w» €!«·»««<
ie propter infidias non poftit. Verbi grati», ÏC""n<"
f>*l'curfit infenfus, ne exfpedetis durç ipfe
dicat, cujp illo autem ne contendatis ; fed
prudenter ejus 'voluntatem fequimini, odio

ha-

c«c ANN. CK&. >r, cum' accepiflet, » ligavit, & annulis eorum dem principum obngnavit, atque In tabernadulo icftimonii depofuit fuper menfam Dei,& claufo tabernaculo, claves juxta & £

Deus ut facerdotio fungatur^ minirtret ei.^ Mane autem fado , convocavit univertum" lfracl^faxeenta millia· virorum , & figilla Erincipibus tribuum' oftendit, aperuitqnc taemaçulum tertimonii, & protulit virgas : & · inventa ert virga Aàron non Jantum germinarte, fed & irartum habent). Quid vobis Videtur, dileâi ? An non id futurumprsefcierat Moyles ? Maxime noyerat. Verum, ne feditio inter* lfraelitas *fieret* , ita fe geflit , ut glorificaretur noffiin veri & folius Dei , cui gloria in fircula farculorum. Amen.

«Qjii'dT** cMMduepi. 44· Aportoli quoque noftri per Dominum nortrum Jefum Chartum cognoverunt futu.- yarn effe je nomine epifcopatus contentionem. Eam igitur ob caufam, perfectamprae-co;;nirionem adepti, prxdicios conititurrunt, ac deinceps futurae fucçeitionis hanc tradiderunt regulam, ut cum ilii decefliiTcnt , minifterium eorum ac munus alii probati viri

Logitim· ale- *-'^1°!.- j*icf/Ki.. exciperent. Qui igitur ab.illis, aut deinceps a,'is viris eximiis, confentiente , cccjefia univerfa , contliiuti funt , & os ili ChriUi humiliter , quiete ' Jibcraliterque min.irtranmt, ac longo tempore pradanim ab omnibu» reportarunt tefiimonium ; hos ccniemiis officio injurte dejici . Non enim leve erit peccatum, ft eos, qui citra querelam & fanfte urterunt dona, ab epiicbpatu removerimus . Beau presbj teri , qui viam prius ementi . fut.iuolam ac pertectam c-jiiiecuri funt dillohiuonem. Non enim verentur ne qu;s dc coullituto ipfts loco eos transferat . ,Nempe videmus nonnullos de minitlcrio , quo nonetloti luerant, tx in quo ielc inculpare gcflerjiiit, a vobis dimoios cfle .

Non legu:;- «*Γ'uft'rd ,»i<iii»v«w*i. 4$. Contentiofi citis fratre* , in 'relus Γ'ιιχ falutem .non pertinent .rmulatores. Ô'ligcnter inipicire Scripturas , Spiriius-fan-&i vera oracula attendite·.· nihil in illts injufttim neque pen eriumkriptumert . Non enun invenietis jurtos ab hominibus lanctis dcpnlfos. Perfecutionem paiTt lunr juili, lcd ab iniquis; in curtodiam con/eefi hint, led ab impiis ; lapidati funt a nefariis ; occiii hint a fceleilis & injurto zelo abreptis . Hxc parti bono auimo tulerunt. Quid enim dicc-

g>··. *· .» mus, fratres ; Daniel in (pecum leonum ab hominibus Deum timenubus tunjvùtus'eil ;

AM « ·ı Ananias, Azarias *St* Milael ab cis qu: ma-r.nificum & nobilem AkuTimi cultum obiers abant, concluii innt in fornacem ignis? Abut prorius. Quinam igitur hæc patrarunt' Homines odio atcue edecratione d.gm & omni malitia pleni* eo furoris eniperqnt, ut viros in fando & inculpato propofito fer-

Ατκ δαχτυλιο/ φυλάρχων, *^cixt^tneiunts « <ndwUùτβ μχρτνύα,* * τβ Θ«î-χ;χλ*<Γ« τάύβ Ζπφραφηπν-τβδ*λΛΪ«^«*· irabrus xj *τύl* ' «τ«ν *ώύηî* · Α'μόρκ α«λ-\φοι, *ns αν φυλή ήράβδο βλαί-ήση , τ«ύτ(ω»χλί'* λέχτδα Θιο «V ραχλ,·ηι' δπξατο τοF φύλάρχοι *Ç ™ σφρ«) γiδκ ,* *rlih^xlwliÙTBjjtxpTue^i* •jWtrjhjÙQ'Xfv) ραβδ«. χ; Rfi'-θτι >ipα(73i«») A'aapJy βυ *μύην xuittf α*>λά xafwôv ?χ»β·α:* T<Jox«rf , «yarn-*ηî* ; ου NW*ris wro *μάλιτχ* τώîαραηλ, * eôr(«tWf)mrep *Η ηίοζ«<τ^îîΜχι(η'f·* τοι η

•πϋ; α/ώ/αi «/«yuv·. Α'μιώ.

Ker ο/ ατοΓολο/ *ημών fy.axrxv* του χυ iβ ή-ριω·/-Γπτού Xexrou , οτζ *tpiçti'xi ιπί* τβ *όνομχη ^* fτκγχοτγ · iixjat-Hiu ουχ τία *χîτιχν πρόγνωϋτν«-* ληφοτiî πλπαν , *χχή~η<χχν* τού προΗρπρ«'νβ , iÇ ριΓτάξυ *ιτπμο'.ltύ èiS^xxaiv ow«ç txv* χοιροiθωστ/, *SuâffyvTxi ιπροι δώοχιμασμίνοι «vSpti , τ!·.ύ* λ«-*ταργιχν aWv· Tou* ου? *χχτχΓχ^ivτχ Ct 'xfivwt* r ρîiταξυ ιφ'ίπρων *ί^ν^ίμων* ά?δρών , συνΑδοχη-ο-άσκι ris i'χχλη^α» îΓατ»»», xi λΗΤβρ7»>3·«ντα α-*μίμπτω τφ τ:οιμ;ιφ τώΧρι-ώμ^? τχπ^οφροχι^* ;r,;, ήβτ'χω xi *ρîβχ'.χΰσωi μιμχρτυρτμi'^,* π πολλο/ *χρόνοι;* tπό ifairuv, τουτβ ουδιχα/ω *νομίζομiν* α-ζοβαλ/β-θχι τη; λΜτβρ^'αi· *Α'μχρτιχγχροΰμα~ χρχ ήμ7ν trxt, iχν* του *κμîμπτω* >Ç ι'ο-/ω τροφi-if^xc-.τα;τιι *^νρχτüiiνκτχοηη;χκοβχλωμιν.* Μα-*χχριοι orxpooSonroprrs-x'.TiS xpta-fivi-tpot, o/'*wtifj^·* xxpirov* xi τiλèiχν t%oy τία, *ctvatXurtv ' cy yxp* wXn-*βοχντχι μήτι;* αυτού; *μintswri χτ.ό* του *ιδρυμένου aiiT'Si* τοτβ. *Ο'ρόϊμ^γχρ οτιlνi*; ïμ^ μιτχγχ-•χiTi* χαλ;iï *ΤιολιΤ^ομiν* (β;,) i'κ τη *χμίμηηii χυ-*τιï TFàjunptHt; λπτβρ^iα .

Φ/λόν(HX·ζ) *t?i,* άδιλφο/', >ζ ζχλωται Trtfci (pin) θαη»χο·,τ«·.· Ει' *σωττύχν. Ε'(γχύιττîτ)i π^ρχφα , τβ άλη-θπ; (fχο·«) χναμοτη* του αÿ-ie *t-tecraaOi ' (β)δ«ν άδιχον ï'è» xxpxxt (iron)μiνον ^l'γρχχτκι tv* *àνm;. (Οùγàp f)i>pWTf iiχχiα* ἀτοβi(βλχρ0ι'-rs, *acné όσ-îων x.Spùν·* (Ε'δζ)ω'χθχσαν i.'KSM'ri υτδ a\o'(puv)y · i'φiλαχθτο·α·/, οîλλ'*C7io (χι)οσ<Μ' iλι^χî-^πσχν ώτό* ira (ρα) vouai/· a'Tf^ni'y-^fwav '(ϋπ) ϑ *μιχρων,* xi *xSixov* ζiλο;· (*χχρ*) «ληφότυν. Ταυπχ *χαχοντî;* , (£)χλiώ ivt^xay . (Τι *^)oip (^βα>μθîi, άδiΖφοζ ;* Δανζηλϋ,τδ *φοβαμ^ων τον* Θ.-δν (i) βλιiθπ π' λαχχον Afo'vruv ; A'val'iai gaq A'CaeJasxi Μιχαήλ ύβο fjd θρχσ·χ£ονη;ν *τiώμi-*Zo^ ;Tÿ *J e^cv ?ρζτχ^τβ* ùψi'-τβ χατώ-T3Λ JpOOZΓl· Tr/fS »v « *ot -uγηηi* jÇ-waemc xa-*xixs «Arpc-fC, t-t; rwun * cJfyejtray $vμό wrt* τβ · Αν·**' *à>*

> R«m cnirrat,Clemen· com ei« adiunflii, <iur mm *Huadc quam es facio Intero didicifte oportuit.

a Vax grata propne de m i ibui dtcitut, que cammi £eu ignn ijihliiiio opera conficiunt , atque ii\<{· 14 quitlthec Mechanical arte· trani'ata eft Unde Hi«ronri»u» lib. › cont. Pelagium artet omne· memorant , noniutatimque grexitaeroem , rerlernuM , *pllltft(liAM* allafque liberale» re>tii(:iil, piatnittil : *Vt* 14.14« de *blt fotl Gw* S«>rve»t v«4n>, xt ai *»ft«»* mi-a···· perlietee f·/?«·,·< <6.rrr . Vcienbu» lurent huiufmodi artihcea ab hononou» ieeludere iolernne erat . At miaiflwiam hic commendatu: , quod non eft huiultnodi illiberale I Qui vero lingula liuju» loci adjuncta dc prcbyien» qui a Corinthio e;eAi luat, expendent, Iaci'e affeatier, nullum mde petnrtti locum 'lcbtentin, que ban· epillolam proxime poft. Pe|n A Pauli (>bttum anno *St.* au· erum *Sf.* exeunte icriptam elle rui:.. Dum auiem paulo mieriu» p-rmirti: « liment , *fl tot* epp.pj/· r». maner,.··, , ac de nde proxime lubocit. *Brtd p'd·,·',/* <£c. libi non luco» atque Irenro prcibyleil atque epitcupl aomiaa iyaOhunt tflk, eaque ad camdcm rem euuuuandana promucuc hoc loco uûrparc <e indicat.

dr irtf ι£ o/Mtyftp ·Ρ·θΖσ-« JaXdCarmç τύ ©rçJA & «?«« «edfcA*» · μη fiionç Sn e £ψτ·i MittyuurfeK xi vTtpmrrtnki'rr» JJJ ce xe^upÿertr Jteiiirft AeTXewtov 7^ CMtptty Μμκπ ajùrà' «4 ιη ξβ fisràsatvytis ÎJ3ouww* A'ftdixi. Or'Jr ùsqtaé WTKei etxet^weti·ξ«τ>ζ tçuuù ιηλιφηνίμηα-οα * n fi, * τrάφροιtycaom exd tï ©re ci n$ μημαο^^ινΛύ'/ràsetitêvaç A'/jiuh.

Tarant; w xoXXq^ûwt>ζ ΐμί tü, αiiλφoτ. Γtypzrmt yoip · Ko9λ«<θ*i i*Z; oti ®fxeMaigjwt βύηύ χyιζ^ήτηαττιι. K« τβiλ/χ de ιήρψ ητ^λi^κ* Mtrn cpSpoit&toov qf] μ^ sptfitâtfarptxi&s. Κολληθ» r»Z; «- &άοι fi itxouoK' UrritS» im ΐχλiχηι tou ©ho. Ifi, \^<o «.nu χ v K ^MtJ π tfits, fiθυμκ, fiei^K-etrtou, fi μχτη9 ιόλψΛ π Zi * νμαv; ià^tdr» &twt^ pfyj, xiciâ Xprro'y. >ç cl η£μκ τη γάρτη χυθùi iVqputç, xi μζαχλ?β·« ciXprrçJ;-^» ri SttAxopfyfiSfao-irôlpfyjTi μ/λχτΜ Xptrou, (f/ra-

«τ·»«α» ι'ρχόμ&χ, w>'i ινιλχδi·&«» vμi οτιμι-λü c<r/xci «Mκλ»/; Mvtô^n τύν Àeyw Γικτ» τï χυ£_ικ τ.μω·;. E/rt^ap. Oùu τύ«νθρ«πu ùifdvJ · χαλόνιώ «ju'ni dit ΐyζ»vi$η·, η di» txXfxnJy μα σχα^χλιταΓ xpijriw UotujrZ mpin^Uù»!μ-Aoy, x, χαπι?το'/τ:£ïîΛ«/ ùç τΐώ O·«λ«ατα?, »O»α f£S μικ^vμα σχοτ,'δαλiîΛί. To ρ^ίτμα υμών τoλ-λκ iκτρiψ^» πoM&i «i άδυμΐoα, πoλ-λ»? Uç iκαγμάι, τού; τιχιτα ημά «î λûβùχι·W ήπμονο; CpMirr; ») iαττ;.

A'ναλαβiτi τ(μi i'ατ^ολiώτ» μχκ«ΰ* Ποώλ«Τ8 «τβτόλ*. Τζ <βρ«τον ύμiν CJÏ βipχï! τoυ Λ^^iλ/β i\ρα4«θ; er άλι>θβα; ΐηι&μχτιχω tvtrf-ihv ù-μΐι, τi£}οωτ« τι, V?4 Kχφα iyj A'τολλ&>, ifa'ri Mjq τ»τï <®·οσ·χλ/στ+î vμα tfnotm&ou · α'λλ' ή απρόσ-κλιπ; ΐ'χκχη ηττιν άμχpτiχv vμαv <vp*rb.ctyxzv.

vientes Deo contumeliis ac tormentis af- *ii: Γ_O^*. gnatorem & proteâôrem 'eorum, qui in pura confcientiâ potentiil'uno nomini ejus inlèrviant; cui gloria in fecula ^ùeculorum. Amen. Uli. vero in fiducia fuitinrares, done & honoris heredes faâi funt, & â Deo in memoria ipforum exaltati beatique et- fe&i funt in iaecula feculorum. Amen.

46. Talibus igitur exemplis de nos adhaerere oportet r fratres. Scriptum eft enim: ' SanÜü vs adjangile : inia * fat tüis ad~ Lcrent fanfitfeabnntar. Et ruriiis in alio loco dicit: Cara» viro innocente innocens eru, rt. èT cam perverfo perùerteris. Qyare, innocentibu^flc juftis jüngamus nos : ii quippe funt eleâi Dei. Ut quid inter vos funt contentiones, ira, diflienfiones, fchifmata & bellum ? Nonne nobis unus eft Deus, & u- Corinthion»· nus Chriftus, ôt unus gratis Spiritus qui eflufus eft fuper nos-, ά una vocatio jnp<'l,u'o » Chrifto ; Cur diducimus & .diftrahimus £><.<·/·«,.er. membra Chrifti, & contra proprium cor-' ·" pits feditionem movemus, eoque veiani» ve-*.. ,, , nimus, ut nos invicem aliorum membra efle obliviicamur ? Recordamini verborum lefu Domini noftri. Dixit enim.· Va bommi illi, ' bo- '4 M> nam erat ti fi natas non faiffit, <jaam anum ex elefitsi meis fcandalizaret. Melmt eri at ti i» ». mola araimponeretar, fj demergeretur tn ma- •• ; qitam at anam de pitfiihs meti jiand.tli- zaret. Schilina veftrum multos pervertit, multos in animi dfjeftionem, mulros in vacillationem, omnes nos in triftitiam conjecit: & adhuc perfiftit veftra dilenfio. '

47. Sumite epiftolam beati Pauli anoflo- Qu»m ipfi· li. Qttid primum vobis in principio Evan- ·f'»"»""®'· · gelii kripiit ? Profeâo in Spiritu ad vos! c- · »»· litteras dedit de fe ipfo & Cepha & Apol-'■' lo, quia etiam tum diverts in ftudia lcilii eratis. Sed varia illa inclinatio minus pec catum vubu intulit. Propendebatis enim in Apo-

1 Monci Coielctiu» fe nufqmtn in Scriptutit hune locum itiTenilTe, eutnque ex pfunbut textihu» eoafiitum cu:>>e-U: pun ex ki» F.cc.efixftici i jt·' rit , «: re $.,<, Λ c» t. Cor. ». t, ubi eir inrideln pet mulietem hdcxtn . a het lehdeltt pet eitntn iideixm Unctificiri dnum. Fwiltua ho. ditem, li |»»tum lege c elle: , /.uftem rj eum , › ,>> 'un lltl ejfcetrnr ___ ___ nec fubiengereiur »l:et diiertui Sciiptutç tevtu» folun Clritin A u» › < p) .r'l · I t s. u. oMervit (imilem eiïe locum Clementi» A'cxundtini St'om lib. pij. ita euunt»·u<n . />j xr·»· l> , μ, μ m lftt a»». <>.» ln, , μι « i«λ(<τ·' ι«Μ<·< ira , μ, a .-e,ÎA. κ·'Λ« -J'l l> tita;...! a».».., , »r. t·' «-λΛ./A.·1*** V </la.^a»»»r<u Jtrtpraia e,f «arrta , Cata ,·>>» laaatmrr taaatea/ r·" , O' tam rltflt ·<lil1>·i rtn , V »«» prrerer/. ftr^trltm . .elbtlrrt, er·» far ijt faxrUl , fata far aaXerewr en fanrlifilataat^T. Arrne t» eft f' tmu» ! ce», ex quo'notat vit eruditu» Clementi» noftri epiftolam nonnulli» videri in'eipol»t»m , ut po<e in quam Lee C lenteuu. Alex»»diu.i verba mutato eorum otdine tian»l»:a judicent . Sed cur non pouu» huu« ibi Clementem uoftrum itni.au cet.ieaa.u» ' maxime cum alibi eiu» verba esicribat intetdum . * ea aut paucroribu» pcftungendo . aut pluubui taierpolando irhtta»i oe·· Vincatur, biobi» quidem, qui ignoiamu» ubi firiptum lit, laaflit war a^aajire Ac. vetboium Cenui.-ι, Alexandrini otdo vide, tut conciunt·! Sed forte hunc ea ipff latio, quia unde fumta effet illa lententia uelciebal , adduxit , ut totiu» loci oiditvem mterveitcrVt, neque Clemenm koftn nomine um laudaret.

a An duo»'Evangeln ejuldem loco» Clemeni hic tn unum cnnlafle cenfeudu» fit, merito queratur, ut quod Chriftu» Matih <1 de fcandaloium autiore, A quod ibid. 10 de fuda'proditore dixit, timui conjungeret. Nempe * ab alti», quo» C«Hclcnu« cuit, fimul un unique comunAum repetitnu, . Habe» namque apud Tertullianum lib. ». adv. Mafcion. c jl l/··' aatltrl flaala'lra» . *' fl ·*:"' ·■ l·>lΓ", e*r fi ·»'ı.» /a>» al talla» ltltaat· franfitaral tjftl la frafaalata »arn , q.aaa r.· . ee llll, aaaltu , e.t#e llflifatll e;«r /'.aaJalttafirl. Apud Ontenem vero homil aj la Numero» , ftlat (f Paaltaat ltfl--nat, ut» lllit, fera taallat fartal ktmlal llll aaa aa/ı, aat aillal» afiaarla» altlpari urla ltUual rpvr , ff frattfna>' la frafana»·» «aut, quaia at f.aalahrjt MMW la fa/UHl lfln. Hi' concinit auAor dialogi ». contra Marcionift. apud eundem O'ige nem poft med. Slt talat lpft Cbu.lnj frattallanl talt t'a k,»lal llll per <fnr» flllat bamlall tralttar. aalla, arat llll fl »a tat aaa faljjtt, atl palynal» nalal tflrl , a; tall» tl afinana Jafpnlarttar, tf h» pre/eadeav alatll lrmalgrittar . Veatque Hila* liut m plal.-ttk. ln n n « docet, fala fttaala» l^pagtlla», uulal flt ■ vlta» »»» ntalft, fM·» ftaalalal» analant l»la-lflt. Ex quo Hilarn loco, l·.cut ex fuperiote dialogi › <on:\q Marcionifta», & afin jpparel , ol.tn fermonl Chrifti de prodi tione ladat nonnulla etum de icandali» lcandalizantiumque purm» fuiffa adjanUa LeMioni» huja» quadam reftant veftigia tn verere exemplari gtaco co le;. Gunvill. A Can Cant, citato inter variante» lqftione» edit. O»°n Neu pe Matth. >» ·» ubi aln codice» pra fe ferunt , vc it ry' e.J^«·. >»»<ı· 11 l · all, vv «vSqeea va»eijJ*r·» , prxdiCtum exemplar habet , »»·' h ew' irSr·»· ll l a-aatlar* jlrtrrvu 15' ·' ·,'·ı arSien aarallarat. Tum iequitur at u allia codieibav, Wi» e'. ··>·' e »'a «>i>»q^u c. Quocirca nihil evat cur Ani» ciitica aurtor eadem Chrifti verba eaidam modo apad Clementem Strom, lib. j. pag. «ra. relata «ffenden», iftud ia loco fnpertu» citato pronant iaret . t/aaal»e» afl fata , qo< a ft Uaftnalt pafil , al .trla' »lr»»f»t (Clementem) taf» la» la.a kal taalaaxlfla tftalt» tualt lnnaataft, a»tClamese»·» alt»a»lal»»» lHu/a tnaufaha ra Clfaaal, flanla»,. frl-nlkll va.at »■ ,aaftlr kaallataa ,qal ^llmaalllul Clrraaartr natrla »hll talflau <«m aaalklr flrlpraru , t. r» or.ro ».< faatffe. Qeod cam alieni, punuiin pro certo ponit hic aliquid vqrbqi tvaagelMi» ab altetutro Clememe de lu· fullle adfeftuai. At ex mox citati» pairibu» apparet , quadam olim vulgata fulfte Evangelaornm exemplaria , in qaibu» eonianfta eiam duo iri» ioea, cas Clemea» Alexandrinu» Roinanuique conjungunt. Non ig0ar calu, fed ex hujulniodi exemplarium fide ea ab uiroqae coaianma)are crcdamui Deir.de nec illud certam, quod vir eradito» , unico motu» loco quem proxime cxpendiaiu» , pro .0»·feffo haberi valt, haic Clementi» Romam epiftola quidqum , quod <a verbi» Clementi» Alexandrini lumtuni diet , foiffe ad ·nuunt. Contia indubitatuin eft Clementem Alexandrinum e Clemenii» Romani epiftola muha fuille mu.u».uoi Qjiair h alitiutrum ea alieio huic lacuai eifrnpGHt (alendum eft, ea hae epiftola potiu» in Stiomata . quam c Stromaubaa'ia heat cpiflolam traatiaium tle ratio (aau.i.

ÔRC-ANN. Apoftolos celeberrimos, & in virum ab il- li, probatum. Nunc vero quinam vos perverterint, & nominatiflimi vcftri fraterni amori, «fccus imminuerint, «nimadvernte. Turpi, font, dileai % & valde turpia, & v Chnftiana converûtione indigna, audiri firmiflimam & antiquam Corinihiorum eccjefiam propter unum aut alterüm hominem contra presbyteros fedîtionem movere. Atque i. rumor non tantum ad nos pervenit, ed & jd eos qui a nobis animo ac lèntentia [illegible] utl propter vcftram infipientiam etiam nomini Domini blafphemi» inferantur, vobis' auterh periculum creetur.

48. Hoc igitur auferamus celeriter, & Domino accidamus, & plangamus orantes ut propitius faâus reconcilietur nobis, atque in decoram & caftem iratemi amoris viam nos reducat ac rettituat; hxc eft enim porta juftitix ad vitam aperta, ficut feriptum eft. *Aperire rnibt porter jnfiitia, tnfrcflih in eer conjitebor Domino. Hac porta Dcmmi, lufy intrabunt in eant.* Cum ergo portx Vn.ultx apertat fint, qux in juftitia, ea & in Chrtfto eft: in quam beati funt omnts qui intrarint, & iter fuum in fandtitate & juftitia direxerint, imperturbate omnia peragentes. Sit aliquis fidelis, fit potens in enarranda cognitione, fit fapiens in lermonum judijudicatione, fit » in operibus purus: quanto major videmr elle, tanto humrlior efit debet, & querere communem omnium utilitatem, rioa autem privatam.

49. Qui caritatem inCljrifto habet, fervet Chrifli mandata. s vinculum caritatis Dei quis poteil enarrare? Magnificentiam bonitatis cius quis ut oportet eloqui fuflicit? Altitudo, aJ quam evehit caritas, inenarrabilis efl. Caritas nos Deo Agglutinat. Caritas operit multitudinem peccatorum. Caritas omnia fuilmet, omnia equo animo fert. In caritate nihil fordidum, nihil füperbum. Caritas fchifma non habet; caritas feditionem non movet, cantus omnia m concordia tacit. Incantare pertcâi evaferunt omnes cledi Dei. Sine caritate nihil acceptum efl Deo. In caritate no» alfumfit Dominus: propter caritatem quam erga nos habuit, Chriflus Dominus noller ex volnniatc' Dei, fanguinem fuum pro nobis tradidit, & carnem pro carne noftra, & animam pro animabus noliris.

Qua rxpenui* 50. Videtis caritTimi quam magna & admiranda res fit caritas, & quod pcrfcfiio ejus nequeat explicari. Quis idoneus qui in ea inveniatur, prxter eos qdos Deus dignos efle voluerit. Oremus igitur & petamus digni habeamur ut jncarilate inculpati citra humanam propenfionem vivamus. Generationes omnes ab Adamo ufque in hodiernum diem praeterierunt;

Προαηλ/θηη γάρ άβαταΆοι μίμαμηρηρά^αΐζ, >$ J^M/uatruCw «φ · Nuw Ji «a *w- γνκυμχ .3ιιγφαν9 >$ηπμνοντγπφβαη- « Φ^Μ^υμανιμ^ταν. Αιαχρχ, αγαπγ ... [illegible]

E'ξαρΜμ^υ ... [illegible]

O'part άγαπηταί9 πω μίγα ... ή αγαπη ... [illegible]

I Aperte hic docet Cleeen» Ccphim, cuie. Pastui i Cor. t. » meminit, non unam % kpruapeta d/opulii Chrifti, M apoftolue celebetrimum eiftititle Ubi erum h» Pauli ectbu, [illegible] fto'oa celcberrimoi A Virum ab illi» probatum ligiuhcari predicat, peripicuum eft euin 4 Paulum * Cepnam duoe epoftoloe [illegible] lebernmot, 4 Apollo virum *b utroque probatum iatallipr». Sic potto locuto i.Uutn interpretatur, licet io «o Cepltai eoa prrui, fed tertiua appelletur.

a Hunc locum Cl.mena Strom, lib. a. imitatu», Clementem in epiftola ad Corinthio» mterptatarioni» fu« aufttxem habera i» rotati led lib *. eaedem exfcnben, Barnaba nomina citat i» hunc modum; Trapiera «arrm (David ΓΜ1. »17. ») diflam [illegible] Ac

j Letjendum, /i'r aiauZtcr .a «prr.Sar, fit «aiiar, cum Clemente Alexantir preferatut de [illegible] 5». ueA» lententia laudatur in Antonii MeliIFa pane. Serm. * apud Maximum locorum communium Senn

4 Hieronymo» m Ephei. 4. ». hac citat, non quidem'Barnaba, ut in Londiaenfi epiftola lio/u» ediuosa [illegible] fed iptiqi CUmenn» nomine.

I Nota hic ApolUashi dogma proptl, A Pauurr. adveriu» cum argument! ptiiud*»

·€î.Aî β<Γ. ^ » ^|›χi^(τΛiΛ^ ^η5 ^χβηiτiώηo" X/M-Aat qui m cantate aer .gratiamChrifti confum-cir CanÏT

çdù «^f***' ♦»«?(· locum habent piorum, qui in vifita-CMR- »z

9tkoo)nt Λ Tjitamwr» τ» jtarAOfec) w ✕ £* ^Chnfti &nt manifefti. Scriptum '

n?. r/warna W · B·Ao>)Λ^T¥i eft enim: *Ingredere tn çubicula lito paululum ff·· ·‹ ··*

puxpm(hoitevm) dmsivet^9nn oργη^9(ιψA) *donec oertranfedt ire df*

μη- K«t *ÿηδ+ημ dpipai* «ye^itf- x,a»ord- *fo Et recordabor diei , boni , &*

<rw tyMtc.(/«J nSv truwr *υμ£»· ΙΛκχκρηίί'αμαο^* *fyfcitabo vot e loculit* *^ftrit.* Beati fumus

clyarrrni, de (mpoa) τάματα rdu&eiitrittipgfi(» ditefti, fi praecepta Dei in caritatis concordia

*ϑμ onmso *'tn d^n(mt)* d/«v ^<O^ fecerimus ; ut per caritatem remittantur nobis

peccatanoftra Scriptum quippe eft. Bm/i y

r tuorum telle

ndptot(wtè^t)9i»notau άπμΐαι, ιε *i»* ήηχα(λή-) *funt peccata ' Beatui vir ni non imputabit Do-*

φθηovv *at αμαρτια/.* M«x«preç «Qvrip) *z* a μη λ&- *minus peccatam, neeefi in ore ejut dolat..*H»c

χvρχφ· «//«prier, *ouWirn b τω ἴόμκτ»* beaaitudo conngit eteâis a Eleo per Jefum

io'λο . Owo όμoaa/ηoμύ r'^rn· £ τού B Chnftum Dominum noftrum; cut gloria in

όιλiλi^/«ιγ ύβvτβόΘώiιάluXi tv xut»ii/wy, fecula feculomm ,f Ames.

f d I»ξ« fir rwç «iMtas nSr «/4mv. A'μiιύ.

σ<M ·vr) r«p(»^a)/juv *Stôrtroçw (tv)àvrt-* yi. Quotquot igitur per quemdam adver· t«

*xfafâjn ;** «T»i<rayiiv(<r0^a^w·) «J ifrii illapfum · deliquimus, veniam pollute-,

Cl Al *otrnti atpXtyot τη râtrtvi St^orxo-iotç* mus : qu\vero fcidittonis ac diffenfionis du-

«av, e^tAwvr si xatrw *τη ίλκϋo* «xothe. OZ ces & principes fuerunt, debent communem /

ydPMv φΦ 3 3tqw»ic(<At;TXd/acaet, *iwnùç* fpem confideraro. Qjii enim cum timore &

*f. *pûtHwf * otninK TtfpntTntf,* (d tous) caritate vivunt, fe ipfos in contumelias inci-

χ»îΛ'iτ· prit>Xar Is *îdunSt wuyHetrcy φίρvτη,* d dere malunt, quam proximos, feque ipfi po-

TÛC *vepaitiopima ημΐν xatàf Pηχia όμoφooo iη .* tius condemnant, quam pulcramflc juftam ,

KaAv'rq«p irtelrdr rar· quae nobis tradita eft , concentionem . Nam p>«x«t d.

ρβιττυμαήvî', *ηηληραιύβι flwx«pdZ« atumï, χ«-* melius eft homini confiteri de lapfibus &

Oώi i«χλχpα·θη ijxapite faoraÇem r^- peccatis, quam indurare cor fuum, ficut in-4J'

©iperwr£vισ ≛ ·Mwürîv, ϑ π'χύμΛ mpô duratum eft cor eorum, qui contra farpulum

λoτ , *XA'lίβησαιγap tit Si» ζvvη* , £ θ«- Dei Moyfen feditionem fecerunt . quorum ·»

(varroc xariren» *βî)vηύ* Φ«p«v›Ç d rp«(r/« ∜/)rS , condemnatio manifcfta fuit , defeenderunt

i^xenw εc ιiτ·ήμθ·(o< Atyjorro, ππ» *ηρμATK ιώ* enim vivi in infernum, & mors abforpfit eos.

·{ ·^'TW·< * < << – ■* *ot ilnbllw rwd (ηiτiav)* Pharao & exercitus ejus & omnes pnefefti Æ-«»·/. «4

iptâitdnew Mt-?«X«ar«r(rp<>^p)«V, jÇerwAe.n, gypti , currus etiam fic equites eorum non

«λλ« J»«(ri «χλη)ραoθiώ«ι *ηvτύv ns àn>(vtnç)* aliam ob caufam maris rubri profundo im-

tapiixi ri (τηληαϋ) n lipetiu A yq merii funt, & perierunt, quam quod ftulta

Ar>o(rni, *Six Ô)fpdr«vns τov ©teS Msxxn'uc.* eorum corda indurata fuerint , poftquam

per famulum Dei Moyfen tot tantaque

portenta fafta fuerant in terra Ægypti.

A 'rperSsds, άιιλφoi, (d) *iftrrônç indpyce* nî» y». Nullius rei, fratres, indigus eft Do-

f r'9· *waicvrw, (w) SiouScedç χρήζ(4,* m /ud * n(c^)e- minus omnium , nec quidquam defiderat , d*,

μoλφvïβ^α/ *diiTp* , ♦»»«·? yep - txXixnç *H^a^iS.* prxter quam ut ei fiat confeflio. Ait enim

E£oMAo>d<roM« *y* xt<^, «>'«< *dur? ùitip* Qeleâus David: *Confitebor Domino, 6 placebit* W * n-

μvχη wov xî/mitu ιχφi/wruiw ·<λ«i . iJftwaw *ei fnper vitalem novellum producentem*

Truant ιζ dCfpev^daxrav. K«< ταiλιv Θυ- *angelot. Videant pauperet, è latentar.* Et

èγ *τύ &ti Suriet» A ïtiτiv* , iÇ acréloc ni όψ/rea iterum dicit : *Immolo Deo facrificium laudis,*

w dînais ou . K«Z *itnihurad μα do ipipet SXi-* ' Ô *redde Altiffimo vota tua. Et invoco me*

ψûiσv, χ^όζΑiμβ/βτ, qj) î·ξ«σ«5 >«. Θμ γι« *in die tribulationi! tua, tX entem te, 6 hono-*

q^ap *τύ J τηκυμ» αvαιη^μμάη».* *rificabit me Namque facrificium Deo fpiritas* rfoi. ,·.

contribulatas

£'r/r«adr yap, ›Ç xaXwc rriraf^f *njç itpeis* 5J. Noftis enim, & probe noftis facris Moya» IB(cai

ypa$ai, acyaonm/, (ιζ Zyxt)xûp«n «s π» Adyt- fcripturas, diledi, & penitius in eloquia Dei

τβ ζθiï · fk «'^oquraoTv *du» niùm (λβiβιη.)* Mωύ- introfpexiftis : illa igitur in memoriam re-

ctwsyap *d»gfiri(m»nçcè)f πόρο* , qjqxwd<rav(TO vocate. Cum Moyfes adfcendiffet in mon-

TtarapjdxovTU *ημέρα , παι(αp«χavτ)α* vtixTUt, C tem, & quadraginta dies noftefque quadra-

Wfsoia (n# nnctv)dfei , éeirco aopK aûriv (*&tôç '* ginta in jejunio & humilitate tranfegiflet ,

A'vcrmS)t Msvrd, *Xaτήβiiθι (τ#7«χ·5) èrnuûfv , E* dixit ad eum Deus: *Surge Moyies, defcende* e^a. it. t.

en iώβ/χησ» (όλαό <τ)κ , Sic^dyity» t'xyii (At-. *velociter bine; gain iniquitatem fecit popalas* Dtut. »· ta

yÙTtxo'ùj, ιιαpiβητ<χ»η·χύΙχ (τη ᗷSoo)nt-j *eJaxi/li do terra Ægypti ! tranf-*

*ctt9 . *,Λ I"'"' nand^li*

rc») «4·^: «™· λ<λ«λ<χ«_τ/>»Xη«»·«ξ it,,,,, j,,,,,. yUi o Ka,^ ,, ,

J«.A/y«y· (taipaxa) nv λaατ *JtuT»,* *idau popalat dura cervice efl: fine me exterminare*

 tôt, * *n' '*

• Siail* ^u4<« <ft ilhad 4 EMtc a.. U. *tt nftfclul,* »»r»nt *l· htlt falt, (r <h muuaflull* «Anmi* *lUtt:* al taa ex ho loco, tua <x xlii* Etaic a«· *1,. « Cf- ·>* mcxob Hebr. >, a· kuxe *contarilmtam* Cotdeno^mxati *g,e «fleatur.

» Vocabullu» tovtel hue rcvocaadaai ducimM «x Clcimm* Al*x. afad 4·«·« lategrior «â hic M<m in baac aodam ; *Sm* ■ <*«r›rf Jhl *vlnt W T» lrrvul^p·*

cüc Ann.<er, & *iUfh* ··«*» μ π μ * *êt j«i* eofo, *&λ(λ«ó* βτ)χλ>γ>«^άχηλ« , h w w /4î (òξβλ'βθρκ'ταi
n focum t· i» jmMm Mqgrôw *& rniretOem* <r £<#x(Xw 4a »t ») ΛομααιΗΣν wraMt(n.$iv)
•U1' *' ****** *«W

i■-*- : ;<»" « M)-;

O magnam caritatem! o mfupcrab.lem perfe&ionem! libare ad Dominum loquitur famuluf; remitti plebi rogat, quod deliquit, vel fc ipfum una cwm illis deleri petit —/

V4· Qyis erE° inter vos generofus , quis

& iïX ftmîfcricors' canUtis plcnu,;. P'f-Vi- Si Wàio propter me, feditio & contentio & fchifmata, difcedo A ; abeo quocumque voluentis , a^r^.fC· I »". Jhirudo ufient 1.clo : tantum

*'' ;T ovile ChriB in pace degat cum conftitutisB presbyteris. Qyi hoc fccent , magnum fibi dccusin Domino comparabit, & omnis loT/α μ . i niJl eum excipiet. *Domini* enim *tft* Serro , & *plenitnJo ejnt* ?H « qui divinam , cujus numquam pcenitet, vitam vivunt , fecerunt' ac tacieot.

Muiii r» pe- 5j. Ut autem etiam gentium exempla ncuii, λ moi-.proterarnus, multi reges & principes, pcftifero tempore frviente, cum oraculo ad-
™« moniti client , fe ipfos morti tradiderunt, ur clves· Pηu fonfuine liberarent Multi à fuis civitatibus, ne feditio amplius duraret , «ecefîferunt. Multos cognovimus e noftris , qui fe ipfos in v incula conjecerunt, ut alios redimerent. Multi in fervitntem fe ipft dederiint , & accepto pretio fui , alios cibarunt. Mulieres multe per gratiam Dei cor-
>*»* »· j· roboratx virilia multa geiferunr . Beata Judith, cum urbs obfideretur , rogavit (emores, jit fibi liceret in alienigenarum «11« traniire: ac fc tpfam periculo tradens , proSter caritatem patrix populique obfeffi egrefi eft, & Dominus Olophernein tradidit in
?>. t. manu feminx. Nec minus perfèûa fecundum fidem Efther periculo fe objecit, ut duodecim tribus Ifrael jam perituras liberaret. Nam in jejunio & humilitate, precata eft omnium effeftorem Dominum , Deum foculorum : qui animi ejus humilitatem cernens , populum bbetarit, t cujus gratia pcricubs £ek d- la obtulerat.

Qu» roTfp. 56. Et nos igitur oremus pro cis, qui in uo n» unb,. aliquod peccatum lapfi funt , ut detur illis moderatio & humilitas, quo non nobis, fed Dei voluntati cedant , fic enim ipfis erit fru-HuoTa & perfecta q<jx eft apud Deum & fandos cum mifericordia recordatio . Aflumamus difciÿinam, juxta quam nemo debet indignari, diie&i. Admonitio, quam invicem facimus, bona eft & perquam utilis, fi quidem nos voluntati Dei agglutinat. Sic cnun
rfii ·», >a a;t faccr fermo : *Caftigani cafitgavil mf*
Λ·«· r. ii Dominât , éT *morti non tradidit me ^uem* *entm dihgit Dominuj* y *forn/tt* ; *tia^eliat euum*

Maty**«k m, («««)αμαρηαχ ro λα* rohy, *i xniμι iάξaïM&v tx βiβλου ζ«vη*. U ' ^Q/aXj)5aya»»>i,<?τ*λ«oτ^τ· βMζτφ0λήηi-' il«/-ριρτιαζiτv^ *^rpewtov* rpofi atip/w, α/τΗται AgtewTjS *ifàf tourtw U^atàtfSlûixt μ*τ aùtùvàfyôt'*.

Tijowcrû/aîr *"ftnottol,' xts*XérrAxÿywc; *τι* -w»xXapefwtew«>«jrnfi H««η>· *E/i/iμι^* . 3 ,, ,XX^, *ijn^ioCtW* *P^nôt;* ^>«.^T.ÿKnç.j»» «retweAjSB· *μ<™* τ» w/^ywrot. X/MTooipWaw, *μ^ M** *$καμ<^ Vf&fitaipw*. *'Youη ô xotyreti,* fWrç» *μiγ«χλio* ceχι<i«*jnptTotôfnxt*,,xjπ<i« *ηιη Ü*ξi-Ttu cu>M . Ta xueis a yw rt · *aùriç*. -Tatra, < ToXrrdLajidJuw rim «*μινψi*AuW *χόλi'*· wjav τον Θιoù, t'rorncatv, ηιιoβτv.

I'y« *St* (r *ΰτoδώγμαπι* i^xàr *c ιγχiύβ»*, τ·λ-*λoi βκτιλΰ* X, tty'iqutyuw , *λoιμιχoî*rrvoc câ-ra/roç q^poi, £pwuojen£cJns , trap:àωχ^y *ιχuτv* 4 *Qewrw,* *wt *ρύvoηαι Sly* τou ftumJv *αiματη* τμ , τoλιτβ . Πoλλoi éfoyataffev *tiiw* κoλιών, «M »e»adcoA> κλλov . roMroffC*

W *taurng ï* Sftrpx oηκ trtput -Aofwewviw. Πoλλo?t«xitooc eatptiaMtay«5|«λ«αv> i(<ΰ Xcqjarrfs *n's τιμά* cuJnJy , ñrpvc *iφωμiτχv* · Πoλλά» *γιuuαΤχi àtÔujja/Mi^ièrrxi riïs yàptTOi τou&iou x fιτιτiλii-χvτo* v·λλα *àvSpH»*. I'ilJ/Θ >i^«·* *-·>>x** L-.;; W «At *éτήχτo* *iratpa* rjd *ngpoe^HjT&uv te&utat* αuτιώ *MÇû&w fig* τ(ώ *καμμβoλiiî) τ*£î *oύλoφuλv» ' itapttiouxx* ouv *ftwrltjà* τω χη^uαψι, òξήλOo |t' *αγάττiί»* tmc *tf* *^tSofi^ τouλoηuτoύ oντo η»βvγχλ6^μμ* iÇ tr«pi-iwxty aUptO- *O'λoφiρώv» Cj i yttf/ ^ôNtial · Qv^ ηττov aux.** nXcotx«ni *nt^t»*E'β^ήp, jwjtwp *iw-'Hώπαp»β«λ£», ι»«-τi3αύαβφuλ·vτóI'σpαηλμiλ-*^XoyetwoXfiOac, *pnaTiret. Διx γαp rüs* wtvwars, i^ -? *nxnowTfvc* tuiàc, rw τavτovoηττiώ in* oûtoriut, Θòw^üεâww· sj tiw ηi πηrqvovτ φu* *γτ, aft, ίppόσαη* r λαo>, *ωvχα'ρiv fxnèùv&rCf*.

Καi *όμ£ ou» oόrûγαμi» me)* ηiv Γ»τιμ *«ρβτ-*'Iτημαπι ύηφχόvτv»* , ό'v»$ èo·3η «uπΓi μ η η χ v * 7nrMV0fpoiTUMj, de η^ξαι αα>τβό μiΐ *Λλ~* λα τρî *^iλχ/Mτι* τoυ Θioo · ουτv yetp frat «vnwç "yitapioç »$ ττλπβ « «poc tw ©fdr qjq *τoυ άγioυ μιτ oiχτιpμωv μ'/eia*. A *vχλάβiύμ^* TaiSday *iφ y* ovids * iφiλ« *άγχvαχτiî» άγχχτττoi*. H' vn^fm-*lf/*eX<**z triç *Uù τoιoύμiζτχ fii* α'λλ>iλ*$, χαλii f'rrr, *ûxt~ ρηγχv άφiλiμo;·* κoλλà *γάρ χμα* τώ ^iλτoαπ τμ (Θ»ϊ. Oύτω *γάρφiμ-η* ò *«γιo» λόγo* · ΓMîiXαv i χαiέÆriy *μi* o χûpiφ- , ι£ τώ θανάτ^ι ou raptS«xeV /Xt.

t Epiplunm·. hr> »7 « * noaeullo· hu« locum U· Uu«rp',t*to« «(Te φ«μ «ι , ut quo4 ·!«< contul» *Citiate**, >pf«e prultiutle lenlcrm: Nrquc Fpiphiaiut illuπηι feniculum pcorlui rtipuu Haac rame· tidcn vult *ftln* ^·ⅎ» t>e.u4t· ^.topoiuiie El tero »«11» rcuonc lulmur. Se oum omniao lacenan faietvr, » Petroa· «n · Ciel· Cicac·· cpîleopu, fil ·η1ικ«:κ>. Neque e iam fi a P.-iio toaâiiulu» lmffiei, ulium tel eacv<iun v&l<t fchlftn», qao lotuia itum «Micarc A Lino ccdete cnmpulfu, lue·»

: Ocijene, bunc lo«un Γ- ionimemoi»t *Xtlelem* «««cm « ir/nrant *tm* eptti* r,1, *xntln*, »nn *ft/thnttl tmll'nf. fl'turr, jf ifits* ■ ·;·>il«ι>4< pt» pci.u <r»e>J,/r Jflyne *In tvmigt* , »w» *fat* <««/Λ *hfarnr .rtJt»J Clt»t»J Λ,β. 4tlu , fl tffluKw» » le·:»* N hil porro notw1 «lie obAival GoUlcrtu, ii» que de Menccco, Codro, Mieina, ProlO£eni« A Paadvt» PhCein, liatiitu,, Lei tili»l»u» Curtio Deem «Inique q«u *(e* vitro mQrtl pm commua^ ctviiMl Mute ob-UlKCe dKuMvr Sel her Utn.^ra L'euot;» tantum generatin' memor»(fc coatcalus max ad cciuora fidelmm exempta animée rovocat

, Seu iecuadum litteram grxcaai 7»»»·· . ita lame», ul Λ. illud ·»>■> panier refermai ad populum, ^uod nomen euan OOlleUitum (it, tunc patuur cuaftruaioocm Quocirca iiiout placet hic verlio Coicleru t·· ·H* *entral*.

ps. O* fyai Μήκο" , pMrÿot ii A
νΑηχυιηινηφ^ίχηοα. UteilimtMytip, φη-
•Λ, iÇfafyfapi' ιλη·ν i« α-
uapnitâtpù Ànwôfa» Kaimâ-

vuàrnpa ii TMmxp^rof^fif pai άηβοαΐοον.
Aùris ^àp άλτ«ν t w ΐί, wdX/y ebnuaSfatra·
ettturtV)]Ç MTRÿro. Ε'ξκχκ όζα-
Μφκûν ϋξρ&ταιa; , e» II vp i&i°p»> «?£ «ψ*-
w' rv Wav ». EV Atpjp pèrttaù <rt tx φβνάτν · ό
ztàtpp ü ix ^tepotrilipu λûτΗβ-i * c6r» ρùκτ
$e*i γλÛouv&το χρόφ«< * a μη χάχων
fatfXtpCWv* aitxM)£) ocftpuiit x^mytAatn" awe

xfpgjtot iyptw où μη . ©rpeç γάφ â-B
ypnt fèfilw&riart't αοι · wm ?*ώτ» Srt tlpUittûree
vu à otxoç· iiiiiourtiTgsexUiniçrvoùpiliàpetpn-
Γ>*>σ7) ü ότι πολύ (rbcrtippâou,) nii τάνα<πι
àntp (το «αμ|9β)τανον τι ctypoS. iληχτ» (Ü cto
nfap ωτχΒîp v7το; ώριμο , xerdxaijmv ^ιριζόμί-
vo;, » verfatp ^ipmfiiK ctWai χ«θ. èfaet «τυζ^χο*
pifdéiw»' Bλiwtî, ayxxwfro?, on) ùtrtparmM···
pôitrn r(a7f TouHJopfa* ùrd τù &ττό(τη.
χ9o «y irarî(·4?nk, ΘiλΗ v«θπ)ηθηv«ι
^pí , ùîά τi? ortae (iutt)i(ûts ÙutS·
Τρ£ o'y ar τiώχαπ^λiώ (rîs)rarwçironi-
σχ'.τι; , vβoτ(iό*>)π το7 <vp(α·βυτipoι , >Ç tfa-
&v)OijTf tis urrayoiay · χάμψ(ατη) w γονκτα τ?
Xoφi/α ι'μών , μάθiτi ùïτoτκηπιθα/, ατβθèμ^ιoτ
rliùatAgfaa ùlτipήφανβν ris γλvαη; tfptiv oilu»
Φά($M«v ·) ipavw γρφ irtv ùp7v (tv τp) mpoi»
«roô Xpwraô μηφβο]Ç ttXvyi/Mi iîy&lιûοα, η ««θ'
vxtpo^iù ioxwvruç ιχpiφiωαι ixTiçtA.viioçttùrS.
Oûusyôp à ταναρπ'Ο β-oφ/α· riaù«panra-
pet (ùp7v ipris) τvoü firrv, itiot^(«i ifùpai) rw
•μην Xayov. (E'χ^η iχαλά ùrqûeûfa,
ιζ ô£fTtt)yav λo>«?, an (aoponé^m ·) «*>λ'αχû-
ρχ txuteri tpàs)βνλχ , nr? 1« tpo(7s tXàyjfOK)
wn^ivtrct . Toq« fpaùy xxfa) -rvi ùμιτipp axa-
iîτιγιλάιτο)μαί · xartt^çxfiovpcu(ifUuxocav)
ορχιττοα ûpαv iλ«θρβ(?, «s «y α)φ/'χηταζ υμïv «-
φvo» θ(όρvββ , ή If) χαΤΒΓρβφη όμοιοι (χβποαγ7it

x/« . EVsu y«p »tw ιχαολισηθi pt , iγω ii
(vx «ra) χούα-opat ύμων · ζητή(ανo·ι) ps xotxoi ,
j^oô^ RpfnTwiy.) Έ7μΐσ~ησ·'ανγ«p ατοφίαν, (rivâf
$é)/Jay τ» xugjx d xpofl\a(vro , dii) χθiλον ip«7
/■jWfSfRV βαλ«7i') ιρυχτόριζον Si ιροό(ιλΐγ-
χ«-) ToryapTv fiwract τη(iousrùv) ôSSriiç χαρ-
τi , χα(< τη? KuniM oio-ffioioKm^m9vûr(ovTUt.) * * *

omnem filium quem fafcipit. Corripiet enim ÔΪ'C amw
inîquit, mt fatfus in mifericordia, Ü «igMfCHR
me: oleumaùtern peccatorxm non impinguet W '<·
caput num. Et iterum dicit; Beatus AweOW »·>; *
quem argmt Dominus, munittonem. vero omni-
potentis ne renuas. Ipfe. enim dolere fait ,
dr rurfum reftituit: percuffit, & manus efts
'fanaverunt. Sexies de neceffitatibus eruet te,
Cf μ feptimo non langer te malum. la fame
liberabit te a morte: in pralio vert de manu
Jerri* felvet te, iX a fiageUo lingua abfcon^
det te ÿ ÌX non timebis « malis ingruenti-
bus t inju/los iX iniquot deridebis .0* fero-
ces befhas ms timebis *. Reftia enim fera-
pacata erunt tibi. Deinde fate quad in pace
erit domus tua : babilatie autem tabernaculi
tui non peccabit . Scies metem quod multum
semen tuum & filii tui quafi omnis berba
campi. Et venus in fepulcrum quafi fritmey- o.
teem maturum quod in témpore mejfuerunt,
tamquam acervus street in tempéré comporta-
tees. Videtis , dilefti , protegi eos qui cor-
ripiuntur « Domino : cum ennn bonus iit
correptor , vult no» fanda fua correptione
admoperi.

57. Vos ergo qui tedrtionis fundamenta Wt conaih
jeciftis, tfiibditi eftote presbyteris, & corre-
ptionem\fufcipite in pœnitentiam : fledentes
* genua cordis veftri, difeite fubjici, depo-
nentes. arrogantem ac iuperbam lingux ve-
ftræ jadartriam Melius enim vobis eft in
ovili Chrifti parvos & probatos inveniri ,
Ïjuam altum fapientes e ipc illius dejici -Ita
iquidem dicit » omnem virtutem complo-
dens Sapientia: Ecce proferam vobis fptritut ?··« ·. >
mei diltionem: docebo autem vas metem fer- **
manem. Quoniam vocabam, & non obedifiis,
tX extendebam verba, tX non attendifiii: fed
irrite fectfiis, mea confilin ; & increpationibus
meis rebelles fuiflis. Itaque & ego veftra per-
ditione ridebo ; gaudebo autem cum venerit vo-
bis interitus fv cum vobis fubito advenerit
D perturbatio, atque everfio fimilis procella ad-
fuerit, vel cum venerit vobis tribulatio &
oppreffio. Erit enim cum invocabitis me, ego
autem non exaudiam vast querent me mali ,
tX non invenient. Oderunt enim fapientiam ,
timorem autem Domini non affumferunt, nr-
que volebant meis attendere confiltis ; Mfan-
nabant autem meas redargutiones. Ergo come-
dent via fua fruilus : & Jua tpjorum impietate
fatarabuntur.

Dcfidcrantur fric pagini circiter tres.

«ray. O' χχντiχόιτπκ Θiΐ , ( ) iiστοτη πiν E
Ty&pÛTw)Ç xu'pr®* (πά)τη? α-αρχο , οiχλιξϋρ^
vβζ (rifixLptw I'nroüvXptrov, çùpxçit'βaiτî (fê)ç
Xaoy mptoùrtw , ioA rdori^ψ)ι%· iχιχiχλνiμαόνi
τ» peyoifio(rt)pttnç]Ç «yιον ονομα àurou , (tt)irn,
φόβον, fipluilus , ϋημονiιν, ρaoφη^vpîoa , ιγ~

58. Infpedor omnium Deus , fpirituum Prtc«*i»
Dominus, & herus univerfse carnis, qui ele-
git Dominum Jefum Chriftum, & per eum « r
nos in populum peculiarem, det omni ani-
mat, quae magnificum &. fandum nomen ejus
invocaveritt fidem , timorem , pacem , pa-
tientiam, «quanimitatem, continentiam, pu-
rita-

« 1» ·»<1M· M···iiï· lepeu»; X· ·η· Aflt ttm etrjlf »tt.
a Gtue· urn wrt* ·vUft·"- ·H«y»M «viaem Eutoiu lib. 4. c. »». Provenu SalMwai» ab Hcttfippo, henao « o»-
•ihis iMI^ai» rocttll ,eo<l ei«(iiua aàa ioltr· Provetbila , fed a Sapieaii» Saj»«oaii , m hbio Ecdtûafttu
•b *-pyh patrita promifcu« attribui› Cotelcriw u huac I<K«m plarttau exeaplu ofteadit

cine ann. CHR. „7. ritarem & temperantiam „.ut- nomini ejus grata fit, per* nurunum Sacerdotem & natre: num noftrum Jefum Çhriftum, per quem illi gloria, majeftas, potentia, honor & Ounc & in omnia fecula feculorum. Amen.

Miflbs cir* witur. 59. Miffos autem a nobis Gaudium, Ephebum & Valerium, Vitoncm cum Fortunato. in pace cum gaudio.ad nos brevi remittite: ut citius optabilenvnobilaue dcliderati funam pacem & concordiam annuntiem, quo & no's de vcft.ra tranquillitate ocyus gaudeamus Gratia Domini noftri Jelu Chrifti fit vdbiictun dc cum omnibus ubique vocatis a Deo & per ipfum : pel- quem ei gloria, Honor potentia maieftas , lolium «ternum a feculis m feculas læculorum . 4men

A xpércta», ·>»«« ι'φιιυ, & ιύχριπ»·/» e'1^tt«T< tlUT9U, ify' τοο άρχκρi& , qjty «βροτοίτοο >ιμ& Γ>w« Xy><rJ · S «vrjS 5ὸξ« xj /aoj^Aawv- » y», χρβτο , τιμιΐ, iriivntç ÎJS «ioivωv. A'μItϑ.

Ta» èit «TeraAuCaas «V ή/JuJi Κλβϋίιον, E'οη/3o>, OùtAipiov, BZπίνα crû» φὁρτκ>«τ^ Θ' fZpaνη_ff-χ·ρAi o* «>«τiξψ«π avpo; τμiρ^ otws θαττ» τίω &xraittf kjm Ζτιτο ?«ττλ ημZι/ UρIυXμι ομονοιαν «'τβ^iλωσικ' f» ni τύγινϊ νμάΐ \xplujai τ* &«θ&«;' υμώ . H' £«eic τ»ϑ xvτî» ημ<5» Γητου Xtirού μκ-ÿ ίμύν, HSU pf ■ùviiw τβντκγi χαλημ »α>» ûn Τον Θιού, <? 7«Âσεων, θρόνκ ... «το τβ Tb5 at'Ett' «ZaW. A'μiώ.

-C-------

A D M Ô N I T i O

IN EPISTOLAM SUBSEQ„UENTEM.

Mulct'll ic'l ternu dc b.· cpiilola !.. T' *X eodem codice Alexandrino, ex -quo fuperior 3 prodiit fubfequens epi- /fola. De bac Eufebiius lib. i' bifi.eccl. c.* 38. Iwy J τι hw« AZyrrai 7s Κλ^μ^τ©- ιτi'ολη ι t$' ίμοι'ω τ>! ιορνήρα qÿj ταύτίιυ γνώ- C/μ» fτ/i-<τυîiθ«, *Sripirff* t»î άρ^α/aî mint χi^ρημοϊ» Zo*μτ/. Sciendum autem eft quod & lecunda quædam Clementis epiftola eflè dicatur: eam autem non limiliter ac priorem notam eflè comperimus ; quoniam nec veteres ea ufos ei-

Ruhuu.'"?fe novimus. *Obfervat Cotelenus b.tc Eujebii verba indiligenter a Rjtfino fic reddita*, Dicitur tamen eflè & alia Clementis eptftola, cujus nos notitiam

jwcM.nu. non ^cepimus ; *neque magis accurate ab Hieronymo lib. de nfr, illufir. ffi tamen ibi ad Eujebii verba re/picit jexprefla fuifle in bunc modum*, Fertur & fecunda eflè ex ejus nomine epillola » qtar a veteribus reprobatur; *Pbotium denique cod.* n$. *Hieronymi fententiam fequi> ubi ait* , Qux fecunda ad eotdem (*Corinthios*) dicitur, ut notha rejicitur/ *certe hanc fecundam tpifiolam minime ab Eufebio dici notbam & adulterinam, aut a veteribus reprobatam , fed prima minus noram atque tn citationibus a veteribus prxtermiffdm. Ab Eujebii mente nonnihil etiam recejfit Nicepborus Callifit hb.* 3. *c.* 18. *ubi de eadem Jtc loquitur*, qoj άλλη Jt «ύτ» φέριπυ iτ/Γολ>| τηi <νροτίρα xxrù τολὺ «.Τοâfao-α· Tfti »> ὁ <ώτκ φήστ/Efeïfeo;, ώ* Ζτ/πίμη τιώπι τα αρχχιαζMχι. Fertur & alia ejus epillola multo inferior prima , de qua dicit idem Fufebius , veteres ejus notitiam non habere . *Ait quippe Eufebius eam veteribus minus notam prima, Jed non eis prorfus ignotam feribit.*

V'i>>»«. »d jXhmXZ h". *IL Hic notandum, ex omnibus Jeriptoribus mox citatis ^nullum effc ', qui duabus litteris plures Clementi Rjtmano attribuat aut attributas agnofcat, Ex quo colligere ejl› Epipbanium cum bxrcj'. *.·?. η. ὑ ^Clementem ia um*

tuHoudX". kud'" cpiftolarum luaruin *citat , aut cum bar.* 30. ». 15. *laudat* Epiftolas circulares quas (*idem pontifex*) fcripfit, quæque in fan&is-ecclefiis leguntur , & *in quibus* virginitatem docet, *non alias vel a præmifl'a vel a fequente memorare. Et boc quidem eo efi probabilius, quod cum Hieronymus lib. de feript. eccl. tantum duas Clementi epifiolas recenfeat, eas ipjas, quas Epipbanius proxime laudavit, lib.* 1. *adver(us Jovinianum commendare non dubitatur bis verbis.'* Ad hos (*eunuchos) Sc* Clemens fucceflor apoftoli Petri, cujus Paulus apoftolus meminit, fcribft epiftolas , otrtnemque Termonem luum de virginitatis puritate contexuit. *Et vero quis creaat Htt-*

renjt·

rauytniem who 391· in Hbfo <k <<cl< in quo Jara opefa virorum infigniwn fcripta recehfet, tantum duarum tpiftolarum Cltmentis- mentionem fuijjejacherum, fi ab anno 584. contra Helvidium fidribens alias ab bis duabus jam noftet. Quod ftfiullas alias novit, ubi Clementem dicit omnem ferxrtonem iùura de virginitatis puritate cpntexuiflè, byperbolico quidem l fed tamen familiari..moreintelligenduseft loqifi. Ubi enim aliqua de re quis identidem locutus eft, 'is-omnem de ea orationem contexuffi/atis familiariter dteitur. Clemens vero cam epift. I. η. jst. trimèpift. iLfi.3.9.ac i2. ut taceam qua forte in filiis avnlfis ea de re Jiflerebafur, puritatem, continentiam,. caftiitatemque comendae.. Hinc dr illud con/equens, ut fi Epipbaniusatque Hieronymus non ia epiftola, fed in epiftolis Clemen, tis puritatem virginitatis doceri fryHicantes, ùtramque indicare voluerint I parem fimul ambabus, ut ejufdem parentis, tribueri/it auftqritatem. Ipfi etiam locut i quem in codice Alexandrino obtinet, in quo cum fderis utriufque fcederis libris nullum aliud opus prater banc ê* fuperiorem Clementis epiftolam continetur, utramque nonnullis in ecclefiis inter facras Scripturasadmiffam fuifie indicio eft: idque confirmat 84.feu ultimus Apoftolorum canon,, qui quidem in catalogo librorum novi Teftamenti duas Clementis epiftolas ponit.

fil. In omnibus quidem editionibus, una Patricii Junii excepta, Mafa vfiç Κο^θήκ ἱ«π>λη ifijcribitur: fed bac inferiftio ad Corinthios num genuina aut Alexandrini codicis auctoritate fulta fit, nonnulli dubitant; maxime in Juniana editione, in qua primum grdee prodiit, 'bunc unum pru fe ferat titulum, Fragmentum epiftola* fecundae ex eodem mf. nec Eufebius, fijsfinus, Hieronymus ac Nicebporus Callifti de altera loquentes Clementis epiftola, ad quos Jcripta fit indicent. Verum bic fcrupulus, ex indiligentia ejus injeflus qui primt Clementis epiftola a Junio edita alteram banc omifjo ejus titulo /ubfiexuit, facile eximitur. Nam cum Alexandrinus codex omnium feripiorum, qua in eo continentur, generalem præ fe flrat indicem eadem manu, qua totus codex feriptus eft, exaratum i byc altera epiftola non folum in boc indice, fed etiam in ipfius fronte praenotatur. Neque codici buic refragantur Eufebius, Rjtfinus, Hieronymus aut Nicepborus. Dum enim memorata Clementis ad Corinthios epiftola prima, proxime fiubjiciunt: Fertur dc altera, nec ad alios banc alteram feriptam efife defignant, 6* banc ad eofdem feriptam cenfentur intelligere. Aut certe, fi ad alios feriptam nofient,. bac illorum reticentia merito negligently culparetur. Sed ër Pbotius, qui aliquod faltem epiftoly bujus exemplar penes fe babuit, & Damafcenus, qui unum & alterum nobisfragmentum illius tranfimifit, dum eam ad Corinthios feriptam difiertis verbis tradunt, id quod per fie innunt Eufebii, ftjtfini (?<·. verba, confirmant. e.«..«««<. SXÀlip.

IV. Eam nibilo minus nonnulli fuppofitionis fiufipeïïam babent idque nominatim Joban.Ern. Grabius Spicii, patr. to. 1. pag. z6;. confici putat exverbis Dionifii Corinthiorum epijcopi apud Eu/ebium lib.^.c. 13. ad /<,0manam Ecclefiam fic reficribentis. Hodie iàcrum diem Dominicum tranicgimus, in quo epiftolam veftram legimus j quam quidem perpetuo deinceps legentes, perinde atque priorem illam nobis a Clemente feriptam, optimis prxeeptis ac documentis abundabimus. Qnomodo tamen ex bis verbis id qugd vult conficiatur, non eft exploratum. Hoc unum ex iis conficitur, primam videlicet Clementis epiftolam, non item banc alterant, Corinthi publice legi confiueviffè ' at ut bxc altera falfia fit; inde non eft confiequens. An id moris tunc erat, ut omnes non Apoftolorum tantum, fied cr apoftolicorum virorum cpiftoly in publicis ecclefiarum conventibus legerentur, ideoque falfi arguenda fit altera Clementis epiftola, quod in illis conventibus minime lePia fuerit? Certe fi valeret bupsfmodi argumentum, vix arnbigen-

dum

I s . ' ' ', ' '

dum videtur, quin eo Eufebius^ Hieronymusuc Pbotius ad epiftolam iftatp ufi =*= *Certiusautem tx bac difparitate, qua primam in ec-*
pnml *tlefiis itftqn, alteram non Icftani docemur, percipitur ratio cur prima no-tior ac celêbriè/r altera evaferit.*

mwX' *Addït Grabius fuppofitionis fibi fufpicionem augeri ex loco' cujufdam libri apocryphi, qui cum epift,* **i.** *fit laudatur, th bac epiftola η.* **ιι.** *iterum citatur \ quajt repetita crnfdem Jententia citatio 'idonea fit falfi fuf-picandi caufa. Sed unum cqmdemque locum, ubi fcfe ojjfert, occafio, ab eo-dem fcriptere in eodem opere, quanto magis in diverfts, iterato citari quid mirum ?* JQmo *étionsfiugularior eft fentcùtia iterum prolata , eo aptior eft ad perfundendum » epiftolas in quibus pariter laudatur, ab uno auftore profi-.eifei. Aut fi bxc Jententia , quia ex libro aliquo apocrypho excerpta eft , jufpeftam reddit fecundam ,· cur non reddat* **Φ** *primam ?*

W· ^em dicendum & de ccnfura Pbotii, qui quidem ubi pramifii, **Le-Λι,& l'Mlus , in quo Clementis epiftolx dux ad Corinthios continebantur,** *ac de prima quid fentiret ubi expofuit, fubjicit de altéra i* **Secun-« da vero & ipià admonitionem melioris vitx inducit , atque in principio Chriftum Deum prxdicat. Verum di&a quxdam peregrina vclut e Iaera Scriptura fubinducit, quibus ne prima quidem epidola omnino vacat. Ex interpretationes quorumdam locorum alieniores profert .** *Ac dSnwn de utraque concludit·.* **Alioquin' ipia, qux in his epiftolis infunt lenia, nonnihil abjeâa funt, nec continentem ieriem^ac confequetuiam fervant.** *Nam nibil in bac fecunda reprehendit, quod non prima cum ea communcueffefateatur i toque pafto fingularem notat utriufque confenfioncm , unde aa utramque Ju/cipiendam Jure inducamur .* ,

efficacius veritatem epiftok noftrx impugnat illudpfcudo-Jtt-
'"9β1>»"*. *ftini refponj. ad qu.eft.* **74. Si prxientis rerum flatus finis eft impiorum per ignem judicium, prout teftantur Prophetarum *& Apoftolorum icripta, atque infuper Sybillx vaticinia, quernadmodum ait B. Clemens in fua ad Corinthios epiftola.** *Primo enim in hoc libro ipfa tacentur Clementis verba ȝ qu.e pnus effent expendenda, utfanum de illis Judicium ferri pojjet. Deinde primane an fecunda Clementis epiftola ibi laudetur , non confiât. Ufferius quidem differt, de feriptis Jgnatii cap.* **10.** *pfeudo-Juftini verbis fecundam epiftolam memorari putat : fed Blondellus lib.* **1.** *de Sybillis c.* **10.** *fic eadem gallice vertit, quafi primam in eis citatam legiffet. Tertio nec dteft conjeftura, locum illum , quem pjeudoffuftinus perftringit, ad eum pertinere, quem Ircnsus iib.^.adv. b<tr. c.* **3.** *velut ex prima epiftola citat, ubi Clementem de igne, quem Deus diabolo & angelis ejus praeparavit, ferm*-nem babuiffe teftatur. Quod fi ita eft, nibil officit epiftok fecund# veritati. Denique argumentum ex Sybil!# mentione petitum, valde iufrmum effe Cotelerius erudite oftendit.*

VIH Idem vir clariffmus nibil obftare cenfet, quominus & bac fecunda*
«e»i<iiur. *epiftola pro genuino Clementis fetu habeatur. Illam prim.e fubnexam & Clementis nomine infignitam exhibet perVetuftus codex Alexandrinus, in quo nulla Clemente pojleriora Jcripta continentur. Eidem fufiragantur non modo Pb&·tius, qui fimilem penes Je babuit, fed & ultimus Apoftolorum canon , qui fecundam illam epiftolam non fecus ac primam proxime poft Jacros libros recenjet. Utriufque etiam- cognationem probant peculiares quidam loci ex apocryphis , ut videtur, expreffi. Alios mitto feriptores, qui eam Clementis nomine laudarunt. Tantum obfervo, apud Dorotbeum abbatem , qui inter illos merito propter teftimonium ex ea prolatum ac Doftrin^c* **13.** *infertum, appellandus erat, in bibliotb. Patrum* **Climaci** *loco* **Clementis** *nomen per ofeitantiam librariorum irrepfiffe. Ad nos quod attinet, epiftolam tanto tempo-*

rum

rum traftu cum prima conjumlam feparare, dut nomen quod ex omni hominum memoria prafe fert, ei abjudicare religioni nobis eft. Illampiam, «// am Clemente non indignam ejje neque ipβ.> qui eam fuppofitionis fufpieantur9 negant. Dtftderandum effet, ut integrior ad nos perveniffet.

N““ morari nos debet opinio eorum, quibus Grabius ineuntianter fubJcribit,fi[ui, propter exordium, in quo/afutatio cum prece conjuntla contra apoftolorum atque ipfius Clementi morem deeft, id quod ètiamnum habemus, homilia potius quam epiftoLe pariem judicant. Non enim tanta eft illa ratio, ut veterum, qui. epiftolam nuncupant, jummo conftnfui non dicam an~toferri, fed vel conferri ullo modo valeat. Neque etïamjninqui/itione temporis, quo fcnpta.eft, nos opus eft diutius diftinerL Ut enim illud certo dignofcatur non admodum intereft, cum nullum^ in ea/aftum explicetur. Observant tamen eruditi eam redolere tempus, quo ecclefiœ pace fruebantur. Primum* tfwo ï«3J. *grace tantum ad calcem epiftola* r. *a Patricio furno edit.e ad-, pm&a Oxonii prodiit. Eam poftea latinitate donarunt Johann. Bapt. Cotelerius & Gottifredus Vendelinus, extndeque grœce* dr *Latine fepius recufa eft. Cotelerii interpretationi, ea qua in prima ufi fumus libertate, adbœrcmus.*

TOT" ΑΓΙΟΤ ΚΛΗΜΕΝΤΟΣ Α τοτ γ.ο μ αγΟν ε Πιχ κ ο Ποτ, EWoXiJ opo Ko^vθ/κ Ί§Χπρα

SANCTI CLEMENTIS ROMANI EPISCOPI, Epistola II. ad Corinthios.

De pruflentie vocettonis Cbriflitnt. de mundi contemtu, paniftntu locum non effe pofl btnc vitem, de rejurreftione cernis, de bonis fromijfls pr/fentium voluptatum abdicettone promerendis.

'Δ'λφ-?, μ πχ άμά oporêfv irtei Γ»σ·i *Χρι-* BI roù, «Ji irreî *&tw,* oι; *jrtei χ&τ» ζωνπιν* W HxpJv · 1(9) « *Jñ ru«ç μικρά* φρovẽi/ Tfgj rπc *σvτηuκ ίμόv.* C* τ<5 *γάρ φραv&v* »iμi; *μικρά* Wf&i αΐ/τ», *μιχρχ* njq *ίλvîζύμ&ι λαβύiv* · gflq o? . *dχoÿpyrtç * ωτπίp μικρόv, άμαp-mwflSp,* eJx μ - Joni τ»θiv i'χλiiθημ^M , throTiros, geq « ov ηίχov, >(94 ora ôtîurpc*' l'l,τoû Xgjro; Ύαθόv oirxa li/xcJv. *Ύivα w îμ£ tainS è'airopcj ύτιμιδiχ/, ηтivα xetprov* άξιοι/ ou *ιiμϊv «uη; tba~* XC* ; JTiirab Ji «u'τù oφoiλo^u ioτα : τό φα/ç *γάρ ημιv lγβζpτχη , û* τατηρ *uïm ημχ πpoσ-ηγό·** ρΛτoα , *άτo^λu[j^us ήμαi frairct.* * Πo7*v αιrev aiîrü ^r^rn/^y3 η *μi&ov κvημι^iχ* «ytλα-*βou^u; mrpet* oms τ£ λ/aw/a, *4θρ6<Γκuv&vτi* λ/- tti ξî/Λα, χ^ *xpurw* iÇ *άρyupov* ^αλχov , *»ργχ* αvθpvτωî/ , ® *ημών* 'SAoî άλλo oùJo lut h *μτ* θαvans Λααιyωσiv opr jritixci*pflpet,* KSM vwaunK *άχλυ®· yiμηττ;* cù» tà opàffH, a'w/3Af4»au!(u , άτoθι^oι extivoo *ιïiξβîι'ιμiθα,* vι'φOi *rptuirS θιλ ηβΉ.* H λiηoZM*γαρ vjuàii *σχλιχγχviδώ; iawrzv,* 3iα<τα/φo o» *ήμiv* τoi^-λ/u »λα-/iuu άαωλiΐαv , «w *u*fyii<xv* »Avr-Ja * T«r>)e/a« , *ci μη τivo map atirou*

E'χάλiιτo *γάρ ημά «uκ erras, κ, ηθîM«v « μη bins Ureu ^μάi.*

TjRatres, ita fentire nos oportet de Jeſu Chrifto, tamquam de Deo, tamquam de judice vivorum & mortuorum, nec decet nos humilia fentire de falote notlra. Dum enim humiliter de ilio teniiniiis, parva etiam nos accepturos fperattuis; & dum tamquam exigua audimus, peccamus, ncfcientcs, unde vocati fumus, & a quo, & m quem locum, & quanta fuilmmt Jcfus Chriilus pati pro nobis Quam igitur ipii repcndemus renumerationem ? aut quem frudum reddemus dignum eis qux dedit nobis ? Quanta vero et debemus · pia ' Nant lucem nobis largitus e11; tamquam *patef* nos filios appellavit; pereuntes nos iervavit. Qyalein ipfi laudem tribuemus, aut 1 mercedem qua compeniémns qux accepimus·, qui mente eramus capti, & adorabamus lapides, ligna, aurum, argentum atque xs, hominum opera; &. tota vita noftra nihil aliud erat quam mors. Obfcuritate itaque circumdati, & tali caligine plenum habentes vifijm, refpeximus, eam nebulam, qua cingebamur, illius voluntate deponentes. Nam miferatus el! nos, *6t* vifcenbus commotus falvos fecit, cum viddfet in nobis inultum errorem atipte interitum necullain noshabere iaiutis fpem, ' prartet cam qux ab ipTo cfl. Vocavit enim nos cum non eflcmiis » & ex eo. qllod non erat nos effe voluit

, Seu *f,trlflll** lupple w.iwrA. IB* isnitn d<' luce ipiriluiii lo^uitui u futueXâ Hcxent Quocuc· Vendelmu» Cleo'eetu acfttctn aiiiinie iod«lue aileiutu» hw ted^ne *Slfjffm vtn tl lrhm.l J.*tlnuofn>*
» Cetelene», *eunrltel furft.>*l>*vl mnm *ulftla*l,* dum luieri teaix rik vult, Ckme.ti, femculiAMi .on reddu Verdi Vendchn ·*1 *rnrli»t<vu mrretXn** .4 «« 7« *<ctfinun*
f Vrnddin *fl«n> f»*'» ι ft* H e «peu- tudu Clcuieiu, quod Auguftiau* poftc. (icqucus docuit toc.ioi iwnOto, cue qmJU m uobi, wiu. :mu>u a n>uU* dement* cuiiipexitTei

}£*£**£ x.Xote»* *fitrilii* fix mu *peru^ trompe&k*
«Matam. c/*«m f«« «*■ *portarüt* f»* **Λ* fi&
*>.».· *r^Uumn.. Qswi* ^noftrTtnt'e

xit ; fterilis quippe erat Ecclefia noftra ante quam à dati edent Uberi. Quod vero dixit, C/xwd fw« «m *parturis* , hoc dicit : ' preces noftras (impliciter ad Deum perferre non , ut parturientes, delinamus. Qtod autem di-

ar««ta> uXit, *gpm uniti fibi deferta magis quam ejut qua tabet virum·*. quando quidem populus * nofter a Deo defertus efle videbatur , nunc autem cum credidimus, plures taab lumus iis autem cum credidimus, plures fafti fumus iis qui Deum habere cenfebantur, Alia quoque ocriptura dicit , *Qmix hm veni vnean flffiot* , *fed preentores :* hoc eft , quia debeat pereuntes fervare . Illud («quidem magnum & admirabile eft, non qiue ftant, fed qua cadunt fulcire.

Cbr<ta *mt* j. It» Chriftus pereuntia voluit (ervare , & fervavit multos dum venit , dumque nos
munaoZin , jam pereuntes -vocavit. Cum igitur tantam er-
*e*u7ù << ï'·1 nos milericordiam fecerit, primo quidem
h, quod nos , qui vivimus , diis mortuis non laetificamus, nec adoramus eos, fed per ipfum agnovimus veritatis patrem . Qyxnam harc agnitio I ad ipfum, nifieum, pei*quem ipfum cognovimus , non negare ? Ipfe vero
Mj/rt i· i» etiam ait, *Ç>pi me confeffiei fuerit eoram bemf ml-uf, confitebor & ego eum coram Patre meo >.* Hxc igitur mérces nollra , Λ «uidem œnfi-tcamur eum per quem (errati fumus.

<Λ>» Chri- *u<n rede <ua· XltalUI . 4. Quanam autem re ilium confitebimur? Faciendo qua dicit , & mandata illius non ipernendo , cumque non labiis tantum, fèd ex toio corde & ex tora mente honorando. Dicit quippe in Efaia : *Populuf bit labüs me honorât , cor autem eorum longe abrfi a me* . Ne îgitur ipfum Dominum dumtaxat vocemus : id enim non falvabit nos ; ftqutdem ait, *Non*
Melli *omnii yu> dicit 'mihi, Domine, Domine, falvabitur, fed ^iii facit ju/litiam.* Itaque, fratres, operibus ipfum confiteamur , alii alios diligendo, non adulterando , neque obtredando mviceta , neque zmulando ; fed vivendo in connnemu, nuiencord» dcbomutc. Ei mu tua commiferatione inoven debemus, &ηοα pecuniz cupiditate duci. Bonis, operibus confiteamur Deum, non autem contrariis. Nec timendi funt homines , fed potius Deus . Idcirco bate nobis facientibus , dixit Dominus : *Si fueritie merum congregati in finu meo, dT non fecerttK mandata meay abjiciam vos, & Meam vobis, Difcedite a me, nefcio vos unde fiiti , operarii iniquitatis.*

De mendo «lire ae n 5. Unde , fratres , dereliâo mundi hujus incolatu , faciamus voluntatem ejus qui vocavit nos, ac de hoc mundo exire non timcamus . Ait enim Dominus : *Entis ficut agni in medio luporum* . Refpondens * autem Petrus *ei dicit: St ergo lupi agnos tbfeerpferint ? Di-*
*>t *Jff*s Petro : Ne lupos agni timeant poft*

Ενφά&ιίτι rwpa η ΰτιχτχτα, ρδξ·ν^β©ησνν
>ì «x ωδ/rvra, ©π χβλλά ni warns *»μίμ»*, μαλ-
j«, < . O 4η,·
««t« *ifrlmr», iiMiàm.n&ijàfliSfaf»· ina ήμόν*, «ρ© ru *Mίύαι* «vπΓ mra. GT*H* 4· *to· fiiiwn* Η «οχ«tttmÿac, *ή η λίγα,* τκχορ©-«rdL^àc ημών *ἀαλύ ἀνα^cpHv atpiç* τννθτὸχ, μη, *ν αιéienratt tyxeaéffy, CfStciw, irtvK·* Xjlrù πχνα rnc ιρχμχ, μάλλβν τι ιχνη» tw «ν-lρα frei ιρημ©« t'S«xe< *èvat* arô τ«û θi» d *λΛο* JÉJ·"'» f* «>θ»ρμιθ«
fjw *Smwîwv* ιχκν Θιον. α< *tripa* ©i γραςΗ λι-γ«· *ert* ex χλθον χαλίσαι διχνκά > αΛά *άμαρ·* nΑ*. Tιτν λι>«, *SriHi ris* άχβΜνμο&ι <τω-ζ^. E^w ^χαματον, *ί iû iiύτη* sueiCMv, αλλά tu χ/vnvra.

O^ttoc «£ © *Xyris* Hθιλχβο avoot rd άχολλό- fVtftfCv χ©λλιί$ ι'Λθων, Φ χαλ/αβι νμα« jUn άτολλυμον*. Toooûny ©uv ιλιο χοιηβ-αχτφ-*αύη ^6 ήμαίθ ηρ^τοΤμΟΛ οπ ημάί* or ÇcJrnçnZç vsxpeZç -θιοΓ η -^ύομ^υ, χ} à^peerriwâ^ oùrvFs, αλλά lyrwp^M *ii* αυτϊtw χαηρα τη άληθ«αί τι ή yviJmi ιι <βρ«' *aùiiff,* η *η μη άρνιΐ^αι H* âiy-yvfc)^4u «*nv; Atytt δι *αάή* . Tev'quwÀeyn-σανπίμι cvwrrav άνθρωχων, ομολ^ήαω αιπνν ' *rΊ* *ττ^ξο..μα.* ΟυτΦ* ©vv'fTO ...Λ-ζ· H-CuJ>, eu» ©WtyHfftUÎi/ *ii* ©o «πόθχμ^.

Ërnviiŝauny ·μ©λ<^^, γιύτο^ναλι- » *Tt^^aur»* ^(^τνλων, *α,μημνο»* ^«λισιν«ùrw *χιμάν*, άλλ' ^ ολχ χαρδια^, xj cÆj όλη τη *Hlavolas» rliy^t Hr^&TIS H* αά/α' λαό ουπ *η7 γύλισίν μι τιμά** ii δ«' χοφδια cuz-*τύν* χορρυ axtsw *àjt'tfM.* MH /uorw *?v aiinv xa-*XJktce *χό&ον* ' * yep τϊτο β-ώσ-Η *ημά* . Aty« yafc Of *vas ὁ λίγωμο** ,χὐ μ, χι^ïi ,<τωθ*πται, άλ-λα *όταών T(lùJii$94»<ruju6uj.* SfcidV, *άόλφοζ,* ÇV ν·7 fργοϊç canty ομβλ^ωμ/ν, οάnS *iyaxav af/rùs* i θά rd *μη μαχάδαι, μαβί χατηλαλûν άλλήλιM, μηδί ζηλχν*, άλλ' *iyxparSç S»at,* fλιημορα ,àya-*ημηί^,,'iΆΛν,α i^SK^c,* φ,-Aff^γρρ^γ· *tvn ayante;* ni-ç tpyois ομολο^ωμον *nv&tiv*, iC, *μη* cd rv7s οvαvτιοι · x, è>ïï< *ίμα φο-fiftdat* n»« *dtàpuimn μάλλον* , άλλά rw θiβν. «ôυα τκπ> ruvru ήμων *vfaorovtw* wtrce - * E'άν vπ *μιτίμί atunrypiwi* O» τùχδλτωμιι, $μη «w/qra τά οvτνλάi μχ, άχοβαλω *ùpâth* χ} *tpùupjv* · ùxàytrt «*fiui, ix.*μ δα *ύμά* xtô» *tire*, fpyaraiàvβμ/αi.

cfcfv, βδiλφο/, xaruXtMrftVTK iÜJxapwx/αν *n* χ·'*σμ»τοΰτ«*, χοοίσωμο ri φiληματû χαλi*travros ημά* , *<?pn* φοβχθωμOv vξιλθHY r'x ταχάτμχ nine,. Afy« yap *xûtfib* * ' *EVûdi* ὠ;apwa cdpuλό-χων . A'οexpîâtùç δ?· © rifÇ®* αϊ'ϊù λι^« · Eάν E^ ^σΐαραξ«σινο? λόχοι rdapia; £?«◆©Γησξi ϊωϊϊiψω* Mη *φοβ&H&6 Tαν* THaρν/ατού λΐiχ&μ^ *ii sem-*

I Venit "Cottleim» , d«u , ■'/>,«« «ï Dr»» ·«■'!»· , *βι fwuntti ftlc»l* , »·» *itfoluuuu tf/erπ,* obiervttfuc ad rnitg. libi videri gr«te legendum . pro *fy»<nul^p>* , atque Clemeπtem hic relpuere ad tllad Lee. a* t. J·, «"m «fwdLiieJet, »J μη <««««'» legere elt Lpbef , >,.>«« «uaan, ó* "■< &Xι4«-Ιμ" › fc Gat. (. «a *II* ■«, vtia'rne *μύ tKMtIJOfl.* At Paulum Colometium li audiae , ·<ωΐ *hu llau Ctltltlmi* , ac /«am ·■« *ntlijf»· lru^tullf* la hunc modum: *luu* , ■» ·,'>>«■< > *ntlfft tftretnit* be·, «·■ ·/ *tUeuft* , *ftrutti··» lnfler* , »m/irrtur . Dupliciter tamen peccare mihi'videtur hrc tranalauo , ptnno qiudcm quod clamair nobia vetat, rum Clemeiu lorum Elate interputatur, ia quo clamare pnrcipimur : demde .quod antitheiim Ceu oppofutonem mflituti, quam diverfa coaftruâio »erborum *Uremfte* ˜ i'km· *Uiyfli* Ceu i7«Mη|φ> non patitur

a (ta loqucM fe Gcnulem indicat,, non fudauia.) Vcadelmua , yneiam mr arjfr· *tree lff»» abnult* Hic locua ex ias fortitan eft , quos libs, non Cana cohxrcre Pbotiut in monito lupenon rclaiu, tcniuit Si ροκ ad *lff·»··* Cuppleaiurper/mraraue perriaj», , integra eut icntenlia; ac radie confequciur , ut poftquam cognovimus 1'atrem , no* negemus Faltaqs ; quia nullus pater eft bac lilio n Secundum apocryphum aliquod h>angellum.

tidxnt W, èT pafi nitil peffient uehit fteen: fej tinette enne, fni (tfane neertni futrtftr, lekt petefintene nninea & cerperit, nt nuttnt ia gehennnne ipui. Et Icitote fratres, quod peregrinatio carnis hujus in hoc mundo brevis eft & modici temporis: promiflio tutem Chrifti magna & admirabilis eft, atque requies futuri regni ac vitat «tem*. Quid ptur faciendo ea confcqui poterimus? nili tvine & jufte vivendo, & mpndana haec tamquam aliena ducendo, nec illa concupifcendo. Dum enim ipfii poftidere concupifcimus, excidimus a via jufta,

6r Dicit autem Dominai: Nnllm ftrvxi pettft dnebm dontinir fervirt. Si nos vblumus & Deo fcrvire fit mammons, inutile nobis eft. Nam quz utilitas, ii quis univerfum mundum lucretur, atque animae damnum faciat? Hoc porro fieculum & futurum duo funt inimici. Illud praedicat adulterium, corruptelam, avaritiam & fraudem: hoc ro iftis nuntium remittit. Non ergo poftumus amborum amici effe: oportet autem ut illi valedicentes, hoc utamur. Putemus melius effe quae hic funt odiflie, ouia parva & exigui temporis & corruptioni obnoxia funt; illa autem diligere, qux bona funt & incorrupta. Facientes enim Chrifti voluntatem, C inveniemus requiem; fui mittUS, nihil ab «temo fuppllicio eripiet, fi mandata illius contemnamus. Dicit autem & Scriptura in Ezechiele: Si Net & Jei tf Daniel refnr- ivA gea/, «e» lUerebunt filiei futi in ceptrvttett. Qttod ii viri adeo jufti non poffunt juftitiis fuis liberare filios fuos; nos mfi baptilina purum & immaculatum fervaverimus, qua fiducia intrabimus in regiam Dei? aut quis erit advocatus nofter, fi operibus piis & juftis carere inveniamur?

7. Quocirca, tratresmei, certemus, feientes quod prx manibus eft certamen, quod que ad corruptibilia certamina appellunt mulqs^fed non omnes coronantur, nifi qui plu πφμη laboraverint & praclare certaverint.

DNos igitur certemus, ut omnes coronemur. Ergo curramus viam redam, certamen conferamus incorruptum, & multi ad ipfum appellamus, atque certemus, ut & coronemur; & ii non poflumus « omnes coronari, faltem proximi coronas accedamus. Scire nos oportet, eum qui certamen corruptibile certat, fi corrumpere ac peccare inveniatur, flagellatum auferri & extra ftadium projici. Quid eum putatis paflurum, qui incorruptionis certamen corruperit? De iis enim, qui figillum non lcrvaverint, ait: Vermi* eorxm nen m- rirfnr,

• O«i*Λ.ı Cotclcnut legendum .>.r« , ^ood I.un. ionet jSreeri.e, fletaeuw, tufltrfeu. Cette Ezechiele rerOe de reierreOione - atottuii miniae nuellijend» cife not.t., cum Daniel, quando hac «b Efechiele lcribebtnror, Uperfiei ec necdum eve ftaftut effet

» VeadelinM. de . Obten-a' Cottier. & /- , quod pacna textui poftulat, dicere Etecliteli hcuiffe, utpote qui ia captieuat. feubebat, qua cum tiliit ltrael detin.batW. ReZle igitur lubaudiatur /«.r ante w lepzwzaee.

I Si noa «Û «cadum ia jraco, .eweadum eft cua Vebdelioo, /«aSM. Quaaquaa ia etiaia «<» pro «ydz lut krepAffê fafpicatur.

4 Dorothaaa abb·· ta DoOrlaa »j. l«cwa banc fie taadH, at Cl.aa.ntli feataatiaaa Mtia· quam verba referat ia bua< madam: de Xi'y· q) àyMt 4 Kλ«μv< · .'«» μι rtt, aXXd rwtdrv pa paapda aCpaSVMt -ty rraw>Ofe'ar. Hinc conitenda ntua iacatpratatia laciaa, qua ia bibliocbeca Farmin etiaxa aoviffiara Lugdaaeafl obriaac, pradifta Doiotbei verba 0c mendoie atqa· tudiligaMae Nddaai, Xt eafei CUenut·!, Mreaca· epM/ zrqfeq·!, /adkar arqae tftra» drr ar /r apad rwMa-•M, OMB reddead· ffc fcifkcac Jllt tr fautlf (lltant, ula» ft autf a·· eeveaerav, fttm Jhfrar ·»· frttata twatu lavtalrl. Ba aate« (ravhu. eft CUawi, loco Ciranrir, aacaduqi, qa»4 Jahaaaer Chmacaa Dorvibeo paulo juaiae fuerit. I ot am haec CltMKia «grt|i· iltsftw alt·» Ephreei a Coceleno ià aorit fecundum Petrua Fabrum AffOaifticl lib./c. va. raJeiua; Ptfllataa^mr aejli, ae earn frrttff^ at fltfArr ltnanaar› fla vv, art <·» maüü p/azeaz/aaa laudem frattaU .aatrtwr. A<»»z fat ia lit··· «erraMr*, at lf- faftfhl eltlaria tarmua tlrlfhl. MlftlMll «eve, fat tm tntfal aha faa atrh^tattr rrrAm, /irrte, ae mUgaat flt ttlaat «aav «Mhavr ntlaalarl. Huc accedit quod Tertulliaa·· lib. ad unorvm eaiw ,- ferftut; Jlt frlaau ltttat ttnatan ttaat raansdie} fttmlal ftUlla» aHttrla» at· Hk ttaqu· Cleawaq ad aüüeiico· ^oaci retpkitM Aa mia·· iaffgacm coroaam, fainm laudem a Doaaiao corleqal at aaeveaaur a·· bottatar.

rtttMry jph —nmimeyflngitttitry &mauAity ·<κ*Χχξ«ώ& inXAnirot, <£w rùp «înjp · m tfipMfaf tmi Gmu. r/tadarmtr, qy lamnu tlf Specw w«ji reftti. ùttfû, |MTOmintj4>* ΠηλΗ

Pomitenita "e" -* •ita,** M 8. Q^a·» diu ergo verûunur in terra i pœnitentiam agamus . Lutum quippe fumus in manu ortrtkis. Quemadmodum enim Aptius, fi fecerit vas , quod in manibus fuis diftortum aut contritum fiierit, illud refingit ; fin vero antqoccupans , in fornacem ignis illud initent , non a&plibs poterit fuppetias ipfi ferre : ira & nos , quam diu fumus in hoc mundo , malorum quse in carne getfimus ex toto corde perniteat, ut a Domino falvemur, dum pernitenti» tempus fuppetit. Poftqtiarti enim c mundo migravimus , non atnplitis poilumus ibi · exomologefim , aut ptrnilcntiam adhuc agere . Quare , fratret, volunta tem Patris facientes, carnemque Servantes caftam, & mandata Domini cuftodientcs, vitam conlcquemttr aeternam· Air quippe Dominus in Evangclio : *St parvam non Jtrvaftii , qmr HMÇnt.m wits dabit? Duo enim vobit,* yw; fiàtln *eji inntminto, tn majorifidein efl.* Hoc ergo dicit : Servate carnem cafiam , & figillum incontaminatum , ut vitwn xternam recipiatis.

Rr-ur.efu· *g,* Et nemo veftrum dicat, quod bare caro non judicatur neque refurgit . Agnokite , in quo fervatt cftis, in quo vifnm recepiilis, nifi dum in hac carne cftis conftituti *r* Nos* ergo oportet * carnem tamquam templum Dei cuilodire. Quemadmodum enim in came vocati ellis , ita ia carne venietis . Jefus Chriflus Dominus, qui nosfervavit cum primum effet * fpiritus, caro fadus efi, & fic nos locavit ; ita etiam nos in hac came mcrcedcm, accipiemus . Diligamus igitur nos invicem , ut veniamus omnes in regnum Dei . Donec tempus habemus in quo fanemur , dedamus nos medico Deo , remunerationem ipfi tribuentes. QtianP Poenitentiam ex iincero corde . Namque prxfcius omnium eft , & quae in corde noftro vertantur novit . Demus itaque illi laudem, non ex ore folum , fed etiam ex corde : ut nos tamquam Dei filios fufeipiat . Etenim Dominus dixit : *Fratret mti jant ii , y»i factant volantatem Patrif met.*

Vido railfto y ;«trmjer 10. Itaque, fratres mei, faciamus voluntatcm pa rjs, qUj vocavit nos, ut vivamus . & pertequamur potius virtutem, vitiutn autem derelinquamus veluti prreurforeni fuppliciorum noftrorum, defugiamus impietatem, ne nos mala comprehendant. Nam fi bene agere ftuduerimus, coniedabitnr nos pax . Eam fiquidem ob caufam non eft reperire horni ncm · Qyihh01 enim humanis ducuntur timoribus , praeponente» voluptatem prxfentem promiflioni iuturx . Ignorant enim quantum tormentum habeat praefentium nfus, & quantas habeat delicias futura promiffio . Et ... dem fi illi ifta facerent foli , tolerabilie effet,·

lefut pvfui»· lendi.

τι i^Γρβφii, "rua/fr/Sr , iwX/r «ùn «arirXetwr· tàv it montera U» τiὼ κόμη*· t S τυρό *υτ» /3·-Xm», tùuri 0wrWr« «iηi · iηκ iÇ ήμ« ··*«·<- μαi d*τουτμ TjJ κiβμύ, C»τï reput £ f«pgtÇ«gav π·τρά , μiτηνβ»i«··μo òζ «Ane rnc καρiiχ · rm «■•θβiμo* vτo τβϋ Jt«e> * *** m/rî. Mtrà>«p ή άζiλθ£ι»»μΛ$ fx τ·υ χβo-μβυ, «,'xtrr $ια>αai?« rx£ £^euoXo> ti'rau&rt iμiTMiα trt. Ôέ, dl'X<w, rorr'o-apTiîr» #Xftjueτi»«-Çftî, HjM τώ) reput T«»k«rrfç, tuî c»-ih^ti τoυ vuv» φυλχξβvτκ', Xηψoμ&αζoάὐβZ·-rrov. Aiy« ÿeeqp xt^oq cùv rw dxQ^tX/φ· tiT» μι-jffiy υ'x fTvpitrxrt, ή αiyα τi ùuzyJwTH; λiyu on ι πtroc ώ* iλβχ*Γ>>, <? ώ» 'W©>XaJ Tiréitrn. A~pα Jv τβηλ»^<· τ»)ρ·τ«τiὼβ·«ρ-x« txyiljjL· iζ r!u) eyptptS* rrrtXoi', <ρ« τiiὐ»îti-wo* ζωiυὸ * <πτoλ«/3·μθ*.

Keii μη λiyiηiτκ vμύv, βτi αση» »i rorpÇii# vint, ùiîtàn'ïKnt. Twin, dvTtW'cr«ft>WM9d» rtvt «v(βλi·φαη , fi μη & τη rrpx? Ttrûrr omç. Δμ oυv η*μ«$ fak vow QeS φuλβ,αηα rliù n^x<· C<JvÇoro»yàf> ci t Fr«fxr <χλη^nn, 1$oo rnrep-Kt fXAr«J>f. O' Γηrii Xe/r»* · χυ^β , · r«r« {·μα y «v ρι^TB «ppùnv nti/ffx, i'^iτη <«ρξ, oms ήμiii f'xatXfro· fins nji qu& cr rnurn rapxt ατoλMψoαi^α tw ""m" * A'ytdttSfjfyt w «iZλήλχ;, oftvc fλθ« fiç rûù /9«riÀMftt τoυ Θioΰ. E\s * y ù&Uwtty iit-Zéuce toftrroàî rJ ^(p«nr<£orrr OfjJ , «rnpua9*/ar oùnS izîo'mç. riot«>; n^fr»>oîje-a/ô^ «Anejrïç xxpj/α;. ripojrtiwqK ^orp ttn ijï r«rrw, xJUWç t 9 Ÿ(i.éj nicixrplrr. ΔΛμipov» rùrtJ * «tornor, /mH «fto Γoμ«τo$ μv»^ βλλβ iÇ «wo xxpjratç, *y« ή-uàf tœmrSt'Çmw tiç Θioi· iûβύ . Ko/ ^rp fîwC* ^0 KÙtttf αiiλφω μ» oυï»/πσ» , et rotfti/ηκ ri μiλημα iκ! χβ^ó ρα*.

iT«, ái'λφo< μα , r«tnr«ptcf τ» δiλημμ τ*» irat^èiy τoυ χβλi5O»r»ç nptfç , rr«{nrwptCr, >£&o k ξαiρiτ/ μάλλov τiiu «ρτHώ· τiὼ it tutxtemiumtâ-eif tvnecèoiTÔp9ft/fS *ànapTiét ήμύv y r**eJ φϋ^vμiv τ!ώ arf'0Mav , μη ημϋ χαπiλτβρ ni χ«~χα. £'«v yip tnnàwttyjn , itêifrat ήμά{ eiphun. Δτ« nùrlw ^«p rîw βiτîβσ oûκ <r<v Xff7r «vθρ«Γo·/. O?t<wiT«p «yan φό3»»« «θρ·»·trim y Offcr.pr^otμάλλov τiὼ cfààit «wôXtuxny , η τ{ὼ μi)λ«τα> ivχ^-yiλiβv. A yroSow ρ ηλ/-... —ξχ« 4»r®r> ή-θάθ«Xi α>oλβiχπ , foto» fu-φéὼ ϊχα η μι ^oι tjayytAitt· Keu «t^ùaûrô? ptoyftf

ɪ Hine pmvtftitut Ontenu «nor, quo, nt loqaitur lnftiaianut tom. , cottcil. Lib-p. «4. a, «Main* *lmfhnn Mal.* ««<> , t" fr»ftr<· d««"uai ft··» fl··» babitanm· *tjft,* ><0ii·i·»^·» *lrl trm* laap'a, bamnirx r·* *t. mutt* >» *frljil»·» tréâu* (·"» rani··" . H»c enim fine prevu pornitentu idmilti nrquqpt Rununique dam aumero (equ«;iti docemar, anUua base rnim fupenrtfa tefnpue, in quo fanari valennut, ilia tn pnihnutn ordinem iuum revertend. Ipaadaapua prorfiM auftetar. Naq«< annua Ongaali d" rctatrafiione plauto advtrMttur, qu» d« eadem moa fubpciuniur.

a Ita ffAatiaa >n epiftola xt Ph' idelphiue n 7. laiaei·, inquit , «<#'·>· ur *ptl fffttltr.*

a Hoc eft, caai *curt* IΛη *Spirlln* crim vocabulum tape apud antiquo» diriaam gaturaas lonarc prniatioM faaerali (a BOail.'nnatn operum S. Hilani Pietav. rditiunem n. "> *tr tp* pluriba· eaealpli, demonftratu* eft: uad« illud A*lufti*i epift. aq*. n. 11 ad Clementi» mentem mejr» lo<o*n»odanim cafrnbnaita : Fit·»» «···/«/»»■ :ft (y *Mumu* ■ m*»ı *n4llt·* «tora,*, <r *•fll»»I ffltll·» tr halttjtt l· llt·:* Quafi dicaret. Verbupi <vm eflet ipirtlui lea Datai ,, caro faAuoi aft natur··, fafetpieado humana*, rtddiH vice·, * q«i caro aftia , eAciaiaï qnudam modo *lfultut* m Dcua aattua* iaduoqd· diriaa· , A habita·· ta De».

lins *htitM «ξι»» vhùxùsw, «iηiη»* $ at' TJ*

6^, £Mp*>t|taaf* Hrvttpà *tffi rtv fefar£t* iμκ t» fatyyttilft mtàmtfmMfu&t.* A^yetp e«pefur«eçAe-*yen** TeAefwpsdrimv ·* *ϋψυχκ* , ·» tarmac *atHi^iymmf9nèmaAna* faretpa$ '' · *im'* ijj *νκΑμιτημύτ,* **Arm™,** *ἰνμβύλiη* faunaeξὐλρτ Anjkri àqenAw-^epênw ^foXoppcw, sera *βλ.κη γiητια9μ^ nêj-nt ύμ-*φαξ,4τνΓ«φόλ· reptrwr·* a&wigàAeac/md-Miuraè/ac £ θλ/ψκ ««crm ΛτβΑιiφπ» iiΓi,βϊΛφβ/ιμν,μ^iΛῖΛiχι^Μῖη,βλ-Aai <>vrr«mc CmytfMijuC·, ***tntw*** ptn^dva^·-*cAftt&t.* **Пκκ** ***γηφ ttir*** **, dfaç^^Aaquem nk** errrjwOt«i «ro3/ie*w tautrqi *fjjffyvfavrm,* E'dr' au» *nrùrnpca rltù* I/φρτὺ&υ CMvr/av **nὺ βη ὑ,** *ciaafaaaa tic* riul θ<nnAf«av aura» , rut Mar^<A/'cç,«$eu<t>x **ium, «iis a*à«A-** *pàç tin, Jiï* **srf** *tutfiiat tiy^ptitn àtèfa.*

E'xfqptjurôv auv xaO*«pur riw *fiasttimat* vw 6nû, c* *ayttn* lagmauMi* f»v4à *uùttàaiMC*™ Iw *«yrpav* rife irtfonmc ήo *&au.* Enspanvt-OUf *aùiiç a* , *^ran «u-•sw* 'I fimnAfMt, 4rtv* CTnty srstr **ni** Ida sa, **ÿ n** nÇo wç w ?sw, >ζ **η** «Μvνμ? ***iif*** θηλὼι ao-7v *ùpn» m* ^qXc/.'Td «va 3« **cli'rn»,** *an»* Asr-Aj^n> «dnFc «Adûwav, qjQ ce *tuai* «vιμησῃ il·M/TaireJn/C **e«** *μι»* ψ'X''· *· «F ™ *.*' **nun** *Kfytt* · τἰώ ψοχἰὼ As^w rd taw *9 A ii* y · s£u ή roue As>a<. *Cft* ^me auif au w *aSpa QcttttToi, aurui* qpj à ijzç^iiew 3iλ®" srv ce v·Γi *χβλν* Kar ri *ipatt* TÎf ^W-**λὁκ** aûn OqÂr, Tsin **a· - - - - *- - - *>>·**

habeant condemnatranem, be ipfi. & qui audiunt cos.

si. Nos ergo in corde mundo ferviamus Dapr^MK, **Deo; b; erimus jufti: fi autem non fervierimus, quia fidem non habemus promiffionil*''' Dei, erimus müëri . Dicit enim litrmo propheticus** .* *Miftri fimi fai aaima duflict»* **6* eu·** cardr *iactrri faat* ; fatrpaar *dicunt* .· *Hat aatnia** **· *aaJivùaat etiam a fatrAas atfirù ; nas vtra JAeat ta die nrfft&aattt , nidi! haram vidimus. Ameutes eamfàrate vas artari, vitem fumite : friata yùdtm fttiis défiait, mde fit* grnam, *fa-3fita uva actrha uritur* , dried» *ava aratura* **Ita bc populus meus agitationes be preffuras tulit. dehinc excipiet bona . Itaque , fratms mei, animo ne vacillemus**,* **fed Iperantes fuftincamus, ut bc mercedem reportemus . Fidelis enim eft qui promifit feredditurum unicuique feeundum opera ejus. Si ergo fceri-** ‹4 **mus juftitiam coram Deo , ingrediemur in /c»** »· r- **regnum ejus , & accipiemus promifliones , 3uas nec auris audivit , nec oculus vi-it, quzque in cor hominis non adfcenderunt.** \ - · *

ix. Igitur *ia horas* **regnum Dei «xpeAe-** >·,..« im **m caritam bc juftitia , quando quidem** lepddi· «a- **adventus Det dlem ... Interrogatus** ... **enim ipfe Dominus a quodam ·, quando venturum eflet regnum ejus , dixit** .* **Cem dat·eneeruMnu, ύ* fated/eru et feed ri/au, &ew>** *fcutitat tuae fntina tuyte anu tuytt femina.* **Daa autem funt** *mutat,* **quando alter ad alterum loquimur veritatem, dc in duobus eorporibus fincere ac fine fimulatiooe Inerit anima una. Er** fated *faris at* fared *intus* **hoc dicit: animam vocat** faaad μ /μ τ , **& corpus feed** *fari»,* **X^iomodo igitur corpus tuum confptcuum eft, ita & anima rut manifefta fit in operibus bonis.** *Et atafcaiaat caatftattaa* **wqer** *mas ataat femha,* **hoc** - - - - - - ·ζ· - - - - - - - -

Astiqua defaut-

FRAGMENTA SUPERIORUM EPISTOLARUM,

Que ia his non çxIUat, feu aliorum operum, apud veterem reliéta.

L

£ Jraaai titra J. aèotrfut iartftt taf.* J.

SUb hoc igitur Clemente diflenGone non mo-dica inter eos qui Corinthi eflênt fratres , fcriplit que eft Rome Ecclefia potentiflimas litteras Corinthiis, ad pacem eos con-Dgregans, de reparans fidem eorum , be anmintians quam recens ab Apoftolis acceperat traditionem , annuntiantem unum Deum omnipotentem faÔorem cœli be term , pLafinato- rem

I A Salo·· rUelkct ia E*aaplio fecuadum Æay»tloK, atl aaftor, Catfaao tradit Ctaaca· Alaxaadr. Str·*. ,. X<. <·}. Sk «atai hab«t i 4 K·*.*·· ·«»<'. τ·« Xa'.·» , «· >«»«·· «' <·<> dr (··, J *»*K* *ian* ■ ·« a'xav*t *ia^fui* *e*r>w, - *tn** ra'rvrai, A.· I», *ti ** dftu fUui tit* /- «»'·» <w »iλ·* ^r··» k»' *t* U* «'*< *titur ^rufeur* d'ayrùi'··* ·'» »*·»*·· *· M»·!'» ·> ·'» ri* >> >> . C«· *tal*n»r ftt/taje tiptfmfKt»* m dr *ftrib"· liurtMiiti , tteit* D»Wmu , Sjuad· fttUerit *Httnt·-* riM· , Ct da» *feti» fasv aa»», V eteftuleet* raw *fftaia»* wa· *fbaUaa* . Ad · ‹ qaa fabdit Ctearas*. *friat» fuir» ia* f»»tuer *Kaaug^Ut* a»bir tr»»Htt w« SadMMU *bet ΛΛ»«* , *M ta* ·» ·jt Araadb· *Λβ#Η,,.* Quo Ciataenti* Aiaxandriai taftlaMaio relate, Cetdariu ac pat tuai CoioaMftM eMar· »iat, hiac QraKuti autre locum patadT* da caftitata ac »ir*inir*tc A···* diflercadi , quod ana ia hac apiftela aaaβhMe *Λ HieroayaeM* I>K ». admfua Jealaiaaa· c. y. C tpiaheaiiu her jo. s. ij. tradideraet. Hine qee-que Iket, haac apiftolam *OamaatfMtAuMa»* ieaqtam ftUtc. AUoqui noa ridetur carEoaagahi faoiadu«a Æ.gyp*ie· locum ai Ctiiiano·, k no· ax Clcawnte vel ax utraqua ft dididftc dixIflat.

* Qala heafrigmtaium ad t. tpiftohm partiaaar. Ircael pre&tio dubitara noa finit. In ae Ocmaatla *tantra·* Uarum oetiue funuaa rafcrtnr, qua· ipft verba. Iddrce grucaa freMI resta· referre iMpatfedeme.

rem homûùi ; tadraerit ottd^m,Afi, fri tepm JifptfiMrit, * Prophet* mife. & edrocaverà Abraham , qoi eahoent rop» rit, qui· ignem properaverit diabolo R *qp. kun de terra Ægypti, qui collocatus it Moy- lis ejus. ·

IL

£v & J«Mroe *Dmtftn» Ecùg. bkl,* M>49>f<.7J*.

S. Clementis Epifcopi Romani.

Àd falutem fuffirit hominis erga Deum amor. Grati fi quidem animi eft, diMftionem erga eum confcrvare, qui nobis ut fimus eftauftor: £a fit etiam , ut ad alterum ac fcnii expers culum (alvi evadamus.

Ejufdem . Tentavit Deus Abraham , non quia ignorabat quis effet, fed ut poftprioribus faeculis notum faceret, nec latere pateretur tantum virum ' quin potius alios ad fidem Afpatientiam illips exçitaret, fuaderetque filiorum amorem pre divini pnxepti exfecutione negligendum effe. Qyamobrcm profpexit ac ferit, yt hiftoria ejus litteris commendaretur.

B Tï *tt^t»* Κλφκηχ Zr/raara Popok.

Αιίπφγχ sic «wrneMV ιιώ Θίὐ Ec>^«ipienu>K7^«rr ri sw *ri &ku ΐμχί* ««την ατβσόζΗ» Γ·ρρ4ώ, *νφ*fi* qf) «C Mt- npov, 1$ «ynpw *eùêv* δκβνζΖμιθ»*

Tï «υτϊ. E xRpnow e Owe th A'0ρ««μ, & *tlynw ris lui* , β&Α' 7ν« nts *μφ* η&πι Ι«ξ»ι, w *μ** χ/ψψη nroisw, ‹JM & *μίμη* ‹ην rfc Zxrirâ «t'rwç. qji orv^arifc, *τώη>* ·& rûüwr rapynf d/wXrô» *ZxxMpwe»*Sribep·- *τβγμκικ'* ·θ» ?>7f«pw'x«e; *ù*™ /reti» 7«- *Mut* Mtom/mew.

III.

Eu S.Jobxnnt Demtfceno lib.l.Eclog.

J. dementis **Epifcopi Romani** e fecunda **ad Corinthios epiftola.**

^Ton turbet cor veftrum , quod iniquos ditefeentes videamus, & Dei fervos anguftiisaffiiâos . Nemo quippe juftorum continuo firuftum retulit, fed illum exfpeâat. Si enim juftorum mercedem Deus ftatim redderet, *mercatur*,* non pietati operam daremus. Jufti fiquidem effe non religionis, fed quacftus gratia videremur. /

CToù *tèpt'v* KXqptwrac Zrrrxâw Fv/ηκ ix^îc /3f. «qw tnreAîç.

Mu' TBpanydn» τιώ χ«ρί/βν w/χΛ, *SrjpAZwgw* rotk *eiSixas* xÀxtoovtoc, 1$ Θη£ JnîAw. ‹ιίWc *γ»ρ* Φ W? τφ^χαφ- ZW ιλαβκ, α>λ't« «υ*ή». »‹ W » μ> ·>* ÎJ3 *SÙtttfef* 0 ΘίΟi *&9ιὐΚ* βΤΑ$i«» , Ζμί> *f/ea *α*οὐμ/ν*, κιϊ ·ώ *&πfifteof* w* ^t'w Xfft- *fàti,* β>λα η xipMAw Jmξmcw.

IV

Ex wtxfio codice » bibliothtc PP. βκ. Jtfti.*

Sanfti Clementis ex epiftola fecunda ad Corinthios.

Qui prsfentia fentrt, intelligit etiam ea, que nonnulli jucunda reputant, aliena & procul diffita non effe ab iis qu* odio habentur. Quin etiam divitia fiepe numero magis quam paupertas larfcrunt, & finitas plus morbo afflixit. tn fumma , gratarum atque optatarum rerum affluentia , omnium triftium ac fugiendarum caufa & materia evadit.

D Too *ὐγί'ου* Κλήαίνικ «x 'eTeç KoMvθ** *β*·

O'iÇS xapôvruv «/«frirai, «wwiiew *c */" * Xa^rZovnt/ *rtvtf Htat* πρχνβ, ξθ*« Mjil *ft φάκχδύν.* ΑΆβ »o?A<wîputA λον xwmç ιΘλφ, *tm* χλί·ν ". <r«/. *μ* «r^éAro Φ λριτ*Λ W *iw ὐΜκκ* MM *vΛη* , » ipS *«uic«fw* w «f *^iwnu.*

Em

i Fort· aihil aliud, quwn quod hie Ireneua fadicat, commemorare voluit apud Ju(linum audior rcfpoadlouit** ad qua». Ubi ait ; *S· fatu /-M tft ifufitrtuu* pr. *jfatiuet , frMU tUruut PrrpltteHUX 9* J,*>//<* *ipfat elt Uutur CUettur m tfifau uU CtrtMbfet.* <feo4 £ ka «*, Cloamatit cpiftolqm primam citat ille *feriptor*, non fecundam: adaeque rai(U/Teril adverfur *hanc* argnmaatumi quali In ca Sibyllini libri, quo» CUmcnte pofieriorm cfl· ^dt, laudati fuerint . Sed aeque in aliato loco pTaudo-Juttlmu Sibillino» libro» a Clemente citato» effe aCrmat . commode enim UJlu» verba intelliaere ita licet* ut prafenti» flbtu» finem fore impiorum per ignem judicium Propheta, Àpoftoli, ac Sibylla , necpoa Clomaa» diaerint tuaxime fi valet Cotderil coajeâura, ia grace ıp «c (non *i utuaett t* 'rf»a dum effe opinantii.

a Hi» allati» Irenatu Clementi» upifloUm commendat hi» verbi» . *Hear farrru Tttmitti atfa ftfu Ckriii* o* *ttrbpr* »MMMMe*v/ e» *Stnpt·^ vtl/nt ptftutt tf ieftrfiu tre^u»Mut tuwUit^ m» ft xtf/itr h· ftu ,fUMt faj» Jitter.* Ubi difeimu» duplicem Cbriftlaaa fcientia (ontem . Scripturam nimirum* traditioaem.

3 In quo fctL contineatur Ecloga fier* S. Demafceal. Excerptum fuerat hoc fragmentum Cotelerii opera aacapa *trei* ·> ef^M«f«r « ·» ··<·»· ·?·>-», %' *itt* *f»' mr »ep»rw» a«A»rm trpfrtpt/r* quod tvfpondet capiti »O. libri 3. FaralMoram apud Damefrenum ol«m editorum, ubi tttnen defiderabatur. ouoad ili·»·* ia wlfal^ D»m, foeai «dUioM ta» κ peg· 7>7· wuditiiham» vto Michael Lequitn nobb pxbjbait.

C' v·

a fir Jtanaat S. XMadw odtr.CaaaMTp<. iff,

Ktofemr P'4 a Clementis Romani.

Qi Sùto· In, 9ü Mwfoc ByomiXN ni ledtm nfltof nfr epipmt·

Haudwqnumeft, eo qui dedit derelifto, qua data fimt apod inpatoeremanere»

VL- I

fi» a»/. *nOMon Snttoerne ex potrto Aliify M&rihu ttoftmau re fl* 143. *Effect. Mliettot Beiltjn cxf.* ngi mwftWas qg) *sOw fil.* 13&

KX^mnw p'd/me. B pernentis Romani.

Areqapd Tuyydw» «%»9c«tf Hf) «uuq»d*K · * Lj >«p A»3m· *Eoinfnu*, ii

Eft differentia inter reritatem & confuetudinem.· verita» emm fincerequcfita invenitur, tur* uve recta », uva vana , maucnnunatun a fan^inmw.Qmuemmufiiue.fue. jq afludclt,ÏUis inherent amat. Quod enim qui» odit pro ea prudentia quam «tat inVexit t id oh diuturnam malorum conluetudinem & «re cogitur, peccatum naftus gravem cornu bcrnaJem

«u«w<i. umcSw * avuee3fv ιφ/ζιπν, *munus* Ιμμβοηη *iSnvt* 4 · *yip /ftnt tti tfà* τὺἱ */w w tj* »iAr-*uht* «xumot V, vwtvMp' TüdxoXv^pôuw φ *nouée* rtii^w •e.'rrvo ma^iTw , *Uuj* muw-w τ(ὼ *ipaprte xHtp&jtyés·*

VII.

Ex Eufüo lit. it S^iritx-fnEe λ 3>

Α'»« ιζ Κλιφακ ἔβχ«Μ»πρ £q, φητη»,ϋ • *Otis*, qg) I'qew; *Xftris* > gff vi wwû- (W> «7<w.

Sed & antiquior Clemens, viyit, inquit, · Oe« * * Domina» Jcfiu Chriftu», « Spirinu-Cmau..

VIII.

Ex wftrt teUct Mlittbecx rtgiu.

Tw ἀγη Κλύβντ#' *tento Péftn* , E> YW epramXow IYra v τβυ uixβηlχgov 3(to ym-rapiet/, *βἰ ii iytov ηάμ».*

Motcettios · χηλMT/»o»M£ *iφ^βλμον iMfys*, φ) tawo'pÿrtv *Λ&μκπ ηώμα. ifi.' ηὑ iyὑρν* λ-WtAeçjWv. T· *χχ/ηά* «η Λ«« τονη ν>ζτβ te'r·-JtSv *irtoi, rirlùi»\i9nn h t^tof.* Av«r«-ris *ii te* r«Ye'c *inτZuρK*, *toteatut nu vioù y* y nïç *cu&faec Kcnifnn.* *Maxae/κ top* • ^fwacnMfy *Sto Si kappaktK* Tmt>ta IftfMtm. · γηὐτη» λ<-en n *uytn nuyuttev* >*iftos* qt/rev. K«z *nün* e» *ntistpui τχρiχι*. Ta *yif* e-x«x/ei» Iχw, ^«χοΛv irfl». «xeç *ii* β, nJpE ηώηβq *k*dö» eamatr, s^TW, rôxpqmy,, t k Amw, mMamv , «v u«ηαρ·/ζ»o»v *iSitf*» w.^r-W, vq *petito* mès *tatos*, Mfii re λabare *Sfi* . h. !. pl.xw;. 7 «r «η» W-λ»·». W »»«>« ·«»_> << »>- ΤβφM «dwu, H£ yXnpwjxet M ξ «utw «paotpu»-Ocd. vaut» ·/ *λ<β ηκ tunwnt αλ»^«β τυνρ* ηλώφ.

Sanûi dementi» EpifcoaiRomani, quHoft Apoftolum Penum Sedi Apoftolic premit, «teSpmtu-ù^o.

Beatus vir qui Claufos ooukw aperuit, dc expulTum flatu» difficultate fpiritum per re> fiirre&oaem eççeptf, Huc erat humi jacere, * in pede non ftire, non habere veritatem. Refaneftiq autem eft Patri» agnitio, dt appa ritio Filii, qua fitnfiu patefecit. Beatus vir qui *coenciàt* Patri» donum per proceflionem fanftiflimi Spiritus . Beatus vir qui agnofcit dc comprehendit Splritqmdanftum efle donum illius, abeo iu figura columba; trgditum. Hoc enim animal innocentiam habet, dc caret idle ! Pater autem ab omni malitia alienus Spiritum dedit a malitia alienum, expertemine atque acerbitatis , perfeftunb, intaminatum e w» *'fceribu çmittens , ut componeret ûe-culla, At ejus ,, quii willani mm pataft ,, mie- {--cog; & srpte^; *Inu*, iiion, fc'rotauu epuT^i item virtus illius, dc voluntas ejus , qui ,ad plenitudinem glorûe ëju apparuit. Hunc qui accipiunt, veritatis dc grane perfed typo lignantur.

FR.AG-

i Fracmntaai hoe Sobonuis Jobanol Eroefto Grxbio, qui illud tomo i. Spicilegii ootrua» pca- *1». io lucem «wifit. PofttM» lilia* pate . a verbi* *t t^f t»trl m* ad finem ufqu» , a Maximo edit. Combani Sermoni «a. pèfr, «7J. loferta jam habebatur.

» Nbmo Me videt *tM* nomine pertonem Patria lâtellIgi. Id enim antiqui* amri» elfit nuito* ignorat t nifi qui 1« lpfatum fcripti* peregriau* eft , ut cum Deum fixyliriecr fine adjungo In Scripturi* legunt vel lpfi enuntiant. PatmmKm nomine exp eoum'interpretentur alque ipn expriamot. Ex hoc autem nqgmento nonnulli, fpçcialemde Spiritu-lapfto Strmenem a deamata habitum efte volunt ' idque rahTequenti confirmant · fcd rem non evincunt i *m etiam la epifloii, de Spkftu-ianâo hoc dlfierere licuerit, ac certum fit orarii** etf* epiftolar fuperiore*.

J A Johannebgpclfte Qotelerlo erutum eft, gt vulgatam later aotaa ad libri «. Kecogalttoaum caput n^ pag. *47. Noa aufim erterer* ex eodem opere excerptam, ex quo Bafiliu* fitperiu* fragmentum exfcripfit. Nempe cum Bafilll confilio, non fecu» atque procedent, oppertam» accommodumque xffirt , probabile eft BafiHnm neque d-Ind omifiurum fuWTt, fi ibidem exftititTet,

FRAGMENTA ALU

dementi perperam attributa.

L

JSx *Nîaù* pttritnit CP. nfitH fa*·- sfe* Caq/bar/Mf. «m. 891. *Mite. Let. t». 9. n»cil. ρ*ξ·* 1266»

Apod Clementem, qui Petri alumnus & auditor fuit,, legitur ; Monogamia quidem naturae atque legi eouftulftoea eft. Digamia vero poft promiffionem illegitima; non obconnmftionem, verum 'proptet mendacium. Trigamia intemperanti* indicium Qur autem trigami* additur, aperta fornicatio eft, & indubia incontinentia

II

JK* Grariana *Jf cnfttr. tli/i.* x c/p. 30.

Sacerdotum aliorumque clericorum ecclefus fervicntiusAnfhonores a laicorum Joco diferete apparere convenit . Quapropter nulli laicorum licaat in eo loco, ubi facerdotes fic reliqui clerici confidunt, quod presbyterium nuncupatur, quando Mifla celebratur , conitftere ; ut libere ac honorifice poflint facra officia çxercere.

fc. Veriffmile « iawu tu» faUfr, * -.'».« viu, vel aliquldeMmodi, vulalffê ilium fribere. Adde qsmd ftetim i- initie ,cum tarditatem fuam

ro. Re* fthttaiiooet·., qw verbi· Paellula concipitur, Corinthi·· propter conflanti» fidei fitxaritgt·*, propter morum probitatem, * lafignem In omnibus *M*»τμι—* ai t«B/·», vehementer laudat, te in hoc etiam Pauli dIlpulum fe probar , qui epiftoUs fusa a laudibus ordiri amat Sic enim adRodunos, · ·/;<(*</?>" H*nlï·* Arr<u * Λρ «u *--(·*. fic ad Corinthio» , Aww ▪ u»'vt» , * v*'v« *»N» » * «d·» v--r« , *μι)* dgifsiAui te */ulnl* ·<<β/·p*v· Sed non eft propofitum noftrqm accuratum anwyfin, aut longiorescutntmntarloa frribere. neque opere typographic·, qua connatas has, te congenita· Hrdlura» , pratipiti icftinatione extru- ; » immalurinb luctum tenerior* cura lambere, te ****rnl affrète yrc.gr*p·* firnul exponere, axtiuutur. e prater illa , qus magis obvia erant , te fupra - _,,.- fuis locis in margine ornaudet* funt , quadawi la prafentierum, qua «edicam manum defiderant, vel notatu digniora videbuntur , obfervabimus , reliqu, cum Gracia aut Ægyptus exetnplïr amacuiatius & aerfeâius, pobit fubarialftrarinr, vel In Hieronymi verlionem Latinam incidere contigerit., quam ia bibliothecis alicubi latere, fpem nobis iacit catalogo·codicum Fratrum Lobleafium, quem domi h**4mu«, 6riptum ante eoo annos, ad calcem operum Fuigentil ,· atque utinamid aliquando veniat · te fpW aoftrt» , poa inaaq, deprehendantur.

rUfent»·? K»ei»>·»· forte ««»<«·'·» , ad vitandam vnv-Peg. <ioA> ·.a·?/·», cum idem fit quod <<·#·<·«·, ut vi 1ère eft ftatim in initio libri Ruth, te alibi apud 70. feniores U traque autem vox v»f<rW«u«> fignificat , te fepiu» pro eodem ulurpetur, ac in eadem emuiciatione ad maiorem evidentiam» & adhibetur, ut apud

AD PATMOI JÜNIIINTERP. NOTAS

Προσημ&&<$,

y/Eteres primitive EccleCa Epifcopi, non tantum gregibùs fibi commiflis, ut monet Paulu· , leduto <t- tendebant, quo» verbo .te fermone , (anûaque te inculpata convqrfatione inftruebant i verumeriaui, ut dileâionetn Spiritus, catitatam individuam, unam fidem, unam Ecclefiam, te epifeopatum unum offenderent, curam fuatn te follicitudlnem ad longe diflitos extendebant, & quos viva voce propter locorum diftantiam in verbo Domini, te vara pietate, erudire non poterant, perepiftola» montra, confuter» , obiqrgarq interdum 1 & unlvqriam fraternitatem (ut Cyprianus de epiftolis Atia ad. clerum Romanum fesiptis loquitar) ad deprecandam Dei tnifericordiam, alloquite hortari non dqunehant ; dupheique Clea. A e-hac ratione Chrifti Evangelism pradicabeet. Quod Clesand. hb. menti Alexandrino eft Ynv«e«c te ·>◆·< wX.>a. Stso«. - voce, fcilicet, & feripto j nbl probat r'e-rr.j.te. dMÏ «it x«r*c, 'IP··ι voc,t ·»ιλ·»4«', non minus commodls te utilitati» Ectlefie Dei adfetre, quam Hias» alteram, que V·· pAvvwt eft , te ««pv·ι<· appellatur. Hinc eft, quod inter Cypriani, te aliorum Petramferipta , frequentes epiftoln ad clerum & plebem diverfarum Ecclcfiaram, reperiantur, hujufquegeneri» funt qun encyclicu nominantur · qualis te hnc , quas in manibus eft , non Immerito ccnfiioda eft , cnm publice in omnibus EccleGi» primitus legeretur, licet ad unam feripta , ac hoc nomineab Epiphanie etiam lafigniatur . Magnam* autem olim inter Ecclcfiam Romansm te Corinthiacam neceCtudiném, te animorum coninnQionem, fuifle , prêter hanc refponforiam Clementis', teftsntur etiam epiftola Dioayfii Corinthiorum Epifcopi, quarum mentionem facit Eufebius hiftotia fus lib. a· cap. a», quippe qua eofoem Apoftolo· Petrum & Paulum , primo· fend·tores haberent , te in eadem fide conlplrantes , doârms confangninicate (ut verbis Tertulii'am utar) pacis communicatiOM» fraternitatis appellatione, te hofpitalitatis conteflêratione, tanquam fiimiffime glutioo , inter fe ioviceni copularentur Ecclefis autem Romana, non fuum ooitnn fronti prafixit ; ut modeflia te humiiitatis pollectis statibus exemplar imitandum pmnoaerct · & Corinthios, te quos »d fraternam concordiam & humilitatem, tote hacepiftola hortatur , nrn tentum feriph> , fed exemplo etiam fuo vietam te non fuca.ani av«r«ersrvrh> doceret, qnn Bafilio_tefte,, *V* «<—» «pfl >.T«vf*- . Quo anne autem epifcopatus fui mifla fit , fit an Roma effit Clemens cum hanc feni- ' bÿet, apud antiquo· nullum veftigium I probabile eft « non print fcriptam fuiflie, quant in exilium relegaretur, quod faflum aft biennio antequam martyrio vitam finirai ·i quod ex ipGu· verbi· non ©Meure coHigi poteft , «bi da Pauli laboriboa, de morti· genere , te martyrii

infcriptlo ex itWula Delo nuper allata, in ata ab Atfienienilbu·, Romani·, & aliis peregrinis qui in infula inquillini erant, Apollini conAcrqta, quam inter marmora regia in horti» Jacobais videre ileei . Quem locum, fi vicinam pinacothecam bibliotheca celeberrima coniunthm> numilmata antiqua, Grace te Romana, fi ftatuas βτ ligna ex ore te marmire , confideres · »"n im- , meritotheiaurumantiquitatis, te iutlrailiflimum » nominare potes. Infcriptienem ipfamin gratiam eorum, qui eiufmodi ftudlis deleâantur » non abe ra forte erit attexere, m qua litera» vetuftate abrafas, no» fnpplevimus, te minio " rubro a reliquis dlftinxHnua. - Hicquoqw

ΟΕΟΦΡΑΣΤΟΝ ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΥ ΑΧΑΡΝΕΑ pic«t edidoai ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΝ ΑΗΑΟΤ ΓΒΧΟΗΒΝΟ» A- Oeeulrafi rs- ΟΗΝΑΙΠΝ liquimus. ΠUI ΡΟΜΑIftΝ ΚΑΙ ΓβΝ ΑΛΛΟΝ Ï,ΕΝΟΝ ΚΑΤΟΙΧΟ ΤΝ ΤΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΕΠ ΙΑΗΜΟΤΝ- ΤΕΣ ΕΝ Α ΗΑte ΑΡΕΤΗΣ ΕΝΕΚΕΧ ΚΑΙ ΚαλΟΚΑΓΑ·ΙΑΪ

ΟΕΟΤΣ STSEEEIAS ΑΝ*·ΜΚΑΝ ΑΟΝΙ

Nafcentb autem Ecdefia ftttum , qc» fob tmneretertbus ethnicis, te ut plurimum perfecutoribtis, nullibi ftabilpm.te permanentem locum po/lqlerer, fed (ficut olim Patriarcha in tentoriis, te hopulus tfiaellticus 'm ereme fut» pellibus) patriam caieftem anhelans, vitamin terris vagam ac dobiam. tanpiam h«fp·* te peregrina fran- . digeret » voces ha appofitiflïm· , rop.aà, te »·««·· · grapnlce depingunt, te nobisob ocule» ponunt. Longum eflet per fin ulos putres ire, te loce ·>▮ (ilis cumulare· quibus humans vita, quam vocant, *-ll* «Xr)·· te Ecclefin inflabilem ferrem .promilcue hi· vocibus , denotsrt ; fuffi isl unus Juftinus , qui de chrL E ftianis liti temporis, epiftoUid Diognetum plane aurea, fic loquitur ; »<*·><» rV/ac., o'M'Jt e ·I «'(v·λ<'τ«, at Bs'mr ' (c»» •erede·'?·'» «v'ΛΓ, % w«»esc <·'», Ac. E'e'v'uw. <'/<'< Alludit fortaflê ad locum P.suli Thefli Ibidem S. j ta. T>«« /1' · ««β».; ·?s·,·rui , «j *tf* o'c «»·>»< , "/▮< »'«< , >>pot o't vp«*c. Legendum autem arbitror, *ι'φ'·!μ·(* r'd<··. Ae»«<f»o<» · Ad fupjdcndeni hanc lacunam, vocem »·· ibidem jo'ftp·, uec incommodo fenfu , primum fubftituimus , fed cum diligentius portes, te oculis accuratioribus exemplar intueremur , & veftigium tnlautiflinium w · ante s cerneremus, rfo.s/f.u» , licet rarius occurrat , reponere non dubitavimus . autem Hefychio eft, eeff·,- Aat *'J vTt-rl&tlr.* *E'rlfftfh,'* iv'fft'esAai, te s'r<ff*eb«' wwr Ibide· eft.

woii

dtaanmM paeieur. AU*drm few fe- rf am**··*· «

BW«a«r *· ·** rfmepe»m. Fert* doArfeam felatit ex Ibidrat focria CtriptmU teutflam i*teHi«it * ut BefiAua ad Mebttam epifl. gd. WetXqea J*/afeM«, ^a* « «> o^fwm m'övo qj rfr feBarm. Sic Cyrillu* Hterof. ceiecb.

noble ia vecfieae aaftM fiûhtm et , ut trice eloquii ,feo eedhtl A junAuro redderentur (rur Htaronymoe pheafi PaafiM) 8r verbo: plano magi· * expedito flamine , detunureut. Deponere autem apte, te figurare variai noanifi fteywwe«* «onreflhm et. Cirrnena softer , nullo* colore* aut lo> tnina orationi* aflbAat, phrafu eju» bmplax, rudit, A

hebear* fe ·'»' fefet tel··, i. e. verba ipfe fymboli meate * memoria renere, fe ,'odtew ** M*>r ·< v·· potlu» W fi·*·*·! ad viAum A vaftltum Mceflarta « «oW<fe> nemine intalll^nda funt, ut Paula* adThnoth t. t·!. B*χ·»·< e* di·,,**·.

A**A>fy«fvc e' Vf····, ·>»«*··»< wt «o*er«v. llfvvfx**«i(w,· A*>at· Tota* hic loeu* corrupto*, drlbidem, fic fert* reftituendu*, vp»i»w«< ·?{»<>·<, (licet «y*rfjt·, cun* quarto cafu hoc tenfu interdum junAam reperletur, ut Hhin cap· priteo hi», oywex** w>o> ·*»,

X»μμi rtè» ,'vrrg*«e«. Forte'm'·'»^vtw, V*1 ('orvy*·*«u, ant Jtmyferm potin,, quod idem efl cum ferry,-B O«w, Le. a tonari* leflituebati*, dt imbuebatl,.

V«V/MV'> dear W<'c wXW>xrN(, q| vo μμ»βμβ· av'< (be. documenta, ve! nugifteria, ut Cypfiaai verbb utar)W

0/aoy>dv. Pro ,<*«vy>«,, icgeaduni monuit »>'<vy«'r domino, Bolfiur reooeicu* Elienfi, p vir emeadatu* de gravit, dr in hoe litterarum genere, quod ipfe* eruditiffi*n nets in ChryXoAomem teftentur , longe variatmu* , cujw induftria in hoc operc non leviter no* adjuto* afle profitemur. Cum enim inipographum noftruta, cafe lnridiflet, in qao preter. lacuna* iuppleta* , oulfe turn emeadarione, noflrn, fee exemplar fide ' «a » etiam cum omnibua rugi* A nnvk expreflum , do* poftea eeutcuUndo* , dr per oHnt abflèrgen>ropoiuer*mutt temperarefibinon potuit, quin varia obfervaret· pro quibtw ut llli, liept de feel* adhuc ignoto, gratia* agtauu maxime* , ita alio, latere eo|u.mu*, per quo* »el minimum profedmu*. Verum huic fero fe«yr·» conveniently* efle arbitramur, fiqaidem addit author,-fe ··*' ·» *?*. in mulier* enim fedf·*, qualem Salomon poflremo proverbiorum defcribit , «en tantum tequiritur , ut domi fe contineat , & raro in C publicum prodeat: quam Apoftolu* ad Titum – ydr «>·>4· vpcat , A Clemen* Alexandrinu* a. Strom. ·legantiflip* exprimit, ·τ« φ»Λβτ·μ·· fe< v»BJj fe, fentai Jfvdvt, ··*»»·· ·, *7·»· fevfe' fe, mfer fe, ·' m»v··fee»*, *·*<·ψH>{, »*^*1*·'** *< ·*·*,· ·>*·· mat rfe »t'«»ot* · verumetiam, ut fedula fit inflar epi* Oportvr, nee feryj·» rdv xay· /**·, fed op fe*fe *»rr·» •t eyofel, v*fe · , fi»·· , ut eft , apud regum fepientiffimum, ibidem. Unde idem Cientena in Pod*goqo lib.

T***'* e«rv< «/·λ··«*«. Sic Petru* 1.1, r 7. fe» 1MI D. ·*'**· dyoeav*. Sub lege plim, non tantum oui eifdcm perenübo* arant prognati, Ccd qui ejuCdem tribut , qui eorundem ferrorum · & ejufdem verbi participet erane» 'Fratre* vocabantur, ut Barnaba* apud CUateorcm Alea, a. Strom. ·»·>»·« eva»»yd,· sdfeop *»«(), o/rgodr vvv fMt'r·' , **·»*» ·'» *'« flf. βv'AΓ O·»· >·*'·"> » ·'* fe »c ad ·***··*·€ / · **·>»·>·» - * fe *new λ·>» a*ae«»v>M*·,. Sic in primitive Ecclefia , cumCtwiftiaal aaimo animaque inter la mifarentur * |t omnia prater uxore* indlfeteroheberent , ut loquitar Tertulliano* , Fratre* propter hanc «y·, *>·»·, e»i»r»yr<«r fe ·jWvb» dicebantur , tt habebantur , pradpoe vero qui* unam patrem Deum , (ut idem Tertullianut in Apologetico) agnofcereat, unum fpiritum (anaitatit biberant, dr de ejufdem lgno* rantin utero ad uAm veritati* lucem expavifleat . Sic Chryf. hom. in epift. ad Hebr. exponent ». tt. J. prima, ad Cor. AVehfe», »«,«>« omm W» oir»» *Kdf*, · w» A>"ofM>m* T* _ _ _ e» *«·> vte' «v«λθ»·*»* ; »' λvτp·' ·« »«h<7>**r<fe » ·' A*e»fe. ««fey· fer ·*«'». Λ » * y»fe *o*x«>*»*c »/» μ ·'« a/iafet , i h' ^fit »/» **P«t 1' uVAprf TK ·«<<'» adtXovf ·»^·Γ·i*··i « ·'*·' jfef dfc»*C {w^c W , dndvydew yyde' Behyey*·d·fepy*uff,·, nfeA.i· Hine apefe Cyprianum » fratrum A ft«ternit*· a ti, frequentilfima mentio, A totia, in apiftolahtm 6rn, *®J·* flji·· illiid repetitum . Fra**»a7txw* afeawfa· mra eew/xr

a me /*«/·*·«», " Qtempora v*re ante*, A moretChrifto, ac fecrofenOo eju* ammino digniCmoa ! earn unanimita* in Ecdcfia floreret , A populu* omni* Chriftianaa in folidam eorpoti· an atem arflifliam concordis glutino copularetur· Longe aliter ln hi, novifiimi» dietau , A mundi fenio (quod deflere fecillua eft , quam corriger*)'cum jurgii* at conteotlonibue in religiose , quam vinculum paci* eflb oporteret» Cbrifli tuatatincen D.lutili* AindividM, in varia* part·* fcluditur, A corps* ·yu* myftieum diftidle cempagfei* fepatatur (ut feflui· tur Cyprians·) *c divnlfi* laceration* viiceribtu ia trufla dilcerpHur. Fraterni*·* omni* bodie extlnAa oft, A uaantmit*, primsva non laatttm diminuta,, da quoCyprlatM* fei* temporibu·* queritur , fed a madjo penitua iublata effe videtur, p/r mtlHr· fût. ,E'vi' »· vis* fee uy/fer. Sic proverb. 7. jr.e*i./ys4te ,«>' fe vλ«·(fe, (syd/otr*, hoc eft, «Tgehe, : verum ego Clementem noftnim refpexUTe potlu* arbitror , ad tabula, lapidea*, in quihua digito Dei lege* infeulp·· bancnr, A ad locum Apoftoli ad Corinthio* », j. j. »» fe *As(/ »/>/»·«,, aiu' fe ney/i's, esyefemt· A)·»

L-.-.' vMi..)jM ,'c*trj_ ζlM< ge*at Saú*,,, Goimrw.daiurqe* «podat* a catholic* ·φ·· rem fa?7fe fldenondelet" „fl**i»ab·· minanda· diffta_ ..««1M <

>0»«»·', ltd'* ·c, (vv.« μ·Γμ **d*»r· , «r dt fttpra ejuiifem liMl eap· 10. ria* ipecie* enumerat, <m*«e<«y* yi» fell dre ad quem te remittium*.

Ibidem Πβτο; tmvowfrO'*. Ad fecum Petri y. g. refpexUle hic Clementem noftrum arbitror, «mfec ii ·i*·λ*iβ9».

fim la bac aplftola Corinthio* ut fiumUicat* fe ornent, A hatnüiearem cum concordi* induant \ hortatur qua ceterarum virtutum merito a Bafillo a»revyve«ife·»·» vocator, te a Chryfeftomo, *fewy, fe fl{u , fe vy··»',, fe ver»*r»K, d»vUo/rt,· <w WyeOdr.

Ibidem. M·Tμ dr/vmt. Alludit ad locum A&or. «o. *$. Me·>>,·» *'r« M*** *»>·», bswfefe,. De quo loco lofephoi icriptor Chrifiianu* (quem Mi ex codke MS. CantabciglenG defcriptum habeam* > ln Tfem*v fao, quafl. t »i. fie habet. Hf*t

•it vfe Nafoff» μι·' *î «·«<· . ·'**-» ** V»··« N·. , 7ro «Xapv»|>' w . <fT' Nafeyrnvc «Xv • – " . A· & AMmvma Amm*A θυ'

·fefe, feflf 7f*+· fefef. Sic Cyr(Uua Ale*. «t ell In Catena in pfelaoe colfirflor· Hiceta, quam no* MS. ha.bemu*, ad verf. it. pf. yte,.fe vp ·*pTZ*ρv

· vydo; a,'>fvrv« «t 4»xk» farar , · iiiη·μβ . % ·· i ~ MAvrp oytrdrm rH e»T.' , M,»μ··6.ι· , A. Maae»'» *r< /W»'»m Xe/q(av«v. Hl, adde, fl placet, locnmChryfeftomi , quem nos ex Catena Grata in *Aa A cpifiola Oxanlenfl*. canoatea* eruimu,, qus ln biblietheca novi collegii "huju* atndemfe fervatur , A longe alia aft ab ea* qus fob Oecumcnil nouftna, in lucem prodiit. K

»·λ«+β tiù μηiμιi/ moXoraa, Cove ·· omO«C ·μi» R* μi femy* r«*. Ubi retiouqm reddit, cur Xfemiul precept* in intimi, cordinm noArorum penetrrifbu* recnodi debeant , dc fimUitudlne alagaetiffima a tbciauri«, dr pretioC, υ/uvX.m* petita, illuflrat. Sic CyriUua Hiacpf. catech. j. dc fidei dogteat*, m' ·><>·* ·<> W ofe /·»« mc *·<ΓH»« w*a>lUAdtei^Mr , veep >b * ··· *f w'c X«t*»i /OW*·***·· β<iλ·μ· , q* oaf' (ov«Γi

paratione feperlorum *</ fe, *A·*·< reponi debere , ad ornat libri noflrt ance aUquot annor obfetvayieu», m–
1**

«m ita bw
dablom - - -
Ibu._ lldee d»>. Hae uA|·· hmdaatwr Cnel&ii, R morum pii » faufil R raligfofi mere» ipft» ob oculo» ponna· rar» ut vituperium propter vitia ia qw deRUMraruat» acrius illorum animo» pangeret /mmN pm'>Wf ·♦■ tamni J aamyemo v»d(m (ut Chryf la «. «erC 11. cap t. ad Cerlatftioa) 1·» W *»·'‹ aew»*o»»-m> w' lraaftfealan yfvevm» pef·» ·χβ am'vfm . Tranntto •utem paulo abruptior eft» R amjorio evidentia cabfa » quodam addi pole videatur» at » A*»d x» «Λ» d‹ bitet t vel tale aliquid. Sed Photlu» criticorum poter ia /*»e^ hoc afoltis nate no» faculis depWMdit, qui la hac geauiaa » fi altera etiam epiftola » eua falfo fub Cltmeatl» nomlae ferebatur , w«>«m quodam cauffatnr i^ιμμA» mat » β v·»»χ» eta 0*>«*«*m : quare na» nihil' auitamua* aut addimna » fed ut excufatio» fiat Clemens nofter, prater eaqua fupra in qoiftola ad lefiorem » d» apoftolkorum viranim ftylo breviter tetigimus , fe anftelanwbm 4 placet hic quodam de erafi fi carafiere illorum temporum ftibtcxerc» poftea, et fapius occatio offeratur, altum filentitun promittimus , In Ecdefib infantia » veterum patrum docendi te fcribendi ratio · plana» fimplex te brevi» fuit» non ad ^dclefiationctn aurium ». fod animarum falutem comparata ,· quippe qui fidem non in A'f»»»A»y‹'e » ·&'»·' ■«·/·- te dft fa*' tf^à· pofittw » ut loquitur Cyrillus Hierof. catechefi quarta » & auditores baberent » qui » w «-.«/tf» ,-- >·λ··*/·» a'rlr>eet4l » indigerent . Hinc Methodius apud Epiphaniuni « - »«»' Λ »«>«·»'› df«X· vwsaXo'c w' v»e» v » ViX»ti u»«>w»w f·»' alfr·· » •a«' «o»λ·v *'c vsp?»(. Sic Gregor. Nae. orst. tt. ü

•Vi' *·(·/·* exa. «t «'{ >··;■·>·(. Hinc Hieronymus deDidymo· /wper/rar ferment rfl y tf nen fcleltlay npejhllcam viram e* lpfe ferment expriment , tam fenfanm nemine y yearn fmplicltele lerbernm l quod te ipfe Didyviut^fub finem tractetur fui de Spiritu fanfio de feipio fateri non crubefcit. lmtno&tpii Apoftoli β>»·ι»»‹ t(2 ·.·*«$''£ y qj ·;»·‹·ǃ»« habebantur « ut Chryf. hom. j.)n epift. priorem ad Corinthio» : & in pralatione fua ad Romano*· ·1«l a/ia>»r»t·» n»vf»> ·'/«»' Uue-

pofitionè Plalmi 46. >'/<·«(, -τvι··(· avthlal, μιι··χι- ➡ >a‹ «»'··«Tι·»», 7v«»«'c % l^lnr ·»·.«·(‹(eofdetn verrat. Sic Greg. Nifléou» ad ittud ptalmifta . É'« cibent ut eft in Catena noftra in Pfalmo* « Λ * ·» v' τ···» ta 4(l A'»aç**·»· V >«'l -·* ‹?'·> reu efeff^ lmt» V ΛT l^fntee ttelfi ·o·'·η^‹‹ ➡▲ - *ere#or»'«r->dvdrm . Sic Tbeodoretn» de curandi» Grecorutn afteRlbu» Term. 1. de Apoilolorum feripti» . T» ye'j /- ■»'· feyfOjU^e* ·«·>■>» lrent , v «et »*.lu>l*«c 7Γ> »μη>μ‹»η μ—' A**;»/*‹»,■' v ·*«>·» ··· ·‹> ηl^μlηηιι lçle «ξ‹»>«τα . Sic Baliliu* ad Libanium .

/lare-t ·(*** net lavttt » ·>' faf letlrmr »>»»·>◢▶·» »»» flt» aXnfly λ»*|» /1 àtfafi . Sic Hieronymus in 3. cap. ad Ephefios . Nar faelefcaafve felscifmi» » eat tale qalJ anaetateeee « aea Apefe/nne palfaaenr » at aealeteli erlmlnaettw » fed ma^tr jlmfell afertem famal , He frame e* Helralr » **/#** rfeterlel nltere fermante , V aerleram eempefitieae « vena/late « nnnfaam »l
• t. vslaiffet. flalem Clelji telam manjam tranf Jacere « velalffel, nlf evaafehlefel earn nan ln faplentla verlty fej tn vlrttue Tler. Et ibidem paulo infra: lrleleliar pml (alecifmet ln Xtrilt fecit , men petefl lyperieten reJJere , featentlamfae eencleajere , anJaller lll venJltat fapleatlam . Vide ejufdem «piftolam ad Algefiam » ubi fsnfus involuto», eloquium implicatum» ‹k arti» grammatica imoelitiaru in Paulo notat . & difiun» illud » «»jf lmperltae ferment y nan tamen fclent/a, non de humilitate· fed de confcientls veritate· «bipfo prolatum effe affirmai. SeJ hec baflenus· & fortaffb plura quam par erat.
. Ibidem. Tlìητιιηµl y ut Cyriliu» in Catena noftra in Pfalmos
* »«.4.·^·»/«l interpretatur · eft ·»«).«««‹ * ι^A'pvχ·^· , Corintnu» enim «llis reinporibu» ut C.hryfoft. in argumenJJ to priori* ad Corinth, epiftola author eft , urb» magna fuit «J tnXvmffWtt · vUw «·»>■(mtau >··/«‹»', nl ell eAaJtl ·· · -m AOaltuvr lfe Annltmfe*·

K■‹>«'‹·> τφ Xe^-f. Legendam forte Xftçlm·!. eft autem «·>·'»·» idem quod »,'«··.»/, ut Clem, Alex. Pvdaglib. ». ubi ea Stoicorum Ichola »·>»«·‹ definit » alie *

falll fferar ·'χ· , forte >vty«».
Ibid. c. Ɛt«Xm. Cbriftus »ft Ecclefia fundamentum· ut Pau- *
Ibid. D. lus adCor. I. 3. 11. βîµ»'λ«·» >■» «X·» luua-rm >■-rrn nn/J «» an^mrn » ·‹·'r‹» Γ»··‹ Xe^t . Sic Cyrillns Alex, in Mkbeam de Ecclefia loquen*· ·>ψι*‹·'·ι>ú lvl vlrpmt ^lftt tmmt ifnepm ¢> «r·»/* «'tp/»»-

« · - - —__ ________- ____τ *»*»**·'t.- Apnftoll vero paCm In feripei» patrum » mundi te Ecclefin çJUe vocantur . lgnarius ad Philad. rdu» W nJeftn «« timlt— bm. Sk Bafiliu* ad verfi 4. pC Jt· at oft in Catena noftsa» *·»' vaMMVsafi»* mt »·‹ fteeuptet pvUc tlpifm témrn. flt/ a, fvh·» vlf VevevoXd#» et lvlplu » natet/ - Jfnftlr eev fv'Xec u' l'fmrfajte n*ç r^-fre'irc Sic Chryfoft. insthh* to hem. 10. ad Epbef. v»Mr»r»» t'ltlv Je p·λ»‹ *r«m‹*

«'*·' φ» vy «>»» v·λη· atoaldc iχ·v-«κ Sic boaalL .)>. ad Rom. ubi urbla Roam* la qua Petro* te Paulus psffi * fspulti lune» »ncmulu· fiegaatiffimum habetur . A‹« - - Saestef· ‹la›' «An» d ltél nle wrlt Wv *«>*>' » «' l'J mlt a/»n»‹ « an feet rU data» utérln, JfJltJÌJt Γ»A·« · ǃ saetee/nc w'm . Sic Cnfarius da Paulo r»fp. ad euaft. ao. A'v-·fây fttf éteint nl maférme Aeaec tare's Πβvλκ› e'raê elf t'a* Variât Ç»*«r» » ·4·X·P»»·i · « viç-eeec ea»v»yï. Sic Thaodoretu» de Pctro, ©rat. «■»«' ·;«‹»*. Oèm vfcl al-

l »*. Nec tantum fllul f»d etiam & *««-♦· *»‹ ·»-»>»#‹·‹ vocantur.· unde CyrUlus Alex. ut eft in Catena noftrs ad varia, pial. yrf. 4af«‹ «lrepoAm·«.««·' *i t«(r>>ac A««λ‹Γ· 4Jf «r'vtf al ·'»» ‹·' 4«λφι a'/·)}·'· «f· - «va*‹(» «w ddvtltvc «?v·ξ τ·«

Aat 4, elm >·>·»» ·*' H‹>.*λ" * ·'t·** lpw‹ w't « β«· eaXtwf ‹/ w ·v'τι« •«•|fe'x»r>f. & Chrybft. ad terf. › J· ejufdem Pfalmi ' ex «edent Catena . f flflft · lral WC »««a»e/ot » mlf épinf arm P·>ι» ameçektt « % A'af)»*lfnlf· Non ignoro tamen » interdum «tiam titulum »«‹«»»« · êr »»»»rr»f> Apoftoli» cotumunieffri « quia fcilicet Ecclefiam fupra fundamentum quod eft Chriftu»! fundarunt St condiderunt» vel ut Ignatiua .ad Philad. loquitur» · ■»» «î.ueri ■» XeK· »i'»e'»n Hfâat v vi'r»‹r Ufu»»· . Unie Chryf. hom. a. in pf. s°. A'»»» T.'e«*t fitree» »r'r**v» »r *t»mîfl » ""τ·Λ Πiv^, »«WW rp flrm «»»»v^‹»·{ 4·'. it pau-' io infra ibid. · γ·»*‹ - : »*»λ·»»·5» rl w't ›' »«‹·>·' » inii" ‹ «viçtJ* · n»rfa{z. Sic Hefychius preibyter in encomio divi Andree apud Photium in M-·βι.i/ιβλρ. Eβλvoξ l^lt ‹»f«r‹'d *f»« «·■»»>*«" *$f*lree AWf»«c> · w* *»f· W ·τκ·λ·»'·»··.*'*r · · »f'>wv»xdç «»(»««λ»τ/«{ çvA»‹ , · ‹‹·' ll*rg‹ rlrftt » · w >»,«»λl·» *».u»x‹.t, vlt «fX»‹ dw«»X·.
T»'c «>«>·'‹ ·v«Γ·Λ««. forte ayevr feribendum › velpo- loiaaat. tiu» feu >‹f«e«« › cm» primltu,» per contrectationem feriberetur «·‹» quod eft Vf·»,-.
E »f »f«a w(lAeemt · Petrum it Paulum Rom» Tub Nerone martyrio vitam finliffe» notiu» eft» quam ut ia dubium vocetur. De tempore autem » opinio duplex, eft » quidam volunt eodem dic Btauno paflum eff'e utrumqoe » ut Eufeblu» ex Dionyfio Corinthiorum Epifcopo » & Caio fcrlptoreecclefiaftico ,· alii eodem die» fed annouuo interjette . Vide Jofephi Scaligcri nota» in Eufebium . Anooymu» autem feriptor de certaminibtu » peregrinatioj-wnibu»· vita & morte Petri dt Pauli» quem dominu»Pet■*^tau»» illuftri®mi Arundclie Comiti» laceilanu»» e Gracia fecum advexit j Paulum quinque anni» poft Petrum martyrio fubiatum» author eft» & Juftinutn & frenaum huju» fentertti» «>x»ydc laudat '› eju» verba ita fe habent. A»>»»« fl rlrtf ‹y»Xad«v ·'» Π»τ(»v lllau^e.efa » V

lutt »«·‹ VwW · »·*>» ·»»«{ /»·> »«>·«·· pn*m . Ex hoc traAatu , fiquidem occatio non incommoda hoc loco f» offert « placet nonnulla ‹" »‹· m·*»···* φ» r»e>w/«i de Petro & Clemente noftro eju» fucceffore fubtUngere, qua non ingrata fore legentibus arbitror. t'rlparat m » tMif t
K»«·(·i N»f»»»C· «·'>/{ tlt P'tiftlu »·»·>',,T‹"

tU ‹ >·>·' . tc paulo infra l o/ Jr Çfaritiru vηµι^ηµη rwt fell. qui Chtifto nomen dederant) ›'v/ ·» fff «»·/‹'«*» ·*?»‹«

nvgla «vr'f·- .'*.'''*,**.? Vid. Theo-

&■»·‹*>‹ * A‹>». Nemo eft qui primo intuitu* non Psg videat hnc aliena effe aS hoc loco, dt plane contra autoris mantem · qui verba ejtu qu· paula fupra habnn-

tur, v·! Uviter perpenderit ‹ ubi reliais antiquis exetts-A pUs f»i facul! * drs>»-'»e* (·» »«rb· D»mefthaul» utar) in modium proferre pollicetur. Errori autem huic, cnuj*atm lacus, anfam prabulfte Clementia Alexan- / drial lettlanem verifrmile eft , qui libro 4· Strom, dum tepetit qua Infra fub finem hujus epiftola habentur, ft hujus loci font , poft exempla Judith At Eftber, addit ex prophana hiftoria, Ac poetarum fabulis, fortium mulierum lafia nonnulla, qua gladios , ignes ft tarmeotorum cruciatus , conflanti aniano ft tiuiculo contempferant (quod etiam iu libro ad martyr·, a Tertulliano faâum efle, deprehenditur) iuterqua,, Danai filias , * Danaidis autoreus meqtorat , qui illarum hiftoriam rarmine heroica conferipfit . Unde fitAum eft , et cum ia margine vetufti alkujus exemplaris ha voce,' primum fcriberentur , ab imperito librario poftea in textum irrepferint . quas aos idcirco uncis inclufas a reliqui, diferevimus , non iatpte tamen retineri poflunt , fi particula promittatur , fed prior fentential magi, arridet .

Itidem. E vi' - χ dfs>Mr »·v4v'τ»vατ. Forte οt, ut infra pag. j j. a'‹ vs vwf·· aooivrp . Sic Paulus ad Ephef. 4. 13.

'>' v«*wt ·'‹ vU cvswv, -‹ */y»«{ . ft td Philip, 3. II. Efvas laxm'r» fl rtsf»', . Malim tamea deleta prapofitlone , I«t4v'v‹«» , legere, alludendo ad Illud Pauli a. Tim. 4. y. »'» «>·«> »» χβλ.'χ

Ib.den. Tev , ey«v.w‹ . Hic mutato flylo , fupertori, objurgationi, afperitarem » blandiore alloquio lenit it emollit › , ut alicubi loquitur os aureum «

Atque irt hoc veri , fidelis , & folKciti paftoris partes ·sequitur, cui ab Apoftoio utrumque munus hortandi, {effets ft objurgandi, pariter in mugitur ; quorum alterutram, metu v«l adulatione negliges·, «' dirfaeva*·, ut ChryLin epift. ad Galatas, «ah» Xvurunf o«x«e>i'v· Sic Ghriftus exemplo fuo Apoftolos inflituit ; quos interdum laudat At beatos prédicat, interdum vero acriter increpat At objuigat . Sic Apoftolus Clemen-qui fapenutuero inepiftolis fuis (utChry-fort. Ib.d-) >r' ·"*'*; * /·JsssoX» , vim»· ·'»

Ibidem. ur de fe pfo ad Corinthios loquitur.

E. ,·' «,r« trp^ nuuu.,i. lujuua non tantum locum certaminis & agonit » fed certamen lpfutn figinhoat, triue hoc fent'u inteliigendu, eft Balfamun ad caoonem 63. fvnodi fext.x In frullo, ubi de Simeone Metapbraftc, lie Esquit.lt · X«e‹‹ - *kw Tp ffUl/rl ,

rl'Çtrt* fl «y.«» u«fwe«r · Interpres vertit folfas r led non adeo refle. Sic paftioa apud Ghryfoftotnum nZilIauu· vlau.ua>· , At >q»'(ualfirtf» a'rld^vajucv riauu··. Interdum etiam vita noftta in terris , niifeta, laboriofa, moleftiir ac difficultatibus plena , Ac varii, »··>,,,>.> tentatiombus obnoxia, metaphorice non ineleganter hac voce adumbratur . Sic Ephraemi Syri tneraphraftes Gracus , qui extat in bibliotheca nobil.f· ftmi ft illuftriffimi viri, Arundefa comitis, & Angliz Marafcalli, orat. T«g> ««fAc»·;. £i«uu«ri yaf ·'‹««· ›

&C ibidem

Sic Chryfoft. hom. aj. in priorem

-m. ubi de pernitentia poft mortem inutili locus eft m-fignis . Cujus fententiie F.phr. Syrus 1 ,ul" frigatur . A»fn Û. i|,H:ui, r».; Içlr , s ^« ú· -»

e.

--β>v.‹v , α-v/λανσι , ıı, Jt , & c. Et Baliliu, ad virginem lapfarn tiyn. z. pag. 755. Afteritis eiiatn homiliade divite Ac Lararo, LX>>‹»(d» »su-

Γ:

Apoioe. B1» a'd· i» ‹*«AiruS; , Sed in viam rc Ctifill. Gr/trrtl. Tom. I.

deamus, n*que longius extra fcamma vagemur. Cyrillu Alexandrinus Glaphyroruiu lib. 1. Deum nihil fanâi argiri fine labor· ft iudere, author aft , nee quemquam ant· ι»μηί^μο» votia Sc defiderii, coronare , »j rl fl

"··. Er Clement in Protrc-ptico ',£··*·{ v» vj «K ·λ»>«‹4 >« gfSA'nm w λ.γ. ' ‹τ~;.

>}tr»t ·»·'ı - ⊖·"
» > «' d

««>·>· . Quem locum Tertull, ad martyres elegant iffinse exprimit . SvMMm agseewv ful/tvr* tfl/,· , y·· agvH«· thm Dfilt &vut tfl, tyjlarlhtJ Spir/tUf , rrr»· ΛΛ , krtbittm , ea^v/Λ^ fulfieHtln ptili/a tn ~Ote/tr , g/w/a I» f^tuU ftfmljrum . Zraga» fpJfletti vrjlrr ◦ Ckriftur Jrjuf t /ut »»1 farllu aea/r , O.eJ bec ['‹λ '·>· «m prtjnxit , éf·. Sed verendum eft , ne dum cxpli.ationi hujus vocis diutius immoramur, Sc teftimonia varia cumulamus , longiores quibufdatn videamur t quare fuparato hoc fcammate , poftea faltuatnn tantum hinc inde quadam libabimus neque enim >««' fllu(, progredi, Ac ftngul.a accuratius perfequi , fiquidetn hoc mv xime vellemus, typography patitur, qui raises premit, & operas fuas cellare queritur .

Mswriiac ·‹»».'Fort· TVWI , i. e. , ut eft g verf. 15. cap. 44. Sap. Sirach', ad quem locum refpexiffe videtur author nofter.

Ms«rnvc«>v »"·« Γv(«·λ . Verba contextus aliter fc Ibid. C. habent : verum de'hoc loco, Ac ahi, iacra fcripturs teftinioniis, qua frequenter in hac epiflola citantur , plura loca in unum interdum compingi (quod ab aliis etiam Patribus non raro fit,. nec Apoftoli ipfi exempli, carent) fenfum quoque aliquoties , Ar non verba exprimi, ohfervandum eft, quod utrumque in hoc loco., deprehendere Ceft ; quih & in verbis ipfia non parva iepenumero Jiflb-'rentia occurritt: varietates autetn lingulas notare longum effet , & cuivis excullatione cutn edition·^ ». qu»exilât , ft omnium manibus teritur , obvium eft . Quare laborem hunc alite relinquimus t it damnum , fi quôd inde exiftit» maiore lucro poftea compenfabimus , cum novam editionem bibliorum Gracotum , ex manufcnpto exemplari Tecle, quod omnium quotquot hodie in Europa funt, longe optimum 8t antiquüllmùm eft , d i«In› numinis aufpiciis, St fereniffimi tegis domini tnci gratia & favore in lucem emittere dabitur .

Ai· t uuM/ia . Domuius Boiliits iT«n>.u» legen dum monuit, cujus conjecture ego libens fubicribn, li cec rrrterdum ivsiis» pro ú»«‹·'«> ufurpetur, ut Eia. 45 · v«>aru t'u«q>«*cr «v·» , At tertio cafui janAlutn reperiatur apud 70. fenlore,, fedfcttfu diverfb, ut Proverb. 15. ia. A'j««c de' /««·* ·»‹«·", Ac Genet. ii. 11.

. II ««ruv , *.'fi4iw. Regeneratio qua lit Ib'drin I-\e: bapttfini lavacrum operante Spiritu ianflo , '≈· ; t, »‹r.«t npmine lior loco intelligelida non eft ; led kc; 71., humani mftaui atio, Ar generationova · atque hoc fcnui apud Pii,lonem Judaum , A‹ alio, repetitur. I.o.ui etiam Mattbxi 10· r.X. c» t» «αX‹7χ»,»ı> fie interpretandus eft ; .ir.n u.l.cer, oilini, terra, Ar mare praiterier.inr , ut eft Apo..at. At qui throno infidet nova omnia creabit , · ·s»,· «x.ir, ,4» x‹i»iu>', un« t »». I

A If la/I · »‹>»: ^>·v»>·(>4>v\ . Forte ·» ⊖··' adden- jj,idem dum, ut eft lac. 1. a j. ·«·»·{ ©·· ·»λ»·>ρ.

": raraf Dominus Boiftus x»w-çf«r«Ti.. legendum putat, fuffragante hiftoria, Ac verbi» IΓ1· 1 "· coivextu, Gen. 19. »5. % «anrfrj» «'.--viλα; χ, rxra, riux -rre/x«"f>v , vel m»«I‹v >« /»{ , Egb ftmplcx iiiJxr., fubftituendum puto , & in verlione latina illam lectionem faquutus-fum ; quamvis nun uegetn «e*0·· retineri poife & quidem tenfu commoJiffimo , pro T»,· . eniru pro «P-βι^,.αι-, tt pro a». «, › «,, fapilfime in novo teftamento , At in hocfcri-"I E f*10 "·""pwtt"r. I'tifuat & poftreme lectioni favere vide-1 tor Per. v. 6. Z. Z. Kau ΕκΓ.μκ· .J Γ n€x~· ‹a; ɪ a a · Dc vaftitate autem & fteriiitate illius regionis , ohm te‹ triiftim* Ac anxeni/Tim* , qu» divinam fceletum ct impietatis vin.iiftaui , & imbrem igneum.ac fulphureuni titliiui demirtum, fcqunta eft, apudChryfoftvmum homil. S. in priorem a i Theif. locus eftelegantitfnnus quem hic. fublicete n· n pigebit , ing' rum, quibus non minus gratum erit hac legei Hin -nobis ptimum notare Γ At excerpti e jucundum ‹

iu ».

* ®,·

/·‹·' r

«m

·i<» ·'>·<«» >·< , >*< «ara η fat . Jta'lya aafT.'c , ·< ·4o « χ·»«» /ca Jya» , ·v» >«f*vr . at'fa rd,^lufr «V r-ftà at ft «Λ' àfaVf. yAf ta,a» aafftra. SicTei-t.Jiitau» la Apolof. Jallaraarrt tf Gaatarram Ifarultm-la- aaajfit l alat ajka. Incanl;* tarra, & fl y'ra Il'Ir ar-lararn paaaa rauaarary alv;'1, leaur , cataraui ,wafla<1-ar-rpaatl. El de Palho idem , Afofa aJ Palajtlaarn , t«a Jar/laal: amah flalav, allla-, vafiltar » If arla rffla-, & fra^ra agar d,t) arhl f>a , CT 7» frayuauta. , Cf..

£,<<!«, Cynlluf Hierof. ctterh. my(lagogi.a prIdU , n Jt 'Λ * }<** i,'»λ,τA·5(Î»» th xa*···',^ r» »x"e· w; "·»····v ,» viw ®

Abraham conut , r« ·'λ. τ/ -.ac qj,· f»»»*.'; Hr.rar·, ut loquitur BafiLus in conflit. moftathcls.

O'wk Jt»»»»»» f·»" · Domina» Buiûu» deeie aliquid putatv Λ voitrH f>u««, fuppleti debcre". Ego mal m, f.ne ulla additione ■<*><,w<> legere , atque ita in verTione uoflixa nobis redditum eft ; ut vetq feufu p'er.ior & rotundior Ut » non recule w; ;»··««; addere, ii qui, ita vêtir , A· phrafi uuidem elegantiftitna , que Li-bantus epitlola ad B-ltil ur.) Ut,tur. Γ. <■·' ym-n: a» ;·v·:> '< al ·■; «i'lκ· a»».·» . fi. c; iftoU ad Sal i-ll.um nondum edita, xàft r-a, dicit , «Va ;»f arrqa-ir.si Me dIE», ·i - ·λ<*> 'Iht-' w».»a.^r , lie Pfalm.lla , linguati improborum, qui iniquitatem ft do-lo, machinantur , I^rlr ><i>.'u.·. , vocat . Quibus vero tnavjs pla.et i ai explendum fenfum addere poliunt, ·< ;»»«·. ..,el »«<; iA»ar».(. lingua enim con-i nantium & pravorum hominutn, β·\<';a r< rl-yaatara , Λ ·Ξ < J.'.J»; , ut loquitur lemmas cap. 9. verf. j. ft I. ‹ >am Salomon in proverbii, '·*/«<»«» appellat , ft |.>-C bu, «n-o«. Unde Nanant erus epift. I 91. quur m M S. codice b bliotherx Bodletamr, non l iniotheo , ut inim-prelii», fed Stagoio lophiAr inferibitur , >w »3.

w' - ··■« , ·« rtrrll.r; , a, ta; I«·i·>», u- , ·»a««r , .« ·*.., ► i»A1η »,Tf. ,,,,, . ft Ni.ephotus Call.ftur hb. 1. rap. 11. de Amana I xie.i › A l.oilmate m b.,«lcha tu>, eit.·, vciba fai.enr, ·

a.' Λι·>... 'F ·'·> t ·»' ·»< *»·»» yat · r, - - .Ĩ"- « A. r.ut,.7J ftc, vide locum» Λ hom i au» «· m Matthaum, ubi ea dem elCdem fere verbi» habentur. Jofephu» ettam in Hy-poainefliro » & refp. ad quarftiouem r ao· reeenlet , " u.ru,.^ tl,at "' »■<'("'" ">·"?- . led no» Ud finem feiLnante», ad aha tranC-

,e Γ»'/"««·»· «<■· aaXAtuutl. Lego pa reXd.',«c»»«, ftc P*i "I(C.

C.hrvfortomutu ad vetfum «. pfalmf f « ·'. .» »>w.'c v«· Locu* integer dtviaani/<·> «»·» univerti ele-g'anidlimc depingit . K«u' ·' »·>«»/■· ", ·χ ·ι· Alatfa-t« tAl »Tl »C««<«» ·*/»»·« ·< »·«·■ wc ·»>««{, -a;.\ x·',« a*w; araf,. w'rA»«»)*u·' <»'»»{ ala> a, aautxulr lfl cratr . · >»>»»· τ4^' > »'τ»vλι«. » βχ »λ,,' w/· w If /<»'1 «anxvari», ·'» natta l-M,l »· »' »■»»' ·v. »'<» e«» 0C*ι yl/S···» , àfàr TM»m , »« ·<· W »'··»' ·'<·· ·" »>·»··» <f aaa , v·» v«r»t Γ--l wl atf.&ara: , -vt ·>"' wbw'mr tfol a> lJry lumfr . Vox àutem tt'-Allulat ut obl-ter moneamu» » non femoei motum localem & corpori» fignlficat , (ed motus, etiam & afTeclu, animi interdum nietanhoric·;; › ut notat Gtegor. Naranr. a i dlud pfalm. λ*. »«>à>»ivt·» wit ·' τ4·ι «.ts'ii»»»

Ir-f.rZ; r-lll-S- r.-a, , rv .'Jl··· UT«·

n; · · >df r«>A>taral «» ·- >» · «' »·»< » rue « r^lur y · ■>»»·" »<· »» ' »»·.« I* la"·»' i>»i ,,4.-, , % ··<<'» ««'·"» »'τ‹ 'V df»>«r»«v Xtyar ,-r ».-»»,;>». ..■ ·v.>.·.îΓ..; rX v. Av , ta-· n.'ar, at>'S· "i t tM·» »vua · » n v tt.a-^r nl arSrX·; Ar.flurA'ar · 4»»i»t:»()l-7rv»<» , «Tl arbltral a> » ·': i»e»»»A"U» »'»■> alaa à «si.;, ar'r' 'nl , l'}<a , »j »A«>» a'J^a , nbx.u.-» t.,a aara, "· · ar ». <.»«/· »»»>·. - › r»>A>4Z» v»· · ta.ullw ",' llul tl\tula la › »«φ«λ»τ·ζiv"i », >»·-τ«; , », aw n>». ·>«· rlv' aù &nl' lt-ζβ. , ·» UTtftlfl. ·ξιv?«« "I u "^rf «v'»·· IM/a.llvt a;'

vTΛ7··(1·.ι«.-iT,,.., ïego.a.^r ..-.Λ'Y.,... De D-

lucis ft terebratum, sfiei & noihs › mutua ft perpetua luccetlim t , de conflanti & tnemuïo 4 pnma creatione Utrmiq.c curl'.t, fine ulla confutiqnc , aut impedimenta qu< cuti 'ue , legatur Chryfoftoaii h 'ntilia tertia in Ge-nelin. J<·» T·» I"taa traça a-rt.a.lu , ô»«t Tlral It, αΓ'^Ι\ y i μ ul'b. ι t«r^ 1 *Γ· ·‹ w' ^iZώ·»·'i ·ww.t «τ·(·τ«//γ*; dl»»f.»«Trv> » a,' '»· "'i·Γ' auulla't t<a~a atrrlunarr , rIç Hart f' 'Xf ar Taflr-a; , «r» w ·»i urull» ™. ·.«"·< ôf»C , «τ» rl r»»T I

;τtàn . i . ex p4Uiu m id j ·.· ·-·α1 -la, rat r ΛΓ arataatll tr r.farar, ar lflufr , |U. J-atfS-urar ·" "\àa P#a . Et Jutliau» nftrtyr ad DiO-gnetum, »l a; tfarlt »»Tir<», à laXa^ar —— c-atlXaror, · "' /lv.··>l« Vlçàl r·.·· «lXàtta ta ·" Ttf à ta ulrfa lfs' nr mlla; /».'«»»·>»»» yuXàr-rlXlur'r >I»»/«>«,»·>■ «p.dwrn ? ralaf-yà at àçfa , rà ηζ -ιλι·; β>> >> λ - >- · &C. Et i'» Euc.'ierius de contemptu mundi . Ctrnlt ut allam 4ι·ι L' arl"f antl , CT raa.-la bac araamtnta tel) » Dfl arr-lurn raantlatur/l^aa lafallgabrll ahftrl,alraaa taafervaat , ^.ra.atlara-r.-.ua r,»r fufta^laat lrramlffa laga famulatulu.

O. «»' trtffft^aftura alfrl aXaffU, De can-Ibid· B. . >eHfs & limitibus mari a Deo pofiris , intra quo» flu-cluum feroces fiemitu» fe continentes, pr«f»ripto» fine» tranfgrefi non audent. Vide Jcremia 5.**. ft Proverb. ». 19. ubi 70. Seniores voce ·»i>Λ>v.α« utuntur , qu» exactam terminorum Limitationem, ft finium accuratam metationem ligmficat. Vide etiam Tertullianum cap. r. de Trinitate, & ChryfuftoiuUm ad verf. 7. pfalrai ap". & Tbtodoietuni ad eundum , cuius verba cum Grace adhuc non exilent , ' & fmt longe elegautiffima , pla-cet hic atteteie . n; faXatrrt a' aa»c , w' ,«»>1· ·?.·. , »l«' «C JlXftrlr , «;,«»·'(, T'{ tfptbl , ·»'; « ulra ►»»·.;, -t; lySJtlr tul , «' «/« , ·" . >lrla rr.^ ^·ι y I llu r 99 rlal yt art, φιλι«r , «* Aζl · ;naaar r·ι,»v, , olr , n<π"»'·ι.- a^nl'; raç strata; J, It rhu .T.fl. sr.aAttfn. s' Javara» , aka^ly-u».w »aw' r»; Ja'l'la , #-Æ"'al r» : «f«; , 'a »» 9atr ·.- rfl,r ^ty.fupulalr tfarta , t.r,r,(}at,f.(lTTt(ay—Col. Xtflrr; fl,al T.A.-ram. <w«»Ay' t., so Λ».a , al alrrlfu : "f" › lartf ulwulAvua· tr, w\· |svr» . Cum his confer, qu* f.ribit Cyrdlus Hicrofolym. ca-ê<^*T«'.ri»·· tech. 9. Γ.; duvxTa, Jia';»e«S« ♦», 5aAaar»i w» lSlrllr , & confer cum ». · , › jy l rtf ,t rftr »... rar r ku lfulu, I a'4' lit qua habet ·; r»l .».< tfl,,(! >.>,, A.a rr a ra.tn , βχι τ*τ» c»A-hic atiftu: ad «r , »‹ ·Λ ·vlfû·» , α % ·»' ctrarr rlaarelff'·lru, τ·> w V· · efuldcia '.IU»· Arl; A.lrllrrr alr ta>ftfuu a· «br» w atrlçtlypa- ρΛ1»ι·

t Tlndpalff» Jlβl Yi»Λ

<jle^lh9l 9t ; › J/tXe'fftt »d (

*? i"«C-

"" «»«·.· a»>»ava,; . l.ege avfyv»; , atque ibidem.

*<j Rudicu" On^ems inrerpres, /wrra#w//>7,7ô , ôc /nlr/lnl-rr.taf·,!, vertit , livçt codciu errerç apud CJcmcn'em

V A>c·

n d n

it I R

y.; ul i»

IHd B.

" PdidllanM »642 SlrmotH du« nollet par-re altera total ll. operum Theodmerlib lol.verum »er. ba hac loco citato non le. lulf (elmor,nl l;um . oull;um

A lerand, fcribatur «vt'pvvt. P«r Octaeuns autens hlc,AT"e'r njfi me fallit eoBjeâura , rfl> /ξv bfixa^ue intalligit , neque ea· omo··»» fed Britannicum noftrum & Hibernicutn mare » quod veteribus Gr»cis tt Romani, «que impervium erat, «c ipfa Britannia incognita, cuius or» maritima qua centra Galliam eft , ante Julii C»faris tempora (qui porteris oftendiffe potius quam tradidiffe infui» notitiam dicitur) vix G tU.s vicini, iliorumque mercatoribus innotuerat. Qiiid quod Baliliu, longe poft Cletuenteni noftrui» , hom.l. 4· m Hexaemeron ,' fi »·'-

««vm v.i,, «·>« «ocet 4, -rerlifee · "λ,<4··»· quem locum Ambroffo, fic exprimit. ftWr JelnJe fl/at y ln ^uaatum fe llluJ malnune 'fj inenjune navlgaatlbnt , "ry»e lntentolune teouti> Junflat marefl ^aeJ trl:annia< fr^· rnenti lntlnJlt ajneref Et Libanius Balilii coetaneu, in Bafilico , deferiben, Conftantii imperatori, ·», Jflrler «'c ι υ tirer rU lftfuerlm , & traieilu* «lirticultatetn maximam, propter «ftu, contrarius, & veniorum violentiam , mare Britannicum ■<·>·*·» effe dicit i ubi forte ■**>·»» legendum effe, hon inepte qui, conjiceie portfi , fed de voce conteetionem non moveo c

I' au(Jv·'

w a]&et tlt 4".''°·.

Ku ·<' ptr ^·> oleftn . ·v«·ι pro nerp»; numero plurali, quod hebraicut» eft, & fcilpturis familiare, ut notat Chryfoft.ad verf. 1. pfalau 1 i. ut eft in Catena noft.a,O/<

(bidrm

Sic Theodotetus quxft. 11. in Genefm

>.«·'/ iff

.' E » »<b »O·

Sic Philononus in Gene- Cn. 1 b. 4. cap. 5. Π·» χ ίζ,' ônr»» â/ea rXnèuu- >|,|T<1 , τ» «ci», uu »r»C «» lOnff C»' ' vια ; nec tantum in nominibu, proprii, hoc obtinete vult , »»a 14 ,-r. r , & utriulq ie· genetis exempla affert. Tùr tlr^r autem numine , ii ptzce.lcns nollra coûie&uraeft, gente, Rritanmcx ietcll.geifdjr veniunt , & populus qui infulam incolebat : vel inliilaipfa, qu* propter magnitudinem, mundi aheriu, nomen metetur, & a reliquo orbe, tan ;uani oib'ι alter, Oceano

neaei relir.qumius , neque quicquan, in rc a.leo obteura , pro cetto & indubitato sthrinamus , nobifque fatis erit , C vitis dodis , qua in medium protulimus , non proifus «τι , nec penitus abfurda videbuntur.

E»t ▾j4. A Π< ⊲ Jefa , &c. Non tantum in fine , fed in initio, A medio epiftolarum fuatum , divus Paulus Je^eleflae ufurpat , quem Clemen, difeipuius , ur in alii* , lie ln hoc etiam imitatur. Apud Chryfoftomuui homit. 55. in Matthanm , hymnus l. *"&■■;habetur , quo monachi fui tempori» >nc:emo, acœna utebantur (quos propter vit» fanâimoniatu , & czleftem ,n tern, çnuvetfatiocem , ·η»λ» vocat) in quo , cur poft ï·ζ»λ·>«β» , hymnum rufus in. ipcrent & continuarent , rationem red-

Jel^ey Hlr e'f>,]rT«j Jfl Vf,,», Ai /if«\ , u ,s,ur<< , »■· «fx«<aa·,, , », «', , », fxra, rlul nXJ,rbu m r,< r«t.r . Sic Hieronymus in pratanone in pfalmo» ad Sophronitim , probat unum tantun. elle pfsltuoium lumen , licet quinquies occurrat illud >«·■« ,, >χ»·ι» , i, e. Arnen, Anien, unde quidam in quinque libros dividere folent, & ln.lu, «»·τ4α» faciunt , ut loquitur Niceta» in przfatione in Catenam fuam . J< enlm A wn , inquit ,.p»s .w A>fUlla traanullt rir.^u^n «a fine

ferman/t, five fente alla , nan^uaye leyeeretHrl Amen, Amen dico vo-

enubet bo^ereut libretγ ^ul l» teeefllit veluleelnebut fult, Amen, frtfeteater lnterjerunt.

Ibid ». Π^·<»·4«μv. Forte ^reeafoeupee , qua voce Cbryibftoniu* frequentifliine utitur , ut homil. xo. in epift. ad Epbef. n'Jfl eadlf·· Hl ee' tfl dip, « ue,ee » Sÿ^afarm.

Cencil. Gentrol. Tonu I

Et homil. j. in epift. ad Rom. ·' ;·> w·*- · · ©*·, w ···■·**«.■· xax<r«wf». EtinMaith. holuil. = >«f *«.'*» χ«M»·»p> ▾«y«»« >ul , I'· r'> f»«t , & alibi paflim , quibus .vero ·»·»■»·+*- p» «agit arridet, per me retineant licebit, cum feiari apud l'eir.im feriptuaa alie, η» X'γρ' ^·»»·vτ·». T'»t> ·>·» fda»w. Clemen* Alea, degit ·'>««<»» ·· oui.l lbak™ l β .''»>» *»? fed nihil tuuto.

Δ<α ev·»c. Clemens Adexand. legit »n»t, A qui-lbidem, dem multo reelius c yu»«V' »·».''«» · r'>'' ··*· ' ut putor eft Sophocles . Modefto enim filant io in mulieie nihil commandat,u,, prafertim in publicis catlbus' , & lacri» conventibus , ut p.-»cipit Paulua. Unde Cytillus Hierof. in Prucatecheli., mulieres vult ia templis oxbrcifmotiim tempore , legendo, orando , fit pfallendooccupaca, arte , fed ine'btnni murmure & ftrepitu , ita ur proxime atfTdenttum vi,in* aures , labiorum loquelas no» audiant . Esus verba ita fe habent , e* · n>*e>el o·«λ.» · «·p«τ··M ·>· eu»·*»*»·, I 4«a.«, 4 «·,;<»— ·' (MS. Oxouieofi, ln Bibliotheca Boalc sua Boptimat not», legit ·vvλ· » A refte) «p· a«x«» « pJ unlar a, "' afnérg<a mwi . juaat··' >«A"·

It, &··.

MW,| lrJn^l^u. Forte <.'/·<■>·· literarum levi muta- |bid. B· tione, vel potiu* /»<>,<»·»« quod idem eft , 3c a Chryfoftomo fepe numéro ufuipatur , ut honill. 15. in eqift. ad Hebrrot , de Abrahamo vetba faciens , & cius 6de que non vacillaverat, licet Dei precepta promiffu plane contraria viderentur·' àJt< fi ir«})i- Ju«t , €»■·?◄■ T,' ·τ,)>»Aî«» q»ri«{l , fi ·/*' ■··< l-,ly^neree I Jl\eu>t , »h irai,*·, Ifl J A paulo itifta ibidem

Jl ·»; , JJl l\ol<atce , JJl n-rnflJeu u«,ur- r<*, lit homif. 19. in epift. ad Epheso, , ubi de providentia divina dubitandum non cue affètit , licet leruiu multarum caulfie & rationes not lncttu , quod egregiis fimilitudinibus, a fabrorum, pictorum, apum , io. mi-arum, iuatKjrum, A hirundinum ope-ibus ilhiftrat . ·'*' *:c

■/,(ft p,,.»,

bi Ai ζ·

*'.a ?W yfauf4ue ,

De hoc l pturis eviter, nihil alu.l refp.mdeii poteft quam quod Gipra de verb,, Moytis, F.>· ὀ ·> «>.·«. e Chryfuftomo a nobi- allatum oll . Vi.le: fpexiffe ad lorum Petti epift. ». cap. j. K«' I!..

H Ml fa a, —ç »iu'r · Tertullianus de p refnrrctbone cap· >»· locum hunc eleganter exprimit , nee dubium eft , quin in hoc , & fequente canite quod de Dphcrnice eft , Clementem noftruni fequiitu, f t . Atpaf nunr, inquit, aif lfla rx/«p7a Jl··ne peteltalle . D<

"«.7a , utl.v., ru/l/l: :u^el:ér , V l.n.eu

vs fl e. lalr . Locus hic corruptus videtur , quem no* e'lconfettura ficemendandum putamu», ·, »1··*. 9ut>a tar Tflrsrt lnuutttl laealer

H»f«' a, fupej. Sic Proclus apud Epip.ianluui Ibidem . air·*** β«Aîτ«χ a'ç , tù , wX»»»**»,u»» ars Sic Apoftolu* ad Coriruli. i. 15· 57· · ·' cu» ;

Of»··· .'' Dr Phanice , lb,a g. 'fcve , oc relurteâionis fymboh,, multi multa , patres Gr»ci & Latini , hiftotici » A phiiofophj , ftrifl* & lulut* oratione. Ma'imus a.itetn -entra Severi dogmata ad Petrum Uluftriuni, fabulam couatur oftendere, qu* de ea narrantur , nuilumque animal . ξ»«7(»,'» effe contendit, " Jt τ, -V Irl)u>r.> »/»1^^··»· fi »w,u«'wr^(Ut tile loquitur)

rf·*·', ««rf»A·,· Kl «»·, fl *f*(*F' · Ego licet , incerte lint qux.lani quo de hoc elite feruntur, de fabulofi, auâa (ut lacitu, annalium libr. 6.) ceterum effe siufutodi volucrem, qu* redivivo fu· enrnis humore re.

Q. > pure-

paretur, fc de ftib furgat rogo , coeporifque fui bore* , ft cineri» fui fatua f»r , ft quod i- AEgypto etiam allouando afplciatur, cuaa illo aon ambigo maloque cum Clemente noftro viro apoftoWco, Tertulliano, Origeae, Cjrillo Hierofol. Eufebio, Nailauaeno» Epiphanie, Syneiio\ Hieronymo, Ambrofio, Laûaotio , Pljoio, Seneca, Mela, Solino, Pbiloftrato, Libanto, fcftlii», errate ; quam Maximum ft eiua fequacium opinionem fequi , qui vft' ttrrrtfetW&J al St^ltf^l daJeM.r rationis humana imbecillitate metiuntur, ft ancilbntis nature legibus , natur» dominun). eirtnçsfcribppt . Maximo autem Origcnemjoppontf, qui lib.». contra'Celfum, fecundum naturam hoc"fieri pofte affirir , ejus Verba ita fe habent, eaptlaftlf

c.Afi , y l V/ If r»4» T| V»»; ;«<<», Ira tf't Ttlttr . Et pleniffihio huic & firniifliruo(ut Tertulliani verbis utar) refuireitionis fpecimini » ex Methodio , etiam povifimi die non abfimile in natma indxium ft documentum , addo . Pyragnum , fulicet , pbtntani , qux ardente Olympo in medus flammis viret & floret , ac fi lutta aquarum decurfns plantaretur , fed prxftat ijMum audire , qui miraculi hujus

Phot bA.'

Qu; »v«'eat ui,r natuix

ftn . ablias hart m rcrurr ca illas .uriolius indagandae redutju >, & ruin Cvr.Ho Alexandrino , de ceto qui Jon*m Dei uffù devoravit . verba faJente , ltXum huit. ntniludo' l'ers, ».

-e~ar e^.c f»

Tf,' .r.c^T, d*«.* .
. . Boifus legendum monuit
Quod Epiphauiu,

t

S'C Job- el bum »ut.cm

e<«

Ib.

d Don.

riimus ep.ft. « hb. I
Er Clemen, nofter in-

Ib.1 B

hoc eft r , u: Repast n.

Par

A I Koltl. 1
ft
J fle
'nlt 4

Dvgtl.I.

A verba divi Pauli Afl. 7. at. alludere Videtaar.

tantum Jud*nrnm , Gentium etiam , hoftiaa probare folebaot , & nidimnfutn prcottrdia diligenter infpicere & examinare, antequam litarent, quod «(*>*, h «d /tfaa, vocant, feriptorea autem facri *4-^«-^». Unde Philo Judaua v»e» . A'»»av >nr ftfttu ftta

JStftltt tt OWf x«v, 4faxv*r ^tttrat WjSj al i-rat W t'f>* v<» r»C , ,'r« ttaggual a^àrlrl «qsava>>a4M St> fltr μμ tà ltfta, lte. ubi ciominia rationem obfetvare licet*, ft quod inftequenrer ante ipfum , & a qu'bnfdam tantum ufurparetur, Ut ut eft, libro de factiheiia, ft iiutio traflarus Je fa-rificantibus , ofterjdit fummam curam adhibitam, in deligendis his utr^taaltuf ae>-

B . na quid corrupted » aüt labia lateral . Sic Clement Ale- :b. 4. Strern. drà> Sl r*(3vriv\ *wn>*~ if«' T/ ·ιμν, tl t^r iis» en /rv^wuvtr. Et Cbryfoll hum-io. m epift. ad Romano», de previa «caminat ione noftra corpori"& animi xntequim ad. facram fj navet accedere prefumaniua» fie Rribia . u » rvu» - apl nf.. , -raàarrrc arar*,,,/·,; Retint fuUriv ma Tijirut··, », · it =-t.m»»x, /η

λ»}

ra>aftlt » &iC«
Et bom.l. 1 7. in epift. ad Hebaeos

he.
Doni. Dunkus in annotationibj» fui* , pro m*w **v»» hoc loco flrurSrlf/ reponendum putat , ego vero u*«tσ*·T"> retinere malim ; cum Chryibftomu* , folenneoa filiam vocem iq participatione in primitiva Ecclefta ufurpati folitam, refticiat , O'·»..«· ptatllita, rarwc & AVt iSirv tl u«' ta»tprat> Slaflulu. Vide euifdem hontil- 3.' dn qpiftolam ad Eobelioid & diligenter perpende.

L vi.^iui StSutant . Boiiius ι'τΛιιι»' legit . ego ma lim arttltllul , |. e. - ve/4it«//«ai' cum Hefycnio , it cum Suida tlttfttlf^. Defciiptw autem min'fteriorum tr officiorum vices hac vnce exprimuntur , qux apud Dionytium Areopagitam « ·τ»»ι^»»·ζ , Biidao telle , vocantur: atque hoc fenfu vox, rex/ivz , spud Tertullian.m forte accipienda eft, de prafcript. adverfa* hxreticos cap. 3». Her ralm mt^e FCelrjla Apt/fll.'ca eeafa, falt tlric'unt , A'1·* Smy'n^tram E.eltflt la'lrtl Ptlycar^am *!> J'annt ecnlftaturn reftrt ; /evr ^enaaxcrnm C/riwe··

Pag μ» A.

agant I.' Irmm/f f sir'll, err. ut>i cenumuo» delcrre › eft , ordinem Epifcoporum fuoruni ad originem re.cnlere , ut ipfe lb. 4- adverfus Marcionem cap. 5. loD quitur (ubi etiam vos h*c . cenfui , legitur , prout libro primo contra eundem ft cap. it. bis) OrJ» taw

hbroa cenfualea vocat i verum de re dubia fatis ...c p l_I{ tut . Hollies legendum putat, vel Jivje.*·'»»»"» » vel Av·*"» ï quid ûiierluaat , Ut initio , «f ·v» - ' ατ·»»«'β$ Jft'aavrœ , liver l terarunt affinitas huic lefticni non adeo faveat , vel ,5i/(<;«», lcilicat a»it»c, phrafi Gratis fit Latini* feriptoribua non inufitata.

t.araftl llùtrae. Boililia legit »>,»,·; vel e»','vat*». Ego ivcl.m legere cum Philone Judseot qui hanc I-kclll eunt lrl'W eandem facit, & fzpius conjungit. Sic t |»' evt*f>;«r, T«» Sl utl ne tangua TtuSaac t n ·,c<ziuc»ia/ 15 lvl>aegi^f,utat»l/ , a'Su. /SAtlfal bt de mundo, T»,- ltaSal >9 4"f'c »>»'»··{ »>"«c ·r«»r»» «, t m J» ?»<, Synelius de infam»i;« it in eadem hgniheatione uti< ir , T·.-

η'l . Non fum nefeius t-inicn Chryf .ft. homil. 44 inGeneftn, ubi com-arationem inter tret p-.eros in cainminum igin- comeilo» » A Jolephum ejul- ,iut coptinenram & sallitatem inftiçuit » voce iiti, quant lechoneni non improbo . Eius verba , ira fe

i: » «>/» *· 4 hoe loco late fa- Psg. it no.tur, ft Apoflolurutu Lripta comprehendit « ur^apud

NyffiMu» * qui centra ApeUiBM** foeexfax epiftola Jaennls imsdaas , fœibit , -----W Hayytkrnt t — «d» gs'e aâp^sv ύ> τφ mamfd aô*m. «c lagls nomine non taotam »--'τΛΛ., Moyfis, fed Prophetarum etiam interpretationes, & reliqui ratais Teftamentl ITbrl Intel· Ugnarar . Unda Joannis cap. ro, 34. locvs Pfaimlfta , *V·' rf»a *mt s'r», feriptus afte dicker, »" vp*vap«. At eap. 15. ejufdem Evaaxetil rarC »5. ;r‹ s*M/r«*avf‹-gem*, quo verba font rftlmllta, jsfalm. 34.1p. *i,τμ^ί-ρμ,* feripta eüà dicuntur: Ar ad Corintb. s. 14. at. lo-ots Bfaia , ab Apoftolo ô .«>p fcriptua efle dicitqr . Ignorantia hujes latiori» acceptionis in arrorem qeofdam Induxit , qui Mojrfis tantum quinque libroa a 70. feniortbus in linguam Graeam verfosefle opinantur, quia stpod quofdatn patres inveniatur, ex Hebraico fonte Illos ·'. rd/rn* tranftulifle ac fi legis nomine, libri Moyfi» canture intelligendi eflert , fed de verfione *« · , alias fortaffe commodior differendi omtio dabitur.

Ib»d D. Z·v«» »' «·<»·v·*H. Chryfoftomui ad illud Pauli Corinth. ' . ti. ftd /nt> - wpoef.r , -*- -' -*_ *» «·>·>«> dtei· publicum Ecclefi· bonum qu«-B rers, At aliorum falutem privato commodo anteponere, canonem efle chriftianifmi perfeflifltaum. T·» *md, x‹-flmm/Jl nl* v«» *ifK dufffiuulnt, alm* « iqr-ev V «rarW*, O vs^m..»· t.TW»,.

ftudro. Λ*»«v· >·»< *dftdl.* Hoc loco Paulum imiratur ed Corinthios i.,ij. ubi caritatis , At mutun Nileftlonis , elcgsntiffima defcriptio eft ; At Ephraem Syrus traQatu vs-*fd dftm** ar »·*/·» utriufque veftigiis infiftit, cujus vitta cum Graœ non extent, placet bit fubiunaere . Ma-

■ μΛ»· « ‹H·ι«»

MXrreC ‹ rt

i 44.1m ·«

X/ercirw .

ruftyt ntr , ld ‹ul- . ft'r ■>«»·> t'rrlf-*Inf* ,vηKλ.γ,ρφ.

X>-

P·i u« D. Sic Juftinus martyr · _r.· -,

Et Cyrilius de fefti‹ pafchalibus homll.

r»t tft A. ç^rl(; Epiphsnius lib. 1. arlverfui Csrjrocrafios, ubi mentionem Clementis noflri facit; ad hunc locum refpicit , ftxibens , Λ·>· *rdt* μιφ '■> ir..-Θv. •v'vs . Ἀ'μ>χ·^μ *l äruply* t'^aS-* · λβ.' τ«' βι· , Arc. ubi dçaS.'w legendum puto , pro quo Clemens noder «ffo4a« habet. Quantum fraternitatem univerfam dilexcrit, w Mv.tifii quatliverit · & paci Ecdefia, vir hic fanflus , ftuduerit , & quam abominanda ipfi iucrint fchifmata › qua Chrifti

Quibee ax hoc loco facile apparet : nullum " enim gravius trrifi.t Aara- peccatum admitti poteft, quam unionem Ecctefix finds- ‹hr› *lti* u·j).,- 1C> »utora Cypriano, qui libro de unitate Ecdefiv , ie- " ,uu' evpiabilem dlfcordix maculam martyrii fangnine abluі , "'!'l· & paifione purgari negat ; quod C.ryfoftomus homil. 11. L

t ■ ' ‹ it'i' Kphetios fupprefIb nomine, audax fed veiuin efle di-\ ι,ι,,,ι^ Hum pronuntiat. Ejus verba ita fe habent . A .·> *Jt ,* x rf/»‹

rlu s,u3fT‹·* s fite. qui paulo infra ca-iud› dam homilia , fe pacis ftudlo omnia portponere , imtno fit epifropatum ipfum abdicare, paratum efle profitetur, modo unitas Ecclefix confervetur . E‹' *plt dr* vtgf *J-sfr* *«* >'»:»»&■, v‹f-.· *nl* ‹r» 'ι. *fl *** flsXsMtf · *flrrrr* litlwo *t μ μι'α* , in quo Clemearem nolirum i.'r·;ιoM.«*'> fibi propofuiffê, it isrutahunc, nd quem alludi», pre oculis habuifle, verifimile eft.

Ph . B'a *m* s'Xo/A, . Forte , vel «v·uX>4·» potius. Baülius in pial. al. bcmii. ι. *pl» i* ·· »-*·' , ‹Π'·

A'" W ·»>■> d t'·* *yaydj Ad fttmi *ld ·» ivrd, df^ifrn fydrt,* M *admir ttfofmftttu.*

Dofidaratur hic in exemplari aatiqno foliam Integram, c quod qnatnor imntefi oodids " foliaeonftitnlt. Si unius» Mï,ßΓi» ia. tantum aut alterius vocis defeAtae fnlflet , At paecarpm κιι,.(,· llterarum lacuna , medicinam quaieascamqM bule loco Bl vacsatu‹M-male aftbfto, no· minus quam ulis aflerre comti faiffe- ra tva n»M, fin mimis priftine fanitari, At integritati reddere, licuiflet.· fod «>»{ eft ■»/«··, At vulnus majus quam ut ullo conjeAur· emplaftro tegi poSt ‹ axfpeâandus 'eft ex Ægppto vel Gracia novus ÆjfcuUplus, qui Clementi' noftro oWo>fd. vr fubveaiat. Quo in reli‹iuo cor. pore-medicam manum prorfus refugere non videbantur, pro farultatis noftrn modulo farcire At naoqvffa» conati fnmus i quam bens, penes, doâos, At artis Critias myflas judicium efto . Paftim autem in membranis ex quibus epiftola hoc defcrlpta eft , obfervare licet, *r* finale additumefle tertiis perfonis verborum, detinentibus in e & in «» licet fequentis dicljonia liter· Initialis fir confon·» contre rtceptutu & communem fcribendl ufum ; quod funttn· antiquitatis non fove argumentum eft s cum in antiquis marmoribus, 8t MSS. omnibus codicibus , qui grandioribus Uteri» exarati fuot, eadem feribendi forma reperiaiur.

ET EJUS EPISTOLARUM TEMPORE,

Ejitflem Vtndelim Divineti».

CLEMENS Romanus Fauillnt filius ; (quem Aportolus Paulus »d Philippenfcs feribens fuum vocat coo-peratorem inter ceteros quorum nomina feripta funt in libro vits i) Petri Apofteli fuccaOTor , Apoftolus item ipfs vocatur a Clemente Alexandrino lib. IV. Stromatum I quomodo At Barnabas , aliique magnorum Apo(loiorum comites ac difcipuli , pari nomine Apoftoli (minores tamen) habiti fuerunt *It* appellati . Clemens hic poft Pettum Romanam rexit Ecclefiani ,· vlxitque ad tempora Trajani : cujus anno tertio , qui fuit epoch* noftr* ccntcfimus., joannis quoque Evanectiftx morte nabitis , Cherfonaf in Ponto poft exilii lui quinquennium occiditur . Is erat annus poft Chrifti afcenGoaem fexagefinius & oflavus prout habemus traditum . Quot vero tunc annos habuerit Clemens, etfi non legimus proditum: conftat tamen « non multo minorem fulffe centenario . Valde fenem utique fuifle oportet i fi (quod habent recognitionum libri non in totum dramatic'·) ad primam-famam Chrifti jam in cmlum recepti , vivente adhuc Tiberio , juvenis fuit florentis «tatis , judicii Ilmati, doârinarumquc fublimiorum avidi : plane ut annos facile xxv. excefierit « & vel ad xxx. propius scoeferit ,· natufque videatur per initia circiter noftrx epoch* , Jotnni Evangcliftc quafi eoetanetu > ac plane cosvus .

Intra hoe ergo primum fxculutn pontificatum Routa I fjnuni geflit Epifcopus Clemens annis (ut inter omnes , quamquam diverlifiîma tradentes confentitur) novem cum menfibus ac diebus aliquot. Intra idem faculuni Epifcopi Romani reetnfentur , Linus,Cletus , Ar Anacletus :quamquam Gtsti terme ex Cieto & Anacleto unum eumdemque videantur Intelligere, nimis ofcitanttr propter affinitatem nominum fpeordes .

Quis vero vel ante hos , vel inter ho» * vel poft bos Clementi locus, quod tempus debeatur , feriptores certant , jam ab antiquo proximoque illis factato. Itaque' & in breviariis noflris priorum editionum t pofterioribus difeordia eft : 8c *drrfim* fuam in omnibus ufque ad annum t 7o. profitetur Baronius Identidem, donec ita fidem fuam liberat. *St φ·/Λ ctrtJertm dr anall /avrafrH ebro-Jirum Rimaltmm Chlos , wr martyrum Luidutsultum /lmrrum lrfilmmlum rtndrmartary baud ratlll afirutlr-mur* . Ego igitur mult» curiofaque indagine a poflquam ratione, omnes variorum feriptorum diligenter cxcu'li › videor nulli veri fidem deprehendiffc hanc certifiinrm. Anno epoch* noitrjs fucutffit in imprrium Claudius, qui Herodem Afripnsu, ft.tih, dimifit in fuum regnum ifque magna *ele:i are reVcxius eft in Judzam per menfeni (fac) Fcbrur utn torum vel inicia Martii e.veptu, a lui, rrpid.ribu* honorifice·' quibus demerendi (ut fe populaiern a‹ gratiofum prxbcrct,) odioiam illis Chriftianoruin nirms, invalafcentiuos multitudinem opprimere, h»mii>-'fquc illos novos, feditiofos , nefarie impieiat.s iniJe in, lvgefqu* Molateas infiinulatos, aci fupplicu rapere afgteilu, efl › a prwcrpuis eorum capitibus Apufloli, graflindi faite» initio. Itaque *tecldlt Jal^bum fratrem fladd».*

Hanc mortem habemus adnotatam kalendi. Apr,lia : quz hoc anno ‹>. inciderunt in fabbatum ; ut v.dmur Jacobus de «ccafion· ipfiuj fabbat· quafi faflc didlcve aliquo

altano viohttl lumukoofe correpta» a fumtlhM » · fla-A t insane (ut fit la dnllSls flagraatlbns) plexu capite * fattens poft nctefum folia; qu» aacetnto Judaicqmfabhatnm. dtefene kaL Aprih» deiaebar , inlbarqae prima fabbast ; eademque Aprilia «enfla illic numerabatur foesioda. Atque hoc eft» quod Hiero"y«ao» itaEaachtelea «pao. traditum a tsmjorlbus non fatis intellexit, dum fcribit fwawfer»·· Jacafetm d/r /«««Λ pafcdatCl ï quod conftare haud porte ftaronlu» quoque pervidit. Et certe pefcha Judaicam ifto aano Incidit in diem demum a-Aprilis ad vefperasu . Non ergo die fecunda pafchatte occifu e* Jacobu», fed fecunda snenfis» iuquem patcha illo anno incidit.

Port occifom ergo, feu rpfis adhuc katendlsApr. feu poftridie trfane Jacobum I videns Herode» *hoc* placuirtb Judais *« appafult apprehendere & Petrum :* bob quidem eodem (credo) die» fed upo faltetu alteros e interpofito · quibus populi adplaqfum explorare ac perfentiLere potitftrfit Petrus inveniri : qui proin raptus fuerit ia carcerem, lpfo d»r *ηχymerum »* fanüirtïmo fecuritatis afylo > fit propter publicam latitiara ad tam trlftitia ïaopinabili , Sed Herodem nec fibbatum in Jacobo » nec etyma In Petro'remorata fnnt , quo tuinus faltem comprehenderentur , dilata interim fupplicio : quod Petro meditabatur *peg pnftha* diefque atymorum omnes tranfaâos. Is ergo cuflodiebatur in carorre ; er quo per Angelum liberatus eft pridie deftinati fuppheu , noAe fetl;,et inter r ». *Dc Iy.* Aprilis.

Liberatus tanto miraculo Petrut» reliâa Judna contulit fe In alia loca » peragrstifque regionibus variis » Ecctefiifque confirmatis» pervenit tandem Romam, captante anne Claudii fecundo , ipfb t». *tt* largo coit qui fait annus ara noflrn 4». Fixitquc illic Sedgm Pontificiam; cujus cathedra natalis celebratur 11. Januarii. A qua die ad ejus mortem numerantur anni xxv. menfe> v. dits xi i. ti numeres a die xv. kal. Feb. ad 11 s. kal. Julias anni aoftri 6?. quo crucifixus, animam Deo leddidit.

Medio ifto tempore, cum Claudius Imperator edîâo Lidaos Roma expuliftar » Ipfe quoque Petrus cedere coailus eft i reverfutque in Judcarn concilium habuit illud prunum Apoftolorutu, anno noftro 50

Claudio dein fublato ad diem Iit. idus Oâob. anno noftro j». fucctrtit Nero , primo imperii fut quinquenni» clcmentiftiasus Princeps. Sub quo Petrus re\'erfus Romam, non illic fedentariam viram tranfegit , fed gnayiter atque impigre, alias quoque orbis Romani provinrias circumiit; ac denique in Brirannias penetravit . Dum vero abeft , ne Roma fine capite interire ageret , I inum illi confthuit Epifcopum confJatu Neronis à Veteris anno noftro jj Is vero Cedit arnos xt t. (inchoatos interpretator) hoc eft , >1. exactor cum menfibtis iv. diebus xis. quotideni menfes ac dies habent membrane Bucberiaua . Defiit ergo vivere anno noftro a«. otnmno, vivente adhuc Petso quod luculenter confirmat anonymus icriptor de certamie bus, peregrinariorubus , vita Çt morte Petri & Pauli : quetn Atundeli» comitis Sacellanus e Grecia fecum advexit in Anglian, ; ex quo Patricius Juaius illuftrem hunc locutu citat Grace quidem, fed quam <go fic Latiae repr»(etKo.

Merntul Petrut In Sritnnnlu diet nll^net , tum multet illuminnflet lerpa jmtln , Fteletnjl/ue cenflllalfet , pefi^unm Epifreper tju.^ue , C PreiFyteret ac Dincenee erdlnnflet lmpejltlr manlent ; duedectme Nerenlt nnn» (is fuit noder 44. jaai indicatus) *lterum pernam* re- '' ubi *Linum* ' -' *lllut erdlnavct* *dignitatemque ïfltm* reçu- «r *pe'fuafum , al cenfidelllnerem eleqtelerum (quam* ·I·e *eetlnueent) Çuuhmavit.* Profeâionem Pétri base in Britanniam aliunde vidit etiam Baronius : & eft luculenter adflruâa ao* ira pridem . Sed pergit poft pauca, idem anonymu, .

lrltur cenfeAlm mllltet cemprelenflrlmKllU! qui C*r7-*(fj nemen dederant , In candamuateri^n eet deduxerunt lctum , E/ Clementi quidem utpote dl ccgnatlene Csfl-"*", pepercerunt · Hereditmem Irr» & Olympum tum rr-ll un multitudine glud-e pert "flerunt. Petrum autem ma~ un lllum Demlnl Apejlelum fltu lnverj'e f'ef'penderunt fate , ln <,ua vulnerum deltret ln/lar Cbrlfll ne Del nedrl perpegu, , puram fuum atçov ln. entaminatam anlmum In Del mlnl ebtutll . Clement drjclpulur eyur C F.plfceput pretrefum ejut torfut marnlfice eu lace lL luAri cumulant.*

Etre , ut vivente adhuc Petro Linus *(ederlt* Epifcopu» ; queat prqptcrea chorepifeoputu Marianus aliiquo fcripferunt » inter quo» Leo II. fucceilor Agathonis *· petrut ,* inquit , *adjuteret JHl accivlt Linum CT Clrtum ; "»· tamef Pentlflcll petellatem tls t'adldlt , fed Clementl.* Tam certum Temper fuit una cum Petro Linum przfuifte fidelibus Romani»; 8t ab eodem Petro traditum Pontificium Clementi . Sic ergo liquidior incipit fluere hac chronology in hunc modum.

Anuo noftro 44* Linus poftrcmura vixit , mortuu» die *j. Septembris» anno xst. Neronis» qoo Petrus e« Britannia reverfus Rotnanr Linum invenit jam mercutun. Ipfe mox eum Paulo conjeâus eft ia carcerem Mamertinum » in quo detenti fuerunt manfea odio ufque ad finem Junii fequentla.

Anno noftro <y. Patrua in careers conflitutus perfua fit Clementi nr Epifcopetum vellet fufclnere & Lino fueoedere. Is ergo ea hujus anni circiter pafchate fedit anaose-mtnfcs undecim dies ia. ut habet Indiculus; juxta quem occifi Petri pretiofutn corpus magnifice fepchvit infigni in loco» ut vidimus.

Anno erg» yy. cum Rome lator fideles orta effet (qualis poflea Corinthi) magna dirtènfio fuper honore Pontificatua ; ne quafi ex teflamento Petri fucceCife videretur Clemens; ac ne noftesls hnc principatus ambitio pernlctofi exempli haberetur ultro fe Pontificatu abdicavit, ufus illis verbis > qyn ia altera epiftola Corinthiis proponit imitanda. *Sl pmpter* mr» *fedlHe, ceutentl», Cf fcdefmntn arta faut , emlgnale » allbe ,* gnr-*cumque uehmrltlr .* Epiphanias ia herefi CarpocratUnorum, hanc Clementis abdicationem hoc epiphonemate innuit condufam : *Secede ; Akee I Seua Jladlflarur prpulue Hel,* addens fe id ia commentants quibufdam fic invenì/fe . Abdicaverit ergo dic ta. Februarii , qua tunc fuit feria quarta cinerum : iia poft 4. dies Cletus , *Ot re 8t* nomine eleâus federe capit ex die id. Februarii dominica ipfa quadragefimn, tenuirque Pontificatum vivo Clemente annis fex, meniibus duobus, diebus decem: quos indicatu» reprefentat exferte aconfnlatu» inquit» Véfpafuni viti. & Domitianiv. qui eft annus mihi jam Indicatus 77. planifliine.

Anno igitur noftro >}. Domitiano sx> & Rufo confolibus obicrif Cletus die aa. Aprilis » ut eft in herne-rologio, intervallum illad acreatione illius» ad unguem confirmante. Vacartê traditur fedes diebus 15. Ergo cx die undecima Mali (que tunc fuit pemecofte) rurfutn Cleâu» Ansdetu» fedit canos I ». menfes duos *(non 10)* die j. ufque ad annum nofirum 95. diemque henterologio agnitum'ij. Julii, Dosuityno xvu. & FlavioClemenre ccafulibu* · quo» etleni agnofeit indiculus , mira in his conflanti», & veri fide.

Erat hic antius Domitiani tyranni declmufquartus , quo perfecutionem fufeitavit in Chrifliauos , cuius caulfam Clemens in epiftola illa iuculeata , (quam ex perfona, non fua fe.d Ecclefia Romana, feripiit ad Corinthio»'adverfus fuum Epifcopum feditiofos») refert In dlrtidia ifta Chriftianortim adverfus fe invicem confurgentium I quale quid etiam Roma faâum innuit ; fuum ipfius certamen ante annos il. tacite Innuent.

Interim autem , *five occlfo ;am* Anacleto , five conjefio in vincula ; Evariftu» fucccflbr defignatus eft ; cui membrana tribuunt annos trcdeclni , nicnfes feptem » dies duos ufque ad Callum & Braduam confutes anni noftri 10J. ut otnnioo coeperit <x anno ilio jam dido 95. Quia vero Clemens jam decrepitus obierat anoo (ficut dixinxis) noflro 100. die aj. Novembris : neque mors e-ias ex Ponto Romam perferri potuit nifi poft dies faltem yo. hinc faâum eft , ur abinde numetato altero velut initio Evarlltus fedirtê feribatur annos 7. tnenles dies a. ufque ad dieo» »4. OAobri» anni 10Ĭ. Utque in G racis legam *,* poft oclenuiuiu Evariftl Pontificis, fuccefiifle Alexandrum anno x·»- Trajani.

Alexander ergo feder» cœpit ex anno taj. jam dido I feditque annos »0. menfes ». dies it. Conjeâus in carcerem anno noftro lté. oâavo fui Pontificatus.· Æliano & Vetere confnlibu», vivente adhuc Trajano ut habent aâa ; ia qno *carcera* duos annos egii ufque ad tercium Hadriani,- sioftrum »>9. Hadriani m- fic Ruftito confulibur , quando ad diem J. Mail occifu» eft » fic vacavit fedes dies aj. ufque ad 19. Mail dominicam qua fticceffit Xyftus ; Poft quem anno stl· Telefphorus : s;t. Hyginus.· s«x. Pius » fub quo Marcion hsreticu» exortus eft , annis cxv. poft duos Geminos confutes » hoc eft anno noftro 14J. docente hoc Tertulliano , fic feriem illam adftruente.

Sid ergo fpeciuaini faltem prabito reftituends (quod policebar) chronologic Pontificis, intellcâoque tempore, quo EpifcopatumgeflitClemens, quoque poft abdicatum Pontificatum tandem occifus eft . Videamus nunc fic <le veto epifloiarum illius tempore; iftius maxime quam nunc damus . Nam illa praclara , omuibufque antiquis Patribus laudata, fit in Ecclefiis inftar apoflolicarum recitari folira, qua data eft fub perfona nun abdicati Clementis , fed potius Romana Ecdefis (poft Aiiacletun fine Epifcopodegenti» fcilicet) ad EcclefiamCorinthiam, fatis μηι fusni occafionem annumque indicavit noftrum 9j. fervente perfecutione Domitiani quam maxime perfetipta : eodem admodum ftilo , quod idem Romanus Clerus ad Cyprianum utitur. At charaâer noflrs hujus » homilia Gmilior quam epiftola » fit ab akero diverfirtimus, privatum feriptorem arguit. Tempus quoque infinuat pacatirtitnum , nullis in Ecclefiam procellis turbidum ; tantoque magis ad caritatem mutuam 'fovendamque pacem hortatorium . Ad quam obtinendam non o-poi-

inveniri hominem t qui eam largiatur, fed Deum ,c"i*et· Qnibua verbi* val ego fallor, vel innuitur Ve* fpnfianu» .imperator·. qui anno noftro 75. fexto fuo confutatu temnlum paci* «terna omnium nrbetnto ptilcbertimum dedicavit : famet exiftimae» illum principem paci*, patrem futuri fnctilij prnouncieti apud lf*i*m, cuju* imperii non foret fini* . Non hunc erga mortalem bominem , fod Deum inveniri debere monet Clemen* · qei sternam pacem fui* largiruru* fit. Tanto ergo epiftola hac e* prior ilis, qua poft xx. demum anno* njif- A ft fuit Corinthum. ldque ftbladicat apad Bufitbium ilb. 4. cap. xj. Dionyfius Corinthiorum Epifcopu la ... la dicat* Satari Pap· circa un- aaftrai· *167.* fa q·* Routano, alfoquitur ht« vatbia I H«4*r *fatten· Jl· ptrellants* b *in* *·« *fort··/ fftten· tplft·!·"·* , fw«w *nJ ·>('·» ı·βηΛı·ιη lrftmnl. Slut* CT *ptln·"· η·ll< e Cl·»··!· fcrlptean .* Da qaibu* verbi* quod volui conficio : Ckwcnti* ipfiu» «fi* hanc epiftolam ; illitu vero altatam· non tamdacraplii Clementi*· quam etiam Romani Cleri.

OBSERVATIO PHILIPPI LARBE S. I.

PEtru* Crabbe, doAilfimu* ex ordine minorum S. Fr«ncifci Tbeologu* , ia altera quam anno 1551. molitu* eft conciliorum omnium editione · cum Apoftolicarum conftitutlonum S.Clementi Papa vulgo tributarum opu* integrum naacifei non potui/Tet , breviflimam illarum epitomen ex libri* oAe in Cret* infula reperti* exhibuit lefioribu* peg. a7. inventore atque interprete Carolo Capellio Veneto . Laurentiu* Suriu* Lubecenfu , Cartufianorum eximium decu* · veftigla Crabbi fecum» anno *jfty. eefdem conftituri one» lntegra* ex interpretatione Caroli Bqyii OftuneuG* Epifeopi · ne quidem omiS* ejufdem fcholii* ac notatiunculi* reprsfentavit . Dominicus vero Nicotinu* anno ijSy. Venetam editionem parturiens , luculentiorem Bovi··· adhibuit R. P. F'ancilcl Turriani Hifpani * foelocate Jefu facerdoti* veruonem . ,·.·..ıuβ eruditiÆtna* obfervatione* apologetica* · un* cuir prsfatione prolixifiim*, qua* ante decennium Cardinali Gujilelnio Sirleto auilor plurima veteria ÙBori* cognitione prsftan* obtulerat. Severinus quoque Biniu* Colonicnfi* Theologu* Nicolini editionem «.«· * r,7a in oninibu* fere imitatu* *afdemS.Clementiafflitas conftiturione* *ne apice quidem expunflo lefloribus fui* anno ıιoβ. in Colonicnfi Latina conciliorum omnium editione annumeravit abfeifli* duntaxat proccniio & explanationibus, oppido lon«ioribu>. Verum idem ille Binius anno poftea eiufdem faculi noftri decimo oflavo, cum Grsco-LatinamConciliorumgeneralium Rome anno 160l. exeufornm colleâioncm fus compilatiotv interferuit , & pro fex prioribus voluminibus decem emiGt publicam in lucem maximo non folum catholicorum appLufu , fed etiam fruflu t conftitutiones ifta* A poftoticas (de quarum auftore etG non conftct , atque adhac fub' judice ii* Gt , nemo tamen fana, menti* opus etfe «ntiquiffimum unquam negaverit) cum Turrianico omni illo apparatu penitus rejecit · levi duntaxat ac nullius prope momenti apud eruditos leilores · tam infolentis faili allati excufatione. Nondum fane prodierat , que eodem anno primum apparuit, editio Graco-Latina earumdem conftitutionum , quam R. P. Fronto Ducsus , BurdegalenGs S. I. * fe magno ftudio elaboratam Joanms Zonars commentariis & Conftantinopolitano fub Menha Concilio , aliifque antiquitati» canonica* monumentis fubjecit. FiancGnaûus fu i(Tet vir utili- B tatis publics flndiofu», veram inGrscls· ut multa decent parum exercitatu» , eoa pratermififlet , opino* , uberrimum illum univerfi fere apud Graco* canonici juri* fontem *te* disciplina Ecclcfiaftics thefaurum ia plerlique locupletifliatum v«»«» *·β·η>·lη* *■<«, , ut docec fandus Epiphanlua , compleflentem · lieet in eo asvo* quam plurimo» reperirl & ab hareticia Gracuiifque multa perperam inculcata, nonnulla adulterata atque corrupta , nemo pwulo eruditior fit qui non ultro lateatur cum Baronio, Bcllartnino, Petronio , Sirmondo · Pe«avio , aliifque Catholici* traâatoribu* poft Zonaram · Balfamonem , aliofquc etiam Graco» , qui docent »■»·' iuiA'I» «η·'· nH>iia«^ TUfae^saU'··. Gabriel Albafpineu» ep. AurelianeoGs lib. 1. obtervationum cap. i> docet antiquiftima* effle multaque in illis cxceUentiffima *tt* magai pendere» contineri.- nec dubitare fe quin olim Graea Ecclefia pro legibus · nunuali , pontificali feu rituali , st vocant , codice fuerint i fatifque conftare · nihil quicquam in iis repetiti , quod EccleGaftica quattuor primorum foculorum difeiplin· confenttneum non C fit i nemini quoque dubium elle debere quin probus *tf* antiquus liber Gt ; quique eas attentius legerit , eadem de illi» · qua de canonibus Apoftolici* , judicaturum j additas videlicet decurfu temporum primi* nova* , quemadmodum & nov» lege* ac constitution** in regimine Ecclefi* novi» occaf‹onibus enati* faâyiunt. Neque hic follicitabo mane* folertis, mihi dum videret · amici, regi* feu Luparea ut vocant collectionis concilioium edi-, toris, quem Biniani* erroribu* tenacius faltem per initia adhafilfe fzpiu* doluimu* · Unum hic tantummodo fubjungam, me libros Illos 0Û0 a peregrino folo , cujus extreme margini jacent inGti plerifque incogniti , avulfo» erutofque , in proprium nativumque locum tranftultffe . tum me* fpom* incitatum , tum clariflGmorum vitorum conGlio atque auûoritate fretum , prafertim vero illuftriftimi ac reverendilfimi Petri de Marea Archiepifcopi Tolofani * chriftianiflimo rege ad Archiepifcopatum l'a rlGenfem die *16.* Febr. hujufce anui 166*· nominati, ò< a Summo Pontifice die j. Junii cum maxima meritorum D ejus commendatione translati: quem fi h«c prxeipue ftuftxjftsveri s, eruditorum noftri feculi principem appellalfe num^uam pigebit \Sed heu dum ifta typi, parantur die a*. Junii ejufdem ad fuperos abiit boni* eruditifque omnibus inconfolabilitir lugentibus.

JN CONSTITUTIONES APOSTOLICAS

^dnotttio triricj & cbronolo&ic .*

GOnftitutiones , quas vocant apodolicas , opus effe fpurium , ab iis , quibus adferibuntur, apoftolis , mm & àb ipia apoftolorum sttate penitus alienum , nemo Theologos modo ignorat vel diffitetur. Quibus vel flentibus vel diffimulantibus, res tamen ipfâ per le loqueretur, cum operis illius auffor ineptiis iit adeo interdum, ut ab apoilolorum , quam affeftat, gravitate fe penitus degenerem oiiendat . Celebris eft (imilitudo, qua ï)eo Patri, Filio, & Spiritui Sancio Epifcopum, Presbyterum : & Diaconum comparat lib. 2. cap. *16.* Nec minus ineptit cum lib. *6.* cap. 10. vetera facrihcia ante idololatriam populi premiffa tantummodo , & iponte offerenda, fed populo demum in crimen prolapfo, ut tacrihciis numen agnofeeret lege injunâum fuiffe (latuit. Privatam ultionem perfe quidem juftam agnofeit, quam ideo vetuit Deus, ait , eo quod *tolertntiam* ultione *pr^flantiorem* agnoverit lib. *6-* cap. 13. Si feriptorem hunc audias Afrorum confuetudo de rebaptizandis hxretic.j, Romanorum difcipIma, qux (aeramen- E tum illud a quocumque tandem collatum admittit, & fufcipit,-tantopræftantior ell, quanto veritas errorem praecedit.. Vide ltb. *6. cap. 15. Ætatem* etiam multo prx apoftolica recentiorcm prodit confuetudo illa templorum ritu Chriftianis peculiari excitatorum, cujus meminit auftor lip. a. cap. 5"L Templa enim a Chriftianis farculo demum fecundo primum erigi cœpifTe mihi admodum probatur. Cum Epilcopos ad varias orbis eccleftas dcilinatos rccenlet, eos commemorat, qui diu poli Apollolos vixerunt. Vide lib. 7.cap. 47. Quin & feriptons illius xtate cccle\fia Chrifti totum per orbem diftufa, catholica: nomen (ibi merito vindicabat, quo illam elogio idem auûor non lemcl ma&ar . ld xero quam immerito de ecclefia, qualu erat Apoilolorum xtate, affirmaretur , nemo non intclligit. Ex his omnibus probatum arbitror lucubrationem hanc Apoilolorum *xtatem ncc fapere,* nec perferre .

At cujus demum xtatis opus illud judicaromus' Alii aliter fapiunt. Ego vero cum in hb. 1.

< cap.

cap. 13.&C. adeo multis commendatam legerim A epilcopis erga refipilcentes Fideles benignitatem, & clementiam ; cum omnes cujufcumque tandem criminis reos, idololatria quidem excepta, ad poenitentiam, 6cpacem, fiquidem veniam popoicertnt, admitti : Scriptor ille mandet, id ego quidem contra Montaniftas didum fufpicor, quorum atrefis fseculo labente fecundo emerfit. Ex quo confici pofle cenfeo lucubrationem hanc lseculo tertio procudi facile potuifle. Sed & medio circiter firculo illo tertio evoluto S. Dtonyfius Alexandrinus a Bafilide epiicopo confultus quota nodis hor» jejunium folvi liceret fqbbato antepafchali, refpondit, fe definire nihil auturum , cum Romani ad galli cantuin illud prorogare confueverint , alii citius folverint . Id B protedo demonftrat ignoratas ab illoi iuifle apoftolicas conftitutiones, cum in illis lib. 5. cap. 18. ad gallicinium prorogandum labbali hujus jejunium edicatur. Cum tamen, ut fupra monui , œtate illa vixerit auctor , qua ecclefia totum late per· orbem tandem promulgata, & dilatata erat ; idque demum aetate Conitamini obtinuerit : ideo Conftantini state antiquiorem non exiftimaverim. Ruriis autem facculo quarto ineunte, anno, quintum arbitror, 30p. concilium Eliberitanum celebratum eft, cujus primus canon admitti vetat ad communionem illos, qui a fide ad idololatriam apoftataverint, quantumcumque de crimine dein pœnituerint, idque demum repugnare videtur apôftolice illi conftitutioni, cujus fupra mentio fada eft : ex qua conjeôura docemur conftkutionem illam nondum anno illo innotuifle. Vicifilm vero au&or de Filio Dei ita paflim, & frequenter loquitur, quemadmodum Anteniczni Patres feribere confueverunt , & voce *emonfion*, quamquam &pe res fit occafio poftulaverit, numquam utitur , quo argumento probari poftb arbitrar Nicaeni concilii celebrationem opus idem pnecaflifle. Qjue fi conjefturz admittantur, intra fpatium illud, quod anno *309*.& 325. concluditur,' vulgatarum conftitutionum fedes figenda eft.

Utcumque res habeat *fe* fe, utile eft opus ad milita , & dogmatum noilrorum vetuftati adftnicndz apprime neceflarium.

♦ ΔΙΑΤΑΙΑ1

ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ·--!

ΔΙΑ ΚΛΗΜΕΝΤΟΣ Τ Ο Γ ΡΩΜΑΙΩΝ

ΕΠΙΣΚΘΠΟΤΓΒ fl. Α Γ ΠοΑΓΤΟΤ

Καθολαη Δι$«σ-χαλ/«.

CONSTITUTIONES

SANCTORUM APOSTOLORUM^

AUCTORE CLEMENTE EPISCOPO

ET CIVE ROMANO

Catholica Dodrina

Francisco Turriano *Societotit Jefu tbcologo interprete.*

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤfΙΤΝ ΔΙΑΤΑΓΩΝ

Τ Ο' Ν Α Γ ί n Μ

Α' ΠΟΣΤΟΆίϊΝ.

Κίφάλαι* τοὺ 0<0λ/·υ

Π Ee) <λί·νΐξ(«. α.
Hid Λΰ *àtàvfid&V Ü ffpilMt&OU* 7W
JStxeûvni· , 0'.
Hid xaXMwr/xSrΐi αμαρτία;. γ.
Çj-rt eu Jm *rrtmpryàt,tôca* χαχύ; ζώ/ruf,
«ta* nS w'xflp χολα?ΗΥ. , 5.
Π·Ζα ΤΜ *γραφή βιβλία* Jh a.e^mÂrxêdr. *i.*
Π*dτί *«κιχ*&at* jretvtw τ *?ζν^ίΥ βιβλία;·.* sr'.
Rid JAumixoî φβώλν. ζ-
Πφί ι^χοτα^η; Jaiwuxh *«τρό* φ/λα'χ-
όρ« φ) (τα'φρο^ί· ~ Υ
rifd TBU *μη* <Γύ/λλ«£<θαί *γυωίιχα àrèpaa-ιv.* θ'.
Hid *P^Xfbl** HSM ^λωατβιί* *γυυυαιχο;.* ή

Κίφχλοκ* τϊ *βιβλίχ.*

efn Xfn τί iitte-xomv tiveit νιπχί^μζιο/*
i UTTupov τβυ *λογά.* («·
OrflFHW χρΐΐ Τ ΐΐΑτχοΒβιοζ *nίλοινιϋ χληρηΜ.β.*
Ίΐϊχ χρη ΐοχ/αάζί«0» w ι>/<txotw «τοχΗ^-
ζ^-ι- *V'*

INDEX CAPITUM

CONSTIIUTiONUM SANCI OR.U M

APOSTOLORUM.

CAPITA LIBRI PRIMI.

1. TAS *ovantia.*
J-Z 11. *De non referenda contumelia› nee uleijeendo in. mico, <jui injuriam Jecit.*
111. De ornatu, tfpeccato inde proficifeent.
I,V. ®moi1 non oporteat effe curiofum obfervatorem eorum, qui no» reUe vivunt , fed opus 1'uum attendere.*
t.· *Q<i libri feriptura leger.de.*
vi. *Quod oporteat ab/linere a kilione om-'.uni librorum Gentilium.*
v ι j. *De muliere prava*
vi *II De uxore viro fubjelh , ô ι virum diligente , 4; c,tfta*
ι x. *Ne mulier cum viric lavet*
x. *De muliere pugnace, c- loquace.*

CAPITA LIBRI SECUNDI

1. *£wd oporteat epifcopum effe eruditum, ô· in fermone exercitatum.*
11 *Qualem effe oporteat epifcopum, & rtli quoi clericqs I*
ιιι. *Qua fint inquirenda in ehtendo epi ft0f»9*

ClemenUa crudito (en - culo floruerit, uindiomdum. omnibus ho <·;» Pr;,u"iül» ML in cum ?ii'P^ε. eî"XS' eadem fias ium", ?", ium Mρψη** ">■ meminit ·4v«ω>■»- relim Audta- betur . lov- n» hr P»u viuoi m noua *^i / ihcolouKo- feript. «ccl H. Clcoaena. G' briefomAib*- a ^cl "ι/*,. Obierat*». «""ca? f' qui· Ac put Chmanû r «bjudKaai

IV·£1*^ «M» *fit tribuendum unicuique vi-*M*\ <7 *ahqttanda an/epenanda fit »#· vidua vidut; & quad vidu*vorati, temulMtet, oiio-Jtt non fit largiendum.*

v. g>d *oportet tpifcapum non effie acceptatorem per/onarum,* O' *quad tffi debeat moderatus*, 0* *fobriut.*

VI. *Quod debeat ep,f(0pMt MK ıfft turpilucro deditus, neque /pondere pro aiio , neque ' advu catus efle.*

vu. *Qualem oporteat effie eum , qui bapti» Katus efl .*

vin. *De d cui calumnia adhibetur*

1K. $*od *oporteat , *r fit epi/copxt iijlorruptus .*

X· *epijcopus, qui temere ei qui deltqnit, parcit, rent efficitur.*

XI. *Quomodo oporteat epi/copum judic.n e eat qui deliquerunt.*

Xi U *Quomodo oporteat tratlare panitentes.*

XIII. *Quod oporteat cavere, ne experiamur peccata.* 4

tiv. *De iis qui dicunt , non debere recipi pernitentem , & quod juflui licet cum mjuflo Verjetur,* O *vivat, non tamen cum eo pcrifi,*

XV. *Quod oportet epifeooum nunquam neglt-$ere peccata·, neque promptum efle adpuniendum .*

xvi. *De poenitentiam, & quis modus ejus,* tT *quomodo perficitur .*

xvi 1. *Quod oportet epifent-um carere reprebtnflone tanquam form im eo u„t quibu'i prrefl .*

xvi n. *Quod oportet epifeopum curare , ut non peccet populus, quia i:<Je efl /peculator.*

xix. *Quod paflsr, qui fe negligenterperit : sm ovibus, panas, jolvit, & ovis, qua. non paret paflori, punitur.*

XX. *Qisorpodo oporteat fubditos obedire epi-Jcopts Jui>, & epifcopos diligenti, & vana uti providentia erga laicos.*

XXI. *Quod pern ulum fit , judicium pronunciaie altera parte tantum audita , & Jupph- contra eum, qui nondum convt-&.< e,i*

XXII. i^O./ *fnx^:/rrt pænornttdt exemplum prnfsofitum e/ tn David, in hintVihs, in Eze-ı'l'.α, (J in fl.to eius Minaffe .*

XXIII. *In eç.s, qui peccant per contemptum exemplo Amon.*

xxiv. *Quod Cbriflus Jefus dominus venit ad lalvtndos peccatores per pnentt nt/am .*

XXV. *De decimis,* O *primihi*t O' *nblatiombu*t, *<7 quomodo deoea: epi'copus vel ipje acapere ex e:s, vel alm dtilribuer?*

XXVI. *In cu.us imagine, & dignitate quijque m ciero a Deo pofitut,* O *collocatus fit.*

xxvi 1. *Quod horrendum Jit intrudere Je di-*

xxviii. *De convivio, G quomodo nporteat unumquemque hor.orase.*

XXX I. *non Opor fatere diaonum fine eifi"po.*

xxxii. *QuOit non oporteat u:.iconum prater voluntatem epij. opi dare u... ; I!)C en:m Jacere, ad criminationem epijcopi pc> tmere*

xvxin. *Quomodo opcitcit h.norare facerdote> ,* O *veneratione dignos habere, ut qui tint patres Jpirituales.*

xxxl v. *Quod fin: ficerfit's proflanttores re: g.bxs, iX magijtratibui.*

Qrt ûχ fxaVn *γτφκ μιταiιMû/* , aM'fVy on ιφ} ràù *uraiiïpw <a*oxei»«*\x, ht χαπιφαγ*^ μι^ύτφ, cippji ού μαηώύûαι χρά .*

O*τι χρη ««ρββννὸλητην πναι τ i riaxowov & TjJ toiβo *μαξην,ï. i Smirtutσυηiαλμηον.* ΰ

rifd toi» *w Mcu* TW *iitrxoiw αïχροχiρiη , μï^η ï'γγυóï^αι η cruunyopviv.* j-',

O7w *γρτ «να/* to» ρσμνημοόον. ζ'.

‹ riiei 0X'Χθφαντ»μΰ4» *rm* iλιχ^ομοό». »j.

Gt i àiaspoSôxr.ny wou γρη τòν *Tπiα-χοπον.*

Gt i o «{'οποiο *àtûnaç* sp&Sàpfyjoc. *τv ήμαρ-*tijxotoç *vitra τιο γvκτv.ı .*

G'ituçxpÀTtirtTxnm xgjvw η αμαρτιήοντιι . «χ.

Διδασκαλiα, οπω?χρή.®ρο3-φιρi^αι rdti μιπροοûσι, tβ\

G'ri φ£γκνχρη auerpmuotTuv τιὼ *itnp**\. ı γ.

1^61 ïχï λi^-ôxiij» *μη ύι·χτ£«ι μiταιοάïιττι,* <j 0TI δὑϋφχ *KM* <ru4k-sny *άμαρηιλό* , « o-tœairoX*»»-τπι abtfj. <J'.

Gfi « νp>i πν *ïtpf'x* uiirsn τχρβρi» rtl αμβρτηαα-Πi, urn *«Bρόχ&ρον* η »«: & rc5 *τιμωρ+άδαî. ıi.*

Πié> μiπηοια , *rts αυτή ó ξόηο 9* Ô-*io xxnpdnTVt.* <γ'.

'Gt i áνiαιλητηv was ^pri τiv ïnîτχοπον , ώ τυτο» αρχοαοιιιν. / ζ'.

O"π χρ>î w *ικïτχοκο'.' φροïτiζην,* citaiq όλβο *μι!* ττληημμιλiΓ, to hvxi αυτόν τχοττό/. r

*O τι χ', ó ιτοιμiιυ' άμ*λώ* φiρόμ^ο *mù τι·.<vρόβατβ, Stxbjj τήτυτιι,* χ, to <ρ»οβαη;' *μη ittt&xp-*τι5 -αο/μOH , χολλζi .; ι. ıΘ.

Gvια χρη τού a'^euC>»i ïΓΗθαργΜ» ττ7> *αρ-*λΜΠ7\ iIΓ.'TXOM/ï.. * * * * * * * * - * - *X.*

O'nxnJïuoî μο','οατρ« χ^iτιν Torrra^a/, *χ,τι-μ'χi^βχ. ό^μτχι χχή·* τοο μχiι τω *tλ^χ^iνη* . χά·

O'η *μiγχ isapâ^f-ryux Uirnroi«s vrpôxwau* Δα-*fttS* , <î NivÆîtoî , Εζiχ/αiΠ >yi ó τiυτ« *vιo* Μαναανη;. *χβ-*

Προ, *πú ix xxtu<pfo: >iriuf άμαρπi', ovπι , ïτω TtapaSfey/ux Λ'μωι.* X*μ·

Qrt Xtrôs Iχτi zraff^AfTO άμαρηλ»',· σωται *Sfa'* μιπινοιαi . x ê .

Πιο α'τβργii» îφî Jéxaroi» , *nçq όπω* όφHλiι o fr/τχοτ©", καυτὸ *μiη·ΛχμβοαΜ·;* ὐξ αυπiν , » *ittpoti ^μiμi-ι'î.* X»·

Ετ *τι·& ΰτ07 £* α'ξ/α» iχαΓoiτύ» αντὺχλη-*ρω TtrttxTv.t πχρχ* Θiρ5. *c·

Gtî φζiχΛ& άνθρωποι σ-ajunv entpp πτην α'ξτώ-*μχτiτι.ı ttpxTtxd* , ω *o! K.opfàm* , ω Σακλ, ω'ï *σζ/α* . _ (Λ *^ζ;*

lift* * < β"·^· /tP*> ^xarev *τάγμα* το χλή- · ;(Ai».

αχ νσό *<®*οτχαλκμOΛ«v Ttux^fat.* χή·

Τι *η άζiχ* τον *îπiτχόπχ* νι τβυ *ïtsxwt.* χθ'.

Gποι γρη τη λαïκή π αθαργHv η7 ^ιχχόνοι .λ'.

Gt i μη ^ρη τον i/αχονον α,Χ *ηυ iπiσχοαντι impαrrcsi'.* Λ Λ.

Oτι μη *γρή nu i/αχονον* παρά *γνώμîιυ τη iπι~σχ'όπv· êièdvai τiνi. ittt ιιαβάλη γάρ του i'πιτκο-*τ.χ t *to *«βραξ«.* λβ'.

Oπω γρη τιμα&αι του *ttpiàs,* οηπτου ή-*γάι&αι πνiύμχτiχoi' οηiιi γo'ïiï .* λγ·

Oτι f$ ap%om» G *βασιλi™ drt* χρπττΛ οι *iipκï .* λ i*>

Oft

Οτι ναραχιλ&ντνι oz νόμοι xatpnpoptiv, «- «rauun^c w τι Χαφ^'ιλζ·)'. , Χe.

Tte/iwns nJy ιιχα του ©tw λο^/'w, >$ οτ« utni drrnù^a i^χορ^βiπ. λi·

n«ei χκπγόρ&ν xi srvxoçocmiv, »$ ôrwç χρόμχ «ροχ«ρω TtirAwt r clris'iiv τοûwç w xgfrhù, α'λλα μ£ àxgfibacç cJÇtivrtùç. λ £.

Cfτι χρ| του αμαρπόοντη ιδ^ζότηα «ξώφ». ^πν, τού μιτηγνοντη χοροσέiχi^αζ «ont «ϊώ του xvgjes διάααζα - λ *'.

Παραιοφματη Tffj μιτνvo/α . λ θ'.

Ο'τ» β χρη iχ$(χώ& àfaxHÜKi xiei τ»α«αξ τî JX'npoy άμχρτύνονηι. μ-

Cfirvç Jh «ροτ/ιο^αι nv μιτηνοoûντv, <î οτω 3i<tytvt<&au χορό άμαρτάντα , <t iron ·W«t h» τη iMχληβ-iβ . μα.

Ο η χρη αβροβ'lΟχόληтην «ια/ nyxenïui. μβ'.

Ο'ir«ç γρη nie (τυχοφάντBi τιμυρ&&ου. μγ.

Cfτι χρη ην iζάχονον ιπικνφίζύν η βάρο 7$ i- •nirxixsuv, xsM izX^(w>f-;v πi χχφόηρα * μδ'.

Ç)t i μ» χοροτηχον Xeir/αvoZ άντιλογίχι χ,iζα-ττληχτζσμο/. μ ι.

<Tτι οό γρη τού πiθou titl am'roiy δικάζι-èfxt, irt μîώ c% αυτών τινα χαλHi π' μαρτυ^Λν "Xιλιανών. μ -

Cfτι χρη C* iΛπρχ ο-αββαπ^ν voiüâat τυ δίχα . μ ζ'.

Οτι μη χρή -ruurlui fira^y τιμα^ατ tiri τιά-<nji χλημμέλHα , α'Mά διάφορον, flip·» π! διάφο-ρον του άμαρτύνονη . μη.

Ο'ττβibshv«/χρητ» xanj^opBSιζμάρτυρα . μ&,

Ο'τζ ιγγοoρίδ τινα>ç ι'χ «ροπραιν χαχώνμη α'χiΓΗ-<èai τη δΑκρα. Z.

Οlτι β χρη μονομιρύ πi j»fcio-«s TMHo&ar. vά.

Παράδ^γματβ διχαιιι χ^ιμαη » î'ξωθo» δι-χαλών xoiei niç α'τοφαα-Hç α'αφαλûζα. νβ'.

Cfτι μη γρη χατ'α>ληλ«ν î%ftvτβ ππΓβ' . vγ.

Cfτι χρή τβ Zηζλοτβ» πi me} tîpliùni τβ i^χό.B ὐτβμζμνήτχHν τώ λαώ . v i*.

Α'τα^θμησt i^ψόρB «qoeworç, ksm οτ« άζ αρχή καθ' txar/tu ^fyitav ixaAftrC# ὁ Θιο ei; μi-τώοιαν πάντυ . vi.

Cfτι θiληµα,Θiβ, ομόφρovαζ vivat τβ α\θρω-τη Tftî τiώ ά^iβ^αv, ττaραηλησ-ία ηiïi co »ρα-vώ δνυυάμιαι. yr*.

Δζατόιτωά) i'χχλικηα χ· χλ4ρB» W τ< ιχ^το tirtTtKêiv οφνiλv β'ιαιαθροζζομ^iων η TiazxJv CO τη στυυαξ«. νζ.

Πi£> συτατiχ^ν fini Çc*«y , λαζχ<^,' χλη^îχΛ * i'πτχόττων χ} ώ β χρ«α δ^φοράν. νη»

Cfτι χρή "xatroy êp^ps iratpai σανδοϊον vvai mej τιι ταυβχξ·^ . yθ'-

Παραiùi-^μα ορό ζήλον coa^-ov »i E'λλάùωκ £ I ïδαιων μαηιοi ατνυνδρομη ttgi τά νιω xj πii ουΛ j αγορά . . ξι.

Ο τι άχ ·<ηov<a^oo'xe)y«y ™ βινηχά θ.««ν. ξά·

ΟτiTανπχ TwE'Miuiw άιτiβήματα. άνο ρiφι^Λî , ?. iβ':

Οτι αργόν s χρη i^ά«ν τινάτ^ιιτύν, o> ot Wit* Γ1iΚο> άλιν X οι λοττοι α'τόιολο/, o! Zi mei Γîαϊϊλον>ç Α'χυλαν trxluuoxozoz, οι $i ireeil »-3iav ΓαχΛ'βχ γη ιργάται. ^γ.

XXXV. De penfiôniins fruHuttm ei eietubtrn minifiros tcclâfi4tt tJ egtnttifecundum legem, & evengehum.

xxxvi. Coutmetaoreiio decalogit tf Quomoda bic jubet.

xxxvii. De accnfatonbui, tf calumniatoribus, if quod oporteat judicem non facile credere, aut non futile non credere, fed accurata inquifitione adbibita.

xxxvi II. Shtod oporteat delinquentes privatim arguere, d!f patmtentes recipere fecundum conflitutionem domini.

XXXix. Exempla poenitentia.

Xζ. Stood non oporteat male animatum effe in eum qui femtl tf iterum deliquit.

XL1. SLuomodo ooorteat recipere pernitentem, & qualem fe exbibere delinquentibus, ÎT quando ab ecelefia abfeindere,

x1ii. Stood oporteat judicem non efle puceptatorem perfonarum I

XLl Γ1. Qitomojo oporteatpunire calumniatores.

XLiv. g>Mod debeat diaconus fublevare onuf iptfcopi, tf ea qua leviora funt, corrigere.

xlv. Stood non conveniant Cijrtftianis controverfix, & concertationes.

XLVi. Quod non oporteat fideles apud infideles litigare, nec aliquem ex eis vocare ad dicendum ieflimonium in Cbrifttanos.

XLvn. Quod oporteat fecunda ferio confias judicare.

xLviii. Quod non fit eadem poena irroganda m omni dchélo, fed varia pro varietate peccantis.

XLix. Quales effe oporteat accufatores, 6* tefles.

L. §LMod contingat, ut ex prioribus peccatis, qua quis commifit, credatur cimmijÿi fecunda.

Li. Quod^non oporteat pronuntiare'jndicia, altera tantum parte audita.

L11. Exemplum jufli judicii, tf cautio Gentilium in pronuntiandis Jententiit.

LUI. Quod non oporteat, ut fideles habeant adverfum fe aliquid.

Liv. Quod oporteat, ut epifcopi populum de pace per diaconum admoneant.

lv. Recenfetur varia providentia Dei, dT quemadmodum fingulas generationes α principio nd poenitentiam vocavit.

lvi. Quod voluntas Dei fit, ut omnes homines religione pia confienttant ad imitationem angelorum.

Lvii. Defcriptio ecelefia, tf cleri, & ^uid unufquifque facere debeat clericis congregatis, pel laids in fiynaxe.

îvιτχ.· De- commendatitin httens peregrinorum, laicorum, clericorum, eptficoporum, IS de recipiendis fine differentia acceptionis perfonarum.

LJX. Quod debeat unufquifque adbibere findium, ut mane, ÎT vejpere ad Ecclefiam eat.

lx. Exemplum ad amulattonem inducens, vanus Gentilium, tX juduorum ad fana Φ Jjnagogjiy concurfus.

ixt. Quod non fit fias anteponere divinis fiecularia. X

Lxii. Qiiod oporteat omnes amputates Gen^ lilium vitare.

LXiii. Quod otiofius non debeat comedere ex bonis fidelium, ut Petrus fuit pifcator, tT reliqui apofloli; Paulus autem, & Aquila artifices tubernaatlorupi, /udas vero Jacobi, agricola. i

àmak.

CAPITA LIBRI TERTII.

I. *atatt eligendi fifit vidua.*

II. *Quod cavendum fit , nc adolefcentiorfi vidm eligantur.*

III. Qualet effe oporteat vidua,, & quomodo vir ab epffcopo fubvtaùndum.

iv. Quod oportet anienque mdigrnti henign^factrc. '

\. *Quod ftudendum fit viduo , ut fit mo-*

vi. *n(n 'ipfrfetmc.ieresdocere ; indecai <m cmm effe: & quale, muliere, Dominum feynbxnlMi'.*

»11. */nF />/,'< Vlditrt. .*

' VIII. irtn ppur/r.n, *vidua ab in. d'gmi accipiat , out epffcjpu, , .tat al:m fidelit.*

ix. wi'; *oportet muheres baptizare, 'ff' enim vnpitm, & a doflnna Cfii'ii afi.*

\. *€f.od non n^rtea' ,■ ut laicu' ullam 0 nt, f.ic-ra-ytalr fia.it, uf bapfr mum, autJait.fiutm, aut manu: impfiti*neni , aut bcneб. tonem.*

xi. ?<-.J *r.nlh «x c/ertfi' prztcrquam epitcOpc. aitt prefivtero fermfikm eff/fiere, qu.e funt jaierdcifim : ordinare vero eptjcopo tanfum convenit, t? riulli alti.*

XII. *Dehortatur ab ιηνκυα.*

XII I. *Q.orrtjdo oporteat vfiit nr.rre prnr;t. quid prxbenf. tiu/t Opit< fint.*

Xlv. *non oporteat gloriari , ne.jue ni janat nomen fium, qme eiremohnam facit.*

xv. *'ffiod n<m deceat conviciari proximo , alrnum ?·;,η effe a Chrfiliano . maledicere : & de dt.uonilhi*

XVI. *De drvma celebratione mrfterit Janlit baptijmatn .*

xvi i. *ffim Cafiam bnbtat baptijmur in Chylum: <ºT quare fiftgfia tn eo, C dicantor, Ü fiant.*

Xvi ij. *$uaUi effe ♂ be.it baptizat:.\ .*

'·X· ii,.'O^ *a diiib.it , vei tribm crdm.mdu A.' epilcopui, ú norf ab uno: quippe liiud eji iriit:t>'l.*

CAPITA I IBR.1 QUARTI

I. *De pupii.ic re<-::>:rndii m locum h.torum eu m"eri.ord:.i ,ib';;t q.,, i,ben> cirent,*

ii· *Qi'itnc,* ■;: *j.^-.-niridum jeettndum conlh'ittionem dcmrn*

i] ι. IV *.ivarin i.*

>c. *Sfiali timoi- oport- Jt partnipare ea quo cmferttntur tn e,ecmofina.r domitu.*

v. *Λ quibu. accipiens obiatiunti , a qmous* non aectpiendz.*

vi. *Q"d oblatione, eorum qi<i neu. lurnf dh J*»·, it cfftrant. non hLim >.^n p.ucan/ De tm, Jcl pntn, .t.,», ejui piovoi.int.*

vi!.. *cAiid mr.i.ci eji (κ Dbore pr^bere vidmi, qriamvv parta, ijpauc.ifini ,quum rx iv q:<r ab imptv d.mtur, fiet mn.ta, ij magna fint : pra/ial cmm perire /ame , quam ab ;»'pi:> u:tii.erft* e *fferunt.*

'III. *iifi-id opoifct , ul fditrdcr populum hcffrtur ud largiendum paupmbui , »t J.ip:»n< b.ii>man*

. , ix· *'-fijcod fi aiijuif impmr nummoi faerrdo tiom pro ecerit, m ht>n.i C carboni, mjumendi fint, (J non m cibo,.*

X. *De purentibur, filu,.*

x» *Oe jomulii, Ô" dommu.*

Κiφαλα/α τϊ rg/n βιβλία.

Oτι TtapouTTiTeoe xa^fov VtomptK χήρα ntitoim-j. β'.

*O voια mm τύ *} txixuptè<\Ται χαρά τ« ttivTwn.^* y·

Oτι itàìySvTiva «v caita <£τολ7ₗ χρή. l*.

Oτι > τi τθβi iπιμιληπoντîiύ X^pof. t

(ffri χ γρη ywaixac Xώάσ-χMî " àerpizti χάρ »ζ ito7ai XMuiMtui tiwn rJ x: ew. Γ·

Otaïùsr.' aî -^Aβοχήραι. ζ'.

Oβτ< » *χρή Xαρά* «ιχξ.·^·.· *λ.ααβoOM τîiύ χηf«l·', n tir titia-wzo,' , r, àX\ov ittïôv.* Ί).

QJTt ù χρη βαπτιζ^v. oiτιβi χαρ <? TrjXeirJ *Stiacrxafitai* «Moτ^ιο.'. &

Oτι V *χρή λαιχiv itcliÀv itpartxôv βαi'τιoτμα, ή $i,rtor/, » χ(<ρο^iθ'lαv, ή £λνχîαv. i.*

O'τι τλiιό ›'πιτχόιτη n θ!?i<τβvτιρ·* nàzvt λoιirJj χλη^ικι!·/ tnιτι^aittvt τά itpiuv ζvιpχM , το Xf'.potvjfiv μόvα» tirirxoww iwpoafxtc, iτipω Af hÎ0»<. ii·

fiinoffoTT βαπχα'.iα . 'β'

*Ofu, m>ooTn'xf^at rc.i χτ,ραî vTtp itioyruv tu <tr*c; nk χρ^Ai.* i^.

Oτιηχ,,-η χoμτα^ :. Tti^iayχι>λiîv n txL··τηι ονομα τîω χαρποφορiταν xarù τîιυ τi xiels ita^f.'. ii.

O'τ/atrpm; τi *λoiύoμτν* τι* τ/Λτiov, α>λi'Ffov *χάρ Xçjçw* J.' τι *xatvpàt&ou.* - .'».

Π.^μι *ro&bc ^.α: îi άχιαβαπτισμαητ.* ιr.

Ποιαν *aiTtiçi ιχιτ n* w> w Xe<o.' *βάχτιαμχ,* xj */ty-Ti* 7^) c» *αύτό txa^ov λιχιται ,* TxWIVRH. îζ.

Oio iφπλiî n;at o *u^uir.ucios.* ιη.

Oio οψ^λM *te.χι ό όιχχο,ο;.* «θ'.

Or: :>i τ£ιώ,> ή oι o *iιαχoκo»v* oφ€<λ« ^rpt*psTt.-ffSa:* o *tt /*cxctoç , α/λ iy úσο Cici ' *άβi-*

Κιφαλαια T« nrupT» βιβλία.

O'τω *χρή nv iπioχοχov tarroioffv fié* o'*ρφαχiv.* ά.

'Γόii βκ^λ&σιν *txixtiputSai χχτα τiιu* xceiaxkù *ifaTT.jJif.* β'.

n^ei *φiλΛργυύοα .* y«

M ή . *Ttoia φάβα γρή xu&sotfi utrfifitt* βτ>-:·Γ'.σφορι*ν. ό·

Tiw/ *ai χαρζοφο^ιχι* Sixth! , *τινων aSi*>.ττι. ι

Oft ai rfy *àvotiÎiit xapzo^opiat, iîύ άνωσιηιϋtrt .* i *μovoi* αχ άξιλii,τω Θιον, αλλ' *ιχ* Cfcatv*πω· xrfirv/ a-jtve* <ιτ*o; *άγχvχχττ,η·,'.* s°.

Oτι βιλτιo'l l'χ *XOÏX lύîα* ~tXpt%fiN *TIÙi* \v\ *p.-ct-, xà:· τ ιuηλη* »φ) *oλι^α , η τα παρά aTffuf^, χάv ζoλλά* Vy *μφαλα τυγχαη·* 0<λτ.·o> *γχρ λιμώ û^ιφ^apiiiύαι η παρά àatjbSv anut-ie·^ φoράv ïiξαχîαι.* (

O *τ; y r*■*avo'iiτΓioïαι τivλαîv vtrô τΐ* èfp<uti Ttctif'Tse ^C.vrni», *ά* xi. ό Σoλoμώv o βΌφά.. *ii.*

Διάταξή *tb ιχ:·τι;* i^î *άι-ιβύ',' βiα* Ό*ρροo-p/ψη χρηυατα tri; iιpiuσr·*■, *î<$* ?ùλα *f.* oiv^ρακι'αν otva-, *λvιτ&π pavTtt,* αλλα *μη tfi bfiÇtxpài.* θ.

riifi χovii»v Vy zatïun. i.

I Πγ< *ùtuty* ν0 A.-31TM$. *ta.*

E>

•I IA

pndx fififici rfatpo
O»CJ HHAA^Op tMUVtfsf tMU»1At>a p<M& IA
• m<f
-ivottJtptAd njtt^dtid xj otitAffxotujp ‘
fnt93M a w x ofpj ift r^ji^ Ji9^' ·A
■fttd r tj i i»Avd»f mb pjf ι ttJtut
P jJ iPAvdiJ mb «·N ^iMfHtufKjyfr.m'Q ·AI
-HMXf rn>([
>»A AHdeAd 0JHJPAIIU Amb Q raxjoyptl Mtuj'd
*Mφη>>A jp Q ‘ 'y» W AI»1·IIA A(/ III
•JAJÏÏAnfut iff ffj tuHtjcpjwf
VAIHOJ jni'JU l AMIUiijA HAJUOJ Jtlbiu po>^T] -π
ucu
umtMjddftJ utn) etupq^i uit ui, ^ -r

ILX3S ΓH9Π VIIlxiYD

0ĵ,Àr13 »3ll»jdod IJVOiytpATAj -XIX
• ^HOtyJAAUfiA atp >p
tt9^»J tu'gl'UA AUOllV^.-kJid JfJ -UIAX
• 3-(J3
Jfd HpttUOp^Kf HuÿrM ;p f>tinjt^uoj -IIAX
■AAHA^pj rtpjrd jvnjodo apcMO'^ ·ιλχ
• ιυ»A
-VMUAvp un:n.i3 p9 xuofi tunintuop rji nibtx
' Q(7 tUHA/prp^J «0« UAItUtlW
wprm AiidoAd UJIUFJ fu/Jjtpta rrtfttpAtd mb
βιμ· ianii\j p9 'xpxf utm srnb 1 0(iia -U ap
tanjr.uja<jdo.td umuot^ipujid oiitzatunu·^ ·λχ
•aAHuitfal' luap-Ç rr.t:' rfxj[
VlAfnb AAfüb ‘ Hpviuop^ff VUutUA >Ç['AIX
■r·A.'Il(M ni
■nttUftp ftpap ntvtuiop u ») '■jm.tAarn uou po*A
Q 'vpitf ap jQ ljuotffed ut <n<pip nf
-nïuif ut pttib 'tuiutop auoi/j'i'd aç] ‘ıııs
• futy'.'l'rupPHb fp
· tpuVA^ajn tut[opurarb £f ‘ jr.-jAt/do ααχλ.<3^·
'D> b Aun.toÿa(tutiuup tuttuaip mfyrjrj ·ï:X
• tutti
ttu'ut ta(] tvnjtuÿoj q ‘ xq ajta Mtua unnd
■tui i aAvn>(urnjopt Aad vit faAaur› ua utAiaAaut
fnv ‘UifJtuifnuirua'tfuiib irav^ ucu rc>.\§ ‘IX
• AMAXOI
-opt tti^r.n;xa aAajajf opua-.'dnfap ot; uotayy 'X
•uaittftoz. '■umt.wfri
‘tuatvjjtagj ‘ <Γip·>ρΓ « <aufMAaf>aii.miQ iouva
JA3$n[jratJoiio pc>:L· ‘ fit}tucn<; t· ··r.'ojv 'XI

• JAijArmoiOAd
_p tun/ηρ a-tjiAj Oûozr[;(j -iia
ıaav
Hin&fj ap ıvoι p:nb £) ‘P/lH'S T X? “,w'
-«tjva^uoMJp aauva auoiçaAAatjjA afj ;ia
ι —ı I»AtffaA tuVUOAOJ AAtdojd
iajAwap ‘ */ hi ‘pQ uinput
Aatdoad irtàtf paf * tuNfti/eifi Aaidoad rttfqitjt&u
AST *»*£ ‘ UA9MJ W>WAtftf AJldoAd VJH3Uad
Ul /HUfieAd ij UtU tmptf JH bn.todt pod# a
•m6 MVtflltt^d opurtluJ JQ 'Optlalfttd I/ttf
WJ IXpUHJtUAI pOHb'A ajrSau
‘ ⌄ tUHAAjtfAOUt £» « mtrpuJAAOq pOtTf^ A I
'tuiqHJiAjd /#» Itatumb '»aa'»J und*.
4üJ0d<> UMtflAtfJ AtfdtAd ti&tf* p6*$ III
'tWTA»a»jA9d rttmbauui itmp ‘optwf
•<03 w w j utMjpJ »f rpunfrj p ^ n
•tvttu
-•P umuwtÿtuj auapUMJjJ ntd· 'rftb
^•ma^zj Wfi* ηvφξ η,
W*' f* AiidtAd tub nt ptMi^ ·I

LLNIÎÎÔ rasn VXIdVD

»α ·ΐιιχ
» . * f"^A»JM39j IMMiTtf
'»l9d »JJi rtfffCftiJ ffi/Aode nt^fib tt/ «tix
9?t

.5 •fri'IJ.'K /.«dc/ÎX.'? Xiy»K
-xvgtg jujjrlwç Usvttæ .cixoRj xdxu p >10
· emsitddddta/ /.puMt·» X»
vexdjij itrinMn^yφ o kÇMV^M» tftxX. 5OA»χ
'? ' '·*Àri>°-'dp f.yfyiStfh C
‘ io'φieJrJwZ fy ? X* ttyXfiu» u q
·{ ‘tynx› 5o'Θ 0 λλ j< * 5*<·ζ J
f.»nopj» τ pk /x mjî® » 7 5Ul*h> 5« ^ ·"ν< 1
·1£Λ ' ' ι ' ' ' r ' W
-Xi» Αωπτύ îότη^Π île ‘ Wjy/JOXff 12« JXp
•a ' · wJtfhi <rqz
r sirx-ourfyu tuxrlznX s'
· κ·Yü'ü sxx,' fx JWXVeà'X)
·£ I · «xU J «i «5«^χ idlil 5»HXI<é0(W>»5/-CÜç!/W[J ,
lui ‘ixdrriu ttidfMjXd» sux j Jj *
ή< fu,xfâ».» Hyx^Ciri *z sopiXj wxul suz
-)> ' ' ~ " *'©?
-xrtorfi »%»i Hz 5kY»<Or/ 5frx ftiz
·ji -xXxj1 ex Iχ ρMiX η ^η Λο 5Λîζρ
•j/ 'Mflrnt 5u)o? 5kx (Ai /ï»zrt>xu»x çWmBj $1
‘ P»0 «X <03i7y A0I JXA» HUVO r.XZ'AzlZU 5»ÎOAOXXX Hi
ioc^ri»zixiQ Ajxxftx» τηχ ''Z''?'.! *n * ^-DKzi/vlin
-i^X fy. rmiJÀtddodO' /.^xuuiodOH :I£'ArlQi^xiL^
· «*05(1.1 (ry/vxzDdxii. »$»3,
~u iz X!^ t* ν *^Π
· xfMtjnri ni />/.o£^xJxx ïnuuçvri
5ni f.&iin dei ζ>ζ 40 5xf".I nrfhwfae « >zo ^4
‘xjrj ex idiz !x ř39Qvji f>x 40 uç?üpda>) nd
-rriu ûzXXt 4p yx s ‘x/^x jx «X .'-'II
· ξ/t · IX^HyUJM) HYHèo UÎXX3 f.mpl UOJt $<
*ΛHΛ>»γηΦ HJ5» * φ/Λ» ř'dnx 'i oQio<oynxx-y{
•x; ' 5«Λρπ4·ύ 5'O ri ‘ux Si
tupx d&C •/'βγσ.?!* jxQOAMnjA i u« ‘
n?]XMdoM te ‘πψ/Λ^ι «iijjrô hxuQxx uri tzp
•j · ioxnrf »1
-xyoyAjH 5ki λη4λ»Φ ®λ *Π9£τ»λ
• · M ' ' • ■'χφ^ · iΛXHΛ
-<χγ ‘ ‘ * 5»j/CoyodXy» ‘ ‘»>4
-OYowxjor/ ,u^ζαiφ hj uo ‘5ij>3l>xd»ji |<χ.'£ pj
•U · àndnzdxrio^y'^ ydi[j
· ^diidxriAzmd» rx R<
-χφα^i $i nidn ri *x ,;£ή':**I J^LI
•s ·«?Jo »x <«M.voφpx ifiu jAxrnr£ 10 iz^c 4 5Uyf
-Vîf.'fJ WiL 1 ndoèx.'O S; » 5«J.O»SX4M J03[J
·J ' ' · Λ0,α·4'5 Α^τφ'XOil» /.u
»X£0?5/Λ,'^.υ nztej>nirh '4 (ΛX·'·^ XŸ '3 :ξ κ»4ι*1>
ho> »ty» <iWldçMMX JÇ ■ΛXHyτάβ^
rxA*9 Aom^nvfnd izayi zgx/x /«l uJX iz q
* ♦τη.-orfoein rx«» nrx /ou
-»Y«5 $t 4nX»I rfz f? AO-'^X foy.ArifÀ tz? >
*\·X^X tXQwdx αχ Λoι7£ιγ» 7 /.ixxi5h ,xp
•4 ~ · Âdnjt iotm^n xxx ti^C»Jo
|iΛ 3wffl*Çd<ML A«i3χ 5/U »xp
•|0w •»χιΰογπ»ά kx ;λμoλ/χι mi<>
*09 5"φγ'^*^^φî $*1 59/c* 5k1 «Mïχγφ /10
•Afyuxtç Htdax tu
fl/rçi nxxx i&fydnji ?* SnuM. sni lomtt^
tmstit» yéox iioiarie^ix^ mxiix^Stuiij^
•rncffâ MJirip. Λî λ
·,4» ·4Λρ ΛBM 7&11
•fit *α»μ X,
·</» stmtfjmi sni udX aoun^

SllOXSOdV 'HηïNηΩHIMX ÿûb

▾ U. LWr funt fella, tf quis fuit d*x impietati/ tarum.
vili. Qutnam fuerunt fucceffares impietatis Simonis, if quas berefes, (radere coeperunt.
I x. Quomodo Simon quibusdam profitigiis eunt volare volmffet, precibus Petri ex alto deorfum precipitates, fregit eyremos digitos pedum.
x. Quomodo berefes tf a fe, tf a veritati diffenliunt.
X I. Expofitio apoftolica predications?.
XII. Contre canfittntes, volentes nhnqtti judaizare, tf de decreto apoftolorum.
XIJJ. Quomodo oporteat Jcparart ab hereticir.
Xiv. Qui predicarunf eatbeham dollrinam, tf qua ejus precepta.
xv. Quod non oporteat rebaptizare, neque ab mpus baptifmum recipere.
xvi. De libris falfo infcnptir.
xvJi. Conjugalia pracepta de ciendi.
Xvi II. Admonitio de fugienda berettcorum communione.
xix. Contra vituperantes legem.
xx. Que fit lex naturalti, tf qua tndxfla, tf quare fuit indutla.
xxi. Quod fumus fub gratia, # non fub ftrvitute legis indufl*, qui in Chrijum ciedimus,
XXII. Quod lex de Jacrifiuu erat lex mdulla, quam Cbriftus fuftuht.
XXI11. Quomodo implevit legem Chnftw : tf qua ex lege abrogavit, aut mutavit, vel tranjlulit in alia rurfus.
xxiv. Quod voluit dominus, ut per Romanos quoque lex juftitte declararetur, tf quod Deus propter impietatem tn Chriftum fumeos fecit captivos effe, tf tnbuium pendere.
XXV. Quod oporteat fugere ab bereticts ut animarum mterfeiloribus.
xxvi. De obfervationibus Judaicis, tf ethnicas.
xxvii. De amore puerorum, adulterio, fornicatione.
XXVIII. Quomodo oporteat uxores fubjefias effe maritis fun, tf mantos diligere uxores fuas.
XXIX. Quod Judeis tf Gentilibus confuetudo fit obiervare naturalej purgationis, éT mortuorum reliquias averfan.

CAPITA LIBRbSEEnMI.

I. Quod due fint vie, ttna vite, que natura l: Ziaeft, altera mortis, que eftvia afcita, tf indi-fia: tf quod il:a eft ex Deo, bec ex pravitate lecundum infidias tmmiei.
it. Morales a..monitione (precept >r:<m domir. con'enflente* cum zetere precepti tic ,'egum dicinarum.
' ili. V'etatio horticidi;, ad.-.tern, m.ijcu.'e liner:', icor:atmr.is, · ‹ Ti.
I v. V'etatio magie, tntcr'e!l,or.i siliorum ,pc,-îusu, Jalji tejiimonii.
v. Vetatio malrdutr.tia, i.e i, mons sloloji, ottofi fermants, n.er.àarn f ..ïcumver.-fiorii, fimulationis.
vi. Cetatio perverfitatn, acceptionis perfonarum, ira, odit, mvidie.
v l 1. De dijciplin.i augurali. incantatione, divinitione, concupilcenais mal:›, Î7 rehauts pro bibitis.

OnôCi «Μφυσβ» at atpints, «pyip^f aaftkias ytycjbfnu. ζ.
Tt'vK τη "Σιμιοη artfitiets $ιάισχοι <î aipitrtw κατϋρξχi.
Cfrsvx i&μMvγovτ&ιβα na! ttrlixai ^ιλη'β·««, ιυχαΐ ΠιΙ°* χ«πναχθ«ΐ άξϋψβi χάπ*, iruvt&f Θη tbç › ‹£ ni χβρι t«ç Ttt/xre'ç·
Cfrvç ai aipiatts mpis iavns άληθκαν Sia*mvi‹rtv *;
E^^yiKnî «rereXaJ κηρύγματο. »«·
Up·; τά ομολογώντα, ΓβΙλΪ^η? Jî Θϊλ*-τ?;ι·
Çftttos γωρίζιδαι «îρπ-ιχών. ιγ.
Ti;t; oijcnpi^avrts τιυ χαδολικιώ StlasTutki«y, χ; τΐνα nt atjty παραγγιλμαπι
Çfrt in άναιβχπιζiN χρη, srs μΐώ irapaîf^ &ott η παρά à‹rtfiéy βαντκτμΛ, ·
t\ 'e-t βάπτιτμα, αλλα μόλυσμα.
Tiff! 7^) ψAiΓTiTT'Φ®·' β'^λ/evv. rr.
Tltpi xAr.ta«v γ*μι*ά παραγγΐλυΛχη. ιζ-
Ήαριχi.'ισι ΧιλΜσα φ(ύγ(αν[τιιυ Ί^άσιβιιv αipfTixtu.' xotvuvtav. *''.
Προ; φαντάζοντα η: νόμον.
Tι i φυσιχὸ νόμο τι i ttrwaxiK, 2ι !ιυ αιτίαν
Οτζ î,πὸ ^άί,ιν, αΤλα ύχ· Suhcictv τη rît'ταχτη νόμα οί fis X*iro/ πιτιύοvπ, κα
Οτι ιπiiσχχη ό ι,ι: θυσιών νόμο;, ov Tit-ε,ώλ? Xti^è- ταραγZ',ο^ο;. κβ.
Γli τiλκριοπ τα routs γιγονζ» ο Χ^όi riva TtTB iXcuus-Ci', r óτ>λαξιν, w MfnÛHxr·'. «>'·
Οτι >q Îtà Ρύμαιvv toèôxr.Tcv ô χι ,ιο; îw τϋi êtxaiocrtuir.ç vόμov tmtàfùxw&at, κ. û &ιό I ovèaia; Siac τιώi-?i Xgtrôv aai'I^tav αιγμαλώη roo>-‹rà/jfyuos ΰπό φόρον xatiwiv· *$·
Cfτι χρη φιύγ&v tbç. α!ρισιύ:ι., û φθερα;.
Πίρι› τταρα^ιρημάτκν l λαϊκών χ, E TAiχυζχώ».xr.
ntf‹ παι&ρα‹l α;, μοιρα π κ, πορ'.&ια. χζ.
Gricç γρτ, TtfÇ ^tuarxai ύποη·.χηι9αι τη7 î^ιοι ά,δρασι' H34 7»i àvfyas sif^t-tv TtçjavT^S γαμέτη. **.
Oτι iθo Γiia/oïiτι t ΕΓλληο·/ συμπαραπιρέi c^ai n'ι; φι σιχά; χα^άρσαl, xi π^νiώΠυν πΐ λείψαναΟδlλι‹σl3v az, Xe/rzafi^vJi αΧλότμov.χ&.

Κiφαλαια τβ iβιομ» βιβλiν.

CFt i êvo Ôèot Jar, μια τϋi fwnç » φi>σ‹χ»î, μια τ7^α:ατκ η‹π^σαχη, xi οτι ›i tx Θγβ, ή 5t ôtlfcTriji xarr' iitiCuhluo τ& α'λλο^/B à.
H'3/>ν4 itapar. ισ^. xtotaxdv ^ιατι,ζιων σι·μ-φ^.αται τη πυλαία TraoaXfÂfiCM ·θ'iιων '.c~ M-·
Α'παγόρ^σι; φθονπ, ό/αφθορα;, μοι-\fsa-.. χ. τααπ; οίπηγορ&μ^όηί Όράζιω. γ.
Nταγορ^οι γζν,Τζ-.α, τiχ'.οχηνια, μαρτι ρια;. ^.
Α'παγοζάσι. xaxcJ.c^ta;, μή'ièo~; vi «θη t άργολογια;, τ?.$ο:ιξια», J?roχρίσιν. i.
Α'πί,γόρΑ-σι χαχοη^ύια, ισροο ιιΠΤολη^ία;, όρ-γ rt, μισα·.·?ρν7Γία, βασχανία;. ν'.
Πφι c/a;; οτχοτιχη ϊπαοιύη;. ζ'.

(

A'ζα-

Arar^opX^ r m αυ&αΜκ , ip}
innpn^oatiftt, δροαύπτιη - η.
μαχμδυμία , tbuatfK, α^όταη , ώη- &
xterti Ttfjsrm ιώαβταιλχ γνάντ
. ot jifyù γάρ n ιυ ώ®, μ n
ttw μΰι&ηφιχοσιν. I I,
Cfn χρη μά ητογαζκτ άγιων , «Χλ* πρη-
ν Æhν μαφια , χύ>Μη fiait*, μη αρτν-
■βάλντтM. r d,
Πi } Îtw , " ολ^οτ/r». ι β!.
rift; Xrori'ac. t γ.
O'irwç âeî nopvstyptàoisntçoîxf-miq πi χυ ^ ,
xj ovv χρη wroritsVf&at rs» oixinti. ii,
Πι ι >ς «ατ^οσο^η» νόμο» xJ όξομολο-
- ο. . ".
τη ατρο γονια Stparr&taî..
lift* t îî mpoi βασιλια άρχοντus îτοταγκ . <ζ'.
Π;ti χχθοφi o-uvmÎJt k . t>j.
O'ri >| ûζ iiΓiβϋλϋ τii αλλοτ i» ftKt<ra^fûra
ôSii wTffi&ai id 'ναραιομîαi irivA)?puttnt. t γ.
CJτι μη γρη rii dCa-fftelaç ιχχλîνΜ
îυμα ^αραι.iî ονομο^'τη , η.
τι μη φανλiζ&ντι «ροσφόρων βρ&-
μχτνν, άλλ' ΧχαρiΓω μiταλαμβά'.'αν Kjq nnty-
μζ**- χ «.
O τι γρη φ£>γ^ντîώ P£î nSwXcGunw βρωατ;. χβ.
&άτυ£ι xueietxr, οτω χρη βαχτiζiîν, £ fk
riy τιν©- i^iνατνν. χγ.
Πi/iκ vnr<Lncv τη îβ^ομά^ο ημîρα , η τî-
ια>., & rr.fA.Ttor, χ} β ^.«^»· λ *$*·
Oiα Η.αι γρη τ«« ησροα-Α,χο^α τîώ ι'πό τî
χvpi'i io-5f7<roy <φ*οσ·Ανiiύ. Xi·
Ev^atiria μι^ιχη- χ$ι'.
^.C^ats^ta iτi τη Mιτηληχî^ι. <·
Ει/γα&ιΓ/'α mei τi μυϊιχα μûρ». χή.
C)Tt » \ρη à^fçftpopfiv attpi τîιύχοινανiαν. χθ.
I lip? xapttoÿoçjà, ·
O^irw» τiιύ ανατάσιμον τ« σωτηρο %μών
ημîρχν συχ·α^ροιζουθρι^ îορτύζ^ν. Λ χ.
O?B5 f-trxt χρη τ« χ^ροη\ αμ^iα . λβ'.
Tîρὸ,ρησι; irtpt ify ρι^ό'.τυν. λγ.
Πρβτάχη ^αγγiλτιχη itw oiχ tfgwpis. λ i'.
Προβ-Λ^η ^αTT'iλτιχη οτ.μιαργiαi Sfgçôpïs. λi.
ΠρατΛ^η μ£ iûχα&Γiα; ó/^αγγiλλουτα τ»υ
©ii τiιν Ttfft τν ortn xr^tuoviav. Xf
ΠροοΆγη îτημiμνήτχντα τîχύ Χ^t~
Çb (ji/atâpwOWSTt, »»g4 τiιύ iyt*i διάφορον
nvpo'toiav. λ
Προ<τΛ^ TiejQbo-α μ.ήμîιυ ιατρο',οiα άτα-
ριθμησιν tùipytmév ^αφορω'.· avpoveux ΘiΪî$ια
Xe,iT« ττaρα^i^Ητάν τ®? άγιοι; λη.
ΠροοΆ^ή άττ/ληψiωο δ/Χαιων λΘ
(Χττωiχρη τκ χατηγκμ^Β» Γοιχκîii&χι· ff·.
Διάπiξι; όνω; >jr τ»; χβτη^μ^άi ύτό it-
ff'a)7 CF ττ μυητiî r.'fiojficS'ai, χ,τiνχ ïiïχ^&χι
ajiTbi. ,- μ«·
A'iron·.^»! ηορό; ρν cfovtîov >ç στνυπιγη nopo; tvs
Xeiçôv τ» &fü. , i-
Πip/ xpitsuoen; τiμvτiχi th.atts (ύγαξ^ια- μγ-
Πiρι τ« μυπχΒ ύ'δατ»;. . μδ',
riipr τ» μυ ιχη μiγο κ'^«exr.-'α. μî-

vi] I. Vetatio obtreilationis, contumacia, fupfrbia, & audacia.
IT. De longanimitate, innocentia, maifuetudine, tolerantia.
T. Quod oporteat eos qui funt magiftri doitrina Cbrifli, pluris effe quam Parentes: illi enim proflant, ut benefit, hifolumboc, utfimuss
Tt. Quod non oporteat dtfcejfionem 'facere a Cbrifttanis, fed potius pacificare diffidentes, 6* judicare jufte, èX non accipqre perfonas.
XII. De eo qui efl duplex animo, idefl, pufiile fide.
XIII. De beneficentia.
xiv. Quales fe oporteat probere dominos famulis, iT quomodo oporteat famulos fubje&os effe dominis.
xv. De bypocrjfi, 6* fludio legum divinarum, o de lonfeffionibus.
XVI. De tifltu parentum.
xvii. Quod oporteat fubditos effe regi, & magiftratibus.
xviIi. De munda conflentia precantium.
XIX. Quod via, qua ex infidus diaboli afcita eft, impietate, & legum violatione plena ifl.
XX. Quod non oporteat a pietate deflefleгc five ad dexteram, five ad finiftram.
XXI. Quod non oporteat ullum genus cibi commodi vituperare, fed potius cum gratiarum ailione, i? ordinate Jumere
XXII. Quod non fit vefcendum idolothytis.
xxi ii. Conftitutio domini, quomodo fit baptizandum, & in rujus mortem
xxiv. Quibus diebur hebdomada jejunandum fit, & quibus r.on, & quare.
xxv. Quales effe oporteat orantes orationem dominicam '
XXVI. Gratiarum aftio pro fanita euebariffia.
xxvi i. Gratiarum allio poft fumptionemfan-Hx tucbanliia.
xxvi n. Gratiarum allio pro unguenti ebrifmatis myfterio, five facramento.
xxix. Quod non oporteat omnes fine dijcrimine ad communionem admittere.
xxx. Conjlituho de oblationibus primitiarum & decimarum,
xxxi. Quomodo oporteat congregatos diem dominicum celebrare,
xxxil. Quales effe oporteat qui fliguntur ad miniflerium ecclefia.
xxxi U. Predifito futurorum.
xxx IV. Oratio variam Dei providentiam pradicans, *
xxxv. Oratio variam creationem predicant.
xxxvi. Oratio predicant cum gratiarum afitione divinam procurationem rerum
xxxvii. Oratio commemorans incarnationem Cbrifli, & variam providentiam de fanilis.
xxxvi Ii. Oratio continens memoriam providentia, & dnumerationeut^ beneficiorum qua Det providentia per Chriftum janih> collâta junt.
xxxix. Oratio gratiarum adlioms pro auxilio fanilis allato.
XX. Quomodo oporteat catecbizare catechumenos.
XI. I. Conftitutio, quomodo debent catechumeni m ipfo tempore baptijtm benedici, & qua fint docendi.
XLii. De renuntiatione m diabolum, iT de dijcriptibne ad Cbr/ftum.
XL111. De unilione olei myfls. i gratiarum allio.
XL.IV. De mjftica aqua gratiarum ailio.
XLv. De myfttco cLrifmalrgratiarum alito.
XLVI.

XIλ 1. *Oratio retenter b.-tphzaiorum.*
xi vi i. *Sjrojnam apoftoh ordinaverunt.*
KivMi. *Oratto matutina.*
xLix- *Oratio vejperttna.*
L. *Oratio ad /umendum cifim.*

QKVYTK LIBRI OCTAVI.

I. *Sfesre, & propter qtiojnant fiant miracula.*
II. */Λ' epifcopis, cr presbjterir indfinD.*
III. *-jj.hd putifimum fit, difpom, & ordinatt* o4, *(fujt in eccjefiis fiunt.*
iv. *Oe ordinationibus.*
v. *Implorâtto in ordinatione eptficoporunt, 6* ntifit celebratio.*
v i. *Dmimciatia fio'ervationic pro cat l'ecumenℓs in celebratione d:cs,.i· r.nj.i*
VI 1. *Dbjir.it:> pro energumenis.*
vui. *Ob ecratio pro baptijmmn pcientibus.*
lx. *Γιo nt ip,i b<nt in poenitentia, piccatio. manu· impojtho.*
Denuncia.'.o ooje-iationii pro fideitbui
xi. *Objecratio adhibita pro fidelibus.*
XII. *Conftitutio Jacobi tratris Joannn.*
'11,1. *Denunciaho objes>atioms pro Jldehb.s, poft oblattcnem bojha.*
xn. 1λ *nu'.cialio obfeo ationis, &gratiarum eclims ppi} communionem.*
XV. *i"ii>loi.itio poft communionem.*
xvi. *L)· ordinatione presbyte, jrum conftitutio* I ·>.·.. .. *d,m.:.o d-ïfli.*
XV11. *Oe ordinatione diaconorum conftitutio Philippi.*
Xvi n. *Imploratio in ordinatione diaconi.*
xix. *De diaconifit conftitutio Bartbolomti*
xx. *Imploratio m ordinatione diaconifix.*
xvi. *De DpoJia, oni> cmditutio Γhomx.*
XXI1. *De leUortbui conjtituiio Mattluc:.*
xxi ii. *De conjefiotibui conftitutio Jacobi Alphxi.*
XXIV. *Eiufdem conftitutio de vtrgimbu· .*
\ . *t.elbai cowmen/} Tbaddai confit/mD ar viduis.*
xxvi. *Idem de twretfij.*
XXVI1. *A quot ordinari debeat cptjcopus, conftitutio Simonii Cananai.*
xxvl n. *Ejujdem canones de epifcopii, prtibyteris, diaconis, & reliquis clericis.*
xxix. *De benedifiione aqua,* éT *olei, confittutio Matthxi.*
XXX. *Ejujdem de primitus, & deetmit.*
xxxi. *EjuJJem de reliquiis riwndi.t.*
xxxi i. *Dai·:· -?»·>»-- Pauli d ns, qui accedunt ad baptijmsm, qui Jint admittendi, & ..m npellendi.*
xxx) n. *Quibus diebus feriandum fit famu-* '*I*.
XXXIV. *®uibu> borts, & qua-- in es* ‹ *andum eft.* I
xxxv. *Jacobi , ahi- . muni c^nftiluho ncjperhnj oralis·..*
XXXVI. *Dcni.r latte 0 jcc. at: 7 η·>~H, >·(I :nccn a lumini.*
xxxvi 1. *Nofiurna gratiarum* p I ,r *ccnj.i lumina.*
xxxvi 11. *hratiarum a-Jtio rn.itu tr;.i,*
XXX1X. *Dnpofiho manu, mah-t.nt.*
xl. *Oratio alhonst gpatiuium j pπ'>ıı'li oblatis.*
XL i. *Denuncutio oifervatior.n pry mortuu.*
XI 11. *Quomodo,* cJ" *quando opor.eat fide.t^,a mortuomm numorias t.e-'i, C qu d ex. c^rum boms iniparinndum jit paupcnb.t.*

ï$ *Hoπλύν.* μ fi.
Τή'« *irtpwrtç ιχίαροηrpσooι oî κyιoι* axoroλοι. (μζ.
ΠροσΧχη ινθιηi. μή·
E'mtffc;. μθ'.
Εσχ>î *ii'apirw·* v.
Κιφαλα<« τβ 0'^9α *Qfpftn.*
T/iwr τάρi·' « *sr/nAurntt zi* φ *ιιυυχμτα.* ά.
TIrpi Tpi *tittrwrcov* iÇ α\«ξζw. β.
Cfrt d i/ΛΠΜΓioθ» ni ùt ntl·valwixtz
iTiηλή/^M χορυφάιoπιπ»tfit. γ.
Ilf/:/ *yjapvnviiiv* · S'.
Ειηχλiiσκ *γ^ροηviΛ iirirxôzfov* t.
H'θλ^α , c* ›l bWEi»
>.ïτv.χβρό|»»»v. c·
ï'irsp ώφ^υ/4όων. ζ·
Tmp rfy *(bamtfo^My.* , »i.
X^.oθiτ/α χ, *Αχ* Cttip* iφ cr mit bvo /x. θ·
l'Ιροτφαi/^ττ; *U9tp* ?/Γiλ. /'.
E'ιπχληriï ï$ τπγ^· ια·
Δ/βτηιξ/i *l'exiôfla* τι αδιλφi Ewam τ» Zf/ïeSa/s. 'β·
Ιΐρδiτφωιτ*τι; ttrî τπι ὀν μ£τ* 0£ar α'.·«φθ£«v. ιγ.
Γloβ·ι|>«i'.η7κ */xjl* τὀν μiηιΛηψ/ν /S
Ειτ/χλησι; μ^ τ!ώ ρuniAmJr'γ it.
Η<β ϔïλρηnwx,- *GrptTfanpw &Λîi&i ιωάιιγ* τι (p/Asfixus ι 'ὀ *χυpio.*
I Ïff i χiψοï'ïi"*» *Φιλitritu Six rfify;.* ιζ·
E ιπχλχα·/$ *'XfipoTwix;* δ/αxôy» · /θ*.
Tiff/ S.'xxowani; *Βαρ&λομαι'α*
E'm?"'σ m/ ^e/pow/atî S/otxawanjç. X.
Il fi *tîiroàixxovotv StxniÇji rs Θω^ια.* X X.
I lifi *avxyvaiPwv* il* ΜχτθΑΜ *àtxrt'rj,* Χβ'.
I *avs'iK* T.7 *ΑΆψ*'* W* oμoλo^ηΓ *S/«ruf:*
To *aÔTu itffpt naf 3c*«v.* x y
Allâtes T? OaJSiis Tip' χγ
ciara£ti.
O* aun.· *irtpi înopiani.* (xr·
Σιμωîι o K«m/r>?; T* v'ro πo^· *ζ·
Ati ^Hpvn'eHi^xt ὀ *i·'.σχθZ9$*
Tι {ώτι *xxvdvt; ntpi c'ntxxoïr^* > <W/3onpwv 3/xxoiwv *rl, Aotnsit xAnttxJv :* κν.
Π(ρι iiλoγiχ vèani χ; iλτ/> t Μοσθα/β *StxTi'ij;.* Αθ'·
Tι *aὑτβ usfï àtsapy^ Sixa^ÿ* λ.
Tβ aùr? *ircpi* ïieiarX^aruv. λ«·
Keiovtf *ehispopoi* ILx uAb aioroAe *ψ φ *mrpoTtovrtH* ni *ραζrισμχτι, riras àii tzpoarit^t-oθ«« »* 1$ τ/»« αιτοβαλλiθαι. λβ.
Oια ημipα du àfysftt ns oiχiτα. λγ.
Γlβια; *topas* VJM élan c# *rasam; ici aporti^* I λS'.
Γαχχ,T- Tbato-λφi Xfü A/ατηξζî *itfpi i<rKt°j.,i. ht.*
11. c j T-eo. *ητι; f» iλυχνιο;.* λ?
£û\atirta tiriîcicy'. to;
Ei\aeAi> *9f^»jrr.* λη.
X&fO^trÎ:' cf^tjs/η. λθ'.
E /nxAiKG *txi atrafififtij.* μ'·
TlfOTifxovr.Ti; ùirip rjô *χiχo/μη^* . μα.
liω Sh, k. iron *γινιoüχι τά* i κ^μî^OΛτων *trisfit* μvπα; , ότι *iχ* ? *ύζβρχûπvo*
c i τoι-i ὀ·.ï *π$piyi£χι rzyr.st.* μ&

Of?/ reik *Kftfitii πM η* oufar *iiftimA* pMinU) ¶ €mZa/. ju«w,w»n<. rifti jutf^ur^r. *pf.* Flee) t* ù*wt^f«d«/ ns δ« Shmb]ū~ vou. *μi-* *Oτι txxsnç* dr y Ζη^θιι *λγ«, οφπλπ i'μ-μακα,* kJ φυλχττΗ» τûο τάξη», *ώM μχ ttar-ry βρηάζ η m μη iy^effje^iiTU.* *μ '.*

xl iii. few *rufios mortuos niM jttveni*

xiiv. *De oirüa.*

XLr. De recifinàû iis, pw *propter Ctri fittat oxa^stmetur.*

xl vi. fewd *oporteat in quo qmfqtee gradu dort locatus eft, & orduum fer-vert, û* m» *rupero od [e› qua non funt im-rtft·.*

ΒΙΒΛΓΟΝ ΠΡυ'ΤΟΝ.

Π<} AaptJr

Or«wrsAsnu4 o/ *^ftfflûnfiTitnhef* ^ "θ-yjy r/rdCranv *eèi vie* *χβi- a 1Λ.* vjuur x} *«iplwn «»·* ri xatvmpanptfdw*Sfy'ri xi*# ύμ& r*nXetrS* rA>t3xw3w» ds *ixtymiafe* h»rS Bphîctt|lz™* ◆t/re*x " ««θΑαιl i'χχλησ/α fi " *ΰμ-η* *·\'κ*ι.'' χτλώ' «ora *txhuni,* -/' rfirrrAwJW Λ τιώαχλα-?η ^foortjSHov ouiττ, ο/τάι)«Ζaiv/»vχαρχήμΐuM Wjc' *nixftes βχηλιiβατ αυτι,* « δι·αμ/ν αχπî «ληφοπι μιτΗΓ/οο th *xyiti χν£μβινκ9 «χλ/τμ^M* '»ey *àKrtpwrptyM* w Φ«β·» «uni, *ματîνμχ-·η μî-ηχη» ri ημîχ* kjj *χ^oiv χιμβρη ri Xg/ri, ni 'Iτκρμχτîα»* «λ^όικ τη χβπ»ρ«ι»ρα χαζiρχ χ«-Ζ«y, *ανγχληρονόμΜ w σνμμiηγοι* th *ηγκημi-*VH τα/δο αότΗ, *χκiχχη StiamaXioai ifptct ot* àν-Ttyop&w τϋ cuJth *Û χβρνκγμχη* τκ Γβτηρο è/jtkavsr *vui cnSehts φ^νχγχ7* «ώ-TH. φυλααχiβ^i *2* θώ *uioi Λ*«πν ú ûxxxdiu* Θîη «ρβατπν. χ} *yinüt àperoi* drxerrXe/nJ *ιύ* ©qj *îμόν. iβο γάρη ἀνομïβο) μηπ^ιώοι w'* τ« *άναατiχ rd θiλημΛτι τη* Θώ *τοώ,* ω χβροόψον fàros, θi«5 · τiiκτB *Aeyi^itrirtu.*

Πi&! χλiβηξ/α .

Κ Ε Φ Α' Λ. ά.

Aπiχ/oσ/ hν χάση χλiοκξ/α$ >ζ ajtx/'α, X>αρ C* τù νσμηοχ^ηοχχηνi' *»κiχ»9υμήητ* ffijbjawaZxa τη χλησioy γη, >ie *i m ccypw eùrù,* nit •*dr TaüSx*αότΗ, hîf *τîώ ooatSiirxluJ miri, ηπ rie flïtv* UÀt b, hts τβ ùwoÇûyrov α*τη», hjj ora τη *πλησiovγη ira, ότι*η' τασα thtw *iπ&vμïα* αx τη *uwnpû άβάρ-*VH * ὁ *yàp t«θî'μήβ'αi* τiiû *yuwχα.,* τ τον παîiα, η TUÙwe/J/rxàt/TH <·λητ/H, $δη χαπiδ.'«vo(αν *μoιχό* xJ\πτη *fciv.* iαv *μη μiταγνω, xfxttntt ώιό τ« w* gÎH tyuttJv Γησ» *Xgjris,* δ< η ἡ δόξα tlSΘιι5 π ths αιώ-να *«μivi.. λiγoιγάρc** τω *Æaÿ^fλι'ιp àναχιφαλαι»-ÿfyjoç›* 3 5·»»ειζ·* S ïλιφών *τîûυ* δiχάλο^Ό» τη χδμπ, *vτιàvrip νόμω ytypctirTest, ήμoιχ&σ&i· t'yèSiλi-γιο όμ7v* · thtîC/ν Ct» TtJ *νόμρ Six Maw/miy*> iλάλη- ex' wiSi όαΰη όμîνλiγα" πχ ό ι iμβλiψiïH* Tfu/^utanxath ττλησ/ον«ρο *ritvidupiiawaùrUù,* Αδη *ιμοîχ^σZo* οαiτiώ dr τη *xxpSiet*αυτi* · βτι ι'χ®P *9ημ·ιχ^χ«τ cnvotxv îχι^υμτα-α* " 9 *Si ην (Hr* i? tw ove? *iηιδυμήïα,* hx î *ni* t J χλ/ψσι, x,' ιδ/οχο/ησα-•3α;, η fi *χπκγχγϋν* tuèm *ffavoÜTitt;* η ὁ Twaypàv παλ/γ *ïιβι^υμησαïx, i'κιμάχβκ rji mièe Six^i^et, a* xowjpÆirut, *οκη όρογΤψφΥΚΓXîΛΜαγκaiiΓητήiχo^-τητΗμηδοο απoδόoθaiOιύτú;* φηû~: *yaptru* ὁ Φ*β-φiiτητ *iaioi cuvtinwrKoixtxv <vf>ài oixtxv*xj *àypèit »9fèi àypôviy γiζονη* ^ *îy«* ra *ηλησιον x<f*Àwrràiτι,*

Cemil. Generei TotD.l,

LIBER PRIMUS.

De Lnicu.

A Poftoll, & presbyteri omnibus, qui ex gentibus m dominum Jefum Chnftum crodiditis, gratia robis, & pax ab omnipotente Deo per dominum noftrum Jelutn Chriflum in agnitione ejus multiplicetur. Ecclefia catholica, artor a Deo lata, & vinea ejus eleâa, qui in veram Dei religionem credidiftis, qui frudum per fidem percipitis regnum ejus fempitemum, qui ejus robur & Spiritus fandi participationem tuliflis, per Chriftum armati, Ac timorem ejus roto pedore amplexi, afpcrfionis pretiofi, & inno centis fanguinis Chrifti particeps, qui fiduciam accepiftis appellandi patrem l)euin om nipotentem, vos dico coharedes, conlor-Ctes diledi filii ejus, audite facram doftnnam, qui promiftioni ejus ex praecepto falvatoris adhaeretis: dodrinam dico ipfius vocibus qloriofis confonam. Videte filii Dei ut omnia ad obedientiam Deo faciatis, & ut Chnfto Deo noftro in omnibus placeatis Si quis enim iniquitatem feâetur, & contraria, atque eft Dei voluntas, faciat, habebitur ille quidem a Deo unquam Gentilis, legis violator.

De avertis.

CAPUT I.

* Bftinete igitur ab omni avaritia, & in-^JLX juftitia; fcnjsiuin eft cniininlege, *Mn* ,e *concitpifce/ ttxorem proxtmi tui, η.ρκ agium efur, neque [ervum e}tt>, neque ancili.un ejus, neque Severn ejus neque JuSjugate ejtv, neque cutem proximi tui:* quia omnis cupiditas horum a malo eft. Nam qui uxorem, aut ièrvum, vel ancillam proximi concupivit, jam mente adulter, & fureft: & nifi pernitendam ederit, damnatus eft a domino noftro Jefu Chrifto, per quem gloria Deo in fircula Lrculorum, Arnen, Ait enim in evangelio repetens fummatim, & confirmans, ac complens, decalogum legis; feriptumeft *,nonadul terabis; ego autem thep vobis;* id eft ego (inquit E Moyfcn in lege locutus fum, nunc vero idem iple vobis edico', *quicunque afpf-* MΛ *xerit uxorem proximi ad eoncupi/ceudum eam,* ' *mtecbotus eft eum tn corde[no,* judtcatuscft hic animo adulter, <]ui concupivit. An qm bovem, aut atinum appetivit, non cogitat furari, & fua facere, aut abigere? Quid, vero? agrum mrfus qui concupivit, ôcincacu piditate perfeverar, nonne malitioie illud a git, ut fines in modum fculpentis paulaum praecidendo, cogat dominum agi i, ut parvo fibi. vendat Audi quid de illis propheta Efaias dicat.* *Ve qui adjungunt domum ud domum, P agrum agro addunt, ut ahquid proximo de-*

S tru-

traiant. Idcirco fubjungit ; menquid labita-bitii foil in terra ? Audita ftent bac manrrtdo-T'Z 'ïïï'f. & qui trunfluht terminai proximi fui, CT dicet omni popxluc, fiat. Unde & Moyfes ait: Aon trtnfmwtfa fiw pr&ximi tti, yM9i pj/rry tui* pofittrunt. Ob hanc igitur caulam hujidmodi homines terroribus, aedibus, judiciis, damnationibus Deus infe^uitur ; iis vero, qui Deo obediunt, una lex Dei /implex , vera& viva infita eft; h®c folicet, quod ab abo oderis fieri tibi, alteri ne feceris. Non vis, ut alius uxorem tuam ad ftuprum impudiceafpieiai, neque ipie in uxorem proximi tui oculum improbe intendas. Non vis pallium tibi furto tUli. neque tu proximo aftuleris. Non vis pultari, non conviciis & contumeliisatfic< ; neque iple alium funiliter afficias.

Pt non referenda contumelia, nec nlcijcendo tnimeco, jmj injuriam fecit.

CAPUT II.

Um potius li quis tibi maledicit, tu eidem benedic : quoniam icriptum eft in libro Numerorum, yw» tfvf.liKtril tth , èr ipfo : Ü ejui moleitxerit y tnt & tpft ntvMiilui· Similiter in evsngelio feripum eft, benrdtciff mjied/crttfihij vobif : illatas vobis injurias ne nlcikamim, ied potius patienter tolerate ; ait enim feriptura, Λ',· Jtcjf, funam ρα·'υ< de tntmico mto propter injuriant , ^iua mea affecit; quinimmo patere, ut vicem tuam ulciicatur dominus, ur eumque animadvertat, qui tibi in;unam facit. Kiirlusenim m evangelio ait, Diligite mtmieo vejin» I benejectt su, qui aderunt vos, orate proper!rquentibuS' & n.HW.anttliui Cir, & evttu fi.i p.itri <lia m caeli' eft; yKoni.tm Jolem /;,.<»> os-;rtfini fiper fuftos & inbifto ; (J p,ntt Juper bono< , & ni.ilea , Attendamus itaque canflinu harc prxeepta, ut ca lacientes , icperiamur filii lucis: quare ferte vos mutuo, qui feryi Det , ejufque filii eftis . Ac maritus quidem ne m uxorem iuperbus , arrogantve tu ; fed potius benignus, ac facile ei tribuens, qui fux tantum uxori placere velit, Λ; et honefte blandiri, ftudens ede illi fuavis .

De ornatu, ÎT peccato inde profittfcente.

CAPUT III.

Neque te otnes , ut alu quxpiam «more tui illaqueetur ; fin· eium ab eaconfins . :n eam peccet, mone fempiterna , gravi lentus cruciatu uuqueberis : five non committas fcclus, immu Cam .I te repellas , negei'iue et, vil in eo tolum peccafti, quam vis icin non p.itro, quod mulierem ornatu tuo fic inetifti , ut te appeteret ; tecifti enim . ut tuo cultu capta , adulterium appetitu committeret tameh eo eft culpa tua levior, quod ad eam, qua: -u retira eft, non numb \ neque enim illâni appetuli, ei vero te li uon dedas, nntericordiam a Deo confequeris, qui dixit, Non mttchaberis, 0c non concupiices. Quod fi :11a, (pm te vidit, aut tibi mtempelbve occurni, vulnerata eft , 6c id te imfit, tu vero, urpms erga Deum , uvgafti ei, & abftmiiifti, ncque in earn pec-

it ·λΐγ^μνοικήτ*η μόνοι î»î rni^nt; ùxôtàv) yàp « πῖωτβχι^ιβτα/ίβώθ ταυηι ' £ αλλανι, όπιΚΛ-«ιμπκ i μιητιΟύι Itn η ·λvi«>ώτ», χ,.'ρό π^όλαὸ .^αὸιη^ιοφπιηη,ο Μωσχὶ, «μιταχτ-WKTWÇ ΟΣΐα τκ >Λητ/οτ,αιθθι> ©i w«n/>eç σ«·5{ατ5ι® ι»φ®^οι, -9αναΐ»<, âixotretia, χαηιια^,χχρατι 0»5ni{TOnt»i(/>«χολβθχσι* ηι it ùηιΧΜ((Θ«φ dv^p^ot; & νόμο &tίάπλό y «AnSk, <«»,«- cjwntipyH. 5 <τυ μισϋ ύφ ιτιρνσοι γζ/νΐάχι, συ χΧλω ά <σοΐ>ισνκ ' κ /3uAm tv ytumtvl σχ τινα ιμβλιψαι χαχώ «5 δ^φθορβν αν'τη , μηιι σύ τη τβ jrAtiir/cr<τβ jati/arx/ κχχοτ^ω άηνιστι . J ββΑ« <rt τν ιμοιτιον àpdlùjvu, μη5ι σι> η τι /ήρα apqt. 3fAf< πληγιώαι , λοιοορη^ιώσι, ύβ^ιοΐώα/, μτ.λΐ συ Λ>&ύ τβντπ .

litti r» μη <χv$uβύζΐ9, i αμιιûα&χ/ lit ciïtxïvTtt.

ΚΕΦΑΛ.

Ἀλα xanifanu <Tf t /î , συ αυτόν' ότι γιγρχτνται C» τη βίβλφ ά^μύν. ο Χλομών σι ΛΆο^η» · f, ο χατυρώμ^ιό σι, χκατιφατβι· ομοίω ggq Cf' Tcj Aayy^wytypalrmt* U/Aoycïn Ttk χαπιροιμ^»;υμάι' àèiKÔfjtyjoi μη arTUiixtjr^n, αΤλ'ΐ/ΤΟjUHMtrs * »π λίγ«ι ή γρχφό ţ Ur , τίσομαι nv ί\^ρον) άμι Www,«λλ' ιτομανον,' Tvασι fxjrxif'rx ć χό^ο ;>ξ«x5/x<a/traγàyp t J αδ/χκντ/irc' xj yx(πάλιν Cf τώΐ'χγγιλιω λΐ-yn ' αγαπχη τώ e^vpei υμών· χαλΛ «or«-7ΐ το7 μισόσιν ύμα;, C τροσ(ύ)ζio&i ΰπιρ f']t> ιττμ μα.ζόντυ>ν υμχ (£ ύΐωχόντ&ν' κ. w&t υιοί τβ χα'£ο; ΐμών τβ dv ne; χ(χνοΐ . ότι. πν ήλιον αιίτί άναπ>λκ tttè Tfovnpèç xj α^αθΒi,_<? 'βρίχ» tm' $ιχχ/β , y; jt&'xw. βορντί^ωμ^υ àγ αγχττηπΐ mTç ci πιλαΓ rafntz;, Ϊ.χτίχνχφωηiiύp^ιό/^πΒράσσονπ αυηίΐ. βχϊάζiη w οι ὑβλοι (r υιοί τ« Θiβ άλληλβ ' ό μ^ὑ οτνήρ wo>' τιώ icture γυναΐχα csrw μη uvfηφχνο , μηέ/ χλαζώι. α'λλα άσπλαχνο , ^ΐèΐΧ μόνον ββλόμ^ xpw-xf<, χ, ηιΰτiαι χολαχτϋΐ άπμο , σπ^άζιαν κληδύμιο fivat χυτή

Flfti χχ>λωτισμ», χ} τ»; ixéfàtv «μχρτiακ .

ΚΕΦΑΛ. y.

Μ Η χαλλωτζζομ^οiόiζ η άγρ^ιυύαί τηαιηραν r œr vot. άηγάρ X/xyxxcd&K ῦπ'αυτη^ χμαρτήση iΐ οώτίχυ, ^χνσπκ vvpnQiS ιπιλ&σιTttt σοι αι ώνιο όν α: ο^ρσ^ι 'νιιχρό χολ«ζομ$ό«· μχ χοινσητ η μυσυ ,αλλ' κποσ^ισάμ^η αότliu9άρνησηαάτlα , ≤ ™π> ήμαρπ;, ii Χ,μη ποι^τκ, μ^Μ it ιοϋΐχ χχλΚωτνισμ'ίσν παγiiiΖσσι ^υχ»α7χχ fiç τι ιπι^υμησσι σ* ' ΐποίησχ γάρ τΐυὺ τΐη τταθ»σ«ν iiot τχ; ομξιω μοΓγΧθά»®* i πι σοι · αλλ «^srui αίτιο ύπαρχοί ità τί μτ. <σφασατοζ(·,λχι σ(τ* r πι σί ntiiayti&ptyM· » γαρ συ ί'πι^ιμησα κυτη , μη fuufviSièvi it κυπι leaner, ś'Atr.ôna·») t rô χι<α τβ Θii τβ Ηтоιτυ · « μο<γάϋσ« , *χ ιπι^υμησΜ. Η yàp actin) θκχσαμ^ηβ·» rl άχαιρωί σιιΜΜτήσατα ιτιληγ^ τὑώ iiàxciav, apportπιμ^ισοι, συ.ü ώί 3kwc/3i)Ç ήρνησν atnlui, ιχΜιημΟΛηι τΐώ χ<χρ·

Siecf ιζανματι&η , £μίρφ* nuitf* ύχ«ρνβπ»ί«τι αι/ΤΒ rxavws ταρατηίμαη , ΰ a?rw twrUii αχοιά-χλφοκμβ * it- Sftowxib ehi rS Θα, St u; μηιοά σοζ rin xaxw -frn* γρή aptatote wc άμαρτ/ο. άλλα OuJ+fc «mdryru ζνχirt àvemj^twç τη aZai-w'u ύτηχμδατιΰνοτΐϊ φέπα ow ieèo/χ^ùov <« θ** «άλλο μη νροατχαοαλλΰτιζί , άλλα τηνΜβφροκν μιτζβχσ-ον «ύπερο ώ&ρύη , Sn> τϊιύrgj^a ere τη χομiΚμάναρα^ΖφΜ4» μαλλα Si trpyxcTnx qjq χα-9aipve twrüù · "ea μχ χαταχτοαζομ^uB <πr xj άτχυλ-ΤΜτηρΐτη τιυυχκραλιώη xanp^ufja-ijfyjtia* ,txar ^ά^τκακωπιτη ^ α\ρ4βμ&α ιά>ρ<ΛΒβ·α wijitf,

avarius, μηδί α'χαξρ^llα , η κρητίδα <rχt wç toti Χχχοτίχχτ ιΐϊορράψχ . άλλα τ» τη a'tμνότηη <τη χμία μονον, μκβι yptwr^ane atpc^iotlus ηi ιαχ-ττε^θη , οτι πιϋηι rarnt ιη^τμi πχ-μήυα ûvàf^te, ά«φ ταρά n apaanxov tTirnS&vv ixwwtrc διχαζω . x/r J yap trot iyrt iÇ άνδρΰπφ t S Θιϊ in tfyrt <nt τη rt/χα rvs χιφαλη;, χ; ταvv& C« , οί'π βτaηiλ/», η αχόχνμα, η με-pfUtffjS^Uurripiie · iSi μΐώ àyxoToiüe, i ι^ξα/-vovm-rç χ^ τλάατοηυ χλΐιυ , nfytvSoxoiiie etùrlùf' fTftxtp χ^όχομο àia^pÆw φχσ·χ«'.· de τω <ΔΛπ/χ»ομ/'v, i wT'Tt όμϊν rtwlw, Wt^ά«ξό-

h« ». idn>fu»Mef- " tp'X» tjsitëfifw, w τύύμορφάύτΒ άν·5ρωχ» χαρά φΰσν ί^α>λά«7Η»' ix άχομαώαρώτπι ^άρφησιν ο vo'μ'· , v-μάν. τιη yàp ywflu^rv Æwptjrti · χτiτα fττο/ητι Θιό · ὰνiράσι it άνάρμοΓον t Sixaioart ' συ Si ταiτα τοιόν Sià αρΐσχ&αν ό'αντζiμ^,ο τώ νόμν, βδιλυχτi χαρά θi<5 nJ χτω-αχτ/σχ xar'Uxo/α iaunS, ΐάνβνθiλη àpiaxue, αχό^ΐi xetyruv.üe μιαCe ανή · μχiατ <βράαπ ήτί &ύτψ JTapf<rxôvmv.

O rr i $ie η^ργάζι^αι nrc x«xJcÇi5rnt$, άλλά oèxi'eu tpyv χολάζ&ο

Κ Ε Φ Α' Α. γ.

OT'x fffi ά 1Βiημ^υο £ *μνi£μτα?$ £ άλω-[/fas C* tuΐi {Cuat; a'xjqparx-ôxmç χαχαί ζάπυχ, αλλά τη ηχ-,-ησ», qgq τιi ίργωσβ «η»ο<Γi-yve nt nf Θη 5 φίλα αναζητώ rr«e7v 9 χ} π'ι τ» X χ-cïï λά>Μ άναμζμ.ηιτχομ^ΜΟi Sdwfx^i μιλiπι. λε-ya yap η ypaquie-or, art όν τύ νόμφ αùri μiλι-tvt&ü ήμιρα iÇ vυχ-η «feprafft cr α'γρύ, co otxte χαθήμ^υο , χωπιζομ^υο , iÇ ffareçàpfyjK, i.a triuwis cv Tràaie . αΧλ' U τλκσιο vrâp^ee; } XfMot rtyyiK <®pcç tv ^εφεο^αζ ix ΐχ»Λ/9 μη ρκμ~ Odçy/rB, μη£i άχ^^τiζ/τΐτηη ' άλλ'είτϊ ?wpo-<τ»ρχη yκ rts'vi η χ^ όμοιοξο/ , αυμβαΤλων 7ΐi ζ«οχνζά «βροτ9μ/λ&(ρήματα.

τη γραφη(βιβλία ârayeûrxHy.

Κ Ε Φ Α' Λ. Ζ'

EΓ St μη, χαθiζο'μ^ο cfôoy άναγiκισμ ·vομον, Ttk βασιλ^ϋy ri; <®ροφητ«i · ·rds υμχΜζ Δα/9/j. Siipy» (χτμελώ ri Æay^iAzo» τ» TBTuy β-υμχλήρωμα.

Acafti, illa vero pulchritudine, adolefcentia, & cultu luo it* fauciat* eft, ut «mere tui capta fit, tu peccati illius reus es, tanquam auffor Jcandali ejus, & haeres fupplicii. Quare precare Deum, ut, nihil tibi mali protiter hoc peccatum infligat: neque enim vountati hominum obfequi, & infervire te oportet, ut pecces; fed Deo· potius adhaerere, ut fan&itatem vite colas, & requie potiaris fempiterna. Pulchritudinem a Deo tributam ne infuper ornes, quin potius tempera eam modefte apud homines, non capillum nutriens, immoconfcindens, ac concerpens, ne pexus, & comatus, aut unguentis delibutus eas mulieres ad te pellicias, quas capi, aut capere folent, neque veftitu ftudiofe exquifito; ad decipiendum utaris, àut anaxyridas, vel crepidas pedibus nequiter inducas; fed quod folum honeftas, & nccellitas poftulant; neque aureum annulum digitis tuis induas, quod fint omni* meretricirr confuctudinis indicia, quibus quidem ii prarrer hondli rationem ftudueris, non refte ages. Tibi enim, qui fidelis, & homo Dei es, nixi licet n^trife comam, & in unum colligere: haec enim luxuria eft, & moilicies, neque etfufam geftare, neque diferirainatam, neque facere, ut tumefeat: neque eam carpendo, fit formando crifpare; nequem flavam reddere, quod etiam lex Deuteronomii ve-C »et' lifoem faeere, aut anaxyndas. Oportet prrterea non barbam radere, neque formam hominis contra ndturam mutare; ait enim lex, non radetis barbas veftras, mulieres namque ut decerét non elfe barbatas, fecit earum aullor Deus, viros contra ut non deceret, idem jufte ftatuis Tu vero fi hxc facias, ut alicui placeam, id quodeft contra legem, execrabilis apud Deum eris, qui te ad imaginem fuam effecit. Si ergo placere Deo volueris, abftine iis omnibus, que idem odit, nihilque efficias, quod ei difpiiceat.

tM» eperteai effe curiefuM tifervateeem eerum, ylu «« regt vitmKt, feti epiu feuuee attemlere.

D

CAPUT IV.

NE fis quafi volitans, & inambulans, ac errans in vicis, intempeftivus fpeâalor eorum, qui turpiter vivunt, immo artem tuam, tnumque opus attende, & ftudc, ut facias, que Deo probentur. Scripturas ianffas aflidua memoria meditare; feriptum eft enim, In lege ejus meditaberis die, ac nolle, deambulans in agro, & domi fedens, cubans, & experreôus, ut in omnibus fis intelligens. Quod fiMivitiis affluas, ira ut non opus iit tibi arte.' ad parandum vi&um, ne circumeundo vageris, neque intempeftive inambules, fed po-E tins fi adis ad Qrnftianos, fic tuat fidei homines, colloquere cum eis, fetmones iâluiaies conferendo.

Qui lilri ftripturx legendi.

CAPUT V.

Sin vero hoc facis, mtns fedenslege legem, libros de regibus, prophetas, cane pfalmos David, percurre diligenter cvangehum, ih quo flint hate contummata.

A

Üxod oporteat alftinere λ leHione omvÿuvvt librorum Gentililma.

CAPUT VI,

ABftine ab omnibus libris gentilium ; quid enim (ibi cum alienis icnnonibus, aut legibu·;, aut falfis prophetis-, qu® quidem homines leves a fide reâa detoraujut ; nam qiud injegc Dei dcfidcrss, ut ad illi gentilium impia animum velis appellere7 five çnim hifiorias legere cupis, habes libros de regibus ; five fophiilica, id eft, qux argute ad iapientiam referuntur, & poetica, habespropfietas, Job, proverbia, in quibus plus acuminis, quam B m omn. poçfi, & fap.entia lophiftàrum reperies, quod is qui folus fapienseft, illa eflatus eft: five cantilenas expetis, habes pfalmos ; five vetuftas rerum origines, habcsgenefim, five leges, & praxepta, habes, legem domini celebrem. Ab omnibus itaque alienis, &adiabolo excogitaris fortiter * abflinc Quin potius cum legem legis, abftineabus, qurinea funt afcita, tametfi non ab omnibus ; iedaqui- H112 *d deuterofin, id eft ad fecundam legislationem fpeftant : qux tantummodo caufa narrationis lege ad agnofcendum , & laudandum Deum, qui nos talibus tantifique vmçulis liberavit : Sit tibi ante oculos prorol.u.m, «1 cognofcas, qui.1 lit lex n»tu-Cè, т; ;·„iμ„ „„5 uwnnmm »·»«ηι imi-

j· Moi,* fi fi»'"0ai«ıl, ; **"*-' emm *eipKe'^'\7 «Untui.

i'^ıı' '? ,U *»·«<*■»

pertinent, quxque in eremo us, qui vitulum fecerunt, data finit. Lex enim ea continet , qu® dominus locutus eft, anteipiam populus idola coleret, & Apim illum Ægyptium in vitulos veneraretur · Continet , inquam , decalogum . Qux vero illis vincula , poftquam peccarunt, inicfta funt, cave, ,ne ea tibi açcerfas: quippe cum falvator non alia de caufa in mundum venerit, nifi ut reos ab ira refervata liberaret, & ut legem ac prophetas impletft, & illa afeita vincula ad deuterofm pertinentia vel ceifare faceret , vel in alia transferret ; idicirco cum nos exhortaretur aiebat , *Vrmtr uimr omnri , qui Iirati, t/its, v r%o rtfictum vor.* Tu igitur poftquam legem cum evangelio , & prophetis concordantem legeris, lege etiam niftoriam de regnis, ut fetre poliis, quot repes jufti fuerunt, totidem auâi a Deo fuerunt, & apud Deum aternx vitae promiflio cos manfit : rurfus vero , quot reges a Deo defecerunt, in defeâione lua jufto Dei judicio brevi interierunt, β vita ejus privati funt , immortale fupplicium pro requie fortiti. His itaque legendis multum fide auilus magis ac magis in Chrifto , cujus corpus , & membrum es, extrueris. Cum in foro deambulas, &. lavare vis , utere balneo virorum , ne quia corpus nudum turpitei inu lieribus oftenderis, aut quod ηοή dece vu os, E lpcClavcris„ vel illaqueeris„ vel illaquees tœmmas, qux ita facile capiuntüt. Cave igitur, ne auimx tux laqueos imicias:

Πιρζ τϊ *άχιχί&αι* πάντων *ξωθθ® *βιβλίων.*

ΚΕΦΑΆ. ή

ΤQy iθvτχv» *βιβλίων «άντων ακίχχ- τι* yap *σ*ι* χ} αλλοτρ/«ι *λογοκ* ή *νόμοι , $* ψΣ- ρο*!H0nra/ç, ά χ} *ταραξίτα* rrç πïΓιω; τη *ελαφρό* * τΖ yep ο ι *v&* Amok cp τὺ *νόμφ tou* Ow; "να *tir ixtiva m i^νόμι^α ὁρμήσει ;* ντε *yàp iroyxà* Si'Amç *άάρχκ&αι , tynç* tos *βασιλεία , «*η τοφιπχα *ι$ χοιητιχά, Ίχετ η <#ρσφάτη i* w Γαβ, w παροφυατώκ Crete *τάση* B wmjawc £ troqxreixc xAÂvwt «yyi'y««y dCptkwc.

άσμκτικύν opt^fi 9 ίχϋ η ^λμά . trn àp- ^•«·yow'aç, *?y«s t Um* ycanny, *£n νομίμων* ««payytXnJy, w oiiβξβν *κυρία* τ5 θη> *γόμον'* xacvTuv oui *ff-S* aMorpZcuy gjq' *δ^βολιχν^ν* Zyo*ρύ ατό^χ· αολιώιζ iw* γόμον *άναγιγώσχων*, ηi£ *cv αυτύ ιτΗσοίχη» ύή^α · « μη iraviw , αλλά πνο» τη Μπρώσιω * μόνον Si <vρό isopitev άναγίνωσκι ει* η yiy«rx«y *σι* iÇ ioξα*ζ»ν* w ©toy , οτι^απο TW«a>y *tppuaanat Stoμύν* *r« *Siaoc* «pd *όφδαλμύν* yryoiartHV , *τϊ γόμο φυσικό '* τΖ id *τη δΛπρκΖκπω* 1 *τάη* e·*,™. ^κiθ.κ

™ *λαον.^λολΛζηόνα ^ μοχρτοιησατ* w παρ AZyurriorc A*»ty · *nenrtv* ή ItxaAoyoc · α if'αμαρτή^αστv cuir»7ç Ζτπτθπ *ιισμά,* crû ctkuh 7i5 *μη tχισιτάση* * ® *χάρ* β-ωτηp *ημύν* ׀ JZ*trtpwτι* ιλθο*, *η ίνα ρύσηηυ η ΰτηδίχα τη άηκρμΕβη* opy>ic, 'ζ 'τληρωβ-η w *νόμον κ,* Tiis *ιοροφήτη ' £* to iw-μβ *τη δάπρώσιω ίχ&βτάκτvv η* ποαχτη *« μιτζιζτρ . Six* yotp τ"'> «Γ^Χ«λip4uo *ημά tλέyt'* JfpTi «jreoç/bu *τάπε* oZ xorfJmc >Ç πiφορτκτ*jjfyjot. κάγω* αναπαυτὼ *ΰμα ,* <π> Jy «yayvàc *τον νόμον σύμφωνον ivru* πî *4iαγγ$λίω,* >Ç *τοϊ* <αv>ο- ^^Ρφ^^ίγ^^βχσιλεόι' ' StOK (^<iòMi^ςι, *όπδαοι Sixaioi ιγοΛονη βασιλεΐ* * w *ηυξή&ήσαιι* I/xè©s«, >i ή tTayyrXZa *τη αίωνία ζωή* eu»Tws *Stepuivt vapaurtS' οσοι Si βασιλεί* óζ<πο/»vXταp etToOf8. cy α'ποτατ/α *σΰσήμω άχύλονη η τϊΘi»* ir^oxejwzac' κ, *τη* αντδ ζ«iî *iΓηρν&ησαν, αντί* άναποώσκα *αίωνίαν κόλαση χληρωσάμεvoι* · tooth «y *άναχηωσκων* πολύ τη *πιΐ&ι οωζη&εί αβροσοικο^ομη^όσηΚα^ό,* « <rJ/ua >Ç *μόλο τυγχάνει -* πι /παίφ *Si c** τη *άγορα λάταΣαιβ&· λόμβμο , χρήση βάλαιιω* àvSpeéia^ *tva μη Sià ii ÎxiShxvumiw σώμα* c# *άχήμφ* α'ποχαλύψΗ *yuvaιζiv, η $iá>χ*)αι* θΖακ *όχ άρμοζχσαν àvSpáatr** ζ Σλώτ«' *yuuaïKXi'* φολαητυ «v to' Γwxuto ' *ίνt μή λαβή βροX^ τ· ιαυTβ*

Dc muliere prava. f

C A P U T VH

Audiamus enim, qmd mfapientiaprxci- A piat fandus fermo : *Filu Jervajermonei mtosy mea cero prxeepta reconde apud le. Dfct*

»

ΠiP< Φαi^ –

Κ Ε Φ Α Α. ζ

ΑÆ λο?°>'' Uii ^Oîf *tμο λογα , nsSt t^* οττ»λ«i *χριψ» παράσιαυτύ-* hhov *rüu σοφι αν σiμι άδiλ-*

Γ"'" ,

aJiXtpàÙMWU, ritaSi φρ0Μηνγνύυμ»ν τ^αοΐνιΦαι rtatmS' betet rnpyrn âro γαναιχο «λλοτ ια ipj •mnipaf toit et λογοι n7ç «pac Ζμβηλιιτη/. ard yap&uciSosobuouhifc τίç ή ασλαπία matpa-juirruea, ov àv tefn ήό οiφρόνο» τηναv vfuvîxvcoStn fpeath maparop'LifjS^ovdoiyopi, cri/ojoic oixw «uric, XxÀoxùtttc*σ-χότΗ iemf/vô, lώΐχα àv ^ùev^ia vwtntjuib x) γνοφύ&χ, Jt truwav-Tjè Otting c-'âoç ΐχρτχ ropvixôv* rotôè vtvv iJÇir-n&at xapSiaç, tbfTTtpufjSfa St trtv >&' àevni, C# oirqi Si ΰχ àevχάζuetv ot xôSsç tu'rviç· χρβ.β» γάρτινχιξvρΐμβΓηu ·' -ypôvov»Sc ço xX«rc*wç«et fà traèxt yuviav dt(Sp<£» «TO ικίλαβομ&η ιφί-AijtrCe tjdrir· ανα/ι« if ejwwirw tepTÜWp αιι- ιινδιχπα ùpUvtxii μοι ici στiμipov, άη1ό»μιτυ Λχαίμα cÔtxa τκτχ όζηλθον Uç ewàvrwbeif-T» <rov aqpdzwrov fSf^xàet' xmêjmws τiτηχα ritu xAivbjt) uou ' άμ^ιτάιτητι Si tepteea thç àn ΑιγύχτΒ' Sifppay** rliù v.oirlwpx xpénr wv /f tuxw/M χιηαμΰμω' ìλθi αχολαυσ-ο^φχ φιλία ôpSpu, Stùpo tyruAi&tiΐfjfyj tpvrt* xl rd iζü, ws iriqupfe* οπτiχλαηκη Si euhw ro»n ομιλία' fipf^otin nis àtn χαλινό ôÇwxhXc# adw* d Si tcrrvioAi^tiecti α/τη ugh πάλη λίγ^α, μη <vpoet^Î φαύλη γυναηî μiλι γαρ άχοτχζα άχο ^UtaiKo; Ttopvtli * η 900i >tgtpÔV λiχαî-yce aov φάμ/ργα ' o^tpov fjfyî-nt rtufônpov χολή ApqcHt, X, nxompJfifiv μάΜον μχχαιρα ύι^ομη ' χ, raÀiF α>λά a χοχήδητον, nj# μη iχχρονιτνι, μόη irN^erti eôv όμμα <9po «Jrlui* πολλικ yip ^veaea χαπιβιβλτiκi, xj oivαζi^μηηi hj iv, oΰ TCKpovdLxOo ' ei it μη, φνγii, μvτΗμiλΛ&ήση ir i^ituaen, luiiχα αν κατuτζiβωσι eàpxfÇ σ-vματο en, iÇ tptif, x«c iμι<τη.αα sTMofiat, ιλi'γχη Stxaluv ò^ΰλ/KU» « κotpSi<χμiς' «χ ηχβο'? φωνή rat-54»wrr«μι χ^SiSàexovnçM, u ταpiβaXλov η« μ», ταp oλiγov ιγζοόμίν cu rant xotxtS· ίvα St' •χλ&ηvων aaptxTWVfjfy,' μαpτv&χ, χχι einva παpήχχμ^ι, οι eoqioi iανηi τν χαλά 1^ιλiγo"τι -, OX 1^5 ÎtpiSv γραφύν iirt<ripcù<&f ; τ«ρα/τ«^φ?Μ ôτη orâvTU τη φβΰλα dç τ» òσ/« dCpt^kïar ύμ& ov ζ<vη αΐωvίγ rapà Θi<5

γυναιχό <βρo aySpe, φτ-λχνïρχ χ, ew^povoç.

ΚΕΦΑΛ' Μ.

Η Δίγιηηl ùwontorfo&wrùtcurrifcdvSei· ·τιχ«-φαλη TVS yt'Vacxdçôexxpûxep^et, τ» it' α'v-ξρο τ» nopduopiSps c* diJ Sixatocruùnç, χοφαλή is iv oXet^ôi' nXtJcuSixiφaλnô&fo lφ narnpaùn· μ^ Jv rw iroofnxpànpa Θιο'.; ημωο tyt) ranipa τβπ CVKtîni w τού μiiλοιτη alüvoç xti^tw 7τάσ-ηi ιτvοτ tÇ $ημ:*ργον, xû tw κγα^ημi/όον aèç T» υιόν tiv xiujov ημών Γητβν nv Xgjcdv, b η SdÇac nS OiΛ, φoβv&ητi evs nv àvSpa ω yiuai· xJ c-vfaxnû» aunJ vndp\tsea dCaptro; ce tw?c iïjgxovtatcaùvi, Fva n^tui aoî μαχαpιι&η i a'vnp Sià τη^σ-βφ/α rn« λ(yΰ-erfiSix Σ₀? εμωνιo m· yuvαίκaavSpoiavτι Apn-ea ; τιμιωτίρα Si trt λi$ων τηλυττλων χ nesjurr. ' <θ«ρβ·Η tir' «Ûτü >j xapSlarSàvSpôi tuteris ' n rtfwrn αχΰλvv âx αΤβρη«< * &ipyü γάρ τώ àvSpt αγα^α

Afapientiam fororem tuam elfe, prudentiam vero familiarem tibi effice, ut te ab aliena, & improba muliere fervet; fi te verbis adgraham compofitis aggrfija fuerit: ex feneftra exim domus fu* tn'plateam profpellant quemcumque viderit ex filiis imprudentibus adolefcentem mentis indigentem, prutereuntem per forum, per tranfitus odium fuarum, # loquefitem in tenebris vefpertinis, cum eft no&urnum filentium, tf ^aliginofa-nox, huic occurrit fpecie meretricia, qua adolefcentem e .corde evolare facit, eft vero ipfa pennata, èT luxuriofa: pedefque ejus nunquam domi quieti, nunc vagatur foris, nunc in plateis ad omnem angulum inftdiatur, deinde prebenfum adolefcentem deofculato eft, & impudenti vultu fic allocuta: Piëiima pacifica mihi eft, hodie vota mea reddo, ob hanc caufanf exivi obviam tibi, cum tui videndi defiderip tenerer, reperi te, funibus lefium meum tetendi, Ægyptiis tapetis ftravi, cubile meum croco fparfi, & domum meam cinnamomo, veni fruamur amicitia ujque ad auroram, veni, & revolvamur in amore: & qusç fequuntur, quibus fubjiingit. Illum autem multa confabulatione decepit, 6? laqueis labiorum abripuit, ille vero fecutus eft iUam inftar * Ceppbi delufus. Etrurfus ait. Ne attendas mulierem nequam, 'mei enim ftillat ex labiis meretricis, qua ad tempus fauces tuas fuavitate afficit, fed poftea felle amariis, & acutius gladio duplicem aciem habente repertes. Et iterum: Sed aufuge, "ne moram trahas neque oculum tuum in eam intendas, multos enim inftilto vulnere proftravit, & innumerabiles occidit; quod finonfugeris, ad extremum, inquit, pernitebit 'te, cum carnes tua detrita erunt, & dices, quomodo dtfciplinam odi, eeprebenfiones juftorum declinavit cor meum? non audivi vocem caftigantis me, <7 cum doceret, aures non adhibui, parum abfuit, quin in omni malo effem. Sed ae teftimonia glus producamus. *c f» quse funt, qqx prse-termifimus, qui lapienteseftis, ea, qu« com-moda erunt vobis, colligendo, confirmate vos de feriptuns fandis, prava omnia declinantes, fanfti in vita fempitema apud Deum reperiamini.

- c«ppnu» «v», <ujm JITand«?A· * Cal-hmachui, ma-^'^'"oîpi tarant-« ^"'"» """J cum piicato-]¶ai><r'10,"· cX' proXi tpumam.qum x.uu, donec «aù^mi ' com-ΠïΛ"·» * Abut la pro-*" «mMauioa'

De uxore viro fubjeifa, & virum diligente, oc cafta.

CAPUT VIII.

Mulier vero lubjefta fitviïqfuo, quoniam vir caput eft mulieris; viri autem in via jufttttix incedentis caput Chriftus, Chrifti vero caput Deus, idemque pater ejus. Ergo poft omnipotentem Deum noftrum, eundemque patrem-pratfontis, & futuri-isoculi-dominum, -cin-rJl*an'rnæ' a^nean^elorumauâorem, &poft dominum noftrum Jefum Chriftum filium ejus dileftiflimum, cujus gloria Deo, time virum tuum mulier, & reverere eum, ita ut ei foli Îlacere velis, & ubi ei miniftrandum eft, volyiUti ejus fatisfacias, ut maritum tuum de te fapicntia laudet, cum per Salomonem a;t, Muhetemjortem quis inveniet? hujufmodi mulier pretiofior eft lapidibus magni pretii; Confidit lei cor viri fui, guutaiis eft fpoliorum non indigebit ^operatur enim vira fuo utilia per univerfam vitam, que nendo fecit manibus fuis ex lana

/*"* comanda aifxtendnm, fodio eft mftaf BΛ>,, negotiantis congregando ei nlmHnta ùnpertit familue, & Optra difiributt anciUii. Contemplata eft agrum, èr emit tl-Ldhi, & ex fru&itots manuum fuarum poffeffio-ww* ferait, fnecmitis lumbis, bracbta fua fir-***et, & guftu dtdtcil, honum effe operari-: ur Incarna ejus tota noHe, rabitor' ad utilia entendit, tf manae fuac fufii-ac librat ad fufttm', manni item aperuit ηπ; & frafium porrexit 'inopi f non habet curam domefticorum vir ejus,; omnes «riw y«i aped eam funt, yeftih funt dufdictamsMs, # fecit wro fuo ftragula, èX ex ojffo, ac purpu-ra indumenta. illuftru vero eft m portu ma- B rital eiu<, earn fedet in concilio cum femori-buf imolit; fixdouet feiu, & vendidit Phoenici-bu<,Qj cingula Cbananair; iglendida tf decort vefttvtt, ... lahtiam cepit in extremu dtebxi; oj 'uu>n aperuit fapienter, U accommodate, ú? ordinent adhibui? lingua jua: angulle Jemita domui elui, cibum won fumpfit otiola; o< fuum aperit Japienter, & legitime, leget 'de elee moffnu m lingua ejus: fnrrextrunt filu ejus, tf ditati laudaverunt eam: multa filia atquil fiverupt opet, & multa-, compilaverunt poten-tiam, tu vero anteeclhs, tf juperalli ornne-Ne fit in te falfa fpeciei placendi, neque vara pulchritudo mnlierit, mulier tmm pia benedi-fitoneni fert: ipfo vero timorem domini lau- C det: Date ei de frufhbui labiorum e'us, Ci vir e/u< m portu laudetur. Et iterum: mu-lter fortis corona viro fuo. Ac nirtus: multa m'ahtres adificavere domum. Intcllexifli.s qua-» laudes muliet pudica, & mariti iui amans a domino Deo (erat .Quare ù vis fidelis efledomino, eidemque placere, ne comas te, utalienis vi-risplaceas, nequemeretriculxcapillumcalumi-ftratum, aut vellitum, aut calceos ad-geftan-dum muteris, ut cos qui illis irretiuntur, ad te pellicias: h.rc enim tametfi non facias ad peccandum,4led tantummodo ad cultum, ta-» mea ne hac quidem ratione & via futuras pie-nas effugies, qux alium coegifti, ut ad te appetendum alliceretur, neque ea vi ili, utne- D que ipta peccato fuccumberes, neque alits tcandalo; quod (i etiam pecces teipfam de-dendo, ipfa deliqueris, & animx alterius rea fueris. Deinde uim in uno quaG femel de-ipicanter peccatum commiferis, ad alios rur-fiis defleftes fine fcnfu doloris, ficut aitferi-ptura: Cum venenCimpius m profundum pec-catorum, contemnit: infequitur vero cum de-decus, & piobrurn. Hujutmodi enim mulier deinceps crudeliter fauctara animas infipien-tium illaqueat. Audiamus igitur quomodo divina feriptura eas, qux tales lunt, notat cum ait: odi pejiu morte mulierem, qua eft venatio, & Jagena cordis, laquei vero manta ejus; & «lias, quale eft monile aureum m na- E nbtrs fuu, Caln eft pulchritudo mulceris mali-tiofa; & iterum, ficui in ligno vermis, fic malter malefica viro< perdit; & rurfus, gra-ftal habitare fub dio tn angulo, quam cum mu liero loquace. & pugnace. pie igitur vos, que Chriftianx ellis, tales imitemini. Si autem vis fidelia efle viro tuo, Aude, ut ei tantum placeas, m plateis vero caput tuum obnube: obtegendo enim caput, afpeitum cunolforibus occludes. Ne pingas faciem tuam, quam ti-bi Deus finxit, nihil enim in te eft, quod

χατύχύτητ wβio», ... Χαλινόν ... tbisorpit in νιαιφ, ... fppet mç ... inpiot- ... αυτή ... ὀλιγ ... τη ... σοφώ ... αυτή ... ψυχάι ... λόγο φάσχαν ... ἡμίσησα ... θάνατον ... γυναῖκα ... χρυσήν ... γυναιχί ... μάχιμη ... [illegible]

»«u rj <r<J«rîe}, «parrot t'xr Tvcpremry currJ^orM'A r^îtTU/SXÀXTHwinuwcTÙjiixf^eXîferM-Jrw^wp TM «fexAfew rù^fer *ntiwttpy^* ife TW*i *μη* xereÇw^NtqrHire *vw yxeWw* •*tepeniww · aSce γαρ* ce σγ , ο *χονμηv^ι Sttrur* txHtrpravntâretrarqrceoOfe, χβλαλ<«v* «- «■»Ajfe$'fex«AyS/rrxfe>tq<w, *ηχvιτv* χα«χv feu· βοζ«. x<ru*βλiηστχyîwtôorretro m net**, xrpr- MaAtferwa fairrtu,, «adfe <Bp*t *ft γuυuαιξiv.*

Tirer τ# *μή ovMαι&αι ytvxixa ὠδpχuv·*

ΚΕΦΑ'Λ. θ'.

ΠΕφπΤασοιζ τια> fe *βχ>μοκ1αϊμ%*'a'rSpX am- B xrw *ytmi^plu)*λιστv. vολλα *γάρ* ni *j*/irrue *τα* xowjpS. *avSpayueoi*^wvy/rn *μη* Aw k ? *u * fiγχρ* πι- erx«At/rnru/ *n eppwrtMn τîὼ άπ àT^oTfjut à^pàv* όψ/v xpûrféAz, xwçyt/xF» μζ, " τvηώτη fe λ«.£σv Hβ7λ4'<ππο ; ^vva/xfe St erne ^«Aevfe *wruxtui* ar'5«; *μιμi^ημBρη^* A«<θ«· *μi* Yfttaronper Jt λλη» ro/fedw, *μχïi fe μîβτι* τη ii^rj»a, a>A'd iivafe , μηîi χαθημ/ραv* *vpα Se «^1 tfu* Tttxîti η *lüi* gÿipoAaaraç *Stxatrn ' Sêlyip irt>hù* *τ«v *ΐx «eavfe mirrnt* τîὼ πτAι/ό^θαλ *μ» livipyw* φα^ Mτ.

Tbpz μαχ/μ» <? *yuvxixii.* C

Κ Ε Φ Α' Λ. r.

TO' *Si μχχιμόνατv xofèi χαίvτη* , μαλ/raJf <β^<K *fe inSf-xca mpit^ojnim vTxf wrx' ΐΐ/ασχ* é arrp *txv » eturoç* , > ὲθπχὸi, *μή Start rxxïSx*i*façβλασφημησ-η Θiov*, χ βτ τ? *w* χλιφο- *ήμο fiiffdps xafx QtiS* ' fer *yap* φî,Λ *Sî un* ovβμά *μα βλχσφημπηι fe n7i iSveinv ' fi Si* xrrèç ὺxùp- *Xftxtt* 6 aïàf, aret^xaxJfermr, fe é+ifemçypa- «pfe Uvfe rt ρiμα r» *ytypxupS^v fe τη* <τοφi^, *xpüarvj citât Csjprptp-,* η *yurxtxàç γλiMτ^ou; >Λμαχiμ»ι;·αi8»7u»α7χHi^ι'τi αi8i* »-«*P?οτ»i- •mçTl^ô«>ffr'0«cwfe^xM^ifefe<rFCfUôx,«pe-* *irts-fuî** x; tc/çîxtm ««37?, wn *yurxttyv, Hn àvSpxtn.* X, « *Si cKlye* ^(τή<τασŋ i'irauSiûra- μ3μ ipiâi αîiiλφαι Ç ^uyaripti* ι£ *μîΆ*χ <μω:<, fe ^ο- φα?> αυ«<άλ«5όρχτοζτi **0md^fe«n·** iχζχτMΠ μχθ^χατ* ynferxwv, JZwv *Suevn^t τη* r? *xvpin ήμΰ? tyytrut βασιλπv ιὐαpιτv* , <£ *χv«ηαὐτi·^αι* rfe *atuvxi ?ii at ww,* A'μ/α .

Nt mulier tttm writ level.

Caput ix.

GAve etiam in balneo indecoram cum viris lavationem ; multa enim funt damonis retia. Chtiftiana femina ne cum viris lavet: etenim fi ft tegit , ut oculos alienorum virorum cum pudore vitet, quomodo hujufmodi mulier cum viris in balneas ingredietur ? Si. vero fuerit balneum muliebr·, iayet modefte, verecunde, & moderate, non autem fupervacue neque nimis, neque Urpms, ndque meridie: immo fi fieri, poteft, neque quotidie. Sit vero conftitutum tempus tempeftivz lavationis hora decima ; oportet enim te , qu· fidelis es, omnibus modis, ac temper multorum oeniorum curiofitatcm vitare.

De mttleere pugnace, & Ignace.

CAPUT X.

NOli autem, qu· fidelis es, pugnax efle, contra ullum, prxiertim contra virum tuam, ne vir tuus fi infidelis fit vel Gentilis fcandalum paffiis tua caufla, in Deum fit blafphemus, & tu apud Deum *illud vxfortita* reperiaris: Kieemm, inquit, *ei, per quem ne- ιμι* mtn meum 'blafvbemetnr in gentilius.* Si autem maritus tuus fidelis eft, cogetur, ut qui fcripturas fciat, dicere verbum , quod in fapienria domini fcriptum eft, melius eft habitare in foli- '***' tudine, quam cum loquace, & pugnace muliere. Vos igitur mulieres pudore, &. lenitate religionem Dei, & in cum pietatemdeclarate iis etiam omnibus; qui foris funt, tum viris, tum feminis, ut fic eos ad finem traducatis, & excitetis. Quod fi vosforores, & filix ac membra noftra brevi admonitione haftenus erudimus, ipf« etiam ut lapientes perleverate fine probro vitas, fit ftudete difciplinas noffe , quibus ad regnum Domini noftri eidem placendo appropinquare, & in eo requiefeere poflitis.

a

ΒΙΒΑ1'ΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

flip? , i/oxfew.

O'τι τ* tirrîaairoy *firxt* [redacted]*χχιlA,βῦν* lyqEgh/ad ιμ^φ» τ* λάχβ ·

Κ Ε Φ Α Α. ά.

ΠEft Iέ rmxfew *nxecxfjfyi παpχ τα χv- pin ήμΰι, fe rnyftyx* τ· χαθ/Γαμ^vov tire·- xoxoy fe rfe fJutXnrrst* fe T««?1 Ѡ0'*'? › ' e» «ou, wrapvwv «wynAmw, awa/Knrrw, fefeafw *«- αvθ/www, « *iAamv itfS* "rtm- 'ff* >, .rt> Mrw· cri îaw *τivi nîi nunfjxxi ατβξιβi,* IÇ lier Im mi

LIBER SECUNDUS.

De fptjcopir, preiiyteru, θ' *dtannir.*

eponeet eptfcopum effe eruditum , *& tn ferment exertiteiitm.*

CAPUT I.

DE epifcopis vero ex domino nollro audivimus, oportere eum, qui partor eft. , & epifcopus in eccleiiis totius parcrcia· conftitutus, alienum efle a crimine, Areprehenfione, quern nulla human· injuftili· macula attigerit, non minorem natu quam annorum quinquaginta : quod ea ztas quodammodo Jam juve.

juveniles petulantias, & veorum, qui foris funt, obtrêâtiones effugent contra quorundam falionim fratrum vituperationes, quas multis inferunt, dum ignorant, quod domi* nu» in evangclio dixit, qui loquitur verbüm otiofum, reddet de eo rationem domino in die Judicii: & rurfus ex verbis tuis iuftificaberis, & ex verbis tuis condemnaberis. Sit igitur eruditus, ufu fermonis *exert.*. unis, state inclinante. Sin vero in pqira quapiam paracia state provenus non repenatur. & fic aliquis, cum quo qui verfati funt, teftimonium dederint; dignum effe qui fiat epifcopus, qui in adolcicentia, manfuere, & compofite viVendo, fenilem statexp plane oftendat, fi talium teftimonio probatur, quod in pacd fiat, efto epifcopus., Etenim Salomon annos natus xii. rex Ifrael nut; Item Joiias jufte regnavit, cum effet nn. annorum: & Ioab fe-trmum annum agens populum rexit. Quare etfi juvenis eft, fit tamen mitis, timens, ac tranquillus, ait enim dominus per Etaiam, *Domine Deus, in quem spiciam, nifi in humilem, iSt quietum, & metuentem fermonet meos?* ad eundem modum in evangelio, *Beati,* inquit, *mites, quoniam ipfi poJJUitbunt terram.* Sit praeterea etiam mifericors quia rurfus diâumcft, *Beati mi/ericordes; quoniam ipfi mifertcordiaconfequmtur.* Ad hxc, fit quoque pacis conciliator, quia rurfumait, *Beati pacifici, quoniam filii Dei vocabuntur.* Sit illi reda confcientia: fit omnis vitii, improbitatis, & ioiuftitix purus, quoniamrurfus diâumeft, *Beati mundo corde, quoniam ipfi Deum videbant.*

Qualem ejJe oporteat epijcopum, & reliquos clericos.

CAPUT IL

Sit igitur fobrius, pudicut, modeflut, confans Jedatus, non vinolentas, nenpercufar, Jed aquas, non pugnax, non avarus, non neophrtu/, ne fuperbia elatus in judicium, & Zaqueum diaboli incidat: quia omnis, quiJe exaltat, humiliabitur. Talem vero effe oportet epicopum, qui unam uxorem duxerit, quae uni tautum nupfit: qui domui fus rede profuerit. Sic enim probandus eft, cum in gradu epi(copi per ordinationem collocatur, an fit pudicus, fidelis, & modeftus: an uxorem habeat pudicam, & fidelem, aut habuerit. an liberos pie educando, & monitis domini erudiendo, provexerit: an cum metuant.* & revereantur, eidemque obedient domeftici omnes. Etenim fi ii quos habet fecundum carnem fuos, iecum habet diffentientes, & repugnantes, quemadmodum quos habet extra domum fados fiios, fe ei lubjicicnt, & obedientes praebebunt?

fint inquirenda in eligendo epifcopo.

CAPUT III.

Excutiatur igitur, an in iis, queadnfnm hominum, ^tque vitam pertinent, omni vitio vacet; fcriptum eft enim, *Infpxite,an fit macula, 0* vitiam corporis in eo,* qui eligitur ad facerdotium. Ergo fit etiam non iracundus: ait, enim fapieutia, *tracundia etiam prudentes perdit.* Sit deindemifericors:

Arais ... ἰχηφί Cnp^pec aepic ne TIVM 4xy«5iΛφΛiv ft's ΛMκ 0λασ·φη/χ/«, v yrwrxévruy ρημ* Θη va cv rj fMtyytXr'M, ôs «y λoτλiισn ρημΛ dpy«» «xvWrH Ttpi «Λ» Acfye» rfl wpiv àt xptewc egi Tttfin· ix Xcycevira χβτη&χχ&ικιΐ" rrw uu xtire/jdL.uiJiac w ιμερο nû Xe>w x«- tv viaeiqt* h if w de .xetpoauqt μηpoi ûχαρ^β'σΐί 'nu «ρββiβχχβ rj χρόνοι μ^ àpiriol ntt μiμαρτυρημβριο ú συνοχήν ητύ tic αξη ixtexOTW, ira tüc norureç cr ^pqténfrt xJ η'π'ξ/α yïpac ixticavùfj^joc ξοχιμκ&ώ, « vχε· ήβ τνητυχ μχρτνρϋτυι, xe&trd&u dat 4- plult) · x) yap Σολομών itoifxatnk no Γσρβσlλ ^«>4^ IWaf Ù axni MS ... euo/ω ... irrf «7K χρξι tw λαού, «Jn h xor ηβ, «Moi aeppe uxapytru, }«λὸ π »ζ fcû%nc, ·τι ini no H'ratoo χύ^η β θτο, txt' τ/ya ἰχιβλιό-, ἀλλ* i txt -κν πηκαν xau ἠαύχην Ktd "ζἴμητίμου mV Xôyooç i/ατανηί * βμο/ω; cv τώ tdayytXz^ oprw * ttaxâe/w w <epq£c, Sri eùnt χλχρονομνσοιχη τού χἴώ · îrw Jr nfi ἰλίχμαν^ art xoAry ôipvfnu * μαχά^/M ni χλπί μονκ, ητι «i>n/ iλ£»)θ>>αονπ« ytyto&u Ji qjq CnJev/Hjrjwç · <'oi<ΠK χαχϊαi qjM zw»y/aç, qjpf i^txtatc xfxa^atw^ijùoç, Sri ποιλίν Apvint, μ»- 0; KΛ χίφ5<^> ^ηϊ τόν «ψονπα.

Otov δναα χρό w imt<rxoxov 1$ τν' Xenniç xAueowi.

ΚΕΦΑΛ. Θ'.

T? Στξ» « ... **1 *0/W«- J—i Θ», ampa^OÇ, μη xttpocVK, μητληχτηi, αZλ'iXTHXη, άμαχο, οιφιλαρχυρκ, μη VtOfUTTC, ἴνχμη ... rv&t&ctc, H χ&μαΐμπiατη, xoy/... τν διαβόλχ, Sri xàcôù^v καπνν, mrcew&vifn&t ·ntônv StSUceveu Tir iminotm, μιi ir^pet γφ&ημοάoνyυνoυχo μηννχχμ», χαλα tb f&a o"xtt «pee*r&ntt* Sruyàp Ιοχ/μαζι^ν, ο'τοτ' otMui pçMpm» y/av λαμβανων xadiraw cr rjS τνχψ τη ιxrax·rnc, « tct σεμνὸ, «tree, ^χοσμτο, càyvtàhut πμνιώ)Ç irtcilù t%x, $ï^nxc»· w τίχνα θηβ>* βω αίναδρίψα >Ç & vn&tara. wpht TtuSaxnK i yayca· « ·< χατ'o/xoy cu!t £ (υλκβΐμ^M qfi Cr- ^txipS/iM attï ... vrixMt rame eW> «zrj ... •/ x«ra «tpxa ιΰιοιαύτΐ, Ufpoc aoùtvt ?κoπάζει I£ ατΗΘβστ, xûc o< «ξ» τ» otx/α αι'-S *Jtw yciôμ^ιοι αυτρί UEnmynrornu.

T/va χρ» ivaμχζα&oιι w ìχiσκvιηv eepe-

ΚΕΦΑ' Α. γ'.

K Oλiμαζlδ» Sr, oἴβμημóζ tnttpi η βιvταaΐi ... Xfifin yt^fanrau y«p /M^oexawdïa&c riv piïbwm Us i^ueiulu» ακρο^»ἰζûόM· ùrarp- iÇ «epytiwc, Srt λiγα n ... fyy* w' fftiipas αχ·>λκσ* îrw ii βύoιτλaχτoí, χβόα^-

<rw , aiyawotk. Art Asyfct dr ndrwAnon fiuuptuofus in parva: fir caritatis Audio
yvafewrw ηήττκ, ht itni uadwnikt9 ih . ^«himdomimis: Ia becceup/natuanei
y**he «MiUw· k* vfa , φΰώ*· F* •XMdr/WpnAY/dMeaair ïwfemv. Sit

τη , wmu^yms, cÛtk ris μκAo* arm «ξην νονλνψη*·

facilis ad fubeundas vexationes ; nihil habeat, in quo erubefeat, non ignoret j quit sum dignior fit fubtevatiooe.

OΓη iχ fafoi χι|ρ* îw fumStShu , «X*«d'en rlui huoSper MpvtÜ**·, Q ht xuntfecpjti jrôùcy, ptTuSiSéret χρ4·

<wd «M jfc friAMndarnr sumcm?at vidue , 4* ibfurii asltpeareda Jit um evdaa, 0* fard vidtM verari, teutaltnte, atiafe, Itl fa lÛt^UaduM.

K E Φ A' Λ, Γ.

CAPOT IV.

El'y^ydpar/v ônapywra ›i Jtuxr^wi rdypto^M, «ripa SidySp», S τη ν& φϊν, SS! Aîbckaaxftfh, rx?i ^twtwttw tuo χή*· h r« «k xaruoa^ate, η μιδυ**» 4 «p-y*C, <S»ws0<a»TawcxlAtfifm<, d< ifo^ajirt» àn i^txxfartttS&S' Aty« y^p» ypstniruv qxpraiwa, ht « ιψαι frrnpk τιώ Xfipci βύη ύο· riv xdAxav, luvHevrttr srveecyλμ «ûrùil ck ri aura· qp) itâXo ’ à «fÿ·* iretifÀa^c* ttk y«p«c aûrî, fapt ntf trûfueg aùn· vite yùp yabvcnç, arepMxésvf, σ«, iÇ d»Jùrtrw Jnppùiyvnt iÇ ρβαώιη waç ùxra-^ç, xl ce o»λκ- ih h di roc φ/αλα £7ti«a-C Tilew bis Tk h^uhftkvu , tof" wrurhttf yv/juonpac mrtpe, «k άληθά ynp junrnp kbîàf' yta tu λιμΐί.

CTemm qua vidua eft, que baiepoffilt, p «qumtum 'fatis, eft, ad ufa vueûbi fuppetat, alia vero non vidua, fed tamen e- g^sat aut propter egritudinem, aut quia fint «i alendi filii, aut quia non poteft minimis manibus parare viftum, huic potius manum porrigat. Si quis vero in iis, que advidum Srtineht, inopia premitur, quia edax, ebrios, aut otio deditus fit, hic non eft fubfidio dignus, imroo neque dignus ecdefia Dei, de hoc enim ait fcriptura: Piger , fw km- attat fanat ik fiattae abdiditt aea ftterit tam** iadt ad et referre; dc rarius.· Otiofut Manat gut. 4 fans ttatfhxat efi, & 'cernet faat devoravit: omnis enim ebriolus, de leno inopia laborabit, dt lacero veftitu utetur, qui fe nimium dederit fomno ; dc alia : Si ia fbiafat, tf pecala ncutet tatt dederit, aaditr fifiillt ambulabit pofiea: vere enim ex otio nafcitur fames.

</n χρη «kqponMvéXaww ccrttt ris hinmnt dr rd x/u'ühv, iÇ ri v^9f fMTùW) τιώ heuTco avuuerôityfyiw.

faftd apertet tfifcopaat aea effi acceptaterem perfoaanrta & quod effe debeat atodtratàt, tJ febriat.

K E Φ A' A. Z.

CAPUT V.

EΣτμ St · «νϊβχοτν ««pecwraXqrrss, μλη viAwmv ôî^tvèfjfifOi à ‹oÀo x‹£«m' refit ri «qpwvxav , μήη xcôint vopeph, i xrruSuvardCM*' to λίψιΐ yap, qwvf c Qtii nS Mwra, «pvewrevD xXw/v, -x xcsxra *x eXfwvtc de xpkft, ht τβ wft'u à κύσκ' S τλ \o ,ιτχαΐν IwF^criê/MHav* x, xervç XuernXk x, «unpciK uwp^iui nS t»r-exôrp, Tvu lusm^w VQ*HV4Bpvcrin^fTé<»td;etxat-JeirW ku if Shaves9 μχ ^tqurnjç, ÔîîA <3w, μχχρϋτβφα^βi* ko Si tM£fiut»es· μχχρϋ-^νμικ dv ntic w&eaûus : hK^iSsomf, μιλι.^I £ σΊτι^αζ»* dv τυ7 xwteuûs fitfilets · xeAôç/dv ανvγιΰνμχνη bu τη ypxq>ak ivtpthSs IρμI»κύη9 ομοΓοΙ^νκ ηϊ opawnt/c qjq nS véptu ri fûoyyt-λιο» tPplum*»· èftaitü nf ive^fAt^ ret^çè&v~ mot al ta ήμχ αροφχτ*£$ Iρμΐινrάa · Aryc< >xp ό χϋβΜ Γικτν· ifirim vw yραçaç· ht «Jrt^Enus 4nr « (Uftvfket avft ht, wdXiv· rtfi yttp f/M Mwnfc t>ρ«ψι’ «P· «a»nj» Si Sfatetàs h yn^k ><w«9ai, τλμιβ» iÇ S^vifam^gifôt^Sw-SM»vs fr- wsrvv,1$riStayùhÎsa*· 2v«μ4-TirànmenvaF; Sfvfnts* ivtfatâ»ri Aayat M· mm9 frit J buunbht mbnt awnt λ«ξ/v ifeoh ivcii* vvMq It^iî rXw/au wÀqtvirv ribfsmr/M» va ri/av· φντ/evnvy^p*q-mydÔnk Awnvr yehttK, «k ht

NE fit autem epifeopus acceptator perfonarum, neque plufquam par eft, divitcm revereatur, aut ei blandiatur; P***0* defpiciat, aut Opprimat : Uta taiatÇ inquit dominus Moyfi) ferfoaaat divitir : ac-Dnutr. ». cifiet: dF aaaperit aea atifireberit ia judicia, qaekiaat^ hatiai efi, judicaret ; & iterum , ferf^eru. Sic contenrus, cibo , & potu , qui iufficiat, ut uoffic fobrius effe ad monendum imperitos. Ne fit multus in infumendo, ne voluptuarius , ne delicatus, ne deditus efeis fiiavibus. Sit malorum tolerans, magna patientia in monendo, multa didicerit, meditetur de libris do› mini, dc ftudeat eis^Sitmuhus inleftione, ut feripturas accurate interpretetur , evange-

^fafaauai feriftarat f tpciu iffa faut farhbeat de au: A iterum ; de au eaiat fcriffa Merftt . Ante omnia fit epiicopus bonus divifor, qui legem, de deuterofim diftinguat, & donoftret quid fit lex fidelium , de quid vincula infidelium , ne quis tub vinculis ruat. Habe*. igitur curam verbi epifeope, ut poti» omnia fecundum verbum interpretari, ac multa doârma populum tuum copiofe nutrias, ddUuftnràone legis illumines: tttniitt nim ttebit , ait dominus, Amw» mratovi, dvav ftmtr efi .

Read *debeat epifeopus non efe turpi Itttr· deditusy Utfue fponderc pro alio, ne'fue^advocatur effis.*

C A P ü T VI. '»

NE fit vero epifeopus turpiter queftuofus, & pnefertim in confpeâu Gentilium, mal)tque ipfe incom modo affici, quam alterum afficere; ne fit circumventor, neraj>tor, ne defraudator, & maledicus, ne falas teftis, ne iracundus, ne contendendi cupidus, ne fc negotiis vit® implicét, ne pro aliis fpondeat, ne caufias nummarias detendat, ne fit cupidus przfidendi, ne duplici animo, nere duplici lingua fit, ne delatio- .u. cipiat, ne fit fimulatdr, ne m aguauuus dies feftos Gentilium aliquid conferat; ne vanis fallaciis, & præftigiis utatur, nefitappetitionibus deditus, neque avarus, nuodfint nzc omnia inimica Deo, & amica demonibus. Hæc eadem omnia epifeopus exemplo filo confirmans, laicis precipiat, inducens eos ad imitandum mores Iuo j; *facite emm, ait, reverentes filios Ifrael.* Sit prrterea fapiens, modefte de fe fenriens, ftudiofiis monendi de difciplina, & precepcis domini fit norma virtutis, fit ab omnibus Audiis, & inftitutis pravis vite hujus, βε ab univerfa Gentilium cupiditatibus alienus: fit attentus, perfprcax ad cognofcendum improbos, & tb tis cavendum, omnium vero amicus, hiftus, om*nia* dijudicans. Demque queeunque in hominibus pulchra funt, lucc in fc epifeopus habeat. Cum enim extra omnem reprehenfionetn paftor erit, exemplo vitae fuos difeipulos ad faâa iua, & a&iones imitandas impellet, &, ut in quodam loco ait PrOphcta, *erit fieut facerdos,fic (f populus*. Dominus enim idemque magifter nofter lefus ChriAus Dei filius *primum capitfacere, deinde decere,* ut in quodam loco-Lucas dicit, unde ait. *Sifti eeleift fecerit,* èT *dteteerit, bic maffms vecabiter m re^no calornm*. Vos enim epicopos oportet fpeculatores populi efle, quod vos quoque fpeculatorcm habeatis Chriiturn; & vos igitur ellote boni fpeculatores Σopuli Dei; ait enim dominus unicuique norum per Ezechielem: *Fth hominis, fpeculatorem deck te domm Ifrael, C audits ex ore meo fermonem, tjt ettfiodses, eum ex me nunctabis, ac cum dsxero peccatori, morte morieris, fi non locutusfuens, ut obduca f peccatorem a peccatojuo, pec cator ille in peccato fuo morietur, iXfaxpuinem ejus ex manibus tuis requiram; Tu verofi explicaveris peccatori de via ejus, utavertatur, O tpfe non fuerit averfus, in peccato fuo peribit, tf tu animam tuam Itberajli. Similiter & gladius belli fi vernat,* palas fpeculatorcm ad pracavendxm, *If videris gladium venientem, at prmmnciet, O' ceperit asumam, anima quidem peccato fuo capta efi, fanguis vere ex manu fmcuUteris rtfutretar, auia non figmficavit tuba. Sm autem fignificet baccina, (f oui afierit non caveat, 6r venent gladius,* èr *tollnt mm fange» ejus fuper ipfum era, pιια non eovtt audeta bmema, eut autem cavit, anmtarn fuam liberavit, & fpeculator, fuis fintficavii, vsta vtvet.* Gladias quidem eft judicium, tuba vero fecrumtua-

^Πi/χ' *η μχ Hnu fir* Zr/rwwr «Ζχρβφδΐϊ, μι|η δ» *l ruam^opeer*.

K E ◆A' A. F'.

E'Eru *Si i* tw/ατιοχν *μη afypoxepük› »$ μά· λ/τβ ht* fôww* *βλατήιήμο ftûMw i βλάτιυν· μη ιληνϊχπκ,fi *ρ*«ξ,* μ'Ι «»τ0^ *nk* * μ» Οτλ··λ*ηο, μη μΛτβχτυχκ, μχχβηίλα-λ<*,μη ψΧ$·μβφτν, *μά&νμόίη » μη φιλόμαχο, μ^ττν* τν βiΒαρα^ματβioμ *ιτυμτιτλφμΰμο, μή ίγγυΰμΒμό τηα, imwnyopüv ii'η^χρημοττιχβΰ, μ4φίλαρχα.,* μη|/^ημο;}μη^>λΜσν$>ΑΜ4Τ^ Bffeflthlui, χ χ«τηλ«λι<χν φ/λνχοκ, *μη* ûmeJnb, *firtshiopnièçtnptyit^M** «t«t w xt- er/wvTB vw nmvTB τ? Θiï χ^îaιμOMM'otÀa' Tttfntii xatmt*èhioTtomoç*xJ wFf *TMKoiiSfgfidfieu^fj^joixapayyt^TU 9* CvaiytiVatu'-*χο"ραη·η ν&*Γ«>«ήλ· «Wt <τβψ·, m-xwyeppw. *yuOrwatòi crniifxuttaxuïi tnttlfW 9 ηβλογννμΑ», ùmrtru^fj^xi* r«tn*nït* ce n$*fitv n-nptit* «χ/τηΐΐϊiμχστ, *i, tracrgis t'9vtxou* /»ιόομ/·«' 's-wwepdratXTK, *o^çmpknyvvyaurii^ecîhiC,^* φολβκστιΟβι de' aur^S *φίλο* it w xafrrur, *Iiχβνο*, ταιτκ; ■- ὁ tWwxwni^ · ὀτι rôwW *π αδικία ννroiμiώ niç tint* oori *μα^ηrv ϋναγ-* «rarpe^us «vτ» *Bpo^fite* λφ&ηχ; όαροφήπκ, ιζ *hat* χοτθωι*d ιιμύ*, δη» £òλχσ * x&tM ηίΑxj&J®rk«Xas I'wâç Xcicèç e woç *tv* Θλ np^arï» mpwrar rwc7y, lÇ τ«π J<-*latnt#, « χχ* ο Amxxî, Λ $p£<m ·Γ*β·ïi Tw«v x} *StSxTxWt Iή* φιισr», δ δΆ »o/ήη» t? Μβ-ξ», «τκ *μι^α* κ^η^ηπτκι *Corn* 0amh«atTir€ML *ιτχοιη γάρ άνβυiΰύμα* t Snif îOiσχόιι, *Sts* ιζ ύμπi *fif* τïïΓιζχηΐλαρβ ixarex *lyMf φύσ-xσr, vit àrόρνττν,* <rxexè» âi$«μ «et r<J wxp* Γσρβοiλ, «xâ-0-p ÎX Γ<>μ«τν;μχ Αέρ<ν, χ. I^φολαζ^i x} ^>7** Xhç eaJrw ταρ r μ$, ce t «$ λιywr*pi* Tji aνβμ», -$«-rarp* *ùm^ar»,* i£dx /λαλ>ΚΓχ*τνδ/αΤΗλ«τ *βημ»* (χ τ? *κιομίβi* «Jri, *4 ηομο ixtèvo; co* τη «veμ/α «iτï *tnoSctrtimt, ^ηβiμΑβύτϋ* ιχτη jjh-ρο σχ (χζηηiσν* rt> *Si β«χ iiβΓΗλη τύ οοόμν «-troth o$Sctùtutimfpiylaue*Îx^a^rit *μή ώτοτρΐψη, eàiiç cj» τη άναμίαι etbri atT»^fltw<T«z(i οτίτϊώψυ-yïiΰa-v tpfûtü). νσoMia it μχχάρ«* τνλïμχ, *ttb* W?l · Aaèçœrdy *til οοροφνλοόάνυ,* t'pyou&^w, *μΰ«*Μμ/αχΑτη,idλβΑχ ©fadpetjxj^tpetmixnTanu^tntmtm^ *on u tn-putVtTfi oet*XQrpt' tdat ϋ βτιμύχί,* iÇ fi φολβξη-*jutôtàamvi, M,ïλθχήμ«ν«ιρ<,* λ«3χ«ôw,τi *£μ** r<' *Γ<l £ ^Aolew mu^nf od- ΛΤΓ^. x ™ *tPft^en « «* ♦»* «ημ-M, U* i«T*-*'W' μκ^μι ρΰρ* rFrvqxpws· *vafiqfclt, mit-fe* MaΛiλαx : nnk tit i xamtacjiiKlfeirtf hif-*

.hinMPt' h Sûia^àxnnu wad τ* «eifwc *Ifautpfofobt* η$ X«jS, *foipêsd iftvfyniimw* dfyuOdnnu. J«J nie

frsw» ffc ^Hwrwitltam* 7& rwftnt* nfc *mihKnitffoc tmrpfon.* t b«iÎ«w - eJ?S «tfB *ûùpifyfowiph'* *iχÿb* « ra»4wi ««far «xss t ins ««wrwOcr-

v«p«/npw&ar At>«« *ptip ifatepnlpto* «ihw *wum* ' *r«r *»Mhrtonitv* τη Φιμ κ‡ £rdX*· *ifoSf*· uxdran* K d Mawis fwi *nf* A«rçJ, *tfo dfof* dxérj» *xufl n* Brii' vηι^σπκ τ> «>«£>·» x} ri d&fc dr *fodüKpfSi* air mT* ç rA»· a« *Tepaotk.^ dy** · Barrai/, XUU* «Js /rw xJ · «tieôf Cf ΠÏ *&M*λiφ* «oλ-Λάχ/ μηι/MsCfrrr. Xf>w* j Q«r «m «xoowv , axn/ru* £ a rofa'r ΣβλβιχMTφXπv' âxw ωι *mu-S&n* iwÇtçen, j$ *pi timnrn darpif ptfifow t&i php* irqpfpw-swi 'irnuvsbf' ' *IuauSvTtt* jûo)«oc#«r ropM»</<r«a x« *mt th emt* qjqptrrev αληθινό» Θι·», xjq' df *dhtd(fot mgf Sunk tuptrett* xarturtfCfZf; , *St «SdlS* WJ»·

7·» χρχ HNtt îw *ptpuxpSfo*

qpJAgelium.· (peculator autem

Si enim non denuntiatum, & teftatum populo erit, peccatum ignorantium adferibetur

verfantun monete, & audaâar*f libère arguite, iguarosdocetc, fiâenm»roborate;aberrantes in viam reducite,. Neque fi eadem de aldem dMta inculcemus, sc repetamus, error luent, credibile- eft.enim aliquos fispe* audiendo pudore.permotos, veliemeltanidima aljquid bimi fisuros, *fit* atibuid. mali dedi· naturos.-Ait enim per prophetam Deus: *it·.* jMrarv *iliis htc, foftfii voctm nuet/uubfiU. & twc6uffifot·* ^*tdifot, fi fort·* ardens, fit Moylês ad populum, *fi endite nedfoii dteù-* *·&. »,. *axer Dtnm ; & fouis font"· , if ndhae* m •*cnlis rjns* ; & iterum : *ends Ifretl, dtmùuu^tM» t. Dtnr tnnsdeteinns tmtf tfi* ; de dominas in* evangelio faepe narratur dixifle, yni Ariel sa- *rtt eadiftdi, endset.* & fapiens Salomon : *Aedi (inquit) fib difciplinain petris tsti* , & rr^M. ». ar *ebjians bgts metris tun:* & ufquc in hodjernum çhem non audierunt, qui enim audiflc videntur , audita neglexerunt, quippe qui unum, & folum verum Deum reliquerunt, & in mortiferas, atque horrendas hernies précipitâti funt, de quibus pofiea dicemus.**

C 9nebm tportet tfft turn , qui keptizetns tfi,

K E ♦A' A. f.

r *NvraV it tcu ufor «Q^xun?, Sn « farn-* sÔcrrK ck ni» θα'/αη» ri**ta*j** Iw*, âti-*rt* iφMλβστ» *duttfrdtftt* et *ntênt*· èç ^ap w «je-*défont Acxipynnt* ı»ρ *«μαρτι'χvi*χρχvτH*, Jn» I$ ·< <ποια«®θάν» πς nS XeK*^ «aspaxiet myèc çr-/tapr/av · s vwXo^u {y *άδ(λφβ<* Xaa-ok^u·» τσ« «η» τχ ζ«ï« *tri «pakvHv* ru ip er/o^wv «ciX^uparx ♦ *d ii* βμαρηΰχ τ» *βΛτπιτμκ 3η* κi» *fo pmytSi -ιζvηMiπvι* t S τλvμμ/λH», fk ^iOα» *Kerttxtidvftnt*

Tkti evKtiptimtijSfo tint

CAPUT VII.

SCitote vero cariflimi, quod qui in nomine domini Jefu Chrifti baptizati funt, non debent amplius peccare: ut enim mortui peccatum operari defierunt , fic Chrifto commortui non dant operam peccato . Itaque non credimus fratres, eum, qui lavacro vite lotus eft , aliquid eorum facere, quas homines fine lege llagitiofc facere folent. Qiû vero poft baptifina peccarir, nifi eum peccati pœnitear, & peccare definat, ad gehennam damnabitur,

Dt cai *tilumb Mklw,*

K E Φ A'A.

EΓ *itrt(ὑτο* dmi-w *vυχοφβvτi&ρ ifo* ««τι *αὐηι ewbottntyebwt ^ntuxtn), irt fjuoute/os · nuit Cvép^tt* Θ«^, χαθv ›Ç e «v-*gjK* cr ni Xa^fX/yi *pafottfo* (Vf, Iras •W/rw *ύμχ* , ηΐινζvτη, n *«mm iut&foth mb nenfo ρ^μ»* ψ4^·/^vo< c/otca *iμ»' "ifope-*Tt, iù *ùfofiKiidty Srt d μι<&ο ύμ<iv ηλὁ* (Sr •*nit dpennii. si St* w 3λ·β·φψοιθ«v *im* τι, *puMtft d foinç* · λi>** *yèp* » 7peq>w, *mèp* afjwuuoç βχώατβ *τβφαOιὑ' « St rit in,»,, i «ïre* .£>- ▪ψητ» *›$ βλββτφημiΛτ ηοροη-ηβψi τὑ χοημ mit toÙMfotç mipam, χii I^MKβλΐφ , M flj ratirru»* <Wmc, « Λ» χαλα, Ah Ji-«9)i<Γ·μ<θα xj *ipfiii vu·* tn *xufo, Sn* Atgam, ›$ 3 vsMmr, *tic** nk wntnc ιλιχ^θoτη dMdw xatoaroimu/ *p^mtfarte* a sr/msxM, *ti pgwfieKunm* ft l^rw·.

CAPUT VIII.

QUod fi quis ab infidelibus per calumniam delatus fit, quod non jam impure , ut ipfi , vivat , fciat fe beatum efle apud Deum, ut dominus nofter in evangelio ait; *Bteti tfiit cwn txprforewriM wfiit t- & vos ftrfonti forint,* Ô" *dbttrfo edvtr-foe vos omne mebtm vrrlntmy mentitnttsfro-pter* m, gaadr/e, (*f uudteto^ qnuiem mtr-Hi wfire copiofe tfi* ia *urii/* . Si cui igitur convicium propter mendacium fiat, beatu, er*t: a'l e™m feriptura ; Fir *reproi* Si ,uu jero ^icnjui mrieficii conviôus fit, js quidem nonfibi tantum nocuit, fed contumeliam univerlocorporiecclefur, & doftrinc intulit, quod non faciamus, que pulchra & bonefta efle pnadicamus , quibus quidem exprobrabit dominus ifiud evangelii, *diant, tf inpfoiiut.* Qjiocirca (ales, pqftquam vere convifti fuerint, libere, ac fidenter *repellet epifeopus nifimores* mutarint.

Quod episcopus fui ipsius tantum peccatorum rationem reddet.

CAPUT IX.

Debet enim episcopus non solum innocens esse, & offensionemque vitare; sed etiam non esse personarum acceptator, eos qui delinquunt leni animo castigans. Qui si non bene conscius sibi sit, facile is quidem in gratiam personae turpi quopiam quaestu, vel munere, corruptus, parcet ei; qui scelus committit, sinens eum manere in ecclesia contra domini sententiam, qui ait; *ixfie ptrfc^Herij* ... *non accipies personam in judicio*, nem ... *non occipit* ... *juftarum deprevmf.* & alias, ... Salomon in proverbiis, *Ejice, inquit, ex concilio pestilentem, & fugfdittnr cum eo contentio.*

Qitod tpifiopMSy fui itntcre ti, f<u drifWt, pxrcit, rexj tjficitxr.

CAPUT X.

[Si] vero haec non attenderit, pernas debenti temere tenofeet, ut Sauli evenit in Agag rege, & Eli in filiis, qui dominum non cognoverunt: hujufmodi autem episcopus ... dignitatem suam, turn ecclesiam Dei, ecclesiam dico fuz parcecix violarii. eft itaque hic iniquus Deo, & fandis hominibus utpote audor fcandali multis novis Chriftianis, ac catechumenis, infuperadolefcentibus, tum maribus, tum feminis, quem manet illud vae, & illa mola asinaria de collo pendens, & profundum illud, in quo eft, qui poenas debet. Cum enim eum, qui eis praeeft, talem effe fentient, propter iniquitatem judicii neglecti, eveniet, ut fecum ambigant, & eodem ufi morbo cogantur cum eo perire, ut cum Hieroboam populus, & cum Core focii, & adjutores. Sin vero is, qui peccavit, episcopum, & diaconos ejus videat criirnae liberos, tum etiam ovile mundum; primum quidem non audebit ingredi per contemptum in ecclesiam, confcientia fuaftimulatus quod fi ea fpreta, ingrediatur, aut continuo arguetur, & poenas dabit, ut Ozan, cum arcam tetigit, ut eam firmaret, & Achar, cum furatus eft, quod erat fadum anathema, & Giezi, cum nummos a Naanun accepit; aut a paftore monitus, ad poenitentiam adducetur. Cum enim finguloscircumfpexerit, & in nemine maculam repererit, hec apud episcopum, nec apud populum, cui ille praeeft, tunc pudore affectus ac multis cum lacrymis pacifice egredietur dolore punctus, manebuntque oves a contagione liberant, flebitque ille delicta fua, & peccaffe poenitebit, atque ita fpem falutis habebit. Omnes vero oves cum illius lacrymas viderint, admonitz erunt, poenitendo fieri, ne pereat peccator.

Cfn eJaf4w^»i> «Tw ^tw hitnoTroy.

ΚΕΦΑΛ. Θ.

Ου γαρ μόνον ... ὁ ἐπίσκοπος ... ἀπρόσκοπον ... ἀλλὰ καὶ ... προσωποληπτεῖν ... τοὺς ἁμαρτάνοντας ... ἐπιτιμῶν ... ἐν ἀκαρπίᾳ ... ψυχή ... ὀφθαλμέ ... λυμβάνων ... ἀνδρῶν ... ἐκκλησίας ...

[illegible]

ΚΕΦΑΛ. Ι.

Ει δὲ μὴ ... ὁ Σαοὺλ ... τῷ Ἀγάγ ... καὶ Ἡλὶ ... υἱοῖς ... τῷ Κυρίῳ ... [illegible]

ÇTtos χρi TW *itlfuw κόκα ni*
«^«pTWWTaC. .

K B ◆A A. *ijt* .



K ''*'* π·'ίγχ·ο *rrihth χαλαρό* ww
«pÿwt» T»> çrroyn ιζτiώ
.<iT/«vs *5 Θ« ruTor-iy*» ώ» «vθρ«τ·« *ni πάν-*
ι TW *Mfàn»* , *fteriM», ,M>·*

t ÇJ ι^πμMφ/, ·$ rivç ceixxA>ifr/« χα$1ζβ iw λ·- *·yo** τMψ^·;, *ν** c^ert» «ΑÇ*** «en*<»T«ç <nxvHK, *«η υμΐν ntç itmiintt* iSpiraa, e ray 3h«t)ìs ήτi rite ynf, *trou δώιμMην &τώ* ap«-B. *9J-iù S λόηιηί^τα γηί, têtu*
MV & TJ Jp-A wpww .

δ λ «λ ;«
m /jurueoum*

ΚΕΦΑ'Α. ,X

KPt» & £ tx/irxMaf , «s - ®«®i , . αλλά t w *pmvtSvtut <οσροαλαμβά'/** ό *yip &tdç*, θι^ iΓσ fXfK. 'cxrvXxan ιβii *άμαρηαη*-m, vχθiTH τβ *μύ οπι ρίφνηκ, παραχάλ»* τι» . *tr&tttç imtefay πΐ* χαλοϊ , τι» <wpo<r-*ïΐχϋ» ϋτι xt^jos ό Θι<>* ορχκ *ιπηγγύλατοθ*- *tfertv TapaySy ηΐ μίΤΆvoΣvιv , ιφ'οι* tyaaprw * Zf'yH *y*p Tβ ΓiζiχπΐΛ* · H«W4Bf©Ç αυτβi,ζω èyw, *Λiγα Α'δωvαi xig/o , el δiλύτω riv* -ÿdva-t w τβ *άμαρπώχ, «Xλ'η &τραποτρΐ\1ιαι tiv àtti-βϋ tu τϋ* $ï «vτϊ t ?ς *ηvηρΰ , ii; ζΐώ' itttçpâ^* φχπ βv *àito* òJJv òu<Jv *το'Λίρων* , £ 7vαι *τί* ά-π,5»·i«iτι« o'χκ Γ»«η(Λ· ώτ«5», : *XiγκΣiΛ*-mSK .WWTJï^pmx^i, *!r, ,«*

<rtv, iλτι^α e«T«eiatf iξβσ-t · *μήτοη ΰ αiπηλγvχή-τκ* οαiτβ ceïtirr τω *πχρχvομiαιι* · «M* f^ome ιλτζiα σωτ»£i« eTtrpa<pci7VC «®fo<rxÀcaxraxr/ OfJ *vtpi* iji *αμαρτιών αυ^ώ* ' hjQ ληφovπη *ταρ αυηϋΘ Ήιυ άμvτ,iiαv , «$ παρά πόζα dtyot&s.*

O'τ< φ£>i<v vpη A3 *άμαρτημάM τΐiυ* ne7|W.

' *Κ Ε Φ Α Α. ty.*

Thk /acanc «ιαμαρτηηκ ntewc/aCa«v χρη, >ù tuj *ycelav èyccv* τη; τώβ *αμαρτιών*, STWsunfcttu Λαώκ, Àùrnç, *χλομώv°* «»s. *n,y«S«^n.i^*Pn<r«s., *'-W'f* Jtie-WCTTpiiT^rp, rw^umwfflrTC, or<«ie-Aaç ή iξoioiιτβ i\ τβ *βΐχ ύπάρχα, *. cv αμαρτiα* ηλ<Λτή<ταvτ/μτηivo/« λ tr«/ ώ λi*yet Siàτη* Δα-*βιi .df Sf τρ αϊ« τι iKopoKvyrperntaw* ; η» ttw-p *μooflvai <2Λ àya^dïi ' tvaiv&> λvπικ rliù àioy* i«h -

XaXo/aJmçTHir^HXiywrao,· îw /mÇî w tùo t-*lobavitpyam*. x} *παραιvχλιςβ «q nvetypav, tva* pàl'iriAnXnèjuuhi^'·*καλών·ωιτπιρ χ,τνΐ π&iη!* clV *τρ ^αγγϋϋφ παρ^ιoi ^iάμωρiαvt'nt'Aenxtηrii* CvijBUac tXatw, xj a *ητβivatrat η Τ^χμταiα τη &(oyvvTtas oiπiβλύ^ηα-αvτη κυμψώvο* · *liet τΰη α-xîviiwK μ/cret màç* ό φ^οiφio? *τη ieurri ζωή* , xj ucaw *άvαμάρπ,τη* - òxwc w *aBpoytywuix:,*

OfunU ι/mt ja&tri '
w *egs,* fri *delibuerunt.*

CAPUT XI, .

XXUodrca Aude epifcopo, ut munduspu-x^, rufquc fit,-locum tuum > dignitatem-VJ® mam riùonibes declara, utpote qui 1» homine»

pariter cunAis fûbjeâia. Ac fie quidem ihec-. tfcfi* fede fefmonem faciens, ut quipotefta-tem habeas- judicandi eos , qui peccarunt: quoniam vobis epifeopis diâum çft , *Quod- Meut m.* *^am,toritligatitmir tntvtoiG ^mutut folventu fuger terram t*

g ^,, ,rtl,trt M
Γ r

CAPUT XII.

JUdica igitur epifeopepoteftate fretus, tanquam Deus, led pœnitentes recipe, Deus enim mifericordix eft: objurga delinquentes, mone non redeuntes ad· Deum, liantes hortare , ut in Audio virtutis perfeverent, pœnitentes admitte; quoniam dominus Deus jurejurando promifit dare veniam erratis pœnitentium. Ait enim apud Exechielem : *Dixit efJli H< eis, Vtvo ego, dicit domnus Adonai, Si valuero mortem peccatoris, ac non potius ut redeat impius a via Jua prava,* èX *ytvat. Revertite igitur ex itineribus vefiris malis, iS cur perit domus Ifrael?* hoc loco fermo Dei bonam fpem habere fecit eos, qui deliquerunt , ha-*btre* <P«> · « «s pecciTe pœn,tuer,,› ?e *O»'"'?. nequilise Te dedant, fed potius concepta <pe /alutis ad Deum reverfi, ei peccata defleant, & ex animo pœnitentes eundem placaftjm , fit benevolum reddant, & in oblivionem peccatorum tanquam bonum patrem venire faciant.

S.*^ *oporteat cavere, ne experiamur peccata.*

CAPUT? XIII.

A T vero eos, qui a peccatis abhorreric, ^tet '« ®° ftatu perfeverare, &non habere utum . « experientiam peccatorum, ne dolore, tnftiri., S fletu .d petendxm niam opuJ fi, CIS . (^<1 enim *icit* homo, nUj deliquifti, an diem in hac vita afturus ils, nt fit poenitendi poteftas? Incertum enim eft vitx hujus extremum : & ci, qui in demortuus eft, non erit poenitendi facul-

ad virtuleS) ur non àoien/er iter iftudinqre diamur. Quoeirca monet te feriptura divina per fapientem Salomonem, cum ait: *Prapa-Tr»wi.* >,. *ra in exitum tuum opera tua, & para te in ^rum, ne quid boneflu afUouit nobis dejiaal* , λι«,ι›. »., —Jt oleum beneficentia: quinque evangelii virginibus propter fatuitatem defecit , qua propter *cxtinAai* lucernas cognitionis Dei ab iponio tjeftx funt . Quare extra periculum'

eft,

eft, quacumque vite fue parcit, quique alte- nus a peccatis manet, ut.fuperiora reâe fa- ôa fibixonferver. Tu ergo epifcope fiejudi- ca ut Deus. Donum emm eftjudicium. Ita- que primum poteftate fretus, reum condem- na, deinde cum mifericordia, ac commifera- tione, &>fufceptione allice, promiiTa ei falu- te, fi mores mutet, & peccatorum pœni- vteat, pernitentem vero caftigando recipe, tnçmqr domini cum dixit, *gaudium effe in calo fuper uno peccatore poenitentiam agente.*

De iis, qui dicunt, non debere recipi panitenteufy b quod juflus, licet cum injufto verfetur G vivat y non tamen cum eo perit.

CAPUT XIV.

În vero jxenitemem non receperis, obj.eis P eu,n irifiJiaoribus, oblitus ,uod Dsvid ait: AV *tradas Î>ejliii animam cimfitenftm hbi,* Hinc Hicremias-, ut ad poenitentiam incita- ret, *An*, inquit, *qui cadit, non rejurgit? ant qui dfflcltii, non revertitur? quid? quod defle- xit popHiHi meus impudenti deflexione, tT in ekiiione fua okfirmati funt? revertite filii, qui defeciflis,* 6" ego *cornminutiones ve(iras [ar nabo.* Recipe ergo pernitentem nihil addubi- tans, neque obftenr tibi, aut ab hoc officio tets-trdent, qui inhumane ajunt, non oportet talium conviftu concaminari, neque commit- nem cum eis habere fermonem: hujufmodi enim confdia hominum funt, & Deum, & Dei providentiam ignorantium, qùin potius judicum ratione carentium, & beltiarum im- manium: non enim intelligunr; non eflo vi- tandam communitatem fermonis cum delin- quentibus, fed aâionis: *juflitia enim fftifu- per eum erit:* & iterum, *ferra fi peccave- rit mihi, ut injuriam faciat, extendam manum meam,* èT *conteram Jriper eam firmamentumpa- nir,* èT *mittam m eam famem,* <7 *delebo ex ea bominem, & jumentum,* ÎT *fi fuerint tresviri tn medio eju<, Aoe, Job, & Daniel, ipfim ju- flitia fua conlervabunt animasfuas,* a:t Adonai *dommus.* ManifeAithmedeclaravit icripiura: ju- flum conviâu iniurti utentem non perire cum eo, in hoc autem iirculo julli cum inniüis com- munitate vitæ, non fanâitatis, congregan- tur: in qua re illi quidem non delinquunt, immo patrem fuum, qui m cœlis eft, imi- tantur, qui folem fuum oriri facit iuper ju- Aos &. injullos, & pluviam fuam pluit in- fer bonos & malos: neque inde miliis peri- culum ullum incurret; in fladio enim victo- res funt, & vidi, in' Corona vero illi tan- tum, qui fortiter depugnarunt, nemo autem coronatur, nifi legitime certaverit. Unufquif- que enim de fcipio confitebitur, neque jtj- ftum cum iniufto Deus perdet, lluuidem apud eum, quod culpa vacat, non vindica- tur. Neque enim Noem demeriit, neque Lot incendit, neque RJtaab cum Hierichuntinis interfecit. Et ft vultis cogno.icere, quæ no- ftfo tempore contigerunt, nobtlcum erat Ju- das, cum fortem minillerii accepit, quam& nos accepimus: item Simon magus hgillum in domino accepit. Verum uterque eorum pravus exrtitit, fic ille quidem laqueo ie fuf- pendit, hic vero cum prxtcr naturam vola- ret, gravi cafu fraihis ell. Prxtcrea in arca fuerunt Noe, & fahi ejus, led lolus Cham

A όω ouîri δΐί^σνυδοκ αυτω ruvrnpfcn ' rv w Siu Xu'vt, « Jrxafcy *' τ£ γάμ κνρίν φησίν *i* χρίσι. πρώτον J, ἐу ^φίατ«ί τῶ οὔtyw ἔτι-i/χαζι· tXMTK *μ£ άλίμ* βΖχτφμ» wpc<rA>i- ψι«5 *obtui* υχ/χνιψφ/τ «wjt *σωτηρίαν*, η *μα-* Ta^wwTSÇew, ›Ç w^è« *μιτάηιαν ^wp^vty pt- τκμιλόμ^μον it* τύφων ανρασδίχιν μίμνπμ^οο *ηΰ χυρίκ «χόντ , οτι χαρά χίνιται* cr *όρού i*i* or? *αμαρτωλή μίτιπάΐντι.*

Ωνρί λί^οντυν *μη δίχι&αι purwoivTti* 9 *οτι δίηίμο καν ιηυiiΓiν άμαρτ^,λω, i* g, i Ttwftxe^imu *αυτω,*

K Ε Φ Λ' Λ. ii*.

'Ιη/Υ?*' 1„0m,ş -t-i ^rsr rsivnr z.f— >Δ«- *λιγονη, μί* πα^ραδω τ»< *δτφοι* ·ψζξίιυ νζομβλο^ΒμοΖ/ιυβ··/* *ito α<χορμ<δν ΰ* μιτώφβο· x/xwv b'x «vΖταται; w· αχβτρφω·/ *κχ ίχιτρίφΗ*; τΖ «τι άχίτρίψει ό *λκό μχ οiπο -ροφiυο dvxiiii,* xi Xa* ττχρχτηθητχν *& Tf ngpoatpsrfe* αυήΰ· ιτ/Γραφηπ t/o? αφί'Γ,κοπί, jÇ *ίγω iάγομαι* -ni *συν^ίμματα i>μ£ν'* iiξ«/ av *τον μίγανοδντα, μη διτάζων* «λβί9 *μηδί αοχριμνοδιζόμ^όο* ΰχο «νηλιω Aiyenur, C μη &5y *ηιόηι σφμμολ.πiχ^Λί, μήη* λό^« χ*γλτ» Vείν· *«υrui χάρ* act *συμβΰλΐαι ά^vomntv e&i* <«··· xi τiιὐ aûrs <ej»d/ora>' άλογων έt x&i^î iÇ *Κτιρίων* αμΗλ/χπ»· *i χάρ γινωσχχτιν*, έτζ ^ρη φυλοκυτ- «θα/ a *τίυυ Cf λοχφ* κοινωνίαν aspjs t bç *άμαρτΰνοντη*, «N>s *tLùcv fpW* iη^οτiα'η *yàp δικοί** ôr'aû- tw tr«r, zi *ανομία ifafrcv irai.* qaq x«^/y* *χη* ««v *ccuxprn μοι* t b *αδικΐσαι* ά&'χημβ, χ, ί'χτχρω *τiιύ χΐίράμ* ttt αίτiiî*, xi <τΜ|?iψω *ιπ'αι'τη τήi/î^~ μα άρτχ, κ,* ^χτοΓiλω *(i adrlafi λιμόν,* xi <Μζ®- λοθρ^τω *αιτη âtàfvvov* xi χτiiiχ, χαν ωσιν oZ pbtTZ Cl t f *JnyHoewin αύ^δ* σώαχστ Tt"i «ù?jS λi *σαφi-·ατλ* ωσενίγρα- φχ, *δη συνων δί^ο αδικώ* b *συνακοίλυπιι μιτ* aura· Cv *yàp τ£ κόσμφ τάτω* xi i/i^MW χ^H *άδικοι* αλληλο/; *οΐ'ναχίλαζοττα κοινωνiα βiνy i μiίυ ngi ôcrtôir.niy* njn' τχτ» *ί'χ άμαρτύνατιν οι ^ιοφιλ^ΐζ' μιμηττι ράρ ^<τι τδ πα^ο* τβ cvtw { *άρανοΐ* Ta *iiv δλιο.' αιντδ*«ιαηλλ *ονη tπi δίκαiηi xi άδικου*, χiβρ'χο.η αυτκ *τον ΰiηv îni* χονnpàç, xi xi BŞC4» *ΚίνδίΛ'iû<Γi4 Ô δΐ'ί&O tK TXTS' dv^àp Tφ <ταδiω* xi *νικηται*, *κçm' νικώ^οί e^iriv* ' dr it T«rt- *φάνω μόνοι οί* j-cxxa/ωί *άχωνισάμΒμοι* ' *δδ^ δiη- φανΒΠ.τ, fàv μ>* νομίμω αθλήσ·η· ίκαρο ^àprt-* E p *xutb *ὐζομολο^η'βτη.τ,* ›Ç β *μη αυνοπτολΐαπι* o *δΑ*, ηv *δiκαιον, μΣ* αί/χβ. *παραύτσή άναμαρττ^ι ατίμωσηv'* W» *ÿ<ip* πv N«f *XATt-* χλυσο, *«π iw* Λ«τ χ«ηφλiξον, m τiμ) Ρ'ααβ χτυναπώλισι· V *it βiiλi&i γνωναι* xi τά *ιφ ήμων •βρόμια,* law <nu) *iμιν* «v, ·'λαβον τνvχλiγov τη *διακονιό;,* ov κ, *vμ&*, χ) *Σιμών* ό μβ^β τiω cvxt/ρ/ω *σφραγiδα' ά>λ'iκαπρο; aùty a^aif-rçdfèç* Φ«υλο, d *μ^vi αιήγξαη,* 0 it παρχ φὐτιν ιχτα- fjfyjoç, *συνιτρiβί.* Kà/ & τη χιβωτω Nωî, ›Ç *οί υiοι* βαλτ* ί'χορχ·^* *πονηρό όΧάμ ιόρφοί μόνο y* «iswwdv iii'ξατ» *τιμωρiαν* «t *it iij itempti ùtip* χ«Ζ-

witKf i Ttpufiinut, in utoi bri)» ταττρα», Jn- Aw, <k Μχυα/χκ'ώπρ α>ί/5<Jy, irt οίχίται ν-npiwT.^, γλη owp ftAw, an &φοι ώων, «M ixas-®5 VTfp tv wxf« rpy» tw A©>©7 αταζττθΗτι-W «n yopNwf νηίρ τβ Μτμ» iixUu ««τι«ν«χ-9H, -iη AJr wnp Teltow ί'η?ρ·τ©Αήθη, etn Κβαβ ΰrip ... vitip Afywrilyt. à yip ή σϋψβιχησι xotnaeivw Tviituttw; «ηινηι άζίκοι, αλλ'» τρ γννμκί d-μόίοιχ' J ^-pij & Te/ ϊημο^Α:άτα, μισ-αγιφ) φίλίγχλήμοιπ, njq μ$ «Γ°Φ««ωί ^αννηνοιοΐ aupofftytiv ' irepςç yàp ùitfp ttifn hx àxo^«VHTut fff-tpaTc ι«ντ5άμ«ρτ^ν roç irtpQ^Tttt, Ί« «νθρωο«ο, x' τϋ ijyov oui-τв <Vp9 <9p9tTÙirb cuirs ' Jh ΐμά βοη^(Iν wïl arwiaiy |Ç xzrâtU'ÆiSiji, ngù σφαλλομ^οι, >ι, οσον «tovn τι irapacfürfe τι λογχ iy/xffuv «uras, >(94 piiet&ai fx θιχνβίτΒ* b yacp ot tyiw-m at*A’ct xotxwi QWtt;. v sk ert xVAil^at tjUWOi^C.1' tS wxl^o;, iï« «χβληтιη fK μιχρόν' i y«p rltù ^xXrpoxxfiiων ανδρών β&λχσιν traz ypÀ, «>λ« τΐχό τ» Θιί :r«£o;rT<î ©Αι» t(u bfet I'iwS Xe^rS tS xt'fit ηα<5.', Z n δo-règ ottsbat, «μΐώ. èlf yàp A/ajqot/ χιφβ-A(ui evnt <rf, ω éTtrxoTf, spx <ημοσι\(ν s,rsti~t λα/xJ raTW^H àÆpùitp Ùc ί'τϊpa άττΖλααοt a>Aa; θιώ μό.<p' 7*Prf XP wnptowv, « iÇ ύττ' ώί^ ctpyvdotr »tf yctç vü apyte irx£o; Harù Tw rriç σι-ύ "Kôyw, ure ?«λo; tb xvtjou aùfïi^ xernt riy τη ϋ^τια ^ κπ αχθητή; èiSar-xaAtf, Stf -ρχτιάττ., βχτ/λίϋκ, βπ μΐώ λχΐχο ιτιτχοιΓΒ· ιτί£> yip τβ μη Soxçêv τΛ; «ΑτιΓιάζο -Tai aitxwc, ra τβ A'^β itAa^ij συμμολ'α,ίδαι η XOMVVHV Tti7ç auapTtxrç ο ΓiζiXiτλ ί'χχοττυ* rhù ifô χαχοήθων ύσΐνοιαν Atycf τι ιμώ; λ/^-ιTE af-Tu7î τιιύ ττχραβολλύ τχότια,ι ('ce: γη Γσφχιίλ, οι TeripfS ftayov ομφχχκ, χ^ o! δèovrt; rexvwv <i-μωϋαδ-χν' ζύ tyù Α'Αχ',χι xt^o;, η tn orat or ΐμ.7ν AtyouC.rr' η τχρχ,ιολι) αυτή 0,ν τώ Γ-θ rpanA* ©η κ<χ^χε txt ΐμχι wrv* ©k çoyoy • τ* τα^ο, Ξιχχ ή L'" ί'μ^^^' » ψ>^»ί ή «μαρπί'ΖΒτα αυτή arrosa', ητκ:' ό &' «7-θραητο, I î -χι btujuo; ποιόν χ ίμτ £ ί/χαιοτύ-ïlw, £ fζ* fitiKiyw tos Agiras αριτύ, tηιτφρχγί-fym ÀryuVj ό η£π Ζιχαιο Crip-^fii' ζη-atrae} λίγα A'iwsa? xf^toc, x' rar ^ovrrq ιιον λοιμόν txytovj[tt αιμχ, c*> t» tèâi tS ra\è; αύην tC irx«iB ax tirop£yv, ic, horyay-Zv rd tffc, t-Ttiycs Tt7i Ti^dirttiair · f-vrj B ζιττίπυ · trarai η! ανομία τούτη tfirjoiTt. θα xru axoSaiiënii' π> αιμχ αυτί rraurv tra/, tpTstr.t· òrt ix ιλα-· νιο τιώ aitxtav ^rs ταΓά, n tlu^êi-xatoffujiiua oujtb, itxaizTUiitu (C fλiβ; XfXOtuxJi, rpèsç αιτεί, ό ψυγή ή α'αarπί,Bî-χ αυτή άχο-ŸWktÎTTtr* νιο β λήψτηιι aitxtar χχ^ό ' -neo-rip B^ΑχψίTΠi àitxt'yv vïi· iixxtotrufri itxata ιττ cu/m iret, ανομία άνομα in tu'ην t?-aty νζ μ^τ ολίγα φ»ιτ/ν η O* τιι ατο -ριφαι Stxxiov ix τη ιι-xarortuiiK αυ'τB, k; notrner iStxtoet; ταr α àt Ît-xatoaiUMit αντί, χχτά ΐϊάτα; ηι ανομία αυτί, α ίηοίημι^ ï μη μ-ι-ηί^άσιν, ύο τη iSixta αυτί, η

Aexfttrit nequam, ηαι m filio fiippliciiimtiihn <i«°i ,β n«qu« pâtres pro filiis pœnas fbj-vanrf' n^lic fil" Pre Palr,bllS' «* «ue famulos oro dominis, neque propinquos, J,gnatofque pro propinquis, & cognatis, ne-quc ainices pro imici$, neque |uftus pro in-juftis iolvere, quin pomis ab unoquoque ra-tionem actionis lux rcpotcendam elk-. Ne-que emm .Npe pœnas pro mundo deptndrt, neque Lot pro Sodomitis incendio confla-gravit t neque Khaab pro Hicrtchtmtinis jngu lata eft, neque Ifrael pro Ægyptiis, neque habitare juftos una cum iniquis cri-men eft., fed idem iêntire. Non igitur at-tendendum eft quod ifti dicunt homines cædem prompti, inhumani, crimina-,ores, & per fpeciem fic exculandi inter-fectores, alter enim pio altero non morie-tur, immo iiior· quilque deliftoriim cate-nis conllringitur: <5" ecce bomo, O opus ejus γ,ηι,1 f ante faciem ejul. Oportet autem vos ns opi-tulari, qui funi in xgntudine, m periculo, in errore, & quoad fieri poflit, monitis eos fanare, bc a morte liberare: non enim me-dico opus habent, qui bene habent, iad <,ui male; quàhdoquidcm non eft voluntas co-ram patre, ut jsere.it unus, c< putillis: non enim perpendere oportet, <juæ iit durorum hominum voluntas, led qua: Dei p uns au-ftoris omnium per Chnftmn dominum no-Lftru!n, cui gloria in la-cula, amen. Nec enim erquum efl, eptlcope, cum tisiaput, ntcau-dam attendas, laicum dico foditiohim, idque in alterius perniciem, fed Deum tantum: Siquidem te oportet iis præeflc, qui tibi ittb-jecti funt, non nutem ipios tibi. Nam ne-que filius dominus patris efl iecitjdum ra-tionem ortus, neque iervu, domini '-eundum rationem potetlatis, neque d:tcipulus magi-iiri, neque miles regis, neque utique laicus epifeopi: De eo enim, quod mn cellent, oportere accedendo ad imquos, lunul nim doftrina verbi Dei coinquinari, eorutnquc peccata participare, propheta Lzecluel pix-cidens hanc improborum iiilpicionem, *Quid,* g, k ig 'n,lujt, *vas dicitis ipfic parabolam bdincihter-τλ Ifrael, smederunt ttnmatusam uvaM, & dentes filicum jtisporem contraxerunt? VtVO ego dicit Adonai dominus, fi adduc erit in vo-bis parabola ifia, ome bafienus ent in Ihael, cjttia omnes anfrna me* 'uel,Jhtt aniifta pa-tri>, fc êT anima fini mfa eft: Anima, pe-cavent, ipft morietur: Homo vero, qui erit jufiu\ jactent judicium £· jrfiitti.im,* ac deinceps receniens reliquas virtutes, ohfk-gnat fententiam dicens, *f:e talis j.<fitu* r/f, *vsta v.-vef, dicit Adonai Domtnus; fi ge-nuerit fihum pefiilentem, effundentem J.in-pmnem, Ô* Via patns fui jufh nor ture/ J*f;* deinde fubrungens qux lequunrur, ad extremum fubjieit, *vita non twerV hxc omnia peccata commfit, morte morietur, Janguis ejus jirper eum ertt; tT dicetur, quod non cepit fihni i^jufiitiam patns fut, aut lu-fiitiam ejus, jujiittaui & mifericordiam opera-tus: ôT dices etc, amma qux peccaverit, tpla monetur, fihut non capiet mjxftittam patru, ÎT pater non capiet injuftaiam filii. Jujliiu tufii fuper ipfum erit, 0* iniqmtat iniquifuper Ipfum erit.* Et paulo poft, *fi avertat fe ju-//-o a ;ufhiia Jua, & Jaciat tnjuflitiam, omnes Jujhtix eju' fecundum iniquitates } quat feat,*

tradentur ohltvioni; m *mjufiatia fua, quam fe- «/, & in peccat*, fuo, quod peccaverit , tee· fitter.* Et paulo poftfubjungit. *firnu-rluifuerit miquui* A *dtitih* /«e, fiMd*fecit , & fecent judicium & jufiitiam, htc ammam fuamferveovit,* êX *fi everteritje ei omuthui impietatibur fuit, quot patravit, vita vivet,* Ô* non *morietur.* Et deinceps, *unumquemque , inquit, veftrum fecundum viat veftru , mfiraho . domni Ifrael, dicit Adorai dominus .*

nut*.

oportet epifeopum nunqu.im négligert peciatA, neque promptum ef/e ad pumendum.

CAPUT XV.

B

VIJetc filii nobis cariflimi quemadmodum mitencors cum juftitia dominus Deus nofter, bonus . & lingulari in homines cantate, reo criminis,.ac malefico non dat impunitatem, redeuntem in viam rectam recipit, riqne vitam tribuit, non relinquens iiiipicionis locum iis, qui dure, & inclementer judicare volunt, &. peccantes penitus repellere, ◊. i.oiunt communicare cumipfislêrmoues exhortatorios, qui poftint ad pœnitentiam revo» fe · contra quorum iententiam dominus prr Eiai.un epiicopis ait, *hortamini populum meum, loquimini ad* cor, *Hierufalcm ,* Oportet igitur vjs <yjj htre auditis, eos qui deliquerunt, hortari,. & ad pernitentiam impellere, ac bona fpe dTe iacere , neque fufpicari debetis, quafi participes eorum , quir iph cuimmferunt, efficiamini, qiiod cos diligatis. Kccipite ergo libenter'ac larti pcenitentes , &'udicatectim inifericoi J1.1. ne miferatione peccantes. Etcn m fi ingredientem ’uxni fluvium. Cx jam prolapluntm contis qutbufdam impellendo,, in amnem protruferis , cuin potius nianunt porrigere jflebuiiles , fratrem tuum profecto occideris, tui magis dextram dare labanti oportuiflet, Hic omnino periret. Sic inquam, ut dixi, recipite, ut & populus moneatur, & is, <pn peccavit , non prorfus intereat. Oportet autem, cpilcope, non negligere populi drlnfta, neque, quos peccafle pœn'tet, avertere, ne tanquam rudis, & inexercitatus gregem uvm Chrifti perdas, & mades, nomen ejus novum, quod populo ejus impolitum efl, dedecores, quod tibi poftea exprobrandum fit, /it illis olim palloribus, de quibiu aiebat dominus apud Hicrennam ; *Multi piflirt· t mejm meim f. j;l.iverunt : 'uchrunt* h<b *cdifjtcm meam* & alias ; *Ira mea concitata eft m pallore· , & agnii ira/car* &. alias ; ΓΑ›· *jacerdotu . ·.«.· m-amiam infertis nomini meo.*

À

V··· н

C

D

7' "» ii

Dt poenitentia , èT *quit modui ejut, & quomodo peiftutur.*

E

CAPUT XVI.

GUm vero deliquiife videns , jube ejici foras, acerbe ferens, de quo ejeâo doleant item diaconi, qui cum obiervent, & extra ccclefiam contineant, iidemque in eccJefiam' poftea ingreffi, pro eo te rogent : etenim Salvator nofter pro iis, qui peccaverunt, patrem precabatur, ut eft inevangelioferiptum. *Rater., inquit, tgnpfce tliis , non tmm fnunt*

A^μαοτοο i τ'i/οκτΟ, χ} co ri *àpapriu* αότ£, β» âôrâ άτοθάκΜΐπη ⁼ x. *μ/r* éÂiya *txdtyte,* e»î^*e weepfd/x/ *imper* <wo τ»; *nvcpteK* abra ni «Twas'f, nj *xmwne xtipx £ StxeuoewHw,* «me Ηώ ψονιώ *euri iφύλαξι,* χ, «ΧiΓρτφο aro *τβτύ/*ηo *ovπβooύv* αυτό wv «vw'nor, *ζαiζήσπιι,* mt a'rodaFwntr ⁺ xi <ξη?, iχατον *xarù Ttk* βλχ; *uμύo xçptS Ûμii,* onto; Ισραήλ, λφ« A'Jtnai xi<joç.

Orr χρη w *itpia* μήτοη τα οραχ tù *ύραρτήμαία, prrt* αροχκρύν *nvxt* or *nS rtpaopêi&oa.*

K EΦ A' A.

OPiπ τύνα *ipir iyetmpiJm.,* »tSf ΛiττΛαρ^· χvo *Stxouoruvni* «4/0; e Θio'i *ipuv, àyx^di* g?} φiλιόθρωτοi, αθ«ov *iκ* oτH w cio^oy, xsQ w Zirrrf/ipoFTtt *«^poTti^iw;* «<j4 ζωοτο/wy, *μη xxnt\Htùv rimv* ùvβvβ/α; *ηι attdüiwi βùλομ^όoι* x&ire<y, ggM τiλiov ατβΓρ«φ«* ıOότ rèç *άμχρτúκΓiυ , μύ xotvavdîr αόηï* λβ*γαv* παραχλητiχων *oρρó ptTÜrotca* io*vepepw, tit tx* τ^i *drxfTtüit à Θio* H-o-afta Xryw *pppp rùi ftpioTtom;* · ταραχαλiïτι rà λαρvμβ *îffàç, ÀaXicrart* «4i τiα *xapiitttTt*-ρ»β·αλιίμ · *xpi* w *bpàç* αι)τï *ÙKiormç* rap«xa-Af7y tbç *npxprvfitônç,* lyq *ιβipo ptrômxit* χβφορ*pàtVy* sÇ <£7λ7ώα$ *irctéiv* ›Ç *pm Cznvoiàv, vçxot*iwvàç *tàrpptÀtàCjiniV atuniç c£f~ xco riji tif* αηт« a^àw *àtrpcàuç Si* -nk *pt-Tvrdmii ptpoaSt^fyjt ^xipovn; lit* avrerç, *p$ iλîp* is4 *oiκτiρμων xtpwnâ rà; χμαρχύvvηv* ’ *«àv* y«p *tv/* Tapa *mmpî»* βαέiζβ^τκ. *x^ pif^orrtt ôXtcQxivter xipatai; ωvα* eèç *ri/^poTupôf tp*-jSa'Xnç a'vTt ts ^t<pa μάλλον *opinât , tvdvdLoràç* ςr« *nv αiiλφ», if*'cy μάλλον nS *dhi&eumtrt t-ntSivat* Jf^rav, *tvx pi* πλòω; *χχήλχτια, óvo* xj ỉ' λαό le^rrïnu, 6 *χμαρτ^p-χ pi xxrû otxv* άτoληπη · 5h *Sia-f ω ιπiταoχι pin ταρoρóïv* τïı *ipxprrpem.* τβ λα» , *ρηη* r«ç uinnteiTu; a’irc-Q^f^ar, oτω; μη *φφ^ρη* , ώ; *χχ^ρo η petpvtov χι>ζ)α* ›Ç φαί'λ/τη; αυτi τ» ονομα τ» *χαι~* vw τo RS *ήv* λαòv α^τ» *iirmdci,* «Ç ovHÏκθητη , iαθαιοιρ «Û or *itxXxtoi ιπiμ&κ* , ττ^i *vv iλiyOP i Θ.ó* τïi Γiρ£μ/α ♦ τo/μθ7κ τoλλo/ *iii'φ^ρχ·/ ηv* αμτiλώ'α *pu·, tpoXutar/ τiώ χλι^ovoράχvμα ,* ›u CF αλλoκ. *ini* nri TeruCaaç ταρωξ<M>3η d ^σμo μ», X} *ixi* τβ; *αμρη óρyκûχτoμχι,* xj c> fnpo/ç, *ύpfii;* or *hpüç ot* φβωλ/ζovπ; τ» óvoμα *pit.*

6

«

rifôî μiΠΟ'Ο<α;, igH *ri'*αυτή; ò τρόι<8^ , *iζ oπv xxnp^ÿTtu.*

K E Φ A' Λ. <γ'.

I'Δάv if *συ* T»y óμαρτηχότη *πiχρα&ώ* XfAdLron oι'tw *Γξω βληθiiuαι,* X? ó^iλθβïτ/ αόπi *irtxpcuvicQoxrx/* or iraxwor, yjj firrÇnTîmi *χχπ^iη>σα»* oπήov Zζ« τη; i'χχλησ/α , «<|M πτiXθoπτ; *Cirip αû*-tSm *ipcptzin. σατ· xai γχρ ùnip* ijï *ipaprwôtw i* πατηρ nv *xxiifx* ηξ/χ, *ci; yΐyρκττηι* cf *τψ à'ety-y(Ktv' noenp* à<?f» *«viar;· à i^àp miwtv* o *ροκοι*·

l

efftfyt9ifÊafr&rt **m** Nv9ari«vAmrMaHm &- MηM^îφMMτ, *Irn fttltf)* MqpàxffÿS ntnse-pappwJv «fi «W dCa-
A, $ *it,* ,·

dimitte eum, ea locutus que cam , qui ‹ peccato commiflb alium admonendicauflâii ℭrépât. docere , &. monere conveñit, «t ~ * , ut fit fibi dicat : Si

MfW •ew'jw- r *iüürip Inoi/*

A^vev *rf Matnt άη'ρ* M«eÆr *dfupchf* · ^m^aps^fiMu *βύτγ· φ*τι >«φ βύτ£ èÓéic,* nd uorap *ctM** mluv *ώ ήπντάτ* sat vd '«qpeswvw em-τii, «t àvÇ'axu, s'vrd *iufyes* «teej£ifru *tfyt* vw χ«Mμ/3βλii , qy) *uj nihu ΗηλΧστηα* ‡ *5ms suS^ iμχi li* tri ymr v, tùς ïφ iμβ^τίκ* Xi^evTuc μποMHv , «φβ^Hv χρMv *vtfrychs* xord τiώ mû αμαρτ^μστ^, savent μη&Mûπv «ρονλαμ/^αηΛστ , *iis wriffs viis,*

(Ζη «rrrrAirrrw *cSmu* χρι} c«/amrsrs Λ *TÙrsr* α'ρ^μOMP.

enim, quid inanit, quod in genefi dUtameft Caîno, pvctaff, faâr/cr, id eft ne pergas pec-*» 4 **âèBeare Qtaod enim eum qui deliquit , pude-re déliât fid oporteat, fatis docet quod in fcrlptura diâum eft Moyfi ; Cum Moyfes precabatur Deum, ut pccbtum forori con-donaret» ait enim Deus illi.** *St pitr* dem *ejus txfufit, n* nes *tnMfftll Septem iithu txfr* aϋβτΛ* «MMVMler, *& pfietimte-dtetur.* **Sic igitur vos facere oportet » eosfcilK cet, qui fis peenitere ajunt pcccaffe , ejicere ex ecdefia, tempore proportione peccatorum definito: poftea vero recipere peemtentes » tan-quam patres filios.**

*fittedeptrtet epifcepetut c*rerereprtienfi»ite* **/aa-yaam /armam rarvm,** *tptihts prtcefi,*

C

K E ◆Λ' A. *ïζ,*

E Γ lt · *t^lnnns ctÙM* dr «ροβχiμμστ/ ύηξρ->μ , nS$ (ττiχiζZλ^κ iχζχτχιταχαT/χχμ^τΓ-w, *î hrm/iiMcu* rm lut «perMnXml/m, l «rd $c ρ«λ**ηψ/α»,** *5βύτκ9 a ei liaxsreig* eww<T*mrj ·ηο^μρ·άρ^îA«/τ7>iζvχ(/π^λ^μ-jSdvii) Λif îif^dyrtBt *ck* nXoc xeisx, xenwer *it* xÀs-wnSv w seisTM *χιψύ» i tufrt^sms* , d luémrayrw *oi vn* vw srtrxexw βχωπτ/μα^HP *tf* sr/rxaxp ' Zpw ydp *etvvf* vddrrÿ Xα^A/μ ^ραμμοAv , η βλιηκ *v&χαρμ*** vdéπp ·μ&αλμρ τχ αTiλ^vβ'M, **rWliJmwTÎu)drTÔ/Wpap5«X^îîx<TWow;dC-**

CAPUT XVIL

~I vero epifcopos ipfeoffenfionem aliis con-^F citant» quomodo aggredietur ad inquit rendum injuriam alterius , aut ad increpan-dum aliquem, fi autipfq, aut diaconi, prop-ter perfonarum acceptionem aut munera ac-cepta non fint fibi bene confcii? Cum enim petit magiftratus, & cum Judex accipit, & non deducitur judicium ad finem, cum judi-ces fimt participes fimun, fic cauflas vidua-rum non attendant, non potetunt ii, qui funt fub epifeopi poteftate ', effe. ei auxilio , fi eos fcilicet punire voluerit ; dicent enim Dei quod eft m evangeho fcriphim: *vi-χ**. r*

wtSw .uilrfEfciM/TL **ησνιραματτ w h w . β>«ρβMαρτώMviX«^τ/να·iBτ «trp χ·Iβμι0ιiττ™*Mηαυητ*κv'Hîη»γκιφ· 6/(>κ «φ·ρμ(ιύλαβήv,** *cis ήipκ* **ctvpytï·** · *μ*$*tn* · Srv>clÿn>«pdxmirdvw^tev« χλ«ώv* *γ&ρ* ônur ^Àmprmww, vλM-v ;'rwXWmW W ≉ μθvîχ«χ<<- **mh W** *£β^α)λ<τύάI^ρ·μIωλαμβώ^ν, ùrciÇ ζόμΛ μιχρα* **τλιφvμβ φυραματv Iολ·?,** *>ù«i χλιχ-τ» ùs* **ïλβv ιθΛ* viμüά#* ι«>)>α>< ♦^μ^^θ»-memra«p<5eiarxdLea7«)*nU0*|kMtVK ιλβ/v, ιζβα-σ·»λι'·» Λταχ«vτ^λβ>ovα7««,** *πήη* «η **wfatidvE**

Mr“” **S,t c<° egfcopo una com fujs metus> ne quid tale audiat, jd «ft, pnebeat occafionem. Qui enim peccat, cum viderit aliquem facientem fimilia atque ipfe facit, extractor ad faciendum eadem, deinde qui pravus eft per unum oc-cafionemnaâus, in aliis operatur, quodDeus avertat: ita fiet ut grex depravetur, & quo major eft numerus peccantium, eo fit vitium majus. Peccatum namque quod non argui-tur, deterius fit, fle ad alios manat. Siqui-dem param***finnenti ftMt* mq^Mu cwTwwpzi, *ceUt.* **& unus fiir in totam nationem diffundit exe-crationem, &** *mtfee mertet* pettrefeere f«i- ttt,. ...*

I&wv *t*nporç τη votre μη fyj «pe-*Patnv,* **ι$άv^ρAχβ λBiμώσM'X·>λ«<φρλαχπϋ'oi, λώηιβτ^θώ irmstavK** »«vl <, *î* **J*Λ** «■ρvσαψη · *t*αv m xJ ôvSpwxw χαρôγquav μη*rüs h-κλ*τî<χ* va θ*« , τοοiσv/φ "*«»» xudv •**wéAaw ZnrwrJw γàp «et** *φ* **αμαρπσώσMvμη χa-pmnampv, β&λ*<XZ>^mv,** *nürnb, wnxuζa», rtfiSc · 99tts* *Tçtffripctf* **XλαβHβ»** *{funim* * dC-*Gntr«I.* **Tom. I.**

*mi mgtinitim fart** **, ltem'; cam fcxmiy wfer-** *mni Mtres pr*kct, ctmet mmifiri ejeu nuflunt* **raifai. Sic quoque ovis fcabiofa m alias oves transfundit feabiem, nifi feparetur a fanis, & homo pefte laborans , multis eft caven-dus, canis etiam rabiofus quicquid attigerit, in eo periculum affert. Si igitur hominem flagitiofum ab ecdefia non removeamus, fa-ciemus domum Dei fpduncam latronum . Oportet enim in deliâo alterius non eoo» nivere filendo, fed potius arguere, monere,**

V , **cafti-**

caftîg....

ft reverentiam inudat. Scriptum namque eft: *Faiitt fititit Ifraei ttvettaSu,* Debet quippe epifcopus monendo prohibere peccata, neri fcopiu juftitic } proco booOrum oeteftium quo ifiuit properata, ft im in judicio fatum denunciator, ne contempta ecdefia^ que tu Dei orta eft, audiar propter Incuriam ft negtigentiam, quod apud Oveam diftum eft, *Cttr Mfirttlta Jilnta itfimliliii, & fra~ fluat ejut ctUtgifiir?*

ft«»d *tfrttt tpifcipxat tarare, at* aes *peccet populas:* fus *ipfe efi fpecalater,*

CAPUT XVIII.

OMniuni ergo epifcopus curam habeat, ft eorum qui non peccarunt, ut non peccent, ft eorum qui in peccatis funt, ut peccafle perniteat, ait enim dominus: *Fiiete ae eenteamatû* ass* ea. *pnfiHit iftis.* Itempœnitenubus condonare oportet peccata: ftatim enim ut aliquis ex iis qui deliquerunt dixit ex animo, *Peccavi dneiae*, relpondet Spiritus fandus: £r *deetma/ rearifit tibi peccM:tmy cenJUe** ses *tatrierit.* Agnofce igitur, epifeope, dignitatem tuam, quod ficut potefias ligandi tibfhbtigit, ita quoque poteftatem folvendi habes? Mofce te ipium, ft fic te in vita gere, ut tuo loco dignum eft, quippe qui ldas majorem a te repofeendam efle rationem, *cai enùe piat cettefeenJaveraat, pUti ob et exigeât.* Siquidem nemo hominum a peccato vacuus eft, prarter eum qui propter »os fa&us eft homo, cum leriptum fit: *Nulins pttrtti a ferit, tatattfttniatdtetJUvita ejus.* ldcirco qux vka veterum juftorum, ft Patriarcharum, ft qui eorum aâus, proditum litteris eft, non quidem ut cum ea legimus exprobremus; fed ut nos potius peccatorum noltrorum pteniteat, bonoque animo ft fpe funus, adepturos nos veniam, illorum enim maculx, ft labes, noftra tutela & monitio funt. Quippe nobis etiam commifla peccata condonabuntur, fi nos eorum-pmnimerit, fi quidem fcnptum eft: §»fr *glenabitxr mttndaae fe tabere car? axt fait Ubere, & etidafler affirmabit, purum fc effe a peccate?* nemo igitur cil· peccati expers. Tu ergo enitere pro vinbus, ut nihil in te fit quod reprehendatur, ft lac fis dc omnibus falicitus, ne cui eorum fis fcandalo & offenfioni, unde pereat: laicus enim de fe tantum folicituscft, tu vero dc omnibus, ut gravius onus fuftinens Scriptum namque eft: *Et dixit deminui* Mqt#, TacX *Aeren fujcipietii peccatafacerdetii*: quocirca curam omnium fufeipe, tanquam rationem de pluribus redditurus, acfanosquidem conferva, lapfos vero mone, & qui in jejunio premis, leva in remiflione, ft cum qui luxit recipe, eunda ecclefia pro eo deprecante, ft manu imnofita, fine cutn tnecclefiaefle..Sommculofos & remifios converte, robora, hortare, adhibe curationem, gnarus quanta fit tibl, fl haec feceris, merces propofita: contra vero quantum periculi, uneglexeris. Ait enim E.'cchiel pjftotibus qui populum negligunt» *Va pafionbus jjrael, nui paferbant feipfet: pajieret* »«n «vrxp »«r, *fed feipfes; lac deverafti, & Une vefttmtni; qaedvabdam eft, mafletti; net ne» pafeitis; q-ed t» eit erat*

IΛ43& *yapfartr* ruta rwwiif ΓβρηΑ tir »ïirx«rw w *àpapwtb »i>M ris alertas tntàttti ari* t h Inawtac *ni** ta, i$ *tocpnptyto* ta' ‹Brâ dpedi» «ï» *pup* » r»f *üûtâns* C» tji *Statythripa** tac *pri* MtMpvtac t h iw

Orr ^pd w *Mean** φρητ/ζ»», ta> iXmkpui «X>|uyutfXp. Ini n tat «t/φ ewnrw·

K E ◆ A' A. <«.

ΠA'm» «m2 fpam^cn» · *i*tn»ns tri^fri ipapmkn9* ?wt *primen intpripnn9 £ èpafmrima, fnpatxtnn· λτγ** yab ·»?> CM **ris ipât' «R" fri nn^perim dhs ptxpit rin». ari pmSn Sften* Itita *χρι· apa γ«p vp rinbTtntfS* vAwMAwta» •*yearia ica&int àpàprrtput* rn autiv, «wottiwwt w «yrw erw/m, *ari rtat9 9apn«'* •ptaftSeniarr· *ane* n *ityvpin. SrtvsriSterpUt* taAqptaWü ^<rc«r, ta ^τϋλὐοτ. *ϋξηϋο^ίγ* τιλή»*

«νατριφν. fvltk *nt a^riptaaMtMtera^iini rinpey araminn aapriri* riapaprans ftyfyàf* ■?«, ^*nfr^'p* ** ** ** **

ml *?fy*rwt** «ta <«θ<ρ« ·*·£'«, # *$t pia ἀpfya* à fed «Ml·' Inrriw qf) ηο «p*>< *Satàto n* ›C xnreMp^ά* *' *βi** Wlta- *St* ..ix fa tante tal/fv^ *èfanms, nWi'fà àpwutnriffy* » < 4i'λ- *<fifriptàa ὐi èfaims* τZξi/φκ* *ft Thrift* wta *ffam9* ıı/xnqpa «τφβλιiβ q^mpetari, *ht ipsis ipaptivtt'j-ns9 eri penatonf£^t9 et^ari-* μZιοiζο^φι* *ttfe yiypetvnut, riftav^inni t- risnjfaMnnuadri pis ebat ari apaprias;* tilsk *h àvapfara*S** «il «y ««ne *hufapn9 rrihtÇt* swr/taf tar* $ *at** *pt* T«Hvy *ufpip»a9 fri hà rires naotaMbrisi·* aeXarue' · *yàp* Aaû'ta *aept iauri pria ptypeth* «ù *Si atpi arimv9 às atâ** iχι* ta*» £ *ζ·v* /3or«fw *φ»ρτiη· yiypamu yàp9* j£mt i.xû›, eue «?h›s *'IAv&Aώ** ru qjj Aapeiv λιήι«σ< *àpap**. tacs τii *itpavflai*' «k *atpi* vÀmìmht » *tiaeft^i* atpi arimv φρήτιζi,* qjq ta /φ) *ùyttt, ruvripet· ta It âpapnwntf, w&ta,* ‹f *rtfiSt ce η» ntrip,* C* τ» «$mv‹ eAotppcwav, *«fer* sAaivaim* flrô^v mtrqc rws *vuûîartaf vrip eùri* «M/φϋκ, «tiw, f«Aamr tarée ... *XW pi&h F)fitg ηΣτκ iattitot9* aie^p W qjq «6- ltcuey *Iri ttpeKriac *rta** *yàp ηρα ris a-* τ2 *Mπήκ TtÇtxtah, fat wFçw- péat* tS Γοραχλ, art *inéfuutwiturrfa*riri*ri- ^crta mpaiynty et aetfj8^K9 aJ^iwrès9 tiyri Tatntmoûim,* iÇ *tptamptfia^Qf riiyupetrtpa* fen, *ri etpèfiam « wpaiytn9 ri fa'*

'I

narilbwb*· Arrâdri*^*

M aeadsmipriewa^ **>*'» <ae»à*jMfcrie damr e*m*euMn,> fafrarim «ρά^ά'/ά/Mά*. Wtqddririw- e/ririw·/ fera·» *n tnt* «rià <wd Mà Alri<à4m9«, ^ririariAirthtrâcnpric Mnwetriri ÎÊ?*ÎÎSTî?* ▼reftF»" aanmrpnWîw T*c»mV^, 3 riwààrm ritarguant Φ»·- j?

ni^Aa^^«^*rictpri»>Ai>a<A%rai raenc. awr m M mri, Mwr murià, *&gtO*u* vrirr, dicri Adrari dmuaer.

0nCds«qdri^ri^*Ml4 ri «passera, *^PtMbvrin^9^ti^tf^Ampin4ep·*** χά *τ^ηψϋΑ^* xaAdÇfîW.

Cfndpafier, ***wifi Mg^gmtrgfrit, cnttvfai ptnnfnritt tvùtj im*** **ma p«w** ***pntri, fnitur.***

KE*A'A. rtf.

·APüT XIX

A *KJran ri *iwntm*·· £ a*rim ri A«/«ri,C , AraKF« eric.«eiri xtritraritxerir- e „.,^2,,

x»w·

rit ri «qriiànii^P^spaf, Trire,mroNaric .drinurw «uri* ^Xmeri «pàc Ariaà. ^ap^w-

A Üdite epifcopi, A audite laici <raod do-I<M ^ "ts .Mçrir râkr mwjem » orwnw, dT «ettr Kam 0* avrar; Apaftoribue ▬ ▬ ⁄ *tZU",*

id ril, jndfcào eptàopum corn epicopo com-parans, judicabo item lakam cam lateo. A

rit,!* ***fyi *ρ4βη* tipiti*** **màû'** *^d&ria* **mww; · ,«$«***

2.?»
jïhmàîtoLÎÎAS

rie prit** canopev^wrarr riu) ***ùty tp* iixlw*** · ***Jntf >dp TfS a&p*** (eequeà **ripÂ** s«aÂ»5*» «pd- ***fan*** Aàtatc remerâr ***tktfofa&t Sn»*** ri? wwqpj ***ntpC* ri ℤ⋀⋀*** *a^aàiXw* tyw ris àdww,

A 6A» jonrajro me dabtt. Ut «rim cum «ris non iêfril&r bomun paftoteab. lapis ex-po6ta eft Minteraundum , tic rurfus cum «ris «atam peftorem firaoitw , tenus eft

pàv χη/ιοάη·

je®···»· \^arw tugWiaii n» penorea rater*

Cf»* rit dp^qucAc «M^ep^H» mt ***•nctev βηηιηκ·***

k b ♦ a; a. ».

fiiitu tlt&ttfi/iipiftù, **Ityrati, O urà** ***etipmi-***

CAPUT XX

P sera bomun peftorem laicashoooret, diligat · montât · nt pattern , at do-aa, at neram, ac Dei pontificem , ut

jàhc* · >4ami arias, Xejrïari·». £ drahà-Ögjftram pteteri* : quieuim audit cum , «arfP, X«r* ·9π»i, <*i* «èXeri» jri fcx4-eew*" ·"**·_* S*> «·■"··*'"·»«'" >

dU^ana rà atîri βκά >Ç «aripp· · 'W*

efxdur· Aû Aafer. Λ · *ipii* <i9*φ> Qtf *t^rnt· < d φΓ*n9ri£» *9m< «b *tinni»*

Axnd/M* êgUnc à dc rient nk Xarâà djnmcn*· Oïdfcn» f^W*r ή· vac-, derid, eàxa|is«rwwwir*a d «t maria, d>M^4&ec rie ***ntfnhmr*** * «rame ndriU» vam wïc «Mtnr/ri ***Μάρθα fa»*** FAàow, «bd >d rXréw* ùmrfi£«rrif<àf»>

fanât: Staflfc oi&oή tarâmaœ filios diiigat toscof, prafpffinâ **ftndfo carita-tif**, & fissent tanqoam en ad acquirendam 5tL» ant tawpmm prilot, ûeu eos corn-plateas · ad acquirendum gaHinas : omnes aaonens · omnes increpans acerbe <pûcun-> tpra inoqpattone acerba indigent, ied non

quod vexatam eft firmas, hoc eft, eam eoi mtacnr * quatefit, admooitiooe firmum fc>-lidumque cariem; vend agrorumeftcurans, id eft, eum qui ex fide egrotat amb^oado, hok curationem adhibens docendo ; item quod contritum eft alligans, id eft , errantem eut quaflatum aut peccatis coofra&nm , ita ut iri via claudicet, monitione hortatoria vinciens, & ex deliftis deonerans , ac bona rpe efle jubens, ficqnc valentem in cc-defiam reftitue, atque ad gregem ovium re-duc: Qpod ejeftum eft convene, id eft, eum qur in peccatu fuit, fit ut objurgaretur ex ec-défia ejedus eft, ne finas foris permanere , quin potius recollige eum ac converte, utfic in ovile rcllituaa, id eft, in populum ccde-fix macula carentis : Quod periit require, id eft, cum qui propter multitudinem peccarorum fuorum falutem delperat, ne finas penitus interire, fit, qui valde refrigeicit, R defi-dia ac languore torpet ac fopitns eft, 5ζpropter hujufmodi gravem fomnum vins fius ob-litus procul a grege difeeflit, ita ut in lupos, a quibus devoraretur, incideret, hunc tu quaere,, *tc* monendo convene, & ad fobrietatem hortare, fpemque injice; neque finas, utdi-eat defperanter quod a quibufdam. d&um eft : Impietates noltrc in nobis, & nos in ipfis liquefeimus , & quomodo vivemus ? itaque G fieri potefi;, deliftum alterius fibi epiicopus tanquam proprium vindicet , atque ei qui deliquit, dicat, te modo fac convertas, & ego mortem pro te fufeipiam, ut pro nobis dominus mortem fufeepit : *Beant* fwippe *patter animam foam perit pre evibtts* , wrrer-*nerhtt natem t & yti non «fi pefier, cajas non font oves propria , videt btpam venientem* , id eft, dianolum, êT *dimittit* aves, *ncfiegit·, & laper rapit eas.* Scire igitur oportet, quod Deus, qui mifericors eft , pœmtenuam iis, qui peccarunt jurejurando promifit ; qui vero peccavit, & promiffam iftud Dei de pornu tenda, magnamque ejus patientiam, ac malorum tolerantiam ignorat, ac etiam fandas feripturas nefeir, quae hanc poenitentiam predicant, quippe qui cx te, epifeope, non didicerit, hic quidem propter ignorantiam perit ; tu vero utpote amans redor, fit ftudiolus paftor require, recenfensgregem ; exquire quod deeft ad exemplum domini Dei, ejufilemque patris noftri, qui filium fuum bonum paftorem, ac Salvatorem › fit magiftrum noitrum Jefiim Chriftum miut, fit ei j'uffit relinquere nonaginta novem oves in montibus , fit

tam ut humeris imponeret, & ad gregem reportaret gaudens reperta ove araifla Sjc igitur tu, epifeope, efto obediens; ut ovem, que amifla eit, exquiras; qua: erravit , cor-rigas ·, qux abfeeflit, revoces ; poteftatem enim habes revocandi, & dimittendi fractos cum yenia: per te enim dicit Salvator paralytico in peccatis, *Bemittantar tibi peccota tea : &* illud, *fiées tea te feriam fait, vade in pace* . Eax vero, fit tranquillus portus eit ecclefta Chrifti, in quam peccatores abfolvendo re-flitue fanos, &. a macula liberos, cum bona

d»

ri ea&rtf rtppvrotitrii «|
rirr, ri varys >« rifa «frn*
MmtXfa dyewto' ri •wntrewc*w«<^«' *itrui», rmrt,* ri mAerqucAr * x ri ηθρι*-*μθ''τ9* i H wwppeMv *ce iptteprieus* Uf fcxAsfa» •la, c'xricdre *tfa'* irapexAwrauîc wûcrâtf* A«-IfUM* «ri «N*<*TO|U«IW, Λλτσ «ewr, «w ppMtXfffC» Tj ixaAw/it *ehnaaStre iaarirpms* B& rf *Wpn, 'ri ἀξατμοHv cxrepfft, Tarin, ri «uamrérc Jm· 3 Λ *itrrifmm* *yfiùm pot* far fêw —,ā λ *mperT^ifaeti·* fvicpZpMi de ri χα'μηϊ, r»· ssrev, ce r«J X®S rie *Αμύμ» fàtorfag* ti Si -- tsàhÅk ὑρζιὑτΗ, -rvrirr, si ûm' rXtàuç n^xaruy *iaurS «τιλη'σνο t π ntmejas, ftè tirât φιλia inbtàett' ii irS ref^af* λ/aç xudwrw *< îfa'* fistp/ec vxm^râc *teunâ ζοϋ iriiû&éfjfyrtt·* £ μαχραν *irervrin» ns* <>rée xw'^W, sîç £ Awtwc *me/mreèt Ut fi·par, riiiM^âne· tii irirpw,* W nifw» rapeowiÂH: qU *ibriStt* vràrwp» » *fri* αν^χιφάν C^j — r» *ùrirnmt eàpnfjS^rty Srt* tri anfiit-*/MCtv. âftmr *q>*wpuv» ^aSideavntç reptifU^a rSf faiut&t; te etéen* S», *iSwnteidu* · L n xAqu/tf'Aquu ιζ *λιγίη»* r«S *àputpinri-n* irtrrifritw imirpe^m, xijri* w *ùrtpra&l·· verni ebaSifyfiat, itèxùv^ iw* tîvrp *ipiiÇw·* fw * · χαμὸν *jrip è* «αλβ(Ἠώ «Urë τι-θησ-r» *ùeip mpefytn** · · *Si fudafa initie TvpdiUy i* da *trt* nt *mpifam* , ^twpwrwAé-*W ip%tfjtyswt rvrirt, riv Stifie^m^ tÇ iptnrt ri xepèfatTU, lÇ* W · Ada** «ρχβζχ «ont. stôciauSv*<mpo<ri**e,* ertfac*ifnaprnriea*βiτχλβ^ -v,o J» · ©w, *μ** βP« *utrAmtm ivηγγ^λβτ·'* U H *dflutprmç* aj rit» *ixtē thita* τ5 Ὁrèrfiù *η· pi fitnbetar eryvevvt* xj ν»μ«χρ·θι/μβν xj ηκξ/χ«-χ·ν *tasn irtrifjS^K, tri ftliv^ ris idiots γρβ.-* φά *ris* πιὐτάν *toipuxrirots* d *ân fri fUfM^nmès Tratpânt écriant* ♦ *ri Si* Λ φτλ·-*sepyes^ τητμιώ ari* Λ *rriSates* ν·μA erefrrtt βαθμόν *tùù 'ΙτνμβΙιυ.* ri Aâxer fa^ifrw, *ttçxfa ew* · Θiβi a *àyttàès vecrip ifMV àwükas* rie fctvrâ woy *itetyBfri* xecAôv >Ç σντχρα riv |tl«rxn-Asv quôv Γχσϊ»· Ζτι^ψβ; *riri lireu* ri dscr-yxxomtCsvMc *iri ri epa,* lÇ *mp/^kintt itri rlri ζήτχτιν* tï *τιτλβηψὑηἵι,* xi X'psvm «pur *imi ràf imsràs ifMS fiptev* c* *rà mutvji γρύρουτη tri* E *£pirte* tï ervAnAoriB'· *anas w* wnixefB* *γίνου ri, ri.» irirwt ia^ri^S* ri ατολαλκ · x«r<L-Suwv τ» χντληημονν ' *htrpi^w ri βφοη* · ὀξβMΓ/atv *γάρ ἴχ« htspi^ut* qjd <x»r/W*<vw-θρβντμοάτι cv «e>f'w *Start - rwrip* Atyw τρi ττβρπμΟφ αν «μβρτιακ, *erittmint at ἀμβρτιαι* * rinse* riaarin· reptatis teplrifas, tiplritp ci* £ ΑιμΙώ ^«AiwwZra ιi rï Xe^ï faxAw/«' Hi αν Ari* *ris àfMtpnpièms rnxetSint unties,* xj *iftaifMSi ÆiiwSecs, rtnSrits, Ipyrrirts cents*

·M«Γ - iè «ifmuOw/n^feAife» * cum labore operum, ut expcruu a ayfist* I^φχρΰχν ββ·^«*·· medicus Ÿ dew» cwruntibue , ■*-

m4w, ÿ/mwodaa· f»d arms . Medic· «go eacfefin domini, adfebe needicinamctM- Ψ» arrotantium coavenioM· j omnibus

λ ηϊ Aeritrif* ww' ma? tome?, «i

mimmm fCnCtS › fed ^tanqMm boOM paftoC ia fimun *ac* complexum agno· congrega, ft oves gravidas hortare.

tfrt a/rfusi·* μκημμί xtfat iwintàet , qft n/Mchv et**» Mcnl tm ficnitnt

fepad pmcwAmr *fit jedtetae pnatmciart atern* D parM/MWMav *ffft/fpMum* dNvrwrr emrra λ—, fw arndm· fwudhi *eft.*

K E ◆A' A. x«.

eriiyft·, dXa£w» jini «Wnt, *μη* nrotu- a4*c, *μi eaSpetefaetes,* pri i«λ·i, *μη Ifym- μκ,* ptd *Iμηαϊνν* swe o»· *xi λχρη , μ) ώη~ V****** «Y«ΰφ rd tm ©fi *aifitput 9 K vit* «nù *μτηαηΐβχ* Aeyvt. *μη *ρήχ<Φï* «pèc cÿmtt w *infintéb,* φA'«<Γφ«λ&» *μη φAτητημητί* ‹xpa- WWW, *μAημώιχΐρφη* xerurme *fieprvtier* βvΛ Ttswr uxpnpur ›Ç rirue va · ^vw»Ç *η fi*uxpnfn-* 14^ «cAatr W « *μ** «VfX^pxf *niffa*, 4 φOovM · t^l Zdft T·»*; frqjx/pl«x«w, —o' vXaWjw, ytfrrfa^Aww iywvf·jmrxliA^, spÿoa *π&[μμ*ι* exopx/^sw *n Xcjcmmpsperm*,a›r *ά* Tvr λφ« *extima tfa- evffüfen* n xW^ww, jÇxepeWrwç Aww« skxx- rityqyut, Tenn *Xaifinrt,* x, xr^pMC *ά&μiχη*, fiènàt ft ix* , «μ « θυόοκ ow-Jpwmw- *Strir,* ı'^nxw ;,iÇlalounucxj*eiptemniiel^tatr* TfSÿup fx^Aw^cers tie ιχχλχτ/«, XOvf οpββη- λχζ*«·σ at λvjMwMw λύχM, ng*M»«pw« Aβρά*rxyt› viu, *xaplas titet nyifi^et vuu laniet* draAnacr* ›Ç r,n'c*,› Judabip, & atheis haaretidd , fiquidem γ»p i τβόα» xtttlp Ί♂βλκ sbdpwxaxiiwf *fft i* j$ *iltivif annixttrixc, βύχηκ* «pses«&f«, ι£«θo- μZρ x} ôXiye^uyieuî, *i fif f9vn «»·- 9Kvn^nrmt9* d Λ «Zptws *αvμηiι^ήβτηι* · xj *wnhüf τη ιχχλχτiκ ,* ^sàr *iïvrtiaç df^nrtfat^irtnu,* x} *ei^vnii^iatnt* Cm' *en-* ' *Ç 7^7 ‹r'* W '*^VM «r**^Mg câa^ec. à ^«iρ X/uffév irn», *haqjm ü»et* ix£et›X«» vwn- *fixfrnxivu, wnpàv ii inepte eis* si mwif V s9su *vit txtrps^erm,* iÇ «poyMpav *pfyi m* ni dre- xarrMVj «mXfnit ek n iw *etyiaiu iiâ^ei- vtf) γηρ* nntnv λ/>*< *n 9tie ^μτφη,* m r&s *«d?ÇS* çvç xaex/atr *^iχηη* n^eaitin^vtS ix^«r ifW p* eufruiwe i mZxmaem ce îw c tiers «Jdï, qg)C ôlevcUuMsix/TMxruv. dx?npa>s©fS dxcAtm — . Γ~^· _ <— ... -. ”. , --- · \

ùw» J>rô · Xe/ràf, ·$ *η, Miiβξρ» ipit* •'*7'* ' *eçm,. ιζιίφ&ήπτβι iptf* liJm ›Ç le^ikmutÂ- *put'* nrérr, I/I·π *£φ»ηα άμχμηύν mù^ûfvivef^mfiecn,* ώ ›Ç «χiκ *ήμχ* txarlArr *λiγηα rw* ©t«v, ·φ<i *rpùv rà d^tt-. λήμβπ» ήμύ»,* os ›Ç *ημά iyttyfyt nitl^tû^wtç àfiéh* · tè' w μ4 ™ *i*fi*f>Tipi«n, τύ* «μ»;

CAPUT XXI.

A Tque etiam fis traâàbilis, bonus, lenis, non mendax, non durus , non contumax, non feveritate nimia , non arrogans , non inhumanus, non fupebus, non aflentator, non timidus, non verfipellis, ac duplici mente, non illudens populis tuas fidei , ac poteftati commiffu, neque Dei leges acpraecepta, & quas ad poenitentiam pertinent, eis celans, non facilis ad exturbandum, ejiciendumque ex ecclefia, fed in re certa nitens , increpator petulans, non teftimonio ad- '«*"* ullam ?.'£ qeoddiâum ‹« - duobus, aut tnbus fidelibus tefttbus, quorum mores jirodia p^ t, micitia› neque invidia moventur : Mulfienim funt, qui aliorumm|lis deleâantur, homines lingua pnecipiti, & perforata , habentes odittm in fratres , quorum ftudium eft difpergerp oves Chrifti: Quorum fermones fi temere & Inconfiderate velis admittere, gregem dilfiparis, lupifque eum ad devorandum tradideris, id eft, daemonibus & improbis hominibus; immo vero non hominibus, fedpotins feris fimflitudincm hominum indutis, ethnicis, Judaeis, & atheis haaretidd , fiquidem continuo ut aliquis ex ecclefia ejeftus eft , accedunt ad eum truculenti lupi, & perinde ac fi agnus effet, ita illum pnedam «fe putant ad vorandum , illius interitum quarfhii habentes. Etenim eorum pater diabolus homicida eft, & tpii injufte per imprudentiam tuam eje&us eft, At triftitiaoppreflus, aepufillo animo effeftus aut ad Gentiles aberrabit, aut hawefibus implicabitur, & penitus ab ecclefia, ft ab fpe m Deo pofiu abalienabitur , atque ab impietate conftringetnr , fiefque de illius interitu reus : neque enim equum eft , promptum effe ad ejiciendum eum. qui deliquit, tardum vero adrecipiendum eum, qui a peccato fe avertit: preprer P«™m «d amputandum, crudelem autem ad nuendum dolenti : de talibus vero aitfcriptura : pvdrr *tanne ad xtaltne cxmmt* , lET *re- Itrn jM»t ad fff'mdndaat fa^ninnt ; taU- nritai, & affiiffia m vüt rarme* , iT wàtur/ia.. ■, *facit* m» *cagnavcruat: Na» eft tmar Deiaatt acate tamne.* Via quidem pacis eft dominus nofter Tefiis Chriftus, qui docuit nos dicens, *ntettilty fif renrittetar vabit, dat» , tf da-1-.* « *Uter vaitt;* id eft, date veniam erratis aliorum, dc remittentur vobis peccata. Sicut not erudivit, ut in precatione diceremus, *dtettt» i» » k nniit*

«m4û drift* nqffr*, *finit & mr* £µµ 7ιµ µ »4v AAmJxe&f rùù â^crrv *i$'lίμβρτιόή ΰμ£ν ' mfyi* *biloribus mfirü.* Si igitur ii* , qui peccave- *fantit kfytvnt* «ftenu ,

runt, noaignofcitto, quomodo veftrotumpeo catorum veniam impetrabitis? an non contra potius vos ipfoa ligatis, qui dicitis remififfe, cum non remtleritis ? an non veftro ori repugnabitis, fi dicatis , remififfe7, qiua nonrcmififtis? Scitote enim quod qui cum, qui injuriam non fecit, ejicit, aut eum, qvife convertit,non recipit,fratrem fitumoccidit, & fimguinem ejus fundit, ficut Cainfimguincm fratris fui fudit, cujus fanguis, qui ad Deum clamat, requiretur: juftus enim a quopiam injufte occiius, apud Deum erit in requie fempiterna: fimiliter eveniet ei, qui ab epifcopo fine caufla fuerit cxcommumcatus. QjiiB tanquam peftiferum ejicit cum, qtji eftextra culpam ; is quidem farvior eft interfe&orc , quod neque in Dei mifericotdiam intuetur , neque bonitatis Dei erga pœnitentes memor eft, neque in cos afpicit tanquam in fcopum, qui multorum peccatorum veniam pœnitondo impetrarunt : idcirco violentior eft ipfo homicida , qui corpus perimit, is, qui innocentem ex ecclefia ejiçit. Similiter qui non recipit pœnitentes, oves Chrifti diflipat faâqs advenarius ejus. ut enim juftus eft Deus in judicandis peccatoribus, fic eft mifericors iq recipiendis

Tfit too. converfis : *Mtfericordiam enim tfjudicium* cecinit ei David ille Deo carus,

«4 rjJ *fatfâ ripen &ocmv$i<rfdi* A/^w- TVÎ aifioAcf, φi *µ»* «focinf; *ytmhxin fùp* ό- *τι i rw pA eStnrtnru infiofauv* , i r«» *farfpéçurm µ* famrfaÏfifyci, W&* ™ «^λφ·i *t* «Λβi *ire s* <jQ «?A*» > «k A'βiλ tw «JfAq>«t>. W rè «7|M *αύηυ βϋν cgpic θiβvtχζχτ«θ4ητ»i* · *Jimj ikyep «Jixwî* fttXdcfc *ixi τΓ/ρ mpè c* èteTeva-n tret* Hi re» *etwe ' tireûnx*, qj4 · *μβτvΐv è^cfji^eiî ûri* nô /«trxÔTW * · juci *iχββλώ* , ώ *ÏMµiv rit enatncn* , τ/xpinpaç *φ^'άν* ό η/οϋτκ «ώι αφο- *ρvv* «ç τ- *nu* Θλ› êAwç ·, *ïκii 'µνηµ»€νν eùτ»v τΐώ* t'»/ τ»7i *pmoriirn è^e^ucruxU»* * oJ- ii'λαµ,®·*·* CxotOQÇ TWocrv» wk *ix* «λή- *$·v ηβρΛΤήΰμΛπΰν* C* *μιτβνρί^* &A»)φ·τα$ *iφiσ»* · *tf» rwn> ipiµvπρρ β^µβτιχον φοηv* ό τον *èvetn»* a'repp/trruy * axratinjç ιφ) ό ρι4 /®»wit>;0p^v»c Tnk *ptTaypeuZreç <τχ9ριπζ« τα Tw Xajrno xorr evnS yivdfj^jpç* · *yèp SI-* ««toc *irn i* 0«k cv t J *xûw nui αμχρτυλ#;' t£,mi* iAfipwv & rj «wpae-Ji^fûa» nt·; *ùrirpi-* φβνται , «λiβν *yèp x^o-n ySc* eôr«$ è* ψiλήi

Quod magnum poenitentia exemplum propqfitum eft in David, in Ninivitis, in Dx.e:bia, tf in filio ejus Manaffe,

C

O"*τι μΐγα TBepaStiype piTcrntes itpix&rret Δχβΐδ* xoa NtyX/rat, E'ζiχiβκπ , xj · Ή- *iw vite* Mayaank.

CAPUT XXII.

K E ♦A' A.

Oporm autem, epifcope, habere ante oculos preterits, & eis perite uti ad eos monendos, quos vel ftringere vel confolari opus fit, atque etiam æquumeft, ut judicando voluntatem divinam fequaris, & ut Deus delinquentes, aut *fc* convertentes judicat, fimili ratione ipfe judices. Cum dominus per Nathan peccatum exprobraflet, ac David pœnitere fe diceret, an non ftatimamorteeum

Mrs- i». liberat, *confide,* mguiens , w« *moneris* ? Jonam, quia Ninivitis praedicare noluerat, cum mare, & cetus juffu Dei abforbuiflent , devrecantem in ventre ceti a morte eripuit : Ezechiam paulifper elatum veniam cum lacrymis orantem a crimine abfolvit . Advertite, epilcopi, exemplum ad haec accommodatum: icriptum eft in quarto de regibus libro , & in fecundo Paralipomenon fic : *Morlxhs eft Ezecbias, tf filirt ejet Manaffes dnodecimem annem natui, regnavitque HierofoLymis annis quinquagintaqumque , cujus mater vocabatur. Hapbfiba : fecit malum coram domino, tf non avertit fe abexeeratiombusgentium, quas delevit dominus a facis Ifrael: tf converdemohtus fuerat, Ü pofuit columnas Baal; tf erexit altare Ba.il, tf fecit lucos, ficutfecerat Acbab rex Ifrael: tf jecit aitar^ in domo domini, in quo dixit dominus ad David, tf ad Salomonem filium ejus, dicens, qu/a tn ipfo ponam nomen meum: tf e,exit Manaffes altaria , tf in eis fervivit Baal, tf dixit, erit nomen meum in faculam : tf aedificavit altana in duobus atriis domus dommi niihtia caii, tf ipfe traduxit filios juos per ignem m valle Ben-*

X Pn' *Si enirxcTf <topo όψ^αλμωη tyun* ηκ' rd /urwwiXxora, *ipitetpm atr»7ç xiypijj^tu epèç vχθiσ/βo iÇS ruTTtxiv i ταρχχληηχαν SeoptQM** Aej^iy · *τι*>ç *ci TjS xgjyetv <rt St* t «5 t S ©î b c#-a« χoλχθ·«v ^fAipurrr, η *ôtii δiχάζH rèi άμαρτάvovτa , » firtrptqwnts, wetp<irAjwi«ç £ ei x^jeft»* * *λ yèp ùyi to iAsÔdewtnt* «ywî/raç Mjt' τϊ N ^ „ ^ <0'vτκ µ(Τα^v >ζτ»^άτχ

Φροuαλίγoυσι, δείρετη, ιάφη etmnir/tvcjc ; Γωuîv ταη θiλvταvτH NnXzruz? χχρûξαι, ύτο θβλααπκ xij- τ«i χαπιτοθiιΓα/ *Ttntwra* , Xξαμο* C> *χοιλι'ακνήyaycv* i'κ φθοράi τΐωζωiώαι/τβ , E'ζiχZαv «wok ά- Λ/^ov rwpe^eant Xξαμ^vov /χ^ ioχρòων, *άφηχi τ* ιγχλημχη * άκύτβπ Si*'> rrrirxorot «woc τπ τv/aùru *ωφiλiμον tsxdStcypu' yiypsxxrauyάροι τη ππ'φτρ* ΦβαΜ-iλMoiv, *χ,οοτη$£τΐρα* rfy *Kotpfpwwpçm» ri* rfy *ήμιρν*v κπα · X, α'Ιπθ«vθ* E'ζοσα iÇ *ΐβχτiλX<τοτ* β *υιό χύτη Menaiani* [redacted] *βαu7λX«v* αiiτv.·, xl zrcrrxxovraxlxcsTr *tnt iQeeriM»*· <Γ0^ C» Γiρυσ-αλημ · χ; *vvτμκ τη μιττ^ι αύτβ E'ψiβά,* xj *iττoiηη η* πovηρovCwx/ov *xv&s, it ecxtyrn* are' *ftS^uy/Mtuv* fθv«v «y αξαιλσθβfε«<Fl χυριο λ- *iyб taowwint υιών* Γσρατiλ · χü *ikΐΓ*ριψi Mavaanïç, xj ^χοδομχτi π'i ὑψχλά, a xarwraed' E*ζ(χ/α$ · Tατηρ afrS · χ, *fçrstfé yïλα τ** Bααλ, <£ aWcxe-r *dw/asri-. ttevT» Bά<χλ* ,· xi reo/ne-c* *αλα~η"* χα-^ω ήτοZηοÔί* A'^aaj? /iaezAÆç Ϊ'βφαήλ. *titoînrt durutrÎEut* 0.» *oιχφ χu&χ ci* ψ«ri *χίριο χιρο baftlS*χ) /tw«k Xo- Aopuùyra Try tïo'y αι'τε, Ai^aiv crz c» ajrjj Oijtrw ni *όνομάμα3* χ, iYηoi MnwKtrifc -Î>vr/«njex« , xi cv

" *ttvntS*

u'intÇiou^fi-atru Jbauh' trecr т» ·>ομα Kennon: ,

μίμα «s nr αίύνα, φ) pcotymn θυσιαπιαα d» τνΐ δυσιτ cuA<7ç mmi χυ iχ t n rpatrep vw ΰpeoù · £ euing Μγαγ· n Wt «jutx d» «144 d» TefictNti cccycuari* ίχληδννι'ζιη, ι£,ιφαρμαχ&ιη, ιç heùwt ιγγητνμνά*, erewWc, γ.άΐα, £ Seposte, Q frAtôcuM τη voenrtu τοπονηρον cc «φθαλμ»' xueJs η παροργίταιaùte^ tùnxt »γ·>- i >Ziw «λβτκτιὼ Rxôy«, lu ίτ«η- «CvôvtxM xveJn.f àtf⊂£fX†∨ >> άνομα αυτί, ituù CaΓιραβ-aMμ τρ αγία »oλ« «c aZJ- iwàittTW litte μη raihiüroti x we ris TB Γβ-ρβΗλ, Jwiiwt«WÇ»«yà<nv aui^fS- iftdiv ta» φυλΰξηνπ» xarrtt tetvm όα'αό.πτ&ιλύμΐιυ^/ΐ'αvi; αὐηΐΐ χαη' wow cmXto, lw&mchan ·5ΐλο« fUMww, 5 ά mn,, «,.'rAAwc» MtM«- y«on« t S rottecu τι rovtipiv dvwinw xvtpt ùwp τάι9- MJj ΐ ΰζτpt*14,9* arc asposreirv utsiv Γσ·ρα>ìλ · ι'λα'ληβ'l wùttoi ivi Mανβκοιώ, £ tri ην Àaoy euJ- rΐΐ, tebMt «υτΐ λi^ωv. ανθ' v't orat ittaÎMCt Mavranïï ό (teoiK&i I *ia τυ β&λόγ- ματη n nvnpti ταυτα atro tevruy «y ïW>w c *· A- μ«ρρρϋ·(tpvpod&t ι$ ΰξνιμαρΐτ riv I'sJav cr f<ê*>Xo<ς αντι, τ»ἐ(Xiyce nutw ό Θκ>; Γσ·ρα»'λ. Zîβi'^ώφi'ρ» xaxà trt ΓιρΒΟ-αλήμ, (r I bday, «Γi ' ΐΓαη9iάκΰovτνζαύτùι^ην«ιβiμφοηρατύατναύτΐ<i^ emt û»«S »r* Γιρχταλ^ т» μι^ο'ΐ ^Λμαράχ;,

mxb A'χααβ, <X' a'raAc-Kjxa τώ) ΐipvτoiλημ, Nαθώα'ταλMφiTB/τi πυζ/ο? ατ<χλMφo^φ.ov, χλ· ταΓρι'ψαicri aopôrwrw αοτϊ ά'ΐτώοχτομχι т® vτo- Τ^αμματν κληρονομιά μαχ) rapetjùxr» αΰτχ? *< ^η · patifàvib βα'ίξύ, (i fsrovtvttiç αορονομιώη^ι άρπα- τάσι ηΐ ty&po'ti aJifj · aV3·' ων ora teot'nrxi πονηρά c* οφθαλμοί;μα, xj tew παρόργιζαντι μι, άφ ι»ι ήμίρα οίζήγαγοντv τχήρα;«'Π*ρ ex>*« Aι- γύπη >ç îwi τη ημίρα τυvτη , xie atμα distes /ξi'χ« MavaOTrç τολι! ιπφοιρα i(ύ ύ iüληιτι τlώΓι- ρvτβiλ^μ s-όμα imi ϊόματι. πλiώ απο ^5 άμαρτιύv αυτί oovi^ήμαρη ην ΐûtev votteat η πονηρόν eu οφ- 9αλμοΐ nutpi, χi ηγαγιχι^χο tr'auw ràç άρχον- τα t')ç rs tenAf«; A'<r«p, ιζ χαπλάβoν™ tou MavabsliZ dv ιιαμοϊ wji ionray edriv sdvnttetç χαλκαι, ηγαγον avnv «'> Bx/kA^ya, Sifjfyôoi >ç κατατiυιiηρvμζvo όλο èv οΐxv φυλαχη, >£ ihiten ex vrrùpw àpnçdv >*«θαώ Xj vtep rtw ·ξ« ολίγον dv ueT? > "Ç£ <ηιυθ'ό«^i^ xi β-φοδρα, <£ ώiβiaιω iθλ/βη, iζήτι»σ>· τo <φ^oTWTW Xvζ/uτβ 0es αὐis · xi intaxivo&n α·φό$ρα arc mpoa-teu xuçfs τβ Θιβ ?|3 ■παiipvv αυτί · χ^ααροσηυξαη αβρό χΰ^ρv λiγαv · χύ- raympetajp «Θιο ήβ πατίρων ημόν τβ A'βραάμ, ^Γσαά», Gl'axMft, iÇ,τβ δ·πiρμΛτ9* αι>ι$i τβit- χαΐη' · ποιήταζ w ipavov >â τΐiύ γΐώ σαν παvτι τύ χ*τμμ αυτ}ύ, o rtowaî τιιυ θαλαατaν т» λογφ nu ιβρο^άγμαηiσχ · όχλHταî ria, iftuevov, ιζ σφρα·^ γιαάι^ο αυτάύτώ φοβιρύ (?ΰΐioξατo/oμχτ/<ΓB · ov eàvm φ&ηι&> >$ *πό αοροτώπητη δαυχ^ώ; rx. ·τι ârexTOç ή μογαλοαβρεrwa τη δόξχ σv, àvv- etettrt «οργύτη ivi άμαρηiλόι «τη Xη; σχ. άμι- Tpeiwn «ç àttfaviarw ηiλio τü iταγγι?μβi<η, 3η αύ ft XbUK ιυτπλαχvo, μαχρό^υμοi^ vολυι- * i(jM μ-woivimi τu/ χαχiαι ήύ dv^psûvov t

& fecit ventriloquos, â? incantatores, iff cignitores, -iff theraphint, èT muitiplicavit maleficia in oculis domini, ut irritent eum, èZ pofuit confatile, tf fculptileluci imaginem, inane pofuit^ in demo domini, in qua elegit dominus, nt poneret nomen fuum Hi in Hierufalent civitate fanlla in foculum, iff dixit, iff μ» addam, nt moveam pedem meum a terra Ifrael, quam dedi patriius eorum, fi tamen fervaverint amnia, quo precept eit fecundum omne mandatum, quod mandavit Moyfesfervus meus, Ô* nen audierunt, iff decepit eos Manages, ut facennt malum caram domina fupra gentes, quas ejecit dominus e fade filiorum I: & locutus eft dominus ad Manaffem, iff •W"/"»· fr prophetas dicens: pro his abo ■?"“«»'*·' J"·*"·. i'“' M—!- fes rex Juda ex omnibus, qua jecit Amorthaus coram eo, iff quia peccare fecit Judam in idolis ejus, hac dicit dominus Deus IJrael : Ecce ego infero mala in Hterufalem, iff Judam, ut amba aures cujufque audientis eafonent, iff extendam in Hierufelem menfuram Samaria, iff pondus dodus Acbab, iff delebo Hterufaiem ficut deletur tabula buxea, iff invertam in factem ejus, iff refliiuam reliquias hareditatis mea, iff tradam eos in manus inimicorumfuorum, & erunt in direptionem, iff in pajlum omnibus inimicis fuis ,pro iis molis, quacum-

fecerunt in oculis mets, iff irritaverunt me ex quo die eduxi patret eorum ex terra Ægypti ufque ad hunc diem: atque etiam fangttinem plurimum innoxium effudit Manaffet, donec implevit Hterisfilem or Juper er. Sed propter peccata eorum, quo peccare fecit Judam, ut faceret malum coram oculis domini, etiam addifxic domina i tn e:tm principes exercituum regis Affar: £? ceperunt Manaffem in adibut, iff ligaverunt eum compedibus areis, iff duxerunt eum Babylonem: iff erat ligatus, iff ferro vinUtiS' totui in domo carceris, iff dabatur ei panis ex furfuribus parvo pondere, iff parvo menCura, aqua cum aceto, ut viveret : eratque in invu'tias adduiluf, iff vehementer dolens, iff Dut violenter affliftus efl: £uaj*vitJaaemdomini Dei fui, iff humiliatus eft valde a facte Dei patrum juor.im, iff deprecatus dominum Deum, dicens: Domine omnipotent Deus patrum noftrorum, Abraham, Ifaac, iff Jacob, iff feminis eorum jufli,qui fecifti caelum, iff terram cum univerfo ornatu eorum, qui heads mare fermone juffionis tua, qui clanfifti abtffum, iff figillum pertimefcendi, iff gloriofi nominit lui appofuifii ei, quem omnia pavent, iff tremunt, a facie potentia tua, quia non poteft ferri magnificentia gloria tua: iff efl intolerabilis ira comminationis tua in peccatores, immenfa vero, iff qua invefUgari non poteft, mifertcordto promiffionis tua: queniam tu es dommus alt,iff fij»us, benignus, longanimis, multa mijencovdia, iff panitens in afflifltonibus hommum, quoniam tu Deus fecundum benignitatem bonitatis tua promififti remiffionem poenitentia us, qui peccaverunt, iff fecundum multitudinem mifirationum tuorum, decrevifti poenitentiam peccatoribus in falntem. Tu igitur domine Deus juftorum, non pofuifii poenitentiam juftis Abraba, Ifaac iff Jacob, qui non peccaverunt tibi, fed pofuifii poenitentiam mihi peccatori, quia peccavi fupra numerum arena maris, multiplicate funt nequitia mea, domine, iff non fum di-

gnet,

gmu hotrnri , if etfpicore ·· altihedmota eorli pr mattituHt iniquitatum meorttm, incurvatus multis vinculis frrrtis, quonium irrituvi tram tuum, if fret malum coram te pofitts abominandis idohs, tfmultiplieatis ofafaubus,* èX *nanc fle&o genu cordis deprecans benignitatem heam, peccavi domine, peccavi,* èX *iniquitates* wr«j *ego cognofcO: Sed peto deprecanste, mmttte mfa,* domrae, *remitte mibt, & neper-*
dut me cm meis iniquitatibus, neque îb *foculum iratus, ferves mala mibi, neque condemnes me ht prpfundifftmis terra, quotum tu es Deus, Deus patnitentixm: if in me oflendes bonitatem tuam; quia me indignum fervabis fecundum mifericordiam tuam,* îX *laudabo te feinprr cunflis diebus vita mea, quoniam te laudat omnis virtus coelorum, tf tua eft gloria in facula foculorum, Amen. Et exaudivit dominus vocem ejus, if mifertus efl ejus,* êX *exftitit flemme ignis circum eum,* êX *liquefu&a funt omnia vincula ferrea circum eum, & fanavtt dominus Manaffem ex tifftiflione ejus, if reduxit eum Hierufalem ad regnum ejus, if cognovit Manaffes, quod dominus Deus ipfo efl fotus:* ÔX *fervivit foli domino foto corde fuo, if tota anima fua omnibus diebus vitee fu-, tf reputatus eft jufliit, if abftulit deos alienos,* êX *fculptilia ex domo domini, & omnia altpria, qua adificavcrat m domo domini, & omnia altaria, qua i» Hierufalem,* èx *ejecit extra civitatem,* êX *inflauravit altare;* CX *fecerunt in eo facrificium falutans if laudis: if jujfit Manojfes Judo, ut ferviret domino Deo Ifrael, immortuus eft in pace cum patribus fuis: if regnavit Amon filius ejus pro eo, if fecit malum coram domino fecundum omnia, qua feat pater ejus ir› principio, if irritavit domenuen Deum fuum.*
Audiilis, filii cariflimi, quemadmodum dominus Deus eum, qui ad cultum idolorum fe dederat, multofque innocentes interfecerat, poilquara exiguo fupplicio affecit, jampeenitentem recepit, & data venia illius deliftis, in regnum reftituit: non folum enim condonat pœm tentibus peccata, fed in priorem dignitatem revocat.

A ·τ/ σι)· ©t»çx«nt τiω χρηтβτηπiτη rat iruj^iAw μiτον·*'α$ «ψ«ην τβ7; άμαρτηχόπ* >Ç rXwH ifS οιητιρμων νυ ω&τα μτπύoΜα όiμαρηο-Λo7 iά Γvτηû&Γavmxûgji· θoo ijiSnua'wât i9u $auutç t jJ A'faeuÿe, Iiraàx, >C Γ«χα0, the ήμαρτηχάπ roi, «A.' t9dpnwotcot tir' tpj&irJ «μβρτuλόγ διότι viμαρηo ûrrp cèçjJuor φβψψ·» θβ-A«‹W»|Ç, irXi&iw» ou sbopaou μχ xôtu, «iάioμiανμχ, ιτιιαμi«ξιβ errOrerou iÇZl«y ti iφ·5 t * «faJb «rà «λή&κ ifS «WiXtwvμη χ*τvχ«μη> I^μo vdiiiiSStoiqSeiMp·' διότι vxpcûp^tTct 9uμόi iTB,>Ç τî nrupov cwtr/ey rx rrmno-ct tricote

Ttt, xJ ιτλη^αΰα ‹σροιτο^ι'‹τμχη, >ç nui xAr'vw yôw B xotpStoti μχ Sfôpfyjt* W‹«pa ‹nt χριτοτηη, iμάρπi-κλxisgjtt » vμΰρημχ, τiîi «ηιμiομ μχ iγω ^iωωτiω 1 α>λ' αιτημαι Stô/jSpôi ;μ* wégjt, iκ μΛî, xj μvστωαiΓoλ('‹τη‹μτ τα/ ùvouiauiμχ,μτδi fîi ηv ouvra μiωιpχi Ttipdançn καχoiμoi' μη& nantiiχάση μι detwç tutmtùnn τη γη ' oτι ov Θiο?, Θiο; μι-Tawwnav/? tifiμoι Sfêfytç Tîwatya$uaiuiu›ev,Srt àra^tov ôrnt β-ΰα ι χατβ τβ πβλύ iλiό αχ,iξ atitau srt διαπαvτό dviràaauinu ûμiραι visμ», Srtη ûμv« παaα›j δωîαμι nSv ùpavür ^smtrn ii i oξα th τo ett'w vα, άμîui· iirntxat τü φωνή aÙTÛaùgjnii *, φxT^praco aûτβv, xj î^ûτη› m(jαuτvvφλβξ Kυpό · t nouwav vràvnt 7Ù trre} αuτóv αiδηρα, ›0 t'àfftcn Mottos £ tw Μαvααтiώ tχ m θλίφκo αuτi, ttirpf^c* où· tw U; iffnc-αλîμ iττi τiώ βασιλέαv «tir?, xj îγvω Μβvααχii, on ια&o ανή in θiό μόvo ,GiKarpdL-acjv μόoω xu^jqi τφ Θτρ C> «iλη χαρδiα αι5τ5· ii^iλoγîi-δiκαiο -, ‹ Ti^ι^λi τά Θiî rtk ettborgfa, ιζ τ‹5 o*χ« xugjx, jÇ τoύτα ni ^veriarhgjM, a φ-χoòòμηταt dvoixip xvfjx,K, vimt τα 9uτtarifa ns du Γipχiτaλημ, xJ iiζiβaλζo tξω τη vóλιv , 1i κατó.ρθω-‹ri τîθuτια^ηoμv,χ}iQuariaotrc»iit'αΰη^uαiαv vvtfi-e;s, χζ αîiiαiω 'χ} due Mavaafrii rqi l'lιια τ« JkXÆhp xueJw τω ©fi Γβφαηλ' iκoιμv&η di tiplwn μ^ "ffS [redacted]trompuv aùn, ‹ e'fartÀiLrC* A'μvv ó uiό αuτή άvτ χι'τη, £ t irotvirt η vovnpir dmoxtat xtti» χαπi ttoaf‹η δ-^ra iττoîηti Μαvααтη o vατηρ αuτi da αoρύηι ,^ ττα-ρώξμui xûgjor tir &v αuτi' ήχήααη fava πoθητά ημών, διτω κύριo ó Θio (iδώλoi απρoτaναγóvη, χ} τoλλ«i α'0ώ«i φov&ταττηβραχiω τiμωρηαάμηo ψaτvρvop-η ττρoαiλάβττo,τι, itspfèç αΰτω τά ττλημμiλημαηi,iπi-rpf^co αuτ vtpi τ farfaiay · ùμόvovγάρ αφiητiτω pfnvoirtvcè79sà M5 ? npotipav oiξiαχ αuτό ι'πaνάγιι

In eos qui peccant per contemptum, exemplo Amon.

Πρo$ τ»; iχ χατηφρovηαiω αμαρηvovηκ h» αaρά^-τγμΛ Α'μων.

CAPUT XXIII.

Κ Ε Φ Α' Λ. «y.

Nullum majus peccatum, quam idolorum cultus; eil euim impietas iri Deum: tamen per veram poenitentiam remiffum est. Si quis vero ex acie delinquat, tentans Deum, quafi non infequatur pernis improbos, is quidetp veniam non impetrabit, quamvis illud iecum dicat, bene mihi verrat Deus, quoniam ambulabo in converfatione cordis mei pravi. Talis exffitit Amon filius Manaffia, dequo ait feriptura: *decepit fe Amoq mela cogitatione tranfgreffionu, if dixit; pater meas multa peccata ab adolefcentia commijit, if cum'frnex effet, commie pant fuit. if nunc*

Tk ΛΈiζωv «iφλoλα^Ηα μκ I iv αμαρτiα' fit E -Ev·!, ©fè? γάρ irr δμκiβ τα ' βi›λ' όμω χ?} αuτή, δiα γραiα μiταvoiα αuγχiχωρηταi \ iàv δi τi ia παρατΰ^ω άμαρτύvη π&ραζωv fa ©fo» v ω$ μό imξιόvτα ηiï πovηpoî , o τo/«π› άφiπv £ξ« · χαχ λ«-γη χoφ tau τφ, oτiάμoi 'flpom , oτι ττoρ£τoμoα du τη αvατρoφή π, χαρδόα μη τδ αovηρά · twxtk τzç i$Λ-η χ} Α'μων óth ΜαΚΜΧη uiό · φηαiγoiρ-γραφή, X, itafilwylran Α'μiων "Koγiαμύ impadfaηω χαχóv, χ, H1TC.V ó πατήρ μ· iπ vοόrvρη »oλλα »«-pîiυóυηo-ι, o* γήραμπγvω· jxw ZyU τηρ/ατoμαι, WIW

χαθ» n 4*/λ ηΜβ*'◊ξ,ιχ)Ι <« Τ6'a 'a*-"Γ"'•""•'j -• Λ/................ '- -> · j
MVftley · ' i»»Znr» rwipw------------xσε* *αρα<σύ
vue TVS $· μ$ ύ κ ΙμΛ ρνδΖΛ

«ut w ntfts · θι· C* πφ'Μ/χ τ5 ρη τη« όραση
aûri. χ} ixtOcmaihtÿ·< xaîSicaυτi <î tθαχατνσαν
«jJnrc^^a<x«aûri xJf/W/A Arcr Γτη ιυ·μονα.

CTtj Xttràì Ιη«ΐ xuex®- αμαρτνλi?
oxirar *ifa' pfttàoiaç.*

K E Φ A' Λ. «r.

PtWQvn sv *οί λαϊκοί· μτ.τι ύμύν nv λο-*
n *ptruôv* ri Αμ«ν *fni xapSiav* currS Γη /ξρ · >ç
frai *πιυτόμω* α'χβλλύμ^υΦ^ · *ομοίω* ο *ιν'ισχονοο*
rturmpHru χαθο ituiara/, τβ μη ήμαρτηχοτη α'να-
μαρτητν μάναι· >ç τη από αμαρτιών txsrpt φοντυ
$φαπ£ων &χί<&ω ' txv St riy *μίΤίρνωχότα ανηλιή*
toy μη Φροσϊίξητιν, αμαρτήσπ h j χι^χβν τ»ν Θ<ο
twrS, r'ccunv *ιπίp* τιω f'xt-b'8 Jnyqoxmi/ti/, (χ
μή αοροσλαμβακμ^οΐ, ον <β*οσιii'ξαττι Xp/ri
it c? *άπί ^λί* ην *υιόν αυτά* 1 *ai ρϊ ηϊ* *άν^ρώποι* «5
ανθρωτον ?? ον ÆJoxna'C* ex ^Όυα/χό auw -^υηθη-
y«u *μοποιητιώ ai,όρο £ ραυαιχό '* β χα ιν μη φ«-
σαμ^νφ* raopS θανατά xi ττφι οτΛυί^ωρηαί τα-
$HV TBV τη φûτΗα'ταθη · TW *uièv* Ttz *άρανηήν· ην*
θιόν *λήρον* · τ»ν *τη μιραλη* αûτ» ÆsXr aj^fXoy ο- C
πω t b; ύπνχΜμ^ά; θα'.ατ» , ρώηιπι/ τi θανατκ ·
τ»τ»ν *-ναρορριζησιν οί μη αιτοσ^χό^οι τό μιτη-*
)οα:·τυ . »η ραρ Ματθαίον ι'μί ηλωνάυονrα -α^ό-
ττρον, BX (ταζ^ιώθη· χ; Π/^ον αρνησ-αμξυον αυτόν
ità if *o Ttfnv* x, J/x μτntvo/α; *J^iKtwrà^jo-.· vi, <vpo-*
<ΓΚλαώτ«νηι νιηρύ ,ιαροβΎ.χοιη · χ. ζο/μ^οα τί/ων
αρνών χατiπ>Λ · >ç Παύλον if *ην* ouua.TcroAoy *ημύν* ·
τολλΛ η «oponpoywi *ημ£ ιτιτζΑιάμ^υον *«χά*
βλχιτφημήίτχντα « το όνομα τό *αρ/ον ,* a'iroroAov
αντί ιιωκτη , rxfc©- cujw f'*χλορη*
ayainÇaç · id α>λ» *τινι άμαρτυλώ pwucuxi λίρα· ά-*
φί^τη/σ·» ai ayutprtettket τολλατ, ότι *ηροίπηιτα* _
τολυ°i'πραν *St τηα ύμαρτηχυίαν tsywaev οί <νρίσβύ-* 1
·rtpot ιμιβρο^ζ» auLsri. 'xj,.fit..αûτύ ^ipS^ot τίιύ χ χστζ,
όζiλθον ' *ôêt χαρ§ιορ',·ώ ·η χύοjoç itu$é[jfy(&* αυ-
τή? , Η *χατιχζβχν* ojjt *luj οί <meto-(iÛTspot '* tgq *tfni-*
ση *οτιί, ιφηινοο αΰτΐίό. unapt Sv,* àJè *ipa* a-f
xantxe's a · τiπv ny *σωτηρα βατίλια* vjq Θιόν ημών
*Ywsy'w ιπία-χοποι ο-χονον tyjJvS£*l jit b *μιμητή ^-*
ναι' ορού , Γτυρία;, Ασπλαχνη , ιλιήμονα ,
eipluutxisi ,α'ορρήη ,ètèxxTixùç, tmirptirTsxtii, ύ
JiXT/χβ;, *παραχλητιχά , μη αολήχτη , μη οppiλη ,*
μηΰβ^τά , μη αλαζόνα , μη ύπiροπτιχή , μηοι-
νόφλυρα , μη μ<θύ<Γ8î, μη rî»jjMoJawàv8i *,μή^ι-*
Φ>îτiii, *μη ιαολυίαπό «;, μη ώ* αλλοτ&οκ, αλλ' ώ,· E
ιδίοι 7t?ç TB©fi ιομαστ *χρ<αρ^χ , ω αρακά .οt-*
χονόμα χα^ί ωτη , ώ μΐλλονηι απαιτύ&αι πα-
ρά τ^Θii τβν *λήρον, αυπίρχη tpirio oyliùκ. οίμ-*
*φιασμον ô ι'πισχοπ^* τον τ^ί *χρ^ακί τη σομνβτηπ*
'ψροσήχοντα· μ>ι *πϊ χυ^αχα'Ι ω οiλΚοτ^οι* χ,-
^ρήοθ« , α>λχ *μίμι^ημ3ρ>ω ' <χξι®~ pàp ί Ιρρατη*
τιμιοθ? αυτΒiΓî· μη *σπάπιλΦ*, μη πipπfp^',*
αΧ\< μάναιμ «PÔ; βτ^ασιν *ιφΐίμ&&.*

Coneil. General. Tom. I.

coffutrtaae me ad dominam : tf egit improh
'coram domino fupra omnes natos ante /e, tf
delevit eam Dens celeriter ex terra ejus tona ,
if fervi impetum in eum fecerunt, tf domi ejus
interfecerunt, èT *regnavit duobus tantum an-*
nis.

Quod Chriflus Jefus dominus venit ad falvandos peccatorer per pamitentiam.

. CAPUT XXIV.

CAvete igitur, laici, ne quis veftrum co gitationem Amon in animo fiio firmet, ne brevi intereat. Similiter epifeopn ; confervet fuos pro viribus, ut qui non deliquerunt, extra peccatum maneant, & qui deliquerunt, a deliâis reverfos recipiat, medicinam adhibendo. Quod fi pœnitentem crudelis non adiniferit, peccabit μ π dominum Deum fuum juftificans feipfum fupra illius juftitiam , & non recipiens hominem , quem Deus per Chriftiun reccpir ; cujus caufla mifit Deus in terram filium fuum hominem hominibus · propter quem voluit, ut auilor.viri & mulieris, ex muliere ortum caperet ; cujus gratia permifit ,\non parcendo filio, ut crucem, & mortem, & fepulturam pateretur ? natura alioqui alienus a patiendo filius âiledus Deus verbum, magni conlilii' Angelus, ut videlicet obnoxios morti a morte eriperet : Hunc provocant ad. iram, qui non recipiunt pœnitentes . Hac ratione non eum puduit mei, .qui Wntea fueiam Matthzus publicanus, neque puduit Petri, qui ter propter metum negaverat, quem quidem recepit , ac pallorem pecudum fuarum fecit , poftauam p<r-nitendo placavit Deum, & amare flevit : Atque etiam Paulum coapoftolum noftrum , cum prius multis nos malis affeciflet, & contumeliis nomen fandum Chrilbanorum vexaflet, apoftolum ex pedeentore fecit, & vas eledionis eum declaravit: idem quoque Cuiuam mulieri peccatrici ait , remittuntur tibi peccata multa, quia dilexifti multum. Alteram vero, qux deliquerat, cum leniores ante eum liftèrent, judicio eidem relifio, egreffi funt ; Dominus autem, qui corda novit , percontatus eam, effet ne a lenioribus condemnata, cum ne^aftet illa, abi igitur , inquit , neque ego te condemno . In hunc falvatorem, regem, & dominum ac Deum noftrum lefum vos, epifcopi, tanquam in fcopum afpicere debetis, hunc vos imitari oportet* , inanfuetos efle , quietos, miiericordes, clementes, pacificos, non iracundos, Audio docendi, convertendi. recipiendi , hortandi diedi-tos ; non perCuftbres , non contumeliofos , non arrogantes, non contemptores, non temulentos, non fumptuofos vané, non voluptuarios, non magnas impenfasfacientes, neque datis a Deo tanquam alienis , fed tanquam propriis Dei utentes, ut bonosdifpeatores, & ut rationem a Deo repofeendos : fumat ergo epifeopus cibi quantum fufficia1 : in· indumentum, quod neceflitati , fit gtavitati congruat. Bonis, inquam , dominicis non tanquam alieni^ tiflgHir, moderate tamen, di gnus eft enim operarius mercede fua : Ne fit luxuriofus, neque\abutaturrebus, fedeatatjtum appetat, ‹iuk corporis conftitutio poftulat.

Xkdecibus, ifprimitus, & oHatiombsis, & qtornado debeat ofifcoptu wl ipfe accipere ex tit, voi altu dsfirslacre.

CAPUT XXV,

QUr fecundum p« mandatum tribuuntur, deamas dico, & primitias, infumat epffcopus, ut homo Dei; qux cautta pauperum fponte offeruntur, diftnbuat decenter in pupiUos, in viduas, in afHi$os. & calamitofos, & in hofpitcs egentes, tanquam qui Deum habeat harum rerum ratiocinatorem, quarum procurationem ei commiferit. Impirptc yitur^epikopi^cum juftitia omnibus egentibus; & vos utimtm ex parte bonis dominiyfed non abutimini; edite ex eis, fcd ne folt ea devorate; imo communicate cum egentibus, & vitate offenfionem Dei; etenim fi hxc foli infumpferitis, illud vobis tanquam infitiabilibus, & qui ioli ea comedatis, exprobrabit dominus, *Lxc devorabitis, if lanis epenebamm*: & alias, 4« *foli m terra habitabitis*? quocirca juflum eft vobis in lege, *Dilides proximam taamficxtteipfum.* Atque hasc quidem dicimus, non ut laboribus veftris non fruamini: feriptum fftenim, *bon obligabis os ebvi trituranti*, led ut moderate cum juftitia. Ut igitur cum bos in area operatur ore non obligato, inde paftum capcflit, non tamen totum, quod in area eft. ab eo depalatur, lie etiam vos cumin arca, id eft, in eccleiia Dei operam exercetis, edite ex ecclelir bonis, ut Levitx quoque faciebant, qui in tabernaculo reftimomi miuiftrabant, quod ex omni parte figura ecdefix erat; prxtcrea etiam ipfo jam nomine tcftimotuum çccleiise tabernaculum illud prxmonftrabat. Hic igitur Levitx, qui in tabernaculo aflidui erant, ex iis, qux Deo ab uiuverfo populo nomine oblationis donabantur, & ex portionibus, atque ex primitiis, & decimis, & ex hoftiis, & oblationibus libere accipiebant ipfi, & eorum uxores, ac hlu, filix. Quia vero eorum munus erat mmiilrare in tabernaculo, idcirco non funt inter filios Ilrael datx eis pofleftiones, quoniam populi oblationes poiTeflio Levi erant, ix hxrediias Leviticx tribus. Vos ergo, epiIcopi, cftis hodie populo veftro facerdotes Levitx, qui miniftratiS in facro tabernaculo landx ix catliolicx eccleiia-, & ad aram domitu Dei noftri alTiftitis, eidemque hoftias rationales, & incruentas per Chriftum pontificem magnum offertis. Vos cilis veftris la:cis propheix, principes, duces, reges, mediatores Dei, &. fidelium ejus, receptacula verbi Dei, & prxeones ejus: cognitores feripturarum & Dei Ioni, ac teftificatores voluntatis ejus: qui delicta omnium portatis & de omnibus rationem reddituri eftis; quibus ut audillis, gra.ner fCripiura minatur, fi elavem tciennx hominibus celaveritis; quibus periculum impendet mortrierum, fi voluntatem Dei populis, quibus prxeftis, non dcnunciaverjtis; quibus rurius fi bene, & ut decet, tabernaculo fan.torum miniftraveritis, certa merces, & gloria maior, quam ut dici poflir, propofita ett; ut enim veftrum eft onus, ita quoque alimcr^a, & alia ad ufus mix neccuaria tanquam fru&us percipitis;

Ilfg) ατχρχ^ι $iχα?$, ι ·χν όφύλιΐ β M~ rxcrw w «wwi^TttAa^yMrcÇau^IS,

4 iπρζ ^ΰμκν.

K E ◆ A Λ. Xi.

TA SiSfyfyti XΛT îm>ltù Θιη Sfxxffl vi t*J5 dxepjçit οκ Θώ ifyuntG* άκαλζσχίτυ ΐΠ üviptpifjSptx. »r? «οροφ&Η Jtconno txtttnx, xxAttke/xw«MHTU, ïpf«yw\ < χιφαζ ,«< ^λιαομίvi Çc>w î a'rcpB^u^zcz,-, οί Θ<«» λογιrinliÀ TBiur. Tw iγχκύτασrv. tumS txÙtLuj tluu o/χοημiχr · «αστ St ηΐ StopS^on μ^ StxjMoruuuK f»z/j«èiÇoms, ΰμ^ xùnt χραΐμ^Αΐ ù iβ xvejaχ(iχ ^at μη vχpχχρα&η, iάioηκ# <w&, αλλα μη xanouitm^ ανπχ μοχο/> xanwgyn; if τ»/$ y arttfOTMtniΘiJ γΐη^ι. tar γχρ μό™ assn αταλωσ-ηπ, otftSt^ioruSf ταραθiν λίγονη ΰ «ρο χνλή^η χ,μο'^οφοiγiKί τiγαiλαι χβαίΣάη ' < rd i tsx τπ&ι/3α>λi·&i. χ, co άλλβζ · μιι ο/«»λ π μόvoι iχi τη γη, ιιό εα τὺ «a'juy Λορ&iTuxrnt ύμν · otyaiWMiτ τληriov ηώ a-nurrry'/ÿ raiτη λιγορφι, îvχμη μiταλχμβχvπτi υμύο ÎÇ5 πονvν, γiγραπηα γάρ, β φιμιάβΉiβ^ναλο<ύοτο, αλλ' ινα μομίζημίVbK^Stx^oensMpfi. wjfOTOkBk ci βά (ργαiζό(^ιK Ct τηαλ*ι αiχημαη, ι»&/Ημββ, αλλ'β ni wàk xxrtCo^/M> «naxl ύμϋ ipγχζορ^ιοι i τιώ αλ«, thtsstv α»τιδύχληβ·/αν τβ Θiβ, ίk τ? iχχλησ-ίχ·τό^/ιπ ok Foro» 190/ Λ.Σiτοι οiλΗηργύνη τρ tf-xtivj· nu paprutfti, rτι lutτûχ#* τή ί'κχλησ/α «ατά χαίτη» χηροπ'π St xjf'χ τΐ ο rouan? μαρτύριο» τi iχχληστ'iΗ »β-χiiυη τρροω&ζiη. crnwSayvTx,A.&ÎTUt tü <rxnre JfXcrnç, tx R? ntu) o*o<r<pocay τβ Θiü SiSopfyÎwÎirô ?α>π Ta XxiSupcar Σ αφαφτματντ άιταρχύ», Sfxa ,>ÇΘυσι, iβροα-φορiiΐ μμ thÂov ΛΜωλi/τν αΰηι χi γιιυχΐχi xuty «^o/o/M, όυγαηρο aCPJJ. txuSxjSt τiιpγονχύ^ lιχ>λ&τ*ρy<χ τη σχίαiϋζ, i^τοτ» χλχροïοσ/αν γη iχ iλαβο c* τ»ζ υi'oi Γσφαηλ' οτι au iσφορχι τβ Λα», χληροioDι<rie τβ A4,ΐχ. χλφ»ομζ'α τη φυλή αυτ^i · ύμiΐ iv σήμipov 2 ttriirxoiroi tsi τύλοώ ^μύ^/ιρά Λ4ζπχζ ci ÀHT8p7"ms τ'> <fP« «rxluzF ττα^/α χαΟολζχi txχληrίχ, »9 **(*ι2μ τ2 xtgjts τβ Θ«i ήμών, xi·β*οτα^βτπ; αΰπύ π> λνγiχχ >Σχναυμάχτv 9uvia ifa' Γχαi τβ μiγάλ* άρχαριω ' ύβiόi τοζ ο* ΰμiν λχiχοΐ i?i 'οροφητνi, αρχοτπ, xj ηγύ μ^,οζ, χ. βασiλiά, οζ μκππΗ Θiβ xj νi~ων αΰ~ τβ * cz 2οχΣ τβ λόγχ >9 χγγiλτηρι ' ώ γνά χι Ί'ρ) γρχφά';χ, φθόγγοιτβ Θis. kJ μχρτυρι η ^iλημα-η αiτέ · ο/ rratyrw τά χμχρτiχ βαΓαζο'/π, χi πiζ} παχπΛ' άηολογή$χοι' ο/, ώ ηχΒτατi, (μβι&ύ ο λόγ®~ άπ^λΰ, tar «ρόψηπ ανθρώiη·» t(uz τ«< γνό,σψ χλώ$«* οι χivStwoς όλέθip ,ιχνμηδiοιγγ&ληπ πθiλυμα αοτκτώύφ ΰμχ λχύ. οι πχρχ &fSμiο&ο βτψλiή xj χλio αΜ&ήγηηνε^όξη χαλά λΗΓΒρ^^ταστ ττ σχίωη τβ άγiα· v γχρ ηβ«~ ρα vμiηρΑΐ, irwiÇ'n^ {^χχο./α τ$ ^αφ2v tyq τά αλλα χρπα ιμΣ xapxidèi. μiμητοi γχρ/if XfcjK"B τϊxvei», ώσα:.π> πχ^ηαv ήμύv τύ άμχρπiχ ανηVtyxCk ini το ξι λο> ΓαυρωθΗ ό άμυμο ύvip ή&ϊ χολασζω αξ/ων · i η>>9 υμχ τiλα» τv «βαρτiχ i^ιSioTrotétâxi χρή ' άρηττυ γβρ ττιάτ« rwrtpoi C* Η - Λ

car'gt, *Sri* am t»ς *dpafTtag ÿuuSv φόροι, >Ç ït-A*
tí *ἰμῶν ditumm* — τάλ/ν , «Ir<k—αμμρτ/αι
woftv/ *àrluseyxt* · Ô *ffc' nf tempi a/tyra-*
ράϊδη. mmp Jv *ύμάί*txotw ssi, wu 1$ *no-*
itw iχτη τον Xejrov. «λ 3r αυτοί ww ι'μάν,
Sru ὐμ«« ὐφ'νμΛ λ«ιι«ν. μϊ *γβφ νόμιζν,*

eapoiruc , *η η itoi^inK piguit-*
ténu, eis λόγοη ὐφiξoτπiτi*ὐτχμχλογίεν νμα*
μiXύίΥτι · *lié* ** τϊ όκλικπρ
40drirpXcvm« , *ἴχ* fïi iwAntr/aç ὐρκθα/,
απ *ίίρσ*, *Κέτιαι,* , **πνργ* Θ ii.*
xrôûç C» *fti&w ϕ ανθμύ» yiyparmt* n^
itpien. ium πτ Xc'διος <ί^5 AaβJy · ay ip.
·/ *violais* hjl *ί* σεκα τατwcw λήψ^Ι τήι «
μαρτία ttyiow iipατΰαι v/mv' ilu Ii-
luxa ùuîv τΐuύ S^jniptww a»af)çwv are ταν-
Tuv *μοι παρά* uwv l<rpa»jA ·
σοι ifiauut avni yipai X34 tiiiauu^ at νό-
μιμOi utuntor, ran *fiat vpsv* ατὸ *νγιαα-*
fj3pu<M tx κχρημιμάη», xj α'το ιὠρων, >ς
ατβ*ταπι»ν , *άνο τάαχ* xXruui-
Zfiaÿ *Xiζ) ὐμαρτιύν' χ,* οαα *αχοίιΐόααι μοι* α-
τό τανηιν aytu*. σοι *fiat* ι^ *titi uiotiais'*
C» *τip àyitp spàytât aùm'* xJ μττ ολ/^α' τασα<
α'ταρχχ iλα/β iÇ «ira, £ σiητ ocra à» *Sûai xy-*
e)qi, aoi itJwxa ovni, rù «τωτν^/ημαηιταν-
Tuaot èi^toxa ' xjq aiuxppH xav àvtâfpa'
«pfcirôïwv αϊθρὠχβ x* *xtiusm xaSapü* ‹£ axa-
*&άρτ** x, θυσ/«i, >ζ Γη^άυ/M ι *βραχiov®' h-*
ξιβ nFç *tfptvai* «ροσανχχπ. ιÇ *πΐ* λοιτοϊ ττϊ
mpapS^unv αυπί AAtntti' axwn ττoτκ nji ν~
μάί oi λαϊχo/· χ txAfxrn *iχκλη,αiχ* τβΘ{£· χ,
γαρ o λαό *<vpόηpov Θi»* λαβi £ *άγιοι*
οiημάζοη- χ^ *ύμαα ov sit άγια* τβ Θιβ txxXn-
aia èxoytypeepyS/» Ov b'payy , *βαβiλiiov !<ρα-*
τXμα , *άγιov'* λαoi fk iffi/To/ifcnv ·
φη χίχα>^αχιαμ5^ιη nJ Θι« · i'χχλχσ/α μι-
γάλη' iχχλτ,τια trim ' *a* xeponpro ιρρi-^η, voũ
Csw i'Çb· α'φαφιμαΤα χ, èfxànu, *αίχαρχαι τΐ* αρ-
χκρü XttfÇ)ç *-ηΐ λαηργiiηv αυτ«· Ifxân-.t*
avrvftiu, α'ρχχ ι'-,ομαπ; ΓχσB. *àxvt ήρα χαθο-*
λαμi ιχχλχσι'α ή τϊὠ &χατλχ>ο>' *fxxyp&Q*na* ·
χ; τιὠ *lίχαλvγov Hλvφοια χ#* tw *νόμον μiμα-*
£· θχχρiβ* * i'τι τον Γησ»ν TiTrs-AxuFa, το
οκμα atra *ιχονομαζομi^,* ‹X «τι τρ ττλπνσΗ
m ϊòζχi currb fÇxeÇkp^ùn, (iλαμχχσα* αι το-
π *$uaiat,* nui X\ai, >d *ltxactç,* >ζ *£,χα^ιαι-*
ai το'τi αταρχαι, id Jtxdnu, id αφαφιματη,
lύρα, yuû *αοροαφοραι, ai* $$t' *iaiuv iiriaxo-*
Trw ατροαφιρόμ^υαι χνόρ τά Θiip S/g.' 1 ησ» Xps-
σι τi *ύηip* άτνθανοντοι· Jnu *7αρ«στν* ύ-
μῶν or *όφχ/fpRÇ.* oi St *n^-αυμοιν,* ^ 1
Ttpof Xjq oi *A&tTW υμον, oi iiyi ètaxynt,* x,.
ω *άναγινΰαχοπκ ύμάν,* x, or*ùloi, y, oiyuTw-*
poi, ai ιιάχονοι ύμύν, iq *ai χίραι,)Çai trop-*
θθό«, li or' ορφανοί' ὐμω> ' *o* δi τιιτυν ταντυν
' *tàaiTf^* · *άρχμpAiiïî'*

imitatores enim edis Chrifti domini: ut fi-
cut ille noflra omnium peccata in ligno cru-
cis tulit crucifixus abfque ulla culpa, & ma-
cula , pro iis, qui fupplicio digni erant : fic
etiam vos populi dclida vobis attribuere, &
veftra ducere debeatis .' didum eft enim de Sal-
vatore noftro apudEfaiam ; *Hicpeccata uqftra tf**** u
perSat, *dfJpn nobis dolet.* Et cuHus ; *Pp/epecca-*
iα multorum tulit, & propter iniquitates multo-
rumtraditus eft. Utigituj vos fcopus cftis, fic ' :
Chriftus fcopus vefter eft. Quare ut ille omnium
veftrumeft, fic vos eorum omqium iaicorum, |
quifubveftra pùtcftate funt: ne enim exifti-
metis facile, & leve onus effe epifcopatum. Er-
go oportet, ut pondus fertis, ficquoquefru-
Bdum in primis percipiatis, eutoque cum egen-
tibus communicetis, tan^uam rationes cum
illo putaturi , qui in veftris rationibus fub-

que, ut qui m ecclefia aflidui funi, eos cc-
clefta alat, utpote faccrdotes, Levitas, prx-
pofitos, miniftros Dei, ficut in libro Nu-
merorum (criptum eft de facerdotibus ; *Et*
dsxtt dominus ad Aero»; Tu & filii tui , ·».
domus patrie tui accipietis peccata /andluarii
/acerdotit veftri, ecce dedi vooi> *cqftodiam pri-*
mitiarum ex omnibus /anilificatis mibi a filiis
I/rael, dedt libs eas in honorem, Ô7 *premium,*
& filiis tuis poft fe legitimum /emfiternum : &
hoc erit vobis ex /anilificattt de */ruilibus , &*
C *ex donis , atque ex omnibus /acrtficni ; & ex*
omni debffo, & de peccatis : *& quacumque mi-*
bi reddunt ex omnibus /anilis, tibi erunt , C
filiis tuis : in /aniluario comedetis ea . Et pau-
lo poft: *omnes primiiie olet & vini, & fru-*
menti , quacumque domino dederint, tibi dedi ea,
& omnes primitias fragum tibi dedi , tI omne
quod con/ecratum eft ^tibi confluebat ; omne primo-
genitum bominis, Ô" *jumenti, mundi & im-*
mundi ; con/ecratum viitima , peilu/culi , &
brachii dextri, ad /acerdotes pertinent, èT *ad Le-*
vitas , qui apud eos manent . Audite haec , o
laid, & ecclefia Dei ele&a : prius enim po-
pulus, populus Dei, & gens fanda vocabatur :
& vos igitur eftis fanda & facra ecclefia de-
^icripta in cœlis , resale facerdotium , gens
fanda , populus acquifitionis , fponfa ornata
domino Deo, ecclefia magna , ecclefia fide-
lis: quae prius di&a funt, audi ea nunc at-
tente. Portiones, decimae, primitix Chrifto
pontifici, & miniftris ejus: decimxfalutaris,
principium nominis Jefu . Audi facra, Ca-
tholica ecclefia, qux decem plagas illas evafi- '
fti, decalogum accepifti, levem didicifti, fi-
dem tenuifti, in dominum Jefum credidifti,
& nomine ejus appellata es, qux in confum-
matione gioriz ejus firmata es, & fplendes :
qux antea facrificia, nunc precationes, & ob-
secrationes, & Euchariftix; qux tunc primi-
tiz, & decimx, & portiones, ac dona, nunc
oblationes, qux per fandos epifcopos offerun-
tur domino Deo per Chriftum, qui pro omni-
bus mortuus eft. Hi namque funt veftri ponti-
fices.facerdotesveroveftri funt presbyteri : Le
vitx autem veftri, qui nuuc funt diaconi, &.
qui ledores veftri, & cantorcs & janitores ,
(liaconiffxitcmveftrx, vidux, & virgines, a
orphani, fupra hos vero omnes pontifex eft

h "far «r y#" in cUro* 'E,ii* τή>* Tiw χ, «ξ/ar *ηβτ&ffS àt rÿ*

» Doophfatir, # nllocntiu fa. «λιip· '«■«'«< <</* θ**·

CAPUT XXVI.

Qui epifcopus eft, hic eft minifterverbi, fcienti^ cuftos, mediator Dei, & vestrum in iis, que ad eum colendum pertinent: hic eft magifter pietatis, ac religionis: hic eft fecundum Deum pater vefter, qui vos jjier aquam, & Spiritum fanftum in adoptionem règeheravit: hic princeps, dedux vefter: hic vetter rex, & pnefeftus; hiepoft-Deum terrenus Deus, qui honore veftro frui debet; de his enim, & fimillbus aiebat Deus; Ego dix>, d» tflir, & filii nlrtfim», &, dns populi tuiuoh detrahet. EPv fcopus igitur vobis prarfideat, ut dignitate Dei cohoneftatus, qua clerum sub poteftate fua teneat, & toti populo praeeft. -Diaconus vero altiftat huic, ut Chriftus patri, ac miniftret ei fande in omnibus, ut Chriftus nihil privata auftoritafe faciens, que placita lirnt bc" lî®£_LP^cn'^.m_vr7A.!_?: norate, ut repnrfentet vobis Spiritum fanftum: nihilqne ea agat, àut loquatur abfque diacono, licut neque Spiritus fandusquicquampri-vatim agit aut loquitur, quin potius ad honorem Chrifti, voluntatem ejus expeflat, èc ut non contingit credere in Chriftum fine drma Spiritus fandi, fic ad diaconum, aut ep.lcopum nulla muherlmediMcomffaaccedat: presbyteri nos apoftolos rcprrlentare extili*-mentur, fintque dotlores cognitionis Dei. Siquidem dominus cum apoftolos mitteret, euntes, inquit, docete omnes gentes baptizantes eos in nomine Patris, &Fili>, &Spiritusfan-&i, docentes fervare omnia queeumque przcepi vobis, viduas, & pupillos exiftimate, quafi altare reprzfentent: Habete etiam honorem virginibus, ut thuribuhim, & odoratum thymiama reprzfentantibus.

tf-! !»· '3'n·· ·■ .

r.r.:

«taicta pJun bul exajr.a: Peanut no flcr locœo II theoloçico- tum dogma* lum llh " l. «P i S. 1

Encm*, « ◆Xsyv taUadh, ÿnintx φύλαξ, ptri-nn Θιΐίζύμύτ, ce nu; oafai' οù™ Xdt^aüug* Jm ιώάτκαλφ· Xrq0Htf' ira? /jQ.Gtb jr«ny> t/«Sy y ιΐ Siams <? wd^unac «set- / T^'ewtyaets 4f waSwtey. Jswç άρχμο iÇ ·»?«- /^uaç υμών· inc υμών βαπλ£ i$ Iumctm * <- m|υμών ιτιγ&φ* ^τκ-μ^,θκχ-, if offotet ni χαρυμσ̃τ τιμή àxoKaùtat ren» iût 'JJ à- umvv ουφ ·-0105-■Krt^r' fyi «<« Ow t« ώ ύφ/t-* xàvrtí, <éwç m xoxoXaywHC· iyaf &©.i oif/g ητιμν- Α'*1 ? "fτñ ""·· ‰·«!Λ*V. «JL.· « ii! àwxayoc tbtw τα(/τάάα, v · Xeiraç τϋ «α- Tτî, ‹c λ«ηργ*ιη> aûnf ce «ασ» «μιμπτικ.. ω à άφ'tauri trarJs -lïïci, ni «qprrat ts/h nf Ta^ · n & îiaxow Uî n/wo/fb aty/u iwL- μάη ητμησ̃νύμίν, μη$£χ ivlati iffaOm<qMT- τΒτα i tâfyyjjtyn· « iit · >α^άχλτ,τ» αφ't«jn- to τι λαλπ η mei, α>λα ioξάζωτ τ»v X«/γ·β χιρι- /fififi ni fχH p θιλχμα· i v »'χ arts «ç w Xg>- §!tv xtrùfirai «v£ η τ5 χνϋμαη iiiατχαλ/ά, Tjjç μ^(μΐΛ ywri nS t* iVKrxιΚ^ w'n ^βύηροιΗ«πi- πο> ιîμiiχ ?pîaroraXwe ύμâv κ»>όμ/·&«ι«v· fiufv vt^wΛωσαν· ñiaΓ- χαλβι èitJTM Owj^awtaç · ñ h JH >Ç e' xo*W ημά «rort'Mwv f^tyt. \ τηρϋ^ζάτκ μα^ητ/Ιβ-ατi ratmr to tén, βαπτίζοντ aJr< wç w ονομα τν ·α£· x, Ta tïS xJ τï a^iv πv£μαη · Jrii^xorryç cuink rnpw trarra o<ra οοιτ^λάμiαι ûμiά' a"n χήρα· X, .' p»w hî Turoy τi ^unanteâi λιλιγιδατατ bfjùv· «ΙΤΤ 7xp$zioi HÇ TOray ii ^νμι»ηζ/α n- τιμή&MΓΛv$ τ» δυμιχμχη .

Hfiod horrendum fit intnoJertft dignitati finera, nt Corita, nt Snnl, nt Oztti fieermt

Cfτι ααδρω™ πώτ ιτι^μτηïv i^tti- μάτι tai iip&τικύ' <if «i Koperar · tîç Σ«βΛ· wî O'ζ/flts.*

CAPUT XXVII.

Ut iptur non licebat alienigena, aim non eflet Levita, oSerre aliquid, aut ad aram accedere fine facerdote, fie vos fine epiicopo nihil agite: Sin »ero quifiii mabfqueepiicopo quicqiiain faciat, fruftra faciat, neque enim ipfi reputabitur in opus · Ut enim Saul cum iacrificium fecit, Samuele abiente, audivit, ftxltr tgifti: fic quicumque laicus fine facerdote aliquid operatur, inaniter operatur: & ut Owas, quia fecit, cum non eflet ipfe facerdos, quae ad facerdotes pettinebant, propter crimen viotatz legis lepra affectus eft, fic nullus Lucus impune feret, qui Deum contcmpferit, in facerdotes eius infanierit, & honorem fibi ufurparit minime Chriftum imitatus, qui nen fe glorificavit, ut fiejet pontifex, led expedavit ut patrem audiret; juravit dominus * & non pernitebit, tu cs facerdos in zternum fecundum ordinem Melchtfedech. Si igitur Chriftus non vindicat fibi privatim gloriam fine patre, quomodo poteft homo ieipiumin facerdotium projicere, non accepta dignitate

› JVJ ·■

K E ◆A' Λ. xr.

K E ◆A Λ. tÇ.

Ω 'Σ Sf Ai Lu cJ^ôo «λλο^ιιΓ μη 6xto KAJ-düt «Bfx>ffZ»lyn9(rt, n «ροτ^λθiïv hs t» θυ- σιβτπή^ο» <yÆ ri itptati, Sa> όμ« àv^> η txi- β-xowB pnfoi rotéirt· h 5î τι τβ ιτιηόηυ Tore rr, « wtrluj hmü αντ» ' b yàp axinJ Wf tpyw ?wyt£rfrtTUi ' w« yup ô Σαπλ άνX τβ Σαμουήλ <9f*5Wty*<x± ήχΒiτo*, art-μiμοinu'unia-v, btwjÇ »α λαûχo ardt ri ifptai firni^iSy τι 3 ματαιχτο- vft. χ, ώ Oζlα i βασiλά βχ ω» ttp&i *** ριω» iτιπλΛ iλi*ρύ$η ifg.' Ἰτοιμαομιαν, Stu njJ πα λα/χό β'χ απιμώρητη fiai χατκφρβχ»î··αîθiB, >C βω'τβ χατπμανπ άρίων iC, tlajj τιμiiύ αρπα<τα ιαυιύ μν μιμητάXtnw3 « «χ éunw iîé- ξασ-f ycavndUùai αρχιιρ^ , «>λ« jn^f/xHice «χi- αωι τβ πα^ο , ωμΐύτι xûejoç K5M » μιτνμiληδήτi- τχιι, τύ rfpdLç « Tiy αιώνα χαπ tiuù τπζιχ Miλ- χισ-^iχ· η ay αχX η ó Xtxrèç β ioξαζH i'ouiTty, πω ordyre άνθρωπον iouutw hs tipuTu^iu) tvipptXTHV μη λαβονηι τι αζiαμα χαρά χρ«π·Mo ,

W n«r hùt, iM w« hfirnB/mbcm, HJu A- A AXI«aftfeaw- **^S!^?* C"» qpl Levirice tribus effort, «faut tamen, via fefe in Moyfen, dr Aaron «tulerunt, « de iis que ad fe non pertinebant, cum eis certarunt? & Dtthan, atque Abinm viri, aena deh&enae, in Infernum defixnderunt? fe *&!· «#· qu· ftocuft, multorum infelen- t"m «preflit, fe pomjficem a Deo eleftum deduvntl Oportet igitur, ut & vos, fratres,

diaconos o&ratis: imo primitias quoque, fe deamas, dt .que $oute o&nmtur : it enim probe novit affliâoa, «cuique tribuit, ut con-

tus: quiusemmeniistuppemtare, qui revera magiymopia premuntur, quam iis, qui. pro- mj

Λ caacwte, è? foamed· oporteot muompttempm c/fri erdimw Λ iit, yti iwitermtt iroeran\

KEΦAΛ. xi

CAPUT XfcVIII.

a D convivium, quod agape dicitur, fe Evangdifta x.*w :appellavit, qui a- nus invitare voluerint, ei quam diaconi af-XXsjîtÎ- fliiUm effe friant, mittant fepe, feponant vero in conviviopaftoFi, quodconfectumeft,

quamvis non adiit in convivio, idque inhonorem Dei, qui ei facerdotium mandavit. Quantum vero cuique vetule impertitur, altero tant· plus diaconis impertiatur, ut fit munus Chrifto. Presbyteris autem, fi aflU due in ftudio docendi verbum Dei laboraverint, feponatur dupla etiam portio in gratiam apoftolorum Chrifti, quorum locum tenent, tanquam confiliarii epifcopi, dc ecdefise corona: funt cmm confihum & Cenatus ccciefic: fi autem & leftor eft, is partem unam in honorem prophetarum accipiat, item cantor, & >*nu® unicuique igitur dignitati honorem laici habeant, qui in* iis, que dantur, deceat, & qui reverenti· erga vitam illius, cui datur, adhibende conveniat. Caveant vero ne facile obftrepantei, qui pnrcft, quin potius que volent, perminiftros, id eft, per diaconos fignificent, cum quibus audacius ac fidentius agant. Neque enim ad omnipotentem Deum accedere licet, nifi per Chriftum t Ad hunc ergo modum, quecumque volunt laici per diaconum epifcopo indicent, atqne ita ut ei videbitur, agant; neque enim prius aliquid facrurn in templo offerebatur, aut fiebat fine fecerdote, UHe feetr- dsris «a#adr«flr fdentune, & kgent n^nimt er in quodam loco ait propheta eaga/ne eft omnipotentis domini. Etenim fi cultores daemonum in illis fuis federalis, dc deteftabilibus, atque impuris facris offenftone Dei plente ufque in hunc diem fanda imitantur» tametfi quae funt exeerabilia, ab iis, .que fimfta, & religiofa funt, comparatione quidem longi(Time diftent, tamen in luis illis ludibriis fine exeerabili facerdote offerunt nihil, neque efficiunt : imo illum os lapidum putant, exbeftantes quid eis facere jubeat, idque faciunt. dc abfque eo faciunt nihil, hono-

bonoremqne âW habent, & cjos iranien vt-nerationem haberç exiftimant, idqoe ia honotent ftatuaram anima carandaih, 4kiacultum malorum fpcrittmm; fi illi inquam, vanam ac confidam opinionem habentes, aemula fpe firma iubnixi, qua fimftitatem & religionem habent, imitariftudent, quanto eft juftius vos, quorum fides dariflima eft, & fpes vera, qui prmrnflum preciarum, fempitemum, & quod fallere nonpoteft, expeaatis, per eos, qui vobis prefunt, honorem Deo dcfcsre, ita ut epifcopos os domiai efle arbitremini ?

4mm A *HfatXf 9pifapi.*

CAPÜT XXIX.

NAm fi Aaron noftquam Pharaoai nunciavit verba Moyfis, prophetadiftuseft, Moyfes vero Deus Pharaonis, ut rex fimul & pontifex, ficut ait ilii Deus, *pifa te Deum* PAaraam ; *ÎJ Jarwfretn tine erit ivn prev*t» :* cur vos internunciosfcrmonis veftri non habetis in prophetis? fit epifcopos tanquam Deos colitis?

ftviaaZ* *eperteet teicet eMire thecenij*

CAPUT XXX.

NUne enim vefter Aaron eft diaconus, epifcopos vero vefter Moyfcs, &Deus. Si igitur Moyfcs a domino appellatus eft Drus, epifcopum in honore ut Deum habete, & diaconum, ut prophetam ejus. Ut enim Chriftus line patre nihil agit, fic neque diaconus fio· epifcopo. Item ut filius eft debitor patri, fic omnis diaconus epifcopo ; atque ut filius eft angelus, & propheta patris, ftc diaconus angelus At propheta epiteopi : quare quueumque diaconus cuipiam facit, indicentur epifcopo, fiç per cum perficiantur.

ftvad naw *eperteet faceaeuifaire ducenum D fa· W"?··*

CAPUT XXXI.

Nihil vero prorfus fine epifcopo faciat, neque ulli quippiam nifi illo confcio & auftore tribuat; etenim fi clam epifcopo, dederit egenti, & calamitofo, erit probro epifcopo, eumque de injuria affliftorum infimulat: qui autem epifeopum fermone quopiam, aut faâo vituperat, Deum offendit! An non audifti quod ait, *diis tuis* «m *mnhdsces?* neque enim de lapideis, aut ligneis idolis, quae, quia' fafib dicuntur dii, exeerabilia funt, legem ferebat; fed de facerdotibus, & judicibus, quibus dixit, *dii efai, filii edtifimi om»ft.*

jr»»t. ››. *r/ei. I*

•*Hlf9pi Mi toc inim faire, *d çri-Utinxtiimtm tpifiopi pertineri.*

CAPUT XXXII.

SI quern ergo ,diacorle, fais inopia premi, admonito prius epifcopo, fuppedita ei «

ApZ« mm rortb Wmî φïη* n mp» *MΛ fK iLMn* Paawr, m? dr Aal dCt^/^Jeme . .«Z Zr'adlCuS ββψ·Λ/^« ·WÇeCWTK, MW ‹'<'«*JC*? A&β/?* fgwn; *tUò teùffî* Ζλχι'I· *iumiluun μψά* ύβη* ni *ifat,* mira» *iixune ύ/χί ηύ* fanent» •*dut vtrn Mt itjMi ιλ*ii· «X*m*ç› Mt* dj-la&v *XSU tUVtMf MÎ* u'lwnww *faqp&fat* X ιηϋ ρφφ* » *f*â» Φ WMTwnw «<* wr Θi«, ΐφ«/4ύ* θ'* **** ™* ,rox·* *MIX.*

Tι λ^ικ ri tttnin ›Ç tm *i^piin.*

B

T^Γ>«ρ A'epwv ***£* <*¥ rg^. -LJ, > « tm Φ«ρ«·», *«ς 0β^ιλΛ«4^«» ι§ ^χηρΛζ, φίριν»&tèçmfa ώπν›* Θι'νπθ›ιχχ?(τ^Φ«ρχΜ, ›Ç A'apttY d *βιιλφή σr** iron«ρβφιτικ, *inert μi* ι£ *ύμϋ η μ&ιτν ύμύντ»* λ·^ν ‹·ρβφνπχ *that»0-μίτπτi) ^ύ 0ίΐi ηβ«9^ϋη<&α*

C'vwXpif *τι λκαά wt$etf%Mv ηΓiitnttt*

Κ Ε Φ Α' Α. Α'.

C

"^TT'*rfapfair*/jty› è A'epJr*tw* · Iμ κ μ μ ,Mμ τ XN trifc It · Zn'β-χοτν · n'mj *ipptnht* Muürï; ‹Jad xuei» Θi·i, ‹t *ύμÏ9 itTtirxmnstis Θ»ιτιτιμύ&Mi i* Imcxwm, afc«pedanteaura' wcydp*èXÙfa* «rX *τiχκζo ϋοΛ Taut, ante* àl‹ · *ÎMÎxmMwXTÏZw*-xdxw* ›Ç *Zertp vies* «τXtm re^fcvx*tsu,* aruc *èit Siaixwoç* arX tm *Zttcrxin,*›Ç *Zmp imiyffan* w es xot-p, *tintÿ «à? itetMfffamty* ‹r Zrxtp · w* «τ^λὸ iη^Mνροφήτ MTMτα^, *Sne ^ iiutMtes* ‹φ7«λο;›£«ροφ›ιτικ Zr* tm *Zrtnén · lie xjTxrni* rd («πτλMμ^υα wr'auTÏ *etÇTtvx, iμφχήi* njixi^-xôrp x}*it* eftm Ttta&te.

Cfrt μχ jytj rw *iiext/vw* âsX tm Ζβκχώηιτι «pc'mty.

Κ Ε Φ Α' Α. Ad.

MHîcà *U* τMβήνησιιώλoMβ^XτνΖχιοώτ»*, *μαύi rutitién»τι*«yX rie Zxsivm ^m*^dk*Z«V *yrnp «K TttàM&p** tm*ïttfxcn itifS* rw› UçAstloej^ytm*fTirxénidarei · ›£IfakfaseaMeM βμιλΆτνfÇS ^λιββρ^ivv · ο*It tiritmtw i* Asya»» fp^fxax«A9>sJy, θi£eeperrraZct, ώι«XMTββ«υτï Hremç, Θ«»iμχακολφMΊiβ* μ *γ^ρmà* # ÇûAAw«poe^^ir/a«rovc»o/M^fTH, ^ItAux^w** fa ψXIυρνμ/«*yf d›A«* Tteî^ *îfpttU G ?Jî x&fÇS* · ·7i «το, *in 9λïtrt* ›£ WM ύψ/ra.

Jzi.», T^ÿfAur;^.
™ *S,S*·^ ™'» *f*' Slat* ^ *W n fxtfxon* τβη *afafa.*

Κ Ε Φ Α' Α. Α^.

Τ7Γ 2r *Ζλ&$MTïM,* A *ύΒημνήρχΐ* tfc Za/rxMrw, an» *Hin'* aZAd fX»

I

pri X«9pnA« «fe taslaeW aurew ArraiXw* *Ifi* wrvnÿoÿ jtojbaii «er nûrï. tîjajpxnr* *ttM* · ^ayMMpfcq&drmtr, dNre tutni xudau efi Osa* $ «nbvnM · Înûmw ›Ç «r Aweat', ·« Aqpab £ Megi· «anvAeAmnvf Mwrfwc «m, mfe d« nenAaAnrmmtrdMwrï TV OqpfUHMfepM · s$ «viλΛ «drec MwvifOnrr vrii /aw«M^Mrw «vnp. d *γάρ* x«y «pub · *γη&τμιι* qpjvfav, «>Ad wtt *mût* τν βην •μΛ' cl *γΛρ ί* Arôriv cÿqxris *foua* d ρM>p·v> «K «npadpmw, sic *vflginc* τ· τν Xesrî esquif *Tt «mç* mtr'svsnen^n; *St J tc «ytw* «W- *tut* · *adesec ce ὑ/αν îïwtc· d» rp jgpo&trïf Si ï ttytot Ονμκηι μψα^χαη,* Λ Θητ /vné-B *un £ «f Xtr» nvrAm. U î Ιγάὑνι* C-i *d; .* VI *ilii,*

rroç *ituvtoe*

θ«τ»· *ft* v xi<M ce Tw fww/sw *νμύο* τη τβ s'rMxexv *xçtp&feif μαρτνρύο iφ* ixarot ὑμὑτ itpen ÿÇtrtm Awriw λiyo». viiifM £* «v *βγοϊ «i^uMpw γι^ὑαχάη * Sut* τν *ImnAntnu* d Oteç *viont^nirt* «νθροη ÿ*wesÇr res riu) ^«ptriev *ptrripetn' rlpye rie Goto* χνπψα, *«rifin* t 5iw .

A& ne occulte quicqnam, qnod fit ei futurum probro, facias, ne in eum admurmurationem filicitea, neque enim admurmuratio in cum fiet, fed in Deum, dc audiet diaconus, ac reliqui, quod Aaron, dt Maria audierunt, cum Moyfi detraxerunt: f&HONde, inquit, aaa *veriti tfiit dtirabert Mojfi forando* asta * & rurfus Moyfes iis, qui adverfiis eum coierant, mu ril, inquit, re aer *fatta* admimmr-*rmo.* rari* *vefira*, /ed re *dontinttnt Dotent nofirttm*. Si eniin qui laico dixerit racAs, aut /stdr non erit impunitus, utpote qui in nomen Chrifti contumeliofus, quanto minus erit, fi quis epifeopo maledixerit? per quem dédit vobis dominus Spiritum fenâum in impofitione manus baptizantis, per quem fanâSMog- Deumcogno.ifti., «ç.nChriSE"" JL>eo, per quem lignati cuis oleo exultationis, de unâione intelligentie; per quem declarati eftis filii lucis, per quem domihus in baptifino veftro, pnebens teftimoninm impofitiom manus, in unumquemque veftrum facram illam vocem emifit dicens, *filius utens* ?/< *</ tu, ego hodie genus te:* per epifoopum tuum te l/eus adoptat: cognofce fili dexteram, qua eft mater tua, ama eum qui fecundum Deum fadus eft tuus pater, dt*cole hunc.

QTm χρΐι *τιμiδαîrif itptèç $ anrig^i^itSiat TvAuartxk MUS youtg.C*

Sjeotnodo oporteat bouorart facerdotes, ÎTvree- r'''** *digno, b'bere, ut* f«*ifini j patres fpintualu.*

Κ Ε Φ Α' Α. Α>'

E Γ*γαρ ttf)* xetnt*rctpntt* ^oridv *φ*τ! ro 9ûott* X^iey, Tifμaret πaτpaσu î^τὑὑμυτφαaîî, ÎMμSm^arΛμöχaθtoΛoχoΛoΤoγεaçöpaiΤpatσa· vdw nXdmnu, xwry *μ&λ** «vXμβταΛ ^^u/ÀivaXo^rapameTiT^areT^erfpyfo */άργίηκ $ <»ρ«τβ/.η aopos Θηo rùs St uScmç ὑμ£ζ Ktar^nàsrnini** nk τγ *βγίν η&ματι* «Atfwσανπκ·τ^τû;Λo^^χλαχινKoφηβ·oστoι· TMjcvrj» *StSueTutXi^ a»aθpνψaM^π -niç* crè rufe reOv/ok—rntffww.TwrâewT^rwuum^TSTiirivmW01 ^«iΛHκιιΛ· *τ<i55«μ«,τΛ.λὑτ®ι»·χ;* - s / v‹ , 7 x, Wsea^^oCTu^xwiwitfiÇruyxAiipMo^ore *ὑμα * τηὑην ημaτο* «artwaus Tquuuc* «W *p«p nape, Θî^ ζ«ii* θat»arw *t£peta» oλιiφaατηιco τ£Sau^etv ng d^apnudraç, XΑηδaάζ,M*sic θάνατvv «tfd$ *atavia'* C λὑο *άμαρτιάî*Twsmrpsfwruc* iÇ Çwv^ovrir *aùrûi*.

caput XXXIII.

TÇTAm fi de parentibus fecundum carnem JAi ait divina icriptura, *honora patrent tnstm,*»; «· if matrem, ut bene fit tibi, &.quimaleditit* ... *"^rt·enatur*! quanto magis de patribus fpiritualibus verbis Dei movemini, honore a ca honore dc caritate eos profequi ut beneficos, & gi Deum legatos, qui vos per aquam Deo regenerarunt. Spiritu fando impleverunt, la &c verbi Dei aluerunt, dc do&rinx alimento nutriverunt, monitis ftabilierunt, corporefa- & P*»®6» toguine vos dignati funt, *t«x««* remjfemnt, & Cmâr .< fecreEuchanftiae participes fecerunt, ac promiffiomr Dei confortes, dc Chrifti cohuconftituerunt? His igitur reverentiam adhibentes omni eos genere honoris afficite: liquidera hi poteftatem vita: & mortis a Deo acceperunt in judicandis iis, qui deliquerunt, Â in damnandis ad mortem ignis fempitemi, Ac iis, quite ad rede vivendum convertunt, abfolvendis, dcvivificandis.

OTi SfS αρχίπvν iÇ *βαa-ιλίαν tini* .«permis w *itpiii.*

£jiod fint facerdatoj/ pretftantiortt regibus, & magtfiratibns.

Κ Ε Φ Α' Α. λi*.

CAPUT XXXIV.

Çfrr ,χ, *δaτμιβ «K 0«σ<Aιu<Γï «pwnptprrt. ὑμὑν γaρ avngn* toc *ouvotntg aLtyù ^ïφτ«σa<* χρ4* aie Σaμχνλ Jordani «pèc roï A«<b*eno} tufia- aιλία* , ce *nj aauirp îji βaπλoaiv*, xj Mwrüiç*nept ffS rtpfMi dvTpi AtXrrrxÿ,Sn<»iÇ«puMfupûv «ei^îS iol-* «rxerw» *Staraasd/M&a.* ri>«p i«*R ιτΑηθvì TuAnrérw* ββηλ/vs «roAa^wcTÙ*cvnupta-iagdSiSv, nïey μaλ- Kw^ii^ewi· inlnxonoi λaμβάνω όφώ^ιnap ὑμάν*

E o, ,,ftro! praftleSj hM utç ^ge,, hu qu>fi regibus vedigalia *o&rte, eos enim* eorumque domefticos bonis veftris Alere debetis. Ut enim Samuel in primo, dc regibus libro, dc rege alendofanxit populo, & Moytes de facerdotibus in Levitico, fic nos vobis de epifcopis fâncimus. Nam A illic populus tanti regis proportione facultatis ea que dicuntur ferviüa pneftabat, an non multo magis debet nunc epifcopus accipere

pene a robi» quz funt ei «DcoconftitutaadATO ai
•lendum cum, ÔC clericos ejus? immofiquld amplius dicendum eft ; plus hic accipiat , quam ille olim accipiebat. Siquidem ille militaria tantum adminiftrabat bello , & pace ad cuftodiam corporis fijfceptis, hic-vero fa cerdotium ad Dei honorem adminiftrar, ut pericula ab anima, & corpore propulfct
Qpunto ergp anima corpore pneftantior eft, tanto eft faccrdotium regno excellentius, ligat enim aut folvit fupplicio, vel remillione dignos. Qaocta. epifcSpum oporwt « «-
dignos. Quocirca epilcopum oportet ut patrem diligere, ut regem metuere, ut dominum honorare, offerendo ci in benedidtione retirant fruâus veftros, de opera manuum vcflrarum, tribuendo/ inqûam, ut facerdoti Dei B primitias veftras, & decimas veftras , primitus frumenti, vim, olet , pomorum , lanat, & quicquid dominus Dens vobis fuppeditat/ & erit obiartio tua accepta in odorem fuavitatis domino. Deo tuo, & benedicet dominus operibus manuum tuarum, & multiplicabit bona terne tuz, quia bcncdiftiofiiper caput irnpartientis.

*De pe^fionibus ferit**'* ei alendum minifIres ecclefia 4? egentes fecundum Ü evangelium.*

CAPUT XXXV.

C

Atque etiam hoc yps fcire oportet, quod tametfi vos Deris a fervitute afcjtorum vinculorum liberarit, indeque eduxit, ut recrearet, qui non permifit amplius brutas pecudes pro peccatis immolare , liberarit , inquam, ab emundationibus, a viâimts eniiflariis, a lavationibus affiduis, ab afperfionibus, nondum tamen a peniionibus liberavit, quas facerdotibus debetis, & quas egentibus benigne largiri oportet: Ait enim dominus in evangelio , *nifi abundaverit juftitia veftra plufyuam feribarum,* Ô* *Pbarifitorum, non intrabitis in regnum calorum.* Sic igitur abundabit juftitia retira, fi majorem procurationem facerdotum veftroium habueritis , ve-D ftrorumque pupillorum & viduarum , egen-,'uincl,1C omnium, ficut feriptumeft, *Difperfit,* didif *pauperibus, jujiitia ejus manet infeculum foculi:* & rurfus , *eleemofjnis , if fide emundantur peccatu :* & iterum ; *benediUa omnis anima fimplex.* Sic ergo facies tu, ut dominus tanitit, dabifque facerdoti quz ei debentur primitias areae, & torcularis, & oblata pro peccaris ut mediatori Dei, & pro emundatione, & depulfione mali; tibi enim convenit, ut largiaris, illi vero tanquam œconomo, & adminiftratori rerum ecclcfiafticarum, ut difpenfet I Cave tamen ne epifeopum ad rationes voces, neque difpenfationem illius obferves , quomodo eam gerat, autquan-E do, aut quibus, aut ubi, utrum bene , an lecus. Habet enim ipfe ratiocinatorem Deum, qui hanc illi procurationem in manus tradidit, qui ei iaccrdotium tantse dignitatis mandare voluit.

.'''. f- Ttsu ,,.'J' d·*''.

t m Θμ αûπ5 câeifj4ûk ajpic «ωτ«
n xj $ etui «ïτϋ xXqeiuSy ; η *itlet ›Ĺri σρροδû-* πλ£»v mix λβμββΗη», 4-fxMwc τ» πβλβαάι». *o ity* rpcnvnxd *μίνα ftHrt,* ira- *Λίμο* g ftfUulw ἀναïιίφμΰβο tk φυλαχίώ* ‹rvpui- n», · &, *nw tes 9ttttfpvftuiiu, σμμκιζ ψρ-* χîώ- rlF«pttfh^4ux x/›Jü2m*1 n w iw^s k w ψ ^ cal- *μβακ xftirrw,* nraw *βασύροκ* ‡ Ικτ- *μ^94γάρ«ύτη9* λι*« TM5 I *ἀφίακο ὰ-* V*' « V''''TM? '«i*!
φθ6«·φβ/«5βχσπλα' TNujatK xuyw, Tne iutpniif ...τρyμηύ 'Xjαpηpα ηj ...μάυυβοl ...£λφ/«vÿw* *teposr^ipwrK αυτύ ris àwap^às ùptvr t* x^ *ris* Irx«-...*ύμνν, £ tò ἀφχpip/\ταυμάν*
Siiônti χό'τû ὺs TkpE Θ«, «'χαμχα» *e-trn* , e'wt, ,X , J» *riou* ὰ*
J__ ÎT—Λ J
Θi* , *ὺμïv.* « *tftuffi* ή *vpτφ̣ọρ̣ά̣πι iotri fis óü-μivo &£ioκ* χ<<φ τ^ * qjq dt- λoτ›}'σ-M *rittos τη tpya* iJS «aXnOuuH ri τη;τ?i « * *tTtfitrtp £λογiiχ ms xs^aXUC* tm *ftfmitioiiK.*

Cfrt πχpαχìλλovπκ *ol νόμοι χαρβοφο^ pHV* wraunas aj τ» dCar** Tiλιo*·

K E ◆A' Λ. λA

X Pn *υμi γινûvχMî , οτι μ tppcérxm* *VfJMS KtVK ns* l»λHβTi 7$ *t*XGWetXTW liβ·- *μ&>* XSM c^iiyxyC* L/xaî *fis* eûÿt^uÇry , /njxtrr *iarts ὺμα Simt ἀλv^χ* ζ«« irrei *άμκρτκiv* ι$ *χα&χζ/αμii* χ) a'xore/jtwa/w* $ truuf^wr Trrtipccvrreia», d Itjtm ^«*Γφορύν* ôiuès *ιΛ/τ- Qiputrcjo, ων βφπλiTi* τ»7 ιτρη/σт, rJJ h ? tmV *itoijfy»K* Zxcri wv. λi'τ« *ydp ό* χo'β»; *υμΐv* cr *tu Aayythtu ' tdt μη υμΰv* » lnyMcmirn ‹WÂMo› ijj *γραμματήνη* £ φβ κτα/ω'/^ « μ·^ ele-iλ- θχη ms τîώ ‹3χτ7λ«αv iJS ppaviwy · Iπχ *Sv* χλiβ- *vdirn* ή Irqgqotfuwt *υμάν 9 Ct TfS χλΐov ὺμκ* βρό- yotay zarMo^rir *îtpéuv xgi rfS o'ρφατώv* T»ip«y· *ἀi^iγραπται· irxopxitrct' tSuxfntstf- VW* ή inyqoauwi curr» *ms* t Js a/wyaf qjq' πάλη» · iÂfx^toatuiars *mirtmv dxontâoupvmu ἀ- μαρτΐοα' vζ itctKtv* Λ'λo>»)^ήώî π«β‹ ἀπλχ· 5t us ?y xwqffMÇ *συ, ὺs ό* xt>t‹x îttηiξβτ» · tÇ î«- e*MS tçS *t'fpfè ri οφ^λόρ^ια* cirris, «πορεια a- l λ«vχ)Ç *λiιυη rj* trtei *ἀμχρτηïv ὺs μσΐτη* ©lî)Ç &epÿiuy χαθαρτκχ, ›Ç *mctpxmiirfus ' oi pfy» ydp Siiévou* apoa *rixM , οικονομάν iè* t'xMyev art *οΐχβvομον ,* qjq' *iioncnrhu txxXmtix^ixu't* ^^.ζ, ι· *d pfyjnt λo^ιζ·£σ(î* ins tw *ìτiîσχο- τηv ού ii χαρατηpïiσM* t Uù *οιχovoμiΛv αυτου, tvs ύπιηλΗ· η τόη- i* τ/σv· *y tri· η* M*χαλ« · η φαχiλακ* i *irivtus* è%ft ydp ^oyislri* xiie/oy y *riv* ©toy w iy^Meâraynx *fis ris ^Hpots* t W› *οικονομάν ηυτiuu'* x} xatntÇtwtraMTU xori? rns tf/>wcraw|5 tm τηλιχιîî» riiw.

Tri-

TnptWHW ιΰο ^uewT* Za>«'air 1 $ vmt, A
«uni οηιώθβ ifyyoptttm.

K E ◆A' A. Ac'.

n Pd Sç&ùytôb Iχiΐivτï&& φόβοο^ melvnn piemiJfai&tiiwru&mKvytmi· άγοπήρ m Od»dr Ιλη$ ii$ Z^ΰo;*/d •pww/^wr dJalAarç, fttwoy inpwç· «k 9wt »· * ft * ft ivμοσv · ^ivwxt Bχμαρ- . yiat&m Ιαiφφ·, «p^kv λχβϊτα? Sh' Xvri* * ra^arrtHC dfà dv Tumvip^uw μφτη ro/£ya » mumdfjfymt St ri mpwmb, σββßατισμάν μα~ λέηκ >όμησ, £ χ«ρ«» * »«·'«" wqw fr&upuay iwrtu * vàrav λiμΐιν dv imi tfg-φ- δορî άνδροiτηητ τiσηv oργiιo' yoηκ τiμσ «î «i't i'w ^σΐvi* dyetxx dv xAwweTi ate ew> dv· xemiyR βΐη η7 Sioff^ots* ιχιορκiκι >$ xo~ λυφχ/«9 μάiνηv Φ&χ, ud ^dp tt&mt&iey μ^ iφθiκ ταρά ηΐ itptîïtn κ^οό ' x} ni ixirtcinv mpèrqupt, (? rxt Xtjrû iχχλχσiχ p| <ηλ/'η, ip9ύζ& & «οτάυ mpo r«ydc sp> ^u» αφ mbw iσχipβ ύ αΰτiώ axetyra, dC^a- exriy Θη5 irip itm rluù >ζ«Ιώ χiχά^αα' ip- ^•xey«· α»3<λi\iζi* χoτ/α· mfartypt χvύφ η» ftxÉfft® <η<· τ/pα yàp, Φχο-/, dy xti&toy «xi ow itnutw miwo' tltktw xopfiocvxv SaiieMW βoiλ- xày xam^H ηι ?ciwt el, f JJo, ft W n Airrb · twofc <r«urj dy ùpùw rXîw 7 V % vwwyv w ufmrcm, xrxuryr oy an efte, ht» xAtirrei λυμo(Mπii · W yw,wΓ Sru, nfjvou ivy <τZσ·χ·χo>αχ i rm ηΐ^oυ'χόv* /«y xçjmc tvy tiitXçw, xe/nic μ>$i- vcî<rt mpo^ottievf^LU * ntt γ«ρ itfwïw iτηξoi- m xgjvttv pàwi' ôrt «pamt aJnrc, xexpte St- ttffov igtvan. xJ τ«λη», <v/yi«5t 'Ç'xxiÇr tus St>- χiμoι· ύμΐv yàp άτ twλττiov yàp · ttprrmt Î»7f »ξ« TÏ «ζκ»μ«πv; τoυ StxartiM), i

MftA. ». vχβρχχΛ > μη xtivtrt, * xj 4 μη *&

Listi xcrrmrâpw «uxoojtmîv. oχω χρη μη x<rA$<v à ««sr^y nhatf ny xurlué. μ$* ùxyflït üξτηiσiω .

x K E ◆A· A. xf.

T O'y μ& nt txiewroy xeaw oρθωi, χαθώ? yiγρvπv, τΐώ livùto χύση ηύiβη · >ç «λ- AaqjJ, ri St «iφ'ZαvηIv tTktjym π ; yivt^t & oχσργυρoημoi iχκiψση ' nk^ûutp ydp untrù φαϋλ«njy yo/uw/uarwy «rroxp/yaet, rd M ^όχ/μχ oZ- xweuimtt, dr «mir bfêôxm w txinomy vpà, «JzAi^uaxatvvwy· rùtiiχiμ»μχη$(ρ*χ£,,, E ft «ûMcnac mmmt «Toppcrrtev · χ, μη τα^oκ xo«- r«y, μώi ό[iχτoη itù ^ηλovft φθόvov xtrnt rtmc «Kiλφ» èrnjcree&ai tjXftw lumtyoplen · tit ciSth mpmüô-npoi ini rfts Σ*η σιoηκάηB>ββυλ£η, xi»? Ai^xriuixt tj$ Γoκηiφ* oύ Iv £ Θα όθρ«η$ rd vw«ùnt put «po^dpAK ra> 7m pfii «κλiκ dk e&v* ^tinxninti dv ft/'ww· η^ΐM&ηχβψoύiχiδM$ΐλi*, oρyΰi wemip Iftpil^miolpUitK ' # apyd, dxfi ô χσ-

Commemoratie decem Dei mandaforum, tf quomodo ea bic jubent.

1 CAPUT XXXVI.

P One tibi ante oculos metum Dei, memor femper decem mandatorum , *Dominum* ε''' ' *Deum tuum unum, &fohtm Mit viribut dilige,* an attendas idola , aut aliquos alios utpote deos inanimos, aut ratione carentes, autdemones. Nofce creationem variam , que per Ohriftum coepit, & fabbatifinum agitabis propter eum, qui creare quidem defiit, fed non defiit providere, agitabis, inquam, meditationes B legis, non vacatione manuum : ejice omnem pravam cupiditatem, omnem lcfionem ad homicidium pertinentem, omnem iram . Cole parentes, ut ortus tui auftores: *Diligeproximxm tuum xtteipfam:* communica cum egentibus quas ad ulum vita: pertinent. Cave ne pejeres, neve frequenter jurés, non enim habeberis infons: Ne compareas apud facerdotes vacuus , & voluntarias tuas oblationes aflidue offer domino, & ab ecclefia Chrifti ne abfis, fmgans ad eam mane , antequam ullum opus aggrediaris, & rurfus adi adeam vefpere, ut gratias Deo agas de iis, propter que vitam ttM largitus eft ; operare, cfto afuduus, fidiora, & offer Deo que voluntatis C tn® ftmt, *bonoremenim,* inquit, *adbibe Deoe***'''^ , *laboribus:* fi conferre non potes in corb°n4m· falcem tmparnre peregnms unum, aut uuv) aut.aurnque minuta, congeeg4 tibi cce- tfjK· (n. *leftetopet, quat neque tinea, nequefares demotion-* I ·· ·». *tur* : Qur cum facies, cave , nc epifcopum tuum judices, aut popularem tuum, nam fratrem tuum fi judicas, faâus es judex, cum a nemine fu eleftus. Atqui folis facerdotibus judicandi poteftas commendataeft, quiadi&um eft eis, *juftum judicium judicate.* Ârurfus, ' j»»» , *eflote probi trapezita:* vobis namque noti eft concredita hujufinodi poteftas, immo contra, ^"dicit* iis qui extra dignitatem , & gradum judicis, aut magiftri funt, diftum eft, *nolitejudicare,* D à T *non judicabimini.*

De accnfatoribui, Ô* *calumniatp^ibns, Cf quod oporteat judicem non futile credere, aut non facile non credere, fed occurato inquifitiona adbibita.*

CAPUT XXXVII.

Piftopum tamen oportet reâe judicare , J_d fient fcriptum eft, *juftumjudicium judi-* ft docet. *ente;* & alias; *Quid vero ex vbisipfit quod jxftum eft non judicatis ? eftote* igitur tanquam 7««. 7' *argenter» periti :* ut enim hi nummos adulterinos fegregant, probos autem fibi adjun- E Sunt» & oportet epifcopum, qux vitiis quidem carent, retinere, vitiofa vero vel curare, vel fi eft aegritudoinfanabilis, expellere, & non celeriter amputare , neque quibufvis credere ,-Ufu enim venire folet , ut quidam propter aemulationem aut invidiam contra fratrem aliquem falfam inftituant accufationem, ut duo illi fenes Babylone adverfus Sufannam, & illa Ægyptia contra Jofeph. Tu igitur ut homo Dei, ne hujufinodi accufationes facile admittas, ne innocentem perimas, ftc occidas juftum : qui enim talia vult ad- mitte-

Alex. »þud Euiebiuin VH r rocto XO.W , Cie- ••η» Alex- i.Suo·. Eα- l«b. ι«αι. D··. 4. d« tide Ac. «χ I. xdThcff f »««m hmf*. ζiτ». Oti(c- M· txeen cim Hk ζu d«». Gpw^ "

mmere, magis ille quidem pater ire, quam paeis eft:* ubi vere ira, ibi nenefidominus; fiquidem ira amica Satans, ira, inquam, fulcitata a falfu fratribus contra squitatem, nunquam concordiam, in ecclefia gigni finit. Quocirca cum tales homines vobis noti erunt, imprudentes, pugnaces, qui alieno bono anguntur, qui aliorum malis deleâantur, ne fidem eis habeatis.- quin potius obférvateeos, cum quid ab ipfis contra fratres auditis, quia necem pro nihilo habent; & ubi nemo fnfi>icatur,profternunt hominem* Tu igitur confidera euin, qui accufatus eft, fapienter animadvertens, quae ejus vita fit, & qualis, ôC fi repereris acculatorem dicere verum, fac ut dominus faciendum efle docuit, conveni accufatum feorfum, & argue eum nctniueprsfente, ut eum pa-mteat: fin autem non patuerit, adhibito uno aut altero, indica ei erratum, monens eum adhibitis manfuctudine, & difciplina, quoniam un corde bono requiefeet lapientia, in come auteminlipientium non dignofeitur.

Quod oporteat delinquentes privatisa arguere, èT peenitentes recipere fecundum confistHtionem detains.

CAPUT XXXVIII.

SI igitur vobis tribus crediderit, bene habet; fin aliquisdunis, obftiiiatuiqueeent, *dic ecclefia': banc fi lontemp/erit, neque audire voluerit, fit tibi ut ethnicus, & publicanus, &* ne eum ad ecclefiam tanquam Chriftianum admittas, immo tanquam publicanum devita: Si autem vult agere prrnitentiam, allume eum; neque enim ethnicum aut publicanum ad communibnem ecclefia admittit, ptiufquam eos eorum, qur prius tmpic commiferunt, perniteat: poenitentia enim duftis dominus noder lefus Chnftus Dei, locum pcemten tix conftituu.

Lxempla poenitentia.

CAPUT XXXIX.

EGo enim Matthanis unus fum ex numero auodccnn, qui vobis in haedodrina loquuntur, idemque fui prius quidem publicanus, nunc vero per fidem nukiuotdiain adeptus, & ad pœnitentiam ante actae vitae adductus, dignufque habitus, ut apollolus, &. prico verbi Dei fim: & Z>.uharus, quem dommus in pœnitçntia deptecantcm recepit ipfe item fuit publicanus.· jam vero milites, & turba publicanorum, cum acceflerimt ad audiendum vcibmn domini de permtenua, ijlud a IO.H.IK· propheta poli baptiimum audienim: *prater con/iitutum jacite.* Ad eum dem miMiiin neque cihmcorum talus dei perata cfl, li modo incredulitatem pernitendo abiiciant. Habe ergo loco publicani & ethnici eum, qui convictus eft in maleficio, neque eum tamen pernitet: quem fi poftea errati fut pœnituerit, in ecclefiam admittimus ad audiendum verbum, ficut ethnicos, cum pœnitcr.tiam agere, & converti volunt, licet communionem cum his, quoad baptizentur, non habeamus: fic horum hmilibus, donec frudus pccniicnux proferant ingredi iuccclefiam

A^oς mzx *ïτη·* »i >«p »py»» *rev 'Σατανχ ύττάργη' φiλη, yfau* & r » παρά re ε/yqov *λφων, ouitron οΐφiΐί'σΐ <$ui<&χi ομοH(χν ce τη* àxxXjitny · *i&ce ieotyivàrxwnç* ret'c w o Ut sî άφρονα, *t'ifixi·*, ζχλ*>π<, *yxtpen-* xxxb;, *μη* TtcdCen atirerç* a'tôfl qaq' ταρατηρA-<ûe retk *ntoônSy xxoCortfri* χαροùπι xaru a-*διλφου* * er/ w'àcji *ce άφ^χλμαϊ aùnSv φόνηί' w' te τι tfa* ûomoa, χαταβaT&v»»' *etitèpx' où cuw* «poarj^t *τJ χατι^ορηθοτζ, ce <τοφίχ irx~ ρχτηpαv* τΐù α'varpo$luj aurej, ri« o'xoZa wy-[redacted]*χχv&'* iÇ a *ùpott* aùnv àληθXo»™, xatrù Hw *toé κupίou itiot^fai iroinne' xaï μόvoι tetpxhe,-* B *fa; tiv* xmj^efr.^Cvra, *χόrev, otfK pirisy.fa μιώαο <Γθΐ σνμπχρα'.τ»;' a if ù* tre-t-βiHό», *i&rtpoi* y η *fm; y cfiui* adroS ûniΪA^ov re *τiληµµiλημχ voι&τήτχ aènv Cl αορχότηrι* xj *iraiifa' trs ce xxfax etyadp à-ναπαύσττiH <τοφίχ' ce if xapiix* άφρονωμ a ^rvùWXfTiu.

Oτι χρη red; *χμχρτύνoντα* ι'i^ζovτu *iiζιλιy-yfo'* € reù /jtinivoevnis xpvoaif^faSeu χ«πi riw *th xt'fits άιχπιξιν,*

K E φ A Λ. Atj.

E'A v otcu *ttn^p ftrt Γομχη τύv Ttfat ïμωι, fl· «v faot'* a *it τι* σ-χλιψαiιοιι», ατι τη tx-χλ>ΐo7«· *txvSf* xinjîfxxArTiac τβφχχέτη, iΓ«σ··ι* ώ ό *ιωνικό* ό πλώντ *)Ç JutjXfτι *«υην ύ* X ι-*ïiavàv 'irxpaàf^ ce rr ixùwtx, otb^'* ώ; t'^wxèy [redacted]*xxpxrnu'* a J* *fabhotn pinnofiv*, «βροσΆχμ/lχ-m' o$t' *γχρ rèy tSww*, tî tw T»A«vàu Ai x«-*wixv trape^tytTui* >i ixxAqtrix a*nni *μιτυγνώ txxroi xurw f'x tüv <θροήρωρ drffinpxnw* * *-nif yxp Luraps^ofaxiç netov μιτιαοΐχi* cLejarCV ô xv-ttoç *ruwv* I ro-a; o X^so; τβ Θιβ.

ΠαρβώH^/Λατκ *tπi μΐτvvoι'χ.*

K E Φ A Λ. λθ;

KAi *yàp faù Mχτ^χΐo* Â; τùv J«JfX«Tt£i *ce τη τι èrbxrxaAix λχλούντuv LpJ» Alur x-* ιτoΓoλo, <: btt'rfr, ώvπλωvη; ^tSjfi .-œ*orr/x)V, viuï éi *àtxTiiti'-.Afw siÀtr.u^o;, μiΤίγvoχώ* ττ *τύv <wpon-*piL-v <αη»αξιά)·> * <£ η'ξζωρ^υo,- *oiιτχoλo eifxt* £ Xtfvξ τ»i *λfan* * χ2 Zχχ^αΓo, oï o *xtetioÇ* wtXTfAa^cro ô» *uiTwoix ètrtâciTuaùnl·, όμοια* Caire; πλώιηiτ» *itDj>0T'pl>r inrjj-^ce" w èt ρχτιvΓHÌ*)Ç τiλωιων ^oTiÀ ^om; tJ *κυζiχχόπρι μτηοοiχ λό-ya*, α'χ«/«77 *τιχρχ του* χρνοφητ» Γωάvv» *μ^* τβ *βχ~ ιττισ-μα, ptndcè* πλï'ov *τιχρχ το ^ιατiη·-γρ8ρM ύμiv Mtà* tî· *όμοια δi* id *τοΐ fàvixotç* βχ *dwyeuS'xi* fi («ή, fay ^tn.ycijtra/ri;, *τΐώ xTtrtxÿ* άχβφiλλω* στ.'* ώ; Tiλωïiιo οαι *η t^ytxdv ιγι τον èii χαιμi fpy^ iλ^χθo,vτη*, >2 *μη μiTuytvùrwrn.* · *iàv if* v-rtpoy jUfrttven xi; *ιτι ριφη* f'x τη; πλάι»?;, ώ;<£ ntk f-uwxxç oTomv θiλκi·/ /acnuot}.·, *(î i'χχληoi xv <ΰ>po<τ-ii)faj.c!$Xy* c'πω rec *λόγo χχούικπv, ι^μlu!>χoιv»»ou jjfyn fXL-ntç, μi'>·?E* η τiώ *σφρχγι^χ-λχβόvτκ τiλ(-αo-*■v *άχιv*, «ne xi rvç *ηιάηι, μfaite* β *μiτυvoΐχ* χαρτονι *tnttâfaeiv ιτiξιπoβμ tsxtp^flQxi ySiraiTbXoy»*

αχχo»-

«xatWnc, /uut rtXi«c àpSlw «raAwnu unxorvw- vwnwev ii cv˜ir ^tp^r^Õffo «>λ'f '<x μ$ τΐώ ὀβφηχπν τη νομή «Ç nfr «pwinSv xJ pu · Sort* 5i«iw βiληβδωσι rltù oiναχτρηφιώ iw βiα, οπώαζοντκ πiρi τu συvafyeç èinornb ασήμipat, τρ Stitrn χολ«ζπν, •rvciÇ αύ-ηι 5αυηθωβ-σ tiç àr^Oüiar- >ç oi θαi* fSfM αùnùç χαπινυγώσι, ατφαλiΓφο/ fyvnu £λαβοûμ$)θî ηι ὁμοioι etuxtarfev·

Afiam permittimus, ne plane funditus pereant : fed ne communionem in oratione habeanr, quin potius exeant poft leftionem legis, & prophetarum, & evangefii, ut exeundo vitam emendent, ac meliores fiant, dum ftudent ire quotidie ad cobventus ecdefiafticos, & precationi incumbere, ut & ipfi poflint admitti, & qui eos viderint, finteompundi, ac cautiores nant, dum metuunt, ne in fimilia incidant.

"τι οὐ χρή tybpvSâç Staxfe&ai πiρi τον ἁταξ ή S&rtpov ἁμαρτόηντη

gaed no» oportet male animatum effe in eum, qui femel Ù iterum deliquit.*

K E ◆A' A. μ. B

CAPUT XL.

O T' ρφ) w« yt βϊiλιiξιι τov*'ttfttTKirm oit <t iλπρρ «φ«'λμ«τ/ « Ζχ/β-χοττι · ocSt χωλΰtrtei «iιτov too xoetaxoo λόγν doit χοιvη Stairns κόταvc^oxths · iπ&πip uSt 0 χ:&ιο χ«ρ»τπτο μ£ τύν τiλωvὼν t»Jt»v tifnSv αμαρτωλὼν* xi ùlto. φα&ταιων iγχαλούμ8μο xtpt Torn tλi$/. οὐ χρ^αv ϊχ^τiv w «χόovτi ϊα^oïï, α>λ'θ/ χ«χΛ ιχovτiζ· roïsoua ii αμαρτiα viφορη5£σι παρ ύμων, Q auvavarptQfüt xj «Λ«uΛ:ζ · παρακαλοῦνη 'ὑπο- ΓΠριζοοτ^λiγovτi oióηι ^ü-χτiχ^ρi αv^μ^Λ^ ty potatu xapcthfhufjfybot ' τβρχχαλùiv γάρ γρii τη «O^oαυτη · x, ηi ὀλiγo\1χiχoî!<π xppo^uutxv St-Jovxf oms#μήτραμύξi* π λύπη ii ἁφροοτvúiiv χωρήβ·««7χ » txwtfp ολi^β'ψoχβ{ iχυρω αφρvv.

Ceterum, epifeope, ne eum, quifemel<Sc iterum lapfus fit, «verteris, neque au-, dire verbum domini vetes, neque communitate vite prives; neque 'enim dominus recufabat quin cum publicanis, & peccatoribus compranderet; cum « Pharifieis de hoc argueretur, aiebat, *non opus habent mediej, qui Meut bene habent, fed qui male*. Cum iis igitur, quos propter peccatumexcominunicaftis., habete & congrefiiis, & conviftum; 1 uranies, confolantcs ? fukientes, tillld(jue dlCCnlM, /n. *V(lllJ'cite remiffa- manus, & jolutagenua; con*folari enim oportet lugentes, & eis qui parvi animi funt, alacritatem animi addere, ncim-C 'moderato dolore ad amentiam tendant: nam *qui eft*, inquit, *angnfti animi,"valde a-* **Twt.** *metu eft.* .01

ἰfπω Sût «ροτiα^χι τov μiτηooύνηi ; < oπ& Siaÿtvt&xt αβρό αμαρτάνovτη, ^πόη iχχο'ττii τiϊ iχχλη^iχ ·

Quomodo oporteat recipere poenitentcm, (7 qualem fe exhibere delinquentrbur, & quando ab ecclefia abj'cindere,

\ K E Φ A' A ju«.

CAPUT XLI.

E I âi τi iπiτραφ^ μiτu'Oiα χαρπov isriSf-Î^nTUt·, τo'τi iq in'ç XDpojdt-^W « τo/ vtôv τὸν ἀχoλωλότη, τov ἀσωηv, τov μ£ πορvὼv τ(ώ ποiζiχiii. οὐτ/αv ' τov χoiρv βόoτiovτα, χiρχΐὼv iμπλη&iὼχi iπiθυαΐivηiχ^ μη τυχχά^ov-m · ματαγvόvτii ^παλi^ρομήiτατΐΐ vρo τov πατiρα G Σπόvτα, ηµχρηv ρi τov ùpavov ενώπiov<ηι, χ} ixtn (iμi ἀξio x«Xêii&«r ι>ió <ηι, μ^! μασiχὼv ὁ φiλόπχvo πατχρ πρoτiλάβiπ'^τΐivάρχαΐαv τολiὼ, τov iαχτi λ/ov, ΤÙ ὁσvδχ/Λχτα «τoiκ, oτράξα ττ τov σπΆτov ^tO^rov vυφραiviχv μ^ τi^v φiλωv ' β-iμ oiv£ συ·o.·« ω iαiσκoπi, αλλ' ωα~πιρ τov tSvt-χov λoύαβ ὡ Si-χη μ^! τΐὼ SiSaanotAiav, ocru τoύ-τov χ&ροδiτήσ-α ω'i*<χv ματαvoΐχ X(χα$αiμτμ$Α'î, ravruywtf'p at τov χβροτΛχορφiωv, ἁβoχατα η^^ ott/roy «s τiὼἀρχαΐαv at'no voμiὼ" αὐτi^ αv-τi ηu λoόα-μαt ^ » χ&ρo$i<τiα · γάρ ΐiχ τχ iπi-Aισiω τὼv ὁμτήρωv χ^ρὼv fSi Son πviυμα aytov ηi •χi Λ,vσi · χivτ/s nJv μη <τιo·αλ<^μ8/iωv «ïiλφωv au-πou iπτγχαλioτί Ὀΐ, oτi S^χατη^λooχτ, αύτω 5 (iπi^ απτό αυτόv ' <π) πάvηтiματ eμ* · «, χ^ τo iμα πάvτα, cit^tv' Λiφραvζiηvαι St tSûi iζχαρiiiυαι, on ὁ <£-iiλφôî η ουη, viχρό lu> ἀviζη<τi · χ'. ἀπoλioλώ, Api&η ' Sri yàp oὐ μόvov τβρoπ^iχiται o Θio τoύ μαтoηooυvτα, «>λα>q hs τΐὼαβρoiάραχ α'ζ/αv α'τoχα-û/nwry, iχατo μάρτv à«ywsûa3t'5, ὁ μ^τΐὼ β4 riv υρiαv αμαρτiαv, τω Qtôi λiγωv ' ὰ-βüo μM τΐὼαγαλλiαση iw σωτηρiχ\γη, xvdt-

Quod fi quis converfus pcenitentix frudus ediderit, tunc ad orationem admittite, ut illum filium, qui perierat, qui luxuriofus fuerat, qut cum meretricibus patrimonium dilapidaverat, qui oves pafce-Dbat, fit, cum fdiquis expleri cuperet"', non potiebatur optato, quem pecafle pœnituit, & ad patrem rediit, *peccavi* inquiens *in caelum*, x" «r 0* *coram te, neque fum dignus vocari amplius filius tuus*, quem pater filiorum amans, cum cantu excepit, ^5c ei antiquo amidu, annulo, & calceis reddimus, pingui etiam vitulo madato lxtabatur cum Amicis. Sic igiturfaciendum tibi eft, epifeope: «que ut ethnicum baptifino lotum poft dodrinanr admittis, fic hunc per manus impofilioneny, thpote fadum mundum poenitendo eundi/. pro eo deprecantibus in antiqua pafcua reititue, eritque ei loco lavacri manuum impofitio, fiquidem per impofitm-ɪnem manuum noftrarum dabatur Spirit"s B fandus credentibus. Quod fi quis ex ejus fratribus, qui non fuit tentxtione quatefadus, I te reprehenderit, quod ei fis reconciliatus, illud ei refpondebis *tu femper mecum pe, mea omnia tu^Junt; latari te oportebat, & gaudere, quoniam hic frater tuus mortuus fuerat, & revixit·, perierat, & inVentus eft*. Quod enim Deus non finum recipit pnenitentes, fed ήζiη priorem ej-adum dignitatis reilitirtt, teftis eft fandus Davjd, qui poft peccatum in Uriam adindfum precabatur Deum, dicens: Aedde *mihi latitiar.i falutaristui, & fpiritu* 5<

t.

ntH principali confirma mt: fit rurfiis, *averte faciem tuam a peccati/ mei/, & amm/iniquitate/ meas 4/lt: cor mundum crea m me Deu/, iT fpiritum tuum fanitum ne mrferas a me*; ergo & tu, Ut medicus condolens* adhibe curationem iis, qui deliquerunt, utens falutaribus od opitulandum modis/non folum fecans, aut urens, «ut ficca medicamenta adhibens, fed etiam vulnus alligans, & linimentum in illud injiciens, leneque medicamentum, quod vim habeat obducendi cicatricem, imponens, ac verbis confolatoriis recreans. Si vulnus cavum fuerit, appone fuave emplaftrutn ad accretionem carnis; incarne repletum vulnus «quale efficiatur parti fanæ. Si autem vulnus lordefot, tunc repurga. novacula, id eft, fcrmone increpatorio: ii turgefcit, complana, & deprime acri collyrio, id eft, minis judicii: ii lerpit earner, ure, & extrahe laniem comprimens je/unns Quod ii haec feceris, ac demum intellexeris, quod a pedibus ufque ad capot non eft malagma imponere, neque oleum, neque alligationem, immo magis icrpu cancer, fir omnem curationem anticipat, univerfas partes corporis tanquam gangrxua tabefaciens, hic tu multa confideratione. aliis item medicis peritis, & exercitatis m conlilium adhibit.s, fcca membrum tabidum, ne univerfum corpus ecclefiai intereat. Ne igitur facilis fis, & pr^roperus ad iecandum, neque celeriter ad'C terram dentatam yrohlias, quin potius utere prius fcalpello ad Iecandum apoftema, ut cauffa morbi, quar intus refidet, edufta, corpus fervetur a dolore incolume. At veto quem a pœuitentia alcnum videris, & obduruifle, hunc tu cum mœtore ut mfanpbilcin eticc cx ecdefia: *tolletu*, inquit, *imprd*m-ex* r<r *b;tipfi<, Î7 Jacietii reverentes Ji'iiQi Ijiafl.* 1't rtirfus: *non accipiet perjonam :u'dic!O. fy pauperis non mijercbern injudifio, quomarr, acmini eftjudicium.*

Q-od Cforieat judicem non effie acceptatorem perjenarnm.)

CAPUT XLII.

Quod fi delato lalla eft, & vos paftores cum Ji.iconis mendacium tanquam veritarem ample<i fueritis, aut quia perfonam accipitis, aut quia juflituin muneribus commutatis, volentes gratificari calumniatori, atque ita accufatuin quidem, fed a crimine alienum ex ecdefia expulerit.s, rationem red. detis m die donuni: quoniam feriptum eft, *:nn 'ccntem CT 'ujixrn nen nutdec,* η n *accipies munera, ut animant f>r'ter (t; muner.i enitmpxi.la'e afficiunt ocuio</ap;t ntiicm,* C7 *ccrrumpunt i ·.·.i jiijlorum.* & iteium, vx·, inquit, *qm :. t>fic.iti< tmpium proptir munera, & :;(tir;am ;uit> au'ert;-.* Cavete tyttur, ne h perfonas àc.ipiatis, hare vox corn.m in vos cadat: caiete ne ullos innille umJimnciis, & improbos drfendato. *Pa* eniip, inquit, *dicenti malum tonum, Ô tonum ma,uni; amarum dulce, C" dulce amarum, p~ncnti lumen tenebrat,* i? /t-u Arai *lumen.* Nam f: alios injufte damnatis, con'ra vos ipfi fcntciiiiam pronuntiatis, fiquidem ait dominus, *quo judicio judica· ti<, indicabimini,* <7 *<;uo condemnat:,, condemnabimini.* Ergo ii ablque pcrfonaium accep-

Κματι χ *γ/μονηύ ii£ό'ΐμ*' £ ιάλητ'*
ii «ρότωτνvera «το *φ ΰμαρτιϋνμα'* τ«σ« mi οήΌμ/οκμχόζαλΗψον* χ«ρ$ι«ν χβ^χρβν «nror er <μοι *iQtiç κ,* Ίτν/υμαι *£9i fyxatvtmvàrnèç tyxiτιι μα' μη* xiroppit^nç *μή* άτο Ta-tjjsocMTa trts, «ς τη *τηημΰ«* η *âytov μη «vτηvίλη «» ΐμη* · *αν* ay ok *ανμνχ&κ î/ί^ο*, το; */ιμμχρτηχότΜ* τοήσπ»
7dCf, *χρώμιο* trwnjfiwç *wç ctywycùi· μή μόνον τίμιων, η χα/«Α, η ζηρίχ /Βτοτφίρωη,* «Ά-λα xJ *t-rtifspuùv,* xl *μο*?W; *i,* c t imç *y^uxlx φχρμχ-xx irxpxx^nnwiç*·
fot'/isxoZAovwrt'Ç'iwux, *θριψωat'το* ή&7ΰχτλα-Γρν, *ivaytu/oSzi* 7<τοί't J α'ρτ/ω aioreA»·?/· fàv i|'ροτανθη, η η χάθαρο; , rahr< Ao^wfrr-*ιιμττιχώ* · tav êf ÜTifO^-XO. *'jfymtui,* χολλμ-ριιρ όξομαλκτο> α;;τό, αΤΗλi) χμοτω;. χαν.*cunyi*-ιηττ.'ί, *xxurr.prxirûv* ate'r®, *£ rliù amittSox* ιχχοψον *cifcrxç iwtixti'* fαν Jt' rufra τουίστ»;, >ς*γνύ*, on ατό TcJcJy *?ω χ«φαλη* ax tr/ *μχλχγμχ* m Situai, btriXarov, ère χατηόισ-μ*?, «>A'fTfXTHVinty *η* vo-μή, (χ *αρολχμίόχνί/ πχσχν txsiv ώ* >ί *yxyypxivx* ταχ μι Αο; σττκο-α, *ήη* τολλχ «jh *σνμ^α^αχί* igq' îx^ù'J *i'μΐί^ρ^:* ατοχο^ον *η* ÎJ^traTCa μιλο;, *ř.χ μη* τ» ταν *Sfoif,Sapii σόόμχ* τη; ι'χχλησ-ια," *μη* fX^raii ày *iiJSt /(αρογ^.ρο cie τ»* α'τοχοττΗν · *μηδί* τττγιω *firt tij* μ^οΫο/τη -βρι'ω· :α ορμ«, αλλα xtrpwra *χρώ ατμΐλη,* τ« αίο-ηματ» <Ĭ^?φων, oticeç το ὀ^oi *iyxi* -μ^υον; *α** τιον τό τον τονον Twàv ι'χχ^^Α-ι', *οί·αλγι; τύ σ·£μχ τηρηση*' rar if ηνα «urmionnj; Qorrtt 3λ7τη; >ς «τί<τ«λ»ι-xc77t, TOTi *fjL^,* Atitrti jyq' t c >i>sç *ά.ιχηο 'yorm, τη (χχληνιχ* ατοχοτη* *tâxpfètt yxp* τό·ντον»ιρο/ c/ξ ΰμων *«L^t>'* < 4Άα3^ΐ .Torrori τ» trrà; Γ-*σραηλ'* <£ TaXrv' β ληψ» «νοτωτο? TActnoyc* χρ/wf, H9H *nzinru* wt *tAtfis-f/;* cϊ χρ/οΉ, ότι τβ£ *nvpïn ή χρiaΐi.*

Oτι ypn a4»»OT«:TcX>!7T»;' *i/vat ii? X£ττιώ.*

ΚΕΦΑΛ. μ/3.

Ε'A'ι if η τ' χαττρ/ορ ι« τ>?ί ὀ^/3ολη;, *ΰμαί οι* το/μ^ιχ <π>'.· *η7 i^αχόι,οι* το ψiïïio mi aAn-Jh-iav *<»αρ<χά/ζηχ."i, n Six* <α^οσ·ωτοληψ/«ν, *η Six ίωρων J£x>3\xylxù*, βιΆομ^οι το α'ριΓόκ τὺ *διαφολφ* to/hv, τό> *xxTnyoplp^uov* μ\ύ, *Ltrxpyw*· 7U it τβ *iyfKruxn;* α>λὸτ£ΐον άτωτη^ί *τη ι'χχλη-cixi^* λο^ν ιψίξiτi ον *τρ ήμιρχ χυρία' οτι yi~ γρχιττχι* a ?Jo. >ξ *Si^v* àx *octroxTCJt&li βληψη δώρα ττaπξχι* 4,ι/γ'ιὺ. nt *yxp Sdipx ΐχτιφλοΐ οφ-*θαλμχ; σ·οφαν. χ, *λίμχίκτχι ρήμχτχ Sixxta'*,ταλιν' οι'*Stxxtimç* το.J *άτίβιπ* c»fxc» *Suipxiv' iÇ το Sixxio'.·* rï *Sixain «7ρο·.τι* τ *no^oTtytTf* «y *μήπω χστ^'ωταολήντχι $jc/jfyjoi ήχηπια-ηη τη φωνή ηΰ mi pin ταύτη' φυλχαχ/ο^i ύν* το χαταχρ'vHv τινβiβ'-ècxox, xi *ffi/uriycpfl·,' η>7 πο'ηροι' ixt y«p τι5 λι^τιτοτβο-.ηρό'ν* χαλ£·, *rd* το χαλὸν πολφὸν* το' *rriXfOV y^vxi,* >_ τό *yTxixL- ctixpov' tcS τι^ζήτιτο* φαί (τχοττί, χ. τοσχοτβί α?, ' *ixv yxp irîpa oiàiχω χχταχρινητι t χχ$* fxor^J *άποφχινιάι·* οτι *λ/yn* xt<ro<, ω *χριματι χρίνιτι,* χ^ιθηογ^i· *^ωχατχ-^ιχοίζιτι, χβταόιχα.θήσιοθi*· fi »v «'<βνοο·«τολ»ϊτ-

rv;

τοç «eÂm, lwtyvûxtdSt w xrm^apïrrn «utrù -râi vÂw'rov èuùri μαρτυρήταχπ» 'ψΑώϊ* ϕ)' txt «mw σiΛoφaηυχι· βχτχχνον· φθ'//«· ηρχατοτη ek xoxw «rnArç-i'oti;· arans ce ηΐ λόγοι - iep-nS dtoariw iφ oï φθ»jarret‡ iÇdAwTW/dJuwpiK μχπν iSi* τόμχιοί' πχχι ^àp αΰτώ ιχυρά o'φι-rw m tSfgt ^«A»1 * Sv μ^ rïi i'Aï%^kî τϊ ψΧ-' ζολοχηχί Ktftiii oiητiμaιi' τ$τη μαφίρχ τη πυρο ζ£ρ«£«ατii· <£ «ήηι, όν ^ότβν frayjjpA-<ratr» awqrar τύ rAnrZos* όrov χχρ iλχλη<τ&o dr afinS, Ζφό'/χτi rw άδiλφόν ^βλaβών rtt wra τϊ «tire · yiypx-irnu St ,-ÿrt · ιχχι'ΐΜ αάμα α»θρ«-ηχ,αΐ'Ίτi τϊ βυμχη βωτϊ Ζιτγυθήτiπο* ιζόζαρΗ; tí αιμχ η ύχiτμν aito <τϊ η ιχ^νθi* μα'τiαι.

Atione judicaveritis, cognofcetis eum qui proximum fuum per calumniam mendacis teftimonii accufayit, & oftendetis eum eiOfe calumniatorem, invidum, interfeftorem, fuis repugnantiis perturbantem, ut malitiofum, fermonc inconftantem, didis fuis contrarium, fle oris fui verbis capram; fuerunt enim ei laqueus fortis labia hia, quem tu, poftquam falfitas teftuuonii ejus convifta fuerit, judica rigide, fle gladio ignis trade, facquc ei quod ipfe ptoximo rao federate machinatus eft, quantum enim in eo fuit, fratrem occidit, aures judicis occupando: feriptum enim eft, *qui fangninem hominis eff'ude fit* ottf t *délier/anguis illms, & auferes a tefangxinem* B *nocentem efinfam fine eaitfa.*

ΟΓζύΚ χρη rit συχοφχντυ τιμωρά&ου.

Κ Ε Φ Α Λ. μ^.

Π ΟπκΗ ouï αΰτβν Λτοατυυχχωχον ώ φov/χ a'JfAç»· twtnt -χρόνου i^tram; txv λiγη μιτπκ*7/, ït&ierom αττβ-/ ytsmuP' xj pÇl thÎtu ^«ροθιτβταvτκ aju'njy, «ροïτδi^αβθi* a'r<paAwà-μ8ρΛι pfyj-nt aurw · μήτηχ τvpχ'ζη xatAty* d St τβiληι πβτΑθώ» όμι>i·^ ΓβσiαζΜ à τοωομ^υο τϊ τκ-patVt-Λ, ιζ xantxfprvjutHy tw αiιλφόν, ΐκ φîAovi-Xi/«i μύμi<; ieefnïi&w, ›'x/3«Ahtv oujriv «i λοι-μόν ï.χ μη τΐιο iχχλησ-iχν λυμβiνητΏi rSO/i-C d τviïπ,-?άρ πiραχχi «U'/rw réArw ïrtç yèp χάν t<n>à μη ivptimv τη t'xxA»<r/«, irtti&oi ›ç μά-TBio τι^χχχν&ι, α-κiλύv t 'ocoy rè i'a'ajJrù, τ»'β-<5-μχ TeXfis-J· Η^άρπνκi^ βvθρωτω-?
»C Xiόκσά ftyrupxruv μiληφοσηρτημΰρΜ thyrse, oie? iαχτόλδ; , η ι'πiρΰ-αιρκΰμχτη , τι^ιχόττκην Tsùnt Six τiιύχ'vpi-mtrix'i, »iiμ/α ααροσ-^ivtTtuoteDpfKnx άτολχβόνη; τ« «vθρώα» i/gt' τϊ ττ^ιιτη τ!ιλ φυσιχiii Æ'xwpi/oty, τόσψ μά>λθ7 pur; oi itoiyfyjti, τη ΐχχληχίχ ϋττχρχiατι; χώμχτν; χρ-τι« ›ç μiλάν Cytu'.àv èirï Θiόν 7tr/.ô^ruv df ψοβμ xotis, xj χγχπη, iirttv Cî μ(λo; πiριατόν, •χονηρχ φρονviϋ njj τι5 λοιπά α-ώμχτι a'wptWRa?, iμχοιουώ χριμχζο,' αΰπ <rarrt< hjm HSM χ«" TuAxAtà, πχρiχον χυτά ψοββ* 'νρχχμχπι· μοί-μχζ· χχηλχλiχί' ιγχλήμχτη" χκχπiζ-χιτίχ · xj τυ moùjru nù Μρβiλΰ ζαiργημχτυ ΐχπλάν^ «·β-χν Xf^f-fponynptipio; υπό τϊ i^αβόλου σκυβχλi-ζ«v τώ ΐχκλiγτiαv tyg.' βλχτφημiάν < ·ι»ολλη àxa-m^xxtxi ›ç î ιèοi ιζ iιχοε'χτiχ · «η βv $;£-τiρov î£« τϊi ι'χχλητ/αΐ βλη^^ άζ/ω αiπiτμή-^η τϊi τϊ XP6« οια-αγωγη; ' ηiμ μάλλον y<û> xixcrunrttt » τϊ χυ^α ιχκλητiχ η ré 4BpJrvr, οτi τβ xi^jrnv ιχΰτηηϊiχυτη x.oi'xnov μiλo ' Sto άπό τϊ yuù άβλχχφήμη.ή ici ›3 χτχυβχλi -o m-ά.κα)λαγi7χχ * JoAuv · λoiιορvv · ΘόΗΰί-ρων' βροδο^ù · μivoχκλaiη ' φiλτ^όνv, ' r*eAe-ietv' χχχτηλύ» ' αοζοχόφvv' rργον ^iμ^οων ojgp-CTRpwv 9 μάλλον Sè ^ααχορπiζ,i-η ru τϊ xvfjou dpvtx' er» Sv ω iπiσχοτi cxuSx^e κμΛ ηi ύπο en χλήρχρ βρθ·τ*μ«v rw λόχον τη «λχθ^ια, Sri λi^Μχό ρi· txv πλχχioι Ttopfia^i φό μχ* xàepù <epàc ùμβi ΊiΛνγιοΑ πoρ/ύτομχν χ; «λλ«-χου · μ»ηχ οχιού ότκ^ήχη ' ηΐΜ purù αθώοι» αθώο iffij i&ï μιτά s-ριβλου ^Γρτψ«i· όχiν

Quomodo oporteat pâture calicfmuatores.

CAPUT XLIII.

ITaque ejicite eum ex ecclefia tanquam fratrem interfeilorem; deinde intervallo temporis intèrjeâo, fi dixerit pœnitere fe, premite eum jejuniis, ac poftea per manus impofitionem recipite, caventes tamen illi, ne iterum turbet. Quod fi rurius ingreffus, fimiliter feditionem fle difeordiam concitarit, neque delinat turbare, fle convicia facere fratri, vituperationibus ex contentione nequiter ftudens, ejicite eum tanquam peftilentem, ne ecclefiam Dei vitiet, fe fedet: <jui enim hujufmodi eft, turbas confiat civitatibus, idemque tametfi intra ecclefiam eft, tamen quia ecclefiam dedecorat; fupervacuus & inanis eft, qui quidem quantum in fe eft, corpus Clirifti fordidat. Nam fi nonnulli homines ita nati, ut quafdam partes corporis fupervacaneas adhaerentes habeant, ut digitos, aut quaedam in came eminentia, quae dicuntur hyperfarcomata, haec fibi propter turpitudinem amputant, neque eft indecorum, opera artificis naturalem pulchritudinem recuperare; quanto magis decet hoc facere vos, paftores ecclefir, quae eft integrum corpus, confions cx membris fanis, quæ in Deum, in metu domini, fle caritate credunt, cum aliquis inftar membri fupervacanei repertus fuerit, qui prava cogitet, fle reliquum corpus deformet, tcmpeftatefque in eo excitet, fcditionc fle pugna, ac detra&ione exhibens ei metus, moleftias, vituperationes, obtreftationes, criminationes, turbulentias, aut alia hujufmodi opera diaboli efficiens, tanquam a diabolo elcftus, ut ecclefiam malediftis, & infamia, fle multafeditione, contentione, difeordia, vilem faciat flefordidam. Hic igitur ex ecclefia *iterum ejeâus, merito* eft abfcilTus a coetu domini: atque ecclefia Dei magis nunc ornata fuerit, quam antej, E cutn crai tn ca abquod membrum fupervacancutn & ab ea alienum. Quocircajamdeinceps extra ecclefiam contemptum eft fcberata fraudulentis, conviciatoribus, inhumanis, proditoribus, a virtute averfis, voluptuariis, mams gloriae cupidis, impoftoribus, flr iis qui lapientes videri volunt, quorum officium eft difpergere, quin potius diflipare agnos Chrifti. Stude igitur,epifeopе, una cum clericis tuis, ut verbum veritatis refte trades, quia dominus ait, *fiobtiqueinmesncedthf, tn;f. ,e. if ego item m vos oUijnui incedam,* fle alias,

cum

cumfonilofmiAiu erity & cum tnnocentiius inno- AottJ SanÔeigitur ambulate, ut laudem potius a domino reporteris, quam, fi fixus feceritis, vituperationem.

Rxad drArar *diaconat fuilevere onar epifcopi, tf ea qua leviera funt, corrigere,*

CAPUT XLIV.

FK8ù igitur uniu< animi, & unius inter vos fententiae, o epifcopi, pacem inter vos mutuam habete, condolentes, & benevoli fratribus. Pafcitc populum diligenter, eo^ dem fenfu \ mente- docentes eos, qui fub g veftra poteliate hint, ut concordent. & idip fum de re omni lentiant, *ne fint in vobis fchifmata, fitn autem unum corpus, unus fpintut; perfetfi eadem merte, & eadem fententia fecundum fan&ivnem J-immt.* Ac diaconus quidem de re omni ad epilcopum referat, ut Chriftus ad patrem. Verum qvr rumque poteft, fada ab cpiicopo poceftr'e, moderetur per fe, ficut Chriftus poteftatem creandi, & providendi a patre accepit: quat vero maiora funt, epifeopus judice'. Catterum fit diaconus epifcopi auris, &. oculus, & item os, cor, & anima, ne epilcopus follicitudine multarum rerum, fed graviotum tantum Mo'l*" ,<H' a»?, ii lirSe*tlll> fintt ' lothor Moyfen inftruxit, & Moyles confilium ejus amplexus eft.

üuod non conveniant Cbriftianis controverfix, ÏJ concertationes.

CAPUT XLV,

PVlchra quidem Chnftiani hominis laus eft, cum nemine litigare: fin autem abavus opera, aut tentatione quapiam faftnm fuerit, ut incidat ei hs, det operam ut dirimatur, quamvis opus fit aliquid damni facere; & ne adeat ad judicium Gentilium, immo ne patiamini, ut fxculares magiftratus *de* cauftis veftris judicent. Per eos enim diabolus ftudet, ut famulis Dei probrum etiam excitet, 444/» *non babeatu vos quempiam fapmfem, qui poffit inter vos jui dicere, aut controversial dirimere.*

É'.wvd M» *oporteat fidties apud infidelet litigare, net altqteem ex eu vocare ad dicendum teftimonium in Cbriftianos.*

CAPÜT XLVI.

NE igitur difceptatænes veftras Gentiles cognofcant, neque ad dicendum contra vos teftimonium adhibeantur, neque cis judicemini, neque quicquam eis debeatis, quod «d tributum ÔC timorem peiimeai. Quin potius *reddite qua junt Cxjarir CxJ.n'i*, y"* *Dei Deo, ut veillai, aut centum, aut didvacomum:* heut dominus nofter Joluro ftatere, a moleftia liberatus eft. Elige igitur potius incommodum rerum tuarum, & ftudium pacis non (olum cum fratribus, led cum infidelibus: taüa enim aliqua jadura bonorum externorum nullum damnum facies in iis qua ad pietatem erga Deum pertinent, utpote pius Dei cultor, & iecundum mandslurn Chriili vivens. Si vero fratreshabueme

wopdtkie, *wc μάλλον l'wt/vou wtTw^w- *ùtrinv w», $ μιμφα^ h ηΰ àW' ηου.*

Ofn ^pti tw lιαχφ.ov *ίχαχφίζ^ατόβόρο κόνwv* · ιζ *StASuxtcv tù χηφόηρα* ·

Κ Ε Φ Α' Α. μ ĩ.

OΜνφρννκ *uv όντκ* «>λήλΒî w Ζτ/γχι- *tnt*, «p/ιuΛπ *μκτ* αλλήλαψ · *βυμιαι&î t* Φ/λβèΛφβζ, *μ£ άχοβ(χα χοιμαίντη* tw λ<»v * *όμοφρονοκ StSâtrxovni* τν όφ' *υμά ίμογννμανϋv'* ςçM *η αύη irt(j* αυ^iî δόξαζαν, «tr»i μH *ί* Ov *ΰμ7v γίσματιι-* rn *St* CΐσώμαιÇcIitvtνμα *χλ-rrfTiTfjS^oi* τιi οl'.ù *yoi*, τ/ *αύτη γνώμη xatrù* tLuù χκ χαχ/ώ *άτv* · παντ« *fjfyi* - *Stàxo'.oi τύ* f'» *πισ-χόνω àvxçtptti:ω* 6 Χ^iΓo nS τατ^i* αΤλ'οσα Se *Svvxntiy* ΧΟuu/ru *Si ιαυτό λαβών irapx rí i-ittTxôita* τlιo *cJÇaa-ix'; ώ* - xc£>oç *trapà* τβ *χαξο* τ» *ènu^pytfv*, χ; *η <vpovoüv*. τ« ΰτιpo^-χα ο *ΐvΐ-*σχoζτOH xtc. tiu- *πλίω ΐτω ί Siàxovoi* τβ *ttrorxo-ΐΓH* άχοη *xat'* οφθαλμò · *ι& τόμα' χάpi/aπ* ι$ ψ/χi| · <κχ μη *η* ni τvoλλα *μ/^μνών ô ittlaxo troi* · α*λά *μονά* τβ *xuojvttpa* · *ώτχιρ* iÇ *ό* Γ«- *,C$ùp* nS δζίτύξατν, xi, *axtSe^n* ‹wtb »| *&vμβχλία.*

Cfrt μη dppwnxoy \fjrtavo7; άντιλογιαΐ Vy *^ατληχτιαμοι*,

ΕΦ Α' Λ. μi,

KΑλο/ *μ3£* L i *τι* τvS Xe_irixvJ *iγχιΰμιον oopèi μηlζΛα. χοράγματκ* · « *St tx τασ coepr γ&ίαί η τκ-ιραοτμζ ΐοιιτυμβη τινι αράγμοι*, ‹nrot^«-ζi'τυ *SixhivSot* «îτ», χασ *Stn βλαβύvoi τι'* χ, uft *ιρχΐτ?·«ιπι xeyrr^ov tSvikw'* oMe.ulw *μη St* «- χοτμ/χβ ἀρχοντκς xotnt tyj *ύμηίρωη* Stxa- 1 * ' *** d ΐiχβολο? fvmiJđCëc nΐi Sô- *λοι τό Θi»*, xi *ô'.&Soç ιπιγύpΐΐ v μη t^irnnv* iL *μών* ολχ *<τοφάν nv SiwàfJ^oov* μiτoτξv *βραβ^ιται ιό Stt^ov' ή τό{ αντιλογία Statârat.*

Cf-tt is tbç -a/ràc *tnl àntrw $ιχάζίό^αι Jn μiiú* ouîi'ftl *rrva χαλϋv* « *μαρ~ Tb(jiav τΐώ xotni* XtirratJv.

Κ Ε Φ Α' Λ. μΓ,

MΗ' w *γ< utrxitiurav* tu *i^vη η .χτoo α>λή-* àbç *ίμώ'.ι Statipopâç' μvιπ* χοφ' lotur^. «V ab *£μαρτιόav irapa.St\tât* tbî *άπiτou ' μήη χΰν*&t* i'π'οώ?(· *μήκ* όφ^λiτi *τι ταηι χορό* auunAwatV r' φo^o·." άλλα *άποδοπ rit Καί'ταρο* α/<τα£> · χ^ re τβ Θιβ τώ θιώ* cio? *φόρον* · η x/w-rov η $<- *οραγμον. ώ £* ὀ *χύ&ο* ημών Sis; w Γχτηρα, ά- ττΓλλά^η *χαραγμάτων' at'pH* bv *μάλλον βλάπiβόαt* xl τβ *χvρό* <-φ(ώάυ *α·<ακ^αζΜ>'* b *μόνο» <9ρό irii σ^λφ«*, αλλά φ*3, η»; atrZrw *βλαβ&* ^-άρ *βιωτιχώ. τι* y TU <5·ο; ©f&v B ζημινθιχτ», *art* ■^ιοα-.βό; :ταργ«-,, χ„ <ατ *ZinXlri X^ΐΓB ζών'* «4 *SÎ* άi.-λφοι \bOW, 5 *μη* aù- t»vC4> ο'φiiλiî; w *φο-fy fjfyaoi*, en ot *neinc*

aux cfe «eV fjp>w , «NtdA aliquid, ah» adverfi» ·alium , quod Deu*

ἰχθρ»» ΓΑqüvA#* qf) Us f#* —iJK Æ β*θήατη^ latae ; nriamne ; φαήεκ mvev ; m- ps it ἰνημαρ , oôdaita , τλιβντχηκ · · Sr μ ^τμμγχ·/4*** hmfltàot · ἀφοι&ζίί&μ * it- xûu τη μϋπδιλφία Timm - 4to μτπιμΑ»- ffyfs αροολΛμβαΜ&ν * w an» awqpawÇvjbgMr staac^'rauw iph to xe/riem ι χρ4 it «0M <φχ«ρ£ρ ni ek «λλήλβν ἀδιχήματη * au ntfc xejiwntf , αΆ« ntk ?^wtoc eis taurws xa&k à «ϋραç ἀπφ'ό'αη (μώ ἱρατήαηη αώπίν; xa« ονφ αμάρτησε &S ιμί β ἀδιλφό μου, agi) «- φίρτν «ααιι3 3 "au ttrnous ; »JM ecrovros , β λ/- γνα*, tvs tTtwts , ἀλλ' tvK ιβδομπχνντύα /rro · χλί j<dp δiλα o xl*/oî oiλη^v tirai iwiw μα$ητο , qpf' pricà iypv «nù μηδζνο piron · otor o'ργiώ ἀμiξov · iî θυμόν oiνόμι- ροϊ" n ιηι^υμiαν αδιχον ' η μιτο amviov · T»Ç Sv οργiζομû^κ βνμβιβάζiτι eis φιλiαν. tbç i%9patwruis eis ομόνοιαν' on Aiyw κύριο · μα- xâttoi or eiplutoxotot , on mint uoi Θiβ χλη- &rpomi, .

*Tertar» iiidiiem intelligere debetis, quipMe- eftis, quod qui hujufmodi funt , no· faciunt opus fratrum in domino, fed potius hoftiliter diffidentium . Atque alter quidem eorum reperietur lenis, oeqnus ac filius lo- cis ; alter vero immitis , contumax , oppref- for. Qui igitur conviens fuerit, objurgetur, ejiciatur, & pernas odii fraterni luat; deinde fi eum peccati penituerir, recipiatur : atque ita cafligati 'tribunal veftrum allevabunt. O- portet autem mutuo mjuriascondenare, non quidem judices, led eoa ipfos qui inter fe querelas habent, ficut dominus edixit, cum ego Petrus tic eum percontarer. *Entier* w« λ ™*. ·ι *"" pccabtt frater, tf remittam* ri, *ofyttefep- tier ?* & refpondit* w» *dica fibi , afpe jep- tier, fed ttfytee fepttagiet feptiet.* Sic enim vult dominus efle veros difcipulos fuos, nihilque eis efle alteri in alterum ; non iram immo- deratam, aut furorem implacabilem, aut cu- piditatem iniquam, aut odium irreconciliabi- le. Eos itaque, qui iram habent, reconcilia- te in gratiam, eos qui inter fediflident, re- ducite in concordiam : ait enim dominus, *Bea-Mené. t. ti pacifici quoniam filii Dei vocabuntur.*

Cfri^pt Cf *i&tipa σ-αββάπν noiéiaat τά δϊχοκ,*

Sfiod oporteat fecunda ferta cnaffar fodicare.

Κ Ε Φ Α' Λ. μζ.

T A' *inasvftp ιμων* $*'·&■» δΛτφα *ιταββάη», o nus tàv αντιλογία* tj» ατοφασîτ *vμϋν *$μη- ηι, tus σαββάτ* envies* ἀδειαν δαυηθηπ dCou'xr *t luu αντιλογiαν, ∉ eiplwwaai eis τἶώ xvtiaxlw τη* îiβφiρο/4^«ρ·i«λληλ» · *ανμτταρ -αιταν ii* tjJ *it- xeBTÇjp x, ot itàxovoi* or *χρκτβόηρι άχροαντηλήν- ηκ xefiovres* «C *avSpwirot iixytoa^vns* · πα- *pfK^ofJ^MV Sv ttotriptov* οροσώττωτ , χαθώ? ›ç ô *vομκ λiγοι,* r›i<rsyrnr *iχάπροι & μiαν Tji χ&-* tntiwwç *(STV » αντιλογία.* ›C *àxûravTfs aùtüv, icrivs άviOaiγχαπ* ras trTsiaifoyrfç iu'tbç φι'λκî *άμ- ^onpiis miiierat wpt'v αιηφαστν; τη -ηιαιαχοιτν* ô-ρα , ne exeat epilcopi lententia fuper ter- Xwt *μχ ^iλθ»< tniγη xptais xan* τβ *ἀμαρτηααντ^'* καθότι)ζ co rj *iixasr,fio> ανμφηφον < auviropa* tw *iixiK* tw *χείρον* TH Θιβ · *eiSf Tires C* βλατφχ- pian ri μη xaXùs ôi£^n* co *χι^/viλi^χρνηύτόη*· voç, *ipoivs àxirams exaripw* nfr «ijmo·oJtwv th tî jurmyopSvTvç, *fi χατηγοριρ^Μ*, αλλα *μη* <®*ολή- 4*r, *μϋί povopepvs^ αλλά it^oavvns* «s *ù- ττρζvϋξ αivvi»,* η θαναiτβ ârâôrrts α^όφασιν· *it- χαήκγαρ,* φΛτινο'Θiό , *διώξπ ni/xaiov* · *όγοιρ iautivs τιμωρviθΗî κ,αφο τβθeis ααρύμνν, aiwiait ζvK* ›C ἐοξηi αχόβλ»·πκ *γιλon ' £ nap àv^paitiois ôaiot, άτιμο;, ιζ τηαρα* Θιj *xaraSixos.*

CAPUT XLVII.

Flant judicia veftra fecunda feria , ut fi fuerit diicefliim a fententia , poffitis li- bere ufque ad febbatum fedarecontrovCffiam, & pacificare difeeptantes m diem Domini cum. Aflîflant autem judicio diaconi & pres- byteri , qui citra acceptionem perlonarum tanquam nomines Dei jufte judicent . Curnfmc igitur utraque pertona ficut lex inbet, id ju- dicium venerit, Qabir uterque diiceptantium in medio pidicio, quibus auditis, terte fan- fte & incorrupte iuffragia, & date operam , ut antequam epifcopus pronuntiet, hant ami- ci , ne exeat epilcopi lententia fuper ter- ram contra eum qui deliquit : quia habet fecum in tribunali Chriftum Dei filium ju- dicii comprobatorem & cognitorem . Si qui vero a quopiam dc infamia non re&c am- bulandi in domino, arguantur, auditis fimi- lirer utrifque, dc non ex opinioneprcjudica- ta, neque altero tantum audito , led potius jufte tanquam de vita & morte fempitema fe- renda eft lentetia : *Jufte* enim, inquit Deus,^^ *quod jttllum eft exeqiarir .* Qui enim jufte a vobis punitu^eft, & excommunicatus, idem a vitta immortali & gloria rejefrus eft, & apud juftos & pios homines inhonoratus, & in- glorius, & apud eundem Deum damnatus.

o^i μιî^ρη T<WT?tL *ιηάγι-ι'; τιμωρiαν txi nourris ηληµμiλiiα , αλλα διάφορον* ur*ô; τό *διαΐφο- ρον* τι *ἀμαρτύνovη;.*

SLuod non fit eadem poena irroganda in omni de iifio, fed varia pro varte- tale peccantis .

Κ Ε Φ Α Λ. μή.

CAPUT XLVJII.

"^Λ\IT ταβτ,ύ 5i *αμαρτiα; τiιύαύτiιύ ιτοi&κθτ «- Αv Α* χο'φαστν· *«&λ'txakne ιδiα μ^* τoλλii *φρο- vß wis xpiwrres hara* ηiv *τληµμiλiiμχηov 'τάπαμι- χρà* ›ç ni *(Μγαλα·* Xi ἀλλου *εργχ,* ›ç *λόγv ηάληι hi- pxiCooroSfoW η λοιδορία '* iώτβλνψκ^δiκφ»- P<^i *% ris μi^ύποβαλii; μόνοι; sentais '* τβiδiτι-

NE de omni peccato idem judicium pro- nuncietis , fed de unoquoque fuum; fingulis deliftis, tum parvis, turn magnis mul- ta prudentia judicatis; aliter, inquam , fafto fermone , item aliter propofito alio modo convicio, alio fufpicione : atque etiam alios quidem felis minis, fic terroribus fubjicies , alios

alios mnlôationi largiendi pauperibitr^rurfus alios jejuniis comprimes r item alios eit cedefia ejicies pro magnitudine & grayjute crimimi, fiquidem lex non omne debitum eodem fupplicio puniebat, quinimmo alioatque alio commina iq Deum, in facerdotem, in templum, in hoftiam, aliter in regem, in ducem, in militem * in fubditum, in aequalem, aut in famulum, aut in pofleffionem, aut in jumentum, five in pecust rurfum fecus peccata in parentes, & propinquos: aliter peccata ex confulto, aliter non voluntaria; atque alios quidem mone puniebat vel cruci affigendo, vel lapidando, alios vero mulâa pecuni®, vel verberibus, vel talione. Ergo vos quoque diverfa deliâadiverfis pcenis pleffite, nequa injuria accidat, Juz iram Dei provocet. Cujus enim injugi judicii eritis intermedii, ejus mercedem feretis; nam *qao judicio jadicatu. eo jadicaôimiai.*

Gltttki efle oporteat accafatorer, & left".

CAPUT XLIX.

CUm igitur in tribunali fedebitij, prrfenttbus utrifquc perionis, non enim appellabimus fratres, <juoad pace faAafe in gratiam recipiant, exquirite diligenter de iftifipf.s qui in judicio contendunt, ac primum de accuiatore, an nunc pntnum accufaverit, an alium quempiam criminatus fit, aut non ex querela eorum inter fe & inimicitia fubje&a fit contentio, & crimen, & quæ illius vita, ac quamvis talis exillat, cui reda confcientia fit, non eft tamen ei foli fides adhibenda, hoc enim iniquum eft, & a lege alienum: immo habeat oportet alios telles, qui fint ei moribus fimilcs, ficut ait lex, *m ort daortim vtl trium ftriit omn atrium. Sed* cur diximus, inquirendum eftc & indagandum, quibus moribus effet accufator? nempe quia fepenumero evenire folet, 'ut duo, aut plures teftimonium dicant in malo; & uno confenfu mendacium defendant. duo illas tenes Babylonii contra Suunnam. Item dito illi filii fceleratorum in Samaria contra Nabuthem, & turba Judaeorum contra dominum Hicrofolymis, & contra protomartyrem ejus Stephanum. Sint igitur telles manluen, non iracundi, equi, benevoli, temperati, continentes, non malitiofi, fideles, pii in Deum; horum enim teftimonium, tum propter eorum mores firmum, & grave eft, tum propter eorum vitam verum. Teftimoniuri) vero eorum, qui non fuerint tales, ne approbate, quamvis in teftimonio contra quempiam dido convenire videantur; Sic enimrlex jubet, nen *erit eam maltu ia malitia*, non *vanam auditionem accipiet,* non *confenttei cxm mnltitacLne ad pervertendam jm*. De reo etiam cognofcere oportet, quae vitae ejus confuetudo, quae ejus converfatio, an extra crimen, an jullitix, & pietatis ftudiofus, an benignus in viduas, & in pauperes, an hoipitalrs, & in fratres benevolus, an non lucri cupidus, non helluo, non dilapidator, ft decoctor rerum, an temperans, & non luxuria diffluens, vel ebrius, & otio viditans, an commoveatur mifericordia, fitque facilis ad tribuendum.

A ryx* *χομογίνα* · *Si nnéottf rtfioiretf αφο&Η ατρο ri μάγ^Ο* τϊ *{γλντματο* Λ iê à *νόμο i Totnk άμαμημ<u>α</u>τη* τ^.β^ *. * nW τά*Μ(βιον C Uç *itpia $ & itpin* ιή *tkitpM»· tripot* τυ Uç *βασιλέα* x? *άρχοντα <? rparriniut* χζ ΰτήχοο» *ομότιμο»r i oixiriiu · i τὰ πτημτ · S ek άλογοιr* iÇ «αiλ/χ *παρνϋλκγμ^μο* ni *tii γονϋ* i$ *tuyfyêiç* · άλλω τβ 4^ *ιφόίν* · χ^ ni *· χκ/wc *hipwT'* £ Twr *Si ^άναην i rw· pi, i riv ira λ/θ«», τοΐ Si tyum,* ΰ *μάτιγοο, i* TÎSrti *όμοια Ta^èiv* ο7 *tipotaCT' οχ* μ» ΐδίfMÔç *ιιαφόμαι άμτρτημάη» ιιαφόρα* wwh· *St $ η τιμωόχζ, ιντ μάη àScxt'a ταριμαηcira xmiryi tw Θ»·τ* αορό *άγανάχτχστν · η γάρ αν άδικο χρίσαο μιαΤην ·φηδι› ταάτη* τή ἀτβ Θιϊ λήψ#^ *μι^όν · ω γάρ χρίματι χρίη·* η, χ^θήτιο&ι«

Όποιο Ανευ χρΗ τκ; *χατπγόρ* , μάρτυρα ,*

Κ Ε Φ Α' Λ. μθ'.

Κ Αθ/σ-χι-π *ονν tnt ri* x^nittey *παρόντων iχατίραιν τόν ιβρωτάχο/ν, ή γάρ ίρουμ8[μ άίιλφύν μίχζϋ * ιαιτη* C* *eiplufa* «τολάβώαη $ *ip&vàrt αχζ/βό rotpi τάι ώηχομίρMv' χM* C^nv πρι *ri* χαπMpZvïv , ητ» χιτηγορά' n xw ttipotç rtrtv ιχγχλήματα. χατοοή->οχι· xjH *U μη* ôt *μίμφιν* «ήΐίν ή φ/λ·ν«χΖα χ; το *ιγχλτμχ* ùtÔxwoc ι£ ewo/χτσ H «y«rp-- φηαυ'τϊ *Ůπάρχ v* τνίβτοι Ji «y XotwwJmtw, μη 7r»rXf'o?w *μόνο ' παράνομον γάρ ri niinv ·* άλλ' *ιχίηύ* qgq *ιτίρχ μάρτυρα όμοια* «ήη£ τ» *Τόηον' χαδά ό νόμο Xiyet' tnt όμχτο* ιυο *τ^ιών μαρτΰρο» ra&nrentt παν ρτμα ' Stari Si ètno/jfy) riy 'ξόπον αότύν ιπιζητ&νδαι* όποιο *τυγχάνκ;* ixerJn *·αο>λάχι ιγχμρέι* τ» Sùo)Ç τν χλ^ονα *inî* xaxçS μβφτυρηται * *xi, συμφωνία αορο ιώοι ri* ψΛiβ · aκ τά- SbO *afptr*· UtDj^c^^ *£οσά^'^Βα^λύν7· ^τό υιό* τΰν ταρατομων xara *rS Ναβο^αl* d* Σ«μ«-*peéa* · nj4 τν τλϊθοι *7ifo Iouiat'ccv* x«tu του χυρ/β C* Γφυβ-αλήμ. xatnl Στιφαίν» *ri <9p*>-πμάρτυρο auri' fceoaav* «y ω *μα'ρτυμ; <9pai7i" «όρ^ητνι* ιπιHXHi·* «yawtaw'· <ro»i<ppeif; ' *ί'γχ-ρατόϊ* · airo'wipor · Tirer * *διοτιβέΐ · » γάρ nSv* Twancr *μαρτυρία, Stà ri "ξότη* «unSy *&βαi&* x; Sraè rflç a'yacrpe^ic *aànSv άληθη* ύτάρ^M · njv J» *fri rorinav fri Tapaiιχμ&v rbjj μαρτυρίαν ,* xàv *συμφωνϊiv* JoxJnv *tni ri xomtμαρτυρία · ripKÎTwaixt γάρ* ce tJ voμ>>, *ix trvfy^* τβλλών *ιτi χακία ' d* TapaJfξη *àxoliù ματνίαν * i* E *'συγχατυ^ηση μ£* πληθ«5 *ιχηλίνοα* τβ J/qgqoy · C* *μίρα St >ζ* τον *χ&νόμ$υον eèSciat όφ&λίτι ,* <j7reo?ôçê'ri *τη tS βίο* σαυη^^χ xj ΛαΓροφϊ· π *μιμαρτυρημ^ΰο riv.* β/w ' η *άνίγχλτ,η · ei όσιότ»7« ίζηλωχώ* · ei ψιλό^ηροί · κ, *φιλόζωο ' £* φιλόπτωχο · xj *φιλάέίλφο ' tî μη αί<χ/οχ(ρ$ή · μη* βρω'τη * χί χρηματνλβιλαψ · *ΐσωφρων^ κ, μό άσοην · η μίδησο · $ άργοψάγο* · μ «λ «τλ«%^νο xJ Χ'μιτώΐοτχ.

an $ » «pwipw *voώ* 4tm-A<wd *contint, ut ou privüut potxatu . 90e*

ntHou tu *S+itptf* *fuit cotoatifit, credatur eommififfefecunda*

ΚΕΦΑ'Λ.-λ

CAPUT L

E Γ ^ttp cum! epeôrôwmu *tfroi* 4δ» *tx μίρο* , αλχθ^κ *Alt!co* 1Ç yuû *tus-*

~ ' *βώπο ruepnfxCMu pSp*

wtc^t τυ ηοφΜΚi x«d vu nr ier/ij1 τι» *ιφοντμη vt^veiphu at* τ», *vprgloi* nS *hterwty,* ή/MpnixCMt ·μο-Βια>ρî λν>η, «ρΜ-δiξά^β «mw · wuv H ιΦ *<n**dMu>* rfrt^pmw *firm, 7v* fri &* ΓηΗ'τ/X x«A& A/£th *A SncdurioM Σ^ηι* — Ο/arnt *βλ«τφιμν)ou » ιηροντηο* Y *opotu eum? ofxxcrxt · μχη plu,* w *tnty^jSQam* ei-vq^ets-ov· *Smk fri tTtpos ηι «vηί* ώ-χφιϊ· Jt *γχρ μάρτυ xnét dcriptoprirK'trou** «θ'ò *πλημ-ptÀdv ιιχ^* Ζχτii.

' *Vri 9Ù* χρύ *povopepêiç* irç *χ^πι*

SI enim jam A parte maleficia ejus antecefferint, videbuntur vera crimina, que *ιύ* xanpeeMtt» *ùpiuJftuty* n *itfSH* bcP* *ffUJL'«-* nunc objiciuntur, ηiβ ju« «i f quidem contingere poteft, ut is aliquando deliquerit, fit autem alienus ab hoc crimine. Quocirca accurate, βτ vigilanter certa de hia.

Qnoa ft poftqQâm ex ecclefia ejeAus «ferit. veniam petierit, lêque fupplex ad pedes eptprojecerit, dc peccafle fateatur, recipite · N*luc vcro calumniatorem impunitum *██“««> ne quempiam rede viventem mfamet; aut alium exemplo fuo ad ejuidemcalumniam inferendam mvitet, & commoveat: neque rurfus reum conviâuin fine animadverfione contumeliofa relinquatis : ne alius eifdem deli&is implicetur *. Neque enim* , inluit, *toflis malui impumtuc aitdtp t neque tyii tliqult, ent tnultuf.*

ÿxod Mη oporteat pronuntiare judicia , altera tantupo parte audita.

Κ Ε Φ Α Α.

CAPUT LI.

E Ι'<w$» îf -« Ttk «ei<rw; û *Shqfppv povopt-püi irot£x)au' txv yupridoi* αοροσώπχ «-xhshtï /uni *αοχρό^η* τκ *ertpu pr$e droXoywetjjtyou* •*apài ή* ιπιφιρόμΰρον *ιγχλνμχ,* <œρ«rmjç c^ûrty-χπτ ψïφον *χχτυχ&τιω* , cachot τη *avauptrw; xj αυμμi^Yιταi* π5 σ^χβφαντυ iratpa Θ <3 dCpi-^rcv-•5/ T(J *Itxxiqt* χ^ιτη · *ώ yotp* 0 *χρα?$ Xi'ρχου* jtcœe;, ?ruç ò *agpofs-ω; e^urt/xç xfjrfuf. tùvit μιμητ&i* $Λî<Oi Cr Bo/3vA«Svr <wpf<r/3rrffLy , *e/ rive;* χαπιμαρτυρ»l<Γ«vτκ *τv* Σωβταχχη αδ/χον τii/MΛiβΟ'αντiώΗ θάνατβν, *&vχοιτvi* txmw igj-rt«ç x- χατπδ/χκ *ότι rlu. p3f* 2ww«v d q*? tb ΰαμζχλ *tpptxrxn tx χ&po irupxvo-*juwr, 'tbç-δi Cic^s Ta *αΐμχη cuîrii mpfs-βυτiρi* Cl' r:ei χαπi/χασΟ* ' *ύμχ* δΖ δΖ «irr« «ι^δηβΎ »ruc *μωροί ο: vtol* Ισραήλ ' àe α'vαχ ivα?- , &' w (ταφii *euiyvovre; xxrtxptvarre δυγχύροι* Γσρχήλ" αναiρiψαπ «v *ώ* n xtmiew · ψXδη *yap ont xartpiaprupWixv cuirrt.*

ÎlxpaSîryux tb *διχαζ» χριμαrv* » ZJtf *t^co-Jcp δπ* **5·Jk *ittpi rdc* dwxpaTwç ααφάλΜα.

Diximus vero non effe «equum , altera tantum parte audita, judicare ; etenim fi alterum audiatis, cum alter abeft, ficcum nihil ad illatum chmen refpondcrit , fententiana de damnatione ejus temerarie tuleritis, rei de casde illius, $ eadem cum illo calumniatore menfura commenfi efle, apud Deum judicem juftum reperiemini : ut enim qui tenet caudam canis, fie qui prreft alieno judicio. Si vero fenes illos, qui Babylone diftis contra Sufannam teftimoniis eam ad mortem damnarunt , imitemini, judicium, quod de eis faftum eft, & eorum condemnationem fubibitis. Quoniam quidem Sufannam dominus per Danielem e manibus fceleratorum eripuit : Senes autem fangumis Sufanme rer>s ad ignem damnavit, ac vobis etiam per Danielis perfonam exprobravit, dicens, *fic fatui na filii Ifrael, qui neque habita quafieone neque cognita veritate filiam Ifrael condemnaftii ' Revertimini ad judicium , falfum enim ' refiimontum contra eam dixerunt·*

Exemplum jufti judicii, tf cantio Gentilium tn pronunciandir fententih.

Κ Ε Φ Α Α. y/3.

CAPUT LII.

Θ Εασα^i δ» *xj πΐ xvruixù Sixurn^ut' wv* τη *^îxopàty* e^opiguBi *μoΓ^οό* *φαριχαχ-ί;* ι *τυμβωρύχο* · Aurai; , K rdc αϊαχρ/σ·^ ou4$ λα^ά/τi; *oî vyàfjû^m* coi «wraydwuv , rJ *χχχοργο», &è τvύτη οτω è%tt' xixeivov o-uyxuTuSeptya*., ôx £&ω tirt tiw χόλασιν αιίτvv iχZi'μiΓϋαv,* «>λά ττλi-ιοστ? *χμιρχι* rwocume «û-T8 *tLuj ^ζίτατιv μ^ νυμβαλιη* , ταρα-*πiήτμιχη μiτo* · πλΑπiZοχ *opov* ·φ*Φ01' θ»-να'τΒ · *μi'ΐλων ίχφip&v χατ'αντi,* «ρό πiv ΡλζοχIdk *tiroipoes η; χ^ροκ* , i^ptaprtfem.· *ήδύο* i>w«d-

T\Einde contemplamini judicia fieculana , quorum poteftate videmus trahi par parricidas, adulteros, veneficos, fepulcrorum violatores latrones. Hi enim ftatim, ut ab iis, qui reos ia judicio fiftunr, qusrftiones deers, habitas acceperunt, quxrunt ex malefico ipfo, an ita fe res habeat ; ille vero fi ait , non ftatim mittitur ad fupplicium , immo pluribus diebus cum multa deliberatione ac coufultaxione, & interjeâo velo , inquiritur in eum. Poftremo, qui fuffragium décapité contra eum laturus eft, fublatis manibus folem teftatur, innocentem fe effe, ac nwndujn

a fanguine hominis illius. Itaque ifti quamvis Gentiles, qui neque Deum noverunt, neque ftiuot vindicari a Deo eos, qui innocenter condemnati fiinf; tamen cavent.

no» oporttxt, ittfideltr boStvmt »dvtrfxm /ir nh^wii.

CAPUT LIII.

VOS vero qui icitis, quis nnfler Deus fit, dc qualia ejus judicia, quomodo poteritis judicium veftrum per violentiam & impetunt pronunciare, cuin illico illud pareat Deo? quod quidem fi juftum fit, jufte & nunc, & in futuro remunerandi fitis.* fmB vero iojuftum, rurfus parem mercedem reportaturi: ergo confilium vobis fratres damus, ut ftudeatis meritam laudem potius a Deo ferre, quant vituperationem: laus namque Dei eft hominibus vita immortalis, ut contra vituperatio, fempiterna mors. Qyocirca eftote equi judices, pauhei, ira vacui. *Qui en;vt temtre frxtri ftto irafatnry rent trit jxliic/i.* Quod fi alicujus opera in aliquem iraki continuât, *ne ccciJ.a jol fuper irteundiom irafcirmni* emm, inquit David, & *noiite peccare*; fiat cito reconciliatio pacis; ne ira relidens efficiatur injurix rçcordatio, & peccatum pariat. Aaiwe enim, inquit Saloιτιοη, *memorer injuriarum m mortem*. Ait C praeterea dominus JefusChriftusinevangelio, A *affert mvnxr Oonm ad altare* y Ô* *ibi recorJatnr fueris* jxod *frater tuus babet aliquid adVtrf»> te, relinque ibi munur tuum ante altare*, è? *vade prius reconciliari fratri tuo, iS tunc vemens offer munus tuum.* JHunus vero Deb cujulque precatio, & gratfarum adio. Si igitur habes aliquid adverhrs fratrem tuum, aut ipfe habet aliquid adveriitm te, neque precationes quidem tnx, neque gratiaruru a&ones, quia fubeftira, exaudientur. Oportet autem, fratres, aibdue precari, led quoniajn eos, qui cum fratribus inimicitias, & ~~fimultates irate~~, »& injufte exereent, Dcus non exaudit, quamvrs ter in hora preces adhibeant; idcirco tollenda eft omnis inimicitia & «xiguitas animi, ut poftimus puro & mundo corde precari. Atqui v<l inimicos prxcipit nobis dominus diligere, non autem amicos Odio habere; legislator ait: *Ne oleru amnem bonnnem, ne habeas odio fratrem tuum m corde tuo: arguendo arguer fratrem tuum, iS ne fufcipiar peccatum propter ipfum. Non habebis odio Ægyptium, quia advena fui/li apud eum, Non habebit odio îdu'mrtum, quoniam frater tuur ejl: &* David *a'f' rcdd'dt retribuentibus, mibt m.iia*. Quare fi Chrifiianus effe vis, fcquere legem domini, *diffoive omne vinculum iniquitatis*, itt te enim pofifit dominus poteftatem remittendi peccata m tc commifla uique fepmagefies ieptem; hoc eft, quadr ngenta nonaginta. Quoties ergo fratri tuo dclida remilîfti, ut nolis etiam nnne eidem remittere? Cum tamen Zachariam audi·^, qui ait, *unufqutjque malum proximi fui n.' reputeii. tn eordibus veftns.* At tu injurix mejnor es, iζ inimicitiam retines, in judicium senis, iracundiam obfef'as, & precibus tuis obiifUs. Quod fi fratri tuo pepercifti renuflij quadringentis nonaginta peccatis, fac pro-

βμ«/·

eu·, *tl.*

τμ'ι. //j.x 1»

Z.«4 *i*

Αγρν τ» αΓμαιν τϊ ay^pJnr, κα/tvr amcZ^wχϐ/, xi ν ÿηΐηδηΐκ θεότητα, ί ΐτώ «<c cuiras ατό Οt* λ/mvw uirip ijï mxrriui χαπιχ^θοντων, ατβφΧ'^κοτχ.

Φτ* μ») ZP" **τ' «^λΐ'λων w Ttrwk,

Κ Ε φ Α' Λ. y>'.

Y*M& Jf γηώπονπ τι a Oh s' πμ^ *}oro/a πζχρ/ματκαΛΓτϊ, το$ χν χατ' ι'ττρπαν ιανή«*Θ/rnt ««ιόφατΝ Jfvar τικ χρί<τκκ υμών ταραχρίμα γηνπομ$Μζ Θίύ; »φ4 η μφί ιχρίναπ, ΐtxa/wi αμοιβή χατκξ,νθιχΗ^ &) ηω χζ ft? <*5θ/ · η *ii xiixuç, πάλιν tty ipotw τΛξί£f' iptïi pci ouZ* αιιλφβ' <τυμβ*λ£ο(Ζlμ υμϊν μχΐλον tTativw eifyïtâeu 9apà Θιό η 4^w · on &t£ Irac/voi ζνη attuvtoç aTtywrorç, ucrvfp xj c ^avaros ώΐιιο ' Sio γινι^ι ïtxçRot xij.ni' cipliumnni· ctôpynnt ' d όργιζόρ^vo γ«ρ rtS άδιλφώ cuira Hxjt cio^os «rac τη χ/>Ζ<γη · U St <t συμβη cJ^ Οακργ ΐχ τivo dpyt&Lùiat vμχ xaTtt τivo, ο ήλιο μηhiStien» ht rj» οργΐΐ υμών · όρ^/ζio&i γαίρφικην fAafiiày ιζμηάμαρτΰνιτΐ· n7K7, τvγιoκ , pT«ç>i^r (ïβίμρvo ipγη pvnavwoùqt ytftpw, *! άμαρτια» Λίτιργχσυτηι · ψυγχΐ γάρ μνηπχχχων ckθανατά, φηπ'ν ί Σολομών · λίγα ii ο χιο>ί ΰμώv χ) «-«njp I'ncrsi ό Xptroçdv £χγγ(λioι. tun ιηροατφίρ^ to δώρόνϊτ* ht η $υ<ηά?ή&Μ, >ζ Ζχ η μνχοθι οτι ό άδΐλφό φου Qf< τι χατύ.<ρi, αφι «χά to ϊωρόν era ϊμα^οβθα*τ~ dwictrnpiif ' υταγι «ρ.ώτvv itxXbvytât τώ αί&λφώ <τχ · >£ TOTf tλθvv <α/ρό(Γφίρi η 3»/j W thj · αώρον Si hiv Θιώ xfxant <ppo<rü^n < ^^otpjsrict' iàniv t^jKTt xxt Ùt Hα&λφiï σΜ y n «Jtos ίγη τι χχτά<τw, in act <γvσ^,γαίβκ ùisauàiia-evTnt, βτε ar Ayacttriau <οσροβ·· Sr^i<mTot,SiàTÎwhoK£ip&>Luj ορyιώ' γρ^ii' <η>νιγώ «Βροσ&χί&αιι υμι οβιλφοταλλ' Zxe4n C» ΐρyΛΪ άiiχoκ i^^pouvivmv Λ^ίλψoi àQtiç ixiitatτρι τη ώρακ <WW^vvriii,^ρηϊΛλύί<v iracrav ïyδραν tÇ μηιροψυγϊχν\ ϊvχ Scwvpt^a <t^»b-. (τ&γiοδαι xa&xpâc τη xotpSix >£ άρΰπφ ' xaû ni γι xj 'f γ-^pii ό xit»K άγχταν «αροπ τvξζviy Se\ t bίφιλά uictm· 'ύh d νομοθιτ»; φησίν* » μιατίστκ «vSp&w ί pto-nr&tç τον oiiiλφόνγβ τη iiatyoi%<n' ίλιγμώ fλi>ξ« τ»ν ά&λφ^σρ · xJ y λήφη Siauηv άμχρτίαν · β μι ηίσ-ΐι ^ιγόπτιοΑ, οτιτβαίροιχο r^oc ■nap suùt À ' ^pt<rn<re-iç ΓίκμαΖοχ, οτι οτδiλφό ιτβ f'rr,)C ό ΔαΒ/δΛΖ^Α· a civTtiTTfScMx τίΐ olvTitToStSht μοι χχχά. odev iîXoβ'lΛvp ^iλ& tnttt, û^axsAàτώ τα χυρία ιόμ^v ' At* παvτι σταώισμον àSix/α ' i nt a-ot γ<vp ό xtewf c^rtotv i&τηαίφi&α" άμαρτΐχ 7<J χδιλφώ τάι aç art ^jfpciaç, ιακ t(SSoftnwvniui tTTit· T»nrr, Τiζαχοσικ CierwjyTtr «οαοéxrç κ'φ»ϊχαι τώ «Stà<ppcnfy μ<χ μή Oiλησΐΐ cuiτώ α'φ/oar χΐ κώ; xar ntαχώται τ5 1'ιριμι* λΐγονή · οτι ixrÿfoi -rkù χχχι'φν τ2 τληατον cuir»μήλο^-ιζi<2j οχ τκΐ. xtpSixti υμών' <τό Jt pvwtxttXfiÇy iruvrrpfi^ tyjfpav hi xptnv tpyn^ulwiv ffopxy x, m «ppors&yi<n /μτο3/ζ«τ«. ˉˉˉ

T» n^ecxδara ctOXxwTu «<ρ« τώ άίiλφ^ϋ-ον, πλίοιαστν τίω atopywiv hi τλέιον h? àycc~ ■îhwv-

F

OwuaZw St ivunit· ἰκῦνο μη » «λ-Apter teipium , ut magi* adhuc auâa ire
Adys βό Six rip ©ror πηὐΐχζι ἀφ/ζόχι τρ vacuitas affluat in benignitatem .· 6c fi ifle
φλητίχο , ἰηκ γζόρ υιό too τχ'Ι>·ἱΓ00 tou non facit, at Aude tu propter Deum, ut fratri ignofcas, eet fis filins patris tui, juijnaje- Mut, t. lis eJi, de ut audiaris tanquam amicus Dei, cum facis precationem.
Or âpeyw; , i(ri οορο<τ&χὀ[$οο ÙTnwti tk φιλο Θμ ,

Orr χρ«ι τὐ iirtrKomç tri vtpl ccpluinç SixnStx-xwb ὐΒομμηη^ν ru λχρ.

Quod oporteat, ut epifiopt populum de pace per diaconum admoneant.

K E ◆A A. vi'.

CAPUT LIV.

Δ I«τὶηJir/e-wrw^ôyruyt'^Hi τροαΛ-χἀὐα'«αντχν μτπιτιὠα'να^νοστ,'χ; τ^ύ ψαλ-μpiiβBi, iÇ riws rirtû γρχφχἴi StSxoTuiii«y , - Six-«·>·5 srriç ὑμωy υψηλικ φβνχ Xsysna, μ*τι κχτὖτινο · μχτι ζνύοηχρΐατι· "ya tor£.'/«-άρζότιβπ χττιλνγίχ, xtwetSôxft κραβὖζόη , Stn-Θωσττϊθiβ, ὑιχϊλχγωπ το7 χ$ιλφο7 . &γχρ tùf cv οικιχ τivo (ῖπρχομζὖ προ irxvvw SU λi'γπν, riplôwrJ otxu Tarai, ὐi vifi riptu^cripluiiio^aei-ζομζάα ηΤ χ^ΐοι κχ^ω γiγρχττηii η7 ἴγγύ; χ) τιἳ μχχρχν, i ; ἴγνοκίζ/ο Ôγrosαιάτβ,Όολόμάλλον τὖ ζvixχληχιχ Gtn πιπργομζόἳi χρη αβρό πχντων ria τβ Θii riplaùu * ri Ji ἀλλοι; τχύτἵιυ o'rdfyfnu, χολν μαλϊβναὖπ αυτΧι ciri; υ^αρχiΠὠ ω rixvoy φωτι · ο ^βip μη 'γων αυύτἵιυ C* ἰαυτφ, βχ ἰ ·/>, αξiότι;»», aftotitujrliuxotpify&au * Sto itpd ««ντυχχριiελὐuw Uflu>Æ«y tàriv· όγ<ipμηηρο C ῗMivrxtniïov, Ù S'xy α^ὁ â∆ov Stx^^ôtrt-W dM'ereu ripLarxéç· φιλιηό * artwd^v to™ t S χυζ}ου · igq β-ιυχργο «nrS yeyedijfyM «pcç to TrAtavattrat «ωτω τ« 0*ωζομθ·»(C» àμovoiΛ. ·Z γχρ tltcvodumi ty&pctç μ«χ« ήντiλoγἳχ »yq Kpirte;, zoyrpot xjq' ri ©fï «Mertw ηγχοi-youoty. »

TDcirco, epifeopi , cum eundum vobis erit ad orationem; noft ledionem, & cantum pfalmorum, ac poft doftrinam de feripturis , dicat diaconus ex loco vobis vicino voce magna, nemo contra aliquem , nemo cum fimulatione : ut fi in nonnullis controvcrfia repenatur, confcientia perculfi precentur domi-num, ut fratri reconcilientur. Etenim fi .qui ingrediuntur cujufpiam domum, primum dicere debent, Pax buic doinui , tânquam filii Mat<b κ». pacis pacem dignis tribuentes, ficut feriptum·4··· '■ eft, iis, qui prope, & iis, qui longe, quos novit dominos fuos effe, multo magisquiin ecclefiam Dei ingrediuntur, in primis pacem Dei precari debent ; qtri vero hanc alus precatur , multo magis curare debet , ut idem intra eam tanquam filius lucis habitet . Qui enim In fe non habet pacem „non eft fide fic auctoritate dignus ad tribuendum eam «his. Qyoorca pnmum oportet ipium efle fccum ,n Pacf- <&* ea'm fecum non diffidet, neque cum alto pugnabit ; quin potius ent ftudiofus pacis, benevolus, colligens ea qua: domini funt, adjutorque ejus ad augendum numerum eorum, qui idem fentiendo falvi fiunt. Qui enim inimicitias, pugnas, controverfias, dc lites excogitant, improbi funt, & a Deo alieri.

A,'ταόδμησκ $ι«φόρα 'Vpwotats· ηiH.oηιηκ όiζ αρχή χαθ' i'xàriu» yCffèv èxetXftfC» ό ©έόi ris μiτκοiβν πaττκ .

Recenfetur varia providentia Dei, Ô* quemadnodxm fingulat generationes a princtpto ad poenitentiam vocavit.

K E Φ A' Λ. vi.

D

CAPUT LV.

O ' Γάρ©ιὁ , θiὁ «·/<λ« , ἀπ «ρyiζ iηχτivu •fyfey ivt μiτάνοιχ') xotXri St» Stnxiuvr^ ri; μοα <arpd τβ xatmxXofou , Six τβ A'βiλ>Ç Σ»ιμ, v2 Σιϊθ , tri Si E'vὼ , 1Çτβ μτν.^ζόη E'νωχ i&ωφρονiζi. τβ; St er τ£ χατα-χλvὖτμii, Six τβ Nὠi · TBÉ ιv Σοδόμοι , 5ta τβ φιλοξζάχ Λ,ὖτ· τβ; riv xaroλueyaw, Six M?λ-χζ'Γiii'χ · xi f£J πχιιχρχων · >Ç τβ $(θφiλχ Γώβ · τβ; C* A/χόπτω , otx Μωτιω * τβ; Γσραηλ/π!; Siournià) Tiras xi Χαλκιά Φ/yri ; λοιπὠν' τβ μi? νόμον, St vyyiλων ·®*οφηφ · τκ ootbç, ôtai τϋ iStxç Zvχ^ρωπόοτιω τχ i'χ rapdcis $ιο-μζiv&' tbî wo μiκρά τη ανοώ^ξιω αυτ8τη;αω-ματζχη , ôzat Γωα'/.Β τβ <οσ·ο$ρόμου' τβ; S'xùrô;, Six τβ αὁτβ »(ςq μ£ τiiὐ χο»«aîv at/TB λiγων · 'μi^< tîivoiiπ · τγγικi γοίρ ή βασζλ^α iipα?ὠν · tbs ri «αθ©- at'τB St ὒμων SûSskx >yM ts τη ϊκλογiζ αχÆb; Παύλου· ήμi^ oca oi κχηiξiωθζό-τκ riva/ μαίρ^υpι τi Ttxpouctxç αύηu <rtw Yαχὖ-βφτω τβ χυ&ου αὁιλφ^ yW fiipotç ἴβiομήχovτi. Sto μα&πχἴ , τψi iπτα S/xxôvotç «ατού ικ ομχη τβ κυ(β* ημϋν Γησϊ Xejrîi »'χέταμ$υ , Concil. General·. Tom. J.

Ehj enim, mifericordia Deus , a prinei »· c» ». pio fingulas generationes ad pœnitentiam per juftos, & prophetas vocat, & alios quidem ante diluvium corrigebat per Abel , βiζ t Sem, Seth, item per Enos, & Enoch trans- sr· latum, alios vero rurfus in ipfo diluvio per®'* ' Noe: Sodbmitas per hoipitalem illum Lot : ** '* poft diluvium per Melchifedech, & Patriarchas, & per Job, quem habuit Deus cariffimum: eos qui in Æpvpto erant, per Mojfen : llraeiilas per iplum Moylen, & per |efum, ac Çaleph, & Phineem , & reliquos : Poft legem per angelos , & prophetas , &. eofdem per .adventum fuum in carne-ex virgine lumpia ; alios paulo antequam effet .enlus, per Joannem prxeurforem : eofdem Mant vero etiam per eundem, &.poft ortumfuum„·'r-»*» ». cum aiebat , agite pœmtentiam , appropin-1" '· quavit enim regnum cariorum : poft pallio nem fuam vocat per nos duodecim , per Paulum vas eledionis. Nos igitur, quos voluit telles elle adventus ini una cum Jacobo fratre damini, & aliis feptuaginta duobus difcipulis, ac feptem diaconis fuis, audivimus ex ore domini noftri Jeiu Chrifti , & opri-

me edofti, dicimus *puannm fit voluntnt Dei* A *beneplacent*, dT *perfefla*, qule nobie per Jefum Chriftum déclarai* eft, fcilicet ne ullus pereat, fed potius omnes homines, cum ei uno conlenfu crediderint, laudibus eundem uno animo, & ore celebrantes, tidem in fempiternum vivant

«χ /βῶi (Σόη λιγομûμ, T/ tQ η θiλϋ/χ*. iw ©reo··ti··αγχ$ον··trjm' dtapWW τβ Six I'wof γνν&idci τήμιν › 'ν* μώiï «ββληπτ · αλλ< παντ; β'/θρωτΜ ανμφανω; r/r/Ε<ratrn$ atùrfi, euvov ανμφω,οι ννaπίμν^ιαντί; αο'τιρ ζήτωαιν ου»-vius.

S^Hcd voluntai Dei fit, ut owner horninei m religione pta confentiant a.l imitatio nem Angelorum

Οτι θiλι^α θiϋ· iμόφρονχ ievae ràι άνθρωπέ rig} τΐιν &aiflteav, παραπληiσω nus d> ipaviô Siwiuitrt.

CAPUT LVI

K E Φ A A. »r

HOC enim eft quod dominus doctiit, tel cum precationem facimus, pani ejus B dicamus, *fiat voluntat tua, ficut m cfio & h.f-i*; ut ficut «elites naturae incorporeae cun«fit Deum' uno conlenfu laudant, fic etiam in terra eundi homines uno ore, & unci ammo, concelebrent Iblum Deum unum, & verum'per Chriftum unigenitum. Voluntas itaque Det eft, ut ipihm idem fenttendo laudemus, idemque dicendo veneremur. *Hav tji* emm *voluntat Dei tn-ChriJla, ut multi* tn . 9 *J>nt falvi*, & non potius, ut et incommodemus, neque ecclefiam eius imminuamus: aut contrahamus numerum ad pauciores vcK tuta anima hominis a vobis accifa, qua* cum per poenitentiam alioqui iervari pollet, interierit tamen non iblum a piopna ira, fid C etiam veftris inlidiis, ita ut ad exitum perdudum fit, quod icriptum eft, </*; non fongregat mecum, *d:Jpergit*, qui vero fic difperfor eft, adverfarius eft ovium, inimicus Dei, agnorum laniator, quorum fuit pallor dominus: & quos nos ex varus Gentibus, & linguis congregavimus multa lolicitudine, & periculo, ac labore alliduo pervigilando, famem tolerando, humi cubando, perfecutiones,,verbera, & carceres fuilinendo, ut voluntati Dei obiequentes triclinium accubantibus impleremus, id eft, impleremus Iaeram Catholicam ecclefiam iis, qui invitati latentur, &. exultent: laudentque, ac celebrent Deum, qui per nos ad vitam eos vocavit, Nos, inquam, congregavimus, vos veroquanxutji in vobis fuit, dtfperfiftis. Et vos vero laici placem ik mutuam concordiam iervate, ac ftudete, ut tanquam prudentes ecclefiam Dei amplificeris, & oves, qua· habentur pro teris, ai;reti ibus, ad eam reducatis, & mifigens, c< in priftinum datum reftituatis Atque hæc quidem eft maxima a Deo pro nulla merces, *fi eduxerit*, inquit, *ex indigno dignum*, C· *honoratmu, ficut oi meu·^ eris.*

TOvn T-ap *iru* c ÎStSafyν ημά ο χυ^Ιφ* «ΜτΖχομθ«ι>; *Xtyf» et** πχζι χντ», *yt* Ψ SfITU τ« êt ·5>*Anui ru* ώ,eu ηρχνω Kl (ire rr? yn; ù; *at iritpxvioi* φντ^ άαωμαπ# Siuiμιων *rirai* ίνξάζαη w Θιον συμφωνω, *«w Ç *tri* τΐΐi *yrs* πχντι; ci α/Ορωιτω cΪ c h ίόματι μια Sia^tXH ioξχζωπ iiv μονον &idν tir ci«iÇ«-Ar^r.cv èià τ» μονο$ο£ Xçjrà' φiλημα »ν αύτ~> tfi·' at\-^ν tti'ièiy ομοφρονώ; K. Ότροτκαν^ΐν aùnv ruu.· φω:ω · τιη yàp αι'ι^i~ι ^iΐτ,υ,χ dr X^ώ,πολ Zsi tb«i τκ <Γωζβα2»χ; cv αύτω, arZ.a μη αυτόν μ^i (λχτιον^iν iμχ; tΐνυ αχχλητιαν' nru-ÇtZZêtv τοϊ άιi/^μόν Six μια; àvbpirn νφ όμων àvxtpt^eia-n;, ητι; r.Sux'an σω^Iχiiaι iιχμι-αι'.oiχ;' άΐωλiη St » μόιον òζ ïSixi αZZ rJ» òζ νμiτιρχ; ι'ηβαλη. χ?. t τη T''' γραυμΟΛον ο μη ruxxyioe μι-τ'iμi^ c-xopiriÇtt Imre; it ων, rtopirts rt;' <Jtw3iru>ν àvriètxo; Θ·3 ty^pôs' αρνιών φθο^, ων ο αύ&ο; ποιμιώ ιλτχΐ'ρζi' χ, ήμ~ι; mutay^yot r'x Siaipopur tSvi.s ι x. yhtooriiv do τιο^ω μόχ^ω, nÿi xiv-S'a- x, aoir^' Silwîkv άγρυπνiaι; irtriai;' γνμ^νiχι; èwyuiis' τiληγαι» · φ·νΛαχα7' tva το φiλημα τ? Θ·? icoiMtraimE; πληράτωμβμ τον TfeixArro? avantιμ·,,·iων,,· τητiΐΐ, τ6ν itpiν ν? χα^ολιχiώ (KK'rrixv Αφραινομονγων ι 7^ xAtjnJ!» χ,αγα>^ιωμζi<ύι ιμοαυπο κ, ^.τ(ονπ.)ν rw χα-λiτaντιι χντά; St riuuv (4; ζωiiν Wtov. ti/awi tuo.' τβ i'φ'αμι'.ν oiτaοραiτατζ · κ, νμ&ïi Si οι λαΐκοi πρIινΑ,iη ηβρο, rruSa^ovns ofc φρινιμοi-τiχύ iκκΑη'ναν αν^-ιν' fJM »i' νομιζο-^ια iysjx i'ιβι -ρiφξiν c-î αντ(α> kjm' c^x.Uf-pud usu aroxx&rav tC, Υντόϊζ'Ιν' ό μΐγι~ο è'aayyfXta; μιαρό raoà Θii,· fiv i^νyiyn/i c'p α.αζiov αξιον τιμιον ώi ομα μον i-ζτη.

t ercl-fi & c.ot, quid Hniijquijque ii ct!-riit< <ono regal:*, tr/

AimrLXWz; rxxXjprt'os x, xZripa IÇ τΐ iκαρο tir οçxuàci Tui? ir.tucrdf«Ço^Q.*wy xÀr,-Ovκων ή Αλ.'χ^: <ùν τιi σταaξνζ.

E

C A P U T LVII

K E Φ A Λ. yf'.

"I^IHiΓo, cp'iiope, lisi.ηκiu··, onnu nota A c.uens, non percullοi, non iracundu', non Ixvus, lcd potitis auitic.uoi, convertendi, docendi, ,<_.i.itituenc.i (iiic.iotus, tolerans, leni>, mnis, longanimis, monitor, conlolato- unquam homo Dei. Cum vero csclefiani Dei convocas, unquam magna· navis gubernator mbe cum tninii prudentia >om gicvari, praxipicns diaconis, veluti nautis, uc

ei c èrirxoret; 'ro ayio; · άμωμο;' μνι πληιτηP, μη cpyiAo;' μη itthurt;' acfX'oiχoiόμοi;, ι^νροφΑ.·· SidaxTtxcs (χΊ/iξζχαχο · ητιιό^νμο;' ωραον μαχροϋνμο 'rapamrao;" παρακλητικό, ω.. ("ft» ανθρ<"ac;' otavSt aïκvaθροiζiκ τΐiύτό θ·^ tχκΑηαiaν ω; αν κι $>[νήτη; ιηό ptyâXn; μη'ιττiΐη-μη$πάηο" xtX<A.e ποiΐ7<θαι η; σιακόν, rapay-7'ÏZwv τβ?s SixKovoi; ùffweî yaàrais ts το-œw tχτασ-treik

caattuil

rdir *nït αόίΛφοΐ* , χαθαχφ *ότιβάηι μ$ πάοηκ* ι'- *πρΛλώα- τιμχτπχ πρΰηνβfyj ό'ΰΐχο* - *'Ιn- μΛκ>* χατ' αχαηλ<ά *ηφκμμφο ' iximpvy^ μιρύν* το τατοφο^ια *ααρό άναηλίχυ, I ι fonuvnt'* χ h · *<Qu Si μόανί - T31 ntrxfr* θρόνο ,παρ ικάηρα.* ΐt *αυτί* ΧΛπζόθβί TO<e^<r0urieiw, xi 0/ ύζβχονβί xerKfco&w-σαν ΐ'raÀHi riHrAdovo; *aixaai γ«φταυηυ*

xi»/χ«P^·*Γ»p«ΐΌiair *τόπον ύ fttptvuipaN* À«f-*Tfiχαθίζιο5«*τ«νμΈτατηι* *)τι^/ά$> <£τβξ<« *' xj ai γυυυαι χι* ουrut *χχθίζί'<&ααr«ν <ηω-irlu) iywTsu* */araro,' j' o A·

«των · aï«yrtw<rxiru τη M«<rt<ps T>j^J rJ Nomi * τη ■?(ύ ή ΰ /SxtiXhJv Tΰ T*£y π«ρβΛ«τορ^ίυμ τὺτη> t'irxveàa · <β*6i *τήηι ni τίI ωβ ιΐ*, τΐ ΣολοαΛ- B voi · £ *tvxxatSrxa <wpo<pr.?Çù ' âviJuo* ôf *vw* · τπρο; rts τ« rS 4-αλλiru v/xm; ' xi ό λαοί *τάκχροτίχιχ* ύοοφαλλίτ® *'pentrèn at «ραξ«5 at υμνηραι* aia^tvwxte^uTav ' iÇ fa/co-λαι Παιλ**τη auuffrUriμύν α rrrrrc-tAt τ»7; /«χλη-atati* χαθ* t *τι àyin πνΑμαηi ' (? ταΰτν.* Jzaxoyoi * *ιvρκ-βύηρο ; ava^aaxrxiru τα ^αγγί'λία ' a ί'γά* Ματθαιο;, Γ'υαχ»); τβριιύχαμ^ι *ύμαν* · <i *a οι rujcfpyti* Π«ιι*λ» ταρΜλχφοη; χατίλετψαν υμ7ν A»χά; *rí*, Μαρχο · ômy αΐαχοωσχόο^MO» » τν άα>-*^ίλιον*, tram; or *tro^^npor, ot itaxoyot*, sÇxâî o λαο; cnxe'njaav /<7«oλλιΐ *τ&υχία ' yΐγρβπτιι* jzàp, aruïa, κ,αχ«ί Γαραχ)λ· *<τό Si auri* C

sfài ή axss-η. xΰ tξi; ιται>αχ<λΗτυβ·αν or' por ny λαόν ό χαθ^κ at'?pî, *αΐλαμά* airavn;· 1^ πλXπiZo-: Wruy *o t'Tt'yxotac;*, ος 7rxf *xv&pvriTro* mxtHjaay èt 0/ *pSpjirvXjpoi tÙ; hs-o^b;* a'> JfcJy, *φυλα&o.Tii* afrtî;, * *oi Si Stàxovoi fiç t vî* ><warxtiyi/x/tu>auroAôy«v' iÇ *yàp* iÇ c ν τρ «rxiccjï *ri μαρτυ&ν ό αύη παρηολή^ι-ι* λο^ο< xi, τύπο, , mjj CyriS*ναύτη* Θii ' « *Si τι Χρίθη ττapa rim* χα$£-*ζόμί^Αί , tnt^riatio^u* vπv ττβ i^txovB ώ <amupfu;, χ; *eΐi liv* χαθήχονια αι'ηi nro'/ *μiηι^ΐΐ^ω'άμό',ον γάρ yvii* , α'λλα χ *μάνθρνι αμοίωπιι* η *iχχληπια* · ώ; *yap* οι^ •*χοι/^Α* iχαΓον *αλόγων, αiγύν $yj.t* <u*o3x>w" χαπi *σιγ^ΐΐαν ri. νιλιχία.' ΐτύπ '* xi fxarov *aùity* ni *o/Mtov τύ όμοιμ* ôrwJ^iy^t , *dv ri ί'χκλη<τΐα* ·

oi μ$βν«ύπροι ιδιαχα&ζΐίζτωταν, tàv p τόπο ' U Si μη. nixcruaixv ορΘο/or m *τη* ÂXrxra *nSn nppoft.-jir.-* X'.τκ χαθίζι'λ>ωσ·αν cr rd St *xatSia iΐωπι Χροαλαμβα.νi^ωταν* or xanpr;, *μηημ ai Si Viùrtpat τχλΐ' t'Six, t'àv i ηπο* * *7St* , ôirt *oθθΑ* fjô *γνν,αιχων i* -*a χ) ωταν ' ai Si nSn γ^αμη-χνΐαι vyT^x'.apyJ-Gat iSia i~a<3ωσχν' ai Txp^Crot Si* X, *ai χνραι* xi *noptt ^vt iSü χαρώηα* irarcjy Γηχ<ruray, *n xa^i'Ci* Θâway ' *tsuSi* rfy *τiιων* ■-*a^ενοù*,· d *ètaxo-* ▸ 0; ' <7 txacoς *rdv edatp^ou^wv* r-l; *nv tStov ιτπον όρ-μοι* , χ, *μη παρά τι i,'ζόιην χαρίζω ται · όμαιω* c *Sta* xoi'oς fTrs-xoTt <τω *nν* λαο:·, ό'τω; *μηπ* \|χθι>£ΑΤ»· *η νη-i·áξτ,·χ yiλαπ* η yÆcnj^pη *γάρ* Ct *iχχληπίπ t vω ,χφαλ^.,* X. *ιγρηγοροτυ iravat* /xrni utyAu *t^ovntikùàxçiiùiTt τίντη xve/n λογον* (f μζ, *τόη αμφωνω απανη οiζa.α;α;π<*xi t β'α'ιατνλα; χα-*τπ',Oησανη;τιώηi.' χατη\νμγωνά, τiώ ηiνμιπ-* vOiήτεν 'ξoioν *χατοτ^' ά^ωσαντιϋΘi^τϋ iπιβiβη-χότι ί'πι* w »fa>o'y τβ bpa,? χα.\·ια'·.ατ»λά;, ûoc^r-Mmrxcμiμoι X, τϋ; *αρχαία νομή τη χαηίαναηλά * ηαραάοση' o^ZV ό τνρωη άνθρωπο»* àθiτχο-χ;

A loca fratribus tanquam navigantibus vaille accurate, & honefte difponant. Ac primum quidem fit sedes oblonga Orientem vcrfqs navi fimilis, utrinque paitophoria in Orientem. Sit folium epifcopi in medio politum/, &ex utroque eius latere fedeant presbyteri , & aftent diaconi fiicciucti, & expediti fine multa velle; iunr enim illi fimiles nautis, hi illis^^a qui per foros navis- curfitant · Sit autem hor rum cura, ut laid in ahera parte, ordine ; & decore , & oiicte ledeant,- item, ut lèdeam mulieres frparattm, ac cum filentio; m medio autem, leâor ek loco, editi^ legat libros Moyfis, & Jefu Nave, Jddicum & Regum, item Paralipomena, &. Eftiram de reditu ro- B puli, praeterea Job, & Salomonyn : ad hxc fexdccim prophetas : pcra&s rufo hims ledionibus de binis libris, alius quifpiam plal mos David canat , populus vero'imua ver fuum, quae dicuntur aerolitehia , fuccinat . Deinde aila noftra legamm , item epiftolx Pauli adjutoris noftri, qüasecclellis mifitSpiritus fandi inltmchi didatas'. Pollca diaconus aut piesbyter evangelia legat , qux ego Matthaus & Joannes tradidimus vobis, & que adjutores Patili , Lucas , & Marcus acceperunt, ac vobis reliquerunt, ù. cum lege'"jfr foanneb tur evanpeliujn, presbyteri & diaconi , uni- vc " ?>· verfufque populus magno cutn filentio lient: " TφXîκi (ciipuun cil enim, *t.ice, è audr 1jrael.* Et rm(iii' C nu fus, *tu axtem Jh* , Ô* *audiet* . Deinde ut euan 4 Barnnto yen. hortentur populum presbyteri, non omnes u- m fam' mul, led iingtilatim , & poliremus omnium gf"" -' epiicopusqui fimilis eft. ' ' gubernatori navis. Janitores tient ad introitus virorum'cu- Cim ΐψ* itodiendi caufla , diacomflx vero ad mulie- F'*7 *" rum, utrique inllat eorum, qui in navi re cenfent vedores : in tabernaculo enim icitimonu, & in templo Dei eadem ratio dc forma ôbfervabatui Si quis autem repertus fuerit, qui ledeat loco non decenti, merepetui a diacono, tanquam a proreta : traducnturque-cm locum qui cun> deceat. Eli enim ccclcfia non folum fimilis navi , led gregi Nara ut pallores lingulas pecudes, eaptasdiθιο , & oves pro genc/rs , & retatis ratione locant, & quodque eorum fimile cum limili congregatur ; fic in ecclelia adolefcenfre» quidem feorfum ledeant, fi locus lit, tin aurem non fit , lient · xtate vero provedr ordine fedeant, pueros autem liantes, patres &. Ina tres eorum fufeipiant , mrtus adolefcentulat leorlum, fi fuerit locus. Si vero non fuent, poli mulieres locentur . Nupta: jam & mattes tamihas item téorlüm. Virgines autem, & viduae, & anus prima omnium lient, aut fedeant. Locis vero occupandis praeiit diaconus, uK quiique eorum , qui ingrediuntur , in locum fuum fe conferar, & nemo prsrter decorûm fedeat. Similiter diaconus populum k fpeculctur, nequis murmure obllrepat , dor mitet, aur ridear, aut nurus *faciat. Oportet* cmm liare in ecclelia fapienter , fobrie , & vigilanter, auribus ad verbum donum intentis. Deinde citnih pariter confulgentes ' in Orientem fpeâantcs , egretlis catedinincnis , & pernitentibus, precentur Deum *-fai* vide *afcendit juper ctcium coeli ; idfue ad Orientem.* Unde primus homo negledo Dei mandato %" confilio lérpentis cjeilus eil. Diaconi autem poli precationem alii 4blat.ioni Eucharilbx operam dent , miniltranfes corpori donum cujn

cum tonore , alii obfervent turbam, & fac ant, ut filenrium teneant: diaconus vero , qui epitropo aiiiftit , dicat populo : Nemo contra aliquem, nemo in iimulatione; deinde mutuo ialntem , viri viros , fis fœminæ ' fœminas ofculo in domino, ac nemo dolo , ut Judas , cum dominum ofculo prodidit . poftea diaconus precationem faciat pro cunfia ecclefia, & univcrib mundo, fic eius partibus, pro fertilitate, pro facerdotibus , pro magiftraiibuj , pro pontifice , pro rege , & pro pace omnium. Deinde pontifex precatus pacem populo, benedicat et , ur Movies i.cerdotibus praecepit, ut l.is serbis populo bcnediccicnt : *Benedicat tibi* <0H.·.·';;t> , <7 *Jj.it* Zr, Ô" *oliendat fanem 'unA jHptr te , ij det ubi pacent* . Piecctur etgo epifeopus his verbis, Ccnirroa, *domine , popi^um tuum incolumem , <J ienedic hxreditati Imt, fine Cnrtjl; h i p.ffedijii, & <iciljl:jfvijit, .ic re-* Pa.r /a< r> j' i'. i'W, & ,ξ'-ιήρ* *fanffam jppelujh* . Potlea vero fiat tacrihcium , Vnndo populo flante, fi< filentio piecantc, fic oblatione t.i fia. tiuif,uc ordo icviuui . corpus domini fic pietiotum lammmcm fumat , accedentes odmc, unn pi.dote, fic reverentia, utpote ad coipu·. 'C...S . Item mulieres operto c.tfite , u; otdrnem e.rmn decet , accedant . .miijt autem atdis faciat cuflodiantur , ne s infidelis , aut non baptuatus mgredta tiit

Dx *ccmmrndatitn* ⁝ *iitert> pereprmo. »m , n.m .dei* ⁝ *orum , epijcop'* ⁝ *ui.* CT u< *reitpifidiijtne differentia accept: mt, pe, onxi.,»i.*

CAPUT LVIII.

SI nutem aliquis fiater, aut foror ex parœcia advenerit, qui cominendatmas oderant; accedar diaconus, & mquiiat , an fideles lint, an ecclehalbct, num hxreli quapiam contaminati: ac rurius foror, nuptanc mi s.dtia iit: atque ita cum cognoverit tideks plane effe , & in doctrina domini idem atque nos fentire , deducat fingulos eorum ad locum cis accommodatum. Si sero presbster item ex parœvia cdvenerit , excipiatur ni commune a presbyteri.: (i diaconus tuent, a diaconis : ti autem epifeopus fuerit , cum epifeopo fedeat, eodem honore ab eo acceptus. Rogabiique eum, epiicope, ut ternionem habeat apud populum docendi caulfa : ell enim hortatio, fic monitio hoipittim grata, fi; mirum tn modum utiitthma: tiquidem *nemo prop':.j* . inquit dominus, *occeptm in p.nr-.a* . Deinde, epiicope , commutes, ut otlerai Eucharittiam : liti sero unquam lapiens propter reverentiam cr; a te , mo ubi honorem fervet , otlerrc noluerit , coge ut taltcm benedicat populo. Si autem cum jam fedetm , alius quitpiam adveniat lionellus, &. nobdts, foe externus fne mus tegiont^, tu, epiicope, cum de Deo verba ta cis' apud populum, aut cum pialientem, aut legentem audis, ne ratio pertona- faciat , ur inmiilerium verbi interminas, quo illi locum ante alios fedendi contlituas : (juin potius qmefce , ne vel termonem tuum interrumpas, vel audientiam: fratres v ιo cum per dtaco-

A τιιι>ο»η>λ'ώοφ·^< *σνμ^λ,Ιχ* αΤι3λη^η · οζ ιi *àtxxovit μ£ τὶνὸ νρο'ἤχἶτὒ= σι* ,ἰφ» τῆ epwripìoÎ τη; <£>«^-ZΛ;<νολα6πι<τ«ν ιἱτηρ£τ»ά^υ·ζ τύτ» χυ- £«0· ώμ«τζμ^ φηβιΓ οζ dt τ»ι ·χÂ8> ojgts-xowrucraty , χ, η'ιτο^ζα? coin?; t^Tro/f-irutraty· λ.^ιτυ xj ο /τ^ι-ώ τώ apYiffH *ξιαχο,ο;t* <J λ«Λμητζ;xjtnt τοο ;. μη τζ; ώ· *'tznx&jrt " tlm* xi arrotÇf ἀλληλοο ez arcp;· *χ.* α'λλήλα; αζ *γυχχ7χϋ η (fa χι^ιρ φίλημα' α^χ μη τι; ξολιωιώ; Γίξα; rit χάρην φιλόματι ττχρι- faw* xi *μ^τ£η* ο *ξιχχονο; ύτιρ ττ; ζχχλητζα;* α.τατη; rd *ττχ.rii τ* χότμιι χ,* rfy C.X *αvtçS* μ<;Δν £ iXφθ£ΐ·Λ · *ι rip* rfy z'f.'fa). xi rfy ιi· T' û t ? *epyi-ptuoix. τ?3«Λλ*;ω; χ, τη χχθολ» *dpluir,;·* B ¥.: μ-7 *Toni.%p^_:'p4.i 7τ£χομ$vo; τ?λχ£&ριιὐιι.v 9* iru Ts.rot· · ώ-; xi M^τη; Ct :τη Λ«r® r ι-μΰιη? à- π> ?.χόν TbTïz; τι?; *ρόμχην ' ^λ^χτχι* Tf *χύ-* gio, *χ. φυλχξχι* at · *f αἰφχ·χ>* xd&io; n «ροτωτον αυτι *iiri τζ,* xdi^TozHfiu/uj' *s/χ,*o i'τζτ- χο7Γο; ' /'.^tru^TuJrwTe?λαο τ»xt*tf ,ιΐ, <£'λο^η- το. τύ.ύ *χλτ.ρο,*ομ/αν ιγκ · *ku*ι'χτητω, xd Tιχ/ιτοζήτω rJ *τιμίω χ'ίμχτι τβ* Xfcci t s · Zùî/xaiAfT*; *,οχτιλ^ην ἴι- ρχτΑ.μχ χ^ ιθνο; αἰγιον'* if ταοπ: *y-tvi* ή *θι>τἰχ ·αχντν* τ« λ«β xi 4P*o<rX.^ou^w> ήτ:· γω;. xd ό- 7UI aΐïaa-fγθη, *μιηιλχμβχ* fru iχαΓη τπξζ; x«5' *iau- τιαιτïxi£ixxts fiiouam* xd τ» *num χιμχη* erw^tt μ_^ xd *4LAx,V.xz* ,àxct Aîuç *trpoctp^api^ci μχτι·χ, xi yuvx7xi:* X 'YΠiχiχχλομμ^χi ï χζφαλ'ώ ,ώ; *a* οεζΐΐγ -.*wxix τΰζ· t',* <φ·οτ>p> f *φι λχτ^-* it' *χί θι ραι,μη τι; xzicoi* e-zore Aθo.'} η αμηπτβi.

Π 'tz Tt ratT/xJz, *rjnt* fiofec/, λα/xJv, *x> r^xtSv,* fT/rxcToiy *x.* cf> « *\p(tx i^cppopdtt.*

Κ Ε Φ Α Λ. ; η.

Γ Jt *η; χτό rxpotxtx; xèt-λφο; « α^λφή* ZtrfA- θχ *r; ~xnv ἴηιχομιζομ^ηι ' èzxxo.o» i'τιχ^ι-* na Ti *xxT αυτί;* «t'axeiw» *ti Tti'tot ' U* ιχχλητιαΓζ- xc/ · *t, μη οἰἰό* a/fTfwsHTZ μζμολ: τμ^υο; · χ; πά- λι'. u t ταύρο , η > *r:x ' ywi* nt χατ' α,ε'τχ; ώ; D ι ι'σΐ', ὰλ>·θω; πιΓοι'χί ο'μα^.':*>'μοΐΊ; ci ττΓ; *Χι^χκο7* , ατα^ιτο. "χ«Γ07 κ; τι.' «ατχοτηχο/π; «,'r J rauroy · *fût xi* 'Φ·ιτ/3< λοο ; άβο zrafJzxza; *ἴηλθο:,* cao rfy xozvcinzxo; · *U è. ξιχχο. ο;* , va»i rfy *ô'faxc-'ûcv ' t< èt i'xt<rxozo;, Tiui iπiΓχόπν χχ-* -Sr^t.v (ύ *τη** ai'rr; a^z»^fyos t τ nvr- τιμή; , xi /ρω- t »Ît hs *aùnv ω ι'χΐσ-χααί* <®χο-τλοiληταζ r<J λ«<3 λο- *y·*; ààxxrtxé; ' vyxpnl·'* ξ^νων ττοφαχλητζ xj ys- ·?7(τζα, *Α νχρχξίχη* igq ω Hλιαωπίτη σφοδρά · oj- *έπ* χρ^οφη'τηί φητι cîxt i; cv τη *ι'ξίχ πχτ&ξί.* f rik k'4x; J'aJrtJ xi rkùdt/yae/*ctxv xvo7t xi '* fa'y *èt èi* ώ; cro$c; *ritu Ttub· toi τηρόι μη* ληтη atrCff^xjtf · xr t *η Αχά:* ÆXo^.'a·' *αὐήν τοιή- σχχ'χι xxm.xyxxTt-i;* · *d d·* τῦS xa?.-f*'x5xi* ît «· E *ρο;τ· ιχίλ^οι X.* οi^ξο; ὁ Tαΰ *βi:ρ,* η £c:o* , *c ·ό ιτιτχοτο* ὁ <Φ?οτλαλθM *τι.* Tr'i-iCV λρ^ον , η ο «xwy t s ψά»ο·.ττ , *η τ»* aix^r.aiTxi· «C, μ» <ατ·οτωτολχππί'/χαηιλιτη rkù eAxe *tx; τl* Xq^c:-, *γ,χ* ο'Y^Πιξη «ÙtjJ <wgcf^tiaty · «λ''* μ\ΐ;ί τ'τι'^ιο; *μή ξιχχοιττἰύ':* too Tty A»^®y, η *~lu>* axc'uy ' *οί ἐι ἀἑιλφοζ' ξιχ τάν Stxxtvuiy πκρχ- ξ.χτι*5i ιτ «? *αιη:·* <î τ»τ®- exrç/y; ὁ Jzatxow; *π* μ«λλο? *vucTipov f'ydpai μιτιΐ λόγου , ttfrx μη*

μττ ἀρyif, (ïχHyov χ«θi<τάτ4> * λ'ιφιον Jι TBcn> XSH αὐρ' tourw τ» φιλαΐ#λφ·ν ποιηται · w Je ὺrfii, i'yHpaç αντio xHtytasw, ὑτιτω ir«v- Twv rïexv, ô< rr«<JX<^wa-< wjq ot λοτvoi α'/τι- π«ρ«^4>ρi?v n7; dt/TtaoTfpwg' il Jι . n ά*$ηï; , n ξό»ο; iTtÀ^or , iwfiv-nK , n vio; τη ήλιχiχ , ι($ι «/£ 'ότχρχH , tgv mm TtK nnv TÎOtr,rn ὑζ oAr»' τη; xapJ/«; avm> ὁ 2î«ko:&* · r.'x ιχή n^ôc trfpvnw at'nù yt- >ητ«ι À «ροΛ>τβλη4·κ » «*o~ Θ;ov ›i J:x- xo.tx Xa.ifco; · t ‹5 J'afr 5 πο.Ήτω wjq ἡ ciàxo- ττ·7» iittpyot-^xi-, γυχΑiζi irrvyjxii , lïrvr τλ»7<Λi .

ΟΓτ» χρη Fxjrov op^pv à, f<r*f'pxç a-ittâxïiv iw r«e; nt; σια·αξ^ .

Anum recipiant: fi non eft locus diaconus juniorem joco moveat, prudenter tamen, fie non irate, & illum felium recipiat: zquum enim eft, uc qui eft in fratres benevolus, fponte fua hoc faciat: quod ft recufaverit, move eum cogendo, & in extremum lociun rejice, ut dtfcant cateri, colere loco honoratioribus. Si autem pauper, aut ignobilis, aut peregrinus quifpiam, fenex, vel adolelcens advenerit: neque fit locus vacuus, his quoque diaconus ex toto animo locum laciat, nt non fiar adverfus hominem acceptio perlonz, fed hat minifterium Deo acceptum. Cum mulieres five pauperes, live divites adveneruu, utrumque horufn faciat diaconiffa.

Quod debeat uniifijittfytie adhibete flndtnm, ut mane, (T vejpere ad ecclefiam eat.

Κ Ε Φ Α' Λ. Υθ.

Δ l?α'σ·χ4ï·.' Jf « 'ηισκνκι, Xf λ£τ (£ vxpxt.^t Tea λαα, frïiT'tù rxxArjafar/ Cf<if\fyi(ny ορδρ*. x^trjripxi iχχ'τ, ήμιρχ , xi μ* απολύω λ^χι ησi- jeAo·/, αλλά JrUt'fXwç, μη π τίώ ιχχληoτχv χoλo3»/ twist iφχιρ^τιι, χ9H πιιρΑμ*- Z*>· Troiffv ni σωμχ τβ X^/Γβ ' b "fixp μό'/W ttfpitt- ριων tppeSr,, α'λλα»^ ixaro; τiiv λαϊχυν tef^touj- τβ αχBiτφ· λβ^ιζoμ^vo;, oτι Hprjnrr τβ eis' ὁ μη ὰν μiΓ'ïμΐi) χ«τ' fus ι'yι , xi ὁ μη συ- μiτιμν., σκορπiζω' μη toaiTof; μι'λη orttç τβ Xfcjis·» σχορττιζiπ ' /an' σιανχθροιζoiα^oτ, Xe"w χiφαλiιὺ ι'^oyn; χαπχ τiv) ἶττχγγiλiχ/ αιτ? ο·ο λ ο.'TK H3M xorrwvotuTt: ήμ7ν * μη <χμiλθ- 7ï tomnJ/ " μη^I ατοτiρHττ ην Γωτηρχ τύη οι- xtècev μιλ ο. · μτόι τὸ σώμχ atsrs. μη- êt ο-χoρ.-ζ-- π; μιλη ai'r? ' μι·5ι τβ £>ε « tu,· ι'χαiTïï ήμ·- ρχ σιvυχθὺοιζi C? ἀρθρον qjq ttrtrtpai, ψχλ- Aoyn; xjq ÓïK'OΓ^Iχoμ^υoι c'r η?; xi£wtxoT; · op-l θρβ ,ufyi Af'^oyn; -ψαλμό^ τiv ξ/ï: Iδ'Iτipβι ii τι. ρμ' μάλι~α ὲΐ c.v τη τμιρχ τoυ σαββατnυ xjq cv τη nÙ χι£Ïβ «vχ-χτΐμ:ρ τη χΐ'^ιαχη στ«- JxiG7tf«; arravTttn , oὐ'.ov ἀvχτiμiN'.Tiζ τω Θ^v τώ ποιησχvτι τκ όλχ iιά Γητ» ' v$q ntt'rw η/oχ û^x'rerGiXai'Ti vjq ctyxfipwrcc.'Ti τχ^iïv , Xjj tx itxpwv à'.'xfn<rxvTt ' ttBfl τι αχτoλo^ησ?- π:ι τiv Θω ὁ μη σ-αυιρ^όρφο; dr τυii τï r- μα'ρχ axn&tv nj} a^TrfJs irrei τi> aras'dirn*,'; λὸ- , C# » iyq ry.; ἰτιτiλoυ,'^o μ»»μη; Tw ètx ryù'.' avaTarw; rucρών · cv ὺ anpofrrùy à.xy.üTts Hf) dCx^^sAiB xrpuxtet, ns4 θvσι'χi αχαφoραi , xsù 'ξ'oφχ; iipà; Juifsà.

ïiχρά^iiγμα <φρό; ζηλώ ο,αiyov ἡ E'MÎtiJy x, iy- ὺαχω? μχπu®~' otu^cc^i) ιτι t u Vkv'ï ›Ç TUS c-tu'«^ar<a;.*

Κ Ε 4» Α Λ. %.

ÇT; Jι b ττολΐμια Θεβ ci π?eà π» <apôen&pa μ$o n rdxTtt χ} uf^·' ὰulpx'j , τώ Jι aὐwiw ἀμιλύv ; iÇ xi <τ*oσχα/ρ8ixasTî /UntOTOIBU^Sf* , njy J, (XH TX3auÔyCv7 « EfftrpEpO-

CAPUT LIX.

CUM autem doces, epifeope, jube&mone populum frequentare quotidie ecclefiam mane, & vefperc, ut omnino abefte nolit, inuno afliduc conveniat, neque ullus iubducendo ie, ecclefiam mutilam faciat, & a corpore Chrifti unum membrum decerpat. Neque enim de folis facerdotibus diftumeft, fed potius quifque laicus de le quoque dictum cogitet, *'non ejl mecnm, ne/jne m-M/ni cimnolh«tt, /partit.* Ne igitur qui eflis alloqui membra Chrifti, vos dilpergatis non congregando vos, qui Chriftum habetis caput. qui, ut idem promilit, vobiicum oft, &. vobis fui communionem impertit. Ne litis veftri négligentes, neve falvatoicm fuis membris privetis, neque corpus ejus'dividatis, neque membra ejus diftecctis, neque verbo Dei ea, quat'ad ulus vitæ pertinent, anteponatis. Quinimmo convenite in ecclefiam fmgulis diebus mane, & vefpere ad canendum pfalmos, fic precationes in templo domini faciendas: mane quidem pfalmum fexaçefimum fecundum, vefpere vero centefunum quadrage/imum po-iii limum autem die fabbati, fit dic dominico, qui eft dies refurreftionis, ftudiofius templum domini adite, ut Deum laudibus celebretis, qui fecit omnia perChrifltuu, quem ad nos mifit, & pro nobis mori permifit, fic a mortuis excitavit. Quid enim apud Deum excufarepoterit, qui eo die ad audiendum verbum Dei ialutare de refurreitione non convenit 7 quo quidem die precationes tres flantes facimus, memores ejus, qui poft triduum reiurrexit: in quo item adhibentur leftio prophetarum, evangelu prsrdicatio, oblatio lacritacu, fic lacu cibi donum.

E

*Exemplum <*d /tinniatíonem inaitrgnt, twin» Gentutam, dj fudaorum ad fina, & Synagogas conntrji'l.*

CAPUT LX.

QUomodo vero non eft hoftis Dei, qui node, & die operam fit ftudtum in fluxis quidem, fic caducis rebus collocat, quoi vero asterna funt, neghgit' qui quotidie in balnea, &. cibum caducam incumbit i ea vero,

ro, qu» Temper permanent, & dorant, non curat? Quomodo ifti non eli ctiam jrnficdidurus dominos, *iufaficata jient jitpey vorgeaire,* ficuti cum exprobrabat, *Hieratalem,* inouidns, *jaflificata efi Sodoma* ex *te* I Etenim f» gentes quotidie cum *e* ibmno furrexerint, ad idola properant colenda, & ante opus, aâionemque omnem eis primum preces adhibent, & in eorum agitandis feftis, ac celebritatibus non interponunt moram, led eis Rudent, & micrvmnt, non folum qui hint eius loci, led etiam qui procul habitant, & in ipfis theatris omnes tanquam Il» fynagoga quadam conveniunt. fimiliter qui nunc vano nomine ludxi appellantur, lex diebus operantur, die. leptimo in fynagoga fua comeniunt, numquam neque luam illnm fabbati vacationem neque fyuagogam fuam pratiermittentcs, aut négligeâtes, alioqut vacui incredulitate tiia a virtute verbi Dei, & nominis, quo Ceipfi vocant; c Judas enim conkïïionem declarat: hi autem, qui ChnUum morte contra le gem affecerunt, non confitentur Deo, ut per pcraitentiamialvi fiant) fi, inquam, perditae gentes ea, quxnihiieis profunt, frequentant, quid tu domino Deoexculabis, qui ab ecclefia eius abiens es? qui ne gentes qiitdem imitaris. iinnio quia abes, ideo defidix te dedis, aut apollafia·, "it maleficio. Quibus donnnus per eum, qm dichtst eft, dicit, *Jajbfiat;one> meat non ,ufiodi'h»*, inimo neque fecundum lullificationcs gentium ambulaftis, &; e.is prope tuperatis: & rurfus, *Jujiifieavtt an.mam* ;wjz» *llrael pra anima mcompofiti Jada:* \ qux fcquuntur, *β mutabunt gentei Dent* ,'^.o, <7 *Ii non (ant Du*, fi/u *tranjite tn* ·η a.aj ,7 *Z'id-.tr*, Î7 *mittite ad Ced.try & tonfi.-er.it·* àiiiÇfntei, *an fint Jaffa tai:a: ot/ia :..i*) ryi *mutant*, <]nt Zcg. *hif hint, popitun vt"t meu·* mquit, wn-*t-tz'tf* g.*on trn 'it.tm*, *μι <: mn p.zdrnt.* Quomodo iviiur ic defendet, qui eccleium Dii parum casent, aut fe de ta iubduxerit'

Aμ^φ*; *τύ ί β,* νιώ *èp£* nJ *πιότφ* d

TB *t&V vHtp* t'utà;, Jairfp X, τίΐὐ *ïffnt~σαλημ οχΗδιζων,* Χοόομα'ίχ <r»* η *γαρ τα* ΐθνη <7£ ors» αι»?£5 χαθ' *τιμιρχν λ~ varamt Ksysi tut τα όδ&λα τ» λχ£Α«ι» tuùnïs,* xi *mrtt* t»am, *ΐργα irxxrs τρρ^ην ον*-7>Γ *iwpoT^^ovTut,* d* *τηΐ* ιορταΐ, xidvTtt's *7Γανηγι>ριχτ.>* *χ *otWtyMiv*, α'λλα ^·λαζαυ-<w, *ci nirixtu μο-.w,* «>λα <ç4 *ci TcèpwfiZH cùavrti, xçm dv τι: ^ia^ct; aùty* «; d* <riwa-*yuyn* ταιπι traesp^o·.·™, *όμοιν;* wjj a? μαdur *λiyo/jfyict* I *fifiiet* χαθ'ιξ *nufpx; ά?yi··π*, τρ *ί^όμη iu,-f-jf T.iX'ixTt'j* tf; *τιαι s.wx^Iu aiit^S b'.JCTï zrafaif.'s.TFS* η -*τχ'ρχμιλ'ιττ*, rr: «c-*για on trit βτιιοχγωγη* «ϋφι *c:* rrc àtuta-*μi^ ta Acycu d* τ» χ:ιτιχ* aôfjd xeraz^C-iins, <ro«crf'r iη xi *o ô:ouxt* ^' *ΐχυτά; χχλοσιν Γού'Ρχ' l'cix; yxp άζομολογητί tpiAiuiAtTitt, int* à» »\ firr ὐζοαα^.ο^κ^ι,οί OsJ rt *τχ^πμκ* ts Xejfcu *trapx/ou^z* ^fwoerxerf; ' *ivat* njq *pttay.wtç fût&a-στ,* ' fi s, *ci* μη <τωζομ!(ιι·ι, d» *oi* a'x «\pιλο>ηΐί, Tt xyot^ae·; · *σ:> τι it* otToAcj/xm χυζ,ιω nS OstS d τι}; ('χχλητιχ; aura *«τολ^τάρδριο*, <«4 w

μιμΑρύρ.0'·^ a'fàx Jta τκ àrroXtcTEs&eu ρα5υ-μ<'», η aTOÇffi'JJ, r xatx4TcrJi; *oi Aiyf-tc* *άζβ>; ^:χ ref *l 'ptpitz*, *τα Siwj iuxt xμα* tx *ΐφυλάζατi* > αλλ'^ι *χατα. το άι^ωμιχΐα.* i$ iθ·'ΰ/ iTopXiJnn, ττaρ c'Xr^-cv igÿ aura;· xi *ττaλιν' i^'~xniuxTf* tÎu *'ψυχιὐ* αυτί ΓσραηΛ αϊτό *τη χτυαοθι~τα* I'aia* xi ιζχcy (·< αλλαξονπα iθνη O;as αυτ$» xi »π/ »χ ι-ϊτι 0scr', *ïtert èi-λ^iTi* hc Xt" *t iïiu* <r *tàtn'* xi fr; Κηιαρ ατοΓi-iλατ», xÇyono-ae-7ï <r®o?ra, *f-'i y.yo-.: ηιαντα' ότι ixàix ρύβ* ·</» *àut^Ti 7Ù* Ktu?jÿ γομιμχ· d os *λχζ ut, φ^τiν,* ηZΑαξατβ τiχὐ δόξαν *αυτί, ό*ξ* -χ ω'φiλη0ηi'E-Tttt' τϋ; s·' *άπόΑνγντιταi τι* oArj-^nra·, r forai τχ; *ΐχχΑκτiχ* τi Θ»#.

Sued *fit h. ant^cnn-e a.itnn la. u,,.> :J.* O O ri C7.-0V *tu &ωτιχχ* S·*»'-

CAPUT LXI.

Si qyis vero parum cura'· ram, exeufando fe catilla operis tui, ev<.*t/aado,* inquam (v-*cuj.ita>xe< m pcaatn,* lognofcat. qui fic eft, aites quidem (.dinftianonun elle quafi qtioddam adminiculum operis, religionem vero elle opus. Artificia ergo vcitra tanquam aliud agentes ad vicium parandum exercete: religionem vero colite hoc acentes, ficut dominus aiebat, *operamini ni·, cibum* . >μα *pent*, *jtd manentem in i itant xt'm.nh:* iterum, Aa» *eji opa< Det, ut tred.iti*› *m eum*, *ifuei/t mifit tll-* Itaque Hudc.e, ne e . Icli.un Dei unquem dcicrau- Sin vero a) qm·, eam dei pexerit, & m fanum profanum Gentilium intraverit, ve! m lynapofam Jiidxonim, vel hneticorum, quid itie m die judien apud Deum excufabi: qui dereliquit verba Iki viventis, qux vivunt fic vivificant, quæquc ab zterno fuppLcio liberare poffunt, & fe contulit ad aliquam «dem drmomomm, .i»t ad fynagogam eorum, qui Chnftum occiderunt, aut *ad eccirfiam malignantium*, neque audiunt eum, qui dixit, *odivt ^inefi.im ma-If^fiar.tium, & cum intone a^entibu^ nan tn-*

ΚΕΦΑΛ. ξα.

ΕΓ δ/ *τι; τiΐα>τ»*ρ^«τ» ι'διν <ίΒ·οφα.7«* f'xztpffa*' *όλιγωρi-.*, «γ«Γατiζομ^κ>i *apcfxrui* da α-*μχρτΐχχ, γινωσ-χiτιο ό* n/irac, *ά αi τιχναι nhv nt-s-di ι'τiργiάi-κτiν. ΐργον Of* fi ^iβτι/ÏHα' ni? by *να ϋμάνα>* dv *παptpytp* Jtonùπ ess δ«χ*I cçLù* ὐμι^ν *Γρ-γφ èi rltù 'StOTifaav àoexCrti'* ώ; xi o xugio; *t*Af$>' ι^αζi^i μη *τiοώβρ^αη τiώ* α'ιτολλυμ^υάν, *αλλά τiïvμένταν* ξαέώcttuvmt· xi ταλιν· τiτ»δi *tn τι tpyoνrβ* Θ«», if« *ττιτΑ,τ^τi* f is ©vaffiSnAcv t'xfï-v© * *σ-αη^χζιη* <«-ϋ μχδΑτiττ τiιὐ txxAijirfay τi Θι« *xxntAtircij'* μ δ'ι τκ τ-vυτὐο υ.τi&δοι, (< *μιαρόν* dt *ifin^ν c-lfiAvCl' ή* η·; *criwxyuQ.lt.ù* Γβ<)αι αίν, χ rrprTixJv, c *tcioTK ri àitcAoywriTiti* r,S 0fû$ d» fi-μipΑ xeÂriwi, *Αόγια* ns *χχταΑιτων, ζωι:a* xi *TvC JcroiujTtt* x; δ·χιαμ5(υα *putra^ai* x*oλατιω* αι'ω-νιου xi rcpdCSfiS & *eixeh èaww n* fi,- <naa-7 '·7 ' * *fxxAr,<Tiaj Twr.pi,*ομ^ὐων' ex *'xyj-as *τβ (ΐτοιττ*, *ΐμio'Υ,τα ixxAwav* <aoirnp4e-μ^άΐΐ', xi *μζ tiae-avopoujùnsv i μη (ΐπλδν.* At ι-*a ?ιτα ματκιοτχτκ, vjq *μ^ άσiβΑ/ ύ μη xxbw QtolAïD μχχαζ^o avip,* osAtfxv-

paL^n

pdD^tl C* jJsXw άηβόο' HSH dr ôfyS «μαρπώλιi* βχ Γ -η, txt xaStipay λοζμώ bx ixaiZttanœ ' c» rJ νόμοι x«yB τ» 9ίλημχ αυτί, <£ et τρ νόμ^ αυτί μίλττηβΉ χμίρα '»t9M νυχή . <τύ it χατβλζχόν TW TtiriSv ri (Γυνα^ρβΛτμα, γβΘζβ τΐώ ίχχλχσ-zay , xj r»; txf-inr νόμκ, txz/lXssxHÇ tri tù αχιίλαζα nS» ΛχΓων , μ8μ9*,i t'xHWS β*'βηλα αχτχάλ/τζ· X, xoztoeqzwy, α ζχκ- oirf^v^tTf* b τνη μόνο», ηδ» qjq χομχαζ; Ελλ/αίων (Γυν^ί'χίν · xjm' iiti ττ θζ'α- ixfeyn , ΐη^υμήο-χ tk nJr «σ-χβρΛομ^ύων txts λογηδίωοι, μίτυχίιν άχροχμάτυ»» àeopt- 7wv, nmt μή λίγαρ^μ μνααρων* μη αχοΰτα τ» Γφζμ/ου λόγοντο . xtgtf «ιχ ivx^iarx ce αυντ- B ^Jsp αύτύ» ττχιζονηιν, άλλ'όΓλαβόμ(οζ αχό <wpe- coins ^φο του ' xjq' τβ I ώβ φύτχονη τβ 0- μοια" H èi γτλοίφΓων itoopA^luf πο- ή" ζΓαμΖΗΐ γάρ c> ζυ^ω δζχαζω · τζ it βόλη μιπζ^Hv τύχ ΕλλΖ υζχών λοστών orrur vtxpHv αΐθρώχων όζ ιχιηοία διάβολου αχοφανθοόηον nxporoià · ττΐζίω άΐα^ιχτιχά " iyq' αορό in^ifSfiav drayovnt ΧΒροσαΗγοντα αιτβζ · νμπ oui ^ολάζονηί η7 ην Θεοΰ νόμο/;, xjq 7Ü» β/ντιχων -χρc-ιων ηιηυχ ήγϋό^ί τιμιατήρου - Wî xAwovot τ/μιο'ι νΐμονη; αιΐηΐ , α/νζΐχ(τί « τΐαι ίχχληιτίαν ηυ χυρίου · fur Xi^ïιτοζητατο Τφ άματι τχί Xft/rï του ήγαημ^ύου τ®υ arpot- C nrtxa χααη χτζστω · α5πιγάρ ^υγάττ,ρ ici n. «ΐμ,Γ. ; -1 ^ «« « ~ <»^1«. nū λ.γ» Th; Xtfts^ x$q μβρφωααα-α O» ημιν w X^rav · co MTTyXel ^ώμ^υοζtfP*'fμiλμiλqt tes xéj- Atxrà , μή i^ovτβ zrxzAoy · » ρυτίδχ · ητζ' iw iwet'nj» · α'λλ' ώ οΐγ/οι xj ιμωμοι d» xz'c r rt- τiλΗωμ^όοζ f'rè C* a^*, χατ' «xôra τβrnnant νμ«ί ©«·

Azretie: m- ftH cum cemcilla vanitatit, tfearn impiis non fédéra: fit rurfus: Beatus vît , fm rj»t. ». ntn abnf in confilio smptorum, & m via peccatarum non Jletit, tr i» cathedra pefttlentium ».oλ [edit, fed in lege dornmi voluntasejua, & in lege ejui medttaoiiw die uc teo&e. Tu verci reli&o fidelium cœtu, ecclefia Dei , cjuiouc legibus, afpicis in fpeluncam latronum, un- &a exiftimans, que ille profana , & exeerabilia vocavit , dt communia tecum faciens, que ille difleparavit: neque id folum, immv jam ad pompas etiam Gentiliurib concurris , dt ad theatra properas, cupifque inter eos , qui illuc ingrediuntur numerari , dt obfcacnos , ne dicam exeerabiles cantus audire . Neque Hieremiam audifti, cum^air, non fe-"Her i; di m concilio eorum ludentium, fed timebam « facie manus tue: neque Job, cum fimilia lo-7*i z> quitur, fi tum fcarris ambulavi unquatn , appendebar enim in lance jufta . Qiiid v^ro vis communicari tecum libros Gentilium , qui funt hominum mortuorum , qui diaboli inftinâu ea ediderunt, que ad interficiendum , & evertendam fidem valent , qurque eos , Tii ftudium in ipfis collocant , ad ponenam multitudinem deorum deferunt ? Vos igitur legibus Dei ftudete, ealque in majore pretio, quam ea, quse ad uium, & vite neceftitatem pertinent, habete, atque ita majorem eis honorem habentes , concurrite ad ecdefiam Dei , quam rpfe acqu/fivit fangutne Cti,f. «. , primogeniti omnis creatura . Hee eft hlia altiiiimi, que nos per verbum pa,,ut,,,t, X in Vlt fefh ferht,fts, f,(ra mfmira efi,, e^i › txeleifa , non habentia maculam, , aut rugam , aut aliquid hujufmodi , fed potius tanquam fanDi & m fide immaculati , confummati efiis in ipfo fecundum ttuaginem ejui , qui vos creavit,

Oπ πάντα το Ε'λλίαων ά<πβήμχτα. xitorpt- φμδαι χρή.

ΚΕΦΑ'Λ. &. D

Quod oporteat omnes impietntts Gentilium vitare.

CAPUT XLII

Φ Τλώαπο^αζ Sv TB μη ο-υγολάζ&αι τ»7 α'χολ- λυμέόνζ , c iri ovvαγηγή i'θνων es; α'χα- t Iw (£ αχώλMαv ' coifμι « γαίρ xotvtovtλ Ç)tf \gw)oς διάβολον · ό ϋàρ συναθροιζόμενο μ£ τώ> τη τβ διαβόλν φρονοιχναη, π ij% αύτύν λο^ζ-3ησ-ιτ«ζ · χ^ τ» Saiχληρησμήσ» · φΑγπί ιή id πζ « «per? tüv ^ιαμάτοιν" τη διαξάφημι, xj τώ Ελλζνζχα πομπό · iνχοιδά " χλτ,δόνα ' ματτύα · χαθαρζαμό · οζωνιιτμό ' cpyzOoaxox/α ' νίχρυομχντ&κ ' ιπιφω- njrMS' βτζ γιγρχχιυι , » yctpissv οιοκισμό cv Γαχώβ, u'it μαντπα z* Ισρχηλ · χαλζν · οί'ύνισμχ αμαρτία fri · <t αλλα^β, βχ οζ'ωτζΗοθζ, χ^χληδο'- <τζ xj μαντΰαι ; x, i\ναΓΡζμύθ·/ wt fxax»X^>j-E ittptxoiöorn · 5;6 χαραζνπ xl o Γi- «τι · φαρμαχί πηηοιησνπ · δζο χαραζνπ >ς «--- μμία λ/^ων · χαζή η όδβ nSv ι θνύν μή ttop&tsQt · xj αχό nJr σημείων τβ βραχ« μή φοβ£ι&ί· Sio'rtp χρι» τ»ν ττι όν φΧ^βν ηΐ ιτυνόδυ τών κσιβων Ε λλη vwvX, Ιβδα/ων χ) nJv λοζχών atptTtxvv · tvaμητω συ- χολαζΜ» αυτόϊ , ινοτγϋα λαβωμ^ζ τχ7 ««αινώ» 4>υ- jf«7i · οχ« μηχνναvβητρίφόμ^Moζ tv7 ϊορηι/ αντύν, αζ'τζνκ iri τιμή nJr δαζμόνων ζχζτζλοαΛΤβζ. χοζνω- νχσωμ^υ αύη7 η,τη ûrtficmi' φΛχτηζ"az St αυτύν Ç

GAvete igitur ne ferial cum perditis hominibus , id eft, cum fynagoga Gentilium in errorem de interitum veftrum agatis, nulla namque De» eut» diabolo communio : » c·». t Î|ui enim tunc cum illis congregatur, qui ea apiunt que diaboli funt , unus ex iis ipfis numerabitur, & ve erit hereditas ejus ; fugite demum turpia fpeâacula , theatra dico , & Gentilium pompas, incantationes, divinationes, vaticinia, expiationes, auguria, aufpicia , necromantias, omina: quia feriptum eft, Non efl att&aratio tn Jacob, nejae vatici-^^ natio in Iffrel, & rurtiis, aagnrittm peccatum d,», >t efl: & iterum alias: Ne auguremini, iT divt- "4i/er/ >> ««*«« », iX ventnloquai ne fe- '< veneficos ne afcijcatiJ. Unde Hieremias fic nos monet: Viat, inquit, gentium ne ambiUtu, tï a fignis caeli ne vobu metanti I. Quamobrem oportet fidelem devitare conventus Gentilium, « Judrorum reliquorumque haereticorum: ne ferias cum eis communes habendo , animas noftra< laqueis irretiamus : dc ne , fi diebus eorum feftis , quos ipfi in honorem daemonum agitant, cum ipfis verfemur, impietatis eorum focii, & participes fimus. Fugiende vero funtnundineGen- A a tilium,

tilium, & qui in eis fiunt h»di: Chriftianus enim nihil debet in nundinis impendere, nifi in mancipiolum emendum, ut animam ejus falvam efficiat, & in quaedam alia mercanda ad necelfitatem nature accommodata Abftinete igitur ab omni idolorum pompa, prxftigiis, mercatu, conviviis, monomacnia, dc ab omni fpeâaculo daemoniaco.

Quod ottofus »»» debeat comedere ex bon itfidelium, ut Petrus fuit pifcater, # reliqui apofioli, Paulus autem dX Aquila artifices tabernaculorum, Judas vero Jacobi agricola.

CAPUT LXIII.

VOs vero in ecclefia adolefcentiores ftudete, ut in omnibus, qux opus erunt, naviter miniftretis, & opera veftra cum omni hôneftate exercete, ut peruniverfum vitae tempus tum vobis tum egentibus neceflaria iuppetant, ne neceffe fit vobis graves eflcec- lehx. Etenim & nos verbo evangelii incumbimus, tamen exercere illa quafi adminicula operis hujus non negligimus: pertim enim noftrum funt pifcatores, par<im tabernaculorum opifices, partira agricolx, ne unquam otiofi fimus: ait enim Salomon, *Abi ad formtea m, o piger, imitare videns vias ejus,* 6* *efio fapienticr ea: illa enim cum neqtte opus rufiicum exerceat, neque fit, qui cogat eam, neque dominum babeat, eeftate parat alimentum, & mtfiis tempore copiofe recondit.* Aut, * *abi ad & difce, quam fit operaria, & quemadmodum in opere fuo bonefio négociâtur:* Cujus labores tum reges, tum privati ad valetudinem ufurpant, eft defiderabilis & munifica: & quamvis eft imbecillis viribus, eo tamen prarltannæ procellit, ut fapientiam honorarit: & deinceps: *Sluoufque piger cubas, quando tandem e fomno expergificeris paulififper dormis, paulififper fiedes, paulififper dormitas, pauhfiper pedlus ulnis compleeris, pofiea adeji tibi tanquam malus viator paupertas, & egefias tanquambonus curfior, fin autem fueris imptger, veniet tanquam fons meffis tua, egefias tanquam maius vir a te fipontefua recedet:* & rurfus, *qui arat terram fuam, implebitur poxtbus:* & alio loco ait, *otiofius manus fuas complicavit, iX comedit carnes fuas:* & deinceps, *ptger, inquit, qui manus fuas abficondit, non poterit deferre eas ori fus:* & rurfus, *propter vacationem manuum deprimetur contignatio.* Igitur operamini alfidue, nota enim otiofi infanabilis eft: fi quis autem apud vos non laboret, ne manducet: odit enim dominus Deus nofter otiofos, fi quidem nemo eorum, qui Deo ftudent, otio & vacationi jpdulgcre debet.

n»*. a.

• ar.udcte vi- c'i'lc»pd|£t'

Taetri. «.

Frrc *ii. r'ivr'/if. giiiti'.* » "«J *i* v

at xxvrtyfipcec. ιζτοὐτβαίτκζ Ιτίπλύ^χ τα/y/r*. m » γάρ ċ* πανηγύρι ί χρϋ e«tpotfià>9^tv, τλ£ον tm cmpKTiv optaxta, <? ψ/χάὐ T^roni<rx^xt* enpd rtv« nwwK-txdxi αβρό evretnv ώρμοζόνηον· àni^tsQt mv τάση τη «i»λ«v »οαтϋi· φανηκτ/α · τκνηγύριν · συμπόσιά· μβνομοχίνκ' <£ χάοτκ θόχ ιαζμονπιη. X

CFπ άργο » χριώ tâîçcv τι» i$ πιιών· ώ ot Xfti llt^ey αλ/π >ς w λοιποί «vosoXm? οι St Tff Παύλον xJ A'χΰλχν σχiιuoτoιoι οι Jt* rte) Tt$av Ιαχώβχ γη ipyimt.*

Κ Ε Φ Α Λ. ξγ.

OΓ Jt Vfvnpoi τη ίχχλησΐα, ce πάσοιι ntç χρΰοα àoxvtaç λΗπφ^v rwuSâÇnc. τάση σιμνότηη -ηι ιργοι ύμάν χολαζiî», οτω ce τσντi TfS Χρόvqi υμών ηη ιτσρχίνη ιφ) ιαυη7 W ο7 »ceo t4«*cç, βρο ni μη ϊπιβχρών τ!χu τ« Θi« cxxX>w/av· <? γάρ nJ ημώ χολάζοvπ τώ λόγοι τ»X«>^ιλiM, όμω <? τ£5 ιπιργιώνάχ άμιλνyBp· ot /jfyà γάρ «σιν άζ ημών άλιώ · oi Si srxlujoToni · ot St γη ιργάτυι, οι»» τν μηii τοπ ήμα «p^àfwyar λιγει Six* ifyô Σολομών· ΐόάιβ/ρό τi* μύρμηκαν ôtmpt, >ζ ζηλοντον i$ών τυ ôS# cuîrS, >ç $uî t'xfÔM σοφώηρο · ιχώνργάρ γκοργόιμη ώταρχοντν, vSt ην οίντγκάζον-η ιχων, ait ώοο 5i<τ»oτΐωών, ιημαζΐτϋΐ $ip* τΐώ l^οφιiύ· πο9λιiάη ύν Tji αμ»τη$ τοιώπιι τΐώ Taptâtaiv · η τopA&ηπ αβρό ■τϋώμiλκΰ'χν, (?μά&i ώ ιργάτη ι -i· τiώη ιργΛσiανώ σiμνla.(μτΜ^ηιι· η τv τόνχ βασιλεί χ, tStÛTut αβρό ùynotv αβροσφiρονται· ποθ«v>i St t'fu^MSo^^ ώα-πιp w-ee τη ρύμη ά^Ζvη, τΐώ σοφιχν Tt/χήσαβ-α «βροήχδη, ι'ζη · ια βόη ο«νηρi xocTWceco-at; πότν St όξ ύ'η« f γιρ^ήσ-η; ολiγο* μΖΟ ύβνοι, ολiγον SI xa^trt· μικρή St' vυτάζ« Ολiγον St oββΐγκβλiζvi ^tpo-t Γ>iθ»ι· «τη π«ρ<κγικ-ntte-ot ώiπτπρχχκο ^οιπόρο χ wcv/«· χ} ή c»J«« ώπιβip άναθο ξρομ£ · tàv St àoχvφ* · ηξ<Η Dfg^p ' { άμηή σv, Χ »| C» « ώβαβip XXXO; άvηp ΛΤΛ... vζ βελη' o ιργα...ρ^ιo rlyj iaurZ yiώ τιλη<θ»»«-πι« «prw* >ç C.v ά>λοι φησiν· © άργο πiζμλαβι τά ^ipα teurn, >ζ Ιφαγι nk ιτάρκβ αύτΐ· «yq iξτ«, κρύψχ οκνηρέ τιώγϋρχ ewrS, à Swiarent άπζοiγχέάν « ηΐ όμβ. ‹ui'tS· 1ç παλ/v · Si άργi&v χ ιρών τυβανο^η'βίτκι »i Sôxco<τι · ιpγχζiόι «v ύώiλιχώ · â^tpàr/ιη γάρ t'riv άργi μώμ^· · ^δiτ» **η ιργάζιται, ovη ταιρύμiν μη tô^ttna · «ργ^ γάρ μια-ώ ô xüfjoi ο Θio vμών · άργο γάρ «ναι κχ ο'φ»λΜ 0feJ «ρβσavi^ovτ^v.

LIBER TERTIUS, Ε ΒΙΒΔΓΟΝ ΤΡΙΤΟΝ,

Dc Viduis. χηρών.

Qua elate eiigendu fint vidue.

jWVwvwwvvwMvvMMWvMMmnnntVMVvvvvvvvvvvvviwt m*mm

CAPUT I.

rm. ,.

'Y 7 Iduas vero *conflituite non minoris atatis,* V *quam annorum fexaginta,* ut quodammodo propter xtatem ipiam pro rato fic Habili habeamus, carere eas futpicionc nuben-

Κ Ε Φ Α' Α. à.

Xύρα Si xa^trSw μη tλατην i?$ tÇJ ιAiχovnt, tv* Jovqi Ttvíητη iιγχμΐχ αυ^àvûxornv βΐββιov ^7vStà τη ήλιχΐα fixàpyp· fl Si ytvrtpocv Komrf.arvm fis ni , >$ /a»i φ?ρκ«·α Hu)

CT WP-

rĩ Ύα'&Tm' ΧΗϚπΐ, W Xeyer ΜρΤϚ* ηJ ©ι<$ tjÿ or/ iitift> y*W crtunjfSw, βλλ or/ rüjj ieunni tix «φύληξ· x«ntr/rf<o/<ewe η Xer-rS· ĩηr(μ£ tifutt (i Θιβ μ ηλΟi φύλαξα/ τiώ»να^><λ/'ο * Λο VV Ĩ <ορ**(τ& χοιηο&λιrhiJ fWyyfh/tt», αλλα μ$ α<τφαλί<α · χμ^σον yùp wrji ĩr/ μή ιίξα&βv , q euf-ai&eu, à, μήαηϋηαΓ r $iτι ηωήρα δXiy<» χρόνο» βιώ t»J χο/ήσ-α-«■<, i^«roj3<A»traa«Tw ï/α πλλτχ , ήiiβφαρμη τ/vo fripes, ιζ μβ/Vq ιφ iaυτήi iùpoτ»χβα-« χημ/α , μβχα^Μ dKpfdqrcnt/ όμοαο^Μπτ η or Σ«μφΘω Σ/iωχ/α χόρρ· epet lu> · »yt<&* tii Θ»«i <®τοφή-τη ΗΆ/αi iήξοοω^χ- ή ηαωτιι ^«μο/ω^/κητ///B

n-a τη συχβτρ/ Φβχκηλ τη tx <pt>Ant A trnp ' n MX αφ/Γατ» tm /fpS vJxrup x} μι& ήμ/pαο AB^^μι-W« niïi itwtcr, xj ruii 4>ρ·<τ&χ*ī , mow μ£α ifP dyJowvrn twowp«Z, ^ntrorcr St μ^ χώρο èn rnc xapJcaitK αύτί iτη βτηi · τiώ η£ Xe.»TM ioξαταaβ «epiw/«v όθωμoλoχiνΓî» τφ χο-e)v, ιζ ιΛκΛη Tfti αι/r» χάνι vϋ appoaioxua-t >i£ωβτv C* Γβ-ρ/τ^λ · η τvβώτη μαρτύριαν Xat^S-ca τιμηδήπται, χλιφ* ryutra xj »«ρα α'/θμό-χoκ t'vt χiii, X, χήρα Θ/p C* epmoFç rinaià-9NH iїηuκv.

di itarum. Si vero adolefcenciorem in gradu viduali conftitueritis, & viduitatem in ado> fefeentta non ferens nupferit , gloriam gra. dus vidualis dedecorabit, rationemque Iseo reddet, non quidem quia iterum uupiit; fed quia promiflionem ûjâm non fervavit , qus quali habenas qualdam Chrifti dirupit, quia non venit cum fide, & metu Dei adfervandum pjgimiflionem. Quocirca oportet non temere, neque inconfiderate promiflionem fecere, fed caute : *Melia/ tn/ta efb e/ M» fet/f* fe wtnm, fa«m fttiffe, tf nsa rediere. Sin vero aliqua adolefccntior viro luo , cum quo exiguo vixit tempore, aut morte , aut alio caiu orbata, cum dono fuper fe viduitatis maneat, beau erit fimilis facta illius Sidonie vidue Sareptis , ad quam fandus Dei propheta Elias hofpes divertit . Hujufmodi vidua fimilis erit Ann* fili* Phanuehs ex tribu After, *qua wm^uam a templa recedebat, per-Ltl fenerant ae^e, iy die ia olfecratiea/ba/ , tf precihuf. φ/et anne/ qa/dem nata erat eltcgiata ^vixerat vere eam viro avirr/nitate faa aanit feptem,* ὅϹ adventum Chrifti laudibus celebrans *eenfitebatxr domino, Ij ioqaebatar de eo m , ttai expelbabant redemptionem ta Îfrael.* Que talis ent, teftimonio approbata honorabitur , gloriam habens apud homines in terra , & apud Deum in coelis laudem fempiternam.

Cfπ ntpaiTniicv χ«5/γ«» ηνήμι X'fp** <^c' τ» umvnv.

C *Slued tevtndtan fit, ne adolefcentierci vtdaa eligant t/r.*

Κ Ε Φ Α' Α. /r.

Α Γ Jf w«irfp«u χήρο» ώ χ»»€«<* /uei pui dr-Ttwiü&ra* · μή*·η «ρφάβηκ tm μη ϊώ-vao^at xp«THV τη οiχμϊκ, «*/ i/Aτρoγνμiβα ι'λ.-δΪΓΑi c» <αρ*γμκτι yàfamii ' iwuuipte&iM-o» 5t', xi βοηθΗo5ωο-«>, ἱχ< μη ινρνφβηι τ« λ«-7foJ«/ {*/ i&Tfpyyfljutu , c* nppcty> μκτι àvptitü cr^H^vfft ' qjù tmto ytip tUcieu φρ«Άτπ , St/ μMογνμĭβ, p®· xerù τιμά» yan·μZM , Sixauec, ώi αχ Aβακ γννμĭι» Θ/« ϑαοαiρ-^ χήΐΑ' ἄγυ̂φΚρ. ü ĮJX iitiyythitu, ΔφαιφβιΜ'Θ«Γθ, tî tfa' rlw *ĭ/ΜφΗ«)' , ify.' π τ&χαμ/α Si ixp/taiott βημHov · ri J* wrrp τάZ τι^μiατ, «pofotxnç xopyue · qy) ùaifyMt «-ταμφiβολέ · ὁ j/«p Θ/o« μiα yuvsT/ut cii <r-Sei 3f'J««c* & τρ ϊχμηφχiα · tarrmi yip ·/ iùo tit fàpxx μi*v · vttnipen ii μ^ Hui iw (OpcJroi teAAtüù συχχ/χωρήο&ω qg) ὀ IAτrρβ . "να μη χύμκ tw ^iββήλΑΐ iμiτισiϋσι . φ) TiixyiSaK χβλλοβ, χ, ιχiθuμ/α αχνητv , <£ iπι-ζημ/η ι|χ/χ«7 · «ĭτιη χόλασῃ «pvξΟMiη μiλ-Acr η «rtffzv.

CAPUT Π.

CEtenim adolefcentiores vidu* in gradum vidualem ne cooptentur , ne excufando non pofle continere fervorem adolefcenti* , aliquando iterum nubentes, in negotio fint : fiibveniendum vero A opitulandum eft illis, ne excufando fe derelinqui, iterum nubentes, negotio turpi implicentur: nam & illud fcira oportet, monogamiam quidem , id eft , fimplex matrimonium, fi legitimum fit , ju- Bum ». uIP°fe Deo probatum : digamiam id eft, iterum nubere poft proiniflionem, fceleratum efle , non quidem propter conjugium ipfum, fed propter mendacium : tertium conjugium , intemperantiae indicium oftendere , * quartum vero conjugium , & · h Uju· «deinceps, plane libidinem efle, demanifeflam impudicitiam: Deus enim unam uxorem dedit viro, cum eum creavit. *Erant* , inquit , n*. <fee m ccreewr «w*n. Adolefcentioribus vero mortuo primo marito fecundum connubium concedatur : ne in jodidum diaboli incidant, fit in laqueos multos, ac defideria fluita, fle animis incommoda , quae fupplicium potius afferunt, quam laxamentum·

O'ηοΐα μλι χρ») *nu χήρα* xj *όχv ix/xxfü^xt^* \ *χαρά* T8 *tTtemân.* y

Q/trfti tfft fartM/t , tf qaomoJo tn ab tpifatpo fubvexinètm.

Κ Ε Φ Α Α. y·.

A I' 5t otAqJ/r·/ *χήραiww* a* *μ^αρiμiύη^·* ξ«τα/. *μαρτυρήμiμαι* ù»o xAmixuf ώ» *tpytnç ttya^üç, χήμα τμ irrt · σ«φρο»κ · àyrat ·* »«·«/ · *Aατβϋ* · χ«λΛ, Λfcr^oyqrmnx/ *àaiu-rnv* van μ/μχηι Jb (

CAPüT IIL.

XTEπβ tuttcut vtùiafitnt, «m *»xpftrx»i,* y f«4«/ *pltrrti batttfiarim ofUttutm ttftimo-*■*** *prabtnt, rentra vüaa temperent»ι,* p«d,-r*» », » f** *baatjle tbta-*<*»», f«< *bafpiiet enetpenmt laadabiliter,* quibus opitulari oportet tanquam Deo dedicatis.

cope, manum porrigens adjutricem, atque eo-A ruin curam halicns, tanquam Dei diipenfator, di(tribuendo cuique in tempore, qua: commoda funt, viduii», pupillis, derelnSis, ac-de> flitutis, &. calamitofis.

Quod oporteat umcujquc indigenti benigne faeiro.

CAPUT IV.

Qtfid enmv, fi qua finit non viduar, ant Ji qui non vidui, egent tamen ope propter paupertatem, aut valetudinem infirmam aut egent ad alendos filios: oportet te profpicere omnibus, omnetque Curare. Qui enim dona afferuni, non èa ex tempore dant viduis, led B potius omnino conferunt, qua: voluntaria nominant: ut tu, epifeope, qui calamitofos noris, tanquam bonus difpenfator dona illa optime difpertias, ac ditiribuas Sic enim Deus nofcireum, qui dedit, quamvis tu, eo abfente, egentibus dividas. Atque ille quidem habet beneficentiae mercedem, fu veio difpenfationis reita confcientia adnuniftratæ laudem. Dicite, quibufeumque dona difpertitis, quis rlla dedent, ut nominarim pro eoprecentur; oportet eium omnibus hominibus benigne tacere fine ihtdio ferutandt hunc vel illum, quicumque fit: Dominus enim ait, *omni petenti* λ *te* da, fcilicet omni vere indigenti five amicus fit, live mimicus, five cognatus, C five alienus, five uxorefn non duxerit, five duxerit. In umverfa enim Ccrtptura hortatur dominus, ut pauperibus fiippeditemus. Per Efaiarn quidem, *frange,* inquit, *eiurirnti panem tur/n, tf inopes introduc m domum tuam: fi videri' nudum, veftt, & propinquos, cognatofque tuoc ne defpKiai.* Per Damclem potenti dicit: Arx *confihum meum placeat tibi, Ü peccata tua eleemofrmt redime, if tnjufte fa3a mifericordia pauperum* & per Salomonem ait, *eleemofynti, if file purgantur peccata.* Rudus per prophetam David oipnibus dicit: *Beatus qui infelligtt fuper egenum if pauperem, tndie main liberabit eum dominii*: & iterum, *difperfit, inquit, if dedit pauperibus, Juftitia rjui manetO in fuculum fucult.* Et Salomon, *qui miferetur tnopit, domino foeneratur, fecundum datum ejus retribuetur et'* & in eandem iententiam: *Qui obturat,* inquit, *auree, ne audiat pauperem, if ipfe implorabit, if* non *erit qui exaudiet eum.*

Quod findendum fit veduu, Mt fit bene morata.

CAPUT V.

SIT vero omnis vidua mitis, quieta, moderata. non malitiofa, uon iracunda, non loquax, non clamola, non occupans priloqut, non maledica, non captatrix verborum, E non duplicis iermonis, non curiofa, & fi quid turpe viderit, aut faZluin, audient, fit perinde, ac fi nihil videritJp vel audierit, nihilque aliud curet, quam ut Deo preces uro iis, qui dant, 8c pro cunila eccleiia adhibeat. Si quis Aliquid interroget, nc facile refpondeat, praeterquam de fide 111 dominum, dc de juftitia, ac fpe in Deum, cos qui in dogmatibus religion is Chriftianae erudiri voluerint, ad praspofitos ecclefur remittat, rantutn refpondeat, quas ad everfionem falfae opinio-

μόν&A x^ ctuTtw c yripa optyvv ιηχ^χ, 1$ sopéfoixt THxdpfyjoi ώ Θiβ οκανόμο * Αχκίρω t\ac<p ϊκχρίμων to «ρώτφβρα. χίριχι x, όρφανόι ι&οίτπ-t^otnii πα ca θλιψA άξτηζομοποι.

Cfri ταχθ orrtvotiv ctSrii dCxoïnr χρή,

ΚΕΦΑΛ. S.

Τ Γ yap rintfi μὸ a(h ynpott η yypdt, βοι&Hûî Sf YpnCsTZ »£*'«*- η Stat vow η Jr# τιχνο^οφίαν τίνrα ire Sri έφορον χ, πύνηον tvrtpt-Λμ &λ(' ri yxp to, ιόμβτκ δώόντκ, βχ αΰτνχι-Sta>Ç oturi SlScxirt rttÎç χηρκι, αλλα ιτνκAiΓφνpH-B cny άτλώ, ixàfftK acori όνομαζοντι ' ότω απί ό fxtrat/jfy}^' thî 3λιβομθάο ' α,κ&βωζ ω àya^èi οικονόμο μι&ζη αύτόι t\ rp ύόμνη ' ό yàp θio ytviàa-xt-t riv Sricaxoru, xiv otxôrnx aura, ù-rd arS ritç iioμόοοι μιβ,iζηπη ♦ x, oc μοό eyes rit t iΪr Miroitai μι&ov, σΰ St riv Tĵç dL'c-uytiènra oi'-χονομιαζ μαχαζ^μον' Atyrti αώτοΐ > χ; τί δίδωχώ, ΐνχ vjq' ονόματο vntp αύτν >®ροτ<£-yiMTVt. γρη yxp eo «ravraç α/θρ<-i<«, μη ip/Aoxtuvoiuiru; tîtov, ο τι η, η ckhvov' oyàpxù-β/ό φ>κπ, ittonl ry as nuZri<τι 5/i«- SnAor if' ώ; τω ypiifovTt xaiù άλήθ^αν' xàv φiλo η * χα? i'χθρόi · χαζ cruyfyiM' xàv άλλοτ^ο · χαα αγχ-C μο · xàr ytysprytiùç ûxàpyr, ' C* stattrn y«p yp«r φη d xdgjoç ittpj χοοητυν rtxpacttfi ^f'ytov, Stà μZ» ILcretin, Sttt&puirTt wHÙvrt rit âpnvorts, x^ Όττωγυ artytsç da-atyxye ει rit otxôra-ts· txv Sï t$M yupvov, ir»pt/3aXi· ngi acro otxftuv roîj β-ιτΐρμαη att wrfpojn ' κ} irai τ« Δανοiλ λi-<yn τω iuvarp· Sto βχσ-ιλiu ή /Φλόμοι apfiràru αοι, χ, toc αμαρτ/α πi όν »λιημο<ηώα/ λΐζ'^ω·rar. 1Ç τβ αϋιχιχ an co οιπιρμοι stettrntuv · xj Stat Σολομ«)»ο φ»|0·σ, iλιημοατυΐιαι χ, iristriv άπηα&Ùportat άμχρτίαι' ι$ Stet τ* &«fiiS ιτοiλιν λi^-A · μαχα«/ο d awvtoiv ι vï 'Ιττνχον, rtcww, do ήμίρμ norr^pa. ρύσιται aurio 0 χύριο · 1Ç τάλ/ν· tcrxipirtaco' tSuxt fiti TfCurifttv ' η Sn^oauùnvù-τη μοόπ AÇ fiôv alSva' ɲJ ό Σολομών φησιν* ô i-λιων πτωχόν, χυ&ω ϊαν^ζι-ι · χατπ St ri 3όμα αύ-τβ àvTUTtoSojy^TtToi aury· iÇ iξχ ' ο φράικΗ ni ωΐα αύτβ μ·η 6<<rax'<rai τη Stoptcmt, (£ ouvrit tirt-xahiatTttt, £ όκ hat aooxhuv αότβ,

Cfri xj τη iθ« ιπιμιλvτiη τiώ χηρβv.

χ ΚΕΦΑ. /.

Y 'Παρχΐτ» St χαβ-α yipac cvpaféa' ηπινχο ' i-ntHKni' αχαχο · άόργχη 'μή χολiιλάλο · μi} xpaiyairot' μη irpoyλωατο · μη χαηλοiλοζ' μη E λ?ξ/·9>)ρο · μv, iιαϊoλό^ο ' μη φτλοχ/χχ^οιν βλi-TtwacTt ακολιόχη axMra yrvô^sov, era « μη βλiηχαα,ι^ώ μη àwu<ra ύιιαρχίτω· 1Ç μη^οό trt-P09 μiλiτω ' ri μη ri προα&χμ&αι ûwt'p Sàôrnrt >Ç unip όλη τόiόχχλiχτiα ' tmpvrapokf St τ/ ύπότινο, μη paSioet â-wvtpivttdu, αλii,ύοσα n*ÙTrirf»t' xJ Stuyorwvit ' τϊ ris Gtvv iλîiî-Soi' àirortf^ira. τόi Γ/γομ&όοi τ< θiλονπ»< χατη-yritQat ni τη dCtrfSÂaç δόγματα ' μόνα St aroupu tta&vto ntpi άνα^οτη ηολμ^ιη κλόίτη ^îποiαχνύκ-ffot

<rw w irre} μοναρχΐοκ Θιϊ λόγη ' xtei àè ιξή ι^ροιπτύ τι μή αϊτκκιτνιν&ν · οπω ^μήτι ἁμα^ῶ φθι^ξβ/4^ βλατφημίαν «ηοτρλ^η nJ λ«9^ · χὸχ-κν yàp entonnai 'Potacjiut ràv λο^ο^ ο xue»c ιόογμα-Ttrt' TBτυ i* trï ιηιτηφον · φ ιάν τι οιπκρω χρη-(Dtrw, ifixpw οῶτ· £ρ*τη · χρὴ yàpcr toFç μυθικοί μή «wfoieriui hvo/, ἀλλ' ασφαλή' · «apartêi yàp ύ-μιν ὀ xfooiλίγοη · 'μή βά>λ*η r« μαργαρίτα ύμόν ιμ«*οοθο φ » μή*νη χαταιοατήύ-οχην αυτή Cf Λ/ι xoe-iMaùrjiî, χ^ΓραφΟρπ ρήξνπν υμὰ * et-χχααττπ yap ol axtfot tw mg/ X^τ» λόχνν »' διόν-τυ , ἀλλ' ὀνδιώ , τζ μάλιτατην ittei ἀντωματύπω , $ Τα ααθχ ««τ», μνχτηε/τοησκ χλXατ«<η μάλλον ak ψXδη , Λ δοξααντι ' χὶ Ο*ογο erat τη <9?ο-' πτηιοκ η «φαβυτι νξ τη βλαα^η^α , < τὸ iai χληροτομινΜ ' «α/δ/φησι, Ht » ἡ ονομάμβ, βλατ-φημάται c'y το? ι^νισιν.

Ο τι « γρή γιυυαΐκα Siààrxw » tfaqpf/iff yàp ' xj το7α< γυαιάιχί üirwn nJ xutiw·

K E Φ A' Λ. $r'.

O T'χ «ολ γμναΤχα ΐώάτχΗν ὁ» ι'χχληστα, α*λλά μόνον *τροσ·&·χ(&αι ' χ} Τ'ÇΑ δζδα<τχαλ«v i raxart» · qgq yàp αυτή ο Hι$ά<τχαλ&* nutSr xj χύ^ο ί'ηΤί ήμα τβ δώδιχα Χίμψα μα-■δηκύσκι riv λαὸν vjq tu ιθνη > yucuouxat ΰδαμν c^xitf'çnAcjt hç το κήρυγμα, xal ni βκ άχορών · cniUw yàp ήμϊν fin μήτηρ τβ xuefa xij at àSfAqpat out»· tn à* Matia vi ΝιαγΗαλΙωή xgq Matia ›ι Γαχώβ» vjq Μάρθα x, Ma&a αΐ ἀΗίλφαι Ααζα-pB' Σαλώμη · (? fripât τινί ' fi yàp lut àvay-χαι'ον γυωαι'ζι διδάτχΜν, aun>; àv î'xîÆti -φρώ-1»$ χ, τηΰτυι ciwc ήμϊν χατηγ^ν πν λαόν · η yap χιφαλή ^αυαιχο ὁ ἀνήρ , βκ trt δίκαιον η λοιπόν σώμα τη χιφαλή c/f_xpyfftv. γνω&ζϊπύ ir ή γή-ρα, βπ δυσιατήίίόν^ι Θιβ χ, Χαθΐβθω C* τη ο<-Kta αύτη ' μη μπύηνο <αη»οφασ·«* C* τ»7ί & xrrcJv οίκιαι txt τύ λαυβάν^ν Ησ-χορΧομ^ύη· »-δι γάρποη ii Suaiarnyov τ» ©ts xttfêt\u' α^.' C* di τνπω tHpumr ύ,ταργήν οαύ χ, ή παρ^0Λ« χ^ΊΓ^ηρα μη xce/f«χ-κ ~α, n ptu&o^n xant τυ ?jjÿ α>λστ^;α* οικία οτι μμβοι χ? ἀναιΰϊί κ, αι ■ηιαίίται ηγ νανγάζΒσΊ ηυ ττοδα c* cji ήαψ Ητὰ τ» μη χήρα , ἀλλα χήρα αυτό ΰπαργκν tntμα &ΐ τβ λαμβάνΜ ' φλυαρίκ ' χαταλάλ*; · μαγο-tmufiéAXi ' àvatHfiç ' α'ναιχιωτκ · at τινί ηιαύ-nt υπάργΒααι, βχ άξιη τβ χχλίταντυ τιγγά-yturtv β γαρ ιτι η κοινοί τη ΰτχυα^ ω^η ἀνάπαυμα Cf τη χν^ιαχη xartmiiiir/v <Λ ο; ΐγρηγοροτίξ· ἀλλ' η νυτάζβτ» ' η φλυαρΒαη· ' η μχ-ροχ^ββ-ρ* η at-TBftV η ΐτίρκ αίγμχλιύτιζΒπ «οροσαγοντν τύ πονηρό' χχ ιόνη αυτλ vnpf^v dx κυ&φ , ἀλλα νταρασ'χΛάζοντκ roièiis, αυτή iJL'f^at, oioi xJ 6ΐ-triatrt StàxQjvoi Hià η μή ἀκβΗν ifj Πώασ-χόντυν $ iÇS a'vayiwoTcôvTtiv tw τχ χυρίχ λόγον' νημγάρ ήι ntm»v ii, Heatα ὁ -τηροφητη Λίγπ, α'χβρ αχάτιτι , η#' » μή σννήη ' χ} βλίνηντι βλΐ-φιΠ, χ} ί μή ιΠητι ' Ζταχιώ^η yàp η καρζια τ» λα» τχτβ.

nis de itiultitudinc deorum pertii?cnt, demonihans rationem de uno Dec ardomino; de iis vero, qua deinceps tèquuntur , nihil temere refpondext, ne fi quid inicienter ducent, infamiam inferat verbo Dei I Domitius enim docuit, *fimtlt vff> vtrtMm gvntwjjutegti ; M'l,b* ·*· hoc autem eft igneum, quo fi quis finewfu & expertemia utatur, repenet eum amarum. Oportet enim in myfticis non efle proditorem , ied firmum ; monet enim nos dominus his verbis : *Ne projtcintii mergenter veflrat Mtt,i r ante porcos, ne conculcent illet pedihtt fati , tX cottwrfi dirumpant vor .* Cum enim infideles audierint yerbùm de Chnfto , non quantum opus fit, fed minus, ptrrfeitim de incarnatione, vel de paflionc ejus, magts irridebunt tanquam falfa , quam laudabunt , eritque anus illa rea petulantia, ac blafphemir vetuetque ei: Ke *Créditât,* ne, inquit, j. *per jaem nomen mtum biafpbemntitr.* λ «·.~ι«.

Qnod non oportet multem docere, indecorum enim effet èT qualet muliero dotnt num fequebamur.

CAPUT VI

IGitur *multeribut, ut tn etdefi.t doceant non* i *ti>.* ,. *concedimur,* fed tantum, ut precationes farciant, & audiant doAores : nofter enim magifter ac dominus Jefus Chrillus cum nos duodecim ad docendum populum, & Gentes mtfit, nufqtiam mulieres ad prardicandiim miiit , tametfi non deerant : erat enim nubi-1'cum mater domini, & forores ejus, prate-re? Maria Magdalena, & Maria jacobi , ac i*· 8 Martha, & Maria Grores Laari , & Salome , & alix quatdatn : lane quidem Λ necef-fe fuiflèt, ut mulieres docerent, ipfe primus iis quoque mulieribus, quat nobifeum erant, populum erudire prarccpiflet . Si enim *vir ce-* › *c,,.* , *put muherii eft,* non eft xquum , reltquum *Sfi,i* · ebrpus capiti prsrellc. Sciat igitur vidua effe altare Dei, ô(domi lux fedeat , neque pratexm ullo in domos fidelium ad accipiendum ingrediatur, nam neque altare Dei unquam circumit, quin potius in loco uno collocatum etl : ergo & virgo, & vtdua ne circumcurfent, aut vagentur per alienas domos, quia vagx, & impudentes, & fimiles in uno loco non conquiefcunt, quoniam non fed «>>«< hint, id eft, non vidux, fed viduli , hoc eft, cift®, ad accipiendum prompta, vaniloquas, maledica: , coiiiilii oppugnatrices, impudentes, inverecunda ; quæ cum tales funr, non fe prxftant dignas eo , a quo vocatx funt. Non enim ad ecclefiam, qux eft communis omnium requies , dominico die adeunt , ut faciunt qui vigilantes funt , immo vel dormitant, vel nugas effutiunt, vel leno cinantur, vel petunt, vel alios ducunt captivos, adjungendo eos diabolo , neque finentes fobrios ac vigilantes efle in domino. fed potius fic eos préparant , ut tales exeant , quales ingrediuntur, vacui fcilicet, idquequia non audiunt iftatveleos, qui docent, vel eos, qui verbum Dei legunt. Hi<jufmodi tunt de) quibus ait propheta , *auditu audietu* , *ηόηε^' i. Ό tntelhgetts* , *& videntes videbitir* , *Ü non fcietit* , *increffetum eft enim cor populi hujus.*

Que-

A

Slftolet fint fnifa vidna.

CAPUT Vit

AD cundem ergo Inodum hujufmodi viduae obturatae habent attres cordis," ut non mtus m domibus fuis'fedeant, ÔCibidominum alloquantur, quin immo, ut crrcuav vunte» confrlio quxftus per nugas ftcienai, expleant adverfani detideru. Tales igitur viduae non adhaerent altari Chrifti. Sunt euim vidux quidam, que negotiationem habent pro Audio fyo, & quia impudenter petunt, & infotiabiliter accipiunt, multos jajrt pigriores ad dandum ellecerunt: cum enim debe-B rent modeftii catifla contentae effe ecclefiaflicis fubfidiis, iptar contra circumeundo, doinosTdivttum excutiunt, & pecuniarum côpiam fib: congerunt, ic fernori gravi dant, foliufque mammonæ curam habent, quarum Deus eft crumena, qux voluptates cibi, & ponis omni virtuti praeferunt. ajentes, rda *tau iy kkimur,* crej *tniiet morteitiur*, qux illa putaretunt tanquam firma, ac non potui. tluxa, Ck carinia Erenim li in conquirendis perunii, exercitata, pro Deo colit mammona, id eft 'fervit lucro, Deo place re non poteft, neque cultum ejus exeqni, cum Milidue illum precari non valeat, quu habeat mentem \ voluntatem aura colbgen" do intentam: quia fqihcct *ubi efi tbtÇaum*, *itltc efi ci>>*. mente enim tradat, ubi accipiet, aut qtlo ibit ad accipiendum, aut quod illa amica lua fit oblita, & quod fit aliquid dicendum ei. qux talia cogitat, non erit attenta ad precatio nem fed poi ius ad cogitationem menti occur renient. Quociita tametli aliquando pio aliquodep'iLJH vi Iu. non exaudietur, quianon toto cuide, led mrme diftrafta tupplicai Deo. Qtix a I'I'H'. ru't intendere animum ad Deum, intus fedens. qii<r domini funt, cogitat, nocte & die orr mmiquam cefiante, caftas puratque preces adhibens. Ut igitur prudentrf fima illa Judith pudmtix tciliinoniolaudata, node ôc die dommum pro llrael depiccaba tur: fit vidua Ihu. iimihs perpetuo |to ec ileli.i Drum dej recabittn, c.m.que exaudiri, qua 01 f'Ium uitcnia eft, & iron in 111 fa:i.ibiltUi(m, lumpluoftmque cupiditatem m imnbtt, cui oculus callui, aures munda;, manus non mqumrx, pedes quieti, os neque ad gulam, neque ad vanitatem loquaci ta'os paratum, loqutus qmdrin. qu.r loqui oportet, accipiens vero, quas ad neccfirutem tantum natu a commoda funt qux lie honefta. giavi. & fedata em, placebit Deo, & funul ut a De- aliquid petierit dabit Deus, adhuc enim 'e loqucni., mqnit, dicet *ecce tJJxm.* Sit igitur vidua talis, qux non fit avara, (uperba. tui pis lucu cupida, non inexplebilis, non gul.r dedita, fit conti nens, lenis, tranquilla, reltgiofa, verecunda, fedens domi lux, pfalleiv, prêtant, legens, vigilans, jejunaris, Temper cum Deo collo quens odis & hymnis fpirittiahbits, &. Ia nam faciens, ui potius fup|editet ahts, quam ipfa ulla re indigeat, memor illius yidu®, qua; tcftmiomo Chrifti in evangeho laudata eft, que cutn m templum ve mflet, *ntifn m /<pbrij ciuit: duo être raton ra, ffxi efi quadrant* Quam cum videret ts,

Otai tîa-n ai χ^ά^ρχϋραι.

Κ Ε ◆Α Α. ζ'.

TO'y *αύην* îr ferw x} *πιήτυν* χ»φ«ν»xXd· *ο9η* nJ Jrç τη *χχρδια &ζπ>μη xadtÇo/jfyjaç* ao» OV *Ttûi çiyar.* otùt^J «ωρόλαλMν rJ *xupt'p*, αλλα *Ktfj^fywraf c'a inteoia η^ιομβ tyt φλναριων* -ni t» αντιχMμO» *t ηιάιμημαηι xvpaaïfn ' at* τ«α' · *ται ηηχηρ^ι nmpoanpilumii t;S Ouirtavrjptv; τβ Xtj*-ΓΪ' *firtyapCÀtxt yϋpae ιργασία» ryq.fyat n <9pdy~ μα* · xJ ai**άνα/χυνη.ο αιτρίat* a, ατΛ>τ"ωτ Acmx/îatystr/y, *ήύη* x, οχνi,ροπριк ràr «Wik »j'(k tc JrÎcvatr xatnriwav ' Jrovςvap *xciut jipxfx<9at* n>?<, txxA»wiaerxo; Arer *μiζιότητα* ιχ ο*«vri*7μηΐi>_:{>. \ ct - cat* τ« r» τληιη'ων o; xer warry dCxop. *xv yfr,* ^ ruv HtuTrns *txtcwp&wat,* x, *tai rrixptu nxcn baeft* /birr, x'! «ars r r ααριωνχ tppevr. ζ»<τΓ/· ων υθλικ rt> βάλλειtt» , «î infMQ'MV y, jà xiMv .τροχny.-<>Ti *nxtrtiï άρτϋ* , ÀtVHTcri · *φαγωμ^/* x, *ιτιωμ^,ν*, *aup W yàp* * fa^vntrxo/^u ' *at* ė<, *fi utra Tahiti tAoyi iravio* ' *ώ φ&γοντη.* ' *ήγαρ n^xr>xuia itpt* tb *γρημαηλϋγ^, αντί* τα Θi» λχ|T4.'«4*τόμαμι^α" τκι^ι Sh \Î_ht ĸ xipin' τύδι Θιύ £«ptr 0f final* aiuurmi ' àir *ταΐ λαξύαι αϋπΗ* , β *δαιιαμvΑYii ατυγ*· yavHyat/rJ, *idi ri àpyvpoXoyHf* «y >t»y>i, *ibu διά~ urHd/p amio Jiftraupoi* › I'xrâ h, r *xap Sia «ùrtii* '*CAnô γαρ άια^αμβavH* , *it* ητρ^θή ,\ημμαιι><,* , *η* 'τι ll *δπνα* η φιλχ ai»rrf rir/XiXncxr, χ^λο^ον rivo, riwm *irpcoCwy-ttHit όφ^λξΐ · ηδι r»tcn-- ίη λογι^ομοAϊ},* sx.' *rt τη ιτροτ.&χά irpoa tfy*, χλλχ τη *ιμvι-ατMη CAvoia ' Stdtttwaotf ^ιΛητη /Γροα^ζαcdaiiixtp* rxx^i, *it πσαχκάΐηα ι njf yyàf éJfόλη χαρâi«i χρκτφιρ!<* τl·ι}^> *eerie yfpttfj,* aMx *ρ*μ·£ΐα·μ£Λη διαταία . τ Sr βαλομο^η xpsaaif^fiit, χα^η/Λ**-νη θiiovφρο»H rti tb *ttupt* νυχη ft* ημιρα< attaearau· ϊï/ϋ'όματ!" δί^τιν αροσφιρ'Ιτα fiXtxpjir·,* I *ωο ,ιιρ <ί η σαφωηαη* Iβ5ι$ *μαρ'τιιρχμ&τι uti* arjKp30<r<<i.r , Ḿ'XTη κ, *ήμιρα**, tàdro re *Θϊβ lîaip* τη I cpxrfA , **rteζ* ầv rq o *άμοία αύτά χήρα CAt/fibi* ivxaniffouXOV *i.nip* τη *ĩκiλη βταζ wpoxotxH* 0r^ , x, *caraxuTinit aCrifs δια nrlueSicteoiaj) ai/rtfς-n-pciμτηω rgru ήρτηάαι '* X^ *μηπ* rupoς a»Anc/«y, *μητι* τρ(i *ĩττι'Ονμιαν ·νολvδοI~ ττaναχ fxtaitiïat ' ου όρ9*λμάζ αύτη άγιο , χ^ήaiχοήχα3αρα* ‹s *χί χαρκ άμάλιιvη/; iroSu ητv-* ^οι · *τοί'Ομα* βτ» χρα *Λαιμαργία»* , κπ χρο φλοα*ftav t ntfto»* · *a Ma* Λάλον ρΑ» rd it ar nr, *μιηιλαμβαηον St* an· *xpwnxr διά μόιïï,v rbjjatrtaGi»* I *itruiTfu*νή x, «Γήρατο *ϋκαρχ^β-α,* dGetprroc f rar *τψ* · xj *αμα τφ air>>aao9ai αάτΐιvτι, ηροφ9άταaότIιιύ ήδόotc'* fr/^c-pm,, *φηαι* λαλβvπκ i'ρ ω ι$i *napttμι.* p. *τΐίαιιτη Si* b·t x , *όπαρχΐτω αφιλαργυρο',* · ατι»φο ⁺ junaA^pempins · *μτ, απλη ο · μη λ/^νo* · αλλ" *ιγχρατη - trpyfia· άταραχο ' &λιχβη ' αιδήμα>ν χ»9ημ0Αη ύο τη ο/χιαaότη ' ψaXλHβ-χ* ττροτ&χομ£*τ·* àeaynôaxwa· *άγρυιιηΖσα.·* yijedlwa 'Θ/ω *iraenif ttpoo μXaΐ* rq *'όμηι* I *tpta rt ίχλαμβζηνσαΐτίροκ, μaXΛo» t χιχορ/ηγMω , tëftp αιτηrιχοί Stttôu , μιατησχομ^Αη ι ni* O»τω Xα^iλiφ MfjWap*τιιρημ/c/m, oito* ι» *xupm χήρα* · *ΐirn ιΛ9*τα* τ%> *tfpp* , *3αλθ· τ»η αζοφνλαχιον το *$όο λιτττΰ* I, ό*wtptri χοδραπη* I *3ιασαμ$M xurlxità χαρδιογνω*^

Γη Xttrdç β xug/o ύμύν, κ,ιιιΰηβλκ ά-Α μια) λΐχοι ύμαν οτι otSrn ή y^npa πλάβν πάντων ΐβα-λΰ»Η τ»χαζοφυλάχΛν· init κάνη tx τι «e/σ·-c-άμχη euàrfS ΐβαλον· αντ» JZ fχ τβ υπρήματο ολον αυτή w βio» ov etyt· e-ruixc tv 5c< etvat τύ χήρα TC&tytyMti κοι ικισκοιτοι ηι απρίτβυ-Tvpwç xJ τv tfgxù'ibtï· ttt μΐνι τάι ô^gtxayo/' dCAat/iaju^ùac· οά^ΜΤΟiφα · φβ/^^ύα · μη χαπ-ξχπαζώ-α · μήη παρά τ/ώ<%π<χ(α τι >aotèiv9t-λ&τα J/χα γνώμη τβ Sfaxovn, οΐον η ορρό τινα ατiλθ^τα ότι τ» φαγβv xapownS Zi πιύίν,. Xo/3wy τι καρά τίνο ' fi Je μη χιλά-ΰiiσχ ττοιήση coti rttruv, ικιτιμά&ω vnreta " η άρο-ά «ρ·«ιτήi.

Cui patet cor, Chriftus dominus noder, .κ magiftér ^ft.· *Amen dic· vôiis*, pho *omnibus m,,, mjit tn gazopbylacion Ink* tndaa: 5«« *iiit om-r.e,, ex abundantu fua mijerunt, bec vtro li-tum villum fuum, quem habebat, mifit*. Vitinas igitur oportet efle honeftas, graves » obedientes epifcopis, presbyteris, diaconis adhuc etiam diaconilfis · adhibentes reverentiam, obfervantiam, metum, non liberas, & liccntix compotes, neque prxter prxfcriptum quicqnam facientes fine diaconi lententia, ut ii velint ire ad aliquem ad comprandendum, 'aut bibendum, aut ab aliquo accipiendum. Sin vero injulTu aliquid hujufmodi- fecerit, pœna lit ei jejunium, aut excommunicatio, But petulanti, &. temerarix.

Or/ ἐ χρή καρά αναξίων λαμβάνω τ(ώ χήραν· ή τ» ιπίσχοαον· η άλλο/ π/τον.

Quod non oporteat, ut Vidu.i ab indi:>nis accipiat *aut epijcopui, aut aiius Jidcln.*

Κ Ε Φ Α Λ. ή.

CAPUT VIII.

Τ Γ γάρ ι'κi -ατζu οποία τι iΐΐ, πχρη λχμ-βάvΗ' ή Ζχ ποπιπη ^αχονiα παρά βάλ-λειjUù 'ζοφιώ' κάπρον όξ άρκαγη, ή ιτί χ; τί-νο ἐ καλή αγωγή - ΰ'χ /rr'a/^n ή χήραοτ/ώπ'ρ οιό; exara τβπζ)\\ ιώσΉ λόγον 0r<J, λεχορβρη άνα-ξiω Θ/β· «π γάρ oi tipètî το:αΰτη i'χνπατμόν λiξo,ταi xort' oιov άρπαγο, η κόρνη; - γίγραπτιι γάρ* ΰ'x sκι^υμήτ^·. πi ts πλησiov xj «aspocroi-Ö π&> μώo^ωιια wp'nç wfjv τώ OfJ' b iciKvJtvr-oJx/ toapa ιjύ ntnTuv' err μΐιv παρα α^ω^ιτμi-wev γΐ'.ιι&ωταv a: γηραι ΐηιμοι <&>ο ύπαχοΐώ άντiπιλμ^όων αΰηά ὑο»' χρατήνων' ujj χάπι tÎuj διατνζιν τβ tnis-xoris ποκάτωσαν ώ ©rJ όπαχή^αι· ό γάρ από nixTu ιπιρρήτη* η άτοσΌ-γαγωγν άιγόμΖριο, xjq ùitfp tstm xrpwX^o/.t^Oi ομ^όi^ν Ttï; χαχοι woatç, vfl pi θ>λον--η μ;τυμιλη5ΐι£αι vorf, χοινωνεί τ»τω τ/? χή vjq λιτιϊ Xetrov TV.' τΐ άλικου άχοτρiφβ-I^ιον, X3H οίχολομ<~ι αότά λιά τη άναξiχ λόιτιω -<£ συμμομιοΛiτvι αΰηι, μη άφiων ours? &ΐ /utrù-voιav iλ^^ν, ά>Γi /ατροσχλαυτα/ iyq ιοιθiiύαζ τά θiΟΟ.

Quid enim icit, qualis fit illa, unde accipit, aut ex quo geneie mimfteni stilum fibi parat: num ex rapina, aut ex alio quopiam inhonefto vivendi modo ' fcilicet nelcit hujulmodt vidua reddituram le de his omnibus rationem Deo, quippe qux ut indignum Deo eft, accipiat neque enim laccrdotes talium munera iponte oblata unquam accipient, ut hiris, aut meretricis. Scriptum cniin, *non concuptlcei rem proximi tui, neque oiferei mercedem projiibuii domino Veo*. Non eft igitur accipiendum a talibus, neque etiam ab excommunicatis. Sint autem \idux promptx ad capetfenduin mandata itiperioruin, dc ad prxfcriptum epifcopi agant, tanquam Deo obedientes. Qui enim accipit donutnab hujufmodi infami, aut excommunicato datum, & Deum precatur pro eo, qu: vult m fcelere perfeverare, neque pœnitcndo vult unquam tefipiicerc, hic communionem precationis cum illo ipto a quo accipit, habet, 0< Chriftum qui iniquos repellit, contrillai : eolque in delufto xdihcat, cum eorum dmia D mdigna accipit, ieque cum eis inquinat, dum non linit cos ad pœniteiiu.im venire, ut de-Heant, & deprecentur Deum.

(7τ/ ὺ χρή γυναίκα βαντiζi-ιν' άσiβι γάρ* χ# τη, Xe/fs λιλαμαλiα ά>λότ^ιον.

Qjnd non oportc.it mulieres baptizare, ejfe enim impium, ἐT a dolirma Cbrijlt alienum.

Κ Ε ΦΆ Λ. θ'.

CAPUT IX.

Π Ε6 Ji τβ γωvαiχα βαπτiζ&v* γ·.Jtfopfy iμ7v, οτι xzyjtu-©·* β μιχρό τι.7; τiτβ ι-Kiyc-tpiio-ai; · λιά άσυμβαλ^ομ^ν* ιπιαφαλi? γαρ* μά»ον λι τβαρά,ομον igq άαιβι' εΐ γάρ χίφαλη χηι«iχ; ό ά'ηρ, btt; L /βη»οχ«£/(ιτηζ η; iipω-«Tuukù, ή δiv$ι·ν, άθiτχϋ-χ/ λημικργiαν, χ} χχ-τηλ/χοτη: τiιό άρ'^.ώ, ΐκi η tyanv iλ^ϋiv μα' γα,vη· γάρ.ο-ώαχ ά'·βρό;, Ζχ κλάρα ορ, & xcxnxcu/jfyjov txifp c/f ^Tfp vjq itnptSn f7; παi-3ων ^Jiinv' αΰτά γαρ rs, φη<τi, χυζιάτει' άρ-χή γαρ γ'ζυαιχό ό ά.r,p* t'meiin χζ χ/φαλή' η if dr m; ακρολα(λοη èiêâtrxetv αύτvi βχ int-πώ itpanicai ταότκι παρά φύση τι πυγγωρήα^ι, tst» γάρ τη ÎÇS iλλiαχvv aûfd-τττβ τ» αγνωημα* θηλHaζ $ιa7 ifpeéaç γ(~ f»rwt/v· άλλ'» τη X^sm i^τάξio * η St *WH

D E mulieribus vero * baptizantibus fcitote, qux hoc tentam, non mediocre periculum eas incurrere: quamobremuon hoc consi lium damus, pcricuioiuin enim eft, immo vero prxter legem, & impium. Etenim fi *vir eft caput mulieris*, & hic eligitur ad facerdotium, non 'eft xquum improbare, quod in edihcatione mundi fadum eft, & relido capite ad extremum corpus defeendere; mulier namque corpus viri eft, ex cofta ejus fabricatum, eiqtie fubicdum, a quo ieparatumcft ad liberorum procreationem: *ipfe*, inquit, *dominabitur tui*: princeps enim mulieris vir eft, quippe caput ejus. Quod fi hadenus mulieribus docendi munus non commitimus, quomodo munere facerdotali fungi prxter naturam eifdem quifpiam permittetf hic enim eft error Gentilium Deum negantium, Deis fec-

' Ttr-U'i, d* r·' ',

feminis («cerdotes foemmas eligere : «1 non/ eft hoc « Chnilo conflitutum · Quod ti λ mu lien bus baptitari oporteret, profefto Chii ftus « matre fut baptizatus ellet, fic non « Joanne : aut cum nos ad baptizandum mifit , mififlet quidem mulieres uobifcum ad hoc : nunc /ero nufquatn neque julfit hoc , neque per feripturam tradidit , ut-pote qui naturae convenientiam , & rei decorum noffet, unquam natur» auétor, & legislator .

Quod fio» oporteat, ut latext ullum opu/factr-dottle factui, ut bapttfmetm, aut (rurifictutr aut manui impofittonam, aut btntdtéiiowtm.

CAPUT X.

Mnio neque ' laico permittunus facere a-lupii-d opus Ucerdotale , ut favrihrnim - aut baptiimum, aut impolilionein manus , 'aut bcncdiitionein , five narvam . live magnam, *nemo tntm Jibt fumit biwirrm fed -}iuv-,tatir-t dorninx:* hujuiinrdi namque gratia per impoliiionem manuum epifeopi datur . qui vero ιυ>·ι <Ü nd e.uv Jcàus , led potius iibt cam rapuit . hie ftippucio Ozi«r atfi-uetui .

<j)»ed nuibi ex cit rien prrttertjuxtn vp^copi, aut prtibvlrro piiirti/jum t(I facere, ·]».v funt jacei Jvtuni ordmart: Vtu cpilcopj rantu-it t-vttient t, & null/ alu,

CAPUT XI

TMmo ' ncqtu· iriiqui» clchris po'ell.ilrm baptizandi Licnnus ; xit Jcflonbiu , canto ribus , janitoribus, aut mnuttris. i.m tantum eP*Ccop(< , & presbyteris miüillra.ittbus dta-eonis Qui veto lioc auli htetint. pœnasCo-ritaium pendent. Neque presbyteris poteiia tem dainir ordinandi diaconos, autdiacoilil iis, .lut leàoirs. aut rniniflros, aut cantores, aut janitores, fed epifcopis tantum, hicemm elt oido ccclefi.iflicus, fic concentus

Debnvtatio ab tnvtdia .

CAPUT XII.

DE invidia vero, armnlatione. maledicentia . rixa, contenttone tam diéium eft a nobis , aliena efTe hate a Chrilliano , prrfertim tn viduis. PoUquam vero diabolus mul tis varnfqne modis ad fallendum inHruftus , m eas, qur non funt ver» vidue , tpeciem quamdam fic pompam infert, ut olim etiam in Cainum intulit : quaedam enim funt, qux fe quidem viduas dicunt , praecepta vero & inftituta vtduttatis digna non exercent, iicut neque Cam jura fraterna : ignorant enim , quod nomen viduitatis non introducet eas in regnum ccrlorum , led potius vera fides 8c opera fanda : fi ergo quxpiam nomen viduae habeat, ihtdia vero adverfarti exerceat, hujus viduitas non reputabitur: quinimmo a regno Dei repult.i, «terno fupplicio tradetur . Audimus enim quafdam viduas etle zelotypas. invidas, obtredai rices , quæ aliMrum fubfidus, fic allevamentis invident. Quae vero fic funt, non funt Chrifti difcipulse, neque do-

u 'Im ύπ» γυναιχών (ittvrtÇtdott, xavtix «r Σ ά χυ& ύαο' rie t'Staf μriζo ιβαχτιζιη · x, u»u I warrou · r' χ, auoS/AXu* te/ ni βχ9-τιζεη , συναχι ειλΜτ «i ήμι'v, 'JM yumixaç t-xi rrry yaù èe in -apart oürt έγγραφο χχριϊωχο* , ctoir. κ$M τιὼ αχολα^ίαν τι» «pt-eroc, <9/ τιὼ <L®pf»ηχ/ fa <9ράγμαη , ώ; H5H τικ φMΓi«i iι,α/ep^ds, V"H rnf ffonfyaH V0jU0 3*T>K ·

(Ττζ β γρη λ«7χὸ «/ηκ tt/xrwwr tffa' O«-rt<rμα · r δυόταν' n ^Hpoûw/αν· f, /.λόγιαν.

ΚΕΦΑΛ. ι'.

'Α?.'Ϊτ» λαιχοοϊζ txiffnoiâp ποιΰιrt tfS tfpa-τικών ipytoV ο.'tw $υσιαν · ή βαπτισμα· n XMptâtaiw η Αλογίχν μιχράν η μιγαϊύυ, tceuni yap τι, λαμβάτι rlm Ttpduj-, α>λα ο χαλχ-/x&ies u/rà τβ Θιi. à/α ytrp τη ini Αισiω yti-ρών·τv fTirx^nu SiSurnt η nmurr, afja' ο Si μη τγχ&6ΐώ)ει τηντιω, αλλ*άρ·α<τ« cuhUù ιαυτά, τιω τιμωρίαν τ» O'ζ/α Cencnarrai .

&τι χλΐώ ixirxôn n «DpitrftvTynf s W t ? or-χλη&χΛ' ixni^axTtt τα it-ion entp-yfiv, ή Si 'X&poTWw μόνω fniTxoxcp mrpoc nKt-< ' mpy St ùScxi «*

ΚΕΦΑ'Λ. ιa'.

'ΛΛ'βπ το7 λοοτο/ς χληριχο?; r'nt^ixo(j8p βαχτιζαν, οιοvatvxynoçati ' » ψαλητ/, ' ») , η^,Ttipt Tttti ' ημονοι tfitrxonot;, χ, «opw-(iimputç, cJ^iixnpinp^jMV cuinèc ?Çû SfaxavW o/ ύ.· πλυώκη; τβγ» , 7^5 ότοισαοτ rbjj$ixlu> · αχ ixt^tXQfjSpj S' TXffri^unpoti '^ytponvffv Siaxotw. r. oiaxoviasai ' ›' civayvura; · iurrffraç' η çJiuç · ή »υλωρ»{· «Χλα uoro/i τν intrxiroti' αΰτηγαρ ici ταζii ί'κχληστaί.'χη K. οίρμοτία.

Α'ffol^cyj) βαα·χανίχ .

ΚΕΦΑΛ. ιβ.

Fei <?f' <r3oz« »j ζήλϋ , η χντvλαλια , i tpiSoc, , η φιλονικία , «apoc/pnnzz ιμΐν , ότι τνυτα Xet~tavi π'λλοΓ^α gji μαλϊα titi χηρών ' ircjSrt Si à CAcpytSr Sià(So\K «woAcTu-πο χαι νοιχιλο ôwâpycov iei TΠ5 μη ynpai iμ~-Βομη/^Μ · ώi xatt /rore « τβ*τ Κσ/r . cÎ/cu yàp λιγουη» f^vat χϋραι , τά Si τη χηρεία αξ/α Tfapayy(λματο b zotücnv , ώ «3' ó Κοὐν τα α-άιλφιχα Sixaiu>pMXu" àyvooum yàp Û u η ovo~μα τη χηρεία εί βασιλείαν ajürpç tirai+t' αλλ' ή άλη^χ ηii-ι καί το otna fpya' η δ(τι -η pijù ονομ« τη χηρiία χίχτητηι , τ» St nu «r-t/xw^uoi/ ιτΐιπλΰ iirimS/upam , ή μ$> χηρπα afriK J λογκδήσττοι · 1%&&Σσα Si τη βασι-λεία , αιώνια χολιάσει xapaSo^natm · αχούο-ι γαρτοα χήρα (ηλοτύτο ' φθ««Ρ««· Sia-βολ* · βασχα/νύσα rufe ίηρων άηβιση» ' α< Si -ntaîjTae oùx Mi τη Xe/τoû · wSi τη f-xtâtou

«HHv *Stiant&Jas* * &·» γάρ «Jnk ceJo^«<nti συγχήραί ΰ·· row , » λαβή- <πκ «pyt^» , £ ?βφώ, i i nreitw , δίβτΐψ&ιικ τΐώ βΧιλΐώ r.rjx^arov canTv.

Adrina illius inftitutz : dicere enim potiusdcbebant , ii quam iororem vel fratrem vide* rent recreafte alteram viduam, eiqua aut ve* ibitirn, aut pecuniam, aut alimentum, aut putum , aut calceos prxbuiflc , dicere , inquam, debebant.

CfvtX 1(4 <·»οσ·Χ^<:θ« TW ùxtp i<7 *Sônw* 7Ù <e*ef TW #éias*

fipamde *oporteat Viduat irart pro iit*, f·* pr«tar y«r« vp»r *funt.*

Κ Ε Φ Α Α. ιγ.

CAPUT XIII.

ETλβ^ητν « »0fèç - α'ν»4*ζα τΐώαυγγΰραν· Αλίγηταν xùttf, iÇlcfaroy tvj iiatxovnu-avm aùre £ tv rp^av tvn àvaf&jjot ò α'ληθπα ηρόί στ < μνη·&η<τη atra tls άνα^ν/Ο* ήμΐρ* ixtaxonni αΰη. so rr;t aiTxaw μν rw χαλώi rot λ«mp»4<τανηΐ £ Sl- ιαξαντΒ ώχαιρον ίλίημοσνα,Ιυυ γυμνά «ni τη ο~υγ- γνρμμν $ZCa/, ω^m^hw ouitS |«iξ«v* >% £m- <rπ αυτii χαυγήτΗΧ Cf ιΐμτρα α'iΜαλό- ·J/tws fititrxotriçeit · ·μ«ωi xî η λαρβτα χ»ίρα τ» tAyo;, eï//*4>pwÆ^io3ai τ4 StSôvTt αύτη τiιύ Stx- K9\ ιαα.

Enediduj Deui, quiconviduamrecreafli, benedic, domine , & glorifica euin, qui illi przbuit, & opus ejus adfccndat vere ad B te, & memineris ejus, ut bene fit ei in die "·<«<«<>«« e:"f · Ep^opum quoque meum glorifica, qui bene tibi nuntftravit, & opportunam elecmofynamme®convetulx, quaerat nuda , fieri docuit , addas ei gloriam , β des ei coronam gloriationis in die revelationis vifitationis tuse: fimiliter vidua, cui tributa eft mifericordia, comprecetur pro eo , qui tribuit.

(Xri » γρη xc^xTaÇw <X η tauris ôve- *μα τiιχ* χαρτοφ·ρ»<ταν χαπχ τiιύ τν *χυ£Μ* *Scanty.*

&uod oporteat gloriari, ne^ue ut JaUet nomen juum. iju-r elotmofynata Jacit.

ΚΕΦ Α' Α. «r.

C A P ü T XIV.

H'Môv nt tu v·/ïτ«, α'ηχμ/ψατν no/xHcy όνο- μα ώΐ<τοφ»i· μη σ·χλτ/ζΒ<τα 'μβ·οο?θ aô- τηi · "να^οητηι η ιλ.τ,μοσνώη «ροi τ»v Θ?6v & χρυ- w t J , χα$ΰζ φ»ι<πν ο χύρη . Sri <η St xoiimç ιλιημο- eiufui, μη avaris ή άριηρά su, τι ζ ο ιμ η Sttyt « βzrwç η <η ή ίλεημοσζιΰη ό- τύ xptnrnS · r? ή χ/ρα <9(σ- uπιρ t J Jfiwxorw os τ/ί ποτ àv n , a^tov &UfiatripH>'; "Xptr» tntap^vra ' ^όπχτ^ρ ό βλίπσ» C*rJ xpôrrjï, «ToSâretrv tu wtsyrt Cv r«S φανι- ρy · α'λλ' αί μη xarr' tvnAîui Θiσζluü 9ίλχσ·αι -χη- ραι φρvτΐζvτι πσλυv&ΓM, rii ή ιιαχ·^<Γαμανη ' xj TiVrs at λαβΐσ-au · >ς μα^ίσα » ικ*μî^vηι τη 5<«χονη<ταμθλη, λi^Bτα , βχ Γiχ ηη tytn an μiλ-^- "λα; trap ix mlw ύλιβομέΛη ; ·τι w ^vρσiτιμηο'αζ i- xtiviuj ιμî; Tttüru St λίγη άφρν» ύτάργααα, b'm- <τ« οπ >ς ct'Æpvmt τiη φiληµα γiγηΟΛ'^ ά»<χ Θ iJ <9ρόταγμα ' frî γαρ μαρτυρη αυτή οτ; i'γγυτi- pu ùnnpyt, πλi-iov< àtSeia /ξητvζiτ», >2 μάλ- λον «ότή γυμνή i ίχήνη, οφηλη v»^·; ti; S'arii^à- jjfyjev, >ç άτοβ-i^ητχΓα , x' μη ιμμφαα^η r'u Sta- κονήβ·βσβv,Mσ·ιλθ«β·4p; cixov texorn; xj tri <vpî- antmv ιαυτiιυ βαλσσα txmirat t»? Ofov άφi ?».α/ αύτήηηλημράλτμα· i γάρ&;σ; ζ*ιτηλα.η τη a? τοMσγμή '^βγ^ηv τηv Miroita';' >i Jt (μίμφiη ο- τι μή ίχήpt αΰτήi το ονομα ' r;a xi αύτήμαδιi- c'a ιράμη η' η λαβέίν ' cv u'μό.ov iμiμφiη, άλλα γi,)ς χατηραη at/τή t^tXa^ouSn τ5 Uaoiits t ό dl?.o^fc$v β-f X'λό^ηττκ , χ, ό χατυρωμιoι at κιχατ^- partit · λίγη Si ό χύριο , οτφ Hatp^n^t η ; οiκο. , λίγη*, ηρή^η ri «Zx? ητμ' tdiàv η fWw'ô; η - fwri ή Mpnzn ύμαν ixavaitaùacrut t^'aùnv, iaa Si μή r αξii , ή ήρήvτi ^μ^v υμάi τιπiφiψκ.

Amen q&x oeniguc Uciet, nomen fuum celet, ut fapiens non canens tuba ante fe, nt fiat eleemofyna coram Deo in occulto, ficut dominus ait, *cum fautrlefmnjimm*, t *nfjetat finifira* , *<luid faut dextra fut* . ··/ *.fit eltetnofyna ttta in affiondito* , & vidua precctur pro eo, qui dedtt, quicumquc illc fit, cum fit ipfa tandum quoddam altare Dei , *& pater, <pni vid't in otcxlto, reddet in aperte ti*, 7** *kentgne facit*: Verum viduz , quz fecundum Dei mandatum sivere nolunt, curam habent fciktrandi cunofc, qua illa, qux dedit, quz item illx qux acceperunt : quod cum cognovit, queritur de illa, qur dedit , an, inquit, nelciebas,' me efle viciniorem , &. calamitohorem illa 7 cur igitur mihi illam pnetulifti ? hzc vero dun deiipiens, non intclligens, non fuiife hanc voluntatem hominis , fed Dei mandatum.* etenim fi ipfa teftatur , quod erat Deo propinquior, quod majore inopia premebatui , ôc quod nugis nuda, quam illa, debet cogitare eum, qui legem fimxit , & tacita, ac de ea, quz prrbuit, non conquefta, ingrcfta in domum fuam humi in faciem proftrata fupplicare Deo, ut peccatum fibi remittat: Dominus enim pnecepit iis, ^jui .««/*.< beneficium dant, ne beneficium datum *jaâent* atque oftentent: hzc vero qnerebatur de illa, quod nomen non dixiflet, ut ipfa quoque ad accipiendum curreret : neque querebatur foluin , fed male etiam precabatur oblita quod dominus dixit , ywr *lcr.cdicit tiii* , *k-* a<^f. <». *ntdiflxi efl ' & tjui maledicit , maledifln·* , Ait prxterea dominus , *enm domain intratu* , *-"* »· *dicite , pax buic donati , tP fi fuerit illic jtliur pacii , pax veflra refuiefeet fitper eum* I *fin vero non fuerit dignui, pax veflra revertetur ad vos.*

ft/rad a·*» *dotent ooaviciari proximo , altemtm enim eft a Cirifiiaao, maledicere:*
«Γ *de dioeemfif.*

CAPUT XV.

SI igitur pax ad illos rudus redit, qui eam premiferunt, quia non reperit qui ea eflent digni: multo magis malediftio m caput ejus, qui inique eam ject, revertitur , quia is, in quem iaôa eft, non fu ea dignus. *Quifquh enim fine cauffa convictum faett ; fibi mnledicit,* ut Salomon ait: *fient aver volant, il paflerer, fk mnlediitio vana non abibit tri nibilam*: & rudus ait: Sl«i *convicia* ... *imprudentijjimi fuifit.* Ut autem apis inhrmis viribus prxdita , poftquam pupugerit , aculeum amittit , fterilifque efficitur ; fie vos qttani injuriam aliis feceritis, hanc vobis facietis. *Lamm,* inquit, *ape.-ait, effodit eum, tj incidet m Joveam, qa.tm jecit:* & rurfus , *Qui foveam proximo fecit, incidet tn eam.* Ergo qm maledidum evitare vult, ne alteri maledicat- *Qiod emm fieri tibi non vn , alteri u' tacias.* Igitur qui maledictionem fugit, nc altcii maledicat. Quare monete viduas non obedientes , objurgate inverecundas , conlolainini eas qiwe hint pulillo animo , roborate infirmas, laudate eas, que fan&e vivunt . bcnedicant potius, & non maledicant, pacem C concilient, & nc bellum inferant. Ne igitur epifeopus, ne presbyter, ne diaconus, ne quivis alius ordmis clericorum linguam convicio inquinet, ut non pro benediftione malediltionem reportet : ftudeat autem & curet cpiicopus, ut neque laicns malediftionem proterat: habenda enim eft ci cura de omnibus,declencis , de virginibus , de viduis , de laifts. Idcirco, epifeope, elige adiutores tuos vit *X,* β juftitiæ operarios diaconos Deo gratos, quos ex eundo populo maxime dignos probaris , & faciles ad vexationes, & moleftias, in ufus minifterii fuftinendas. Eliges quoque diacomftam hdelem , & fandam'ad miniftrandum mulieribus. Evenire enim folet altquan- D du in autbufdam domibus, ut non poffis propter infideles mittere diaconum *od* mulieres , mittere vero poliis diaconiiïam prupter cogi·» lationes improborum; ad multa enim indigemus diaconifta, ac primum quidem cum mulieres baptizantur, unget quidem eis diaconus frontem tantum oleo iànâo , poft eum vero illinet eas diaconifta . Non enim opus eft, ut viri inlpiciant terminas: verumfolum epifeopus in baptifino caput ejus * unget , ficut prius ungebanmr reges, & facerdotes ; non quidem quod qui nunc baptizantur, etiam facerdotes ordinentur, fed quod fiantaChrifto Chriftianii, *repaie facerdotiam , pent fan.* fla, ecclcha Dei, columna & **firmamentum** veritatis luminis, *qui aliquando nan populus, nunc autem dtlefh fy ekiii, fuper quoi invocatum eft novum nomen o)u<, ut* teftatur Eiâias propheta dicens , *& vocabant populum novo eju· nomine, quo dominai nominabit eum,*

rf·' ».

J.* *

* De U.a r»hm IVnI Mlquo tn I

allbl , 031BH

VII «j 4>

I 7<l» ; O/I» ›

On *tvepvtii* τι Xwlopré ré χλητ/ατ «ft·- TtW yatp X^tarér réxa- *TapSd^u.*

Κ Ε Ψ Α' Λ. *ti.*

1 *Sv n fiplwn/iri ré Τιμψαντη αντιώ tir*Z-* xréwç Zrtrpff« irr ré *oaf* Jm>ημι? Æpréa'Fréiréré , *tn^υμϋλKov ή XX.*

» ω wt αξιβ «uτiuιsxeevopoc oy- *Tfp* οξ«ΤΣΓάλη · *τα γώρ* δματiω λωδορώ/^ icu/ré *àpà rtt,* χβθά φχστ? *ό Σολομών* » *ώπηρ όρια Ίτύπω* *ρη$οi^^ îίρΛμαπiiαΜίΤiλ&Τ(ΤΗί&ύ$Σoi** x, ΤΤacΑ/y ▲ f, ο‹ ie *ίχφ^ovη* AwJojMf ·rei *ftriv* · *bûrrtp Si ti μiλιαrα ce rf iυυυάμHaùrifc* ά- o?cré »<ra *iit'αν* χλτiξη *etvà,* η xciFov «»π>3*λλ«ι£ *juytnitsfipa,* ré attiré "ξόιην vζ *ύμϋ δ iàvnnimn* *etâixeyUç input,* rén ré *itum; catpynnrt' λύκον* *γχρ ώρυξι,* χ} an rxat^C* » *j rptwwwnu *ré βό~* Opov, *ov t^p^âtrem·* tr«Ary· ό όρόσπων *βόθρον ré* *πληατ'ον αuτi,* ί'μτη *rfèrttt ré aùnv ώiivόφ&γαν* *xem'pctv, t'npov μη* χατvρα.-θω · δ *γ«ρ μκτϋ vot γι-* y/oâat, *àSi* àWiùi rù χοηiβ-Ms · δ«ο' v»θiTHΠ TtxcaTR- <9ré* ήπτλiiατπτ τβΖ *άναι^ιώπι * ιτχραχχλϋτi* τη *oλιγo^ûχv · ιlυpoνoiüη* πî αθθ*ββ-α · *ittau-* v^n *ά,^ότητι* éÎfwi<r« · Æ\o>réu<r«y *μiλλov.* *χ.μηλοiüop^ηχ·Λv' uplworotunxrKV · κ, μη* πολιμον t'^TO.révffatv· *μiη* 2» *txt'ffxairoi,μήτΕ·®*£σ-(1ύηρα ,* *μήπ* δ/«χο;· , μδπ άλλο τι *ικ Τΐ*χβπιΛδτ* τί/ιρβ- *πΜ λκi«ό« τiώ γλύαχχv* μολαόiη»* Γχβ *μη* «vτι dCÀoytα *καηρχν χληρονομ^τη ' trv Jr «τηΛο* ï Z»/- *μiλ^κτώ ιπποχόιτφ oηκμvβi* λοάχο *κατάρκviχφ^·* *pvi ·* mei *τάνη,v γèρ βύτύ*μi'λλ«λ><φβλ« · meiχλι»- e«iSy · jrtei Tttp^cwy ' mei *χρρύv'* Tfei *λαϊκύν ' M* *τ»η w evinojt vif* auMpjrécw τη ζ«i ι$τ»i i*- HjMorturé *ipyvns,* 4^φ/η«ΘiJ «ροχ*<*-

, £ *iχ* r«rré *η λχι* δοχζμάζ» *tevtu* α'ζ/v * iÇ ré τii τ? i^:χβvi« χρ«« ≧£≥Γχ̂iκηî · *tmpo^àojtreu W* eèyiotv ré **W** ή ï VunwwSr Jwe-

o'/α .· trr *yiip* ototw οησιχ 9ïju«/ç *àtàptiixww* ^uvβuξiv b δαώιτιη *τiiμχΜ* Stoc *ré* «*<ré · «yacAûç by *γuvχîχαiiâx«y»y* δ/d *ré i^S φαΖλvv typmioti ·* qfj *yxp* ré χoλλα χ/*« *, yuvwifc ^ρρζ·i^*ijjutm · iÇ «tapJw μ^û *ce rj φατiζ(o9χι>vv«ûχα* , » *Sttôtwog* «ùqd ré f*Aat/|$ * 1Ç *μπ αvηv* ή δioiχβî'o dXré|<H *βύτΰ * iyàpd*«ya ré* *γuvαΐχα ύχο ύίpών* xonrr&o&ar «λλάμδiφ'ϋττ? *γΗρoδiσiχ τiiύχiφκλiώητηi* χειo* δ *hriownt, ov* *çè»oy oi iopüioi βχσϊλϋ* η» *mpôvtpov i^fjwn* · orr^arrux *βúiχτiζóμ^ιoι itfèéç ^f-iponvirm, ύΛ* *X^SXtfiTtxvoi · βχ<T(λ^v ifρMμ», Mj* ^Zδ^γμα ré *• νυμφύνο , oi* xan « *λχο* , xuii *Si ^yenpSùot£* t*» * λi*'»' '·<« ίχτχλnθη nïtfpay *aim · vψΛ v μαρτυ-* ρi«. lefii *iutr·*
"Χ Ηδά/α δ πρo... Χβλiσvoî TWAaav

. Π φ /MriruK Saut; ri «y<a βητἴβμ/η ^,

K E ◆A' A.

▾ 7z7w ,ie»w<T,STrFw*,'w<'wrw**«7<*·*·
jw«rwrf«wrud *avà* i|aûri«i«pN-0ô-
np>* ritn *itpb* /u'ummF; ahriv^/nrariraasW-

»>M. riwitTCMuMulMaaw* amwpwpmk
*ημπύ^η βόρ^^ιφρα^M yünu^* r$pm
rina'ixteiwrsç^tnrijnk/3«irT/<>&crniiτ4/ηφ»i.

Π·/» *«trten* ririt riv XtS'èr/3άντί0*μ«Ίξ *i«cri ca* rirp fiutray Ar*ynw,* «ράττηα.

K E Φ A' A. xf.

E Xn *nhuf ri βάττια-μΛ* *mtw θάνχπ» ri* I'ari *itiàjjfyj** ri ii vSttpttrri* τπφii· aj ri iàsuw «m *ιπΛμβη άγἴν** «ia^*pttyiç* efrr? ri r«m-p?·"ri /ripay *βίββυνσκ râc ip^wytaç· ri vet^àç*
• voxitad. HMriiumricmr/a^uTaraAi'ai;· ri *Ίη^μκη ήανμ-* yep^Xjjq^ç rιî * U«pTVpK* V *MwiumC*, ri tfUW- rtôorâv* admits, rietwerhSacr* *TreripiiTi*
Irte^ÆÎ'^erii- ·>»·#»«erir àeryatmiç
IIur t/t'éç· β rie JéÇne *nuffaç atvfufU xytot a* vxpaxAa- *η n vrn Xtjtn TtpTt/jtyjW,* VT'fitri» * Mw-
·***'*" »V^TW· ,,

O?<Φ* *fytàtt* Smu *i μψιηβἴ&**.

◆A' A. H,

O 'Δi β«ιτηζv/4υ>* wrep^Au *<&ώτιρ* «<π-0frieçxe<nK· «tK^pywmmpdfaipuyr/av·»/-Άo Θ« · Zχ^/riç Θηο ra-
"ξκ' βυ^ΛλτφΜμκ ii τϊ viv β/n' «rrawru^W-
W rji Xmuri* w{ Ιαημοσι »Ç m/cerxnuçaô-
τι· «yric* «u^apéf e<W wae iri
Θἴ. «pM^a/^ùac, *ek* wae wii, *ÿ λίγνκύ*
«ri xwri rit φ *trôt* iruç. *wip ipaifiàtTSiifMiîy* ri ·Mμα'<η>· «λ-
^iη>η^κτΰ>άκ9v. ^m^arori^s'Xiquxrs* aie eût «pavjj^/<vtTwc^âc* riv«pwd/aJv w errirm Jdç *iySt fMtpet** vd ·φMλι|μ«τv *ipâh*, rie *ti^itpca* ntc β'φHλi'τω à/arir* kjm *μΛ »μ«i ik xwpswfri»* , «M« *füavt àpat M rii* vwnpfi* *irt* <rï *irtt* w *βατïλM* w ιύήβι-juts, i$ v *Ùfy tk τύ <κύκκ9* «ψ/λΔ»

Çÿtoç àfriXH mmu a InficwaCc

K E ◆A'A.

E ^*nan» iî* igt ·' *itattmtcariat»* i^dt'v/ntmc, pasw *U* dCmArinpat· <wt-aapfc ri χλη θκ rite ixxXnr/atf. ι'm rif «Swcncç wnyrrriOw Ivnvrtu *tk ipjantu mal-yvtnt·* qri 4 /φ/ rie ywwmtf rrris^ouru θ»ρ<τX«v· aQuMrinper *U* ri «pdc *Iκ· XapM· νκφTHBΓ iaksM* ri;* vari ri *we)tt» H'nd<$* cA^« <*riraM, Souriew ltMUW *Iw- Ctatii Gtatrai* Tm U.

Dt άν»M crMrariaM aurirm */MHitfrifattif.*

CAPUT XVI.

x ges o|ep findo caput eoram, q aantur, five viri fipt, five mulieres, in ιp-pum fpiritualis baptifmi. Deinde ant tu ,epi-"«P*! ·"? prwbyter tuus, qui fub poteftate mulierem vero diarorifiq, ut bônefto, ftaqmbus <Jecet, fiat fignum infiraâum. Poftea epifeopus baptizatos chrifinate ungat.

Ras» caagta* *Mtaf iaptifvuutaCirifaat,* 6* ft^jG^riaram&dicMrim, êrjfanr.

CAPUT XVII.

B Aptifmus igitur datur in mortem filii Dei, aqua adbibetur uro lepyltura : oleum pro Spiritu fando, figillum cnicis pro cruce : chriuna confirmatio confeflionis eft : fit patris commemoratio tanquam caufic , & emiflbris : fpiritus coaflumpno , ut te-®is : mergi commori 'eft, emergere confu-Cfcitan : Pater Deus eft fuper omnia, Chriftus unigenitus Deus , idemqu^ dileéhis filius, & glorias dominus; Spiritus' fanftus paracletus eft, quiaChrifto mittitur, &dequo Chriftus docet, & qui ipfum Chriftum praedicat.

fyalii tfft Meat iaptieatvi.

CAPUT XVIII.

Q UI baptizatur, fit alienus ab omni im-pietate , expers omnis operationis ad peccandum, amicus Dei, inimicus diaboli , cohasres vero fi-plü ejus: qui renunciarit itanr,ft drmorjibus, ac fallaciis ejus , caftus, parus , fanftus, Deo carus , Dei filius , qui tanquam filius his verbis patrem orteetur velut nomine communis cmtus fidelium .! *Pater atfitr* , fw C/ r· carit/ , *faa&ificttar* warn *taaat* : WtwtMT rqgaqaa rtutm; *Fiat Mantas tua* , *fient m ntla G i» terra.* P«ww *nafintat yteti- nant.* «. *éiaaetae* da *aaM Mit: tf Jineitte Mis Mita aafira^ fiettt* £7 **; *iaittnmu Mittriku anfiris, & at* mx *iadneat ia tentatitaene, fel li-Ma* Mr *a anale.* Qgooiam tuum eft regnum, & poteftas, ft gloria Patris, ft Filii, ft Spiritus fanfti, nunç & femper, ft in fiecula Ixculorum. Amen.

*ftstalit tffe MeatHeenan*K*

CAPUT XIX.

S int vero diaconi ab omni macula & labe alieni, non aliter quam ipfi* epifeopus , tantummodo faciliores, quam ille, ad vexationes in minifterio fuo fiibeundas . Numerus vero eorum ad proportionem multitudinis ecdefias, ut poffint miniftrare imbecillis tanquam operarii, in quibus nihil fit pudendum. Ac mulier quidem mulieres curet. Utrique obeant munus nundandi, peregrinandi ,

Ut Elâias, Jbtfiifinmr Mm> l*w/mwwmr — ficut <k domino m·. AxdCwiu · Λ«{' ww J» tw /Mv vvweZ/tw w-

■M/r/V. Umüqoifiiue iÿtiir partes mas agnofeat, & cm ftudiofe agat, & concordi animo, ac cum caritate, ut qui mercedem mijufterp non ignoretis. Ne vero padcar minjftrare egentibus, ficut dominus nofter Jelns Chriftus am twwt, »s ·*i onn^rxrttvr tfoJ ttt ftiexi ipft otnifirvrtt, tf lent owtoun faen. nienptimm pre tmUis.* Sic igitur faciendum eft\pfis, ut quamvis pro fratribus vttam aminere opus fit, ne dubitent, neque enim Deus noner, dc dominus lefus Chnftus du* bitayit *aninten fxaie peatTtpreenneixfxisy* ut ipfe dixit. Si igitur dominus cœli, flç terne omnia propter nos fuftinuit, quomodo vos egentibus miniftrare dubitabitis, quos imitatores efle- opprtet ejus, qui feryitutem, egeftatem, verbera, & crucem propter nos pertulit' Oportet itaque vos fervire fratribus exemplo Chrifti : *Qf(i vxlt,* inquit, *inter nt/effe ategnxj, Jit wfier ninifier : & fari wlt effe inter vtt prinxty fit fervas vefter. Sic iofe* implevit illud bene fervire multis, Sr id quidem non verbis, fed re.. *C«aa* enim, inquit, *eccepiffet Unteanty procinxit fe, eleinde fudit eqxext ne pelvin,* & nobis menfrt accubantibus, acceffit ad nos, & nothos omnium ped«s lavit, dc linteo ttrfit. Cum hoc faceret, demonihabat nobis amicitis fraterne caritatem, ut nos quoque inter nos idem faceremus. Si ergo CSvdeJew dominus nofter idemqne magifter fic fe ipfe humiliter abjecit, quomodo pudebit vos hoe facere fratribus infirmis, dc imbecillis ? Vos dico, qui veritatis onerarii cftis, & religionis propugnatores. *Miniftrxte igiteer knevtle, fine teenrmurntnne, fine festine ; non enine propter hominene, fed propter Deeeeee hoc feeeith, a f«a mercedeeee mmiflerii veftri in die vifitxtionu veflra reportnhitit* · Oportet igitur, nt voa diaconi omnes jifrtetis, quibus vifitatione opus eft, & de caltunitofis, de afHiâis nunciate epifcopo veftro : deberis çnim efle ei anima, & fenfas, faciles ic parati ad fubeundas moleftias, ac per omnia obediences tanquam epifcopo veftro, immo patri, dc m,» ilro·

Hftod a dxohxf, vel trihets ordsnandxt fit epifeopete, èT *ηοχ tti etnOy*

CAPUT XX,

JUbcmus autem ut a tribus epifcopis epifeopus ordinetur, & ut minimum, a duobus, ita ut ab uno conftitur non pofitt : teftimonium enim duorum, de trium firmiyseft, dc cerrum : item jubemus, ut presbyter, A diaconus, ac reljgui clerici ab uno epifcopo ordinentur &> neque presbyter, neque E fed [M.unmi2&?r?«by.erqui<lem doceat, oi ferat, baptizer, benedic» nopulo, di«onus vero miniftret epifcopo, ec presbyteris, id eft, agat diaconum, reliqua vero ne faciat.

↳»· ^ i'mvAsta·vôiw·mrk*rf*··*υμοφροηκ'* ·– *yaùmnf il·* tw *ffytturifts μιδιν* irttrm *Si* £ ôrni'yww cfc τ» *ùxnperiï&eti* rôt *if* φ) · xbÇM *ipàf* Γικτï *i Xuràt* xx iλθ» J^Mvtôfâxr, «)A« J^grwîkw *jSnti* t{u> 4*C^tv «vrS *TwÇer tint mOtoir' htc* L <F *tuMf Su itetAr xpe* Ira ψι^ώρ *ùiip* βϊiλφβP ·oθ»«9ατ, μ4 *Ittfavn** à xdesecq^ ffwnip *ἴμὑo* Fwrec · Xerec *tSitett* rid curr» <9fu4tr, «J$ «Mc *iφî> vflip ffS φiλo»* «uk ri · «*l* Ir « *xôyt* r» *iptni* xj tic yfc terra *6** *Sf(j^i»K*Є*timvnfn; μιμητvï*·âfdAernrç·«dfff 4-vat τ» άιλMρ, tÇd&seti' iÇ *χλŋyβ* ^ ÿ *rw* fo» *Si* quae ûrçtfbctmci *χρχ St* φ) it/arf Joo-λ&β *i*if βιλφoi eis XejrS μιμŋτό* ' o *&i-* Aa» *peip φφη»* ce *ὑμῖν hku fû^ots fai iμὑν Stexwxf'* iÇ *9* <>fÂw ce *ὑμῖν mou e^ptSif fat ὑμὑν 3ϊλo* · «ru *pelp* x} «Mc *ippm* rrrXtyMtf, .ri» tu *àntânv iNüKxtfi* lÇ a Aév»· *λχβον γφρ* Acerw JnÇalexnv · 4n» /S«>A« tJupy/c w wt* *τχρo** φ) qmfo *4ηoη$μ* * Aηλθ·»/, terrur ù-*μὑν* cêrvp τν τòiβi. φ] ηi *λαττîφ ϋξîμβ$ρ* rin Si «vnSv* sw^savuie *όμῖν* τ» tbj *φιλχ&λ-* ~*φiχ iÿwiTtxcv' Int* iÇ *vψ£ á J^Kxf* «M *i'ititentte* 5-rue fTWTMiwac* iβMτ *τί b όμ£* rrat^uv-θχβηθi τiτ» »oc?<r«e iwf «luuemc xj «»3τ>^λ *βιλφὑν*, sparer çmc «λχθï«κ · φ| rq» *£rt(3eéef œentnu; c^uwifmm* v* *«γκvvπκὑ* ♦ *μχ* Z«^®x^lÇ®mc· *l»lSi* ⌒ fcwmÇwtw · * yep *Mg? import»* 4&4 Îjfr' tw ©cw ' φ) w *μιδφ* rife *SfaxmhK* *«*p* ixwrv «χvλvψîo^ι cà^piifwwriïç PI*λ' *χρά Sv ι>μϋ* xovue *tinxim^xt* mtytvf *rS: Sf9[tytf iir&xl-* W θλ/0·^ά* *vχγρAïλτη ιτηχόιτα» ὑμὑv'* χ|λ^9 *yxp* «ύτν , φ) «7«9wc *uvett* ·φHλiπ ‡ *ώvuιvλη»*⁷, ᵛφ(æ^xow 4$ *τκτηχ* 'y^ „5^$ & *itttmèitv ùuSvt* φ? τ«τ } £ jwwix.; r

Çfrt ὑχ9 reiifr *9 Sùe* twr<nto««v *άφάλχ vm&oh* - rr/exarec* α>λ'«χ ὑβ» Câes· *dftffttw yoipy.*

K E ◆ Λ' Λ. χ'.

*μχ tâfMtt it &<^ofC/£vxtàirt&*i· χγκρφ Sùo* Ttiwy *μαρτviiA (iffinmipotn,<ια·φ*λικ' <9pw· βόηρov Si £* Suitww Sot' ase fxrieiwiαίÇfJjAow-*mpvr^npm , μ*η* Jt«- *!TOAKfM^ᵛ· ²· ~ ·, «·»«» 1... J» AwA·"»|» «««»·; «^»|*»· *Oarh* ζ«*' *Aoj<eiryjwAaor' 7W *St SttiiuvwcJ^uTtipfn^ dhu* re/^xara», <? rw; «psr/Wpare * *muriri,* fournir » pi ω τ* κoιτρi *SïCMpyïle.*

BI-

BIBΛΓON TBTAPTON* tIIBI dVARTUI!)

tWOyew, DeOrHMb.

Cf«w W *Jrtjww* ip •Pfonwy.

p. fenllù nnfinlit i» teoM fiitnte» « ♣»'- ftricerdie ab rit, pei liberis cenat.*

K E ◆ AÄ. <·

OT«e9 Nnnc ·*Λ»α»* Xerml, lm n>- per fa *tpt rixnv,* tot , ivn « ΠΜΚηηι* *"dtùii τβρθoiβ», ps^ttvutàveujud-* ^*ene^i^ntc-nyépatSpeKvvy^petneret,* βvζX-ξη* ran>«pat «ttvm; apj^ /ur^u *eimiSov dp-* <*H»i»«Mη^>κι5»«^«η** · *ι$τ«ρ«ΐ'I[vvBTBθ»ïλ^·* ^•*miilàilûs&fansi^UtavtiKTttônis* el Xίτι καη.* *TttptcdfS ivcuwècrn* χλήπφ* •Sr rd rîc eppmiac MtÀn , *ri* μ|o dppet»« epfaamy xenwTTur · xardp *rf&* eppoywv · >C xenw iji χχ-pûiy* *η τη evfUtertt-* yârH *Ά ώφiόν* ? x} Q^unomw *iîf* atir^S ri *ftyiityn ,* *i fytet, n£tu φiγvπaι A'ariçjH* xtt-* iÇ ne-ouate *τiώ dfMt* crerm *ύμΰν* acTAargjK *xem&iwiy* aturiui.

ΤΛκ ι'φ^ί?Λστ> *iwxHpêtàM* χατκ τΐώ χκιβχΐώ ι^τβρΖώ.

CAPUTL

Q1 CM«i«»M pylte., yW fcibot, reit, pupillum fufcipiat, & loco filii habeat; virginem pupillam, fi filium habeat, qui poffit eodem cnm illa tempore maturus elle ad nuptias, filio collocet: Qui enim hoc faciunt, preciarum opus efficiunt fafti parentes pupillorum, cujus quidem minifterii mereedem a Deo accipient. Si quem vero ad voluntatem, & gratiam hominum in vita verfantem, & divitem , pupilli pudet, pupillo quidem profpiciet pater orphanorum, fit judex viduarum : ipfe vero dives incidet in eum, qui bona quibus ille pepercit, & quibus abftimut, confiunat, evenietqueei, quod didum eft, *fne nen eeetedtrxnt fenffi, cante- ι[a* ± *itat Affyrtiy* ficut aitEfaias: *JUgieaetiiveftrafii in cenfpeBn veftre eliem deverent.*

Qttibns fit fttbveniendiM fecundem cenfiitn-tienem demini.

K E ◆A' Λ. *o.*

Γ Mΰ vy « *tettnetet μavψo^ATi* rd Xi i τi <yafoq>iſ *βvïβ,μιδo»* tVAeorome *βύηΐ 'ni Ι^ηρφβκκ* «φό'βττκ rd *ymtut'ι ηΐ bi γήρακ* Λ «yjpoîy · πΐi *Αχμaiβκ* tw *γψκ* · τiχνήτι rp't *γβη · dipeetêi Ιλη* ' ξoïκ *πγη* ' aswy^ci ψι*^* ÎAl^fftxvrw· *γvμηΐ ^ι>μ»' ησηvι9ïβ»·* φo*· *λaaiiηι βωiθHφσ· <βpo nintî xXréw ù/det tφa φpηvτi* Λβ4Πüώ·ρφ«Ν£, ·Λ*,*βύνη* pcnicsce-Q ñh* *πi pφi* ιαρθoAι , *μiχîK*-«y «î *ttpety γχμv'* iÇ *fxbérn xCrÎtù βi$iλφ£·. tjJ bi wit ^e-prrytzv mpèç ri Tf^ylus fxpuc^M'* *«θ«ι h τΐi iirpFfyiei' pvbva bj\nii* ria' ri^- Λυ χaî»ρθ«*ΓΧ, ri τiω/χoiru *buennti «gq itt τη τι^η tpye>iieieoTO mpietàeu, Smç ^aμiτι* Oλ· puim * rivd iÇS dJfXpwy atw/Tfaerey *ή càw* «yuMliu, «M'*tou/tjS Ιττχβρu^η · $* >«p «ληθ-wç *peoùt/ét icnt* Si *if buutépfyÂï fietàièf iasnO^* pri θλι'/fa riww ·ρφα»5*ξ^ τiΣχχρβî· /xri^axôejaç ^iβ-*χάiïηv* ertO MW riy irdfatn i*φ *ièf λχaββaηrη'* xi yèp *Aptnu* τβiη *ùé* aurβ· wtl tωç rχiwiv xjr c* ûrextârw *λΑμβάηβη , i* luvauÿiwc. *Qe/r&tîy* E iaureiç , KSM Aqμβάψοη *Ecpiliτf βfλρμβμoι* · ILaM XX *pci 'yif* Ţiλ&βa XexWT β μθ ydp J/ iîλ/χ/αv apqytay^χ ii ynpac xrwyς θ re<™ «awinuxr/y, b siam» τρλu^βφiχω^, Aoqu/Jawy, q τpiβnβ vpiwn b μυμp- &xietnlt, àλλά W' *fTeunl&iettu . Swenfriejay* ydp *τp Θtti Άiλσχiσ-μoiv* iΛ/ τi Θβç ifiiθh θiiβ-πβι , eMaK ùrtp *Ф bibüntf* ωΔΞ *bdusc** x«C wXya/Λι · « Aofqtθi, dMrf T»; pierrs «uτκ, κη» *baaaκ* ïy *pudy* Mew list tîc <ρ·σ·Λχ»Γ · sawreç ar cy. τ» Wwtv

CAPUT IL

VOS igitur, epifeopi,eftotefolkitidealen. dis pupillis, ut nulla in parte illis deeffe ris conjugiç date conjuget, artifici opus, imbecillo mifericordiam, nofpitibus teoum , eforienti cibum* inienti potum, nudismdnmentum, «gratis vifitarionem, inclutis in euftodias auxilium. Sit autem pre ceteris major orbis, ut nihil eis defit: de virgine quidem pupilla, quoad veniat ad ctatemmaturam viro, eamque fratri iu matrimonium collocetis. Puero pupillo fuppeditate victum, & quo artem quampiam dilcar; ut cum artem probe exerceat, poffit tunc emere fibi inftrumenta artis, ne fit amplius gratis cuipiam ex fratribus, qui erga eum caritatem yeram oftenderit ; quin potius fibi ipfe fuppeditet, eft enim plahe beatus, fi cum jsm ubi poteft opitulari, locum pupillo, hofpiti , &. vidue non coarftet · Siquidem dominus *beeties* dixit *efft. dent aeeth eccipere f* ab eo^fl· >·. enim rurfus diftum eft, *ve ei't bebent , A,,* ,* fle hypocrifi accipiunt. aut qui poflimt opem ferre, & malunt ab aliis accipere : uterque '«"« ™ionem domino Deo in die »>^H· N»m qui ,wr propwrrutem, qua eft pupillus, aut propter imbecillitatem coneabnis, aut quia incidit in «gritudinem, vd quia habet multos fillio*attuunus, non iolum hic non reprehendetur , led potins laudabitur: habitus enim a Deo inftar rltaris afficietur honore ab eo , fi impigre *Fl?* «J%' e' Aor afdduedeprecatur bic enim fc» ne otioieaccipiat, immo mercedem dati muneris, quantum in te eft, tribnit ; hic igitur in «terna vita fiet a Deo. bea-

beatus. Qpi vero habet, & faâa fimulatione accipit, «ut nihil agens, cum deberet potius opere faciendo alios etiam juvare, hic panas Deo folvet, quod panem pauperum rapuit.

De avaritia.

CAPUT III.

QUI enim habet pecunias, & cum aliis non communicat, immo neque utitur, locum ferpentft fortitus eft, quem ajunt in *thefauris cubare*; competitque in eum vere quod ait feriptura, *congregavit opes, tfeneis nihil guflabit, if nihil ei profunt intereunti fupplicia: non enim,* innuit, *proderunt opes in die ira',* nam qui fic eit, non credidit Deo, fed auro fuo, quod pro Deo habuit, & cui confifus eft, ftmulator veritatis, acceptor perfon» infidelis, fui derogator, timidus, imbellis, levis, facilis captu, querulus; in dolendo afliduus, inimicus fibi, amicus nemini: Hujus dona peribunt, & peregrinus homo comedet ea; aut quia eo vivente, furripiet, aut quia jam mortuo, eis fruetur. *Divitia enim injutfe coacervata evomentur,*

Quali timore oporteat participare ea, qua conferuntur in eleemofynas domini.

CAPUT IV.

MOncmus autem viduas, & pupillos ut cum omni metu, ac reverentia accipiant, quas eis fuppeditantur, & ut gratias agant Deo, qui dat elcam efurientibus, in eumque oculos intendant. *^nt/ enifruuefirxm,* inquit, *edi/, aut bibit fine ipfo? tT qui implet omne animal bona voluntate, tribuens frumentum juvenibus, vinum virginibus, oleum ad I«titiam Û* hilaritatem viventium, farnum jumentis, herbam fervituti hominum,* carnem beftiis, femina avibus, & omnibus commodum alimentum. idcirco ait dominus, *contemplamini volucres carit, non ferunt, netjue metunt, neque congregant in horrea, & pater vefler alit ea, nonne vos pruflantiores illis efiis? Ne rgitu^ foliciti fitis, dicentes, quid comedemus, aut bibemus? fcit enim pater vefter, quod his omnibus indigetis.* Dum igitur tama illius providentia, bonifoue illius fruamini, debetis omnipotentem Deum laudibus celebrare, qui pupillum, & viduam creat per diledum filium luum Jefum Chriftum dominum noftrum, cum quo ipfi patri gloria in fpiritu, & veritate in faxula, Arnen.

A quibus accipienda oblationes, tt a quibus non accipienda.

CAPUT V.

OPortet vero, ut fciat epifeopus a quibus oblationes accipere debeat, & a quibus non debeat: cavere enim debet, ne caupones dent. *enimjnffificabitur caupo a peccato*; de ipfis enim in quodam loco Efaias, cum hos Ifraeli exprobraret, ajebat: *caupone/ tui mifcent vinum* 4?N4. Fugiendi praeterea fcortatores, *non offeret,* inquit, *Deo mercedem profitbult.* Item fugiendi praedatores, & direptores, at-

Κ«Ζ

Mttth. «.

*/-/· ..

A ζ^ ύτο Θi μακβίη^ύστπι·* d *Si* ryor, £ dr CmxeMW Λ«μ0«·», 4 *it ἀργίοσ ani* r5 ι>- *frtàtb* ÿ inpwç, *iudw ifhfar"* rw *&tà,* ori TOνχτν» tyxaorr

n<e) Φ<λ·ρ^κί·κ.

Κ Ε Φ Α' Λ. γ.

O'Γàρ» «PTtiew» >ζ *μ*μιηiιO iῆροι, μ*τι μίνύαντο -χμάμ^ίο, τόκον ἀφ»ακ χηλ^αχαοχφαβΊν* ernZc θιχπώροΖ; *tutoient'* tn *Ç in* aôrâϊ αληθή; η >ραφ»' n' *φάβ-xwa, owrttyayt* χλ·£-τον, c^a aj/æarttti· iÇ aie· «φiλο *ἀνκλλἰΑ-* aBμνiφταράτγι δύη · *iχύφτλήα»'^«tpfVHrcy ύηiρχονηC*ηβiρφ οργί* yap retiree «τw ©t« χτχιcdlxer, αλλα rp «αυτι ^portai, Θιον rire >φ4iμ$uo; xJ tr'adry *ττηοτ^οί* ' iîχοχ ιτιχ αληθπα o retiree· ew>erwxoA»rmc· αχιτο · *è<pw* · *itcXiç* · *àvavSpoç* · XHφο · dCyrpw, *μιμφiμοιρο* » a'xeJunes· *ίαυτού* i'χθρ·i wC#oç *φiλο* · *vint η* χρήματα όλ£πχι· iÇ α'ν»|ρ ξû»®* » *Strut* αι/nt, *ί* ζωντο ώριλο'μ^υο, »Γ θανβντο χαρβνατάμ^υο · »λϊτο; *γάρ àitwi* <ruva- *jdpfyoç c/^tut^vrmu.*

Mint xe/d φο/3« χρη *xvttaxâiv μπiγ^η ανvΜφορων.*

Κ Ε Φ Α' Λ. r.

ΠΑραιν-iμ^.- «y rtttî χπρακ <£ *το~ ορφοηο7 μ$ ποα-η φόβν* χ) χαστ) æX«t0«as μιηιλαμβα- *αυτοί γορηγαμιΖΛοη* κ} Αχαι/β'Hv* Θι£ *τφ SiSovt* ιτοΖ χβνωιπ Ἐ'οφιώ xj *too aifrwτ»i όφ^αλμά* fXTfkty, τι' ^αρ ,φχβϊν,ΰμων *φάγiτηι,* » rtc *irttrut παρίζαυτi· αυη yàp* avotyet *τΐiυχήρα* αυτι, x} ιμχιπλρ: xâv *ζώον* Xιοχία · αΖτον νιαν/αχοι ·)Ç οίνον *ππαρ&Ολοι* · iè iλα/oy h'î Χφροααΰiω jfavruv · χορroy το7 χτιiάβ'l · *dj* χλοiωτη ÎdAe/a.s'p) a'vûpwnwv · xpi'a rorç θχ£«« · *<ππίρμ&rv* ro7« *opvtots* xj xa<rt r^v *<φόιτΦορον* *ϡοφήν* · *Sto* φΐιχτι χ} *o κύρη. ' χατημβiθiτi nt ne^ueO^^^ip^i ,0TtdaTtHMtrty' uSf 9tti(a<rtv ' Hi ffvvaiywtv tlç* «αοθηχα * ιζ ο χατι}ρ όμων Τ*Φ« αΰηι, *«χύμίί* μα>λον *iιαφiρΓΗ* αυΐ^ό *i* μ» «» μτριμνήσ-ιτί Xt^ovTfC · τι φα^υμ^υη *τi* <-/ομ^v; *tuSt* ό τατηρ ομών, οτι ^ρήζιτι τκτν* iiχαχτυν* τοβ*αύτ>κ 3v *τη ηαρ* αυτι «poyotas β^χολαόοντκ, xatp aûri *μττολαμβώovτκ* ά^θiv, *ouvw άνβριiμηΜ οφiiλiτο* τφ ορφανόν χ} ^ηραν «όαλαμ/3avovτι xavroxpdropt Θi{î *Stà η* ή^αχημο'χ uî» αυτι I'naS Xpiciri xveju *ημωι'* St a ή iόξα *τv* Ot£ ce χvXματι, *Q* «Xijr θ«i« «i *τύ* αι'ύvα, eyxnv.

Ttvw at χαρπoφo^αι Stxrai' xj rtytey *iStxTut.*

Κ Ε Φ Α' Λ. Α

XPn 5» tw fx/axoxov ftJciat rrvtwv ο'φ«λ« *Si-* ^to?ar χαρχοφο£χα;, x} *rtvw* ix όφ«λΜ · *φυλοΛταΐοι γάραύτω* «pds Jcaiv χαioχλοι · a *Stigt»*· θη<τπιιΐ5>αρχαχϊ)λο$χii}άμαρτιαi· *xfélaûPÇi γάρ* χ« iÇ Hααΐαiοκώΐζvv *nr* Γαραηλ IÀr^u· et χαχηλοι ff« *pJoyistrt ny* ôtroy *Siart'* epA^xrruot *S'aôrtp* xJ xdpyw · à ipwoiiH; ^àpr*7 xutiw *μiδοψ»* χόρ-

W x^ ap»a7«i$ ^<>λοτi>νι'χ·43υμ>)nt/fχ}μοτ-, χϑ'ι β&λοκπῦ γάρ αἰ mn'sv Sua-tau παρὰ θτρ>· qp} ο< ἰχϑλίβαγπ χήραν, x} ορφανόν tut-rôtwcrôComc, TW φύλακα xXiyïmi αναν ritio, ἰ if nîc iauîÇ-5 nixènuç πονηρὸ γρνμι-νοt, πΚφϋ φα,μι qp) λιμφ qp) xaxoS^ta, i «oXhc buts [λυμαινόμουν φ&χπΐοι truaw ow J ittrxvrt * qpj at riruo aapoβ-φοραι μυσαραι watpamjrq J< npi ppJmfyovc · qpt' pvnpap a'St- J, · r · ·, - tmJ· qiM τνλβνα ςi$ixw ζυγοχgioΓα, ' xj So-λ·μi£α · ^rpocrm-rtw ανκοφαχτ&υ, μη αρχχμi-me s77i όψ*vio«- βiMa τή jnanuç ifarcewW φοηατι δήμιον, >ς διχαT&υ «ιαρανομον' -egay-μάτια dvafyaia · ttvSpéxvv «πιβχλον · μιαρὸν ipyarlw' μiδvaιv' βλά<τφημον' κίναιδον' nae-xi »«vτη ôrrtvSv νονηρόν' τη γνοομu τ» Θii ή^.μαχόμ5ρΜ ' iiτι λτγα η &ι~ λυχτ« «τ« *αρα Θiρ atwns τκκτν · at yàp ταρά ffS ntùnty Sf^/j^jot, qpi* ^epavrtç γήρα xi ορφανή, feXSuuw nS xem^iw τϊ Θiϊ ^uijewTar < w<r«np xj A'Swvi'as · & τκΐ βασι-λώiῖi «ρβφχτχ aapoaρτα Θ£, ι^φαγάν άρην qpl πιαογ vivp dv rivy, y ocitfiiKUt aJr^ ο' iώ' τάΰ nô ïiροβοάμ| ἀατβaav, ὐβο' Zt'o'/Tvc «vaιpiθH? *ι ο γαρ ι'χ* κόπον ^μιονον-H^υφ- χήραι, jwt>Xey, χφ η βρπχό £ ολΐγ^*, η cJ£ αδικία xar rufco-φαντια:, κaa ιΐ βολύ iÇ Üfytrxviufyfà* ' λίγ& yàp ή γραφή xpMSoy ολίγο» τὸ ήικaiφ, ύπίρ αλόηv άμaρη^λiov πολιιύ · ci Si αaιβόv φayv<τa χήρα, καί (μπληβ&άτα aepoa/^tnu ὑβο αν^ϋ, awt ΐίααχφυοθήσγη» * on V χαρ-Jieyvwmc Θίο' μiΤΚ xtisrtyç ἀπΐφρναη ïi&ἰ ae-f^Jv λίγαv · tav $ℹ? Μωτi, >£. Σα-μουήλ ορρό ·ροα«τoυ μου ώπρ αΰφ, χκ ci-τταχάημαι αὐ^S · χ} trù μή αρροτΑχον vπι'ρ τἰ λαού ηύηv, χαι μή α'ξιου iλσiθiώai <wmk· sÇ μή ovoτiλθη μΜ 7rrg> ajJi'JÎ, on «χ €*τα-κήσομαiσκ.

que alienarum rerum appetitores, dc adulteri; odipfitenim dc cxccrabilia Deo funt horum Ucriflda: immo etiam qui viduam affligunt, de pupillum opprimunt, dc qui carceres implent innocentibus, aut famulos fuoa dure accipiunt, de traâant, id eft, qui verberibus, aut fame afficiunt, aut crudeli fervitute premunt: aut qui civitates totaspopnlantur: fint tibi, epifeope, exeerabiles horum oblationes. Vitabis etiam falfarios, dc rhetocanos injuftos, & qui fraudulenter lancesdcprimunt; & qui in menfuris alios fraudant; item militem fyeophantam non contentum fuis ftipendiis, fed potius vexantem, de concutientem pauperes: deinde homicidam, carnificem, prxterea judicem iniquum, rerum dilapidatorem, infidiatorem hominum., bperariura nefandorum, ebrium, blafphemum, cinxdum', feneratorem, quemlibet denique fceleratum, & cum Dei lententia ac voluntate pugnantem.· ait enim feriptura, hujufmodi omnes efle apud Deum exeerabiles, a quibus qui oblationes accipiunt, dc inde viduas, & pupillos alunt, rei flent in judicio Dei. Sicut ille in libris regum propheta Adonias, qui quia Deo non obedivit, cum panem comedit, dc aquam bibit, ubi dominus propter impietatem Hieroboam edere, dc bibere vetuerat, a leone, difeerptus eft. Panis enim, qui ex labore viduis ac pupillis fuppeditatur, melior eft, quamvis modicus fit, & parvus, quam qui ex iniquitate, dc fraudolentia, quamvis copiofus, dc elaboratus: ait enim icriptura, *melius eft modicum jxfto, yuam multa divitia peccatorum.* Quod fi vidua viZhi ab impiis accepto,'dc faturata pro eis deprecabitur, non exaudietur, quoniam Deus, cui corda patent, cum judicio de impiis pronuntiavit, *fi fteterint Moyfes, & Samuel ante faciem meam pro ipfis, non exaudiam eos: & tu ne ores çro populo boc, & ne roges, ut mifericordiam ets tribuam, & ne accedas ad me ad precandum pro eis, quia non exaudiam te.*

ΟΓτ* fÇJ αναξ/ων χαρτοφο ίαι, Γω âv «σι tîî"t»., β μάναν ήκ όξιλiiνtβι Θiόν, α>λ' ix C>ay-T/ay xnùnv «ρο όγαν^χτηπν.

Qisod oblationes eorttm, qui no» funt dsgni, ut offerant, non fohtm non placant Deum, fed poliaj iram ejus provocant.

Κ Ε Φ Α' Α. γ.

Οτ' plui Si, α*λλά »ς or dt/ ἀμαρτίαι <^ό-fjfyjot, κ, μή μίχνγνότκ, a μόνον ùx 4-aaxeoSnffwnu aopoτ/^χόμ^voι, α'λλα' riv Θιόν χαροξιωύσιν vηομιμνήαχονη; «ώτ» rr; tca>?£j μο-^θη ια · πι ιiΓαοθi iv πi ηκώη 6fg.xovtaç · «c αλλα>μα χαυό · χαι μi<&ωμα πόρνη ' ίκχ-προ. γάρ η7 νόμοι α'χηγορ^πv' »η γάρ λ«να7>- ^ παρά τ» Α'ζαήλ χομτ^ηι iSiy ξατ», in A'^iac τη παρά tS Υιροβοαμ ' ci Si ci Ta ©fj «ροφχη.-ι to παρά ijd ἀτιβάν « απρτμ .σήχαχη ïfâta, Sixanv μήη vμά ω ιπiaχoπoΓ a*Md ι$ Σι'μβv ο' μϋγ9^ /μoi Πιξν >ς Γβαvvη χρήματπ αρροσακγχόv iπ&ρϋη /η'Ηώ τΐώ ατiμη-το? λvτψκ&ατ aπτρ μή αρροαηχϋρ^μοι, α-ραΓ aiuvi'oK αυτόν iδηταμiθα ' οτι τΐώ Svpeàv 'Io Θά ax dCvo/a τή aβρό Θών> α'λλα χρημά-

CAPUT VI.

Quin potius qui deliquerunt, & eos non pceniret deliftorum iuorum, non folum non exaudientur, cum precationem facient, fed magis Deum irritabunt dantes ei recordationem improbitatis fuse. Prohibete igitur hujufinodi minifteria oblationum, quas funt tanquam commutatio canis, & merces proftitutæ: utrumque enim legibus vetitum eft. 14 Vi ncc cnim A, 2«IS dona ab Azaclc ac cepit, nec Achias aHieroboam. Quod fi prophetc Dei, dona impiorum non acceperunt, aequum eft, ut neque vos, epifcopi, accipiatis: immo Simon.magus oblata pecunia mihi Petro it Joanni conabatur mercari gratiam, qua pretio rftimari nonpoteft, qua quidem pecunia non accepta, fempitema illum malediftione conftrinximus, quoniam donum Dei non benevolentia in Deum, led pecunia: permutatione comparare cogiravit. Cavete ergo

ergo ne oblationes male confcientir ad altare Dei afferantur; atfmt enim, inquit, is «M metuet ah inique, Φ* tremar xo« apprafmquahit tihi.

t^uad mrbut aft 1* propno lahore prabereviduir, quamvis parva dSl pauca fini, quam ex tu, quu ah impiis dantur, licet >nulta Ù magna fini, proflat enim perire fime, quam abiut piis accipere, quu conferunt.

CAPUT VII.

SED fi dicaris, hi funt, qui eleemolynas danf, fi ab eis non accipimus, unde viduis a nobis minifirabitnr › unde vivent populo egentes·? audiet» a nob.s, idcirco data efle vobis dona Levitaruin, oblationes dico populi, cui prtrertis, ut vidus luppetat vobis, & egentibus, & ne egeilate prefli/a. i.eleratis accipiatis. Quod fi tanta fuerit eccleiiarum indigentia. prxftat fame perire, quam ab inimicis Dei quirquam accipere, quod amicis Dei contumelioium fit, & eos faciat ludibrio efle. De hujufmodi enim hominibus ait propheta, oleum peccatam non impinguet caput meum. Explorate igituriftos tales, & ab iis, qui fande 'ambulant, accipite, & calamitofis atque afHiftis fuppeditate. Ab excommunicatis vero ne prius accipiatis, quam, ut membra ecdefior hant, digni habeantur. Sin autem oblata dona »ton ftiffeccrint, denuncia fratribus, & cum ab eis colledam feceris, fuppedita pupillis, & viduis lufte.

Quad oportet, ut facerdos populum hortetur ad largiendum pauperihu f, ut Japiens Salomon.

CAPDT VIII.

DIC vero, cui prates populo, quod fapient ille Salomon. Honora dominum ex fuir iujiij laboribu'. da es primitias ex frufiiims •ujhlta, ut impleantur horrea tua frumento, ij torcularia tua vino redundent exjuilo igitur labore fidelium victum, & velbtum egentibus tribuite, & pecuniam, ut kipra diximus, coaftam dilpentate, conferentes eam in miniftenum redimendi fandos, ut liberetis iervos, captivos, iu vincula con/eitos, calumnia oppreflos, damnatos a tyrannis ad monomacliiam, aut ad mortem propter nomen domini, ait enim fcriptura, Mera eos qui ducuntur ad mortem, & interjefios redime, ire parcas pecunia.

Quod fi .üiquii impiur nummot facerdotthut projecerit, tn hgna, & carbone· injumendi fint, & non m cibos.

CAPUT IX.

SI qux vero neceifitas aliquando contigerit, ut a quopiam impio argentum insiti accipiatis, impendite in ligna, & carbones, ne fi inde vidua, aut pupillus aliquid acceperit, cogatur emere cibum, aut potum, qjiod minime convenit: iuftum namque cH, quaeimÎii dant, igne conlurni, & non ali inde pios. loc quoque lex cavet, cum id, quod ex fero faenhao refiat vocat, fie igneju-

A ... ἀναφέρωνται ... ἔλεγε ... ὁ θεὸς ...

[illegible]

ΚΕΦΑΛ. ζ.

[illegible]

[illegible]

ΚΕΦΑΛ. η.

Λέγε δὲ τῷ λαῷ ... Σολομῶν ... σοφός ... [illegible]

[illegible]

ΚΕΦΑ'Λ. θ.

Ε'Αν δέ ποτε ... [illegible]

E

xso^ai χiλòîωv · m ycrp τη φιλγ« φαόλα ™<ρ*τφi-poffi^x, αλλα τη γνώμη αβρονχομιζόντων αΰτή · τϊη ÍÍ<ey»«r«are/4u txi ri μη axocpr®«v τη »λη-οτάζοτηι î,μiv ' Uierîî >Ç τάύ axurmyiav «ολλαχι iτvφιλi τον χiτiβîπ γi^η&χi τΐώ^αpo τ* £<Γi-βü ' iτiβλχβv it μόvia» τΐώ xani τ!ιύ9ρη<τχiiχv χοivωviχv * ταυτπ (jfy> hv t τπτΜβτΜ χγαηηηi κpηιθω úμïv χορό α'ιτφαλπαν όμώv\

rifti ymwv ·«$«■*.

Κ Ε ◆Α Λ. /.

Ο Γ fifynt vampfç Tratifart nt tixvx υμών C* xtfiv, iχ^iφονη adrù cLv nxti'x qeq vκθι-σ:χ xi^- W iiixirxrti xùm txrrnÎR«c »ώ οίpμo-fneati rd λόγφ πχvχ ' πα μη tyf τηί Xiyqeia; rplwtàa-χvπΐ αΜπτiΐμηπi ΰσ» ïfà γονιώνμi-f ναχτα,^ό ώpχ xvtxtoK τυχόντα, αφiσκαιτωσι τ« χαλi* διό μη AXafiUtSf αΰτ»7 i'titAwhv σωφρο-ïiζονπ αχiπi μ£ iμβvδiïχ · η yxp χ-ηοχτZΛvüτi χύτη nxti&'-W μχ'λov it πώσ-iTi αυτά" καθώ «Wd ό Σολομών c* τη αοφiα φητi •'^αiδΛi cfoklrH χ} α'ναπχîiOΉ σi, «ru γχp trxtarot iuiλπι;" , σύ μ$> γάρ ροiβδφ iταπiξ« αυτόν, τύυ it xftyjjjj αυτ» ρότη iχ $χvχη · iζ πχλiv λiγ& ό αυτό bru? ' ό φ&δiπ.i τη iαυτ» βχχτη&κι μi<τ£< tw ιοωπii C υιόν χ} iξη ' χλαο·ον πi ιλόiρα αυτ«, ώ tri vτπio , μηβoπ σχληpiμθ^ α'τ^θητηoΌî · ό φ«-itmi «v trapa/vwvtq «τωφpov/ζiτv tw tairrS υιόν, μi-σώ τον iδiov πα7δα ' iχδiδατχπτ »v υμών τα τόχνα τόν ?- λόγον χυ&ώ * ΓύφiΠ δi αυτά * id δ«ρvo7 · tq τοιη-110 «lempUri π vTonixTtxx, atro βpiφβ διδχσχονη χότύ ïtpx q'/j li γpχμμχπi, vμΰτpχτi χα} $ώχ' x} Tatrav ypct-φίυυ θπαv πχpχδiδο vη , μη διδόνη x\t<nv αυ-τ«7 , χατiξ8σταζΗv vμ<5v πχpχ τΐiχ vμiήpχv γvoî-μiiu ' όμηλiχΜ &! συμπόζηov μη ΐάvτi αΰ-TO συμβάiλHv. γάρ fîç αττξiαv i'χΓχτήσ-ov-Tui' xi Us «opvπαv vt&xta-bVTtii · xgq txv πχpχ rkù T'k$ γονιών αμiλαχv τβτο ττaθωoîv, Oo^oi ^ αυτ^) oi 'fyno'x'.'Ttç ΰτapξ«(Πv ' ti γ<χp rn ijà yavxpÔpMV ρχδυμiχ <π>Λ*«ηv χχoλχ^oi , ci τα7δι χμχpτή<τχvτi «χ aimi μόvoi χoλχiiη-<r*mu' άλλοι κ, tTip αύήû oi γονϋ αύî$ xet-Snirormt ' ifgî t Sto σπχδαζiπ ωpχ γχμv ζ<£-γηiύαi χ σiαiαλλαΛTMv αύπi , ivχ μη τη ηλi-αiα ό* ~ry άχμη ζi«(π,;, iθη ποpvoχότα άτο3η' vμΰ ά®αiτηθησ·iiθi iόv λόγον ov τη ruf'pjt τη χξ)<τiώ υ-βo' xu^js t S Θ»i.

Πi£_} axffpj qj4 δi'ΙΠΤOiφ.

Κ Ε Φ Α Λ. <α. *

Π Ee) δι oi'xfpy τι αv ÜTOipSpt τλκov, η όπiζ ό δïλo tv'jotxv f-i<T<pfptna -wpoi τv/ Sît t o t lixi μ^ φόβ» Or», χάν χ&iβη , χ«· τovηpó ύηαp-χη' όχi τi jjfy. τvi χ, ομόνοιαv χχηi τΐώ ^pnrxtiav ' χ, ό δi-c-χότηζ χγχπχτiύ τον oiχiτΐω' χάν διάφορο η , η iffovxttvftii , η χαθό χv^ρωπο ύχχpχπ ' όδi vrtrdv iχωv δiο-χότiιυ σ-ωζομ^·iιι adni τη χi^iα χγχπχτω. ω δiο'πότiiu * χ· ω ρμοvαiiov' nd ω τiχτ>ρχ' μη ω ο'φ^αλαόδ«λΦ^ ' α?λ'ώ φiλoδiσχoτo; ' υîδώ •τι ό Θiό αυ'τύ τiώ μi^ατoδoiτiαν άτoτiσπ τη

.bct confitmi : non cnim ifta , qua offeruntur, natura, fed propter animum eorum, qui dant, vittofa lunt. Hoc vero praecipimus, ut eos, qui ad nos accedunt , non avertamus , cum iciamiis firpenumero profuifle impiis congreflum cum piis, nocere autem piis folam communionem religionis cum illis: atque hac quidem hadcnus, cariffuni, ad cautionem veuram diâa fint

De parentibus tf filin .

CAPUT X.

AC etiam vos*, patres, erudite filios veftros in domino, educantes eos in dilciplina, & monuis> domini, eofque artes idoneas, & verbo domini congruentes docete ; ne copia fic opportunitate temporis fradis habenis , fic a parentibus non obfurgati, ab noncilate fic virtute defle&ant, ante tempus idoneum re laxati. Quamobrem ne vereamini increpare eos, fic afpere caftigare , non enim interficietis eos calligando, imino fervabitis, ficut Salomon ait *n Sapientia: *Cafliga filium tuum, Tr, if dabit tibi refutem: Sic enim jaciet tibi bo~ Tr nam jm expellattonem : nam tu eum quidem tjirga cades, .mimam vero ejut a morte eripies:* & rurfus idem, *qui parcit bacillo fuo , filium fuum odit:* fic in eandem fententiam , *tunde latera ejui, dum puer efl, nequando ob-1> durefcens non obediat tibi* . Qui ergo filium fuum monere, fic caftigare definit, idem filium fuum odit. Docete itaque filiosveftros verbum domini , fic verberibus , ac fuftibus comprimite, fic. facite, ut fint lubjefti . Docete eos a pueritia literas facras, fic veftras, fic divinas, omnemque divinamferipturameis tradite, neque eis lemilfio ac relaxatio a vobis fiat, ne contingat, ut pnrter voluntatem veftram, poteftatem, fic licentiam in vos fumant. Ne permittatis eis conferre nummos in convr'ium cum aequalibus , fic enim ad immoderationem deficient, fic in lcortationem decident: qu« quidem fi incuria parentum evenerint, iidem erunt de animis filio rum fuorutn rei. Etenim fi filii pigritia parentum cum intemperantibus coniuetudinem habent , cum deliquerint , non ipfi folum punientur, fed parentes quoque propter eos judicabuntur idcirco date operam, ut tempore ad conjugium maturo eos matrimonio jungatis, ne in ipfo flore, xtate fe.rvefcente, us moribus evadant, ut fe dedant meretricibus, & a vobis ratio in die judtcn a domino Deo repofeatur.

De famuli/, & dominis.

CAPUT XI.

DE famulis vero quid amplius dicamus , quam quod fenus habeat benevolcn tiam erga dominum cum timore Dei, quamvis iit impius, quamvis fit imptobus , non tamen cuin eo de religioneconlentiat. Item dominus lervos diligat , fic quamvis prirhe eis, judicet tamen efle aequalitatem , vel quatenus homo eft · Qtn autem habet dominum Chriftiamim, ialvo dominatu, diligat eum , tum ut dominum , tum ut fidei confortem , fic ut patrem , non ficut fervus ad oculum fervtens, lcd lient dominum amans, ut qiu

letat nvrcedem famulatus fui a Deo fibi folvendam eife. Similiter dominus, qui Chnllianum famulum habet, falvo famulam, diligat eum tanouam filium, A tan<|uam fratrem propter fidei communionem.

tn quibm oporteat fnfyihs e[[e patefiatibm f^cuianbut.

CAPUT XII

E *State* fpbiedi omni regi, & poteftati, iu iis qux Deo placent, tanquam miniftiis Dei, fit impiorum vindicibus, & ultoribus, exhibete eis omnem metum debitum, omne vectigal, omne tributum, omnem ho no;em, dationem, cenfum : h.rc enim eft Dei lex, nemini quicquam debere prxter amicitix ktdus, quod Dens per Chriftum (anxit.

De virvinibut.

C A P U F VIII

D E ;·.*r^inifjte* vero *mandatum non aeeepimu<,* quare h.mc rem poteilati mjufque ·oli.ntatis pcim.unnus, ut votum, llindmonemus, ne qmd f.'Cile s\ leviter proi .i.'.ei.t, (Kjindcm Salomon ait, *ru. « fir,* n'i ri'i *voturr:,* i›l *'jiLim non reddere.* Sa n'itur hxc v,:.;o fanda corpore, \ anima, nt templum Dei, ut dumus Chi.di, ut Spintus tancti domic lium. Deb«·' emm qtijt· virginitatis vomm fecit, exercendo qu.r voto dis'na (mit, dcmonftrare vei.i.n elle pruinnlionem luam ftud'.o pietatis l.uftam, S; n..n ad s irtiperandum ‹ omugium ! Ei!o p.arteria mm saga, non infempcft've deamim-!.m.. non duphci ammo, led honed.i, ci-nr i –'s, --luH-rata, pudica, ôi fumei·., u>nt tii'r.s miiituuiiu îx comm max.me, qui fiait mhonefti

LIBER <LU I N F U S,

De Mat t) i ibits.

Sfrod :i>. g ‹. i'tcyter C'rillum aô l'-.Çdedbur <·// , ut Jidâer prAee..'.t, eux r:ut junf jecund»m · ^·. 'tttutsonern dotrr.m.

CAPUT I

S I . no Chnibanus propter nomen Chrifti, tutem in eum, ae can't.i'cm, ad ludum, ani ad bci'-as, aut ad metalla, ab'mi" s c.imnc'ur, ne eum detpu atis <,u n pot..., r.'.iitia ei ex l.ihore ac ludere witro ad xi.tmn, Cx ad tolvendum mercedem mt..t I›: s. m ab eo allevetur, <\ curetur, ut i;i;.ii' t i i n icb.s Iit, **beatu.s** ti rer vefter non ,ı.·'..ı ,.t. Qui enim pioptcr nomen dom.m ');■ ·ı T:ı dam.'.atus ci!, hic eft lanctus marsis ı, . .re: domuu, tilms ahiilimi, rivcptj. i;-l'.m. Sp<i ms landi, per <;ucm illu.n.na;iu **ncm.** gioriæ evangebi Imguh ndeies .u,epe runt, cmn digm habui lunt immortali ı .·ı<; **na,** èk telLmomo pafhcnum eius, a‹. loi ictate fangmnis ipfius, ut coniutmaiemf.r morti **Chrifti in** acoptione.n **Ob hanc igitui**

iv,,. ,,

A *ιτηptrias ' ΰοηώτν* o *Kirov ty^v οικιτΐυυ* <Γώζο³⁄»îi a2nJ τ>i-θiρατΜαi, *cèyxxxη» û υι&, $ & α&λφόν, τΐώ τη* πΐΓìω; *χοιναvïχv.*

Ex *τι'σv/ ùnnarf&at yp* π>7 *χoτμ/χo7 κpχ*ση.*

Κ Ε Φ Α' Λ ,β'.

Π Αβτî βασιλέα ώτοτσ^ητι C* *οι àpterxu* Θiϋ, ώi *Sfexôvotç* K9M & *άπβών τιμωρο?; ' πχντν. φοβον ην* άρ^λομ,^υοιι *αυη7 χ'τοιτλη,ρωτχτι · witrav* cri *φοράν ' ηχ')* **Βτîλο** ' «·ασ·α> *τιμiιΰ èôrtv ' xliùrov . Θiov yxp η7το èixTtiyua prédit τι yptur^r fi μύ* ▪η τϋ; φ.'λ/a; *σύμβνλον,* ò ο <£><ej *δατνξαπ ιια*

riff**j** *tgap*dcÀa*.

Κ Ε Φ Α| Λ. *ty.*

n **Ed** ποφθΰiïα; ci nXfu' Zx ιλαβομ^η' *Ty it* τ^ò βελοαi^ν ΰζ.-τ/α τ'τν *ixift άη Α,'Αιχ'* ùtHto *p8p› o[ju* aurt/s *Ttapxt·. attire*, μ>ï *'OP-οχύρω τι* rraQ.'^AxtOatr, *ixfhtp* 6 ϋολομώι* Cçr.Tt ' ά^-αθό·' τν *μή* m^a.Qar, η π› *ίΐζχκΐαι* rjH *μτ xtoite.xi'* r *τοαρ'ΐζοο* E· cu*rn *ΐ~ω xytx* <τω*μχτ: χΐ* ψι *ω* lar-' Θΐβ · *ω; οΐχο X^c's ' ώ ,τνίμΑΠ»; ayi.-i Kxrery^yioj ' yxp* riu/tiraj* *γ^<7.χρ&ρΙίά), x^tx τη fTxyy^ixitpyxhxv^xa·-ο'ορ^ι.χ.ιν,* , τΰ i τα^^-ìλμα cu/Tre, *oritor·' xAr< t-,* xl *itx ο^ολ'αν£σίβτΐχ* , s' *xxnt ^ιχβοληv γχμ» 7V0.'A'-'u,' ' ω P* ρμβ**' Pràt* «·'JH· **form** ιτάτιζτνi · u»i *iiyνωμα; ' χΤλαί αμ.'ή' fy-XfXtes' σνφρω',* xyvia' φA,^τχ τι καΐλών* σαιζ; >/as, χ. *μχλκ-χ χτίμ,ωι.*

Β Ι Β Λ Γ Ο Ν ΠΕΜΠΤΟΝ

ILe; Mafn'p»/.

O'rr ττ7 *Six* **Xe/rov** *^λιβο^οι trxpx χκiζ'M* Sqggqov *n7i κι οΓ tù Üovtu Ttxpty^tv* χαπi t /il *ri xu^ Startt^r;.*

Κ Ε Φ Α' Λ. a.

E **C τι, Xgjriavos** *ιιχ* **ri** *ο,ομχ tb Xgjtç» χζτΐιϋ ιΐ; τι;*| **θioï** *αΐγχτiιν* χ} >w/'rrv *χχτΜ&^η vira* -*οiτ-βώ; β λiδον, r ·θτ ια, η μιηΐλον, μη πα&er.~* **num**, **α».'** Zχ τβ χοχ« tyq *iχ* **τi** *ΐζρώη ΐμών Τiαψχτι* οώτύ *&ï; iιχ^οφ!χι>* corm (: éi'i *μι^χπαiο-'iχ. ΓρχτιωΙ^ύ ' «« ìλχφιιιν^η ètriui^xa* r. ', *r · creo* TB *ïφ'ιμ'Ιv^ μη* o *μχχχ-£iο·; xiéï.i.ci ïaώ,* ' d *yxp èix το ο.ομχ* xt^icc ι»C O. ' χαπιZ.'κχζο*'jSpjoe, έτο μχρτι· ay toe · àèiA-*cs; *τ~ xieis ' t io", τ'* i4,^ · Zo>;ric'*;* **τZctyis,** *τ;ά·-μχη; ' èi* i ajM *nv* φαιτιομο. **ir,** *aytou* t>.at|3c»>· **fxxro; ipj** *τπ ώvo,v τύ vartt-ξ<ω?iïBXΐ τ7 à: χάρτου* Γi<ραι«, χ} *τ7 μαρτυρία* ••y> *κχ^ημχτ-^e αΰτ:* **gjq rr;** xstvwvt'a-· *τβ αιμχπ,* οώτβ, *σΐ/μ μ α ; ' ώ -^χ,χτιρ tb X&S~tf νι'ο-^iïiχï* ı

Strier' T8TK«y CetxO ixavrts « πιΓοι *διά re tittr-* A χο'Ηιμών i'xî^J orap^dmiv ὁμώχιζ *fx τΣ mots* δια- «r/ήσαη τοίς h St bxq4<t«, νηΓ^σα; τ» *rHi îμi'ρβ*, (i *μ^χ τόη*, *(χτηξάιν ηî tryiott·* *η St η* c» *ncftixiftvira^»*, xi πλΗον τι χαπι α'ναλβ- ^vζ'αν τη ιαυαμτω οιυτκ *Stxxovréno* ao'roz» ' « *St ·&i ci* o,'ri *tfivawm* nr *βioι* taura α τοόομ^υο; p»<as3«t aurae tx'rà*διαμωτη ;B,μαχχpm tfatr*,φiλο; *η* Xfct- $■8. t-hvap ὁ ret *ὑτάρχοντα xruywi* Jbς, πλMo; *pff* την θπ«v *γνύην*, πολλῶ μᾶλλον ὁ *ὑχίρ μαρτύ- ρων·* d*yap ηιΣη* , *άξιο Ote ὑπαρξη rrXnpérfa η* θέλημα αυτί ^ο^η^ησα txri-.wi , oi mts cuJwv ὡμο- caîTtov i'θτ^ν ■ βασιλέων , *ubifert* Γσ- farA, π«£} wv β xi*;o; α.τiφη>ΛΤ« *~\iyu/* , c; αν ὁμο-B λο^ηστι c> ιμ·ι i'μβ ρόσθ τῶν ἀν^θρώπων, ὁμολο- ^.ητω *xxyù* iii αὐπi iμιπ*β>?O τ» παΤὸi^îB' λ, η *mint f-tuT « χ.* ὑπο ΧβχΓ» *txt'* τβ πα^ὸ αυτκ *μχρ-* τîρΗ·3·α.', ιμπi «t o'φi-ιλiπ tTar»^uu-5i»ar *xxizùxt uvuè;* αυτοί C* t»7î φυλαχα/ç ' tbts *γχρ* ποζησάντυν *ύ- pf*, μαρτîΣ/ο; ὑμ7v *T^oyt^nertmt' οτι txwonp3f> Tt-tpx ημχρτi'iio'î* i'μîv it *ιτiρίtK vρoθυμiχ, ά;* xwvwvofç τii α'θλησκ^ αυ^ · λi^Η *y«P moxi^* ti·; «·ο; *τβ; ηιχτι>* φασχ^v , êtun οι *£λογημ8μοι τβ* ■*χχTὸ μv* , χληρονομησαπ τήν ήτοισμασμ^ὑην *ὑμῖν* βασιλέαν α'πο χαη'βολη χοσμν τπ«νασα, >ç ticcxnrzf *μοι* ψα^κν . ιέιψησα , η. i'ποτi'σαπ *μι*·ξ?>ο; »μην,^ *tTUxirjyryfiT μι* "^μνὸ,-,χ; πι^βχλiημi · *ὰ-*^*fitivi*, iT *dedtfti* mihi potum:* l>ofp eram , ο?C*ii; iμην, x, f ιTiΦXiψα«θi *μι 'ὑφυλαχî ήμη'*! ,χ} ηλθiπ *προ μι' rm* α'iΓοχ^^ηβ^ναζαυηi οζ ἐζχχυι λi^ο/π ; xuert *ηόη* σi 'ιομ^υ TrHVtSmt, (r t'?pt ψα- *[fipj*, B Jnj^vru, κ, t voτ/σαμ^υ, aοπ γυμνόν, xj πι iiβαλομ^υ ; iao^erx, >£/πiσχιψα- μiθα ; *ττότi êt'a-f ι$oβν* ξθ>ον, χ^ *χ-vτηγάγομ^·* η ον φυλαχη ,χ, ηλθο;^υ <β*ο$σi ; >£ α'τοχ ιθ^i *tpfl* αὐ- τ»7 · i'φ' όσον i'ποιήσατi cie tbtw› α'Σiλφ·5.'μB i'λαχiΓων, *ἐμοί* ιαοτήσαπ χὐ ἀτΑ·£σovτπζ *intf-iç ζνκ: χi&ιον· τότέ t'pii* xi τη /.'ωνυμiχιν ' ïcpÆtiOf ae' i'μi οι χατηραμ^ὑοι ri; το *πῦρ* τ« αἰώνιον το ήπι- μασμ^ον *τύ διαβάλῳ* xi τ»7 *αίγγiλοι χιτ»* · tTri^a-. <ra J'àfjXi àx i'îὼχαπ μοι *φχγῖάν'* iλ'ψησα,Χ^ àx ττοτί- *ιτΛτi μι*' ξθ*οi ημην, xi *ι'awnyxn μι' γυμνό* , xi π iiβαλiTi *μι*· α'ζθΟΛτ xi Ο* φυλαχη , xi βχ tirtaxt- v|ζα.·θi μι · τχπ α'ποχ ιθvχτovτπι χ' *χόηî λἰγovτι* · χv- *£}f* ποπ Φiφvδομ^υ *τ(ανύνπι'* η διψῶvττι· τ ξο.κ>v· η *yu-* μvov'χ αοδθ*η· η *tv* φυλαχχ*xi *β'* διηχονήσαμο»σοι,τότi *αποχριθήσιτπι £ α:'tv7 Xtytav' àp'fv'Xfytxivpàv'* ιφ' όσον ex fro.r.^atTf *CAt* t mv.' (Άοχiγων,bôrrwr *t-* rcirvran , xi *άπiλ&σο',πιι ini* fk χολαστν *etuvtov*.

O τι φΛ,χτπιν TT; <wo; *tbc* \|,Λοαόi'λφ8; σΓ.κια , onty ι'ιψΟiύπ τi *φαυλοτητι*,

Κ Ε Φ Α Λ. β'.

E I'Strt; χiλφον λιγούν ιχvτνν esvat, αι?ατη%1i *ὑπο rS* χαχοπο/χση, *ιλτ%?·>. xohit-* χειθi θχ-.ατω ὡ; μοιγό , ηψον/ὑ, *χτ* ocτβ , ha rrt ασιΑοι · xi μviτι *υμῶν* ὡ χοιν&ι,ο *τβ μι>^8ζ* C xam^t'xnu βλασφημίαν, ὡi λ«.ru, Χ ιΓiαιών^χiΡονη^ν »»r T»zf παράνομου *tp- >Ots· Sto μχχ[χv àfaC^yvpiarf·* π7i *μ&ηι St»* Xcirèv χατ'rrsifraa·,· *τχ:χ* α'σιβῶ» σο^χλi-ιομi- voi$ fû φυλαχήν ή «τ*ο; θάνατον i'χîιόομο.ι·οζi, η

E

cautam omnes ndcles ex iis bonis, qu® habetis, aut ex labore ininiftratc ianftis per epifcopum veftrum. Sin vero aliquis non habet, jejunet, & cibum ejus diei partitus de-' ftinet fandis. Qui autem opulentus , & copiolus fuerit, plus etiam proportione facultatum tuarum eiidem fuppeditet. Si vero poteft , rebus fuis omnibus divenditis, ex cuflodia eripere, beatus & amicus Chrifti erit . Etenim ft is, qui bona fua indigentibus largitur, perfedus eft poft cognitionem de di vinis, erit profefto multo perfodior, qui pro redimendis martyribus hoc fecerit.· hujufmodi enim frater, qui fe praebuit Deo dignum, fatisfaciet voluntati ejus fuppeditando cis , qui illum confeffi funt corain Gentibus , & reg'bu$ ». & bins Ifrael, de quibus dominus pronuntiavit dicens: *Qui me confefiu. juerit* μ·'·* · *coram bominibui, confitebor & ego eum coram patre meo, qui in caht efi.* Quod fi tales tunt, ut eis Chriftus teflimonium coram pater tribuat , non debet pudere vos ire ad eorum carceres: hoc enim li feceritis , vobis sice martyrii habebitur, quod illi quidem re ipla marts rium fubicrunt experiendo ; vos sero aliter, nempe voluntate prompta , tanquam fafti focii certaminis illorum . Talibus enim ait dominus, Kirnilr *benedifli patrnmei. poΓ-* M«zrt *fidete paratum vobis regnum a conjtiiutione mundi : Efurivi, ÎX dedijtis &i;bi manducare : fitivi, iT dedtfti* mihi potum: l>ofp eram , i? col-egifiit me : nudui , & operuiftt· me , infirmum eram, & vifit.ijtir me : tn carcere eram , ifi venftis ad me . Tunc re/pondebunf in tt dicente 1, Domine, quando te vidimus e,urtentem, é7 pavimur, aut fitientem , & potavimus, aut nudum & operuimur , & tn cartere , ifj venimus ad te ? Tunc rejpor.debit eir diceni , amen dico vain , quatenus Jeci/tir uni ex his fratribus men minimis , mth: ject-Jn<, Ù ibunt bi in vitam xternam: tunc dicet & ni qui funt ad finiftram , recedite a me in ignem veternum, qui paratur eji diabole, (X angelis ejus: Efiurivs enim, iS non dedi/tir mibi manducare : fitivi èT non dedtftu mibi bibere : bofpes eram, & non collegiftis me : nudur eram , & non operuifiis me : infimate eram, C in carcere , & non vtfitaftis me . Tunc refpondebunt & ipfi dicentef, Domine, quando te vidimus efurienfem , aut fitientem , aut bofpitem , aut nudum , aut infirmum , aut tn carcere , dT non miniftravimus tibi ? Tunc refpondebit èX ipfi> dicens, amen dico vo- qMtlteni(i non fecijtir uni ex bis minimis, neque mibi feciftis, ÔX tbunt bi in fupphaxm λ ternum.*

Quod fugienda fit fal'forum fratrum confuetudo, dxm in nequitia perleverant.

CAPUT II.

SI quis vero, qui fe alioqui fratrem efle dicit, a diabolo deceptus maleficium com mittat, ac convidus capite damnetur ut a dulter, aut homicida, vitate eum, ut inuolati fervemini, & ne quis veftrum fufpedus fit de communione , ac ibeietate Hagitn & infamiam alpergat , quafi omnes Chnftiam (celeribus & flagitiis delcdentur : quamobrein procul ab cis recedite, lis tamen, qui per calumniam, propter Chriflnm in carceiem

inriufl funr. «ut morti addidi, aut vincuib, A autexilio, ferte opem omni Audio, urnwm bra veftra ex numibus fceleratorura eripiaris. Quod fi quis cum eis compaâus, compti henfus fuerit, & verberetur, beatus eft, quod fit faftus focius martyrum, & imitator paflionum domini Jefu Chrifti. Etenim nos quoque ftepius propter Chriftum fubCaipha, Alexandro, & Anna acceptis plagis exivimus laeti, quod digni habiti cflemus, qui illa propter Chriftum pateremur, & vos gaudete qui illa patimini.

AA. 4 .Uati».

£>oJ *affiiUis propter Chriftum oportet opem jerre., quamvis adfit periculum.*

CAPUT III

K Tque etiam eos, quos impii propter *IX* Chriftum infequuntur, quique, ut dominus prstiepit, ex alia atque alia civitate fugiunt, recolligite & adjuvate, recipite ut martyres larti, & gaudentes, quod facli fueritis locii perfecutionis eorum, quos icitis beatos a domino praedicaru' Ait enim, *beati iftis, cum exprobraverint vobis, tf perfecuti vos fuerint, eff dixerint omne malum* I *verbum adverjus v»r mentitntes propter me : gaudete & exaltate, quoniam merces veftra coptofaeft m coelis*. *Sic enim perfecuti funt propbetas, qui ante vos fuerunt; ά* rurfus : *fi me perfecuti Junt, & vos perfequentur ; &* in eandem fententiam: *Si vos perfequantur in una civitate, figite ad ahum, quia in mundo preffuram habetis ; tradent enim vos in finagogas, i1 ad profiles, & ad reges ducemini propter me m teflimonium tpfii : tf, qui perfeveravent ufque in finem, bic falvus erit*. Qiiem enim propter fidem Chrifti inlècuti funt, & idem teftimonium de Chrifto dixit, & patienter fuftinuu, hic eft vere homo Dci.

Xuil

Quod horrendum, iff mortiferum fit, negare Chriftum: iff quod imitandus fit Cbnftus patiendo, tf imitando patientiam ejus.

CAPUT IV.

QUI vero fe Chtifti efle negaverit, ut non fit hominibus odio, qui magis animam fuam. quam Deum amant, in cujus altoqui manu eius refpiratio eft, hiemiferabilis, & mifer eft, utpote impurus, & deteftandus : qui amicus quidem hominum efle voluit, inimicus vero Dei, qui non jam partem cum fandis tulerit, led cum fortitis maledictionem, qui pro regno eorum, qui benedictionem tulerunt, expetivit *ignem fempiternum diabolo, angelis ejus prgparatum*, non jam hominibus invifus, fed a Deo reptilius, & a facie rus pro/eâus. De hoc enim dixn dominus: *Qui negaverit me coram hominibus, ér embuent nomen meum, èT ego negabo eum, C erttbrjcam coram putre meo, y«i in caelis eft : &* turlus nobis diicipuhs tins dixit, *qui amat patrem, C matrem plufquam me, non eft me dignus, & qui non acupit crucem, Ü Jequitur me, non efl me dignus : qui invenit animam fuam, perdet eam: <f qui perdiderit animam juam propter me, inveniet eam. Quid enim prodeji ^ommt, fi totum mundum lucretur, anima vero fuce detri^*

.Vd.'4

«qροε λκτμα, «ì ἀξοναν, χάβ-ηβ-ηώ»!/Januam, Tβ *μιλη όμὑν fvêpfy*t »κ yt<pq$v* «θτήτμοι· ·ά»τι *ούηΐ συγχ άμiiμη* αυλληψ^Γ *η. οαχιοα* ϋχοχίτοτ, pMtxe'etécfr/v, on xon*»oç *μάρτυρο* /$rro ›Ç pu» junrns ήΰi τβ *Xttr- -χκ^ημάπα» ** >άρ iÇ *ΰμ£ ùitp* Xe/sr» χολλάχζ; υπό Καζ'άφα ›Ç A'AtJôi/w A'vwt πλιράΐ λαβόντκ, χα/pomt ύξι>μ$υ, on *χχτιξιά9ιι/v& ùxtp* τi ovrqp<3H ήμών *merum* χα- Octy ›Ç *ύμάΰ X^f*™* mint χάχαττβ · *οτι'μαι- xee/H ^μβαι* / cr *ixfin τ« *μΐρ«.*

O"*rt τοΐ διοι Xptrb* τορθομ^οτι *χίίρβι opi- 'χδy Λ* ταρί.

B

K E ◆A Λ. 7\

K *Ai η* l/ωχομoOBi it *διά* τ«v xt'r/v, xj χ'λι» i'χ χολκκ *φέροντα* ira π?ν θ»7»λ«ν τi *xu-* tiB *<9ροσλοιμβάνκδi* αυτi; *οίνπλοιμβαηόμ^μοι αύ-*)Ç «pOffif^ojjtÇuor «/τ- ω μαρτοραί ' χαι'- fovπ *οτι xenurot acuity* τβ *διαγμη , 7t-* νώτχοvττi αότBi *ùrto* τβ *xvqft μιμκΧΛρηάαιι* φη/τι *γάρ αινη , μβχάιιοΐ ift* *οτν»* *ôvniienxnr υμά noti* ΐώξατ/ ι^ηχβκγ/πα» rôvrjpsiv *μίμοι* χαθ'ι^AMi)^/^ *iôfj^feot* ciwer i'μi ' *^au'pm £ άγοβΧιβο^ί, οτι* ô *μιαρό vμiv τηλυ c** το7 *ûpacHuï' Sm* yotp *Cfatv τ»ί* ιο^οφήτα—τόΰ *mpâûpaiv'—oÇ, ItàΛη' Hiμi iδiαξχv,* τό *υμά Stiffyrt* ' 5 *χξίς* - *ïà* jr«Ma> trtv *υμά ùt* τi» χο'λη mm , *φ£,yiπ tiq τχν* άλληv- *Sri* C* *τὐ χόβ-μη» 9λΐ·φιν* Qfrr ·αρα» jwTBTr *yoip ύμχ tit* , χ} *ini ηγο- μόvχί* χ) *βκσιλίΐ ηχ^ήηο^ι* c*txc* *ΐμον η$ μαρηiιι^ν αΰτοΤ · ιζ ό ύ^ομι^οκ fit ηΧο* *οντο* ffwSwTBtr ® *γηρ διvχ&άi* ci'ac* τϊç χ/γμ*; *μκρη>(MHK* Ttfj *otbfi* ›Ç *ύημήη* , aurai *ei-* ev^psüiroç Θiï.

CCt i φΐίχτiv^ oXt^ttO'tnàpvîld^au Xe/rov· 1Ç «T(*μιμΰήωvXiΐ ον Ct* τJ *X, ζχλνήον* rrv αυτΒ *υπομονήν.*

D

K E Φ A' Λ. T.

O Δi *atpnie-atfjfyeoi tourne Xgjr£> eevcu Ità-ημΛ μιοϊά&οιι ùto* «θρύχυν, φΛ^βκ τη» *itumS* Μάλλον *η TW χί^ιον, βυ η irvw» uùniüCJt* «ύτου, Βτοί tXtêtvck xl άθλιοι' wi *tvafii β&Χυκτΐ ' φίλο* μ<2ιό *oivθρύray* ftrXmrci wv«/, f *χθρο Si* τβ θi£- *μιρί^Λ* λαβ·», ώ»·τ< *μ^* acy/»w^t>Aa *μ$*τφ xtmt- *papc*wv"cèvTt fiairtXeiotç ^λογημ ιiM vvfi^rotç ti* πυρ ni *otiûvtw ri « τοιματμ Λον τύ δΐ*βολφ Ties οiγγi»* *λοι a*Jtb «χ οχ' άνθρώχων ?τι *μινΰμΒμα* ., άλλ' Ζχο τβ 0fààrûw/uc*oç· £ από τβ προσ-ώχ» *antri ΐχβιβληαiη* vo^ · *τBipi 7ὐp*TBT8 artφθόγγο o xt'e/oi *λίγα*,* «i *τι àpvrfffiut μ** ijwoeSc* άνθρ«χο» £ /χα^Μ»θ5 *τi όνομάμ*, άρνήσομαι* auw *χάχά* Zχαιχι/ν-^ησ'β- *μαι iμσρο&ε**τχ *ααηξόi μη* τΐ C» ùpetvoài ' ›ù XoiΛ/y *Λ ñoZ μαιδηταi αντι* »{μ7ν *βύτάί*ς ιτο , o φ*λώι πατίρα i *μητίρη άκiριμi,* ⸖> /η *μ» άξ/ο» ' ó ^<λ** ι>ίôr , ›ί *δυγοαΐρα Ûνρ iμi,* m ifr/w *άξιο '* H μ, *λαμβάνω* το» ταύρον αυτi άχολαθ// *οτ ια-νμαρΜ iΠ μο άξιο · à* Xptav njv sJxQftv αoτi άχολΖαΜ *«ύτξ»,* κ. ό atχολi'χα; τΰύ ψζχιώ αάτο OfeCi i/XB,/f Îxh αά-

τλώ*τ<>χ^«φΑ>^έ*3ρΜ*,ΐΣιάχ»τμ»ΣλΜΛΜ'ΜχΜ pftMtar? mt yvaw dniit Am» mm »*M^;τMNφ^«Mζ^μM^;ι)vZMτHO- "***»■»■» F» mm 4» ? & jn eodem θμM*5«>*^«>^Miψ^«ήν,<^*ρΛ^ν- fc**·""»» «* *ôft*ir ·»> fw «τΛ* «r-

/d Sum/A*» «««vMMtr* *Si* μὐΧλ» w Ium ^ imv 44QfEuJ$*ripa i* χvλierra cs 7*cani. eerfeu perdere.in geiennenr.

OΓτι *χρ»&terit μήη* anjMro&ww *tereu Siûrri** Λη ο * μήηηέ^Ι? Μ&ί*ν'«>λ«^φΣ>Μ IZiλφβαν, *i$tpmriinep&ify&ei* dj&t' «i smii^w π'φαον.

ftwed *tprrM*, «t *jUelit non feprofane inperiod* prepeer âpimitett» fna» niquefitmeticidefa prepfcr neoUitiene·. fed fygiee propter metant Dti^ était inciderit t» ta, de certet prepter* cmvmw *referveto».*

K E ◆A' A. *i.*

CAPUT V.

ΠΑΓ λμβνθάνΜΤτ^νΙιντπάβλιν» ηνΐίΐοτε^®* xxXwoW *tfo'* Twc^p7M«x;iM»«eiecd- vapri^wnt TÙÙTtyùnxvrv , Xj ο Jτος ζήλο" ομβτ» «/ή$ «anfewc^» to μΗ > *χ *ΐργ?'* «ς *Ιμ&* L ιχβ/π IrieouXar rw *ntt» ipAt* I'arSr vw X^dv i&τι d μφηιμφη TÙJL· «dru îtteUui* *on* t'wrvoς *pfyè «·* >vn^«TO *rifae·* îoξη· »Xdy n'fw·*Su-ripHÛptorraii· gsnti* < eiîA^aFf nIalf'^rpar*

ek quire φîλ«v3ρ·ηπΜ , ύονμΗvχi β μή» *Îtvy·pri^paFtyett^antStvpir* i$^μχ«ρμ·ν, «m xJ>> 4fde to ζιA» αρο'β'Ι'Iiξο, IKK Γι Iο η κ w Ê^AIuMtf *fuw^reamK «vieil* * *fè* Sv udri$ *it* qud$ dernt^strociwTxûrR, μη *fnuw&ièi reufùt, pù* <κδ·%ιτβκ nv *rim* caoca *ipûi* à μ/μû-*p&et edri rà* mrdw, w *ùrip wn «ori τ» ζ·»ρ* quâîv, *iiiernf «aèri ipît τίΐΐΰ**-μαΛυύι iâftyèp it* >ιμ« , «μHi If *Si ieu>-* *Xflfa* V** «Mi> ™ t J* *pir* St* to rife r/rwc *ipth γνήη»ιτιζκηΐιζ* αά^β'μΛν, defwnv »î >ρ«ρη « *SitfffiÇ«, τîS4-* STHC «dnJ; d t / ‹x ^«peçffx λχλiζτπ/,· «alêî rtSàr jMfim η *«oifitmw* qpf' *ètàpMt* H !««·- rtuNirou. «χvπιξ»μ(θ« «ui xj j^wvet. »£ $MΛ· H«' φ/λβ«· K *yvtetai'* 1Ç tîxmς· >Ç xt Î^-Sm *μβσι* <Ê σο'μχΜ» tü β/y, arev » *rt* nnuv χόλο-U μ« dCri/?M«y · Îh *γ«ρ>* αρβ«·<χi·&«/ *fty ή-μiζ* , Γναμη ώπ λθ«μ$« *tes ττ^ρ«<τμόν·*. f«v *Si* χλι»- Ui *μαρτνζ/ν»*, μZ* cerdewc ομολβ^ν to τ/μτ«vανvμ«* ,χχιρο-μοιώ iX/βϋβπβσι'χνσ'ΙτXiovτκ-îMiχομ^vοι^ξiv/ζ»-μιθ« ' μχ d^otTvm»^ tw vu« «ι«vχ ' μηύι t bî τβφà *«»θρ»χν»ιτκΐη , fJutSi tiui άρχΐνηιν* Σόζ«v xj *xtfMv· ΧΛ^άττρ tuu τηκ* IWsuuv, *^βαμκζρηκ* τ» xueiM nie cerp^Mtc, ax ix/rXav tcς otriv τοÎ «μ·* TW *e^ttfièt,* Hff rw Aereài tÇî «PX·*-nw · vj<w»xrxv riui I·ξ«v *àiSpbrv» μαλ-*λβν xvrp TÙü iβξχ» *τî* Θ» ·μ·λ·^>{<Γ·ηκ *Si* vlu» E x«X/w ·μ·λ«^/«v a μοχ» tou/nif β^ζομ^υ, «>tat 14 χ, -rds vτοφωτiΓχ *&βοαιιβμ* iÇ tmς *Μτνομμφκί itt-mtvpe^a '* si *Si «θυφώμοvτι τη* *%«(*ι*τήμ8μ** τ(ώ dCtri^Mor *tfa'* ^μχi χβι*·τχ-TU *φΐ0Μ βραχνητη Ttpugjtti,* μ μάι·v touroik «vaerpS^i τη <tW* I·ξ«, »>λ* iΛι *vΓinpiç eûtnt* er«Mptf«tç τ^Λκτομiθμ, <? IirXerijnt ύβ»'-*eoffyt rluiriaiv, ω ΰζή^'ΜiΐΜvvîκΙ^τ*^«μηi-* »mς , χλ«ηκ *StSeexiu) tttett lùfam* vφ'iiμM *Se-i«ó* μιιη *pe-*

'XUicunque igitur artem quampiam difcit, ... opere & experientia artificium fuum perficientem, idem quoque ftudet opus injunâum fimilc eftcere; quod quidem fi aflegui oou gueat, non eft in eo perfeâus: & nos ergo cum magiftrura habeamus dominum noftram jeium Chriftum, cur do&rinam cjus non imitamur? quoniam ille a fe repudiavit relaxationem , voluptatem , gloriam , divitias , fuperbiam , copias auxiliares, matrem & fratres, immo etiam vitam Aiam, idque tum propter pietatem erga Deum patrem, tum propter caritatem erga homines perpeflus non folum perfecutionem R verbera , probra, fle ludibria, fed etiam cnici affigi, ut Judaeos , & Gentiles ad poenitentiam adduâos ferveret . Si igitur ipfe propter nos requiem refpuit, neque in lubeunda cruce erubuit, neque mori inglorium exi(limavit , quare nos paffiones ejus non imitamur, & ejus caufla ipfam etiam vitam noftram, ipfo nobis tolerantiam prrbente, non deferimus? ille enim propter nos, nos vero propter nos ipios: neque enim ille nobis indiget, fed nos mifericordia ipfius indigemus. Tantummodo fidem noftram requirit finceram , & voluntariam , ut ait (criptura; *fi jufat* er, *quid debit ei? ent quid* M *monet too occipiet? Vire tui fimih inepte-*Ma, *& JUie beteeinù jnfiitio tae* . Relinquamus ergo parentes cognatos , amicos , uxorem, liberos, pofteffiones, & res omnes vita hujus, fi quid horum nobis ad pietatem obftabit: deprecandum enim nobis eft , *at w» ingrediemnr in tntitinun.* Sin vero «d martyrium accerfiti fuerimus, precandum, ut fortiter, & conftanter honoratura nomen confiteamur: & fi hac de cauda puniamur, & cruciemur, betemur tanquam ad immortalitatem properantes. Neque novum, & inauditum nobis videatur, cum nos. infequuntun neve hujus fieculi amore capiamur , neque laudibus hominum, neque magiftratuumgloria & honore, ut quibufiiam Judais evenit, qui cum opera domini admirarentur, non tamen in eum crediderunt metu principum, faccrdotum, ac reliquorum magiftratuum, di-*kxernni* enim *mogit ghriom bonnnnm* , n *gleriem Dei.* Cum vero bonam confeffionem confitemur, non iblum nofipfifervamus, fed etiam recentes Chriftianos confirmamus, ÔC catechumeni ut credant, facimus. Sin vero aliquid de confeftone remiferimus, negata religione Dei ob animi. mollitiem , & metu breviffimi fupplicii, non folum nos «terni gloria privamus, fed aliorum quoqueinterfeftores erimus, ôc panas duplas folvemus, quod

nega-

negatione noftra fufpidonem dederimus, ef-A *b* do&rinam ^nPr'* veritatem, qu® a txtbis ahquando gtoriofe pnadicata fiient. Quocurca ncoue prompti unms ad objiciendum nos periodis. Dominus enim dixit, *neatet net»-tretü in tnietimn , finritm ftiim pronepint* 4t, car· Miras iqjfrwa . Neque rurfns fi inciderimus , metu confeflionem maculemus , ac dedecoremus : fi enim qui fpem fuam negavit, qu* eft Jefus filius Del, a brevi morte liberetur, cras vero in ledo m morbum celerrimum incidat ventris, aut ftomachi, aut capitis, vel in aliquam egri rudinem infanabilcm, ut tabi, vel cancri, vel apoftematis, vel inteftini, vel aqu® intercutis, vel coli, & celeriter extremum a&um peragat ,B *&* *n* vit, migret , nonne hujtu vit» bon. mniferit, & ex tlh, OTte«.bn.d«.<lerit? immo veto «temum fupplicium fubient profitâus «d *tenebrae exterior,, , abi goxHtJ, ÿ ftridor dentinx,*. At vero qui martyrio habitus eft dignus, is lrtitiam in domino percipiat, quod tantam coronam adeptus fit, & quod propter confeflionem ex hac vita exeat ; & fi catechumenus fit , recedat ad Deum lctus} cruciatus enim, quo eft propter Deum afleâus, erit ei verior baptifmus, quod is quidem experientia ipfii mortis commoritur Çhrifto, reliqui vero myftica reprefentatione: letetur ergo, quod magiftnun imitatur, fiquidem juftum eft, *ut fit xnxfyxifyne* per/ê-C Λι/, *fient ntagifar fnnt:* at magifter propter nos verberatus eft , blafphemias , & orobra magna tolerantia pertulit, fputis afperfits eft, colaphis A alapis & poft verbera cruci affixus, aceto & telle potatus, & confiunmatis omnibus quae fcripta erant , dixit Deo , & patri, m maiiaj txar *ttmnttiulefpiritmantetatt.* Quamobrem qui optat efte illius difcipulus, emuletur illius certamina, imitetur illius patientiam, ut qui iciar, etfi igne ab hominibus torreatur, nihil fe tamen incommodi pafi furum, ficut illi tres pueri, aut fi quid patiatur, mercedem , dc immortalem requiem a Deo accepturum, cui credit uni , & foli *vero* Deo, & patri per Chriftum magnum pontificem, & redemptorem animarum , & certaminum remuneratorem , cui gloria in fecula, Amen.

*De refxrreilitne vtrit <kmo*flrttio*et , & Jf SiiylU,* dr)«id *Steici de Pbnnice eoe.*

CAPUT VI.

IPSE enim nos excitabit a mortuis Deus omnipotens per Dominum noftrum Jefum Chriftum filium fuum fecundum promiffionem fuam certiflimam : excitabit , inquam , nos cum ceteris omnibus, quicumque a primordio feculi mortui funt, tales quales mo-E do fumus, & in hac ipia forma , qua nunc confiftimus, ita ut nihil mutilum aut mancum habeamus , aut corruptum , fiquidem incorrupti, & integri refurgemus. Sive enim in mari interierimus, five per terramdifperfi ac disjeâi, five a beftiis, vel avibus difcerpti fuerimus, excitabit nos fiia potentia , quia univerfum manu Dei continetur, *ctpilfaf,* inquit, *de capite veftro non peribit.* Quare his verbis nos admonet, *in patientia veftra foffidebittr antmas veftras :* De rufurre-

φβχήεν*·/ · Xf>« *γάρ i wifjK* , «pM*Xyt«9s *ipmnb ft »ttperpét'* n *pii »£pn* qw·-*9vp»* * W *Si* «Λιλκ · *piïi pku tpnt~* «τκ Jr X/« xcnu^tu*»^ ομ·λ·>/·» * *ti* ~ *ip àprnrdlipbi* rtf tful ιαυτι Ζλν/Ια , *o im* lWaft · ft» ©ft» 'wfc, sûraXÙSji *ηΰ* «parxftpw θακiην , atûeta* *S' i*i tûJmts vécrv n· (friari* «ξι/ntrw , χβ/λ/α , fl Γ·μ«χ·ο, *f χ/φβ-Xft, ÎTtvt* «βα'θκ Φ rfn«tur, η»ψ«*, fl £ayγρβυνικ, *i* «rtra'ewç, fl r'Xfi, fl W «A-Xw, ru^dav xwwxnt/ r» xatturpafty qjq *ηΰ ζ»* ωπζ7λθ« , βοχZ qjq' ήβ or τβϋθ« Fsrpfl-•Srii, w' *tfS etttftî» tertrtwa* · μα^*» *Si* ftc 7L'«o χ·λα««v crft xerira xopXOft ft τϊ *ninf fg^nen, <S i* «XeoSjiMt w' ·' ft»>-. -j — v®.
" , * P . r
/W· î» ' ««* , TtpUxouTH› /ww-*g#* Γiφανβο qpj' *St ηροΧογιακ mnù/fipoç τ» t^tSw* nô *βiβα , χ» χκητ^μ^Λ* f iXvxnç etxiru* ' τν *γβρ* χαθβ τ« *uxip trou* «t>·*τό* ynwwmpev *fialrrwpeir Sri* «tîft β-υναχνθνΦτχΜ τϋ xt<* , « *Ü* X»rrat, rwrp · χα/pf'ru auo μ/μβομ$υ« ft Llftx«X»v * /tw-*S» qp|' <*pwfTwxTni , ,χαηφτ/αμφiΛ* îr« τκ , ft · SiSdirxeiXos aôrw* * e if i/ια'β*χαλ· «û> t·υù hjm' ημών Γiχτi · xt>e/^ *it χμα* c«Xfl-n,» # βλα<Γφχμ/α *ùxtpttvf xett ôn^nrpaùç pet-* ^^*p*^ cmrn!«dn , /χβλαφ/β5η, *ιρρχχiδρ, r JL s , η. ρ^ιχ^M* «pwuX®^ , φi *tut)* ẞβ2Aτ iχβtr0χ, *ntauirets* ftrm tu *ytypatpr-ljfyiet* , MTt *τβ* ©ft X«l' TetreJ , ft «*» χαρατ/θ^μι n Υνάμβμ*»* fl<· *tuù* β *&χηρτ~* »· *lxfteo èhttt* , ζηλούη* raft *βύηΰ ctytiHX* * *ptpsiàta* fty υχνμβχήν , ^yftrxwy ·-r/ xfly C* *xitf)* α'ιθρωχων *tuai*, atîc· *τηϊ-rtnt* , ft w ?ft *TtùStç · i « xai* τάθïτι ·, *pu&w* χαρά XLfjeu XflxJxTWf, *Ttr&w* r<5 C*7 $ *pwv* α'Χχθ/ft ©ft ›Ç >«τ } *Sid* I'ae-e Xetrsu *ft> prpdtev KpynpttK* xj Xi/Ç'wtî /|5 ψυχνν, *rwàmmbvn r$* «fôXw * *p* d Ινζα ft nft «<«y«$ *dp*»·

Πi }*dvacrdrtiK droi^ttç ιιάφορε* * red Σ//3ο?λ>κ , (J τ/ *9î* Στβ/χο: Tfti τ5 φβ/'y/χaς τβ ορηβ.

Κ Ε ◆Α' Α. γ.

A T'ft *γ<ip npxs fyf*** · Txmxprwp θ/· *itd τΐ χυρίη nρùν* I'wî X^ιγβ χ«τϋ την iχα^-^tX/ey αυτi τΑ «ψΑiϋ · ›Ç avorww *rpâiç mut* much *η7 έτ «itî'toç Mtptà£rt τvivτβ* , aroFor ιiχαρciv τη yuü μορφή, *fjjr^ci lacentf* '^evntç, η την φθοραίν· i'x«w/p «φθαρτό/ ώ«τ»>σ·όμiθ« · *xçv η γχρ* cy τιλα^M , χαν c'y *yp ifarttetpipBpxp> bvi^Dpiw* fl dpyt'w i/α<rx«Ow-ρφ, αναΓηβ-Η τμα τη ι'αυτβ Juvdptw' *Sri* · xft χόσ'μΦ' τη τ« Θii «ruZf^ere/ *J^pi* ' θρ/'ζ *it φ>iβι» tx τη χiφαΛ^ iμω» β ρη dxcteitvt' ito tapa/-vit* C4> τ» *Cnopwp îpüy* xrfluao&i rft *ψι-γάζ* υμ«ν · *tripi ii* τη vfxpoov avarft-fwc x«/ τi ?JJ μαρτύρων μ/o&ατoioβτ'αi *λiγη* Γαβφιηλ tcS Δαν/χλ, χ·?Xo/ *xtxerpnftyuy* i'χ *γTiι* χώ·

ματκ

AMtwc Aeni»·»· ·» µ$I tie f«tal «tam», WA U 4c «Mta» 3 WicgA «tam»' $ 9i <V- Ncdm ιχλχµψνσ» m 4 ìλM, $ « d npta-

taut nis γάρ ad muNotar rtu) «AnSaeo ἰμαρτυρηη ις n itpto an ivημα* i W n7f μόρτη· en hnàyftnt tÙù «4ron», £ riw àt- 9ptim*t Sataitt 4 $ dWxm, Anfldvt 3 fornflint · ba hens 4 «T* τ/ητ «Çh · Qtit ανμαηα 4 n/wjM 4s & itqni aupsMfNQ ... Ab< ffyaàη « -a»Ab «ψw-pti* ... Sdtat, 4 wtXetiv , £np« •r«® ημιότ, Mprtfiirrii^" * exarsis tfD* ... τι> ύμν»> ι$ Mξμ

£µ£ 1$ lὼβ» 4 ττ^μiμ» àt ὑμπ, ıζ ζιι<π&ί, ı£ pminût, In fyb nitfifi* ÀAd-λ·χβ· xankw- ıç Hwe ^rb* tnntu el vnpei, iLl^fp^irmnt el c* τη μη· μάο * ıζ X^par^fewnu et d» τν 7·· artÓptaóc « ηφάη ιαμα «vἰη iη· -ηλ- 4^ J» 1$ ἴττρα «d m itas-ôawç tymt i(4 Soude» d» ^ρμαηii' î(4 wd Tfc Φ irtflif πμνόα * πύτακ àwf^- tfc· ««Tul/χικ* αiβξ/ef, xipaç «'-*«, $ ew-taxas ^ηλΑτιlτκ* G art fi Iβτόλiη -pArmi ·ζ" 9ρύη nrat ὁ9ατάη ., iSuMtn. tSf^t tw E- *·»X ·> W H'λ/αv, ifte-a 9aràn »«ρ«v λα-βMΓ 4 St i; xotnt tχç nXLfJîntc ârtrâr ifctXf, ıζ Si «curre ıζ Si itipav 'nn^SHKer sWn-n* rie fjSjp utb tüs χiipa t Stà Htaî «wcr»i-r«· 4 4v Ties IL&pcainSes Stà EΆλοομ•' wm-9fyu9a St μό fjueSror ημαpia wat tw 9άτα~ w, όζ Jr adtiv iC; αγη wrintrto* i α&η e ηû apian xôeiK Ϋimç è Xtfiiç ii ζ·4 tfS xj-rSr xj » itàs-αοκ Φ v«p«S»' Sv τ^ ύ iv c« pwyxtaTotar χ»λπΆομ^ὐοκ µ£ η α9λα Mρη mpèr ηλiγτv τἴώ Stàhuatv > ινα «trankots Jxare» brtnpify d s-tfottarV 4 yàp tS ATtyj 4 αiμα ix γη moieraç, AomSn hjm' rî •psvrx µ$ Suburit 4 σύμα obotniex vrèç 4 ^pfvFMt&ou τ3τv rp λβγηρ iÇSàv9fniwv «tirer, 14 4 d^jtwy^eo* · teint» rlw Jtoita-σιτ ittayms, «uns xJ vta) «Mtrown» xatwnw^)$ • 4wJ», ht ιλαβι χ*v «το τη yü , $?Ίτλααr 4» κ&ρατον (£cn^teueee 4s 4 mpé-erttw earỹ 5λ' ζΓV Λ, îΛ!— " 4 ψιχM Ww, è 1$

γü η, <$ 4s yviv «τiλXστ») , au-nç x, « τβ µ£ TnSnt imppfi^are ipûiv τηv ανάτασῃ · «xdrernu γάρ φυβτ ταvη ei cv ηι μημόητ ris (pwynç τii vη τ» ©w*)ç w àxéaavrts £·-craimu » «p· St tenrs ntrdtyfy τὰv tbàrafrn ytVHpeu, xj tx ni n xupn àyas-àatett ' adtèç 7«p»CiV · ıç Λάζαρηv ἀνατήτα ηξαύμιρτν' τηv $vyaπpa l«wp», <£ tw ww τη χάρο iavrin /αρττάγματι τη χαζό tyt Tfjôv iμψΣv ἀηγτiρα β «ρρββββv τη àvaràcrteK ημὤν · ιγό γβἶp φηση, ώμι à ανάτασι xJ ù · j» 4« Γ«o-v«v Sÿçt Tti«y Sfjup&v ζ«vτκ $ αχαθ» c^cq«-γάν tx τἴi xtûdas τï χχη , ı$ τi "ζὒ <«-

ftione vero mortuorum, & de premio, ac mnmiemtaoe martyrum ait Gabriel Danie-

>*:& 9m intellexerunt,fplendebant fini fed · dX fient fineeuteutxne, O fletU. Sanftua igitur Gabrid fimftoa praedixit futuros efle fplendidoa inftar. aftronun, illo· enim teftatns «ft veritatom ineellexifle, fecmmque ipfius Dei nomen. Neque vero martyribus fidum refiirreftiooem promifit, fed omnibus hominibus . tum juftis, turn injuftis, piis & impii», ut ?uifiiue pro meritis faisfolvat: Xdda«r«im,,Mt inquit, Dex/ enent feruntia judicium in mmm MgMtifivt benum fit, five melum . Hanc rtfurreftionem cum Judei non crederent, ajebant olim, effe noftre «raenrar , periit fye/ neflre . Quibus Deus cum refpon* deret, «s* tg», inquit, apme ftpxlcbre ve-*/·>-** ftre, tf rdarv w j ** eis , & debe fpirittm meum r» vebis , tf vivetie , O cegxefcetis , f««d ege lentui fuat9 & faciem: & per lixiam •it› refingent mertui , cT emtltebuntur , ywi fi/nt m aoaaaamitô , & latebuntur , f«i m terre jecent i» fiUnti», ^neniam res taxe illis eft fenetie . Multa itaque alia de reCurreftione dift· funt, & de juftorum immortalitate glori® plena, ac nirfus de impiorum fupplicio, ruina, averfione, damnatione, dedecore ,Jgne fempiterno, & verme immortali . Quod fi voluiflet efle omnes homines immortales, facere quidem potuiflet. Demon* *·" ftravit hoc in Enoch & Elia , quos noluit mortem experiri . Quod potuiffet item , fi voluiflet, mortuos excitare faeculis futs, tum per fe, tum per alios nobis patefecit, cum filium viduae per Eliam revocavit ad vitam,, & filium Sunnamitidis per Elifeum . Credimus vero mortem efle non mercedem fup{tlicii: liquident & fandi mortem fubierunt, mmo & ipfe fandorum dominus Chriftus vita fidelium, fle refurreftio mortuorum. Idcirco igitur quafi in civitate aliqua magna vertentibus poft cujufque certamen interitum tempus« morte excitatos , aut damnatos pronunciet , aut corona donet . Qÿi enim corpus Ad® ex terra fabricatus eft, idem & Ad® corpus, & ceterorum poft diflbluttonem refingere faciet, quod hoc nature hominum rationis participi debeatur, vivere fcihcet in fempiternum. Qui igitur mortem infert , idem eft refurreftionis auftor, .& qui dixit , eccepit e*. + A *y pulverem ex terre , & fermevit bems- & hfpirevit in f^x, eixs fpirecxlxm vitt, pp fe&xs efl benee in enineexstsiventem; item qui poft abjeftam obedientîam fubjunxit, Terre e/y tf in ferrent ibis, idem etiam e». ». in pofterum promifit nobis reditum ad vitam . Axdient enim , inquit , entnes ym m7"" neenxieeentis funt vecem filii Dei, & qui audient, vivent. Credimus pretereearef»rreitionem futuram vel ex ipfa refurreftionedomini; ipfe enim eft, qui Laxarum jam quarto7.« die mortuum fufeitavit, & filiam Jain , filium vidue. Et qui fe ipfe juflu patris poft triduum excitavit, qui eft arrhabo returreftionis noftne, ege enim, inquit, fxm rrfur- 7... n. reliio èr vitey qui Jonam ex venire ceti poft ires dies vivum nullo incommodo 1®fum extraxii, item pueros illos tres ex fornace Babylonica,

B

Ionica, &. Danielem ex ove leonis, Oc non indigebit viribus ad fufricandutn nos. Quod fi hoc Gentilibus ludibrio eft t qui fcripturis norths non credunt, fâciat eis ndcm eorum nrophetifla Sibylla t quas cum illis loquitur his ipfis verbis :

At m ciwiw *fuerint neertelix verfe,*
£xtinaxfjxe De· faerit, ywar Mceadrrir , *i-*
Ofe fttewut, enfrtt*qut Dttu reperebit , tf*
•rbene ;
CtetJUUKtque bemtnes ittrtn , velat ente fut- VfHtt {*
«sac*judicime*, yaw cvrac/ ..aA« *fatarmn tfi-*
Terra *teget qxefcxnqxe* ma/«i *dftmevtrit* er- rer;
Sift bene vôterwal, *bt vivent rurfttt in »rbe;*
Spiritus bu, & vif De· dmtnbititr*, km &
Grntin : tf efpitttui fefe , cernentque vicf-

Itaque hcc vates refurreftionem confitetur , Oc renafci non negat, difcemit autem mos ab impiis, temere igitur non credunt noftra. Atqui ajunt, fpecialem etiam refurreftionem *fe* demonftrare , qui alioqui fur narrationi non credunt· Narrant enim avem quandam effe unigenam, que refurreftionem affatim demonftret ; hanc* dicunt non maritari, ftCvJÿ unice, atque folitarie gigni ; Phoenicem * vocant: Su' et*am narrant, quingentefimoquoque anno in Ægyptum ad warn folis, quam vocant, cum multo cinnamomo , & cafia , *c xylobalfamo volare, & flantem ad orientem iolem, ut aiunt, precari, & fponte inwn<^ » at<luc *n c*Qerem redigi : ex cinere autem vermem renafci, atque ex eo tepefaf°rmar' novum phcenicem: & cum lafta eft volucris, ferri in Arabiam, que eftultra traftum Ægypti. Si ergo, ut iph ajunt , in ave rationis experte refurre&io apparet, quid noftra inaniter calumniantur, cum confitemur, qui potuit, quod non erat, efficere ut effet, poffe eundem poft diffolutionem fufeitare ? Quia enim compertum & exploratum hoc habemus, idcirco fit verbera, & mortes, & perfecutiones fuftinemus : liquident ftuftra ifta fufferremus, nifi hasc nobis confièrent , quorum praecones effe profitemur . Ut igitur Moyfi credimus,*cum ait, *in pruteipto cr»*vit Detu cttlttHt (J terreni ,* ac icimus quidem non fuifie illi opus materia ; fed fota voluntate rfiieciffe, quae Chnftus juffus eft facere, ccelnm dico, terram, mare , lumen , noâem , diem, ftellas, aftra, volucres,pifces,quadrupedes , ferpentes, arbores, herbas ; ad eumdem quoque modum cunâos fois voluntate fufcirabit nullo adjutore indigens : ad eandem enim poteftatem pertinet mundi effeftio, & mortuorum fufeitatio . Ac tunc quidem hominem , cum non effet , effecit ex diverfis, cui animam ex nihilo faftam indidit : nunc vero diffoluta corpora iis ipfis animis reddet; excitatio enim eorum eft, quse ceciderunt , & jacent, non autem eorum , qux non funt . Itaque qui prima corpora ex nihilo effecit, & ex ipfis corporibus varia fabricatus eft , idem mortuos revivifeere faciet cos excitando . Qui enim ck modico femine genitali hominem in utero format, dc animam qux

• iut«r ifta
ftou «s co nxkmt f«r.
Γ«ν « «
s cyniim ep' rawTfcM."'*
cher u. aiii.
'i»« firoif*cr' imptoïrf'.ni
owf. 1

A *fats* Zx χβμò* *Befiuhuries*, vir ΔοτγβΆ <« rd- *μκη* Askrw, *χ rfwopkw ἰννβμκκ , ἆ *ἡμᾶ «-* νφΖφατ' « *ιℓ*χλΑβ^χτιν E^AZums *àwintsnÎç ημπîρβα* >ρ«φ«7c , xrrawsfn» «uras, **jn* ἡ «*υφ χρ*· φητι* * A'0ὠλ< Sn» w«ûnk X»y*r« «ont λZξσ. * x*'u·

A^X'ὑrar île *ximt ηφρχ OTnfèfara* $bra/,
KU *np χνμiχη* ©»k orxrp ά'νϋψο*
Oria rxsJnb «wk 3ik *ἵμχαλιν αύηἵ*
AW «ρα ΜβΡΦ*ηἶ » *Of*r* »«λ«»* «k χάρο new.
Km ntv Jv xehtf ««"«, Ζφ'ιἱ ιαάβτ< Θιο auras
Kp/iw <μχ«λ/ χ·0*μ· * erw j'*ùiri ivαηβιη-* <w
H'ρωφην θν»ιη/, nk J**β£*x«Arv ÿ<7« χαλχζψ^.
Cfarm y£n£Zwï, «άλ/ν ζάσ·oyr'ck χοιτριρ,
Tlrô/Mt ©<oô Jomç, ζνάθ'αμα a£ eui- vws
Eikr/hn· **ύπἰπ vir Uc«4<nu iturns.*

Et' *πιη** ovni nb «vecr«ew , ›Ç τ» xoXi^wrrav m «pawtw, *ÿgxpiKi ft* nîc Xn-0s7c tx *JfS Ατφὔ»y μβτιν nptt* wç *ipmpui cttt- fnrt* · £ τνι'φβσι iÇ ailtxàv tanùw -nb «iwirww *μη ttiriwm îïï ovni fn/^Smu* * φβτι *yùp* apviZv *τiμνγρi wripywi Tartar τη cnecraof* napi-* /Aovo»oe>umip>rec' ^wwxa *ft* rm* *tapaatt^pdüt-eχrr** w x} rcqpSirr wtnt *n&nvnôχt»tpitppdeu* sis At^wwsxt τ*λ^ορ4υονχλîΜ0^μονφiρο<Γηι χλχ- *tunapNm turnlait* *Tpfi avacnXàr, «k etùniφααι,* nJ ijAs'p* *Αiημαηύi ·$χβδαι* xaiw * Zχ ÎZ τμ *mnfiiii ntihvtA efatyviHeu* , xjt Jtw τη μορφ*>θ>ÏHη sk *nprt^pH φοίνηα*. xj rrxvar /4** t* ΑραβΖχν csAato^af ηηρ t'et τιραπιρω τ» *hiyvTtiaxi* vquS * frt tw'm*, «k lÇ oak·/ φαβ*ι, *ftx* τ» *tiXôyn ipeiti fim/rtu η* , r/ *uetrw là ἡμinpa SttfitxXwriv Sw* , *Sri***ℓ** *iwapee* '•*ημή Svtis iithen mpay«yùvt inç* Z%ιlh vsûn iÇ *^TwStâXus-ntistttytype-ti xaparîierx»; J«i yàp* nwrwnbrXiipe^w, ^μχτι^νi, ‹C χ,θαν^ηνὑχο/Ζ^ΑΦ'*<irc* *ftàrv τπ* nratka x<n-&ζαμ«θα juij ηήτυν f^avm njy *τληρφνρ/αν wvxii·» puxts clvar* * *tirnp* «Jv Zrsh&x^&> M«r» s^xorri, on ce *άρχτ* ZrwiitfC» · ©rk w oopavov, xi n}v ^üv, x} *ynein9[j^iηταύχϋλη ην &itrs* · α>λα *βήλητη μήη*, « «Npaoiruyn · Xei-rk, TWTa^xa/>»p*f^f· λi^β/φJ»ie<favôv,^»»y , θαλαατχν, hÎxtu, *ημiροα t φνπίρβ ,aipa,* r«TMvàt FuxTu, n^aroAa, *ipxtià* , *φυτά, fivm-* wtç *rà αὑι** ^Γότον, «anus *«ναηἴ*θΑÏiμχτι rtMp^shtc *μιί Sto|4Ùo$*, -rifc *ÿeep «ότη iviΑμαχ ittv tpytv* τ» *iημιηργϋνκι* χοσ>ον, η *vtxpcùs avxtiaeu* ι»π *μü Sen ην atâpaiov Ζχ-* $<«φορ«ν Zxot'nrer βνθρωττβν, Sotk «*ûnS* τiiν \|χλ-χ»ïν *ix nu μη ôwreç* · vuù Si Tuti ownxti ψνχ«~i ni ïiβλi/θὑΖπ» «τωμβτο *èbnritte* ' *yapisivÿ tivuteta-iiy* eo^r *it μη ôrxp^dvmv* · ô *ouv ne»pùru* «rupenu *ix μη* ôvtuv χοηi««;, ‹r ὐζ «ôr^j *ftâpopx iημκρyησ-α* , ovrvç iÇ *nùs &avàvms ζvova/η<τα* ανατήτΗ* ô *γάρ* ce τη χκλιβ rw *ir^pwnv iχ μ.-*
χρ»ὑ

tabuit, fcrip toi raierait· Tnrtitno .

xpa *reippuerm* ρηρφιΰν, ιζ ûx Jra» er-A τiφvΠη1Γ«^«, «p· TM μτ YAdewtrfceawA/p· axira/xa/rf *fyoi nved^·* rÿsab *ipotmo,* θιμiληî» *γΐΰϋ,* aAecnqraTs^M*c» avrÿ, oûw *iÇmxrnK ύ&ρνηκ oberfat* aura *ηνη τοάματ* - xu^oiç* x} η *9οόβ* χΜφi) *μαρτυρώ* Xs>«mt τ*·' Orov *ιό μοιο-* XeïnJ » *tomntfj^t M-poteor χατ dudvot* jjj χβθ'·μ«/«κπv *ημιήρατ* ι§ *iroemze* · wrar-θρovov, *tuer* «αώβ Ont rraZutroa «uMp*t iprC** θήλυ ffWwcr «rnis' xJ · Orontrac x} *nepn-* eawIalP» «ti χφοσπ w yp«4>>i, ·« ^partui mnw *eberÎrtàcu μ& 'Z** · xô*nc âr/nmr, Sni jj φKστ *mpdc rie Qtht'* i βχ *ύβτηρ γο^οιμι ημιλ-* £<5, ήηiξβκ *iifu* 7aa *ηρ$; Ιϊρμκ* qjq *χρiβ μι* Crfiwretf · *κ-ιοι bi mû ν^ροκμi àdpotf , Çtdjuu* & χ, *ιλMP* iθχ *Tuptfmi· n it tntnmticnst^* λβξi *μη* ri mvupca* Taunt ca *ιμηνπρ tube, Sri* rsrnt *$<umnu' Kbtumrd Si<rw* ... *vw G* · *ημiπρo vwnip* Ç *iioivχμλος* ... *Xtttot, ört* ri rape *pè^ptimtç nbuàoinv, btuxx-rio xupà rù* Θ»^' *λiγοιii* x} a θ»φ<ληi -Δα^/l* *οὐffipien iTtwfow*auχ, *ἴτλχηαμΑ·* ταλπ4αυ *iγον ηο'Ιτλήνακημύν'^^ηγ· vΰiτλησχ μη,* χ} Ιθχχα *Ζχ' ιμα* τiώχ«ρά au < iθημμ®·*>θιι *ηγνύvii* <« όξ *ιμη** ήφαTBM&η* · *futfopai mpoi aù-* ... *rlw. η muctip^ectdvμη* '&or *or οφθαλμόi* ... <r/ ri*βιβλiη vu w t* κ *γραφitovται* · ti>9m ^ - H - *roupi>dycempnrdL^ôfÿÎioçmm^' οτι^μΰρ* · xJ cù a τλήπκ *ημύν* ' *d nlw» tuérS ïημι^ργημα* · *m^potjos btoi Xttfû μiμο* , Tanuç *Oτι* θβû*» *bi*αόηiôanjrnttt ' *tnt* *Jπφθiώβι ttri ηἴ xet-*τvρθûμαση, i xaXjt^fiûat *ηἴ* «λχμμiλήμααη** *ri St ScxsqoffUjtaxejVMwevaua^tTXC, ύνηιρηλβζμ rùsùnflfif, Sn^ç dCspyt^S* β-vζκ rà; xiràì, £ rii *àtaûwu ùn ccv9poivwvφoη^/τα άγιο* · τχ *àcpn φβvipvίηη , ris bi ùf φaK^ρα λoψMμvη»* ' *χ«θ»i ·Γα04η*λτώ ûenm^tXtys 'putftnnu* χ> Xpt-p γβ adm$ *ύττηρχονη oimtvol·, ηiτΛομiμ twru rtui ινογγiλvα* · aWMW · *iηχγγοοΛμiμο 'λiγπ iἴό μ ηχ^ προφήτη Αηβiv ιτι πο κi& co ttiat τόΐ λόγοι* cum >Ç *Saw á> niât τοΐ ΐργοι tui-tu ' -γάρ* tx xatpûci» *icumfκαττκτχiaîτα αώμβ, uiuç* iÇ άλλω» *tfàptéirw bnμtupγò tet* · 0 >ς tewriv dyo-*rdruc tx* wxpcjr, oûric «âvnt; *τη xnfjÿnvi ùiocrrme ' i ri* mvpès 1% câùç xéxxa χβλùχβιω *ix* yïc «vtciJy, à ri txxoïrn *bcdbpw* ris *pibxpm* a-#αθβ*Mvv, · ritù A'apwr *paftiw* ξηρανβσο *iχvύvχ ύ βλατο?,* auric >Ç *ήμϋ fytpü* ... ραλυτ«·» *trion«vy&ρα* , x} riy *cfypatffliu* ... τûύχ^ρα/ασ'ηρ ... *yi-E* ... *άνιγiρϋ' ô iχοBOόηiρ^^ύοiy^ïvvvαoτMiγι-λiκ χορiνοκ,* uri Tfejar Æ<j-«ç »&« «< ùξ *vixη* ... θιio; *rarrpa biιμ»* ΠΓ^χ wFç αβαζτ~η *xtwow à-*zerriXai, iτβ- 1Ç tbs *Mκρi ebt^tpri. num γβρ «la'.Ttt χμ«* «ifci «ûri *μαρτυρώμ$μ·* τη i'«λλ« « <wW>»in>< · *ΐμO oi βvμφvy4»η* αυη$ iÇ *rvpirthe-ni , < 9f»mi* fjî αυτi *npvfltiv ιζ τη* ζoϋ χ^τη τoλ/τHβ; *i#* Ào>w «Çi$ ταθημάπχv xri

ante non erat, in eo creat, ficut ipfê ait Hieremias, antequam te formarem iu utero , xw. t. novi te : dc alias, *ego dominas firmans corium, if fundans terram, & fitment fperitum hominis in ipfe,* idem uuivertos homines a morti excitabit. quippe qui fint effêûa ejus, ficut divina feriptura teftatur, cum ait Deus filio fuo. *faciamus hominem ad imaginem, & oe^. fimihtudinem noftram, & fecit Dent hominem , ad imaginem Dei fecit eum, mafeulum tf feminam fecit eot* : & divinus ille atque infigni tolerantia Job, de quo ait feriptura, fcriptum effe, iptam rurfus fufeitandum effe cum iis, cum quibus dominus retargit, fic Deo loquitur : *l* me mulfifti, tlcoefifti·^ tanquam cafoum ? pellem , if carnem ... fti mihi, offibus & nervis compegifti me, vitam & mifericordiam pofuifti apud me. Vifitatio entem tua cuftodivit fpiritum mcum .* Cum hæc in me ... poiTc , nihilque effe , quod a te fieri non poffit. Quocirca nofter quoque Salvator, fiemagifter Jetas Chriftus ait , ywad *impoffibile eft apud* Imumi, *poffibile eft apud Deum.* David vero inquit, *manus tua fecerant me , & plafmaverunt m,t» cognavifti formationem noftram:* & deinceps: *Tu formafti me , & pofoifli fu τ/·ι* ... *per me manam taam , admirabilis faita ejtl,t fcientia tua ex me , confortata eft , & non potero ad eam:* & rurfus, *imperfeflam meum viderant oculi' tui,* 0Γ *in libro tuo omnes feri-tentur.* Immo Efeias quoque ait deprecaris eum , nar *lutum, & tu formator nofter* . Si *gftut* ,A. igitur homo eft a Deo per Chnftum effeâus, profeâo port mortem quoque per eum retarget, aut pro rcÛe faftis coronandus, aut pro deliâis puniendus. Si enim juftitla judicat ut legislator , ficut Deus impios pœnis afficit , fic rurfus fideles benigne fervat, fimftolque , qui propter eum csrfi funt & jugulati, partim quidem tanquam aftra claros, partim vero tanquam luminariafplendidos efficiet , ut Gabriel Danieli ajebat : itaque fideles , qui fumus omnes difcipuh Chrifti, promiÆsejufiiem fidem habemus, *non* enim, inquit, *mentitur quipromet,* ait namque propheta, *fidelis Deus in omnibus verbis rf»t Jais, & fanBus in omnibus operibus fuis* Qui enim corpus fibi fabricavit ex virgine, idem eft & ceterorum hominum auftor , & qui fe a mortuis tafeitavit, idem mortuos omnes tafeitabit. Qgi facit ut frumentum ex uno grano copioie e terra tatam, & arbor excifa renafcarur in tarculum, & fecit ut virga Aaron jam ficca tevirefceret, hic nos fufeitabit in gloria. Qui paralytico falutem & incolumitatem reftituit, & eum, cujus manus exficcata erat, fimavit, & qui nato caxo oculos ex terra, ac fidiva reddidit, idem nobis quoque vitam reftituet Qui panibus 7 , er quinque, & duobus pifdbus quinque millia* ... *χ O|χ pi(C]s* mc pctnim mifit λ -o S ,7. iis qui centam exigebant, hic idem mortuos quoque excitabit. Hssc enim nos de eo teftificamur, Propheta vero alia, nos,, inquam, qui cum eo comedimus, & bibimus, & fpeâatores fuimus mirabilium ejus, & vita, & convertatioms, & fermonum, & paflionum , & mortis. ac rcfurre&onis ex mortuis , & qui

qui cum eo quadraginta diebus poft redi- tum *4 Tium verftti fiutrai, quique mendatum ab eo eawumi., ut evwgel.um per nmverfum mundum pnrdicaremus, doceremufque omnes gemes, ac baptizaremus in mortem ejus In auâoritate Dei, qui pater ejus eft, & in teftimonio Spiritus fanât, qui eft paracletus. Haec omnia docemus vos, quae poftquam conftituit, ac fanxit in confpeftu noftto, in corium aftumptus eft ad eum qui ipfum miierat, qux fi credideritis, beati eritis, fin eutem non credideritis, nos innocentes reperiemur, & mundi a veftra infidelitate.

A rS θβΒ'άτ» £ τη f\ vnviv auri ύά^ιω £ «iwdva- nmfmmu trayrurt iΘ/ιû, βαχτισαι «ι niy αvτί δάvαηv ίτπ αvθύτn'a τιΘii ο ii'Iv aura πατήρ, ι$*μαρ- * H»i »ot τυρ'α πώματο, ο ι' ι παράχλητν ' μά ταυrtt πάvτα, St I^τβξάρ^vβi iμi* άπλτφθη iW τμύv eèf w »pavbv ηαρο Ttv awrwAevnt spiritum ait. aJniv· xaltàv fjfy aricXern, μαχάvoι fyùrtàt · j£ ci St μη ττι -Λσηη, αθώοι ημά Αροδηο-ΐμiδα pu· χαθαρβι τη ΰμιrίρα δυσχιτια.

De Jacebo fratre domini, & Stephane y» otomartyre.

B n«ei Γαχώ^« tS t» Kjq' Στίφα?Μ rì αβρωτομάρτυρο.

CAPUT VII.

ΚΕΦΑΛ. ζ.

.An lupe.ftet «d but obliudi- lut Jibri Itq. tip. M.

DE martyribus vero praecipimus vobis, ut in omni honore fint apud vos, ut a- ,*·pud nos fuerunt Jacobus epifeopus, *& diaconus notler Stephaniis; hos enim & Deus beatos fecit, & viri fandi honorarunt, & fuerunt puri omnis delicti, & neque ad peccatum fle&i, neque a virtute detorqueri potuerunt, quorum non funt dubia» laudes, de quibus David ajebat, *pretiofa tn confpeilu domini mors fanltorum ejus;* & Salomon, *memoria*, inquit, *jufitrum cum laudibuf.* C de quibus propheta, *vir:*, inquit, *jufi/ tolluntur*.

Tf»i

'/> J7

ΠΕβî Si Φ μαρτιρωv λίγομ^ο υμ'Iv, om C* πάτη τιμv ωσι trap υμαv ω vjq' »αρ con- ημ7v TtTtfAcvTttt ô μαχά^ο; Γάχωβο ο ήτια*χ·- τοί jÇ ό α^ι©^ τμωv ααvδιάχΜ& Στίφαvο ' ή- τοι γάρ fica Θ*« μίμαχα^τρβριοι, «q vτο ifftoN άvδρωv τιτιμημζίοι, χαθαροι τατη μίλια, αζίvηι αμαρτίαv· «quunitvirot rJJ χαλώ?· αvοδοιαΓοι ιγχώμια., ια& ô Δαβίδ tÀfyt· τίμιο ùta'-rtop xutfs ο θάvατο τ$ Satay αvτι" ό Σολομώv, ρίvήμη Sixain μιτ' ίγχωμη, Titi w » ο «προφητη ίλι- $υ, cnipfi δίηχοι oùptrrw·

De falfic martyribus,

TlffJ ■ψΧδοριαρπρωv,

CAPUT VIII.

ΚΕΦΑ'Λ. ή.

ATque hxc quidem diâa funt de veris Chrifti martyribus, non autem de falfis ac fiflis, de quibus ait fcriptura; *nomen autem impiorum extinguilur t tefiis enim fidelis non mentitur, incendit autem mendact.t tefin mju-Hut*. Qui enim in martyrio non fallaciter pro seritate excellit e vita, hic eft verus tcftis, ac au&orirate dignus, in quibus fanguine fuo pro verbo pietatis decertavit.

TΑυτά Se' Ttso ?$ù xard άλτδ^αv ùmp XfyrS μαρτυρηζάvTM, άρηπ», a'M' « rrte} ψX- δομαρτΰρωv, Ttf} ώv ii λογιόv φηrιv, όvομα Se' ά- σ-iβωv crficatvvTui ' μάρτυ γάρ ππο « \f<i.StTUt ' îx xain St ·ψX£i) μάρτυ àSixo; " όγαρ θ.vμαρτυvφ έ/ξiλθώ' «ψXiώ UTtt'p τη άληθΗβί, οΰη D ^^,^ μάρτυ άξ/ότ/ro; cr οί <τυυηηγωv:'σ·αη I τώ λόγφ t Us ά^iβπα Siά τ» otxM αίματο,

Moralis admonitio, quod oporteat fugere vanos & ttrpes Jermones, jace liat, ebrietatem, lajciviam, mollitiem,

H θ/χη trapaivιτι, οτι i&î ματυιολαγια, αίχρολογία Α^ατηλία, μiδiω, λα^v&iαv, θρ^ψη*·

CAPUT IX.

ΚΕΦΑΛ. θ·

MOnemus autem vos, fratres & confervi, ut fugiatis fermonum vanitatem, & turpitudinem, facetias» ebrietates, lafcivias, fra&os & cffxminatos motus, intemperatas faltationes cum didis fcurrilibus: liquident neque in dominicis diebus, qui funt dies lætitiarum, permittimus vobis quicquam inhoneftum aut loqui aut agere; ait enmVin quodam loco fcriptura: *fervite domino in timore, & exultate ei cum tremore*. Oportet igitur, ut exuhationes veftrx cum metu, & tremore conjundx fint; Chriftianus enim idemque fidelis neque ethnicam cantilenam, neque meretricium canticum eloqui debet, alioqui continget ei, ut in cantilena diabolica nomina idolorum memoret, & pro Spiritu fando in cum fubeat dxmon.

?/*·'

ΠApaiVü/jfyi Sè ùpuv àSûtyoi qjj' αιώουλοι τό ματΜώλογία ιζ τv οικολογία · η, XΤατiλ/α · μiδα ' λαγvΰχ ' θρόφΗ * τύ άμiζv cv α>λ£ * οργά c-uù · πώ μωρολογίαι ' ότι «δί ύv rui xutiaxaFc η- E'μίραι ήΰ X'<ppo<nuwv ttr/^iTopt^u ΰμiv άσεμvοv τι η ψθiγγiοδαι η κοράχτ^α ' λίγα γάρ τη H γραφή' Stà&oavΐ τύ xutiu ea φόβ^> άγα>λιάοδi αύτύ & ΤΟÇ άγαλλιάσα oum dμωv, φόβχ χi 'ξόμ* γivι^αι γρή * β γαρ ·κι Χ^ηαvο ό Tirés «δί,ωδ(α»i'θvιχ(ιύοφ^ιλ« λi^ω»' Στΐατμα iropvtxàv, (τάοτυμβήτίται αυτύ Siά τη <φ Xη y iiδώλωv ptvnpwpXéiv ovoμΛτα $αιμovιχά (i αvτi ηάγηηvΑμαη, Η«φρή· οii&αότωητοτηρόv. Παρχι-

riapetivtrK TxiJXwat *v&yeiv* τη Hi^ιλαλχ-?h «s -η μϋσ? .

K E ◆A' A. /,

A Tlfipnnu Jt >9 η oμ/oHXt» *otù-nfi,* (^TeJratrd- *μχη* «o?fc5 «pβφif*» n» *rnovόμχη·* n *irponuvâiv aônîs ' η φoβii^βι χυτό » Θή ' i γάρ* wrr 0W?,«λλ*Λτoηφoι *bnuonç i*μιμωχημ^'α *ïpγ»' Aiytt γχρτη* , i^χαπ'λι-*χόνμαι^vμvuovάoηî ùxwtStoiti'* *çj^apâi* 5tt o'vβματη *fiSeiAutt* ex rï *χόμoιη* «4$ · «λ-Λβlχî- *tant κχριζΐλντάμι tri ^tdïç,x»poif>yt-σ-χvμi* C* *τoϊ fiSoiAoei eiv^S' ^corxtrei;* πα ^ραφα?i αιπî^βρ<i>πiî ruunt tixo' *κυ&η* τμΘτ}.

Cfrt μ>ι χαθiiχM wâiu!· ιθvαiω i *Twpvtxlw* «Jhv · *iτ iïτόμvιχ&oιι* Aioλov · «<τiβi' yap tbtu τη; τβ Θiï y/aw-nw; *i'χδρόv.*

K E ◆ A' A. ⁴<i.

C^T' uwav *Ttft^ti*J«Xwv «Tiiyap/iaRV , _ ,- , .. ,.a parrain, pwv *oμvύω* *μύι μηv λχ^ιuω avirÎç·* φαη yap *μη tàoiv nv ifAtov* iÇ tw <rt~ *Aivüv* TBi *a'sipa;* îΛ®ηθHi «B|W<rx(.<jw|<H»ç ac *ηïï'* aTXays , xxrù toc oJàç i£j *tdvùv μη μβΰ9άvίη·* xj *oάo ty) σημ αωv* TB apavï *μo φo-βάδi ' TÙ* yàp àtrpa >Ç *oi* fùtrüptf θ *φαίχτιv* αvθρ»7τoκ , α>λ' β'χ *ft;* *oSô^nrxv ,* H χ} « Γιτραχληπα *μo^ηp'ιχ. 'ξόιη* «ρoσαμiΛiv *άvτi τi* χτιγβ τηv *χτ/πv' ηv £* *Jn^nspyw χλ-δυβΰτΛvτi ** τηv St *χτiσιv ζλ«-v* tfjw θαoμά-ιταvτi · χα/«oτE μ!^ μo^βιτoιβvτi Cf tpημω · ffort Jt niv BuXiptyàp *arpotrxvviνTtq·* άλλβτi *Si TW* BaaX*)Ç tw Θαμμ»,* iù τηv Σ/Jav/av Α'τ *vάpτiαι.* χ} πάλιv riz MoXt»^ , χ^ Χάμω» · χαι «λλoτi *ηv ήλιov,* ώ; παρα τώ Γ;6χιηλ ytypxy-·· tui · *tin Si X-* aXoya ζώα , ώi παρ' Aiyt/πτιθîi τόl A'πιv, τό/ McvJr,<ov ^ayo··, iç θiβ a'pyu-pβ χζ ypiATMi ώ *c'v* laJaîa · *Si àtxtp αιτχvηι απαλώv αυπι»* tAtyt *Sex τβ* «αιρoφηTB· μή *μι-χpov* τβï» *riS'*·ζχω TeJa* ts *TtoiH'i riftStACyuacnt nvtv,* a i'πoιηιτav , *oTt* ÏπΛηoav τηv yvv *xvo-μΐχ* τJ xapopyiTO^i ; χ^ *ISi xCni* fiiriv ώ; *μυχ-τηpιζovτi* · iÇ ty<» πoιήσω μ^ι θvμi · *infinie ò όφδχλμό μχ ** ЬJ' β μή iΆιήσω * xl χιχράζov-*Txt'ct ηîζ άΰ-ιvμκ φωvή* μiyβέλη μχ i-iταχή-«■oμχι at^ÇJ' opart *βiyαTχ-ηi,* oσα χατα τ$ U-*Bωλoλχζωv* χ?, *α-iβoμΰμωv τλιov* χi ιTiλήv/iv *αvoφαivιπι* o *xupjo;* · *Sio* >-pn τvv *τoυ* 0fS αv-E •θpωπov ώî Xfiriazôv *μήτι ήλιov* oμvαύαι , *μίπi* o'iλψîîu . *μiiτi ârflf , μήτi* μηv riv *B'pavôv, F γτv ,* ητι rozy^wv *μικpό** η *μΐγχ' U* ydp « *SiSxcrxaAos Tripi τï oνη Θεβ* *recpiiyyceAOtp τμî* μή ipwu»,* όπω - *λόγo ήμωv η,όtipo Λ* τβ όρχB, *μήτi* μηv riv ï'pavàv *oύτόv '* E'XKhui-χov *γάp η ^υoσiβημχ · μήτι μήv lipMτaλήμ ,* ιi τ» τi Θ*β όyza, *η η $mnxrôt}0** (Σ ni *S»~ fat,* ή τηv τ» vα» χρύσωστv , η τήv *otxfw xt-*φβλιύ · Γ*i«i«»»î yàp παραφoρά ή *<ruvr&ci* ,*

Concil. General. Tom

Admonitio it fugiendo ftelere etctcrabill idololatria.

CAPUT X.

Interdiftum vero eft jurare per ea, & eorum execrabilia nomina ore proferre, «ut ea venerari, aut auafi deos metuere; neque enim funt dii, fed vel daemones , vel opera | per ludibrium faâa. Ait enim Deus per Jeremiam de lfraelitis : *Dereliquerunt me , juraverunt per eos* 9M1 *non erant* dû : & in eandem léntentiam: *Auferem nomine idolorum r*·· ex ore eorum;* & alias, *ipfi me provocaverunt in* non *dus,* èX *irritaverunt in idolis eorum* 1 funt autem haec in omnibus fcripturis a domino Deo vetita.

Quod non liceat cantilenam ttbntcam, aut mere, triciam canere, aut per idoÿem jurare, impium fhim effe hoc, ές *cognitionfÛei inimicum.*

CAPUT XI,

tei , mônent> nc quis p«.r eâ ;uret , nec ea colat; ait enim, *ne β videra falem, tT lunam,* *hu-,* ■« CèT *ftellas, venerationem en per errorem adhibees,* &C alio loco, *fecundum- vias gentium ne difeed i, & e fignis caeli ne metuetis .* A tira enim & luminaris fafta funt, ut luceant hominibus , non autem ut colantur ; tametli lfraelita: pravitate morum pro creatore creaturam coluerunt , in quo auftorem rerum contumelia affecerunt, res vero ipias pluiquam debebant, admirati funt, nunc lacientes. vitulum , ut in eremo ; nunc colentes Bedphcgor, nunc Baal , & Thammus , & r, .i >>. Aftarten Sidoniam, & rurfus Molech , & Chamos , aliquando Solem , ut apud E/e- * i chielem fcnptum eil, tum animantes ratione carentes, ut apud Ægy.ptios Apim , & hircum Mendefium , & deos argenteos , atque aureos, ut in Judza . Propter hæc omnia minabatur dominus, cum per prophetamajebat: *Numquid parum eft hoc domui Juda , facere execrabilia bac , que fecerunt, quia impleverunt terram Jcelere, ut me irritarent ? Ecce ipjf /unt tanquam jubfannantes : & ego faciam cum furore, non parcet oculus mont , neque ega mferebar , cum. clamaverint in auribus meis voce magna, & non exaudiam eos.* Videte, chart fratres, quam multa dicat dominus adverfus idolorum, & folis, & lunae cultores. Quo circa oportet, ut homo Deiitamquam Chriftianus neque per folem juret, neque per lunatu, neque per aftra, neque per cœlum, neque per terram, neque per ullutn elementum, five magnum, five parvum. Etenim fi magifter nouer prxeepit , ut neque per verum Deum; juraremus, ut fermo nofter firmior eredibiliorque ipfo jurejurando haberetur , neque per cœlum ipfum, quia id genus jurandi ad impietatem Gentilium pertineat, neque per Hierufalem, aut fanda Dei, aut altare, aut donum, aut templi inaurationem, aut per fuum caput, quod fit haec Judatorum corrupta confuetudo, & idcirco interdifta: praecipit autem fidelibus, ut dicant, *eft eft, non »wn , ur quod ampliat ait* :-j·

bit eft , *λ feula tffe dicet* , quanto nugis ret funt , qui jurant per mentita , & *Mû* nominis , tanquam jurisfurandi religionem contineat , & qui ea , que cogitatione fiâa funt , pro veris honore & gloria afficiunt, f«o/ *tradidit Deus fropter improbantem flegittofom ,« pravum confisum foetendi , qua non optrtet*

Catalogus dierum dominifeftorum, quoi obfervare oportet : & quando fint celebrandi : èT de quadra^efinta.

C.A PUT XII,

DIES feftos agitate, fratres , ac primum quidem diem natalis qui vigefimoqmnto dic menfis · noni celebretur. Poft hanc dies epiphanise in maximo honore iit , in quo dominus divinitatem fuam nobis patete- ,at » >s vero dies fit fertus menfis " decimi : poft quos dies fervandum vobis eft jejunium quadragefimr, quod vitae Chrifti , & legis utar recordationem continet Celebretur vc- r° 'clun'urn ^oc antC lc.'unlum paichx , incipiens quidqn à fecunda feria defmens vero tn textam : deinde dimifio jejunio , fandam hebdomadam pafchz , jemnateque omnes cum timore & tremore, ,-'<ien,cs per cos dies precationem pio pereuntibus,

a.d«cuBi b ·Bά«ι·ι hο< <ft jtnu· fti , numeran; dofclJuct Rd nuto mon a Ve° am nunc taî^dc^a Xamhlco , u; • "quo*Au<s' inc"i,,te n»ut, qm ή. dc'Ttt"d7" mmw.tbo, daodc^lr „>.

De pafiionc domini, iT *quid* in *fingulis diebus aflum eft m ptfiione, & de foda, & q:< -,d non interfuit, cum demtnm dedit dijcipuiis mfiieria*,

CAPUT XIII.

GOepcnmt enim eonfuhare contra dominum fena teiunda mente primo, qui appellatur Xanthicus , & tertia fena duravi confultatio , quarta vero decreverunt cnice eum occidere . Ac Judas , qui hoc intellexerat diu quidem ante depravatus , Jfed tunc a diabolo avaritia ictus , quamvis t.im dm cura crumenae commifla ci erat, ℟ qtiar pauperum erant, furabatur, non eft adomino ejedus ob nimiam eius patientiam ; quin potius nobis una cum eo accubantibus, cum vellet eum cut urere , ac nos dc fua illius przcogmtione erudire, dixit; *Arnen dico vo- l:< , unui ‹a vobis tradet me:* & Cum finguli diceremus, *numqtstd ego^* fileretque dominus, hic ' iqrrexi ego unus ex duodecim , quem ille magis amabat , & recumbens m finum eius, togabam fuppliciter , ut diceret quifnam effet qui eum proditurus erat : ╲ ne fic quidem bonus dominus illius nomen dixit, duo tamen figna proditoris deem, alterum quidem cum dixit, *intingit metum manum m catino* alterum vero, cum dixit , *CUI ego inttnifom panem dedero.* Immoqt; ,tmus ipfe ille Jud.‘· diceret, *r.um.^d t:.y iuni Kabki '* non ulp' iiüit dominus , etiam lcd ilhid , *Tu dixijii '* Ù. cum \effet metum illi m ea re afferre, *ve* , inquit, *bommi-ι..ι,* p" *quem filius bcmints traditur: bonum i.h rjjct, (t natus non foiffet* . Hi* auditis digreffus inde , dixit facerdottbus ; £bnd *vustu τηυ>ι dare, ego eum vobis tradam ' fii autem fi.it «erunt fii triginta argenteos , (J importa*

7<

A M «ri^opâ/rw ' iJwr/ *it η vβil , vαι, to* β̃, «, *ηῖ* «ΟΤörf · qgÿ to riruv xrextroy, th *m'.ifpS àvat λiγ&·* rioy μάλλον ὑ- *acSnu* or 7ti ψ4$ώνvμα w; *opxta ιποµνύµθµοι,* χ, ri νομ/ζομ$υ« *àvrt tty* «XuOJ/ ioξβ'ζovηî · 5 · Θi©i μο^^ηβῖ» *-napi&MCJV (4 αβου- λiαν C^ff^ftv* 7ll μi iiovπ:.

K»riAoj4^* rS ant/* *to^iÇS, α φυλάσσετ&ν· iron τυύηαν ικά -η* òψΗλ» *iimtâ&at i*

Κ Ε Φ Α' Λ. ιβ.

BrpA'ç ^μ/^ *φυλάαηη ά^λφοι, ri* X *τΐώ ^λιον*, Jr/5 *ύμὐν itrin-* ρααάι τιμττη τ^ Οατ» · *μi^* αυη · *ιπιφάνιο ύμΐν* «■« *τιμιντάτη καδ'Ιώ* o' xioofara- *ΰμ7v* riji ot'xMaç Θ«τητκ i'xonjratT» · *ytvtàu St n, ajùrri* *χτη *τβ ** ιαάτκ μηνὸ *' μ&α iptv* φο- · ,λααπ* ή wôx τη *nwpoucεïi μvήμηv τ"&ῖχ*·* *^ολπ&ία η* >ç *voμo$ia·ια ' ttrt- τiλύι&ια St ί Wfffua aunt* <wpo ris μγμκῖ toô παίχα, *άργο/jfyà* *μ$μ «ri δάτipα , πληριμψivi St tai irapandLluù ' μ&α* àrovtjç*άτονη âp^at&t τη άγια το πόχα iβioμaio* ^ytjrdLoms αοτιώ *πονη μ£* φόββ χ, Ç'ôcxe, *<nros-Å,^ôffi^ioi* c* *aù-* ℭ *ταί Ti'D* «'πολλομ^ιων.

H-pi *r~. Ίτά^* τβ *κυρία* v^ *ri du iκάτη *μ*ρα π& dv* nJ παθΗ* χ) *otpi* τΐ Γβ5« · xj en ϊ *συμχαρiuό* Γβiβi CF τὐ nivxi^oy *η7 μα- ^ητΐΐ/ ταραδώόναι* ri μι^ήiMT,

Κ Ε Φ Α' Λ. ιγ'.

H'Ρξβvτβ *γάρ τΐυi xani τϊ χυpî* βχλiuά iméic&ai àd-Ttpa σαβïάπιv , μυαοί ααράτω , o; Ξα- *^ιχο ' χ, τϋ τp iη> τϊ α-αββάτκ* παρτthvco *ή oxt-* ■ψ/:· τη *St nTaêt ω&οαvτώîaυpώ àvttâvaÙTÎH'* Ⓔ l'eèaç tbto, *tx* ιτολλβ *fjfyù tygcpayfo,· û-* DTf (f *ï,π aùrs* τϊ *βλτι^i^ ^ιλαρyυ-* πΛΤιαι ΤΟ ^λωατο'χομον *iγχiγ&iκ-μι- vo* <t χλιιΤΤUV ri riv ircrirw , ώ *àirtfihtâ** ό- το τϊ xff/e *Sià μαχρο^υμiαv' β'λλα και* «oτ< *ρδρ t^twfj^iuv ήμ^v* <rud ctJrJ *βχλόμϋρο* »üj eu/ro/ *σωφρονiται,* >2 *ήμά ttatSâjrat* riu) <®»cy.'«onv αv« τβ, *Λΐγιι, αμiιύ άμiώ λiγoι ΰμιv, οτι α i^υ- μάι πaραiώτ^μι·* ι'χΛ,'β »μ«/ *λιγονη αήτι tyà ;* ε τϊ *xuphs σιωχωνη , άνατά i'yii éiçtxri»- èucixa φiλαρχο* ·®λ(χον *nb* άλλων ίVcu]t ϊ, C< · Γîρζταμ^υο , οαϊ®ν /ΧiτXov *tttrt-iv τι avu* e *ira- ρατσών* 0jutv , *vd vb'vnai τμiv vpWZV αυτή η ό- voμα ὸ αγαθό χι^ο ' α>λα όυο ατμι^χ ts npfoèo-* ■*η* ti^xC.»·, cf *pfipi* , ὸ *τυβαχτi^,ο μiΐ iμ7.£ν ξιβλιω' èàifo'.' èi, ω i'γω* Αx^aÇ *το foouio'. fTiSuiTto ' χαιηι* x-Ÿ.tte e At70· toc , μι>τι *iγώι'ιμι ραββι; 6 χ^ιο οτι vαι ,* «λλ' *όπι cù* wT«Ç' K3M *Φθβ7,* <τα: *αυπν iXt TeTyi βηλv^ vαι* Λ.θ-ιvτχ' ,xe-r;u· *èt υ* è *ιιό ^του ά:'·?·ρώτου Tapaèiàont:·* χαλὸ; *lui* xvnS. *fî^ùx t-* ηθη· qgw TtiiTt. σχΛΓΛi *άχiλ^ων ^Tτt η7 it- ffiTiv." ri StAtfiμοι S^vat, ιγω ὑμΐν αυηv τα- ραiώοω'*

ραδωα*' « *if 'n»w*, TtMXWnt *tipyôffe* · A
(«λιγ»θη ■ >ρβφη ι λ*>*Γα· Γλαβο nt
τ&ΰχοντν apyug/u. t仙 *t i/jLul/* tS *πτίμαιμφ*, Ĵy
ιτιμχκτητη «rè *uttb* Γβγχοιλ, xj *titiw* «fat *(èç*
ni Ùui τι *κφψΜ/* · w τι ημαηι φα^-»vτκ
step eùr£ t» '«%* * *β»ψονη i'xelm* τ/ώ χϋρα
cèi η *ξυβλιοΐ'* qfi t» ψ-^-* λαβοπκ , >ç Z-
ξiλ^βvτχ *yuxriç, iμiv* «ire» · χι«Μ* «λiiλοθο*
fl upa 7m σχβρβζΦητi, iÇ *iμi μόνο»* βiφiτi· £
exaiM δ/Zχιοζα/,φ* μ»i *iγχατΒλϋ^Μ* «fax, *t-*
μη ΠΖ?μ *i*uyyù\opfyM* vi fftw«»a$ay«y, 4-
jrer , *άμίώ λιγνόν* , <?f/y αλζχηρα *φvτηο-ou*
"ξι «ιτβφvήη μη *ceicfiouμι' τοψαO ii iμiν τύ*
βvτίτvται μισfigM--+w *τίμlov ηΐμβη αὐτi* >04 B
αιμαη , Γῦ« μη *φυμτβρόνη* ήμ7ν, άξηλθο*
η *όρο* nJy fXawy xλn<r/ov τι χ«μαρρα nJy
KiipdVj 9TOU IIA> χiχο *fflwfifffy if* 104 ήμπ$
X94 υμνηταμ^ι χαηi τ· 7θο , χ} *χμει&Η* ήμωχ
χβλυ χρΓοστκ^ττ *τ<5 κκζί* λι>ω>· ππαπρ *ταρι-*
vtyxf ατ'ί'μχ τΐ »βηi »·χ· *ττλιύ μη* η ι'μον Θ/-
λχμ« α*>λά τ» <ηiv · 101 τiη *ποιντα*
^iηv, ήμΰν «το *τη «5υμi«* ιτvov χατη-
flwwrtoy , ιλθων *λiγκ· nyytxcjr* ή *ωρ* Q ό υιό*
τi α'νθρωτχ «αρβδιδοπκ U; *yj-ipocS άμαρτvλΜ**
>04 *iii* TbÎocç , Mji *μιτ αvτi όγλΦ* a'fftÆwy* *
<04* aruMoy cr*oê<xrr'a; afar; δΗχvυαι , δ̶ὰ̶λ̶ιον
φiλημα* or *if* διξαμ^vοτ *η σιυ'θχμ» , i'χράτη-*
σαν ηv χύ^ov £ δίβτμτον* ποοιταμ^υοζ , *ήγχγοο*
fiç τΐώ oixiea Καϊαφα τi *oip^îipiv* ' αι i το-
Xik *σ^γχiχρόττ,η* J λαοi, αλλ'ο>λθi, *nif euptr-*
βυτι&ov iffôyy χλλα «nwtitiw παρανόμων >ç *βχ-*
λ&ττ,ζιον ά<πβων ' ο" >ç' πολλα τοζηααμiυοi χατ'
αυτi παν πio *ι·βρ«α i ιτομiλπηv iμκτΰοvτi* '
Xiρτβμiνπ;· *τυπηvτi " ραπiζοvτi* ' Ï.οώοροιυυτi '
π&ραζο',τi ' μχvτ^α i'χ/ζηηιΣτi α'.τi οροφή-
τ(iα; ' i'ρωvα βλΰτφημον* · Maxnwç «αραβα-
τχv · */fpi* χαθα/ρ/η»* θι^τ/ων *ùvatipirnv* ' Ρω-
μαiων πολi'μζο· · KaicrapO' cra/r/ov α'^τοχαλiν-
Tfç ' £ τηΓ*Tï! μΐγικ ορ^ρου βα5i<& iμκ<χρ·ι~*
iηααvτi αιτ<3 a π-ύρoi χα/ o< xum; *«xtiywi/*
<τα'πv .«acç A*wav, o; *U2 Ttx^fpoi* τi Καζαφα'
xàxfrî π! ομο/α *ipeia-xvTfÇ ζαιρΛβτi^ή* iβτκ TjS
«ρχοvτi πiν Ρωμχ/ων παρiiωχατ avw Π/λάτυ
xarnyopwùÜTfi «iri χο>λα χαζ βαρ/α , *ωv iizi*
t^yo'j άαiλiγ^χι · iφoi c *άρχv Ju^ava^mi-*
σα iλi^υ· ^iμiχv αιτiχ; χατ' ax/ri æpie*x« '
e/ *if μχρτvρχ* δυο ψXδπ *«γαγiντκ* iβiλovτî
«■υχοφαντiν tw χυ^ov* «β-υμφωvων *ii αυτύν* X-
μθθΓυv~i4 χα^αστ'«β·iv α'vi^ο·? τΐ *<τσ·χγμα* λi-
yo/Tf?· βτ»; *iχυηv Atyu βχσιλiχ* «.az, χ- *φό-*
ρα Ka/e-at» *i'iwt* χωXι>-< χ; *yt.o^m ai'ni*
Xirr^op»! χ? *μχρτυοι* v„ *x^rtti*, χ^ *τή* α®οφά-^.
σω Î.Çsr<ar«z , λi^ο·.·η , ^at'pwo-o? , Γα:τω<τοχ

tti i χροοφv'τπι; ' cui τ^θητα: iYι'μ.'Üafrt ffi αδζ-
χοζ, Z ι ψ^σατρ *ή àitxia* ιχι,τϋ x.^traAo·· *101-*
£ΐ;χυχλωτα·,' *μι* xuug *vo».ζΐ* ι ruoa^o^T) το.τρ<i.o-
rtcif^·- μι' χ, ci iT^c.·,· *tfoT)* r χλ.χρο-
vομ:'αμ« ι'μοι J. λiων c'y δρυμiι, iδωχ^v *iττ'ί'μi*
τ!ώ *φ^ηiώ Αίότή* ' c οιώ Π.-λατ»; *ùvuviptx* χαπ:;-
%xuxi t!w αρ^u', αυη> tcurù· «^ιλ/χχΗ χχχζ'α;,

tfi fcripture , fm« *fait, tf eectfevunt* *r-
χ·#*·/ prefix* xpprtfixh* , fvrw *xpprefixve-*
rxxt λ filiii Ifrxtl, èT *îtfaxnt tti »n d»-*
"nt"t Jigfa' Ac quinta feria cum comedifife-
mus apud cum in paicha, & ille manum
intinxiflet in catino, & panem æcepiflct, e-
grcffufque eflet node, <Uxit nobis dominus :
*Venit bornt ttt difptrgn*iniy & ttu fthttn re-*
lin^xntu : & cum unufquiique eorum ailê-
▼eraret, *fe* non efle «um reli&urum, cumque
ego Petrus cum eo etiam me efle moritu-
rum promitterem , dixit, *tbwn fan tiii z«'* "
pn«/fM4fl» *gnlleu tentet, ter iugnbh neffe net*
Cum autem tradidiiTet nobis antitypa myfte- *mm m*
ria pretioG corporis , & ianguinis fui , ab-
fente Juda *, egreflus eft in montem Oliveti 'w,-^-"
PΓOP* torrentem Cedron, ubi erat hortus : tem lud.m ad
eramus autem nos cum eo, fic diximus hy- >»
mnmn, ut erat confuetudo, ille vero a no-
bis remotus prolixe precabatur his ver- ro .a p*rc«p
bis : *Pater tramfer a me cfacem , veram-* '|®·«β E"'hl·
tamen non mea voluntas fiat , fed tua : fic Via** patnbu»
hoc cum feciflet tertio, nofque prr triftitia huqu<x)u«au-
in fomnum decidiflemus, venit ad nos , fic f.ni,,""|' d,f·
ait : *Appropinquavit hora , & filim hominis*
traditor in manm peccatorum, tX ecce Jndas ,
ac cum ipfo turba multa impiorum , datyue
eis fignum proditionis deofculationem fraudu-
lentam. Illi vero accepto figno comprehcn-
derunt dominum , fic duxerunt vinftum ad
Cxdes Caiphx fumnu facerdotis , ubi non
quidem populus coierat, fed turba: ubi non
erat ia^um concilium , fed cœtus fcelcrato-
rum, fic fenatus impiorum. Ita vero multis
contumeliis eum affecerunt , ut nullum ge-
nus contumelia praetermitterent, non fputa ,
non diâa amarulenta, non verbera, non pu-
gnos , non convicia, tentabant , divinationes
loco prophetia requirebant, appellabant fi-
mulatorem , blaipnemum, Moyfis prevari-
catorem, everfbrem templi, facrificiorum a-
brogatorem, hoftem Romanorum , adverfa-
rium Caefaris: fic cum ad hunc modum uf-
que ad poftert dici primum diluculum m eum
debacchati eflent, tauri illi fic canes ducunt
Deum ad Annam Caiphe focerum : ibi cum
cifdem modis illum accepiflent, efletque fex-
ta fena , tradiderunt prcfidi Romanorum
Pilato, multis fic gravibus criminibus illatis,
ex quibus nullum demonftrare poterant Quae
cum Pilatus molefte ferret, dixit, *fe nullam*
tn eo culpam reperire . Duobus vero falfis
teftibus induâis, voluerunt calumniari do-
minum, fed cum difereparent inter fe , cauf-
fam referunt ad crimen majeftatis imminu-
ta ; ajebant enim *dsxtfie fe regem effe* , 6*
prohibitive pendere tributa Cafari , erantque
iidem accufatores fic judices , fic licentiae fe-
rendi fententiam ufurpatores , ajentes , *Cru-*
cifige t crucifige eum, ut impleretur, quod feri-
ptum erat in prophetis , *congregati funt fu-* rf.t·,. .»
per me tejlet, & mentita efi imqttai fibi ; fit ··· ··
ruritis , *circumdederunt me cane< multi , ty*
fynagoga malignantium circumdedit mc : fi,
alias, *jafla e/t huredïiae mea mih , tanquam*
leo 11 fylva , dedit fuper me vocem fuam . I-
gitut Pilatus cuin poteilatem fuam tinucita-
te dedecoraflet, fe ipie redarguit, fic de mi-
litia convicit , qui maluit blandiri vulgo ,
quam jus lervare , fic cum illi tetbinonium
innocentia prabuiflet , tanquam nocentem
tamen,

tamen, ôc capitis ream fupplicio crucis adjudixit, tametff leges Romanorum, ne quis ηχΛ eonviâus necaretur, vetabant. Carnifices ra vero tertia lentendam contra eum pronunciatam acceperunt. Dederunt deinde acetum cum felle ad bibendum, tum^Veftium fada fortitio, poftea duos maleficos cum eo utrinque in crucem egerunt, ut impleretur quod feriptum eft, *dederunt in efcam m'jm fel, & tn fili mea potaverunt me acete : &* rurfus *diviferunt fibi veformenta mea, & fuper veftimentum meum miferxnt fortei :* & alias, *cum iniquis deputatut fum*. Poftea fuerunt tenebre a kxta ufque ad nonam, & rurfus lux vefpere, ficut feriptum eft, *non diet*, dT *non nol, & ad vefperam ent lux.* Qu« omnia cum fpeâaffent fceleftt illi, qui cum eo erant in crucem aâi, alter quidem eorum conviciabatur, quali propter infirmitatem non poffet fibi fubfidio effe, alter vero illius ignorantiam reprehendebat, & ad dominum converfus, utpote ab eo illuminatus, & cognito, quis effet qui pateretur, orabar, ut fui poftea in regno meminiftet: Dominus autem donata ftatim oblivione praeteritorum, introduxit eum in paradifum, ubi ei myfticis bonis fruendum effet. Qui circa horam nonam emiffo cl.tmore, dixit patri, *Deus meut, Deus meut, ut quid me tumliquifti* ? « paulo poft: *Cunt clamaffet magna voce, pater remitte illis*, ηο>» *enim fetunt quid faciunt* ; «Jc cum fubjunxiffet, *in manus tuar, domine, commendo fpiritum memn*, *emtjit fpiriiiem*, & fepultus eft ante oocafum fobs in fepnlcro novo. illucefcente veto una fabbaroruin excitatus a mortuis perduxit ad eifedum, qux ante mortem fuam nobis praedixerat, cum aiebat, *oportere /ilium homing effe tribut dieiut, (J totidem r.ofiibut in corde terra:* ac poftquam fukitatus fuiflet a mortuis, primum quidem apparuit Mariae Magdalenae, & Manx Jacobi, deinde Cleophae in via, & poftea nabis difeipulis fuis fugientibus quidem propter metum Iudaeorum, clam vero cunoile de eo indagantibus : haec autem in esangelio feripta funt.

Iie magna hebdomada, t/ quare quarta, tjfe»ia Jeria jubent je-unare.

CAPUT XVI.

Taque praecepit nobis jejunare hts fex AIIMI. diebus, propter impietatem & fcelus Judaeorum, hortatus ad deflendum tandum interitum eorum, fiquidem & ipfe illacrymaras eft Hhs, quod ignoraient tempUS vifitanonis. Quarta vero feria, & fexta jnffit nobis jejunare, illa quidem propter proditionem, hac vero propter paffionem, jetunium vero folvere pnteepit feptima die poft galli cantum, ipfo autem fabbato jejunare, non qmdem quod jeninandum fit labbato, quod eft requies domini a mundi opificio, led quia illo tantum jejunandum eft, quo ipfe auâor mundi adhuc erat fub terra ; in ipfo enim die fuo fefto Dominum comprehenderunt, ut perduceretur ad extum, quod feriptum eft, *Pofuermt fria fi-*

Tfal a» FM »>· */-- f»

L«

Vide epulo

i«®

Vide <1,,.

ictr, llb C*p M-

ffai. n

A«p«rS Stxata to «λήθτ» θ»ρβ*Λτ®> >ς *μαρτυρώ μίμ αὺrd tiçewurtaôç αἴτιον Sικολάηιτνητ κάρα-* roupjJ, xaunt Pm^uum' *νόμο rtàf/jfy&w, μη** κ»:

τον τι 3οζ>κ χvi/β*, ξολμ «ρντηλοντβν, ῖχηιμ^} *wpa rtuipwffatvns aut»*, Ttirqir nîpqt *τΐώ* «χοφαστχ *iffytifynt rhù τΐζ) fuiri·* fremi Sdaatev «ur«S όξ^* *irttiv μ^ γολi* · ht« to *'ιμάτιχ eèri χλ?ρρ Sit-pffjram'* iwmto £υ· *χβοΰργη* trat>p<acr<n *awioiu-Tti ά/ζχατip^ μiρα,ΐνκ νληρα^ρ ri γτγραμ^ον' tStmaa ά ri ^ύμΛμ»* qjq & *rlw St^ttv μα ixôrttrarvpj οζα'* W *κοiλη*, τβ *IμάηχμΛ iχvηT ^* ις *iκΐ* ην *Iμχτiχμάμ» ΐβαλο» χληρον·* x} c* *χλλοΐζ, μ^ χνόμαν oiλφΐiδiιυ* tKun. tj^iitn* Zρχ *οτχόη* aorè 'xntç *tea dr-vχπ.* · *κάλιν φό afà Srthlw·* χ«θ« *^ιγραι-Krfjy* b^ *νμiρκ'* <£ » η'ξ' >ς κτρό *ttrripx/t-τχι* · *χκιρ ακανη. $io«τάμ$μ9ΐ οi avroujfw^c^-Tti* at'r *J xxxèpym* · à *μ^ύ «Crè.· iβλαισφ^μ»* waraevd *Si* ae^céfeev *μ^ Suantfjfyjw ιαυιτύ ι'καμiνύ^ν' d Si* Tb'rw μ^ύ* *iymeet» iΤΐτiμκ·* cpèf *Si w* xtie/ov *çpx-* ' *f* $éiç ak *«ν φο/rr^fif iχ'χΰτi, κ,γηi, η η i κχ-yvr,* χξ/β *μνημiiυ* βυτϊ *"fatSat cr τη 0«σiλ£4« «i τημ^* Ttiùra · ό J' 4,'Θκ αμτητ/βι* *βὑτό ÎÇ5 <vρo-ÿfyovôruv γαο/τάμ^οο t Λ KapxSurw tèniyttycir* «ttcAbwovtk *μυ^ΐχόν dcya^Si · ·< x} Ktg/rlutzr-* γΛγ ^ρΔ; οόάφτται mxj TJ T«Tg/Λji μ», Θii μΐΐ^ *?« π ρrΐγχκτΐλικi* ; >ς *μιτ oλiγα χρχζχi* φ«vη *μi-γκλvi, κχτiρχφi αὑηΐ , άγχροΐ$κσiτπτoiΰσi'iζ iκχγκγων,* η; *χΰρά* ru *κχρατΐ&ημι* ri *κ\'(ΐ>μάμα,* ατiτ·Χβ·θ*· *χ,δάκπτω* άκρο *ήλiη Sûrfax c# μνη-μώφ* qjqvJ ' ιχiφαχτχΜ'ΙΚ if *τη μiα α-χββαηiν ά-να ά* *χ *νιχρϋν iτλήρiύτοαι txàva' i* <Ê βρετϊ *κά~ ΐμΐiν Λοροiλiyi φάτχων ' οτι Stî riv υiόν τηάν-$ρν<αα notHaat* ον τϋ *xapSta τη γι* 1» mj *ήμiρα iξ "ξὐ νὑχτα* · *ανανά ix tfxpdy*, <Φ*ώτη μ^ύ *φανi-psTtti* Μ«e»« *τ» M.aySoiXivn* >£ Μ«eJ$t *τη τι* Γαχ»-*$8* ' «τη Κλiότα dv ώώ · qjq Τ»Λ π>7i μβθιiηιΐ «υτi, φZo-»σiμ^û <%t'w φο/3ov *λα^ραiω Si κ^ργαζο^* ni *χατ* «d-nv' toutb er x, c> Tp *Αιαγγiλiρ iγρχφη.*

rifti ττ μ^αλη *(βδομάδο*, >ς *Stà τi* π^άiα χ, ζαρασ-χλiα) *i'κiζiτηη rrs&nv*·

Κ Ε Φ Α' Λ. /r.

Αρή^πλο* b* ημαν auras wjrÆ«ν τσ ιξ *ήμi-ρχ ταύτα Stà τ* Γ»iα/<Λ' iiΜπ'βΗα*/ xj τα-λανρiiαμ^θΑ·θ£ν αi/τi >ζ *àSi/pt&at χαραχiλ/^τοΐμi-vo tir: τη απωλόχ αὑτfj ' κ, γαρ* ausàç αιi *η7 t iriSot-χρυατ/* aty/oiw-otsTf τνν WP·* *τη (κκτχοκη* atr?pj ' Ti-^αiα * ΐf jÇ7r«pûWTdL/u/«W)pe<rf7a^c> *ήμiν vnr&cy* ' ' J h*'^* τ?ω/Λ^δζàτàύ<οροiοβ·iαν, *rltfSiSta ri κχ$ο "à-* xwitctwra/ *Si<vροαiτυ^ι* τi iβiομ» *^μiρα άλiχήρο* nu" φωνησανη · *xùn Si vrsfvtrat* τ» *αaββατον, in Sfi* τ» *σoiββχην* vnrÆ«y *χκτάχαακπi δημiοργiα ΰ-πάρχον› «λλ 'οτi iχ£vo μόνον ·χρη* vηΓ<£«» τi *δημiαρ-yΐ 0Λ αότύ Jτi ότό ylιZ όνη* ' *dr αύτη γχρ* aiir^J τρ *i'ορτη* χβστ^ον τν *xigtoy, ό'κν κληρν^ρ txéivo ri φχβ-χον λόγiον* · *iθο-τ»* to oTjjiMÎa αυi$ ex *μ(τ<ρτη toprüi atirty*, (£ âc *iystavxv* · *iâ 2r* vπip au^,

aùnlv, *οτι* cÀNmt vû xut/a wt *tviriaw* «u-Ag*·, è?» τ^i, «λλ'«*tarsiram* τιὼ *itiotnoùtittr atànu ά-* '*Ηλιον* xtoetmc seunwk *υμεί* ar μ<* meiN «Zraw *ού* λαὸ, rai J« iθvoτ *Sytw pv-* c9cd «re «λαηκ ' *obri ύγτοιοκ* ' *thro* *Svenfltief* · at awt »ληιμα!«, you Ji tXmScd-*ni ΐjÿ τΐώ ùraxoUù τη χκpiίοι υμών' ύμΐνγάp* luM>n w τύλχ *τϋ ζοη ηΐ* t'OrJy, *urt-ηi τοη* eut s^emt/scaoc * »αi *ft αΜφιληµεαοι* ' *etp Tttpnimrn* θ» *τιτνγμεάο τύ tvs ά-*peroç *eftiw ί%βγγΐΜΛα* * «e) <Jv *ί* e>-*τηp*, æptdüu nΐf *ΐμα μι* ζητΒστν· *ιμφανη* ·-*•fy.ifdw vue ιμΐ* pd *ΐτπpvπώπv'* 4w«, *tSi h-* , tJ ·? » f'x«Af<rar ti *οpομχμο· μη* *fyrivxrtK γάp* aùrà, twv *ΐτπζvιττ&ηη trxpatùnv'* jÇ *ύμ£ Ttis-dΐffoome «s* aûw *ΐπηχΒταη τp* χλή-<yη aura χβττυλΜψχvτEi τΐώ «ολûθiον μαv/αv, *Tji* αληθΗ *μονvpχΐχ αβpοτvvyίητ* tcS xa>roxp«-θκ3 i/x' l'wb Xties. *χλιγωμα τβ* αοθ-*μ** nS» σ«ζβμοZ«v Q^uopijuoi, *μvιμv μι^ii* ιζ wi C> Tj3 *yiypοιvτηι* · ïrtffRTtu èv τβ xA/tbç« X'λ/β , *w μvξμi tx* ' bjÙ *ττχλιv* · η αρμα nu *θά> μv&o-* dCdZuntm» · *aspoi* Ji ny Γ-οpαηλ iw <2wkof λι^H* ολiιv ràù *τμίpχ» τη* *yύράζμ** ~~fiÿxtTttTO. <Ppo; λ«o» s'wOSvTU~~,' wjq *αvτιλιyovτû*, *η7i πορáομ άοι* CJV ôW b χαλὺ, G *àtà ouiαv ιύv αμαpτιών ecùnSv*, Xetoy «βφβξαûσ-*τύμί* cvwT/oy/ΛB.

medio folemnitotir fua nmt e^guepa-*runt.* Qnonet igitur nos lugere eos, quod cum veniffet dominus, neo crediderunt ei, fedpo* tius dodrinam ejus rejccentht, feque indignos falute, & confervatione judicaram. Vos igitur beati, qui aliquando non populus, nunc auteiq gens fanda liberata aberrare idolorum, ignorantia, dc impietate, qui non confccuti *ofia* «. mifericordiam, nunc autem coniecuti propter *·*"· ▸ obedientiam cordis veftri: vobis enim, qui c-ftis ex gentibus, aperta eft janua vita:, 5«/ Fr/r *aliquando non* **amati**, *nunc autem diledli, populus in ucquifitienem Dei pqfitus, ttt enarretis virtutes ejus*, de quibus dominus dixit, Ja-*ventus fum ah iis*, **jui** *me non quarebaut, ap-* *[·■ *» *parui iis qui me wo» interrogabant, dixi, Ecte adfum, genti qua nomen meum non appeUaqtf*, Cum enim non quxfiffetis eum, tunc ab eo inquifiti eftis, & credentes in eum obediftis vocationi cius, infanum multorum deorum cultum relinquentes, dc ad unum verum principem, Deum prxpotentem per Chriftum confugientes, fadi plenitudo numeri eorum qui ialvi fiunt, ***Mtllia millium, tX*** *decies* ***millia centena millium,*** ut feriptum eft in David, *cadent n latere tuo millia, & decem millia a dextris tuis*: Et rurfum, *Currus D·*. *Dei decem millibus multiplex millia latantium.**^1» *: *Ifraeli vero infideli dicit; tota die extendi manus mtas populo non obedienti, & contradicenti, ambulantibus in via non bona, immo populo feiianti peccata, 6" me coram irritanti.* *tf*

Α'ir«pt^i«i<rcç *aDpoppfcttav ην* X&t-rov . «v loi-Jxîw τiιú i'χβαση* ***dwàjjtysoi tx xaxovoioti iitiritroo*** «urw *fsvett* ***nv*** Xtirdv τβ θii q?) roupcj *xanixyyav ny* *τϋ* J₀^wî xt'tyoy.

Enumeratio pradi&ionum propheticarum tie Chriflo, quas cum Judai ad exitum alioqui perduflas vidiffent, tamen propter malum animum non crediderunt effe Chriftum Dei, atque ita dominum gloria ad crucem damnarunt. *

ΚΕΦΑΛ. *tî.*

B *fitXfTt* xcJç *ΐΓχρώξχuZv* d λαὸ; ity *χû&ov μη irt-* rdCe-α; *αυτώ ' Sib* ***λίγα*** παρ«ξαυαν το xvfu/jta *το «γιον*, »9 fΓραφή *αιηι* «; i^θραν* ***άβλιφία^*** *γάρ αυ'ττΪ; χαη^ύθη ifsf τιώ χαχόνοιχι «t'nSv, οτι* βλiWTK τον r»a*ày β'χ t«frXoy αυτoκ «var τov Xgj-*βη τβ* θλ τον <&pà *ttivriay «ιώvφvόζ αυτϊ ·$vvη$OΛ·* *τη, vιονμονο^ϋ λόγονΘιον'* ον *ήχ ('Ιαΐγνασαvht άpιτiiχv*, β *τι frfef nSv άκpy^ών «ύτv, ή η μiαι ht« τύν* Tfp? aure *yρyρχμμζόο» αοpοφηηιών* · *ότι yάp tx* ταpθοόβ *'φμτ&ιπα tivfy tvionm το*, **fis** η *ππαp&ζiο* ***&y«τpι*** Λήψiππ, κ, πξiτκ/ ***viov***, *χ^ χχλία-ασι το'* «vομα ***αvτί*** *Έ,'μμαΜivιλ' οτι παiiiov ί^μvή^η ημiv-, vιο* χ)·'ϊοθτ *vμ?v>* B »ì ***àp^bint*** TB *ωμα αύτά*, igq ***χαλπηι*** *το ονομχ* aurS *μαyαλτ, βύλη* ***άγγιλο;***, *^ααιμοiζΌζ «vμβαλοζ*, θio ***ιγvpοΐ***, *cffbTtxcvii* , *αpχιαv cjplixnc*, πατ»?p TB μiΧλθ<, τι α< · *ότι èf* ***ifè*** *χηχiαν ύΐΓ(ρβάλλΐi<Γ«v«7tfe^rm<riv αιτώ, λίγ&ι* ***xôfjoi, τi iχiτiiτi*** *τp άκοτόμώv*, χ} o βραχέων xt> *pin τivι* α'τiχαλûφθ» ; axon ***àxsarn*** β *μvi* **aiwrn'** »ù ***βλiπovτι*** 0λi\|^ΠE, xj β' *μή thri-* ***ft'*** fxa^tuc^n *γοip* ή xapJ/a τβ λαβ tbtb' *J/₀ rp-* **àn** *κυτών* H *γνώτι ότι ióóvη Totpàhov*, »Ç α-XBτα.ηi «χ iχ8σ·αν· *vμϊv bf η7* *όζ ί^vων* iioθ>) ή ***βχηλάχ***, *ότι μη γινώτχοντα Θιόν*, *τβ* χη-

CAPUT XV.

Videte quemadmodum populus irritavit dominum non credendo ei : idcirco ait, ***irritaverunt Spiritum fanllum, &*** *con- yμι.* ,,6. ***verius eft eis m inimicitiam :*** caecitate enim affedi funt propter malum animum fuum, qui cum Jefum viderent, non crediderunt effe eum Chriftum Dei ex ipfo natum ante omnia faecula, unigenitum nlium, verbum Deum, quem propter infidelitatem neque ex fadis eius, neque ex prophetiis de eo fenptis agnoverunt Quod enim ex virgine generandus effet, legebant illud j *Ecce virgo if».* 7. *in utero accipiet, & pariet filium, tJ vocabitur nomen ejus Emmanuel. Quoniam puer na-* *V** t· *tus eft nobis, & filius datus eft nobis, cujus principatus fuper humerum eius, & vocatur nomen ejus magni confilii angelus,, admirabilis confiharius, Deus fortis, habens, poteftatem princeps pacis, pater juturi Jaculi.* Quod vero futurum erat, ut propter nimiam malitiam non parerent ei, ait, ***Domine, quis cre-*** ***ift It &*** *didit auditui noftro* 7 *Ô' brachium domini cui revelatum eft* 7 & in eandem ' fententiam : *Auditu audietis, & non intelhgetis, videntes videbitis, & non fcietts : meraffatum ëft cor populi hujus, quamobrem* ***privati funt*** *cognitione, quia cum afpexiffent, defpexerunt, & cum audffent, non obedierunt.* Vobis vero coj.4. ex

«κ Gentiba* fcritmdis datum «fi tegpum quoniam cum non cognofixretu Deum, per r««l

>Αρύγμκτκ wXrwnw »rwn eMr · μ*>9M li rw rvnpt, rfAu- t·"* « Λ«ζ.«η»ί»·Λ* · i*. * ST** T''*4*.' 4 !*

collocant ; Tradnâi enim a vans Txmfuetudine vite faperioria t fle fpretis idolis inanimis , îpfâpse damonibus , qui in tenebris funt, abje&s » poftquam accurriftis ad τβmm lumen, ôt per eum , uonm & fohun vcnim Deum , & patrem agnoviftis , faôi eftis hxredes regni ejus . Baptisati enim in morte domini , & in refurreâionem ejus\ tanquam infantes modo geniti debetis nulli peccato operam daret non enim veftri aibs , fed ejus qui vos fanguine fub emit

'ÎLen'm· ^uoa?*in-IfnKlc 'r'lui* credere ookbat, ajebat dominus , aa/mrxr *tf re~ gww* , *ii tUUtxr genti fattenti fr^Bus rjnt , vtbit,* fciiicet , *crediti/ , qtti eratii ali* faando longe αι na alieni ac remetí, dedit rt~ gnnm* , & expeftat grati animi fruâus; Vos enim eftis , qui aliquando mifti eftis ad vineam , & non obtemperaftis , illi vero obtemperarunt: fêd vos poftquam pœnituit rçpugnafle, in ea nunc laboratis: illi vero paÂiones fuas molefte ferentes non folum vineam incultam reliquerunt, fed etiam procuratores domini vine* interfecerunt , alium quidem lapidibus , alium vero gladio, item alium fecuerunt, alium m loco facro inter templum & altare occiderunt; poftremo nxredem ipfum ex vinea cjeftum necarunt , a quibus quidem tanquam *lapis inutilis projeftles eft * a veiis vera tan^uasn angularis fuf ceptus:* idcirco de vobis dicit, *populus, jnem non cognovi , fervtvjt mibi , in audit* aurii obedsvit mtht.*

rr^nt. «i.

.*'*'** .'

rfet. i7.

«Iφλ*» ΟΛθΐ·ηκ, qpf irfy ο *nine MμM»* ««TefpmKumr » «ρκίραμ^ηκη τρ φ*ιτ7 τ)ί ιίλι&η^, *ίτιγήτη ilβύη* Toy cJit *τη eCri fienXties ύηφύ»τη· ββτήι& M γάρ* w w TÎ xopz'e lôciw W *tk* riu> ahwrarzy evrS «fe *eprqfâ Offa eoCMfyim *ρί* *«<r«y «μαρτί» ·φϋλίτ» *tiw* « χχρ/rf *ïeunSv» &9al· tqurí βίμκη. Ttpi γάρ* TramiA, *&tC» ·χMκ ite τΐΐν mie»* oJnSy, *trtipdM™ èéetJnSr ηβαΛλ^τήθ»,* (tjaSfernu «θvH vwatwrs nie xatprw «curie· Jn- Xeiw, Sn *vpb niiTm ret» απί ^ματακ* «oJrS μβχρά, life rùv *βοοτίλααο txSfytTtti* τ« τή X- *tutprif* t>f*k γάρίπ ot toti* α'τοταλαττκ afe t «» *tqjar&MHt)* g *μί ότακΜοτη · Ικανοί* ÏS *ot ùrenirenti* * «>λ« *ύμα μα)* μιτβαιληθθ»τ« *tri τή ΜιλαγΙρ, Ιργίζ&ι&νώτύ* yui* or if iu^tpa/yavTK *M niti ìavατύν* a-tu&iiqjqt, *ί μόνον άτίργατον* xantaop0' w «ìμτΐλώ'α, αΆά ·UM' Ttk *Ιτιξοτη τή xuprs τή ^ìμήλβΰνο «xixrwy»· w μαί λί9ν* , Ô* *Ü* ξ/φ»* x}ray *μβά Hrpt'* & T(J *ifpà* τβ y«ï >ç rî θυο·/«iT»ρ/»· *vrtpov* et αΰτβν τον χληpayojue" »£« tS artAww fx/feXwTKafffXTHyay, (£ *ταραύτοι* «ι λίθο αχ/χ-ΐο αττ^λήθη* <»ap û- *μ&v* if <fe *wtpvytovtatoç* ice *λίγα τηρί ίμωι,* λαό , ΐy wt f^yav, *tieXXcrfμοι,* «ç <£- *robù* «τ/a *ύκήκΜμ».*

gwrWa *oporteat pa/cia celekrare^*

(Trots οφ^λκ *ytvf&tu* ri xa^or.

CAPUT XV i.

Κ Ε Φ Α' Α. «c.

*ortet ergo , fratres , ut qui prêtiofo Chrifti languine redempti eftis , dies feftos pafch® accurate , & omni diligentia port aequinoâium celebretis, ut neque unius paifionis bis per annum memoriam renovetis, fed potius fcmel quotannis, memoriam mortui item femel celebretis. ‘ neque t ."tu' arnP"us cum Judatis tempus celebrandi paf- L Aî o cha obfervetis, nulla enim nobis nunc cum en communitas eft . falluntur namque in <7uTûme*n. *Pt£> «tiam calculo , & ratiocinatione, quam de mento » exiftimant *fe* abiolvere t ut ex omni parte f», «η«1 vcri,ate «bftradi fint : Vos vero obfervate diligenter converfionem verni æquinoôii , ftoi"';,O1' I*uæ lnc,dit in vigcfimum fecundum diem . menfis duodecimi » qui appellatur Dyftros, s»d — notate ufque'ad vigefiinam primam lu- , ne jn a||itn hebdomadam incidat luna quartadectma , & per errorem bis unoque anno pafcha agitemus ; aut diem relurredionis Domini noftri Jciu Chrifti alio die, prxtcr quam dominico tantum celebremus.

E7 au* *υμά* αίίλφο? nfe rj τή *Xgjrou* 2LX *τίμιοι ύ£τγορχτμ£ίκ οίίμχτι, τύί ύμίρβκ* TJ χβ^β *rotàa^at μί ίtùw ιπμιλάβκ* çhtuu ιστμ^^χναυ· ©τν *μη* i/ ra c*«unu cièc *rtàifJutTK μνάκν wât9f,* αΧλα ατχξ τβ ϳτβ τΐ «τ·ξ *o&evnç' μινΰτι ii rotpxvnpàpfym μ^* Γβiχ/wy iβρτηζΜ* * eif/uu« *γχρ*- xwy«-- >ï'à *ipjiv* yuv <τ^ο ®-'τ«· «τλβνάυτω *γχρ* qj#' *οώτϊώ τΐω* ψήφον, ιώ νομζζβτiν *ivTiλάv' erm* π«7Βχόθθ* »«·/ τiτλβvημύϊοι, *τη* «λβθΜβ «rTf^o^rr/jtcior *ίμ£ ii φυλΛατί^ι βίχκβΰ τία> ί'στιμiΟΜ* ϊὸοτώΰ *τη tae/vUi «ρα ητκ yirtwt 'i&tip** fixait τβ iwifxare μZιυο , C,· *tet* · fχττη^ϊvτκ Γω Αχάιο «^ώτη *αλiii^* · οτω *μη cv iiipp* r/Jio/aai/ *ιμπιβ-v* ή TKvafFTxatifxaTtr τή; o-f>diw:i ‘ <£ χλανη $>*- ^Crrç, *«yveia* i/' τβ cycauTs *tνιτiλi<τωμΒμ το Txyx* · q *c,v Zto.n i>μip* topvus-ufjfy)* τ/u' τ»û *xiρι& ΐμ^* I tktS «t/ardar^wy *τμ»ροο'* άλλ'ο* *xu- ,c'«cf μ«'^.*

Δ ιίπ& ppiMf τ* *ηχκίβιμΑ ί**, *Conftituûie de* mqgw Mdrauda pqfcfa.

K B ◆A' A. «f.

ṪJṪi flťff « « «Mχ« mrXm, ďpgd- JLJd *ffy** «urd *i&tipaig μϊχ& rît *epotni£ç* wy*f4**-«H» ψΰτοΜχρ& ι R«r»· W*, -ne· ∧ ≫ β ∧ β ≍ ∧ π − pavnjrdEranv, *rSuil^tm phffjs* aXatnpafMr/as Kattfe * *fi it* tic dftwrrÆ relf tta rtwdrrw 4μ», φ/λααт/«&« xd> dinftfanr' Ah* Mq>w · *wtJK* md *iwnuf«-Brit.** (raw, *Inf ehntp9ĩ tīr*wïff* - *κ>μφι'ο* , mr£<rv- *mr* ce *ituimti mlç ifuptuç' àtnvnuç ut ip&i* « ◆ tysJv UR *ffi Vuiedt» t* ıζ F«uftS «pt- *wipe» ἰλογύδη*.

CAPUT XVII.

TEjunate igitur diebua · pifehn , incipien- * <m..ı. tes a fecunda feria nique ad fextana » gJJT iabbatum fex diebus pane tantum , fide, o^amiZ i—ii— *. —i *menus* adhibitis: abftinete «·* a*** hw-diebua-vtno, & carne .· dies quippe lu- dus, & non feftifiint .· fexta tamen feria , in febbato & toto manete jejuni , qui ita fi™, Vjribus eftis , ut ferre noflitis , nihil prorfus guftantes ufque ad noournum ' çab A li cantum. Si quis vero propter imbcciUita- tern utnunque diem conjungere non potue- *Wtem febbatum* fervet : ait enim do- minus de fe , Israads *ablatus fuertt ets fpmt-Ma,tk* » /mt, *turn jejunabunt in dsebus Ulis* . His ita-1*' ** que diebus ablatus fuit nobis Dominus a Ju- dins , quos fie fiilfo vocant, & in crucem adus, *ta* cum maleficis deputatus.

ris n nftiftern t mes W *iHtrttrfyui ιμῖρβζ,*

Dr pervgtfe/rêw Rsagat *fabbati, tf de die refurreflionis^*

K E ◆A A. tq,

Δ lò wepemî^u tipîrjntr/ÎRV vaimtc, aie vi *ipîiç CJWftuTujjSjfi 0» ἀνβληφθύἰΑί* cuîrfe *βφϋμύν <<rxtp«· àt it ηἶ* Zetra/f *τvϊï* 4p· TW wwpaffxAài, èsyatrfeu *p« η *ἱαπιραβί tKtt-* roç *t&ttna. n 3irw «wr iuûatn· ni ii refifiat- ftixffjs Αλίκηροφαίλ rttpvmbwrtf9 «row<- ζïΐθί* f ηφωσ-χώηκ *μι* raftfteiW , hüiri* xKjaxi) · axè f'e-xfpetç tweXanpoipwwaccrypMryejmc, «Çtrr xà «tire Ce rà ZxxAwrjt στιχχθρνζὸ^ν^ ex *eepocr/Yp^jot* iÇ Jìo/JJm0' t " Θ» *e* CSTji *i^gsu- x npiX,<TH ufow ά>ο&ηύ<Γ*αηκ τίη ιήμη* · ràç «ρβφη- τβ · ns ψ«λμ& *(^XIK αίληξυόνw χματyίί* · ig *βχ-* Ατήπστκ *ἑμόΐ* rec **f «ίνα^νηκ η* · *^Ιαγγιλιον* ov *φοβ»* ï'ep», «jwAeXife-evrer -p *m* wpèc «wmeixv, toumos^c *η κλ&κ ύ- μύν* φ] &ήθχη T? Θi« ix/rp«<pZuia/ rev Γβραηλ *ZaβïïiΛvην* rew /wntya/as, χ} rie *«βτβώκ ἀφι-* 0W · *ὅτι ·' μϋβ* «'λλόφολο χ&ιτηί *ns Xf<- ρaί* HXO · «θ<iθ€ *»μΐ ire rS αιμαη rï imattou* Tin»· *ΰμί< 'ίφί&ί' Hi Yσ-ρχηλ* trfjSctWi· τ· «ι- μααότ» *iφήμχ* iÇ *txt* tu rétv« *τιμών'* Π/λχτν friiwreç, τινβασιλίβ *υμών rnupoitm; αυηΰηβώτ* ùx *χορ^υ *βχπλΐχ η μη Κβτσ-βρα · raopwaro»,* Γ«ὸ- *ραιτον* χύτή* ' X«i *γάρ* ὁ Toτών *ίααιην* ββσιλί'β , *«ίντιλί- yn τώ* Κ«/σ·«6î, χ} *txv rüny«'ηλΰο1K,* wt HΦ/λo; τü Kairepos · >4 Πιλβτν « *nytpùv* ıζ H'ptwinf ο *βχ-* mÀdl'ç txt XXiFC* *fuürw reaipvSlwat' χληράτvι re φάσ-χον λόγιον · ty» τί τφρύαζαν ?θνη,* xj λαοί *t- μιλίτηтχv χζνά ; iruptswxy o!*/JaaiARS τη; *γηΐ*, ıζ *oi* αρχονπ <ravii^^»way *txi* re cuire xarurS *xugjs* xj xani ri Xtiri curr» · id dxfp'ptd>«r *τίν acyxuntiv* ώ; *vt-* xpov f/MfXuyp^ov · *^auTBS-aopwdCsreîTxxepair-y* xXji, liavaravreç Ζχ/φωσχ*Hïiχo£ïaχ»)i, i»λ»ρω- θη « >-p«φιî »j λiy»(Ta, «\àr« ο Θιὸ; · *χύνιο* Wtù *γΐώ' Iτι «τü χχτvχληρονομήΰτ^i ~«βι reîs t^vftn'* χάλημ, àνα; *vτομχι λίγαχύκο , ^ήσ-ομχι do <rv- tnsjtu ,* χαρρ»σιά<τομ«ι *du αΰτώ ' ιΰ,α-uii* χύβΜ ι'Λi *η-* troViXf, »ù a'retrwov *μι,* α'πππόί»β·» cuire/j *' ojg.*

CAPUT XVIII.

QUamobrem monemus vos , ut his die- bus jejuni maneatis ufque ad vefpe- ram, ficut & nos jejuni manfimus, cum ab- latus fuit nobis : reliquis vero diebus ante fextam feriam , edite hora nona , vefpere , aut pro ratione virium, ut quis poteli: fab- bato autem ufquc ad galli cantum * jejunium * o»« Ate«. producite , & illuceſeente una fabbatorum j'^BaVidîm qui eft dies dominicus, definite , pervigilan- PeatapoiM·?" tes a vefpera ufque ad galli cantum , & in «p ccclefia in unum congregati preces & fup- olicationes Deo in pernodatione veftra ad- hibentes : Item legem , prophetas , & pfal- mos ufque ad galli cantum legentes, & cate- chumenos baptizantes, ac ledo evangelio in timore & tremore , & habito ad populum fermone de iis quae ad falutem pertinent , deponito ludum, & deprecamini Deum , ur convertatur lfrael , & locum pnnitentix ac- eipiat, & veniam impietatis . Quoniam ju- dex quidem alienigena cum manus lavaflet .· fwiocear, iuouit, *ege fum* λ *fanguine jufti bu-* Meub. >, *jus, vos videritis.* lfrael vero inclamavit , inquiens, *fanguis ejus fuper nos , tf fuper fi- lias noftros :* ac etiam cum dixiflet Pilatus , *regem veftrum crucifigam?* ipfi clamarunt *no» habere fe regem nifi Cafarem* ; &. rurfus cla- more edito , *crucifige* , inquiunt , *crucifige eum, omnis enim qui fe facit regem* , centra- dicit *Cafari, tf fi bunc dimiferis,* non es *ami- cus Calans :* & Pilatus praefes, ac Herodes rex juiferunt i- crucem tolli, perdudumque eft ad exitum, quod feriptum erat *: Square τμι , fremuerunt gentes, tf populi meditati funt ina- nia > Afliterunt* reges *terra , tf principes .on- venerunt in unum adverfus dominum , tf ad- VfrfUs* t^s & projccerunt diledum inftar cadaveris abominati , & lexta feria in crucem acto , & lucefccnte dominico dic a mortuis excitaro , completa eft feriptura , qux ajebat ; *Refitrge Deus, tf jufica terram, quoniam tu erk* bures *m omnibus gentibus :* &. rurfus, *nunc exurgam, dicit Dominus , ponam r/et* u.v *m falutam , cum fiducia agam in eo , tf* tu ◆··

Dnmme mifirftrt mri, & fyfeiia >w., (f rc-trigam en : idcirco igitur ~ vo* «citato Domino - mortui*, faate facnncium Vearum , de quo vobis per nos conftituit, inîuiens, *Hoc facite rn meam commemorationem.* ic poftea deponite jejunium letantes , «c diem feftum agentes ; quoniam fufcitatus eft a mortuis Jefus Chriftus pignus noftrs refurredionis:& fit hoc vobis legitimum fempiternum ufque ad consummationem fieculi , donec veniat dominus I Dominus enim adhuc mortuus eft Judxis , Chriftianis vero fufcitatus: illis quidem mortuus propter infidclitatem, his vero fuicitatus , quia certum exploratumque habent, quod fpes in cum collocata vita elt immortalis, & fempiter-B na. Poft dies vero oâo celebrate rurfus honore oâavum diem , in quo me Thomam fecit nihil habere dubitationis , oftenfis mihi veftigns clavorum , & vulnere lateris ex cufpide lancear . Atque etiam rurfus numeraris quadraginta diebus a primo dominico die, celebrate diem feftum affumptionis Domini, quo die abfoluta omni difpenfatione , ac conftiiutione , aicendit ad Deum , eundemque patrem fuum, a quo miftus fuerat , ad cujus dexteram virtuns lirdet cxpedans , Îjuoad inimici ejus fub pedibus eju< pofiti mt . Quique in confummatione torculi veniet cum poteftate , & gloria multa ad jtvdicandum vivos & mortuos, & ad retribuen-C dum omnibuj pro cujufque eorum fadis, è *ixnc Videbunt diieitum Dei filium , quem pupugerunt , & agnofcentes eum plangent fuper /eipfos, tribue ad tribum, & mulieret eorum feorfum.*

Aiwn «a» w ἀμῦ «rardme *tw wpjau mptn** **ἴγχαη* τῶν ϑυχῆς ϑμῶ «α ᾖ Μαf«α-t» *it ιημὀν* A/'^wv , *itùn xotfiin τiç τὸν ἱμἰώ ανάμνηση ** φ) Αρcxor awwqrdtm Αφραπόβι* MH —; s *νn* ἀρραβὼν καὶ ἀνάστασιν &· /mv Γχχii · X&τκ *tyvpapmi h ροχρὸν '* «UM τ»τβ ιψΛ rrw vóμ/μov *ouvtttat tots τ* arum-* λ^α no *aùto& , μiγ& at iλ$η* 0 Τουδαίοι; *γὰρ ** χὸ iφ trt nôntu. Xtir/a-*ν*S ii* /pnjyfpnu · *n7t* μ$ῦ *St àxtçfaa , τη7* δὶ wAyafoei» », ·π ii ·« <*; ^ατατφ* £·4 χpi gîtait · *St otmt nfM-pets trv ὑμ7ρ ttihu t*opτη *τίμια αντη* d *oγ~* λ i, ex if δοσ'Ιπτοαιτη *ἰμὶ θωμαν hi* τια-varôrw > *i*ληροφόρη<π $oiξa μo{* τ» tvxbî *ηλνν,* φ) *γη* & τi* TÜÜ ?<A-*tm'* <£ »*iλ«v, αχὸ *rig mpvrns wyaxHs àû&· μήποηκ narapâxtnu ἀμἰρα* «xd *xu^/awi μi·* χβΛ χ<μτηι , *iopniran τἰώ iefrrUv* TX5 «'*«* λήψiῦ* wo xtw · x«y W χλιφvαπα xàaav *oἰκoτoμiατ* ιφ) *itdnfy , βφo* sw *am-*ΓΗλαντυ tw'w Oi·v qsq *τκήρα* » χαθ/β-αi *hit-ξ/vv τχ SuvàfjuoK* VI T^iju^bwv *tttç im^u-*tnv *ot i^ptt* euînv ùw' *ηὐ irôiaç tuer»* ♦ ὀç »u4 fA-Lrsnu *ht auurtKiia nu aiung iu-vaμiν* xJ *δὀξν* ἶoλλii *x&at ζάνη* iÇ wx/uk, x) *aniSvat ixxFf* χαπὲ ni *ἴργα* αντι· vi wn *i^wm* τov *αφατπiην υἱὀν* τἶ Of» , dv c^ntCa» Tue»· vi *htyvwTti* ανηv *χoψ©*η« 7φ itwnîç φυλἰi* χαπ» *φυλἰώ·,* v) *ai yujuatw* avif) xa/. *iiiav.*

Praedicationes prophetica de Chrfilo Je/u.

CAPUT XIX.

' h-cru-ne Qlqutdem & nunc decimo die tnenfis * non' ' Φ,PΓη Gorpixum vocant , Judxt in
n,n,.i unum locum congregati lamentationes Hie-
τ»-,, 4 remix legunt, in quibus fcriptum eft , *Spirtfus ante faciem nojlram Chriflus Domtnut* .D *comprebenfuf ell in corruptionibus eorum*. Item
g
} Raruch, in quo fcriptum eft : *Hic Dette nofier* , non *reputabitur aliui ad eum , invenit omnem vitam /cientia* , Ô" *dedit earn Jacob puero fuo*, <7 *Ijrael dibeilo fibi. Pofl hoc , in terru vijuf efi* , ÔT *cum hominibus conver/atus efi* . At cum legunt , lamentantur cum plangore , opinione quidem lua dcvaftationem a Nabuchodonoior fa&am, veritate tamen exordium faciunt nolentes ludus &
-<iΛ * fletus futuri . Poft decimum vero diem ab alccnfione, qui eft pentecofte, id eft, a prima dominica qumquagefimus , fit vobis maxime feftus : tunc enim hora tertia mifit nobis dominus donum Spiritus fandi, & re- E pleti fumus ejus operatione, & novis linguis locuti farnus, ut ille nobis afpirabat, & ptxdicavirnus hulxis , ac Gentibus illum efte Chriftum Dei, decretum ab eo judicem vivorum, ac 'nc.tuorum . Hoc Moyfes tefta-
v-n i, η iP batur , cum aiebat , *accepit Dominus a Domine ignem* y Ô *fitlphur, & pluit* . -Hunc vidit Jacob tanquam hominem , cum dixit , *Vidi Dominum f.icic ad faciem*, Ô *falva /afin efi amma mea.* Hunc Abraham khofpitio ex-

Ylpὸρρχτκ αρρoφκτoμἰ xte/ X /Γ» r» Γχχi

K E « Λ Λ. iθ'.

Ar vtûî *itxam* t¥ μάvβi Γορτ/α/κ^v» *va9pnt(ofj8^ot, τη Spbùa* lipiμιιι άναγι-vvtTincnv,* d> *οι ttptfmt ' πούμα* mp**I** *mpoavxou ἥμ^9 Xι/ε·ο xὺvm* <ruveA>N>$n ce τη7i *ρα7* ouît$. ιζ riv Bα/»χ, ce *y ytypoarntf ηη* eOtde *ἡμὰν* » Aoj^e&xTfTtt/ *tnpo> mpôs cuùnv,* ὀ^iî^ ρc χάo-αν oδὀν *ῑxtni/xiK*, >£ iδ«ξθ* avrüv **I**'αχωβ TtS *xatii ‹wt »*, φ **I**'χροηιλ τὺ *wyotrnpfyiip ὑtt aurn-c' μ£*vSn *ht τη γη vφθχ τo7* οάθρώχο/ç <nw«ve~ τραφ» · >ù ὀταν *àroc^vâat, xéxnmu* >ζ *δpiμώσιv, ω αυηι ημiζησι,* τiω *tpnuta» τiώ* ὑσ»' N<~ β»^oδovὀ«ρ *ΰfaptyüLuJ · ω St ἡ αλή^αα ϊχH πρooiμια πoιηvτaι* αχoνπ τϊ μiλλovτ^ *αυτή* χ«-*τνλαμβάvM* xcaΣ« ' *μ$ H itxa ἡμιρα τη ἀνα-*λHψi4»5, *ητι oivo τη αιpvτη χυριαχη* πû*τ»χο-$>ι *yiνιτηι, ἴoρτη μ(γάλη ὑμ7v* erw ce *αῦτiἰ γάρ ωρ«* Te/ru ax/rwAca «i *ημά* o *χύpiφμ Γηη τώ* δωpiαv τ» *άγιoυ τη^μαη* v< i'χλ>»o&χ^φ> *αυτi τη wtpyffiaÇ) n& γλώχαι* v<va7ç ?A«A»|ra/4u , *χo&ω tnfiivo ύττηρι & ἡμ-tv* nSH *hnpùfyt/jfyi* Γ»-*Saiwrt t&vtaiv avnv* nvai *nv* Xprrôv *t S &tdù nv ωρ«τμ$Mv vfi αὖηu χριτiiu* £ωντυν vj *vαρων f* τ»τω M«σ·iῖμαρτι/ρων iAi^u' iλαφ *χυp&~ τυρ παράχυ()α,* χ, iβpiξι. τ$τ®v h5c* Γ«χμ/3 *ω Zv$ρω~* XO'/xJ ήχο' κσov Θiov *αoηόσ-ωηov αoρo -mpôavitov ,* ι'αωθ»μ» ή vîvχη' *τηηv Aβραάμ* ξooδoχή·

σα

C

r«·r«ρηΰύ ϑμολϕσ iL iaurn xùptm· raw Ma>-
<if imi βάτα n^tecmr md tbtb c* ΔΛ-
ffpava/tf«f iNrpa · mfo^irAsss ŋHv imsine xt>-
pne · Gw ex itithpih ipAt , «v-
τϊ mtbnd^t xenl x«mt ora a» XaXntm mpoi
νμά ' irai id, rirx Srtç av μ^ tùùrn
τ» mpofdn extent, ^·λ·θρΑθιν«™« tx fi λχ*
αύτϊί · tSw η&μ¹ Γ»xr»ç · τ5 Now» Γρβπφ-
χ/ω τχ &υυΰμ&κ xi^Jv xa&ttgX/rpÿ**" ^μμ^-
χ·» & Γ*PX*»' y W •wΰ'·ı mgoTfxlwnrcM à;
iiλβ fierudrliM · τ«τι> Σβ/ïïηiλ eiitoi Xptror
©tï/S^i xpj nie faarttâc Xpirùc οιιόμαζι-
tÜtw Δαβίδ ιψβιλλι -Ηώ ùxip «airi ύδϊώ λΐ·
yw, win Ürtp tb a^efWjrS· xj ΐχιφipo» «5 «pó-B
άννάν' αυτά, ἔφαηα»' voteras τὰν βομφαιαν
σχ tai w μηρόνρu iauari, ri wpatimre ru, xj
τ£ xaMftflru, x} oi-nevm, <L«Jk, xjfiart-
XdU Cmxo aiÀnûfiti >Ç «wpaonjtvç qgj Jnjj^oeu-
ηκ' xj ôinyirfe as θοωμχΓω Ả is^tâtn* τὸ βΐ·
λχση xxrnnfjijiia iitsMctt, λaoi ύaoχάη>av »wwy-
tut CM xapiia ffS τϊ βaαηλϊω ' δια ti-
ro t^ptaère i Ôτoç , ó Θιό η, ΐλαιον otyotA·'
λΐα4** ταρi Tw μiτόχμ aa ' rsés aura t
"Σολομάν iλι^ρ eis ix mporwxu aùti ' xuptoi tx-
riftpi àp^üi, oδvv aùn cet fpya αύτi capo
•n aivvoi ι&μiλivτΐμα cr άρχχ mpo τϊ τΐώ
ylûi xotiraf mpo TB ιλθπν TW Itvryai iji î,-C.
Satnav, napd ri δρη iδραάΐώσαΐ' mpè ii πόντον
βoavóΐv <^ηιαμι' qg) aάλιv »i aoφία yxoJtytij-
ec* tour» otxai xsti out? £ H<r«i'«'
c^fXXernu ρβi£5O- ΐχ τ»» ptfe ľtasai, xj«tv-
θo ex tic pifa àvaβóaηv.ι' jÇ hat « ρίζα nu
i'earat, <? · attrapfyioi àp^fev sr auri
t^vx iKitmn· Zaχμόa δi , iiù i βaaιλΑ σv
ëp^rnt δiχ^ xJ aιόζav αὼv , xj i*t"
βίβηχω ivi ôvm x} χωλόν utdv ύκοζμyiη' τ»τΛ
Δανιὴλ υιόν άν^ρώχχ λi'^« «ναι ipχόμiμον χάρο
τ»v vaτipa qjQ varan τΐώ xptrtv xai rhxi rt/jlus
Tapixeins ύvo&χόμî^ιov , qy) λ/ôw àxo ôpus i-
yX, χμρΰv τμι^οάτv χ} ·$*($*» sis àpos jxt-
^α· iÇ vληρώτaντa xarov τιώ^Ιώ* aηυ^Iβov-
vu τo'λvapyiav τovapχιϋv χ^ χaλvδuav Oκiv·
xiyunwrtt èè tw cast ©ter qjq ^«ρβτβΛηι τάν
Pωμaiων μovapχiav' atpi rare < Yιpiμἰa mpo~
φiτXων ιλφi , vv^μa mpo mportix» ήμὑν χρι-
γ·5 χὑρo * σ-ωΐiλὴφ^η cr ηι 5i«φθoρaτ< av-
?!<£· a tsxopfy* ea τη <rxtà «/τκ ζητόμ&a Cr
τoζç invert' x} ΓiζiXΐὴλ δί οι χa^iζϋ mpo-
φήται vavτaχv tstw üvat Xpircv · χvpιov' βa-
aιλία* xprtisü' vομo^ïτiιv' άγχιλov τ» xa'Fôç*
μovo^iμη Θιόv' ητov bv >C ήμ&ii χηρά^oμ^μ ὸ-
*/..1 ^ */Aαγγiλιζόμ&a &sèv λόγov , * urnpe-
iμiμov tJ ©ìJ ajsti £ varpt « τΐώ ?Jb5 oλό» 11
δημιapyiav' tht^ xrrAortt; ζὴπλii , «τ/γì/πε^
*5 χoλa^όaι^i' o γάρ a'ττiθών τω uifi ûx
Sxyu cirtt- CUI tefte Tur- ri»be noftro δφΐΐΐΐ ΐΐώ ζ«άό· ββλ'ή όρy* τβ ©too μ$ΰΗ ΐv
αν»»* μ? o*v η iopnrai ΐ>μa rlià «oττηχβτiώ,
iopvΰτaτΐ μiav iβδoμάδv ' μττ ιχMιv ηтΛ-
ran μιαv· δiv&ov yap xj £φρav$1ω̃aι fri τη ix
Θiov δωρια· χ} ynrfû<rar μ£ τιώ ivertv' xj γάρ
x, Mωτή >Ç H'λ/α dvrs'dLcay noy«pax07Ttt όμi-
Concil. General. Tom I

Aceptum judicem » ac Dominum fuum confiiebatur. Hunc tn rubo vidit Moyfes , de hoe ajebat ia Deuteronomio , *Prophetam fufcitabit vobis Dominus Deus ea fratribus veftris tanquam «e, ipfum audietis in omnibus, quacumque vobis loquatur , tf erit: amnis ·- nima , jm« non audierit prophetam illum* delebitur de popuh fuo* . Hunc vidit Jefus filius Nave ducem exercitus Domini armatum , fubfidio venientem in bellum Hieri-_ , f chuntinum , quem humi ftratus , ut fervus7'7 Dominum veneratus eft. Hunc cum vidiflêt Samuel Chriftum Dei, facerdotes, & reges ,m «<»< Chridos appellavit. Hunc vidit David j cum ·« canticum de .o cecinit , quod infcripfit „T/4 44 *Cantitum pre dileilo* , in quo ad ejus perfonam refen, quod ait ; *Accinge gladium tuum fuper femur tuum potentiffime , fpecie tua,* 6* *pulchritudine tua,* 0* *intende* Ô* *profpere precede & regna , propter veritatem, & manfuetudmem & jujlitiam,* O *deducet te mirabiliter dextera tua : Sagitta tua acuta potentiffime* , O *populi (ub te cadent in corde inimicorum regis: propterea unxit te Deus oleo exaltationis pra participibus tuis* . De eo etiam ajebat Salomon tanquam ex perfona ipiius Chrifti, *Do-rw» e minus creavit me principium viarum fuarum in opera fua : ante foculum fundavit me m principio , antequam terram faceret* antequam prodirent fontes aquarum , antequam montes firmarentur * ante omnes colles genuerat me* . & nirfus , *fapientia* , inquit", «di-TrAl f *ficavit fibi domum* . De eo ajebat Efaias , ' *Zredutur virga ex radice Jefie , & fios ex ra- ift* ›« *ce afeendet , & erit radix Jeffe , & qui refurget . ut fit princeps Gentium , in eo Gentes fperabunt* . Item Zacharias , *ecce rex tuus venit jxftus , falvant , ipfe mitis , & fedens fuper afinam* , O *pullum filiam fubjugalis* . Hunc item Daoiel dicit, efle filium nomi- »··*' ' nis, venientem ad patrem , & omnem judicii poteftatem , & omnem honorem ab eo accipientem , item lapidem ex monte fine manibus cxcifum, & faâum ingentem montem, qui eundam terram replevit , dominatum multorum regum, & multitudinemdeorum confringentem, unum Deum praedicantem , & Romanorum monarchiam eligentem. De hoc quoque Hieremias cum vaticinaretur , ajebat : *Spiritus ante faciem no- Tkr'· « firam Cbnftus Dominus comprebenfus eft in corruptionibus eorum, in cujus umbra* diximus , vivemus in gentibus.* Et Ezechiel, ac reliqui deinceps propheta: ubique hunc efle Chriftum Dominum, regem, judicem , legislatorem , nuncium patris, unigenitum Deum . Hunc igitur & nos praedicamus, & evangelizamus Deum verbum miniftrantem Deo fuo , eidemque patri in rerum omnium creatione : fi hoc credideritis, vivetis ; fin vêro non credideritis, pœnas dabitis : *qui enim noneredit Deo, -ideht vitam, & ira Dei * manebit juper* - ^»n« *eum.* Itaque poft celebratam pentecoften celebrate hebdomadam unam , & poft illam jejunate item unam : equum enim eft tum Irtitiam de dono Dei capere , tum poft re- '4 * laxationem corporis rurfus jejunare, fiquidem , a»- «,* & Moyfes , & Elias quadraginta diebus je- D*' '- junarunt, & Daniel tribus hebdomadis dierum panem defideriorum non cofoedit , & caro ac vinum non ingrefla funt in. os ejus : „

Ee » &bea-

SUM

Λ beata Anna cun a Deo peteret Samuelcm, vi«««, inquit, *& temetum non bibi, & effimdmto axrmam meent tortutf Dtmtnn.* Item Ninivitz faâo jeiunio trium dierum, & totidem noâium impendens divinae ine periculum effugerunt. Item Either,& Mardochxus, & Judith jejunio faâo malum, quod impii Holofernes, & Aman Judaeis moliebantur, declinarunt: & David ait: Giwi *men infirmntn funt λ jejunio, & caro men immutntn efiprapter oleum.* Igitur & vos quae a Deo petitis, jejunando petite. Poll totam vero iltam jejunii hebdomadam praecipimus vobis quartis, & fextis feriis jejunare, & quae ex jejunio vobis redundant egentibus largiri omni autem fabbato praeter unum, & cunais dominicis diebus conventus ecclefiafticos celebrantes, Iztitia fruimmt t reus emm peccati ent, qui dominico die jejunavent, cum f.t dies relurreaionis, aut qui pcntecorten, aut denique ullum diem dùmini feftum in mœâixia egerit; laetari enim his diebus oportet, non autem lugere.

Apec' Δανιὴλ *"ξύὶ ΐβί^μάία ήμιρών άρηv txtduμώιν wt t&tyi* Ηαχλθο « η Τόμα αυτι' ιΣλ *μακα^ία Awa* α/τΒμ^ια τον Σαμουὴλ λι'^Μ' ο*vov κ, μί'θυσμα ΰ τ/ιτωχα · *x, ί'χχώ τιώ* ψυ-^ΐtÙGOwxwvxue»· Νι»Λ7ππ vxrXravm 4-*μipακ η, ξϋ νύχτα*, τη ο'ρ>η τια τΗραν *άκ*<ρυ>αν, Ε'οθηρ xi Μβφιο^αΖο Ι^$ήθ τιώ *άοτβών t-xcaatracnv* mrdte-ams a «rφυχον *Ολοφίρν** Αμάν' Δα/3/J λiχ«· τπ *γόνατάμη* ή'ο&ονησαν *ἀ*ο vη οία' Çή* σαρξμ* ηλλβώθη *St iïyxtwÇ ύμϋ* ηvwXoms, *«tTfù&t napct η &Σ* τα *αιτήματαύμών*μ^St τιώ ιβδομάδα τ« vηΓΗα πάσαν* πξά$α*χ} «αραῖτχλιώ χ^οβΓaατβμ^ ϋμ7v jrçrdtwv, ιξτῖώΐΓιβMovιανιμiivτηi' s Ep,pe' vqrcôrç ... T; Σ κιΛΒ, xl?eMe^> Αππλ&π ciud- *t &watv(Σr εioχο γάραμαρτία trat ί τιώ* xugiaxluΐ vηтΧων ήμίραν *άvaraaîui* Xrav, τhw x»Q*rnxoràù, η oλω *ημέραν ἱορτη xuffii* χατηφών · *iύφραν θiώαι γάρ J«* Gr *αμται*, *χ>λ' « <vcr*dntrat.*

LIBER SEXTUS,

De fchifmatibus, & harrefibus.

Qpinant febifma ennt fecifient, fiuppkctnifi no» efugernnt.

ΒΙΒΛΙΟΝ Ε'ΚΤΟΝ,

Πfς} ^ίβ-ματυν.

Τίνι χiβ-μχτη zwhv *ηλμτα-χvη ί i/iφυ^ον τιώ τιμωζβ^.*

CAPUT I.

ΚΕΦΑΛ. α.

T)Rimum omnium cavete, epifeopi,harrefes, JT quz horrenda: , & difficiles, & a Deo maxime averfz funt, eafque fugite ut ignem, qui appropinquantes urit. Deinde fugite etiam fchifrnata, nec enim fas eft, declinare mentem ad fceleratas hxrcfes, neque ab iis <jui unum atque idem ientiunt, ambitionis cauiTa fejungi atque diftrahi. Hzc enim fclyifmata cum quidam olim tentare aufi eflent, non tulerunt impune: nam Dathan, & Abirou, qui» fe Moyfi oppofuerunt, demerfi lunt: Core autem'& quinquaginta cum eo, quia feditionqm in Aaron concitarunt, igne arfcrunj. Maria, quia, intulit Moyfi probrum, ejefta fuit ex catiris diebus feptem, aiebat cnim duxitfe Moyfem uxorem Æthiopiffam: imo & Ozias, qui Azarias quoque didus ell, rex Juda, qui aufus cd in facerdociutn, voluitque incendere thymiama, quod eum minime decebat, cum ab Azaria facerdote, & ab aliis oâoginta iacerdotibus arceretur, neque tamen pa-.Cui, fatta eft ei frons leprofa, egrctluf-3ne eft praepropere, quod eum dominus ctexiftct.

Πρo χαντυν φυλααπ·&i w er/rxorot Ttif ÎΗVaç xj χαλiϊά *ά^ιωτόη ouptovtç, φ&γηvπ* tuirrè «α-πφ *αύρ* φλιγον τοὐ euînS *αοληηάζοντα' φ^ίγvη* J? χ} π» ^/τματη · tas «*- *άvo^ίου aiptσα* θiμιτβv *i*χλ7vαι ηv vSv, ttn* ομογv<ύμονών *fyuwv φιλαρχἶαν' ταΰτα γάρ* xJ.tvi *ΊΓαλαιόντιvι ηKμήταvπ itrf)(fitpri<rvl* « 5« τιω ... ΔαΟ-... *άντιτορόvωτοι γ^... χαπιrô&ηrσαν* πf *γllZ*· Κept Jr x^ er *μετοώτ» bfawinot nzjrrvixwru.* Dnj Α'αρων Ι^raatarayni, *ιηφϊ ταρβχάλαμαγiγόvασι*· Μαρia St ùmitawa Mwrô« τηi *notρiμβoλη* αντ/3λ»'θi) *fττά ήμίρα* · »?uye *γάρ vrt γαvαῖχα Mvιήτη Aiθιόχiσαν iλαβo*ί d μ*v St* α>λ« *Α'ζαΰα, ά ιζ Ο'ζία*, ιη Jv *βα<πλΑ* τ» l»ja, χατατvλμ4τα τχ$ *itpaewlnK ^ 9υμiΣfat βαλιι^ί η* θυμιαμα, e d «poaijxer aunJ, *χαλυομψα* ύβo' *Α'ζαΰν* τβ *àp^ttotoK «γ·* Jotutpvnt *ttptcjv* μη *uxatxifaç iJtçohoûa λΰκρ&* Ov τύ μιτvαω, jÇ r<nrXaÇ» oξiλθiϊv, *oτι* ηλi^-Σcv toney ô «όρο /

Quod neytte contra regnum. nequt contra [iceriotium fai fit injurgere.

(Τη βτi *βασιλ^^ "π ttpwrut^ Ζμμιηv inavt^a^at.*

CAPUT II.

ΕΦΑΛ. β,

COnfideremus igitm, chan fratres, qux fotum gloria qm tchifma fecerunt, cc qux in ço<. domini lenientia. E;er> qui contra reges (editionem facit, i plicio dignus cll, hcvi filius, licet amicus iit, qi .mto magi, erit, qui adverius facerdotes facit: Quanto cnun faccrdoiium regno prac-

Ρoσi^ωμ^υ op *άγαπηηι*, τ/ το χλιο iü Γασιαιτάντων, χ^ χοπιχη ή απτίφαοτ cuuPfJ. *γάρ* ό BacnXmmv *ΐvιγ^ρόμ^μo* χoλαλω *α~i* ξι(§Ε, χiν *vιo* η, χάν *φίλo, τoftp μάiλλvv* ô *ΐiptûtrtv ιχαvi άμ^ο ; oσ-φ γάρ ttpufiim βααιAcias* αμύvων *ίχοι/τα* τον *αγώνα*,

xv-

ηηΰτψ fatpvTfpa» ίχβα τΐφ ripsatm», - spp-Afta^, πι Αλματσ ΰνπμμβτΜ , ·— ^SrS^fila-tfaiq MÛ twjn otiit ott wn/Mpiw ‡ oùn γΐρ A'far-

Kqps Vf) Aadav · oi ufy γοφ τὸ Aatflii xse) βοάηλοάκ , oi Is' nJ Mutiass vati mpvroeiN i-moBftrmrms ùfpù^aèijSptm ' qj} i'xaxsA»>«uu, · ity A'βίβταλιωμ Δαβίδ w wecnpct ά «Itxw xei-t W λίγο» ΐχάνω i οl λόγοιrov χηλοί qf) «c'x tSW ô wuorùffifaq rsu KM inwmrus η · τι μο motime Αργροη ; · * A'&tààf ‡ oùt ht 2 M**, Δ*^i » χλιφβνβ-

μiβφόι uiy Trarat · δiλo» ω eboifyoiu&tb ip-^Cn νκθαι Cad Δαβίδ , rsei ou h‹sO · Θιο , Sr supoy Δαβίδ ἐν nù Tκσαi ivipa κατὸ t Üju χαρδίαν μου , Si votitrH πάντα τη θ«λ»i-ματά μου · ο ii Δαθὰν qpj A'βπρων qp} w Kopsmu At'yom; M<«wh , μη μιχρον Sri ά-νη>α>*i iμi' i'χ yi Aiγυπτου , ex γη μούση μiλι qjq yôAa ; w' r/ ότι i^ΐκοφοκ ηù ό &αλμού ήμύο t & συ ipχ&i ΐμΛ ; »Ç ewioxwf'nicey "»' cu>w iχχλ»ΐσ/αv μιγύλiω' «J* ·< Koptmu , μ»l Monto λiλoiλivα μόνορ, φ θiβ'i i ri ort tjS A'αρων ΐsluxt rlus' ûρχιφο~ truîhjj μο'νφ » vχi mira ri ,ανaMτγuτγη. κυμο. <· yiχ; MJM ri · Ti A'αρω* àpardbe μovoi·» iÇmpôCdotio ? Tsrar iVKotTti lAiys' riirt xacriwu ipχονη 1Ç loucrw ιφ'iμών»

tanto gravio-rei. poenas debet, qui audet vel nutu oculo-rum adverfàn ; atqui nullus , qui regi refi-ftat, iftultus evadit. Non enim Abfalon, & ». ntr " Abedadan, qui&Sebadi&us eft, impunitire- manferuni, neque Core, &Dathan: ex qui-bus ilft quidem adverfus David ieditionem de regno moverunt , hi vero certantes ad-verfus Moyfen, de primis partibus contende-runt.* utrique vero malediàa jaciebant, Ab-ialon quidem patrem ut iniquam judicem infimulabat, lingulis diftitans , fermones tui i A'< boas funt', non efi qu te audiat , wf«e qui libi jus ndda? Opis me fonti praeffe ? Abedadan f Non eft ; inquit , mibi part » *'i in David , neque baredetas in filio Jeffe. Sci licet molefte ferebat imperium dc domina tum David , de quô dixerat Deus , Inveni rfai. ·· David filmnt Jtjfe virum fecundum cor meum qui faciat omnes voluntates meas . Dathan vero , & Abironis haec erant maledifta , & probra : Aa parum efi , inquiunt , quod fiai eduxifii e terra Ægypti luite & meile mandMe7 cur oculas nebit erufii7 & tu praes nobis 7 & coegerunt magnum catum adver-fus eum : ac Corit* ; Numquid Moyfi tan- A.n tum locutu/ efi Deus ? cur foli Aaron dedit pontificatum ? an non omnis artus Domini fandtus efi ? cur folus Aaron fungitur fucer-9.*" & ante hos, alius quidam dixerat : te confistust principem , & judicem fu-£-< >

Hept τη Maüriνç «ptrii ùririui JfS Γ^αιων fàvifi · H94 uv à Ôsoç t-9αυμα-τύργτρτί ΐΐ outffS

Κ Ε Φ Α' Α. γ.

KAt tautvirnTav Moxri tJ τΐ Θι« θi/wfww motpd παντκΐ αορβοητφ χ} irrcjJ ›Ç ηπ-μ)1<Γαν ny ττ,λ/xSr»? àyfyet ai à-χαΐζ^ότιιηι · rbe νομο^iτiιο· rw φόλαχχ* riy àp^ifpex βχτι-iQpo Ata* nv μιΗιυ ijî * τβν ά δημιουργόν nk τβ δημιχργοϋ iπδβiξα/^νον άικργiΐχ · tw «0fSTUW ' si/ atTXAWTXW sw rupnc/fcov· w φΐλοηφρ·«τ·τιχι·ν ' w καδιviao cuJtbç d-^>λάξ«oτïM, «0H δiφορο» θανάτων àùnif μχτΰ-l^fMt ri itKpitwas ôtrtÔTïtTi ' w ηαταΰτα χαρά θτΐ αημΰχ ripativ rJ λα£ nxsmxsm ' vas τα ciièfyt δavμaiaί tpyet fti tepyerioa «û-πτλαoπχ · TW tv Aΐγυττιο i/χάηληγοο 4M*ληρηχ·τβ ' w τiω ipvdpcb θάλβκσαν ϋη-ptvcom' w aîç 'tüxpc τά ΰδατη οάθο nyi' ci-θβσ ijfffiiratvr»· χ; ais δι ΐρiμχ ξηρα ην λββν «yns^sra ' χ; βυθ/σανηχ Φαραώ χ} τα Aΐγυ-Tttoüi χ^ ττύντη ηὸi χαρ μττ' αῦτ$ ' rw νλυχανανηι ‹vrryluj' ovtws δ^i' ζόλκ^-χ; rx ni-çai aiχροήμα oJtws αοροαγαιγόοτυ νόαρ W ήραν» μαννοδοτήσχντυ etùnïi , ρο * χρiωλο^ήσαντα· rit rù^tv trupèç & vvχτi tèf φοηινμν χ, ·δτ^ι«ν χαρι^όμ^ν·'/ eùnisi neu ηiλη HqtAn fis στυαιτμάν τμiρα; δ/à tw Ίiλiχ φλογμάν· rov νάμοο Θιΐ i'χ Γ<iμα» · χαυ χάρο: γραφή Θλ do πλαξι λιθivακ xcx·-bauptyfa χαρχχό^ον αι/ηΐ(, πΑμ» α&θμου

De tfirtute Moyfis » & de incredulitate gentis Judeeorum» tJ que miracula propter tos Deus fecerit

CAPUT III.

pj"T defeiverunt a Moyie Dei miniftro*·* 11 omnium leniffimo , ac fideli . Jç fan-tum virum ingratiifimi homines inhonora-runt , illum dico legislatorem , cuftodem , pontificem , regem , illum divinorum my-fteriorum magiftrum , illum, qui quafi qui-dam conditor conditoris opera ediderat , il-lum mitiifimiim . modeftiflimum , fumme tolerantem , illum fiimma erga homines caritate praeditum, qui multis periculis eum liberarat , & ex multiplici genere mortis fua fanftitate eripuerat ; qui tot figna di-vina , & prodigia populo defignarat , qui praeclara & mirabilia opera beneficii dan-di caufta patrarat , qui Ægyptiis decem illas plagas fecerat , qui mare rubrum di-viferat , & ex utraque parte undas inftar muri diremerat , populum tanquam per fico cum ; & defertum locum trajecerat , & Pharaonem , atque Ægyptios , oetcrofque omnes , quos fecum ducebat , cum eis m altum demerferat : qui fontem injefto li-£no ^"lccm illi populo effecerat , & ex du-ra rupe aquam fitientibus elicuerat ; qui manna e colo eis dederat , & ex aere carnem collegerat , qui de nofte columnam igneam ad illuminandum , & demonftfan-dum viam , item columnam/ nubis dc die umbraculi cauffa propter ardorem folis tri-buerat , qui Dei legem ex ore , manu , & fcriptione Dei jn tabulas lapideas inci (am numero perfedo decalogi contentam

prar-

D—· >♦

*·" O

praebuerat, rum quo Deus coram, ut amicus cum amico, folet, loquebatur, de quo dixerat Deus, *non Jurrextt propbeta nt Motfej,* ab hoc, inquam, defeiverunt Coritar, & Rubenitæ, & lapides in eum jaculati hint his verbis precantem, *ne attendat Jaçrificmm eorum*, & gloria Dei quæ apparuit, alios quidem in terram dejecit, alios combutlit; atque ita principes quidem illius ;erroris fchifmatis, qui dixerant, *eligamus nobn principem ac ducem*, terra dehilcens, tum cos, tum eorum tabernacula, ac fupelleAilem devoravit, defeendet unique in infernum viventes, Coutas vero ignis confumpfit.

A διχαλο^ον · ω ὁ Θ«;& ώπο C*ce»·>' ouiλ& λαλησαι ηνρόi tturri φίλον ' irrù ut-urc-v ' χ. iχ ait •Φιοφητт); α,'ί Μ«τη;· τβτω txavirww ·i Κopiïnu χ. οι Ρ'«3ϊιυΓττ(ΐ^λ<θ^ ι'βαλλοΫ χαΐ« τi Μα^ωi κ. λiyo-ni, μή fk τiιι θυσίχν ουφ · xi ο'φθπσα η δόξα τi Θiβ, τ« ζφ w; γΐχυ χχτiιύ>γχi ' τΡ; it χαηφλiξ?· z &na τ«; ἀρχτy* τη ττλάντ; τ* γiαμαη; λiγονπι ?-i<J$J α'ρχτγά r'aurtî;, ιιο"ο/ξ^* η γη η <τόμα afrif, χ. χχτiήιΜ αi>τ> ' xi τη; crx/u-ac aoi$ ' £ τiiυ αποσχΧάοαυτΤΡ χΙχατηλθονΗiα^ζΛπ;· τ»;^Κορ&τα àir«Xt<Tf ifpf wpoi.

Qjtod fcbifma facitj non qmi feparat fe ah impiu, jed qut J'parat fe a pm.

B Ο τι α'το^ζΗ ὁ αστβὼν γω&ζό$ ο, χλλ' ὁ τ$ &σιβὼν ἀφιάμϊμο.

CAPUT IV.

Κ Ε Φ Α Λ. i.

SI ergo Deus iis, qui cupiditate principatus defecerunt, continuo ftipplicium inflixit, quanto gravius impiarum hatreluin principibus, & ancioribus interet ' an non vehementius puniet eos, qui in ipItus Dei providentiam, vel creationem mundi blaiphemi iunt? verum vos, fratres, de exemplis feripturx fandae eruditi, cavete, ne non idem fentiatis, neve unionem vellram dilcindatis, quoniam qui opinionis nefariae anciores fiunt, hi populo.; ad intentum dirigunt: ac fnnihtet vos laici ne accedatis ad eos, qui tradunt contraria Dei, neque impietatis eorum participes ittiS: ait enim, *recedite de media horum virorum, ne una cum t:> pereatn*; & iterum, *exite e medio eorum, & /eparamini*, ait Dominus, *& immundum ne tetigeritn, (7 ego recipiam vo<.*

N..* ·< Hur ti

ΕΓ er nF; ifa φιλαρχiχν a'ec^/σασιν παραυτ/χα Θιοi ἐπηγχγi rkù τιμωρίαν, τοσρ μάλλο; τιΐ αiριαιών ασiβ^ν xa-^r^rirxp^vois. 8 s^oiponpx·/ ι'βαξ^ τiώ τισιν βλχσφημησт.· αυτi τύ,ΰ ιιυρο·οιαν ή rlif &ημι*ρy'αν; αλλ ιμ£< ἀδιλφοι tx τη γρχφήi παώΑ,ορβμοι, φiλαητi.ν» μή trotftv rù γιόματα τη γνώμη y μήπ μΐτi τii ζiώπω υμών ότι σκοτο: ἀπωλύα et ιοξηΐ α■^ιμιτιι αρξανπ χχ^ιΐχνται η7 λαο7 ' ομοiω wjq οἱ λαΐκοi Tttç τη γνιόμη τ» ©t« ΟΛαντιχ ιογααтiσχπ μη πληπαζiπ ' μ^ι χοινωνοi τη. ἀϊiβiιχ γινκΰi' λiγΗ γχρ ὁ Θιο, ἀι'χ μiαπ i^i ἀνlïpJν rarut/, τνα μη συιανόλημα^ι aasnti' Χΰ τχλiν ' ϋζiλ^iτт tx μιera αυ?$ · ἀφοζΐ£ητ(, λι^» χυ^ιο, £ αχαθαρΤ8 μη ὁ/βΠ(λ)i, xxyù ἐ:τδiζομχι νμχ.

Quare rrieflut eft falfo nomine vocatus Ifrael, dcmonftratio ex propheticis prjtbflionibui.

Τινβi ά*iβλη$η ο ψ££ώνμο Ισραήλ, α.τοέρξiΐ fx <αιροφητiχών Φραρρησiων.

CAPUT V.

Κ Ε Φ Α' Λ. i.

VEre enim fugiendi iunt, qui funt blafphemi in Deum, -liquident maxima impiorum pars Deum ignorat: at hi mail menus mot bo laborant tanquam Det oppugnatore-», ex malitia emm harreticoruin profluxit labes in univerfam terram, ut ait Iliciemias propheta; quia enim Deus improbim fvnagogam icpudiavit, & domum abjecit, ut m quodam loco ait, *dereliqui domum meam, dimiji z sneam meam* &. rurius Etaias, *deferam vineam meam fÿ non putabitur, (J non fodietur, \ .ijcndet m eam tanpiam m Jclum incultum iT inara tum Jpma, mandabo nubibus, ne plicant in eam pluviam,* quia populum, inquam, dereliquit *injlar tabernaculi m vinea, aut tugurii in cucurncrari.j, cj mjiar c;v.c,iti< objeffit y* & Spiritum lanJum, atque propheticum imbrem eis ademit, ccclefiam Iliam fpintuah gratia ad mflar tl:i\n.£gspti m diebus novorum mundantis replevit, &. in excello collocavit *tanquam domum tn monte ctdificatam, aut tan^uam montem ex celjitm, tanqi am montem '.oaipulat. m, w?>.*

U.I' 1. '/— ›

ΦΕυχπiϊoζ ydtptà^tv ώ$ αλη$<«5i οι βλχτφημ^ν•η Θi» · ο! pfyù γχρ πλiΐ οι ?|5 χτiβόν ἀγνοιαν r%wt Θi» · uni it χαχόνοιαν ω -διομάχοι vosia-tv · ι'x γχρ iii xxxtxi stpwvty ὑζηλθi μολν&μχ tvt' stxTocv τΐιυ J'Ùx, ω φητιν ΐiρiμiα 6 -τυτοφηττ · ἀποβληθΗστ.; γάρ τη σαυα^ωρ-i τη πονηρά biro χυ^τβΘii xj τϊ ο'χ» àiroppτvcjτο ΐ'Ιτ'αότ» χα^ω ιτάφησιν, ιγχχτνλiλοiΐτα ήνοiχόνμα' οiφηχχ τiα> χληρονομiχν μα" >q πάλιν Η'σχiχ > αινήσω τνο ἀμπiλωνάαα, 8 μη τμη&η, E bè 8 μή τχχφi, χ ἀναβησιιπιι ιf at'nv ώ α ^tpσον àxxvSx, χ, Tufc νiφ^λχι Ο*πλι!μαι τi μή βρi?α i! at ris i,ιτον · ι'γχαη-λιπων rv τ«ν λαόν ω σχηt>iv fv χατiλω ι (£ ώ ωπωροφιλαιχιον ck *σνχηλατω ν, ώ τολιν πολιορχ>ΐ!νΰ^ΐiΑ>, πi^/iλων it ἀπ' atbtty xi τβ πνινμχ τ» ά^-το? χ^ το? χσροφητiχάν υΐτον, tτ.λ.ηρωσi τό αiτi ἐχχλησιαν 'Ιχν&ματiχή γάοiη ποτιιμαν Αiγνπτα <fv ήμ>ραι νiων' χ, ὑπιρόφωσα αντην ω; οιχον ear'ops;* η ω ὄρο ὑπιρφiρi ^ ώ ι εροz ττтνρωμδρά) χ. ορο πο7ον · ex ω /Ιϋχησο.» ὁΘ.·ο;χατΒ/ΧΗ/ ὀν αιτώ ' γάρ ὁ χi^ο χχτιισχη νώσ^

voirieΰ ήλο ' iÇ ù> τώ Τιριμίχ λίγκ ' θρόνο At*» ptngnem , i» bewpioeittim ell Deo
io'ξη ΐχ|χ^ρφι· άγΐχσμβι *nuûv · >ζ Cv H<τβ1ά babitare in eo ; ^etenim Dominai bobotobit
λi>, £ ire/ c* ηά Cyints ιμιpαϊ ιμ$Χ- : Hierem.a ait · Tirons
'.®5. L· " i** \&lori* : η Ef«i« : Erri politns tai^hiorinm no-

®'ctwy , όψάθησίτω ώπρανω r$ βοαυων ' tmè w τον λχό' >ç τον ν«èv «- φηχΟ ipιμον χ/<τ« τό χχτηχίπιιταχ ΤΟ »«ου , W λ«0«ν at* ια·i$i τη xvw^ut τό άγιον· ιδού ^αρφηστ/, αφΐϊτχι l jmv c αχό ύμ£ν ipημo , 1QÛ iβ' iφ υμά τϊ; ύζ t$ycïv τΐώ χvΛματιχην « λίγκ tfçf Γ«ηλ, >7 'rar μ^ ηυη ό Θio' KSm' i*%'w ασο τϊ πv&,μχτό μου tiri tiSt xv rxpxx , <? aDysotpvjrdCcraTr» or υιοί u~ Μων, K. ar" θυ>«πpi υμών όpxrftS δφονται' i^Bprr ci aftrftûnpoi ΰμ ν ώώτνιζ cyvweo&wxvTtti ' ΛΪiβ-ay γάρ δΰvχμτν λόγο xfc'ripytixv W riu/ τνιάνδι titirxoirtiv χνάρχ c Θη ix τοΰ λχου fis ti/ζχ m όξ iSvùv tStn ' tfg.' γάρ nun ζηλωσ-α xj ό διάβολο τΐιυ άγιο» τϊ Θ« ι'χ- Χλησ-ι'αν , μπκη α υμχ t'xfyetpxs υμ7ν &λΰ· 4*tS' διωγμό ' άχχτυτασΐχ βλαβ-φημία ' yj<r- μαη ' χίpiτi-ι fχάνον γάρ τον Αχόν ffa' τη ^pΐτοχηκα « κυυτόν ύαηγάγiη' υμά δι ά- tWamti αυ'τϊ γη μχτηιότηη , αλλνπ α>λα>i 'Γ^φβiζΜ, ώ Χ, τον /jtxxa'tw Γ«3 ' >C γάρ τ<3 μτγαΐλΐύ άpyηpΐi Γητϊ τύ τϊ Γ&χπδιχ βpτχυ χν- tixun' ημά πολλάχν /ζητη<τ«τ» * ύζυiχpα θηναι, όπω ΐχλΐττ. ή irtsiç ήμϋν' ά>λ'9 ήμι- προ xt'eioç njq' διδχσχαλη ce Jrxn xatnmjo-fit; evrèv ΐΛi^ρ atrrjJ · iπιτιμήτιχι χν^ιο Ci' σοι διά-f βoλi' tÇ iχιτιμvται χι^ι®- Cf cror 6 /χλiiα^νο Uu ΓipαΤΛλήμ' « /iϊ τϊτο όξi«·χασ·ρψΛν ν δαλό ; >ù ο Ητών τοττ τοΐ TtapKwft τω ap^tf pw -WftstAiTf τιέ iμάτιχ to pνχαpά ax"αοτϊ, χ} txaxwy, /5« «φήρηχχ toc άνομιχ ‹yβ αχοσκ, 8-. το tp£ ιζ vuv, ois iC κάλαι ffUJun^poto-f^MV ή- ρών, ιλi^μ τη } τιμάν, οτι ιδιηθιώ , iv« pt>j ΐχλ/πη η irisiç ΰμϋν.

bni mantfefivf mom domim , if domvi Dei fuper verticem montium , iT extolletur fupér collet , quia populum dico , deferuit , & templum dimifit vallum , l fic lolum , vek» templi difciffo , ic Spntu lando ablato . Ecce enim inquit , relinquitur domui vejite M4llk t deferto , «Sc vobis , qui eftis ex Gentibus, Îratiam fpiritualem tribuit , ficut ait apud oelem prophetam : Et erit poft hoc , di-7«; ' at Deus , & effundam de Jptritu meo Ju- omnem carnem , & 'propbet*buni filn ve- firi , ff filio veiru viflonet videbunt , ij fmiorei vefiri jomnia fomniabunt : omnem enim vim verbi, & energiam , & fttijufmo- di vifitationcm eripuit' illi populo Deus , Cc. ad vos qui ex Gentibus eftis , traduxit . Quia liste, inquam, talla funt, idcirco dia- bolus ', cum ecclefiz Dei invideret, ad vos fe tranftuht , fufcitando aftliâioncs , perle cuttones , motus feditiofos , blafphemias , feiufmata , hatrefes illum enim popu- lum , occidendo Chriftum J, fibi concilia- vit , vos vero , qui ab eius vanitate de- fcciftis, diverfis modis , diverfis temporibus tentât, ut beatum illum Job : fiqiudem Je- 7·*^· fu filio Jofedcc magno iacerdoti exiguo tem- pore adverfabatur, & nos fzpenumcro ex- petivit , ut inftar aquse dilaberemur , quo fide» noftra deficeret · Verum dominus no- fter , idemque magifter , qui illum in iu- dicio fiftens aiebat , merepet m te dominm τ·α· , diabole, if tncrepet dominui ia te , qui elegit Hierufnlem, nonne ecce btc ereptu<, ut form ' & qui dixit tunc us , qui fummo illi facer- doti aftiftebant, detrahite illi veflei fordtJoi , & fubjunxit, En delevi peccata tua; hic di- cet & nunc , ficut & antea nobis in unum congregatis dc nobis ajebat, Λο^ανi ne dcfi-L* " ciet fidet veftra.

ttpoikiaf fi i» m *Wrf4tii C3nt»n<ti qu> dr re mooli

Cftt παρα Ικiαιοι ffiwtcn $ιομιπκ διδχτ-Γ) κχλϊχ $fapô(.uy oitpirfcav.

Qjiod variorum feÏlarum doDnnn Deo odiofa extitit apud Judaos .

ΚΕΦΑΛ. Γ

Ε'^f 2v >ç · Γιώα/χό όχλο otiptre-tç xxxix ' γάρ x, XeJSsxouot ύξ aùfy , οί μχ όμολογ^ντι νιχpάν άνχ χην ' < φχ^μτχΐοι, ΰμαφμβμη f νιγpαψοντi t Uu άμαρ- rtnivniv <αμχζιν ' >ç * Βχα-μώθια , ot αρό^οιχν apvnfJSpjoi , οξ χύτοιαχ-η δί φορά λίγοντι τύ όντα ruMtçàraï' ô ^υχά τήν a^axxrixv tritt- χοττονπΐ ·)ç τμipoβαηΐïM , et rrvti χ«θ' txx^lui ημi^α, iάν μη (ixrrtrovTut, & t^isrtv · α>λβ τος χλiνα >ç τ« vivχχχ ητο/ xpxrnpxs το- rfeja χ} xx&rpum t'xv μ>i κχ^άpντιν iδαπ, ait- w χρωντοι' >9W' iφiμών vuv φανού Efitvhitoι, τον υιόν η Θiϊ ψτλόν ανθpωχον Hv«: βχλόpδpιοι cÇ ^δονüi άνδpo η μκλοχ^ Γντηφ , xj Ntx- e/or< ocùtàv ^μνάνττ ' oi δi τϊτυν τχπι,v itnrroùi X^yravTfç iÇ τώ TfltTCjwt φυλχατονΐΐ ièrn Barâiof TTtvrx ftff^ev dv τύ irpotipcf) λχΰ · vuv ό χovηpo ®·*®i wv τϊ xcotcmiiirxi, xj τ· xatXcy ότι ταtiiτιν

M~4>- *J" |C|ll!< viinaintaUi,

CAP UT VI.

Habebat igitur illud vulgus Judaicum hzrefes malas ; inde enim funt Sad- duexi , qui non confitentur mortuorum te- lurrcftionem : Phanûei , qui errata homi- num fortunz ac fato alignant , · Masbo- » B«r®eih<> thxi , qui tollentes providentiam , tra- *' G' dunt conflare omnia ex fortuito fluxu , & animz amputant immortalitatem : Hc- merobaptiftae , qui nifi quotidie lavent , non comedunt , immo & lectos , & pa- E tinas vel crateras , Ac pocula , ac iedi. lia nifi aqua lavent , non utuntur eis ; &. qui nunc noftro tempore exorti funt " Hc-b s fp>ph. bionzi , qui filium Dei divinitate nudum faciunt ex voluptate viri , & ex comun ‹›· p»a h.(itione Jofeph , ac Manx natum. Ab \uat«. omnibus fegregarunt fe Etlri , qui patrios *i. ritus fervant. Atque hzc quidem in pno- re populo. Nunc vero diabolus, callidus nocendi artifex , & omnis boni , quod muu r»i' cumque eft,. ignarus, quofdam c noftris **

CXtru-

extruGt, &. in cu hzrefes, & fchifmata ope- rjitus eft: .

Λ.άγνούν %s4»Tnut$ Ζχ/1αλΜ*> Zltau- — αὐῖtmς x̃j χιαpαπι·

Unde orta funt fitdfa , tf quit fuit dux imptt- tutis earum.

Offidc? «ιφοσ-α/ *ai tùpfvc^ς* , £ 5$ τκ «ο^JT *αρχηγό* τ»i «7rj3daς *yrffarui.*

CAPUT VII.

Κ Ε Φ Α' Α. ς.

*. Dec «Λ *hTeSbw* ‹›d»SPhiii[>- λ» •puuulu uu uinikut. *ut -‹n'e*‹'c*,n-- peftoli lailu» Iccepu pro ‹b- krpulo ctln. Iit Édeel Itv. — nuucuaic.

IMitium vero novarum hxrefum hoc extitit : Fuit quidam Simon , cognomine Githeus a pagô tic dido , Samaritanus, qui artem magiae profitebatur , hoc fe diabolus induit , & miniftrum fuse perverfx vohmtatis fecit . Quando vero Philippus coapoftolus · nofter Det munere, & Spiritus fandi operatione miracula fanitatum in Samaru Sciebat , ita ut Samaritani admiraltone commoti ad fidem Det , & filii ejus venirent, cjufque nomine baptizarentur, quo tempore Simon ipfe figna illa, & prodtgia fine ullis magicis pneftigiis fieri vidit , & demiratus fuit , ac credidit, fuitque baptizatus , & in jejunio , & precatione perieverabat, tunc nos , qui gratiam Dei Samaritanis per Philippi miniftcrium tributam audieramus, profedi fumus ad eos, & fermonem dodrfnx non mediocriter promoventes , imponentefque manus omnibus baptizaiis , gratiam Spiritus fandi precando largiebamur . Cum autem videret Simon , 3uod per unpofitionem manuum noftrarum abatur credentibus Spiritus fandus , oblata nobis pecunia , *date* , inquit , ÎT *mihi hanc potejtatem , ut cui ego quoque manui tmpofuero , Spiritum fanitum accipiat* . Scilicet confilium , & voluntas diaboli erat , ut ipfum Adam poft dcguftatum cibum inicrdidum › promifla immortalitate privaverat : fic nos pecunia definitos & captos , dono Dei privaret , fi hac permutatione iada donum Spiritus fandi , quod xflimationem fuperat , nummis ipfi addiceremus. Cum vero hoc nos omnes eommoviflei , ego Petrus intuens m maleficum ferpentem , qui in eo erat , dixi Simoni , *Argentum tuum fit tecum in perditionem , quoniam exiftimafti donum Dei pecunia poffideri ; non efl tibi pars in fermone hoc , neque fori tn fide hac cor enim tuum non eft reitum coram Deo. Poenitentiam itaque age de hac nequitia tua , & ora Deibn fi forte remittatur tibi hac cogitatio cordis tui : in felle enim amaritudinis , èT obligatione iniquitatis video te tjfe* Atqui Simon quidem tunc timore perterritus, *oro*, inquit, *vot, precamini pro mo deminum , ut nihil mibi eveniat eorum . qua dtufiis* .

◆β 1

H 'Δi χαταρχή ffS w'ù» *aiptawytyovcjfSruç- Σιμωνάτινα,* <χχ· Γσθ«ν, «τυ *χαλχμβμû* χώμι , *Σαμαρία,* τ» πχηι *μάχον,* ανΛιτèμ^υο - ?i«βολ»5, *ύχηpίτiω αυτί τη μοχδηρα γνùurg ίτοιήταη' ιυ^κχ Si Φ/λιττο à αταιατότολο* ή-*μύν* τι τϊ χι^iβ *Sirt<9* (£ τι τβ *τν&μαπ αιἳηû* *ιαμàτων* ùarnÀH ce Σαμαρά, *ΧΛηττλα^το τν Σαμαρά ά τιἳἳν* ιλθ«ν χι^

ά τ» *όνομα* αυτι , iSn St αυτι τι *Σίμωνο* τη-*μάα* H9M *ripam ^ίαταρ^όα* «»Χ *μαγχανάο τηύ* ^οηται; Ζτ/ηλι^ιφ*, xü *ηϊθοώμα wmwtaOvnç ιζ τιl-Ατανη ιζ &otirncbc,inç (£ vροηαρηpivηi τ>i* :Wh» iÇ.Tf , ακιο·<Γ/π; *ημά* ricti *yettut* τβ Θiβ *rliù ùtràpfytrav Σαμαράσι itd* Φιλ<<»« , *τταρΓ^υόμι^α* arô αυτii · πολο *συμβαΚλόβαοι* ■η^ *λογψ* τii *$ώασκαλία$,* τοïï *βιβοαπιβ-μî-votf* ιΐΐηθο'η *τά χάρα <£χα7 τΐώ τι* ιτνΧμβ-τν *μτηαΓίαν i$M>»μι^α' iiών* it *Σιμαΐν οτι ifsf* Ti; ι'πθiσ·i«5 *yttpiSv ïïμiiv iiδvπιι ή τηû>μ& η7* t/cXmji, *λαβνν χρήματα ivooaüieyxCA ημαο λiχαο9* Jon *χαμοi iùii iffwîcet ηûτiiu' tva aft-yù qi iv txtSô rlif χάρα λαμβάνη *νώμα àytov* ω ton *Α δέμ* τ® *yi^irsc* τι ξiiλβσ τη *xaf fΤoyyfhtαv o&avar/aç tViprxrcr,* Sn» *χ^ήμαi* τι λiψβ *χρημοiη* θiλξ«î* τii *ϊώηω η* ΘiJ *wtrypâslas,* c'w«ç *«&ιχαηΜ.αξαμ$ιοι* aroi«ut-*}β xuTiS *^ρχμάτων τΐiύ άτιμ^ην* τι ηvΧμαη Supra»· ratruv *Si ημύν iχι* τ»^ *ταρα^θθ·α*»· *άτοι'ιτα iγω* Πι^ο « *riv* ο» αυτὸ ©φ/» tîwov *τù Σιμωοι'* τ» *aipyit/ôvtru awoact tin tiç* αιτωλΗαv , ©τ/ *rliù Sopfàv* τι ©£« cedpuras ^<5$? *χρημαίτων χηû&αι , ὠ tit σκι μι&i &* nî *Aoγqi τητφ ôSi χλip©- C** τι τούτη r 7-ap *xapSiaau û** »r/r *Cttuxtov τi* Θτβi *μίτανονκτον Jy oîtro τή xax/afrtt τηύηκ9 Sti-θητ<* τι wgj», *ά àpa ct<pt$rwui rot* i r ttvota τι *xapSiaim' « yatp χολίώ ntxtiaç,* i£ ri»· *Sfs-μον àSixiats ^ttapiSov* ©vtu ' «Mat *ήη* juÿl © *Σιμών ἳμφοβο* -^μόμθμό φχσι, irepeaeXJ, Jtn-θηπ *ἳμά utip iμι* ηπρο *πν χύζ/ον* ·τν μ9-*Szi iΐ/Λθη ἳττiμι, ύν άρήχοiη.*

Quinam fuerunt fucceflores impietatis Stmoms , èT quas burefet tradere coeperunt.

Τινi τι; *Σιμωv&" ατiβάα SiaSoypt,* ιi; *οΐων aipta-fw χατiρζαv.*

CAPUT VIII.

Κ Ε Φ Α Α. η.

CUni vero prodivimus *in* mundum «I U prædicandum Gentibus verbum vitx , tunc diabolus hoc in populo operatus efl , ut pfeudoapofiolos ad contaminandum verbum poft nos mitteret : ac przmiferunt Cleobium quendam , quem Simoni adjunxerunt : fuerunt autem hi difcipuli cujufdam Doiuhct, quem improbarunt , & ex priuct-

Η'N/χα *ii* όξηλθομ^ο or roc *fawn* χηpùa· Few τ®v *\âγον τη ζωή , τiη conpynacv* © iiάβολφ* *ά* τ»v *λαόν ανο άλαι ότΐαω ήμων* 4,XJjtirocdA«s *ά βίβηλωσιν τi* λο'^β· id *wot*·· *βάλονη Κλίόβιόν τηα ,* X, *ΊΗφiζ&ζαν τμ Σιμω-w iπι Si μα&ητ&Μη &οσι$iωτινι ' iv* >ç τ«-*ρ^οχιμiααντ(ϋζώσαvπ τη* βτρχi$· xj *tn-*

pot ίτνρων χατηρζ» ικήπων ορμόπαι, αggM M«tpx** *' qfj Mcaoêpèc * 1^ Betnta'- · w Σχηρν/λο · ntru» ac μ^ΰ raWittk Gviç' 9t If , Tw drayrraç , οίνvρχov , «m vuuwtuc ἔavηἔ · ar' Απάμκ qjjj aQ-Hvruç ἴοξάζvaΓ xJ -/ fjSfi W ^αμο/ «θiτiβτ/ w? 4- Vat nu &fï tftyp ioξaζovη ' «Mat It rtvx tfy βρωμάηη βiiλύασavτιu · ai ἴἴ «varlltu txxop- vdLwn» v aZer er ytw -^Αίωvνμoi Νιχoλχἴπv * • /jfynt Σ/'μιηι ἴμηἴ «pJnv c» Καητα- pcax TV XÇxnadB* , O»θ« Κορνηλιο ë vreo» iv/rdLôe» Λ iθvιχκ ttti ne xufcjev 1'γτ»5ι it οτιντυ^ωνμοζ ircepxn Sfarptvuv nv λο- pw nu ©tS χνμταρβ'ισυυ μoι rfS l'tpifo wwBnuni Zax^au'ou TsTon rtXata id Βαρνά/ix id Nrxnm <T Α'χύλχ αδiλφΛ Κληµ^υη nu Ρωμαίων i- rwxarutt >ç πβλ/τχ, μχθπτΛ&οτη le <£ Που- λώ τύ πωαιτοτόλρ ρμύν £ eiwfpj^p er rw . iç τΰηv tif «ù?fî κύ- τγ e«f nr -xipi <ρ·φήτκ Xtyay , x} ittpi ©ίοô μovαρχiβi, ήττήτAi oaJnr Iiumtuh χυρ/β, x.' hc «φαη^βv xa7u3oXt»r y φυ^«l« aarrrn»<ra π τ£ψ £ι«λ<αρ,

A natu magtfterii dejecerunt . Demde alii aliorbtn'dogmatum ablurdorum auftores extiterunt , Cerinthus , Marcus , Mcnandei , Bafllides , & · Satormllus , ex quilA» *1» *J******| quidem plure» Dêos ponunt , alii »ero tres }«,-!. a· advei io» , principio carentes qui femper u- ··*··»> «···· na lint : alii ^jnhnitos , dr ignotos : item alii nuptias improbant, quod opinentur non elle eas opus Dei : alii gurdam genera ei-?*·"·»"*'· Crttr ali. oo» bonim tanquam cxecrabHM ejiciunt ; alit omni verecundia , & pudore fublato fcor- '<·»'<·■ letantur , ut ii , qui nunc fallo nomine Ni- ' kJc' colattx vocantur . At Simon cum me pri- tpiph ». miiqi eonveniflet m Carlarea Stratonis , ubi ■·' ··· Cornelius gentilis meo minifterio in Domi- Jefum credidit, dabat operam, ut verbum |^ei perverteret, cum erant mecum tanfti Alii Zacchxus, qui fuerat antea publica-,, nus, & Barnabas, deinde Nicetas, & Aquila liatres Clementis Romani b epiicopt, fit ci-b «·>· ι'ιι'«μ vis, ac difcipuli Pauli coapolloli, & adjuto- r^ʻo ris nollri in evangclio : & cum ter coram ejs put ltrque e cum eo diilcnnrtem de propheta, & de uno*"" ' Deo , ac domino , vicitiimque cum virtute , <<nda «hi Domini, & ut nihil relpondere , aut loqui H·'*"·»·"* potiet, "Cfteciflem, coegi, ut in Italiam pro-, fugerer i.io:«h.< a.

Mir» E.

OΓτο ό Σίμ»ιν >·ητ«α/ τισἴ mîÙMt θ<λ»>β·«; > £χκ7i Πi ξη χατοτ«^θ« ύξυψκ **" πρ, ονvfÇi'finη τiiβ ιζ * ιύ Tik πφσMi.

C

S^MOiwado Simon prtfi/gtii· cnn volxte volmlJet, prfcibxi Petri ex xlto deorfnm precîpnetm, peder fregit, éT exiw- M9S digitos · nxnrrxm . , ium

Κ Ε ♦Α' Λ.

Ero/xijuoç le C* Ρώμη τ·λύ riu; fxxXn<r/«r e<r<pAf τβλλἶ «va^txw , taur« ww- TMoόμ!}*/®- 9 tu ἴἴ t^vii μα^/χη ipitf-t- pïf · ω χλι ποη μίατη iuipotç «^βiλθων hî τ» θ/«Κορ , χiλ(£τ«i ηι lιήμ,οι αρχχ- ylijuar χάμi or rf » fTnyytïùfn τττη- vxt it áιρβ · Tretvruv If ini mint μττἴώρωτ nry- ^awruv, tyti «ρββτιυχ^μiιυ χαθ' tpsuitw- xott Iή μπτωùM&H$ ùo· $βvμ·vω» ιττκη μιηρτιο (4 «tp« Xtyair «ç eponk àricJeu , xjèxH^c* au- ηἴ πi βτ^αθα iXΓχορι^ιισîο· ffS If X*μM> i- »Λφ'>M,<MX* & Θ** » fxTfrcvai iγω τν γ^ρκ Hi dpa'/ôv crût αύττ tf&vùf , rxtrdlw rw ©toy tfg.' Γη«·Β τ5 χυριov partit nv λvμιωvβ, >ç τηv iχiμ^ωv Tftixô^aet fVèvdrn κτω- Xiiip άτρωτων xf^pn^ÿ>ur eairif * ρiζav m If μη ^avarîîrou , αλλα σχυυτρ/ψα< * xar ùosÀa- βων , ατθi'β·« h w ηi Έίμητι, ci ^tS av~ έρωτo f^<d, flôroeoAeç it I'rjaS Xfctr» άλη~ ■θηi, xa« liiασ-χαλo Xav/kieti, àM* « πλάvη , βio av Σιμών , epordny» ntFs Ίτρτηρaί iuvx- μιaι η τη dC<n/3è<af αποΓαηυ , ιφ ai ô\f<~ Tnt Σιμών · μώγ^ , «φnvατ τη χρατήβ-ιω , ivω Ζψoi' χατΠττχθη π ^ι'λωτα ά~ χατηθOMvv ùx'aùroù · χαi άπoνη μoν τvΰτA t TitPtaireiç ivvσχμιων o Σιμών xaruvf^n μφάλv ή^ου ·. χχι ραηά τηΐμΛ iJicuatw , avvτρΐβiται η iχiη if) «βIΛ τ»i πφσ·où · χα/' φ«vη φ Ιγλων άγovτα , ΰ c Θ»β êy IIf^oe iixeutx χκηγγΐλ&ι τ» α'λη^Hα μόο , «at πoλλoi aTfCwav er-τ' ofnu · rtvtç If

C'ancil. General. I om. I.

C A P ü T IX.

CUM vero Romam veniiïet , Eccleiiam magnopere vexabat multos lubvertendo , je libi conciliando , Gentilibus autem magicx artis ulu , & exercitatione . admirationem' movendo , ita ut aliquando cum in theatrum meridie prodiilTet , jullilletque populo , ut me quoque tn theatrum raperent , promittebat fe per aerem volaturum. Cum vero cun&i promifli hujus expeftatio ne fufpenfi effent , ego apud me precabar : l^iamque a drmontbus in altum fublatus, volabar lublimis per aerem , dicens fe in ce-luin afeendere, ut inde bona ipûs luppedi taret . Cnnâis vero illum tanquam Deum concelebrantibus, ego manus in corium pariter cum mente tendens, Deo fupplicabam, ut illam peftcm per hlium luum Dominum noltrum rumperet, & vires dxmonum, quibus illi ad fallendum, & perdendum homines utebantur, amputaret , ita tamen illum rumperet, ut non occideret, fed confringe rei. Itaque refundens ad illud, quod de a fcenfu in coelum pollicebatur, & intuens in eum dixi.· *Si ego bono Dei fam, tivernt apo ftolut Jefx Cbrifli , ac doAor pietatir tn Deam, non iednfhr, nt tn Sinon, jx^ro nahr potestatibm diaboli apojtato, qn* Simonen tof^nrn vebxnt, xt eme dimittant, nt ex aito pr*cep> feratur cnn nia eorum, quot decepit* . Hxc cum dixiftem , Simon magus a jxxcHatibus dmullus cum magno fragore & fbnitu decidit, & vehementer elifus coxam , fic extremos digitos pedum frangit , fic multitudo vulgi , *unut tantum verat Deui,* inquit, *quem Petrus jaire prodicat :* ac multi quidem defecerunt ab eo ; nonnulli vero illius interitu digni .

ih doârina e/us nefaria perfeverarunt, que ita eft conflata. Rom« prima hæreiis impiiiïima Simonianorum. Atque etiam per reliquos pfeudoapoftolos diabolus operabatur,

SnomodQ bvtrefts & λ ft & » vrntett dtffentiant.

CAPUT X,

Efta(autem his omnibus unum atque idem propofirum impietatis, Deum omnipotentem blalphcmiis afficere, lentire ignotum efle, & non eflè patrem Chrifli neque mundi eflcftottm, immo neque efle cf-iabilem, neque pronunciabileift, neque nommabilem, efleque e le natum ;' & neque lege, neque prophetis utendum efle ; item providentiam tollere, refurre&tonem non credere, judicium ac remunerationem negare ; non efle animam immortalem, fola voluptate Ixtandum efle. &. ad omnem religionem fme ullo diicrimine deflefiere licere : alii enim ex cis plures Deos faciunt, alii très fine initio, alii duos ingenitos, aln intinita frcula : item partim eonim docent non cile nubendum, efleque â carne abflinendum, & vino, exeerabilia enim efle nubere, & procreare liberos, & cibos cagei e, ut tanquam venerandi quidam fenten-nam luam perwrfam quafi auftoritate dignein approbari faciant : partim vero eorum legem lanciunt de abflinendo a carne animantium non tanquam ratione carentium, led tanquam rationem habentium, ita ut qui eas maâare audeat, ab eo cardis pœna exigenda fit; partim ajebant, abflinendum efle fuilla, puris autem iecundum legem cibis vefcendum : item circumcidendum ex legeMoylis, credendumque elfe in Jefum tanquam m virum fandum, & prophetam: alii docebant fine ullo pudore feortandum, ÔC carne abutendum, &. omne flagitium hilcipiendum, quod hac loliim ratione anima effugeret principes mundi hujus; Hi vero omnes diaboli funt mflrumcnta, fic filii *irx.*

l'jc.pofitto apojlolicjt pradicationîf.

CAPUT XI.

NOS autem filii Dei, ac filii pacis, quique Iaeram atque rectam dodrinam religionis Dei prxdicamus, unum tantum Deum profitemur legis, fic prophetarum domi num, efledorem univerlitatis rerum, Chriilt patrem, non audorem fui, neque a te editum, ut illi opinantur, led lempitei num, fic origine carentem, lumen inaccefliim habitantem : non fecundum, non tertium, non multiplicem, led folum xterne, non ignotum, aut non effabilem, (ed a lege. ÔC prophetis prxdicatum, omnipotentem, omnium potcllatem habentem, Deum fic patrem unigeniti ejuldcmque primogeniti omnis creatura: : unum Deum, unius hlii patrem, ac non plurium, unius paracleti per Clr flum, aliorum ordinum eflefforem, unum mundi arch.teClum, divcrferuin creaturarum opificem ρ.τ Chnflum, eundemque procura-

at-Λ τη ἀβωλπαι *αὐrw* omç aû»£ τ,i J/Joe-JtetX/jr' χα/' eru «*πρώίη* riayfj H ÎJS *Σιμωνιακών* «<&i·τάτη *at'pciis* C» Ρώμη · x«/ 5/ά fjtî λο/ïJy ψXiχτoΓβλivv *οπήγκ ° διάβολο.*

O χω ai αὐρîτ& <wp<4 ιοωπii «Ç ἀλ»i· θ«α> i^φα»β<πv.

K E Φ A' Λ/ /.

Toum èt 7T«σi» *τπίση* σχοιο'i *tw* wc «i *9* auràç at^frrni *τον μϊμ* »ατπ>χράτ»ξα Ofc'y Bβλαο·φημHv, *άγ^χον* ιοξα'ζΗ», xi *μη* «rat παrίpα rà Xe^à ''μηέi τi χoo-μ» *δημηφγόν* · αΆ crAftTW · *ἀρρητον' ἀχατανόμα ον* * *αΰτο'βωΰλον'* · *νόμω* xjq *τορρφητυι; μη χρχ&αι' /ρρωοιαν μή 64-ναι'* ἀκτταcιν *μη κ ïï&hv' χ&σιν μή ά/αι ·£ άν-ταπόϋοσιν χΐ,υχί υ àSàvanv μη* 'Æjioyrî χα/pwv *ffivn'* xi *Όρό* χασαν *-Jpn^xdav άη&φό-ρω ΐxk Xivuv ' ot fjfyj γάρ, κλέου t-tvat* ©tous λό'βiχτη', w' 5^, ^hç *άναρχου ' οι St, ìùo ά-^υνήηυ ' oi St* , α/'tÔm *απόρου ' nff oi μ$β oiùtfS άγαμίαν iιiάσχουσι '* vjq xptcJ» *ἀποχiιό* «Ç *oivou , βδιλυκη λίγοντι άναι* χ$Μ *γάμον καί* παι̃ῶαν *χοῖν · καί βρωμάτων ἀπόλαυσιν ' ïv* C^j <τ£μvo/ τζπ *τiιú -aovrjpàv auT^i γνύμiω ω άζιότι ον ταρα$iχ$1ώαι τοιησωσι ' τινι St ilζ* αΰτΊ3 *νομo^νηυσι χρκiν άηiχυ^αι^ ουχώ* α'λο-, *γων* ζωων , α'λλ' ω; *λογιχiiυ ιχόνηιν ψυχiιυ , χαί φόνου Sixliv (ἀτΌράαηό^αι μΰλόνπ»v* ijo Tuyru *χατητiλμώντων σφάζιπν ' ιτιροι Si αὐ-pfâ* Γλi^oν *μόνον Sùv φάσχονπ χοιριiου dirt-χισ^αι '* TP Si *κατά νόμον καθαρά tT^inv'* χ£ xi χi^ιημπΌα; *νομίμω * τι &ειν St* «5 I'weuM *ώ 'όσιον* ««*ώρα X, ασροφήτί^υ* ' *ἀλλο/ St àvat'Sluj. txitopv&iv , <i παραχρά&αι τη σαρχί i'ïiάασ-* ' xςr , xi *tfg- τάση ἀνοσιχρyία; ιZvαι , ώi Sru* xi *μόνω (χ^ξκάαι τiνώ ^ι/χίιυ* T8$ *χοσμιχοό ἄρχοντα ' κηι St τάνπ* tj *tfgQôKii όργανα τυγχανοσι* xi *tot οργή ,*

ἀπο o^ιχό κηρύγματο .

K E Φ A Λ. *ta.*

H'M»; ii π* α Afî (£ *Cot Κρήνη* ·, nr rrpcVxJ dCOn λοχο> *χηρΰσσονη τή Ασιβύα* I *cla μονον <άιον κατυγγi^ομiμ νόμου καί /m>o<pnfîS χΰ^ον' ônvjv ^Γμiουργόν* τiΧ^ιτi *τατίρα* » ex *αυπiiτιov-καί αύηγoάi^λov } ω ixetvci oiov-ται '* dXf' vf;tv' »v *άναρχη , καί φω* et'xouùEju *ά<ατρόστη>v ' »S£npov όντα, ή τρίτον ή πο'λ-Âorçy* » αλλὰ *μόνον άiiiω;< άκ αγνωεον ' η oλι-κήν'* ἀλλα *6^ νόμου iÇ φοφη?$ χτ.ρυπόμβμον ' τανηχράτορα ' πα-ταρχiκυ ' τανη^ήσιον '* Θiòν χ^ *τατόρα τού μονo"βμοϋ καί «πρωτοτόκου τάση; Jr,-μιαργία ' όα Θiòν cio; uiή τοαΐρα.* ὁ *τβΛ^ό-νων CWK ταραχΛητα Sia* Xetri»· αλλωχ *τηγ-μάηαν ποιητήν* · C*rf *^ημιιφγό* · κτ/οιω *Stà* Xg>rà irootTiy · τ#v *άυτvv «ορονοητήν ' νομο-*

3tTîuj

5iτiιu *li* cunw" · wrerartw *eînov,* ngq *xfj-* fttfi KjM «rruffcitrwç *fi suJwù ynopSpo» * î»T-* ny «ôw *nfi ev^fwrw* XJaxnceνru *fadat ,* W «·X/rXe-d^uai' *êv& αμαρτία* w ταθ·ν- tu lyq «ν«r«νn* *« wtpuv* w α'νιλθονπι «ρό *fit κτοτόλα^τα ** xj4 «ιν *trierμ»* Θ»ου x«- λβν φαμ$υ , «w' edîcà 0δiλιχχτ»ν , *nav* τ» *expii σύϊαπν * Sixatuç μιταλαμβανόμί^ον ,* «»kov · *narra yàp* x«ni τιώ *ypaçlw* χαλα λιαν · *yet- μον νόμιμον ,* hjh' *πai$<ύ» farit , τΐμιη r&j άμολυυυην* iïνα/ * *tir' aifyfru yàp* no $*u *èvàpàiw* i^φορα *yjyjànj* ftt-* χλ«·?η *& τβ* A'$du *nyi τϊ* Eû« ' xlx'Xk*' α'ιτώματνν ce *ήμiν àSàvrny όμολν^ονμβμ ' α»i* eu φθαρτiuû ak -ni β·»/ΑΛΤ« , «"M' *αθά- νατον* «k *Twyndiù* msn' αοπζοόσιον · *iraron μî- ξιν* ««ράνο/aον χα/' τiιύ παρά φότσ *ytvofjfyliv Diri τηων* /ïδMυβτο/Λθα wk *è^f'prrw xxt* ἀνο- *ffiav* · «ναΓαστν *ytvfàat* βμαλο^οΓμ^υ *ftxoutatn χαί tifitu» xat μι^χπ^ονiM* · τβν Xe>rôν aù *ψiλόν άνδρωχον* epicXo^w'p^u^e'Mà Θiβν *hôyw* xaj *ανδρωχον* ♦ *pirtrlw* Θiβυ *χαί* ανθρώπων · *άρχιιpiα nu παί»όί* oun phi* *Yxfaiuv πι~* ^τiρσορiiθα , «δόπ , *ôn iλviλι&ζ*, y* ἀπi-* *KW '* >Ç Jr ôy i'φ(,λα<χπτ» ni $»r ή /«1**'·io- *χία* i'θνάψ I'/wàk « Xf/rô; ó Γβ?α *άνα-*C τ«λα; ' o ex *βλαί-Λ υιό;* · τ» òζ Γκτταί άνθο · ! η αρ'Y» *irt fù ωμά.*

toren», & legislaiorcm per ipfum , tum rè-furredionis., & judicii , «c remuneranonis , que per ipfum fiunt, audorein. Hunciphim quoque filium predicamus voluiff» fieri hominem , & fine peccato in vita verlatmn , palium, & mortuum , & a mortuis fuicitatum, fic alcendiffe in ccehim ad cum, a quo miffus fuerat. Atque omnem creaturam Dei bonam efle dicimus , fic nihil efle ejiciendum ut maliun ; immo id omne quod ad fuftentandum çorpus jufle fumitur, optimum efle, eunda enim, ait feriptura , erant valde bona ; legitimum conjugium , & generationem filiorum honorata & munda efle β credimus , ad augendum enim genus hominum formata efl in Adam , & Eva figure C'*'/ ı diveriitas. Animam in nobis confitemur expertem corporis , & immortalitate praeditam, neque intentu ddc'i , ut corpora, fed immortalem efle, mpotc lationis participem, &. iui compotem . Omnem conjunctionem corporum contra legem , & eam qua nonnulli contra naturam utuntur , tanquam ne tanam , fit lcelcratam deteflamur . Jullos , fit injuflos a mortuis excitandos , fic meicedem eis folvendam confitemur. Chriflum fa temur non cflie nudum hominem, fed Deum verbum , fic hominem Dei , fit hommum mediatorem , pontificem patris . Neque ve b- ro jam aim Judaeis circumcidimur, qui tcia mus advenifle eum cui repofitum erat . c< propter quem lcrvabantur generationes , *trat txptflaho gfntiMm* Jefus Chriflus , qui ortum duxit ex Juda , filius ex germine . flos ex Jefle , *cejat priâttpatut japer bxmt* ɪ· . *ritm.*

Πρβ τ» *ëpoAcyoujorai,* Γβδα/ζiO *Si* •?fλοντβi .

Contra lonjifenttf, volmttt aiioqut judaizare.

Κ Ε Φ Α Λ *ιβ·.*

A'Λλ'rxH nit «uum »j ft/pn-K *f\upotipa* <<we< χλάνiω τioξο *iivat tj* τήi iχχλητ/αi *iλη χηδουολάπι , τμϋ o! fùftxa truni^ivrfÇ ώi* Γrp»- «ταλή/Λ, *αντι yàp η* «^οiότκ Mατθ/«$ β·^ χβτπψυφλθ» α/Γ0$-oλ(§H «ν«», λαβαi·/ tw χλήρον Γώα, ak fipXTor, τΐώ i *τ/α-χοχ(υύ αύτϋ λ«β«ι irt- ρο , ιτΐΰ-κiχήμί^α αμα* ΓαΖώ;3ω τ<3 τi *xv^f «- ύiλφβ rt yctfinti ' i,* *αυτό η £ ηi expia- βυήροιi* λo^α· i/λασ-χαΛ/α *·χBPθΐλαλϋααι τό λαό** xi *yàp xat Tint* χαπλθόντii *àxô* τηi Γβν- *faiai* frk *Α\ηόχκαν iùiδαα-χον* tbç »xh *άiiλφούi, Aeyomi * on tav μπ πινтμт&iiη τώ iθπ Μωi- atoif (t nti α»οι t^tertv* ôτç *iiirt^xn* xrei»«rr- Tt, *ÿ Tiuae9e truSiWat '* *Ψοµθ^πi* otw Γα«τκ»>>)Ç *irrrrxrw;* «x *oKtyne , ot* cv *A,'νηοχΰα* αδ/λφo/ E *yvôvm on σ«χ·iλΓλόθα^υ τχαiτi Wό* τ»^ *τήααντi^, i/^αηi^λαν* <ορο *ύμα caôpai irt^xç ypa^iSr (iξήμονα* μαθiiν *irtà τύ ζητîμO^κ* TbTx' ·ι 1«, *xapa^pèljfyjot* nk Γi^ταλιiμ, *àvrty- y^jty χιμιν το ζηήί^ΟΛτα xj* c* rà *A'ηοχiiύν ex- *Xr.rta, ώ ôn nvti i^fyor, on* *ττ^μτμν/- «δ«,* τυ «Mα *tiyvciaç* ταραφi/λάττH* ' «Mw *Si* «Mon Xfyomjv, *iyv* Πi^o *cé/orerç* «rw «pw αντi * «yjpiç α'iiλφoι ' *ûμϋ* *ïX'Y<τα<&· > on αφ' κμιρνν άρχαiνιι* c* *ύμiν* «&λiξαπ> ό Θiò *Sfgi* τη

CAPUT XII

SEd quia tunc hare hirefis vita efl ad decipiendum validior, fic cunfta ccdefia in diferimen adducebatur, nos duodecim Hierofolymis congregati , (loco etum Judas proditoris Matthias cleâus eft , ut effet nobilcum apoftolus locum ludx fortitus , *it- em* feriptum eft , *EptfcopAtum ejm acci-W* '*9 *piat alter)* confulrabamus de ea *re* aim Jacobo fratre domini , vifumeue eft illi , ac fenioribus , ut haberetur fermo doâfinae ad populum : Quidam enim qui a Judata deicenderant Antiochiam , docebant fratres , qui ibi aderant , quod nifi ritu Moyiis circumciderentur , fic «lia quae ab illo deferipta , ac fancira çrant, ferverent, falvi efle non poffent . Cum igitur diffen fio effet , fie non parva quaeftio habere- Antiochenfes fratres ubi cognoverunt nos ad hujus quxftionis difquifinonem conveniffc , miferunt ad nos viros fideles , fic feripturse fandas peritos , ut de hac quzflione intelligercnt , qui cum Hierofolymam perveniffem , nunciaverunt nobis ea de quibus quaerebatur etiam in Antiochenfi ecclefia , quod nonnulli ajebant , oportere ciratmcidi , fic omnes alias purificationes fervare : de quo cum alii aliud dicerent , furrexi ego Petrus , fic dixi ; *Viri fratrtj . vat fiitir , quia ab antiqair*

diehft Dem in vobis tlegit per ot nteum .tu- P.eΛtt, verbum evangeut , & credert. , & qui novit corda Deus , tetkffton:nm perhibuit tpfis: Cornelio enim antea Komani >exercitus ccntirnonr apparuit angelus, & dixi» er , ut mc jccerlerc^, & ex me verbum vtr audirer. die vero aceerfivit me c.x JoppeiûO-Mreain Stratonis : cum vero egreflui eram , lohn cibum capere , it dum parabatur', cum tacerem in cmnaculo precationem , eccr video cœliiin apertum , & vas quodd^m puatn^r initiis alligatum , vehit linteum ipk-ndidumÇ & dim.Ilum in terram , in utio , erant omne» quadrupedes , & lerpentes ter-r.r, CC volucres cœh ; C‹ edita vζi vox e cos !o <iux aiebat, ownie, fiftre, maSles , V manduca : Rxipondi ego nequaquam, domine, quia nunquam manducavi omne commune, ij immundum : ac . nirius edita eil vox e err-Io . quir aiebat , qua Deus mundavit, tu ^e tommuma dixeris . Hoc autem tadum ctt ter , ôr acceptum elf vas in cœlum . Dum autem dubitarem quid hoc viium eflet , dixit uulu fpiritus : ecce viri quarunt te, led furne proficitcere cum eis , nifil fiefil tnt , qut t e^j mip eos ; orant autem it , quos centurio imlerat . Atque ua mecum , quod acciderat , revolvens , intellexi veibum domini , quod kriptuni erat , omnis ^Ul invocaverit nomen domini , faivus erit , & rurfus ; recordabuntur, Ô" convertentur ad dominum omnes fines terra , fij adorabunt coram eo omnes jamilia Gentium , &c. Ac cum ubique de vocatione Gentium feriptum ede conlideraifem , hirrexi , fic ivi cum cis , &. ingreiïus fum domum viri illius , & cum adhuc fermonem exponerem , cecidit Spiritus fandus in eum , & tn omnes qui cum eo erant , Xicut 0‹ m nos in principio , nihilque dillinxit inter nos , &' illos , fide purificante corda illorum : Atque ita comperi , yaod non e/i acceptor perfonarum Deut , jed in omni pente , qui timet Deum , 0* operatur ju/tiham , acceptu* eft et . Hoc autem demirati funt etiam it, qui ex Judaris crediderant . hunc wittir quid tentâtis Deum imponere juyim Juper cervices difcipulorum , quod neque nos , neque patres nofirt portare potuimus , fed per gratiam domini Jeju Chrifti credimus Jaivari ficut fili : Solvit enim nos dominus vinculis , &. omis noftrum leve effecit , ac jugum grave lenitate a nobis excuflii . Cum vero htec dixiflem , conticuit omnis multitudo . Kefpondit autem Jacobus frater Domini : Viri fratres, «K/m idmodum primum Dexs Vtfitavit lamne ex nomini Jho : ἐτ tf rrdnn: verôa prcphetaram, ficut JcriDtam t.uDm David , ç<ad decidit , .'i dificabo , (f erigam fiird dqui hominum dominion , & Lt.-inei per.'rj Infer quas invocation eft nomen meum Jn per tôt , dicit Dominit* ; i :en> , wr Inr.t a j^cuio Dea omma opera /u.i. 1'ruPte tptvd ego jud/ro , non tnqutetare ‹>. ex gentibus convertuntur ad Deum , !fi -.πber- ad eos , ut ubftineant Je a c:r,t.vx'.na tionibus gentium , idolothyto , i? forgiunc I (7

Λτόμαη μα axÜff'ae 7V t^γvi τον λόγον τα Λ,χγγιλiη)ù τιτfixât fi à xapJ»oya>s->j; 0?os τμχρτύρηχΜ aô-n7« · Κορνηλ/'ρχρ JTOTï i'χχτονηiρχη^ P'ωMαiχii ap-yrfi «Φθ" άγγιλρ xoew «d irtù ffù fiirc# αΰτύ,νχόι υ^ιτ.τΰληγνί a» x,a'xb<m ρήμαζωή îx rs r^uareç μη' o ^^μiτ·:τiμ^«τόμi«itô i cwji t-fi Kxtxxpcix; τiώ Σ^απi/ο ' diÇTf Je ïμ/Ρλον -ut«ài at-'rev »χτβρΛio&α», iβύλν&Iiνξοφκματαλχβτι·.'^ τ<χρ«χχΑΜζύ·>τυ,ν, η-pdiuc-ντιιùπιρώω/α^οτΛ^οpι^uOi· χ,·3iωρω nvi'pavw fit'/f^enV^ai' ntaraptn/ αpγ«/ StSffi^αν α-χiνό τιά o'ÿôyftoλχμvρχv,< ✕ >> μ^υβν tiri +η ^is·'Ù><pù-πηρXf wTtt tù Trfaxoia x, iρητάτη γη ,χ^πi irt-τ μ τβ Jpave < q c mt o φωνή iχ τβ βρανή <wpoç f/tλi-yητχ «v«τ« Ili^e^Ûôw ,-χ. φχγι χχγω&τον , μη$χμ*; χi^ti, crz bJ/t o t î ïφχγον π«v χοηόν >ζ άχα-θαρτ»: χ^ ιγζικτο φωνή iκ ΰΑηρχ λiγνχχ ' ά c &ό fxx^àf/rt, tru μηχοiνα-τiη St tycfinn ïτιτό · χ, a: iλ>:Φ.^>) t» σ-χιΓο i‹ τόν ύρχνόν ' ύ δi Joiffôpav τ/ αν fïnîi δ>.«μα ,H,Ti uor rd ;rm'pza* /δβώ'iρτi^TBτήττ, α'Mα α' α^α; ιτορ£θητι-‹ταυ «ν'ηΐ , μη$‹νό$ι«χ£μόμi-νο , διότι i'γιό ατ^τ αλχχύτν ·fini Si ήταν et trapa τβ όχχηντύρχχ · tsruça'vaAo?ιχοιiβμο ϊγκιν το ρiμα xt- χ» το γiγραμμ^όον, οττ πχ dç A ïτιχχλiτηηι το όνομαxi-eÎB,s-ωθήiΓiτκ; · χ; πάλιν' μιηάήπηιι χ, txt-$·ραφη‹Γ£Γi‹ χτρό χό ιον η«ντα τι» ïΓiparu τη γη , >4 (W»otrx«.v>i<j-BOTV ώ ωχτον 'aùrfi irirat ai Ttxrçjxi __j, ότι τβ xuffii ή βάσ-ιλ&ïa tC, αυτό δ\<τποζΜ i'θνων χ, ώ ravm^s xtç i τή χλήτiω ι'Λων iïρχ-ntt, ονvοήται, αvατοi iτορ&άϊνν roù αυτοϊ · »ζU-«τϋλθονètç τον ο/χον τβ χ»δρο'ί ' ‹£ tT/μα %ι«γγι&Αν·> το τον λόγον, ïirtarf τό τιχνμα το «γιον tir'αυτόνχ, i-7T/ τή Tapdvnt; c-Jv atVJ, χαθώ'? x} i φ' ημά do αργρ , χ^ 8$0* Siixttvt μιτοζν ήαν!> rt fi. αù^S, τη πι ~& χα-θχ&σχ τν xapSiaç aùity'ti) ïγïMf^ù on ,'χîη προ-σωτοληπτη d ©to; , oiwCc* iravrt f ο φοβïνϋμο aïτόν χ, iργα/ο/^οο Stxauou-ùvlw, Jîxt o î αυτω ïτaι ' (JÇt rxxrav Jf' tnt τβτφ x} or tx Tfoιτομή Trro/ , v v 8 v τι τiιpαζiri τον Θiον iirtSùvai ζνγόν βχρχ,ν tni τον 'Ιρα-γiλον μα?ιη?^ , ov ürf ήμάi, vrt οι irariptc ήαων ξχό‹ταμ8μ Ααrάσ-αι ' α'λλα Stà τη χοiξ,ιτο τβ χι^,ιον iri~£opfyu <Tü)^lùjat χαθ^ον ^όιτον xàxfïvot ' ιλντi γάρ ήμα ό χυ^,ιο ïχ Sfv-μΰν xj ήλοτφραυi το φορτiον ή-pÔiv'fi τόν ζνγόν τ» βαρα χραότητι ïλvaZιO άφ ημών' nfim St μα ιόντο i‹τiγη‹τθΛ άιταν τό ηλη^ο · àitt-χ6θ! Jf 1 αχωβο ό τi χυ&*αδελφό? λάγων, avjpfj α'-διλψοi ocxBtran μα · Συμiὼν ivζηγήτατο^ χαθώ π›fi-τον 6 Θio' ι'τiσχiψατο λα3«7ν όζ t'^vuv λαόν τω ονό-μάτι αΰτα ' χ} τοτω ο-υαφωv8 στν ο! λόγοι tJJ) τεοφη?|<£, χαθω γiγραττητ μυ^ Tut/n χνατρiψω)Ç aj ο/χοοομή-<τω τiώσ-χiιυάύ Δαβ/'i τiν) xtrruxurav ' χ.τνχατιτ-χαμν8μααυτή άνοιχοάομησω · χ2 ciwp&cfim aC r.ci., ο-το;: à? iχζητη'τ^τιν οi χατάλοiπχ ?£J α, ^ρ^,των τον xt -';ο;· χ. Txvnt Tii i^vη inixix\rrat το ονομάμχ . τ αυτi*,, λ^yiï χiζ>ο ό τοιύ.'τνυτα' γ.^ χαπ αiύ-;ο; (ιτο.Θ?ά> πανπiτ« ιργα αυτά, Sto iyo 'xe/vx/un' .:«î2Α>οχλ(Ιντο7 «το i^i· ι'-^νν intΤpυpao-u ixi το'/ Η /·<χλλ 'irtTcfiat αυτοί, τβ άτιχiβ^χi ατο τ|$ ά-‹.t'-.-yxuàiun τ£)/'*■ ων, t '<!·-Αo3:>σB, χ^α/ρτατΛ, χ^ τ‹7χτβ , χ, ito, -4α · αη·ρ χ. τοî τβαλαι ν^Αομα^iτη το το/c 9ρο τβ ,ομα φυτικοί, ' Ενχ\- E'vw\'* Nωi* Miλχ;<πδ/χ· Γ«3' χ, /.· τι τοιίτοκ ,γiγόνα'τότi iSo-ξα.

jjcr tyJU* «ΠΤολικ Hjù τ£ ittmittv Γμ μ ρ- βφ H^l τ»7< itoMfffbtipOK <Π1Λ ιλη τρ ιχιλητιφ «vïpβκ i)ζ ιμύτ eulffS πιμφαι ηι rteJ ΒαρναΒαν ΚΛ ΠαρλΒν rw Φ ϊθυώ» αηυΓολον , TaqwMt', ggt) Γκ^αν w χαλοό- jU^uov &φτ«φ3αν , qju ^ι'λαν , àibpa' iγou-fyoi* c* ηϊ ββiλφoι , γραψαηκ tfsb fo? αο'φ Ttiit · oi αχ-οΓολβτ gjq, ot avpfefivn-poi rgq ot βiiiλφoi note xem rlù Avnoywav xxt Σΐ'&ιχν Κ/λ/χ/«ν αiiλφο/» ηι cJ^ ιδ-νών χχιpM · twin rjwùro^ifyj err Tiste cJij u-μύν tTtifixfotv ιμάϊΐ λo^-ws < oivχτχ^.χζoτη; to; oΓi à ïoξoν ήαών γαοϋβριοι ιμο^υμαιοΐ iχλiξαμ^α/ ανιοχ ïkttiU-ÿ.xt <w*oç ûuaç «nui Tt7; a^xTrrw'ç liuofo Bap-xajîx w llauAw , «v^fitoirot; itapx^tSaxôctt tÛç 4,;·^α αόφ i-τφ πν xueft nutJv 1><π>û Xtj-rot' , hi ών iTiCftAocTï ' «wtsraAxxp^u hi μiτ αυή»î l'oodatv Σ/λχ> , iyq' cairatk b'fg.' λό-γov »Txy^ih^ovw<; nt ομγκ · ?5<ιξi yap ά yi<p ηνΣματι χαι τμ7v μη^·o.i πλiβν i'ητ/θi-Λ«ζ ύμϊν βάρο ^λiώ Tsmy ·'»' ànxyxaif, àirt%f£ai ^μλο^ΰτυν αϊμαη xi} twxt» , χ.' πορνεία ' ij^ tut Starr,pïvπ; itturà; , tù avpa^tn , ipput^f · τΰu (jS^i «nu iT/Γολύ-ù έ/ιαητΗΛαμ^υ ' cu/rtt Je C* iχανaι ήμιραι do 1 fpoTo>rciotc tns-μείνα μ^υ άμα ^vipηηvη vopo τ» χ«ικωφ·λii |ιορθ«<πν.

Kfuffoceto Ü fornicatione , qur quidem etiam antiquis fancita fuerant , qui ante legem iecundum naturam vivebant , ' ut Enas , Enoch, Melchilcdec , Job , & (iquis alius ejuimodi fuit . Tunc · vifum eft nobis · ,,·< <e*· apoftolis , &. Jacobo epifeopo , &· fenio- canai *"·* cibus rum tota ecclefia , mittere viros ex p»""'"· ·* nobis electos cum Bamaba , & PauloCUMd,ü-r ·" Tartesi·» Gentium apoftolo , & Juda co-gnomento Barfabe , ÔC Sila viris prate1pu1» in trarribiis , & feribere per manus eo-rum : Apajt'.u , CX Jeniores , dIT fratres 111, UUl funt Antiocbta , fo tn Syria , ac Cili-cia fr itrtbut ex Gentibus falut-m . Quoniam*· audivimus , quod quidam ex nobis turba B verant vot verbis , evertentet ammaj vê-tiras , q.ubus non mandavimuf , placuit no-bit eolleflis in unum eligere virpi , & mit-tere ad vos cunt carifjimis noflnr Barnaba, & Paulo bomimbu'f qui tradiderunt am mat luat pro nomine Domini no/tri Jetu Cbri-fii Juper , dr quibut fcripfilile Mifimus cum tpKf ludam èX Silam , qui & ipji verbo refirent eadem . Cifum efi enim Spi-ritui fanflo , CT nwu , nibii ultra impo-nere vobt'r onerit , quam bac neceflaria , ut atJhneatii vos ab idolothytis , iX janguine, èX JufJocalo , ac fornicatione , a quibus cu-liouientei vo- bene agetis . Calete . His igi-tut literis nullis remaniimns nos pluribus U diebus Hicioiolymis conquirentes una qux in communem utilitatem ad correctionem foedabam.

Oχ<Λ" ypn ^ω^iζκθαι alptnxAv,

Κ Σ Φ Α Λ. ty,

MΕrù 5è ypovov txavov firto-xffat/jfysot τ& α-iiλφoύ <i Γχ ιξανπ cuira? τύ 'hoyy τ» Αα-ιβ^α ^ 0, naptyywiiràfj^uoi φi,γαv turns r»? ♦V ù-,όματι Xft<» χi τολiμοϋσι Xgx->Ç MuWeï, καi do bopx τρ^ο/3αα»ν ην λiχov xamxftrtrnvtnvl ont yàpHtn φXiόy^ΓΜ \|JL-Jo-wpolpijTur , yf^hairôςroXot ' πλα οι Σ φi>o-piti , άλωτiχων μι^οι Σ ^αμαιζι,λ»»'/ α'μττiλω-WW amavtcat ' bi i<; vU^Ortrrnir ή κολλών àyàxn . à if ζχooμi-ηα d, ήλo àbtà^poipoi , BT» σω^iισιπα· »tgj ων αα-φαΆiζομ^ο ήμα ô xifjoç napryyHhSJit , iλ^σovηι λiγων <®*oç ii-μάε άνθρωποι du αο^iμασι αοροβχηiv ' ια-ω^ζο SfHOi λόχoι àptraytç, άπο φ' χαρτών αυ'φ f-πιγιώτio&ι αΰηι · aopoa-f-^m àti'abtty, ανανη-co rut yap ·ψΛοά^ ικ·ο< xj 4,Oo-ai^o<p»rur , xj irA&wMn τολλι»; ·

Quomodo oportet Je parari ab beertusis.

CAPUT XIII.

Potl vero mullos dies vifitavimus fratres, <3c confirmavimus eos verbo veritatis obtenantes , nt ab eis fugerent , qui no-mine Chrifti & Moyfis , Chriftum &. Moy-tem oppugnarent , & pelle ovi' lupum te-gerent . Hi enim funt pleudochrifti , pleu-doapoftoli , &. pieudoprophetr , ledudores corruptores , partes vulpium , & vinca-nim , qux vites depreflas , & in terram (parias habent , devaftatores , quorum ope-ra ÔC ftudio multorum tarifai rejrigefcet. Qui Mat*. »< vero ufque ad extremum (ufimuerit, non defle-ftens de via refla , bic lalvui erit ; de his pnrmuniendi cauffa fie nos dominus admo-nebat . vernent , inquit , ad vos hommes Matti, t m indumentis ovium , intus jisero funt lu-pi rapaces , a jruitibus enim eorum cogno-fcetts eos , cavete ab eis, Jurgent enim pfeu-docri/li, Ô* pfeudopropbeta , dx decipient mul-tos .

Tήκ ot χχρι ξανπ; τiώ χαθολiχiώ Ϊώααχαλ/α/, vj rua τη hiοώφ ναραγγέλματα.Ε

^Ui prudicaritnt catholicam doffrmam, & qu» ejus pracepta.

Κ Ε Φ Α' Α.

GAPUT XIV.

' £mc!u!o kne lirobo i. « Z'*'~ V t,jTl n ΠΑ χJà Το? x} A'vbfial, * laxu/So? x,' Γωάννη ι ioi Ztâiïxt*' Φiλiππo <£ ΒαρθoλβμαιΟ- . Θvμχ , Μ«τθ«7«· l«χ«0θi ΛΆφα/β, >C Αιββαiο d i'τ.·χλvΑι^< &abbaioc' Σ Σ/αων d Kavavrrvic ' χζ Ματθ/α; o «ni Γβiα χαπιψ>!φ«&i^ ήμιv Γα-

Propier qur & ipfi nunc in unum con-gregati, Petrus, Andreas, b Jacobus, b h.c & Joannes filii Zebedri, Philippus, Bartho-lomatus . Thomas, & Mattharus , Jacobus u,· iH', Alphzi, & Lebbacus cognomento Thaddrus, Simon Chananxus , & Matthias qui loco Jude in numerum noftmm electus cil , i,u

Jaco-

Iacobll< fr«er Domini, 1 idemque Hierosolymitanus epifcopus, itetn Paulus Dodor Gentium, ac vas clcdionis, omnes, in unum congregati fcriplimus vobis catholicam hanc doârinam ad fuk ienac confirmandum vos, quibus univerlalis epiicoparns creditus eft. In qua dodrina liare vobis exponimus: Deuni omnipotentem unum tantum elle, ac pnrter hunc neminem alium efle, oportereque hunc lolummodo colere ac venerari per Jeliim Chnftutn Dominum noftrum in lanAo Spiritu:. Item uti Icripturis facris, lege & prophetis, honorare parentes, omnem aftionem pravam fugere, reiurredioncm. & ludtcmm credere, remunerarioQem expedarc, omnibus, creatutis in cibo uti cum gratiarum adione, utpote a Deo faftis, & quibus in earum natura nihil vitii tneft, uxorem ducere legitime, Imjufmodi enim nuptiæ reprehenfione Carent, quoniam a Domino aptatur uxor vyo, & Dominus ait, *q*i fecit a principia, ma!cu!.<m, & fttmirani fecit eoj*, €T *<h*:t : propter boc relinquet bima patrem & matrem, & adbtrelit uwu jHt, O erunt duo in carnem unam.* Itaque uxorem nun ream poll matrimonium ejicere tas ne itt: *cufiodiei y* mqmr, *Jpïhtui t <0 : C· nitorem adplejcentut tux ne derehnq;<e, quoniam ipja participepf vit.e ti>z*, cT *renqma iptritxi tui, & ego feci*, (7 non *aliut :* ait enim Pominus, *conjunxit, borna non lepaiet :* uxor enim confers vita: eft ex duobus m imum coipus a Deo copulata: qui autem unum rurlus in duo dirimit, inimicus eft operis Dei, & providentix ejus adverfarius: Irmihter qui retinet eam, qux b legem natur.r violavit, legis violator eft, ficut leriptnm eft, *qui adulteram retinet, finitus*, C7 *impiitj. Al>Jcinde eam*, inquit, *a carmbm tuu, quia non eji aunbiatriK, jed mfidiatnx, qu* mentem ad ahum decimavit ;* Neque carnem circumcidere, fed laris efle fidelibus circumcifio nem cordo m fpiritu, *circumcidimini*, inquit, *Fe^ vejlra, & circumcidite prxputium cordir vtftri.*

Qiiod oporteat non rebaptizare, neque ab impiis baptilmum recipere.

CAPUT XV.

Similiter docemus oportere contriros effe uno baptifmo, qui in mortem Domini datueft, non rllo baptilmo, qui ab heretics infamibus, ied qui a probatis facerdotibus tribuitur *m nomine Pa, & Filn, iy Spiritut fanfli.* Itatjue neqtl piorum baptiimus \obts probetur, neque horum landorum baptiimus per lectmdtim irritus hat: ut enim uniis Deus, unus Chriftus, urnis item paracletus, una vero etiam mors Domini in corpore, fic item unum fit baptilma, quod in eam datur. Qui autem ab illis impiis accipiunt inquinamentum, erunt quoque participes animi cotum, non emm illi facerdotes lum. lient Dominiis de tplis aii: *Quantum e'ecip.i ccvnitionrm*, <7 eip *e'ieiam te, ne fungari, mtb. jaterdntn.* Quare qui ab illis baptizari tunc, non baptif-

(«nt · hifobo Alphei, vAJ iuixnoru Jj. bri cap. r ubi ·uiiUn raortuuc um Γ^".ï..<ι·™

N'erami J. thr 4».

Itjrtn MJ-

« De vab.re bipitfmi ib h«rc::u» V»t-Jltl conten dcrunt Atru.a

0;<» 4·

A χύβόίη ο t b xueiu α&λφθέ, Γιρτολόμω* i'τ/- βτχοποί' ;ς Ιΐαΰλο; σ Γ'Jί SiSxrxaXo; τβ β-xtûos τη; ἰχλογη 3μχ want <? tvrt π-χιϊπ> γίνίμ^μοι, i7P«ψα/4υ ὑμῖν τιὼ χαθολιχιὺ tvut luv SiSxtnxFixv Us ιχ^η^ιγμόν υμά ifS rLuù χαθοAs tnimorliù τιιτιτ^μ^ν ' C* $ δηλβ/j^u ὑμίν Owv πχνηχράηρα ci» μόνον ὺιràp%ftv, παρ όν άλλο; βχ tri · iς αὺn μόνον rtfkev £ <pj»07xtu/HX ira ΓητβΛX χτι tS xoeis ἐμὸν Οχ τὸ τρχνχγίν τηX'ααΤ/ ♦ xar TwF; ttpx'ï; γρχφάΐ; χρηο3χ:, \όμω <φ'οφήπ«.· '> ^οΐ'Η» ημχν ' «nxtrxlt tκθισ/χβν «Bfôifyv -φΧ^πχ · avoir affix xxi χ^ισιν· Vj avmroSfxr/y asporSoxiv -*£ τβϊ; χτήτB'μχζ-ιν 'xitol 'Οχ^ιν &χχύ~ω «rwfp%f£xi ω; Θιον ιργοι; τζ μτ,δ&ν & taunt ἴχοντι φανλον' ;ς γχρυϊν νόμιμη' χμιμιτη; γάρ ο τνιίη γάμο;' cri xexpx xufj.'t ἁρμοζιται « αυη xvSej' χ} • xt£i®·' λίγκ, ὁ ποιήτχ; xir'xp^n;y χρτζ* Θήλυ f'rc/narcy αὖτ»; · ;ζ η tee* · csixca τβτβ χατπλπψΗ ἀνθρωπο τίν ττχτίρχ αυτ» χ, τιὼ μητίρχ., ὰy ugpwxo^r^V)<rtTtu τρ γυυυχιχι αὺi ΐi, χ} ttrointt οἱ δύο &t; trâpxx μιχν μάτι μἶ,v γάμον t'x-

πν&μχτί σΗ' χ? ^χυα^α ηότητκιΤΒ μύ ιγχαTtiZizrns, ότι χύτη χοινωνο; , òβτiλΗμμβι πνίμχη σα' C ιγω ἔττοιησ-χ ΐiχ άλλο;' φατχΗ C><χρ ὁ xr'e>®" 1 ότι άο Θιό; iζ^ξ^ν, ανθρωπχ jbt» ^ω^ζiτυ* η' γάρ ^ιτυη xotyuvo; t'st βη» ciouHs C* irJua tx Sto νχρά Qti' c St ni CA άιάτταλιν Stxtpôv (S; Suo, /^θρό; δημιουργία Θι» xi <σ*>ο',οiχ τη ιχιύνη χντιτχλο;' ὼταὼυ ὁ xxTf^tav rlu> παρ«φ$αρ£<τχν, φύτ/ω; θισμβ πχράιομο;, t.Tc-tircp ὁ χχτί^ι· μοιγχλιδχ·, άφρων ‹ἔ άχ(βή;. χ'τόττμί γάρ αὖτiωφηχιν ἀτὸ ο-χρxtJvffB· οὐγχρι' a βοηθό, ἀλλ' iἴτιβιιλο; egos άλλο·> ἀποχλίνχσχ τὴχ διάιοιαν · μητi Si ττι^ιτίμνιcSxt τὴχ α-άρχχ' àpxtûd^xt Sb fftrofs t!w τιΐ; χκρέ/Jt; 7Tίρ/ημ(τν' 09 ηνάυμχτί' πί*ιτμη3ηπ γάρ φηpfft, π5 Θi<5 υμῖὸν, (? ·αiζ/Γμνi£ïï tLuj άχ^οβυζίχν τη; xxpSta; ὑμι^ν.

(Tτι Βτγ χνχβχiΓτiζiαν ^p>t, βττ μήν τχρχδiχiοδχι τὸ ττχρχ rjy ΆΤιβων βχτττιο-μχ δο^ΟΑ, ὁ βχ tn βχιττυτμα t ἀλλὰ μόλυσμχ,

Κ Ε Φ Λ' Λ. ti.

OMorus βαπτιατμχτι du apxfuoJxt μοκρ rd t-i TW τβ χῖβ» θανατβν διιο/^υω, β τώ ττ«ρα ivατνvὐμων αιρiτiχων t α'λλα τψ ττβρά άμίμοπαν iiptcov ti; τβ ό',ομχ τβ ττα^ο; ρὺ τβ vis |ς ΤΒ άγια τιΆμαπ;· μτη 5r το ttxpx ἀτίβων eextiv ὑμῖν (ζ-ω ' μ*π το ττχρχ rjtï ο-τ/ωο axopBoJoi $cx SdLnpx · ὡ; γάρ eu; θ' Ο.'ôs, 6 Xetrès, Xy «s ο iταράχλητο, hς 5/ ὁ τβ xt·^» Cv σωμχτι Θ«ϊατΐ£, «nas ci hu χ. το tù; aJn? èiiijjfyjov βχιττιτμα ' cl Si ttapx ά^βων /jfywt μολυσμχ μιωti τη; γνώντ, αὺty ^ιή<τοντοι' μ γύρισαν tr.fdvoi ιιρι'.;' λι^π γάρ <®«ôs αισΒ ό Θio · (hhÙ χ2 σύ «τό'τω γἱόὐΟ'Ιν άχὐὐ'Ομχΐ trtxxγ& τβ tipχτ/ic-tv μοι · βπ μἶιυ' οἱ βχπτι^ΖΑ Ti; ὑη' α<·^Î μίμυῖtaoαν, ἀλλα μιμολυσμ^ι fîràf^wnr,

in βφi^v ἀμχρτιῶ λχμβχνονπi , «Ἀα Swpôy Λ 4»<ri/3tiac· cj *[Aώ St, dtàà* φi τχ · Z^μωιμ^ tx *S/irifH βαιατiζβ<v xHpdfjfyjot a'variuipoùar* τβ> xt<M' où«u^»OTk cuàw fx *SAriptu* * *γιλωστ* ni *dût · μυχiτάζονσι to «yut ' ὑβ^ζονσι* ΑΤiiμχ · -ni *αiμα ri ayiou ω* xon-èv *ατιμάζονε* ' aVi^eotn» hç w *«xàrHÀavru t (k* rw irat-ûoam · *tk tw μαρτύρησαvm* · βλλα kjh *o* û *χαταφρονiμ-iωi μη fiafiripfyjoi βατ τi&Iωχi* , ὑζ *αχινό χαπiχν&ήιτiτîiî* , >w *ivtuSitdnatnu <k* "yat,roç w «7*^"* ' *yap o Xberif* ' »«* μ>) Tz> * /3aîrnÀ?r *ὑδαη v& τv&μα*- M"' «OiλθΊ HÇ τiὼ 3α^λκ'«P C;'-faiων ' *nerf πάλιν* , d *vi^&tx; njq βχπτι*-o&t-k , o-^ητiΠ» · d St ατιοiτα , *xxtuxpj-ditrinit · d èt λiγων , οτι i'τîιv τiλXτω , βχ-χτiζομαι*, Aχ μη *ἁμχ τήσω* iyq' *ρυπανω* τ® *βχ-πότισμα*, iσχ *αγνοiαν* r^n ©ri *ι& τη tcurnu φi.σιω i'πiληαμων τυγ\ά»ὒ' μη ἀνχβχλλχ γαρ ivιι -ρ,φχι πορό χi&αv'* d *γάρ οiδχ τι Tffyrut* η f'tnsira· *βχχτι'ζiη Si υμών t&' ri νήπια' xj i'χ^ιφiπ* οώπi Cf *xxiSfvx vti&irix* ©ts ' *ἀ-ytrt γάρφηπ, to παιδiα ιρχμ&αι* <®y»oc *μα* , xJ *μη χωλύη atari*.

fuo initiati , icd inquinati funt , · qui non veniam peccatorum , frti vinculum iniquitatis accipiunt.. Neque hoc lolum , immo qui mytlerio baptifmt initiatos ^iterum baatiaaré aggrediuntur , iterum âgunt tn crucein Dominum, itrrumque eum interficiunt, irrident diving,'ludibrio habent, fimeta-, contumelia articiunt Spiritum fandum , &. languinem illum fandum ut communem parvipendunt ·, iinpii dunt . in eum , qui miiit , jtrscum , qui palliis <rif, m euin, qui teftimonium pra-buit : Quin potius qui baptifmum propter contemptum reculaverit, tanquam iimdelis condemnabitur , bc ei ut ingrato, i< immemori. exprobrabitur quod ait BD-minus: *Ntji quit baphzatut jnent ex aau.i C Spiniu janih , non ingredietur m regnum catlarurn : &* rurfus : *Qui crediderit* , Î7 *beptizatuc Jtffrit, jaivm erit : <jui autem non crediderit, condemnabitur.* Qui vero ait, cum moriar , accipiam baptifmum , ne peccem , & baptilmum inquinem , hic quidem Deum ignorat, & natur® lirae oblitus cli : *Ne di>ferai* , inquit, *converti ad Dornmum, non emm fen quid panet po/ierur dtc>* . Baptizate mitent vellros puejros intantes <X educate eos m dtfciplma, & monitione Dei. *Smite* enim , ait Dominus , *puerai venue ad we , & ne prohibete cot.*

I Lei *βηβλιω»'*

Κ Ε Φ Α' Λ. *if.*

TAfra *xxvTu tτîiiὑλαμὑμ i>μαν* , η-α *iù^ziut îχριτî τiὼ ήμiτiρχv γνωμiμα, òiα τi ι^ι. xri* ni *tfiriμχτι τμων rrxpx χτiβὼν χρχτν-Soirtt βιβλiα μη παρχδiχμὑαΓ* a *γχρ n7i* ὁ*vi-ματι χρη iμα nnpotri^nv ὰwo-iλὼν*, «λλoi τη φύσ-ii Aύ *-ισρχ'ρμαiαν, vgj τρ γνωμρ τη àrifg.- αîχμiμ γχρ οτι ot trip) Σiμωνα Κλiό-βιον iωîη* σo,υηiξβvη *βιβλiα iχ'ovoματι* HjM ^5 *αντi, ηîξ^φiρουσιν fi οiχχτiνι ὑμων* ffr^rArxonaV Xfcifev iÇ tjui, t »S *aùrti* ἐν'λκ · vjq' ce *ηi χχλτiν St τινι <ru.tkypa-χ|^χ» βιβλiα ατόχμφα Μοσiω* , £ E'νώ^ , χ?. *A 'ὀάμ*, Htrjtitfzs ΙÇ *Δαβiδ*, (i H'λ/«, ›Ç τοωχ *'νατ&αρχων*, *^opoxciat, χ. τη;* aZn^wcK i^θρα. *wiavTu* igq' yui *rioiwm oi δυαωνυμοi δημιηργiχν' γάμον αορόνοιχν'* ηχ-*νογονiαν'· νόμο·.·.* «*οφητζii · *βάρβαρα τηα ὀνομα*-τη *iyypxwm, νζ, ώ αυτοi φχτνι , άγγιλων* ' ri δ αλι,θi' MTfi? Jaquotwv *αόηi ὑîΓη\ήν~των '· ω·j xxo^>4.ytn τiὼ διδαα-χαλiχν · cvx μη μiτ&χηπ τη τιμωρiα ac'rù συγγραι^α/^M* ' *in' ἀπατη ἀχωλi^ πι-riov ἀμiμτηον τ», xuçri* Γnira μαθη^ï .

C *De librit faijo injeriptn .*

CAPUT XVI.

HÆC omnia fcnplîmus vobis , ut leur poihtis, qualis fit rroilra fcientia, & ne libros quos impii nollri inicriptione munierunt , approbetis, neque enim nomina apoilolorum attendere debetis, led naturam rerum , ῦi lententiam nunquam a redo de flexam . Scimus enim Simonem , & (ileobium venenatos libros nomme Cluifli & ditcipulorum ejus compofuille , quos ad decipiendum eos , qui Cluilium & nos icrvos ejus d;,rxenmt , circumferunt . Atque D etiam prilcis temporibus quidam libros apocryphos fcriplerunr Moyiis , Enoch , Adam, Elai® , David, Eliæ, & trium pa triarcharum , libros dico pellitcios , & ventatis inimicos : Tales nunc libros ediderunt infames h®retici , quibus calumniantur creationem mundi , nuptias , providentiam , ptocreationein liberorum , legem , prophetas : Icnbuntque in his ipiis nomma qu«dam barbara , ut illi quidem aiunt angelorum , ut autem vetum lutea mur, datnonum potius, quorum inihnitu 0c afHatu illa Iciipicrunt : fugite ergo hoium dodrinam , ne lupphcii eorum , qui ifla ad fallendum fideles &. probos Domini Je Elu ditcipulos Icripicrunt , paitinpcs edicamini .

Ilid *χλη^iχων yxutxà παρχγγiλματιι* x

Κ Ε Φ Α' Λ. <r.

E'Π/rxoTw *<vμ<τβiτipo'i* ›Ç Jtx'xaw wro-*fjSpj μονογαμiα xadtradai , κάν ζωσιν ai γαμιτνi, χαν τiθνάστ* · μη *Dérivai Si*

Conjugalia prteepta de rleri.r.

CÀPUΓ XV11.

EPifcopum , & presbyterum, ac diacoimm ordmari prsrcipmms , qui fmt monogami, id ell , unius uxorts viu , live uxores eorum fuperflites fmt, live non : poll utdinatio-

nationem tamen , 1î uxores non habent, prr-AaunZç cipimus, ut non liceat amplius ducere . aut fi antea duxerant , non alias in matrimonmm accipere, fed potius, * quod cum habcn-nt, ad ordinationem venerunt , contentos elle : Item mtniflros , cantores . ledorcJ, & fanitores monogamos , id efl unumquemque eorum unius uxoris virum ciTe percipimus : tin vero ante confugium ad clerum acccflerinr , permittimus eis , ut uxores ducant , fi cis cordi eft : nc cum dehquennt , pernas pendant . Jubemus vero , nr nuihts ex clero in matrimonium accipiat meretricem, aut ancillam, aut viduam, aut repudiatam , itent etiam lex iancit j Dutcniüa veto eligatur irgo pudica : Sin autem non tueri fît faltem viJua, quauni nupicnl &. tidehs , atque honorata fit.

άγιίμοκ ot/m» fw ■χαμοο ipyt&tu ' 4 γφψανιοβη , ίπραι ^αυμthtudeu, ἀλλ' eptEdeu , * i »χ·'/« iλθΛ' tui τιὼ yHfomrav · Ζαχριητ δϊ tyq' ψαλτω- ιύi W «no^wrae ««/ τνλοροτχ και «trsj μ»-5" Τφάμοκ MWt XfAdCop^u · fi Si βρ· >«μν WÇ χλιίρο» «aotptXdww , ΐχιξΐπορΒμ ttùnîi γαμάν, £γο <β*ο'ί πΓτ· <9?ôd)txvt ΐχουση , ΐνχ μ4 «μχρτήσχντί- χολά^ιωί τύγ«<τιν ' otîScJt St ?$S ëν τύ Λλίρω χ(λ£ομ^u 4 ίταιραν, i eZxsr/v, η χνρκν xar ίχβΐβλημΰβω λαμβάν«» , * τ£ · νόμο; λΖ^ · J^txo'iwa Si γινίδο» ταρ^ζόο aytn ' i-i Si ^ta^r, χ<» yipa μο,ογάμο , π/?η £ τίμια.

Admao/tio de Junienda Larcii;arum cornmtmtone.

ϊiαρχΐησι; χίλΧβτα φΧ^ν τὰὺ àrtflûv atptrtxùt κοινανίαν.

CAPUT XVIII.

ΚΕΦΑ'Α.

POEmtentes fiifcipite, liste cil enim Dci voluntas in Chrillo . Poil tradita cate dmmenis elementa Chriflianas reiigionis baptitaie eos . Impios ha'reticos non perniten-tes difcluditc , & kmovete a fidelibus , & cis ecclefiam Dci interdicite : ut omnibus modis ab eis declinent , neque ulla aim eis Ia termoms , aut precationis communitas ti· ensm funt adveriani , & infidiatores ec ckt'ue , qui corrumpunt gregem , & fœdant hareditatcm , fapiemir fimulatores , & toti improbi , de quibus aiebat .Salomon: Qui impn funt, fimulant fe pios elle, eſt enim , innuit. *via qua quibibuam Voletur refl.i, extrema vera ejm jpctfjnt .id pratentium ir'ernt.* Hi funt, de quibus Dominus acerbe iigide pronunciavit elle pfeudochnllos , & falios magiftros, qui in fpintum gratite blafphenu fuerunt, & donum cuis poil gratiam contui.lehofe afpemati funt ; quibus neque m hoc ixculo , neque in futuro rcmittetur qui magis impii funt, quam Judaei, & mauts (me Deo quam Gentiles.· qui fummum Deum univerii praeiidem blafphemiis infectantur , & filium eius conculcant , ac m doctrinam Spiritus faniti defpuunt . qut termones Dei negant , aut appiobare fe fimulant in contumeliam Dei , & ad decipiendum eos qui ipfos adeunt , quique feriptuns fandis contumeliam inferunt. & quidnam fit iuflitia, it'norant.· qui ecclefiam dévaluant , ut parvx vulpes vineam, quas ut desuetis hortamur , ne animis veitris laqueos injiciatis *Qui ^mbuht*, inquit , *cum Cjo:enttbMs , fapirnt erit, qui a ambulat ium impient.dmi , cognojcetur* neque enim licet cum fure currere , neque mm adultero portionem ponere , fiquidem ianéhis David ait, *odientet te odr> ini, C Juper mimico! tKt>> tabe'eebam , perytlo odi,· odey.im illo>* , *tn.mict jaHt Junt mihi* . Atque eti.im Deus exprobrabat Jofaphat , quod cflct amicus , atque auxilrator ^chab , Ochoziæ , fic enim ait per Jonam prophetam , *fum pec<atore amicitia ed , vel e: .;nx .i:.)» 'CV! quent Denj odit , prnptei re:>v:ti tr.i b.mtm*

ΤΟῪ /jUTte.ottJrac · te-n yxp θΐλχαχ 0F8 & Xei"<J · tbç χ«ηιχ«μ$ὼi rw^fcwtraiTic 3«ττ<'σ-ατί · TSjadt»? &ipartura; άμιTtnorj'rwç ϊχο-,τν. ^ ^λχΐτι·, , χφοζ^ατί ατό i'fj τιι?ω·;, τii ›'χχλι»σ·/α τβ Θiβ rxxnpoxTBC TOrr<τατι · χ, ταρα^-^Ηλατι ni; mro7; ιτοηηiν αύ?^ α'«i^»3αι · χΐ μΐίΤi λο^οι , μχ'τi epoffL^aZs xwνωΐΗΐ, aertt; anr y-âp fiatv àntStxot ›ç (δiβουλοι τχ Ζχχλ»(Γ/α et ija^dpotrt; τ»-ΜμΗθν, xû/uoλιιύοντίi ΐiχυ κληρονομιάν ' or 5οζόσοφο.' , xi παμTtôtnpot' Tffci ων tAfyr Σολομὼν ὁ αοφὸ , orciwT«rqGt.Tf; ὐοτχ^iνovτηι dtàrf/SHV * tri γκρ φ>ιοῖν, 0êcî i ioxfr T/crrv ο'ρθ»' char, tu SiTiλ^ΙτηΖα acTM βλiπάΐ f<; 'ΐχυθμ^ύα âtSts ' ini fict ntf) uvôxtfjof Ttixpùi xî ατοτόμω àvtçiy.'xn AtJ^uv , èrtwt^<Lèo^ptrot xl ·ψ<Οο?ιiασ·χαλο/ · οι βλχατφτ.μησχΐτi; τὸ τνιύμα τη; γύζ/η; χ^ ατοττόσetrrt; rluî καρ αυτή Jaiffav Ttui ^άζ/ν' όΐ χχ àçtSrattitt tort ΟΛ 7i$ ttièivt Trfr« err ex nJ μiλλοντι. u tî FsSarw» StWfflirtpot ' fJAluoiv à^tuTfpot ' oi©tèv tvi Tconcv βλατφημ^ντi; ' <£ niv uióv αύτ2 χατητατiχTfç · ›C τΐὼ SiSa<rxa.7jav τ» τινΑ-μαη; ΙiχττύονΤi; · or Tb; λό^Βi a'pvBju^uor, / μiθ' ûowttiafwç <®*θ7χο/κμ^.οζ St^tdat iφ"bflpft Θii ιζ αχάτηπiv αο'τβΖ cwocr/o'ruv · or τν; itpà; ^ρχφχ ὼ uββiζovτι;, (i τiιὺ Stxatoet.u>luj οτι tots frr» ά^vθΒvτi{ · or τΐχυ ι'γκληοζανΘiΒ iιαφθ^ρΟντi; , oi; αλαΜΜΧΚ μικροί χμττιλvvχ' « ΰμχ τταραχαλiμ^u, 7.α μή λαβητι flpo^; τα7; ΐοωτύν·φiτχα.7;' οσυμ'Ιiορdi,ο^ο ι^ΐi αοφο7; , σοφό; irai ο St συμτοττορ^μ,^ο^άφροσ:, ^.ω^ησiται ' ίτiγχρ χλiπτη ici Bdt μ£ μοιχΖ τiα> μiiiάα τiθi«Sar· ιτiιττιρ ὁ Ιαιόο φπτι Δαβίδ ' xi gjt-η;μισζvτi-. σι ('μiσησα' îr.i ri; i'γ^ρό; σχ ôJÇtrnxôμiiv' τ.-λi-ιο. μiσο (μiσχ: χiτό;' dç iγ^ρό iγiιοiημο.· · £ rd l αχταφάτ ὁ θiό; ovsrSrZH Six t lu) xwee Α %aàfl φιλίαν x, συμμτχάχνC. τiυ <σv>ó;O ^ο{iα. , λiγων icà l ωια τΡ <ψ«οφ>)ΤΒ ' ai αμαρτυλω σι φ:λiïζ<ι, λ μiτχμ^iψ όαο flon^tn ' ètà τΐ-

nÆetWVK ·PM xitzatoy*»® ttfot, A μ» twdC- pi^t a VxpJrxia πλπα W ν^ν · rim f- φ^χκήχν χι^Αi, »Xtu srt tatam τ» tpyun ewuneifim «r Wf «- λ τρ «ermaruf

Tac «pàf ««Tτiii HpnSjf «Μοτβζ·/ Tvypiyi· τν · xtt) «J?P ydp ὁ <ρορήττ; «πτφivvη Aϊyw · Sri ax ΐrr yxtpfev ntidrf^fxi » xùtt*' ydptevw ar x/xiftw λϋτ** ar domi xunt; · ar od iujcdfj^/ot ὑλκκτΗν ' or nw a^tj^z, xrpo-χόψβvτκ ΐi rd χρόrv , £ τiκ etumAnetc <ηκ, TÀMVff xJ yeAtvùnpotJtrwTut· xte}»»·*^' fjoi rXi^tr orr «px η υιό r« d'. Jpun ἰλ^ών ?- pdru τη niciv foi tüΐydç ; x-iidiixAn^uu·^^ OMTηνχvoμiαv xLuyntaTV.i ἡ dydxn J^iaMtSy· <? B# t'AXramu «i ψ4io^ΐ« · ϊ i<^ noi πμάχ BY ipntZ, «n ≤ tawtW ; λiχτv χτχτηται · «s τi? απβτη pdrtrttt ημχζ · Θiόζ ta I rtrs XysS τη; iλπi'io. ημών' X, ydp ΐÇ ημüi ittpyopSfot ru ιθvρ «Ç ΐttfwÇwit rùitx-xXwxi, tsj Cf vαλλ» mdfTtx ›Ç λόγv tarn-XJ i^rarem;, irx-nyetyep^ M<ζλ·'τβ *'* Si'r« ·5vη<τχ«v dratη' τ« ii «vιχτυ ζiβαλβμ^u dri τü τοiμvη , ta μά ψ»ραλ/« vo'τοο μιτιώZπ χ} π?; ὑγiχΐvouχα dpiotç β&λβ χαθαρα ›Ç à^pavnt , vytx αττζλβ ^iχμiΜ xntiu τύ ΘiΛ . < αxÙTtt χχτύ. ιόλιν τχvηγού hç oλiιu την oiχη ~ txniMw τ* xarrw πi<«ηχ«μ^ , χβπ.'λιτοvτΗ ὑμΐv^ήΤ irtaximov;··ΣC ¯λoπτoΓ ·re-fiùn Try Jr τήν χ«θ·λ«ηv taetrxctÂrav «Çta xj itxxieX Hf μvτ,μûηuuov t'rtrr.^tyfo ηΐi rext^ffe χ®«7 ÔsjJ, ii«Ti/χψ«/4u« iid τη eu>X«7W'f^ec/ Τιμών Κλήμ^vτχ τ» x/ronirw ›Ç πχ-vou ημών do χι<iω , «μ» Bβρvαβ* Τιμο-ιύ τη^Hvoτάτΐ* υiύ, ιζ Μάρχω τύ γvτiσiφ , σiώ ors ri Ttiw üμ7v yv«igf(o[j^j , xj Λκχχχ , Γασ-oyfltTf, ›Ç Λ«χiov, «Ç Sawrrat^ay · it w xj τβρβχαλβμ'^u iμ»i dr χκ/w d*i\fdat πχλχiαζ «tu'r-^Moti * ifo-μύv μβτuiων" «φ9·,ΐ7μόv' irxpx-τηρήπων ' ΑρvμχΠύv ii^vμη' βαχτiχμaτuv χχ-·ibi/juer/a» ' Ttt «ρ^«7« yip iü ywt xatïd~Ttt vrdvru

Aetnatata foffiet t· te, niff tor t»*m inventtern 4Γ" tit tibi Dominer, excite, f»ad Spera Ina »»-termpta feel, & confrafi* navet toe. Fugite ergo communionem haereticorum, & ne iit vobis r«< cum eis: de ipfis enim proaunciavit piopneta, Non off jabûere impiit , tut Deuti- r/<u. net: Hi enim fiint lupi occulti, canes muti, non valentes latrare, qui nunc quidem pauci funt , proceflu vero temporis , & cum prope erit extremum fieculi hujus plures diificiliorcfque erunt. De quibus Dominus aiebat, JVwaafMid cttm venerit ffluu hominit, »a- L*'· ·*· veniet ffdem i» terra ? & fare mttltiplicabitnr inifotat , rçfrtgtfcti cantat jwa/ZaraMi ; venient pfeetdocierii, & pfendaprophete, ÜT M^o. M. '* calf. » Kt ^trt W · rl1^ elefit inducantur m errorem : a quorum ium Ghriftum , qui eft fpes noftra . Etenim & nos cum pergeremus per gentes , & ecclefias confirmaremus ; alios quidem multa admonitione , & termonis medicina fanavimus , & jam prope fraude perituros t revocavimus ; alios vero , quorum xgntudo non poterat recipere curationem , extrufimus ex grege , ne eorum icabies cum teneris agnis fanis contagione communicaretur , quin potius puri , mundi, ûni , ac fine macula domino Deo .eivareniur . C Atque hec quidem ubique terrarum per civitates fecimus , vobifque epifeopis , & reliquis facerdotibus hanc doftrinam catholicam merito & jufte reliquimus , ut meminerītis fulcire ac roborare eos qui Deo crediderunt . Quam quidem doftrtnam nufimus vobis per comminiftrum noftrum Clementem fiddiflimum , ac cariftimum filium noftrum una cum Barnaba , & Timotheo filio optatiffimo , & cum fincero Marco , cum quibus notos vobis efle volumus Istum , Lucam , lafoncm , Lucium, Sofipatnim , per quos hortamur vos , ut abftineatis a vetere confijetudine, vanis vinculis, feparationibus , obfervationibus , ciboium differentia , D ac baptifmatibus quotidianis : vetera enim tranfiernnt , ecce jaila fot omnia · c« t-n«v*.

Προ; φαυλiζηη τ» vόμov.

ΚΕΦΑΛ. ιθ.

Γ Nβvτi ydp θiόv Std Γ«β·« Xt^* την ovμ-χκσβû αι/ήi ·7χο/voμίoα dp%î&C* Ti0^u'1AΦ·',v» 9τι Sfiuxce ^iμ» κχλΐv fèi βοήθπβτ τΐ φuχiχα · χβ^βρόv* χvτήΐiov I dyNH · dr Z < ri iStov βvoμκ tyxacri^tTO" téàho»· ayr^nxi· âfx«Xo^/w πλή-ρη ' «μχ>μov ' tTCKptwrti x^^di · n a?p tπ»λα-^o/j^mΐ Î.'fipxtni ùopuμvvτχΐΐ Six Μχλχχΐη nv <Όροφήτ« λ«^ωv· μvτ.ûηπ voμό Mws»; dvdpûir» E tS Old, o CSfTHXarr» ΐμ7v ααooΐάγμΛτα ›Ç it-χχiΐύμoτπΐ' 3f -ntrdrivtetv dyt®^ x. itxou®*, aif it m ewnpa xon θiρατΛταoτη λι-σρov Cox , κ, π«λη* dnixy fèiritv πΐ <jpwr*>· xop&Si·'.; itè-£or «tojuw nS dpyifpà' ›Ç aoporcôtyxt ti Sϋpvo o ·βρvσ·iπ?ξi Mwriïi hç μχρτv^ ' i»7ç Je c»w'« χαiλo · xopdL^CSTff èirtif^xTt ttemùi t mΐ ifptCftv · ἡ ydp r* xatnXwi rw voμM «i Σζ-

Centra vitaprantci legem.

CAPUT XIX.

D Eum enim per Jefum Chriftum cognovimus , omnemque ejus difpenlatio nem a principio faAam , quemadmodum legem dederit fimplicem legis naturalis adjutricem , puram , falutarem , fandam , m qua proprium nomen ferebatur , perfectum , ex nulla parte deficientem, continentem decalogum , plenam , omni macula carentem , animas convertentem . Cujus quidem oblitos Hebraeos admonet Dominus per Malachiam prophetam , cum ait : Mementote Ugit Majfii Lominu Dei , .;mi precept vobit precept*, & juiitficationei . Que ulque adeo fan?u & julta eft , ut falvator no?er cum ·liquando unum leprofum , ôc rurfiis novem curatlct , primo dixerit , Abi , c/iende Mafti. < f foeem· facerdoti , & offer manet. f*od precept Moyftt in lejtemoniitm iUit : ac rurfus

inis item novem, Γη , inquit, 4tr»4n *vs* A *ftttrtluiiv*. Non enim logem faint, ut o-Jinatur Simon, immo implerir, ait enim ; *»ta ms* , Mt *mutt apex* Mu *prxttrilit A Irgr, donef unit fiettt : tnn e»im,* inouit, *vent jeivtrt legent , fei tdintpiete '* hquidem Moytcs idem legislator fanui , & princeps faccrdotum , . & propheta < ac rex , item Elias ille prophetarum iclotces interfuerunt transfigurationi Domini in monte teAcs aiTumpts humanitatis Chrifti & paftionum ejus , tanquam amici Chnfti , & familives , non autem inimici , & alieni . Qyc quidem fatis demonftrant legem efte bonam fit fandam, & item prophetas.

fit lex nxtxrehi, fM intbeUx , d* yxarr *finit ixditfl·.*

CAPUT XX.

LEX vero eft decalogus , quemadmodum illis clara voce ianxit, antequam populus Apim illum Ægyptium fado vitulo coleret . Hjbc autem lex jufta eft , unde nomos dicitur . quod natura fiant jufte judicia , quam Simon vituperat , quod exiftimet , fi ab ea non judicetur , ex P®*1'ʕ evafurum Harc eft lex bona & fanda, non coada . *Si fiecerts* , inquit , *nubi nrnm* , ex C *terre feues :* non dixit , fac, fed *fi feceris* , non impofuit neccftitatem , fed poteftati utpote liberx permilit : non enim eget Deus vidimis, qui natura nullius rei eft indigens. Quin immo cum feiret jam antea Abelem dium Dei amantem, & ftudiofum, & Noe, atque Abraham, item alios deinceps non judo* . fed lege naturæ excitatos ultro grato animo Deo lacrificatfe , idem poftea rlcbrxis quoque ücrihcaré permilit , non quidem facrificare jubens , fed fi liberet , concedens , facrihcia quoque approbans , fi redo animo fierent . Idcirco ait , fi facrificare cupis, turifica tnihr alioqui non indigenti ; *nuile enim re mibt epui efl : mees efl enim orbu terre, & pleniti.d» eiu>* . Poftquam vero oblivio horum populum cepit , & pro Deo vitulum appellavit Deum , eidemque caudam egrellionis ex Ægypto aflignavit , *hi Dei tu: Druei , qui te eduxerunt ex terre Ægypti* , & cultu Dei ad *figuram vi'uli comedent:*i *fanum* impie tradudo Deum nega›it , qui Hebraeos iplos , cum in Ægypto premerentur , per Moyfem vilitaverat , qui /ign.i *in virga,* & manu ediderat, qui /Egyptiòv pbjs decem affecerat , qui mare rubrum in diviiiones aquarum diviferat , qui m medio unda: eos , ut equum in campo , trajecerat , oui inimicos, i. infidiatores de g merferat , qui amarum loutem in Marra in dulcem verterat , qui ex duro faxo aquam ufque ad fatieiarem elicuerat, qui propter nimium aeftum columna ex nube facta umbram eis fecerat , eofdemque columna ignis illuminaverat , & nefcientibus qua t unduin eflet , viam - oftenderat , qui manna e coelo, & ex mari carnem dederat, qui ex monte legem eis tulerat, qui eos honore audiendi vocem fuam dignatus fuerat , hunc negarunt, cum Aaroni dixerunt, *Fee nebit Deos qui preibunl nobis:* defecerunt vitulum

i«ξ«ζ« , «Α' ιχλφυαγ · *γάρ^ tint* η *μι* xrpxiu, « μη χβρiλ&η dei ri* Μμκ *te* At xeirm 'fartu* · n ><p bdw, f^-«■i, xarvAûrau nr Wjuar , atMat *χλχρϋηα '* 04 *ydf Mι.* Matrw? *w &'t m ϋμϋ* «pvapdLf >Ç «r«RTWc. ᵽ} /ĬβτΛX , x« Η*λ/« · ηλ». TW *tfS* αρβφ>)ή3 da τη *μιημιρφύατι "nô w* e/'«u c» *rù îpet μβφτυμ aùrw* ?w CaavOpwxnriec , x. »*fr»ÿuitur , Je *φiλν Xe/su* j$ w'xfìoc «M'/χ «* iχθρβ» i «>λοτ£η< · *άζ* Λ *ifinoni «τι* x, a reptoç χαλ* xj ι$ *ci* Λ^βφiïΠΜ.

T/c β φϋβτχβi ***vóμ&*** x«? *τι ό ιχiiατχχ-* τ>- , χαζ ***(ti αιτiα»*** ***fxwiyPn*** ·

Ε Φ Α' Λ. χ'.

"ΛΤΟ'μο Jt trrv » *iiχάλ,vγη* , (α <ηρο *ηu* -LN τw λαὸν *μ»γ9ΐοιη<ται* w *x«gAiγυπiv* A'wty, ©τοç cunsFç *&oμ»$lτη/ΤΩΛ etxusn* φ«- *vη** Sr*$ it Jixauo$f$*r , Jia *κβμο* ***λiγιτηι*** , ***η*** φότΗ *iικαΐοκ το xfjfffeç xttâÿeu "* o\ *et TttÀ Xΐμανα φωλΐζHτητ, ciSfjipjot μη* χ&ι-·Î>CWK tàa'aûrS ; *rlus χó^ασιν îxÿ&yw* · «λκ ó r^u»> *Λγβιδά* , «β-zeç · *άχβτανήγχχ β ' φητi γάφ-.;...+«»..θe' χαήα-η μα ^warr.eyov , ικ γη$* «otiitrRCpiM ctûn · âx hxî , irwne-cr , αλλ' iα» v^nrxç* *wc αηiγχiω TiffOnxO,* αλ>« *τρ cJfys*-«·/a *ftf'Çf'lA* art èXdü&pa* · « *γάρ $urtùv Stent* Θiòi, *ctvcttStnç ύπαρχων* τi *φι'τ»* · αλλα *γηώσχων , χα^άτιρ*)ç *nSn <αρόηρον τvv* $fi\â-3f«v *A'β-.λ* >ζ Nwf x, *Aβραάμ* xj τ« xa3eξηi àx αiτηθoiτκ?, *φυαιχώ St vóμφ χ/vηθoτκ αφ'iαuτ$£, θuτ αν Θ?4* a'ro yvJ-*μηi Ayatirou , trt^twt* >ç rew *Eβραiοι?* , op <pfocaarwv , *a'Nt'U β*λη$ωαη , αυγγωρων, mi* ΘH airo qp^itç «ewoycrcrurr *γvώμη , A-iηων txt ηĩ·* Svvieui aû?£î· i^t' ran, *<ρηαiν, ti* θὸβe άπθρμπ? , *i iiop^ύωμοι* , àJcroç *γάρ* Cf *ypeiat* χαθiΓηχα · *Ϊμη γάρi^iv* η ·ὸιιφφ*> >ζ *τλήρωμα tujriiç* · o'ron J» ο/ τi λα» *πiτα αμvήμoη pïiρξχv* , >ζ *μοχov αvτi* ©« ©tw trr-χαλ/σ-αντ», >ç *iwy> t Uv αιτiα» τη* ύζ ***Aιγύτn*** *τιορ&α ΐηiγραφαv λΐγovτr ' int* oi ΘiΘ/ra Γβφαήλ ο? G^e^at^orncrr t'x *γη* ***Aιγύχη*** · χ, *δυα&βήσανη & ομοίωμα μόχα iδΐovη* ^op-nr, *tcrnpvnroom Qtov rw iff.'* Mawt'kc f'r/<rxf-ψα/Λ^vov aùreç er *τη* v>λ/ψ« *avtfS, nr* TO m-ptt7a *txt χ^ροi* >£ *ράβiv mtnMpê^w* · tops ***Aιγi/ττiv*** JtxarX»^^ παπiξαvπi* ny *rüu tpu-9pèv StfAivnt δβλοκΒΛ* ώ *itatptmi* /iarur ' *Tw ^iβγχγάτη ιύτv er μiσγ Siecm* «C 'rror er *etiitp '* nr ràç *«χθρβ'ΐ* etùiÇi xj iwr/3apXopc ***(k&tratrm - w*** «c *Mtppiv* τάύ *trtxpeof τηγiώ γλυχiivΛvηι · nr ix χι'^Λζ βχρoήμη χκτvγα-γόvτη Hup* Uç πλησ/χοχiώ* nr Γολ>> xf®fX»K »$ rvAv πιροç σχ/αζoιτii o pt o Ζç iwt *βάλτο «μχ-^ov,* χ; φMη'ζοτητ , κ; *üvfyêvnt* τ« *ix* Η^ότα; ora πορλθωβτ · τ» όζ *ipxw* pur/rojorilratmi o'τoΓi £ tx OeXetcW χρi<^ατ?ια-α'/Γθ *ïρτυγ^μή-*

Ϊ«σ·

^«v· w cSrnl ·/·< Npadnwavm «ume· J riç A conflatilem, A facrificxverunt idolo. Tunc AoΩητ·» . tsvw drame rj P«« 'wnu» juod ingrati, A immernores beneficiorum eflent, confirmait eos vinculis, que diflblvi non poflent, A compreffione emeris, A afpcritatc jugi conftrinxit, neque amplius dixit, *fifetent*, fed *fac artm, tf faerifice agidne, aUtviofm enim n* dr *ingrcft/l/. Fac tgttar continenter faerficneae bolocanfli, at fis memor mei.* Quia enim libera poteftate male abufus es, impono tibi deinceps neceflitatem, interdico tibi hujufinodi qualitates, A genera Ciborum ... animalium, que munda, que immunda aiioqui om... Item jubeo tibi tales quafdam feparationes, purgationes, crebras lavationes, afperfiones, purificationes, vacationes varias: A in ftngulis horum, nifi parueris, fupplicium tibi ut fervo non obedienti decerno, ut preflus, A collo obtorto, a falfa religione deorum multorum recedas, & illud jam praetermittens, *Hi fans Dii tai* ... *Ifrael*, illud potius memineris, *Andi Ifrael, Deminas Deas iaas Dominas anas eft.*, ad iilamque legem recurras, que efl a me cun&s hominibus naturb infita, fcilicet de uno tantum Deo in ccelo A in terra, deque eo amando toto corde, totis viribus, tota mente; neque afio prefer eum metuendo, de non cogitandis aliorum Deorum nominibus, neque oie A linguis proferendis. Propter duritiam enim cordis alligavit cos Dominus, ut illi facrificando, feriando, purificando, A talia quardam obfervando, Dei veniret in mentem, a quo haec ipfis deferipta ac conftituta effent.

Â'sqpεv, ντfww J...A.X. ... pJv, spta^Mranww £ fôuro U- <WAw * rin apy<«&4; · Sw *in* α^α^πιθώ ό» *eOift) Dure» Ανη ιιαμοΐ* «*λύηβ, πβώτκφορτιαμχ· Λ β-χλχρότητιχλοϊι«>ζ*ixtri, tiv ii* twîç, «t)Ad vMirw ^*ue-tariftm* xj θώ idunxtk, Zw*λύσμη* y«p *τυγχκκ** αρ&τκ· βλβχβντκ Sa rtcui^J;, <V *ύχημιμχητκικμ»'* àrwîq ydjp τρ cfl£u- </« *χβχύ κπχρφη,*, avotyxfîv *iamSnpt* aw Aor-JW, tÇ *βρνμκηΜ ηφκύ* rvoJvdt· xj Çww*trot Sfa*-φβρ«; *χοιθαρ*Jr *eau&apTW ffrsfikepat' xxi ns* ... *wnic ζoM* χαλυ τυ^γβν·νη, «π û» ήυιϊ ^u».''ôum. /4«· x} *ntirtfrtt <φτάαη),* χ«θ«-*Ιlιτμη ^ ποκχα βατπ^μαηι' porrtrpài' βγνώκ ntifie· àpyias fjswtpsç'* rvrw *ιφ'* txdsy ΐ«v ssapaxemç, τιμωρίαν ·Oζ», forxf, rj «τ«θΗ· ar«ç *τΐίζόμ^«* xJ êe· r» xXsrir *ày~* ^ομξι·;, τii «·λuθi» χλανη *ixrii** 1$ *w«pc«c* τ», anu *ti 9nin* Ισραήλ, ύο·μνη*5η«, ru, «-xw Γ'τραι>λ xtie/sç · Θiβi<ΓK, *suktK tec tft· £ κνχίρνμκ* ea'fXHW w> νόμον τον tiw'*rμη rît φν- «4 χαηιβληθοχτβ τν7«* rartv *ένδρώτηκ'* CM μόνον *Cvipjfftf* Θιόν *ce àpeotti* x} <»? *y/i* · >Ç rïiw atyotrjô όξ *βλικ* τi; χαριιαί, qp} *ίλη τϊ* Zvύo;, χ} όζ ό'λικ τi; i^vo/atç· 1Ç χλίώ eaJnu μη *φόβάάον* «λλ·v μηπ όνβμχ θηiv rrfp·» Γ- *τi Stavixi λ«μ3«vHv*, μόπ *«ροφipM»* ^*λβiΓΊ $<«* $*όμ«το$· *ijst τΐΐi σχλιφοχαpl/o* «tînïv *txionrea* «υ'τ»;, *tnt ifgt* τ» 3ιi«v, <i «p?"wa» *iyvl~* tridraf, TttTOM& *τβρκηφϋ^χι 9* «i *drew ιλθοκτι tS Θιϊ τϊ mùm tffnfy/jtyM* ου'τοFc.

Ο'τι ύ·4 χ«ε/v ό»ό ΙυλΗκν τϊ ftrwdtxnt νόμυ *et* «$ Xg/$*ôr *τίτΛ,νηκ.*

*H*od famat fab gratia, & M» fab fervitote legis indalia, fai* in *Cbriflam credimas.*

K E ◆A' A· «« D

CAPUT XXI.

^L^MJr *Si τύν* rrrdUxvTwr «i *ην* c m θτο'ν JL όχ ατό a^oyxnc, ά>λα αχό *γτνμκ ύγιàî^* νταχουο-αντυν tJ χαλόβ-αντi, μαχα£/»< *ei* ό^άλμο? *oτι* qp} π» Jm i^Jv *oτι àxoùt-*rv * àvfi&in* yap tJv *St-τμΰv*, q<4 n'AX^tpw-\hin ioî/λHo; · exirr yacp^norv, *λίyo» ύμχ Sâ-λ»;*, α>λα *φίλov t ·τ<* warm *ż ηχουβ-a tapi τϊ* χα^ό μοϋ, tymieiew υμ7v fXMVotç yap μη θiληβ-αβ'ιν *iSôht μ^η axerai,* ύ πρηβ'Η μορίων, β'Μα χαχ/α; ώττρβολη, ?J«xa epos'ayμαru ου χαλα qpt *ξιχβαϋμχτκ,* CO ·<5 ζιχτονπΜ ce αύτο7{· ου χαλά ÿr *τψ* ffxoxjS αώιiv · ûrnïà qpj βî χαχζτηρκ £ τ» ξ/φοί τπ φαρμαχα f'y5p» ro7c xy uymtvwr/, αφυ'λαχτκ *St Sti τίώ M τιχρτχiύ'* SOce xî θαταηv *χύτοi* πταρμό r·» φυλαατομ|υα.

VEftri vero, qui in unum Deum non neceflitate credidiftis, fed arbitrio fano vocanti paruiftie, *ecali*, fxia v/drnt ... he«/« «wrrr, fnia *aadiantt* ibluti enim eftis a vinculis, A liberati a fervitute. üw7«»· ·ι· *diet Vos ferves, fed amices, ^aoniam candie, joa aadivi ex paire mee,* notx*feet vobis*: illis vero, qui noluerunt videre, neque audire, non quia privati eflent facultate partium animi, led quia nimia erat eorum perverfitas ac malitia, *illis*, inquam, *dedi pracepta* m* fo-<v«* r·. na, *& jaftificationes, i» qaibas nen vivent in* non bona dico, illorum fcilicet propofito (ferrum enim ad urendum, A icalpellum,.ac medicamenta inimica funt non valen<«bus) non funt Altem fervata propter eon.m contemptum obedicndi, ex quo fit, ut non fervata mortem cis afferant-

ha Jr facriftih erat tea ηΛαΒα, f«Mr Clrifi" fyfiaht.

CAPUT XXII.

VOS igitur beati, qui Dudediâo foluti etfa.* ChriAu» enim Dei fiiius cum venit, legem habuit ratam, & implevit, icita ^ero abrogavit, tametfi non omnia, fed graviora» qui illam quidem confirmavit, hate vero fdere fecit rurfufque arbitfii poteftatem a neceflitate liberam hominibus dimifit, non brevi morte muldans, led in altero fsrculo rationem repoliens. Unde ait, *β î«n vxa woirt poβ avt, veniet:* fic rurfus, *nhntqtud G vos vultit dire?* jam vero etiam ante adventum fuum facrificia ipla populi ixpe reipuebat, quod in Deum peccare per. geret, cumque lacrificando, ac non potius pernitendo propitium fieri exiftimaret. Sic enim ait; *£*»t'd atibi tbu< ex Seba fen, &cittnamomnof ex terra longmqaa f Holocaafta vêtira* non *funi accepta, & facrificia veftra nott fuerunt xtibi jucunda:* & deinceps, *Holocaufia vejlra congregati cum facrificiii veftris,* 0" *co-' médité carnes, quoniam non pracepi votis de bolocaujiomatikus,* Ô* *facrificiis, quando eduxi vos ex terra /Fgypti : & per* Elaiam ait : *Quid mihi multitudo facrificiorum vejirorum ? ait Dominus* y *plenus fum, bolocaufiomata rietumt & adipem agnorum fanguinemque taurorum, atque hircorum nolo : neque fi veniatir, ut appareatis coram me*: *quis enim requifivit* bac *de manibus vefiris ? Atrium meum terer: non addetis amplius. Si obtuleritis fili* ginen., vanum efi, tbrmiama abominatio efi mibi. Heomenias vefiras, & fabbata, & diem magnum non feram : jejunium, & vacationem* iT *fefiot diet odit anima mea. Fadli efiis mibi fahetatem.* Et per alium prophetam ait, *Recede a me : fonitum canticorum tuorum, & pfalmum organorum tuorum non audiam ;* &Samuel Sauli, qui fe facrificafie putabat, *Bona,* inquit, *obedientia fupra facnficium, auditio fupra adipem arietum. Ecce enim non vult Dominus Jacrficium, ficut vult, ut eum audiamus.* Et per David ait, *Non accipiam de domo tua vitulos, neque dc gregibus tuis hircot. Siefuriero non dicam tibi, meus efi enim orbit terra, & plenitudo ejus. Numquid manducabo carnem taurorum, aut fanguinem hircorum potabo' Immola Deo facnficium laudis,* ÎT *redde altifiimo vota tua.* Ad hunc modum in omnibus feripturis facrificia illorum renuit ac repudiat, quod in peccatis adverfus eum perfeverarent. *Sacrificia enim impiorum exeeratio apud Dominum* ; etenim prseter legem illa faciunt : fic rurfus, *facnficium eorum, ut panis lulius ipfis, omnes enim eis vefcentes contaminabuntur.* St igitur fic ante adventum fuum *cor mundum, & fptritum contritum* magis quam facrificia requirebat Deus, multo magis poft adventum ccflare ea fecit, facrificia, inquam, cruenta; finem vero illis impofuit implendo illa prius. Nam fic circumcifus eft, fit afperius, fecitque facrificia fic holocauftomata, aliifque confuetudinibus legis afus eft, ac faftus ipfe legislator ple, nitudo legis, non quidem lege naturali fublata, fed illis abrogatis, qua per deutc-

Hitt.

tfaia ·,

• <7 <r.

A^Cfrt trUramc 4 ixi θυσκλ ra/utac, & λi XearK irwpr^ûe^·'‡

K E ◆A' A. x3'.

JL p<ç* *X&rjf* yetp *xttpocjfyoptyj* · tv θ»ï *ayió*, TW *νόμον χυρώτκ ίχλόρνβτ · τό ix4-* «-«ent τi<>7λο#, U iff) *μό τόσα*, «Macÿa nt *βοφύπρ*, iw μϋρ βίβακάτοι*, *th fi* ταιχτα ' *Q η wnfyimr vfS efàpwnw* χκλιν βφϊχû* *iλ&- 9fpov* > v *aapaenaupy 9βvότγ StxiÇuv*, ά>λ' *ο» iπρρ xarmrttorcc* αυ'ηi · &ô Ai'yw «- Βτ/ 'θiλη *όχίτωμ» iKd&v* » i'ρχ*«&ω * W '■«- Xty ' *μι* qg) *υμᾶ* θiλητ *ύχαίγ* *; ηl>ι If ΚΛ *χορό* ris *χαιρκτία* ouîrS *ααρητϋη τό ηυ λαού $υ<τία, αολλάχι* f-é; cunvy *òζ άμαρί^ή* xjf oZoμ^ύv d$t' θυστΛ aWf βu *Six μιηαιοία αυτό» ϋξ^I^ïζι^οα·* λ/>« 7*P ®πώ{· *ϊνα τιμοι λî- βανον ιχ Σαβα φόρα* * W *χιννάμωμον ιχ γζ μαχρό^αο*; nt vλβχαυτιiματα *όμύν* iû *iri* δiχτη, ιζ *ai $mrtou ύμύν* vχ ή|ιινβό'μ<*/· »ζii > ηî oλoχαυπiμβτΗ *όμύν τνυαγαγiπ* OυσiΛv *îμύν9* i(jM *φάγιη χρία' οτι* βχ oviTHλαμlω v- *μïv, lwixa üζργ*γv» όμi ιχ γη Aΐγύνηυ,* xtg} ÔÀOxctvTbyXftTUV vjq' θυσίαις ? kj *Stà* H'β-αiv *x^C^ha' τιμοι χλ^ο i^5 θυσιών όμων; λίγαη-* W χλήρη *iïμi δλοχλυπαμάηα>* xttwy, »jm' π'αρ *χ&ων*, >ζ αϊμα *τυΰρων*, xj *'ξάγων ό βόλομαι,' iS?* αv *ipγ,^ι όφδïιυαîμ» ' τι γάρ* c^fÇtirwf ntû- 7K *iχ γμρων* ûμ«v* *χατΌν τiυύ ΛυλiiûμΧ οὐ <9po^wf^i tπ tàv φiρηΐμοι β-<μi%αλιν, μα-* ntrev *θυμiαμα βδiλυγμόμοι tri '* τo'i *ϊioμiιύια* ûμων >ç 7ïι *αάββατη υμών* ι$ *όμiροΐν μιγάλïιυ οόχ άνiγoμαι'* yw«oty <£ *αργiαν (? τό iορτυ ûμων μιτϋ* »i «O^u'iθî'ïττ*μοι M χλητμoνiυi* xgi Si iripou λiγα** «wonjffw αχ"fμoυ· *ήχον* cZitJyra, £ ψαλμον *οργάνων τoυ ix âxia-oμαι* · χ^ *τύ Σανλ ο Σαμουήλ λiγα durai vvημιχό*. *^ip durlav'* £ oiχροαμβ,'l/«ρ *ζiαρ χζiüv* iSi γάρ å δiλα* xñftw δυβ-iαy wç π RtraxHHV avrà' *nyj Stà* tS *Δαβiï λiγα* * v *iiξoμαι ix* τ« o'x» *an* μό«^v · »Jï *tx ta- μνiωvvχ γiμάρα * iàv τανάαα, ί μήτοι* rtcp, *ιμη γάριην* ή oZχvρ^υη χ} τν πλήρωμα αυτή; ' μη *φάγομαι χρία* τυΰριύν η *ατμα "ζάγαν κiόμαι ; dùaov τύ* Θ«3 *duriav αiviπω,* £ άτοκο tjS ûψ/rw *τά* Λ^αiβ-v)ç cv *iràratç it ηü γρα- φάî ομοiω «ufÇS τά ducriai axayaivmu Slà τ» c/ζαμαρταν aùrvç α αυτόν' duriat γάρ ααvβων βiiλυγμα χαρά χυ^ω" ιζ γάρ χαρανόμω* <wj»oe·· <pîp·Aπv *αυτό* ' >ζ *χάλιν, durtat ao^S û* άρ- το χooθβ *αυηî, χάνη* or *iάiovπ αυτό μα-* Auv^xrovTüi · η β» >ç «jpô *τϋ χαρασίαί αυτi ό- χip duriaç xapSia» xadapàv* <««ζήτH, >ç *χνiυμα aTWKTtytufyjov*, v»o>Xj μαMoχ *fadùv txaurt ταύ- τα '* φαμ^υ το *St αιμαιιον' ιvαυατ Si αυτό Stà* τ» «ροnρoy *χληρωααΐ'* >ç *γάρ χι^ατμό^η. xsti tppavTîôdvr durtα η* «»ροτ{iûiγχi *xgi* ó'λoχαυτιi- «rft»· jç *τοί αiλοι iδiτμόï iγρχτατν'* >ç *iγi- yen* ό *νομο$iπ, αύτi χλόρωμα* τ» *νόμου,* βυχ

«vf-

* t

rfwfeiV vb φυτακο y^aar . ἀλλα xodr« ni WArofim afcita fuerant , tametfi non omni
<nk tlvnpiinus imirexm9 «'% /4 wru. bus

n<ùf rAgpwnic τβ νόμο ptymca - Xetrof s >$ τι» rara fwwe»* 4 oo»λλ«ξῦο· 4 μπίθηχσο.

SaomosU implevit legem Cbnfius , tf qua ex lege abrogavit , aut mutavit , vel tran/bsht i» alia

Κ Ε Φ Α Λ. xy'.

CAPUT XXIII

TOν π yap φοαιχον νόμον βχα'κίλοο, α'λλ' ίβοβαιασοο* · γάρ tipnxiç do τύ νόμμ* χύtJK ô ©foça«, χύν& fίcfrrv , β αΰη; dr nJ ÆoyyfA<v λιγκ· Γνα yrvwe-xaxn « iw μόνον άΑχθηο^ Qtôv' o «ρηχά;, iyaxvttrtei T»y χλχriWrs ω amirô, do nJ dCayyfA/cvAiyHava-B vt0(jtyjoc ,&ηλΙιυχιμΑώ άβωμιόμΐν. ιvαογαπαπ α'λλάλβ; d φονον nn άπατyορ&τα , vu» ùxatav όpγiΐΰ' ὁ μοιγοίχν , χα» χΰ Ϊπι^νμιν" ιχνομον · ολχτ^αν, ytuJ ίμακά^ιη μάλλον nr c4; o/XH«y irôvw t'xiyopxyîyTtt ηΐ &ομ$[ΰ?ι; · ό μίτο , vue xi apo; i'χθρ»; ayadfcu' - άμυαηο , yui àvtfyxxxirtv. ex αι/χπ ris &xa/a; a'/uuwjç οόστκ , α>λ« χρ«ττ»v<B- ττ àvfÇtxxxias' «t it tu φυστχά πάθτι ixxotthv ανομο^ιτητσ, αλλά rlu' τιπυν αμητόν* - yorai; βροταξα τιμάν, αότκ rintf ÔTfrâ^v)' 0' α-αβββτιζΗν ii «ippîoi νομοθιττiβ-α; Six riiii νόμ& μιλΐτΐω, ytw χαθχuifta (Xi'λX«Λ iuù ««XovZouîiws Jxflwf-C >i«, < ήμ« , CvueffW -Θ(^· τ(ώ x»WT»Av" txiwao tam»y zAt^rA^aun; yap uu φ xTttXHn » aapo<rJaxra ηΰ ισνων · o dCopxsTy yo/xaSrnie-a; tyf ** tTrtopxüv άταγορΛ,σαμ, τ» μη J' όμναvoιι παρηγγ^λι ' η (iάττN·μΑ' τΐώ Swtacv' τΐώ iιρωσηύiιυ· τΐιύ τονιχiιύ λα^i-iαv, tnposc μίητοι'η^α, ivri μθμ χαιδημίtfirS co μόνον J»; βάττιχμ» . η cèç rw aùnû θάνατον · a'yT? ii μιχ ψυλχ;, χφ' txx^t ιθ^ου «βροτάξα; τβ aek»f «; ιφωστώΐω αρο^κόiζic&ai' tpi i tu vûμχτα μνμοΓΧοπiï&αι , άλλα θρiτχβαν 0*«;- χντι 9υσΐχ τη; i/αiμάη», λο^ζΐχiυ) 1Ç ivi μάχην -rliù μιχιχiώ' ητκ η ; TW ^χνχην τβ χι<)β ανμβόλαν χχ^ν ιαοιτιλά» <, τβ 0-άματχ αυτβ qjq' τη αΓματο * χντι Si τοχιχο λχ^θiχ , α'χο χνχηλαν χl λ/'β >Ç μΐχν ϊvo-μΰν do πχνтi ηkip τï; δκτχοτΗα; αιiτβ αραaόηξi δοξάζ«θαι χυιόν ' xî tStxxiaxrtv< « νόμον Jy τiβχiλiν α'φ'ή/χων, άλλα Sta-μά' TteJ yap τβ νόμ* Muais · μiλεπιτ& τό ρόμχ 5 iyû trot άντ&λομαι χαθά/φο; do oιχφ xj χνκ·ά/βμο τiεχταήϋ do όèùl· o Δα/3/J Af'y«, do τώ νόμφ χι<î8 τ» ^Ιλημ» αντβ· do τύ νόμφ χύτη ημiρα; >ζ vυχή · «αντηχβ yap drνόμη ημά ^vχι βηλιται, α'λλ' βγ/ παρχνόμα · μχχχ^oι γάρ φηαιν, o: αμωμοι co eiJ , oι χοpdLcpfyioi do νομω xutin* μχχχΐioι oi cJÇtpAvSvτκ tu μχρτι^χ ai τη do c Arotatpiza, ΐχζητόαοfftv apw- iyq' πάλ/y * μαχα^ιοi ισρβμ ΤαραόΚοτι τ» a'ptca t<J Θ?ι5 ήμ7v yyairaes"/' s$ o xoάo φητιv · η tuctu wSxn ' μακάρι iVf, tiv fotiin χυτή.

1 Egem enim naturalem non fuftulit, fed confirmavit.* fiquidem qui in lege dixerat, *Dominus tuus* > Dosmaar *unus efi , &".* * idem in evangclio ait, *et cognofcant te folam* {X* ',t *verum Deum*& qui dixit, *diliges proximum tuum,* idem in evangelio ait, renovandi grat**» *Mandatum novum do vobis , ut diligatis* -,fJ< *invicem* : & qui tunc iram interdixit , nunc ' etiam iram temere concitatam : Qui tunc a- *<· ». dulteritim, nunc pravam quoque cupiditatem : *M·"^* s. Qui tunc furtum, nunc potius beatum praedicat eum , qui ex fuis laboribus fiippeditat egentibus; Qui tunc odium vetuit, nunc etiam inimicos amare juflit : Qyii tunc ultionem prohibuit, nunc tolerantiam fimxit, non quod injufta ultio , fed quod prrllantior fit tolerantia'. Neque vero legem fimxit de extirpandis perturbationibus naturalibus, fed de carum immoderatione. Item qui juflit bono-**4 a' rare parentes, idem ipfis fubjeâus fuit : qui tunc juflit lege , ut quiete & vacatione lab-Bxtum celebrarent ,d meditandum lesem , «"··«= 1"".'* M··»'"*.' "E'"· creation,» & providentiae conuderando gratias Deo agere. circumcifioncm foJU]it > quam ?n le implevit, ipfe enim erat cui reiervata erat *expellalio geutiam.* Item qui tunc legem tu-6'·· «♦· lerat de fande & rdigiofe jurando, & peje-" rare vetuerat, idem praecepit nunc non jura- Matth re prorfus. Jam baptifma, facriticium, fiacerdotium , cultum loco circumfcriptum aliter mutavit , pro baptilmis enim quotidianis u num tantum dedit , qui fit in mortem ejus- Pro una tribu facerdotali juflit ex unaquaque gente optimos quoique ad facerdotium eligere, neque corporum vitia contemplari, Died religionem & vitam. Pro facrihcio cruento rationale & incruentum , ac illud myfticum facrificitim corporis & fanguinis Domini , quod in fymbolum mortis ejus celebratur Pro cultu circumlcnptione loci definito , ab oriente ufque ad occidentem, in omni loco dominationis ejus eundum laudibus celebrare prxeepit, & juftum efle ftatuit . Non igitut fuitulit nobis legem , fed vincular Dc lege vero Moyles quoque ait , *Meditaberis verbum , quod ego pracipio tsl»* " *' *fedens domi , dr furgens , dr deambulans m via* : & David , *in lege - Domini volunlot rf»i.* *ejus , & in lege ejus meditabitur die , ac nolle* , in omnibus enim pfalmis vult , ut E fimus lervatores legis , & non violatores ; *Beari* . inquit , *immaculati in via , qui am-Tf»·* >·ι *bulant m lege Domini .. Beati qui feruiantur teftimonia ejus , in toto corde exqtwent eum :* & rurfus : *Beati fumus Ifrael, quoniam qua placita funt Deo, nota funt nobis'.* & Dominus ait , *β bac fcitis , beati eftis , β* Fe T9,

fiwod

valuit Demitur, ut per Romanei quoque lex juftitiu declaretur, & quod Deus propter impietatem i» Chriftum Judaei fecit captiver effe tf tributum pendere,*

CAPUT XXIV.

• rn^ue ta· iaib«i«c ri a ρî«π·ι -' ·e'»11'l»·», le*»"phihp- f aaft"f "c«ptr'a*»7«e Do«omncaB«c p.nim

■^TEque vero vult, ut per nos tantum lez ÿuflitia: eniteat, fed voluit, ut per * Romanos quoque luceret ac fplenderet: nam & >pfi poftquam in Dominum Jefum credidere, a deorum multitudine, atque injuflitia defeiverunt, bonofque probant, & prave *os puniunt, Judxos vero cogunt contierre ,rihutum » & co' leg>bus fuis uti non fi- B nunt * quippe qui fervitutcm ultro libi tunc attraxerunt, cum dixerunt, *non bebemur Ofgem, mfi Cajarem*, & nifi interfecerimus, inquiunt, Chriftum, *omner in eum credent, 07 venient Romani, Cf tollant najirum locum èx gentem*. Atque ita faftum eft, ut nolentes prophetaverint; Siquidem dt gentes in eum crediderunt, Λ eos ipfos Romani, b poteftate, fit cultura legis Mofaice privaverunt, qui neque occidere pofîimt quos ipfi vellent, neque facrificare quando vellent, ex quo fit, ut fint maledicti, ut qui ea, quar defcripta ac conftituta funt, facere non poflint: *Molediilur* enim, inquit, *omnu, qui non permanet in otnntbur*, *qn*C feripta funi in libro legis, ut faciat ea*. Nullo enim modo pofliint, qui inter gentes difperii funt, omnia perficere, qux lex jubet: Siquidem vetat eos Moyfcs aram extra Hicrulalem collocare & legem extra termsnos Judat® legere. Chriftum igitur fequamur, ut benediftioni ejus hzredes fcribamur. Cum lege & prophetis convenienter evangelio confentiamus. Vitemus eos, qui multitudinem deorum introducunt. Vitemus quoque interfeflores Chrifti, & prophetarum, & iniames, atque impios & fine Deo hxreticos. Pareamus Chrifto, ut regi, & ut poteftatem habenti mutandi varias fanftiones, in quo fit ut in legislatore fapientia ad alia atque D alia fanciendum, & ordinandum: illis ubique fixe, & immutabiliter conlervatis, quæ natura infita funt.

i"β'τ'toTti bût «upii» a necr Pttri «c Pauli anni·.

P<«z 1).

Dau. ■*.

Quad oporteat fugere ab Juereticis, ut animarum interfefloribus.

CAPUT XXV.

CAvete igitur, epifcopi ,& laici, ab omnibus haereticis, qui legem & prophetas improbant: hi enim Deo omnipotenti, cui funt inimici, repugnant, & non confitentur efle filium Dei Chriftum, negant enim generationem ejus fecundum carnem, pudetque eos crucis, paflum, & mortuum finlfe, inglorium, & inhonoratum putapt, excitatum elfe a mortuis ignorant, tollunt genitum efle ante faecula: Nonnulli eorum alio modo funt impti, qui Chriftum hominem tantum efle cogitant ex corpore, & anima conflantem; partim ex eis fufpicantur eumdem efle Jefutn Deum univerfi, 1 eumdetnque fuipfius patrem, & eumdem filium ac paracletum, quo qmd effe poteft

c h«c »d«r- li» s.beifmo) d«fla qitibuT·

Οτι tÇ *tfst Ρωμαίων* dTiaxnaC» · *κύ^ρο tw tüc* £ntiUe<ruûiK *νόμον txtbeixw«9at* «r«Orà{Ι«- iatitf, tfgi* tÙ Ù Xe>^v *àrt&ea» «ìχμαλώ-τ* w *mi^ràft^MS* ûro f«por χαηπκΟ.

Κ Ε Φ Α' Λ. xJ'.

ΟΤ* *μόνον bi rm τϋi bn^trUMK νόμον* Je ήμΛ *firtbtixMx&ai βiλιται,* <*>λ£ i(jq *Ρωμαίων £Sôxnaca αυτόν φαίνi^αι* tgq *λαμ-α^iv' yàp* Snt r/rdLravni *txî nv xi>pj.w*, >£ Ι»ολοθΜ<î *àntTvrrav <£ àbtxiaç · τν àya~* «irojf^onw* χ^ *τη· φαύλε χολάζησιν* Γβ- *ύποφόρ^* f>ci/<rr *n7s ιiιoι Χι^μω· μχην ùx-t5yi xtyp̄nēdar ixt-tSri* x,-txauion tfff-*σπάτανη ϊίω* SsXciav, *wrovrt;, ùx ιχομΰμ βασιλιά U μό Καΐσαρα* · tyi *tàv μη* άχοχτώαΐ-μ^ν, φησт, tàv Χ^ιΓον, *xàvrti cèi αΰιόν irt-ss&nii.* /AXtrontr « *Ρωμαίοι* <c *apujiv* >j-*μών* xJ *nu* TBirev >ù **ri** îΟνοî · **n#** αχοχπ «urpot-φητΧ<Γαν · γαp £ *iκi &σα»* fis at/'rw *Ttr'fâ-* \ HT *αυηι vτo Ρωμαίων rri i^ασία;* xrejti-*fitSwav*, xj τi; *νομιχη* ÀaFfiaç · *χίχωλu/jSpioi bttîai, iC, avatpiiv* is *αν* θ«λα·'<π, ιζ θιγόταν ■θιλακπ· *bio SiUtnv i'χιχατύραηι t μη Svwapfyjot χοιύν* τ?! *SfffTcntyyfyja ' ιτιχαηρατ®* γάρφη-*<ην, oç i'μμ^Η *civ τάσι* ηϊi *ytypauptyoti dv* T<j *βιβλιω* **τi** *νήμη τϊ τοιησαι αυτό · «δύ-ναην bttïtv dr ξιχητορα* μiτoξυ *ιδνών ονη*, *πάντα τα* τβ *νόμχ iπιτΐλάν αυτό '^ahrayopHiH yàp aJniç* o θπo Μωβτκ iÇ *$utnarr.t/.ov* Γξω I'ip»«Γ«λ>îμ *iTxj'* xj τβν *νόμη* «ξ« *όρων τη I'^αια àvayixdaxèsv · ιπόρβμοι* βv *όμΐί* Χ^Ι-ç<J, τ»; /.'λο^ rati. *χλκρονομήσωρφι · νόμω καί* /®^οφ»πι/i οια τ» *&ayyt*Hi* Γβιχητωμ^υ · φό-i T8'« «toSiW ™5 *XVSOKIWUÎ itat τv αοροφηηφόντα · vit δυσώνυμο* α'θiβ£ *at-pfcrtûnç · π^αρχwαωρ^ι ώ βασιλια'* ώ όζβ-*ίχοντι prravtàCJtat ôfanfytç b^pspôpvi* * xj *ΐχοντι ω νομσ^ιτη τοφίαν ή ΐιατάχΝ^α» ιια-φόρ&ζi*, xayra^à *φιχτιχ^ αμιταδίτΜ φι^Λτ-ημ8ρχύν* ·

Οτζ *χρί* (pdCjrwy Tw «Zpwtenti *ω; φδορία*.

Κ Ε ◆Α' Λ. x/.

Α'Πi^ηθi L *«tptrrtw^S* xetvnw μ *Ιχΐαχανοι* 1Ç λ«<χοι, *φανλ/^πι* ην νόμον χαί* τ»? *αρροφήη ' &tô yàp aavnxpànet t\Ûpatvw-*■π, οότΜθββτi · £ Xeiro/ βμολο^«<Γ/v c/ôr Θii · *àpvnymçyàp^ τιώχατυ σάρχααύη'^ΛηκΓη · ην Γαυράν iTraiyaoAVTUt* · τv τ«θ· >Ç nr *$àva-*ηρ αταξiα-/ · τiώ *àvà^aatv άγνοόιτι ' τΐιύ mpo «ιώνων* «υτβ *ycjivvrriv* τi^χβττβα-< · *τηi bt* όξ at/T^ci *iτipω dirtfiSirt*, ·φζλον ανθρωνοχ φαντκζο-*fjfyjot TW* xif;o? *(X iC, σώματο aùtw ri-val νομίζοντα · ΐτιpoι ii iiζ*, «υτβv *uvat τόν* r>w£y τ»v *tnt* ττβvτuv 0toy *ύττοητ&αβτν*, βo-ήν *(ojjtS Ttcmpa ^οζάζοντ · aùnv* t»/w <£ *ira-ράχλvιτvv* i/xo7rrdtwn$ ' *ών τi àv* £<η *cuayiftpw; af^ot*

«λλν I'«J rota βμύμαπάτμα φώλι-, ζχαζ ιξ γάμβο χαχον αιώ mioxottf λίγνχη η-wu, ίζα/ϊβλ* η μχχοΜψα· >ζ δζχ τιώ rovn&av αυ-fJJ art/Snc τνπ, ά Οίλχαζν Ζχ ηχρόν àncrlûjat-îto jζ τιώ ««Γασζν δ/«βαΧλ»σ·/ çârxovrtt · Sri <π-μι,οΐrtrit èajjfy), idÎHV >ζ πιηα μ$ ^λνμ^ν», ίαιμοιια it άταρχα φαντοζομ^οι tx ηκρώ» aïarn-βτδαι· w τιη xanitxa&iiwnit Si αιώο C* rj ariwtu xvfti· φ<£>ιπ ΐν «φ'ανφ, tnt μή auwt-χοληβ^ζ ττϊί àei(iteout.

A execrxbiliuj ? Alii rurius ribw quofifan ut l**,^**^.' malos abjiciunt, Ac nuptias cum generatione filiorum item malas eite, & a diabolo exeo- ft<rio'» <K gitatas dicunt, *ac iua malitia* impii nolunt a ^Ιζΐ'μιΐ,. mortuis fufcirari, idcirco refurreâiojpem- cri- tip*, ^uib»· miramur, ajentes veneratione nos dignos ,£aor ui" qui edere, & bibere nolumus, cogitatione vero fingunt fe dxmones incorporeos a mortuis fufeitandos, ied hi ad ignem fempiternum damnabuntur. Cavete ergo' ab eis, ne eum eorum impietatibus pariter intereatis f

lift/ Taparryrçuawr TaîaixJy ΕΤλίυχχΑ.

De obfervattaaibitr Judaicis χ iΓ Euhunts,

Κ Ε Φ Α' Λ. χό

B

CAPUT XXVI.

ΕΤ δί'τ<^< παρατηράβμω φυλόαναιν (^ιμα Γυδαίχα, γονορρύα;, οΐ^φωζΗ τλητ/ατμί τη« κατά νομοχ, ιώταν ύμ7ν, ft C* ait <5-ρακ ij ήμίραα ci' τι ritruv 7·τημ(ίνωτι, χαρατη-piyrtu ΌτροτιΑξα&αι, ή βζβλζβ ?ιγαν · χ, f«v ατιυ$ύνται, δ'ηλβ* ώ τί τνλ'αατκ; χονοζ' τιτανική τ« aw ·vvpa/j^Mvnç η7; πζ'οζ · τι-ti γάρ οτζ'ων λίγα ο Σολοαώχ, zV inerro; lasunv ΛΊ'ιτ/ζ'η, ôr «ς ontv χαθ4δ>1, φι/λααπ) αντιν, χ} onty ιγ^άρητοι, «π-λλαλη αιτώ η γάρ νομίζπ ω γαίαι firm άμιρα ο* άφίδρω πίτα, τ« άγιου χν&ματ®'· xcin τυγγάκα, àpa Tt-λΛτητατα ό^αζφνη; , χοή τηΑμχη xi àtrap-ρτ,σίατο τη χρρο θίβν ί'λχϊδο ατ/λΛτη · η μ&μ τ» τη'ΐΖμα ιχπ πάντω fyuysw on μη dv 7ϊΤ« ον, Sée δι τοζ «^οσ-Λγη χζ τή τί άγιου ·χώματο ιτπφοιτνυτκν, ω ίδο» c» τίτω παρα-χομιάτχ· in γάρ νοαιμο μιζι ' 'xrt λίγο · art α?/χατ» φίρχ ♦ ηχ ον&ρωξζ μιάναι SuùaTv.t αν-έρωτη» φΰτ/ν, ιΐ τ» άγιον τηυμα yicwat, ή μόνη α'τίβ«α xj ταράνομο <ινηαζι; · τ® γάρ άγιον ιτηυμα^ τίζ χίχτημ$υθι αυτό οί^·ι παρα ptyjovtm, ίω ay ωτιν άξιοι · >ζ a»v àν, τκτ» ίρή-μα χαθί?·ητ»)ζ t J τοντφώ τν£μqτι fχδβτβ *. xit δι ά?θρτο, ο (jty τώ πνβuoTt ττιπλήρω-TBζ t J άγίφ^ ό δ« t J άχα$άρτμ' ιξ ίγ οΐόνη φυγϊΐν ίχάηρον, fi μ$ όναντιοντζ ταθ·-νη· on γάρ ταραχλττη gt<r« τ£ν ^tZ^ot' ort 2ιά0ολ&* πααaν άλήθ««ν· τχί δ» βίβαττιοτμΐ-ν«t χαώ α'λήθπαν, τί μ8μ διαβολιχϋ τίλματο χίχμζ,ίΓαι, τί δ* άγ<» τν<^μα·ηί οχη xabinr-xt· ιζ άγα^οιργοιιχ,τι μ8μ xapaySfàu το τνιυμα, τ» άγιον, πλιφοιώ auri αοφια >ζ στώί^ζω * X? τί xompôν ιτνιυμα βχ tôt αυτώ «λητιατχζ, ί'τι-τνιρνν αυτά τώ ι'φοδβ · tru àν Ζ γυχαι χα^ϋt λί'τ^ί, η ο* τκΓι ημί'ραζί τη αφίδΓΒ xc*» τνγ-γά'.ίϊί τί άγια πν&μαη, τβ α'χα^χρτ» π?τλη-pwat" μη 4Β*χ><τΧ-γο,ιδ^η γάρ μν^ί α.χγΐ',ωα·^-<τα, αχ»™ auris χρηοτχαλ^η ' φίλκ γάρ 3η τί a^aein»?, fi χαίτκ αλλ(Φ-' τ« ραζϊύμ^ · τί άμίλΰί · τβ ώττωδ^Ν' · ίτπδη ν', auri; àya-t^ia xaxovozav votrnacK ιγυμνω^η χαρά Θε» τη «ζζα;, αντί άρ^ογγίλα διάβολο aiptrnorafs^ot txritt' ito ματυίων άτόγα λόγο^ν ώ γιυίιαι · ιζ ffü μίμημξύη χάνηη &tS τί art ln/Μvργή-α-αχη · β^οσ^γΒ τίτω · tn γάρ trί χ, ni»

SI qui vero funt qui Judaicos ritus ohfervant, ut Huxtis feminis, per forhnium pollutiones, confùnâiodes corporum fecundum legem, rclpondeant nobis, an caveant diebus, & hous, .quibus harc eis accidunt, ne precationes laciant, aut librum, tangant: quod ii allcntiantur, liquet eo* Spiritu fando, qui femper adeft fidelibus, vacuos effe. De fandis enim ait Salomon, *«/ fe rrtv ijuifyue prifparct, ul rum raboni, cujiodiat rum, cum excitatus Jucrit a Jomno, toUoquotur cum eo.* Etenim ii re, mulier, exiftimas diebus ieptem menllrux fluxionis te effeSpj- C ritu lando v.Kuam, ergo fi repente e vita, excedas, excedes fine Spiritu fando, nulla in Deum fpe confifa, cum habeas alioqui Spiritum laudum prorfus a re non feparatum, quippe qui non cll loco definitus; opus vero ubi eft precatione, & adventu Spiritus fandi', cum nihil in hoc peccavehs. Neque rmm legitimus concubitus, neque partus, neque faneuinis fluxio, neque genitahs feminis per lomnium excretio naturam hominis polluere pofiunt, aut Spiritum fandum fepararc, preterquam lola impietas, & adio a k-ge interdida. Sandus enim Spiritus fempei apud eos permanet, qui eum receperunt, quamdiu fe dignos eo praeftant, D * quibus leparatus cH, hos ltio pratfidio privat, ôc malo fpiritui addicit. Qjiifque enim aut Spiritu liando plenus eft, aut fpiritu immundo, neque utrumque horum caveri potetl, quin alterum eorum accidere necene fit: Paracletus enim omne genus mendacii odit, contra vero diabolus omne genus veritatis. Omnis vero fecundum veritatem baptizatus, a fpiritu quidem diabolico feparanis eft, intra fandum vero Spiritum confiair, dc in eo quidem, qui honeftis adionibus ftudet, permanet Spiritus fandus, cumque lapientia, & intclledu implet, neque malum fptritum finit prope accedere, cujus incurfus, &aggrefltones obiervat. Ergo tu, mulier, fi, ut ais, vacua ipintu lando es, confequens eft, ut fis fpiritu immundo plena, quippe quem vel nolentem acceriis non precando, neque legendo · diligit enim ille quidem, fi quis alius, ingrato», ignavos, négligentes, fomniculofos. quia & iptè propter malevolentia? moibu/h ex ingrata memoria profedum fpoliattfi eft a Deo digni tate, maluitque ex archangelo cftici diabolus. Quocirca abilme, mulier, a vano *futihbufque* fermonibus, memor lis femper au-floiis

601 is tui, & eum deprecare, ipfe enim eft tuus, & uniyertitatis Dominus. Meditate ejus leges, nihil obfervans, non munditiam naturalem, non cônjunâionem corporum legitimam, non partum, aut abortionem, non vitium corporis: hujufmodi enim obfervationes inventa funt fatuorum hominum vana, & feniu ac fignificatione carentia. Non enim funus, non offa mortui, non fepulcrum, neque tale quoddam genus cibi, neque ftuxus (eminis per fomnium, animam hominis inquinare poftunt, praeterquam fola in Deum impietas, & legis violatio, & injuftitia adverfus proximum, furtum, inquam, & violentia, aut fiquid juftitiae Dei contrarium eft, ut adulterium, aut fcortatio. Ejicite ergo & fugite, caritfimi, hujufinodi oblêrvationes, ad Gentiles enim pertinent ifta: neque enim cadaver abominationis habemus, ut illi: quipe qui illud reviviteere fperamus: Neque leguinuun coitum ut malum damtjamus, ipiorum enim moris eft hujufmodi genus impietatis: Dei enim voluntate fit illa conjunctio maris, êc fœminx, quae jufta eft Siquidem *qui jecit hominem a principia, marem, & 'ftrmtnam fecit eot*, & dixit, *Crejette,* Ô* *multiplicate,* Ô* *replete terram.* Erenim fi diverfitas figuras ad propagationem multitudinis effefta eft, igitur voluntate ejus mas, & iœmina mifcentur.

De amore puerorum, adulterio, & fornicatione.

CAPUT XXVII.

AT vero non eft voluntate Dei fafta illia contra naturam nefaria coniunftio, aut illa contra legem, <)iiat inimica Deo eft: contra naturam enim eft illa Sodomitarum, & corpus cum bcftiis mifccnttum flagitiofa libido, contra legem vero adulterium, & fcortatio, ex quibus libidimbits, in illis quidem impietas eft, in his vero injuftitia, & denique peccatum: neutrum vero genus eyadit impunitum feeundum propriam difpofitionem. Primi enim interitum mundi machinantur, qui quod a natura eft, contra naturam facere conantur: fecundi vero injuriam aliis faciunt, cum alieua matrimonia violant, & quod a Deo faftum eft unum, in duo dividunt, ac liberos faciunt lufpcftos, & legitimum maritum infidiis exponunt ac fcortatio corruptio eft prqprii corporis, quae non adhibetut ad generationem filiorum, led tota ad voluptatem fpeftat, quod eft indicium incontinentis, non autem virtutis fignum. Hxc vero omnia legibus vetita funt, lie enim ait feriptura: *Non cubaoit cum mare concubitu muliebri, malediilui ejl enim bujufmod: , & ijptfbui obruite eum, quia abominationem fecerunt: omnem concumbentem tum jumento occidite, fcel.it 'eeit tn populo: Et fiqutc mulierem nuptam viro polluerit, interficite utrumque, jcelut eommiferunt, rei funt, moriantur.* Et deinceps: *Non erit*, inquit, *fornicator m film lirati, & non erit jorntcatrtx ex fihabut Jjr.tel. Non offeret mercedem pro/hbub Domino Deo tuo juper altare, nc/ue pretium cants, non enim*

eAaw tuet»; μιλìτα r< «trJ ιομ«4 μη^οά ναρατηρουμενω μη χ«θ«ρσι» φυσιχìιû μή μι-ξ» νόμιμον μη τβχιη» rî β»·ββλ(α· μη μύ-μον νύμαη txûmp rà n/cûint τβφατηρήμχτα, μ»»ρόν άν^ρûχΜ όφ&ρΐματν μάτυ,ιχ voeu» «ex οϋπ Jè χίβο àtàpwttov, 5τν •rt'oy νιχρου, οοτï μνχμφ, ονη ηιόνιι βρ<5μα, ουη όναρνγμά μιάίναι Suuienut ανθρώτου ψι^ιιΰ, αλλ« μόνη άχίβ&ια ή η ï Θιòν, gay χαραχομία, gjq ώ ην τλη<τΐον cfàtxla ' λίγα S» άρτκγη, η βία, η ητι άοχντΐον τη «ηnS StworuÔK, μοι-χάχ, η itopvtèat ?θθτ Tri rwaÜTtt «eirep^uo/ ττaροσηρήμκτα, φ^Μπ «Κγατνρηΐ. Ε&Àlumkx γάρ τυνάω. γάρ τ» ϊίθν«5τκ βιλυανόμι^α ùç ïxàvot tNmtζαηκ atùiw πάλιν οίνοιβιόναι eJm τàù νόμι ^ττγ χαχι&^μt e iθ<Β* γάρ aùnii ni niaZru ά<πβ&ν' Ôroo γχρ γνοίμη, àvàpoí gjq γαυαιχό; νυχιλ&ΓΚ γΐνιται, η μ^' ιιχαιοσννη$ ο ποιήτα γάρ ait ap^nf, άρτοι» θiλυ iTtotnaCdt ανην gei λλβ^ητα* etum'e"

HTC*, «υξάνìβθ» tÇ πληθαώìθε >ζ πληρ«σ·αTt -elixi yîμü* fè niviut 0fS βαληχ» παραλλαγή γημάηαν γιγονι ^άην πληθκ», «ρα *αΗχ τè£ αυτì γνώμή» χ} lì «-ώìλΛτìî TÎ ttppfvoi «πρό η, θηλι/.

Fife} Ίται^ιρχτία, μοΓχûχίη g?) πορεία.

ΚΕΦΑ'Λ

OT'xfTt it vjq »i trxpx φναιν βιιλυχτή μίξïi, η η παράνομο mopa^tç, i'γθρά >αρ Θι« ï/ττ«ρχ«<τα· γάρ παρά φύτιν irtv η Σοiόμο»ν αμαρτία £ ή <B£OÇ αΚογα' παράνομον, μοιχεία πορνεία' αν τα' μ^ύ, άτιβήματυ.' ni Jr, àδ/χ/at η πλΧταΖον, αμάρτημα * ΰiinpov it άτιμώρηην χάπι tluj οί'χìιαν iιάθεσιν· ·7π γάρ larpÀtot, iioiλυσιν χό<τμκ μητ χχνΰνηil τύ xan't φύην, παρά φΰην fxty&tpsvrrç TrotHV* ot it 3Enpotf oi μ$ι> àêcxSrtv γάμχ φ^ρονη, xj τ» ùtw Θεï γζνορ^νον CÎ, iwpwjiv fli Juo, τιιiπ «tafias ώτό»T8, χ} τ·ν ψυαιχόν άνìρα <£rrq3«XLn>v· ηη mpvdx, φθορά τιi e/xHetc ìVì repxèç, àx tut irxtèoirtìac γί'/ο^η, α>λ' tàofn η xSv' atrip iiiv «χρχα'ïχ β·ύμβολον, βìλλ' ούχ άριτϋ m/*Hoy· αιπγόράπιι Jt ηΐ νόμοι airxim πάζτη· φη«7 γάρ ή Ι λόγιχ £τω· ι* χοιαιιθηοΐ) «ψμνο χοΐτϊιυ γιχναυχ^χν' ΐχιχχτΐΐρχη γχρ d τνζìτφ*· 1$ λ/'θοìΐ λιθο,3ολ»î5·χπ cuirrî λνγμχ t'noirxx't· trxym χοιμύρτον χτιι.»;, Εψ'iroxTHvm coin·/, χνομιχι ttroirire, àv τύλαώ* gÿj ìαiν τι γιιυχΐχχ υνχ'^ρον μιοτ.η, xegorncàtxTt άμφοήρχί* ανομίαν itroifirav,«cso^o/,ΐτιν, άτοδανìτχταν' £ ι'ξ^, wt iratr πορνΑν <?ì υΐοΐ Γσγ>«ήλ »χ tr«i πορ';&«<τα αχό ?:·}απρων Υχρατìλ « ασροχοιΰ-ιΐΐ μΐι^ωμα x-efp Θι<5 ψ« itrt' τ» Huertas-ftiov ùn αΐλχγμα xtuOS b' ^otp αγναι, yrcfi';, dü^at rx tntipa$' tvutu μ$ρ άχηγορ^οτχν οι νόμοι, iw it γά-/xov

yxn Ϊ<τίμΛυαχν , /ίλογηρβρΟ'/ «ahw αασχαλΐαaχ- W ΙΜ < ά'λάνηιτΟ» - « συζ&τχ τ» 5iXu nS Sffm- Sin K, ·■ Σ.λ»- μα*, ηαψΛ αρμοζίπυ >ovjJ · x, · Αχβίδ λ/^Ή, ή yuu» ru ώ; αμπιλο Α^Ιυυϊτχ dv ηϊ χλήπβτ τη oi'x/aso·*· ·Z utoι as ώ veo-φυτα. ίλχιύν χόχλφ τη Tat5nC',î 0-8 * wtoç /ίλvyv^ήοτίται άτρωτο « φοβομ^ο w weir - '^αμο τίμιο σίμvo' > ii iφ Jwv jeate-ri tu&xpx ' ùScfi γχρ xxxw dv χαλιύ vταρχ« · wt Jr ή φίκτιχτι χα&χρτι β&λυχτη ■χαρα Θιβί, Si οώτίώ ύχονόμησν συμβίαvf-tv yu-ΐχΐξίv du τζ^οηov^ηημίpoi svftts-ton >Ç Λ-ροκΐοί t (ίχιηητίραιι vπχρχάται , an ov otnt» tut&njjtyxitf ri πλ«-» · b μΐώ Jr , αλλά O* T<j Αoγγiλΐv · ηΐνο τη «ΐμορροααrκ χ^μι-MIC tS e-wmeia χραστiik^ύγί-κχ ^aetv ώ »'χθί'-e&n ϊτ'αυτι , àn μΐχυ oΚω ιτζao-ατ» · nὺvvt-τιov I* i&τovη usjtΐuj φήται ,ή tremens ^e'srco-Kfsrf' φvσ'ΙΧ^ fjS^i φχίvo(jB/mv τυΐ ^αυα/ξιv, οι àvSpeç μη cnwtpyfi&wc-xv ^ovoiχ ditnat ·fyofjfyoaiï · cindinf γ*ρ ο vβμκ · <wj»o; ^αυαΐ-χα yfip φ»τι>, dv άφίδρ)> cZeaeet κ TBpoatyyidi· μiπ μάὺ ΐγχυμovoΐ'<τ*ι outAHrt<rav ailnu; · àx isti παι^ω? yotp efyifu rin ηoιoΐ,τη , α'λλ' iiéo.η ^αζρ ' » ès< dt φιληιoιo? w q>ΐiô&tos vitxpys-cj.

ficaft* funt preces ex mercede meretricia. Haec D"" · & quidem leges divine vetuerunt, nuptias vero h'*»™™ , benediiU. apptlUw-runt : Benedixit namque eis Deus , qui fe-minam cum mare copulavit. Ait autem Sa-lomon , a Domino aptatur mulier viro : & David'ait, uxor tua ficut vitis abundans in la-tf- 1»? teribus domus tu*, filii tui Jicut novella oliva-rum in circuitu menf* tu*. Ecce jic benedicetur homo, qui tsmet Dominum. Nuptia: igitur ho-rioratx & honeftx funt , & generatio filio-rum pura, nihil enim mali ineft in bono . Ergo neque naturalis purgatio offenfionem Deo movet, qui ut ea mulieribus interval-lo'trigïnta diemm caufta firmitatis, & honx B valetudinis accideret, fapienter fecit , cum 'minus moveantur ; quippe quse plus domi fedent ; immo etiam Dominus in evtmgelio, cum illa, que ex fluxione fanguinis labora-bat, fimbriam ejus ialurarem tetigilfet , non duxit grave & moleftum , neque eam accu-favit , te<| contra potius limavi: , illud ad-dens , fides tua te jalvam jecit . Cum natu- * ralis purgatio cernitur in uxoribus , ne fe cum eis commifceant mariti , ut prqli con-fulatur, id enim lex prohibuit, cum ait, Ad c-m. .·. eam, qu* patifbr menftrua, non accedts : ne-que cum gravidis rem habeant : qui enim habent , non liberis , led voluptati operam dant: qui autem ftudiofus Dei eft, non de- C bet elle ftudiofus voluptatis.

Cfiiaç yjn tùç η-ιακχ7χ« tjnTtKvtSai ηΐ ΐSiou àvSpetar ni. τη «vδρχ sfpynv τύ toui?£S γαμητύ .

Quomodo oporteat uxores fubjeflas effe maritis jisu , & maritos diligere uxores juas·.

Κ Ε Φ Α Λ. κη.

CAPUT XXVIII.

ΑΓ γαυαίκι οιαηΐππβθi n~t iè.toii άvδραστ-τιμή αύη t\tn X, φόβω χΐ άγοίπη iβλ^iπ αυηΐ oi ή atyia Σαρρα ην Α'βραοiμ ιτι-μχ· αδί òζ ovoματ»; cuîrèv ύπομ^αχ χαλΛ, αλ-λα xi'ws aùnr αopoα-αγορ^βα-χ dv τύ λiγ&ιv, · δί χύαιό μα ααροτβΰτη * ομοiω oi χvδpι dfrytre ·πι ^avx'sxa; ώ ΐfâ μiλη" ώ χoινωιoύ D p/u, xj auufpyti /tmoi yoAtais ηχιοων' αιΐυΛ-Φρχΐνη&άρ φηα-ί , μ^ yswxtxoi τη tx vióτητι β"β · «λαφο σii φΐλiχ , >Ç πώλο αών ^attrur όμiλα-πύοοι' η δ« ιδίχ «τ», ιό <rcu ετω αοι d» πχv-τί χααρώ' djv γχρ τη ταοηκ φιλ?* «·υμπίΐ^φ(ρόμi-vo;, «oλλβi·6i f<m' α'^αταη « αντν ω οiχάχ μiλη· ώi iμiτipχ σώμχτα' γiγρχππιι γχρ 'ίτω , χι-£>θi δΐ'μχρτύρχη αvχ μίαovαα χ. ά>α μί<τov vχiχο »?οτηπ> σB * αμτη χοηω'ίό ‹γη , *χ άλλο, iπoiηαΐ' ιτόλΓ<μμα τη£.μχτό α·ο,)Ç φυλαξα-, oθi τώ π·/άματ; iμώ',', γυαιαίχχ vioιηπiσ-B μη i'γχχiυλiπη · m Iv τi,yo'.η voμiμip yoiμip wvfp-·yojjfyjot α; .λων i^i-ιρομ^-'οr χπχοχπρήτ^ fBpocr&j^tJJuo 0· · (B μη λ^χiύροοι χα λαροi Pipttv * ό δ'χν χλλατζμχv γωαΐχχ iποφ^i^ρχ μiχvη, η συμμiχ'i^ρ τόρvη, α'vαΓαi α'τ' αυτή tà χv το πί~ λ.χγο oλov <£ τβ π·η:μϊi πχ;τα άτολοόα-ηπο, χχ&χρο dirai Suv^atTUt.

QUÆ maritos habetis, eftote eis fubie-âar, eofque honorate, ac cum timore, & caritate eis fervite , ut Sara femina ian-da honorem habebat Abrahæ, quem ne no-mine quidem fuo appellare audeoat, fed do-minum vocabat , cum ajebat , Dominus au- c,. g tem meus fenex eft. Similiter qui uxores ha-betis, diligite eas tanquam membra veftra , ac tanquam focias vitas , & ad liberos fuici-piendos adjutrices. Lutare, inquit, fimulcumr,,, uxore ex adolefcentia tua, cerva amiciti*, & pullus gratiarum tuarum converfetur tecum, tua pr*eat tibi, & Jit tecum omni tempore : fi enim tn amteitia ipfius circumferri/ , eris multus . Amate igitur conjuges ut membra veftra , ut corpora veftra: Scriptum eft enim, Dommus ». te/tatxs eft inter te , tf uxorem adolefcenti* tut, & ipfa confers tua, fy non abus fecit, èT reliqui* fpiritus tui , & cuftodite jpiritu vejtro, C* uxorem adpiejeenti* tu* ne dereiin-yuas . Viri igitur cum in matrimonio legiti-mo corpoia commirent, & mutuam con-juti&ionem corporuiji^imitrunt , precerttur fine qbfervatioiie , 'etf/cnim non faverint , puri funt. Qui vero alienam uxorem ftupro violarit, ac polluerit , .nil fe cum meretri-ce commaculant , neque ii k inde turgens toto mari & omnibus ftusiis abluerit, purus efle poterit.

Quod Judmir Cf Gentilibus tonfuetudo fit tbfervure naturales purgationes, & mortuorum rtiiquiai «tvr/an, a Cbrlltsaniis autem ahtnum.

CAPUT XXIX.

NE ergo obfervetis qur in lege obfervahtur, aut quæ naturalia funt , quali inquinent : neque ' requiratis Judaicas feparationes , aut crebras lavationes , aut expiationes de cadavere tacto . Sine ulla vero bu'uim.odi obfervatione convenite in coemeteriis ad legendum facros libios . & canendum plalmos pro mortuis, martyribus ,B & tandis omnibus , qui funt a lieculo defundi , ac pro fratribus veftris , qui in domino moitm funt, & euchariftiam Deo acceptam antitypon , id eft , facramentum regalis corporis Chiitli offerte m eccleiiis veftrts , i\ in coemeteriis , atque etiam cum excedunt e vita , prptcquitmni cantu piaiinorum, h fuerint fideles, *pretio!.» enim m con.peSlu Domini mori janfiorum e'u< :* Si rurfus : *anima mea tn requiem tuam , quoniam Dommu. benefecit tibi ;* & alias, *memoria,* inquit, *iu h cum sau.lattone , C 'ullo rum animée tn mana Domini.* Qui cmm IXo crediderunt , quamvis jaceant in fcpulchro , non iunt monui, an enim Dominus Saddu-C ais: *De ve .O·I efl; me mutuorum non leg; lis t quid p . .ot·'/: ,·/} , ego i..m Deu< Abradam , Deui / ,ια , ; O.-.o Ja 15 ? n>?n e;i icitur DeuI mortuorum, 'ed vïï-'.um Deui :* omnes enim ei vi.unt. Ergoeouim, qui apud Deum vivunt, ne ieliqtuar quidem corporum Iunt inhonoiatæ: liquident Elitaus propheta poflquam defunctus eil , mortu in fufeitavn *a* piratis Sena· occftum , attigit emin corpus cius corpus Elitæi , & excitatus icvixit , quod quidem nunquam accidnlet , niti corpus Elnari fandum effet . Et catius joteph Jacob patrem uni defundiim in lefto jacentem amplexus eft ; item Moytes, & Jelus filius N.nc ·v!ıquias emporis Joieph terebant , neque te ta D men «.adavere contaminari putaverunt. Quo circa & vos, epilcopi, ac reliqui ne exitiimate pollui , ti moi tuos continpeic tra ciaie non emeatis . neque eorum reliquijs avertemini, ejecfis humlmodi obfcivat.om bus fluitis , o-n.iteque vos tanctitate <\ pudicitia , ut immoitalif.-tis , j. regni Dei participes efficiamini , iS; promitlum Dei obtineatis requielcentes pei Chriftum falsa totem m iempiternum . Ei ergo , qui potrft aperire aures cordis xcilri ad amplccteii da verba Dei miniflrata per cvangelnnn . 6; per dodrinam Jelu Clmfli Nazareni , qui tub Pontio Pilato , & Herode m ciusem lublatiu eft , & mortuus . atque a mortuis E excitatus , & iterum in conlummamme fxculi adhiturus cum gioiia , tc potcllatc magna , qui mortuos quidem ad sitam revocat , mundo vero hncin after r , & unicuique pro dignitate , ac meritis , letiibmt , qui feiptum pignus reiuiicctronis nobis dedit , & in cn-lum per poteftatem Dei patris affumptus etl ante oculus noftros . qui cum eo comedimus, 6; bibimus diebus quadraginta, poftquam a moi tuis iulcitatus eft,

A *Cfrt *?α, I'U«w> Π Ϋ Ε>λκ« rtptrspXTTipûfdxf* ■π, *φυ<ηχχί xx^xpsui '* ƒ n-^vfJruv το λ^ψ»« β&λάιπο&αζ , XfctrwtSy ii αΜοτ^ιον.

Κ Ε Φ Α Λ. χθ'.

MH *Ttxpxrr.pf^t* b/ *nl (£νομχ xgq φυσικά ,* vcix/ζο.τκ ^xcAtuifo&au Sz'au'r^î ' /uric c«rζκτκΓι Γts^aixBi a>o^J-.u«, η *tnwt^ii βχττίσμχ*-*ττ*· i? *xxJxpispsi* i'τζ *νiχρ*· xnxpxryntuç ξι σ-αΐ'χ^οοιζί^i cv* ττ7; χοζμητη?ioz;, τ/ώ ανα-y.wtnz *fyS itp^v βιβλία» iroiipfyoot* b# ψαλλο π? *iff xiWprwfyjM μχρτΐραν* Kjq rraivru"? *χττ cu* j.o,- aâfAipJv *ī,μ·^* cv *x:'gjé> xtxetur.^iMv' f,* t *lu*, *x.'TtTuxov* τβ βαστλ^B σ-άΐ-*μχ-η; Xpifi* ifxricù *A,χχρι'ιχν* C» π "lift -'*χχΪ'Υïίχι ιμ^ν* >Ç ὀν η7 *χοιμητηύοι* · njl c\ Tiirft ὑξοὲοζ; *tty χίχοιμί'.ρβρχν ν|Α>λο·.ΓΕ; >wf>a-TTt'urfrf* ουÙts;, *ι'àν ωη* *ττ>οι* CS χι-^ω · *τiμιο γχρ* cir.rro;· *χι* ὀ θα'-χη»; *ôriw* ευÙt b· *>t-j' tfÎ'ptXA'é r* s^uyy/XB wft *t luj χνoi* axoro· cfb *ότι χι'ριο fapytTKrt st'* xl cv ἀλλο/,· *μιiμν, δ«-χχiω·.' μ,τ ΐγχαντiνό.* · χ. δ/χχ/ων ψ c'y Θι»· *oi γχρ Θit5* xtars-JCxoni, *txt* xi *χοιμηδό-στ.'y* ἐx *fisu* ','txpoi ' *yxp ὁ σωτηρ τνi* Σχέ-èrxxrctc, rrsj *ἐî τη* *νtxpὼν* ∫'χ απ-*y.iett* τβ *ραμρόριΟ'·',* *οτι* r^-ω d 0toft A *βρχχμ ,* xd *ό* O off *, f θ* 0tcft *Γχχνβ'* u'x ts*Z,' û Otc , Θ.-c , ζω.το, Trains' *γχρ* αν-τὐ · BX s. *"Txfx* f^zru" 8§i *τu* λ*·<-*ν».α χ oc'rrux·* *γχρ* & E'λ/ΛΓχζο; *ο ηρροφiiτΓ, pf* τβ *xciprfh.'xi χυτό·.,* '.éxpo? *ryt-tpf* Trr^ovÆuf-*:c;* Coo Tricar^ Eutqia; ' *t ^.χι>τi yxp ή σάμχ* aer» :*e' E'Aiivxrs o·Ί.v.', xi. *χ'.χ'χ,* ὠι ά'/ *iy* τβττ , *tèμχι liu Tt si^fAx* E *AiΛταν xytO'.' '* X94 Γχτιτφ *o σiὺφροὐ) TfpitXAtxtTO TtS* I *χχχβ pif* TB *xtofx'-'i' C.TI tft Tri* χλi'.Ί,· wjf M^rns Enrtft c t s Nox/η *ιΐτiφὐονη τό λ&ιφχ χ Γωτηφ* D *μoΛχ-μο.* β> *rye/fi^iot* τβπ›· οθθ* *ιμ-^* ω *tttt-σχοτοι* κ. *οί λοιτοί άχχρχτηρήη^ χττiμβμοι* xr-XMU"u\ta>v *uri νομiα'Υ,η pixtvti&xt ' prft β'áiλνσ-Til* TBt'u? λι<ψ«ν«, *Ttfpuxpfyxi τiι* TB/χὐπΚ ■*trroxTrçr.su.ç utuai isxi'* tL *xasp^rt afrf* C4' a-*ytasii^j* igq σωφρJrr.n , *ηταο μiτογοι ττ,* ά?«-*ιχσιχ* xi, χο/ιω.οτ *ττ. βασι7\ὑ.χ* τβ Θιΐ yOnCf ' χῦ *τ!ν' ι'ηχγγιλiχν τβ Θ$β λοiβκττ xyxiravopfyjoi iff* Γττβ Xcrçï tm (Ttcrnpe; *χiωνiω ' ΤÙà'.'èttMXpf-,α χ-*,erga·/ τζζ *ώτη* τ^ῦ *xxpèit^',' tptir fi* τ» *χχτῦόi-* Ϋ Car *ni ôtrxowij^ux* τβ Θι« Ao^ret *Six π tb <£xy-η t/* :r χ. ‹S^gc' *τη; èièasxa>* ιχ Γχο-B *Xpui* τβ N«-(jcaiB τβ Γοωρωθοττβi *tri* (lame ΠζλατΒΤ^H-pa^M, xi *χοιμιβ&όη* a'vatr*vTt>; Ζχ πχρὼζ,-χβ/ E ττaλιν *tfyopfyjH tfi* e'iumAtfta τβ arJroç *μ*^! *όοζτ, oiMiaμκο τοΤλϋ* , xi *τα μ(φο νιχρiiζ ὰντyùpoitoç ,* τι! *χοσμω ὀi πλo txayovm^ fxxfo* St tÙ* ‹w >C *ctfy;* o'τε.,oo.τB', t J iovrr *rp7\ aiρρχβ^'χ* ττ; *at-*lasar.-u,; ιαυττ, *rii fx.f Γὑχλνφὐ&iτι iiƒa* T)b *ôtivxpiap* -.à Ore xi *zxfc;* αυτι *f'n'ô^tsiv rptrt-fxi;,* τη crt*μφχγῖσν* aaàtçS *f, STipxiistv tnt ipf-ρχ* π.ναγαχοιττ *p£* tb *x'xfajjxi χυτόν tx* vrxpJ»,

X, XX-

x}x«Srûc*n ί'χ δίξ«ί*τ5 θρο>» tb ««mxporopoc ©« ιπι fyS Χιραβιμ, tJ αχ·ό-<ra>Ti, ιχ&ξιύνμ*. tus i» θ<$ rùst\$p*S en ùvoirtâtw ποδώ/σκ, ον ιθιάσατο Σήφανο c μαχαριΰτκτο isutn ex δίξιων τκ δι̃ναμίω , »£ ώ χβοιχταί ΗΤΟ, ι'ΐά θί«ρώ τ» άρα^άνκρ^μί-ni, λ.w taov τι άνθρωβ» ί χ δίξιων isùtu τι Θii «i àpytfpta revnav Xoyixuv mypuiruv ' it in estflas y ;Ç f peyaXuavim, fi, H δόξα t<J Tomapdt-τορι Θιώ χ, ver < δs'> tb; αίω'.α; · α'μ/um

A& qui fcdct a dextris ihront magnificent!» omnipotentis Dei iuper Clu-rubin, qui audivit , *fede a dextrit men* , **danet ponam inimi.·"** /«or *Jcabellum pedum tuorum,* quem vidit beatiifimns Stephanas itantem a dextris virtutis , & dixit cum clamore , *ecce video caelo· apertas* 07 *filium hominis flantem a dextri! Dei* tanquam pontificem omnium ordinum ratione utentium; ei, inquam , & per eum veneratio & magnificentia , ac gloria omnipotenti Deo , & nunc , & m fecula , Amen.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ,

Πi6 τολσπα < &χοιptrias £ τη; χαπχ Χρ«· Γον μνητία-;.

Oτι δτ'ο όδο/^ώτ , μήχ τη; ζωη; 4 <t>wixr>, »ύ μια τι θχνάτΒ η ιΤΗταχτο; ζ fi, οτι ή μ^> ex Ois, ri èt ί'χ Fotjij; κατ'titi&iXliv τ5 «λ-Z.ortw.

LIBER SEPTIMUS,

B De vuâ Chci(liana & gratiarum aâione , fit de cjtechefi ante bapuimum.

Quod dut fini vit , una vita , qua naturahs via efl, altera marin, qua efl via afcita , fj induiia : & quad ilia efl de Deo , hac ex pravitate fecundum infidus mimi·

ΚΕΦΑ'Λ. «.

Tον νομοζiin Μωτιω; ί-φτχότβί toi; Ιοφα»ι-λιπιι , ièù iiè'-MΛ eôpo itpoca^Tcou ΰμΰν ibf οδον τϋ; ζ®»»;, >Ç rfiù ëioy τβ ^attatra' ιπιφίρο','το , ίχλιξαι τiιυ ζιΛιν, n* ζτ<τη; ; Μ, τβ <β*οφητΜ Η Χία λίμνη tJ AaJ, «ω non χω-Xa.fin ιττ'αίμφοήραο; nui ίγνύακ ιμΰϊν' fi Θιο; tri κύρια , mp<Lo?r ittiasa aùfti, Ηχ·πχ.ί tXeyt ο κύριο Ifisrii' π'Îης àwawt Huai ιηλi-yoev · n w caa ptria^t, <? niv tnpov ayattn-cru' η caoç at^ifζίΠιΐ, >q tb trip* xart:φpovria[redacted]&t, αιαγχaiio χ, t'iropfyjoi rti διδασχάλω Xp-Γ*5 y ostri σΐύτηρ iravrw ά,'θ,οω'βων μαλπα ri-fuv, φάμε* <ά δώ όδο/ «βτ , μία τϋ; ζωi;, ί μία τβ -fanans· «δίμι'αν δί evyxpKTiv v^σινβρό; tauTUi' τηΧύ yàp τ> διάφορον ϯ μάλλον δί «άσένη} χνχ'ύρί'Γμζάαι Tuy\àwt' κ. φ:<<τ/χιί μΟΛίτι η τί ζωη; ·δο; ' titftaaxr^" St ή τί θανάτι», κ τ χα-τπ y'.ù/jlw Θί« ύνα· ξχ/το;, άλλα τβ ιτι/ϊκ.'-Χη ΤΒ άλλοτ^ί» «

CAPUT I.

U M Movies legislator dixifiet Ifraeli- *veflram Dt.i* | *viam Vitu , & viam marin , & dein* C de fubjungeret , *Eügo vitam , ut vivas* , & Elias propheta populo , *^uoufijue tandem* ! Λ'Χ *claudicabitis utroque poplite veflro t Si Dem efl Dominus , fequimini eu η* : confentaneum fuit , ut etiam Dominus Hus diceret , Λ< *mo potefl duobus Dominis fervire , aut enim unum odio babebit , & alterum diliget , aut uni adbarebit , <'T alterum contemnet* . Quocirca nos quoque Chnlhim magiflrum noilrum fecuti , *qui efl (alvator omnium , & ' J"* maxime fidelium* , onuuno dicimus , duas efle vias , alteram vite , alteram mortis , quarum nulla fit convenientia propter magnam inter fir diferepantiam , mimo ommbus modis disjuurz funt , ac via qui-Ddem vitae fecundum naturam eft , via ve ro mortis afcita , quod mors non ex voluntate Dei , fed ex infidus alieni fpiritus CXtitit.

Η θ*χα< Tapam'ircaç χιριαχνν <τ;>μφο-ybxar τη παΧαιχ napaxtX&m θΗϋΐν ιδμ^.' ·

Morales admonitiones proreptorum Domini conjentientes cum vetere praceptione lepum divinarum.

ΚΕΦΑ'Λ. 0.

Πράτ») bv Tsy^dntt » δδο; τ?; ζωή ' w is η αυτί·,, lû> m, θ' ;ομο; ^os-yopeL^t, à-•yaT.à·; χιριο: t»v ©tov όζ όλτ: rrç t^voias',' ë/ζ ολ.τ τγ; , τιν cia χ. ηοό ; , τζβ, δ·' άλλο fx erf χ, τ»? τλχτιον ω ιανη. X. nae ό μη θιλi-<i ^jt£αι σοι , tl· τβτο αλλω eu παιήτ&ii · £Xoyfin ττ χίτιρ^μΖ^; ιμάι" tffpo-«'d.yto^f ύπορ Ηπηρίαζο'-ΐν, ιμον ' ayaxin τβ> t\ytpèi ύμόόν ' ποια yxp 'M'> Ð, *Ai tpiXiïn τβ; φιλοΓνπι ι'μά; ; κ, yàp χ, οι 13;ι-χοι riro ποι^σιν' ϊμϊΐ it φιλ ιη τό μζτϊ,ττ; ιμα , χ̓, ί\θρ'> 'Efn' " fi1*?·™' <Pr-

CAPUT II.

Prima ergo efl via vitae , quae illa quidem eft , quam lex iancif jubendo , Ti *ut toto torde , & tota mente Dominum Deum ;»·> diligamus* , qui eit unus , & i©lus , przter quem alms non eit , & proximo* , ut nosipios item dibgamus : ÔC ut *^uicqutd non* ▪';·▪ *vu tibi fieri, allen ne facial . Eenedictte nt ,u qui vobn maleduunt , orate pro pertequentt-bu> , Ô" calumnianltbui vos : Diligite irnni esi veflroi , qua enim vobts gratia , fi d:.i-gifn eo> , qui vos diligunt ' hoc enim Ü ttbnici faciunt : vo< autem diligite eoi , qui voι oderunt* . Neminem habebitis inimumn: A'τ *oderis ,* inquit, *omnem hominem , non* /f *t*' gsptium ,*

yptinM, OM IdxntattM t annes nnt funt A Deo effeili: fugite ergo non quidem naturas: fed voluntates, & animos improborum: Abfline a camis, & mundi cupiditatibus. St quit te percnlTera tn dexteram neaxtlUm tuem, prehe illi alterem, non quidem quod malum fit faâam injuriam a te propullare, fed ouod przftet tolerare, & perpeti; ait enim David, A reddidi retribuentibus mi- ht main. Si ywà te angariaverit mille p.tffus, vade cm iUo & alia duo, & et qui vult focum in judicio contendere. tf tunicam tuam tollere, dimitte tf pallium, & qiu aufert qua tua funt, ne repetas Petenti a te da ei, & volenti mutuari a te, ne averfut manum claudat, juftas enim vir miferetur, tf commodat, pater enim caleftis, qui folem fuum oriri factt fuper bonos tf malos, & qui pient fuper juftos tf mjuftos, vult ut omnibus tribuamus: xquum ergo eft largiri omnibus ex propriis laboribus: ait enim kriptura, honora Dominum ex tuti juftis laboribus c in primis vero largiendum çll fandis.

Motif.

Ketatio homicidii., adulterii., mafculx Venerii, Jcortatioms, furti.

CAPUT III.

NON occides, id ell, nc hominem, qui rui fimilis ell, morte afficias, diflolvis enim qux recte etiecla funt: non quidem quod omnis exdes improbanda hr, fed innocentis folummodo: qux autem jufia caedes ell, folis magiffiratibtis refersata ell. Non adulterabis, dividis enim imam carnem m duo; ait namque feriptura, erunt duo in carnem unam funt enim marinis & uxor •jnum natura, confpiratione, unione, aifeAinne, vita, more; dillmtfi vero funt tif.ura corporis, & numero. Neque pueros vrfiabti, prxter naturam enim ell hmufmodi libido, nata ex Sodomorum civitate qux igne a Deo milfo con<umpta & deleta ell: malcdiii. s enim qui ha'u'modi eji, & dicet omnis popuim, fiat. Non Jcortaberis, non entm, inquit, ent feortator m filin Urael. Non furaberis; Achar enim propter furtum, quod m populo Ilraelitico in Hier>ch › fecit', l.-pidarione inteitectus eft: Item Giezi pol, tactum furtum, &. dictum mendji.um, hxreditatem leprx Naaman cepit, &: ludas, qui pecuniam pauperum avertebat, Domi . ;· glorix ludxis prodicit, ac pernitentia . i .tus laqueo fe iulpendit, crepuitque medius, ‹‡ eflula funt omnia vikera ejus; Ananias, d‹ Sapphira uxor ejus, quia firorum bonorum furtum feceiunt & Spniium Domini tcm.mtmt, ftatim lententia Petri iC.molleli nolln mrerncti lum,

A 0?, T«ynt ivtytiiirw · A/γύπηφ' ix Ftaz* μβΐον · xit&vTfi γάφάη η Θ*5 ΐργχ · ydC^tn Si à nlc φΰτΜί* α>λ« T»i ywi/MK ffS χοντηρώ»· ς ησμηνν txt^MV· ûh πΐ σοι pνησμΛ etc τio» ΐiξ«σ σπφΛVα, rpiψβν οὐτJ ς τiὼ αλλiιo, J φαώλΜ i<n>ς riiç oμώη · ά>λά T//ju«mp« τη α^ξζχαχται ·

>‹χρ · Δαφ'i, « άντκπiivχν τ* drrawoMauβ-t /jnt χαχά · fàv ά^αρΛατι fiτι μάλην ci, υχχyi ^n'ov'rî Sv#, χ} τ«i δiλoντι σοι xpt&ïvau £ fir χι?$ά σ λαβπν, αφ<i βυτβî V& τη iμχτην· xj ατο τ£ α!ρβντ&· τά σχ μη dmuru*

B τώ αiτούντΐσi S/Sow* ijjm' ατο τβ δiλoντo $αvfifx&xt τχρχ σου μA xmxhtéfr,; τiὼ χ«ρα · S/xjuoς γχρ χvvιρ «xT«pft χαζ xqgpà * Txrt γχρ θιλH StSoo&xt · irony 0' w ήλιoν αυτου ccornMiw trí sfwvptf >ζ αγαθή * >§ nî pnw αυτi βρiγνν tnt iixatvi >ζ àSixnÇ » τάση» ouv Sixxtw StSàxt òζ otxeéorv Troyw τιμχ ydp φη- <rr', Tty xi'prov aoô <rùv Stxcuw «W ' xBforrμητΐv Si tm'î βγήα,

A'πoργόρ&σκ $υμX · φθόμ» · £&φθορ«. μοιχ«α · >ζ πάστκ άχγiγoρΑμo,iη agpatfycoç,

Κ Ε φ Α Λ. γ\

C

OT' φονXσχ · tocτ' trrv, οὐ φθφ£ τλ» òμοιόνσοι òνθρωτον, ^ÀuftÇ^αp rd χηλοi; γινόμ^μχ' β^ ω .'πα',τηi φο>8 φαΰλ» TOj^owreς, αλ\α μόνβ τβ αθω», tbI <W/xb λο^-μi privotç αφΛ'ριαμεόν · χ μοΓχ&iiχ ' Sfatpêiç γάρ μΐvv σαρχα ft's Sùo. iσονται γχρ φχσΐv, oi èΐo rς σαρχα μiχv, ex γχρ fifty xvrp χ, ^umi τη φΰσ-ft· τη σιμπ-.oiχ · τï ciwffft · τη iix^ffft · Ta5 βiv' τω Kos»?»· Xi^ριτμζόοι Si t-i‹rt τρ ματι 1ζ τω αρ'Ημρ · β παζiοφθορήβτΗ, πχρά φiσσ γχρ τη xxxôv ex Σοioμοη φυ^Λ' ϋτι τυρό; θίzλxαeB ταπχ'.'άλεμχ γίνονται' tirntxTupxT& c t«?tos' (£ f'pft πχ; ò λαό', γζάoιτo · ού vTop't/ifHi, ix text γχρ <pwt πoρv^v c* uîoiç Γβφσήλ' β χλiψπ;· A\χρ γχρ χλiψo d# tô> Iσραήλ C* I*ept^S λζ'θoζ (lÂn^ftÇ τβ ζΐώ ρχ'Η ξηλ?i· χΰ Γ/ifft χλiψα ψX®·*^05 1χληρoνόμηα-f του ^iαμχv τiuά ÂMyoy » xat/ Iοόδχ xZ/iTTuy tu TCrirw iw κύριον τv iόξη irapfèuxc* I'ocSazc/s t xxî pxentpxiAnOftS χτήγ£ατo · xxi iλαχησε μΐαo ' xxi τχvTu tù σπλάγχνα αυτού · xat A'vavία Σατ- 4>ftf« ή τoύτoυ γυ',η χλΐφανη fù îStx 9 xat π«ρα'σα/τii nà v'.κiμα xcg/op, πχραχpiiμα απόΓ-φασΜ Il/foc/ τ& συματοΓoλου ύμων t^Mxtù^nσαv «

Aw«'

A'««^pX« yMJTHac · yi&e MtpTVfjgg. · ιτιορûαι*

Metatio magia, iterfeOionit Jiherum, perjur rii, felfi teftimonii.

ΚΕΦΑ'Α. r.

Ο Τμηώηκ; αυ' φαρμαχΑκ* · χερ yoip φησ-ι'ỳ, eu Ttu&ùriTt* β φβvX-ετις trwjh dr φθνρα, όδί τ» ôrex-TCaéèç, tîr γάρ ni cJÇeexowfjfyiot λ<-/W» ταρα Θ», mcvXOci! txXw&fcvnu αδιχω α-wpt9d* <h /«θυμήσν» vâ τ» τλχηατη orc? τiχv ytwctrxa* n tie itouδα' 3 vie βοαû* ή ny tfyfW · ot>X 'bttopxfats' tppf&i 7j*f o & etott δλω * ft Ji Wyt, &ορχή&ΚÏ in iirett-πθηστπχ* w · & <ώπ5· i ψάδομαρ-4tf4erH$ · on i βνχοφν?# <*οήπι9 «σαροξiυuH fiy τοπiτανπ» avri'.

CAPUT IV.

IWTO» era magua; neque veneficus: t*w-xN ficot enim, inquit, non finetir fnperfti-ter offe. No» faciet eadem filii tui, neque conceptum périmer: omnis enim fatus figuratus ac formatus, qui jam animam a Deo accepit, ft occidatur, vindicabitur, tanquam injufte occifus-. A'oη concupifcer rer proximi nue-. tui, at uxorem, fervam, bovem, aut agrum. Non pejerabit, ditlum eft enim, W» j'urabu *·''* t 3omnino: fin minus, faltem jura veram, quia laudabitur omnir qui jurat in eo. Non folfum**' teftimonium dicer, quia qui cnlumniatnr pauperem, irritat eum a quo effe{tm eft»

, Α*ιταγόρ&σκ χβΛολογία · μliÙδ& · vjù foous t/ΠιλΜ· άργδλογΐα · 4XJeç· «ÂMVt-ξ»α · ύηκ&βΈοκ,

Vetatio maledicenti*, ira rtfidentu, merit dolofi, otiofi fermonir, mendaett, tircumventionii, Jimulationit.

ΚΕΦΛ'Λ. i.

Ο Τ' χΛολ·ρ^οï< · μή άγάνα γάρ φχ<η', χα* xeXa^fty, "να μ» όζβφθ»i * μνησιχα-χήσΗ · ·$μ μνχαναίχνο θα'-βην * ουχ ιοη δίγνωμο, sit δίγλωοΐο, παγί γάρ t*xy-ρα «vie} 7tt t&fa ^«λ»· βvιîρ ^λωοταιiη eu χατΛθïTvθ'iαiT»/ itti rr.ç yη ' ùx trottc λόγο es xceéç · Tff} txjtoç y«p λόγα αρyü δώ^ιτ· λό-yoî' i ψXβî)* «toAhî y«p φηα-ι, w«mtç ηύ λαλΒvτπî τ! ψιûδο ' ii irn αλvoiiχτη · èàt ip-icti yάρ φησιν, · iλiοπχ^ï πiv τλ»σ·/ov ■χλîο^ιαο χαχίώ.

CAPUT V

NOn maledices, Mit enim, nedelefferir ma- r,,,,, ledicendo, ne extirperir: neque eris me-C mor injuriarum, vix enim eorum, qui injurio rum memorer funt, ad mortem ducunt. Non eris duplici fententia, neque duplici lingua, la-T^î ,J' queer enim fortit viro propria labia, & vir Unguofut non dirigetur in terra: fermo tuus non erit vanus, de omni namque otinfo verbo ratio- ·v·,Λ· «« nem reddetir. Non mentieris, perdet, enim, inquit, omnei qui loquuntur mend.irium. Non eris T/''· t· circumventor, neque rapax, va enim, inquit, e» qui proximam circumventione mala circumvenit. ,r'

Α'<ναγόρ^σι xaxw^fôrç φοσωπολν^ΐοκ· οργή ' μι<τ<χv$ρvπi<χi' βασ-χαυκχ.

Vetatio perverfitatit, acceptionir perfonarxni, ' ira, odii, invidia,

ΚΕΦΑ'Λ. Γ.

Ο Τ'χ trn ùvoxejrru, Tvoc. μη η» μίρο σv μιτ'^ $jii' «χ f<nj χχχοηθη bJi ûirtprça-ytB* · ùχιρηφάνοι y«p ο Θιό «ντπûαηηι · où λιiψη qggôrvnov do Xffrer, ότι iw χυζ/a »i x(j-oiç ' « μ/<ηiστ<5 irctvTu iv^peonov ' τλιyμù lλΐy-tW άδιλφόνβτ, «UM « JZ twttv όiμαp-Tiav- x5q ïλιyχi σοψον, xjq Λyoπηκ-ΐi<re· φîù~ yt iitd ttca-η χΛχi, otto πανη όμοιν αν-τι$· κτιyι yχp φvvτiv, ατο αi/χχ · ι^-^ήμ^ éx fyytîîcor · μη yίvιι οργiλο · μώί βότχα-vo · μτώi ζηλωτή ' μηδι μαπχο' · μηδi $pa-σύ ' μη *α&η tû rS Κα/v' W th τβ Χα»λ· nx τβ ΓοΜβ' δη δ μ8p itrixT^vt τiv »§iλ-φîiv αiiτi niy Κβολ ^fgù τό ^όχ^ηv uùnv ^-Ε pf milieu trap» Θιώ* t, Sfa' ii aopox^lifat τîώ •vt^-rav ocùrS" δ it liv ôaioy Δαβiδ èStant vt-xiaavTtt T»y TcXidJ nv Φ/λiΓ;α7ov, ζηλ^σα,· èxt τη ^opXretJy £ρημiχ ' δ δi rss JJo Γραπψχα άvûλi niv Α'/3c»yrip tày τβ Γο-ρχηλ * Α'μκσά riy τβ Γβiα.

CAPUT VI.

NOn eris hypocrita, ne partem tuam cum hypocritis ponas. Non ens pravus, neque fuperbus, japerbir, enim, refijtit Do-▮ rti. f. minar. Non accipies perionam in judicio, quia D<mini elt indicium Non odio habe- z*'* « bis quemquam hominum, fratrem taum arguet, & non propter ex»; peccattrm fxfcipiet. Reprehende fapientem, iX diliget te: Fuge omne malum, & qnicquid fpecicm, & limi litudinem malii habet: Abjtme enim, inquit, ab iniquo, & tremor non appropinquabit tibi. D··'· ■. Ne fis iracundus, neque invidus, neque y,^' '*. aemulator, neque furiofus, neque audax, ne eveniat tibi, ut Caino, & Sauli, ac Joab. Nam Carn fratrem fuum Abelcm O'·. « ^c,ld't ' quia fuit apud Deum honore an te latus, ôc iaiiitKium ejus antepolitum. Saul David fandum virum inledabatur, poftquam Gohat Philiftharum desuit, quia ' ^'{ ! laudibus, quas laltatrices canebant, invidit: Joab vero duos duces exercitus mtcnecit Abner ducem Ifrael, & · Abftdoncn; ducem › >-!ΙΙΟΛ Judx. '▮'·▮ A,

ip«a»< ΙΊΜ *t iu.bot

De

De cantione attgurali,

A

ilreJ <wan*tnio««ne «παο/ιη ?

CAPUT VIL

■ <t'r ·«■ ir ·*. ANTE «ugur, auguratio enim ad cul» tum idolorum dycit : *fiugurium* , inquit Samuel » *peccatum eft* , èF >u>» *erit uh ruratio in Jacoo , ncque vaticinatio in Ifrael.* Non^etia incantator , neque Alium tuum luftrabis, neque divinabis , neque augurium ages ", neque volatus avium obfervabis, neque dices pravas difciplinas : hsec enim lege etiam vetita funt . Ne iis deditus rçncypilcendis malis , ad nimia enim peccata traheris. Non eris turpiloquus , neque injector oculorum , neque vinolentus.· hinc enim (conationes, & adulteria oriuntur. Nc fis avarus, ut non fervias marnonz uri Deo, Ne iis avidus inanis glorix, neque elato animo , neque alta fapiens, ex his enim omnibus exiftunt arrogantiae Memento ejus qui iJu. dixit, *Domine, non eft exaltatum cor meum , neque elati funt oculi mei, neque ambulavi in magnify neque in mirabilibus juper me, fi non humiliter fentiobam.*

ΚΕΦΑΛ. ζ'.

1V1 ΛΠΛγîη α'ωνοσχότιο , οτι όιηγ^ί ασρο elSuλσλα^Ηβν, οίωνισμα Si φησίν i Σαμκηλ αμαρτ/α tri. ·&' « «r® oΖων/σμο C* Γαχαβ ' ώι μαντύα cr Γσρζη'λ · «it ««7· irtpSw n xttixaθαίρων τάίυιόνση' κχλη3·νι£$· iit ·Ζωγ/<θή<π» ZIZ όρνιοαχοπάηι ' iSi μάθηση μαθήματα χοντρά' τούτη γάρ araottu >£ 0' νβμο αιΤΗΤi * μ,} γίν* Επιθυμητή χαχών, ·ιη^ηθήσ·η γάρ « άμαrpfitv αμαρτημάτων * iκ try αίγρολόγο · iSt ρν Βψο'φθαλμο · iSi μίθυσο ' Ζ* γάρ τότων πορνύαι χ; μοτχύαι γίνονται ' μη γίνη φιλάργυρο · ϊνα μι» άντι Θιη $*λΣτη ΤjJ μαμωνάί· μη γίνη χοοιοξοι· μη5» μίΓκορο ' μη$i ύψηλόφρων · « γάρ τνηύν απάντων άλαζονιαι γίνονται' μνήθητΖ τού άπονη · χύρΙΙ υψώθη η' xapSta μη · ιμι~ τιω io&ηο-αν οi ·φφ«λμοΖ μ» · âji cv μιγάλοι , bit do διαμανιοι atrip iμi · τΐ μη ίτα^νοφρόναν.

Vitatio qbtreftationis, contumacia, fuperbut, & audacia.

AeayopXmc γογγυσμέ' >Ç ùh·ρηφαν/«;· ιζ θρ«<τύτητ·5.

CAPUT VIII.

c

X'*' ιβ. NE fis obtreftator , memor fupplicii de iis fumpti qui Moyfi obtrectaverunt, ne contumax , ne malitiofus , ne duro & inflexibili corde , ne fis iracundia effervefcens, neque pravo animo , haec enim omnia ducunt ad blafphemiam : fis mi- • Moiem tis , * ut David , quia *mitei p^ffdebunt* o.ir.i M·'<* I- *terram.*

ΚΕΦΑ'Λ. η.

ΜΗ' γι'™ γόγγυ<το 9 μνιρθΗΐ τη τιμο^α ii LTtnio-ay οι χοιταγογγύτοοη Μωσίω · μη tro αυ^άίνκ' μηi* τηνηρόφρων ' μ»|i trxÂnροχοίρiζφ' · μηδi δυμωδικ ' μηiZ μακρό·^υχο ' πάντα γάρ τυυ-m èSnyH «pes /3λασ·φπμ/βτν· Si ασρχο ω; Μωϋσii AaftiS' ttici οi ^qctiq χληρονομήτασι γîιχ.

De longanimitate, innocentia, manfuetudine, tolerantia .

ritei μαχροθρμ/ots · càaxzas· «y$co'n]T»$ · (.'«ομονη .

CAPUT IX.

D

SIS longanimis, quoniam qui talis eft, multa prudentia praeditus eft : rurftis vero , qui parvo , & angufto animo eft , infigniter imprudens eft . Sis mifericors , *beati* , *■''* *' enim *mifericordes , quoniam ipfi mifericordsam confequentur* . Sis innocens , quietus , bonus , & tremens ad fermones Dei . Non M. te extolles , ut Phari&us , quoniam *omnis ?*' f' exaltat , humiliabitur , & quod altum* tni- «· *fj-(fn , abominatio apud Deum:* Non permittas animae tuz audaciam, quia vir audax incidet in mala. Non verfaberis cum in- £<<r > fipientibus , fed cum lapientibus & juftis ; ζγ qui enim *verfatur cum fapientibus , fapiens erit, qui vero cum infipientibus , cognofcetur.* Qux acciderint adverfa , fer sequo animo , & calamitates fer indolenter . Sciens folvendam efle tibi mercedcm a Deo, ut Job , & Lazaro.

ΚΕΦΑ'Λ. θ'.

Γl'y» μακρόθυμο · ô γάρ τοιηη πολύ cat φρονήα'Η" tttâtrtp ολ/^όψυ^Φ* τγύρο φρωγ· γίνα ιλiά.μων · μαχά^οι γάρ οi ιλiήμφWS, οτι asàni iλιηθiνiτονrυι ' tiro άχαχο ' ησνχ@-- άγαθό · 1>iμφν τβ λογχ τ« Θήτ ύγ {a[a|t «s cwamJv ώ - Φαρητα?©'· ' οτι πα ô άi/x5y iαυτiν ταπ&iνiύθή^i^ · ιφî τ» ύψηλοκ ώ> άνθρνποι βiiλυ^μα παρά τύ ΘiJ · i Sûaecç rp ψυγη^η θράσο · Sri θραβν άνάρ iμπκτέόrat tes χακά' « συμιτορ&τη μ^ αφρόνων, άλλα μ^1 Γοφών nw διχαίων · · συμτορΛομ^υφγάρ α-οφοι σοφά lrai ' o Si σ^υμτορ^όμ^μ^ ^άφροσι, γνωθήσιται · to συμβαίνοντύσοι πάθη Si"** i TOS πιριτάτΜ άλΰπω , iî^ω οτι μîiθό παρά Θiόσοζ Soàirenit cJ» τφ Γώ/3, τω Λ,αζάρω.

&τι

A

Cfrr *Kfri* nb xamlX^ray *S&tirttahtisywiotit* rXMr *Tfpü^ou* « *ity γάρ τ·* au *Sxo»* «*Z Si ri Stat μόooo* np^umy.

ftMrf *oporteat eos , qtu fint m^ifiri doSrimo Chri/Hy piaris effe puarn oareates: illi enim proflant, ut bene fit, bi folumboc, utfimiu.*

K^E Φ A' A. L·

CAPUT X

TO'y AmAwtu<w *rit Xoyov τï θiβ Se^àeuc* pywa&WH It «ini *ἵμιρα* >ς *wxrii* *τιμόο'Η Si evrie* βχ Jç *oùrtw* , «λλ* if rï <?Nt/ *eoe* «féÇcaoy *γηόμ^μον* , *η γάρ* χ «sd θiβ *StSatsTutfijay ixfit ό Gwc vâpertv* *iχζιτπi- oves χα^μΐροα ri ootricneoow* ay/wy· *tv int- vaataum riïç λόγοι avtfS.*

Honorabis cum qui termonem Dei loquitur tibi , memor eris ejus die & node ; honorem autem habebis non tanquam ortus tui audori, fed tanquam effedori tui boni ftatus : ubi enim eft dodrina de Deo *y* ibi adefl Deus ; exquires quotidie fandorum faciem, ut eorum termonibus acB quiefcas.

Cfrt γρτi μό a«o*^/Ç«y *άγΐνν* , α'λλ* *ripfr vAoci μα^o/^si y xgfioftn SmutXy* qjq *μη* «epocrwxo- λητтHv.

Quod non oporteat dtfceffionem facere a Cbriflianis, fed potius pacificare diffidentes, judicare jufle , à non acci pere perfonas.*

K E Φ A Λ.

CAPUT XL

OT'χ·οι'«Λ *γιόματα aapoi η άγιο* , *μντiαδώ* opMïχÏ' *tiphv£oteç μχχoμ8pMi*, «c Mω- *ffüi* j truwcMaiOW «i *φιλίαν· xtpëèç Stxauioç' γάρ* «Pt» » η Aηψη «jwwiroy iλi'χξα/ *ivi παρατηiματι, ùç* H'λ/'αi >ς Mτχα/αi tv/yV-C *Xfrifi* ·' SL' *A'βiiμΐλεy* ô A/θ/oψ ihW«y' s Nάθαν W Δαβiδ· ç ÏωάMK πvHpcoSov.

NE facias fchiûna adverfus fandos >s. memor Coritarum . Conciliabis pa- Dm· cem inter diffidentes , in gratiam eos reconcilians exemplo Moyfis : judicabis jufte , *Dei enim efl judicium* . Non acci-nw pias perfonam , argue de delido, ut Elias , τ «« ? ^ichieai ⁄ ^ ab. ' A^emclcc,I ^thioPs — Sedcciam , & Nathan David , & Joannes *M-τ· o·* Herodem.

ΠiΣχ *St-ψόχον >rn< όλιγοψόχον.*

Deeo, qui efl duplex animo, id eft, pufiila fide.

K E Φ A' A. *to.*

CAPUT XII.

MH' *γιν* *ἰύφνχρ co* <τβ, « t- rar, η S' *λΐγH γάρ ό χΰ&ο ίμαι* Πi- Jop *tin τΰ* θαλαiπτκ· *ολιγότι^i tèç ri iSira- σ« ; μη γiνα <νρό μ8β ri Ἀαβϋν* «χτενών -rkù *γάρα y avpo St ri Suvat* σvτi>X«y.

NE fu in precatione tua duplici animo , ambigenti, utrum fit futurum, an non, mihi enim Petro dixit Dominus in mari : *Modica fidei, quare dubttafli* ? ne ad accipirn--*<"* »» dum facile manum porrigas , ad largiendum r"' 4 D vero contrahas.

Fife) *Aπoιια .*

De beneficentia.

K E Φ A A. *ιγ'.*

CAPUT XIII.

E'Av iχ« *typ TCMpibn tva iργάβ? rii λvξνσιv άμαρτιύν re* *ιλiημοσvaaκ γάρ* χi *mts-fo-tv àmxa^atpovrw* αμαρτ/ατ ' s *δκάατι* Seva» τπυχώ· β'ïi *StSùi yoγγΰτ&* ' *γνΰτη γάρ τι iπν ό TU (uuo&e àmrinSômç* · - *'AtJv γάρ φκτi*, χτυχβv, xvti^ *$av&ζ&' xetrù Si n Sipx* αυτi, eiuj âyTvrôrôw'ntu «uÎ7Ü' β« *««oτρβφή*·rn ù-Jieptyiov ôs φρ«σ« *γάρ* Φη®·?, *ri um ri μή* Uraxera/ τβ *Stofjfyri,* qj) *avril iTOtaAiffT- m ' ii, ùk irai rircexscM* αvτi · xetv«vtie*HC c< ireti- ra αiiλφù <r« · <? mx *ipüi ΐ ieveu* · xarvrj *γάρ* ù μιτήληψ/i *vapà* Θiβ *ttietv άν^ράχοι Tapeon&à-* oSi « *àpièç τΐiv χ&ρά* tm *άτό t* S *uii<m n àxo τϋ δvγαξό ιη,* αMα *άτό* VfénjTK *StSafyti avτθ ria φόβον* τβ Θ«- τα/'lΛi *γάρ φμi* , w *vιόν η* · ina *γάρ trou aroi ηιλπι* ·

SI habes, da tuis manibus , ut peccatis tuis redimendis operam des: *Eleeniofinis* enim , inquit , *tX fide eluuntur peccata* . Ne T'** " dubita largiri pauperi, neque largiendo murmures , cognofces enim quis fu remunerator . *Qui miferetur* , inquit , *pauperis* , *fa- ?"·* «»· *neratur Deo* : quantum autem fuerit ab eo datum , tanta fiet ei remuneratio . Ne re- E pellas indigentem , *qui t* enim , inquit, *aures obturat* , *ne audiat opem rogantem, ipfer'·* ·«· *implorabit auxilium* , *tX non era qui exaudiat eum.* Habe omnia cum fratre tuo communia , & ne dixeris propria effe . Nam omnibus fuit inftruda a Deo communis participatio . Ne removeas manum tuam a filio tuo , aut filia tua, fed potius doce eos timere Deum a pueritia, *cafliga,* inquit, *fi- rm* *Hum tuum, fic enim erit tibi bona de eo fpe>* .

&ua

A

finales fe oporteat prabert dominor famniis , iX quomodo oporteat famulos fubjeflet effe dominis.

Cfwi mpoorqxptt^cu -ηT ndxintç tbç χυgpa' οιτω χρη'vronont&ou W οιχι'πκ.

CAPUT XIV.

NE amaro animo jubeas famulo tuo aut ancillar eidem Deo confidentibus ; ne aliquando gemant adverius te , & irafcatur tibi Deus . & vos fervi do-, minis veftris tanquam Deum reprstfentantibus fubditi eHote cum fedulitate & metu , tanquam Domine , tX non tanquam bamirtbus.

K E Φ A' A. ιι.

O'χ ἰχιηξρκ JouApaw i «ατiZατσι ws i*i riv ajjTOt TtmotSôrn C* »t-, xt»« » #<'°van rcrijprcr & ts-«t rol οργή τχρχ Otop · ιρ) vμ£i ·Z i«-λοι ùavtttynTt η7 xufjatç ύμ& Λ τύτοκ ©fi c* mpoev%v φόβφ, tk τύ χυppp > >$ ** aV-

W *.

De hypocrifi, iX ftadio legum divinaram, iX de confeffionibus.

The* ύτοχ^σιω αοροτογη νόμ& χ} {ΧζρμολvyMΓioη.

CAPUT XV.

Habebis odio omnem fimulatiohem , & facies quicquid Domino placet: ne deferas mandata Domini, fervabis autem quat ab eo accepifli, nihil ad ea addens, aut eis detrahens . non addes , inquit , jermonibus ejui , ne coarguat te , iX fias mendax. Confitere Dfinino Deo tuo peccata tua, neque pergat amplius peccare , ut bene fit tibi a Deo tuo , qui non vult mortem peccatoris, fed pcerutent/am.

D'"t «V.

Mani.

K E Φ A Λ. ιι.

Mltnjtrwçfftxiravôiroxeite-rv· Sf'xv n oiptràv χυ&ω, wwiiffHS* » μη fyxaraAiinK cVῖτλάi xufcja' φυλβζκ Si « παριλκβi τχρ αiiηυ μήπ «β^οστiθπ ίt αυπi · μήτ» «φχιρύv «τ'αό^ii' « <rfox)rTWÇ γ«ρ ηΐ λογοι οώτi, ἵνα μη «λi^ξη fff)Ç Pi ' όξομβλο^*HJ τὺ Θiὺ cnsm βiμάρτημαηια·» ° dx. tn <τροόη<τ» ίτ'αἶ.·ηϊ , tvx Cfusot γ&ίvτvι TXpat xuef? τΰΘiΰτχ' ὄ- a βvλiτα/ τον Θάvατον τί αμαρτωλὰι, αλλα τιὼ μετάνοιαν.

De cuit» parentum.

Hee* TM ®Γ®5 ywt'ecs £φα«Ηβκ·

CAPUT XVI.

Coles patrem tuum , & matrem tuam , ut ortus tui auâores: ut fias longavus fuper terram , quam Dominus Deus tuus dat tibi : fratres tuos , & cognatos tuos ne dcipicias: non defpicus , inquit, tes , qui funt feminis tui.

K E Φ A Λ. ιγ'.

TOV Tocrtpoi ττυ K9M τἱώ μαιήρχ ^tpcnrSL«ç euriwi ent Jfyjtfrtvi, tv« μακρvχρόvιοζ tut τiϊ pPS , Π χοο/nç ό Otes nt SiSwtrid-oi ' τ»i «iiλφάiov iÇ τ« <ri/y^)iii cru μv ι'»fdi»« ° τώ γτρ wxfini τη ιτπίρμχτi του ύτψοψπ·

Quod oporteat fubditos effe regi , iX magiflratibus.

Πiξ} Tΐi ^fOi β<X<TiλiX JÇ Îp^O/TttÇ ÙTOTI^Üi.

C A PtfT XVII.

ΚΕΦΑΆ. iζ.

n- Timebis regem , fcis enim Domini efle elcilionem : magiftratus ejus honorabit, ut. Dei mmiftros : funt enim vindices ommt in'una : & folvite cis animo non ingrato vedigal , «Sc tributum , omnemque penftonem.

TOV βα<Γ(λια φοβηόησr) · eiivs οτι τϊ xuepi tsrv i χΗροτβv/α · «ρ-χογτα αvτi rrμήα-^ <ài λ^-ηργη Otâ , txSixot γύρ ύσι τά~ βi)« αiα/αi ' o*i άτοτίτχη π'λφ* . φόρv » τίταv «αφοροσ <Λ>/ωμόμ»i .

De manda conficientia precantixm.

Utt) <αθ«ρ« moyens

CAPUT XVIII.

K F Φ A' Λ. H.

β

NOn accedas ad precationem in die malitiae tuae, priufquam amarum animum deponas-· haec cil via vitae . (Jtinam vos intra eam renenamini per JciümChnftum dominum noftrum.

OT' <$>o<ΓiλΣ<πi ίτι ivροσA,Xluioν or Iμlpα. TT0/rttiai^* '·J·** Aόστιi τἱiύ ntx^jatvo-ou' α'-τη ι'çt'y η o'So; τi ζωή · χ ycàoin citcç ὑμάϊ Aριδώv 11™ τi Γ.μά .

Qfrr H ὐζ τχιβχλη n ebkvTfju imray^tirx ὕδq άβτβ&α Ç νβροοημί'α χιχλήραπνι. "

K E ◆A A. si.

HÙe ὔο η δανάτα. fcb c* xo- wipcùs dtvpu/jfyin · ce αυτρ yἀf ἐtyvotx Θ« X9>λόν xaïuSy, £>ολ(ώ' , qpi ταραχών titHaoeymyn' îZiy φόνοι' μοιχάαι· χορνϋχι· Z- τηορχίχι· οτιδυμΐχι ποφοΐνομοι· χλβτα/· «δωλο- λβΚιη· μαριαΐ' φαρμαχάιαι · α'ρχα^Z· \|X- iepetpnfjBti · ὐnx^raç · ιιχλοχαρΐΐχΓ ιβλο * ηχφηφαν/α · χαχ/α* αυθοιδΗα · χλιονιξ/α · αZ- «ypoXoTta· ζηλβτκΓ/»· ^ρατυ'ττι · ὑψηλοφρβσύ- vȣ! · αλαζõvΖα · αφββΖα · ἔηφμο ἄyaŠūν · ἀ- λη^πα ἴχ9ρα · ψΧΙβυ dyxvn · xyvntx it- tgqaouÔK · oi χαρ nruy Tonjrtt/ μ - χβλλώχ- Ttu dyaày , oùii xyrtt Sixxix ' o^pvooCcw «ût fèf ti «Ta^o'y · α>λ' eii ri xwnpôv · vv μαχράν mpxornc qjq · μχπιχ ἀyx- irJvnç' ιηίχοντr ἀyroxeîoua · ax iXrâyrti nu- vey · eu «orotuns ht xamxweoi&v · οὐ yi-' vvrnmi w «em^aync aùrwi · ψο^i nx- ywv · φθορά χλαχτμχη &tou · αχβτρίφό-. ufyjoi caitôpfyjov · xerttToyoaiiw; · srXewr/ùW vχρβάλης» · TCvtirov ttfpoxrw ' ««vτηριήρτηη/· pc/^Unn m» «« norw roevnay.

• confer vut. fatam ieb nomme S. Rarnabar epiftolam pi^a. c4it Voff.

Cfri μί "yd τΐί £β·ιβ(ιβ ιχχλiMM ῦtfyà. η &»ημχ χβραινόi ὁ νομο^Ζτη .

K E ◆A' A. χ.

O *P« μvτι a-t «χβ τΓi <£τi^ïχ · M ZχχλZvη yàp φηβ-fv, αχ αὖτii &ξ<« ή dCaiyppta· πα χαυϊ; ἁτ χίσιν o7 ἰχν mpxaxrfi · « yàp iâ^t μη ἰχζχπy Γξω τi; XShoç βiou ,

Cf™ μη χρη <1>αvλiζ»vτι φ «pocr^epwv βρωμχ-'O , αλλ'Λ'χα ἰτω μἰτvïΚχμ^άοοα qp) -nrtfyijfyvjX.

K E Φ A A. xd.

n Eei it βρ&μαηΛ Atytt aot o xJei#- , 7ti xyx^x τη yv ^àyt^t' *jh x£/ χρZαi tîK&t ὠ λάχανα χλόη · τ» Sè ουμα iκχiϋζ ' à yàp to M-fpxpfjSj/ja oi η τόμα χοινό» w αν- θponroy, α'λλα m txTOpdLôfj^/oa' Xiyo> δη βλχβ-- φημΐχΓ χχτϋλχλiχΐ* qp) eên ntâny · eù ῖt φα- yp rat μιηλον τη ynç μ$ iηφιοσαΐη · οτι ii- τι χχλον αυτά' qjq urt àyofàôv , αvτ»· σΐη ViMiimuç , o7vo Χωδ,αζων χαρθ'Ο·« · τZ yàp vàytmt· à τι πiiται χάρiξ αvτi; xdpae >η it rot ὁ αοφο E'σίρα λiyoη · inp&f&t Z; yàym λΜΒχ<τμαrν κ, πὑπ yΐ·.κχ~μχπι> μη λi/XHκθi.

Quod via, quainfidiis diaboli afeita efit impietate, tf legum violatione plena efl.

CAPUT XIX.

Via vero mortis in pravis a&ionibus cerni, tur , in ipfa eft enim ignorantia Dei , & introduftio multorum' malorum , & caliginum mentis , & turbarum , unde cedes, adulteria , fcortationes , perjuria, pravae cupiditates , furta , idolorum cultus , magie , veneficia , rapine , falfa teftimonia , fimulationcs , corda duplicia , fraudulentia, fuperbia, malitia, contumacia , avaritia, verborum obfcœnitas, aemulatio, audacia , elatio mentis, arrogantia, vacuitas metus, infeâa-. tio bonorum, inimicitia cum veritate, mendacii amor, ignorantia juftitie - Qpi enim haec faciunt , non adherefeunt bono, neque jufto judicio, vigilant non ut, quod honeftum eft, capeflant, fed quod turpe, a quibus pro* cui abeft manfuetudo, fic patientia : Deledantur inanibus, captant, & confeâantur retritet'Qoem, non commoventur pauperum mtfcncordia : non dolent vicem afniftt ; non ^f^nt auâorcm fuum : filios occidunt : quod a Deo formatum eft, perimunt, repellunt indigentem : premunt, calamitofum: confolantur divites : contemnunt pauperes : in omne genus peccatorum fe effirndutu : utinam, filii, ab his omnibus liberemini.

SLuod ean oporteat a pietate defleUere five ad dextram, five ad fintftr^m.

CAPUT XX.

Cave , ne quis te a pietate m errorem abducat , m , inquit , ab ea declinet , five ad dexteram , five ad finiftram , ut in omnibus , quzeunque feceris , iis intelligens: non enim impius eris , nifi a via rvâa deflexus.

s^od non oporteat ullam gtnttt eibe commodi vituperare, fed potixt cam ^rattarttm offtonet tf ordinate famcre.

CAPUT XXL

De cibis vero ait Dominus , Bona ter- apia. ,. ra comedite , (7 omnem carnem edite t ut olera berka : fanguinem vero effundes : neyte enim qua in os intrant , inquinant bominem , fed qua exeunt , illa inquinant hominem , blafpbemia fcilicet, obtreflationes , & qua font bajufmodi : Tu vero comede medullam tern^pn juftitia, quoniam fi quid pulchri , bonHw eft , omnia ipfius funt , fic ipfi gratias age : Frumentum adolefcentibus , & odoratum vinum virginibus . Quis enim edit , aut bibit fine eo ? hortatur autem Efdras, Ambulate, mquiens, fic comedite pimuedines, & bibite dulcedines, & ne fitis moefii.

&*od atm fit vefcendwn iittebjtu.	O'tc χρ» φώγ"ν τῖώ ^ΐδωλοθυτω* βρώστν.

CAPUT XXII.

CAvete vero ab idolothytis, haec enim immolant, ut demones honorem, ut fcilicet Deo contumeliam faciant: *tm*, inquam, m* *participe/* deman*». *efficiamini*.

ΚΕΦΑΛ. x/ÿ.

Tld Jt' τφ κ'δ«λοθύη« φiύ^iTT» *tni Tt· μη* ystp δα/μδνα» θιάστ ηψπι · iφ' *υβρα,* cδηλαδη τi μδ/χ Θιi, *οποκ μη* ^οδηβθε *χο&ωvet ζχιμο,οιν.*

ConfliMio Demini, y fis baptizandum, iT in cujus mortem.

Δ/ά™ξ,i *χυοκχη* ^ρ») *βντιζ^ν'* χ) η\ w ιόοi θά»ατον.

CAPUT XXIII.

DE baptilmo autem, epiicope, aut presbyter, jam ante conftituimus, ac nunc rurfus dicimus, fic baptizandum efle, dominus cenftituit, cum dixit, *euntes docete omner gentis, baptizantes eas in nomine Patris*, tT *Filii*, i7 *Spiritus fantli, doecntei eos Jervare omnia quacunque precept vobtt, in nomine* ,- inquam, *Patris*, qui I ilium mifit, *& Cbrifli*, qui venit, & *Spiritui fanUi*, qui teftimonium tribuit. Unges autem prius oleo fanâo, * deinde baptizabis aqua, poftremo fignabis nnguento chrifmatis, ut fit oleum nn&ionis par tiupatio Spiritus, aqua fymbolum mcrns, unguentum chrifmatis figillum paâionum. Sin autem non fuerit oleum, neque unP>entun> chrifmatis, fatis eft aqua tum ad unctionem, tum ad figillum, & ad confetlionem morientis, live commorientis. Jeiunet autem ante baptifmum is qui baptizatur, liquidem Dominus, a Joanne primui.n baptizatus, & poflea in folitudine commoratus, quadraginta diebus. & totidem noctibus jejunavit, non quidem quod opis ellet ei ullas lordes eluere, aut opus ullo jejunio, aut ulla purgatione, qui eft natura mundus, & fazkhrs, led ut tum Joanni veritatem atteftaretur, tum nobis normam & regulam praeberet. Itaque Dominus non eft baptizatus in palBonem fuarti, aut in mortem, aut in refurredionem, nondum enim quicquam horum faflinn fuerat, fed ad aliorum inftitutionem. Quocirca auctoritate lua tanquam dominus Joantus jejunat poli baptilmum. Qyi vero in mortem eius baptizatur, debet prius je|itnare, demde baptizari: non enim otquum eft, ut qui conlepultits eft, & conlurrexit, in iplo tempore refurredionis lugeat, mortuuique fit; Non enim homo conftitntionis Chrifti dominus eft, fiqmdem ille eft Dominus, hic vero Dumum iubjeélus.

ΚΕΦΑΛ. xγ'.

Eei Je /3α·τΛτματ©'* J ετ/σ^οτ» r *aepus~ βύττρι* ηδη *μ$> x, <ν*ότιρον $:(Tΰ%χμi3α '* x} vuu διφα/^υ* δη «τω *βχτιτiσ»* , «» c χυ· *&K Simifycn ήμΐν λίγ<ύν · πορ£$?.ιτiζ* μαθη· *ttUTKTt* ττάντκ 7Ù iθ,η' *βχπτΐζο,ττζ αώτά* τΑ *ονομχ* τϊ *ττχξά* η# τi *vii* qjJ *τ* άγιον ηνiά* μχη* ' *^ΐύχσχο',η αύτάi ττ,ρύΐν πχντα, οσχ cm-τ^λάμΐΐν ΐμιν* ' τού άτοΓΗλαιη ττaKό ' *r>S* iλθδντβ *μχρτνρήσχντο ζταραχλή-*W *χεiτ&i δi αρρώτν; ι'λαiφ άγιω' ttrunt βχ~* zrr/rftç *tâxtt* ' πλιυηΤΖοζ *α-φρχγiσα μύ-*ρω · *ι;χ η μ8ρ. γ^τμχ μιηχη* η του *χγiου ηναμχη* · το âf *νδαρ σύμβολο? ηϋ ^χνχην* · το Αr *μύρον σφρχγiΐ σιω^'Yΐχ' et èi μ&· Ti iλαιον χ,* μΐ)Ti μiγ'ο/, *αρ\« υ5ωρ* »^fj <β*ο' χ iττζ Κ94 *»*«» *σφρχγΐ^Α* »<g4 *ΒΡ° όμολογΐχν τού* otiro-DctzovTo; , *nrrt* miwatTo-Dvitmxom;· · *αυρο Si'* δi ττυ *βχπτiσμχη* yrjçXmàru δ *βχτττιζό-* · njq *γχρ ô χύ^/ο* /tpyjroz *βχττζτθνi* ÛXJ» Γωφφου e-iç t ?ul tpijuov *ajùAi&tji, μi~ TiVHTu* csmrXo-f ΠΑΤΛράχο,πi *ήμύρχi*, Κ9Η *ησ-σαροiχο·Tu νύκτα* · *ιβχΤΓiιάη* if *JM CvrirdU *ούκ* auro; *airopumictut*, i ζηΓι-ία *tyw* · η *χχ^άρσιω* · 6 τη φόσΜ *xx^xpii* ›Ç *Αγιο*, αλλ' *ΐνχ* tyq' Γωοόνη άληθ^αζ *<νροσ-μαρτυρήση* · *ι^μ ήμΐν ΰττογρχμμον χχρχγηται* · •ΰχουν ό pfyi *χύξ/ο ούχ U; £οωτ« -βάθο iβχ-τττiσχη* η θάνατνζ, ›Γ *αiνάτασιν, ούΰiπω γάρ* otic,* nfruv *ιγiγόνι-ι* ' *άλλ' Μ Stxtufyv ttipav' Sto* Mjq' *atir'* c^oumra» τδ *βχπτισμχ* irrÆH «i χι το I'wâmiz Λ δ *Si τΐç rov αύηύ θάνατον μνύμ$.·θi, ισρότιρον δφΗλπ* νη^i^σαι, lÇ *τόπ βαπτiταοθαi* ' *οù γάρ* δ/iyqoy τον eiuinnpc#» τη <ξ σ-αυαναΓαντη *ττaρ αώτΐώ* τiιύ *oiνατασηχ*a*thç Ùv* · à *γάρ χύρ^ο* δ *αν^ρατιο* τi» ξiω τη *τ» σντηρο* · *ιτύπρ* δ iwTonji, δ *Si ÛTrrxoos.*

Quibus debet hebdomada jejunandum βî , iχ dibits non; Ù q^e.

Πο/α vnrXnov *rr,i iβiομά^ο τ,μiρχ ' n riv«Ç ΐ γά^ν,*

CAPUT XXIV.

JEjunia vero seftra ' ne fuit cum hypocritis communia, /e/unant eniin lecunda hebdomadis feria, & quinta, at vos aut quinque diebus jeuinate, aut quarta, b & iexta tçri.i: Quoniam quarta quidem judæmrn in Dominum pronuntiatum çft,

ΚΕΦΑΛ. χδ*.

AI δε *vrsùixt ΐμώ·; μά) ί~ωσχν iζi ΰχυ-*x£z?pj ' ynrÆuTi *γάρ iάύπρχ σαββχη>ν xj* πi'μττη· *ύμiά* δi η τά *ttcjim* wÆo-are *^μiραζ' Tji^xSx* lC, 7ταρατχΑ/α>· *ότι* τη *μ8ρι πξάδι* * η xtw<> ύ'ξηλθ-ν δ *χχηi τi* xteia, i'δδα ^ *ρήμασιν ίττοιγ-*

iitayyufiajjfyM, rli» αιμοδοσίαν • τἱώ δι παρα- A rxÂkù, οτι Γπαθο d χi » cl· αιτῆ mà-^o το ifa' Γαιφοι t'wd Ποντ/εο Π/λαηο · τ» σάβ- βαην [fym τιὼ χiφαχiὼ ὡρηiζiπ , οτι τ» Snptovpyiai triv υπόμνημα , η it άνα- iάσιν · c» δ« μόνον σάββαην ύμ7ν φυλαχπον (Ïλ βλφ τώ CeixunS , η τη nù χυζάου nt- Φ? , Sitp νη -Χπν «Foe-ijxCii , άΧλ' ουχ iορτύ- ζειν · c,v οσν yap ο Snyaoupyè; υπό ybâi τυγ~ yàv&t, iyupinpw το πιβ) '«υηυ πο^'θο τη χα- Τξ rhu δημιουργίαν χαρα ,· οτι ο δημκργοζ ηΰ αΰτου δημτοιφ^ημαπών φύτπτ iyq αξ/α τ/uzw- τφβ .

B

Οώ π;α; ^ρη τβ; «β*οσ·/.γομ^; τιὼ ὁτο τβ χι i» δο^πταν χτροσΧ^ὼυ. ·

Κ Ε Φ Α' Λ. Xi.

Οπαν èt <tw>oa-dL^nJ?f , μή ytvisSi ú ot ùirowrttt , αΧλ' ὡ ® χi>ι<Φ' ἡμ7ν c# τ^5 &cyy^iv Simt^a-n , ὡτυ X9ροσ4.^ὁ5ε πατερ ûμὑν i cv ηî οiρανοΓ · âyiotâino rè ανομά σου ' ιλθιτυ ›ἱ βασιλεiα σου · το μίλημά σου αi; στ ουρανύ ιπι τη yüi ' τ»;| αρην ïμών τiv iπιούσιον <jôi ἡμ7ν σἡμερον ' K34 cr<pf{ ἡμ7ν τιi όφεεληματν. τ,υὼν ὡ ηβ(τ- μπ àÿtfpfyj n7i ©'φπλiπα ημαiν , iyq μἡ εî- C «ttf'yxiK ἡμα η * πειρασμόν , α'λλα μσαι η- μά àiro του πονηροi · ότι σου tîtv η βασι- λεiα HÇ τού ajiSvaî , άμἱιΰ · τ ι τη; ἡμi- ρα ἶπο «Β^οα-Λ^ioθi , παροπαρασχΑ^άζοντε εαυ- τού α'ξ/ου τη υιοθεσiα ηu πα?ο , 7να μη αναξ/ω ύμιδν αυην πατέρα χαλουυiτυν , ὡπ- iij&ijrr ΰπ' αυτ»i ι ώ iyj ο Γοφαἡλ ο'ποπ vρατνηχο υιό ηχοιχτο , ότι εi πχτη'ρ είρυ iyw , ποi ι ιν ἡ δόξα μου ; »yi η χι^i©- «7- μi, ποi. f'rtv ὁ φόβ(& μου ; δόξα yàp τατiρνν όηότт, πα/δω.' , rçgq τιμή διοττοî^ otxfty φό- β<&· ωσπιρ t» n> dtavriov α'εοξ/α àvotpyia ' D èt υμά γάρ φησi , η όνομά μου βλάσφηματι·.ι C* τι7 i^ποτ.

Ei·^α£î".·'α μυτιχή.

Κ Ε Φ Α Λ. ΧΓ.

Γvi<τθ<α St τβάνητι Αγαμοι vi τιι οι χ^ /iynvpiovti δούλοι , τιεζ) μΒρ τ» Χ'^α- eic/α , Sru λιγονη; ' Χ^α^ιΓοiμ^ὐ σοι παττρ άμιδν ύπî^ ξωη η t^vveirai τμ7ν ο^t' Γητοi iβο «α/δο σου · èt ου χ3M πî πάντιι ἴτιοiτ,σα <£ fji δλων «βρονοΗ ' δν £ άηΓΗλα; i'πι σω- τη >α τη ἡμιτiρα 'fyt&at αν^ρ^κον ' ον ›Ç συ- Vtyvpvtaai παθ·«ν HSM άτιοδανïiv ' ον «bx- Γηται Χ'δὁ*η<τα οοζάσαι ' hjm' ἶχάδισα ix δi- ξιιδν σου · it ου ιφ{ iimyy&Av ἡμ7ν τiὼ ἀνά- ïασιν vίχρύν · συ όiσττοτιι πανηχράταρ ^ii aivvii 9 νσπiρ Iw τνη δῖiσχορχiσριΰμ» iÇ ruua- χθθ» ifan « ipm , «na aiUMcya^t σν τiὼ ixxïwiay από ijî Trtpàrw τη yrii εκ τἶιυ 0α- <ηλ«αν · ιΤι Χ^-ae/ràp^u παπρ ἡμύν υπiρ ηu

poftquam Judas proditionem pecunia promiferat : Sexta vero mortem in cri.ce fub Pontio Pilato patins eft . Sabbatum tamen ; 1 & dominicum fertos dies agitate , quod illé quidem dies recordatio fit fabricationis mundi, hic vero refurrertionis. ᵖⁿⁱⁱⁱ VIH. Unum vero tantummodo fabbatum nobis toto anno obfervandum eft , fabbatum fcilicet fepulture Chrifti : quo quidem jejunare deceat , non autem celebrare felium , Dum enim aurtor mundi fub terra eft , fuperat lurtus mortis , laetitiam effedioni$ univerfi ; quod ipte effertor prxftantior fit natura , & dignitate rebus a (c effertis.

Quales ejfe oporteat orantes orationem dominicam.

CAPUT XXV.

CUm autem precationem facitis , ne f»tis quales funt hypocritae , led potius, ut Dominus in evangelio conftituir, lie, preces adhibere : *Pater nofter* ça; »1 *in coelii , M^nk* b. *fanfliftcetur nomen taam . Adveniat regnum tuam . Fiat voluntai tua , ficut in calo* , tT *in terra . Panem noftrum quotidianum da nabit hodie ;* dT *dimitte nobis debita noftra, ficut & not dimittimur debitoribus noftris . Et* ne *nos inducat in tentatianem , fed libera* no> *a malo* . Quoniam tuum eft regnum , in faecula fxculonim . Arnen . Ad hunc modum precamini ter lingulis diebus , ita ad precationem praeparati , ut præftetis vos dignos adoptione paterna : ne fi indigne eum appelletis patrem , exprobretur vobis , ut Ilraeli (qui antea audierat , primogenitus Ifrael) exprobratum eft illud , *quod fi pater ego fum , ubi gloria mea ? ij* -'t·' ». *fi dominus fum, ubi eft timor metis ?* Gloria enim patrum fanrtitas' filiorum , & metus nuniftrorum honor eft dominorum : ficut e contrario , filiorum nequitia patrum infamia eft . & miniftros non timere , eft · non habere imperium dominos ; *propter im t vot* , inquit , *blafphentatur nomen meum tn gentibus* .

Gratiarum ailio pro faηδiα Eucb.irtflia.

CAPUT XXVI.

ESt;ote vero prxfto omni tempore ad agendas gratias tanquam fideles , & grati fervi : ac pro euchariftia quidem in hunc modum : gratias agimus tibi, pater nofter, pro vita , quam nobis per Jefum filium oftendifti : per quem uiiiverfa fec>fti , & omnium rerum procurationem habes,Jquem mififti , ut ad falutem, & conLervationem noftram fieret horna : quem pati & mori permilifti, quem etiam a mortuis fufcitafti , & fufeitatum glorificare voluilli , & ad dexteram tuam fertum recepifti : per quem etiam refurrertionem mortuonira promififti . Tu igitur, domine omnipotens æterne Deus , ut erat hoc difperfum, & poftquam eft congregatum , fartus eft unus panis, fic congrega ecclefiam tuam ex finibus terræ m regnum tuum . Adhuc

agimus tibi gratias, pater nofter, pro fançnne pretiofo Jefu Chrifti pro nobis eftulo, ac pro pretiofo corpore, cujus hate anuiypa celebramus, qui nobis tonftituit, ut mortem e/us denuntiaremus : per ipfnm ennn tibi gloria in faecula, Arnen. Nemo igitur non baptizatus ex eis edat : fed ii tantum, qui funt in mortem Chrifti baptizati. Sin vero aliquis non baptitatus feipfum celaverit, & ea participet, judicium «ternum manducabit ; quod cum alienus a Chrifti fide eflet, qux fas non erat, ad fupplicium participavit : Si quis autem per ignorantiam fumpferit, eft ille quidem cito elementis Chnftianst religionis inftituendus, ac baptizandus, ne exeat contemptor.

τίμιου xτματη ἴησου Xejcou no ùirtp ήμώ · nu τίμιου β^μαη ' ou g# drriiuzx ηυτα. ίΐιιπλοί·μ$υ euùnü tym£xuivou ημ7ν χβπι^-i'λλ^ν ηiv courut? -^α/ατν ' it cuinù γχρ β-οι ή «i ηύ Λΐλ-χ άμΐιυ · il »e?ôru c> α-/Uonnav * αλλά μόνοι o! βίβχχτισμ8μοί H τβ·/ nu χυμού θάιβη·/ · η ii τι «μύτ.η χρύψα totun/ ^xtn:Xx3r', *ύμ* tùùvtov φα^i-Tttr * ort μη αν ττ.i κ'i Xfczrcv τπΓιωi, μιπλββοι· ών ου $ΐμι;, ΜÇ τ/μω iχν (αυτi · it τκ xxrù χγ^oiχv μιτηλχβοι, ηZην πιγίον Γθζχπω<Γ«.τΐi μυτ,^χτΐ ' οπ& μη χχΐυφρονητil ^ξiλ^βi.

Cfjttjium afl.o poft fumpiionem fantft Eucbjrtjhx.

Έ.ύχχμτiα tir! τi θκ'α /u-7Zιλ>ΐψ«.

CAPUT XXVII.

Κ Ε Φ Α Λ. χζ.

Poit communionem fie eft gratiarum aûio adhibenda. Gratias agimus tibi Deus, & p.cr leta «.Λ* noUrt rro Unito empore tuo, quod in nobis habitare fecift. ; & pro coymtione, K fide, & caritate, & immortalitate, qux dediftt nobis per Jeium filium tuum. Tu domine omnipotens, Deus univerli, mundum, & qua it\ eo continentur, pet eum condidifti, & legem in animis noftris inferuifti, «Se qu.T ad seteendmn opus erant., hominibus grxp.itafti. Dcuv patrum noftromm Mmftorum èc reprehenfione errentium, Abraham, llaac, X Jacob, iervorum tuorum hdelum, Deus potens, fidelis, ac verax, ôc m pumulis fervandis conflans. qui Jeium (mullum tuum in terram mififti, ut cum honunibus converfaretur ut homo, idem Deus verbum, & homo, & ut errorem radicitus cwllenet, & nunc ipfe memento per eum birufmodi fanctar ecclefir tu.r, quam tangume pretiofo Chtifti tut acquifi-\1fl1: earn.me ab omni malo enpe, ac earn m tua cantate, & tua veritate perfice, eottic omnes in regnum tuum, quod prsrpa-v-mgrega, hoc maranatha : Oltnnx fi- /.it /d, Bfr.rj;Fln, z'tntf in nomtrf)f,4, auw-.r.m apparuit nobis m (.or-. Si qui» ianftiB eft, accedar: Si quis nun eft, curet, ut fiat per pœmtentiam. Committite autem presbyteris veftris, ut Euihatiftiam ofterant.

JkÆEni it τΐώ μιτûλτ,ψιν κτν &χ<:μσή·οστ I &γχμ *μ&σοι d Θiό χi πχτκρ IW τι Aj ; * J nrx£x^ac cr νμiν * x. ù*tp m γνα,σι* &' , £ α^χνχσιχ · ns tivxa; ημιν I'rrΐï τi τοχώο σχ' συ itritom tx.nxpxntp d θfds όλ«ν ίκτιτχ nν χάτμον, xi ra c» cto rtS ii χύτη * vjn' νόμον χχ^φΰτ^τχ ,Cv τΐ:7 v|χ/χα7; «juJ? * £ rii *®*d; μiηλη^ιν ΛοροΛΤ^iπιο-χ χνΐρώτοι; · d Θιο χγiων x} αμiμττυ,ν ■zxnpov r.uiiv Α'βρκάμ Γ<τ««χ Γαχαi,Ί tfS TrrfJv έβλϋΐνο-κ, d JcœatT»; Θio;, β χι~ό rd αλη·3ηο; , xd c'y rnZc ΐτχγγ^λiχι , ό ατοΓΜλβΐ tTi γΐ; τν Xerc? «/θρώ-■^οι; o'U-vavx'pxpllùxÎ ω; χν^ρωτον, Θιον o'.Ttt λογον χ. άνΐροπον, <? .4ώ χλχ.ιιν <ν·ο^ιζον aytβώπ« χ; VLLV ii αυτi μνή&ητι τη; χγiχ <rb ι'χκλιντιχ Tm'rr; ' Ιώ TTfe/fTomtjy ni τίμιν χ'iμχτι τi Xtzeitra · £ /£<r«r οωτiώ ατο πχν•ns rrotTfS ' < tiXhvw ouùtLuj cf τΐ χγχπησγ £ τη αληθi-iaβ-κ · χ, e-tuiat^a^f ττα-τκ; τμχ th 7(iὸ <Γ.'ώ (όχτιXΰχν, Ιιυ ηηiμχτχ , αυτή μχρχνχ^ά ' Ώ'^χ.νχ π5 υιό àx&i, ^λογη,^όο ό if y ci^pjo; e όμχτι χυpιον ' Ghd; χο /o d tric-X 'ti c» cxpxi ' i°τ'i άγο <vportp\i-

iηiζiτιη ll £ nï; iwyr^^npoi; Αχχν

Cratiarum afin pri chrifrnjtn rn-JieriQ, JtVf iaeramento.

'E.7γχiΐTiχ Tί^'l ηZ μντηον μΐiον ·

caput χχvπ1.

Κ Ε Φ Α Λ. κ>i.

PKo nnguen'o chriimatis fie **gratias** β;.'ϊ·te Gratias aymus tibi Drus imoetli conditor **pro** fuavitate unguenti chntmst'S & pro immortal, loctilt', <mod n ft>:s per Jeium b um tuum patefeiilb, qua tu? eft glmia, «x **potefta»** m f.rcula. Arnen. Qui scneiit. C< lie gratias event. recipit illum ut Chrtft: difcipnlum : Sm 'ero .diam doâiintin nrardietnerit pr.rter eam, «ni.tm .ubis Chriftus ptr uq$ tradidit, huic ne per-

ΠEρ/ ii rt>Z μιρ» itu»' &*'rhrarrt ' Æ-T;f Tr; dl'xêrac τi μ:, ^'ρ τ» x^x'xnu cJ.o;· « PuZj 1>τΐ rS Txtio'i e!i· cτΐ σ' i~tν r tc^x rjl »i i^ύχμι th Ttn; α:'άνχ άμiιν ' o tx·' ·\?à>7 κτν Â.\x^n^, ^•οσ^χ^Λΐ αάην ωζ μ^'zυ ' ι'χνι il xfàluj iièxvjuj κupuNη, Luj υμιν Txpi-

Jaixcr « Xt/s-βι ïïΐαών, τύ nurv μή συγχιο- pün £χχ^' Ζβόζ» yàp Ô mens w Ofày ητπρ ιοξα(Η·

Cfri co >-ρή αι^φορπν *rtftp XOI.WIXI .*

Κ Ε Φ Α Λ. *θ.

A's it 0 *ÎpxfyfyjOÇ* «JpOi *û^Mi îoXttJMtSrii* ·, *na o3w truwinv *γάρ ιχιτι* >C ètu>x *.$(χνώ-vat è ^tà- y Kxfjs'fpxv'* x, *S^ax^ivxt* ψΛ^ο^τχαλβι irJacxoAfc)/* ιλθβ'ντ» *pfynt* nS âtSaurxaA^ i'χψο-*χρ tvrxopryfcxn tù* ii'οντα ' τὸ *SinqiXfiariixi* χαλω *SwïfTf* π! <D*»è; *Xf*éav* , Ι' *gapaStbf^f if* aûrj *rhù* TrAat'Âo m μιιν *συμ<vροσΣ{πο^ί αὐτῷ ' tva* μή *συυυμιχν^ΓΠ* saai -ατ^φîιττ; a'Ardt-νό ή iiiαιτχαλβ *τρχβμ^νβ xsfès ύμχ;* άξζ·; *tSt* τϋι ξοφχι, *ώ ťpyants Àoyn Jtnjprs-iuir.ç.*

Iltji *χαρ*«φοβιών *Six-. ηξι* .

Κ Ε Φ Α' Λ. Α'.

Π Α'ιταν α'τχρ^ιώ *'βμνμχτυ.ν* Arve * <χλ«.ος· *βοώ; Tt* H?) * £uxr«i n7s *iïpfZ-*cm, Για æAo^r^Jtny at a'irodiiyq i'Jct ττιμιιω? *σου* H3f4 τα *ix$içj.x* τι; *γηρσου ' νjù σίτιï>* HjH o'·.« ιλα/φ · βώξπθη τα *βου-κόλι«* r^J *βοώ;σον'* τα το/μινα *ity α^οβοι-ηονσο · ιτάσαν ιιχχτiνυ* Jw<rwç *τώ ορφχ.ώ'* <l τη *χ^ρχ '* τ«ι τπ.'χώ * <£ τώ <w*esr.A;,rw · πάσαν απαρτία» *αρ;uv φιρμών , κιρχμιο: οίνου τ ιλαί** n μιλιη;, χ axpoêpwv , ΓαφιΆή; , n άλλων *τîιό άττχρχίυ Suffis* tmç *iicnZfiv' ώργι>-*e* J» ^jm' *ϊμχτισαϊ >ζ πχ/nf χτήμχη* t J *6ρ-*Φ®·ώ χ; *T? χίρχ.*

Orus χρη τιιὸ α',αΓα'σιμον t b tTWTWfC? τ'μΛ »u/-*eiusx^poifojjfyasS iopnJ^nv* .

Κ Ε Φ Α' Λ. λα.

Τ Hr *ά.χΓχσιμον nZ* xi-eJoo *ημιρβν ,* t 'lo χî'£îιχïώ φαμ^υ , α^Awirruc JtftCO'ulnC τώ Otj »gq υ'^ομολβ^Βμ^υοτ *(φ ci; CrpyiTT.fCJO* t'uàc 6 Θιο; 5^9 Xer* μ-*σχρ^ιο; xyvotx; '* «Aàrifç · *οσμών '* *qhuk.* *à-ρμπτι* η η ^κ/α ιμΛν < dCavà<pefC< OfJ . τώ'seront «-çj τ?; ot'xot μ^ιχί *αυτά ίχχλη-σιχί* , oyi Cv Ta.Tt τ»τω *μοι* <wpo<rcar^·?ή-*σιτνι ^ιμιχμα* -?;<r;a *xxSapa ' ort fcx-*σιΑ^ μi}/»,' *tyv fiut* , λi^H xii»io» «av-nxparuip , *χχί* ts ο.ομαμοο ·?Ό.ι·μα"ον iws *ïfytri.*

A mittas euchanftiam ofterre t qui enim talis honor\'"0n,"'nelU l>evm artlc,t ' l*uam

Quod non nporfrat omner fne di[crimine «d COmn/;< -:ionem oentiitere I

CAPUT XXIX.

A^VUilquis fad vos venerit , ubi probatus fuerit , admittite : intclligenres enim cfhs , fle potelhs dextram vel itniffram cognofccie , ac talfos «n.dorcs a doAoribus dilccrncie . Ac dodori ea , <pix funi utar peditate ex animo . f ali<> au-B ien dodon prxbete quae opus iunt : em» vero errorem ne recipite , neque una cum eo precationem facite, ut non cum eo inquinemini. *Ommi Prophrta wrm , eut doftor Mt·^ , ad foi Vfmt, atçitHi tjt eiimem . ut opere itm firmann jujtitig* I

Conftiiitho de oètationibuf pnmitiarnm s *& decimarum.*

CAPUT XXX.

D Abis facerdotibus omnes primitias torcularis , fic arear vindemia· , fir mcffts , boum , atque ovium : ut apothecc jjjC cellarum tuarum penuariarum , ut fiudus agri itu benedictione afficiantur , ut firmeris in frumento . & vino atque oleo , augeanturque armenta boum tuorum, & tuarum ovium greges . Dabis omnem decimam pupillo , & cidux , pauperi , & proich to : Dabis etiam facerdotibus omnes primitias panum recentium , vim ex dolio , olei , mellis , pomorum fue baccarum , ti«, aut aliorum fruduum . primitias vero argenti, aut indumenti, ceteranimque rerum, quas pullules , tribues pupillo , fit viduae.

Quomodo Offerfeot congregatoι diem domi-

D

CAPUT XXX],

D ie relurrestionis domini , quern Domi nicum dicimus , cavete fine ulla conventus intermilbore ad agendum gratias Deo, fit profitendum bénéficia , quibus nos Deus per Chnflum aflecit , cum liberavit nos ignorantia , errore , vinculis . ut lie lacnhcium veftrum reprehenlione careat. fitque Deo acceptum , fit gratum , qui de eccicfia fua œcuinentca dixit : /n *onrn loco o'· m»i ferefur mdi th/numa , tf /acrificircm mur dum , ç«ua ero Ium m.i^nnt ,* diwoia E *omnipotent, G nomeo meum admtrjhte ingentibus* I

A

Qjifki effe oporteat , fMi eligantur ad mini/ierium ecclefia.

CAP U T XXXII.

ELigne epifcopos dignos domino , item presbyteros & diaconos viros pios , juftos , manfuetos , non cupidos habendi veraces, probatos , fandos , hberos a vitio acceptionis perfonæ , idoneos ad docendum verbum pietatis , & qui dommi dogmata rede tradent . Vos vero habete hjs honorem , ut patribus , ut dominis, ut bénéfice, ut audoribus boni ftatus veftri. Prxterca reprehendite inter vos mutuo non irate,B fed magna cum tolerantia , cum benignitate , & pace ; Servate omnia prxeepta domini vobis data , *Vigilate pro vita veflrj : .fint lumbi vejin practniili , G lucerna ardentes* I *G voi fimilec bommibuc expetiantibus Donunum juxm quando veniet , velpere an mane , an ad galli cantum, an media nofle : qua enim hor.i non expeiiant, vernet dominus, etfi ei apparuerint , beati fervi illi , quia inventi tant vigilantes. Quia trihcet praecinget fe; G faciet eoi difeumbere , G tranfiens mtnijirab;t illis* . Sobrii igitur pilote , ac vigilantes, & orate, nc dormiatis in mortem, neque enim juvabunt vos lüperiora lecle ficta, fi ad extremum sitx .cllrx a fide scraC aberi abitis.

Oi'op «i»» ^pη TX4 χπρβτυιβi,μξûβvi.

Κ Εφ Α' Λ. A/3*.

Ppo^HticfltJ^f âi *ιτιτχονα αζία* t b *xvtfou* n *κ, ^pttrfiuTtp*; xxi èfç/xovis; «vSpx;* £t *î-β&ïi ' Stxxi9vi* · <®**απ* ' *Αφίλχργνρχ; ' φϊλβλϊ-* · ιι·Λωαμ«σ·μ^vB · ‹w 7b5 · α-ατροταιχοληtΓΓΒ · *iiuoaufyus; SiSxruere τ»ν* Αέ^ογ τη Χβ·ί/3π« · *dp-* ^oTTUBvrtii c* w î t b *όόγμχην' νμ(ΐζ St ημχη tutu; ώ πχτίρχ; u;* ω; ' *ẃi τβ fù civxt αίτια; '* ί'λ^γίττ *Sc* α'λληλΒ μη ΟΧ c'p7" α'?λ*Cl μχχiθ£: *mix* γρη^ότητβ >ζ «-ρίιτη * *ttx;n; τι- 'Ο^οηπιγμ^χ νμιν* atro *η χι>-g.in φυλχξχπ · γρίιγορι-ιτι lincp τη ζωη; ί·μών '* traiTot;· *αι όσψύ; ι·μων τΐξμζωιτρβμαι*, χ, et Αθλ-ιοι *xxtofjfyjoi ' χ} ί'μάζ όμοιοι αύ$ρώατοι; <ve>orSc-yoptyjot; τον χ-ό&ον* ιαυήΰ , *ποπ rfy-t' ΐχπιρα;·, ν as^ci '* n αAiχτν^φαηηβ|;, η *μίχονυχτί* '* r *γχρ ü.j.x β* <iwe<riox<Jj7y, *ιλάτίται* o *χι^,ιο* · (i *tàv* ecurj βόαξωστ , *y-axafjot oi* è?Aot *txüvot* , ·τ< Λ'μθηταν *γρτγορόνη; ' οτι πι^ιζώτίτιμ^* xi «v«-χ Åζ ιη aJrbs, xi TwffA^iv *ffrxovrrc-t aajrvts* ' ιη-φίττ b/ , x. -w*oirX) μη ιττ^τα; Hi *Sava-rt*·* b *γχρ* οϊησ-κ *ϊμά; νà α^όηρα χχηρ^οΐμα-tu* · f'av *f; rû t-yani ίμ*ν àtroTtfavnS^n* τη τη jtAiOss.

PraditiO futurorum.

CAPUT XXXUI.

UI timis enim diebus multiplicabuntur ialfi prophetæ , coiruptoics vcrbi , & mutabuntur oves in lupos , ∖ catitas m odium : *abundante emm> iniquitate Jrige cet caritai multorum ;* erit chim hominum mutuum in le odium , miedatio , &. prouitio . Ac tunc prodibit deceptor orbis , ‹X inimicus veritatis , mendaciique delenior , *quem dnmmu' fpiritu orn fui interf-.net* , qui labns impium delet . ac multi in eo l'cand.ilum incurrent , *qui vero perleveraverint ufque m finem, hi Jalvi erunt, G tunc apparebit Jignum filn hominti m carlo :* deinde vox tub.e infianie Archangclo , & interea mortuorum illicitatio , as' tunc vernet dominus in teirx motu cum omnibus laudis luis luper nubes , comitatus angelis virtuns Inain lolio regni ad judicandum diabolum mundi deceptorem , è< ad retribuendum cuique pro mentis : Tunc abibunt icelcrati m *aternum Juppl.ctum,* ;ulti vero prohcilcentur *ad vitam immortalem* , & ea polVidebunt, *qux omlu* non vidit , ne..ue aur<i audit·:t , ne-^e in cor hominit accenderunt , q.-x .fparavit Deu< diligentibus eum,* C< gaudcbuiit in regno De; gaudio , lùpra quam dici potell , magno in Chrifto jelu. Tot igitur ac tantis bonis ab eo dignati eundem luppbces crebris precibus imploremus dicentes.

Πρoc/m; ττι^,Ι μιΛό/πιν.

Κ Ε Φ Α Λ. *λγ.*

E'N *γάρ rt:7ç* t·χ« *nui riuf'pai; ττλν^ιιυ^ή^ονται οί φ-ί^ο^οφητνι '* cr φθορπ *τβ λόγα · ζ-ρχφήσοντv.ι πί <ν^ο,3ατζί t*s* Afxai · xü η *αγχττη* R5· *μΐζο; '* πλη^αυθοiσ·»?; *γχρ τη ανομία;* ψο^ηΛ-τv.ι ή *άγαπη* ττολλ^ι · *μκττιτΰτι γχρ* αK\ηλB; *ot a. Spurtot,* xj *$ιχζ^π ‹ί αμοιώτχτι* " X· τττ φΛiηΐΓi-*η:ι* o χοτμοφΑχ'.'o o τη άληθ«α *t\Spô; '* o *τα* «αροΓατη · cv · *xigjo;* Γητί «vtAn τω *ttv/.-ματι* τβ οματτ αο'τβ ' ο ^«Af«v *dvatpiav* ασΈ-/3η ' xi. tro>Αοr' *σχα; JaArrc xtrovnir tir'αΰτω· οι St ΰηομι-Γ,χνπ; ci;* πλο «τκ *σ·ω$fro-onu '* ‹ξ τιττ *φα-vxrcTT.t ή irruffov* τβ υι'β τβ αϊθρωτΒ *dv τω npxvv'* η γ« <ρα»η *σχλτιγγο* *îraiSÎάργαγγιλ*·* *μιτη-ξò à'. x^t'^ri;^ χίχοιμημ8^^ν* · xi *ηπ* ήξπ βχΐ£ι<κ χ. *πα-π οί άγιοι μιτ'αΰτηθΛ συ<χτησ·μμ tnavtp^i νίφιλΰιν μιτ' άγγίλω* S<.iajàuf<a;* carra *ιτrί Spôva (3α-σιλ^ια; χαττιχρί'. αι* τι? *χοτμοττλάνον* ' xj *àtoSè.xi exarat tant τ!ιύ ·ισράζιν aiirti' τότί ant-^A.ro-iTz:t οί μ3μ tto-.Tfol π'* αι'ώιιον χολατίν" *oi St Sixaiot nopÂ,ro','Tvi π' ζαΐνύ αιώνιον " χλτρονομαντϋ txfiva d οφθαλμό;* β'χ ' >ζ ' »'x μχβ« ' X,' *t-Tti xapStav à'-Spurn n'x α ιβη' à τηιμχσZA* c Θ^ο *•η!; άγαηωσν* αυτί?· *x.yapixovnit* C* *tf βαα-ιλί^α* τβ Θi« τη CÏ *Χεμτά* Γητί ' TW8TUV *St* η^'.ϊμ*'¦^ ττaρ αντί *dyxSf.' fycutSx* αοτβ *ixtn* r , *t ηιχαλη-pfycoi ουάην Sta* exarmo; *έιησιω , ıΰ >ΰγο,·τί* .

ὑξα^ιλτ/χι) «βρβνβZoi *ιιχφόρ·.*

Κ Ε Φ Α' Λ. λï*.

A lwwt onwnp *ἡμῶν* o /JocnA/k *Θώ>·* · *ών* ***uwk wnxpttmp*** £ xt-ew ' ὁ 0te$ *ttoivruv* i$ù ©m>v, Θιόί **ifj** *«γιων* xi **αμφ"** 7ΓΓ<»» τ«ηiip«v **μ£ν* td «ρ' *τιμών'* ®Θi·i **A'-** **0p «αμ jÇTerewx Ιαχώ/3' o Αιημων x,** *οἶχτι'ρ-μνον·* ® *μκχρ^νμκ* xi π®λζ«λ<o; · ***tariff»*** *νοφ οτνκ fifittrenu xatfàtot* · xi παν *χρνφιον* **οθὸ-** *μη μΛ* ατΜαλι/πττπα' «pô;m *βοώet* ***tyyri*** 5<ζ x« <wv · ιτ< **ro? TiXβλθαστv tAx/ir;** oxzwn · · **T*fJ** ***αμίμητων*** **τατχο, d f$i** ***μ(τ £$ΰτηη ht-*** B **xaWmt ?ww-** ° ***< c-tvnvdhi htsxpa-*** **T7 tr** - , ' , , **ns cU^-** «*- *pwrtywv* χ ση *<arf>ovo:a* · x, erae *p* ***Aijxi*** i'x«m τ(ώ **y.T/aho** ' *x,* ***χχτα χλιμχ τηζ*** οζ'χχμο'ηi **n** ***ètx*** <e»W5-dL^ni x} ***λίγων*** ***aèvx-*** **Ιzè** ***μπίτιιι*** *tr«t* ***^νμίαμκ'*** d τ»v παρόντα az'wix S"a-Jt ov izxatros-iuri ώτηταμξυΦ' · *πχβ1* άνο/ξα *πύ λίυο* i'λοιμοτιοὸη?, ὑοο^ξχ? δ? txatry αν-**θ** *(χάχων* Jz« **τii** ***ιμφίτ* γ,ωτιω ,*** χαζ φυιτζχιι χ/Oîσ·iωi , χαζ ›'χ *τχ τα νάμα ίζοφων^ιτίωi , ώ η λάτχ* ***pci*** otx α'ζJzov τὸ χτήμα · ὁ^βριπώΐ àx α cavaev τ» χα>λο> *' ^νυχμίωi* ***£ξιχλυηi*** ὁ sù, ατμὸ; μύ» *μχταιότη τιι* «ταύολα ' μόνη C è t"c-tccKdrTzç πîΓiω ανυπκλοi iζα3«">«' μi-β ov ***^(χ'ων μiτ <χλν&ύα ἅἶip-χομ Λη' π, μ-λ-λ*ηκ*** ¥οφ)ΐi èiξζχv α'πολαμβα Η ' αμχ epo τii παραΓΐιυαζ ιπό-χ^σιν τη; ***zxhtyfyfïixi*** *y tuà-* τὸ ή **ψ'Χ"** ™ ***hxiSt*** *γχυρωμο,ιη <£q>pxr,tTut '*

I * όπαρ^χ *γχρ* τ» ^οπατνρο >iμ«v **A'βρααμ** μτπζτo·.'8μθ*8 ***τἶα.*** òèòv *τη* **αληθ«αί,** ***άρχμχτισ-μ£ tà'ànyvffxi, ιιδχξχ*** *οτζ* ποτ?iΓζv ὁ *χιών* st »;· jÇ **τi; μθ»** **xzcfus adrs** «wpocéSXeO' ή *γ.-ώζ-ι* · **τii** *γνώπω* αχολ»?o; *γίγονοαι* ή πζ'-ζ; · τη; ***St πίπω*** ***Ιιυ*** ιπαχολβ^ημα ή σαυ-?òχ>ι ' *-<πα; ***Q/xp,*** ποζóιτω τ» σ'.τ/,'μα *σχ ώ* ts; αΓζ,,'α; τβ »-**ρανi,** χ; «; τ!(λ άμμον τ(ιὺ *πχρχ τἶ* νκλο τη; **θαλακυτ;** ' efMot ***μἶώ*** χΐ τ»v Γσααχ αυτώ *ΐωρη-* σάμ^-o; >C ομοιον αιiτόv n'ê*:; ***ixffin Tοτω ,***)C **αυτi** i'πiχλη^τκ Θιο; · citwv , Zffouaw m» **O**to; · κ. *t ΐ a~7ttράχη σ-χ* ***μiτνσ-t*** · £ **τi** παΓο; *τμων* Taxee,i ***tnt*** Mio-οποττιμζαν Γι>λομθὸ« , i^ξα; π, Xezrèv **Ϊi'**₀**Jt** s , iλάλιχτα; ***(άχων,*** zes ***ιγωίΐμι μiτύσχ,*** xj οωξανωβ·i , xi ιτί *σφο^ρχ* · χΐ sua; **H»α;** <te^o; **Mwiriiu** τ».' πζτον χ, α^ζβv β·« ·?iρ«τ·νηζ ***tnt*** τη; ***οπτιιτiχ τη;*** βατ» , *ιγ<α ώiiM* ὁ *ωv'* τετχμοζ ονομα iVtv *χιωνιον* ' χ. μνη-μοσαιζον ***fittxï; ^μiώ> ' in.f-ux'ij*** **A^faau** ***£λογτ.η*** **w Hi** τό; ***αiά,χ;.***

Hpoy£%n òζα^^ ιλτζνi ***èrui--*** *'}* ***iχ', Sta^^u.***

Κ Ε Φ Α Λ *λ**.

E **T'λο^ητ®; H** ***x;aif fbxfiEt;'*** rjo az'ts/ω; ' *© Jzà* **Xe/rS** ποζήιτα; *τιi* ***όλχ·*** *κ.* ω-'τά C# ρφχη *χοβ~μήχα(* τά otxanis-xdLara ' ὁ ώιχγω^τα; ***SSaru*** ***^ortuv*** ***^ιώματι,*** χ, πππῦμα ζωτζχο, tsttz, i'μ3«-

Ortii· variam Det providentiam pradtcattr.

CAPUT XXXIV.

ÆTerne Salvator nofter rex deorum . qui Îolus es omnipotens , & domina» omnium , tdemque Deus fandorum , fit. laudatorum patrum noflronun , noflrorumque majorum , Deus Abraham , Ifaac, & Jacob , qui es miûricors, & cominiûrator , longanimis , de multa mtfencordia, cui oinno cor patet , nuduinque cil , ôt omnis occulta cogitatio aperta : ad te clamant animx juflorum , m te funt colloca-. B t* fpes fandorum, qui es pater reprehenfio- * corum , qui te re*c m- vocant, auditor , qui tacitas etiam fermocmationw percipis /fiqu.dem m vifrer, ufque humana providentia tua pervadit, & per conicientiam voluntatem cujufque ferutaris . Tibi per omnes partes orbis habitabilis thymiarru^ precationis , & termonum adhibetur , qui hoc praticns fcculuin , curriculum juftiti* inftituifli , omnibulque ya nuam milericordi* aperuifli, ac iingulos ho mines cognitione quadam nobis infita , & naturali judicio , ac tacita quadam legis natur* voce docuirti , opum quidem non efle ,perpetuam ,pofleflionem, venuflatis vero pul- C chritudincm non efle perennem, firmitatem virium fragilem , efleque univcrû vaporem, & vanitatem ; folam vero conicientiam fidei non hdx per medios culos pervadere cum veritate afccndcntcm , & dexteram luturi cibi recipere , timui etiam antequam promifliim revivifeendi prxfletur , ipia anima fpe e,xiiltans , lamna perfunditur. Abiaham emm progenitorem noflrum , siam veritatis ex ipfa natur* facultate capeflentem , cum ei appareres , tanqtiam dux dcduxidt , cumque , qmd tandem eflet hoc txiulum, docuifli , ac fidem cius antegrefla efl cognitio , cognitioni vero coufequcns fint fides , fidem autem iniecuta padio : dixifli D enim *, fttum iemen tuum ficut fleli.!· rae.i , ficut arenam , ejl tn iittore mani .* Quin etiam docuifli fiiium ejus liaac, quem ei dedifli, quem cum vidifles moribus patri iimiicm , appellatus es Deus eius , dicens , *Ero Deu> taxe ,* **t?** *Jeminn tm po/l te .* A>-que etiam cum patei noiler Jacob in Metiipotanuam protectus effet, oflendifleique Chriiluin per cum , nem daxiflt · £<cr *ego te-cum jum , Ü augebo te , ‹tT multiplicabo te valde .* Sic item dixifli Mos ii famulo tuo fideli ac faneto m illo vito rubi. *Egn Jmn qui fum , /«/< mii'i nomen «ternum , mo-mmentum generatroniiui generationum : gnator generi· Abraham benr.nfl;.< e tn<«-* *CtΛ* 1 »

E

Oıatio vanam creationem f>rju..ʝn.

CAPUT XXXV.

B Enedutus es Domine tex Ixculomin , qu. per Cliriflum umwria <ondulilii · qui per cum initio dtfpwmfli , ‹X o'nafli incondita, qui aquas ab aquis me^ho tn man:ento **feparaib** a< difclufifl. , soaiemque cis tuu-tum

tum imdidifti: qui ttrram ftabilifti , & cs-AAwv‡ • lum tetendifti ▫ & iingula perfeâa difpofitione onufti ; tua enim poteftate faftuni eft , ut mundus luceret : cœlum inftar earner* ex»dificatum fui dandum in tenebris folatfam, aftris fplenderet, lumen fie fol dies efficerent , & fniôus gignerent : luna m mutationem temporum crefoeret, & decrefceret , & nox diceretur , & dies appelaretur tum etiam , ut firmamentum in tnedio aquarum fieret, qui yuftifti ut congregarentur aqu® , & apparuit arida . Mare vero ipfum quis fermone explicare queat ▸ quemadmodum a pelago feratur furens , dc ab arena jurtu tuo coercente reciprocetur : dixifti enim , in ipfo confringentur Huftus ejus: animalibus vero exiguis & magnis, ac Qaviliis pervium fccifti . Deinde terra herbefrit omni genere florum , & varietate arborum multiplicium depifta : luminaria vero horum nutricii perpetua lege fpatium conficiunt nihil mandatum tuum variantia, quin, potius quacumque regione jubeas, ac oriuntur, dc occidunt in tigna temporum, & annorum , dc miniftcria hominum alterna vicifluudine commutant. Prseterea. effefta funt variarum animantium genera terrenarum , aquatilium , volucrum , & eomm qux in terra , Ac aqua vivunt , qu® dicuntur amphibia, tuxque providentia artificiofa fapicn-C tia providentiam ad cujufque earum naturam accommodat : ut enim non fuit infirma ad multiplices animantium fpecics efficiendas , fic etiam non neglexit cujufque earum variam ac diverfam procurationem : ad hxc , finem fabricationis animantem rationis participem , mundi civem fapientix tux moderatione fccifti , aim diceies , *jaciamus bommem ad imaginem fimihtudmem noftram ,* fecifti , inquam , ut eflet homo id eft, ornati ornatus, cujus corpus ex quatuor clementis primis corporibus formafti ; animam vero ex nihilo ; at fetiius quinque ad certamen virtutis dedifti, O & mentem ipims anime tanquam aurigam Icnfibus pcrfecifti , Jam ad hxc omnia dommator domine , quis pro dignitate explicabit nubium imbribus gravidarum fluxionem, tulvuris Iplendorem , tonitruumque fiagorem ad iuppeditandum alimentum cuique generi animantium conveniens , tum etiam ad aptiflimam aeris temperationem. Hominem vero, quia tibi non paruit, vita , qux fueratcipropofita merces, privafti, non quod £x toto eum delevifles , quin potius brevi morte afledum tanquam fomno quodam captum , interpolito jurejurando , ad renaicendum vocafti , fle edictum mortis refcidifti , qu> mortuis vitam tribuis per Chriftum tpem E noftram.

Orata predicant cum gratiarum allionf diVinam procurationem rerum.

c a pu t XXXVΓ.

MAgnus es Domine omnipotens , & magna virtus tua , fapientiæque tua: non eft numerus , creator , falvator , dives gratiis , longanimis , & mifericordix Urgi-

ϋράσα , £ «ὄρανον ιχτΗνα » *xai* ■Huí ixxSM <‹ xrtapaiiwf ànttPf Ιιάη ξσ χοσ'- μήσα · ση * Ιιαβρίπ itenoru κόσμο at- φαϋρίνπ]Γ' ἐρανό If χχμάρχ χίχηγμΖάο ay- λάϊται ârpot; aotxcx χαραμυ^ία τι σκότου * φω ii χαί ιλ/ο ύ ήμίρα xi χαρπων γο/νά yt^pvltjjn t* στλίωη ii «k χαιρωτ foritù «v£m- σα xat μ^ημοόη' xj st!^ ωνομάζ/ΤΛ · Kat ημί- ρα <vpoanyop£tn · ηρίωμα it ità μισόν ffî ἰβϋσχων Hmvuto * xai 4r« συυΜιχδlώαι ni tSaru ·φθ·(ιόαι τὰὐ ξηρόν · βύτϊα» If τιιν θχλαηтχν τω iv rtf ιχφράσποΛ * nn« »ρχ** tut μἴi «το ittXocyoui μοινομαίη ‡ τ«λη'Ιρο/*ί J!' ^nἰ θχμμχ τϊ ση «pacavi· x«^i®/acan· H- xti yàp, C-v aaîrfi σιαντ&βήσίσ&αι αὔτηί rà κυ~ juatnt · ξώοι |f μαχρόἳί hjm μπάλα iyq' τλο/ovi тopX,тιιύ αύτίώ i'то/ηтχ; » h t' t'^Âoat- ym γη iwntotç àv^tat χατύγραφομοάη ' «GM' πβ/χiλ/jt loalpwv iιχφόρων · παμφαΰ τι φω'η- ptç itt/ruv Ttdlwot απαράβατη σνζοντα τον I>- λ/χβϊ · njf Mατ' «le* TetpatoartWTfç rüs <rSc «wct^iis ‡ aXA' I«η «v χiλi'ο-η , τούτη a- yi^owr tffii iΰουσιν Hf <m/u«e >($4ρων HSR' Cwaui$, αμ^βόρδ^οι rhô «vθp*iтα» ùmj-' pftnay· firwro |i«φβρ«v ζώων χ«π«ΛαζΐΪ© γί- 111‡ ' χιρσαΐων ' dttâpvv * atportópων * αμφι- βίων · hjh' τί ση άχρονοια η cstqvos σο- φία τΐώ χχτιύληλον ixiftp <9povotav δωράιυι · cSs-Tfp γάρ Ιιάφορα $»> oût ήήνησί ταρα- γαγπν , οόακ œ'¢e διάφορον αχρόνοια» ικάρου πο/η<ταο?αί xatn*XQ-ùfnTf * qgî πλο τη Ιη- μιονργία τ» λογιχον ζωον w χοσμοιτολίτiαι τη ση σοφιχ iζβττξα/^υβ Χατισχ£ασα H- ττά; , ποιήσωfafyj άνθρωπον χατ tixôva χ, χα-θ ομοίωση ήμϊπραο , χόσμου χόσμον αΰτνν «να- Ιπξβ , iχ μ& τιάρων «το/^πων <wg«- ™ άΐαπλάσα «ÛT(5 σχ&,χσα Γ αν'τω τΐα vjx^iui »« w μύ êv- τv , aîàwtv Γ αυτω тθ<»π>θλον χαιισά^-ο xai vouv τίν τη luwrçw тк7 αισθ»- σισιν iπιτήσα · xai tvi πασι τκτοι If(Tire- nt xt&f τι iπaξΐω imynacrut νιφων όμ- βροτόχων φοράν · à^patrni ιχλαμ^αν · βρογ^ ity itàrttyov fii I'οφι» xatn.^AziAot? -χορηγίχν · Hjq' χράσ-ιν «ίρων πανχρμόνιον ' TTxpaxoctrâv^ TU it τον Λ'^ρωχον /μμία^ου ζωή tftpn- σα eût Hi το «αντιλ' αφανίσα , α'Μα γρό- ytp <®po βλι^Μ χοιμισα . ορχω έ. χαλιγγι- vtatav ιχάλι<τ« · όρον δανάτ* ιλυσαί · ζωσ- χοιό νιχρων ità Γητ» Xξ>ΓΪ τη ι'λτιι^*

IIoσσA^ιî Λχα^/α το Θiβ τ!α xi*i TÙ c›tk xr,- itpAVtay.

K E Φ A' Λ. Ai·'.

h xtéif тβтvтoχράτωρ, <£ A<9*«λη ή J.VA ZχὺiβΤî £ ris cuvf'ffîto's«τι μ trtv «erd- μό · XT<rec, <r«njf»9 isAw'/f C* ^α^κπ' jutrapci^u- P*

μ» qj) ιλiου » ί poi ijî <Λ A XTrr/x«rw τ/ui «wrxeiotr · φύση ἀγο&ὀ νπάργκ ' φ&ι fî ἀμαρτντόνη»ν , d; μ/τώ*«ν <9ροσχαλκνμ$ιο · ℓ'xripfMo γάρ roo iî rôtrn-σκ * xok γάρ άν Λ 1x/sti/^u ιπκγομ$ί>1ιυ ά-πατηύρφοι χ ιση» , o'wo'n μαχρούομοόμ^υ·/ , μόλι «βν/ομ^ν τή; οi&αώα , «όο η κρά-το άνήγγκλαν οί ουρανοί , γή xpxSacvo-pfyin , τιώ άσφάλ&χν ιπ e'Jcroi χμμα/φύη * δάλαατα χυμαινομ^ύη vjj μυζ)αν βόσχουσα άγιλίαι, πιπίιηται °ίμμφ » β^> βόλησιν πιφζριυΐα. · Tccmiç απφ^χάζΗ βοαν, ά ί-μιγαλια&η πî ιργασου χυοκ ' πάντα άν co-piât ίποίησα; · ιπληρώ&η ή γή τiΐ χτιβ^ώ B σου' nfti vpχη άγγίλων φλιγόμ^οο ' vydC-μχτπ voepd λίγουσιν , άγιο τύ φiλμovH ' XSH' σιραφιμ «γικ κμχ τάΐ γιpnflίμ. τν iξ«-ηoτίpυγoι σοι rlit ί'πηίκιον ώίΐύ \/.ά>λ·vτη , «-σιγήηι φ«να7 βοοση , άγιο; , άγ*ο * άγιο χΰ&ο σοιβχ<ΰ9 πλήρη; - oupetfbs njq ή γή τή; ιόζη σου · ιζ τ« tnpex ταγμάκιν πλή^η , άγγίλοι' άρ^άγγιλι' θρόνοι· κυιιότητκ ' άρ-γχί ' cJ^ewriaci · διvυάμv; · ιπιβοόάηα λϊγου-tnv , άϋλαγηρ^η ί ιοζοι xrtiev tx ηυ τόκου ίί',Ζαύηυ' * ϊσρχηλ h' η ιτιγηό σου txxXiwre ι» i.f.nK.nit ηϊ κχτ ουρoτvον ιαυβ,μίτη άμιλ-λύΐμ^ώ) vuκτί ίyq' vμίpχ C» xapj/'jt χ·λ»p« xj'C 4't%" θiλoiΛ-χ ψαλλπ , τί άρμΛ τoυ θιου μυ^οπλάσιον , -χιλιά^ ^Iwουΰiuv xte«*« cv cll'vcZç cv Σî,αΐ? c# τύ άγια · orJo οcp«-vo TW iiri μι,iooi ctûnv κκμσρωσχίτα <ό λι-^όκυβov I ngf γΐώ η»ί viup ΐχvηT ζόάχτχv-Ttt ' tun' tttpx ff^ixπu ζvoTόφov ' nfi rvt-Tw ·vup συμπλίξχvτκ hç δχλπο , hjm' σκό-του παραμυθίαν · ΖχτληητΗ X°ρό ητίpων rit άει^μήσαντα σημαίνov , ηρί τov ονομχσχvτκ Jhxvowv · ζώα τίν ^υγώσχvτα · JcjÆpa τίν ικφΰσαητν ' άτιρ άπαντα τύ σά λόγοο γι->όμ!£υ« τή; σή ιαχάμίω η κράη · îro gw' όφ^'λ» πά άνθρωπο; cif <-t'p_D vωv σοι &fa τ>) υπιρ moerruv ύμvov α-vχπΐμπM Sta σι ?ί<î axotyrwv χραί$ ' <τυ γάρ e< ι' χρηΓο dv άάργίτίχι , hsh' φιλοδωε^* C# οικτιρμοΐ · o μovΦ* παντοχράτυp · οτι γάρ ^ίλί-tί , πάρίίί ov η Juniano/ * τv γάρ σόv αιώνιον χρατφ- φλόγα χαη-ψυ^- χ' λίovτα ; φιμo7' 1Ç xu'nt xxn-ojoaooH ' <£ voσώvτα tyfipw iÇ μίτιξίπίΐ ' t&ί Γραπv ι\$P'*: , ; Axer άζ_ι$μoύμ$ΰov d-v τύ ύvαρηφανάΐ· θαζ χχ-τα ρωvvυσι · <τό η - cw ούρα ω · ό ιτί γή;' c C.V θαλχατη · ό dv XipατBμ^υoι ιττo μvσ-vôç πιpατoυμ^o · τή; γάρ μλγχλoσί','Y, τχ ojx art πιρα; · μή ?'αρ ήμίπρόνι ι tsto , E τoυ θppάχovτόi ms f'çί-λογιov φάτκo. ιτ;· >1 γ'.ώ-ση τή χαρδίχσ», οτι κύ&ο; ό Θιό; v oι> , θio; cr oôpavp αv·» v& ί'κι τή; γή; xàm · χαι oόκ ι ιv tTt τoλiω α,ΰηυ ' oùSi γάρ trί Θ?o'i <φλ(ιύ σου μόvου' άγιο; ήκ ι?ι πλίυυ σου χύ· etof ©to; , Θιό» άγιωv · άγιο; ΰvι'ρ πάvτα; άγιου; ' oι γάρ ή^ιασμ8p»ι υπό τΰ γύpα; σου &σιv · caSo^o; χαί .

tor , qui et, que a te condita funt , non deftituis , fed confervas ; natura enim bonus es, parcis vero peccantibus, eos ad poenitentiam provocans : ex tuis enim mife-rationibus extftit admonitio. Quomodo namque futtineremus , fi poenas celeriter a nonis expeteres ? qui diu multumque a te toleranter cxpeâati , vix ex peccato emergimus , potentiam tuam enarrant cœli , ât terra mota , firmitatem habens in nthilo pendentem : mare etiam quod fludibus agitatum , innumerabilium animalium copias paftu alit , atqtie arena tenetur conftridum metu voluntatis tuae , cogit omnes ut clament , Mdtfayfcara *opera Tfti* ..J *tua, domine , omnia in fapientia fecifti , plena eft terra creatura tua;* item exercitus angelorum ardens , & fpiritus intelligentes dicunt phelmoni, id eft, certo cuipiam, * *fanitus .* Sandi quoque feraphim una cum cherubinis , qui fenis alis praediti funt , canticum vidoriz tibi canentes perpetuis vocibus clamant , dicentes , *Sanftxs , funilui,* >·■ ■ *fundus dominus fabaotb , pleni funt cceli & terra gloria tua :* atque etiam permulti alii ordines archangelorum , thronorum , domi nationum, principatuum, potcftatum, ac virtutum clamantes dicunt , *benedtfla domini* £V<s^. *gloria ex loco fuo .* Hierufalem vero tua in terris , ecclefia ex gentibus colleda , cum copiis cœlitum , certans nodo & die, in corde pleno , & anima vofente canit , *currui Dei decem millium millia lotantium , do· ri*ʼ1· *ί minui in eu en Sina , in fan&o .* Novit cœlum eum a quo fadum en in modum camerx , inftar quadrati lapidis flabile , alioqui nihilo nitens , quique terram , & aquam inter fe colligavit , & Mêrem diffudit , animantes alentem , cum quo etiam ignem ad teporem, & lucem commifcuit . Obflupe-7«*· 1» facit admiratione chorus ftaharum , qui illum fignificat , qui ipfas numerat , & illum qui ipfas nominat , oftendit , ut item animantes eum, a quo animatae funt , demonftrant , êc arbores , a qjuo fatae ,Ω & œditæ . D Qux quidem omnia verbo tuo effeda , 'im poteftatis tuae declarant. Quare debent omnes nomines laudes tibi pro eundis bonis pci Chriftum toto pedore tribuere, qui, te auftore, iadi funt omnium domini. Tu enim es benignus in beneficentiis, & liberalis in commiferationibus, qui folus es omnipotens, adeft enim tibi cum volueris, poffe ; tuum namque robur xtemum, & flammam refrigerat, &. leones cohibet, & cetos mitigat, &atgrotantes erigit , & facultates natura convertit in alias, exercitumque hoftium, & populum fuperbe numeratum profternit : Tu es in cœlo, & in terra , & in mari , in terminatis nullo termino circumfcriptus : *magnitudini rTft·'* «s *enim tua nuftut eft /inii :* non enim domine noftrum eft hoc didum , immo vero famuli tui , qui ait, *cognofcei corde tuo,* quod D'·'· « dominus Deus tuns , Deus in carlo furfum , & in terra deorftim , & non eft amplius prater eum , neque enim eft Deus prater te folum , fandus non eft prater te, dominus Deus fcientiarum , Deus fandorum , fandus fupra fandos omnes , fandificati enim fub manu tua fun- : gloriofiis , fupra omnia cxcclfus , natuia ina ipcdabi!is ,

cujus judicia mveftigari non poffunt- cujusvi-U nullius eft indigens, duratio neque mutabilis, neque deficiens : operatio ûoe defatigatione : magnitudo infinita, perennis decor , inhabitatio fine ullius acceflu , & appulfii. manûo fine migratione , cognitio fine ullo initio, veritas immutabilis , cujus opus fine intermedio, potentia nullis infidiis expolita, monarchia , id elt , principatus unius , fine futceifore, regnum perpetuum, robur inviftum, cujas exercitus valde copiofus. Tu caim es fapientie pater , idemque inftaurationis per mediatorem fattx aucior , ut caulla , provideutie largitor , lator legum, indigentiae expletor, impiorum vindex, ju-Horum remunerator, Chrilli Deus , &. pater, »5c eorum, qui in cum pii funt, dominus : cujus promifiio nunune fallax , judicium incoiruptum , fententia immutabilis, rui cultus fuie intermitlione, gratianim a.ho perpetua , per quem tibi veneratio digna ab omni natura rationis participe , ac ranaa debetur.

ΑαβρατΗ τϊ φυσ&' άι^τχνίκτο xeiuanw « ΐο ink η ξ»Γ αΓίχτο ί€ · ·· π ίαμβοί · άχάμαη ή οαιργ^α - àrtt/γρχχτ^ n μτγ«τ λΜοηκ» αθΛ«·ί r * «e^ww à Ma» ■ntxta' «/imt)wr£m >i tumrxht ωακ" ôvopy©* ή >*»«·«' «\«>λο<ντκ « αΛ*^«β· άμκττ&-ην τ» ιργον · άντχ(βόλ/.τν/ ii χρβτ©* · «-διάδοχά »ί μοναρχία · απλΧτηιβ ή βααν-λΰα · άναντϋγμνι -ο « ίχύ · πολυαί^θμ©* w rparta' συ >«ρ η - σοφία νοαπρ · - δημηρ-γι'α τι; Sfa' μισιη itrirnt, · Λ α'τ/©* , » «j/wwei χορηγό I ô νόμων δοτήρ ô &δiία »X>jpamķ , ό Αϋ ασβών τιμωρό * ‹C $‹-χαΐων...μι^ατοέότηί' ò τί XfttffS Orèç χ} οχω-τήρ · di βυτ»" Ασιβουντιαν xue/o · « à-Stà^roi ή (ταγγύλιχ - aJwpt^Mtnroi « xûns ' «μιτώπτ©* ή γνώμη' âxawç©* ή Ασίβεια· άι~ èr©* ή dCyaeir/a· δί ίσοι ή' ί'ηαξιο <vp*r-χύνηα όφ&λιτηι παρά παου λογιχη x, άγια φϋτΜ0$ r

Orali" commemorans incarnationem Chrijii, ÎT vanam providentiam de fjnilts.

Π/>οσ·Ζ,χ>ΐ ύχομιμνήτχασα τΐύύ ^υορ^ύάυ ΧξΧδ dvavdpûttvw · € τΐιύ dç η άγιο διάφορον aορôvotav,

CAPUT XXXVII.

C

Κ Ε Φ Α Λ. X0'.

DOmine omnipotens , ru mundum per Chriihim fabricatus cs , & fabbatum nujus fabricationis memori» dcdicafli , quia in eo ab operibus faciendis requicicere fecifti , ad leges tuas meditandas : irem Irfios dies ad capiendam animis noilris laetitiam couilituiih , ut in mentem veniret fapientix a tc conditx , quemadmodum noilra caulla , quod ortum eH ex muliere , in ie fubfifiere fecit : apparuit que in vna , declarans te in baptiimo Deum & hominem : ix propter no» permillu tuo paflus , & mortuus efl , ac poteilare tua a mortuis iulcitatus. Quare diem ieftum refurreftionii dominico die celebrantes, m eo lutamur, qui vicit quidem mortem , illuminavit vero vitam , & immorta htatem : per ipium enim gentes tibi adjunxifti , ut fierent populus acquifirioms verus Ifrael , Deo carus , Deumque videns . Tu enun domme etiam patres noftros ex terra Ægypti eduxifii , & fornace lèrrea , atque ex luto , & tingendorum laterum labo re eripuifii liberafii a manu Pharaonis, & populi ejus , ac per mare unquam itinere terrefiri traiccifii , ik mores eorum in fobtudine omni genere bonorum fufimuifti ; legem decalogi voce tua pronunciatam , & manu tua kriptam debiti ; diem fabbati le-Ilum aptare juilitli , non ut efier illis occatiu oui & vacationis , fed adimnemum »,cum aj «g»,«Km rou«« n» , u‹ pivlnbcientur irala , tanquam in circo quodam fa‹.io docendi ratia cohibitis , & ut efiet exultatio hebdomadis , Hinc una hebdomas , èc teptciu hebdomades , item mentis ieptimus , &. annus leptimus rurius jubileus , id efi , annus qujnquagefimus ad rcmitiionem , qui lax feptena convectione , λ reditu aniu teptimi exifiit , ut nullam habcięnt homines occationem talio cscuiàn-

KT ejt «ayrtxparup , χότμον ΙχτκτΑ tyi Xe^«J * w οάββαΐην vciraç ιά μώ-μίνυ τούτου · οτι do αύηί χαττηανα «πι> ΐργων ει μιλίτΐω c m νόμων · χαί ΐορτυ &εταξω cÀ ^.'φροτύνιαι ήμιήρων φ^χων " οχω di μνημΰν ιρχόμ&α τη ϋπο οού χτι-Τ-ΟeicrrΚ σοφία ' Μ èr ημά γζοισιν ύχαη τΐώ οιά γΐυυαιχό · ιπιφάνη τώ βιω àvainxvùi fau-τόν de τύ βατηίσματι ' ώ; Θώί i're xaz àr-θρω»ο$ ό φαν^ - ΐαχ^ί St ημά an σ-υνχω-θρή<η< ' xat an&atvi jiat avtm σω xpiru · drô χχί tLuj άνα-δαιμαν ioρτiiύ χαυηγυ^ιζονη τη xuezaxi , χαίρομαι tnt τ£ νιχήσαντι μ£Λ w θα^ατ» , φοπίσαντι St ζωίώ χαί άφ^αροία»' Si αύτού γαρ ααροοηγαγου tù tθη» iooηy eii λαόν xtpioucnov w αληθηων Γβφαηλ W sho» φίλη -τον όρωνηι Θιόν ' αν γάρ xuyt xtfi nil πατίρα; ήμων ίζνγογϋ tx γη Αίγΰιττου · e ίρμοω tx χαμίνου tnôrpàii xat tx πηλού Χα/' τλ,ιν^ουργία · /λυ^βίσ·» ίκ χ^ρό Φαραώ xau ύη αυτόν ' χαί $ια ^αλααηκ ω Stà £»-ρί αυτού παρηγαγί ' χαί ί'ζοηοφόρητα αυ-τού dv τη ίρημω παντοίοι α'γα^οΐ ' νόμον αυ-ΕτοΓ; ϋωρνχτω η StxaKoytvv ση φωνή φ^γχ" Oeinx · χαί χ^ χαταγραφονη · β·α^3ατ/ζ«ν ^,τηΛ<- ^φαααω άρτια iiio . ΛΛ' ά-

rr ^7 Λ d
μαώ , ώ χώλυιπν χάχών ώ & itpp χαν&φ-ξαι πι /βολ^ StSourxaAtaç χάρη , «5 ά^αλ-^irar/Λα ίβζομαδ^ · διά τούτο ίβδομα μια ίβδομάδί ιφτύ ' χαι' μΐιύ ίβδομ©- ♦ χαί ί-ντνυπ ίβύομ©" · καί τούτου α^ηιναχιχλησι, ίο-ρηΛαζ©* , c triv ïτo icrrwoçcv «ί àçtrtv , οΤΟ? μτνΜμία» ίχωσι «βρίφαιπν οί àvSpvirot άγνοιαν

«yvaro * τ*'7*' «t» <ra(i@& 'w ἐπ'^ἴτψο «ρy«v *twc prit* · 'λ c< wû *ripumt tuiiw anpnti^eu* cr *η* *enfiflcmar βvββββττv ytiptrt* mt o' *muMK inpnuityhK* ' nAdamc xarpac/ * *ήμαη fyrnmi* · eft** dc X^detrac, *ittip ὑν* sXpwra» * *», «romar n *xuuari αηηυχηνηι αΰπτ* w *pertritu* , rw *arpvtan-* τέώ, rir nprôMut, τîs «racrarrag αἴτιον , *ne* optriamw nfenc χτ/owς, rw θιο? λά-*ym*, qj} «*n^ptnw* , tw iχ Maefeç $*η3ov-tx ue'w *ιί'χα titipès t nr τηλη&τάμίμνι* a-*virai* , *ns πωρνδνίτΑ ttri* Πβτπορ Πιλάηυ , HjH αχοθβοώπκ t qpj aMtreont Zx vexptb ύοο-*tk* xvewtH χβφαχίλ&τ™, *voi* σχοτκ τἰώ *trip* »dvw *£χχυειαΐτ* «ρβοφ^B? *pMt* · αυτή yap ή ΰχ· σου «οαρα^ιθιϊσα *γά~* βΛ* *mriç tfg.* *μίγ&φ** Ότάσαν dCrpyecr/oo' *t\x*

ι^»φ φ

ΠρβσΛχη 7ne>qfSTa *μη/ιμίΐυ avpmixs αεχç^à-μησνι ifavipw* «rwo/jc Θιί Xe/r« *TapaytSwdr I η7* oty/oι .

Adi ignorantiam , hac dc cauffa omn< fabbato feriari niflit , ut fcilicet nento ne verbum quidem irate ex ore luo tn die iabbati vel let emittere : fabbatum enim eft requies a fabricatione mundi . *perfeâio* univerii , legum inquifitio , laus grati animi pro bene betis in homines collaria Deo adhibita . Dominicus vero dies his omnibus prieftantior , ut qui repnefentet ipfutn mediatorem , providentem^,. legislatorem t auâorem refurredionis , primogenitum omnis creaturae , Deum verbum , eundemque hominem ex Maria natum iblum , fine conjun&one viri , fande in vita verfatum , cnici affixura fub Pontio Pilato , & mortuum . atque a mortuis fuicitatum . Hic , ;π3'jam, dies dominicus tibi, domine, eucha- iam pro univerfis offerre hortatur-, & jubet. lixe eft enim gratia, quam tu prxbuifti , qus lua nagnitudine omne beneficium openiit.

Oralιo comment memoriam provtiemta , & › temerationem bettejutoram , <jax Det providentia per Cbriftum fanfitt collâta fient.

Κ Ε Φ Α' Λ. Ar.

O 'Υά *itrayytXlxç* neîraîV «ροφτήἰὸ χλτρω-σχ χ. i λιησα; τΐι'Σι«μ *κ, ακταρτ.αα τἰύ Τίρτα-αλημ* nJ τ»ν *^pôrm Δαβίδ* τἰ ταιέο σβ α'νρψω · σ«< o> *μitru tuirüf* τἰ *'tfufave* τἰ Xfcici τβ tχ *entΡμα-* Πΐ αντὸηχατα σβρχα ^ΐΛ/ηθονιχ ι'χ *μίντ, irapvcsM'* cu>wc rui *ίΐτητα* ὁ *θιο y* <v^ότιιξαι το; i^ι' ·*χ64-* Atw» Si»W¥rC τβ Aaà σ« τἰ ιθν<<5/ η ὐ *f*TrxaAe/^w συθσαλι»θΗΛ ,χαθα)<<ΦΤοσiΑ/ξω πiiώρα *άικαι^ν Zαηιι ^χα7* ' *K(1ΐλάα<αιούηΐιτ!ώ^υΰ·ιοα>* NJt ὐζιλ?ο.·η τη *χιβωπύ' Α'βραάα μ^* τ»ὁζιλθΗ> ιχ yr* ; Χαλιαιων · Γσααχ CerJ *φριχτι τί ορχβ Γαχα'β CA* Βη^λΓίμ* Μ«-σι» (£vτη *ifήμφ'* Α'«ρω>ανα μισοντ^ ζώ/τυ> nai *Tt^vtàruv* · Γησi τἰ N«u>) dr I aXyaXo/î · I *t~* ê-Tuv *tut* τἰ; *iffJai <* r^ τοχ«ι/ <w»ô τἰ *αμαρτιχ '* Μανωι £ τη« αΰτβ ytuwxo; ce τω *τώιψ '* ΣαρινI*» Cr τώδιψπ *<vpo* τη *τιλημμιλε-ΐΛί '* Γιφθοσ c> τ» ττο-Aiptai-oyoTniatxfjniirrayytAiaf ' Batpax χ)ὐι/3βό-*ρα ιπι* τἰ Σ<σάρα* Σαμβiiλο* Μαηηΐφά· Δαβιi Cv «λω O'pyà τἰ r^brst/tf* Σολομώ',ο dr I *χβααν* χi CV Γφβσχλήμ *-Η'λ/< C* τ« ὀρπ τ^ Κοφ/χηλζω ' E'~ Aw«w *ιτι* τη ἀπχνίση *πηγϋ* · Γωσαφατ CA zcAt-fjL<b · *Ε'ζουα ca apponia* ιζ *tπί* τἰ *Σ^νχχτρ^ιμ '* Μα->αατι, O» Χαλιαιων *μζτιώ* πλψ/Λ»λι-(αν · Γy-*σ/αάπ*ώΦαητά· ΕΓσέρα*cari A*rayoccv· Δανιήλὸ τώλαχχὐ Τ^λιο\η-ν· IW O* τἰ χοζλ/α τἰ χ^η-, · τε^v Trail»» *άο* τἰ χαμήω τἰ τ:/o; ' A vvτ c I τη σχια·i *zaèncw* τη *χιβωτι ' N«μ<α ΐ"* τηα/fyi^rH ·?^S t m ^Jν<έ τἰ Ζοροβαβιλ . Ματτπ^.'αχ. *ιηων αυτί άτ* τ» ζηλα> σ* ' Γαβηλ, *άν &λογι χι;* ' xi >ιιi «v *wvrStfyu η* τἰ λαισβ «χρ^οσ^^ά *μιτ* txiyyw^f»; c ai *Sfa'* XeÆ« βροσφτρο/^υα e>TùJ *κνά.μκτι*

CAP U T XXXVTII.

Λ'Xüι promifta per propheta'· fafta prœ X_Z ihtifti · A Sion milertus es , Hie ruiaiem miferatus extollendo in medio eju* thronum David pueii tui , nato Chrillo ex femme David ex lola virgine : tu. inquam , domine Deus nunc etiam accipe preces labiorum populi tui ex gentibus , quae te in veritate invocant , ficut accipi· Hi munera jullorum eomm temporibus : in primis facrihcium Abel relpexifli , & Noe facrificiuin ex arca egrefli probafti , item Abrahs poft egreflum ex terra Chat datorum , Ifaac in puteo juramenti . Ja cob in Bethleem , Moylis in foiitudine Aaron inter viventes , & mortuos , Jefu O Nave in Galgalis , Gedeonis in petra , & velleribus ante jseccatum commiflum , Ma noes , & uxoris efns in agro , Samfbnis in liti ante deliâum , Jeplithis in bello ante promiflionem illam inconfultam , Ba rac . & Deboræ in Sifara , Samuelis in Mafplia , David m area Orna· Jebuliri , Salomonis in Gabaon , &. Hierulalem , Elix in monte Carmelo , Elifati in fonte fterili, Jolaphat in bello, Ezechiæ in atgritudine , & in Senachcnm , Manallis m terra Chaldaeorum poft peccatum , Jofia· in Sappha , Eidræ in ritu , Danielis in lacu leonum , Jorue in ventre ceti, trium puerorum in fornace ignis , Annæ in ta E bemaculo coram arca , Neemiæ , & Zorobabelis in sdificatione murorum , Matha-" thiae, & filiorum ejus m zelo tub , Jael in benedictionibus ; & nunc accipe preces populi tui tibi in fpiritu per Chriftum nobis agnitum adhibitas

i

lr<..

Ortlit χΓΑΜΠἱ x&ionir fr· λμχιλια Jjitflif xlhto.*

CAPUT XXXIX.

Agimus tibi gratias, domine, orftnipotens, quod nunquam mifencordias tuas, tuafque miferationes adhibere nobis dellitifli, immo per fuigulas aetates fervas, eripis, auxilium fers, protegis. Auxilio enim fuifti temporibus Enos, & Enoch', temporibus Moyfts, & Jêfu, temporibus Judicum, temporibus Samuelis, & Eli« ac prophetarum, temporibus David, & regum, temporibus Either, & Mardochrei, temporibus Judith, temporibus Judae Machabaci, & fratrum ejus, atque etiam temporibus noilris opem nobis tuliiti per magnum pontificem Jditm Chriftum filiiuo/ tuum: ex gladio enim eripuit, & alendo a fame iervavit, ex morbo fanant, a lingua mala defendit: Gratias tibi de omnibus per Chriftum agimus. Qui vocem quoque diihndam, & prciTapn ad confeilionem dedilti: linguam aptam plcftri fumlem tanquam inftrumentum fubjecifti, fecifti nobis guftatum commodum, tactum accommodatum, vifum ad ipedandmn, auditum ad percipiendum vocem, odoratum ad lenticndum afftatns, manus ad opus, pedes ad ambulandum. Atque hæc omnia ex gutta exigua in utero formas, & po(tquain formata hint, animam immorfalcin donas, & in lucem edis, animal rationis particeps, hominem dico, legibus infttfuifti, otficiis militiæ illuilufti, è< diilolutionein inducens ad breve tempus, refurredionem. promitiili. Quæ igitur vita, am qux ixculo.um 'diirturtutas homimbtis ad agendas gratias fuftecent r Equidem h pro dignitate non pollumus, at yro vuibus fioc agere fandum eft: Siquidem ab impietate multitudinem deorum colentium liberali, a iccta Judxorum, qui Chriftum interfècerunt, cnpuifti, ab errore ignorantiae expedifli, Chriftum utpote hominem, Deum unigenitum, ad homines miiifti: a te fadum eft, ut paiacletus in nobis habitaret: Angelos nobis ptx*ccifti, diabolum dedecore atleciili. Qm non eramus, ut effemus leniti, laetos confervas, vitam nobis comme uris.. cibum ftippcJitas: pirnitentiam p:imitifti. Pro omnibus gloria tibi, v\ veneratio per Chriftum nunc, temper, & m facula, Amen. Uæc, tranes, meditamini δ; I t dominus vobiicum m terra, ix m regno patiis cius, qui cum mihr, & nos per eundem ex fervitote conupt/oms m libcriatcin glmix eripuit, ac vitam proimfit iis, qui in

mum iit lis, qui Chriratiarum actiones Deo [illegible]ortet, li.rtum eli haell. ut nec eos, qui m hmt Γ,ηχο..'ι. |'ïia:crmiiiamus, quin › quoque adjuseniti».

Πρ9<τ&χβ αϊτζλήψβ it- χα/cav.*

ΚΕΦΑΛ. λθ.

ΕΤ^W <ro/ Tfjj ireviW irrTrrrx πανrtxpôrup, or» àx f^/xatTEXiTtfC n* tXtnrou K9H Tes ρίχτιρμν <r« α'φ ημών· «>λ« κα$' ίχαrlw γΖΛίχν ιφι fyfài β·α>{« · pwj οίντιλααβάνη' <ntnr«{Mf· ανπλαβου yàp C* Ÿμίρχι; Εy«î, HjH E'νωχ, ô- liufpauç Maxrü, xjq Fr· ci' ca/ χιμί'ρα/ x?z?£j c* ιΐμίρν Χαμ^λ, κ, Η'λ/α, · ex ιμίρχι Δχβιί βαπλίων t> ΐμίραι; Ε'£»ρ καί Magàoΐμίρχι ΓϋδπΟ· ' ώ· τιμίρχϋ Γ·ιϊ« Μαχχαβα/» χα/' α&λφων χυηυ· < dv τΐΐ. ν,μίραι γ.μων χντiλΰβου κμνν ffa' μρ^οιλκ<τ« αρχμρια Γηα-tî Χ^ΐΐου nu vx/êo; aou ' xxt από μχγ^χίρχ ' yxp ΐρμα-χη, χαι' ιχ λι~ μά ό/ξπλατ» ί^θριψα; ' ix vόσν tâcrxn ' tx ^λωΑΠ, πβνχρά ί^Κιπχΐί· τη^μ Tetvmvavt Sfë Χρμάι <£χχ&/τί·ιμ^ · 9 χα/' φα,νΐω σιαρθρον Us ^ο,αολο^στν ^ητάμ^· χ«/ ^λώ.ναν Χα/>μκν> etxltu πλήχξ* ω οpyxvoj ι_σ»7ι-^ * χ«< ; lùtrty χτρότψορον ' xxt χφΐιν χαπίλλ>,λον ' xa/ opxtji'J θια; ' xxt χχοΐώ φωνή; ' χα/' ·τφρΜΐν a'ruàv xxt χίφα Hi ΐpytv xat χόιαι <Γ*ο>; oàcriroeia.' *«' rttnrr. xavnt fx μιχρχί rxyovo ί^τλαττΗ; dv μτ??χ ' xxt ψυγίιύ αθάνατον μ£ τίιύ μορφωοη ' xxi HpoxyHÎ f7; φΰ; ' ή λο^/χον ζχο; τον ανθρωχον νομοα tzxi^d-zx; ' ^:χχι<ι'μχτιν ιçxtSpujux; ' eλiyo> ιιτχγ<ύ7 ΐ.'χλυΰΊ·· , mû aiarao'/)' ttffyγ^λ'ύ ' nolo; ntyxpàt αύτνρχκ βio ; xtvvan it μγ*ο; ποτò/ ζ&ρχiΟ'Η άν^ρωποι /αμο æyxif^ix'.i ; η το ·Πταοί αξ/ay α^'.ιύχην, το ét χαπί ii. xLu'j <^χγii · ιρρΰ<τω yàp αα'ΙβΜΚ. τολι θiω'.·, jq ^ediOxTC'.'MV αίpiΰΓ& ί^«λ«· π'ίτ.λχ'.Ύ Υ,ζ ψ'Otaç Ϋλ£$ip<ύ<ΓΧζ ' τον X^frov Ν'<-Ηλαί W 'α'Θρω^ί 'ώί "άνθρωβόν θio'v 07τ?: μονο^ϋη ' τον ααραχλητιιν cùùéxwai γμιν Αγρ :λε; f'xf^ro-χ; · το> ιιχ^λον γ^αχ'χ; ' οηχ όντα ί'ζοιγτχζ' ·$>οώρχ; φ^λχαΤΗί {ωiιν μί^^.;· £0ιi>^ύ· μιτύνοιχν ιπηγγΗλ<ύ* α.7Ανΐωνσ·οζ ή έοξα xay το σίβαζ 1Χ. Xt>;'où tbv xxt as/ xxt nii α/ωνα aμιιν ruent μiλiτΐΐπ αiiλφο/' · xxî hm xt>. μ,θ' ι'μώΐ' ί'τ/ 7Î; xa/ <> τη βαο'Ιλ^.χ. e^oi xùnù, τ£ χχι αστòν α\οΓ«λα»nu τo; , KXt raxi èî χύτον tA&StpûcravTOS ix èoî^t-ta; rrç φθοραΐ' 6ii τιιύ Γ'λΑθί£?α» àôÇr.i χχί ζωiió ίχχ^^λχμΟΑΛυ το,5 α.'τοΖ xt^Â^xTi'j U; τόν όλων Θιόν.' ότιαι, μιδν ow ο^ λονα-ι ζΐνϋ «I κατΰ Xe^C·' μντμο.'.οι^ x. eta; Αyχe^ix; αναiΓiμπΗν τω Θ γ S-fa' X^3 «7" <τ·ολαβονπον ' èt~ χσιο, èc, Tc* «μυντ^ xaruAivfrfV αβοτ.-

Κ Ε Φ Α' Λ. μ.

O MiK^y mv^Kocr^d^xt -tù λό^vriii fldxiy <α/δΛ.κθὐ> «fo T8 βχττια-μχη; rlw tn&neàfainpvéxw· rlu, tnt) dn μνιο^κ ittt-γνωπν' τ{ὼ ire*à τὶ àγῖν «vXμβτκ χλχροφο^iβχ · μχν^Α Oina ιημιορyiκ ιιχφόρα ηiξ# · aβρονοiχ dp-μή · νημο^iχIχiιιχφόρα Stusuutr^jx ττχiὐ£(δ»«-τι χότμο yiyovi ' χζ St - χοσμοτολ/τη; ο xy^pvn; x«TFçn· iirtyrnoTtuniTiiùi urrSφάην, dxmvxxp-jçh · irxtS£t&vοβω ô Θιο rit troirpsi iχολχ^Z» u-eiocri£ ετgi : r« J* iδβξα<τε χ«θ fxotrltujfaxv' B Αiῦ ... Σd 5 ' ™ EW ;· ... · w NJf' '
· rw A'βρααμ x. τ«; aura ' nv Mελ^ιτiδὐi ' w 1'43 · x, w Μωτiβ · π, »2; X«λZ3 · £ •bevd nv t tptex · x2 ni χαθ'txariio "βρηχνis î*i ' -- ctwç rt evpovoà/jfyioq ex àβiΓρβφu ο Θio ni xv-Jpû-πων^-ο · κMχ «τδ ιτλάπκ Ç μχπιιότт.η di tiri-γνωπν αλχθώ; ZχχλHχαπ/i^φορ»; χ«μ·; , «'.το τη; δυλ«^«i x; «<Tf3w«i h 'î &τiβ&αν i-'Iχνχyων' xtriotStxixi di Stxxtosuiiuj' χπόῦχνχ-τ« «/«via di ζωiiχ xtSiw ' ntùnt >£ tu Tarer; otxoÀM-μανθοiiru ex τη χβτυχυ'ο'H d νοτιών · <9W-xiuhtu δi · χ^oθiήï afin·/ tw Θiόν iiv όλων Sitnrorku, dC^aeirJy utrtp η <αλαiτμχπ · orrxa:- C TtTfju4,i rô cti/ αυτό τiν μονογενή · /pattrw-oy» τiν άνθρωπον άζαλ^·ψχi tuç άνομιχ - xjm ηα αφρ τή xi-ffidxi ^'τύiχμχρτiχi' >Ç χ«θα&<τη β-JTÔ π«ντ»; μολυτμά mtpxii χν^μαπ;· άγiχτη Si τiν χν-^ρωνον χχτ' Æ'Sokixv τη$ ^·ρητοτητβ ourS* <πυυiτi'σ·η δ» τ» $iλτψ.χ afiifi ' gjq φωτιτρ τ»; άρ-δχλμνi τι KxpSixi ourS π xxtttvomv τ$ θαν μχχiων curra * aurrj ' nt χ&μχτΆ τη; $ι~ Mtecruùii ' οτω χν μιοττ^ xxiroc,· àiov xSrxixi · Tto-pïfiitvt δi τ/ώ οδόν rijj αλυ di η χχηξiωθΰ-vau αυτό.· τï Xa^a τη; ttxKry^ufsixi &1 moStedotv τiiu c* X&trJ ' rvx <τΰμφΐ'ηi ^·οο^ιο τη ὁμοιοτη-τ» 78 θα>«T8 T8 Xe<8 iτ'ι'λτ.'δι ττ; άνδοξοι/χοi- D Γωiiχ , χχρωθη τη atuxprix , ζή<τη δέ TiJOrJ X«TO TF it? X, λόγον £ <&?χξiv · CX τώ βi^λiω ζωντων α-OMXii^μτ,^ή ' x- /xv~T* ttctUu ττα/δΛτβτΝ| αυη'.' π: TTfti τη; rS xi.e>« c'ixv-ιτρωτητιω · τύ rt ττι»/ τχ «^T8 kJ ττ; tx «-χρiiv χνχτχτiω , χ; άναλύψi·* ·

Δ/άτπξii otïs χρη τ»; χχτηγ*ι$υ»ï c»» ρiων C.V τη μi/ήτH <£λογ^·<^χι , ï η-·χ διδχτχέ.'θαi «uT3,·

Κ Ε Φ Α Λ. μ<τ.

K K't όταν λ 4W0; aCn λοιτον η ο' χβτη^θiλ, μα.O«vi ~ ni e> xfii Κτοτα-τ3 · χ. TÙ TTtpi τη οηινriiyri τα Xgx~ Γ8 * ici yatp αι'τ»,· «w>ù!ri'< fJ& xtto^fi ^xt C-ieV-Trt», ntl άττi ^i^χ!·^ μαρiώνy woxjc-•^«ρβνητι f«nT« τiώ xxpdxv. τατt; χ«χοηθ««i j <r?n-À8Tf >Ç ροηδο;· τότε <χyiων μiτιιλ<χχ(-ιν ω> yxp ytwpyoi iqjSOi (xxx^xtpi-tTlmapnpocv tvpaTfpov
" ô xurii HJM

CAPUT XL.

Igitur qui atque elementi$ chriftia-J. me religionis imbuendus eft , doceatur ante baptilmum , ut aofcat Deum ingenitum , agnolcat filium unigenitum , habeat certum plene de Spiritu lanfto. Difcat or-dmem diverfir creationis , dilcat leriejn providentiae, diverfie legis tribunalia.· erudiatur cur mundus fadus, quare civis mundi , qui eft homo, conftitutus eft, agnofeat naturam liiam qualis fit , doceatur quemadmodum aqua , Cc igne fcelcftos punierit , fanftos vero rer Λ1ΰΓ** cerit, Sethdicp, Enos., Enoch, Noe, Abraham , & pofteros ejus , tum Melchil'edec , Job, Moylem, Jefum , & Caleb , Phitiecm illum telotem, ac facerdotes , & uniuicujuique laxuli landos deinde quemadmodum providentia Dei laâum ht, ut genus hominum non repulerit , led potius ab errore. & vanitate ad agnofcendam veritatem diverfis temporibus revocarit traducens a fervitute , & impietate ad libertatem , & pietatem , ab injuftitia ad juftitiam , a morte ad vitam immortalem . Hare & alia coniequentia difear in catecheli , qui accedit . Qui vero manus admovet catechumeno, adhibeat Deo venerationem , gratias agens omnium rerum domino pro erratura ejus , quod milerit filium litum unigenitum Chriftum , ut lalvet hominem deletis iniquitatibus , & remittat impietates , ac peccata , & mundet ab omni inquinamento carnis , dc ipiritus , fandificetque hominem fecundum beneplacitum bonitatis lute , doceatque voluntatem luam , & illuminet oculos cordis ejus ad intelligenda admirabilia ejus , patefaciatque judicia tuftitiæ , ut omnem viam iniquitatis odio habeat , ambulet vero viam veritatis , ut lavacro regenerationis in adoptionem , quae in Chrifto fit , dignus habeatur , ut complanîatus fimilitudini mortis ejus in lpe gloriolx focietatis , mortificetur quidem peccato , (vivat autem Deo mente , lormone , &. actione , & in libro viventium admimeretur . Poft hanc adionem gratiarum doceat catechumenum dc incarnatione domini , de paflioue ejus, de refurreftione ex mortyts , & de aflumptione.

Cenfiitutio , quomodo debent catechumeni m ιp'o tempore baptumi benedici, & qux fint docendi.

CAPUT

E

CUM luent demdtf^in iplo lempore baptnmi 4 qui *ateciuzatus vit , diicat quæ de * renuntiando diabolo , aferibendo te Chrido % Oportet enim primum <jui dem abftincre a conti.inii , deinde ceio ad myfteria ingredi; ptaic, inquam, cor tiium repurgare ejeda omni malevolentia, macula, & ruga, & poftea participem Heri iacramentorum : ut enim optimus agricola prius arvum repurgat, vulhs ipmis liipra natis / & deinde

1 T.'"*|1 CJ «e Cor tu>l4 ,,, , H.liti · I7 * ipn itu llnlt·

deinde triticum ferit.; ad hunc modum opoi-Art . tet prius vxw omnem impietatem ab eis e\- \trahefe, & poflea pietatem in eifdem ienii- nare, ac baptifmum tribuere : Sic enim do- »· minus nofter nos admonet, cum dixit , Pa- cer» mw iu(gtotts , deinde iubjungit ', iMttt ea> m notniae Palm , & Fiiu, & Spiritus J^nSi : ergo qui «baptizatur cum re- nenciat, recitet hac:

Dr reauaciatioar m diak&lam, & ds ajcriptio- nt ad Ckrtjlxm.

CAPUT XL II.

'•Λ' ûw* K? Enunciu * Saranæ , & operibus ejus , B & pompis ejus , & cultui ejus, ft an gclis etus , & u'vemis ejus., & omnibus que fub eo iunt ; noti renunciationem ve- ro , cum aicribirur Chrifto , dicat ; Alcri- bor , ft credo & bapi>or in unum inge- nitum, iblum verum Oei m omnipotentem, patrem Chrifti , conditori.. , & opificem omnium , ex quo omnia , ft in domiuum JefumChriftum unigenitum ejus filium, pri- mogenitum omnis creaturar , & ante faecu- la volente patre genitum , non fartum, per quem omnia farta iunt in cœlis, & in ter- ra, qur (emuntur , & quæ cerni non pol- iunt . Qm ultimis diebus defeendit e cœi.s , ft carnem iumpiit ex fanda virgine Mana, fande m mund<> v.xir fecundum leges IXi, & patns lui · crucifixus eft tub Pon- tio Pilato, ft n. iu» pro nobis . & poti paftionem tciio dic pro n.,bis a moiiuis fulcitaius , ft ateendi: m cades , & iedet ad dexteram panis , & iterum ventirus cit m coufunimatione i«cuh cum ; lori» ad in- dicandos vivos , 81 mortuos : cujus regni non ent tinis . Baptizor etiam in Spiri- tum fandum, id eft , paradetum, qm ope- ratus eft in omnibus a ftrculo condito, po- ftea vero militis ell apoftolis fecundum pro- miilionem fervatoru noftn , fic domini |c- fu Chrifti , ft poil apoftolos , omnibus qui credunt in iantxa ft catholica ecdeiia tn carnis returreétionem, ft in renuilionem peccatorum, ft in regnum calorum , ft in vitam futuri f.rculi. Foil hanc profeihonem venit ordme ad undionem olei.

Dr ttniitont οὼι vnyj'ii.i prsti.irum afin

CAPUT XLIII.

' s p.4;.; YjEncdicitur ' autem hoc al>\pïfcopo in °lu' JJ remnlionem peccatorum , at prépara nonem baptiimi . Sic emm invocat imeni- tum Deum patrem lefu Chrifti regem om- nis naturæ corpoieæ , & ipiritualis, ut lan- âîfu·.·; oleum nomine dommi Jeiu , tiibuat- que gratiam fpiritualem . ut vim efficien- tem , ft remiflionem peccatorum , ac præ- parationem confertum.s baptiimi , ur is, qui ungitur, rcmtfla omni impietate, dignus ba- ptilmo fecundum unigen.n præceptuin eth- ctarur

.τυρβν, sno &< χ,υμά oporeporittinxv ἀαΐβ&αν t- ξ,λοντ«ι a'r'aὐffì, τοιτ τ'ώ£σ·ιβί«αν αυτοίί ί'γχατα- βαK*Ûαΐ' S τ· ^τίτμαη à£i<kat · χ,γαρ 1$ · ημών Sru; ήμϊν zrat/>m<re» trtzruiv, μα&ητΣ- aan vρόπρον trxvrttτη t^v» · k, totï ίχαγαγτ, rà, ^βαπτίΓχτταιτ^ m τ© όνομα ri 1$ n uiti ‹C TM α>iM ττνΑμαη · άιταγγι'Ίλάμ κν à ββτττ/ζο- μ^υοί c© rji aïooTWJicdai.

Α'τΛΠφ'ή '9pK τον dtatnio·' ιηυυτνγη iBpoi τον Xe/ro; tb &ta.

Κ Ε Φ Α Λ. Jμ&

A Iloruaxoiw t<J 23»rntv« χ} nF; ιργοι αυτά ιζ TtitC πομχαΐ αΰτ* ' £ mF; λαξιΐακ αύτ» ' xi ntça^yfXsrî χι'τβ* nrFi tv&ptrtGiv αυτί ' xi, Tara nF; υπ αυτών μ$ it flui άτοηγλώ.αιιυηι<.νόμ^υο λιγίτιν, οτι £ αυντόοΐΐύμαί τ<3 Xt/s't^* »ς βαττίζομαι*τ cita άγίννηην μο,·'/ αληθινόν &tôy παί'ττχύαπρα τον παήρα ri Husi ' χτιΐΐυυ xj άημιαρ- γον φ «ιαντυιι· cJ^utv χαντα · < fli τον κύριον I ntntv τον Xexrdi/ τον μονο^vü aûr*utôvt τον ιοτρατοηκον πάαη xtAtîwς, τον ααροαιώναν /.'$«/«τμ rrat'Foi γ&· xxOcjtu μ χταθΰ»τ«'έ / « τ'i παντι 17^*'' ™ »ρ«ν©«φ όρατύτE >c αόρατα' Tovfrt^acrw rjMjuJy χϊ-ηλθονται/ξ «φανιιν,χ,σαρχΛ άνβλαβοχτα"χ,ίχ ms σάγια παρθοβ Motpots $wib»TK ⁃ πολἰτάχτβμἰ·· γοΤ ύτιιν χατά τά vόμ»·: τ» Θ»μ xüir«Fo< αότβ· <ί Γαυ- fxoSctru t zr/ Πο.τιβ Il/λατκ χϋ άχο^ανο.'τα ὺiripii- μιύν ' χ, άνατάντιι ta ηχράϊνμ ζ] ro' vadus rr rpt m rj- μ^ρα' < «ιιλθοίτ» Λi r», έpatai xü xæ-^rtôcxra cx> àf- ξι«re rre'fo;'xi ηαλτί ΐργορβμον ίτι α-υτηλvialàaià- vo μζ] èo^rp χρι ιat ζώνη a. vtxpàf ,» m; βαπλ<-ιαί ta «rat πλο · βαττϊζομαι id π το ττνιϋμα το άγιον , TBΠΓζ τον παρακλπη-ι, το ιύιργΐιααν cj>tιαtiv toi; άτ' αιώνο; αγιοι , uTrpov if airoraZCai xi rtt atTW0- Xot; ' irapa tb ττλ^ο; κατά τΐίχ ί'πιαγγιλιαν tb eruim-- ρο ιιμαιν χ^ xvptB 1 χ<τ» Xf/rii, xi; μ^ τβ; « τοτολικ ii aàat πά ni^dLtiS-iv Co τη άγια xadoXtxf ιχχληт/Λ θιζ; «ταρχο; άνχτασιν ' μ'; aptatv αμαρτιών ' (i f<$ βασιλέαν Κρανών' χ^ &ι ζωίιυ τβ μχ^λοντ αιώνο ! κ. μζ' ^Ιι.' ι-'ταγγίλιαν ηιύτίιυ κατ' άχολ*$ιαν tp- γιτυι κ, ι-ί τίω τβ ίλαιπ χριαιν.

Ilip' -χρiû-μχ,τι tb μχ/ ικΐ eAot/a

Κ Ε Φ Α Λ. μγ.

Τ'λογ^ίτυι it raro χαρά τβ άργκρί'ν «Fç άφιαιν αμαρτιών χ} xBV'oxarao'xdUw τί βα- πτιτμαη ' t ττχαλώίται γάρ aio Toy oQ^iyiiTW Θιόν' τον παττρχ τβ X τβ · το\ βασιλια πά- err; αζ'ζθχτιϊ; xi, icmr; çjtrfto; , ινα αγιααη το ιλαιο'ν τώ ονόματι τβ χυpιχ I'ntrî· <ξ èovirn χα- ξ^v ιτν&,μχτιχιώ xi, èuuoturz CifpyWTrxltô ' aipwriv Tt αμαρτιών 'ΙΒροπαραο-χΛ,ιώ ομολογία βα~ ττίαματο . ω^ί τον ·χξίομβμθ* «τολi/θθ»η< ΐΓα- ar.i άσιβτία; , afjov ^ut<dar τχ; μυηαίν χατ ύντολιύύ τβ μο' O^iaç .

rirpi

rke/ n μυτιά» £γ**Ια, A j), nrffa açua gratarum offa.

ΚΕΦΑ'Λ. /iF,

Ετα ifTfrmi «« n uS«r £λο>ο< $ W ... θ«ν ... βατήρα τ5 μα/ο^υν Θώ £χα^τέν ο ύρΛ»· ιτι «ΤιΓ«λο* cv'o&pvirw-ai tw uîiv αντί ιι'ήμαί, tut »μα «-«en' ότι Uk4%m τη CK^pvnwwc υπήκοον ofjrw ^pïo^Aï C* iâi<n ' χηρΰξα/ βατ/-Xs-axy όρχνάν' αφιστν χμχρτιιίν· vtxfxb x.xrxcnv' fji τί-ηι «aweffxuuiH aùrw iiv μονοφυή Θιόζ μιτ aùnv xj St' cujiiv £χχν,μτύν»ωυτβ αίhidwSfph ζχ£χί αυτά τνχ i'όtp παντκν <ή άνααην ηû B r«a>p©i, à τύπον tSwxt tù βχπ'ιτμχ τη vανμtem fyaixf ioξαζΗΠ on C* τψ όνιματι τ« Χ^Λ ri Θιλ ο ολυν xueyoj cv âyt'p τη£μχτι wt xiripfi^f η χν^ρώπων ■$λ<· Α?λα djjgr-φοροι χχιροί iïfatyipbi ππρονοιχ 'ποιη?&τη ' τντr A'iχμ αυτά C* irxpxSciru mJîrv pfyj Τυφή λο^α τν πχροώεΐΐο* cro-n^e, λ»<· iTfna πρόνοια λόγν cattZW ποιητχμί^ο; άμχρηαιτα it ειχαιοσοιη ù^w<ra> ' αγχδότητι Si μη α'τορμ-ψβΕζ aç τ> πχ/πλί , αλλά χ5Μ τβ όζ χόηύ xxtù άιχΐοχίώ i.'ai>àl'us ττα^Χτα ' oî ov ιπι τ» ϊίρμχ nu aAJvtiâ'· α'^'ïΉλi τον υιόν αΰ-άνθρωπον 'fytàai üî xvïfKWï, K3M παν-Cστύ TE tb ώΦρώισα πχ3η dvaStÇasôai α-μαρτίκκ ' αχ'τόν au χαί vaù παρχχαλί-ιπα ό ϊί-ptiç «tppdç τβ βαττ/σματι · xxi λι^όω οτι , χατίρι cJ£ ουρανοί , xxt άγΐχσον το vîwp ri-τ» · Jo's Of χα^ιν x«t êajMUiv ώτί rit βχπτι-ζομδρκν. xar' Cinï'iu τβ Χ^,-γμγ» αυπι αυΐαυ-ρο&iΰαι" χ, c-iu aTo?avwv · £ σαυπιφιύαζ · 1ç σηιχτνα^Ιώαι f'i iïoθεσiαν τΐώ & αι/τβ , τβ ›'(-χρωΟiαοο μ& τη άμαρτι'χ, ζηααζ Jf Tf itxxto-atu<n* κ, μ$ fin βαττιαχ αυτόν Ca τβ ο'νο-ματι τβ txÇôï £ τ» ni rs xym π>£μχη ^ ^tafltno μΰρφ ιπιλαγν».

n«ci του μκαου μ/ρου Æ^or t^tx.

cIPVT XLiv

TjOftc* venit »d «quam , ac - benedicit , ' s ■•(i,w JL ac laudat dominum Deum omnipo ttuiena patrem unigemu Dei gratias agem ΟιιΛβ. lacerdos t quod fihum. (imm miierit , ut uoftra -cauila fieret homo , ut nos Ulva-ret , quod iuftinuit , ut homo fa&us, fie-ret per omnia obediensy przdicarct regnum cœlorum remufioaem peccatorum , « moi-tuis reiurrc&ionem . Adhuc venerationem I unigenito Deo pofi ipfum , & per »Ρι«πι patrem gratias agens., quod in cruce pro omnibus luinre vo-luerit , cuius typum & imaginem dedit ha jMifmum regenerationis : laudat etiam quod m nomine Chtiili Deus rerum omnium dominus in Spiritu fando non profecit ge-nus humanum , quin potiys divetfis tempo ribus diverius fuit providentiar eius modus . tunc enim Adx in paradilo primum quidem ratione deliciarum dedit locum ipfiun pa-radih ad habitandum ; deinde vero ratione providentiz mandatum dedit : pofiea delin-quentem jure expulit, tumetfi bonitate hia non ex toto projecit , immo., & pofteros ejus variis modis erudivit , îχ cafiigavit . Sb hai,c caufl-im in extremo 'fzculi mifit filium luum , ut homo fieret propter ho mines , & humanas omnes pafiiones exce-pto peccato iulciperet. ipfum igitur, & nunc deprecetur lacerdos initante baptiimo , 6t dicat : Afpice e corio , & ùnàsfica hanc aquam : tribue autem gratiam , & vim , & qui baptizatur fecundum mandatum Chri ili tui , cum eo crucifixus , commortuus , confepultus, ac coniufcitatus fit in adoptio-nem, quae in eo fit, ut mortuus quidem fit peccato, vivat autem juftitiz. Poftquam ve-ro baptiraverit m nomine Patris , ft Fiki , & Spiritus fan5i . ungat unguento chrilina-Us inquiens ·

D

Dt ckrifmatf gratiarftm tratia cum grafianem athotit, cmt aibihttur cbrifma iapiucata. I

ΚΕΦΑΛ. μι.

Κ Τ'eu - Θιό; - α^ι/.ητφ-' yj; aJf(TVOTV<·, d iλών χυ£î®~·, ό τιώ ο'τμιιώ Tri ^vJ-ffietç Tb iaryytXin c^nxn nH, iïχτμη πχ-ρα^βμ^vΦ' · <τù id vux> τιη τβ μύρον ?ôi catpyri Q^Uie^xi tat τβ βαττι^ομ^ιιω, iiiβχιχν χ. ζχ· ^tov QJt χύτύ τιώ £ώiχν ρΜ,Χl Tβ XeA tff»- xj cTwa<vei}amnx x'iiv fftuxvxTUûxi xau αζηοτχι αυτβ' tu"tb τα τ*ηα α'χολβθα Àr^fnj· tx«-ce γχρ ›i iυώχμι τι £«fo%riac ïriv χντ^' ιχν γχρ μν fxaroy τβτων t πίχλησι πχρί tm dCrf/3Sf ιιρΐω ηιβυτη τί ^ êk vJaip μβζβν χα-τηβΛΓ,'Μ ο βαχτιόμ^ν^, «i Γ^έαΓοι' 1ç κποτί-Otriu * μόνον τον ρ^πον ri σΰμχη * β τον ρόταν τη \/ζΐ^η ' μύ^' τ«τν ιπιά «pae-X^-if^ai τιώ dC-χΐίυ lus iiiïαξΟΛ ήμίί b' χι^ΧΒ*'' xvvyiuùi·* Η τον avasdrm S&i iT0.vatT^^Bpw£^Qxt &x ri τη

CAPUT XLV.

Domine Deus ingenite , cui nullus eft dominus , & tu omnium dominus es qui odorem cognitionis evangehi omnibus gentibus fuaveru przbuifii , tu etiam nunc przila , ut unguentum hoc chrifmatis m baptizato efficax efficiatur , ut bonus odor Chriili tui firmus, & omni parte fandus in eo maneat, & Chriflo commortuus, idem iit coniufcitatus, ac convivificatus ipti ? atque alia his confentanea dicat*. Hrc eft enim vis appofitionis manus in uno quo-que qui baptizatur : nifi enim unicuique eorum talis invocatio a pio facerdote adhi-bcardr, in folam aquam defeendit, qui bap-tizatur , ut Judams : ac corporis unrum for- s des, non autem anime deponit. Deinde fa-ciat ftans precationem, quam docuit nos do-minus ; nccefle eft enim eum , qui refurrv-Xit ftarc, ft precari , quoniam qui iuicatatas

efl

eft,erefluseft, ipfe igitur commortuusChrifto, & confiifcitatus flat, precetur vero verfus orientem, · ntm & hoc fcnpium eft m fecuodo libro PtnltponKoon . quod templo domini á rege Salemone confeêê ac contum^mato, in ipia dcdicatiooe facevdotes, & Levi» ac cantores fteterunt ad orientem cum cymbalis , & pfalteriis laudantes , Ac confirentes ac'dicentes: Laudate dominum, quoniam bonus, quoniam in fzculum milericordia ejus.

• Ufr»li. HH H c «y.

Αιγ^ρομ^μον ôf^eov^vai' xj ai/ros uv π>:απο$αν«ύ τλ χ} πîMyipδ& rrixtru· <t»f<xrt<L^f j; ΜΠ; £ rfn y.S.pcrtw d» - JT, ,1 " .TT ·; r*7~ » r-v t nXtUbSat τpv vaiv th «i«m tiro τη /3αατλû» Σ«-λομϋvo , Cf <«Jt J τφ iγχαπιτμρ t' ttpSi oi A^7τι ι, $ t' χi^λτ^οι μ^! χυμβαλΝ» xj ψκλ-tthjuv «riwtMiray χατά άvaηλά αivüvη ii, i!ζομ»-λογάμ^Λî xj Xiy*vm'·αivïiτι τον χû^μv oτι άγ»· £o » oτι fJî τov auuva rô lλιo «ûτï.

Orati» recenttr iaptizatormp,

Π/>οσ·Χ.^η ijî >f#TfXwy.

CAPUT XLVI,

B

PRetetur vero hrc poft priorem precationem dicem : Deus omnipotens pater Chrifti tui , unigeniti filii tui , da mih corpus non inquinatum , cor mundum , mentem vigilantem , cognitionem non errantem , adventum Spiritus fandi ad adipifcendam , & tenendam fine ulla dubitatione veritatem per Chriftum tuum , cum quo tibi gloria in Spiritu fando in izcula Arnen.

Κ Ε Φ Α' Λ. μ?.

ΠPoXχio?« Si τïïu-nt μ^! τηv aotoiipoBi X'-■χτ,v λiγoiv' o Θiβi o τavηχράηip · χαττρ h τ" μvvo·^û viù αou Soi μoι aSμα. αoπiλov' xapStav χαδαpάv vouZ γpiiγopov9 γvZ-αo άχλavη' τv^μαt^ άγiχ iχiφoiτηα» oορο XTT.TΓl πληροφοpiαv τη «ληθιάχ Siὰ τi Xgj-γη <8* ἐι' η αoι Ïoξα cv άγιο» πv£μαπι eis τ& αιώvα άμΐώ.

apoflolt ordinaverunt.

Τ/να πίμπονπ (χ^ροτόνητχν « ayrw άττβΓβλΜ.

CAPUT XLVII.

C

A Tque haec etiam de catechumenis conftituere aequum efle exiftimavimus: De epilcopis vero, qui a nobis, dum viximus , ordinati funt, certiores vos facimus, hos effe Jacobum epifcopum Hicrofolymitanum fratrem domini , & huic poft mortem fecundum fucceflifle Simeonem Cleopha: filium , *b A.* huic rurfus tertium Judam Jacobi filium, deinde Zachxum qui an'ea fuerat publ>canus, primum epifcopum Caefare® Pal®ftine, huic fucceflirfe Cornelium & huic rurfus tertium epifcopum Theophilum , Evodium epifcopum Antiochi® a me Petro ord.1natum , cui fuccellit Ignatius a Paulo ordinaruJ, Annianum Alexandri® epifcopum ;D quem primum Marcus evangelifta ordinavi, huic fucceflifle Abilium a Luca evan- ordinatum , Linum Claudi® filium ecclefi® Romanorum epifcopum , primum c Hk nona Paulo ordinatum ; c poft mortem vero Lini Clementem quem ego Petrus fecundum ordinavi : Timotheum Ephcfi epifeopum a Paulo ordinatum, cui fuccelht Joan- 11CS a me]oannc ordinatus , Ariftonem prinrum epifcopum bmyrti® ; hujus polt mortem fucceflorem fuifle Strateam Loidis filium , cui fucceflit tertius epiicopus alter Ariflon , Gaium Pergami epilcopum , & Demetrium Philadelphi®, quem ego Paulus ordinavi, Lucium epifcopum Cenchrcnfem , Titum Cre- E tæ , Dionyfium Athcnienfem , Marthonem epilcopum Tripolitanum in Phcrnicia , Archippum epifcopum Laodicenfem in Phrygia ; Philemonem epifcopum Colofienfem, Onefimum qui fuit iervus Philemonis, epilcopum Berœenfem in Macedonia ; Crefcentcm epifcopum ecclefiarum Galati®; Aquilam , & Nicetam epifcopos parœciaruœ Afix, Crifpum ecclefi® Ægtncnfs. Hi funt quos paroeciis domini prxfecimus , quorum

•b«fl« dicitur *,l,β* muiu· pôe Uannèm «zteroiquc i- Îumqû·* »<ko Clementem anmt Quifie- w ittti s Peru· vi, s dcfunAut commemoret ? contnuuw » ciltoLf^ft obnum S Pe- tti fuporftui- tnniur, ut ce- tet» que hoc ui"p7«wm". t.m deTimo Theof-bdo ' <·»<»lienice- len!'iuc·

Κ Ε Φ Α' Λ. μζ.

TΑυτα πιύ χατηγιιμ8μωv Stxauvt ηγττ sàptàa Jr«niÇ«»5<tf ' xtfj St υφ' tyjuw χ^φoηvηθαπuv iπιαχόπov Cf τη ζ«viτ?i x/amM ^«·iζoμ!^ ûμïv » ©τγ eîtrt'v ini . Γφβ<Γ·λιiμι5χ /4" Iακώβ©-, ὁ τη xuçps α'δiλφβi* ! πλΧπi-<ταvτ©* δ-iτφ©* Συμώv o τ5 Κλτ^τα * μ& ·χ τo/η Iïδα Γακωββ · Kaurapfeai Siτη Π«-λα/Γ/vη κ»·oπρov ZaQa7®" · τβτî τΛβvή · μi&ov Κopvvίλιo " ΜΗ τ^iτ®-Θioφiλ©-' Α'γ-τioγ iα; Si Eu©δ» /jSfi ὑπiμ* Π/^Η· Γyvάτη Si ὑσv Πoώλπ · τη Si A^avSpiuv A'vviαvβ αopώη άπo Mopx8 th Æay^fArrS xe^wpenvq-Tut' δ<£τφo Si A'βî>λιoi bro Auxi aùnu Αaγγiλι ï' τη Si Ρωμαίων iχχλητiα Ants fjfyô ὁ Κλαυδ/α epJnç ύ®·' Πoώλβ · Κλήμη Si τiv Λή» δάvαηv bt άμα Πi^Μ S4.πρo χiγ&ρoτόvηται · τϋ Si Ε'φ/<η< Τιμόδη pfyà vπo Παυλπ , Iωάvvη Si br iμ» ΓωώΜΤ Σμύρvη St A'eJs-ωv ηβiκή · μ&' Sv * Σ^ατη/α o AdïSoç,· χî τ&η A<yr»y · Πιργαμ* Si Γάïo * xj Φιλα-δiλφiiα Δημηξιo bi iμϋ* bro Si Πoώλπ Aύχιo Κφ-χpiώ ' >ç τη Κpιτή Tim · Διονύσιο Si C· A'θiαχχι;· τη δi όv Φoιv/χη Tζiτoλiω Μα-ραθovη · τη Si ov Φρvγiα Λαoδ/xeraî A'ρ^πτ-τo · Κoλoαταi«y Si Φiλήμωv' Bipoîα Si τη χα-tu Maxfiov/ay Oïηαiμo o' Φiλτμovo ' Κρβσχη if xara Γαλατiαv iχχληαiώv> A'χûλα Si κ$Μ Νiχήτχ i$ xant A'cnav παρo/χζΛ* Κ /oττo Si τη χάπi Aiγivαv iχχληαΐα int oi ύφ ημύv Iμ-■Ktré^cim πï o» χu&ω παρoiχiα ' ωv τη St-Sourχαλiα μvημov&ovη πάvηη ηαpαφi/λάαïi&ι Tt; ημiήρ& λόγv · ngq w» ὁ xôftioç μ&'ύμύv vuxi τι >ç f-i τύ απλλτήτΗ γpά,v , ois αυτό ti-ffpi&f ημ7v μiΧλαv αvαλαμβάvεσαι ηv iou>-τi

Στχ»·<·. $

τ» Ôσον «W πατφ*' tin yap-Wriv » μιθ'Α ύμίνάμι Hems τῆς ἡμέρας τῆς τῆ συντελείᾳ Τἴ «rnJvoς,

do&rirut femper memores ferrate fermones noftros, & fit dominus vobiicum nunc , it ' ›n infinita fæcula , ut iplè nobis dixit cum diet ad Deum hium , eundemque patrem afcenfurus , *Ecce ego vobifcum jum ujque ad *«/«* ›». cenjurnmationcm Jaculi,* Amen.

ΠρβτΛχη ii>θoιi.

Κ Ε Φ Α Λ. *μή.*

ΔΟξα c* *tklxrwç €hjS· < tri yî tJplwn ce tiv^ptémtç* <£δοχ/«· «ν»μ$όο·ἰ· *ΰμνϊμ8μβ·ἰ* £λϋγ*μ8ρ<τ(· δοξολβ^iiμ^β'Υ· βρβσ-χιωϊμ^ « τῖ μι^^αλii *P% ▰▰ri n* *όντα* Otor, ayju/ijw C*<* *âmpirmr* μόνον* riuù μφ>«λΖω η δόξαν* «<μ βοατλά» iwyawf Θ« rd/sp rsompocrup* xûe» é €hèc fl *τβτiip* ràï Xerrï ri *αμύμη* αμνού' o *tupet* riuî *«ιμαρτiβ» ri ιατμο* «ρόαδτξα; riui δόκην *ύμάτ i KxSifjfytos iii* Xιρ»/3iμ· ért σν uwoς *Sync· ri, μόνο χύ^ο Γητζ* Xf<rôi *n Θi» mérrn γμητη* φότΗΚ, rà Βασιλi«ι ή-μ*5>· Ai' *drot* δόξα, *τιμή t <? rifles.*

Oratio matutina.

CAPUT XI.VIII.

GLena in exceijit De» , O »» terr» pax , ι». bommibus bona voientat , laudamus te , hymnis celebramus te , benedicimus te , glorificamus te , adoramus te per ma* Bgniim pontificem , te Deum ingenitum unum , inaccefium iolum pOopter magnam gloriam tuam , Domine rex cœleftis, Deus pater omnipotens , domine Deus pater Chrifti agni immaculati , qui tollit pecca-tum mundi ,' fufcipe deprecationem no-„ ftram, qui fcdes fqper Cherubim , quo-niam tu folus Cuiâus , tu folus dominus Jefus Chriftus Dei omnis natura creat» , regis noftri , per quem tibi gloria, honor , & veneratio

Errtetvof.

Κ Ε Φ Α Λ. *μ$.*

AΓνόπ *Twits* xûtsar *cuviers* «όνομα xteX»· *efà/tyrr ύμνvφiη·* Λλο^iμ^βχ *8$* tùJ *pryxÀLujr^* δόξαν* *wt/t flctriAtü* ô xornp Xetrà τβ *χμΰμχ êptâ, is «?ρ«* τiα αμχρτ/βστ? χότμν* rot «pi»» «*W *roi ^ptitfe vμr· ' roi* ϊόξ« copirw *τύ* Xî *vert) rS w'S C** xy<£-*perrt nS mtreyi» «ç ràç sucrai* «r«is«r» «p^ù· «i βτ«λώ« T» &λον<ηι Jérxenx xorti *n pywirv & flphùp '* en *«δον οi οφθαλμοi* μ» τ wnitiov#η· i *πηϊμΛΤβ* xarti <rpo<Twwoy τανα»ν ή ΰ λαών, φ& ek onrMMcAtApv i'ΘvΛ, δόξαν λα» o Γαραηλ.

Orati· vefpertina.

CAPUT XLIX.

Aadate pueri dmimtm, landate Mutn do- T/»*· *mini* : laudamus te » celebramus , benedicimus te propter magnam gloriam tuam : domine rex pater Chrifti agni immaculati , qui tollit peccatum mundi .' Te decet laus , te decet hymnus, te decet gloria Deum Patrem per Filium m Spiritu lando in fiecula fieculorum, Amen. Mme *dimittis ferυttm tmue, im. domine, fecundam verbum tuum in pace, quia viderant oculi mei Jointare tuum, quod parafti ante faciem omnium populorum , lumen ad revelationem gentium* , 0* *glwiam populi tui Ifrael.*

Εύχιἰ ῦΓ *àg/i'u.*

Κ É Φ Α' Λ. Λ

ET'ZoyijToç « xt'est è 'I't'fwv *μι* sx rsomri-*μ», ô StSàs ^οφlîΛ πβ<τρ rupti* τλήρα-cw χβρκ* ›Ç dCrpocuwK tos χαρδ<« *nôtre» uùntpxnao 1*Vynç *·*β«Γ*Λiμιυ *tic* <«v *lpym «cyaSèv* ce Xiμ··* Lac» τρ *xupîp* ήμiν· *Si irm* δόξα, τψο), τ#i fU«W, «μϊυῖ.

D

Oratio ad fumendum oihtm.

CAPÜI 1*

BEnediftus es, domine, qui pafcis me ah adolefcemia mea , & das efcam om-*'« ni carni, impie gaudio , & faits- corda noftra , ut femper omnem fuffidenri·»» habentes abundemua in omne opos bonum *in* Chrifto Jefu domino aoftro, per quem tibi gloria, honor, & imperium in fecula fecu-lorum, Amen.

LIBER OCTAVUS, A BIBΛΓON O^ΓΔOON,

De charifmatibus, & ordinationibus , & canonibus Eccteſiafticis .

£ware, & propter quofnam fiant miracula.

^ipt Xet^<rPecni>vv *1?) ^poirytoy , q?) κανόνων ixxXwnarawv.

T*™ X*W ικπτλ7vτvι ου βτφ/Η» διωάμΜί'.

CAPUT I.

CUM Deus, & fclvator nofterJefusChriftus magnum pietatis myfterjum nobis tradat, & Judaeos, nc Gentiles ad agnolccndum unum , & ftnum verum Deum patrem iuum invitet,'ficut ipfe in quodam loco ait, cum agit gratias oro falute eorum, qui ere diderant, *Menifefievi noneen tuum bominibn^ opoi , quod dtdifti mihi , perfeci* ; item ciim dicat patri de nobis , *Poter fen&e, etfi dus te non novit , ego tomen novi te , & hi noverunt te ,* merito tanquam nobis confummatis , de charifeaatibus , quae ipfe per Spiritum lendum tribuit , omnibus fimul dicit , *Signo outene eoi , qui crediderint , hcc /equeniur : in nomine meo damonio ejicient , Unguit loquentur novit , ferpentet tollent , & fi mortiferum quid biberint , non eii nocebit Super agros mones imponent , & bene bobebunt.* H«c charifinata prius nobis apoftolis tributa funt , a quibus evangelium omni creaturae praedicandum erat , deinde cum iis etiam , qui per nos crediderunt, omnino communicantur, non quidem ad utilitatem eorum qui charifinata illa operantur , fed ut qui non credunt , ad credendum adducantur , ut quibus non eft verbis perfuafum , eos ipfa vis lignorum commovear : figna enim non fidelibus fiunt, fed infidelibus tum Judxis tum Gentilibus . Neque enim in expellendis daemonibus utilitas noftra agitur , fed eorum qui Chrilti operatione ab eis eripiuntur , & purgantur , quod ipfe dominus cum erudiret nos , his verbis demonftrabat : *Nolite gaudere , quod fpiritus vobis fubjiciuntur, fed gaudete, quod^ nomma vefira fcnpta funt m calo :* illud enim poteftate Dei , hoc efficitur noftra in Deum benevolentia , & ftudio , idque adjuvante nos Deo . Non ergo necefle eft omnes fideles expellere dxmones , aut fufcitare mortuos, aut linguis loqui, fed eos, qui caufl'a quapiam utili , charifmate dignati finit ad faluccm infidelium, quos fxpenumero non rationum demonftratio, fed lignorum effcüio promovet , qui digni funt lalute neque enim omnes impii miraculorum reverentia moventur . *Teflatur hoc £):is* , cum ait in lege , *Quoniam aliis Imgms loquar populo huic* , ÎT *aliis labiis, neque fie credent* ; Neque enim Æ.gyptii Deo crediderunt , tot fignis , & prodigiis a Moyfe factis : nenue Judxorum multitudo Chrifto fimili Nioyfis credidit , qui omnem morbum , & omnem infirmitatem curavit . Neque illos permovit virga in vivum anguem mutata , neque manus fada alba , aut Nilus in cruorem verfus , neque hos vifus excis reftitutus , aut fanata claudicatio , aut fufeitati mortui . Atque illi quidem Jaunes , & Mambres bant; huic vero Annas, & Caiphas. Si non

K £ Φ A' A. 4.

TOu Θi» χ) ο-ωτiρΟ- ήμ»ν Γχο-S Xetra τβ μiγα τη Xβτ^βία άμ~ν ταραδ/δόη®* μ&ή&v, <βρ*τχ*λΜμ$ώ r«Jauaçn Kÿf ΕΓλ-ΑΪumtç hî ιτοiγνωσιν tϊ caèç >yq μόνη άλv&η* Θiέ τοiξoi aûrS, χαθώ euJnç τγβ φησr? dC^ater-'ίων firt τη σωτηρία rty xts-<Lràyruy, Ζφαv/ρωτά <r» Ή ονopta η7 άνδρώποι , τβ ipγov δ tStaxâç μoι, ΖπλΜ»Γ« , χ} πφζ ημών λίγovη τι5 τβ-?ι, χάπρ άγκ ~*et >ç ό κόσμο σι «χ iγνω , άλλ' iγω σι ϊγνων χ} ηηiσΐ ΐγνωσαv, Uxoiutafc αν τιηλ^ωμ^ύων ημών φησί τάση άμα πΐpι JÇS όζ αύτν ifa' tS πν&μαη SiSoptyiav χαι/νσμάτ-των, σημάα Si πι πι &σαστν touto ταραχολκ-■θλτΜ ' do τώ ονόματί μα iαiμόνiα Iκβαλόυσι · γλωσσαι καινού λαλησrκτiν · όφα apart' καν θανάσιμο? τι πιωσιν, à μη αυτό βλάφϋ' ini àppJçBi χ«P«5 i πι&ήησι, <£ χαλωi tfyri · τιi-των χα^σμάτων «σρόηρον μ[...] ημΰν [...] "ηΐ ' άπό -όλοι μΐiλϋσι-τ»-Aαγγiλιoν κατϋγγiλ-λ&ν τάση τii κτiσκ · întmi Si η7 Si ημών πι-r/ίσαση άναγχαiω χορηγαμοάων it μ τiιύi^ &τpyôvrw ωφiλHo» , άλλ' « τiα) iφ arArw σι/γχαπi$(σιν , ira i ax twwûf - λό^ο , ·ηi-τκ ή tyj σημεiων δυσωπήση δαύαμζ · TO yàp ση-μ£α à τ»7 πκοϊ άμϊν , αλλά τoι άηiζOΐ , YeSaluv η χ} Ελλήνων · Sri γάρ τό iαiμoηκ ixfiaMttv ήμiηpov KfpSoç, αλλά ηo dttpydtqc ταi-ρι* κα^αiρομαάων · χαθωi αυτό τη natS^v ημά ό κύριo δπχκχπ λίγων · μη χαiρση ρτι to πν&~ματν. όμ7v ΰπακΰiται · αλλά γpυpm σπ TO [...] μαη. ύμώv γiγpατηα do τϋ ipavqi ' [...] μoo αύη SuMty£<iyhtmi, τ» Si τμετίpop Avoιαι τ^ rTnSn, SnXoy oτι βοη^νμΟΛΟι ύτ αύη άκ «-πάναγκi βν πάντα t ι^w Saiμvα ixfiaftwi' η νιχρό άτι ρ ' η ^λαχναΐi λαλύή , αλλ« w «-ξζù^cirtt χαρiσματo ΐπi'τηi αιτiα χρησίμη RS σωτηρίαν άπi ων SuavmiUQWj ^οοΤλάκι ού πi ήΰ λόγων ànoSei^i , αΜ« τη σημεiων cwpytia άζiων οντων σωτηρiα ' «Si yàp πάνη α άσiβ^i ύvo θαυμάτων £Λξΐποτηιι ' χ} τά-ΤΒ μάρτυ αύτi ό Θιο ώ όταν λiγη dv τ£ >ά-μφ, ότι do ιτipa[...] λαλησω τω λαω τoτω, di' χι-ΐλiσiv iτipoi , iζ ή μή πι?&σωσiν ' βn γάρ oL Αiγύπτιοι Ιπi '^σοση τρ Θip ΐΛωύσiω τοσαύτζi σημύΐα tÇ-TÉpant πiποiηκότο ' btîto πλή-θη ι^ό Γ»δαίων τρ ώ Μωϋ<τ« πασαν vόroν Ki πασαν μαλαχίαν dv αύτοί διpανi&σαvτi ' xj «ιe »XH·Λi iδυσώπησί ρα^ο (μ^χαμZoη εi οφiv ' xj γ&p xÆtyq'oμ?,·/η · r; Nπλo αiματή$vo 'Sretb'tbs τiφλοι άναβλiχοντi ' χζ χωλοi πipiκαταiπ ' >ζ Τίχροi ά, ιτάμύ^ιοι, £ τω μζί ανθ^αντο 1«vvη» vaf Μαμβρόζ ' τώ St A'vία χ) Καϊάφα ' ότυ β πά',τα; δυσωπκ to στμεΐα, ά>λά μονού του,

A^νωμο^α * «Jy qyi' X*PiV Ἥμη * Θιὸ extra» A λ«Λ« iliMWHt « «◆« ·ἰ™·μκ > · n iÿ «■Wi ri ■'«mî OM™.· mint “, α .xt T. μ» f-»7'·5*' « λ*}'ι"M χμριβμκπι niait χατη ηΰ μη Aapovruy ♦ ^a- ρβ-ματη it λ/^*ομ^υ, Ttl Sfgp' i>î <τημ«ων·, Zr« ovx îrrv «vθρ·vo$ irtF&a-ae ifsp Xptra U; ray Ofoy, S(« «ληφî τvXμ«τ«βv· αυτι TT yap ri αχαλλα^Hvou χόλυθi» α'βτ^iάκ >ζ rt- Γiυo-αι ~ —r- iF. iß.3:

τi,η «τορρiφαι το Fueaixov χαλυμμα Q^xrrw- Γ«Γ οτι Z'Jax/jt Θι« ο axpi ο7«ywv μovo^η èv ὑxtφv TMPy τ: χαρθoou yrjKiaTinu Sὶῦα ἁμι- λια α'νδρὸ, Sri f«oXnw<raro « ἀνθρωπο B «yZ àpxpriaç τληρώβχ xãrx» Stx^auüw τiν tS vóμ« * xJ Sri cv^wpxrn Θα roupôr υχ/μH» ver auctui)» χατπφρονiίτα ο' Θiο' λi^o · >ς oτι «'χιθoH i'πiφη · |ç avfST) Sfy' τριών iμιρων μξ? τάυ' ἀvâs-aan TWjapàxVTu ἱμiρβ rapa- μ£4»« τοι; αχoΓoλoι;, «ληρovχα χχιτχv iιχ- ηξιv ανiλχφθτi Zχ*όψiαιv -β^ό; τόvχ'χο- Γhλαvτκ αυτόν Θιόν χατίρα · ο' τπuπi xirev- σα βχ oiχλώ;, ουδi ἀλοτ®5 * α'>λα xpltrn xai πληροφορία y χβριβ-μχ «λiîφû# tx GfS' ωαvΰπκ Si ii; ô χαίτη aiptrtvi χχχïλχγαζ ' μη ουvτι iJS xoibvntv ιτημεἴα xai ripam χρivίτω τη£ array μii aftudvrm CAtpy&v ' διάφορά ytîp en C to' τ«Θi« ·χχρiβμχτA' xap' aὐτï Si» Xptrâ δι- δόρ^vα · χ, βτ μ& «ληψα τiτ· · ix«v(3l· δi «>λo rf · η γχρ λέγοτ"roquai' η ' ‖ SiaxpiattK τ><£μαîυv · η τ$5 μύλiv- τuv · η λό^-ov SiSxxrixôv · η ««ξιχαχίαv* η »y- χροτκαv oδvoμβv · xai γάρ xai Mωϋσῆ; - του Θι» atâpvxos ca Aiγύχτp iχιτiλωv τη σημ«α â χαππηpeθη oμoφύλωv* xai Θiό χληθ^ι , àx χλαζοviûτατ» xarzi ta iδι·u «ροφητου A'α- pwv «X\'âra ô tJ Nουη Γησχ η^ησαμ^vo μiτ «iσov τοῦ λαἴ χχ» τφ ·ρὸ τβ; Γ'iβvτM χoλi- μφ τiσα τov τiλio* κατὰ Ιαβίωνν, καί rw στ- λήΛυ x«tÙ φ«iρβy^F AZλώ Sii ri ui «λiφ-O XHV ορό τiω vixkU τiiv ήμ/ραv ' ι'aafSt, «« Tη tS Φivii, η τiΗΧαλiβ · «τi Σαμχηλ τοσαυ- TB χαράδόξα τοπφτα παρ'«Icà η^ησατ» τov Θιo- φτλη Δαβiδ * χaiτοι βμφό-rtpot <σροφηται ‖ xj ὁ μοο, ἀρχμρώ , ὁ δi', βχιπλiΰ * Σ ιπτὰ χιλιάδων υπαρχβσων C* Iσραήλ àyiw, ?£) μv χαμψάvτωv yóvv τη Βααλ, μόνο H'λια cv αυ- τοi , · rotτου μαθηττ E'λασα/o θαυματο- ποιοi ^vycojjvjut · ἀλλ' «π H'λια τov oiκoνόμα A'fâtou ΰζiμvχτόρκτi φoβoύμαιov τov Θiόv, oὐ xwotwra Jr (τημπα* οσπ E'λκvα/o τov tew- Fóϳ μA&iτiω eperrovm τού τrδλiαζou ὑπερ£· v Jo· «>λά >àp ^7t Δαviήλ ὁ

ditmpoy iχ Γo^χατo λiο^τ&iv, ουπ w fwî tar- Jtç tx χαμιyou xvpiç , ὺζουîûi'oχταv τκ; AonretV oμoφύλωv · ητ/Γαvτβ yàp oτι oυ' τp o<χ«α ïυvαμM TfpirpxJwTo Seowy , «'>λ« τη τoυ Θiου i'%υi· xai σιμ«« iτeπλouv* xai ifj Jtz- ^ζipωv αχηλλβττovτo* ι'χouy μτ,I^ iμωv txaipi- <θω χχτύ τî α'iiλφi, χὰv ·ροφ»|τ») χλ θαυ- ματoπoiό · ti γχρ Stâji μηχiη «yei τoυ ixt~

omnes (ignis moventur, fed ii tantum, qui g'»o funt animo, quorum cauffa placet Deo, tanquam lapienti Eitbcmatori, ut ft™, fiant, non studem viribus hominum, led ipfma Dei voluntate, ac nutu. H« lutem a no- ^js eo funt › ut hujufmodi charifma- ta a Deo acceperunt, in eos fe ne efferant, qui non acceperunt. Loquimur vero de cha- rifmatibus fignorum., Quippe cum nemo fit, <^ui per Chriftum in Deum crediderit, quin

coien(li, & credidiffe Dea» patri per Chri- ftum, charifma Dei eft, item velamen Ju- daicum abjeciflc, ac credidifle, voluptate IX-i ejus ante læctila tmig/nitun, noviffimo tempore ex virgine matre fine virili conjun- dione natum effe; verfatumque ut hominem in vita abfque peccato perada omni jufti- tia legis, deinde permiilu Dei Deum ver- bum fpreco omni dedecore crucem fuftinuif- fe, & mortuum, atque fepultùm effe, & poft triduum excitatum, & poftquam â mortuis fufeitatus, & quadraginta diebus eum apo- ftolis commoratus eflet, omnemque confti- tutionem peregiffet, afcendiffe in confpcdu eorum ad Deum patrem, a quo miffus lue- rat: Qyae qui credidit, & non utcumque, neque inconfiderate, fed cum judicio, ac ple- nitudine,, charifma quidem accepit a Deo; idem judſcandum eft de eo, qui eft omni haeren liberatus. Nemo igitur eorum, qui figna & prodigia edunt, de ullo fideli, qui non fit dignatus a Deo hujufmodi vi ope- randi, judicium faciat.* diverfa enim funt cha- rifinata, quae a Deo per Chriftum in homi- nes conferuntur. Tn quidem accepifti hoc, il- le vero aliud: aut enim charifma fapientic, aut cognitionis, aut diferetionis fpirituum, aut praecognitionem futurorum, aut charifma docendi, aut tolerantiam malorum, aut con- tinentiam legitimam. Quippe Moyfes homo Dei cum figna in Ægypto taâitaret, non fe extulit in fus gentis homines, neque appella- tus Deus, aliquid adverfus prophetam fuum *»'»" ftbi arrogavit: immo Jefui Nave, fait Γ°5"π duKl t°Ç .Moyfcm, cum bello, quod cum Jebufæis gerebatur, fobs curfum £iftcret ad Gabaon, & lune ad val-

lem Aelon, quia non erat fatis diei ad vido- riam, non ideo inflatus eft in Phineem, aut in Chaleb. Neque Samuel, qui tam multa admirabilia & inaudita fecit, David Deo ca- rum conicmpfit, cuna uterque eflet propheta, & alter quidem rex, alter vero fummus fa- cerdos. jAtque etiam cum effent in Ifracl fep- tem mifmi fandorum, qui non curvaverunt genua Baal, folus Elias ex eo numero, fit difcipulus ejus Elifeeus fuerunt mirabilium ef- fedores; tamen neque Elias Abdiam difpen- fatorem domus Achab irrifit; qui Deum qui- dem timebat, tamen figna non faciebat: ne- que Elilieus difcipulum fuum hoftes pertime- icentem defpcxit. Immo neque fapiens ille Daniel bis ex ore leonum ereptus, neque tres illi pueri in fornace ignis reliquos uic nationis fpreverunt: fciebant enim non fe fuis viribus acerba illa fuperare, fed potius virtute Dei fe figna facere, & illis anguftiis ac difficultatibus liberari. Nemo igitur ve- ftrum fe in fratrem fuum efferat, quamvis

fit propheta , Ac qnaœvis fît mirabilium ef- A ic&OT . Btenim fi domus, non eflit? unquam amplius infidelem., fcpervacanea deinctps ant oninu efleâio «gnomm .· effe aum pmm queApiam, ex benevolentis erga Deum pendet, tacere autem miracula ex virtute ejus qui operatur : ac prius quidem ad nos fpeftat, poftcrius vero ad Deum , qui ob eas , quas 'fupra dixi cauflas $ operatur. Ergo neque rex duces exercitus lui con-, temnat , neque magiftratus populum : nam fi nulli fiant fub. magiftratibus , fupervacaoei -funt magiftratus .' item fi non fint duces , non confiftet regnum. Quinimo neque epifeopus fe m diaconos efferat , aut in prés-- byteros , neque t presbyteri in populum : exB utrifquc enim confiat cœtus : cpifcopi enim & presbyteri aliquorum funt f^erdotes, & laici aliquorum laici . Atque' efle quidem Chritliapum in noflra poteftate eft , apoftolos vero , & epifcopos non eft .· fed potius penes Deum, qui charifmata tribuit, led de his haftenus propter eos, quibus charifmata & dignitates donata funt.

Dt epifeopit, & presijrteri/ indigni/.

CAPUT II.

IlJud vero huc addam , non omnes , qui prophetant, pios efle, neque omnes qui C χ·». »j. M. drinones expellunt , fanâos : Balaam que filius Beor vates prophetavit qui-

7ki». 11. dem , alioqui impius , irem Caiphas tallus pontifex , diabolus quoque multa pra;- dicit , & daemones ejus : neque ideo quidem eft illis fcintilla pietatis , funt enim ignorantia obruti propter malitiam voluntariam. Liquet itaque , quamquam impii prophetent , non delere eos prophetiis impietatem , neque fi expellant darmones, ipfos continuo receflii dazmonum fanftos fore , nam & fe mutuo decipiunt , ficut ii , qui pra:- itigias ludorum ridendi caufla orientant , eos etiam qui ipfos attendunt, perdunt . Neque vero rex impius , rex eft amplius, fed tyrannus , neque epifeopus ignorantia

iu'.<FIlli h'e aut ma*° an'mo °Pplctus epifeopus eft, · fed

•ïv..?,";n,tî. falfus epifeopus, non a Deo, fed ab homi-

P'jweà» , .u nibus promotus , ut Ananias , & Semeias 'n Ifrael , item Sedecias , de Achias pfen-

JJk<+e.i,10" doprophetx Babylone, immo & Balaam va-

λ^':, tes pœnas exiôhit, quod populum Ifrael

-- «., Grin Beelphegor corrupiilet , &. Caiphas po-

Jzj ilea mortem fibi conicivit , & hlii Scevae aggredi expellere daemones , acceptis vulneribus , turpiter fugerunt . Prseterea reges Ifrael & Juda ob impietatem poenas omnis generis^ luerunt . Liquet igitur falfos epneopos , & presbyteros non evafuros ex fupplicio Dei ; dicetur enim nunc , quod E

t! i. iliis olim , *vo< fxcerdotes , tjni nomen meum vituperati/ , tradam tn oteifiontm* , Ut Sedeciam , & Achiam , quos rex Babylonis

t frixit in fartaginc, pt narrat Hieremias Pro-

pheta . Hatc vero dicimus , non quod varias prophetias pro nihilo ducamus , icimus enim eas amatu divino in fanâis fieri : fed ut audaciam & temeritatem infolentium reprimamus ; illudque addimus , Deum hujufinodi Prophetis gratiam illam

ςον , πιρ/ττή λοζτβν irai πάσα, σημείο» frtp- ^t^at ' τι /jSjpt γάρ wvsu dLfIT/Ji, tx τηι τϊτζνο ^ Λ . — fru/uantnew , f* rjc n frip- *>_ tbî *i Si S&rpoy Oeov^nv frfpÿirm, J/ es «wroHroju^M αζτζαι· b'xou£ μήπ βασιλΑ έΖξ*- ^owru tb; or αυτν rpemrvâf· μάτι αρχοντι tbî- ô^Ktôbi· μή ôvruv yàç T$î ^^opjjiiwv , tî* e/τηι et άργονπ ·)Ç μή bvtuv rparnycJv Jstjct- τιιι,βασιλεία " αλλα μηii Vrr/σ-χοτν όταφιοθ» mtÙ ήρϊ tfgxôvant·. i ifî «Pπiα-βuτipoiv ' μάτι μΐώ'^ ω «ΒρκτβûημΗ πατά η λαι ' c/£ α'λληλων γάρ Jtftv χ σύ ασι τβ a-uua^pote-μαη · β" π γάρ tWrxoro/, w ot «β*iaβύτipoι Tivfw ùertv ϊιράι ' HSM θ< AeiW iriv état λαϊχοι· iyq.Tî fjfyà fJ- vat γ& ιαχάν, ιφ ήμ7v · τι St «wo'-ολον, ή t'irt- «rxotrov, iî «λλοτζ b'x ΐφ'ήμΐ'ν · αλλ'ί'χζ τύ St- SôvTt &vú τη γαΰσ-μαπι' tooth jjfy» «y itrt n~ nm εΐρη'ο&ν i)àt' TM άξκρθθ»τ«i ^a^r/xaru* ή αξζ^αάπ-ν.

Πιόϊ friOTter«y χ^ «opιτβuτipαo αναξίων.

Κ Ε Φ Α' Λ. β'.

I K«vo Jt XBpoTtStify tiS Ao'yw) oτι Srt πα Γ/ ό ... γ«ι ό δαίμονα ... άγιο · tÇ γάρ χ} iiαλαχμ ô τϊ BfJp o μάν~ τι «προιφήτ&σ& όυχ ιβήί ' χ} αζ'αφα ο ψXτ- δώ/υμ®* άργκρ& · πολλά Je xj β Jza|3oλos «rpo- λιγει I iÇ oζ άμφ oùny Jjiz'uove;· xJ b xepà tbto fSpiirn aùntç Æe-f.iktaK σχη»θvp' βιγνοιχ^άρ &ισι faexifa-μ^ύοι Jz' tasatw μvχ^ηζ^Λv ' ïηλον ηv ητι tu άα-ιβάι χχv «β^οφητΛiîΛτ |' χαλύτηκπ Jratriç «ρ·- φητΗα τιώ tauty àtrtdtieiv ' ùSf e/ Jdtr'/saxaç fλαv- yovns, tx τη τύπον vtw^wp»j«ws o<n»3ii<swTat· αλληλΒi γάρ αχατύστ ' xx-Jàxfp cz rùf xarSixi yi- λωη frixa txtSt-ixvüpfyjtt ' ràç nepwrtat^ovmi αυτοί αχβλλωσιν ' «tε Ji (SamAdCc Joun/SikiτιβΑ- r' ύπάρχει , τύραννο ' bts ιτζβ-xoros * άγνοια i χαχονοία τηχιιβ-μί^o ιηία-χοχό i η , ^"," ζo αλλά φ/^αίνυμο , |' χαρά ©îb, αλλά παρά άχ- ι»· >ι °ρ·- θρωτων <·ρβ.3ληθ«4« , ω; Α'νανζα , χ} Σαμαΐαοiv a' «"IT.n- Γιροταλημ· xj SfJttzac Α'^ζ'αι οΐ fr Bα/3oλ»- vι ^ά^οχΒροφϋηιι' αλλα Άαλαάμ o μάντι τζ-oOι». ο- μωύαν ît it î Sfatâ&paç m Γσγ>α»λ fr ιύ βαλ~ φιγάρ' κ, αζαφα u^tpov αύηφον^τv «αντι ΐγά- vtn ' x. ot υιοι ΣχX<χ Zπιγ^pίvη δαίμονα (ΛαOM vir' αui^ 'l>αυματΐαι 'fyôpfyjoi, ιφυγον άχαpιπω · χ} oζ' βασιλεί τβ Ισραήλ, x? τβ I'bJ®, άσ-ιβήσαντκ πανηίαζ τιμω&α ιτισαv' JiiXov bv «ç >Ç ot φΛ- ,δάνυμοι f'7rz'<ntoroz, χ^ «τpiτβoπpoζ, βχ ΖχφΖξοχ- Tut τιιύ παρά Θι2 Stxhu' ρη-^ήσιτvι γάρ αύηΐ vuî», ύμεΐ ot iιpïï ot φαυλίζovτΐ μα τι όνομα , παρακάτω υμά rç σγαγiιύ' û Σ*Jeu αv, Α'- γίαv' Jç άπιττγάνησ-i βα<πλ£ ΒαβυλVVO , ω> φηστv Ι'ιριμία ο «προφήτη ' ταυτιι St φαμΰμ iî τû «ίλη ^εί «προφητεία ΰ^»^ζvήvη , tapfy γάρ αύ- τά χατ iOoïnvoιαv Θιά cj τβ7{ or/ws άΐiργόΐ^αι, άλλά τί θράσο άλαζo;£oρύ^Λ)v χατηηλλovη £ «^«Γ'θύiζτi EK«1OI en Î'JS τοιότυ,v ©εos πι^/αι·

i*<

μώ till * ι*«ρ>)φα»·τΐ · θιό uvrmiiT- A ornu' iKnntűîf W ifiaw* Σίλα /sîfj 3v <ℓ Kyafloc ίφ'ήμών <·ροφητ<ξα-αντ» , ή ταριξι-thww iéorùc τύ «<·τ·λ·κ, οηρΐβηναν τύ tau?# ptfyt » *<û m θi®φiλ£Ϊ όνη · βροίφη-TdLencot 5« jstwtrni, t»'/aci ra^ouo* Matjau à Maifesqif xJ A'αρώ» αδιλφτi · piff St τιιυτiιυ ùififléppa' $ › ό>δα χ, Γχδτθ· η μϋο fTti ïuxrtu* à fi tti Δαρπ» · xjq ΰ μητηρ Si τi xutfii jepotVvrAvt " iÇ E>w «3ϊt · ù <ruy-effftii etùriii' A'r>«· x, τφημών ai Φιλιχτηι Oo^anptS, aXX'àx tvpp^naacv χατη r^î άνδρώναύ-•ntr, o5λ'fφὑλαξαν ni ₀Ζχηλ μ*^*·' «xbv C*i>-usv xx/ανήρ τκ τι x«y τύχη τ»· B γα^ιη , rtnreevnq>povftm tvatm aoiti Λιύνχρ oww ivi τivα yap φηατν, Ζιπβλίιφω, α>λ'η i»7 tS/Tti-vfevôv x} ievyiw κζ ξίμοντύμα τά Aojn»»;

Qfrt ii i^τιιαΓιο3αι nt c* τvi txxJwiati tiri-τiλύμ^μα χορυφαιότaιό/ tri.

K E Φ A' Λ. γ.

TA' /aci oui ααρωπι τοΐi Xoj^ou i$τ$ϊμι$α i»«ti nSv χαoiî-μάηύν , otrawtp ό ©fôs χατ til*/ fitsXrto-ty Ttaptycat «vûpwtrots, îÇ otwî ήîv ψΛii Xtynfi i aXKorejv tv<£-μαη χι^μζτων ηλi>£ w "ξότην ·)Ç oτι vovit- C >*wwpoïç vot^àxn * άivi-χαρία-ατη ο' ©fèç <vρό ·η <atpo-ιζ Ttpatovoux/ ' vuni îi èvl w κορυφαιο-Ttmy τη iχχλχτtamni Siamnicrtea ό λόγο η-μά t'vffyee' ovui ηώτiιυ ναρήμων μκ^όν-ιτ tIw StaTT'^tv oi π^θοόπί ii τιμάν γνώμη Xttri Ivitraonot, iràvTtt χάπι ntç vai ipuv ù'ïoXàs votvtSf · hoottî err ό τιμών âxotuuv 9 αχ8«· à 5» Xetrâ axiav , tou ©ta «ùtS qjq 7re?oç axapt · φ η δόξα mç nùi αιώνα ' άμΐώ.

ritpi γ&ροτονιών.

K E Φ A' Λ. î.

A'Mα τοίvuv ΰνάργovτi ίμ£ oi δ«κδiιo τβ xtc/b ατό -ολο/ τή δi ni; ·3ηοκ ημών c#-τ*>λό/χ£θα διαηi£Mi Tfp? eaavni iκχλησια -ικου τύχου , συμναρόντιαν ΐμιν qjî τη τη iκλογη trxiwsî ΠαιiλB τβ α-vvαΠΟΓολΜ ημών (£ Γαχώββ τβ i'χκτχοχB, ν^τώνλοινών ααρκτβυτiρων y χζ nSv i'τηι ctxxôvtfv* ι»*-ωτ» bv ίγώφημι Πi^o , ιτπσ-χοτπ* yfitpoTovfie^at ώ (fv τοι <αι>οληβ£σιν αμα νάν-rtî δπηiξα/Xiθα, C* νάνιν άμιμνrov awtvàliu ύαο παντό τβ λα» tχλiλiγμζόον ' η όνομα<&ζi-το χ^ apt σαντο , συνiλθών ό λαό αμα nS arpter-βυτιρίφ ngq' το7 zapatrrv tiwxàrotç ca* τψμρα xuejaxr σ-î/vXδοχητω · ό δi <apÔKfj,TOi nSv λοινών ιρωτάηι ατριζ-βυηομν ιζ τον λαόν, « αν'τό iΓιν, •7 αιτηνrιιι H άργovτα ' ιζ ιπιν&αάνπαν , evpo-c-ivipiiTÜm π μαρτυρά™ ύαο wavruv άξιο M-vat τη μιγαλη ηώτχ λαμαορα r,γιμονιά , « τά χάπι ríχύ « Θ«όν avnS tuar/Jnav χαηiρ-danu · « τ« /vρo ηνθρώπο δ> τπφ^λαχπχ/'

«hiaturum : Deus enim fuperb:t refijlit , t Λ/ humilibus dwem dat gratiam. Silas igi- tur , & Agabus , qui noftris tempori-bus prophetarunt , non fe fecerunt pares apoftolis , neque fuos excefferunt modos, quamvis Deo erant' cari . Atque etiam mulieres prophetaverunt , olim quidem Ma-ria Moylis , &. Aaron foror, poilea vero Qebora , deinde Oldad , & Judith , illa quidem Jofia rege ; hax vero Dario . Prx-rcrea prophetavit mater domini , & Elifa-s.. bcfh cognata ejus, & Anna; & noftra ®ta-te hlise Philippi : tamen non fe in viros extulerunt , immo fe intra modulos fuos continuerunt : igitur fi quis inter vos five B femina, five vir hujufmodi gratiam adeptus fuerit , fubmittat fe , ur fit Deo gratus : fuper quem, inquit , afpictam , nifi fuper mi-tem , & quietum -, & trementem fermants mees ?

SJmoJ potifiimum fit difponi, & ordinari ea, in ecclefiis fiunt.

CAPUT III.

EXpofita igitur eft prima libri hujus pars de charilmatibus , que Deus pro vo-luntate fua hominibus largitus eft . & quem-admodum Deus eorum mores' arguerit, qui C falfa dicere conati funt , aut alieno fpiritu agebantur : & quod faepe Deus ad prædi-dioncm fututorum , & ad prodigia eden-da improbis hominibus fit gratiam fuam elargitus . Nunc vero ad id quod fummum eft ecclefiaftics conftitutionis feftinat ora-tio : ut vos, epilcopi, quos Chrifto audo-re conftituimus , cum hanc conftitutio-nem didiceritis , omnia fecundum manda-ta ejus nobis tradita faciatis , fcientes , quod qui nos audit , Cbrtjium audit , qui ve-re Chri/htm audit , Deum ejui , eumdemque patrent audit : cui gloria in fxcula iseculo-rum , Arnen.

D De ordinationibus ,

CAPUT IV.

NOS igitur duodecim apoftoli domini , qui una fumus, has vobis conftitutio-nes de omni ecclefiaftica forma indicimus , præicnte Paulo vafe eledionis , & coapoftolo noftro, & Jacobo epifeopo ac reliquis pres-byteris & · feptem diaconis. Ego igitur pri-mus Petrus dico ordinandum efle epifcopum, ut omnes pariter antea conftituimus, fcilicct dc quo in nulla re fit querela , & qui fit a cunfto populo ex optimis quibufque eledus · Quo nominato, & placente, populus in unum congregatus , una cum presbyteris atque epii-copis prodentibus die dominico confentiat Qui vere inter reliquos princeps epifcopus eft , percontetur presbyteros , & populum , an ipfe fit, quem prirefle petunt: & illis an-nuentibus , rurfus percontetur , an tribuant ei omnes teftimonium , quod dígntis fit hoc magno & ilhiflri munere prarftdendi , an qux nd pietatem erga Deum pertinent , re-ae peregerit, an jura adverfus homines fer-varit , an domum iuain , refque domefli-

cas

eas bene admtmftravent , & an vita ei per pinnia honefte *A.* laudate ada fuerit . Cum vero pmnes fimul non fecundum opinionem pt«judicatam , fed fecundum veritatem teftihcati fuerint , talem effe eum , unquam in 'conCpeffu judicis Dei , & Chrifti, pratfente etiam Spiritu fànffo , atque omnibus fandi» , & adminiflratoriis ipiritibus , rurfus tertio interrogent , utrum fit miniftcrio dignus : ut »» *ore duorum y vel trium jiet omni verbum* , & cum tertio annuerint, fic digputn efle affenfi fuerint , * petatur 'b omnibus , · ut prxbeànt fignum affenfits , &_libenter praebentes, audiantur , ac fik-ntio · Cado , unus ex primis epifeopis una cum duoljus aliis, flans prope altare, reliquis epifeopis , dc presbyteris tacite precationem facientibus , & diaconis aperta evangelia fiiper caput ejus , qui oidinatur , tenentibus , tn hunc mpdum precetur.

. hoe T»r- c7"Ûi Nier- •urn.'

Ah rrî *πατά* tw otxov βωτοῦ χαλ^ *ι^Μνόμτρηλ* · *ti τὸ xan't ην βίον* ανιτ/ληχτυ · qjjù Wtuv *aμα χάπι aXrJuav* αλλ' ου *xatû* «ρόληψτν *μαρτυργ.τάνηiν ηιουην ανην wai , ώ t mi Stxarii Θiώ xyli* Xe/iJ , *τταρόντ&* SnXain Λ5M τβ «– ^■/β xv/Æ/jiaTBÇ (i χαχτων *άγιων* ngi). Xerrot/p*γιχ*Jvs *πν&μάτων*, Ζχ *τρ/τν πάλιν in&ii&vrav* , « άξιό f'rrv αλη^ύi τη *λ^τνργiα* ' *tva tw iώμαη Sûo η -τζ,ιών μαρτύρμν Γαθi toav ρήμα*· tÇ *oui^S* f'x τ ίτκ άξιον êrvar, *attat-* , *τάπωσαν>οî ιοάγπ* οτώθημα · njq' ιόνη *<vρο-> δύμω* , αχοοιοθωταν · *σιωπτi ·$μομ$όν)* , π <β·ωτυν *ίττισχόπων άμα<£ $υ<τiν όήροι* ττλη*σiον* tb Q iΓώ ·› -*r λοστών i*arrepte- ttci'Y xi *σιωπή προσά-χο^ων* , T^î ii i^txéiw rà *3ώα <£.αγγiλια uti* τη tb *ροτχτ.* b/ffpa χπραλη *αiνιπτυγμiβα* χαπχό/ΐuV , λi^iπ»l -προ Θιόν.

Imploratio in ordinatione epifcoporum, & MiJJTf celebratio.

E'πιχλησι '' *txt χ&ροηvia èmσκοπών.*

C A P U-T V.

K E Φ À' Λ. *i.*

Ere , domine , Deus omnipotens qui folus es ingenitus , & non fubjedus ullius regis imperio: qui iemner es, .& te ûtcula x exiftis *:* qui omnibus fufticis , qui nullam tui cauffam , neque ortum habere potes : qui folus ès verus, & lapiens: qui Colus altiffimus : qui natura es inalpedabihs : cujus cognitio non habet ullam originem *:* qui folus es bonus , & cum nemine conCerri potes : qui omnia nolti antequam fierent : cui funt cognita occulta: ad quem accedi non poteft : qui non potes habere dominum, Deus, & pater unigeniti Cilii tui Dei, & Calvatoris noftri, effector omnium per ipCum, providens procurator , pater miferationum, & Deus totius confutationis , qui in altis habitas, Sc humilia iefpicis: qui dedifti leges ecclefix per adventum Chrifti filii tui in carne , teftante Paracleto per Apoftolos tuos, & per nos , qui gratia tua adfumus epifeopi, qui a principio interdotes providifti, qui populo tuo præeflent , m primis Abel , Seth , Enos , &. Enoch , Noe, Melchiiedech , &. Job : qui declarafti Abraham, & reliquos patriarchas cum fidelibus famulis Moyle, & Aaron, Eleazaro , & Phinee: qui ex ipfis creafti piincipes , & lacerdotes ad tabernaculum teftunonii *:* qui elegifti Samulcm, ut filer facerdos, & propheta: qui Cancluarium tuum non reliquifti hne mimfterio , cui beneplacitum eit in iis, quos elegifti ad te glorificandum , ipie etia:n nunc , mediatore Chrifto tuo per nos ‹ ftunde virtutem tui fpiritus doCtoris , qui nnniftratur diledo filio tuo Jelu Chrifto , quem donavit te vulcnte idem Chriftus CanHu Apoftolis tuis, qui es aeternus Deus. Da m nomine tuo, cognitor cordis Deus, huic famulo tuo quern ad epikopatum elegifti , da, inquam, ut pafcat fandum gregem tuum, & ut pontificatu tibi fungatur fande, & ime reprchcnlione mimftrans dic & node, &. ut emciendo propitium vultum tuum, congreget numerum eorum, qui Calvi fiunt , & offerat

Γv iffl-TTom χῦ^ïi ὁ Oto?, d *πανηχράνωρ, μόνο* α'^όνητι , ›£ α/iατιλi/η · d α'i-î aiι·Cχ} <®ρὸ *αiώνων ύπαρχων* , 6 | *ναντι* arc*-ïw ‹i ττiτη *αιτiα χρώiττνν ' ό μόνο* α'ληθοτ " *ο μόνο σοφο ' 0 ων μο,ο v*-ψ/Γο · ὁ τη *φύσα αόρατό ' i ή γνώη αναρ*·· *χο '* ὁ *μόνο* αγαθὸ xl aro^x*ut®>, ὁ *tu* ταΛτι h Jol'ç '®*'.V *$)i'σiω* · ὁ *χρυπ^ό γνώ*~ rr, · ô *άφτόττη · i ά^iσποη ' ό Θiό χ, πατήρ* τi *μονο$ώ>* t-/8 «π» tb ΘiB)Ç *σωτκρο ήμών, i άτ,μαργο* όλων *St* αυτi · ὁ Φ^ονοητη ' · χη*SifMv · ό aarrip οΐχτιμών νζ ..Θiό ττάστ. παρακλησιω '* ὁ Ov ΰψηλοZ *χατοιχών* , χ, πι τîi*TTétvà t'φορών · σύ ό* i« ὁ'ρ« *νχχλησîai ifc' τη* cWapxs *παρχσiα* τi X^cwetm ὺσ» *μάρτυνα nS παραχλτ.τω* Ĵnx *n$v σών αποβολών* ημών *nSv νά^τι* ‹τη xapfrJruv ιτ/σ-χότων' ο *<aM>oo^σα* αρ^η *ttpfcç fit ιππασiαν λαησα' A'βiλ* oSv «®*ώ*τοι* , Σηθ, Eϊω , rd Eνατγ, Nωi, qjq' Μiλχζσ'YόiX , χ} Γω,·3 ' ὁ *àvaS&t^aç A'βραάμ* , χ' *τὸ λθiαι> ττατζ^άρχα* στώ τ»7 π‹Γο7 ·τβ-θi*ρά,πκτιν* Mωϋ'iΓH)Ç *A'αρών*, χ^ *E'λιαζάρω* xi Φi*vιi '* ὁ *àήζ ουvnSv <arpo^ff^àpt^u^' άρχονηι χαὺ ifpéïs ca* rr *σχlα>ρ* τβ *μαρτυ&α '* ὁ τὸν Σαμ»ηλ Zχλiξαμ^υο « *iepta* ›Ç ‹αη·‹χρητ(ω ' ὁ TtS *άγιάσματiσ* ἀλ^τκρyτην μό ἰγχατιιλιπών '* ὁ X'iοχη*σα* dr *οι νρ(τiσω 3οξαώ5iάαι , αύη χιμ vιιZ μιοττέια* τβ Xe.trïi ‹γβ *St τιμών iπΐχii τlιλ. Stuaμιν* τβ η^iμο.τχΒ ‹γβ τηXματο *ottfp Staxovtltui nS* η^απημ^ωαΒ *TtatSt* Γη‹ΓΒ ôi/rtp *fSvρτσαη γ-.ώμησκ το7 άγiοι άποΐόλοι σχ* τi *αι'ω*-178 Θii* *%ο* or *nS όνόματiσα χαρ/ιογνωτα &ti txt ήν* Ôbâo'.'ctb *tivèt* , *όν όζiλιξω (-î i'τπσχοτιον* , *ττοιμαi.^ν τiαι άγιανσκ ποiμνiχυ* , ›Ç *άρ*~*'XttpxT&fjv σοι άμiμπτσ λ^-σ»ργiντη ννχτi νιμiρα ' iώ^iλασχόράρνόν σ»* τi *πχρόσωπον , i'πισιααγαγώiν* τνν *άνεμόν nSv* σωζομ^όων, χ} *ηρροσ*-Φi'*ρΜ σοι τά Svpx τη άγια σ» iχχλτ,τiχ* · $ὁ

rtjUTÜ

βαιτὸ διβττοτη πανηχράτωρ ji Xejs'San Tiw A ufTBtr/av t b ' a^/8 χν&μαη ", «rt ϊχαν ἐΆγεπαν αμαρτια xarù rliù cmXiuitm ' ItJeya/ χληρχΐχατκ η <®ρ0Γα^-μα « 'ıλι*<? δι trar/nt etw-δτσμον χατὸ τΐιν Μασιάν , ιὼ ιδωχα τάι α'ϊο-s-οÂorç· dvapiSW δί<τ,οι cv οροιότητι g# χαθαρα χαρδ/ά ,α'^'ι'ττ.χ, άμίμπτω , or/r^xXmu; ■^οσ-φι'ροντάσοι χαθαραν nji) ἀναιμάχην θυσίαν' ko Sfa XgjtrS itfTufw τι jiaunie^oV tçç ὁ^θή-ΧΓÇ, hs ὀσμὶιν £ωδια i^t' τ« ct^t» πα/δὸ σ» Γ'n-ΐί-β XttrS fi Θί« xl β-ωτίρβ ήαύν , à not δόξα τιμή ^ σ-ί/ΐχ C# άγίωπν&ματι viu> χζ ἀειίÇεk tbç αιώνα αιώνων χ. π£τH ιπ&ξαμ$άι, οἱ λοιποὶ ἱπιλιγῖτω α-αν, ἀμῆιΐ' truù ανηί ἀμή: λαδί, ιζ /Xyl τιὼ «αροσ&χΐιν, £ ί-αισχόχων αναφίριπ* τΐά θυσίαν fTt χ&ρών τβ ^ί-φοτ»-νχ·^Ο>»τν · χ} τη ιωθο ὐιθρονιζί& ην αυ-7x5 ὁ^φί'ροντι ήχον ττ αρα λοιπών ἱπισχόπων -χάννων αυτί,ν φιλησ-α.των τὸ c* xuçj.? φιλήματι · xsO μ£ τΐιὸ ἀνάγνωρρν τβ νο/xb·*^ <αζ*οφ>ι^5 tπιïολών ημών wjq τ$ π*-αξ*ων Χα^" γέλιων α'<τπα<ταο3(»ι ο ^Hpomn-jj-ôk τΐώ ι'χχλη-cta, λίγων' ή χά& τβ xcçjx ημών Γχτβ Xçj-s-è , ή ἀγάπη τβ Oîb »y| χαζό , wjq η xotvv-»/« τβ άγια πν&μαη , μ$ πάντων νμών ' K3H χά'.τι αποχήνιΘ ωχ αν · £ τβ <αν£μαη ·τβ ' μ^ τιὼ tafctrjwiv ^οσ>\αλησαΓ^ τὸ λαὼ λογά παραχλν<Γίω ' κ# πληρώταντι αυτοί τον τί?5 δ,δασχαλ/α; λόγον ' φημί ἰγὼ A ιδρί'αί ὁ αδὶλφὸί ΠίφΒ · α'ναΓαντνμ ατταvηον 6 δ/άχο'/ο; 'ιφ' ὑχΙ,ηλΐτη^'ανίλθὺν χηρυττίτω' μήτι ά-'χροω;^Α>ν · μήτι ἀπί ων' ησυχία '^λ-λί^Πώ.

H'-θόα λί'ΥΓΒρ^ια, cv η ατοσφώνηπ ἰτφ 7$ χαπι^BM^ων.

Κ Ε Φ Α Λ.

ΕΤ*ξα:θί οι χατιιχΜμ!}υοι ' £ πάνπ οι πι~οί χαπὶ 'διάνοιαν υπίρ αυ^ὐ «βροσΑχινώναν λίγον~ τί · χὐ^ί ἰλίησον · διαχονέ.τω δί ὑπίρ αἰι^ὼ λίγων ' ιπίρ τ% χατη^ρβροων πάντα ii. Θίον παραχαλισω-piju, ἵνα , ὁ αγαθὸ , φιλάνθρωπο <iip3ριὼ Η<τα-χβτ>| διήτιων αὐ?$5 κ ττ αραχλήτίων χ', <χχροσ-ΰΐ^αρ^ιο αυτ^ώ τὰυ ἰχίαιαν ἀντιλα,3ητ a αυΐ^) " x} δώ ανΰηίί τά αίτηματιι καρδιών αυτών <ms σι μφίρον ' ἀποχαλυ^,η ανηΤ "το <£αγγίλιον τβ Xf/Te αντι ' φωτισ-η au'-rss xd σΐινίτίτη ' παιδ£σ^ αὑτχ tUjs διογνωσίαν ' διδαζη αυτό τίί ·ατν>σταγ-μα-m αὼτχ £. τά δ:»$μματν' ίγχατ::φι τ·^ση c.)' αυ~•ηί ην άγνον cuirs χΐ σωτη&ο'ν φοβον, διάνοιξη τιι «TB τὐ» καρδιών αὐτών nr^o-, η οὐ τὸ -ομιρ octro χαπιγινιόθαι νμίρα xd ℞ χτχ · (ιτ^αιω'τη δία κ cv τρ Xfff/3ê<a* Ο/ὶὐτη x. fyxaTvoj^urrn αὐτ^ ιίγυιρ αὐτδ πο.μνιω' χατηξιωσχ aura?' r? λβ£« ττΐ ταλιγ^ρίσία , τβ ώ-.δ.μχ-η τη; αφθαρσία ι ὀντω ζωή ' ρυσηηιι δί αὐτν από πάσν-. ἀσί^σ^ ' μη δὼ τόπον τὐ ά>λοτ^ιω κατ'αυτών' χαθα^ση δί λοτβ; ά.το τοητο» μολι νμιί σαρχό; >ἀ πν^μαη ' ἀτοιχήσητί c'r αὐτί.\ xd ιατί^ιτατη/η διά τβ X&'

tibi dona ccclefiaetur Gn&e. Da ipli,domine omnipotens, peivChrillum tumn participotionem Spiritus fandiut habear poteftatem remittendi peccata lecundum mandatum tuum', item dandi cleros, i^f ell, fortes , ut tu julTith, ac folvendi omne vinculum fecundum potdftatem , quam apuftolis 'dediiti, plactndique tibi in manfuetudine, fit corde mundo , offerendo tibi fine culpa Temper., & line crimine facnficium mundum, fic incruentum, quod per Chrillum conllituit , myfterium novi tertamenti in odorem fuavitatis per ianttum filium tuum Jefum Chrillum Deum , fic falvatorem noftrum ; per quem tibi gloria, honor fic veneratio in fandoSpi-Britu nunc fic femper fic in faecula facculonim. Poftquam fic epifeopus' precatus eft illi, refpondeant reliqui facerdotes , Amen, & omnis populus cum eis^· fic poft preces unus ex cpilcopis offerat hoftiam in manus ordinati, fic mane in lolio luo a reliquis epiicopis collocetur eundis eum in domino ofculantibus, ac poll leftionem legis, fic prophetarum , fic cpiftolarum noftraruni , fie a&orum , atque evangeliorum , falutet ecclefiam ordinatus , dicens , *Gratia domini nojin Jeju Cbrijii , c.iv.t.ii Dei Patrit* , ÎT *communicatio Spiritui Janfii cum omnibus vobis* , fic omnes rcfpondeant , Et cum fpiritu tuo : fic poft lalutationem alloquatur populum lermone hortatorio , Quo fermone habito ad docen-11,1,1 ftatuo ego Andreas frater Petri , lit cunctis confingentibus , edicat diaconus loco alto , ne quis adiit audientium , ne quis infidelium . *Et* fdentio fado , dicat 1 Orate catechumeni , Et omnes fi » Hxcartm; deb attente pro iphs orent dicentes, Ky pciri-cleifon. Minillret veto pro cis diaconus dicens.

Oenunciafio objecrationii pro catechumenis tn celebratione divin Mı]]'*.*

CAPUT VI.

OMnes pro catechumenis Deum obfecremus , tit bonus , & lingulari in homines caritate Deus , benevole corum preces & obfecrationes exaudiat : & eorum lupplicatione hifcepta , cis auxilietur , cildemque pollulata cordium commodo eorum tribuat , ut patefaciat eis cvangelium Chrifti lui , illuminet eos , fic intelligentes faciat , erudiat eos Dei cognitione , & doceat mandata fua , & iuftificationes , inleratque eis fuum callum , & falutarem timorem , ac aperiat aures cordis eorum , ut die , &. nofte in lege ejus demorentur , confirmet eos in pietate , adiurgat , & adnumerct eos iuo i.mdo gregi E donans eos regenerationis lavacio , & indumento immortalitatis vcrx viix , fiberet vero eos ab omni impietate , ù. ne det locum alieno Ipiritui contia eos , & repuiget „'deterlo omni inquinamento cariu·. , &. Ipincus . habitetque in eis , & deambulet i>er Chriftum fuum , introitus , ix eutib icnedidione prolequatur : atque ptopotita cis dirigat ad utilitatem . Adhuc mirntis meniibtis pro eis i mpliccmus , ut adepti per baptilmum veniam ?ui.i'vium , ha

beant ut digni fan&is myfteriis euchariitir, A & oum fanetis commorari, ac permanere, Sitrgite catechumeni, petite pacem Dei per Chnilum ejus, ac diem quietum, & a peccato vacuum, immo omne tempus vitat veftne: petite ut vitam chniliane finiatis, ut propnius & benevolus fit vobis Deus; & ut peccat* remittat. Commendate vos foli ingenito Deo per Chriflum ejus, inclinate, & accipite benedidionem. In fingulis horum, qua diaconus dicit, ut ante diximus, refpondeat populus, Kyrie *eleifon*, & ante omnes repondcanr pueri, & inclinantibus eis capita, benedicat epiicopus ordinatus hujufmodi benediitione: Deus omnipotens, qui es B ingenitus, inacceffliis, foliis serus Deus, Deus & pater Chrilli tui, unigeniti filii tui, Deus paracleti, & univerlorum dominus, qui difcipulos prxfeciiti magiilros per Chnltum ad docendam pietatem in Deum, ipfe etiam nunc afpice in famulos tuos catechumenos in evangelio Chritii tui, & tribue eis nor novum, & fpiritum recium innova in vilceribus eorum ad cognofcendam, & faciendam voluntatem tuam in coi de pleno, &. anima volente, dignare eos lanclo baptilmo, & conjunge eos cum Linda tua ecclefia, & fac participes fandot um myfteriorum per Churtum Jefum fpem nolfrani, qui pro eis C moi tuus ell, per quem tibi gloria, & veneratio in laudo Spiritu in freuia, Arnen. Et poftea dicat diaconus, Exite catechumeni in pace; & poilquam exierint, dicat: Energumeni, quos fpiritus imtnundi agunt, adhibete eundi preces Deo, intente pro 'eis precemur, ut lumma in homines chaiitatc Deus increpet per Chrifiun» im mundos, & malos Spiritus, qui increpavit legionem dzmonum, & diabolum principium peccati, merepet ipte cc nunc apoilatas pietatis in Deum, erip.atque quos ipfe condidit, ab illius aiiti, & repurget eos, quos magna cum lapientia effecit. Dcprecemur adhuc intente pro iptis, libera, & fuicita eos Deus tua potentia: inclinate energumeni, & accipite bencdiélionem: fis. epiicopus precetur iljts dicens;

Oipfcrjtto pro entrvumenii.

CAPUT VIL

foftcm ligafti, & omnia vaCa ejus diripuiAi, qui dedift; nobis potellatem calcandi luper fcrpentes, & fcorpiones, & lupra oninem poicilatem inimici, qui dedifii nobis homicidam lerpentenr s in- E culis confbidum, ficut pallerem pueris, quem omnia horrelcunt, &. contremilcunt a laci/ potentur tux, qui ipiuin e calo in terrain intiar fulguris ei uinpcrc'ecilli, non >o eruptione ad locum pertinente, iedhonous in dedecus mutatione, idque propter voluntariam mentis malitiam: cujus alpectus ya , cxliccat abyllos, & minx liquetaciunl montes, fic ventas manet in ixculum: quemlaudant pueri infantes, & benedicunt lacientes.· quem hymnis celebrant, & adoiant Ange-

A ré αυτι' τi; auTtSv ǁ thç ^βδα; · ꝟ χατl;ⱮΜώη oùrit τϑ" ....°---ο*ἴτ*οβνμφόρη-ᵗ *tn t*xrOiic adnJ» ζχιτ&νμξν* i>a *tfotewf* τυχ·>- π nSv πλη/υ^χiλτ.μάτυν *Ita* τi; *μυiηοκ άξη& ύπ* nSv *iγtw* , χ} τη *μ$ rib* διαμβνi;' *tyitpf&f or χχτηγόρφϑοτ* · *τiΐϑ ώpiάiιv* τi ©w *Stà* τi Xς.ici αυτi *atrΐrotàt*· «ράυιχiώ τiώ *«νχμάρτηην κ. txvTtt riv χρόνον τi;ζ«i; ϑμΔτ'* χρτ- *çtxvx νμών ri. ήλη · ΐλτω»* >ü *Æptyji riv* Ow* a- *φiτιν* nA^utAruaruy *iaντ^τώ μόνρ*$νότρΘώ itx* τi Xtiri αϑτi *ir«p«9f£f*, χλ/varr, XXoytê- *o^i' iφ iχχ'ω* δi tbwv «v ò eiaxeroç wwrçwû, w; *λρχiτω* · λαοi* *χϑ*μ iλiτ^σον' £* B ,tp«>d *πα'.των ri xatSra , χλινοντω·.' δi αυτών Ttti* xt- ®<Τλά; <Oια^Γτω at'rd; o *χαρ*enwrri'crxorof Z>.c* *ixv mx>ii ' όΘiόi ò πα'νηχράτωρ '* o a'^c»v»j- η; x. *x άνοστη; ' β μονο; àXr^t. ô; Θio'i* , ò Θεό £ *χχττρ* τi Xti^icK τi *μοννβνΐi vΐiιτα' iQioîr» παρχχλτ-η,"* χζ nJ·' òλων xt^ci' β δ/χ X&ιτi *δώατ- χαλβ* τi» *μα^τ,πκ tu -τ,σ-χ* *r*e; *μα&Mίν* τi; Ατi- *ftriai*, can; Φ viuj r *tnèi tnt* tw δiλ»; ru ts; χατιιχ#- *ρύρχ ri£αγγΐλιαν* τi *Xer* ǁ <rw · x, δόi *αϋηΐ χαρ- èiαν χ^ττ'νιυμά ιγχαiνισον* c*T»7; *iγ- χάηι acùnSv φρο ri f-làzixt* (r xor^y τi *πiλημα* <ru d» X«ρδ<« TtÀrpêr xi ScAir» ' χχπiξιωτο^ αιτ»; τi *trytxi* μιτiτiω;· >£ dWo·/ αιτ»; tf *xytx* <r» *txxÀwta'* C y/^n-y >toiutov tiî.'θΗων μοτνχων *Six* X*ιτï τi; *t?.''liti* dciui.' τi cTtf *ανvών* a'yoitaocôn; ' δι'ϊ *vot* δό- ξα xi *ri vttixi c'r χρiω πvΑμαπ r;* re; *at* J.x;, *άμΐώ'* x *τ'η ò λάχανο; λ^γiτω'* /eaetAihn *οι χατη^ύ- /jSyet Ci Hp'χi'tr iμώ'* η *αυτοί* ·*λi>·iτ«· ι'ξα^i *οι ο,^ργoijtyjQt ϑπο Ίν.Λ,μάτων àxaSxptW fXTCxàç 9XYTfi vtBrp aCvdv* διτθιδ^υ · ò'τω o φ<λαν- θρωτο ΘΓό; διά Χριτi *ivιτιμήντ*, το7 άχαθαρτο/ ι£ *ποντροιi ζ-ν^ματι '* x. *piwrut το; αΰτο iχΐπι «το τiζ τi* άΜοτ ιβ *χχπ:άιννα<Γi'Xi* · e *ΐτιτιμήνα τώ λ^ώ- νι τών δαιμόνων* χϋ *τώ άρχiχάχν iιαβολφ, ΐτοιτιμόνη αι'η κ* κιυ τ»7; atrorant/s τi; X'rf/lHa; ' ρϋη»τπ< τ?'. t'xuΐï *αλχνματα* άτο τi; ώ-i/^H*;αντi' >Çxcc- θα^iοτ, attmi ≺ ǁibo»i; β-οφi'α; *t irotnrCA ' tri ix- τζi'ώ; ϑτi'p at-'νϑν* διχθω/4^' <rJ<To? xj ανάτηβ®* αν- τi; e *Θiβ; d* rjïSiwàut-t «8 · χλiναη ot cjHpytilj3pot* xJ · xi ô *iτiσχοχο λi'γνν.*

T'xt'p nSv *ϑiργo$M»ι.*

K E Φ A' Λ. f.

O 'To'·.' *t^i'pàv ct-iva ' ν^ττάντυ* ηΐ <rxrw) αο'τi *ètxptravxi' ό c-î; τμ7ν Οζονiχν iπάνν àtptuv χ; σκορπιών πατώiν '* χi /τι *πάσαν τiώ ^ιιάμτν* τ« ι ^ρi · c *riv* ά.θρωτοχη. c.' έφi/ ^*ισμωτ'.υυ παρα^ουζ* E riurv ώ, *epo^tov Taièict; ' ον πά·.·η:* φ^iττΜ *iμ»* ατό <φ*οταiτ8 δια dur s;; *σο ' ο ρ':ζα; aCriv* ώ; *άτρα-* ▪oιiώ όξ *όραvο* f7; *ό τονiχώ ρήγματι αλλά οiποτιμτ t î; ατιμiαν èt' iκiσιον αυτό χαχόνοιαν · ό* ττ ^λiομα^ξτρα/ηΛ' ' χΐ *>i* άτΐ-iλi τiχκ·ρη· *x r άλη^-wa ciz'.ti Uc* re? *αιώνα' ον αΐν£ να νήπια'* ι;'λο*-i *^rXxfc.Ti:' ον ϑμ'.οσι* <£ XB^οβ-χιαιi- σν *àγγ^fii·* o /®ι/3λiϊ»ων *tnt τiώ* yiu» xl -®oiJv acrki' Ho.f-r'' *ό ατηβνο; τών iptuv iÇ χαπ.ιζον- 7ti* · ò άτΗλ,^ζ ?αλα,νπ ηjq ξχραινων αιτiα'··

ττάν-

amfamts vis TOW αυτό ο^ρίψαιν ' I NφAαrAli: $*» afpeû ls ierram, & facis eam frr^ »·
xmnprif nJ> t»,TA · : Tèptrtmb i*t ^βλβηχη *?" f*™ ·'··'''» £■/·*«*. Qpi
W(cr ft r μ*α$άΓ*'' AwyeX^ r«f£ """P* ,«*| :"* arefici» ipfom ₌ fc om-
να, ιτιτίμαηται πī zwtywc TM-ματι · ¯£ pû- nes Huvios «jus devaftas . Cujus nubes pul-
m TÀ fo* *Sp ·*< '"« τ'* <>*." vis pedum . <«i ambedat fuper aure tan-
rtiou shmmmtk drepyomi' οτιοόι &ξ·, τιμή ytem fuper pavimentum , Unigenite Deus *
αίβκ , ιζ L«ew r«Î w«|u cr «tyty wviû- magni patris fit, increpa malos ipirit·* , &
ματι sis nie «/«ta, άμή · xj à Iratww Atys- eripe opera manuum tuarum ex aâu alieni
η*· ^«ι'λθτπ ·» &fpyifjtyftt " w pur avrw fpiritus : Quoniam tibi gloria , &. honor·,
<ep*r<pawtew àfyubt ol φ^τιζόμ^υνι· nnc*«i οι & veneratio, & per te patri tuo in fan&o
tris-·/ χοίττκ imp «νηΐχ ταραχαλί<rv$», raw · Spiritu, Arnen : & dicat diaconus , Exite
κύριο χατνζιώαγ «Jtw pm&cins τiç sw rao energumeni : ac poft egreffum eorum dicat :
Xptri £«y«TW rwmcmrifHa tarji Ί £ μην^οο Orate, qui baptiunum periris: omnes fiddes
η / τη βαβ'Ιλΰα aurì' -' wtpwk nΓ» μv-B intente proreis oremus > ut dominus fi.
rxfjwv «vt8 ινώβ-η xJ ciat eos dignos , ut baptitati in mortem
ανζωμφηη cr τή «y/jt <ύτϊ ίχχλτττίp· eww xj Chrifti, cum ipfo refurgant , regnique ejus
«verna·» αυτού c* τi» an y«piTi· xamta$p«yi- confortes , ac myfteriorum ejus participes
«-«74v°‹ t‹5 ©fjS St* τβ Χριτβ «υτ»v χλ/ναντr fiant ; ut uniat, & connumeret eos cum
nlXeytéôwray τB/Mt η ίτιατότον την it τη» ιù- iis, qui falvi fiunt in ecclefia ejus fanda .
Xey/a», Salvos fic, & refufeita eos in gratia tua 1 deinde poftquam fe fignaverint in nomine Dei patris per Chriftum ejus, iêque inclina·, verint , accipiant ab epiicopo hanc benedi*. âiooem.

Tζή> π5» /3«τπ£ομ$·ν ,

Qbfecratio pre bapltfmam pelenlitns.

ΚΕΦΑ'Λ. η.

CAPUT VIII.

O ' Προ«ζ«» Six nSv otytaiyeao w«φtinfr το7« μïM/^vwi♦ λκτβιθi, χα yivt r· xj itx C TS XptCB nptSfrnrxi τ»χ τν^ματιχην «v«ycw?î-βτv, «uni; ›ç vuu tttiit ttrt τ« βαιττιζομ^Ζ ' tç ïίλόγι^ην «.'t w· <y/«rw, < vapx<rxtùa<nv •ζιη; yetdtôat τη τη^μκτιχτ « Svpfii' iç τü α'ληθ/m w'a^w/β · τύντν^/Mτιχννσν τη ιύν ναοζορί^αν iTuruvaywyHs Xf»-fβ τβ βτωτïïpo ιίμων. 5/ v rw ιοξα, τ:αη αί-βχ c> «y/>> ττνιύματι fiç ris αιώνβ , «μή*' λιγ-ιτω ο i/exwaç· οt φωτιζόμενοι' xj raro χηρυτττΓ» · tïfyic&i oi CF τη ptmvoiai txTCAvs · ttàrrti ùwp nJy c* /MTWieix άιιλφων nuf«xaAf<rn>pfyj ' ?ιτ» · φιλοικτίρμων Θιό; vτe-ii-<ξη aùrôïï ëSw μιτανοιχ : «*»αii?ηπα «ιπιΛ τβ* ττχλινι^ίχν ›û την ύξσμβΛ^ηοτ/' xi <πο?τ^i-ψη τi» Σαπσαν ὠβν' τ» τòiα χΐτύν C» · xj λυ^ωτηπ.'Y «tr« «ira τη χχγί^ο τβ ιιββο-Àb «ç τη firnp&xs nJ* ίχιμόνων- χ,όζiληττ/ χύ-τη «το τβνη «^(μιτα Aoys" ‹£ -β«‹τη «τβιγβ «ραξiω i ›ç Ttoyrpxi cm/at; ' συ^χωρήτη it αύ-τοΓ xatvru τ« *α«ρ«ττ.μχττι οαίτύν τiιτι ιχοί^χια ίζ τ« αχΒΤ/α, όζ«λ?λ|/η n χατ' «ύτύν χ^ρό-f-ρχφον ' χ; tyxpat\fmt «Ùtbç cr ζωή · χ«θ«ρη αûτB χM παντi μολυχμ» «χρχό ii, τάματο ' tç ὁώτβ «ιτή «τοχ«τπήχαι « τiω άχίχν «ύη ποίμνiω ' ότι αἴτό «/yaxrxH π τλαα= μχύμων' ότι τi χαυ^ησiπι: α^/η* ιχ&ιv χαρiiχν ᷈ f τi τχρρησ-ιάχiτυι χα λαρό t-tvxt ατό «μανία , τχνπ yàp Cf ιτιτιμιοι tri ύτίp αντύν txTCrt^tpov $iv&ïïμ$>' οτι χαρά yivtTUi cr ùpa-vcJ ιτi di αμαρτωλά μiτηνοηντi' οτω «το ρα.-^CÔtfÇ τόiv τρyov άόiμiτο.χ arpowxtaa^ÜTt »«-<τη aty«vi , ‹να ὁ φιλάνθρωπο θiο η τ»^ο ιύμBpv atpoaii^àu^vK αίτύi TW λιπi^ ιχτοχχπ&ήτρ αύτο7 «γχλλiχτiν τη «ωττύ» ' qjq'

P? 11,01 prophetas illud prxdixifti iis , qui myfterio^baptifmi initiantur, lavamini , & mundi «ftotc , & finxifti per Chriftum fpiritualem regenerationem, & nunc ipfe afpice in eos, qui baptifinum petunt, & benefio cis , fit fandiâifica, ac pnepara, ut fpu'ituali dono tuo , & vera adoptione , myfteriifqud tuis fpiritualibus digni fiant, & ut aim iis, qui fek vi fiunt, congregentur per Chriftum falvatorem noftrum , per quem tibi honor & gloria, & cultus in fando Spiritu in ixcula, Amen. Et dicat diaconus, Exite qui illuminamini. Et poftea dicat , Precamini intente, qui in pernitentia eftis : Omnes pro fratribus, qui in pernitentia funt, proccsad-hibeamus, ut mifeiicors Deus oftendat eis viam pernitenti» ; approbet eorum palinodiam, & confeflionem, & conterat cito Satanam fub pedibus eorum, ac liberet «os a laqueo diaboli, & a violenta aggreflione dx, monum, eripiatque eos ex omni fermone illicito, & ex omni abfurda adione, ac prava cogitatione, remittatque eis omnia delicia eorum tum voluntaria, tum non voluntaria; & deleat chirographum adverfus eos fcrjptum.^i aferibat in libro vit», mundet vero abromni inquinamento camis , & fpiritus , atque uniat eos reftituens in fandum •vite fuum. ipfe co^nefeit fertuatic· rf»l. ,· nem netur» nefir». ^kis enim pjorineituf mnn- r'**. ** fe hebere cer ? aut <juis audebit dicere fe effe a peccato mandum ? omnei enim pcenai debemus. Deprccemur adhuc intentius pro eis, quoniam gaudium eJi in calo fuper unet*, peccatore poenitentiam agente. Deprecemyr, inquam , ut averii ab omni ope-e illicito , applicent fe ad omne opus bonum ; ut qui eft fumma in homines caritate Deus, lupplicationibus eorum quam celerrime benigne exauditis, reftitnat latitiam falutaris , O fpirit» principali eoe confirmet , ne

ne ampliusftuduent, quin fiant iodi, &<οη-Αν*4^«πη>4|Μνη^Γη^«^> fapfftri ααλ4-
fortes fandorum ejus, divinoramque myfteriorum participes; ut cum reperti fuerint digni adoptione filiorum, fempiternam vitam adipileantur. Adhuc intente omnes pro ipfis dicamus, Kyrie eleiion, Salva et» Deus, fic mifericordia tua fulcita. Qpi fiifcitati efti» Deo per Chriftum ejus, indmate, & accipite benedidionem. Precctur igitur epifeopus ia hunc modum:

ffe Με» ®iM tmSo £ W- τνχ* φ Ovmv μνπ&** tya ofy* «αηφννοηκ rfc utofr/ec, TvyawtrwC «aws ζ«Κ' trtixrv· fSi tntrm wrs'p euîrfS ointfify * xik* «Mw·» * «*- crw αὐτό i , xj sWhivw nl tb*~ retme nS ©qJ ij&t' ή Xeirii «JrS· xAzwi X- Λ«τ*ϊβ^ί' ιτ&χΐι&ι» Sy ‖' ittntns wtcls.

Fr* ιὐ, yxi *font in poenitentia preeatiot tf mantes impqfitio.*

Χ«ροθ»7α itàft & piTorotqt,

CAPUT IX

Κ Ε Φ Α' Λ. ỹ.

B

Omnipotens Deus rterne, domine univerfi conditor, fic moderator omnium: Qui hominem mundi ornamentum per Chriftum fecifti, & legem ei naturalem, & feriptam, ut tanquam animal rationis particeps rede viveret, dedifti: item dedifti, ut poft peccatum commiftum bonitas tua poenitentiam ei fuggereret, refpice eos, qui tibi cervicem anime, & corporis inclinarunt; quia non vis mortem peccatoris, fed poenitentiam, ut avertat a via fua prava, & vivat: *Qui Ninivitarum panitentiam acceptam babuifli: Qui vir omner homines falvos fieri, tf ad agnitionem ventatis venire.* Qui illum filium qui patri- C monium luxuriofe abligurierat, paternis vifceribus propter poenitentiam amplexus es, & nunc ipfe accipe tuorum fupplicum pœnitentiam, quia non eft, qui non peccet tibi; & *fi iniquitates obfervaveris, domine, domine quis fuftinebit? quoniam apud te ejl propitiatio:* & reftitue illos ecclefi® tu® in priorem dignitatem, & honorem per Chriftum Deum, & falvatorem noftrum, per quem tibi gloria, & adoratio in fando Spiritu in faecula, Arnen. Et dicat diaconus, Exite, qui in poenitentia eftis, & adjiciat: nemo eorum, quibus non licet, exeat. Omnes fideles fledamus genu, oremus Deum per Chriftum ejus, omnes intente oblccremus Deum per- D Chriftum c;us,

Π Αηνκρατυρ ©i? Ktebvtt Strxo-m ffS ὁλων xrl- re «ponor ffS vavruv ' ὁ tw avOpaww χβσ/tt χόχμΜ άούβ^α Xttrâ, ve/aoy αὐτύ ἱμφιηνν γρατηγ «ws τ» ζΐώαυτιν O*θi<τ- μω « λβ^-ηον, ;ς άμαρτϋντι υφθηχiιυ Sic ORPÔff μιτήοιασ τΐώ orurn αγαθότητα, ?»Jr a'wr ràc xt- χλιχότα αοι coJ^càc φυχΛ tÇ χωμαη * Sit « β*~ Λη twθ^ανοττον τβ άμαρτολδ, α^λβΙ τιυὐ μπανοιαν^ «Srt ανοτρίψαι cumiv α'τ· τη o'SJ αχίτιτη ιηνηρα £ ζΐώ* · N<ydLïr^S «pee-JfÇotjU^uSf τιώ μ ηαοια»' ο διλων χάνη ἀνδρώιηκ σω&ιυαι, £ ek ιπΐγνω- σιν a'An^eiatf ΖλθΗν' ὁ iw u'tèv «peff-Jf^a^sçny χοααφοητόνπι vw βιοι αντι ottrvmç ιατρ/χόϋ σττλα>" XyHçSfa'iUù μπώο/ατ, αιλνι x} vu» qjpôrfâou rjS ixttySmt tüù μίττιγνασνι, on àctnv ô'ç «χ αμαρ- τηστττi/ero/' ια» γχρ ἀνομΐχ itstpatrnpi^n saw xvttf Tti CsansricTTZif, ότι ttxpixot 0 ἱλασ/ios rfr* ;ς a-tsexanirnaey adràc τη «γΐιχσν ZxxAnir/^ et τη XBfvripx àflqt ιζ τιμά τ» XprrS rS Θιοῦ ιφ) σιντηρ©^ ημὼν* I? aror ἰόξα MJH «peonowiots dv τ<5 άγίφ <νν£μαπ fsi tbi αἰώνχ άμΐιὑ' ὁ Siti- χο,ο; Âfj'trw· άπολύιάι οί C* μίτηνοιαι' rç^epo- Κ'Ι^ιηὑ · μτιίΐζ μη &xuxjjfyàw <^ο«λθiτ« · otror Tttroi, χλ/νω/^ν yo;v τ» ©fï τ» Xpirî< aura trâmi, σχυπiχωî w&fov Six τβ yft~ ra abris ιοαραχαλίχα^.

Denuntiatio olfecrationis pro fidelibus.

Προσφωνησι btttp nSv zrw«v.

CAPUT X.

Κ Ε Φ Α' Λ. /.

Oremus pro pace, & pro tranquillitate mundi, & fandarum ecclefiarum, ut Deus univerfi pacem fuam perpeiuam & qu« tolli non pofltt, nobis tribuat, ut confervet nos perieverantes in plenitudine virtutis ex pietate erga Deum. Oremus pro catholica, & apoftolica eundi orbis ecclefia, ut cuftodiat eam dominus, ac confervet a motibus, & turbu- E lentis ftudibus liberam, fundatam ufque ad confummationem farculi fuper petram. Oremus etiam pro hac fanfta parctcia, ut dominus univerforum benigne nobis tribuat, ut fpem ejus cœleftem non remifle infequamur, & perpetuum precationis debitum ei folvamus. Oremus etiam pro omni epifeopatu totius orbis eorum, qui rede tradant verbum tu® veritatis, fic pro epifeopo noftro Jacobo, fic pro pa-

Y 'Πi'p rii ùplsax Ç τη -£ra^GÎatç τβ χοιτ/χκ Tifr àytoiv txxAwtuv $iïi$iú{$i' owwç o τὐν ὁλων ©toi àiêtov xi αίναφαίριτον τὼ ttwris espluiLw νμ7ν Ίταράχοττο, ινα ύi> ττληρο<ροὸ« τη χατ Xβϊ- β^αν οίριπ {^τίληντα ήμα trturmpnrn ' vτίρ τη αγία χαχόλικη α'βΟΓολιχν i'χχληιn'α τη àlto τιράτων ιω ππρατων èrn$v/jfyj· οτω ο κύριο ienrov αυτιιύ αχλο$«viιov l^ιφολαξη >ç i^τη- ρλτη μίγρι τη στατπλπα τβ αιωνο v&ιμiλιωμi- viιu ΐκi τiιχ. xt^av' 1^ ùrtp τη ό·θαΧί άγία πα^ ροιχία διηθωρφi, ότω χατυξιαχτη Hiaaî 0 nSv όλων χὑριο àvCoèÔTUi την finspaviov αυτβ ιλχιια μiïv- Stüixfiv, xfit àStâXuaBTOV αὐτά Srra-façaxoStSovat την βφ«λην· ύχίρ χά<π> ι<βιχχοχχ τη ùito twn- pavdy nJv όρ^οτομΐντων riy λσ^-cy τη <rni oKitâ&ai Setâùpfyj' 1$ ώτφ τi txwxÔTns ήμων ΓβοώΒ* Vî

nSv

nS» dvtpvS jiwxarxti-A
μΑ Κλίματο £ s«fr impaamy «M

τη7 ἁγίατ edris χ Αν τ μ κ «wae* &rtpte 'μβφηκ μφ/wns. C τιμὴν αὐτοι η γήρα rapa^Hnud» £πβώοι xj t!«p Ttfr «preft/npairiK pSv ὅπω - οὐρio pfcnnu βMi shad παντό Mη i rsvqpï «pep^wrraç, iç «ωον iÇ c*- rquay η mpwjJwew «vτοῖ παράχον ὑrtp x«vnc τχ< cr Xptryi ifsptmîts £ wrnp«n«ç » owe - κύρη «μιμητά τ&v Imuns/o adraîc rap®» VOT'* t/np 4«λπ&* ŸwpdcAw'Xib iwm^aptpmwy Jtnûid^, ὑπὲρ nSv er evfowuçB tva ^lw Sttâiitty* ***- «pwnfccseyntc adrw fAiiki)* ὑrtp Xyii^aiy Mtvi ὑπηρ τῶτ & «yxpctTftOE, i$ &iit0det iat- &£μ$u, ὑrè τύν χαρικφορητvv ce t» atyia ûaXit- r/« x} aaanivTw twf nzMrt tὺs sAnyjijnrtiw ιζ ô»i'p tiSy ris Curias tw axap^ai çspavrwy χυύφ rί lysa» * «®wc d Θi-i fyttyvrtu teùns πἱἳ tmqmlaK tein ittptcüç, «vr»7c de t«S πβρόνπ tturray- *ηχπλβ«/«v® tC αv t/S μιλλβvτζ (atjv eMno», ^®- fciaUTu/ βα^τοίζ terri nSv mporxaipav' rà cuuvix- α>- τiτύι itreyâuv τά. is^ivia - ôtrip nSx yiopar/ray «- &λφώ> ^μA * ôvac e xcptoç «J- Tbf›L βίβαηύὐT) - ùntp nSv dv dpfurt'a ô£mt£op!Jti«y ^iλφχv iίμων ôxucà xtptsç pdeuTKi «ώ- ràsxaffTK vin ›Ç πάιηκ μαλαχία , xi αΰα àmxar τηΓιίστ) rί ἁγια αάτχ ΐχχλvιιτία' ùnip ‹wÀfd;rca»›Ç dJwTopet'TW - ùrip nivcv μivi λοι ι$ όζο- ρ<'» , iÇ φυλαχατ Sta-μοϊ Sm# δα ii όνομα τϊ xt› * v«p nSv cv anpa JsAfiat χβααπ&*μΐ- yw Sfuduu^v - ùiip fySpiSv xJ μκηντιύν ^μά &*- ©wjuJm- Mtp nSv iζωχο'-τω» ημά iii ri όνομα τον xutfii όπω i ούρίο mfabièi ηv ^υμον aùriSv, jwxfàatni τ^v κα& ημών οργήν vτπipηiv !ζω όντων £ - όπω ό χό- ριο αύτά ms-ριψη' τύν vηπiων τ? ιοχληπία μvvπ μον£^-ωρ^>- όπω ό χiρiο TfXtwrats «ova cv τὺ «υ'τίΐ μiΡη ηλικία α'γαγη' ύπίρ άλλη- λων όπη^ωμ3μ - όπω ό ούρίο τηρήη ημά C φύ- λαξη τη αΰτ« χοίρiτι M τίλο ρύαητηι ημά του πονηρά πάντων τύν α-χ.3αόάλων nSv ἐργαζομ^ύων τΐιὺ ανομίαν, £ σώσ-η ώ την βασιλέαν αύτ2 τiιυ iTBfxxvrov ' ύπίρ πά‹τη$ Xpisr/ανή δσιθώ- Σωσον £ «vαΓησον ημά ό Θιά τΛ i'λiH<τ«- iγiiρώμi^χ διη^ζόη ιχτονω taunk ›Ç αλληλο:,' τιi ζώνη Θκό Ότά τ3 Xρ<Ç8 αύτο πχρα$ώμ($α' M^-^i^ω it ό άρχμρA , λιγιτω.

Ἐπίχλησ-ι nSv πι ων. . £

ΚΕΦΑΛ. «.

Ty- T*ρα trawroxpecTwp "ψ/Γi - ov ὑψηλο/ xarw- IV xwv - ayit &άγιοι άναπαυόρ^v άχαροι - μ,βvβφχi- ο' l«« Xptrï κήρυγμα γνώηω Siis ημἵν hiyvttrr/ τη αiç $<£»$ £ rS woputnicx, au /««M'/wonuFr & uruÙfl' £ *» MiSt St «un tu nn^mnvm- «, λυξωααι «y»

redis ejus » item pro epifropo noftro Cle- »<«- » & j*"»3** 1 iteen pro , _ , 'O p*H£- — ejus t ut Deus miferarioum concedat ecckfiis fuis fanât» › ut fidvi , honorati , ôc diuturna vita fint , tribuatoue es honora* tam feneâutem in pietate, & juftitia . Oremus praeterea pro presbyteris npftris, ut do» minus libem eos ab omni re feeds, & prava, detque eis honoratum presbyterii gradum. Oremus item pro omnibus diaconis, Ac miniftris, ut tribuat eis dominus minifterium fme querela ullius. Oremus quoque pro leâoribus , cantoribus , virginibus , viduis , & orphan». Oremus etiam pro iis, qui funt 'n conjugio, & liberorunuprocreationi oper<m, djin': »«»›uat «s dominus mileri- condiam. Oremus pro eunuchis fan&e ambulantibus. Oremus pro iis, qui vivunt in continentia ; & reverentia erga Deum . Oremus pro iis , qui in ecclefia oblationes faciunt , & pauperibus largiuntur cleemofynas. Oremus pro iis , qui facrificia , Ac primitias offerunt domino Deo noftro, ut nui eft undique bonus dominus, fuis «rienibus donis eos remuneret, dt/fiva efr i» lac /®cwl« cra/apZvw, & ἡ futur» vitem fimpiterxem , largiaturque eis pro caducis «terna , & pro terrenis «rieftia. Oremus pro fratribus ndftris recens baptisa- C tis, ut firmet, ftabiliatque eos dominus . Oremus pro fratribusnoftris , qui morbis, confliftantur, ut dominus liberet eos ab omni morbo , & omni invaletudine , & reftkuat fimos ecdefis fu® fande . Oremus pro navigantibus, & iter facientibus . Oremus pro iis , qui funt propter nomen domini in metallis, & exiliis, & cuftodiis, Ac vinculis. Oremus^pro iis, qui dura iervitute premuntur . Oremus pro inimicis , & qui nos oderunt, Oremus pro iis, qui nos propter nomen domini perrequuntur, ut mitigato eorum furore, eorum adverfus nos iram diflipet. Oremus pro iis, qui foris funt, & in erroribus verfimtur, ut dominus con- D vertat eos . Recordemur etiam infantum ecclefi®, ut eos dominus perfeâos in timore fuo reddat , & ad menfuram «tatis perducat . Oremus oro nobis mutuo, ut nos dominus gratia fua ufque ad finem cuftodiat, ac nos ab omni malo , omnibufque fcandalis operantium iniquitatem eripiat , 6c falvos in regnum iuum crelefte fervet: Oremus oro omni anima Chriftiana : falva , & fiucira nos Deus mifericordia tua . Surgamus intente orantes , nofque ipfi , & alii alios Deo viventi per Chrjftum ejus commendemus . Oret epifeopus , & dicat:

Ohfctrjtio adbibite pro fidehktti.

CAPUT XI.

Domine omnipotens , celfiifime , qui in excclfis habitas, fanâe in iânâis requielcens, fme ortu & origine unice prin- C«P$ » ‹lu' dedifti nobii. P*Γ Chrittuih przdtcattonem cognitio*' m agnitionem glori® tu®, & nominis, quod manifcftavtt nobi$ Comprehcndcndum , & aune ip, ac nunc tp'

io refpicc taper taaM gregem amm, k ti-Amfai «fynfc v) aw^er «I
fera cum â» omni ignocaatia, & prava φοβὑὑοὑ^ ± «Men MW·»» γ/Λ*Λ·

tua. Si» esa benignus, psopitms, & exauditar ia precibus «mm, A ferra eos immutabiles, a querela & criaune liberos, ut fiat fenfti corpore, & Iptritu, non habentes mcculam, Mt rugam, aut aliquid hujtamo- *?S-£. T

tuo adjutor, quem pretiofo ianguine thrift» tui redemifti: Pnefes , opitulator, quasftor, euftos , mums munitiflimus , feptmemum »n iccuritas, quoniam nemo poteft exmamitua rapere; non enim eft alius Deus, ficut tu, quia in te noftra patientia conuftit. *ôeo-Bificr ns i» veritole. tue* , quia fermo tuus veritas eft, qui neque gratia corrumpi , neque failli poteft, libera eos ab omni morbo, 6c Qpmi invaletudine, ab omni delifto , ab omni violentia, & fraude, a metu inimiçi, *« fsgitto voUnto io fa , e otgotio perom-btltoit in leniris*, de dignare eos atteiH. t. m ulsano snio, umeamto «O, ns vita in Chrifto filio , unigenito Deo & Qvatore noftro, per quem tibi gloria, & veneratio In Spiritu fando nunc, & in fzcula ÛBculorum Amen. Ac poftea dicat diaconus , Attendamus , & falutet epifkopus eoclcfiam: & dicat, Pax Dei cum omnibus vobis: & refpondeat populus, Et cum fpiritu tuo: & diaconus dicat omnibus , Olculamini vos mutuo ofeulo fando, & clerici oiculentur epilcopum, k viri bici laicos , & iioeminae fceminas . Pueri ftent apud taggeftiun, & prxiit eis alius diacouus , ne turbent ordinem . Alii item diaconi deambulent , & contemplentur viros & mulieres , ne quis fiat ftrepitus , ne quis nutus faciat, aut muflitet, aut dormitet. Diacoui autem flent ad januas, quibus viri in templum ingrediuntur , & hypodiaconi ad januas, quibus mulieres, ne quis egrediatur, neve aperiatur janua tempore oblationis, quamvis iit aliquis fidelis i ustus au-.em bypwüacouuj muuâret aquam fi.eerdotibus ad lavandum manus , quod eft ueoum puritatis animarum, qux Deo dicate funt,

*b **?"!£.?* nu(<1*·*^« «νφ M* *T^«. » *4»po*mt* · m Λ» *fyw* *»ΜΜΠ < A» «W* *** λ»» 4*purllt in rfj* sw&ur * *otâfbu ura up* & *M* ρ »Xq8k 4 «ηλά.' *Wʃ*Mm· otrpono9&wm' jfy** ant luirpp ö^φρατκήίτιμίμ « Xpt- «"*<* *μ*η* ^porrn' Μηρό - -αψιοί- ψ>- λ«ξ' «ϊχ* ÿx^rannw · ΦΡ·7Μ·Τ ««Γφ^λΜβ · n ix tic rar ^*apdi* abc *cîprânu Suùmi-* d-^*dpin* ^*η imp* <n) *ίηρο - ΐτι* dr rat* à ὠτνμοκ *ίμὑν-* «7/flcrav *aMe C* rji* «Xtôdjcra βπ 9 λβ^ν · rat «Xtôftprr/y' ti«p»%«etr>* «-τ*ραλ<9«/Γί * *portu aùrèt ταίστ** ydn ratrac *μαλαχία , τανη ταραττύματκ' τάτκ ιηψη* χ} «τ«τη<· «ad *φόβο ty&fi** «'·- *βίλα* τττυμ/-w ἡμ»ρ«{· «« «jM^juucm dr raércv JMpnpX·-/$wr xj *χαταξίναον* «JnJr *rfc aîtm* ζαὒ* τχ •• î* "ïï* "f £ ^f «"W «A' »· »·* ?·ξ« «d «O« « «·.»> *πνΑματι* vu: 7^«m ɔÇ «f rat *αιώνα* ijo *niM, «μω/' μ$ ήηλλφίη»* δ *ιάχονο* : Θ ὁβ... αʹβτπ *fate 9 ττιπάχο* r(u) *ίχχλ&M* 9 χ} λβ-*ytm* * à «pium t» O£ *μ* ittmaf ύμά* * w · A«èç «rwtetvaw&w ' «J /x^ rï *η&μκήαο- n£ i ιηίχοη* shr«iu <«<nv * «rrermOs «Xλ»λ*i dr *φιλχματι àyiy* ' «<rT*£û5w«y «i τι χληρΛ» w *iximnoa* · «/ Xaixw <Mρβ rat *λαιχό * ai* •*yuMuxK η ymniîxaç* * nt *ratita Si stuururav ηρό τό βήματι* · ιçÿj *ιιάχονο* «ὠν7i *tnpog it* ιφα-ω* , &r«K *μη* a'nuaûn* βλλ« *διάκονοι Tf-gprareïwav* K3H *rMVf/rurau nii άνίρα* w rùf oirwç μη' *θόρυβο τι* W *μή~ th* »Λξη»· 4 ψθκιο* i voΓ«ξη· ·i *Si Stax*-vot irarum oí η* '-9PC rif *tbSptb $ὑρ*6* W *os intoStMvoi ή τό ffS γΑ ναaὑν'* ora>; *μνιτι* i~ Γ,λΛ1. /UH *AcnSS i tb* »<r*T« if Λ Λ js' siasjmww v, ,T'" f › Λ _ **« «τβν/ψτν *θαρυπΤΚ* ὈτὈ *ανοΜιφ/ιῆμιν.*

Coofiilolio Jscohi frsiris Joonnif Zebettei.

Αίχπιζι Γακωβο τῖ αῖὶλφῖ I'&movw *tm Ζιβιίβικ.*

C A P ü T XII.

Κ Ε Φ Α' Α. *ifil.*

DICO ego Jacobus Îrater Joannis Zebedri , ut ftatim edicat diaconns : Nc <juis ex catechumenis : ne quis ex audientibus : ne quis ex infidelibus , ne quis ex hrreticis. Qui primam precationem feciftis, exite. Qyae matres eftis , pueros affumite. Ne quis contra quempiam . Ne quis in hypocriii : *flemus* ere& domino cum metu , & tremore ad oflercndum . His peraiSw adhibeant diaconi dona ad akare epifcopo , & presbyteri ad dextram , 0C levant ejus, ut diicipuli magiftro alliftant : Duo vero diaconi ex utraque parte altaris teneant flabella ex tenuibus membranis, aut ex pennis pavonis, aut ex linteo , ut parva

iTïH^ *Itixafios ο &λφ* Γ^λι* _V*T t£ Zi3»J«« , ty\dWç · im'wei μη 17$ fjï χβτη^μ^ὠιμ · μη tic iJJ βόφο«μ^υ«χ ' μητ/] l¢$ eitvwf *utntg trtpoSo^w'* oI *tluS rvpùrUu £χΙῶ* " *xBpoixbm'* π: *reuSir ηροτλκμββη^i ai μητῖρι* · μη *τι* χβτιι *τίνο* ' *pj) τι* C* *ὺνοxfjrn* · *ôp^oi* »w»ès xuetw *φόβ^* χï ^ο'μ* *ιτύτκ* «μ^υ *αοροαφίροαι* · Jy *WMftyw* •7 *Suixovot Kxpora^imretv* το *Xύp** *τό txtméiru Λορο η* Otwwi&ay , χ} *oi eoptrfiûnpot tx* ÇiJy βωτï ɔÇ XΐΛ'ύμο» *rnxirwrctv* cm «y μαΟο *tui rapeftinç Sr8a<rx«X»* · *Sue Seàxovoi 6ζ* »x«-*Tiptx* η$ *μιρὑν* τ» *χτηχήναο» όρ^/Mv*

<πlμοή«ι Xnvnw' Jrrx^ra ΛΤ^
Kf) - ιψχρρ&ζ* «*» W W VI wns*
«-pv; rir xutW' - <φχαρA

» «ps wn»
ώνμκ&β-ι w Ivrvs wnt «P· r
Imt* όξ ϊ nirqntT(M
ά^'ζίτη/· nr fler M ... . _
at/ûrc'AXnr, <?«Λβττ·η»· tak rfrCMffl· w war-
W <O«θϊ ^eprya'r- nr xttns airïκ iû ycW-
rtus «/wimve' rir xivrvn xnîd tu «uni u aientû-
nu *^»rnt· éflf 5 su r«vnt xn^nrtp ixrtveç «-
Vcmentc & ri Swu ττηριιλθο· * ed γip £ à «-
Μφχ° yrJrts* û dfitxs ·ρ«ηι · ›i «yc»win<<-
χοή* à iiiïvms σιφιοι * - mptJnç ri φύν«·ιζ,
viftos nS tfy«r, qp< xpsirrur maris «u^μi* ni
nm h TÎ Mil Sms ά st&v toi
τϊ Γ«·ï, .M. « «μ tr-im. «'»w
ycrwkw 0*λή<Γ« xj JurduH iÇ aye^srrrn «μ*>
trcrdCraç· tw prey'd' &ti» · «napi'cr
ζ<io-<v· <vpwmM»r a«me artresc · rxç
ftey&JK fehisw βρχηρικ <rw* ββϋτ/λûτ ft «;
«ûyw TrttfiK vvriris ›ç ejônrwe pwrrtai' riv «pi
stem»· it a m ταντβ* et) y«p €hf««bft Si«ô-
rS td r«mt xtre/wts · € J< «ura τüç epsffit-
xtewTi^ «pw/og rd βλη «HU
r^oeitrv, il aùri xJ "ri ru «t«t tivpinr *θοκ
qjq* xatrijp ri pntycds utiru , d if aùri «ps
srarnw tronje-η tu Χιρκβ/μ. tù Σιρ«φ/μ· «ï'w-,
rén iÇ rpoTtw' iimelfwsn i$ ifys-tes' βφχ«
w · βργαγγίλα H *[et^yr'Xw · ιζ
nûm χβήση, xwnres Hauri nr peuva/^uw re-
nt adepw qjM rdvru rù es adrj* βύ >*p « i
nr dpacrar vs ηΛμβψχ» rirns · ›ç vs itpfti râreé-
ts · iÇ τιώ iτ âicreç tipôrvs γηiμ μ*~
vp· - »n£«c ηρίωμ*· x) niant ιζημipβa sumtv-
xX«r«$* · Μξβφβφνν φν fχθήσχυρΛ · qjq ri
rant Γβλη txtryryi* τ» oόη$ tk «b>«nuA«r
c» τώ χίβμρ xavttyta ζΰ·»' i nr iXsw ??&k
«k *ρχ«; r›rc ύμιpαi cr iptov τιώ <τιλι«Λω
•ù «ρχ« ris rwcnr < riv χβρov φ ce
«nt>pd4xxs (k ris vis
«J«é· - »'
XW - TWe^Wf βζ·?4·β-O X, Xβθβφβ-O
ηέρα (urraor «poi Hf ryatu) χρ| pamie «irojooriy
itii ^>wmjç χληττώτκ w «t'p« * daaiw ev-
xrp^/iÇïui »»'«dr» ùs ixvtuv tw
mpnor/mtr» turri λβλικv' i xwdc«s xvp vtpis
owns -ηφημυθίαν, xpdî ὐδπα ανα<λ^ρωσ·σ,
η ημχ xj φωτίζκ^Aΐ ὑνι βΰη*
9 τύύ μιγύλίω θ'«λ««*î' ris fis' »$
tûù (jfyi tberitffais χλ^τia, rliù it fairt-

"*»·: & ep&optu, Crztùu 4*n. M-
& om>a7^ & >A »4. Dcin-
ceps dicat epifcopus , Fer» iiputni & jx-
/ra· <Æ, laudaro ante omnia te Deum ve-
*rwn: te, qui et aeternitate ante conditum
univerfum exi^Lr ex pot «mu/ patermtsu t/vf· 9.
ta raft, êT i» fenX Manaa/xr ; te fôlum
ingenitum , fine origine , fine roge , fine
domino: te nqlla re indigentem : te om-
nium bonorum largitorem : te qui omnem
canflam, & ortum fuperas : to femper
uno eodemqne modo habentem : a quo
tanquam e carcero quopiam dimifla pro-
dierunt omnia ad capiendum ortum . Tu
enim es cognitio ante omne tempus, afpe ~
Aus perpetuus, auditus non generatus , la-
pientia non tradita a doAore, primus na-
tura, A lex , ft ipfo quod es, ft infini-
tus: qui omnia ex' nihilo per unigenitum
filiamm»m e&dfti, igum vero ente om-
5""TM* .?»«·"* .
& bonitate fine ullo medio : filium unU
genitum, verbum Deum, fapieutiam viven.
tero, primogenitum omnis creatura, ango*.
lum magni confilii tui , poncficem tuum ,
regem vero & dominum omnis natura, tum
fub intelligentiam, tum fub fienfitm caden-
tis, qui aft ante omnia, ft per quem om-
nia. Tu enim, Deus «terne, cunas per eum
fccifti ;' ft per cum etiam vis cunfta provi-
dentia convenienti procurari, Per quem enim
efle voluifti, per eundem ut in botioftatu df-
fent, conceflifti. Deus ft pater unigeniti 67
lii tui, qui'per eum ante omnia cherubim,
k. D& feraphim fecift» fecuht, ft exercitus, vir-
tutefque ft poteftates, principatus, ft thro.
nos, archangelos ft angelos, ft qui fabrica-
tus es poft hxc omnia, hone omndnm, qui
cernitur, & quxeunque in eo continentur .
Tu Mmyive ti fiii «zlmm infer caster* odi/f* jy^i,
ca^i, dT fit/lsr pellis tetauii/lt, terrzHffm fr-
iz vobntzte in nihil· fttndkfi- Qpifinxifti fir-
mamentum , ft fioâem , ac diem efiecifti .
Qni lueem ex tbefisuris protulifti , & tegu-
mento lucis tenebras ad quietem animan-
tium , qiue in terra moventur , induxifti .
Qui folem in ctrio poluifti, utprxeflctdiei,
& lunam ut noAi, ft chorum fyderum in
coelo ad laudem magni deseris tui depinxifti.
EQy* fcciih aquam ad blbendum, & purgan-
dum , aerem vitalem ad fpimndtim, ft ad
reddendum vocem lingua aerem feriente ,' ad
adjuvandum auditum, ut percipiar loquelam
ad aures appullam. Qyi ignem effecilti , ut
eflet in tenebris folatio , expleretque indi-
gentiam , & calefaceret, ac illuminarer. Qpt
mare magnum a terra feparafti , & illud
quidem fccifti navigabile, hanc vero pedibus
perviam : & illud parvis , ac magnis ani-
mantibus implcvifti, hanc manluctis , ft in-
donu--

domitis, ac variis ftirpibus circumdedifti, herbis coronafti, floribus dccorafti, & feminibus locupletafti. Qui «onûituifti abyf-(um, & ingentem cetum, & abyffo coacervatas undas ialfas circiunpofuifti, eamque portis arena tenuiflun» circumobftruxifti. Qui ipfum mare aliquando ventis inftar ingentium montium attollis, aliquando id inftar eampi ftemis, fle complanas, aliquando tempeftate facis furere, aliquando ut navigantibus fit ad navigationem facile, tranquillitate fedas. Qyi mundum a te fabricatum per Chriftum, fluviis cinxifti, torrentibus inuqdafti, perennibus fontibus implevir fti, & ut munitiflime, ac tutiflime fundatus effet, montibus circumdedifti: qui mundum B tuum refercifti, & ornafti, herois odoratis, & ad medicinam commodis variifque animantibus tum robuftis, tum infirmis, ad efcam, fic ad opus aptis, cicuribus, & feris, ferpentum fibilis, variarum volucrum clangoribus: annorum circuitibus, menfium, & dierum numeris, ordinatis temporum mutationibus, nubium imbres parientium curfibus ad fœtus fruftuum, & ad animantium vitam, ad ventorum flatus, cum flare jufferis, & ad multitudinem ftirpium, & herbarum. Neque folum fabricatus es mundum, fed hominem mundi civem fecifti, qui effet mundi mundus, id eft, ornamentum; dixifti enim C fapienti» tu», *faciamus hominetn ad im*-ginem, 6* Jmulifxdinem r.ofiram & domitetur pifcibur marir*, ÎT *xvibui cttli*. Quamobrem ex anima immortali, fic corpore diffipabili hominem conftituifti, anima quidem ex nihilo effeda, corpore vero ex quatuor elementis. Dcdiftique ei, ut anima quidem rationis participe difeerneret pietatem, & impietatem dijudicaret, juftum, & injuftum notaret, in corpore vero, ut quinque fenfus ad quincuplicem pugnam haberet, motum item ad gradiendum dedifti. Tu, Deus omnipotens, paradifum in Edem ad orientem por Chriftum omni genere arborum ad vefcendum inftru-D dum confevifti, & in eum tanquam in magnificam domum illum introduxifti; fit cum cum efficeres, legem in natura infitam tribiyfli: ut domi, & e fe femina cognitionis Dei haberet. Ubi vero in paradifum voluptatis introduxifti, potcftatem omnium ad participandum permiifti: unius tantum guftatum propter fpem meliorem interdixifti: ut fi mandatum fervaret, mercedem obedientix ferret immortalitatem. Poftquarn vero mandatum neglexit, & frudum vetitum dolo ferpentis, & mulieris confilio deguftavit, ex paradiib quidem jufteejecifti: bonitate vero tua, ne prorfus interiret, non defpexifti: erat quippe opus tuum. E Quin potius qui omnia ei (übjcceras, tribuifti, ut fudoribus, & laboribus cibum pararet, te omnia gignente, augente, & maturante. Poftea vero ad breve tempus fomno mortis immifto, eum jurejurando interpofito ad renafeendum vocafti, & refeiffo edido snortis vitam ex reiunedione promififti: Neque hoc folum, fed pofteros ejus multitudine innumerabili effudifti, & cos, qui in lege tua perfeverarunt, gloria affecifti,

&Λμ« xwie-ac' xj τ/ώ *fjtyj ζόοι μηφοϊ* χλη-^uùr», *τlώ H τ.μίρι* qf} «r/Sβακ<5 τληρώνκ* φοηΓiΠ 4^<ptfpwç *FfxptK'* ·β4 *βοτή-να/* rtç«Hw-«;* < «rSoi χαλλαήαi x} «ηπρμβστ τλντ<τα$' · *avrnràfjtyjoç ifiucow μίγ** χχτν «uît î» *itt&eès, αλμυρόν* ùÛrw *nrwp&pltyti* n-λά^η· Tte»$p«£«c *ii αϋτίώ τνλατί αμμχ* Arx-ηητηκ * ο ττνΖμασϊ μ π μ$ὐ αὐτίω χορύφΛ *ώ ορίων μϊγιδο* · iron *Si* rpânûw αϋτιώ h« t î· *Siov * xaî mn ptyi ίχμχίνων χρμόνι* · xwi *Si* «jMtvw» ^aA/tur *ναυσητόρω τλαττηραιν w-χολον hv«u χορό πέρκαν· ό 'ΙΟΤαμοϊ* i^ζῶται iv IjSjt' XfctrJ xtr/xw* *ά,* χ«-B *μάρρω ίτιχλΰτα '* X, xnyarc ercwa'ers μτθήτα · *«petH Si Trfttr&fâxi fiç<iSpav αξιμη γν àf* φαλκάτἶω· ίτλήρωτα γχρ* era w χάτμβν, qf) *Sttxo^naag αυτόν βοηνχι* <£o<τμο« G *ζΰοι* ττν>λ·7ἶ tÇ djàçopeti. *άλκιμοι* rrpwc, *ϋωϋμΜζ ÙHpyw' ήμίροα c··!;' tpiti^S σνlι^μοι, Ίττiακiν ηαίλαν* χλ«%-^αϊi· ca/xuffi χûχλοζ. *μlιu& τ.μιράν duh-*μο/i, 'FexJy γr<p<Jy oμ/3ρβτ»χ«v *SfaSpifliitf eii χχρπύν* yewec *ζωω»* cxratny* d**·' *μων SfairvfÎvTW,* βπ *«ΜΟΓβχδώσΊ* Taper «- fJJ φuî$ fjî /3awcJr W *τληδο * x,* à *μόν» ri» ~χi<ημ& iStyiiépyivrcK'* α'Xλi} £ îW χ»τμοτολ/τ(ιι> C άνθρωπον ὠ* «umj ττοόκηχ χότμχ χ·<τμον αυτἰπ *àixSfl^as· «trac γ«ρ* râ σ·ρ̃ «τοφ/α, *wûpvtny XKT fixîvx îpmpca* χαθ' *ijMttww** W «ρ^'η.'τα? Ζχθύων τι»i θ«λα«ρκ KS4 TiTRuly t» *oùpxvw* · *Sid* VI Ttxo/nxxç «jûn·/ « «θαναiη» Hjq «τωμανκ erxfJa-γβ, *τϋ fjtyi Ix* τiϊ μη eytvç, tS *Si* Zx τiβ-·σάρω? $·0Γ^θ7ων * xj itï«χ« *tujrd* χατβ *τἶώ* ■ψυχία, *τἶui λογιχίώ Stdy/aatv* · xj a* a-f/iéiai *Staxe/aiv' Sixxm àStxa 'Iἶχρχτήρηιnv' xxrù Si ri νύμΛ* τiώ τoΖτηθλov i^oqye·» *«t&i-enV)* nsù *rUù μτηιβατιχίώ xtvrtrn·* <rv *γχρ &ti nxynxpxmp Spi Xejtri Ttxpxàœtv* cv E'iru xe-D 7Ù ακττιλα; *ίφύτΛ*·χ xxvnitM* φu^ï *tiuStpav xda-μφ ιζ* ce αυτώ *ά* àv cv tr/a τoλκηλH «-*o-τγχγii* αητόν, χάν *τύ niter* νόμον *SiSuxaç* αήτ4 ιμιροτΐν, *οπω ο'χβθο^ττaρiaηϊ ιγρι rù atrip-μα-nt τϋ ^(ογνω<τίχ · ^ααγαγύν Si fis* τv> τη ψυφii Totpot$H<rev, *tràvmv /jfyi «vηχχ αυτό rho ^ζηιτiαν χάρο μiτvλη^^v, Ovio Si μόνα τἶiυ γΰv-atv* α'iΓHχα *itr* iλπ *iit xpeernvatv' ?*α tày φυλάτ ζη τiιυ* camAluï, *μιαρόν ηιύτη τἶώ à&xveiaîav xoptomw άμiΆήαχντν. Si τη οτηλη,* σχρ8ρν<>v *ατηγορ^μβρ>α χάρτη- ατάτη όφιοκ^ αυμ-βαλάχ γυναιχό, τα TxpaS»<rv SixaioK* iξω-*,αα αΰτiν, άγα^ότητι St ί* τv *πχνηλi* αχολ-E *λύρ^νον «χ ôrrpfiSiS, αόν γχρ* lα> *$τ,μιάργημΛ* · αλλά χα·5υποτπξα *αυτό* τiου *χτισυ, SiSvxaç αύ-τώ oixeio/ ίδρώσι* <χ πονο/ *τopiζ&v ίαυτό τἶώ* ^βφάϋ, c» *πάντα φύονη αυξονη* qpQ *irtv^ vo,η' -χρόννϋ* αηρό *άλΐγον* αήην *χιμiαχ*, ορ-χ« *&l τιχλιγ^ϊiα-iχν ιχχλιαχ'* epey ^α'/άτB λύ-*σα, ζωίώ έ/ζ* d.araTKJS *óτηγγύλΐϋ'* χ^ à *ηη* μονον, αλλά τκ όζ αΰτϊ « τλiïθoi *àvât&~ μον χiα*, tbs *ιμμ/Μαντό αοι ϋόξχαχ* · τ» *Si*

àiï9-

Waarmtn AtdAww, λ tb /4» A'βiλ, «k d- n», *"&&&* ite Surkr, n Si «I«λ- _ -Λ ÏΛο,, „7 φΜηη Ktb I Twwc iw VV, u W , avarne- 0*· ΛTfr Eldfc MtTtm&outr σv γα? 4 · δχ- Φ ·&{***** «t ζ«i? ΧΦ*?*· « τii da&iec «Atipamk· ÎÇJ νόμο» Ληip κ} <φ φυλατππνν «Wi μηθατοδβτΜ· Σ ταραβα/- Τ™ «urài LinMe « à IM iw «A*»/ ιχαγαγών t,J κόσμμ Sj» " »λ>?θ·i ηθ ««- prfiwiw . if Λ SAajpje* ΝΛ ρυβ-άρφiβi ix nu χατκχλυβ-μï d* λαρναχι erun dxnl ^λβi ρφ»' ifS ττaρωχηχόπ» ·. άρχίω SI τ$ μι^λόνηον sir/y/yia&flM · · H φββip» πυρ x«rd τη Σ·i·ριη-Β ïïç wcmtweAfWi όξαψχi' x} «aywoiptJpar ck αλμiω «t© χβχ/ecs xeranwyruv d» aûri· >ç vày όσων Λώτ iζχρiηότβ rS ^2· rd « c τάι A'βρχχμ pufrxfj^ioç epe^w/xii ae-fj3««f· xAtjpeyôuoy τï χόηα« xermrwats · iμ^χηβ^ζ «oÛTfi w Xtiroycra· · w ΜΑχ/βτ- 5tx, àρ^ftptx τii AaÇdeti rw ττολότλαν dspxTOV7tt0Y Γα>3 vïxjjtÎui tS «p- ^tXfltxB 8φi«i avaje^atc · 9 riy Γτάχχ λiχï vîw Tninrct/jS^ç · e iiv Γαχωβ irxrip» i»- Sixa παi'iων τκ όξ αυτi tk πλiθο? χiα? ' xj ÙTttyttŸfJy fk Αιγυτηv ώ> iβδoμΰovπι xcm \1χ<να7i· rùxt<M ay υπi/*<iκ, «λλα pu- λ î" μ κ4 i M i >'f ' t βθον τη Sjg. βτ σώφρ«ηυύη tàwati αι>τύ n ruv Atyuirrtw Zpxjw' rd xùtte E^βραικ vτo Α/'- γυiττïvv χβπππovB^φiκi a Ttyttfa Ttr? <®ρβi τï? χαπραi xwifr IwyytKies · α*λ' iρράτο» χο~ λβ£« ΑΖ^ν*rr/w · ταρβφθΜρβΛΜ' aV- θρωπων w φροτχβv yipm , qjq rte κτiσŋ ποτi «Jwputwy vepurerruy , rorr πλ«ov i in ημτ)σάνη>ν, ιζ σοi τύ OfJ τύν παντυν σαυτοτ. wruv, «χ Maras πλχναοθβυ' αλλά άναi^ζα; tw άγιονσν ^ίροiποi,τκ Mtürlw ii αυτi βρόi βοή- θ«αν τï φiκΓ/χï w γρσχτvv νόμον Sf&vtacç' xj τiυύ κτίσiν i^^ζσ σόν ιρyoν «yo/- rte' Si πβ- λï&ιov νλaiviαι iiζύοσα » w A'ρωv χî τii !JÇ αυτΒ iiρατaρ τιμή iδoξα<τα · Eβραι« aputpw- Tttç ό^oλατα * i'Ιτιτγiφovτv <ïi'ξ«· τά Αiγυτ- τiν δiχaιτλiγφ ττιμωρήσω · θάλααχαν iκλών , Γαραηλ/τη ïaβiβaσα · Αiγυττiν tirtS««ξαντοi ύανβρυχζΒ? α'πωλατα · ξυλ^ι ττιχρόν uSa>p fjAô- xayaf, iχ τιψα άvιpoτόμ» uSap άν»χiα?· μ- pay? το μάννα vσα , ^βφην όζ en'paj oρτυγoμύ- faV τύλον πνρόi την vvχτη <®»oi φωτισμόν · τύλον νιφiλiκ ήμiραν «ρο$ σχiχσμόν θάλτουi · ηv Γη«·ïv 'ρστηγόν α'vαi«ξ<5, firm «θνηΧανα- νσiων Stoivrv χαθ£λβ' Γορ^άνiω Stipfafa' τή τοτημό Η'θάμ όξηρανα · τάχη χατiρρτφοκ àvdb μηχχντ,μοτκν <£ χκρο άνδρωπύηi' νηip άπάντ»ν σοι ή δόξα ïf'rTOTtt παντοχράτυρ ' σι οροσχi^Β- σιν «vaiv&μοι τρατiαζ «γγiλων · «ρχαγγiλων · θρόνων · χνι/oτητων · αρχών · i^σιων ' Stivapj,av · σραηύν αiώνων' rd "X-iραβiμ nfi tu i^ακτ^ρυγα Σχραφιμ, τύ μ8μ Ινσι χoταχαiλύττηvτα. τβi wô- δα, η7 Si Suai "rfi? χiφαλά , Ttu? δi Suat ». τόμφια jÇ λiγovτα , αμα χiλïaι χιλiάσiν ε'ρχαγ- jàAa»y.*)Ç μvύαiί μvιιάση άγγiλων άχατηπαύτιοi

Qui vero defecerunt, ounivifti ; * findi A- facrificium approbato , & Cain.fratri- c,d* »unu» » ut execrabihs , rejecito . Ad hac, Seth , & Enos iufcepiftb, * Enoch tranftujjftj. Tu enim es auâor hominum , & dator, & indigentix expletor, & 1c- gislator ; & eam fervantium remunerator , & ultor non fervantium . Qyi ingentem il- Um illuvionem propter multitudinem im- piorum mundo intulifti , & ex ilia juftum ft. qui fuit finis quidem eorum qui prxterie- rant , origo vero eorum , qui fuccefluri erant . Qui igne illo pêrtimefcendo Sodo- mitanam pentapolim incendifti ; & terram frugiferam in falfuginem propter flagitia ha- bitatorum ejus loci vertifti : & fandum °* Lot ex flamma ereptum extraxifti. Tu es , qui Abraham ex majorum fuorum impie- tate liberafti, & hxredem mundi conftitui- fti , atque ipfi Chriftum tuum oftendifti . Qui Mekhifedec pontificem cultus tui ele- 7»* «» giiii . Qui famulum tuum 'patientiflimum Job, ferpentis, qui origo peccati fuit , vi- âorem declarafti . Qui lfaac filium promif- fionis fecifti. Qui Jacob duodecim filiorum patrem, & eorum pofteros in multitudinem propagafti , & in Ægyptum in feptuaginta animis introduxifti . Tu, domine , non de- fpexifti Jofeph : immo pudicitiae , quam propter te fervavit , premium ci dedifti , ut effet Ægyptiorum princeps. Tn, domine, Hebrxos oppreflos propter promifla patri- bus eorum ü&a non jteglexifti , fed potius fupplicio de Ægyptiis fumpto , eripuifti : Ac cum homines legem naturalem cor- rupiffent, & quae erant effefta , nunc qui- dem exiftimarent fortuita efle , & temere ferri, nunc vero plufquam opus erat, hono- rarent, & tibi univerforum Deo aequarent , non es paflits amplius in errore eos verfari; immo famulum tuum fanftum Moyfem in lucem edidifti : per quem legem feriptam legis naturalis adjutricem dedifti ; & mun- dum opus tuum efle declarato . Relegato >*· autem de multis diis errore , Aaron , & filios ejus honore facerdotali illuftrafli : Hebrxos propter commifla peccata plexifti , revertentes fufcepifti : in Ægyptios decem flagis illatis vindicaftf ; dirempto mari fraelitas trajecifti ; infecutos Ægyptios de- merfos delevifti: amaram aquam injedo li- gno dulcem effecifli : cx rupe dura aquam profudifti . Qui fecifti ut ex ccelo plueret manna , dc ex aere ad alimentum cotur- nix , item fecifti columnam ignis node ad illuminandum ; & «olumnam nubis die ad umbraculum propter teporem; JefumNa- ve ducem exercitus declarafti , feptem gen- tes Chananxorum hoc duce extirpafli ; Jor- 7«/r<r* danem divififti ; fluvios Etham exficcafti ; muros nullis machinis bellicis evertifti : pro Omnibus tibi gloria , domine Deus . Te adorant innumerabiles angelorum copix, ar- changelorum, thronorum , dominationum , principatuum , poteftatum , virtutum , ac- ternorum exercituum , cherubim , & lenis alis prrditi feraphim , binis quidem tegen- tes pedes, binis vero capita, binis item vo- lantes, & dicentes, una cum mille millibus archangelonim , & cenfum millibus angelo- rum

rum nulle panâo temporis intermiflb , &A»yq fuie intercapedine vocis clamantium, &οιη· nis populus dicat, *Senlftuy fnfhi, fenflât demam feieotb : pleeuemo efl Cïlmm èX terre fieria ejes, knedifhee i» [mettle ,* Awe* : de dicat poftea epifcopus: Sanftus enim vere es, A ex omni parte fandus . excelfus, êcfupraqiiam excelfus in fecula. Sandus autem uniÎeaiius tuus filius dominus nofter, & Deus e<us Chnfttis: qui libi Deo fuo , dc patri per omnia inferviens tum in varia creatione rerum, tum in providentia cujufque earum accommodata, genus hominum interitu affedum non defpexit, quin immo poft legem naturalem infitam , poft monita legis Mofaicae, poft propheticas reprçhenfiones, poft angelos cuftodis prarpolitos, cum legem naturalem fimul cum lege polita violarent, venirentque eis in oblivionem diluvium , conflagratio illa quinque urbium, 6c illae Ægyptiorum plagse, ac illae Palatftinorum codes : omnibus jam jam perituris , voluit confilio , & voluntate tua auftor hominis homo fieri ; legislator legi fubjedus ; pontifex vidima ; pallor fieri ovis, placavitquc te Deum, futim, eundemque patrem, ac mundo reconciliavit : & omnes ab impendente ira liberavit fa&us ex virgine, faâus in carne , Deus verbum, dilectus filius, primogenitus omnis Creatur®, ex femine David , & Abraham , ex tribu juda fecundum propheticas prardidiones abC tpfo de fe fadas . Ac fadus eft in utero virginis, qui format omnes qui generantur, & incarnatus eft , qui erat expers camis ; qui fine tempore genitus erat, faftus eft in tempore . Sande in vita verfatus eft , & legitime erudivit omnem morbum, omnemque invaletudinem expulit, figna , & prodigia in populo fecit : Cibum, & potum , & lomnum cepit , qui eundos alit quicunque alimento indigent , & implet omne animal beneplacito . Manifeftavit nomen tu^tm iis, qui illud nefeiebant ; ignorantiam relegavit ; pietatem extindam excitavit ; voluntatem

7·«» tuam implevit; *opvsijxod ei dedijli, confumme- vit.* Atque his omnibus perfedis , manibus (celeratorum, falforum dico facerdotum , & pontificum , ac populi iniqui , proditione ejus, qui malitia: morbo laboravit, comprehenfus eft , Ac multa ab eis perpeflus*, &

ftiii <· tf omni dedecore fufeepto, permitfu tuo traditus Pilato praefidi , ac judicatus judex , & damnatus falvator, cruci affatus eft, qui pati non poterat, & mortuus, qui natura erat immortalis, & fepulturx mandatus , qut vita audor eft, ut eos a paflione liberaret , &. a morte extraherer, propter quos venit ; &. rumperet vincula diaboli , & eriperet homines ex fallacia ejus . Excitatufque eft a mortuis die tertio : & cum diicipulis quadraginta diebus commoratus , al' fuinptus eft in cxlos , & ieder ad dextram tuam, qui Deus & pater ejus es. Memores igitur eorum , quu caufia noftra fuftinuit , gratias agimus tibi, Deus omnipotens , non quas debemus, fed quas poilunius : conftitutionemque ejus implemus : *Jn jwa enim nofle tradebafnr, cum eccepijjet panem Janflis & ab omni labe pnrijmenibns Juif , jiibjiu'.iQetque oculos ad te Dwm J**"l › tc tKjrefiffet^ dedit dt[ipnltt fun , dicens. Hoc ejt m\lenarn nov: tejia-*

aarynntç flovraK' XJM · λαι «A*« · a'ytos άγιο άγιο xot* αα'βαὅ'θ, ·*ή-pwi - *ipoaii* ium » *γϊ τΐ ifyf «ùr* ' £λογ*-* ▮π hç τ« afcJzai, αμ(ou · >$ - *λιγΐτια* · «7<»i *γάρ 4 ú* κληθει » HW »«*«· *γιο* * υψ/roç χ} *ú^ιριτψόρ^υο fis* T<fe atJyaç · *óiγM it* hjm - μονοφυή ra *uidi ï κμα5ν* Hjq *Gfti ΓrjTW* · Xtiroi · *Ss tis κόντη* * wnj-p*trwàfjfyjeçru* 0.«J αυτ» xj TaTfci Htn J»j-*μιαργίαν* £/a$opvy hjm *egpoyoiay* χαηiλληλον , eo t* *Εράνων* oΠΓiMυ^oβv, αλ-λα ,φυατχοζ *νόμον , νομιχiιι. Totpaivt-fftv ,* /Λγ «7»·φ»τ/χιτ , rus α^' *γiλων ι-βιτοτ^ικ χαpaç^Hpevvuv <ruù* π! θ«τ4 ην fuaixèy >ομο; , i<ÿj τη *μνiΐμηi iκβαλ-*λοντων w χαηiχλυσ-μβv , *rbù ιχτήκ^σιν ,* τη ««τ' *Αι'γυπτiαν* ττλη^α , rrt« χατη Παλα/rn->iiμ *β·φ«γά ,* Hjq' μiMβ.:v,· βσ-ov *èittro»* α'τολ-*λu&Λî toxvnav }* XioχησOv αυτκ >*ώμη *<τρ ό* iημ/Bρ^v aVtyemr, *αι&ρ<ύîΓ6 ^Jtc&xt* ' ô yo-μβθi'τη i»»' *νόμ«ζ* · - αρ^/iρ<£i tipnoy · o *irai-μΐώ «fpôflotnv* · Hjq' όξ<£μ^σ·αη<τι ην tauroy Θiώ» >Ç Tanpat · t J *κό^μφ nant^e^t* τη *{"καιπμβμνΛ* r*f ratvm *iïA^fpwrt fS/aft fK irapSc.iv ^jôfj^voç* cv <ταρ«· ò 0tot Χο^ο * *ό δρατμι' uiôt'* ō «ρωηηχο τατη−xrt-o·^χαTiî τ&Ti^ *αυτί* ώτ'αυτi«poppnOwraf <ββ-Φητπα tx στιρμαη Δαβ?î Λ'βρaα/χ Φυλi Γβi<· *ιζ* ^t'^Kïrc^pt^a πόντο τ« iÇ Zo^αρχωθη β άναρχο *ï αγρόiωi ^ονηθ« ,* er ^ρο^ *pfjfyjnntt ,* τ·λτ-τZτάριξυο erfw; τα/iZχτα · χα-*β-αν* J'dror x} ffacrav ρχαλαχ/αν *όζ κν&ρωπων Λ~* Tiλααα · *νημϋχ 7î ripam* τ<i Aatij *ποη-ff-gi* · *looφηî τ»τβ* 1Ç *view μiταλχβά/'* d jfi-φων παντт τ« χρηζοιτη ^οψη , χ} iμτiτλΛ xar *ζώον £iwots* ' f^awpwreev η ά>·μα f η/> a^voBa/y αυτi · τiιv a^ra/ay * τiν) Æo-i'/ÎHotv *ΛMζMη>ρo*τι* · τ» φiλημα <η< ι'πληρω-η *tpyw* - iiαααi (JtJ *iïiλειooτi* · ι£ *nu-ru Tteim* χαηρθ»'α·« , *χiρα/ν οiνόμοον χατυχι-*Oμ /ipi»v >Ç «p^rrpfwy ψΛi«νόμ«v λαi πα-ρανομώ , α^Mοοτ/α τη *rkù xauîet» vοτiρτβαιο ,* xj πολλά *ira^Jy* o»'a*J?fj*, *ι$ triargy* α'τ/μ/άν ὔ~ πoΓα <r» «τυ^αιρηβ'H ' χαραiοûw Π/λατ« tw *τιμόνι' w* xti^fk c χ ιτη ' >Ç χαπιχ&ιθπ · <τωτήρ· raupj -βροσηλώ^η - α'παθη * qjq' aTf-θανο · τ» φΰτ« αθαναη · w *ιτάφη « ξωο-iroièli* i'να πα^χ λù<ήι >Ç θαναττ c^iAuntr ηi-τ»v τ»; J/ic *irupt^uin* ' >Ç *ρήζη nt όντμαi* no i^ιβολ»· *pùrnrut ni* ανθρώτχ rx τη ara-τη αυτό* xj αϊκη fx *vtxpdv τρ rt/ry ήμιραι* ' (r T.miapaxoyTTt *τμiρκ ώi^ιτ^φχ ηî μαθη-ntí,* α'viλη'φθη Hi *η όραηό ,* i'χαθi<θη »χ iιξηiνα» τi Θii iC, *παξό* αυτi* *μiυ.vτψ3μαi &* Jy *ïï*>iμα *υχiμMKM, ^^xetirSp^a-w Θ«* iray-ηχρατυρ ··<·> ·φβ<λομ^υ, α'Χλ' *οσον iαMiμi-*3α ' xj τiώ 5iα'ηiξi> αi/τii πληρiμ^ι · CÙr i *γκρ ιυχτi raptition* λαβών *àpny τια οiγiαiζ* α-*μωμοι tuèn χiρ<τ/ ,* α'ναβλiψα «ρο ιγ« τνν Θiόν αχiτï)Ç *trempa,* xj χλαα-α <i«« ηZi *μο-*

3>mis

* Mini *rU r-tfuirit* ««μ «»τ<, τ!» 4. *wxfiriat II* «tir·*, » «r· ru"» inquit y·!i> quidam «Jinotaior apad Turninum I

«»ώ· τϊη w /jUCrtiO/ τιϊ ttfpii
λαβτπ αντι* Qxytrt, Tuiiifi ή σώμχ μ», τ» ιπό πο>λ«ν θρι^βημξυ·/ ck aviso χμχρ-Tttiv' tisxùmç xΐ τ» τητήοιον xipirui cJ^otnfx, v-èxrei x, ύγιάσα ixtSwtcajt βώπϊ- λίγω ν irtiTt «juri παιπζ' rùni'rt τα χιμά μα το πολλώ. m-χΟυβμ^ον ι' άφισιν αμχρτιων rm Toreris c-ii riv tpLif ά'χμνησιν όσάχι γάρ ixv ί^.-ητί το? άρτον τίπν, xi πίνητι το πότη*»» τιτο, τον τ'uôv χχτΗγγίλλίτι άΐχί.κ βν ιλ^ω· μ<μ' ημ$.οι τοι-yuu τι jra-Sa; αυτί xi τϊ θ«νάτ» xi τη ίχ νιχρων α-ϊχ ισιω xi τί; «ç ùpwùçtiravô^ xi τι; μιλλνση αύτζ ΖΑπρχ πχρχτίχ , C* ι 'ρΑ?π" *! ιιιιχμιωί χ ϊ «< ζωντυ < νιχρά , xiinSàrxt ί«άνν x«7U τιΐ *ργβ· οωτ», <wv>oo'<pffOjt^uTOt τι /3ατιλι<χ^ Θιω χχτιΐ τϊώ οωτ3 itflrttty τονίρτη·,· ταην^,το .το-Tj^ioy τ3τ» X^atfi'tvn; «■« ιι αυτί, οί; χαττ-ξ/α»*α; ιμαι dftwe/citnt xi bpxT&^/soc άξϊ'νΛ^όβ'ί5 οχν £μ$.·ω ίΐηβλίψη; ιηί πΐ opfo-xf-tfifyj» Sôîpx ntiru c νώτων ira <τϋ ο' at/'2.i êti;0co';' >2; ΧϊοχίτΓ,; ttBxunïï fi; τ/α'ώ τ« Xfci"» su ' κ. χα-TTiTiU'I.r;; το Ttvtupx titt rbi ^usix·.| ταν-τΐυ.» τι'ύμαρτ; px xxGruatwv τι x^s 1 , βτω; άποφ»ιη τόν àfny τιττν σώαχ τιΧβκΐ« , xi το ποτ>·£ΐο:' τίη χιαχ τι Xeri sa ' ινχ οι μίταλχ^ ο-α αίτί, Æt^a.' .id irr /tpoo; <£<rt-3-'xv · χφίστω; x-μαρττμχτνν τιχο τι· τΐί/χβόλ» xi τι; τλοιντ αιτι fudtoar τ.'&μχή άγια αιθώστ/ αξω/ το? Xtire su ^M'ίτνα ' ζ<ρi; atti'Ji 8 w\νsi, su χ<ττλ-λχγοΑτβ οα/ηϊ SistroTtiTxvnxpxncp' "τι 2ιοα?θχ su xùe/i iTttp τι; iyt&is* ί'χχλη«·<«; τι;ατοπι-pàruv tw; «tparuv ko xturroinsco rti τιμίχ χιμχτι τι X ιτϊο·», οτω; xorkù λιχφολχξη; ατΡίτο·/ woq αχλοιώνΓΓον, τι; <πχντιλΜχ; τι χ/ώιο; · <Ϊ ο-irtp TtxsTii ι π.'Γχοτί; τι; όρ^οημάτΥ. τζ · λόγν.! τι; Αλη-^ϊΐχ ' tri ταραχχλϊμ^ι st <i ϊτιρ τη ιμτ τΐ ηπο&Γφίροντο sac t'icrvx;· χ,ϊτΐρ τχντά τ» χορίν-fiuTftfls' ώπρ irxxovwv »ζ πχντά rS χλήρκ , fix Όχνπι; ο'Οφ/τχ; t τη'Χαατο; άγια τληρώτη; ' *π •ytpca.x>ti[j3fsi χίζιι ύκίρ τΐ flxsiX-tiç xi τ$θ.τϋ-ΐTipo^r χ?τ«.το; τι ρχττπιδ» , "νχ Hplwiiw. η·ι τα Utrpèi τ.μχί ' όπω dr rsu^ix χ,όμοιοίχ διχγο-π;, rdv Trim -χρόνον τί; ζωή ημω··· εοξαζύ\Λ^>σΎ ιιχ 1 r,-«■8 Xerrï τι; ι'λτϋιο; ημών ' t τι <&ρο.τφ< t εμέ.* sc: >ζ ùrtp ττχντων ix aiti.o; 4.χρνΓητχντω> sot χ^ϊων ' -τοπ&χρχων' ^οφχιώ? ' ιιχχΐων άιτο'ολων ' μχρ-τίρων ' ομολογητών ' ί'τιτχόσων ' aD^fcf>:flp^v ' ιιχ~χβ,ων* ίποδίχχο.ω; · α Αγνωμων' βαλτών · ταρ^ι-\ων' γ/ιρων ' λχΐχωι ' χ.τχ·^των ω.< χ-'το tnt?xsxi Tl< ονόμχηι · ιτι ^οτφίρομζν sot ΐτνρ τι λχα Te-nu ' 'tvx χνχ^ϊιξη αότον ώι tnxv.o'. ruXvrS s» βχηι-Xcrov ιιρατΛμχ · ιθνο άγιον ·ί-τίρ r$ en τχίθι. ιχχ, άγν^ίχ' ϋπίρ τών χηρών τη ίχχλητιχ',' ιαίρτώ^ν χίμνοί γαμοι; ^τΐκνογοιιχι 'ϊτίρ τόν ιττιωντά λχ» su , οχω μηοΖΑχ ήμών άηόβληην ποίηση ' t τι α^ι?-μΖίΓί ύπίρτη ττόλίω; ττιίτη ιμτώι <Ζίοιχ^'των · ο'τίρ nJv Cnχρρω^ιχι ' ùirip των CV πιχρχ ιβλρχ ' ύ-ττιρ rù? ον όζ»ό«'; 'isirtp rùv ον ίχα-ιο'Η'ίλτ,ρ πλίον-. των tC o'cotTopavTW · όπω ίπίχ^ρο; γ&*' πάντων βοηθοί xi άντιλήπτωρ ' ίτι παραχαλΐμοώ sf 'Çf-irtp τών μιΤΆτων ήμχ χ} ιιωχοιτων τμχ ιιχ το ο.·ομχ

Amenti : accipite etc eo, comedite . Hoc efl CQ>. fttt meumy quod pro mutti· frangitur m remdfionem peccatorum . Similiter ô c.incem , pfiquam mifruit ex vino & aqua, & Janilificwir, dedit eifdem, dicem , Bibite ex eo omnes. Hic efl Januis meu> , .l«.· pro multis effunditur m remiflionem pectatorum. Hoc facite tn meam commemorattonem ; quotiejcunque enim manducabitis panem bunc , εT biberitu calicem bunc , mortem meam annunrtabitis , donc veniam. Quare memores· pathoms eius , & morus, eju-'que /eliu rettionis a mortiiis , & reditus in ctrhim , atque adventus ejus fecundi , qui/futurus eft cum veniet cum «lotia , & pbceffate ad judi-n caudos vivos, &mortups,l& reddendum imi cuique fecundum opera c.ms , offerimus ut>> regi , & Deo , fient iple confinait , pa nem hunc, & calicem hunc , gratias agentes tibi per eum, quia a te dignati fumus flate in coqfpedu tuo , & tibi fungi iacerdotio. Ac . te precamur , ut in hxc munera coram propofita benevole alpicias tu Deus nullius indigens , & beneplaceas in cis m honorem Ç^irifti tui . dc mittas, fuper hoc lacriùciuin fandum tuum Spiritum teflcm paffionum domini Jcfii : ut efficias panem hunc· corpus Chriih rui , & calicem hunc fani'uincm Chrifti tui : nt qui cum partici-C pannr, ad pietatem firmentur ; remitfionem peccatorum conlequantur ; a fallaciis n;aboli liberentur ; Spiritu fando impleantur; digni Chrifto tuo fiant , vitamque lempite'· nam adipiteantui , te iliis reconciliato, domine omnipotens. Adhuc precamur te, domine, pro ecdefia tua fanda a finibus ul que ad fines propagata, quam pretiofo languine Chnili tui acquifivilli, ut eam extia motus, & Hndus . ac tempeftates ufque ad coniummationem tjtculi conici·■»‹› , & pio omni epiicoparu rede tractante verbum veritatis . Adht.c obiveramus te pro me , qui firm nihili , qui tibi oblationem facio , d pro unnerio presbyterio, pro dia-D conis , & toto clero nt omnes fapienriam doceas, & Spiritu fando impleas: Adhuc obfecramus te, domine, pro rege , & omnibus qui i» fublimitate i.mr , & pro toto cx«ercitti, ut pacem habeant...ndhifeum : ut totum vitæ noflrae tempus in quiete & concordia traducentes , glorificemus te per Jelum Chriflum, qui efl fpes noflra. Adhuc offerimus tibi pro omnibus Tandis, qui a læculo tibi placuerunt , patriarchis , prophetis , juilis, apollolis , martyribus , confcfforibus, epifcopis , presbyteris , diaconis , hypodiaconis , ledoribns , cantoribus , virginibus , viduis , laicis ; & pro omnibus Equorum tu nolli nomina . 4^huc oftcrimus tibi pro populi fine ut m laudem Cluiih regale facerdotmm , gentem fandam: pro virginibus, &. callis , pro ι iduis cciJclix, pro iis qui funt in conjugio huueito, & dant operam liberis; pro infanti bus populi tui, ut nullum noilrum repudies Adhuc rogamus te pro hac urbe, & incolis eius; pro argrotis, pto duia fervitute pte! fis, pro exulibus, pro prolcriptis ; pio navigantibus , d iter facientibus , ut fis au xiliator , omnium adjutor , & fufeeptor . Adhuc obfecramus te etiam pro iis qui ode-

runt new, & nos propter nomen tuina in i'eâantur : pro iis qui lunt fbris, & errant , ut convertas ad id quod bonum eft , & eorum Tutorem mitiges . Adhuc obfccramus te pro catechumenis eccleiix, b. pro iis qui vexantur ab alieno fpiritu , & pro |ts qui hint in pcenilentia: ut catechumenos m tide pertwtas , energumenos expulio actu mali drmonii repurges : pœmtentes recipias , & delata tum cis, tum nobis noftra remittas . Adhuc offerimus, tibi pro temperatione aero. & frugum ubertate , ut bonis tuis Ime pcintjia truentes , fine intermiftione laudemu' cum, qui dat paftum omnibus animantibus . Oblectamus te quoque pio ns qm funt ?.b£tntes, qui Ibilicet habent abten- B 11* fur caudam probabilem : ut nos omnes ut .p.eutr conferves & congreges in regno Chrifti tui, qui eft omrus natur*, qu.r iub lenium cadit, & qux fub iincUigentiam, Drus & rex nofter ; congreges , inqu-tm , immutabiles , extra querelam & crimen : quoniam tibi omnis gluna , veneratio , & gi.r .uum actio, honoi A adoratio Patri , dt l ilio , & Spiritui lamfto , & nnne , bt Icnpcr, it in infinita , & fcmpiterna ixcula lapillorum. Et omnis populus rclpondeat , Arnen. Et dicat epitcopus, Pax Dei iit cum turn bus vobis. Et Clinches populus reipon de«a , Et cutu tpiritu tuo. Ac turius dicat d.aeonus. C

I'in «xe/a.'.a t^errjtunr, vro ndfiihtf poft oila tuntm Loftix .

C A PC T Kill.

ETIAM amne etiam deprecemur Deum prr (..hnftuni euis pio mutrete olua- II. ó.ιτ.,ιΐιι Deo ut Deiis qui bonus t!i , |nkipiat illud per med atorem Chriftum in or'efte Inum altane m odorem lira·, itatis , nem pio hac eccliefta , b. populo ; item pro omni epheopatu, pro <un.b> picsbvteto, A pio omni m.niitero cum f.iui fto , pro tamnlaiii totius m uis ccciehx. D ut univetios confcrscr , ac oitlod.at dominus ; pro regibus , & ns qui in mbiimitate .tunt, ut iit :.iis nobilcu n pax : ut quietatn <\ tiantuillam vitam degentes, m omni p.ci.ite c\ lioneii.itc sisainus. Mcmoicmus rrttirtyrcs tinctos , ut meicamui ccitam.rts cormn paiticpcs futi. Precemur quoque ,'to iis <iui fdc i equies erunt ; item pro c<r,i temperatione , & inanimate tmgum . Ptccemut etiam pro recenter banti/aiis , ut omnes in bde ftabiliantur , sun.t: te mutuo hortentur; intuta nos Dens tn eratia tua . A tuieneti pcv Chriftum ipiiim commence mus nos Deo. Et dicat epHcoru', M.ume, m.irn: nominis, <;u: c. conii.n> magnus , Γ- b. t.iois torus , Deu. , p.ttvi JaiKtl tih tui lent SysiHoris noth ı . telpne îles, Cx èt imus' grs-.m tuum : c.uem pc : .pntmcle g'l.i .id !. n.i.n nonuius tin, bi ian.tihcans co't ux, i\ aium.im noitr.un, prirtla nr puti ab omni mqumamento carnis &. ipiritus . propohta bona adiptlcarrmr , neinmemquc no llriim mdit num mdiccs ; immo fis ad'utor n<- *ftci* . opitul.no', dcfentoi pei Chriftum tuum dim quo t.bi el >ria . hsfnor , laus , stir

A <rv · imp ἴξν ivrw E , ·ττ«κ i »rrp< outhc «ς ctytt&tv, ἰζ w $υμη aὐ~ ffS^aivix' tri ταραχαλχμ^ν rr. E ùiria x<- -τχχνράμκν Tri; ὑητληοτβi · E virip χ&μαζ· &M'.· trô τ? αλλοτόάι' A, trip C* μιτvvβiμ αiιλφ& ruvr ' oras' tbs pteà ηλπωβ-Λ c> τü risot' τβ; Ii χ<χ·?αὐτ«:i «« τχ; oἴφ^άτ; rw~ ze»ap« · δι τ!ώ μιΓ*;v& <pwe.'£n xi ruy- χ, cu/tt C «i ÿur πî «τχρατιΰματη W- μΰή· ἴτ: seeif oxa.'i σοι X, χ/τι'ρ τï; ^àtpae-cats τβ ettpo; >4 Î^V xaptawv, ira;. χἴiλ- Twrrùi M«τ«λα>Λ|^αἶσ»π Tcr-y <τκ aya&» , αι'ὑχΛὑτi ατα'.νω τiκ ct'cc.ru 'fcpiii· gàm rap B xt · ἴτι ό-Ttp δι' κλ·~ αιτiαν ἀτî,τω» ' βτυ άπα-,τη »μα; Txpiic-ai CJ» τ» Ac-fiïwa , C* τi βχσιλιï» r»~ XiïΓβὑσου ni> Oroo πα<ηκ αι'·3>- ττ, i(fw i»rr› a. Tca>; , rtft βασιλιά; τιμ^ν, «~ 'fiTTt ;· ' ai m-xZnn.i · δτ/<Γ« »«κ es iopx, * K# à'ixem/x , rruii xtur.si .;5 '«T£I, WJM 7^ υὴὑ E nS «yiv .τι£- MAΓî ■·JD <O| a<< K$M <*- w'i à'.t^nziii x. a'n- λ£ττ,τ·; aÎM^ai «1*.^· E xàti ό λ«θi · a'u'i·· ' K54 J /«e.-x.orrc: η τ«π>· si t-qpsi* »n TK. 0r»3 T» îrxr.u? t'yy; · <gq y«i ô Z« λιττΓα· >2 τ.ΰ <w. ιμχη <78 · >Ç ò J.at- xwc; xnficvtru «αλ.-.

fEoa-φα' η<π5 Tri Φ Ti-Jx μ? τἴώ θTαχ ά,αφο^α? .

Κ Ε Φ Α Λ. ιγ.

E'Tr M, ιτζ êir.yùufyo τβ T8 Xe.ts-« at'r?, ^β··ρτ& à&ris τβ <w*os-xo|ur<ltuiwç xu-gjE rv C-)w · otoiç o crj/a^o; Oîos <η*0(Γ· i,^-T.tai-rii:aTr; μiντηκι; τiX ἴΓ^ ai'rà «ç w Λλ-ιχ·..·α·.· «•••Tri vi'7rx">t€i02 h; o'yukô dCwJ/eç * .> p 7r.; ('χχλτ,·.·i x; Tat'rns χ, τβ λα δiηθωα^υ· , _fp T<a-r^· fτκγχοττ$, ττσνη; s D c-rc τή c* Xe-^T iratxow'aç xl ώηφ<β-/«;, νχν-ττς τβ πλιφ*uat''« T*c txxAr.Tia; · ·- ^νc c x. a;oc narras SiaTytpro-f x. ὑiχρ.'Αα^* u- β('? 3*στλιαM x, dvùrtpry* êjr · Jra 'c;ni- c. rrtr τà <orfo ' τιμαi · crois ιηρ^μον x} · 'το·· 3-t/ ije.^; êiùy+Αμ dv xairn £rt(idta T.uc-rrr· tfè àyi^' μα'τνρ^ν , ic.nui.or fyfàxt ττ. «^λήιπω «i'rùy χα- biri'p dv wÏ5Vr ά.χιχυταμζ.^ i'^îp Tr'i TUl» atpoiF K> T=- * CT'> τνν v-w- qs rr-ω.' ^κ?α~μνμ" β>βχ:^£ϑ'I.: cv th r.i- τ,/· τα.π; ι'τ'ά^ων χαραχαλι v j'rav' «'.arn<rw -iaa, ° θ'0' & \^τ<σ>i' α«'α"ά>π; ioxiràc τα, 0.« 7Γ«P«θ·μiθ«' k; · 'titxctc ζ·7γΠ.· · 0»c,- ὀ urya; μιγαλ^- rnuos4 ® u 7X^ T" » χ3 x.-anncc ηι tp- ?c;-· o t-fi- ni 7!<r^r' χν··^ I>7b c-crepo; ms', — ' iμài x. n'xi ts -«•une.· ffB t -1® ' ° c: 9ïTb v·ζιλi>α) «s δοξ<·' ir;' c' OUXTV- T' · >- »? χτα /uuE T» <r«u«, iÇ τîώ ' vxiu· zan^'-,7c. x«?ap«is γμομîΑM·, ατο rrarrvç

uthuruS ααφχκ Xj rvdCcMWi τvvΛ η* βίχ«θν» · ¹μ»ΙθΜ *ημιθΡ ακίζην χ&ηκ* ἀλα* /3»ij- Wc *ἴψΜ 'fyï" ατηλήχηιρ ' ὀχιρασπηκ 8<β* r» Xft- TÏrir *ἰάξα· τιμχ' euw'* Ιβξβλο^'α· Χχα&π'α *τ£ὺytp τν£ματιτèi τ«* eZwMtç · *μ£* 1» *χάνη fixüv, αμιαὐ·* © *Sdtpovts* Xsys'ro · &>' <î · *txicnwm* ηi~λαώ wu' ni *ayta* iw« *àyfat* · ©λαβ' ὡταχ&τ»· mî *âytü, ««* xvejaç· *Üiïηη Xg/TÔ; tk ἰόξαν Θεβ χαξαί* <£λο- 7WnçHfTW«/wrJtç· *âplû'àt£ac*ityn>fiQfj>tÇ exl yrç* eèpiunt de *obOptintf £$wx · Qramà ru υιp Δαβiδ' ft^oyn/jetms · ipyifjSfMi Il* cvô/aart xueiou Θιά , *KJttoi* Ζιπ'φαην *τιμά* ν ' *Q'trocmi cat* wç ιψ- rwç · >ζ t Sw *μιτηλαμβαινiη» η iχîηνχρ · txr t u B* tul!S , *ci GtpvrficTtpoe* , χ} or iràxpyor, x} *ùvoSiocxovot*, xJ «r *dyocywFxt, χ;* oc *ψαλτό/, ιζ* er *«τχηται* xj dr *miyu*- νατξλτα? Sraxonarar, >q *ai παρ^ζιοι*, xi *at y*£at ' n~ nrûxouÎia,* »niraiόλαό; χάπι -π/ξομζ?ar'èii ιζ Χλα^πα; âvΑ θορόβκ · xî ὁ *μζ) îχiσκoτη;,* τιώ<·ροο·φ€/χλ' *hiytAt' trupaX&a'* xloJf^optJJuoj *Atyirto ' à^lui* · dit Scaxovos χαπ>ϊτω τν τοτη^ον, >q cit iSîSm *Xiyîw oιμα*. Xg/r» rorr'e/ov ζ«* · >4 ο' πιι*» *Aeytrv · àμΐιù'* ψαλμo'i Tgjtv; dr *ripματηλαμβά'Μ tramti TiiXontiç** xj om» cwiç *ufTüiàftùK-t* xJ aà<ra/, λα3ὸ· nç oc *ètàxovot rà* «WfcwrÆravTU *fir<pipiTua-av τύ* πα οφὸ^α· c Scdisoy^* *\tyt*Tw, xeuwaquers τβ ψα'^βπφ' · 'C

rijw®wwfi *μ™* τ/ὼ μεπίληψ/y.

Κ Ε Φ Α' Λ. *t^.*

M *Ετηλαβόχτκ η τίμια σώμχη w* τβ *τίμια, ουμχη τ»* *τ£* χ«πι- *fyoeavrt τμάί μιτνλχ^v* ni.v *àyi&v αυτά μνrη*- ti«v , vyif ταραχαλι , *μτ> χ)μα*, ἀλλ' σωπ!£;ο(·; *τμα* v '*fyi&at, fèi «φίλπαν* ψ^^^i >C <τώ- ηχτ®" , ε<i *φυλαχiώ &rtftna<;* , η ; *x<p«nv ἀμαρ*- Tctîv, *ζαίώ* τβ *μi^λov'lη tycipvpaSa* d*· *yxçjrt* Xg/rî, tatTef *τφ* ©iw τ» *μό'.p ayCA-*, Viît w ©fw, >C *τρ Xpt^ôe* at/r» «οαραθωκiθα ' x? è iic'tntoTroç dC^aprécrw .

Ε'r/nXnrii *μ£ tiuj* /χεηίληψσ.

Κ Ε Φ Α Α. *ti.*

Δ E'«rlront o©'èi ë *τανηχρατιρ* y 0' *agxrip nÜ Xpert* <re τi *d^oyf-Tîi χαιδο* , 6 τὺν ^ετΆ- OfniTVs f'erxaZs^cfwv <τi ιτχχοο tuv *«t îu- τώνταπ* ηι <i»τΛξε-i , ÆyapzrJ^O roc, orc χαττ,ξ/υΓΛ, *τ,μα; μιπιλχ^.·. τ^ν àyiu*- ce *μvΓηt/à>y, a 7rxŷya rutv* c^ç *ττλκροφο^αι* it;·. *χαλω ïy',ωτμζάω'·"* «τυλαχ/ιὸ τ?; ἀσ-^λι ια; , HÇ ἀψΓσν *ττλ,^μμ^τiîχτα;* · *ατι* m èicua τχ Xrrrè <Γ« *ιπιχεχληηα* ὐ>' «"Ua,, C *<τι: <w*&7.vXf-<xiuif^a* ' ὁ χω iα-α; *r.pài tri τ^.* ανι,·?^. χο/.ω ;ια;, c"a>ro; *ipài μ^'* τω> χαθωσι*α μ ζχ*<τc« · *crpi^pv τ,μχ CA- TA* αλιιθ^α τβ τβ *ayix ζ;£μαη htwrrw tu.* *àywifya* ἀτοχαλiψβ^ ' τζi Λε<το?ηζ χρ^οταιατλή- *ραχτογ · 7Û t'yvüxw&a xpanunv ' τὲ; itc^ç* auc^ue; iιαφὺλαξον dv τη *λα?-«τ»* ' τβ; *(IxrtXéii* érarn- ρησ-oy èv «-ipiώη ' τβ; *«p'^wrui* cv $n«a]WLU>)i · τοό

Concil. General. Ίϋ.ιι. I.

A bratio , gratiarum adio , & Spiritui fanâo in fecula, Amen. Et poftquam. omnes ref* ponderiut , Amen; diaconus dicat, Attendamus ; & epifeopus edicat populo in hunc modum, Sanâa undis . Et populus fubaudial, Unus fandus , unus Dominus , unus Chriftus in gloriam Dei patris benedidus in fæcula , Arnen . G/orca ;* *Deo* ; <'T Xw *m terra pax : i» bcminibuj bona volnntai : euant Ofanna fili» David . BeMdiflm qnt venit in nemine Demini , Deui , dominai , tf appa- y*'*. . nit* *nobu : Ofanna tn altiftimif* . Et poltca fumat epifeopus , deinde presbyteri, & diaconi , & hypodiaconi, & ledores, & cantores , & aicetict , & ex feminis diaconi , ac virgines , & vidue : poftea pue- n ; & deinde eundus populus ordine, cum pudore & reverentia , fine tumultu & flrepltu . Atque epifeopus quidem tribuat oblationem dicens , *Corput Chrifti :* & qui accipit dicat , *Amen* . Diaconus vero retineat calicem ; & tribuens aliis , dicat , *Sangutr Chrifti calix vita :* & qui bibit , dicat , *Amen* . Recitetur vero pfalmus trigefimus tertius , dum exteri omnes communicant . Et poft communionem omnium tum virorum , tum mulierum , fumant diaconi reliquias, & inferant in tabernaculum, & diaconus , poftquam finem fecerit qui pfidlit , dicat:

Denunciaiit obfenationit & gratiarum afhonia poft communionem.

CAPUT XIV.

QUI pretiofum corpus , & pretiofum fangumem Chrdii participavimus, agamus gratias, quia d.gnatus eft nos communione faudorum fuorum myileriorum ; & obfecremus, ut non fiat nobis in judicium , fed in falutem, in utilitatem animx, & corporis , m cuftodiam pietatis , in remiflionem peccatorum, in vitam fæculi futuri . Surgamus in gratia Chrirti ; & nofipfi Deo foli , ingenito Deo , & Chrifto ejus commendemus : & epifeopus agit gratias

'Imploratio poft communionem.

CAPUT XV.

DOmine Deus omnipotens , pater Chfy ili tut , benedicit filii , qui exaudis cos qui te redo corde implorant, qui poilulationes tacentium nofti , gratias agimus ti bi, quod nos dignatus es participatione fan dorum tuorum mvileriorum , quæ nobis præbuilb , ut in ns , quæ bene nobis co gnita funt, plenitudinem fidet habeamus ; & E ad cuilodiam pietatis, £< ad veniam peccatorum valeant : quoniam nomen Chrilli tui invocatum eft luperno,; & in familiaritatem tuam recepti fumus . Qui feparaih nos a communione impiorum , conjunge nos cum ns, qui tibi cotiiecrau hinc . Firma no> in virtute per Spir.tus fandi adventum, patetae nobis , qua: ignoramus , fcc qua: deficiunt , fupple . Quæ cognita habemus , fac firma , conferva iacerdotes extra omne vitium&macuiam in cultu tuo. Reges cuilodi in pace ;

magiflratus in iuftiria: aerem in temperatio- ne commoda: fnuQus in ubertate : mundum in providentia omnipotenti r Belhcofaa natio- nes manfuefac . Aberrantes in viam reduc : Populum tuum fanêtifica : virgines conferva : Matrimonio junctos cuftodi in fide : caftos robora: infantes fac crefcere. novosChriftia- no> firma : catechumenos erudi , & fac ut exilian: digni baptifmo: Nofqite omnes con- grega in regno ctrlorum , in Chrillo Jefu domino r.oflro. cum quo tibi giona, honor, cultus, & fanâo Sprrirui in faxula, Arnen . Et dicat diaconus: Deo per Chriib-m ipfius inclinare &, Accipite benedictionem ,éî cpif- copus precetur dicens: Dius oinnijotcns , qui verax es, βi cum quo nilril contort po- ictl, qui in omni loco adcs & omnibus prat- lens es , qui in nulla re exitiis , unquam res aliuua qux contineatur , qui non es or- lumfcriptus locis, non fenetecns temporibus, non terminatus (arculis, qui verbis non lêdu- cc'iis, non es ortui i'ubjcdus, neque ctillodia indiv.es, qui non potes capere interitum ne- que mutationem , qui es natura immutabi- lis , qui lucem habitas inacicffibilcm , qui es natura inalpeftabilis , qui cognofci po- tes e.b omnibus naturis ratione utentibus , qu.c te benevole quarum ; quem intelli- t-uit , qui in benevolentia inquirunt, Deus lnael vere videntis, populi, inquam, tui in Ciiiillum credentis <is clemens : & exaudi mc per nomen tuum : & benedic iis qiu tibi cervices luas inclinarunt : & da cis qu.c eorum corda petunt , qux eis condu- cunt : & neminem eorum ex rerno tuo c icias , led potius landihca cos , cuflodi , protege , opitulare , eripe ab alieno fpiritu, ab oenni inimico. domos eorum defende; eorum introitus, & exitus tuo: lerva : quo- main libi gloria, laus, magnificentia, vene- ratio, adoratio , & filio tuo Chriilo domi- no nofiro, 6' Deo , ac regi, ac fando ip; ritui, nunc, d< femper, & in iatcula farculo η:υ., Amen. Et diaconus dicat, *Itr m p.r. f.* ll.vc dc myflico cultu nos apoiloli vobis cpikopis, & presbyteris , ?.c diaconis couth- tui mus ;

*üt 9TΛιτα·ιοη3 prttmtrrorxHt COnftiht- n. I^r. *iS.*

CAPUT XVI.

De ordina·io pc piesbyie. otum cito ui- IcJus a Domino continuo vobis epii- copis : Cum riesbvtcruin ordinas, epileo pe , impone ipfe manum capiti presbyte- ri . aftantibiis t:bi pvcsbvtcris \ diaconis, dc laciendo precationem, dic : domine om- nipotens Deus nofte; , qui cunfla pet Cluilium condidilli , «S' imiverla per :phnn providentia tua t u;n|uc naturx come mt, curas : qui mm potefl vaiia elHcere , lue cu.im pois ll v.i'iB modis providere : nam immortalibus «piiJeni Iola conlervatio- ne prolpicis , mortalibus sero lucceil.one ; amm.r, cura & Audio legum ; corpori, ex- pknone indiyentiat : ipte igitur \ nunc ref- pico ecc'clii.m tuam fandam, & auge eam , ftt luultiplii a cos qui in ca prxtuni : & da virj-.uem , ut vcibo, &. opere «d* addica-

a7pa<c> ‹λ'χ/»α</« ' v« xap<w; wxôx- μβvo» χαχτλχπ <·ρο;'®/«· ... w· *TÛ παλχvηβύχ. tirls-pt^·* T^ λββvσβ *vyat-* tfor rfc· C» «et^5e#/« *Îtoernpwrw ' ni* C* *γβίμμ* 5/αφι'λαξο/c* *irts-ft" nt Cvi* aysMX Caitu^uwe-oy · Ttt *'.nvtx* iiptuov' τλ HertAns *βίβαίωσ-vv'* t w o * χχτ^η'iΓΗ *TrxtS£<rtv· 1$ τη μών-ηχ* «ξ/w ξβv · *xx. TVi nux; iTtttrUMtyxyi Τού* των ï«> *βχχιλ^χ'·', C> Xprÿ* τώ we/ώ *ήμων ' μ&'* n<nt io'ζχ, τιμιî Λ.3α; χ) *τω αίγιω ζv£μχτι^* Tbi *eùvvxSy χμΐώ' ® Stxxo.'v; λίγΐτω' τω Θιω ιιχ* τί XprS *xùn χÂΐ','χη* · xj *iittsr- xono;* i'τ<£χio?« Àt^wy· · ΘΓο> o *wnxpxTup,* o Bαληθ^o» >· *χ<τύ^>χριτκ,* βχαvτηχ» «y (t nf; τασν f ώ; c/o.n ὐχαρχων, · *nnots μη* y , ô *μη ^χλχ^ ,όχ:^ μη πκατvΛ..·*, β λόγ®ι μη τκεχώνβ* ... *Vfc-H μη ùxwtëifjfyjK,* - Φ^λαχü; *μη* o <·θopi; ἀvώπρβi, ϑ' fern; α'ϋτΛχτ»;, *οφόβα α· vχ>λo/ωπ* , o *φω οίχων* ««iόσvηv, oτηφiΛ'Ηαό- psrre;, o *y/ωτo ηχτχι πιΐ μιτ &votxs ικζηтMτχι ci λογιχχι* φώι<τζ>, β χ<τπιλ«α3τ»oμ!^·®i i-eartay ΓΛ *£yoïx tnfyjùrrtwo-t,* ό Θ?o; Γβφoα'λ τβ αληθ<- vὼi *όρω>τ» r« fit* Xprrw xrrdC<ratn»i Zastrs, X- tTaxaro,/ab i/o? τi o/oμ» , xJ æ- Zoj'WW nib trw χiχλτχόπiï τη; *iáυτZv* aù^cawç· $ *α^ηιi τη αιτήματα, των χαρ$ιω>* «trrwy 7Ù *tirl αυμιΐρ,τι' £* /xnicia cunJy *ατόβληπν ποινή tx* τη; *fas-fAtfe* «rs · α'Μα *«yixtrw αύτά* · φρβρη- <το7· c-Xi.TaW *αντιλαβή·* τβ αλλoτ^»· χ} *7wri;* τ*; o7χ« *«Crû,/* φiλχξoν* *τύ ' η- σό^κ* at'rwy ›ç nî; croies ©pserreî/· oti:tm io^a* /xryxAo-wff*Tff-ιχ ' vιβα '* xsjaotrxiwrjrri · τ£ *σω τχιιi* lre'S τω Xprrÿ <rs τώ χχ/>ι ημών »(Λ Θιώ ıç ,λχσvλΗ· ‹£ *τω χγiy ιτ.&μαπι* v\ùi ›ç afà τβ; *αιωvαι των χι'^ωv, χμiχύ'* ›ç ® S/etxoyoς ·'ρΗ· α'τoλÛ.-θi C.» *Spitin' Tvîmt ir^i τη; μvϊï-* xi; *ημά;* ·» <ît·Γ·λ» ιi- *μ7v τι7* ιτiβ-χoπo.·;, xj rtrf *wpfrfiuTtpcti , njf* Dτ»'; Jrxxkor».

Ilfe; jperfCTi;7a;-apw73pnpay Γ«κi;-?« Ή» *:λ^ρ^» txn*

K E Φ A' A. </.

n Ee> di ^Hpow/a; *<tDtsrfivr<fKM ιγω^* c φζλ4- *7rô tS vμΐv ηι ïτιτκ^voϋ' vpi^βύπρo^ j^-tpon-,ωv ω tvirxoTf '* rkù χι-ifa *tnt τη χίφχλv tntri^H avtii*th *torptf· ΐïχρiζ-ωήi τo: κ; διχκόvωv '* <i *&χάμ*-* ι®·* *, χόζ,κ τχvηχράτωρ ό* 0cè; *ήμων ό fix Xςj~s* τïi *Tfxvm* iημ/B^ιιτα ', *όλων* «φρo.oώ·/ χαπΤληλω; · « *γχρ ^ιιύχμι èt«~ φûûχ ζoιηтχi,* T8T^ *&uaUts* ‹χ *^ιχφoρω* λo^^oτ,- *σχι' êtx γχρ* Tara o Θ.o; xtroyot·?; *J-fy* α^®' taruv φυλχχη μόvη' èt Svnty* έ'.-αooχη* -rr; ·ψυχή; , *φρo-, τi$ι vόμωv ' τi σώμχη , αvχπληρω- Ttt* τη ei^êiotc · *αυτόζ* by ›ζ vue *tvtflAfxl^v* l *-τι τlιιτ àyixî* σ« *ιχχXησiχ',* a"£r<rc-' *χυτiιύ * ttJH πλτθιωov* tb; er at ra' -φροίvώ.1î; · x' ic; *διύαμπ* «r®;

«jyo; t» xotrtxy «vrv> λφρ $ ἴργρ eis wxeSo/ΛvA t S λβiβτ»· «uns vu* trtif vti ni ÎsXdyra rϊ- τ»v τη xj xeirar τi χλήρχ ïa-riç «i βντiaoι f'rtio&cirtt· ιμπλv,o-ov turrw ιηiΰμχ yüe.tns >2 πιμβχλΐα τό χ','τιλχμιioιηι&χι χυβτρ- vχv rw λχόvη Ct χβ-5·«p5 xapèix, ov Foro·; r'jri- I &i èri λχov iχλ.oγή oη χ} αραΓiπiξα M«ὐβ·«αZ- · pù&xt OBpeorflunptK is ttXwas xvÂprns ' tÇ vuü xii^f «vtMnrii rrpJv C* iiùv n ττκΰμχ τη»' yxtjtis o · cx«î t à m CVip^jurn-y ioert- x& Àoy« StioutTtxi es· ««α τχττ rauSdl'n tn riv λχoι. xi JaXXnffw eibaxtpôs C* xtàapx Sfamiat χ} θiλχτη· HW nk ùrip ri λα» iifvpyixs «ptipxs Ζχπλî J$t' τϊ XeX»<rii· pt&orot JO-® ξα, τιμή χζ σiβάi xj rd tty? -χv&μχτι sis ris χiivvχ , xpLw·

Πiζ} χ&ροη','ΐαi i/oxow? τΐ φ/λ/w» itotTB^ts ·

K E Φ A' Λ. ιζ.

ΠE4 if ■yecpmttu; ^fgtxôvuv iyù Φ/λζττο; Jia- τοαιομαι· Wxo.oy xxntrtv«ç<J t x/sTtoet r- χιθ^ ound ras ' treprAwew revns wù x, tv^xp^jostpeiS.

ETi'χλiκη yetponvtxs ffaxow.

' K E Φ A' Δ. ,ή.

O ' ©fès, · τχvηχρχπορ , è ἀλχθ/ics KJ1 ■ψZ^iîi , · πλ»τ$ fis txvtcs iittxx- λoμBρχ oτ co αληθπβ, ó cv βaλoii , ò <τ·φo; i/?vo/« , β χρβπηo'i >ç μιγχ , «σβχ»- «·02 /®*oo·Xχ>ïi vμ<^ xùtti, χ) CAuTte-at τΐιv δiη- στι τμώv, K9H " -t»*oa-wj«v<ra tri ηv ϋλόισα ή.δ(ηv XBρo^ιιζόμ^iv rot e'ɜ' i/gxo- vt«v' χλi)<Γov wînv ττv^μχη iyia κ, &ιvα- ptus- fffXnras Στέφανον rw pdprupr μι- piyrlw χχ^τμAT^v r* · vjq xant- ζ/iΛΓβv αυτόν XwTMp^ija-ayTu τiώ i>χH- eio&Htf«v κvτύ ifax&tx» aFfTTWS , ἀμiμiΓ^ ^ κviγχλήτv , μ^ζovv x^ta^lu>xi (iχ^μα τ« ptairfixs ri payais σ« vη · p&' Srot Sô^x τιμή xj πββ ɛ T/5 à} ÎM-trv£pxTt sis ns 0"l- vaç, ùplw.

Ote) i^xoo/anis Βαρθoλoμβ/κ J/eru^tç.

K E Φ A' A. *r.

n Ee) 3» ifaxoviMK Bαρθoλoξα?®* i/gtniff- rouxt * « txirxoxi Μήπι xvin Ttis ■MK, iWifJr®· °3 «F«ri«nd» S Xr"4* ɜe\ t L ·.~ x xovwy iÇ ijo JzxxowcvJv, x, tpus·

tipnem populi mi laborent.· Ipfe etiam nunc rcïpioe "unc famulum tuum fuffragio A judicio totius cleri ordini presbyterorum aferiptuin, impleque eum fpiritu gratis, & confiliis ad opitulandum populo tuo , ad eumquo corde mundo gubernandum : ficut refSxifti populum tuum eleâum , & ficut oyft leniores eligere juflifti , quos fpiritu implevifli. Et nunc, domine,prrfta fervans in nobis fpiritum gratiae tu® non deficientem , ut plenus operationibus ad fanandum aptis, & fermone ad ducendum idoneo, populum tuum manfuete erudiat , & ferviat tibi fincere, ac mente pura , & anima volente ;„act pro populo tuo facra rite fine vilio operetur per Chriftum tuum: cum quo tibi gloria, honor, cultus, & fando Spiritui in liacula, Arnen.

De ordinatione diaconorum conflitutto Philippi.

CAPUT XVII

DE ordinatione vero diaconorum ego Philippus conftituo , ut diaconum or dines , epilcope, imponendo ei manus preientibus omnibus presbyteris, & diaconis ; & ^necando cis dices:

C *Imploratio in ordinatione diaconi.*

CAPUT XVin.

DEus omnipotens, qui vem es, qui non mentiris, qui dives omnibus qui te in vocant in veritate ; qui pertimefeendus in confdiis, qui fapiens cogitatione, qui validus Ôc magnus exaudi orationem noflram, & auribus percipe preces noflras, domine» & oftende faciem tuam fuper hunc ferrum tuum eleâum tibi ad miniflerium; & imple eum Spiritu fando , & virtute , flent implevifli Stephaniim protomartyrem , *& Ait. s.* imitatorem paflionts Chrifti tui , & con- ^cede ei , ut minifterio flbi commiflo , ad voluntatem tuam conftanter , extra querelam , & crimen adminiftrato, majore deinceps gradu dignus habeatur per mediatorem Cnriftum tuum eundemque unigenitum filium, cum quo tibi gloria , honor, & veneratio, nunc, & femper, & in flecula fcculorum, Arnen.

De diaconifla conflitutio Bartholomui.

CAPUT XIX.

T\E diaconifla vero ego Bartholomzus conflituo, ut manus ei, epifcopejmpo- F«l>r«r«, & diacon», an diaconiffis. Et dice».

I·fetet».

ÎMpforrô· i· vrdinatioiu tiecoaifii.

CAPUT XI

DEus æterne, pater domini noftri Jefu Chrifti, qui viri, & mulieris auctor es, qui Mariam, Deboram, Annam, & Oldam Spiritu fancto implevifti; qui non duxifti indignum, ut filius tuus unigenitus ex muliere nafceretur, qui in tabernaculo teftimonii, & in templo cuftodes feminas januis tuis fanctis præferifti: ipfe etiam nunc refpice hanc ancillam electam ad minifterium; & da ei Spiritum fanctum: & mundam effice ab omni inquinatione carnis, & fpiritus, ut opus fibi impofitum digne perficiat ad gloriam tuam, & laudem Chrifti tui. Cum quo tibi gloria, & adoratio, & Sancto fpiritui in fecula, Amen.

De hypodiaconis conftitutio Thomæ.

CAPUT XXI.

DE hypodiaconis vero ego Thomas conftituo epifcopis, ut cum hypodiaconum ordinas, epifcope, imponas ei manus, & dicas: Domine Deus effector cœli & terræ & omnium, quæ cœlo terraque continentur, qui in tabernaculo teftimonii æditucs fecifti fanctorum vaforum tuorum cuftodes, & ipfe nunc refpice hunc famulum tuum, qui ad minifterium hypodiaconi electus eft: & tribue ei Spiritum fanctum; ut vafa ad miniftrandum tibi facta digne attrectet, pareatque voluntati tuæ femper per Chriftum, cum quo tibi gloria, honor, & cultus ac fancto Spiritui in fecula, Amen.

De lectoribus conftitutio Matthæi.

CAPUT XXII.

DE lectoribus vero ego Matthæus Levi, qui antea fui publicanus, conftituo, ut lectorem eligas, cui manu impofita, & preces Deo adhibens dicas: Deus æterne, multus in mifericordia, & miferationibus, qui mundi fabricam per ea, quæ fiunt, patefecifti, & qui numerum electorum tuorum confervas: & ipfe nunc refpice hunc famulum tuum, cui fcripturæ tuæ fanctæ ad legendum eas populo tuo committuntur; da ei Spiritum fanctum, fpiritum propheticum. Qui Efdram famulum tuum fapientem fecifti ad recitandum leges tuas tuo populo, & nunc obfecratus a nobis trade fervo tuo fapientiam: & da ei, ut opus fibi injunctum irreprehenfibiliter perficiendo, dignus appareat majore gradu per Chriftum. Cum quo tibi gloria, & veneratio, ac fancto Spiritui in fecula, Amen.

Et /χΑwk ht %aphwî*S itoonwami.

ΚΕΦΑΛ. κ'.

Ὁ θεὸς ὁ αἰώνιος, ὁ πατὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς δημιουργὸς, ὁ πληρώσας πνεύματος Μαριὰμ, καὶ Δεββώραν, καὶ Ἄνναν, καὶ Ὀλδὰν, ὁ μὴ ἀπαξιώσας τὸν μονογενῆ σου υἱὸν γεννηθῆναι ἐκ γυναικός· ὁ καὶ ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου καὶ ἐν τῷ ναῷ προχειρισάμενος τὰς φρουροὺς τῶν ἁγίων σου πυλῶν· αὐτὸς καὶ νῦν ἔπιδε ἐπὶ τὴν δούλην σου τὴν προχειριζομένην εἰς διακονίαν, καὶ δὸς αὐτῇ πνεῦμα ἅγιον, καὶ καθάρισον αὐτὴν ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ σαρκὸς καὶ πνεύματος, πρὸς τὸ ἀξίως ἐκτελεῖν αὐτὴν τὸ ἐγχειρισθὲν αὐτῇ ἔργον εἰς δόξαν σὴν καὶ ἔπαινον τοῦ Χριστοῦ σου, μεθ' οὗ σοι δόξα καὶ προσκύνησις καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.

Περὶ ὑποδιακόνων διάταξις τοῦ Θωμᾶ.

ΚΕΦΑΛ. κα'.

Περὶ δὲ ὑποδιακόνων ἐγὼ Θωμᾶς διατάσσομαι ὑμῖν τοῖς ἐπισκόποις. Χειροτονῶν ὑποδιάκονον, ὦ ἐπίσκοπε, ἐπιθήσεις ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας καὶ ἐρεῖς· Δέσποτα ὁ Θεὸς, ὁ οὐρανοῦ καὶ γῆς δημιουργὸς καὶ πάντων τῶν ἐν αὐτοῖς, ὁ καὶ ἐν σκηνῇ μαρτυρίου ἀναδείξας νεωκόρους φύλακας τῶν ἱερῶν σου σκευῶν· αὐτὸς καὶ νῦν ἔπιδε ἐπὶ τὸν δοῦλόν σου τὸν προχειρισθέντα ὑποδιάκονον, καὶ δὸς αὐτῷ πνεῦμα ἅγιον πρὸς τὸ ἀξίως ἐφάπτεσθαι τῶν λειτουργικῶν σου σκευῶν, καὶ ποιεῖν τὸ θέλημά σου διαπαντὸς διὰ τοῦ Χριστοῦ σου, μεθ' οὗ σοι δόξα, τιμὴ καὶ σέβας καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.

Περὶ ἀναγνωστῶν διάταξις Ματθαίου.

ΚΕΦΑΛ. κβ'.

Περὶ ἀναγνωστῶν ἐγὼ Ματθαῖος ὁ καὶ Λευῒς ὁ ποτὲ τελώνης διατάσσομαι· προχείρισαι ἀναγνώστην, ἐπιθεὶς αὐτῷ τὴν χεῖρα, καὶ ἐπευξάμενος πρὸς τὸν Θεὸν λέγε· Ὁ Θεὸς ὁ αἰώνιος, ὁ πολὺς ἐν ἐλέει καὶ οἰκτιρμοῖς, ὁ τὴν τοῦ κόσμου σύστασιν διὰ τῶν ἐνεργουμένων φανερὰν ποιήσας, καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐκλεκτῶν σου διαφυλάττων, αὐτὸς καὶ νῦν ἔπιδε ἐπὶ τὸν δοῦλόν σου τὸν ἐγχειριζόμενον ἀναγινώσκειν τὰς ἁγίας σου γραφὰς τῷ λαῷ σου, καὶ δὸς αὐτῷ πνεῦμα ἅγιον, πνεῦμα προφητικόν· ὁ σοφίσας Ἔσδραν τὸν θεράποντά σου ἐπὶ τὸ ἀναγινώσκειν τοὺς νόμους σου τῷ λαῷ σου, καὶ νῦν παρακαλούμενος ὑφ' ἡμῶν σόφισον τὸν δοῦλόν σου, καὶ δὸς αὐτῷ ἀκατάγνωστον διανύσαντα τὸ ἐγχειρισθὲν αὐτῷ ἔργον, ἄξιον ἀναδειχθῆναι μείζονος βαθμοῦ διὰ Χριστοῦ, μεθ' οὗ σοι δόξα καὶ σέβας καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.

Γ«Χ(ô-

Γαμ ^μ η Α'λφαό» ««Cl •ρΜφiΦ 3<xnt£<ç.

Dt cr^rftriku cvr&ttù J*sli Alpieû,*

ƒ Κ Ε Φ Α' Α. xZ;

CAPUT XXIII.

I AaXM0K *Si* · Α'λφα/β x«yw *tfspwjtpAi xtf) ïρ*)vγηφ ' ip»tyvr*i* «0 ^«p^wintr · *γ*νμχ γ/ip* Tï» *w ΰτβμβη,ί‡ τιμκ Si* ^">*3 λτ ιχ«ζi» *ύ ·μ»9^γνηκ* W *vvμα.* Tï Θiï Kj4 wo X&rw *eùnw CJtvftw iθ»»* W β®π~ Xf«v · *tà Si* χP«β «ùrï ƒ Ri *tiirxMtw* , λ *β^ιτβόηρϋν*, g ârοxew , *ytepmvfinu · ei Si* wç ·μ·λβτ<τηκ *pi* «prara rav- Ty «'ξιώμα t» nrïnv *k *Sfgi τ(<£* ·αολ^/«v , iτ»i *xe&etpû&u‡* <?) «re$a>&tô** *iy/tpirn** ·xwwfp wpyxTiu τιώ Xtirii *Siinfyv 9 ιζ trnf* «- »<FM ^UpVV.

DE conieflbribus autem ego Jacobus Alptaû conftûuo : Confeflor non fit ordinatione ; hoc enim voluntatis eft * A toleranti* ; magno autem honore dignus eft * ut qui nomen Dei coram gentibus, *Sc* regibus confeflus **fit**. Si autem opus eo focnt , epifcopus , mit presbyter , aut diaconus ordinatur . & quis vero *ootrfef-for* non ordinatus , aliquam hujufinodi dignitatem fibi propter confeflionem vendi- B caverit , deponatur ifte , & ejiciatur : non enim eft confefibr , qui conftitutionem Chrifti negavit : eftque infideli deterior.

Tï *ανη πiζ/ ixp^Sw.*

Κ Ε Φ Α Λ. *3.

Ejuſdent coxfllttxtio de virginibxt.

CAPUT XXIV.

O Auris xtfjt mep^cdt^ S^pnasopau' xotp- à orvytinu* cerre^tu) *γχρ* xvti« *Jx* **wfy** · *γνώμη γχρ in -η* Γχβθλον , *dx ini* Jjÿ/JoXr το *^χμα* , αλλ'/τ< *ζ·Λi *ικ* Λσ·<PβMi.

IDem ipfe Jacobus de virginibus ftàtuo : Virgo non fit ordinatione : mandatum enim domini non habemus : certare enim pro piamio virginitatis voluntatis eft, non ad eriminationem conjugii , fed ad otium cultus Dei.

*Aiββαιlv τï ÎnxXn5i*T*s* Θβ33α/« xtfti XV·*'

jtei&w rç»wmM/e *Thnddeti conftiMio de vidiiiJ.*

Κ Ε Φ Α' Λ. *xi.*

CAPüT XXV.

K A'τ** *Aiββiïtφ·** β *i9ïχλη$ė·ï9 Θαδ$ΑÏΦ** *Ttiïi* Xi£î *γιρϋν ιιχττi<vομαι* · χιφα w χ«ρ®- tvmwtuî' «X\'h *tx* «w>Xï «ττi,^λτ tiv âvApeiÇ ·*φρο';ω >Ç iζηтi, xgq *tlxütn* «t»r· *ixtpi^i^r,,* wî Γ«4iθ, >$ A'v>« «t «TfU- >oTKTtt/, x«nrnavf«&* *hi* τ» ^reutdv· w 3« *«*- *ri dmifiaAf w βμόζι^τ, pi* α>λ« VRTV *rù γ«ρ πχζη i&'ï'π <£* <vθρ«χ·ii , « *ρη M xf*anv&' χ»·* λov *tipydue^e·*

ET ego Lcombus cognomento Thaddnus haec de viduis conftitfto : Vidua non ordinatur , fed fi jamdiu virum amifit, Ac cafte & laudate vixit, & domefticorum di- χ^**." ligentem curam habuit , ut honeftiftim* il* lar, ac ^rjvtifimsB fœrrune Judith dt Anna , cooptetur in gradum vidualem : Sin vero paulo ante maritum amifit, ne ei credatuv, fed potius adolefcentia tempore exploretur, aliquando enim pafliones eum .hominibus coniencfeunt, mii fortiori fceno cohibeantur.

O' *aèrdç* met Ζπορχκï.

Idem Λ *excrcifa.*

Κ t Φ Α' Λ. *χγ',*

CAPUT XXVu

Ol Al t x Ttti *iinpurS Sm-CbostpAi· tmpitris* a *x^pinvh-mi* · dCvwes *γάρ ixwtx* τv »τ«θ- *» *X^η &tS Six XttrS iτιφvτïσM tS άγi» mii&pans* ' *γάρ λαβών χΰ^βτμα* Zot^taiuv, *Si* «τΜαλΰψτvi *ûiri &eS ccyxSdxyurut, Qxvfpas* «nie τiσι τ? dv avTjJ r'tcy *Si yjxm.* aura *yï- nTiu sis ixigTioioy J t rhx&ww-* pewwïnu. \

IDem de exorcifta . Exorcifta non fit ordinatione ; certare enim pro pnemio exorciftx, liberat voluntatis eft, ac Dei gratis perChriftum, & adventum Spiritus lânûi· Siquidem qni gratiam famtatutn accepit, per revelationem declaretur a Deo , cum gtatia , quo; in eo eft , omnibus eft manitefta . Si veto neceflitas poftule: , ut fiat epifcopus , aut picsbytcr › tunc ordinatur.

A ynt xrèntri itlttt tpifcop!, conflitutio Sifttoms Comtneti.*

CAPUT XXVII.

EGO Simon Caruntrus conflituo a quot epifcopis debeat ordinari epiicopus, falicet a duobus, aut tribus epifcopis Sin vero aliquis ab uno epifcopo. ordinatus fuerit, tum is qui ordinatus eft, tum is qui eum ordinavit, deponatur. Qyod ii necdfitas coegerit, ab uno ordinati, quod propter pcrfecutionem, aut aliam cauflam plures adeffe non poflint, afferatur decretum commiffionis plurium cpiicopbrum.

Effatu C4MM/ *de epifcopis, prfiljttru,* i'm» *conis, & reliquis clericis.*

CAPUT XXVIII.

IDEM de canonibus: epiicopus benedicit, & non benedicitur; manum imponit, ordinat, offert, benediitionem ab epifcopis accipit: a presbytero autem non accipit. Deponit omnem clericum, qui dignus fit, ut deponatur, prfcter epileopum. Epifeopus enim folus epifeopum deponere non poteft. Presbyter benedicit; non benedicitur. Benediffionem accipit ab epifcopo, aut compresbytero: item dat compresbytero; manum imponit, led non ordinat, neque deponit, excommunicat autem eos, quos habet infra ie, fi hujulmodi perna teneantur. Diaconus non benedicit, neque dat benedi&ionem; accipit vero ab epifeopo, & presbytero. Non baptizat, non offert; oblatione vero ab epifcopo, aut presbytero fa&t, ipfe diaconus dat populo, non tanquam facerdos, fed tanquam qui miniftrat presbyteris. Nulli ex reliquis clericis licet facere opus diaconi. Diaconifta noqp benedicit, neque facit aliquid eorum qux presbyteri aut diaconi faciunt, nili quod januas cuftodit, & presbyteris miniftrat, cum mulieres baptizantur; idque propter decorem, & honeftatem. Diaconus excommunicat hypodiaconum, ledorem, & cantorem, & diaconiffam, fi hoc facere opus fit abfente presbytero: hypodiacono non licet excommunicare letlorem, aut cantorem, aut diaconiflam, aut clericum, aut laicum: miniftri enim funt diaconorum.

De *kenedifiione aqme & olei conflitutia Mmthti.*

CAPUT XXIX.

DE aqua & oleo ego Matthaus conftituo, ut benedicat epifeopus aquam, aut oleum: Si vero non aderit, benedicat presbyter przfente diacono. Cum vero epiicopus aderit, aftîftant presbyter, fit diaconus. Dicar raitem in hunc modum: domine fabaoth, Deus virtutum, creator aquarum, & largitor olei, miferator, & amator hominum, qui dedifti aquam ad bibendum, & abluendum,

*'Ημ** • Κβναχπκ *mt)* « υτβ t mw ι'φμ Χη *%ppoiwéi&ou οίτιατοτο.*

Κ Ε ♦Α' Λ. «f.

• Kayov/'mc I/ζτώσομζζ ὰ~ τα *riev/ ήρ&λ» ^HpenTHiddu · trtr-* ẋtwoc · *htowns* vrd τρ/«ν Λ Itio tW-toTwy ^ρβτνβόθω * ί'χν *it τι* wrd e»ôç y/ponvt)-θϊ iχ/αχ·rot/, *xx$aif*é£u usu' «αχη &* · ^foniBTxç *avnv * tàv ii οiνχγχη xxrtàtifa* ΰτο Ctd; ^i/ροη>»θ!ά>α/ *itet* η *μ* iuùu&ou τλΜ.χ Trxpxfyndau ξιωγμχ* émi, à *a>λiK ηιχντт; αiτια;, ψήφiαμα χομζi^ν ri; hfi>o-* «ars tXhow iχ/β-χόιωϊ'.

T« 0ν'r» χ«: ovκ Titi iτ/β-χoτ»?, epw/Juripw δ/axçiwv, λβ/7«ν χληρχ«ν·

Κ Ε Φ Α Λ. χή·

O *Αύη ιιατά&ομχι irtt) xoaovw* ' »7π'ςγχοτ#* sx dCAop^im/· χπρβθiτΜ, *χ&po-* tbvh dCXo^rap *toapa tmentim/y* λα/χ-*fiaan' παρά it φiα-βυπρΜ ϋαμω · iτiαχοπο xaJxipùi* ratvnt xAnprxdy άξιο» cynt χαθαφi-*σιω*, πλiιν Zrwxdrou ' *μό-ο; γχρ* »υ'χ *οιό τι* Φ·κτβύπρο £λογ£,* βοχ ' .XAcJ'/oc èi'^rrtu *τχρχ iiπα-χόπου* qjq' *αυμηοοiσβυτiρου* ti-* ο·αύπ. *tTtiiivrt* e-u^twpw/SoTfpw, χπροπθiî* » *χ&ροηνέi' i xa&aïpw* · it tbç *ùirofit-βτ,κiτυ, txv* «σιν àr&>tu>M τγ *Ttxùiy τιμω-*fjx · JiJtxovcc »χ £λο^ε7 · a *itiuatv &Koylαv · λαμβάνω if τaρά tTicném* vjq *αορiσβυτiρα* ' .où βαπτ/ζ«· *β τρροτφiρ^ · τϊ* âf t^tarxôxv «ρ·-*ΓΜκγχόντκ η Τ» /arwrftuTfpti, οώη tTiiiivin Τ»i* λ«^, ok /rpdCi, «W »5 *iutxwoùfyiOi tfpfûai ' if âtàw χλnρ/χων ri tou δ/αχόνου tpyev πo/η<τχι bizi'i c/^ôy · iiaxôvtoaa ù'.* dCX$-ÇzH · *oiïh'iitri* Jy *τoiîα-ιv Cl opta-fartpot, η ot* δ/»χo;o/, ' «λλ* *n nü* φυλχττ«ν tu» •?tfarî, ajq άζî/τ*ρiτ£<θα/ t»~s «optr/Suripots ci* ts' *βαπτiζ^αι τύ ^twatxx: Six* t» X-epiTf'e ' *itàxo.o; άφο^iζiï vxoiiàxovoy' etyotyydrlu»' 4*tX-*rku· *διαχόν/mav * tàv ητι* to/bov /uni *πχρόνη <œp'&pbTtpou · wroiixxiycp* »x *î^tfn tùpotîcrxt, S-Tt μîώ à'jxy'^hxj, Sn ψχλτiω, an* δ««χόν/β-*<rxy 9 où x^nptxôy*, αî λaîχoï · *ùnptnti γχρ wt èixxôiw.*

rirez *βλογιά uianç* >ζ iλ</« *τν* Ματθβόi δζάπιξ/i.

Κ Ε Φ Α' Λ. «y.

Efci *Ü ZixTii* χ, i'λα/β *iγώ* Ματθαιο? *iixTwr-σoμχi '* Λ'λο^^-iτω d iτ/oτ-χoτo? tb *uScop r το fAxiov' tàï ii μv* ιραρi, dDtojkf/ru 9 *«vρiσβύπρο πχρiZvτî* τ» *Sixxoia ' ftexv if* o i7/β-χθ/Tθ$ *παρ^, παρκά&ïύ ό ^ïβύηρο* χ} ô *iixxo'M ' λιγιη) 6f* iruç· *xùp<f o-apixu^* · ΘiOi fjï *iιuάμιaιν, χτi -χ iixTuy* iÇ *χoριγι τα iλαiα, oiχτiρμωι φiλχν^ραπi, ό it* τό ûStep* <wy»di *to^cj χά^χρ-*<r/v,

-9, ^ΙλοΜΤ ritXttpujitUy «pMwxvy «<C <^αλλ7α-ua dCwMuta «Λκ Ç wZ ljbt'Xe/riiây7ër»Mrl ol«p τΐη τ» »λΛΜ ia nùptm τΐ ^ρηηομΐηο «c;, S râf αηρτχομκτάηκ* Ι·ι ivvóαμη φάβ »μχ**™Αώ fim» ατίλαταΐώ · Ια»μ·ν& ΙΧπχ/ώ* χα'ηκ »αιβαλά Sivarndtù t/sb X&tracj τii iλτ/1ο$ d/oly* μ&'ηαοι »ζα, τιμά, »ζ «χ-βαi, ηΐ άγιοι xyeLpart 6ΐ η aùbas, ^μαν·

TS curri xst» αταρχύν XJM SautfiS·

Κ Ε ◆Α' Λ. λ'.

O 'Aww Tfti αχαρχΛ>$Sexa^S 'tna^Mracnw, ηα-ανάχαρχiiΰιβραηαμΐζό&α» τ^ »aimotip £twς gfpfaikirfpnc ›Ç tkΙια^οφΙώαù- ▪η^ · xi<r«y Iflsxartjr ααρασφίρ^αιfii ΙηiξοφΙώ ^5 Aarawrχλη·αΛ · ›Ç rapOeAav· ίφΧ>^r' •ijî οα το/α όζίτπζοιφχ* · αι γάρ ααρχαι φ <*-pitftSrt rj$ oûnîc èj^wnpmf^ai» Itaxoya».

ΤΙ αιΐτι atti 'Ιΐί^Κ^μάηα).

Κ Ε Φ Α Α. λα'.

Ο Ι Αυτί xte) ιπραιΛματυν Ι/απίατομαΖ) τά xtpwÆiras cv τη ιuæixoΪΐ Πλάγιο, κα-τά γώμivv η Ζζ/ο-χοχχ < rỹ αοριαβυτη*» ot Stà-xom iavfufnwav nS χλή/w · vS lumiav pupn •najapa · α^κτβυτlρφ μίρη re» · ftaxeVw μίρη Ito · ηι It αλλβ/ί ύσνiιαχο'ν·/;, η avayvtkaii, $ψχλ-ηκ, / liaxwiasatç μύρο cl' τβτν γάρ χαλώ* νΐ arôlfxm* dftpsr/oy τΐ$Θί« "χατον τιμαδαι χατα τΐιυ αύτϊ dfyαν* ιί y«p fχχλησ-ια wt άήξια, αίλλ'Χ-«βξi,α; tri lιlαβ-χαλπο».

Κανόνκ διάφοροι Παύλκ η ατοτόλκ· χ(ζ) αep^ axànw ni βαχτισ-ματι f riva; 1« xapoirSf^f-«5ou, xsH τ«νβ «τοβαλλiοθαι.

Κ Ε Φ Α' Λ. λβ'.

Παύλο à αποτελνν ιλάχιτο, το-D |ΐ διατάζομαι ύμΐν ttïi iirimâtotiiÇeapior-βυήροι xifc» xr/âw or «ρωη» «ajpoo-tc ynç π$ μυ~ Γη&ip TXÇ Λ'ο-iβπαi Six r^î SioMVeM «ρο<Γαγ(&α>-<rov tiS i'τΓiτχοτω χ τ»7 ηοiσ-βυrίpοι · ›Ç τά αι-τία î^iτοζiάùXΓΧ», S χάρη» «ρβοτiλθον τώ xupta-xÿ> λόγμ' ο*τι ααρηταkγχόνη μαρτνρ&ιτναav αύ-η7 άχρ/βο'σ-ανη τά χατ' αυτό · ό^ζίτηζ/εθωσ-αν If attffS w' ^όποι' xj ο βίο ' & η $»λ« Μ<τιν χ Αάθφοι' iÇ «αν π<?Β Ιβλο χ, έρωτά&ω ο' χύριο aùrS, « μαρτυρώ αυτά' Ζαν Si μά, ατοβαλλi-β&ω, twç àv iαυτόν αξιον iiciS&fy τώ Iwxonj· « Si μαρτυρά ocùru y uapoaSc^f^v' ci St i^vixoH n axinK, SiSarxt&u £xptr£v rw Sfa-χότη' ϊναμη βλαβ-φημüπιι ό λόγο ' η ρφι bv 'γει ^tuiaZxx, Ι) γηνη άνδρα, lilaexio&twav, a'fxwo&ar iαυτο7 ' Α Ι*άγαμοι Ηβι, μανθαπ'ηiβ-αν μ* nopv£nv, αλ-λά γομών ιόμφ' fiI'd Swxotdî αντί xrrôi «Su. χ^ dlofe Su mfviÙHy û δίδναιν αύτμ γαυαΐχα, η τη γαναιχi «ip®, α'φοριζi'ζν* ««y I» τι δαίμονα «χ*·, Silam»·&« μθμ τιώ Χα-iβ«αν· μά <9^St~ yiδov Id (4 κοινωνiαν ατρiν άν χχ$αρ:ο£η ' η Si

Concil. Central. Tom.I·

oleum ad exhilarandum, faciem in exultationem lctiti·; ipfe etiam nunc fandifica per Chriftum hanc aquam 6c oleum ex nomine ejus qui obtulit, vel que obtulit, 6c tribue ei viin fanandi, & depellendi morbum, fucandi demones, expellendi infidias per Chriftum fpem noftram. Cum quo tibt gloria, honor, & cultus, & fenfto Spiritui in ftccu. la, Amen.

Ejufdem it priatitii/ & dédiait.

CAPUT XXX.

TDEM ipfe de primitiis * 6c decimis conftituo, ut omnes primiti® offerantur B epifcopo, & presbyteris, ac diaconis ad eos alendos: omnis vero decima offeratur ad alendos reliquos clericos, & virgines ac viduas, & pauperes: primitiae enim face dotum funt, dc diaconorum qui facerdotibus miniftrant

Ejtifdem it reliquia eucbariftia.

CAPÜT XXXI.

IDEM de reliquiis conititυo, ut benedictiones, qux in myHicis fuperant, de fententia epifeopi, aut presbyterorum diaconi diftribuant clero, epifcopo partes quatuor, presbytero tres, diacono duas; *reliquis vero* bypodiaconis, aut lectoribus, aut cantoribus, aut diaconiffis partem unam: pulchrum enim & gratum Deo eft, ut quiluue convenienter dignitati fu® 6c gradui honoretur: Siquidem in ecclefu compofitio ordinis, non perturbatio docetur.

Varii canonet Pauli apoftoli de iit qui acitdunt ad baptijfrium, qui fini admitiendi, d qui repellendi.

CAPUT XXXH.

minimus apoftolorum, hxc vobis epifcopis, & presbyteris de canonibus conftituo; Qui primo ad myfterium pietatis adveniunt, adducant cos diaconi ad epifeopum, aut ad presbyteros: & caufas exquirant; cur adi verbum domini accefferunt: & qui adduxerunt eos, tribuant eis teftimonium, excudis & examinatis diligenter iis omnibus qu® ad eos pertinent. inquiratur in eorum mores & vitam: & utrum feni fint, an liberi. Et fi fuerit fervus Chùftiani, interrogetur dominus ejus, ac przbealHbi teftimorjum: fi non przbeat, repellatur, quoad fe probet domino; E Si vero præbeat, fufeipiatur. Si fuerit famulus Ethnici, doceatur placere domino, ne cvangelium infametur. Si uxorem habet, aut mulier fi virum, doceantur fuis maritis uxores, 6c fuis uxoribus mariti contenti efle. Si cKlibes funt, doceantur non fcortari, fed potius lege matrimonii jungi. Si autem dominus ejus Chriftianus eft, & fcit illum fcortari, neque das famulo uxorem, aut ancillar maritum, excommunicetur. Si quis vero dxmonem habeat, doceatur pietatem.

Oo

tittern: neque admittatur ad communionem, priufquatn mundetur: ii tamen mors inftet, admittatur. Si quis eft leno , aut definat lenonem agere , aut repellatur. Meretrix fi accedat , aut definat efle meretrix, aut repellatur : idolorum opifex fi accedat, aut dcii Hat, aut repellatur . Si quis fcemcus accedat, five vir, five femina, aut auriga, aut gladiator, aut curlbr ftadii, aut ludorum apparator, qui munerarius dicitur, aut Olympicus, aut tibicen, aut cithutedus, aut lyricen, aut faltator, aut caupo, vel ceflent,vel
x«. j repellantur. Similes acceilerit, doceatur, *ne cui injuriant faciat, neve calumnietiir, contentai vero fit fits ftipendus : ft* obtemperet, admittatur , ii repugnet , repellatur. Patrator infande libidinis , cinxdus , mente captus live ftolidus, magus, incantator, aftrologus, divinus , qui magicis cantiones beftiis adhibet, sohmtuarius, circulator, qui facit amuletorum alligationes , qui facit fupcrftitioias expiationes , augur , ex fenis conjedor , palpitationum interpres , qm iu occurfu, & eongiefe oftcnfiones obiervai exafeftu, ex pedibus, ex avions , ex mufteli», ex vocibus hominum , qux vocantur omnia ex auditionibus fymbolicis , probentur ipatio temporis : eft enim vitiofitas difficilis ad eluendum . Si igitur deiierint , admittantur: fm
* i. i,.:. vero non paruerint , repellantur. * Amica cu,infpiam infidelis mancipium, qux cum eo tantum rem habuerit , admittatur; fin vero cum aliis quoque impudica fuit', repellatur. Fidelis, qui habet amicam, fi ancilla eft mancipium , dehnat , & ducat nxoiem legC conjugii: ii libera eft , accipiat eam in matrimonium legitimum, *fm vero noluerit,* repellatur. Qui ieCt.itur mores Gentilium , aut Judaicas fabulas, mutet vitam , aut repellatur. Qui eft deditus theatri fpeftaculis, venationibus, curriculis equeftribus, certammibus , aut delinat , aut repellatur . Cui tradenda eft catechefe , fit tutnis annis catechumenus . Si quis vero fit virtutis ftudiofus , & defiderio baptifmi tenetur , admittatur: non enim tempus, ted mores judicantur . Qui docet fcihcet catechumenos , et ii laicus lit, modo lit peritus in verbo, & honettis moribus , doceat : *Erunt* erum quit , *onriei Jocih:ie> Dei:* omnis fidelis vir , five mulier, ubi e ledo lurrexermt, & laverint , priufquam facere opus aggrediantur , faciant precationem . Si vero traditur catechcfis aliqua verbi Dei , ferino pietatis anteponendus eft operi ; Fidelis five iœmina p'ofpiciant famulis benevole , ficut m.n antea conftituimus , tum in epiftolis docuimus .

*θά'/«τ>; KariTt-éyct . /Wfoer&fcffto ' tlrti πορνοβοσκό * η τοZ , η α-ΤΓοβαύλί&ν · πόρνν , ϊ , V οπτοβαϊλί&οί ' 4-ιδ»Άοτο/0; <9?·οσκύ v TUi.· , η άηοβύ&λί^ίΛ · ht σκια>ηί τàν τι itpfoffefii àvrp , yttaiv, η Ιιΐίιοχο» , f) μονομχ)^· ,* Γαδ/οδρομφ- , *$ λουδίμπε·»·'; , η Ο'λυμταοΐ , η χορχύλν; , » r.t^x^vi , η* Zt ^rxjς ,>7O *τΐχυ ορχνσιν ftrt$wtyô[.fyjfn , η χαίπνλοί , ν πχυσχ^Μ,-χχ , $ ΛιτοβαΚώ&ωσχν . άτρομων μν ά3ι~ km 4 μό συκοφχντ^ν ι αρχΗΛ«ί it fee* δζδομ,^Λί ο'ψωνιο.·,· ' τιηθ-δμ^υο *urooriit^f* Β/\πλί'^ δ· α τοβα?Λΰ%' *àpiWTotô " κ!-'* ν«/δ@" * *βλαξ ' μάγΏ* · ί'παοβο ·* α'ζγολό *7^* · μχ,τι · iïnptitviô; • Λύύπιζ ·* ο'^λοτ^ω-7«; · *τί^άμμαπ'. tooi^v ittPiJtf&xipw \ οιωrzciii · συμβολοδίΐχτν; · ταλμ iv ipμiιuA · φν*-λβτήμ^)©' *Cv* ηιυανΓiiσΉ λ:«>3χί *οψιύι·' . η* 7Γθδώ * η ορν/'θω? * »? *γαλιί'. V ίπιφαπντίοιν' ri παραχροχμχτ^ν σιμβολιχώ'. ^ρό.ψ δοχζμάζί-*Onaway · *èu<Ttx';tiTT(&' γχρ ή xaxta * vexurâpfyiot* cu2 *worif^f-'d-aic-av μν aisSoftyjot it άπθβχΚλ;£ύ>TX7 ' π',®" afrti'ou ioiλ» t> μο-'φ* <τγ«λχ?ο:<Γ^ «η^οα-δι^ιτ&ω · η δι *vi πρό; â?Xct φ; xT:\yxi'j?i ,* άποβαλλ/-· Tjtçôs *tit tyv* /Tx^ixiu) , fi *pfyô ioûλία», πωσά&ω › * M* νομ^ *yx^:u '* η δι 'λΛθίρχν , ιχ^ιχμΗΐΐθ aUrkù νομ» · w sucitiUpiu, *it μν ,* «ΖΓοβχ^,ί'^ω · Ε'λλιυζχοΐί *τι t^tinv Ζΐζακόλον^ιΰ; , ν ί'οί'ixixôτç μû$οι , »? μίπιbf&ν , η 'χποβχΐλί· ^ία^ομχ'Ηοι ttrt; itirpOTxeenti , η KMuvytoi; , η ίτο-αο^ρομιοι ,* η *àyÀcT.' , η . ν άτοβχ>λiiζτ^'* ό μΖλλω" *κχτνγ£3αι τ^χ trv Kxrryf.^a ' Η δι στο: Zxfo; τι; ί , (ΰ',οιχν tya* <α^} τè -α»®Λ^μ.Ύ , *<tisporifr)(tf)v ' οτι α/γ* δ Χρόνο; , «XV ο Vc το; *xçfjtrtu ·* ὁ δζδασ-χων η *'λαϊκό; ν , ιατιιρ©" of ηϊ λό^ου* w 'Τόπο/ *σιμνό; , ctixcrxfv^ · ισοντνι yà» ΐΐά'.-τξ; iiiaxnt* Θi» · *ira; τι 'ό; ν* ττίΓ»' ia3c.v *àvarâv*-Tf; *é/ζ iirvou* «ο*ὁ *ηυ tpyov ΐτιηλίσαι , vt*-ν[αμ^οι, m>or/Æ>fouawi» · fi *it τι; 'Aoyv χα.* rnvr^ç *-βίνται , <τΒροτιμνσασι>* τβ *tpyis, τον λόγοι* τδ; *Ασιβ^α;'* ὁ π/rô;, À »i rrtrij, *πΐ οιxίv. ι;* woTQfiwav. xaCfe *vj* c'y -nfe *ισμολαβΐη* δiiπ:ξαμiθχ · nyj Ct| *τι ΐ;* tirtroAcfe ιδιδαξαμ^υ.

®κιi>;ιι dieouf feriandum fit famulis .

CAPUT XXXIII.

EGO Petius, & ego Paulus conftituimus, ut fervi quinque diebus opus faciant , labbato mitem, & dominico dic vacent in ec/tctia propter doctrinam religionis ; diximus cnun habere quidem iabbatum rationem cieauonis mundi , dominicum vero reiurrectionis · Iota magna hebdomada , & proxima fequenti vacent fervi , quia il-

O/«; *νμ^,-χ; i£ cipyslv ts; οίχιτιι .*

Κ Ε Φ Α Λ. λγ.

ΈΓώ I LTο; < ί'xJ Παυλ©" δ^τκατόμiθα ' ί'ρ-*^αζίβίασαν οί* cb Act *tjCm νμίρχ;" σάββαtii* in χ^χι^ιχχιώ *£0Α«(jTu.<rx7 ώ· *τίί ίχχλνσίαϊίχ τίιύ διδασκαλίαν τίί; Ατιβ.-ια;'* ts /jSf> *γάρ σάββα*-τίν çcTOjU^u δημ/ιφ^Λ; Αο^ογ Qfti ' *rlu* if *xuçjaxlw* α'μαΓατiω 4 τiώ *μ:·γά?1υυ tβδομάδα τασα'· w τίιύμ<τ aùrlul άργ·:* οί δόλο/, οτι ή 'tyjrr^-

η it «νατάοω · xj χρήα èzà'a<rx«Az«». A τι ό «αθω* xj ανατά · r τι d o^yχωρατά; · v τζ' αναδήτα · ιιυυ α'ναλτψζν χρy&ηωταν d/$c' η ripa; rijç xant Xe/rdv οζχονομζα; · τ!υυ πατηχοritu clpyeirww τΐώ irafwia; τι άγα πν&μχη τΐιυ àuptâfèa-atv η7 τιτ^τκτι,' U; X<μγοχ* rlwfft '^.·ί^λιω> ιορτινύ «ργειτωτα-| ofa' η oλι turri τιιώ αχρρο^'όχητΒ/ ^dgjr, $ΛόΣαι «νθρώντβζ '^uvn^Luixf ήν τί Θΐβ Aoyey Γι,ο-iν Xt^dv Cf Μαρία τη iap^cèa txi trwrrtix τi χοτμϊτΐώ ί νιφχνήτ/ ιορτιω βέργαντχ'·· cfj ti αΰτi ebotittty pfjfyfli&xi riji rd Xeira θήτηη μχρτυρή<τχνη αΰπ$ τβ τχ^ο dv τύ βαττ/τματι xj τi παραχλιίτχ Cf &'η Tfçj.~tpxç ότοιήζανη η7 πχρiι-άτι ην μαφτυρη^ΟΛτη', τά ημίρα r^5 α'·οτόλων àpydcrwfa·/ · δζοάβ-χαλοζ γχρ υμών i«i Xtxrov xarknToy τνάμαπ; ΰμά nζ/ωταν · τιώ τ,μίρα,ι ΣπφάνΒ τi «^ωτ^ααρτορο; «pytènxrxv H34 λοζτών άγιων μαρτύρων τ$ò iWhotzujjtcÔtuv Xfctfdv τη iaof$S ζωή.

la partionis cil, hac relurredionis: &. opus etl docere, quis ille fit qui mortuus ell, bc qui rehirrexit, quis item ille fit qui mori permitii, & fitlcitavit cum a mortuis. Die * afluinptioms vacent, quod,tnnc fuerit impolitus finis aconomix Chrilti. In b pentecolle vacent propter adventum Spiritus lanb di, qui datus elt iis qui m Chrillum crediderunt. In die feflo natalis vacent, quod eo die praeter omnem expeditionem tributa fit hominibus tanta laetitia, & Deus verbum, Dei filius ex Maria virgine ad lalutem mundi natus fuerit. In die amem ferto epiphaniae vacent, quod eo die declarata fit divinitas Chrifti tellunonio patris in baptiimo, &. Spiritus fandi, qui in fpccie columba: oftendit artantibus cum cui tribulum erat tellimoniiun. In diebus £ apoilolorum vacent: magittri enim fuerunt ad docendum sos devhrifto, vobifque Spiritum fandum dederunt. In die Stephani piotomartyns item vacent, ac reliquis diebus fandorum martyrum, qui Chrillum vitx tux actcpofuerunt.

* Af.enfi ^. iul?,',a" keptequn 'J*. B < Eu« <»π· ^'îπ^Γiho' "cn"<"ai? Chnfti omlubut hac

Πόζα ώρα ι£ ffgcrt Cf τϋύται Jh 4W)»o<rX^f.v az.

fld^bus born, & quare m cn 'precandum efl.

Κ Ε Φ Α' Aq λ?.

CAPUT XXXIV.

?,yaç Ατζπλΰπ όρθρκ £ τ ίτρ ωρα, «τ» χ, CJ-.anr ίττίραχ^ αΆ/χηροφω,/α· ορθρΒ ya^yy ritu itacm' (t tTxy-αγίυν ταυ ημιροο' reirn ii, ort à'zrdipamv C* adrn viro Π/Λλτβ tλαβο» d χύ~ £î· . tχτη δ«, οτι dv αΰτρ tται>ρωθη 'cvvorrn St, οτ» Jictmi χιχήηητί ètriTOTü tS'xvpco/j^xi φ&τηντα. t UÙ τiλμαν SuartfiAv Yaixiow, μi φίροντκ τβ Xoejw τιώιιβ ιν· trxfpaSt, dC^aeif«νπ οτι όμΐν xyoiirauβτνiδωχi^ μιθημiζ^ν^ κοιτών t lujvvxtu· àλiχKoóWV if κραυγή, èzx id τιιώ ώραν &χγγiλΐζi3αι την πχραιτiχν τη νμι'ρα ffliff^ar/avT^ τiφωη ιργων· «τμηiαυαην & iκκΆηαιχούρα^Λχι itarisάπιϊχ, xarr'eïxw σαυαξ^ ω tnlfxoïtt' μη άα-iργηται /^τiβη « ικχληα-iαν α'τiβών· iχ d ήχο yoip w ΰν^ρωιτον χyiχζ^., α'>λ'ό άνθρωπο ήν ή τον· rav St α'τiβH χχτiχωτι ήν ήχον, φ/,χ-ηιΓο αοι iΐω è'iχ ήι, βiβηλΛθαζ fix' auî^S' ω γχρ οΐ οατοι ι'iρπ όγιάζ,αην, btuç οΐCta^Hi μιαi-.ατντ· ù μήπ c't'ozχω, μητi d-i i'κκΛηοτχ σ-ιιυαθpot^lsjüxi Sujuxnv,. χα«·ο trapi'αυτύ ψαX\iru' χναγινωτκiτω' iφροσΧχiο^ω· iî χ} αμα Sfio, η T^ - οτια γαφ^/στ St'· η Tiï ουΜφρβμοι d* τι5 όνόμχτi μα-, i'χ«, &iμi c>' μiσω βώ?|ΰ · xts-o μ^ χατηχβμ^,Β μήτί χατ'οζχον «/.γi'οθω· i yap δ/nsHoy ήν μιμυη^^όον μ^ τiχ~ μυήη ονμμολνυχι&αι' ^ύαπiβη μ^ χιριτiχi, μηκ χατ'οΓχον ανμνροοτΛ,χi^ω · τι yap χοηω/ζα φωτζ «oρό χχόη' πζτο η ιτιτη SiÂot πααφθοiΐπ, τ» αφζΓα'iθω^αν, άχοβαλλi»5<w«v. E

Precationes facite mane, tertia hora, ac nona, & velpere, atque ad galli cantum. Mane gratias agite, quod illuminavit nos node fublata, & reddito die: Tertia, quod ea hora Pilatus judicium adverfus dominum pronunciavit: Sexta, quod ea hora in crucem adus efl: Nona, quod tum omnia mota, «Jctremetada funt domino crucifixo: quia horrerent audaciam impiorum Judaeorum, & contumeliam domini ferre non portem: Vcfpere quod' nodem dederit ad requiefeendum a diurnis laboribus: Ad galli cantum, quod ea hora nunciet adventum mei. ad facienda opera lucis. Quod fi ad ecclefiam prodire non licuerit propter infideles, congregabis, epifeope, in domo aliqua, ne ingre diatur pius iiχ ecclefiam impiorum: non enim D locus liominem fandificat, ted homo locum. Si vero impii locum occtiparint, vitandus elt tibi, quod fit ab eis pollutus. iit enim iacerdotes fandi landificant, fic impuri fcedant. Quod fi neque in domo, neque in ecclefia congregari poterunt, pfailat fibi unufquifque, canat, oret, ialtem duo fimul, aut tres: *ubi eltirâ Jurriit iniquit dominus, duo, aut tres congregati in nomné meo, ibi fum in medio eorum*. Fidelis ne in domo quidem precctur cum catechumeno: non enim «quum eft, ut baptizatus cum non baptizato pariter inquinetur, pius cum hxretico; neque in dotfto quidem precationem faciat, enim foctetac *cum tenebris?* Fidelis vir, aut fœmina fervi copulati, vel feparentur, vel ejiciantur.

Ιαχωβ Β tb αέiλφΒ Χ χ$-» διάτν'ξι irtù iarrttivou.

Jacobi jratris domini conflitutio de vefperti na oratione.

Κ Ε Φ Α' Δ. λι.

CAPUT XXXV.

Afyc· Yβχωβο χ^iλφo μ^· χατύ crâpxx tw Xe/ra, iiλo ιιώ ΘiB μονο^β, iχiβ-χο*ο it υπ αυτi τi xoc/b, xj α'πο ο'λων Γiροσολό-

Et ego Jacobus frater quidem Chriit fecundum carnem, fervus vero ejus unigeniti, cpiïcopus vero Hieroiblymita

tnu ab ipfoChrifto, &abapoftolis ordinatus hxc dico : Congregabis , epilcope, eccleCara ad vetpcram, & poft recitatum pfalmum vefpertinum edicat diaconus , qur precaturi iunt pio catechumenis, energumenis , baptizatis, & pro pernitentibus, ut antea diximus. Poftquam vero dimifli fuerint, dicat diaconus : Omnes fideles oremus dominutn : & poftquam edixerit illa qux tn primis precibus , dicit tunc;

b<. Hunciatio oi<'ec· afionb noilw.ec po/1 tnrenil iimir.a,

CAPUT XXXVI.

SAba, & fufcita nos, LX'us, per Chriftum B (num , turgentes imploremus milericorc..:s dcunini, 6, milcrationes ejus , angelum v.icis prxlidcm , qux honefta & utilia funt , n je sitamChriftiane, vetperam, & noctem (ictam , δ a peccatis sacuam , & univer'.·η \u.r noftrz tempus a crimine liberum: . c noiipfi , δ alios vuithm Deo per Chriftum cuis commendemus , δi. epifcopus prela loncm faciens dicat :

Λ,/λοπ.» pr.itixrum αἰῖι› pofi incerni lumina.

ÇAPUT XXXVII.

DEus fine origine, & immortalis , auilor omnium per Chriftum, & procurator, & ante omnia iphus Deus, δ pater, domim., ip;!itus , & cadentium lub intelltgenII.e,,', δ cadentium tub lenium rex, qui fc- , nt ,'icm ad. opcta lucis , & nodem ad m- 1,η.:.ιι;·> mifti.v requiem : tuus eft emm c , δ; tua t.-'x ; tu perfecifti lucem , & inlcm. Et nunc, dmn.ne, qui es tuninia in hommes cantate, δ, undique bonus , accipe bcneiole hanc noftram gratiarum actionem i cipertinam : Qji tiadnxifti nos per fpatmm |<m mm dici , X adduxifti nos ad principium i.edu . cuftodi nos per Chriftum : ad vell-ci.iii: tranquillam , ac noctem , quat a peccato vacet , δ; dignare nos vita xterna per Chrilhnn tuum . per quem tibi gloria, honor δ. cultus in fan,to Spiritu in fecula , Amen. Et daconus d.cat, Inclinate ad impofiuonem manus. Et dicat epifcopus, Deus p.itinm, δ domine nniencordix, qui fapienti.i tua hominem animal rationis particeps , iu.eccicris, qua· m terra hint tibi Deo carum fabricatu, cs , cidemque ut iis qu.e m terra i.m: dominaretur, concefbfti ; quique tn.o ir Intiatu δ voluntate magiftratus , & iacerdotes conftituitli, illos quidem ad tutelam vi- t.v, hos vero ad legitimum Dei cultmn : δ mine ipfe fieftere, domine omnipotens , δ oftende faciem tuam htper iervos tuos , qm temccin coido fui flexerunt: δ benedic cis pc. Chriftum , pe: quem nos lumine cognit.o.io il'ummafti, & tc:p!nm nobis patefccifti Cum qm> t bi, δ Spiritui fando omnis n.tiura talionis particep' , C< lancta dignam venerationem debet in t.euila, Arnen. Et c.u diaconus, Exite m pace. Simili modo m.mc, puftquam eiit ptalmus matutinus recitatus, δ diaconus dimilerit catechumenos , energumenos, δ cos embus inflat baptilmiis, ac pamitentes. δ poftquam cdixcut qux edt-

Jtz«y orunOnf, nif V*ut · t<nrfi a; 'βμομι- \ik σύυααδρ*?»; ritu fxxAnaratv £ ‹'starxoirf xj μζ) ii p&lwctt nv tTtAt/yytw ψαλαο; t «r«οc—φω.ητH ο' iroxowi ι'τφ ηο Karrrytuijfyi* ΛΛ γι-ιμαζομ^ων & ÌJS φωτ/ζομ^Miv iÇ i$$ C* μ*-τανοία, ώ; afftTroptyj · μ£ it η απολυ5ΐΰ>«* αὐτο ὁ $ιάχοΐ'&* tpit' oa-ot ττο γο/ τδ · xi μ£ rà φροε-φωνηιται ouJt w t u t v; «Dp*»-τκὶ tpH.

Προαφαί; χατ ιτιλύχριο-,.

Κ Ε Φ Α' Λ. Ar.

<ro7 <£ aiarxcc, *μα; ὁ Θιο τ3 Xtt-r? « ' ά/αΓαιπ αἰτικ-ωαί^α to Af'r «5 xtfüi xi τΑ·' οιχτιρμά; αυτό' τν. α^^iλο? try f>Ti τί €-ipia*Ç ' to χαλα γ?, Tri α\·μφίρoντο * Xti^ra-να to πλη · τὺ,ὺ ta-Ttpav i. τΐτΰ νόχτν. &ρΙΐΛ>ι*M χ} άναμάρττ,π·;' πα.π; w χρο.Ὀν τη ζωη; Λ-μ1> axan y.aiccv at ττ τωμί^α ' ίαωτ& ‹Χ α>λ»i-λϊ τώζ^/Ti τβ γρΓ» cuire napa$A(jfyj' xi o ι^ίσχοτ^ t'jr<fL> ο/χ^ο Aiytr^.

ΕΛγα£ιΓ/« ,Ατ/λι^ΐιο .

Κ Ε Φ Α Λ. λζ·.

O' Α'ιαρ^®" θιάί Α απλ^τητ®–, i ολ«7 πο/ητι tfa Xe.i^u mjm κ^ίμ^.' , <»ηὸ if «fltmcv cuira Θιὸ jC πατὴρ, * ὁ τϊ n'.Æuar^ * h,' xtg.xO' , xi ;cnT$ xi J-r'xdriYJ βατιλ<^ί, o'u(u ττνιησα; ήμίρχν <w*à; tpyx φ^ή- , νυχτζι. α'.άταχ'Tΐv τχ; β£Θ.·ὀ; rcxuS.·, cm yap ι-ιν xur- ÿ s pa Kjf c-ii'rr. ri .: ξ , XJCTT/. T/TCa) CpitUOT" r«u · inquit τλ/ο·.', αυτι, xi ;ο λ ιviT'OTO φiλα; θρωτι xi ττα-vayaiii ~hi t<rTf*iviu X'γα· 'hc,«tMui ejTiav v.μΐ; τι-ὐτΐιν' ϵ' tyiyayw τμά; τβ μτ-τ>T νμ^α , xi iyay^: t^t n; ap^is t*'. rixrtÇy φ;λαξδϊ ημά ττὐ Xgjtroo σου «-D 'u ιχ'ιὸ ττarα^v τιιὸ tcm'pav' xi. τιιὸ warn à-•,αμαρτηην " χαπ.'ξιοχτον zyxa; ττ; aiwtou ζωὴ iià Tb . êt effet io'ξα, τιμν, σίβα; <£τ άγίω τ,&μχτι ώ τβ acJ/af, αἰμιιὐ. xi ὁ ἐ/άχονφ* λ.^ίτω · χλ/νaπ τη ·χ^ρο^iaia· xi ο ίτπσ-χοπ®"· λι^/i'τω · Θii ττaπρων xi χὐ ΐi T» ιλιοο , ᵒ τη tro$/a a» χατ«σ·χΧ·αβ·α ανθρα-7T0/ τί ^Dytxà; ζΛοi', 7» θκϊφiλii f*' yfc › xi ic;·; aZτώ f'zt τη ^$woς ao^wy, ›Ç xa-πiΓητα y'.t^r, τη ά:γοντυ; xi /ffHs 9 τν μ$*› <ïrcc; α'ιτφαλΗα/ τη ζ^η;, πτ if λα^Η» or;quo/, αντί xi vuîî ('Ιτιχάμφ^ητι χχi*M παχτο-χράτκρ * ggq' Γαίφα-.ΰ.' τβ /φροσ-ωττώ αου tr.t τβ» ^Λαο,'σο:· τγ,\ χαα^ανπ. αυγΟΛα χαρΑ/α aui'JiS ' Æ'Àc*,rTc.' αυ'το: ëta X^rc? ' it « f$^rt-c-α n/jtà; φ^ , nyi απιχαλν^α; rui» σαι/τόν · ρηθ'βσ-ο; xi ἡ ι'ττάξί©^ οφΗλ,-πκ nofoa-χΐν,ησι napi παΊττ Aoytxic xi âyta; φύσ-ιω xj ■πV£.ματι τ<ὺ παραχλητω tft; τ;< αιώνα;' àpdtô' <£ ο $iάχο.(&* Atyt-ru ' χρβοιλθίτρ iv flplum ' ώαανηο ορ^ρκι ο etaxoyC^· μ$ η ρ&Ιι£αι τι». bp^e4'C-', χ; a.Tc?'5-ar abrèv Tsç χατηχυ/^υκ χ} χαμαζορ^;, βαίτιζομφ*;, τ^ <> μντα-

»

Mora, ιιώ «JffAoi&ta mowxdxt σn, π«ιλζν Ttt adm, htvplr* n n, cr«Je-oy corns; ®f05 r» yijjTini' αιπ^σωμιΌχ ταρχ xx-tJ* Th CU/T8 tbs erxT/f/xé; τι» τνην xl τιω Tufpay, pffuintlui vjq «'.«μβρτχτβν, »W τβχιηι τι; ^pov'.' ris K3pi9i^μια riu^t' W «Q/^tAev tn/ txt ττ e-iplux; ' y&~tx/x tu ηλη ' /Aro/ xj τβ. Oeô',' rauTlk vjq 7xS ζ<3?τι OrJ Stac tb μονο^/Γ; ui/ri ιβ«ρβθ»μiθα ' xJ ιτiτκοτ!^' ftt£yofjfyjfr

Ec^^yr/a apdtyvn.

Κ Ε Φ Α' Λ. x>i.

Θιο; d <r*pûi' d ατi'^'Xiïτφ' geq'. «.ve; âffi» , d Sti tvj τ.λi9'; fïi ü^cc'Ttxv τι; rutpx; , t/ιu St τηλη-llcu <£ tu xrpx h; i/ζαζσiχ.' Tri voχτκ , cuins κ, ytiu tTtSi iκφ taxi <£μ\νισν iφ^χλμοïi ' tC, «œv'di'êij'ai tu; îu^r.x, r^tJy dC^atiriatc ' xjq ^λ/χσο; ημά ' nu yxp SitxtTaxxp8p> tus yytpxi τμά/ arecs 0rd? aMereio; 00' yxptrtv Ce iμîv ©ici ατρόσ par#* , α»α σv d at'ai'j®" an-τγτΦ'' d τβ i-ivjtr dufr Six oxpx^c-piipAi, xü ni so rrvatr è/αι'τï S^pr.rxçjSyoç, aùrxs ήααi St ctbTB χατηξu^σεν ΣΥ ττ, αιω,ια ζαιΓi μ($' BiTor ἐὸξα x^ τιμὴ ›£ , qjq' τχ5. άγιν w£u«Tt t'i τβi αιάνχ , a'uftu ' xi, d iratxo.@-Aç.fru χλΛατî τρ y^epo^trix' d iνiσχοχα

Xc'po^fo-nr ç'pOet».

Κ ΕÎ Φ Α' Λ. λθ'.

O' Θιο; d Tire; η. «λχθι. o; c tciJ/ rAfOÇRf^r-AiJtJst; xl μ; giadarç π7; άγχτ^σi σι' d çiAoç τβτηκ/.'ζ Tcrijnjvtrpo-Aτη , s .τχ.ηιζν-^ρ^iχχχ-θι^ΓχOν, οτι tu σύμττχ'.τv. SaT^xrx., ttrtéi ttt W ZacviTS t ?t»') rii Kiχλιχότη trac Ttt: iavvi^v χiφχλχ}' χ. <i'λο^ητβ7 οωτ;*; Æào^-ox? TyÆuarixîai ' φόλαξον (Xt'rs ώ; xorîxu β'φθαλμi ιιχττρτσο.,' turns'; c\ & σiβ&χκ. drxjfOTiu^ χ! XΑπ ξι^τε; αὐτλ' ττ>; αιω','i» ζχ»i; CV XeκJ Γχσ-Β τψ ήγχτημ^ σ>. TtxtSt'' μ£ *σαι ΰi^χ , τιμτηΙσiβχ ^τ^χγΪΑ) ττν^μχτi' πώ if «H χζ tk Tac aiùS; «; αΐ'χιαιν, auliû' κ d ïιάχο,ο; ZiJrftU* a"?. AθiII C4 n'i'u'i) ixi St τπ7i ι»*οτ-φipousuals aTxpyxYi 'π.; dL'^aetrn d iηiσχοτο .

E'πiχΑητι tvt àvxpy^v.

Κ Ε Φ Α' Λ. μ'.

ET'yapts'i-A4-«rCi 'travnxpeirup Srpat^t oλ«v Λ. <w*o', orrù Six τβ μονο$χ tri TT«i5dç I'n<r« Xftr» tb xc ^ η'μ<5» txt Ttiïi erpo (τοζνθκσ'Λ/? àtrxpyxii νy^ οσο/ όφτ-ιλομ^M , aZX'otrot ïαυ<χμiθ« τι; γχρ x'.-^pwitw ιταξius' Æyxpt^^ttt croc ètu'ecnti ύπιρ uv etiuixixs tuÏTt7; ^ΓΠiληψη'* d Ord; βρχχμ, tC, Γσχχχ , ›ζ Γ«α»0, 7T«iTur a^iwv, d ταντη τiλιτφο-ρiτσα Six τ» Ae'j^ γβ xiAdCtrat; τ» γρ axrre-

A cere debet, oe eadem rurfus repetamus, iiib- '^8« P°n 'Uud. Salva eos Deu. , & fulci- l> in Rra,,)» iubtungat, inquam , haec: Pe- ,4mus a Deo mifericordias & miferationea ejus, & ut hoc matutinum tempus, & hunc diem, immo univerfum tempus peregrinationis noftrse in pace, & extra peccatum tranfigamus . Petamus item Angelum pacis , finem Chnftianum, Deumque habeamus propitium ac benevolum : Nofqne ipfi & alios mutuo Deo viventi per unigenitum filium ejus commendemus . Et epikopus orando dicat :

*Gr»tier*m aiho matutina.*

CAPUT XXXVIII.

DEUS fpirituum , & omnis carnis, cum quo nullus conferri poteft, & qui nui lius indigequi dcdifli folem , ut prateflet dici , & lunam , & Hellas , ut praxffent noâi ; & nunc ipfe afpicc nos ocuhs benevolis, & tufcipe notlras gratiaium actiones matutinas , & mifcrere noftr: . Neque enim manus tetendimus ad Deum alienum quia non eft in nobis Deus recens , fed tu trtemus , & immortalis, qui largitus es no bis per Chrillum, ut edemus, & nobis item per eundem, ut in bono flatu cflcmus , tri Cbuilli. Ipfe ergo dignare nos per cum vita aeterna: Cum quo tibi gloria , &. honor, ac veneratio , & fando Spiritui in fxcula , A· men . Deinde dicat diaconus . Inclinate ad benediâioncm ; & epifcopus orando di cat ;

ïmpofiht manni matutina

CAPUT XXXIX

DEUS fidelis, & verax , qui facis mifcricordiam m millia, & m inulta decem milita diligentibus te , amicus humilium f & pauperum propugnator, quo omnia indiDgent , quia omnia tibi funt ferva : Refpicc populum hunc; hos dico, qui tibi capita tua mclmarunt . & benedic eis benediâione fpintuali , cuflodi eos , ut pupillam oculi conferva ecs in pietate , & juftitia . Cum quo tibi gloria, honorK & veneratio, ac fanfto Spintui nunc , & femper , & in fa-cula facculorum, Arnen. Et dicat diaconus, Abite in pace , pro primitus vero collatis f»c agit gratias epifcopus.

Imploratio propttr prtmitiaf.

CAPUT XL.

nias agimus tibi, domine omnipotens, omnium eHeâor & gubernator per nnigemtum filium tuum Chriflum dominum noftrum, pro oblatis tibi primitiis , non quantas debemus , fed quantas poiïumus Quis enim hominum poteft meritas gratias agere pro iis qua: ipfi ad participandum dcdifti , Deus Abraham , Ifaac Óc Jacob, & omnium fandorum , qui eunda verbo ruo ad maturitatem pecduxifli , & omnis generis fruilus ad Ixtitiam & alimentum nodrum

itrum terrr jufTifti e fe fundere, qui dedi1U mollioribus &. laetantibus fuccum ladis, herbivons herbam, /diis carnem, aliis femina, nobis vero frumentum ad alcndum idoneum & accommodatum pnebuiili; ac multa ilia, partim ad vifum, partim ad fanitatem, partim ad oblcfratio<iem; prrrcr haec igitur omnia, fuperas omnes laudes proptei beneficium a te in nos collatum per Chriftum, per quem tibi gloria, honor, & veneratio, & fando Spiritui in facula, Amen. Pro defunctis vero, qui in Chrifto requieverunt, poftquam diaconus edixi* orandum effe, ne eadem repetamus, adjunget etiam bate:

AiatToti υφώαζ χαρτηύ fis ÆfpWLuïu' χζ ^'aφΐώ suingαν, ό êcw η7i νωθι^έροι fi βληχώδιοι ^«λβν, γλο^φα^ω; χλόιιο · καί η7 μγ xpt'a · ie σζipματΐΐ ' ήμ7v if σιην a**è; ^οφΐΐιν <σ*6τφορον και χαηiΜηλον, και ï'rpa διάφορα, to jjfyî <wpcç χρϋστ/, to Si ιw²ο› νχΰαν, to it κρρο τipψιν y tirt wJ-nti «λμ attamv ύιτiρόμνηη ύπαρχο τ? «s τχντυ &ριχiσiα Sii Xptsw · St ονσο/ ιοξβ, τιμή καί σιβα c» eytw ττν&μστι m's ni aZJyas, αμiιύ · tut St & Xpt~fS ivaztaxraμβρων, τ» φωνηταζ πότη «^οσΧ^η, "ye μή ζαλιν λιχωμ^υ, « Stάπονο wpo£n<TH καί B rifini.

Denuncialio ocfecrationi f pro mortuii,

νπρ xfxot/Anu^ja;.

CAPUT XLI.

Κ Ε Φ Α' Λ. μά.

O Remus pro fratribus nollris oui in Cluilio requ.everunt, ut Dcus ιιιπιιηχ erga homines chantatis, qui anun.un delim iukepit, remittat ei omne peccatum loliin urium, & non voluntarium, &. propitius ac benevolus ei fadns collocet eam in regione {'iorum, qui laxati hint, in fmu Abrahx, faac, & Jacob, cum omnibus qui a txculo condito Deo placuerunt, solunt.itique ejus paruerunt, unde fugir dolor, mirror, & ge- C nutus. Surqainus, nofque vicithm fempiterno Deo per verbum, quod erat in principio, commemtemus: & epifeopus dicat: Qui natura & immortalis & f.'inpiteinus, a quo cffedum clt, quicquid immortale eft, & intentui obnoxium: qui hominem animal ratione prxditum, mundi civem, mortalem in fua fabricatione eftecifti, ac etiam immortalitatem promiftfti, qui Enoch, & Eliam mortem experiri non pernulifti: qui es Deus Abraham, Deus liaac, & Deus lacob, non tanquam Deus mortuorum lis, led tanquam visentium.· quia omnium anim.r apud te visum, & fpiritus juftornm m manu tua hint, quos non tangit tormentum, cuncti enim fanCtihcati, fub manibus tu.s hint: èc ipfc nunc reipice hunc letvuin tuum, quem m aliam fortem elegifti, & ailumpfifti: & condona ei, fi quid tum solens, turn nolens pccsa 11; exlv.be ei angelos benevolos, ac colloca eum in fmu patriarcharum, & prophetarum atque apoftolorum, Cx omnium qui .l ixculo tibi placuerunt, ubi non eft trilluia, neque dolor, neque gemitus, fed potius chorus piorum laxatus, & terra rectorum funul laxata, & eorum qui ibi gloriam Chrifti tui vident, per quem tibi gloria, honor, tx veneratio, gratiarum actio, & adoratio, ac fancto Spiritui m farcula, Arnen. Et dicat diaconus, Inclinate, Cs accipite bcncdiâionem. Et epifeopus agat pro Co gratias hire dicens.· Conferva, domine, populum tuum, & benedic harreditati tiur, quam preuofo fanguinc Chufti tui acquiffti. Patre cos fub dextri tua, & protege eos lub alis tuis, Clique concede, *ut tonum certamen certent, curjxm comumment, fidem Jer- Vent .hne metatione, ü" extra ijuet men* per dominum nofhum Jefum Chriflum dilectum lilium tuum, cum quo ubi gloria,

Y Tiff a:atTXOïT«/x\ijaJ;· C.y XptrJ ιμώ'; οπν; ο φιλάνθρωπο Θii?ο«*οβ·-Ψiξαμ^οi «ντ& τιιύ ψ; χΐΐύ, παμ-ίδη αώτιδ 'teiv αμχρτι>μχ fi àx^iov' rAfaiî x}
« χαΓκπiξη tri yfi'pxv αναμιia;.' ιί χολ-to' A'fipxxu xl Γ<τα«χ xl Γαχω/3 /Δζ-ζάTOv άν» atw®* v'jtffrrrâyruy <? itoWM-TU7 n> «uîra· άπιδρχ e'Îtuin ιο Ap-(ç rcv^^ôi' ιyi?<ρ&μ(θχ. ΐχντά ' fi aMrAs; T;ό àtèttf} Θη ₰ Sti Ta Cf άρχ^ Ac'^s zxpxθωμι^χ' fi 0 i'rrrxoro; Afj'fW d τρ φν^ι-ι α-^χ-.αττ; £ «nAk'Tr.rti, zap s zx ¹ άθχ-'χ'η'ΐ θ'.χ,η^ ≫; c 04, ô η λοχιχον ζωο;· ·ην ανθρ^ον Tv? χοσ α οϊολ.'τ;'α·, θ', rjù Cf xanto-xdLji τιοι^αi» κί à'.arxTtxv ΐηχγχι-ιλχμ^^', ο πν Eϊωγ xi nr H Arαν θχ'· άτβ irnpotv μη titrai λαβ^ΐν, ο Θiο; A'^·χχμ, 6 Θiο; Ι σαάκ, ₠ ό &ιο Ι αιχρων, αZA'αi ζώνηiν Θiό; η* ort πχ-.'Ti.·. at .-χi ztrpaffoi ζ<δσ·ι, fi δικαiων » τϊϊ xtr'.ejox itaiv, ων à μη à-'Zαν,τζ χχρήχιαΓμδρ^ιΐτιοπi Xfiipxi E^cra h'ι·ŀ.' ' αν'ττ wjm KtÛ i'irrèr ΐαί w ioc-A.& ra η,έ.- cν ^"ζiλiζω, fi <α>^οσiλάβα Hi triρα λ>-ξζ, fi α·:χχωρη^ον αΰτό Η τι txùν η ο χω·ν c/^nua.vç · fi αχχiλα ινμββΰ ζαρά~ητον αντώ ι fi r.xTtTuio.' aCn. Ογ τώ χόλπφ ττατριχρχω'.^ fi ήΰ προφη?$, άαο~όλων, fi πα. των άτ' αιω. ό; σοι ft>xp'ir,irivn.v ' ο-αον ax cat Αώτη οiχώι fi, ΓΖιαχμό · άΑλά \ωρ&* iCs-iβω v ivr.pSpjoc, fi χη ιύθπων σινvα'. ▬━,
ό· αύτη ορώνηζν τινώ δόζαν rs Xpzraos' if iaoi οοξχ, τιμή fi σέβα y ινχαρι ια, ,.ροσκύντ.τι άν άχiω -α'-ώματι H τύ αιώνα, α'μΐώ ' fi ό έζαχο-.ε; ,\ιχί'τμ· χλι ,απ, fi α'λοχπιθi, fi E c i'x/ιxct®" (άχαρ: 'Ητω ιπιρ αΰ£) λιχων ηιαei · Σωσον χιρκ Tt. λαοζ eras fi iv'λόχησΟ'· -τiχν χλτρονομiα..· σβ ' lÙj ztpii ποιήσω τό τ.αιω αιαχτι ^ηοιμανον atri; fiai
atTt i v'aao y' ètfi
Γχθα: καλόν ' fr'.' Spézi'-iv Tr.pry-ai αΤiτη., αμέμ-;, διά 78 xl çjou rua v Ι rro.> rs as πάΐ'ο ' μ<θ aacr è'.fix, τιμή

i £ σιββ t C ηό rm/MCtt "S βZΛ«î, ijjub»

wùiAhonor, veneratio , & Spiritui iando in üecula, Amen.

Π« Jh, τόπ ycfoJh» raç τ'l£ xarunSeww nifùv ρακια ' ig «r/ i« jty ώταρχόνΜ ccunïs Sh τοφζ^υθαζ sortez.

£««·»</·, tf qiund» eptrtttt JUtlim nnrtn· run mexctrigi fievt : è7 tx ti· rxxr fexii iMpartiendnnt fit p ixptrifei.

Κ Ε Φ Α' Λ. μΡ>-

ETbn^fi^v Si τότη ήû κΜιμ^μ^ν c* ψαλμοΖι , xat aroj/rJe-f;/ , χαζ οροσΧ-%αΐί Stot ην Si» "ξινν ιμιρ^· Ιγίρ$&τα , χλι d'.xru fis ϋτόμητπ ïty jrzfzcnuv £ r^r xixoz-μχμ^ιΛΛί , ΚΛί π«ταραχο~α , χχτη iw XcrXatiov B rfzrex · Mwiî> ÿàp ot/ti# β λαό tχo*·3τ<τi· xaz crzoJ^za ίπίρ /xvUatç xÎtw · xxi StSodu t'x ίχαρχώτνν αυτι πζΐη^η fis άναίμνηχιν αώη.

C A P ü T XLII.

EXeauis vero mortuorum Eant tertia die adnzbrrit pfalnüs, precibus, & ledionibus , propter cum, qui teitio die a mortuis iuicitatus cû : die nono ad recordationem corum qui Cunt fuperftites , & eorum qui defundi hint.· quadragefimo fiant fecundum p..- (« veterem typum . Moyfeti enim fic populus flevit: item 'anno exado ad habendam me- * Γ";" ! moriam ipfius defundi, & fiippcditctur ex '*„,'„„^,7 bonis ejus pauperibus ad recordationem etuf- ° dem.

Cfτι r»ç aVf/JHÇ ηλΛ^πζ ùSzi «φιλβ<π fXVHOZ, η ατιλί;'.

Qitod tmpiot mortuos nihil juvent memortx vel mxndxtn.

Κ Ε φ Α' Λ. μγ'

TAura St Wfiji ί^ιβϋνλ^^)>· Xiei^apa^f-βΰν ia\ TV 7s χίτμο èù»s rc-bwty, «CCa irr,-erlis «Jw· ω γάρ irtptwri ί^ρίγ ην τβ θζ-ϊoy, iü-λον οτζ >g μην^άντι ' « γ«ρ trtv αίιιχιχ πχρ αι'τό · i/χαζο γάρ ό xvpM, x} ίζχαζοσαιΐα; ryarrwr >Ç c&s itâpwroS) '? t® *ργν αντι.

CAPUT XL1U.

SED hxc de pus dicimus , impios enirr tametfi omnia bona externa pro cis largiaris , nihil fuvarc queas : cui enim vivo j inimicus fuit Deus, haud dubium , «μιη fit ciiam defundo: non enim injuitnia eil apud cum: j.f/iKi enim domines , t> jnfitttjs atle-7'·.| >· xitI Et cccc homo, & opus eius.

.Fife) /uîOl tù, '.

De ebrii<.

Κ Ε Φ Α Λ. μΧ.

E'N it π.'Ti μν&χι ahify χαλ.'/^οζ μ? tC-πξϊΑ (fixât »g ψσ/3δ Θίζ a>; Suajxufyuot jg ^«s-fin'^ν ùnip z$ μίτντάντ^ ı Φισβύτιρ y'. Stcexovoi ΧρΓ~ t'zBoq , .*$>.·.·, όψπλiΓΐ ττνπη >g Tfô; >g Tfôç 'i-.x δια'χ-, <θi τβi ar.'XTo'jn^ ,^τiîi· ΑΪγ· Si ήγρατη' oi Surxfxi Ôv/Jtwoèü t-civ ozvoy Si μη ~i trx~ σαν, i,χ μό χιά τι fιπλαθωνται τ* σοφια; xi. c'fθα xeivw » μη è^iu -rm ' ήχον xg oi χρίτ,ού- 7tf« xj Ci Sixxo'.ct Θ<ο tbv χχ,ττχρχηρχ rg Tt/ ryxitr^w.' i-ièv êatâsraz υταζ^σζ rns ίχχλησiai ' Tïf» Si çxtifyj »χ· Ί',χ μη xί.wj · «Χλωί γχρ K, tfiv i&vτχι « ι-το ©»J γράμΒραγ iïi α'φροσiv'Ζα», α>λα ί,χ μη παροτ.ασι' « γχρ t-TtfC*' »i γ[Χ4>ή, M'' 7i'·'(-<v ct'-.Q.I' αλλα τ: φησ/ν; μη χινi c^cv t-s μι ^ivv · χ. χαλi'.| ' αχα θαζ ψιοντι:< Cv μι^M'O" τ*τ® èf Tfgi i*p) cv χλνφ^) μά.07 Φθ·μ?ρ> α>λά xJ π>ίί xx'.rii λαζχο:> Xfi"/a',à /'.χίχλχτζ'/ η ονομα τ7 χνριο ή-μω,· Γχi-à Xffr? ' *· ff:'Tr^' /'<' ■\T"·'/ ixi; Tin $ôf13®" ‹ 71 ' ànStxt λ^αζ; rt- ,o·; TfAzè/o/ et άφ^χλμοi; τι;t rzwfιμμχτη ϋΐχ- XCJ»ÎÎ ; b ϕ <·>·.|-oκζo,κ..' dv ày.s < xx- TltTXOXUtJ^ov, τ» Tortz y:.6·τ.ι\

CAPUT XLIV.

QUI vero in excquiis mortuorum ad epulum funebre invitati eflis , ordine & cbm timore Dei epulamini , ut po'.fitis precès pro defundis adhibere Deo . Qui enim presbyteri , & diaconi citis , debetis femper fobrii efle tum vobis lum aliis , ut poflitis ©cos, qui incompotite & immoderaic vivunt, monere : ait enim feriptura , <]κι poteilatem 7in „ zernnt, iracundi funt , ne bibant vinum , ne bibendo, fj]>ienf,<t jnx obhvijc.intur : t> incorrupte jud.:.tre non pojTtnt. Presbyteri ergo, & diaconi poil Deum omnipotentem, & filium ejus diledum, ecclcflx poteflates funt . Sed hoc non eo dicimus ut non bibant vinum , cum Hioqui non hccat, quod a Deo iadum eft ad laetitiam , id vituperare , fed ut non fiant temulenti ; non enim dixit feriptura , non efle bibendum vinum : fed ne , inquit , bibe ad ebrietatem t èc rurfus, /pina·, inquit oriuntur tn manu ebrii . Verum hoc non de !'r' *' jr iis tantum dicimus qui funt in clero , kd etiam de omni laico Chriftiano, fup< r quem invocatum eft nomen domini noftri Jcm Chrith, ipfis enim didnm eft, cm vx ; ‹ I o- r tumultu‹ ' cut fafiidij , (JT nu** 7 , ti hvi.ii ; cu; confrailsonet incajjiimt η··ηη·· e· >:'in I'f- lur.t, ,/ut in vino micitum tempo,.› , n mt, CT mi convivia ,,'bit, /peculantur

De ftdfiniù iir fui propter Cbriflttm exagitantur.

CAPUT XLV.

EOs qui propter fidem exagitantur, & ex alia in aliam civitatem fugiunt , quia meminerunt eorum quae dominus dixit , colligite , quia enim (ciunt *fpirittrm fuidem prtmptum effe , certum ver· infirmem* , fu* giunt , & bonorum fiiorum direptionem negligunt, ut nomen domini non negent : fuppeditate ergo eis necciTaria , ut mandatum domini perficiatis.

Metti. ««.

QuoJt ot>ortea< , in ano fuifput gradu cleri locatus eft, permanere, iT ordinem fer· vare, O non rapere ad fe ftte non funt commijfa.

CAPUT XL VI.

I.lJuJ vero omnes communiter praecipimus , ut unufquifque in ordine fibi dato maneat , neque tranieat regulas, non enim noflrz funt j fed Dei : gjw enim *vot audit,* inquit dominus, *me audit , IS rii me audit , audit emn <)ui mifit me : & 9«; VOt jpernit , me fpernit ; <;«. autem me Jpernit , Ipernit eum qui mifit me.* Etenim fi qux^cf-feita funt , & auima carent , ordinem fer \ant, ut nox, dies, fol, luna , fide'a , elementa , mutationes temporum , menfes , hebdomades , hora , eaque ufui conilitulo te: s iunt , ficut dtflitm cII, *terminum / . ener»; non tranjg>edientur :* & rurfus de mati , point et cetminos circumpoiitis claullris &. oftiis , \ dtxi , *i>ucuf-ijue ιrηΐ7 , ÎS non tr.infibu :* quanto mains debetis vos nihil audere dimovere eoium , qua· no· vobis fecundum Dei fententiam & auctoritatem conihtuimus . Ctecetum quia hoc pleriqtte negligenter cutandum cife putaverunt , & ordines conÛnderc , & ordinationem cuiuique movc-r< audent , non collatas dignitates libi rapiendo , ac per sim porellatem fibi fitmendp ea dandi alus , qux dare non poflunt, OK quo fit ut Deum irritent , ficut Contx , &. Ozias , qui prater dignitatem , ac fine aucloritate Dei pontificatum incaferunt , ex quibus illi igne arlerunt , hic lepra in fronte affeftus eif : irritent prattetea Chrifinm Jcfum , qui hac ordinavit ac conllnuit , ιυι·. ! iltentqne Spiritum fanftnm , cuius. teHimonio devorant audoiitatcm; idcirco ncccilitas polhilat , ut de hoc moneamus , quia us qui talia committunt, pcticulu n, ut pareil, impendere pravideinus , negligi etiam l'acrificia, & gratiarum adiono , quod ab ill.s adbibeantut , quibus non efl fas, rui Indicium , iX toctt-laiem putant honotrm por.tific.Uem , qui imitationem habet nicgni pontificis Jcfu Chriili regi·, nothi. I.i u enim nonnulli de refla deHexi , sanitatem tuam ic-ptunttu . Ergo Moyles famulus Dei, ci.m quo Deus ore ad os loquebatur , ut fi .m.iicin cum amico loquatur, cui dixit, tm *te prêter omnes.* cum quo loqueb.itm :n i 'petiti c)ii·.

*Tltpi ri ύηiiχμOτu r^s W Xp/rd» δ«*κ·μ^ .*

K E ◆A' A. μ,.

TOo Jtwxo^iec Jzx Mî -tv, x) h s xdZ./v t'x xd-Afuiÿ *φiiφvηκ Sul* « μτμvΰ'o&ι» if) Adyti» rαβχυρΖκ, τροοΆα<χ0αΜκ>{ ' *ITtrxpfyjot* yrfp βτ< το *μ8p τviuμβ* τρβθυμov · χ *Si <rtip%* ctôerô, *oiη· StipiaTVMrt'* ■ *τlω** a^xeynx *ffS Dvxpxfrruv trpoîfr-mt· tv» evt^àprtrm* ώ> *itumïç ri* o*ομα. τβ Xptra *iiΛTT,ρvατχχι-η' tTtixupesTt* L αu'τΛ m zpdj χ/>*«π, όπAiιu' *xvptaxlrù* xAiipevns.

B *Cfrt* fxatroç C² J^Y ί'τ̇ά^-^η χληρω όφκλΜ ί'μ/xr-iw, >ς φυλβττHv τiώ' *TT^rv,* άλλα /u»i *ιαvτù άρτχζ&v* τη *μη ty-%f4pt&cèni*·

K E Φ A' Δ. μ?'.

E'Eμ ιο δv χοητi χαόπ xapayye/Ao^ , Γχα-*ζov ιμρβρ*» Tùfd* τη io^Htrn αυτύ tyj *vπιρβαΐΐϊv* τβ *oρη* · β yap Hσιv *γιμιπροι* α'λλά τβ Θώ " o *vμώι* yàp *cfMrtv é κύζ/o* , α'-xsài.', *ιμ^ àxvH '*)ζ d i'/jte axeaty, *axén τβ* άτβ-*s'HAa>ris μι '* Λ © *vμá* , *ιμi* àθiK< ' o ,*μl* «\7iT^j , a'^tTH *tin áwoçf·iλτ,'πi μι' H ya©* •*ni άψvχα* 7?'·'°α4μ λ Λταξ/αv «χoβ-ώζπ· *o'Iov* vυξ, vi/xtpa, *ήλιo , «Alun , aςpa , oιχHχ,* "?o-*irxi , μivaiζ , iβáoμχ& , ιiμεραι,* «pat, £δβλ<&< τη τωθiΐαη χpπoE xaro m θρημ^v. o'ejie» iθβ , o « <ααpiλ<£το· *rat,* χ^ττάλ/v Zftjt *τη θaλáσ-στ ιζίiμiv* αvτi) £ χλπθρα xj) *πι'λχ ,* <47ra *èt* αvτi) *μiχζι-* τβτβ tλ/^-η, βχ *ùinp(3r,<tp,* τβσv *αχλλo» άμπ ùScà* cociAtn -nA-μαv χαραχικiv *ϑμ~v* xarà y»a>/jdu., Oto *trap »)-μέΐ* dtt.^cirwv, capipyc/ *ot* ττo>λo« x^ τβτ» dyjjc-ayn eoaz, cuy^/èty *St -nk -ni^Hç vζ τΐiv* í'φ' txace *χ&ροηviχv irapxxtvHV* rtAuJcnr, *ϑφχρ-* D^o *ς ^ ηρ ^ μoστ. μ^ èiïopfyx, K ht-*^f7rc,nç fcamii TΣφαχιχ^i a μη *vζατιχv Stèc.'xt ² x iff* T87V zapopy.-'Çeji *&tàv wrtrfp ci Kopürvt*)ζ d /ìxt jAXî O'ζ/αi *XAρχξ!»· ιπι$i-[fyot χ.& Θώ τ» à. χαρωϑΐωη , fytôfjSpiot ot ρόρ> τπiϊφλiχηι, d Si xani τβ μiτάκχ* Artupd? ' χαροξαιβiτ St' X&ιvo>· Γητβv tw o^ττξάμ^εv . Auafxn it iyf| rt *iryiu/jac* 7® *aytov avjpaVTi,* αυ-τi *ιiω μαρτιριxv ,* f^xon.? τιv *χί\-*ittuey πΓ τά *τ»/αυπχ asrf>irrt>z-i aspoe^ô^ot* κ$H τ/ιò Hi πί *$ι/σ·ΐ«* X^aoir/as *άμιλλαv iκ τ» ϊφ' ωv μη* η */vρoσαyoμ^ιoι ατiβό; ,* 7Γ«ι-*ètaev τiώ αρχηρατiχiώ τιμiώ, rrti μι-μτ,<τιv ttfoù^i* τi *μiγάλκ* Γ?σ» X ι-τ? *βκατιλiϋΐ κμ^v* , α'-,α^χαo χ- τ®ΰπ» *TtafxiMÎa-ots ' r,3n ^oep τί-ιζ ό·πiσω irç* vαυ^ό *μχιι.ιότr,ιo* ' λv'^βμ^v ώ; Malic; o τβ Θiβ ■*d'paitùii ώ* d 0tôs βvαι?/®- vιωτώ J-*μi-> H, (os i'τΐΐ λαλτ^-Γ,* <a^dç iαυτβ <p/7.c? , ω tî'Ci , *ctèxa-i ζχρχ* za;τα,- , ω χαπ» <αποτvτo'.· aju/λH njfi i *8ι* α'iη/χv, η *Ctvttviui , r, a-yyi-λα.* η *χι'vιγαχoA ,* tre: *IkLiKX τΐιv \)ό<χv* χoαoθi-σιαv

vita Stniarvn\ Stükt τίν«ι [ty γρη ναι àp- ytipitae ixmtâ&tu , jrxw ii ὐο» ἡΰ iq>tw · riva Si ùti , fxàry τΐύ wxtixv ‹ζ «xiixwax τη fatmpyta ^pncntMcv άηη^ΐμβχ· amp n/ apynpcuai «ρ«ατiηαπ> imnKiv , Tinti nit itptaç a ^tfuiàe Ûjj mfvrKàat* amp St twî ΐfMÙaiv M?μ*β, ηΐαν et AXFraee «9po» e-ieaa» · a'A' <<arw irtp mtpeeAnpftaait wrnpf-r/βi affeytyp^jjiiJ^aç, iφ^Mτην* « άiτκ τί-pa τη aopaSoattK mpeatcàat ?0&λìτβ, ->«votoç lut to i«ζτ/μ/·χ· tito St μάλiτα SttSf^s xj ή χάπι tw Σαάλ π«ρα· -; δόααι v&ομιχά Stya τϊ αοραφητα àpytfptuf Σαμοωιλ, iαττασον hc tturtle αμαρτία» ααηρχ» αχαιτ βληιτvχ * ? iSt to xtyût&at υχ αΰτϊ « βασιλιά t'Sitavvn-<< τ» αρροφήτiiu' Qarpytrepa Se τη <vραζ» Stt-StiÇcjf i Qtèf ce to7ç x«ni tex Oζ/αv oJx ce * μιλιαμύ toç t'ai τp χαραχομια Mτζραξαρφ,οϊ Sùuti·)ç d ris àpyttputruMK χαπζμαι^, >ç ris βασiλπαi atodrcjeç χαπτη· to δ» iφ ημύv zrws «x aj/XOHTf "s-f yàp waxnx »χζσχ·<ou -wap n-μζiχ ivoμχoδoΛTo <ρροσβυτiρ» w δ^χòχβv; X'χi v/ fxt^ttrfi, τp tfgçepx δ>σ-μα'τυχ K3M δζαφοραχ tfS «Bpayyattw Sttx-yôoxTOS* e yàp c ββλoμ^Φ^ itap iuFx t'nÀnpou rlcù ywpa ωτχip txt τη xtfiSriha Tty iαaάλiων i'xî th 1 iρoβoαμ ζτ«ραχ«oυμXò»K itpwruir,{, αλλ C ὀ χαλβμXuβ ύvo th Of3 ' « μ$> yàp μη θ«Γ-μoiτζî luu Mφî τoξiύζv δζαφάρά, iφχM αι/ δ/ O«{ ὀνόμαη τv òλα πλHiθαi ' αλλ' vπo τϊ χî/ χv δζδα^θoπi ακoλoυθiαv αρραγμά™ , τ»7 μβp i'πζτχoχoζ τo τη άρχηp&Γίΐΰη oχύμaμ^' τ»7i St αρριg-βoτipoι to τη άρωαντη ' τ»? St Sta-xôvozç to riïi <®*ôç α'μφoπρoβ? òζαχατζα · tv η χα^χρύ to τη? θρη<ΓX(4α; iΐτiπλύμBμ*· Ste yàp Sixmw itBpofyiptni θvσζαv ^μiηv , >l βα·βτζ-(V<y , η Xλo^/αv μαραχ, η μι^αλiαζ xuétâat ' hts <φ?i<τβύπρϋv y&poηv/α ιιτiπλύv · β yàp ὀ-σιòν, ακΓραψθαζ rbjj nifyv' à yàp tS'tv o Oroc axanzraazaç· i'χα oζ' ὐoββiβηxότti τβ xptrT-Θ τiχων τυραχνιχύ σ-φiπρiζ&πι , Xoμoθ^/βX Kjq-î4ώ αχαπλατiτχπi iπi χ«χ«i τύ rew^ÇS, àyvotà-jt;, ort σκληρòν ttùmî τ» <r°ôî xcs^a λαχτ/-7ημ· β yàp ημχ v τòi iαiααόχη τoλiμiσtv οι •niant, αλλά iw -xavrov tjxzzrxoxoy k] τη rra^èç àpyifptx "Xpjs-èv Γησïv tw xi>e«x ημύv · ὐσv Mmïik fjfyj yàp ri θioφζλiΓατ« àpyttp&ç xa-nràdiway, <£ z'fpÂç , xi ΛLito/ · ὐπv Je th ζτωτηρ©- ημύv ημϋ , w Jfxa'i'fis «xosoXm · vε>» δι tfS άτoτoλων tyà làκωβo xl tytù Kλη-μη >C αvv ημ7v Γτφoζ · ζ»α μ'l χώτβ παλζv χα-ταλiγωμ$ρι· xotvji St Crw iravTOv ήμûiv axficfiir· Ttpot ' <£ δζακovoζ · i&î vΛoδ.-βχoχoζ ·]{) α'χα^χω-Faz' «imtoî TtziU-U TH φύσ« ap^ffpÆ; ὀ μovo-φuή Xezroi ày îαυτύ τΐώ τιμιώ αρτάτα , αλλà ζαρα τη ζα^oi χαταΓαθε-ι · o '^όμβρo ανθρωτo Si ημà W rluù χv&μαπχiώ Sutria» aspeçipw tJ O«J ai/r» >ç τατρi xvpô τβ xiSus τ,μîv SitTofyin μόvoι rùn χ«ηχ · xaz τβζ oxojx «·tu} vμiv χ; Ïripvv τ^î Hi oώτîv tîtz^Ærο'tov , α>λ'« «xavTuc δ jrzr4'o-ai >5n xJ «χρÆç χατέτη n

& non per obfcura, vel per fbmnia, aut per angelos, aut migmata, hic, inquam, Moyfes cum divinas leges defcripfit atque conftituit, diftinxit quidem quamatn a pontificibus fieri oporteret, & qux a facerdotibus; qux item a Levitts, affignans cuique religionem, que effet cujufque minifteni propria. eumque decens: ita ut qua pontificibus facere juffiflet, ad haec facerdotibus fas non effet accedere; & que facerdotibus preferipu effent, hxc Levitx non attingerent: fed potius finguli minifteria certa & definita, qux fufeeperunt, cuftodircnt; Si quis vero prêter jus traditum accedere volebat, morte mulftabatur. Hoc vero in «o··M· u poriffimum demonftratum eft, quod Saul expertus eft: qui cum exiftimaret facrificaffe fine propheta, fit pontifice Samuele, inde peccatum, & maledi&ionem inexpiabilem fibi haufit; neque prophetam movit, quod regem unxiffet: idem docuit Deus, & qui-*Tet* »*' dem clarius in Ozia, de cujus fcelerc fine ulla mora fupplicium fumpfit: qui enim in fumrnum facerdotium furore bacchatus eft, idem regno etiam privatus eft.. Apud nos vero qux fint arta, lortallc non ignoratis: Scitis enim plane, eos qui a nobis per orationem, & manuum impofitionem epifcopi, presbyteri, & diaconi nominati funt, differentia nominum dif^rentiam rerum declarare: neque enim quicunque volebat, apud nos manus implebat, ut in illo falio A adulterino Sacerdotio vitularum, iub rege Hieroboam, fed qui vocabatur a Deo. Etenim ft non elfet aliqua lex pofita > & aliquod dilcrimen ordinum, latis erat uno nomine affeâos, omnia ift* minilleria perficere; vaum cum a Deo conlcquentiam rerum didicerimus epifeopis quidem aflignavimus, & attribuimus, quæ ad principatum facerdotii pertinent: presbyteris vero, qux ad facerdotium 5 deinde diaconis, i|iir ad miniftrandum utrifque: ut pie & calle hant qux ad religionem pertinent. Neque enim fas eft diacono facrificium offerre, aut baptizare, aut benedidionem five parvam five magnam facere: neque presbytero or-' dinationes clericorum facere. Siquidem non licet ordinem invertere, cum non fit Deus diftenfionis: ut inferiores qux funt fiipcrioris, per vim fibi vindicent; novam legem in malum fuum refingentes, ignorantes *durant effe fibi contra ftintulunt calcitrare*. Neque ifti nos aut epifeopos folummodo oppugnant, fed omnium epifeopum, & pontificem Chriftum Jefum Dominum noftnun. A Moyfe namque, qui fuit Deo carilïimus, conftituti funt pontifices, fa cerdotcs & levitx, à Chrifto autem Salvatore noftro nos *tredecim* apoftoii: ab a|K>-ftolis vero ego * Jacobus, & ego Clemens, & alii nobilcum, ne omnes iterum recen-*feamus*; communiter vero a nobis omnibus presbyteris diaconi, hypodiaconi, & lcftorcs. Primus igitur natura pontifex unigenitus Chriftiis non fibi honorem rapuit, ied a patre conftitutus eft; qui faflus propter nos homo, & hoftiain fpirjiualem Deo fuo, eidemque patri ante paffionem offerens, conftituit nobis folis, ut hoc faceremus: cum effent alioqui nobifeum alii etiam ex eorum

ntg· «*. utn.pato-

* Iterum he frite i domini diflingut vide* tur a Jacobo Alph«l apoftolo, quod pallim dofll repudiant. *H'ir t.*

eorum numero qui in eum crediderant: fed non protinus quicunque credidit , faftus fuit façerdos, aut gradum pontificalis dignitati» obtinuit , Nos vero poft aflumptionem ejus offerentes , ut idem conftituit, facrificium mundum fit incruentum : elegimus epifeopos, presbyteros, k diaconos feptem. Ex quibus eft beatus martyr Stephanus: qui non minus quam nos Deum dilexit, qui adeo pietatem erga Deum fide declaravit , & caritatem in Chriftum Dominum noftrum, ut pro eo animam luam daret, a Judsis Chrifti interfeftoribus lapidatione confedus ; & tamen talis ac tantus vir, qui erat fpiritu fervens , qni Chriftum ad dextram Dei vidit, & coeleftes janua» apertas , nufquam cernitur iis ufus effe , qur minifterio ejus non eflent convenientia: non facrificium obtulifle , aut manus ulli impofuifle ; fed potius diaconi ordinem ufque ad extremum cuftodifle : Sic enim* manyrem Chrifti decebat compofitionem ordinis fervare . Quod fero nonnulli Philippum diaconum , & Ananiam fidelem fratrem aecufant , quod ilk quidem Eunuchum baptizavit, hic vero me Paulum, non jntelligunt quod nos dicimus ; dicimus enim neminem fibi dignitatem façri ordinis fumcre , fed vel a Deo accipere , ut Mekhifcdcc, «k Job ; aut a pontifice , ut Aaron a Meyfe, Itaque & Philippus & Ananias non feipfosdegerunt, fed a Chrifto pontifice ,& Deo, cum quo pemo comparari potçft, elcΛi hint.

A ἀργκρατιαχ αξία 7rt^r - μζ Si rliù ἀνάληeûrS «poacu^xdmç xtrni τῖώ StaΤβξσ βώτνΰ θυσίαν χαλαρά? ι^' ἀναίμουυην , «poiχ,H^σ-α',αιθα iW/crxoTBj »yq' <sptT|9unps» *w' Swwous trrû nv άιι^μiv · uv HS itu Στίψαv&* ὁ μαχαυ^ μάρτυ ùx. ατολκχόμ^uκ ἡμάν xarv t!u &ιον iûvoιαν ' rwSmv τῖώ Θi»· σiβ αv Tf voiτH ùtS^an ιiώ aiç w χότiov τ.μων Tnmuî Xd/cw ἀγάιτίμυ^ ω wrip α»~ tS Soujiiat τάù χ|κ*χ!u> , wtfoxwnv l'uSaivv λiθoi; βληθεi' ώλ'vμω ὁ wSnc τηλ/xïm «\wp, ο τώ τν^ματι ζi«» · » ιΛ Xfcirev opvv «χ ὐiξιων t» Θ« , rtif ἡρανία πύB x« β'vi^μ$ùχ , κέαμi φβ/msu nts μη ανήκασι τῇ Scmovîa χρησάρ*Λ · ἡ θυσίαν ἀνο^ιγκών · ἡ ^paç tTrt^en τιιι - a>Ad τo τη; διακονία τάγμα φυλάξα μiχ,^ι τîλo ' uη» γαρ taurini τύ τη Xiy^S μάρτυ τῖώ &πiξiαν ἀηοσώζ^v · η Si Φiλιχχov τ·v Jidxoyov ἡμ^v φ A'.'avZαv τβv 'lîιτvv ἀδiλφov αἰτιώντvi τινκ, οτι ♦ μβp>τov £vδγov iβάττιτοα , ὁ Si iμι Ποώλβv , αγνόηση curt»/ , ο 7\iγορ3μ ἡμ^ · «roq^u γάρ oτι ἡχ tcurt^S τι ἀρτάζ« τρ iιpατηov αξiωμα, α>λ' Λ 'χαρα r»ù ©foc? λαμβάνω' ὡi MiλX/crrJfx· qj(' ἰὼβ' i χαρά ἀρχιιpiω ὠ A'αρων ηχρά Mcvσiv ♦ ocxvux qpf' Φiλιππο και A'vατia oΰ·^ , α'λλ"vnv rw X^cS xpot^ tS ἀρχiiμωî τ2 ατυγχpiτ» Θi2,

CANONES ECCLESIASTICI

Sanfitorum Apoftolorum,

Epifcopus a duobus aut tribus epifcopis ordinetur, &c. *r *pagina* 30. *& fequentibnt bufufee primi conriliorum volumnii.*

Harc nos vobis , Epifcopi, conftituimus , Vos vero in eis perfeverantes , falvi eiitis , & pacem habebitis : non obedientes vero puniemini , & perpetuum bellum vobifeum geretis, pœnas abje&e obedientiæ accommodatas folventcs. Deus autem , qui folus eft * ingenitus, & unis «.riorum creator , vos omnes vinculo pacis in Spiritu fanfto b copulabit , confummabit in omne opus bonum , immutabiles , a querela , & criminc liberos , & vita aeterna nobifeum dignabitur per c mediatorem ddechim filium fulnn Jeiiun Chriftum Deum Salvatorem nollrum , cum quo gloria ipti fuper omnia Deo , & Patri in Spiritu fanfto parack to nunc , & in fxMila fzculcrum . Amen.

del ad

< iiuerceflie- •'m ldusc

Finir conflitutionam Janitorum apoflololritm ptr J. Clfmenttm cetbohca dofirvn..*

ΚΑΝΟΝΕΣ Ε'ΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΓ

io» Α'χοτολ*»,

E'n/tfTtojoç ûot' *ιπισχόπων x&pontvic&a* Jw / *n 'ξιών'Τ* ni *i/tfiç..*

* Taunt Je' *Xfpi* χανονωχ J/ατiπi^Θω *ύμϊv trap* · vu« f»pr»· *ἡμων, ω ἴπiσκοπoι · υμά Si i'μμ^ύovτε αὖπι* , p'f 44' *αω&όσι&ι** ftp/aVu* *ἵfcrrt'* a'yw^errec *Si* xqXaov>)Tf.ûf, πoλ/μov *μιτ* α'λλχλov *àfStov* *ξiD τî, *Siκluj τη* *ιiνηκoiα* τiώ owxjxway *τινηιαTfi* · ὁ ©td; *Si* ο *μovoi * affirms *, rfS oλωo* ' «W<» traornrç *ἁπαντη υμά Six τv fipivni* or *πv£ματι ἁγiφ* * C»we-H' *καταρτίσει eis παν* *ιpγov'*"j*^ oiγαδov,* aberres, *ἀμiμπτη* , avr^xAifns;' xato^iùw·mtî τη; *αιωνiou ζωή συν ἡμiv Sià TH μισιτ&ια rî* η^αττημ^ώ *παώο* «vτβ J'^rS X&/γκ , T8 Θiβ xj *σωτήρσ; iμ£v , μ&*tf » ἴoξα αυτώ τ<3 *iπi* vra/ruv ©ry xJ *πατρi , er* aytp •αιXματ/ τω χαραχλήτ«, *vuv rt* xi <h xJ *Mîτou αιώνα αιώνων* · *àpduj*

T/λo J/aniywv *tfS ἁγιων* a'xwôXw *Stà* Κλτμ^»τν *καθολική διδασκαλία .*

VITA, EPISTOLÆ ET DECRETA ANACLETI PAPÆ>

Ex Libro 'Pontificali Damafi Tapa.

• JaAthent*. A Nacletiu satione Grccu» , · ex patre A Antiocho, fedit anno· novem, menfês (a) tres, dies decem; b autem temporibus Domitiani, c a coniulatu Domitiani decimo fit Sabini, uique ad Domitianum decimoiêptimo & Clementem coniules. d Hic memoriam head Petri conftruxit & compoiuit·, dum presbyter fa&tu fuiflèt a beato Petro, feu b racondaran, ubi b recordentur iepultUHt; ubi (b) autem & ipfe iepultus eft in pace, jeun rtari- juxia corpus beati Petri tertio Idus Julii. Hic ·“*»*■Mem fecit ordinationes * duas per menfem Decembrem, presbyteros quinque, diaconos tres, epifeopos per diveria loca numero fex. Et cefuvit fpiicopatus dies 13.

B

Nota Setirini Bini»

' Aaactaw quaad· taftaa roarifve, * ··*. a anocletut.) Poft taterragnum quatuor menfium 8t dacaa* dierum, nano Chrifti " 103. Trsjaai impetatoris 4. t«rtl« dia meafi* Aprili*. Anacletu, multis rebu» praclara gaflis celeberrimus, Chriftiana religioni* fumatum pontificatum adeptu*, Clementi per martyrium fublato fubrogatur. Quod liber pontificali* in vita Clamati* epifeopatum Roman· Eccieſia vigintl diebus ft uno cèflaffa ictibit, via eft credibile · cum tam brevi poatifiemm. tempori* fpatio mamrium Clementi*, Chatfonefo trana Pontum fits, Romm nunciarl non potuerit. Baror. anno >ot. nutu. i,. It fe]- anno nunc a. Unde acciderit quod Anacletus a Tertulliano Clementi anteponatur » ab Epiphanie autem hzreli »7. plane omittatur, fupra dixiutu* in annotationibus ad vitam Clementis, verbo Clemens.

Cur A«acl«tas Clameau e quibutdc· przpeliriu. i Full uut··· xfmftritit TStmi^len/.) Mira libri pon-1 tificalis varietas dr repugnantia : cum fupra Clementem Anacietl prsdeceftorem tertio anno Traiani e vita fublacunt efle fcripferit, Anatle'us non fub Domitiano, *: i ver,u» fub Trajano feiilfe potuit.

r Λ c/.M» n»mi,iuul 10.» S.blnl ufqut ect(b-u- u' fututum VttmiilonS 17.) Novus error au Roris. $1 Anacletu* fub annotati*confulibu* pontificatum renuit, eum Clementem anteceflifle, imo limul cum Cieto & Clemeute fedi(Te oportuit. Nam decimus Domitiani confaintus cum anno Chrifti " 10. Domitiani imperatoris i' <4. I j. cnincidit. Decin,u* feptinin* vero ejufdem confula- • j,- tu< cum anno Chrifti " 9·. Domitiani imperatoris taconcurrit. Cum igitur Clemens hujus Anacleti prsctecefibr, anno tertio Traidni imperatori, vira fimul it pontificatu defuoâui fit L ut prater anciorem hu-ius bbri, Hieronym. fc Ejufeb. locis fuma dicli* leftantur, non culeo qua ratione dici poflit Aqacletuoi ante Imperium Trajani, pontificiam fedem aduiniftrafle.

TcclefisS.Patri cxftru'âs tir appelletur mesiona. d Hic irutl Prtrt msruorlum tunfiluxil ». D fu/t.) Ter memoriam beati Petri intellige quamdam aedificii ftrutluram ab Anadeto, dum adhuc nresbvter efl«, jn Vaticano exftruilam, quam olim antiqbita* ufitatiut ecclefiam nominare loutucvic. Nam & Auguft. decivit. Dei lib.It. c. IO. N»< > inquit, mar.-yr/.iu. ucflris ntu irviplu, jiev;/ZZ>, /r/wr>r.'«'/sr, ficui mr. luit, <)u»ru>n 'upud Drum tliuul flirStUi, fnirScurnui. Ha* merito Cajus aatiqu» theologus, qui teo pore Zephyriui pontificis claruit, tefte Eulebi* lib. 3. hillotia-

runs c. *♦. trophaa appellat. quippa qua v(ββ*1« •p*' ftolorutti d« fuluâu · Verba ilbu* apud Èvfebium pradiâo loco hac fuat : paw ftrWc** : *3* i /»wr Çur ·ι rev, U etuffrrf, trefiaa eerum <·/ </*·· eetlepam fu· & vfriettf. Hanc infignem daramque nemoriam a rirblaa nerfscutioni* non fuifla dejeâan, fad majora potius io dia» fingulos gloria auâam, omnem admirationem fuperat. Baron, anna ıoı. n. ». & 3. Magdeburg, qui hanc ob caufam Anaclctum reprehendunt, a Bellarm. lib. a. da Roman. pontiL c. S de calumnia notamur.

a EPISTOLA I. ANACLETI PAPÆ*

S Hisvplft-la· non au ·ft Ballarm au· iadubi; › ta· B®rœai e *'c ««t»'

De ·oppreflionc Chriftianorum & de accufationc epifcopi, de ordinatione archiepifcoporûm & ceterorum & de primatibus & patriarchis, corumquc minifterio.

f· Erudn ci» videntu. (uppoiii*.

I. De us qui facerdotes accufant.
II. Ut eptfcopus Deo facrtficans, tefles fecum babeat.
III. De peregrinis d5 provincialibus judiciis.
IV. Ut oppreffus judicio faculartum, appellet judicium facerdotum, & de majoribus confis ad fedem 'apoflolicafd referendis

Anacletus fervus Cbrifli Jefu, in fede apoflolica domino ferviens, epifcopis omnibus, & cetenr cstnilif fidelibus, qui coaquedem nobifcum fortits funt fidem, gratia vobis & pax atquo confolatio multiplicentur a domino in fecula.

B EnediUus Deus pater domini nofln Jefu u Cbrifii, qui fecundum magnam miferteordiam fuam regeneravit nos in fpem vivam, per refurre&iqum Jefu Cbrifii ex mortmt, in hereditatem incorruptibilem dj incontaminatam, immarcefcibilem confervutam in caelis, in vobis qui in virtute Dei cufiodimini per fidem in falutem paratam revelari tn tempore noviflimo: m quo exultabitis, modicum nunc fi oportet contriflari tn variis tentationibus, ut probatia veflra fidei multo pretiqfior fit auro quod per ignem probatur, u tamen in tribulationibus experti, probati inyeniamini. Patientes cftote, dileftiflimi, quia patientia probationem qperatur, probatio vero fpem., fpes autem non confundit. Ecce agricola expeSat pretiofum frufium terra › patienter ferens, donec accipiat temporaneum dj fe-

(D· apfrtjlfiu V Uclrttil·) Chrljh·»·.·;» CT ·*·4 ·*v< i.mp.rtr.r. »ι<ι· Jt .ttt.ir Hi ie/tuic ·t-teiir ; ,m«4a, pripia. It· MS. colleifiam» Ildart ia BxbUodlCC* ColJcgu Plaiic:it» Soi J»fu, ■ quo fust ha VI1MB-M itftioacu.
(s) I·., duu· (i) 1·i. tian

rotinum. Si agricole haec patienter ferunt pro A temporalibus fruftibus, quanto magjs vos pro aeternis patientes effe debetts ?. *Effato ergo partantes, & confirmate corda veftra*, ut advenien- te judice Chrifto, beti & probati efle valeatis *Nolite ingtmifcere m alterutrum, ut non judicemini. Ecce judex ante innuam affiflit. Exemplum accipite, cariffim, labora & patientia prophetas, qui locuti in nomine demini funt. En beatificamus eos qui fuftinuerunt. Sufferentiam Job audiffit, finem domini vtdiftts, quoniam miferrvors ér miferator dominus efi. h* Tribulationes veftras audivimus, fratres, tam per * noftros, quam & pbr aliorum - apqciiiiarios, fuper quibus valde dolemus, vobiique compatimur, & auxilium ferre (prout ipte largitus fuerit, B qui pro nobis non folum tribulatus, fed etiam partus eft) parati fumus. Nolite mirari, carilTnni, qui periecutiones patimini, *quafi novi Vobis aliquid contingat t ied communicante‹ Cbrifli paffionibus gaudete, ut C in revelatione gloriu ejus gaudeatis exultantes. Si exprobramini in nomino Cbrifli, beati eritis: quoniam quod efl honoris, gloria, tf virtutis Dei, fy qui efl ejut fpiritus, fuper vos requiefeit. Nemo autem veJtnrm patiatur quafi bormeida, aut fur, aut maledicus, aut alienorum appetitor. Si autem ut Cbriflianus, non erubefeat: glorificet extern Deum in tfle nomine; quoniam tempus ejt ut inciput judicium j domo Dei. Si autem a nohir primum; quis finis eorum qui non credunt Dei evangel/o Et fi vix juHuf felvabitur, impius O peccator ubi parebunt Itaque & hi aui patiuntur fecundum voluntatem Dei, fidch creatori commendent animes luas in benefacis.* Nam (ut ait beatus Qemcns anteceftor nofter) fimilis eft omnis rcclefi® ftatus navi magnae, quae per undofum pelagus diverfis e locis & regionibus viros portat, b ad unam potentis regni urbem properare nipidntes., Sit ergo navis auitor hujus, dominus iplê omnipotens Deus: gubernator vero Chnftust tum deinde prorete otficium epifcopus impleat: presbyteri nautarum, diaconi difpenfatorum locum teneant: hi qui catechizant, nautologis conferantur: epibatis autem, totius fraternitatis multitudo fit fimilis. Ipfum quoque mare hic mundus habeatur. Ventorum vero varietates & turbinum, divertis tentatiombus conferanuir: periecutiones, tribulationes five pericula, fluftibus exxquentur. Terreni vero iptritus, qui vel de torrentibus, vel de convallibus fpirant. pfeudoprophetarum & feduSorum. feu pravæ doitrin® verba * doceantur. Promontoria vero & loca "'onfragofa, hi qui in poteftatibus fæculi funt judices, & qui pericula minantur ac mortes. Dithalafla c vero loca, qu® duplicibus undje fallacis æftibus verberantur, dubiis mente, & de repromiifior.um veritate nutantibus, conftrantur, atque his qui irrationabili fidem noftram yatione dif- D cutiunt. Hypocritæ vero & dolofi piratis fimiles habeantur. Jam sero rap'dus...vortex & tartarea Charybdis, St laxis ülifa naufragia, ac mortifei.t fubmerfiones, quid aliud æftimanda funt. quam peccata: Reliât igitur, ut h«c navis curfu prolpero tuta poilit portum defideratæ urbis intrare, ita Deo precem fundere navigantes, ut mereantur audiri.

• v«*rM, - aottada

«. rut. 4

a j»<o m.

b »etb< funt Ruffini/1' «i t,<ceit>»»nni5 «ı-ΛııΓv dYiiiprV'p 9» A

* dicantur ducantur roccuur.

c b.thila'ii

I.

Audimus, fratres, quod quidam detrahunt. dc accufant facerdotes Dei, cupientes eos damnari, non intelligentes forfitan, quod injuria facerdotum ad Chriftum pertinet, cujus vice funguntur- Nec hoc aipiriunt, quod B. Petrus princeps apoftolorum, inftru&or nofter, ait: *Deponentes igitur omnem malitiam, & omnem dolum, & fimulationes, & invidias, èt omnei flctratfionff, fient modo geniti infantet, ' rationabile, fine dolo lac concepifate, at tn to crefcalis in falutem*. Et dominus per prophetam inquit. *Qui vult vitam diligere, & videre dieñ bonos, coerceat linguam fuam a malo, & labia ejus ne loquantur dolum*, &c. Qui autem ifta tranigrediuntur, protêâo tranfgreffbres legis Dei & contemptores, atque inobedlentes ejus piæceptis exiftunt. Unde & B- Jacobus apoftolus ait.· *Si diligitis proximos ficut vos iplos, henefacitis. Si autem perfonas accipitis, .Peccatum operamini, redarguti a lege, quafi trau/grefforer*, &c. Et beams prsEdeceflbr nofter Clemens vir apoftolicus, & fpiritu Dei plenus, una cum reliquis fandis collegis fuis ftatixt, dicens: · Accuiandi vel teftifrcandi licentia denegetur his qui Chriftiame religionis & nominis dignitatem, & fnx legis vtl fui propofiti normam aut negligunt, aut non obfervant. Tranfgreffores enim fponte legis fine, eufque violatores & recedentes, apoftatae nominantur. Omnis enim apollata refutandus eft ante reverfionem luam, non in accufatione refte agentium., aut teftimonio fufeipiendus.' quia vir duplex animo, inconftans eft in omnibus viis fuis, fiaicumque autem, ut ait apoftolus JacobuS, *totam letem fervaverit, offenderit autem in uno, filius efl reus omnium. Qui enim dixit, Non maebaberis: dixit* ÉT, *Non occides. Quod fi* non *moechaberis, occidar autem, fallut er tranfgreflor legis. Sic loquimini, & fic factte, ficut per legem libertatis mctpienter judicari. Judicium enim fine. mtfericordia fiet illi, qui non fecit mifericerdiam. Superexaltat autem mifericordia judicium.* Et dominus ait; *Nolo mortem peccatoris, fed ut convertatur*, ετ *vivat*. Et multa talia, horumque fimilia. *Nemo enim*, inquit apoftolus, *nofirum fibi vivit, & nemo fibi moritur. Sive ergo vivimus, five morimur, domini fumus. In* hoc *enim Cbriftus mortuus efl, & revixit, ut iH vivorum & mortuorum dommetur. Tu autem quid judteas fratrem tuum? aut tu quare Jpernis fratrem tuum? Omnes enim flabimus ante tribunal Dei*. Scriptum eft enim; *Vivo ego, dicit dominus, quoniam mihi fleiletur omne genu, omnis lingua confitebitur Deo. Itaque unufqMifque nofirum pro fe rationem red-, det Deo. Non ergo amplius invicem judicemus, fed hoc judicate magis, ne ponatis offendiculum fratri vel fcandalum.* Scimus enim, quia multum b derogatio praevalet, quandb derogator creditur fide dignus. Ideo, fratres, variis detraftionibus & c accufationibus 'non oportetclabefadari judices & primates ecclefias, fed magis apoftolorum ôc doftorum regulis informari ac roborari. Unde (ullum eft, omnes in univerfo Romanorum orbe deflores legis, c» quæ lex» hint

* 7,Ir ' Ji.

he-1*nb. ».

tcMentiatiur. £·pΓ1 p· '"«J. 4.m<«m» pr«d«effor.

« Ani»«u«iib. x»«. coaft. « 7'

7·1'·4· s

«g,

K.·*. ı«.

J·1^· «·

tf*. *ı·

b Tnpiruta (*. Hh» d'Plft ' ip. id rpifcupu» I'JÏÏÆ it/ipi. ex Romano concilio, *qutftn* reddemus fuo *loco*,

funt reâe fapere & operari, dc non regular nafcentis ecrkfue confundere, aut fidein, au»' do&rinam apoftolorum variis maculare do&rtnis, nec fratres infeftare (a). Si autem omnia _ifc hoc fieculo viqdicata eflent, locum divina judicia non haberent. Supervacuis enim ad bencIKia kborar impendiis, qui folem çeçtat facibus adjuvare. Ideo fi aliquis putat, fe Deo |Q hoc placere, quod fervos fuos acculât; & ut meliores fiam. dicit fe hoc agere; tu vanum laborat, & plus invidi* ftimulis agitatur, miam cantatis: quoniam grati* plenitudo adjeitione non indiget, nec ulla requirit*r.immendarioms augmenta. b Erigit ergo doâoreS confcientta fiia, fi quando inctft is temporum flatibus opponuntur, fiiftinent mala, quae euhs n^agis funt adferibenda, quam meritis. e Datam enim Icimus fatanx poteftatem, ut fervos Chrifti cribraret: ut quod de tritico inveniri poflet, horreis ingereretur: & quod dc paleis, ad ignium alimeula tranfirer. Ad vos fpecialiter dithimeft *Nolite timere pufiltus grex, quia complacuit patri veftri» dari vobis regnum*: Venit inter vos gladius perfidorum, ut marcida ecclefia: membra reiecaret, & ad cœleftem gloriam fana perduceret. Quos habeat Cluilius milites, certamen oftendit: qui triumphum mereantur per bella 4 cognofcuntur. Scimus autem multos ob id infeftare do&ores, ut eos perdant, fie proprix voluntatis placita adimpleant. Non propterea tamen doftores (inquantum vires fuppetunt) a refila xmulatione & bona intentione recedere debent, fcientes, quia *beate qui perfecutionem patiuntur propter* Nihil autem illo eft paftorc mifenus' qui luporum laudibus gloriatur. Quibus fi placere voluerit, atque ab his amari delegerit, erit hinc ovibus magna pernicies. Nullus ergo paftorum, placere lupis & gregibus ovium poteft. ' Perdit enim laboris memoriam mens terrenis obligata carceribus. ' Sicut artium in fuo quoque opere invenitur mateV inftantla, ita noverca eruditionis eft negligentia. Nullus ergo prxjudicium alteri faciat, neque quod fibi fieri non vult, exerceat. Nemo difihnn de ali^uo jnvciyatj { quod in eius a&ibus non agnokat. Ego autem labefa&atam non folum quietem meam, fed & falutem, inimicorum valetudine fic rumorum procellis agnofeo. Potens divinitas immenfa h, tempeftatis incerta b°n ferenitatis amovere. Et quid aliud, fi Chriftus paftitS eft pro nobis, nobis telinquens exemplum, fic apoftoli pafTt funt, fequeutes ejus exemplum, fic reliqui patres, nifi ut fequamur tam do&rinam eorum, quam exemplum, fic patiamur adverta pro Chrifto, fic cura patribus atque cum fratribus crucem portemus, eorumque tribulationibus compatiamur, ut Chrifti ven difcipuli inveniamur, qui dixit: *Qi ii vult pofl me ventre, abneget femetipfum, & toi crucem Juam, & fequatur me* & reliqua. Prxfum^tio eft, fi dominorum beneficia famuh non fequantur. Obfequiiim ergo xftimandum Puco' quod parituris impendo. Quid eft enim, quod plus creditur filii vocabulum valere, quam oblequium, fie non quxritur, quid in amoris plance promoveas v fed quale ad prxjudicium r-ftimanti nomen apponas, cum apud prudentes fruftra fobolem dicimus, nifi exhibeat quod vocatur 2 Ego vero nolo errore meo alienas culpas afferere, ... admi-fiffc convincar. *Odifli*, inquit dominus per prophetiffl, *Mwws c/xraa/cr iniquitate#, perdes lo-fnentes mendacium! Virum fanguinum Cf dolofum abominabitur domitu*: *ego nutent in multitudine utifericordia fuu introibo in domum tuam, adoraboque in templo Ifiiil* tuo in timore tuo. Do-tttine, deduc me in juftitu tua propter inimicos meos, dirige ante faciem meam viam tuam. Non efl enim in ore eorum reflum, interiora eorum infidi*. Sepulcrum patens guttur eorum, linguam fuum lenificant. Condemna eos Deus, decidant a confilns fuis: juxta multitudinem ftelcrtem eorum expelle eos, quoniam provocaverunt te. Et lu-Rtentur omnes qui fperant in te, in aternum laudabunt. Et protege eos, & lutabuntur m te, qui diligunt nomen tuum, quoniam tu benedices juflo., Domine, ut c bafla placabilitatis coronabis eum.* Deo enim facrificames perfede, non debent vexari, fed portari, 4 confolari, atque ab omnibus venerari.

II.

e Inii autem, quando dommo facrificant, non foli hoc agere debent, fed telles fecum adhii eant, ut domino perte&e in lacratis Deo facriticare locis probentur. Ait namque au&oritas legis divinx: *Vide ne offert Moctala tua D, V in omni loco quem videris, fed tn loco quem elegerit dominus Deus tuus*. Epiicopus Deo facrificans, teftes (ut prxfixnm eft) fecum habeat, fic plures quam alius facerdos.' Sicut enim majoris honoris gradu' finitur, fic maioris tefttmonh incremento indiget. In lolennioribus quippe diebus, aut leptem, aut quinque, aut 1res diaconos, qui ejus ocuh dicuntur, fic fubdiaconos atque reliquos miniftros lecum habeat, qui facris induti veftimentis, in fronte fic a tergo, fic presbyteri e regione dextra lxvaque, contrito corde fic humiliato fpiritu, ac prono ftent vultu, cuflodientes eum a malevolis hominibus. fic confenlum ejus prxbeant iacrificio. Perada autem confecratione, omnes communicent, qui noluerint ecclefiafticis carere liminibus. f Sic enim fic apoftoli ftatuerunt, fic fanda Romana tfenet ecdefia. *Servite*, inauit dominus per prophetam David, *in timore, exultate ei cum tremore. ' Adorate pure, ne forte irafcatur, & pereatis de via.* Ille enim non perit de via, qui refte graditur, fic prxcepta cuftodit majorum.

Doceri ergo omnes oporrft, qui domini facerdotio funguntur, ut fic cetrtos inftruant, fic fibi proficiant. Scriptura eft autem: *ghi/ doffi fuerint, fulgebant quafi fplcndor firmamenti: qui ad jxflitiam erudiunt multos, quafi ftellu in perpetuas aternitater.* Et alibi: *Populus autem fciens Deum fuum, obtinebit, & faciet, & doflt* in populo docebunt plurimos. Ipfa enim veritas per fe infert fic lucit: *Bejtui efl qui non fuerit fcandJiizatus m me.* Ille piocul dul io fcaiulizatur in Deum, qui rede non docet, & ejus fcandalizàt epifcopum vd taceidotem. Iin pie namque agentes, lunt impii, reque intelligent omnes impii: porro doili intelligent. *Omnes enim invicem humiht.-.tem /nfinuate, quia Deus (uperbu re.fiilit, Immiltbus autem dat gratiam.*

fKi. Cod inierit hic hunc tiiulum ... friat cffiil» lu u»! i"SI &s.

7.*χ *tum. A'olitt* , **inquit Joannes apoftolus** , *omni Jpiritui croître , fed probate fpihtus , fi ex Deo funt , quoniam pfeudopropbete exterunt tn mundum.* **Et idem ipfe alibi ait** ; *Vos quod audijiu ah initio t m vobis permaneat'. Si in vobis permanerit quod ab initio axdiflis* & vos* **in** *Filio tf/ntro manebitis. Ej hac efl repromiffo, quam ipfe pollicitus efl * vobis vitam atemam . Hac fcripfi vobis de bis qui feducunt vos . Et undho quam accepiflis ab eo, maneat in vobis . Et non neceffe habetis , ut aliquis doceat vos fed ficut unitio eius docet vos de omnibus ,* O· *verum efl , & non efl mendacium. Et fic*t docuit vos , manete in eo. Et nunc, fihoh , manete in eo , ut csm apparuerit, habeamus fiduciam, & non confundamur ab eo in adventu eius . Si fcitis quoniam jnflus efl, fcitote quonnm & amnii qui facit juflitiam , ex ipfo natur efl . Videte qualem caritatem dedit nebis Pater, ut filu Da nominemur & fima . Propter hoc mundus non novit nor, qutaimon novit eum . Vanffimi , nunc filii Dei fumut , & nondum apparuit quid erimus . Scimus quoniam cum apparuerit , fimiLes ei erimu<, quoniam videbimus eum ficuti efl . Et omnv qui habet fpem hanc in eo, fanflificat fe, first nle janilui efl . Vmnir qui Jacit peccatum , Ü iniquitatem facit , & peccatum efl miqsitai . Et Jcitn quia ille apparuit , ut peccata tolleret , & peccatum m eo non efl . Qrnnis qui in eo manet , non peccat : & omntr qui peccat , non vidit eum, nec cognovit eum. Filioll , nemo v»s [educat. Qui facit mflittam, juflus efl , ficut ille juflus efl. Qui faci/ peccatum , ex diabolo efl , quoniam ab mitl0 diabolus peccat . In hoc cipparuit filius Dei , ut dffolvat opera diaboli . Omnii qui natur efl ex Deo, peccatum non Jacit: quoniam femen tpfius in eo manet, & non potefl peccare , quoniam ex Deo natui efl. In hoc mamjefli funt filii Dei , & filu diaboli. Omn:< qui non efl jt-flut, non efl ex Deo, & qui non diligit fratrem fuum : quoniam hac efl annunci.i/to, quam audiflii ab initio, ut diligamus alterutrum . Don ficut Cam, qui ex maligno erat , dj occidit fratrem Juum· Et propter hoc occidit eum, quoniam opera dus maligna erant , fratris autem juflj . Hoiite mirari, jratres , fi odit vos mundus . A'os fcimu> quoniam translati fumu> de morte ad vitam . quia diligimus fratres . Qui non diligit , manet tn morte : omnn qui odit fratrem Juum , homicida efl. Et Jcitn , quoniam omnis homicida r.on habet vitam aternam in fe manentem . In hoi cognovimus caritatem Dei, quoniam ille près nobis animam fuam pojuit, & nos debemus pro fratribus animas ponere . Qui" habuerit fubflantiam huius mundi, & viderit fratrem fuum neicijitatem habere , tf clanferit vtfiera fua ab eo ; quomodo caritas Dei manet m eo ? Filioli mei, non diligamus verbo neque lingua , fed 0pe<-e & veritate . In hoc cognojcimus quoniam rx ventate fumus , tn confpeElu ejus Juademu< cordi noflro . Quoniam fi reprehendent nor cor noflrum , major efl Deus corde noflro , df rjVit omnia. Cariffimi , fi cor noflrum non reprehenderit m<, fiduciam habemus ad Deum: & quidq <id peti-rtmus , aicipiemus ab eo , quoniam mandata ejus cujiodimus , & ea qua funt placita ceram eo , Jacimus . Et hoc efl mandatum ejut: Vt credamus m nomine fi.n ejus Jeju Chri* *Afli, tel- diligjmui alterutrum, fient dédit manda' tint nabis . EΓ qui fervat mandata eju< , ;» •II* manet, èT ipfe t» t». Et in bac fc.mus , fueniam manet t« nobis de fpiritu quem dedft nabis.* · **Et ficut Deus creator, qui hominem ad fimilitudinem fuam creavit, eft caritas, cil bo- sus , luftus , patiens , atque mitis, fit nniericors , fie cetera fandarum virtutum infignia , que de eo leguntur.· ita homo creatus elt, ut caritatem haberet, ut bonus eflet & juftus, ut patiens atque mitis , mundus & mifericors foret . Quas virtutes quanto plus quifque in feipto habet , tanto propior eft Deo , & major eft , ac fui conditoris gerit fimilitudinem . Si veto < quod abiit) aliquis per devia vitiorum, B & divortia criminum , ab hac nobiliffima fui conditotis fimilitudine degener aberret , tunc fiet de eo quod feriptum cil:** *Et borna cum honore effet , non mtelkxtt : comparatut efl jumentis mfipientibus , & fimths faBt^s efl illis .* **Qui major honor potuit homini efte, quam ut ad fimilitudinem fui fadoris conderetur, & eifdem virtutum veftimenus ornaretur, quibus & conditor? De quo legitur :** *Dominus regnavit , decorem indutus eft ,* **id eft omnium virtutum fplendore , & totius bonitatis decore ornatus . Vel quod maius homini poteft effe dedecus , •ut infeltcior miferia , quam ut hac fimilitudinif gloria fui conditoris amifta , ad informem & irrationabilem biutonim jumentorumque fi-** C **militudinem delabatur? Quapropter quifque diligqntius attendat primae conditionis tuae excellentiam, ut venerandam fandae Trinitatis in ie ipfo imaginem agnofeat , honoremque fimilitudinisdivine, ad quam creatuseft, unobilitatem morum , exeeutionem virtutum , dignitatem** meritorum habere contendat ; ut quando apparuent qualis fit, tunc fimilis ei appareat , qui fe mirabiliter ad fimilitudinem fuam in primo Adam condidit , mirabiliufque in iccûndo reformavit.**

Omnis ergo homo, qui ad imaginem Dei fadus eft , illum debet imitari , cujus ad imaginem conditus eft : illius debet feqm' vcftigia, qui eum ad imaginem lui condidit. Con- D **filiarium vero ac protedorem meliorem reperire non poterit, quam illuni qui cum ad imaginem fui condidit , qui eum pretiofo fanguine fuo redemit, & propter eum homo neri non eft dedignatus. Quem procul dubio inveniet , fi in eum totam ipem luam, juxta Pfalmifta: vocem, projecerit. Ait namque** ' *Proji-f^i ce Juper dominum caritatem tuam , & ipfe te enutriet, nec dabit in aternum fluHuationem juflo .* **d Omnis enim homo in fua caufa deficiens, & in fuis harfitans confiliis, quaerit fibi amicum fidelem, in cujus confiliis confidat, qui m luis diifidebat : & talem fiduciam habet in illo, ut omne fecretum fui pedoris ei pandat & aperiat. Quid dulcius eft , quam ut habeas** E **illum, cum quo omnia poflis loqui ut tecum? Si ifta cum hominibus fiunt, cum Deo hoc eft agendum , qui omnes vult ûlvos fieri, & neminem perire ? Nam fi veraciter Deum credimus , cumque diligimus ut debemus, & proximos ficut nofmetipfos , in eum quoque totam fpem projecerimus noftram; ipfe nos eripiet & confolabitur . Et ficut per**

aa·' · angelum Tuum, Abacuc prophetam cum prandto in lacum leonum ad Danielem vatem mifit, & Philippum-, unum-de feptem diaconibus, ad eunuchum, ita dabit nonis confblationem & liberationem. Hxcfedamini, caritfimi, &. nulli nnauam nocere ! Fratres eftis, invicem voe diligite, ut veri domini difcipuli ef- ^Cl mercamini. Nam qui rancida corda ' virorum infteit, malitiam inter homines fpargit : & qui detrahit fratri fuo, homicida » Homîw·»» eft. * Et qui abflulerir aliquid patri vel matr'' hoc peccatum non efle, homici- <J>i d» particeps eft. Pâter nofler fine dubio Deus .Mtj'.eni. qUi nos creavit: mater vero noftra cccle^ fi·, qu« nos in baptifmo fpiritualiter re^ençravir. Ergo qui Chrifti pecunias fit. ecçlchæ ra- Pl1' *wfcn vcl riaudat, homicida cil', atque homicida ante confpeftum jufti judicis efle dcputabitur. Qui rapit pecuniam proximi fui, 'iniquitatem operatur: qui'autem pecuniam vel res ecclefisr abftnlcrit, facrilegium facit. b Pricn,in ecdcfiammm fic facerdotum, fanfti apoftoli, juflu Salvatoris, intemerata fit inviolata omnibu» decreverunt manere temporitus.

III.

Eeges eccleiiae apoftolica firmamus auftoritate, fie g peregrina judicia fubmovemus. Unde & dominus mentionem faciens Lot, per Mofen loquitur, dicens: *mgreffus es quidem, inquiunt, ut advena, numquid ut judices?* Unaquaque provincia tam juxta Ecclefiac quam juxta feculi leges, fuos debet juftos, fic non habere judices, fit non externos, mfi apoftofee fedis hujus decreverit auctoritas, quatenus quicumque caufam habuerit, apud luos i judiees judicetur; fic non ad alienos, caufa vagandi, ftimulante protervia, luam defP'çic'' PÀtriam' trinieat' ad d duodecim eiufJem provinciae judices, ad quorum judicium omnes cauflar civitatum referuntur, deteratur negotium. Si autem fuerit ecdcfiallicum apud epifcopos, (interveniente primate) fiquidem major caufa fucrir.· fi vero minor, metropolitano : fi vero fuerit fteculare, apud ejufdem ordinis viros, judicio tamen epifeoporum; cum apoftolus privatorum Chriftianorum caufas magis ecckfiis deferri, & ibidem facerdotali W-\ dicio terminari vohut.

IV.

Omnis enim oppteflus,· libere facerdotum (fi voluerit) appellet judicium, & a nullo prohibeatur, fed ab his fulciatur, & liberetur. Si autem difficiles caqfx, aut majora uegotia ona hicrint» ma›orcm Îedem referantur. Et fi illic facile difeerni non poterunt, aut jufte terminari, ubi fuerit fummorum congregata congregatio, b qur per ftngulos annos bis heri folet, & debet; jufte & Deo placite coram patriarcha aut primate ecdeftalbco, & coram ' patricio «Tce^faxulari judicentur negotia in commune. Quod ft difficiliores orte fuennt quariliones, aut epifcoporum vel majorum judicia, aut i maioies caulir fuerint; s ad fedem apoftolicam (ii appellatum fuerit) referantur: i quoniamapoftoh hoc ftatuerunt jutbone falvatoris, ut majo' res & difficiliores qusftiones, femper ad iedem deferantur apoftolicam, fuper quam Chriftus umverfam conftruxit ccclcfiam, dicente ipfo ad beatum principem apoftqlprum Petrum: *Tu es*, inquit., *Petrus, & Juper*banc petram adifieaba calefiam meam :* fic reliqua. Sit ergo, fratres, conflantia veftra adverlus contentiones eorum qui adverfa fapiunt, & non quz Dei funt fapiunt, & erjt tortior petra conflantia veftra, ficut feriptum eft : A<- *timueritis ab bis, neque terreamini a facie eorum qui corpus occidunt, animam autem* nra *pojfunt occidere.* Quod autem in aure auditis, predicate in lumine, filum timentes, qui potefV animam fit corpus occidere, & mittere in gehennam. *Fratres met in came ambulantes, non fecundum catnem militamus, Arma enim militia nojira non carnalia, fed potentia Deo, ad deftruSionem munitionum, confilta daftruentes, & omnem exaltationem extollentem fe adverfus fcientiam Det, & in captivitatem redigentes omnem cogitatio nem, tĭ m obfequium Cbrifio perducentes. De ce tero, fratres, confortamini in domino, & in potentia fortitudinis ejus,* ut pax vobis multa & gratia a Deo & domino noftro Jefu Chnilo jniniflretur. Ampleftimur fic. ofculamtir, ac ii prrfentes, caritatem veftram, in unitate fpiritui, in vinculo pacis *& caritatis Chrifti. *Prepter Cewod, cariffimi, exprimantes, Jatagite immacaiati σ inviolati invemrt in pace, & domini no/iri longanimitatem, falutem arbitremini, * ficut tf* H« *Cartffimus frater nofler Paulus fecundum datam fibi fapientiam fcnpfit vobis, ficut & in omnibus epiltolis, laqueus en eis de bis, tn quibus funt quodam difficilia inteuefiu, quo indofli & inflabiles depravant, ficut tf ceteras feripturas* nd *fuam perditionem. Vos ergo, fratres, profcientes cuflodite : ne infiptenftum errore traduits, excidatis a propria firmitate. Crefctte vero* m *gratia* dT *cognitione domini noftn Jefu Cbnfii fj falvatoris. Voi autem, cariffimi, memore eflote verborum, qmo prodifia funt ab apojtolu domeni noftri Jefu Çbrifti, qui dicebant vobis, quoniam m noviffime tempore venient illafores, fecundum defideria Jua ambulantes in tmptetate. Hi funt qui fegregant femetipfos, animales, fpintum* non *habentes. Vos autem, cenffimi, fupentdificantes vofmetipfos fantfiffima veftra fidei, m Jotritu fan&o orantet, tpfos vos* »n *dsleitione Dei jervate, exposantes mifehcordiam dommi noftn Jefu Cbnftt en vitam oternam. Et bos quidem arguite judicatos, silos vero falvate, de igne raptentes. Alus autem mifere^tm tn timore, odiente, eam quo carnalis eji, maculatam tunicam. Ei autem qui potens efi vos confervere fine peccato, tè conflituere ante confipeifum plena fuo immoculatot in exultattone, jph Deo [tivatori nofiro per Jefum Cbnflum dominum nofirum, gloria* <X *magnificentia, impenum & petrftar, ante omnia focula, tf nunc* Û* i» *omnia facula foculorum. Amen*

No-

Notæ Sbvbkini Binii.

a Ημβαλα.) Anacletun» dut· decretale» epiftolas » omni Capientia pleoas confcriptitTe , vetuftuin quoddam exetpplar minukriptum Jibri pontificali» taftxtur ; quod ubi fit, *te* unde «ereptum fuerit, vide Turrianum cep. ia. lib. 5. contra Magdebargente» : e novator.bu» migna cum injuria redargui , ideo quod Clementem anteceAoretn fuum nominet , patet ex ii» que de numero «c ordine pontificum fibi fuccedentium diaimu» fupra 'in noti» «d vitatu Clementia.

b Tribeletienrr re/rar *atrii/tine,.)* Nota conna novatore» quod Anadetiu dq rebu» horum temporum , verbi gratia, dr periecutio.iibus patienter exeinploChnfli ferendi» , 'luillt ' adeoque ha epiftola decretale» immeilto reprehendantur ae rejiciantur , qua ' lis hi» nulla mentio fiat rerum hoc tempoie goftarum.

Otm folrnpl Outre· bebint ‹ *Arcttfal'rtibur ata rftrtrl labrftBari frlataie, rulr-.)* Vide qua fupia ditimua in nui i» ad canon.*1 potioL 7«.

/afertrrari.) Canone» apofti io rum, 54. 7». A 7«. inielhgit

» *Ipp aatea, .fVaarfr iittttiae Patttnrant.)* Confirmatur apoftolica conftitutio illa , qua pradpuur , ut epitropi lolenniurtbu» diehua uiffl munileno multorum altari artantium 8c infervientium tolenne Uirinctiim Deo ol-fierent , tpfique mimftij · mne» poll «biblinum tamficiutn communicem · m" e' rational· A ,ufta caufa exrufentur Vide qua d'ximus in noti» ad canunea apoftolorum 9. A io.

f SH »a,ft aprjl-l/ H.uttrrt. rr. › Canoro 0. & 10.

I,,,,,m «■ ' ait . utn . m htu- *jr Prtt'-'»a I■Litttrvrnttttt.)* Chnftu» dominus , aquifmt rex S‹ facerdor lei .ndum ordfnem Melchifedech , In e-ile^ia regale u.erdotium mftitiui, apoftoli» eorumque furceftoribu» cnii›onis regendi & judicandi porefta-tem contulit ijcoque nac ep.ftola fu» Anadetu» pontifex , dofirinim S. Pauli t. »J Co-inth. cap. 6. fecutu» , reile decernit , ne Cluilium cthmci ahcujus aut infidelis judicis tribunal adeant . Imumque fuirum di-

toli.i po. ‹um ! »p«- feuftionem , judicium a' definitionem petant . Qua lege politicum imperium a s^eo bene mft itutuin non tollnur , fed ecclefia dominio ac poteftati fubneitur . Vide Baton. anno J 7. num. *0,4. & feqq.* utque ad 4 x. Bella/ni. de Rom. pont. lib. 5. c. 4 fit feqq

À ÿaa per a.aui A/, *i · }* ruxu apoftolurum legem ac confuetudtnel qu* viJe ninon. «pollui. ;S.

Romanas pontife x Ixmmul judex, · quo nulla concedi turspprllatio, *Maieras (avfa eti frde» t,* Hoc Anacleti decretum bene & iufle latum elle ex e> patet, quod un.verfale & legitimum Sardicente con.ihuiu canone 4. Si 7· plane idem conftitucrit quodque Gcusatius in epiftoh» ad Faulluni & ad epifeupos Dardania feribat, fecundum canones fieri , quod totius ecdeliz appellatione» ad Romana fedis examen delerentur , ab ipla autem appellare nemini permittatur . Hanc appellandi confaetudineiu anciquiflimam elle S. I eo epiftola 19. reftatur , & antiquiflimorum ad fedem Romanam appellantium exempla confirmant, Matron emm ab epjAopn in Ponto excommunicato» , ut a Romano pon-

exrmpla rpl-Jiopoium ad RooiaK ledam apprllantiam. clfi.e abfolveretur , Romam venit . F.piphanlut harefi 41. Futtunatus & Felix m Africa a Cypriano , Balilide» in Hitpania depofiti , ad Cornelium & Stephanum Romana ecclefia pontifices appellarunt . Cyprianus 11-btci primo , epiftola ;. A 4- Atlianafius ab orientalibus depofitus, ad poniificem appellavit , & ab eo reftitutus eft. Soromenu» lib, j. cap. 7. Plur* vide apud Bella n. lib. a. de Roman. Pontif. cap. it.

rirmcntlr irftiiRomu·. * *efefiell k't fleittertrnt.)* Hanc apoftolorum conftitutiunem C lemen, I. x. conftit. c.aj.ex interpretatione Turriani, ex Bovii interpretatione autem c. 49. recenfet hu verbis. *P'1,f.·'1 Ch-rfl/am !a;,eH| . ,>n*

v . *nette betere aefelittot . fi er eh^tte veee t/erte IT t-a. tatietee elitei llr erielar , ,"ret ttl e» !rertp^et»r , etiemji*

1 " *Aririrrretturnt tetl Jebrei . ne, eA elbrticam e.-*

t^afi r.,

trttrju; *tfmpenere.*

EPISTOLA II.

ANACLETI PAPÆ

De ordinatione archiepifcoponim & reliquorum cpifcoporum atque facei dol urn & Uc tide Cctenfqûv caulis.

I. *De ordinationibur epifioporum, & omnium clertcornt., .*

II. *Dt accnfattombât epfftopornm.*

III. *£hro‹/ minm ^uan, a tribas epijcopis eptfcoptet non debeat ordina, 1.*

B IV. *In quibn, ctvitatibm primates, in oaibm metropontjni effe debeant.*

Anacletus epifcopm ttmvertît epijcopii- in Italia iOnjiitntir

Uoniam · apoftolicf ledis debitam reve rentiam eigâ me caritas vcftra fliftribuit. & quia plurimum venerationis, cariltinu hin prarbuiibs; (. nam licet ccclefue , in qua fan dus apoilolus rcfidens docuit , quodammodo nos gubernacula teneamus, tamen prohtemur nos honore & faniiitate minores elfe, &propterea omnino teitinamus, ut ad gloriam etus beatitudinis pervenire poflimus) igitur confui-C tationibus veftris plenius lefpondemus, fi licuiflet ; fed infirmitatis ac reliquarum oppreffionum onere prefli, breviter (prout dominus tribuit, & ut a beato Petro principe apoflolorum fumfis fhflrufti, a quo &[1] presbyter ordinatus) feribere vobis (ficut pcuiihs) non denegavimus. · Oamafi »p 'd o,',",*k· fnp hiiforix ,,, ,, I,b ,X Theodorel, v'Jdepa/iu edu BalUnm G* " ??*?|

1.

A Ordinationes epiicoporum, auâoritate apoftolica, ab omnibus qui in eadem fuerint provincia epifeopis funt b celebrandae . Qui fimul convenientes, ferutinium diligenter agant , jeiuniumque cum omnibus celebrent precibus, & manus cum ianftis evangeliis, qux prrdicaturi D funt , imponentes dominica die , hora tertia orantes, iacraque unctione , exemplo prophetarum & regum, capita eorum (more apoftolorum fic Mofis) ungentes, quia omnis ianfiificatio conftat in Spiritu lanfto, cujus virtus invifibihs fando chrifmati eft permixta , & hoc ritu iolennein celebrent ordinationem . Quod fi fimul omnes convenire minime poterunt , aflenfum tamen fuis precibus prarbeant , ut ab ipfa ordinatione animo non defint . Porro & Hierofolymitarum primus archiepifcopus beatus Jacobus , qui juftus dicebatur , & fecundum carnem, Domini nuncupatus eft frater, a Petro, Jacobo & Joanne apoftolis eft ordinatus, luccefTbribu.s videlicet dantibus formam eorum, Eut non minus quain a tribus epifeopis, reliquiique omnibus aflenium praebentibus, ullatenus epifeopus ordinetur, & communi voto ordinatio celebretur . Reliqui vero facerdotes a proprio ordinentur epifeopo , ita ut cives & alii facerdotes aiTenhim praebeant, & jejunanres ordinationem celebrent: fimiliter & diaconi oidinentur: Ceterorum autem graduum di-f.nbutioni , trium veracium teftimonium , cum epifeopi fcilicet approbatione, fufficere potet! . Dift. o O·· dl""1 «pifcopotum b Cobcil Nic. 4 Dift T(, R^mdccr. ,»°"· i«b |· nift. »« Ordint. epilcopurum . Ivo", lib. j. Dift. «». Por- plA Be. liqm ı›<‹·ju. "*

IL Ac-

II.

A«ui>tio quoqu*. E< ta i<ct Iron. lib. «. • Ep Ca» fttntini M id AbUt.'UT..

Accufatio quoque eorum, fuper aua nos confidere voluiftis, non nifi ab idoneis, & · probatiflimis viris. & qut fufpicaonibus dt feeleribus careant, fieri drbet : quia dominus facri fui corporis rradatores , a vilibus & reprobis ac non idoneis perlonis infamari noluit , nec calumnian permiiit , icd ipfe proprio flagello peccantes facerdotes » templo eiecit . finde linuet. quod lurami lacerdotes, id eft epiicopi , 5 a Deo lunt judicanni, non ab humanis aut pravae vitx hominibus lacerandi, fed potius ab omnibus fidelibus portandi, ipfo domino exemplum dante, quando per feipfum , & non pet alium , vendentes, & ementes ejecit dc templo , & menias nummulariorum & cathedias vendentium proprio evertit flagello , & ejecit de templo. Et ficut alibi ait , *Ileus flet.t m fsnagoga deorum , m medio autem Deoi • decernif* & alibi, *Ego dixi: Dii eflis , & filii excelfi omnes.* Nullus enim (ut reor) invenitur inter nos, qui velit fuum fervum ab alio, quam a fe, judicari . Quod fi prxlirmptura tuent, aut multa ipic indignatione iraCcitur, aut potius ultionem quxrit luper eum Si vero hoc inter homines agitur , quid putatis faciet Deus Deorum, & dominus dominantium, qui ultionem fuorum promiht non differre fervorum ? Unde & iplê per propheram loquitur, dxens: *be«< «itionum dcnnnu, , Am «Itionum libere egit: &* rdrana . Et apoifolus inquit: *Tu fut> es, qui judi.ai Jecvum ahenum? Suo enim domino flat aut cadit.* Et ipfe, *Halite judicare invicem, fed bx judicate magis , ne ponatn offendiculum fratri vel fcandalum .* Et dominus per prophetam inquit · *§fui vos tangit, t^git pupillam oculi mei.* Nam fi aliquis nunc jn majum (culos alicuius d rrincipis incipir tradare , manifefte reus majeftans judicatur , Cc infamis cfhcitur . aut potius capitall «enientir iubjacet. Hxc, fratres, valde cavenda funt, quod homines nolunt fibi fieri , Deo deoram non debent interre, ne forte iraicaturdominus, & faciat vindiciam eorum, etiam in eos qui non peccaverunt, quia perit fxpiflime juftus pto impio. Imitandus eft etiam prophe'"ta, per quem dominus ait : *Perambulabam in fimphcitate cordis mei, m medio domus mea : Non'po- * P^oλΓo*" na,,,corΛt,, ' oculit meis verbum Belial. Lofuentcm f »· abfcondito contra l proximum Iuum, huic interfictam* '. Et hi cavendi lunt, de ilibus Salomon jùt. *$jcut noxi«feflfui mittit lanceas, Ü jagittas in mortem, fic vir fui fraudulenter nocet amico fuo, & cum fuerit depreben/us , dicit : Ludens feci. Sicut carbones od prunat , & ligna ad lgnem, fic homo iracundw fufatat rixas. Verba fufurroms fuafi fimplicia, & ipfa proveniunt spt intima * ventris.* Et fi detradores quorumcumque graviter judicantur , & in perditionis laqueum cadunt, multo magis laceratores & de trtdores atque accufatores memoratorum Dei famulorum atque periecutorum damnantur , &. in barathrum, nifi fe correxerint , & per eorum fatisfadionem condignam egerint pernitentitm , indubitanter vadunt , & vindicibus flammis exuruntur. Quapropter oportet omnes

b IM. feai. " hc»uaiiMU,« W. ,ι τ ot. toi. rfai. 100· Niirmjm· f aZirXaica g fodxixB Tmt't. a • coldU.

ab his cavere, & non folum non facere , icd nec lacientibus conlentire : quia''non folum , J|ui faciunt , damnantur , fed qui conlentiunt acientibus . De talibus ôc his fimilibus wfa veritas ait: *Vulpes foveas habent, C volucret L» caeli nidos : filiut autem hominis non habet ubi caout /uum reclinet ,* id eft , in talibus non habitat dominus, nec ipfi manent in eo ı Et Salomon loquitur, dicens : *Qui fodit foveam ,τ<™.> incidet in eam : fui volvit lapidem, revertetur ad eum ı Lingua fallax non amat veritatem , tJ ot lubricum operatur rumae . Grave efl xum, & onerofa arena fed ira flulei , utrofue gravior. Hominem fut calumniatur anima Janguinem, fi uffue addacum fugerit , nemo fuflinet. £>i fe jofiat & dilatat, jurgia concitat . S£ui fperat in domino, falvabitur . 9«i confidit* Tmiri »« ia *corde fuo. fluitus elt : fui autem graditur fa pienter, ipfe laudabitur . Qui fortiter premit ubera ad eliciendum lac, exprimit butyrum ı fui vebemehter emungit . elicit tanguinem & fui provocat iras, producit dijcordiai.* Hxc & alia periculofa confideranjes apoiloli , ftatuerunr , ne facile commoverentur, aut lacerarentur . vel accubarentur columnx l?ndx Dei ccclcfix, qux apoiloli ic fuccelfores eorum nen immerito dicuntur. · Sed fi quis advertus cos vel ecclefias eorum commotus fuerit , aut cautas habuerit ; prius ad eos recurrat caritatis Audio , ut familiari colloquio commoniti ea ianent , qux fananda funt, & caritative emendent, qux jufte emendanda agnoverint . Si autem aliqui eos, pnulquam hoc egerint, lacerare , accuiare , aut infeftare prxiumpfennt , excommunicentur , & minime abiolvantur, antequam per tatisfadionem (ut jam didum eft) condignam egerint pornitentiam , quoniam injuria eorum ad Chriftum jserrinet, ® cujus legatione funguntur. Nec hoc mirum, quia fi quique noftrum cuidam * fervorum legationem injungeret , dc a quoquam impediretur . aut ab aliquo fubditorum inorum deureretur ; mox indignatus irafeeretur, aut taLa i prout poflet) vindicaret, & ad injuriam ac contumeliam fuam hoc fadutn reputaret , & tahonem (fi m prrfenti non poflet) futuris temporibus redderet. Nam fi in hominis caufa hxc fiunt , quid putatis Deus f.i. ict de fuis , qui nec capillum capitis eorum perire dixerit ? Unde & dominus per Nahum prophetam loquitur, dicens : *Deut amulator , èT ulcifcent dominus, tj habens furorem, ulcifcena dominus in boftes fuot , iX irafiens ipfe inimicis fuis: ante faciem indignationis ejus fuis Jtabet? & fuis refiftet in ira fureris ejus ? Indignatio ejus offufa eft ficut ignis, & petra diffbluta funt ab eo. Bonus eft dominus, & confer tans m die tribulationis, & feiens fper cutes m fe* : & reliqua. Quxdam autem ex his , jam aliis fratribus fcripfunus, qux toties funt replicanda, quoties fuerint neccflaria. Ejedionem quoque (ut fupra memoratum efl) fuinmorum facerdotum iibi dominus relervavit, licet eledienem eorum bonis facerdotibus & fpiritualibus pepuli conceflifiet . Eledionem enim illorum tablet apoftolus fieri jubet : Si quis fine crimine eft , unius uxoris virum , filios habentem fideles , non in accufationc luxurie , aut non iubditos

• Au,cl » h ıUCIIIM P'*[· r»

1. Ex citxto MS Cislicçil S>< f»ù h»· vartantn leOloart dec«rpût Hilduinul MS. i«rtn n*Ui ai'km vis tiliat
ı MS. Dttitbnitn n /«» wrrjkitta*.

<«.««*? hur' f* rel*9u*· St enim fme crimine facerdos eligi ,ue prtfciptlur, nullatenus ab hominibus , critnmibus irretitis, accufan aut calumniari permittitur, nec ab aliis, quam ab Ius qui fme cnmi- ai.iuucUio nc iuni & « juxta electionem , fi necellitas luent, aut ipfi volendo domino ten ire elege b 11.h <011 rm!^ b facerdotelque line crimine tien & ordinari pollini , & tales pet omnia tuennt , 0>«. I- Po quales eligi facerdotes jubentut . Porro «λ Mo't I I M.. prarcipirurut eligat presbyteros . - Unuc Cx < Ihd J5 eR m Proverbiis dicitur : *Gioria len.tm* . HxcKcio canities fapirntiam defignat, de qua 7·1 tcnpium eft · *Canitier ltoniinum p,'Mile>>(t rji .* Ciunque nongentos & amplius annos ab Adam v.fque ad Abraham vixifle homines legerimus nulli;· .«bus piius appellatus eft presbyter , ¶d e·! femor, nili Abraham, qui multo paucioribus viMtle annis convincitur. Non ergo prop·tei decrepitam icneâutem , led propter lapien- a *n, i. 'j* t|trn presbyteri, nominantut . 4 Initium tain „ i.tcerdotii Âaron fuit , licet Mclchifedec prior «v» t» i,· obtuletir iacrihcium, Ck poü hunc Abraham , Ifaac, & lacob: led lu fpom.mea voluntate, :kŒC>ni non facerdotali aii^ioiit.rc , ilia fecerunt . « ‚ " '''J Ccerum Aaron primus in lege lacerdotale nomen accepti, priinufque pontificali flola indutus victimas obtulit , jubente domino ac lo <fj i, ctiente ad Mofen : *Accipe,* inquit, *A.aror. & fi- i:o* e'nt , & applicabit a·! fl.um i tel:. >l"nu . Live>n panem ‹ ◇ induet Aaron vrjhment.· J:t;t , : ·'| , . r.etm & & jnpe>humera.t , ἐ «j:<?d conjlrinpet balteo : & pone· tiara· te* rio, *& latinant Janftam jnper ti .11* , (Jt c>e:trn unfltonn fundet iuper capu , a'fue hoc ritu conjectabitur, filio* t qno<). *tutu* i *appi- un·, (7 tunic;· ltne.t , c.* 'r·.;.»< *balteo rn.trjr t.s ,*

loco contemplari oportet, Aaron iummum (acçrdotem, id eft, epitcoptirn initie , pono filios eius presbyterorum demo ;ilrafle figuram . Hoc entm fuit inter Aaron lummum iacercotem , fic filios e/us qui iacerdotes er.mt , quod Aaron luper tunicam accipiebat poderem , flolam fandam, & coronam auream, mitram, & zonam auream, & tupethumerale , & reliqua qux prxhxa funt ; Filii autem Aaron , luper tumeas lineas cmfti tantummodo & tiarati , El *m Deu* allidebant facrificio domini . In novo autem teftainento, p«>ll Chriftum dominum , a Petro l.iccrdotalis cœpit ordo, quia ipfi primo pontificatu-, m ecclefia Chrifti dams elt , dicente dom no a«l eum.· *Tu* e;, inquit *r >:n* 0" *juper hanc petram etdificabo eccieſiam meam : port* mfeu non prtvalebunt adverjur eam, <7 tibi dabo tlax.tr repni coelorum.* Hic ergo ligandi atque iblvcndi poteftatem primus accepit a domino, primuique ad fidem populum virtute lux praedicationis adduxit. Ceteri vero apoftoli cum oodem pari conlortio honorem & potetlafem acceperunt , ipliimque principem eorum efle voluerunt Qui eoam jubente domino, in tuto orbe ddperfi evangehmn praedicaverunt: iplis quoque decedentibus, *b* »n locum eorum fuce-eflerunt epifcopi, quorum ordinatio l prartado heri debet ordine &modo. quos qui recipit d. verba cotum , Deum recipit . qiu autem eo* Ipeinit . eum n quo milfi funt , & cuiiis tunguntur legatione, Ipeinii, &«ipleindubitanter ipei netur a domino Videntes autem ipii apofloli ineflem efle multam, & operarios paucos, rogaverunt itomntun 'mellis , ut mitteret operarips in meflem fuam . Inde eled' hint ab es f fepuiagnitadno (*a*) difcipuli , quorum typulm r.cruni presbyteri, atque in eorum lo,um ^unt confliru'i m ecclena, de quorum ordinatione &t reliquorum ininiftroiutn. dixille hipra ftifluiai.

in

Porto Zuod epifeopus non ab uno , fed a · isa «* »<· ennflislonti-nlu aut prxkmna comprov incia- " lupti,ζ,2*° limn , efl ordinandus , \ nullatenus minus quam a tubus, ceteris conientientibus cunctis; idcirco , inflrtmnte domino fieri jubetur , ne aliquid contra fidem ccclefix umus ryrannua auilontas moliretur, & regula vel fides con funderetur credentium-

IV.

Provinciae autem multo .me Cluilii adven- Diftiri. i* <mu tempore iltviur hint maxima «k parte, & poflea ab apoflulis & beato Clemente prædccellore noftro ipla divifio efl renovata . b Ei ha. u c«p. m capite provinciarum , ubi dudum pumates pituili. legis " fæcuh erant, ac puma judiciaria potelias, ad quos qui per reliquas civitates commorabantur, quando eis necefle eiat , qui ad aulam imperatoris vel regum confugere non poterant, vel quibus permiflum non ctai, confugiebant pro oppreflionibus sci iujuflitus fuis, iplofque appellabant, quoties opus erat , ficut in lege eorum prxeeptum erat : iplis quoque in civitatibus vel locis noflns , patiiauhas vel primates, qm urum iormam tenent , licet diverti fint nomina , leges divinae & eccleliaftica· poni & efle juflerunt , ad quos epifcopi (fi necefle fuerit) confugerent, eoique appellarent, 5. ipfi primatum nomine faterentur, & non alii. Reliquat *.ero* metropolitan» civitates, quæ minores judices habebant, (licet majores comitibus cfleni) haberent metropolitanos liios, qui prarditVs ' jufle obedirent primati-" bns, lient & in legibus laxuli olim ordinatum erat, qui non primatum, fed aut mctropolitanornm aut archicpilcoporum nomine fruerentur. Et licet fmgulac metropoles civitates fuas provincia» habeant , ôc lüos metropolitanos judices habere debeant epifeopos , ficut prius metropolitanos indices habebant fxculares, primates tamen (ut prjefixum eft) & tunc & nunc habere jufixiunt, ad quospoft iedem apoftolicam fumnu negotia conveniant, ut ibidem , quibus necefle fuerit, releventur & jufle reftituantur , & hi qui in/ufte opprimuntur,...jufte reformen (Ur atque fulciantur, epifeoporumque caulx & fummorum negotiorum judicia (falva apoftolioe fedis auâoritatc) juftiflime terminentur . Hec ab antiquis , 4 hxc ab apofto- d A lis, htre a fan&is patribus accepimus, vo-* fc'' btfque (ut poftukftis) rimanda , & futuris Mcraat «nei tenenda temporibus mittimus , & reliquis fra- «"» *·«· ,cr'· tribus prxdicanda, ac eundis fidelibus traden- *da*

(4) *L»t* Cod tonfljute'

mand.»mns, nc paitorum imperitia, · qui iequuntur » deteriores fiant, dicente domino ProPhe<emr *Ipß pafioret ignorwunr rntelhgtnttmu.* Qyos mritis dommus deteftatur, diceils: *Et tenentes levrm nelcierunt me*. Neûiri ergo venus le ab eis conqueritur, & nekire (c principatum nekientmm proteftatur: quia profixto hi qui ca, qux uini domini, nekiunt, * domino neiciuirur, Panlo ai reflante, qui ajt; *St quis i jnor-rr ignorabitur* Hinc & pialn111*a' non optantis ammo, fed prophetantis myfterio denuncut, dicens: *Occarentur oculi eorum, ne videant, CT dor/itm eorum Jemper incurva* Obfcuratis ergo oculis, dorluin tieditur. quoniam cum lumen kicntix perdunt qui praseum, fine dubio ad portanda peccatorum onera inclinantur fcquentes. b Hic ergo inter JTUnns latronum δ dentes furentium luporum utcumque veikimur. Ideo & docuro alios, ‹X uos ipfos (p'out dominus dcdc'iit) providete debemus. Sane percudor ille dotior diciiur, qui termone inu::!i comcicnti.un 4 percutit mfirmorum, ideo tenere vos ά omnes fideles oportet *eum, qui jerund.nn J.oclr.nam efl, p.le.em Jermonem; ut poter.› /j conbhri m doElrina fana, tX contradurntet redarguere,* Ô, recte vi ventes, atque rcftam fidem tenentes coniolidare. Illis ergo qu; dicunt, quod filius in eo minor cft, qUta propheia inquit: *Cerium ficiet dominus breviatum umverjo orbi:* na ielpondendum eft divinis teftimoniis; d Verbum breviatnm quod dominus faciet tuper icrratn, non minutionem deii.itis in filio Dei fignificat, fed diipeniationem fmceptae carnis annnni i.u; in quali difisenfatione non folum patte hominis filium, led etiam angelis legimus minoratum, Paulo atteftame apfttolo: *Eum autem,* inquit, *mobace minus ab angelts minoratum vidimus fejum, propter pafjionem morti‹ gloria fX honore coronatum*; tc intra,- *Propter quam tau(am non confunditur fratres eos vocare, dicens: Annur:c:abo romtn tuum fratribus men, in medio esciefi* laudabo te*. Et propheta inquit: *Mmorafii eum paulo minue ab angehr, gloria tX honore coronafit eum.* Et ut verbum Dei patris breviatum in filio non efle doceamus hanc liai» prophetat· volumine approbamus fententiam. *Aumqutd ' abbrevtatus faïitus efl ferme meut, aut ita p.nvui efi, ut η»* poljim redimere, aut non efi in me virtus ad libesandmn, sheit dominus omnipotens:* Et iteium. *H*c dicit dominus omnipotens: fiumquisl abbreviata efi manus mea, ut falvare non pof/it! Aut non potefl vivificare cor humilium & Jpintum intritorum f* Et ut brachium patris, qux manus eft. filium efle doceret, intulit, dicens· *Paravit dominus brachium lar.flum fisam m ocults omnium gentium, & Videbunt onint· fines terr* falutare ejut*. Nam dc in noviflimo tempore hic fenlus non inaniter poterit coaptari; in quo temnore domines ' ex ccrlcfli aula ac empy rce domicilio peflimi axmonis tam ferre dedignatis tyrannidem, in creatura» liias crudeliffime iaevientem, plafmati condolens, ac fur immenlir caritatis tbefaurum relerarc volens, in caftiftimr virginis puriflimum uremm, omnis tori virilis neicium, inenarrabili myfterio, pro redemptione noftra carnem · iufeipiens, advenit, ut & illum qui liaucbat moitis imperium, fua morte deftruerct, ôc w», quos in tenebris & umbra mortis captivos in begerat, virtutis fu» potentia in into paivo it exigui temporis ipatio liberaret. Dt hocetiam cxigyo tempore difcipulos inftruebat, dumeosm fucem cum adhuc tempus haberent) incedere praemonebat: *Adhuc modicum,* inquit, *in vobis lu men eft. Dum lucem habetis, ambulate in lute, ne vos tenebra comprehendant.* Et in ° canonicis apoilolorum legitui epiftolis F*ilioli, novif fima bora quia mu!:; pfeudopropbet* exierant m bunc mundum.* Et Paulus apoftolus: Trmpiri *enim breve efl.* Et iterum: *Prseterit enim fign r.» bujui mundi.* Et iterum: *Omnia bar .id corrfitionem noftrum faila funt, tn quos ' fair‹ jaculorum obvenerunt*. Nam dominus in ipia oratione 4 dominica breviavit nobis fetmoncm, dum nos a multiloquio prohibens, pauca loqui docuerit, qux » pertinent ad falutem. *Cum or.it:.*, inquit, *nolite multum loqui.* Et intra: *Γo› autem cum oratu, dicite: Pater nofter,* ‹ya; *es in coelis*, &c. Non crtim propheta filium IXi m hoc capitulo minoratum defignavit in verbo, quoniam ipfe in prophetis retro tem porc loquebatur, qui etiam nunc per apoftolos Cx apoftolicos viros noviflimo tempore loquitur: *I vo,* irtquit, *qui loquebar m fervor meos propietas, ecceadfum* Et alius propheta: *Sicut efl ab initio ufque in Jaculum, neque ad'eftum eft ei, neque minuetur ilh, quintam ipfe efl dont:nui creatur** !.<*. Ecce quale verbum breviatum fecit dominus in orbe terrarum. Non qtra s ut illi putanti mieno'cm " patre intimaiet hominibus filium, lcd quia noviüimum ejus annunciaret adventum. l' Si ergo (ut prxdidum eft) ' Aaivntihi, p:< sbyterorum figuram pedabant, & Aaron tummi facerdotis, id eft epileo pi, Motes indubitanter Chtilti tenebat formam quoniam imt Imnlinido mediatoris Dei. cincti inter Deum 6. hominem letus Chriftus, ‹iui eft verus dux populorum, δ. verus princeps tacerdotum, di dominus pontificum, cui eft honor & glori* in faecula frculormn. Anien.

Notæ Severini Binii.

a Ci-Jinetiontt Kprfctporum.) Dl cplfcoporum ordinatiane, vide qu· diximtu iiipr» in neti» mi canon,

A *In 'tuum rerum fuccefferunt ef/fcepl.*) Hoc eft quod pût. propher* David pradiseral' *Pre ret-rir.i tuir ssm funt tin pill*. Nam Auguftino praJ.ctl loci interprete, purer apoftoli funt, hlii pro pat ibut nari, apoilolorum fucetflore» epitropi, Concilium Florentinum in inflrnélione Ariuenornm A Concit Trideutin. let. aj. cap. c. Idem aflerunt. Diruatur autem epifeopi apoftoli* lur.edere › non propre, eo tno‹lo quo epifcopuj epitropo, rex regi 1'uccedit, fed duplici aha ratione- Primo, ratione lacti epitcopali, ord-nu · Secundo, per quamdam iimilitudincm & proportionem quia nimirum iicut Chrifto io terri» viventi, primi CubChriftn o*ant apoftoli duodecim, de nie feptuarinta duo ditcipuli: ita nunc ptimi Tub Romano ponHficc funt eoiiropi, poll ros pteibyteri, mde diaconi, &c. Nem alitet autem epiicopoi apoftoli» fuccedere, indo patet, quod epif.opl nullam vere apoftolica audotitati» partem habeant I Apoftoli tmm, ut conflat Marth. & Marc. cap. dl· no to o tenarutn orbe p'xdicare, alia* atque allr.r ccckila. tundare, canon'co, Jibro, leribere poteran'. nthil horum epifiori potuerunt Praterea I donum lingua A miraculorum nabueruirt apoftoli, non auteni oi»nei enifcopi. Apoftolia omnibua immediate a Chrifto univerlaiu eccleiiam gubernandi potefta, ac iuritdlÛio collata eft, Joan. cap. ao. hi» verb'» *Sim:*

> MS.edtrtvMr·* « MS /·/·'>*«*· I MS X«J /«‹·.·,«■» ·*«»■». , In MStbcft <* »et. *PmissUa*. (MS *ptrtintaM.* ‹. MS. *funs* , In MS b«« verba qaia^u* non lcjuntur, *Jfltf* <7r.

„ιβι me uioen» pater , Cf aut* v*t : (quamquam ordinaria jurifdiala , qua in |"fteroi per fuccelTionein tritoaferretur , fuli Petro, extraordinaria reliquia apoftolla\once<rB fit) omnia autem epifcopi a Petri fuccefibre 'Romano pontifie·, cui diftumeft, hfn »ı>*i mtap, p*fc» ainet'mm , immediate fuatp iurifdiciionem. certia limitibus definitam confequuntur. Denique , non Tuccetiitur propria' nifi pcacedenti ; at fimut cum apoftolis fuerunt In ecclefia Timotheus, Titus, Evodlus, aliique plure" epifcopi. Si idhur epifcopi apoftolia fuccedunt , cui epilcop· Titua ? cui Timotheus fuccefiit ' Pater igitur non aliter hae Anacleti verba intelliÿ debere ' quam duplici illa ratione, de qua fupra. VideBellarm. Jib. 4. de Rom. Pontif. c. 13. »✦. & aj.

Quomodo 71. ditupul·» domm,, preth,te:i luccedcrc d.lalul r Sepluajlnta Âue dsftltu11 , fuarezn typiiei urru*l yrtiiytt'1 .) Presbyteri feptuaginta duobus difeipuii^ domine non aliter quam' per fimilitudineiu quamdrtn fuctedere diβuntitr » ficut apoftolu epifcppl . Quod nutem non aliter fuccednnt , hac ratio evidenter probit : Septuaginta duo difilpuli non tuerunt^presbyteri, nec ulhim ordipem aut jurifdidinnom â Chrifio· fuf.eperunt : fi]uidem Phil.pous & Stephmur, & alii quinque diaconi ab «poftoli* ' Ador. o. ordinati erant ex ji. difcipul.s domini , ut docet t piphan. harefi io. non fuiflent autem diaconi ordinati, fi |im ante prdinetn presbyterii habutfient . Vide Bellarmin. Lb. 4. de Rom. PontI£ cap. 15

EPISTOLA III.

ANACLETI PAPÆ

De pstritrchii te primatibus ac reliquia eplfcopli ; & quod Rouuoi tcJcUa cardu lit k caput omnium eccIclutum ·

ı. *De bipartito ordine facerdotum.*
II. *De conftitutione feu ordinatione epifeoporum ac presbyterorum.*
III. *De difcretione Epifeoporum & civitatum.*
iv. 17 *difficiliores caufa ad federn apoftohesm referantur.*
v. *Non admittendo: ad sccufstionem five ad teftimonium , qui antea mimici fuerunt , iff de extraneo judicio.*

fina ietut fervus Chrifti Jefu , in apoftolica fenr a domino conftitutut , & a jsnSlo Petro :ip ' hfirum principe pretbrler ordinatu, , omnibu r epijcopis ac reliquit Chrifti Jacerdotibiir filutem. O

BEnedidus *Deut & pater domini noftri Jefu Cbrtjii, qui benedixit nos in urum benedillione jpiritusii in catieftibus m Cfiifto , ficut elegit nos m ipfi ante mundi conftitutionem , ut ejfemus Janfli & immaculati m confpeiiu ejut tn carita 'e, pradeftman, not in adoptionem filiorum per Jejum Chriftum m ipjum , fecundam propofitum voluntatis /««, tn laudem gloria gratia jua, m qua gratificavit nos m dileflo filio Juo , in quo habemm redemptionem per Janguinem eju>, rermjjfinem peccatorum fecundum divitias gratia ejus, qua abundavit in nobn in omni faptentia & prudentis , nt noturn nobis faceret faeramentum voluntatis fiat , jecundum beneplacitum ejnr , quod propofmt tn eo, in dftpenfahone plenitudini, temporum , infiaurare omnis m Cbrtjlo, qua tn coebi & qux in terra funt tn ipfi. In quo etiam forte vocati fumui , pradeftinati fecundum propofitum ejut , qui omnia operatur fecundum confihum voluntati! fua, ut fimus nos m laudent gloria ejus , qui ante fperavimut in Cbrifto .* **De primatibus, * carillimi, fuper quibus me quidam veftrum cortfuluerunt , & apoftolica audoritatis (qua, licet indigni , domino difpenfante. lungijnur) decretum poftulavenmt , aut fi efle deberent, aut non, quantum hactenus dc his a beato Petro appftolo, dc a reliquis apoftolis , ac beato Clemente noftro fando yprxdeceflbre , & martyre , novimus ftatutum, denegare vobis minime-poflumus. b Et quis eft, qui quaerentibus fratribus denegare poflit dubitationes vel ncccflitatcs eorum?**

a Hinc», °P Lv.

» «P Attic, |d PP C.r-thiginealil concilli.

Sacerdotum, fratres, Oldô bipartitus eft , & ficut dominus illum conftituit , a nullo debet perturbari. Scitis autem a domino apoftolos eflè eledos & conftitutos, & poftea per Jiverlas provincias ad praedicandum difperfos. Cum vero meflis cœpiflet crcfcere , videns paucos efle operarios , ad eorum adjumentum jcptuaginra (a) duos eligi praecepit dilcipulos . Epifcopl vero, domini apoftolorum; presbyteri quoque, feptuaginta duorum dilcipulorum locum tenent.

II.

Epilcopi autem non in c.iflcllis aut modicis civitatibus debent conftitui , kd presbyteri per caitella d modicas civ nates Jique villas debent at> epifeopis ordinari & poni ; fuiguli tamen per lingulos titulos luos . Et epifcopus non ab uno , led a pluribus debet epifeopis ordinari : & (ut didum eft) non ad modicam civitatem , c ne vilefeat nomen epilcopi , aut alicubi , led ad honorabilem, urbem titulandus & denominandus eft. Presbyter vero ad quemcumque locum vel eccleh.nn in eo conftitutamq eft praeficiendus , atque m ca diebus vitx fuse duraturus. Amplius quam ifti duo ordines facerdotum , nec nobis a Deo collati funt , nec apoftoli docuerunt.

ρ,Λ·*· *© -ll',lcopt n0"

« S«rdi«_nf· L»od

III.

Epifeoporum vero ordo unus eft , licet lint primates illi qui primas civitates tenent, qui & m quibufdam locis patriarchas a nonnullis vocantur . Illi autem qui in metropoli a beato Petro apoftolo, ordinante domino, &a prxdeceflore noftro prardido fando Clemente , feu a nobis conftituti funt , non omnes primates vel patriarchs eflè poffunt : lèd ills urbes, qux praefatis & pnteis temporibus 1 primatum tenuere, d patriarcharum aut primatum nomine fruaniur: reliqua· vero metropoles, archiepiicoporum aut metropolitanorum , & non patriarcharum aut primatum utamur nominibus ; quia hrc eadem & leges fxculi in luis continent principibus : 1 alis autem primae civitates quas vobis conicriptas in quodam tomo mittimus , a tandis apoftolis , & a beato Clemente , five a nobis , primates praedicatores acceperunt. Hxc vero facrofan&a Romana & apoftolica ecclefia, non ab apoftolis , fed ab ipfo domino 'alv. tore noftro ' primatum obtinuit, & eminentitm poteftatis fuper univerias ccclelias ac totum Chri-

De ord:«

d Iiîd. Biy. ““°4 »▮▮ ··▮ e HihCmiru, um clpı,. de prcdclb-

loαı.ı t. clp.

Ir.op Lr aq. Dift >l e*-crofanlU Rom £< in drer Im. I 4 f Cone Rom. :ub Grilll®

Clnifliani populi gregem aflccuta eft, fidit mus, ut femper in omnibus & ab omnibus vi

Mst>b u-iplvB. Petto apoflolo dixit: *Tu er Petrus, dX fuper June petram adificabo ecclefiam meam, & porta inferi non pravalebunt advrrfus eam: & tibi dabo claves regni calorum. it quacumque ligaverit Juper terram, erunt ligata cT in calo: & quacumque folveris juper terram, erunt* Pipio B P >> — £· *in calo.* Adhibita, eft etiam foderas 'n eadem Rom?na urbe beatiftimi apoftoli Pau dic udo li valis cleflionis, qui utro die, uno quoque tempore, gloriofa morte cum Petro, fub prm- c.pe Nerone agonizans, coronatus til, jjc ambo tandam Romanam ecclelian^ conlccrarunt, alnfque omnibus nrbibus in umvqrio mundo eam fua prxlêntia atque venerando triumpho prxtulerunt. * Et licet pro omnibus afliduaB apud Deum omnium fandorum effundatur ora- «.u» G‹uii› Rj' tio, his rarnen verbis Paulus beauflimus apoftolus Romanis proprio chirographo pollicetur, ·V·"· i dicens: *Teftit enim eft nubi Dent, cui fervio m ipintu meo in evangelto filii, ejur, quod fine mtermi/Jione memoriam veftri ftcio femper tn orationibu' mei'.*

Sedlum trium pl lm ipallum v'r lacmconc b lacmconc mb GcUuo ib‹untaMS

(*a*) b Prima ergo fedes'eft cœlefti benefido * Romanx ecclefix, quam (ut memoratum ell) beatiftmi Petrus & Paulus fuo martyrio conlecrarunt Roma qux prius erat cacodxmonis artificio omnium errorum mater ' & altrix, excuflis tenebris, & vanis fuperftitionum ritibus abiedis, filiorum Dei, exorto foie juftitix, fada eft copioia propagatnx.

j ketone " Secunda autem fedes apud Alexandriam, beati Petri nomine, a Marco ejus difcipulo atque evangelilla confccrata eft: quia ipfe & in Egypto primum verbum veritatis, diredus a Petro, prrdicavit, & gloriolum lulcepit martyrium. Cui Venerabilis fucceflit * Abilius.

‘ Tertia autem fedes apud Antiochiam, ejufIdem rone dem (. id eft beati Petri) apoftoli nomine habetur honorabilis; quia illic, priufquam Romam z«h»um poftei Exo veniret, habitavit, & * Ignatium çpifcopum conftituit, ix illic primum nomen Chrillianonim novcllx gentis exortum eft. Reliquas ve turn ro (ut praediximus) in quodam tomo, prolixitatem vitantes epillolx, vobis confcriptas diChit M ‹iou«n Rocn. reximus. Inde namque & beati apoftoli inter te llatucrunt, ut epifcopi fingularum lurent gentium, (quis inter cos primus eflet, quatenus ad eum potior eorum (bllicitudo pertineret. £U1 CIUIUf ‘ N^m & inter beatos apoftolos quxdam fuit diivretio. Et licet ' omnes eflent apoftoli, Petro tamen a domino eft conceflum, &. ipfi inter le kBI. idipfum voluerunt, ut reliquis omnibus prxeflet apotlolis, & Cephas, id eft. caput & “ punit Sir. «p. cipium teneret apoilolatus: qui & eamdern formam fuis fucceflbribus, & reliqui apoilo- «tS π‹« »· li epifcopis tenendam tradiderunt. Et m»n lolum hoc in novo teftamento eft couftitutum, fed ctrfituu »l. iam in veteri fuit. Undc feriptum eft, *Mofet* 6" *Aaron m facerdotibus ejus*, id eft, primi inter eos fuerunt. Et quamvis ita ordinatum fuerit, nemo tamen quod fuum etl, quasrat, fed quod alterius. Unde ait beatus apoftolus Paulus: ‹·«. », *Uaufquifque placeat proximo fuo in bonum .id adificationem.* Et ficut ipfe falvator fuis ait d-i- MufiO. U- icipulis; *Qui ma'or e/l vejtrum, erit mmifttr ve/ter*, & reliqua Et licet fuper his aliqua diâa fuerint, repetentes tamen ixpius, admone-

tciKur elationes mentis & corporis. Et quanto major unufquifque videtur efle, tanto fit humilior, ficut dominus falvator nofler *non venit miniftran, Jed miniflrare.* Et, *fi frater aliqui praoccupatui fuerit in aliquo dehflo,, voı, qui fpintuales eftu, inftruite eunt m jpmtu imitatit.*

IV.

Si qux vero caiifx difficiliores * inter vos D.ft onx luerint, ad hujus fandx ledis apicem eas, quafi ad caput, referte, ut apollolico terminentur.judicio: quia lie dominum velle, ab eoque ita conftitutum elfe, antediâis tellimoniis declaratur. Hxc vero apoftolica fedes cardo & caput tur h prxtachqn * efl) omnium ecclefiarum, a domino, & non ab alio, eft conllituta. Et ficut cardine ollium regitur, fie huius ùnct.r ledis audoriiaie omnes Ecclefix, domino deponente, reguntur.

V.

Acctilatores amem & telles elfe non pofliint, qui ante hcllernum diem aut nudiufteriius mi- nuci fuerunt, nc irati, nocere cupiant, vel Ixli, fe ulciici velint & Inoftenfus igitur acciifa-J", torum & teftium afteftus quxrendus ell, & non fufpechts. Caulam enim veftram alieno nolite committere judicio: valde enim iniquum ell, ut omiflis fuis, alii quilibet aliorum fe caulis immifccant; quoniam nullis in locis fpiritualis d cura deficit, ted fe per omnia, quocumque nomen Dei praedicatur, extendit. Studendum ell omnibus, » ne (ut funt) aemulationes malx, fed pix fint inter vos dileilio- nes: quia m hoc vos omnes *domini difipulo› efle* veros noveritis, fi *dileilmem habueritis admvicem.* Ex otnni ergo genere plurimos Deus dignatur attrahere, quos * erutos de po-‘ rellate tenebrarum, transferat in regnum filii caritatis lux, & de valis irx faciat vafa mifericordix. Unde nobis futnmopere findendum eft, ut cooperatores fimus gratia: Dei: quia ad hoc vocati fumus, ejufque familiari collo quio fociati, & facerdotes facrati, ut truduo- (oe illi manipulos reportemus, coopérante gra tia ejus. ‘ Necefle eft enim, t ut redores a fubditis timeantur, ab ipfifque eortigantur, ut humana formidine peccare metuant,~qui doina judicia non formidant. Deteriores quippe lum, qui dodorum vitam morefque corrumpunt, his qui fubftantias aliorum prxdiaque s diripiunt. Ipfi * enim ea qux extra nos, licet noilra funt, auferunt; noftri r autem detradores, & morum corruptores noftrorum, five qui adverfus nos armantur, proprie nos ipfos h decerpunt. Et ideo jufte infamesh funt, & merito ab ecclefia extorres fiunt. Pro meritis ergo plebis, liepe paftores depravantur ecclefix, ut proclivius corruant qui fequuntur. Capite videlicet languclcente, facilius reliqua membra corporis inficiuntur, ut feriptum ell: *Omne caput languidum*, Ô" *omne cor murem; A planta pedis u/que ad verticem capti›, non e)l m eo faniia›* Quapropter manifeIlum ell, diabolum, r« ito *rugient c;r-*

(*a*) ab hll r‹.r,t ad undo a.fa dr'unt «musa Z·· t MS A° A·, . Ha.'U Ms faHv", :ft ‹
A CO abiunt IC^Sleu.Cl v-cc. Ir, 'tfctiam j MS 1·· 4 M5 tWltm.

ton «nerent quetppofiit devorare)cordibus plebium inadere, ut dottores atque pallores tuos detra dionibtu ·* acculent , ut (plebibus b languejtf.Qtibus , vel mala agentibus, non tenentibus palloribus frena eorum) lakiviant , atque in ima niant. c Multum vero ditlant damna morum a damnis rerum temporalium , cum illa eyira nos fint , illa vero in nobis Sententia quoque Cham filii Noe damnantur qui tuorum dodorum vel prxpofiiôrum culpam produnt , ceu Cham , qui patris pudenda non operuit , fed magis deridenda moniliavn . Dodoi utem ve| paltor eccleiix, ii a tide exorbitaverit, erit a fidelibus corrigendus : fed pro reprobis motibus magis eil tolerandus , quam diftringendus , quia d redores ccclcihi a Deo judicandi B mrit , ikut ait propheta; *Deu jiettt in finagoga droruin , iii medio autem deoi di'u.heat .* Unde oportet unumquemque fidelem , h vident aut cognoverit plebes advcrins p.tilorçm kiu.n tumvicere , aut contra cletnm detractionibus vacare, hoc vitium pro viribusextiipaie, pruden* terque corrigere fatagat. Nec eis in quibuicumque negotiis miicceti , h incorrigibiles apparuerint, antequam luo reconcilientur doctori, prarluinat : quoniam tam * l.iceidotcs , quam reliqui fideles omnes, iumm.'m curam habere debent de his qui pereunt , quatenus eorum redargutione aut corrigantur a peccatis , aut , fi incyrrigibiles apparuerint , ab ecclelia ieparentur · C

* Ita ergo beatus princeps apoftoloranr Petrus de ianâo przdcccGore uoilro Clemente plebibus praedicando , quando docebat eas qualiter ei obedire deberent , eumque ofilervarc , inter cetera ' ait :λ Si *immuui e/l aiicui pro aciióκι Jun, V0> noiite expefiare , j<t ipfe vobn dicat . Cum itio nolite ama rffe : Jed prudenter ebjervart debetn , & volunt.it: e'u* ab,que commonitione obfecxndare , & .i-vertei ipjum jenhtn adveijum : Jed n; bur ipje non loquitur, ut unu/qu pa efi, dum cupit omntum vejlrum amicitiae terre, tefiinet cihui recor. iliari ei qui omnibut prettjl , ut per hvc redeat ad ialuttm , cum obedire coeperit moniti' pi^iacntu . Si vero qui' amicui juerit bis qmbui ipfi non ejl , ifi locutu> luerit det qnfius iple non loquitu' , unni ejl dff ipte ex illee qm exterminare D<: ecclejiam volunt :* reliqua . His , aliilquc quam plurimis documentis, facile unuiquiiq; adveneie potcil , qualiter obeutre dc obtemperare debet prapoinis luis , & qualiter circa eos agendum fit , quibus ipfi aut amici iunt, aut inimici. Si quis enim hase prsrvepta non obfervaverit , hoilis efi ammx iu» : & non tantum intamis, led & excommunicatus , atque alienus ab ecclefia efficiatur ; quoniam nccefle efi et vitta ferro abicindere , quas aliis medicaminibus non finiantur . Parcat unutquiique a laceratione vel f detrattione lingur tuar , caveatque ne aut linguam atu aures habeat prurientes, id et!, ne aut aliis deroget, detrahatque qmbuicunque, aut alios audiat derogantes vel detrahentes : cufiodiatquc quilque fermones ifios , & feiae , quia qnicumque de alus loquitur , fua icnrentia indicabitur . Caveat etiam omnis fidebv , ne derogando quod in domo cuiuiquam agilur , aha 'dumus per

A eum cognok.it, led oiujuuin Chrtftianonim do nws qtufi propria» amet . Nemo enim invito auditori libenter rck-rt , Sitque uniuicujutciuc fiudium, non lotum oculo* cafios iêrvare , fed N linguam . Vos autem , carifiimi , qui eiiis iub domini difciplina confiituri , lie vos exhibeie , ut seri miuifiri fie * dii'penlâtores myÜeriorum ejus, ur non viiupcrrmr minifterium vcllrum, ne fiai in vobis, ficuti icriptum ell : *£t ent ficut populm , fic 'faevdot.* Sic enfin vos, veilrolque, & cunctos compite, ut nemini noceatis , quatenus & ab hominibus bonam acquiratis taniam , it â £ko mercedis praemium in aeterna beatitudine percipere mereamini . Et li quid adverti de tumace ccck-fiiB acciderit, vαdicitns amputetur, ut Fki ecclefia , liuchilque tertorum vus mantant inconcufla. *Propter quod, eantfimi , enpe.lanfei jd'agite, immacufai ei inveniri in'pece, ú domini nofiri Jtlu Cbrtfii longanimnatem falutem arbitramini. Ejiote ergo prudentci , cT vtgiiate in oratiombu ; ante omnia autem mutuam in vobfmetipfi, caritatem continuam n'ei : quia ciutai operti multitudinem peccatorum . Hjipitaiei invicem fine murmnrntione. Cnufiuitou-, ficut actepit t raham in alterutrum nlam adminiffr a., e , fint boni di/genfa foret muihtormn gratia Dei. Si quii loquitur, fi«ut jemimet Dei I fi quu mmiflrat , tamquim ex virtute, quatu adminilir.it Dem . ut m umnbuL..fionoriiicetui Deu> , per lefnm Cbrittum, , <ui <·// g.'oria & imperium in j.vt,ta fautorum. Amen*

Notr. Severini Binii.

** Ff/iota irrita.)* Mac jpifloU, quod trium patriarchihum fcdiui» orjipcm , ipfumque pstriMcbaiuni o«men * Judzl» & a gentibus ulurparuni , & «b iii iutn multi» aitu in ercicfiani leliiiiter translatum contineat , n vatoribus d.iplicet . Vide Bason, anno tu. n>um ». I rea ecdeiix , Romana, Alexandrina , h Antiochena, eo quvd a Petto apoftolemni ftinope fundat* fint , tui* ac fctnpcr patriarchales liabit* funt , ut pater etiam ex cone. Nic*n. canon. 6. Chalced, »A. 16 nem ex epiftola $ Leonis ad Anatolium ex epiftol· Grtgorii ad Eulogtuni, qu* ett lib. o. cap. 37. HicrofuJyoiitami per anne, fere quingentos, non re fed nomine , nonnofeftate led honore dumtaxat , quarta patriarchalia nabita eil , ut patet es Nican. coiicil. canon. 7. ubi deemitur ut Hierolclymitanu» , quartum quidem patrlarhah, ieffioni' lo um a. honorem habeat › non tamen propterca a uibicflione C*f«rieitlis , qus metropolitan* erat, evimeleiut . Unde beatus Hieronymus tnepift.ad Pammachium, contra Joatmcm epileopura Hierufolymitanum , n. cum alloquitut . 1" , inquit , regaf*. *<iuar-, r,..'efipi.a. , O N-c tni., -n.iif, taunUet rrlornje rnifl ; ad A/rrandriinn rjrfcccurH Patrefiiaa* V" *d prrr,H,f > „! faD-ir fr. lb. de, ernrtur, ut Paiaftlns*

rAi) cut umtr/aiiMf rm ·tmntuniurt nat taiifr» , uni p freui erprtraduta /udlcfam erui, Anileeiluvi pm/ui I terre etirl^euetje . SeJ n.-ul cur Cujereuf», cur AatieiDûfut Utluerlt mille e. Matufit eccupatl, mtritut metepiam Jacere, quam dtbiium melrepetlirm tue fenerem rrdd/r,. Patritrehatua Conftantinopolitanus f quia *centpore* Niciani concilii Cotiftantinop-dii urbs nonduin dedioiii luit) hif,e poftea tempore Juftimani , poft an- F, num Domini quingenteftmum, opera imperatoris, & RonuiMiim pontificum permtftrone acccffic . In concitiqUi.iem Cjnftantiiiopcluano ptimo, ac poftea in Chalcedoiieuli , Conftantinopolitanus non modo patriar,hat im , verum etiam loundum locum obimcc conatui «t. fc.l (pontifice reliquifque reclamantibla primaCibu» t ii. flra . Cur tr<» tantum praJitfa le.!e»'patriardiale» illo ordine collo,at* luerint, foliur Petri apollolorum principis prwrogativa, dignitas & primatus , velut pioptr* & immediata caufa honeeis & poteftati» , eflccir quamquam Petrum In his Pedibus ebgendis , quod

quod S. Loo in cpiflola (4. *4 AiufliCuui docer, A quamdam rationem magnitudinis *it* nobilitatis urbium habuofe, negan *nopi'partit*. Romana tedes ptlmam dignitatem petria'dialem obrinet, <>uia Pettus apoftoiux ia hac quam fundavit * ut inquit S. Gregorius lib. <7 epift. j 7. ad F.ulogium AlexanJ. quielcere & vitant A·n>re dignatu» eft. Alexandrinam fe.ie parri.arcbali decoravi' (verba Gregory junt) in quant evangeliftant Marcum d'fcipulum unfit. Tertio, feJem in qua Ipfe feptcnt annis fedsi, Antiochenam nimirum firmavit, & fedis patriarchal» honore condecoravit *1* Ita Gregorius pradtôa epifto'a, S. Leo epiflola 5;. ad Anatoliuni. .Si.ut ergo major eft Petrus Mpbftoius Marco evangeliAÎı & Marcus evanÿelifta Evodio, qui neque apoftolus neque evangelifta fuir, Ita quoque' Romana ecclefia Alexandrinaml *fi* Alexandrina Antiochenam auRosiiate & dignitate fuperat, Vide Bcllarm. de Rom?pont»f. lib. 1114·

DUO DECRETA
ANACLETI PAPÆ

EX GRIATIANO.

. *Quart laici in atcufatione epifcoporum non audiuntur.'*

Luiti in accufjtione epifcoporum audiendi nou funt, quia oppido eis quidam infefti funt. Bt indignum eft ut ab eis accuienttir, qui eorum gravitatem nolunt imitari. aV** ' ' ·« *J' Iiuiebi* P.

Singulii annir apoftolorum limina vifitent epifcopi, far ordinationibus apoftolicis Jubjacent.

Juxta GnAorum patrum & canonum inditu- ♦ dtftma ta, omnes epifcopi, qui hujus apoftoltoc ledis ordinationi lubjacent, & qui propinqui lunt, Hi m d«,< annue circa Idus Maii fandorum principuin Pc- Z·A*»«ι·«ρ*ρβ· tii fii. Pauli liminibus pradententui, omni occahone iep lita. Qui vero de longinquo funt, juxta chirographum fuum impleant. Qui autem htiiulmodi conilttutionis contemptor extitent, epraeterquam ii aegritudine fuerit detentus, fciat fe canonicis fubjacert fententiis.

Is?, * 110. 11»

V I T A
EPISTOLÆ ET DECRETA
EVARISTI PAPÆ»
Ex libro pontificali Damaft Tapa!.

T^VartAus natione Grxcus ·, ex patte ht-< JCa dxo nomme |uda! de civitate Bcthlehehi, *b* ledit annos novem, meules decem, dies duos. *c* Fuit autem temporibus Domitiani fic Nervr Trajani, a confulatu Valentis fic Veteris, uique ad Gallum fic Braduam confutes. Martyrio coronatur, *d* Hic titulos 111 urbe Roma divifit presbyteris. Et *e* feptem diaconos ordinavit, qui cuUodirent cpilcouum praedicantem, propter ft) lum veritaSs. / Hic fecit 01- * '*▮ dinationes ' tres per menfem Decembrem, • presbyteros ' fex, diaconos ' duos, epiteopos ζ xv. per diverla loca ' quinque. Qui etiam lepultus Tl*· efl juxta corpus beari Petri in Vaticano ' texto Kalendae Novembres. Et ceflavit epifeopa- <.>·«-. «m.

Notjb Severini Binii.

a tfarteui.) Hajux Evariftˡ pontificis, lrennustib. ». cap. j. Optat, contra Parm lib. 1. Epiphan. harefi a·. Auguftlntu apift. 165 meminerunt.

QjMadia fed·· nt. *Stili A*~cı uavttu*, mcsjvr *tlritm*, *tilti* /aer.) Annos novem, meules tres habet al» leûlo libri pontificalia, quam Baron, anno Dum. u>. num. 4. '< 1x1. num. 1. reâ. fequitur. Nam fecundum tabulae ecclešafti.as, Aaaclenu, Evarifti prndecefibr, 1». Julii, ŧ vari(lus autem fecundum eaUeta tabulas xi.OOobris martyrio coronati font. Iraqne tempus inter medium eft noveni annorum, trium menfium, & tre.lecim ii.·- tum a quibus fi Interregni pontificii tredecim die» dc duxeris › quibus Idem audor In vita Anaclerl fe iem pontificiam poll Anacleti maityrium vacsile fciibit, tu Erroi Eofet-ii. perfurit anni *9.* 6c snenfes *j.* quibus F.varifliu fedi:. Jt.ufebius In chronico annos novem tantum Evarifto tribuit, quod non confueverir ipfe menfe* & dies, quibus Romani pontifices fupervixiiTent, addere. <^jod ,cr.v omnes annos elus fub Trajano recenfet, inde ac.ijic, quod Cletum una cum Anadeto conflans, unum Rotnanuui pontificem pratermiferit, In quo ipfum ipfiul· / que feflatore, omnes erraife certum ell. Baron, anno 111. num. t.

<«.·»·) In chronologia im-e- ,jrior Ilt),. ratorum 8r confulum viciftiai auflor pontificalis ciri. Pouufieslis Natu 1j. anno Ttaiani, qui eft Chtifti ut. pontifies ·· tum 'njrcflTus, fedit uique ad anuum Chrifti ' 111. & ~ Hadrian, Imperatoris II.

4 His multi »« urlr Jmpt p-rrh >:rrl..) P^ titulos intellige domos divino cultm num uuis<, m Iquibus Chuftiani fynares agere confuevcraiit. E.pofitio petet ex epiilolis chiabus plane aureo I'ii pom.hcis ad Juftum Vicnoenfem, in quarum pri ha ,<c nu pet ereOo titulo *Auirjuum* /(«ma *rtuûti*, /..·» *fra Euprrptu* (/.·.r erect reraea'ae.i) *thulum titmui* !<-ı *peuprrliut* a^geao/r › *uél nuit pnupr'/ir.*l *no/lrii untmtmuirr*, *rtiffat*. Cum ig'uuc religio Chtifliana in dies majoribus iacremeatis auferetur, plureique domos lactas, fice titulos requireret, pluies iufl.-tuu, It inter presbyteros certos, cenis titulis adfenptis » ciisifi funt. Caufa autem ob quam domus Deo firelcha c.' confecrata, Tituli appellentur, duplex a Baronlo aflertur: una, quod ficut fif-us impolitione alienn»s tituli, dicsntar mli. puta veli, itiu,;.tus, aut nomino itnpcratcru, (de quitus I. fi quando de bonis sa a. r. I.I>. 11 Au^ull nue

M> pfalok tt.tapoGt. ». Anbrofiiu «piftoU ad M*r-Aftodiant epifeopum przdicantem « ne aut ipfe etillram Gregor, lib. j. cptft. <«.) rem aliquam fibi vandicara priacipi confierait Globat ita cpilropl domes aliquam divito cultui tmnopantoa, illam titulo & vaillocrucia inftgnirant. ftr confucraron. Un4oeAquo4 TWodofiua Imperator ice ultima dePaganii, cod. Tbeo-4of. pivc-j-nt, u' delubra gentilium Chiiftian" religionis cultui manciparentur, eh, ur alt, ».«rv«ado Ck-ijititta jit*. Altera caufa eft, quod qui Illi presbyter adferibe'etur, ab ea nomen tituljmqtr rcetne e', ut illius loci presbyter diceretur. Karen, anno domini 11 a. num.

» Jeprem, y-/ r»/eXnv«l epzf.apea» pex/ureerew) Conftituir Evariftns, ut diaconi, qui fi.it ecdcGe (acri mmiftri, non tantum facriticium (quod a5 ipfa prima ipforum icftirttione faflum eft) offerenti epifeopo aflittant, verum etiam inftar ferrem angelfiutu io circuitu throni Deo aftftcnciuni, fepteru dia.oni eumJem evangclium pi «dicantem ub muners tnajeftacem, & fuuclionia amplitudinem, quaG <, cumvalla- terr De hac c.cleG*fth« cum deleft! hiérarchie con-forma-lune, Ignatius epift. r- ad Tulliano» feribenr,

quod ficut «tHiflolka iaftitutiine & auâoritute Tinio-P:i;hi« monet » ne .dtcrfu» presbyterum areufat.'.seni abf|iie teflibua recipiat, ne videlicet detrahendi troue clwmuiindi adiru» impii» puteret, ita pariter S, Egnatius s ut quant» aftimanomi & reverentia diaconi i.i tcdcGa apud omnes elfe debeant, jnnotcfcat, terribili contcftacione, re quit diaconos aceufet, pradiela epi-Hola etterret. Γ,î'·7» inquit, «eo/rr» tt~ 'f.'--'" a'JfKtem fu£lii, i» rt< accitrf Regionarii diaconi qui fmt, infra in vita Fabiani dicemus. V>de Eaton, anno domini 111. n. y. I. q. it ro.

f H/.- ftm niJiuiifui.) Baroniua antiquilfimi codicis left lunem fecutut » fic legendum feribit. H>.· ff.ti

Sui poflu- « Concio ". Ifque cludi-

EPISTOLA I.

EVARISTI PAPÆ

AD OMNES EPISCOPOS AFRJCANOS

De ordine diaconorum 8t legitimo conjugio fide, (a) & non imuriandia epi(copia aut lac

I. *Qjtot in civitate diaconi effe debeant.*
II. *De tx-irt ducenda.*

Dilefliflimii fratribix univerfit A'nca regionii Epijcopis Evanflai.

Confulentibus vobis, fratrescariffimi, b quid fuper his quae in veftris continebantur fcnptis vifum nobis effet, vel quid docilis tio pertiuderct, aut quid a beatis apoftolis nobis tiadituin aut cuftoditum remaneret, optantes (ut retuliftis) noftris c inftitui documentis, hrc vero referibimiis: fiquidem diledio *vetiti* normam lecuta piudentium, ad fedem apoftolicam referre maluit, quali ad caput, quid deberet de rebus dubiis cuftodirc, potius quam ulurpattonc pratfumere.

Inftrtli

I

a.ftrnfl 4 Diaconi (qui quail oculi videntur effe epifvo'pi) in unaquaque civitate, juxta apoflolorum conftituta ieptem debent effe, J qir. cu- Diorum

ab infidiatoribus quoquo modo infeftetur, «ut Ixdatur a luis, aut verba divina, detrahendo aut infidiando, polluantur vei defpiciantur, fed veritas fpitituali redoleat fervore, & pax predicate labus, animi cum voluntate concordet.

II.

Similiter cuftodiium & traditum habemus, ut uxor ' legitime viro jungatur, h Aliter enim legitimum (ut a patribus accepimus, & a fanâis apoilolis, eonttnque fuccefforibus traditum invenimus) non fit conjugium, nifi ab his qui fuper ipfam feminam dominationem videntur haberC, fiC a quibus CUftpdltUr, uxor petatur, & a parentibus aut propinquioribus fponfetur, & lepibu$b dotetur, & fuo tempore ia-b cerdotahrer eft) cum precibus & oblationibus a facerdote benedicatur, & a paranymphis (ut confuetudo docet) cuftodita & conlociata a proximis, tempore congruo petita, legibus c dotetur, & folenniter accipiatur, fit biduo vel triduo orationibus vacent, fic caftitatera cuftodiant, ut bonx foboles generentur, fic domino in aâibus fuis placeant. Taliter emm fic domino placebunt, fic filios non fpurios, fed legitimos atque harreditabiles ♦ generabunt. Qpapropter, filii cariffimi fic merito illuftres, fide catholica fuffragante ita pera- Cela » legitima fcitote cffeconnubi». Aliter vero præfumpta, non conjugia, fed aut adulteria, aut contubernia, aut ftupra, vel fornicationes, potiufquam legitima conjugia effe non * dubitate, 7 nili voluntas propria 1 fuffragata fuerit, fic vota fuccurretint legitima. Nam fruâus divinus eft, przcepta divina cuftodire. Ea quoque deferre prrfumptjoneni ficri t nulli dubium eft.

Cur ereo indignum eft, unitatem ecclefix cuftodire? Idcinque omnes pariter fit feritiamus, fic pronunciemu». Si enim aliter prxlunwta fuerint, perdunt profeûo ipfi tranfereflores feiptos, qui femetipfos decipiunt. Hiec eundis recitanda per omnes ecclefia» Africanas, feripra dirigite, & illis conne&ite quas adjunximus D lucras " przfcdorum, * ut de his qux inique laudantur, (fi quid tale probari poterit) judicium fiat, & inhibita coerceantur, & pretend rita mala & illicita conjugia, fi doceantur admiffa, digna feveritate corripiantur. De cetero vero caveantur talia per omnes ecdefias, rae ecclefix fanditas, per noftram fatigata negiigcnnam, perdat privilegia qux ell per viros venerabiles conlecuta.

De his vero, quibus ab infidiatoribus fati« gamini, unde & nos confulcrc, & a nobis edoceri inter cetera voluiftis. Vo c quod fint quidam qui arbitrantur de Patre foio diâum *effe, ipfe /olui habet inmortaittatei», if* ~ *cem habitat tnacceffibilem;* ita eos apoitolicis per-Ecutite ferulis, & divinis redarguite prxeeptis. Non enim folus Pater fine Filio lucem inacceifibilem habitat: quia ubi Pater eft, ibi etiam Filium effe indubitabili fide credendum eft. Nam ii folus Pater fine Filio (quod dicere nefas eft) lucem habitat inacceifibilem, necefle eft,

q»«ft I. Aliter mum nos. Et is deer. Ivo. Jib.

tanoe rp. ». ad Aurelium Carthag. ».p. fub unde plsgu memo argua» Mercatorem, euinvu a quo delufu» eft. PrcPh*l·tc

t Tim t Ilhac

, u p'.erilque lrhrr» Gracia, « Lj ..i eft Ira. -er ,m oprime KardMow, ru.ua euaiB funt qu» fequuatur. a In MS eoüecùon-» '..J.'-- Pa-r. Soc. I, que fequumu I V Jf n, } MS /r-«<l». 4 MS rraire»»», t MS ifii.'»). a Mr d-I <-< - la I-., .w>«l MSI a. edm, cum Gruu.no, M.giftro Seurem a d.ft ,f lvow K Decl. A P.-ulorr »'1. que Nec Cor., r- .c ,1 -drUu Hen lu II p.j H 4 , II(1 dlcta.l in luu MS. eu »/ ttt......... V< VV» c?.. Hu.dur U, .»1J. /-J' .^uc.,/ 4 MS «Itr

fo oll , ut jueftratam Pater a Filio habeat maaiionem . Quod fi ita eft , quonam modo idem Filius , ad dexteram Patris adlLns , a beaio martyre Stephano dicitur coulpict, it Pater fecundum eos folus dicitur fedibus lucis contineri. Abiit hoc a lenlu fidelium, Chtifto in unitate fidei adha:rentiuin : quoniam licui non fcbeft Filio , cum folus dicitur Pater lucem tnacccfljbilem habitare , ita non obeft Patri, cum fapientia, qu® eft Filius, dicitur gyrum coeli fola circuire. Pater itaque , cum iit invifthbilis dc ingenitus in ic, in Filio vifus apo ftoli teftimonio comprobatur , & in Filio , a fe inenarrabiliter genito, mantille ac requievif- *ic* monftratur , iplb Filio in propheta loquente : *Qui me genuit, requievit in tabernaculo meo.* B Et m evangelio : *Pater tn me manens , facit opera bac.* Et , *Deum nemo vidit unquam , nifi unigenitus Films, qui efi tnjinu P.itrn* . *Si* enim in finu Patris erat Filius ab mmo, &. ex corde Patris verbum bomnn crudaium eft , quomodo non m corde paterno conliftens, lucem cum eadem inacceilibilem habitafle credendus eft ? Numquid Pater abfquc ulla luce in Filio potuit commanere, aut in tabernaculo Filii fine eadem potuit requieftere, cum idem Filius *condor Jit aternatlucis , fpcculum fine macula dettath* , Salomon fttperquam falutetn luam dilexiile fe dicit, in cujus fnecie femper delectari gcftivit' *Super jalutem C fpenem,* inquit, *diicxi tllam . df pro luce pripojiir befrre eam , qaoniam* C *iwjiinguibile efi lumen c'* . Hanc Ci'-'0 David propheta lucem deliderans, anxius proclamat , dicens : *Emitte lucem tuam C veritatem tuam.* Iterum. *In lumine tuo videbimur lumen.* In hujus igitur luminis claritate Filius ieiplum in monte tribus difcipulis przoftendit ; qui metu mortis perterriti , proftratique in faciem , fibi vnr tinem adefle lenierunt . Hanc (inquam) lucem m fe fuifle demonftrans f ilms proclamabat, &, ut in eadem incederent, dilcipnlos przmonebat : *Cum lucem babetn* , inquit, *ambulate tn luce.* Et iterum.· *Epo hm lux hujus mundi: qui fequitur me, non ambui.it m tenehi· , Jed habebit lumen vita aterna.* Et es angclifta ' *Erat lux vera,* ait, *que illuminat omnem hominem ve-* D *ntentem* m fanr *mundum.* Si hate lux, quar credentibus promittitur, in Filio elle probatur, & cum atemo xterna efle dicitur , quomodo s vobis ab, inacceflibili luce Patria Filius lepararut' Si enim Filius, *Deus verus & vita xterna efi* , line dubio in hac luce fnnul cum Patre habitare credendus eft, quam nullus modo noftrum, in hoc mortali corpore conftitutns, poteft aliquatenus contueri.- led dum apparuerit , tunc vere illum^videbit ficuti eft, qui ejus confpellibus fuerit dignus coaptari. Et non fuut Moles, cetcrique prophet» per atmgmata & f> (uram, fed ipfam veraciter in Filio, fecundum apoftohina, contuebitur deitatis imaginem. Nam li hunc eumdemque prophetic fub teftimonio, fub- E fequente ic-cno mentis intuitu, inveftigare volueris , inventes Filium non pofle ab hac luce Patris penitus feparart.- quoniam cum folum Filium. dixerit in terra cum hominibus converfatum, Patrem ab illo, non eft credendum, heri alienum. * *Si tejiimontum emn: hominum Dei accipimus , tefiitmonsum Dei majus efi. Quoniam* fcac *eft fefiimonium Dei quod majus efi, quia t- ·* ... *efi de Filio fun . SL«i credit in Filum* Yruiaiiaai *Dei , habet tefitmonsum Dei m fe. Qui non crt-* A *dt m Fiitum , mendacem facit eum , q»i >sn credit m ttfiimoinum , quod tefiificahn efi De.<· de Filto fu». Et boc efi tefitmoniHm , quoniam Vitam xternam dedit nobn Deui , tX* A*ç vifa *ed m Filio ejus. Qm babet Filium , habet v.t.im . qui non bibet Filium Dei, non habet vitam. Ha feribo vobis , ut Jciatis , quoniam vitam i.abeti atemam qui ereditn in nomine Filii Dei . Et buc efi fiducia , quam habemui ad eum , quia quodrumque petierim fecundum voluntatem ejw , audit nos . Et fcimur quia audit* noi , quidqu.ci *petierimus ; ftimut quoniam habemur petitiones quat poftulamnr ab eo . Qui jcit fratrem Inum peccare peccatum non ad mortem, petar , iJf dabitur ei vita peccanti non ad mortem. E't peccatum ad mertem; non pro illo dico , i<t roget quis . Dmnit tmquitai peratum ejt , i? peccatum^ od mortem. Scimur quia omnn qui › tus ejt ex Deo, , ..non ,peccat , fed generatio Da confervet eum , d? malignur non tangit eum . Scimur quoniam ex Deo jumur , djt mundu< f> tur in maligno pofitui eft . Et Jcimui qusni.irn Filim Dei venit dS dedit nobis fenjum , ut cognojiomitr verum Deum, tl Jimu> m veru FC.o ejus. Hic eft verus Dear, (f Vita xterna.* H.rc, fratres, prxdicate, hrc omnibus nunciate- Vu, vero invicem exhortamini, perfedi eilote , icm perque gaudete: pacem autem fedamim in oinnes, & Deus pacis & *diledionn erit* vobifeum. Deo autem & Patri noftro gloria in iæcula ix culorum. Arnen. Data ix. Kalendas Aprilis, · Valente &. Vete-e viris clanilimis cofl.

Notæ Severjni Binii.

r.iu« n Ilotis

Evil.fb *b aJlfterr 19e tft ti war '» 16/· fit* ‹ A/. .) Qua ratione Evaiiftua hac ei' le^utu ibu 'erbii, ad legitimum mitrnamium re a patanyuipbll a.l cc.tefiam deliratur , u'or oint pre", tib ıa fc oblaiK-i.ibus a faterdoto benedicatur, & ut police btduo an: triduo taceor orationi fcc. cadoni routine cooicafu.il pjientum a.l legitimum A verum connubium exigit , fciitcet « quod in foro titer no heitutn ac valdduiu eife non debeat praafuaii, fed potiua pro adulterio labeti , nifi cum pradidia conditioni bu fit contrarium . Cum igitur ipfia bereticia tt'antibua tertum , in foro confrient ia › ad reritttetn ft effentiam mt trinioni, lul.· pradiAaa conditionne non reiuiri, etiam tertum efle fateri debent» quod eonfsnfua narentuni ad verum matrimonium contrahendum non fit ita nocefia riuc, quafi fine hoc, matrimonium inter duae perfonaa habiles concrailum, io foro confeienti· nullum lit . F- earift igitur hoc decreto hu ›ua epiftola non eoluit fi gaificaie pradielaa omoet conditiones elTe nece(lariat : ita ut fi i na vel altera defit , irritum fit matrimonium ,

jugium occulte fine tcfhbui» & fine .lia celebritatecontrahatur , ler.i'imuns haberi non podit , non quidem. In conRientia , fed in foro externo , A apud eccieftam , ijua Je occultis non iud<cat . Coni i»Q".ti. itaque matr> uionium, non et necetinale fa.ramen:. , fed tantum ex heneftatc & pietate, qua per legem Ori pa-entibua fun obfirinsruntur , parentum litorum lonfrnfiim tequiiaut . Ita Bellarmiiiui de ferramento nutrinKmn lib. i. .. i.>. & communiter omne· ficholartici , huuc lotum E>atilli in*rpr«i*etu·

X7««« r/ir.) iûfili<icni : Satmninum » ilJlq·· eju»leâ*tar·· iattUlgit ; dc quibus Hcmniui anno doaiini nou num. 9> & icqueotibu» , ubi impura bc fcdeilifBm» «otu"i dojmat" rcccnfct.

I HaAenaa »«rbq .pfiffl- mx refn. Ilhacll I». Concll, General, I orn. E

EPISTOLA II.

BVARISTI PAPÆ

De cpticopt· «jedit , h alii· Iko eoru· CubftitutU , tr! ut iten MS. Quo3 Chtiftu, üt caput te fpoafiu acciclia, St iaccrJotca quietu· vie» legationc funguntur, houliter fint acclaCi· ful· St qualiter facerdote· fuaa e.-dcGa· & toiun· «cckGa eo· debeant dlljeie.

Evariftus urbis Jgoma epifeopus , omnibus per Æ'ffptum domino conglutinatis fratribus in domino falutem.

Leoep _. -jNurj nos, fratres, · fentire oportet fie age- VJ rc , ut (ficut legimus) in nobis unum cor fit una anima efle probetur . Scimus namque , ficut fie a patribus accepimus , Chriflum efle caput, cujus fic membra fumus. Ipie enim eft fponfus , fic ecdefia fponfa , cujus filii nos fumus ; fic ideo unum Patrem habemus Deum s Gtec 'n cœ*'s ᵗ Sacerdotes vero vice Chrifti legatio- ne 6 funguntur in Ecdefia . Et ficut ei fua s A.nb› coniunâa eft Iponfa, ideft, ecdefia '(fijepiico- 7 4 P's junguntur ecclefir , unicuique pro portione fua . Et ficut vir non debet negligere uxorem luam , led diligere & cafte cuftodire & amare atque prudenter regere : fic epifeopus & multo magis cuftodire fic amare atqpe prudenter regere debet ecclefiam. Et velut uxor, qur fub manu eft viri, obedirc debet viro fuo, cumque diligere fic amare : ita potius etiam ecdefia epiiiopo fuo in omnibus obedire , cumque diligere fic amare ut animam luam debet, quia illud fit carnaliter , iftud fpiritualiter . Et ficut vir non debet adulterare uxorem fuam , ita nec epifeopus ecclefiam fuam; id eft , ut illam dimittat , ad quam facratus eft abfque inevitabili neceflitate, aut apoftolica vel regulari mutatione , fic alteri fe ambitus caula conjungat . Et linit uxori non licet dimittere virum luum, ut alteri fe (vivente eo) matrimonio fociet, aut cum adulteret, licet fornicatus fit vir ejus, led juxta apoftolum, *aut viro fuo reconciliari debet,* c" *aut manere innupto t* ita ecclefir non licet dimiftcre epifeopum fuum, aut ab eo fe fegregare ut alterum (vivente eo) accipiat ; fed aut ipfum habeat, aut innupta maneat, id eft, alterum epifeopum (luo vivente) non accipiat, ne fornicationis aut adulterii crimen incurrat . Nam fi adulterata fuerit , id eft , fi le alteri epiicopo junxerit, aut fuper fe alterum epifeopum adduxerit , aut efle fecerit , vel defideraverit ; per acerrimam pœnitentiam aut luo reconcilietur epiicopo , aut innupta permaneat . Unde fic dominus loquitur in evangelio, dicens: 4 \ 's Ÿ*' ' *v,derit mulierem ad conceptfcendism eam, jam meeebatus eft eam m corde Juo.* Epifeopum vcro oportet opportune fic importune atque fine intermiflionc ecclefiam fuam docere, eamque prudenter regere & amare , ut a vitiis fe abftineat , fic falutem confequi poflit seteroam . Et illa cum tanta reverentia ejus doârinam debet lufcipere , cumque amare fic diligere , ut legatum Dei , fic praeconem veritatis ; quia tcflante veritate, *quacumque ligaverit fuper terram, erunt hgaia Φ m calo : & quacumque Jolvent juper terram, erunt ioiuta iX in calo.* Nimis timenda eft, fiatres, harc lentenția, fic perviden- dum vobis, ne oflendatis eos qui tantam a domino habent poteftatcm . Et ideo potius obediendi, diligendi, & fummopere venerandi funt, non detrahendi , vel lacerandi , aut ejiciendi , led portandi & amandi , ipfo dicente domino : *Qui vos audit, me audit : & qui vos fpernit,* an* *fpewùt* . Ideo lire vobis fit omnibus fidelibus fcribimus, fratres, ut ab his vos caveatis, fit pofteris veftris non malum, fed bonum exemplum relinquatis ; quoniam injuria epifeoporum ad Chriftum pertinet , cujus vice funguntur . Audivimus enim quoldam a vobis infamatos fic dilaceratos epifeopos , ac e civitatibus propriis pulfos, quia alibi epifeopi conftitui non poliunt, nifi in civitatibus non minimis.- fic alios in eis, ipfis viventibus , conftirutos . Ideo hrc vobis kribimus , ut fciatis hoc fieri non licere , fed proprios revocari , fit integerrime reftitui debere . Illos vero qui adulterina fœditate fponfas luas, quas fic uxores eorum (prxfixo tenore) efle intelligimus, tenent; ejici ut adulteros, atque infames fieri, eolque ab ecclcfiafticis honoribus arceri jubemus . Si autem adverfus eos aliquam querelam habueritis, his peraâis , inquirendum erit, fit auftoritare hujus fanftr ledis terminandum . * Et ne omnia nunc fingulatim dicamus, omne bonum, ft ipfa per fe in vobis fuerit , caritas facere docebit , ficut & e contrario eos qui a falutc alieni funt , omne malum facere, odium docet. Unde fic vos, qui veri Dei eftis dilcipuli, abjicite a cordibus veftris ante omnia dikordias fic animorum diflenfiones, ex quibus omne malum opus procedit fic benignitatem *ac* fimplicitatem tota mente fervate . Vemmtamen feitote cunfti , quod fupra omnes vos laboret epifeopus.· quia unufquifque vefttum fuum proprium fert laborem , ille vero fic fuum, fic fingulorum . Et ideo ficut ille pro vobis omnibus , ita fic vos omnes fummopere laborare pro eo debetis , intantum , ut (fi etiam necefle fiierit) animas veftras pro eo ponatis, ficut fic ipfe animam fuam pro vobis (fi necefle fiierit) ponere debet , ipfo dicente falvatore.· *Sonus paftor animam fuam dat pro ovibus juis. Vos vero obedite eis, & vigilate pro en , quia ipfi pervigilant , quafi rationem pro ammabus vtflris reddituri , ut cum gaudio hoc faciant* , tr *non gementes* . Non eft itaque a plebe aut vulgaribus hominibus arguendus vel accufandus epifeopus , licet fit inordinatus; quia pro meritis fubditorum, difponitur a Deo vita redorum, exemplo David peccantis , ac comparatione princlpum, qui ex merito plebis prrvaricantur . Sacerdotes enim exquirere debent peccata populorum , fic f*gxi follicitudine unumquemque probare, juxta teftimonium domini ad Jeremiam loquentis : *Probatorem,* inquit, *dedi te populo meo robufium, & fetes, & probabis viam eorum.* Ideo ifta dico, quia infidiator bona frpiflime folet convertere in malum, de in eledis ponit maculam. Unde fi qui funt vituperatores aut accufatores epifeoporum, vel reliquorum Uccrdotiun , non oportet eos judicibus ecclefir audiri , antequam eorum difcutiatur zftimâtionis *fofpicio vel opinio*, qua intentione , qua fide , qua temeritate , qua vita, qua conficientia, quove merito, fi pro Deo, aut pro vana gloria aut inimiciria , vel odio , aut cupiditate, ifta prrlumpferint, necne.

Hxc omnia fideliter funt perferutanda , fic diligenter pcrtraftanda. Nam lunt nonnulli, qui prxpolitos fuos perverte reprehendunt , fi vel parum ipfis molefti extiterint . Idcirco refto ©cu-

CUbcmkU faobua

ᵗ Clemen· epift. 1 ei Kaftini inter prennent qui pofttr«cestn« anno· »b k nnII. «le llione vint I Vide tupl» peg 9. CD.

r 5. ,. NO· eft 4. Et deer. Ivoa. 'ifid.

7"«·

l. <uxA

oculo primates eccleiiarum utiliter pra-videant, ne qiulquam eorum innocens vexetur aut fcandalizetur, intendentes iententix domini, qua ait: ii *quu fcandahaaverit unum de pafilin iflit, melous eft illi, ut fujpendatur mola afinaria m colle eius » & demergatur io profundum maris*, &c. Deus autem omnipotens, ut nos a precipitate (ententir prolatione compefcerct, i cum oη"ΰβ nuda & apena fuit oculis ejus) mala tamen Sodomx noluit audita ' judicare, friuiq·»·»» maniiafte agnoiceret que dicebantur. unde ipfc ait: *Defcendam, & videbo, utrum clamorem qui venit ad me, opere compicvertni: an non eft ita, ut fciam*. Deus omnipotens, cui nihil abfconditum eft, fcd omnia ei manifefta funt, etiam antequam fiant, non ob aliud hxc & alia multa (quz hic, prolixitatem vitantes, non inferuimus) per fe inquirere dignatus eft, nili ut nobis exemplum daret, ne précipites in difeutiendis & judicandis negotiis effemus, & ne mala quorumdam prius pr«fumamus credere, quam probare. Cujus exemplo monemur, b ne ad proferendam fententiam unquam précipites fimus, aut temere indiligenterque indiicufla quaeque quoquo modo judicemus, dicente veritatis voce: *Molite indicate, ut non judicemini. In quo enim judicio judicaveritis, judicabimini*: & reliqua. Nam mala audita nulluin moveant, nec paflim dicta, abfque cena probatione, quifquam unquam credat, fed ante audita diligenter inquirat, ne prarcipitando quidquam aliquis agat. Si enim <i<>inmus c omnium Sodomorum mala, quorum clamor ad ccelum ulque pervenerat, omnia fciens, prius nec credere nec judicare voluit, quam iple ea cum fidelibus tcftibus diligenter inveftigans a, qUX audierat, opere · veraciter cognofceret: multo magis nos humani & peccatores homines, quibus incognita funt occulta judicia Dei, hsec przcaverc, ‹5c nullum ante veram juftamque probationem judicare aut damnare debemus, manifiifte apoftolo dicente Paulo, qui ait, *Tu quis es, qui judicas jervum alienum? Suo enim domino flat, aut cadit.* Unde ôt per prophetam David dominus loquitur, dicens: f *Hohte eutollere in exceifum cornu veftrum, laquentes in ctrv*ct vttrri: quia neque ab oriente, neque occidente, neque a Johtudme monitum, fed Deus judex bunc humiliabit, & bunc exaltabit,*

*{*i'x in manu domini eft, vino meraco ad plenum mixtui, ‹Z propinabit exeo. Ferumtamen faces ejus potabunt bibentes omnes impii terra. Ego autem annunciabo m fempternum, pfallam Deo Jacob.* Et alibi idem ait propheta · *fib increpatione tua, Deus Jacob, confopitus eft dZ currus & equus. Tu terribilis es, èZ quis ftabtt adverfum te? Ex tunc ira tua. De celo annunci.obis judicium, terra timens tacebit, cum furrexerit ad judicandum Deus, ut falvos faciat omnes m,,ti ,err*·* Et apoftolus ait: *Msbi vindiUam, ego retribuam*. Et alibi inquit idem apoftolus: *Sufficit unicuique objurgatio, qua fit a pluribus, ita ut magis donetis, èZ conjolemini, ne forte abundantiori tnftitia abfarbeatur is qui m anguJiia eft. Propter quod obfecro vos, ut confirmetis sn illo caritatem.* Et dominus in evangelio ait: *Diliges dominum Deum tuum ex toto corde tuo, èZ ex tota anima tua, tT ex omnibus viribus tui>, & proximum tuum ficut teipfum. DtleSio enim proximi, malum non operatur. Propter quod,* juxta apoftolum, *tnexrufagilis es, 0 bomo omnis, fi qui judicas, Γη quv Ψnim judicas Ideatd, tCipjum condemnas, eadcm agens qua judica<. Sumu. enim,* fMbWMr *judicium L^ei eft fecundum veritatem in eu qui toisa agunt. Exiflimas entem hoc, o berne ornais, qui judscas eoi qui telle agunt, & facit ee, f«>« tu effugiet jud.cium Dei ' An dsvittas bonitatis ejut, & pa lientta, èZ longanimitatis contemnis ' Ignorai, quoniam benignitas Dei ad poenitentiam te adducit ' Secundum entem duritiem teem & impénitent .or, tbefauriza. tibi irem in die n» & revelationis juft. judicii Det, qui reddet unicuique fecundum opera ejuc bis quidem, qui fecundum patientiam boni operis, gloriam & honorent & incorruptionem, quarentibus vitam eternam " 'is autem qui tx contentione, èX qui non acquiefeunt veritati, credunt autem iniquitati, ira indignatio: tribulatio & anguftia in omnem^animam hominis operantis malum, Judai primum*

Grati: gloria autem & honor & pax omni operanti bonum. Et alibi idem ait apoftolus: *Caufati enim fumus, omnes fub peccato efle, ficu? feriptum eft: Quia non eft juftus quifquam, non eft intelligent, non eft requirens Deum. Omnes de. chnaverunt, fimul inutiles fadli funt, non eft qui faciat bonum, non eft le/que ad unum. Sepulcrum palent eft guttur eorum, linguis fuit dolofe agebant, venenum aspidum jub labtis eorum. rum es malediilione & amaritudine plenum eft, veloces pedes eorum ad effundendum fanguinem. Contritio Ô* infelicitas in viis eorum & Vtam pacis non cognoverunt, & non eft timor Dei ante oculos eorum. Samus autem, quoniam quacumque lex loquitur, bis qui in lege funt loquitur, ut omne os obftruatur, tj fubdstus fiat omnis mundus Deo: quoniam ex operibus legis non juflflicabitur omnis caro coram illo. Per legem enim · ognitio peccati. Hunc autem fine lege juftitia Da mamfeftata ejt, teftificata a lege '& prophetis. Jufiitia autem Dei per fidem Jefu Chrifti m omne· & fuper omnes qui credunt. Hon enim ejt difiindho. Omnes enim peccaverunt, & egent gloria Dei, jufnficati gratis per gratiam ipfius, per redemptionem qua eft tn Cbnfto Jefu, quem propofuit Deus propitiatorem per fidem tu fangxme ipfius, ad oftepfionem juftitia fua propter'remiffiomuu procedentium delifhrum, m /uftentationem Dei, ad oftmfionem juflttia ejus in boc tempo re: ut fit ipfe juftui, G juftificans eum, q:‹t ex fide ejt Jefu Chrifti.* Item idem: *Quis accuf.ibit adverfus eleilot Dei? Deus qui juftificat' Quis eft qui condemnet? Cbriftus Jefus qui mortuus eft, imo qui & refurrexit, qui efi ad dexteram Dei, qui etiam interpellat pro nobis. Quis ergo nos feparabit a caritate Cboifti 7 Tribulatio? anguftia? an perfecutio? an fames 7 an nuditas? an periculum? an gladius? ficut feriptum eft: Quia propter te mortificamur tota die, aftimati fumus ficut oves occifionis. Sed in bis omnibus fuperamus propter eum qui dilexit nos. Cer fum enim, quia neque mors, neque vita, neque angele, neque principatus, neque vertutei, neque inflantia, neque futura, neque fortitudo, ne que altitudo, neque profundum, neque creatura aha poterit nos feparare a caritate Dei, qua eft in Cbrifto Jefu domino noftro. Debemus autem nes,* ut ait idem apoftolus, *firmiores, imbecillitates infirmorum fuflmere, * nobis piacere: Unufquifque* veftrum proximo fuo placeat m bonum ad adificaiionem. Etenim Cbriftus non fibi placuit, fedJient feriptum eft, impropetia improperan-*

rjre/iwMh'ii, *eecideruntjuper* mm . *BennL·finr Dear* r . *& Pater* doemiMi *nofirijefix Cbrtfti , Pater mifiertcerdiarum, & Deur totius-cqnfiolatiomc, qui conjolatur* «at /a iww *tribulatione* β , *ut poffimut & tpfi confoturi eor qui* i» *ni pnfftre fiunt, fer exbortet/onem qua exborta^eur & ipfi a Deo : quoniam ficut ffionct Cbrtfiti* »· aa- *Cbrifitum abundat confiolatio no/ira . Stve a nu tribulamur pro vefitra exborlatione tJ fiel five exhortamur pro vefitra ex· herfartene, qua operatur toleranttue» earumdem peffionum, quas & nor patietur, & fipes nofitra firma ejt pro vobis, fidenter quoniam ficut fiodt pafiionum efitis, fic critic, # confiolattonis . Fi-* , c,· ‹» **drfir** *autem Deus, qui non patietur vos lentari* • <·· ·« *fiuper id quod potefitis, fied fiaciet cum tentatione^* ¤ Ckin ep *etiam proventum, ut poffitii fiufitinert.* · **Prop-** 4 1-^p.g **ter quod, cariflimi, feftamini caritatem, & «-** M" **molamini meliora & fpiritualia, & adjuvate vos invicem, ut Deo femper in omnibus placere valeatis. Deus autem pacis fit cum omnibus** b ›» canit **v0ois . Amen . Data Kalend. Novcmb.** b **Gal-** Xr.'*i. '° **& Bradua viris clariftimis coff.**

Aâione chrifinatu, Ccd etiam facerdotali benediâione fiicrari . Si vero altaria non fuerint lapidea, ad celebranda divina officia non con* fecrentur. Ubi etiam* ecclefia eft, de cujus ambigitur confecratione , a vicinis presbyteris & parochianis fideliter requiratur . Hi ergo cum ceteris omnibus in fynodali concilio ab e- pifeopo pro fuo funt conteftandi facerdotio , fi illorum temporibus vel anteceflbrum fnorum , iciant ecclefix illius dedicationem , die vel officio unquam fuiffe celebrem. Quod fi affirmando in hoc concordant , non nat injuria ecclefix legitim* vel fuo defenfori: fin autem, in arbitrio fit epifcopi, claudere feu aperire eam.

Nota Severini Binu.

Ufque ad vcrbam *ceafrcrari* apod ptcrotque coilefiore> citatur ex Evariflo . reliqua aliter habonear apad *Cm, de* confier. dill. I. cap. Omnea baîîlic». cep. Alteri». cap. Akaria placuit, «x diveifti concilii* .

* EX DECRETIS

EVARISTI P A P Æ

Sr.-,ind.m codicem , ŕ IAromm ,e. bbc!"'!"'· fer,'l>f™ "s

5. c. S. Tamen fecundum decretum Gratiam, eft eonftitutio Hyginii pap·.

t? *fine mtffie ecclefia dedteeri non debeat.*

Omnes bafilicx cum miiïa femper debent confecrari, altaria varo placuit non lolum uu-

***E* fiet Decretis fiverifli Cap.j.** Fx nov. iupp· f. MaxCp.S·

VJT Presbytcri & <*cwltw peccatis juflione Epifcopi pernitentes reconcilient: & ficut «bfolrnt, & conu mu»"CCn · Ex veter, pnx· nitenttall ». pud Caalf. »ct. It», ro. u p. H. paj. I l» «dlt. B»la»ÿ

, v«ια· roüelll· MS librorum qxlnaue np I mburt prxrerea F»"nfto decreram, qxod conkrclaaram bB «x <"p.4» cm› lert»: diftlac t *Otmtt fa/llita*. Quod Hygino Gritlinut xlfcnr : «x <·p· J»· *-tlfarta flaiatt ;* <x CoxcU. A(«<h«xâ «xxl fvd. on >« a «x C«p)1. *-tlnila S.* «x Coxcll. Epaunexx axm r<? <»p.«*· * »T· *Siartui*··

I Dur fxnt xdhuc *iatdna* rolltAlono oaoxaB . qutrum xllxrx i» quimra» libror , * xlcerx la fcadeclm dlx«*a tlral · Ho» bn.or Cokcer MSS pxllirn clt»M , * «x III·· Creone· quoldem reteran; Conciliorum Colleftor»·. Verum fero tandem ·■ tc'lertuf»' tft hol Co<Kt· fndecl» , quatuordccla , * quinque librorum nihil «fle dhud ‹ quiln variot <Jo4ul· CftftOftjcl I B·Γ· cha do «4ni Çadlccl mutilus , protu I* nonr.uUl» Bibhotheolt hod-f panier rifuatul.

EPISTOLÆ ET DECRETA

Ex Libro Tonrificali Damaft Tapa.

a A Lexander natione Romanus , ex patre A Alexandro, *b* de regtone Caput tauri, c ledit annos io. menies 7. dies x. *d* Fuit autem temporibus Trajani utque ad ÆJianum & Veterem confutes. r Hic pallionem domini mi- .i_1. · precatione facerdotum b quando mil- ÙB celebrantur. *f* Martyrio coronatur , & cum eoEventius presbyter ftThapdulus diaconus, g Hic conftiruit aquam *i* a$erfiçnis cum Cale benedici in habitaculis hominum. Hic fecit ordinationes ties per menfem Decembrem, près byteros fex, diaconos duos, epifeopos per diveria loca quinque. Qu' (4) & fepultus eft via Numentana, *b* ubi decollatus eft, ab urbe Roma non longe, milliario 7. quinto Nonas Maias Et ceftavit epifeopatus dies xxv.

t ptxdlcatlo-ne

b abfunt « C H c ipirllonlt

(a> t»· ciia·

• ..is. tie >·

Nota. Sevbrini Bimii

Afexsuder Pontifex.

* '"-'···'.) Anno domini tn. Alexandrum po,t martyrium Evarifti pontificum fedem obtinuiffe , index Romanorum pontificum ab Honorio papa tertio collecture qui extat Roma in Vaticaiu bibliothecae habet. Maron, préditto anno.

i De "<//«» Capit lauri.) Cum nulla apud antiquos e quatuordecim tesiooibu» oo nomine difla habeatur Baron, pradicto anno ixr. num. a. extftimat locum illum circumfcriptum effe pxtx Palatium quem Svetoniu» in Odario cap. c. nominat , *cafiie tutata* , ubi Oâaviuru narum iuiffc tradit . Baronius prxdiclo anno in.

T*npu· fedia Alexaudri.

Sed/ι anner ro. *ntenf·· 7. d·' ».)* Vitra deeenmunii menfes quinque & dies xo. non fediffe cumin- m. Alexander rero terria Maii anno don,mi ijt. mortuus habetur : a quibus fl oûojecim dies quibu» fcde.s vacari fiibtrahas relinquantur anni decam rucnics 5. dies 10.

à *fait lemperitui Traie»/.*) In chronolojla imperatorum & confulum erratur. Sub Hadriano enim pontifiiatam ingreftus , eiufdcm iuiqcraioris Hadiiaui aauo 1 j. qui efi Chrifti ijt. una cum fociis Evintio ac Theodulo presbyteri» poft dira t omenta martyrio coronatus eft renia aie Mail ut patet e* aciis Alexandri , qas estant apud Suriuoa tons J. die J. Mâtl . Barua. auno 1 ;X.

nologu ta petitorum coaluliun.

é Hic iafitne", d'niinl mij.uil i» frecat/ene la.i-deturn .) Hac ab Alexandro p-itiu» ferioris mandat» ac decrern roborata , quam recens tlatuta dici debent. Nam precepto Ohrilli , quod citat L.u . »1. apoftolis eorumque fuccellcr bu» demandatum lu.t ut quotieicumque la.i .fiiarent n ejus r-emv'iani i.l agerent · Nec aliud l'auiui r ad Cor. 11. iiijnificatfe volui: cum dir' j-rodiilo ann.i ijt. num. J.

Ssertficlum mifl» pullto-als dominice comoleMor* t»u>> eft ex Chrifti mftl

y .Afar/ve/a raeaearire .) Qusmqusnt cdicio Hadriani a l Fundanum refcripto, quox «xt»c apud Baron, anno III. num. 4. porlecutio ip Chriftisno» xliqu» ex parte fi..lata vidsti poffit , titpen Ron» ab horuui neca p«rlecutores non abfinu.fie , vel ex eo accidite quod adiâuai paipcipii furie in A fia tautun. a Fundano procoaiule cui id *rtr* 'ptuœ état , non autem Rom· promuljatuni luert le! etiam ex eo quod fuparftitiooU

ftum Hadria- Romana «.delta pa-uni lonfacu-te Jiri

gemiliti» fummi pontifices ac ceteri magiftratus iudicebini Jliüs aaa compluresfenatres & ptateQum urbis Hermetcm una cum uinni familia alicfque Roma-, 1101 cires ad Chrifti religionem rerduxiffet. Baron, praidihlo anno ijx.

g H/c eenjiHuH afuam afparji'H' ··"· Joce tenedic!.) (Exemplo Chrifti qui Mattn. cap. 1-uc. cap. 9. panem turba daturus, antea illis benedixit , & juxta do- Rrinam Pauli I. ad Titnoth. cap. 4. (ubi tradit , om nem creaturam per verbum Dei «t orationem ianaificari) aqu« , falis , aliarutnque rerum confecranilarum ceremoniam ab apoftolis inftitutam , & p«t traditionem ad pofteros derivatam , deiaceps I· e.clefi» frequentari Alexander pontifex fcquonte decretali epiftola conftitutt ac prscepit, ac deinceps ia ecclefia femper omnibus temporibus , ut ex diverforum Crcuiorum diverfis patribus *bt* conciliis Bellaris, lib, j. can. 7. de cultu fanâorum probat , velut pia , facr» *it* ao apoftolis inftitut» ceremonia, non fuperftitiofe , fed pie *tc* falubiiter ufurpa- B ta , & variis miraculis frequenter confirmata eft . ViJ· Baron, anno dotnini xj». nutu. J. a- & & anno domini $7. num. toy. & foquentibus . Bellarm. prndiélo loco.

lu and» Inftiluti.

i Uti drce'l.aur ejt.) Cum Deus multa miracula per Alexandrum Roma adidiffet , (ut ex aflis Illius conflat) bt Quirinum tribunum, apud quem Hermes ptxfeflus cuftocticbacur in carcere, ejufque filiam Balbinatu virginem fanitati redditam , catenarum, quibus vintius erat , contaflu ad Chrifti fidem adduxiffet , inultis dirifquc cruciatibus afféÜus , creberrimis punflis confoti'us , tandem cum fociia Ereatio Bc Theodulo decollatus eft ,

Alexander martyr,

EPISTOLA I.

« Hvcid.r ieqMtitel «l rlt Ipprtme Cethollclt lutped· lu><

Xffi^^Ki.r.rSU^cALEXANDRI-PAPaE 1

AD OMNES ORTHODOXOS

1 De facerdotibus non vexandis, &c.

I. *De in facerdotes eccnjant, vel perfeqxuntur.*

li. *De fenptura vel cenfefione per vim extorta .*

il». *Si quit adverfus epifeopum , efforet* rc- *clefiu querelam babuit.*

iv. *Ut m oblatione !acramentorum commemoretur paffio Cbrifh , dff ut prnu tantum dff* X/ *vinum apua mixtum offeratur.*

v. *De benediffione Jain iff aquu, five ceterorum elementorum*

vi. *De trinitate dff unitate deitatis.*

Alexander epijcopu, , ommbui ortoodox: per diver-Jas provincias Cbnjlo domino famulantibus.

nobis metum divini judicii , b Ide- XU fratres cariflimi , & poft vitam hanc unum-

Sirtesl papa m r·· iac, rsddsBe,

T<t«lu> f»teçcl . Dr

i Hi per earn», a.'lanam frauHm cuUnJri A

V a, «fM «ras *felt tapai,c* fev«sil(.y« . «· Λ ΛΛ *iaciU T'+tMi,.*

unumquemque, proutgeflerit .recepturum, quid veniat in querelam, tacere non licuit; fed nobis, vobis loqui* nacaflitas imperavit, dkonu propbeta r *Exalta ut tuba vocem tuam.* Et cui omnium «edefiarum commiflâ eft cura, fi di£ftmulem , audiam domino dicente : *Aejeciftii mandatum Dei, ut ftatuutis traditiones veftrat.* Quid enim aliud eft rejicere mandatum Dei , quam privato confilio, judicio humano, novis rebus conftituendis liberius deleftari ? Unde & alibi feriptumeft: *Ne tranfgrediaris terminât antiquet, quot pojuerunt patret rui.* Terminos indubitanter tranfgreditur , qui ftatuta patrum poftponit· atque confundit. Pervenit · namque ad confcientiam apoftolicac ledis , quod nonnulli funt tam ftolidi, qui dominica praecepta, & apoftolorum , eorumque fucceflbnun flatuta minime obfervant, & cos de quibus dominus ait: *vos tangit, tangit pupillam oculi mei:* non iolum tangere minime dubitant , bd etiam perfequi non formidant. Et licet nos perfequantur, quia ncc nos fine Hits, ncc illos ima nobis perfequi 'poflunt, quoniam illius fumus difcipuli , qui animas pro fratribus praecepit ponere; tamen eis pericula & perditiones eorum non fumus aufi celare , ne prophetica (quod abiit) damnemur lententia, que ait: *Si annuntiaveris iniquo iniquitatem fuam, animam tuam hberafti : fi autem non annuntiaveris ei , t fanguinem ejus de manu tua requiram* . Eft & tiam & hoc ad hanc fanftam fedem perlatum, quod pudet dicere, & non folum iacerdotali etiam omni Chriftiano nomini eft inimicum) id eft, quod * nonnullos epifeopos vel facerdotes, aut metu compellunt, aut vi extorquent , aut fraude decipiunt , aliquas confeflionis fus in alteram partem quam dabeant, aut pro luarum non requifitionc * rerum , aut (quod deterius eft) pro alieni erroris feâa feripturas facere, & propriis manibus roborare, & coram populis recitare atque confiteri . Aliquos dicunt carccribus & ergaftulis recludi, ut laltem his territi infidiis , devient domini facerdotes, & fuis faveant * voluntatibus. Relatum infuper eft ad hujus fanda: & apoftolicæ fedis apicem, cui fummaium difpofitiones caufarum, omnium negotia ecclefiarum ab ipio domino tradita iunt, quafi ad caput , ipfo dicente principi apoftolorum Petro : *Tu es Petrus* , Q *fuper hanc petram ecclefiam meam udificnbo* : quod quidam aemuli Chrifti , ejufque (and* ecclefiz iufidiatores, facerdotes Dei ad judices publicos accufare przfumant, cum magis apoftolus Chriftianorum caulas b ad ecclolias deferri , & ibidem terminari praecipiat . Taliter przvaricjntes, praevaricati funt in Deum iimni , & non obediunt praeceptis ejus . De quibus dominus per prophetam Ofce loquitur, dicens : *Quafi vacca lajetvtentes decimaverunt , éT dilexerur.t afferre ignominiam protedlortbus fuis.* Et idem *: Va eis , quoniam recefferunt a* me. *Vaftnbuntur, quia pravaricati funt in me: & ego redemi eo r, & ipfi locuti Junt contra me mendacia. Et non clamaverunt ad me in cordejuo, fed ululabant i» cubilibus fuis. Super triticum & vinum ruminabant , (7 recefferunt a me. Et ego erudivi, & confortavi brachia eorum , ÎT in me cogitaverunt malitiam. Aeverfi fui\t, ut efient obfque Jh&o) fafii funt quafi arcus dolofus . Abjiciet eos dominus,* ait idem propheta, *quia non audierunt eum, ÿ erunt vagi m nationibus.*

I.

De his enim clericis & iaicic, qui epifeopos vel reliquo; facerdotes , tam ad primates eorum quam ad reliquos acculant judices , prius quam auribus eorum, a quibus le larfos «(limant , inculcant , ut ab eis aut jus fuum , aut juftam recipiant apologiam , item per eumdem ait dominus prophetam : *Audi damn 1Cruel', èX dowis regit eufcultn, & eittendite facerdotes, quia vobis judicium eft, quoniam laqueus fafli eflis fpeculatiom , fy re(e expanfum fuger Thabor, vitiHmafquo declinaflit in profundum: éT ego eruditor omnium vejirum* . Et alibi *: Omnes calefalli eftii quafi clibanus, quia devoratit judice! veftros, ipfi autem declinant vifiim.ii domini in profundum,* qui eos devorant vel iuiufte lacerant qui oculi domini dicuntur. Nam fi modo quilquam principis fxcularis oculos laceraret aut amoveret, eflet reus criminis majeftatis , an non ? Profecto aut morti traderetur, aut perpetua notaretur infamia. Si pro fasculi poteflatinus talia ab hominibus fiunt, quid pro his fieri putatis, de quibus dominus ait : *Qui vos tangit, tangit pupillam oculi mei ?* Procul dubio hi qui eos perfequuntur, & amovere nituntur tnjufle contra apoftolicam auâoritatem, etfi a morte prohibentur, dicente domino: *Nolo mortem peccatoris, fed ut convertatur £x vivat :* perpetua tamen notantur infiimia, & exilio digni judicantur finitimo . De quibus, a temporibus apoftolorum , & infra , ifla tenemus, atque decreta habemus , quibus eorum accufandi epifeopos , vel teftificandi in eo$j vocem obftruimus , quos non humanis , fed divinis aftibus mortuos efle fcimus . De quibus dominus loquitur per eundem prophetam : *Calumniam patiens Ephraim , fraffus eft judicio , quoniam coepit abire poft fordem . Et ego ouafi tinea Ephraim , Ô* quafi putredo domui Juda. Et vidit Ephraim languorem fuum,* C *Judas vinculum fuum · Et abiit Ephraim ad Affur , dX mifit ad regem ultorem · if ipfe non poteritfanaro vos, nec folvere poterit a vobis vinculum.* Qui enim Diacnlega perlequuntur*perfuaftone & lacerare nituntur epifcopos, vel eos qui domino refte facrificant , indubitanter eum perfequuntur & dilaniant, cujus vice funguntur. Unde ait dominus per Joci prophetam : *Numquid ultionem reddidiftis mihi ? Et fi ulcifcimini vos contra* me, *cito , velociter reddam viciffitudinem vobis fuper caput veftruuh* . Et per Ofee prophetam dominus inquit: *Quis fupiens, & intelliget ifta^ intelligent, CX fciet ea ? Quia relia via domini, iX jufti ambulabunt in eis, pravarkatores vero corruent in eis.* Et ipfa per fe veritas ait." *Qui vos audit, me audit : & qui vot fpemit , me fpernit.* His & aliis fulti quamplurimis dominicis praeceptis, vitantes hominum perditiones, cum omnibus hujus fandas ledis, quam domtnus caput totius ecclcfise conflituit, membris , talia fieri prohibemus , ne confundatur populus domini in «ternum. Nam & a praedecefloribus noftris inhibitum legimus, ut nemo contriftet doâores, neque accnfationem adverfus eos fufeipiat . Ipfe namque apoftolorum princeps in ordinatione beati Clementis populum inftruens, ait; Quicumque contriftaverit doâorem veritatis, peccat in Chriftum , & patrem omnium exacerbat Deum, propter quod & vita

ta carebit. EtDoâor gentium inquit : *Stpreoc- capotas fuerit iemo in aiipue delsilo , vos qui fpiripuales efiis, fnftentate illudo i» fpintu lensta-* **ft/**, caqjfiAranr *tetpfumy* m *& tu tentent. Alter ulterius onera pertate, & fic adimplebitis ligne Chrifii.* Has confiderantes pietates & pericula vitantes animarum, una cum omnibus domini lacerdotibus, qui nobifeum in hanc facram convenerunt urbem, & cum omnibus hujus capitis membris, ficut a beatisapoftolis, ficardiquis fandis patribus, fic a fuccefforibus eorum accepimus, ftaruentes decernimus, omnes qui fanâos patres perfequuntur, aut amovere vel dilacerare manifefte nituntur, infames efle ÔC alienos a liminibus ecclefix ufque ad fatisfadionem fia-

a Froth ep. coifc- ri; quia fic odit Deus eos qui adverfus * patrcs >rmantur' ut patrum invafores vel deftruflores. Qui ideo infantes efficiuntur, quia patres perfequuntur. Quod fi nec loqui eis licet, quibus dodores fummi (quos epilcopos vocamus) propter eorum fceleraadverfantur: quanto magis <is qui eos infeftant, nec conlentiendum eft, nec loquendum, ne participes eorum inveniantur fceleribus, quia non folum qui faciunt, fed & qui conlentiunt facientibus, rei

it « ci·- m«ati ftol» epıft. I«‹. Vnmihter ' r»bu»i P·· funt? Unde & beatus princeps apoftolorumPe * ia trus , qui in ordinatione fanâi pnedeceflbris noftri Clementis, inftruens clerum & populum, *it : Si inimicus fuerit Clemens alicui pro a- pa-ftibus fuis, vos nolite expedare, ut ipfe vobis dicat: Cum illo nolite amici efle: fed prudenter obtervare debetis, & voluntati ejus abique commonitione obfecundare, & avertere vos ab

b » v«rf Ru&u ejuf- p'p C^b. eo, cui ipfum fentitis adverfum: b fed nec loqy, his quibus ipfe flon loquitur, ut unuiquU- φ** m culpa eft , dum omnium veftrum cupit amicitias ferre, feftinet citjus reconciliari ei qui omnibus prxeft , ut per hoc redeat ad falutem, cùm obedire cœpcrit monitis praefidentis . Si vero quis amicus fuerit his quibus ipfe amicus non eft, & locutus fuerit his quibus ipfe non loquitur, unus eft & ipfe ex illis qui exterminare ecclefiam Dei volunt : & cum corpore vobifeum efle videatur, mente & animo contra vos eft . Et eft multo nequior hoftis hic, quam illi qui fons funt, fic cv idcnter inimici iunt . Hic enim per amicitiarum fpeciem, qux inimica funt, gerit, & ecclefiam difpergit ac vaftat.

1*1. Si H"* * Et m dec». HMCRtn' d« divortio Th^1,b«r* • provtBui* Similiter fi hujufinodi perfoms quxdam fcripturx quoquo modo per metum, aut fraudem, eut per vim extortx fuerint, vel ut fc liberare poff^t , quocumque ab eis confcriptx vel roborate fuerint ingenio, ad nullum eis prxjudicium aut nocumentum ' pervenire cenfemus , neque ullam cis infamiam vel calumniam , aut a fuis fequeftrationcm bonis , unquam, auâore Deo, fic fandis apoftolis eorumque fuccefforibus, fuftinere permittimus bus. Confeflio vero in talibus non compulfa, led fpon-

Mm»* ii tanea fieri debet, ipfoatteftante qui ait: *Excorde enim procedunt kemtcidia, Adultérin , fornicationes, blafpbemiu , &* cetera qua funt ad hae pertinentia. Nec tantum attendenda funt qua fiunt, quantum quo animo, fiant , quorum c-

xernpla fi omnia icnbere ceperimus, ante dies quam exempla deficient . Unde & illud eft , quod dominus ad munera Abel refpexit, & non ad Cain: quia magis intendit ad offerentis animum , quam ad ea que ofleruntur. Inde fit dominus per prophetam inquit : **ZWui** *cogitatsones bominum.* Et per Ofee ait: */u guttur» tu» fit tuba, otufi equtla fupor dotetum domini*, & reliqua. Et dominus ait in evangelio: Ta a*/ew eam aratvrir, la/ra *cubiculum tuum : & claufo ofiio^ tri patrem tuum.* Omnis enim eonfeilio, qua fit ex neceflitate, fides non eft. Et apoftolus ait : *Corde enim creditur ad juftitiam, ore autem conjefiio fit ad falutem . fiia-*plius autem refpicit Deus ad cogitationes de fpontaneas voluntates, quam ad aftus, qui per fimplicitatem, aut per neceffitatem fiunt. Confcflio ergo in talibus non extorqueri debet , fed potius fponte profiteri. Peflimum eft enim de lufpicione aut extorta confeflione quemquam judicare, cum magis infpodor cordis fit dominus , quam operis : & potius requirit dominus cogitationes puras & voluntates bonas , quam labia mendacia. Uhde & dominus per prophetam loquens, ait : *Populus ijle labiis me beeorat, cor autem eorum louge efi a me .* Pejus malum fore non zftimo , quam Chriftianos fuis invidere facerdotibus. Novit enim dominus qu\ funt ejus . · Non poteft autem humano condemnari examine, quem Deus fuo refervavit judicio , Si omnia namque in hoc irculo vindicata client, b locum divina non haberent judicta.

rzw ‹› <¥« t. Haiti If* C«nft m›P id F1"i' vide coii Hard 41 b Enn. 11 »p-

UL

Qtiod autem ad alios judices prius non debeant, quam *a* ad facerdotes vel ' auditores _ clefiae accufari, ita a tempore apoftolorum fic infra, obfervatum fic diffinitum invenimus . Si quis erga cpilcopum, · aut 1 auftores ecclefix, t quamlibet querelam vel adionem jufte fe habere crediderit , ipfe redemptoris fui (cujus a- &io noftra eft inftitutio) viarum non immemor, fed feâator egregius, qui cum maledice- retur , non maledicebat, fed tamquam ovis coram tondente fe obmutuit , ac pro fuis perlecutoribus in cruce pendens, apud patrem interceflit, non prius primates aut alios judices adeat, quam ipfos a quibus fc ladim xftimat, conveniat familiariter, fic non fetnel , fed fiopiffime, ut ab eis aut fuam juftitiam accipiat, aut juftam excufationem. Boni nempe fic vere Chriftiani hominis eft, rem ipfam omnibus amicitix ac pacis legibus prius testare, quam in judicio (ubi frequenter amariflimus animxrancor innalcitur) fuum jus pertinaciter experiri . Si quis enim cum Deo, qui pacis eft auâor , habitare cupiat, ei neccffe eft, ut pacem inquirat. Si autem lëcus egerit, fic ab ipfis fic ab aliis communione privetur, tanquam apoftolorum, patrumque aliorum contemptor. De quibus propheta: *Erunt qua fi non fint peribunt viri φά contradicunt vobt*

•Aor<(•Oerea * 5 7 Si ^V » erg·. :: In deer, eprfc. Sull II Et in d«r.)«iII If* I»

IV.

In /aeramentorum quoque oblationibus, quatre inter miflarum l'olennia domino ofleruntur , i paflio

«r.(«r ta·.

I MS. Parif. Collagu S<x Jcfu, a quo * icquea'ci vatia ItAiea··, J«4«

paflio domini nufcenda eft, ut ejus, cujus cor A pus & (anguis conficitur, paflio celebretur, ira ut, repulfis opinionibus fuperftitionum, panis tantum & vinum aqua permixtum in facrificio offerantur. Non deoet enim (ut a patribus accepimus, & ipia ratio docet) in calice domini aut vinum folum, aut aqua fola ofterri, fed t utrumque permixtum, quia utrumque ex latere ejus in paflione fua profluxifle legitur. Ipfa vero veritas nos inftruit calicem & panem in facramento offerre, quando ait *: Accepit Jejur panem, # benedimt, deditque dsfeipulss fuit, dicent: Accipite & manducate, hoc efl · enim corpur meum, quod pro vobis tradetur. Similiter, poftquam caenavit, accepit calicem, deditque difcipulis Juis, dicent: Accipite, & bibite ex eo tm·^ ner, quia hic efl calix Janguini mei, qui provo- /ltn^etiir in remiflionem peccatorum.* * Crimina enim atque peccata, oblatis his domino facrificiis delentur. Idcirco êc paflio ejus m his commemoranda eft, qua redempti fumus, & firpius recitanda, atque hxc domino offerenda. Talibus hoftiis delegabitur & placabitur domi-' nus, & peccata » dimittet ingentia. Nihil enim in facrinciis majus efle poteft quarti corpus & & (anguis Chrifti. Nec ulla oblatio hac potior eft, fed hxc omnes prxcellit. Qux pura confcientia domino otferenda eft, & pura mente luinenda, atoue ab omnibus veneranda. Et ficut potior efl ceteris, ita potius excoli & vencrari debet,

V.

d Aquam enim Tale confperfam populis benedicimus, ut ea eundi afperii, fanCfificentur ac purificentur; quod & omnibus facerdotibus faciendam efle mandamus. Nam it cinis vitular afperfus fanguine populum fanftificabat atque mundabat: multo magis aqua (ale afpcria, di viiiifque precibus farrata, populum fan&hcat atque mundat. Et fi laie aiperlo per Elilxum prophetam, ftcrilitas aqu.r lanata eft : quanto magis divinis precibus lacratus, b fterilitatem rerum aufert humanarum, & coinquinatos (an-dificat, atque mundat, & expurgat, & cetera*^ bona multiplicat, & inlidias diaboli avertit, & a phantafmatis verfutiis homines defendit? Nam fi tachi c fimbriae vc-ftimenti Salvatoris, falvatos infirmos efle non dubitamus, quanto magis virtute lacrorum ejus verborum divinitus factantur elementa, quibus ianitatem corporis fc anima humana percipit fragilitas f His ergo & aliis inftrudi documentis, vota Angulorum domini facerdotes refpicite, «5c in virrute Spiritus Sandi divinis precibus, per minifterinmvobis divinitus collatum, perficere certate. Elementa quoque, tam ca qua:praediximus, quam cetera divinis apta ulibus, & humanis neceflaria infirmitatibus t factate: infirmos curate, cetera qua ad vos pertinent, diligenter perficite. Ipie enim falvator, tribuendo nobis exemplum, difeipulis fuis ait.* *In nomine meo damonta ejicite, infirmet tutate*, agror */anate, leprofoe mundate*, ItC. *Super infirmos etiam minus imponite*, CT *ictu habebunt.*

VI.

e Pidem quoque fandae Trinitatis fic docendam a patribus accepimus, voblique tradendam fubditis dcllinamus. Ifaias namque propheta ait : *l'idi dominum fabaoth /edentem fuper thronum excelfum, & feraphim flabant m circuitu eju<: /ex ala uni, G /ex ala alteri. Duabus velabant factem ejus, G duabut velabant pedes ejus, duabus volabant, G clamabunt ad altnutrum. dicentes : Sandlus, Jantius, fandius, dominus Deus fabaoth.* * Si Trinitas non eft, quare tertio, *fandius*, dixerunt? Aut fi unitas non eft, quare fub trina repetitione unum Deum ac dominum intimaverunt? Si Trinitas non eft, cur in Geneiêos libro dicitur : *Dixtt Deus, fecit Deus, G benedixit Deus* ? Si unitas non eft, quare tertio dixit, *Deus*, & Deos plurali numero non commendavit? Si Trinitas non eft, quare in Exodo diftum eft tertio, *domine, domine, domine, miferalor G mijericors^* Si unitas non eft, quare dum tertio, *domine*, diceret, poftea fingulariter, *Miferator*, dixit, & non, Miferatores, ut plures oftenderct, intimavit? Si Trinitas non eft, cur Abraham ad ilicem Matnbre Cedens tribuique occurrens, » uni, *domine*, dixit, & non i ut viderat) tribus falutationis* obfcquium reddidit? Si unitas non eft, cur cum Mofi *Deui Abraham, Ü Deui Ifaac, G Deui Jacob* tertio doceret, unitatem oftendens, *Hoc mibi nomen efl, dixit*, & non, Hxc funt nomina noftra, defignavit? Si Trinitas non eft, quare David terxio dixit, *Benedicat nos Deus, Deus nofler, benedicat* w *Deus ?* Si unitas non dt, quare cum wrtio Deum nominaflet, *Benedicat*, dixit, & non, Benedicant, adjunxit? Si Trinitas non eft, cur & Ifaias denuo dixit, *dominas Deus fabaoth, Deut Ifrael qui /edes fuper cberubim?* Si unitas non eft cur, <ξvi *ftdes*, dixit, & non, Qui iedetis, adftruxit? Si Trinitas non eft, cur in libro Regnorum dicitur, *domine Deu< omnipotent, Deus Ifrael, fermones tui fdeies funt* ? Si unitas non eft, cur *Tui*, dicitur, & non, Veftri, potius intimatur? Si Trinitas non eft, cur m pfalmo ' 58. cantatur, *domtne Deui virtutum, Deus Ifrael, intende ad vifitandas omnes gentes ?* Si unitas non eft, cur, *Intende*, pofuit, & non, Intendite, ut * prxdicatus eft, intimavit? Si Trinitas non eft, cur in Apocalypfi tertio dixit: *Sanftus, fandius, fandius dominas Deus omnipotens, qui efl, G qui erat*, &c. Si unitas non eft, quare, *Que efl*, 6c non, Qui funt, pluraliter defignatur? Si Trinitas non- eft, quare in Deuteronomio didum eft, *dominus, Deus tuns mifencors eft, G audiet vacem tuum* i' Si unitas non eft, *(UJ>re pofuit, *Audiet*, & non, Audient, intimavit? Si Trinitas non eft, quare in Jeiü T Nave dicitur libro, *dominus Deui l deorum efl*? Si unitas non eft; quare *Efl ?* dixit, & non, Sunt, more locutionis induxit? Si Trinitas non eft, quare Elias loquendo in oratione, *domine domine Deus Ifrael, oflendo quta tu es Deui meus*, dixit? Si unitas non eft, quare *Oftende*, pofuit, 6t non, Oftendite ? Si Tri-

V.d. Mae ·. ti"» «ale·· ·pUhrfaB Be· uidcai co«· hda eft ab eodem pla(i-, arto.

flhat ius fire ld.tiut ('Utut Hl>. q». ·d». V».rinadnin c. i. ipio hie operit invio. VtMK autem «xcunie ... quauo, v pviiua <luii to, aut 'ici

Gmt/.

ubiL.XX.rf·> minetabcMla.

LXX A»A·· nut domiauc reScr Deu»

*C°7n c * <<r

Or conuct. d>rt .. n.

rentrer 4>», A:

l«r»m S. •luqi>« n >l>«:<· c<<i* ll« llbrl.. « udlOH

. l· MS. <!<·« *seim.* a MS. *S utrii* . 1 MS· *mt.* 4 MS· *OUteeeer.* l i» MS 4 MS. *primrae*
1 i» MS. d«.fl AUw. (MS. ««m».

Trinitas non eft, cur Mardochseus orando, *de-* M»n< *domme Dem omnipotens* , «waia ia *pote-fate tua funt,* dixit ? Si unitas non eft, quare /n fM › poiuit, & non , In veftra , fignavit ? Si Trinitas non eft, cur etiam ludith orando dixit, domiw dMiiw *Deui ommum virtutum , refpice ii» orationem meam?* Si unitas nnn eft, Suare, *Atfpice,* & non, Rcfpicite. defignavit ? i Trinitas non eft, quare in Jcremia dicitur dam/nu *Deus vefter* wa* *eft?* Si unitas non eft quare, *Verax tft,* dixit, & non , Veiaces , potius intimavit ? Si Trinitas non eft quare in Apocalypfi · feriptum eft , *dominus Dem & fpiritus prophetarum, nnfit anhelam* Janw a/tra- *dart fervis fuit, qua oport't fieri cite?* Si unitas non eft , fur cum Patrem ‹St Filium Spiritum (anftum nominhiletdiMtfi& non , Milerunt , fub praeraxato trium perfonanim βζ nominum numero introduxit? Si Trinitas non eft, quare in Deuteronomio dixit , *domtem Deet vefter bit tft Dear* ? Si unitapon eft, quare, *Hic tft,* dixit, & non , Hi funt, plurali numero defignavit' Si Trinitas non eft. quare in eodeift dicitur libro , *dominus Deus tum. Deus mt^auf & potens ?* Si unitas non eft, quarc, ALsçnar *& potens* , pluraliter non nominatur? Si Trinitas non eft , cur Tobias , cum filium fuum in Rages civitatem cum Raphaële archangclo mitteret, beucdi.x-nseos, ita dixifle docetur: *Dea· Atrabum, if Dem Ifaac, & Deus Jacob, ipfe impleat benedeiitonem fuatn in vobis* ? Si unicas non eft , quare, *Ipfe tmpleat* , dixit , & non , Ipfi impleant, intimavit? Poftremo, ii Trinitas non eft, quare dominus difcipulos fuos *tn nomint Patris, & Pi- IU , & Spintnt faniti,* univerias gentes milii baptizare ? Si unitas non eft, quare, *In nemine,* divii, & non, In nominibus, przçipiendo perdocuit? Si Trinitas non eft, quare raulusapoHolus ait, *Ex tpjo,* éT *per ipfum , & in ipfo junt omnia?* Si unitas non eft, quare, *Ex tjefe,* poiuit, & non , Ex ipfis , adftruxit ? Si enim certo certius volueritis unitatem Tri nitaris agnofeere , a firpe dido dodore gentiutri apoftolo poteftis uni\e-la condi Icere , & Arha»raaifequi catholicam fidem, &. » horum reipuerčO ^2 pravitatem. *Gratia domini neftri Jefu Chrifti,* inquit, *caritas Dei, Ü communicatio fanili Spiritui, ipfa eft Patris, & Filti , b & Spiritus* gr*t>te: & fic fidem fanfte Trinitatis & intelligent, & docere, domino adjuvante . pleoit‹r P°tdBs·

Idcirco igitur, cariflimi, fidei regulas juxta hujus epiftola: finem poiuimus, ut in ejus confeflione fideliter perfeveremus, & domino c auxiliante, bonam fidem habere mereamur. ®*uicumque voluerit effe amicm foruli hujus, inimieus Dei conftituitur. An Afutatis , quia inaniter feriptura dicit! Ad invidiam concupijcit Ipiritxr qui habitat in vobn , majorem autem dat* er.f,.r ,..d i, D, ,, *fru, humilibus auttm lat gratiam. Subditi igifur eftote Dto, refijiit: autem diabolo,* îT *fugiet n vobis. Appropinquate Deo, <2 appropinquabit vehit, * Emundate manus, peccatores, purificate corda, duplices animo . Miferi eftote , <7 Iqgete,* Û* *plorate. Xsfus vefter m luHum convertatur, tl gaudium in moerorem. Humilianti-* *Am in confpeAu domini, & exaltabit vos . Aodetrahere alterutrum, fratre.: quta qui detrahit fratri, aut qui judicat fratrem fuum , detrahit legi, & judicat legem. Si autem judicas legem, non etjailor legfs, fedjudex : unutenim eft legislator tIjudex , quipoteft perdere* ÎT *liberare Tn autem quii es, qui iudicas proximum ? Agite nunc divites, plorate Ululantes in mijerits veftris, qua advenient vobii . Divitia vejtra putrejapln funt, ii vejtimenta vrftro a tineis comejla funt. Aun>m & argentum vejtrum eruginavit , «rugo eorum m teftimomum vobis erit, & manducabit carnet vejtrat ficut ignis . Thefaurizajtis vobis iram in novifiimis, diebus Ecce merces operariorum, qui meffuerunt regiones vc ttUftras, qua Jlaudata eft a vobis, clamat, vm- · diilam po/ctr. retenti laboris, & clamor eorum tn aures dsmini fabaotb introivit Epulati eftis' fuper terram, iH in lu>u>n< enutriftis corda ve ftya in dte occfionis. Addtxifts tl Occidtjiii ju- Itum,* tT *non reftitit vobit.* » *Vx* fratres, his, qui tribulant vos . Vos vero quanto amplius tribulamini , tanto purgatiores atque beatiores efficiemini , fi tamen ipfa tribulatio patienter, fuerit iupportata. Unde ipfa ventas per ὁ di xit: *Beati qui petfecutionem patiuntur propter* j.i- *ftitiam ;* Et alibi: *Beati eriiit cum v»t oderint homines, tJ per/ecuti vo^ fuerint , dû ejecerint nomen vejtrum tamquam malun. . Gaudete tn i! la die, tfi exuitote; quoniam merces veftra mulCfn eft in calo .* Data 9. Kalend. Augufti , / Trajano & ⁺–b-Ællano viris clanfTunis ‘conin bus .

Margin: 7·λ *. ›· | jat». «· | .tfwl.st i· | Dcntrr. ·> | Teb ». | ttaeei. il. | Λ··. n. | Lta'fcilZw | iacaaiM. | b'îte'd.ft-/'·'·#* | ▪am itbacH | toÎm'S: | hibn faiia' | Jaeeb- 4· | ‡‡ *"‡ | citmm» | *rl ›· lu®^ | £**qu',!rcii«' | i cp « qu« | v,,,ά | ›▪‹·'*▪ | ' luho Atu- c,n" | b Heluno f mcodo» (tibluipuo

Notæ Severini Binii.

a *Ai faceoAtter.* } Turtlan»- can. xx lib. >. adverfu, Magdehurgqnfc, in verufto exemplari Vatnano, fic legi fctiplt . *ft"»i .«lew ei aliti i*dl(fi prit" feu iebtam fuu»»ipr, futrrietes , vel tfirrt' eeriejit (ii tfi epfjcMf) ttiujtr/y Ite* a tempera epefirbrum , Cf *infra , tbfervamm V Aefio/tum ieteeiutut . Si ^urt erga rplfcapum , vel altarer ecclefia quamMri qnartiam vel aiiitnam pufie je habere ereiitlerit,* Are. Dicuntur autem eni fcopi ecclefia ‹bb"re,, quia iofis lege apoftolica (de qua fopre in canonibus anoftoloruni) rerum etcicfiafticatum cura ac difrenfatir' rommiffa eft. Nam ut ex collatione Greci At Latini contextus facri, Luca c. 11, Ar Pauli ad Galatas tap. 4. patet , qui Gracia dicitur .u .h u .;, eum Latini interpretantur-iifpenfatorcm , Staâorem. *ÿvaatt*

Margin: Epdcopi cur »^'et «P- pellemur-

b *Pafiv damini m/ftendo efi.*) VuU qu* dixímm in netis ad vitant Alexandri.

e *V r«wy·* *prrmhivm .)* Hanc myfticam Ar facratn vinum cun› aqua mifcendi ceremaniaat a C.nrifto domino in ultima cana (ut cx liturgia S. Jacobi, Clemente lib. r. cunftitut. cap· I", alias 17. Irenao lib. 4. cap. *St-* Cypriano lib. a. epift. 3. alia, 4;. .1 pftat) myfti ‹e ufut^atam apoftolica ecclefia exemplum Chrifti imitate , apoftolica lete deinceps femper ablervari prece pit ; Ideoqce certiflimum aft Alexandrum pontificem non f' ifie hums pracepti auâorem , fed id potiu, ab apoftolorum temporibus tnanaiTe. Quod non ux›do ex liturgia S. Jacobi apoftoli , conciliorum ac patrum teftimoniis, verum etiam cx hac ipfa Alexandri epiftola aperte colligitur. Dicit enim infra fe rradcrr,, ?·-▪/ .· *patribus accetarai* . *&.alibi* dicitur Romanam ecclefiain hoc ab , ac perpetuo obfervaftê. Reliât igitur ut credamur hanc ceretponiaui a Chrifto ufurpatam › ab apoftoli. obfervari praceptam , ab Alcx-uUro pontifice irripto & promulgato decreto corroboraefte . C;.-prianuapraallegata epiftola hun- ritumappcllat divii ..1» mandatum , quia a Chrifti domini exctuylo . tamquam a caufa exemplari , *St* ab aqua q-iz ex latete eju, manavit, tanquam a caufa finali, Originem duxit. Vide Baron, anno Chrifti 37. num. 14;. & anno Chri fti 131. num. 7. Bcllarm. de facram. euehar. lib. 4 cap. 10. At it. Suarct com. 1. difp. 45. feâlone fecunda I

Margin: Apoftolica lege «d firmplum ChitHl id ldcnftno vinum ·‹p·

d A^'.tsu fait ftnife'i'.... ^~...' ıı'îıú-·"κî· J Vile que J.iim.u in nuis «J Alcianlii › vzrbis hi-re. Hi; . 4,ℓ.λ·⁹ Ar.

Hcr...» ,ur r frfas -w- /««.?< TUW< .) Quod hoc loco li tu. cp rto uni ihllinil· Trinitaiii uniutem hzreSflT)* prxdicet ,).m t.lnio- ,uaù in eccleli* hoc novuin f<.cr t › » no atonhut no-a I' fir» reni oti» miuAam cihimnùin patitur . N1r> <nti-itu. in cafechitan iit hjelibue tnyftetiuui glor loti'Γılux 'l tinitatis, quantum homini licuit › a catechirtic iu"!! il-ium cUe a4eo <ertum ert , ut i.lem immus l.a.unut , . >nt ai Gt.ptot gentil,, in l'hil>patre> apetie confvevut . Ut nUrS T>>- i;:rem orthoJovi epiCopi , at rotiflimuin Roman n pun >' c rir t'tex , Cummo conatu ifl przftatent , divinxa" Chnfli , ,j ts 4i ah. hu'j.c izcouli hztetim ini;'u;;ntti , flagitabat Un.le $. Athanaliut aJ epilcopot Atr ,-ano< frtibem, hxc ait P'i '.i e-'if.f;·/ abhinc unnJi .rwsit lrlglaiu, fau t»», ^.w<, tuw ια »-fira ..-tile · .·'. .'Cat»«·pfeMI , w-, a). , Vr,/ a'» ^'.<—,'»» , war -ui ;a-··· nn »(.· 'fi»iU██··J › &c. Et quam«)uati| hi. iotclliiti icht de Ju>hu« ill.» IUinyfi › Romano A Aleitrrrino f»;i«>-'i< › ·ı·« ho. i.'Um c;;:eyi·j'lcibte-i t , :] u>t p n n.U nu viur.i ι.l« › ' t' » t; V.ii onç ar-› ne .loci i1na › ■ hxc op» raıoc , 1. , ↑ et.. › utc U.il»ita-ie poterit. Baron, prxd.tl › ar:-o r >. r.

, rraM.» e -fiù- u'u . ■ · <fl'·) S..41, lc ,i i' l'a i clot» ipf't p.'i'tih.e» rulh'» coiifk» in ti.,e emflolaium i; fut- unl .if.-, 1.1 η-.ii › .ibin.le ı1,.vıΠ· :.· . lt4:ue li a , i. .in .i. "›· cbi.nolo.ia imitatorum luper crim › 'et itiam p.flc ...11:1 l-»· f.oium pontiti.um Ct-lll.ib.. lup. ‹4.l.l _ C_'.fulj|_j ui-f.tepare deprehendas, re ri.rct,».

EPISTOLA II.

ALEXANDRI PAPÆ L

De caufis &. gravaminibus tacerdotum.

Di.cUiffimi 'ratribuf omnitm< c^ ;f< o:>.ı , per dn er-fa> conjtitntn rpqior.'., A,e\.i>:der epijcop:·) .*

NI'lli , fratres , dubium ell . quia boni a malis temper perlccutionem p.muntur èc tnbulantur. Propter quod imm!!:cinur ⁱ'tubpotenti manu Dei, ut libcici nos m ternaire tribulationis. Nam lient leo rugiens circuit, qua*-icns quem devoret, lie diabolus non ceflatcirimre, & quarrere quos ex fidelibus perdat, & maxime illos, quos ardentiores m teri itio f.d-vaioiis. cique familiariores invenerit : tamilia-rtores dico cos, quos libi facrari, ôi m ordine apollolatus conllitui voluit . *Ipfi enim p/o populo interpellant , f7 populi peccata comedunt , quit precibus /uis 17 ofi.ittombus ea delent atque con/umunt.* Qui quanto digniores fuerint, tanto facilius pro necellitaiibus, pro quibus clamant, exaudiuntur. *Multum enim* ut ait beatus Jacobus apoilolus , *valet deprrca/10 jujli ajjidua :* Qui enim vos perfequitur, ipfum , cujus b levatione fungimini, perfequitur; quia ficut ipfe Films Dei mediator hut Dei & hominum , ita Je vos ejus vice in ecdefia eftis contluuti, ut inter Deum & homines legatione tungammi . S: quis autem legationem veOram impedit, non. iimus, fed multorum profeâum avertit. Et fi-ent multis nocet , ita a multis arguendus cll , & bonorum ibeietate arcendus . Et quia Dei cautam impedit, &. flatum conturbat ecclefix, ideoque ab cius liminibus arceatur . Ab omnibus quoque talis etl cavendus, & non in communionem fidelium ufque ad fatisfaefiorem recipiendus. Efl enim flatntum olim , ut <|iu flatum conturbat ccckfix, ab ejus Imuni-

Abtw arceatur: nec cunt fidelibus commuiucet . qui eorum boni avertit. Vos ergo fi dileiiio-netn habueritis ad invicem , & unanimes fueritis, facile tales fuperare poteritis. Si sero (quod ; φ;χ» , abfit) ditcoidev tuentis, &. canino dente vos de- Ntubdubnn· rodere cœperitis, non tolum vos non fuperabitis , fed &. vubis ipfis nocebitis, atque ab eis fuperabimini, J< innocente! forte peribitis. Qui autem es veâro collegio tuent, & ab auxilio veilro fe lubuaxerit, magis ichiimaticus quam lacer dos elle probabitur . *Ecce* , in<|uit propheta , *<]U4>n bonum & jujm j.icundum, habitare jratrts in Hwn.* rfai ·ı> Uli vero in unum non habitant, qui fratrum folatio le fubtiahunt, aut (quod deterius cil) fratribus iniidias præparant, aut la-B queos ponunt. De his enim S: eoiuin ftmilibus dominus per Ofcam piophetam loquitur , dicens ; *Propter* ᵿₒₑ *terra* , £r *infirmabitur* °S"4 ŋ/Λ"î;. ç.<r *habitat in ea, in bejiia aifi'i , & in* ,'vmi *Vi.u.re* cor..: *Jed & ptjeer mam con^re^ahur.ti.r. l'oum lamen HnuJ^ntJque non 'udicet, <7 non ar-^uaturv.r*Ɨ *popni.-.t tmvl t.<u>, ficut hi qui contra carunt Jacerdott. Et cornier h'jdie , & corruct eti.im piupbef.i tecum. EcHe jeci taccre matron; tuam. Conticuit populus mi-t, eo ijuod non habuit jctentiam. Qtia tu jctenftam repuhjii , repellam te, ne jacerdotto fundam m:hi . Et oblita e> legis Dei tui, obiivijcarjihorum tuorum* ô *ego . Secunslum m uhtttdtnem eor.sm Jic peccaverunt m;hs. Gloriam eorum ad ignominiam commutabo. Peccata populi me: comedent, & ad iniquitatem eorum jublevabu'.t animat eor.im. Et erit , Jicut populut , fi: Ja.erdos. Et vtfit.ibo Japcr eum via· ejus , iS cugttatior.es ej:t> reddam et. Et comedent, & non Jaturabuntur : qorn.cats Junt, (7 non letfaverunt, qu:n:im dominum dereliquerunt :n non cuflodiendo.* Bare cavete, fratres, &. bona femper agere feftinate: *Quia m hoc cognojcent omnes* , dicit 7'«' domimis, *iiuontam me; efl; d.Jcipuh, fi diieiiionem habueritis adinvuen;.* ' Bonum namque efl 4 Syn Lau procul dubio & omnibus timentibus Deum de- f"b0 fiderabile, cohibere dillenllones & altercationes, , fratribulque fubvenire, & invicem non invidere, fed adjuvare. Nos ergo, qui difcipuli do-.rnnini é< dici & efle cupimus , portare crucem 7Chnfli & compati fratribus debemus , & non quafcumque eis infidias aut foveas pratpaiare , quia tahoçem meretur , quia fratribus foveam præparat. *Eoiite errare, jratres , quta Deus non* °" f *' *irridetur.* Huius rei gratia dominus vobiscommifit ecclefiam fuam, ut pto omnibus laboretis, &. cunctis opprctfis opem ferre non negligatis. Unde & Dominus per prophetam loqui-,, (rit tur, dicens: *Hxc dicit dominus : Judicate maneJ judicium, & eruite vi oppreffum de manu calumniantis , ne forte egrediatur qu^fi ignit indignatio met, & Juccendatur,* èf *non fit qui exttnguat .* Vos ergo, qui m fiimina fpecula a domino conllitutt eftis, attendere cos & opprimere opor-E tet, qui in fratres feditiones & fcandala exci-^tant, ne fimul cum eis pereatis. Salutate omnes qui rc&e laborant in evangelio Chrifli, & iufte gubernant navem eius , ne cohabitantes in ea , demergantur aut fuftbccntur . Salutat vos omnis apoftolica ecdefia in domino . Amen . Data ᵗ feptimo ' Kalend. Novem-' 4 bris, b Traiano & ' Æliano viris clariflimis » HtiCil" * confuhbus. - ᵗ lui Afti-cano c Mradoù nid»tn fub* fcnpiio ›

1 MS XVIII neque eU in tlUlt 'cqyel'l par Cunfu'um.

In fint l>ujn' tpiilakt bee addita reperi in Cod. Lucenfi, 7a inurpoiatoris ahcujas effe non dubito, fed tamen danda erant.*

PrxceptumDomini eft, ut excepta caufa fornicationis, uxor a viro dimitti non debeat; & ideo quicumque citra culpam criminis fupraferipti uxorem fuam quacumque occatione dinulcnt , quia quod Deus conjunxit , ille jj^yaiare difpoiuit, tamdiu ccclefiaftica communione privatur, & cœtu ominum chriftianonim maneat «Venus , quamdiu & ad focictatem rc.ktx conjugis rcde;',t , & partem fui corporis honefta lege conjugii finceriter amplexatur, & foveat . Hi tamen qui tam ante moniti a facerdote lemel, & bis, tertioque , ut corrigantur, ad carum fuar conjugis redire noluerint confortium, ipfi fe fuis meritis, & a Palaunx dignitatis of ticio feparabunt , & intuper generofx dignitatis tetbmonium, quamdiu in culpa fuerint amif furi , quia c.iinem luam diilidii jugulo tradiderunt .

EPISTOLA III.

ALEXANDRI PAPÆ

Ur vitentur detiaftiones & injullx pullationes

Alexandor epficopisr , omnibut divino facerJotio fungentibus pax & mifericordia multiplicetur , iy fapiennx atque bona voluntas m omnibus augeatur iofrnflijicetur m domino.

GRatia *Dei jumus, jratres cariffimi, id quod fumus* . **Idcirco nobis providendum eft , dc oppido decertandum , ne in ea vami veniamur, fed (eadem nobis coopérante grana) frudum domino plurimum reponemus . Quod aliter fieri non, poteft , nifi lapiendam * iedando, cjufque prarcepta ledionibus & hymnis meditando , atque eo adminiculante implendo , orando, vigilando , voluntatem ejus (inquantum ipfe largitus fuerit) perficere ftudeamus. Ncc enim negligendam gratiam nobis dominus dedit, fed fideliter exercendam tr.iniit. Diledio enim fine limulatione in nobis elle & apparere debet: quia** *omnis qui · odit fratrem fuum, homicida eft: qui vero dihfit eum, ir. Deo manet, <7 Deus m eo.* **Unde & apoftolus ait :** *Nolite judicare fratres invicem, fed bec judicate mugit, ne ponatis offendiculum jratri vel fcandalum.* **Et dominus inquit:** *£.·< od tibi non vi> fieri, alteri ne faciat .* **Et alibi :** *In hoc cognolcent omnes quia mei efin d.i. iru.i , fi diiedhonem habueritts admvicem .* **Et Salomon ait:** *5a< rifieiuni falntare ejt, attendere mandatv, (j dtlredere ai> omni inquitate .* **Summa enim iniquitas ell , fratres, detrahere, & accufare . Unde fciiptum eft:** *Omnis qui detrahit Jratri Juo, homicida ejt:* **&. omnis homicida non habet partem aut hxreditatem in regno Dei. Et alibi :** *Cavete v<>·, fratres cari/fimi, ne, participes efficiamini (quod abfit) main eorum.* **Et non ibldrn vos ravete a talibus, fed &. cavere alios ab eis & avertere docere. De his enim dominus ait per pro**

A **phetam Michzam : 1 !'<** *qui sogit.itif inutile, <7 operamm; maint» en mbiiibut leftrir; tn lu- co matutina Jaciunt illud, quoniam centra Deum .eft manus eorum. Et concupierunt agros, (y v.olenter tulerunt, ëT domes rapuerunt , & calum- ·.labantur virum & domum ejus, Virum & hereditatem ejiti. Idcirco dicit dominus hxc : Ecce ego ccgito japer familiam rfiam malum, unde non auferetis colla veftra , & ambulabitis juperbi , quoniam tempus peflimum eft. In die ula fumetur iupcr'vos parabola , & cantabitur canticum ci<m /navitate, dicentium: Depopulatione vaftati fumus, pars populi mei commutata eft . Quomodo recedi/ a'me, cum revertatur, qui regione, noftrat dividat· propter quod, non erit tibi mittens fu-* B *niculunt, fortis m' coetu domini . Ne loquamini loquentes : Non ftiliabit fuper eftoi, non rompre hendet conjafio, dicit dominai , Jacob . Numqutd abbreviatur eft fpiritus domini , aut taie< funt cogitationes ejus ? Nonne verba mea bona funt cum eo, qui redle graditur' & e contrario ; populus meut m adverfarium conjurrea.it. Defuper tunica pallium Juftuiijtif, & eo< qm tranfibant /impliciter, convernjtu m bellum.* **Et c contra, de his qui accufantnr vel tribulantur, per Nahum prophetam confortans cos, ficjoquiturdominus'** *Eonu., dominus, iy confortans m die tribulationis, ty jciens Jperantes in fe Et m diluvio prx tereunte cor.fummationem jaciet loci eius , Ü ini mico> ejus perfequentur tenebra . Quid cogitat:'* C *contra dominum 7 Confummatinnem ipfe ja i't Non cor'urget duplex inhalatio: quia fimt ,pv.α je invicem compicEluntur , fic convivium eorum pariter p.tantium: cenfimentjir quafi (hpula ariditate plena. Ex te exibit cogitant contra dominum militiam, mente peitraflans prxvaricat· nem. Hxc dicit domina 1: Si perfefti fuerint. ita pluret : fic quoque attondentur , iy pertran/ibit. Afflixi te, îy non affligam te ultra.* **Facile eft, fratres, verbo fallere hominem, b fed non: Deum. Sapiens non eft qui nocet, ncc virlmignofiis in malum fe diriget in terra. Nihil vero mali vult, qui fidelis eft. Malo enim & pravo ingenio, fides aliena eft. * Ait enim apoftolus de infidelium ignorantia:** *Si enim cogno* D *viffent , nunquam dominum glonx eructfixiffert .* **Ciucifigunt enim dominum, qui cum in facet dotibus tuis perfequuntur, quia crux a cruciatu dicitur. Magnum vero cruciatum fuftinet , qui vim patitur. Sed tamen,** *beati qui perjecHtior.em patiuntur prupter juftitiam. Ecce* , ait **Judas apoftolus,** *vemet dominus in millibus fuit iy perdere omnes impiot , & arguere omnem carnem, de omnibus openbur impietati, eorum .* **Hxc , fratres , valde timenda funt & perpendenda , ne vemens unufquifque ad judicium, poenas cum impiis recipiat, fed cum juftis gloriam. ' Quod pius dominus prseftaree dignetur, qui vivn & regnat per fxculacun&a. Data Kalend. Mail, f Æliano & Vetere viris BtlariiTuuiS confiihbus.**

t. lüt4ndo MS. »ofter , 7»« ›· « deixira . Tri 4 .1 Cul'i 11 i.qur › Su»· £,l>< l Hrnoth m». H'"

EX DECRETIS

ALEXANDRI PAPÆ I.

fecundum Gratianum.

Ut nema fatal Jit accujator & teftit.

DECRETUM ALEXANDRI PAPÆ I.

ex codice quinque librorum, lib. *i* cap. C.

17 *prrsbster ab inreftuofis senium non accipiat, ut eorum [cslera uticiat.*

Ur nullus presbyter xenium, vel quodcumque emolumentum temporale, imo dctnmen- A tum fpintuale, a quocumque publico vel incestuolo accipiat, ut nobis vel miniftris noftris peccatum illius reticear: nec profeito cujufcumque perfonæ, aut confangutnitatis, vel familiaritatis, alienis communicans peccatis, hoc nobis vel miniftris noiliis mnotclcere detreôet, nec a quoquam pirnnente gratiam, aut favorem, vel munus ftilripcrr prafumat, ut minus digne pernitentem ad reconciliationem adducat. ei teftimonium reconciliationis ferar, ix quocumque livore alium quemlibet dignius prm tenrem a reconciliatione lemmeat : quia iuH .Sunomatum, & Deo &. bonis hominibu» abominabile eft.

B

ANNÔ

CONCILIUM SICULUM

Habitum circa anuum Cbrifti cxxv.

e‹ n" ! «>'· ,cn«.e B1 /""UR.A Λ negotium apollolicis viris temper unt, *inquit Hilartu* in fragmentis*, conftanti & publica perfedx fidei prxdicatione co- n.iius cinnev ablair.inus hxrefis comprimere & expolita evangeliorum veritate perverfitatemdo· drmx errantis extinguerc, ne audientium mentes quadam labe contaminans contagium vitii aJhareniis inHigerct. *Itaque prima temper veterum Conciliorum cura jmt nslverlus emergentes bareff,, ne quid Janita relgto caperet detrimenti. P.a*o ob di'cipitnam conflitisendam conveniebart, orna Jar.Ha tum erat omnium de Deo relie Jen- Venti.<m vita, nullis* pravis moribus locus. At frequente* erant controverts* de fidei capitibus. Itaque 'requen'es oportuit ejje Epijcoporum <conventui, ;n quibus & betreticorum aisoacia repr;* D *meretur, & qis* vera effent dogmata demonffarentisr. Cum ergo tempore Alexandri Romans Pontfirn Heracleon sjuidam ex fcbola l'aientini :n Sui.ia nocere caepiffet pravam ac nefariam do- Slrmarn de baptifmo, convenientes Epifeopi, inter quo. fuere Eulincbius Lilybaeorum & Panormeorum 'Γbeodorus, eum audivere m jsnodo, ac deinde univerfas afterltones ej.s* mijerur.t ad eundem Alexandrum, rogantes ut ul eum confutandum aliquid ordinaret. Ita geffim effe rem docet "vetu* lullor de baretibu* i Sirmondo editus fob. i. cap.* xvi. Sextadec ma haeretis Heracleonitarum, ab Heracleon· .idimenta eft ; qux ba- C ptiratum hominem, five juftum, five peccatorem. loco iandi computari docebat; mhilque obellc baptizatis peccata memorabat, dicens : Sicut non in fe recipit natura ignis gelu, ita baT'izatus non in le recipit peccatum. Sicut enim ignis rclolvit afpeiiu fuo nives, quantaecunque tuxta fmt, lie femel baptizatus non re cipit peccatoium reatum, etiam quantavis fuc init operibus ejus peccata permixta. Htc in partibus Sicil.x inchoavit docere. Contra hunc (inceperunt Epifeopi Siculorum, Euftachius Lilybaeorum, A Panormenorutn Theodorus. Quique omnium qui per Siciliam erant, Epileoporum Jynodum exorantes, geftis eum audire decrc-erunt; ik univerfas adfertiones ejus dirigentes ad fandum Alexandrum Urbis Epifeopum, rogas erunt ut ad cum confutandum aliquid ordinaret. Tunc ianâus Alexander ad lingula quaeque capita hydri lingulos gladios Dei veibi de vagina divinae legis ejiciens, librum contra Heradeoncm ordinans, ferventi(fimum in ingenio Sabinianum Presbyterum deftinavit, qui & (criptis Epifeopi & adfertione fua ita eum confutaret, ut node media navis prxfidio fugeiet, & ultra ubinam devenif let penitus nullus fciret.

»ulr-bl l.> η. ,ou O,p pültum PU 3 ;· lc«- AvOul Ptldetlmall tu:, vilu» t«lc L«b"xo »«1

VITA, EPISTOLÆ ET DECRETA 'SIXTI PAPÆ I*

Ex libro pontificali Damafi Tap#,

y ;ftus feu λ QIxtus * natione Romanus, ex patre Paftore, A de regione Via lata, b fedit annos decern, menfes très, (a) dies 21.Fuit autem temporibus Hadriani, ufque ad Verum (£)& b Anniculum e martyrio coronatur, d Hic conflitmt, nt minifteria tacrata non tangerentur, nili a miniftris c facratis. Hic conftituit, ut quicumque epiicopus (r) evocatus fuerit {a) ad fedem Romanam apoftoheam, rediens ad parochiam fuam, e non fufeiperetur, mfi cum (e) formatis ialutationis ad plebem a fede apoftohea. (Lt J conmtujt, ut miflarum actionem iacerdote incipiente, populus hymnum decantaret, banâus, fandus, fandus, dominus Deus labaoth, &c) Hic fecit ordinationes tres per inen'rm Decembrem, presbyteros undecim, diaconos(/) tres, ç epiteopos per diverfa loca qu.mior. Qui ettairj fepiilnis eft mxta corpus beati Petri in Vaticano, Ç») ? 8. Idus Aprilis Et certavit epifcopatus · dies 2.

Not* Severini Biki

λ r(»r«.,) Sivu, mno Chrifti 13*. Hadriam >mpcratons 13· poft Alexandrum e-clcfia gubctna.uk lunotum nu re-o Eufebiua, & ',ui cum fequuntui, confentiunt. Si vero tenipota nuibu, d<rc cutpit & defiit computentur, uno menfe 6 vi, n auobus diebus minus quam .le.< liniunt, fe.li/le invenitur.

. Ma :y>e ve .) Anno Antorvni Imperatoris 3. qui eft Chrifti nail 141. Si nui alii fub Hadriano, ve. al i' imperatoribu' obi.uni Sixti ponant, ur Eulebius eiufque feelatore», 'alluntur, vel quod Eulebum, Clerum ex Romani» pontificibus prrrermirtenreni, ,el quod hos additicios nec fibi ronflantes confutes hic potitos, lequumur.

d H', ». »a/« Orra.) Extat decretum hoc cp ftola Sisii lecunda, quo decernitur, ne ,afa qu* ad diipcniar oncrn facrr.nieritorum & facrificii in. ruenti ne-.dialia tuar, ac ceremoniali Λ ej if.opah conie.rat ione, qua peg uiift onem chrifma.n & fpe.ulein benodiftionem fit, div.no cubui dicata funi, calix n.mnum fc patina, (lusta cap. unicunr, de la.ra untlione u't.) a laicis ariuigantur. Idem habetur m cap In lands de conferral, d. 1. 6c in cap. fanclas, ù< cap. cap. non oi-ortet. dift néE 13. l.ieoque in cap. ulr de .elebrat. nnllar. facerdos deponitur, qui fine la.ro .al.-c confit.-ra l crir. Gaula cur ab hu:..in at tactu cavere debeam, eft ipforum contccraiio · Si enim tarns ne'er, vani.a farratis varis Jndaorum · u" tuiuroruni umbra erant, lege Pei debebatur, ut ca non nil Caath portare liceret, ut confia' num. 4· do n >n religiofiffimo cultu tradabuntur ca., c ificimu omnium przftantiflimum exhibetur Hoc pr* .eptuin di'erlis temporibus alibi lim.ta.uri, alibi amnliaruin fuille jtr mulca capitula diftuift. "3· conftat. Siam cap. fa.rata, laminar, cap. uoo oporret, etiani lubdiaconi fa.ra vafa contingere prohibentur ,. contra vero cap. non oportet ». item capit. licet· & a. non modo fubdiaconis, verum etiam acolythis con- ,*?u' 'lcr0™" concedi, calix vacuus a fubdiacono tau- quando autem continet corpus 6c fanguinem domini, id non liceat. He corporalibus, ou» in hoc calici «qmparantur, i km ftatueodum eft. Vide Suarei tom. 3. difp. *3- feû. »·

. Secundum confuetudinetn epifeopi ad Romanam fedem vo.au a (αι,ηοη reornantur, nifi formatas falutatiunis litera» exhibuer.nt. Erant autem format" liter», per qua» umta» fidei, a' ntu tu .s amor inter caput 8c membra monftrabatur, ae fovebatur. Ideoque alia» canoni.*, communicatori», ecclefiaftic", & pacifi.» vocabantur. Harum literarum foimula a Nicano comitio oraferipta exeat canone r ». iftijs concilii. Optatus Milevitanus, qui Romanorum pontificum catalogum ufque ad Siricium contexuit, de nut epiftola ij«. ad Eleufium & fociot, de his : Htc i·<· mede iilem facillime term!aeri feffe qaafiienem. Vide Baron, anno Chrifti 141. num. 6. 6c 7.

f Ceflii::·;: r.r mifarum aCl-cn.-»i fuetd^e incipiente, papir.'te. kΐn'um, Tarrc/m, 8tc. › Temporibus apoftjlorum hoc in ufu luifie, non tanium te (limonio Clementis, lib. ». conftir. cap. 1». fed et am inde aperte demonftra.nr, quod in an'i.ua li'urgia lambi anoft >li eadem attnhona erret. Ita;ue qu" curamuri ι-fu recepta erant, u: fanilius ab unoquoque cuftodirentur, per Six.utn apoftohea audontate literis confirmata funt. Extar etiam in antiquis liturgiis Bafilii & Chryfoftomi, & m con ilio Vafenli can. 4. alia» can 6. Baron· predielo anno num. 1 x. Sollarmmua dc rulfta lib. ». cap. '7

g F'ir/r/pe. fer dnefa le,a fxatMar.) Ex hi: uniu fuir S. Peregrinus coifcopu» Antiliodorenfi» creati tabulis ecclefiaftici s» & io R mano mart yroiogio die ii. ÇMaii, hac de eo feripra habentur Antifiederi vafre S. Peregrini rpljcapl, ÿlh a B. c'- alii> rInl,;! neijfu', rcaa^tlii P'-

Margin notes: .bcf» — Amujoi.itk it deluni 1« — i vi Non.» / weme», « — 'Temput fedis — unptole, *um Eulebri — Had.u- — quo Λ quo — Q.., — Subduco.., — »·*« potjj, › — porm,tl |,[e. ,, au<(— Qu» ur e»· rea»formula — conlcc — Λ il cantetur. — Perefriftut e p1i.op.1A·>·

EPISTOLA I. SIXTI PAPÆ I

AD OMNES CHRISTI FIDELES.

De fide & iccuiatione cpifcopi.

2"o"ù D OwWn4"J Dn r*,rt & dem,n0 *ePr0 JffrCbrtjto djlctl.s frttriÎHi * j« cantate itûmtnt vwfln Jefu Cbri/h, Suctus Ramant ecclefit arcbiepifcaput falutem.

CAriflimi, fideliter agite in omnibus, ut fideles & non infideles, inveniamini. Nolite

Hn Alt — huiui ttm purfl <'b' — XHI elk

(.:) I». duul, die» I. (I) I«' Veronem. (<) L»< epilcopo.um. (e) Z«. lriell» ledi» apoftohea lalutationia plebi, quod eft lolmatam.

1 ltc: *d l:dc:n Apoftollcam quatuor \£',L<« III Nm.

lite imitan malum, fed quod bonum eft agite; quia qui ex Deo eft, bene facit: qui autem male, non ex Deo, fed ex diabolo eft. Fidem enim redam vo< tenere oportet, ut diflêntientes ab apoftolica non fitis doftnna. · Unum cn'm verum Deum Patrem fic Filium, a prophctis fic apoftolis offendimus praedicatum, a quibus etiam Spiritum fandum credimus non diferetum, Ifaia propheta dicente *Ego fum Deus, & non eft alius prater me. Et per me ipfum Juro, quia exivit ex ore meo veritas, è fërmo meus non revertatur, quia mibiinclinabitur omne genu,* dX *omnis lingua Jurabit per dominum, dicens; Juftitia* iX *gloria ad eum veniet.* Et ut in hoc teftimonio Patrem fic Filium fimul fuifle cognofcatis, Paulum apoftolum audite dicentem: *Ut in nomine,* inquit, *Jefu omne genu fleflatu, cotleftium, terreflnum* fiX *infernorum,* èX *omr.is lingua confiteatur, quia dominus Jejut Cfnflu. in gloria eft Dei Eatris omnipotentis.* Quod it (fecundum aliquos) filius eft minor patre fuo, ergo minorata eft fit gloria Patris in Filio. Et ubi eft, quod inSalomone fer «tura loquitur, dicens: *Sicut enim in confpeF eorum (inquit) magnificatui es in nobn, it i in confpeflx noftro magnificaberis tn illit, ut cognofcant te, ficut* èX *nos cognovimus: quoniam nan eft Deus prater te domine t* Diligenter attende, & agnofee Filium efle, qui magnificabitur in judicio, dum venerit vivosfic mortuos judicare. Item Ilaias: *Audite domut facob, fi refidut domus Ifrael, qui egredimini ex utero,* dX *erudimini u puero ufque adfencflxtem. Ab mitio ego fum, & quoufque fenefeatis, ego (um: ego vos feci,* èX *ego juftineo: ego remittam, ego Jufciptam, dicit dominus.* Et iterum: *Ego Jum dominus Deus, prater me non eft altus Deus. annuncians noviffima, prmfquam fiant, & ftahm conjummata funt.* Item alibi; *Audi me Jacob & quoniam ego Jeci. Ego fum dominus Deus primus,* 0X *ego noviffimus: & m ea quu fuperventura funt tn novfffimis, ego fum.* Item ibi; *ego jum Deus, qui te creavi, qui te adjuvi,* ‹ÎX *communivi dectera mea.* Et unitatem Patris fic Filii aifignans loquitur, dicens: *Ezo teflss vefter, dicit dominus Deus,* £x *puer meu tu, quem ego elegi, ut fciatis & credulis quia ego fum, & ante me non fuit alius Deus, & poft me non erit.* Unum hi, qui non fane fapiunt, eligant ex duobtfs: Aut fateantur Patrem fi' Filium Deum unum, aut fi folumPatrem Deum efle contendunt, ergo illis dorninus nofter leftts Chnftus * Dei Filius non ent Deus, quia feriptum eft, *Ante me non fuit alius Deus, & poft me non erit.* Si fecundum tales ita eft, cur apoftolus talia prrdicat, fic eumdem Filium, Deum fuper omnia beneditutn infinuat? *Quorum patres,* inquit, *ex quibus Chrtftus fecundum carnem, qui eft fuper omnia Deus benedictus in fecula.* Item Ifaias ait: *Dominus Deus Ifrael, qui liberavit eum de Ægipto. Ego fum primus,* ÎX *ego poft hoc, & prater me non e/i Deus ficut* fgo *junt, qui flet, & vocet,* èX *prap.iret mih:, ex quo hominem feci tn jaculo.* Icerm ahht: *In te eft Deui,* èX *nefaeiimus,* <'X *non efl ahus De»s prxter te.* Tu es enim Dcus, & neiciebainus, Deus Ifrael falvator. Unus Dcus non funt Pater & Filius ?Quis cil lue Deus. in quo elle dicitur Deus, prxter quem alium Deum non elfe propheta fxpenumero protellatm Lt Baruch, *Ihe Dcus nejier,*

ait, èX *non applicabitur alter ad eum, qui inawaww viam Jcientia, & dedtt earn Jacob putro fuo,* dX *Ifrael dilefto fuo. Poft bac tn term vijut eft, & inter homines coxverfatus efl.* Et in Salomone habetur: *Miferere nebit Dent omnium* èX *oftende nobis lumen miferationis, & immitte timorem tuum fuper gentes, qua non exquifierunt te, ut cognofcant quia non eft altus Deus, nifi fa.* Item alibi. *Domine Deut Ifrael, non efl tiki fimilis* >a *coefo jurfum, neque in terra deorfum.* Et in pfalmoj?. *Quoniam quit Deus prater dominum, aut quis. Deus prater Deum noflrum* › Et in Geneft: *Et pluit dominus a domi-* λ» *ignem & fulfur fuper Sodomam & Gomorrham, & evertit civitates illas. Si* folus Pater Deus eft, quis pluit ignem fic fulfur a domino fupra prediftas civitates, ut eas everteret ? quarti», refponde. Et m Deuteronomio: *Dominus folus deducebat eos,* èX *non fust cum illis Deus alienus.* Et Paulus apoftolus: *Unus Deus, qui juftificat circumcifionem ex fide, & preputium per fidem:* Et ad Corinihios.- *Deus erat m Chnflo, mundum reconcilians fibi.* Et iterum: *Hon efl Deus, nsfi unus.* Et ad Galatas: *Mediator autem unius non eft, Deus autem unus efl:* Et unitatem Patris fic Filii fic Spiritus fandi demonftrans, Ephefiis feribens, ita confirmat: *Sufferentes vicem m caritate, folliciti fervare unitatem fptritus in vinculo pacis. Unum corpus* iX *unusfptritus, ficut vocati eftis in una fpe vocationis veftra. Unus dominus, una fidesunum "baptifma, unur Deut.* · Si non fane lapientes unitatem fidei voluerint limplici rorde recipere, ex hoc itaque teftimonio, in uno Spiritu poterunt fimul Patris & Filii unitatem condifcere. Patrem igitur (ut fuperius comprehenfum eft) tn divinis Uteris, ingenitum, proprie pofitum, nec levere poliunt penitus, nec probare. Sed quia idtpfum fides exigit Chriftiana, abfque ulla dubitatione ingenitus creditur, qui tamen fecundum feriem fcipturarum, in Filio a fe genito vifus efle monftratur. De cetero placuit, b propter malorum hominum infeftationes, ut in accufatione domini miniftrorum, primo perfona, fides, vita, & convèrfatio blalphemantium denucleatim perferutetur. Nam fides omnCS aftus hominis praecedere debet. quia dubius in fide, infidelis eft. Nec eis omnino eft credendum, qui veritatis fidem ignorant, nec reâse converlationis vitam ducunt: quoniam tales facile fic indifferenter lacerant fic criminantur re&e fic pie viventes. Idcirco fufpicio eorum difcutienda eft primum, & corrigenda, neque acculitoribus fufpeftis, vel de inimicorum domo prodeuntibus, eft credendum. Erant enim quidam, qui prius videbantur efle ex nobis, *fed non erant ex nobis. Si vero fuiffent ex nobis, manfiffent utique nobifeum,* fic non conturbaffent fratres. *Exacuerunt enim,* ut ait propheta, *linguas fuas ficut ferpentes, venenum a/pidum fub labiis eorum.* Quapropter hi refpuendi funt, fi incorrigibiles apparuerint, fic vitandi, ne domino famulantes decipiant. *State ergo, ddefiiflimi, fuper vias, afpicientes & interrogantes de jemitis domini antiquis,* èX *videte qua eft via domni bona & relia,* èX *ambulate in ea,* èX *invenietis requiem animabus veflrit.* Data d 36. Kalend. Maii, fub · Hadriano fied · CFO.

[1] Supra in Fpift Er»rift» P»p» Itadem lappofn». v. paj.

b ,dem ,Dfr· }" p'pa ». Hadrcoh "*d' coll Ex enchiridio Xyft»ph>iopbi de ltimpia tenu». eft « if e' verlione Xuffini qui Ito poft Sixiutn I. papam ansu visit.

e fatu oonfolatui nota

No-

Notæ Severini Binii.

Car primam epiftolam « Κριβαΐλ /.) Fpiftolts diras (crinlit, quarum poftlenu, qua univerlalis ecclefia apoftolica epifeopus inferi, bitur, novatoribus fummoper· difplieet. Sub hujus Sixti papa nominalSixti philofophi Pythagoral, hominis ethnici ac infidelis, commentarium a fe e grato latine tranJatum, Rudinus Acuilejenfis presbyter vulgavit de quo illum fuo merito S- Hieronymus frc^uentilTme redarguit. Ita enim ad Ctcfipbonteni f.rlbens alt· U-lam autem temeritatem, ime Sefaniam, qeut peie-rit enpli.-are Jermene, quedlitrum tisti Pytiagprai, b>-rritair abfque Ckrijte atette etiaSe!, immutate nimiae, Sini martyrii tf Hemaaa r.ilrga epifeep/, franctai.it >

RuAnut A quikicnlit

perfeSliene dicuntt r, ut to/ velumen piilefephi nrjlium, fni martyrir nemine béant de auree salice tabylenli. DrmljUe in >pfe velumine nulla preebiarum, nulla pairf artitarum, nulla apefle.erum, nulla fit Cérifii mantle, ut opiferum C marty-ern fine fide Cerifii fuijfe contendat..Hac ibi Hieronvmus, qui alibi eadem ex caufa in eumdem graviter invehitur. Baron, anno Chrifti ι«>.

A fanda (ede fuerit, non renuat venire." fed cou fcftini, ut ei nunciatum fuerit, venire feftinet, & caufas, pro quibus vocatus eft, prudenter difponat, atque fi neceffe aliquid corrigere fuerit, rum his, quos hic primos invenerit, corrigat. c Ad ecclefiam tamen fuam non prius t revertatur, quam literis apoftolicis vel formatis plenitev inltrudus atque purgatus fit, fi fuerit unde: ut poftquam domum reveritis. fuerit, coghofcant vicini fui, qualiter hic fiia alioruinque caufa difcufia luent, quatenus eam abfque aliqua ambiguitate nunciare & praedicare omnibus pollit: ab hac enim fanda fede, a fandis apoftolis, tueri, defendi & liberari epi-lc0V' ^unI ' ut lcut e°nim difpofitione B (ordinante domino) primitus funt conftituti, fic hujus fanda: fedis (cujus difpofitiumeorum caufas & judicia fervaverunt \ procédions·, futuris temporibus fint ab omnibus perverfitatibus fernoer liberi. Unde culpantur hi, qui aiiter circa fratres egerint, quam hujus fedis rectoribus placere cognoverint.

EPISTOLA II.

Univerfis Ecclefiis dircda.

I. *De facris vafis.*
II. De appellanda Jede apoftolica.
III. *De epijcopis rebus jpoliatn, vel a fedepulfis.*

Sixtus · univerfilis apoftolica ecclefia epifeopus omnibus tpijcopis m domino falutem.

I.

Oc eonlecr. rf.ft .. 1.

COgnofcat veftra fapientia, cariflimi fratres, quia in hac fanda fede apoftolica a nobis & reliquis epifeopis, ceterifque dommi iacerdotibus ftatutum eft, ut facia vaia non ab aUis, quam a facratis, dominoqne dicatis contredentur hominibus. Indignum enim valde D ett, b ut facra domini vafa, quxcumque fuit, humanis ufibus fcrviant, aut ab aliis quam a domino famulantibus eique dicatis tradentur viris, ne pro talibus prxfumptionibus iratus dominus, ' plagam imponat populo fuo, & hi etiam, qui non peccaverunt, mala patiantur, aut pereant, quia perit juftus fxpiflime pro impio. Attendite, fratres, ne talia veftris in ecclefiis permittatis deinceps fieri, ne grex pretiofo Chrifti fanguine redemptus, in praxipitium (quod abfit) ruat. Propter quod *affumite armaturam Dei,* ut poftitis rehftcre his qui contradicunt veritati: & *induite vos loricam juftitia, calceati pedes m praparatione evangelu pacis. (a)*

derret*M* Stephani i. «nTosMsi quset Ipe.

II.

eunda epiftola.

s.q.4. Si qui» veftrum.

Si quis vero veftrum pulûtus fuerit in ali. qua adverfiiate, licenter, hanc fandam &. apoftolicam appellet fedem, & ad eam, quafi ad caput, fuflugium habeat, ne innocens damnetur, aut ecclefia fua detrimentum pariatur. Si autem ei necefle » fuerit eamque appellare minirac aufus fuçrû & vocatus tamen ab hac

a et evenerit Ln«, ei vent k atque -P-paDare mi-«uaw faeni.

III.

His taliter confideratis, atque cum reliquorum epikoporum decretis, tanquam 4 omnium a curam gerentes, propter fedis proprix apicem decernimus, ut nemo pontificum, aliquem fuis rebus expoliatum epifcopum, aut a tede pul-C fum, excommunicare aut judicare praiumat: quia non eft privilegium, quo expoliari poflit jam nudatus. Si quis autem aliter agere prxiumpferit, fciat ccnfuram hujus fedis cum omnibus membris luis fibi venturam. Et ficui egerit, ita recipiet.· fi bene, bene: fi grave, gra ve: fi pcilime, pcftime: *quoniam dignus eft operarius mercede Jua.* Nos, fratres, nullum perdere volumus, fed ipie fc perdit, qui pte confiderata avertit, & qui apoftolorum & hujus fandx fedis decreta libenter violat. b *Sed nunc, fratres, commendamus vos omnes domino, Ü verbo gratia ejus, qui poteft perficere 6" dare hereditatem vobis cum omnibus fanilis.* Ipfe autem Deus pacis & confolationis, *det vobis idipfum* D *fapere m alterutrum,* ut vobis invicem fuccurratis, & non fitis divifi, *ut unanimes, uno ore & uno corde honorificemus eum in concordia &* confolatione fratruip, *qui potens efi confirmare fecundum evangelism ejus, juxta revelationem myfterii* xterni, temporibus fcilicet perpetuis, quibus vobis munera futurorum gaudiorum largienda funt. Data 9. Kalend. Aprilis e Hadriano & Vero viris clarifltmis confulibus.

ps.tus IV tf. ex So. III - Idc, habetur int' aura, Ma gno mun El orien;

b Mâ'llui

epiftolc ,4fi

c Fâll· >'idem 'ubiuipuo.

Notæ Severini Binii.

a Umserfabi aylte/lca.) ht hujris epiftolx titulo Sixtus pontifex, non, ut quidam novatores noftri tenipotis notarunt, fallu fuperbix, aut titulo inconvenienter ufurpato fe univerfalis eeclefie epifeoguen nominat, fed jure ac titulo fucceITorlbus Petri, propter legem & inftitutionem Chrifti, juftilftme debito. Cui enim un<-verft gregis Chriftiani paftoralis cura demandata eft, *Joann,* cap. ik. nan inioue ticalatu iibi de rure divino convenientem ufurpat. Quid quod Tertulliano libro de pudicitia capite primo attenante, Viilor " papa fc pontificem maximum, & epifcopum epifeoporum nom.-net J *Ausl.o*, inquit Tertullianus, *riia.n esbiium prep... fixum, t} quidam peremptorium pontife**, f.ilicet *mail ■·«' > © epifi cpui ertfeparum aiiit : Γ fs © mathlt* Ct *feriticationi' debëla*, fitc. Qu* vçrba llve Tertulliani, five quod probabilius eft, e.liéll lint, univerfa ecclefia regimen ac titulum Romano pontifici foli convenire evidenter convincunt. Ut reliquis Chriftiana religionis epifeopis, qui omnes aque fumnii facerdotes atjuepontifi-

Qu° nidOUt l ur pus eplleo po.uln Zepl.winum pot u, I'jit. Quai(Ron,a. tur uuntilex

* tificea d^ebantur , (ut Biron, multis exemplis in nocto «d Rom martyr. dfo 9. Aprilis déclarât) Romanu» pon* ririrx , erbia * orbit tofiu» epifcopua « Peut In oA,ıı H privilegii» fnceeflbr » difcerneretur , merito , propter prerogative* ^poAojorum principi - Chrifto concofliu , pontifex maxima»» , epifcopu«»piKoporum appellatus eft. Hi» tituli» oononinibua in rebututi contueverunt , fed t 'Hi dentum cum quid public· iq uai»arf*H ecclefle edicendum eflet » pc accidit tempore Tertulliani iq pro* mulgando decreto de recipiendi» in e«le6»m fornicarii» pct nitentibut ; Vide Baronium anno Chrifti tea. n. 4. At *i«. bum 4. Ac foq<·. ufque ad 1*.

•pii<opo"a •pilcopes.

*i Ut fan v*fa.*) Vide qux Cupra io notl» ad rltam Siatl, »»rb|a · K" r»«//»aU».

J» formant epiftolitpofl aomiaauo- eeat S- Tn-de Rene pout rap "4. ■itant entrn crnCct , ·'·"'«· It'ibcbacur

' *At tcchpam ttatt*[»-"* , Ate.) Vide qux diximua fupra in notla ad rit*m S|X|| , v»r|>o ; *Hr" j "friptater »// rww ftrntetii»* Arc. lcent qua habet Bellarm. lib. t. »H inter pcxru/ativas Pettier, quod »n format» epiftola, cupi» iu'iuulani ibi- Pert dtn, defcrlptam habent , poft Perth , Fibi & Spiti- lu, fanÜi nomtn Apoftolorum pritK.ps Petr, ad .ingebant.

ADECR.ETÜM sixti ex codice

16. librorum, lib. 4. cap. f. dubium tamen» an primi» fecundi, eel tertii,

De prefbteris, per q&rtftH ne^hgentitm fit· b. pii∫mite elicit inerthxs fteerit.*

Perpendant presbyteri, quanti diferiminis fit, animas innocentuni per eorum negjigentiam a regno Dei excludi . Si enim gaudium eft in çœlo fuper uno peccatore poenitentiam agente; quid putas, quanta ira & indignatio fiipcr illum ent, qui per fuam negligentiam januam paradifi innocentibus claudit ? Et ideo presbyte- B ri fumma diligentia caveant , ne animx , pro quibus fanguis Chrifti eftufus eft , per fuam incuriam a corlcfti beatitudine ieparemur : Sed fi (quod abfit) evenerit, gravi pernitentia:Influi le fubmittat, per cujus ncgle&um evenerit- 1«. ■».

UA' N N o" CHRISTI

'anno CHRISTI *»». " S»9-

VITA
EPISTOLÆ ET DECRETA
TELESPHORI PAPÆ
ex *libro Pontificali Oamafi Pap‹e.*

4 , natione Græcus , ex ana- G à fedit annos il. menfes j. dies ai. Fuit autem temporibus Antonini & MatCI, Ç (MβII) ГÏθ COTOnatlir .) d HiC conftituit, ut feptem hebdomadas ante paicha jejunium celebraretur. *e* (a)Hic fecit, ut in natali domini noftri Jefu Chrifti (À) noâumifta celebraretur, 4 cum omni alio tempore ante hora: tertiae curium nullus pnefumeret miflas celebrare, quia ra hora dominus nofter afeendit in crucem : δζ ut b ante facrificium hymnus (*c*) diceretur angelicus, hoc eft , Gloria in excelfis Deo. *f* i-i) H1C fecit ordinationes quatuor per menlêin Decembren·^ presbyteros 12. diaconos 8. epilcopos per diverfa loca 13. Qyi etiam feptltus eft juxta corpus beati Petri in Va- D ticano (e) Nonis Januarii. Et ceflavit epifeopatus dies 7.

AaiulII iqclu- » ftbluDt

Notæ Sevkrini Binii.

J *Trw/pirmr mtito»* ,) Port interregnum duorum dierum , Thelefohorus Sixto fuecedit , anno c.lrr fti oatr ' ta», qui eft Antonini Pii imperatoris_ 3. imperii. Hic quantumvis natura mitiffimu» atque a lauguine Ac cxdibus maxime alienus forer ; cuni tanien '>< Jlei Chriftianx religionis frequentia crefeeret, hominel<j»e paulatinr a deorum fjperftitiotie deficerent i invidia moti facerdote», egeiunt , ut nonnihil in Chriftiaqos fxviretur i ld quod Sisti ahorumque mors non obf-ure indicat. Ewlcila icitur iub hoc imperatore, pare a'Kfu> iwpci'*** » 1 varus hxrellarçhis › VakiHino Marclonc Cerdonic difcipulo nurliuni exagitata ell . Utethrieiesque , prater multa alia , Chrifti nativitatem negavit : ille carnemChrifti non ex V ir-une lumprani, fod e corlo allaiarn elfe docebat hic totam Chrifti incarnationeni Bf paffionem negabat . Errores nefanda» «trixfque vide apud Baron- anno Chrifti 14J- & 'a--

Quu.u · lpf.o u. Si io ullefia · r.i. · no Pto ‹eu · Qu* mb pontill licalu huju,

b *SrÄH* «va», *ii.xuHjti* j. *ctm* at) Bar< nlu» annos 11. menfei 9· At digs 3. «b ejus creatione qua oâava Aprilis contigit , ad obitum eiufdetu fc. ad j. Januarii, ut «x onmibus martyrologiis pat»t, enumerat.

T<npu» fedte Telciphori,

c .) TclciphoruiM martyrio coronatam fui(Te auilor eft lrenxus lib. J cap. 3. vb| ait, *tttriyriMm firc/t* . ldem Tertuflìantta confirmat in cartn.ne contra Matcion<nj lib. j. »a fio- , hl» verfibu» :

tgpJr/A ftti lepri temprre treelit
Ttlrfiltr; ricrtlnir iif er»!, fijrlit.*

J HiC Crn/Huii at fo^rvw,) Quadra.eiiiualc le unium ab apoftoii» domiui inftitutnni atque univqrfot ecclcfix traditum eft, ut ex·cen. spoliai «‹|—conflati nam diu ante Telcfphorum hujus jcNUii quadragetlmalla Ignatius in epiftola fu*lad Phiiippenfos memipit hifce verbis ; *irjuntttm nr . ct^tiM tnlm tt. cuMtvrtrft/iWr étmlrrict'.* ideoqUC vçriÆmum eft , quod Hieronymus in epiftola ad Marcellain fcnbit. N».· " J "" ~ ' - - - ---J'

hiansum qua- dr»q»fl»l'l» a quo inftitutun '

S. Léo ferru. *6.* de quadray. ·» *"fattrhea i"fafrit» ptir-JrtHint" clicmiH tr/KHii* /xp.'paz»' . Tclefphorus igitur jejunium quadtagclioi» non recens inftituit , fed quod ufu quodam & pia traditione lu ecJetia fervebatur , phiuir edito decreto Habilite. Vtl fecundo dici poflêt, Tclclphorunr, ut ex eius foquanri epiftola decretali conflat , dericia dumtaxat mandalfo , ut feptem lntegra» hebdomada» a carnibus abilinetcut , cum taici fopeem hebdomadas non integrat abflincanr. Vide qux dlximu» luprq in notis ad '»n apoftol. Al. Bcdartu. b Baron, locis ibidem allegatis. A Centuriatonbu» ob hancalialque foqueutes conftitutiones Telcfphorum calumniofe reprehendi . BelUrininus lib. 4. de Rons- poncif cap. t. UCJurat.

Etpixatur contilrdtio Tclelpfioci

» *Hic facit* .) Sequentia duo decreta exeant ia epi ftola decretali fequente , de quibus ibidem.

*f Hic facit crJinatitHti qfutu'*t.* › lα lingulis Romajii» pontificibus fuperioribus At fequentibus , non iulura ordination"» clericorum , qui Roman- «cclefia ufui elfont,

Cut «α vit» Rom. pourit. omaiatu (art reçu·- itaciur or-

! (I) pe› noU* nulla celebrarentur rura omni tsmpote. («) I* caJcbramnr. uu:jao coroiuiui. *(‹) L"t.* IV Nos

dixaiioaM cpiicoponM fc presbyw- f<(M , fcj «ti«m epifcopo·uni, qui in divcti·» orbi» pro- vinrlai mlucreutur, ciurraiuur . ut ex hi» pcrfpkuum ,,4dit1,r , muneri» A oftcil Romanorum poηιiβ- , cum non folum urbi», fed & orbi» totiu» occlude con- tulere. Buroo. anno tj«. num. a.

EPISTOLA

TELESfHORI PAPÆ

tt »Λ»«« vv- ciudmi fui- p«Λ»

ad omnes univerfaliter Chrifti fideles.

De jejunio feptem hebdomadarum ante pafcha ; *de* miflarum celebratione in node natahs domini : quo tempore alus diebus mtflx celebrentur, & de epifeoporum defenfione.

I. W *feptem hebdomadas ante pafcha clerici a carne jejunent , nee admittant latcos tn acculationibus juts.*

II. *De celebratione mtffarum, G brmno angelico recitando .*

III. *De eptfcopis honorandis , G non detrahendis .*

iv. De accujatoribus non recipiendis.

Carijfimis fratribus G dtleffi/Jimit epifeopis , Teicfpborus Rnminu urbis arcbiepijcopus Jalutem in domino.

» Ipβiΐιιη* ,<rba «pilots D··». »cl «p.llt,rici «x vertion* Ept ph»aii fchol. Tnp » x» vid· Th°o

Credimus b fandam fidem veftram, in apoftolorum eruditione fundatam, hanc tenere, fic hanc populis univeriis exponere , videlicet a conftitutis apoftolorum , eorumque iiicceflonun , nulla ratione diilcnut , per quos jutlum eft ceteros erudiri.

I.

flori·» . Dl ftx

Quapropter cognofctte , a nobis & a cunilis epiicopis m hac fan&a fit apoftolica iede congregatis, lututum die, *u* ut feptem hebdomadas plenas ante fandum pafcha , omnes clerici in * Ionem domini vocari , a carne jejunent : quia ncut dilcreta efle debet vita clericorum a laicoium converfatione, ita fit in jejunio debet fieri diferetio . Et ficut laid fit frculares homines nolunt cos recipere in accufationibus & infamationibus fuis, ita nec clerici debent eos recipere in impulfationibus luis ; quoniam in omnibus dilcreta debet (emper efle & fegregata vita fic converfatio clericorum , ac » fxcularitim laicorum . Et ficut hi amplius funt applicati divinis cultibus , fic familiares domini dicuntur falvatoris, ita moribus fic converfatione atque lanctitare debeni efle diftukti . Has ergo feptem hebdomadas omnes clerici a carne fil deliciis jejunent, fic hymnis fit vigiliis atque orationibus domino inhzrerc dic noâuque fludeant.

β,ιΐιη» «. ftatuiwu» ut feptem Et In decr. Jra. llb. ». D« couftcr. Dit· » No

II.

***b* Node vero fanda nativitatis domini falvatoris, c miflas celebrent, *d* fic hymnum angeli-**

A **cum in eis folenniter decantent , quoniam Λ eadem node ab angelo paflonbusnunciatuseft, ficut ipia veritas teftatur. dicens:** *Paftorer erant »» regione eadem vigilantes, G cuftodientes vigilias notfit jupra gregem fuum . Et ecce angelus domtm fietit juxta illos, G ttmueru-t timore magno, G dixit illit angelu : Nohte timere : ecce enim evangelize vobis gaudium magnum , quod erit omni papulo, quia natus efi vobn bodie falvator, qui eft Cbriftus dommur, m civitate David . Et hoc vobis Jignum : Invenietis infantem pannis involutum , G pofitum in grteiepio. Etjubito faila eft cum angelo multitudo militia caeleftis. laudantium Deum, it dicentium: Gloria in alhffimit Deo , G in terra pax hominibus bona* B *voluntatis.* * *e* **Reliquis enim temporibus, mit Carum celebrationes ante horam diei tertiam numme funt celebranda , quia fic eadem hora dominus crucifixus eft, fic iuper apoftolos.Spiritus fandus deicendtffe legitur.**

a la MS h>H ^uetn lcq«l- tur edttto Merhoi ln- feruntur mu. tt e* pul- mo 3t f 1. qua Cribbul " Ihl u» moverunt..

III.

f Ab epifeopis autem idem angelicus hymnus pro tempore Cc loco miflarum folenmis celebrandus eft atque folenniter recitandus . *g* Ipfi enim , qui proprio oie corpus domini conficiunt , ab omnibus funt audiendi , obediendi , atque timéndi fic non dilacerandi aut detrahendi : qui a quibus fe domini populus bene- C **dici, falvari, fic inftrui cupit, nullatenus debet eos arguere , nec vulgus in eorum accufatione fulcipi. Populus enim ab eis docendus eft fic corripiendus, non ipfi ab co, quia** *non eft diicipulus fuper magiftrum* **Nullo modo' igitur domini pontifices fic reliqui facerdotes , quibus domini commifla efi plebs, rite populum poffunt corrigere, fi deceptionis fe cognoverint laqueo infeftari . Unde juftum eft omnes in univerfo b orbe doftores legis , ea qux legis lunt fapere , fic non facerdotes domini labiis luis aut quibuslibet machinationibus macdlare . Dum enim ipfos difponunt aut cupiunt maculare , potius teipfos maculant & vulnerant. Dei ergo accufat ordinationem, qui eos, qui ab eo con-** D **ftituuntur , facerdotes acculat , vel damnari cupit . A quibus te omnes fideles cavere debent , quia non folum qui faciunt , fed etiam qui confentiunt facientibus, rei lunt . Chriftus enim Dei filius, dominus nofler, htimano generi faiutem condonans plenam, de nobis ait :** *Qui vos recipit, me recipit : Ü qui vos fpernt, me fpernit.* **Si ergo dominus in eis recipitur fic rejicitur, procul dubio ipfius lunt , qui m eis reiicitur vel fufeipitur .** *Et tu quit es , qui judicas hn'nm alienum ?* **Procul dubio tranfgreifor cs legis Dei fic apoftolorum atque prophetarum: fic non folum harum, fed etiam legum humanarum . Omnes enim leges tam divinae quam fic humane , alienum fervum judicare prohibent. Quid putas » erft tc » cum** E **tranigreflores fic conculcatores legis Dei damnabuntur? Profeilo fic tu daritt^eris , quia poftpofuifti mandatum Dei, & tWm adimplefti voluntatem . Quoniam ficut digni funt vita, qui mandatum Dei adimplent atque cuftodiunr, ita rei fic perdigtu funt morte, qni ea poftpônunt, fic in vanum ducunt . Eft enim in apoftolicis**

F>e ronfrer. dift 1 Notle fanet

ubl addllur Excepis nc a' A. quilt l. lattrdolt»

b Damtfu» tiixi· 'ep. id m, neo, la. fern »elb Romanorum. quell l.

c lA.I ill J,. fc cx eo Hadr. coll

T t feri

I MS Iremll llb I c » ltillontl. a MS *U/tru.* t MS Hxrdo.nu, , qui è f»p« CJl»lO C»d. Colk| Epni. Sul. Jefu dccerpfll ltljuratet v»n«

fcrietiim inflituris. * *Alterius vitam nemo lacerct, & de male alienif uum mem coinquinet. Accufatores vero & accufationes*, quas leges frculi non admittunt, & nos fubmovemus.

IV.

Et accufatori omnino non credi decernimus, qui abfente advedario, caufam fuggerit ante utriufque partis jiiftam di(cultionem. b Nec hi, qui non funt idonei, fufcipianrur ad acculationem, & omnes, qui adverfus patres armantur, infames efle cernemus. Patres enim omnes venerandi funt, non rcfpuendi aut * inhdiandi *. Hi vero qui cura inimicis morantur, aut Au' iufpeâi habentur, minime recipiantur ' quia eorum xmulatio lacerat etiam innocentes. Hunc inun,m 4 firmitfimum flatuerunt patres noftri, & nos cujn CIV' confr* perfecutores * noftros, yt hoc remedio eorum pellantur maclunamenta ' & vos duriores & fandiores famulari mereamini veftro falvatori. Ceterum, *confideret ittptus juftum, & quant ut occidat eum. Dominus non derelinquet eum in manus ejus, ti non condemnabit eum, cum judicabitur illi. Expello dominum*, èX *cuftodi viam ejus: & exaltabit te, ut poffideas terram: cum interibunt impii, videbis. l'idi impium rolsuftum & jorhffimum, Jkut indigenam virentem. Et trmfivi*, iX *ecce non erat: & quafivi eum, & non eft inventus. Cuftodi /implicitutem, t/ vide reilum, quia erit in extremum v,ro* * *Prcvancatores autem interibunt pariter*, èX *noviflimum impiorum peribit. Salus autem ^uftorum a domino, fortitudo eorum tempore tribulationis. Et auxiliabitur eis dominus, & liberabit eUi* ₁ *r impiis, fit eripiet eos ab impiis*, £X *falvabit eos quia /peraverunt tn eo*. Et' alibi: *Quisi gloriaris m malitia potent i Mi/ericordia Dei iota eft die. Infidius cogitavit lingua tu,i, quafi novacula tua acuta faciens dolum. Dtlexijli malitiam magit quam bonum, mendacium magis quam loqui juftitiam. Dilexiftt omnia verba ad devorandum, lingua doloja. Sed Deus deftruet te tn jempiternum, terrebit te*, èX *evellet te de tabernaculo tuo, & eradicabit te de terra viventium. Videbunt jufti, & timebunt*, èX *fuper eum ridebunt. Ecce Vir qui non pofuit fortitudinem fuam Deum, fed Jperavit in muituudine divitiarum /narum, confortatus eft m tnfidiis fuis. Ege autem ficut oliva Virens m domo Dei, jpernvi in mifericordia Des in Jaculum* iX m * *aternum. Confitebor tibi in facuium, quoniam fectfti* CX *expeilabo nomen tuum, quoniam bonum tn confpefiu ' fanilorum tuorum*. De talibus enim infidiatoribus & accufatoribus fervorum fuorum loquitur dominus per prophetam dicens: Or *tuum dimfifti ad malitiam, & lingua tua concinnavit dolum. Sedens adverfus fratrem tuum loquebaris, & m filium matrn tua fabricabaris opprobrium. Hac fecifti*, èX *tacui. Exiftimafti fimilem tui me futurum arguam te, & proponam te ante oculos tuos. Inteliigite bac, qui oblivifcimsni Deum, ne forte rapiat*, èX *non fit qui liberet*. Languentes autem in ifto conamine notandi funt, & a talibus repellendi. Tales enim membra funt diaboli, qui f furfiim atque deorfum pervolans, quatnt quos poflit occidere, quos poflit feparare, quos poflit dçvorare. Propter quam rem vigilandum eft, & armis cœleftibus furnus mu* mendt, ne in ejus compedes incidamus, aut ejus foveis illaqueemur. * Decet enim in tali* bus caufis hoc maxime provideri, ut fine ftre* pitu concertationum, & caritas cuftodiatur, & veritas defendatur, atque innocentes & domini miniftri, illatfi liberentur. Dc bonis ergo & legem domini cuftodientibus, * 1 fratribuique adjuvantibus, ÔC non nocentibus, lèd fupportantibus, ait per prophetam dominus: *Non fedi tum viris vanitatis, cum fuperbis non ingredior. Odivi ecclefiam pejfimorum, & cum impiit non fedebo. Levabo in innocentia munus meut*, Ô* *ctrcutbo alture tuum domine, ut clara voce pradicem laudem, & narrem omnia mirabilia tua. Domine, dilexi habitaculum domus tua, & locum tabemacuh gloria tua. Ne auferas cum peccatoribus animam meam, fy cum viris /anguinum vitam meam. In quorum manibus /celui eft, & dextra eorum repleta eft muneribus. Ego autem in /implicitate mea gradiar, redime mu*, èX *mifevere mei. Pes meus ftetit in retfo, in ecclefin benedicam dominum*. b Concordent igitur cum omnibus Dei facerdotibus hx caritatis fenten* ti», in quibus vos fixos & firmos exiftere judicamus Deus vos incolumes cuftodiat, filii canflimi. Data decimoquinto Kalendas Martii, c Antonino i & Marco viris clariflimis confulibus.

Margin notes: • ifid. tyno- | qaaft. I Acculstoles Ac. Er in decr Slephx- «l p·p· an luhl. | J. qaaft y. AccalMosl ommno | b Anianu, Conft, tit. co/'liieod | ' Inmfandl | left * iMS ed.c M«"ii- m. primu· uft* | nem aut cor- fubihi^r | t veftro· 7/4/. Jl. | H | i.it.in.nm | eadem II terpr. | /retpairm». | rp< | Leaned. | ttcfqa*. | 1 interpret. | b Idetn Dafaful Cupri i,ucdai Identidem mutatu | t Fan· Cub- kripcip.

N OT. Severini BINIf

Ul frpi," pitnts autt fanRnm ffcb» ». e!ari;l in ferum domini .) Quod Oum lf tfta Telefphori diximus, quadragefinule temnium, Clementi, IgiMtio & Dionyfio tempore & state prioribus cognitum, oon a Telefphoro, fed potius ab apoftoli· intliiolunt elfe, a Telefphoro autem non niC feripto decreto hrmatuin a clericis pei feptetn integras hebdomadas obferrari ewafium efle, hinc aperte conflat. Non enim alt *ftniuintui*, ut male Gratianus dift. a. allegat, fed *·junfroftrr lofnojlit*, ftC.

à *N·.!}· utr» fnniin nntitnintii Jjmini.)* Cum in [illegible] crificio mlfs offeratur Chriftus, qui eft candor lucis Steina, juxta id quod de feipfo dicit Joan. *9.* cap. *M· ·ptritt tptrnr/ Optra t/ui qui m.fit mt, Utntt U>ti tfi*, Ctque hoc facritidum legis gratis, ih qua divina claritas illnftrius communicatur, ordinarie ab aurora ufque ad meridiem huc lacrofanelum milia farrifidum celebrare liaet, ante auroram vero, vel poft meridiem illud aufpicari, oninium fere theologorum ac fummiftarum confenfu velat illic tuni improbatur. Ab hac lege tamen propter decretum & conftitutionem Tclefphori, toto terrarum orbe, nox facratiffima in qua dominus nofter Jefus Chriftus in hunc mundum homo natus eft, lingulari & myftico privilegio decorata, merito excipitur, quippe qu« propter Chrifti fulgorem ac claritatem, dies potius quam nox ab ecdeCa reputata Ct. Eodem privilegio noflem Chrifti refurgentis olim donatam fuiffe, prster Vvalfridum Strabonem, de officiisecclef. cap. *j. cap. folent, de confecr. dift. r. & cap. quod a pitribas dift. yj. rede tcftantur. Hac enim node circa vcfpertinum crepufculum prophetis legebantur, igois & cereus confecrabantur, ccteteqae ceremonia foliis fiebant: demum poft medium noâis milfa inchoabatur. Nunc autem illa confuetudo celfat, cum >am fabbato fanAo illa milia paulo ante meridiem celebretur. Quid de veipero cans dominica, & de nolle lingularum vigiliarum olim *ecertum fuerit, videatur Vvaliridu, prsdiâo loco, Baronius anno Chrifti aja- nu. a· BeHarm. lib. ». de mlffa cap. 14

c *Mifinr itltprmi .)* Communi ac ordinario jure nulli facerdoti fepiui quam demel in die lacnficare licet, ut conftat ex cap, fuffic. de confecrat. dift. 1. ubi dicit A lex. papa *II. SujficttfncrrUttt ... ntiffem en Uit unn vate· ftlit tjt*

Ut·

Margin notes: Telelphorui qasdragnimale ab apoftolu infti iulum, acle Ilal per ?. Inte|tat hebdomada· ob- | Om... <at,.ûclue e*«rie loa hcest ? QU1 hou lirest lachti- | Quare noâe natali· domini faciidcium offeratir? | Milfa l ælliz plichaht | Ao hl. | Legr ectlcflt. ftica pioht· biiuai eft, exira diem nativitati· futn necefTitatta, frplua quam ieinel une dic ta. ctificarc.

Λ» p'ejuetif p^erri fetter mige .
•»aar/s«»w . Ex quibas verbi, poflerioribu, patet, Alexandrum hoc non eooAilnifla dumtaxat, fed etiam fub petna damnationis prscepifle . Confirmata eft lar ifta •cdefiaftica per Innocentium III. cap. confululfti , te per Honorium III. cap. da referente , de celebratione suillarum. Sicut igitur natali dominico ex privilegio lingulari competit , quod nodle ejus diei facratifSne ante auroram miflam celebrare liceat, ita etiam eidem diei lingelari, illa prerogative Telefpbori pontificis auftoritate «» ' quod liceat, non unani dumtaxat , fed P,Ul«» niilTasiUo die offerre. Scribit enim in plurali nun^ro $ '»kbre/u . Quare etiamG de ternario nn«nero facrorum In die natalis domini fa.-lendorum expreffe nihil decretnmeffe repetiatur, ab ipfo tamet.au«ore legem hanc conditam efle, Inde non male colligitur , quod S. Gregorius in homilia de natali domini coufuetudinis vel legis hujus methinerit , nullafquc alius auâor haâenas nominari potuerit . Qui ergo eodem die natalis domini facrificii iterationem hac epiftola expreffe non fine caule myftica prscepit , ad certum tqyfterium certo numero reprsfentandum , ternarium dafiniviffe , non poffum non tentire ac credere Myfticas caufas trium ncrificiorum hoc die offerendorum , alias S. Thomas j- part quali. S3, art. a. ad s. alias Gloffa in cap. Node fanàa , de confecrat. ftinû. t. recantet . Prima mllTa fecundum Thopratn lignificat sternam illam ac divinam generationem , de qua ptelmo ». Ji*it 4<f J-/. fiiiet eteei t< tu, ptiit freui te , tr Joan. c. 1. qna Pater fuatn «ftentiam ac naturam Intclligendo producit Verbum, quod eft Filius & perfeAiflima imago Patri,. Secunla miff* , gen» rationemChrifti illam reprsfentat , qua in utero B,Maris V. virtute Spiritu, fanfli conceptu-, carne humana indutus, in hunc mundum veru, homo narus eft ; de qua Luca, C. k. Joan, cap I PTrtois . «r-/«/l««■ efi , &C. Tertia milia fignificat fpirituaIeni Hiatu Chrifti generationem , qua velut Lucifer quidam in cordibus noftri, oritur, da qua paffm in feriptura. Glofla vero pradl âo capite etiam non inconvenienter dicit , trq, Iktu,£ hominum per tres miffa, reprsfentari, ac fignificari flatum «ratum ante legem , fub lege , & poft lhgem , vel Tub lege gratia, . Vide Gloffam"ipfam pradiào loco . Suarex tam. j. difp. la. teû. 3.

d asgeZrnrav f„ «< -) Hymnum angeldwrin , qu| verbis panlm Lue. >. ab angelis .Chrifto nato decantati,, partim ab ecclefia fuperadditis continetur hi, . Citri^ /s rttifit Df» y.tj ie ttrr» pe*k»*e

. Lssdasrar tr . ffrwdZVovarr r/ , drc. angeli Inchoarunt , ecclefia coufummavit , totufque eft plenus divinis laudibus, gratiarumaâlone & deprecatione. Angelica funt, Glfrie iri tttfift Dre y t3 i- terre pe* fismlnibn Ptee veleeteUt . reliqua qus fequumur a quo fuperaddita fint, non fati, liquide conftat. Ex ii, qua lib. Jt conflit, c. «y. It 5I. Clemens Roiru.iur feribit , ii illi, debita fide, adhibeatur , ab apoftolis fete totum compofitum eflè colligitur, totus enim fero hymnus lbidem a Clemente recitatur. A Telefphoro autem totum hymnum fuifle completum una cum pontificali auflore in vita Telefpbori , eiufque epiftola decretali , afferit etiam Innocentius III. lib. a. de miff· tacrif. c. to. A Symmacho papa compofitum effe fentitKerno dc oficio miffa c. »y. Ab Hilario autem PiAavienfi hnc verba angelicis verbi, fuperaddita efte afferunt , Alcuinus lib. dc 'divinis officii, c. de celebratione miffs ; Hugo Victorious lib. x. dc ferramenti, . Utcumque vero fit , conftat eum morem fit antiquiffimum 3t fanûiflimum effis. Drtfidium auftorum fic conciliari poffe exiftimo, ut hymnum angelicum apoftoli ad gloriam'totius S. Trinitatis prsdicandanf augere cteperinn quidem , Telefphorus autem eum ficut nunc extat compleverit , 8c demum Symmachus papa , ut is in dte'dominico 8r natalitlis martyrum decantaretur , pr«ceperit . Ita fere Innocentius prndifto loco hanc auâorum diferepantiam conciliat I Vide Suaret tom. 3. de facrament. difp. *3. fe£l. 1. Cur bymau, angelicus nunquam ia mifis dcfuncko-Arum, in diebus luci i, › ïeiunionini , ac fetialium ordinarie dccautetur , D. Thom. ,. te.itent, difl. tj. hanc rationem reddit .· quod cum in hymno hoc commemoretur ctrleftis gloria , iu folenuiotibus non consmunibu, feriis, ad offendendam differentiam cultus divini, cantetur , fit dum propriam amicorum miferiani lugemus , merito intermittatur.

e eeiet tfieperlief , etigeruet erMretiteet eete Perem iiei trrtieet et/eime funt trlrpreeje.) Totum hoc decretum extat c. nofle fnnéla , de confecrat. difl. «. Hac autem verba decreti vel exponenda funt fic, ur de mifi, dici folennibu, , live conventualibu, tantum intelligantur .· vel fi generatius intelUgi velis, dicendum eft , hoc decretum nunc , ut ex iis qua fupra hac epiftola ad verbum, annotavimus. aperte confiât, per contr ariam e.ifuetudinem revocatum efle. Olim fortifie miffs tardius inchoabantur, quia minor arat facerdotum numerus, majqr fidelium devotio , ut «tiamfi tardius lacboarentur, ipfi tamen poftpoficis privatis laboribus ad tniffam audiendam convenirent . Nunc autem gt facerdotum numerus major eft » (St alis circumflantis magna ex parte funt Immutate , tdeoque mirum non lit, tempus dicendi miflâm anticipatum fuifle . Vide Sueres tom. 3. difp. *0. fail. 4.

f ΛP rpijtrplt eete** iJ»ee^eei*licut Pymee, .) Hoc loco non rantum epifeopis « fed etiam fa.erdotibus prscipittl" ut (blenne factum celebraturi , etiam extra diem natalis dominici hymnum angelicum in faenfitio tecitent. Solus autetn epifcopus nlc" ponnnatur, quia ad ilium maxime fpeflat miffs, celebrate Vide Suarer. tom. 3. difp. *3. fefl. I. as

g Jpft reJet I/H p'rl>r'r frr Jam, ,:i .) Nihil hit concludit ut calumniantur Magdeburgcnter » fed rationem reddit cur facerdotes de epifeopi non fut temere a laicis accufandi foilicet , quia tante dignitatis tint , ur oorpn, donilpi propt'to art confecrent 3c confirment.

Car die nativitseis dominice tris facis ctkbrea. ta, J

Hymno, angelicus e«ui?

Telefphero Ik oompofi-

Ceacdiamuv cafter*,.

Car hymam aagelicu, 3ulbeidaas umtiix io-Jcnaiiasibus IHWvi

A* (nbaarow miffam in* hone II-

A, facerdotita,i iniectificio mlffe hymaefii sa-

SYNODUS ROMANA · , TELESPHOR1 ,· ''·« >«: «vftor.

ex Cynodico

Χ *. ΤΝΟΔΟΣ θπα ‹5 iff» -nvnù c‹· Ρύμη , δνοχκίδίχα ιττι^χότιΜΐ , b Τιλιβ-φβρη itfoμaiρτυρο , η τηυττη ττχ'Ιτα, συn&poti&tïa-et κβαά Θιοιοτκ trxvri'aç τϋ Βυζαντή», τι οέντvây μχ . θητ» ' « Uç «χρον ιλ>)λ«χώ , 0Λί TJ, ^ιωγμιί fxtju- , i c^Jtpvwe-a^fvoc ι» Χ /Γον , ^nrwq ύρ· χ/γΛ , μη φίρωρ ηιν αΐ-χαύΐιν , tiiréip ί'ηλμηΰ-η ‹j à.coi^g· , E^ώ ètey «ρνηοαμιια , «λλα

Synodui fanda & divina provincialis , Romae , duodecim epifeoporum, c a Teiefphoro fando martyre , ejuidemque urbis papa , collega contra Theodotum coriarium Byzant»um, difeipuium illorum : qui cum fapientia plurimum'przilaret, fed in periecutione lâcrihcailct, Chriftumque negaflet : atque id a fidelibus ipfi exprobraretur , neque ipfe hoc probrum ferret, dicere aufus fuit impius ille : Ego Deum non negavi, fed nudum hominem.

c Corngen-

HYGINII PAPÆ.

Ex libro pontificali Damafi Tapœ·

• T T Ygiûius · natione Gnecus, ex philofo-(a)A J. pho, de Athenis. b cujus genealogiam non inveni , b fedit annos quatuor , menfes tres, dies quatuor, c Fuit autem temporibus · Veri & Marci, a confulatu Magni & Camerini , ufque ad Orphinun & Prifcum. d Hic clerum compofuit & diftribuit gradus . Hic fecit ordinationes tres per menfem Decembrem , preebyteios quindecim, diaconos quinque , epiicopos per diverfa loca fex . Qui etiam fepultus eft juxta corpus beati Petri in Vaticano , tertio Idus Januarii . Et ceffavit epifeopatus dies tres.

• Tt>'a· b abluat C H. Sc«ri

Notje Severini Binii.

Quando Hygimui lac- cctfcnt} " n».

- *Hyfixitu.*) Hyginius , cura j. Januarii Telefphorus martyrium fubiilTct , ai pontificia fede, feptem diebu> vacaffct › in locdni dcfunfli Telefphori fuffëiluseft t *j.* Januarii antro Chrifti nati,' 154· qui eft Antonini imperatori» ty. Quod S. Jrennus lib, t. c. si. & lib. 3. c. q. cum Teitulliano lib. 3. cami. Epiphanio harefi 17. Cypriano epift. 74. edit. Eameh Hyginiuro a Petro nonum, a Lino oâavum Romana ecclefia pontificem enumerant , inde accidit , quod , ut fupra did uni eft , ille ex Cieto *ts* Anadeto unum eumdemque pontifi.em .onflaverit , alii »ero alterutrum horum duorum omiferint . Hujus pontificii anno fecundo Valentmuc & Cerdo nefandiffi®ii harefiarcha Romani veniunt , palinodiam fimulate *recantant* ‹ & in eumdem errorem recidunt , ut confiât ex Tcrtull.de pr«f>.rlpr. r. 30. A y.iarn . in fine . ltem ex S. lrenen l.b. 3. c. 4. Per inanierunt Roma utque ad tempus Eleutherii» ut ex Tertulliano pradiâo loco patet . Raruniu» anno domini rjj- *nunx* 1. » a. item anno ly>'. num. 1.

» *St»'i* 4. awvfe, 3 Ac.) Annia quatuor , mi- C rui duobus diebus fcd.lfe ex tempore ingreffus & obi tua eius colligitur ingrelE-i enim pontificatum 13. Januarii anno Chrifti * 154. martyrium autem fubin il. Januarii armo Chrifti * 1 yS. Anionmi 19. Latmi atque Gr«ci pene omnei › ficut etiam indicei Vaticani , de numero anuorum content iunt . Onr.phriu» ei rorem chronologie confulum hic pofitorutn felo nimi» advertent , in confignandi» pontificum anui» , » przdifta chronologie , quam m fuperiorum pontificum viti» def.ribendi» haâenu, t.iale fecutut eft , nunc tandem refipifnt , & cum conimuri fenteutia bene fenrire imipit.

< "'I "*.

Si hoi contulca fequainur, Hyginium is. annu *CtdiiTt* , dicerc opus effet . Quod Onuphriut, ut fupra dixi, feto intelligent › abter & luehut deinceps fentit.

J H!r <>>'-» in»t»l»« CT *f'·^·' ^ifiri'Ht*.) Prater hxc reliqua qu« ab Hyginio gefta funt, ficut fit aliorum quorumdam Rominoruni pontificum re» get!" , obfeura rem.inferunt. Quod bierarchicu» catholic· ecclefiæ ordo , quo presbyteri epifeopi» diaconi presbyteris, populus presbyterii & diaconi» fubditus eft , ab Hyginio compofitui effe hic dicitur , non aliter intelligi poteft , quam quod Hyginius hierarchy ecJefiaftic* *jam* tempore apoftolorum a Chrifto domino conftituta , & a fana·» patribus ipfo antiquioribus comprobata › quadam dumtaxat injuria temporum & feripurum deperdita addiderit , vel eadem qua divmo rure inftitora, & a patribu» comprobata funt , hac coftuutione fua illuftraverit . Divio» £J- «rmUadum cl» ficut «li» facrementa, ita et- '*· •cctefiaftk.m hiararchiMU, qu.axepifeopi., pre.byteri», & miniftri» confiât, qua fcilicet epifeopi presbyteria, presbyteri diaconis, & fic deinceps aliis , ordini» & jurifdiâloM poteftate majores *tc* fuperloEe» funt, *non* ab homine neque (quod ab Hieronymo in epift. ad Titum cap s. diftum effe male fentiunt aliqui) ex fchifmate fuborta confuetudine , fed divino jure a Chrifto domino ac redemptore noftro inftitutam eue. Sic enim loquitur concilium Tridentinum feiT. »3. cap. 4. *PrritJe*

Oaaaa ordine· a Chrifto laftituti.

fuit epififtn lit , a S *••fa*· frtiiyterir [·?·*<* *fixât refer· tctlefext Dei y r , tse.* Canon. *0. Si f»ir*

tlimrit *η»· -i- preiiytrrii* , Ac. ·■·- „rÀ,iw» *jit* . Hac eadem Ignatii , Clementi» , Dionyfii "Areopagita, qui diu ante Hyginium papam martyrium fubierunt, relut antiquiflimi» teftimomi» , que a Baronio & Bellarmino lo4s infradefignaodts allegantur, firmiffime confiimantur. ltaque quod hunc ordinem» gradum ecclefiafticum Hyginiuscompofuifle dicitur, fecundum eam quam fupra dixi explicationem eft intelligendum . Vide Baron, anno Chrifti yl. num. 3. 4· J. 6c feqq. Bellarnx lib. i.de clericis c. 14. ubi fimul, quid S. Hieron. hac de rc fetiferit, explicatur .

•EPISTOLA I.

HYGINII PAPÆ

AD OMNES CHRJSTI FIDELES.

I falpcfla quoqne cam kqireati dicitur VV. crednit.

De fide ' & ut metropolitanus abfque ceterorum epifeoporum inftantia non audiat caulas.

I. *De mijfione Filii a Patre,*
II. De canfis epifeoporum.
III. *De criminattonibus majorant.*
iv. *De peregrinis judiciis.*

Hrgintus in Chrifti nomine alma urbis Rama epifcopus) cunHis in apoftolica fide & deArtna degentibus, falutem.

/""I Ariffimi, *Deus Ftltum fou mifit infimili-* ['V-d] *tudsnem canis peccati* ◊ èT *de peccato damnavit peccatum in Carne 9 ut juftitia legis impleretur.* b FiBus non fecundum deitatem folam a Patre mifliis eft 9 fed fecundum carnem, quam clementer & pie pro nobia aflumere non dedignatus eft . Nam quod femetipfum (exinanita majeftatis fur potentia) idem fe Filius mifé- rit,

bM ilhaclat contra VVal natadum fraat pitcht Mercaions .

(-) L». Tgrnus , 1» MS di *Siit,* *Ust>v"ii t—fit.* Hard- a la MS. *Λ* apad OratUanm lgMMu; afibli *th-* abtqoc re fle

rjt> apaftolus conteftatur, & died.· *Semetipfum exonamvit, formam fervi accipiens, & humiliavit femetipfumi fa&utnbedieni ufque ad mortem, mor- entem crtteit.* Et liai·.' *Non letatut, neque angelus, fed Dear ipfe ventet, Ü falvehit nos.* Item alibi: *Palam apparui non quartntibus me.* Et Jcremias: *Dereliqui domum me.im, dtmifi hereditatem meam: Veni, & faElus fum ilh> in opprobrium:* Et in Michxa: *Ecce dominus veniet, & commovebuntur fub eo montes.* Et in Zacharia: *Gaude & exulta filia Sion, quia ecce ego verno, tJ commorabor in medio tui, dicit dominus.* Et Apoftolus ad Timotheum: *Humanus fermo, <7 omni acceptione dignus, quoniam Jefui Cbriftui venit tn hunc mundum, peccatores falvos facere,* Et Malachias: *Ecce Jubito veniet* ia *templo fuo dominus, quem vos quantis, & angelus teflamenti, quem vos vultis.* In Evangclio: *Non vexi vocant juftos, fed peccatores in poenitentiam.* Item alibi: *SLuid nobis & quid tibi Jefu fili Dei? Venifti ante tempus perdere nos? Venit filius hominis fafvare & querere quod perierat.* Item alibi: *Ego veni ut vitam habeant, fy abundantius habeant.* Item alibi: *Nemo ajcendit in caelum, nifi qui de caelo defeendit, Filius hominis qui eft tn caelo.* Numquid in his tantis ac talibus teftimoniis, quibus fe Filius Dei a femetiolb venifle teflatus eft, poterit quis dicere, ab alio, & non a iemetipfo, veniffe' dum manifeftum eft, quod qui carnem noftram dignanter aftumpfit, voluntarie, & non ab aliomiflus, venerit. Nam Îiui in Patre manens, ubique potentia fua confiftit, ubi quo a Patre mitteretur, omnimodo non habuit, quoniam nulla pars coelorum ac terrr a confpcdu Patris excipitur, ubi fecundum vos a Patre Filius mitteretur? Et Paulus: *Renovamini,* inquit, *fpiritu mentis veftra, (7 induite novum hominem, qui Jecundum Deum creatus eft in juftitta & fandlitate ventatis.* Et ad Hebraeos: *In eo enim, in quo paffus eft ipfe & lentatus eft, potens eft & eis, qui lentantur, auxiliari.* Unde, fratres fandi, vocationis femper cœleftis participes, confiderate apoftolum & pontificem confetfionis noftrr, Jefum, fidelem exiftentem ei qui vocavit cura. Et adCoJoflenfes; N[illegible] *autem depontle* 0* *vet uutwrfit iram, indignationem, malitiam, blafphemiom, turpiaque verba ex ore veftro non procedant. Nolite mentiri invicem, expoliantes vorveterem hominem cum ailibus fuis,* iT *induite novum, qui renovatur in agnitionem fecundum imaginem ejus qui creavit eum.* Numquid is qui univeriam creaturam, vifibilia & invifibilia proprix poteftatis virtute procreavit ac fecit, feipfum antea aut poftmodum (quod dieere nefas eft) creavit, vel facere potuit' Et dominus in Evangclio ait: *Ego & Pater unum fumus.* Et iterum; *Slut me videt, videt & Patrem.* Et kerum : *gw/ odit me, & Patrem meum odit.* Er iterum. *Ut omnes honorificent Filium, ficut honorificant Patrem.* Et iterum: *Ut fini* M *nobis unum, ficut Ù nos unum fumus: tu in me, & ego tn eii.* Et iterum: *Omnia mea, tua funt.* Et iterum: *Ego in Patre, èX Pater in me.* Et iterum: *Pater in me manens, facit opera hae.* Et Joannes evangeltfta ait.· A *principio erat verbum, & verbum erat *P*d D'scm, & Deus erat verbum.* Et iterum ipfo ad Parthos. · *Trei funt,* inquit, *qui tcftimonium perhibent in terra: aqua, fanguh ca- re: & trei in nobis funt, qut teftimomum per. bsbent in calo. Puter, Verbum & Spiritui: & bi tret unum funt.* Nos itaqne in natura divinitatis, quia unum funt Pater & Filius & Spiritus fandus, necjjatrem aliquo tempore credimus prxcefli(fe\ut major fit Filio: nec Filium poftea njltum efle, ut divinitate Patris minoretur

II.

Ceterum, fratres, falv· in omnibus Romana: ecclefir privilege, nullus metropolitanus abfque ceterorum omnium comprovincialium epifcoporum inflantia, aliquorum audiat caufitf eorum, quia irritr erunt, aliter albe quam tn confpcdu eorum omnium ventilatx : & ipfe fi fecerit, coerceatur a fiatubus.

III.

Criminationes majorum nam per alios non Rant, mil per ipfos qui crimina intendunt, · fi tamen ipfi digui & irrcprchenfibiles apparuerint, & adis publicis docuerint omni le lufpicione carere & inimicitia, atque irreprehenfibilem fidem habere, ac convcrlationcm ducere.

IV.

Ncc non& peregrina negotia & judicia prohibernus, quia indignumeft, ut ab externis judicentur, qui * provinciales & a fe eledos debent habere judices. b Nos quidem » ex omni parte carpendo, occafiones abfeindimus. Nos, fupemr memores difciplinx, quibufeumque cadentibus dexteram porrigimus, & a rumx prxcipitio, quos poflumus, revelamus, &defenfionis adminiculum totis viribus prrbere cupimus, * Certe fi vel mens fit redi confcia, vindida dignus eft, qui aliis exiftit caufa periculi. Qui vero innocentem, vel fratrem quocumque in genio perfequitur, ipfe in fe jugulum mortis impingit, ut ait divinus & beatus praeco. *Noli detrahere* ... *noli tcc...trt, ne accuferis: noli judicare, ne judicent:* fwia *in fuo judicio judicaveris, judicabitur de te.* Nemo * creditur nos odifie, quorum relatione non laeditur. Dicit enim dominus : *Omne regnum in fe dtvtfum, non ftabit:* omnis fcientia aut regula adverfum fe divita -, non ftabit. Ideoque neceflc eft, ut concorditer falubres fufeipiatis · hortatus, nihil per contentionem agentes, fed ad omne ftudium devotionis unanimes, divinis & apoftolicis conftitutionibuspareatis. Data 17. Kalendas Odobris, ' Magno & Camerino confulihus.

3'nt». tt. Mtlasi. j. C^Jj Hilt». F.nhi.. b.

d.cHF.ltho- IBB memo ft fubftltlv- cer set aoa t apeftolw. f. qul-., SU»u luom- albul. Hlde, coll. 14. ll & fullt Anlinu- onft »t. <n.i. 116. i. qa.ft < dku. Si ia. B«t. f.i. 1. ni * tomprorl-- co!! Non.uii.- d.ccliuUll» v>d» p.s\Ie. «><« s»*»· A.· d (dem Fnno- dlu lpol ».rfcu p m Man- l- SL*e,F fair, «», taa *>«*·

• ia MS M. M»nr.du· c»p'f. * wt,, χ,,, l4etw, a8nu, rM VnU··» T·pi«i· lib.› VV.nm.du·, fe

EPISTOLA II.
HYGINII PAPÆ.
AD ATHENIENSES.

Adhortatur eos ne vitam cum infidelibus ducant .

• Hrgrmus pap- Athemerfibu, feintent.

IC* ' IVf U*l* m:"! *eft aP*à t'Of, fratres , tf* 1V1 *multagloriatio pro vobn . Jtepletus Jumcon- Jolatione , fuperabundo gaudio in omni tribulatione veftra .* Tribulor emm quando de subis audio, <juod non oportet; coniolor vero , quoties ea inter vos fieri cognovero, nux botios Chnflianos decet implere . *Nolite, fratres , 'yigum ducere com infidelibus.* Unde dodor gentium loquitur, dicensg\<* *participatio juftilia cum iniquitate I $2<<o .i:<!r'n lonjenju' templo Dei eum ido.i,7 J'o> rnim ejn templum Des , ficut dicit dominat : ÿnomam inhabitabo m illis, tf inambulabo , tf ero illorum Deus. t? ipfi erunt mihi popular* I ' tnim Deus angehs peccantibus non pepemt, fed rudentibus interni detrados , in (artarum tradidit , in judicium cruciandos refervari , & oriv.inali mundo non pepercit, fed octavum Noe juflitijr prxeonem cuftodivit , diluvium mundo impiorum inducens, & civitates Sodomorum & Gomorrhtrorum in cinerem redigens, everlione damnavit, exemplum eorum , qui impie aduri lunt, ponens; quid, putatis , iniquis & impiis pericverantibus in nequitia eorum erit? Juftum vero Lot oppreflum, a nefandorum injuria & converfatione emit : al'peâu enim & auditu nithis cr.it , habitans apud eos , qui de die in d em animam jullam iniquis operibus cruciahaut . Novit dominus pios de tentationc eripeie, iniquos vero in diem judicii cruciandos re1er;.ire: magis autem eos, qui poli carnem in concupikentia immunditia: ambulant , dominationemque contemnunt, audaces, fibi placentes fcftas non metuunt tuere, blaiphemantes. Unde alieni erroris ' focium · a fui propoliti tramite recedentem, aut apoflolica: ledis jufiionibus inobedientem, fulcipere non poffumus; nec impetere refle credentes , vel fandorum patrum juiltombus obtemperantes permittimur , quia inter fideles & infideles magna debet efle dikretio. Si Deus, Iratres, juflis b non pepercit , quid de nobis peccatoribus fieri putatis ? *Culitdife vo< ab omni inquinamento carnis ij corporis , utJalvi fitu tn die adventus domini. Unum autem hoc non lateat vos,* ut ait apoflolus, *carifimi, mna unus diet apud dominum, ficut mille anni, if mille anni, ficut unus diet. Non tardat domir.it' psomiljsonem juam, fed patienter expefiat j-rrpter vo> , nolent ,iuquo< perire, jed omnes ad pern.ier.tiam revecti. Adveniet autem dies domini s.: jur, m quo <ach m.ipno impetu trarfient; elementa vero calore Jolventur . Cum hoc ergo omnia diffolver.da fint , quales oportet vos effe m ijnfln cor.ver;ation.bus O pietatibus , expeflantes (J proférantes .-i adventum diei Dei , per quem c<fi ardentes folventur, Ô* elementa i^nis calore tabefeenti Nos vero coelos novos, èT terrsun novam, & premiffa spfiaes expediamus , in quibus Jœ/üiteo inhabitat . · Dear autem omnii gratta, ÿw vocavit vos in uternam fuero glorietn , in Çbrifto Jefu modicumpaffos, ipfe perficiet, confirment tf fohdabit. Ipfigloria & imperium in focule facuiorum. Amen.* Data x. Kalendas Martii, b Magno & Camerino confulibus.

'** *' r»/.. · '«;«'pou'u. * *. A*·t. b IWIIItlatal Icmpolfi »d-noutlo.

EX DECRETIS
HYGINII PAPÆa
fecundum Gratianum.

Soboles ex fecundis nuptus genita , confanguineis prioris viri copulari non debet.

Si qua mulier tranfiarit ad fecundas nuptias, & ex eis prolem habuerit, ipfa proles non poteft fe copulare cognationi piioris viri ufque ad quartam generationem. h q «· 5i ***

EX EISDEM DECRETIS.

Ecdefiarum conjecratie ebjque miffa fieri noa debet.

Omnes bafilicx cum mifla debent femper confeci ari , & ecclefia* dellrudse . Ubi autem plurcs funt, quam neceflè fit, aut majoris magnitudinis , quam ex rebus ad eas pertinentibus rcflauian pofTmt, epifcopi providentia modus inveniatur , qnaliter confidere poflint aut reftaurari

De coufccr. Jiftintt. I. Omne· baUllc» . Er In decr tvo». Ilb >.

EX EISDEM.

ecclefia eft iterum cenfecranda, tf (alibui tartum exorcizanda.

Si motum fuerit altaie , denuo confecrenu* ecclefia. Si tantum parietes mutantur, & non altare, falibus tantum exorcizetur. Si homici<jio Vel adulterio ecclefia violata fuerit diiigentiflime expurgetur, & denuo confecretur. De confecr. diftma.».Si B7*'*4«α. H·. f'b·»·.

EX EISDEM.

In ufns laicorum non licet converti ligno ecclefis0 dedicates,

Ligna ecclefia: dedicata, non debent ad aliud opus jungi, mfi ad aliam ecclefiam , vel igni lunt comburenda, vel ad profeôum in monaflerio fratribus . In laicorum vero ufiun non debent admitti.

EX EISDEM.

Nfceffttoit cogente, tn catecbifmo tf confirmatione idem compater effe poteft.

In catechifmo & in baptifmo & in confirmatione unus patrinus fieri potefl , fi ne^eiTitas cogat. Non efl tamen conluetudo R ornana, fed per fingulos fingufi fulcigiunt. mnfecr. in 4µ·«τ Iia»wt.

CON-

I M3 U'C··!·' H»t.I · MS /rritltltm , uel u /e,. H»rd.

CONCILIUM PERGAMENSE

Habitum circa annum Chrifti c l ii.

*Oncilii iftiui notitiam debemut uni Primufio, * fi* quifquu auffor fuit libri de bcrefibui quem fub nomine Pradejlinati Sirmondui edidit : qui loquenc de Colorbafianis bureticis, ait illorum trrortm à Theodoto Pergamerf Epifcopo m Myfij ihediterranea , ut opinor , anatbematiizatum fuiffe in frnodo feptem Epifcoporum. Quod contigiffo oportuit circa annum centefimum qumquagefimum fecundum ab incarnatione Domini, quod eo tempore maxime vigeret illa barefii , èT Ter* **tuUianui** *Coiorbaium ponat poji Heracleonem , de quo fupra ailum efl . Hae funt verba ilhui ouiloris :* **Quintadecima hzrefis Colorb.ifiana , à Colorbafio adinventa , vitam omnem horni num in feptem ftellis efle potitam adfirmabat, & has efle feptem Eccleftas & feptem candelabra aurea conabatur adflruere Hunc fandus Theodorus de Pergamo Epifcopus , habita fy nodo feptem Epifcoporum , anathematizavit docens feptem Eccleftas m feptifonni fpintu confccratas. Upa forma efl , inquit , cum in forma quam primus homo amiferat revocatur. Secunda, cum immaculatus qui erat, peccator efficitur . Tertia , cum ex terra coipus mortuum fufeitabitur Quarta cum anima de inferni clauflris eruitur . Quinta , quod anima paradiii habitatione Letatur , quoufque corpus fuum incorruptibile recipiat . Sexta , quod fi lios Deo facit qui erant filii Adar Septima , quod facit hominem regni calorum efle participem Has efle fandi Spiritus formas in feptem Ecclefiis, in feptem oculis , & in feptem candelabri* aureis conlocatas** . *Haflenus vetui ille auiloi Ceterum quod ijie barefiarcba vocatur C. Baffui apud Pbiiaflrium , error bauddubie fuit librarii: qm cum* **Colorbafius** *videret ferip- 3 tum , fciretque vulgatiffimum tum Bafforum nomen , putavit legendum effe* **C-Baflus.** *Quodfraudi fuit tlluftrtffime Cardinali Baromo . N.im & apud Tertullianum. m libro de prefcriptionibur « non Colorbafiut vocatur , fed Colarbafut* ı *Quod propiui accedit ad nomen Baffi*

ANNO CHRISTI · ANNO CHRISTI

EPISTOLÆ ET DECRETA
PII PAPÆ I.

Ex libro pontificali Damafi Papœ.

*** Olus natione Italus, ex patre Rutino , bC I frater Palloris, de civitate Aquileia , ledit annos novemdecim, menfes qttator , dies tres. Fuit autem temporibus Antonini Pii , a conlnlatu Clan & Severi. Sub hujus epiicopatu *d* (a) frater ipfius Hermes librum lcripfit, *e* in quo mandatum continetur, quod ei praxepit angelus domini , cum veniret ad eum /in habitu palloris, *g (b)* ut fandum pafcha dominica celebraretur, *b* · Hic conflituit , hxreticum venientem ex Judxorum hatred, luicipi & bapti/atri . *i* Et conftitutum de ecclefia fecit, *k* Hic fecit ordinationes quinque pet mentem Decembrem, presbyteros (cjododecim, diaconos viginti unum , epiicopos per diverfa loca duodecim . Qui etiam lèpultus eft juxta corpus B. Petri in Vaticano, quinto Idus Julii. Et ceflavit epifeopatus dies 14.**

Noti Severini Binti

a Pftti .) Hvgiaio non Pium › frd Anicetuni inpon(ificatu fiuvetfitlc irtcrunc ı OptBtu» Mlievitanut lib. x. contra Parmen. Auguftilu* cumdcai focutu* epift- 165· ub. Romanorum pontificum catalogum conterunt. Quam frntetuum S Hieronymus de frriptor. ecclefiaiW In Hegetippo eo iplo confirmare videtur , quod poft Petrum decimo loco Aniceium numeret , qui, fi Piu» prior fcdem pontifie.*m tenuiftet , undecimn* ponendu* erat · Veriot lamen St magis re.epta fententia eft. Pium Attice.o pontifici anteponendum efle. Id enim prater Eufebiutu in chronie. Epiplu harefi 17. Nicenhorum Conftanl inopoliunutu in chroa. Nicephor. Callift. lib. 3. c. iy. omnefque Latino, ac Greco* recentlore* , tre* alii hoc tempore viveate*. Hegefippu* apud Eufcb. lib. 4. c. »t. ... Tertullianu* lib. 3. contra Marcionetu , ita aperta profitentur , ut prope ftultu* habeatur i* qui horum teftimonio non aoquiefrn. ... Vpaftor hu;u* nontifici* fraterger... nilli ...nfrB Hermar, alibi Herme* nominatur, teftimonio Oiijeni» in epift. ad Romano* cap. 16. Eufebii lib. *3.* cap. 3. Hieronymi de icriptoribu* ecclefiaftiei* in Herma. Idem eft , de quo Paulu* ad Romano» , Ja/atare, inquit, ... *Patrabam . Hrrrnen* . Pallor cognominatu* eft , vel quia fuerit de familia Junii Paftoria , qui anno tertio Aure-

Non Anicetum led Pium Hygimoiu«dhl- <* pt»b*tur

... ftater Pit I nominati P»fto< ›

(4) m *La<. it^t* fr»t« iptiu* (i) £«. * piacepit ut paid·*. (<) *Lai.* XIX.

iii iiOpetâtori· cum Pipir>o Æltao confularum pc'Li » A itf,ï uncum vel ψιlΛ quod pobatihus ·# › «ngelu? ψ»o dte pafchr icïcbundum Gi innumiini · hibici njlh'»" ruit. H»c omnia TcrcuHiinus hb 1 rentra Mm

Anyr··!·! r *· ι ψ- ·. Presbyterum futile conflat ex epiftola P>· ad Juftum Viennpnûm

P(<iei librum quem Herni* Pallor»* mkriiphi ·. editum › Je q»»<» peulo mir> i|ewn l »n thenu«» Novati inno Chi »ib >6*. titulum c.mdidit › Jr quO inlra m epdiola noli tenu al Juftum \ iennenieni . Ail.t Praxedis virgmn ab h.sc eodeen Huma Pallore conferipta effe › titulus ani iquifTimurtrm exemplarium otletidit. Baron, anno Chcifli tjy iiurr ,. ẟ I «rem (imo r6r. irum 1.

Qysndo fc qu, ·. I · c Srn>i .<rr. i tq. ·»·,'>. 4. 4c J tx tempore ingref-

mniut tribus d.ebu» jQam obtir n III !0 I M·. Amelii Λ Lucii Vcrii fui eft aiceir. (edent pont ificiam fti p.ui I · s». q.ii ell Ante Etifebius m chromeo a«cedi (taque hi autluiem hbii eptirte probabile cft. F.a- m. anno Chi.fli

r'.nv f rjpfie) L.ber queni · _· · nfcriptu. eft Paftor . tnt, us qnibufdam n><ilfoniis fuit. Eufe ig-res Pe'iar.h. n lib 4 c ». f 'leir.-- -

,, ne Vcibi . l eirvll.mm lib 3. carni & cap. IX d pudintia « Hierotiymu» de feript. ccdefrall. hu/us libi men.inerunt , & ex e.s teftimonia citarunt. Quanta ex

· Hilton, de fcripc. eccleiiaft. dec.'a'at !! › veibu . 'lint hnne (intelhge Hermam) auM-vcn» «»l« libri appellatur Taftur , & apud q.nfdam Grvcn ccjeliac im publice legitur . Kevei r imlis liber , multiqtie da ,iintci cin vrieium ufur pav ruur .efi .muniafed apud (J mos pene irnuui eft. Urmu vér ifie innoruir › ut n in'er arvciyiiba enumeraverint › ide.q«l· legi inec- ,a , nun a..:e'» a l f Jcni aihulivam adllrt.endam <1- . |H>ll l It ll ant n l ■ull predi^lo lu.o. Atha- l. tn ·p<A"1* a l Ah ·b'llul »A... I»'IH ab ft mH- »> HiCfunymu

Hunc fbrum um n'n amplius eelarc, hoc argurnen-

u.lhur j-rrbct.i l iul? Henna P.iΐlσιυ ini'cripiu- nulla pimt.is de rtlcbtan.to paimaic inenuo hit, υπυ lcliq.c anicbrc tenip'ra lerip:us efte . i.fea·ui nieica qu.i.f u.tloi ú aJnioniiuin elie fcribit I hi bio, (Jeirwni -ape dan.f mates mni.ici'lur . i t›< cumdetn- .|«.e auflorrm life · e* le Bariiiii nc ilfaiio diCe.idj ·u.llc «uinin·. ntartos , dive re.T.por.b.o .l< l*.pruni: poll e r › b mcDI. anti>|uurum latl l ἐ d /*» .»!.›»?» i fifth) Hoc mrodaiunt nuf- »ui;·'>"'r l'·'· .piam ijHid libium Paft-iri' e*ftantcnl reperilur :

trie tempore aquali, lib. j. «arm. ·η Marnoncm feliatur , qui , qiiud angeli. « verba & mandata locutui lue r t , »um angUntin» Fartorem nominat. Verfum Terto) pani vide lupra

f tn litatu !·^p ' Hanc «b caufam Herme rent ccignt minatum luilfe Fartorem . lupra diximus a familia Junn l'allurit confuhs i<a denominatum effe, non eft valde probabile.

decretum exflat epiftola decretali iequeute prima . Vide <]uz »n notii ad illam epiltolam diuemu», verbo Pa-

b H>.

nh> do(loro uttellig: Cerinthi feclam, lie diftam , quod pre ceteris Hebraicis titibus obfervandi» (ludebat . Nam Corinthus r ur conflat ex Epiphanio bearett XI. adeo prater legem evangclii .ercinunialent Ugeni Muyfi» obfervandam effe propugnavit , ut burux rei gratia ndrerius Paulum fit Barn"bam , doéhmam fuam dtfenfurus , fc Hierefolymam ad ternum A poli olorum concilium , ibidem hanc ob caufam habitum , contulerit. Vide qus diximus in n '<is ad 'er um apoftuloram lynodum › verbo

Sectaries hujut fiih , li ad eccleftam redeant , non rebaptuari , ç n;»yu! cr.mi rraditiorieni Sc legem ajxrftohiim effe i »e bapufi-u· ab Fz'cilc>i in niilri. leg.tune juxta formam tc intentionem ecclefia, -ollaius (teretur)

pontifex decernit . Cum enim Ce- S*ft«tore« Cerinthi ba purandi funt ,,a<"r

. lIfonix propugnxret : Chrifti divinitatem - atque ade» facrofanfIxtu Trinitatem negaret, ut coiiftar ex Jrenxa , pcrfuafu la.de eft » prxdiûutn bare iarcham , allant At longe diverfam baptitandi formam ufuipailr Pi.itn pontificem autem, huiufmodi ad e.cMiain vementei , quippe q .l numjuani vere St legitime baptuati furi ini , bapritari , retle 8r converventer derrcvifte . Vide '|ii> nutavimus ad can. apoft. 46." 47.

. Lt miiiKiniH at « tfie triii .) Nempe decretum .'bel, «fuod in epiftola etux fecuada expreftum hsbetur, ne ptedia divini, ufibus tradna . humanis interviano . Vide nui», epiftola fecunde i'ii.

k Hi. ttf,t ·ttuKtuMr. , S/c. ; In diaconorum numerum mendum ''tepidfe, Baromu, hic anno Chrifti stj. num. j. exiftimat .

EPISTOLA I.

a No* majori* fidei apud

B

PII PAPÆ I

AD UNIVERSOS CHRISTI FIDELES.

Ut die dominico Pdlcha cclebrcmi : quod prediunt cccleGx fubiraliens ut lacrikgus judicetur , ÔC 6 quis *ex* miniitris epilcopo inobediens Gicrit, aut contumeliam aut inGdia.s aut calumniam paravet it, curite tradatur.

I. *Ut Jit dominico pojrha ce,ebretur.*

II. *A* ÿ;iiAwr *non oporic.it epifeopis accufari,* Ô* *de hit qui Iranjgredixntur jufia apofiolica jedi> .*

Omnibut ecclefin, tn eadem qua fttmu< fide & do- Urina manentibui, Piua apo/iolic fedis arcbiepilcopus*

Ratias agimus , fratres , Deo , quoniam 2 Tbt^ 1 creicic *fide> tcefira. & abundat caritai m- r.inlcKjaj.jne omnium vefirum m invitent., ita ut η"I tpji m vob/.t glortentur tn ertlcfin Det.* Victe, truires, cidere, ut * *nemo vos leducat , voient m humilitate & religione angelorum* bCti»JTi. *qua non vidit, ambulant frufira, inflatui Jenju carmt (i.e, & non tenens caput .* e.v <]ito *totum corpus , per nexat , & conjunftionci fiibminifiratum & conjlrulium, crefcit in augmentum Dei.* ϴ *S'd induite vor ficui eleth Dti, Janilt fj diletfiyCe,,*4 *vijcera mijericordiit, benignitatem , humilitatem , modefitam, patientiam , fuppai tantea* iηνκζχμ, & *donantia vobijmetipfis, fi qui> adverfua aliquem habet querelam. Et ficut Cbrtjlut donavit vobia, ita & vos*

I.

Ceterum noflie vos volumus, quod *c* **pafcha** Dc confecr. dlft '.Nel,; **domini dte dominica annui» folcnnitatibus** Γη **celebrandum,** *d* **lilts ergo temporibus** b **Hcrmes dodor fidei & feripturarum cffulfit inter nos . £r licet nos idem pafeha prædiâa die** :um. l. **celebremus, quia tamen quidam mde dubitarunt, ad corroborandas animas eorum , eidem Hermae angelus domini in habitu palloris apparuit, & praecepit ei, ut pafcha die dominico ab omnibus celebraretur.** 1 **Unde** dc **vos apo- Rolica auâoritate inflruimus , omnes eadem** ld **fervare debere , quia & nos eadem fervamus , nec debetis a capite quoquo modo diffidere.** e **Cavete diligenter omnes** *ne quia vot decipiat per* **ahquatn aflrelogiam vel** *pbilofoplsiam iy inanem fallaciam, fecundum traditionem hominum , fecundum elementa mundi› tf non*

Jt-

/mradaw Cbriftum & traditionem reftam : /«Afa/ muta·, »m tmebt fuper iniqmtatt, r»a-
Cbrifto tmm habitat omnis plenitude drimitatis ttrpmhier, ut fitis in Ut» repleri., qui 4f caput omnis principatur if pottftatb , qui hanc fanâam faiem apoftolicam omnium eccleùarum caput eflè praecepit, ipfo dicente principi apoftolonun: T« oaPetrur, tffuper banc petram m daficabo tcclqftam uvam, ỏ* porta inferi eaapne- Valtbuni adheerfut tom: if ribi Juke claws rt- ram, trie ligatum if « tab: 9 quodeumque folverie fuporterram, tritfthurnb i» coelo. Siae dubio qui contra mandata Pei agit, peccat, fit oui conladiun. preftat erranti» Qiid enim prodeft iUi, fuo errore non pollui, quiconlcnium prsftat · erranti?

, diftiaA. Qh4hii·

• h m« «p.

gaullét autem venturi: omnia credit, omnia fperat, omnia fuftimt . Caritas nunquam emerit . Semper rogo vos , ut deteriora rejiciatis , & meliora perficiatis : quia not non fpiritum roundi accepimus , icd fpiritum qui ex Deo eft, ut Iciamits que a Deo donata funt nobis, & ea ieftamini indifferenter. Data ' feptimo Idus Aprilis: · Claro · & Severo viris clariffi-mis confulibus.

hic* ·*** pomeoti.

II.

• enim ptftorem litum non reprehendant, plebs vero eptfcopum non eccuict , nec vulgus cum arguat , quoniam ntu tjt difcipulut utt^ifirunty uequt femus fupru dtutmuue. Epifcopi auiem a Deo funt judicandi, qui eos fibi oculos elegit. Nam a fubditis aut prave vite hominibus non funt arguendi, vel accufandi, aut lacerandi, ipfo domino exemplum dante, quando per feipfum , & non per alium , vendentes faccrdotes & ementes ejecit de templo, fle menlas nummulariorum proprio evertit * flagello , & ejecit de templo . Et ficut alibi per prophetam loquitur, dicens: Deu> He- Sitii i» /fiugtgd detruut, i» medit autem deti di- *-fctruit. Si quis vero a fuo propofito retrorfum exorbitaverit, & juiTum apoftolicae fedis libenter tranfgreftus fuerit, infamis efficitur . Reprobari ergo oportet eomm redargutiones, qui in reâa fide fufpedi iunt . * Fides autem & converfatio primum ferutanda eft , &. denuo , 3ni irreprehenfibiles apparuerint, funt reeipieni, & non prius : quia btnus botnt , teftante veritatis voce , ex iouo tbefauro cordis fui profert bona, iT mabu homo tx mab tbefauro coriit fui profert mala . Ex abundantia enim eordir os loquitur. Ideo perfona & ooinio ac vita uniufeujuique in initio rimanda eft, quia boni femper-infeftantur a malis. Boni enim cum malis, licet mixti lint in ecelefia, vix concordare inveniuntur, quoniam diflimilis eft eorum cogitatio, voluntas , & aâus . d Nihil enim prodeft homini jejunare & orare, & alia religionis bona agere, nifi mens ab iniquitate revocetur, Ac ab obtreftationibus lingua cohibeatur. Unde ait propheta: Cohibe linguam tuam a muloy & labia tm nt loquantur dolum. Diverte a molo, tf fac bonum. Nemo enim bonum faciens , alteri verbo aut fafto nocere vult ; Quanto minus in * fufpicionem debet venire a feclis homo, ut dicat aut faciat ea qu< pati non vult? Quia omnis hæreticorum potius repellendi . .pfwbmd. ree.piend.,. C-E ritos enim non quurit quu fua funt , fed qux aliorum.- quia imius cauta, multorum npn eft praeferenda . feliamini caritatem , simulamini Jpiritualia . Caritas enim patiens efi, benigna efi . Cantat non «mulatur , na» egit perperam , non inflatur, non eft ambitiofo , non quant qua fua funt, non irritatur , M· cogi-

la^Zct. i.·*. 1*. f.

b IftdHl feet t. tfatM It.

< H»dt coli f' *'

hoax. De Matt.

Nihil prods»t. Et 4« confect. dift. f- Nihil eel* pvodeft. r/el ,*.

i Sixti phli. lea». >*1 s"q" ·. Oves paftorem.

L C»r.

Not* Sivckini Binh

u Nth miffa-! IU tliVHi aucturum .) Verba funt apoftoli Pauli ad- Cololf. capita ». (cripta , aoa , quod feefit Hieronymus epiftola aji. quaft. ro. adver- ftta Judeos oolicolaa, ftellaa cell , angele· eft· credencci , nequa etiam advtrfus Simoaiacoc , ut feotir Bellartninus · fed potiua coatra Cerinthi pemkiofiffimum dogate hoc, quo adeo humiliter de Chrlfto feqtiebat , ut ornata ah to divinitatem auferret, nudum haminem fulfle docerer , angelot omnet qui mundi opifices fuerant fuper eum extollerer . Ita Cerinthum ienfitfe im tantum ex 1reneo & Epipbanio , fed etiam Tertulliano de prafcript. cap. ad. conftat . Cata igitur Cerinthus Chrlflun» deprimeret, êt angelos exaltaret, merlto Paulus epiftola ad Coloftenfes , & Pius pontifex omnes alias esclefias hac epiftola admonent dicentes : Nesse ear feducat i» huellJutt (Chrifti fcilicet , cnm oh foaudalum crucis illum nimis humilians , hominem tantum luiffe predicate·) tf retifieeu aupeteruM. Natura enim ac mundi corporei opifices eoa mifle jaftantes, relqpofe nimis depradicebant. Theodorcti expolitio hujus loei h Centura canonis jj. roncilli Laodiceni , prêterquam quod peticuiufa fit, vera non eft. Cerinthus enim r mundi opificas non modo non docebat allé colendos βr adorandus, fed potius, tamquam malorutn auftores, odio habendos efte . Vide Batonium anno*domini 6a. nu. tj. tt fequentibus ufque ad to. Item notas noftraa in canon, condi, l.aod. Cur Pius pontifex omnea eeclefias hoc loco ficut Paulus CoJolTeufes admonuerit , caufe eft, quod Cerinthus einique faflarii hoc tempore eadem perrerfe docentes , multos a fide averterint , ut patet ex epiftola Pii pontificis ad Julium Vfennenfem fetipta , quam nunc primum hi: rcrtlo loco & ordine (ubjicieius .

0 uen vidit.) Videntm Paulus tt Plus alludere ad Id quod de eodem Cerintho Theodoratus lib. a. cap. 4. heretic, feb. frripfic , dicens : Oe/ias.r a«rm ei/tm reveletltiut, iffit e»> »fet rt*-tnuftattu. Ad captandam enim audientium fidem, illis utebatur, multa i« divinitus vidilTe mentkns, que, ot inquiunt Paulus8c Plui, non vidit. Baroalua amtoChrtfti 60. num. II.

r fefeka ... Ut r^irM'A*.) Ex ... pjf be fUedifte d<e teleireetue, f«Za Semre fe/daar inde eet/emetent , Slc. fatis aperte conftat , conftiturionis illius (qua przcipitur , ut Chriffiani dic dominico tantura, poft vernale equinoflium uccurrcntc, pafcha celebrent , .ne fcilicct Chiiftianorum Sc Judsorum pafchalia fella unquam fiunul incidere pofltnt) au&orem primum hunc pontificem Pium non futile fed potius ab spodolis . quod prolixe Catis fupra ad canonem apoftolorum S. notavimus , inftitutum elTa ; Pium vero pontificem hanc traditionem apoftolicam Judaiiantium ecclefiarqqs confuetudine violatam, edito feripte, & renosatodumtaxat decreto firmafle tr ftabilivillfe . Vide Baron, anno Chrifti ,59. num. I. ir feqq. liem ea qu" diximus iupra ad canon, apuftutorum S.

d IttiJ eue teeeter-'ine HnMet deHre fidei.) Quis fit qualis fuerit Hermes, patet ex iis qua diximus (upra , in notis ad vitam Pii.

rio xftrologo Chriftiinus , ex Ghriftbao vlci/lini xftrologus tt apoftit» Jiutxu, , ac demum factu ecclelia hoftis & Inimicus eft feâus , notandum atque fugiendum admonet : de quo Epiphaeiu» libro de nwuC & pond, hac ait, dt^uSla ej.liur tuente temfanflui,) Inttilige oh miracula qu» pef Cbriftianos fieri videbat) Ckeetian/fut» credidit , er CUM frilIflet tregre/is temperij fifMtrui»m in Ckrifity idlffum fflecutut efi. Cum ntittM u fr!flitte fut ktkitu neu difcederel , a credende videlicet μ -

Luctu t» ad Colo «p- » pl««··

Quomodo Ceriathne ··jrloi colaerit ?

Thcvtoreti enor

Psfchili. celebr.ndi doi quii

Aqails eu, Chrirtiano fsftut Udeus

la M$ IX. Xal. dfrilii. Heri, a C jafela* gj aotaamr in fsfti, se. Chrifti,« UeeduMut,

A-

rl0»t O loerepaear ea graiCa , fe aere rerrigeret , fed pe. tini ttalreUeft eppoeunt , ft non oonfifiemta emfirmo- rarf», at eeehfa , ,rla" lamilU au fJaUa; . £. poe eentepet \ 9 at raelaliMa rtasm ti i C abnegate CiM- dtaaifmo , etfnfym vita , prefelytor fit , V ηηακl- Λια Jadoor : atpne toot iokerlifo fade- tmdidit frio- foot ad difrtediua Hetroeeaoi JUax««w , & lf/erata ele- •H>tr . Uti tere tam [iaa> tlhtlfn , laurpretatm r/, *M 'r»7a ratitae afa< , fed f»e eUeea ex Mirptli ti- hit feroerirret y irrorat ia ftptertiata damtni tMerprrta- liearat, w lrJlluMOia drChige ia jtriftaeil feriaea ali- ter ederrt . Hac Epiphaiuur de Aquila pczdiclo loco . Brron. auoo 1)7 num. S. & p.

Aq»U* Foa- >> c. dit>o*tm do laic inter-

1Her Ulps.

EPISTOLA · II.
P I I P A P Æ 1.
ITALIC.IS DI RECTA.

Qux Jrvims fnnt aflignat* ufibus , ad huma- ,.ios ufu> line lacrilegio non pofle transferri.

fla. *Remane nrkis arckiepifcopiti, Italicis fratri- has Jalatem tn domino,*

I c». i ÇCitis, fratres , quia *Dei agricultura fumus :* »J ideo eius adjutores efle debentus fecundum patiam, quam ipk dedit nobis. Si autem hoc cile neglexernnus, nulli dub.umeft, quodd.m-^ /i(H rfiMmrUu nabunur. bi vero in ejus lervitio pro viribus, laboraverimus, verique ejus adjutores fuerimus, ejulque voluntatem implere ftuducrimus, profe- » c>' i do ab illo ditabimur, quia *uniufcujujjue opuiy* gaaZr *Jit*, ut ait apoftolus, *dies dommi declarn- kit, & ignu probabit,*

q>irit › rr<di.< dm Ad fedem autem apoftolicam perlatum eft , quod fiat inter vos contentiones & xrnula tjones.· & prxdia divinis ufibus tradita, qui- Ichlnuno hodlerni , Hlulal' c dain humanis b applicant ufibus , & domino Deo (cui tradita lunt *) ea* lubnahunt, ut luts ufibus inferviant. Quapropter ab omnibus illius c uliirparionis contumelia depellenda eft, c Cod The od hb xv i nC rxdiL ^f,buS fcCrC,°ru,n cctlertiunj di- cata, a quibuidam irruentibus vexemur Quod h nunquam pnctumpient, iacrilegus habeatur, & iicut Iacrilegus judicetur . Ipfos autem qui hoc agunt, clericos & domini facerdotes per- lequi, eofque infamare audivimus , ut malum fuper maluin addant, & deteriores fiant , non intelligentes quod ecdefia domini in facerdoti- dus conüflit, &. crefcit in templum Dei · Et ficut qui ecclefiam Dei vaftat, & ejus prxdia it quert $.<ur q«i cleh.in & donaria expoliat & invadit , fit iacrilegus : fic & ille qui ejus facerdotes mfequitur, lacri- legii reus exiiiit, & facrilegus judicatur: *Æ- muhtmtni, fratres, charifnata meliora* , iT *no- lite taita agere, nec eis commifceri aut confen- tire, qni toha agunt : quoniam non folum , qui talia agunt , funt hujus criminis rei , fed qui* j» d Hnxmji. *fucmtilu) confentiunt.* 4 Non ergo gravius pec- >bi*< D catum eft fornicatio, quam facrilegium ; fed ficut majus eft peccatum quod in Deum com- mittitur, quam quod in hominem, fic gravius eft facrilegium agere, quam fornicari. De ta- libus enim aft apoftolus : *Lt vm inflati efln,* * * ! ' *ij no» magi) luflum balnijh) , ut toll-vur de tettdio vejir mi, qui boc op*s jecit . Γ^o quidem abfenr corpore prafms nitm pinta , jam ju- dicavi ut phtfens eum qui fic upcralut eft m no- men ffiritu, in vtrtnte demini itpfiri Jefu Cbrifii, bofMfmodt trndert Jataaa* m *intnntdm* /«fe" fit in die dnmmi im. /Irr Jefu Chrtfit. *efi bana gloriatio Otfrt . Nefcitis, fena* as*d*cww /rrwa/«· *totam muf- fs'* corrumpit ? Expurgate* , inquit apoftolus , *vetus fermentum, ttf filis nova coirfptrjm , ficut* n>i^ *tfiü anjmi · Etenim pafeba nofirum immolatut efichriftxi. Itaque epulemur,* «m »π *fermento vo- ten, neque m fermento malitia & nequitia ,fed in azymis fiucentatis b veritates .*I *Scrtpfi vobis* ..,, *i» epifiala,* ait idem ipfe apoftolus, w cmmn- *jceamini fornicariis, non uStque formearih hujus* w«n»dr, *aut avaris , aut rapacibus , aut idifit Ufervientibus ; alioquin debueratis* dr *boc mundo extfe. Nunc autem feripfi vobis* , mu co*rUM/rr- *n. Si quis frater nominatus efi fornicator, net ovaru>, aut idolis ferment , aut maledicus, aut ebnofus, ont rapax , cew bufifmodi net cibum fumere. fyid enim mibe de bis, qui ferit fnnt, judicare › Nonne de bit,* par *intus fient , vos jn- dicatu ? Nam eos qui forte fnnt, Dent judicabit. Aaferta malum eu vobisiffis . Audet aliquis ve-*1. c,,.i. *finem, habens negotium adverfas alterum, judi- cari aprnl iniquos,* 6* *non apud fosoEhti An m- fcitis quoniam fandli Dri de mundo judicabunt ? Et fi m vobis judicabitur mundus, indigni efiu, qm de minimis judicetκ ? Nefcitis quoniam on- gehs judicniimutl fnanto mmufaeiehrid ? Secnla- contempftiiles, qui funt i» ecclefi» t illos toi^iituite ad Judicandum . Ad verecundiam vefiram dtco. Sic r.on efi inter vos fapiens qutfquam, quippfit judseare fratrem fuum ? fed frater cum fratre judicio contendit , & hoc apud infideles ? Jam quidem omnino dtliffum efi in vehit' quod judicia habetit inter vos* . $aaf» *non magis injuriam accipitis fifiiare non ma- gis frundem patimini ? Sed vos tnjteriam feritis, & fraudatis ' & hoc fratribus. An nefcitiS' quia iniqui regnum Dei non poffidebuot ? Nolite erra- re . Neque fornicarii' aeque idolis fervienlf , ne- qm adultori, neque molles , neque mofculorum concuhitorei , nequefure* r, *neqm avarij neque tbrio- fiy neque maledici, neque rapaces regnum Dei pgfi, Et fuifiit , fed aHntt fed fan&ificati efiis in nomine domini nofiri Jefu Chrifii, in Spirifu Dei nofiri* . De ceterti (falva ii\omnibus,apoftolica auftoritate) quX- cumque funt ad religionis ' obfervantiam per-» Cod.Th<· tinentia, locis fuis, & a fuae dittcefeos fynodis audiantur. Et fi quis facerdotum vel reliquo- * rum clericorum, ipo epifcopo inobediens fuerit, 1"«* ·· aut inftdias ei paraverit, aut contumeliam , aut «JX'*»* calumniam, & convinci potuerit, mox curi* tfadatur, ftw *autem fecit.injuriem , recipiat hoc* c,t,j t *quod inique gefit. Corrumpunt enim mores bonos* i c., .t. *colloquia mala.* Evigilate jufti, & nolite peccare. Data idibus Martii, k Claro- 4ζ *Severo virisb ata* t«x clariflimis confulibus. gaaito.

Nota Sitthni Binh.

« Nt prodia t,JUat AnMeram mtefiMu» dicata.) Hoc l<xo factitegia , qita lunt furta.aut rapina r«ruaa «ccle- &x acquifitannu» prohibeatur » & poffcCo bouoram tem- poralinm eidem concaditur . Nam ficut olim I.evUit , quainquam decimi* ditarentur, non erat omnino interdi- Sa rerum poBcifio, qulpp* qui ex mandate Dei, Nun. jS- in Anguli* tribubu» urbe» faecrdMait* habebant ad habitandum, ita eiiam necChriflians legi» facerdotibua rorumdem bonorum poflefiio inlerdiâa probatur . Kcde- lia, enim ChiilUaourum, poAeflionet oUea Tub gentiUbur

Sncrikfia prohibit*, EccleSa bo- po< clinm puffeibo eoa Mlerdi As

iaparararlUa paflHUb h m ruMum Hi p»p« k Orb»- «1 I. «pt*·I· «4 uauti cpifeopo· feripta d*d»rant, fed ipfe atIM lapcratorMm «4iâ» , qatba· c»« UUi abl»tx aaddl «MofevariuH , «videat*r iieoeir*»» · *In* vdiSo «ai· Cmftaatlai aiqu* Liciaii lwc fcrlpt» kgaatxr. *At gneaieae'tff Ciei/Aaat* aao *felaM te tree ia gae ttaae- •Art fAtet , fed ttieer alia IA··ft cataeftaaiee* , fM anar pafwa/a» «W ^agafe» ·, *fA aA ixr true· lfftmee<·re- tenaitatle eg, Cie/te~eaeraatfgtflAeaf · flagatu gei te gtJAee* , XMMbv aafe* , *at terete ter Agree , geaea fifre gafeiteet , akfget Ala ctacrtnarfa Chilean* , «/ *•f , JrAttett efferent· & caaeeetai retirant* . Porro an •Mb loca, qua ad Civil tenor fpaAar* dicit, accltiu- fliea fttifl* , f*quen« «oninfeH· adlâuar ad Auullaam caafcripiem d«clar»t, hit v«rbl» : *fjrart eAreeeeu at f~ teel et tefte fatter a aAn acceptait , ⁄gee ex hr· pef- fefaatiar , gee ai catMHaee CAifiaaareenr refaire, in Mtiiafget cieitetfatc ettt ehit lech fertieeet* * kt Vida Barna, »«no Chrifli g;. n. It.

fab Antonino imperator* martyrium fubjufe dicant u» I ntminem tuoecra d«bct . nani Marcua Aurelia» non tan- tan Antoniaur › fad pluribut atiaaa alita nominibu» no-, minata» fuit , at ottaadit Baronina anno 16> n. a- dr ». *t Ceriaifat fehaarcier faiaee erAtti attrtit e* M -)a . hoc ... Ccrinthu» «a vtvu» adhuc , val potlur in fadariia tan- turn haretint ah eo acceptant propagant ibu» , multo» a 6de averterit, locarium aft . Hoc certum eft , abfurdl nihil dki, fi Cerinthum, qoeng videraat apoftoii, qui- ?uc apoftolorum tenia fynodo interfuit , hoc tempore uperttitcm fulfte dlcamoa. SI enlm Polycarpus difclpu- lus Joanais attigi» Anicetum pontificem , cujtta anno tertio fub imperatore Aurelio martyrium fubilt, C Her- mas difcipulus Pauli cum hoc pontifice fimul vlxarit , impofttbifa videri non debet » ut Cerinthus fitnu) hoc & apoftolorum tempore fuperftcs adhuc fuerit , ac vi- rus fuum tonge lateque per orbem terrarum evomuerit. Baron- »nn. >4«. num. a.

",h'" "P' V*" u *i*"

t Ham • iaq. Baroaim K=Ù pcobaatibaa.

ft EPISTOLA · 111.;

PI I PAPÆ L

DIRECTA *b* JUSTO EPISCOPO VIENNENSI .

A Niequam Roma extifles, foror noftra Eu- prepia, ficut bene recordaris , *e* titulum domus fuc pauperibus afltgnavit, ubi nunc cum pauperibus noftriscommorantes, *rniffasagimus.* De te autem, fuperbeare, poftquam ad fena- toriam urbem Viennenfem perrex.fti , quid fg. dum lit, nolle cupimus, & ut (ementem evan- ?:lii jam fparferis, audire multum defideramus. resbyteri illi qui «b apoftoii* educati ufque ad nos pervenerunt, cum quibus fimul verbum fidei partiti fumus, a domino vocati in cubili- bus setemis daufi tenentur . d Sanâus Timo- theus & Marcus per bonum, certamen tranfie- runt. Vide frater ut. illos imiteris fequendo , neque vioculis mundi illigeris. Feflina palmam perleverabilcm cum tandis apoftolis tenere , Îuam per multas paiTiories Paulus fufeepit & 'etnts, cui crux cantarem Chrifti tollere non potuit. Salutant te Soter & Eleutherius digni presbyteri. Saluta fratres qui tecum vivunt in domino, *e* Cerinthus primarches fatans mul- tos avertit a fide. Gratia Chrifti habitet in corde tuo.

b r»*·»'l' |N*(cna.

hio t « Sevebini Binii.

a .) Dual perbreves epiftola. Fit aJ Juftun» Viennenfem epifeopum feripta» ex Vienaeoli archivo pro- dn», , (x tomo primo bibliotheca fandorum patrum p»rifiea<i» editioate, ubi extaat , huc coufulto tranftn-)in,u,, Hafce getmauaa effe «c légitima», cum rerum ar- gumeatum, & admirabili»quadam cum rcbu» gcftishu- *jtu* tempori» convenieati» , tum fiidpbci£mua ille anti- 3uit»ti» candor, cuivi» facile perfuadant. Priorem harum uarum Pium anno pontificatu» fui penul-itno , qui eft Chrifti itd. pofteriorem autem auno ulr mo fcripfitte , ipfa epiftola oftendunr . Baron, ano. >M. n· ». *it* ». *i Jeft eAi'"f".)* Jullu» Viem;culis ecclefia epifeopu» poll longum exilium , fub perfecutione Marci Aure- lii martyrium fubiit . It» Ado ciufdcni Vienucufi» e§: defia epifeopu» in chron. teftatu; .
t Thaluar e/eieet fee . 1 D iruar divino cultui «it-ai · appellantur tituli, dua* ob canfas , qua» vide fupra in neti» ad vitam Anaclati, verbo, *H/c iHelet* .
el ia»eta< Titenieei t) Marcet.) Hunc Timotheum , cuju» exitum nunciat Fiu» pontifex , Novati germanum , Pudentiana atque Praxedi» fratrem , Pudentia vero at- que Prifcilln filium faill* , (eumdemque efte, cuju» io antiqui» tabull» ecdefiaflici» a». Martii natali» deferi- ptua habetur, hi» verbi».· *Qeere wirı St. narty·". Marci 13 Tiettlkei , gei fui Annatat inferatere ma-- lyrit cereeati fret)* Baronlus fentit anno Chrifti r Ao- num. ». Quod vero fub Aurelio palp , in martyro'egu»

Dea »ha «- piftoia *Pti* poatifici» ex archivo Vi- eaaeauacce a<>' Pu» Qjiude fcri- laftus qai» turrit? Ecclefia citu- la» appella- tui. Qpi» hient Tuaotheu»·? Timotbeu» pallur Tab A»relie

- EPISTOLA IV.

PII PAPÆ L

DIR EC T A EIDEM J U SIO

Vtennenfi cpdcopo.

* A Tcalus epiftolas martyrum ponatis ad nos venit, gaudium nobis inxftinubilc faciens de triumpho eorum qui dixit nobis s fandum Verum collegam noftrum vidorem de mundi pnnctpe tnumphaiTe : tu vero apud fenatonam urbem Viennenfem ejus loco a fratribus con- ftitutus &. colobio epiicoporum veÛitus , vide ut miniilerium quod acccpiili, in domino im- pleas: cura autem fandorum martyrum corpo ra ficut membra Dei, quemadmodum curave- runt apoftoii Stephanum . Carceres fandorum vifita, ne aliquis tepefeat infide. Martyria fan- da Spiritu fando proba: ut perfeverent in tide, eis incitator iniifte. Presbyteri & diaconi non ut majorem, fed ut miniftrum Chrifti te ob terrent, plebs univeriâ fanâitate tua protega- tur. Fratres noftri, quos per Attalum recogno- fces, de tyranni fseviria jam Uberati requiefeunt in domino. Presbyter Pallor titulum * condi dit, & digne in domino obiit. Revelatum mt- hi efle fcias , collega beatifltme , b citius me finem hujus vitz faâurum . Unum fjagttabo ; in communione fta , & mei ne oblivifcans . Salutat te d fenatus pauper Chrifti apud Ro- mam conftitutus , Saluta omne collegium fra- trum , qui tecum funt in domino

Notie Sevebini binii.

e Ffijilj .) Hanc «piftoUt» ultimo anno pontifica- tu» Pii, pai'lo ante obitum cjiu fcriptaai cftê , ex ipù epiftola apparet.
e Atttlet.) Attelai, cuja» hic fit mentio, eft gene- re Pergamenus , fcJ Romae» <ivit»te donatu» , ac tua- Çni itominu vir . D· cuju» xgoM liter· Viennenfn k -ugdunknfi» ecclefia , apud JEafebiutu lib. j. <»p. extante», feribunt.
t fea/iem Vrre>e.) Veru> , de quo hic , fult " pri- ma» Vienneiifi» ccdcfia epifeopu* , apoftolorum difeipu- lui, qui Trajani tempore epifeopacum eiu> ecclefia ac- cepit, dt ad hac ufque tempora illi prafuit.
A Steelef faeger.) Id eft, facrum collegium presby- terorum, ac ceterorum Ronuua ecdefia clcticocum.

ÎMcric Vera» qars · " Dele li·η IhrOHKO .

PII PAPÆ I.

Ante wgffinnm fninttmt mmMv v/rgiacr/Mx conferrentur.

·.··* ' Virgine» non velentur ante vigintiquinque *JiJiu*.*** annos arratis, nift forte neceititste periditan- lr t· 3k. tu pudicius virginalis. El non luut confecran- I,M liKj.j*. nifi tn ^iphania, & in dbis paichac, & in apoftolorum natalitiis, niG caula mortis urgente. (. *λ*)

RX EISDEM.

De illis qui fer cnput Dei vel eopillumjurent, liufphernie finirADnat utuntur.

›› qucft i. 5' 'iTuaT* Dri. Si quis per capillum Dei rei caput juraverit *c' a,'° blalphemia contra Deum ufus fuerit. fi in ecclefiaftico ordine eft, deponatur./ ii laicus, anathematizetur. Et ii quis per creaturas juraverit, acerrime caftigetur, & juxta hoc, quod fynodus judicavenf, poeniteat. Si quis autem talem hominem nonmanifeftavertt, non eft dubium, quin divina condemnatione limiliter coerceaiu». Et fi epilcopus ilia emendare neglexerit, acerrime corripiatur. (*b*)

EX EISDEM.

De iliis qui jubentibus dominis fuis perjurium fecerint.

„ ». Qn.umfji- Qui cpmpuIlus a domino, fciens pejerat, utrjque fUBt perjuri, & dominus & miles: dominus, quia precepit: miles, quia pius dominum, qu>m animam fuam dilexir. Si liber eft, quadraginta dies in pane ûc aqua perniteat, R feptem iequentes annos: fi fervuscft, u-ee quadragefimas « legitimas fenas pcsniteat.

Anfeltmu lib- t■ .›(■ β). '"■ cit«t ■« p«rnitei>ria- li ThroJcri, ut BurcharUu», A lro l««juunt< cipitc.

EX EISDEM.

„ <ι»A. « QU.p.ier»r. Qui pejerat fe in manu epifrooi. aut in crufc Confecrata, tres annos perniteat: Ii vero in cruce non confecrata. annum umirn perniteat. Qu» autem coafbis fuerit, & ignorans, fe pejeraverit. R poft cognofcit. tres quadragefimas pœniteat. (c)

EX EISDEM.

De illo nui uxorem legitimum fintjudicio interfecerit.

ft t 'QakunNu;' p,opπ»» Quicumquc propriam uxorem ablquc lege vel fine eauia & certa probatione interfererit › aliamque duxerit uxorem, armis depofitis, publicam agat pœnitentiam. Er fi contumax luerit, & epifcopo tuo inobediens extiterit, anathematizetur, quoulqtie confcntiat. Eadem lex erit illi qm fuum leniorem interfecerit. (d)

fotniftntie t)tu> tt^u nerhtentin dt fagmt dentini nltquid filUt.

Si per negligentiam aliquid de fanguine domini ftillavcfit in ftrrtm, lingua lambatur, n- S' r'' *»»· bula radatur. SI non fuerit tabula, ut nonconculcetur, locus corradatur, dc igne confuma- j». ». tur, dc cinis intra altare recondatur, R facerdos quadraginta diebus perniteat. Si fuper altare ftillaverit calix, tbrbeat minifter ftillam, & tribus diebus perniteat. Si fuper linteum altaris, & ad aliud (lilia pervenerit, quatuor tibiis pceniteat. S! nique ad terBtium, novem diebus perniteat Si uique ad quartum, viginti diebus perniteat, & linteamina, quae tetigerit ftilla, tribus viribus minifter abluat, calice fubterpofito, & aqua ablutionis fumatur, & juxta altare recondatur, (e)

EX EJUSDEM DECRETIS.

Ut erreptitu fueris nlloribu tum miniftrrnt.

Communiter diffinimus, ut nullus de hi», qui aut in terra arrepti a damonifrus elidun- ditBmmu., tur, aut quolibet modo vexationis incurtibus *· w·II·', efferuntur, vel (acris audeant mmiftrare altaribus, vel mdifcuffe fe ingerant (.aeramentis Cdivinis, exceptis illi», qui corporum incommoditati dediti, fine huiutinodi paftîonibus in terra probantur elifi, qui tamen & ipfi tamdiu erunt ab officii fin ordine & loco iuipenfi, quoufque unius anni fpatio, per diferetionem epifeopi, inveniantur ad incuriu dxmonum liberati. (/>

EJUSDEM DECRETUM EX CODICE 5. librorum, libro a. cap. 117.

De nilutionibur populorem.

Ut dc oblationibus qua· offeruntur a populo, & confecrationibus quae fuperfunt, vel de panibus quos deferunt fideles ad ecclefiam, vel certe de fuis, presbyter convenienter partes incik› habeat in vafe nitido 8c convenienti. utpoft mlffarum iolennia, nui communicare non fuetint parati, eulogias omni die dominico, & irt diebus feftis exinde accipiant, que cum benediftione prius factat, (g)

EJUSDEM DECRETUM EX CODICE s6. librorum, libro 3. cap. 19.

De confuetudine fervende, qne non eft contre fidem.

Ç/) Petiftis per Hilarium chartularium no-Arum, a beate memoris prxdeceffbre noftro, ut omne» vobis retro temporum confuetudines fervarentur, que a Petri apoftolorum pnneipis ordiuationum initiis haâenus vetuflas longa fervavit. Et nos quidem, juxta feriem relationis veftne, conluctudinem laudamus, qu« tamen nem ι··4 8t contra fidem catholicam mhil ufurpare digno- in <*«» t icitur. It»- hb-V

In ve-

I») Hu|«« deeretl prior p»n «ft <1 Orthij. Π. ton 4 "K'Γ" eM Ml'»». Π. cw »». т«ι»». t» rpHl XI C«l»l c»p.,».
(O) Dclumpluin <ft «x NorelU hiltiruni (<> ° «vlleU. V.»i»irai tinquxm .« P»iurentnli Tbeodun.
(*J*) Cxp'laUr. llb. l. *i* >·· (*r*) E* Pj-nitenl.ll. Thcudoll. cap. o (*fl* l»o p» t »»,. h«w tribuit Plo.
(I) F® lribuitu» «b l»«n«. (") Ett tx «pil. S-Cjr»l 1· ›· «P 7,-

Wtnitin fttimiitb, ftti m ferini» S. Aotnooe Beti. tfimtpttt ftrttr, valeto a Ce- •ifioybttr. Legf. toot. II. per. II. peg. ij·. *odit. Befiug. te ittnhi M tap. X. boo retiteter*

FMaaftpag. yjQgiÿtgpijj, coomumout ante Averte abrtineye debeent, 8c difeordes ab eccle* fia pellantur, donec ad pacem redeant, «a aat

Λ eonfimunatiunem pernitenti». Quod pceni- . tante· > conviviis, & onuunenti· , atque alba

C'ann3m CHKisri

CONCILIUM ORIENTALE

Habitum circa annum Chrifti clx.

luit.

Sted otient Concilient debenua diliptntia axihrir# t f«t *ftripfit libroni dt ber^fibni a Sinttondo <- ditent:* y«t *lib.* i. *cap.* xxill. *diÿbrtrtt dt bertfi Ctrdaoienorent, fee a Cerdone cepit exor-* ttaffv· *preventfee terent doltrinene récitatif An· gaïkni vtrbu tx libro it bertfbet ntttliffir, it*-l twww» *addit contra Oleno fefetpiffô fanBnnt Apollenient Eptfcopem Çorixibroreni , teuton omtn cent [mode erintoli daemevifi, efferent loto tx feriptor» focro fuibet efet tfb Apolloniet ot eorent infenient nfelkret. Deindt eddit:* Hrc autem A his fimilia, hac de caufa condemnatis hereticis, rsiionabili fermone videbantur latisfacere facerdotes, live ut a praecipitio revocarent, five ut ft olUndcrent (citas damnarc, non homines.

CHRISTI

ANnT cηkisn

EPISTOLÆ ET DECRETA

Ex Libra 'Pontificali Damafi Papa

A*X*ftel . {t a s«v<n *u»* * £“. b abiaat a c H'

**) ANicetus natione Syrus , ex patreC Joanne da vièo (4) Humilia , *b* fedit annos undecim, menfesquatuor, dies tres, Fuit. autem temporibus · Veri & Marci , a confutatu Gallicani fit Veteris, ufque ad Pr«fentem fic Rutinum, *c* Hic Contlituit , ut (c) clericus comam non nutriret, b fecundum pr«ceptum apoftoli. Hic fecit ordinationes quinque per menfem Decembrem , presbyteros *(d)* feptemdecup , diaconos quatuor , epifeopos per diverfa loca (*e*) novem . Qyi etiam obiit martyr, βι fejmltus eft *d* in cœmrtcrio Callifti * *(f)* via Appia, decimoquinto Kalend. Majas- Et ceftavit epifeopatus dies feptemdecim·

NOT« SRVF.RIMI BINII.

Qaaodo Anicetwa ponti- iaxtaAualit.

- .XxpcWMZ.) Anno domini noflri JefuChrifti * t*Of.* qui eft Aurelii iiaparatut·· aanu» j. vignfiaaa j. diu Julil , poft interregnum pontificium t4. dierum· Anicetua Pio in pontificatu fubrogatitr . Qui eum Pio anteponendum «fle feniêrunt· Hcgqfippiftt Irenal teftimeniu «Ccaciftmn refutantur. Vide qua dlxinma fupe* 1* not» ad vitam Pit · in principio . Hujua primo anno Gnoftieornm harefia ope* Marcellin· nefarie feintainvaluit I Mardon · Cqrdo & Valentino· hnrefiarch* , catholici nomini· appellationem afiûAaatu· Romaniva-

Marcio·, Cerdo , Valentini»

» palinodia recantat· recipiuntur, fed Gaude eo- ' »i«ιΛ- . Maro·. , quem

! tir controverfia cum Ànicnco pontifice, ipfe etiam Polycarpu« hoc «odemanno hue opportune venernr) quinque tuillibu» aureorum erclefindonati·, at fraudemanini pecunia occultarot, recipi petit · dt liib ea conditione regreflum ad ecclefiam impetrat » ut · fi quo* fadnxerit · contraria docendo reA irueret . Anno ejufdem Ariceti y. Caiiphrygernrn harefi· , Memao·· Prifclila A Maximilla audutlbue exorta eft » qusr non plabetn tantum iη<l<·Aιηι » fed etiam ipfum Tertullianum virant dodiflimum (prob dolor!) feduxit. Hanc pfeudoprophetarum hurefim ab epifeopis 4fio , concilii· de ea habiti·» damnatam, conflat exepiftola Serapioni·ad Coricum 8c Ponticum , multorum aliorum epifeopornm fubfctipilonibui illuflfata · quu eytat apud Eutebium liba y. cap. i|. Verba epiftolu hac funt : *Ut,ofr· iMtdbftlt* , .meem *in Chrite fetenitaUm* , fex prr LJ *nnioffuu Itrrere»* triam éiffnfo »*at *Lat* e.w *it ftrtiriaa fnfttUa » tant fatjia pratigiU lnJlUata , rr /pfa ahierrtr·. litertu Ctautu ettnioo^tbtaHjfui. fte» Hitrotl/ efa rioitati toiftafat trafatt . at nat aii .*

co. Tatiam», qui acdeCam antahac contra hnraftapm»·pugnaverat· faperbia datu· , ιιάα· c* hnrcfiarcha , & Encratitarum · id ·* continentium , caput, anno hu»u* pontificia oflavo , qui aft Chrifti ‹ 74. J Vide Raronium pradifli· locis.

* *tftkt* «rzrosr 11. *uaafrt,* &c) Si. habeatur ratio lngreflua & obitua , anno· 0Λ0 , moti/af novem fedifle dumtaxat repenetur. Da IngrdTu cn.i conflat c* li· 4»· * 1'upm

Roaans «c-defla con-aoaloae· ǁaftirAaM. Polycarpv· cor R·antra vaaartt?

g, rag Aa,_ ctto Cxort·. Muniam' h» n‹iap«rcoa. cilia Afia-tics tonde aaaau.

(.) Zκ. Anicita· *(i) let.* Hamif. *(r) La*·. cJenu..,, non aatnat. (d) *Lu.* XV1W. p) *Lu* XM.
(/) /. Let. J<<A Vu Appi·, A pro XV. poait XII

(·pra funt ., Nono Mates imo fo*ii£caiu> (iuACII archicpifeopi . ooulecrari poffunt Cpik opis . SS

1/. Aprili,, aano Chilili pr»4U*o, mutytio claim mi? . gravent ad «tomimin. «t «cctcfiaftic* tabule leOantur , CafcriMuM tempus £tdf· Anietli rauua ac brmuin ba- il debet. Baioniu, «auo t ;j nu* a.

• SUe ttnftitrui ut tirram ctatani M nulnei.) Hoc decretum extat fcqueate liltiu cpiiloia . vide qua lbt nouvimu».

d 1· Carmieri» Ctlliji .) lutcUige iu eo ereuuto › 2uod police CailiAu, camierium feat. Baromui pre ldo ann. num. j.

•.ÎKS. VV Crudui "ms

«çE PI STOLA

ANICETI k PAPÆ

ADGUL1Æ EPISCOPOS.

De eleâiour & ordinaùoiie xrchicpiiropi & ceterorum epifeoporum, &.ut»rclucpi(cx>pusabfque confiho ceterorum nihil ageic prxfumat de cautis eorum niG tantutn Je fua fpeciali parochia.

I. *lit ordinationibus epifeoporum, èT de tastfts earum.*
II. *De primatibus & metropolitans .*
III. *s» metropohtanus ftne confdio egtrit , velβ epifcopi earn fujpeilum habuerint.*
IV *Qe tonjura clericorum & habita.*

*Amtetui umverfit ec‹ lefts per GaUut provintisu conftitmti<, in **domino jointem.***

BOnorum operum & c fpiritualiuin ftiidiomni Deum audorem ctfc , non dubium eft , qui bonorum hominum incitai mentes & adjuvat adiones . Quod nubi> evidenter apparuit , cum inter longinqua tpatia tegionum , unuin cor da veftra lenierunt conlifiuiu, & qu* defidera batis rclponia , non unius , fed plurimorum cptftolx intimarunt.

L

De ordinationibus ven> epifeoporum , iuper quibus nos coniulere vohiiftis, olim in fandi pnedecefforis noftri Anacleti ordinationibus uusedam jam decreta reperimus. Scimus etum bcatiflimum Jacobum, qui dicebatur Juftus , qui etiam fecundum carnem frater dornuii ntuxcu parus eft, a Petro, Jacobo & Joanne apoftolis, Hierofolymorixm epilcopiun effe ordinatum. Si autem non minus quam « Iribus apoftolis tantus vir fuit ordinatus· epifcopus, patet profedo, eos formam, inftituente domino , tradidiffe, non a minui quam a tribus epifeopis , epilcopum ordinari debere . Sed crefcente numero epifeoporum, nifi neceflitas intervenerit , debent etiàm plures augen, id eft , fi P1^0?115 «liem obierit, & alter ordinandus archkpifcopus eledus fuerit, omnes eiufdcm provincte epilcopi ad fedem metropoleos conveniant, ut ?b omnibus ipte ordinetur . c Oporlet au,em ut 'Ple › 3UI omnibus prxefle debet, ab omnibus illis eligatur & ordinetur Reliqui *vero* comprovinciales epilcopi, fi necefe fuerit, ceteris conlentietitibus, a tribus, jul-

juí(r› u , A«*d. quilo u

et Difi Ar ‹liKplkOpti* »»'·»*'·» 4 S Leo «f Coac^ui Acrcl « i

S«l nxhus efi, fi ipfe cum omnibus, eum fui ttuea. ■lignus eft. elegerit, Sc eundi pariter facravcnnt pontificem. Et licet iftud , neceffitate cogente , conceffum fit : illud tamen , quod de archtepifeopi confecratione perdicium eft atque prrceptuxn , xd eft, ut omnes fuftraganei eum ordinent , nullatenus immutari licet : quia qui ilhs prateft, ab omnibus epifeopis, quibus preeft . debet conflitui. Sin aliter prxliimptum fuerit, viribus carere non dubium eft, quia irrita ' erit ejus fecus ada ordinatio . Ipfe autem arcinepiicopus nihil de eorum caulis, At de alns communibus, /uxta ftaiuta apoftolorum , ablque eundorum illorum agat contilio : nec illi , nifi quantum «d proprias parochias pertinet , fine lito quoniam tali gaudet con› cordia aiu(fimus & gloriatur in membris fuis.

π.

Nulli archicpifcopi primates vocentur , nifi illi qui primas tenent civitates, quarum epifoopo» apoftoii & fucceflbres apoftolorum regulantcr ' patriarchas & primates elle continuerunt , iuli aliqua gens deinceps ad fidem convertatur, cui necefle fit, propter multitudinem eorum, primatem continui. Reliqui vero, qui alias metropohtanas fedes adepti funt, non primates, fed metropolitan! nominentur.

III.

Si autem aliquis mctropoliianorum inflatus fuerit, & fine omnium comprovincialium prefeuna vel contiho epifeoporum , aut eorum , aut alus caulas , nifi eas tantum qux ad propriam iuain parochiam pertinent , › agere , aut cos gravare voluerit, ab omnibus dillride vonigarur, ne talia deinceps przfumere audeat. Si veio incomgibilxs eifque inobediens apparuerit , ad hanc apoiiolicam fedem (cui omnia epifeoporum judicia b terminare pnarepra funt) ejus contumacia referatur , ut vindida dc eo fiat, & ceteri timorem habeant. Si autem propter nimianf longinquitatem, aut temporis incommoditatem, vel itineris afpcritarem , grave ad lune fedem ejus caufam deferre fuerit, tunc ad ejus primatem caufa deferatur, & penes iptum hujuslaudrfeduaiidoritate judicetur. c Similiter , fi aliquis epifeoporum proprium metropolitanum fufpeduin habuerit, apud primatem dkrcefcos, aut apud hanc apoftolicam fedem audiantr· *Qui major eft veftrum,* fecundum dominicam gifliomem , *fit vefler mintfler : quanto major es tn omnibus, bumilsa teipfxm .* Cariffimi , nolite inter vos contendere , nec quxrat aliquis major effe: fed juxtaapoftolum, *diligite vot invicem, qua caritat ex Deo eft:' & omnis fui diligit fratrem, ex Deo natus eft , Ij cogntfaf Deum. Qui non dihgit, non navit Deum , fuontam Dint cantas eft. Pafcite,* inquit princeps apoftolorum, *7l/l ta vobis eft, gregem Dtt, providentes non coaSe , fed fpoutauee fecundum Deum,, nepue turpis luert gratia, fed voluntarie : neque ut dominantes m cleris , fed forma falli grrgu exanimo. Et cum ipparucnt pnncept polior«m,*

P"› ■■tu ‹of». x *, J toi' 's. *P ' œ *Mrilk* ›o Af«r‹ 10 »«Vi- • 'I— 4

In MSS Up; ^ruili» lcobtlur ln quilxildra *Invii.* lk dlral c.tc . *He› Stmai* I
ı Uralu. «r.J. »», . J MS ltmpurc "Ulrt

J.it U fereipietit immarcefcibilcm gloriacoronam juxta altum apoAoltun : *Fratret, memont te verborum qua pradtfla funt ab apoftoiit domini noftrt Jefn Cbrifti, qui dicebant vobis, ' mam in novtftimo tempore vmier.t Muforet. fe-*

Mim. uOUmtr. H, fim

r''i Jegregnnt Jemeltpfoj, animales, fptritum ins *babentei.* K*» *nutem , car^mi , /»,*» rdifcantet vojmetipfot fanilifima zxftrtt fdet, tn Spiritu fan βú orantet, tpfos vos tn dikflione Dtt fervatt , expiantes mifiricordiam domini noftri jtfu Chri fit* m *vitam atrmam Et* bos *<jtttdtm arguite judicata/, iUtu vero fpivotey* de *igne raptentes . Aliii notem miferemini tn timoré , odtentei tj earn . carnâlii eft, maculatam tanteam.*

IV

(■Mm. Prohibete, fratres, per univerfas regionum vcftranim ecdefias , ut denci , qui laicis & kmphcibus , virlutis, honCfLilis, pudicitix , &. gravitatis exemplar efl'e debint , ac feipfos , tamquam fignum parions vit* , rudioribus ad imitationem prudenter exhibete , « juxta apoftolum, comam non nutriant , fed *b* defuper caput *C* in modum fphzne radant . quia ficut diicreri debent effe in convcrfatione , ita & in toniura 5c omni habitu difcreti debent apparere. Hxc vobis fratres, ut penitis, cuftodienda mittimus, & cuftodire prxoptmus , *ut tn nomine Jefn omne genu fleilatur, calefttum , terre- d ftrtnttt , ў infernorum , Û* omnts lingua conflentur , <]uia dominot Jefm Cbrtflut in gloria eft Det patrita* cui honor & imperium per Kterna faxula . Data odavo Kalendae Junii , I Mendax coniulum • Gallicano & Rufino vins clanlliims coniulibus.

Nota Sbverini Binil

TonAlrs c!< ncaln ab •poftohi l», mista a *Jarta afeffehm ceeuam non nutriam.*) Hoc decreto Anicciu· pontifex con&rmat id quod apoftolica traditione ac ccnflitutione in ecclefiam derivatum eft , ut fellicet cocum capita in moduiA fphrrs tondeantur dc fuper, qui a communi bominum vita ! «edentet, excultiua vite genua feâantur ita Ifidoru» de divin. 0® ·. Hum· ritus mentio eft apud Dmnyfium de ecclcfiaftica hiérarchie, par. S. cap.]. In ecclefia a ptimi· Cucuila ufque huc prsdiAum ritum frequentatum efle conflit non tantum ex DUonyfio Areopagita fupra allecato loco , ubi alt , *MtUtibai tandtei falele, !>"$·* : Sed etiam ex Epiphanie hxref. lo. Auguftioo lib. de operibus monachorum > cap. ultlm. ubi reprehendunt quofdam monachos, «psi aliorum more tonderi nollent . Ex Hieronymo «u epiftola quadam ad Auguftiuum qua eft inter qpillolas Auguftini »«. ubi fie ait , *nueOlum ut rure nemine fetuiei , frrter teretem itum* . Item ex Augullino epift. 147· ad Proculiturum epifeopum , quo loco hac fer ibit *Per ter,nane mfram , aut adjurant uffr! : per ernunam vrtram ,* nas *adjurant netri* . Ex concilio Carthaginenfi IV. canone 44. quod prMlbet clericial comam & barbam alere. Ex concilio item Toletano IV. quod cap. ao. tubet , ut omne» clerici detonfo fuponu» capite toto, inferius falam circuli coronam relinquant. Recle igitur htc Anicetus ait , fecundum apoftolos eft· , coniam non alere, fod caput demilTe tondere . Nam qua per univerfan» occleliam toto, terrarum orbe g recepta , ab apoilolorum tetnporibus ufafrequentata leguntur , ea fecundum regulam S Auguftini epift. 114. ad Januarium , ab apoftolls profecla ft conflit uta efle , reAe creduntur . Vide Baron, aan. 5». n. 1 r*. ft multis altis fcquentibu· » Bellarmtn. lib. x. de monachis , cap* 40.

Clerui oliaa tuadebaaiur t-jcnobu» . ' no» tadebao tur nuvicula. *b defuper taput radant.* } Id eft, detnifte tondeant . Stc enim olim fiebat , forficibus fcilicet , non autem novaeula , ut colligimus ex Clemente Alcxandt. lib. j. pedagu^MB > II· SUI di»it : *betedittt^d jmftt , ntuueaia , fed* !*rufarum frrpeibui* . Item ex Optato Milevitano lib. a. contra Farnieniannin, ubi arguit Donat.itaa · quod Catholici» face,dotibus per vim capita la-

Et A ftfi·* · Darer/ , inquit , *ab/ mbit* mea radi» fed ita toudrrl, ut cutu tcâa maneat . Denique et Dioey&o a Ipipbspio, Athxuxfio, Palladio',

tonfum qsldcm, non au-em rsfurs mentio fiat . Pradi-Aa igitur xerba Anketi pontifici» aaodo illo quo fupra, explicare , quam integram epiftolam , (quod fxcit Bellarm. de monachia cap. 40.) propterea in dubium vocart , cen/tnit.itiu» eft ac tutiua . Vide Valent, tona. 4. ditpu». 9. quaft. j. puuAo j. de annexl» facramento ordini».

Caute idai« "* ileutiln »·;o·',i »0« :,c*41 « *la medum fpbara.)* Id eft , corona rei circuli , quia patrei & concilia dum prsdiâls loci» de tonfura cleri«orum ant monache rum loquuntur , eam communiter corousts nominant, propterea nimirum, quod tonfuracorona fiauram habear . Caufam ft rati.men» hujus tonfui a «leiicali» gcflats ■ ahi alum alfignaut . Prima eft B Dlonyfii , ut illa nudatione capiti· » figoificetur vita aperta & pura, «ui ec.lefiaftici /ludere debent. Secunda eft Belo lib. 5. hiftoria Anglic, c. a», ut fpmea Chrifti corona, quam clerici maxime in memoria habere debent, repralentetur. Tertia eft Ifidoti lib. de -o®c. «lene. Rabani lib. 1. de inftltut. cleric cap. 1. ut fiÿnifi·" ectur leqale effe Chrifti farerJotiatm, cupi· gubernato rea tab corona redimito· e(Te «'porteat , vel etiam ut ü'nifirctur , r .lcliafticum anun nu , qui eft in homhia ficut vertex in capite , debere elle nudatum a villi» , fpoliatum affeAu fupttfluitatum, a« demum apertum ft expeditum ad divina· iufpiratmne» facile percipienda» . Valentia prndiâù loci» . Sa.1 ft alia ab hi» diraiia de clericorum toniura adducitur caufa a Germano epifeopo C«'nftantinonoliianu , hii verbi* : *Tsuflet mreoo itr* k'ie>P·0 *rampoftocaoiii rapittoram^mfeotiem-, tota-* Jraear *rrfert upiUt Petri : pai tam mif* " 1 ' */m/ effet peadlcalituem lιcαικl O mtfifrl , et tenja ejl ab bit pat ejat fermeei ««· creÀeiani, ut illuderetur ab ipjU) eifue Cbrifae malifer bemdiaU i Ct itfamiaat in braorrm, iUufamae en ileriaeu leauertit , & fejuit juft- etfue ejeu ineeea , ftc.* Unde conttat , eam , «tus principi apoftolorum derifionla & iguomlnis caufa illata eft nota infamie , totiui codefts bonori ceftifle . Vide Baron. B·llarm. Valeat. &c. allegati· loci·.

ROMANA SYN. ANICETI.

cx iynodico libello.

Υ'νο^ο θfiat noti ifpù mtxn c* F»i-*μη avumt^poti^^fu* «ΓΟ *τον puacuv»·* rars AnxftTw, τβ nto'rnç rara, *nul* Πολν-*Mftrou ΰρομύρτνρΐ^ tnmoitov Σμύρνη* , iÇ *Denpu* t'wxorvif Seim* ᵋ rant *touSuixuC τη ιικάτη ηιήρτη τη τιλίώη» ιορηζονηαν* η *δάον* ·«%«, <ί *ιτιροι* <ξ nirers τβ» Ζχπλοιαήνρ. ὀ(ισ-αα-α η *μιν φρηην xat uu-Tnttw* χαθΦ- τβ *Strxônu ήμύν* Γησον Xet-*ζον* >ξ Θιβ, *τη iyiac wpom/Ji μυταϋ ιιιτι-Xftv* ᴵ *τιώ St ζνχρ^ιχίιν ivacrat/ra , uirrn rr ittptSôfy μιγχλη* xvtMtxi *in loortii τρόιην iyut,*

SYnodus divino & fonâa provincialis, Roma congregata a beariffimo Aniceto , c-jufdem urbis papa , & Polycarpo fando martyre Smymx epifeopo , aliiique epifeopis decem : contra eos , qui Judaico more Luna decima quarra divinum celebrabant pafcha , aliifque ritibus & typis id ipitim perficiebant . Hrr igitur fynodus definivit tremendam dt ti lutarem domini noftri Jefu Chrifti & Dei palfionem in (an&a parafceve myftice celebrandam, refurredionem autem vitx auftriccm , ipla ce tebr» & magna dominica omni modo elle r< ragmdam.

SOTERIS PAPÆ

Ex libro 'Portificali Damafi Tap<t.

a SOter natione Campanus, ex patre Concordio, de civitate Fundis, *b* fedit annos 9. mentes 7. dies ai. Fuit autem temporibus (a) Veri & Marci, a confulatu KuILci & Aquilini, ufque ad Cethegum & Clanun . *c* Hic conttituit, ut · nulla monacha pallam facretam contingeret, (A) nec incenium poneret in fanâa eedelia. Hic fecit ordinationes * (c) J* 1*r men'crrt Decembrem, presbyteros * 18. diaconos ç. epicopos per diverte loca ji. (d) Qui fepultus eft b in cremeterio CalliftiviaAppia, 10. Kalendas (e) Maies. Et certavit epifcopatus dies (/) 11.

» e. n» er z**. . C H· 4-* " › |a«i»cor- g"Ha F,*"

Notæ Severini Bimi.

Quando Sorer puntitri ft- 'U Mutificenlit Soten». a *Sxtt*.) Anno domini " 17J. qui eft Aureili irnpe- pcratarit ij. die 14. Mtii poft inrertepnum 17. dienun , Soter aft9i/larum ecclefiarum (olttium 1 pauperum & egentium , tefte Dionyfio Alexandrino , magnus reilluoerator , cathedram Petri adminiftrandam & gubernanJim lufeeptt qeam cum annis « ut infia ditemus, fere quatuor tenniffirt. non tam ex voluntate A decreto Aurelii imperatori», quam ex temerario populi impetu, de eriminibu» quibufdam . qua Gnofticorum tantum propria erant, trie cum pluribus alii» . ut conftar ax Uteri» martyrum Lugdunenlium , qac extanl apud Eulebiuni Kb. 5· cap 1. acculant» , martyrium fubiit . Impariter publico ediflo ad fenatutn tcripto. ullum Chriftianum. ob boc tantum quod Cnftunus effet » accurari prohibuit, proptere* quod In Marcomannico ballo totu» exercitu», foils arjitfs ardore graviftime afflrâu». & ab hoftibus ioterclttfiri, folius Chri(liana legionis, qu* po-fl ea Fulmiaatria appellata eft , preribii» › ad fuam & totiu» exercitus Romani litim ex tinguendam ,& cftum foli» temperandum. relitus imbrem, ad fugando» hofle». fulmina de cslo ac tonitrua Impetraftèt . populus gentilia, ne Chriftiano» . eo quod tales cfTtnt , perfequendo , ediûuai imperatori» tranfgiederctur. inCbriftanos mendacia confingit . eos de ineefti» nuptiis . de Infanticidii· , t» till» , qua Gnoflieorum propria erant , accufat , & fub pratextu hoc mendace ocrjfti imperat . ut ex literis *pend.fii. confiât* . Baronlus pradl&o anno A fequenltbiu .

QvtaWiu ʌ *SrSittini* q. *utrufr-r* 7.) Verius annisa- Ainusduodecim diebus. Nam ex ii» qua funeriu» diâa funt, conflat , eum sano 17». die 4 Maii poetificem failure effe anno autetn Chrifti " 179. qui eft Aurelii imperatori» 17. Soteram obiifsc , Utera Vieenenfi» ac LugdunenGs ecclefia ad Eleutherium Soteris fucceftorem feti.- ptx confirmant , & auâorira» F.ulebii approbat , hoc tpfo , quod lib. 5 cap. 1. feribat Eleutherium 17. anno M. Aurelii imperatori» Soteri fuffeâum ef»e . Si ergo martyres Gallia in vinculi» detenti hoc temporsa perfecutioni», qua circa finem imperii M. Aurel ceMpit ad Eleutherium Romanum pontificem Soteris fuccefsorem fcrrpferunt, neicfsum eft , Soteri annos 9. ledis non concadere ; vel, quod abfurdius fuerit, M. Aurelii imperatori» anni» annos plures ad icere . Accedit , quod hic tres tantum ordinatione» fecifse feribatur , ade.oqua probabile fit , non pluribus quam fr.bu» completi» anni» dumtaxat pontificatum rcnuifte.

*e H>r ceajtilust , ut netis f»ttsu> fer**.

.) Non tantum monacha, fed etiam diaconlf-

St.tn · conMih (4) L-' «lll f‹) Ut.

i. la NS- Ja/Arr, > i» gi|<»e"di <·ή» HjMuWüi·

A ': «lingue Uteb» «c ^ << ·. no»i. *U* vium & «£- «oî,, siati. Proh»biie «ft huju» «pnftuutieni» tdit» e»'f*n>fuii»«, quad «xMontxniJ»®»› Baron. mm i 7j. «unis» Λ facrl» immift««' ·

· EPISTOLA I.

queas «jui-

SOTERIS PAPÆ

au·· cttfl·» Jko» I

ad campaniæ episcopos.

De fide & incarnatione D. NJ.C.

B

Soter apoftolica fedis arebiepifeopm , Campanis omnibus falutem m domino.

GAudere vos oportet, fratres , quod , divina largiente gratia , familiares domini vocamini, cjulque facerdotii dignitate fungimini. Nunc autem rogo vos, ut circa plebes vobis committas laborare dignemini , & fruâuofos manipulos domino reportare nitamini . J'¹|*'* Paulus enim apoftolus de fide ita loquitur, dicens: *Quod ente promiferat per prophetes fuos in fcriptnrts fenilis de Filio fuo, fui faites eft ei ex femine David fecundum cerium.* Item ipfe ad Galatas : *Poftquam entem venit plenitudo* O»Ui C *temporis, mifit Deus fihum fuum , ex muliere fallam, Ô* fsilum fub lege.* Et ad Philippenles : nu,rf». *In fimilitudinem hominum felles , & habitu in~ ventus ut homo,* Et in pfalmo Jo. */nfirmeta efi in paupertate virtus mea , & vffa mea conturbata Junt, & fuper inimices meos follus fum opprobrium.* Item ibi : *Oblivioni datus fum, tamquam mortuus a corde . Faites fum tamquam vas perditum.* Et in feptuagefimo : *Tanquam prodigium folius fum multis, & tn adjutor fortis.* Et in 71. *Ut jumentum fnilus fum apud ft*! *tgo femper tecum.* Et in 80. *Mater Sion dicet homo, tT homo falle*i *efi in ea, &ipfefhndavit eam Altiffimus.* Et tn 77. *Fsilus fum ficut homofine adjutorio inter mortuos liber.* Et in 108. *Rt* Def» *fallus J"" filii opprobrium, viderunt me, & wtwW capitajua.* Et in loi. *Fillal tefallUS fumfient pajfer folitarius* jw *telle.* Et in evangelic: *Verbum caro faltxmefi, & betitevil innobts.* Filius igitur fecundum carnem dicitur. Nam fecundum divinitatem, a Patre mifquani legitur faites, fed genitus. Deum enim Pater loquitur; Filius loquitur ; & cum Filius loquitur , Patrem

trem in illo efle loquentem, documentis cœle-llibus, comprobatur, Paulo apolloto attellan-ite, qui ait: *Multifarie, multijque modis olim Deus locutus eji patribus tn prophetis, novijfime autem locutus eji nobis tn Filio*. Et ut cumdem Filium, excepto Patris prxeepto, doceam fuifle locutum, ex Ifaix propheta: volumine proferimus documentum: *Hac dicit dominus: Jn illa die jciet populus meus, quoniam ego Jum ipfe, qui loquebar in Jervis meis prophetis, evangehzans auditum pacis, & ecce odium*. Item ibi: *Ego Jum dominus, qui loquor jujiitiam, & annuncio vtritatem*: Item ibi: *Ego cogitavi c7 locutus jum, ist adduxi, & creavi, & ieci*. Et apoltolus: *An experimentum quari-qui m me loquitur Chnjlus*. Et in pfal. 118. *Loquebar in lejiimoniis tuis m confpefiu regum, & «a» contundebar*. Et ipfe dominus in evangelio cxcoalc illuminato dicit: *Et vidifii eum, & qui loquitur tecum, ipfe efl*. Et Samaritans mulieri ait: *Ego Jum, qui loquor tecum*. Et ad djj fcipulos: *Iterba qua ego locutus jum vobi>, fpiritus & vita funt*. Et ad Patrem: *Ego ad te venio, Ü huc loquor m mundo*. Et iteium |udxis dixit: *Loquor vobis, O non auditis. Si autem venerit alius, illum audietis*. Et iterum' *Huc locutus eft dominus m gazophylacio, docens in templo: & nemo apprelendit eum, quia nonsLtm venerat hora ejus*. Ecce in his omnibus, qux fuperius dida funt, non/àoeetur Filius prxeepto Patris fuifle locutum, fed magis pioprium exercuifle in loquendo lermonem. Ilaias quoque propheta ait: *Hac dicit dommus: Ego feci terram jer.ju meo, ÈT bommem fuptr eam: Ego fohdavi caelum manu mea, ego omnibus fideribus mandavi, ut lucerent m calo*. Item ibi. *Ego omne corfilium meum flatui, Ü omnia quacumque cogitavi, ego feci*. Item ibi: *Sic dicit dominus: Qui conflituit cadum fU terram, & jecit fundavit eam*. Item ibi: *Ego primus, & eg0 in sternum: manus mea fundavit terram, dextera mea foiidavit caelum*. Erin Jeremia: *Ego jeci terram in jortitudine mea magni, & in brachio meo exceljo*. Item ibi: *Dommu<peat terram in virtute <7 prudentia jua extendit ccel.sm, & pofutt forum aqua in coelo*. * Dckndite, carifluni, ro go vos, contra malevolos homines inconcuflum ecclefix llatnm, ut vos Chriili dextera defendat m anum. Data Nonis Maii, l' Rmltico ói. Aquinno si.·, claritTimis coniuli-,

Htí' I- · Ψ. 41- · 7*'· ♦ · 7«. »' · tf*' i. (r 4*. · | 3.1ÜI, tti ,,n“" 'dtrrm 't- · « $ I/o <p. · b H»c quoqu< delnu tempol i» note in 1*1. congruent.

Arum llatu, impigro vigilemus afledu quid ufquam reprehenhoiu invcniiut obno xium, celeri folicitudine ab ignorantix imperitia C* pradumpuonis ulurpanone icvocenws.

a Sacratas Deo lemmas vel monachas, facra vafa vel facratas paillÿ penes vos contingere, & incenium circa altaria deferre, perlatum ell ad apoflolicam iedem; qux omnia reptehenfionc & vituperatione plena efle, nulli recte lapientium dubium ell. Quapropter hujus fandae ledis audoritate, haec omnia vobis releva re funditus, quanto citius poteritis, cenlemus: & ne pellis hax latius divulgetur per omnes provincias, abllergi citiflime mandamus. Ai' Benim apollolus: *Dejpondi enim vos uni viro, virginem cajiam exhibere Cbrtjh*. * Illa ell en.m» virgo ecclefia, Iponia unius viri Chtllli, qux nullo le patitur errore vel inhonelta reprehenlione vitiari, ut per totum mundum una fit nobis unius calix communionis integri i.is. b Unde confingite, carilVnni, cum Deo, d aililli te, induentes arma ipintus adverfus malignantes contra fidem ejus, & probetur ipintus fapienter, id efl, vefba illorum, li ex Deo funt. Scriptum ell enim in Jeremia: *Probatorem dedi vtam lilorum*. Muituni namque nobis nccefla-ria ell vigilantia tanti lacramenti lapientia: dtferetionis, qux occulta tenebrarum recelai, ad requilitionem hujufmodi rei & Icnitationem, quoniam latet quodammodo & abfeonditur, vixque comprehenditur dolofa exillens malitia, pro eo quod libi pietatem callide blandiatur, ut valeat ferutantium mentem latere. Quod inique Iciens beatus apoltolus, ait: *Nam huji:Jmodi pjeisdo apofloh, operarii jubdoh, transfigurant fe in apoftolos Cbrijlt. Sed nonmtrism, quando ipfe fatanas tran figurat je m angelum luct<, fi mmiflri ejus transfigurentur z<eiut mintflri juflitia, quorum finis eji Jecunduri opera eorum*. Sed & dominus in hoc prxmuniens nos, ait *Attendite a falfis prophetis, qui veniunt ad vos in vejiimentis ovium, intrinjecus autem Jisnt iu pi rapaces. A jruiltbus eorum cognojcetis eos*. Ergo in idiplum ex toto corde vcflro referetis ante omnia hiper tali quxilione deprecationem, &i dicetis cum David: *Rjevela oculos meos, & confiderabo mirabilia de lege tua.. Lucerna pedibus meis veibism tuum, iNumen jemitis meis*. Quoniam, ut ait beatus Daniel propheta; *Sapientia & fortitudo ejus funt. Dat fapientiam fapientibiss, & fcientmm intelligentibus difcipltnam. Ipfe revelat profunda & abfeondita, O' novit in tenebris conllituta, & lux cum eo eji. Quia fapientiam ij fortitudinem dediftt mihi, & ojiendifli mihi qua rogavi te*, Data io. Kalendas Junii, Cethego ' & Claro viris clarillunis con-lulibus.

" \ j.,"l',"*I s !) t t " Ccl · | I'ı " s teo ‹i *» · b 5,MIllini >" m I · i cn. · MJnb · T^m ,, · Dt, · Abo

EPISTOLA II.

SOTERIS PAPÆ

AD EPISCOPOS ITALIÆ.:

* Nc femmx facra vafa vol lieras pallas contingant vel altana incendant.

Dileihflimi fratrtbus per Italtet provincias JanHis ronli'tutis epijcopis Soter papa.

"TSIvinis prxccptir " & apollolicis monitis uL·/ informamur, ut pro omnium ecclefia- c^., Genfrjl Tor j

< c m nulte ûnctsmom-- Jluœ «aer* e*e* lime».* mnulOBlln- cenlum tlrc* •h*r« dcCetre A*?T°'' dS.L.o«P4.

Notæ Severini Binii.

Iα aoti· ad viutu Sixti & Soteii». iupr.

DECRETA SOTERIS ^APÆ

Secundum Gratianum, quz non habentur in prioribus decretalibus epiftolis.

Juramentum malum quod incaute promittitur non efl Jervandum.

SI ÎÏ* Rricollcuo- SH eidem «»u aqu». A bX bow.b. 44 I I tut all c'e coli ündi

J, gjjquij forte incautius nos jurafle contigerit, quod obfervatum in pejorem vergat exitum, illud falubri conftlio mutandum noverimus, & magis inftante ncceflitate perjurandum nobis, quam pro faâo juramento, in aliud crimen majus divertendum.

ALIUD EJUSDEM EX GRATIANO,

Qu/fque f.testficans facerdotem babeat, qui capta jaeramenta expleat, fi neceflitai ingruerit.

υ< Illud d.t s

Ut illud divini oraculi monentis finguli praecaveant, quo feribitur: Ke *foil, quia cum ceciderit, non habet fublevantem:* fummopere verendum etl nobis atque cavendum, ne horis illis atque temporibus, quibus Deo pfallitur vel facrihcatur, unicuique divinis imgulatiter officiis infillenti, perniciofa paffio, vel quaelibet corporis invaletudo occurrat, qux aut corpus fubito fubrui taciat, aut mentem alienatione vel terrote confundat. Pro hujuftnodi ergo cafibus prtecaventcs, neceffiarium duximus inftituere, ut ubi temporis vel loci five cleri copia fufliagatur, habeat (quifquis ille) canens Deo atque facrihcans, poft fe vicini folaminis adiutorem, ut fi aliquo cafu ille, qui officia impleturus accedit, turbatus fuerit, vel ad terram eliius, a tergo femper habeat, qui ejus vicem exequatur intrepidus, & officium inccptmn adimpleat f · Cenfuimus ergo convenire, ut cum a lacerdotibus miffiarum tempore iacra myfteria confecrantur, fi aegritudinis accidat qu.libet eventus, quo ereptum nequeat expleri myilerium, fit liberum epifcopo vel presbytero vel alii, ut confecrationem expleat officii coepti. Non enim aliud ad fupplemcntum initiatis myAeriis competit, quam aut incipientis, aut fubfequentis explenda bcncdiftio faccrdotu' quia nec perfeda videri poflunt, nifi perfedionisordine compleantur; cum enim unum fumus omnes in ChriftQj nihil contrarium diverfitas format, ubi efficaciam prolperitatis unitas fidei repradentat. Quod etiam confultutn, *cunâi ordinis* clerici indidum vel indultum efle fibi non ambigant, fed (ut przmiflum- eft in praecedentibus) ftatim alii pro complement!) fuccedant. Ne tamen quod naturae languoris caufa confulitur, in przfumptionis perniciem convertatur, nullus poft cibum potumque, five quodlibet minimum fumptum', Miffias facere, nulfque ablque patentis jnoleftiz proventu minifter vel facerdos, cum cœperit, imperfeda officia pratfumatomninorcliaquere. Si quis hxc temerarie praefumpfcrit, excommunicationis fartentiam fuftinebit.

Hı'Hηuı l.ntum spad

EJUSDEM DECRETUM
Similiter ex Gratiano.

Ut prerbyter miffam non cantet, nifi duobus prajentibui fecum.

Hoc quoque ftatutum eft, ut nullus presbyteronim miflarum folennia celebrare praefümat, nifi duobus pnefentibus, fibique relpondentibus, & ipfe tertius habeatur: quia cum pluraliter ab eo dicitur, Dominus vobifeum: illud in lecretis, Orate pro me: aptiffitne convenit, ut & ipfius reipondeatur falutationi.

pe c»nfe<r. difiinâ. ». Hoc qurxjuc.

EJUSDEM ALIUD JUXTA
Gratianum.

Etiam in cana domini facram communionem debemus accipere.

In cœna domini a quibufdam perceptio euchariftiae negligitur, quz quoniam in eadem dte ab omnibus fidelibus (exceptis iis. quibus pro gravibus criminibus inhibitum eft) percipienda fit, eccleliafticus ufus demonftrat, cum etiam pccnitentes eadem die ad percipienda corporis & fanguinis dominici facramenta reconcilientur,

Pe confecr. A.HιηA ».

C ANNUM CHRISTI

CHRISTI

CONCILIUM HIERAPOLITANUM

Habitum circa annum Chrifli CLXXIII

Bx nowC.1. XJX

A *Utlor 4 libelli fynodid narrat fanilam* /jno-E *Hierapoli Afia civitate celebratam ab-Apolhnario urbis ihiut Epifcopo ahifque Vigintifex Bpijcopis ejufdem provincia, abdicate ij extirpaffe Montanum <7 Maximillam pfeudopropbetai, fimulque cum tilts damnavijfe Theodotum Coriarium. Meminit iflius & aliarum fynodorum, per ea tempora celebratarum in Afia idem Apollinaris in libro fecundo adverfus Catapbrygas apud Eufebium lib.v. ecclef. cap.* XVl. Nam Cum fideles qui in Afia erant, *inquit,* fzpius & in pluri* mis Afix locis ejus rei caufa convenitfcnt, novamque illam do&rinam examinaient, & prophanam atque impiam judicafient, damnata h«refi iHi ab Ecclefia & fidelium communione expulfi funt. *Deinde addit* Montanum & Ma*ximtllam, ab tnjana, ut fama efl, jpiritu incitatos, laqueo fibi gulam fregifle, atque ita mflar*

T"' ,ft ? To,I·'■· ? C1F· «· h·'*.'*··· . Quod eft I. Com,II. M«|u«II«o «41 4, H.thir,,.
rn « Concllle GablUonenh lctuad· cap.4? an.It>
4 H«ac Svm>a<Mi ·x llbello S.vao4l<·o *«cn LaSbe.l com «IU· ptomllcuc eodem llbello »ú· p«(.«lf.

proditoris Juda vitm» finiifft. Scie Virum doiisfi-i fimum Henncum Valeflum m annotationibus ad Eu/ebium pag. 98. *contendere Afterium Vrbanum,* «mi *toude poft illic commemoratur, auiitrem ef-fit iftornm trium adverfus Catapbrygas librorum, non autem Apollinarem, roque nomine traducere Jfjffimtm tf Cbriftopborfonum, qui de Apollinare interpretati fiant. Veram bac clanffimi viri Jentantia revincitur aulteritate ipfias Eujebii ; qui libro* iv. *cap.* xxvii. *recenficni lucubrationes ejufidem Apollinaris , inter eat numerat libros quos ficripfit centra Catapbrygarum barejim idemque infra lib.v. cap.* xix. *rtfert fragmenttem epiftola Serapionis Epifcopi Antiocheni, in qua deteflans novam Montani prophetiam, ait eam ab Apollinari Hterapohtana urbis tn Afia Epijcopo fuijfe damnatam, mittereque fe ejufdem Apollinaris tt·"-* h«w , *id efl libros, non vero litteras, ut male bic verterunt interpretes. Revincitur etiam auffori-fate ejufdem libelli fynodici , in quo que de miferabili morte Montani & MaximiUa Jcribuntur apud Eufebtum, ad Apollinarem referuntur.* Qui blafphcme, *inquit auSor libelli ,* utpote a dx mone obtefli , ficut idem pater (*Apollinaris Hierapohtanus*) dicit, vitam commutarunt. *Obfcurus porre, ut boc quoque dicam, eft locus le . Quid enim eft blafipbeme mori ? itaque vox* 4*·'»./.«, *qua "f*/ ffl audior, vertenda fuit* probrofe, *quia fufpendsum eft probrofi* dT *informis leti genus . Denique fandus Hieronymus in libro de viris illufitribus de boc ipjo Apollinari agens, doces eum libro! fcripfijfe* adverium Cataphrygas, qui tunc primum cum Prifcilla & Maximilla infaniebant . *Quamquam Hieronymus alibi libros iftos tribuere videtur Apollonio cùidam viro diferttjfimo , qui floruit fub Commodo Severoque Principibus.*

VITA
EPISTOLÆ ET DECRETA
ELEUTHERII PAPÆ.
Ex libro pontifica'li Damafi Tapœ.

a T~?Leutherius natione Graecus , ex patre ■*-4 ' Abundio, de oppido Nicopoli , *b* fedit annos quindecim, menfes tres, dies duos. b1*; * Fuit autem temporibus Antonini b Commodi , ufque ad Paternum ftBraduam. *c* Hic accepit cpiûolam a Lucio Britannico rege , ut Chriftianus eOicererur per ejus mandatum . Et (a) d hic confinait, ut nulla efca (A) ufualis, » Piutioaii,‹ qUa: tamen rationabilis & humana eft, quam "' ‹' H' Deus creavit , a Chriftianis maxime fidelibus repudiaretur . Hic fecit ordinationes tres per mentem Decembrem , presbyteros duodecim , diaconos odo , epilcopos per diverfa loca quindecim. Qyi etiam *e* ieptiltus eft juxta corpus beati Petri (*c)* , teptimo Kalendas 4 xvii. Junii. Et cettavit epiicopatux dies " (d) quinque. ,

Notie Sevemni Binii.

Bittthetia quiedo It («ftu» poa. tifex. Martyrum ge-ev ft» ad pontificem R-- fcr'- b» fohta. * *Eleutier/ur* .) Anno Chrifti ruti 1 70. M. Aurelii Imperatori» *t-.* j. Mali pontificatum aufpicatu», a martyribua Lugdunenfibus liter*» in vin.uli» de rebu»apud «o* geftia (quod idem fecerunt Viennenfe», uc conflit Pii 4. epift. ad Juftum Vfennenfem, de qu* fupra) fcriptai» it per Irenaum Romira delati» , accepit. Marcionem , ut eft apud Tertullianum de prnfcript. c. jo. cum Valentino adhuc a tempore Aniceti Roma agentenj, Gapiua couverfum , fepius relapfum, & inftar cani» ad vomitum , & fui» ad volutabrum luti redeuntem , plane ecetefia ejecit , Baron, anno Chrifti 179. Λ Caquenti.

Tempus Cedit Eleuiheni. *m.* *b Sedst anner* 15. *rrrenfer* j. d/Vr ».) Qui anno Chrifti " »7». a. Nona· Mali pontificatum accipiet», eum tenuit , uique ad " 19*. anni 7. Kalend. Junii (quibu», hoc eodem auâore atteftante » fepultus eft) noe nifi 15. anni» *St* Tj dkbu» fedifTe potuit . Ultimum annum Eleutherii, *ft* in· rtem Commodi imperatori, w-InclJetc cum anno Chrifti nati " 194· huju> chrunolo-fjw truritui lau» eft › utpote qua cum Clementis Aleexindtini computatione temporum accuratlffim* confentiat . Hic enim 1. lib. ftromatum fuppotan» tempora , ab anno quo natus eft dominus , ufJue ad mortem Commodi, anno» 19a- numerat, eoque Baron i vhronologiiin, quam fere per omnia fequimur , prnclire idmodum confirmat. Hurei lo 4pu‹| chronu| «,pik,.

s HH astfUi a Lns/t B-lutm/se regv .) Anno domini *itj.* lucius Britannorum rex , divino lumine illuttratus , legato» ad hunc pontificem milit , per quoi divini verbi miniftro» aliquo» , ac facerdote» , qui populum in fide Λ moribus inftruerent , enixe petivit . & duos quafi apoftolos a pontifice miflos , Donarianum nimirum & Fugacium, impetravit Britanniam hoc tempore a Romanis nopdum totam fubail» m *St* In provinciam re lidam futile , fed potius adhuc magnaps partem populi ttans murum habitantia regem habuiftê , Baron. ann· II?. num 5· vftendit . tio . Iiimtnu an * qu.ndo , * g«r quo» »d ridens «oaverla.

*J His ctntinuit , "uiia rft** ·) De hoc decreto , vide quz dicemus in noti» ad cpifiolam fequentem , in qua exftat.

t St;uhur e/t .) Martyr an confeflor , incertum eft . in martyrologio appellatur quidem martyr , fed id nomen etiam frequenter tributum eft confeftbribu» , maxime iilis qui fidei caufa cruciatum aliquem fuftinuerent , ut probat Baronius in notis pluribus ad martyrologium . Conleifore» quidam m«r- 'V1 'PF"1·

(1) I«‹ hoc Iterum firmavit et *(") i· t»t* deeft *·[··lit* fed ita legit "fl a chriftlani«r«pudlaretur minet fidelibus , quod „ Deu» creavit , qaa taasea ratioaah» , k humana eft. *(t)* duc. ua VatKaao IX Kal· *(O)* Qjiiadecim »» *Los.*

« EPISTOLA I

■ Cousin

ELEUTHERII PAPÆ*

•ration »eJ·

AD GALLIAE PROVINCIAS.

Do accufatione clericorum , ac defenltonn.

I. *De eftis irrationabiliter non vitandis.*
ii. *Do accufationibus epifcoporum , O' clerice, rum.*
IU. *De 'occsffationibuJ omnium comprovimia- Hum.*

Blextberius epifcojlus univerfit ecclefits, per Gallia provincia) domino militantibus, in domino falutem.

A ÆAgno b munere mifericordix Dei , totius IVI ecclefix catholicae multiplicata funt gaudia, b cum multos populos ad domini lervltnim feftinarc cognovimus.

L

Qua de re neceflarium indicasimus vos jnftrucre, c ut cfcas, quas vitare vo; audivimus irrationabiliter, non reipuatis . Scitis, fratres, legislatorem docuifie, *omma qu* creavit Deas, erani va/de aena* . Et ipta per fe vetitas ait : *Non quod mtrnt m os , coinquinat hominem, jcd quod exit de ore.* Unde conftat, non debere refutari eicas communes , quas Deus ad cibos tribuit fidelibus fuis. Et in actibus apoftolorum de mi-ndis efeis legitur ita : *Poftera autem die iter illis facientibus domeftic: , 6" appropinquantibus Civitati, afeendit Petrus tn jupcriora, ut oraret circa horam fextam. Et cum e/urirer, voluit χaftare . Parantibm autem en , cecidit fuper eum men. tn exceffus, & vidit cceium apertum, & dejeenden· vas quoddam, velat imteum magnurn , quatuor initiis Jubmitti de cceio tn terram , tn qua erant omnia quadrupedia , & ferpentia terra, éT volattha caeli. Et jaEla eft vox ad eum : 5;<»gr , Petre, occide φ" manduca , Ait autem Petrus : Abfit, Domine, quia nunquam manducavi omne commune & immundum . Et vox iterum fecundo ad eum: Quod Deui purificavit, tu commune ne dixerit . Hoc autem faflum efi per ter . Et ftatim vas receptum efi tn coelum.*

Mats·- iv

AA 1·.

II.

De accuiationibus ergo clericorum , fuper quibus contuiti iumus, quia omnes eorum accufationes difficile eft ad fedem apoftolicam deferre , finitiva epifcoporum tantum judicia huc deferantur , ut hujus fan&e fedis automate finiantur , ficut ab apoftoli» eorumque fucceiloribus , multorum confenfu epifeoporum, jam definitum eft. « Nec in eorum eccleiiis alii aut prxponantur , aut ordinentur , antequam hic eorum jufte terminentur negotia ‘ Q»onianti quamvis liceat apud provinciales it metropolitanos atque primates eorum ventilare accufationes vel criminationes, non tamen licet diffinire fecus quam prxdiftum Aeft. Reliquorum vero clericorum eaufas apud provinciale» & metropolitanos ac primates, dc ventilare & jufte finire licet . *d* Judicantem tamen oportet eunda rimari , » α *ordinem* rerum- plena inquififione difeutero . inierrogandi ac Moponendi , «djiciendique* praebita patientia ab eo, ut ibi adiq ambarum partium limftata k fit pleniter . « Nec “litigantibus d judex prius fua velit fenteniia obviare nifi Quando ipfi jam, peradis omnibus ,· nihil* habeant ia quxftion* quod proponant . Et famdiu aftio ventiletur , quoufquc rei veritas inveniatur Frequenter interrogare oportet , ne aliquid praeiermiffum forte remaneat, quod anneiti conveniat . Inducix enim non modi- Bcx ad inquirendum danda* funt ne aliquid prxproperé agi a quacumque par te videatur quia per funeptienem multa proveniunt. Nihil tamen abfque legitimo & idoneo accufatore fiat. Nam & dominus nofter JefusChriftus Judam f furem efle fetebat: fed quia non eft accufatus, ideo non eft eieftus . Et qiudquid inter apoftolos egit, pro dignitate minifterii ratum manfit . Nam. fi leges larculi accufatores requirunt, quanto magis ecclefiaftiex regular? Docent enim terreftria & humana , qux fint ecclefiallica atque caleftia.

› c>n 4. ‘rd>'

'ouïm*·» u.,

te·,.

De açcufationibip vero comprovincialibus ita legitur efle ftatutum ’ : Si qui» fuper quibusllbet criminibus quemlibet clericum pullandum C crediderit in provincia , in qua cunfiftit ille qui pullatur, luas exercear actiones, nec xftimet eum alibi ant longius ad ntdicium protrahendum. Illi vero qui pullatus fuerit , fi judicem fufpefttim habuerit, liceat appellare. Caveant etiam judicesecclefix, ne ablcnte eo cuius caufa ventilatur, fententiam proterant, quia irrita erit, imo etiam & cauiain in fynodo pro tâifto dabunt . Proditoris ve-h ro nec calumnia , nec vox audiatur . Nemo emm debitorem amplius poteft cognolcete , quam ille , qui tniuriam , ejufque luftmiiit nequitiam. Opprcflus namque ab omnibus in cunftis fiibveniatur caulis . Hrc omnia fummopere funt attendenda. Nec criminatio minorum, quanto magis epifcoporum; facile eft recipienda, dicente domino: *Non jequeris turbas nd faciendum malum.* Et alibi : *Non fufe:-pias vocem mendacii.* Et in Paralipomenon kgitur ; *Omnia cord.. Icrutatisr dominus , & omnem cogitationem novit. Homo vero videt m pacie, Deus autem in corde.* Et alibi feriptum eft: *Non poteft humano condemnari examine , quem Deus fuo refervavit judicio .* Icitur omne pondus , & circumftantia adverfanorum nocumenta, per patientiam, fratres, comprimere lat.igite , *fcientes quia Jubverfi funt bujufmodi , éT delinquunt proprio ore damnati .* Quia qui fratres acculant vel infeftant, non eos diligunt, fed magis neghgunt, & peccant, dicente apoftolo: *Dilelho proximi , malum non operatur .* Et alibi *non diligit fratrem fuum , quem videti Deum , quem non videt , quomodo poteft diligere ?* Nos k enim humiles corde ad ea qus reda funt , adjutore domino , fapientcr vinculo caritati» vobifeum fumus eonftridi , & religionem catholicam in omnibus fortiter defenfantes, improbis probe rçfiftere non ne- Uli-

› »u«ft ,a. lu. du»l.icu» «.· F»»»·' . ubi plui· Aut. C'l>N>U>. CodTheJ. “. !*. b haut· H<dr.«oii. i·.prn.no *J 'UP·Conft· ’4.'«. qurii l N*i*·»<··»«·»·· f Ambmii» J f,,'",. H»dr coll ». v»i<uuni»nt h'tVn, *< quart s N Vid-Hod· Theud *A pieL4,10.t,. £',J ·' t»'·' »»· ». Erj. Conrt. M. Id FF NI- ;u»t tn <ol. H.dr ‹ "«rc«rd>l Am Aug. Ttt t. ,, >*·. Vi«or <P Cttthig. «d Theodorum Papiin, (>*. Liter |ub S Miitiao coiiuli ».

’ A "*.·*. ^*F* ·· Of·*»·*· » 4 *. *Sl 4·i>* /fcriuw, et !·«■· ptr » c. ,·| «b Eleutherio, A *csp.* |i,. » Felit» N«r4«i»r.'
1 Qivumi, ,χIβOMî. Hnd. j Gcmu···, per/r.fc.a»

a Peli*, infligimus. Unde didum zft; · Négligera enim,, cum poliis * deturbare perverfos, nihil aliud eft, quam foveie. Nec caret fcrupulo focietatis occultat, qui mamlcfto facinorr-definit obviare. t Hujus rei gratia univerfali.' vobis « Chrifto lefu commifla eft ecclefia, ut pro omnibus laboretis, & cuudis open/ferre non. negligatis. *Frattr autem fratrem adjuvans, toMtMiiur: ^allidens, dijfipabitur.* Qyapropter relevate Temper oppreflbs, corripite inquietos, ut ziiatua dominicam meftem non pollit luffocare Data 5. Idus Julii, * Paterno b & Bradua viris darifliinis confulibin.

· Marsruo. b Aaaoili El'uib 9 Cod. Triarius Muer- as) * Aureliae Bradaa.

NoiÆ ScVERINI BINIt.

fi/beta.) Hoc epiftola refpbnf.ir'.a efl «d epiftolam Fpifcoporurn ac'martyrum Viennenfis 8r LugJunenfis ecclefia in carcere conferiptani. Cuius argumen- " Ah'biade" cum pi ardiflis martyribus nu- «"ratus, ficut ante, itaeiiaiu in vinculis exemplo Montanillarum, tres quadragefinus & illegitimas xerophaS'1* obfervantiuin, vitam duriter 8r auftere degebat * eoque inultos alio, fideles offendebat. Confullus icitur hac de re Romanus pontifex, «luque alsarum ecclefiarum epifeopi, Eleutherius refpOndlt › xerophagias Montani velut illegitimas a. fuperftitjofxs condemnat. urpote qui privatus homo, non· Paracletus iit, poteftatem habens obligandi ut intendebat, univerfam ecclefiam ad nova jejunia, novas etiam jeiuniorum lejes obfervandas.

Biaaium m 1ul° iduriiMs *et-* ralle Bloa- dsUvsarguit.

eegeotHUHi/.) V_lde que feribit Baron, «no. i * }. nu. I. & feqq.

En.rati- Us, 8t Manichsi » de quibus eft intelligendus «yoflolus i. ad Timotheuni *c.* t. ita etiam Prifcillianifis, Montani fcâatores, a qiiibufdam cibis, velur a nialo pi incipio conditis 1 abftinebant. Montanus vero, prati- quant quod privata autloritate tres quadragefima, inftituerit, quibus non nifi aridis cibis vefceiidum elle docuerit « nova jeiunia & novum jejunandi modum inftituit Pontifex Eleutherius ha.· de re contuitus › illorum tamquam fupetftitiofani 8r blafpnemam icntentiam, hujus auiem velut illvgitimain & irrationabilem condemnat, ut patet ex verbo, *Irraiienaitiilier* › & verbis fequentibus, in'Il *value bona.*

An bar epi- Hola lit cor- rapta?

,1 *Judicantem tame* epartet eunita rima't.*) Horum verburum argumento poft Couium etiam Baromus, hanc cpllIohm exftituavit otto corrup.ain *St* «dulteram, quod ea, qua de judiciis In ipfa feribumur, ci conftitutione Conftsn'ini *le* interpretatione ad eam appoûta, qua in cod. Theod. lib. i. de indiciis exftat, fuperaddita, exfcript*, & huc translata videantur. "Sed cum eadem infra in epiftola decretali /uln papa ad orientalei cap. J». *te* ip canonibus Hadriani can, »6. verbis prope iifdeiu reterantur, ideoque Ipfo cod. Theodofiano, qui poft tempora Julii papa compilatus eft, anuquiora fmt, mamlcfto conflat, hanc Je Judiciis conflitutionem ab Eleutherio Julium, " a Julio Thaodofium, adeoque a pontificibus imperatorem; non conrra gj, jmpar»tore pontificem hanc ahaique Imule, conftitutione» nsutuaftb, & accepiflc. Et conTaquenter hac de caufa non modo non velut htirium & illepnmiuiu rartum ecclefia'refpuendum, led por.us tarnjuam matris germana fotum germanum plurimis pollcroiuus pontificum feriptis quau filiorum vultibu. fimllunutu, al» miarils inimicorum vindicatum obviis amplexibus elle acceptandum *te* fovendum.

" Brrst hic quoqae 81- Kiu·, al plu- ssbsss «1U doctal.

" Haac pru a postlhl» iclipsa· pro- bar« «por- tauat.

*e Hui<o< reet'*1** eenêverlalte uehit a ChrJjte Jeju.*) Id eft, dum haretici, quorum hoc tempore magnus numerus «tat * univerCsm ecclefiam oppugnant, non modo epileo p.|t * pej ynicuj-yj Chriftiano ejus defc Kltndr cura demandata funt I omnibus enim nobis a Deo praceptum eft Ecclef. cap. a· ut pro veiitate a. juftitia ulquc ad mortem certemus. Nec pb eam caufatn confunditur ofdo hierarchical a Chrifto in ecclefia nftitutus. Nam ficut quodlibet tuembiuin corporis fuomupere fungens, pro toto corpore laborarc dicitur adeo 'ut bac ex parta totius corporis, nop parti, t ra abfque capitis Uiurii Uh comm.flu memo Ct, eadem ratione dieu Eleuchctiui pom ilex & fingulis meuibris mté metituque univerfalt curain coininiflam. No.am st ergo hunc Imuni male ns-. telligenies, ante vifloriam tt lumphum canunt, Vide Tutrianum cap. e. lib. a. ptorpifl- pontif.

ftn A qnomo- do liagelia «edefia eai- vsriabs cisia comuunalitl

EPISTOLA II.

ELEUTHERII PAPÆ

Refcriptum ad Lucium Britannia; Regem.

Quomodo gerere ft debeat tn Regno Britannia.

B PEtiiAis a nobis leges Romanas, &.Cxfaris vobis traalmitti, quibus in Regno Bri ranniz uti voluiftis. Leges Roman.is, & Czfaris Temper reprobate potlumus; legem Dei nequaquam. Suicepiftis enim nuper milctaiione Divina in regno Briranniz legem, «N. fidem Chrifti. Habetis penes sos in regno utramque paginam: ex ilhs Dei gratia per Contiliurn regni veftri fume legem, & per il lam Dei patientia veftrum lege Bntannix lagnum Virarius veto Dei eflis in regno juxta prophetam regem *Dommi eji terra, & c'ôemti4do ejn<. orbit terrarum, G t.niverfi, · habitant in eo;* ruriqin pixta prophetam Re- C gem: *Dilextfii j.ifhtiam, (j odifii iniquitatem; r/ proplerea tenxit te, Dent, L)e.<t htm, oieo lait tiet pra conjorlibnt tait; &* rniïum)iiüta prophetam regem: *Deus iudici.tm tuum fjc.* Non r/ enim dixit judiriuni, neque iuftitiam Czlaris.

Plodcllt Uf- CoulUlt lui b|"l< PH

Filii enim regis gentes Chriltianx, & po pull regni hint, qui lub relira proteclione, At pace in regno degunt, & conlitlimi |uxta Evangelium: *quemadmodum G.illma congregat 'pullos Jub aln.* Gemes sero regni Bntannix (k populi regni Ium; quos dii ifos debetis m unum ad concoidiam, & pacem, \ ad (idem, & ad legem Chnfti, & ad Sanctam Ecclefiam con gregare, revocare, fovere, manu tenere, protegere, tegere, & ab inmriolis .& malitiohs & D ab inimicis iemper defendere.

Va regno, <uju> rex puer efi, Cf cumt prine:· peo mane comedunt. Non voco regem, propter parvam, & minimam ztatem, (ed proptet ftultitiam & iniquitatem & irlanuatem, juxta prophetam regem. *Hn fangumum. iy doiofin non dimidiabunt diet /uo< Gc.* per comeftionem intclligimus gulam, per gitlam luxuriam, per luxuriam omnia turpia & perverfa & mala. Juxta Salomonem Regem, *in malevolam antm.im non introibit fapientia, ne< habitabit m corpore Jubdito peccatu.* p,,ı,ı 4

Rex dicitur a regendo, non a regi»o Rex eris, du»n bene regis: quod nili feceris, nomeu regis non in te conftabit, & nomen rcE gis perdes: quod abiit Det vobis omnipotens Deu» regnum Britauniz fic regere, ut pofTu cum eo regnare in xternum, cujus vicarius cftis in regno prxdiflo.

v t-

VITA,
EPISTOLÆ ET DECRETA
VICTORIS PAPÆ I.
Ex libro pontificali Damafi Papæ.

a Victor natione Afer, ex patre Felice, *b* sedit annos/o. menfes 2. dies 10. Fuit autem temporibus (*c*) Ælii Pertinacis & Severi, a confulatu Commodi quinto& Glabrionis. nimie ad Lateranum fic Rdifinum. Hic conftituit, ut iandum pafcha die. dominica celebraretur, ficut (4) Pius. Hic fecit feqiieutes cleros. Martyrio coronatur. Et conftituit, ut neceflitate faciente, ubicumque inventus fuil-(et (,c) qukumque hominum ex gentibus veniens, five in flumine five in mari, five in fonte, five in ftagno, baptizaretur: tantum Chriftianæ credulitatis confeffione declarata, integer efficeretur Chriftianus. Et *e* fecit concilium. Et, collatione facta cum presbyteris & diaconibus, accerfitoque Theophilo Alexandrino epifcopo, *e* conftituit, ut a decima tertia luna primi mentis, ufque ad 11. die dominica cuftodiatur fanctum pafcha. Hic fecit ordinationes duas per menfem Decembrem, presbyteros quatuor, diaconos feptem, epifcopos per diverfa loca numero duodecim. Qui fepultus eft iuxta corpus beati Petri in Vaticano, quinto Kalendas Auguili. Et ceffavit epifcopatus

Notæ Severini Binii.

I iler.) AnuoChrill· to*. qtncft ullnitu» Comtriodi ruipera.om lpl.J K*L lun.i, VIÔ-; n*. "'ire Aqr R, hpfun. fuum o ipfo delendeb.r, quod Chr.Aul» . quem D«un> non tulile dotrbxr, nrgaflet, reûe ex>nmmunil»vlt. Sub hu,u»pontlhnlu Pan .ψMîôιù teHUu, ... autor cil Pr«aeas Monl«m dHclpulu, qui l'arren> non tll.ul» palton. elle do.xb.nt, e»< >n l'unl. Dis dcmu.no |>vlHcllate *l)U.nofhutn pafcba celebrandum elle, nlultl» rondln dcluper hjbu.v lu»t· apoftolorum tradlu»aeln, decrevit, ac ualllllllm fermante» Abïricol epdïopoa anslbenuri fubmcit, '.te nl eum banc ob caufani Ter. lollünus ram in bere'mi Montani, »e» e* lr.etdl*, vel amb.llone ep<lcopatus Caribajinenill. latdu» ,gdytllem ful.nl, in pa.e leonem, in prelio cervum perfecutloue» lntrlorurn tyr lrinorum fubterfuflic» pellarenr, Raronlu» anno Chjlltl »6. 1?S & 101.

tin. no'ern, nier.fe uno, ac diebus *· Nani m. di« Jalki* circa nonum Seeetr imperatori» marynum fublifte, partitu eccletiaftica· tabula, parum Eulcb.ua iib. 5. hill. cap. if, teftantur.

r Bi ffiH CtnclhuHi,) Ronianun. fcilicet, ad quod Thcophilun. Cafareie PaUe.nr metropolHanutn accerfivlt. Prater hoc, >n eadem hac P-aichatia celebrandi caufa, Concilium PaleUqiom a lheophilo, Ponticum a Palma, Gallicum ab Irenco, Ufroenuen, Corinthium a Baccbyllo celebrata lunt, qux omnia unani-»n' confenfu decreverunt, ut non al.0 quam d»e dom.

) Hı'.k KeophiJum

* V.flore ad Romanum concilium -accerfitum fuiffe non Âl'enndûnul-.*,'teï meïiôpohunum ep.dopum C«f»re« Palcft.na» teftitur Eufcb. Lb. 5· hk'· c*p. u.Quifquu ergo pro Cxliricnfe Alexandrinam îubtbrûir» erravit, Nam ThcopnJus Alpxandriuu> vlxit fub Arcadio imperatore.

ytre n, <ilf Jumtnuia.) Conftituit pafcha celebrandum eft» dominica proxima lunx decimae quarts poft arquinortiun» vernum. Idem flatutum eft In concilio Niqeno, ut pat«t ex epiftola Conftantini ad omne» ecclefiaa, apud Eufeb. lib. 3. de vita Conftantini exilante: ubi tribue ratjonibu» decreti bu/u* «qultatem con6r» mat quarun. prima eft, n« communicemua cum Judxis Chrifti interfeflo.ibu.. bectinJa» quia par eft, ut in tota çicletia lit una ratio palcharia celebrandi, A pauci orientale» Judaitantea, omnibu» occidentalibua, plurimifque otientalibui populi» & epiicopi' «l.ter lenticntibua» cedant, 'lertia eft» quia aliter facientei orientates, quandoque, quod faclu abfutdum eft, uno anno bis» quandoque nunquam pafcha celebrarent. Interdum enim accidebat» ut id uno anno pqft xquinoâium & fequente anno ante xquinoAium vernum celebrarent. Vide Bellarminum Lb. j. de cultu lanél. cap. it. hr ci quæ diximu» tupra in noti» ad cnaoneai apoftolorum oâa-

EPISTOLA I.
VICTORIS PAPÆ I
AD THEOPHILUM ALEXANDRIÆ EPISCOPUM

De pafcha & baptifmo: de accufatione & judicanone epifcoporum atque de concordia unanimitatis.

j. *De celebratione pafcha* **if** *baptifmi.*
11. A> *quit incerta judicet.*
jj 1. *De caufis epifcopornm terminandis,*

Victor Romana ac univerfalis ecclefiæ archiepifcopus, Théophile epifcopo & cunctis fratribus in Alexandrin domino famulantibus in domino falutem.

Multa mihi gratulatio eft, dilectiffimi fratres, quodmamfcfto (ficut optamus) per gratiam Dei lumine evangelic® claricatis, & ab ecclefia jam magna ex parte perniciofi erroris node depulfa, credit® nobis difpenûtionis frudus crefeit & augmentacur in doxninu.

(·) l«< Cata... Auralt. 4: Co«""udi lecuad. A «ara.loue ufnue fcc. (t) loi. Eleutherli». (<) lsqucnt.a verba lar 11» 1«:,, llet in Rumine, ure ... raau, live lf lontibu» (amum Cbr.ftlano co.nellione c.cduluaul clar.tlcara qu.cunqse heminuln <x graule remeo·, u; baprUe.etul H" terar old.nanoncl ll per menfem derambn», preibvtero» IV. diacone» Vtl. Epifcopo» per d.re-la loea Xll Hic lccu conftitulan. »d lnte.rogatlunem laceldomaa df cuculo Palch*, ut domrmco Palch* cum prT». b.tem Jc lacta conlac.one, * a.ce.tlo Théophile eprlcopo A leaandrra 1*4« congregatlone u< a XIV lum primi menfla ufau« ad XXL diem dumrmeae cultvdlalur laultum palcha. Hic tepvlta» Ac.'» (S) Xal.XlJ

I.

Qc cοktecr. diftinft j. » t*w« λ f- kmhiniu.

b Çelcbutatcm fanfti pafchx die-dominica ggj jubere, & (praedccefibrcs noftri 1 jam ftatuerunt, & uos illud vobis eadem die celtbrari folenniter mandamus, quia non decet, ut g capite difcrcpent, nec contraria gerant. c A quartadecima vero luna primi menfis, ufque m! viceiimumprimum ejufdem menfis diem, eadem celebretur feftivitas. Eodem iero tempore baptifmus celebrandus eft catholicus; fed tamen, fi necefle fuerit, ant mortis periculum ingruerit, gentiles ad fidem venientes quocumque loco vel momento, ubicumque evenerit, five in Humine, five in mari, five in fontibus, tantum 'Chriftianx confcfiione credulitatis clanficaia, baptizentur. Ipfis quoque quod in baptifmo polliciti funt, fummopere eft attendendum, ne infideles, fed fideles inveniantur. Ipfi vero qui infidelitatis nota afperguntur, infames efficiuntur, atque inter fideles minime reputantur. Hxc vero ft.ituta nulla debent improbitate convelli, b nulla novitate mutari.- quia alia ratio eft catifantm Ixcularium, alia divinarum.

b S L*o •p. ,4.

II.

^tb*"** lT° iKdet n. fya. >«. qui- tuda"ti*u'

Audivimus namque, apud vos veftiolque diverfa judicia fieri, & incerta judicari. Incerta, carifiimi, nullatenus judicemus, quoadidqne v'cniât dominus, qui latentia producet n lucem, & ill iminabit ablcondita tenebrarum, &. manifeftabit conlilia cordium. Quia quamvis vera fint, non tamen credenda funt, nifi quae manifeflis indiciis comprobantur, inii qux manitefio judicio convincuntur, nifi qua; judiciario ordine publicantur.

III.

Similiter, ea vos judicare, ad apoftolicam delatum eft fedem, qux prxter noftram vobis definire non licet auâoritatem, id eft, epifeoporum caufas. Unde ita conftitutum liquet a tempore apoftolorum, & deinceps plicuit, ut accufatus vel judicatus à cohiprovincialibus in aliqua cauta epifeopus, licenter appellet & adeat apoftolicx fedis pontificem, qui aut per fe, aut per vicarios iuos, ejus retraftari negotium c procuret. Et dum, iterato judicio, pontifex caufam fuam agit, nullus alius in ejus loco ponatur aut ordinetur epifeopus; quoniam quamquam a comptovincialibus epilcopis accufati caulam pontificis ferutari liceat, non tamen diffiniri, inconfulto Romano pontifice permiflum eft, cum beato Petro apoftolo, non «b alio quam ab ipfo diâum fit domino: *Quacumque ligaveris fuper terram, erunt ligata m calo, ff quacumque folveris fuper terram, erunt feinta & m cale.* Et alibi in inftitutis * legitur apoftolicis: · Si quis putaverit fe a proprio metropoUtano gravari. apud patriarcham vel primatem diœccfeos, aut penes uni verfalis apoftolicx ecclcfix judicetur fedem. Nihil aliud eft, fratres, talis prxfumptio, nifi apoftolorum fuorumque fucceflorutr terminos tranfgredi, eorumque decreta violare Culpan

j. quaft. ». ftccufaiue vet ,ud. £c in decl Sixti II.

j i deci. c'cone s*r. c. *

Ma/rh >«.

d ftetuttt. • Cea if. Chelced, coaciln la epift. e Cleaeatie 1 ^IUlft. t B< ITdecr' Sien u iafra; ft lieiliter iafra ta deer lalii; ft In lib.

Atur enim, ut fcnptum eft, iratics, qrfi alitet circa epifeopus judicare prxljumunt, quam apoftolicx fedis papae fieri placuerit. Et quis eft ijui judicat cum, quem dominus fibi & huic jmdx ledi relcrvari voluit judicandum. Ait namque dominus per prophetam· Ifaiam: *Do fiemu, Dmt auxiliator meut, ideo non fum confufu· Ideo pojua faciem meam ut petiam duriflimam, & Jcio quia non confundar. Juxta eft, qui ftlhjlnt w l quii contr.iJmt emi·; Stemm fi mul: /.<;> eft adver/arim men, Ac.edat ad me, Ecce ibmieut Dent meut, auxiliatur mea,. Quie eft qui condemnet me ' Ecce omnei quafi veftimentum conterentur, tinea comedet eo, . Qui, ex vor.-i timent dominum, audient vocem jervi fut·' Qu;· ambulavit in fencbin, φ non eft lumen ei ' Speret m nomine domini, éX innitatur fuper Deum fuum. Ecce vos omne; accendente, ignes,t, accm fh flaminii, ambulate in luium n>n;< veftrt, (7 ftammn quai luccendiftn. De manu mea (aflum eft hoc vobn. In dolortbu, dormietn Audite me, qui Jequimtr.i quod j.ftum eft, & quanti, domi num: Accedite ad petram, unde ex· tfi eft,, ad cavernam la·, i, dc qua /·,α\>/· ·;l;·. Attendite ad Abraham patrem vrflmm, iJ ad \^,am qua peperit vo<, quia unum vocavi c.<m, &' benedixi ei, & multiplicavi eum. Cor.fdabitur e>go dommu, Sion, & corfviabitur omne· ruinai ejm: & ponet defectum ejut ifuafi deliciar, & lohtudinem ejm q.tafi hortum domini. (laudi.vu & latitia invenietur in e., , gratia um allio & vox laudit. Attendite ad me populu· me..·, & tribu, mea me audite: Quia lex a me exiet, & cium meum m lucem populorum requ.ijcet pe eft fiftui meu>, egreffus eft Jalvator mem brachium meum populor judicabit.* Air *i»u.a peflabunt, & bradnum meum luftmebun'. L te in cotium oculor veftro·. E .i.lete : deorjum, quia caeh Jlut fuum iiqueventfi^t fici-t veflimer.tum atteretur, & habitatore, ficut "tc interibunt. Sala, autem mea m Jempiternum eut, & jujtitia mea non deficiet. Audite me qui fettn j. ftitm, popuiu, · lex mea m corde eorum. inolite timere opprobrium hominum, èT blafphcmiai eorum ne metuati· Sicut enim ve'nmentum,fi· comedet ec> vermi· l & ficut lanam, fic devorabit eos tinea. Salu· autem mea in fempiternum erit, flü juftitia mea tn generatione generationum.* Multis * mundi hujus illecebris, multis sanitatibus refiftendum eft, ut verx caritatis & continentix obtmeatui mugiiflis. Do minus enim *nullum vult perire*, led *omnes jnivoi fieri.* b Certus autem fum, vos ad hxc emendanda vel defendenda, domino auxiliante, proficere. Data (a) x> 11. Kalend-Augufti, Commodo Sr ' ' O J Gravione 1 viris clariiTimis confulibus

'f' J. V '»c

>!·· »·.

s. l.tocp <>ı

b s L»u<p ,r

\h"‹*".?*

NOTÆ S(VF.KINI BfNIl.

TbeefGlnm AlrttiJ.A) Hic fub Armdio imperatore ,.Kir. Itaque a.l Thtoplnlui· inetropolitanuiu Cefaiec Pilxllmc lau. epift»liiu f.riptam elfe, petet ex EuCcbio lib. j. cap. n ut fupta dixituu...

. *A nutritAmma .)* I>« i.ili.e. Jonvnico, ut ιΛ puntificali iibiu iu viix Viduus. Vide qua ximus.

EPI-

EPISTOLA II.

V ICTOR IS PAPÆ I

AD APROS

De caufis fuperioribus.

Vtilor ottlefia Aamaw · *& urbis archiepifcopus unrverfis epifcopit per Africam conftitu- tis , in domino falutem.*

OEmper enim in «temo * conGhoDci manfit humani generis incommutabiliter praeordinata reparatio, fed ordo rerum per dominumβ nqjlinm lefum Chriftum temporaliter gerendarum , diipofttione verbi divini fumpfit exordium. Qyapropiei oportet sos, fratres, unanimes efle , 0c adminiculum viciflim ferre : in reda ergo fide, fic in facfamcntis do inis non diterepare, fed concordes efle: quia licet pauci litis malorum comparatione, fi tamen concordes fueritis, facile, auxiliante domino, \e- 1bo> infidiatores (operabitis. Si vero difcoidcs (quod abiit) fueritis, non fuperabitis, fed fuperabimini. Perlatum efl enim ad fedem apoftolicam, aliquos velitum , nocere fratres velle, fic ut cadant, decertare. Similiter in facramentis diterepare , fié ob ui contentiones fic xmnlationes inter vos heu , a quibus diflentio-C mbits vos avertere, fit in his omnibus comor dare, fic opem ferre viciflim, mandamus. Nam ü hoc agere cito neglexeritis , & viciflim reconciliari non (Indueritis , ab apoftolicx ledis & totius ecclelix communione sos pelli non dubitetis . Nec attenditis , cariflimi , qualiter dominus per Iliaiam prophetam talibus comminatus eft, dicens: *Deminui* **enim** *locutus efl verbum boet Luxit & defluxit terr.t, & infirmata efl: definxit orbis , infirmata efl altitudo* ***populi*** *terra . Et terra b interjefla fi ab habitatoribus l.v.7 , quii transgreffi funt * leges , mutaverurt* ■*w,* ***difiiwerune*** *jadiif Jcmpiternum.* ***Propter*** *i-oc* ***mal'diflio vorib-.t terram , ij penabunt hai'ita- fn,r. ew /.i'we*** *I·, anient cul'ores* **r\r,** *& re-* D *lir.pit+it:‹r famine*ı **partes** . **Im** γι«λ/μι ι, *infirmât» efl vitv , ingemuerunt omnes qui satabantur corde . Ceffavit gaudium tympanorum , quievit Jonituj .a:antium, conticuit dulcedo cithara C u>n cantico non bibent vinum: amara erit potio bibentibus iliam. Attrita efl civitas vanitatis, c.aufa eft omnit domus, nullo mtroeunte. Clamor erit Juper vino in plateis . deferta eft omnis latitia, translatum eft gaudium terra , reliila eft in urbe folitudo, & calamtta* opprimet porta· : quia hac er.snt m medio terra , in medio populofum', quomodo fi pauca oliva , qua remanferunt, excutiantur ex olea ;* iT *racemi, cum juerit finita vindemia: fu levabunt vocem fuam, atque laudabunt: cum glorific.itui fuerit dommus , hm-*^ ment de mari. Propter hoc in dofitrmis glorificate dominum, m infula marit nomen domini Dei jfrael.* **Et dominus in oratione, quam difeipulos fuos docuit orare , ait :** *Pater nofter, qus es m calis, fanflificetur nomen tuum .* **In bonis fic juftis hominibus fanfihficatur nomen domini , fic in malis blafphematur . Et ipfa per fe veritas ait :** *Si e^ers munus tuum ad altare, Ù reeardatus fueris, quia frater tuus habet jli-* A *quid adverfum te, reiinque tbi munu· tuum ante altare,* èT *vade print reconciliari fratrs tuo.* iX *poftea offerts munus tuum.* **· Nulli sero liceat doârinam evangelicam deferere, & lacerdotali honore gandere. Data Kalendis Septembris, b Laterano fic Rufino viris clariflimis confulibus.**

EPISTOLA III.

VICTORIS PAPÆ I

VIC IΓO R. EPI SCOPUS

Defiderto c Vienntnfi ep.fcopo jalutcm.

Shut fanda fraternitas tua à presbyteris, qui apoftolos in carne viderunt, erudita eft, qui & ei defiam uique ad tua tempora rexerunt , non decimaquarta luna cum Judaris , fed decimaquinta uique ad sigefimamprimam, pafcha catholica ecclefia celebravit. Non enim jam umbram . fed veritatem qux umbra legis celebratur, quxrit. Hanc doctrinam Petrus & Paulus inflituerunt, ut *in azsmit finceritatis , & veritatis* **palcha ageretur. Qui enim cum Jitdxis pafcha agere volunt, quid nili umbram diligunt , ut agni carnes non in veritate, fed in umbra figurante manducent ? Nec audiunt Joannem Baptiilain clamantem.·** *Ecce agnus Dei, ecce quiantert peccatJ mundi.*

Scis, frater be.itiflime , opus totius pietatis fexta lena & decimnquinta luna perfedum , quando in cruce clamavit is, per quem fadus eft mundus , *Confummatum eft , & vincente* **luce, umbrx mortis fuperat® aufugerunt, & in ipcm noftrx falutis Centurio confeftus eft ,** *Filint Dei erat ifte.* **Nufquain Petrus cum Judxis, poftquam illis dixit** *poenitentiam agite ,* **quia** *ftngninem ;ufti fxdiftn,* **nos pafcha celebrare docuit. Nufquam Paulus, qui ut** *Deumri,,titr lucrifaceret* **obfervauones illas legis** *arbitratus eft ut ftercora. .*

Collega beatuiime, Chrifti ecclefuun non in umbra, fed veritate fu*»ra folidam petram fundatam doceamus , ut audiamus cum apoftolo Petro , *Beatus es , 5i»w<« filius]oannis , quia caro* ***d*** *fanguit non reveiavittttbi, Jed Pater meus qui in caelis ejt.* **Per tuam ergo fraternitatem presbyteris Galliarum b liter® mittantur, ut obfer-b vent pafcha, non cum Judzis negatoribus Chrifti, led cum fcquacibus apoftolorum prxdicanttbus veritatem Chrifti . Salutat te collegium fratrum. Saluta fratres qui tecum verfimtur in domino. Eubolus, qui epiftolam fert Viennam, de collegio noftro, tccum vivere fic mori paratus eft ; quem lufcipe in domino jefu Chriftp. Vale.**

ù.i.t lit c B.r >. I ✦· num tf «x Bibl Fio- luipell» c·- ›. 7» ». v ·»· ›y. -an · ›I M*"k· **. p.c.by.oi c,,i"luT

BPISTOLA IV»

Victoris papæ i.

› ?*** BAlaetbeea Mm. il*. lm.

Ft&r · epifceftut Fratri Faracedntaifceae, folateae.

COMlega nofter Dionyfius dormiens, te nobis iodum iu ecclefiaChrifti reliquit. Vides, frater, Orientalem ecclefiam propter celebrationem pafchx ab Occidentali disjunâamesfe. Placuit ergo nobis apoftolorum fedatoriAbus, veftra unanimitati frribere, ut (cum fecundum quod frriptum eft, *Vetera* rraq/fonva/„ Ctl *tttt* mm *fitiltfient* mmm;) non tenebras fequamur, fed lucem, ur adrertamus prophetam, *ftftdttt* fari *feebhat in tenehrie, viLt lucem tf~*. ..

Propterea, frater collega in domino, doce per ecoefias commiflas a decimaquinta luna pafeha agendum, ut dicat nobis apoftolus; *Poftha noftvnnt intmoLatuf eft Chriftur; &* r„ *fitiftu tenehra,* wane *autem but in dentina*. U- *it*f* nanimitas fraterna te in domino falutat t fratres qui apud te Vienne verlautur de nobis fidutans. Vale.

^SYNODUS

INCERTI LOCI IN GRÆCIA AD CONFERENDUM

Archiepiicopo Scleucicnft jus pacriarchicum per totam Aflyriam, Mediam & Pcrfidem.

Circa exitum fxculi a Chrifto nato fecundi, ut fertur, celebrata.

Epiftola Synodica Patriarcharum Occidentalium, qut ad Orientales mijja eft.

ήιιόι*O»i› t«. Ill p-L P Nt·

ÜRatnhus fit membris noftris Chriftianis, îA qui in oriente funt, fratres veftri in Chrifto, ccctus paftorum, qui perfecutioncm patiuntur: in Jefu falvatore noftro pax iis multiplicctur. Nos etfi indigni, fumus tamen patres veftri, qui noftri filii eftis, dc patrum matres qui vobis prxfunt. Volumus ergo folvere debitum, quod tanquam patres vobis debemus: bonas fcilicet conftitutiones vobis fratribus, fitiifque noftris in Chrifto fancire: hac prxfertim tempeftate, qua propter utriufque Imperii difeordiam perfectitio in nos commota eft. Nos itaque paftores, perfecutione quam patimur admoniti, verbum feriptune recolimus dicentis: tribulationi nullum fore modum, prarfertim noftrx, qui Chriftiani fumus: adeout uno tempore duorum patrum fanguis innocenter effiifus fiait: qux res univerlam terram commovit, & communi eoque amaro ludu ecclefiam Dei in occidente, ^tque in oriente implevit. Poftquam vero illi duo patres, alter ex occidente, & ex oriente alter perierunt (ambo enim ad fores ecclefix Apoftolorum urbis Antiochix fufpenfi fuere) placuit fratribus noftris. atque nobis, ne videlicet fratres noftri Chriftiani qui orientem incolunt, orphani remaneant, urquandocumquc magnus Metropolita, qui Selencix in urbe regia Arfacidarum in magna ecclefia Cochenfi totius orientis priniipatinn tenet, difccffent, nullus Mctropolita Antiochiam afeendai ad fufeipiendum juxta prifeum morem ordinationem, ne ob regum inter fe difeordias. & odia innocens pontificum languis in pofterum effundatur, quemadmodum noftra hac xtate contigit: vidimus enim ipeftaculum luâuofum, atque terribile, duos nempe Patres e totidem crucibus nudos pendere, proptereaque perfecutionis tempeftatem in oriente, juxta ac m occidente fuifle excitatam. Idcirco decrevimus facultatem concedere, per quam ab effufione humani fanguinis deinceps immunes ferBventur. Quemadmodum veio olim Spiritus lufttagio, & Apoftolorum forte illi conccftum eft, m univerlx ecclefir Dei, que illic eft, magnus Mctropolita foret, fimiliter illi trjAita eft poteftas, & auâontas luper omnes mundi Metropolitas. Quamobrem ejus thronus quatuoi orbis Patriarchas fubfequitur, tenentes quatuor throno? juxta evangeliftarum numerum, Matthxi videlicet, Marci, Lucr, & Joaiuiis. Dataque itaque illi facultas, ut epiicopos ipfe m ftituar totius orientis, & ultia, Afsyrix nimirum, Mediat, atque Perfidis, & gubernationem Chriflianorum obtineat: univerius infiipcr facerdotum ordo ab impofitione manus illius procedat. Decedente autem hoc magno MeCtropolita, ejus fucceflor ab Antiocheno Patriarcha conftituatur: quia Spiritus Paraclitus non permittit ut filii patrem fibi per impofitionem fuarum manuum generent; led neque in Saecularibus poteftatibus majores a minoribus creantur. Idque ab antiquis patribus noftris definitum fuit, juxta illud: minorem a majori benedici oportere, ficut Abraham gentium pater benedi&onem accepit a Rege Salem Mclchifedeco, Sacerdote veritatis, & rege juftitie, cui Chriftus fecundum humanitatem fuam aifimilatus & comparatus luit. Eadem dc caufa nos quoque, quibus credita eft magna Dei Domus, quae eft Sanâa Ecclefia, p«r jurfionerr. Dei Patris, & per gratiam Filii ejus jefu Chrifti, & per conccftionem Spiritus ParaDcliti orando petimus, & per virtutem SanAa Trinitatis, & per immortale Verbum concedimus Patriarchalis dignitatis charifma fanâae fedi magni Metropolitae, quae eft in magna eoclefia Cochenfi befeucix, regie Arfacidarum civitatis in oriente. Hic posro cenfenfus, & boc fpirituale donum, nempe Patriarchica dignitas cuftodiatur apud re&ores, qui deinceps in illa fede collocabuntur, ufque ad diem revelationis Chrifti': nofque perpetua confcnfione cifdem aftentimur in omnibus, qux ab ipfis in Pa-

Patriarchica gubernatione fient. Interim oramus, ut throni illius redores, quorpm languis vivi ft vivifici fanguinis Chrifti Domini Particeps fadus eft, quique contones fieri pamonis & rcfitrredionis ejulitem defideraverunt, ab eodem Chrifto cuftodiantur, & liberentur ab omnibus, qui tribulant eos, eorumque judicium ad victoriam perducatur, dc forti brachio fuftententur, Sanftiquc Spiritus virtute muniantur, ne coram hoftibus fuis cadant. Ita qucfumus, Domine, cuftodi famulis tuis Patriarchis gratiam iftam patriarchatus, eofque in ea tuere, noftramque cum illis in hoc negotio confcnfionem conferva, ficut foedus fidele, quod cum Abraham, Ilâac, d Jacob, & cum univerfa fanfta Ecclefia tua pepigifti, Etiam, Amen. A te, Domine, perfeâio, & complementum fit in fxcula. Hic itaque magnus-Metropolita, qui Patriarchicam dignitatem fsper orientem accepit, poteftatem fimul habeat creandi Metropolitas ubicumque ipfi libuerit, quoique noverit efle neceflarios: eos vero ab illo inftitui oportebit fecundum ccdgfiafticum morem per fufFragium, conieniumque duorum epicoporum cum ipfo prxfentium, ut numerus ternarius non minuatur: ponaturque evangeliorum codex fuper caput ejus, & Icilio Petri recitetur, quando ctrli, terrxque poteftatem accepit. Quumque ordinatus fuerit, manum fuam Patriarcha fuper caput ejus imponar, A orationem recitet. Per hunc modum ab ipfo ordinentur, & per manus ejus impofitionem perficiantur omnes, qui Metropolitans dignitatis Sjratiam fulcepturi font. Patriarcha autem deunflo congregentur Metropolitae, & Epifcopi, ut per tempus licuerit, & Patriarcha a nobis per manus ipforum conftituatur per virtutem Spiritus Paracliti, & per fuflragium noilrum perficiatur ipfe Patriarcha gratia, dc dono Spiritus Sanfit; fciantque ipfum exinde fore fpiritualem patrem datum in ecclefia per Spiritum Paraclitutn. Haec porro noftris literis fignihc.tvimus, ut hoc modo hoc negotium peragatur. Omnes vero ecclcfiafticx dignitates infra ipfom funto, quoniam ipfe eft omnium pater, & ab eo generantur. Epifcopi autem, qui a Metropolitis fuarum provinciarum inftttuuntur, locum epifeoporum tantummodo teneant. & orationem faciant in medio fratrum fuonun, non tamen illis licear accedere ad facerdotum ordinationem, ft ad epifcopale opus, donec ad patrem poteftatum, qui eft Patriarcha, accedant, & ab eo perficiantur per conceftionem, ft epiftolam ab ipfo acceptam. Quemadmodum vero ipfe pater poteftatum Patriarcha jus habet ad ordinationem Metropolitarum, & Epifeoporum, & ad perfedionem Epifeoporum; fimiliter jus habet ad fententias judiciales, & abfolutiones, atque abrogationes, & rtfervationes: quandoquidem illi hac credita funt, & circa ea poteftatem, auâoritatemque habet. Quicumque autem illo inferiores funt, nullam in co poteftatem habent fecundum divinum mandatum. Quod fi aliquam adverfus eum caufam quifpiam habeat, aut quidquam ab illo repetere oporteat, Patriarchs judicium Patriarchis *refervetur*, ft ab iftis ejus cauta, non ab ejus diicipulis cognoicatur: quia neque ecclcfiafticx leges hxc permittunt, neque leges nature. Quod fi contigerit aliquando Imperium (*Fcrfarum*) nobifeum habere pacem, ipfom Imperium (*idrft ipfe Perfarum rex*) judicium indicat, ft de regis mandato Patriarchae caufa decidatur, difcipuli autem ejus nullam in eo poteftatem in verbo Dei habeant, ne qui membra, & partes funt magiftris coxquentur, neve dicere audeant fe judices illius efle. Hxc ftatuta a nobis, & per'manus noftras vobis, fratres, decreta funt. Defcribite illa vobis in tabulis cordis veftri. Eorum memoria fine oblivione apud vos fervetur. Univerfa qux apud nos eft ecclefia, vos in Domino falutat.

*H*c autem epi/lola a Patriarchis occidentis mif-/4 fuit per Agapetus* epifeopum Beth-Lapet*, efi fedes Elam. Suam ob caufam ipfe primus ordsnatus, & eleflus fust Metropohta in terra, & in ecclefia orientis, honoremque confequutur eft, ut primus in eie&ione Patriarch* fuffragium ferat.* Poflrema hxc verba addit Ebedielus Sobicnfis epifcopus, unde epiftola hxc defiimpta eft.

CENSURA

assemani in hanc epistolam.

SUppofoioms vmo n.inc epniolam laborare, vel id unum evincit, quod dicitur de Primate Seleuctr ioc. cit. *Ejus tbronu, quatuor orbis Patriarchas fubfequitur, tenentes quatuor thrones:* nam titulus *Patriarch**, ft numerus *quatuor Patriarcharum* defumptus eft ex canone Arabico Nivxno, ut & fcquentia ejufdem eptftolx verba: *Hic itaque magnus Metropolitan qui Patriarcal-. im dignitatem Juper rv-.vcrfum orientem accepit, poteftatem fimul habeat creandi Metropolitas ubicumque ipfi libuerit, quorve novent effe neceffarios:* qur nullo apice mutato in citato canone Arabico Nicxno leguntur.

Hxc altaque argumenta, qux hic brevitatis caufa miffa facio, fuadere mihi videntur, hanc epiftolam, ex canonibus Nicxnis, quos Arabicos vulgo appellamus, prOmanafle. *Suum enim m ut ite dignitate Primatuque Selcuctenfis ecclefi* quodam ftatuta repcrtanrur, ea ftatim Neftoriani arripuerunt.* (ut recta advertit Renaudotius tom. i. Lit. Orient, pag.367.) *atque eo adminiculo antiquitatem cathotKorum fuorum ad Nic*na tempora* (imo longe antea) *promoverunt: qui comtius inutilis plane juturu, apud antiqu* hifton* peritos viros juiffet, fed apud ignaros ecclefiafticarum originum, qualei tunc erant oriental" Chriftiani, fucceffu non caruit. Huic primo adificio est ftiln, & incondita narrationibus fafiiginm impofitum eft, ut ecclefia Heftoriana, Seleucienfis ApoJiolic* fucceffioni conjungeretur*, & ab Antiocheni throni jurifdiftione exempta pari cum illo auftoritatis, dignitatifque prxrogativa, Patriarchal fcilicet, cumularetur.

Fateor, a primis ecclefix feculis Seleucienfem Pnefukm in oriente, hoc eft, Γη Aflyria » & Ba

& Babylonia Primatum , Gib Antiocheno tamen Patriarcha , tenuiffê , ut liquet ex adis fynceris Martyrum orientalium , & bx Sozomeni hiflona ecclcfiafttca, m qua S. Simeon *Artbiepifeepus* diferte appellatur . Id enim *Arcbiepifcopi* titulus per ea tempora fignificabat, quod poftea *Catbohct & Patriarcha* nomen a Scleucientibus epifeopis ufurpatuin At neque S) rorum, neque Graxorum , Latinorumquc feriptor ullus antiquus literis confignavit Patriarchalem dignitatem Seleucienfi epifeopo a reliquis Patriarchis concertant , aut hunc a poteffate Antiocheni Antiftitis abfolutum. Hoc purum putum eft Ncftorianorum commentum, qui quum ab Ecclefia catholica, & a Patriarchae Antiocheni obcdiçntia defeciflent, privilegium illud excogitarunt , quo deteâionem Giam cohoneftarent. A Neftonanis decepti Jacobitz eadem de eo privilegio tradunt . Hinc Barhobrants quum orientales dixiffet ab Epifeopo Antiocheno privilegium obtinuifle , *at fititm rorum caput* (ideft Metropolitar Selcucienfis) *obuffet , ipfi manam •leflo imponerent , ne pergendi amplias Antiochiam opus haberet* , fubjnngit <fe Antiochena» Diœcefeos epifeopis loquens : 4? *Syffaticon quidem hac do re fcripfere, atque magnus ille orientis métropolite , Catholici* , èT *Petriarcha nomme decoraretur.* E re fcilicet Jacobitarum erat , fabulam illam a Neftorianis confiitam tamquam Delphicum oraculum ampleéti , quod fuos ipfi quoque Maphrianos haberent , quos veluti legitimos Seleucienlium epifeoporum fucccffores jaâant : & Barhcbneiis ipfe , etli aliis in rebus diligens fabularum confutator efle foleat , in hac tamen narratione, a qua tota fua dignitas pendebat (fuit enim Maphrianus) ferttpuIum nullum movit.

Sed quis hanc epiftclam excogitavit? fi refte conjicio, Jofcphus fuit Nctlorianorum Patriarcha , qui fub Cholroe , Perfarum rege , anno Chrifti 551. eleâus, tribus poll annis dignitate amotus , obiit anno 566. ut cx Anno , & Barhebrro dixi torn. *l.* pag. 413. Hic enim, eodem Barhebneo tefte , poftquam depolitus fuit , epiftolas nonnullas temporibus Papx, qui eandem déportttonis fenrentiam ab epifeopis acceperat, feriptas confinxit, inter quas îk illam fuiffe , de qua hic fermonem inftituimus , haud improbabilis cll conjeihna . *Estant epffiola eonjolatoria* (inquit Barhebratus de damnatione Papae tom. cit. pag. j$8.) *a S. Jacobo Nffibeno & e S. Ephrem ed hunc Papam confcnpta oh dextera ejm impedimentum, quibus epijcopos reprehendunt , quod m ipfum frmerarto aufu mfurrexiffent. Afennulii vero exiffimant, Jofepbum Catholicum, quum ah tptjcopis damnatu» effet, eas epijhlas compofuiffe.*

ANNO — ANNO

CONCILIA ALIQUOT

Dc Pafcbaris objervarionc, Jub Ociore pontifice habita. ·p

CONCILIUM ROMANUM.

Hoc concilium habitum eft Rome, anno domini >p8. imperatoris Severi quarto Theophilus Cxlarienfis epilcopus per Viitorem vocatus huic interfuit . Vitior pontifex eidem praefuit ¹ Decretum eft, pakha , non 14. luna piimi mcn/is , led potius dic dominico poft A 14· lunam & veniale rquinoftium occurrente prout ab apoftohs traditum eft , celebrandum effe. Eufeb- libro 5. eccl. hift. cap. 22. liber pontificalis in vita Vidoris . Actorum in hoc concilio nihil extat.

CONCILIUM PALÆSTINUM.

Tmp··, t·· TjOdem anno Chrifti nati , & Severi imperatoris, auâontate Vidons Romani ponrifcis, Cariarez in Palzftina, Theophilus C«fancnfis mctropolitanus epilcopus hoc concilium coegit , quo de tempore pafchatis celebrandi idem couftitutum eft, quod praecedente Ac fequentibus quibufdam aliarum provinciarum conciliis, nimirum, nequaquam licere Chnftiams decimaquarta dic primi mentis pafcha celebrare. Eufeb. praedicto loco . Huius fragmentum plane auretun extat apud Bedam de zquinoâio vernali : eftque inde huc translatum . Verba concilii haec iunt.

Vrajm······ Papa Vidor Romaine urbis epifeopus , direKit auâoritatem ad Theophilum *Ctefateaiu* η·· »p»4 ··· Paheftineque antiftitem , ut quo modo pafcha redo jure a eundis catholicis celebraretur ecclefus, inibi fieret ordinatio , ubi dominus & B Salvator mundi fuerat in carne verfatus. Percepta itaque auâoritate, przdidus epilcopus, non lohim de fua provincia , fed etiam de diverfts regionibus omnes epifeopos evocavit. Ubi cum illa multitudo facerdotum convenit; tunc Theophilus epifeopus protulit auâoritatem ad fe miffam Victoris papae; & quid tibi operis fuiffet injundum , offendit . Tunc pariter omnes epifeopi dixerunt : Nifi prius, quomodo mundus fiierit a principio , mvcftigeturnihil poteft de obfervamia naichae falubriter ordinari . Dixerunt ergo epifeopi : Quem credimus faâum fuiffe in mundo primum, niti dominicum diem ? Theophilus epilcopus dixit : Probate quod dicitis. Refponderunt *epifeopi* fecundum C feriptw* auâoritatem : *FaAum efl vefpere* 47 e» >. *mane diti primus :* deinde fecundus , tertius , quartus, quintus, fextus, feptimus: in quo fe-

¹ D« h«c pariMt AaAvr Sjrnvdtci iα/r· p«(7»;. · *Dt* bvc <uae S/aodicl Aj.Iih »air» *pq.* ,,4.

anno CHRISTI

Ç'imo requievit Deus ab omnibus operibus luis.- quem diem fabbatum appellavit . Ergo cum novitiimum diem fignet fabbatum, quis poteft elfe primus, *mfi* dominicus dies?

Theophilus epiicopus dixit ; Ecce de die dominico, quia primus fit, probaftis; de tempore autem quid dicitis ? quatuor enim ' mundi tempora accipiuntur, ver, aeftas, autumnus, dt hyems. Quod ergo tempus primum faâum in mundo ? Epifcopi refponderunt : Vernum . Theophilus epifeopus dixit : Probate quod dicitis . Et illi refponderunt : Scriptum eft : *Germines terra ftrnt herbam fecundum genusfuum, tf lignum fruiltferumferens frulium juum:* hoc autem temporibus veris accipitur . Theophilus dixit : In quo loco caput mundi efle creditis: in principio temporis, aut in medio tempore, aut in fine? Epifcopi refponderunt: In zquinodio , odavo Kalendarum Aprilium . 'Theophilus epifcopus dixft: Probate quod digitis . Er illi refponderunt: Scriptum eft, *quia fecit Dem lucem , tf vocavit Deus lucem diem: tf fecit tenebras, tf vocavit tenebras noflem : tf divifit inter lucem tf tenebr/s aquas partes .* Dixit Theophilus : Ecce de die & tempore probaftis : de luna quid vobis videtur ; utrum crefcentem, an jam plenam , an imminutam a Deo fuifle * confecraram ? Epifcopi refponderunt : Plenam. Et ille : Probate quod dicitis . Refponderunt : *Et jecit Deus duo luminari» magna, tf pofuit ea m firmamento coeli , ut luceautfuper terram : lummare majus m jneboattonem diei, luminare minus tn inchoationem noftis.* Non poterat aliter, nifi effet plena. Nunc ergo inveftigavirtius quomodo in principio factus fuerit mundus , id eft die dominico . verno tempore , tn trquinodio-, quod eft , octavo Kalendarum Aprilium , luna plena : per ipfum tantummodo tempus & elementa resurgunt.

Theophilus dixit : Nunc igitur agendum eft de ordinatione, quomodo debeamus pafcha tenere . Epifcopi dixerunt : Numquid poteft dominicus dies prateriri, ut in eo pafcha inini- me celebretur, qui tot & talibus benedidionibus fanctificatus eft? Theophilus epiicopus dixit: Dicite, ergo, quibus & qualibus benediftionibus eum effe fandificatum afferitis , ut ferihere poffimus . Epifcopi dixerunt : Prima illi benedtdio eft , quia in *ipfo tenebr** funt remota:, & lux apparuit. Secunda eft illi benedidio, quod de terra Ægypti velut de tenebris peccatorum , quafi per fontem baptifmi , per mare rubrum populus fuiffet liberatus. Tertia illi benedidio eft, quia eodem die cceleftis cibus , manna hominibus datum eft . Quarta illi benedidio eft, qua Moyfes mandat ad populum : *Sit vobis obfervatus dies primus, tf novijfimus.* Quinta illi benedidio eft, ut in pfal. J J 7. dic.; *Circumdederunt me ficut apes , tf ^f*l exarferqnt ficut ignis in fpinis* , &c. De refurreaione enim domini dicit: *Hoc eji dies , quam jecit dominus, exaltemus tf lutemur in ea* , ufque ad cornu altaris. Sexta illi benedictio eft, quod in iofa dominus refurrexit,

vtdes ergo, quia' dies refurredionis domini-eus iingularitcr in pafcha teneri poflit . Theophilus dixit: De tempore autem ad Moyfen mandatum eft a domino ; *Hic mtufis erit vobis inifium menfium: Pafcha facite in eo .* Omnes ergo triginta dies a domino confccrati funt. Epifcopi dixerunt. Jam fuperius dedimus refponfum, Principium mundi effe atquinodium, 8. Kalendarum Aprilium ; & ab 8. Kalendarum Aprilium , uique ad 8. Kalendas Majas, legimus efle confecratos . Theophilus dixit : Ecce impium non eft , ut paffio dominica , tantum facramenti myfterium , extra limitem excludatur? Padus namque dominus ab n, Kalendarum Aprilium, qua node a Judaeis traditus eft, & ad 7. Kalendas refurrexit . Quomodo ergo tres dies extra terminum excluduntur? Omnes epifcopi dixerunt : Nulla ratione fieri debet, ut tantum facranicutum extra limitem excludatur : fed hi tres dies intra terminum inducantur, & defuper retrahere conftitutum eft. *Huculque Beda,*

IDEM CONCILIUM PALÆSTINUM

fcu potius Ccefaricnft (x nova Balwzji Colltflione.

HI' temporibus gravi con'roverfia exorta, ut Eujebms ait in libro quinto /ultoria ecclefiajiica. eo quod omne· per Afiam Ecc.efia vetuila quadam traditione nixa, quartadecima luna falutaris Pafcha j'ftum diem ceiebrandum efle cenfebant. eaque omnino luna, tn qucmcumqu- demum diem Jeptimana incidiffet, finem jejuni, i imponendum ejfe ftatuebant, cum t.imen reliqua totius orbis E-clcfia alto mare uterentur, ut jcihcet non a.':o quam rejurreHionii dominica die 'ejunia jolvi liceat, jinodi ob id coetufque Epifcoporum convenere , atque omnes uno confenfu ecclefiajhcam regulam umverfis fidelibus per epijlolas tradiderunt , ne videlicet ullo alio quam dominico die mrftermm refurreHionis Domini unquam celebre- /«i·, utque eo duntaxat die pajcbahum jejunio-nt terminum objervemus. Congregata igitur ob eam eaufam fynodo Eptfcoporum Palafiinet , cui prafidebant Theophilus Cafarcrt Paleflina Epijcopus tf Aarcijfus Hierofoljmttanu<, mtereranf att-tem etiam eum illis CajfiurTyritf ClaruiPtolemaidis Epijcopi tf tin quidam , Uterus epuaquaverx fum jeripferunt , quibu> decretum fuum de die Pafchatis univerfit Eeclefiis fignificaverunt. Extut apud Eufebium poftrema purs tarum literurum·, qua fie babet .* Date operam ut cpiftolz noftnt exemplaria per omnes Ecdefias mittantur , ne nobis crimen impütent qui animas fuas a redo veritatis tramite facile abducunt. Illud etiam vobis figniheamus, eodem quo apud nos die, Patcha Alexandria celebrari, A nobis cum ad illos & viciftm ab illis ad nos literr perferuntur, ita ut uno confenlii & iimul facrofandum peragamus diem, *Ejufdem epiftola cum laude meminit Hieronymus in hbre de viris tliuftrthus.* Theophilus *» inquit,* Cacfarez Palrftine, qux olim Turris Stratonis vocabatur, Epifeopus mb Severo principe adverfus eos, qui decimaquarta lusu cum Judcis Pafcha faciebant, cum ceteris Epifcopis fynodicam & valde utilem compofuit epiftolam. *Epiftola ili»*

nunc

chai's». T** *** ****** *tantam vetas quadam fié* .A 1 *»»' *editio Boeben, narratio de gefiû m bocCenciüo, quam moite diverfam, at, at arbitrer, finceriens editionis inveni in vetoflifimo codite MS. monafterii fanih Galli in Helvetia, tf in vetuftdjftmo item codice MS. bibhetbeca Celbertma,* èT *quam in veteri quoque codice Anglicane extare accepi a viro do&o. Hanc narrationem Ahabanns Abbas Fuldenfis, qui ejus epitomen legerat apud Bedam in libro de vernali oquinoHio, putavit ege ipfammet epiftolam fynmhcam, quam Theophilus Cefarienfis una cum ceteris f.ihtflina Epifeopis fcripfit adverfus eos,* ÏΛι *qualtadecima luna cum Judais Pafcha celerabant, ut patet ex capite* I xiv. *libri de computo. Sane aHa illa fynodi Cajarieifis, qua extant, at dixi, apud Bedam* \ *nonnullis sUegitime ac fpuria vifa funt, ab aliis, & quidem viril eruditijfimis, pro veris ac genuinis decepta. Utcunque fe res habeat, cum ea nondum edita fiet cujufmodi leguntur in antiquis libris, vifum eft beic edi debere. Sic ergo bat-nt.*

Cum omnes Apoftoh ex hoc mundo tranfiffent, ner univerfiim orbem dive fa erant jejunia. Nam omnes Galli unum dkm anniverfanum VIII. Kal. April. Pafcha celebrabant dicentes: Quid nobis eft ad lunz computum cum Judzis facere Pafcha? Sed ficut Domini natalem, quocunque die venerit, VIII. Kalend. Januarii, ita fit vi 11. Kalend. Aprilis, quando refurredio traditur Chrifti, debemus Pafcha tenere. Orientales vero, ficut hiftoria Eufebii Catfarienfis siarrat, quocunque die menfe Martio quartadecima luna eveniffet, Pafcha celebrabant. In Italia autem alii plenos quadraginta dies jejunabant, alii triginta. Alii dicebant fe-?>tem diebus, in quibus mundus concluditur, ibi fufficcre jejunare. Alii quia Dominus quadraginta diebus jejunaffet, illi horas quadraginta deberent. Cum hzc ergo talis diverfa effet obfervatio, mœror erat (acerdotum, quod ubi erat una fides, diffonarent jejunia. Tunc Papa Vidor Romans urbis Epifcopus direxit ut daret audoritatem ad Theophilum Czfarienfem Palzftinz provinciz Epilcopum, quia tunc non Hierofolyma metropolis videbatur, ut inde pafchalis ordinatio proveniret, ubi Chriftus fuiftet in corpore verfatus. Accepta itaque audoritate Theophilus Epiicopus videns tantum fibi opus fitiffe injundum, quod in mundi obfervationem tranfmitteretur, non folum fuz patrise, fed & de vicinis provinciis omnes Epifcopos & lapientes viros ad Concilium evocavit. Cumque grandis illa multitudo facerdotum vel fapientium virorum in omnibus feripturis fpiritaiibus erudita in unum fuiffet colleda, tunc protulit Theophilus Epifcopus audoritatem ad ie diredam Papc Vidoris, & quid fibi operis effet injundum patefecit. Tunc pariter omnes dixerunt: Primum nobis inquirendum eft quomodo in principio mundus fuerit fadus. Et cum hoc fuerit diligentius inveftigatum, tunc poterit ex eo pafchalis ordinatio fahibriter provenire. Dixerunt ergo Epiicopi: Qpem diem primum credimus creatum in mundo? Refponderunt: Dominicum. Theophilus Epifcopus dixit: Quomodo poteft probari quod primus dominicus fit dies fadus?

Refponderunt Epifeopi: Dicente fcriptura: *Et* T n K δ ~/«/feñ *efl vefpere & foliuñ efl* aτaàe dio *pri-* ""-τι *mus.* Inde fecundus, tertius, quartus, quintus, fextus, & ieptimus, in quo requievit ab omnibus operibus fuis, quem diem (abbatum appellavit. Cum ergo noviifimus fit fabbatum, quis poteft effe primus nifi dominicus? Dixerunt: Sic eil, & aliter non eft. Theophilus epifcopus dixit: Ecce de die dominico, quod primus fit, probaftis. De tempore quid vobis videtur? Quatuor enim tempora in anno accipiuntur, ver, rftas, autumnus, & hyems. Quod ergo tempus credimus primum in mundo tadum' Epifeopi refponderunt: Vernum. TheophilusEpilcopus dixit: Probate quod dicitis. Et illi refponderunt: Dicente icriptura: *Germinet terra herbam fani-fecundum genui fuum, & lignum frufhferum facient in fe frullum.* H«C enim verno tempore videmus fieri. Theophilus Epifcopus dixit: Verum eft. Et adjecit. Quoniam tribus menfibus vernum tempus accipitur, quo loco mundi caput effe credimus, in principio, an medio loco, an in fine? Epifeopi dixerunt. In zquinodio, id eft, VIII. Kalend. Aprilis. Theophilus dixit: Probate quod dicitis. Et illi relpondcrunt: Dicente feriptura. *Et fecit Deus lucem, & lucem vocavit diem, ,èΓ fecit Dent tenebras, & tenebrai vocavit noitem. Et divifit Dent inter lucem ij tenebras sequat partes.* Theophilus dixit: Eftvprum. Ecce de die vel tempore probaftis. Dc luna quid vobis videtur? Quomodo dicimus fuiffe creatam a principio, plenam, an minuentem? Epifcopi refponderunt: Plenam. At ille dixit: Probate quod dicitis. Epifeopi refponderunt: Scriptura divina dicente: *Et fecit Deus duo heminaria magna & pofuit ea m firmamento ca-II, fic ut luceant Juper terram.* Luminare majus inchoationem diei, fic luminare minus inchoationem nodis, quae tota node luceat fuper terram, non potuit effe aliter nifi plena. Theophilus dixit: Sic eft verum'. Ergo quomodo fuiffet creatus mundus inveniamus. Refponderunt: Die dominico, verno tempore, zquinodio, hoc eft, VIII. Kal. Aprilis, & luna plena. Epifeopi dixerunt. Sicut in principio mundus creatus eil, per iplum tempus etiam per refurredionem dominicam redemptus eft a peccato. Relurrexit itaque Dominus nofter Jefus Chriftus die dominico, verno tempore, in zquinodio, luna plena. Per ipfum tantummodo tempus elementaconfurgunt. Theophilus dixit. Ecce inveftigavimus quomodo in principio fadus eft mundus, vel a peccato redemptus. Nunc de obfervatione Pafchr agendum eft, quo, die, aut quo tempore, vel luna, Pafcha debeat ordinari. De die dominico quid vobis videtur? Epifeopi dixerunt: Numquid poteft dominicus dies przteriri ut in co pafcha minime celebretur, qui tot ac talibus benedidionibus fanftificatus eft. Theophilus Epifcopus dixit: Quibus aut quantis benedidionibus apertius dicite, ut fcire po(fimus quas fandificationes in eo afferitis, ut feribere poflGmui. Epifeopi dixerunt. Prima illa benedidio «ft, quod in ipfo tenebr* remote funt, & lux apparuit. Secunda, quod populus Ifrael ex Ægypto tenebrarum per baptifmtun fontis

per

1 Siv. Theephili pati--Al«i,, -' luipfcatui Mkh»«I 1« Quit* ı- paaoplia »d««iu» ichiimi Gracarua f»b AJiaaai* naai

ANNO CH|*,1>TI per mare nibrum de duro fervitio fuerit lib·- Wh»· Tertia, quia mandat Moyles ad populum & dicit: Obfervam* fit vobis dies primus & novirtknus, hoc eft, dominicus & fabbatum. Quarta, quia centefimus decimus feptimus pfab mus totus de paflione & refurreâion· cantatur. De paflione : Czrc*wd»a/rr rûwwdrdrnot/ we, èX *in nomine Domini vindicabor in eii. Circumdederunt me fient apes favum*, èX *exarferunt fient ignis* r» *fpi»*·· · JEt interjeâis verfibus ; *Lapidem quem reprobaverunt adificantes, bit fallus efl 'in caput anguli*. *Hxc* de paflione. De rciurredione autem dicit : W*c *dies quam feut Deminui. Exulremut & latemur tn en.* Et inleriedis verfibus; *Conftitui to diem Jeiemnem in cmdenfif frequentantibut in cornu altaris.* Dixerunt fiç efle verum ut die dominico Pafcha eelebretur, quia fit tamis benedidionibus fanftihcatus eft, ut in eo die Dominum noftrum Jefum .Chriftum a mortuis manifeflum fit refurrexiflé. Theophilus dixit : Ecce conflitutum eft de die dominico. De tempore quid vobis videtur? Refponderunt : Numquid aliter intelligi poteft, nifiquod in divina feriptura prxfinilum eft, dicente per Moyfen : *Hic menfii erit vobis initium menfium. Pafcha facitote tn eo*. Non dixit in prima die menfis, aut decima, aur viectima ; fed totos triginta in Pafclia fandificavit. Theophilus dixit : Qui funt hi triginta dies' At illi refpondcrunt : Jam autem diximus principium mundi efle equinodium. Ab odavo enim KaL Aprilis ufque ad •fta-vum Kal. Mail, hi fant triginta dies in Pafcha fandificati. Theophilus Epifcopus dixit. Eiimpium non éft ut illi tres dies paflionis dominicae foras terminum excludantur, id eft, xt. Kal. Aprilis, quinta feria, quod cena,Domini vocatur, qua cum difcipulis fuis difeubuit, quando & Judz praedixit quod ab ipfo effet tradendus? quod confiât fuiflie impletum. Paffus namque eft Dominus ab undecimo Kalendas Aprilis, mia node a Juda eft traditus, & ad,odavum Kalendas Aprilis refurrexit. Quomodo ergo hi tres dies extra terminum excludantur? Dixerunt omnes non efle verum ut foras limitem paflio mittatur, fed introducantur hi tres dies in ordine pafchali, & de no· viflimo reducantur. Et *ita* ftatutum eft in illo Concilio, ut nec ante xi. Kal. Aprilis, •eque poft xi. Kal. Maii fieri debeat Pafcha. Theophilus dixit: Ecce de die vel tempore ftatutum eft. De luna quid vobis videtur? Refponderunt. Similiter & de luna praeceptum divinum fervetur, dicente Moyfe : *Et fit vobis abjervatio a quartadecima ufque primane & vicefimam lunam.* Has odo lunas in Pafcha fuiffe confecratur. Qyando ergo intra illum terminum ftatutum dies dominicus & luna una ex his odo convenerit, Pafcha nobis iuffum eft celebrare,. A_N N o CH*>*,TI

CONCILIUM PONTICUM.

Odem tempore, & ob eatndem cmifamC in Ponto · a Palma hoc concilium pro- nodlco. ”· vinclalo cdebiatum eft, & de pafchatis obfervatione, idem quod praecedentia, definivit. Eufebius prxdido loco., Ada non extant.

CONCILIUM GALLICUM.

HUic ob prxdidam quxflionem & controverliam pafchatis habito in Galliis concilio, Irenans circa prxdifta tempora prxfedit : conftiiuit autem in hac caufa, quod fuperius deferipta concilia decreverunt. Eufebius prxdido loco. Hujus, ficut & praecedentium, Ada interierunt.

C annum CHKISII ”7

CONCILIUM IDEM GALLICUM, SEU POTIUS LUGDUNENSE

c Tnnôm CHRISTI *»»·

EX NOPA BALUZI1 COLLECTIONE.

PArva hu'ui frnodi mentio extat in vulgatisT) editionibus Conciliorum, quod aut non animadverterint editorei extare apud Eufebium fragmenta epiftola fmodica ad Viflorem Papam /cripta, vel extfttmaverint epiftolam Irenai Epifcopi Lugdunenfis ad eundem Papam, cujus funt bac fragmenta, non effe feriptionem publicam, fed privati bomtnir. Verum nuper vir dolitffimui Henricui Valefiur in annoi.itionibui ad librum quintum biliona ecclefiaftica Eufebu cap. xxiv. *adnoravit fragmenta illa vere effe ex epiftola fynodica Epifoporum Gallia, argumento fumpto ex capite* XXiti. *ejufdem libri,* »h *quo Eufebius enumerans epiftolas frnodicas tum feriptas occafione contraverfia de Pafcbate, ita fcribtt:* Epiftola quoque Ecdefianim Gallix exftat, quibus prxerat Irenaeus. *Affentior enim eidem viro clariffimo, qus epiftolam illam putat non effe diverfàm ab ea, quam Eufebius in capite fequenti tradit, ab Irenao fcnptam effe ad Vtilorem ex perfona fratrum, id eft, Epifcoporum Gallia, exiftimans proinde referri illam debuÿè inter Concilia Gallia;* ut olim monui, *inquit,* Jacobum Sirmondum virum dodiflimum. *Itaque vifum eft referri boc loco debere bac fragmenta epiftola fynodica, prout extant apud Eujebium.*

INTERPR RUPFINO.		INTERPR. VALESIO.
Denique extant ipforum littera, qu/but afperiut objurgant Viflorem, velut inutiliter Ecclefia commodis confidentem. Nam &	♦f'pevHH *Si* »$ otr Tiirw φ·>- *vai*, *trXrpmxunpov* χχθαχτ·- *μΐ\·αν rS βιχηρο* . cv ots ιζ • HpfluaZoc *ix vporuirw uv*	*Exflant etiamnum eorum littera, quibut Viliorem acerbius perftriiigunt. Ex quorum numero Irenaus in epiftola quam feripjit*

i Hee cua Aiulco Synodid, 4« ^uo latra p. ,,,. Hoc >d»m »t Luiduacaf* Syaodicf, d* qav iafra pag y,<.

C. ANNUM *Imtm* rw *ceterii ^xibxi pra-traiGaüimmEpifcapiifcrihenc,*
* ** *confirmât qitHem ut* su dasoûwca *die rtfxrveftienii Domini mjfte-rinm tehhntitTi VtOerem ttmn aigrit* fared mm *velit fecerit, abfcindere a corporif xnilate tel tr tantae Eceitfai Dei,* wa-rn· *fibi anfonitxi traditum eu-JMirent. Sed if de mxitu aliit eoeemoenet per bac verbe .* Non foium, *ierfrit ,* dc die Pafchz agitur controverfia, fed & de ipfa fpecie jejuniorum. Quidam enim putant una tantum die obfervari debere jejunium, alii duabus , alii vero pluribus-; nonnulli autem etiam quadraginta , ita ut horas diurnas noâu rnafque compu tan tes,diem ftatuant . Que varietas oblervantie non nunc primum ne-!|Ue noftris temporibus cepit , ed multo ante nos-, ex illis, ut opinor, qui non funplicîter quod ab initio traditum eft tenentes , in alium morem vel per negligentiam vel per imperitiam poftmodum decidere. Et tamen nihilominus omnes ifti , etiam cum in obfervantia variarent,.inter femetipfos & nobifeum pacifici fuerunt femper & funt, nec diftbnantia jejunii fidei confonantiam rupit. *Poft hacinferit etiem bi-ftoriam fraudem ,* *pro fxi oppertxnitate nec a nebu debet emitti . Denifxe ait .* Et illi omnes ante Soterem Presbyteri qui Ecclefiz, cui, tu nunc prates, facerdotium tenuerunt, Anicetum dico & Pium Hyginumque dc Teleiphorum & Syxtum, neque ipfi ita tenuerunt, neque hi qui cum ipfis erant. Et tamen cum *ipfi* ita non obfervarent , pacem fempCr habuerunt cum illis Ecclefiis quae hunc obfcrvantiz morem tenebant, cum utique & ipfis contrarium videretur quod non cum ipfis etiam ceteri fimiliter obfervarent. Num-?|Uam tamen ob hoc repulfi unt aliqui ab Ecclelia: focietaie, aut venientes ab illis partibus non funt fufeepti : immo potius & omnes Presbyteri qui fuerunt ante te, omnibusfemper qui non ita obfervabant Presbyteris Ecdefiarum eucharilliam Iblcmniter rranfinittebant.' Beatus autem Polycarpus cum ad urbem Romam veniflet fub Aniceto , cumque de aliis nonnullis parum quid habuiflent inter fe, ftatim tamen coiffent in pace , do hac quzftione ita egerunt ut non nnufquifqu· fententiam fuam

a^n «and *τιώ* *aii\-*
/««-Ηλο , *Tays-antt μιν* n *ifo c* μύηι* τη £ xt>eputic νμίρα i» ÿ τν *xiti» àyes-ctTfof tvmtàtàtu μυΐκόν · τγ γί μιώ fiexn^t* -βρ·τηχονπ. ai; μη *ΰτοχότηι ολ ηί ι«λητια Ote «ρχ«ιν fàous Tupdiotrrt* trrmpée-eç, »Xi7r« *trepet* ww-*patwi* . rô iwnif il ρίμασι rtiJt *ιτιλιγ&ν.* vit *yàp μύον* m *rμιpus iriy* à *ΰμ-φκτβήτητι* , α>λ« qp} τν sZJhç curr» τη ww, n *fty γβρ ntovntt μι* αν ημ/ραν *ifo «vrif yrtr&ev,* w *iè iun* , w *'it* ΙÇ τλ«·να; : *et ii* twstpa-χοvτυ *ùpas χμιρμοίί τι* >Ç *η>χη~ t>vài συμμιξί<τι τιώ ήμίρχν* a'urùv. ü Tstaiirv ufyi χβίχ/λ/α *lût* txtTrpotunav · *à ν.iM ιφ ipuv ytyiivîv.,* «Me iÇ «ο-*mpétipov tTtt* T *mpo ήμύν.* t τι *Totpù n uxpjfiès us cèxès* xpxnuùruv , *τίιυ χαθ'* α'τλο-τηπι *ÎiitiTtayM* çuvij^ftay *tti* ni *pmrfcm egfKttrixôn>ν '* *vizi* ιλΛττοι «οανπ aunt *f^pluxLrxv* n , hm «ψ/ιυΧομ^υ βρο αΜβλβî . *WÎ* Η ί/αφΛΗ ν/α τη WHoî, τάύ ομονο/αν τη *τι tus o-iuit'swt · ηΰηι;* η; Zroeiav *tqeorfàiMv liû ot-*ΧΗ» τβφαθηβ-ομαί, τ»τνν '^8-<τα» *τίν "^όιτον, χ} οΐ* <œpd *σ»-*▪ττρο; *ηορίσβύηραι ot taporavtfs* τη /χχλησ·/α τ κοΰ a'çryn, *<x7txrrnv Τύ'γομ»* «Ç *Tt'uv, ttyî-*νον πλίσψνρον »y4 ξΰί~αν, οὐrr dur>/ Λ-ήρκταν , en *viis prr Λν'ην tTf^mov* · vjj s'ÿtv *ι~ λβτην βινηί μ*ι ττροαΖττ , ί<ρΙώ£»* tvtç ατο .Tapet-*χιύν* cr arç *tmpftn ΐρχομί-vοι* α^>« *κυτύ* . >q *ηι μιλ-λον ζιχντιον Ιιν ri τηρϋν* , Τ»; μ>ί τηροια; . qpj *otiiiTo-rt tfg.'* τ» κιο ττυτ» α'χίβλη-*θι^τχν τινίζ* · α'λλ' *κυηΐ μη* τηροαόπ or *<vpo* <reJ »pw-*βόττροι , ηΐ άτο* φ *ταροι-χιύν τηρουην èχιμπον* dC^et-*(js-ixv* . KJM wù μβααρ/e -βο-Zvxdpie i'χ^ημτσα/η *τι ρύ-μη* tir a'yrxiiw ' xj ιπ i <λ-λων *rtvùy μτχρα %ôyns* -P* αλληλοο , Ηράυ/.«-αι ' Ttti *ηύην του Μφτλβιίου μη φίΛ ιιμήτΛ ίτκ βορο icamc>s* . οο'π *yóip* · *ttyixtns riv* <w-λύχαρχον *Ttiirtu iiivtm μή*

CHMIJTI
*"

erat in Goilia, ilixd quidem de-fendit , fele die dominico refer-relhonif Dentini nnfterixne effe celebrnnditm. ViUorem tnneen decenter admonet ne integrae Dei Ecclefiae neorent fibi 'a majori-dni traditam cnflodientet a eom-mnniene abfondât. Et poft mal-ta alia in earn fententiam di-tto , bit etiam xtitar jjerbie . Neque enim de diel foium controverfia eft , fed etiam de forma ipfa jejunii. Quidam enim exiftimant unico die fibi efle jemnandum, alii duobus , alii pluribus: nonnulli etiam quadraginta horis diurnis ac no· dumis computatis diem fuum metiuntur . Atque hzc in oblervando jejunio varietas non noftra primum serate nata eft, fed longe antea apud majo-. res noftros cœpit : qui negligentius, ut vcnfimile eft, praofidentes, ex fimplicitate & imperitia ortam confuetudinem -porteris *tradideruat .* Nihilominus tamen & omnes ifti apacenf inter fe retinuerunt , & nos invicem retinemus. Ita jejuniorum diverfitas coufenfionem fidei commendat. *Narrationem deinde fabjangit, eram hic opportxne inferam . Eft extern buftfmodi.* Sed & Presbyteri illi qui ante Soterem Ecclefiam cui tu nunc prrees, gubernarunt , Anicetum lico βζ Pium & Hyginum cum Telefphoro & Xyfto , neque ipfi unquam obfervarunt , neque his qui cum ipfis erant ut id obfervarent, permiferunt. Ipfi tamen cum hoc minime oblervarent , pacem nihilominus colebant cum iis qui ad fe veniflent ex Ecclefiis, in quibus id obfervabatur . Atqui obiervantia inter eos qui minime obfervabant, tanto magis contraria videbatur . Nec ulli unquam ob ejufmodi confuetudinem reje&i funt . Verum illi ipfi qui te prrceffernnt Presbyteri , qpamvis id minime obfervarent , Ecclefiarum Presbyteris qui id obfervabant, euchariftiam tranfmiferunr. Et cum beàriflîmus Polycarpus Aiuceti temporibus Hornam veniflet , atque inter illos de quibufihun aliis rebus modica effet controverfia , ftatim mutuo pacis ofeulo fe complexi funt , de hoc capite non magnopere inter fe contendentes . Neque enim Anicetus Polycarpo perfuadere unquam poterat , ut obfervare defineret , quippe qui

cnm

c annum CHAiÿTi *'*

obftinata contentione defenderet. Neque enim ant Anicetus Polycarpo fuadere poterat ut non obfervaret ea que no* verat Joannem difcipulum Domini noftri vel ceteros Apo* flolos, cum quibus Temper fiierat, obfervafle, neque rarfum Polycarpus Anicetum perfuafit'ea deterere que ille di* cebat a fe majorum morefervari. Cumque hre its inter fe habuiflent, communicarunt fibi invicem, ita ut cederet Amectus Polycarpo etiam facerdotali minifteno, honoris duntaxat contemplatione, perfungi. Et ita ab invicem plena fide, pace integra, & firma caritate difcedunt, ut omnes Ecclefia, five que ita de Pafcha, five que non ita obfervarent, inter fe tamen com cordiam cuftodirent

vnpfèv, «w *μηύ lesetnou* «w μβθοαΰ iw xteisu *ιμύν*, *ληύι* <xiwaA*v Λ ruv- *iarpt^oo*, rrmpaxonc ' •in *μΐώ* · xoAiatatp·®"* rw aô/xnm *txfort* -ntpttv, Aryartu τ/ιὸ rtun&Mtv *rfS mpù ἀνηΰ iBftfffiiiriMi»* xat- nurp *verve* sur, *iwnwmrao tmmiç*. qjq' *do* ri ôutAijr/jt τβριχοριρ- <rc* 9 *ἀαιχτττφ·* τιὼ dC^vse/* s7«» nS roAuxapayi «tr* c*>· vpvrw SaAevart, w *μη'* ptuw *λ** *vact*, χαίτη τη ιχηλησ/β *tî-* piuZut Qo/rur x^. ijî τγοαν- njy i$ *(uni* ττφοοΛΛ,Γ,

cam Joanne Domini noftri difcipulo de cum reiiquis Apoftolis, quibufeura familiariter vixerat, eum morem perpe* Kuo obfervaflirt. Neque item lycarpus Aniceto perfuade* re conatus eft ut obiërvaret, cum Anicetua eorum qui ante fe fuerant Presbyterorum morem fibi retinendum efle diceret. Quas cum ita fe haberent, communicarunt fibi invicem, & Amcetus in Ecclefia confecrandi munus Polycarpo honoris caufa conceffit .' tandemque cum pace a fe invicem difccflerunt, tam iis qui obfervabant, quam illis qui minime obfervabant t pacem communionemque totius Ecclefia: retinentibus.

©“annum CMRISTT ***'

Meminit iftiut epiftola Hieronymus in libra de Viris illuflribus. Ferantur, *inquit, ejus (id eft, Trenaij* & aliae ad Victorem Epifeopum Romanum de quxftione Pafchatis epiflolx, in quibus commonet eum non facile debere unitatem collegit Icindere.

CONCILIUM OSROENUM, ET CORINTHIACUM.

I V»1«(·

DE hoc & quodam alio concilio Achaico tunc celebrato, ita Eufeb. lib. y. c. ' u. *porra ecclefiurum* (concilium intelligo) *Ofroenum ɛT reliquas in eo loco civuatet incolebant: aliud feparatim Baccbylh ecclefia Corinthiorum epifcopi,* G alia denique aliorum prolpe *infinitorum, qui* uno canfenfu judicioque uno, *eamdem de illius fefti* (pafchatis nimirum) *obftrvatione tulere fententsam*. Neque horum quidquam ex tat.

CONCILIUM ASIATICUM ' REPROBATUM.

HOc concilium, ob caufam pafchatis, circa hzc tempora Afiani epifcopi per Polycratem Ephefinum epifeopum celebrarunt, quo putantes fe evangelio, & majorum traditionibus inhaerere, a confuetudinc celebrandi pafcha die 14. primi menfis, etiamfi in dominicum non incideret, recedendum non efle conftituerunt, idque per Polycratem ad Viitorem Romanum pontificem refcripferunt. Viitor pontifex hoc refponfo accepto concilium reprobavit, & quam diu minatus fuerat excommunicationis fententiam contra pertinaces exeeurus eft. Hanc Vidoris fententiam contra orientales, poftea patres Nicaeni concilii confirmarunt. Eufeb. lib. 5. hift. cap. 23. & fequentibus.

IDEM CONCILIUM ASIATICUM, SEU VERIUS EPHESINUM

Habitum circa annum cxcV11.

EX N0 rA BALσZI1 COLLECTIONE.

G*Oncdii iftius memoria extat in tomis Conciliorum, ex Eufebio & libello fynodieo. Sed miror pratermsffum fuiffe sufigne fragmentum epiftula ad Vitiarem Papam* dX *ad Ecclefiam Romanetm tum* feripta a Polycrate Epifcopo Epbefino, quam Hieronymus in lebro de viris illuftribus dociet fuiffe fynodicam. Sic ergo babet fragmentiem illud apud Eufebium.

INTERP. RUFFINO.

Nos ergo intemeratum Pafchae colimus diem, neque addentes neque auferentes aliquid. Etenim magna quxdani lutninaria apud Afiam dormierunt, fummi & elefti vi-

H'μ^'ι· *ουjÙ etpctSteipytrno* τἀύ · *μή η* *mpottàiiw*, μή ττ «fsupd/sf- *m*. qft' >vrp xsrrù tIuj errari *μτγβλκ sor^feot ιαχήμχπιι* ·

INTERP. VALESIO;

Nos igitur verum ac genuinum agimus diem, nec addet»* tes quicquam, nec detrahente*. Etenim in Afia tnagna quaedam lumina exftinfta funt, qux illo adventus dominici die

r' · quo* Dominus fuicitabit »»»· 1 ® Eventu <uo » cum veniet de cœlis *ia* gloria, dc requiret omnes fandos fuos , in quitu* eft Philippus Evangeliila, qui dormivit apud Hicrapolun , fed dedux filix ejus , qux ' virgines fenuerunt , δi «lia eius filia fpiritu fando repleta , qux apud Ephefum dormivit ·, nec non δi Joannes , qui fupra peâus Domini recubuit, qui fuit fummus iàcerdos , δi pontificale petalum geflit , martyr δi dodor Ecclefi® , qui δi ipfe apud Ephefum dormivit . Polycarpus quoque apud Smyrnam & Epifcopus δi martyr. Similiter δ Thrafeas Epifcopus apud Eumcniam , fed apud Smyrnam martyrio confunnnatus Quid autem dicam etiam Sagarem nihilominus facerdotcm & martyrem , qui apud Laodiciam requiefeit in pace. Sed & Papirium, & Macarium, δi Melitonem propter re«num Dei eunuchum δi fpiritu fando regetum , qui jacet in civitate irdenfium , expeâans adventum Domini de cœlis ut relurgat a mortuis . Ifti ergo omnes diem Paichx in quartadecima die mentis obfervaverunt fecundum evangelium, nihil omnino extnnfecus agentes, fed fidei regulam per omnia confervantes . Sed δ< egn omnium veftrum minimus Polycrates fecundum traditionem parentum mcoruin obfervo , eorum duntaxat quos ôc ab initio lecutus fum . Septem namque ex parentibus meis per ordinem fuerunt Epifcopi , ego of|pvus ; qui omnes ita obfervaverunt hunc diem, nt conveniret cum illo quo fermentum Judaeorum populus auferret . unde, fratres cariffimi, fexaginta δι quinque annos xtatis gerens m nomine Domini , multorum quoque orbis lerrx Epifeoporum notitiam pienifiime habens , δi fanâis fcriptnris intendens , non perturbabor ex *his* qux ad terrorem proferuntur ; quia δi majores mei dixerunt ; Obtemperare oportet Deo magis quam hominibus . *Et pojl peutet , de bis yti feotat aderant Epifeopis iffa fubfitngit :* Poteram autem etiam pixfentium Epifeoporum facere mentionem ; quos ipfi petiiftis utevocarem, ficut & feci : quorum nomina fi feribain , nimia multitudo eft ; qui omnes /cientes parvitatem meam,

Srtra χMiΎpτπH rn χαρουτι'α tw xi<ioo , c* *f tfâtTHi μιτά ιόξη /ξ ουροαων* , < αν«fija-H *«aurite tws «γιον* · *φiλiχχον* nr owèfxa αT·-Γòλωî*, c; *χιχοίμκπα dr I'tpet*-xoAw, «JM *bù» ^υγατίρα* afont 7f>ap«xi/7«/ ταρθόοι · x, ›t tripa *ανηυ δυγάττ.ρ dr «γίρ πν&μαιπ χάΑπ&&«μI*-m , i 6» *iφiτω «.xxvCtnii · tn St* xjq' *ιωχν',M* o *titi η* r»)3oc τ» xt'tîou *etvxstfrtiv.* oc ιφX» τ» πιπιλο? τηφβ-*ptxùς vl μχρτvi < ιώχτχχ-λο* · ιτv *i'y* arxot/ornu. *tn it* roAi/'xxpiroi β *tvaτμίpvη titirwim £ μχρτv$, κ'$paι*-<■£«» *H3H tirta-xoid&'* wjq *μχρτv; iità &μθΛί<*ν* , èv σ,αύρ»» xtxo^unnu . *τί* 5t *Xtyter tniffxoinv* jÇ *μχρτί'ρΛ* , oc *dr* XotoèixsM xt-*Mιμτ.ηι ;* tn it iy| xxxi-ie>oy *η·; μχχάριον* , ty/ *utAt*-TUMt try c'·· *ayt^ mÆuxn Kxvrn naAintrxptyo'/;* o; xf7-*Tut dr aipStJ-t τΐώ ixi* oipayw» *t vktxohw i dv* ›t *t\ vtxpUv x',a~rytitu ' nnt icavn; tTnpr.a-ecv rlw ήμι~ pav τίκ* TiaraptffxxiStxarnc *ni%a xxTii* ι» Xat^tXicv ' *τιχρίχβaivaτη&* , αΛλχ *xam tw xxvdvx τηί -vifiu; «xoAou3ouvnc . tn Se' x&*>* ό /oxponpec rotriuv *ύμΰΐν* πoλιαρβiπ!? χαπi *wpxbanv μον, οι ngi 7ixpr,-t* χoλoυθητα τιηv *iunSv . tirτα euyfyfss μον tvi-oιιλχoι, iyoύ bt* ô^Sol^ · ›£ *nivroTt r(u) ήμιρχν iy&yo, oi μον* , enty ό λαοi *'IφM τiώ ζθ}Aιν . i'γω* oi άXiλφoι iξ»χoνπι run ιτη ι'χ<* *dr* xrçiai · *t&î β^νμβi-βAηχω* τ»7i *iiro* τϋ *·ηaμi*-MK αiιλφo7 · χ, *τχα-χχ iyixt γρχφiιν 2ΐiλκλv$ωi, ov «*πα-ρομαι *txt* τ»7; *χχηνχΑικομί*-voce, οι *γχρ ιμον* /ακζoνκ «-*ρνιχχη* , *itu^ap^div* δέί ·?«£ μχXλο/ *i iv^pinrot·;* . *ηΰηι ÎTtq>tp« irttf trxvtiiv γράφω, συμναρόντων άντό* lÇ ό,αo-ιoξoανίυv *ιβιτχοηων* , *τί:vτη* ^u7{ky*ΐιvνάμτ,v it tvt-ηόνων* T^Ï *συμχχρό',ω; μνιρ-μονιϋσαυ* , etc *ύμίίζ τή^ιώχχπ μΐMiλχβivMî v·9* ι «ov *y* njq'

die relurreAura funt, <nm Dominus e carlo veniet plenus majeftate & gloria , fanitoique omnes fuicitabit. Plvlippus Scilicet unus e duodecim *jApoftolis*, qui mortuus eft Hierapoii , & dux ejus tilix qux virgines conicnuerunt , alia quoque ejuldem filia, que fpiritu fando aftlata vixit , δi Ephefi requicfcit . Praeterea Joannes , qui in Gnu Domini tecubuit *y* qui etiam facerdos fuit , & laminam geftavit , martyr denique & doctor exftitit. Hic, inquam , Joannes apud Ephefum extremum diem obiit. Polycarpus quoque, qui apud Smyrnam Epifcopus & martyr fuit, itemqueIhrafeas Eumcnix Epifcopus δi martyr, qui Smyrnae requiefeit . Quid Sagarim Epifeopum enndemque martyrem attinet dicere , qui Laodice® ?*ll mortuus › Quid beafinn Papirium , quid Melitonem eunuchum, qui fpiiitu fando afflatus eunda getht ; qui δi Sardibns Gtus efi , adventum Domini de cœlis , m quo refurreihirus cll , expeitans. Hi omnes diem Paknx quartadecima luna nixta evangclium obiei varunt, nihil omnino variantes , fed regulam fidei coidlanter liquentes. E.,o quoque omnium veftium minimus Polycrates, ex tradtito ne cognatorum meorum, quorum etiam nonnullos allectatus Ium . Fuerunt enim ieptem omnino ex cognatis meis Epifcopi , quibus ego udastis accefli . Qui quidem omnes femper Pafchse diem tunc celebrarunt , cutn Judxorum populus fermentum abjiceret . Ego, inquam , fratres , quinque δi fexaginta annos natus in Domino , qui cum fratribus toto orbe difpcriis fermones fatpe contuli , qui feriptu ram facr,m omnem perlegi , nihil moveor iis qua: nobis ad formidinem intentantur . Etenim ab illis qui me longe ina jores erant didum fcio : Obe dire oportet Deo magis quam hominibus. *Poft hjtc de Epileopir tjtti fimul cum bre feriberet , & Adeig exn tpfi» Jentieb.ynt, fic loquitur*. PofteiU etiam Epncoporupi qui mccum funt facere mentionem ; quos petiiftis ut convocarem , ficut δi. feci : quorum nomina fi adfcripfero , ingens numerus videbitur . Hi cum me puGlhim hominem invififtent , cpiftolam noftram aflcntu fuo comprobarunt , gpari me ta-*

A N n o ' CHr is ı I ,,r

anno CHRISTI roDÎeaia fuO confirmant que krbirnus., qerti quod non inaniter canos attulimus , fed in difciplina Chrifti femper convertiti fumus.

μΓτηχλ·τχμν' Sv τά ·ν·μ»τη itayptiçtiy το?λ« rA*&w«Jr<r. az *ii Rwnf ii» μικρή μχ>* «ySpswrw , «uiwJawrw tw tWoXn. *ttSirtf Sri* mit «Azaç ό *ιωιγχα* , βλλβ ce xueiy iixrtù T«mn irrwaAirX/uaz.

nos tftos non fruftra geft<- re , fed vitant ex praeceptis inftituti(que Jefu Chrifti *icm*per egifle. a rô n ô CHRtSTt

INTERPRETATIO HIERONYMI.

Nos igitur inviolabilem celebramus diem, neque addentes aliquid, neque dementes . Etenim m Afia luminaria maxima dormierunt, qux reiurgent in die Domini, quando venturus eft d· cœlis in majeftate fua, & fufeitaturus omnes fandos. Philippum loquor dç duodecim Apoftolis, › ui dormivit Hierapoli, Ac düas filias ejus , qux virgines fenuerunt , & aliam ejus filiam quas ipiritu fando plena in Ephefo occubuit · Sed fic Joannes, qui fuper pectus Domini recubuit, dc Pontifex fuit, auream laminam in fronte portans, martyr fie doâor in Ephefo obdormivit. Et Poiycarpus Epilcopus & martyr Smyrnx cubat . Thrafeas quoque Epifcopus & martyr de Eumenis in eadem Smyrna requiefeit. Qjud neceflë eft Sagaris Epifcopi fic martyris recordari, qui m Laodicea foporatur, fic Papirii beati, ôcMelitonis in làndo fpiritu eunuchi, qui femper Domino icrviens, pofitus eft in Sardis, fie expeàat in adventu ejus refurreftionem Hi omnes ohfervaverunt Pafchatis diem decimaquarta luna, ab evangelica traditione in nullam partem declinantes, fic ecclefiafticum fequentes canoncm. Ego quoque minimus omnium veftrum Polycrates fecundum doftrinam propinquorum meorum, quos Ac fecutus fum, (feptem fiquidem fuerunt propinqui mei Epifcopi, Ac ego oftavus) femper Pafcba celebravi quando populus Judstorum aiyma faciebat. Itaque, fratres, fexaginta quinque annos ctatis meae habens in Domino, a multis ex toto orbe fratribus eruditus, peragrata omni feriptura, non formidabo eos qui nobis minaxu tur. Dixerunt enim maiores mei : *OMire Det "uigtt »p»rtet bominiiis*

CONCILIA PLURA

AD HÆC TEMPORA SPECTANTIA.

Ex *libello Sjnodico.*

LUGDUNENSIS, IRENÆ1

T .eeos xpj tot/w› , iΰo *itxx iirttrkottw , &uvxGpti<&£ex* ca μχτρβ»ολ« τη Γ<χλλ/* y *ττχρχ riv* Poixièv x»muiô>. ύον Ezprwrr» Ζιρο.ααρτιρο , ι'τισ-χοτβ τηi a;r/s πόλ«υ , xatnî *",,χμμi.'νν aipiτικων.*

SYnodus divina Ac fanda provincialis , duodecim epifcoporum , colleda Lugduni me*m* tropoli Gallix, ad Rhodanum flumen, ab Ire nxo fando martyre , ejufdemque urbis epilcopo · contra prxfcriptos a hxrcticos.

· H1ERAPOLITANA, APOLLINARII.

Tïo5o θτiα xi Αρά *ππιχχ* , er Irpa*nttet* £ Aeva·; , vdv' AiteA;.ae>s, 7»? tfiitt ç eeiwntTBO *tittxxiica* , xi *ί: --je:* *ιπτχώiων* , α'τοχχρύξαιτχ η xi iχχοψχ-α Mo-.'-'rèy xi Μαξ?μι'Μ«7 , τνύi ■^*LSe.a-'zcr.rz:g· ·ι κ. βλχτφiμα; , rim èxiμo.iθïvτE; y* χα?ώi φχστζ ο ουη îτατιφ , rw ■'ire/ χΛπ/^i-ψα . *άντνi ii, χκταiινι* xj Θîoiβτ»? τi»' *OKiTiX* ,

AÇ* Ynodus divina Ac ianâa provincialis , Hieuz rapoli Afix celebrata ab Apollinario (anftiflimo hujus epifcopo , aliifque viginti lex epifeopis : qux abdicavit Ai extirpavit Montanum Ac Maximillam pfeudoprophetas : qui blafpheme, utpote a dxmone obieffi , ficut idem pater dicit, vitam commutarunt . Cum iifdem vero Ac Theodorum ' Coriarium (eadem Synodus) condemnavit.

ACHILLANA, SOTÆ

Tν«$·i θ«α mm *Itpi yxifiÇÀ , >ruju*^«>* *ε*a>- *θρκδ&ιτχ* ύπν nù *ie-m-ηiην ιπιη ή* Α^ζλ»ν, b Σ»7& , ι£ iτφων *iiAxailaui* c' ·* *ΰ iττiηόrνκ· ητκ ιλιγξβτχ αιπισiρυξi w* nto*τiχ* Θiòiοτνν, Moynnàr, *ew»* Μαξζμζ'Μ^ , *οχτακόσιου* lÇ *iβïψΑχντα'* ·χτΰ *aivvxs Svyματiζοντν.* , xj xyajua loamir «wv *ivt-Φ^μiζονη.*

c Anchull.

SYnodus divina Ac facra particularis, congregata a fanditfimo c Achillarum epifcopo Sota, aliifque duodecim epifeopis : qux renitatum Thcodotum Coriarium abdicavit.- Montanum item cum Maximilia , qui oftingentos feptuaginta oâo Æonas docebat , feque ipfum pro Spiritu fanfto venditabat.

GAL-

« Hanc «d Jl.run· Cbilti cuciltor I/J- lctrAbendam adaoaulmul tupra el Balario p°J. «f".

GALLICANA, CONFESSORUM,

«k

V* *Tralas* £mc $ ripa wrad cv ΓαΧΚ/α, dL· «UMtPpaM&MVW ύπο' ijî όμ·λ»τ»ί?Ρ , «ηαρ&ζββ* Mwruvav xJ Μαξζμ/ιλαν , is « •paç *ris* ce Ao7$r *wic Sti fa.*

, d· Mc «- ttirv·· i· ■»· Q Ynodos divina & facra provincialis in *Gallia, congregata a confeubribus: que Montanum & MaxuniUam abdicavit *: cujus* decretum ad eos, qui in Afia erant , fideles dim** navit.

EPHESINA, POLYCRATIS. ·

XT* Trojos «φιλά, «Λξ/τητο , *pifjxù, da* Εφ»αν μη^χόλΗ tvs Αβ-Ζes , *w–^patàwra* ûm' Πολι/xpânus , nü mtvtkiw «orïs *ixtrxan,* attire ›Ç *iéÇwa àxarrvs* , Jet ce τι *Itxàrn ητάρτη ras βτλινύικ* , louJaiaxytiws *ayua* vo μυτηο'ν »αχ· , *vs nuit* avtx«9er «αραλ*3£σ« , βιβ·ιόμΰ»ον ταpa *Τιμ*9ιχ* ›ύ *Φιλΐτη* τ «roro'Awv. Β/χη.ρ «ov · Tri Payaaro» ιχχλησ-ιβ ayfwrtms *ταβ* , «xotwavrn·/» π'λλ« Πολυχραπι παιτη τ' *?*. *

TO inr-ηκ *''tnt*

xj rot βωnJ cv tÀwcots ιτ«ρχιαι$ ›Ç puptm tbs *yrs* euxoJot tfv^xporvtJvntt , qyj *χυμφνvvs* όέίζοοστ . *Tt£nt Ji* Κομμών βατιλΧovns, 7«7oyca,

SYnodus fimplex, neque exquifita , particularis , Ephefi metropoli Aux congregata a Polycrate lanâiifimo ejuidem epifeopo : quz dignum cenfet & conftituit , ut omnes luna decimaquarta Judeorum ritu myfticum pafcha peragant; tamquam hoc ipfa jam inde a principio accepiflet, a (anâis apoftolis , Timotheo *ύi* Philippo confirmatum . Vidor autem Romanorum ecclefie fan&iflimus papa excommunicationem mittit Polycrati , qui huic prefuerat fynodo : neque hoc folum , fed fynodice ctiam ea , que ad hoc feftum pertinebant , perfequitur ; & cum ipfo fynodi in plurimis provinciis & partibus terre congregate , idem unanimiter ftatuunt . Hrc vero b Commodo imperante evenerunt. b mat.

ROMANA, VICTORIS. ·

IT*' T rojos HJM *itpà ητιχιτ da* Ρώμη ffUiwftpore&Mo-a ύ·· *nu paxattvmnv* et/râs xdra Β/'xrupos , ›ù *iiipvr ixte-χόχvv StxxTtasûipv»'* eôra^opXBO-a luJaixws πλ«ν τι Jouît») πηίρτη *ris.* «nAlums τ» Oh·» μυτιχ·ν ζαχα· αA' *da uôvx* τι *μτγχλη* ›Ç *ζvo-Svrtxi χvi^αχχ* ,

SYnodus divina & facra provincialis Rome collefta a bcatifluno ejuldem epifcopo Viâore, & aliis epifeopis quatuordecim : que vetat Judaice celebrari luna decimaquarta ûm- A âuan & myfticum pafeha , fed in ibla 'magna & vite preftatrice dominica.

HIEROSOLYMITANA, NARCISSI.

V"* Tnt* χ) *t'tfd* nrncd , *ffuvafyv-dOr* da Ιιρτίλιφακ* Cm' *Nafvurrw,* τι ταόηκ ^ΗΓμαχαρ·* dp^mrtexan , ›Ç *infMf Irtnirw iaunmiptif* ump τι *pixtxi* νά% «, ati<r<o-« «an/ tmc at^wnrrve Anwtw *Xj JUxtvpa,*

SYnodus divina & facra provincialia , collecta Hierofolymls a ter beato illius *archieB* pifcopo Narciffo, & aliis epifeopis quatuordecim, fuper myftico palcha , fecundum fanftiffunum Anicctuœ & Viôorem pronuncians.

› CÆSARIENSIS PaLÆSTINA, THEOPHILE

"V' Trojos θπα xj *itpà ηττιχη , cuuefipet*o&£r« C* Ko/rapcir m Παλαττ/πκ, rit/p^yçpdtTuraç, *Cxi* θ»οφ/λ* i auris *àytw ή η txitrxon,* ›Ç tripa» *iuaxailtxa, ùxif* τι *7'M ·6*·«*·< *vraùnx* ·

C Yoo-ta di.!- & ùcr. pro.:.».!.. , toU<a« *C&K** PiWbw, f..e ɪ Pyrgoilra.onis , « ~~Théophilo fanâiftl~~mo ejufdem cptfcopo, aliifque duodecim : quae de ianâo paicha idem conftituit.

* LUGDUNENSIS, IRENÆI.

V T'voJ®* HSM *iffxi TWtxx ,* ffiwa*θρ«<θΜ<Γ· da Aeuyhûvv ris* Γαλλ/as, ύσ» EipàtM/ou τvü *ηύτχ gyttrmnu ixtexi*««u , hjh' *iiipw lixa* xj τ^ικv *txtrxairvr* . •ejnwe thrtp ιον θ«ον iqm' *fwrixei *a%·i/Mivs,*

θ G Ynodus divina & *facra* provincialis, colle*8ta* Lugduni Galliae, ab Irenaeo findiflimo ibidem epifeopo , aliifque tredecim epifcopis ; que fimiliter de divino myftico palcha condituit.

» CORINTHIACA, BACCHYLIDIS.

•t/K λ T'yoJ®- *$ήι itpà* nrrid , ruuaθροηθκαα *da Kagitàv* ùr· Βαχ^vλ/J», *ri* tw/tm ·ΘΜ›τήτΜ *efyttxamin, inpv» Itx»* ›Ç émù fne-xow *aônmt* rsei tî μαχα^v <«%· *vrxùrvs·*

EQYnodus divina & facra jrovincialis , colle*&a* Corinthi a fc Bacchylide ejufdem fanâiftimo archiepifcopo , aliifque oâodecim epiicopis: que idem de beato pafehate conftituit. b Btchyiic

ɪ De hec fapra pe(. ,ra. · De hic fapri pag. ;-/ , De hic iipri pag. ibU. 4 De hac fipri p·| 7·ı
ƒ De h'c f«pt» ptg ,,t.

ASIATICA, PLASMÆ

T ^o X, /if« ητ/xi), artwaSpoiajwr Cv A'<r/«, ὑβο Πλβσμ? ' ts ὀβ-ιωϊβτB, trip·.# itXKTfCVttfx^ i»«τχ·π«ν. χi^ι τ» âyi» πχ·χχ tfjraxx ομοίακ

SYnodus divina & laera provinciali*, collecta m Afia .l * Pbfma landilTimo, abiTquc quatuordecnn epicopis: qiue fimftiter de fando pafcha conitituit.

OSROENA

Τιώ©" -3*<a jU i<fx wra>j, cv Oσ--po.'tX. <<p' bx '_ ») E'δβτοι κ, τ A?/a-fltfW >n συυυχβïûîά-ιζ-Λ ὑοβ èfXX ÔKTÜ tirilKcn», lo o o^oχχθημ^vo-, s driijAwint, Ait/ *0 O-" «'at^at wa-fwnas ό»ιτατ«, Κομ-p'.cts βχηλ&Hκ.

Sù nodus divins & facra pioyincialis in Ofroenc, cui b Edila -X Adial-cnonnn rcuio hibj.uct, colleda ab epilcopis ‹›. t>decim. φîo rum pixies mcmori.i proditus non cil: de i.in,i;> pakha idem flatuens, Commodo rn pcianic.

MESOPOTAMICA.

ΤιαiΦ* θiiα »ù îfpx nirix^, Can J>-xx χ. ο'xrù mo-xoTwv ιη^χθροι^^ιτχ ὁ τη ΜιτοΎοπιμ/α, /j/ Κομμβὲ» τi /JacnA/cw, rrffci τ» «718 àuotto; êç;rx<rx, jjc ror «^«αϋιζομΟ^ον, τ /το ιχων t'SriAvfCJ.

SYnodus divina & facra provincialis, ab ododecim epifeopis colleda in Mcfopotamia, Commodo imperante: qua? de ûmâo * *.' fcha fimiliter conflituit ;. cujus prxfidem hitoncorum nano manifeftevit.

ROMANA, VICTORIS.

TmÎk θ~«τ χ; ifpà Tstnrn, «riuwôpo/-. cv Ραιμιι, t»i B<*ruy><^ nu teytuntr» eâ»«, wi infux iTtaxairwy Stutiwràpw, · tifcMfôÿgirci Otolsitv, A<yâ/wr«, Α ρημοτκ, τiκ κχ imx Tt&riM* tjj λι;η '*· anr yàf> Αρχτγοι ^tyirxn Ποαiλβ τ» Σχμ&-«rant'» Xj N»rc£/>j.

SYnodus ihvina & facra provincialis „ collecta Romx luS Vidore landilùnio papa, ali.ique quaruordccim epilcopis; qu» Theoddtuin, Ebionem, Ce Aricmuneni abdicavit, qui non minus, quam Judxi, hde. Hi emm duces fucruni Pauli Samofatem & Ncftoni.

ROMANA ALIA, EJUSDEM.

T'.oè^ dtex xj îtpl nmi, σου*' Qpoià^cra ci P i-yar, ùxo t S paxatj& nrr» xxnx Β/χττρ©", α.τοχχροξαiΓα Σα/it^τον ' K Nerçni, t». t'xi τη; ^ιτι>Bο ·«τH -JicTifT©", c-tuotAo.-pôi) «ruAoufftni» CxwçaTio* C-tsjpfff/Jdbrrac, χ, ΟΛτλΟτ/'ιτν, nu συν χολ-ÀtMi απητήμασι, x. apxyroy τ» ιτωμα τ» X&»-sà ^ογμχτιζοηα.

SYnodus divina & facra provincialis, colleda Rome a beatiilimo papa Vidorc: <|u^~ Sabellium & Noctum abdicavit, qui de divinitate in tribus perfonis lùbhflcnte, contradionem & commixtionem perfonarum divulgabant Valentinuin item, qui prxter ceteras ineptias, corpus etiam Chrifti cœlefte ailèrebat.

EPISTOLÆ ET DECRETA

ZEPHYRINI PAPÆ.

Ex Libro Eontificalt Damafi Tapœ.

4 Il.rund»'! ZEphyrinus natione Romanus, ex patrcD ◁ Abundio, *b* ledit annos odo, mentes fepum, dies decem. Fuit autem temporibus Antonini & Severi, a confulatu Saturnini & Gallicani, ufque ad Praetentem & Strigatum confutes- Hic conftituit, ut prxfentibus clericis fit laicis fidelibus, five clericus, five Levita, five facerdos ordinetur. Et fecit conftitutum ‹jc eCclcfia, *c* ut patenas vitreas e (,<ⁿ) miniftri ante facerdotes portarent, dum Çpifcopus iniflam celebraret, & ut facerdotes omnes adftarem, dutn fie miff« celebrarentur. Hic fecit ordinationes quatuor per meniêm Decembrem, presbyteros (£) O· diaconos7. epifcopos per loca 13. Qui fepultus eft in ctrmeteriofuo, (c) non longe a coemeterio Callifti via Appia, (d) feptimo Kalendas Septembris Et ceflavit epifeopatus dies fex.

c ie«reni t.- cvdote» m bulfHa mtnllll t

No-

, h"< upl» P'S 7-J Tlt."M« roc.l Euteblu· IV „J. , hac lupr" p.g 4 H«c Sy»o-<»· rejK^.-dl <7 .d Innat Chnfti circlter Ijf « »d Ponllhcllum Sutl, ut obfervat Balunut, tlllufquc Ibl meatlonem faae»Bt.
/Λ} Reloua qui drincep· fequuntur, rtc perturbate lc^it Luctrnfl»: λβκ In λ»R J·».
· fi' -jr- «M.»—---, εμi--,' /.Iβη,.αα r-J---'- '->»-> [illegible]
[illegible]

A

Notc SivBMMi Bimi[1]

EPISTOLA I.

ZEPHYRINI PAPÆ

AD EPISCOPOS OMNES SICILIENSES.

De judiciis epifeoporum, & majoribus ecclefi® caufis in fede Apoftolica terminandis.

Aowawe *orbu trcbttpifcoptts Zep/ftrttiifJ , ^mni-btu per Sectliom (onftitxtis epifcopu* >▪ *do mmo fihetem.*

βΓΑινιηχ circa nos gratir b memores elfe de-JL/ bennis, quæ nos per dignationis fur mijericordiam , ob hoc λ ad faftigium facerdotale provexit, ut mandatis iphus inhérentes, & in quadam facerdorum cius fpeculatione conftituti, prohibeamus illicita , & fèquenda doceamus. Sicut ftcllas cceli non extinguit nox , fic mentes fidelium , firmamentô 4 inhaerentes fandr feripturr* non d oblcurat mundana iniquitas. Idcirco meditari vos oportet , & feripturas , & praecepta divina, <jttae in feripturis continentur, diligenter attendere, ne tranfgretl'ores legis Dei, fed impletores appareatis.

Patriarch® vero vel primates, accufatum di· fcutiente» epifeopum, non ante fententiam proferant finitivam, quam apoftolica fulti audon tate , aut reum ieipfum confiteatur , aut per • innocentes &. regulariter examinatos convincatur telles ; qui minori non fini numero , quam illi difcipuli fuerunt , quos dominus ad adjumentum apoftolorum eligi praecepit , id eft, feptuaginta duo. f Detradores quoque qui divina audoritate eradicandi funt, fraudores inimicorum, ab epifcopali fubmovenius ac cufatione vel teftimonio: nec fummorum quifpiam minorum accufatiombus impetatur aut « difpcreat. Neque in re h dubia , certa judicetur lentenția: nec ullum judicium, nifi ordinabiliter habitum teneatur. Abiens vero nemo judicetur, quia & divinæ & humanae hoc prohibcnt kges. Accuüiores autem eorum, om-carcanf iufpiHone, quia columnas fuas do-minus firmiter liare voluit , non « quibuslibet agitari. Nullum namque eorum fententia , k a non fuo judice di&a, conüringat , quia fr leges ùcculi idipfum fieri praecipiunt. Duodecim enim judices , 1 quilibet epifeopus accufatus , fi necefle fuerit, eligat, a quibus ejus caufaju-t Re judicetur. Nec prius audiatur, aut excommunicetur, vel judicetur, quam ipfi per fe eligantur, & regulariter vocato , ad fuorum primo conventum epifeoporum, per eos ejus caufa jufle audiatur, fr rationabiliter dilcernatur. Finis vero ejus caufx ad fedem apofloheam deferatur , ut ibidem terminetur . Nec antea E^n**tur» ficut *«I iuccefloribus eorum olim ilatutum eft , quam ejus audoritate fulciatur. Ad eam quoque ab omnibus , maxime tamen ab oppreflis , appellandum eft , fr concurrendum quafi ad matrem , ut ejus uberibus nutriantur, audoritate defendantur , fr a fuis oppreflionibus releventur , quia *non poteft* nec debet *tointer obltvifci filium ftttint .* Judicia enim epifeoporum, majoreique ceclelisr cati-

:hi"ll pa r lanel ; l rl lu lu. ..-llo

DiftinQ t' Sicul fte ;»· c»ii adili-e-l-cs d Propr-

q . P.4-

<®«i* / <'5

'J^—h[+]·· / , o, r[t] cturciquoqu*

d«ip»irt

* >· »<

'(<'t l«n» vviv. n.do.n cu<l· "

'« ft·'* 4 iv. earth '· * 1,1 r

l<U*«i

.Inique vltl* etudlin («p-uolinlia h* belm

phyiiMSpo-Ute» Mu* fiU ' s··. Qui·la peri», eaile Eaja perle-cm ▪ <> ft. nu *it* hanua <o· l.s.unrurha. reiki PnnJHttlt converiao Naialu.

la *geptfiimt.)* Arae Sevrai Imperatoria nono « qui fixit CKaifii taderaptoei· aodri " aoj. oAaro dt* Augutti » pottquxe fadas poatificia undarim diabus racaf-;ei » Viâesi Zaphyrusus poMifex « oatlooa Romanus fuccadit. Eafeb. lib. 5. hilior, cccicf. cap. >7. Sub hoc quinta ChritttMoruaa g«i>«raJl* parfecurto adiûo imneratoris dec*»*· aft: culus fx vitism catholici quidam fubteriugkntes» " Montano, e/ufqite fsâatota Tertulliano jnjjnom redarguuntor. Par hunc poaiihcam Cstaphry-*t**·* difputatioM publica , cui Cajus air apprima difarlur tc pitu prnerat, coa"iâl, una cura Marcsone , Pra-«-· , S-'-.-":J, Valentino* fr ceteris ansihemat*damner t't funt. Hlcronyru. de feriptor. ecclaf tn Cato Eufao. bb. d. hlt». cap. »✦· Optat. Miicrit. Natalius ccuteflor in Theodoti Coriarii hcrefint Ur-itioo" pecunia inductus. poftquam ad raCpifeendum hequentrr admonitus (*6r* ab aojelis graviter exfui ftiiITr· , tandem cilicio in-

Quando con. uovclKI da blfrt ltandi» · Olla Ut

etymi, ad pede* Zephyrou pcnufun e ·ad g«nu* ciemotura ac laicorum devolutu* , /upplex iu ccclcfixtn dt ad peniicntUm recipi peteui , "b noc eodem pontifi e benigne acceptatur. Eufeb. lib. 5. hill, cap, 17. Hu|u> tempore» Agripp<'noCarthagincnfi eptfcopo auftore, hareticorum rcbaptuantiura feâa exorta, & coocllto Alriexno reprobato , de quo infra, comprobat* eft, ut conilae cx Cypr. F.pift. 71. EJiOutn, quod adrerfu* Montani h"reiln>, aliorumque pfeudoparadetorum lapfta pceniicntiam denegantium , «ucloritate pontificia edidit , (quo lapfoa » etiamfi tnachi ac tornicarii fuiflent , ad pointentb»<l1 invitat ac recipit) Tertullianus Chriftianus tranxfuga lib. 1. d* pudicit. reutat & impugnat . Verba edidl . qua ibidem extant , hac faut *pHU/f-** , Ai/r : *Eft if Hnniii* C *ferni(»Hini, tlrl.ila , pfnittut/a feit.iii limitio .* Plura vide apud Baron. ab»anno Chrifti 10;· ufjucaàsal.

Lapfi per edl llum publi-cum politlB· tentum reel r utitur. Quamdlo *fr-dent* Zrphy natis.

i frdfl M1.·) S.infifff! 7.^010.) Annia ll.acdie-p'but totidem fedUfe auclor eft Eufeb. lu chioulc. quam'-' lintentlaol, tamquam Vaticanis indkibua magia conformem, fequltur Baron, anne 1x1. num. »▪ & reâe , quia ab anno Setçn imperatoria iwiiu, quo pontificatum ingreifut eft, ufque ad fecundum Antonini Elagabali, curu» a.mo fecuedo vita & pontificatu defunélum elle , Eufeb. teftatnr lib. -. hift. ecdef. cap. 15. neque plure* aeque pauciore* computari poffunt. Martyrem oblige mai tyrologium refert ! fortafte ex ca <auf* quod Elagabalo omnium etiam Chriftianorum religionem fub cultu Hei fui referre voient i » contradixer ɪ . Baroniu* prnd.ilo aeno num. >

Elajabal» ra-il*1·.

r L'r *ptitnar »Urr»r .)* Sicut bis temporibus vitreas percuss *io* ufu fuifi* hinc conflat . Ita clianr calicem vitreum, ligneum, at]ue eliam argenteum, hoc tempore ufiratum 'uifle, aliunde probatur . Oe calice vitreo feribit S. Greg, papa lib. 1. dial. c. 7. Sanciuni Donituni Arttina eccleiia inGailn, epifeopum ac martyrem, vitreum .alicem a pagani* fraftum orando inftauraffe. Hieron. epift. ". aJ Rufticum,» [redacted] inquit, ili» dttiur , *ff* ftrptu tloMiK! tjnlftrt vimin*f* y r------*ft---friet te vit·».* De eodem Cyprian. Gallui invita Cafarii epifeopi Arelatcnfis, *Ae* Inquit* /·»/»-* ba*er»»/'..«x«>/r *Cirifit.* Epiphanius in Par.ar. harefi t*. refert Maicum hsrefiarcham " apoftolorum temporibus proximum v-ctl/e vitreo , quo in fuit fairis peragendi* utebatur , pojralum detiKntafie fic, ut colotem vini albi, qui fori» apparebat ia vitro , populus arte magica & praftigli* Ulufus rubrum judicarer, atque i<a vinum ia languuiem convertum elle crederet. Hiiv* etiam temporibus ant* Ghriftianoa imperatore* fuifle in ecdefia fa.ra vafa argentea, confiât ex vita S. Urbani apud librum pontificalem infra,- *0t* ex epittol· *tOj·* Sanili Auguftini, ubi ex "31s proconfnlaribus refert , chriftiano* temporibus Diocletiani habui(Te calice* aureo* duo*, argenteo* fex, &c. Gregorius Turonenfi* de gloria Mart. cap. 3X. feribit , fub eodem Diocletiano vafa facra miniierialia argentea e cryptia, in quibus fandi martyres fa-ra peragemea delitefcebant, «fibiT* elle. Ligneum calicem ufurp"tum efl" , «xprefic dicitur can. vafa , de dift. t. idemque aperte colligitur ex concilio Triburienfi cap. ii. ubi prohibentur facerdoto») "« *jeulii »U» ut»d» (tefiurt prifttiaeoi .* Quia tamen propter fragilitatem vitri , ufus vitrei calici* periculofu* eft " tandem circa tempora Caroli magni , in concilio Remenfi ftatiitum «ft , *«r t»hx Jtnt/a» r»u» peMte , β* aure , *»mein» tx eri»nt» fiet, Si fuit euteelieto fe"f,r'* ' additur , *felitur vtl fieuunu· telfcret ie*feor . Vide Baron, in noti* ad raattyrolog. Rotn. die 7. Auguft.

Quibua calk; bm ▪«* tit ec,ktu

.....,t._. 4"i ulurpsti.

Calici» l<("«i ufu* laltrdi-du...............

Calici* vitrei ufu* ialerdi-dui.

1 MSS. pleni«e Ze/feri» temper exhibeat, A Auguftlaut, " Grstlinul. etlam ns l"U" ; nec ou|e au.tor libo Ponlifualr *typitrixei.* Ha d.

cauiie, a fede apoftolica, & non ab alia, licut apoftoli & fenftt fucceflores eorum ftatuerunt, cum aliis epifeopis funt terminandas quia licet in alios transferantur epifcopos, beato tamen apoftolo Petro diftum eft: *QtuKumque ligaveris fuper terram, erunt ligata tf in calis : 0* oumumque folveris fuper terram, erunt folutt n caelis.* Et reliqua privilegia, qu* feli

tutis apoftolorum, eorumque fucceflbrum, aliif que quamplurimis cum eis concinentibus, habeatur inlerta. *e* Septuaginta enim apoftoli lentendas pnefixerunt, cum alis quamplurimis epifcopis, & fervandas cenfuerunt. De occultis enim alieni b cordis temere judicare, peccatum eft: & eum cujus non videntur opera nifi bona, iniquum eft ex fufpicione reprehendere cum eorum hominibus funt incognitu faim Deus judex fit. Ipfe vero novit abfcondita cordis, & non alius. Injutta enim judicia ab omnibus cavenda funt, maxime tamen a fervis Dei. *Servum autem Dei non oportet litigare, nec* quemquam damnare. Epifeopi namque a plebibus & clero, & domini a fervis ferendi lunt, ut fub exercitatione tolerantir, fuftineantur temporalia, fperentur cterna. Auget enim merita virtutis, quod propofitum non violat religionis. Satagendum eft vobis, ne aliquis fratrum veftrorum graviter laceretur vel pereat. Succurrere ergo vos oportet oppreflis, & liberare eos de manu perfequentium, ut cum beato Job dicatis: *benedidtio fuper me veniebat, tf cor vidua confelatus fitm. Jufiitia indutus fitm, & veflivi me veflimento & diademate, judicio meo. Oculus fui caco, Q pes claudo : Pater eram pauperum, & caufam, quam xefeiebam, diligentiffime invefligabam. Conterebam molas iniqui, Ü de dentibus illtus auferebam prodam:* & reliqua. Vos ergo, qui in fpecula a domino eftis pofiti, comprimere & repellere eos fummopere debetis, qui fratribus inftdias préparant, aut in eos feditiones & fcandala d excitant. Facile eft enim verbo fallere hominem! non tamen Deum. Ideo hos repellere, dc ab his vos cavere oportet, quatenus extinfta funditus hujufmodi caligine, l Lucifer eis refplendcat, & laetitia oriatur, &iiumi fratres. Data duodecimo Kalend. Oâobrw, Šaturnino & Gallicano s viris dariflimis confuhbus.

a Tta. auMb. 1.

b Proipiri

Tfal.

S-A.j

t Sixii fint.

Gallo Sattifninu hic GaHe Cofl. fuerunt ViAore.

Notæ Sbverini Binii,

Cur poitificatui iiftuium aomm:

« *Ad fufinsue» ftitrdmi.*) Pontificatum fumtnum inicliigit, cui fitnul o»ei & agni, (id tft, epifcopi., ut patret exponunt) cum rciiquii vleri.i, & tota plebe cotnmiei funt, Joan. cap. ai. Ideo-;ue hic recte pontificatum fuum faccrdotaleiiflijiuiii numinat, cuius facerdottum, dignitate At officio Cniul, fipia omnium facerdotum & epitroporum longe eminear.

i et iu i»uAHuil apc/l/n-ew.) 73. rinonem apoftolor. m intelli?it I quo conûitututu cll, ut c, itjupalei sauf. non nili ab epifropia fuperiuiihut, iciimui aut Rumino pontifice ditudicentur. Vi..e qua u ximui ibi in notie ad pradiâum canonem 7j.

De numelo canonum X.

‹ *It'ivufin..» tulm jeuttullu frufiniet,*) *Alia* qua an» Jeflio habet, fecaginta, alia quinquaginta *f* quevia m >do lefitur, vc«ua>eft, quod per ha, fenieotu-ı caiiunci apoftoluiuiu intelligat i quorum numerus, hce' quinquagenatius tantum fuerit, (ut fupra in notis nortris ibidem ofteodimus) tamen, qu ia uno canone quandoque plure» fententta comprehenduntur, do. aut 70. fententiarum apoftolicaruni numerus, quinquagenario apoftolorum canonum numero, nihil nbliat aut prajudicat. Vide qua diximus in notis ad canones apoftolotum ia principio, verbo *Cuw*.

EPISTOLA II
ZEPHYRINI PAPÆ
AD ÆGÏTTI PROVINCIAL EPISCOPOS

I. De epifcopii rebiti fpeliatii, vel e fode petlfit.
>I. De ordinatione prtsbyterenti» atque diaconorum.

Canffimij fretribui per Ægjptum domine militantibus Zepbyrinus Xommm *urbis arcbiepifcepus.*

B T'A ntam domino, hujus fanft* fedis & apoftolic* ecdefi* fundatore, & beato Petro principe apoftolorum, accepimus ftduciani, ut pro univeifeli Chrifti unguine dempta ecclefa, impigro laboremus b affeftu, & omnibus domino famulantibus fuccurramus, & eundis pie viventibus apoftolica au&oritate opem feramus. Omnes qui in Chrifto volunt « pie vivere, neceffe eft, ut ab impiis & diflimilibus patiantur opprobria, & defpiciantur tamquam flulti & iniani, ut meliores & pur. Satiores efficiantur qui bona temporalia permit, ut percipiant «terna. Eorum vero defpeftio & irrifio in ipfes retorquebitur qui eos affligunt & contumeliis afficiunt, cum &abundantia eorum in egeftatem, & fuperbia tranfont in confufionem.

b eik*.

s Aag. 1»

I.

Nunciatum eft enim fedi apoftolicc per apocrifarios veftros, quofdam fratrum noftrorum, epifeoporum videlicet, ab ecclefiis & fedibus propriis pelli, fuaque eis auferri fupellêilia, A. fic nudos & expoliatos ad judiciavocari: quod omni ratione caret, cum conftituta apoftolorum, eorumque fuccefibrum, & praecepta d imperatorum ac conftitutiones legum, idiffum prohibeant, & apoftolic* fedis auâoritas idipfum fieri veter. Praeceptum eft ergo in antiquis ftatutis, epifcopos ejeâos, atque fuis rebus expoliatos, ecclefias proprias recipere, fit primo fua omnia eis reddi. & tum demum, fi quis eos jufte accufarevoluerit, equo periculo facere, judices efle decernentes, epifcopos reda fâpîentes, & in ecclefia convenientes, ubi teftes eflent fingulorum, qui oppreffi videbantur: nec l prius èos refpondcrc debere, quam omnia fua eu & ecclefiis eorum legibus integerrime reftituantur. Nec mirum, fratres, fi vos perfequuntur, cum caput veftrum Chrifturo dominum noftrum ufque ad mortem fint perfecuti. Ipfx tamen penecutiones patienter portande funt, ut ejus, difcipuli efle cognofcamini, pro quo & patimini. Unde & ipfe ait : *Beati qui perfecutienem patiuntur propter juftitiam.* His fulti fuffragiis, non multum (debemus timere opprobrium hominum, neque eorum exprobrationibus vinci, quoniam hoc nobis dominus jubet per Ifaiam prophetam, dicens : *Audite me qui fcitis judicium, populus meus, in quorum cordibus lex mea efi. Nolite timere opprobrium hominum, & blafpbemtos eorum ne timeatis,* confiderantes quod in pialmo Icriptum eft : *Nonne Deus requiret ifta ? Ipfe enim novit abfcondita cordis, & cogitationes talium*

d Ethnkoran

f Hide. cott. n ex Sya. III. Rom fub Syatasvh.

Mtui. t. f Maiinus Conluit

letem bomiemmjquoniam vana junf . Fana aettem loeetri fiem tmufquifiqao ai proximum fuam , labia dbdtfa m eorde, G corde locuti fiunt mala. Sed deperdet dominas ttniverfia labia dalofia , G linguam magniloquam. Qui dixerunt, labia noftra a nobis fimet: quit nofter déminas eft? Nam fi lux in memoria retinerent, minime ad tantam profilirent iniquitatem . Non enim probabili paterna doârina hoc faciunt, fed ut fuam exerceant in fervo· Dei vindi&am. Scriptum namque eft : *Via ftulti rtdfa in oculis ejus.* Et *fiant via,* fM *videntur bomini jafta, naviffima autem earum Mettant ad mortem .* Nos enim qui lute patimur , judicio Dei hase refervere debemus , qui reddet unicuique fecundum opera ejus. Qui etiam per miniftros fuos intonuit, dicens; *Mt-i« vindiflam, ego retribuam .* Vos enim in reâa fide, & opere, ac bona voluntate iuccurrite viciffun , nec aliquis a fupplemento fratris fubtrahat manum, quoniam *in boc* , ait dominus , *cognoficent omnes , qnia mei efiis dificipnli , fi dsleilionem habueritis aditevkem.* Unde & ipfe per prophetam loquitur, dicens : *£cce quam bonam G quamjocandam, habitare fratres in nnnm.* Spiritali dico habitaculo b & concordia , qux in Deo eft, & unitate fidei, hujus dele&abilis fecundum veritatem habitaculi , qur videlicet in Aaron magis decorabatur , atque * facerdotibus induentibus dignitatem, ficut unguentum fuper caput, principalem intelleâum irrigans & ufque ad ipfam extremam fcientiam deducens. In hoc enim habitaculo benedi&ionem & «ternam vitam promifit dominus. Hujus igitur prophetice vaticinationis meritum ampiedentes, prsefentem fraternam fyllabam expofuimus , noftra propter caritatem minime quxrentes, aut quxfituri. Non enim detrahentibus bonum eft detrahere, aut palo (fecundum vulgarem fabulam) excutere palum . Abiit . Non funt ifta noftra . Haec enim avertat divinitas . Jufto c judicio Dei datur plerumque peccatoripoteftas, qua fandos ipfius perlequantur , ut qui fpiritu Dei juvantur & aguntur , fiant per laborum exercitia clariores . Ipfis tamen , *ψύ tot* perfequuntur, & exprobrant, atque detrahunt, erit procul dubio vc. Vx v* illis qui detrahunt fervis Dei : quia detraftio eorum ad eum pertinet * , cujus minifterium agunt , & vice funguntur. Oramus autem, oftiuincircumflanti*, qui neminem perire aut labiis fuis pollui volumus, eorum oribus imponi, & verbum minime nocivum concipere , aut ore proferre . Unde & dominus per prophetam loquitur , dicens : *Dixi, cafiodiam vias meas , at non delinquam m lingua mea.* Dominus omnipotens , & ejus unigenitus Filius, & falvator nofter Jefus Chriftus, hoc vobis tribuat incitamentum , ut omnibus fratribus, quibufeumquetribulationum moleftiis laborantibus , viribus quibus poteftis fuccurratis, & eorum (ut dignum eft) injurias veftras «ftimetis : maximum adminiculum cis verbis & fadis pnebeatis, ut ejus difcipuli inveniamini veri , qui fratres , ut fe , omnibus diligere pnecepit.

Ordinationes vero presbyterorum & Levitaruin, tempore congruo , & multis coram adflantibus, fidemniter agite, & probabiles & doftos viros ad hoc opus * provehite, ut de eorum focietate & adjumento plurimum gaudeatis. Ponite b indefinenter corda veftra in virtute Dei, & enarrate hec & cetera divina verba in progenies alteras , *qttoniam hic eft Deatrfti» nofter in aternum t G ipfe reget no> m facula.* Data 7. Idus Novembris, * Saturnino & Gallicano viris clariflimis confulibus

Mir-uru». b Pauli ap. CP. epift. confult 4. roec Later tub Marti-no 1 * faccidotalew * Ita MS e S Profp. pf. ni. .. 1Λ. » "/-i* ,, Ordmiuom, P"·4')'1*'0- coafttimi·, b * 4,. OiПo

Nota Sbverini Bin it.

a Apscrifariir ztjrtr .) Apocrifsril dicuntur legati epitroporum , *tt* velut eorum locum tenente· , qui rei eiclefis gubernant , negotia Ungulorum audiunt , & ad epifeopo· referunt. Dicuntur igitur apocrifarii, id «ft , refponfalea, ab ·<Γ··$i··^« , id eft « refpondeo. Horum fit mentio ia capite tignificafil , de eleâ. & apud Juftinunum Novell, quomodo oporteat epifeopo· , cap.ri. ftt de fanâilfimi· epifeopi· , Reverendifa. Albericua per apocrifarioa nuncio· papa ÿutcUigit. Apocufoitt

CHRISTI CHRISTI

CONCILIUM AFRICANUM

fab Zepbyrino improbatum

Hoc coacilio ·adore A grippiao h«- ratkonmba- dei''"a^a

K Grippinum Carthaginenfis ecclefix epifcopum XX , indido concilio in Africa omnes Numidie & Africae epifeopos convocaffe , de *teran<^° h*r«icorum baptifmate, omnium fententias rogaffe , ac demum ex communi epifcoporum lententia id affirmantium , contra apoftolicam ecclefix catholicae traditionem, canonem fit decretum ftatuiffe, Cyprian, cpift. 71. ad Quintum aperte teftatur his verbis : *Quod quidem G Agrippinas bona memori» z-ir cum ceteris coepificopis finis, qui illo tempore in provincia Africa G Namidsa ecclefiam Dei gubernabant, ftatuit, G librato confilii communis examine firmavit: quorum fientent iam , G religiofam G legitimam G falutarem , fidei G ecclefia catbo*Dfice *congruentem,* war *etiam fecuti fiamus.* Quia autem annus Chrifti 217. c Chriftianis pacatus exftitit, illo eodem anno fane Carthaginenfem fynodum habitam effe, probabile eft. Occafionem errandi , Tertullianus gentilitius tribuiffe videtur. Hic enim quodam praetextu pietatis , dum ad huc catholicus effet, omnia hxretieorum ab ecclefia rejicienda ac depellenda effe fentiens , eo erroris ipfe cum aliis quibufdam quos induxit, prolapfus eft, ut nec baptifmum communem cum haereticis habendum effe pu.taret: ideoque etiam baptizatos a miniftris bareticis, in ecclefiam catholicam recipiendos non erte , nifi illud ipfum fandum lavacrum per minifterium catholicorum iteratum denuo fuci-

TertnUi···· ptaSIAI bI. 7><lf«n«aor

1 la MS, *tarJin,* la fartu firmul, O' *Cell** la. Chrlftl I»I. »·.·»■·«<

a Sen potlul Carthaginenle 1. fub Aguppmo Epifeopo, lb Afnca Pioeonlala: u » Numidla Epifeopl· , de hltetull rlSiptt xaadh«4 c»]m rentcntlim provocat Cypftana· aoe loîaal ln eptft. 71 ad Qulntum , fed etlatn tj. ad Hbajlaulr Fl·· uca ·cmlnlr Att^ltftlnul paflimt A Vlncentla» Lum. lib. 1 Connonl' cap

td.*b^taoic't*reot'r^,nc ,g'iur cwriflûnum effe hquido retaptizatione, inter dodoreaecclcfi* «gitatam, ,u..<ucTM confiat ufura rebaptizandi fub Arrippu» frequenran cœptum efle : conrrovcrfijjn vero de valorc baptifini ab hcreticis collati, eorumque fnb Stephano pontifice exortam efle. Baronnu anno Chrifti »17. num. i, t.}. &anno2j8. numer. jp. & 20.

CONCILIUM CARTHAGINENSE IL

α'ΙΠΠΤ CHRISTI cirtttcr »»r-

^Agrippina.

A Lterm*, nnno circiter Cbrifti 217. eeiebravit Agrippintts Cartbaginenfis Eptfcapttj Conti/tsrnr, tn qtto fanctlnt canon : Ne Clericus ullam curam, tutelamve fnfctperet . Meminit Cipriatuu in epift. 66. ad elertim Cf plebem Fnmitanarum it PiiAerr, fni Eaitfttnnm presbyterum tu tarent nominaverat , bis verbis . Graviter commoti furnus ego & college mei, qui przlentes aderant , & compresbyten noftn , qui nobi» allidebant , fratres cariftimi , cum cognoviffe;nu», quod Geminius Viflor, frater nofter, de fxculo excedens, Geminium Fauftinum presbyterum tutorem tcftamento fuo nominaverit cum jampridem in Concilio Epifcoporum ftatutum fit, ne quis de Clericis , & Dei miniftris tutorem vel curatorem tcftamento fuo conftituat &c. Et infra Quod epifcopi anteceflorcs noftri religiofe confiderantes , & falubriter providentes , cenfuerunt ne quis frater excedens ad tutelam vel curam clericum nominaret; ac fi quis hoc fedflet , non offerretur pro eo, nec fircrificium pro dormitione ejus celebraretur.

EPISTOLÆ ET DECRETA

CALLISTI PAPÆ I.

Ex libro Tontificalt Oamaft Papa.

CAlliftus natione Romanus, ex patre Domicio, de regione urbis RavaJnatum , b ledit annos <*) 5· metrics anos , diet 10. Fuit temporibus Macrini & (I) Heliogabali , a confutatu Antonini & Alexandri. c Hicmar,yrio coronatur. ^Hic conftituit jejunium quater m anno neri frumenti, vini & olei gratiam, fecundum prophetiam . Qui fepultus eft in cœmeteno Calenodii, via Aurelia,/ milliario tertio, pridie Idus menfis O&obris. Hic fecit Eclefiam fanftz Mariae trans Tiberim . b Et fecit aliud coemeterium via Appia, ubi multi facerdotes & martyres requiefeunt, quod appellatur ufque in hodiernum diem coemeterium Calhili . (r) Hic fecit ordinationes quinque per menfem Decembrem, presbyteros 16. diaconos 4. epifeopos per loca 8. Quievit epifeopatus dies 6.

Nora Severini Binii.

Quoto sono pounle» lc. et ut Ut.

' AUtiFeli Muucvla Cei nn.

Ou.ndsa fede-

» Celisflitt.) Poft interregnum dierum ». die Septembria anno dominice incarnationi» " tai.qui eft Antonini Caracalla fecundus pontificatum gubernandum ay.-ipu Calliftui . patria Romanus , vigilaotiflimtu ec«lefi pullor, miraculis & fanilitate clarus . qui Privatum ulceribus plenum precibus fanavit. Vile Barou. anno aao.

b Seiit ttnaee f. mtttfti Jtttt, to.) Cum fub Alexandro imperatore . anno imperii Illius tertio , qui eft Chrifti " sii. pridie Idus Octobri» martyrio afteâusfit, ut ecclefiaftic tabuU referunt, quinque quidem annis, £furuno "eefe ' * ,K W,ft·

t Hit martyria tartnattrr.) D· martyrio Callifti Romanum mariyrologium liare continet bjma , Wo Afipia nalalli Proli Call/jli papa ff martyrii, fstf 4k»aaliri impnaltrit jafa aioiitu famr la tarttrt rrriiatut , er fa/iitu uf/u , taaJam r ftufri Jrmut , fM tuJMirbalar, praetpilatar , alpar ia patram gramrfai, titiaria triampbaat praamrait. Sed cum Alexander imperator. tefte Lampridio in Alexandro, Chriftianam rem non folum non lefcrit , fed potius plurimum promoverit , Chrtllusn iiirer Deos habuerit , eique matutini» horis io larario fuo rem divinam fecerit. ac nili oraculis deorum difsuafus fuifsct » templum eidem erigere decreverit , Chriftianorum moribus dcleâatus fuerit » eoa provinciarum reiloribus imitandos ptopofuerit , Ufque demum, popinariis expulCs, ad conventus faciendos publicum locum , ex quo olim, regnante Augufto , Chrifto io Bethlehem nafcente, oleum fcaturiit, concefserit, partus virginei confecratum erigi permiferit : hac , inquam , voluntate optima cum erga Chriftianos afteâus fuerit, Calliftum pontificem non Iplius Alexandri imperatoris exprclTo juffu ac decreto j fed potius confilio ac decieto jurifconfultorum , & imprimis Ulpiani , quem Chriftianis. velut facrilegis, infeftifltmumfuifle , ex Laflantio Firmlano lib. 5. cap. 1 ». & i», confiat, oecifum fuifle verius efle putavimus. Hic enim, telle Lampridio ibidem , Alexandri imperatori» tutorem egit principi primo loco afledit, prnfetluram praeoriam, dignitatem amplifimam , imperatoris concelfu adminiftravit , ac feriniorum magifter extitit , adeo ut hujus arbitrio pene cunâa imperator faceret» diceretur qua luffu Alexandri accidiflè, quod mandato ft confilio foliu» Ulpiani faâum fuerat . De quibus vide Baron, anno aij. suta s. a. 3. 4. ftc. item ann. »»β· n 4.

Alaxaadsria· Sruor erga irwttlanee optime eMeUu.

Ulpiaaua jnrs· coafultiu aa·

(« ; La V1L (1) I«. Theodellobollt. (r) Lac. lle legit ; ... /oblati ui ... fitn fromnei ... fttlt laJUiiam Tra'JiOtTi». Ui; ftut ... ftr a^nfm ... f.utjtuts ... gfifitftr ftr lrmrfr ... fill, ... ttiara jtfah·. tjf in itautuir CaltfrH ... IU. f'tli· ... Jfti" ... trjffn , ·ü nuhi jattiitiu . V n-tuyrts Tt^nitftm, ... afftll<ii*r ... nn Cet-

y *Hic cmfietuit.*) Hoc derratnu» «rtai epiftola «i"« ■rima. Vid· qua dicamua ia Mtia «4 iKau «piftolaiu . „ *f,, tumirrii* .) Cetnatiariorum , quorum in «ni* pootlbcam apud hiaac nuâoroaa diverii» in locû menti· It, qmdragiata tria roccaftatur a Baroni· anno Chri- *1 tsi, auaa. S. *it* p. Nominantur aprbm corm*teria il- la loca, ia qo« Chrifti··! fuoruna ‹i·(«nflorum curapra uaguentia delibuta fepeli««d· deferebant : appellabant auram ea loce csmeterln, quod fider doceret, Chriftia- •M noa atori, (ed rurfua excitando», interea in domi- na obdoradre, TertuUiaoua da corona militi·, Hac ali- bi nominantur interdue are», tumba , catatutnba, *tc* 0« natura loci, cryptaarenaria. Hia in locia CbriAia- *narum* dumtaxat, non aatetn cthnicoinm gentiiiuni de- fundi fepeliebantur , Ueoque diebua dominicia à Chri- ftiauja frequentari iofebaot ; quod deintep* -liorum itu- perarornm edidit vetitum, aliorum xi.ifi.m Chriftiaai» coaccilupi. Vid‹ Baroniuna ann. ıȷ x num. 1. ann. aid. *num. io.* dr « *i. una.* ido. num. 17. »ȷI. nut». 7. item W. num. 77. &· 7‹·

' *Milliars» te-tle.*) Ab urbe nimirum lege enim 1». tabularum , tail* Cicer, de lefibua lib· *1.* v-tHum fue- rat , defunduni intra motnia fepelire . Hac igitur lef- cogebamur «ian› Chriiliaui fuu- ruortuua extra mania fepflire , pili icrtq quia clanculum (quod iaplua acci- dit) eadaaer martyria iuftuliire» , ac in douw propria fepeliflet . Sub Clirtftani; inipera lor ibiu fandorum of, la in eccleliaa translata fuut . Ba onius anno PI. OU- ciero 7. & 1 ».

Ganettriacar B« diAti

Cbritiaal dia 4««iioicecae- arteria ft-- qiMntarasi.

Cneteria «xtraurbem.

EPISTOLAE

· CALLISTI PAPÆ I.

AD BENEDICTUM EPISCOPUM.

• Aat. Aag. arch. Tarr, dial. 4. libri ti. de eeea- datione Gra- tiani rcftacar Cahxti epi- ftola» rajaûaa fuifl* · fele- al» »iri, qui Koan ope. raaa naeernar la Gratian· corrigendo. Ideae feati- •a: «iri eru- diti k re» ip- fa clamai.

De jejunus quatuor temporum, « ut cnmina- tioncra adverfus dodorem nemo lufcipiat.

I. *De temporibut jejuniorum.*
II. *De criminationibus doiiorum.*

CaUifius arebtepifcopus ecciefia caihelica urbis ***fioma*** *, Benedtllo fratri & coepifcepo jalutem in domino .*

b Gtiifita *' -1

Ratemiratis amore b conftringimur „&apo- ftolico moderamine cogimur, ut confultis fratnim (prout dominus dederit) refpondea- mus , eofque apotlolicK fedis ayfloritatc in- fimamus .

« Jejunium , *b* quod ter in anno apud nos celebrare didicifti, convenientius nunc per qua- tuor tempora fieri decernimus , *c* ut ficut an nus per quatuor volvitur tempora , fic & nos «uaternum tolenne agamus jejunium, per anni quatuor tempora. Et ficut reptemur frumento, vino & oleo ad alenda corpora, fic repleamur jejunio ad alendas animas, juxta prophet® Za- charie vocem, qui ait : *Faltum efl verbum da- mini ad me , dicens : Hac dicit dominus exerci- tuum : Sicut cogitavi, ut affligerem vos, cum ad rracundiam provocarent me patres vejlri, & non fum mifertus : fic converfus cogitavi in diebus ut bene faciam Jerufalem & domui Juda . Nolite timere. Hac funt verba qua facietis : loquimini veritatem unufquifque cum proximo fuo ; veritatem* èr *judicium pacis judicate in portis vejiris , tf unufquifque malum contra amicum fuum ne ce- nitetis m cordibus veftris , & juramentum men-* ***dax*** *ne diligatis. Omnia enim bac funt qua odi-*

Avi, *dicit dommui exercituum. Et faltum ejtver- bum domini exercituum ad me, dicente Hac dicit* ***dominus exercituum*** *: Jejunium quarti , & jeju-* ***nium*** *quinti, & jejun.xm feptimt ,* ÎT *jejunium* ***decimi erit domui*** *Juda m gaudium ,* Af *m laeti- tiam , & tn folennitates praelara : veritatem tantum & pacem diligite , dtçii deminui exerci-* ***tuum.*** In hoc ergo omnes nos * unanimes opor- tet efle, ut fecundum apoftolicam doctrinam *idipfum dieamm omnes , & «o» fint in nobir fcbifmata. Stmut autem perfelii m eodem fenfu, (J in eadem ferientia,* in cuius operis devotio- ne gratulamur dileflionem tuam efle confor- tem . Non decet enim a capite membra difli- dere, fed, juxta facrac feripturae teftunoninm , *H omnia membra caput fequantur . d* Nulli vero, dubium eft, quod apoftolica ecclefia mater lit omnium ecclcfiarum , a cujus vos regulis nul- latenus convenit deviare . Et ficut Dei filius venit facere voluntatem Patris, fic &. vos vo- luuratem veftrap implearis marris , qux eft ec- clefia , cujus caput Cut prardiflum eft! Roma- na exiflit ecclefia. b Quidquid eruo line difere- tione juftiti® conna hujus d'tciplinani aflum fuerit, raçum haberi'ratio nulla permittit.

II.

Criminationes vero contra doflorem nemo fulci- piat, quia non oportet filios repiehendere patres, C nec fervos dominos lacerare. Filii ergo funt dofto- rum, omnes quos iuftruunt. Et fiait filii patres carnales, fic & hi patres debent diligere fpiritua- les. Non enim bene vivit, qui non refle credit, aut patres reprehendit, vel detrahit fuos. Deflo- res ergo, qui & patres vocantur, magis portandi quam reprehendendi funt, nifi in refla fide erra- verint . Nullus ergo doflorem per feripta accu fet, nec nifi fideli & legitimo , qui etiam ir- reprehenfibilem vitam ac converfationem ducar, accufatori refpondeat; quia indignum eft , ur doflor ftulto & indoflo , atque reprchcnfibili- ter viventi, refpondeat juxta ftulririam fuam , dicente Icriptura : *Non refpondeas fluito juxta ftultitiam fuam.* Non bene vivit , qui non re- fle c credit. Nihil mali vult , qui fidelis eft Si quis fidelis eft , videat ne falfa 'loquatur aut cuiquam infidias ponat. Fidelis homofem- per fideliter agit, & infidelis callide infidiarur, atque fideles & pie ac jufte viventes perdere nititur, quia fimilis fimilem fibi quarrit . Infi- delis homo mortuus eft in corpore vivente . Et contra, termones fidelis hominis vitam cu- ftodiunt auditotum . Doflorem enim - catho- licum , & prreipne domini facerdotem , ficut nullo errore implicari , ita nulla oportet ma- chinatione aut cupiditate violari. Dicente quip- pe icriptura fanda , *Pofl concupifcentiar tuai* non ea i, *Ü a voluntate tua Otfme* : multis hujus mundi illecebris, multis vsnWatibus refiftendum E eft, ut ver® continentia: obtineatur integritas . Cujus prima eft labes* fuperbią , initium tranf- greffionis & origo peccati : quoniam mens fpon- re avida, nec abftinerenovit, *nec* pietati adhi bere confenfus . r Nuilus bonorum inimicum habet, nifi malum, qui ideo efle permittitur , ut aut corrigatur , aut per ipfum bonus ever- ceatur . Qtudquid ergo f irreprchenfibilc eft

I In fap* citato MS. Paril. Soc. Iclu CaZijfer ; alibi *Culhrter*. Hard.

catholica defendit ecclefia . Nulli imperatori, vel cuipiam pietatem cuftodienti, litet alicontra mandata divina prarfuraere . Injuum ergo judicium & diffinitio iujufta , regio metu aut juftit , aut cujufcumque epifcopi aut potentis , a judicibus ordinata vel ada , non valcat . Homini religiofo parum efle debet inimicitias aliorum non exercere , vel augere male loquendo , nifi etiam eas extinguere bene loquendo ftuduerit . Melior eft in malis faétis numilis confeflio, quam in bonis fuperba gloriatio. Omnes vero qui amant vitam beatam, malunt eam tranquillitatis fuse & juftitia; ftatu currere, quam noftrorum peccatorumpcenis ultricibus interpolari, Memor enim fum, me fub illius nomine ecdefix prxfidere, cujus a domino noftro Jefu Chrifto eft glorificaia confeflio, & cujus fides omnes Temper deftruit errores . Et intelligo , aliter mihi non licere , quam ut omnes conatus meos ei caufx, in qua univerfalis ecclefix falus infeftatur, impendam. Spero autem adfuturam milcricordiam Dei , quod coopérante ejus clementia, omnis peftifer morbus, iplo pellente , auferatur: & quidquid ipfo infpirante atque auxiliante poterit falubriter fieri, cum tux fidei & devotionis laude peragatur . Quoniam res omnes aliter tutae efle non poliunt, nifi, qux ad divini muneris famulatum pertinent, faccrdotalis defendat auftoritas. Data undecimo Kalendas Decembris, Antonino & Alexandro viris clariftunis confulibus.

Notæ Sivbrini Binii

Jejunium quatuor temporum non a Calliiio pontifice , fed ab apoftoii, inftitutum efle , prêter expreflum fenfti Leoni, tefiimonium. ipfequo- j,t£ epjftol* indicat , verbi,- fequentibu* hiice : fttuU trr Su unu» »BuJ (rlrturt ; affirman, jam ante Tua tempora trium temporum jeiunia In ecclefia fervat! efle (blita : a fe vero , quarti dumt,\at tempori, lejunium feperaddituni efle, ne Judei , fecundum prophet Uni Zachari» capite oAavo, quater ia anno /cjunxnte,, in virtuti, temperanti» exercitio promotiore, & alacriore* efle dici poffint . Jejunium menfi* Decembri* , quod eft unum atque prrtcipuum «x quatuor , tempore apoftolorum , a Chrlftiani* oblervatum efle , induat Luca* Aflor. c. *?. his verbi, : at ftrfiuirfa rfft , <jula jriuuium jam praterferat quafi diceret , ut exponunt Chryfoftomu* It Oecumenint> quja hibernum illud decimi menfi, jejunium preterierat , incipiebat efse periculofe navigatio, propterqunj hiem, ajeretur , qua navigantibus gratiifim* pericula imminent . Hoc igitur jejuulum Galliftu, integrum non iitftituit fed inftitutum «b apoftoii* feripto confirmavit, it ut Bellar minus consedit , quarto fuperaddito feltei» ampliavit . Vide Bellarminum de bon. oper. in pett. lib. a. cap. p. Baron, ann. Chrifti yp. num. β. it 7.

Baron, anno Chrifti axi. num. 6. putat legendum efse , quattr ,. ex eo quod prophetiam Zachariz citat > qu> quater In anno jejunendum efse admonet ; alitet fentit Bellarm. loco ptedifeo, cuju, erpofitio textui conformior efse videtur .

Ut peut aaaur par quatuor .) Hi* verbi* CsUftl pontifici* tre* caufa jejunii quatuor teniporibu* obfervandi indicantur . Prima , ne Chriftiani Judei* hac in pane remifliore» viderentur. Confiât enim tit verbis prophetia fequentibus Judao* quater in anno jeiunafee (blenni icjunio ; equum igitur fuit ut Chriftiani , qui perleéLorr, Judsl* cfee debebant , etiam Tua quatuor tempora haberent ; quibus (blenni ac communi jejunio per totum orbem jejunarent . Hanc e*mdem rationem inftituti jejunii quatuor temporum , reddit etiam fenAu* l.eo fermons 7. de jejunio.feptimi menfi* . Item fermone 4. At de jejunio decimi menfi*. Secunda eft , ut hi* temporibus Deo (upplicaremu* pro frugibu* ac truâibiu terra, ac pro iifidem percepti* gratia* agenda feruntur, vel nafcuntur, vel maturantur, vel colliguntur. Hanc rationem adfert fenâus Leo Termone a. 5. A I. de jejunio decimi manCr. Tertia caula eft, ut ungulis mentibus certum alkiood flatlrum ac (blenne jejuuiutu fervetur, ficut fingtuia anni* quadranfimala * finguh, hebdomadibus ferla fe«ta & quarta olim, nunc febbata jejunatur, ac proinde quatuor anni temporibus tribu* diebu* uniu* hebdomada jejunemus, pro.tribus menfibui. nimirum tnenfe Martio jejunamus femal tribu* diebu*, pro primo , fecundo ac tortio msnfe : menfe Junio circa pcatecoftcn jejunamus per die* tres, pro tribu* fequentibus mentibus Junio videlicet , Julio , At Augufto : menfe Septembri , pro feptimo , ofeavo dr nobo ; Decembri pro decimo , undecimo ac duodecimo menfe anni , fcilicet pro Decembri , Januario ac Februario . Lique majori* commoditati* gratia faâum aft. HacLeo fetui. 9. de jejunio feptimi mentis & ferm. S. de jejunio decimi menfi*, Atnalariu* de oSc. ecdcT. lib. a. c. ». Quarta caufe inftituti jejunii quatuor temporum eft ordinatio clericorum qua cum hi* temporibus ordinarie per univerfem ecdefiam fiat, omne* & finguliChrifti fidele* exemplo primitiva ecclefia , quam Aâor. c. 13. tempore ordinationi, jejunafee confiat, metito cum jejunio orant, ut Chriftua dominu* fidele* operario* in vineam Tuam mittere dignetur . Et quamquam primi fumnii pontifice* , ut peifpkuum eft ex libro pontificali, ac tciliinonio Amalarii lib. S. de otfic. eccleC cap, 1. menfe Decembri tantum ordine* fecros contulerint , tamen crefeente ordinandorum numero , reâe ioftltutum eft , ut alii* etiam tribu* temporibus fecri ordine* conferrentur : itaGelaiius epiftolaprima. Vide Bcllartn. pradiflo loco.

Hulls ifrtjuitxm .) Romanam ecclefiam matrem At caput cfec omuium aliarum ecclefierum , evident teftimonium notatu dlgniffimum hic trsditur : plura teftinionia vide apud Beltarm. de Rom. pont.

r Mnor faut , fui illini nomino tccltfie fe , hic indicatur . Plura teftiiuonia vide apud Bellariain. de Roman, pont. lib. a. cap. ta. At multi* alii* fequentibu*.

EPISTOLA II.

CALLISTI PAPÆ I.

AD OMNES GALLIARUM EPISCOPOS

De conipirationibus & reliquis illicitis cauG* ne fiant, & de reparatione lapû poft poenitentiam.

I. *De iis qui confpirunt udverfus epifcepes , or qui fis cenfentiunt.*
II. *De Us qui excenununicufis cennnunkunt, wl infidelibus.*
III. *Ut nullus epifcepus de ulterius purecbiu uliquid prufuneut, u de sseututienibus epifceporum.*
IV. *De cenjunltionibus confunguinetntiH i & de iis, qui ex eis nufcuniur, tf de uccufutienibus quus leges rejiciunt.*
V. *Qui non debeunt udsnitti udnccufetieneni, vd ud tefiittsenium ; nec ntfi de üe quu in prufe*. tie ufia funt, teftimunium dnndûxe.*
VI. *Si pefit ftcerdee pefi iupfus» miniftrurt.*

Dilefliffiniis frntribsts per GiUia cenfiilutis unsverfis epifiepu CssUiftxs.

Plurimorum relatu comperimus , dilectionem veftnun fervore Spiritus fundi , ita ecclefix gubernacula firmiter contra impetus tenere & regere, ut naufragia aut naufragiorum detrimenta, Deo auâore , non fehtiar. Talibus

Id. MS .eurtxi*

bus igitur gloriantes indiciis, rogamus, ne in A illis partibus contra ftatuta apoftolica quidquam fieri fmatis, fed noftra fulti auâoritate, *ooc*va competite, illidta prohibete.

Conspirationum vero crimina veftris in partibus vigere audivimus, & plebes contra epifcopos tuos confpirare, nobis * manifeflatum eft. Cujus criminis âftùtiai non folum inter Chriftianos abominabilis eft, fed etiam inter ethnicos, & ab exteris legibus prohibita. Et idcfeco hujus criminis reos non folum ecclefiafticr, led etiam fieculi damnant leges: & non folum eonfpirantes, fed *etiem confentientes eu.* B Anteceflbrcs vero noftri cum plurima turba epifcoporum, quicumque eorum in lacerdotali honore funt pofiti, aut exiftunt clerici, honore, Suo utuntuT » * cadere praeceperunt: exteros vero communione privari, fic ab ecclefia extorres fieri juflèrunt: omnefque fimul utriufque ordinis viros infames efle cenfuerunt: fic *non folum facientes,* /rd fiT *eis confenttentes.* Juftum eft enim, ut qui divina contemnunt mandata, inobedientes patrum exiftunt juffionibus, feverioribus corrigantur vindiâis, quatenus *ce*tcr laiia committere timeant, fic b omnes gaudeant fraterna concordia, fie cunâi fumant feacritatis atque bonitatis exemplum. Nam e fi (quod abfit) ecclefiafticam folicitudlnem, vi-C goremque negiigimus, perdit defidia difciplinam, fic animabus fidelium profeâo nocebitur. Hi vero, in nullius accufiuionem funt recipient di eoi^j:n vCi anathematizatorum vox, ullum nocere vel accufare poteft.

II.

Excommunicates quoque a iâcerdotibus, nullus recipiat ante utnufque partis juftam examinationem, nec cum eis in oratione, aut cibo, aut potu, aut ofculo communicet, nec Ave eis dicat: quia quicumque in his vel aliis prohibitis, fcienter excommunicatis communicaverit, A juxta apoftolorum inftitutionom, d fic D ipfe fimili excommunicatione fubjacebit. Ab his ergo clerici fic laici fe abftineant, qui eadem pati noluerint'. Infidelibus quoque nolite conjungi, rfcc cum eis ullam participationem habere. Talia vero agentes., non fideles, fed infideles judicantur. Unde ait apoftolus: *pnrt fidtli* canw *infideli? mt pnrttcipetio jiifiitiet enat vuoitittte?*

III.

Nemo quoque alterius terminos ufiirpet, nec alterius parochianum judicare aut excommunicare prxfumat: * quia talis judicatio vel ordinatio, aut excommunicatio, vel damnatio, nec rata erit, nec vires ullas habebit: quoniam nul- E lus alterius judicis, nifi. fui, (fententia tenebitur, *ut damnabitur. Unde & dominus loquitur dicens: *Jft treafgndietris ternunas entiqseos, p*f*rtt*t P**re{ tui* Nullus autem prinus vel metropolitanus dioecefani ecclefiam vel parochiam, aut aliquem de ejus parochia prefumat excommunicare vel judicare, vel aliquid agere abfque ejus confilio vel judicio.

fed hoc obfervet, A quod ab apoflolis ac patribus fit pnedeceffbribus noftris eft ftatutum, fic a nobis confirmatum: ' id eft, fi quis metropolitanus epifcopus, nili quod ad luam folummodo propriam pertinet parochiam, fine confilio ac voluntate omnium comprovincialium epifcoporum, extra aliquid agere lentaverit, gradus fui periculo fubjacebit fic quod egerit, irritum habeatur fic vacuum. Sed quidquid de provincialium coepifcoporum caufis, eorumque ecdefiarum, dc clericorum atque Gradarium neceflitatibus agere aut difponere necerte fuerit, hoc cum omnium confenfu e comprovincialium agatur pontificum: nec aliquo dominationis faftu, fed humillima fic concordi adminiftratione, ficut dommus ait; *veni minifireri, fed minifirare:* Et alibi. *§fai major efi vefinem, erit mtntjlervefier,* fic reliqua. Similiter fic ipfi comprovinciales epifcopi eunda cum ejus confilio, nifi quantum ad proprias pertinet parochias, agant, juxta ianâorumton ftituta patrum, (qui b quamvis aliquo ternporum intervallo nos anteceflerint, ab uno tamen eodemque puritatis fonte, veritatis dc fidei lumen hauferunt, fic eodem illuftratore fic diredore fpiritu, ecclefia: Dei ftabilimentum, dc omnium Chriftianorum communem quaefiverunt utilitatem,) ut c uno animo, uno ore, concorditer fanda glorificetur Trinitas in fieculа. Nullus primas, nullus metropolitanus, nullufque reliquorum epifcoporum, alterius adeat civitatem, aut ad porteflionem accedat, quxad eum non pertinet, dc alterius epifcopi eft parochia:, fuper cujufquam difpofitione, nifi vocatus ab eo, cujus juris efle dignofeitur: aut quidquam ibi difponat, vel ordinet, aut judicet, fi fui gradus honore potiri voluerit. Sin aliter prrfumpferit, damnabitur: fic non folum ille, led cooperatores, eique confentientes: quia ficut ordinatio ita eis fic 4 judicatio, fic aliarum rerum difpofitio prohibetur. Na<n qui ordinare non poterit, qualiter judicabit? Nui latenus procul dubio judicabit, aut judicare poterit: quoniam ficut alterius uxor, necadulterari ab aliquo, vel judicari aut difpom, nifi a proprio viro, eo vivente, permittitur: fic nec d uxor epifcopi, qux ejus ecclefia vel parochia indubitanter intelligitur, eo vivente, abfque ejus judicio dc voluntate, alteri judicari vel difponi, aut ejus concubitu frui, id eft, ordinatione, ullatenus conceditur. Unde aitapoftoliK. *Alliget» efi uxor Ini, qttamdfa vir ejns vevit; eo vero defanfio, /obit» efi » iege viri.* Similiteçfic (ponis epifcopi (quia fponfa uxorque éjus diçitur ecclefia) illo vivente ai eft alligata: eo verb defunâo, (bluta eft, fic cui voluerit, nubat, tantum in domino, id eft, regulariter. Si enim, eo vivente, alteri nupferit, adultera judicabitur. Similiter fic ille, u alteram fponte duxerit, adulter cflimabitur? dc communione privabitur. Si autem perfecutus. fuerit in Tua ecclefia, fugiendum illi eft ad alteram, eique eft aflbeiandus, dicente dominer *Si perfectui vos fstrml m «u civittie, ftgite in afiam.* Si autem utilitatis caufa fuerit rnucandus, non per fe hoc agat, lèd fratribus invitantibus, deauâoritate hujus fanâse ledis faciat, non ambitus caufa, fed utilitatis.

Margin notes: o *codMom. — d Ap*.c*a. — H'ir ru!l 4 — H'di roll. 4 qqinter ... in décret. Ivon lib 4. — Hadr. coL — f Antinot cnnô a. tu. hb. — B dM.,M 1»° i4>.

a id. MS.

IV.

Conjundiones autem eonfangutncorum fieri prohibentur . quando has & divinr & fxculi prohibent leges. Leges ergo divinz hoc agentes , & eos qui ex eis prodeunt , non folum exciunt, fed & maledidos appellant. Leges ergo Iarctilt, Infames tales vocant, de ab hxreditate repellunt . Nos vero fequentes patres noftros , & eorum veftigiis inhrrcnte* , infamia eos notamus , & infames efle cenlemus , quia infamiae maculis funt atperfi . Nec eos viros , • nec accufationes eorum , quos leges fxculi rejiciunt, fufcipere debemus. (Quis enim dubitat, leges humanas, rationi & honeftati non repugnantes, effe amplectendas , præfertim ab vel publiez confidunt utilitati vel ccclefiafticz dignitatis auctoritatem defendunt , ac pro adminiculo tuentur?) Eos autem confanguineos dicimus, quos divinz & imperatorum, ac Romanorum 6 atque Graecorum leges conlanguineos appellant , & in hereditatem fufripiont , nec repellere pofliint. Talium enim comundiones nec legitima funt , nec manere poflunt , fed iunt repellenda : (fit ' fi quz aulu temerario tentatx .fint , audontate apoftolica roicindenda veniunt.)

V.

QuiÎquis ergo non eft légitimé conjunftti, vel abfque dotali titulo .?c bcnediftionc facerdotis conflat copulatus, facerdotes vel légitime conjunftos criminari, vel in eos teftificari minime poteft : quoniam omnis incefti macula pollutus infamis eft , & accuiare fupraaiftos non permittitur . Non lolum ergo hi rejiciendi funt, & infames efficiuntur, led etiam omnes cis confcntientes . Similiter de raptoribus , vel eis qui leniores impetunt , fien cenlemus . Hos ergo fxculi leges interficiunt , fed nos , mifericordia praxunte , fub infamia: nota ad pnnitentiam recipimus . Ipfam quoque infamiam, qua iunt *afpcrfi*, delere non pofltimus, fed animas eorum per punitenriam publicam , fi< ecdefix fatisfadionem fanare cupimus, quia d manifefta peccata non funt occulta corredione purganda . Omnes ergo qui in reda fide fufpedi funt, in accufatione facerdotum, & eorum, fuper quorum fide non hziitatur , minime recipiantur . & in .tellimonio humano dubii habeantur . Infirmari ergo oportet eorum vocem, de quorum fide dubitatur : nec eis · omnino efle credendum , qui redam fidem ignorant. Quxrendum eft ergo in judicio, cuius fit converfationis & fidei , is qui accufat , 6t is qui accuiatur : quoniam hi qui non iunt rcctx concenationis ac fidei , & quorum vita eft acculabilis, non permittuntur majores natu accuiare, nec quorum fides, vita , & libertas neicitur. Neque viles perionæ in eorum recipiantur accufationem . RJmandz vero funt enucleatim perfonx accufatorum, qtiz fine icripto difficile , per Icriptum autem nunquam recipiantur : quia per feripturam nullus accuiare vel accufan potefl, fed propna voce, & prxfente eo, quem accuiare voluerit, luam quifque agat accufationem . Nec abientc ' eo , quem

A accuiare voluerit, cuicumque accufatori crcda t«r. Similiter telles per quamcumque irripturam teftimonium non proferant , fed ρηχίαν tes, de his qusr viderunt fit noverunt , veraciter teftimonium dicant . Nec de aliis canfis vel negotiis dicant teftimonium , nifi de his quz fub przfentia eorum afia eflè noicuntur. Accufatores vero confanguinei, adverfus extraneos teftimonium non dicant , nec familiares vel de domo prodeuntes; fed fi voluerint, fit Invicem conicnferint inter *ie* , parentes tantummodo teftificentttr, & non in alios . Nec accufatores vel telles fufpefti recipiantur: quia • propinquitatis, & familiaritatis , ac dorntnationis affectio, veritatem impedire folet · Amor B carnalis, b& timor, atque avaritia, plerumque fenfilS hebetant humanOS , & pervertunt opiniones: ut qurftum pietatem putent , *Cc* pecumam quan mercedem prudentix. *Nemo emmb* m *dolo loquatur ad proximum luam. Fovea alta efl os malevoli* . Innocens dum credit facile , cito labitur . Sed ille lapfus , furgit : tergiverfator fins artibus praxipiratur , unde nunquam exiliat atque evadat. Ponderet ergo unufquifque fermones fuos, £ quod fibi loqui non vult, alteri non loquatur. Unde bene Iaera ait Icriptura; *Quod tibi non vn fieri , alteri ne >aciai.* Nos enim c tempore indigemus, ut aliquid maturius agamus . Nax prxeipitemus confilia & opera noftra, neque ordinem C corrumpamus . Sed li aliquis lapfus quocumque modo fuerit, - non perdamus eum , led ratc.no corripiamus affeftu , ficut ait beatus apoflolus : *Si praoccupatm fuerit homo m ahquo ileliiio , vot qui fpirituales eftit , inflrmte IsatjKj'modi m /piritu lenitatis , confiderani teipjum , ne & tu tenteris . Alter alterius onera portate, & fic adimpletifis legem Cbrifli.* Porro S. David de criminibus mortiferis · egit poenitentiam , & tamen in honore permanltt . Beatus quoque Petrus amariffimas lacrymas fudit , quando dominum negafle pα-nituit , fed tamen apoflolus permanfit . Et dominus per prophetam peccantibus pollicetur, dicens: *Peeeator quacumque die converfus ingemuerit, omnium iniquitatum Hhus non recordabor amplius.*

VI.

Errant emm , qui putant domini facerdotes poft lapfum , fi condignam egerint pceniteniiam , domino miniftrare non pofle , ôc filis honoribus frui , fi bonam deinceps vitam duxerint , & fuum facerdotium condigne cuftodierint . Et ipfi qui hoc putant , iron folum errant , fed etiam contra traditas ecclefiz claves difputanr l fit «gere videntur , de quibus diftum eft: *Quacumque folveritù in terra, erunt foluta* (*7 in calo.* Alioqtun hxc fententia, aut domini non eft, aut vera eft. Nos vero indubitanter, tam domini facerdotes, quam reliquos fideles , poft dignam fatisfadionem pofle redire « ad honores credimus , teftante domino, per prophetam : *Numquid qui cadit , non ad;iciet ut re'xrgat? fit qui averfusefl, non revertetur?* Et alibi: *Nolo,* inquit dominus, *mortem tiub. peccatoris , Jtd ut convertatur & vivat* . Et & n propheta David poenitentiam agens , h dixit :* *Kt.Àe mibt latitiam falutaris tui,* fiT *fpiritu*

principali confirma me . Iplê namque poil petnitcntiam fie alios docuit , & làcrificium Deo obtulit , dans exemplum dodoribus ian&e eccleiix, (î lapfi fuerint, & condignam pcenitentiam Deo geflerint , utrutnque facere poffe . Docuit enim quando dixit: *Docebo iniquos viat tuas, èT impii ad te convertentur* . Et facrificium Deo pro le obtulit, dum dicebat: *5a<nficium Deo fptritut contribulatus.* Videns enim propheta kelera tua inundata per pcrnitentiam, non dubitavit prsedicando & domino libando, curare aliena. Lacrymarum ergo effufio movet animi paiEonem. Satisfââione autciii impleta, avertitur animus ab ira . Qui enim non ignofcit alteri, quomodo fibi putat fubveniri ? Superabundant ergo peccata, fuperabundet & mi-B iêricordia . *Quoniam apud dominum mtfericordia, # copioja apud eum redemptio.* Pene.» dominum omnium abundantia eft, quia *Domatur virtutum ipfe eft & rex gloria.* Ait emm apoftolus : Owner *peccaverunt, 6" egent gloria Dei: iuftificati irati per gratiam tpfius, per redemptionem eft in Chrifto Jejx, quem proptfuit. Deus propitiatorem, per fidem m fanguine ipfa", ad oftenfioliem juftitia fua , propter remtffionem procedentium delitiorum, m juftentatione Dei , ad oftenfionem juftitio ejus i» hoc tempore : ut fit ipfe jxftus iff juftificans eum, qui ex fide eil JtJu Chrifti* . David enim dixit : *Beati quorum remiffit funt iniquitate<, & quorum teila funt peccata* . Mundatur ergo homo a peccato, fit refurglt G gratia Dei 1 laplus & in priftino manet officio , juxta prgdidas auditorates . Videat ne amplius peccet , ut lententia evangelii maneat in eo: *Vade, iff amplius noli peccare.* Unde ait apoftolus : *Non ergo regnet peccatum m veftro mortali corpore, ut obediatis concupifcentiis e'<us. Sed neque exfabeatii membra veftra arma iniquitatis peccato, Jed exhibeto Vfif Deo , tamquam ex mortuis vtventes, iff membra veftra arma juftitia Deo. Peaatum emm vobn non dominabitur ; non emm fub lege eftis, fed Jub gratia. Quid ergo ? Peccabimus , quoniam non fumus fub lege , fed Jub gratia? Abfit . An nefettis, quoniam cui exhibetis vos fervos ad obediendum, fervi eftis ejus , cui obeditis, five peccati ad mortem , five obeditionis^ ad JufUtiam? Gratias autem Deo, quodfuiflis fervi peccati, obediftis autem ex corde m eamformam doflrina^n quam traditi eftis. Liberati autem a peccato, fervi fafti eftis juftitia. Humanam dico iff.* Majus b ^enim peccatum eft judicantis,quam eius aui mdicatur. *Exiftimas,* inquit apoftolus, *o homo omnis qui judicas eot qui talia agunt, iff facis ea, quia tu effugies judicium Dei? An divitias bonitatis ejus iff patientia iff longanimitatis contemnis ? Ignorat quoniam benignitas Dei ad poenitentiam te adducit ? Secundum duritiam autem tuam iff impoenitens cor, tbefiiurizas tibi iram in die ira , iff revelationis Jufti judicii Dei , qui reddet unicuique fecundum opera cut: ut quidem, qui fecundum patientiam boni operis, gloriam, iff honorem incorruptionem quarentibus ' vitam aternam iis autem, qui Junt ex contentione & q:<i non acquiefcunt veritati, credunt autem imquita-i , i,,t iff*

r/·/».)·. lapis b Sixti f«»t. < ♦.». Cot™ pt»-terunt,er* bum jxjuopio

A *indignatio ; tribgftcttia & anguftta in omnem animam hominis.operantis malum , Judei primum Graci. Gloria autem, & honor, & pax omni operanti bonum.* Sententiam , fratres, qux · mifericordiam vetat , non foium tenere , fed & audire *refugite* , quia potior eft mifericordia omnibusholocauftomatibus & lacrificiis. b Confultis veftris breviter rcfpondimus , quia op- b preflos nimis, & przoccupatos aliis judicii·, liter» nos invenere veftrx . Data VIII. Idus Odobris , · Antonino ÛC Alexandro viris claritfums c confulibus ,

$,kil lrw| <>· »»< 3n'«",

N«tæ Severini BIRI!.

a finsn -trfettrui» mftitutiw, .) Cxnonct «potlo lorom 11. & n. intc'ligit . in quorum ootu. . .de qu« «kximux de txcoaimuiiicati" vitandi".

b Λ.·* »b apefteh·* .) Cenone }j. & jb. quib-i, fin imlia epifcopi· «poftotu» leje prs.iritnr , ne diecefeo» ua termino, tnnfgrcdrxaiur , verum pollui 6n?,ull intra fuo· fiuea fefe continuar. Vide quodixmun' i^l nota ad allegacoa canonci.

c Ct^S'.ctii.lai".) t.ogn, no'abifia , unde perfpicoe conftar , pontificia & cpiftopi nomcn roemiDt fuiffe omnibua omnino epif.opia Romano digneate & ofccio interioribus · adeeque ntmmi inirum videri debear, Romanum pontificem dr enilcopum , cui maxima cura ecclella commifta eft › ou> neu tantum univerfa plebia, fed ctiam totiui ilcri, omnium i«c«rdotum dr epifcopoi nn> paftoialem curam habe e debet . diferiminia caufa aique olficio fuo convenienter pon-ificetu marinum A epifeopum cpifcopoium appellari. VI dc qua dlximua flipra in notia ad liiam Zepbyrini. & ad cpiftoUm Sixti.

d U^r . J .,,cu: v.rgine» per rorum cm Hum dicuntur Chrifto nubere, aiulque fponfe . tota caufa '.j. quett. I. Ita merno eccleiia ejru , Cui quia per ordinationem adfiriprua eft, uxor ellTe dicitur. Unde refle apoftohea conftiturione , que estât canonibui apoftolorum t<. 15. & ıó. conftiturutu eft , ne epifeopi alu»e curV· benefi.la poffiJeatc, diircrie,, ac parocivaa fuaa fine gravi caufa mao:i> utilitati, › faa fponte nutent . Sicut & ilhi.1 , quid qui poft (acroa ordiner l'ffceptoi, quantum. I, uival.de, nu'rimoniuni io faciei--cleiia contrahere pr-tfuinpfei int , interpretativam , quam v-K-itit bijamiatn, adeoque irregularitate! , alalqut nena, incutiant, Can. oji quot 17. qu. 1.

<·' «' epl !· I! ·PP«·- 1,1 >u>'l I'0·"*"?·· Solui Rom· nu< poa ikx H«c : "10' 0l,1B>

Auuihus, Jacui; .N. frrrptor, in apologia pro ordinatlontbui Formofi, qsg Infenlor *iff* Dcfenfor *mfcribitur , legenda m vetujhs Anale-Pin Mahilionit peg.* 50. *edit, tn fol. cap. XXXI-hoc decretum Calltfti recitat.*

CRuminationes , confpirationci , fufurrationes contra Dodorem , vel qui locum fuperions tenet, nemo fufcipiat : quia non oportet hlios Patres reprehendere , ncc Icrvos Dominos lacerare. Non enim bene vivunt qui fupenores detrahunt, vel reprehendunt. Magilli emm portandi funt , non reprehendendi , mit in reda fide aberraverint . Nullus Doftor pet feripturam accuietur , nec cuiquam accuiaioii refpondeat qui ducit vitam repreheniibilem , quoniam indignum eft ut doctor indoito , ovi Paftor refpondei». Ipfe fiait laicus non eft. em legitime convictus, in acculatione recipiendus, fie nec Sacerdos fine titulo criminari . vel te ftiheari poteft, quoniam maculolus , & infamis cil, accufare non permittitur, A nun iolum hi. lcd & cui cwilcmmnt, reiiciendt.

e, »o»o p4"n.

VI-

VN-o '»'»t › ~ΠΓv 15 Λ'"*

VITA,
EPISTOLÆ ET DECRETA
URBANI PAPÆ I*
Ex libro pontificali Damafi TPapœ.

• tie·.

a T Y Rbanus natione Romanus ex patre VJ Pontiano b ledit annos * quatuor, menles 10. dies il- c Hic fecit minifteria facrata omnia argentea , & patenas argenteas 15. (4) appofuit . Hic fua traditione multos convertir ad baptifmum & credulitatem : (À) Tiburtium etiam & Valerianum nobiliftimum virum, fponfum fanâae Caeciliae, quos etiam ufque ad martyrii palmam perduxit . Et d per ejus monita & (r) doârinam , multi martyrio coronati funt. Hic fecit ordinationes quinque per menfem Decembrem, presbyteros (d) novem, diaconos quinque, cpilcopos per diverfa loca odo. Qui & fepuitus eft in coemeterio Prrtextati , via Appia (e), b vm. Kalendas Juntas, & ceflavil «Pipatus dies 30.

k v® ‹«p«· TÎbLu«"ᵗ Xir KaL

Notæ Severi ni Binii.

Quindo Ur b«nu» ponti- ftx iiftui' """ Ou- itn"ob'?""0 On,tn",Uob tcripii ha- renc· e». commuax». tul

a Uriaaar.) Cum poft martyrium Callidi, fede· fex diebua vacaflet , ai. Oclobru anno Chrifti nati " 1"4. qui eft Alexandri imperatori· tertiu· , Urbanu, patria Ronunui ei fubftitultur. Baron. prediQo anno , num. ult. Sub hufu» pontificatu Origenem Alexandrine eccle- fabditom , fpontaneum eunuchum «b Alexandro Hierofolymorum epifeopo contra apoftolorum canone» ordinatum efle Dematriu» Alexandrina ecclefia epifco- Pu')ure meritoque conqueritur, ipfumque Origenem in iaicorum ordinem redigendum, *tc* ab exercitio praabyte- ni fufpendcodum efle, reâe decrevit *& adatoott* . po- lle» tandem excommunicat, quod feripta quruant dem- eer· ab eo vel evulgata , vel ut ipfe Ongene· excuta- bar , fuo nomine edita, aiultia harefibu, fcatarcnt . Vi- de Baron· prndiâo anno "' fequentibu·. λ-

Urbanu· »u>ndiu fe- drret

" s'A" ·*"·' ♦· "··"[·' 'o. *Jl't* ia.) E» Vaticani»"" indicibu· conflat tum fedifle anni» fex , ntenf. 7· dieb. ». Eufeb. in chrou. graviter etrat , dum illi anno» n·· vem adfribit. Baron, anno xjj. num. i.

▼·fotum ar- genteorum ti autcomtn uiu· in e«- e'eli»

' *J,(I' miniftrr/a facrata amnia artratra.) Hi»* tempotibu» ecclefiam non modo vitrei· , fed etiam ar- .ernei, calicibux , quibua abundabat , ufam fuifle, pr·- terquam quod hic illud afficiatur, ex Grcgorii Turouen- C, commentariolo, quem de glori» martyrum fcripfit , cegnotcere licet, ubi dicit · multa facra mmifterialia va- fa ex argento confeâa, inventa efle , dum crypta Illa, in qua fidele, facra agente, occlufi fueram, refoderetur.

·U'U» raforum ·uicorum.

"mo non "fK""11·1· tantum, fed fit aurei» calicibu» Ro- nun?· pontifice, circa hac tempora incruentum corpori» .ac Unguini, domini facrifiemm offerre confueviffe, Pru- dentiua m hymno de rebua gefti» S. Laurentii indicat , verlibua , quibu» perfecutore· S. Laurenttua interpella- runt , hifce

rfir It/bi! Qrf,Hr
M«.rm.jur , jy arirm , fr»Jitum tft ,·
liant fatirrit ,
Li rai ui aar» aniiftitrt,
Ar^rntri. ffrttni "

flxtt itrfor,

Crrfctmte re La.oueChri ibam , €en- tilit·, dc- ctriai.

C'im iiltur h"c "" P,rte Chriftima ecclefia gloria «elccret , regale Ucerdotium Chrifti h·· fulgoribus " ornamenti, illulharetur , non fine Dei nutu ac confilio accidit, ut Alexander imperator templi, deorum genti- A ,,uw' «ur··» " argentum conferri »g«" tulerit , illud- que Perfil , ut refert Laaoridiux › frequenter fufurra- rit · *I» tteepl» fa<H abram* › Et demum fingutarl» divina providentia opu» efle videtur , quod eurum" ar- gentum , templi· ethnicorum iam note collatum , per Maximinum Alexandri fucceflorem ifthuc auferri , fta- tuas deorum , omneotqua materiam nummi» condendi» idoneam confitrl permiferit : adeoque voluerit fieri, quod 1. Reg. cap. 5. feribitur , arca fcilicet Del appropio» quante , Dagon Philifthaorum deum confringi : illatu extolli, hunc dejici · illam gloria & honore afici, hunc vero dejeâum univerfo ornatu & decore exui & fpo- liari : Cbriftiaaa religioui· gloriam crefcere , gentilitia fuperflitlonia honorem minui, & penito» obfcurari. Ba- ron. anno Chrifti »33. num, ". βr j. Vide qua diximu" fupra In noti» ad vitam Zephyrini.

J Prr tjut ataaSta tf maltt martyri» ort- nati faat.) Qui Tiburtium, Valerianum Λ Maximum cum faafia Cacilia in fide inftruxetat , beptitaverat , & adverfu» iâum gladii hortatu fuo obfirmaverat , tan- dem ipfe quoque multa propter ecclefiam peflu» , ce«vi- cibut abfcifli· , martyrio coronatu· eft , anno Chrifti «H· Alexandri imperatori» to. vigefimoquiato die Mali. Baron. pradi&O loco.

Urbtal ı tyrtha.

•EPISTOLA
URBANI PAPÆ I.

a Eiwfdem ponderi· apud erudi io· »c prx cadente».

De eo quod ecclefia modo podeflìones fidelium recipit , & non pretium earumdem rerum ficut temporibus apoftolorum : & cur fedes excelle in ecclefiis epilcoporum preparentur ! & ut eis , quos epilcopi excommunicant, nullus communicet: & quos ipfi quoquomodo ejecerint, nullus recipiat.

I. *Dt vit» cotnmxni tf qtteat Λ canjiuH tccltji» ptfftfioMs h»ktrt captrit.*
II. A atiibui vel i» 'quo/ nfm rei ecclffirfic» &- fpenjentnr^ & de iav»foribtu tertttH.
ui. *Si q»u »b ecclefia j»t poffidndi amUtr» tt»- tavent.*
iv. *De cathedris epifctpalibas.*
v. W *netlhcs comeeniucet iis, qtuhus epifeopus na» commulcat, vel recipiat, quos ille abjecerit.*
vj. *De fpoafione ,* baptsfno fail», b de iis* jw» *communem vitam fufeeperunt*
e vil. *De impofitioeu manus epifcopalis.*

Urbanus epifeopus omnibus Cbriflsanis, in fonflificationem fpifitus, i» eiedseutiam if afperfionem fanguinis domini nofiri Jefu Cliri· fti falutem.

Decet omnes Chriftianos, carilTimi, ut eum imitentur , cujus nomeu fortiti fiint

Swd

(n) *L».* poiuH :.. qm etlam C.'arull conleûnr lempenbua Alexandri. Hic (iM *kc.* (ı) a £,(· g((A Tibaniaat.
(‹) ia la. *iitfl* a doftnaam *(i) Lai.* XIX. diac.VII (e) *Lai. ai,>t* quem fepelivit *i.* Tibutûa XIV. Kgl. luoja».

>*»■ *SLuid prodeft, fratres mei,* Jacobus apoftolus *oil, fi fidem quis dicat fe habere, opera autem* 9-·M* *tion babeet? Nolite piares magiftri fieri, fratres mei, fcientes quoniam mejas judicium fomitis. In multis enim offendimus omnes. Qjei fapiens tf dsfcMinatus eft inter vos, ojiendat ex bona eoo-verjetiene operationem fuum tn max/uetudine fugientia.*

a. φῖτ>... *a* Scimus vos non ignorare, quia haftenns v*u corniTmn's inter ' bonos Chriftianos viguit » & adhuc gratia Dei viget, & maxime inter eos qui in fortem · domini funtelefti, id, dericoj y ficut in Aâibus legitur apoftolorum: *Multitudinis autem credentium efat cor unum tf anima una, nec quifquam eorum qua poffdebat, aliquid fuum effe dicebat, fed erant illis omnia communia. Et virtute magna reddebant apoftoli teflimonium refurreihonisjefu Chrifti. Et gratia magna erat in omnibus illis. Neque enim quijquam egens erat inter illos. Quotquot enim poffeffores agrorum, aut demorum erant, vendentes, afferebant pretia eorum qua vendebant, tf ponebant ante pedes apoftolorum. Dividebatur autem fingetis, prout cuique opus erat. Jofepb autem, qui cognominatus eft Barnabas ab apoftolis, quod eft interpretatum, filius confolationis, Lévites tf Crpriur genere, cum haberet agrum, vendidit illum, tf attulit pretium ante pedes apofto*lorum ' & relRU* Videntes ergo facerdotes fummi & alii, atque Levit®, & reliqui fideles, plus utilitatis pofle afferre, fi hxreditates & agros quos vendebant, ecclefiis, quibus orefidebant epifcopi, traderent, eo quod ex lumptibus eorum, tam prxfentibus quam futuris temporibus, plurima & elegantiora poflent miniftrare fidelibus communem * fidem ducentibus, quam ex pretio eorum; coeperunt prxdia & agros, quos vendere folebant, matricibus b ecclefiis tradere, & ex fumptibus eorum vivere.

'TnavT i lûd n.d· «s. c,». 4Λ»». nr 1«. i» Coudl. Mil·». »j.

II.

Ipfe vero res in ditione fingularum parochiarum, epifeoporum, qui locum tenent apoftolorum, erant, & funt ufque adhuc, & futuris femper debent efle temporibus. E quibus epifcopi, & fideles difpenfatores eorum, omnibus communem vitam degere volentibus, miniArare cunfla neceflaria debent, prout melius Kluerint, ut nemo in eis egens inveniatur. f® enim res, fidelium oblationes appellantur, quia domino offeruntur. Non ergo debent in aliis ufibus, quam ecclefiafticis, & prxdidorum Chriftianorum fratrum vel indigentium converti: quia « vota funt fidelium, & 4 pretia peccatorum, ac patrimouia pauperum, atque ad przdiftum opus explendum, domino tradit®. Si quis autem (quod abfit); fecus egerit, videat ne damnationem Anani® & Sapnir® percipiat, & reus facrilegii efficiatur, ficut illi effefti funt, qui pretia przdiftarum rerum fraudaverunt, de quibus legitur in pr®diftis apoftolorum Aftibus: *Vir autem quidam nomine Anamas, cum Sapbira uxore fua, vendidit agrum ff fraudavit de pretio agri, confria uxore fua: tf efferens partem quamdam, ad pedes apoftolorum pefuit. Dixit autem Petrus Anania; Car tentavit Satanas cor tuum, mentiri te Spiritul fantto, ff fraudare de pretio agri? Nonne manens tibi manebat, tf venumdatum erat in tua poteftate? Quare pefuifti in corda tuo banc rem? Non es hominibus mentitus, fed domino. Audiens autem Ananias bac verba, cecidit, if expiravit. Et foBus eft timor magnus in omnes qui audierunt. Surgentes autem juvenes, amoverunt eum: if efferentes, [epelserunt. FaSum eft autem quafi horarum trium fpatium, tf uxor ipfius, nefciens quod fa&xm fuerat, introivit. Aefpondcns autem ei Petrus, dixit: Dic mibi, fi tanti agrum vendidiftis? At illa dixit: Etiam tanti. Petrus autem ad eam: Quid utique coxvenit vobis textore Spiritum domini? Ecce pedes eorum qui fepelierunt virum tuum, ad oftium, if efferent te. Confeftim cecidit ad pedes ejus, if expiravit. Intrantes nutem juvenes, invenerunt illam mortuam, if extulerunt, if fepelierunt ad virum fuum. Et faffus eft timor magnus tn untverfam eccltfiam, if in omnes qui audierant bac.* Hxc, fratres, valde cavenda funt & limenda: quia res ecdefi®, non quafi proprix, fed ut communes, · & domino oblatx: cum fummo timore non in alios quam in ptxfatos ufus funt fideliter difpenfand®, ne facrilegii reatum incurrant, qui eas indeabftrahunt, ubi tradit®funt, ne pernam & mortemAnani® & Saphir®incurrant, & (quod pejuseft) anathema* maranatha fiant, & fi non corpore, ut Ananias & Saphira, mortui ceciderint, anima tamen, qux notior eft corpore, mortua & alienata a contortio fidelium, cadat, & inprofundum barathri labatur. Unde attendendum eft omnibus, & fideliter cuftodiendum, & illius ufurpationis contumelia depellenda, ne predia ufibus * fecretorum cceleftium dedicata quibufdam irruentibus vexentur. b Qyod fi quis fecerit, poft debit® ultionis acrimoniam, qux erga facrilego* jure promenda eft, perpetua damnetur infiunia, & carceri tradatur, aut exilio perpetue deportationis · · utatur. Quoniam, juxta apoftolum, tradere oportet hujufmodi hominem fatan®, ut fpiritus fidvus fit in die domini,

quWl i. Rc» ecdeGa non qutli. i Idea Po a«ria< qui fupr» in rliqu· tributum full Pruipcio Açultino 4' du« «ft, a» r'**|*· ftcraraa · Thiod. Ilk XVI ni. ». c»a« »·■ pend·. aratav <»' i

III.

Memoratis ergo augmentationibus ac cultibus, in tantum ecclefix, quibus epifcopi prxfident, domino adminiculante, creverunt ꝛ ꝛc tantis maxima pars earum abundant rebus, ut nullas fit in eis, communem * eligens vitam, indigens.* fed omnia neceflaria ab epiicopofuifque miniftris percipit. Ideo fi aliquis extiterit modernis aut futuris temporibus, qui hxc avellere nitatur, jam difta damnatione feliatur.

i», qsrft i. Vid·»·· se- F"“

IV.

Quod Autem fedes in epifeoporum ecclefns excel!® conftitut® & prxparatc inveniuntur ut thronus, fpeculationem & poteftatem judicandi, & folvendi atque ligandi, a domino fibi datam materiam docent. Unde ipfe ialvator in evangelio ait: g^axcioofire *ligaveritis fuper terram, enent ligata & in coelo: tf quarumque folveritis fuper terrant, erunt foluta tf in cale.* Et

e Illitus» Pommiu ta> ii. d« viti coatempl. << * ■*. Vida Mo(aaciac Balat,

Gmifau PKtaa. » Iu MS. Parif. CoHrfii Soc. J. «cm»··

Et alibi: *Accipito Spiritum fanSum*. *Moran, miferitis peccata, remittuntur tis; & quorum linutritis, mtontafurt.*

V.

Ideo ifta prxtulunus, cariflimi, ut intelligatis puteitatem epifeoporum veftrorum, in eilque Deum veneremini, & eos, ut animas veftras diligatis: ôc quibus illi non communicant, non communicetis: & quos ejecerint noil recipiatis. c Valde enim timenda eil lentenția epifeopi, licet injufte liget «liquem, quod tamen lummopere praevidere debet.

VI.

Vos autem hortantes, monemus omnes qui chriftianiratem fufcepiftis, & a Chrifto vocabulum b Chrilliani fumpfiftis, ne in aliquo Chriftianitatem veftram irritam faciatis, fed foonfionem, quam domino in baptiimo feciftis, firmiter teneatis, ne reprobi, fed condigni coram eo inveniamini. Et quicumque veftmm communem vitam fufceptam habet, & vovit fe nihil proprium habere, videat ne pollicitationem fuam irritam faciat: fed hoc, quod domino eft pollicitus, fideliter cuftodiat, ne damnationem, fed przmium fibi acquirat: quoniam fatim eft non vovere, quam votum, prout melius poteft, non perficere. Gravius enim puniuntur c qui votum fecerunt, aut fidem perceperunt, & votum non perfecerunt, in mahs vitam finierunt, quam illi qui vitam fine voto finierunt, aut fine fide mortui funt, & tamen bona egerunt opera. Ad hoc enim fenfum rationabilem d naturz munere, & fecundz nativr.atis reparationem fufeepimus, ut fecundum apoftolum, *magis ... furfum ... ApttHtHS non ferTAfft: Japientia bujut mundi ftultitia eft apud Deum*. Quid autem fuadet, cariflâmi, fapientia hujus ferculi, nifi nocitura quaerere, & amare peritura, negligere falutana, pro nihilo reputare perpetua? Cupiditatem commendat, de quadicitur: *Radix omnium malorum eft cupiditas*: Quz imprimis hoc malum habet, quod dum ingerit tranfitoria, abfeondit zierna. Et dum a toris polita confpicit, intra fe latentia non introipicit, & dum aliena quzrit, IcClatori luo femetipfum alienum facit. Ecce, quidfuadet faecufi lapientia? Vivere in «deliciis. Unde dicitur. *Vidua qua in deliciis eft, vivens mortua eft*. Suadet ergo molliflimis Enaviratibus, peccatis, vinis & flammis nutrire carnem, cibi fit. vini intemperantia animam piemere, ac vitam Ipiritus intercludere, & coutra le hofti fuo de fe gladium miniftrare, Ecce, quid fuadet frculi lapientia? ut qui boni iunt, mali efte malint, & per errorem mentis, fieri etiam ftudeant peccatores, & non cogitent illam terribilem Dei vocem, cum *exurentur peccatores Jient fanum*.

VII.

De coafecr. dOmnesenim fideles ner manus impofitionem epifeoporum Spiritum fandum poft baptiimum accipere debent, ut plene Chrilliani inveniantur: quia cum Spiritus fanftus infunditur, cor fidele ad prudentiam & conftantiam dilatatur. De Spiritu fanâo accipimus, ut efficiamur fpirituales *animalis homo nonpeicipit ea qtsa funt Spiritui Dei*. De ipiritu fanfto accipimus, ut fapiamus inter bonum malumque difcemere, jufta diligere, injufta refpuere, ut malitiae ac fuperbic repugnemus, ut luxurie ac diverfu illecebris, & fœdis indignifque cupiditatibus rcfiftamus. De Spiritu tanAo accipimus, ut amore vite & gloriae ardore iiiccenfi, erijpre a terrenis mentem ad fuperna & divina valeamus. Data Nonis Septembris, id eft, quinto die ejuldem menfis, Antonino & Alexandro viris dariflimis copfulibus.

Margin notes: ko'Vno'V' — hol» — b lid.vn. One te- — S.IBju. vo. bob I,n. Vo. 10tn pauper. — A"..11. 1!' — d EKher. aor quii aiM» hom ia die Pe» recette. alm Id — (>4oii I», til. — cheriMft loco — (ra habeaiar ia decreto Melduadm KP«. — tier» si- ll« CellUto cui UrbaM» faccellic an- — De potleflionibu» rerum eccluaftkaram decretam. Cimici» bovi tuftamenti poiT»llio boBorum temporalium non eft peeu hibirs — «» obrcftio quadam, — Qpomodo facantur comedere peccat» populi. — Duplex ti excommualjufte, injuft,.

Notæ Severini Binm.

Urbsoua pontifex, initio eccitfia, furta ttftinionlum Luca AA. cap» a- coofueviflê pios botu.nc» potleflione, rarum luarum ditirabere, «umjiie pretium e.-cleiis donne: fed quia eo modo prafentibu, dumuut, non autem futuri» ecclefia tniniftri, providebatur, decerair lagi» e re fe commodo *ecclefia* futurus, fi ipf rerum potleflioae, ecclefix donemm. Et merito: fi enim facerdotibus tt Leviiis veteri, redamenti diviuo turecon ceflutneft, ut uibesad habitandum, fuburbxna ad alendum pecora poflidesnt, agro» & vinea, ex oblationibus populi licite emant, licite etiam diftrahant ac vendant, quod Levir, cap. 5. & 3. Reg. cap 1. Hi,ron. cap. 31. Acl rap. 4. fill, aperte indicaturi qua *jure*, quaveratirne hoc farerdoiibu, ac clerici, novi teftameuri inierditlutn e: it 1 Patriarcha feob filium Levi exheredanti» fentenuam ac voluntatem Deu, quidem approbavit, eiufque poderi,, null.irn parum tetra, in a. dumtaxat parta,, pro numero II. rtibautn divita s/lignari permifit, led tatnen decimam partem omnium fruduum, fibi tamquam proprio Judaorum *regi*, Joco tributi t-Clsriei harebitsin una cum »(. civitatibus, & fuburbenis earuin de, doaioi. fradii,, illi, tamquam fui, hsredibo, donavit. Rl-Rsfrllirur radicula faoe foret, vehemens llla nuiltorum pontificum & conciliorum decreti, rerum occJeliafticaruni Interdlfla alienatio, fi ecclefia nullam rem lic'te ha&enus pofsederit. Quare quod inquit Chriftus Luc, t». non poffe eile diuipulum fuum, nifi qui renanciaveric omnibus qua po£.'ec ita incelligendum eft, ficut id quod fequitur: *st i«/r veiUi uJ me S3 neu edit pelrem tt irem ueeeem edeuc entem t) amneem fuem, nente, teft effe mni Pifc/pulur*. Certum eft, dod ad odiunt, fed potius ad amorem parentum, filiorum, uvoris, & vita propria quemlibet hominem divina lege obligari, fi horum amor Dei caritati quem fuper omnia diligere debemus, nihil obftet set pra;udictt: fic fi rerum potlêflio animum a Dei cultu avocet, mala eli, eoque cafu plane deferenda: fi vero nainitiri, alimenta prabendo, eumdem Dei cultum promoveat, unliflime faoe ecclefia temporalium bonorum dominium ac jxrJTciftonem fibi retinet & uiurpat. Vide qua dixiutu, utpra in nori, ad s. epift. 1'ii I. Bellarnnnu» lib. t. de clerici, «ap. i«.

e p-ete peccnieeum.) Recepti(Tinta eft expofitio, ut hoftia & eieeuiofyra pro peccati, obUia, peccata appellentur, Ofce çap. 4. de facerdutibn, dicitur: *Perte. ,A pepuli mei iemedent*. Quem lucum Cyriliu, Titeopbylaclut, Tbeodotetu, & alii reetntiorea refile de ho. flii, interpretantur. Nam fcrlpturM ita frequenter loqui folet, ut Imprimi, evidcntiftim. patet ex hifce verbis Pauli apoft. 1. Corinth, cap. x. *peccatum neu neierui, p-e neiit peccatum fecit, ut net efficeremur tu. jtitia Det in irfe*. Quia igitur bona temporalia Deo in miniftris ecclefia oblata, peccata redimunt, & peccantem ad donum pirnitentin obtinendum difponunr, rqfiU ptctia peccatorum avellantur. De hoc peccatorum pretio intelli'enJum eft illud apoftoli Pauli, *Impertinnt ttebtt certeralia, quiput net fpirStualia impeetimm*. Hoc idem beatus martyr ac poutifex Alexander L epift. 1. itt prinvifio, hifce verbi, : */pji ent.n, inqn f i p-e pepule interpellent, C pepuli pecceta cemeelunl, «ju»a p-e,iiui fuit & eUaHenlbut ea delent ato- cenfumuitt*. Comedi cnint dicuntur in feriptura pfai. *jt.* qun confutuuntur. Difcamu, ergo quod qui eleemofyni, & oblation.bus fidclluin fruimur, ea, ptecibu, noftri,, ficut obligamur, diligentiflime compenfemut, futurum lio)uiti, ut de rebus intolle accepti, coram treitico-Jo judice faculi, graviter periciitemar. ViJc Riberart, in Ofeam c. 4. n. 4«

c Velde enim timende.) Duplex eft excommunicatio, una tufta, in qua nulla debita circumdantia defideta. tur:

t Jd. M$./efldn/reo. a Id MS

tur : alrcra intufta eft , cui una vel pfurea requifitscir cuntftaniin deluat. Hrc portertor, *b* invalida fit puta fi excommunicant poreftateat ftt auAoritateut non hebeat, vel fi propter bonum opoe eant ferat , vel denique fi (biennia debita (de quibua cap. Statuimur , 0r cap. conftltut. a. de fent. excommunicat. lib.) non obfervaverit, confcientiam fidelium n»n obligat, adeoque talia nunquam timenda foret · mfi *forte retioae* alicu/ue fcandali, ab boatinum confortio, ftt (aeramentorum perception· abftinendum loret , donec populo nullité· lata cxcommunicatiotda innotuerit. Qua vero aliunde excommunicato injufta videtur, ex eo ui mirum quod judicem non reâa intentione judicafle putet, vel f« innocentem efle exiftimet, mento fingnli· fidelibus extitnef-enoa eft ; cum omnium judicio certum (it , taiibua Iruihim orationi· & fuftraporum cummunium · reliquit fidelikma licite applicari non pofle, neque debere imo fi excom«tunicato de fua innocentia non evidenter confler , tenetur etiam fub gravi peccato lententur lata parere, dt ufque ad ahfolnttonem ab hominum confortio & fa-ramentorum perception· abftiuete De tah igitur cxcomamnicatiooie fententia, qua falicct probabili ludicio judicia, tametfi non re Ipfa , caufam juftam habeat , tnteiligi debet quod .hac epiflola dicitur ficut & illud , quod bona. *«. in evangelia feribit Gregoriua C/a/r,· *tteur pefitrtr fi>* I''jin , fifr injufie fi,* , rramv/am *'fir* I Valent, tom. 4. difp y. quaft *tj* punit *. Vide qui diximua fupra In notii ad can apoft.

HO quOBOdo obitget coaieteatiat,

Sacramcntaa, confirmatloni· · Chritum eft.

d *Omntt fidri», fer mener imfrjiteneie.*) A Urbano facramentuni confirmationi, Ioflituium efle ft qui Ac' hoc loco probari noiié exiftimant , graviter «riant Apoftoli enim, qui AΛ * & t«. fuper bapti>at«a nutui impofucntat « ut Spiritum fandum acciperent , nofartametatum confirmation» adminiftrarum. Accedit quoti Teitullianua Urbano antiquior conficmationa, plurlbua in loot memiueral . In lib. de refurreâicmc -arni» I ara, inquit, *tilultur,* «t aacMJ *tuefubtur /er» un^itu , •i* eeafeercSur Et hb· de bapt. Dr/vdr mmi raape«it·' , prr h„ZA«Iw>» Cf ZoWraav *tfi ritum feniluu·* £I in »tb· de prafcript laquent de diabolo , qui imitatur bapnfmum R confirmationem t o ilram *Tincti* , inquit , Cr *iyfe* fOqjXav Mrfarr *sndruie,* *fiUtU, f*u* «aar *libt lnfruntkxt mibltl fis,*. De hoc faccament« S Dionyfiu» Aicopa-lta apoftolorum tempoabats aquahi cap. t. par a. ecclel haaratcMat fic ait , *lcpl* *leUnium* a/di rr/r a/ *frul.firr·', ft* cMar *ilitAlwa» ac Défi.*· frr-Ju· «aaueata ur«« ajv.r Et infra cap. I rai j J/d dP *Iffi,* vai pirari/baw -e *frrrrettret' myfinir ctefecravia- , ejvreteer ifirttei Ce''· rt/ ieejemmrit wfuetis tuenti,e elerfitur* . Similia habde re duo Clententet , alter Romanua in fui> apoft. conflit libri,, alter AleiandriuJi, JuAinur wMnyr alaque plutea Je hoc facraii&mo ferramento feripfernnt* ; longe ante Urbani pontificii tempoia Quomodo igltU' ii&iilt*m domini fir Can acum hoc unguentum ab Urbano inftitututn efle potuit , quod pra fidorum teftimonio Cinifio iiiftitu'am eft , & ab.apoftoli· ufurpatum , univerf» ecclefia traditum eft i ride Bellarm. lib. a. confie, c. 5. & 6 & 4. de Roman, pontif. χ. I.

eft Utui laB d.mtnl, iactamca

C ANNUM CHRISTI

CONCILIUM ALEXANDRINUM

C ANNUM CHRIST»

Habitum circa annum Chrifti ccxxx.

Ei nova calkdioac Balatu.

Hieroa in Orig.

Phot cod.

CQngregatum fuit boc Conciliem adverfus Origenem a Demetrio Epifcopo AJestandrino , ^trad is , quitu e Demeirto , except vtdeiicei fuo, mtffus ejfct ad Ecclcfias Aibaja, qua pluribus barefibus venabantur, ú fub tefiimonio ecclefiaftica epiftola, ut feribit Hieronymus, Athenas per Polaftinam pergeret, d Tbeoftifto & Alexandro Cafarea b Hterefolymorum Epifcopis , qut eum prorogativa Cf fupremi honoris apice dignum judicaffent , Presbyter ordinatus futffet fecus quam oporteret, ut ait Pbotins , id eft abfque literis quibas Demetrius Epifcopis illis poteftatem faceret ordinandi hominem I Hinc Demetrio amor m odium vertit , laudefque mox cum vituperatione commutata . Synodus mfuper Epifcopontm coalta ÎT Presbyterorum quorundam contra Origenem qua, ut Pamphilus refert, decretum fecit Alexandria quidem pellendum Origenem, neque m ea verferi eut docere permittendum, (ncerdotii tamen dignitate nequaquam fubmovendum. Altera deinde /ynodus paulo poft coileHa eft a Demetrio, cm m ttrjeerunt als^uet .sFgvptii Eptfcupi. Î-r^o Dtme Britts mtftum tn (ynodo ttnqttefluf. de andecta Theeflifit Ü sUexnedrt , ftttnn, ptrro qeod Ortçenej ndhuc i*venii patraverat , qttttm fr caftravit, grevifrme crimtnamr . eo finit ut confentient» uniwrfn fynedo Origenem damnaret & fa terdetie qte^ne privaret , Scribentibus baie de crete etiam iis antea Orignu fnffragabantnr. Ramenant porre Pontificem ac relisos orbis Epi (copes, eueplu Peleflinn ÎT Arabia tf Pbtenicei atftie Acbaja facerdotibus, m tilam Ongenii damnationem concefHfe docet Hieronymus , cajer verba referuntur m tecunda mveiliva ?uam Rufiinus adverfus eum fcripfit. Ita Alexandria pulfus Orij ad TbeoHifium profrdus · Cafarea degendi G docendi poteftatem accepit, ut docet idem tampbilus apud Pbotium.*

Eufeb hb f.

VITA
EPISTOLÆ ET DECRETA
PONTIANI PAPÆ·

*Ex libro pontificali Damafi Eap**

4 T}Ontianus natione Romanus, ex patre A f* a Galfurnio, A ledit annos p. menfes 5. dies a. martyrio coronatur. Fuit autem temporibus Alexandri, a confulatu Pompejani & • Pelagiam. t Eodem tempore Pontianus epifeopus & * Philippus presbyter, in exilio ab Alexandro funt deportati in Sardiniam, in infulam c (a) Buccinam, Severo 6c Quintiano confulibus. In eadem infula affli&us, * defundus eft (A) 13. Kalend. Decembris. Hic fecit ordinationes duas per menfem Decçmbrem, presbyteros fex, diaconos quinque, epifcopos per diverfa loca 6. Quem beatus rabianus adduxit cum clero navigio, & fepelivit in cœmeterio Callifti via Appia. Et ceffavu eoHcopatus a (c) die depofitiopis jj, Ka-lend. Dccembr. dies ij

• c»tpi»r»i· b PthBlm · Hippoly- Bucinam l nacfrttM luHlbttl. /t«

Nota Sevbkini Binii.

a Paat/aau,.) Patt Interregnum jo. dierum, oAavo Kalond. Jufii anno Chrifti " ijj. Alexandri laperatofjt ro. PonrianiM Urbano fabrogatur. Sub hoc pontiGce Origane« Caîïren philofophtam doeeas, Grtgortuna magnum, cogaomtnto Thaumaturgum, diCelpulutn habuit. Hoc pontl&ce Jaata perfecutlo Cirriftianorum, Ar maxime prefulum eccicCe, a Marimfno imperatoré publico edlüo promulgata aft, propterea quod dll gentles, ut rparçebaat, Chriftiaaorum l 2 cantampti, tdcoque ad iracundum ac vindiûanr provocati, univerfaai orientalem plagam graalftimlr terra raotibu, acerb,llima eaagitafitnt. Hac cadet· perfpeutione Pontianut, juftu Aleaandri in Sardiniam relegatus, M aimin'· imperatoris mandato luftibu» verberatu, *marty* rium ibidem confammavit ■ dle menfu Novembris anno Chrifti tuti " «17. Corpus lllius poftea a Fabiano papa Romam trandatutn, In cœmeterio Callifti fcpulium eft. Baron. prwdiOo anno, n. j. 6. & 10.

À Stiit aaaar 9. uaaafet j. sLits ».) Annos 4. meules 4. dle, »5. fedtffe es dle ingreftlis & obitus colligitur.

f faJtm 1/-^,- Pam/anat, grc. /» »///» ab ΛΛ-aaaJrt.)* Quod non tam religiuol, csula, quam aliqua potiu, calumnia a gentilibus circumventum Pontianum Alexander relegaverit, ipliur erga Chriftianos affeRua, & tam.lia Chriftiani, hominibus referta indicat. Eufeb. lib. *0* biftor. cap. 11. ob quod facina, Deo vindice, a militibus Alexandrum Imperatorem occifum efle, non vana conjcftura dici poterit. Baron, anno »57. n. 1.

Poiu»«e, <)}>ndo faitu« 1ł4 pon- Scan pctft- Ponluna, drnt

• EPISTOLA 1.
PONTIANI PAPÆ
AD FELICEM SUCCRDBONUM.

De honoroquofacerdotes profequendi funt.

*fontianus epifeopus Felici * Sntcribono b fulutem:*

OPpido cor noftrum caritati veftr» congaudet, * quod ftudium fanftr religionis* iummopere adimplere Audetis*, & fratres mœfortatis. Ûndęredémptoriş noftri "mifericordiam exoramus, ut fua nobis in omnibus gratia fuftragetur, &eflfe<ftu implere tribuat, quod velle conceffit. In hoc itaque bono, tanto commoda retributionis accrefcunt, quanto & ftudium laboris augetur. Et quia in his omnibus divine gratis adjutorio opus eft omni-a potentis Dei affiduis precibus clementiam exoramus, quatenus · h«c vobis femper operanda bona dc velle tribuat, & oofle concedat, gtque in ea vof via, cum fruàn boni operis, rigat, ut fine quo nihil agi poteft, per ipfum implere bona, que cœpiftis, valeatis. « De facerdotibus autem domini, quos vos audivimus contra prhvorum hominum infidias adjuvare, eorumque caufas portare, fcitote vos in eo valde Deo placere, qui fibi eos ad ferviendum adfeivit, & familiares intantum libi efle voluit, ut etiam aliorum hoftias per cos acceptaret, atque eorum peccata donaret, fibique reconciliaret. lofi quoque *b* proprio ore corpus domini 'connciunt, & populis tradunt. De illis enim diftum eft: *Sini we itte contriftiktt : Ü qtti vobis fiecitt injteriom, recipiet id quod inique gejfit* Et alibi: *ftwi vos ia.. audit, mq audit: & qui vos fperntt, not fptrmt: qui autem nte fpernit, [perntt eunt qtti me mtfit.* Hi enim non funt infeftandi, fed honorandi. In his quoque dominus honoratur, cujus legatione funguntur. Hi ergo, fi forte ceciderint, a fidelibus funt fublevandi & portandi. Accufandi aurem non funt ab infamibus, aut fceleratis, vel inimicis, aut alterius left® vel religionis hominibus. *Si* peccaverint, a reliquis arguantur facerdotibus: fed & a fum-

■ Flfl» itidem ar ftppofit» doit» *rirn tub*»-tar e* Gn-* (aril * Sint fraient· ·cin14« <--. fut». /rtterM-- x'r,i*"· s G,e* Vn? coifs, Symm. if y°°(,d. H„r

(4) Buc.,0»m (1) 4e,.IlJ K»t Novcmbr. " In «ftu llcum ordlotlu, «ft Amheru, (t) La„ dits X. " nihil allud »dd».

fiunmic pontificibus conftringantur , ftc non a A fecularibus, aut maie vite hominibus arguantur vel arceantur. Quod eego de fratris vcftri • tranfitu vça contriftari audivimus, non modico conwulfi fumus mcerore . Unde omnipotentem Deum rogaquu , ut fus vos gratis adfpiratione conlblerpr , volque & a malipms ipiritibus , ftt a pervertis hominibus , ctvirfti proteâione cyftodiat. Nam ftc fi quos poil illius obitum tumultus quorumdam adverfannum fuftinetis, nolite mirari, *ii* vos, qui frui bonis in terra veftra, id eft , in terra viventium quaeritis, mala hominum in terra aliena portatis. Peregrinatio quippe eft vita prasiens: ftt qui fufpirat ad patriam , ei tormentum eft peregrinationis locqs , etiamii blandus efle vi-B deatur . Vobis autem qui patriam quaeritis , inter fufpiria qur habetis, etiam gemitus audio humane oppreflтonis exurgere . Quod mira omnipotentis Dei difpofitipne agitur , ut dum veritas per amorem vocat, mundus prefens a feipfo animum vcftrum per tribulationes, quas ingerit , reficiat ; tantoque facilius ab amore hujus feculi mens exeat, quanto ftc impellitur, dum vocatijr . Itaque qupd crrpiftis, hofpitalitatis curam impendite, in oratione & lacrymis inftantiflime laborate : elcemofynis, quas Temper amaftis , jam nunc largius atque uberius date operam, ut tanto poftjrefcat vobis in retributione fruflus muneris , quanto hic excreverit ftudium laboris, C

Prasterea, falutantes b paterna dulcedine bonitatem veftram, petimus, ut in bpnis , qu< ccepiftis , ne deficiatis . Neque uUus vos ab eis avertere poflit, fed in cunftis affeflum veftrr caritatis, clerici ftt fervi Dei , ac eundi Chriftiani, qui in illis partibus commorantur, amore Chrifti & S. Petri pleniter inveniant , & favoris veftri folatiis , quocumque modo neceflc fuerit, potiantur: quatenus veftra cunôi ope defcnfi atque adjuti, & nos vobis gratiarum poflimus exiftere c debitores, fic Cnri^U$ Jcfr*s dominus nofter aeternam gloriam compenfet, & beatus apoftolus Petrus apoftolorum princeps, in quorum vos caufis impenditis, ipfius glori» januam aperiat . Data io. D Kalend. Febr. Severo Cc Quintiano viris clarif- funis d confulibus,

» S Gree. *. A. IX paucis

V«« »<Γβ» .

b idem «p. " ,li,V11

c idem «p.

J «« «M·

Nотк. Sevehini Binii.

Car facerdotis colendi , *a* *facerdttibu.* , fit,.) Docet facerdolibus Dei miniftria ftinmum honorem deterendum elle , ideo quod Del maximi miaiftri tint, quodque inter Deum & hoaulnes quafi med>aitores exiflant » imaginem Dei geftent, •c demum pro Chrifte legatione fungantur. Cum igitur injuria *St* contemptus legatorum cedat in ignominiam fuporiotis legantis, honor legato exhibitus, ipfi regi aut fupcrlori exhibeatur l refte hic deeernitur Cacerdonum Chrifti in ecclefiam translatum, venerandum efle mmifterlum, ejufque gubernatores, qui lunt epifmpi 8r faerdotes , maximo honore colendo, efle . Addo , rega,e Cbrifti facesdotium & regnum, in apoftolos , eorunMjue fucceflores , ut fupra alibi diximus , translatum, non modo omnibus icgnis, imperiis ac principatibus dignius 8c proftantius efle, verum erum quorlibet reges ac principes quibufvis faeri» miniftris inferiores effe, adeoque Chrifti facerdotes longe maiore honore ac reverentia dignos efle. *Sacerdotium* , inquit S. Ignatius epift. ad Sniymenfes, *efi amnium benerum* , *fvv ia b:minlbut funt, apea* : quidni igitur maxime honorandam? Animam corpore, res divina* humanis praftantiores effe, omnium hominum una communis eft fententia. Sacerdotium eft vclut anhm , ejufque regnum fpirituala eft & divinum . Nam ner , inquit Gregor. Naxiansen. •rat. ad cives Naslanaen. ♦'«♦«« ·»·» *pjtt/at/ , uttifput fabfMir h* CbriAi fubjlrit* . *iarptriuru tnim atjipjî futgav irriftr , addt rtiaut pra/aaiitf V ptrftSlui* , eS/ *Ctaeil. Gtatrai.* Tom. I.

Sacerdotiaaa ti"0 proftantias eft.

·'· *at"»'" rf (ptruuat catala faftibut fubmitltrt , O cefcfiia trrrtitit ctdtrt* Bt pulchre Àrnbrof. de dignit. facerd. cap. *. *Htatt* , Inquit , *-Ct fabUutMar rpifctpalit mr/t/r pttttit ctatfaraiituiSua adaquari. Si rtfur» f·!"·-ri ctmpartt , tS priacipunt diademati , leap trit iafrrite·, ftai plumbi antellam ad auri fulgtrtm ctatfarti qalppt taut ildtai rufuat ctlla at friucipum fuiatltn irniiat facerdttt/at , rxefitulatir atruat dtairij, eeatiaufbut ttrutu ft eradatt <emmuairi.* In eamdem fenfentiam hec Cbrvfofl. in verb. Ifain horn. 4. & S. *dlti funt termini repue , alii fererdtni : fed tec illt majut efi , urqae taint er fematlt fl aurt aJÜntari debet . tile , qua (ant in terelj fertitar efi · faceedetii jut a fupernit drfra lit. fiegi , qua bit , temaujfa feat , tnibi Cflefiia . I^rgi.erfera ctarmifa faut , faerrdati anima : majtr tic prtaeipat»t, prepterea rta caput fubmittdt manuifacerdette.* Sacerdotium igitur, *cujuc arma nen faut carnalia,* ut inquit Paulua a. Corinth, capy to. *fed Det petentia* , Ci

Vl nebilti rerum in manieil ftrrtd , hoc , ia quam . facerdotium quolibet humano impelio preftantius *tilt* 1 nemo non videt . Unde refle finiii patres jubent, ut poft Dcuoii epifeopi *St facerdotes l'opta reges ac* principes majorem poteftatem habentes , ac demum tertio loco factitares principes ac magiflratu, hotioYentur ; fic epim ait Ignatius epift. prsdiQa . *neutre* Drvm , vr «wkZvlh *aul-irrem ff drminam : epiftepum , ut principem facerdetum , imaginem De) ferentem , Dei quidem prepter principatum* , Cbrijh art» *prrptrr farerdt-*

Slcerdofibw· honor tnà>or debetur qu··» rcpbut a«t pnnclfubul ·

ut fignificet, quo loco, quove ordine It'ho.nore finguli |n ecclefia habendi fint, Ibidem fubjungit : *Omnia tpitur ttfira dtitnii trdiatptrficiaaiur it Cbrifh. Laid ,r auerum ttuatrrt Junt tatntt tliam rtfti Cbrifiiaaijfimi , diactnii fubfhiuatur : diactai prnbyttrit:prtitytrri tpifctpt . tpijctptu cbt!ft . ut ipft Patti* . Ssnflu, Chryfoftomm hohtil Ij. in Matihaiim , diacon.,, altari· miniftroi allocutus hcc ait : *Si dut iprtur iuifpiam , b dladt-*

rem tu ,Ut babe' peltfiatem . Docuit hoc idem exemplo Sanfilui Martinu· epifcopus , oui cum a Maximo imperatore convivio exrertm , rogaretur pateram a miniftro oblatam , latuquam dignior s print acceptare , & *repi prgbibetq,* obtemperavit regu petitioni , *lumpiit* poculum , »r pr»h>blc . *Sed* ·1ηi>η·χι *"h meti* verba Sulpitii in vita Martin! cap. *t. funt } pa/eruei prr/Py-

Fxempium S Martln cpicupl

tHiifiet. Vide qtur diximut in notis ad cara apoftol. yy. & 74· Baron, anno Chrifti 57.-n.jt & ,z

b Proprie ere orpat damini ctnficiunt.) Qui hanc ob caulam Pontianum velut blafphemun» accuCant « udem Sanfluni Hieronymum 1 Augnftinutn , Chryfoflomum , aliofque plures ecclefia catholica patres orthodoxos de crimine infimt ; in quo nullum Pane crimen demonftrari« poffimt. Hieroa inepfit. »d Heliodorum, *ntyit,* in-Ichunoma quit s vl /» *bfl* ý»/dy««</n jfeZ/frew /rfaer , |f«Z *apefttlict eradu fuccedentee , Cbrifli <erpur fuere rre cenficiunt , per tuti f} uti Cbrifiian) fumat* , fait *clarui regal i(!n>n< babeater , quedammtdt ante judicii d'»m judicant.* Auguftinus epift., ita. ad Viâorianutu, ubi de feminis eaptivis inter barbaros : *Ora* , inquit › *Deum pre tir , tf*

Poatlaaam hereto ! <l luanuntur

Hiriljnymi

Aagaftiiii.

ut , ficut art ifit ptfiuar rrf frert cblatitaau· ad altari Dti , tel iuuaaJrt Hi (actrdtltx· , ptr ^uau· tftraat Dtt. SenAux Chryfoft. j. fih. d« faccrdotlo , comparso· facerdotlum novo tegis cum ficerdotio veteris legis , dt-.'.iflctqua Judeorum facerdotes son lepram purgaftc, fed depurgata dumtaxat judicsffe · *Ntfirir* , Inquit , *factrdttibiri , "·<· rttftrfr lifram , ftd attitua ftrdtr ··« dift puriatar prtbart ; ftd purfart prtrfai rtnctfiutn ffi.* Quod g igitur Poncianus hic feribit , per facerdoies corpus donnai conflci, aliorum hoftias a Deo recipi, peccata hominum dimitti, etiam probatiftimi auflores predlili feripfciunt, ideoque quod Magdeburgcnfe, iu PuntiinoTpre' endunt , nihil eft abuj quam mer* ralL-mnia . Bcl-ls-ni. lib- -- de Roman, pontif. cap. I.

Chi

EPISTOL A II. PONTIANI PAPÆ

De fraterna dileftione & vitandis malis.

Pontianui ftnifa tf univerfalis eccigfiu epifiopus, omrtbu> scite dominum colentibus, if dtvinam cultum amantibus, falutem.

G*Loria in txtelfis Deo, if in terra pax hominibus bona voluntatis.* Hxc, verba, canthmi, non hominum funt, fed angelorum: A. non humano fcnlu excogitata, fed ab angelis in ortu falvatoris annunciata..Qnibus indubitanter ab omnibus intclligi poteft, quod non nialx voluntatis hominibus, fed bonr, pax iit a domino data. Unde Dominus per prophetam loquitur, dicens: *Quam bonus ifrael Deui hif qui relie funt corde. Mei autem pene moti Junt pedes; pene effufi font greffus mei, quia amulativ fum contra iniquos, pacem impiorum videns.* De bonis vero ipfa per fe veritas ait; *Beati mundo corde, quoniam tpfi Deum videbunt.* Mundi enim non funt corde, qui mala cogitant, aut nociva adverfus fratres fuos; quia nihil nrali vult, · qui fidelis eft. Fidelis ergo [lomo nUgj$ diluit audire qux oportei, quam dicere qux non oportet. Et fi quis fidelis eft, v tdea^ ne mala loquatur, aut cuiquam intidias ponat. In hoc ergo difeernuntur filii Dei & hltt diaboli. Filii namque Dei femper cogitant ôt agere contendunt qur Dei funt, & fratres irtdefinenter adjuvant, &. nulli nocere volunt. Hlii autetn diaboli c contra, mala & nociva femper meditantur, quia opera eorum mala funt. De quibus loquitur dominus per Jeremiain prophetam, dicens: *Loquar judicia mea cum eis: h»per omnia malitia eorum. Propterea judicio contendam adhuc vobijeum, ait Dommut, if c»m filus vefins difeeptabo. Ecce ego fingo contra voi malum, if cogito contra vot cogitationem.* Hxc, fratres, valde font timenda, & ab omnibus cavenda; quoniam fuper quem judicium Dei ceciderit, non exiet impunitus. Et ideo unufquifque prxvideat, ne hoc machinetur aut agat in fratrem, quod ipfe pati noluerit. Et nec in fulpicionem veniaghomo fidelis, b ut dicat aut faciat ea que pati non vult. Unde fufpeftos, aut inimicos, aut facile litigantes, A. eos qui non funt bone converfationis, aut quorum vita eft accufabilis, & qui rectam non tenent & docent fidem, accufatores efle & teftcs, & anteceflbres noftri apoftolica repulerunt aufloritare, & nos fubmovemus, atque futuris temporibus excludimus, ne libenter labi poflint, quos nos tenere & ialvare debemus; ne (quod abfit) przdiftum Dei judicium, non tantum fuper utrofque veniat, fed & nos eorum vitio (quod Deus avertat) pereamus. Scriptum eft enim: *Reilorem te po-Jernnt? çuram illorum babe, ut lateris propter illoi, if ornamentum gratia accipias coronam, if dignationem confequaris corrogationis.* Verbum enim nequam immutat cor, ex quo quatuor partes oriuntur, bonum & malum, vita & mors, & dominatrix eft eorum aflidue hn-?'ua! Pro talibus prxdidi vitandi admodum tint, & priufquam przdidz enudeatim examinentur opiniones, &. ab illis alieni invenia ntur, non fiint fufcipiendi, quoniam *faerificium fairfare efl, atttndere mandatis, tf dsfcedere ab omni iniquitate: Beneplacitum efl Domino recedere ab iniquitate: laudatio, recedere ab injuftitia.* Quoniam feriptum eft: *dilige proximum tf conjungere fida cum Mo. Quod fi denudaveris abfconfia illius, non perfequeris poft eum. Sicut enim homo qui perdit amicum fuum, fic qui perdit amicitiam proximi fui. Et Jient qui dimittit avem dt manu fua, >c qui dereuqutfti proximum tuumy tf non eum Rapies. No» illum fequaris, quoniam longe abefl. Effugit enim quafi caprea it laqueo, quia vulnerata efl anima ejus. Ultra eum ne» poteris colligare, tf maledifli efl caacardatio. Denudare autem amici myfleria, defperatio eft animo infelicis. Annuens oculo fabricat iniqua, tf nemo eum abjiciet. In confpeftu mulorum tuorum conculcabit os Jtsum, tf fuper finnoises tuo» admirabitur. Novijjime autem pervertet os fuum, Ô" in verbss tuts dabtt fcandalum. Multa odivi, & now coaquavi ei, & dominus odiet ilium, Qui in altum lapidem mittit, fuper eju> caput cadet, tf plugs dolofa dolofi dividet vulnera. jodit foveam, incidet in illam: èT qui ftatuit lapidem proximo, offendet in eo: tf qui laqueum alii ponit, peribit u» silo. Facienti nequiffimum confihum, fuper tpfum devolvetur: tf non cognofcet unde adveniet illi. Illufio tf improperium fuperborum, if vindiHa ficut lto mfidiabitur illi. Laqueo peribunt qui obleffantur caju juflorum: dolor autem confumet illos antequam moriantur. Ira & juror, utroque exeerabiha funt: if vir peccator continens erit illorum. Qui vindicari vult, a Deo inveniet viη-ditiam if peccata illius fervans fervabtt. Relinque proximo tuo nocenti te, tf tunc deprecanti tibi peccata folventur. Homo homini refervat iram, if a Deo quant medelam? In hominem fimilem fibi non habet mifericordiam, if de peccatu fuis deprecatur alttffmum? Ipfe cum caro fit, refervat iram': tf propitiationem petit a Deo? Quis orabit pro debilis illius? Memento noviffimorum, if define inimicari: tabitudo enim if mors imminent * mandatis. Memorare timorem Dei, if non irafearis proximo. Memorare teflamenti Altiffimi, if defpice ignorantiam proximi. Abftine te a lite, & minues peccata. Homo enim iracundus incendit litem, if vir peccator turbabit amicos, tf in medio pacem habentium immittet inimicitiam. Secundum enim ligna filva, fic ignis exardefeet: if fecundum virtutem hominis, fic iracundia illius erit: fecundum fubftantiam fuam exaltabit iram fuam. Certamen feflmatum incendet ignem, if lis feftinans effundet fanguinem, if lingua * teflificans adducet mortem. Si fufftaveris in fcintillam, quafi ignis ardebit: if fi expuerit fuper illam, extinguetur, if utroque ex ore proficifcuntur. -Sufurro if bilinguis malediHus; multos enim turbavit pacem habentes. Lingua tertia multos commovit, if difperfit illos de gente in gentem. Civitates dimunitas deflruxit, tf domos magnatum* effodit. Virtutes populorum concidit, if gentes fortes diffolvit. Lingua tertia mulieres · viratas * ejecit, if privavit illas laboribus fyis. Qui refpicit illam, non habebit requiem, nec * habitabit cum requie. Flagelli plaga livorem facit, flaga autem lingda comminuet offa. Multi ceciderunt m ore gladii; fed wan fic, quomodo qui interierunt per linguam fuam. Beatus qui teitus efl a lingua nequam, qui in iracundiam illius non tran-*

, iff ftu non attraxit pfirn ejus , if A wnceXj...»jm...»H efl ligatus. Jugmee enim illius, M** ferreum efl , & vinculum illius , otww- «»· «rram efl . Mors Mini , «ars neqmffimp : 9 utilis potitu infernus illa. Perfcveran- IM illius am pormambit, fed obtinebit vias in- fitfiorum ' flamma fua ne» eomburet ju- flus . £<» drrgbnyNMtf ineiuie incident in il- Aw» , iff exardefcet in illis , iff 'm« extingue- fur: iff immittetur "in illos qmfi le» , 0* qxefi pardus lodet eos . Sepi aures inet fpinii , Ô" nedi audire linguam nequam : iff eri tuo facito nflie , iff feret aurebus tuis Aurum tuum iff argentum tuam confla, C verbis tuis facitodia- I teram , tff francs ori tuo reilos .Et attmde , ne forte labaris in lingua tua, iff cadas in conspectu inimicorum infidiantium tibi, iff fit cafus tnns infanabiUs ed mertem. Ne terdei converti ed dominum, 9 ne differas de die in diem. Se- bito enim veniet ira illius : Ù* in tempore vindifLe difperdet te. Noli anxius effe in divitiii injuftis, nibil enim proderunt tibi in die obdudlionir iff vin- diila. Non ventiles te in omnem ventum, d* non ens in omni via. fic esum peccator probatur in duplici lingua Eflo firmus m via demini , iff in vernate fenjui tui, (f fcientia : iff profana- tur te verbum pacis iff jafli/ia . Eflo manfuetus ad audiendum verbum, ut inteUigas·. iff cum fa~ ptentia fer refpo^fum verum . Si efl tibi intelle- ftus . rtfponde proximo : fin autem , fit manus tua fuper os tuum, ne capiaris in verbo indifa- co^undarit. Honor iff gloria infer- mone fenfais : lingua smpdudentis , fubverfio ip ‹3 fius. Non appelleris fnfurro : Iff in lingua tua ne capiaris, iff cmfimdoris . Super furem enim efl conjufio iff pernitentia , tff denotatio peffima fuper bilinguem . Sufurrateri autem odium , iff inimicitia , iff contumelia . Juflifica pufillum tff fi. magnum Jimiliter Noli fieri pro amico inimical proximo. Improperium emm iff contumeliam ma-, lus barediiabit , iff omnis peccator invidus tf bilinguis . Non te extollas in cogitatione anima tua velat tauras , ne forte elidatur Virtus tua fuper ftultitiam, iff folia tua comedat , iff fru- {lus tuos perdat , iff relinquaris velut lignum aridum in eremo. Anima enim nequam difper- dot, qui Je habet , in gaudium immicjs dat illum, iff deducet m fertem impiorum . Cari(Ti- mi,oppreflbs erigere — ludete , A neceffe ha- bentes temper adjuvate ! quoniam <jui fratrem afHidum relevat, * appreheniiim eripit , mte-· S-G»«t· rentem conlblatur , ab illo fibi retribui , cui $j|"' k totum impendit, non dubitet , qui ait: £>·</*«*»;. uni ex minimit meit faifIts, mihi fecifln. Tali- ter enim bona indefinenter agere ftudete , ut fruéhint boni operis A hic coniequamini , & in futuro gratia Dei perfruamini , quatenus coeleftis regni aulam introire poftea mercami- ni. Data ' 4. KaL Maii , Severo & Qjuntia-» , a)Mu no viris clariflimis b conlulibus. ms

CHRISTI

CONCILIUM ALEXANDRINUM

ANNO CHRISTI

Incerti loci

Ab Heracla Patriarcha celebratum circa annum Chrifti ccxxxv.

fjr *Eutycbii Palrtaribie Alexandrini Annalibus,*

Sx UfeM HEraclas Patriarcha Alexandrinus Epifcp-C pos conHituit viginti. Ex his unus erat, Ammonius didus , religionis defertor . De quo fimul ac ad Heraclam delata eft fama t congregavit is Synodum Epifcoporum , in urbem Ammonii perrexit, ubi re latis *eo-* 'gnita & pcrfpeda , eum ad veritatem redu- xit

CHRISTI

EPÏSTOLÆ ET DECRETA

Ex Libro Pontificali Damafi Papa

A A Nterus natione Grccus , ex patre Ro- XI mulo, *b* ledit annas iz. menfem unum, dies ix Martyrio coronatur temporibus Ma- ximini & Africani conlulum. c Hic gefta mar- tyrum (4) diligenter a notariis exquifivit , & in ecclefia recondidit . Propter quod a (À) quodam Maximo mcfeâo (c) martyr efteâus eft . Hic fecit (d) ordinationem unam per Dmeniêm Decembrem, & unum epifeopum or- dinavit in *civitate Fundis* Qwip*n/x . Qui fe- pultus eft in çœmeterio ""Calliiti via Ap- pia, 3. Nonas Jfouarii . Et ccffavit epifeopa- tus dies 13.

No-

(*)£·< «tin, * lcfesttaai · (I) Ac/ *la L«u.* (·) /· tn,, «tctyrio cerOM:·! *(i)* te *l»-b>* d·** enti·'·!<·[redacted] ·***

Not at Sevekihi Binh.

A»t«r»» io* - >c·>c"« ·') PoAqusm Cedex I,. diebut vxc.ffei, t«r- C»riMB»Vr- tio Dccerab. an. *Chrifti " 117* oui eft pmmu Julii MaaS- bi«o hk- 101m Imperatoris» Anteros Urbanrr Gbto^aiut Errant cellu. lfitnr reeentiorel chionolufi, qui poft Poniiamira, Cv- *"it* riacum qnemdam, cuius neque spud I atinos. neque spud *Grx'01* hrfloneca pontifinnn ieriein touiexcntes « ulla mentio invenitur. Urbino futceffiffe, male alle- runt. Baron, anno prsdiOo n. 11.

Quanta * *"*" J?'·"· '·■« "γ·**" unuai in pontilicitu leoine › prnter auilotitaiem rule- bii, cor.fulatus eorum fob (intrus mjirivnu afteilus elle fcribitur hie indien. Qui en in te't.·· Decembri» iisle- dem pontificiam elesaiiis ɪ ali ca per violentuft perfecu- toris (ladium. reitia die Januarii, ut ex tabulis eccle- fisfti.i» conflat. deticitur, ultra unum meulcm |X>nu- fiemm ledein tciiuifte non poteft

t Hi- frjfa mtriyrnnt.) Clemens Romanus pontifex rertos conftituit notarios, qui ter a martyribus priva- rim aut publi.e geftas Jef. riberent. eotumve publice di- ûa aut larta nuti.. c.uibufdam ronluetis celerrime in ta- bulis annotarent r <;u« «ero piul.m inita cancellos co- ram foils ruditibus in proconfulatia afla relata étant, ab nfdem Jata pecunia redinfcnt › & inter aâa mar- tyrum ledulu aderrarent. lauta eorum m excip.endis difhs ɪ etiam prolixis orationibus «circitas erat, ut prius illi fententiam dicendam rsvtalFent. quim a di- Quarna cele venie A loquente pronuntiata clet. De qua fcnbendi nota- «eleritare Martialis Eb. 1«. hoc difti.non noranl tn eserpirtida

Curram oeria i..-e!, r»e»a< e/ veb.it' ibit :
Ncs/em /Itfsa/Mw, ^earr» rptn.

1'xtat etiam alezans epigramma Auionti ad notarium fuum xslociter excipientem, h.» vc iibus sontcntum.

ftsrar', firnffUt elejttrr fu/a
Ta ait bfarniem peuvaai.· I'
lllu.r, faalt, >wr frejeth- f
tfla fam aixri ,.i.,
,ψMïΛ Ji.-ere ?
farta tc-de in intma
ixer.rt ain itatrr· ?
tait tria rrrn-n tam nrtv<,
I eniat in aaret ar :rr
tinea» iienaam aif»-.

Qua ipu, afla miriyium. lullu Clementis, per nota- rios fideliter conkripta tueiant, es An clus pvnr lex di- ligenter conquifisit · ne vel interirent, »el 1:1 ethni- Csula mart»-c'· ""rrumperentur, in c.ilelia recondidit. Quamobrem luAutcn. Julium Maximinum Imperatorem › «jui laerrdoi'bu. cruentum bellum indixerat › delatus › par Vnxlunutu aut Sabinum Maximini prafeilos martyrio stficlur die 1. Januam cofl. Maximino A Africano, quorum conlu- latus cum anno Cht.lli aji. c› auno ». Imperii Ma- sun m coincidit.

EPISTOLA

ANTERI PAPÆ

AD EPISCOPOS PROVINCIARUM

Bætica et Toletana.

kfopa°7mF" De mutatione b epifcoporum.

Carrffimts fratribus per · Baticam atque r Tole- lanam provincias epifopis iOnthtutis, Ante- rui tpsftopttf tn domino Jalufent.

Z^xPtarem, fratres canffimi, femper d dile- étioms & pacis veftrat finceritatis gaudia audire, ita ut vicilTun difeurrentibus literis fofpitatis indicia juvarentur, fi quietos nos ab incurfione fua vacare hoitis antiquus lineret: qui *tk initi» mendax,* inimicus veritatis, .rmu- lus hominis, quem ut deciperet, fe ante de- cepit, pudicitiae adverfanus, luxurix m.tgilter: crudelitatibus pafeitur, abfhnentia punitur: odit jejunia, minifths fuis predicantibus, dum dicit eflê fuperflua, fpem non habens de futu- Aris, fit Apoftoli lententi/ repercufltts, dicentis: *M/mditeerrixs & btkemttr, trat enem mertemur.* O infelix audacia, o defperatx mentis aftutia. Ipte enim hortatur odia, & fugat concor- diam. Et quja * facile ad'deteriorem partem mens humana tranfducitur, valens magis per fpàtioiam viair^ambulare, quam aret-r vir iter cum labore tranftre. Qua de re, fratres dile- ^illimi, iedamini meliora, & femper relinqui- te deteriora. Bona agite, mala vitate, ut ve- re diicfpiili domini efle inveniamini.

a De muftitione ergo epifcoporum, unde fanftam fedetn apoftolicam contulere voluiftis, .icitote eam communi utilitate atque neceflt- tate heri licere, fed non libitu cujufquam aut B dominatione. Petrus, JanAus magifter nofler & princeps apoftolorum, de Antiochia utilita- tis caufa translatus eft Romam, ut ibidem po- tius proluere potiet. i Eufebius b quoque de quadam parva civitate, apoftohea auâoritate, mutatus eft c Ale^andnam. Similiter Felix d de civitate, qua ordinatus erat èleftionc ci- viiim, proptei doârmam & bonam vitam quam habebat, communi epiicopvrum & reliquorum faccrdotum ac populorum confilio, translatus eft Ephefum. Non enim tranfit de civitate ad civitatem, qui non luo libitu aut ambitu hoc facit, fed utilitate quadam aut * neceflt- tate aliorum, hortatu & confilio potiorum transfertur. Ncc transfertur de minori ctvita- 'i,.iò majorem qui hoc non ambitu nec pro- pfia voluntate tacit, léd aut vi a propria ie- dc pullus, aut neceflitate coaêtus, aut utilita- te loci aut populi, nonfuperbe, led cum humi- litate, ab alus translatus & inthronizatus eft: quia horno videt in facie, Deus autem in corde. Et dominus per prophetam loquitur dicens: *Dominut Jcit cogitattoner hominum, quo- niam vanae Junt.* Non ergo mutat fedem, qui non mutat mentem. Nec mutat civitatem, qui non fua fponte, fed f confilio & eleClio- ne aliorum mutatur. Non ergo migrat de ei- vitate ad civitatem, qui non avantix cauta, nec fponte dinnttn luam: fed (ut ;am dictum eft) aut pullus a fede fua, aut neceflitate D coadus, aut cleâione & exhortatione facerdo- tum Cc populorum, translatus eft ad alteram civitatem. Nam ficut epilcopi habent potcfta- tem ordinare regulariter epiicopos & reliquos facerdotes, fic quoties utilitas aut neceflitas s coegerit, lupradiâo modo & mutare & in- throntzare poteftatem habent. Hxc, ut petii- ftis, licet vobis h incognita non fint, tenenda mandamus, ne ignorantia quorumdam, melio- ra & utiliora vitentur, & inutiliora fumantur, ficut in fanfto legitur evangelic: *vobu hy- pccritu, qui t decimatir mentham, & anethum, èT cuminum, b' reliquijiis quae graviora funt legis, judicium, b mtjertcordiam, CTJidem. Hac oportuit facere, & illa non omittere. Duces ca- E c;, excolantes culicem, camelum autem glutton- ies.* Quod licet, non licet : & quod non li- cet, licet. Qyemadmodum Jannes & Mam- bres reftiterunt veritati, fic & illi, mente re- probi, amantes voluptatem magis quam Deum, ?[uod licet, docent non licere, id eft, epi- copos migrare de civitate ad civitatem, prxtaxato modo: quod non licet, docent li- cere, id eft, milericordiam non agere cir- ca patientes necefliratem, hoc eft, eis qui epi-

› >4$ * cài'lo Mtrllxt. *fttka arqar Tttrtaa.*

. epifeopum non habent , & facro epifeopali indigent minifterio , epifeopum dc alia civitate caufa utilitatis vel neccftitatis tribui : & epifeopis perfecutionem aut neceflitatem patientibus , aliam cathedram dari negant . Contradicunt etiam facrz feripturz , quas teftatur *malie Deum mifericordiam quam * judi-*

l uriiSciu» brodemMS cA'- t.

(Quae, precor, major caritas, aut quod efficecius pietatis patrocinium poteft a quoquam alicui impendi , quam fi ignorantiz tenebras & imperilir caliginem ab eo repellat , ac deinupr verx fidei doârinae pabulo s non ad qurftum, non ad ambitionem, fed ad eruditionem & sedificationem reficiat' Tamquamenim mutilo fit manus, *claudo pes, oculus caco,* qui ignorantir tenebris obvoluto, fapientiz & Icienti« theiaurum *referat* , & candorem lucis , viafque domini benigmter aperit.)

'S

(Jtriulque autem , id eft , & famem verbi Dei patientibus , & epifeopis neceditatem , quando inthronizantur propter communem utilitatem in alias civitatibus , non modica exhibetur miiericordia . Negantes autem hxc , Itcet *fpe(,ew babe.snr pietatn b , virtutem tamen ejui abnegant* . Nam c in tali negotio prufapjam J non avnofco : ft quis tamen fapienItum, quos infipientibus tempeltatis huius procella .ibis fociasir auftoribus, facinorum participatione maculatur , fplendor fapientis , etfi communionem criminum incurrit , nefeit tamen ducem te prxbcre peccantibus. Alia quoque eft cauta utilitatis & nccellitatis , & alia avaritia & prxfumptionis , aut proprir \oluntatis. Avaritia· ,quoque cauta, vel prxfumptionis, aut propriæ voiuntatis , non funt epneopi mutandi de civitate ad civitatem , fed utilitatis & ncceftitatis. Quod nemo negat , nili quibus dicùim eft.· *Erraverunt in ebrtetate, nefcierunt videntem , ignoraverunt judicium,* Nam f, enarrando * cogerer aperire traniaCta , offenderem sobis, nullum evenire folatium de comparatione faftotum. Ceterum *flate*, cariflimi, *fuper vias , ofpicientes & interrogantes de femitis domini antiquis *, & Videte, quee eft via bona & relia , & ambulate in ea , & invenietis requiem ommabus veftris* . Et ut juxta lapientur vocem dicamus, *Diligite jufhtiam, qu·. judicatif terram. Sentite de domino in bonitate, & in fimpbcitate cordis queer.te illum; quoniam invenitur ab bii qui non tentant illum: apparet autem eis qui fidem habent tn illum . Ferverft enim cogitationes feparant a Deo , probatu autem virtus corripit infipuentes. Quoniam tn malevolam animam non introibit fopientia , nec habitabit tn corpore fubdito pcieatu . Spiritus enim fanbus difctplin* effugiet fiÜum , & auferet fe a cogitationibus quo funt fine mtelletlu , & corripietur o fuperveniente iniquitate . Benignus eft enim fpiritiss faptentia , & jiqh liberabit* i *malediilum a labiis fuis ; quoniam renum illius teftis eft Deu/, & cordis ejus ferutator eft verni , & itngux tlltui auditor . Quoniam fpiritus domini replevit orbem terrarum, & hoc, quod continet omnia, fcientiam habet vocis. Propter hoc, qui loquitur iniqua, non poteft latere, nec prutenet illum corripiens :udtcium . In cogitationibus enim impii interrogatio erit. Sermonum autem illius auditio ad dominum ventet, & ad correptionem iniquitatum i.ltus : quoniam auris zeli audit omnia , & tumultus murmurationum non abfondetur. Cuftodito ergo vos a murmuratione,* ywi *mbil prodeft* : *& a detraDione palTitr ùngua : quoniam firmo ohjcurus in vacuum non ibit. Of quod mentitur, occidit animam . Nolite zelare mortem in errore vita veftra, neque acquiratis perditionem m operibus manuum veftrarum : quoniam Deeti mortem non Jecit, not Utqtur tn perditione vivorum . Creavit enim, nt effent, omnia,* &T *fanabiles effe voluit notione/ orbit terrarum . Non efi in illis medicamentum exterminii , nec tnjerorum regnum m terra viventium. Jufhtia perpetuo eft & immortalis : tnjufttiia autem mortts eft acquffitio . Impii autem manibus & verbn accerfierunt illam & ~~aftimantei eam amicam~~ ~~defluxerunt~~ & jponfionet pofuerunt ad illam : quoniam morte digni funt, qui hint ex parte ilhus . Dixerunt enim , apud Je cogitantes non relie : Exiguum eft , & cum txdio, tempus vita noftra , & non eft refrigerium m fine hominis , & non eft qut agnitus fit reverjus ab inferis . Quoniam ex nihilo nati jumus , & poft hoc erimus tamquam nsn fuerimus. Quoniam fumut * afflatus eft in-nari bus noftris, & Jermo jctntilia ad commovendum cor noftrum: qua extinfle, cinis erit corpio noftrum , & fpiritu t effunditur, tamquam mollis .ler Et tranfibit vita noftro tamquam veftigtum r.tibii, & ficut nebula diffolvrtur, qme fugata efi a radits folis, & a calore illius aggravata . 'Ei nomen noftrtem oblivionem accipiet per tempus , & nemo memoriam habebit operum noftrorum. I mbre enim tranfitus eft tempus noftrum , & non eft reverfio finis noftri , quoniam corfignata eft , & nemo revertetur* . Propterea unicuique prtrvidendum eft, ut fummopere fe cuftodut , & utiliter fe prrvideat, ut cum dies extrema hnifquc vitar advenerit, non tranfeat ad perpetuam mortem, fed ad vitam atternam . Fada cnrm fubditorum judicantur a nobis , noftra vero judicat Deus . · Ex merito vero plebis nonnunquam epilcopi depravantur , quatenus proclivius cadant qui lequuntur . Capite languefcentc, cetera corporis membra inficiuntur. Deteriores funt, qui vitam morefque bonorum corrumpunt, his qui fubftantias aliorum praediaque diripiunt . Caveat unuiquilque ne aut linguam , aut aures habeat prurientes 6 , id eft, ne aut ipte aliis detrahat , aut alios au diat detrahentes. *Sedens,* inquit, *adverjui fratrem tuum loquebaris , detrahendo , & ndverjus filium matris tua ponebas fandalum* , &c. Parcant finguli detraAioni lingur , cuftodiantque termones fuos: & fciant, quia cunâa qur de alus loquuntur , fua lentenija judicabuntur . Nemo invito auditori libenter refert . Ofticu fmaulorum fit, dileÜiiiimi , non folum oculos caftos fervare , fed & linguam . Nec quid in cuiufquam domo agatur , alia domus per vos unquam noverit . Habeant omnes fimplicitatem c columbar, ne cuiquam machinentur doloa : & ferpentis aftuuam, ne aliorum fupplantentur infidiis. Non eft humilitatis mear, neque menfurar, judicare de ceteris , & de mi nirtris ecclefiarum finiftrum quidpiam dicere . Abiit , ut quidquain fintftrum de his loquar , qui apoftolico gradui fuccedentes, Chrifti corpus lacro ore conficiunt , per quos nos etiain Civr:ftiani fumus , qui claves regni crrlorum habentes, ante iudicu diem mdicant . Veteri quidem lege habetur , quicumque lacerdotmus non obtemperaftet , aut extia cailra peii't s ,

c propiT»·' pretafu· d idem Bb iupiBonto.

Uiioaci epicopoium.

ifi. ».

iism Fn· lodmt mox >4üd« u·.

Martini L.

i*l«dicue

safuat

do*utB Unde «njuitur Mcnan.n· rrurlgonjutD

lapidabatur a populo, aut gladio cervice fubje-fta, contemptum cxpiab.it cruore. Nunc vero inobediens ipirituali antmadverfione truncatur, & ejeclus ab ecclefia, rabido dxmonum ore dikerpitur. Oportet enim ut qui Deum haereditatç poilident, abfque ullo impedimepto fecnli Deo fervunt, ui dicere poftrnt: *Dominus pars bareditatif mea. Ō quam bonui d* fuavis efi fpiritui tuus, domine, m omnihut.* Parcis autem umnibus, quoniam tua iunt domine qui animas amas. *ideeque hos, qui exerrant partibus, corripit: de quibus peccant. admones iT alloqueris, ut reflSta malitia, credant in te domine. Tu autem -Deus nofier, fuavts & verus es, patiens, & in misericordia difponem omnia, htenim, Ji peccaverimus, tui futnui, fctentei magnitudinem tuam. Et Ji non peccaverimus, Jcimus quoniam apud tt Jumus computati. Spirituq timentium dominum quaretur abeo, m rejpedlu illius benedicentur. Quapropter, fratres carifiimi, omnii fermo malui ex ore vefiro non procedat. Jed fi quis bonus efi ad adtfitationem opportunitati*, ut det gratiam audientibus, & nolite contrifiare Spintum fanilum Dei, m quo Jignati efiir m diem redemptionis. Omnis amaritudo, C ira, & indignatio, & clamor, & blafpbemta tollatur a vobn cum omni malitia. F.fiote autem invicem benigni, miferteorde*, donnant mvisem, ficut & Deur in Chrifio donavit vobis. Eftote ergo imilntores Dei, ficut Ji.ii cartfiimi; b ambs-late tn dilcihone, ficut & Chnftus dilextt no,, tradidit femetipfum pro nobis oblationtm 6* bofiiam Deo m odoiem fuavifatu. Fornicatio autem & cmmt immunditia aut avaritia non ntmihetur m vobi*, ficut decet Janilo., aut turpitudo, aut flultiloquium, autfcurnb-11, .qua ad rem non pertinent, led magi t gratiarum allio. Hoc entm fettote intelligentes, quod omnis fornicator, aut immundus, aut avarus, quod efi idolorum fervitus, non habet hereditatem in regno Cbrifii if Dei. Eemo vos feducat inanibus verbis. Propter hac enim venit tra Dei m fiitos diffidentne. Nolite ergo effin participe, eorum Eratis enim aliquando tenebra, nunc autem lux in domino. Lt filii, uci> ambulate, (/ructui enim lucis efi in cmni bonitate 'ufiitia & veritate} probantes quid fit beneplacitum Deo. Et nolite 'iommKniCAre opentw* injructHofis tenebrarum f magn' autem redarguite. Qua enim tn occulto fiunt ab ipfi·, turpe efi & dicere. Omnia autem qua arguuntur, a lumine manifefiantur. Omne entm quod mamteflatur, lumen efi. Propter quod dicit: Surge qui dormis, & exurge a mortuis, CT illuminabit te Chrtfius. Videte itaque, fratres, quomodo caute ambuletis, non quafi trfipienies, Jed ut fapientes: redimentes tempus, quoniam dies mali funt. Propterea nolite fieri imprudentes, fed intelligentes qua fit volunta, Dei.' Et nolite inebriari vino, in quo efi iuxuria: fed impleamini Spiritu fanffo, loquentes vobifmetipfii m pfalmis, bymnis, tr canticis fpirituahbui, cantantes & pfalientes in cordibus vefins Domino, gratia, agentes femper pro omnibus m nomine siomini nofiri Jefs Cbrifit Deo Ù Patri, fUbjeSii invicem in timore Cbrifit. State itaque, fratres, fj tenete traditiones apuilolornm & apoftolicae fedis, ut dominus nc/ler Jeju* Crcifius, & pater nofier, qui dilexit no,, cT dedit confolationem aternam, fpfm bon.tm m gratia, cohortetur corda veftra & confirmet m omni* opere *& fermone bono. De cetero, fratres, orate pro nobi,, ut ferma domini currit & clarificetur, fient Ù apud vos, tJ ut liberemur ao imperitem i 6" malis hamimbus: non entm m nium efi fidet. Fidelis nutem Deis efi, qui confirrpabit vos, & enfinitet a mau. a Quapropter ponite indqfinenter corda veftra tn virtute Dei, & refifiite femper malit, & enarrate hac,* juxta vocem prophets, *in progeniei alterat, quoniam hic efi Deui Deus nofier in aternum, & ipfe reget nos in facula.* Unde vos, qui in fpecula a domino eftis conftituti, comprimere & repellere eos l'uinmopere debetis, qui fratribus mfidi^s préparant, aut in eos feditiones & fcandala excitant. Facile eft enim hominem verbo b fallere, fed non dominum. Ideo hos reprehendere, & ab his vos avertere oportet, quatenus, * extinfta funditus hujuiinodi caligme, Lucifer eis refplendeat, & laetitia oriatur in cordibus eorum. *Confidimus autem de vobi>,* fratres, *in domino, quoniam qua pracepimus,* iT *facitis, & facietis*. Quanto enim beneficia veftra his amplius exhibetis, - tantod majorem viciftitudinem ab omnipotenti Deo, cui, * ferviunt, expeditis. Omnipotens Deus' fua * vos proteftione cuftodiat, honoremque & praeceptum feriare concedat, & gloria honorque Deo Patri omnipotenti, eiuique unigenito Filio falvatori noftro, cum Spiritu fando fit in fecula feculorum Arnen. ‹ Data ' *xii.* Kal. Aprilis Maximiano & Africano viris clariffimls confulibus.

HiAcnut Hiet. A»ie ro multis ‹▪▪› pofle· ner. b Iul 11 O» 1. ly.ĩ-

-MI-

Tb^fel.

G 'c * "" T^*' *]'

fcnt

hbeiio «fatur Rûm"«nf, r*</ j s ,, }e. ,7'

Noté Sevemni Binii.

a *Dr nHittliu flijetfrrum*.) Pontifex de fedibus epifcopalibus transferendis & tranfmurandis confultus. hac epiftola docet, & exemplo Petri apoftoli aliorumque plurium probat translationem fedis epifeopalix licitam efle, fi utilitate & neceflitate alter ius ecclefia exi *gente* bit cum fuperiorum *cpifcoporuva* cognieipne & confenfu £ vero vel ex avaritia, vel ambitione aut ptzfumptione, ac fola propria voluntate epifeopus fedem mutet, illicitum eft, ot apoftolica lege, qu· extat canon, apoftol. 14. interdiQum. Unde cum tempore Niczni concilii ex Antiocheni», alii Eufebium Cxfanentem, alu Euftachium Beroenfem auflitem non fine turba totius populi expeterent, fa.rofanfla fynodus fanûiftinie id, quod ab apoftolis conftitutum jam ante *comi de ecclefia in aliam ordinati fuisti ta aliam tranfferantur*, mfi ne.ceilitax vel evidens ecclefia utilitas aliud requirat. Nam ut alicui fedl ab haereticis pelfumdat·, infignis aliquis alterius ecclefia *epifeopus* praficiatur, id non modo non fanâa fynodus prohibuit, fed e contra potius id faciendum elfe exemplo edocuit, cum Eufebio Nicomedienfi & Theognide Nicano epifeopis Arianis infignioribus depofitix, in fedem lpforum aliarum fedium antiftites fuAccerunt. Et quia Eufebii Nicomedienfihoniin s inquieti & ambition (qui poft duas fedes mutatis Conftautlnopolim fe transferri curavit) exemplo, frequenter ab Arianis fiebat, ut qui humana gloria libidine incitati, muneribus ad majores fedes provehi laborarent, iis epifeopis qui maioribus civitatibus praersnt, negotium facefierent; ideo patres facrofanch Oecumenici voncilii Sardicen fit decreverunt, ut tales deinceps, non tantum inter epifeopos non numerarentur, fed ab omni penuus ordinis ecclcfiaftici gradu deieiil, inter laicos commorarentur, imo ne laica quidem communione i:i fine vit· impartirentur. Baron.ann. Chrifti ?>4. num. 155. anno *jif.* num. rjj. Item anno }ap. num. 46.

Mustio ledu *tfifgufeaj* ·x fola unclefia licit·ft·

Pan» led«epiicopa'es fine |ufix caul* tnu txutHim

a *fur/ue.*) Hic eft ille Eufebius Alexandrinus epifeopus · qui fuipfit il.feiniones nuper in vetuftiflimo l1010 bibliotheca Crypta ferrata, ut teftatur 'lurrianus cap. 11. libro 1. inventos, in quorypi uno quem de afcenfione domini fcripi.t, ufus eft verbo ffa-*rieujii*, quod fanâus Athanafius in epift. ad Africanos ait non fuille m fynodo Nicana inventum, fed prius fuifle et,am xb epifeopis Alexandri» ufurpqgum, ad afferendam contra hzreticos confubftantialitatem Filii Dei.

FABI A'N i PAPÆ

Ex libro Tontifiçali Damafi Pap^·

a FAbi&nuS natione Romanus. , ex MtreA& Fabio, A ledit annos 14. menfem * umim dies u. t martyrio coronatur 14. Kalend. Februarias Fuit autem temporibus Maximini & Africam, ufque ad Decium fecundo & * Gra^ tum. d Hic regiones divifit diaconibus , & e iecit lepeem (a) fubdiaconos , qui feptem notariis imminerent, ut gefta martyrum » in integmm colligerent : & / multas fabricas per cœmereria fieri przcepit. Poft paflionem vero ejus, £ Mofcs & Maximus presbyteri , & Nicoftratus diaconus , comprehenfi funt , & in carcerem rriifli . h Eodem tempore fupervenit Novatus ex Africa , & feparavit Novatianum de ecclefia, & quofdamcunfefloies, 1 poftquam Moles yi carcere deiundus eft , qui fuit ibi menfes b jj. k Et fic multi Chriftiani fugerunt, Hic fecit ordinationes quinque pernun-, {em Decembrem, presbyteros vigintiduos, diaconos feptem, epifeopos per diverla loca c 11. Qui lepultus eft in coemeterio Callifti, via Appia, Kin. (i) Kalendas Febtuarii . Et l ccflfr H epifeopatus dies (c) fex

mittum unpem aufpi.atua eflet martyrio coronatus 'ft ' * ‹· * 4· *1X· B'ron i".

Quadra

fideliter

Not* Slverini Binii

pabsanu» . quomodo i» a·I· Il pun lilcx

• Tabla»·:.) Anno (Jtrifti ' I;g Miaimini fecm-- . ft do, poft interregnum trederim dictum , I 6. linum. , Fabianua tudmo spiritu* fandi in fpecie columbe fupei caput ejui Jcfccndentis eligitur , « in pontificia fede uno animorum omnium confenfu collo, atur , & cx c diCcillimia temporibus ecJefiim univerlam gubernat , (J Eufeb. lib. 6- cap >1. poft Maximinum utrimque a inilitibui occffum, pacato ackfi· ftatu · Privatum heretfcum · a coacilto Africano 90. epifeoporum condemna. tum · ipfe Ac Donatu* Catthagiiu-niu epifeopus ecvIcGaftica communione privarunt. Raromus anno "ai. nu. a. Philippum imperatorem a Pontio martyre Chrifti fide imbutum· ut exmartyrologio & adi· illiuaconflat , e - clefiam in prolcfto pafcha Ingredi · eiufque preces participare volentem t non priu» admifit , quam peccatorum fuorum cooteffionem & c^coraologefim prius edldiffit , proque lia debitam pernitentiam pcrfolviflct . Eufeb. hb. ·. cap ay. Baron, anno aa·. num. 5. 8c lequentibua Item anno a<9. num. a. Ct feqq· Huiui pontificatu He! chefailarum , ValcGoruiu , aliorumque heteticorum ini mortantaieun anima negantium horefea exorta , propc fui initio poni-cficia gladio , conciliorum aliorumqua doélotuni virorum eam fortiter impugnantium unpetu mguiatr funt. Baronius anno 149. num. 9 ·. &·. Donato Carchaginenfi epifeope· Jefmélo I.yprianu» rhetor eloqueatiUmus a Cecilio ad fidem converfu» › ab ethniciaM P?r contemptum delocep» Copiauu, ' Stercoratius nominatu»,' futnino den ac toliu* populi .onienfuuno Fcllciffimo presbytero inieliciter ajverlanle , ciutdem ftdia epifeopus cUgitur , confuhbua duobus Phdippis, qui eft Chrifti nati ' 150. Fabiani 1 a. Philippi imperatoris j.

Philipp.* imp. Chriftlanas Jufiit pontifici· peccatorii··

• ItenCiai

Hzrtâ. Hrictariaiti

le bonia

Cyprianus fit Carthagine·· tja epifeo-

Q>amdlu nuarii anuo ' ijü. pontificatum aefpicatu,, '.c. Januarii ar.no ' 1$J. euni Decius fecundum cocfulatuui ageret ,

fecutioms ill.us · cuam Decius nnpe· «tor , ex eo quod lab r.I.ppis longe laic que divina pradic ‹110 ret ca?,aia · 11-penieiii numerum ubijue ad fidem Chrrtn aggregallct › & gentilis fuperftiiu, in dies magi' lauguelcciei › n* & invidia incitatus indixit, quamque Deus · tefle Cypriano libro de lapfis , ob fOutflianam dlfüpliium corru ptam › pertnlfit . Karomus prx dicio loco.

IIIIOBI

d Hit nyat· eiutfn /mrriiio I) Sicut Fcaiiftm , ut fupra diximus in notu ad vtt.un Evarifti , d.a. on . id muneria imunxit , ut etiam epil.opo e-an/cliui» P1-dicantiaftiflerent · lta & Fabianus hic adoidu , ut lidem quatuoidecim urhis regionibus praeftent · unguli» b na» aftigoana · ut pauperum in ei* debentium curam gererent . 1deoque exefficio dlico·' rifiraarl: appellati funt , qui in roncilao Romano II. fub Slivefiro ca|'. 6 diaconi cardinales etiam nominati reperiuntur , ideo quodli- B ·et diverlu in locis agerent, unius tamen ecclefix , ejuldemque prtmarf· ctrjine continerentur . \ ide que ibi dicemus· item Baron, anno 11»· num. S. 9·

r rrtil [rftfm t ‹››) 111 majm fit auri.. titaa adorum a nota.li» confetrpto.um , fubtfUcoii.·' n dem muneri prefecit . Vide nui»» »J v.t*u. x>icmcnti· 8t Anteri, ibique Baionium.

\utdiirono-ûta inuiiui.

f MuJtai feritas ff' cfmttaria.) Cum a ce· cio anno Fabiani ufque ad ultimum exclufiv* pontificatu» fui annunvGordianus & Philippus iniperafleut . fub pubus omni ex parte perfecutione reflante Dei rcclefia tranquille agebat, Fabisnuc pont ıld* non mod › Chnft.amm religionem propagare, fed etiam propagatam zdificiitfupta fepukri maityrum in cermetertis & cryptis cteilit pro viribu» iiluftrare ftuduit , qu» deinerps frequenter orandi caufa a fidelibus , nt fupra dixi , frequentata funt. At non Fabianus tamumlioc tempore pacis · Rora ecdefias extruxit : verum etiam Greg ri.u Tuau maiurgus epiicopus Neoczfaree In Ponto, de quo Gregoriuj NyiTenu» feribit , quod cum irmnenfum civium numerum convertilfet ad fidem , populo pecuniam ti pperam confeiente , nobiliflimam extruxit e› cloGaui, altaribus pul. heri ime ornatam, quam Deu‹ , quod a taluro xdificata, ac diuno cultui confecrata eflbt , » maximi terrsmotui impetu , quo urbs ipfa funditus averfa lini , A quod miraculofiim, a Diocletiani omnes om uino ecclefia» & facra altati· demolientis furore ac favitia,'ufque ad Gregorii Ny(Teni tempora illsfam confervavit. Baron, anno Chrifti Ï45. num. a

E cl-lix rdt

I tricfil

çorlo Thau '''·1111(0 el trulla

g Mofft tf prraiyim .) Romana ecclefix presbyteros ac coufelfôres , cofque ultra armum in variété detentos, mifere alfiiflos fuifle, litet· Cypriani ai hofce confcflori-c, & confeflorum ad Cyprianum , teftantur. Vide cpittolas Cypriani 16. ij. »6. jr.

Mine, & Ma ximu· J"

b badan trmfarr .) Nempe quo nradifli confédéré, m carceie iletincbantur , A quo in locum Fabiani iam . ltra annum martyrio affetli , poft annuum interre-num pcm-tificium Ci-rnehua fufircius ciat. Nam qui hec verba ad tempus Fabiani adhuc viventis tefciunt, graviter errant , cum non lantum hber pontificalis lue in vil Fabiani , be infra in vira Ciornelii , verum ipfe quoqu. Cvpr. epiftol. 49. Jt. be 70. «perte fenbant Novatia num non ante a Novato fedubhinafuifle , inti p, ft fll'ii ma adverfus Cornelium conflatum Unde quid de epi floia Fabiani prima , qua Novatianus a No-ato eiu‹ tempore fcduÜus elfe fcribitur, fentiendum (it , in no tis ad primam epift. dicemus mira . Baron, anne num. 9. Jc fcqq·

‹ PtJljuam Mr^r, /1 .arrar, dafaaflul efi, yu› fvi·' '

Jr › b›otl m, ı,ııuıŋ H

(·/ I... diacono·. (")!«■ XIV (L.. VU

ii. i Cum *Me* adh... v*cin e »d Moftn , M*- limum & Niroftratui» , ih|Il hu.h In cat.ere ulua annum attend ftlffeat finélu· CyrGanus cpiAnlim f-ripforit , qur eft t4 edirlan» Pamel fuerintqu* tunc adhuc pace & unica'* *concoriei,* (qu rum Maximuiic Nicoftraiua poti creatum Cornelium,-ab eo.lem, ut ex F.ufcbio contrat , lu fchifmate itiviG f.nr ,) cer.'iffitnum eft , non diebu· , ut infra auiior pontib.alii feribit , neque etiam (ex mentibus tantum, quod alii afferuni , fed ultra integrum ^nnum hoc tempore fe.tem poti .ficiam t «caffe . Baren- anno »5J. num. »1. Quem auffw hic m cai.-ere defunfluni effe inGnuat , ex epitl. Cuinei. ai Fabium Antiochcn. quam infra ex Eufebio huc vęftrcmui , conftat gloriofo martyrio publice in omnium cnnf.'cOu coronan? matt) tii adeptum effit. Ita Baron. ann. 15,. num. j».

C'fxlanl. Olom lu A Fau'. e-CB>1- ta <up l *k Si fi, muhl Cr.liltnl fuft'uni.)* IndiQio perfecu-tioni, atroi *iffin»* , adeo ecclefiam univerfam cuncuffit , ut compluret licer iorriflimi fe fubluxcriat, & quidem inter aliot fanctiffimus Cyprianus divino prop* fpiritus impulfui , P.onyfru. Atexandrinua, ac Paul4. .r.nnta tini de nceps in fpclunca , quam tunc temporia natius eft , folitatiam vitam agetu , exemplum vitz monadica riKOcna , permantit ad annum attatia 11;. qui eft Conftantii imperatoria 7. inchoatus . Baromui anno 15 *j.*

I CrfavH rpi:'· rputur Jht 6.) Ultra annum fedem pont,b.,»m vacaifc , conftat ex iis qua fupra diti, verbi» , Poyiyuaw *Mijri* : qua d* re plura dicemus infra.

4 EPISTOLA I.

FABIANI PAPÆ

<p vjt|i;r '»i u b* * Qyi non debeant admitti b ad excufationem & non effe communicandum cxcommunicatis.

b df errore

Diic&iffimit ubique catholica ecclefi.e comminifiris Fabianus falutem tn domina

Divinis prxeeptis & apoftolicis monemur c inftitutis, ut pro eundarum eccleiiarutn ftaru impigro vigilemus afledu . Unde confequens eft, debere vos fcire, qux apud Romanam in facro aguntur ritu ecclefiam , ut ejus fequentes exempla , ejus veri filii inveniamini , qux veftra eft mater vocata . *b* Septem ergo diaconos in urbe Roma per feptem regiones civitatis, ficut a patribus accepimus, habemus, cui per fingulas hebdomadas, & dominicos dies, atque feftivitatum folennia , cum fubdiaconi- D bus & acolythis, ac d fequacium ordinum miniftris, iniunfta fibi obfervant minifteria, & parati omni hora funt ad divinum officium, & quidquid eis injungitur, peragendum. Similiter & vobis, piont opportunum fuerit, per fingulas coïtâtes eft faciendum, ut divinum abfque ı-lia mora & negligentia ftudiofe ac foknniter .T.amr officium . c Denique feptem fimilitei fubdiaconos ordinavimus, · qui feptem notariis imminerent, & gefta martyrum veracitet jn jntegro colligerent , nobifque rimanda manifeftareiii. Quod etiam vos omnes agere mo nemus, ne in pofterum aliqua ex his dubitatio hat , quaftioque oriatur : quoniam *omnia /iripta funt , a.l noftram 'doHnnam jcnpta funt.* Et qux noftris temporibus veraciter teri buntur, ab futurorum doârinam diriguntur . Ei ideo fideliflimis hxc negotia committi prxcipitnus, ne aliqua in cis illufio inveniatur, ex qua fidelibus fcandalum , quod abfit, oriatur. Unde & caritatem veftram paterna dulcedine petimus , f ut in eundis «afieftum veftrx caritatis fanda modo ecclelia inveniat, & favoris veftii folatiis, quocumque necefle fuerit, potiatur. Et ficut bonitas ftudii veftri de te nobis certitudinem prxbet, ut in nullo diffidere debeamus de ea, fed mavis, ut tepicntibus filiis ccclcfix noftrx, hxc fiducialiter,commendemus: ita poftpofitis opportunitatis occationibus, veftra efficacia elaborare enixius debet atque modis , quibus poflibile fuerit · , omni ftudio b abigere contumelias. Horramur etiam vos, juxta diéfiim apoftoli, *Stabiles effe tX immobiles , abundantes in opere dominijemper, fcientes quod labor vefier non efi inanis in domino.* Et alibi; *Vigilate, & orate , t! flate in fide . yistliter agite, & confortamini. Omnia veftra in cantate fiant. d* Infuper & illud vos fcire dcfideramus , quia noftris temporibus ç prxpe- B dienubus quidem noftris peccatis, fuadentean- tiquô hofte, qui temper *ut leo rugiens circuit , quarens querh devoret* , fupervenit Nova.us ex Africa, feparavit de ccclefia Chrifti ✆ Novatianum, & quoidam alios Chrifti conteflores, &. convertit in pravam doctrinam. A quibus vos, fratres, avertite, & cavete ab omnibus qui alteram fidem & doârinam tenent , quam apoftoli & fucceflores eorum tenuerunt & docuerunt, ne (quod abfit) poft eum abeuntes, in laqueum fatanx cadatis, & compedibus ejus detineamini. (Unde fraternitatis veftrx caritatem intimis obfecramus precibus , ut noftrx parvitatis in veftris facris orationibus memoris efle dignemini , orantes ac de- C precantes dominum coeli , ut tam nos quam fanda mater ecclefia Chrifti pretiofo fanguine redempta, a laqueis venantis fatanx, & ab importunis & malis hominibus liberetur , & termo Dei currat, & clarificetur , & prava eorum , & omnium perverfa docentium, corruat doftrina atque deficiar . Precamur etiam , ut pietatis veftrx precibus impetrare ftudeatis, ut *Oei-l tx dominus nofter Jefus Chnftus, qui vult omnes homines falvos fitn , CX nem.nem perire* , fua ingenti omnipotentia reverti faciat corda corutn ad lanam doctrinam & catholicam fidem, quatenus *refigifcant a diaboh laqueis,* quibus capti tenentur, ✆ aggregentur filiis matris ecdefix. Reminifcentes quoque fratrum veftrorum, miferemini illorum, quibus poteftis bonis ftudiisi veftris, ne perdantur, fed ut precibus & aliis bonitatis veftrx ftudiis * domino falventur. Ita ergo in bis agite, ut obedientes filii & Adeles fanâx Dei ecclefix appareatis, & ut mercedis prxmia percipiatis. Hi, & omnes qui rcctam non docent doârinam, vel reâam non tenent fidem, accufatores neminem rede credentium accufare pofluut, quia infamia hint notati, & a finu fanda: matris ecclefix, apoftolico mucrone, ulquc ad redam converfationem & rcverlionem eorum abfciifi. Unde apoftolica auftoritate , cum omnibus ejufdem apoftolicx atque univerfalis ecclefix filiis ftatuentes fancitnus, ut omnes qui in catholica fide fufpedi E funt, in accufatione rede credentium non fufcipiantur ; quia ' fufpiciones femper funt amovendx. Merito ergo eorum reprobatur accufatio qui in reda fide iui'pedi funt. » Nec eis omnino eft credendum, qui (a) Trinitatis fidem ignorant . Similiter omnes , quos fandorum patrum ftatuta tam prxteriris quam futuris*fëm-1 ponbus anathematizant , fubmovemus , & ab omni accufatione fidelium alienamus. Difcreti ergo temper debent efle fideles ab infidelibus,

e V.U pen· ipu mi h- * a'- Sero. ,,. f S Grn 4 /«quennum t'

a s. Cree. £·*»· h°· b »««»>»- t«»o»ti»· *r" y ,, c.r.,*. Mank. st. e Creoni, *p. 11. v d Hoc fub Cornelio Cu.t., cnnltpr d<- tun.ffo |lai Fabiana, ut pluribul Baroniu> ad e SBoaff·· cii A. Moj. ep. *t.* quam confulc T·» ». *.*'"· '. . Γ»-.ı. omnian. t fufpeai *pti funt* amovendi · non recipiendi . H»dna». m quoi «»·»<>'·«■.

bus, & juftj ab injuftis: quoniam in fide- les & -malevoli, modis quibus poliunt, temper infeftant fideles & perdere nituntur: & ideo non funt fiilcipiendi, ,icd repellendi*, & procul abjiciendi, ne perdere fideles aut infamare poftint. Quapropter, carifiimi, cavete talium foveam, in qu*m multos cecidiffe cognovimus. ‘Cavete ra- mo4i»hum jacula, & antiqui hoftis tentamenta, per. qUX etjam proprios propinquos coram nobis vulneratos cadere vidimus. Attendite laqueos infidiantium,' quibus notos & commilitones Jlrangularefolent. Nolite tales fequi, fed procul repellite eos. *Eftote,* juxta veritatis vocem, *prudentet ut ferpentes, tf Jmepbces ut columba*. Videte, ne in vacuum quoque curratis, aut laboretis, fed alterutrum fiilti precibus & orationibus, voluntatem Dei facere contendite, & a memoratis, fi incorrigibiles apparuerint, vos in omnibus feparate. Similiter ab omnibus quos aP°fi°lus commemorat dicens; *cum eis nec ‹.t- bum fumere:* quia & illi, ficut & ifti, funt repellendi, & ante fatisfattionem ecclefiæ non funt fufeipiendi: quoniam illi, cum quibus cibum fumere non licet, manifefte apparent fequeftrati ufque ad fatisfaâionem a reliquis b fratribus. Quamobrem non debent nec poffunt in accufationem fidelium fufcipi, fed etiam ab eorum confortio, ufque ad jam didam fâtisfâàioncm repelli, ne fimiles cis efficiantur, aut eorum excommunicationi fiibjaceant: quoniam fic apoftoli ftatuerunt, dicentes: Cum excommunicatis non eft communicandum. Et fi quis cum excommunicatis, · avertendo regulas, fcienter pfallat in domo, aut fimul locutus fuerit aut oraverit, ille ‘ communione privetur. Tales ergo in omnibus funt cavendi, & non fufeipiendi, quia juxta apoftolum, *non folum qui faciunt damnantur, fed qui confentiunt facientibus.* Unde & beatus apoftolorum princeps Petrus in ordinatione Clementis alloquens populum, inter cetera ait: Si inimicus eft ifte Clemens alicui pro actibus fuis d, vos nolite expeftare, ut ipfe vobis dicat, Cum illo nolite amici effe: fed prudenter obfervare debetis, & voluntati ejus abfquecommonitione obfecundare, & «vertere vos ab eo, cui ipfum fentitis adverfum, fed nec loqui his, quibus ipfe non loquitur, ut unufquifquequi in culpa eft, dum cupit omnium veftrum amicitias ferre, fcfti- net citius reconciliari ei qui omnibus przeft, ut per hoc redeat ad falutem, cum obedire cœperit monitis prxfidentis. Si vero quis amicus fuerit his quibus ipfe amicus non eft, & locutus fuerit his quibus ipfe non loquitur, unus eft & ipfe ex illis qui exterminare Dei ecclefiam volunt: & cum corpore vobifeum effe videatur, mente & animo contra vos eft. Et eft multo nequior hoftis hic quam illi qui foris funt, & evidenter inimici funt. Hic enim per amicitiarum fpeciem, quz funt inimica, gerit, & ecclefiam difpergit ac vaftat. Ideoque, carifiimi, his apoftolicis inftitutis vos monentes inftruimus, ut effefta * certior caritas veftra, folicitius deinceps agere ftudeat & cautius, ne perverti & infideles homines, Izdendi fideles & benevolos habeant facultatem: *quoniam fpes talium tf omnium impiorum, tamquam lanugo eft, qua a vento tollitur, Ù tamquam fpuma gracilis y qua a procella dtjpergtlur, & tatnquamfumusajui « vento difftfus eft, d" tamquam memoria lofpitii untur diei pratereuntu.* Summopere, camTuni, tales cavendi funt, & avertendi atque rejiciendi, fi nocentes apparuerint: quid non iulum ecclefiafticr, fed etiam fxculi leges ‘ fe nocentes non fufeipiunt, fed repelhint. Unde fcriptum eft: *Oι impiarunt devo-τ,, r.«/ iniquitatem*. Et dominus per prophetam loquitur, dicens: *Cum fAntio fanllut eris, tf eum perverfo perverterit; Et cum eleflo eleflut eris·, & cum viro innocente innocent erit*. Et Apoftolus inquit: *Pegyertuni bonos meret collo- quia mala.* Idcirco (ut jam prælibatum eft) "mali funt femper cavendi, & bonis atque benevolis eft inhaerendum b ut periculum deftdix, quantum poftumus, declinemus. Et ne peftis hxc latius divulgetur c, feveritate qua poftumus, abfeindamus: quoniam non temeritas intervenit przfumptionis, ubi eft d diligejttia pietatis. Agat femper * unufquifque veftrum, hac informatione apoftolica tuitus juxta vires fuas, & fraterna dileftione, & fanda religione, mores proprios conlervare, & in commune alterutrum adjuvare, & in cantate permanere, & in Dei voluntate indefmenter ftudeat inhxrere, ut timui laudantes Dominum indefeftas temper illi gratias agamus. Valete in Domino carillimi, & pratdiâa, ut melius poteftis, Domino opem ferente, adimplere ftudete. Data Kalcndis Julii, Maximino & Africano viris claritlimis confulibus.

Oftpiu. i:bu› iBittjxxiat» Aτγ/κ i», Olnntt .111 funt «b. q.7'sî- cur ItxlueiuM «poll i«lcq›. Dionylio, Dift <l 51 d Ep.It. Glementi i‹ibut« viiliom Ru ûni lupra P‹«· »»· E S L«««p. Iap···›·ı·

N0TÆ Severini Binii

« r, *<f.rla I. Fabiani*.) H«^ePiftol« ali sfpurl», nlh A" .b*5 Ijlbufdlm mendls & erroribus expurgetur, alus non «biano, fed potiat a Cornelio f.npt« efle eidcrur t ·!"· quod infrg de Novato & Novatiano *hae* referat *fuper Cf lifted vet fure defderamur, ^uia aejtri, tere.*

Cbrifie cerefefferet, Cf convertit te pravam deSlrlnum, Qua fan* non ante Cornelii pontifici· creationem contigi(le, teftiraonio libri pontificalis, & Cypriani fatu eft manifcftutn. Adde, quod Pacianus aplft. j. ad Synv pronianutu, cum Novatiani meminit, d* ii· qna ante fedem Cornelii geflerat, commendat ejus catholicam fi-

Ccntlitti rpfjfoptti Jifrtt « fafrjfidit ilbut inifderet, bac juaft? Haber Cypriane teflmcmum, &c. Et poft reloua: *At barn ipÇam bamJim N'tatranl ^uande cfperantj Attdltr, r/ttaj'»,* Ct *cetnn -diaem errerit vefir! advertite. Cerneliar jam Verne rpifeepur a feedeeim ep/l'cepir failut, lacum cathedra*

mam venit, brc. Itaque ob hanc caufa· llcaret firma conieâura ftatuere * aufloreru huju· epiftola Cornelium potiui quam Fabianum fuilfe, nui infra mentio fieret ieptem fubdiaconurum, quos, ut c» vitaejufdem apud librum pontificalem conftar. notarii· acia martyium colligentibus, & confcribentibu·, Fabianu·, non Cornelius, omnium fententia profecit. Tutius igitur ac venus efle videtur, pradiâa de Novato &c Novatianoab aliquo feiolo fuperaddita fuifl'e, ideo, quod puearit hac verba libri pontificalis, *F.^dem tempere juperueait N*.iatu·,* ad Fabiani fedi· pontificia tempu, referendaef fe cum revera ad ea que aoâor proxime dixerat, *ραβ peffieuem vere ejur*, relerri debeant. Barpn. atuto nuni. 9. & feqq.

b *Septem erfe diaceerer.*) Vide qus dixiniua fupra in notl» ad vitam Clementi», Evarifti, Anteri, & Fabiam.

r *Denique Jeprem jimiliier JubdiMertat*.) Hic collidi tur hujus epiftola auâorcm «fle Fabianum pontificem & quod Illi fidem derogat, furreptit ium efle, adeoque expungendum, vel faltem annotandum.

Ita etiam MSI tamclG Latlnlu· ex conjeUuta legi: *cvuttait.* Hard

d Injuper €ſ *illud tes frire defidemmiu .* } Hac lete-grs periodus furreptitia effi,.» ab aliquo fciolo fuper-addita , qui eviftunav, -» que in vit» Fabiani de Novato & Novatiano leribiiniur , remporibui Fabiani oecidifle , ideuque in hanc epiftolam interenda efla -Vide qua diximus eerbo». *Spifiela Taiiam*

· EPISTOLA II.

uulll» tide r. tell.mur B'I1 PolT. ajique O IholKi . II

FABIANI PAPÆ

AD ÔMNES ORIENTALES EPISCOPOS.

Lh <hnCiiu amni anno icnovrtur. confecrando & vetui li> covkiiis ponatur tranando de acculatione laccr-doturd , Ac. ut oves pallorem fuum nlli in fide erraverit — itprebender, non audeant.'

I. *Vt per anno· q^f^ulos novum chrifma confictatur, & vc.'us incendatur .*

II. *De epifopit non accufmdir ac obtrecialionibur lacerandi* ı ,

Fabianus epifcopus urbis Romae, omnibus oı len-talibus epifeopis & eundis fidelibus, in Domino ululem.

EXigit diledio veftra ledis Apollolicx eon-fulta , qux vobis denegare non portumus nec debemus. Hoc autem <x prxdecefloies no-itios multarum regionum epilcopis egillc li-quet; &. nos , qui in eadem fede , Donuno C largiente, collocati fumus , agere debere lia-tenu caritas & obedientix debitum compellit . Cura eil ergo veftrx tblicitudini adhibenda , ut ea, qux funt ab apollolis eoruntque lue-cefioribiiv ordinata, & inftigante fando Spiri-tu intliluta b, nec dilfimulatio negligere , nec ahqua prxfumptio valeat perturbare. Sed ficut hoc, quod rationis exigebat utilitas , oportuit difhniie : ita quod diftmitum eft, non debet violari .

ip.II

ï.

п· coalecl. ııııı , hi-

Lireris vcftris vero inter cetera infertum in.cnimus, quoldam regionis velint « epifeo-D pos a veitro nollroque ordine dilcrepare . & non per fingulos annos in cœna Domini cbril-nv. conficere, fed duos aut tres annos confe-ctionem iandi chrilmatis femel adam confer-vare. Dicuntenim, ut in memoratis apicibus re-perimus, nec balfamum per fingulos annos porte rcperiri, nec necefle fore per fingulos annos chrii-ma conficere, fed dum una conlcdio chrilmatis abundat, aliam fieri necerte non habere . Errant enim qui talia excogitant, & mente vefana po-tius quam reda fenrirntes, hxc dicunt *b* In illa enim die Dominus Jefus , poilquam in navit cum difiiptilis fuis, ôclavit eorum pedes, heuta fandis aportolis prxdeceflores noftri acceperunt, nobilque reliquerunt, chrifma conficere docuit. E Ipta enim lavatio pedum, nollrtim figr.ilicat baptifmum, quando laudi chriiinatis unitione perficitur atque confirmatur . Nam ficut iplms diei folenmtas per lingulos annos eft celebran-da , ita ipfius fandi chrilmatis confedio per lingulos annos eft agenda , & de anno in an-num ienovanda , & fidelibus tradenda : quia novum facramentum eft per fingulos annos , & >am dido die innovandum, & vetus m tan-dis ecclefiis cremandum. Illa a fandis apofto-

Ibide*·

A jj* & fuCCefloribus Corum BCCCpimUS, vobifqtte man<Umus . Hrc Romana clefi* , & Antiochena a tempore apoilolorum cuftodit : luee Hierofotymorum & Ephefinorum tener. In quibus apoftoli pixfidentes, hze do-cuerunt & vetus chriftna incendi, & non am-plius quatn uno anno uti, permrferunt , atque deinceps novofrui, & nou vctqri, jubentes do-cuerunt . Si quis ergo his obviare reifra verit, om-nem fibi perv» vo», & per omnes rede intclli- ζ gentes b, indulgentix aditum intelligat obfera- tp tum: quia pravilfimarum mentium perverfado-ârina , dum indulgcntids frxnis utitur c , inc *·»°< «F· prxvapcationem prxfumptionis delabitur : & ?pMI nullatenus eruitur, nifi prudentium fuftentatio-® iue & corredione liberetur Illa autem , qux circa divina myfteria fi(’erga d baptizandos, in d «d umverfo mundo fanda ecclefia unitormiter agit, It‘ ʋı non otiofocontemplanda funtintuitu, nrlocum fupervacuis intentionibus & fupcrftifionibus facia-mus . Rudes ergo fidelium^mente| ad talia non debemus inducere, quia docendi potius funt, quam e ,<li* illudendi . ‘Adnoftram enim Ixtitiam bencfaâa ' c,p ' perveniunt, & mœroris aculeis nos, qux fuerint tnaleiada, (pungunt. Hic / vero inter manus iuœ7"PUn latronum & dentes luporum furentium, utcumque g s aB . «u verfamur , & contumaces funt fubditi atque oves. Nam h latratu canum, baculoque partons, b s t{Kr luporum rabies deterrenda eft. ' Illa vero qux *P. J fomentis non 'Innantur vulnera , ferro abfcutdt hioc «n·· necertc eft . Nec fdere k poflumus ut cum k Cei. «p· hic ab illicitis revocemus aliquos, officii no- *· ' *· ftri provocamur inllindu , in fpeculis a domi-no conllituti, ut vigilantix noftrx diligentiam comprobantes, oı qux coercenda funt refecc-mus, qux obfervanda funt ' ccnfcamus

II.

Confulcre etiam nos ' ut in prardidis literis vellris invenimus) fuper acculationefacerdotum volutftis, qux oppido apud vos (ut in eifdem apicibus reperimus) crebrelcit. Significaftis in- ' ^ Aλı'· ' fuper, pleroique attendere, multos in ipfis. ho- ufuper noribus ecclefiafticis non congruenter vivere fermonibus &, (aeramentis “ qux per eos po-ilis miniftrantur . O miferos homines, qui ui« c*p «i hos intuendo, Chriftum oblivifeuntur : qui fic multo ante praedixit, ut legi Dei potiusobtem-peretur, quam imitandi videantur illi , qui ea qux dicunt, non faciunt : & traditorem fuum tolerans, ufque in finem etiam ad evangelizan-dum cum ceteris mifit . Nam apolloli talem confuetudinem non habuerunt , nec habendam docuerunt : fimiliter & fuccertores eorum , quamquam multa de talibus, prxvidentcs fpiri-tu Dei futura , (latuerunt . Porro (ut legitis in Adibus apoilolorum) *erat eo tempore inter fidelet cor unum* Ô' *anima una , neque aliquir eorum aliquid fuum proprium dicebat, Jed erant illis omnia communia.* Nulla enim inter eosac-cufatio, nifi familiaris erat, nec unquam inter imitatores eorum aut fideles fieri debet, dicen-te domino : Slrrad *tibi non vis fieri , alteri non jutni>* · *factas.* Et idem : *Diliget proximum tuum ficut L*t.** *teipjum: &, Diieflio proximi malum non opera-tur.* Ipfi ergo apolloli & fucceflores eorum*"'''· olun llatuerunt , cos ad accufationem non re-cipi, qui funt ° lufpefti, vel qui heri, aut nu-n' Ambr. ep diuftertius , vel dudum fuerunt inunici , quo- <♦ num lulpedi farti Iunt , & qui non funt bo-

ne

conversationij, vel quorum vit* eft accu- fabili$,,aut dubii in reda fide. Similiter quorum fides,.vita & libertas nefeitur, vel qui infamis maculis funt afperfi, aut (celeribus irretiti. fc Neque eos, facerdotes debere vel poflie aut clericos accuiare, qui rite facerdotes fieri non poflunt, nec fui funt ordinis: quoniam ficut facerdotes vel reliqui clerici a (irtulanum laicorum excluduntur aicufalione,, ita illi ab' iftonim funt excludendi alienandi criminatione / Et ficut iftjab iliis, ita k illi ab |j|is iion rfçjpigntuf. qUoniam ficut domini facerdotum fegregata debet efle converfatio ab eorum converfatione, iia & litigatio; *quia /ervum Dei non operiet litigare*. Tales, cariftimi fratres, accufationes, bc injuftas aut nocivas xmulationes, pro viribus prohibete, quia contentio c fuminopere eft sitanda. *Septies emm cadet jufius in die, & reJurget, impii autem corruent' in malum. Cum ceciderit inimicus tuus*, ait Salomon, *ne gaudeas*, O' *in ruma ejus non exuitet cor tuum: ne Jorte videat dominus, & dsfphceat ei, & au/erat ab eo tram juam. fton contendas cum peffimts, nec emulertt impior, quomum non habent futurorum fpem mali, & lucerna impiorum extinguelur. Âec cernuleris viros malos, nec defideres effe cum eis, quia rapinam meditatur mens eorum, & fraudes labia eorum loquuntur.* Hxc cavete, cariflimi. Hxc meditamini, & fratribus in omnibus iolatium prxftate: quia *in hoc cognofcent omnes*, ut ipfa per fe veritas ait, *quoniam mei efiis difcipuh, fi dilefltonem habueritis ad invicem*. St enim in re bus d fzcularibus fuum cujufque jus, & pro^ prius ordo fervandus eft: quanto magis in ecclefiallicis difpofitionibus nulla debet induci cocfulio? Quod ifta obfervatione obfervabitur, fi nihil poteftati, fed totum æquitati tribuitur. Unde conftat epifcopos locorum finguloruin, omn",mftll' fob forum degunt * moderamine, curam habere iolicitam, & caufas utilitaiefque eorum cum Dei timore difponere. Valde ergo iniquum eft, ut alii quilibet, omirtis luis, fe illorum caulis adinifeeant. Sed illi eorum vitam & judicium competenti regularique debeant moderamine difponere qui eos in facerdotium ordinant ,& a quibus jam ordtnati funt: quoniam, ut lex loquitur, *MalediUus omnis ejt, qui transfert terminos proxt-* ff*l ^i,Ut mtn,S P°Plt^'4i ▪rftwe" · Deus fratres, ad hoc praeordinavit vos, & omnes qui fummo facerdotio funguntur, ut injuftitias removeatis, & prxfumptiones abfeindatis, & in facerdotio laborantibus fuccurrans, & f opprobriis & calamitatibus eorum locum non prxbeatis; fed ei, qui calumniam & opprobrium patitur, adjutorium feratis, illum vero, qui calumniam vel opprobrium facit, abfeindatis, & domino in fuis facerdotibus opem feratis. Sacerdotes quoque dominus fibi elegit, ut facrificent ei, & offerant oblationes domino. Levitas quoque fub eis efle juftit in mimfteriis eorum. Unde ad Mofen loquitur, dicens. *Princeps autem principum Levitarum Eleazar, filius Aaron Jacerdotis, erit fuper excubitores ecclefia fanffuarii*. De his enim loquutus eft dominus ad Mofen. *ToUe Levitas pro primogenitis filiorum l/ratl, & pecora Levitarum pro pecoribus eorum, cruntque Levita mei. Ego dominus.* Si Levitas fuos elle dominus vohiit, quaeto magis facerdotes fibi adfcivit? De quibus ail: *St quis externorum acceffent, monetur.* Omnia varo, quse domini funt, caute tradanda funt, & non leviter prxcipitanda: quoniam & inter homines pro hdclibus habentur, qui dominorurtf fuorum caufas bene cuftodiunt, & fideliter tradant, atque prxeepta dominorum tuorum bene cuftodiunt, & non tranfgrediuntur. Pro infidelibus vero reputantur hi, qui dominorum inorum caufas incaute. negligenter tradant, & prxeepta eorum defpiciunt, &. non, ut debent, cuftodiunt. Ideo fixe prxmifnnus, ut cognofiatur ab his, quibus incognitum eft, quod &. facerdotes (quos fibi dominus de omnibus adfcivit, &. luo* effe voluit) non hint leviter traftandi, nec lacerandi, net temere accufandi, aut' reprehendendi, mfi a magiftns luis, quoniam eorum caulas fibi dominus refervare voluit, & Ino judicio vindicari. Nam 111 his & in aliis prxceptis domini, &. fideles cognolcutitur, & infideles reprobantur. Tolerandi enim hi funt potius a fidelibus, quam exprobrandi, veluti palea cum tritico, nique * ad ultimum ventilabrum, ficut pifccs mali cum bonis, uique ad fegrcgatioucm, quar tutura eft 111 litore, hoc eft, 111 fine ficculi. Nullatenus cigo Kteft b condemnari humano examine, quem / eus fuo judicio refcrvavit, ut propotuum Dei, quo decrevit ialv.ire quod perierat, fiat immobile. Et ideo, quia voluntas ejus non immutatur, nullus prxfumat ea qux fibi non funt concerta. Unde eft illud quod apoftolus loquitur dicens: *Jam nuideni omnino delifhsm efi, quia judicia habetn vobijeum. ' Quare non magis iniquitatem patimini Qttare non potius fraudamini?* Ad illud redeaiur quod dominus ait: *Si quis voluerit tunicam tu.im tollere, & tn judicia tecum contendere, dimitte ei & politum.* Et alio loco: *<*ui aiffert qua tua Juni, ne repetas.* Sunt autem quaedam, quae lenftinia putarentur, niti in fcnpturis demonfti aremur opi Dione graviora. Quis unquam dicentem fratri fuo, Fatue, reum gebennz putaret, nili ipfa veritas diceret? Illi vero qui illa peccata perpetrant, de quibus apoftolus ait: *Quoniam qui talia agunt, regnum Det non con/equentur:* \aide cavendi funt, & ad emendationem, fi voluntarie noluerint, compellendi: quia infamie maculis funt adfpcrli, & in barathrum delabuntur, nifi eis facerdotali audoritarc fubventum fuerit. Similiter & ilh de quibus iplè ait: *Cum baju/cemods bommtbus nec cibum /umere:* quia inlaima lunt notati antequam facerdotali audoritaU: fanentur, & in gremio fanftx matris ecclefix redintegrentur: quia qui extia nos funt, nobiicum communicare non poliunt. Maniteftum eft enim, quod hi extra nos lunt, & a nobis difereti efle debent, cum quibus nos nec edere, nec cibum fumere licet. Snniliter & omnes perfonz, quibuslibet turpitudinibus (4) ac fcurrilitaiibus lubjedx, infames lunt cflcetx: & omnes d, qui adverlus patres annantur, infames efficiuntur. *Arenam vero £ /alem & m.iffam jeru 'i^ltut efi portare, hominem imprudentem (J /.ituum atque impium Quantum qui minoratur ^rde, cogitat mania & Vir imprudens & errans, cogitat Jiulta. Nul tos enim /upplantavit /u/picio illorum, & m va-*

(4) u Lac. d«ft,, « /.

tutate detinuit fenfus illorum. Cor durum male babebit in naviffimo: & qui amat periculum, in ipfe peribit. Cor ingredient duas vias, non habebit requiem, tf pravi cordis in illis fcandalsxasbttur. C°r nequam gravabitur in doloribus, if peccator. adjiciet ad peccandum. Talia cogitantes fandi apoftoli, eorumque fucceffores, ipiritu Qei repleti malos homines pervidentes, & fimplices confiderantes, difficilem, aut nunquam voluerunt efle acculationem facerdotufn', ne a malis potuiffent everti aut fubmoveri: quia fi hoc facile conce* deretur frculanbus & malis hominibus' aut nullus, aut vix perpauci, remanerent; quoniam femper fuit, & eft, & (quod pejus eft) nimis viget, ut mali bonos nerfequantur, & camales fpifituales infeftent. Idcirco (ut pne-diftum eft) ftatuerunt, ne accufarentur, aut fi aliter fieri non poflit, perdifficilis eorum fiertt acculatio, & a quibus (ut lupra didum eft) non prrfumeretur, neque a propriis fedibus aut ecclefiis epifeopi ejicerentur. Quod fi quo modo prrfumptum fuerit antequam & prorius locus, & fua omnia eis legibus redintegrarentur, nullatenus a quoquam accularenlur aut criminarentur, & nifi fponte elegerint, cuiquam pro talibus non b refponderent. Sed poftquam (ut pixfixum eft) reftituti fuerint, & tua omnia eis legibus redintegrata, difpofitis ordinatique luis, magnum fpatium, tradandi caufa, cis concederetur. Et poftea, fi necefle fuerit, regulariter vocati, venirent ad caufam. fic fi juftum vifum fuerit, accufantium propofitionibus fuftentatione fratrum refponderent. Nulla enim permittit ratio, dum ad tempus eorum bona vel ecclefir atque res ab atmulis aut a quibufeumque detinentur, ut aliquid illis objici debeat. Nec quilquam poteft eis quoquo modo quidlibet majorum vel minorum objicere, dum ecclefiis, rebus, aut poteftatibus carent fuis. Similiter ftatutum eft, fr nos c*^ern firmantes, ftatuimus, ut, fi aliquis clericorum luis epilcopis infeftus aut infidiator fuerit, eofque criminari voluerit, aut confpirator fuerit, ut mox ante examinatum iujjcium fubmotus a clero, c curiae tradatur, cui diebus vitae fuae deferviat, fic infamis abfque ulla reftitutionis fpe permaneat. Nec ullus unquam preiumat, accufaror fimul efle & judex vel tertis: quoniam in omni judicio quatuor perfonas necefle ert femper adeffe, id eft, judices eledos, & accufatores, ac defenfores, atque teftes. Similiter ftatuentes, apoftolica audoritate jubemus, ne partorem fuum oves, qu« ei commiflie " fuerant, nifi in fide erraverit, reprehendere audeat: quia fada perpolitorum, oris gladio ferienda non funt, neque poteft efle dilcipulus fuper magiftrum, dicente veritatis voce: *Non eft difcipulus fuper magiftrum, nec fervus fuper dominum fuum. Odibilis autem coram Deo tf homimbui eft fuperbia, dT execrabilis omnis iniquitar: Perdidit Deus memonam Juperborxm, 6* reliquit memoriam bumiltum fenfu. Semen hominum honorabitur, hoc quod timet Deum. Semen autem hoc exhonorabitur, quod fraient mandata domini. In medio fratrum, reflor illorum in honore: tf qui timent dominum, erunt in oculis ejus. fili,* ait Salomon, *m manfuetudine fervo animam tuam, èT da illi honorem, cui honor competit. Priufquam interroget, ne vituperes quemquam: (T cum interrogaveris, corripe juftr. Priufquam axd.as, ne refpbndeai verbum: in medio femorum ne adjicias loqui,* Exemplo Cfiam filii Noe, damnantur 4 qui patrum fuorum culpas in publicum produnt, aut eos accufare vel detrahere prarlumunt; veluti Cham, qui patrii lui Noe pudenda non operuit, led derideoda monftravit. Similiter & illi exemplo Sem & Japheth juftificantur, qui reverenter opèriunt, fit non produnt ea, quae patres tuos excefliffe cognofcunt. Si enim a fide deviaverit epifeopus, erit corrigendus prius fccrtte a fubditis luis. Quod fi incorrigibilis (quod abiit) apparuerit, tunc erit accufandus ad*primates iuos, ut ad fedem apoftolicam. Pro aliis vero adibus litis magis eft tolerandus ab ovibus & fubditis luis, quam accufandqs, aut publice derogandus. quia bcum in eis a lubditis delinquitur, ejus ordinationi obviatur, qui eos ei pra-tulit, dicente Apoftolo: *Dei ordinationi rejijht, qui patefiati refifttt.* Qui vero omnipotentem Deum metuit, nec contta evangelium, nec contra apoftolos, nec contra prophetas, vel fandorum patrum inftituta, aliquid ullo modo agere, çonfentit. Sacerdotes ergo honorandi funt, non. lacerandi vel exprobrandi funt. Legitur in Ecclefiaftico: *In tota anima tua time Deum, tf facerdotes illius fanflsfica. In omni virtute tua dilige eum qui tt jecit, tf miniftros ejus non derelinquas. Honora Deum ex tota anima tua, tf honorifica facerdotem, tf propurga te cum bracbus.Da illi partem, ficut mandatam eft tibi, primitiarum, tf de neghgentia purga te cum paucis. Datum brachiorum tuorum, tf facrifictum fanflificationis oferes domina, tf initia fanflorum: tf pauperi porrige manum tuam, ut perficiatur propitiatio tf benediflio tua.* Haec non tantummodo vobis, fed omnibus fratribus per vos nota fieri volumus, ut unanimes, unum fentientes, permaneamus in Chrifto nihil per contentionem nobis, neque per inanem gloriam vindicantes, non hominibus, fed Deo falvatori noftro placentes. Cui ert honor, fic gloria in fieculorum fatcula. Arnen.

Notæ Severini Binii

• *F.psfeopo'*.) Indicatur materiam facramenti confiematiouis efle chrilma, quod eft unguentum ex oleo & ballanto mixtum, 8t ab epiicopo confeeratum. Ex eo enim quod feribit, Chriftum ritum conficiendi apoftolot docuifle, utique aliquam fortnam benedicendi Ar confecrandi tradidiile, dubium non eft. Unde praterquam quod lian&iflitni patret, Clemens, Dionyfiua, Irenau», Urbanus pontifex epiftola fua, &c. hoc alibi fanilumchrifma, alibi unguentum fanflificatum nominent, conciliis Florentino dt Tridentino nunc aperte definitum eft, quod unieerfa eccleiia, ex inftitutione Chrifti, ab apoftolis traditum erat. Bellarni. Snares, Valent- de facram. confirm. Hanc epiftolam Poflevinus in apparatu facro, verbo, *Fm>K-t*, a quibufdatn, nefeio quibus, velut apocrypham rejici aderit. Qui confirmationem a Melchiade iuftitutam efle ajunt, ex hac & pracedenris Urbani epiftola fatis refutantur.

Ut chrifma conficiatur Ar conficeretur 1eria quinta in ccena dominica, âb apoftolis inftitutum eflè ait, idcoquc ab ea confuetudine nequaquam recedendum efle decernit. Hunc rlrum eodem tempore obfervatum iuifle indicat Cyprianus, vel quifquis suitor eft ejus libri, ferm de unâ. chrifm. his verbis *HeJi» in ti-lr/iu* (loquitur de diecans domini) *pt·*

tirm, ^uisu. dlftlaliPut iull/anjli, dSvheSlui e/i ij iHiiitota. Eadem cunfuctudo colligi cur ex Ifido-Akuino, Rupei tu, & iliix antiqui» divinorum officio-

Margin notes: • pr«vv« ld«a>'u>irs I· decr. i,rr* — q „ ep» — tui sceau- b'hH».in»n. coii (. — coffiua. — • Cufia h»< — Au(ult <"f' 1» Hadt. — ft Cone r. Rom. luO Sjlnmal".o, S Glee — Cn„f· — Sup habetur — C"' — ζ Qui ommpotc· 'ein — J'J· — Chrilma e», oleo & balfamo <onl«- <tum, dt ab «pifcopo conlecralutn, «ft' materia confirmat IQ-01·. — Tem chnuusus.

fiooruM (cjlptoribus . Und» in concilia .MtUtnfi c 4·. A
«ipr*& precipitur, *utaiemejacmm chefma* , '·
uuiaia feria majaHr ctupeere frafumat .Et
nane ob caufa· in cap. quoniam , do fent. axeoam. in
fi. dicitur, chrifna ana confictandum in die cctna domini, atiamfi tarra interdira axiftat. Errant igitur , qui durant faifte aiiquando ufitatum in accicfia , ut quolibet anni tempora chriftua conficeretur . Quod dicitur tap. omai temper.', & confer, dift. 4. icam eone. Tolrt. i. capso. lirata epilcopo omni,tempore chrifmacon-

ad conficiendum ebrifm· pioicrlptum eft › Accedit quod cop.ilia non aliquam temporii, fed poilu» certi miniftri determinationem prafinire intendant › quafi dicerent to-ll epifeopo, non preibj-tero l ceat omni tempore c. *nCue'* to . ferum chrilma conficere I Nam concilium Ttalct csprette intendit prohibere abufutn quorumdam pi..., urorum , qu, confeci oneni chr.lniatu libi uturpabanc . V.de Suaret lonr. j. ddp. jl· fcf>. I

EPISTOLA III.

FABIANI PAPÆ

ad hilarium episcopum.

Ut peregrina judicia refpuantur atque accufatus in fuo loco cattfam fuam peragar , Sc ut omnis qui crimen objicit, feribat fe probaturum, & fi non probavetit quod objicit, panam quam intulerit, patiatur.

I. SJa; non *jebeant admitti ad accufationem.* C
II. *De peregrinit Judtciii.*
III. *De pulfatit.*
IV. *Si]Mii iratur crimen ebjecerit , vel objefta nen probaverit.*
V. *S/ epif.opitt accufatui fedem apeftvlicam ap~ peliavit.*

Dile&iflimo fratri Hilaria epifcop Fab/anua.*

* i*»l S-Tto. **TI *v‡Qat c'rca nos Rrat'sc memores · efle de--L' bemus, qui nos per dignationis fuae mifericordiam , ob hoc ad fatligium facerdotale provexit, ut mandatis ipfms inhaerentes, & in quadam ûcerdotum cius fpecula conftituti , prohibeamus illicita, & fenuenda doceamus.** InD
«p s·
tantum enim in occiduis partibus, quibus moraris , audivimus aftutiam diaboli faevire in populum " Chriftianum , atque multiplici deceptione -prorumpere , ut non folum laicos iiteularcs, fed ipfos quoque domini facerdotes premat atque vexet. Unde, in grandi marore pofiri, diflimulare non poflumus, quod corrigere atrociter debemus. Quapropter competens adhibenda eft talibus medela vulneribus, ne immatura curandi facilitas, mortifera ' capitis pelle nihil poflit, fed fegnius trada pernicies, reatu non légitimât curationis , involvat pariter fauciatos & medentes.

ber ·'*** III · ciptit fx- · ftacm ufque h. · hentuf c<um 18 u m.

I.

Ob id ergo ftatuentes decernimus , ut hi , qui non iunt bon« converfationis, aut quorum vita eil accufabilis, aut quorum fides, vita & libertas nelcitur , non poflint domini facerdotes accufare, ne viles perfonx ad accufationem eorum admittantur. Similiter hi , qui in aliquibus criminibus irretiti funt , vel qui iunt fufpiciofi, vocem adverfum majores natu non habeant accufandi : quia fufpidofa vox , & inimica, veritatem folct opprimere.

d H.dr colt d

II.

Peregrina vero · judicia , falva in omnibus · apoftolica auâoritate, generali lànâione prohibemus: quia indignum eft ab externis, ut judicetur, qui provinciales, & a fe electos debet habere judices , nifi fuerit appellatum . Unde r oportet, fi aliquis epifeoporum fuper certis ac cufcrur criminibus , ut ab omnibus audiatur qui funt in provincia epifcopis : quia nonoportct accufatum alicubi, quam in tono fuo , audiri . Si quis vero· judicem adverfum fibi fenil ferit, vocem appellationis exhibeat . b Appellantern autem non debet alftiftio ulla aut detentionis injuriare cuftodia : led liceat appellatori , vitiatam cautam appellationis remedio fublevare . Liceat etiam in caufis criminalibus appellare . Nec vox appellandi denegetur ei , quem fupplicio fententia deftinant.

Uun u,. *] 'fh.ud nb , Sl v· »i u<o . Si >»di. H· ' 'Qll c ia conti.· Ut i» libri Bt. Cwd Throd nec-* non noi*

III.

Pulfahis ante fuum judicem caufam dicat : & ante non fuum judicem, pullatus, fi voluerit, taceat & ut pullatis, quoties appellaverint, ' indiicix dentur.

, q , py|ta. ,u· »"›·›■ ɋ ŋ»λ uii.

IV.

Si quis ergo iratus, crimen aliquod cuilibet temere objecerit, convicium non eil pro accufatione habendum: fed, permiflo traftandi fpatio, d id quod iratus dixit , per fcripturain fe probaturum efle fateatur.· ut , fi fortafle retipifcens, quae prae iracundia dixit , iterare aut feribere noluerit , non ut reus criminis teneatur. Omnis ergo · qui crimen objicit , fcnbat fe probaturum Revera femper ibi caufa agatur, ubi crimen admittitur . Et qui non probaverit, quod objecit , panam quam intulerit ipfe patiatur.

« qui « r°i' Gmi Ani». no lu cunit r tu pumi llb II Cod Theod onft.

V.

Placuit etiam , f ut fi epifeopus accufatus , appellaverit ad apoftolicam fedem , id ftatuendum , quod ejutdem fedis pontifex cenfuent . Hæc tamen omnino in facerdotum caufa forma fervetur, ne quemouam lententia , non a fuo judice dicla, s conftringat. Occurrere quoque quifque fidelium ruinis debet oppreflbrum & miferorum ' fubfidio , quo valeant , ex · revelatione ahenx vindicte , a fe Dei remo-' vere h vindiflam . Libat enim domino profpcra, qui ab affliftis pellit adverla . Unde fenptum eft : *Frater fratrem adjuvant , exaltabi-T'n '·· tur .* **Ecclefia enim Dei fme macula & ruga debet exiftere , & ideo non oportet eam a quibufdam conculcari aut maculari, quia Icnptum eft:** *Una efl columba mea, perfefla mea* **Hinc iterum dominus ad Mofcm ait:** *Eji loens penei me , 6' ftabit juper petram .* **' Quis eft locus, qui non fit domini, dum cunila in ipfo, per quem creata funt, continentur? Eft tamen locus apud Deum, videlicet tanftæ ecclefiæ unitas , in qua fupra petram ftaiur , dum confeflionis foliditas humiliter tenetur .**
E
Te,

f Had. <oii. J," i,b , c*d J›ht®d .J * coni. . toafili'"· h < r·ι. v,u l ' ('*er <p j, libri "·■

Mc.lib. editio, " MS *Hinuint H»:à*

Te. frater, & omnes fratres noliros ecclefiam Chrilb fanguine redemptam regentes , monemus. «t omnes a precipitio, in quo fratres, domini pallet ibus detrahendo λ perliequendo . veibts & fadis labuntur , laqueus quibus poiellu, ..lentetis, & lacerari eos · in hamo itx non permittatis , quia Icnptum eft : /r< *trim viri jufiitiam Dei non operatur.* Hinc r»«fa»n sbcitur : *Sil omnu homo velox ad audiendum , tordus outem ad loquendum,* <T *tardas ad irem.* Hxc autem vos, Deo audore, omm* tervare non ambigo, led occafione admonitionis exorta, bonis vcllris deiideriis & operibus me furtive lubjungo, ut quod non admoniti facitis , quando vobis etiam admonens additur , iam non ioli faciatis Quapropter , fratres , oportet vos & omnes fideles diligere invicem, & non detrahcie aut acaifaic alterutrum; frnptum efl enim: *Ddigt prox^imm,* ◇ *conjuiqgore fide rum illo . ffuod fi denuduvetis abfconfa illius, non perjcqmrii tofi eum . Sicut enim homo qui perdit amiciim fuum, fic qui perdit amicitiam proximi Jui : tT ficut q:<i dimittit ovem de manu fua, fic qu: dareliqutfii proximum tuum, G non tum captet . filon tllum jtquarts quintam longe abefl . Effugit enim quafi caprea de iaqueo , quoniam vulnerata efi anima ejus . Ultra eum non poteris colligare , G maledifh efi concordatio . Denudare nutem amici rufilerta , dejperatio oft anima injrhci· . Annueiv oculo fabricat iniqua, G nemo non abjiciet. In confpeflu oculorum tuorum c conculcabit os Junm, G fuper fermones tuos admirabitur : Noviffime autem pervertet o< fuum , G m verbis tuii dabit Jcandalam. Multa d audivi , èX non coxquavi ei , 6* dommur odiet illum . Qui m altum mittit lapi dem, fuper caput ejus cadet; G plaga doloja, dolofi dividet vulnera. Qui Jodit Joveam, incidet in ifiam ; G qui fiatait lapidem proximo , offendet in eo : G qui laqueum alti ponit, peribit m illo. Factenti confiaum neqxtffimum , fuper ipfum devolvetur : G non agnojeet , unde adventet illi . Jllnfio èX improperium fuperborum, G vmdifla , ficu· leo infidiabitur ihir . Laqueo peribunt , qui obirfantur cafu jttfiorum ; dolor autem conjumet ilbi antequam moriantur. Ira G furor, utraqxe sxecrabilia funt: G vir peccator , continens erit illorum . Qm vindicari vult , a Deo inveniet vindiftam : G peicata illius jervani , fervabit . KehnqiK proximo tuo nocenti te, G tunc deprecanti tibi peccata folventur. Homo bommi · relervat iram, G a Deo quant mtdfiam i In bominem fibi fimilem non habet mifericordiam , G de peccatu fuis * deprecatur altiffimum l Ipfe , dum caro fit , refervat iram G propitiationem petit a Deo ' Quit exorabit pro dehfhs iliim ? Memento noviffimorum, G define inimicari. Tabitudo enim , G mors imminent in mandatis ejut. Memirare timorem Dei , G non na)caris proximo. Muror:tre tefiamtr.ti a'.hffimi , G dejptee ignorantiam proximi. Abftine te a lite , (frE mmues peccata . Homo enim iracundus incendit i:tem , G Vir pe·,cator turbabit amicoi , G m medio pacem bibentium immittet immi.itiam . Secundum enim ligna filva , fic ignts exardefeet : G Jecundum virtutem hominis , iracundia ilh.it erit , G fecundum fubftanliam fuam exaltabit iram fuam. Certamen feflmatum incendet ignem, G iis jellinant eff.tndet fanguinem . G lingua tefiift.ant adducet mortem . Si Jufflazeris m fcin- hUam, quqfi ignit exardebit : G fi expueri, Cuper ı/lam, exfmgmtxr, G sUraqm ex ore proficifcimtur. Sujurro G bilinguis, maiediAus·. multos catm turbavit pacem habentes. Lingua tertia multos commovet , G dsfperfit illos de gemo tu gentem. Civitate· muratas divitam defirmat, G domos magnatorum effodit . Virtutes populorum concidit, Ç· gentes fortes dtffoiva. Lingua tertia mulieres viratas ejecit , èr privavit illas laboribus fuis . Qui refpicit illam , non habebit requiem , nec babeba amicum, iX\quo requiefeat . Flagelli plaga livorem facit : plaga autem lingua comminuet offa . Multi ceciderunt in ore gladii , fed non fic, quomodo qui interierunt per linguam fuam. Beatus, qui teäus eft* 4 7/λρ¹μ «wZw" tracundiam dhus non trsnfivii , G qui non attraxit jugum ejus, & vinculis ejus non efl ligatus . Jugum enim ilkus , jugum ferreum efl : & vinculum illius , vinculum areum efi . Mors filius , mors nsqxiflima | & utilil potius infernus, quam illa. Perjeverantia illius non permanebit , Jed obtinebti vuu mjuflorum . In flamma fua non comburet jqflor. derelinquunt dominum , incident tn illam ; cT exardejeet tn illis, Ù non extinguetur : Ù immittetur m illos quqfi Ico, & quafi pardus ludet tUos . Sepi eunt tuas Ipmu , & noli audire linguam nequam , èX ori tuo facito oftia , ó feras auribus tuis . Aurum tuum argentum tuum confla , 6* verbis tuis facito ftateram, & frenos ori tuo reitos. Et attende , ne forte labaris in lingua tua , & cadas in confpeflu inimicorum infidiantium tibi , tf fit calui tuus injauabilit in mortem.* Ifta caveant ontues, *& cohibeant linguam fuam a malo , dT labia eorum ne loquantur dolum. De cetero, CU-tpbtfa.* riflimi, *confortamini in domino , èX in potentia virtutis ejus . Induite vos armaturam Dei , ut poffitts flare adverfus infidiac, diaboli : quoniam non efl nobis collu&atio adverfus carnem (I fangumem, fed adverfus principes tJ poteflates, ad'cerfus mundi redtores tenebrarum barum, contra fpirituaha nequitia in cceleftibus. Propterea accipite armaturam Dei , ut poffitis refiflere in die malo , èX in omnibus perfefli ftare . State ergo juccinlfi lumbos veflros in veritate , èX induti lonctm ^eati pedes in preparatio- r evangelii pacts, in omnibus fumentei fenturn fidet, tn quopoffitis omnia tela nequiffimi ignea extinguere. Et galeam falutis affumite, G gladium fpirirus , quad efi verbum Dei.* Hxc , frater , aux tibi fcripfimus, generaliter omnibus not· neri volumus, ut qux ceteros tangunt, omnibus nota fiant · Omnipotens Deus te , frater, & reliquos fratres noftros , ubique confitentes, · protegat ufque in finem , qui eundum* mundum dignatus eft redimere , Jefus Chrillus dominus nofter , qui eft benedidus in ûecula . Amen . Data decimo feptimo Kalcnd. Novembr. Africano b & Decio viris » dariffi-b mis coofulibus.

' IaM g t* imo Ion In H». d I<·Λ/ iI. s c,n· adeoui»

DE-

A

DECRETA FABIANI,

EX DECRETO GRATIANI DESUMPTA,

nec prioribus inferta.

Jnediis maceretur acerrimis qui fratri fuo reconciliari «0· vult.

9Ip. 90. s' Co». Rr». c.p. κ Si quis contriftatus noluerit reconciliari fratri fuo, fatisfaciente eo qui contriftavit, acerrimis maceretur inediis, ufque dum gratanti animo fatisfaftionem recipiat.

EJUSDEM EX GRATIANO

Infamis efficitur qui fetem pejerare prajumit.

Quicumque feiens fe pejeraverit, quadraginta dies in pane & aqua, & leplcm lequentes annos perniteat: & nunquam fit fine pernitentia: & nunquam in tcftimonium recipiatur; communionem tamen poft hoc percipiat.

EJUSDEM EX GRATIANO.

Furiofus CT *furiofa*, **matrimonium** *contrahere non poffunt.*

Neque furiofus, neque furiofa thatrimonium contrahere poflunt. Sed fi contrailum fuent, non leparentur.

EJUSDEM EXGRATIANO

Affines in quinta generatione copular, poffiunt, & ***in quarta, fi*** *fuerint invent: , non feparentur.*

D

De propinquis, qui ad affinitatem per virum & uxorem veniunt, defuncta uxore vel viro, in quinta generatione conjungantur: in quarta, fi inventi fuerint, non feparentur. In tertia tamen propinquitate non licet uxorem alterius accipere poft obitum ejus. Æqualitervir conjungatur in matrimonio eis, qux fibi confanguinex funt, & uxoris fux confangmncis, poft mortem fux uxoris.

EJUSDEM EX GRATIANO

Ad titulum immediate praferiptum.

Qyj propinquam fanguinis uxorem ducunt, & leparantur, non licebit eis, quandiu utrique vivunt, alias uxores fibi in conjugio fociare, nili ignorantia excufenrur.

E

EJUSDEM EX GRATiANO.

Confanguinei tantum, vel [fi progenie< defecit) tJ verace>, propinquitatem in fynodo i amputent.

ConGutguineos extraneorum nuilus aectiiet, vel confanguinitatem in lynodo computet, lcd propinqui, ad quorum notitiam pertinet, tdeft, pater & mater, foror & frater, patruus, avttn-culus, amita, matertera, Sc eorum procreatio. Si autem progenies tota defecerit, ab antiquioribus & veracioribus, quibus eadem propinquitas nota eft, epifcopus canonice perquirat & fi inventa fuerit propinquitas, feparentur

EJUSDEM EXGRATIANO

Ter in anno qmfque fidelium communicet.

Etfi non frequentius, faltem in anno ter ia ne ci homines communicent, nifi forte quis nu-joribus quibus libet criminibus impediatur, in pafcha videlicet, & pentccofte, & natali domini, (a)

EJUSDEMEXGRATIANO

Ante annos Jo. *preibyter non ordinetur.*

Si quis triginta xtatis fux non implevc- tit annos, nullo modo presbyter ordinetur etiamfi salde fit dignus: quia & ipfe dominus triginta annorum baptizatus eft, & fie cœpit docere. Non ope-ter en;o, qui ordinandus eit, uique.id hanc atatcni legitimam confecrari,

EIUSDEM DECRETA EX CODICE

decretorum fexdecim librorum, libro quinto, capite feptnno.

Lt oblatio altarisfingulis dtelus dommicts ***fiat.***

(b) Decernimus, ut in omnibus dominicis diebus altaris oblatio ab omnibus viris & mulieribus fiat, tam panis quam vini, ut per has immolationes a peccatorum fuorum falcibus liberentur.

EJUSDEM DECRETA

ex eodem, capite nono.

Ut presbyter illiteratur mtffiam celebrare non audeat.

Sacrificium non eft accipiendum de manu facerdotis, qui orationes vel aftiones, & reliquas oblervationes in mifla fecundum ritum implere non poteft.

Eft ca. Cone

ccÆ?r

CONCILIUM ROMANUM
Habitum circa annum CCXXXVÎI

H»*d«i»ai ; *ladut* Cmc 19·>. ·.

IN *Romma Concilia damnatum fuiffe Orígenem* A
La *Fabian· P*P* teftn eft Ruffinui hbro* 2· *Inveft. in Hierommum·* Damnatur (*Ongenει*) a Demetrio epifcopo, exceptis Palxftine & Arabist & Phatnices atque Achajx facetdotibus : In Damnationem ejus consentit ukbs Kη· ma . Ipfa contra hunc cogit Renatum &c. *Hteronymut , in eptfi.* cxv. *ad Pammacb. & Ocean.* Ipfe Origenes in epiftola quam fcribit ad Fabianum, Romane urbis epiicopum, pœnitentiam agit cur talia feripferit, &c. *vfda tX Enfebium, hb.* vi. *cap.* xxxvj.

ANNO CHRISTI

CONCILIUM LAMBESITANUM

ANNO CHRISTI

in Africa.

C'a't. t«m r>u. fc io«« iujji <ouc.

U Oc concilium Africæ habitum eft in Lambeftana colonia anno Chrifti natiB 240. qui eft Fabiani 4. fie Gordiani imperatoris 2. annus . Convenerunt XC. epilcopi adverfus Privatum hxreticum, quem poft caule difcufiionem çommuni omnium lententia condemnarunt ; fententiam vero eorum Fabianus pontifex eo ipfo approbavit, quod eumdem ecclesiaftica communione privaverit. De rebus in hac fynodo adverfus Privatum geftis , haec Cypr. epift. 55. ad Corn. *Per Feh.ianum autem figntficavi tibi, frater, veniffe Carthaginem Pn-* B *vatum veterem bareticum, in Lambefitana colonia ante mnltoi fere anno/, ob multa gravia de- Uila* 90. *epi/coporum jententia effe damnatum , anteceffbrum etiam noftrorum (quod & veftram cenfcientiam non laiet} Fabiani & Donati litem Jeveriffime notatum.* Qua: fuerint hxreles & errores hujus hominis, nondum conftat ; potius alienat hxre'ls ieda'orem, quam novat alicujus inftitutorem fuiftç, credibile eft . De hoc eodem m quodam concilio Carthaginenli fub Cypriano, anno 255. viciliun prodeunte, plura dicemus.

ıX ? *itf* »4· c.u ». tcT. . , a .oc.b b /4· °

CONCILIUM ARABICUM.*

ANNO CHRISTI

Z^Oncilium hoc, tefte Eufeb. lib. *6.* cap. p. ((I Araba celebratum eft, anno 4. Ph'tlippi imperatoris, qui eft Chrifti b 249· & Fabiani pontitios 11. contra hatreticos affirmantes, animas hominum mortales elle , eafque una cum corporibus extingui , & in noviflimo dic cum iifdem viciiTtm refufcitari . Origenes in hoc concilio prxfcns, eos doftitfime impugnavit, & fimul expugnavit. Eufebii \erba hxc funt : *Fer idem temput* (anno fcilicet 4. Philippi imperatoris) *quidam rurfui in Arabia dogmati/ cujufdam prorjui a ventate alieni auflorei nafcuntur, afferentet hominum animai una cum corponbut uno eodemque temporii articulo morte accumbere, Of penitui extingui: at demum tempore refurreflionn untverfa carnu cum njdem vitam denuo >. . peraturai. Non exiguo igitur eptfcoporum conventu ea de re coaflo, Origener ibi etiam rogatui, ut parte/ de illa controverfia difputandi fufciperet, fic orationi/ vi* (5* *impetuferebatur, ut eorum mentrs, quife ante ei errori implicuiffent, ad reflant fidem (J fanam doflrinam traduceret .* Vide Baron. an. 24p. n. *6.*

Q·» mrena»·

SYNODI BOSTRENA ET ARABICA.

Ex libello fynodico.

V 5 T yojeç θ«α ›ù i'rp« totrinn, evuoa^poi^H- D σα Liro τβ ιm χοΚνμα^β QpryCamç, cv Borga 1Î; Afftr/3/iXi, ιάΐτινα Hraîoti πάλγ Bsl·» ώ.όμασχi», i'twvajuov Jmxv Βοσόραι, rrç ^to-ittri» I'fe'3 › tttt ScupStuffd wo tr:οσofici , τ« ττ< αΰτϋi troAtuç tvttr- xoTtd, ιΐί η τβ σχi'Tiωi OtoJdnu φρόπμα ΤΛ- ρασιρρ<2.;η;, vj ««θΐi ταλσ ipoμήσχvη cîs τιώ opZoooξov Ttis-it , ηΐi aapsma-fffTt Q'pt- 7cm ·

SYnodus divina & faera provincialis , collecta a doâiftimo Origcne in Boftra Arabis, quam liaias olim Botron nominavit, cognominem Boibræ matri diyini Jobi : ad emendationem facrifophiftc Berilli ejufdem urbis epifeopi, qui in Theodoti coriarii fenfum prolapfus fuerat, &: ad orthodoxam nirfus fidem Otigcnis cohortatione recurrerat.

, H»b',"81 fi·" hc,f Co"<ili·· fl"·1 »n»u·' "«1 Hardiiiu· idem^rc «ll , „ BWticnum *A* Arabuun libtltl iy- Iodia › <ui·' Ai>A·ι <r biuco bui» Coca!:» ii·»ι.

Y wâeç θ«*χ£ îfpà WTW, C* λ'ρραβiχ oru>a&poe<&cë<ra wro û'pQCm, $ trépan itrtxotwv iarrtarapur, tri rw rtrvf Stop9umt ικτιyo Aw/xo&K «ptewc, αναφοι-νπβτκ ανμφδΰρο&χι η ψυχβi wς πiμαπ, τβiλσ etwctfirei&eu o/ηθοόη» , rf -rxpat-«'«< îf wQ'prycàuç βροχβθφ/^ὐ», rit τλ«-Vîtu « ,

SYnodus divina & facra provinciali) , in Arabia colkita ab Origene , aliifque quatuordecim epifeopis pro correâione fidehum ex quadam peftilente lucrefi , qux affirmabat una cum ipfis corporibus animas interire , eafdemque rurfus cum corporibus refurgere arbitrabantur ; Origenis autem , qui prxfidebat , cohortatioqe , errorem depofuenint.

C ANNUM CHRISTI

CONCILIUM ASIATICUM

C annum CHRISTI

Habitum circa annum Chrifti ccxlv.

Ex »o»iCoi JcJlioncBali- _£ V/1J

ΤΛ/iλλ *ille delirufqus Nottus, cum aufus effet nodivinitate & de Chrifto fententias proponere, fed & majori quadam arrogantio ac vecordi* elatus fefe Morfem , fratrem vero fuum A.troncm effc diceret, a Presbyterii, inquit Epipbanius, five ab Epifeopis ejus regionis evocatus ad reddendam fidei fua rationem , primo negavit fe quicquam ab Ecclefia placitis alienum docuiffe ; deinde quum quofdam sui infaniam fuum pertraxijjet\ majorem in fuperbiam atque infolentiam elatus , atque audacior failus , palam harefim fuam differninavit . Proinde rurfum Udem illi Ji Profiles Ecclefiarum tam ipfum, quam qui fe ad 'eum infeliciter aggregaverant, arceffunt, atque nfdem de rebus judicitantur. Cumque ille perfriHa fronte dogma fuum ojfereret, eorum judicio ab Ecclefia pulfus eft eum difcipuhs fuis. Refert autem Epipbanius verba qua ab Epifeopis difla m Concilio Junt adverfus Noctum dicentem :* Linum Deum veneror, unum novi , nec prxter ipfum alterum natum, paflum, mortuum . *Volebat enim hac myfteria patrata fusjfe in perfona patris, adeoque Chriftum non effe diverfum a patre. Tum Epifcopi*

Cfri cax Θιον ιοξσζορ^υ ιζ *xt'tti*, αλλ'ω; C οϋcèpfy iaχiω 5οξ«ζ«v. x} câa Xptrôv ιχορξυ, «λλ*«; ο'iαμ^υ *cix Xptrov uîovGtù, πχ*-Oomt x«^wç iταθον, άτοθ«vo/π« χ«θ« art-^«vc# , avardvnt, ανιλθοντη « tw ùpxvov, ôv-*n.* C* Πï£ὸ>, ιρ'χόμ^ον xdjvxt ζώνη *vηp«* . TEL·τα *μιμχ&τιχόη* «το f$i θκ&'P ypepjy, « iÇ fTire/iunt.

Et nos; *inquiunt,* unum quoque Deum colimus, fed quemadmodum legitime illum colere novimus · Itidemque Chriftum habemus unum , fed quemadmodum novimus , uniim Chriftum Dei filium, paflum quomodo pafliis eft, mortuum quomodo mortuus eft; qui & refurrexit, & in ccelum afeendit, & ad patris dexteram manet, & venturus eft judicare vivos & mortuos. Hxc no» ab feripturis facris accepta profitemur, qux & novimus.

C. ANNUM CHRISTI

CONCILIUM ACHAJÆ.

C. ANNU.3 CHRISTI

Habitum circa annum ccl.

ExnoriCot. £«■o»«·«)·-

f^Ongregata fuit hac fynodus adverfus raeptam Valefiorum five Eunuchorum feilam , qui fimphciter interpretantes verba illa Domini, Sunt eunuchi qui fe ipfos caftraverunt pro- Ster regnum ccelorum , dT *fe ipfos caftralant* Γ *hofpites fuos, id eft, peregrinos ad eos divertentes. Itaque damnati Junt a fynodo Achaja, at feribit audior Pradejimati lib.* I. *cap.* xxxvu.

DIn tricefimam & feptimam hxrefim Valefii incurrunt, «ûi infelices & *fe ipfot* caftrant , & hofpitea fuos . Hoc modo dicunt illud impleri : *Qui fe caftraventnt propter regnum coelorum* . Alia quoque haeretica docere dicuntur & turpia ; *fed* quas illa fini nec ipfe Epiphanias commemorat, nec nfpiam potui reperire. Hi a fynodo funt damnati Achajx.

INTERREGNUM PONTIFICIUM

ÂN N ò CHRISTI ·11 'Iro.

unius Anni.

Quo · citrus Romanus ccclcjfam-univcrfam curavit.

S«p«ia« per. f.cutx», IM- li iattrrtiai peacMxi*. " ''..

ANNO Chrifti » 15?. feptima Chriftiano-rum perfecutio, corruptis multorum fidehum moribus caufata , publico ediâo Decii imperatoris promulgata, a Cypriano Dei revelatione jap ante cognita, tam horrenda , immanis êç atrox fuit, ut non modo fulcra ecdefic plurima fugarit, ejufque capita , nimirum Babylam Antiochenum, AlexandrumHie-Erofolymitanum, & demum ipfum ecclefiď verticem Fabianum Romanum pontificem maximum abftukrit, verum etiam metu & horrore omnibus incuflb impedierit, ne per annum integrum , licet caufe graviflimx maxime id exigerent, fucceflbr ei fubrogaripotuerit. Nam cum Cyprianus epiftola fua *16.* editionis Pamei. Mofi & Maximo presbyteris, poft Fabia-ni *·*·■»»*·!·- "jû",' r|·*·

ni paflionem, ut habet liber pontificalis, in A carcerem miffi^, de annuo confeftionis honore plurimum gratuletur, eoique velut fratres pace & unitate concordes falutet, manifeftum eft, eo tempore, quo hanc epiftolam fcripfit, jam annuum tempus defundi Fabiani 4. in carceratorum presbyterorum funradiâorum revolutum, iplumquc Cornelium Romanx ecclcfix prxfulem & antiftitem Fabiani fuccefforem nondum creatum fuifle, adeoque ultra annum integrum fedem pontificiam vacafte Quos enim Cyprianus prxdida epiftola 16. inter fe unanimes &. concordes fuifle demonftrat, corumdem aliquos tempore eledioms Cornelii, dum adhuc in carcere detinerentur, fraudibus &. dolo Novaii ad defectionem ftB fchifma folicitatos & inductos efle conflat ex Cvpriani epiftola 51. ad poidem poli mortem Decii, Vohifiani imperatoris juflu e carcenbus folutos, kripta: item ex quadam epiftola Cornelii pontificis ad Fabium epifcopum Antiochenum, quam infra ex Eufcbii lib. *6.* cap. 35. nunc in tomos conciliorum cum aliis quibufdam conlulto retulimus. Accedit, quod idem Cyprianus epiftola 40. ad plebem feribens initio fecundi anni fui exilii, cleri tantum, non Romani pontificis meminerit, adeo nt latis liqueat, adhuc cum hanc epiftolam fcripfit, Romanam ecclefiam paftore deifitutam fuifle.· ita enim inquit: *No» faffecerat exihum 'ẋam biennii, & ⅄ vultibus atque aculis vejirn lugubris feparatio*, Cxc. & infra; *Cumque femel placuerit tam nobit, quam conjeffortbut & clericis urbicis: item itntverfit epifeopis, vel in nojlra provincia, vel trans mare conjiituti, ut mbit innovetur circa lapjorum caufam, nt.fi om nes m unum convenerimus.* Certum icitur eft, non minus quam integro anno poil martyrium fandi Fabiani, fedem Romanam vacafle. & pallote deftitntam, quaii viduam perles craffe..Quod fandus Cyprianus prxdida emftola ait, fe biennio cxuialte, ledique pontificiae clerum Romanum totidem annis prxfuifle, ideoque noti uno tantum, led duobus annis (edes pontificia vacafte videatur, dicendum eft, idĬ non de abfoluto, ut exponit Pamelius, fed dcD inchoato dumtaxat biennio intelligi debere· nam fedem tanto tempore vacafle, diâu monftrofum effet, cum nullus unquam haâenus id vel fomniaverit, neque ur tamdiu differretur, reddita anno 254. ante feftum pafchx, ut patet ex Baronio anno 40. pace ecclefix, ulla prorfus caufa prxceflerit. Vide Baronium anno Chrifti 253. numero 28. item anno 254. numero 30. & 31.

Ad rUium ^uZi·'" pemne; Λ„ un.uru Komat tU:un · *Clerus Romanus.*) Clerus Romanus prob* lc'cns' cx «miquiori coniuetudine, fublato vifibili univerfalis ecclefix capite, fuarum efle «-panium (quippe qui veluti propinquiora membra capiti inhxrerent, quique Petri ecclefix adminiftri eflent) catholicx ecclefix per totum terra-E rum orbem diffulx profpicere atque confulere, in iis qux licerent, fpfius capitis munera explevit. Principio igitur poftquam gloriofo martyrio Fabianus fsontifex ex hac vita fubtradus eflet, ut exemplo capitis membra nullo mortis metu a Chrifti confeflione dejicerentur, id tranfmarinis ecclcfus per literas (quas Cyprianus epiftola 4. ad clerum fe accepifle (crinit per Clementium fubdiaconum) fignificat. Baronius anno Chrifti 253. numero *26. &* 27. Deinde cum idem Romanus cleros a Clementio fubdiacono, iterum ex Africa nuito t intellexiflet Cyprianum epifcopum monitu Spi-ntus (ancti, (quod ipfe Cyprianus epiftola iy teftatur) magis quam mortis metu perfecutoris gladium lubterfugifle, & voluntarie in exilium abiiflc, fugam Cypriani laudans, ad clerum Carthaginenfem literas dedit (exeant in Cypriani epiftola 3.) quibus eum recte feciffe declarat, ut fcilicet in tanta rerum perturbatione ad tempus ecclefia reliât, opportuniore tempore in medium prodiret, & dilatum martyrium majore cum utilitate ecclefix. Praeterea ut a paftore relidam ecclefiam Carthaginenfem in officio contineret, Carthaginenfem clerum hortatur, ut apii, luo exemplo, optimi paftoris Specimen edant & vicem gerant, infirma ecclefia: membra non negligant, & facra maityriun corpora diligenter curent. Baronius anno 25;. numero 32. 33. 34. 35. 36. Tertio eam, nuam fandus Cyprianus, de lapfis recipiendis, deque convulfa ab aliquibus ecclcfiailica difciplina reflitucnda, fententiam per epiftolam 29. fignificatam, (reddita ad eum epiftola, qux ell apud Cyprianum 31.) clerus Romanus confirmat, ad evitandam invidiam odiumque lapforum, in ecclefiafticam communionem recipi inflantium: Synodum, de qua infra, convocat, ciufque de lapfis coercendis vel recipiendis decreta univerfx ecclefix per literas circulares intimat Baronius prxdiilo anno 253.numero fequentibus Demum cum j.im ingens lapforum numerus præ foribus effet, & ut in ecclefiam reciperetur follette inflaret. Novatus etiam Africani fchifmatis auclor Romanam fedem vacantem adhuc dolis atque infidus, ut infra dicemus, ambiret, totius Romana ecclefix clerus, nullo perfecutionis adhuc Roma: durantis metu, aut principis adhuc viventis (ur patet ex ejsiflolj ejus 52.. ad Antonianum) conatu prohibente, conveniunt, &, quod erat officii fui, Cornelium Romanum Chriftianx religidnis pontificem, divino judicio & fuflragio jam ante quafi prxeledum, epifeopi, qui tunc in Urbe jp. aderant, jure funragii eligunt: presbyteri vero cum plebe prrfentcs faâam ab epifeopis eleâionem fuo teftimonio comprobarunt. Baronius anno 254. num. 41. & fequentibus ufque «d *46.*

Sptniut i.ηΑι M·|" cu"·

Conci

CorMe)li po». eua>« su'lu·

D. CY-

D. CYPRIANI CARTHAGINENSIS EPISCOPI ET MARTYRIS

BMSTOLÆ ALIQUOT AD CLĬRUM ROMANUM
Pauca item cleri Romani.

®m< certa ratione bit collocutu funt., quod multum conferunt ud rationem illorum temporum

DIVI CYPRIANI EPISTOLA

Ad Clerum Ursis Romæ.

s Urbicl.

De dormitione epifeopt * Romani

b Eft oidme u rIXT' NK.Rlphii, ni i» Pm>e- inn«.

Cyprunus.b presbyteris & diaconibus Roma confifientibut fratnbu' fahUem.

Z^>UM\ie exceflu boni vin collegae mei nimor apud nos incertus effet, fratres cariflimi , & opinio ftubia nutaret , accepi 'C'»»*»··· a vobis litcras ad me miffas per * Clemen-Icm hypodiaconum , quibus pleniflime de gloriofo ejus exitu inftruerer. Et cxultavi fatis , Î|uod pro integritate adminiftrationisejus, conummatio quoque honefta procefferit. In quo vobis quoque plurimum gtatttlor , quod cius memoriam tam celebri δ. illuftri teftimonio profequamini, ut per vos innotefeeret nobis, quod & vobis effet circa prxpofiti memoriam gloriofum , & nobis quoque fidei ac virtutis Îirxberet exemplum. Nam quantum pernicioà eft ad fequentium lapfum, mina prxpofiti , intantum contra utile eft & falutare , cum epifcopus fe per firmamentum fidei fratribus prxbet imitandum. Legi etiam alias literas , quibus nec qui fcriplcrint, nec ad quos feriptum fit, fignificanter expreffum eft . Er quoniam me in iifdem literis & feriptura, & lenfus , & chartx ipfx quoque moverunt , ne quid ex vero vel fiibtradum fit vel immutatum , eamdem ad vos epiftolam authenticam remifi , ut recognofiatis an ipfa . Ckeceü» fit, quamc Clement, hypodiacono perferendam dediftis: perquam etenim grave eft, fi epiftoIx clerice veritas mendacio aliquo & fraude corrupta eft. Hoc igitur ut fcire poffimus, & feripturam & fubfcriptionem, an veftra fit, recognoicite, & nobis quid fit in vero referibite. Opto vos, fratres cariffimi , femper bene jaiere.

AEPISTOLA · CLERI ROMANI AD CLERUM CARTHAGINENSEM.

II m <d. PII 4

De fcccffu divi Cypriani.

***Intellexerat tient** Λμμιμι; a Clementia bypodiatono feteffiffe Cyprianum in per[entient. Pre fuo itaque zela fidei clerum Cartbagtnenfem officii fui admonet, ac **infini/**, quid circa lapifos, interea dum uiefi illorum epifcopus, fieri oporteat.*

Didicimus fecefliffe benediftum papam Cyprianum a Clementio fubdiacono, qui a vobis ad nos venit certa ex caufa ; quod que refte fecerit, propterea quod cum fit periona infignis, & imminente agone quem permifit Deus in fxculo collu&andi caufa cum adverfario, fimul cum fervit fuis , volens etiam angelis & hominibus certamen hoc manifeftare, ut qui vicerit coronetur ; yiilus vero portaverit m fe fententiam, qua: nobis manifefta eft. Et cum incumbat nobis qui videmur prrpofiti effe, & vice palloris cuilodirc gregem : ii négligentes inveniamur, dicetur nobis quod & antecefforibus nollns didum eft , qui tam négligentes prxpofiti erant: quoniam perditum non requifmmus , & errantem non correximus, & claudum non colligavimus, & lac eorum edebamus, & l|nis eorum operiebamur. Denique fic ipfe dominus implens qux erant feripta in lege & prophetis , docet , dicens : *Ego [um pjfior bonus, qui pono animam meum pro ovibus meis : mercenarius autem , **tf** cujus non funt propria oves , tum viderit lupum venientem , relinquens effugit , **&** lupus difpergit oves;* fed & Simoni fic dicit.' *Diligis me7* refpondit: *Diligo;* ait ei: *Pafce oves meus.* Hoc verbum fadum ex adu ipfq quo ceffit cognofcimus, & ceteri difcipuli fimiliter fecerunt . Nolumus ergo, fratres dileâifltmi , vos mercenarios invenire , led bonos pallores , cum fciatia tum non minimum periculum jncumbere , fi non hortati fueritis fratres noftros (lare in fide immobiles , ne praeceps iens ad idololatriam funditus eradicetur fraternitas : nec enim hoc folum verbis vos hortamur, fed difeere poteritis a pluribus a nobis ad vos venientibus, quoniam ea omnia nos Deo adjuvante & fecimus & facimus cum omni folicitudine & penculo irculari , ante oculos plus habentes timorem Dei , & pcenas perpetuas , quam timorem hominum, & brevem injuriam; non deferentes fraternitatem, & hortantes eos itare in fide, β paratos effe debere ire cum domino : fed & afeendentes ad hoc qfiod compellebantur, revocavimus Ecclefia ifta fortis tn fide, licet quidam terrore ipfo compulfi , five quod effent infignes perfonx , five appiehenfi timore hominum revertuntur; quos quidem feparatos a nobis non derelinquimus, *fed* ipfos cohortati fumus & hortamur agere p<ruitentiam , fi quo modo indulgentiam potuerunt recipere ab eo qui poteft prxftare : ne fi relifti fuerint a nobis , peiores efficiantur . Videtis ergo, fratres, quoniam & vos hoc facere debetis , ut etiam illi qui ceciderunt , hortatu veftro corrigentes animos eorum , fi apprehcnfi fuerint iterato , confiteantur , ut pof-

Sf"p" fr!*e anui uti- F«buai, <ju» «<dcü« "r" f»"»ı /y.* 14. jM> u 744.

pollint priorem errorem corrigete. Et aliaquz A incumbunt vobis, etiam ipia fubdidlmus , ut ti, qui in hanc tentationem inciderunt, coeperint apprehendi infirmitate, & agant>poenitentiam radi fui , & defiderent communionem , utique fubveniri eis debet . Sive viduz , five clinomeni, qui fe exhibere non potiunt , five hi qui in çarcçribus funt, five exclufi a fedtbus fuis, utique habere debent qui , eis miniftrent . Sed & catechumeni apprehenli infirmitate, decepti efle non debebunt, ut eis lubveniatur; & quod maximum eft, corpora martyrum , aut ceterorum , fi non fepcliantur , grande periculum imminet eis, quibus incumbit hoc opus. Cujufquc ergo veftrum quacumque occatione effedum fuerit hoc opus , certi B fumus eum bonum (ervum zftimari, ut *qui in minimo fidelis fuit, conflituatur fuper decem civitates*. Faciat autem Deus, qui omnia przftat Iperantibus in fe, ut omnes nos III his operibus inveniamur . Salutant vos fratres qui lunt in vinculis, & presbyteri & tota ecclefia, quz ipfa cum fumma foheitudine excubat pro omnibus qui invocant nomen domini. Sed &. nos petimus mutua vice , memores fitis noftri. Sciatis autem Bafliauum {Krvcnitle ad vos, & petimus vos, qui habetis zelum Dei , harum literarum exemplum ad quofeumque poteritis , tranfmitterc, per idoneas occationes , vel vêtiras, faciatis; five nuncium mittatis, ut tient fortes &. immobiles in fide, Optamus vos, ca-L ritlimi, bene valere.

CYPRIANI · EPISTOLA

AD CLERUM ROMANUM.

De fecetiti fuo.

Cjprianur presbyterii ij diaconibus Rom con~. fijlentibui Jratribxs. J.liniem.*

QUoniam comperi , fratres nus fimpliciter & minus fideliter vobis win renunciari, quae hic a nobis & getia funt & Dcç teruntur, nccetiarium duxi has ad vos literas facere, quibus vobts aclus noftri , & dilciplinz, & diligentiz ratio redderetur . Nam ficut domini mandata inftruunt , orto ftatim turbationis impetu primo, cum me clamore violento frequenter populus flagitatlet , non tam meam falutem, quam quietem fratrum publicam cogitans, interim lecefli, ne per inverecundam przfentiam noftram feditio , quz cœperat, plus provocaretur. Abfens tamen corpore, nec ipiritu, nec adu, nec monitis meis defui , quo minus fecundum domini przcepta fratribus noftris, in quibus poflem, mea mediocritate confulcrem, & quid egerim , loquuntur vobis epiftolx, pro temporibus emiflz nu-E mero tredecim , quas ad vos tranfmili . In quibua nec clero conftlium , nec confelforibus exhortatio, nec extorribus, quando oportuit, objurgatio, nee untverlz fraternitati ad deprecandam Dei mifericordiam allocutio, & perfuafio noftra defuit , quantum fecundum legem fidei, & timorem Dei , domino fuggerente, noftra mediocritas potuit eniti. Pofteaquam vero & tormenta venerunt , five jam tortis fratribus noftri» , five adhuc ut torquenticntur inclutis , ad corroborandos &l confortandos eos nofter fefmo penetravit. Item cum comperiftem eos qui facnlegis contagibus manus fuas atque ora maculaflent , vel nefandis libellis nihilo minus confcientiam polluiflent , exambire ad martyres pafITim, confeflores quoque importuna fle gratiofit deprecatione corrumpere, ut fine ullo diferimine atque examine Angulorum darentur quotidie libellorum millia contra evangelii legem ; literas feci quibus martyres & confeflores confilio meo quantum poflem ad dominica przcepta revocarem. Item presbyteris & diaconibus non defixit facerdotii vigor , ut quidam minus difciplinz memores &. temeraria feftinatione przcipites , qui cum lapfis communicare jam coeperant , comprimerentur, intercedentibus nobis . Plebi quoque ipti quantum potuimus 4 animum compofuimus , &. ut ecclefiaftica difcipliua fervaretur, inftruxinius. Poftmodum vero cum quidam de lapfis, five fua fponte, five aliquo incitatore, audaci flagitatione b proruerent, ut pacem fibi a martyribus & confelforibus promiflam extorquere violento impetu niterentur, de hoc etiam bis ad clerum literas feci, & legi eis mandavi , ut ad illorum violentiam interim quoquo genere mitigandam , fi qui libello a martyribus accepto de fxculo excederent, exomologefi fada, & manu e;s in pirnitentiam impofita, cum pace fibi a martyribus promiffa ad dominum remitterentur. Nec in hoc legem dedi , aut hnc audorem temere conftitui fed cum videretur &. honor martyribus habendtis, & eorum qui omnia turbare cupiebant impetus comprimendus, & przterea veftra feripta legiflem, quz c de hoc ad clerum noftrum per Clementium hypodiaconum nuper feceratis, ut iis qui poft lapfum infirmitate apprehenli eftent & pœnitentes communicationem defiderarent, fubvemretur; flandum putavi & cum veftra lententia , ne adus nofter qui adunatus efle & confentire circa omnia debet, in aliquodifere(>aret . Plane ceterorum caufas quamvis libello a martyribus accepto diflerri mandavi , & in noftram przfentiam refervari: ut, cum, pace a jomino nobis data, plures przpofiti convenire in unum coeperimus, communicato etiam vpbifcum confilio difponere fingula & re; formare poflimus Opto vos, frattes cariflimi, femper bene valere.

a mimos

b prorumpe,

c huc

CYPRIANI « EPISTOLA

AD CLERUM ROMANUM,

***1! edit. Fum Rii

De Luciani inverecundi».

Crprianus presbyteris & diaconibus Aoma coilfijlentibus frutribus falutem.

POST fadas «d vos literas , fratres canffimi, quibus adus nofter expolitus , & difciplinz ac diligenti» quantulacumque ratio declarata eft, aliud accedit , quod nec ipfum latere vos debuit. Nam frater nofter Lucianus & ipfe unus de confeflbribus, fide quidem calidus & virtute robuftus, minus dominica ledione fundatus, quaedam conatus e»f imperiti jampridem fe vulgi audoretn conftituens , ut manu ejus fcripti libelli gregatim multis nomine

ne Pauli 'danentur ,· cum Mappalicus martyr cautus dc verecundus, legis ac difeiplina: memor, nullas contra evangelium literas fecerit, fed tantum domeftica pietate commotus matri fus & forori, que lapfie fuerant, mandaverit pacem dari: Saturninus quoque poft tormenta adhuc in carcere coniiitutus, nullas ejufmodi literas emiiferit. Lucianus vero non tantum Panlo adhuc in carcere pofito nomine illius libellos manu fua feriptos paftim dedit, fed & poft ^jus exceflurn eadem facere fub ejus nomine perfeveravit, dicens hoc fibi ab illo mandatum; neiciens domino magis quam conferyo obtemperandum. Aurelii quoque adolefcentis tormenta perpeffi nomine libelli multi dati funt, ejufdem Luciani manu feripri, quod literas ille non noflet. Cui rei ut aliquatenus poflet obfifti, literas ad cos feci, quas ad vos tub epiftola priore tranfmifi, quibus petere & fuadere non defitti, ut dominiez legis, & evangelii ratio teneretur. Poftquam vero ad eos literas mifi, ut quafi moderatius aliquid & temperantius fieret, univerforum confeflbrum nomine idem Lucianus epiftolam fcripfit, qua pene omne vinculum fidei, & timor Dei, Ôc mandatum domini, & evangelii fanditas, & firmitas folveretur. Scripfit enim omnium nomine, univerfis eos pacem dedifle, & hanc formam per me aliis epifeopis innotefeere velle, cujus epiftolr exemplum ad vos tranfmifi. Additum eft plane: de quibus ratio conÇ fliterit, quid poft commiflum egerint: Quz res majorem nof>is conflat -invidiam, ut nos cum fingulorum caulas audire & excutere c<rpenmus, videamur multis negare; quod fe nunc omnes jailant *a* martyribus & confeflbribus accpjfle. Denique hujus feditionis origo jam cœpit ; nam in provincia noftra per aliquot civitates in prrpofitos impetus multitudinum fadus eft; & pacem quam fcmel eundis a martyribus & confeflbribus datam clamitabant, confeftim fibi reprzfentari coegerunt; territis & fubadis przpofitis fuis, qui ad refiftendum minus virtute animi & robore fidei przvalebant. Apud nos etiam quidam turbulenti, qui vix a nobis in przteritutn regebantur, & in noftram przfentiam differebantur, per hanc epiftolam, velut quibufdam facibus accenfi, plus exardefecre, & pacem, fibi datam extorqueie ceperant. De quibus quales ad clerum noftrum literas fecerim, exemplum vobis mifi: fed *te* quid mihi Caldooius collega pro integritate & fide fua fcripferit, quidve ego ei re(cripferim, utrumque ad vos legendum tranfmifi. Exempla quoque epiflolz Celerini boni & robufti confeflbris, quam ad Lucianum cumdem confeflbrem fcripferit, item quid Lucianus ei refcripferit, mifi vobis; ut Sciretis & laborem circa omnia & diligentiam noftram, & veritatem ipfam difceretis.· Celerinus confeflbr, quam fit moderatus & cautus, & humilitate •c timore feftz noftrx verecundus, Lucianus vero circa intelligentiam dominiez Icûionis, ut dixi, minus peritus, ficcirca invidiam verecundis noftrz relinquendam facilitate iua moleftus. Nam cum dominus dixerit, *m nomine Patrii, & Filii, (J Spiritui fanili gentei tirgi*, & in baptifino prxterita peccata dimitti: hic praecepti ôc logis ignarus, mandat pacem dari & peccata dimitti in Pauli noininc: & hoc fibi dicit ab illo elfe mandatum, ficut iq literis ejufdem Luciani ad Celerinum faftis animadvertetis. Quibus minime confideravit, quod non martyres evangelium faciant, fed per evangelium martyres fiant: quandQ& Paulus apoftolus quem dominus vas eledioms luar dixit, potuerit in epiftola fua, dicens: *Msror quod fic βλλι, tam cito demutamini, ab ta qui vos vocavit tn gratiam, ad altnd evangelism, quod non eft aliud, nifi fi funt aliqui qui vos turbant, Ù volunt convertere evangelism Chrifti: fed licet nos, aagrZo de coelo aliud annunciet, preterquam annunciavimss vobis, anathema fit: ficut pradiximat & nunc iterum dice, fi quit vobts annunciuvent praterqsam quod acceptftts, anathema fit*. Opportune vero fupervenerunt literz veftrze, quas accepi ad clerum fadas, item quas bcati confeflores Mofes & Maximus, Nicoftratus, & ceteri, Saturnino, & Aurelio, & ceteris mjferunt, m quibus evangelii plenus vigor & difciplina robufta legis dominiez continentur; laborantes hic nos, & contra invidiz impetum totis fidei viribus refiftentes, inultum iermo vefter adjuvit, ut divinitus compendium fieret; & priufquam venirent ad vos liters, quas vobis proxime mifi, declararetis nobis, quod fecundum evangelii legem (let nobifeum fortiter atque unanimiter etiam velira lententia. Opto vos, fratres, femper bene valere.

CYPRIANI EPI STO LA.V, RII»I

AD CLERUM ROMANUM.

Pe lapfis qui fibi pacem a Paulo marbre datam vindicabant.

Cyprianus presbyteris & diacontbui Aetna canfijientibss fratribus falutem.

ET diledio communis & ratio expofeit, fratres cariftimi, nihil confeientiz veftrrfubtrahere de h:s qux apnd nos geruntur, tit fit nobis circa utilitatem ecclefiafticz admimftrationis commune confiliuin: nam polleaquam ad vos literas feci, quas mifi per Saturum leftorem, & Optatum hypodiaconum fratres noftros de quorundam proipeda temeritate, qui pœnitenfiam agere, *be* Dep farisfacere detredant, literas ad me fecerunt: pacem non dandam fibi poftulantes, fed quafi *jam datam* fibi vindicantes, quod dicant Paulum omnibus pacem dedifle, ficut in lireris eorum, quarum exemplum ad vos tranfmifi, legetis. Simul quid & ego eis breviter interim refcrifderim, fed & quales poftea ad clerum literas ecerim, ut fcire poiTetis, hujus quoque rei exemplum vobis mifi. Quod fi ultra temeriiac eorum nec meis nec veftris literis comprefla fuerit, nec confiliis ialutaribus obtemperant, agemus ea quz fecundum evangelium dominu» agere przcepit: Opto vos, fratres canifuni, femper bene valere.

« XXX. 'dii Pun. Ril*l.

EPISTOLA · CLERI ROMANI

AD CYPR.IANUM.

Confirmat fententiam ipfius de lapfis.

CyprjaM pap*, *preshteri & diaftni Stout* corf· fttntfs falUtm.*

GUM perlegiffemus, frater, literas tuas, quas per Fortunatum hypodiaconum miferas, gemino fumus dolone perculfi, & duplici moerore confufi, quod neque tibi requies ulla in tantis perfecutionis neceflitatibue traderetur, & lapforum fratrum immoderata petulantia ufque ad periculofam verborum temeritatem produira denotaretur. Sed quamquam nos atque animum noftnim ifta, qux diximus, graviter affligerent; tamen mœroris no itri tam gravem farcinam, rigor tuus, & fecundum evangeiicam difciplinain adhibita feveritas temperat: dum & quorumdam improbitatem jufte coercet, & hortando ad poenitentiam, viam legitimam falutis oftendit. Quos quidem talis mirati tiuniH ad hoc ufque prohibe vohiiffe, ut tam urgenter, & tam immaturo atque acerbo tempore, in tam ingenti & immenfo crimine, atque delirto, pacem libi non tam peterent, quam vindicarem, imo jam & in cttlis habere fe dicerent. Qui li habent, quid petunt quod tenent' h autem non habere illos probatur, hoc ipfo quod petunt, cur hon judicium eorum fuftinent, a quibus petendam pacem, quam utique non habent, putaverunt? Quod fi aliunde prxrogativamcommunicationis habete fe credunt, cumevangclio illam confer re conentur, ut ita demum firmiter valeat, fi ab evangelica lege non diffonat. Ceterum quo pado evangeiicam poterit prxlfare communicationem, quod contra evangeiicam decretum videtui veritatem? Nam cum omnis prxrogattva ita demum ad indulgentix privilegium ipedet, fi ab eo cui fociari quxrit, non diferepet ti*l a Deo, cui fociari quxrit, dilcrcpat, neceffe eii indigentiam Sc privilegium focietatis amittat. Videant igitur quid in hoc negotio agere conentur: nam fi aliud quidem evangehum, aliud autem martyres dicunt pofniffedecretum, collidentes contra evangcliuin martyres, b utrobique periclitabuntur. Nam ficcvangelii fraffa jam & jacens videbitur elle majeffas, fi potuit alterius decreti novitate fuperari: & de martyrum capite gloriofa confeffionis corona detraâa, fi non illam de evangelii confcrvatione invenientur confecuti, unde martyres fiunt; ut merito nulli magis fit compc tens -nihil contra evangelium decernere, quam qui martyris nomen evangelio laborat accipere. Illud prxterea vellemus addifeere, fi martyres non propter aliud martyres fiunt, rufi ut non facrificantes, teneant ecclefix ulque *ad* effufionem fanguinis fui pacem, nc cruciatus dolore fuperati perdendo pacem, perdant falutem.* quo pado falutem, quam fi facrificaffent fe habituros non putaverunt, illis ex i(liment donandam, qui facrificaffe dicantur, cum legem hanc debeant in aliis tenere, quam ipfi videbantur fibi antepofuiffe? In quo negotio, hoc ipium, quod pro (e ipfis facere put.uc mnt, animadvertimus contra fcipfos protuhffc. Nam li dandam illis pacem martyres putaverunt, cur illos ad cpifcopum, ut ipfi dicunt, remittendos cenfuerunt? Is enim qui jubet fieri, poteft utique facere, quod fieri jubet. Sed ut intelfigimus, imo ut res ipfa loquitur & clamat, Uncti(lum martyres utrobique adhibendum putaverunt temperamentum & pudoris & veritatis. Nam & quia a multis urgebantur, dum ad epifeopum illos remittunt, verecundia proprix, ne ulterius inquietarentur, confulendum putaverunt: & dum illis, non ipfi communicant, evangelical legis illibatam finceriratem cuftodiendam judicaverunt. Tu tamen, frater, nulquam pro tua caritate defiftas lapforum animos temperare, & errantibus veritatis prxftare medicinam; licet animus x grorum niedcntium refpuere foleat indultriam. Recens eff lapforum nuper hoc vulnus, & adhuc in tumorem plaga confurgens; & idcirco certi fumus, quod fnatlo productions temporis, impetu ilto conienefcente, amabunt hoc ipfum, ad fidelem fe dilatos effe medicinam; fi tamen defint qui illos arment ad periculum proprium, & in perverfum inilnientes pro falulanbus dilationum remediis, cxitiofa depofeant illis properata communicationis venena; neque enim credimus fine mffindu quorumdam, aufuros fuiffe omnes tam petulanter fibi pacem vindicare. Novimus Carthaginenfis ecclefix fijcin? novimus inrtitutionem, novimus humilitatem. unde etiam mirati fumus, quod qyxdam m te per epiftolam injeda durius notare mus: cum amorem veftriim mutuum, & caritatem exemplis multis reciprocx affedionis in vos invicem frpe comperiffemus. Tempus eft igitur ut agant delidi ptenitentiam, ut probent lapfus fui dolorem, ut offendant verecundiam, ut monftrent humilitatem, ut exhibeantmodeftiam, ut de fubmiffione provocent in fe Dei clementiam, & de honore debito in Dei facerdotem, eliciant in (e divinam mifericordiain. Quanto meliores ipforum literx fuiffent, fi pro ipfis preces liantium humilitate ipforum adjutx fuiffent, quoniam & facilius impetratur quod feritur, quando pro quo petitur, condignus eft, ut quod petitur, impetretur. Quod autem pertinet ad Privatum Lambefitanum, pro tuo more feciili, qui rem nobis folicitam nunciarc voluifli: omnes nos decet, pro corpore totius ecclefix, cujus per varias quafque provincias membra digefta funt, excubare.* fed nos etiam ante literas tuas fraus callidi hominis latere non potuit: nam cum antehac quidam ex ipfius nequitis cohorte veniffet vexillarius Privati 1, & furto ac fraudulenter' literas a nobis elicere curaret, nec quis effet, latuit, nec literas, quas volebat, accepit. Optamus tc domino bene valere.

fe atrvbiqiM

EJUS

«VATaEJUSDEM · CLERI ROMANI
R.td

EPISTOLA AD CYPRIANUM.

De eodem.

Cypriano pap, Preshteri tf diaconi Romo confiitentes faintem.*

QUamquam bene fibi conlcius animus, & evangelic® dilciplin® vigore fubnixus, & venis fibi in decretis cœleftibus teftis effe&us foleat (olo Deo judice efle contentus, nec alterius aut laudes petere, aut accufattones pertimefeere : tamen geminata funt laude condigni , qui cum confcientiam fciant Deo foli debere fe judici , aihts tamen fuos defi derant etiam ab ipfis fuis fratribus comprobari . Quod te -frater, Cypriane, facere non mirum eh, qui pro tua verecundia &. ingenita induftria , confiliorum tuorum nos non tam judices voluifti, quam participes inveniri ; ut in tuis rebus geftis laudem tecum , dum illas probamus inveniremus ; & tuorum confiliorum bonorum cohzredes, quia & affirmatores effe poflimus. Idem enîhft omnes * credimur oper***i, in quo * deprehendimur eadem omnes Centura: & diiciplm® contentione fociati. Quid enim magis aut tn pace tam aptum, aut in beltis pctlecutionis tam neceffarium, quamdebitam feveritatem divini vigoris tenere? quam qui remiferit, inftabilt rerum curfu erret femper necefle eft, &huc atque illuc variis &. incertis negotiorum temfieftatibus dtifipctur & quafi extorto de manibus confiliorum gubernaculo, navim ecclefiaftic® falutis illidat in fcopulos, ut appareat non aliter faluti ecclefiaftic® confuli porte, nifi fi qui & contra ipfam faciunt, quafi quidam adverfi fiuâus repellantur, & dilciplin® ipfius femper cutlodita ratio, quafi («lutare aliquod gubernaculum in tempeftate fervetur . Nec hoc nobis nunc nuper confitium cogitatum eft , nec hxc apud nos adverfus improbos modo fupervenerunt repcntina fubfidta, fed antiqua hxc apud nos feveritas ; antiqua fides , dificiplina legitut antiqua ; quoniam nec tantas de nobis laudes apoftolus protuliftet dicendo: *Quia fidet veftra prodicatur in tota mundo:* nifi jam exinde vigor ifte radices fidei de temporibus illis mutuatus fuiflet , quarum laudum & glori® degenerem fuiife , maximum crimen eft . Minus eft enim dedecoris nunquam ad pnecomum laudis acceflifle, quam, de faftigio laudis ruiffe · Minus eft criminis honoratum bono teftimonio non fuifle , quam honorem bonorum teftimoniorum perdidifle. Minus eft , fine prxdicatione virtutum ignobilem fine laude jacuifie, quamexhxredem fidei faitum laudes proprias perdidifle: eaenim qu® in alicujus gloriam proteruntur..... nifi anxio & folicito labore ferventur , in invidiam maximi criminis intumelcunt . Hoc nos non falfo dicere fuperiores noftrx liter® probave runt, in quibus vobis fententiam noftram dilucida expofitlone protulimusadverfus cos, qui feipfos infideles illicita nefariorum libellorum profeflione prodiderant, quafi evafuri irretientes illos diaboli laqueos viderentur , quo non minus quam fi ad nefariis aras acccfliflent , hoc ipfo quod ipium cornelian tue* aut , tenerentur. Sed etiam adverfus illos qui acta fecifent heart prefentes cum fierent non adfuifient, ctun przfentiam luam utique ut fic feriberentur mandando feciflént. Non eft enim immunis a (celere, qui ut fieret imperavit , nec eft alienus a crimine, cujus conienfu, licet non a ir admiffum crimen , tamen publice legitur , & cum totum fidei (aeramentum in confeflione Chri fti nominis intelligatur efle digeftum, qui fal laces in cxcufatione preftigias quzrit, negavit, & qui vult videri propofitis adveMus evangelium vel ediftis vel legibys latisfecifle, hoc ipio jam paruit, quod viden pamifle fe voluit. Nec non etiam contra illos quoque qui illicitis facrifiem manus (itas"atque o7a ^'lluerant ,* potlûtis ante mentibus propriis, unde etiam fimtipfirma nus atque ora polluta, fidem noftram conlcn fumque monftravimus. Abfit enim ab ecclefia Romana vigorem luuni tam profana facilitate dimittere, & nervos feveritatis everla fidei majeftate diflblvere : ut cum adhuc non tantum jaceant, fed & cadant everfonim fratrum ruin®, properata nimis remedia communica tionum utique non profutura prxftentur , fit nova per milericordiam fallam vulnera veteribus traftfgreflionis vulneribus imprimantur, ut mi(ens ad everfionem maiorem eripiatur & pernitentia. Ubi enim poterir indulgenti® inedicina procedere, fi etiam ipie medicus interCepta pernitentia indulget perciulis? li tanttimmodo operit vulnus, nec (init neceflaria temporis remedia obducere cicatricem ? Hoc non eft curare, fed li dicere verum volumus , ot cidere ! Quamquam confeflorum quoque , quo., hic adhuc in carcerem dignitas fux confeflionis inclufit, & ad certamen evangelicum iua fides in confeflione jam gloriofa (ernei coro navit, literas habeas confpirantes cum literis noftris, quibus feveritatem evangelic® ditctplin® protulerunt, & illicitas petitiones ab ecclefi® pudore revocarunt. Ni(l hoc teafleni , difeiplin® evangelic® ruina non facile farciretur , prrfertim cum nulli magis tam congruens eflet tenorem evangelici vigotis ill;b« Dtljnlj dignitatemque iervare, quam qui lc ex cnicìandos & excarnificandos pro cvangelio turentibus tradidiflent, ne martyrii honorem meriio perderent , n m occafione martyrii prxvaricatores evangelii efle voluiflent : nam qui quod habet non cuftodit, in eo ex quo illud poflidet, dum id ex quo poflidet violat , violat illud quod poihdcbat. Ia quo loco maximas tibi atque uberes gratias referre debemus & reddimus ; quod illorum careens renebas literis tuis illuminafti, quod ad illos veuifti , quo modo introire potuifti, quod illorum animos lua fide & confeflione robuftos tuis alio cutmnibus literifque recteafti, quod felicitates eorum condignis laudibus profecutus accendiEftj ad multo ardentiorem cœlcflis glori® cupiditatem , quod pronos ^impulifti , quod , u: credimus ficâopimus, vidïores futuros viribus tui fermonis animafti: ut quamquam hoc totum dc fide contuentium fic de divina indui gentia venire Videatur, tamen in martyrio (uo. tibi ex aliquo debitores lacti effe videantur Sed ut ad id, unde digreflus fermo videbatur effe, rurfus revertatur, quales (itéras in Siciliam quoque miferimus , fubjeftas habebis . Quamquam nobis différend® huius rei neceflitas

cas major incumbat, quibus, poftexceffumno- A biliffuns memori» viri Fabiani , nondum eft epifcopus propter rerum fic temporum difficultates conftirutut,-qui omnia ifta moderetur , fic eorum qui lapfi funt, pollit cum auâoritate fic confilio habere rationem . Quamquam nobis in tam ingenti negotio placeat , quod fic tu ipfe traftafti prius , ecclefix pacem fuftinendam deinde , fic collatione confiliorum cum epiteopis, presbyteris, diaconis , confettonbus, pariter ac ftantibus laicis fafta, lapfolunVtradare rationem . Perquam, enim nobis & invidiofum & onerofum videtur , non per multos examinare, quod per multos commiffutn videatur fuitte, fii unum fententiam dicere, cum tam grande ciimen per multos dittu-B fnm notetur exitte ; quoniam nec firmum decretum poteft effe, quod non plurimorum videbitur habutffe conienfum ..Afpice totum orbem pene vaftatum, fic ubique jacere dejeftorum reliquias, fic ruinas, fic idcirco tam grande expeti confilium, quam late propagatum videtur effe deliâum. Non fit minor medicina , quam vulnus eft : non fint minora remedia quam funera : ut quomodo qui ruerunt , oS hoc ruerunt, quod exea temeritate nimis incauti fuerunt ; ita qui hoc dilponere nituntur , omni confiliorum moderamine utantur , ne quid non ut oportet factum tamquam irritum ab omnibus judicetur . Uno igitur eodemque confilio, iifdem precibus fic HetibusC tam nos, qui ufque adhuc videmur tempons iftius ruinas lubterfugiffe, quam illi qui in has temporis videntur clades incidiffe , divinam majeftatem deprecantes , pacem ccclefiattito nomme poftulemus: mutuis votis nos invicem foveamus , cuftodiamus , armemus : oremus pro lapfis, ut erigantur : oremus pro ftantibus, ut non ad ruinas ufque tententur ; oremus ut qui cecidiffe referuntur, delifib fui magnitudinem agnofeentes , intelligant non momentaneam neqnc prxproperam defiderare medicinam ; oremus ut effeftus indulgenti® lapforum fnbfequatur fic poenitentiam , ut intelle- <fto fuo crimine, vçlint nobis interim prxftare patientiam, nec adhuc fluihiantem turbent ec-D clefix ftatum ; ne interiorem nobis 'periecutionem ipfi incendiffe videantur, fic accedat ad criminum cumulum, quod etiam inquieti fuerunt. Maxime enim illis congruit verecundia, quorum in delidis damnatur mens inverecunda . Pultent Cane fores , fed non utique confringant . Adeant ad limen ecclefix , led non utique tranfiliant. Caftrorum crelcftium excubent portis, fed armati modeftia, qua intelliganr fe defertores fuitte · Refumant precum fuarum tubam , fed qua non bellicum clangant. Arment le quidem modeftix telis , fic quem negando mortis metu fidei dimilerant clypeum, refumant, fed ut contra hoftetn diabolum vei nunc armati, non contra ecclefiam, nue illorum dolet cafus, armatos effe fe credant. Multum illis proficiet petitio modefta , poftulatio verecunda, humilita* neceffâria, patientia non otiofa . Mittant legatos pro fuis doloribus Lacrymas ; advocatione fungantur ex intimo pedore prolati gemitus , dolorem probantes committi criminis fic pudorem . Imo fi dedecoris admitti magnitudinem perhorrefeunt, fi pedoris fic confcientix fux lethalem plagam & finuofi vulneris altos recettes vere medica manu tradant, crubefcant fic petere, nifijjwa majoris eft rurfum fic periculi 6; pudoris , aiX xilium pacis non petiillc . Sed hoc totum_in\ faciamento, fed in ipfis poftul.itionis lege remporis fado temperamento, led poftulatione demiffa, led prece fubdita; quoniam & qui petitur Belli debet, non incitati , fic ficut retptci debet divina clementia, fic refpici debet fic divina cenfitra, fic ficut feriptum ctt : *Donavi M·"*· '»■ til-ı cmne debitum, çuia me roga/lr.* fic Icriptum ctt.· *me necaverit coram homtnibur, n'gibo&* ■«.·"* i» rço *eum coram Patre meo, & .ingem ejui .* Deus enim, ut ett indulgens , it? ctt prarceptotum fuorum exa&or, &. quidem diligens , fie lient ad convivium vocat, fi habitum nuptiarum non habentem ligatis manibus & pedibus extra <anftouim cretum foras jadat . Paravit caelum , fedr paravit fic tartarum. Paravit refrigeria, fed paravit etiam xterna fupplicia. Paravit inaccetiibilem lucem, led paravit etiam perpetnx nodis vaftam xternamque caliginem. Cujus temperamenti moderamen nos hic tenere qtixren· tes, diu, fic quidem multi , fic quidem cum quihufdam epifeopis viemis nobis fic appropinquantibus , fic quos ex alus provinciis longe pofifis perfccntionis iftius aruor cecerat, ante oonftitiitionem epifeopi nihil innovandum putavimus, fed lapforum curam mediocriter temperandam effe credimus ; ut interim dum epifcopus dari · Deo nobis fiiftinetur , in fiifpenfo , eorum qui moras poffunt dilationis fttftinere, caufa reneatur. Eorum autem, quorum vit» fu® finem urgens exitus dilationem non poteft ferre , afta pernitentia fic profeffa frequenter fuorum detettatione faftorum , fi Vtcrymis, fi gemitibus, fi ttetibus dolentis ac vere pcenitentis animi figna prodiderint , cum fpes vivendi fecundum hominem null* fubftiterir, ita demum caute fic fblicite lubveniri, Deo ipfo fciente quid de talibus faciat , fic qualiter judicii fui examinet pondera, nobis ramen anxie curant'bu», ut nec pronam nottram improbi homines laudent facilitatem, nec vere pcemtentes acculent nottram quafi duram crudelitatem. Optamus te beaiiffiinc ac giorioflfftme papa in donyno femper bene valere fienottri meratnifle.

CON-

' CONCILIUM ROMANUM

*A CL£Ro ROMANO

SEDE r vf C A K T £ CONGREGATUM.

T»«M» 4 (*CUt cOWCI· iu. L»pii iuomplKc· a Oncihum.) Hoc concilium Romz habitum eft, anno Chrifti 153. hanc ob caufam, Plurimi ex lapfis, quorum alii facrificati erant, qui quomodocumque vel immolaverant, vel immolata guflaverant; alii thurificati, qui thus obtoliflent: alii idololatre, qui quemlibet religionis cultum idolis publice exni* buiftent: alii libellatici, qui quidem pnvatim LibelUuci vel per fe, vel per alium edita aliaua profcl fione fidem negaverant, ne vero ficut ceteri ignominiofe ad aram traherentur, id pecunia redimebant. Baron, anno 253. num. 18. jp. & 24. Ex lus, mquam, cum plurimi in Africa* û«u h.biti na ecclefia lapfi a Cypriano ardentius, datis «uvJu. noniinC ecclcfiz libellis iupplicibus, pacem peterent, lique non fine przvia poenitentia ac B iatisfadione recipi pofle neque debere refpondtflet; Lucianus autem conirarcr quofvis fine diferimine recepiifet, Romanas ecclefia: lententis ac judicio per literas fe fubmittit, ejufque confilium hac in re inquirit: clerus vcio. Romanus, ad evitandam invidiam odiumque lapiorum, ne ipfi tantum viderentur audores 1 atque promulgatores ecclefiafticat difciplinx, perfecutione adhuc inftantç, hanc fynodum celebravit, & ad eam vicinos qyofquc epifeopos, fit. quotquot ex aliis regionibus extorres Romz fidei caufa mutato habitu delitefcebant, DTco"ihï tonvocaavit. Qui fimtil congregati continuerunt, ut infiimt quidem de vita pcticlitantes, przvia confellionc fic pernitentia recipiamur, C aliorum vero caufa fic reconciliatio ad clediónem nevi Romam pontificis futpendatur. Decretum hoc extat epiftola illa quam icripfit A clerus Romanus, de qua fupra: verba illius haec funt.· *Ante conjiitutienem epiLopi nihil m«avandiow pataV/WMi, fed lapforum curam mediocriter temperandam effe credimus, ut interim epifeopus dari a Deo nobis fuflsnetur, in fufpenlo, eorum, qui moras poffunt dilationis f.< ftinere, cauja uniatur. Eorum autem quorum Vtta fua finem urgens exitiis dilationem nen pote/l ferre, afta poenitentia & profefla frequenter fuorum detep.attone foliorum, fi lacrymis, fi gemitibus, β flendus dolentis ac vere pantten tis animi figna prodiderint, cum fpes vivent, fecundum bominem nulia Jubftiterit, ita demur; caute & foliate fubvemri, Deo ipfo feter,te quid de talibus fanat, ÎT qualiter judicii fui exam;* net *pondera, nobis tamen anxie curantibus, ut nec pronam noflram impn homines /audent facilitatem, nec vere panitentes acculent noflram quafi duram crudelitatem.* Deinde leges lifdem przfcribit hafce, ut ad communionem fic unitatem ecclefiz, a qua per negationem exciderant, recipi petant, non per um, teditiones aut turbas, fed humilem pcrruuntiam fie tacrymas. *Fulfent,* inquit, *fores, fed non uhpse confringant, adeant ad limen ecclefia, fed non tranjiuant,* fice. Hzc de lapfis coercendis sci recipiendis decreta ejus fynodi, univerix ecclefix catholic» fervanda, prrfcnpta, fic ad fingulas tuto terrarum orbe diftufas ccciclias trant milia funt, ut fcilicet univerfus orbis catholicus obfen.i, quod a cathedra Petri etiam vacante dimanare intelligit. Cyprianus epiftola 51. ad Amomanuna. Baron, anno 253. n. 7S. 79. So. fic bi. Svnodi decr» t· prorul <tTu- per Jtlivcturtl .<<t<(hin.

anno CHRISTI — V I T A, — anno CHRISTI

EPISTOLÆ ET DECRETA

CORNELII PAPÆ*

Ex LtDio Tonftficalt Damaft Papce.

t a., r m.< d »', o duunt' î\ L»< • v»!uft.no a Z-I Omelius natione Romanus, ex patre taV-4 ftmo, A fedit annos (j) tres in epitcopatu, fic dies decem, c (Hic fubCzfaie De* cio) martyrio coronatur, *d* Sub hujus epiicopatu Novatus Novatiaunn extra ecclefiam ory, Afric> Nicoftratum. Hoc f-ilo, e confeftbres qui fe feparaverant a Cornelio, cum Maximo presbytero, qui cum Mole tuu, Dad ecclcham iunt reverti, fic fadi funt confeflores fideles. Poft hoc Cornelius epifeopus *f* Centumcellas pulfus eft, & ibi feriptam epi ilolam de fua confirmatione, miflam a Cypriano, (quam Cyprianus in carcere lubfcripfit, fié dedit Celerino *lectori)* fufeepit. *ç* Hic temporibus luis rogatus a quadam matrona Lucina, corpora Apoftolorum beatorum Petri fic Pau-

(«)Iw «> K aeni. «i. dio IП

Pauli e catătumbis levavit no&u. Primum qui-dem corpus beati Pauli , beata Lucina posuit in pnedio iuo via Oftienfi ad locum ubi decollatus eft . Beati vero Petri corpus accepit beatus Coraclius epifcopus, & pofuit juxta locum , ubi crucifixus eft , inter corpora fanâorum epifcoporum in templo Apollinis in Vaticano palatii Neroniani, in mont· aureo , J-Kalendas Julii. Poft hoc Cornelius ambulavit Centumcellas. Eodem tempore fi audivit * Decius, quod epiftolam accepiftêt a beato Cypriano Carthaginenfi epifcopo; qui mifit Centumcellas , dc (a) adduxit beatum Cornelium . Quem juflit fibi (fi) cum prefefto urbis *i* in * Tellude (c) nodu pnefcntari. Cui ita dixit: Sic definifti, ut nec deos confideres, nccpnecepta principum audias , nec noftras minas timeas, ut contta rempublicatn *Utens* accipias , & di-›i°as ? Cornelius epifcopus relpondit, dicens : Ego *k* de corona domini mei literas accepi & direxi, & non contra rempublicam, (fed magis per ijirituale coofilium) ad animas redimendas. Tunc * Decius iracundia plenus, juflit os beati Cornelii cum plumbatis csedi , & prxeepit cum duci ante templum Martis , ut adoraret. Quod fi non fecerit, dicens: Capite truncetur. *I* Poft hoc, id eft, 3. Nonas Martii , anteouam palliis eft, omnia bona ecclefix tradidit Stephano archidiacono . Hoc lactum eft . Qui cum adorare *non vellet . decollatus -» i ; loco fupr a » - corpus legit beau * Lucina cum clericis , & fepelivit in crypta juxta cwmeterium Callifti m prxdio fuo via Appia, 18. K-dendas Odobr*is* . Et *er* ceflavit epiicopatus dies ' trigintaquinque

T«i;u :.

AqΓ«!r i«!i

Vo'ufi.-

Not£ Sevxrini Binu

'orarbu, ewsndn po, trtv, »»*«)

< CrrwZr*. .) Anno " »54. pcft pafcha , mera". ni-m:luni Aprili , vel faites· eo tempore quod intermedium eft iat<f p»fcha A inklutn Mali, Decks imperatore adhuc vivente, (ut infra patebk verbis, H<r *fui*) Cornelius in fede pontificia , poftquam a martyrio Fabiani ultra annum vacaftet , Deo volente , claro A plebe approbante, fubftituitur. Ante Idus Majas huju* anni cleûum fuilie confiai ex epift. Cvpr. 55. ad Correllum fciipta. Decium imperatorem poft dcfignatuni FabUni fuci eiforem adhuc fupervixitle , A panto poft exordium fedis, bello vlitum extinâumtue fuifte , leftstur Cyprianus epift. j. ad Antonianum, bis verbis : Tp»»»·™, (puta Decium) *O it'i> vJi.-uat , C»r-ufilur prit» foerrjeti» fu» ierit* . Circa pafchale tempus autem feden» pontificiam adhuc vacafte , indicat ejufdem Cypr. epift. 40. inflante palehate ad fuos data , quibus poft pafcha reditum pollicetur ; verba ejus hscfunt.- CawfM *frutti florum! ion urbi.- fuoai c»»frfffi*ur t3 rlertrir urbie*, Sire» *uarurrji, rprfenfij , sol i* nfn fe>-ra* /ap/era® caa/aiw , «MJ» *tmatt in* M»w c.aveeer/OTsr, Ac. Quibus fane verbi» cum cleri tantum, nulla dc Romano pontifice mentio fiat, fatis liauet eo tempore , quo pradiÜa luere fctlpts funt , Romanam eccleflam paftore adhuc deftitutam fiuiTe. Hunc in recipendis lapin, nimio facilitatis incufant iidem illi fchifmatici , qui Africans e-.leiio epifcopo,, A maxim* Cyprianum, dure nimi» aulleritatis accufarant : Cornelium per falcum in fedetn pontificum promotum , A a fide apoftatam luiife, malitioic calumniabantur . Calumniis fidem dederunt etiam ex Romanis derieis , qui in carcere detinebantur , Maximus, Nicoftracus , Urbanus, aliique plu-rea . Horum fchifmaticoru® faâio ao temeritatis A audaci* progrefia eft , ut legitima® Cornelii pont. cleâior.tni annullare, A Novatianum In *ju* locum fubrogare, non line magnis ecclsfiar turbationibus, conati fac-rinr. Qui multis ob banc A Upforum caufain conciliis habiti* (de quibus infra) jure condemnantur , A in herefin graviorem labuntur . Hujes feâarii appellati " fuerunt Novatianl» ab auAere fchifmatia: A Gatbaii,

ùummr

A M «»» mundi,e©qt«d turpiter· fide lapio· * Ain-continentes, ad cedefiam non reciperent , * lecundaa put «plft. ad ÂarooiamMi › da qua iafra . Plora inita In patte feqaaotitaa . Vida Baro», o·· *54· ^ Γ·-auastiBae · à *XtMr»a·" trtr ffMu* to.) Vatin· , son ultra Qpradia tr- fiafttcis, parti® ax lia , q»S etrbie faquantibus notabimus, contiar.

r Hir Crftrt Dacfa ®or»jmr· rsras®®.) Corne-lh»®, Decio Imperatore adhuc vfamte , mrtyrio *tt*-astu® eftfa* &lfu® *e**. Confiat enim ax lU due fupra dixlanus , Ipfo exordio pontificatus Cornelii circa «enfem Apellem anno 144· divina ultione, (at inqnlt B Cyprias», opift. $. A lib. de lapfiaj armis A belle vl-"âu« occubuifie. Nam Eufebio A Caftiodoro teftantibus anno ramum uno , A mentibus tribus Imperavit . Cum igitur principio imperii ftil ao. Januarii interfici mandaverit Fabianum pontificem , a cujus obitu ufque ad luitiumCornelii, fodes pontificia anno uno, A duobus vel tribus ruentibus vacavit , necertum efi affirmare Dcctun Imperatorem initio punt›ficatus Cornelii c vivis fublatum fuifte ' Cornelium v®o non fub Decio , fed fub Gallo A Volutiano imperatoribus Romanis, ia. Septembris, anno »55. Chrifti nasi qui e* ihcnaUua Galli A Volufiani, A primus inftauratn Deciana perfecutioriis, martyrii coronant obtlnnifie. Et bnc qna®-quan» fatis fuperqun .damonfirata fint Ulla teftitnonils qu* fupta attulimus: ad omnem tamen hac do re a«-biguit.-em prorfus tollendam, accedit alind teftlmonium Cypriani , eul *epift.* yl. ad Lucium papam Cornelii fuccefibrem icrlbûu, hcc ait I Zeie/ûgýmer , Oa-*irr torijfimr , V t«tu iuih hut ftrffitiattu , MitiUrf feluioria tf feafl» rrujfiie . UuMe iUlc r»-^-ri fM.* , »<. QpiU. verbis *fterit Corneiium martyrem eue faânm, quando repentina perfecutio ia ecclefia exorta eft *i* Gallo nimirum A Volufiano laaperaatibus. Nam poft mortem Decii, Gallus A Voluisantu initio fui imperii ecdcGn pacem dederunt , vinûos e careeribus dimiftrunt , A · fsnguioe Chriftianorum manam ac gladium fubtraxerunt, »deo ut eam ob raufam Cenatus Ï ut refert Aurelius Viâor in Gallo) ab imperatoribus deficiens Heftilianum Perpennam, ad exturbandos (ut ceperat Darius) Criftianos, in imperium evexifiet I verum is eum paulo poft qsam perfacutloaem Chriftianorum inftaurafet , fovifiima pefte tunc roestu exorta abfumptus cilcr, Gallus A Volufianus pcrfecutioM® a Decio ceptam, ab Hoftiliano inftauratam, anno imperii fui fe-eundo profequuarur . Hec Cyprianus initio libelli dc lapfis , A multis epift. item Dionyfius Alexandrinas P^epifi. qu· eft apud FuCsbiu® lib. 7. capi. 1. Itaque hinc Laverum effe confiat , Cornelium, (quod prater Cyprianum pradlAls Jocis teftaotur Eufeb. In chroa. A lib. 7. hiftor. c. 1. A b- Hierouym. de feript. ecdefialt. In Cornelio,) aou fub Decio » fed fub Gallo A Volufiano imperatoribus martyrem ftÛum elfe. Quorumwr-fecutio, cum una A eadem fit cum ea qua auftore Decio capta, A paulo peft quam per pacem reddita® interrupta fuiftet, deinceps fecundo anno Galli A Veiufiaai inftaurata, per integrum decennium ufque ad abitum Valeriani continuata eft, frequenter in aftis martyrum Decii pericculo, a primo auâore Gc diÀa, reteritur nominata fuifië. Et probabile eft auQoretu libri pontificalis hujus ignorantia deceptum effe , ita ur îuod fub perfautione Decii faâum effe legitur , id fub)ccio contigiffe putaverit Ideoque ea qua fub Gallo A perfecutioae Decii faâa effê legebantur, quafi fub Decio, non fub Gallo coutiglffênt , Inconfuite correxerit. Baronius anno Chrifti 154. num. 46· A fcquentibus , A anno scj. num. yj. yi. A 57.

p / *iujut* *p//cMs»» *Ntveitu Ntvetieaunt rttro re-* ·'- *!ltiam trjiitetiit.*) Vide qua d< hoc fchifm*te pri®o, in Romana Kxlefia Cub ·huju, pootifiatu txo'W) lupra in F«bMAo<iixi®u,, A qua infra in noria ad nrluiaa. rp.fl·. Cornai, dlatmui.

* Cm/>/*w.) Qui A qualt» fuerint bi conMTorts. side in noti· Fabiani, A epift· i. Cotnchi.

f Ct»t»o,t,lU, fjf,,r ,β.) Hic loeu» cgregl* deferi-bitur a Plinio fecundo libro ·. epift. jt. Ad m® ibi dagentea·, A de prod rata peifidia triumphantem, Cyprianna fcripiit epiftolam edit. Pamel. jy. qua Gc incipit. Ce/aeHwaz „/rerrr *etrtfim* , /dr/ .· *virtuih tit-*

CarnetU asar-

V·

tent

pc.kceiio Dcci» p«r qera iit is-ftsarau?

Car G*lli * Vole fi.ni pcrfecatto

Primus) fchif-®i.

(«) l»t exhibalt (S) <um pexicûo urbl, *iteft i» L»c.* *(1) ltu. oiiii* »nte tcaylu® p*1:u, quem lt» aggreCitur d»C4M : fl achluMl *1 *itefi* «0Û11.

dr», ltc. Decxilw Cornelii IntoJligendum eft illud A Dinayfii Alesandrini spud EuCsbiuns lib. 7. cap» 1. *taa»ai t! pfer. **-*, qo/ pra par» rjat i*ffrU trana* •M# MmAmWM* rotor Bmmsv panrodaoror , (Gallus

Ptdit dvern. n.1·· part*, oitiont· via- d(f·

par lfdte pec6cotiens « dira * lmmeafa lue* ab Æthiopia orta, in univerihm prope ortem progreflâ, ai· inlra decenalem qaiefdc , lta atrocem toto orte vulgata* Chriftlani fiiaguiale innocentis ioteroeciotem, fera * atrox doeeoMlia podii feriorum impiorum vindex , A Chriftlani fitagnials ultrix catum terraram orbem · coaeomitatar. Orofiiw l<b. 7- rop» *. Kufsb. in chroa. Baron, anno Chrifti »35. num. 41. Br 45. & anno ij«. num. ·. * fequentibes.

TrsmlatioSS. <<xpocus> P«tri«Paa- li, qasado , b quotter

i Hir traapirtiur.) Corpora fsnfloruu, apoftoioiutn › Patri ia Vaticano, Pauli in via OQlenii fepulta , iftioc (ernei (ubUta , Bt ad catatnmbea translata, ac dentum nropdia locis, te naibut anne funt reftituta, Br ecclehl· ac ttopbeie defuper ereâis exornata efle , amnium ** iere ferlpcorum eccleiiafticorum una Bt communi» tft feutentia. Quo tempore vero eorum fundatio ad catatumbat, Bc viciflim oorumdem in Vaticanum Bt viam Oft ieafen, reftitatlo, Btecclefiarum defuper ereâarum ftru. tb.ra contigerit, maximopere variatur. Quidam ex re- .catioribus qui ad Piatinam Br librum pontificalem additiones fcripfit, temporibus Heliogabali, anno Chrifti its. circa initium pontificatus Callifti ad catatumtea utriufque corpus translatum., Ibiquc ufiiue ad tempora Cornelii reconditum fuiffe exiftimavit. ldqueidoo, quod

An Hel.oc» luius irpui num Petit diruerit.

telle Lampridio in . Heliogabalo , ipfe Imperator hoc tempore ad agitandae quatuor elephantorum quadrigas in Vaticano, inter alia fepulcra quo obtiftebant, etiam fepulcrum apoftoli Petri demolitus fuerit. .Verum am·· plioribus fnetils Vaticano» patuit, quam ut necaflb fuerit hac fa&a eo loco ubi e/Ter fepulcrum Petri : imo cum hoc lpfum a latere circi,Neronis, nsoatl iahartat, loces llle ad agitandas immanium beftiaram quadriga, nimia isaportenua, hanc fentemiam non leviter refellit C; oportuidet enim prius circum, quam fcpulcra, dlrutuni fisifte ; nam tranfitns inter circum Bc Petri fanulcntm, alloquia nimia angulitu silet. Efto, Petri fepukrumdl- * rutum fuerit, nullam Cum cauCam attuleris* quare ûmul cum corpora Petri, Bt corpus faafli Pauli via Ofltenfi reconditum, etiam tolli ac transfeiri oportuerit . Au-

,·. ,.u. .li., num erro- l ns.

ftor fibri pontificalis boe loco, quod idem epiftola pri- "** fequeoti Cornelii dicitur ab boc pontifice Cotne- e catatumbis Petri in Vaticanum , Pauli in v.am Oftienfent, ubi ante fuerant, translata, vel potius teftituta fuiftê- Quod fi verum eft » non video quomodo defendi poffit id quod idem auâot libro pontificali fcribit permultos Romanos pontifices , ante Zephyrinum recanfitos , in Vaticano juxta corpus beati Petri fepultoe efle : item illud , quod adverlus Proclum Montani fatihstorem fub Zepbyrino , telle Eufebio lib. a. cap. *4- & Hieron. de ferip. eccleL ia Gajo, Ronut difputaaa vir fpoAatiCmn vita Bc eroditioaia Gajua ajstet , hlfee verbis : Cre xpqdaZsriMv rrepdee pvr/>»cw *frfaiu* , eam *6 lnitt a4 VatUaruu» frajhifri*, aor /- oSoav»L> <a>« *Oβαββ» ^Mt»i ta tnfiaa* eeresv , ye/ *iflam itcltfnu» fut ftnmat airtat» JlaUArmat, iavtmrr* . Com arto prssdldorum fententia fatis fuperque refutata fit, nifi quod abflsrdiu, eft, dicatur bis e catacumbis, in locum fepultura prima translata efle, boc quod de SS. cornorum Petri Bc Pauli translatione S.

n. traasia- ix)m coroo- --- PetcT aPsuli, veia eft <«arcatis S. Gr<tori.

Greg. l1K j epld· jo. fcribit, cum Baron, anno domU a< ***' "" J· «· 5·* <· verius elTe opinor nimirum qnod G«?* P·*·· ternpas^paggonla apoftoiorum Petri Bt Pauli, *Cacra corpora* flirtlm^gblata, ad catatumtea qui- dem tranftulerint, fed divino miraculo, ne longiusferrent, prnpeditl , Bt a coptis dafiftera coaRi fuerint : quodque deincepi fideles hac re comperta in fua locaeorumdem apoftoiorum corpora retulerint. Verte Gregorli prndiâa epiftola 30. ad Confiantiam Auguftam feriben-

fiam mendacia perfcfjplifle. Sl obficiu "primam epiftolam ' Cornelii, que ldem» qoad liter ponrificalis afliirit · de ~~corperum apoftolicontm translatione~~ feribitur, ege illa que iftinc objiciuntur, vel furreptltla, vel falsem mioorls asdfteritatb efle refpeadeo , quam funt ea qua e Gregorio fcribnnter illis epiftolis, de quibus nunquam ne quidem in sniniaso eft dubitatum. Baron anno ISl. nuas, nlt Sed diem fecunde, non videri ftue peAo ftiâun fuerit , ut tot taatifque perventionum procellis Romana ecclefia exagitata lpfa SS. Apoftoiorum snemorie, eorumque prueiara omeltes coafpicua trophua diruta Bt funditus ovetfa eoa fuerint, cum tamen Tertulliani auRoritate manifirftum fit , gantiIrs fub perlecutionibu, quibufdam procedentibus tn Chriftiasmrasi repulere debacchari , ofla martyrum refojma , difftpure stque difpordere confacviflb. Fateor, hoc me ηνημύιη fstis admirari potuifle, atque miraculorum pene omnium maximum efle femper dipadicafle » ut aliorum mariy- -um fepulcra defolante», oflâ defisnâorum coatumelie- k« traitantes homines fnrlofl, apoftoiorum fepulcris pepercerint , Bt ab ndificii, defuper extruAis pariter ebftinnerint, illo opinor Dei coafillo , ut omnibus innotcfcerst , quod fsnAi apoftoli jam mortui , omnes armorum potentia furente, imperatores longe funerent · quod fupra talem tarnqne firmam petram iftud odificiuua fundatum, a qua nullo ventorum aut procellatum impetu dejici poffit. Baron, anno Chrifti ate. num. 3.

Kvfclllturab- jrfitittn.

Misaadumda spoftolonua.

i Att/lait Dana/ .) Hoc Cornelii pentinels aAa , qun Bt hic, Bc apud Adonem in martyrologlo eju excent , corrupta efle petat ex Us que fupra diximus. Audior enim pontificalia exiftimans Cornelium in per- (bentione Decii pnflum, lhb ipfo lmperatore Decio adhuc vivente, martyrio aflbttum efle, corrupte loco Deciap» perfecutionis » nomen Decii fubftitult ; qui error ut oamndetur , nomen Decii, quod ia taxeum irrepfifie certum eft nomina Volufianl, (cui, ut ex litteris Cornelii ad Viennenlbm epifeepum petet , uoa cum imperio perfecntio demandata eft) ia margine feripto aduotavimus.

Afta Coraslil cotmpta.

l la Tallait.) ld eft, ta templo , 10 quo fispe fenatu, cogi coafuevit, ut ex Clcerooe , Dione, κ Livio apparet. Vide Barea, anno *5«. num. d.

TsmplamTalludis,

k Da trraaa ltaaiai,) FidelemChrifti plebem, eamque populi multitudinem , qua epifeopum vallare confuevarat, intalligit, nifi fiortoflis voluerit figwlficnre coronam martyrii . Cuma argumenti eft Cypriani epift. jy. edit. Pasnel. ad Cornei. noviCtne fer.pte . Barea, aano *jj. num. 79.

Ceroea demtat qua. Dhri poet,, .**·*

l Pajl lat y i/ tft , 3, *Haaat JtanU.*) His verbis auftor llbrl-pontificalia ed monfam Martium Cornelii mrtyrlum retbrans, graviter omt, quia manifisftum eft eadem dic, nluiirum 14. Septembris, licet neti eodem anno , Cornelium Bt Cyprianum martyrium confum-

Aa Coraalms ardiea, fa- ,*** <·α>o- ****-

3j. diètes poft obitum Cornelii lbddm vacafle . Quod vero ordinatio nulla ab eo Gifta legatur, temporis que fedit brevitatem arguit, cum vix anquem alium fit reperiri *P·γly·» qol abfque ordinatione pontificatum exaperit . Baron, anno ijj. num. Oj. Veneta autem editio tetet, in quodam vetufto exemplari do ordinationibus Cornelii lute extare. *Hu freit ar4iaatfaaat 4aat far aarafrai Uteaa^rniy tf ar4taa»tt frartyiarrr* 4. *diafanar* 4· *rfifrapar prr Avtrfa lata aaaarrt* 7. De (criptis vero Cornelii pape eadem Vemta editio conciliorum hoc fubjungit : *Kpi/t/at aifar /atrata apiftapir atfaa tafMtif atria ptr tiiarrfalata /traatt.* De quibas fcriptls lib. de fcrtpt. oedef. in Cornei, hoc S. Hieron. *Carailtat ^paaaaa w- iit rpifnpaa a/ faam S. Cypriani ratam rfitala, fir^ft rpijlrla,» a/ Flaaiamtm* (olli hunc dknntYablum *) Λη-*

Scripta Cor- «hi papa

*ffi faat ttrtiaaa 4a gr/lit fy**4i : pnmfaar »4 aaa^raa Fiaaiaaiin» val4t frrliaaar* , CF *Nrajutaai farrfrv raaf»n> er aaatktata titUiattltat* . Baron. mm »jj. au-

E

teram ntJiiiiii naantHar aitwar n» m ut naîtrai atfatfallunt fHatia attta trrrutt affar 4iffrr/it, vt nlia arnar aatlaUaat attratarr frajamrrrat. Tant au~*

ni fJKftf aatramat , latattraaa « t! «« lacia , /» pllw aaar faat ttaalitay ptfatraai. ltaque cum major fit buftoritss Greurii pontificis, quant inmrti auâoris illrus llbri qui *fait»* Dansefo adfcribitur * fitqua eriam diâu abfurdum , bit ea corpora ad catatumtea delata' . bis fuis propriis tocia par traaxlatloues diverfa» rsflituta efle, auoorem libri pontificalia incertum errafle potius «β dicendam > qum Grcgorium pontificem ad Augu-

EPI

,w·. · » EPISTOLA I.

SêcORNELII PAPÆ

non <π ma j»ru »p<id rraditot β-

De translarione corporum apoftolorum Petri & Pauli: & de Novato, ajiifque hzretkis.

Cariffimis atque dileflijfimis fratribus , far.lta Dei ecclefia filiis , & omnibus domino relia fide famulsntibns, Cornelius epifcopus.

b ci rrtttla aelti b*«<rol«>· tu.

Videns b caritatis veftrx benevolentiam , quia apoftolorum amatores eftis, eorumque fidem At doârinam tenetis , decrevi vobis & icribere (domino attâore) otixdam ex hisqux nunc temporis neceflaria hint fciri , Ac qux apud nos in ecclefia Romana (auxiliante domino) meritis apoftolorum nuper afta funt five geruntur: quoniam p.urocinante caritate , credo vos paterna gratia feripta fedis apoftolicx libenter fufcipere, Ac mandata ejus perage-te , atque de ejus profpftibus gratulari : quia quilquis fe in radice caritatis inferit, nec a viriditate deficit , nec c a frudibus inanefeit , nec amore fxcunditaris opus efficax amittit . Iptis enim caritas exercet corda fidelium, fenfus corroborat, ut nihil grave, nihil difficile , fed fiat fotnin dulce quod agitur . dum ejus proprium fit, nutrire concordiam , jervarc mandata, atque diftociata conjungere , prava dirigere , & ceteras virtutes perfectionis fur mummine folidare.

·plft >h >‹b vu · Jib

Quapropter rogo vos nobis congratulari , quia rogatu cujtiidam devotr fxminx atque nobiliflimx matronx Lucin® , b levata funt corpora d apoftolorum Petri Ac Pauli de catatumbis. Et primo quidem beati Pauli corpus, kvatum filentio, * pofitum eft in praedio prxdiclx matronx , via Oftienfi ad latus tibi dccol,3tu* · Poftea vero beati apoftolorum principis Petri accepimus corpus, & condecenter potuimus illud juxta locum, ubi crucifixus eft , inter corpora fanâorum epifeoporum in templo Apollinis, in monte aureo, in Vaticano palatii Neroniani , tertio Kalendartun Juliarum die , orantes Deum Ac dominum noftrum Jcfum Chriftum, ut intercedentibus fuis fandis apoflohs, maculas veftrorum purget peccatorum , & in fua vos confervet voluntate diebus vitae veftrx , Ac in frudu boni operis vos perfeverabiles reddat . Vos vero his congaudete , quia Ac ipfi fandi apoftoli de veftro congratulantur gaudio. Vos femper Deum laudate , Ac ipfe glorificetur in vobis . Scriptum eft enim : *Quid retribuam domino pro omnibus Ĩua retribuit mibi? Calicem (elutaris accipiam , T nomen domini invocabo .* ‘ Tantum enim a nobis exigitur, quantum pofliimus famulatus noftri obfequio l commendare . Unde quidem tanto nos necefle eft importunis prxdicationibus intiftere, quanto nobis perfedxnegotiationis creditur duplicata talentorum aflignatio , atque dominiez vocis ad fuicipiendam ejus requiem fuadet aflertio.

ion.” 'i' h n>ii>» ii.'bK, i ;'/-l J £ lit. mo · depofilutn

ΓΛ.Γ .. S M»lt. t .onmod, Γ·

Hate invidens antiquus hoftis, fufeitavit c nobis adverfanum Novatum , reâx fidei Ac fan- A άχ dodrinz xmulum , d qui extra ecdefiam ordinavit Novatianum , Ac in Africa · Nicofiratum , utroique *haeretico** , ficut iUe erat . Hi vero conatibus quibus potuerimr , e multos a reda & catholica fide fuadcntcs recedere fecerunt, & poft fe in perverfam & Deo odibilem doârinam corruere perfiialerunt . Sed ficut iftorum tergiverfationibus nimis fumus contriftati , Ac de eorum perditione contriti , fic de aliorum converfatione , domino auxiliante, fumus Ixtificatt . Deus autem omnipotens, qui triftibus mifcet Ixta, oppido nos lrtificavit, quod quidam confdfores, oui dudum fuerant fideles, a nobis & a refta fide, diabolo inftigante , fe leparantes, cum Maximo presbytero ad ccdefiam catholicam & fidem redam funt reverfi, & denuo, tient prius b, fafti funtb confeflores fideles. Quapropter, cariflimi, hortamur vos & deprecamur per dominum noftrum Jefum Chriftutn , przdiâos hxreticos , & otnnes quos a reda fide Ac dodrina apoftatarc cognoveritis, exhortationibus Ac bonis ftudiis veftris ad catholicam fidem ôc reâam doârinam convertere contendite , & in Dei voluntate perfiftere fuadete · Et npn folum hos , fed omnes qui nondum fidem redam percepe-runt, ad catholicam fidem perducere feftinate. 2.4J4 *r.equt mors* , c nrjae *Vita* , nej«r *angeli* , *neque principatus, neque inflantia, neque futura, neque fortitudo, neque altitudo, neque profundum* j *neque creatura aha* (magiftro gentium docente) *poterit nos feparare a cantate domini noftri ĵeJu Cbrifii* , Ac , qux in ipfo eft , leda fide . Nolite itaque amittere confidentiam vellram , ųux magnam habet remunerationem. Patientia enim nobis neceflaria eft ad colludationcs adverfariorum, quatenus fidem intemeratam ufque in finem confervantcs, repromiflionem percipiamus , quam repromifit nis qui legitime certare properant . *Adbuc enim modicum aliquantalum, qui venlurm efi, veniet, & non tardabit . Ecce enim judex ante januam aflui: t* , corouas hilariter promittens his qui pro eo paflionibus ubmittuntur. *Quod fi Jubtraxerit fe quis , non placebit anima mea* , fed cadet de promiflione propter negationem . *Nos autem non Jiemus fitbtrafl.onis filii in perditionem , fed fidei m aequifitionem anima. Propter quod affumite · armaturam Dei, ut pofiitis refiflere in die malo, adverfus ' omnes inimicor fanila ecclefia & vetires , & induite vos loricam juftitia , (J calceati pedes in preparations evangein pacis, tn omnibus affnmentes fcutum fidet, in quo poffitis omnia jacula nequtflimi › ignita extinguere . Et galeam falutts * affumite, G gladium jpiritus, quod efi verbum Dei, per omr.em orationem & objecrationem*, radicati & fundati in folatio fratrum proChrifto Jefu domino noftro. *Sed & nunc, iratres, commendamus vos domino , & · omnes verbo giatta ejus, qui poiefl perficere, tf dare hereditatem nobis cum om'hibus 'Janiltt . Ipfe autem Deui pad, ô" ♦ conjolationis , det vobis idipjum laperr m alterutrum* , ut vobis invicem luccurr.it:s , & non fitis divifi , *ut uuammes , uno ore (J uno corde honorificetis eum* , in concordiam & confolationem fratrum, *qui potefi confirmare vos fecundum evangehum ejus , juxta revelationem aterni mrfierit, temporibus fcihcet perpetuis,* qmbns

D»«eCy- f, *< 4·' iu,ru*· «.·« t H»c * it. <{UUti· tzpo r«p«ut M«.- citor ui iM- tni poatib- <um R»e rpdtolx. o. ^'i.,a. H.·* u n·· ›«▮

i. MS coltrgn P«r.l S«< l«tu >efte Ha.duHo te-ir , *Dri* , Id MJ. *aiutifiu iutmtu.* , Id. MS. *truie.*
*. Id MS *amfs-e.* , *In* cad. MS ab«ft *tmati* 0 Id. MS- *f»lant»'s.*

bus vobis futurorum gaudiorum largienda funt munera. Summopere confiderare etiam debetis, quod illi qui fratribus invideat, eofque damnare ateue perdere cupiunt, » per fe lua dogmata denruunt. Dicit enim dominus: *Omne regnum »» fe divifum, non flabit*: &. omnis fcientia & lex adverfum fe divifa, non itabit. Ideoque necefle eft, ut concorditer lalubres fufeipiatis hortatus, nihil per contentionem agentes, fed ad omne ftudium devotionis unanimes, divinis & apoftolic.it conftitutionibus pareatis. Data * feptimo Idus Septembris, Decio * & Maximo * viris clanftimis confulibus.

Notje Sbvbrini Binii

a F.pifiela I. *Ctrxtlu pepa*.) S. Cornelium plure epiftola, fcripfifle, teftaiur Hcion libro Je fetipt-r-ecclef. la Cornelio, verbi, fupr, altori,. Primam, cutu, meminit, cura ipfi, aflis conciliorum excidilto retert Baron, annoijj. num.). Secundam, cujua ibidem mentionem facit, hanc efle, ideoque immerito de fide & auûoritate taxari puto, qua probat fidei telleni Hieronymum " adepta eft, *tx* cuju, feript, alm ruaJ hiftoria conveniunt. Quod vero SS. corporum petr & Paul, e catatumbis ttamlationem Cornelio tribuit, ld ex libri pontificali, erroribus in hanc enift®***" n~0<*°f- Irrepfiffe, probabile effe videtur nara n·· Tram*· veriu, primo fe.ulo paulo poft lpfotum paflionem aclatio taaA··cedit, ut teftimonio S.Gregoiii pontifici, fupta demon«ratum eft.

b Letare _I"tt eff»'-.) Vide qua fupra dix ovu in Prali,q····noti, ad vitam Cornelii, verbo, *His lexfperlhur*, &c.

t &,funit x^it Novatu, fuît Africane eccfefiv epifropu,, qui Feliûffimum diaconum & f.bifmaticutn Montenfium (fic didi * quod lcderii illius in mente con-entrent) audurcni, iuvito CyprUr.oordinaverat› dt xd fchifnta conflandum, ciufdera odio & invidia, antefignanus Mtitarit: quali, aulam fuerit, Cyprianus emft. 49. hi, verbi, declarat. Г, *Nefete niiil »d ner fverni reuncrennum*, r»·· *mejis per nes nebis arbeet Neeniur efeedi*, *remue* ». *is-Im fesafer & cupidas*, *arseritie ixexplebiii repu.Sxtr fwrbesndesr*, fite. Sede vacante ad evertendam Romanam ecclefiam Romam venient, Novatianum Romanum presbyierum, niait in Cornelium vitlo ambitioni, animatum, actiu. ln eum impellit, eo quod Cornelius, fratrum fuorum cor.filio peemtente, topfo, in ecclefiam reciperet: cum tamen ln Africa Cypriano *fecrofancla* ecdefia communionem a lapfi, petitam, llli ad ccitum temp·· differendam effe rcfpondiffet. Pinra in notis fequentibus. Baioniut anno tf·. numero jt. ufque ad 4>. item numero 59. & quibufdam fequentibus.

d **tr- •"'·P··η *tratuatt Nevutixxum.*) Novattu qlli femel ln Africa per fuoa cathedram cont'.t cathedram diro fchifmate collocatae, ut infeli.ia germina ipfe cum Feliciffiruo uno ac primo tot lnfelicium cafiium auâore in tranfmarmam iiuoque ecclefiam propagaret» Romam fe contulit, naétus occafiooem fed., vacantia, per fraudem multorum aaimos fibi concilia.'t, Ht eorum favore, vel lpfe, vel faite» aliqui, e> :.bi faventibua in fedq aontihc.a collocetur, Atque ita feaoal conflatum fchifma contra C,prianuui reâius foliDetur. Sed cum, Deo volente, Corneliu, opinione ciliu, pontifex crearetur, per fraudem ac dolum, gravibus calumniis in Cornelium fparfi-, prater multo confefforе, gloria pradaroa, tre, epifeopo, io eumdem concitavit, qui Novatlanum clandeftine pontificem Romanum elaâum ordinarunt, & primum fchifma ecclefia Romaæ conflarunt. Re, getia deferibitur a Cypriano epift. 49. ad Cornelium, & 51. ad Antonianum fecundum ·dicionem Pamcl-& conflat ax epift. Cornei ad Fabium Antiochenum, quam ex Eufeb.o nunc primum in hoc tomo conciliorum imprimi curavimus. Baron, pradtolo anno numero 6y. *tc* Ctqueatibu·.

r *Mutui a rrdla fide eeeedtre feseruitt.*) Romano, clerico, in errore adhuc detentos hofce, Maximum, Nicoftratum, Urbanum, Sidonium, Miur um, Celerinum, N alio,, uno Mofe presbytero excepto, 111 fuam fententiam per dolo, ac fraude, pellexerunt, ut patet ea pta.d.ûa epiftola.

r*.ur

oâ,VO

Qj»t «pift. Cora. p«|M (cuplent.

• Hoc ial-▇<·; neque enim qui-,M ty'' diiVberOiiyl

n··

latio

run eorpotua Petri A Prali,q

do; N.V.U. qei, <E1·'11··

Qyiado Ro-<< w----- rst.

Q«'re Ro-

Novatlana, quomodo " a qaibu, aatipapa «laau> Primam (chii-

Schifaa Nacon-feflor*· la-M

EPISTOLA II.

CORNELII PAPÆ

AD RUFUM COEPISCOPUM · »«τι-COM

Oribntalbm

Ne facerdotes domini ficut vulgus folct facere, praefiniunt jurare'vel compellantur.

I. *St [aeramentum ab epifeopis fieri Meal.*

II. *De caufir eptfceporum, & xt quidquid advtr-[us abfcntes agitur, vacuum habeatur*

*Cornelius epifeopus * Rufo coepi[copo * in domino falutem.*

Exigit dileftio tua, frater caritTime, ut ex audoritate ledis b apoftolicæ tuis deberemus contuitibus refpondere. Qiiod licet non prolixe, fed fuccinde agere feftinaremus, propter quafdam importunitates, quot noftris praepedientibus peccatis, m nos fupervenere, tuis tamen per reliqua fandorum patrum inftituta ftudns perquirere latius & inveftigare permittimus. Non enim poteii mens attrita, & oneribus atque importunitatibus gravata, tantum boni peragere, quantum deledata & oppreftionibus ioluta Non erjo .fta ob id praetulimus, ut hase & alia, quseneceflaria fore cognoverimus, tu* fanditati velimus denegare: led quod hic minus invenitur, latius perquiratur.

I

« Sacramentum autem haâenus a fummis facerdotibus vel c Dei ' minifttis exigi, nifi pro fide reda, minime cognovimus, nec «c ipontaneos d juralTe reperimus. Summopere erdgo fandus Jacobus apollolus prohibens facramentum, loquitur, dicens: *Ante omnia, fratres ?*"*, nonie jurare, neque per calum, neque per terram, neque anud quodeumque juramentum. Sit ahtem ferma vefter, Eft, eft, Non, non: ut non fub judicium decidatis*. Et dominus in evangelic,; *Aadiftit quia diSlum eft antiquis: Non pc-Menu., jerabir, reddes autem domino juramenta tua Ego autem dico vobit non jurare omnino, neque per calum, quia thronui Det eft: neque per terram, quia jcabellum rjl pedum ejui: neque per Rierojolymam, quia civitas magni regit eft: neque per caput tuum juraveris, quia non potes unum capillum album facere aut nigrum. Sit aurem ferma vefter, Eft, eft, Non, non: quod autem his abundantius eft, a malo eft*, id cfl, ab exigente & a jurante. Haec, frater cariflime, ipfe dominui prohibct, id *eft*, non debere *)Utare*. Haec apoftoli maxime omnes, h«c fandi viri prxdeceflbres noftri, qui huic fanéiae univerfali apoftohex ecclefiz prxfuerunt ante nos, h*c prophete & reliqui fandi dodores, per untverlüm mundum difperfi ad prxdicandum, juramenta fieri vetant. Quorum nos exempta fi coeperimus enumerare, aut in fchedula hac inferere, ante deficiet hora diei, quam eorum exempla de hac caufa prohibita. Quz nos fcquen-

a Id. MS. wo i«. a No· (unl i> toft.l hl oululta., ll» ul-η Gimubul, ln tll. M> -Jt! ▇b,'<,
4 ln at. MS *O* 'pud Giaiuauai ·▇ fpenst r,r.

quentes, fan&orumapoftolorum, eorumquefuc-A ceflbrum Jura firmamus, & facramenta incauta fieri prohibemus. Unde & ipfe dominus in tabulis lapideis, quas.Mofi dedit, propria manu fcripfit, dicens: *Vide ne ojfomas nomen domini Dei tui in ventem i & reliqua.* Nos autem (ut paulo fuperius pnriibavimus) facramentum epifeopis nefeimus oblatum , nec unquam fieri debet: quoniam (ut fupra memoratum eft) *proreptum eft e domino, non jurandum , neque per coelum, Ouïe thronus-Dei eft: neque per terram, quia foabellum eft pedem ejut : neque per repet foum , quia nullus poteft unum capillum creare .* Unufquifque enim ficut ante altare ftans, Dei timorem nabet prae oculis , & propriam confcientiam mundam fervat Deo , qued in me- B moria retinet , nullatenus habet intermittere , quoniam , *os, quod mentitor, occidit animam .* Et apoftolus ait: *Loquimini veritatem unufquifque cum proximo foo , quoniam fornus invicem membra.* Et alibi: *Nolite mentiri invicem.* Hxc funt prxeepta falvatoris , hxc prophetarum , hxc fandorum patrum inftituta. 1 Qux fi quis in vanum duxerit, hoftis eft animx fuat: quia nemo contra prophetas, nemo contra apoftolum , nemo contra evangelium facit aliquid abfque periculo. h Et fummopere praevidendum eft, ne paftorem fuum oves, que ei commiflc fuerant , reprehendere ' (nifi a fide exorbitaverit) neque accufare prxfumant : quoniam tales accufationes vim non habent , neque cis C nocere poliunt. IΛμλι» *vero , cariffimi* , ut ait beatus apoftolus Petrus, *non letent vos , quia tentes dies apied dominum fient mille anni, tf mille anni ficut unus dies . Non tardat dominus * promts, fed patienter agit propter vos , nolem aliquos perire , fed omnes ad poenitentiam rev:r-mi/ -Adven,tt dies domini ut for , in qua cedi magno impetu tranfient, elementa vero calore folventur .* Cum hxc igitur omnia diflblvenda fint, ex his poteftis confiderare , quales oportet vos efle in fandis converfationibus & pietatibus, expedantes& properantes in adventum dici Dei, per quem coeli ardentes iolventur , & elementa ignis ardore tabefeent . *Vos autem cari/Jimi,* dixit Judas Apoftolus , meww-D *res eftote verbormte qua proditia font ab Apoftolis domini noftri Jefo Chrifti , qui dicebant vobis, quoniam in noviffimo tempore venient illufores, fecundam fua defideria ambulante! t* »"»- *pietttum. Hi font qui ferregant femeptipfos , ani-7 moles, fpiritum non habentes. Vos autem, cariffimi, foptradificantesvofmetipfos[antiifima veftra jfdri, in Spiritu janflo orantes, ipfosvis in dile-Am Det fervate, expeHantes Htjfitficordiom jfrmini noftn JeJu Chrittim vitam utemam . Et bos qttiebet^ arguite judicatos, illos vero folvate , de £na rapientes . Aliis entem miforemini in timore, odientes & eam,* yarx *carnalis eft , macu~ letem tunicem.* Nullus · enim facerdotumcaufam fuam alieno committat judicio , nifi ad fedem apoftolicam fuerit appellatum. Sed unufquifque comprovinciales judices b & notos habeat, nifi aliquam vim temeraria multitudinis illic timuerit, aut infeftos , aut fufpedos ibi judices habuerit , pro quibus caulis ad majoris auctoritatis judices, & ad alias provincias appellare & venire conceflum eft.

II.

Omnia ergo qux adverfus abfentes in omni negotio aut loco aguntur aut judicantur, omnino evacuentur : quoniam abfentem nullus addicit , nec ulla lex damnat . c Facile ergo homo hominem fallere poteft , non tamen Deum cujus oculis omnia nuda funt & aperta. Unde ait propheta . *Dominus novit cogitetionci hominum , quoniam vano font .* Sapiens ergo non eft, qui nocet. Nec quidquam mali vult , qui fidelis eft , aut cuiquam infidias machinatur. Hortamur , frater, & monemus tuam dilectionem, ut omnes femper , prout melius potueris, adjuves , confortes & confoletis. Et facramenta , fuper quibus hanc fandam Romanam, ac univerfalem ecclefiam confulere voluifti, fieri prohibeas, & neminem un quam infeftes aut noceas. Hcc, frater, ad reliquorum fratrum notitiam tua faciat fanditas pervenire , ut omnes hxc mala caveant . Et ficut generaliter tam ab iplo domino, quam a fandis & reliquis apoftolicis viris , & ceteris patribus , funt prohibita , ita generaliter ab omnibus cuftodiantur . Bene · valere bcatitudinem tuam femper optamus, & facris virtutibus proficere te defideramus, frater carifIimc atque amantiflime. Data undecimo Kalendas , Julii , Maximo f & Decio 1 viris- dariflimis i confulibus.

Margin notes: d s· r No· | SF*«/. | tp. «d O<uru· de »iti delicorum ipud Hieroti) tuum | b Cose. Crthl. | Rom.V. fub Steamach. | S>c MS. Q .b». | 'm» *'* | Inepieo!» f« CintOKI , | t Sic MS.Q, .du.oBM | .'» d ** | rufa haheee | 4«ret. ho». Hb 4. | b Herfr.col' | 1 «]. , Om. | c Cone, <iβ action, x. | 4 S1,u f'nt | * »·>· | picu aoa «ft; | mine Lucu papa fuceeffotia Cornelii, pbieci». habeturl | S Boaif. ep.*'

Nota Sbterini Binxi

4 wen/xiw 4H1X* ia/Teave .) Quando ab (pl-(copia ac reliquia clerici, juramentum licite prsftetut rei exigatur, .vide canoniftaa x qu. 4- can. (aeramentum haâcnua , dc quo prolixe Corarruviaa , aliique plure,.

EPI-

No· lu"t In ldftl· ht Contul"·

4? EPISTOLA III.

CORNELII PAPÆ

AD FABIUM EPISCOPUM ANTIOCHENUM.

I. Quomodo Confeffbres oh illo decepti frondet ejus detexerint , it polom Ecclefio notos fccerint. 11. Contre omnes leges ordinatus epifcopotum fibi arrogat. 111. Cleri Romani populiste multitudine o fcbifmate non deterretur. IV. Urgente infirmitate in letla pcrfufus Jeu boptizotus , minime confignotus eji . K Perfecutionis tempore presbyterum je negare mavult , tuom frotribus fubvenire . VI. Truter leges , clero oc plurimis de populo intercedentibus , per gratiam epifcopi sd presbyterium provenus fuit. VII. Qui corpus è> Janguinem Cbrfii porrigens , fingulos fibi jurare coget . VIII. Eum ob omnibus deferi.

I'Να T'vÿi ?π «ροτβλα: iftyiftilMOi τϋi titto- A xowêiî o $αυμό<ηο «η;, x, xptirrw c* ιαυτψ tLuj myonrrn τvvτiιu aùrS έχιδυμίχv , i'ηχβλομ/Mτπ τi$ οωτ» axow/os πi xantp^-eis σιπi «ΰτὸ ràç ομολογητή έχηχοάιυ γρώμααο , ùxtiv β'ίλομΛΐ. ΪΛβξιμο mpfo-ficnp^· 1$ trap ημιι »Ç Όύρβανο èiç τΐώ cÆj ομολογια iόξ^v χαρηναάμΟΛΟi , Σiiόv/o π χ?ΐ KiAféïvoç, άνηρ oi ««σα βασήνα tyt w τϊ Θii ιλiov χ«ρστ^αώπση ξκζοίγχα , ιζ τη ρώμη τ?i αυτi itt-Γiω , τ» α<θθ*i>· ττ» σαρχοi trtppuaas , xoernχράτν iCWW TW aiTzxMptow' tint δη w et «yàpti χχπσοήβ-απii aùm, ›Ç χαηφωράοαντι τΐώ Cje cej7Ù TraMsffpia» te hsm ταλιμβολιαν , τή W B isttopxtai ιζ xj/XêoAo^/ai , τΐώ àxotvwnirîa» αύτϊ κ, ?»υχοφ/λϊ«v, όταvηλθ'Ov M τάχ αγίαv ix-χλτκτiαv, xj ατχvτα αυτi πi πχνάσ-ματη, < xonjρXματα, ά ι'χ «oλ« ιγωv C* («υτὸ ύπι^i^λιη , παροιτυν iχανών τϋτο îπισ-χόκvv. rinjï mpto-

UT autem feus qualiter admirandus ille dignitatis epiicopalis cupiditate incenius , & temerariam atque effrenatam illam ambitionem fuam intra fe tegens ia- tuit , dum hoc vefaniac velamentum obtendit , quod Confeffores ab initip fecum habuiffet, volo enarrare . Maximus nofttat ecclefix presbyter & Urbanus egregiam ex iterata confcffione gloriam adepti , Sidonius quoque & › Cçlerinus , vir qui eunda tormentorum genera per Dei mifericordiarn fortiiltme fuftuniit , & fortitudine fidei fux infirmitatem camis roborans , adverfarium penitus devicit : hi igitur viri cum cognoviffent illum , & fraudem ejus ac verfutiam, neenon perjuria & mendacia , atque a focietate & communione abhorrentem ejus animum & lupinam confuetudinem deprehendiffent, ad Sanctam Ecclefiam reverterunt : eundafque illius prxfligias & Hagitia , qux jam pridem iptra fe occubans › reprimebat, prarfentibus aliquot * epifcopis, AA(I ▯ <\,q ptg

t Fragmenta ifta Eufebiu, lib. β. hift. c. nnbi, affervavit hoc ojs prsmiflo procemio : SiSm aAi›ue rfifio. t. Ctmlii Ha-uHtrum tpift.pf Veiriura tn qu.Sut V pyt.ai , CT .mulum tt.lt.m ti Afrtt.m a.l.l^vr locum iA.rum p-.vlniJ.r (rntrnt'n . Ali. pr.ifrt. liti», ffrm.ne I.H/I'ipι. e*p.el rpl/lei.r CyocH.al tS .bo.um .nrlfiitum , qui rum e.ft (Cypriano) !- Afrtm e.nfrtiuti funt. (ha a Corn.Ko, ni fallor , cum litteris proxime memoratis Fabio milTa.) Hir ujyunit. rmt fit. riufo.m Crnurln rpi/ol. Ar ir. qu. in fynoA. (Romana) Ar.rrt. furr.ut ; CT .« κι .Ii. Jr f.rjt.ribur Nevatt. feu potkis Novatiani, qui ab Eufebio ejufque iqterprere Rihno, neenon a Socrate lib. 4. c. al. ac plerifque Grmcis Novatus conftanter appeHatur . Tum ex hac poftrema exfcribit fragmenta qu» fublicinius . Cum autem Eufebius tres faltçm memoret CoraelH eniftolas , atque unam Cypiiani Et fixiorum , nec ullam latine coηteriptam declaret , nifi hanc Cypriani & foetorum eius , inde przjiélas Cornel,i epillolas grace luiffas fuifle ValeCus merito colligit ntaxirue cum idem hiflorkus aliis etiam in locis , ubi ex aliquo latino feripto teAimonlutn profert , ea de re leâorem a.lmoncrc non négliger . Quam ob caufam ooftri moneris efle duximus gracum epiftola hujus textum reprafentare cum interpretatione Vaietti, mfi ubi littera grecs fides aliud fuaferit. Hieronymus lib. de viris ifluftr. quatuor Cornelii ad Fabium epiftolas recenfcns , hanc i/ulAf pr.liu.m fuifle teftatur. Poft damnatum in Italis atque Africa conciliis Novatiani errorem , & poli Confeflorum Maximi & fociorum reditum ad Ecclefiam, cum Novatianus f.m nuj.tui .c p-nr lolur rrm.uCflrt , /'..tritui quotijif r.m AfCtrtntliur tS ei Brilt/ium rtAeuntiSur , adeoque aliiuanto poft fupetiores epiftolas feripta fuit.

1 Novatianus fcilicet, quem vago pronomine dctignsre Cornelius pto more fatis habet.

3 Cum Cyprianus, quoties eorumdem Cunfeflbrum mentiosem ta.it, ubique Macariunt Celerlni huius loco memoret, exiftnuat TiUensonrius eumdem Cohfeflbtem duplici, Ma.arit icit icet ac Celerim . nomine donatum ütnulque monet hunc aliutu efle a Celerino Cathaginenfis ecclefia leffore faptus Mpud Cyprianum comnemlato.

4 Ita loqui videtur Cornelius propter peculiarem Novatiani opinionem , quam Eufebius lib. 6. >. a;. " /'▪arersa i.ritui· ubhrrrtnitm Cf inhurn\mmen.m vocat qtt,. videlicet haretnus ille lapfis comm inionis ac pacis fpem omnem adimebat . Eadem hsrefisml apul Cyprianum in Traflatu ad Novatianum, A tb Hieronymo initio epiftola ad Oceanum, Co;»» hurtfi, appellatur , li.et diverfa quadam ratione. Sic nempe nuncupatur a prsdiâf Traâarus feriptore, quia »/»»// initum a.r:J·▪ ffil.'t , ab Hieronvino autem, quia CainO fimilis defperanti ac dicenti, Mnyo. tfi iniqu/tm men, quum ut minm -r.-u- , peccat.s noi.miiiis venis fpem prorfus negat, adeoque Aiiit ul/quu tfr perci. . qu. CSr.yiur pojrr t:urt.r· fa^uc fu».

y Immo, fi laudato apud Cyprianum Tractatui fidem habeamus, multa ptz fe leiens Chnftians piri.ti. efi.i. presbytero digne, utpote qui antea ftmpel· in Atm· uu.. iA eft Ctrijti r.rtifp., pytnrOm eel.el. ut pιopη. fi-ueril. »»era feretrum , faut Apefelut bertuiu· , fleverit , luhrieet in fiAt ..lejli .i.o.utienr ,err,ytr.ve'.I . 3cd hui. laudi non refpondent qua infra num. j. geflifle narratur.

6 Quinque adfuifle epift· A n- '▪ dicuntur . Mirum eft tantum hic presbytero, memorari, ac raceri diacono, aliofve clericos, prsfertim cum laici etiam adfuerint. In epiftola quidem β. n. x. dicuur prt.iyierrum hac ooafione. contraâum. Sed hoc vocabulo cleri estas a potiori ejus parte dclrgnari fulefear . Foaae Miam eadem ratione hic presbyterorum mombc totus clerus fignificatur»

ac presbyteris & laicis quam pluribus evulgarunt, ingemifcentes fic dolentes, quod a fraudulenta fic maligna illa beflia induci, ad modicum tempus ab Ecdefia dcfccif- fent.

I. *Deinde poft patete ait*. Vix credibile eft, frater cariflime, quantam in eo varietatem ac mutationem brevi temporis fpatio fa&am confpexerimus. Nam egregius ille, qui tremendis quibufdam facramentis fidem fecerat, fefe epifeopatum nequaquam concupilcere, repente epifeopus tamquam ex machina aliqua in medium projeâus appa ret. Nemre ille · dogmatum conditor atque ecclenafticac difciplinc propugnator, cum epifeopatum fibi a Deo minime conceffum prrter fas arrogare atque fubripere conaretur, duos fibi focios deploratz falutis delegit, quos in exiguam atque vilitTimam Italie partem deftinaret: ut inde accitos epifeopos tres, homines plane rudes ac fimphees, fraudulenta quadam molitione deciperet, affirmans atque conftanter afleverans, ipfos quam primum Ro mam proficifci oportere, ut omnis undecumque orta difeordia, ipforum una cum aliis epifeopis interventu fedaretur. Qui cum advemfleot, homines, ut jam diximus, fimplicioris ingenii, nec in his perditorum artibus ac fallaciis fatis triti; eos ille a quibufdam fui fimilibus, quos ad id com paraverat, inclutos, hora decima temulentos fic crapula oppreffTos, imaginaria · quadam fic vana manuum impofitione epifeopatum fibi tradere per vim cogit: eumque, cum nullo fibi competar jure, per infidias atque fraudem vindicat. Nec multo poft unus ' ex illis epifeopis ad Ecilefiam rediit, cum lamentis fic fletibus peccatum fuum confitens. Quem nos, cum univerfus populus prarfens deprecatus eflet, ad communionem laicam fufcepimus. Rc-

*hfiuiipw** ∎ XauJwJr Jν «αμτόλλων, *cftyy)*** λαν, *«Ιτηίυρόμαοορ* xj *μτπιγηώα-κονη* ***if'ttç ik«-t&Qjrx*** nS *SoÀfpfi* <r wtwtSfr θη^ίω, «)·& *όλί·you* **ƴ**ojw τη ύχλησ/α α'πϊλΡφθησαν·

Erru ***μ$ ftpayfx qwtv***. Αμή^ανον *Sorlut*, **αίiλρi ayamrr,** Ç'otÙi) qg4 *μτταβολίώ* **cr** /3p*' **£fϊ** ***tJftttretptJx fv' suinù*** ***ï*** Totpnr λ·μ«ρ«?î<η, KSM *St* ·ρχ»> φθβίρ*5» Tt-*miv* •*τκ'ίμάον* ***ti μή St*** ολω Zr«rx»«nt ***eJet,*** ar'fy/Jny /-·/τχοπο ώσπφ *ίκ μχγγχη τί-νο* vi *μίτο» μφ^ matçeivrrtu'* bwç ***yôpni ï*** *άογμκτιτή* ^ ό τη i'χχλησταΓ/χχ («ο^χη ύ- jrrpewwrnç, **c«Wit«** *παρασπαβθα»* **τ»** νφαρ- **Bπαζ«ν** *τάύ* ***μη*** **iβθΗïταν** ***αυτύ ivujl·»*** *ιτιτ*»-αϊιν itr^tép&t*, 5òo »owtJ *xanvvùi* βiπφτωχότα **τi** ***ttwtfH*** σωτηρία ***tttXtfytn*** · ώ άν «4 *βρχ-•χότι μΐρο* χ} tXat^rrov τη **Γτβλ/α aror4\n** · χαχΜ'θαπ i'τητχόχκ; α'νθρωιτχί *αγροίκον* iiSiii άπλουτα'το, πλάτη *τινι ιïΗχ&ριïηι UÇeite-*τήση · x, έ/ιχι^ιζό/χανο Jriv αυ-τβ cv iri^H παρα$/i>θα< hç ***Ρ'ωμΐω***, *ω Sü-θο** *πάσα* *ïiτiζ* iη rcre «r ***Sr^oraota ytyovuixq*** cruù x} t'nporc i'πισχόποζ; xjq' **αύi$** /UffftrdLovruv **^λυθ?** · « *παρα^^ομ^ου* **art iη** («i iφθη-*μγι* λi^ονπ) ανθρώπου α'πλουτ/ρου **π^** τΰ ***ity*** *πονηρά μχχοηχ* **n** qjq *ραδιουργία*, <*π/γ-χλ«χ>****tints*** *ùvô TtvtM όμοιων* tuJr***j*** ***πηγίφίωΐ*** ανθρώπων, ωρα Jtxetrn ***μ&ΰονπκ w*** *κραιια-λώντυ*, ***μ^*** *βία Ιύαγκασε* fixofixii* ***rnî*** iÇ ***μαπιία*** ^Ηpiπiθi<τi« *txtrnotrluj αΰτά Soaîùat* ' ijv **C^ipa** qjn' «ανουρρζ/ac ***μη t*tfixtow*** σαν αό-τ<5 *tx^rxH*. ων **κ** *μιτ' οο πολύ ιπανηλ-θο** *οί* τ(α» i'χχλησ/αν *ώιοδυρόμΙ^Α* ^ομβ-***λογνμαηζ*** τν roarrs ***χμαρτνμα'*** ***ψ*** xj i'χβίνωννσα-jUCa ω λαζχ<3, ύπιρ αύτ» ***Se^Jcini*** παντό παρόντο τβ **λαί** · njq' **i$** λο/τ<λ ***St ivtvM***-*κωκ*

S^Sè-

1 Chriftophorfonus hoc latine ira convertit · *1de tsve feihe inventer,* Cf *dcilrinn ectlrfiejlicn*, *β Dee plete: li'/panneier*, Valerius vero, ***h qvi fe Jeïïerenr tf*** *rtile/injiien Jjfiipline pre pvgnelerenr f'ertbet*. Vox ***Jetuer.m*** ^ ïhqutd atnplim quam ***deileren***, & nonnihil minua quam ***mve félin inveni erem*** Tonat. Palam eft Novaiianum tie ***ecirfiefl^n Jif.iplinn*** *pre/mpenterem*, & num. J. E *vnrt^rlii vindicem* ironice predicari; quia nimirum Ipfe preciarum hunc titulunr aAeflabat. Quoorca Cyprianu» fupra epift. ii. nu. x. de illo ejufaue alTeclia feribit: *J/ (e nj}'rr:erei Etnepein CeiJi renfilentur, print nd Ecclefnm revellantur*. Nominatinwue Novatlanua, uti Valerius oblervat, fuum de cibis Judaicis librum *l>lebi in Evenjelie perfidenti* infcripGt. En quo» Imitantur Statia DOftra novatore», qui cum ab avita fide difceflerint, fefe puri Evangeiii vindice» (aâitare non verentur.

a Hoc eft, quas impoli nonis manuum quamdam potius imaginem pr» fe ferret, quam veritatem. Quapropter minus mirum eft Parianum hujufmodi ordinationem irritam £t nullam cenfuilfe, ac de ea Gc epift. a. feripiiHc ***ï Nevaiianum abfentem epi^ela epcf^pn-n finii:***, feu fecit ∎ quia nimirum ConfelTorum epiftola ad Novatlanum abfentem feripta, qua ei manus quafi in epifeopum imponi confentiebant, ut epifeopu» fieret occaftonem* & au eJontatem pnrbuit. Pergit Parianus. E«m *cenfecrnnte nulla linteata* (id eft epifcopelit) *feder accepit*. Cur *ten fecrante nulle*·, fubinde explicat idipfum repeten» hi» verbi»: ***Nenaiianurn .egnejce*** SINE CONSECRATIONE /LEGITIMA *epifcepum f-tiium per epf/ielam eerum, qui fe cenfejfeeee efle fimu/arent*. Ideo igitur *neelle canfecratete* in epsfcopali fede collocatum dixit, quia eum */ine cenje.ratiene leeitima epifeepum faflum,* nonnili de imaginaria & vana ac prorfu» nulla confecratione gloriari polle perfuafum haberet. Ipfi certe ConfelTore», telle Cornelio epift. *. Π. t. eo fe abduélos fatebantur, *ut paterentur ei manut quafi in epifeepum impuni*. Neque Cyprianus epift. aa- feu 4*. fuum eis dolorem diflimulat, quod illo» *alium* (a Cornelio) *epifrevvm fieri tenfenfifie* compendit. Hoc autem, quod Cornelius ac Cvpnanu» tacuerant, Pacianus nos docet, eo» icilicet hunc alTenfum per eriftolam figmficafte. Sane violentam huiufmodi ordinationem ab epifeopi» vino Br crapula opprefli» intempeftiva hera faflam, prxientibu» pli» Conl'eftoribu» horton non fuifli valde ftupendum effet. Inde & illud lequitur, ut bac illuftrium Confefforum epiftola ad feuurendo» epiicopo» fimplice» abufus Ut Novatianu», ne ab imponendi» ,pii inantbu» abhorrerent. Cur vero de ii», quo, pro fide carcerem paffba elfc Cornelii, Cypriani, aliorumque teflimcnns confiât, Pacianu» quod ***I' Uentejl-tet ejJe /intulurent***, dixit? Quia nimirum hanc conleffionis gloriam ab Ecdefia difcedendo oblcurarant ac perdiderant, non lecu» atque homo in pluribus iulliti· exercitatu» operibu>, peccato admiffo, lufti titulum ac laudem amittit.

j Epifeopum illum exillimat Valeliu, rrophimuiu, de quo Cyprianus in epiftola io. fe juente ad Antonianum plura feribit. Sed qu· ibi de hoc Ttopbiino Cyprianu» eloquitur, agertime cum ii, componantur, qua nunc Cornelius de Novariani ordinatore narrat Quippe cum Antonianus, mendacibu» Novatiani ilrteri, commotu», a Cypriano kr.bi fibi petiiffet › *Cerneiiut qua ratiene Trepbime tf tburificati. temenunicet* , referibit 1» prsful n. ». CorrtliUtn *nuiia libelli, ut quidem taUiiant*, *labe maculatune e(fe*, *fed neque cum epifeepit*, *qui facrificave-I tt*, *ce· tu.uni utijnem j'acriiepam m//<ui,)r*. Ium num. i o. fub|ic,t; *Nom tf de Trepiime, de que Ubi feribi drtaerajle', nen ita ret efi, ul ud te pe-ral-t .umor tf mendacium muli^nirum . . . Traflaiu illic* cum *eellegi, plu -'.t habite juferet uj efi Trepbimu,*, *pro qu* jali.faciebat fratrum rrdiiur tf reflHuln multarum fultu*. *Si. tamen f.fcrpeu,. efi T? «pinta. › u; lacent conemunn.'t*, *ac» fetandum qued ad le mali^neeune Jutern pertulerunt*, *quafi le-*

MS tbs t>m» c* eïi ητ«ν χ«ρο·ην*τ*ν- •Π , βϊϊιταλχχμΟ.
Ο ι'xâzxnTik «> τβ βχ χτιΓβητ cJ« ιτ/crxoToy Jhv «ναι C* χαθολζχ· ιχχλΓτ/α ; c* r ùc (jtJs γάρ;) «pfT/WpBS Η/«ζ ΠΛττρβ-xeyia i£, i^χχοζΒ iffrù, ôreêzaxoVwς iim't, αχο-λβθ&i èt« <ε πατβραχοντα, ύξορχζ,-«i J* >ζ «»α-jrHwrai αμα οί/λνρη Sût >i χοτήχοχπζ, χίρχ ouù θλζ,9«μ^οζ ΰπ)'ρ τύί χύύα 7rontxoTz« , « πχντν à τι Jwxotb χα' ι; φζλβνθρωη'α Αζχ-^ί'φΗ. Σ; Β-ii τ»σίτ» τλϊθβ χ} βτυ aMQttazw Q/ν τη txxpwzjt ira τη τι Θιβ <βρ·νοζα πλού-σιό;π >ζ πληθών <θθμ·« μ^ μιγι^ν > ara-£»θμήτ8 λαί , ατο 7if ηΐχΰτνκ ajroj/^cfwf πΒ j£ καβτχορ&Γίνί cwfnpi π ανιχαλίσχη « τημ ίχχλησ-ζζσ.

Kαi au-?tf μζθ'ιττρχ τιύπι «wyorzOxaz tu~-τβ. Φιρί in f'ijr; ιζ^ωμο, τζσ?ν ΐρχοι η τΛπ ττολζτβζα.'ί πθα/ριχώ amXOzrjdn Tri tπιτχοτζη · àpàyt Stà η ϋξ α'ρχνϊ Cv τη ΰχλησια «Vzrp'p-

A liquisetixm (duobus) epifeopis fucceffores · ordinavimus, coique in loca illorum milimus.

3. Ille ergo Evangelii vindex ignorabat 1 unum epifeopum effe oportere in Ecclefta catholica ? in qua non ei latebat (quomodo enim latere poffet ') presbyteros ef- " fe ' quadraginta fex , diaconos feptem , fubdiaconos leptem , acolythos duos & quadraginta , exorciilas autem & leftores cum oÛiariis quinquaginta duos , viduas cum * thlibomenis plus mille quingentas Quibus univerfis Domini gratia & benignitas alimenta fuppeditat . Neque tamen tanta tam que · neceflaria in Ecclefia multitudo, tam ingens numerus divinx providenti® copiis opulentus 6c abundans, cum immenfo atque innumerabili populo , ab htijufmodi defpcratione & audacia eum deterruit , & ad Ec cleliam revocavit.

q. *Rurjum & abi» ittlerj/iJit hac adiit .* Agedum, exponamus deinceps , quibus operibus quihiifve vitx inftitutis epifeopatum ambire aulu* ht . Num propterea quod ab initio ' vitam in Ecclefia exegerit , & null

;-'ous ru.

mm facerJeta ufurpet. Hac autem aliaque Cyprian, .te Trophinu recepi iune verbi qui cxpeudei int , depiclicn.fen' >·. Trophimum laetificantium labe fuiffe adfpcrfum , r·. eum ad Edefiam rediiffe cum maximo fratrum nun:-ro , qu/ <«w»rr *regreffuri* ,iX *Eccletiam nen effent , nifi rum* 7>cpt/»<u, 3°· eum a Cornelio fuCeptum effe traZUtu ante habito rmu cum plebe fus quemadmodum in ordinatori· Nosatiani receptione aflumsli, fed.Mv· *cdlego plurimie,* hoc eft in frequenti epifeoporum concilio; indeque mendaciter divulgatum elfe, Cornelium cum facribcai, ribuj communicare, & Trophimo hujur criminis reo priftinuni facerdotii locum reddidifle. Si etiam excutiamus qui fuerint illi *maligni,* quorum *Htteric & rumeribuc* hac mendacia fata funt, non alii foriitan invenientur a No·, atiano , cuiuj litreri· *commotus* Antonianua Cyprianum de huj.ifuiodi menda.,» interrogavit . Horum cette vel Novatianu·, vel focii eiuj fatores fuerunt. Nemo autem id Novatiaoo e,ut»e alleclir diΓplicuiife & ctimioi verfum elle fibi perfuaforit, quod ordinator ipfius ab illo tufeeptus atque communione donatus effet .

i Evariftum , In cujus locum Zetus epifcopus conft.tutus fulile in fuperiore epiftola 5. di.itur , ex his duobus epifeopi· unutn exflitiftê Valefiuj probabiliore contedura putat . Hinc quippe fa.*de* intelligitur , quo paclo £iur<dxM *aubiortm jcbifmetif foJ^'* Cornelius in laudata epiftola f.ribat . Ita autem duobus illi» epifeopis lur celfores ordinato· effe hic memoratur, ut & quodam modo innuatur loco eius, <;ut ad communionem Uicani fulcoptus eft, neminem elle fuffeilum. Sed ex quo epifcopus ad communionem laicam dé cida, praedicatur, fedeni illius vacare, eique profpicienduni effe fatis intelligitur.

1 Ita probata ac pervulgata erat hac regula, ut ConfelTores ad Ecclefiam redeuntes In fuperlori epiftola 6. n. 1. lliam tanquam rem omnibus notam , & quam nulli ignorare liceat, profiteantur. Sic & Cyprianus In fiaquente epiftola ad Antonianum n. 7· ubi Cornelium legitime ordinatum effe multis probavit , *dciit demum . *pι·β primum friuuJur rffr nru pefit , prfl unum <i»i f«iu< rffr Jtinut failui rfi , n*» jum Jtiundut illf , />Z fsullut rf.*

3 In latinans Valefii interpretationem *puulutr & quuJrupiutu* niera ofeitantia irreptiffc certo argumento eft ifta illius in base verba annotatio.- *Eu bre In» petrjt, fuet bufilicut tunc baburrint Cbrifiiani. Cum m/m fniuli prribytrri juai rr^erni ba/iiica: , fi* 46. *furrta: prcibytrri, futiJam bafilicar fui^e JicanJum rA .* In hunc Jocum gravius peccat Blondallu· cnm eum ita perfttingit , ut nullam fubdiaconorum Yaclat mentionem, exindeque confici putet nullos tum Roma fubdiaconos fuiffc inftitutos. Sed legionis Illius falfitatem cum gta.us Fufebti rex tus, tum latina Rufini interpretatio dcmonftrant. Tradit & Onratus lib. ». quadraginta & amplius bafilkas Roma exftitiffe , quando illuc ViHor Gabienlis proxime poft exortum Donatiftarum fchifma ab hi, fchifuiatici r sniffus eft. Hi quippe, inquit Optatus, *ibi inter* 40. *O puaJ tnurrit bafUbcw, lacum ubi ca/lcyarmi nan babr tant.* Quem locum, dum Blondellus Apolog. pag. n;. de ipfius Optati state interpretatur, ab eo male intelleflum effe Vale fins refte notar.

4 Hoc verbo etiam latine nobis uti licete duximus ad imitationem cleri Romani ad clerum Carthaginenfem edit. Oxon. epift. f. flc feribentis *Sina tiJunl fite* THLIBOMF.NI (male apud Pamel. epift. ;. *Clyjamani* , · & apud alior *cbuamanl,) fui ja cibitate nan pcjfun: , utii/ua babara alrbrnt i/ui ah minljirent .* Quo in loco qui intcligendi (rnt *tblipamant,* ftatim explicatur adjunflit verbis, *qui fa exbciara nan palfunc* , hoc eft qui fuflentare fe ac vidui neceffària fuppeditare fibi non valent , ut patet ex his Cypriani lib. Teftinron. n. 61. *Haiantu iruju·* EXHIBITIONEM *tf taiumentum^ bi cantabit/ fimuc.* Eodem exhibitionis verbo eodem In»elleflu ucitur & lertullianua lib. de Idolol. c. 5. (c L ubi artifices qui i.lola conbneere non delinebant arguens , folitam eorum vocem, *Nb9 tuba» al/uj aiu littum,* fibi objicit , ac deinde flc refellit *s/ ita* EXHIBITIONIS *nacefitar abtanJ/ttar , tabani'* Ct *aliat fpaciai , qua fine exersttallene J/fiplina , >J aft fine iJal/ cenfiiiura,* OPEB1 VICTUS PRÆSTENT. Hoc eft Igitur *axb/bera,* quod apem *viilm prafiura* . Adeoque non male Rufinus pro *tb-itameni<* fubftituit *inai/pentibut* . Obfervavit Valefius ecclefiam Antiochenam Chryfollonil «rate, ipfo Chryfoftomo te fte homil. 67· >n Mattfi. tametfi mediocres reditu, poffideret, pl-fquam tria millia viduarum & virginum aluiffb quotidie, prater hofpires, leprofjs, vintlos A clericos.

J Verterat Chriftophorf. *Nema ia lania minifirerum mullitujiue.. . name eu tan-a egentium numera Dei p'P~ Siijentia lucnpletata... nema Jenique ex maxima illa Cf innumerabili frequentia.* Qua iu interpretatione iftud 110» placet, quod prater graci textus fidem fi.- niiniftros Ecclefia ab egens diftinxir, quafi non illi perinde atque hi divina providentia divitiis fullentarentur. Certe Rufinns hunc locum alircr intellexit, liquidera de presbyte».-. , diaconi· ceterifque clerici· nun fecu· atque de viJuis, & .ndigentibus dicit : raasr *Dem nl.t tn Ecdepu .fuu.* Subinde ecclcfiarum proventus flc diftriburi funt In quatuor partes , ut una pars epifeopo , altera clerici· ceteris, tertia egenis, quarta fabricis cederet – Verum antea etiamfi par non erat eorum divifio, In alio, tamcu uful nequaquam impaneebantur.

d. Illud *in Ecclefia* perinde eft atque in Ecclefia miniftetio. Nec aliud tonare mihi videtur *ab initia* , atque ab Ineunt» ata·· A ab infantia. Ec ea quidem tum forte obtinebar difcrplina, qua ii qui in *clerum adfcifcendt eianr, fe,* ut loquitur Siricius apift. ·. n. 13. *Ecclefia vovere ebfequ/ic at infantia fua,* vel ut idipfum Zolimus epift. ·· n. 5 enuntiat, *ab infantia eccleftaflidt. minifiedii nemen Jure,* & ita per omnes cleri gradus epifeopatum promereri folebant. Quocirca Cyprianus in epiftola fequenti r. 7. etiamfi Cornelium ec.lefiaftici, minifteriis *ac mme* feu ab infantla nomen dediffe non aperte dicat; hinc tamen eunt commendat, quod *nm aJ ef/ftepacum fubtte f'·-mnit, fei per amnia eaelejiefiica ofida premetur, (ÿ in Jivin/r ajm/nifiraiimibu· Dum p,amaritu. , cf Interjeta /«-blime faftigium cunblir relig/anit graJibut aJfcrnJlt .* Hic igitur quatitur, au fimJibu» meriti, ornatus fit Novatianua , & ca illi defuiffe demonftratur .

ta pro ipfa certamina fubierit , atque in multis magnifquc periculis religionis caufa fuerir ? Minime »cto : quippe cui · fidei fufcipicndx occafio fuit faunas in illum ingreflus , ac diu in ipfo commoratus . Qui quidem , cum · ei ab exorcirtis fubvenire-tur, in morbum graviflimum collaplus , ita ut jam jam moriturus exiftimaretur ; in ipfo ' ledo. in quo jacebat, perfufus (♦ fidem) fu/cepit ; u tamen homo hujufcemodi ' fuicepifle dicendus eft. Sed neque poftquam liberatus eft a morbo , reliqua peicepit . qur fecundum regulam * Ecclefix per-

A-Sau, ›ç αγώνα ώπρ «ùrw$ «^nwiVat^cu » χζ C* κιν&ώοι ττο^ϋ η xi μιγάλω Grrx« τ» &ιθσνβiια γτγοτακκ; α'?λ à» '"r›· ωγί αφ^ρμύ τ5 /τκ-ιϋ^αι γίγ^vZΛ · trorram <pwn»<ro« fk αιi-τν, ‹£ oZnjcrai € aûrjJ γρά/αν ixx'W α βο»- &·ύμιZαο ùaà ijï vχαρχι -vv , »oβ·« πι^χτίσιΛ χολfτη , vjH àro9avfdt9at βτον «διτω νόμιζα-ρο,αα , eV atrrp rn χλ/'wi ρ ïxnn , ττι^χυδύ tXaSca ἐγι γρύ "λίγ^ιν ην ηιβπν tèXnàCJat· οι› plu/ οδδi λνπων διαφυγών tluj vctrov , ωv xacra w rij /x- «Atpr/as

i Fias fcJicet fiJri , qux fufcipientem deinceps *fidelem* denominet . Hxc autem appellatio , fi |erofolvmira-i* e· lefi* , ac forte paucarum aliarum morem excipiat, olim foin baptifmo initiatis impctt icbatur . Qui enim an ce catechumeni « eleOl , competente' nuncupabantur, tum primum *fidrler ,* cUn. t'ndli fueranr , nuncupat' fclebai t · H.ne ta ccn.Ü'j F.liberi'*no car*^ικvιιι ,* inm.o *& Cb'ifiianui , a fideli* diftinguitur . In eo quippe » ut ex <in. 45. & sq. apparet, cum catechumeno ftmul it .inflo commune eft *Chrifi,ani* nomen i fed appellatio p*».'.» full timftir competit. Cj'rillu» erro Jerof. licet hoc *fideln* nomen etiam eleflis tribuat, quia vldehcer . h. jam b'ptli-n› lullemniis initiari incipiebant 1 illud tamen pariter a ·atechumeni vo.abulcs fiedulo diftinguit. Unde Catech 1. n. 4. ait , *Antea catecbumenw e-at* , «κη. *fidelir veCahere fe* Catech. c. n. 1. uib *dignitatem 'enfe-tn: η,BîH»., ab erdlne .a:e,bvmen»rnm ad erd-nem fidelium* svr *tra- feren,.* Quocirca non probatui interpreta-to' Valefi' , locum hunc fie latine reddenti· , rau cuv/a-i» at,·.' *initium c-edrndi peabi-ei /atana,* , nili poft ›er-b tni i.tZnh fubaudiatur , ea hue quai credentem fidelem denotrmet. Forfitan enim N.ivatianus ,atn tum inter tate bu.nenos, adeoque non line credendi initio , conll.tutu» e.at. Cornelıui certe ve,o» w» retira , baptifmum irti'ievt led »«' Ssvri-ύ· confuito vitaffê videtur , quia Novatianus per vi^^vr,. , lioc eft per udfperfionem lci petfuiiunciu › (utraque cnim vox Cypt.ano in epiftola 76. ad Magnum fynonima eft ,) hoc fscramentutu C.f.eoerat.

1 Chr iftophorfcnu· hxc latine ita reddidit *$^·ı tuiic,·, uii flarim frsj<à<t , fpr-ltu ›llt mal» tiftt i'bt-'»::›' , Cf t›»ii 1» tam ^raiarn ntarbum .,. VHiiriifrr .* Sed k Notatiar.ue ante hunc morbum a fpiritu malo fu^fei l. betatur, necuaquam dicendu· effet latanat ci baptifiui fufcip.enci caufani prabuilfe . Eadem Cornelii verba lie Rutinus perftringit *AJJll aalrm »Uam ha , .ja-J iitm iff»* Nantsiri (|eg. *Ntnaiiamur) t*d */uvr»m;» j'pr'rlu inimtr-* c.' vexatur *fit* . CT car«r rriw,i«i *tartjKm/ilrl apeJ tifrritiaf ,* xg./z«yzvvw *Inittrrrrit pravam, »ia »1 Jr-hr-a-rfirr.* Unde confirmatur quod fupeiiu» contcOabamus, Novatiano fcilicet , prius quam baptiimum fufeipe-rct , atquod faheni fidei initium non defuilfc . Quid enun apud cxorciftai ageret omni fide deftitutus» Id èi forte contigit , quod Cyprianu· state *fua* erga homines .Ill fimile· agi & contingere folere cpift. 75. ad Magnum teflotu- . *11 pt' t»»rcifiar wr hum»»» <J p»tr/la:r rinina flaylletvr tf uratur Cf if-juratur Jf..:-».'u·* , C <«"» *ri/'r l» & bjrunttt Dr› Jimtttrr,)'ap» Jlrat ·, tn re <fu»^ Ji»rrit fallat ,* ideoq ie vult ille praful , ar *ft in •lie rutvetur , qu/Jata tie tit , </ul afri lapt/qaatur , f^-itieur ajl»ue rrrrruunJi tentautur , fiiat haioli ne-qu'liam pertinacem «lcur aJ aquam /alutarem lale-e, ta baitijm»* ce·» *»mte nequitia fua tarai amittere .* Moxque addit Hcr *Jemeu» -eeut ip/ù eaper.mur, ut uecefftltate ureent» in afrimjrtte lapri^ati, Cf fmiiam Conftcuti , ca-rrant immuna» f'pi'rt», quo antea menvuniur .* Undc pc.rfpicuum eft iis etiarn, qui a fpiritibus imtn-ndia vexa-buntur, baptifmuni fuifte collatum, nec onus fuilfe ut ab in priu· liberarentur, quam hoc facramrntum percipe-rent. Hoc ipfum 8r Eiiberitana fynodu· can. j 7. conft.tuit his verbis Fc *q-d ae twtejK l'pir/ftiui vexantur, £ in fine martii fuertnr . enfiinrll› PaUe^ar/ pia.et.* Nt ue aliud a concil.i? illo decretum elfe , quam quod laltCtn in Novatiano tam facium eiat, ex hoc Cornelii loco el.citu: .

; Hinc hutufmodi hommes C. »/.Z a verbo graco «s,.., ;uod left ini fsnat , funt diei. . Qi-amvia aurem Cypr'anu· »Xr»<a»v vocabulum apud medicos Sc Evangeliftas de paralytici» *ft* xgrotis in left l decumbent ibua , . el etiam de medici» qui agroto, hulufnaodi curant , diclun' ede non ignoraret , tam. b unde ad quodJam N ipt :ta'o-rum gerus translatum lit hoc nomen , epi ft 70. ad I.la.num fibi incompertum elfe fignifi.a.· vertis *quijem re, juluiaet aoua & Jide legitima Ce-llil fatiam .euie.ut.·· , non* C *bri/i,auo' , f-.i r/ii.e. 1 .att , non inveni» unat h»c ntmen afumant.* Forte ab it'lius Novai uni baptifra.i capit hic ufus , e ul ;u- odio i»,ventus ftalini invaluit. Sic vero Cyprianua in laudata epiftola loquitur, ut eum quemadmodum fch liim.ui, ille baptisants effet, quod mirari fubit , fufpfTe videatur. Etiamli ignur catechumene, , .mmmente mot: s (ir.cuto, l.i lccio perfundendi mo» tum novu» dici nequeat , eum tamen uluni, quo illi *Cimici* appel.ari capcnint , iccvatem luif-fe Cyp-ianu· innuit .

4 In grxeo nihd eft quod *fiJet* vocabulo refpondeat . Eju· loco Valefms poft Chtiftophorlon.uu li.pplevit *baptil'-n·* nomen Hic potius fubaudiendum videtur fuperius verbum w τι,-ιιvβ-

X lle huufimodi baptifmo dubiu· poftea Magnus Cyprianum confuluit , *tpf Je tlIit itc/tr»;,,·, nui ia in-femirate Cf lue-* [redacted]ore *frttiam Del cenfeqvuntue, an babenli fut leiitimt Cbrifl.ani , ».. qu»d a ua fa.utaei n. a l»i» pint , fej p-'t'u/<.* Notat & Cyprianui epift. *76.* ipfi refpondens hoc aliud de lifdem duhiuriom'· genus , *An cenlecare jam qu/Jrm gratiam Jeminicam , feel beet,ore* C3 *miner, menfura muneri, .l›t,ini a, SVrr.tur-l-nctr , ut habeantur euijrm Chri/liani , neu fnt tamen teter,r coaquanbi.* Cyprianus autem ibid. *Cbrifi,anum* udicarc fe re-frtibit *qullguil fuerit in fedetta iege CJ iu-e fidei divinam gratiam cenircuiut,* nec ambigendum eft. quin legitimum lit baptlfma per adfpei fioneni feu infufionem fnlceptum, ac demum *in nulle mutilari Cf aejhitari prje di-vin, bmen ia* . Sed neque Cornelius nunc an baptifmalcm gratiam confecutus effet Novatianus , ideo dt-l"tat , quia-.i'le non /vr» , fed *perr'ufu, effet·, hoe eft* quia baptifmum per adfpei fionern , non per inimerfionem fufeepif-let, fed eam ob caufam , ob quam Neocafat ienfe concilium can. U hutufmodi hominem presbyterii honore ,t›-dignum iudicar : *quia* videlicet Aovr *fider non efi ex Intern nluntat·, jed ex ne.elfitate* , »v› la résultés», *7*r d viçn num,* , «»' ı «·-;«·(. l'bi & in tranf.urfu obfervare licet vocem ·v/yit pr‹' bapt.fmi vocabulo ufurpari . Eo autem «quior fuit Cornelii dubitatio , quod Novai.anu» a morbo conralcf.en· qua libi deerant fuppler-neglexit.

6 Rutirius hxc ira latine expreifr *Ne, -eliqua in qua battrimum Jubp-.i», felem , jellrmnit·· adinit-hta funt ne; figna nb cir/fmet,· c,r›,ummatui eft* . Qux Rufini vrrba Valefius annotationibus m hunc locum d. : -guaculn chnfnutis, cuod m baptifmo confertur , irreri-tcatus, ijfe Cornelium «le fignx.u/u. quod Conti emit 10-nis la-rat.tento percipimus , loqui non cernet . Sed quid ietit , quominua etiam Rutini verba de hoc eo.lern (aeramento mtrt pre'cnnir, eaque de fignaculo illo difla intelligamu», de quo Cvpr ianus epift. ad Jubaianuni icribit . *£n»d nunc quoque apud nei geritur , ut qui ·" F.clefiu oapUpantury prapolliir^ F,.Je/ia efferamur ,* Ct *per noftram erati.mem ac manu, ' imtnfitienem Spiritum-fantlum cenfeeunntur , Cf fi,na,ub dem.n,ce confumrnentur .* Nam & ille fignaculum ibi prxdicat, cutus proprium eft *cenjummar,* fulcipiemem . Vitio quis verterit , quod Rufinus *ebeifmatic* vocem, rux grxeo in re.xru non enuntiatur, addiderit. Sed additamentum illius contra temporii huju· ufum nihil peccat, immo illum apte explicat. Ut enim Cvptianus ep.fi. ;o. cum toto Afr.cauo concilio docet « *qtteqvr nr eft'e efi e-<m qui baptizatur fit,* ut a;,eptt *-Uriimatr, id eft until,ne , effe untlrr, Del CJ habere in fe gratiam Ch-ifir pr/fit.* Ibi emni unüionem a baptnini facrainento diftindam prxdicari , *td* qux proxime antecedunt, & particula *cur -ue* , & verba *qui ba-tl-,atuc jit,* non qui *bapUpatur* auc *qui batttiiaudui eft·,* evincunt. 1'crio ex eo, quod Novatianus baptifmum fine ^brlfmatione acceniftet › Valefio· manaiie putat morem, de quo fheodoretus lib. j. *itaret, lac.* C. J. ita loquitur *Scliilnnl iu,,efieret ii,* , quq, *baptizant·, fanfiijjtmum*

χληοΐαι xerox ' τ«π ôwd *η txtr-* χότβ. τβτβ ?» *μ*ι* χω> «/ τβ Αί» τνΛ- *ματη* truyt;
Kou irxAm *μ$* **VW** O &«>*·
Ar«r w' *φι'ΜζνιοσCF* τί τη
<œpw3énpoy met «ww άρνητάμΟΛο . αζ^μΟΜ
7«p χ) *ΧΧΡΧΧΧλ<αμΖ*&' ύσά tfS Storing , "/*
etxicrxx» *Ct ∎* χ«ί>Ηρξθ* *tturriv* ,
βοιθητη rate «?«λφο7 , ίτα *&μι* >ζ όσα 5υ-
VXTVJ irff-rflurffKa xrciujjAatTic <χ.$ίλφε7 uji ΐΤt~ itoifyu; βο^ϊαν' τβτβη·/ *άπΐγι* τϊ Xft-
Οαρχησ,χί χαραχχλίσι t»7s 5/χχονο/ · *v* χ«-
λττΛζ'νοιτη *àrtcriu* χί αταΜαττΜ&ατ · *μ+ γάρ trt βνλι^Λΐ ια^ισ-βόπρί; f'y«t* **tfV** i'npas *γχρ* β
ηrar *φιλοτοφίχ* spar»);.

Ύ τίΐρβχί èt όλίγχ , -ηυηι ταλτν *λιγνΐ* , xxTTtÀnrsvv *γάρ ό* λ«μι»*ό> βτ@* ταυ ιχχλησί®' π>·7 Θιοΰ , C* η τττΧσαί <«τηξ«»ί-θη τβ *ρια·βυτΐΣί** χαπί ,Vi°' τ* '^«"χοχ» τβ *tzvC>t©" «ιτά» *χΰρχ; «4; φίσβυτΐύχ χÀrpov.* cj έζαχωλυομίιο ύοβ *ττχ,τί* τβ χλιίρβ , αΜχ χ. λ«ιχω> rreMiJy· *txtè μη* ό^ον n? w *tort* χλζ-w 3.'« wo-o» *ttftrçjïcim t wnrtp* ίζ «τφ*, <4 xArpovTira *-ff-ciïxt , άζινrί χνγχωρί&ηΗΐι χν-* Tji rsm μ·)Ό/ .

E'τ' «Mo t/ *Twnii* *<β*0Γ(θ»ι<π ni à>Spài άητπιιμχ-παν* , Atywv oltuî . Ποζητχί *γάρ* m <®pc<pcfjti, »gq *ιιααίμνν* t'xàrw *ri μι-*

Acipienda funt , neque ab epifeopo configna tus «A · Hoc autem fignoculo minime per-repto , quomodo Spiritum fandum potuit ac-cipere?

5. *Et ittrum aliqtcanto poft dicit.* Qui per-fecutionis tempore prx metu ac nimio vi-tx amore presbyterum fe efle negavit . Ad-monitus enim .ac rogatus a diaconis , ' ut è cubiculo iu quo fe ipfum induierat egref-fus, fratribus fuccurreret , quantum presby-tero liceret ac fas eflet fratribus in pericu-lo conftitutis & auxilio indigentibus fubve-nire : tantum abfuit ut rogantibus diaco-nis morem gereret , quin potius indigna-bundus abiit ac difceflit . Neque enim presbyterum fe amplius velle efle refpon-dit fed alterius philofophiz amore ac Au-dio teneri.

6. *Paucis autem tranfrurfis , hjtc* ***rurftam*** *adjungit dicent .* Nam prxclarus ille vir Ec-clefiam Dei dereliquit , in qua * poft fi*-fceptam fidem presbyterio cohoncftatus eft per gratiam & indulgentiam epifcopi , qui ur.onens ei manum ad presbyterii ordinem eum provexit . Intercedebat omnis clerus , & multi ex latcis t eo quod non liceret eum , qui quemadmodum & ille in Icftu-lo urgente moibo perfufus fuiflet , in cle-rum ³ aliquem aflutni Verum rogavit epi-fcopus ut eum unum ordinare fibi pernut-
C teretur.

7. *Deinde almd adiungit faemut omnmnt , ifue ab illo commitfa funt, longe graviftimum, ita dicens.* Etenim * oblationibus fadis por-tionem fingulis dividens, dum eam tradit , mi-

fbrifma **»∎ fr.-Àz*·.** gkap-eprev ***re', que ex*** ***baref c.-rperi T.c.lefa ceniunguntur , leuaeUfimi patrer innngi pra-teperuut.*** **Set Ni.«ni purer <· S. tanrum preopiunt , ut Novauini per nuaiu iuinoii·.ijnem fuicipiiniur . H,r con-cinenter Sirlciur epift. 5· ∎ *. $< Innocentiu» epift. S. c. S. continuant, *r** ***irtnimie, e Nevet/enir trtl***

per mertw **(aJ.lit innocentius** ***leniunt) impr/iri-etm fufii^ianitir*** **, nulle inunctionis f»il« mentione . 1 bi au-tem Theodoictur eth de Novit.rno nonnulla tradit ad accuratam rerun» 6dem non fati» exatla , ad canonem 7. concilii CP. I. haud dubie refpicit.**

I In ha.- Rufini interpretatione, c»» ***futvtn»,*** ***„xite ceteshumtni. regeretur , » cellule in ,;ue leteket ti-ment prpcej.rey pre-bp-emm jr efle SenreetrH*** **, nltuia deprehenditur interpreti» licentia : cum eerba Corneln de oninibur auxilio presbyteri indigentibus diOa ad uno» catechumeno» , quibus & diaconi fubrenire potcranr, re-ferat. Quocirca nejue placet quod Theodoretus hb. 3. heret. fab. eamdem narrationem ita exponit t--»** ***remeatum*** **(lapfus)** ***ejiuijti peliuleteul, ergue'.^nl nerer, ^ur~a tepe regetur ut et tt'l'er pretrereret ,*** **C7 v--r>ri** ***>tnpr. meret qui tyrennt mecblntt puljebentur, ercultent fe ipfe Ü letere ftujenr , prerbyterum etiam fe efle α, -ı-ger.t .*** **Ex hoc autem loco liquet, quxin merito iupe'ius a Curr.elio |>oflulatuni lit, an Novatianu»** ***in multi· 'megni.jue ferit relir rel/giwrir ceufa fuerit ?***

a Non difpliceret alibi quod Vale/iui rertit , p#// ***fup.rgium baptijmum,·*** **id enim h*c** ***pt'prie C>nint*** **in qua . baptifmo fufeepto, fideiis jam dici atque haberi capit . Sed litterz nxrenduni duxi, cum Cornelium , ubi de ri-tu quo Novatbna» Initiatus eft, loqu tur , baptifnii vocabulo conftanter abftinerc obfervarim . Rutinus unum ver-bum tiftcrst his duobus lat im r,** ***g'etiem cenfetutur,*** **reddidit. Quod eodem redit. Nam** ***gretie·,*** **vel** ***gmiea liet,*** **feu** ***grelin Cpriiti*** **voabul:> HptJuiu, f«pe apud ve ctes defignatur . Quid enim fibi vult illud Cypriani epvft. 76. a i Magnum ,** ***Si,J>PJii quii/ mibi Uieeetur Oe irlir , qui in infirmitate tf languere Dei gratiam tenfequuntur ,*** **rufi iftud, quid mihi ! idealir de iir qui in infirmitate baptitantur <' Ita & in his Leonis epift. 11. n. 4. ubi fabbato Pafcha baptifma celebrandum tradi; ,** ***!p)a ignur epertr quaiitat arcet celebrenae generaliter gratia legi-timum arem, in que*** **Ne.** ***celrbrenan gratia*** **pet inde elle liquet atque** ***celebranat iaprijmi .***

} Hoc eft, ***en aliquem cleri geaaurn .*** **Nam** ***.lemm*** **pro cleri gradu a Cornelio ufurpari ex proximi» illius xer bis, TfardiTif/.ù liquet. Eadem loquendi ratione apud Cyprianum edit. R.<alt. vetus anétoi in Tra-eatu de non rcbapciiandts hxrerici, dixit** ***tum r.ulium fane mentit fiaelium tenere , vel marime nul.um emeine in*** **QUOCOMQIdE CLERO** ***cen/iitutum , ac multa magic epif.eperum aujere arceat.*** **Et rurlum** ***Im-me mugit nrmi re rti.m enerutur , li.et fuerit antra farlifimur | aut in*** **CLERO A LIQJIO** ***ten/litutui .*** **Q.tod licet Valefiu» recle obfcrvsrit, a littera tamen gma , quam fervare fa» eft, nonnlhJ rc.edit in hum. modum** ***Jfe, quemquam eu H< , qui urg-me vi merbi in lecluie pe-inae ac ille perfuf fuiffenl , in clerum afiumi*** **l'ius enim illud,** ***quemquam ce Hr*** **, unde exceptio omnis ex.luditur, quam particula w. tonat . ficut fiitnifi.antm, ah-quid pra fe fert** ***in aliquem clerum,*** **quam (impliciter** ***in.lerum,*** **Difciplula hunts ûvciitareni alipunto poil Cor-nelii «tum tempeiavit Neocc«fat ante con.ilmm , hominem in leclo pcrfnfum non ab omni cleri pradu , le.t a presbyterio dumtaxat exclude·.)» , immo eum etiam ad hunc gradum provehi permittens** ***p'epter .. o rquen.*** **«>u.** ***fluatum Cf farm, r.-rn, numq· e raritatem .*** **Pizfenfcrat Fabianus, feu quivis alius Novaliani ordinator , cjufpis· «ii exceptionem per ecclefiaft uam tegulam permitti . Nec temere divinat , qui ep.f.ono huic matoise No.atij.H ingenium & eloqueti'iam , que in illius f.riptu ac nominatui) in epiftola apud Cyprianum;» .ab >plo f.rip.a I 1-fpicitur , placuifte conreflat . Qui autem Novatiani ordinationi , cum ad presbytero ordinem proveheretur , inter., lie-runt , etxlefiaftica» objiciente, resulas , quib.'s quempiam in ledo periutum ad ullum Jen gradum adumi n'<>-hibebatnr, fimili ratione artes intercedere debuerant, fi ullus ei gradus collitus luiTet. Quocirca pre.b .·:ei b .ii gnitatem ipfi per Calrum, interioribus alus ordinibus preterunftis t collatam ede Valefiu. ai pic 1 ille.n .nt.us inde . conficiunt.**

4 Apud Vllclium , ***eac^t/jc· 'afla.*** **Et llie** ***hnrentes*** **grarro retinemus** ***eélet'enire,· t'a.'tt·*** **, ho.: eft , pane A »1-fcno confecrat:». Novatianuni per .e . nen d.a.-onoru »l mmillcrio corpus Chrifti fui» p irex.iL plane aine d.l .ni.), . 1 Au ico difllmJi rations. Set ·,·»:ı t c noftri fangu.r.em ii> nadiderit, dubitate li.et pn-pte lubrcXa <erba >** ***Jura tuebl fee <cr;t.i iff 'anguine··; Vermi ncjtri*** **N-ga.idun) tanicn nou eft , ufu iu.ii ic.cctuai she , ut fideles**

nul'eros homines bcnediâionis loco jurare cogit · manus cjus qui portionem accepit, ambabus manibus fuis comprehenfas retinens, nec prius dimittens, quam jurati ifla dixerint (ipfe enim utar illius verbis:) Jura mihi per corpus & fanguinem Domini noilri Jelu Chriili, u numquam partes meas deferturum, nec ad Cornelium amplius effe rediturum. Et mifer homo non prius gnflar, quam fibi ipie malum imprecatus fit. Et cum panem illum accipiens dicere debuiflet, ' Arnen; ejus loco dicit, Non icveitar deinceps ad Cornelium.

S. *Et poft alia rarfm fac dicit.* Jam vero Lias illum nudatum ac dekrtum efle, iratubus cum quotidie derelinquentibus, & ad Eccleitam redeuntibus. Quem etiam Moytes ' beatus martyr, egregio & admirando martyrio nuper apud nos pcrfunûus, dum adhuc fupcrilcs effet, audaciam & amentiam e,us pcilpertam habens, a communione tua icparavit una * cum quinque presbyteris, qui fe patiter cum illo ab Ecclefia fegregarant.

A foς, *vigf tTtiSiiwf nvn, ομκΐιν avτi* τβ <£λφ&ν m'ς *πλαιπΰρον* a^pwrcu; *ά,α^χαζτΐ, xanyuv α'μφοπρα/ nas ήκ ην λαβόνη* xj *μτ,* α'φὸι *ts'àv ιμνύννηί thrum tuñu.· (τ»7, yàp f\«ν» χρήτομοα Xôyts") Ιμοχόνμοι* χατκ τ5 *αίματο* τβ *αΐματφ** τβ *xi^ja νιμνν* Γητβ Xeiς S, *μνβίτηπμι* xantA/THH, ιτ/τρίψαι <·ρο4 Κερήλιον· χ. ο ἀθλιοί «νθρωίοί «β>»«προ> *γ&τνι·, ύμν> ααρότιρον αυτά» xarupàxvn. χ,χντί* τβ κΐτηγζ, *λαμβάνοντα* tw *àpnv ίx£v9V, li άμνίν*, βχιτι *anjξν* <φρβ; Κορηλτον Àf'yn.

Καί /ΐίθ'ίπρα *πάλιν πάτα φησΐν*. H'ιη *Sf ytχνpw&ai £ ἴρημον yrytνzbat, χχταλιμ*B *x»ŝnuy"ἀτήν*· χχ ημί'ραν ΐxarιui ΔΤ α'iiλφων >9 wS την ἐχχλητιαν *ënrxvtp\OffÿÎM.* ὅν >Ç Μαχτῆί ο *μΛκχΐΜ μάρτν .> ο παρνιμΐν οίαγχο μβφτυρήατχ χχλήνηνα xj θακματη» μάρτυραν, trt ὺν* C* *χοσ-μμ^ xxrilùv* crure την θρασττητα >ξ την άχό-1'0/07, a'xofvwwmv ιτο/ησ-ι <πιΰ *ηΐ* ?rc#n *αρίαβνήροῖζ ττΐ aux αυτω àmylaασιν ιαυτά* τη; ι'χ-< χλητια.

g. De

diaconorum mir.ifterio fanguinem vel etiam corpus Chrifti perciperent. Scribit quippe Juftlnu» apolog. ». ad Antoninum: *Peftquam iratiarum a,l enem te 'nit* C* pap»/«r »<«reZr app-vrarwr *eft, dlacani 'r* pane, or*na *C aqua raafecrati' pa't.m dividunt uni.uiqut f.· r ennum.* In Attica faltem calicem, qno fanguis Chrifti continebatur, a diaconi» porrigi cohfuevifle .lo.et illud Cypriani lib. de lapfi».· *Ubi vere jallamaebua adimpleta, ca-1'iem diacent·, efferre prejenilitu cepit.* Eumdem morem Rome ulitatum innuit apud Ambrofiunt lib. t. offic. c. a. pia expoftulatio S. Laurentii archidiareni S. Xiftum pontificem fic interpellantia i C«Z cawwz/dv *Oemlnici fanpuinii ceufecratienem (* hoc eft cenlccratl iangumia Domini difipenfationetn,) r«/ c»»/>r-*Huxt facrarwtteran, /mit m· .rat'rriiu·» uria:* ¿ Ad idem mmifterium referri commode poteft: quod de diaconi» Romans ecJefin loquens aniiquu» auftor qusft. vet. & nov. Teft. août Auguftioum append, to. J. C. loi. generaliter dicit: D/ucanZ rrgr ar/e *rlf aic/fft a jairr^nr*, C? jic *da'r flft/*. Verum facerdotibu» Id, quod diaconi» committere corfueverunt, per fe praftare nufquam eft prohibitum. .. Inimo, fi Chryfoftonium hoaml. «4. in Matth. audiamu», />/z *jf.fd.-ii Utrt tal-iim (aaf»ia/< demi»in frttrre.* Sed cum fanâua ille DoÜurnon addar *flrk·*, eiu» fententiam ex verbi» cueft. »et. ac nov. Teftam. proaime allati» explicari nil vetat. Ut verbo dicant, cotpu» & tanguinem Chrifti populi» tradere femner facerdotibu.» ea officio, diaconis autem tamquam facerdotum nuniftif.» ex quodam conreiTu, & neceftitate p ftulante, olim licuit, feu, ur cum auitore Conftit. apoft. lib. S. c 11. loquar, DZerra·/ : *tHa'ienr utre ab tplfiep» ani prritylrr· fafta, dat ptful», a»a tamquam /a.rr/jr, jed tum^uam qui miniftrat (aetfd»Hba>.* Hinc Carthaginenfe tv. concilium can. jy. hoc p(smittit monitum, t>/a> ihui *ita l'f pmbyttei ut rpifcapi miniHrum ueorrit*: ac deinde can. ji. iftud adjungit, *Ut diacenu!, prajtatr pr/tbyirre, eutba'-ftiam terptrir Cb'tfi ftpuit, fi nttrfitai* rager, »»jf«r aregar. Porro, ut laudatus f.riptor qusft. tet. A nov. Teftam. loco citato obfervat, aae/aa *aedt intra fr babrt tj miaarrm. Prrrbytrr ralm t3 diaieul apii ifiiou* CT *titr.ifia ej Ititeri.*

i Grsre *irni,* non »>»', apud Georgium Syncellum legi, eamque leflionem prsfiucndam efte monet Valefius ac fimul obfervat, nullum efte jusjurandum fine c.rprcfta vel tacita Imprecation·. Eo Novatianum adegifle videtur quotidiana fuorom defeélio.

a Nempe fideles, dum coipus ipfis tradebatur, tradenti refpondere folebant X«aa«. Hiuc Hieronymus adv. errores Johann. Jerof. ad Pamruach. Jv» *teafiitniia*, inquit, *ad Eucbarifiiaaa actedam·, V rrjptadrba AMEN » />m de earitatr dubiitm per-ipentit ?* Huc fpeâar illud Auguftioi Serna »7*. nov. edit, *-dadir carpat Cbeifii, tf refpandri AMEN.* Et lib. ta contra Fauftunt c. to. *Habet eaim mafaam vecem Cbrifi faapaii ia territ, cum ee ac,epie ab emaibur re<,'pendetur AMEN.* Ritus Ille apud Ambrofium lib. 4 de facram c. $. explicatur his verbi- *Erpe aea eiielt ,um accicdr, tu didi AMEN, iam in jpiritu caafitent quad acciHat tarput Cbri/i.... Olfit tibi faerrdei*, CORPUS CHRISTI, *O tu dicit* AM N, *id eft varum.* Cum his coalentit & Cyrillua Jerofol. in Catechefi ultima.

j In epiftohs ιβ. & 15. Cypriani ad hunc Moyfen & foci01 Confefibres, necnon In epiftola 14. eorumdem Confcftbruur ad Cypnanum, Moyfi, nomen in capite ceterorum conftanter proponitur. Huncin careerdefùnâum Valcfiui exiftimat, nititurque hi» verbis Hucheriani catalogi in Fabiano. *Peft martem ajut (* Fabiani) *Meyjer* CT *Maximut preibyleri V Niceftralur diacenui cemprebanjiijuai, tj ia carcerem mifi. £e tempera fuperveait Navatur e* Africa*, Cf *fepaavit Nevatianum C quefdam Ceafrflerer, peftquam Meyfer ia carcera defunilur eft, ya/ fuit ibi merit,* xi, *drtt* xt. Sed catalogum illic accuratum non efle vel hinc probatur, quod Novatiani ichifma fic;narrat ut Moyii morte pofterius, cum ea anterius *fui/Te palsin hic Cornelius teftetur. Si veto* Cyprianum confulauuts, ad Imitationem Cornelii titulos, quibus Moyfen exornat, pro diverfis temporibus mutat. Nam in epiftola 10. fequenti n. 5. refpiciens ad id tempus, quo Moyfes celebri Novatiani epiftola de lapfia fubfcripGc, illum *tunc adrui cenfeffer,m*, pro tempore autem, quo ipfe ad Antonianum Cribebat, *nunc jam martyrem* appellat. Verum neque inde qtiidquam certi adverfus Valefii fententiam conficitur.· cum Cyprianus etiam eos, qui etfi non torti, io carcera tamen vitam finiunt, martyres habendos cenfeat. Quamvis igitur In id propendeam animo, ut qui ob z/r/g/ew» <7 *admirabile martyrium* commendatur, eum in diverfis tormentorum generibus conftanter perferendis mirabilem fe exbibuifle credam. propter diuturnitatem tamen dutiiTimi carceris, quo a Chrifti confeflione ad mortem ufque deterreri non valuit, egregium & admirabile dnl potuit eius martyrium. Moyfe, autem cum tantum elfet presbyter, Novatianum communioni» exfortem fee t, non poteftate atque auâoritate judicis, fe I ea cautione qua cuique fideli uti licet erga eos, quorum fides perverfa vitaque peft lens manifefte deprehenditur.

4 Qui tînt illi quinque prerbyteri Romani, qui cum Novatiano fefe ab Ecclefia fegregarunt, fibi incompertum Valcfius fatetur. Maximum tamen presbyterum, Maximo confeflori cognominem, quem Novatianus legatum poftea mifit in Africam, quiuue Carthagine epifcop.s ordinatus eft, unum ex illis fuiffe opinatur. Tillemontius hift. eccl. to. 3. pag. aai. huic a.liici porte putat Hippolytum, qui P udentio tefte» Novatiano primum •ddiOu», ac poftiuodum fcnifma e:us detellatus, labem illam celebri martvi o abfterfit. Hic cavendum, ne quinque presbyteri, quos Mojfcs niartyt a .omuiun.one fua fegregavit, cr., .·» -onlundantur quinque presbyteris ladioms Novati, dc quibu, Gyprun.is tum miri ep.fl. ia. ad Cornei uiu, t..n> epift. 40. ad plebem fuam plura ediderit. Hi quipj»e Alu, in Romani, h, l cli. iffimo, .ili Nov at .a..<\a.lJ à., pa,cut lu comedebant lapii» nulla exacta pceniientia, 'Hi ctlaur pxiutc; .iba- negabant.

p. *Dt* rr/rf«4 *epifala Eafebias ijlud dumtaxat fummatim fxMfat :* Sub finem autem epiftolc catalogum texuit epilcoporum, qui Romam [1] convenientes, amentiam Novati (Jhg Novatiani) condemnaverant, nomina quoque illorum & quam quifque regebat ecclefiam adfcrtbcns . Eorum item, qui Romae quidem minime adfuerant , fuperiorem tamen iententiam fiiflragio fuo approbaverant, vocabula & civitates, unde finguli litteras dederant, accurate commemorat.

1 Ifla Eofebil verba nonnulB cMfereatet cam 11« » quibu» Hieronymu, 4e tcrip». cccL e. 7·. Corneliam ad Fabium fcripGfle tradit dr fy«r4, ^««wea, *Italica V Afritana* , (aoâura Illum Do&orcm ibi ad hanc Cornelii epiftoUm retpkar· arbitrantur. Sad alia, potiua commemorate videtur ejufdem pap· ad eurodem Fabium litteras, Jn quibai refla Eufebto peg. *4*. *CJ Raunaa fiarii µfia* , Cr ««»■»«. *far ItaiSaaa ff Africam ainfyur laceram Illeram perdada> finnnit Oeclaraatar* . Qvorfum vero Ccrnaliua ad Fabium (cribciu, five epifcoporum qui Romano concilio adfuerant « five eorum qui ejufdem fynodi decreta pet litteras comprobaverant, nomina & ecclefia. tam accurate annotaverit , a fubicâa Cypriani epiftola 1*. ŋ. I. colligere licet, ubi, cum idem prefui ad Cornelium proxime mififlc fe dixitfet naau/aa *ey/fcoperam* , f-/ /a<U *& iatefri ia Ecclefia mhlht frairlb»< prafani* , flatirn adiungit , *jfgei* WIfW *fie ·maiam eeafili» plaçait* , ut rrrvOr *iilaeaii* ac *perfpdicnia caritalit temponi/um fieret* , *frirai ta φ cellrfa taefire, pariai lediere, C Iltirrat mutae a paiiat art accipere eperterer* . monarque ceteros , quo· In epiftola fue tacuit, vel facüficio aut libello maculato, elfe aut hxrefi prverfo,. Idem igitur praflitit ft Cornelius, ut communione qui epifcopi trient digni, qui indigni, non lateret. Exinde , eadem ?ue de caufa , Romanoe pontifices operam dediffe ccmeâat fIIlemontiu, , ut fi qui epifcoporum collegio recens ociati client , ceteri ubique terrarum prefule, ea de re certiore, fierent . Certe Icâuri fumus Cyprianum a Stéphane papa petürie, ut quem fubftituere in Marciani ArclatenGs epifcopi locum , fibi quam primum fignificaret .

EPISTOLA IV.

CORNELII PAPÆ

AD · LUPICINUM EPISCOPUM VIENNENSEM.

Ex Biblio- Im.. delenp- lii *tJ* »»n. >>, n 4, h Apif?a" ad 'υπι I B> pdioi. R»™ n "ùqJiilÊi tube.-.

Cornelias epijcopat Romana/, fratriLnpicmo Fiea- 'M™?9

QCIAS, frater canifime, aream dominicam A vento perfccunoms acerrime commoveri, & ediftis imperatorum Chriftianos ubique tormentis variis affici : nam *b iri urbe* Roma imperator ad hoc conftitutus eft , unde publice *c* neque in cryptis notioribus miflas agere Chriftianis licet . Exhortetur itaque cantas veftra omnes credentes tn Chriftum, *ne timeant eo/ occidant corpus, fed potiat eum qui habet carpas & animam pote/iatem perdendi.* Jam plures fratrum martyrio coronati funt. Ora ut perficiamus curfum noftrum nobis a domino revelatum. Vale frater m domino, & falutaomnes qui nos amant in Chrifto.

Mriii. »e

NotæSeverini Binii.

a *Vente perfecutieiuc.*) Hec de Mofe Romano pre.rbytero fub Decio olim iatn prope biennium in vinculi, detento, cuiui etiam in epillola ad Fabium mentio estât , intelligit , ficut & de quibufdam aliis . Baron, anno *55. num. 47.

t lu arte %ema imperater ai hic cenftitetw rft.) Voluiianum Galli filium a patre Autufti nomine infignitnm fignificat , nifi placeat intelligere Holl I.anum Perpennam , qiji (ut inrjuit Aureliu, Viflor in Gallo) Gallo 8t Volufiano imperantibus imperator a fenatu creatu,, non multo poft peiliier.tia abiurnpiu, interiit. Senatu, enim fottaife cum videret Gallum &' Volufianuni ecclefix pacem rcddiJitfe. ad crr.irban.io,, ficut cieperat Decius, Chriftunoj, hunc Hoftil.anum in imperium evexit , poft quetn petle dc'unélum , Gallus & Volufianua a Decio captain , ab Hoftiluno inftauratam , Chriftianorum vexationem piofequuniur.

r *Ne^ae ia cr^tii neiiedhat miflai ayre Cdeflate: lien.*) Cccmetcria , qua alia, crypta arenarie dicebantur, ut fupra in Callifto notavimus , a Chriftianis die dominico frequentati & facrificiis Ibidem oblatis honorari folebant , perfiecutione vero hac reftsurata , omnis Dei cultus , *A* univerfa Chriftianorum facrificia tam pritata, quam publica prohibita funt.

A

EPISTOLA V.

CORNELII PAPÆ

AD CYPRIANUM.

De confeflbribus ad unitatem rcgreflis.

Cornelius Cypriano fratri falutem.

QUantam folicitudinem & anxietatem filftinuimus de his confeflbribus h, qui dolo & malitia hominis callidi & veteratoris fuerant circumventi & pene decepti, & ab ccclefia alienati, tantam letitiam adepti fumus : & Deo omnipotenti, & Chrifto domino noftro gratias agimu», cum eos, cognito fuo errore, intelhgamus , hominis maligni velut ferpentis aftutia venenata dereliâa, ad ecclefiam unde exierant, ficut ipfi ex fuo corde profitentur, fimplici voluntate d venifte. Et primo quidem fratres notlri probatz fidei , amantes pacem , unitatem optantes tumorem · illum horum mollitum jam annuntiabant. Fides tamen non idonea, ut facile nobis credere daretur, illos penitus efle mutatos . Poflea vero Urbanus & Sidonius confeflbrcs ad presbyteros noftros venerunt , affirmantes Maximum confeflbrem & presbyterum fecum pariter cupere in ecclefiam redire ; fed quoniam multa piaeceflerant ab eis defignata, quz tu quoque a coeptfcopis noftris & literis meis cognovifti : ut non temere eis fides haberetur, ex ipforum ore & confeflione, ifla quar per legationem mandaverant, placuit audiri. Qyi cum veniflent , & a presbyteris, quæ ' geflerant, exigerentur,» noviffime quod per omnes ecclcfias literse eahimniis & malediâis plena: , eorum nomine I frequenter miflz fuiflent, & pene omnes ecclefias perturbaflent, circumventos le efle affirmaverunt, neque in Hlis literis quid ineflet , icifle: tantummodo circumduftos *te*, commiftfpfe quoque s fchifmata , & hzrefis audores c fuifle : ut paterentur ei manus quafi in epifcopum imponi. Qui, cum haec & cetera eis hnfient exprobrata, ut abolerentur, &. de memo

› Hrc I <f qu<niepifto la ium ut , ^u"» Clrlu» Romaout

pin . fcft

Rigal «Qno

Illcum

g.n.

,,Cl

(1r„

ria tollerentur, deprecati font. Omni igitur A a&u ad me perlato, placuit contrahi presbyterium. Adfuerunt etiam epifeopi quinque, qui & hodie pnefentes fuerunt, ut hrmato confilio, quid circa penonas eorum oblcrvari deberet, confenfu omnium ftatueretur. Et ut motum omnium & confilium fingulorum dignofeeres, etiam iententias noftras placuit in notitiam vcftri perferri, quas ôc fubjedas leges. His ita geftis, in presbyterium venerunt Maximus, Urbanus, Sidonius, & Macarius, & plcrique fratres, qui le eis adiunxerant, fummis precibus defiderantes, ut ea qux ante fuerant gefta, in oblivionem cederent, nullaque eorum mensio haberetur, ptoinde atque fi..nihil effet vel commiffum vel dictum, B invicem omnibus remiftis, cor mundum & purum jam Deo exhiberent, fequentes evangelicam vocem, dicentem *beatos effe puros corde, quoniam ipfi Deum videbunt*. Quod erat confeqttens, omnis hic aftus populo fuerat mfinuandus, ut & ipfos viderent in ecclefia conftitutos, quos errantes & palabundos jamdiu viderant, & dolebant. Quorum voluntate cognita, magnus fraternitatis concurIus tadus eft. Una vox erat omnium, gratias Deo agentium, gaudium pedoris lacrymis exprimentium, complectentium eos, quali hodie perna careens fuiflent liberati. Et ut ipforum propria verba defignem: Aoι •, tnquiunt, *Cornelium epifcopum faniliffma catbolica ecclefia, ele-* C *itum a Deo omnipotente, & Cbrifto domino noftro, farnus. Nos errorem nojirum confitentur: Nos impofiuram pajfi fumus, circumventifumus perfidia & loquacitate captiofa. Nam etfi videbamur quafi quamdam communicationem cum fcbifmatico & baretico homine babuiffe, fincera tamen mens noftra femper in ecclefia fuit. Nec enim ignoramus unum Deum effe, & unum Çbrifium effe dominum, quem {0nfijfifumus, unum Spiritumfandum, unum epif- catholica ecclefia effe debere.* Ifta eorum profeflione non moveremur · ut quod apud poteftatem fxculi erant confelli, in ecclefia conftituti comprobarent? Quapropter Maximum presbyterum locum fuum b ignofeere jufttmus: ceteros cum ingenti populi fuffragio recepimus. Omnia au- D tem remifimus Deo omnipotenti, in cujus poteftate funt omnia refervata. Hxc igitur, frater caritfime, eadem hora, eodem momento ad te perfcnpta tranfmifimus, fic Nicephorum e acolythum, defeendere ad navigandum feftinantem, de ftatione ad vos ftatim dimifi, ut nulla procraftinatione habita, velut prxfens in ifto clero, fic in ifto populi cœtu, Deo omnipotenti fic Chrifto domino noftro gratias ageres. Credimus autem fore, quinimmo jam pro certo confidimus, ceteros quoque, qui in hoc errore funt conftituti, m ecclefiam brevi reverfuros, cum audores fuos viderint nobtfcum agere. Has literas puto te debere, frater cariflime, fic ad ceteras ecclefias mittere, E ut omnes fciant fchifmatici hujus fic hxrctici dolum fic prxvaricationem de die in dicmeva cuari. Bene vale, frater carilfime.

I Fornel» proicflionit Mmuh λ «holum p?-alteatium * • d ecclesiam redeunt tum, ^u·π> ut man imlleulur ichllmalici olrnc, >:q»e

U«ol eplico- [«I. in cilho- Hc» e«lcu»

b »|Qoieere

Ih«In

EPISTOLA · VI.

I XLVIII. inter epit. Cypr edit. Pamel a Ripl.

CORNELII

AD CYPRIANUM.

D« fafiion* NovatUoi cytn fui».

Cornelius Cypriano fratri falutem.

NE quid minus ad pcenam futuram hujus b icclerati hominis deeOet, proftratus virtutibus Dei (cum Maximus, fi ique eorum menuo haberetur, ptoinde at- Bôç ‘ Machxus inde fuilfent expulfi) denuo refurrexit: fit ficut prioribus literis tibi, quas per Augendum confeflorem nufi, fignificavi, puto Nicoftratum, fic Novatum, fic Evariflum, fit Primum, fit Dionyfium, illo jam perveniffe. Invigiletur ergo, ut omnibus coepifeopis noftris fic fratribus innotefeat, Nicoftratum multorum criminum reum, fic nonfolum patronx fux carnali, cujus rationes geffit, fraudes fit rapinas feciffe, verum etiam, quod eft illi ad perpetuam pœnam refervatum, ecclcfix depofita non modica abftulifle; Evariftum vero audorem fchifmatis fuiffe, fic fuccefloretn plebi, cui antea prxtiierat, Zetum, in locum ejus epifcopum elfe conftitutum. C Majora vero fic graviora hic defignavit malitia & inexplebili pravitate fua, quam qux illic apud luos femper exercuit, ut fcias quales duces fit protedores ifte fchifmaticus fic hxreticus lateri fuo femper jundos habeat.

b ∞N,°""‘JI

‹ «n de quo ú-pertere ept-ftula'

EPISTOLA VII.

CORNELII PAPÆ

AD CYPRIANUM

In caufa rebaptizandi venientes ab hxrefi.

DIledionis tux non delectabilia, fic contra fidei regulam feripta fufeepi, in quibus naufeas recognovi, fit venena fermonum verfus catholicam per totum orbem diffufam Ecclefiam horribilibus a te fuperferi. zizaniis non laudavi. Qux peto velociter tollas ac prxdamnes. Quod prius quidem te facere oportebat quam in mundo lethale virus adfperfum fimplicium fic innocentium interficeret mentes. Non ergo dignum eft rebaptizare. Ergo eradica, fic extrica, ut diximus, florulentis fermonibus atque dignis per pofteriorem epiftolam priora feripta, qux contra catholicam fidem d fervare cenfuerunt genimina viperarum. Nond enim decet tantx urbis antiftitem excellentiifimutnque doclorem, ut dum putas hxrefis baptifina praedamnandum, verum baptifma fermonibus maculare · audias qux doles contra apoftolum fcilicet repugnare dicentem; *unus Deus, una fides, unum baptijmum.*

Prouin B»i« «Iu: m coli, Wi erum S. ad Cn. apocriphtm «met Coeft»I.

f0f" f,"r*

« for:«»u‹i« dele°

D. CY-

D. CYPRIANI CARTHAGINENSIS

E PISCo^I

tPISTOLÆ Λ» CORNELIUM PAPAM

raw «d fratedentikih hifUriam tf inieili-guttam multam conferant, bu: tat trnnUnlimuj.

*aVrL. M * Ruil- *" EPISTOLA I. · CYPRIANI

AD CORNELIUM PAPAM.

Quod ordinationem Novatiani non rc ceperit.

Ctpriattti Ctrneht fratri faltttem.

VEnerunt ad nos, frater cariflime, milii n Novatiano, Maximus presbyter, & Au Sto?»?* Rtndu» diaconus, fit b Machzus quidam & Longinus. Sed enim cum ex Utens, quas fecum ferebant, fic ex eorum fermone atque affe veratione Novatianumepifeopumfadum compe riffemus, illicite & contra ecclefiam catholicam fade ordinationis pravitate commoti, a communicatione eos noftra flatim cohibendos effe ccnluimus, refutati» interim ac retufis quz oblimate ac pertinaciter atterere lentabant. Nam ego fic collegae mei plurimi, qui ad me convenerant, expeclavimus adventum collegarum nollrorum Caldouii Ac Fortunati, quos ad te nuper Ac cocpikopov noftros, qui ordinationi tue adfuerant, legator miferamus, ut cis adventantibus, &. rei gcftx veritatem reportantibus, majore auffori tate, & c clucidata per cos probatione, partis sdvtriic improbitas frangeretur: fupervenerunt vero Pompejus & Stephaniis colicgx noftri, qui & ipu quoque ad inihuendos illic nos, manifefla fecundum gravitatem ac fidem fuam indicia ac tcilimonia protulerunt, ut nec neccffe fuerit audiri ultra eos qui a Novatu no venerant mifG: qui cum in ftatione, in vidiofis quoque conviciis & clamoribus turbulentis proruerent, & flagitarent ut crimina, que f/afferre ac probare dicebant, publice a nobis & a plebe cognofcerentur, gravitati noflrx negavimus convenire, ut collegx nortri jam delefti fic ordinati, fic laudabili multorum fententia comprobati, d ventilari ultra famam ore maledico & aemulantium voce pateremur. Et quia, quibus refutati fic cotnpreffi funt, fic illicitis oonatibus herefim fecify nudati funt, in epiftolam congerere kmgum^fuit, ex Primitivo compresbytero noftro plenifftme lingula, cum ad vos venerit, audietis. Ac ne eorum furens audacia unquam dcfilleret, hic quoque in fcliifmatis panes Chrifti mciRbca diftrahere, fic catholice ecclefix corpus unum feindere ac laniare nituntur, ut oftiatim per multorum domos, vel oppidatim per !|uafdam civitates difeurrentes, obftinatioms ttx, fic erroris fciffi fibi qurraat comites. Quibus fetnel relponfum dedimus, nec mandare defiftimus, ur pernicioia diffenfione fic concertatione depofita, impietatem effe Icianr matrem defcrere, fit agnoicant atque intclligant, epifeopo femel fafto, fic collegarum ac plebis tcftimonio fic judiqio comprobato, alium con-

cmu44

4s<MiMnduM «hr« hon.. "'£dl

A llitui nullo modo porte · proinde pacifice fib* ac fideliter confuiuifle, ul li ic attertote* evanÇclü & Chrifti effe contuentur, prius adccclc-,iam revertlultur ·' θ!'ι° tc · fratct cariflunc, femper bene valere.

EPISTOLA · II. . χ tu. ♣k« l'»iB « R,i

CYPRIANI ADCORNÉLIUM.

Dc ordinatione ejus a fe comprobata, fic Feliciffimo.

B *Cyfriamtf Corneha fratri falninn*

QUOD fervis Det, fic maxime facerdotibus juftis fic pacificis congruebat, frater camttme, miferamus nupei collegas noftros Cal donium fic Fortunatura, ur non tantum perluafione literarum notirarum, fed przfcnti» fua, fic confilio omnium veftrum, eniterentur quantum poffent, fic elaborarent, ut «d ecclefix catholice unitatem fciffi corporis membra com ponerent, ficChrillianx caritatis vinculo copularent. Sed quoniam diverfx partis obftinata & inflexibilis pertinacia, non tantum radicisficmatris linum atque complexum reculavit, led ctiam glilcente fic in peju« reerudefcenie difcor-C dta, epifcopum fibi conftituit, & contra facra mentum femel iraditinn dtvinz difpofitionis & catholics unitatis, adulterium & contrarium caput extra eccleliam fecit; acceptis lueris tam tuis, quam collegarum nollrorum, ucm adventantibus bonis viris, fic ncAis carilfiuiis collegis nollris Pompejo fic Stcphano, a quibus hxc omnia nobis cum b Ixtilia communi afleverata funt firmiter fic probata, fecundum quod divinz traditionis, fie ecclefiallicz inftitutionis fanditas ac pariter veritas exigebat, literas noftras ad te direximus. Sed fic per provinciam nofltam hxc eadem collegis noftris fingulis in notitiam perferentes, ab his quoque fratres noftros cum lireris dirigendos D efle mandavimus, quamquam mens noftra fic propofitum jam tunc fratribus fic plebi illic univerfx manifeftatum fuiffet, quando literis nuper ab utraque parte fufeeptis, tuas literas kgunus, Ac epilcopatus tui ordinationem fmgulorum auribus intimavimus. Honoris etiam kommunis memores, fic ' gravitatis facerdotalis ac fariftitatis reipeAum tenentes ea quz ex diverfo in librum ad nos tranfmiffiim congefta fuerant, accrbationibus criminolis rcfpuimus, confidcrantes pariter fic ponderantes, quod in tanto fratrum religiofoque conventu confidentibus Dei faccrdotibus, & altari pofito, nec legi debeant, nec audiri. Neque enim facile promenda funt, fic incaute ac temere E publicanda, quos difeordiofo ftylo (cripta audientibus fcandalum moveant, fic fratres longe politos, ac trans mare conftitutos, incerta opinione confundant. Viderint, qui vel furori fuo, vel libidini fervientes, fic divinz legis ac faniftitatis imraemores, jadirareinterimgcftiunt, quz probare non poffunr. Et cum innocentiam deftruere, atque expugnare non valeant, fatis habent, fama mendaciificfalfo rumore maculas infpcrgcre. Certe quod przpofms fic facerdotibus congruit, danda opera eft, ut talia cum a

qutbufdam feribontur, pernoa refpuantur. Ubi A enim erit, quod difeimus ac docemus feriptum efle, *Cmtim Itegaam team amala, tflaSiataam l^eaeter iefidmft> Item* alibi: *Or ternaaieada-vit malitia , & liagaa tea fempltfMatar irf-duu: Stent adoerfa/ fratrem tm detraMar* it adverfa/jUiam matrir tea ftmia/fcaadalam ?* Item quod apoftolus dicit: *Omit ferma malar dt art vtftr» an précédât: ftd Sana/ ad adifita-tintm fidej at det gratiam aadintiSa/.* Porro hax fieri debere oftendimus , fi quando talia Î|uorumdam calumniofe temeritate confcripta unt, legi apud nos non patimur. Et idcirco, frater cariflime, cum ad me talia adverfum te & compresbyteros tecum confidentes feripta venifleot, & clero & plebi legi pnteepi , que B religiofem fimplicitatem fonabant, nec ullis maledicorum & conviciorum latratibus perftrepebant. Qpod autem feripta collegarumnoftrorum, qui illic ordinationi nue adfuerant, defideravimus, non veteres mores obliti, novum aliquid querebamus. Nam fetis erat, ut tu te cpiicopum faâum literis nunciares : nifi effet ex diverfo diferepans faâio , que criminofis & calumniofis commentis fuis collegarum pariter ac fratrum plurimorum turbaret mentes, dc corda confunderet. Cui rei fopiendx necef-farium duximus, ut feribentium nobis inde collegarum noftrorutn firma & folida sudoritas pareretur, qui moribus ac vite & difciplin®c tua condigna literarum fuarum teftimouia pr®-dicantes, «mulis quoque & rerum vel novitate vel pravitate gaudentibus, omnem ambigendi, & di(crepandi ferupulum fuftulerunt, fecundum confilium noftrum falubri ratione* liberatas m hoc fluâu eftuantium fratrum mentes, fincere ac firmiter tuum fecerdotium probaverunt. Hoc enim vel maxime , frater, & laboramus, & laborare debemus, ut unitatem a domino , & per apoftolos nobis fucceflbnbus traditam, quantum pofliimus , obtinere curemus: & quod in nobis eft, palabundas & errames oves, quas quorumdam pervicax faâio, & heretics tentatio a matre fecemit, in ecdefiam colligamus , illis folis foris remanen- D tibus, qui in obftinatione fua vel furore perfeveraverunt, & ad nos redire noluerunt ; discretionis ac feparationis a fe *fade* , fle ecclefix dereliâ®, ipfi rationem domino reddituri. Quantum vero hic ad · presbyterium quorumdam dc Feliciflimi caufam pertinet , quid hic a&um fit, ut feire portes, literas ad te collegge noftri manu fua fubfcrjptas miferunt. Qui, auditis eis, quid fenferint, dc quid pronuntiaverint, ex eorum literis difccs. Melius autem, frater, facies, fi etiam exempla literarum, qu® ad te legenda pro dileâione communi perCaldomum dc Fortunatum collegas noftros proxime miferam, qu® de eodem Feliciflimo & de E presbyterio ejufdem ad * clerum iftic noftrum plebem feripferam , legi illic fratribus jubeas, que dc ordinationem dc rationem rei geftae loquantur, ut tam iftic, quam illic circa omnia per nos fraternitas inftruatur. Exemplaria autem eadem nunc quoque per Mettium hypodiaconum a me mifliim dc Nicephorum acolythum tranfmifi . Opto te, frater cariflime, femper bene valere.

EPISTOLA III. · CYPRIANI.

AD ÇORNELIUM.

Qiod ad confeifores a Novatiano feduâos literal fecit.

Cyprfa»*/ *CermU» fratri falattm.*

ET religiofiun nobis, & neceflarium exifti-xnavi, frater cariflime , ad confeflbres , qui illic fiint, & Novatiani & Novati obftinatione & pravitate feduâi, de ecclefia recef-ferunt, literas breves facere , quibus eos pro afleâione mutua convenirem , ut ad matrem fuam, id eft, ecclefiam catholicam , revertantur : quas literal tibi a Mettio hypodiacono legi prius mandavi, ne quis aiiud me feripfif-fe fingeret, quam quod meis literis continetur. Mandavi tamen eidem Mettio a me ad vos miflb, ut de tuo arbitrio rem gerat : & fi eafdem literas confeflbribus putaveris efle reddendas, tunc eas tradat . Opto te , frater cariflime, femper bene valere.

EPISTOLA IV. CYPR.IANI

AD CORNELIUM.

De Polycarpo Adrumetlno.

Cjpriamu Ctnelit fratri falattm.

LEGI (itéras tuas , frater cariflime quas per Primitivum compresbvterum noftrum mififti, in quibus te comperi motum , quod cum de c Adrumetina colonia Polycarpi nomine ad te liters dirigerentur , pofleaquam nos, ego dc Liberalis, in eumdem locum veniflemus, cœpiflènt illuc ad presbyteros dediaconos liter® dirigi . Quod fcire *u* volumus, de pro cerro credere,, nulla rd levitate aut contumelia faâum. Sed cum ftatuiflemus college complures, qui in unum conveneramus, ut Tegatis ad vos coepifcopis noftris Caidonio dc Fortunato raiflis , omnia interim integra fuf-Snderentur , donec ad nos iidem collegas noi, rebus illic aut ad pacem redaâis, aut pro veritate compertis*, redirent: presbyteri & diaconi in Adrumetino confiftentes , Polyearpo coepifcopo poftro abfente , ignorabant , quid nobis in commune placuiflet. At ubi nos in prefcntiam venimus, comperto confilionoftro, ipfi quoque id, quod & ceteri, obfervare ccepetunt , ut in nullo ecclefiarum iftic confiflentium eonfenfio di(creparet . Qpidam tamen mentes nonnunquam & anithos fermonibus fuis turbant , dum aliter qusedam , quam fe habet veritas , nunciant . Nos enim lingulis navigantibus , ne cum feandalo ullo navigarent , rationem reddentes , feimus nos iwrtatos eos efle, ut ecclefi® catholice matricem & radicem agnofcerent, & tenerent . Sed quoniam latius fufa eft noftra provincia, habet enim Numidiam & Mauritaniae duas fibi cohaerentes, ne in urbe fchifina faâum abfentium animos incerta opinione confunderet, placuit, ut per cpifcopos, retenta a nobis rei veritate, & ad

fle ad comprobandam ordinationem tuam, fa- A fta auftoritate majore, tum demum fcropulo omni da fingulorum pedoribus cxcuflb, per omnes omnino in provincia ifta pofitoa, Utere fierent, ficuti fiunt, ut te nmverfi collegas noftri flt communkatiooem tuam, id eft, catholicas ecdefias unitatem pariter flt caritatem probarent firmiter ac' tenerent. Qyod divinitus etenifle, flt confilium noftram providenter proceffifle gaudemus. Sic enim nunc epifeope. tus tui flt veritas pariter flt dignitas aportiffima luce flt manifeftifliima flt finniflima comprobatione fundata eft, ut ex referiptis collegarum noftromm, qui ad nos literas inde fecerunt, fle ex relatione ac teftimoniis coepifcoporum, Pompeii *& Stephani, &* Caldonii, ac Fortu- B nati, ordinationis tuae flt origo neceflaria, flt ratio jufta, flt gloriola quoque innocentia ab omnibus nofcetur. Quod ut fitful cum ceteris quoque collegis noftris ftabilfter ac firmiter adminiftremus, atque ut catholice ecdefir pacem concordis unanimitate teneamus, perficiat divina protedio, ut dominus qui iacerdotes fibi in ecclefia fua eligere fle conftituere dignatur, eleftos quoque fle conftitutos, fua voluntate atque opitulatione tueatur, gubernantes infpirans, ac fubminiftrans, fle ad improborum contumaciam frenandam, vigorem, flt ad lapforum fovendam poenitentiam, lenitatem. Opto te, frater cariflime, femper bene valere. C

xlvii~ «4it lu * *»“.

EPISTOLA · V. CYPRIANI AD CORNELIUM.

Refponfum congratuhtorium, de confeflbrum reditu ex fchifmate.

Cypriennt Cerntlio fretri feintent.

ET egifle nos, & „gcrc ' frater cari(Time, maximas gratias fine ceffatiooe profitemur ueo Patri omnipotenti, & Chrifto ejus, domino, flt Deo noftro fahitari, quod fic eccle- D fla divinitus protegatur, ut unitas ejus & fanâitas non jugiter, nec in totum perfidiae & haereticas pravitatis obftinatione vitietur. Legimus enim literas veftras, fle voti communis ampliftimum gaudium exultanter excepimus, Maximum presbyterum & Urbanum confeflores, cum Sidonio & Macario ad ecdefiam catholicam regreflbs effe, id eft, errore depofito & fchifinatico, imo haeretico furore deferto, unitatis ac veritatis domicilium fideli fanitate repetiiffe, ut unde ad gloriamproceflêrant, illuc gloriofi redirent: ne qui Chriftum confefli effent, Chrifti poftmodum caftra defeterent: nec tentaient caritatis atque unitatis, fidem, qui vifti robore & P virtute non fuerant. Ecce incolumis fit immaculata laudis integritas, ecce incorrupta fle folida confitendum dignitas, a defectoribus & profugis receffiffe, proditores fidei fle ccclcfix catholice impugnatores reliquifle. Merito illos revertentes, fummo (ut feribitis) gaudio, & clerus, fit plebs, fle fraternitas omnis excepit: 5|uomam m confcfforibus gloriam fuam conervantibus, fle ad unitatem revertentibus, nemo non fbcium fe fle participem eorum gloriz computat. Hujus diei laetitiam de noftris pof- A femus fenfibus zftimare. Nam cum iftie ad literas veftras, quas de coram confeflionc mififtis, letatus fit omnis fratrum numerus, fle frimma alacritate hunc nuncium communis gratulationis exceperit, quid illic, ubi res ipfa fle Scfens laetitia fub oculis omnium gerebatur? am enim dominus in evangelio luo dicat, *effe fttaeuutne gettdinnt in coele Jnper* «om *petente*-. rv *peenitentiene edente*: quanto majus eft gaudium fle in terris pariter fle *ia* coelo, fuper confefforibus ad ecdefiam Dei cum gloria fua. fle cum laude redeuntibus, fit redeundi viam ceteris exempli fui fide fle probatione facientibus? Hic enim quofiiam fratres noftros error induxerat, quod fibi communicationem confefforum fequi viderentur. Quo errore fublato, lux omnium pedoribus infufa eft, fle ecclefia catholice una eiTe, ncc fcindi nec dividi poffe monftrata eft. Nec quifqliam jam facile poterit fchifinatici furentis verbis loquacibus decipi, cum probatum fit, bonos & gloriofos Chrifti milites non potuifle diu aliena fallacia, & perfidia extra ecclefiam detineri. Opto te, frater cariflime, fcmpcrbcnc valere.

EPISTOLA. VI. CYPRIANI

xnx edit. P*. *

Refponfum ad Cornelium de Novati federibus.

Cyprientu Cornelio fretri feintent.

ET cum diligentia fle cum dileftione fecifti, frater carilfime, feftinato ad nos mittendo Nicepborum acolythum, qui nobis flt de confeflbribus regreffis gloriofam Iztitiam nunciaret, flt adverius Novatiani flt Novati novas flt pemiciofas ad impugnandam Chrifti ecclefiam machinas pleniflime inftrueret. Nam cum pridie iftuc venifiet heretics pravitatis nocens fa&io, ipfa jam perdita, flt alios qui fibi confenferint perditura, poftero die Nicephorus cum veftns litteris fupervenit: quibus flt didicimus, flt docere atque inftruere ceteros cœpimus, Evariftum de epifeopo jam nec laicum remanfiffe, cathedra fit plebis extorrem, flt de ecclefia Chrifti exulem, per alias longe provincias oberrare, flt ipfiun veritatis ac fidei naufragum faftum, circa quofiiam fui fimiles paria naufragia concitare: Nicoftratum vero, diaconio fandr adminiftrationis amiflo, ecdofiafticis pecuniis facriiega fraude fubtra&is, flt viduarum ac pinaliorum depofitis denegatis, non tam in Africam venire voluifle, quam confcienria rapinarum flt criminum 'nefandorum, illinc ab urbe fugifle: flt nunc ecclefiz defertor ac profugus, quali mutafle fit hominem, mutare regionem, confeflorem fe ultra jaftat flt przdicat, cum Chrifti conteflbr nec dici, nec efle jam poflit, qui ecclefiam Chrifti negavit. Nam cum Paulus apoftotus dicat: *Prepter hoc relinqnei betne petreen tnntrent & erunt* dw *in cerne tene. Secreteeentnne tllnd tnegnntte efi, ege entent dico in Chrifinm* 0" *tn Ecclejîent.* Cum hoc, inquam, beatus apoftolus dicat, fltChrifti pariter atque ecclefix unitatem individuis nexibus cohxrentem fanfta fua voce teftetur, quomodo poteft efle cum Chrifto, qui cum fponfa Chrifti atque in ejus ecclefia non eft?

Aut quomodo 3ihiinit fibi regende aut gubcr-A nandæ ecdefie curam , qui fpoliavit & fraudavit ecclefiam Chrifti ? Nam de Novato nihil inde ad nos fuerat nunciandum , cum magis per nos vobis debeat Novatus oflendi, rerum novarum femper cupidus , avaritie inexplebilis rapacitate furibundus, arrogantia & ftupore fuperbi tumoris inflatus , femper iftic epifeopis male cognitus , quafi hrrcticus temper & perfidus, omnium fiurerdotum voce damnatus, curiofus femper , ut prodat : ad hoc adulatur , ut fallat: nunquam fidelis, ut diligat : fax & ignis, ad conflanda feditionis incendia : turbo & tetnpeftas, ad fidei facienda naufragia : hoftis quietis , tranquillitatis adverfarius , pacis inimicus. Denique Novato illinc a vobis rece-B dente , id eft , procella & turbine recedente , ex parte illic quies fada eft , & gloriofi ac boni confeflores, qui de ecdefia , illo incitante , difcvfTcrant , pofteaquam ab urbe ille difccflit, ad ecclefiam reverterunt. Idem ert Novatus, qui apud nos primum difeordiae & fchifmatis incendium feminavit , qui quoldam iftic ex fratribus ab epiicopo fegregavir, qui in ipfa pcrfccutione ad avertendas fratrum mentes , alia quatdam perfecutio noftris fuit . Ipfe eft qui rdiciflunum latellitem fuum , diaconum , ntc permittente me, nec fciente , fiia fadionc & ambitione contlitiut ; & cum fua tempefta te Romam quoque ad evertendam ecclefiam n.ivigans, fimilia illic & paria molitus eft , a <2 cleio portionem plebis avellens , fraternitati bene fibi cohsrrentis , & <c invicem diligentis concordiam icindens . Plane quoniam pro magnitudine fua debeat Carthaginem Roma pitrcedere, illic majora 3c graviora commifit . Qui iftic adverfus ecclefiam diaconum fecerat, illic epifeopum fecit. Nec hoc qutfquam mt retur in talibus . Feruntur mali femper fuo furore dementes : & pofteaquam ftelcra fecerint , conficientia ipfa fceleratx mentis abitantur . Nec remanere m ecdefia Dei poffiint , qui deificam & ecclefiafticam diiciplinam nec aftus fui converfatione , nec morum pace tenuenint Spoliati ab illo pupilli , fraudate vidux, pccunix quoque ecclefix denegatz , hasDf de ilio exigunt pœπ-·..' , quas in ejus furore confpicimus . Pater etiam ejus :u vico fame mortuus , & ab eo in morte poftmodum nec l'epultus . Uterus uxoris calce percuffus , & abortione properante, iu parricidium partus expreflus : ÛC damnare nunc audet iacrificantium manus , cum fit ipfe nocentior pedibus , quibus filius , qui nalcebatur , oecifus eft . .Hanc confidentiam criminum jam pridem timebat : propter hoc fic non de peesbyteno excitari tantum , fed & communicatione prohiberi, pro certo tenebat. Et urgentibus fratribus, imminebat cognitionis dies, quo apud nos caufa cius ageretur , nifi perfiecutio ante vemflet, ~ quam ifte voto quodam evadendae & lucranda: damnationis- excipiens, hate omnia commifit & mifcuit , ut qui ejici de ecdefia dt excludi debebat , judicium fiacerdotum voluntaria difccifione praecederet : quafi evafifle fit pœnam , przveiiiffe fententiam. Circa ceteros autem fratres elaboramus, quos ab eo circumventos dolemus , ut veteratoris perniciolum latus fugiant, ut lethalcs laqueos fioheitantis evadant , ut , de qua ille pelli divinitus meruit , ccclc fiam repetant. Quos quidem. domino adjuvan A te, per ejus mifcricordiam regredi poffe conii* dimus . Neque enim poteft perire , nili quem conflat elle periturum, cum dominus in evangelio lito dicat: Ootiv/ p/aarMfta, ÿww wm ar<wi*. I(*plantavit Faier mem caleftn, eraJitaiitar. Qui* plantatus non eft in pneceptis Dei *patris &* monitis, folus poterit de ecdefia iUe difcedere : folus, epifeopis dcreliftjs cum fchifmaticis & haereticis in furore remanere . Ceteros tero nobifeum adunabit Dei patria mifericordia, fit Chrifti Domini noftri indulgentia , & noftra patientia . Opto te , frater cariflime , femper bene valere.

EPISTOLA VII. CYPRIANI'‚≪ *

Rigthu

AD CORNELIUM.

De Fortunato & Feliciflimo , live contra haereticos.

Cjprtaaaj Carmlia fratri falutem.

Legi t literas tuas, frater cariftime , quas t H» «·» per Saturum fratrem noftrum acolythum mtfifti, & dilectionis fraterna; , & ecclefiaflicc ddciplinx, & facerdotalis cenfunc latis plenas. quibus lignificafli , Fdiciflimum hoftem Chritti, non novum, led *iam pridem ob* crimina lua plurima «c graviflima abftentum , & non tanlutn mea , led & plurimorum coepifcoporum lententia condemnatum, rcjeâum a te. illic elle ; & cum vemflet, ftipatus * caterva ' ** & faftione defperatortun , vigore pleno ("quo epifeopum agere oportet) pulfum de ecdefia efle , de qua jam pridem cum fui fimilibus, Dei ma/eftare & Chrifti domini , & judicis noftri feveriute depulfus eft , ne fchifmatis & diflidii ancior, ne pecuniae commiflz fibi fraudator, ne ftuprator virgtnum, ne matrimoniorum multorum depopulator atque çorruptor t ultra adhuc fponfam Chrifti incorruptam, fandam, , ,pudicam , przfentiae fiue dedecore i & impudica atque incdta contagio™e violaret . Sed enim leda alia* tua, epifto) fratep , + Hxc ·<» quam primis literis fubjunxifti , fati$\miratu$ ent· lum , cum animadvertiflem , te mipn atque terroribus eorum qui venerant afiqdantum efle commotum , cum te , fecundum quod fcripfi* fti , aggrefli eflent cum fumina defperatione , comminantes , quod fi literas quas attulerant , non accepifles, publice eas recitarent, & multa turpia ac probrofa, & ore fuo digna , proferrent. Quod fi ita res, eft, frater cariflime, Now. ut nequiflimorum timeatur audacia , & quod mali jure atque equitate non poffiuit , temeritate atque defperatione perficiant, aftum eft de epifeopatus vigore , & de ecdefiæ gubernandat fublimi ac divina poteftate : nec Chriftiani ultra aut durare, aut efle jam poftumus , fi ad hoc ventum eft , 'ut perditorum minas atque mfidias pertimelcamus . Nam fit Gentiles & Judzi minantur, &hwretici, atque omnes , quorum peâora fit meutes diabolus obfidet , venenatam rabiem fuain quotidie fu tiofia voce teftantur : non tamen idcirco cedendum eft, quia minantur : aut ideo adver* '.anus & inimicus major eft Chnfto , quia tantum fibi vindicat & aflunui in firculo. M.iiicie debet .quid no», iratet cariflime, fidei io

bur

bur immobile, & flabilis, afque inconcufla virtus contra omnes incurfus atque impetus oblatrantium fluâuum, vehit petrr objacentis fortitudine & mole debet obuftere Nec imereft, unde epifeopo aut terror aut pcrieulum veniat, qui terroribus & periculis vivit obnoxius & tamen fit de ipfis terroribus λ periculis gloriofus. Neque enim falas Gentilium vel Judxontm minas cogitare & fpeftare debemus, cum videamus ipfum dominum 3 fratribus efle detentum, & ab eo, quem inter apoftolos ipfe delegerat, proditum: inter initia quoque mundi. Abel juflum non nifi frater occiderit, & Jacob fugientem pertecutus fit frater mfcftus, & Jofeph puer venient vendentibus Iratribus. Iq evangelio etuwi legimus elfe prsrdi- B dum, magis domefticormimicos futuros: & qui prius copulati facramento unanimitatis fuexint, ipfos invicem tradituros. Nihil intereft, quis tradat aut fieviat, cum Deus tradi per mittat, quos difponit coronari. Neque enim nobis ignominia eft, pati a fratribus, quod paflus eft Chriftus: nec illis gloria eft, facere quod fecerit Judas Qua; autem fui elatio eft, que comminantium, tumeus fit inflata ac vana jadatio, illic ahfcntr minari, cum hic me habeant in poteflate prelentem? Convicia eorum, quibus fe &. vitam fuam quotidie lacerant, non timemus: fifties dt lapides & gladios, quos verbis parricidalibus jaftant, non pethorrefeimus Quod in illis eft, homicidae C funt apud Deum tales: necare tamen non poffunt, ttiii cis dominus necare permiferit. Et cum nobis fcmel moriendum fit, illi tamen verius & deliciis luis quotidie perimunt. Sed non idcirco, frater cariflime. relinquenda eft nobis ecclefiaftica difeiphna, aut lacerdotalis folvenda cenfura, quoniam conviciis infcflamur, aut terroribus quatimur, quando occurrat & moneat fcriptura divina diçens; *Ille vero qui prefumit, & contumax efi, vir fui jaElans, mbil omnino perficiet, qui dilatavit tamfuam infernus animam fuam.* Et iterum; Ker*a viri peccatoris ne timueritis, quia gloria ejus in ftercora erit & in vermes. Hodie extollitur, cras non invenietur, quontam converfus efiO* ia *terram fuum, & cogitatio ejui periit.* Et itèrum: *Vidi impium exaltatum, extolli fu pet cedrot Libani, & tranfivi,* & *ecce* nen *erat: di quufivi eum, tj* non *efl inventus locus ejus.* Exaltatio & inflatio, & arrogans ac fuperba jaftatio, non de Chrifti magifterio, qui humilitatem docet, led de Antichrifti ipiritu nafcitur, Cui exprobrat per prophetam dominus, & dicit: T«r *autem dixifti m animo tuo, in coelum afeendam, fuper flellas Dei ponam fedem meam. Sedebo in monte alto, fuper montes alto, tn Aquilonem, .ifcendam fuper nubes, fimihr ero alti/fimo.* Et addidit dicens: *Tu vero ad inferos defeendes in fundamenta terra, iy qui videbunt te, fuper te mirabuntur.* Unde ÔC parem talibus pcenam fcriptura divina ioco alio comminatur, & dicit: *Dies enim domini Jabaotb fuper omnem injuriofum 6* fuperbum, & fuper omnem elatum tf excelfum.* De ore itaque & de verbis fuis unufquifque ftatim proditur, & utrum Ghriftum in corde fuo, an vero Antichriftum habeat, loquendo detegitur, fecundum quod dominus in evangelio iiio ait: *Progenies viperarum, quomodo potefln bona hqui, cum fitif nequam" De abundantia entm cudi os* A *emittit Bonus bomo de bmo tbejauro emittit bona, tf nequam bomo de nequam tbejauro emittit nequam. Unde* & dives ille peccator, qui de Lazaro in finu Abrahx polito, atque in refrigerio tonftituto, implorat aflxilium, cum in tormentis cruciabundus flammz cremantis ardoribus aduratur; inter omnes corporu partes magis os ejus & lingua dat panas, quia plus fcilicet lingua lua & ore peccaverat. Nam cum fcriptura fit: *Neque maledici r/gnum Dei conjequrntur;* & iterum in evangelio hio dominus dicat: j'ai *dixerit fratri juo, fatue, Ü qui dixerit rara, reus erit pebenna* igair; quomodo pofliint cenfuram Dei ultoris evadere, qui talia ingerunt non iblum fratribus, fed & iaccrdotibus; quibus honor tantus de Det dignatione conceditur, ut quiiquis facerdotiejus, fit ad tempus hic judicanti, non obtemperaret, Retira necaretur? In Deuteronomio dominus. Deus loquitur, dicens: *Et bomo 'quacumque fecent in fuperbia, ut non exaudiat facerdotem aut judicem, quicumque fuerit, in diebui illis morietur bomo ille; 0* omms populus, cum audterit, timebit, 6* non agent impie ettam nunc.* Item ad Samuelem, cum a Jtidzis /pernere- tur, Deus dicit: Aon *te fpreverunt, fed me fpreverunt.* Et dominus quoque in evangelio: *audit,* inquit, ties, *me audit,* Ô* *eUm qui me mifit: qui rejicit vos, me rejicit: qui me rejicit, rejecit eum qui me mifit.* Et cum leprofum mundaflet: *Vade,* inquit, 6* *demonftra te facerdoti.* Et cum poftea tempore paflioni; alapam accepiflct a fervo facerdotis cumque ei dixiflet, *Sic refpondespontifici* advetfus pontificem dominus contumeliole nihil dixit, nec quidquam de facerdotis honore detraxit, fed innocentiam fuam magis afferens & oftendens: *Si male,* inquit, *locutus fum, exprobra de malo: fi autem bene, quid me cadis* Item in Adibus apoftoiorum poftmodum beatus Paulus, cum ei didum eflet: *Sic infilis in /acerdotem Dei maledicenda?* quamvis domino jam crucifixo, facrilcsi & impii & cruenti illi efle ctrpiflent, nec jam quidqu im de facerdotali honore & audoritate retinerent: tamen ipfum, quamvis inane nomen & umbram quamdam facerdotis cogitans Paulus, *Nefciebam,* inquit, *fratres, quis pontifex efl: feriptum eft enim: Principem populi tui non maledicei.* Cum l\arc tanta ac talia, & inulta alia exempla prsecedant, quibus facerdolalis auJorrtas & poteftas de divina dignatione firmatur; quales putas efle eos, qui iaccrdotum huiles & contra ecclefiam catholicam rebelles, nec prxmonentts domini comminatione, nec futuri judicii ultione terrentur? Nequ? enim aliunde hzrefesobortat funt, aut nata lunt fchifmata, quam inde quod facerdoti Dei non obtemperatur; nec unus in ecclefia ad tempus facerdos, & ad tempus judex vice Chrifti cogitatur: cui fi fecundum magifteria divina E temperaret fraternitas univerfa, nemo adverlum facerdotum collegium quidquam moveret: nemo poll divinum judicium, poft populi fuflragium, poft coepifcopoium confenfum, judicem fe jam nqudepifcopi, fed Dei faceret: nemo /dilhJio unitatis Chrifti ecclefiam feinderet: nemo fifii placens, ac lumens, feorfum ions novam haiefim conderet, nifi fi ita eft aliquis iairilera iriiieitlith ac perditr mentis, ut pu tet, Ime Dei mduio fieri facerdotem. cum dominus :u cvanyeliu luo dica: *: Nonne- duo paf-*

feres affe veneunt, tf neuter eorum cadit in ter-A uw *jRh Patris vefiri voluntate* ? Cum ille nec minima fieri fine voluntate Dei dicat, exifti- mat aliquis fiuxuna & magna, aut npn faex- te, aut non permittente Deo , in' ecclefia Dei fieri, & lacerdotes, id eft , diipefifatores ejus non de ejus fententia ordinari ? Hoc eft fidem non habere, qua vivimus: hoc eft Deo bono- rem non dare , cujus nutu «St arbitrio regi & gubernari omnia fcimus & credimus . Plane epifeopi non de voluntate Dei fiunt, qui extra ecclefiam fiunt, fed. contra difpofitionem & traditionem evangelii fiunt, ficut ipfe dominus in duodecim prophetis ponit, & dicit. *Sibi* w- *tipfis regem conflitxerunt* , Ô* non *per me* . Et Kerum: *Sacrificia eorum tamquam panis luRus* : 3 *omnes qui manducant ea , contaminabuntur* . Et per Ifajam quoque Spiritus fandus clamat, & dicit : *vobis filii defertores , Hac dicit demi- nui : Habxiftit cortium,* tT *non per mt : & fe- tijlit conventionem, & non per fpiritum meum , adjicere peccata fuper peccata* . Ceterum dico enim provocatns , dico dolens , dico compul- fus , quando epifcopus in locum defunâi fub- ftituitur , quando populi univeifi luffragio in pace deligitur, quando Dei auxilio in perfecu- tione protegitur , collegis omnibus fideliter jun&us , plebi fux in epifeopatu «quadriennio jam probatus, in quiete ferviens difdplinx , in tempcftate profcripms , applicito & adjunfto epifeopatus lui nomine , toties ad leonem pe-C titus in circo, in amphitheatro , dominicx di- gnationis teftimonio honoratus : his ipfis etiam diebus, quibus has ad te literas feci, ob facri- ficia qux edifto propofito celebrare populus ju- bebatur , clamore popularium ad leonem de- nuo poftulatus in circo , cum talis , frater ca- rilfime, a quibufdam defperatis & perditis , & extra ecclefiam conftitutis, impugnari videtur : apparet, quis impugnet, non Icilicet Chriftus , qui facerdotes aut conllituit aut protegit ,xfed ille qui Chrifti adverfarius , & ecclefix *çius* inimicus , ad hoc ecclefix prxpofitum fua 10- feftatione perfequitur, ut gubernatore fublato , atrocius atque violentius circa ecclefix naufra- gia graffetur. Nec quemquam fidelem, & evan-D gelii memorem, atque apoftoli prxmonentis mandata retinentem, movere debet , frater ca- rillime , fi quidam in extremis temporibus fu- perbi & contumaces, & facerdotum Dei holies aut de ecclefia recedunt, aut contra ecclefiam faciunt, quando tales nunc futuros , & domi- nus & apoftoli ejus ante prxdixerint . Nec prxpofitum fervum deferi a quibufdam , mire- tur aliquis, auando ipfum dominum magnalia & mirabilia fumma facientem, & virtutes Dei patris faâorum fuorum teftimoniis comproban- tem, difcipuli fui reliquerint : & tamen ille non increpuit recedentes, aut graviter commi- natus eft , fed magis converfus ad apoftolos fuos, dixit: *Numquid* ÿ *vos vultis ire?* fervans E icilicet legem, qua homo libertati fux rcliâus, & in arbitrio proprio conftitutus , fibimet ipfe vel mortem appetit , vel falutem . Petrus ta- men , fuper quem aedificata ab eodem domino fuerat ecclefia, unus pro omnibus loquens, & ecclefix voce refpondens , ait : *Domine , ad quem itimus7 Verba vitx xterna habes. Et not eredimus cognovimus , quoniam tu es Filius Dei vivi.* Significans fcilicet & oftendens, eos qui a Chrifto receflerint , culpa fua perire : ecclefiam tamen qux in Chriftum credat, & qux femel id, quod cognoverit, teneat, nun- quam ab eo omnino difcedere: & eos fffe ec- defiam, qui in domo Dei permanent. Planta- tionem vero plantatam a Deo Patre non effe, quos videmus non frumenti ftabilitate folidari, fed tamquam pakas , dilfipantis .inimici fpiritu ventilari. De quibus & Joannes In epiftola fila dicit: *Ex this exierunt, fed tn fuerunt fx* ag=i Jm ii. *his : fi enim fuiffent* K *nobis , manfiffent utique nobifeum*." Item Paulus monet nos * cum mali de ecêlefia pereunt, non moveri, nec receden- tibus perfidis fidem minui, fihfid «ww, inquit, *fi exciderunt* λ *fide quidam eorum, numqxid nifi- delitas illorum fidem Dei evacuavit ?* __ enim Deus verax , omnis extern tomo mendax . Quod ad nos attinet, confcientix noftrx con- venit, frater carilfime, dare operam , ne quis culpa noftra de ecclefia pereat. Si autem quis ultro & crimine fijo perierit, & pœnitentiam agere, atque ad ecclefiam redire noluerit, nos in die judicii inculpatos futuros , qui confidi- mus fanitati; illos folos in pcems remanfuros, qui noluerint confilii noftri falubritate fanari. Nec movere nos debent convicia perditorum , quo minus a via reda & a certa regula non recedamus , quando & apoftolus inftruat di- cens: *Si hominibus placerem, Cbnjli fervus tn^-^ effem.* Intereft , utrum quis homines promere- ri , an Deum cupiat . Si hominibus placetur , dominus offenditur: fi vero enitimur & elabo- ramus, ut poffimus Deo placere ; & convicia & maledifta debemus humana contemnere . Quod autem tibi de Fortunato ifto pfeudoepi- fcopo , a paucis & inveteratis haereticis confti- tuto, non ftatim fcripfi, frater carilfime, non ea res erat, qux in notitiam tuam deberet per nos feftinato ftatim, quafi magna aut metuen- da, perferri ; maxime quando & Fortunati no- men jam fatis noffes , qui eft unus de quin- que presbyteris , jam pridem de ecclefia profu- gis , & lententia coepifcoporum noftrorum , multorum & gravilfimorum virorum nuper *· fcparatl· abftentis , qui fuper hac re priore anno ad te literas fecerunt . Item Fcliciflimum figniferum (editionis recognofceres , qui & ipfe in iifdem coepifcoporum noftrorum fe&is ad te pridem literis continetur, qui non tantum ab iis illic * abftentus , fed abs te illic nuper de ecclefia · fapatatui pulfus eft . Cum haec in notitia tua effe con- fiderem, & pro certo haerere memoriae & di- fciplinx tur fcirem, neceflarium non putavi , celeriter & urgenter hxreticorum tibi ineptias nuntiandas. Neque enim ad catholice ecclefix majcftatem , pariter ac dignitatem pertinere debet, quid apud fe hrreticorum & ichifiriati- corum moliatur audacia . Nam & pars Nova- tiani Maximum presbyterum , nuper ad nos a Novatiano legatum milium , atque a nqftra communicatione rejeâum, , nunc iftic fibi fe- cifle pfeudoepifcopum dicitur . Nec tamen de hoc tibi 1eripferam, quando hare omnia conte- mnantur a nobis, & miferim tibi proxime no- mina epifeoporum iftic conftitutorum, qui in- tegri & fani in ecclefia catholica fratribus prx- funt. Quod utique ideo de omnium noftrorum confilio tibi placuit Icribere, ut erroris diluendi, ac perfpiciendae veritatis compendium fieret, & icires tu & collcgx noftri, quibus feribere, & lite- ras mutuo a quibus vos accipere oporteret. Si quis autem praeter hos, quos epiftola noftra complexi

fumus, {cohere vobis aederet, fcitetfo «n velAfrotium^nhendacio numerus inflatur; quaff etfi facrificio, vdlibeU· effie macuhcnm, vd unom de hmvticia, perverfism fcilieet k profanum. Nadus tamen occafioaemfiuniliariffimi hoentnis fit clerici, per Felicianem acolythum, quem cum Perfrocolkga noftro aaifiras, inter cetera, quia innotitiam tuam perferenda hinc fuerant, etiam de Fortunato ifto tibi fcripfi -, Sed dum iftic Felicianus frater softer vel vento retardatur, vel accipiendis aliis epiftolis a. nobis detinetur, Felicifluno ad vos properante * portentus eft: ita enim femper icelera feftinant, quaff contra*' innocentiam feftinatione praevaleant. Per Felicianum autem fignificavi tibi, frater, venlfe Carthaginetn Privatum veterem hereticum, • Firbetit*- jn · Lambefitana colonia ante multos fere an-B nos, ob multa & gravia delida, nonaginta epitoporum lententia condemnatum, antcceflorum etiam noftrorum (quod & veftram con-. fcientiam non latet) Fabiani & Donati literis feveriflime notatum: qui cum caufam fuam apud nos in concilio, quod habuimus Idibus Maiis, quse proxime fuerunt, velle fe agere diceret, nec admiffus effit, Fortunatum illum x fibi pfcudoepifcopum, dignum collegio fuo fecit. Venerat etiam cum iMo & Felix quidam, J|uem ipfe extra ecclefiam in herefi pfeudocpicopum olim conftituerat. Sed & Jovinus & Maximus comites cum Privato harretico adfuerunt, ob nefanda facrificia & crimina in fe probata, fententia novem epifeoporum collegarum noftrorum condemnati, & iterato quoque a pluribus nobis in concilio anno priore abftenti. Cum his autem quatuor jundus eft & Kepoftus Suturnicenfis, qui non tantum in perfecutione Ipfe cecidit, fed & maximam partem plebis fuse facrilega perfuafione dejecit. Hi quinque cum paucis vel facrjficaris, vel male fibi confciis, Fortunatum fibi pfeudoepifcopum cooptarunt, ut criminibus in unum convenientibus talis effet fcilicet redor, quales illi qui reguntur. Hinc jam & cetera mendacia, frater cariifime, potes nofcere, que illic homines defpcrati & perditi ventilaverunt, ut cum de facrificatis vel de hzreticis amplius quam quinque pfeudoepifcopi non fuerint nui Carthaginem venerint, & Fortunatum fibi dementi* fuat focium conflituerint; illi tamen ![uaft filii diaboli, & mendacio pleni, aufi unt, ut feribis, jaditare vigintiquinque epifcopos adfuiffe: quod mendacium & iftic prius aptjd fratres noftros jactitabant, dicentes vigintiquinque epifcopos de Numidia effe venturos, Î|ui fibi epilcopum facerent: quo in mendacio v uo pofteaquam, quinque Tolis convenientibus naufragis & a nobis abftenti», detedi funt, atque confufi, Hornam cum mendaciorum fuorum merce navigaverunt, quali veritas poft eos navigare non poUet, quae mendaces linguas rei certat probatione convinceret. Atque hec eft, frater, vera dementia, non cogitare, nec fci-E re, quod mendacia non diu fallant; nodem taradiu efle quamdiu illucefcat dies: clarificato autem die, & lole oborto, luci tenebras ic caliginem cedere, & qux graffabantur per nodem latrocinia cellare. Denique fi nomina ab eis quaereres, non haberent \cl quos falfo nominarent: tanta apud cos etiam malorum penuria eft, ut ad illos nec de faenheatt·, nec de haereticis vigintiquinque colligi poflint. Et tamen ad decipiendas aures (unpliçium & ab-

verus effet hic numerus,· aut ab haereticis ccekfia, aut ab injuftis juftitia vincitur. Nec me oportet; *frdrer caritfime, paria* nunc cum illis facere, d ea que commiferunt atque hucufque committunt meo fermone decurrere: cum coofidcrandum fit nobis * quid proferre & feribere facerdotes Dei oporteat: nec tam' dolor apud nos debeat, quam pudor loqui; & ne videar provocatus maredida potius, quam crimina & peccata congerere. Taceo itaque dfc fraudibus ccclefic fadis.: conjurationes, adulteria, & varia delidorum genera pretereo: unum illud (in quo non mea, nec hominum, fed Dei caufa eft) de eorum facinore non puto effe reticendum; quod a primo fUtim perfecutionis die, cum recentia delinquentium facinora ferverent, ftt Sacrifiais nefandis non tantum diaboli altaria, Sed adhuc manus ipfe lapforum atque ora fumarent, communicare cum lanfis fit ptrnitentix agende intercedere non deftiterunt. Clamat Deus: *Swtjfc.oni. dut* r../,, erad/raÀiZar, *nifi domino foil*. Et dominus in evangelio dicit: [illegible]« *nm mpvmt*, tl- .v,,,ı, *lunt.* Et alio loco indignatio & ira divina non tacqt, dicens: *llltt fttdtjtn ithammn, b ilîu'!*>·»· impofuijm ftcnficia: juptr hnc non indignior? dial dotniMf.* Et intercedunt, ne rogetur Deu., qui indignari fe ipfe teftatur. Intercedunt, ne exoretur precibus & fatisfadionibus Chrifiuli, qui negantem fe negare profitetur. Nos 19.1 pio perfecutionis tempore de hoc inio literas mifimus* nec auditi fumus concilio frequenter ado, non confenfione tantum noftra, fed & comminatione decrevimus, ut pœnitentiam fratres agerent, ut poenitentiam non agentibus nemo temere pacem daret: & illi contra Deum facrilegi, contra facerdotes Dei impio furore temerarii, de ecclefia recedentes * dt contra e-clcfiam parricidalia arma tollentes, elaborant (ut opus fuum diaboli malitia confumment) ne vulneratos divina clementia in ecclefia fila curet; miferorum poenitentiam mendaciorum fuomm fraude corrumpunt, ne Deo indignanti fatisfiat; ne Chriftum dominum fuum, qui Chri^ftianus effe vel erubuit ante, vel timuit, pottmodutn quxrat; ne ad ecclefiam, qui de ccclefia recefferat, redeat. Datur opera, ne tatidadionibus & lamentationibus juftis delicta redimantur, ne vulnera lacrymis abluantur. Pax vera falfc pacis mendacio tollitur, falutaris finus matris noverca intercedente pexcluditur, ne de pedore atque ore lapforum fletus· & gemitus audiatur. Compelluntur adhuc infuper lapfi, ut linguis, atque ore, quo in Capitolio ante deliquerant, facerdotibus convicium laciant; confeffbres, & virgines, & judosquoique fidei laude praecipuos atque in ecclefia glonofos contumeliis & maledicis vocibus proloquantur. A quibus quidem non tam noftrorum modeftia, & humilitas, & pudor caditur, quam illorum ipforum fpes, & vita laderatur. Ne?|UC enim qui audit, lêd qui facit convicium miereft: nec qui a fratre vapula;, fed qui fratrem csdit, in lege peccator eft: di cum nocentes innocentibus injuriam faciunt, illi patiuntur injuriam, qui facere fe credunt. Denique hinc illis percufia mens, & hebes animus, & lenius aliehus eft. Ita eft Dei non inteiligcre débita, ne tcquatur pernitentia, ficut 1'criptu:· eft: *El drill .llt< Dru fi>' Hunt irtnjpunfho-i*, nc, *·!

revertantur fcilretcurentur, & deprecatio- nibus fic lalisfadionibus juiUs -poft peccata fa- ncntuY Paulus apoflolus ·η epiftola fua ponir, & dicit : *Dilftfw ventatn noto babmruxt ut falvi fierex;. ac pipfeica mittet tllu IMut ope- laltoutm tuoris ,v ut cred.int mendacio , utfudi ceniter omne oui no» crediderunt veritati , fd fiti placent ia mjuilni.i* Primus felicitatis gra. dus etl, non dehnqucre: Iccundus, dclida co- f'nofcere . Illic currit innocentia integra fit il ibata qux favet, hic fuccedit medela qux fa net: quod utruinque ifti oftcnfo Deo perdide rum, tv ut anulla fit gratia, qtur de baptiiini landificaticxie percipitur „bc noirthbvcniat per- nitentia. per quam culpa cdraiur . An putas, frater, levia cife adverfus Deum facinora, par- v* & modica dclida, quod per illos non roga- tur majcftas indignantis Dei , quod non time- tur ira, à. ipius, & dus domini' quod immi- nente Autichullo , exarmatur tides militantis populi › dum toilitpr vigor & timor Chnlb ? Viderint laid hoc quomodo curent: facerdoti- bus labor major incumbit in atterenda, &.pro- curanda Dei majeftate , ne quid videamur in hac pane negligere , cum admoneat dominus & dicat. *£(ni,nc prACtfnant boc ad voi efi , o factrdote>· Si non audientis, & fi non potueritis in corde vejiro :<t detis honorem nomini meo, di- cit dominm , immittam in vot malediflionem , iT maledicam benedilioncm veflram.* Honor cr- go non datur Deo , quando fic Dei majcftas & ccnfura contemnitur , ut min lc ille indi- gnari & iratei facrihcantibusdicat, b; mmpre- nas xterna'. &' fuppluia perpetua comminetur, proponatur a facnlegis a:que dicatur : ne ira cogitetur Dei , ne timeatur judicium domini , ne pulletur ad ccclefiam Chrifti : fed fublaia poenitentia , nec ulla cxomologeli crimini» fa- da , dcfpedi» epifeopis atque calcatis , pax a presbyteris verbis fallacibus prxdiccnir ; ix ne lapli lurp.mt, aut foris politi ad ecckham re- deant, communicatio non communicantibus of- feratur ' Quibus etiam fatis non fuit ab evan- gelio receflifle, fpem lapfis fatislaclioiiis & poe- nitentix fuftulifle , fraudibus involutos , vel adulteriis commaculatos , vel facrificiorum fu- ncfta contagione pollutos, ne Deum rogarent, ne in ecckfia exomologcfm criminum facerent, ab omni&fenfu & fiuilu pernitenti» removiflc ; nifi foris fibi extra ecclefiam & contra cccle- fiam conftituiflent conventiculum perdiix fa- fiUonis , cum male fibi confciorum & Deum rogare ac fatisfaccrc nolentium caterva con- flueret. Poft ifta adhuc infuper plctidoepifcopo fibi ab hxreticis conftituto , navigare audent , & ad Petri cathedram atque ad ecclefiam prin- cipalem . unde unitaa facerdotalis exorta eft , a fchifmatiris 3c profanis litcras ferre, ncccο- gitare eos cfTe Konianos (quorum fides, Apo- ftolo prxdicantc, laudata eft) ad quos perfidia habere non poflit acceffum. Qux autem catifa veniendi &. pfcudoepifcoporum contra epifeu- pos fadum, nunciandi ? aut enim placent illis quod fecerunt , & in fuo fccleie perfeverant : aut fi difplicet & recedunt , iciunt quo rever- tantur . Nam cum ftatutum fit omnibus no- bis, & xquum fit pariter ac luftum, ut uniuf- cnjuiquc caufa illic audiatur , ubi eft crimen admiflum , 0c finguhs palloribus portio gregis fit adferipta, quam regat unufquifqne & guber- net . rationem fili adus domino redditurus ; oportet utiquè eos quibus prxfumus non ctr- cumourfaie , ncc cpücoponim concordiam co lixicnicm iua fulxiola & fallaci tcincritMc col- liJerc, lcd ageic illic caufam fuain, ubi & ac- culatures habere & telles fui crirtïïhis poflint ; «ifi β paucis defpcralii ôt perditis minor vide- tur elfe audoritas epifeoporum in Alinea con- ilitutorum , qui jam de illis judicaverunt', çdiuin confcicntiam multis delidurum laqueis findam judicii fui nuper gravitate damnarunt. am c.iuia eurum cognita eft ; jam de cis di- da fententia eft : ncc cenfurx congruit facer- dotum inobilis atque inconftanti» animi levita- te reprehendi , cum dominus doceat ik dicat : *Sit fertno vejler, eft eft , ne» non .* Si conun qui dc iliis priore anno judicaverunt numerus cum presbyteris & diaconis computetur , plures tunc adfuerunt judicio bc cognitioni , quam linit udem illi qui cum loriunato nunc vi- dentur elle conjundi. Scire enim debes, frater caiillime, cum poftcaquam pleudocpilcopus ab hxrcticis fadus eft, jam pene ab omnibus elle defertum . Namque ii , quibus in prxtcntum prrftigia obtendebantur, & dabantur verba fal- lacia . quod fimul ad ccclefiam regrefluri dice- rentur : pollcaquam viderunt illic pfeudocpifco- puin laflum . Iiuliratos ik deceptos fe efle di- dicerunt , & remeant quotidie atque ad cede fi.ini pullant: uobis tamen, a quibus ratio do- mino reddenda eft , iuixie pondet milibus , & fullcite examinantibus, qui recipi & admitti ad ccclefiam debeant ! Quibufdain enim ita aut crimina fua obfiftunt , aut fralies obftinate & firmiter renituntur, ut recipi omnino non pof- fmt , cum fcandalo & pcticulo plurimorum . Neque enim fic putamina quxdam colligenda funt, ut qux integra & lana funt , vulneicn- tur : nec utilis aut contuitus eft paftor , qui ita morbidas & contadas oves gregi admifeet, ut gregem totum mali cohxrentis afflictatione contaminet. O ll pofles, frater caiillime, iftic interefle nobticum , cum pravi iftt & perverti dc fchifmate revertuntur ; videres quis mihi labor fit perfuadere patientiam fratribus no- ftris , ut animi dolore fopito recipiendis malis curandifque eonfcntiant . Namque ut gaudent &. Ixtantur, cum tolerabiles & minus culpabi- les redeunt: ita contra fremunt & reludantur, quoties inemendabiles, & protervi, & vel adul- teriis , vel facrificiis contaminati , & poft hxc adhuc infuper & fuperbi , fic ad ccdefiam re- meant, ut bona intus ingenia corrumpant. Vix pk-bi perfuadeo, imo extorqueo , ut tales pa- tiantur admitti : & juflior faflus eft fraternita- tis dolor, ex eo quod unus atque alius, obtii- tente plebe, & contradicente, mea tamen faci- litate fufeepti, pejores extiterunt , quam prius fuerant , nec fidem pcenirentix fervare potue- runt , quia nec cum vera poenitentia venerant. Dc illis vero quid dicam , qui nunc ad te cum Fcliciflimo omnitun criminum reo navi- gaverunt , legati a Fortunato pfeudocpifcopo mifli, tam fallas ad te litcras atterentes, quam eft & ipfe, cujus lituras fuerunt, falfus ; quam eft ejus peccatorum multiplex confrientia, quam cxccrabilis vita, quam turpis, ut etfi in cccte- fia eflent , ejici tales de ecclefia dvbuilTcnr? Denique quia confeientiam fium norunt , nec nos audeur a^firc , aht ad ccckfi.t· limen jcce dere, fed toris per provinciam circumveniendis fratribus, & fpoliandis pererrant : fit omnibus

J.11I

jam fatis noti, atque undique pro fuit facmoribus exclufi, illuc etiam m vos navigant. Neque enim poteft illis frons effe ad noaaecedendi, aut apud nos confiftendi ; cum fint acerbiflima fic. graviflima crimina, qua: eis a fratribus ingerantur. Si judicium noftrum voluerint experiri, veniant. Denique fi qua illis excufatio dc defenfio poteft efle, videamus quem habeant fatisfadionts fuse fenfum, quem afferant poenitentiae frudum : nec ecclefia illic cuiquam clauditur, nec epifeopus alicui denegatur ; patientia fic facilitas dc humanitas noftra' venientibus pnefto eft. Opto omnes in etclcfiam regredi, opto univerfoscommilitones noftros intra Chri- & Dei patris domicilia concludi remitto omnia, multa ditlimulo, Audio dc voto colligendx fraternitatis, etiam qux in Deum commiua funt, non pleno judicio religionis examino, delidis plufquam oportet remittendis pene ipfe delinquo .' amplcétor prompta dc plena diledione cum pcenitcniia {evertentes, peccarim fuum fatisfadionc humui dc fimplici confitentes. Si qui autem funt, qui putant fe ad ecclefiam non precibus, fed minis regredi poffe, aut exiftimant aditum fe fibi non lamentationibus fic fatisfaftionibus, fed tenoribus facere ; pro certo habeant, contra tales daufam liare ecclefiam domini, nec caflra Chrifti invida fic fortia, fic domino tuente munita, minis cedere. Sacerdos Dei evangelium tenens, & Chrifti prxeepta cullodieus occidi .poteft, non poteft vinci. Suggerit fic fubminiftrat nobis exempla virtutis ac fidei Zacharias antiftes Dei, qui cum terreri minis fic lapidatione non poflet, in templo Dei occifus cil, clamans fic idemtidem dicens, quod nos quoque contra hxreticos clamamus & dicimus : *Hac dicit dominus: Derehquifiis victi domini, & deminus de relinquet voi.* Neque cnim, quia pauci temerarii fic improbi cœleftes fic falutares vias domini derelinquunt, dc fanda non agentes a fando Spiritu deferuntur, ideo fic nos divinx traditionis immemores efle debemus,kit majora efle furentium fcelera, nuam iaeerdotum judicia cenitamus ; aut exiftimemtfs plus ad impugnandum porte humana conamina, quam ad protegendum prxvalet divina tutela. An ad hoc, frater cariflune, deponenda eft catholicaecclefix dignitas, fic plebis intus pofitx fidelis atque incorrupta majelias, dc facerdotalis quoque audtoritas ac poteftas, ut /udicare velle le dicant de ecclefix prxpofito extra ecclefiam conftituti ? de Cbriftiano hatrctici ? de fano iaucii? de integro vulnerati ? de liante lapfi ? de judice rei7*de facerdote facrilegi7 Quid fupereft, quam ut ecclefia. Capitolio cedat, dc recedentibus facerdonbus, ac domini altare removentibus, in cleri noftri factum venerandumque confeffum fimulacra atque idola cum aris fuis tranfeant, dc Novatiano declamandi adverfum nos atque increpandi largior dc plerior materia prxftetur ; ii 11 qui facrihcavcrunt, dc Chriftum publice negaverunt, non tantum rogari, fic fine ada pernitentia admitti, fed adhuc infuper ceperint terroris fui potentate dominari ? Si pacem poftulam, arma deponant: fi fatisfaciunt, quid minantur ? aut comminantur, foiant quia a Dei focerdotibus non timentur : neque cnim fic Antichriftus, cum venire ccepent, introibit ecclefiam, quia minatur ; aut armis ejus de violentât crcditur ; quia refiflentes perempturam fe *tfft* prdftictur.^Annant hos taueua, dum nos putant fua comminatione terreri, nec in ' pacenos dejiciunt, fed magis erigunt, fit accendunt, dum ipfam pacem perfccutione pejorêm fratribus laciunt. Et optamus quidem ne quod loquuntur luiorc, impleant crimine, ne nui verbis perfidis dc crudelibus peccant, fadis quoque delinquant. Oramus ac deprecamur Deum, quem provocare illi & exacerbare non definunt, ut eorum corda initefcant, ut furore depofuo ad fanitatem mentis redeant, ut pedora operta dchdorum tenebris pernitentia: lumen agnofeant : & magis petant fundi pro fe preces atque orationes antiftitis, quam ipfi fundantfangtunem facerdotis. Si auiem in fuo 'furore lanfctint, atque iri illis infidus ac minis fuis parricidalibus crudeliter perteverave rmt, nullus Dei faceidos fic infirmus eft, lie jacens de abjcâus, fic imbecillitate humanx mediocritatis invalidus, qui non contra holies dc impugnatores Dei divinitus erigatur, cujus non humilitas dc infirmitas vigore &. robore domini protegentis aaimetur. Noftra nihil intereft, aut a quo, aut quando perimamur, mortis & ianguinis prarnituin de domino recepturi. Illorum tkiula & lamentanda concilio eft, quos iic diabolus excxcat, ut aeterna gehennae lupplicia non cogitantes » Antiçhnfti jam propinquantis adventum tonentur imitari. Et quamquam fciam, frater cariilinie, pro mutua dilectione quam debemus, dc exhibemus invicem nobis, norcnttrtinto illic clero tecum prxfidenti, & fandiflimx atque ampliflim* plebi legere te femper liberas noftras, tamen nunc & admoneo & peto*> ut quod alias ipoute atque honorifice facis, etiam retente me lacias, Cpjfloja inca |efla, fi quod illic contagium venenati fermonis, dc.pcftiferx fetninationis irrepferat, id omne de fratrum auribus fic pedoribus exuatur, fic bonorum integra ac fincera dtledio ab omnibus harretic» detradiohis fordibus repurgetut. Declinent autem de cetero fortiter, fic evitent dilc&iflimi fratres noftri verba dc colloquia eorum, *quorum fermo ut cancer ferpit:* ficut apoftolus dicit: *Corrnmpunt mgeni» bono eenfabnlottonei peffime.* Et iterum : *Ueretionm hominem poji kuhi correptionem evtfa, [cient qmo perverfui eji hujafmodi, dT peccet, & efi λ femetiplo domnatus.* Et per Salomonem loquitur Spiritus fandus : *Ptrvcrrn,iles,* inquit, *ia ere [no portet perditionem, Ù" i» Ubnt fnii ignem condit.* Item denuo monet dicens : *Sepi aurei tnai [pinu, & noli audire üngetàm nequam.* Et iterum : *Malui obaudit rnv lingite iniquorum, jufiut autem non intendit lalini mendacibus.* Quod quamquam fciam illic fraternitatem noftram, vellra kilicet providentia monitam, fed & fua vigilantia fatis cautam, nec capi hrreticorum venenis pofle, nec decipi, tanmmque apud illos prxvalere *fit* magtftcna & prsrcepta divina, quantus illis iu Deum timor eft : tamen ex abundanti vel io licitudo noftra, vel caritas lcribere ad vos illa perfualit, ut nulla cum talibus commercia co putentur, nulla cum malis convivia vel collo quia inifccantur, fimufque ab eis tam feparati, quant funt illi de ecciefia profugi : quia fcrtptum cil : *Si aatrw dX eccifjiom eonlempfe nt, βi tih tenmptom etbaicnt & ptMeceetu* Kt beatus apoftolus non monet tantum fed fit

r*^· * jubet, a talibus. ut recedatur. *Practpimnj*, in-quit, *vttu ih—emine 'dmtin-JrJii Cbrifti, ni veeeietis maik*J jfnifihtu miniantifiti iioer* Haatt, O* mm *fttnaiaao traditionem* , jmw ac *tfftmat λ noiit.* Null* focietas fidei & perfidie poteft efle . Qui cum Chrifto non eft , qui adverfarius Chrifti eft, qui unitati fle paci ejus inimicus eft , nobilcum non poteft cohaerere. Si cum precibus & fatisfaftionibus veniunt, audiantur : fi maledida & minas ingerunt, refpuantur . Opto te , fijatir cariflime , Temper bene valere.

• ivit «ii». p>a»«iu a кı.

EPISTOLA VIII. a .CYPRIANI

AD CORNELIUM PAPAM

De confelfione ejus?

Opriaawr *Cornelio fratri falutem.*

Cognovimus, frater cariflime , fidei ac virtutis veftrx teftimonia glcqiÿjii , & confeflionis veftrx honorem fic eximpiter accepimus , ut in meritis ac laudifius veftris , nos quoque participes ac focios computamus. Nam cum nobis & ecclefia una fit, & mens junfta, fle individua concordia ; quis non facerdos in confacêrdotis fui laudibus , tamquam in fuis C propriis, gratuletur? Aut qux fraternitas non in fratrum gaudio ubique Ixtetur ? Exprimi fiatis non poteft, quanta iftic exultatio fuerit , & quanta Iztitia , cum de vobis profpera & fortia comperiflemus , ducem te illic confeflionis fratribus extitifle, fed & confeflionem ducis de fratrum confeflione crevifle : ut dum prxccdis ad gloriam, multos feceris glorix comites: & confeflbrem populum fuaferis fieri , dum primus paratus es pro omnibus confiteri : ut non inveniamus , quid prius predicate in vobis debeamus , utrumne tuam promptam & flabilem fidem, anjnfeparabilem fratrum caritatem. Virtus illic epifcopi praecedentis publice comprobata eft, adunatio fequentis fraternitatis D ollvnia eft : dum apud vos unus animus , & una vox eft , ecclefia omnis Romana confeffa

Rotnin» »c«un· robor. eft. Claruit, fratres caritfimi , fides , quam de vobis beatus apoflotus prxdicavit. Hanc laudem virtutis & roboris firmitatem jam tunc in fpiritu previdebat, & prxeonio futurorum merita veftra conteftans , dum parentes laudat, filios provocabat . Dum fic unanimes, dum fic fortes efiis, magna ceteris fratribus unanimitatis & fortitudinis exempla tribuiliis . Docuiltis granditer Deum timere , Chrifto firmiter adhaerere, plebem facerdotibus in periculo jungi, in perfecutione fratres a fratribus non feparari : concordiam fimul junftam vinci omnino non pofle : quidquid fimul petitur a *cunâis* , E Deum pacis pacificis exhibere . Profilierat adverfarius terrore violento Chrifti caftra turbare : fed quo impetu venerat , eodem impetu pulfus eft : & quantum formidinis & terroris attulit, tantum fortitudinis invenit <x roboris. Supplantare fe iterum pofle crediderat Dei fervos, & velut tirones & rudes, quafi minus paratos & minus cautos, folito fiio more concutere . Unum primo aggreflus, ut lupus ovem feoernere a grege , ut accipiter columbam ab A agmine volantium feparare tentaverat . Nam cui non ςQ gjverfm omnes fiiris virium , ancumvonire qurrit folitudinem fingulorum. Sed mtufiu adunati exercitus fide pariter & vigore, intellexit milites Chrifti vigilate jam fobnos & armatos ad pralium ftare ; vinci non pofle, mori pofle : dc hoc ipfo invidos efle , quia nec mori timent, nec repugnare contra impugnantes; cum occidere innocentibus nec nocentem liceat, fed prompte & animas & fimguinfcm tradere, ut cum tanta in fieculo malitia & f®~vitia grafletur, a malis fic/xvis velocius recedatur . Quale iUud fuit fub oculis Dei fpeâaculum gloriofum,.quale in confpeâuChrifti fic ejus ecclefiæ gaudium, ad pugnam, quam tentaverat hoftis inferre', non fipgulos milites , fed ' femel tota caftra prodiifle? Omnes enim confiât venturos finite , fi audire potuiffent , cum accurrerit properanter, & venerit quifquis audivit t Quot illic lapfi gloriola contcflione funt reftituti ? *Steterunt fortes*, & ipfo dolore pceniteotfE fafti ad praelium fortiores : ut apparear, nuper ' fubicatos efle, & nove atque infuetx rei pavore trepidafle: rediiite ad fe poftmodum, fidem veram & vires fuas de Dei timore ccllcftas, ad omnem patientiam conftanter dc firmiter roborafle: nec jam ftare ad eriminis veniam, fed ad paflionis coronamQuid ad hxc Novatianus, frater cariflime ? Utrum» ne jam deponit errorem, an vero (quidementium mos eft) ipfis bonis & profperis noftris plus adaftus eft ad furorem? & quo magis ac magis dileftionis ac fidei crefcit hic gloria , illic diflenfionis & zeli recrudefcit infenia : nec vulnus fuum mifer curat, fed adhuc gravius & fe & fuos vulnerat? in perniciem fratrum lingua fua perftrepens, & facundis venenatae jacula contorquens, magis durus fiecularis philofophix pravitate , quam philofophix dominicas leqitate pacificus, defertor *ccclchte* , mifericordix hoftis , interfeftor poenitentiae, doftor fuperbie, veritatis corruptor, perditor caritatis ? Agnofcitne jam quis fit facerdos Dei , quae fit ecclefia & domus Chrifti? qui fint Dei fervi , quos diabolus infeftet ? qui fint Chriftiani , quos Antichriftus impugnet? Neque enim quxrit illos, quos jam fubegit : aut geflit avertere, quos jam fuos fecit. Inimicus & hoftis ecclefix , qubs alienavit ab ecclefia & foras duxit, ut captivos & vinftos contemnit & preterit : eos pergit laceflere, in quibus Chriftum cernit habitare. Quamquam ctfi aliquis ex talibus fuerit apprehenfus, non eft quod fibi quafi in confelfione nominis blandiatur, cumconftet» fi occifi hujufmodi extra ecclefiam fuerint , fidei coronam non efle , fed poenam potius efle perfidiae: nec in domo Dei inter unanimes habitaturos efle, quos videmus de pacifica & divina domo furore difeordix receffiite · Hortamur plane, quantum poflumus , frater cariflime , pro caritate mutua , qua'nobis invicem cohxremus , ut (quoniam providentia domini monentis inftruimur , & divina mifericordix confilits falubribus admonemur appropinquare jam certaminis & agonis noftri diem) jejuniis, vigiliis , orationibus infiftere cum omni plebe non delinamus. Incumbamus gemitibus afliduis, & deprecationibus crebris. Hxc funt enim nobis arma cmleftia, qux ftare & perfeverare *fortiter* faciunt. Hxc funt munimenta fpiritalia & tela divina , qux protegunt. Memore» noftri invi-

CwMiifi·. *twAi' S* fimul. d"b",(T'>* f»n«i .plicopihottaauir.

invicem fimus, concordes atque unanimes, utro-A bique uaa nobis femper oremus, «refturas fit anpuftias mutua caritate relevemus. Et fiquis iflmc noftrum prior divino dignationis celeritate procefferit, perfeveret apud Deum noftra
****?,£** dile&o, P"» Rambus & fotoribus noftris apud
W, frater cariffime, femper bene valere

•Mi P-jmUi a Rigaltii.

EPISTOLA · IX. CYPRIANI

AD ANTONIANUM

DE CORNELIO ET NOVATIANO.B

ARGUMENTUM EX PAMEÊIQ.

Cum Antonianat acceptit Uteri/ λ Novatione in parte/ iliiut animo propendere capifiet, confirmo/ illum Cypriano/ in priori JenteMin : ut rumpe teem Cornelio, boc efi, cum ecclefia caIMtca coovnuuieare pergat . ftaad ut perfuadeat, Mint tragoedi inter Corneliane ÏJ Novationum hefioriam teri/, & Comebam virant optimam & 'legitime eie&um , Novationum vero mubi/ fcelertbar obnoxium illegitimam eleHionem ufurpaffe dooqO: obiter etiam fub initium epifiol* fe excufant de mutata food adla-z pforum rationem attinet fententia , & fub jf-Ca nem, in quo Novationi btrefii coqfifiott explicant.*

Cypriannr Antoniano fratri faluitm.

ACcepi primas literas tuas, frater cariffime, concordiam collegii facet dotalis firmiter obtinentes, & catholicae ecclefix cohaerentes, quibus fignificafti cum Novatiaao re non communicare, fed fequi confiliumnoftrum, flccum Cornelio coepifcopo noftro unum tenere confenfum. Scripfifti etiam, ut exemplum earumdem literarum ad Cornelium collegam noftrum mnfmitterem, ut depofita omni folicitudine jam fciret te fecum, hoc eft, cum catholica D ecclefia communicare. Sed enim fupervenerunt poftmodum alis liters tux per Quintum compresbyterum miffx , in quibus animadverti animum tuum Nqvatiani literis motum nutare ceepifle. Nam cum & confilium & confcnfum tuum firmiter ante fixiffes , defiderafti in his literis, ut referiberem tibi, quam herefim Novatianus introduxiffet , vel Cornelii» qua ratione Trophimo & thurificatis communicet . Quod quidem fi pro folicitudine fidei anxie curas, & rei dubix veritatem folicitus exploras, reprehendenda non eft in timore divino xftuantis animi folicitudo fufpenfa . Quoniam tamen video poft primam fententiam epiftolur, Novatiani lieris poftmodum te effe E commotum, illud, frater cariffime , ppmo in Joco pono ; graves viros , & femel iuper petram folida ftabilitate fundatos, non dico aura levi, fed nec vento aut turbine commoveri , ne animus dubius & incertus variis opinionibus, velut quibufdam ventorum incunantium flatibus , frequenter agitetur , & a propofito fuo cum quadam levitatis reprehenfione mutetur. Qtivd ne vel apud te vel apud quemquam Novatianl liters faciant, ut defiderafti, frater, rationem rei tibi breviter exponam . Etmipyjama quodam (te nj^o quoque aSuA motqs videtis, mea apud te & pertona &caufa purganda eft , ne me aliquis exiftimet a propofito meo leviter recefliffe: At cum evangelicum vigorem primo & inter initia 'defenderim, poftmodum videar animum meum a difeiptiria fle cenfiira priore flexiffe : ut his , qui libelli· confcientiam fuam maculaverint , vel nefanda fecrificia commiferint, laxandam pacem putaverim . Q^od utrumque non fine librata diu & ponderata ratione a me faâum eft. Nam cum acies adhuc inter manus effet, & pneiium gloriofi certaminis in perfecutione ferveret, toto hortatu, dk pleno impetu militum vires fuerant excitandae, & maxime lapforum mentes daffico quodam noftrx vocis animandae, ut pernitentis viam non folum precibus & lamentationibus fequerentur, fed (quopiam repetendi certaminis & reparande falutis dabatur ôccafio) ad confefftonis potius ardorem , dc martyrii gloriam noftris increpiti vocibus provocarentur. Denique cum de quibufdamad me presbyteri & diaconi fcripfiffent eos immoderatos effe, & ad communicationem accipiendam feftinanter urgere; referibens eis in epiftola mea qux extat, & hoc addidi : Qui fi nimium properant , habent in fua poteftatc quod poftülant, tempore ipfo fibi plufquam poftulant largiente . Acies adhuc geritur , & gon quotidie celebratur. Si commiffi vere & firmiter pernitet, & fidei calor prxvalet , qut differri non poteft , poteft coronari . Dc eo tamen quod ftaruendum effe circa caufam lapforum diftuli; ut cum quies & tranquillitas data effet, & epifeopis in unum convenire indulgentia divina permitteret,.tunc communicato & librato de omnium collocatione confilio, ftatueremus quid fieri oporteret: fiquis vero ante confilium noftrum, & ante fententiam de omnium confilio ftarutam lapfis temere communicare voluiffet, ipfe a communicatione abftineretur. Quod etiam Romam ad clerum tunc adhuc fine epifcopo agentem , & ad confeffores Maximum presbyterum & ceteros in cuftodia conftitutos, nunc in ecclefia cum Cornelio juntos, pleniffunc fcripfi, quod me fcripfiflie , dc eorum referiptis poteris nofcere, nam io epiftola tua ita pofuerunt. Quamquam nobis io tam ingenti negotio placeat , quod & tu ipfe tradafti, prius effe ecclefue pacem fuftinendam ; deinde fic collatione confiliorum cum epifeopis, presbyteris, diaconibus confefforibus pariter ac flantibus laicis fa&a lapforum traâarc larionem. Additum eft etiam Novauano tunc feribente, & quod ÿripferat fua vocc recitante, & presbytero Mofe, tunc adhuc confeflore, nunc jam martyre fubfcribente, ut lapfis infirmis, & in exitu conftitutispax daretur. Qux litcrx per totum mundum miffx funt, & in notitiam ecclefiisomnibus & univerfis fratribus perlatx funt. Secundum quod tamen ante fuerat déftiuatum. perfecutione fopita, cum data effet facultas in unum conveniendi, copiofiis epifcoporum numerus , quos integros & incolumes Ades fua & domini tutela protexit , in unum convenimus, fit feripturis diu ex utraque parte prolatis, temperamentum falubri moderatione libravimus, ut nec in totum fpes communicationiv & pacis laplls denegaretur , ne plus defperatione deficerent, & eo quod fibi ecclefia ebu- dere-

I

deretur, aecuti fieculum gentiliter viverent; nec tamen .rurfus cenfura evangclica iblvcretür, ut ad communicationem temere profilirent, fed traheretur din pernitentia, & rogaretur dolenter paterna demenda , & examinarentur can-C», & voluntates, & neceftitates Angulorum , fecundum quod libeUci continetur, quem ad, te pervenifle confido ,'ubi fingula placitorum capita conferipia funt. Ac fi miniis lufficiens epifcoporum in Africa numerus videbatur, etiam. Romam fuper hac re fcripfimus ad Cornelium collegam noftrum , qui & *ipfe* cum plurimis cocpifcopis habito concilio , in eamdem nobifeum' ieqtentiam pari gravitatc»dc faftibn moderatione,confenfit. De quo tibi neceiTc nunc-fuit feribere, ut fcias me nihil levitex egiife , fed fecundum quod litens meis fueram in te complexus , omnia^ad commune concilii noftri confilium. diftulilfe , & nemini quidem ex lapfis prius t<ffnuiiunicaife , quando adhuc erat, unde non tantum indulgentiam , fed & coronam laplüs acciperet: poftea tamen licui collegii concordia, & colligend» fraternitatis ac medendi vulneris utilitas exigebat , ncccflirati temporum fuccubuilfe, fic faluti multorum providendum pntaffe , & nunc ab his non recedere, qux, feincl in concilio noftro de communi collatione placuerunt, quamvis multa multorum vocibus ventilentur, & mendacia adverfus facerdotes Dei, de diaboli ore prolata, ad rumpendam catholicx unitatis concordiam ubique jaftentur. Sed te oportet ut bonum fraticm atque unanimem confacerdotem , non quid maligni atque apoftat» dicant facile fufeipere ; fed quid college tui modefti & graves viri faciant, de vitx & difciplinx noftrx exploratione perpendere. Venio jam'nunc, frater cariflime , ad perfonam Cornelii colleger noftri ; ut Cornelium nobifeum verius noveris, non dc malignorum & detrahentium meiidacio, fed de domini Dei judicio, qui epifeopum fecit, & coepifcoporum teftimonio, quorum numerus univerfus per totum mundum concordi unanimitate confenfit. Nam, quod Cornelium carillimnm noftrum Deo, *ii Chrifto* , & ecclefix eius, ltem confacerdotibus cunâis laudabih prxdicatione commendat ; non ifte ad epifconatum fubito pervenit, fed per omnia cccle-fialuca officia promotus, & in divinis adminiftrauonibus dominum fxpe promeritus, ad facerdotii fublime faftigium cunitis religionis gradibus afeendit . Tum deinde epifeopatum ipfum nec poftulavit , nec voluit , nec ut ceteri , quos arrogantis & fupefbix fuat tumor inflat, invafit ; fed quietus &. inodeftus , & quales elfe confueverurit, qui ad hunc locum divinitus eliguntur, pro pudore virginalis con-Icicntix fux , pro humilitate ingenita: fibi & cuftoditx sciccundix, non ut quidam vim fecit, ut epiRopus fuict ; led ipfe vim pafltis eft , ut epifeopatum coacbis acciperet.....Et..fa- E ftus eft epifcopus a plurimis collegis nollris, qui iuiu m urbe Roma aderant , qui ad nos literas hononfeas, & laudabiles, & teftimoiuo lux ptxdicatioius illuftres de ejus ordinatione miicnmt . l'adiis eft au|em Cornelius epifcopus de Dei & Chrifti eius judicio , de clericorum pene omnium teftimonio , de plebas, qux tunc adhuc, fiiflragio , & de fitcerdo tum anuquomin &. bonorpin virorum colle gio, cum nemo ante fe faâus effet, cum Ea-

Abiani locus, id eft, cum locus Petri dc gradus cathedra iacerdotalis vacaret, quo occuparo de Dei voluntate , atque omnium noftrum confenfione Armato, qmlquis jam epifcopus Aeri voluerit, foris Aat necefle eft, nec habeat ec-deftafticam ordinationem,qui ecclefie non tcnet unitatem: quifquis ille,fuerit, multum dc fe licet ja<$ans dc fibi plurimum vindicans profanus eft, alienus eft,. fdoris eft . Et cum poft primum fecundus eflè non poftit , quifqpis poft unum, qui folds elfe debeat, faâus eft, jam fecundu^ ille, fed nullus eft . Tum deinde poft epifeopatum non exambitum, nec extortum, fed de*Dei, qui facerdotes facit, voluntate fufeeptum , quanta in,, ipfo fufeepto B epifeopatu *iψo* virtus ? quantum robur animi ; qualis firmitas fidei ? quod nos fimplici corde & per(picerc penitus, dc laudare debemus : fedifle intrepidum Romain lacerdotali cathedra eo tempore, cum tyrannus infeflus fecerdotibus Det fanda atque infanda comminaretur; cum multo patientius & tolerabilius audiret levari adverfus le xmulum principen*, quam conditui Ronue xmulum lacerdotem . Noimc hic , frater cariflime, fummo virtutis & fidei teftimonio prxdicandus eft? nonne inter glorioios confeflores dc martyres deputandus qui tantum temporis fedit expectans co'poris lui ianiihccs, & tyranni ferocientis ultores , qui Cornelium adverfus cdida feralia rcfiftentem , C dc minas, dc cruciatus, & tormenta fidei vigore calcantem , vel gladio invaderent , vel crucifigerent, vel igne torrerent, vel quolibet inaudi;o genere pccnanim vifcera ejus & membra laniarent ? Etiam fi majeftas domini protegentis & bonitas laceidotem, quem fieri voluit, faâum quoque protexit : tamen Cornelius , quantum .id ejus devorioneni pertinet & timorem, parttis eft quidquid pati potuit , dc tyrannum armis & bello pollmodum viâum , prior faccrdotio fuo vicit. Quod autem quadam de illo inhonclla & maligna jaâantur , nolo mireris, cum fcias hoc efle opus femper diaboli, ut fervos Dei mendacio laceret , dc .opinionibus felfis gloriofiim nomen infamet ; D ut qui confcienrix fur luce darefcunt , alienis rumoribus fordidentur . Exploraife aurem collegas noftros fcias, & verifliihe comperiflc, nulla illuni libelli , ut quidam jaâant , labe maculatum elle, fed neque cum epifcopis, qui facrificavemnt , communicationem facrilegam mifcuiffe ; fed eos demum, quorum caufa audita & innocentia comprobata fit, conjunxille nobifeum· Nam & de Trophimo, de quo tibi feribi delideraſti , non ita res eft , ut ad te pertulit rumor , dc mendacium malignorum . Nam ficut *anteceffores* noftri lape fecerunt, colligendis fratribus noftris cariflimus frater nofter Cornelius nccelTitati fuccubuit : dc quomain cum Trophimo pars maxima plebis abfeeflerat , redeunte mine ad ecclefiam Troylumo, & fatisfaciente, & poenitentia deprecationis errorem priftimim confitente, de fraternitatem, quam nuper abftraxerat , cum plena humilitate ◁c fatisfifctione revocante , auditx lunt ejus preces, dc in ecclefiam domini non tam Trophimus quam maximus fratrum numerus , qui cum Trophimo fuerat , adxniflus eft: qui omnes regreffuri ad ecclefiam nonef-lent, nili cum Trophimo comitanre veniffent. Traâatu ergo illic cum collegis plurimis ha biro.

bito, fufeeptus eft Trophimus, pro quo fâtis- A
faiebat.fratrum reditus, & reftitutamultorum falus: fic tamen,admiffus eft Trophimus , ut laicus communicet, non fecundum quod ad te rttalignorum litene pertulerunt, quali locum facerdotis ufurpoc. Sed & quod paflim communicare ûcrincatis Cornelifis,. tibi nunciatus eft, hoc etiant de apoftatanun fiâis rumoribus .nalcitur. Neqüc enipi poflunt landarc nos qui recedunt: aut expeftare debemus ut piaceamus illis, qui nobis difplicentes, & contra ecclefiam rebelles, folicitandis de ecclefia fratribus violenter irififtunr. Quare & de Cornelio, & de nobis quaecumque jactantur, nec audias facile, nec credas, frater caritlime. Siqui enim infirmitatibus occupantur, illis, ficut pia- B cuit, in periculo fubvenitur : pofteaquam tamen fubventum eft,'& periclitantibus pax data eft, fuflocari a nobis non poflunt , aut opprimi, aut vi & manu noftra in exituin mortis urgeri;, ut quoniam morientibus pax datur, necefle fit'mori eos qui acceperint p.nem : Cum magis in hoc jiidicium divinx pietatis & patenut lenitatis appareat, quod qui pignus vit»e tu data pace percipiunt , hic quoque ad vitam percepta pace teneantur. Et idcirco fi accepta pace commeatus a Deo datur , netno hoc debet i.n facerdotibus criminari , cum fe mei placuerit fratribus tn periculo, lubveniri · Nec tu, exiilimcs, frater cariflime , ficut qui buidam videtur , libellaticos cum facrificatis C œquari oportere, quando inter ipfos etiam qui facrificavciiiit, &. conditio frequenter & ‹.aula diverfa fit. Neque eiuin stquandt funt, ille qui ad facrifictum nefandum ftatim voluntate profilivit, & qui rcluftatus & congreflus diu ad hoc funeftum opus neceftitate pervenit : ille qui & fe & omnes iuos prodidit , & qui ipfe pro eundis ad difcrimen accedens , uxorem , & liberos, & domum rotam periculi fui perfimftione protexit : ille qui inquilinos vel amicos luos ad facinus compulit , & qui inquilinis & colonis pepercit, fratres etiam plurimos quivextorres & profugi recedebant , in fua teâà « hofpitia recepit, oftendens &oflerens domino multas viventes & incolumes D animas, qux pro una faucia deprecentur. Cum ergo inter ipfos qui lacrificannc multa fit diverfitas ; qux inclementia eft, & quam acerba duritia libellaticos cum iis qui facrificaverint jungere ? quando is cui libellus acceptus eft , dicat : Ego prius legeram & epifeopo traélante cognoveram non .facrificandtun idolis , nec fimulacra fervtim Dei adorare debere ; & idcirco, ne hoc facerem quod non licebat , (cum occafio libelli fuiffet oblata , quem nec ipfum acciperem , nifi oftenia fuiflet occatio) ad magiftratum vel veni, vel alio eunte mandavi Chriftianum me efle, iacrihcare milunon licete, ad aras di.tboh me venire non pofle , dare me ob hoc praemiumi, ne quod non li- E cet faciam. Nunc tamen etiam tfte qui libello maculatus ell, poftc.tqiiam nobis admonentibus didicit , ncc hoc fe tacere debuiffe, & fi manus pura fit, i' os ejus feralis cibi contagia nulla polht. rmt , confcientiam tamen eius efle pollutam; flet auditis nobis , & lamentatur , & quod deliquent nunc admonetur, non tam crimine quam errore deceptus, quod jam de cetero mftruftus & paratus fit, conleilatur. Quorum fi poenitentiam refpttamus ha-

bentium' aliquam fiduciam tolerabilis confcientie, ftatim cum uxore, cum liberis, quos tncolumes refervaverat, in hrrefim vel*fcl[redacted]ma diabolo invitante rapiuntur: & adferibetur nobis in die. judicii, nec ovem fauciam curaflè , & propter unam fauciam multas integras perdidifle . Et cum dominus reliflis- nonaginta novem fimis unam errantem & laflam quaefierit , &. inventam Impieris fuis ipfe portaverit ; nos' non tantum non quaeramus laplos, fed & venientes arceamus ·· &. cum pfeudoprophetae gregem Chrifti nunc vallare & lacerare non delinant, occafionem canibus & lupis demus, ut quos perlêcutio inlèfta non perdidit ·, eos nos duritia noftra .& inhumanitate perdamus. Et ubi erit, frater cariflime , quod* apoftolus dicit? *Omnibus per omnia pliceo , non </unreni </nod · mibe utile tft , Jed quo^ mu!tu ut j^kjcntur . Imüatortf met eftote, fient tT e^o CbriRi* .'--Et itcrum: *Faflat fnm mfitmis, nt infir-, mot lucrarer.* Et iterum : *Si patitur membrum' unnm, compatiuntur G cetera membra : & fi In-' tatur unum membrum , collatantur G cetero membra.* Alia ell philofophoruin & Stoicorum ratio, frater cariflime, qui dicunt omnia peccata paria efle, & virum gravem non facile Ardi oportere- Inter Chriflianqs autem & phtlofophos plurimum'fltfiat. Et cum apoftolus dicat.· *Videte r. quit vo> deprrfdetur per philofoph.im G · manem fiillactam* , ...vitanda... funt quae non de Dei clementia venumt , fed de philolophiar durioris pnefumptione dekcndunr . De Moyle autem legimus in feripturis diflum : *Lt fuit Moyjes homo lenif nimis* . Et dominus in evangclio fuo dicit : *Γ-flate mifertcordei , ficut , G Pater vtficr mifertuf e/l veftrt* . Et iterum: *Non cfi opui .fann medtcur, Jed male habentibus* . Quam poteft exercere medicinam , qui dicit ? ego folos fanos curo, quibus medicus neceflarius non eft .· Opem noftram , medelam noftram vulneratis exhibere debemus. Nec putemus mortuos efle, fed magis icmianimes jacere eos, quos pcrfccutione funefta laudatos videmus.· qui fi in totum mortui eflent, nunquam de eifdein poftmodum & confeflores & martyrcs fierent . Sed quoniam eft in illis quod poenitentia fcquente cevalcfcant , ad fidem, & ad virtutem de pernitentia robur armatur; quod armari non poterir , fi quis defperationc ' deficiat, fi ab ecclefia dure & crudeliter fegregatus ad gentiles fe via- & ficcularia opera convertat, vel ad hæretkos &fchifmaticos rejettus ab ecclefia tranfeat . Ubi etfi occiius propter nomen poftmodum fiierit extra ecclefiam conii ituius, & ab unitate atque a caritate divitiis, coionari in morte non poterit. Et ideo placuit. Iratcr canflune, examinatis caufis Ungulorum libellaticos interim admitti, facrificatis in exitu lubveniri: quia exo moiogefis apud inleros non eft, nec ad prrm tentiam quis a nobis compelli poteft , fi Γπιflus peenitentix lubtrahatur. Si prælium prius venerit , corroboratus a nobis inveniemur ar matus ad praelium: fi vero ante pnelium mlir mitas urferit, cum folatro pacis &. communicationis abfcedit . Neque enim priritidicamus domino judicaturo, quo minus fi pernitendam plenam & tuftam peccatoris invenerit, nmc ra tum faciat quod a nobis fiierit hic flautturn Si vero nos aliquis poenitentiae fiinulatinne delutent, Deus, qui non deridetur , & qui cor

horni

M»nk. .1 c«· ›‹ c.r «. c” * *' ' (·<>!! · z.« * Meut s

hominis intuetur, de hTs que nos minus perfeximui judicat, fit Cervorum fententiam dominus emendet, dum tamen nos meminiffe, frater, debeamus fcriptum effe : *Frater fratrem adjuvans exaltabitur.* Et apofiolum quoque dixifle. Z» *contemplatione habentes tsnufquifque, ne tf vos tentemini, alterutrum onera fuftinete, tf fic adimplebitis legem Chrifti.* Item quod fuperbos redarguens, fic arrogantiam frangens in epiflola fua ponat. *Et qui fe putat flare,, videat ne cadat.* Et alio in foco dicat : *Tu quij es qpti judicar alienum fervum ? Domino fuo flat aut cqdit ' ftabit autem : potens eft enim Deus ftatuere eum.*, Joannes quoque Jefujn Chriftum dominum advocatum ' fic deprecatorem pro peccatis noftris jrxbct dicens: *Filioli mei, ifla feribo vobis ne* B *delinquatis j tf fi quis deliquerit, advocatum habemus ipud Patrem, Jefum Chriftum juftum, tf ipfe eft deprecatio pro debilis.noftris*..Et Paulus quoque apoftolus in. epiftola fua pofuit : *St cum adhuc peccatores e/femus, Chriftus pro nobis martuuf eft, multo magis nunc juftificati.in /anguine illius liberabimur per illum ab ira* . Cum pieratem & cœmentïam cogitantes , non acerbi adeo, nec duri , nec in fovendis fratribus inhumani efle debemus , fed dolere cum dolentibus, fic cum flentibus flere, fic eos quantum pofiiimus auxilio fic folatio noftrx dileflionis erigere, nec adeo immites fic pertinaces ad eorum poenitentiam retundendam , nec iterum foluti fic faciles ad,communicationem C temere laxandam. Jacet ecce firucius frater ab •dvdrfario in acie vulneratus: inde diabolus conatur occidere quem vulneravit, ^hinc Chriftus hortatur ne in totum pereat quem redemit . Cui de duobus afliftimus , in cujus partibus flamus? utrumne diabolo favemus , ut perimat , fic femianimem fratrem jacentem , ficut in evangelio facerdos fic Levites, praeterimus ? an vero ut facerdotes Dei fic Chrifti, quod fic Chriftus docuit fic fecit imitantes, vulneratum de adverfani faucibus rapimus , ut curatum Deo judici refervemus? Nec putes , frater cariflime, hinc aut virtutem fratrum minui, aut martyria deficere, quod lapfis laxata fit poenitentia, fic quod poenitentibus *fpesV)* pacis oblata . Manet vere fidentium robur immobile, fic ^pud timentes ac diligentes corde toto Deum ftabilis fic fortis perleverat integritas. Nam fic moechis a nobis poenitentia: tempus conceditur, fic pax datur, non tamen idcirco virginitas in ecclefia deficit , aut continenti® propofitum gloriofum per aliena peccata languelcit. Floret ecclefia tot virginibus coronata, fic caftitas ac pudicitia tenorem glori® fu® fervat, nec quia adultero poenitentia fic venia laxatur, continenti® vigor frangitur. Aliud eft ad veniam ftare, aliud ad gloriam pervenire ; almd mifliim in carcerem non exire inde, donec folvat noviflimum quadrantem , aliud flatim fidei fic virtutis accipere mercedem ;E aliud pro peccatis longo dolore cruciatum emundari, & purgari diu igne , aliud peccata omnia pailione purgalTe ; aliud denique pendere in die judicii ad fententiam domini, aliud flarim a domino coronari . Et quidem apud antcceflbres noftros quidam de epifeopis iftic in provincia noftra dandam pacem mœchis non putaverunt, fic in. totum pernitenti® locuin contra adulteria claufermit ; non tamen a coepifcoporum tuorum collegio ^eccflerunt,

A aut catholicae ecclefix unitatem vel duritie , vd ccnfiire fu® obftinatione ruperunt ; ut quia apud alios adulteris pax dabatur, qui non d*bat, de ecclefia feparavetur. Manente concordi® vihculo, & perfeverante catholic® ecclefix individuo facramento, aôum fuum difponit & dirigit unufquifque epifeopus, rationem propofiti fui domino redditurus. Miror autemquofdam fic obftinatos effe , ut dandam non putent lapfis poenitentiam, aut pceniteptibus exiftiment veniam denegandam , cum .fcriptum fit : *Memento unde Cecideris, tf age poenitentiam , tf ^c priora opera* ..Quod utique ei dicitur, ^Kc .quem confiat cecidifle, & quem dominus hortatyr per c^era rurfus exurgere, quiafcriptum eft: *Eleemoj>na a mOrte libérai* fic non utique r»b. ab illa mone quam femel Chrifii languis extinxit, & a qua nos falutaris baptilmi &_ redemptoris nonri gratia liberavit, fed ab ea quae per delifta poftmodum ferpit. Alio item loco poenitentia tempus datur, fic poenitentiam non agenti dominus comminatur : *Habeo , inquit , adverfus te multa, quod uxorem tuam Jezabel, qua fe difit propbeten, finis docere , tf feducere fervot meos, fornicari, tf manducare de facrificiis : tf dedi illi tempus ut pamtenttdtn ageret, tf poenitere no» vult a fornicatione. Ecce mitto earn in leillmt, tf qui cum ea fornicati funt in maximam tribulationem , nfi panitentiam geflermt ab toperibus fuit.* Quos utique ad, pctmtentiam dominus non hortaretur, nifi quia pcenitentibus indulgentiam pollicetur . Et in evangelio*: Dico,* inquit, tw&A, *fic erit gaudium i» t*. calo fuper uno peccatore poenitentiam agente , quam fuper nonaginta novem juftis, quibus non efi opus panitehtia* . Nam cum fcriptdm fit : *Deus mortem non fecit, nec latatur in perditione vivorum,* utique qui neminem vult perire, cupit peccatores poenitentiam agere , & per poenitentiam denuo ad vitam redire . Ideo & per Joci prophetam clamat & dicit : *Et nunc dicit dominus Deus : Reverrimini ad me ex toto corde rveftro, fimulque èT jejunio , £r fletu , tf pl.inilu, tf difeindite corda vefira, tf non vefitmenta vefira, tf revertimini ad dominum Deum veftrum, quia miferteors tf pius eft, tf patiens, tf multa miferationis , tf qui fententiam fleftat adverfus malitias irrogatas.* In pfalmis etiam legimus cenfuram pariter & clementiam Dei comminantis fimul atque parcentis ; punientis cot rigat, & cum correxerit refervientis. *fit.ibo , inquit , in virga facinora eorum, tf in flagellis de.tila eorum : Mifericordiam autem meam non difpergam ab eis.* Dominus quoque in evangelio pietatem Dei Patris eftendens ait. *Quis efi ex vobis homo quem fi petierit filius* Mank. j. *ejus panem, lapidem porriget illi? aut fi pifcem poft uiaverit, ferpentem illi porriget ? Si ego vos, cum fitis nequam, fcitis bona data dari filiis vefins, quanto magis Pater vefler cceleflit dabit bona pofcentibus fe*? Comparat hic dominus carnalem patrem fic Dei Patris aeternam largamque pietatem : quod fi ille in terris nequam pater offenfus graviter a filio peccatore & malo , fi tamen eundem poftmodum viderit reformatum, & depofitis prioris vit® delifiis ad fobrios & bonos mores, & ad innocentiae difeiplinam poenitentiae dolore correôum , & gaudet & gratulatur , & fufeeptum , quem ante projecerat, cum voto parem® exultationis amplectitur ; quanto magis unus ille & verus Pater

tçr bonus, mtfcricors fle pius, imo ipfii bonita« & mifericordia fle pietas, letatur in penilentia filionim fuorum, nec iram pœuitenribus, aut plangentibus & lamentantibus pœnam comminatur, fed veniam magis & indulgentiam pollicetur. Unde dominus in evangclio *beatos Utit plangentes,*i. quia qui plangit, mifericordiam provocat: qui pervicax & fuperbus eft, iram fibi & pœpam judicii venientis exaggerat. Et idcirco, frater cariflime, pœnitcntiàm non. agentes, nec dolorqm deliftorum fuorum roto corde & manifefta lamentationis fux protcflione, tenantes, prohibendos omnino cenfuinus a fpe communicationis & pacis, fi in infirmitate atque in periculo cceperint deprecari; quia rogare illos non déliât ptrnitentia, led mortis urgentis admonitio compellit, nec dignus eft in morte accipere folatiùm, qui fe non cogitavit efle moriturum. Quod vero ad Novatiani perfonam pertinet, frater cariflime, de quo. defiderafti tibi feribi quam hserefim introduxiflet; fcias nos primo in loco nec curiofos efle debere quid ille doceat, cum foris doceat. Qpifquis ille eft, & qualifeumque eft, Chriftianus non eft, qui in Chrifti ecclcfia non eft. Jaciet fe licet, & philofophiam vel eloquentiam fuam fuperbis vocibus praedicet; qui nec fraternam caritatem, nec ecclefiafticam unitatem tenuit, etiam quod prius fuerat amifit. Nifi fi epifeopus tibi videtur, qui epifeopo in ecdefia a fexdecim coepifcopis facto, adulter atque extraneus epifeopus fieri a defertoribus per ambitum nititur: &ciim fit a Chrifto una ecdefia per totum mundum iu multa membra divifa, item epifeopatus unus epifeoporum multorum concordi numerofitate diffufus; ille poft Dei traditionem, poft connexam & ubique conjunftam catholicz ecclefix unitatem, humanam conetur ecclefiam facere, & per plurimas civitates novos apoftolos fuos mittat, ut quxdara recentia iaftitutionis fux fundamenta conftituat: cumque jampridem per omnes provincias & per urbes fingulas ordinati fint epiicopi in xtatè antiqui, in fide integri, in preffura probati, in periêcutione proferipti, ille fuper eos creare alios pfeudoepifcopos audeat. QuafiD poflit aut totum orbem novi conatus obftiiupone peragrare, aut ecclefiaftici corporis compaginem difeordix fux feminatione refeindere; nefeiens fchifinaticos femper inter initia fervere j^incrementa vere habere non pofle, nec augere quod illicite coeperint, fed ftatim cum prava fua «mulatione deficere. Epifeopatum autem tenere non poflet, etiamfi epif«>pus prius factus, a coepifcoporum fuorum corpore & ab ecdefix unitate defeifceret, quando apoftolus admoneat, ut invicem nofmetipfos fuftineamus, ne ab unitate quam Deus conftituit, recedamus, & dicat: *Sufiinentes invicem in dile&ione, fatis agentes fervare unitatem Spiritus m conjunihone pacis.* Qui ergo nec unitatem Spiritus, nec conjunctionem pacis oblervat, & te ab ecclefix vinculo atque a facerdotum collegio feparat, epifeopi nec poteftatem poteft habere, nec honorem, qui epifeopatus nec unitatem voluit tenere, nec pacem. Tum deinde quantus arrogantix tumor eft, quanta humilitatis & lenitatis oblivio, arrogantix fux quanta jadatio, ut quis aut audeat, aut facere fe polle credat, quod nec apoftolis conccflit dominus, ut zizania frumento putet fe pofle difcetfcere, aut quafi ipfi paleam auferre fic aream purgare coaceffum fit, paleas cpnetur a tritico feparare. Cumque apoftolus dicat: *Z» domo autem ma, ξηα non folum vafa aurea funt (f argentea fed tf lignea tf filtilia,* aurea, fle argentea vafa videatur eligere, lignea vero fle nftilia contemnere, abjicere, damnare, quando non nifi die domini vafa lignea divini ardoris incendio concrementur, fle fiâilia ab eo, cui data eft ferj-ea virga, frangantur. Aut fi fe cordis fle renis ferutatoreinconftituit fle judicem, per omnia zqualiter judicet, fle cum fciat feriptum efle: *Ecce fanus fatlus es, jam noli peccare, ne quid tibi deterius fiat,* fraudatores fle moechos a latere atque a comitatu fuo feparct: quando multo fle gravior fle pejor fit mcechi quain libellatici caula, cum hic neceflrate, ille voluntate peccaverit: hic exiftimans fibi fatis efle quod non laetificaverit, errore deêegtus fit; ille matrimonii expugnator alieni, vel lupanar ingrefliis ad cloacam & cœnofam voraginem vulgi, fan&ificatum corpus & Dei temphnn deteftabili colluvione violaverit: ficut apoftolus dicit: *Omne peccatum quodeumque fecerit homo, extra corpus eft: qui autem moechatur, in corpus fuum peccat.* Quibus tamen & ipfis pernitentia conceditur, fle lamentandi ac fatisfaciendi fpes relinquitur fecundum ipfum apoftolurn dicentem: *Timeo ne forte veniens ad vos lugeam tnultos ex iis qui ante peccaverunt & non egerunt poenitentiam de immunditiis quas jecerunt tf fornicationibus tf libidinibus.* Nec fibi in hoc novj hseretici blandiantur; quod le dicant idololatris non communicare, quandofint apud illos & adulteri & fraudatores, qui teneantur idololatrix crimine, fecundum apoftoluin dicentem: *Hoc enim fcitote intelligentes quia ornnn fornicator aut immundus, aut fraudator, quod eft idololatria, non habet hareditatem in regno Chrifti tf Det.* Et iterum: *Mortificate if.ique membra veftra que m terra junt, exponentes fornicationem, immunditiam if concupiscentiam malam tf cupiditatem, qua funt idolorum fervitus, propter qua venit ira Dei.* Nam cum corpora nomembra fint Chrifti, &. finguli fimus templum Deì, quifquis adulterio temphtm Dei violat, Deum violat, & qui in peccatis committendis voluntatem diaboli facit, daemoniis & idolis fervit. Neque enim mala faâa de fando Spiritu veniunt, fed de adverfarii inftindu, & de immundo ipiritu natx concupifeentix contra Deum facere, & diabolo fervire compellunt. Ita fit ut fi peccato alterius inquinari alterum dicunt, fle idololatriam delinquentis ad Aon delinquentem tianfire fua afleveratione contendunt, exculan fecundum fuam vocem non poflint ab idololatria: crimine, cum coaftet de apoftolica probatione morchos & fraudatores, quibus illi communicant, idololatras efle. Nobis autem fecundum (fidem noftram, & divinx praedicationis datam formam competit ratio veritatis, unumquemque in peccato fuo ipfum teneri, nec pofleal-terum pro altero reum fieri, cum dominu» prxmoneat & dicat: *Juflitia jufti fuper eum erit, tf jcelus jceierati fuper eum erit.* Et iterum; *Don morientur patres pro filus, tf filii non monenter pro patribus. Unufquifque m peccato juo monetur.* Quod legentes fcilicct & tenentes, neminem putamus a fruitu fadsfaltionis & ipe pacis

pads arcendum, cum iciamus juxta fcripturarum divinarum fidem, audore & hortatore ipfo Deo, & ad agendam pcenitentiam peccatorts redigi, & veniam atque indulgentiam paenitentibus non denegari. Atque o iruftrand» fraternitatis irrifio! o miferonun lamentantium caduca deceptio! o hxrctica: infticutionis inefficax & vana traditio! hortari ad fatisfadionis poenitentiam, & fubtrahere de fatufadione medicinam: dicere fratribus noflris: Plange & lacrymas funde, cx diebus ac noâibus ingemifee, & pro abluendo ô. purgando delido tuo largiter it frequenter operare, fed extra ecclefiam poft omnia ifta morieris: qurcumquc ad pacem pertinent, facies, fed nullam pacem quam quaeris, accipies. Quis B non ftatim pereat? Quis non ipfa defperatione deficiat? Quis non animum fuum a propofito lamentationis avertat? Operari tu putas ruflicum pofle, fi dixeris: Agrum peritia omniiufticitatis exerce, culturis diligenter infifte; fed nullam mefletn metes, nullam vindemiam premes, nullos oliveti tui fruftus capies, nulla de arboribus poma decerpes? Vel fi ei, cui dominium eft, ufum navium fuadeas, & dicas: Materiam de excellentibus filvis mercare, frater, carinam przvalidis & eleftis roboribus intexe, clavo, funibus, velis, ut fabricetur atque arjrnetur navis, operare: fed cum haec feceris, frudum de adibus ejus & curfibus non videbis. Praecludere eft atque abfeindere iter dolo-C ns ac pernitendi viam, ut cum in feripturit dominus Deus revertentibus ad fe fit pernitentibus blandiatur, noftra duritia & crudelitate dum fruâus pœnitentiæ intercipitur, pernitentia ipia tollatur. Quod fi invenimus a pitniuitcntia agenda neminem debere prohiberi, & Adeprccantibiis atque exorantibus domini mitencordiam, fecundum quod ille mifericors&pius eft, per facerdotes ejus pacem poffe concedi, admittendus eft plangentium gemitus, & psnitentirfruditsdolentibus non negandus. Et quia apud inferos confeftio non eft, nec exomologefis illic heri poteft, qui ex toto corde pcenituennt &. rogaverint, in ecclefiam debent interim fufcipi, & in ipfit domino refervari, qui ad ecclefiam fuam venturus de illis utique, quos in ca intus invenerit judicabit. Apoftatr vero & defertores, vel adverfarii & holies, &Chrifti ecclefiam diflipantes, nec fi occifi pro nomine foris fuerint, admitti, fecundum apoftolum, poliunt ad ecclcfiz pacem, quando nec fpiritus nec ecclefiz tenuerunt unitatem. Hzc interim, frater cariflime, pauca de multis quantum potui bfeviter decurri, quibus & defidctio ruo fiitisfacerem, & te magis ac magis collegii & corporis noftri focietati conjungerem. Si autem tibi veniendi ad nos opportunitas & facultas fuerit, plura in commune conferre, & uberius ac plemus qu« in falutarem concordiam faciant, traftare poterimus. Opto te, frater cariflime, femper bene valere.

DECRETUM CORNELII PAPÆ

• ex Gratiani decreto defumptum, in prioribus decretalibus non extans.

Ut λ jejunis juramenta proflentur.

Honeftum etiam videtur, ut qui in fandis audet jurare, hoc jejunus faciat cura omni honeftate & timore Det; & ut pueri ante annos quatuordecim non cogantur jurare.

« CONCILIUM CARTHAGINENSE PRIMUM

anno ^'A'iT!

1 N CAUSA LAPSORUM CELEBRATUM

Anno cent * tempore Cornelii Papar.

Trmpui locui « n.chi. "7"? « Ç^Onci.ium l) Carthaginenfc concilium hoc habitum efl Carthagine pofl pafcha, anno domini a 2^4. eflquc Cypriano epikopo auctore convocatum. Initio illius legati, uuos Novatianus cum literis ad Africanam ecclefiam feriptis allegaverat. a Cypriano excommunicantur: patres autem in fynodo congregati literas eorum, quas ipfi calumniis & mendaciis in fan- Ada vaaciiu h«)u< dum Cornelium pleniflimas publice in concilio legi urgebant, icnifmatis caufa ex literis Cornelii, relatione quorumdam ecclefix epifeoporum Roma revertentium, plene cognita rejiciunt, tamquam indignas qua: in tam facro facerdotum conventu legantur & audiantur. Cyprianus epiftola 41. 42. & 55. Felicifiimus fehif- Pectatum «MMlhl. matis Atricaui infelix audor, & quinque illi presbyteri Carthaginenfes fidei defertores, ac ichifmatici ledani, de quibus Cyprianus epiftola 40· jam ante bis cxcommunicati, in hoc facro epiicoporum conventu, caufam fuam aduri adiunt, audiuntur, & demum tertio excom- Dinunicantur. Id aperte conflat ex epift. Cypriani 52. & 55. item ex literis fynodicis ad Cornelium feriptis, quarum quidem S. Cyprianus epift. 42. meminit, fed injuria temporum interciderunt. Decretum eft in hoc concilio, ut lapfi panitentiam agentes in ecclefix communionem r^iidcm recipiantur; fed non citra urgentem neceflitatem ante fatisfaftionis tempus impletum admittantur. Haec Cyprianus epift. 52. ad Antonianum feribens his verbis fignificat: *Secundum quod tamen antea fuerat defltnatum, perjecuttone fopita, cum data effiet facultas in unum conveniendi, copiofus epifeoporum numerus, quos integros & incolume fides fua & domini tutela protexit, in unum convenimus: & Ejcriptuns diu ex utraque parte prolatis, temperamehtum falubri moderatione libravimus, ut nec in totum fpes communicationi & pacis lapfit denegaretur, ne plus defperatione deficerent, & eo quod fibi ecclefia clauderetur, Jecuti faculam, gentiliter viverent: nec tamen rurfus cenfura evan-* &lic"

t Grauan it »: q j. Venu» c Capitular hb. r. cap ii Hj

i DoUiflimu» Paji. qui Cornelium u nni Pokubcatu» adeptum llaiuit M. m quarto die Junii, hoc pnmum Canhaji. atnit iub Cypuaoo Contibum i:.«<p:ua> ut unit meule Mejo ejuldem anai ›j ι anie Cornelu P. •rdmalioee·, u ad «erit·. Aufuft·· utque promptum.

ANNO geleca fotoerotur ut ad coseemunicateomm temere prtflrmrf, /*i trahentur Utt poenitentia^ &mgarefur dolenter paterna clamentta t & examiuanu- A tur caufa if voluntates tf neceffUates flutuhrum. 'ÀU 11 Vide Beran, mu» Çhrifti 474. num. 8j. ufque c H MJ·™ «d 90. exdufive.

CONCILIUM ROMANUM I.

IN CAUSA LAPSORUM,

Ctkbratuttt atmo · CCLIV. impon Cornelii Tapa.

Tcrnpu» , Iq- * **β" connu.

A Uftoritate Cornelii pontificis ad petitionem CyPrUni Rontir hrv fynodus ob eamdem lapibrum caufam anno 254. celebrata eft : in ![ua decretum Carthaginenlis concilii , de quo upra, confirmatum eft ; nimirum, ut lapfi ad pœnitentiam quidem admitterentur , fed ad communionem non nifi tempore ûtisfaâionis perado reciperentur. Hxc omnia ex eadem <2. epiftola Cypriani ad Antonianum probantur his verbis : *Ac fi minus fufficitns epifeoporum numerus in Africa videbatur , etiam Romam fuper bac re fcripfimus ad Cornelium collegam noftrum, qui & ipfo cum plurimis coepifcopis babito concilio , tn eamdem nobifeum fententiam , puri gravitate & falubri modertrione , confenfit,* &c.

pr.mam decieuuacea.

Ue ^lcer^ot'hu$ l*pfis hoc peculiariter decretum , & conftitutuin eft hoc fodem concilio, ut facerdotes lapfi praevia poenitentia & fatisfa&ione ad ecclefiam quidem recipiantur, ied a facerdotali functione deinceps abftineant, & laica tantum communione contenti in ecclefia communicent . Hoc decretum per literas Cornelius promulgavit, ut teftatur Cyprianus epiftola 67. in fine . Vigore hujus decreti Cornelius pontijjcx, ut confiât ex 51. epiftola Cypriani , Trophimum quemd.un epifeopum lapfum ad laicam tantum communionem recepit, eique, quamquam ad ecclefiam admifius effet, epileopali munere interdixit. Eamdem conftitutionem a Fortunatio epifeopo Affuritano lapfo nou obfervatam fuiffe , Cyprianus epiftola 64. vehementer exclamat. Item epiftola 6$. de Bafilidc dc Martiale loquens, eo quod lapfi effent, hzc ad Hifpanos fcnbit : *Fruftrn taltt epifeopatum fibi ufurpure conantur , cum mantfeftum fit ejufmods homines nec ecclefia Chrifti pofle praeffe, nec Irio fucrificiu offerre debere: maxime cum jampridem nobifeum & cum omnibus omnino epifeopis in tofo mundo conftitntis, etiam Cornelius collega nofter, Jacerdos pacificui* ac *juftus, & martyrio quoque dignatione domim honoratus, decreverit, bujufmo di homines* (laplos nimirum facerdotes & epifcopos) *ad pamtentium quidem egendum pofte admitti, ab ordinatione nutem cleri utque fecerdotuli honore prohiberi.* Baron, anno 254. num. 90. & 91.

rO'c"""

CON CILIUM ROMANUM II.

Q_U O NOVATIANUS CONDEMNATUR,

Aηηo k CCLV. *fub Cornelio Tapa.*

b

Nevatuaul cxromtnu-Alcatur.

ANno domini 255. Romz fub Cornelio pontifice habitum eft hoc concilium·, in quo 60. epifeopi congregati, decreverunt; Novatianum ejufque fautores fchifinaticos , eo quod ab unitate ecclefie ipfi fe przfcidiflent , & lapfis pœnitentiam & reconciliationem denegarent , excommunicandos effe , ficuti etiam dc fa&o excommunicator denunciarunt : lapfos vero ad reconciliationem & pœnitentiam admittendos effe decreto fuo confirmarunt . Ada hujus concilii , cum fubfcriptionibus epifeoporum, tefte Eufebio lib. *6.* cap. 35. in cctrema parte illius epiftolc , quam Cornelius ad Fabium Antiochenum fcripfit , extitetunt , fed magno antiquitatis ecclefiafticz detrimento exciderunt. De hoc concilio przdido lib. *6.* cap D35. haec Eufebius ; *Ob quum rem* (Novatianutn aliolque ejusdem fchifmatis leâatores) *concilium maximum Roma cogitur, m quo fexagmta epifeopi, utque presbyteri totidem utque umpliui, una cum diaconis in unum conveniunt. A pajiortbus etium, fepurutim per fingulos cujufque regionis provincias , quid ea it re agendum effet, deliberantibus, colloquia fiunt. A quibus omnibus tandem decernitur ; Novationum ejufque fautores tanta fuperbia infiatos, & quotquot illius inbuman&ma, & a fraterna caritate alieeriffima opinioni offertrirentur, in eorum numero qui erant ab ecclefia exclufi bakers : fratres autem qui cafu infeltct prelapfi fuiffent, poenitentia medicamentis curari,* C7 *ad famtatém reftitui* . Vide Baron, anno domini zyj. num. 2. & 3.

t Hj< Aaftor Bsroama «a duO iteat aaku· a Carnalia Poatifice «librata· |o·v coatilia· , stale OAot>r> *tu-ai* >f>. ia ^uo finial * Onodi Ctrth«(ia«afi, decret» de LafHl» rettpiead*· roborat» , * No.atUaat <»» fan aaathtSatt *ftf-* VatTu. Nec thud a* Ctarihas !«/«<« Hieroaj··. cam «ai· aaa ptuci la Italia Epifeopi Kaotaao Caacilia aiaiaM «aret faifieiu, taras qao^M fenteatitm Cornelia, ftorfis poAulaeit ; aada ides Caailliam Amumb· ac *ttalum* KieranFSU» appel-Ittil. Coathit dottUlisuai P((iu· ia CntK Aanal. Baiaa. ad ·*· ai< nu·. >, A ·«. N« piara Carnelu Jtoeiaaa Concilia muoorac Aaâor Synodici.

iwwar CHRIST! ·«· * ·fa-

EMftttT* ·/a "M9>

CONCILIUM ITALICUM

SUB CORNELIO FAFA

De caula Novatiani

Celebrette» «ama *Joahni* * CCLV.

«rater

Dee-t.l»' hui·» c 1Ü

T} Pifcopos Itali* ob hanc eamdem caufiun A JLu Novatiani circa bac tempora conveniflè ,. idem quod praecedente Romano concilio lècundo conftitutum eft , confirmaffe & decreviffe , teftatur Hicron. lib. de feriptor. eccleL in Cornelio , hilce verbis : *Cornelius* Λ·μ «ϸ« «riû *epifeopus* , &c. *fcripjit epifalam aJ Flavianum Antiochena ecclefia epifeopum Je fnodo Aomana*, Zra/na, *& Africana.* Eufebius prediâo libro A cap. jy, de hoc concilio hac ait: *Ept/bala ftti*des· CeraeZii *epifcopi Foment Jcripta* ad *Fabium epifeopum eccUfia Antiocbena^ tsJ* m/ perovamm/» y*a *tum* sfla *cnalti Aema babiti, tum* w« *ab omnihut t» Italia^ in Africe, inque aliis locis Je* ea errare decreta rrasf, *evidenter Jeclarant.* Vide Baroniuin anno domini »5y. num. 1 fit J·

CONCILIUM CARTHAGINE N SE II.

IN CAUSA SCHISMATICORUM

Feücifluni & Novatiani

Cc/râratMW *anno* b CCLV. 1 *fub Cornelio Papa.*

ΠOc concilium anno domini tyy. Idibus Maii Carthagine in Africa celebratum eft, in caufa duorum ichifmaticorum , Feliciflimi nimirum , & Novatiani , quorum ille omnes omnino lapfos abfque pœnitentia mox fufeipi debere pertinaciter defendebat: Novatianus vero in alterum extremum nimis declinans , neminem eorum qui lapfi eflent in ecclefiam recipiendum efle non minore pertinacia afferebat, Ad hanc ergo controverfiam determinandam , aurtoritate Cypriani epifcopi·, quadraginta duo epifcopi Africans ecclefue congregantur , qui media via incedentes , definiverunt lapfis reditum ad ecclefiam poftulantibus , pacem & reconciliationem concedendam efle, fi impofitam fibi poenitentiam adimpleviffent : idque ordina- C rie obfervari conftituerunt, nifi vel vitae extreme periculum imminens , vel inftans tyrannorum perfecutio (quam futuram efle Spiritus fanftus Cypriano revelaverat) poenitentiarum injunâarum, aut etiam injungendarum, indulgentiam , relaxationem & difpenfationem poftularet. Privatus veterator hrreticus, ut caufam &3ni Ageret, ad hanc fynodum ipfe cum fuis introire tentavif quidem , fed quia antea fiepe damnatus fuiffet , repulfus eft .' qua de caufa 'ille fbciis quibufdam colle&is , Fortunatum quemdam profugum & abftentum , adverfus (Jyprianum, pfeudoepiicopum creat, & poftea flatim per Feliciflimum , & magnam fchifmaticotum catervam ad Cornelium papam able- D gatam , ut fchifmatis & hxrefos fufpicionem averterent , apoftolicx fedis communionem folicite admodum appetunt. Verum cum Romam adnavigaffent , & a pontifice Cornelio aliquoties audiri & recipi poftulaflent* eioue contra Cyprianum querelas offerre ten, taflent, ab eodem protinus rejetti funt : quip* þe qui per literas a Cypriano fcriptas , ho* fchiimatis atque haerefeos auâorcs & propugnatores, profugos & abfentes , jam latis cognoviflet . Vide Baronium anno ayy. num. y. fequentibus . Synodica epiftola ad Cornelium tranfmilfa extat apud Cyprianum inter fuas 54. quam hue tranftulimus commode.

Decretum

Privum h«- in/ar repe: li,jr·

1 Eamd*·» I quoqu« fci. «at ordlx» in odit. Pamela k Rigatui.

EPISTOLA D. CYPRIANI

ET SYNODI AFRICANA

AD CORNELIUM.

De lapfis.

*Cyprianui , Liberalis , * Caldonius , Nicomeits t Cecilies, Juntas, Marutius, Felix, Sueceffus , Faujiinus, Fortunatas , Fijtor , Saturninus , ahut Saturninus, › Aogutienus, Sotties , A-rundinus , alius Saturninus , Eetpcbes , alter Saturnines , Aurelius , Prifcns, Herculanus , Viltoricufêjuintus, Honoratus, Mentbanees^ Hortenfianus, Gerianus, Jambes, < Donates , Pomponius, Pofycar^us, Demetrius , alius Danatus* ỵ *Privatianus, Fortunatus* ỵ *Aogaiuty tf* ' s *Mummillus, Cornelio fratri falutem.*

armwtor.

STatueramus quidem jampridem , frater cariflime, participato invicem nobifeum confilio,

t Anno pariat it» Idibiu Miiir juin otaftiorom Pagi ChrenolagUai, qu<m coafqlo «d an. >»i. a. f.
. MS noftot CotydMHu, A.<i.mrWr<, *Ctt>U»t, }·1ι·ι, Manmiai* Hard. tuju» font * Sequent»» not*.
I Pii roller R.^ariaMr v Trrn/;«j , (ni. *TtrtaUu) £·<-/·«, <»><«·, Inflvi, tiles Stsnsti».,, Jfrrlitt, Tslf.ar. Sternit-* ■«■. .. *r,rin"s ... r.tiftts* .I. *tins fmotti·/.* 4 MS. nottor *DfUtrs , trsutiitus* , Omiffl» lOtorjcflit , qui ntqit* in Cotk MS ioguntur. j MS. aoftor T«·· ·ζ, al. *Mtuhi*.

TTTnnr fiiio, ut qui fo perfecutioais infeftatione lup-Aadvcribrium nobifeum m cungtaftc·· Christi ptatati ab adwnario, vel lapfi firiflrar, ac fotaftciia fe aifcitb mMula&nt, agereuc din pmnitenttan plenam : Ac 6 pericutam infirmitas unmet, moms · fub iâ· mortis accipc-

patera· pict·» Ac divina clementia » ecclefiam puHâmibiu claudi, & dolentibus fle depeeeantibus fpei felutaris fobfidram denegari, ut de foculo recedentes, fine communicatione & pace domini dimitterentur ; quando · » pennifefait t«. Or rir ipfe, qui legem dedit, *ut legate i» terris,* tara» ra *cxlii U^a»» effet*[1] fota ratem poflènt illic, quae hic prius in cedefia folverentur. Sed enim cum videamus diem rarius alterius infeftationis appropinquare ccepifle, & crebris atque affiduis oftenfionibus admoneamur, ut ad certamen, quod nobis hoftis indicit, armati & parati fimus;.plebem etiam nobis de divina dignatione commiflam exhortationibusnoftris praeparemus, & omnes omnino milites Chrifti, qui arma defiderant, & pradium flagitant, intra caftra domini colligamus ; neceflitate cogente cenfuimns, eis qui de ecclefia domini non receflerunt, « fed poenitentiam agere, fle lamentari, ac dominum deprecari a primo lapfus fui dic non deftiterunt, pacem dandam effe, & eos •d praelium (quod imminet) armari Ac inftrui oportere. Obtemperandum eft namque often fionibus atque admonitionibus juftis, ut a paftonbus oves in periculo non deferantur, tied grex omnis in unum congregetur, & exercitus domini ad certamen militiae cœieftfs armetur. Merito enim trahebatur dolentium poenitentia tempore longiore, ut infirmis in exitu iubveniretur, qnamdiu quies At tranquillitas aderat, quas differre diu plangentium lacrymas, Acfiibvenlre fero morientibus in infirmitate pateretur. At vero nunc non infirmis, fed fortibus pax neceflaria eft: nec morientibus fed viventibus communicatio a nobis danda eft, ut quos excitamus & exhortamur ad praelium, non inermes & nudos relinquamus, fedprote&one unguinis & corporis Chrifti muniamus : & cum ad hoc fiat euchariftia, utpoflit accipientibus efle tutela ; quos rutos efle contra adverfarium volumus, munimento dominice feturitatis annemus. Nam quomodo doqemus aut provocamus eos in confeflionc nominis fanguinem iiiurn fundere, fi eis militaturis Chrifti fanguinem denegamus? Aut quomodo ad martyrii poculum idoneos facimus, fi non eos prius ad bibendum in ecclefia poculum domini jure communicationis admittimus? Interefle debet, frater cariflime, inter eos, qui vel apoftataverunt, Ac ad fieculum, cut retumciavcrant, reverfi gentiliter vivunt, vel ad haereticos transfugae faâi, contra ecclefiam parricidalia quotidie arma fufeipiunt : Ac inter eos qui ab ccclefue limine non recedentes, Ac implorantes jugiter ac dolenter divina Ac paterna folatia, nunc fe ad pugnam paratos efle, Ac pro domini fui nomine, ac pro fua falute flare fortiter Ac pugnare profitentur. Hoc in tempore pacem nos non dormientibus, fed vigilentibus damus : pacem non deliciis, fed armis damus : pacem non ad quietem, fed ad aciem dfenus. Si fecundum quod eos audimus, Ac optamùs, Ac credimus, fortiter fteterint, Ac

verinc, non psnitet pacem coMtflUfe tern fortflas.* 'imo epifcopatus ooftri honor grandis gloria eft, pacem dediflè martyribus, ut fora dotes, qui « forifida Dei quotidie celebramus, hoftias Deo & vifom·» praeparemus. Si autem (quod dominus avertat a fratribus noftris) aliquis lapforum fefellerit, ut pacem fubdole petat, Ac impendentis prclii tempore communicationem non prdiaturus accipiat ; feipfum fallit, Ac decipit, qui aliud corde occultat, Ac •liud voce pronunciat. Nos, inquantum nobis Ac videre AC judicare conceditur, faciem finguioFum videmus, cos feratari At mentem penpicere non poflhmus. *Ue bis jnhicnt ectaltenaee* /cFNtarsr *Ct cegmter cet» venturus*, AT d» arra•i' csrdi/ a/fM< *sUtn jthcHerir*. Obeflc autem mali bonis nom debent, fed magis mali a bonis adjuvari. Nec ideo martyrium fafturis pax neganda eft, quia funt quidam negaturi ; cum propter hoc pax danda fit omnibus militaturis, ne per ignbrantiam noflram ille inciE'at pneteriri, qui habet in pnelio coronari. e quifquam dicat : Quii martyrium tollit, fanguine fuo baptizatur : nec pax illi ab epifcopo noceffaria eft, habituro glorias fitr pacem, Ac accepturo majorem da domini digna. tione mercedem. Primo idoneus efle non poteft ad martyrium, qui ab ecclefia non armatur ad praelium : At mens deficit, quam non recepta 'euchariftia erigit Ac accendit. Dominus enim in evangelio fuo ait : C«nr *entem vi tre·* didrriar, *nelite tegfterr ftM hfumùni : habiter* *ènim vbis in illa hara*, *ecce* fefaamu. Alea *rata vi efiis fui hftùmitû*, /ad *Spiritui* Fata' *veftri, f»i Itniitr i» vbis.* (hiando autem dv eat : in traditis atque in confeflione nominis conftirutis, loqui Spiritum Patris, quomodo poteft ad confeffionem paratus aut idoneus inveniri, qui non prius, pace accepta, receperit Spiritum Patris, qui corroborans fervos fuos, ipfe loquitur Ac confitetur in nobis ? Tunc deinde fi reli&is omnibus rebus fuis fugerit, Ac in latebris atque in folitudine conflitutus in Latrones forte incurrerit, aut in febribus Ac languore decefferit ; nonne nobis imputabitur, quod tam bonus miles, qui omnia fua dereliquit, Ac contempta domo Ac parentibus ac liberis, fequi dominum Iiiurn maluit, fine pace Ac fine communicatione decedit ? Nonne nobis vel negligent!» fegnis, vel duritia crudelis adferibetur in die judicii, quod paftores, creditas Ac commiflas nobis oves nee curare in pace, nec in acie voluerimus armare ? Nonne nobis ingeretur a domino, quod per prophetam fuum clamat, Ac dicit : *Ecce inc cenfamttis*, AT *Unit vi tegilis: & ftteh reaffirm tntarficitis*, *O aves tvas* ara *pafneis* : *infirmatum efi*, Ewra *cinfirmafin*, At yrad *male habuit*, ara <vr-*robaraftis*, AT feed *centribulatum ejt*, km * cra-*flintt eftis*, AT feed *errabat*, ara *reveaftù*, *tf futi périst*, ara *infuififlis*, AT *féru fuit*, *conjeciftis Inhere : & Jifperja funt* »w< *mta*, ra ÿMsd ata *faut pafterei*, AT *fafla funt* ia *ternefturam ernnibui beftiiiagri :* AT ara *fuit fui infuirent*, *nefne fui reveaeet. freplerea bat bicil Jominur: Etre ego fnper pafieres*, AT *inquiram eves ment ht ..iambus eerum, & avertam*

« Corb y·* *Hte*. c«b »».»«/,) MJ. *flmijttii*, ia aatio, * C.u«b. M>«y«u, ta Caltart MS CT *ntnitntmn.* MS- ···< P<*. .· II· atiM· MS. ·*·<> »Ifa ··"

mj, *ut km pafcant Mots meas,* èr ta* µ · *fa-feeat eas, & extrabam omet meus m ·** eorum,* Ô" *pafcam eus cum judscte* . Ne igitur ore noftro quo pacem negamus, quod duritiam magis humane crudelitatis, quam divinx & paterne pietatis dulcedinem opponimus, oves nobis commifle a domino repoliantur; placuit nobis, fanfto Spiritu fuggerente, & domino per vifiones multas & manifeftas admonente, quia hoftis nobis imminere piarnunciatu›'» & oftenditur colligere intra caftra milito Chnfti, & examinatis Ungulorum caufis, pacçm jjpf], dare imo pugnaturis arma fuggerere: quod credimus vobis quoque, paterne mifericordiae contemplatione, placiturum. Quod β je conegjs ajiqUjs excitent, qui urgente certamine pacem fratribus & foronbus non putat A dandJim, reddet die rationem in die judicii domino, vel importune cenfure, vel inhumanae duritie fus- Nos, quod fidei & caritati êc folicitudini congruebat, que erant in confcientianoftra, protulimus.* diem certaminis appropinquate, hoftem violentum cito contra nos exurgere, pugnam non talem qualis fuit, fed graviorem multo & acriorem multo venire hoc nobis divinitus frequenter oftenditur; de hoc nos providentia & mifericordia domini Gepius admonere dignatur; de cujus ope & pietate, qui in eum confidimus, polTumus effe fecuri: quia qui in pace militibus fuis futuram prenunciat pugnam, dabit militantibus in congreflione vidoriam· Optamus te, frater canflime, femper bene valere.

ita", modolonhr- ■nu pnant quodau.mndo no ut ium- xn»pontihee, itMemtatn.

SYNODI TRES EX LIBELLO SYNODICO.

ROMANA ' CORNELII·

CARTHAGINENSIS ', CYPRIANI.

Λ T'yod®*· ûwa itpdi ππικη, cv Rap^etyt- vn τi NιατoλM τῆς 'φ ιχiκ χ«λ«/$iη, <ruv»^po:^eïT<x vero' τb iιpoμaipτυpo Kumpi*-1«, «urit; tarirxoT», κ, iripot oyiόη-xovTU ππ&pωv i-vιoχόποιv, α'τoχ«pòξ«τα Να/α-w, Ji riw μιτύvoιχv τwî «Ttuwn xÀHO/nt.

C Synodus divina & facra provincialis, Carthagine, nova Africae civitate ditia, collegia a *liero martyre Cypriano,* qui ejus erat epifeopus. aliifque odoginta quatuor epifeopis: quz Novatum, utpote poenitentiam laplls negantem, abdicavit.

ANTIOCHENA, DEMETRII.

à©" Sels iepec r«rrx>j, O* A'mo-ot <ηα«θρβκχ>π<Γα, t'iro ûiyxirreiavoù rà w, J; οι πῆ φιλχμΛpτήμovχ.

Synodus divina & facra provincialis Antiochie colleâa a Demetrio, ejufdem fanailTimo epifeopo: quas Novatum depofuir, tanquam qui peccatoribus patrocinaretur.

'anno <'H KiSTI CHRIJTI

B *Primam bujuc fynodi notitiam debemus Dionyfio Epijcopo Alexandrino: qui ad Cornelium Papam fcribem, em/m/ literas adverfui Novatum fcriptas occuperai, et fignificavit fe th Heleno Tarfi Cilicia Epijcopo & a ceteris qui cum illo convenerant·, Firmiliano fcihcet Cafarea Cappadocia* èT *Theoitifto Cajarea Palaftina provincia Epifeopis, invitatum fuiffe ut ad fynodum Antiochenam occurreret, in qua quidam Novati febifma confirmare lentabant. Scribebat etiam fibi nunaatam effe quod Fabianui quidem Epifeopus* D *Antiochenus diem extremum obiijfet, Eemetrinnus vero m ejus locum effet confitutus. Hjk tantum Dionyfius, ut refert Eufebiut lib.* vi. *cap.* xlvi. *btfioria eeelrfiafticu. AuHor vero finodici addit Novatum in ea fynodo depofitum fuifle, tamquam qui peccatoribur patrocinaretur. ^ued fortoffis accepit auftor ille ex epiftola ejufdem Dionyfiifcripta ad Dionyfium tunc quidem Roman* urbis Presbyterum, fed qui aliquanto poft tempore ejufdem urbis· Epifeopus eft conflitutus. Fragmentum ex ea epiftola rejeri idem Eufebtus l. vii. cap.* v111. *bis verbis.*

Naa«·

! D« fupri P«(. S*«. a £>« h«c itid«i lupra f»t. tie.

NwktndmJ *fjty y*f> Αλόγν «χη£«τ·μ&Α,* A I^44*^τ{ώ<«χλητ/β», Τ»ac *τ$Α$ιλφύν* «c *Απβκ'β* 0λατφΐιμ/<(*ιλχύβ-ΑΠΓ G* Tfd *τϊ $ii 34«ruX/«y* «ywwTttrùu fxtWTroxA»»<nxy-v»' £** Jÿve'ww *Κόρηv* >»μΛ Γητικ *X&rw v AmXni<v*·^«vτϊvτ<* ‡ *tri τiπ Si* Tarrezç ιΐλι/^w «&rr5yn ri *S^tev* · x} *t Ufj* n *«rpà tùri tirn* qjù ό/χολβ^ι«v *iix^iwri' tin τv£μβι* ri «yr®ŸÔ^ «uïï'JcJ, h >Ç *τι bZ ίλιτί τϊ πχρχμϊΐιχι* >i *iκ·* ηλθπv <^o; «vτϊ , *Ίτχι/πλώ φvγχά&oττι.*

Nam Noratianum merito arerfiunur , quippe qui Eçcleùam difcidtt, & quoCda..» ex fratribus ad impietatem blafphemiaœque peitraxit , qui tjeûriam de Deo doârinam invexit , & clementiflxmum Dominum noftrutn . Jefum Chriftum quaft implac-tbtlem calumniatur , qui praeterea iacrum lavacmm oblitérât , fidemque & con£etüonem qur baptiimum pracedunt evertit , fic fçintum fandum penitus ab dlis fugat , tamctfi aliqua fpes fubfil vel quod in illis adhuc maneat vel quod ad eo$ *revet-furus* fit.

A NN O CHRISTI

ANNO CHRISTI

VITA

EPISTOLÆ ET DECRETA

LUCII PAPÆ I.

Ex libro Pontificali Oamafi Papa.

Patfurle

LUcius natione Romanus , ex patre * Far-phyrio , *b* ledit annos tres , menfes tres, dies tres . Martyrio coronatur *c* autem temporibus Galli & Volufiani , ufque Valerianum b fecundo fic (*a*) Gallienum coff. *d* Hic in exilio fuit relegatus, poftea nutu Dei, incolumis ad ecclefiam reverius eft , Hic praecepit, ut duo presbyteri fic tres diacones in omni loco epifcopum non defererent . propter teftimonium eccleftafticum, *e* Qui etiam a Valeriano canite truncatus eft, (A) quarto nonas Martii. Hic omnem poteftatem ecclefue dedit (c) archidiacono fuo Stephano , dum ad paiTionem pergeret. Hic fecit ordinationcs ‡ duas per meniem Decembrem, presbyteros quatuor, diaconos quatuor , / epifcoposC per diverfa loca (*d*) feptem. Qyi etiam fepultus eft in coemeterio Califti via Appia (e) , fit ceffavit epifeopatus dies 35.

r z.'O'

• ire, *>:a tt*

Nota SevEMNi B Ntl

«<u.s po«n-fe« q«aao

e Laelur .) Poft intetrcjnum dierum , anno Chrifti · »55. »0. Oftobri qu< eft fecundus Galli & Volufiani, Lucius puntifei qui Cornelium ad Centunwallas in exilium (acutus fuerat , ad uibem cum collegia teverfuj , unanimi omnium confaofu eidem Cornelio fuccedtt. Poftquam vero ad apoftolier rathedre culmen aftumptu, e'fet , B. Cyprianus literis ad eum feripeis plurimam illi gratulatus eft . Durante adhuc perfecutione, que a Decio rapta , a Gallo & Volufiano continuata eft, :uflu mipcrateris in ipfo catus fui ingrelfu relegatur ; verum monitu Spiri ftl anno Chrifti ' s,i. Romam ab ««ilio rever___ , ob quam rem illi feliciter reftituto, poft partam confeflionis gloriam , Cypriacus fecunda «piftola ad euro feripta gratulatur . Quam epiftolam unicam apud Cyprianum extamem , quod ad hiftoriam hanc eecicfiaftlcanireAe iatelilgendatn multum conferat , huc transferri «piftola Lucii iubiungi procura*!. Ç cluni papam perperam inicripta eft 77. (j'pr'Ani epiftola non ad Lucium Romanum ponnficeni « fed ad alium epifcopum e>ïdem nominis feripta ell . S.eut ilia 79.

L"C'U,"*" ,V " «(«.

Fpiftele Cy-fc pruaiad La- »··■ V« * quot.

B Lucii «d Cynrianam, non eft pontificis Romani « fed uberius cutuldai» cogqomini erifeopi» Baron, inno 157. num. 4. Hum» pontificatui paftis ingens *ft* immanis omnes Fotiui orbis provinciis depopulata eft. Eutrop. in Gallo &,·. Eufeb. in chron. Hanc peftem dira fames & atioc.* bella comitabantur : qua cum impius Deniettianus Africa proconful in invidiam Chriftiaooruni refunderet, ft eorum impietate omnia mala b«c mortalibus contingere afHrnuret Cyprianus pulchra *ft* acri apologia feelefti prefidia audaciam retundit , & plana contpcfi.it . Ciaritfimum de Lucio & Cornelio S. Cypriani elogium estât ejus epi ft. *7- hia verbis. dvroau/ui *tft aatttffieram atfirfiam*. *ietltram martyre*» *Ct'mlH & Latii it-*

»Miltt

facuftr ruam fallu: ti . Iili taim pleat Spirite Dei . & ia Ilfrirff martyrit ttaftnati , JaaJam tfft l»Pf-

vfrun: , ««■ tenui tiaaiat ati^ur crtjulinur nrnt tali» fftr-tt apaJ arr rffr erafat Jlurr]», , ia <jatka> u»»i rjfri Spiritai . nec Cyptisnus pizdifle loco . Bsrcin. xuno ijj. num. >:««· M-- aum. ». f< fcqq.

i Srjit aaatt lut« V>.) Si , quod infrxfcribit muflor libri pontificalis, p«r rucnfcm Decembrem duar ordlnxtionei fecerit, A 4. Nonxi Mardi, fub confuiacu V*l«rtani & Gallieni .apite truncatus u< ◦ nont. dumtaxat mentibus ut fes ibit Eufeb. fed uno a ano , quatuor manlibus & 11. diebus tedi/fe oeortuii. Baromus

*t Fan trmpfriier Galli ,) Anno fecund** Galli & Volufiani pontifex creatus » quatto enrumdtai imperatorum anno inchoato , rapile trunrat.is miuyritim cor. fumtnat . Eufeb ln chron & in hift. l bro 7. cap. t. Vide que infra dicemus verbis : *.-na», a Vtl,. riaat*, &c.

4 Hie ia rxilir fuit rriti»ia· .) Bis ob confeiTionem JJfidei exulavi' , feniel com Ccxuclm, de quo exilio fupra eglmur , ft feme! jam pontificatum adeptu, , ut conftar ex eptft, Cypriani 51. ad eumiem feripta.

nyfius Alexandrinus, qui hia temporibus vlxlt , Idea que ad rerum geftarum te'itatem probandam inftar onioium effe eoceft *ac debet* , apud Eufeb. lib. 7. cap. e. abfqua ulla ambiguitate^ teftatur , Valerianum per multis ab exordio >mp«rii lui «uni,, opunie meritum , nihil ,lla» negotii laceffiviffe martytium igitur Lum pontificis, quod t«ft« Cypr. epiH. 5*. fevien· perlé-

Pefti» U <io> t«b Lucie

Lacti laua.

Trmpusis

Qgl j4.

Vsleriaau inmo.n Chnft.s, io·ı.

(a) ta> Gallicanum (*) Z«<. temo (>, I.,. omnn (d; Z»<. XVII 'r) I-.. VIII. Kel Srptees

1·Kı Gslh 6t rutione fsflatu eft, non Valeriani, fed C.aUi pt.u» «· Volufiani juffu coptigiffie ne^ellario affirmari debet queitqusni quod h|t dicitur · Valeriano capite truncatus die, duplici ratione hac optime & vetiffiine exponi poffit : primo , ut per nomen Valeriam hic politum, inteilicatur Valeriani perfecutio i ita tabida eccletiaftica habent : fub qua perfecutione l.uu.:m msrtyrio adeâum effis veriflimum eft. Que enim perfccutio Decio auftore cœpta eft, fic Valeriani ccofura approbata fuit (natu illo tempore Valerianus renforem a«rbat, cuins hoc offi ii erat , ut lati· (ejibut facinjtoti quique punirentur) ea horum auâoriiaie, icmel promulgata , fic femper in pofterum perfevera.it , ut omnis illa reliquorum temporum perùcutio , etiamû aliquo temporis interftitio pax luerit in ecclefia, Decii Ac Valeriani appellaretur . Vndc etiamfi tuffii Valeriani, iuxta Dloncfii Alexandrini teftimonium , Lucium occifum effe falfutn fit; attamen verum eft , euniJeni fub Valeriani, periecutione, que ctniur* ipGus , Decio adhuc vivente appmtveta , & ad decennium continujt. luit, marryrium fubiUlc. Secundo , fic exponi poit ; yt quod juffii (lalli N' Voluirani , anno imperii eorum quarto accidit , iJ fub Valetiani itupefio facium elle vere feribatur, propterea quod Valerianus in tine auni 15«. a militibus Alpinis imperator acclamatus , cum Gallo tc Volufiano adhuc viventibus biennio imperium obtinuerit , adeoque verum Gt , five fub Gallo , five t.ib Vaietiauo I ucius occifc, <.Te feribatur. Bj.·oo. anno 1$.-. num. a, &

·' sw/raper.) Ex iis fuit unus Melanlus epife. Rotboina-enii» fanibtate -elebtij , dc q 10 vide Baion in nor. ad nurc. Rem. die 18. Otlobtis.

Margin: ■ertyt. — An a qatndo <dk Vitem- >i·pallui fn f — Vîlnuni ap- — Vitemnu'

EPISTOLA

dem ,ar« rom

X^onL UCII PAPÆ

AD GALLIÆ ATQUE HISPANIÆ

Epitcopos.

Ut duo presbyteri &. tres diaconi in omni loco epiicopo adliarreant propter teftnnonium ecclefiafticuin & de acculatione epifeoporum: & de unanimitatis concordia intermetropolitanum ceterofque epifeopos, & ut raptores atque ecçlefiafticarum rerum ablatores, invafores, alienatores , ut fures & faciilegi anathematizentur.

i. 17 *epificoput femper tefiei fiecum presbyteros ac diaconos babeat.*

ii. *De criminationibus epijcoporum , five maiorum natu , & ut audientia ad majorer perfonar appellantibus non negetur.*

iii. *Ut metropobtanus fine confiho epifeoporum mbit agat, net ipfi fine tlltur, nifi quod ad propriat ecclefias pertinet.*

iv. *Ut metropolitans fine epifeopis can!am eorum non audiat.*

v. *Ne pollertore! epifcopi pfionbut fie prajer.ms , nec eu inconfultis aliquid agant.*

vi. *De iit qui ret ecclefia , vel oblationes fidelium auferunt., & qui eis confienttunt.*

Diieclijfimu fratribus omntbiv m partibus occidentabbut , tam m Galbi quam m Hijpanits confidentibus, Lucius epijcopus in domino jalutem.*

Literas dileftionis veftrz, quas ad beati Petri apoftoli fedem pro veftra caufa ª negotii mififtis, libenter hifcepimus : fed de veftris affliftionibus non modice contriftati fumus. Significaftis enim, vos tam aquibufdam, A non reftam fidem tenentibus , fed erroribus tn»|'uc<::>, quam A' ab alm eo. imitantibus , periequi & infamari, atque vêtiras cccleiias luis uutibus A fidelium oblationibus ipoliari , vc- lll uique miniitros nimis vexari: & ideo multos a vobis & a *reft** fide difcedere, quoniam eis non poteftis defenfionem impendere, nece* quae necellari* funt miniftrare . Nolite mirari , fratres, fi vos malevoli & impii perfequuptur ; cum ipfum Chriftum caput noftrum fini periêcuti . Unde & confolatricem ipfam habens veritatem, qux ait : *Si patrem familias Beelzebub vocive-rur.t, quanto magis (a) domefiicor e's ?* Ipfa iterum confolans nos loquitur dicens. *Si de mu-do fiiiffetis, mundit quod fuum erat , dibgeref:* B *Jed quia non efiis de mundo, Jed ego elegi vos de mundo, propterea odit v.t mundus.*

Margin: Jtaiih. ?*'■ '

I.

Propter tales, fratres, hortamur vos , ficut & in hac fanda ecclch* conftitutum habemus, ut femper telles vobifctint facerdotes & diaconos habeatis. Et licet conicientia fufficere poffit propria , tamen propter malevolos , juxta apoilohim, etiam *tefiimoni.tm vos oportet babere bonum ab bis quit jont Junt*. Quoniam & iu hac limfta fede conftitutum habemus , ut *b* ftno presbyteri, vel tres diaconi in omni loco epifeopum non deferant , propter teftimonium ecclefiafticum.

Margin: contec, diit i- l.hc- apoltu- lie» lullun- ;ÀÌÎ r' «»

II.

Epifcopi ergo non funt leviter accufandi vel detrahendi, quia injuria eorum · ad Chriftum pertinet, cujus vice & legatione funguntur m ecclefia . Unde nobis & omnibus , qui nobifcum funt in noftro folatio , ficut & olim faâum invenimus, corifitui placuit, ut criminationes majorum natu per alios non fiant , nifi per ipfos qui crimina intendunt , b fi tamen ipfi* digni & irreprehenfibiles apparuerint , & aftis docuerim publicis, c omni fe carere fufpicione atque inimicitia, & irreprehenfibilem D fidem ac converfationem ducere . d Unde placuit , ut a quibufeumque judicibus ccclefiafticis , · ad alios judices ecclefiafticos , ubi eft major auftoritas, hfuerir provocatum, audientia non negetur.

Margin: J' ». q ,. Cu- «η'η»,ι°π«· nu,o'im'· Amanuscsp îx "côd.,b Theod. ‹j '««ώ "coi. e Cencil Csr- ibagllic.e j. q , Nul- la· autaia ptimai , lub «.omine Cal- lifti ponitur tbi.

III.

Item conftituimus, ficut & a fanftis apoftolis eoiumque fuccefloribus decretum repetimus, li quis metropolitanus epifcopus, nifi quod folununodo ad propriam pcitmet parochiam, fine confilio & voluntate Omnium comprovincialium epifeoporum, ' extra aliquid agere tentaf verit, gradus fui periculo fubiacebit : & quod egerit, irritum, habeatur & vacuum. Sedquic- E quid de comprovincialium coepifcoporum caufis, eorumque ecclefiarum & cleticorum atque fiecularium neceftitatibus, aut de quibufeunque communibus caufis agere, aut dilponere neceffe fuerit, hoc cum omnium confenfu comprovincialium agatur pontificum, non ali(|^D dominationis fâftu , fed concordia & humillima adminiftratione, ficut dominus ait : *Non veni minifirari, fed miniilrare.* Et alibi : *major efi vefirum, ent minifier vefier,* & reliqua. Simili-

Margin: Hidr coii ' «*· Mtttk. »,.

k.»c. domtlluQi fidei.

militer ipfi comprovinciales epiicopi , eunda cum ejus conulio , niü quantum ad proprias pertinet parochias, agant, juxta fandorum conftituta patrum, ut uno animo , uno ore con> corditer fimfta glorificetur Trinitas in làecult.

IV.

Similiter, au&oritate fuiti apoftolica, prseci- ,7.' cr ' P'mus, ut nullus metropolitanus · epifeopus , abfaue ceterorum omnium comprovincialium epifeoporum inflantia, aliquorum audiat caufas eorum: quia irrita erunt , & ipfe cauffam pro fafto dabit.

V.

Epifcopi vero per fingulas provincias obfervent, ne polteriores lc prioribus luis prarfe- b c.nci! Mi- rant : b nec eis inconfultis , nifi quantum ad k' f ". propriam pertinet parochiam , aliquid agant : led omnes de communibus eorum caulis confonam fententiam proferant & determinent , quoniam aliter a&a nullas vires habebunt , .l Hidr cal. c nec eccletiaftica reputabuntur. Bonum effet , fratres , & valde Deum timentibus & pie vivere volentibus neceflarium , h intra catholicam ecclefiam nullius rru^li , aut infellationis alienjus, erga domini facerdotes , aut jufte & pie volentes Vivere , germen exurgeret . Sed quia prxvalente invidia, quod deterius eft *iiit*git & crefcit, atque nimis fe in omnes partes extendit, idcirco necefle eft, illud ecclenaflicd & apoftolico abfeindi mucrone , ne * fervis. • ücrriote» Dei ac domini ' facerdotibus valeat nocere , aut perdere. *Exhonoravit enim dominus* , ut in ecclefiaftico legitur libro, *conventus malorum , dS defiruxit Deus ros ujque in finem. Sedes ducum fuperborum deftrnxit Deus, dû federe fecit mites pro eis . Radice t gentium fuperbarum arefecit Deus, d* plantavit humiles ex ipfis gentibus . Terras gentium evertit dominus, 0X perdidit eas ufque ad fundamentum. Arefecit ex ipfis, dû difperdidit eos, dy cejfare fecit memoriam eorum de terra . Perdidit Deus memoriam fuperborum , dû reliquit memoriam humilium fenfu. Non efi creata hominibus fuperbia, neque iracundia nationi mulierum. Semen hominum honorabitur hoc, quod timet Deum: femen autem hoc exhonorabitur hominum , quod pratent mandata domini. In medio fratrum, refler illorum in honore · dû qui timent dominum , erunt in oculis illius- Gloria divitum , honoratorum, dû pauperum, timor Dei efi. Noli dejpicere hominem jufium pauperem, dH noli magnificare virum peccatorem divitem. Magnus, dû judex , dH potens efi m honore: dJ non efi major ilio, qui timet Deum. Serve fenfato liberi fervient , tl vir prudens & difciphnatus* bob *murmurabit correptus , dû infeiu*r *non honorabitur. Noli te extollere in faciendo ' opera tua , dU noli cunflari tn tempore angufllx. Mehor efl qui operatur dH abundet in omnibus, quam qui gloriatur, & eget pane. Fili, in manfuetudire ferva animam tuam, da illi honorem fecundum mentum juum. Peccantem in animam Juam quis jufiificabtt ' Et quis honorificabit exhonorantem antm.im Juam ' Pauper gloriatur per difciphnam & timorem juum: & ejl homo, qui honorificatur propter jub/lantiam fiam. Qui autem gloriatur m paupertate, quanto magis Rmfubfiantia. E» qui gloriatur m fxbfiantia, pau pertatom vertatur. Sapientia humiliati exaltabit caput illius, tf in medio magnaterum confidere illum factet. Non laudes virum in fpeciefua, neque /pernas hominem in vrfu fuo. Brevis m volatilibus apis , dS initium dulcoris habet frufius illius. In veftitu ne glorieris unquam, nec in die honoris tui extollaris : quoniam mirabilia opera altiffimi fohus, èr gloriofa, d7 abfconfa , & invifa opera illius. Multi tyranni foderunt in throno, ὺ* infufpicabilis portavit diadema I Multi potentes oppreffi funt valde, & glortafi traditi funt in manus alterorum. Priufquam interroges, m vituperes quemquam : & cum interrogaveris, corripe jufte. Priufquam audiat , nec refpondeas verbum , B & in medio femorum ne adjicias loqui. De ea' re, qua te non molefiat, ne certeris, & i» judicio peccantium ne confijlas. Fili mi, ne in multis fint aflus tui, dfi fi dives fueris, non eris immunis a dehflo. Si enim fecutus fueris, non apprehendet : & non effugies, fi procurreris. Efi homo laborant, dû feflinans , èT dolens impius : dS tanto magis non abundabit. Efi homo marcidus, egens recuperatione, plut deficiens virtute, d? abundam paupertate: & oculus Dei refpexit illum in bono, ÙT erexit eum ab humilitate ipfius, tl. exaltabit caput e-m , ÎX mirati funt in illo multi , dj honoraverunt Deum. Bona dH mala, vita ÎX mort, paupertas dH honefias a Deo funt. Datio Det permanet jufii< : & profeflus illius, fucceffus habebit* ib *atcrnum. Efi qui locupletatur parce agendo, d? bac pars mercedis illius m eo quad dicit. Investi requiem mihi, èT non manducabo de bonis men jo-ins : & nejcit, quod tempus praterea tilum, àX relinquet omnia ahis, iû morietur. Sta in tefiamento tuo, éT m illo colloquere, & in ' opera man- ' ,ftlt datorum tuorum veterajce. Ne mar.feris in openbus peccatorum. Confide autem m Deo , 6* mane in loco tuo. Facile efi enim in oculis Dei fubtto * honefiari pauperem . Benediciio Dei in mercedem jufii fefimat, dj in honore veloci proceffut tinus * jufiificat. Ne dicas, quid efi mthi opus? & qua* erunt mihi ex hoc bona ? Nec dicas, jufficiens mihi fum, èT quid ex hoc peffimabor' In die bonorum , ne immemor fis malorum : & in die malorum, ne D immemor fis bonorum : quoniam facrle efi coram Deo ib die obitus retribuere unicuique fecundum vias fuas. Malitia hora oblivionem facit luxuria magna: dütnfine hominis denudatio operum illius. Ante mortem ne laudes hominem quemquam, quoniam iB filiis fuis agnofcitur vtr. Non omnem hominem inducas in domum tuam : multa enim infidia funt delofi. Sicut enim eruflant praeordia ' feetantium, & ficut perdix inducitur in caveam , & ut caprea tn laqueum : fie dû cor fuperborum , & ficut perfpeflor videns cafum proximi fui. 1 Bon4 in ' malum convertit infidiator, dH tn eleflis ponet maculam. A fbintilla una augetur igni -, dj ab uno dolofe augetur fanguis . Homo vero peccator fanguini mfidiatur. Attende tibi a pefiifero : jabri- E cat enim mala, ne forte inducat juper te jubjannationem in perpetuum. Admitte ad te alienigenam , dH Jubvertet in turbine, d? abalienabit te a ' tuis ' propriis.* Tales, cariflimi, valde funt cavendi . ufque dum aut convertantur, aut able indantur verbo diviuo . *Beatus autem efi ille, qui non* e.!l £,,/ *lapjus m verbo ex ere fuo , dS non efi fiimulatu ' :n trifittta dehfli. Felix qui non habet animi fui tn fiitiam, dU non ' abjcedil a jpe fua.* Sciipium efi · f,, ht enin. :

» MS. Coi:«tu S.c 1« u Ikr.Ur o,

**'' .* Sa *pieM»o««ft %, upra ■»nocet, Dcclet.C°r- ■•Ili «. • Siati tat.

enim: *Melior efi eous timens Deum,* mil- *tmpii* . Sapiens vero non · eft omnis qui

VI.

Res quoque eccleliarum veftrarum, & oblationem fidelium, quas fignificaftis a quibufdam irrruentibus vexari, vobnque & eccleliis vcftris auferri, indubitanter maximum eft peccatum ; ^flante * ipCa icriptura qux ait : *qui abflulerit aliquid putri vel metri, O, dicit boc non efle peccatum, bomicid* particeps efl.* Pater ergo nofter βηβ juljjo jjeus eft, qui nos creavit : & mater noftra ecclefia, qux nos in baptifmo fpiritualiter generavit: Et ideo qui Chrifti pecunias & ecclefia: aufert, fraudat & rapit, homicida in confpeâu c jufti judicis efle deputabitur. Unde feriptum eft: *Qui repit pecuniam proximi* /f», *iniquitatem fecit* : qui autem pecuhias vel resecclefixabftylerit, facnlcgium facit. Unde& Judas qui pecuniam fraudavit , qux ufibus ecclefix, id eft, pauperibus, quos ecclefia pafcere debet, diftribuebatur juffu Salvatoris (cujus vicem epiicopi tenent) non folum fur, fed fur & d facnlegus fadus eft. De talibus enim, id eft, qui facultates, ecclefix rapiunt, fraudant , vel aufeiunt , dominus comminans omnibus , per prophetam loquitur, dicens : *Deus, ne taceas tibi, neJileas, O non quiefcas, Deus.* 'al-rcce *mimici tui tumultuati Junt·, & qui oderqnt* ré, *levaverunt caput. Contra populum tuum nequiter traflaverunt, O inierunt confilium adverfum arcanum tuum. Dixerunt : Venite , O ' conteremui eos degente, & non-Jit memoria nominis Ifrael ultra. Quoniam tacuerunt corde, pariter * contra te foedus pepigerunt tabernacula IduwiJta O Ifmaehtarum, Moab O Agerent , Gebal O Ammon O Amalec, Palaftma cum] habitatoribus Trrt. Sed O Affur junxit fe cum eis, fafli funt brachium filiorum Lot . Fac illis ficut Median , Jicut Stfara, ficut Jabin in torrente * Cifon. Contriti Juni in Endor., fuerunt quafi fterquihmum terra. Pone duces eorum ficut Oreb Ô* Tub , ficut Eebee O Salmana Omnes principes eorum, qui dixerunt : Poffideamus nobis pulchritudinem Dei : Deus meus pone illos ut rotam , quafi flipulam ante factem venti . Quomodo ignis comburit filvam, O Jicut flamma devorat montes , fic perjequeris eo< tn tempeflate tua, & in tuo turbine turbabis eos. Imple jactes eorum ignominia , O quarent nomen tuum domine . Confundantur & tonturbentur ufque in aternum , O erubefeant, O pereant: Et fciant, quia nomen tuum dominus : lolui tu exceifui fuper omnem terram.* Hxc fieri prophetae, hxc apoftoli, hxc fucceflores eorum , & omnium catholicorum patrum vetant decieta : & ' tales prxfumptiones , facrilegitim ' clTe dijudicant. Quorum nos fequentes exempla, omnes tales prxlumptores, & ccclefix riptotes, f atque luarum facultatum alienatores, una vobifeum a liminibus iandx matris ecclehx anathematizatos, apoftolica auctoritate pellimus, & damnamus , atque facrilcgos efle judicamus . Et nofi folum cos , fed omnes conierrtientes eis : *quia non folum faciunt , rei judicantur, fed etiam qui confinti^nt facientibus.* Par enim pcena & agentes Ôctonientientes comprehendit. *Vos ergo, fratres\^a>igiiate O orate.*

b $ Senii, rX '*«. i» d › Q.. abftu.cnij . »'· x « Qs*l r'p" c S Gres «p- 7«»'?,. 3 Hie» «p·». a s Auguft ex Interpr S Hieronvin| #»<* π/ι. S jC: ı legı /udicaut.. »d›t. Mog. <P «d epiko p<"G»lhe A··. ».

A *Viriliter agite, O confortamini in domino , O omnia vefira,* juxta apoftolutn , *in caritate fiant.* JK reda ergo fide & apoftolico tramite propter ullam * perfecutionem nolite recedere, fcientes, quia (juxta falvatoris fententiam) *beati* hxc vera caritas, qux pnedicanda eft, & prxctpue diligenda ac fovenda, atque fiducialiter ab omnibus tenenda . flate fanda & apoftolica mater omnium ecclefiarum Chrifti ecclefia , qux per Dei omnipotentis gratiam a tramite apoftolicx traditionis nunquam errafle probatur, nec hxreticis novitatibus * depravanda fuccubuit : fed, ut in exordio normam fidei apoftolicx percepit ab audoribus fuis, apoftolorum Chrifti principibus, illibata fine tenus manet, fecundum ipfius domini falvatoris divinam pollicitationem , qui difcipulorum fuorum principi in fuis fatus eft evangeliis: *Petre,* inquiens, *ecce SaMnas expetivit, ut cribraret vos, Jkut qui cribrat triticum. Ego autem pro te rogavi, ut non deficiat fides tua, i? tu aliquando converfus, confirma fratres duos.* Confideret itaqueveftraexcellens prudentia, quam bonum fit, perfiflere in difpenfatione vobis credita, & in fide reda, atque hxr reticis & amulis Chrifti repugnare, & nunquam a veritatis tramite declinare: quoniam dominus & falvator omnium , cujus fides eft , qui pro nobis mori non dubitavit, ÔC proprio nos fuo redemit fanguine, fidem beati Petri non déféduram promifit, & conformare eum. fratres fuos admonuit : quod apoftolicos pontifices , mex exiguitatis prxdeceflbres, confidenter fecifle femper eundis eft cognitum . Qyorum & pufillitas mea, licet impar & minima, pro fufeepto tamen, divina dignatione, minifterio, pedifiequa cupit exiftere. Vx enim erit nobis, qui *hujus* minifterii onus fufeeptum habemus, fi veritatem falvatoris noftri Jefu Chrifti, quam apoftoli prxdicaverunt , praedicare neglexerimus . Vx erit nobis, fi filentio veritatem oppreiferimus, quam erogare nummulariis jubemur, id eft , Chriftianos populos imbuere <Si docere . DQuid in ipfius Chrifti futuro diduri fumus examine, fi lermonuin ejus veritatem confundimur prxdicare ? Quid erit de nobis, cum/de commilfis nobis animabus, & de officio fufeepto, rationem juftus judex Chriftus dominus nofter exegerit? Ideo, fratres, hortor c diftridam ledionem veftram, obteftor & moneo , ut qua debetis & poteftis folicitudine, vigiletis ad inveftigandos hxreticos & inimicos Iandx Dei ecclefix, & a fanis mentibus, ne peftis hxc latius divulgetur, feveritate, qua poteftis pro viribus extirpetis : quoniam, ut habebft a Deo dignx remunerationis prxmium, qui diligentius, quod ad falutem commiflx fibi plebis proficiat, fuerit executus: ita ante tribunal domini de reatu negligentix fe rton potent excufare , quicumque plebem fuam contra facrilegX perfuaiionis audores noluerit cuflodire. Data Kalendis Aprilis, d Gallo & Volufiano viris clariflimis consulibus.

'«^»· eJ * JUX.· Moitb. t b Agaiho <4 imp. Co»·, art. «. <0*. cilii CP H- »cifu» Manochtlitai. · dePr»»*u. itc lt di-< s Leo. *n ·(> ·<!- * en'· Coiûcho

No-

a Id MS . » IJ. MS rtefra . J Id. NS·

Nōτ« Sbvekin) Binii.

tucii «μΛ*. le que * quot. *) Nob uaam hanc dumtaxat, fed plur«» dacratalc» epiftol». Lucium pontificem fcHpfiff*, tefti* Cyprianu» epiftola <7. Me verbis : *Illi tatae,* loquitur de Cornelio & Lucio pontificibus « *plent spirit» r>ti, © ia theft maetyeh cenJHtui!, dandaae effe lapft pacent renfturunti tf panttenUa alia frailane* rearw-*nttattenti tf path necandam «-» effe, Utteeh fait fiinaaerant. Qua»* hac da r» Luciui fcripfit epiftola» noa extant. Qu· apud Cyprianum 70. reperitur hoc nomine Lucii infijnita > a quibufdam hujm pontifici» efle creditum fuit « fed ignorante» fuifle epifcopum eodem nomine appellatum » decepti funt perperam eam » qua alteriua eft » Lucio pontifici adfcribcntet. Baroniu» anno *%jp.* nutn. *.

hpifcopu» non im· cotmtatu ambulet. Λ *JSae prettyerl oel iret diacen! !» emnJ Itet ept-fcepaae ne» deferant.*) Decernitur ut ad evitanda datraâionia fit infamia pericula propter teftimoalum ecciefi* nufquam eant, nlfi duorum preibyterorum fit trium diaconorum comitatu ftlpatl. Decreti hujus fancicndi caJuiunla in Cornelium a Novatiano confiâa » de quihux fupra, caufam dedifle videntur. Baroniuiano «y?, aum· J-

/

. Lvni. «dit Pam. fc, Ri"h'

EPISTOLA · GRATULATORIA DIVI CYPRIANI

AD LUCIUM PAPAM ROMANUM

reverfum ab exilio.

Cyprianus cum collegis, Lacio fratri falutem.

ET nuper quidem tibi, frater cariflime, gratulati fumus, cum te honore geminato in ecclefix fu» adminiftratione confeflorem pariter & facerdotem conftituit divina dignatio : fed & nunc non minus tibi, & comitibus tuis, atque univerfx fraternitati gratulamur, quod cum eadem gloria & laudibus veftris reduces Vos denuo ad fuos fecerit benigna domini & larga proteftio, ut pafcendo gregi paftor, & gubernandae navi gubernator, & plebi regendae reâor redderetur : ut apparerer, relegationem veftram fic divinitus efle difpofitam, non ut epifeopus relegatus & pulfus ecclefix deeflet, fed ut ad ecdefiam major rediret. Neque enim in tribus pueris minor fuit martyrii dignitas, *quia morte fruflrata, de camino ignit incolumes exierant,* aut non confummatus Daniel extitit iQ fuis laudibus, *quia qui leonibus miffus fuerat atd pradam, proti&us a domino, vixit ad gloriam.* In confefloribus Chrifti dilata martyria non merita confeifionis minuunt, fed magnalia divinx protefttionis oftendunt. Reprxfentatum in vobis videmus, quod apud regem fortes atque illuftfes pueri prxdicaverunt : Ipfos quidem paratos efle ardere flammis, ne dus ejus fervirent, aut imaginem quam fecerat, adorarent : Deum tamen quem colebant, quemque fic nos colimus, potentem efle, ut eos de camino ignis eximeret, & de regis manibus, ac de pcenis prxfentibus liberaret. Quod invenimus in confeifionis veftrx fide, & in domini circa vos proreftione nunc gcftum, ut cum vos parati fueritis & prompti omne fubire fupplicium, dominus tamen vos pœnx fubtraheret, & ecclefix refervaret. Regredienfbus vobis, breviata non eft epilcopo confeifionis lux dignitas, fed magis crevit facerdotalis atjftoritas, ut altari Dei afliftat antiftes, qui adeon-

> p.,.,. Oa». e. & 14.

A feflionis arma fumenda, & faciendi martyria, non verbis plebem, fed faftis cohortetur : & imminente Antichrifto, paret ad prxlium milites, Λοη folum fermonis fic vocis incitamento, fed fidei & virtutis exemplo. Intelligimus, frater cariflime, & tota cordis noftri luce perfpicimus divine majeftatis falutaria & fanda confilia, * unde illic repentina perfecutio nu-' per exorta fit, unde contra ecdefiam Chrifti & epifcopum Cornelium beatum martyrem, vofque omnes, fxcularis poteftas fubito proruperat, ut ad confundendos hxreticos & retundendos oftenderet dominus, qux eflet ecclefia, quis epiftopus ejus, unus, divina ordinatione deleflus, qui cum epifeopo presbyteri B fâcerdotali honore conjundi, quis adunatus fic verus Chrifti populus, dominici gregis caritate connexus, qur eflent quos inimicus lacefleret: qui contra, quibus diabolus ut fuis parceret. Neque enim perfeuuiturfic impugnat Chrifti adverfarius nifi cadra fic milites Chrifti : hxreticos, proftratos femel fie fuos faites, contemnit fic prxterit. Eos quXrit dejicere, quos videt ftarè. Atque utinam nunc facultas daretur, frater cariflime, ut interefle illic vobis regredientibus poflemus, qui vos mutua caritate dffigimus, ut adventus veftri Ixtiflimum frudum prxfentes cum ceteris ipfi quoque caperemus. Qyx illic exukatio omnium fratrum? qui concurfus atque complexus occurrentium C fingulorum? Vix oculis adhxrentium poteft latisfieri, yix vultus ipfi atque oculi plebis poffunt videndo fatiari. De adventus veftri gaudio cognofcere illic fraternitas coepit, qualis fic quanta fit fecutura, Chrifto veniente, laetitia: cujus quia cito appropinquabit adventus, imago jam quxdam prxccflit in vobis, ut quomodo Joannes prxeurfor ejus fic prxvius veniens, prxdicavit Chriftum veniffe, fic nunc epifeopo confeflbre domini fic facerdote redeunte, appareat fic dominum jam redire. Vicarias vero Ero nobis ego fic college fic fraternitas omnis as ad vos literas mittimus, frater cariflime : fie reprxfentantes vobis per epiftolam gaudium noftrum, fida obfequia caritatis expromimus, D hic quoque in facrificiis atque in orationibus noftris non ceflantes Deo Patri fic Chrifto Filio ejus domino noftro gratias agere, fic orare pariter ac petere, ut qui perfeflus eft aique perficiens, cuftodiat fic perficiat in vobis confeflionis veftrx gloriofam *coronam,* qui fic ad hoc vos fortaffe revocavit, ne gloria eflet occulta, fi foris eflent confeifionis veftra confurtimat.a -martyria. Nam viftima, qux fraternitati prxbet exemplum virtutis fic fidei, prxfentibus debet fratribus immolari. Optamus, te frater cariflime, femper bene valere.

Iuo‹l °o"^*

Maito.t.

DECRETA LUCII PAPÆ,

E Gratiano defumpta.

Officio Ô beneficio privetur epifeopus, presbyter, Vel diaconus, uxorem fujctptens, vel fufeeptam retinens.*

Miniftri akaris, presbyteri five diaconi, ad dominica tales eligantur oflicia, qui contmeu-T tiam fervent. St vero poft ordinationem luam miniftros contigerit proprix uxoris invaderecubile, facraru non inirent limina, neque iacra- <eudetue- ‹ ι‹α..»η»

Kkk m

r" pottitores fid»>t » neque altare contingant ,. neque ab offerentibus holocaufti oblationem iufcipiant, neque ad *dominici* corporis portionem accedant, neque propinquent, neque fme maioris natu auâoTÎtate majora gerant officia , urceum iane ad altare vel calicem non (iiHerant.

E X E I S D E M.

Clerical matronarum domicilia frequentαη· , deponatur.

Clericus4iulus ad Txminar tabernaculum non accedat, neque frequenter properet fine majons natu faecidotis jülïione . Nec fotus presbytcr funi termina tabulas nrifceat . Nec archidiaconus, fub pixtextu humilitati» aut officia , frequenter intref domicilia matronarum, aut fone per cleitcos aut domeflicos matrons mandet aliquid tcerctc · Si quid agnitum fuerit, fit ille deponatur , & illa Inninibus cc-clcfiæ arceatur

EX EISDEM.

De eodem tit.tio.

' Sed fi forte aliqua inrerceflio fuerit , epifcopo fuggeratur. Ei fi talis ell , ad quam ire debeat, ipfe per interventum pergat . Sin autem , de latere fuo dirigat cum duobtis aut tribus teftibus, nemo tamen cum extranea habitet frmina, nifi feror aut proxima fuerit, & hoc cum magna folicitudine fiat . Non enim ignoramus malitias Satanar. »

Ex decretu Lucu Papa cap. V.

Quod Jit fimoniacut quicunque reconciliationem pro munere, vel dignis negaverity vel indignis conceperit.

UT nemoPresbsterorum xenium, vel cunque emolumentum temporale , imo detrimentum fpiritale a quocunque publice peccante, vel inccfluofo accipiat, ut epiicopo , vel minifiris peccatum illius reticeat : nec pro refpcdu cujulque pertonat , aut confanguinitacis, vel familiaritatis, alienis communicans peccatis , hoc epifeopo innoteicere detrcâet : nec a quoquam pa-nitente aut gratiam , aut favorem, aut munus fulcipere prstfumat : aut minus digne pernitentem ad reconciliationem adducat , ei tellimonium reconciliationis ferat : Vel quocnnqiie livore alium quemlibet dignius pœniteniciri a reconciliatione removeat : quia hoc fimomacum, & Deo, & hominibus contrarium efi. s»

EPISTOLÆ ET DECRETA STEPHANI PAPÆ I.

Ex libro pontificali Damafi Eapee.

a Q Tephanus natione Romanus , ex patre »3 Julio A , ledit annos h ieptem , menfes quinque, dies duos. Martyrio coronatur. Fuit temporibus Valeriam & ' Gallicani & Maximi , ulque ad c Valerianum (4) quarto , & Gallicanum (A) tertio ' . Hic confinait , facerdotes Cx Lesitas reflibus latratis in ufu quotidiano non uti , & nifi in ecclefia tantum . Hic tecit ordinationes duas per menfem IX-ccmbrem, presbyteros lex , diaconos 5. epiicopos per diveria loca tres. Scpultus eft in cœmeterio Callifii via Appia, quarto Nonas Augulli (c). Et celfavit epilcopatus dies 22.

Noγλ Severini B1n 11.

a *tirJeit'.}* Stephanu, patria Rominus , poftqvam is· Jlebu. fede, pon ifi. la pallore délimita fui.fet , no- 114 A pi-la , aene Chrdl : : ·. ;ui cal >Juirtu> Galli & Veluliam, Valeriani λ Gallict'i ivrtijs, in 1'ede pontifttia collocatur. Initio huu< pontificatus , duobus ptaJiedfi imperatoribus Gallo λ Voluiuno , piout a Cytmano pradiilum fuerat , occifi» , c.clefia pace & .j.iadam tranquillitate fiuitm » uf|uea.i ar.nuaa Valeriam imperatori» 4umu.n1, & Ghnfti ' t, 9· quo impcrator Valerianus principio imperti fui erga Chnftianoa benevolent iflinus , opmne artcilus , a quojam mago Æ.gypcio in eofdem viulTim concitatur . atque ad relumendum contra cos arma inducitur . Dionjfnu Alexan.I. anui Eufeb. lib. cap. 9- Raion. anno »57. num 6. & 7. Cum igitur pax reddita diuturna non affer futura, Cypnanus ac leliqui Aincane ecclefia epifcopi, multis eomilii, in Africa habitis conveniente! fummo conatu *laborarunt* , ut id a quod a fide catholica & bonis monbus alienmn in ecclefiam irrepferat , emendarent, hzrefes extirpaient, vitia corrigerent , ac demum ouhodoxra fidei dogmata confirmarent . Aquariorum harefin» aquam duntaxar in facrificio oflerentium, Cyprianus epillola éj. ad Calium Cripta , 'efutat, dicens' hos perii»utione vigente funimo mane, feu potius noilurno tampote , ad factam fynaxim conveniente», loco vini aquam ebeuliile» ne icibeet Chrin. lanumnem in fne-le vim bibentes, odore vini, velut qul.dam C.briftunitati» indicio , proderentur . Baton. ann., tsr. n. 9 & Cum Martianus Arelaxenl.s emf.opus m Galba hoc tempore Novatianu plurimum ftudetet, multo» etiam in eiuldem errorem inilimlirt, baufl.nus Lugdunenfis epilcopus cum Cypr.a- Archterfi, no o luliqui' cucpifcopi» Gallia , per litteras ad Stepba n.m fcrlptas (.Cypriani infra extant) lolicite petivu, ui ,, ex olli» 10 A munere Martianum Novatiam Ea'i.um c û-le deponat, 6c alium m eiu» locum fubftituat. Karon, anno num. ». 9. & Sub hoc poiuifice apud cathobc» eccleha epifcojSo; & dodores gravidfitna vontruverfia moveri ac dtfputari cetpta eft , hac

Concilia celbrarttur.

Aqttjrii fur fairrfkarunt

Archterfi, epiUopu» κlι.îηυη.Λ., a fur.titùr dqonitat Contoot iu dc S1,,.ll(). rutn œo otta.

II » eft n < .elr.r;..:s f pllt ! »1 1oobu › llaltetn Dotnin (·) Lu» poll ha> addi; . Cf p.t.^.c·· » *ftjs,* ' *twfeUi»* ! ·! , *b'j->* '/i·· x··! ««/ tompaleni dtl-wi .

~HTa.,...," <7, *i.,* m. (<'l *i-'* II c· *cU.br,,...* *111.* (Icd deleta eft unita,) ./?» T./(. Jw ll.p.r ./ »4£ca Jor/rl./t./.» i)··» Catctu qaa m edu.

tf Spelt·, fault· , ceatuhjfet ***linleht fit , fm··*** ***iluudu , fued » ulalfil hneltt*** *a^mlu^firalul pi I* Cyptlimn cem Firmiltano *Ada n* atiifqu· plurlmh orientalihui epifeopta , id non modo affirmavit, verum etiam habitis hac da re pluriaiii tn Africa conciliis idem aliquoties co*6rmavic unum elTe baptiiqsuni, qui eStfa unam ecclefiam catholicam non imentatur . Stephanus vero Romana acclefie ponufex . docens auu-<"*» apoftolicaai tradl^nem effe , qua ^aptiiati ab harttlcis , ibla manuum impo&tiooe rocipiebantur , ideoque , ut inquit Vincenttu» Llrîaen/ïr , contra hareC cap- p. ndiil hac in re innovandum , fed omnino id quod ab apoftolib traditum eft tenendum e(Te doceas , apoftoli,am traditionem velut quemdam murum inexpugnabilem, eorum fentemiis oppoAi.t , aeque fere Cola fretus, illum baptifruum ratum, validum , *9t nequaquam* reiterandum efle definivit, quem mimfter hatetkm (uxta formani a Chiifto praferiptam & ab ec-defiam ufurpatam , contuliflét . Ad hanc fenteetiam Stephani pontifici, non inudo omnes fere patres Afiicapi, verum eram ii qu> ruopugnaiorcs erant confiarit dogmatis Pirmilianqt , lhonytius, & Cypnanui accefferunt, quod ex Auguflino epift. <■ ad Vinceat. *it* de baptiim. contra Donat. 6 cap. ». item ex Hieronymo contra I.uciferianos v aliifque rationibus probat Baronius anno Chiifti ayt. num. 49 50. 51. De hac cootrove/lia legantur Cypriani epiftola *jo.* cum Captem feqitent ibus . Auguftinus de baptifm contra Donatiftas. Hieronymus contra L.uciferianos, Baronius pted. anno numero 11. 8t fequenribus. Notatur etiam, quantum 1 Ro IB traditionum apoftolicatum, quantaque Petri fuc-ceiTon in5t audorcas , qui nullis aliis fcime armta , (juain majorum traditione vallatus, omnem orientalium ocuJentalium cpCopomin impetum lullmuerit , eorumque icta , ev divini, feuptur» conta:tini petita ,

Abspaftolics tnditieM ^dendue

T-sdiriossm >'us- tum 1 Ro ou.r «■ i;r aurtui· tai ac icaLau:

Anoos ire» < meniez tict < <hc> >1 fob 4· confulaiu V<i)cri«ni , 4111 >n appomt-r mno Chrifti »$0. martyr10 cor. narum efle Srephinum , hber ponntii"-in *ht* ail» Sicptuni rdhitur . liay-c lepetito fcdi» ejuj exordio, ditto tempori· fpitiu, eum fcdifle oportuit B*ron. anno >éo. numéro *I.*

r Vutrrturum at,trie, (rc.) Eodem quarto confutatu Valeriani, acia lanfli Stephani emendatiora contignata fun« . Quod autem in quibufitam ponatur Valerian! «·afuittu· itrttus, Gallieni le.undus , mcDdofum etfe •eftbat Baronius anno Chrifti 160 num. a.

EPISTOLA I.

ɲ;eto· !ceu· « cedenti

STEPHANI PAPÆ I

AD HILARIUM EPISCOPUM.

S""™".

Qui fint infames δ< qui ad gradus ccdcGailicos vel ad aeculationem non fint admittendi: & dc icftiinenus mimtlroruni, ut facrata fint.

I. *fint infamet, vel qui ad gradua ecclefiifttCOf , five ad accujationem non funt admittendi.*

II. *Dt reverentia prepofitit exhkmda .*

tII. *De vejlimentis ecciefiajtycv.*

Diîfiliffimo jrahi at.jne familiari ami.o HilaΠ0 , Stepbanui epvcopui intima caritatis jal.ttem

Uamquam iperem, ' dil ft.oncrn tuam ad omne opus bonum elle devotam , tamen pro tamiliarnate, qua nobis eonjimihis till·· ‹I gnofeens, ut tua cflkacioi Hat inJulbia, congruum nobis viium eft , li.·" fraternitatis lueras tuse dileétioni debere dirigere . Monemus te, frater cariflime , femper m bonis manere & a malis cavere : cum boni; & rectae fidei ac fan&x converfatioms hominibus atliduc ci-

ft , & a pervertis , ac fratrum infidiatoribus (.niG ut eos convertas & ad concordiam reducas) feparari ; quoniam ut ait apoftolus , «ernrmpmir hwr *moret colloquial mala.* Et ipfa · c.r „ per fe veritas dicit : *Si otuluftuui fcmoitltuar* ·« » *vont le, erue eum, G frofice* air *te. Et fi* ma- *** ♦ *"ut tua fcmtdaltCfivent te , abfcmde* raser *, G projice aiit te. Similiter G* de pede a^rndarw *efi, quia meliui efl libi, lufcum aut ciaudiim intrare* *" rrçawsw *coelorum , ^uam duoi oculot ont dua< menus , ont duos pedet habentem mi/ti to gebe» nam tgnit.* Et in ecrtcfiallico invenitur, libro; *Ze bonis viri, inimici ilhui'c* ut *trijiitia vero tf t..kj „ tn malitia illiut , auteur agnitae ejl. In labiit fuit mdulcot* rn/w..n(, (7 *m corde fuo irfidit* i·

D *tur, ut juovertat* t< *in joteum.* Et *qui tetigerit picem, tnqmnabttur ab ea.* Et y*r *commuxitav< - Z1. nt fuptrbo, ' induitur jupcibia . fondai fuper fe '* j *tollit,* ÿMi *boneflìori je communicat . Dihort te ne jicerit joaui . Quid commantiabii · acabut ad ellam 1 Quando je 'illifount, confringetur. Drvet' injn/le aget, if Jiemet , pauper autem lafu> tacebit. Si largitu.· t.eerii , affumet te : G fi habueris , derelinquet te. St habet , convivet tecum, G evacuabit t' , G ipfe non delebit fuper te. St nece[]arm> tih ftrn , fupplontabit fe , (J fubndeni fpem dal·:' , narrans tibi bma , G d · cet. Quid oput ejl t.I·;7 t·t confundet te m cdn hs ij t,r, G m no:·,·;- fimo deridebit le . rjtea vtden, ^.er'hnjuet te , ad te . Humiliare Deo , Attinie , ne jeduliu· in * flultitia hum,'lien Noh tfi'lutnil:· m fapientta** *·'■■ *tua. nthranlaiu· . in flultitum /educari· . Advocatui a potenttore, dthode: er hoc enim magi, te advocabit. He imprévu t, fit, ne tmpingan· , G ne longe fi.i ab eo, * G tar in oblivionem . Hc re* ' « *hneat ex equo I>qu: cum ilh, G ne credat mulTe , G fubrideut int< rrog.ibit te de al'^or.diti fair . fmmit.r amm,i tl.tut confervaht verba tua , G non parcet de malitia G de virtuh. Cave tibi, G attende diligenter auditu; tuo, quoniam cum fuhverfloe' tui ambulat . Audient veil illa quafi ir. -omn.s, vide, G Vigllabn . Omni* V)*vita lui dilice Deum, G invoca illum m jalutt t.<a. Omne animal dih. it finale fib,, fie G cmm> homo proximum fibi . thunn caro ad fimtkm fitr. ' c.onjuntitur, G ornnn homo fimili fibi ' In< ; r tu> . ' Si communieabit iu.>u< agno aliquando Ji. peteator jujio . <£u<e ommur.1(at.i fintfo hn mini ad carnem 7 Aut qua pix be-1 diviti ad pauperem 7 Eenatio I,-oηк , onag.r m eremo fi pafcua divitum junt paupere·. I t fi.u(,·.,·.· tiO fjl ii:>e-bo humil.ta, , fi·, rxe rttm diVit: pnu per . Divei commotui , confirmatur ab am,rt, I humili a.item cum ceciderit , expel.efur G a hc-t:< . ilivit; decepto multi rai,pei jv>rei I lûiHn<(ejl fi-gerba , G ju:l>fiIaverant il.um humilk dè reotiv ell, m!u:·*

F *ate , G r.on i et, C om-.r· 1 .id r.uf-i perdu,* 1 *iκχîχ. Et /· offendern*

Kc na H pr.

pu . c ot ! bona , five n *ma. Ctem r-t.t G d-.·*

Hʌı , itaret , la.e t › tus tuas non \ada

Kkk

« Quod vero confuluifti fedem ipoflohcam. 3U' iunt infiunes, aut qui ad gradus ecclefiaftiços non funt admittendi, & noflie te credimus, & pro auâoritate fedis apoftolies te informare non denegamus. Infames autem effe cas perfonas dicimus, quar pro aliqua culpa notantur infamia, · id eft, omnes qui Chri- M*0* normam abjiciunt, & ftatuta ecclefiaftica contemnunt. Similiter fures, facrilegos, & omnes capitalibus criminibus irretitos. Sepulcrorum quoque violatore», & apoilolorum, atque fucceſſorum eorum, reliquorumque patrum ftatuta libenter violantes, & omnes qui adverfus patres b armantur, qui in omni mun- <fo infamia notantur. Similiter & inceftuofos, homicidas, perjuros, raptores, £ maleficos, veneficos, adulteros, de bellis fugientes, & qui indigna fibi petunt loca tenere, aut facultates ccclcfi· abftrahunt injufte, & qui d fratres calumniantur, aut accufant, & non probant: vel qui contra innocentes, principum animos ad iracundiam * provocant: & omnes anathematizatos, vel prô fuis fceleribus ab ecclefia pullos & omnes quos ecclefiafticse { vel faecali leges infames pronunciant; hos vero non t ad facios ordines licet promovere, nec fervos ante legitimam libertatem, nec pernitentes, nec bigamos, nec eos qui cunx delerviunt, vel qui non funt integri corpore, aut fanam non habent mentem vel intclleftum, aut inobedientes fandorum decretis exiftunt, aut fiiriofi manifeftantur: hi omnes nec ad facros gradus debent provehi, nec ifti, nec liberti, neque fufpedi: nec redam fidem vel dignam converfationem non habentes, fummos facerdotes poliunt ûctuûre.

II.

Sed & qualiter obedientia h vel reverentia fit prxpofitis exhibenda, ex tuis quoque liibjedis ip(e non ambigis. In qua re valde eil utile, fi td, quod diiciplinæ vigor imponit, nullo entente, humilitas laudanda tervavent. Omnipotens Deus, in cujus manu funt omni.,, de quo icriptum eft: *ftsn eft Japtentin, non eft confiimm contra dontinicm*: ipfe te tuofqtie, & divina & apoftolicx fedis inftituta illibata fervare, & nos atque omnes fideles ad gotiora femper confcendere, & de die in diem deteriora cavere, & meliora ac Deo placita fidari atque perficere concedat.

III.

b Veilimenta vero ecclefiaftica, quibus domino mimflratur, cultitfque divinus omni cum hononhcenua oc honvüate a lacerdütibus rehquilque ecclefiæ miniftris celebratur, & facrata debent elle, & hoiufta. Quibus aliis in ufibus (cum Deo cuique lervmo confecrata & dedicata lint) nemo débet Inn quam ccclefiafticis & Deo dignis officiis. Qjite nec ab aliis debent contingi, aut terri, nifi a lacratis hominibus, ne ultio, quæ Balthaiar regem percudit, fuper bare tranfi'tedientes, & talia ptæiumentcs, veniat divina, &. corruere eos laciat divmæ ultionis juftum fiagellum ad nna. Hæc illis partibus quibus moraris fic in omnibus quibus potueris, cunftis nota licito, fic oblervare apoftolica mandato auâoritate: quia fic noftri, nobifi^ue commifli in ûmâa apoftobea & univerfidi ecdefii, omnes hec obfervare, nunc fic futuris temporibus profeffi funt. H:s breviter tuis, frater magnifice, refpondi literis. Quibus tua dileâio ita focietur, · ut nihil in hir, qur ad univcrialis ecclefi® ftatum pertinent, aut dubie agatur, aut iegmter. Et cum tait moderatione agantur eunda, ut nec benevolenti partes, nec juflitiae negligantur, fed abfque perfonarum acceptione divinum in omnibus judicium cogitetur. Quod ut reda obfitrvantia valeat cuftodiri, catholic· primitus fervetur fidei integritas. Et quia per omnia angufta fic arda via eft qur ducit ad vitam, neque tn finiftram, neque in dexteram ab ejus trfunite devietur. Data quinto Nonas Maii, k Valeriano fic Gakka lieno viris dariffimis confulibus. ***

Marginal notes: * £**Γη dm' ivo. itb.,. — • Aηî,ηo,ι» /«ne. Pauli ,oύι ii' m.^ 'irSri *» cod. Thtjj' — b Pioctmsd — c <{(,A|(,4|n — bbu i,, Theol Theod' hb Hadi. — >.!, Theod H.d. 10! — Hygiuu.

Nota Severini Binii.

• *Sgcd eanfninijli ftJem.*) Qui hic a Stephano ob infamiam, bigamiam, defcâum corpori, aut aninii irregulare» effe declarantur, ho, ad fufeipieedo» ordine» facro» inhabile» & incapace» effe debere, apoftolcrrm conffirutlonibu» 6c canonibiu, jamdiu ante hunc pontificem conftitututu fuit, ut patet canonibus apoffolorum 17. & quibufdam fequentibu». Vide qua ibi diximu,.

i Vraiment» t ire. facrata rfr debent.) Circa veftlmenta, quibu» utuntur miniftri facri, plura conffituuntUr. Primum, ut vefte», quibu» facerdote», diaconi, reliquique ecclefia minirtri facri inmlnifterii* fiteri» utuntur, ab illis, quibus communiter Induuntur, fint diftintlx. Alterum, ne quis iifdem extra facrum miaiilerium aratur vel induatur. Tertium, ut ordinarie per epifcopaleni (vel faitem facerdoti» alicuju» fuper hac re privilegium habentis) beneditlionen» fiat confecta te, Juxta ritum ab ecclefia *preferiptuui.* Quartum, ne a laicis hominibus contingantur Horum quedaus ab antecellor,bu, pontificibus conftituta, hoc decreto confirmantur. Nam Anacietus papa Clementi, fucceffor prima decretali cpillola hac ait.· £p/J<#per *m.niirei jrcum habeat facrii jndntat vefitmentir.* Soter, ne a laicis, etiamfi facratx virgines fint, contingantur, conflituit. Vide qua diximus iu notis ad vitam Sixti, & Soteri,. Hxc autem bene & refte conflituta effe, probatur exemplo veteris teftamenti, in quo Deus propria & fanfla veftinienta inftituit, quibus facerdotes 6c miniffri Dei in *templo &* facrificila uterentur, ut conflat Exodi cap. H. Multo magi» igitur (ut rede colligit Ivo Carnotenfis epill. 114.) In lege nova facerdotes ad divinum cultam ac minilterium reile peragendam, & prafertim ad corpus dt fanguinem domini conlccrandum facri» veftibn» uti oportuit. Qux vero primorum faculorum pontificibus auâoribus rcâe conftituta funt, non modo poflerloribus hifee, fed etiam anterioribus faculis recepta fuiffe, reflatur Hieron. in cap. j*. Etech. ubi dicit: c7.a a/rrr.m *btiitunt bartt in mtn/firria, nlttrum in uft· viiti/u· ij/nnun.* Item epift. 3. ad Heliodorum refert, Nepotianum morti vicinu.u avunculo dixiffe; *Htnc qu» nttbnr in minififrie Cbrifli, mitti Jilrblifim» mihi ntntf pntri, fratri*, flte. ubi Marian. Viélorius vcfttiii illam cafulatn vel pianetaru fuiffe interpretatur. Similiter Chryfoft. hom. >j. in Mattii, veftium factarum mentionem facit & in litur:;ia ponit orationes, quas dicit facerdos, cum factas veftes induit. Joannes diaconus lib. a. vita Greg. cap. $7. refert, Gregorium papam, inter al>a dona mihiïe m Angliam vcftimcnu ficerdotalia & clericalia, Theodoretu, lib. 1. hift. cap. 17. meminit cuiufdam velli, faerx, quam Conftsntinu, Macario epifeopo milii. A.IJc quod lib. *t.* contra Pelagium Icribit Hieronynii'5, «.pifiopos, presbytero, atque omnem clerum in facrificii adminiftratione candidi, veftibus uti folitos fuiffe. iiaquc hoc de facti» vcftimenti, Stcphai.i decretum, non tantum ab ipfo ipbufque quibufdam anteieforibus bene ac convenienter promulgatum eft, led etiam toto pene tertarum orbe omnibu, fxculi» receptum fuit, ac proinde eorumdem ufus, quafi qui indidereirs ût, non nilî ab hcretitu rejicitur, vel plane negligitttr.

Marginal notes: Qux «uft.ri- <·· intgul»- >>taui. — Conftiruno- new hinc Temper receptam elfe probatur teftimonio Hieronymi. — Chiyfoftomi loanm, Diacum, Theodorei) — Hicioaymt.

EPI-

EPISTOLA IL
STEPHANI PAPÆ L

De expuitione cpifcopvrum, fic ut quidquid in faeratis Deo rebus Ac epiicopis injufte agitur pro facrilegio reputabitur, & ut per feripta nullius accutinio fufeipiatur, & de aliis pluribus atque utilibus cautis.

I. Λ «ta/a/femfenArardaram.

, –i – Æ

«rW., «,«.«. »< cmurn cnoouo,

IV. fjai M» drfieaM adwitti ad acca/atieinf*.

v. Ac^gferawjjr Aripia as. *fufâpiendam, Htc abfentem poffe aceufan vel accufare,* ara défera *refpondere, priufquane locum accipiat de-ferendi.*

vi. Λ *primatibus, metropolitans t de negotiis epifeoporum* ad *ipfos referendis.*

vu. *Ut epifeopus occufotiu*, al sanulas *compro-vincialibus epifeopis audiatur.*

VIII. *Ut omnis accnfatio introprovinciam ter* «nverar, *nifi ad fedemapoflolscam fuerst appellatum; & de accufationsbus criminalsbut* siNp/icsft.r, *vel fpente confeffis*, aaS *olim ini-*

ix. $i *clericus epifeopum occofaverit, aut tufidia-« tus fuerit.*

x. *Si laid res ecclefiailicas difpenfare deleant.*

xi. *De perfonis accufatorum.*

Xii. *De criminationibus dodterum, vel quod divinis vocibus damnati, epifeopos non poflunt accufare, vel in eos tejiificari.*

Stepbanus fanUa apoftoltca tf untverfslis Romana ecclefia epifeopus, omnibus per dsverfas provincias conftitutis epifcopis, in domino falutem.

a S. Leo

PLurimum gaudemus in domino, & in dono grati» ipfius gloriamur, quod fides veftra perbona opera crefcit magnifice, & dilatatur amplifiime. Sed nimis afnigimur & tribulamur de veftra opprelfione, fuper qua crebrior b commeantium ufque ad nos fratrum fernio perlatus eft. Non oportuerat quidem ab illis, a quibus fuftentaryfic portari atque honorari debueratis, tantis tosoppreflionibusconcuti. Quapropter neceflarium eft, ut remotis talium tergiveriationibus, quibus venenofa materia revelari, atque ' obfcurari bonitas & veritas folet, adminiculum non modicum vobis a fidelibus impendatur, atque ab hac apoftolica fede fuffragetur, quos per divinam gratiam Chrifti auxilio dignum eft adjuvari, ne in totius ecdefue perturbationem imprudens procedat intentio, & ea qux a fandis pnedeceffori-bus noftris, fic reliquis fandis patribus dudum fuerant prohibita, denuo reviviveant. Loci namque noftri d confideratione compellimur, ca qux ad notitiam noftram emendanda pervenerunt, propter dominum non derelinquere., fed digna emendatione corrigere. Et fi ucculanbus officiis oido finis» At tradita * maioribus df. feiplina fervanda eft; «ais ferat, ecdefiaftico· ordines temeraria prwfumptione confundi, andira négligera, ôt emendanda. non opem ferende, poftponere?

b Hem ep. I>. * f*i·

t lekni cp.

d S. G,'t hi>r|

L

Audivimus enim, vos a qoibufthun accufari, non tara pre veftra culpa, quam l'pro eorum libitu, ut veftra rapere poflint: fit ideo vos nimis affligi, A concuti intentum, ut etiam à fcdibus propriis pellamini, & tali occatione ecclefi, fSodtatUfque veftne vallentur r ac depraedentur. Ifte, 'cariflimi, non oportet fieri, »« «tenuo repllir|. Tamen necefle eft, ut qu» toties dfurpantur, fxpius replicentur fic prohibeantur - Nam quidquid in iacratis Deo rebus & epifeopis injufte agitur, pro ûacrilcgiitur, quia fecra iunt, & violari a quoquam non debent.

II.

Nullus enim epifeoporum, dum fuis fuerit rebus expoliatus, aut a fede propria qualibet occatione pulfus, debet accufari, aut a quoquam ei poteft crimen objici, priufquam integerrime · reftauretur: fit omnia, qu» illiablata quocumque ingenio fuerant, legibus^ redintegrentur, & ipie propriae fedi & priftino ftatuT regulariter reddatur, ita ut omnes pofteffiones, & eunda tibi injufte ablata, atque frudus omnes, ante cœptam accufationem, primates & fynodus epifeopo, de quo agitur, funditus reftituant: quia hoc non folum ecdefiaftiae, fed etiam tieculi leges fieri prohibent.

III.

Neque aliquis eorum> aut ccclefiaruma adorum vel defenforum b ad aliquos prius accufari debet, quam ipfi caritative bis aut ter ab eis qui fe Ixfos «ftimant, vel eos pro aliquibus erratibus corripere cupiunt, conveniantur, Ut ab eis aut familiarem emendationem, aut juftam percipiant excufationem. Quod qui prefumpierit, liminibus arceatur eccleti» ufque ad condignam iatisfadionem.

IV.

Accufatores vero fic accufationea, quas f»-culi leges non recipiunt, fic anteceflores noftri prohibuerunt, & nos fubmovemus. I Nullus enim alienigena, aut accufator eorum fiat, aut judex. Unde & de Lot feriptum eft: *Is^reffus es ut advena, memquid ut judices? Accufator autem veftrorum nullus fit fervus c, aut liber-*tus, nullaque fufpecta perfixa, aut infamis Repellantur etiam cohabitantes inimicis, fic omnes laici: quia infeftationem blafphemi» alfedio amicitie incitare folet. Nec illi in veftra funt fufcipicndi accufiuionc, qui vos in fua volunt recipere infamatione. ' Nullus • anathema fufeipiatur, nec a quoquam credantur qu® ab eis vel dicuntur, vel confcnbuntur.

Eos

■ MS. *HaUas* . *H»id.*

V.

Eos quoque dico anathematizatos efle, quos epifeopi fuis fcriptis anathematizaverunt, aut eorum'ftatuta anathematizant. Per feriptaenim nullius * accufatio fufdpiatur, fed propria voce» rima & condigna aréuûtoris perfona faerit, pnefente videlicet eo, quem accufare defiderat: quia nullus abfens aut acculari poteft aut accufare. r Nullus tamen prc&ti ordinis vir accufari poteft, aut refpondere fuis accufatoribus debet, priufquam regulariter a fiio primate vocatus fit, locumque defendendi & * inquirendi accipiat ad abluenda crimina.

VI.

Nulli enim metropolitan!, aut alii epifeopi C appellentur primates, nifi hi qui primas fedes tenent b & quorum civitates antiqui primates efle cenfuerunt. Reliqui vero, qui ceteras metropolitanas civitates adepti funt, non primates, fed aut archiepifcopi, aut metropolnani vocentur. Urbes enim & loca, quibusprimates prsefidere debent, non a modernis, fed eriam multis ante adventum Chrifti funt ftatutr temporibus, d quorum primates etiam gentiles, pro majoribus etiam negotiis appellabant. In ipfis vero urbibus poft Chrifti adventum, apoftoli & fucceflores eorum patriarchas vel primates pofiierunt, ad quos epifcoporum negotia, falva in omnibus apoftolica auftoritate, & majores caufie, poft apoftolicam fedem funt referendae. Et licet (apoftolo prohibente) inter Chnftianos non debeant acculaiiones exerceri, fed fi prohiberi no poterint, accufiuiones epifcoporum ad memoratos primates debent ab accufatoribus deferri: c findendum eft tamen epifcoris, ut diflidentes fratres magis ad pacem, quam ad judicium d coerceantur.

VII.

Epifeopus f autem aliter non debet audiri ant judicari, nifi in pnefentia omnium comprovincialium, & ab omnibus comprovincialibus epifeopis: quia ipfis abfentibus, nec debet, nec poteft. Qpx vero perfon* ad accufationem eorum non funt admittendz, & fuperius ex parte jam diftum eft, & latius tam hi, quam & infames perfonz, in epiftola, quam dudum Hilario (mifimus, funt annumerate.

VIII.

Ultra provinciae vero terminos accufandi liccnr'a non Pr°gr«iianir, led omnis acculatio E inter provinciam audiatur, & a comprovincalibus terminetur, nili ad apoftolicam fedem fuerit tantum appellatum, t Et neganda eft accufatis licentia criminandi, priufquam fe crimine, quo premuntur, exuerint; quia non eft credendum contra alios eorum confeflioni, qui criminibus implicati funt, nifi fe prius probaverint innocentes, quoniam periculoia eft, & admitti non debet rei adverfus qtiemcumque profelfio Familiares vero, & fponte confetti, atque fceleribus irretiti, non debent admitti, nec hi, qui * heftema die, aut pridie, tutante luerunt inimici.

IX.

Clericus ergo, qui epilcopum futim accufitverit, aut ei infidiator extiterit, non eft recipiendus, quia infamis eftèftus eft, & a gradu debet recedere, aut cunz tradi ferviturus.

X.

Laicis quoque, quamvis religiofi fint, nulli tamen de ecclefiafticis facultatibus aliquid *refpondendi legitur unquam attributa facultas. Scimus, dileftifltmi, quia femper carnales fpirituales folent perfequi, & malevoli benevolos infamare & lacerare. Ideoque apoftoli & fuceeflbres eorum, ac reliqui fandi patres noluerunt fieri facilem epifcoporum accufationetn, quoniam fi facilis eflêt, aut nullus, aut vix aliquis modo inveniretur. b Throni enim Dei vocantur: ideo non debeor moveri, aut affligi*, vel perturbari. Dc ipfis ergo ait propheta.* *Caftt enarrant gloriam Dei, ér opera manuum ejus annuuetat firmamentum.*

XI.

Hi vero, qui non funt bonz converfationis, & quorum vita eft accufabilis, aut quorum fides, vita & libertas neicitur, non poliunt eos accufare. Primo femper accufatorum' perfonr, fides, vita, & converlatio eft enuclearim in?|uirenda: & poftea, quz objiciunt, fideliter unt peitraftanda: quia nihil prius fieri debet, quam imperitorum perfonz, Ades, vitaque & converfatio diligenter difcutiantur, ne alicujus invidia, aut inimicitia id intentione malaquifquam vexetur.

XII.

c Criminationes adverfus doftorem nemoc fufeipiat, quia magis funt dodores portandi, quam Izdendi, aut infamandi. Unde ait apoftolus.* *Alter alterius onera portate, & fic implelitis legem Chrifti. Caritas autem non eft ambttiofa, non inflatur, non quarit qua fua funt, fed qua JeJu Chrifti. Qui rr^inet in caritate, in Deo manet, & Deus in eo.* Et qui in Deo manet, nulli vult nocere, fed omnes defiderat adjuvare & fuftcnrare, ficut ipfe dominus *omnes venit falvart, & animam fuam dare in redemptionem pro nolis* d Eorum autem accufandi facerdotes, vel teftificandi in eos vocem obftruimus, quos humanis & divinis vocibus damnatos, vel mortuos efle agnofeimus. Przvidere ergo fumniopere debent omnes, qui facerdotes Domini perfequuntur, tam occulte quam manifefte, ne fubjeftis domini damnentur przceptis. Per Jcremiam autem prophetam, talibus comminando dominus, loquitur dicens: *Ini-quitates veftra declinaverunt * omnia, & peccata veftra amoverunt bona a vobis: quia inverti funt*

Margin notes: inP*; »<c«fNfo; «i.i.r «b- fcatlbu.; ibiacMk; M»; b Hxir. cou.; Dift u Urbe»; Canh. IV. C. i cahonc»-; « HUr coii; i «yifcopo; .4«. vitra; (•nda eft. Bt tn d«r Ira Itb. 4. (Vid cod Thcod. lib.; Anonum in-itiptctcm, H»dr. loll.; S. AàW; 'fcMwa.; d.fpo.; Tol, C,P.; <ft.; 4. Acfufatorum perion* E: in decr. Callifti p«p«.; H»dr. <ot.; Hidr. coli.

L.u»iut l<l<t, *fii jam* Hard.

fimt in populo meo impii, &loquentes vana, flatuerunt addifperdendos viror, fiT comprehenderunt, ut laqueus venantis plenus volatilibus, fic dumut eorum plena dolo. Et per David ait: gwr cagifaverunt malitias in corde, tota die verfati fint in praliis : exacuerunt lingual funt fient ferpentes, venenum afpidum fub labiss eorum. Et paulo poft: Cadent fuper eos curiones in igne, dejicies eos tn foveas, ut non confurgant. Vir ltuguofus n«q dirigetur in terra, virum injuflum mala captent tn interitu. Scio, quia factet dominus caufam inopis, judicia pauperum. Item idem : Muta fiant labia dolofa: fic iterum per Michram inquit : Omnes in fanguine * judicantur, unufqmfqtse proximum fuum tribulat, omnes m malum manus fuas préparant. Hoa dominus prxvidens, apoftolis prreepit ne facile fervi fui lacerarentur, ne forte perderentur, aut in talem tentanonem inciderent, quam ferre minime pollent. Idcirco fandi apoftoli fic fucceflbrcs eorum , decretorum normas ftatuemnt, ne talium vox (qux magis perdere nititur innocentes & fimplices , quam lalvare) facile reciperetur , fed ipfi his jaculis pellerentur procul, fic dominidticipulos, juxta voluntates fic verfutias eorum , minime perdere pollent . Unde fic ipfe dominus ait : Excutite pulverem de pedibus veftrts in teflimonium illis. Et alibi ipfa per fe veritas de talibus dicit : Melius eft 1U1 ut fufpendatur mola afinaria in collo ejus # demergatur in profundum maris , quam fcandulixet unum de pufilln iftis . Et Jacobus apoftolus inquit: Judicium fine mifericordia fiet illi, qui non fecerit mifericordiam . Qpa enim fronte quis peccatorum fuorum veniam fperat a Deo fe impetraturum , qui delinquenti fratri, nihil per pietatis fic clcmentix officium vult condonare? Profeâo necefle, eft , ut xftimet fe talem in judicio Deum experturum , (cum ante jufti judicis tribunal fuerit conftitutus) qualem fe fratri fuo exhibuerit. Nam qua menfura menfi fuerimus , eadem remetietur nobis. Et Joannes apoftolus fic evangelifta ait: Qui odit fratrem fuum, homicida eft. Et fcitis quia omnis homicida non habet vitam aternam in fe manentem . Vos tamen , filii cariflimi, hortamur, ut patienter malavobis illata domini adminiculo portetis , fic his apoftolicis prxeeptis tales procul pellite , ne more canino vos lacerare aut mordere valeant. • Mementote etiam , quia juxta pfalmographi vocem, Homo ficut fanum dies ejus, & ut flos agri, ita florebit. Et apoftolus ait: T'ôtas mundus in maligno pofitus eft. Unde precamur ne tales inultum timeatis , quia infames funt, fic non multum vobis nocere poflunt, quia eorum vox extinâa eft : quoniam fic odit Deus eos qui adverfus patres armantur, ut patrum invalores , qui in mundo infamia funt notati . Armamini ergo his apoftolicis adminiculis contra eos , & fpiritu principali roborate corda veftra, ut Deus, qui vos paftores in populo fuo vocari voluit , non négligentes aut tepidos, aut lupis fupervenientibus , fugientes inveniat, fed exemplo boni paftoris, agnos pariter cum matribus fic filiis ac filiabus viriliter defenfantes, atque fanftam matrem ecclefiam fideliter reportantes femper inveniat. Et quamquam c dies mali fint, vos tamen nolite eue imprudentes, fed intelligentes qua fit voluntat Dei.

Quamobrem confortamini, if ftate in fide, viriliter agentes, ac omnia veftra in raritate fiant ; fic fecundum fandum evangelium , in potionria veftra pcfiUehitis emimus veftras . Recordamini quoque fandorum apoftolorum & prophetarum : fic quia multum laboraverunt in domtno, ideo adepti funt premia fempiterna . Scitote etiam, quoniam juxta pfalmiftrvocem: Multi tribulationes juftorum, & de omnibus his liberabit eos dominus. Qpapropter filii cariflimi, hortamur voa fic deprecamur , ut crebris orationum veftrarum precibus Deum exoretis , • ut liberemur nos fic vos, juxja diftum apoftoli, oh importunis d? malis hominibus, qnianon omnium eft fides. Flagitate etiam ; ut Deus & dominus nofter, qui eft refugium pauperum , & fpes humiliûm , fandam fuam ecclefiam , prêttofo videlicet fanguine fuo redemptam dc nos, qai eamdem fandam ecclefiam docere , regere, portare & tueri debemus, de prxdiâis oppreflionibus & tentationibus hujus fxculi nequam , atque de omnibus neceflitatibus noftris mifericorditer eruat , ut fermo Dei currat, fic glorificetur gloriofum evangelium domini noftri Jefu Chrifti ; & gratia ejus in nobis vacua non fiat, ne fine fniilu evangelit (quod abfit) fteriles in confpedu Dei. appareamus , fic vacui filiorum filiarumque numero revertamur , nec de abfeondito talento , domino veniente , ıχi efle judicemur. Ifta enim femper invidet Satan. Et idcirco tales adverium nos fuliitat, quinos premant & fuffbcent, ut domini oves (4) abfque nobis rapiat, & in ima, nonexiflentibus paftoribus qui eos cuftodiant & defendant , ruere faciat . Vos igitur pro viribus laborate , & orate, atque vigilate, ne haec fiant, fcieates , nos femper paratos efle in omnibus , quibufcumque dominus poflc dederit, modis , vobis opem ferre, licet nos ab ipfis «mulis fanûx Dei ecclcfix, & noflris, non fimus excepti ; fic tribulationes cordis noftri pro noflra & veftra tribulatione, five ovium nobis commiflarum , admodum fint dilatatae. Vos quoque obfecramus, ut injunftum vobis a domino famulatum non negligatis, & omnes oppreflbs, & eundos Dei fervos, atque generaliter omnes Chriftianos , prout dominus pofle dederit , adjuvare Audeatis, b ut ante tribunal Chrifti mercedcm habeatis perpetuam. Et icitote, quod memoria veftra coram Deo eft aflidue . Nam quemadmodum dolentes cognofcimus, vos ab iniquis & fceleftis hominibus obturbari, ita continuo vobis compatimur , Deum orantes pro liberatione ac fublevatione veftrx afflictionis , qux vobis (unde graviter angimur) ab iniquis in dies irrogatur. Et ante corpora apoftolorum» pro vobis preces fiunt quotidie, ut & vos liberemini ab importunis & malis hominibus , domini auxilio, fic oves vobis commiflr , ad pafcua xternx \itx una .vobifeum perveniant fempiterna . Unitatem fic communionem dileAionis veftrx, valentem atque proficientem in falutem omnium populorum, creator omnium Deus omnipoten. memorem noftri xternalitcr cuftodiat. Arnen Da Nonis Aprilis, d Valeriano fic (i) G-ulicno viris clanflimis confulibus.

Nθ-

(o) L*t ttqu* no· (i) t*< GiHttoo, mauu» c-vendai m m

Nora Sbt brini Binii.

Ipifoapiia·· rw «cclafis. ** Afferam ml.)* F.piicopi diruatur *i&otu tccMu* : Quia ipfi» lag· apoftolica rerum ecclefiafticarum adminiftratio cura & difpenfatio commifla eft . Vide qu» dixituua In notia ad prinum epiftolam Aklandri, verbU ; *9gom od foemktrr.*

a *Mnilut altenigroa aut aeeufatrr rerum fiat aui f*-eieu.)* Vide notaa epiflola prim* Anacleti, verbis .· Pr- Patriarchn *marinaju^eta, fee.* item verbia : *foratam afefitii*, fcc.

e Appellemur primatet, ire.) Hoc loco ea qu* de numero fit Origine patriarchalluni fidium diximus in notia ad 3. epiftolam Anadeti confirmantur ; itaque Nqmaa pa- vide qu* ibidem diximus.

«cntUibat Λ *d puerum primaire etiam trutilet.*) Sicut alia rnultg>]ta at;am antiquiffimnm noc nomen « primatum» & ' patriarcharum » feliciter in ecclefiam translatum eft . Non tantum enim Judati » fed ttiatn Ægyptii utebantur eo nomine atque primaria dignitate . Nam Herodotus cum agit de facrJs I Ægyptiorum , " patriarchas illoa nominat * qui principem locum in facris tenent ; |nfUpes ufu, eft c(> 00n)lne Hadrianus imperator Tra- jgM· fucceflor , j0 epiftola ad Servium confutem de Ægyptiorum incoftauria, ubi tefte Flavio Vopiico in Sarurnino, hac verba ait : *Ilie fffe fatrSarcla cum ta jElyftum veutrit, ai aliti Serapifem aeierare, ab aln le/Siur Cbrtjium.* Quod an imperator vere dixerit, & de quibus id fntcHigcndum fit > vide Baronium anno Chrifti ij*- num- 13· & xe.

~ Ida noni-- l>iu»i sped Metadatas» ''' »<ronio iicemalsqtu» iretl.

EPISTOLA · I. CYPRIANI

AD STEPHANUM PAPAM.

De Marciano b epifcopo Arelatenfi, qui Novatiano confenfit.

b H«ne «plftoUtn qui«hmdodi vili >«5«>c arguere moliti fuit , aln· merito reclamaaribua , cum Λ MSS codicee , Λ diftionia charaåer , cetrraque mma Cr. pnano iiian «indkeac , ^rte dwebimui m«». '>··

Cyprianus Stephana fratri falutem.

F Auftinus collega nofter Lugduni confiftens, frater cariifime, femcl atque iterum mihi fcripfit, fignificans ea, quae etiam vobis fcio ut*9uC nunciata, tam ab eo , quam a ceteris, coepifcopis noftris in eadem provincia conftitutis, quod Marcianus Arelate confiftens No*at·ano & conjunxerit, & a catholic® ecclefi® unitate, atque a corporis noftri & facerdotii confenfione difcefterit , tenens heretic® przfumptionis duriifimam pravitatem , ut fervis Dei pernitentibus & dolentibus, fic ad ecclefiam lacrymis & gemitu & dolore pulfantibus, diWnz pietatis & lenitatis paternz folatia & fubfidia cla..dantur , nec ad fovenda vulnera admittantur vulnerati , fed fine fpe pacis & communicationis relidi, ad luporum rapinam & prxdam diaboli projiciantur. Cui rei noftrum eft confulere & lubvenire, frater cariftime , qui divinam clementiam cogitantes, & gubernande ecclefi® librara , tenentes , fic «.enluram vigoris peccatoribus exhibemus , ut tamen lapfis etigendis & curandis vulneratis , bonitatis & mifencordi® divin® medicinam non denegemus. Quapropter facere te oportet pleniflimas literas ad coepifcopos noftros in Galliis conftitutos, ne ultra Marcianum per\icacem & fuperbum, & divin® pietatis aefratern® falutis inimicum, collegio noftro infultaie patiantur, quod necdum a nobis videatur abftentus, qui jampridem jadat & prxdicat , quod Novatiano ftudens , & ejus pervicaciam lequens, a communicatione *ic* noftra fegregaverit ; cum Novatianus ipfe , quem fequitur, olim abftentus & hoftis ecclefi® judicatus fit : Cx cum ad nos in Africam legatos mififlet , optans ad comumcationem noftram admitti , A hanc a concilio plurimorum facerdotum , qui prxfcntes eramus, fententiam retulerit , fe foris cfleeœpifle, nec poffe a quoquam noftrum fibi communicari , qui epifcopo Cornelio in catholica ecclefia de Dei judicio , & cleri ac plebis fuffragio ordinato , profanum altare erigere, & adulteram cathedram collocare , & facrilega contra verum facerdotem facrificia offerre tentayerit. Proinde fi refipifeere, & ad fan® mentis coniilium redire vellet, ageret poenitentiam, & ad ecclefiam fupplex rediret . Quam vanum eft, frater cariflimc , ut Novatiano nuper retufo & refutato , & per totum orbem a facerdotibus Dei abftento, nunc adulatores adhuc nobis patiamur illudere, , & de majeftâtC ac dignitate ecclefi® judicare ? Dirigantur in Provinciam , & ad plebem Arelate confiftentem, a te liter®, quibus abftentoMarciano, alius in locum ejusfubftituatur, &grex Chrifti, qui in hodiernum ab illo diftipatus & vulneratus contemnitur , colligatur. Sufficiat , multos illic ex fratribus noftris annis iftis fuperioribus exceflifle fme ' pace: vel ceteris fubveniatur qui fuperfunt , & diebus ac noûibus ingemifeunt, & divinam ac paternam mifericordiam deprecantes , folatium noftr® opitulationis expofeunt . Idcirco enim , frater cariffime, copiofum corpus eft facerdotum concordi® mutua glutino atque unitatis vinculo copulatum, ut n quis ex collegio noftro h»refim facere, fic gregem Chrifti lacerare fic vaftare centaverit , fubveniant ceteri , fic quafi paftores utiles ac mifericordes, oves dominicas in gregem colligant Qyid enim fi in mari portus aliquis , munitionibus fuis ruptis 7 infeftus fie periculofus elfe navibus cœperit ? Nonne navigantes ad alios proximos portus naves fuas dirigunt, ubi fit tutus fic uluuris introitus & ftatio fecura ? Aut ii in via ftabulum aliquod obfideri fic teneri a latronibus ctrpeiit, ut quifquis ingreflus fuerit , infidiantium illic infeftatione capiatur : nonne commeantes, hac opinione comperta , ftabula alia in itinere appetunt tutiora, ubi fint fida hofpitia, fic receptacula commeantibus tuta ? ^Quare necefiarium erit , frater cariifime , ut fratres noftros , qui jaftati Marciani fcopulis petunt ecclefi® portus falutares , fufeipiamus ad nos prompta fic benigna humanitate, ficftabulum commeantibus prxbcamus tale , quale eft in evangelio, quo a latronibus fauciati fic vulnerati fufeipi fic foveri fic tutari ab ftabulario poffint. Qu® eft enim major aut melior cura prepofitorum , quam diligenti folicitudine ÔC medela falubri fovendis fic confervandis ovibus providere? cum dominus loquatur fic dicat : *Quod infirmatum eft, non confertaftis* : 6* *quod male habuit, non corroboraftis : quod contribulatum eft, non confolati eftis : & quod erravit, non revocaftis : & quod periit, non inquififtis : & difperfxfunt oves mea,* eo *quod non fint paftorer,* èT *falix fnnt in comefturam omnibus beftns agri,* ÎT *non fuit qui inquireret, neque qui revocaret. Propterea hac dicit dominus : Ecce ego fuper paftores , fy inquiram oves meas de manibus eorum & avertam eos, ut non pafcant oves meas, <7 jam non pajcent eas ÎJ extraham eas de ore eorum, & pajcam eas cum judicio* . Cum erga paftoribus talibus, per quos dominiez oves negliguntur , & pereunt , fic dominus commi* Qctur, quid nos aliud facere oportet , frater carilTi-

' *i.* 0a« confefliont , * rtconcil i*- ÜOM «cd» fie.

cariflime, quam colligendis A revocandisÔtri-hi ovibus exhibere diligentiam plenam, & curandis lapforum vulneribus patet nx pietatis adhibere medicinam, quando etiam dominus in evangelio~moneat &. dicat: *Won efi opus fanis medicus, fed male habentibus.* Nam çtfi pallores inulti fumus unum tamen gregem pafeimus, & oves univerfas, quas Chriftus fanguine fuo & paflioqe quefivit, colliget· & fovere debemus, nec pati fupplices & dolentes fratres noftros crudeliter defpici, & fuperba quorumdam prxfumptione calcari, cum fcriptum fit: *Ilie autem qui contumax efi, vir fui jailant, nihil omnino perficiet, qui dilatavit tamquam infernus animam fuam:* tx. ejuimodi homines dominus in evangelio fuo culpet, & damnet dicens: *Vos e/fir* ; B *qui jufttficatis vos in confpeilu hominum, Deus autem dignofeit corda vefira: quoniam quod excelfum efi in hominibus, exseratto eft in confpeitu Dei.* Execrabiies & deteftabiles dicit effe, qui fibi placeant, qui tumidi & inflati aliquid fibi arroganter allumant. Ex quibus cum Marcianus effe cceperit, & fe Novatiano conjungens, adverfarius mifericordix & pietatis extiterit, fententiam non dicat, fed accipiat; nec fic agat quafi ipfe judicaverit de · collegio iâcerdotum, cum ipfe fit ab univerfis facerdotibus judicatus. Servandus eft enim antecefforum noftrorum beatorum martyrum Cornelii & Lucii honor gloriofus: quorum memoriam cum nos honoremus, multo magis tu, frater cariflime, C honorificare & fervare gravitate & audoritate tua debes, qui vicarius & fucceffor eorum fadus es. Illi enim pleni fpiritu domini, fc in gloriofo martyrio conllituti, dandam efle lapfis pacem cenfuerunt, & pœnitentia afta frudum communicationis & pacis negandum non effe literis fuis fignaventne, *quam rem omnes omnino utique ctnfuimus.* Neque enim poterat effe apud nos fenfus diverfus, iti quibus unus effet Ipiritus.· & ideo manifeftum eft eum Spiritus fandi veritatem cum ceteris non tenere, quem videmus diverti fentire. Significa plane nobis, quis in locum Marciani Arelate fuerit liibftitutus, utfeiamus ad quem fratres no^ros dirigere, & cui feribere debeamus. OptoD tc, frater cariffime, femper bene valere.

w ».

■ Quidam ex n· verbi» nr-juuru concilium Lugdu· ni habuum o.m .^eque ramen enn-cum, ut di-tu, " Æ quantum tribuit de* cietis pon* Urtcuin.

ri* mcuopo-

«esue Sxxio fide» umere ubhpnd*.

ctxxn **EPISTOLA I Γ. « CYPRIANI**

edit. Pam.a Rifal.

AD STEPHANUM PAPAM.

De baptizandis iis qui ab hzreticis funt baptizati: qux ejus fententi* non recipitur: item de non admittendis in clerum qui ab *hx*refi redeunt.

Cyprianus & ceteri Stepbano fratri faintern.

AD quzdam diTponenda & communis confilii examinatione limanda, nccefle habuimus, frater cariflime, convenientibus in unum pluribus iacerdotibus cogere & celebrare concilium, in quo multa quidem prolata atque tranfada funt.· fed de eo vel maxime tibi fcribendum, & cum tua gravitate ac fapientia conferendum fuit, quod magis pertineat & ad facerdotalem audoritatem, & ad ecclefia: catholicx unitatem pariter ac dignitatem, de Jvinae A difpofitionis ordinatione venientem, eos qui fint forjs extrg ecclefiam tindi, & :.pud hasrcticos & fchifmaticos profana: aquæ labe maculati, quando ad nos atque ad ecclefiam, qua» una eft, venerint, baptizari oportere; eo quod parum fit eis manum imponere ad accipiendum Spiritum fandum, nifi accipiant & ecclefia· baptifmtim. Tunc enim demum plene fandificari & efle filii Dei poffunt, fi facramento utroque nafcantur, cum icriptum fit; A\A *quis · natus fuerit ex aqua & Spiritu, non poteft introire tn regnum Des.* Invenimus enim etiam in Adis .<«. I.· apoftolorum hoc efle ab apoftolis cuftoditum, & lalutaris fidei veritate fervatum, ut cum in domo Cornelii centurionis fupqr ethnicos, qui illic aderant, fidei calore ferventes, & in dominum toto corde credentes defccndiflet Spui tus fandus, quo adimpleti variis linguis Deum benedicerent, nihilominus tamen beatum apoftolum Petrum, divini praecepti atque evangelii memorem prxcepiffe ut baptizarentur iidem illi qui jam fuerant fando Spiritu pleni, ut nihil prztermiflum videretur, quo minus per omnia divini prarccpti atque evangelii legem apoftolica magifteria iervarent. Baptifmum amem non effe quo hæretici utuntur, nec quemqu.im apud cos qui Chritlo advertantur, per gratiam Çluifti poffe proficere, diligenter nuper expreffum eft in epiftola b qutr ad Quintum collegain noftram,* in Mauritania conftitutum, fu per ea re feripta eft; item in lireris c quas coi legz noftri ad epifeopus in Numidia prartîdcntes ante fecerunt, cujus utriulque eptftolæ exempla fubdidi, Addimus plane & adjungimus, frater cariflime, conlcufu *He* audoritate communi, ut etiamfi qui presbsteri aut diaconi, qui vel in ecclefia catholica prius ordinati fuerint, fit. poltmodum perfidi ac rebelles contra ecclefiam fleteriut, vel apud litfreticos a pfeudoepifcopis & antichriftis contra Chrifti difpofitionem protana ordinatione promoti iint, ik contra altare unum atque divinum facrificia foris falii ac facrilega offerre conati f:nt, eos quoque bac conditione fufeipi cum revertuntur, ut communicent laici, & fatis habeant, quod admittuntur ad pacem, qui hortes pacis extiterint, nec debere eos revertentes ea apud nos ordinationis & honoris arma retinere, quibus contra nos rebellaverint. Oportet enim facerdotes & miniftros, qui altàri & facrificiis delcrviunt, integros atque immaculatos effe, cum dominus Deus in Levitico loquatur & dicat: *Homo in* huit. >1. *quo fuerit macula & vitium, non accedet offerre dona Deo.* Item ia Exodo haec eadem praecipiat & dicat: *Et facerdotes qui accedunt ad do-minrm Deum, fanUificentur, ne forte derelinquat tlias dominis.* Et iterum: *Et cum accedunt mi-niftrare ad alt.ire fanili, r.on adducent in fe dehilum, ne moriantur. Quod* autem majus poteft Mtedelidiim, aut quæ macula deformior, E quam xdverlus Chriftum Renflé › quam ,vcJeliam ejus, quam ille fangume fuo paravit & condidit, dillipalTe ? quam evangelicr pacis ac dileftionis oblitum, contra unanimem & con cordem Dei populum hoftihs dilcordix furore pugnaffe ? Qui c.li poftmodum ad ecclebam redeunt, reftiruere tamen eos & iecum revocare non poffunt, qui ab eis ièduâi & ton»· morte prxventi, extra eccleliam line commti meatione & pace pcrieiunt; quotum .inimar m die indicit de quotum manibus expetentur, · qui

b ef» LXXI r lit. Hio & c L X A edit. Pam A Ripit.

H«reticerri<n prole*. oi αiΜΠΟ.

te

qui perditionis audores & duces extiterunt. Et idcirco fatis eft talibus revertentibus veniam dari : non tamen debet in domo fidei perfidia promoveri . Nam quid bonis & innocentibus atque ab ecclefia non recedentibus refervemus, fi eos qui a nobis receflerint, & contra ecclefiam fteterint, honoramus ? Hxc ad conlcicntiam tuam , frater cariflime , & pro honore communi , & pro fimplici diledione pertulimus, credentes etiam tibi pro religionis tuxfic fidei veritate placere quas & religioia pariter & vera funt. Ceterum icimus quoldam, quod femel imbiberint, nolle deponere , nec propofitum fuum facile mutare , fed falvo inter collegas pacis & concordiae vinculo,, quasdam propria , quae apud fe femel fint ufurpata , retinere . Qua in re nec nos vim cuiquam facimus , aut legem damus, cum habeat in ecclefix adminili ratione voluntatis fur arbitrium liberum unufquifque prxpofitus, rationem adus fui domino redditurus. Optamus te, frater cariflime, femper bene valere.

TnVo CHRjsri | anno CHRISTI ²⁹¹.

A CONCILIUM AFRICANUM I. *

AD COLLAPSAM ECCLESIÆ

Difciplinam reformandum.

» CÇLV. *Habitum anno* * CCLVii. *Jieb .ftefbano Tafa.*

a fiOnciÜMm.) Anno Chrifti b 157. perfectione ceflante , ad quaflatam ecclefiam componendam, Cyprianus ejufque collegx epifcopi Africans ecclefix, ex more convenerunt; parum ut redam fidem & catholicam unitatem confervarent , partim etiam ut collaplam ccclefi.ifticam difciplinam reftiiuercnt , ac bonos mores fidelium informarent. In hac fynodo conftitutnm ell primo , ut diaconus ille , quem Rogatianus de protervia & conviciis fibi illatis coram patribus concilii denuntiaverat , aut abftineatur, aut, nifi peccatum emendet , omnino deponatur. Idem de reliquis protervis \ contumcliofis clericis conftitutnm efle volens.· quia contumacia in clericis fubjedis periculofia fit , ex qua ut plurimum in hxrefim prolabi confueverunt . Verba Cypriani refponloria ad Rogatianuin hac de re feribemis hxc lunt: *Hac funt mit.a hereticorum, & ortui atque conatui fchifmaticorum male cogitantium, ut Jioi placeant, ut prapofitum Juperbo tumore contemnant. Sic de ecclefia receditur: fic altare profanum /orir collocatur, fic contra pacem Chrifti ilf ordinationem atque unitatem Det rebellatur. Quod fi ultra te contumelin fun exacerbaverit & provocaverit, fungent circa eum poteftate honori) tui, ut eum vel deponat vel abftineai.* Secundo hac eadem fynodo patres concilii intelligentes quod Geminius Vidor Chriftianus ex hac vira difeedens Fortunatum quemdam presbyterum teftamento fuonim filiorum tutorem nominaflet atque ita , juxta decretum concilii alictijus , olim hac de re in .Africa fub antecefloribus celebrati, poenam excommunications incurriflet ; ipfum Geminium defundum , eo quod presbyferum a cultu Dei ad farcularia avocaflet , excommunicatum efle denunciant ; ideoque pro defundo facrificium offerri, nomen apud altare nominari levere admodum interdicunt : ipfumque antecenorum lucrum decretum hac lynojali conllitutione confirmant. Hxc conflant ex Cypriani epiftola 66. qua fic ait: *Graviter commoti fumus ego & collega mei, qui prafentes aderant, tf compreibyteri noflri qui nobn affidebant,* &c. Baron, anno 357. numero 13. & 14. Hoc eodem concilio baptifmum infantulorum in cafu ncceflitatis ante odavum diem accelerandum die , a<i quorumdam dubitationem refponfum elle videtur . maxime , quia concilium illud tempore ecclefix pacato celebratum , non fub Lucio, ut Veneta editio habet, fed potius circa initium Valeriani habitum 'inife, certo colligere liceat. Qualis illa de bapttfmo infantulorum controserfia fuerit, ex ¹ 59. epiftola Cypriani ad Fiduin presbyterum hic lubjeda cognofeere licet.

Margin notes: b; CU..C. iu:n purr..; a. Zituzum; n.; ^encot · te- rtjmintin» mñ. <£i7te- ftÀm«niocie. ?"■°[*"'*''* eonftirannr, fjconmjnj- c.mur.; Infante· lirte ociarum diem baptizati poflent.; a Fumdcrn Iervjt o-dI'. nem m edit, nupei a Rigalti' , nuela m fainaha. na .

CYPRIANI EPISTOLA

AD FIDUM.

De infantibus baptizandis .

Crprianut & ceteri co„lega qui in concilio ad fuerant, numero jexagtnta fex, Fido fratri falutem.

Legimus literas tuas, frater cariflime , quibus fignificafti de Vidore 1 quodam presbytero, quod ei antequam poenitentiam plenam egiflet, ÔC domino Deo, in quem deliquerat , faftsfccifler , temere Thcrapius collega nofter immaturo tempore & praepropera feftinatione pacem dederit . Qux res nos latis movit , receflum elle a decreti noftri aii&oritate, ut ante legitimum & plenum tempus fatisfadionis , & fine petitu fic conficientia plebis, nulla infirmitate urgente, ac neceflitatc cogente , pax ei concederetur : fied librato apud nos diu confilio , fatis fuit objurgare Tnerapium collegam noftrum, quod temere hoc fecerit , & inftruxifle, ne quid tale de cetero faciat. Pacem tamen quomodocumque a facerdote Dei femel datam non putavimus auferendam , ac per hoc Vidori communicationem fibi conceflam ufiurpare pennifimus. Quantum vero ad caufiam infantium pertinet, quos dixifti intra fecundum vel tertium diem quo nati fint conftituros baptizari

› Xft hpc Cmkiliu· Carthaeineaie 1(1. fub Capuano, ut admonet Hatduinut , celebratum anno Chrifti iij. FiUiciui· illud autem putat Fafto· ad aunun Oirifti ai, r j euetn eouiule.
• *MS.* foauda··. Hitd.

E

'a N n 0' cHKiSTIg^^ ««'i-.*'1 tixari non oportere, & confiderandam efle le-A circwncifionis antique, ur intra oftavum diem eum qui natus eft baptizandum dc facrificapdum non putares; longe aliud in concilio noftro omnibus vifum eft. In hoc enim quod tu putabas efle faciendum, nemo conlenlkjed univerfi potius judicavimus, nulli hominum nato mifericordiam Dei & gratiam denegandam* Nam cum dominus in evangelio luo dicat:
?<r. ·, *Ftliiit hominit non venit animat bomtnxm perdere, fed Jaivare*; quantum in nobis eft, fi nerj poteft, nulla anima perdenda eft. Quid enim ei deeft, qui fcmel in utero Dei manibus formatus eft? Nolp enim atque oculis noftris fecundum dierum laxuiqcium curium, accipere, qui nati fimt, incrementum videntur: ceterum qux-B cumque a Deo fiunt, Dei factoris majeftate & opere perfefta funt. Efle denique apud omnes, five infantes, live majores natu, unam divini muneris xqualitatem,. declarat nobis divin® feripturx fides, cum Eliiarus fuper infantem Sunamitis vidux filium, qui mortuus jacebat, ita
I H't 4 fe Deum deprecans fuper ftravit, ut capiti caput, & faciei facies applicaretur, & iuperfufi Elifari membra fingulis parvuli membris & pedes pedibus jungerentur. Qux res, fi fecundum nativitatis noftrx & corporis «malitatem cogitetur, adulto & provoâo infant non poflet xquari, nec cohærere & fiifficere poflent parv'a membra majoribus. Sed illic aequalitas divina & feiritalis exprimitur, quod pares.atque atqualcsC fint omnes homines, quando a Deo femel fatti funt; &. poflit «tas noftra in incrementis corporum, fecundum firculum, non fecundum Deum, habere diferimen: nifi fi & gratia ipfa, quz baptizatis detur, pro xcate accipientium
θα' vel minor vel major tribuitur; cum Spiritus fandus non de menfura, fed de pietate atque indulgentia paterna xqualis omnibus pnrbeatur. Nam Deus ut perfonam non accipit, fic nec xtatetn, cum le omnibus ad cœleftis gratix confecutionein xqualitatc librata prxbeat patrem. Nam & quod veftigium infantis in primis partus fui diebus conftituti, mundum non efle dixiftt, quod unufquifque noftrum adhuc horreat exolculari, nec hoc putamus ad cœleftem gratiamD dandam impedimento efle oportere; feriptum eft enim: *Omnia munda funt mundit. Nec* aliquis noftrum id debet horrere, quod Deus dignatus eft facere. Nam etfi adhuc unfans a partu novus eft, non ira eft tameh, ut quifquam illum in. gratia danda atque in pace facienda horrere debeat ofculari, quando in ofculo infantis unufquifque ηοΐιπιιη pro fua religione ipfas adhuc recentes Dei manus debeat cogitare, quas in homine modo, formato & recens nato quodam modo exofeutamur, quando id quodEJeus
<tn. fecit ampleftimur. Nam quod in Judaica circumcifione carnali oftavus dies oblervabatur; facramentum eft in umbra atque in imagine ante prxmiflum, fed veniente Chrifto veritate com- E pletum. Nam quia odavus dies, id eft, poft fabbatum primus dies, futurus erat quo dominus refulgeret, & nos vivificaret, &circumcifionem nobis fpiritalem daret: hic dies octavus, id eft, poft fabbatum primus & dominicus, prxceflit in imagine, qux imago celTavit fiiperveniente poftmodum veritate, & data no-, bis fpiritali circumcifione. Propter quod neminem putamus a gratia confequenda impediendum effe ea lege qux jam ftatuta eft, nec fpiritalemcircumcifionem impediri carnali circum- "a"n 'n δ cilione debere, fed omnem omnino hominemcu *ls r' admittendum efle ad gratiam Chrifti; quando *" *" & Petrus in Aftibus apoftolorum loquatur & dicat: *Dominât mibi dixit neminem communem dicendum iX immundum.* Ceterum fi homines impedire aliquid ad confecutionem grati® poliet; magis adultos, & proveâos, & majores natu poflent impedire peccata graviora. Porro autem fi etiam graviflGmis delitoribus, fit in Deum multum ante peccantibus, cum poftea crediderint, remilTa peccatorum datur, &. a baptifmo atque a gratia nemo prohibetur; quanto magis prohiberi non debet infans, qui recens natus nihil peccavit, nifi quod fecundum Ad.tm carnaliter natus contagium mortis antique prima nativitate contraxit? qui ad remiflam pcccatonim accipiendam hoc ipfo facilius acccdit, quod illi remittuntur non propria, led aliena peccata. Et idcirco, frater cariflime, .hxc fait in confilio noftra fententia, a baptifmô atque a gratia Dei', qui omnibus inifericors & benignus fic pius eft, neminem per nos debere prohiberi. Quod cum circa univcrlos obtcrvandum fit, atque retinendum, mm magis circa infantes iplos & recens natos oi>fervandum putamus, qur hoc ipfo de ope noftra, ac de divina milcricordia plus nicrcniui, quod m primo ftatim nativitatis iux ortu plorantes ac flentes nihil aliud factum quam deprecantur. Optamus te, frater cariifime, lemper bene valcrç.

CYPRIANI * EPISTOLA*!, xv

Piu.

AD ROGATIANUM EPISCOPUM.

De fuperbo diacono.

Cypnanut Rogatiano fratri falutem.

Graviter & dolcrtter commoti fumus egode collegx mei qui pnsientes aderant, frater cariflime, ledis literis tuis, quibus de diacono ruo conquertus es, quod immemor faccrdotalts loci tui, & officii ac minifterii lui oblitus, contumeliis & injuriis luis te exacerbaverit. Et tu quidem honorifice circa hos fit pro lolita tua humilitate fecifti, ut malles de eo nobis conqueri, cum pro epifeopatus vigore & cathedras auftoritate haberes poteftatem, qua pofses de illo ftatim vindicari; certus quod collegz tui omnes gratiim haberemus quodeumque circa diaconum nnirn contumeliofum ücerdotali poteftate fecifles, habens circa hujufmodi homines prreepta divina › cum dominus Deus in Deuteronomio dicat: *Et Aomo quicumque fecerit tn Juperbia, Ht non exaudiat facerdotem aut judicem, ^utcumque juerit in dieb^et tiltt, rennetHiberno ille·. iX omnit populat cum audierit, timebit: & non aRent impie etiam nunc.* Et ut lciamns hanc Dei vocem cum vera&fumma majeftate proceffiffe ad honorandos ac vindicandos iacerdotes fitos, cum adverlus Aaron faccrdotem tres de miniftris, Core, & Dathan, & Abiron aufi funt fuperbifle, & cervicem luam extollere, & facerdoti prxpofito fe adxquare, hiatu terra abforpti ac devorati, pernas ftatim lacrilecx audacix perfolverunt. '

4 n v α Chr isi i fed êc çeteri ducenti quinquaginta, qui eis c<> initej audaciam fuerunt, prorumpe-ntera domino igne conlumpti (unt : ut probaretur facerdotes Dei ab eo qui facerdotes facit vindicari. In libro quoque a regnorum, cum Samuel -facerdos a ludrorum populo ob fenedutem, ficut tu modo, contemneretur, exclamavit iratus dominus λ dixit : *Non te rpreveruvt , jtd me fpreiuiunt* . Et ut hoc ulcifcerenir v excitant *ci* Saul regem, qui eos *injuriis* gravibus affligeret, & per omnes contumelias & pœnas luperbum populum calcaret êc premeret, ut contemptus facerdos de fuperbo populo ultione divina vindicaretur. Sed & Salomon in Spiritu tendo lonfhtutus tcH.uur tk docet qux fu facetdoialis auctoriias &. poiellas, d cens ; *Ex to-* B *te anime tua time Dei-ni. £ lacerdotes e;u< faniij..:.* Et iterum: *Hmy-.a ;)ı'lıη , iv tota antic. tua* , (7 *ifts.t facerdo·· ej:<.* . Quorum pteceptorum memo.' biaun apoftolus Paulus, fecundum quod in Vt birs apoftolorum legin-.iis, cum ei diirretu' · *S.··· t /Vh tn fecerdotem* ZV; *melcai.en.Jn f* Relpondir & dixit. *Mfcitbam f'../rr, pu:a uontrex e)t : ,c rtptutn eft entm : Fr:n ciprn.· f'tpa.'t ini η ·η mairdices* . Dominus etiam nofter rple lelus Chriftus rex & iudex & Deus imlfer utque ad paflionts diem for. avit hono rem pontihebus, & facerdotibus, qu.nnvrs ilh nee uniirctn Dei, nec agnitionem Chrifti fer-Vutlenr. Nam cum leprofum emundatler, dixit ilh I r.rd.··. *tntnftra it '.ictrdoti , & offer do-* C ή ··· · Hum.blare ea, qua ro, quoque elle humilv' do. m: , facerdotem adhuv appellabat, c u.m Utebat eftc facnlcgum. liem iub utu pallion pifte: . i< ei dicct\tur , k I r nihil il!e contirneliole n pontil cis fed mavis :naocenttar.i tuam »s eft . dicens: *St r>i.,'.e rm* ı ·>.<· ·.:.?/■ Qiir omnia ai» eo ideo facta ui.it liuiml -ci atque patienter, iit nos humiliac p.i'.iirtia· i.a'.xiemus exemplum . D'>; .mt (Tim f.i.cubites veros legitime plene ho.miaii, dem oica ta.i<·. '-c<·IJ< res ipte talis cs io11 . Mem.nrflc nutem .faiom debem, qi:<>-m un apoftolos, dominus elet.tr amem poll alcenlmn , ,ıp.-'·<·1ı imi conitiiucrun(epi'«.<.;»·(.·»· mindtios. Quod li nos contra Deuri potlumu. , qui poliunt «k centra nos audere dia. cm , a quibus bunt. Et ideo oportet diaconum. de quo icirbo, ageic audacia· tua· per mteitfiam , & honoiem iaceicoris agnokere, <\ epikopo prxpoliio itio plena humilitaie lanfacete, llac iknt enim mitia hxreticorum , δ. eritis atque ‹on.eus icbifmaticorum male comi.iii'min, ut tibi pD.ccant, ut piarpolitum lupcr lo minore u.ircniiun:. Sic de ecclelia recejitm , tu altare protimun foro collocatur , l'c comta pacem C.hrifli Jc ordinationem ^uirie E unitatem Dei rebcllntur. Quod li ultra u· co>: tumebis luis cx.tccibjv.rit & prosovuurit, fun geris . iica eum pou (late honoris tm, u: eum vel depe lias sel abibneas . Nam ii apoftolus Paulus ad Timotheum liribens dixit *luzentuten. tktm nono defpiciat* : quinto nugis ubi a coUemc tuis dicendum eti : Senectutem tuam nemo deipiciat. Et quoniam knpfi quemdam ctun eodem diacono tuo fe mifemfle , «3c fupcrluaejus atque audacar parbcipem elTe : hunc quo- A qne . & ii qui ahi tales extiterint , & contra facerdotcm Dei fecerint, vel coercere poteris , vel abiimere.· nili quod hortamur & monemus, ut peccafte fe potius intelligant, & fatisfaciant, & nos propoiniuh nollrum tenere patiantur : magis enim optamus & cupiinu» contumelias & miurias Ungulorum clementi patientia vincere, quam lacerdotah lice nt a vindicare . Opto ic . tiater Cariflime. femper bene salere

anno r H Rt s Ti *”

CYPRIANI · EPISTOLA · lxv' <

AD CLERUM ET PLEBEM

Furnitanorum

De Viâorc qui Fauflinum presbyterum tutorem nominavit.

Crprtanut pre^bj/tertt, & dia. onibuj, & plebi Furnis confiftenttbur jalutern.

GRavirer commoti fumus ego & collegx mei qui prxfentes aderant , & compresl»s teri mftii qui nobis allidebant, fratres carif-funi, cum cognovillenius quod Gemimus Vidor ftatei noder , dc fircuto excedens. Gemuuum 1'aultinum presbsteitim tutorem teftamcnfo luo nominaverit , cum iampiidem in concilies epi-(coporuin flaturam fit , ne quis de de' cis & Dei miniflns tutorem vel curatorem tetlamcnto fuo confbtuat, quando fingult divino facerdotio honorati, & in Jer co ininiflerio conftituti. non niti altari & faentiens defervite , & precibus atque orationibus vacare debeant Scriptum eft enim : *Nemo militan. Dea oblt^at je niolcftni fuculartbut , ut pojjit plueere et cui fe probavit* . Quod cum de omnibus duftum fit ; ' quanto magis moletbis & laqueis t.rculartbus obligari non debent » qui divinis rebus & ipr urnalibus occupati , ab ecclefia recedere, & ad terrenos & fxcukires actus satare non poftunt? Cuius ordinationis & icligionis tormain Lcvi-^V* i.e prius in lege tenuerunt, ut cum terram disj.icnt,& pollvthones partirentur undecnn rri·'bu>. Lcvitica tribus, qux templo» & altari, & mmilieins divims vacabat, nihil de illa divifioms portione perciperet , ted aliis terram co'cni.bus, illa tantum Deum colcier, & ad victum arque alimentum tuum ab undecim tribiibu› de fructibus qui nafcebantur decimas leeipcret . Quod totum fiebat, de auâoritate & difpofitione divina: ut qui operationibus dis inis infiftcbant . in nulla re nvocatemur , nec cogitare , aut agere f.nularia cogerentur . Qua· nunc ra·uo iV forma in ileio tenetur, ut qui in ecclcfia cc mmi ordinatione cienca pi emoventur, in nullo ab adniinidratlone divina avocentur, nec irclclliis negotiis txiularibus alligentur, fed m honore tportulantium trarrum, tamquam deo.in ?s ex (milibus arripientes, ab altari &. fairifk is non recedant, led die ac node ccrleftibus icbm & ip rituahbus lenient . Quod epikop' an:e<.chores noihi religiofe coniiderantes, ò. lalubnter piovidcntes , ceufuerunt ne quis frare; excedens, ad tutelam vel curam clericum nominaret ; ac fi quis hoc feciflet , non offerretur pro eo , nec fecrificium pro dormitione c his celebraretur neque enim apud altare Dei meretur nominari in iacerdorum prece, qui ab /turi facerdotes &. mimihos soluit avocare. Et idcr.

idea Viâar, cura contra foraum *nuper* in con- *A* plura, ne qua facerdotes & miniftros Dei, ·I-TN N Bſ Â ûccrdotibui datam Gcminium Faufti- tari ejus & ecdcfiat vacantes, ad fiseulares rno aura presbyterum aufus fir tutorem conftitue- leftias devocet: obfervari enim de cetero pote- *re, non* ell quod pro dormitione ejus apud vos nt , ne ultra hoc fiat circa perfonam clenco- 6at oblatio, aut deprecatio aliqua nomine ejus rum, fi quod nunc fa&iun eft, fuerit vindica- in ecclefia frequentetur , ut facerdotum decre tum. Opto vos , fratres eas illimi, temper bc- rum religiofe fit neceflfarie fadum fervetur^a ne valere. nobis ·, fimul & ceteris fratribus detur excjni-

t n n Ô CHRISTI -T-o- q Λ- CH HUT!

-CONCILIUM AFRICANUM II.

IN CAUSA BASILIDIS ET MARTIALIS

, CCLVI. *Ifabitum tnno* 3 CCLVII1. *fub Siepbtno Pafe 1.*

Onrihum.) Hoc concilium habitum eft in Africa , anno Chrifti · 158. ad inftanti.im ILipamx epiicoporum , co hue , ut de caula Bafdidis & Martialis Africans cedehr judicium cognofccrent. Caufa talis erat : Ball Udes Lcgiouenfis, & Martialis Aftuncenfis ecclcfia.· vptl'copi , eo quod in perlccutione fuiffeut lapii libellâtici , qui nimirum privaum fidem abnegantes , publicum idolorum cultuiti pecunia redemiftent , epitcopaii honore ad denuntiationem fidelium Hifpaliurum (poliantur, & tn eorum locum Sabinus ac Felt*, hibtliluiintur. Ccftante peilecutione, illi, *ficut* antea Fe- Lciftinius in Africa lapfus, abfque ullo gradus & honoris dilpendio ab ecclefia rcvipi temerario nuiti contenderunt : quo conatu cum fru- C ^riren,ur ' Fvliremqiie cum Sabmo in locum fuum fubftitutos viderent , Baiihdes livore tacefcens avi apoilulicam ledem Romam fe contulit , ibique fe ininfte (cilc privatum conquerens , Stéphane» Romano ponnlui iupphcationcin plurimis nundai iis rctc.rt.im exhiber , ac per ron fedi ac honori piiibno reftitui iupplicner rogat . Qu<»d cum epifeopi Hilpanix audittent , ipfi<luo iuftefti ep.tiopi. Sabtnus av f elix, ad Africanam ecvleham ablegamur, A utrique litei.r ad (sprianum reliquofque ejus eccleiia· epifiui "» fer pia? commiinicaiitur, ut fcilicet iidcm crhopi iibellaticoium duorum cai: fam c xgnofc.int, ac diiudicent . Cyprianus igitur cum legatos una cum liten» pra-diits cwepd D fet, collegas .<nt;lHes comixat . 0< m e,,rum facro confellu literas avi fe 'uofque collegas feriptas legi .ic recitari, fic at» ufdem legans m concilium imiodiifhs fuam ipiorum caidamenar-Tar» procurat Qua-cum tacta etlcu: . hv c quad ab epilccpis Hiipama' de Batilid·» 61 Martialis li bellaticoium epiicoporum depolitione, 6. Sab.m cum Felici turteftioiie conftitutuin tuera: . pet Atricamr c.vlefix cpikopos illos, qui huic »on cilio interfuerant, v v-ntirmaium v tl ; nimirum libellaticos omnes *vt pœniiem a n quidem agendam porte admitti . verum ab .'rcin.itione vk* ricah , atque ticcrd· t.ili ,fign taie rcile pr<»li,heri : holce duos eti.tm m.i epmop.ih dignitate rc cie fpoliafos , Sabmuma. felKem m lomm rum rccle futiectO' elle . Quo left.momo habiβio, ipfi Sabinus ac Felix, Inert* Cypriani alio rumque cpitcoporum ad Stephanum & cptkopos Hilpanix feriptis communiti , Romam adnivigam , turn ut mendaciaBafihdis coram refellant , turn et;am ut au&ontate fedu apoftolicr contumaces epiicoporum Hifpauix con-, tempioics compcicant. Vide Baron, anno ajB. num. i. z. 3. q. 5. *6.* 7

EPivSJOLA - CYPRIANI, *t xv,,,*

AD CLERUM ETPI.EBES IN

Lk Bafilidc & Mainale

Crp> iar,uf , *I'rimxr* , *iatuaipus* , £T<. J *pi· t-ibui i ir* *.ij*

& p.. *'HjiiltnlibK i*

m unum vx?nv<mi!cm<o, tegimus litetelbas . iratres uiîcCttlhn» , quas ad nov per pro hdri ieltr.T intrfiiufi*. 6 pro lki limoic feculis, ngnificanfes Balilideni & Martialem L-bellis iduLlotrir commaculatos, & retandorum facmoium cumcient-a vimftos. epi k opalum gç. rcie, <y iacerdotium Dei admmifirare non op(,r trie . C< deaderaftis rcknbi ad ha-v vobis , & lutlam pariter ac neceilariani lolicitudin.m ve (lrani ve! tolaro, vel auxilio nwftrr lententia lublcvau . Sevi enim dcfidcrio huic vetitu non tam iiotfra conlih.i. quam dnitu putccpt.i rrf pondent ; quibus uripiivlem mandatur vove caielli .A I Λι kgc pi n t ibi tur, quus 6. quales upot teat defervite altat i , *ii* tacrifn udtnni celeb ate In Exedo namque avi Moi *len Ikut :uqur.i.i Cx* monet duco»

'qutr a. u {

aj alttrt Jjnth .

c pit dominus, & dint *Hamo >»* i**'

, H(K eg .< r, Cani .g» en c IV. ijC, =: uno , an.o C.hrlrtl › 5 j. vor.bgn...
« Vero ovxru· S l'ipron. a 1Kn? 4cm;, Tl * «nuo
lln MS. collegi P.r-ficnhs S<x |ciu , * .b Rcinenfi, queri olat K>€.||1». , ..idunlu
!vv»η«.TI *l.ur>.ou> ,*

>«!·,, X4Z/|S'·/ , *Yific·*
} MS. 1

A-W»i"o CH RJS η *** M' c*l* *if vitium*, m** *mcedet afferre dona Dee.* Qux cum Pr®d*a*» A manifefta fine nobis, prxeepris divinis necefle eft obfequia noftra defervianr, nee perfonam in ejuûnodi rebus accipere, aut aliquid cuiquapa largiri poteft humana indulgentia, ubi intercedit ἀ, legem tribuit divina pneferiptio. Neque enim immemores effe debemus, quid ad Judaeos per Ifaiam prophetam locutus fit Dominus increpans &. indignans, quod contemptis divinis praeceptis humanas doârinas fequerentur! *Populut ifie*, inquit, *labiti fuis, honorificat me, cor vero eorum longe feparatum efi a me. Sine caufa autem colunt me, mandata (f doflrinat hominum doce»tes*: quod item dominus in evangelio repetit, & dicit: *Aajicitis mandatum Dei, nt traditionem vefiram fiatuatis*. Quae ante oculos habentes, & folicite ac religiole confiderantes in ordinationibus facerdotum, non nifi immaculatos & integros antiftites eligere debemus, qui Unite & digne facrificia Deo offerentes, audiri m precibus poftint quas faciunt pro plebis dominice incolumitate, cum feriptum fit: *Deus peccatorem non audit: fed fi quis Deum coluerit, & votantatem ejus fecerit, illum audit.* Propter quod plena diligentia, exploratione fincera, oportet cos ad facerdotium deligi, quos a Deo conflet audiri. Ncc fibi plebs blandiatur, quafi immunis effe a contagio defidi poftit, cum lacerdote peccatore communicans, & ad injuftum atque illicitum propofiti* fui epifeopatum contentum fuum commodans, quando per Ofee prophetam comminetur & dicat ccnfura divina: *Sacrificia eorum tamquam p~nij luiius: cmr.rt qui manducant ea, contamina 'untur*. Docens fcifivet & oftendens omnes omnino ad peccatum conftnngi, qui fuerint profani & injuili faccrdotis facrificio contaminati. Quod item m Numeris manifeftari invenimus, quando Core, dc D.ithan, & Abiron contra Aaron facerdotem ficnficandi fibi hccntiam vindicaverunt. Illic queque per MoUcn prorupit dominus, ut ab cis populus fenaretur, ne facinorofis conjunrios eodem facinore & ipfe pcrftringatur. *Srparami ni*, inquit, *a tabei nacu.t' hominum tfitrum r;<riffmorum, &. nolite tangere ' ea que ad eos perlinent, ne fimul pere.itu tn peccato eorum.* Propter quod plebs obfequens prxeeptis d< nmd., & Deum metuens, a peccatore praqotiio fep.irare fe debet, nec fe ad i/cr.legi facerdotis facrificia milcere. quando ipfa maxime habeat poteftatem vel eligendi d.gnos iacerdotes, vel indignos recufandi. Quod & ipfum v.demus dc divina auiloritate deicendere, ut facerdos, plebe pj.riente, fub omnium oculis deligatur, & dignus a:que idoneus publico judicio ac teftimonio comprobetur, ficut m Numeris dominus Moyfi prxeipit, dicens: *Apprehende Aaron fratrem tuum, 6* F.leazarum filtum ejut. & imponet eos in insntern caram omni /rnagnga, & exue Aaron Ji'lam e'.vt, & ridue Elcazaritm filium e;u<, ü" Aaron .ippafitu moriatur illic.* Coram omni fynagoga jubet Deus conftitui facerdotem, id eft, infimit & oftendit ordinationes facerdotales non niti fub populi aftiftenns conficientia fieri oportere, ut plebe prxien'c vel detegantur malorum crimina, vel bonorum menta pi«edicentur, & fit ordinatio jufta & legitima, qua omnium fuffragio & judicio fuerit examinita. Quod poftea fecundum divina magifteria obfervatur in Adis apoftolorum, quando de ordinando in locum Judx epifeopo Petrus ad plebem loquitur; *Surreuit*, iiiquit, *Petrus in medio difeen-tium: fuit autem turba tn uno.* Nec hoc in epikoporum tantum 5c facerdotum, fed in diaconorum ordinationibus obfervaffie apoftolos animadvertimus, de quo & ipfo in adis corum feriptum eft. *Et convocaverunt*, inquit, *sili duodecim totam plebem difcipulorum, & dinerunt eis.* Qtaod utique idcirco tam diligenter & caute convocata plebe tota gerebatur, ne quis ad altaris minifterium, vel ad facerdotalem locum indignus obreperet. Ordinari enim nonnunquam indignos, non fecundum Dei voluntatem, fed fecundum humanam prxfumptionem, & hxc Deo dilphcere, qux non veniant ex legitima & tuita ordinatione, Deus ipfe manifenat per Ofee prophetam, dicens: *Sibsmetipfis conftituerunt re-gem, iT non ^er me*. Propter quod diligenter de traditione divina, & apoftolica oblervationc obfervandum eft & tenendum quod apud nos quoque, & fere per provincias univerias tenetur, ut ad ordinationes rite celebrandas, ad eam plebem, cui pr.epolitus ordinatur, epiicopi ejufdem proximi quique conveniant, & epifeopus deligatur plebe prxfente, qux finculorum vitam plenilfinne novit, uniufcujufque aâum de ejus converfatione pcrfpexit. Quod & apud vos faduin videmus in Sabini collegx noftri ordinatione, ut de univerfr fraternitatis fuffragio, & dc epifcoporum qui in prxfentia convenerant, quique de eo ad vos litteras fecerant, judicio epifeopatus ei deferretur, & manus ei in locum Bafilidis imponeretur. Nec refeindere ordinationem jure perfeâam poteft, quod Bafilidcs poft crimina fua deteâa, & conicientiam etiam propria confeflione nudatam, Romam pergens, Stcphamim collegam noftrum longe politum, &. geftx rei ac tacitx veritatis ignarum fclellit, ut exambiret reponi *fe* imuIte in epifeopatum, de quo fuerat itifte depolitus. Hoc eo pertinet, ut Bafilidis non tatn abolita fint, quam cumulata delifta, ut ad Iupcuoia peccata ejus etiam fallacix & circumventionis crimen .scceiTcrit. Neque enim tam culpandus eft ille, cui negligenter obreptum eft, quam hic exeerandus, qui fraudulenter obreplit. Obrepere autem fi hominibus Bafilides potuit, Deo non poteft, cum Icriptum fit. *De^< non deridetur.* Sed ncc Martiali poteft profuillc fallacia, quo minus ipfe quoque deliftis gravibus involutus epifeopatum; tenere non debeat, quando apoftolus moneat, & dicat: *epijcopum oportet effe fire crimine, quafi Dei dif-penjatorem.* Quapropter cum (ficut fcripfiftis, fratres dilecliflimi, ut & Felix & Sabinus collega. noftri alleverant, utque alius Felix dc Cx-Uraugufta fidei cultor ac defenfor veritatis literis fuis fignificat) Bafilides & Martialis nefando idololatrix libello contaminati fint; Bafilides adhuc infuper prxter libelli maculam, aim in infirm.tate decumberet, in Deum blafphcmaverit., &. fe blaiphemaffe confeffus fit; & epifeopatum pro conlciemix fur vulnere fponte deponens, ad agendam poenitentiam converlus fit, Deum deprecans, & fatis gratulans, fi fibi vel lateo communicare contingeret; Martialis quoque prxter gentilium turpia & lutulenta

t MS. nefl.r fnnimr ijuj junt r.

anno CAK*»Ti lenta convivia, & collegia diu fraquemata t ftA 6°* "codall collegio exterarum gentium more apud profana fepukhra depofitos, ft alienigenis oonfirpultos ; a&is etiam publice habitis apud procuratorem ducenarium obtemperafle fe idololatrias, ftChriftumnegaffeconteftatus fit; cumque alia multa fint fit gravia delida , quibus Bafilides & Martialis implicati tenentur ; fruftra tales epifeopatum fibi ufurpare conantur, cum manifeftum fit ejufmodi nomines nec ccclcfix Chr^i prxefle , nec Deo fecrificia offerre debere . Maxime cum jampndem nobifcum fic cum omnibus omnino epifeopis in toto mundo conftitutis , etiam Cornelius collega nofter, facerdos pacificus ac juftus , & martyrio quoque dignatione domini honoratus , de- B creverit ejufmodi homines ad poenitentiam quidem agendam pofle admitti , ab ordinatione autem cleri atque facerdotali honore prohiberi . Nec vos movear, fratres dilediflimi, fi apud 3uoidam in noviflitnis temporibus aut lubrica fies nutat, aut Dei timor irreligiofus vacillat , aut pacifica concordia non perfeverat Prxnunciajafujn Haec fiitura in fxculifine, & domini voce, atque apoftolorum conteftatione prxdi&um eft, deficiente jam mundo, atque appropinquante Aatichrifto bona quxque deficere, mala vero & adverfa proficere. Non fic tamen, quamvis noviflimis temporibus , in ccckfia Dei aut evangelicus vigor cecidit , aut Chriftianx virtutis aut fidei robur elanguit , ut non fuperfit C portio facerdotum, qux minime ad has rerum ruinas, & fidei naufragia fuccumbat, fed fortis & flabilis honorem divinx majeftatis & facerdotalem dignitatem plena timoris obfervatione tueatur. Meminimus & tenemus, fuccumbentibus licet & cedentibus ceteris , Mathathiam lrgem Dei wndicafle fortiter : Eliam , Judxis efficientibus atque a religione; divina rerendentibus , ftetifle , & certafle fnblimitcr : Danielem, nec l folitudine regionis alienx, nec perfecutionis aflidux, inieftatione deterritum, frequenter ac fortiter gloiiofa edidifle martyria : tres l item pueros , nec annis nec minis fraftos, contra ignes Babylonios fideliter obftitiife , & vidorem regem m ipia fua captivitate vieille . Viderit vel prxvaricatorum numerus , vel proditorum, qui nunc in ecdeiia contra ecclefiam furgere , & fidem pariter ac veritatem labefaftart ceperunt. Permanet apud plurimos fincera mena , ft religio integra , ft non aifi domino ft Deo fiso anima devota , nec Chriftianam fidem aliena perfidia deprimit ad ruinam, fed magis excitat ft exaltat ad gloriam, fecundum quod beatus apoftolus Paulus hortatur, ft dicit; *enim fi exciderunt a fide quidam eorum, numquid infidelitas illorum fidem Dei evacuavit? Abfit. Eft enim Deus verax, omnis autem homo mendax.* Si autem omnis homo mendax eft , ft fblus Deus verax ; quid aliud fervi, ft maxime facerdotes Dei facere debemus, nifi ut humanos errores ft mendacia relinquamus , ft procepta dominica cuftodientes, in Dei veritate maneamus ? Quare etfi aliqui de collegis noftris exftiterunt , fratres dile&iflimi , qui deificam difciplinam negligendam putant, & cum Bafilide ft Martiale temere communicant, conturbare fidem noftram res ifta non debet , cum Spiritus fandus in pfalmis talibus comminetur, dicens.* *Tu autem odifti difciplinam, & abjecifti fermones meos retro. Si videbas furem , concurrebas ei, & cum adulteris portionem tuam ponebas.* Confortes & participes oftendit eos alienorum delidorum fieri, qui fuerint delinquentibus copulati. Sed & hoc idem Paulus apoftolus fcribit, & dicit.* *Sufurratores, detradores, abherrentes Deo , injuriofi, fuperbi , jadantes fe, adinventores malorum, qui cum juftitiam Dei cognovifient, non intellexerunt , quoniam qui talia agunt morte funt digni;* non tantum qui faciunt ea , fed & qui confentiunt eis qui hec agunt, quoniam, qui talia, inquit, agunt, morte funt digni. Manifeftat, & comprobat morte dignos efle, & ad pcenam venire non tantum illos qui mala faciunt, fed etiam eos qui talia agentibus eonfentiunt : qui dum malis & peccatoribus, & poenitentiam non agentibus , illicita communicatione mifcentur, nocentium contadibus polluuntur, & dum junguntur in culpa, fic nec in pœna feparantur. Propter quod integritatis & fidei veftrx religiofam folicitudinem, fratres dile&iflimi, & laudamus pariter & probamus; ft quantum pofliimus adhortamur literis noftris, ne vos cum profanis & maculatis facerdotibus D communicatione facrilega mifceatis , fed integram & finceram fidei veftrx firmitatem religiofo timore fervetis. Opto vos , fratres cariffimi, femper bene valere.

CONCILIUM ICONIENSE

CONTRA CATAPHRYGAS,

CCLVJ

Celebratum anno b CCLVIII. * *fub Stephano Papa I.*

a ^Oncilium Iconienfe.) Hoc concilium habitum eft anno c 258. Iconii in Phrygia, occafione Cataphrygarum hxreticorum, ut de E ipforum omniumque aliorum hxreticorum baptifmatis valore, quid ftatuendum fit, inquirerent. Ex Cappadocia, Cilicia, Galatia , aliifque

i MS vrr-wir . * Certum eft, inquit Pagius ad ann. Chr. η. i 5. 8f 16. Concilium Iconienfe, in nuo rebaptiutiO hxreticorum dc.rcta , ante itephani Pontificatum celebratum . Id enim diferte nflvut Firmilianus in Epift. ad Cyprianum, ubi de Iconienfi fynodo ita loquitur : remm famprljtru In I.eni» , Piryfia tertii tfi ciiiriu, in unnnr rinvrnirmiftii r* Gnllin C'lictn, O ctir-h prenimit rrpjenitni . Ubi ptonotnen tit, non de ipfiu, Eirmiliuni perfona , fed potiua de eiui deceftoribu» accipiendum , cum Eirnulianut eam Synod· m jamprideni colleAatn affirmet, St In fine ejufdctn epiftoU Synodi huiu» vetuftatem mamfelbffime indicet, ut oblervavit Valefius in -loti» Eufebianit «d lib. 7. cap. 7. Nam cum SiephanUr l'apa Cypriano f.Hbeiq, antiquam Ecclefia confuctudinem i recipiendii hareticia ad verfua aflertores novi dogmara oppufuiife: , Fitmihaous hoc argumen'um adverfus Afros fortaiTe valere dicit , St quomodo AfTri id refutare poffint ib.dcm docet . Coatra Orknulea nullam vini illud habere detuonftrat» apud quoa femper rthapuuu luerint I aictici iaxu inde

an n O ,|g » Dr<rrtugi co.uiii. que proximi* orientalibus regionibus epifcopi ad hane fynodum accefferunt: « quibus omnibus conftitutum ac decretum eft, nihil eorum, ^ue ag haereticis faâa funt, ab ecclefia catholica recipiendum effe : ordinationes, baptiimum, manuum impofitiones, aliudve facrum quodvis ab haereticis adminiftratum, invalidum efle. FJ· Stephanus pontifex Romanus epiicopos orientiles hxc conflituentes excommunicat, fic apoftoliae fedis communione privat ‡ ipfam vero fynodum erraticam contra apoftolorum traditionem erroneum dogma confirmantem reprobat. Orientales ad 'pontificem fuos quidem legatos, qui de rebus in fynodo geftis coram potltifiee rationem redderent, ablegarunt; verum Romam venientes a Sanfto Stephano pontifice, neque recepti, neque auditi fuerunt. Ob quam caulam Firmtlianus Carfarer Cappadocie epifcopus ad Cyprianum eam qua afia hujus concilii enarrat, fil de legatis non auditis valde conqueritur, epiftoiam fequentem hanc confcripfit. Baron, an. pred. nu. 14. 15& 16.

EPISTOLA' » FIRMILIANI AD CYPRIANUM

contra epiftoiam Stephani.

Eirmihanus Crpnano firtri i» domino falutem.

Accepimus per Rogaliantim cariflimum noftrum diaconum a vobis miflum literas quas ad nos fecifit, frater dileditlime, & gratias propter hoc domino maximas egimus; quod contigerit, ut qui corpore abinvicem feparamur, fic tpiritu adunemur, quafi non unam tantum regionem tenentes, led in ipfa atque in eadem domo fimul inhabitantes. Quod & decet dicere, quia fic fpiritalis domus Dei una eft: *erit enim m novtf/tmts*, ait propheta, *diebus manifefiut mon> donnnt, & domus Dei fuper vertices montmm*. In quam convenientes cum jucunditate adunantur, lecundutn quod & in plalmo hoc poftulatur a domino, *inhabitare tn domo Dei per omnes dies vita*. Unde & in alio loco rnanifeftaturn eft, elle apud fandos magnum voluntatis caritatem, in unum tonvenite. *Ecce,* inquit, *quam horum $5 vol.sptihle efi, ut habitent frai.es ;n unum.* Adunatio enim, fic. pax, & concordia, non folum hominibus fidelibus fic cognofcentibus veritatem, fed fic angelis iptis cœleftibus voluptatem maximam prxftat; quibus dicit fermo divinus, *ecce gaudium m uno peccatore poenitentiam agente*, fic. ad unitatis vinculum revertente. Quod utique non dicetetur de angelis converlationem in cœlis habentibus, nili ipii quoque client nobis adunati, qui noftra adunatione lart.mtur. ficut e contrario utique contriftantur, quando vident diverfas quoiumd.un mentes, fic iciflas voluntates, quafi non t.mtt.m unum, fic eumdem dominum fimul invocent, fed feparatis & divifis abinvicem nec confabulatio jam poflit efle, aut fermo communis. Nifi quod nos gratiam referre Stephano in ifto poflumus, quod per illius inhumanitatem nunc effectum fit, ut fidei & fapientiae veftra: experimentum caperemus. Sed non ii nos propter Stephanum hanc beneficii gratiam cepimus, ftatim Stephaniis beneficio & gratia digna commifit. Neque enim & Judas perfidia fua fic proditione, qua federate circa falvatorem operaIus eft, dignus videri poteft, quafi caufam bonorum tantorum ipfe pneftiterit, ut per illum mundus, fic gentium populus liberaretur. Sed hxc interim quae ab Stephano gefta funt, pretereantur, ne, dum audacia & infolentiar ejus meminimus, de rebus ab eo improbe geftis longiorem mœftitiam nobis inferamus. De vobis autem cognofcentes, quod fecundum regulam veritatis fic fapientiam Chrifti, hoc de quo nunc quaeritur, difpofueritis; cum magna laetitia cxultavimus, fic Deo gratias egimus, quia invenimus in fratribus tam longe pofitis tantam nobifeum fidei fic veritatis unanimitatem. Potens eft enim gratia Dei copulare fic conjungere caritatis atque unitatis vinculo, etiam ea qux videntur longiore terrarum fpatio efle divifa. Secundum quod & olim intervallo temporum feparatos ab Job fic. Nce, qui in primis fuerant, Eaechielem fic Danielem, pofteriores artate ad unanimitatis vinculum virtus divina conjunxit; Ut quamvis temporibus longis difereti eflent, eadem tamen divina infpiralione lentirent. Quod fic nunc in nobis animadvertimus, ut qui longiflimis regionibus a nobis feparali eftis, fenfu tamen fic tpiritu copulatos vos elle nobilcum probaretis. Quod totum hoc fit divina unitate. Nam cum dominus unus atque idem iit qui habitat in nobis, conjungit ubique fic copulat fuos vinculo unitatis. Unde *tn univerfani terram exivit forfainus eorum,* qui, a domino mifli funt unitatis tpiritu velociter currentes. Sicut e contrario nihil prodeft aliquos proximos fie ỹcinéfos fibi efle corporibus, ft animo fie mente diflîdeant; quando adunari anime omnino non poflint, quæ fe a Dei unitate diviterint: *Ecce enim,* inquit, *longin<fnant fe ah te peribant:* fed tales judicium domini pro merito fuo fubibunt, recedentes a verbis ejus, qui patrem pro unitate deprecatur, fic dicit: *Pater da ut quomodo ego & tu unum fumus, fic & hi in nobis unum fint*. Nos vero ea quæ a vobis feripta hint, quafi noftra propria liifcipimus, nec in trancurfu legimus, fed farpe repetita memoriae mandavimus: neque obeft utilitati falutari aut eadem rctçxere, ad confirmandam veritatem, aut fic quadam addere ad cumulandam probationem. Si quid autem a nobis additum fuerit, non lie additur quafi a vobis aliquid minus dictum fit: led quoniam fermo divinus humanam naturam iupergreditur, nec poteft totum fic perieftum anima concipere, idcirco & tantus

ib l.-onin'i S-nnrlo, rUr vb M.cnian.flsi luerit >rJ,ila. His aJ3c Valefius Dienv/iiim Alen.ndrifiiiin in enilt. aJ Pn.lcin. ntm Roiu. urbs rte-b. teram, cuji l.rinlu fub mitia 1'oir ihcat us Xylli Papa, ubi ait. *Illud fnetr-ri ai.l.s-, ei, a: :vit ht.ni ..ife-» ':<-. tui ..m ir.wllum !H'lfe. lea 'nultt antsa fufsriiiruen hflfrep;r:"i 1""tui-t» r< teli., , C* '·' ('.-i.lll.. freteum Iratiue»* C? '-f-'* "ii.-> ftu-. *e,-i faesifti»* Hinc lui> vstrenu Alesan.hi Cc,eri tempora, quibu» Firmilianu, «d Gklarieiitis Kc-<l-iia Sa.er J"tmm ice.» piuηv-iM« luerat, ut .tuet JjMu. In 1 b. «s. bs nodum teomeniem eolleilam credit Va. leni., :,ko«|.:e ante o ::eli, Paya P >nt rhcai :m. U4d,.r,as Paetius. Haidu-.n-.is in Indice Conciliorum tomi primi !«> η Λ .Syrtrad,. Concilia habita tilt anno ii.i.ei 1^3. jPirniat. De lu» vi.le & Auguilinum lib. ;. .entra CieC-snn . ip- 5

i Hillor atn huj s JitiiJi. inaj'S m...icaiaa. aped l'a_iu:.-. ad ar:. n. 9. &- icqq. 5c ad an. 156. num. 9. Λ κ-Γi

tui prophetarum, «t multiplex ^vina fapientia per multos diftribuatur. Unde dc tacere *wmdpitnr*. primo tn prophetia loquendi, u fecundo ruerit revelatum. Qm ex caufii neceflario apud nos fit, ut per fingulos annos. feniores & przpofiti in unum convenismus ad difponenda ea que cure noftrr commiffa funt: ut fi qua graviora funt, communi eonfilio dirigantur: lapfis quoque fratribus & poft lavacrum fidutare a diabolo vulneratis per peenitentiam medela queratur: non quafi a nobis rcmiflîoâem peccatorum con&quantur, fed ut per nos ad intelligcntiam delidorum fuorum convertantur, & domino plenins fati&facere cogantur. Quoniam vero legatus ifte a vobis miffus regredi ad vos feftinabat, & hibernum tempus urgebat; quantum potuimus ad feripta veftra refcnpfimus. Et qutdem quantum ad id pertineat quod Stephanus dixit, quafi apoftoli cos qui ab herefi veniant baptiaari prohibuerint» & hoc cuftodiendum pofteris tradiderint, pleniifime vos refpondtftis; neminem iam ftultaun effe qui hoc credat apoftolos tradidiffe, quando etiam ipfas hzrcfes conftet execrabilcs ac detcftandas poftea extitifle. Cum & Marcion Cerdonis difcipulus inveniatur iero poft apoftolos, & poft longa ab eis tempora facrilegam adverfus Deum traditionem induxiffe. Apelles quoque biafphemiae eius confcntiens, multa alia nova & graviora fidei.ac veritati mimica addiderit. Sed & Valentini &. Bafilidis tempus manifeftum eft, quod & ipfi poft apoftolos, & poft longam aetatem, adverfus ecclefiam Dei fceleratis mendaciis fuis rebellaverint. Ceteros quoque luereticos conflat pravas Tuas feclas & inventiones perverfas, prout quifque errore dudus eft, poftea induxiffe, quos omnes manifeftum eft a femetipfis damnatos effe, & ante diem judicii inexcufabifan fencentiam adverfus femetipios dixifle.* quorum baptifnu qui confirmat, quid aliud quam cum ipfis le adjudicat, & fe ipfe participem talibus faciendo condemnat? Eos autem, qui Romz font, non ea in omnibus fervare, quae fint ab origine tradita, & fruftra apoftolorum audontatem prztenderc, fcire quis etiam inde poteft, quod circa celebrandos dies pafchae, & circa multa alia divine rei (aeramenta, videat effe apud illos aliquas diverfitates, nec obfervari illic omnia zqualiter, qux Hierofolymis obfervantur. Secundum quod in ceteris quoque plurimis provinciis, multa pro locorum & nominum diverfitace variantur; nec tamen propter hoc ab ecclefix catholkx pace atque unitate aliquando difccffum eft. Quod nunc Stephanus aufus eft facere, rumpens adverfum vos pacem, quam femper anteceffores ejus vo bifeum amore & honore mutuo cuftodicrunt: adhuc etiam infamans Petrum & Paulum beatos apoftolos, quafi hoc ipfi tradiderint; qui in epiftolis fuis luereticos exeerati funt, & ut cos evitemus monuerunt. Unde apparet traditionem hanc humanam effe, qux haereticos afferit, & baptifma, quod non nifi folius ecclcfix eft, eos habere defendit. Sed & ad iljano partem bene a vobis refponfum eft, ubi Stephanus in epiftola fua dixit* *Hareticos quoque ipfot in baptifma tonvenire, & quod ad alterutrum ad fe venientes non baptizent, fed communicent tantum*, quafi 1 ad nos hoc facere debeamus. Quo in loco, etli vos iam probaftis filiis ridiculum effe, ut quis fequatur errantes, illud tamen ex abundanti addimus; non effe mirum fi fic heretici agapt, qui etfi in quibufdam minoribus diferepant, in eo tamen quod eft maximum, unum & eumdem oonfenfum tonent, ut blafphemcnt creatorem, qux dam ibrnnia fibi & phancafinata ignoti Det confingentes: quos utique confequens eft fic confentire in baptifmi lui vanitate, ut confcnhunt in repudianda divinitatis veritate. De quibus quomam longum eft ad fingula eorum, vel fceicfta vel fupervacua, refpondcre; fatis eft breviter illud in compendio dicere: eos qui non teneant verum dominum Patrem, tenere non pofle nec Filii nec Spiritus fandi veritatem. Secundum quod etiam illi qui Cataphryges -appellantur, & novas prophetias ufurpare conantur, nec Patrem poffunt habere, nec Filium, nec Spiritum fandum; a quibus fi quzramus quemChriftum prodicent, refpondebunt eum fe praedicare qui mifçrit fpiritum per Montanum A Prifcam locutum. In quibus cum animadvertamus non veritatis fpiritnm fed erroris fuiffe; cognofcimus eos qui falfam illorum prophetiam contra Chrifti fidem vindicant, Chriftum habere non poffe. Sed & ceteri quique hzretici, fi fc ab ecclefia Dei fciderint, nihil habere potcftatis aut gratiz poliunt; quando omnis poteftas & gratia in ccelcfia conftituta fit, ubi prxfideut majores natu, qui & baptizandi, dc manum imponendi, & ordinandi poffidcnt poteftatem. Hxreticocnim ficut ordinare non licet, ncc manum imponere; ita nec baptizare, ncc quidquam fande nec fpiritaliter gerere, quando alienus fit a fptrrtali & deifica fan&itate. Quod totum nos jampridem in Iconio, qui Phrygiz locuseil, colledi, in unum convenientibus ex Galatia, 6c Cilicia, & ceteris proximis regionibus, confirmavimus, tenendum contra, hzreticos firmiter & vindicandum, cum *a* quibufdam de ifta re dubitaretur. Et quoniam Stephanus & qui illi confentiunt, contendunt dimiflionem pec. catonun & fecundam nativitatem in hereticorum baptifma poffe procedere, apud quosetiatn ipfi confitentur Spiritum fimdum non effe; confiderent Λ intelligent fpiritalem nativitatem fine fpiritu effe non pofle: fecundum quod & beatus Paulus apoftolus eos, qui ab Joanne b.iptizativfuerant, priufquam miflus effet a domino Spiritus fandus, baptizavit denuo ipiritali baptifino, & fic eis manum impofuit, ut acciperent Spiritum fandum. Quale eft autem, ut cum Paulum poft Joannis baptifma iterato difcipulos fuos baptizaflê videamus, nos cos qui ab herefi ad ecclefiam veniunt, poft illicitam & profanam eorum tindionem baptizare dubitemus? Nifi fi his epifeopis, de quibus nunc, minor fuit Paulus, ut ni quidem poffint per folam manus impofitionem venientibus haereticis dare Spiritum fandum: Paulus autem idoneus non fuerit, qui ab Joanne baptizatis Spiritum fandum per manus impofitionem daret, nifi eos prius etiam ecclefix baptifmo baptizaflet. Illud quoque abfurdum, quo non putant quxrendum elle, quis fit ille qui baptizaverit, eo quod qui baptizatus fit, gratiam confcqui potuerit invocata trinitate nominum Patris fll rilii & Spiritus fandi. Deinde hxc erit fapientia, quam feribit Paulus effe in his, qui ptffedl funt At quis eft in ecclefia pcifedus

anno CHRISTI «m· tas fit Capiens, qui hoc aut defendat, autcredat, quod invocatio haec nominum nuda fiiificjAt a<i remiflaonem peccatorum , fic bapufini fenftificationem ? cum hec tunc utique proficiant , quando fic qui baptizat habet Spiritum Cinftum, fit baptifma quoque ipfum non frt fine Spiritu conftirutum. Sed dicunt eum, qui quomodocumque foris baptizatur , mente fit fide fua baptifmi gratiam confequi uoffe : quod fit ipfum fine dubio ridiculum eft , quafi de celo adducere ad fe poflit aut mens prava juftorum fanftificationem, aut fides falfa credentium veritatem. Non omnes autem , qui nomen Chrifti invocant, audiri, fic invocationem fuam confequi aliquid grati* pofle dominus ipfe manifeAat , dicens : *Multi venient in nomine meo dicentes: Ego fum Cbrifiut, multos jdlient.* Nulla quippe differentia eft inter pfeudoprophetam & hxreticum : Nam ut ille in nomine Dei aut Chrifti, ita ifte tn facramento baptifmi fallit . Mendacio uterque nititur , ad decipiendas hominum voluntates. Volo autem vobis fic de hiftoria , qux apud nos fafta eft exponere ad hoc ipfum pertinente . Ante viginti emm fit duos fere annos , temporibus poft Alexandrum imperatorem , multap iftic conflictationes & preflurx acciderunt , vel incommune omnibus hominibus , vel privatim Chriftianis; terrx etiam motu? plurimi fic frequentes extiterunt, ut per Cappadociam fic per Pontum multa fubruerent , quxdam etiam civitales m profundum receptx dirupti foli hiatu devorarentur , ut ex hoc perfecutio quoque gravis adverfum nos Chriftiani nominis heret. Qux poft longam retro xtatis pacem repente oborta , de inopinato fie infùeto ma'o ad turbandum populum noftnim terribilior effefta eft. Sereruanus tunc fuit in noftra provincia prxfes, acerbus fic dirus perfecutor. In hac autem perturbatione conftitutis fidelibus , fic huc at que illuc perfecutionis metu fugientibus, fic pa trias fuas relinquentibus , atque in alias partes regionum tranicuntibus , ‹ erat enim tranieundi facultas , eo quod pcrlecutio illa , non per torum mundum , fed localis fuilTet) iftic tubito quxdam mulier., qux in ecftati conflituta , propheten te prxrcrrct , & ı|uali fando Spiritu plena fic ageret Ita autem principalium dxmomorum impetu terebatur, ut per longum tempus foliotai et fic deciperet fraternitatem , ac mirabilia quxdam fic portentofa perficiens , fic facere fe terram moveri polliceretur . Non quod daemoni tanta effet poteftas, ut terram movere , aut elementum concutere juflu valeret ; fed quod nonnunquam fpiritus nequam prxfciens fic intelligens terrxmotum futurum , id fe fedurum effe fimularet , quod futurum videret. Quibus mendaciis fic jaftationibus fubegerat mentes fingulorum , ut fibi obedirent , & quocumque prxeiperet fic duceret, fequerentur : faceret quoque mulierem illam cruda hieme nudis pedibus per afperas nives ire, nec vexari in aliquo aht Ixdi illa difcurfione: diceret etiam fe in Judxam fic Hierofolymam fcftinare, fingens tanquam inde veniffet · Hic fic unum de presbyteris Ruflicum, item fic alium diaconum fefellit, ut eidem mulieri commifcerentur, quod populo poft detedum eft . Nam fubito apparuit illi unus de exorciftis, vir probatus, & circa religiolam difciplinam bene temper converlâtus, qui exhortatione quoque fratrum plurimorum , qui & ipfi fortes ac laudabiles in fide aderant, excitatus, erexit fe contra «llum fpiritum nequam revincendum ; qui ifrbtiti fallacia etiam hoc paulo ante praedixerat , venturum quemdam averfum & tehtatorem infidelem . Tamen ille exorcifta infpiratus Dei gratia fortiter reftitit, & efle illum nequiflimum fpiritum, qui prius fandus putabatur , *ofteadit.* Atqui illa mulier, quas prius per· prcftigias & fallacias dxmonis , multa ad deceptionem fidelium moliebatur, inter cetera quibus plurimos deceperat, etiam hoc frequenter aula eft; ut invocatione · non contemptibili fandificase fe panem & euchariftiam facere fimularet, fic facrificium domino fine facramento» folitx · pnedicationis offerret ; baptizaret quoque multos ufitata fic legitima verba interrogationis ufurpans , ut nil diïcrcpare ab eccleftaftica regula videretur . Quid igitur de hujus baptifmo dicemus , quo ncquiflimus demon per mulierem baptizavit ? Numquid & hoc Stephanus , & qui illi confentiunt comprobant? maxime cui nec fymbolum Trinitatis , nec interrogatio legitima fic eccleftaftica defuit ? Poteft credi aut remiflio peccatorum data , aut lavacri falutaris regeneratio rite pcrfeda7 ubi omnia quamvis ad imaginem veritatis , tamen per drinonem gefta lunt ? Nili fi fic drinonem in nomine Patris fic Filii fic Spirittis fanfti gratiam baptifmi dediffe contendant r qui haereticorum baptifmi defendunt . Apud quos fine dubio idem error eft, dxmonum fallacia ipfa eft , quando apud illos omnino Spiritus fandus non, eft . Illud etiam quale eft, quod vult Stephanus, his qui apud haereticos baptizantur , adeffe prxfcntiam 3c fanftimoniam Chrifti ? Nam fi non mentitur apoftolus, dicens : *Quotquot in Cbrtfto tinfit ejiis, Chrifium induiftis* : utique qui illic in Chrifto baptizatus eft , induit Chriftum : fi auterq induit Chriftum, accipere potuit›ficSpiritum fandum , qui a Chrifto miffus eft , fie Iruftra illi venienti ad accipiendum Spiritum manus imponitur : nifi fi a Chrifto Spiritum ividentfu ut apud hsreticos fit quidem Chriftum non lit autem illic Spiritus fandus . Decurramus vero breviter fic cetera qux a vobis copiofe fic pleniflme difta funt ,- feftinante vel maxime ad vos Rogatiano diacono cariflimo noftro . Sequitur enim illud quod interrogandi funt a nobis qui hxrettcos defendunt , utrum carnale fit eorum baptifma , an fpirituale. Si enim carnale eft , nihil differunt a Judcorum baptifmo , quo fic illi utuntur , ut eo tamquam communi fic vulgari lavacro tantum fordes laventur. Sin autem fpiritale eft : quomodo apud illos efle baptifma fpiritale poteft , apud quos Spiritus fandus non eft ? Ac per hoc aqua , qua tinguntur , lavacrum eft illis' carnale tantum , non baptifini facramentum . Quod fi baptifma hxfeticorum habere poteft regenerationem fecunde nativitatis; non hatretici, fed filii Dei computandi funt , qui apud illos baptizantur : fecunda enim nativitas qu* eft in baptifmo, filios Dei generet . Si autem fponfa Chrifti una eft, qu* eft ecdefia catholica ·; ipfa eft. qust fola generat Dei filios . Neque emm multx fponfir Chrifti , cum dicat apoftolus : *Defpondi vos uni vire virginem esse flem aÇtgnnre Chnflo. fic: Audiffilm, & vide, & rfiti ,η.lιηα ourem tunm t Ü o^ivijcere pop^tur. \um*

dfji-

Λ Λϊίτι rvx/ierim *tuam.* fic: *Veut fp*»fa drA* de epifeopatus fili loco gloriatur , fic fe fuccef- A N n q
adveumf fir *pertrahis λ principio fidei.* fionem Petri tenere contendit , fuper quem CH * leTl
e«»r. 4. fit r *lugmfftujjum* m *Sertum* wwim , *feror mea* fundamenta ecclefix collocata funt, multas alias* art
f*" j. *fpoufa*. Videmus unam perfonam ubique proponi, quia fic fponfa eft una. Non eft autem una nobiicum hxretkonun fynagoga, quia nec fponfa eft adultera fic fornicaria; unde nec poteft filios Dei parere. Nifi fi, fecundum quod Stephana videtur, harefis quidem parit fic exponit; expofitos autem ecdefia iufeipit, fic quos non ipfa peperit pro fuis nutrit, cum filiorum alienorum mater efle non poflit. Et ideo Chriftus dominus nofter unam efle manifrftans fponfam fuam, fic unitatis ejus facramentum declarans, ait: *Qui* w» *efi faecum, adverfus me efi, & qui non metum colligit, fporgit.* Si enim nobiicum eft Chriftus, haeretici autem non funt nobifeum, pro certo adverfus Chriftum funt haeretici. Et fi nos colligimus cum Chrifto, non colligunt autem nobiicum haeretici, fine dubio fpargunt. Sed nec illud praetereundum eft a nobis, quod a vobis neceflario didum eft, quod ecclcfia, fecundum Canticum canticorum, *hortus Jit conclufui, & foSs fignatus, paradifus cum fruilu pomorum.* Qui autem nunquam in hunc hortum introierunt, neque paradifiim a Deo creatore plantatum viderunt, quomodo de fonte, qui intus inclufus eft, fic divino figilio lignatus eft, aquam vivam lavacri falutaris praebere alicui poterunt? Cum vero & arca Noe nihil aliud fuerit quam facramentum^ ecclefix Chrifti, qux tuno omnibus foris pereuntibus eos folos fervavit qui intra arcam fuerunt; manifefte inftruimur ad ecclefix unitatem perfpiciendam, quemadmodum & apoftolus Petrus pofuit, dicena:
». retr 5. *Sic & vos Jmnliter faivos faciet baptijma,* oftendeus, quoniam quomodo qui cum Noe in arca non fuerunt, non tantum purgati fic falvati per aquam non funt, fed ftatim diluvio illo perierunt: fic fic nunc quicumque in ecdefia cum Chrifto non funt, foris peribunt, nifi ad unicum fit falutare ecclefix lavacrum per panitentiam convertantur. Qualis vero error fit, fic quanta fit excitas ejus, qui remtffionem peccatorum dicit apud fynagogas hxreticorum dari pofle, nec permanet in fundamento unius ecclefix qux l?mel a Chrifto lu? pra petram fbiidata eft, hinc intelligi poteft,
Mitti. quod foli Petro Chriftus dixerit: *Quacumque ligaveris fuper terram, erunt ligata & in coelu; tJ quacumque folveris fuper terram, erunt folate tf iu coelis:* fic iterum in evangeli, quando in folos apoftolos infuftiavit Chriftus dicens: *Accipite Spiritum fandlum: fi cujus remiferitis peccata, remittentur illi: & fi cujus tenueritis, tenebuntur.* Poteftas ergo peccatorum remittendorum apoftplis data aft, fic ecclefiis fuas illi a Chrifto mifli conftituemnt, fic epicopis qui eis ordinatione vicaria fucceflerunt. Hoftes autem unius catholicx ecclefix, in qua *nos* fumus, fic advertarii noftri, qui apoftohs fucceflimus, facerdotia fibi illicita contra nos vindicantes, fic altaria profana ponentes, quid aliud funt quam Core fic Dathan fic Abiron, pari fceiere iacrilegi, fic eafdem quas fic illi poenas daturi cum his qui fibi confentiunt; fecundum quod etiam tunc illorum participes fic fautores pariter cum eis perierunt. Atque ego iu hac pane jnfte indignor ad hanc tam apertam fic manifeftam Stephani ftuliitiam, quod qui fic

petras inducar, fic ecclefiarum multarum nova aedificia conftituat, dum efle illic baptifina fua auûoritate defendit. Nam qui baptizantur; complent fine dubio ecdefue numerum. Qyi autem baptifina eorum probat, de baptizatis fic ecclefiam illic efle confirmat. Nec intelligit offufeari a fe fic quodammodo aboleri Chriftianx petrx veritatem, qui fic prodit fic deferit unitatem. Judxos tamen quamvis ignorantia caecos, fic graviflimo facinore conftrifros, zelum Dei apoftolus habere profitetur; Srephanus qul pet fucceflionem cathedram Petri ha- B bere fe praedicat, nullo adverfus hcreticos zelo excitatur: concedens illis non modicam, fed maximam gratis poteftatcm; ut dicat cos fic afleveret per bapeifini facramentum fordas veteris hominis abluere, antiqua mortis peccata donare, regeneratione coelefti filios Dei facere, ad aeternam vitam divini lavacri fanftificatione reparare. Qui fic magna fit coeleftia ecclefix munera haereticis concedit fic tribuit, quid aliud quam communicat eis, quibus tantum grain defendit ac vindicat? Et fruftra jam dubitat in cereris quoque confentire cis fic particeps efle; ut fic fimul cum eis conveniat, fic orationes pariter cum iftdem miiceat, fic altare ac facrincium commune conftituat. C Sed in multum, inquit, proficit nomen Chrifti ad fidem fit bapülmi fanâificationem, ut qui* cumque, & ubicumque in nomine Chrifti baptizatus fuerit, confequalur ftatim gratiam Chriili, quando huic loco breviter occurri poflit & dici, quoniam ft in nomine Chriili valuit foris baptifma ad' hominem purgandum, m ejufdem Chrifti nomine valere illic potuit & manus impofitio ad accipiendum Spiritum fandum. Et incipient cetera quoque, qux apud haereticos aguntur, jufta fit legitima vi* deri, quando in nomine Chrifti gerantur; fe* eundum quod vos in epiftola veftra exfecuti eftis: non nifi in ecdefia fola valere pofle nomen Chrifti, cui foli conceflerit Chriftus cœ- D leftis gratix poteftatem. Quod autem pertinet ad confuetudinem refutandam, quam videntur opponere veritati; quis tam vanus fit, ut veritati confuetudinem praeferat? aut qui perfpecla luce tenebras non derelinquat? Nifi fi fic Judxos Chrifto adventante, id eft, veritate, adiuvat in aliquo anriquiflima confuetudo, quod relifta nova veritatis via in vetuftate permanferint. Quod quidem adverfus Stephxnum vos dicere Afri poteftis, cognita veritate errorem vos confuetudinis reliquifle. Ceterum nos veritati fic confuetudinem jungimus, fic confuetudini Romanorum, confuetudinem, fed veritatis,'opponimus; ab initio hoc tenent», quod a Chrifto fic ab apoftolo traditum eft. E Nec meminimus hoc apud nos aliquando *capifle*, cum femper iftic obfervatum fit, ut non nifi unam Dei ecclefiam noflemus, & fandum baptifma non nifi fanôae ecdefia* computaremus. Plane quoniam quidam de eorum baptifmo dubitabant, qut fic fi novos prophetas recipiunt, cotdem tamen Patrem fic Filium nofle nobiicum videmur: plurimi fimul convenientes in Iconio diligenti (Time traftavimus, fi: confirmavimus repudiandum efle omne omnino baptiima, quod fit extra ecclefiam conftitutum. Ad illud autem

a w h o ,e,n quod pro hzreticis ponunt, & ajunt apo- ftdam dixiffe: *Stve per occafionem, five per veritetem Cirrifins umuencietur,* ut refpondeamus, ineptum eft; quando manifeftum fit, apoftolum in epiftola fua, qua noc dixit, neque hereticorum, 'neque baptifini eorum mentionem, fecifle, fed locutum effe de fratribus tantum, five perfide fecum loquentibus, five in fide fincera perfcverantibus. Nec oporteat hoc longo tra&atu excutere, fed ipiam fatis fit epiftolam legere, & quid apoftolus dixerit, de ipfi» apoftolo recognofcere. Quid ergo, inJiuiunt, fiet de his, qui ab hzreticis venientes me ecclefix baptifmo admiffi funt? Si dc fxculo excefferunt, In eorum numero quorum qui nos catechirati quidem funt, fed priufquam baptizarentur obierunt, habentur, non modo dicunt emolumentum veritatis & fidei, ad quam relifto errore pervenerant, & fi confummationem gratis confecuti non funt, mone przvenn. Qui autem adhuc in farculo permanent, baptizentur ecclefix baptifmo, ut remiffionem peccatorum confcqui pofhnt; ne per alienam przfumptionem, in ptiftino errore manentes, fine gratir confummatione moriantur. Ceterum quale dciiftum eft, vel illorum qui admittuntur, vel illorum qui admittunt, ut non ablutis per ecclefix lavacrum fordibus, nec peccatis expofitis, ufurpata temere communicatione contingant corpus & fanguinem domini, cum feriptum fit: *^uicumque ederit panem eut biberit calicem domini indigne, reus erit corporit ù> fanguinis domini?* Nos etiam illos, quos hi qui prius in ecclefia catholica epifcopi tuerant, & poftmodum fibi poteftatem cleric® ordinationis affumentes baptizaverant, pro non baptizatis habendos judicavimus. Et hoc apud nos obfervatur, ut quicumquc ab illis tinfti ad nos veniunt, tanquam alieni & nihil confecuti, unico & vero ecclefix catholicz baptifmo apud nos baptizentur, & lavacri vitalis regenerationem .confequantur. Et tamen multum tntcreft inter eum qui invitus & jieccflitate perfecutionis coaftus fuccubuit, & illum qui facrilega voluntate audax contra ecclefiam rebellat, vel in Patrem & Deum Chrifti, & totins mundi conditorem impia voce blafphctnat. Et non pudet Stephanum hoc aflerere, ut per eos qui ipfi in omnibus peccatis funt conftituti, dicat porte remiffionem peccatorum dari? Qtiafi poflit effe in domo mortis lavacrum falutis. Ubi ergo erit nuod feriptum eft t *Ab aqua aliena abftme te, & a jonte alieno ne biberis*? fi relido ecclefix fonte fignato, alienam aquam pro tua fufeipis, & prophanis fontibus ecclefiam polluis. Quando enim baptifmo hxreticorum communicas, quid aliud quam de voragine & cœno iliorum bibis, & ipfe ecclefix fanâificatione purgatus, alienarum fordium contadibus inquinaris? Nec metuis judicium Dei, hzreticis teftimonium contra ecclefiam perhibens; cum feriptum fit: *falfut tefii< non erit impunitHf.* Quinimo tu hxrcticis omnibus pejor es. Nam cum in/ multi co;.,ni to errore fuo ad te veniant, ut cdcliz verum lumen accipiant, tu venientium errores adiuvas, & obtcurato lumine eccleluftux veritatis, tenebras liyriet.cx nodis accumulas. Cumque le ill; :n peccatis efle, & nihil gratix habere fe › ac propterva ad ecclefiam venire fateantur; tu f › rcmitlioncm peccatorum fubtrahis, qux iu baptifmo datur, dum dicis eos jam baptizatos, & extra ecclefiam ecclefix gratiam coniècutos. Nec intelligis animas eorum de manu tua exquiri, cum judicii dies advenerit; qui fitientibus ecclefix potum negafti, & volentibus vivere, caufii mortis fuifti. Et infuper indignaris. Vide qua imperitia reprehendere audeas cos, qui contra mendacium pro veritate nituntur. Quis enim juftius indignari contra alterum debuit? Utrumne qui hoftes Dei afferit, an vero qui adverfus eum qui hoftes Dei afferit, pro ecdefias veritate confcntit? Nifi quod imperitos etiam animofos atque iracundos efle manifeftum eft, dum per inopiam confilit flt tierapnis ad iracundiam facile vertuntur, ut de nullo alio magis quam de te dic.- t feriprura divina: *Home animofus perit lites, & virrt,,, iracundus exaggerat peccetA.* Lites enim & diffenfiones quantas parafti per ecclefias totius mundi? Peccatum vero quam magnum libi exaggerafti, quando te a tot gregibus fcidifti? Excidifti enim teipfum; noli te fallere: liquidera ille eft vere fchifinaticus, qui fc a communione ecclefiafticx unitatis apoftatam fecetit. Dum enim putas omnes a te abftinere poffe, folum te ab omnibus abftinuifti. Nec te informare ad regulam veritatis & pacis vel apoftoli praecepta potuerunt monentis & dicentis: *Olfecro ergo vos ego viniter in domino digne ambulare vocatione que vocati eftis, cum omni humilitate fenfus ÌX lenitate, cum patientia, fuftinentrs invicem in dileliione, fatis egentes fervere unitatem fpiritus in conjunftione pacis:. Unum corpus, èT nnut fpiritus, ficut voceti e/iis in une fpe vocationis vejira. Unus dominus, une fides, unem baptsjma, unus Deus & peter omnium, qui fuper omnes, & per omnie, & m omnibus nobis.* Hxc apoftoli mandata & monita falutaria, quam diligenter Stephanus implevit, humilitatem fenius & lenitatem primo in loco fervans? Quid enim humilius aut lenius 3uam cura tot epifcopis per totum mundum iffenfiffe, pacem cum fingulis vano difeordix genere rumpentem, modo cum orientalibus (quod nec vos latere confidimus) modo vobifcum, qui in meridie eftis? A quibus legatos epifeopos patienter fiatis & leniter fufeepit, ut eos nec ad fermonem faltem colloquii communis admitteret: adhuc infuper, diledionis& caritatis memor, praeciperet fraternitati univerfx, ne quis eos in domum fuam reciperet; ut venientibus non folum pax & communio, fed & tedum & hofpitium negaretur. Hoc eftfervafle unitatem fpiritus in conjunftione pacis, abicindere fe a cantatis unitate, & alienum fc per omnia tratnbus facere, & contra facramentum & fidem, contumacis furore difeordixrebellare. Apud talem poteft effe unum corpus & unus fpiritus; apud quem fortaflè ipfa anima una non eft, fic lubrica & mobilis.& incerta Sed quantum ad illum pertinet, relinquamus: excutiamus potius id de quo maxime quxftio eft. Qui contendunt ab hzreticis baptizatos fic recipi oportere, tanquam legitimi baptifmi gratiam coniccutos; unum nobis atque illis baptifma dicunt effe, & in nullo ditcrepaie. Sed quid ait apoftolus Paulus? *Unus tHJm. dominus, una fides, ur.um baptijma, unus Deus.* Si unum atque idem eft cum noftro baptifma hxreticorum: ime dubio & fides una eft: fi autem fides una eft, utique & dominus unus: ' fi

(fi Αηώ»» now eft» confequens eft dice- ecclefiam patrocinium prarftare, & propter hr- a n TTô
" ‹lu'a ' ewia ctk' > S' Mute® k·* »"»«»» retice» afferendos, fraternitatem feindere : infu- christj
» m quar feparari'omnino ft dividi boa poteft,. et- per ft Cyprianum, pfeudochriftum ft pfeudo- *!a
«du. H>?*i-iam apud hæreticos» ipfa eft; quid ultra con- apoftolum, & dolofum operarium dicere? Qui
• éte ·.>·»». tendimus ? Ut quid illos hzreticos , £ non omnia in le efle confcius' prrvenit ; ut alteri
Chriftianoc vocamus? Porro cum nobis & hac- ea per mendacium objiceret, fyiae ipfe ex me-
reticis nec Deus unus fit, nec dominus untu , rito audire deberet. Bene te valere omnibus
, nec una ecclefia, nec fides una, &d nec unus nobis, cum univerfis qui in Africa funt epi-
fpiritus > nec corpus unum ; manifeftum eft , fcopis, & cunftis clericis, ft omni fraternitate
nec baptifina nobis ft haereticis commune elfe univerfi optamus ut perpetuo ummimes , ft
poflê, quibus nihil eft omnino commune. £t unum fentienics, habeamus nobirëüm etiam dc
tamen non pudetStephanum talibus adverfus longinquo adunatos.

a C C^N CILIUM SYNADENSE,

IN CAUSA BAPTISMI AB HÆRETICO COLLATI,

Celebratum anno b CCLVitt.' ' *fub Stepbano Papa I.*

alii?"* Eo^{" tempore, quo V-/ Iconienle concilium, Synadis in Alia habitum eft. In eo idem plane, quod procedente concilio, ftatutum eft; nimirum, ut Jutrcticorum baptiima plane nullius momenti efle exiftimetur, ob caufam fupra didam. Dc quo apud Eufeb. libro 7. cap. 6. in fine Dionyf. Alexand. hrc: *Hoc tamen didici, quod non epifcopi in Africa folum iflam confuetudinem de beeBreticis rebaptizandis jam invexerunt, verum etiam long» tempore ante , epifeoporum memoria, qui antegrefli funt, m ecclefis. maxima hominum frequentia celebratis, dX fnodii fratrum tum Iconii, tum Svnadis, tum aliit multis in locis convocatis iftud decretum fuit: quorum judicia & fententiat condemnare, irritaque facere non audeo.* Vide Baron, an. Chrifti 25S. num. 17.

«CONCILIUM AFRICANUM I,

VEL CARTHAGINENSE I. ·

In caufa baptiûnatis hærcticorum.

c CCLVI. *Αηηο* c CCLVIII. J *fub Stcpbtno Papa 1. habitum.*

la cMuh *tf^Oncilium Africanum.*) Poftquam in Africana ecclefia Agrippino, vel etiam Tertulliano auâorc, ufus rebaptizandi eos qui* ab haereticis baptizati erant, jamdiu antehac frequentatus fuiflet, eumque Novatianus, ut faites» hoc modo lapfos , quos immundos efle docebat, per baptiimum ab omni fua immunditia ablutos in ecclefiam reciperet, aemulatus fuiflet ; Magnus, homo laicus, occafione Novatianorum, eamdem tunc temporis baptiziuidi formam ac ritum cum catholicis obiervantium, dubitavit primus, an ad ecclefiam revertentes rebaptizari deberent, quos a Novatianis baptizatos effe fcirent. Ex epifeopis primi reperiuntur fuifle Numidz, qui de iterando hæreticorum baptifmate ad Cyprianum aliofque epifeopos, ad fynodum hanc Carthagine coactos, literas confcripferunt . Prima igltur fynodica hac de re confultatio, anno 4 258. Valeriani & Gallieni imperatorum 4. habita hate eft, ut Cypriani epiftola 73. ad jubajanum in qua cum ex Africanis alii, juxta 7 apoftolicam traditionem, fentirent non efle rebaptizandos cos qui legitime ab haereticis baptizat! funt : alii vero contra exiftimarent , unum baprifmum dumtaxat efle unius ecclefix, ideoque apud haereticos qui » extra ecclefiam funt, baptifmum verum ft catholicum efle non pofle ; hac inquifitione praevia, tandem definitum eft, cum unum fit in fanfta ecclefia baptiima neminem foris- extra ecclefiam baptizari pofle : traditionem apoftolorum male interpretantes, male etiam loquentem univerfaliter conftringentes, addiderunt (ut ex Cypriani epiftola 71. ad Qpintum conftat,) illos qui a catholicis rite baptizati ad hxreticos defeciflent , non

Marginalia: concilium hibimm" r; tonciiu; O‹c»fione lum on»"çn controvcifi» d« buprifm'.; C«rf· defai. "ee>".

i Hoc quoque (ionciliutn ad I.-onienli» Synodi icmpoix eft retrahealfeÀn.

* H»c tria de Baptifmo Concilia Alricaua Ecckba no* tecipit.

3 Pearfoniu, hoc Concilium Cartnaginenle ‹!e Bept.Gno primum celebratum anno ijj. exiftimat adverfu» Farouium , aliofque, qui illud ad annum ,56. reiecere . Imo Co nt us in Annalibus Ecclelufticis Francorum habitum «Ile (latuit anuo in Autumno, quod Aéla eius Cypruqu. ud Firmiliatiutu ftatim ferinferii , & Firnulijnm nulla mora refponfionem fecerit » hyeme iam imminente Sed licet verum lit , anno 156. hyeme imminent? , refpondilfe Firmilianum, non tamen inde fequirur, primutu nor Cumilium eiufdem ar.ni autumno celebratum--. A-*-paret enim ex tefponûone Firmilûni fcripfle ad -uiu Cyprianum pt il Cot.ilum f.ci.11 Jutu , poft xephani litera» accepta, , poft fuar aJ JubaMpcni & Pompeium datat › quas omnes pu' Ro^a'.anum mint , qoai juc Fiimihinni in fua epiftola femper reelpcair . Melioti itaque 'ime . ,t..a FirittHianu·. inno rjO. immin.iice hveme ad Cyprianum Icriotit , Peaiioniua concludit , primum ho. Ccnuihuiu ful> J I.lu' 155. a.ituiuno selcb aiuna eife.

χΤΓτΓδ· non per baptifmum, fed per folam manuum A
c h RiSTI. impofitionem recipiendos effe, fi att ecclefiam
,J'· redire contendant . Baron, anno Chrifti aj8·
, nu. 17. ufque ad Wi. k.clufive. Qyibus omnibus ita conftitutis, Januario ceterifque Numidix epifeopis fententiam ac definitionem hujus fynodi, prout ipfi per literas ad fynodum feriptas expetiverant, nae- fynddica epiftola, quam >nfra ex Cypriano hic fubjecimus , fignificarunt .

• txx Fama). It Kiari.

EPISTOLA SYNODICA CYPRIANI. &c.

AD JANUARIUM ET CETEROS piscoros Numidas.

De baptizandis hxreticis.

Cyprianm , Liberalis, Caidoniui , Jitnius, ' èTc. *Januar:o, Saturnino , Maximo, Vïiiori, alteri EUtori, Caffo , Proculo, Modiano , Cittino , Gargilio , Euticiano , alteri Gargilio, alteri Saturnino , Eïemefiano , Nampulo , Antoniano , Rogatiana , Honorato, fratribus falulen.*

CUm fimul in concilio effemus, fratres ca- C riflimi , legimus literas vcftras , quas ad nos feciftis, de iis qui apud hxreticos & fchifmaticos baptizari videntur, an ad eccleiiam catholicam, qux una eft, venientes baptizari debeant. De qua re, quamquam & iph illic veritatem & firmitatem catholicx regnlxteneatis, tamen quoniam confulendos nos pro commnni dilectione exiftimaftis , fententiam noftram non novam promimus , fed jampridem ab an tecefforibus noftris flatutam, & a nobis obfervatam vobiicum pan confenfione conjungimus; cenfentes fcilicet, & pro certo tenentes , neminem foris baptizari extra ecclefiam pofle, cum iit baptifma unum in fanda ecclefia conftitutum, & fcriptum fit domino dicente: AleD *dereliquerunt fontem aque vtv*, & effoderunt fibi lacui detritoi qui non poffunt aquam portare.* Et iterum divina feriptura moneat & dicat : *Ab aqua aliena abfttne te, & a fonte aqute aliena ne biberis.* Oportet ergo mundari & fandificari aquam prius a facerdote, ut poffit bap.tifmo fuo peccata hominis qui baptizatur abluere ; quia per Ezechiclem prophetam dominus dicit: *Lt ajpergam fuper vos aquam mundam , & mundabimini ab cmnibus immunditu< cefins , & ab omnibus fimulacris veftrts emundabo vos,* ÔT *dabo vobis cor novum,* ÎT *fpiritum novum dabo m vobis.* Quomodo autem rnundare & Candificare aquam poteft qui ipfe immundus eft, & apud quem Spiritus fandus non E eft' cum dominus dicat in Numeris: *Et omnia q.<ei cmque tetigerit immundus, immunda erunt .* Aut quomodo baptizans dare altcn remiflam peccatorum j-otefl , qui ipie fua peccata depo- nere extra ecclefiam non poteft ? Sed & ipfa interrog*:io quas St in baptiimo teftis eft veri- uti.s. Nam cum dicimus.* *Credit* na *vitam teter-* ■*iw, dT *renulfionem peccatorum pdr fan&am ecdefiam* intalligurcus remiffionem peccatorum non nifi in ecclefia dari :-»apud haereticos autem , ubi ecclefia non fit, non pofle peccata dimitti. Itaque qui hxreticos afferunt, aut interrogationem mutent, aut vindicem veritatem : niii fi cis & ecclefiam tribuunt , quos baptifma habere contendunt . Ungi quoque neccffe eft eum, qui baptizatus fit, ut accepjo chrifmate, id eft,'umftione, effe undus Dei , & habere in fe gratiam Chrifti poffit. Porro autem cuchanftia, ' & unde baptizatiunguntur, oleum, in altari fandificatur . Sandificare autem non potuit olei creaturam, qui nec altare habuit , nec eccleiiam. Unde nec uniho fpiritalis apud hatreticos poteft efle , quando conflat, oleum fandificari, & euchariftiam fieri apud illos omnino non poffe. Scire autem, & meminiffe debemus, fcriptum effe: *Oleum peccatoris non un-tfai. gar caput meum* : Quod ante in pfalmis praemonuit Spiritus fandus, ne quis exorbitans, & a via veritaus exerrans , apud hxreticos & Chrifti adverfarios ungeretur . Sed & baptizato quam precem facere poteft faccrdos facrilegus & peccator ? cum fcriptum iit . *Deus peccatorem non audit : Jed qui eum coluerit , <7 voluntatem e'us fecerit, illum audit.* Quisautcm poteft dare quod ipfe noti habeat ' auc quomodo poteft fpiritalia agere, qui ipfe amilent Spiritum fandum? Et idcirco baptizandus eft & innovandus qui ad ecclefiam rudis venit , ut intus per fandos faudificctur, quia fcriptum eft: *San&i efiote, quia* éT *ego fanilut jum, dieit dominm:* ut qui in errorem fedudus eft, & foris tindus, in baptifmo vcro & ecdefiaftico ctiam hoc ipfum deponat, quod homo ad Deum vçniens, dum facerdotem quaerit, in facrilegum fraude erroris incurrit. Ceterum probare eft haereticorum & ichifinaticorum baptifma, confentire in id, quod illi bapiizaverint. Neque enim poteft pars illic inanis effe, & pars praevalere . Si baptizare potuit , potuit & Spiritum (anctum dare: fi autem Spiritum fandum dane non poteft, quia fons conftitutus cum fando Spiritu non eft, nec baptizare venientem poteft ; quando & baptifma unum iit, & Spiritus fandus unus, & una ecclefia Chrifto domino fuper Petrum origine unitatis & ratione fundata. Ita fit, ut cum omnia apud illos inania & falfa fmt , nihil eorum, quod illi geflerint, probari a nobis debeat . Quid enim poteft ratum & firmum efle apud Deum quod illi faciunt, quos dominus holies & adverlarios fuos dicit , in evangelio luo ponens: *non r/i mecum, adverfum melju ejl: v qui non mecum coiugit, fpargit?* Et beatus quoque apoftolus Joannes mandata domini &. prxeepta cuftodiens in epiftola fua pofuerit ; *Audi/bt , quia Anticbrijius venit , nunc autem Anticbrifli multi jafli Juni, unde cognofcamus , qui.i nov.ffima bora eJi. Ex nobis exierunt , Jed non fuerunt tx nobis : fi enim Juiffent ex nobis , man-*

C H Msn
B
Sin
Deus 7**» f
Levh. n
7*°.

i lu C.'xPce MS- C-olltgn P».-. . Soi- Jcfu › & in CoJi.e ffeaienii, quem cire: Rijiauiu, , p<jft Junium iJdunli.r Γ.οϊπη, , C4 ... Su..ejfur, La./.Itnur , HeUne ... Hetienjittnui , rlrm a.lut j. ... Ha,du.nus. * lia eti.tn Ms. '.oü ı , alilique uptuax ndt* . alit sd.ceiur-:› lu. Harij)la tji unat é-r ... fitum , Z- altt'i fautifJi..-Inui. ilarduiOUs.

TTWM θ' "oanfflimt tetiqae teobifcitm . ünde nos quoque coll^ene âc confiderare debemus, an qui adveriâarii funt domini , & appellati funt Antichrifti, poftint dare gratiam Chrifti . Quare qui eum domino'fumus,·& unitatem domini tenemus, & fecundum ejus dignationem facerdotium ejus in ecclefia adminiftramus, quxeum- A one advcvûrii tyui & antfohrifti faritmt repo* diare & nejirere, & pro profanis habere debemus, *fit* eisn^nt_.de errore ‹5c prawjtate vementes agnofeunt unius ecdefue veram fidem , dare illis per omnia divîne, grane Laciamenta unitatis, & fidet veritatem. Optamus vos, fratres csriHîmi, femper bene valere. A»iî·^ J1

CONCILIUM AFRICANUM,

SIVE CARTHAGINENSE IJ.

In caula baptifini

CCLV! *^nno* * CCLVIII. *jub Sttfbano p.tfa [.*

ef^Oncilium Africanam) Ut ea qux prxeedente concilio conftituta funt pleniore fentcntia confitmentur , Cyprianus in eadem caula baptifmi ab haereticis collati, hoc eodem anno b X58. pleniorem conventum eptlcoporum convocavit, & ex Africa ac Numidia 70. cptlcopoi &. unum ad hanc fvnodum coegit , eo fine, ur quod finguh lentium dc traditionibus majorum lande A inviolabiter fervandis , deponant. Poftquam omnes prxdidi convenilfent, idem, quod fupra prxcedentibus conciliis. Africanis in hic & Bafilidis caufa habitis definitum eft, duplici decreto defuper lato, con firmarunt. Quorum primum eft, ut ii, qui in ecclefia ordinati a fide defecerunt, revertentes ad ecdcfiatn , non nifi ad laicam communionem recipiantur. Alterum, ut baptifmus hxreticorum ab ipfis collants, non tantum pro invalido, fed etiam prq nullo habeatur, adeo ut fi ad ecclefiam revertentes baptizentur , non fecundo baptifmo rebaptizentur , fed tantum primum iis baptifma conferatur , quia ab hxreticis non vere bnpnzati , fed aqua tantum hxreticorum amplius lordidati fuerint. Ita Cypnanus epift. 73. ad Jubajanum. Unde qui illum anabaptifmo patrocinatum fuifte fentiunr , gravitet errant. Hxc cum epifcoporum priedtdorum 71. fententia conftituta eftent, ad Stephanum Romanum epiftola quadam fynodica . quam infra ex Cypriano hic iuhnci curavimus , prrfiribuntur. ille vero fynodica epiftola aece-con-pt* ' Per birras redditas concilium hoc reprobavit, & fimul etiam fandiilnne mandavit, ne a trajjtiûnc apoftohea, de non iterando baptifmate hxreticorum eorum, qui eadem forma, qua utitur ecclefia, baptizallent , vel latum unguem recedant, iplolque ab ipfis Hinti zatos, fi ad ecclefiam redire petant . non aliter , quam per lola n manuum impelitionem recipiant. Hxc ex Cypriam eptlioia, quam ad Pompeium Sabraleniem in Africa epilcopum feripht, probantur. Vide Baron inno 158. num. »7. ufque ad mclntive

Margin: -αι A'· | p. JU· | Ircum · | Pc. K: um f:' | u ui | R·'®·»"·0 P'>n- twduiuin. huiww | Ci tum hoc Kpiobivn.

CYPRIANI · EPISTOLA · ™I· VI

DSTEPHANUM PAPAM.

De concilio.

Cyprianus & ceteri Stepbann fratri fjutfêtn.

AD quxdam difponenda, & ' confiiii communis examinatione limanda, necefte lu Inumus , frater cartllime , convenientibus in unum pluribus faverdotibus eoe,ere & celebrane concilium, in quo multa quidem prolata atque traniada funt, fed de eo sci maxime tibi Cicribendum, & cum tua gravitate ac iapieutia conferendum fuit, quod magis pertineat & ad facerdotalem auctoritatem , & ad ecclefix catholica- unitatem pariter ac dignitatem, de divinx dilpofitionis ordinatione venientem , cos qui tint fons extra ecclefiam tincti , & apud hxreticos & fihiimaticos profanx aqux labe maculati , quando ad nos atque ad ecclefiam , qux una eft, venerint, baptizari oportere; eo quod parum fit eis manum imponet c ad accipiendum Spiritum fandum , nifi accipiant &. ecclefix baptifmum. Tunc enim demum plene fanttificari. & eflTc filii Dei poffunt, fi facramento utroque nalcantur , cum feriptum fit : *Nifi quis renatuf f-ierit* e*, & *Ir^ritte*, naii 7·«··. *pote/i introire tn regnum Dei.* Inicnimus enim etiam in Adis apoftolorum. hoc efle ab apoflolts cuftoditum, &. lalutans fidei veritate feriatum, ut cum in domo Coruelii centurionis fuper ethnicos qui illic aderant , fidei calore ferventes , & in dominum toto corde credited , dc-'cendiiict Spiritus fandus , quo adimpleti variis linguis Deum benedicerent, nihilominus tamen boatum apoftolum Petrum divini praecepti atque evagelii memorem precepiffe, ut baptizarentur fidem illi qui jam fuetant fando fpiritu pleni; ut nihil prrtermiffum videretur, quo minus per omnia divini praecepti atque evangelit legem apoftohea magifteria fer verent. Baptifmum autem non efle quo iwere-T fici utuntur, nec quemquam apud cos qui Cinifio adterfantur per gratiam Chrifti pofle proficere , diligenter nuper exprcflum cA tn epi

K MS. quidam, O *miall<* Hard. · AÏS. r.oftcr , I *ewh:.* H»rd.nn,

"a 'N n "o " epiftola , qu® ad Quintum'collegam noftrum A
CURMTI m Mauritania conftitufum fuper ea re fcripta
*"ı ..qft : item in literis quas collegae noftri adeptfcopo» in Numidia praefidentes ante fecerunt , vujus utriufque epiftol® exempla fubdidi. Addimus plane dc adjungimus, frater cariflime , confcnfu & auctoritate conununi , ut etiarafi qui presbvteri aut diaconi, qui vel in ecclefia catholica prius ordinati fuerint, & poftmodum perfidi ac rebelles contra ecclefiam fleterint , vel apud hxreticos a pfçudoepiùopts & autichriftis contra Chrifti diipofitiouem profana ordinatione promoti fint , & contra altare unum atque divinum facrificia foris falfa ac faerilega offerre conati fint , eos quoque hac conditione fufeipi cum revertuntur , ut com- B inimicent laici ; & fatis habeant quod admittuntur ad pacem, qui hoftes pacis extiterint, nec debere eos revertentes ea apud nos ordinationis & honoris arma retinere, quibus contra nos icbellaverint. Oportet enim facerdotes & miniftros qui altari & facrificiia dclcrviunt, mtegros atque immaculatos efle, cum dominus
trr.t Deus in Levitico loquatur & dicat : *Homo in çko fuerit macula* ifr *vitium, non accedet offerre*
·»■ 19. *dona Deo.* Item in Exodo hxc eadem pr.rcipiat, & dicat: *Et facerdotes qui accedunt ad dominum Deum fanlhficentur, ne forte derelinquat*
e.»·) «* ,“0J downuij . Et itenim: *& cum accedunt minifyare ad alture fanili, non adducent in fe dehilum, ne moriantur.* Quod autem majus po-U teft efle deliftum, aut qux macula deformior, Jiuam adverfus Chriftum.ftctiflc ? quam ecclesum ejus, quam illefanguinc fuo paravit & condidit, diilipafle·' quam evangelicx pacis ac dile&onis oblitum, contra nnanimem & concordem Dei populum hoftilis diicordi® furore pugnafle ? Qui etii ipii poftmodum ad ecclefiam redeunt, reftituerc tamen eos Sc fecum revocare non poflitnt , qui ab eis fedudi & foris morte preventi extra ecclefiam line communicatione & pace perierunt ; quorum animas in die judicii de ipforunv manibus expetentur, qui perditionis auflores &. duces extiterunt. Et idcirco fatis eft plibus revcrientibus veniam dari , non tamen debet in domo fidei perfidia promoveri : nam quid bonis & innocentibus, atque ab ecclefia non recedentibus refers .imus ? fi eos, qui a nobis receflèrint , & contra ecclefiam fleterinr, honoramus ? Hxc ad conlcientiam tuam , frater cariflime, & pro honore communi, & pro fimplici dile&ionepertulimus, credentes etiam tibi pro religionis tux & fidei veritate placere, qua^& religtofa pariter & vera funt. Ceterum icimus quofdam quod fcmcl imbiberint nolle deponere, nec propofitum fuum facile mutare, fed falvo inter collegas pacis & concordis vinculo, quedam propria , qux apud fe femel fint ufurpata, retinere: qua in re nec nos vim cuiquam facimus aut legem damus ; cum habeat m ecdcfi® admimftrationc volun- E tatis fu® arbitrium liberum unufquifque prxpofitus , rationem aftus fui domino redditurus. Optamus te, frater cariflime, femper bene valere.

CYPRIANI * EPISTOLA
AD POMPEJUM.

CHRISTI › LXXIV «dit. Pie. k Xi|*J

Coati» epiftolam Stephani.

*Cyprianus, Pesupeje fi*tri faiutem.*

QUamquam plene ea qux dc hxreticis baptizandis* dicenda funt complexi fumus m epiilolis , quarum ad te exempla tranfmifimus , frater cariflime , tamen quia defiderafti in notitiam tuam perferri , qux mihi ad literas noftras Stephanas frater nofter refcripferit; mifi tibi referipti ejus exemplum : quo ledo magis ac magis ejus errorem denotabis, qui hxreticorum caufam contra Chriftianos & contra ecclefiam Dei aflerere conatur. Nam inter cetera vel fiiperba , vel ad rem non pertinentia, vel fibiipfi contraria, qu® imperite atque improvide fcripfit, etiam illud adjunxit, ut diceret ; S» *quis ergo a quacumque barefi venerit* tetrao, *ad nos , nibil innovetur nifi quod traditum efl , ut manus illi imponatur in poenitentiam: cum ipfi baretici * proprie alterutrum ad fe venantes* * ft·· *non baptizent, fed communicent tantum.* A quacumque hxrefi venientem baptizari in ecclefia vetuit, id eft, omnium hxreticorum baptifinata jufta efle & legitima judicavit. Et cum fitv· gul® hxrefes fingula baptiimata & diverfa peccata habeant, hic cum omnium baptifmo communicans , univerforum deiiûa in finuin coacervata congeflit. Et prxeipit nihil aliud innovari nifi quod traditum eft ; quafi is innovet, qui unitatem tenens , unum baptifma uni ecclefi® vindicat ; & non ille utique qui unitatis oblitus mendacia & contagia profan® tinâionis ufurpat. *Kibrt innovetur,* inquit, *nifi quod tra-ditum efi.* Unde eft illa traditio ? utrumne de dominica & evangelica auctoritate defeendens an dc apoftolorum mandatis atque epiilolis veniens? Ea enim facienda efle qux fcripta funt, Deus tcftatur, & proponit ad Jefum Nave dicens : *Hon recedet liber legis hujus ex ore tuo , fed meditaberis in eo die ac no&e: ut obferves facere omnia qua fcripta funt in eo.* Item dominus apoftolos fuos mittens, *mandat baptizari gentes* M·,A· ··♦ *V doceri, ut obfervent omnia quacumque ille procepit.* Si ergo aut in evangelio pnrcipitur, aut in apoftolorum epiilolis , aut aftibus continetur, ut a quacumque hxrefi venientes non paptizentur , fed tantum manus illis imponatur m pcenitentiam , obfervetur divina hax & fanâa traditio. Si vero ubique hxretici nihil aliud quam adverfarii & antichrifti nominantur ; fi vitandi & perverfi , & a femetipfis damnati pronunciantur ; quale eft ut videantur damnandi a nobis non efle , quos conflat apoftolica conteftatione a femetipfis damnatos efle ? Ut nemo infamare apoftolos debeat, quafi ilii hxreticorum baptifmata probaverint, aut cis fine eccleii.-e baptifmo communicaverint, quando uu lia de hxrericis apoftoli *fcripfcntnt :* & hoc , cum nondum hxretic® peftes acriotes prorupifknt, nec Jujp quoque Marcion de Ponto emerfiflet, cujus magifter Cerdon fub Hyginio tunc epifcopo, qui in urbe nonus fuit, R.omam veuit : quem Marcion fecuttis additis ad crimen augmentis, impudentius ceteris & abruptius in Deum patrem creatorem blafphcmarc inftituit, & hxreucum furorem faailegis annis contra

cc-

A'INO CHiusTi »» »»♦

ecclefiam rebellantem icelcrattus & gravius armavit. Quod fi hsrefes confiât poftmodnm ptures afc.pejones earitifle, flt fi retro nufquam omnino pnxeptam eft, neque confcriptum, ut, hxretico tantum manualia peenitentiam imponatur, & fic ei communicetur : & fi baptifma non nifi unum eft, quod apud nos eft, fit intus eft, & foli etxlefir de divina dignatione conceffum eft: que ifta obftinatio eft, queve prefumprio, humanam traditionem divine difpofitioni anteponere, nec animadvertere, indignari & iraici Deum quotiens divina praecepta folyit & prrierit humana traditio ? sicut per Ifaiam prophetam clamat dt dicit: *Popadar ifte Ultit honorificat me, cor vero eorum longe ftparatam eft a me. Sine caufa auttm colant me, emendata if do&rinas herniam* docentes.* Item dominus in evangelio increpans fimiliter & objprgans ponit & dicit.* *Rtjkitis mandatam Dei, at traditionem veftram ftataatts.* Cujus praxepti memor beatus apoftolus Paulus, commonet ipfe 2uoque & inftruit, dicens: *St qais aliter docet, T ao» ac^aiefcit fanis verbis, domini noftri Jefn Chrifti tf doilrina ejas, ftapore elatas eft, nibil /ciens*; difcedendum ab hujufinodi. Prxclara fane & legitima traditio Stephano fratre noftro docente proponitur, qux aurtoritatem nobis idoneam praebeat. Nam in eodem loco epiftolr fux addidit & adiecit.* *Cam ipfi baretici proprie alteratrnm ad fe venientes non baptizant, fed communicent tantam.* Ad hoc enim malorum devoluta eft ecckfia Dei & fponfa Chrifti, ut haereticorum exempla feftetur, ut ad celebranda facramenta cceleftia difciplinam lux de tenebris mutuetur, & id faciant Chriftiani, quod Antichrifti faciunt. Qux vero eft animi caecitas, qux pravitas, fidei unitatem de Deo patre, & de Jefu Chrifti domini & Dei noftri traditione venientem nolle cognofcere? Nam fi idcirco apud hrreticos ecclefia non eft, quia una eft, & dividi non poteft; fi ideo illic Spiritus fanchis non eft, quia unus eft, & effe apud profanos & extraneos non poteft; utique & baptifma, quod in eadem unitate confiftit, effe apud hrreticos non poteft, quia feparari neque ab ecclefia, neque a Spiritu fando poteft. Aut fi effeffum baptiftni majeftati nominis tribuunt, ut qtli in nomine Jefu Chrifti ubicumque & quomodocumque baptitantur, innovati & fanrtiheati judicentur, cur non in ejulitem Chrifti nomine illic & manus baptizato imponitur ad accipiendum Spiritum fanrtutn? cur eadem ejufdem majeftas nominis non prxvalet in manus impofitione, quam valuiife contendunt in baptifmi ianffificatione? Nam fi poteft quis extra ecclefiam natus templum Dei fieri, cur non poffit fuper templum & Spiritus fanrtus infundi? Qui enim peccatis in baptifmo expolitis fanrtificatus eft, & in novum hominem fpiritaliter reformatus, ad accipiendum Spiritum fanrtum idoneus fartus non eft; quando apoftolus dicat: gwotjHOt *in Cô>tfto biptizati efln, Cbriftam indaiftsr.* Qyi poteft apud hxrencos baptizalus Chriftum induere, inulto magis poteft Spiritum fandum, quem Chriftus milit, accipere. Ceterum major erit mittente qui miffus eft, ut incipiat foris baptizatus Chriftum quidem indutffe, fed Spiritum fanclum non potuifle percipere; quafi poflit aut fine fpintu Chrinus indui, aut a Chrifto fpiritus feparari. Illud quoque ineptum, ut cum nativitas fecunda fpiritalis fit, qua m Chrifto per lavaçrum regenerationis naicimur, dicant quod poffit quis apud hxrettcok fpiritaliter nalci, ubi fpirimnj negant efle. Peccata enim purgare, & hominem fanrtificare aqua fola non poteft, nifi habeat & Spiritum fanftum. Qttare aut dc. fpiritum necefte eft concédant effe illic, ubi baptifma efl'e~dicunt: aut nec baptifma efle nU fpiritus non eft: quia baptilina effe fine Spiritu non poteft. Quale eft autem aflerere » fit contendere, quod effe poflint filii Dei » qui non fint in ecclefia nati? Baptifma enim efle in quo homo vetus moritur, & nonis nafeitur, manifeftat & probat beatus apoflolus, dicens: *Sflvnri) uo» per levicnm retinerettome.* Si autem in lavacro, id eft, in baptifmo eft regeneratio, quomodo generare filios Deo Tueretis per Chriftum poteft, qux Chrifti fponia non eft? Ecclefia eft enim lola, qua- Chrifto conjunfta & adunata fpiritaliter filios generat, eodem apoftolo rurfus dicente: *Cbriftas dtleiut ecclefiam, Cf fnpfam tradidit pro ea, et eam faneificeret, pargans eant lavacro a^aa.* Si igitur hxc eft dilerta & fponfa, qux fola a Chrifto fan&ificatur, & lavacro ejus fola purgatur; manifcftum eft hxrcfim (qux fponfa Chrifti non fit, nec purgari, nec fandificari lavacro ejus poflit) filios Deo generare non pofle. Porro autem non per manus impofitionem quis nafcitur quando accipit Spiritum fandum, fed in baptifmo; ut fpiritum jam natus accipiat, figura primi hominis Adam fartum eft. *Ante enim Deas eam plafmavit, éT tone mjefflavit in faciem e)ns flatam vite'.* Nec enim poteft accipi fpiritus, nifi prius fuerit qui accipiat. Cum autem nativitas Chriflianorum in baptifino fit, baptifmi autem'geuerafio & ianftificatio apud folam fponfam Chrifti fit, qux parere fpiritaliter, & generare filios Deo polftt: ubi, & ex qua, & cui natus eft, qui filius ecclefix non eft, ut habere quis poflit Deum pultem, ante ecclefiam matrem? Cum vero nulla omnino hxrefis, fed neque aliquod fchifma habere falutans baptilmi ianrttficationem foris poflit; cur in tantum Stephani fratris noftri obfttnatio dura prorupit, ut etiam de Marcionis baptifmo, irem Valentini & Apelleus, & ceterorum blafphemantium in Deum patrem contendat filios Deo nafei? & illic in nomine Jefu Chrifti dicat rcmiflionem peccatorum dari, ubi blafohematur in Patrem, & in dominum Deum Chriftum? Quo in loco confiderandttm eft, frater cariflime, pro fide & religione iacerdotalis loci quo fungimur, an conflare faceidoiis Dei ratio in die judicii poflit, afferentis & probantis, 6. in acceptum referentis blafphemantium baptifinara, cum dominus comminetur & dicat: *Et nane pracepfam hoc ad vos eft, o facerdotet, fi no» andicritss, <X fi κβ» pofaerttis m corde veftro, at ictis honorem nomini meo, dicit dominas omnipotent, immittam i» vos maledidtioncm, maledicam benedifhonem veftram.* Dat honorem Deo, qui Marcionis baptifmo communicat? Dat honorem Deo, qui apud eos qui in Deum blafphemant remillionen peccatorum dari judicat? Dat honorem Deo, qui foris de adultera & fornicatia nafei Dei filios alleverat? Dat honorem Deo, qui unitatem. veritatem de divina lege venientem non tenens, harrçfes contra ecclefiam vindicat? Dat honorem Deo, qui lixreticorum aml-

tfil «, Ctiet- j. Mekt. ».

anno chrjsti

amicus, & inimicus ChriftiâLorum, facerdotes Dei, veritatem Chrifti, 8c ecdefi* unitatem ruentes abftinendos-putat ? Si fic honor Deo datur , fi fic, a cultoribus'& firerdotibus ejus timor Dei & difciplma, fervatur ; abjiciamus arma, manus demus in captivitatem, tradamus diabolo ordinationem evangelii, difoofitionem Chrifti, majeftatem Dei, divine militiae facramenta folvantur , fiicrorum , ccdeftium figna prodantur, fuccumbat ÔC * cadat ecdefia haereticis, lux tenebris, fides perfidiae, fpes defperationi, ratio errori, immortalitas morti, caritas odio, veritas mendacio, Chriftus Antichrifto . Merito & fic in dies fingulos fchifmata & haerefes furgunt, crebrius atque liberius excrelcunt, & ierpentinis criminibus pullulantes , adverfus ecclefiam Dei majoribus viribus venenorum fuorum virus exprimunt : dum illis advocatione quorumdam & auâoritas prrftatur & firmitas, dum baptifma eorum defenditur , dum fides , dum veritas proditur, dum id, quod contra ecclefiam foris geritur, intus in ipfa ecdefia vindicatur. Quod fi eft apud nos , frater dileftiffime, Dei timor, fi tenor praevalet fidei, fi cuftodimus Chrifti praecepta , fi incorruptam atque inviolatam fponfie eius fanftitatem tuemur, fi luerent fenfibus & cordibus noftris verba domini dicentis: *Putas entre venerit filins hominis, inveniet fident in term ?* quia fideles Dei milites , qui Deo fide & religione fincera militamus, commiffa nobis divinitus caftra fideli virtute fervemus. Nec confuetudo, qu* apud quofdam obrepferat, impedire debet quo minus ve ritas praevaleat & vincat. Nam confuetudo fine seritate, vetuftas erroris eft: propter quod relido errore fequamur veritatem, fcientes quia & apud Efdram veritas vidt, ficut icriptum eft: *Veritm manet tf invaiefeit in atemurn, tf vivit tf obtinet in facula facularum. Nec eft apud enite accipere perfenam, nec differentias , fed qua funt fiifta facit : nec eft in fitdicio ejus iniquum , fed fortitudo , tf regnum , tf mafiftas, tf poteftas omnium fecularum : Benedifhts Deus veritatis .* Quam vernaiem nobis Chriftus oftendens in evangelio fuo, dicit: *£go fum veritas.* Propter quod fi in Chrifto fumus, & Chriftum in nobis habemus , fi manemus in veritate, & veritas in nobis manet ; ea qu* funt vera teneamus. Fit autem Audio prxfumptionis & contumaci», ut quis magis fua prava & falfa defendat, quam ad alterius reda & vera confentiat. Cui rei profpiciens beatus Paulus apoftolus, ad Timotheum feribit & monet, *epifeopum non hiigiofum, fed mitem tf docibilem effe debere.* Docibilis autem ille eft , qui eft ad difeendi patientiam lenis & mitis : oportet enim epifeopum non tantum docere, led fic difeere ; quia & ille melius docet , qui quotidie crefcit , & proficit difeendo meliora. Qtiod ipfum quoque idem apoftolus Paulus docet , pnemonens, *ut fi alii fedenit melius revelatum fuerit , prior taceat.* In compendio eft autem apud religiofas & fimplices mentes , & errorem deponere , & invenire atque eruere veritatem. Nam fi ad divin» traditionis caput & originem revertamur, ceflat error humanus ; 6c ûcramentorum cœleftium ratione perfpèôa , quidquid fub caligine ac nube tenebrarum obfcurum latebat, *jn* lucem veritatis aperitur. Si canalis aquam ducens, qui copiofe prius & largiter profluebat, fubito dcficiat, nonne ad fontem pergitur , ut illic de fe&iotus ratio ndfcatur , utrumne arefcentibus venis, in capite unda ficcatarit; an vero integra inde & plena procurrens m medio itinere deftiterit ? Ut fi vitio interrupti aut bibuli canalis cffedum eft, quo minus aqua continua perfeveranter ac jugiter flueret, reiefto & confirmato canali ad ufum atque ad potum civitatis aqua coUefta eadem ubertate atque integritate rcpr*fentetur , qua de finite proficifcitur. Qpod & nunc facere oportet Det facerdotes præcejja divina fervantes, ut fi in aliquo nutaverit & vacillaverit veritas, ad originem dominicam & evangelicam, 6c apoftolicam traditionem revertamur ; & inde furgat aftus noftri ratio, unde & ordo dt origo lurrexit . Traditum eft enim nobis quod fit aaar Dear, *tf Cbti flat UUUS , & fpes, tf fides OHU , tf una ecclefia, tf baptifina unum* , non nifi in una ecclefia conftitutum ; a qua unitate quifquis difceffcrit, cum haereticis neceffe eft inveniatur , quos dum contra ecclefiam vindicat, facramentum divinae Traditionis impugnat, Cujus unitatîs facramentum exprcfliim videmus etiam in Cantico canticorum ex perfona Chrifti dicentis : *Hortus conclufus foror mea fponfa, fonsfignatus, puteus aqua viva, paradifus cum fruHu pomorum* . Si autem ecdefia ejus hortus conclufus eft, & fons fignatus, quomodo in eumdem hortum introire , aut bibere de fonte ejus poteft , qui in ecdefia non eft ? Item Petrus ipfe quoque demonftrans & indicans unitatem, mandavit & monuit nifi per unum folum baptifma unius ecclefi* falvari nos non pofle. *In arca,* inquit, *Noe pauci, id eft, otto anima falva fafla funt per aquam , quod tf vos fimiliter faivos faciet baptifma* Quam brevi fle foiritaii compendio unitatis facramentum manifimavit ! Nam uti in illo mundi baptifino , quo iniquitas antiqua purgata eft , qui in arca Noe non fuit, non potuit per aquamfalvus fieri: ita nec nunc/potclt per baptifinum falvus videri , qui baptizatus in ecdefia non eft , qu* ad arc* unius facramentum dominica unitate fundata eft. Obfervatur itaque a nobis 6c tenetur, frater cariflime, explorata & perfpe&a veritate, ut omnes qui ex quacumque h*refi ad ecclefiam convertuntur, ecdefic unico legitimo baptifina baptizentur, exceptis his qui baptizati in ecdefia prius fuerant, & fic ad harreticos tranfierant : nos enim oportet, cum redeunt, afta poenitentia, per manus impofitionem folam recipi , & in ovile unde erraverant, a paftore reftitui . Opto te, frater cariflime, femper bene valere.

SY-

SYNODUS ROMANA STEPHANE

Ex libello Synodia».

^ÇTpala? v>w« iq4 "fà îW«>i, & Poi^A <uwt0Mrô£f« , ὑβ·' ΣiΓψανν wû *iepi· uàprvf^* wave · «rwtrpÆowdt nk Cf r» *«inftcarnÇfa* ix* f« vokw «rpewç <ροτφ· *χρμϊηί* η» χ«θ<λ ηα» *itaûwrtf*.*

CYnodus divina & Gurra provincialis, Rmm» & colleâa a Stephano ianfto martyre fc papa» » SUI » Africa» fynodo fine ratione dicavit.

C ANNUM CHRISTI

luti coli-- &IOM.

DUo erant (*inftit jtugnftinni i» Hbro de unico hptifno cap.* xjv.) eminentilfimarum Ecclefiarum , Konuuue fcilicet dt Carthaginenfis, Epifcopi, Stcphanuj & Cyprianus, ambo in unitate catholica conftituti . *Erat* m *,fi"Peftate magnam fcHfma i» ecclefia propter doirri·* »*» dr *rebaptizalione , quam olim Afri accept. rant ab Agnppino CartbaginonfiEpifcopo^* & vwawB *fanflus Cyprianus admodum penticacittr defindebat . Tunc Papa Stephanas Rome fynodum previnciakm collegit , nt ait auffor fynodiei ; ubi* cum ceteris quidem collegis fuis, *tet loquitur Vinçentius Limenfis, fed* tamen per ceteris, *in* eww *dtdfrhen ixvt&ut eft. Deniqn tx* m /jeada, *ta appxnt, celebrate epiflelan id Àfricnet ni- Jtt, quxfanc mènent» extat* rêrçre, /«d *tentant deftnitio* , fN4w *in epiftola* Ixxiv. ad *Ponpejetn nnfervavit S. Cypriantu ,* Si quia ergo a quacunque hsercfi venerit ad nos, mhil innovetnr nifi quod traditum eft , ut manus illi imponatur in poenitentiam; cum ipfi haeretici proprie alterutrum ad fe venientes non baptizent, led communicent tantum.

fflitu Stephani epiftola meminerunt Enfilius IU. m. *tap.* lit. *dy'Eincentiuf Lirinenfis'*

A N ON YMI (*) TRACTATUS

De Baptifmo Hxreticorum.

Observatio Philif»i Labbe, S. J.

In exemplari vetuftiftimo S. Remigii Retnenfs poft fuperforem S. Cypriani ad Pompeium epiftolam fequitur traâatut fcriptoris anonym!, qui adverfus Cyprianum iaftatam per ea tempora de baptizandis hareticis controverfum judicat . Hunc a R. P. Jacobo Sirmondo *if* acceptum V. C. Nicolai» Rigalrius obfervationibus fuis inférait , & nos hic tibi quoque , ledor antiquitatis ecclefiaftioe ftudiofe , reprrfentamus, quia, ut ait ille, variia fuper Cypriaci lententia quzftionibus fubtiliter examinatis multa continet, que ad veteris ecclefwr difciplinam laciunt plurimum ; & quantum ex diÔione deprehenditur , audori» eft ab rvo Cyprianico parum diftantia.

NON DEAER.E DENUO BAPTIZARI C

qui fcmel in nomine domini noftri Jcfii Chrifti fint tindi.

ANimadverto quzfitum apud fratres, quid potius obfervari oportet in perfonatn eorum , qui in haerefi quidem, fed in nomine Dei noftri Jefu Chrifti fint tindi, poftmodum inde digrefti, & fupplicitcr ad eccleftiam Dei advolantes, totis praecordiis panitentiam agerent, & erroris fui damnationem nunc demum intelligentes, auxilium falutis ab ca implorent: utrum vetuftitfima confuctudine ac traditione ecctefiaftica, poft illum, qui foris quidem, fed in nomine Jefu Chrifti » dominicum acceperunt baptifma , tantummodo imponi eis manum ab epifeopo , ad accipiendum Spiritum fandum fufficeret, & hax manus impoutio fignum fidei iteratum atque confummatum eis praeftaret : an vero etiam iteratum baptifma his neceflarihm effet, tanquam nihil habituris , fi boc quoque adepti ex integrt» non fui&nt , perinde ac fi nunquam bapuzati in nomine Jefu Chrifti forent. Ideoque nonnulla fuper hac nova quzftione feripta, aut referipta efte jactabantur , quibus utraque pars ad deftruenda aliena fummo ftudio nitebatur. In quo genere quzftionis, ut mihi videtur, nulla omnino potuiflet controverfia aut difeeptatio emergere, fi unufquifque noftrum contentus venerabili ccclefiarum omnium auftoritate, & neceflaria humilitate, nihil innovare geftiret, cum * locum contradi&oni non quemlibet animadverteret, Namque omne quod anceps dc ambiguum, & Din diverfis fententiis prudentium ac fidelium virorum conftitutum eft, fi contra prifeam &. memorabilem eundorum emeritorum fandorum & fidelium folenniflimam obfervationem judicatur, damnari utique debet, cum in re olim com-

(i) la C<Mic. Vatkaao, at admonet Labbeas la *SyaopG* , tribuitur bic UbcHu» Urfiao Monacho, *it* quo Gcanadiua *enp.* abi Skmondu» legit .

conpofita fic ordinata, quodeumque eft jllud quod contra ecclefiarum quietem atque pacem in medium producatur, nihil praeter difeordias & fimultatds fie fchifmatâ allaturum; ubi nullus alius frùûtis reperiatur, nifi. hic folus , Ut urfhs homo, quicumque ille eft, niagiue prudenti® fic coriftanti® effe apud quofdam leves homines inani gloria praedicetur, fic * hxreticorum ftupore praeditus, quibus hoc unicum perditionis folatitun-eft, fi -non ibli peccate videantur, errores fic vitia, univerfârum ecdefiarum correxifle apud fimillimos fui & compares celebretur . Haereticorum enim omnium "hoc ftudiiun atque propofitum eft, fanftiflimve matri noftrx ecdehx.rjufccmodi & plurimas quantas calumnias neftere, Ac invenifle aliquid quod ei crimini , vel .etiam leviter, dari poflet, Iummam gloriam ducere. Quod cum nullum fane mentis fidelium tenere^, vel maxime nullum omnino in quocumque'Xlcro conftitulum , ac ^nulto magis epifeoporum , audere decear, monftri fimile eft, ipdos epifcopos talia fcandala cogitare, fic turpitudinem matris ecclefix, fi quam putant in hoc negotio efle, contra pneceptum -legis Ac omnium feripturarum nimis inrcverenter cum fua ipioruin turpitudine fic periculo non vereri detegere ; quamquam nulla fit in hoc , nifi in errore ipforum illorum, turpitudo ecclêfiæ. Itaque deterius delinquitur ab hominibus ejufmodi, fi id quod in oblèrvatione antiquirtima , aliis tanquam non refte fiat reprehenditur, & ab his qui ante nos fuerunt, tum etiam a nobis refte obfervatum efle & obfervari manifefte ac fortiter oftendatur, ita ut etfi paribus argumentis ex utraque parte congrederemur, tamen quia non poterat id quod innovabatur fine diflenfione fratrum Ac damno ecclefiaftico confiftere , utique non debeat contra fas, quod ajunt & nefas, id eft contra bonum Ac xquum, ecclefi® matri qiiafi macula temere infligi , eifque qui hoc adlcntarint, audacix huju» atque impietatis ignominia merito debeat adferibi. Sed quoniam non eft in noftra pôteftate, u: fecundum pneceptum apoftoli idipfum dicamus omnes, neve Gut in nobis fchilmata, tamen in quantum poilumtis, connitimur hujus traftatus ftattun dcmonftrare ; & turbulentis hominibus, ut vel nunc fuum negotium agere incipiant, perfuadere ; coniecuturis eti.im plurimum nobis, fi hoc quoque coniilio fano tandem voluerint .adquiefcere. Et ideoquxoumque fanftarum feripturarum ad hanc partem pertinentia funt capitula; neceflario in unum congeremus: & qnx videntur efle diverfa aut varia, quantum poterint, manifefte inter fe conglutinabimus, Ac utilitatem ac commodum fui gulorum pro mediocritate noftra examinabimus, ut » accendi in ecclefia formam & confuetudinem faluberrimam atque pacificam univerfis fratribus infinuemus. Igitur adgredientibus traftatum fahitaris & novi, hoc eft fpiritalis & evangekci baptifmatis, imprimis occurrit notiflima omnibus praedicatio celebrata atque cœpta ab Joanne Baptifta, qiii aliquantum defeifeens a lege, id eft Moyfe , antiquiflimo baptifmate, A. viam novx & verx grati® pr«fteniens, & baptifmate, quod interim exercebat, aqux Ac pernitenti® tcnfim aures Judxoruin prxvenicbar, & occupabat ipiritalis baptilmatis futuri annuntiatione adhortans eos & dicens: *Qiei poft mt venit fortior me eft, ckJus*

A *age non fnnt dgws eorriginm tnkenmenii fotver<, ipfe ver Snpriznhit i» Spirit* fonfto & igni*: Propter quod nobis quoque hujus fermons orfus hinc incipere debebit. Nam fic dominus hanc eandem vocem Joannis poft fuam refurrçitionem In Aftis apoftolorum confirmans , praecepit eis, ab Hierofolymit ne difcederent , fed expeâarcnt illam promiflionem Patris quam audiftis a me, quia *Jonnoes qnidem bnptiznvtt sb •tqiuij vos nntem hnpttznbimini fpiritnfon&o non poft mtthot hos diets* Itemque Petriis eadem verba domini percqnfuit, rationem pro fe apud apoftolos reddens dicendo: *tfvw» oiitèm .incipe-rem loqui ego, irtjut Spirit*} fondns fuptr vv, faa tX fuper not in principio, & rtcordetntf*m Brtermonem domini Jient dicebot : Joonnes qpidem hsptitnvit nqne, vos entem hnptizohimini Spiran fenile* . Si ergo rqiiale donum dedit cis ficut & nobis credentibus dominum Jefum Chriftum, ego quis eram qui portem prohibere domino ? Et iterum : Viri fratre*, fcitis quia a diebus antiquis in nobis Deus elegit per os meum audire gentes verbum •vangelii & credere, & qui corda novit Deus teftimonium perhibuit dans eis Spiritum ' fanftum ficut & nobis , Ac propterea hujus fententi® quae fit vis & poteftas, ronfiderare debemus . Ait enim dominus eis qui poftmodum baptizari haberent, quia crederent, baptizandos efle , non quemadmodum a fe in aqua in pœnitentiam, fed in Spiritu fanâo. De qua pnedicatione

C cum utique nemo noftrum poffit ambigere , manifeftum eft qua ratione homines in Spiritu fawfto baptizati fint; nam & proprie in ipfo /olo fando tyiritu baptizati funt qui crediderunt, quia Joannes diferevit & dixit, dicent , fe quidem in aqua baptizare, venturum autem qui in Spiritu fanfto baptizet * gratia & virtute Dei , funt & hoc & occulta largiente & operante; nihilominus autem etiam in baptifmate Spiritus & aquae· Praeterea etiam in baptifmate fpiritus tn fanguine proprio uniufcn jufquc, ficut declarant nobis fanftsc feriptura , quarum per fingula quxque eorum que enarrabimus , adferemus perfpieuas probationes. Ad

D qux forte tu, qui novum quid inducis, continuo Impatienter refpondens ut foies, dixiflie in evangelio dominum : Nifi quis denuo natus fuerit ex aqua & Spiritu, non poteft introire m regnum cœlorum. Eχ quo manifefte appa-ret ' illum baptifma folum prodefle, cui poffit etiam Spiritus lanftus inefle ; fuper ipfum enim dominum , cum baptizaretur, Spiritum defeendifle, faftumque ejus atque diftum pariter congruere, nec ulla alia rationemyfterium iftud pofle confiftere. Cui refponfo nemo noftrum adeo ita infanus reperitur aut contumax , ut audeat contra fas aut contra verum contradicere : fcilicet , rebus integris, & omni modo ita in ecclefia gerendis, & fecundum difciplinc ordinem perpetuo a nobis obfervandis. oed fi in

E eodem novo teftamento hxc , qux in ifto negotio deprehendimus adunata nunquam, reperiantur quodammodo divifa ac feparata, & proinde difpofita, atque fi fint fingula, videamus utrum poflint efle aliquando etiam fingularher folitalia, quafi non fint mutila, fed tanquam integra atque perfeita. Nam cum per manus impofitionem epifeopi datur.unicuique credenti Spiritus fanftus, ficut apoftoli circa Samaritanos roft Philippi baptifma manum ei imponendo fecerunt, & hac

dc hac ratione Spiritum fandum In eos confulerunt; quod ut fieri poflet ipfi pro eis oraverunt: nondum pnim fuper quemquam eorum defcenderat Spiritus , tantum autem baptizati erarit ih nomine domini Jefu. Dominus quoqud nofter poft\refumâionem , cum infulnaflet & dixiOct apoftqiis fuis^ *Accipito Spiritum fandlum*, ita demum largitus eis Spiritum, cum ita invenitur; Quid tibifrater videtur, fi quis non ab epifcopo baptieâtus, ita ut fi in continenti etiam manui'ei imponatur, priufquam tamen acciperet Spiritum fandum , fuerit défendus, utrum ceofeas falutem percepiffe eum, nec ne ? Qponiam quidem. & * ipfi apoftoli & difcipuli, qui etiam alios baptizabant, qui etiam a domino baptizati, non ftatim Spiritum fandum acceperint, qui nondum erat, quia Jefua nondum fuerat ciarificatus: fed poft refurre&ionem eius nec modicum intervallum temporis , quo id geftum eft, interceflerit. Sicuti & cum baptizati a Philippo Samaritani , donec Samariam rogati ab Hientfalem. apoftoli defeenderent ad illos, ut eis manum imponerent, dc Spiritum fandum per manus impofitioneuq in eos conferrent, quoniam illo intervallo temporis aliquis eorum non adeptus Spiritum fandum morte potuit intercipi , dc defraudatus gratia Spiritus fandi defungi . Quod hodierna quoque die non poteft dubitari efle iifitatum, & evenire folitum, ut plerique poft baptifma fine impofitione manus epifcopi defæcuio exeant , & tamen pro perfodis fidelibus habentur. Sicut Æthiops eunuchus cum rediret ab Hierofalem & legeret prophetam Italam dc htefitaret , fuggcrente Spiritu, audita veritate a Philippo diacono, credidit dc baptizatur eft, *& tum afcemisffet de aqua , Spiritus domini rapuit Philippum, & non vidit eum jam* Mac *ampliasennuchat: abibat enim viem juam gaudens.* Quoniam ut animadvertis, impofitaei manus non eft ab epifcopo, ut Spiritum fandum reciperet. Quod fi hoc admittis, & falutare ede credis, nec opinioni omnium fidelium refragaris, necefle eft confitearis; proinde autern atque hoc latius tradam procedit , etiam illud aliud latius poflè confiftere: id eft, ut per folam manus impofitionem epifcopi , quia baptifma in nomine Jefu Chrifti domini noftri praceflit , poflit alio homini pernitenti atque credenti etiam Spiritus fandus tribui : quoniam eos qui in Chrinum credituri eflent icriptura fanda prardixit: Oportet in Spiritu baptizari , ita ut dc hi quoque non videantur minus aliSiid habere, quam illi qui perfede funt Chriiani, ne necefle fit quxri, quare illud baptifma fuerit quod in nomine Jefu Chrifti funt confecuti. Nifi forte in illo quoque fuperiore tradatu, circa eos qui tantummodo In nomine Chrifti Jefu baptizati fuerint, ftatuas etiam fine Spiritu fanfto pofle falvos fieri, 9 aut non hac fola ratione, fed fi per manus impofitionem epifcopi Spiritum fandum confuefle purftari, aut etiam non epifcopum dicas Spiritum fandum folum efle largiri. Quod fi ita eft, dc poteft aliquid horum eveniens falutem homini credenti non prxriperc, tu quoque ipfeannuis, Juoniam modo dimidiatum, dc non ut contents confummatum myftenum fidei, ·· qua neceflitas intervenit, falutem adimere non pofle credenti de pœnitenti homini. Aut fi dicis hujufinodi hominem falvum non polle fieri, om-

Anibus epifeopis falutem adimimus , que· Ut· perkulis quam cer■funt adftringis , ur ‹MMÀ› χ bus hominibus , qui fub cura eorum agunt, dc hac atque illae difperfis regionibus imorum Infirmantur, per femccipfos fubvenire deserent; quia ceteri homines minores dcricis qui Isiciitantur, hoe idem pneftare non poffint « M fanguis eorum qui vacui de foculo exifle vi» debantur, de manu epifcoporum necefte habeat requiri. Porro àutem, ut non ignoratis « credentibus hominibus invenitur Spiritui fanftul a domino datus fine baptiimate aqu£, fient Adis apoftolorum continetur in hunc modumS *Adbuc loquente Petro verba* Aer , *irruit Spiritus fantlus fuper omnet qui audiebant* verbum^ & *3obftupefaili funt qui erant tu circmucifione fidtlel quotquot fimul venerant cum Petro, quia & fuper Sentes denum Spiritus [anili effufum efi: audieaut enim eos laquantes linguis fuis & magnificabunt Deam. Tunc refpandit Petrus: fifunquid aliquis aquam 'prohibere poteft ut non baptizantur ifti qui Spiritum fontium acceperuntficut & nos? & pracepit eos baptizari in nomine Jefu Chrifti.* *Mt. tm* «· 'ß·****

Sicut etiam Petrus poftmodum de eifdem gentibus pleniffime docuit 110$ dicens; Et nihilditfetevit inter nos & ipfos, fide emundatis cordibus eorum. Atque hoc non erit dubium in Spiritu fando homines pofle fine aqua baptiy*ari, ficut animadvertis baptizatos nos prius ^quam aqua baptizarentur , ut fatisfieret & Joanqis & ipfius domini praedicationibus ; quandoquidem hxc fine manus impofitione apoftolorum , dc nifi lavacro , quod poftea adepti funt, gratiam repromidionis receperint, dc inundatis cordibus eorum Deus per fidem ipforum etiam remiflionem peccatorum fimul eis latgitUs fit, ut hoc folum eis baptifma fubfequens *orxfti*terit, ut invocationem quoque Dominis jefu Chrifti acciperent, ne quid eis deeffe videretur ad integritatem mimfterii dc fidei. Quod etiam, a contrario latere tradatuS hujus, funt confecuti ipfi illi difcipuli domini noftri, fuper quos jampridem baptizatos , poftremo die pentecoftes fupervenit Spiritus landus, voluntate Dei quidem , non fita fponte D coelo lapfus , fed ad hoc ipfum munus effufun», led & fuper unumquemque eorum, *' cum jufti jampndem ut diximus baptiimate domini fuiiTent baptizati, ficut & ipfi apoftoli, qui tamen.omnes domino noâe qua apprehenius eft, deferuifle inveniuntur: & ille ipfe, qui gloriatus eft perfeveraturum fe in fua fide, Petrus, dc adverfus ipfius domini prxdidum obftinatitfime repugnavit, »» poftramo tamen tum ipfum negavit, ut hac ratione oftendeieturnobis , que medio tempore, quoque modo, contraxerant delifta, eadem hec in eis a *» fide pol^modum fincerata per baptifma Spiritus fandi non dubie efle dimifla . Nec ulla , ut puto , alia ex caufa apoftoli his quos in Spiritu fanEfto adloquebantur, nifi quia virtus nominisJefu fuper quemcumque hominum baptiimate invocata ad falutem adfequcndam non modicam prarrogativam ei qui baptizaretur prxftare pollet , uiuti Petrus in adis apoftolorum narrat dicens; */dec enim aliud e/i nomen fub calo , qnod-4ft* 4 ··■ *datum efl bomintbut, tn opsrtet falvoi fieri* »Mr. Sicut etiam apoftolus Paulus aperit often-7*47 ». › dens; *quia Dem exaltawt)//itmdominum noftrum, & donavit illi nomen ad hoc ut fit fuper omne minem , ut ı/f nomine Jefu omnes genua curvent,*

coe-

T

cinUfliam <7 *terrefirium infernorum.* Φ* *omnis* A bqg·» *confiteatur,* fiu· dawriirr *eji]tfut in* r» *ratru.* Et die, ia quo cum baptiurerur ,. invocatum effet in nomine Jefu, licet in aliquo errore confequeretur, tamen quandoque non prohiberetur refttim fapere, fic errorem fuum corrigere,- & ad ecckfiam-fic ad epifcopum venire, & finceriter confiteri Jefum noftrum coram hominibus, ut tunc cum ab epifeopo ei manus imponeretur, etiam Spiritum fandum acciperet, nec invocationem illam priftinam nominis Jefu amitteret,-quam namini noftvum-licet damnare: quum haec nuda & Cingularis fit conftituta, non poflet ad falutem prcftandatii fufficere, ne bac ratione etiam ethnicos & hr-reticos abutentes nomeh Jefu, credamus ad fa-B lutem fine vera re atque integra poflit perveni-re. Quam tamen invocationem nominis Jefu, correRione erroris fit agnitione fidei veritatis, & abfeifla otnni labe praeterita; conversationis, myfterio Dei, circa, cjuftnodi homines rite perpetratam, locum quem habitura non. erat, obtinere, fic poftremo in fide reda,.fic ad integritatem figni prxftandam non obefle, fupplemento ejus quod deerat accedente. Perquam utile eft credere, & tot annorum, totque ecclefurum, itemque apoftolorum fic epikoporum auftoritati cum bona ratione adquiefcere; cum fit maximum incommodum ac difpendium fandiffime matris ecclefix adverius priica confulta, poft tot fieculorum tantam ie-C riem, nunc primum repente ac fine ratione infurgere. Ncc enim propter*aliud Petrus, qui jam fuerat baptizatus, fic quid fentiret de domino, ab ipfe domino erat interrog tus, fic veritate revelationis Patris cceleftis in eum collocata, quod dominus nofter non folum Chriftus, verum etiam filius Dei vivi eflet confeffus, poftmodum eidem Chrifto prxdtcanti de fua paflione refragatus efle monftratus eft; & propterea Satanas dici oftenfus eft, rtifi, quia futurum erat, ut quidam tamctfi variantes infententia propria, fic claudicantes aliquando in fide atque dodrina, cum in nomine Jefu baptizarentur, tamen fi intervallo quodam temporis recorrigere (3 potuiffent, nonpropte-D rea a falute exciderent; fed quandoque refipuiflent, integram fpem falutis pernitendo obtinerent: praefertim cum SpiritumfanAum,quo baptizari unufquifque hominum debet, acciperent, aliquid tale defignaflent. Sicuti non iolum Petrum hoc paflitm efle in evangelio deprehendimus, verum univerfos quoque difeipulos, quibus jam baptizatis poftea dominus ait, quia *vos omnes fcandalizabimini in me*·, qui omnes, ut animadvertimus, correita fide fua, poft refurredionem domini in Spiritu fando funt baptizati.- ut noa immerito hodie quoque credamus homines correftos a priftino errore in Spiritu fando pofle baptizari, qui cum aqua baptizarentur in nomine domini '» aliquod ica-E bram habmffent fidem: quoniam multum intérêt!, utrum in totum quis non fit baptizatus in nomine domini noftri Jbfu Chrifti, an vero in aliquo claudicet cum baptizatur" baptifmate aquae, qfiod minus eft, dummodo poftea conftet in veritate fincera fides in baptitinate fpiritus, quod majus eft. Nec xftimes huic tradatui contrarium effe quod drxit dominus: *Ite: docete gente 1, tingite eoi in nomine Patrie Filii tf Spiritus fanili.* Quia cum hoc vc-

rufii & reâum & omnibus. modis in ecclefia obfervandum 'fit, & obiervari quoque fohtum fit, tamen confiderare oportet, quod invocatio nominis Jefu non debet a nobis futilis videri propter venerationem -fit virtutem ipfius pominis, in quo nomine virtutes omnes folent fieri: fit nonnumquam aliquae etiam ·· ab hominibus extraneis. Ceterum quo pertinent illa verba Chrifti, qui negaturum fe effe dixit,nec nofle eos qui fibi in die judicii diAuri eflent, *Domina domino nonne in too nomine propheta-M*"k· vimus, èr innomine tito damonia ejecimus, tyin* **' *nomine tuo virtdtes magnas fecimus,* reiponden-deq eis etiam cum · jurejurando; *ÿuia nunquam tognovi vos: Difeedite a me quj operamini tni~* ^urrm; nifi offenderetur nobis, nonnunquarfi Ctiam ab ~~Iis qui operarentur iniquitatem,~~ pofle ᵒ per nimiam virtutem nominas Jefu etiam hax fieri. Idcirco que debet invocatio haxnominis Jefu quafi initium quoddam myflerii dominici commune nobis fic ceteris omnibus accipi, quia poflit poftmodum refiduis rebus impleri, alias non profutura talis invocatio, cum ibla permanferit, quia poft mortem ejufmodi hominis non poteft ei quicquam omnino adiici vel fupplcri, aut in aliquo prodeffe in die judicii, cum. illa a domino noftro que fupra memoravimus cœperint exprobari, qui tamen univerfi hodie, ut fibi his modis fubveniant, quibus fupra offendimus, nnn [vffunt ab ullo hominum tam dure tamque crudeliter prohiberi. Sed ad haie, ut foie», contradices, opponendo tiobis, tunc cum baptizarentur integre ac rede difcipulos, ac*non ut hos harrctico», elle baptizatos, quod ex perfona ipforum, & cjus qui baptizavit illos, fumas necefle eft» & ideo nos ad propofitionem hanc tuam non ut accufatores difcipulotum domini refponde»us fed (icuti compellimur, quia necefle eft nbi fic quando & quemadmodum unicuique noftrum falus fit prxftita, rationibus inveftigemus.Namque natum efledominum noftrum & Chriftum efle eum, multis rationibus a difcipnlis eius non immerito credi videbatur, quod ex tribu Juda, quod ex genere David, quodque in ritvitate Bethleem tuiflet natus, fic quod paftoribus ab angelis, quoniam falvator illisnatus effet, eodem momento fiiifler annunciatus, quod *in* oriente vifa ejus ftella folicitiilime fuiffet a Magis requifitus & adoratus, & illuftribus donis & infignibus muneribus honoratus, quod puer admodum in templo fedens cum legis dodoribus prudenter & cum admiratione omnium difpiitaffet, quod cum baptizaretur, ita ut nulli alii contigerat, coelis apertis defcenfione Spiritus fandi, & fuper eum manfione, teftimonio etiam Patris fui, itemque Joannis Baptiftar fuiffet clarificatus; quod fupra humanam mediocritatem corda & .cogitationes univerforum intelligeret; quod languores fievttia, & valetudines cum poteftate maxima curaret atque fanaret.- quod remi(fiones peccatorum cum evidenti probatione prasftaret; quod dxmonia jttflti expelleret, quod leprofos verbo mund.iret, qnoJ aquam in vinum convertendo, convivium nuptiale admirabili Ixtitia amplificaret; quod excis vifionem reftitueret aut induigeret; quod doftrinam Patris cum omni fiducia affereret; quod in loco deferto de quinque panibus quinque millia hominum faturaret; quod reliquia; atque buccellæ plufquam duodecim

cim cophinos implerent; quod mortuoaT pro A fua pietate padim fufeitaret ; quod ventis &. mari ut quiefeerent imperare^.' quod fuper mare pedibus ambularet .' quod virtutes omnes omnino perficeret. Quibus rebus & hujufmodi cOTnpluribus faâis ad claritatem ejus «pertinentibus, confequens efle videbatur, ut quemadmodum Judri de Chrifto fentiant, quod tamen de Jefu Chrido domino noftro non créditât, ut etiam ipfi .exi(limarent, ut talis & tantus nulla obite morte in eteYuum perleveret, & regnum Ifraei & «otius orbi* in perpetuum quod noh corriperetur podiderec . Unde etiam Judaei auli fuerant eum rapere & in regnum uqguere; quod quidem ·· neceffe habuit ille fuperfugere : ac propterea difcipuli ejus B arbitrabantur, quod nulla alia ratione vitam «ternam his praedaturus *effet,* nifi primum iplé vitam hanc temporalem cum illa aeterna in feipfb continuaffet. Denique cum conversarentur in Galibea dixit eis Jefus; incipit filius hominis tradi in manus hominum & interficient eum, & poft triduum refurget, fiteontriftati funt nimis ac mente conceperant. Denique hic fuit etiam Judaeorum lermo contradidionis adverius cum, cum "fe ipfe quidem doceret eos,

1› u H- ! & futura nuntiaret; illi autem dicerent *:Nos audivimus λ lege quta Cbriftut manetin atemunt, Ô* quomodo tu dicit, quia exaltari «portet filium hominif .* Itaque fuit difeipulorum eadem hxc przfumptio de Chrido, prorumpente in iftum C termonem incredulitatis lu·, Petro ipfo duce

ar«/r* >t. ac principe apoftoiorum. Cum enim a domi-

" e /f,, no fimul cum ceteris fuiffet interrogatus, quidnam fentiret de ipfo, id eflquem efle eumexiftiraaret, & primo veritatem confeffus fuiffet, dicens efle eum Chriftum filium Det vivi , & Eroptcrea beatus ab illo judicatus effet , quod oc non carnaliter, fed per Patris cœleflis revelationem adfecutus effet: idem tamen , ubi cœpit Jefus oflendere difcipulis luis, quia oportet illum Hierofolymam ire &. multa pati a fenioribus & facerdotibus & feribis & interfici & poft diem tertium refurgere , nihilominus ille vefus Chrifti confedor poft pauculos dies affumpto eo cœpit jllum corripere dicens: D *· Propitius fit tibi, non erit iftud: utpropte-

Mtitt. it ·) rea audire a domino commeruerit , *Vade poli me Satanas, fcandalum mihi es ;* ob hoc quod non faperet ea qux iiint hominum . Qux increpatio adverius Petrum magis magifque eluxit adprHienfo Chrifto , cum a muliercula conterritus diceret : *Nejcio quid dicas , neque novi te:* δζ iterum cum hoc diceret adhibito jurejurando & tertio " devotans & jurans adfirmaret, quoniam non nodet hominem; denon femel, fed frpius cum negaffet . Qpodconfilium ei quoniam ufque ad partionem domini perfeveraturum erat , multo prius a domino palam faâum eft, ut nos quoque id nonignoremus . Denique poft refurreûionem domini E unus e difcipulis ejus Cleophas, cum effet mœftus fecundum errorem omnium condifcipulorum fuorum, ipfi domino, tanquam alicui ignoto, referens quod contigerat, fic locutus eft dicens :

£«. ·♦·»,· '11 *De Jefu Nazareno, qui fuit propheta potens tn faSit.tf didis m confpedu Dei & univtrfi populi, quomodo hunc tradiderunt facerdotes Ù principes noftri in damnationem mortis & crucifixerunt: Nos autem fperabantus quod ipfe erat re-* drwp/Mrwc *Ifrael·.* Juxta que, omnes ~ quoque diicipuli adfevcrationem quoque mulierum , qu® poft rciürreüioncm viderant dominum, judicaverunt deliramenta quidam ipforum vifo ei› non crediderunt, fed dubitaverunt:· quique tuqc non interfuerunt , omnino non crediderunt, nifi poftmodum ab rpio domino omnibus modis fuiffent objurgati atque increpati ; quoniam mors eos ita detenderat, ut putarent eum non refurrexiffe quem " timuerant mori non debuiffe; quia contra opinionem ipforum femel mortuus fuiiltt . Itaque quod ' ad ipfo» dtfcipulos pertinet, neque integram neque perfidam fidem habuiffe nis modis quibus retulimus, inveniuntur, & quod multo gravius eft, ficut in evangelio '› circa Joannem feriptum eft, etiam.alios baptizabant . Prrterea , quid difturus es de his, qui plerumque ab epilcopis peflime converfauonis baptizantur, qui tamen tandem, cum Deus voluerit, tn fcelenbus fuis conviât. *♦ etiam iplô , aut prorfus etiam communicatione privantur ? Aut quid ftatues de eis, qui ab epiicopis prave fenuentibus aut imperitioribus fuerint baptizati? quando non ad liquidum ÔC integre, vel etiam aliter quam oportet, in traditionefacramenti fuerint locuti . Certe aut interrogaverint quid , aut interrogantes a refpondencibus audierint quod minime ita interrogari aut refponderi debet ; quod tamen non valde illam noftram redam fidem laedat, fed non tam ornate ut tu , & compotite , illi quoque limpliciores homines myfterium fidei tradant. Diauruses enim utique pro tua lingulari diligenti·l hos quoque dentio baptizandos ede, cum maxime eis res defit, aut obfiet , quominus inviolabile illud divinum myikrium fidei intemeratum pollini accipere. Sed enim *'t* vivorum optime reddamus & permittamus virtutibus cœleftibus vires luas, & dignationi divinx majeftatis concedamus operationes proprias, ut intelligentes quantum in ea iit emolumentum , libentes ei adquiefeamus. Et ideo cum falus noftra in baptilmate fpiritus, quod plerumque cum baptifmate aqua conjunctus ed , fit conditura, fi qu›-dcmpernosbaptifmatradetur,integre&folemiiiter, & per omnia qux feripta funtadlignctur, atque fmeull› ullius reifeparatione tradatur: aut ii *♦a minore clero per neceditatcm traditum fuerit, eventum expectemus, *' ut aut fuppleatui a nobis, 's aut a domino fupplendum rciervetur. Si vero " ab alienis traditum fuerit , ut poted hoc negotium & ut admittit, corrigatur quia Spiritus ianétus extra ecclefiam non fit, fides quoque non lolum apud hxreticos, verum etiam apud eos qui m khilinatc conftituti iunt fana ede non podit. Idcirco qux pœnitentiam agentibus correâilque per dohriium veritatis & ('er fidem iplonim , qux podea emendata ed, purificato corde eorum, tantummodo baptifmate fpiritali, id eft manus impofitione epifcopi , & Spiritus fandi fubminiitranonc iubveniri debeat . Signum quoque fide» integrum hoc modo . & hac ratione tradi in ecclefia merito confuevir , ne invocatio nominis Jefu, quae aboleri non poteil , contemptui a nobis videatur habita; quod utique non oportet, quamquam talis invocatio, h mhrt eorum quae memoravimus fervatum fuerit, ab operatione lalutis celfct ac vacet . Dicente

ctum

enim apoftolo, unum effe baptiima, necerte A eft invocatione nominis Jefu perfeverante, quia non poteft · quoquam hominum qua leinei invocata eft auferri; ft cam contra decretum apoftolorum geminare, aut ii fuerimus »· nimietate prcftandt, immo fuperaddendi bapfifmatic ftudiofi. Si ille qui ad ecclefiam revertitur, noluit denuo baptiaari, futurum eft ut defraudemus baptifmate fpintali eum, quem . putamus defraudandum non effe baptifmate aqua. Quid autem ftatues in perfonam ejus verbum audientis, qui forte adprchenfuainnomine Chrifti ftatim confefITus, ac priufquam baptitan aqua permitteretur ei, »· fuerit punitus, utrum perifte eum pronunciabis, quia non eft aqua baptuatus, an vero aliquid cxtrinle-B eus patrocmari ei ad falutem exiftimabis, Ijfet non fit aqua baptizatus: quod pétillé cumexiftimabis, obviam tibi veniet lententia domini »» dicentis: *Qnicumque me conjeflui fuerit iorum hominibus, confittbir tllum & efo cor.im patre meo* ça! in c<r/ii *efi:* quia nihil intereft, utrum hic verbutp audiens, an fidelis fu qui confitetur domino, dummodo ipfum Chriftum quem confiteri oportet, confiteatur, quia dominus pari vice confitendo fit ipfe confirtorcm fuum apud Patrem honore eum martyrii ut pollicitus eft, exornet. Qtiod utique non debet latius acctpi ", qu.ifi portit ufqucquaque porrigi, quia poteft Chnfti iiuinrn ciiarn hxreticus afquis, qui tamen iphnn Chriftum C negat, confiteri, quia in alium Chriftum cte dit: cum Cliriflus confiteatur quod ei prodelie minime portit: " fi quidem dominus non teipluni in conlcilionem a nobis coram hominibus deduci oportere dijut; quod fine ipfo, fic fine venerando nomine ejus non poteft ficti. Et ideo integrum ac iincerum fic incontaminatum & inviolatum utruinque debet loniifterc confitenti, nullo delectu habito ipfius contenons, five ille juftus, live peccator, perfedufque Chriftianus, an vero etiam nunc imperfectus, qui <♦ fnmnio dilcrimme luo domino confiteri non timuit. Nec eft hoc contrarium lupetiori traflatut, .quia illic quidem tempus luperat ad corrigenda qux J' inulta vel prava iunt: fit quo-D niam quxdam concerta hint iph tantummodo nomini domini noftri, martyrium autem non nifi in ipfo fit per ipfum dominum portit confummlrt. Et idciuo neque Chriftum fine ipfuis nomine quis portit contueri, neque nomen Chrifti fine ipto Clinfto ad confeftionem cui?iiiam poffit patrocinari. Quapropter totus dicernendus eft tractatus hic. ut portit xnaniteftior fieri. Namque invocatio nominis Jefu ideo tantum patrocinari poteft, fi me fuppleta poftea fuerit, quia & prophetx fic apoftoh ita prxdicaverunt. Ait enim Jacobus in aftis apoftolorum: Viti fratres audite, Symeon expofuit quemadmodum primum Deus viiitaverit accipere ex gentibus populum nomini fuo: & fi E confonant fermones prophetarum, ficut feriptum eft: Poft here revertat, & rexdificabo tabernaculum illud David quod cecidit, fic qua demolita funt ejus, reaedificabo, & denuo erigam 'illud uti exquirant reiidm lioimnnm Drum, & oiqnes gentes fuper quas invocatum eft nomen meum tuper eas, dicit dominus laciens hxc. Ita*que & reitdui hominum, id eft quidam Judxorum, & omnes gentes fuper quas invocatum eft nomen domini, portunt fitneoetle habent requirere dominum, quia ipfa invocatio nominis prxbet eis occafionem, vel etiam imponit neceflitatem requirendi dominum, cum quibus praecipiunt fcnpturas fandas, five univerias, five quafdam, tamen audentius de veritate tradare, quam cum gentibus, fuper quas non eft invocatum nomen domini, id eft Chrifti Jefu filii Dei vivi, ficuti nec fuper Judxoc, qui veteres tantum feriptu-ru recipiunt. Et ideo utriufque hujus generis homines, id eft Judxi & Gentiles, plene ut oportet credentes pari modobaptirantur.- hxretici vero jam baptizari aqua in nomine Jefu Chrifti, tantum in Spiritu fando baptizandi funt, dc in Jeftu, quod nomen lohim datum eft fub calo in quo oporteat falvos fieri nos, merito mors contemnitur; quam fi lie perfevetent talvi effe non pofTunt, quia non requifiverunt domino poft invocationem nominis ejus iuper eos, ficut & illi, qui in eos ChriftuS qui foite credere noluerunt, dç,quibus dominus ait: *Cavete ne quit vos rn errorem inducat: mulli* ar«os *enim venient m nomine meo dicemei: Ego firm* *' *♦ *Cbriflus, & multoi tn errorem inducent.* Et iterum ait ' *Tunc fi qui dixerit voin; Ecce bic Cbrtflut aut bic, nolite, redere. Sargent entret pfeudo-Cb r/ii & pfeudo-propbeta, & dabunt figna magna & portenta, ita ut errent, fi fieri poie/i. enam ejefji.* Quas vn nites non dubie tunc illi tub nomine Chrifti facient: in quo nomine videntur quidam etiam modo quaidam virtutes facere, Si talio prophetare: fed ceitum eft eos, quod ipfi non t:nt Chrifti, prtqiferea ad Chriftum non peruncte. Quemadmodum etiam fi quis defeifeat a Chrifio mhstrens fole nomini eius, qui non mullum adjusaufr: immo magis hoc nomine etiam oneratur, hcet fuerit antea fideliftimus aut /uftirtimus, aut '' dero aliquo oneratus, aut coniertionis dignitate prxditus. Hi enim omnes negando verum Chriftum, introducendo aut fequendo alium, cum iit nullus omnino alius, nihil fpei aut Glutis fibi telinquunt: non aliter quam illi, qui coram hominibus negaverunt Chriftum quos negari necerte eft a Chrifto, non habita ulla ratione ipforum ex precedent! convcrlatione eorum ·* aut tenfu aut dignitate, '» proinde atque ipfi aut fi funt Chriftum, id eft falutem fuam, abrogare damnati, per hujufmodi claufulam quia mamfeftirtnne a domino didum eft: *Meut ■·.,).* *cumque 9te necaverit eorum hominibus, mgabo eum & rgo coram patre meo qui m ctrfit efi:* ut verbum hoc, Quicunique, etiam in ciaufula confeftionis plenitfune nobis oftendat, quod nulla conditio ipfius confitentis obetle portit, licet negator ille antea vel hxrelicus fuerit vel audiens, aut audire incipiens, qui nondum baptizatus fit, vel de hxrefi ad veritatem fidei convctftis, ve! ab ecclefia digreftus ac poftea reverfus fit, fit tunc cum...redirct *· prius ei manus ab epiicopo imponeretur, adprehcnluc conhreri Chiiftum coram hominibus, neceffe habucnt, Gcut iterum neganti Chriftum nulla propria vetus dignitas poteft ad laluiém patrocinari. Quodcumque emm in homme ultimum m hac Ijsccie dcprehentum fuerit, m illos quis l'ollrum judicari necerte habebit, abolitis fi< oh Ineratis omnibus qux prius geflit. Et ideo cum m martyrio tanta lit mutatio rerum in momento temporis ut in rc perquam veloci poftint mu-

mutari unherû, nemo tibi blandiatur, qui oc-A cafionem amilent glonolz illutis, fi forte fe ea exclulerit propria fua culpa licuti & illa uxor Loth, quz fimiliter in anguftiis rerum contra przceptum angelorum, tantummodo poft fe refpexit, & tumulus falis faâa eft. Qua ratione etiam ille hzreticus, qui confitendo Chrifti nomen trucidatur, nihil poftea poteft corrigere, fi quid de Deo aut de Chrifto male lenierit, cum in alium Deum aut in alium Chriftum credendo femetipfum fefellit, confeflor non Chrifti, fed folitario Chrifti nomine, quando & apoftolus confequenter dicat: *Et fi corpus meum tradidero, ita at exurar igni, dsleHtonem autent non habeam, nibil proficio.* Qyia hoc fafto nihil proficit qui non habet dile&onem ejus Dei Chrifti, qui per legem & prophetas & in evangelio in hoc modo przdicatur; *Diliget dominum Deum tuum in toto corde tuo,* 0* *in tota anima tua,* 6* ia *tota cogitatione tua; &, Dihges proximum tibi tanquam to. In bis enim duobut praceptis fota lex pendet & propheta.* Sicut & Joannes evangelifta dicit: *Et omnis qui diligit, ex Deo natus eft,* èT *cognofcit Deum quia Deus dileflio eft.* Sicut & Deus ait. *Ita enim dilexit Deus mundum, ut filium fuum unicum daret, ut omnis qui tn eum crederet, non periret, fed haberet vitam «ternam.* Ut manifefte apparçt eum, qui hacic diligendi nos & diligendi a nobis dileâionem in fc non habeat, inani confeflione & paffione ♦ nihil pro- C ficere: quam ut ipfa apparet fc conftat hzrcti cum efle, qui in alium Deum credat, five Chriftum alium accipiat. Quamquam kripturæ novi & veteris teftamenti manifefte pra-dicant, quz patrem omnipotentem creatorem omnium & filium eius fine obfcuritate annunciant. Veniet enim eis ut alii ab alio Deo falutem expeftanti: tunc demum contra opinionen. fuam a Chrifto Dei patris omnipotentis creatoris filio, quz blafphemaverant, in pcenam zternam damnentur, cum judicare Deus cœperit abfeonia hominum, fecundum cvangelium per Chriftum Jefum, eo quod in ipfum non crediderint; licet ipfius nomine abluti fini, & ufque adeo omne illud hzreticorum baptifma intercedenteD aliquo intervallo temporis corrigi poteft, fi quis fupervixerir & fidem correxit, ut Deus nofter in evangelio fecundum Lucam ad difeipulos fuos locutus eft dicens: *Habeo autem aliud baptifma baptizari.* Item fecundum Marcum ad filios Zcbcdzi eadem ratione dixerit: *poteftis bibere calicem quem ego bibo, aut baptifmate quo ago baptizor baptizari?* Quod fciret homines non folum aqua, verum etiam fanguine fuo proprio habere baptizari; ita ut & iolo hoc baptifinate baptizati fidem integram & dilectionem finceram lavacri poflint adipifei, & utroque modo baptizari: Zque tamen unum « baptifma fidutis & honoris pariter & zqualiter confequi. Quod enim diâum eft a domino: L *Habeo aliud baptifma baptizari,* hot in loco non ut fecundum baptifma, ac fmt duo baptifmara, fignificat; fed alterius quoque fpecici, baptifma ad eandem falutem concurrens donatum nobis effe demonftrat. Quas « utrafquc fpecies ab ipfo domino noftro primum miniftrari & fanâificari oportebat, nt nobis quoque alterutra, five utraque fpecies, unum hoc duplex falutiferum atque honorificum baptifma przftaret! & viz quzdam unius baptifinatr. fic nobis pate-

fierent, ut aliquando impune aliqua illarum deeffet, ficut in verbum audientibus, martyribui. impune aquz baptifma deeft; quos tamen certi fumus, ♦♦ fi quid laxamenti habeant, etiam aqua foliros baptizari. Itemquc illis qui ♦ legitimi funt fideles cflcâi, impune deeft baptifma fanguinis proprii, quia baptizati in nomine Chrifti redempti funt pretiofiffimo fanguinc Domini, cum utraque *note ex* uno atque eodem fonte procedant flumina bapti(matis dominici, ut omnis qui fuit veniat & bibat, ficut feriptura dicit: *Flumina de ventre ejur currebant aqua viva.* Quz flumina primum apparuerunt in domirti paffione, cum de latere perforaro lancea militari fanguis & aqua manavit, ut Bemitteret duo flumina diverfz fpeciei, fed tamen ejufdem ac lingulare latus, ita ut impleatur Spiritu fando quicumque credens biberit ex utroque flumine. Hzc enim de fluminibus his loquens offendebat dominus fignificans Spiritum fandum quem accepturi effent qui credituri erant in illum: nondum autem erat Spiritus, quia Jefus nondum erat darificatus. Igitur dicens, quemadmodum generari poteft baptifma, quod apoftolus unum efle przdicat, utique manifeftum eft illa ratione, quia diveifx funt fpecies unius atque ejufdem baptilinat:s cx uno vulnere profluentis in aquam & fanguinem: cum illic duo lint, de quibus locuti fumus, baptifmata aquz, id eft unius atque ejufdem fipecies, cum unum effe debeat baptifma uniufcujufque fpecies, ficut plenius fumus locuti. Et quoniam videmur omne baptifma Ipiritale trifariam divififle, veniamus etiam ad probationem narrationis propofitz, ne videamur proprio fenfu & temere hoc fecifle,. Ait enim Joannes de domino noftro in epiftola fua nos docens: *Hic eft qui venit per aquam & /angumem Jefus Chriftus: non m aqua tantum, fed in aqua & fanguine. Lt Spiritus eft qui teftimonium perhibet, quia Spiritui eft veritas: quia tres teftimonium perbibent, Spiritus & Aqua & Sanguis. Et tfti tres m unum funt.* Ut ex illis colligamus, & aquam przftare folitam, & fanguinem proprium hominibus przftare fpiritum folitum, & ipfum quoque Spiritum przftare fpiritum folitum. Nam cum effundatur aqua ficuti & languis, fpiritus etiam effufus fit a domino fuper omnes qui crediderunt, utique & aqua, & proprio nihilominus fanguine; tunc deinde & Spiritu fando poffunt homines baptizari. Ait enim Petrus (led hoc eft quod diâum eft per prophetam:) *Erit tn novijfimis diebus dicit dominus: Effundam /ptritum meum fuper omnem carnem, & prophetabunt filii eorum & filia eorum: & juvenes vfiones videbunt, & feniores Jomnia fommabunt. Et quidem fuper fervos* itT *Juper anctllat effundam de fpiritu meo.* Quem fpiritum in veteri Teftamento, non quidem paffim, nec effufe, fed communicatum cum aliis, aut ctiam fponte infiluifle in quofdam homines, vel induifle illos, & fuifle fuper cos deprehendimus, ficuti Mofi de feptu iginta presbyteris a domino diâum efle animadvertimus: *Et auferam fpiritum qui juper te eft, imponam Juper eos.* Piopter quod etiam, fecundum pollicitationem tuam, Deus ab alio ex fpiritu qui fuper Moyicn fuerat, impofuit fuper illos, & prophetaverunt in caftns, quod Moyics ut homo fpiritalis ita contigiffc gaudebat, dicet ab lefu filio N.nc, ut huic rei intercedere!,

invito fitadebatar, & idcirco non fiiifle permo- A
tus. Porro autem in libro Judicum, item in Regnorum libris animadvertimus fuper plerofque aut fuifTe fpiritum domini, aut infiluiflie in eos, tanquam fuper Gothoniel » Gedeon, Jephthe, Sampion, Saul, David, *δi* ceteros alios. Quod ufque adeo ita fe habet, ut Spiritus fandi fponte accedendi ab eia libertatem ac facultatem manifeftiflime nos dominus docuerit, dicens: *Spiritus ubi vult fpirat*, èT *vocem ejus audis, & nefas unde veniat, aut* yw vadaf: ita ut idem fpiritus etiam fuper indignos quoque fui nonnunquam inveniatur efle: non utique otiofe, nec fine ratione, fed neceffarix alicujus operationis gratia, ficuti fuper Saul fuit, fuper quem fadus efl fpiritus Dei B
& prophetavit. Quamquam pofteriore tempore, poftquam recellit ab eo Spiritus Domini, & poftquam angebat eum fpiritus malignus adm. quoniam tunc ad hoc poflremus venerat poti nuncios, quos ante aflidue prxmiferat, ut interficeret David, qui idcirco inciderunt in chorum prophetarum & prophetaverunt, ne id quod" jutli fuerant, perficere poflent aut vellent: quod admirabili ratione p<" voluntatem Dei ipiritum qui fuper omnes tllos fuit credimus operatum efle. Qui fpiritus implevit etiam Joannem Baptiflam adhuc ab utero matris lux, & incubuit fuper cos, qui cum Corneliq. centurione erant priuiquam baptizarentur aqua. Ita dum cohæret baptifmati hominum Spintus C
fanctus, aut antecedit aut (equitur; vel ceflante baptifmate aquas incumbit fuper eos qui credunt, det nobis confilium, quod aut ex integro rite baptifma obfervare, aut forte dato a quocumque in nomine Jefu baptifmate, fupplerc id debeamus cnflodita nominis Jefu Chrifli, ficuti pleniflime expofuimus, fanâtflima invocatione; cuflodita prxterea tanti temporis, tot virorum, veneranda nobis confuetudinc fic auctoritate. Quoniam autem prima pars difputatiorus huius videtur explicata, etiam fequentem ejus propter haereticos debemus attingere: quia perquam neceffarium eft cum traftatum qui femel in manus incidit non prarterire, ne forte eos qui lunt fimpliciores ex fratribus ali- D
quis harreticorum verfutia fua audeat attentare. Nam quia Joannes dixit nos baptizandos efle in fpiritu & igni, eo quod addiderit dicens: Et igni, idcirco quidam dcfperati homines aufi funt ufquequaque pravitatem fuam porrigere, fic propterea homines nafutiflimi quaerunt, quomodo fanditatis baptifma ita corrumpant ac violent, ut etiam evacuent; qui originem jam exinde trahunt a Simone mago multiformi perverfitate per carios errores eam exercentes. Cui Simoni Petrus in adis apoftolorum dixit; *Pecunia tua tecum fit m perditionem, quia gratiam Cbrtflt erifiimafli per pecunias pofle poffidere. Non efl tibi portio neque fors m fermant boc. Cor enim tuum non efl relium coram Deo.* Et agunt ifti hxc omnia, dum fallere cupiunt eos qui fint fimpliciores aut curiofiores; & tentant nonnulli iterum tradare fe folos integrum atque pertectum, non ficuti nos mutilatum fic decurtatum, bapttlma tradere: quod taliter dicantut adfignare, ut quam mox in aquam defeenderunt, ftatim fuper aquam ignis appareat. Quod fi al quo lufu perpetrari poteft, licui *' adfirmantur plcrique hujufmodi lufus Anaxilai efle, live naturale quid efl, quo pafto poil.it hoc contingere, five illi putant hoc fi» coofpicere, five maligni opus & magicum virus ignem poteft in aqua exprimere: illi tamen talem fallaciam fic ftropham praedicant perfe&um baptifina efle, quod fideles homines, fi coadi fuerunt accipere, utique non dubitabitur eos id quod habuerant amififle. Proinde ac fi quis facramento miles dido, defertis furs cdftris in hoftium diveriiflimis caftris longe aliud facramentum velit dicere; hac ratione conflat eum vetere facramento exaudoratum efle. Idem fi hujufmodi homo rurius ad te redeat, utique befitabis, utrum habeat baptifina nec ne, fic tamen oportebit te huic quoque pcenitentiam agenti, quibufcumqtte modis potueris, fubvenire. Eft autem adulterini hujus, immo internecini baptifmatis, fi quis alius auftor, tum etiam quidam ab eifdem ipfis hxreticis propter hunc eundem errorem confidus liber, qui inferibitur «· Pauli prjedicatio. In quo libro contra omnes feripturas, & de peccato proprio confitentem invenies Chriftum, qui folus omnino nihil deliquit, fi· ad accipiendum Joannis baptifma pene invitum a matre fua Maria efle compulfum. Item cum baptizaretur, ignem fuper aquam efle vifum; quod in evangelio nullo eft feriptum. Et poft tanta tempora, Petrum, & Paulum, poft conlationem evangelii in Hierufalem & mutuam altercationem & rerum agendarum difpoiitionem, poftremo in urbe quafi tunc primum invicem fibi efle cognitos, & quaedam alia hujufcemodi abfurde ac turpiter confida; qux omnia in illum librum invenies congefta. Qui autem non ignorant Spiritus fandi qualitatem, intelligunt quod didum eft de igni, de ipfo Spiritu didum efle. Nam in adis apoftolorum fecundum hanc eandem promiflionem domihi noftri, ipfo die pentecoftes cum defeendiflet Spiritus fandus fuper difcipulos, & in illo baptizarentur, vifie funt infidentes fuper ftngulos lingux quafi ignis, ut conflaret eos Spiritu fando fic in igne baptizatos, hoc eft eo fpiritu qui effet five ignis five quafi ignis. Qualis ignis fuit qui in rubo ardebat & rubum non comburebat; qualifque eft ille qui ignis eft angelorum fpiritus, ficut feriptura dicit. *fecit angelos fuos fpiritus, Ù ministros fuos ignem ardentem.* Tf. Cui cum fimilis aut focius aut particeps fueris, poteris nullum ignem timere; nec illum quidem qui antecedens domino in die judicii conflagrabit totum orbem terrx abfque eis qui baptizati funt in Spiritu fando fic igni. Et hominibus quidem Spiritus perfeverat hodie invifibilis, ficut dominus dicit.· *Spiritus ubi vult fpirat, & nefeis unde veniat vel quo vadat.* Sed in principio myfterii fidei fic fpiritabs baptifmatis hic idem Spiritus manifefte vifus eft, ficfuper difcipulos mfediffe quafi ignis. Item coelis apertis defeendifle fuper domino columba: fimilem: quoniam pleraque, immo pene omnia qux eflent futura manitiefta funt, qux tamen modo eflent invifibilia nihilominus; nunc quoque oculis fic incredulitati hominum vel ex parte, vel aliquando, vel in figura funt monftrata ad corroborandam fic confirmandam fidem noftram. Sed nec illud omifenm quod evangeijum merito prxdicat. Ait enim paralytico dodftnus nofter: *βοηο ammo eflo fib: dimittuntur fibi peccata;* ut oflenderet «· fide mundari corda ad remiflionem peccatorum confoquondam: quam remiflionem pecca-

MGUMnim «mfeeut» eft OU *ma* mt mulierA··JV·» *«« XS MMj m ·*·» . "! 2*3 ώ

peocstnx in dvitw , coi femlims fiit: *Di~tt-fentar fth ptptafa,* Bt cum cepiflcat qai fimul dKcnmbebaat apud icmgtipfo· dicere : *ftu/* ejl *his 1*0 psnnts &*itm* ? Q?°d Λ o*®· partly· ticum acerbius Scribe * Rurifid obmunnarevenmt; ait ad mulkawm dominus ; F»drr *tna te [tkwa fiât* ; vade i» mm . Ex quibus univerfis ofteuditur, fida emundari corda, Spiritu autem abhri animas . Porro autem ner aquam lavari corpora : Sanguine quoque fimiaantms perveniri per compendium ad Glutis premia. Puto nos plene exfecutos pnedicationem Baptiftc Joannu, unde Annonem fumus exorfi, qui dixit..4 Jud«o.: qj,

panilenluat î ftu anttat ppβ "te venit , fsrtisrO mm *efi , cnfiti ege* 𝑀» *ftmt iigtuu fetoert corrifUm cnlcenmentt. Iffit* ver *baptizabit* is *Spinis* /••Λ ‹°T *igni.* Arbitror autem & Apoftoli Joannis doârinam nos non inepte difpofuifle , qui ait: *Quia trii leftintoniM"» perhibent, Spiritui & Aqnj* dr *Sanguis* ; dT *ifii trei ttnttnt jfitnl* . Nifi fallor autem , etiam illud explanavimus quod dominus nofter ait : *Joannei guident bnptizevit* jfss, *voi nattae ieptizniimini inSpintn fanito.* Præteree exiftimo nos non infirmam rationem reddidiflc, confuetudinis caufam. Tueamur tamen, etfi pofterfore loco id facimus , ne qui putet nos unico articulo pnefentem altercationem fufcitare. Quamauam hasc confuetudo etiam fola deberet apud nomines timorem Dei habentes & humiles praecipuius locum obtinere-

ADTRACTATUM ANONYMI

Noτλ Nic, Rigaltji.

r. *Heminiean, ateeperunt iaptefate* .) In exemplari legitur : *Dumirl neu atteperani heptifaea* , quad abfque dubio pravum eft. Itaque ed| curavlmui, *Jemieitam* , ex conjeftura quam exhibuit doAitftnii SirmnntH manui, qui nobi* iftiu* feripti copiam fecit : nam ipfum exemplar nondum infpeximn». Dominicum baptifma dicitur , quod eft in nomine domini noftri Jefu Chrifti collatum fideli, five credenti.

». *Lerute tentraJiilieni neu quemlitet.*) Non quemlibet» dicit, qui eft in ancipitl & In ambiguo & diverfam festentiam patitur i contradiâione tam obvia,, tatuque la promptu , ut eam nemo non geftiat proponere.

3· *iteretireree, fierpere.*) Stuporem dicit , arrogantiam, fuperbiam , quod iam compluribu* loci» obfervavimut apud Tertull. & Cypr.

». *Stripturaruut teHtela.*) Sic etiam fape Tertullianu» ft Cypr.

J- *Ut ettenji 'n tttltfm.*) Fortean , *ut tatinJi re fttiefie ferutam teafunujrnene infinuemut.*

-. *Gratia IS uiriuti Dei faut* CT *bet.*) Aliquid hic deeflb videtur, quod abfque alteriu» exemplari» ope reditui nequeat * nifi dicamu* , illa : *Gratie tf uirtute Get faut* , pendere de nracedeatibua illi» » *proprie tn ipfe fele fenile Spiritu iaptiiati funt,* ut continua leftlose fic perducamur : *Gratie Cf virtute Dei funt,* Bcmpebaptltmi , deinde fequatur : *hetV ertulia largirete tf renante* , Verum hsc funt nimii anxia ft coeâa . Suftineblmii* Igitur ufque dum in alium incidamu» codicem antiquum.

». *Illum iaptifma.)* Mox dicet » *tiluJ,* ficut ft nra P do baptiftnum, modo baptifma, & *In* dandi cafu, *alie.*

Jpefteli tf Jifiptili qni etiam a *Jemine iaptiiati* .) 'lertul. lib. de baptifmo : *Aprfielet tinilet nen invenimur in Jemiue , p/ater Paulum* , Ibidem : *Ilhr vel prime celleHienit, ff exinJr injivijua familiarité-ftieneut.)* Aliquid hic declTe videtur · nifi totam claufulatn fic cooftituamu* : *Cirta e,t qui laatu/amttl» in neeUne Cbrifii 9rfu hapti^ati fueriat , fiatuat rttwa fine Spiritu fanne pefie faltiet fieri : aut neu hat Çela ratieae , fini V per ueaeut iuepafil/enen epiftepi, Sprifune fenitu» teufuejfe prefiari : aut etiam neu epifre~ pane Jitat Spirttuu, /αηΛαη e/fe lατ^M.* Solam, hoc *Ceafil, General,* Tom. I,

misere* derieb.

a^fikar /amvs»*r. J Fpmllari wmkqri· «M&tiMM* *"ii ttmfh rihtfttiau* apml Tortelli· •am « Cypr.

fre dicet t *purifieate eerJe.*

14. *jUtqud ftabratn babmtffeat fiUm.*) Fert· M fcrlplerit aaftoe, ·&«·· *fuirttii* bee eft* aBqamaMM» ut apud Tartuli. *eliqua Ntunlfiat.* Qssd fi q·!· **»

·P®< Virgil, *et bamerefque Jœ fimibt,*

Iβι m beaetinbat enir^neh.) Nes domeftlcia AM cetra ecclefiam eoaftlrstl». laufira dicat» efiradr.

17. *Per alneiam tirftif··*) Abosdaatla » fi»· ·* berantla divine vlrtscl», aornisl» Jeftt.

1g. *Nmfi Initit fteperfufere.*) Hee cart· aa*i· Deo convenir, qua labterfugm·.

t*. Cia *ft ipfi qetJem lateret* w.) Docebat Λ Chtiftu», doce» <· efle natum homisem, crucifixam , fapuhum, poftea ver· fnrreaiflb ac revixiflb. Nam totum illud, Homo Chrifti, fi«a carpo* * faa;ei»Chrifti «caro Chrifti, crux Chrlfti , ac dmdqa· omse illud quod pto «obit is h 'mlne fuo, caimrfatua nobifeum * fecit dlxitque, Chrlftutaft · hlftoriacorpariaft cruciaChrifti» Chrlftiueft. Eamqui fdunt, Chriftum fclent ι qui cafta ft masdata Chrifti animo fuo, corda fit·* mente tua* bene ac fideliter costineat , Chriftum tn fe habent « in illis vivit Chriftu», ft vivunt in Chrifto.· Chriftum fciunt, ut Tertullianu* dixit* jfAaesAmw pn/ /<i»«* de iis qui Alexandri vitam five hiftoriam fcirent.

1·· *Propitiat fit tibi* .) Comparativa diâum videtur , Propitior» tibi adveniant ; quafi letum fuam Chriflu» narrafitt difcipsll»

»1. Drurnaar *V jurant.)* Tertniliaaaa dixitf drav-

··. ftjpw Wavr*»> v*vl ova *I'nift*) Prava fcrlptura Ramenti*. Legendum, eram /newvest ever# ·»« drto/r.

i»m *Ipiu* fcilicet domino , privantur *i* quia *d fafto fuo pclEmo dominum negant , ft ad Ethnico» tras* fcuat, aut pcorfii» etiam «jlcluatnr ab occl«6».

* *Vinorum eptime.)* Cbrlftlaso mora loquitur ·: s· fi, mortalium optlmv, dlxiffct , aliquid is fidem five fpem vlts aterne peccaftar. Qui de fnculo font, aaortui dicuntur ; qui vero de ecclefia, vivi,

a·. *Mtnerf titre* .) Preabytero , diacono{ por naceflitatem fcilicet .

*y. *Ut eat fiipplenaitir o aehif* .) Sl nvalcC*C sgrotua.

a». Xar « d»m/ae /bypAsdow /) Judicaturo vivra ft mortuo*.

a*. *Mlieaif.*) Supra dixit, *rttreneir.*

30. *N/m/r.at* *prefitadi.*) Saperftitiofa, vana , k Inepte formidine·

31. *fuerit pueiter.*) Occifra pro nom<M.

3*· *i^rrdvw enJieeUt,*) Catechumeni.

33. *X/ fa/drw dvm/aaz wea fnpfeee* .) Legendui *Dftueet ueftr* , aut certe delenda eft negandi pe cula, etenim dixit dostinu», am *teafefui fetn...*

34. *Jatuar J/ftriiu/ne fee.*) Interrogatu* fcilicet coram faculi poteftetibu* isfeftlÆmi* nomini Chrlftiano.

IJ *ti* «··*< *"I (·*·* fiet,*) Legendum, *fueee muli» ael prête fiat*.· hoc eft , quam multa vel quam prava fint.

3«. five·» *fi fit perfreeret* .) Locua depravatlffimoe expedat meliori* alicttiui codici» auxilium.

V: *Clere eli^te* .) Nempe epifcopo , prmbytero » diacono,

r* *it»i*) Qui reftu» aatea fteterat.

39. *Prêtant atque ifli eat fi.* \ Lezendum , pmMdb Scribendum. pr/e/yeew *fi manat ab rpifeepe iaepeneretttr , aJpeebntftr.*

41. *Nibil prefitere,* yeeav M *ipfe appartt & tenfiat bamtitum effe.*) Scribendum, *nihil prefieere, quam ut ifjy» appareat Cf renfiet ba-etteum effe.*

<*· *Saenfma falmit tf benefit ,*) Etenim martyrii bxptiftnate son folua* f«lu> «teras vlts › fed & co· *tona dater.*

«3 *Utrafpte baptifmi feriti fifirf·* fieetfne peintum

fti, feai«te non Javerar .· qn«4 «trohiq·· aactoianfiu·» «a da H ne virtnte fpiritall, five 4eifiva . Snd Impropria 4M vidatnr » Chili· atiaiftrarl aqu Uptifma , sum ipfi Cbrift· ah Joanna fit adnifiratMa. Inde nata variata· fcrlptnm ietuer» , pro •iHhtri . Etfi hoc ferri quid··* poCt.

44- tt Utuuw tatanr.) Si nactCtaa difari-alnto tawtincniU aliquid laxavarie* aliquid temporii indalfarit « <no4 Cypria··· amat dkene , cornearum , Ut moram in foculo taatifpar adhuc manandi.

♦J. LfgMai fiMrt .) Baptifmata in acclefia rite fafcaptn.

4«. jfaptar M· [fMtm eminent ml*.) Sic letitur in MS. Hamann . Rej, t. 1·. Exagitabat cum fpintua nequam a domino . Arripuit eam dpiritua domini malui.

4/. I*"** Aφ» ■*·*·'»* •f* · } Mac «<»» -* fcrlpinta IUwa&a . FU*. Kb-»xxv. «M 4« ialpbur· : Lafii X AmiUmh ·· , «·■- ··■ I* ralle· mv· , prnmqM faMlt· ciraaMfer··· « •aartarcentl· rqpereu·· pallor··· dlr··*» v«h*t «Uiu-fioruin, tftentant* convivite.

4S. Fvw Hujulr· fcriptl Mrwtait Hlain·. lih. 4« icripr. «ce. in Petro, a«qit« inter apocryphe* frriptnr·· r«p«tarl , * ah Enfohin , In EMonte lwrefi , notantar Π*^'·4v< η«'v<· . Tall* fear· aAa Pawli, fta4lo otfeCSaai la ACa nrasbytcrl, qai pnAaa coavUfu, Ιτμ4|··» hnc Γ· umh PauH feeiff· conM·· at. Hunc propter·· loo· 4n<«fiiff· tradit Tcetullten. lihr· 4c baptUn. Videatur Eufeb, in Paulo. Hte varn lrrapfit nomen Paoli pro nomine Petri.

4«. nét) Invocaro rtomlo* Chrifti, agnito Chtifto Dei fili· ·i$ ta'ta ·

ANNO CHRISTI »»«." M*·

ANNO CHRISTI

CONCILIUM CARTHAGINENSE III.

SUB CYPRIANO EPISCOPO

Improbatum ab Ecclefia, in caufa Baptifmi.

• CCLVI.

*Celebretum mm * cCLVin.·' fub Sttfbtno Peft*

SENTENTIAL EPISCOPORUM bB de hcreticis baptizandis.

Hj)««previa. iu d'ctt»' noa7«^pK cithoiki cc- <l,ü*·

~^Um in unum · Carthagini conveniflcnt Ka- ^cn^,s Septembris epifcopi plurimi ex provinci· Africa, Numidia, Mauritania, cumprefbyteris & diaconibus , prefente etiam plebis maxima parte, & leftx effent liter» Jubajani ad Cyprianum faâx, item Cypriani ad Jubajanum referiptr , de hxreticis baptizandis ;

< qaMquoqut quidque c poftmodum Cypriano Jubajanus idem refcripferit ;

Cyprianus dixit: Audiftis, college dile&iffimii, quid mthl Jubajanus coeplfcopus nofter fcripferit, confulens mediocritatem noftram de illicito & profano hxreticorum baptifino, ê ^u ego etr refcripferim ; cenfens· foilicet quod I :mel atque iterum cenfuimus, haereticos ad ecclefiam venientes, ecclefiz baptifino baptizari & Gn&ificari oportere. Item, leftx funtvobis & alix liters Jubajani, quibus pro fua finerra, & religiofa devotione ad epiftolam noftram referibens , non tantum confenfit, fed etiam inftruftum fe effe gratias agit. Supereft ut de hac ipfii re, quid finguli fentiamus, proferamus ; neminem judicantes, aut a jure communionis aliquem, fi diverfum fenferit, amoventes. Nenue enim quifquam noftrum b epi-

< ·*".* UUdfcopum fe » efle epifeoporum conftituit, c aut

MS XdU tyrannico terrore ad obfequendi neceffitatem collegas fuos adigit , d quando habeat omnis epifeopus pro licentia libertatis & poteftatis fiue arbitrium proprium, tanquam judicari ab alio non poflit, cum nec ipfe poflit alterum judicare. Sed cxpeâemus univerii judicium domini noftri Jefu Chrifti , qui unus & folus habet poteftatem & prxponendi nos in ecclefix fux gubernatione. & de aâu noftro judicandi. *

I.

Caecilius a * ' Biita * dixit : Ego unum baptifma in ecclefia fola fcio, & extra ecclefiam * R«dii, nullum. Hic erit unum , ubi fpes vera eft & fides certa. Sic enim feriptum eft: CAus/drr, ·η· v»r»»- •M fftt , naanv htftiftuu. Non apud hieretícos, ubi fpes nulla eft, & fides falfit, ubiomnia per mendacium aguntur, ubi exorcizat daemoniacus, facramentum interrogat, cujus os& verba * cancer emittunt, fidem dat infidelis, veniam deliâorum tribuit federates, & innOmine Chrifti. tingit Antichriftus , benedicit a Deo malediâus, vitam pollicetur mortuus, pacem dat impacificus , Deum invocat Nafpbe-Cmus, facerdotium adminiftrat profanus , ponit altare facrilcgus. Ad hxc omnia accedit & illud malum, ut antiftites diaboli audeantxcuchariftiam facer*. Aut qui illis afliftunt, dicant hssc omnia falfit effe de hxreticis. Ecce ad qualia ecclefia confentire cogitur, & fine baptifino ac venia del*ftonim communicare compellitur . Quam rem, fratres, fugere ac vitare debemus, & a tanto fcelere nos leparare, & unum baptifma tenere, quod foli ccclcfic a Deo conceffum eft.

JTXLg " fab)icieaa>. *t*/· 4·

IL

* Primus Felix a * Migirpa dixit : Cenfeo omnem hominem ab hxrefi venientem, baptizandum. Fruftra enim illic putatfeeffe baptizatum, cum non fit baptifma, nifi in ecclefia^p«. Unum & verum ; quia dominus unus, & fides una eft, in qua ftat unum baptifina, & fanditas, & cetera. Nam qux foris exercentur, nullum habent faludis efteâum

' Mι^iη», «·

* III.

i In annum Chrifti rejicit hoc Concilium 5 Crut tc duo priora* alterum in ajj. alterum in *54* 'Hardul- » * cujus funt fcquentei varia leflionea» Sr nota. 1 MS. C*riàttfnr»>. 3 Bilta in Provincia Ptoconfularl. 4 Mi Primm » iiifdrpM ia Piovincit Procoufultn.

αΤΠΠΓ CHRISTI

III.

M*raa

Polycarpua ab · Adrumeto dixit t Qri haereticorum baptifma probant ·, haereticis communicant.

Novatus a · Thamugade dixit j Licet fciamus omnem fcripturaxn tcftimonium reddere de fidntari baptifino, debemus tamen fidem noftram exprimere: hxreticos dc fchifinaticos ad ecclefiam venientes, qui pfeudobaptizati videntur, debete eos in fonte perenni baptizari. Et ideo fecundum teftimoaium feripturarum ,B & fecundum decretum collegarum noftrorum fanftiflimorum virorum, omnes fchifinaticos & hxreticos, qui ad ecclefiam converfi funt, baptizari: fed & quicumque ordinati videbuntur, inter Iqkos vecipi. *

V.

Ttibini. Thubini.

Nemefianus a ' » Tubunis dixit: Baptifma, quod dant haeretici & fchifinatici, non efle verum, ubique in feripturis fan&is declaratum eft; quoniam ipfi praepofiti eorum, falfi Chrifti funt, & falfi prophetae, dicente domino per Salomonem: *Qui fident efi in falfit, bic pafeit ventos: idem nutem ipfe /equitur oves volantes.* C

c daterait

** Derelinquit autem viat vinea fua, if a fomitis agri fui erravit. ingreditur autem per avia loca atque arida, if terram 4 difimet a meffe, colligit natem manibus fterilitatem.* Et iterum: *Ab aqua aliena abfiine te, tf de fonte alieno ne biberit. Ut longum vivas tempus, adjiciantur etiam tibi anni vita.* Et in evangelio fua voce dominus nofter Jefus Chnftus locutus eft, dicens: *Nifi quit renatus fuerit ex aqua if Spiritu fanfio, non poteft introire in regnum Dei.* Hic eft fpiritus, qui ab initio ferebatur fuper aquam. Neque enim fpiritus fine aqua operari poteft, neque aqua une fpiritu. Male ergo fibi quidam interpretantur, ut dicant, quod per manus impofitionem Spiritum fanftum accipiant, & fic D recipiantur, cum manifeftum fit, utroque fitcramento debere eos renafei in ecclefia catholica. Tunc quippe poterunt filii Dei efle, dicente apoftolo.* *Curantes fervere unitatem Spiritus in conjun&ione pacis. Unum corpus, tf unus Spiritus, ficut vocati efits in una fpe vocationis veftra. Unus dominas, una fides, unam baptifma, unus Deus.* Et hax omnia ecclefia catholica loquitur. Et iterum in evangelio dicit: *Quod natum efi de carne, caro eft: tf quod natum eft de fpiritu, fpiritus eft: quoniam fpiritus Dens eft, tf de Deo natus eft.* Ergo omnes hxretici & fchifinatici omnia quxeunque faciunt, l carnalia funt, dicente apoftolo: *Manifefia enim funt opera carnis, qua font fornicationet, immunditia, E incefius, idololatria, veneficia, inimicitia, · certamina, zelas, ira, divifiones, barefes, fr bis fimilia: de quibus prodixi vobis, ficut prodico, quoniam quicumque bac faciunt, regnum Dei non bareditnbunt.* Condemnat rque apoftolus cum omnibus malis & eos qui divifionem faciunt, hoc eft, fchifinaticos & hxreticos. Nifi ergo

4 deiUaMMB fiii.

7·«* b

tftefi 4-

OtUt. f.

e contentione·,

A acceperint bapdfina fahitare ia «edefia cadnU» ca, qux una eft, £alvi efle non poffimt, ftd cuin carnalibus in iudicio domini Chrifti eoodeinnabuntur.

VI.

Januarius a * ♦ Lambcfe dixit t Secundum · feripturarum fimftarum auftoritarem decerno haereticos omnes baptizandos, & fic in ecdofiam fanda admittendos,

VJI.

Ludus a * Caftragalba dixit: Cum dominus in evangelio fuo dixerit: Fas *efiis fal terra: fi autem fal infatuatum fuerit, id podfelietur eu ea, ad nihilum valebit, nifi ut projiciatur forat, iX conculcetur ab bominibus:* iterum poft refurre&iohem fuam mittens apoftolos fuos mandaverit, dicens: *Dota efi mibi amnii patefiat in coelo & in terra: ite ergo, if docete omnet gentes, baptizante/ eos in nomine Patrii, if Filii, & Spiritnr funfit.* Cum ergo manifeftum fit hxreticos, id eft, Chrifti holies integram (aeramenti confeflionem habere: item fchifinaticos non poffe condire fapientia fpirituali, cum ipfi ab ecclefia, quae una eft, recedendo infatuati, contrarii fafti fint; fiat ficut feriptum eft: *mot contrariorum legit r debet emundationem:* & confequens fit, eos qui a contrariis baptizari inquinati funt, primo purgari} tu tunc demum baptizari.

CMbqpfta

VIII.

Crefcens * a Cirta dixit: In tanto ccetufanftiflimorum confacerdotum, ledis literis Cypriani dileftiflimi noftri ad Jubajanum, itemque ad Stephanum, qux tantum in fe · teftimoniorum defeendentium ex feripturis deificis continent, ut merito omnes per Dei gratiam adunati confentire debeamus: cenfeo omnes hxreticos, five fchifinaticos, qui ad catholicam ecclefiam voluerint venire, non ante ingredi, nifi exorcizari & baptizari *fuerint*, exceptis his fane, qui in ecclefia catholica *fuerint ante* baptizati, ita tamen ut per manus impofitionem in poenitentiam ecclefix reconcilientur.

m»<orM

IX.

Nicodemes a * » Segermis dixit: Mea Tententia hac eft, ut haeretici ad ecclefiam venientes, baptizentur, eo quod nullam foris apud peccatores remiflionem peccatorum confequantur.

X.

* Mommilhis · a Girpa dixit: Ecclefix catholicx matris noftrx veritas femper apud nos, fratres, & manfit, madet, & vel maxime in baptifinatis Trinitate, domino noftro dicente: *ite dT baptizate gentes in nomine Patrii, & Filii, tf Spiritui fan&i.* Cum ergo manifeftefeiamus haereticos non habere nec Patrem, nec Filium, nec Spiritum fandum, debent venientes

* Mo®»ia. Girb*

t Ig Provinci* Proconfu!«rl. * In Numidia. v j MS. *noies a Tiuianti,* alibi in Numidia., a In Numidia, y MS- *detent.* 6 MS. *Crefrr A Cirta* in Numidta. . y Sejernm in Bytacci^. S MS. no«cr M»·»·*tes a Giri».* Refie · Girba in Provincia Protonfulari.

tes ad ecclefiam matrem noftram vere retufci & baptizari, ut cancer quod habebant, & damnation» ira, dc erroris offcnfs, per ta&um & ctelefte lavacrum fimftificcmr.

XL

Secundinus a * Chexas dixit: Cum dominus nofterChriftus dicat; *Sfti non ft mcm*, *aèotrfitt an eft:* & Joannes apoftolus hos «qui ab ecclefia exeunt Antichriftos dicat, indubitanter hoftes Chrifti quique Antichrifti nominati funt, gratiam baptifmi fâlutaris miniftrare non poffunt. Et ideo cenfeo eos qui de infidiis hereticorum confugiunt ad ecclefiam, baptizandos efle a nobis, qui smici appellati fumus Dei, ejus dignatione.

XII.

Felix a * * Bigai dixit: Sicut cbcar *Cacum ducent, amke in foveam cadunt:* ita hxreticus haereticum baptizans, fimul in mortem cadunt. Et ideo hereticus baptizandus & vivificandus eft, ne nos vivi mortuis communicemus.

XIII.

Theogenes ab Hippone regio dixit; Seeundum facramcntum gratis cœleftis, quod accepimus, unum baptifma, quod oft in acdefia fanfta/credimus.

XIV.

Pollianus a Mileo dixit.* Cenfeo hacreticum baptizari in ecclefia fanda.

XV.

Danvus * * * ®a^ls ^'χ'£ Nos, quantum i° n°bis eft, haereticis non communicamus, nifi baptizati mecclefia fuerint, & remiftionem peccatorum acceperint.

XVI.

Succeffus * a * Birgermaniciana dixit.* Haeyeticis aut nihil licet, aut totum licet. Si baptizare poffunt, & Spiritum fanftum dare poffunt. Si autem Spiritum Sanftum dare non poffunt, quia non habent Spiritum fandum datum, nec baptizare fpiritaliter poffunt: propterea cenfuimus haereticos baptizandos effe,

XVII.

Fortunatus a r Tucchabori, dixit: Jefus Chriftus dominus ftc Deus nofter, Dei Patris & creatoris Filius, fuper petram aedificavit ecdefiam fuam, non fuper naerefim, & poteftatem baptizandi apoftolis habere dedit, non hrreticis. Quare, qui extra ecdefiam funt, & contra Chriftum flantes, oves ejus & greges fpargunt, baptizare foris non poffunt.

Sedatus a. * Tuborba dixit: Inquurtum nqua Gcerdotis prece in ecclefia (aedificata abluit delida, iatantum haereticus fermone vehit cancer inftda cumulat peccata. Quare omnibus quidem pacificis viribus nitendum eft, ne quis heretico errore infêâus & tinâus, fingulare & verum ecçiefiat baptiimum detreâec accipere, quo quifquis non fuerit baptiiatus, a regno coriorum fiet alienus,

XIX,

Privatianus a * ** Suficula dixit: Qui hasreticos potcftatem baptizandi habere dicit, dicat prius, quis hxrefim condiderit. Si enim hatrefis a Deo eft, habere & indulgentiam divinam poteft. Si vero a Deo non eft, quomodo gratiam Dei aut habere, aut conferre alicui poteft?

XX.

Privatus a Sufibus dixit: Qui hrreticonim baptifma probat, quid aliud quam hsretici? communicat?

XXI,

Hortenftanus * Laribus dixit: Qyot fint baptifmi, viderint aut pnefiimptores, aut fautores hxreticomm. Nos unum baptifina, quod non nifi in ecclefia novimus, ecclcfiar vcudicamus. Aut quomodo poffunt in nomine Chrifti aliquem baptizare, quos ipfe Chriftus dicit adverfitrios fuos effe?

XXII.

Caffius a * Macomadibus dixit: Cum baptifmata duo effe non poffmt, qui haereticis baptifina concedit, fibi tollit. Cenfeo itaque flebiles & tabidos haereticos baptizandos effe, cum ad ecclefiam venire coeperint, & facra & divina lavatione lotos, & lumine vite illuminatos, non hoftes, fed pacificos; non alienos, fed fidei domefticos: non adulteros, fed Dei filios; qon erroris, fed falutis effeftos, in ecclefiam recipi, abfque éis, qui de ecclefia fideles fupplantati, ad hrrefis tenebras tranfierunt, fed eos per manus impofitionem reftituendos,

XXIII.

Alius Januarius * a Vico Cadaris dixit.* Si non obtemperat error veritati, multo magis veritas non confentit errori. Et ideo nos ecdefua aftiftimus, in qua prrfidemui, ut baptiûnum ejus ipfi foli vendicantes, eos, quos ecclefia non fiaptizavit, baptizemus.

XXIV,

Alius Secundinus i a Carpis dixit: Hrreti-

"THms. potiar a Ct&a Fert &"^a Maurit. CafaricnGj. i MS, nofler a in FjumidU. j Hippo ratlua 1« NujaidU. 4 MS, aoAer »!/ a Mth,. Milena in Numidia. $ Rada in Numidia. MS. ab Abblr Garaaniciaaa ia ProaiftcU Procoufulari. 7 In Protincia Proconfulati S LageTaAarÀa ia PravlacU Freconfulati. 9 ha «tî» MS, nofler. At Co»b. It «ditio Romana Id Grace autem «Mfctr. 10 LaM XaapM In Bjnacaaw. la Byzacena, it la Province Procopiulati. ij la Pioviucia Nuaiidi. >4 In Nsnidia, at eidatur. 15 MS. Carfe ia Provincia Protoaluiari.

qno pertinet farno domini dicentis: fan waq* bncm*, ndcvrAtf aw *eft: & <fà* aerep·· ··· eottigir, Aureis. Unde cooftat, fiiper filio· alienos, & «oboles Antichrifti, Spiritum fanftum per menu· impofitionem tantummodo non pofle defendere, aim mfni&ftnm fit, hcreticos baptifina non habere.

XXV.

Viftoricus ’ a Thabraca dixit: Si licet h«retias baptizare, Ac 4 remiflam peccatorum dare, quid illos infamamus, Ac hereticos appellamus?

XXVI.

Alius Felix * ab * Utina dixit. Nemini dubium eft, fanâiffimi confacerdotes, non tantum poffe humanam pnefumptionem, quantum domini noftri Jefu Chrifti adorandam Ac venerabilem majeftatem. Memores ergo periculi, hoc quoque non tantum obfervare, verum etiam ab omnibus nobis confirmare debemus, ut omnes qui ad finum matris ecclefi* accurrunt, baptizentur, ut mens hrrctica, quae diuturna tabe polluta eft, fan&ficationc lavacri purgata, in melius reformetur.

XXVII.

Quintus » a * Buruc dixit : Qui fide vivimus, obfequi iis, qu» inftruendis nobis, ante Îratdida funt, fedula obfervatione debemus. lam feriptum eft apud Salomonem. *9fti btptiut»T λ nfrim, & ittrvnt Mit MTttutm, qt# prrfieit lavetit r)t/* ? ♦ Quod utique de his. qui ab hxreticis tinguntur, At de tingentibus loquitur. Si enim qui apud illos baptizantur, per remiflionem peccatorum vitam sternam confequuntur, cur ad ecclefiam veniunt? Si vere a mortuo nihil falutis accipitur, ac propterea agnito errore priftino, ad veritatem cum poenitentia revertuntur, uno vitali baptifmaté, quod eft in ecclefia catholica, fan&ficari debebunt.

XXVIII.

Caftus · a Sicca dixit : Qtu contempta veritate pmümit confuetudinem fequi, aut circa fratres invidus eft & malignus, quibus veritas revelatur; aut circa Deum ingratus eft, cujus infptratione · ecclefi» ejus inftruuntur.

XXIX.

Eucratius * a Thenis dixit: Fidem noftram, Acbaptiimatis gratiam, Ac legis ecclefiaftiaeregulam, dominus Ac Deus nofler Jefus Chriftus fuo ore apoftolos docens, implevit dicens, *It», & dtctft mnafiniti, btptizntt/ w i»*

refutandum; de adorum bapcifinete non vita» as nec gratia ceeleftts, fed blafphemia trinitati· expnmitur. Et ideo vadentes ad ecdefiam haîreticoa, integro At catholico baptifinate baptizari debere manifeftum eft, ut a blafehe· miae fu» pnefumptione purificati, poflint Spiritus fimfti gratia reformari.

Libofhs · ab * Agra dixit: In evangcliodominus, Aj· inquit, *writes* : non dixit: Ego fum confuetud·. Itaque veritata manjfa ftata, cedat confuetudo veritati; ut fi in preteritum quis haereticus in ecclefia non baptizavit, nec nunc baptizare incipiat,

XXXI.

Leucius » a * Thabefte dixit : Hsreticos * blafphemos atque iniquos, verbis variis decerpentes fanda & adorabilia feripturarum verba, exeerandos cenfeo, 'Ac ideo exorcizandos Ac baptizandos efle.

XXXII.

Eugenius *· ab * Ammedera dixit. Et ego ’ hoc idem cenfeo, hsreticos baptizandos effe.

XXXIII.

Item alius Felix " ab * Accura dixit: Et’ ipfe fecutu· divinarum feripturarum auftoritatem, baptizandos efle haereticos cenfeo, fed Ac eos qui apud fchifinaticos bàptizatos fe effie contendunt. Si enim, fecundum cautum Chrifti, privatus fons nofler eft, intelligent eundi ecclefi» noftr» adverfarii, * qui alieni funt, * nobifeum efle non poflunt. Nec duobus populis falutarem aquam tribuere poteft ille, qui unius gregis paflor eft. Et ideo manifeftum eft, nec hsreticos, nec fchifinaticos aliquid ccelefte pofle fiifcipere, qui a peccatoribus hôminibus, At ab ecdefia extraneis audeant accipere. Quando danti locus non eft, utique nec accipienti prodeft.

XXXIV.

Item alius Januarius b ·· Muaulenfis dixit : Miror quod cum omnes confiteantur unum effe baptifma, non omnes intelligent ejufdem baptiimatis unitatem. Ecclefia enim Ac hauefis, du» Ac diverfa res funt. Si heretici habent baptifma, nos nm habemus. Si autem nos habemus, hcretici habere non poflTunt. Dubium autem non eft, ecclefiam fblam baptifmum Chrifti poffidere, qu» fala pofbdcat Ac gratiam Chrifti, Ac veritatem,

XXXV.

i la Nasidia. * la Provincia Procoafulari. j MS. nofttr, fit alii , 8r pro •«.«c, atii hrben» -»- 4 lb five varbU coafiat bac fenttnti», qua funt ia apift. 71. Cypnanl <4 Quincae, quant rocaeCollagai· fuiutt ia Maarttaala. j In Procoafulari. *t* MS. arc/*#o t<njhtnt»r. 7 In Byiacena. - MS. Libofuc a Xoco : i*rM a ^*1* ie Byiaccna »*l Procoafulari. - la Numidia, to MS. aS Xnnrtj'a in Numidia. >1 MS. a Bamarrar· ia Numidia, t? MS- toiler Arazoyra/r . tn MS. Fur- j ;n Carb, a Afaimda.

ANNO CHRISTI

XXXV.

Thtfvzkv Adelphiut ' a * Thashalte dixit: Sine caufa quidam faifo & invidiofo verbo impugnant veritatem, ut rebaptizare nos dicant; quando ab ecclefia haereticus non rebaptizetur, fed baptizetur.

XXXVI.

Al«p<itni··· Demetrius * * Aleptuntus dixit : Unum baptifma nos cuftodimus, quia ecclefia^ catholics ibli rem luam vendicamus. Qui autem dicunt quia hxretici vere êc legitime baptizare poflunt, ipfi funt, qui non unum, fed multa baptifma- B ua faciunt. Nam cum hæretës multae fint, pro earum numero & baptiftnata computabuntur.

XXXVII.

Vincentius a › Thibari dixit \Haereticos (cimus efle pejores quam ethnicos. Si ergo converti ad Deum venite voluerint, habemus utique regulam veritatis, quam dominus praecepto divino mandavit apoftolis dicens: Zre, *in nomine meo manum imponite, damonia expellite*. Et alio loco: *Ite y tf docete omnes gentes, · baptizantes eas in nomine Patris,* èX *Eifti, & Spiritus fanili.* Ergo primo per matius impofitionem jn exorcifmo, fecundo per baptifmi regenera- C tionem tunc poffunt ad Chrifti pollicitationem venire, aliis autem fieri cenfeo. non debere.

XXXVIII.

Marcus a ♦ Maâari dixit: Mirimdum non eft, fi heretici, hoftes atque impugnatores veritatis, rem fibi vendicent poteftatis & dignationis aliens: fed illud mirandum eft, quod quidam noftri, praevaricatores veritatis, harreticis fuffragautur, & Chriftianis advelientur. Propterea decernimus hxreticos baptizandos effe.

XXXIX.

Satins a * r Sicilippa dixit : Si hereticis in baptifmo fua peccata donantur, fine caufa ad ecclefiam veniunt. Nam cum in die judicii peccata funt qux puniantur, nihil eft quod timete poffint haeretici de judicio Chrifti, fi funt remiffionem peccatorum confecuti.

XL.

Viftor a Got dixit : Cum peccata non nifi inecdefiz baptifmo remittantur, qui haereticum ad communicationem fine^ baptifmo admittit, utrumque contra rationem facit: ncc haereticos purgat, & Chriftianos inquinat. E

XLI.

Aurelius * ab Utica dixit : Cum dicat apo- '. T". '. ftolus, non communicandum peccatis alienis, A quid aliud quam peccatis alienis communicat qui hareticis fine ecclefiar baptifmo communicat? Et ideo cenfeo baptizandosefle hrreticos, ut accipiant remiffionem peccatorum, & fic illis communicetur. 4 A 'W N ō-

XLII.

* Confeffor Jambus a Germaniciana dixit : Qui here iicorurn baptifma probant, noftrum improbant, ut extra ecclefiam non dicam totos, fed fordidatos, negent in ecclefia baptizari oportere.

XLIII.

Lucianus a · ' Rucumma dixit : Scriptum eft : *Et vidit Dent Incene, jusa bona eft,* Ô' *divifit inter Incene* èT *tenebrat.* Si poteft luci & tenebris convenire: poteft nobis & haereticis aliquid efle commune. Propterea cenfeo hxreticos baptizandas efle. ' R»f··'·

XLIV.

Pelagianus a Luperciana dixit.' Scriptumeft: *Aut enim dominus tuus Dins eft, aut Baal Dent eft.* Ita & nunc, aut ecclefia ecclefia eft, aut herefis ecclefia eft. Porro ft haerefis ecclefia non eft, quomodo effe apud haereticos baptifma ecclefwe poteft?

XLV.

Confeffor & martyr Jader ♦ a · Midila dixit : Scimus non efle nifi unum baptifma in ccclefia catholica, & ideo non debemus admirtere hxreticum, nifi baptizatus apud nos fuerit, ne fe putet extra ecclefiam catholicam baptizatum efle. "M'd,a·

XLVI.

Item alius Felix *· a Marrazana dixit: *Vna fidet, unum baptifma*, fed ccclefic catholice, Deui foli licet baptizare.

XLVII.

Confeffor Paulus * ab " Obba dixit : Me non movet, fi aliquis ecclefix fidem & veritatem non vindicat, quando apoftolus dicat; *Qutd enim β exciderunt 4 fide quidam illorum Numquid h infidelitas eorum fidem Dei evacuavit*? b *Abfit. Eft enim Deus verax, eft autem onems bomo mendax.* Si autem Deus verax eft; quomodo effe apud haereticos baptifmi veritas poteft, apud quos Deus non en? a Bobb» Bubla

XLVIII.

Confeffor Pomponius ·· a * Jofiniana dixit: Manifeftum eft haereticos non poflè baptizare, & remiffionem peccatorum dare, qui poteftatem non habent, ut aut folvere aut ligare aliquid in terris poffint. DioayG»-

XLIX.

I MS. *Ttufvahe* in Byzactni. * Ltptii minor in 8yt*ccB«. 3 In Byzacena. 4 Matari In Byzacena. 5 Forte *CiciUH»* in Provincia Proconfulari; MS. noftyc · *Sicilit.* 6 In Provincia ProconGilari. p Vox illa *Ctxfrjjtr non* eft in MS. Germaniciae* vero in Byzacena. I MS· nofter *pteumt* in Provincia Proconfulari. 0 MS· nofter *Mitil/, nec* habet illa» vncei *Ctpftfftr* me.ry». 10 MS nofter » *Merula* in Byzacena. 11 Obba in Mauretania, t* ex MS. *DltUipaea* in Byzacena. Nufquam in MS. praponicur alicui nomen vo» illa Cea/e/er.

XUX.

Confeflor Venantius · a * Tinifa dixit ; Si maritus peregre prohcilccns amico fuo commendaflct uxorem fuam cuftodiendam, commendatam tibi ille quanta potiet diligentia conferva*ret, ne ab aliquo fimftitas & caftitos eius adulteraretur. Chriftus Dominus &Deus nofter ad Patrem proticifcens, iponfam fuam nobis commendavit: utrumne eam incorruptam & inviolatam cuftodiemns, an integritatem eius fic caftitatcm mcechis & · cormptoribus ' prodemus? Q»i enim baptifma ecclefix commune cum heretici» facit, iponlam Chrifti adulteris prodit.

U

Aytnnius ab » * Aufuagia dixit :-Nos'unum baptifmum accepimus , & ipfum tenemus & exercemus . Qud autem dicit, quia & haereticis licet baptizare, ipie duo baptilmata tacit.

U.

Saturninus ♦ a Vjftoriana dicit: Si licet haereticis baptizare, excufati funt & defenfi illicita facientes, nec video quare eos aut Chriftus adversaries fuos, aut apoftolus Antichriftos apcllavent.

LII.

Confeflor Saturninus a Tucca dixit : Genriles, quamvis idola colant, tamen iummum Deum , Patrem , creatprem , cognolcunt & confitentur, in hunc Marcionit» blafphemant, & quidam non erubeteunt Marcionis baptifmum probare: quomodo tales facerdotes facerdotium Dei aut fervant , aut vendicant , qui hoftes Dei non baptizant, & fic illis communicant ?

LIII.

Marcellus r a Zama dixit : Cum peccata non nifi in ecclefix baptifmo remittantur, qui haereticum non baptizat , peccatori comtqumcat.

LIV.

Confeflor Hirenzus b ab ‹ Ululis dixit : Si ideo ecclefia haereticum non baptizat, quod dicatur iam baptizatus effe , hxrcfis maior eft· -

LV.

Donatus a e 9 Cibaliana dixit: Ego unam ecclefiam & unum baptifma ejus novi ; fl eft qui dicat apud haereticos efle Oaptiimi gratiam, ante eft ut oftendat & probet efle illic cedefiam:

LVI.

Zofunus a Tharaffa dixit : Revelatione fsfta m. veritatis, cedat error veritati: quia & Petrus , qui prius circumcidebat, ceffii Paulo veritatem pned^anti·

LVI1.

Julianus * a Telcpte dixit : Scriptum eft : *Memo poteft aliquid accipere, ηιβ datam illi fuerit de talo.* Si hseicfis de coelo eft , poteft & baptifma dare·

LVIII.

Confeflor Fauftus a » Timida regia dixit : Non libi blandiantur qui haereticis pacrocmautur; Qui pro hxrcticis ecclefiaftico baptifmati intercedii, filos Chriftianos, & 'nos hasreticos facit.

LIX.

*· Geminius a Furnis 'dixit : Quidam de collegis haereticos praeponere fibi poiliint , nobis non poffunt. Et ideo quod femel decrevimus, tenemus, ut ab hxreticis venientes baptizemus.

LX.

Rogatianus a '· Nova dixit: Ecclefiam Chriftus inftituir, hzrefim diabolus . Quomodo poteft habere baptifmum Chrifti iynagoga Satana?

LXI.

Confeflor · Therapius " a Bulla dixit; Qyi * haereticis ecclefiar baptiftna concedit & prodii , quid aliud fponiie Chrifti quam Judas cxiftit '

LXH.

Confeflor item alius Lucius a * '> Membrefla dixit: Scriptum eft.. *peccatorem J,t** 9 *non audit .* Hsereticus , qui peccator eft, quomodo auditi in baptifmo poteft '

LXHI.

Item alius Felix a * Buflaccenis dixit : In hatrencis fine baptifmo ecclefix admittendis , nemo conliietudinem i.iuoni & veritati praepouar, quoniam conliietudinem ratio & ventas femper excludi i.

LXIV.

Alius Saturninus '♦ ab ' Itinis dixit; Si poreft Antichriftus dare alicui gratiam Chrifti , poffunt & hacetici baptizare, qui appellati funt ' Antichriftr.

, MS. *a* in Provincia Procoiliulari . i MS. ·, MS. nodet .Ÿ./ta.fa in Pr.ivi:.. ia Pro.on (ulari, nt videtur- 4 ViOorian» m Bytacena. 5 Za.Tia in Numidia. 0 Fo ie *a» U.u/.·* in Bvruena. : h> MS- Cork. CuAe/zuna. S Thelepte in Byzacrna. 9 iη P ovini* Proconintu>. . o Ms. Fum· m Ptovintia Pro.-onfulari . 1» Nova in Mauietania. › i Bulla in Provincia Proconfulari . ij Mcnibrcia ‹n «iAcia fyovoniulari. 14 MS. in Provincia ProconfuJari.

ANNO CHftISTf •i*·" »{4.

LXV.

* Anr» Qsintus ab * * Aggiva dixit Ille poteft dare aliquid, qui aliquid habuerit. Haeretici autem quid poflizntdare, quosconftat nihil habere?

LXVI.

* M>κ «ι)›·μ MwvtUih»- £*'b^ o. Aiius Julianus a * * Marcellina dixit: *Si poteft tomo dmtot* dMrinri *fervtrex Deo iSmam* poteft & bapuftna duobus fervire; Chriftiano & haeretico.

LXVIL

W,. Tenax ab 1 Horreis Oli« dixit: ♦ *Baptifma unum eft*, fed ecclefut. Ubi ecclefia non eft, baptifma illic efle non poteft.

LXVIII/

r h 4 Confeffor alius Vidor » ab Afliiris dixit: Scriptum eft. gwM *Deui hmu tft,* Ô" *fpiritut eft,* <'7 *ecclefia uno*, <7 *haptijma unum*. Quomodo ergo illic baptizari aliquis poteft, • t-*sptiav,* ubi Deus, dcChriftus ♦ *, fit ecclefia una non eft?

LXIX.

b Donatulus ' a * Capfe, dixit: Et ego • ülf., temper hoc fenfi, ut haeretici, qui .nihil fons contequi poflhnt, quando ad ecclefiam convertuntur, b-iptiacntur.

LXX.

Martyr de fchifmaticis Vendus a · Ruficcade dixit: Homo harreticus dare non poteft, quod non habet, mdlto magis fchifinaticus, qui quod habuit, amifit.

LXXI

Pudentianus a » Cuicuh dixit; Novitas epifcopams * efiecit, fratres cariflimi, ut fuftmcrem quid majores judicarent. Nam hacrefes nihil habere, nec pofle, manifeftum eft: atque ita, fi qui ex iis venerint, baptizari xquiflunc eft flaturam.

LXXII.

• Hi»po* piirthyto Martyr Petrus '· ab * Hipponezarito dixit: Cum baptifma unum fit in ecclefia catholica, manifeftum eft, extra ecclefiam non pofle baptizari. Et ideo in hatrefi tinâos, five in fchifmate, venientes ad ecclefiam, ccnlco baptizati oportere.

LXXHI.

Aal*«a Item alius Lucius ab * " Avafafa dixit: Secundnm autem motum animi mei, fic Spiritus fandi, cum fit *xntt Dtirf, feter* ** *domini* m-C**',! STI #ri Ji/m *Chrifti*, & *Spiritor fmt&itj* ·, & «w *g^f./'* *una ecclefia, unum dttor^ffe & haffifma.* Et ideo dico, fi quid b ab hrreticis motum aut faâum fuerit, refeindi debere: dt *cos* > qui b apU inde veniunt, baptizandos efle.

anno ... C** Trini. bar». tuOf

LXXIV.

Item aims Felix a Gurgitibus dixit: Ego ccnlco, ut fecundum fandarum fcriptinTrum precepta, baptixatus ab haereticis extra eccleXfiam illicite, cum confugere voluerit ad ecdE^fiam, gratiambaptifmi, ubi licet ei dari, eonfequatur.

IYXV.

Pufilius a-·» Lamasba dixit: Ego credo baptiûna'falutare non efle, nifi inecclefia catholica. Quidquid abfque catholica fuerit, fimulatio eft.

LXXVI.

Martyr Salvianus a ·♦ Gazaufaladixit: Hreticos nihil habere conflat; & ideo ad nos veniunt, ut poflînt accipere quod non habent.

LXXVI1.

Ilonoratus a ° Thucca dixit: Cum *Chri-y,,,. fttti ventat fit*, magis veritatem quam coniuetudinem fequi debemus, ut hrreticos, qui ideo ad nos veniunt, quia foris nihil accipere potuerunt, ccclefiat baptifmq fandificemus.

M. Ciyiw» medi, «m <■··»»- jXamT *!)«» priori.

LXXVIII.

Viâor ab " Oâavo dixit: Quod & ipfi icitis, non olim fum epifcopus conftitutus: & ideo expe&abam prarceflorum confilium: Hoc itaque exiflimo, ut quicumque ex hxrefivene-Dnnt, fine dubio baptizentur.

LXX1X.

Confeflbr Clarus a "› Mafcula dixit.* Manifefta eft lententia domini noftri Jefu Chrifti apoftolos fuos mittentis, & ipiis folis poteftatem a Patre fibi datam permittentis, quibus nos fucceflimus, eadem poteflate ecclefiam domini gubernantes, & credentium fide baptizantes. Et ideo hatretici, qui nec poteftatem foris, nec ecclefiam Chrifti habent, neminem baptizare baptifmo ejus poflunt.

LXXX.

Martyr Secundianus '* a * Tabeis dixit: Non ' debemu» haereticos noftra prarfumptione decipere, ut in ecclefia domini noftri Jefu Chrifti non baptizati, ac per hoc remiflionem pecca torum

i MS. *Atochta-*, unde incertum, an *u tacita^* «n <S *Arha* texendum fit. i MS. nofter *HarceUtuearta* tn Provincia Proconfulari. 3 In Byra.coa. 4 In MS. ienrentia hnc eft Viftori», qui (equitur. 5 .MS. ab *Affurat* in Provincia Proconfulari. In MS. fententi» h«c eft Teoacu, qui praceftif, 6 MS. addit *iff Spirittu.* y MS. nofter *D»»»im*. Capfe in Byzacena. S In Nnmidii. 0 In Numidia. 10 Hoc eft Iiippunc Diarrbyto in Pronin cia Prccon/ulari. 11 Porte Aufafa in ProvmUa Ptocotilutari. 1* MS nofter *Ckeifixe, tff vaut aptmur.* 11 Lamaaba in Numidia. ■ Gizaafala »n Numidia. 1$ Tu«a n. Numidia. Iu MS. Γ«<χ'- Oûsvum in Numidia*. »7 Mafcola m Numidia, ιi MS. under in *Tiamhru* in Bytacetu.

anno "J*

torum non confecutl, cum judicii venerit dies, nobis imputent, quod per nos non liqt baptUati, At indulgentiam divine gratir confecuh. Propter quod, cum *fit κβα «fclefia*, ἐτ *wmm baptijmn*, quando ad nos convertuntur, fimul cum eeelefù & eSfcJeftse baptifmum conièquantur.

LXXXI.

' ChoHabl

Item alius Aurelius ' a ' Cillant dixit: Joanne# apoflolus io epiftola fua poiuit, dicens: *Si qtftf iui vos venit, & doRrinam Cbrifti aaa babet, nohtt eum admittere* in *domum vefram, & ave illi* ■* *dixeritis. fyi exim illi dixerit ave, epmmumeat faUis ejus malu*. Quomodo admitti tales in domum Dei poftunt, qui in domum noftram privatam admitti prohibentur. Aut quomodo cum eis fine eccleGz bapttfmo communicare pofttimns, quibus fi ave tantum dixerimus, faftis eorum malis communicamus?

LXXXII.

Lt'Iru» *Mettk.*

Confcflbr 1 » Lifteus a Gemellis dixit: Gent *catum fi durat, ambo m foveem cadunt:* cum ergo harreticos conftet non pofle illuminare quemquam, ut pote carcos. baptrima eorum non valet,

LXXXIII. LXXXIV. LXXXV.

rto

Natalis b a <' Boca dixit: Tam r ergo praeiens, quant Pompejus Sabratcnfis, quam etiam £>ioga Leptimagnenfîs, qui mihi mandaverunt, corpore quidem absentes, fpiritu prxientes ccnfemus, quod & colleger noftri, quod haeretici communicationem habere nobifeum non poflunt, nili ccclcfiaftico baptitmo baptizati fuerint.

LXXXVI.

Junius a «Neapoli dixit: Ab co quod femcl ccnfuimus non recedo, ut harreticos venientes ad ecdebam baptizemus.

LXXXVII.

Confeflbr & martyr Cyprianus a Caribagine dixit: Meam fentcntiam plcnh'imc expreflîf epiftola, qua ad Jubajanuin collegam noftrum fertpta eft, haereticos, fecundum evangelicam & apoftolicam coutcftationem, adverfarios Chrifti, & Antichriftos appellatos, quando ad ccdelîam venerint, unico ecclefue baptifmo baptizandos efle, ut poflint ficti de adverfariis amici, fie de Antichnftis Chriftiani.

Nota Sevebini Binii.

tilit.

« *Cf»l'l/sn*.) Cum Stephanua papa es qua precedente Africano coucilio de baptifma c h«rct.<~orun> flatuta erant per literas reddita», ut fupra Jlainttu, *te* problffct, non cunftatus eft Cyprianus ru:ore numero epifeoporum Carthagine aliud concilium celebrare. Convocatis Igitur ex Alrica, Numidia & .Mauritania epifeopi» *Î7.* iifdemqui Carthagini coeuntibus Kaltfndis Septembris, anno 15t. hoc tert<um in. eadem baptifml caufa concilium celebrat. Cu us inro, te. katla hic inde literia feriptis, Siepbanum tacito epi nomine fuggillat. Afla huius conn! i plura non extant: quam ea que cx Cypriano &- fanfio Auguft.no de bs ptiftno contra Donatiflas Lb. 3 cap. a-5- & o. & libio 7. cap. i. bue translata funt, quibus prater »7. epi-

Numerus vpifcopo. rum.

dtiwMtwe beptlfiaearià ^ iwnetic· «dlatl *tentent*tax, aliud nihil contiMtah- Earum impogMtionem quiiquto *petit,* Aufuftitwia pcediâo loco eonfin Ut. Canoncm ip. Nksni » Ac A Laodiceni, his fcoporum Africanorum fententiis nihil patrocinari infra patebit. Annotationes autan» de fimulorum epifcov poram hic fubfcriptorum vita, patria, At. roofib·». Partialia» * fbppediMbit. Plura etiam Baroniua anaoaji. -num. A fequantlbua.

ANNO CHRISTI ■«A *

t /» *eft tp/ft eperuat.*) Hinc condat .R.O-maiium pontificem difcrjmini» caufa eplGropum epifeopotuta, ficut & ponrificena maximum appollatue fuiffe, utpote ad quem tyeftaret non plebi cantum *ti I*-ferioribu» presbyterii ac ofcrlci», verum etiam omnibo» uaivcrfi orbis epitropis * primatibus praefla ac petalidere. Uada eft » quod ad Mac, velut ad eatramum hl *fide* refugium, e toto terrarum orbe fuerit appellatutn, quodque in omnibus dubiis fidei dogmatrMM vo»' lut oraculum quoddam Spiritus fanâi habitam fit, quod a Romano pontifice definitura eft se pronuneiatum, quod de oborti» novis In ecclefia fchifmatlbus ft hareCbus lpfe pra reliquis certior fiaflus fuerit, epMcopo» fchifmatioos *St htterient* depofuerit, allofque fubrogarit, concilio fchifmailcorum ipfe reprobant, & quidquid » cibe geilum eft, ad cum delatum fuerit Vide qua diximus fupra in noti» ad fecundam epiftolam Sisti, verbo, *Untuetfel*·» i iret» Zepbyrini.

vietas a *ï* tu-. *P -** "Pl ■iHut.

c *Aet tyten-tt, ttrrtrt etfteveiniant mnfitotm-etUrget futi taigit* Alludit ad decretum Stephanl, cui tuore maiorum (ut es Tertulliano libro de pudicltia cap i. confiât) pt«figi folebat titulus ille: *Efi-frtpnt efieùteetuut*, & quod aliter fentientlbu» excom municationis pernam tjlffet acriter comminatu». Il nde Jicct manifeftuin iit, Cyprianum hanc fentestiam uηv toni multis Afiicanc eccleti» epifeopis «onlra Stephanum pontificem diu multumque defcndille < ar Fitinilunum rum ?o alui in A fia, Dionylium Alexandrinum in ypto, in fuam fententiam pertraxi/Te, tamen hanc eamdem pertinaciter contra omnium .occidentalium, nulle orientalium epifeuportim s fe d.'· Untientium, tt quod maximum, contra Stephar. Romani pontifie» fenteotism propugna.fe, tenuiifc, Bt ad mortem uf,ue defendi/Te, affirmari non poteft, nec debet. Nam apoftolicam, quam Steyhariu» objiciebat, ttadiuonem, Cypriaiw» de apoftolica fonte d-manaiTe non credidit: fed pot u» obiepcntem errorem efle, A corruptelam pravsmque conluetudisem. Baroniu» anno sjL num. jp- Quando autem hac de re mcllu» inftsuflus eft, cum Firmihsno, Oionyfio Alexanftrino, umnibuf|uc alus «rientalibu», Br Afticane ecclcfia epifeopis, alner & melius fenût. Quem enim nunquam a Stéphane pontifice apoftolieat fcdi» communione privatum efTe, & in eadnm cum Romms eccklia unitate ulque ad martyrium pctftitifle, eiufque diem natalem ab ecclefia fummo honore anuiveriario coli ac honorari confiât, eumdem *mentem* in tnelitn no» mutaffe. errorem non defcrullie, non eft credibile. Aujuftinu» de baptilmo contra Donatifta» lib a. cap. q. 'lem epift. aS- Hieron. contra Luciferiano». Eufeb. Lb. 7. cap. κ a S. Baroniut anno Gtuifti a$S. num. 41. & fequentibus I i:rm anno St», num. I. a. 3. 4· & <«-quentibus V- & 1 »·- Ac

AnCyprixnu» icnieitlam t'uamdebaptimm imohutiiro mm mutant.

*a iest.f etjtt: enrtit ty.,.,^*. ; aanctu» »su|uu«- nus de baptifroo contra Donatifla, lib. 3. cap. 3. nec reflc interpretatur fic; *Qp/tutr-*, inquit, *uti^ut'in bii*, f»x *ntnjtrer ftrfptSlient pifiujfu funt*·, *tif<il/eet* etneelfent Ft fubdft: *Ntvt-*

iige & alia plura Augiiflinu»: qui raceoCetu ejufdem concilii fentestiae Hnguljrucn, ear omne» feite quidrm impugnat, & erroris redarguit, libro de bapcifmo contra Donatiftas 3. cap. a. 5. 6. & fcquentibua: item lib. *j.* cap. 1. ufque al finem libri, quttu û velu, leftor, ronfuk, ficut *St* Pamrlil nota»

à ., epiTeope quodl.be» fentwe lien.

Obfervatio Philippi Label, fociet. Jefu laccrdotis.

Idem concilium Carthaginenfe ab ecclefia catholica reprobatum una cum epiftola S. Cypriani ad Jubai»num Grrce ac Latine hic fubjungimua ex collectione canonica Joann:» Zonar* monad" qui furrat megno' Drungarius Ktgl< & prunu» a Iceret» imperatoris. Theuuoru, Balfatuon cpiflolatn Cypriani retulit quidem in fuam quoque colktiionem, fed cpifcu.-um ftntenias pretermifu A ru-Xihi «ita.

1 MS- nofler n *Cui.thi.* InColberc. 2 *Hueras,* . , M$. r.oflcr *Lttiruj*. Gemelle in Numidia, *j* Oea >n Tripollcana Provincia. 4 In Tripolitana Provir.ua.

ἈΝΟΔΟΣ Η ΓΕΝΟΜΕΝΗ Ε ΠΓ KwB^tavd n eiyrwTirra fxnrxôirs Kap- χ>£ώ/φ* ι$ μαρτυρώ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΖΩΑΡΑΣ.

AT*n» ή ηΰοίο, irate-jy inwôSw aopoytyt- rtpx irt · aoponpitu γάρ iji άλλων, ή c'y A'ïτζβχ«β Trs Συΰα ^τγονιικ ουΰοιος Ποωλ« τ» Σαμοταθιω, ητζ tri Αύρηλιχvii βχ- σιλίν η ^ρόιιόη. χυτή ii χχχμικ χρyχητίραιτiv. © γχρ μιγχ Ku^txvdç, ιπι Δοαβ Βασιλ/ωi w τi>, μχρτυζιχ lux/n ïρΐμη, τολλοτοί δ' err/ · Avρηλιχνό <voo τ»/ Δι'χζβ?. ToMw' γχρ μφ' rv, Διχιον ιχρχτητχν αύηχρχηρι, μi^'ΰ ο Αύρη- λιχ-,ο τη βασιλέα return- 'ru μΰβ »v «po$M- ïtpy xxcrtf/irtv. ή^ροi^ητχv έ'βν ccurr Ζτ/σ-χο- ΐüi -®*c·; Trx-ctfJ7> fytawrK, ζητήχαι $χ>μi- ! , t-Y Tuti Uf atplrw; Îittrpt^wTtiç, k; fit γιχ- μχτιχ^ βχπτiζi^χι të αοοπρχομύρΛ τη χαθο- Zfxn ικκλησίχ. Γοβιχνά γύοτι ναια-χοπο tirt- Γ.-Λi toiej TbT» 71$ KiieoptxvfS, H èti t s nutrii βαιττiζκ&χι. ntt γάρ · Νοωά- tt. τη τ£) λiγoivΰραον Καθαρήν xtptxttoç ηρξ(, /αητβ:'προ γιγονύ τη iχχλητ/α; P ω^/ων,*^rtr- μχταο αν xutuoç, αλλ' χχ xiptririç. ΰ γχρ αρος ióγμχπ π7 ο'ρθοφροσι Jmpf'ptTB, αΧλχ τ®7» iiαγμο'Ι χχηχύφχχΐ n ›Ç θιiβ-αστ/ απηγόρ&ι ttjt μ:,τ?, oιχv. t'xBf-rè»3 ό τ»'π τη Ρ'ωμαζων Ζχχλησ/α <Φ*oiΓ»χώ; Κσρ.τiλi©^ μ$?£$ Jw'aJriy ια/βτχό- rw ζητησ-χvπ πι } τ» cèxacyofSfse, t^ihp/trai/T» HS μΓΠΆΟΪχν, tytj ras iit&ùcWluÇ. ô ii Nχυχη τη o/xncri Ctrxrtaç i μi^ιιτο, t- ffκόφαν τi ïκκληχiχ ixHVoy, kJ α'τιχήρυξαν *i μi<ταύ(λφον. ό St άλλου όμόφρονα i<χηχώ, χλ·?' fxunv iwozhtb 7rotpatru.va^ws, 'χi/τμχ παρά τη ικκλττiχ tir fXH.,8 ncq i'Çj αυτύ συγ- xozv«youm.v èfan. πiζ) ·χι<τμaτiχών πινου aiptrnuSv ιpαπήΰ-χvτ^* Γοβιχvΰ «vπ TA ττΣτε vjh ·η7 χαuivιo-χόποι aùmu θ μiγχ Ku- «are/ervos, ιφ{ η mù at'nJ σαύοιο tlw tirtSOTdiù TiiLrrüu.

*SYNODUS. * CARTHAÇI/t β* bnbitay cui profuit magnus Cyprianus, & fanfins martyrt cam effet epifco- pus Cart^inei\fis.

Bx cdltioaa CLPifiii·»- ia tel. ·». i«i*. eam* t» Froataaa. Dw.J.1

JOANNIS ZONAR.Æ PR.ÆFATIO.

EST b*e fynodus exsomnibus ent«tri- ma. Nam aliis quidem antiquior efi ea quu Antiochia in Syria contra Paulum Sa- mofatbenum Aureliano Romanorum imperato- re celebrata fuit, bec vero vetufiate illam quoque antecedit. Magnus fiquidem Cypria- nus b Decio imperatore martyrii curfum con- fecit: ut vero longo intervallo pofi Decium Aurelianus fuit Multi fiquidem Decio txtin- regnavere imperatores, quibus demum Au- rehanus in impeno fuffeilus efi; itaque longe bac fynodus ex omnibus antiquifima: In ta porro quatuor fuora oilogtnta epifcopi congre- gati junt, ac de iis qui abdicata barefi refi- pifeunt, ac fcbifmaticis, qui ad ecclefiam re vertuntur, an baptizandi forent, quafitum. Jovianus fiquidem epifcopus nefeto quis, dX cum eo epifcopi alti, ea de re an fcilicet ejufmo- di homines baptizari oporteret, Cyprianum per epifiolam confuluerant Tunc enim Navatus 1 quoque eorum fella, qui Catban, boc efi puri dicebantur, fe principem profitebatur, Ro- mana ecclefia presbyter, Jcbifmaticus proprie, »on hereticus. Nec enim in Us f « deg- mata pertinent, ullo palto a catholicis diffen- tiebat: fed qui adverfis Chriftiana reip. tempo- ribus malo villi fuccubuiffent, diifque immolaf- fent, ad poenitentiam non admittebat. Cum ve- ro ecclefia Romanorum preffeituseo tempore Cor- nelius, cum fibi fubjeDis epifeopis, scitata qua- ftione, eos quoque qui immolaverant ad poeni- tentiam admittendos effe decreviffent; neque ta- men Navatus aliquid de pertinacia remitteret, illum ab ecclefia corpore excifum, quippe fra- trum oforem, decreto promulgavere. Alios vero ille fellatores naiius, feorfim conventus perme- re, fchifmateque bine inde cum fuis gregalibus cclefiam lacerare adortus eft. Cum ergo de fcbifmaticis, èT bareticis effet a Joviano quafi- tum, ad eum ejufque coepifcopos magnus Cy- prianus, cum fua fynodo refcnbeus, jubyeilam 'piftolam exaravit.*

-"*' k *"*'

cNeaatiM·».

Ε' Π t r Τ Ο Α Η'

ΤΟΤ" ΜΕΓΑΛΟΤ ΚΤΗΡΙΑΝΟΤ*

»®*os W' * l'οβιοαον txtivH eraufiric-xomi.

E'N χο<voββλ/^ ονη oiγαπητοι αδιλφοι àvtyvct- ρ$υ γράμμχτη άφ ύ/ιών raXcint παρά χïρiτάo'I η γΐΰ-μχτiχάΐ Ϊ«βλιιρ βχπτiζ^ου E *P-vA^ω› —i. Tbfs χαθυλικiό fxxAw/ev, ήπ ?- sï μiχ, c» ρ βχπτiζiμi^χ χï ανα7^*ο>/^θ«. ω» χ, πιποι ^κμ^ι, ύμχ αυτβ$ iχ^vχ atpxmv- τκ tmj s-fppôrnru τη καθολική ïχαλησ-ïχi χατα-

EPISTOLA.

MAGNI CYPRIAN I

AD d JOVMNUM EJUSQUB COÜPJ3COPOS.

CUM in communi concilio eflemiu, di- lefti fratres, legimus litcras a vobis ad nos datas, de iis qui ab hxreticis vel fchiûna- ticts baptizari vifi funt, venientibus ad ca- tholicam ecclefiam qux una eft, in qua ba- ptizamur & regeneramur. De quibus confi- dimus, vos quoque qui in illa agitis, catho- lica: ecclefia: firmitatem tenere: tamen quo- niam

d Jubi/iium At ia edit. P.met * * Rig. talcribi- tar ad lineam tc call re» apifeope, Numida de baptuiodii heretteis. V. iupri pij.

i Interpretatio eft Gentani Heneti, qualem Hardumui edidit recognitam, & emendatam.

ÂAi·?. niâra nobiicum cftù communioais partici-pe», àt propter communem dile&kmem de eo querere voiuiftis, non novam fententiam neque, nunc fundatam afferimus · fed aux olim ab antecefloribus accuratiflime & diligentifliine fuit examinata (eam a nobis obferratam vobis communicavimus, & conjungimus, id quoque nunc ftatuentes, quod femper fortiter ftabibterque tenuimus, ut nemo poffit baptixari extra ecclefix catholica: bapttûnura qui unus eft, & in fola catholica ecdefia repentur. Scriptum eft enim: Mr *ienliqiunmr fontm apia viva, tf fo4t^ nt»r fibi cifttmo/ âÿifatM, qua cntinore* m i *vx/nt aptem*. Et rurfiis fiicra fcnptura lioc pnefignificans dicit : *AJb aqax aliena ab ftixete, tf ox fontt abrno no btbitt* Oportet autem aquam primum purgari & fanftificari a faccrdote, ut poflit proprio baptifmate hominis-qui baptiratur, peccata eluere. Nam & per Ezechielem prophetam dicit dominus, *Et ajperram vot api» tamia, tf tamiabo vos, tf iabo vobis cor aovnta * tf fpiritma novxxt dabo ia vobis :* (· Quomodo autem poteft purgare & fanftificare aquam, qui eft ipfe immundus, & apud quem Spiritus fanâus non eft?) cum dicat dominus in Numeris : *Et omnia pia tanget tmmandas, tmmrnda erant*. Quomodo poteft baptizans dare alii remimonem peccatorum * qui non poteft propria peccata extra ecclefiam dimittere ? Sed & ipfa interrogatio quae fit in baptifmate, eft teftis veritatis. Dicentes enim ei qui examinatur : *credis vitam atenam tf remiffionem peccatorum accipere;* nihil aliud dicimus, quam quod in catholica ecdefia hrc dari poflunt. Apud haereticos autem, ubi ecdefia non eft, haberi non poteft peccatorum remiftio·. Et ideo qui haereticorum patrocinium fufeipiunt, vel debent interrogationem mutare, vel veritatem tueri : niü fi eis & ecclefiam tribuunt quos habere baptifinum affirmant. Necefte eft etiam eum qui baptizatus eft, inungi, ut accepta undione, fiat Chrifti particeps. Sanftificare autem oleum non poteft hxreticus, qui nec altare habet, nec ecclefiam. Non poteft autem omnino chrifina efle apud haereticos. Nobis enim clarum eft, nullo modo apud illoe-ian&jficari pofle oleum ad gratiarum aftionem. Scire enim, & non ignorare debemus quod feriptum eft : *Oleum peccatoris non impinguet caput meam*. Quod quidem etiam olim fignificavit lanftus Spiritus in pfalmis, ne forte abduftus aliquis & a rcâa via aberrans, apud hxreticos Chrifti adverfarios inungatur. Quomodo autem pro eo qui baptizatus eft precabitur, non facerdos, fed lacrilegus, Sc peccator ; dicente feriptura, quod *Deus peccatores non audit, fed fi quis efi pius ac religiojxs, tf ejus voluntatem facit eum audit* ? Per ianftam ecclefiam, peccatorum remiflionem intelligimus. Quis autem dare poteft id quod ipie non habet; vel quomodo poteft Operari fpiritalia, qui Spiritum ianftum abjecit ? Et ideo etiam renovari debet qui ad ecclefiam accedit,.ut intus per fandos lanftihce-

Axperrôy. ίμμ imi αυγχοηννοι ημάάπι, < ζ». τηνν Sid iüù xooUii «pIMwidsAwtor,

Λμ, £ ‹3φ' ήμΑ παρατηρηθΛαα», pan^uO* *qui* »$ ri^aC^K/^M, τϋτν xjj rô ^d/xnwvmc, hmk 5« T«rrw <%υρ»5 w άσψαλω *χρατϊτπ* μηΙοΑκ *(bacrrtfa&au Suâa&at iξ»* τη χα^βλ/χη <χχληηα cw «ms *βαχτίτματο*, «ζ dr *μόη xa&hnâi h** χλιρ/ρ wrepwvt *γίγρατπκ* pfp' *ιμϊ fyuoL*· Xoroy *'Iiφivï vSanç ζότη*, iÇ ωμ/ξαν *iauntiAdhot* χβ y < μη *ιαυά/φ* t^»paru^jfif.* χάλη» ή *άγί** 2fo$i] <β5*ομΙαχ*«·Λ λ^M. «rtû* ιαη «>λοτ&ν ατβ^ιοΟτ, xJ <id *πηγη atoorfjas* π/ητ. *Sü Si χα3α&ζίόαι9* xj a^r^fo^eu τι υιωρ «p«Sm άη> τν όριω, *tva* JiumOfi *τψ iStf* βαπτι'σ-ματι ns *αμαρτία* τι /3«τπζβρφ* «Φρά* χβ άποομηξατ. *Stà η* ΓίζαηΙλ τν «ρβφητν λτ χιί</#*. iÇ *pocvrim ιμ£ xa&afp vSari,* χ#' xa-■&aei» ΰμα, *xjStÎrtoùfjûb xapStav* itffâù, <rw-μα πϋροy J»rw c* ϋμ/y. (Πω *Si* Jiuanu χαθα-*tjtreu* iÇ *άγιαναι ϊïatp, « axtâapn;* Λ «vns, *vgj* παρ £> πν/νμα *άγιον* vx err ;^) λι^βvτv τν *xutps & ηΐ àti^poi* · *vavmt uv ai^mu* ο *άχάθαρτν* *χα^aem trat*, τψ *iSarttiay Suiiatm* ά>λω JJv *iwnv άμαρτων* ο' μη ιαυηθΗ τάii^άμαρτηματη iξω m ιχχλη<πα *αχο$ί<&*ι*; α'Ζλά XJ «ωτη ή Zpw-τησκ η C· *τώ βαττιτματι γηομ^μη*, μα'ρτυ err t vs άληθ^α. Xi'^wns yap *τό éfyntÇofjtyp > τιτ&& aiavtw* ζωιώ)Ç άφίσιν ouaprwy λαμ^ανπν, vx άλ-λο*τι λίγομ8μ, fi* μη «τ/οvτη χαθνλζχη_ιχχλη«·/α ιοθιααζ Juxarar. παρά *Si ws aiprrtxoTi* βπν tx-χλησ/α bx ?rry, aJtuJonr *άμαρημάηιν αφιστν* λα-*fiSy,* (i *St»* τϊη or *eufxrtxïSy vao^yopoi n rlix* ι'πίρωτησον άλλάξατ όφ«λΒοτν, i τύωάλη·$«αν tx-Jrxn<ro/, *ei* μηττ atànFs x} τιιὸ Zχχλητ/αν «pea-yt-μκσιν, v βάχτ/σμα *fyftv Sta/Sefianmt. ανάγκη St ι'î-r qty* tw *βiβκ'Ιττια"}^», tva* λαβ«μ *χΐια-μΛ, μιτνχκyo ηηι X&yï. àytâe-at Si tAatov* b Jiuianu ô arperrxès ο μιίπ ^we-rasStjo» é^»w, /**" η fxxXnaray, *«9cj* v Jiuiarer χ χσ-μα η ταρατaν ταρα nrf *αιρετιχοΐ &vat aepôJnXoy* yâpr'rry ήμΓτ μηιαμϋ *Suioa&at άγιάζΐ&αι ΊταρΪΜΪηκ eAatovtk ^Xaej^iav. fiSciai γάρ* iÇ μη άγvviv *οφ^λορφν,* ·*τ< γiγραριτται, ?λα»ν άμαρτυΛν μη λητανβοχ»* τιιὸ χϊφάλΐιὸμν. ο Sx £ *πάλα/ f/jlujutrt* η ιπάμα η *άγιον* c'y ψαλμο/, μή πω c^r^yra«&HS *τι*, HSM ά'πο τη Xθ«α ·$£ πλανηθώ παρά *τοϊ αιρττιχοΐ τϋ* τ» Xe/rv αη/τάλο/ πω *Si αΐξηνι ΰπτρ τβ βαπτ/^οάη ίχί iep&ç,* α>λ' Zîpo'τυλο xj άμαρΠvλο, *ιγάιηκ* τη *γραφϋ, οτι* ι' θio' ά-μαρτωλΛ βχ α'χΜ« t ά>λ' *tm rtc O·«σ·*0η f,* η θi'λημα αι'τ» πο/Η, τβτβ άχ««; *Sia* τη *άγια ίχ-χλτ,σία voSju^u* atpwry άμαρτ/άν. *τι* Jr *Suvant Sivat οπιρ αυη* bx f, πώ *Suivant τη&ματι-*χά *ιργάζιι^αι,* ὁ *άτοβαλύν <ανιυμα άγιον; Siàτ»η* >ζ «'/aytasJa.' *βφ^λ»* ο «^ο τιώ τχχλησ/ατ *ιρχο-*μ^υβ, *ϊνα* (τω *Sict* κyïï'î ά>-/αο$η. *γi.γραττϋΐ γάρ,*

i Qu· duobus anftilu includuntur, in Ltbbei editione deeran', caque ea MSS. Rrg. Bilianionis · ahiique flippiavit Hard. cujua fust faqucnte· notz.

aTtr^rwtrH&f, xaàtk fyei frn «Ç e' fw' rXjtvw /hmaXa^ric <Sr τΰ o XuOm taXue-ranaA *jkrrte-fw/* nûri vine ataîûnintr, *o τι <Ufii &tù cpyp/fy** mtyanrac

μαπχωνβάτηομα, ri ewo&iwiv mç ôm'ameMiv . *i γοφ* duMtrar C» *μόρΗ ©rto-* 3ομτ. M /Jarriffau, rvur® w' *αγην -κνύμ»* ima / « Al tôtwtôn, *on* ?ζ« eb «no- *μ* fyw* At - *Suâant* ris (*/»^·ρφι©ν *βα~ otrtaat* cs©î Lr»î *η βατηαμαπ* , ^-caac ar- TK va *άγίβ χν/ιμαη* , w' *μήκ* roXnerrac uni *Xt/ei ri* xuei* *όμΰν* ħ«όν Πι^ν τβ aeeroXou fi «ÿ^iïdca λιτ·ντ»i o'ντητκ n^f/tfXkju^qc. ìÇ *Std lin* -nt ©χ*αvi$Ï *γΛ·μ$Μ* ψX&ï ›£ xCiri υοαρ- £*>nt *nâviu άιόημα , ΰΐ γαρ* Iumct® Jr- xTw β/vtri» «nu rape Θαί *fa*faimo γι- mpcàao, ν ό utM ντολιμία* νζ *άντιηκλνα aùrtiï* λi^î *d* nii <£αγγίλιοα. - μηων μιτιμί κατ' όμνιοι,* χ, d'un otwabuv μττ'Ζμ» axqpr/Çft. £- *pjxvutfj& àmoioX^ Γωάνηκ dontàç* xttia rapt#, ώ,.; Α, ι'π · Α'™- *xten <nçT<u,* $ w» fc A.T/J-W» «·»;« >«- *γόνασιν, ο^νγιΜύονιο^ι* οηι'^ητηωρβ rrts. c^'- *τόμων* vX^ois d>X'dx *ιταν μι^'τμων.* ©dev ›Ç n~ *μά auvtc,vai* ©^ri'Xoju^w iÇ *vonv ois Ot fytyoi nt- pio oi* A'rn\tif*i *ovo^aOftCJtot Suutant'* W tiCJO ^ae» *Sever TÎ* xceiv · KS4 Jr« *τ$η τόμΰζ nf χν^ω ιονη* , x, croTznt xueri *χραηΰνη* , xj *xan rkv\à- fyatt* αυτί *χορηγόμ^μω*, riu» *itpareri» aùri oa τ»* tχχΧητip λΗτνρ^βντκ, *Soa « eîvTtxfif^uot aùn},* Taré·; *χολίμιοι* ιζ. *A'γτίχν^οι τοητιν , άχοϊοημά- rat,* ri, *àxnotr,<rat* κ αχορρτ'ψηι , χ, *ω* fi«/9i|X« i^v *ôçtàoijfyj,* Vy *ηΐ αχό χλάνα ^ ριβλοτηη ιργορ^όοι; toi γνώο ι τη* αλη^η»ii i'χχX>»σι«- Γ/χηi *Tiiiω* 5ou£® χαθολ» *ξιαιάμίω μν-* sr'erev, *ζιότητό τι* vi. *ντίττω* «Xn&Rarc.

ΖΩΝΑΡΑΣ. Αυτί νήπτολη, *χα^άνταξ* τΑ *\ÿm aipertxSv* η v/cruar/x»v 0αττ/β30*Π»i, eapotrtp- *XPfjSfti* τη χαθολ/xr *ΐχχλνρiα βχχτiζiό^χι ïfarûr- ηπκ x? tx Sf^opsav έα^μημάτων,* xj *iχiχ&ρημά-* ruv x, pn^Çt) *γρχφιχνν* ris ο/xρον λοχ-ov xararxSLe- *ζ& '* ›i *if i&ripx aixisfjfysixn* eiuo5aç c> *χανόνι θύτη ιβιόμω* ù TatvrtiÇ *^αiρiτiων πτiτρiφονη , άνωθο** xiXZh *βαττι ζiδoi,* «'M*df<xei$jUt£ *τivo μινiΰν Xïχiδαι iiiôνmç λτβiΜuκ,* w' *ùtx$iματiζοντα τiώπ* oZxHdtv «uprtnv '«erras, riras *μη φραη- 9οcj,* fck ν' *άγια,* τï Θiβ xn&Xrxà ›Ç *αποτολiχη iχχλντiα φρον£ , σφραγiζομύάχ* ìπν *τὺ άγiφ μΰρφ. τ< ii* Xonwc *κοiτη , ωντiνα*)Ç ©muer/ *χοπαλόγκ, βαπiζiδοα ό^ζiττιι, iiχομi- ρ* m ώ Ε'λλiωα?- ©C îijnt *χάνων* Çcv πi *tity-nnye àJtyynTnt. t&co φαiνiται, S.rt* ûc *iàtjçfn tsapà piTltttrm αγίων* ντοτόρων n *hffpruyn αυτή, άναπiο nivlw do τότφ* ni *xtφαλαiω* τ$ ιιό euuo5ων *(49α- γάτων τατη S&Ttpa; χρατέ.* <rtwô5e, οτζτ? /«τυ- *fyfrtpa iri* , xj ©r/ *oiχομΒρiκό, dv ρ π«νπ* in vravnjv ma^tap^tvuSy θρ»ω»* σ-ανiσ-αν , n *oi ντα'ξiαρχα/αΰτνι , η mronpvrrai on 5t «χiδiχθη i* *ντaρών χονων παρά ταντυν tfS αγίων ίτοτίρων ,*

›Arar. Scriptum eft enim : ***eritit, fnit tf*** qga ***fa&r*** , *dicit dominât,* Ut qui Cl in errorem feduâus eft, in vaso fie ecdcua- ftico baptifinate , ipfe quoque hoc exuat, qui homo ad Deum accedens, fit fiseexdo- tem qusrens , in errore inventus in (àcrile- gium incidit. Eft enim hnrtdcocum & fchifi maticorum hserefin probare, eoa qui ab illis baptiuti funt, comprobare . Non enim po> left in parte valere. Si enim porait bapux*. re, potuit & fimâum fpiritum dard; u non potuit is qui eft extra , habere fpiritum , non poteft venientem baptiaare , cum fit ~~unus bapiilmus, & urnis janftua Spiritus,~~ & una ecclefia , a' Chrifto noftro di- cente ab initio fupra Petrum apoftotam fiin- data unitate. Et ideo que ab eis laftafiint, cum fint fiiûû Oι. vana , omni· fimt repro- bata . Neque enim poteft efle Deo gratum flt acceptum quod fit ab illis, quos dominus hoftes & adveriarios dicit in evangeliis : £«r m « *eft meeurn, contra* aar *eft:* fiT f«i m» caA *iigit mecum,* d(/pngfS. Quin etiam beatus apoftolus Joannes praecepta domini (errans, dftola pnricripfit ; aadfv<yür yrod *Anti- fa fat. venit, M nunc* rt/ajar *multi Anticbri-* ,, ,n £, (!Γμ . ^μ ex ,^w. Unde A nos inteliigere & cogitare debemus, fi Dei inimici, & qui Antichrifti lunt nominati , domini gratiam dare non poflunt; ideo dos qui fumus cum domino , &- domini unitatem tenemus , & pro ejus dignatione miniftrantes, facerdotium ejus in ecclefia gerimus , quaecunque adverlarii , & Antichrifti faciunt, reprobare, removere, & abjicere , & pro profanis habere debemus : iifque qui ab errore & perverfitate veniunt, ad vere & ecciefiafticc fidei omnino cogni- tionem, dare divins virtutis myfterium , dC unitatis, & fidei, & veritatis.

Z.ONAKAS . Eptfioja hoc , quafcmnqKe hortticii , «« / fchtfmaticit baptîzatt , ad tedéfiΛm catholicam Je recipiant, iteram baptizari jnhet, tamine finttntiam variir epi- cbirtntatihns ac enthymematibaf , fcriptaraqae teflirnaam confirmat . At vero feemda ecame- nica fjnodtii canone jtpiimo , non ornntt fui ea hartfi demigrant , baptifmo iterum expian- dot , fed altet quidem fi datie libellis fuam praterea qutfque barefim ottmemque a catho- lica dSF *apojlohca Det ecclefia alienum errorem exterentur, charactere notator , hoc eji fanfftv chrifmate inundor admitti oportere decernit ; alior vero omner , ex quiius nonnallot nomi- natim defignat, hapiizari , atque ut · Gracor » t&mn». admitti jubet . Sfi> quidem etiam canon fuo loco explicatur eft: promdeque eior canonic con- filiationem a fandit poftea patribat receptam haud fuiffe focila apparet . Cum igitur de ea- dem re duo fmodi contraria inter fe decreta protulerint , potior habenda eft fecunda fynodi conftitutio , quippe qua tf pofterior fuit, & Oecumenica , m qua· omnis fcilicet qutcumque patriarchicam fedem obtinent, aut ipfimet pa- triarcha, aut ipforum legati affuerunt . Porro hunc canonem nequaquam a fandiis patribus univerfis receptum fuiffe , vel ex fecundo ca- none*

t

w

iff/fHUtii nettritù , de ite cmmmm /ari- 4mt «mm «vrto it* fmennieet. fMftra» «er· hfttùnt, & λ Cypri&e, fri ^frenem fiât xrcbiefifcefas, & tuertyr , èr » · jÿwdo f«< ftA ee fuit editteese ceenta , qm *» «tforww frefidmte hcic teetmeeseed»'jttxte trediteee ei ris costfetUedixtset fercetu eft .) Bu. bec lect ^iter, frient f«repor teeepenbxs caxexem ittee 9eqtuqsuM eftti etvetw velrifli fæite efferet . Hic igitxr eft textes epi/ble : que vrrt nt cetnntxni difeeptetiexe dtilx fxxt e fie&dis, wi in fynedo cenvenerent Sixte*- tu, ite fe Meet.*

Cyprieeuu Unit:

Audiftis college dile&iffimi , quid mihi Jovianus coepifcopus nofter fcripferit coufulens mediocritatem noftram dc illicito de prophano haereticorum baptifino , dc quid ego ci referipferim, cenfens fcilicet, quod femel atque iterum de frpe cenfuiraus , haereticos ad ecclefiam venientes baptifino (*ecclefix*) baptiaari fit fanâificari oportere . Item leftη funt votas de alic literie Joviani , quibus pro fua devotione ad epiftolam noftram retcriberis, non tantum contenfit , fed de veritate edoaum fe efle gratias egit . Supereft C ut de Nac ipfa re quid fingant fentiamus , proferamus , neminem in ea re judicantes , aut a jure communionis aliquem , fi diverfutn fenferit, amoventes . Neque cnim quifquam tooftrum eptfcopum fe (*effe epifcoporxsn* y conftituit , aut tyrannico terror re ad obfequendi neceflitatem collegas fuos adigit , quando habeat omnis epifeopus votcftatem agendi libere , qur fentit . Nam ut ipfe alium judicare non poteft , fic nec ipfe poteft ab altero judicari : fed expellamus univerfi judicium domini noftri Jefu Chrifti , nui folus habet poteftatem epifeopum conftituendi In fua ecdcfia , & uniuscujufque aâus difeutiendi , ac probandi.

1 *Cecilies Liberarim dixit.*

gyttf« ». Ego unum baptifma in ecclefia fola fcio, dc extra ecclefiam nullibi : ibi enim.eft unum baprifma , ubi fpes veritatis eft, dc fides . Sic

\ i i Wh \ hscenim feriptum eft: *tmafides (une*fpes')axxm*

" N°n cnim hxreticis , apud quos ««tuiid nulla fpes eft, dc fides ; ubi omnia falfa : ubi «a» <i«a· exorcizat daemoniacus : facramentum mterro- »wGo!c«n* i <ujus os peftifera, dc venenofa loquitur: tuaoHcrvc-fidem dat infidelis , veniam peccatorum tri- te' buit peccator , dc in nomine Chrifti tingit Antichriftus : (*benediei» λ Dee mxlediUxs ;*) vitam pollicetur mortuus, pacem dat a pace alienus, Deum invocat blaiphemus, fccerdotium admimftrat impius , ponit altare fecrilegus , Deo fiicrificium offert, qui diabolo fervit. Dicant, -qui illi fuffragantur, hssc omnia falfa efle de hasreticis· En quibus ecclefia confentire cogitur , ut fine baptifino ac venia deliâorum his communicet. Quam rem fratres fugere ac vitare debemus, dc a tanto fcelcre nos feparare / dc unum baptifma tenere , quod foli ecclefia: a Deo conccffum

„ Λ eft.

vwety^pat φ_dpetXariw *nitwit* χefawnim «d τ» «σ*Μ« ΪW rfupaavt «▮«<« ·» . *in pfal·* *th ύ*ï* Ku«W0« W*" *mint» τϋ* ¡C *pafnpte* xspr *etMt* etwefti àcn^f*nt«4>WK> ee dr twfiff *-ffontt* ιζ *pwteti *arà ii* vapetdeOcd *ηύ· nt's tots ixprrvo.* ώπϋθορ «J Wwnu , irj $βφ%ϊθ£», d watpei *ttêicm US cnepycA · aimb. msrm* w tu τϊjς *êvtretâe eu fi* de rfxa*· *fàwu yeUpm trapttutsmifiâtn^* E *evuAfpawsteK^peétnt,* *îwf tuer*fttnfjiui,* ^rce.

Hw?«««yenww *tnuxxiffMmt η μα* l's/Sreyèi *9* euufr/rxer** *^pèïr crupfits>ljue* <«ρ«τï; μτ^Ατητό μχ βκλό/Λχ>« *Tufteit* nd *n5 ttnert^ £ άνομα ftxmirpum* ηΐ *auperaub* , £ τ/ *ιγύ eùrÿ* ανπ>ραψχ ï^μβτ/ζΜν, δ Ιπαξ >ζ i* τφ* »ολλάχii τ< *euptrtxAi rii* τϊ swtXne-Zjt *βαττïιτμ«τι pecrrftjtdei iiiv* , *urf άγιάζιϊϋΑί. imm Si àtryni&i ύμ'ϊν agi ù^t»* vpctμμÆTa I'ςôtotvï. δχ wr aeni τ· αντοϊ <τ«[***αкт ^ μβ * μβ’’* «wAJottprce , w' η, τк «λΜθiiβ *TffKtP* ^μ«λ·>η- αο, ireéXwrw «ou nd «vrâ caeroc *ipie φ{*- w* , Hirnr *pfiSceèç «* ♦ *ipèstt &* tout» *xt/tepi*- η», ριδi ft *àemvTtx φροηί»*, ¡Ç «xomarére yno- *$Α v. ά/rt γάρ τι ixirxattut icu/iin tu&trwat , effit TtMontxy «ώθαδiiηι* efc scrcyxhv *ri tüjtù* re euMtnrxem *ftuiyraa* , iron fk *hatfyixrlxt* «ραττΗΤ d«f, « «pfWfï. wr *γάξ αύη* «>Λ» *xptnu* ou lq- *veenu*, ovrus *iSi Can afots xttàluùu. reejpfyefjSjp γάρ τά)>τк rlui τον xupiou χμαν* IneoS Xfciroo *xpitrtv*, os *pivoi cJÇarteo ιγρ tninotnii tut^irav* £>C» Τϊï aùroù Zχχλχτ/α, Ceos cx«cu t(iv Mpe- › ξη» έφπiΓΜ' xj *Sattpi^tev.*

Καaζ$λτ<&* *At0cp«e^' Hire*.*

'E^βάττιτρ» drpônr^txs&wiatâtSa , jÇ/ark τη cxxÀfInac, Ziαμï. *êv^ayap* rrr T»fV/3atrT«r- *pt, 9tw>çi^ôariçaXi^tiaçfri, i^trirti.* «ruj-xp *γiγρβτηχι*,F»*βάντιιτρα. άγάρτα* ®- pfTtxoZy, *trapHepta erirts* χ}iΛηï, on» *ττάνη* v|Xδï, *Sn ίZξορχZζM ÏMiμονι ό^Α', pvriyttev tpenvc,* ι τ»*ripa XotpeHn* <?Zώδη *Φ^ίγγιται.* η- C· *Si StSocn àtrireç*, αφισπ *àpapnur Tttpi^te àpap-* ruXos. iÇ fis *Svopa Xysi fteerrtÇfc Antyfft/roi* , *γνι\γftrtιιζώ ώηχρά* tZpàZfiju *StSomr eéfûiK* αλ- γ"γ"Ρ· ‚βρttv etwjnr «putm «a · ΕΧβτ<<^s,®*·" ιηχ«λ«ιγ βλβκτφημκ, «αραπρ *sùyprnuΝâatfitK*, ^M*t«9*ûëiôΥ*arperi^e-tv iepàri^* λβΗ, Θ*J *δυσιοα <9ρο9q>if*4 ί ï^βόλ^ wpeffS.* e/aunts *auvrMpfftTK tM wecr, raStv. πάντα* ψΛ- iq «»«/ *Ttpi* rJU *auperixuv, eSd Ttasv άνβγχάζιηί χ Zχχληαi«ffuudlïoKMV,fva* ^ipZ *Q«.iÇTttrpanc >Çάφí~ <ηφζάμαρτιόiv -πιατα ονγχοιναvχιτη. H$QVaSihq»i* φΧχβν < *itüéfitvw* o'φΜλο/^Μ , *χφ'ζ™ ieujTdi* «•ο TWBTW TrAij/XMfXtyxaruv , *ο* (ιάχτιπμα χατί- η ράον* c* n» txxA>xr/a τη Θ*β *SeSepnf^p»»* ι

TtyqM M* Morprrqç *Sm.*

Δογματίζω Ttnm w^pmwxxooupientifpyd-fjjpw, Sdtv faxrtZto&oa, futrUv yèp αυτό» *txü* μήίηκ, c*àç*farrιτμ«τ+·,* C* τi ιχχλη<π> μόνη, *ini* i$ · Θ»i «f, ›ζ *βαπτιτμχ ci, ιζί'χχλνιβ μία, <$»? li&hnwpxà* • *«γιατμο* ara άλλα « «rtuptaw χ} ek ζ·ιιρ αιω/ra» *frtritârau.* tricep «ξ·* τη *ttuCNxriaS yttiffy*,* «f nurw ,«φκζκ7πυ.

Πολυ'χαρτ» *A'iptffyû-n* «TC#.

Or *η ф* ttifartât βοιπηΜ ïημιιζοΓπ ,Β vi ήμτηρβv *eiinipMv xotve-t,*

' Niarar»; aW Θ<θ7»0βΒΓ/λ/*)i ««.

• Πiται αι τ^χφα? *μαρτυρισι* Tip? ο'eς ›ζ *μην»* τi ce τi iχχληβ-ι'α βαττ/β-ματκ στυττφ/β , »φΗλομ$/ *rlue ημιήροηπιΓη* ὁμολο^ïται, na nk «uptroew^ •viαμαπχβ «γ·οστρχομ^Μ« *rp* fxxX>w/jr *fÇf* ni ψ X-Jtç *(Kfétw βάφτισμα* τιi *«ληθ»<* 1 *fiarriro/fy/.* ιζ Ji« τïτ» *tyù* τ« »χ«θο# ὶλθόντη ταντη; e/3arrtσα, τνό *àttd χλnp** aJ^Î Aarxtk tnwa.

NiMHΓ/oσoi axe ©e/levw «t î.

Bτrπσμα ci ai prnxdi χ} ^«τματαο μή «raz α'ληθιϊ *xi<rat «i γραψου μαρτνρiΐσiv, sth mini eafoKùrtç awiÇS* ψ Z$ό;£β·o/ «π <£ ·ψ X$o«ρβ-OÎTttZ.

Famatos α'τβ Λαβii «τε .

Kara τὸ «5»0Γα^μζπτ ijÿ *âtyivtv ^p«tây xPf" vu itàv xaertt; η; Λipιτικά βχττiζ(<&κι,* «î rfiù a^/av fxxAnr/ay <ep«e-Ji^to?ar.

Ai«i«s α'το ΓαΓροτ-αλ^ii «TC#.

O'xôtf/®-' cr τJ *dCkyyfXtuçwtv, bptftçttf* n *^xiTiiiy^^M^nikxçiMpave^àvTtvixAt^rt-Otflss* ~~<rgsr j ·otot'l J/ o·aφi~~ *i'trt-τύ aiprriùi-nrlPt* τiΘτi,μi Jcu«>&ar £«οτοιi(ται *rivx τv&μκνηάi* ομολογία μωρά? 3c#π.· *«ùrùi* £ iξ*> *ovτπ* rnc ?XxZ>j-σ/α , *cfyJu βΛτηΐο-αχη βχττiζ»v eùrtç tpipffyias όφήλομΰμ.* i

*Kpiιτχη ατό * Kρήτη «xt.*

Kαι' αυτό τβ αιρι rnt« χ, ^ισ-ματιχβ , βτότην π' τιώ *iκκλη<τiαα τ:ώ κ<χ^ολiχ!ώ ΐλ^αχτι,* μή «ηόπρβv *δι^Θiiΰαι, evaiv Ζ£ορχ.ί93£<η* ›ζ βαττι-«3i<π , *χvpϊi èxftvwj* ' τη *fxtiXueriqt (bacrri-*βθοiιυv *«rorantur. tint yap* ὁ'φπλβσι μiτανοή-β-αvττ χ«ροθ(α·/αῖ μόνη *rvyftv.*

Nιχομήδη · ατό ^ιργομΐων «XÇ#.

H' /μη ά«όφαστ αυτή *triv* ινα *oi aipti-troi τη ιχχλησία npfOTfp^ôfjfyiot (bantri^âiatv. ΐκάμη-Itμiαv ϊξ« αΦiσιv αμαρτiαv «λiφασιv ΰ®v'·?5$ ai-ptTix e" ΐ'ΙαττιΛivη* .

A

3 frijMttr *a Mafirif» dixit.*

Cenfeo omnem hominem ab hxrefi venies' tem, baptizandum efle . Fruftra enim illic eum efle baptizarum, cum non fir baptifma, nifi in ecclefia fola unum : quia & Deus unus, & baptifina unum, & ecclefia una, in qua baptifina, & fan&ficatio, & quocumque alia ad falutem & vitam «ternam fpedant, perficiuntur. Nam qux extra ecclefiam exercentur, nihil horum adipiicuntur.

j *Polfcarfus ab Adrumeto dixit.*

hareticorum baptifma probant, noftrurn reprobum efficiunt.

4 *Novatus Λ' Tbannuregio dixit.*

Omnes Icnpturx teftimonium reddunt de uno & folo in ecclefia falutart baptifmo; debemus tamen fidem noftram profiteri , ut haereticos & fchifmaticos ad ecclefiam venientes , poft falfum eorum baptitmum , vero baptifmo baptizemus. Et ideo omnes inde venientes baptizavi, & clericos eorum inter lucos recepi.

j . *Nemefiantts λ Tubam/ dixit.*

C

Baptifma , quod dat haereticus & fchifmaticus, non efle verum, omnes fcnpturar. teftantur: quoniam ipfi pnepofiti eorum pfeudo-chrifti (uni, & pfeudo-prophets.

6. *Januarius 4 Laba dixit.*

Secundum feripturarnm fandarum andoritatem, decerno haereticos omnes baptizandos, 6 fic in ecclefiam fandam admittendos.

7 *Lucius a Caftro-Galbet dixit.*

Cum Dominus in evangelio dixerit : For *fal terra*, *fi autem fal infatuatum fuerit, quo falieher?* & manifeftum fit haereticos, id eft , hoftes Dei , non pofle quemquam fpiritali confeflione vivificare , quod infatuati fine , & extra ecdefiam , accedentes eos fando baptifmate baptizare debemus.

8 *Crefcens a Cirta dixit.*

Cenfeo & ipfe hau-eticos & fchifmaticos , qui ad catholicam ecdefiam venerint, non ante recipiendos , quam exorcitati & baptizat! fiicriAt : exceptis iis, qui in ecclefia catholica fuerint baptizati , & ab ea defece-Erint : nam hi debent prenitentes tolara manus inipofitionem obtinere.

9 *Nicomedes a Sergpmeis dixit.*

Mea fententia harc eft, ut hxretici ad ecclefiam venientes baptizentur , eo quod nullam foris peccatorum remiflionem confccuti fint ab hzreticis baptizati;

*Secte»**

, *font* N»a-r®.. s L»zt E'·λ »·»·», f B··Γ···|ήv. , Les« ,,,· K |›r»r. , £t|« *Jttl àt Tf*.
a Fort· pro *Xtyt^ar.*

ANNO CHRISTI 256

10 *Secundinus a Carpis dixit.*

Cum Dominus nofter Jefus Chriftus dicat, *Qui non eft mecum, adverfus me eft*: & Joannes Apoftolus eos, qui ab ecclefia exeunt, antichriftos dicat: Impoffibile enim eft, ut ipfi gratiæ Dei & falutari baptifmo inferviant: Et ideo cenfeo eos qui ad ecclefiam confugiunt, a nt^is efle baptizandos.

11 *Felix a Garnetis dixit.*

Sicut cæcus cæcum ducens fimul in foveam cadunt: ita hæreticus hæreticum baptizans fimul cum eo in mortem cadit. Et ideo baptizandus eft apud nos hæretiens, ne nos vivi mortuis communicemus.

12 *Secundinus ab Abbir Germanicianus dixit.*

Hæreticis aut nihil licet, aut totum licet. Si poffunt baptizare, poffunt & dare Spiritum fanctum, Si autem non habent, nec baptizare fpiritaliter poffunt: propterca cenfeo hæreticos baptizandos effe.

13 *Fortunatus a Tucbabori dixit,*

Qui extra ecclefiam funt, & Chrifto advenantur, ut qui oves ejus & gregem difpergunt, baptizare foris non poffunt.

14 *Sedatus a Turbis dixit.*

Omnibus viribus nitendum eft, ne quis hæreticum errorem deferens fingulare & verum ecclefiæ baptifma detrectet accipere: quo quifquis non fuerit baptizatus, a regno cœlorum it alionus.

15 *Probatius a Sopbetia dixit.*

Si hæreſis a Deo eft, habebit hæreticus & donum Dei. Si vero a Deo non eft, quomodo gratiam Dei aut habere ipfe, aut conferre alicui poteft?

16 *Afanaa/ar a Girba dixit.*

Domino dicente: *Baptizate omnes gentes in nomine Patris, & Filii, & Spiritus fancti*, manifefte fcimus hæreticos non habere nec Patrem, nec Filium, nec Spiritum fandum. Debent igitur venientes ad ecclefiam baptizari, ut renafcantur.

17 *Pollianus a Mile dixit.*

Juftum eft in ecclefia baptizari eum, qui ab hærefi venit.

18 *Theognis ab Hippone Regio dixit.*

Secundum facramentum Dei & gratiæ cœleftis, quam accepimus, baptifma unum quod eft in ecclefia fancta novimus.

19 *Dativus a Baɗa dixit.*

Nos quantum in nobis eft, hæreticis non

Cfn ... *ipoiA* μπ-'ϊμΐ, χ«τ tfûiin, Γκίννικ à ατόΤολο ràc όξίρ^ομ^Βi TM ZxxXjw/« A'rrr^p/ri« όνομβ^Η. dituiorw γάρ tetu «ùrès ômprrnvat GtS, £ oomtp/w βαντίαμχτι · x} Stà ran χρΐκη ns rp ùaAne-tdt <βροβτλθΰσ«5 βαχτ/οθiωαζ ταρήμύν.

ΦΔηξ αχό Γαμιτ$ 4x0.

Q'f τυφλοί τυφλόν ôîxywv άμα & βόθρο» iprtt-rrwn · Sa» aipernds euprrixov βαντ/ζα» rjS βαZΤΐζβμ%Α> <ΓΙΜ«Τβθν>ί3·χι< . >Ç Stà ΤΪtW Χαρ'χμΖν τον aipmnb βατατιάϊώαι Sü, «wt μη îpHS oi ζύνη Vixpols xo/vaanawp^.

Xsxeinoc àno A'βιργίμαΐϊκιοοικ 4xca.

Αψίταο7« η aie» τξiΓσ, ifirm. « iαZανπτ βαττΐ<ταα> Swaantt x} mwpM iytw Swtau. rnUir μη Γχκσιν, &s χνΛμαπχω βοατΐζνατ^ x} Stà tb-ΐ0 xptvv Shv tuptrnis βακτiζi&αι.

Φορτvοίη dxo Θχχχαβώρ Hier.

Οι iξω τη; fκχλ>ίσ/οK ο\πi, ^Cvovt/o/ τύ Xpt-rj, <às TÜ αορόβχπι, x} τiώ άγιλίνι αυτί σιορ· ■nilvms, βαΐτ/^y iξω i Sutiavm.

GriSans «ττο Θκρβων his.

Πβίστ» Suxipti «ywitteti, Zvet μ>) ό τiώ aiprrixùv πλάνίώ αφ& » τ» μόνο* τη txxXwai βαττιτμιχ δ/çotcm λαβi-η/, ωτiϊ μ>i βαητιφεi 9 «λ-ÀscerÓr· τϋ·; 'Ai spevjv ftatrihtiaf

Προ|3ατη»ό« αχό Σοφiτ/ικ «Tχο*.

Ε7 dwo θi» d «7p«rti ι^ιν, iξ« «îprrtMç ιζ Sapiiv Θiϊ. « δi μ>i tVrv dwo Θϊβ, τύ Sôvethttt αυτό rtuù X«t9 tb ©toù SiSiyai;

Μονοόαλο dii Γή>βηi hxi.

Τα χυρ/πλi^ovτ»?, βαχτ/ααπι idmtTU iθνη tes ti όνοματου ταίξi x} no uîoù no «γή , «-SotfJSfj αα<p«i nùs eùptmis, μήη vβήραι i^«v, μήπ υ/ον, μήπίνωμα cq/w. δκκv ipqyjfyns sJit w «χχλκα/αν βαχτ/^Hy, "να dva-^uvnàw<rrv.

ΓΊβλτπανόi αχό M/Aμκ «τO-

, Θ'P?δ'* <« ™ a™ ^χόμ^ον c* ηι E «xxX>|a/ot βχπiζiδov.

^feroyvrc α« Γτχόν·* ptyin hxc*.

Α'χολiι'θωi t<5 μυπφζρ no Θ«ου, >Ç ττi όρονιου χά&η, Ιω 4λ0φαμ^υ, βατ;iαμα, tiΠ* Ο τη άγιοι txjiXnrify û$αμ8μ.

Δαατίη ό Σιαδικ «xcx,

Η'μπ; S •νήμZνiΓη', αίρπικοι

Zdv μη CS τη Ζχχληαάρβατπβθη, ι£άφΤ0μμαρ> A
Τ»y λ«&1« '

r^/fccT#· «Μ Ζφτ» Ære*.

O' ntf tuprrnaïs βάνπσμκ s7·
W, Tt αλλβ, ι ηί afymutf xeenntH/

O'priritvtii M Λαβάρνη «πε.

Καί ήμΐκ b βάητινμχ, βτερ ce τη iXxAijcr/jt ο/Ιαμ$υ, τϊτ» τη εχχληα/'ρ txiiiùspfyj.

Καβ-ras άπν * Κομαζών εΤπο*.

Ε'πκ Sta βΑττπϊ-ματη π*α/ d JZvarui,· ηγφρύν B τ»7 aiprrtKOti βχ-9τι<τμχ^ονυηνττϊ βατησ-μαη etn-τφ£. Jrö' ίχικυρύ «tρινικό βαττίζκν iϋν, ξταν *ρό riui bafariat t/r^avnu , ywp/ rifc iχχληο-iχ iirJy χω »θοόα»ν, W εαυτό t J rxerw τη tufffiiX «poJvvruv , Sc $h επχνεΛΘοϊπσ , μόνη τη χετροθεαια «ροσ-λαβε'οθα/.

Ir.JBaeras aro Ούβαώ «το.

,E/ μη nynrmri^irvt η πλάνη τϊ άληθπα, πολύ μάλλον η άληθενα ό npxemtri&mtt τη πλάνη · i/o κμ& παν/τάμεθατηixrtwie&n* ·ροχαθειρά-oSi/^v^va ref fy juJni μη βΑΧτιο^ίνττι βα*τι<η>μ$υ.

Σεχ«>£7χ© ό άπο » Καλπών iTτO.

EZ Χρ/Γ/ανο/ flr/y 0/ a!pretxti ^teri cv τη ι'χ-χλτ&ίχ. του Θεού ix ΐίσΐν-, ti Jt μη Xtt^txvti ttct , ^nifs^u<rev. 3ήλον ουν ι'πανο» vivv àY^o^invii, <xrt-pii A'vτιγρί -ϋ, J/ά μονή >*<ρεπ/θε<πα ., μη 3ύ-ναοθαε αγην ατνϊϋμΑ χαπλθπν.

Οωχηρίνο άπο θαβάχαν είπαν.

EZ /"ξεΓ/η/ι α/'ρετ/χο/ βαπτ/πατ, ^ay/oy πνεύ-μα ioùva/ ιφεσιν βμΑρτών, τι ccùtyi χαταψΛ-ιόμεθα, 7να αυτά; α/ρετ/χού ο'νομάσιωμ^υ.

Α'λλο Φ/ληξ άπο Θύνηα sJxav.

Οφείλομαι i/aβ/βα/ωπα/ ινα ποινή oZ cupernni / «προσ-ερχο μ$υο/ τϊ ε'χχλησεα βαττ/οθώβτν , όπω ή έξω ^*/4^ ^«^Ρβφη επανορθωθ» »c iyi«<ân.

Κοώνη άπο Otfoùc «πσν.

EZo/παρά η7 α/ρετ/χο7 βαπτ/^ομ^υβ/ άφε'βτω άμαρτ/Jv >ζ aZ«v/'a ζ«χ rvy^iwt, rt Ÿ ε'χχλη* β·/'αν ερχοντκζ ; « 3έ « μετάνο/αν έρχονπυ, εο η χ} ζ«ο-το/ουντ»/ βαπτΖσ-ματ/, Smp 0* τϊ χαθολ/χη εχχλη-07ou$7, βαπτ/οθϊΰία/ K, ày/ao&nvai όφ^ιλΑ^τιν.

Karos άπο ♦ Δ/'χη i?πο.

(Υ παραπεμπορήυο τιώ άλήθΜαν, >ζ τη συ-νηθπα επϊρφιο , ΐ ittù τόζ άιελφά φθονεροι , •Γ ή άληθπα άπεχαλάφθη η χορό Θεόν τόν άαοχαλυφαντα άχάι/Γ©*·

communicemus, nifi bapoaati in ecclefia fufr '^"N rint, & remiffionem peccatorum acceperint, christj

χο Frttatnf λ Zœphijto dixit.

. Qui hareticorum baptifinum probat, quid aliud quam horctidi communicat?

ai HtrttnfiMMr λ Ltiitr™ dixit.

Et nos unum baptifma , quod in ecdefia novimus, ccdefiso vindicamus.

2a Ctffuts λ MxcoxtAdiiiiJ dixit.

Cum baptifinata duo efle non poflint, qni hzreticis baptifma concedit, baptifma fibi ip-fi tollit. Cenfeo itaque baptizandos efle hrâ-reticos , cum ad ecdefiam venerint, ablque his qui ab ecdefic fidelibus feparati, & fe-ipfos hcrcfis tenebris tradiderint : quos re-deuntes oportet per folam manus impofirio-nem refiitui. ,

2J jMXAfixs ei Uitci dixit.

Si non confentit error veritati, multo ma-gis veritas non confentit errori. Et ideo nos ccclclix adftipulamur, In qua pr«fidemus,ut quos ipfa non baptizavit, baptizemus.

24 Sttxndinxt e Cerpis dixit.

Si Chriftiani funt haeretici, cur In Ecdo-fia Dei non lunt? Sin autem Chriftiani non funt, fiant. Unde conftat fuper filios.alienos & fobolem Antichrifti Spiritum fanftum per folam manus impofitionem non pofle defcen-dere.

25 Vi&etinxi e TbairacA dixit.

Si licet haereticis baptizare , & Spiritum fanftum ac remiflam peccatorum dare, quid adverfus illos mentimur, ut haereticos illos
D appellemus ?

ad AUxj Ftlix eb Utbine dixiti

Confirmaro debemus, ut omnes haeretici, qui ad ecdefiam accurrunt, baptiientur , ut omnis externa perverfitas reformetur, acfen-aificctur.

27 Quint*! eb Üntc dixit.

Si illi , qui apud haereticos baptizantur , remiflionem peccatorum, & vitam «ternam confequuntur, cur ad ecdefiam veniunt ? Sin autem ad poenitentiam veniunt, In qua &
E baptifinate vivificantur, quod eft in ecclefia catholica, baptizari, & fanftificari debent.

28 Cafixt e Sicce dixit.

Qui contempta veritate confuetudinem fe-quitur; aut circa fratres invidus eft, quibus veritas revelata eft, aut circa Deum ingratus eft, qui revelavit.

Ea.

i lo Gr«co !·(·, M«««μ«7v. t «l. . j L«<« KxffUt, 4 Lcje

A fc FF CH XI STI »<·· · *i<.

gO Jhctarô*/ λ Thtuis dixit. Εωφβτιφ* qxo θθ*ώ* t»w.

Veniente· ad ecclefiam haeretici integro & catholico baptifmate baptizari debent, ut a peccatis abluti ûmâificentur.

Tat tupcrtwk fy&ty* «k '"i' ixxXurZstr dp-θ^3 qy) χαθνλα*! βχττϊβ-μκτι β«ττΐζι<ά«ι iS, 7>α T«f «μ«ρτί«ζ «γιχ&άτH.

JO Li^ffiti «b Vrgafa dixit. Αϊβυα*Λ «τν Ουργβατκ «vea.

Dominus dixit, Bgo fin vtritat: Itaque veritate manifèftata cedat confiietndo veritati, ut etfi in preteritum quis in ecclefia haereticos non baptizabat, nunc baptizet.

O' xtfeiKwn' />*> ύμι W «Mθϊ«. ώ*« A*-χβλυψθϊλπκ w «'λ»θH«i χαρχχνρΐίτν à ewbi-, h« H w npinpov τι & τϊ ιχχλιρϊρ wc4 aw/MTMtew μ* t^àrritrt, yuô ββττίτγ.

31 Lttcini e Tbtbtftt dixit. * AdUFvCh A· ©nu'rt h t î.

Hcreticos ut blafphemos & impios verbis fallacibus fcripturas facras adulterantes anathemate percuti oportet: atque idcirco tales exorcizare ac baptizare debemus.

T<k yîp eipiTtxiç ύζ βλασψίμκ a'ywrief, τλάηκ λόγοκ τβi 9ύi τραψαί τββχαρΛσον-τβi, άνχδιματΐζ&ν 5η ιζ i/β πϋη ηύ τνιοό-ην cfypxiÇw βχττιζ™ οφ^λομ^υ.

js &tgt*iui ab Axotdaris dixit. Α'μμώχρων Ært.

Et ego hoc idem cenfeo: hcreticos baptisandos efle.

Key» τ«η Xffiv » T^'i «îprrtxk β«πτι-ζi^ά».

33 Alm Filix a Mkcotx dixit. Φ/λ»ξ A· Μαχρραι η χ ι.

Et ipie fecutus divinarum fcripturamm auâoritatem, hzreticos & fchifinaticos baptizandos efle pronuncio.

K«> ιτό/^ο τύ xctvôvt I$ ^νγρ«-^ › T*f «tpfTtxoûç %ιτμ*τιχοπ, βατήζιMac αχ·φα/χ·μα/.

34 Janariat λ Maena dixit. Tayn«er®C «το M«5ooζ>îi tnrtv.

Si haeretici habent baptifina, nos non habemus; fi nos habemus, hrretici habere non poffunt. Dubium autem non ell, ecclefiam catholicam baptifmo Chrifti uti, quse fola Chrifti gratiam, δζ caritatem, & veritatem poflidet.

• A iprrtxoi tχ»σιβα'στκτμα, ίμ£i a* H nfiüitxofjfyj·, «îpfTixoi iajMyrai. άμφια-βη-τηβικβν if wt tft -rUù huiX^/riat» τιιύ χαθολ/χίω τύ τΛ βχττιβ-ματι χίχρϋ·9αι, Hw μόνΐιν xfx-ττψΟΛιμ >ζ tfyxrluj «hfàf4«t ην Χ^ιτοί».

35 Adelpbidxs a Tbafiieltie dixit. Α'ïïλφ/ï©·' «"χο θ«β·/3ί'λθη «χ?.

Sine caufa quidam impugnant veritatem, ut rebaptizare nos dicant. Si quidem ecclefia hareticos non rebaptizat, fed baptizat.

ΜβΜω τ»« τρ «Asf^céye xsAf^Se·/, λ/ywnt α\α/?α«ττζΗΐ. η ^«f> ίχχλη^ ηi> αίριτί-κοκ aut «νββ«πτ/ζ6ί, βλλ» Οα»τ/ζ«.

3d Demetrifti β Fokntont dixit. Are ιηλιμiv» cTxce.

Qui dicunt quia iueretici vere & legitime baptizant, ipfi funt, qui non /ohim duo, fed & multa baptifmata introducunt. Nam cum hrrefes multe fint, pro earum numero & baptifmata computabuntur.

ΟΙ λi^ντκ, lrt «' «iptrtxoi βληθώ*.>£ re-μιμύϋ ββότγ/ζβστν, «Jnt .eu μόνον JtJe, «λλ« ΙÇ χοΜά β«ττϊσμ«ιν ei<Tcfyx«iv. «rerv γ«ρ ιι«φο-ptu ττόί^αν «ipia^K ciri, turnl tw «ισθμόν <wi^, -m βαττισμοττη «νδμ&ιτνι.

37 Vinctntitu À Thiktri dixit. Oû/xcrn·* c»· Θιββφη «vxf.

Hereticos fcimus effe pejores quam fchifmaticos. Si ergo pcenitenttam agentes· ad regulam veritatis venire voluerint, prius exorcizari, deinde baptizari eos oportet. Tunc enim poffunt ad Chrifti promiffionem venire.

E Tik αιρτηχού οΐίβρ^ν χπρβνβ ijî %ι«μ«τΐ-x(Sv f«v ϊό μιταννόϋ-χντ^ SÀ>i<r»aw Zλθiιχ^ « χ«νόνα τϋ «λ»θ«βi, «ρόπρον έ^ορx/^«v, τν β«ττiζΜ αϋηόί ifj. τόη γάρ δαώοτπι τϋί Xfjs-oΐi i7Γ«γγ(λί«ζ ru^éiv.

38 Mxrcxt λ Matbaril dixit. ΜαρχΦ^ αχο Μαθβρ»» HXi.

Judico htrreticos, ut qui nih.l habeant, iβ baptizandos.

«« τό tu'pmxù βχττι-ζi«θα<.

t MS. R»S * n. B««era(ii editwae hanc dtaiuui iupplenmai, qui * Uej» I»"

ΣαΤζφ «TC Σ«χ/λ^^ ᵹ<C

Et *ntf* *&ιύ* *βαττισματι* αι'τ^ iφ(-σ« *αίμβρακί» yivoit, ματίιι> τ/* χο»ηπ. *âSc yap i:t* «ββλσαζ αΰτο;, c» Tr xfjiTz τβXiA», *άφιαίν αίμαρτιά ^ληφοτη* .

«XO ' A'τΠχiii WXr.

Atywni- nû axoccAs «TAo'ξϊαι *αμαρτίαυί μτ* xozKvVWV, *βαττιζί^α:* ϯβ ar'psnxcùç, ria *Λαβ^-ci* φ^οπρον αφiττ/ atxxprrJ/, ›2 ουη- *aunts* xoz-»«ηi<5·>/φ.

1'αμβάί avo βίξμα'.ι unCJi.

Oi *Tt* *aipsTtw* δοχφιαζο.π; *βάττϊισμα* , zi^uryp/ ααοιοχ/οαζ«τΐ. .

Asara,o; «'ϯo Paxeyrs c-orCi .

Er ituram- φω; wjq σχο'ττ xcmjvff.', *S'iixxtut* X, *γμ;ν* 7t/i *a:piTtxoii ùvat* T/ XW C.l · X£Aω ek ηυ» *aiftTixoùi βαττι(ί£κι* ·

ΧX *από (.κια',τ·ί* tri?»'·

E. *a'tffci;* iχ *f't.* ôt iχχλ'τiχ , τ^~ eauanrr *ni, a:[tTiWi wai n* rrç χχχΑητ/α; *βχπτισμα;*

l'aStp à,rè Mrçiéra; w t î.

Mra xrçr: , *ci βάχτισ-μα. αλλά τΐ χαθiAζ-xr ixxArria i'ξiΓ< βαντιζ^ν*

Αλλo; Φ/ληξ άτο Mapirxri; «re·

Ta aùnr.

ElouA®' eoo ' *Σχβάί* ẽixC

Ei ὁ ΘiO" <xÀr?>s *t:t* , *fc3' Tnxfà roi; a<piTixz".* aAztSes *βαητισμχ* , παρ or; ot'x »"i| Θκ> ;

riC'UTaviφ·" *àito Διονυσιακέ t-txzf.*

Qi aiptTixc: 0 iαόαντπ *βαπτιζι-α* , ὡι αφi-C7 actafTiJii *èè.aie* , or *μή* '^or.i> *tJ^^iav* Ac-cra/τζ *tn* rife *yr, r &ησαι~*

Οὐr.àwc από 1 Θiυuισικ t-itzt'

O' η *βάχτισμα Tr;* /xxAaja/ai- τ»Zi *aiprnot;* χοτζών » TÎtù *νύμφiιχι* ra X iΓβ *μοi^o7; Tap«%* 'iaxrr> ·

Αυμμόί awd *Ασιαγκ* HtrCf ·

H'μiτi θά *βάπσμα iΐλ^φαί^υ* y *^τiτφϋζαχο-*As?f/4v· ® St λ<^ν , wji T»ÎÇ *αΐριτιχοϊί* t^ffr βατηζπ. , coo *βακτισματη ^ày^*.

Σαττο ιiΛο·'. α'το' Γ\χττ£;α'r? *t-mCtl*

Er 'ξι'ι nr', or',. *:~ιχο7 ïΐχπτiζΐiν à.lyx^m u-civ αιομχ* tîowtî.· . s.-; *Aima iia* T. *avTS* 0 Xe>-

Satixx a Sicilibba tbxit.

Si hæriticis m baptifmo ipforuin peccata donantur, fine caufa ad occicfiam veniunt. Nihil enim eft , quod timere poilint in judicio Chrifti , fi funt rcmiilionem peccatorum confecuti.

40 *Aaifltas ab Utbiea dexit.*

Cum dtcat Apoftolus non communicandum , peccatis alienis, cenfco baptizandos efle has reticos ut prius accipiant remiftam peccatorum, & fic illis communicemus

B

Jjmiai a Gcrmamna dixir.

Qui haicticorum baptifma probant , noftium nnpiolxant.

Lucianus a Aitcuma dixit.

Si poteft luci & tenebris convenire, poteft nobis èc hæieticis aliquid elle commune : Prbptcrca ccnlco hxreticos baptizandos elle

ГIl-i^iui .l I.xptrciana dixit.

Si lixteiis in cvcleiu non eft , quomodo efle apud hatreticos baptiima ecclefia- potet! ?

44 *W'r . Midia dixit.*

Una fides, unum zbaptif113 · fed ecclefia catholica licet baptizare.

Felix a Mardiana dixit.

Eadem.

46 *ah Obba dixit*

Si Deus verax eft , quomodo efle apud hxreticos baptdmi veritas poteft, apud quos Deus non eft ?

47 *Pomponixt « Dioni^axa dixit.*

Hxreiici baptizare non poflunt, neque remiflioncm peccatorum dare, qui poteftatem non habent, ut aut folvere, aut ligare aliquid m terns poflint.

48 *Vixatu t . Thcnifa dixit.*

Qui baptifma ecclefia commune cum hæretiers tacit, iponfam Chrifti adulteris prodit.

49 *jfymniMJ ab .^fnaga dixit.*

Nos unum baptifma accepimus, & ipfiim tenemus . Qui autem dicit, quia & hrreticis licet baptizare, duo bapofmata facit.

50 *Saturnilni . JuilorianA dixit.*

Si licet haereticis baptizare , culpa vacant faciunt: nec invenies, quare, cos Chriflus

a n n~0' Chriftux adversaries, aut Apoftolus Antichri-Atoc crarriopf , b o α'ποτολο; ere·
ch R ist i ft0s appellet. μχζπ.

51 *Aline Satarmixι a Sjca dixit* Σαηρνλ<& αλλΟ^ a'iô Svxifs

Gentile» quamvis idola colant , /tamen Deum Patrem ·& creatorem cognofcunt &. confitentur Dominum. 1n hunc Marcion blalphemar ; & quomodo non exubefeunt , qui Marcionis baptifmum probant?

*Ot idvutoï C< >ζ «δωλακτiβονται , ομυ nvOeov τοχιιρχ Ky κτi ΐιυ ιπΓρινύτ**σ·ι* «qôuoÂo^èw/ è'urxc-~*ίω. tir τ»η* Μαρχζών βλατφιγνι, k] *πΰ à* αιχϋ*-vorrtn ci τ» Μαρχ/ω.©'· *βχχτιτμα* ιονμαζονπ*;

52 *Marcellus a Zutma dixit.* Μαρχίλλ©- <χ~α *Ζάμη; K<rc,v.*

Cum peccata non nifi in ecckfi» baptifmo remittantur , qui hrrcucum non baptizat , peccatori communicat.

Ο'τοπ «*φίσι; αμχρτιάν &χμα* , ci μ>ί cr τι ίxxâbs *ΐχ èiàotttt , ό αΐριπκά μη βαχτίζαη, α*-B /υΐΛρτυλώ χοζχωνπ .

5J *Irexaut ab Ulis dixit.* Ε,ι'ρΐϋαΤ©- αχό Ούλων .

Si ideo ecclefia hxrelicum non baptizat , quod dicatur jam bapt.z.rtus ciTc, prxccdir hxrefis, 6c ma.or ht·

EZ *cix τ»η* v i'χΛλ>)σ/α w a/ptrixcr 01? *βχ-TTTifc-tr οτι* ήιη λ/^-trar *βiβχττι^χι* , η *caesii μ^ζ-Λΐ yiïïταΰ*

$4 *Donatus a Ctbaltna disut.* Δοιατ»i *'ano Κιβχληηi* «rCf.

Qui dicit cfte apud hærcticos bapliimit; tiam , prius oftendat cfte illic ecileliain.

Ο' λi^-ων *irxç* n7i alpτιχο?;* χά«ιν *βαττιτ-μχπ$* rivai, α*οη^ον axoe-^aru ι'χό txx?o-r/av *άπο Oxpxfi* cirrci .

55 *lofimu (.l Tbaraz.t dixit.*

Revelata veritate, cedat error veritati.

C t Α'xoxaAwp?ci<ntc tbs αληθι^α; , παραχωρι-iΠϋ ή τλανη *τη* άλη^'α.

56 *Jjtbanus a Philippe dixif.* Γβλ/cooi ατό *Φιλιχχα tint.*

3**" r Scriptum eft : A'emro *pote/l aliquid accipere , nifi datum fuerit ùh de caelo .* Si hardis de ccelo eft, poteft &. ealefte baptifma date.

Γ i^ρατπιι, ι'èuZarui ârdpwxoç λαμβοοκ-ια bin , tav *μη* η *^ομ^ηι χυτύ* ιχ τ» àpxv7· ci *η aiptTiç ipavuist·* èit-uaiut κ. dpotviov βχπτισμχ* àâvai.

Faujlus a Tbimida dixit. Φαντό a«ô *Oημiδη* πτο*.

/
Qin pro haretici» eccletiallico bapiifmati intercedunt, illos quidem Chiitlienos, no> an tem haereticos faciunt.

Οι' « *αιμταύν <αρό τι* τi Ζχχλττια; *βχ~ πτισμα άπζχμi^·*** *tntirsi μΟΛ Xtffixyoi i ήμαi ξι αιμτιχΊκ ποι»<πν* .

Geminus ⅄ Forma dixit. D Γi/χ7ιοi αββ *Φόρμη* wjtcv.

Quod femel decrevimus , hoc & tencn>us, ut ab harreticLS vementes baptizcmii'

Ο άταξ *i'χ^βiχμ^μ*, τiτ» χ, *χχτiχο^ ' η»* τ«4 airo ar'pmuv f'f^ouOsi *βχκτiζω^*. .

58 *Rogatsanus* at> *L'Ja* *P'ayariavô;* aro Owrui corf.

Ecclefiam Chriftus inftitmt. hsrrefim dia bolus : quomodo ergo poteft habere baptifu.arn Chrifti fvnagoga diaboli r

Τ/ώ Ζχχλησ/αν 0 Xgicoc ωχοioμηΐΓi, τώ) *αιμ-σιν* o *èia/βολ^* ' τώi «v *èiiùtnit* è^crv βαατκτ-*μα* Xeirà *ή oruiaycayn* τ» *iiιχβολα,*

60 *Tberapius* 4 *Bulijrmo dixit.* *Θiρχτι(& atro Βαλκτμι*η *fcrCf.*

Qui luereticis cedehr baptihna concedit , quid aliud , quam ipoηiχ Chnfti proditor exliftit.

O tt~i a^Ttxotf ni *βχΐΓΠ<τμ«* tbc t'xxAn<r/af *αορ^ιιού , τι* <xX\o >) *τηζ νύμφπ ttài Xysev* \^«*ΒpolórM yivitut ;*

6t Lucius a Mrmerefa dixit l Α4χ.-(^· a'™ M//Xffi<nK .^t î.

Scriptum eft , Prwr *peccatori' non audit* ; haereticus qui peccator eft, quomodo audiri in baptilmo poteft ?

Γί'^ρατηπ , *οτι ô Ofàc χμχρτιιλω^* wt a'xwc . ς; èi *oiptTiKOr ων ιiμχρτ^λά* , τώ a'xàroi or r<i *βχατiζiïν·,*

fix *Altus Fthx a Vaglacenne dixit* l Λ"?λοι Φ>»ξ a*0 Οϋα^λαχύvii ·

In haereticis fine cccleii* baptilmo rcci-

Ε'ντώ^σ τ* σι>-τ;χ« «vsi -S tbî

Ζχχλησ-Ζαi *fiarrirpant, μώά tùjj* βηωι^Μον « . , *rüi arpantfiitna.*

Α'ιλο; *ΣβηριλκΜ* Πλήρη

'Εï ftùotmt Α'ντιχιvη iïïvaι τιώ ^dtjf tw Xyrrf, Susiamu iÇ ο/ *αιρετικοί βαττïζ^ν* , w arquee&crnf

Kwtnç anrè *Ovyβά* «re*.'

Ο' Θι«i «i *fct, ίχχλίφπαμια, ι^αΛβάχπο-μα.* %; α& Σιααη.iτ(i *fiarrtoShùat Ζχη, tn oό-* η Θισ , Jre Xttrèç, «π *ικχλησία* ira'.

ΓχλιXHi ὰrd MepxiWuaync HTC* :

Ζ *àuùrntt άν&ρντο ii*t wfjMÇ* δουλ&β *GïA χ, μαμια^χ* , δυνατή»)Ç τ» *βάπτιτμα Suetv ùm^rrüv.*

Τάαξ ά«ο O'tiù» Κiλλ/ùΛ- «jrt.

Βαττ.'τ/ja c> Ζπν, α?λα *τη txx?wiai*, if τ» *βάπτιαμα «λη&ί.*

Α'λλο OJ/xrup a'wè A'cn^a; «τον.

Ο'μοίν .

As/areA®- «το Κάμψη; fTwO.

A U t Stb f'7^»» f^pcVnra, *iva* or *atprrntot μη-izi* iξω λαβπν *Sujvâ/jfyjet,* oruy tsjpgs τιώi'χχλη-*et«v thStoet , fictTTitQôe» ·*

Ot'rfeA©- ατο Ρ'ΜτβΐώδαΪ «τον.

Α'νθρωτο *atpfrtxà; * * Sovarat δούναι* « μ'l *μαϊλον χιρματιχά* , οχ<ρ a'wo-λiται.

Πϋδο,τπαν·? ατο KwvxeAv «rcv.

αν *rts* άτο *aiptew;* ι'λθη *(barri^hHar* αὸ-Tw opSJf >ζ δαα/wf *Kfxuntt.*

ΠιΤο ὰvi ιτπ^&^ Sfapptsns «re*.

E'rU ci *βάπτ^μά iftv* c* μονή τη Ζχχ.λ»ισ7α, δ^'τ»τν *-ηυ* a'rè τφ «Ζρ*τiΧùΪν tyq' *·χιτμ«τικάν* Ζλθονιπ; , ὼi μηδον ‹'χ«θθν «ληφδπχi , C* τρ Ζχχλικτ/α βατπ^ηθαχ χ£>«.

Α'λλο Asxroç άτο Αώταφηi «TC*.

E'voç evroî Θiβ < ra^o'c £ u/iΓχζ *άγι* πν^μαη* , »£ μζii i'λη δ®", >Ç *μια* ZxxÀwiaf, τβ *παρά η7 αι-ριτιχοί* βραττi^uα λι>£<θαι δ«ν *φτ.μι,* Tbf ar' »u'?J5 *ιρ-χομ^κ* C* τη Ζχχλητ/α /3αττΖζ«ν.

Α'λΑφ* Φ/λi-ξ αΤΟ H7TC.V.

E'yù xf/yw, Ζvα αχολ»θω *τκ< Οπαι ^ραφαί άνομοί παρά η7 αιρΐτιχο7 βατiτι^i'ïη* , αν *Όρο* τιώ i'χχληтZαv xamiçx^-owi 5 τ^ Ζχχλητ/α *βαττί^ματι* , αiθα *iriea* ?afà tb Ot£ *δ(δοτ»<, QjpTTt^tLatv.*

piendis, nemo confuetudinem rationi & veritatį>ptxponat.

63 *Alixi Satxnibu 4 PlaHattia dixit.*

Si poteft Antichriftus dare gratiam Chrifti, poflhnt & haeretici baptizare, qui appellati iunt antichrifti.

64 *fUdntxt ai t^ha dixit.*

Deus unus eft, & ecclefia una, & baptifma unum. Quomodo ergo illic baptiaari aliquis poteft, ubi neque Deus, neque Chriftus, neque ccdeûa eft ? „

6j Jalianxi a Marceilijm» dixit.

Si poteft homo duobus dominia fervire. Deo & mammonz : poteft & baptiftna duobus infervire.

66 Tenax ai Horreij Cali dixit.*

Baptiima unum eft, fed eccldiz, cujus eft verum baptiima.

67 *Alim Viiior ai Afara dixit.*

Similiter.

68 *Doaatxlxj a Capfe dixit.*

Et ego Temper hocfenfi, ut hzretici, qui nihil foris confequi poftunt , quando ad ecclefiam veniunt, baptizentur.

69 *Vtralui a Reficeadt dixit.*

Homo haereticus · dare poteft, quod non habet? mulco magis fchiünatkus, qui quod habebat amilit.

70 *Pxdentianas λ ^uittcola dixit.*

Si quis ex hzrefi venent , baptizari eum reftc ac jufte ftatutum eft.

71 *Petras ab Hippone Diarrhyto dixit.*

Cum baptifma unum fit in fola ecclefia , idcirco eos qui ab hxreticis & fchifmaticis veniunt, ut qui nihil inde acceperint, in ecclefia cenfeo baptizari oportere.

7* *Alias Lacias ab Aafafa dixit.*

Cum fit unus Deus & Pater & Filius & Spiritus fanftus, & una fpes , & una ecdefia, quz apud haereticos fa&a funt, refeindi debere dico, & eos qui inde veniunt, in ecclefia baptizandos efle.

73 *Altas Felix a Taritis dixit .*

Ego cenfeo, ut fecundum fanftas feripturas iniqui apud harreticos baptized, fiad ecdefiam confugerint , ecclefiæ baptifmjite , ubi potcftas omnis a Deo data eft , baptizentur.

Ple-

"ânno" christi μ '. - MS.

Sk eu·» MSS. * Bc«e>n imc'roj«nai no»· «ii, »ut l«jcu«.a> ·'

74 *rteùvvu λ Lairu dixit.*

Ego credo baptifina falutare non effe, nifi in ecdefia cathçjica: fit quando extra ccde&UD. fit, fimulationem efle.

Πλ*τ«σκ rfio A«t00m ««*,

E'>*> «*·Λ» βαντίαματι ntrnpioat /wi «J μ* dr μόνη Tf χαδολαη ιχχληαζα, ^Iw ^utik /χχληατα χεόηπν, tt^nxta-μή ebat.

7J *Sdvietatu λ Zjfkala dixit.*

Haereticos nihil habere confiât fit ideo ad nos veniunt, m accipiant quod non habent*

'ΣχλaiMK α'τi Ζτφαλη fin.

Tùi aiprτηό μη$Oo q c o avvmpcr, ιζ fftf nn ^ρό ήμα ί/χνηι, tva λάβaaιτ^ S μηiχΒζτπ.

η6 *Honoratu a Imoc* dixit.*

Cum Chriftus verus fit, magis veritatem, quam confuetudinem fequi debemus: ut hzreticos, qui ideo ad nos veniunt, quia foris nihil accipere potuerunt, ecclefir baptifmo fan&ificentur.

O'vβφάτφ- oM A^χικ h»c*.

Οτόπ o Xttrôc α'ληθιiiκν, μαϊλον τi όλη· 3-Hut, η τη aiw&eix tirfàat ο'φ«λομ$u, tva TW αζρττηώ, ffa' τ5τβ <wpdç ημά i'ρχρμ$M » ότι iξv μηδο* λαβήν ntwfàwav, τύ τη ιχχλητία βάπτιαματι άχιασωμ^ο,

77 *Vitior ab Oiiavo dixit.*

Sic & ipfe fentio, ut qui ab hzrefi Vf niunt, fine dubio baptizentur.

Ου/χπφ άτο O'χτόβΒ tlirr.

Tβγ» χ) αΰτi φρονώ, tva «t άτο αιpiτiv ^ομ^υο*, «δζΓ0χη*i βαπτταόήαι,

78 *Clarius a Maftula dixit.*

Manifefta eft' fententia Domini noftri R. fu Chrifti apoftolos fuos mittentis, & ipfis folis poteftatem permittentis, quibus ceflimus, eadem poteftate ecclefiam Dei gubernantes, fir eos qui credunt baptizantes. Et ideo hzretici, qui nec poteftatem, nec ecclefiam habent, neque baptizare ecclefi» baptifmo pofliint*

Κλάδο «'το Ματχούληi RTt.,

Πρόδηλό tçtvjrn^ivfjx ημών Yηα» X&iηî «τόφααι...αrοεiλλθ'... ταυτi «τβΓόλχ., xi αυτοϊ μόνοι «xo AbSbuXu τY oα$ ύξ^τζα Wu) («χληα/ζv OtSχυβipvήvπ, >ς tbi τζτXovτη βαττ/ζο/ττi· Jza τβτ» ο/αipiτιχοζ, oiμηη rbuucJfyrtav ϊχονη, μήη τiu ixxKntriaco, β& Pairrz£f<y T(3 τi$ tχχλητ/α βαoπiαματι ξύvavηυ.

79 *Stcandianat « Tήιηlχ dixit.*

Non debemus hzreticos noftra contentione decipere,-ut in ecdefia Domini noftriJefu Chrifti non baptizati, cum judicii dies venerit, nobis imputent, quod per nos non fint baptizati, neque remiifionem peccatorum confcccuti. Propter quod cum una ecdefia fit & unum baptifina, cuando ad nos convertuntur, fimul cum ecdefia baptifmum etiam confequi debent,

XfxwJrayoç β'τβ Θάμβη η τov.

Ουiαμύ οφήλομιν τη αιpfrontζ τη ϊμιτiρα φiλονwxz Λerr£pdL«y, ιvα ή dvτη ιχχλητiατβ χυ& vμΛ lno·» Xρ/ΓΒ μη βαπnδΟΛπ, οτάτμv ήημόρα τη χ ιστωi iλΘη « ημά atriaaa/rmt, οτζ Jzημά οώτ i&xmidww t Hi τiμάφκτιv αμαρτιών iλαβov D^^rp μια wn τη iχχληηα, x, Ολo βαπτaμαη, emv ιμαi ..., μ^ τii ιχχλη α/αi χ) τβ βαπτΐαμαπ τυχήν όφΗλΒσ-iX.

So *Axrtlixs a CMlal* dixit.*

Joannes Apoftolus in epiftola fua dixit *Si <]nts ad vot venit, & dodirinam Cbrtfii non bxbet. nolite eum admittere in domum, IT Avo illi ne dixeritis. Qui enim dixerit tlh, Ave, communicat verbis & foliis ejus malis.* Quomodo igitur admitti in. domum Dei pofliint, aut quomodo cum eis fine ecdefiz baptilmo communicare poflumus, quin fimul fic malis eorum faftis communicemus'

ιφ>iλ:@" α'χο Xo»«(3ι?i HTC4'.

Γωα'-piç <δοότoΓoλ©- dviortro^n ouirS ιφη" ήτι *tp^sniiιvoo υμά, xi τiώ £/αδ οχΐώ τ« ΘiΒ β φι pυ, μη λαμβάπτE αΰτvv ή· θίκιαv,^χaιp(îvανTΛμ* λΐχιτ, ό λiγ^vοω'τΛ χοίρov, χογ,'«;η ηϊ λόγοι cuîtb, χ; τπ ιρχοι τή τηvηpoii' e 'Sn/ffS δi^θiώα» ή; ·txïav ηυ Θιου διvavττκ, ίηό αυτή χω& τ» τη; ιχχλτ,σ-ζα βαττiαμαη xotytovnaat δυvάμ&α, ή μη η>7 ηovηρή αυή^ ιργο: χo/voοήμO^.*

81 *Vilior a Gemelhs dtxit.*

Czcus fi cecum ducat, ambo in foveam cadunt. Cum ergo haereticos conftet non pofle illuminare quemquam, cum ipfi czci lint, talium baptifma non valet.

B/xrup ατο Γιμiλλων «τι.

Tυφλo'i τυφλή tat όiηχ}1, αμφοπρηι «i/Solovov τiσovvτκΐ' ttrft ex/V ααφii ίft, μη δΐvα&αι αι~ ptrixw Tiyx ψωτiσαζ, art Sn τυφλήν αυΐ$ ôynov, ?|d ntir^v η βάπτιαμα oCèfvtn.

81 *Notohs ab Oea dixit*

Tam ego przfens, quam Pompejus Sabra-

‡ Nατ»λζ@- ατο O'α ήπ.

Κά^ πάρω* iyi| Πoμττό^ ατο Χαβρα^ν,

› Lej· N«τoλι·$.

*-Mfe

, o7«ρώiTMλαχτ»μοζ

νομΐ*, 9τηρ χολλοι tfUJUfw/exoTez ήμάϊρ, τ&αi-ptnxte xotvcrndêv ημ7ν μη àtwtu&ae 3 fà» μη **/ ιμά ftcornt&iStw.

1'Jwoi «z6 NiwXw t<7C*«

AYfWvn ί <wt% t'x&iaftfyj ,» χυεiζομα/· ·»« tJs «<prr«ùs η ιρχρβμκ «i rW ί'χχλη-«7«» βαπτίζωμ^α.

Kuepwài «ττi ΚβφχηiβvO' 4ws.

Tiw IμIνο άκόφχσιν όλόχληροi iΗχνυστν κγγο-λη 'Wj'às ΓοΘι«ν«ν e-uxrjrrTxoToy νμόν γραφ&ισ-α, <r« αΐρίτιχχ xarù τίω £«γγίλιχIιό «τοΓ·λ/χiώ μΛρτκΑχν craxrnN τ» Xf.^» xi AVr/^ei"»; ο'νο-μαάώταζ, oaorav τβ ιχχληβτ'χ arpos-fh^utn, τό cit τη έχχλητiβκ β&πτi<τμχτι, βχττiζiάχι ivx διινηθώσΐ *fai&xt αντi tfrdptSv φiλοι, Κ νξ Αντιγ ·«·«* Xt/rrcvor.

ΖΩΝΑΡΑΣ. ΑΖττ.ι μ3£ iv αι γ\άμαι?$?'ν τη οταοέω "πώτη σΐαiλθώα» πχτiρνν τό μiγάλν Ki-ev/ac.J' α'>λ'»π ίπι πί αιρiTΐχο7 ξχρ.χτη,τχν ττατιν, in tnt -ηί γιχμχτικο'ι';' η γχρ ύ£τiρχ ΐιχημiμιχη αuioêoi, ώ nèn ciprTui, ι'τiξi«λέ re, α; xΐptrtxtS'j, χ, a/Æ 3χττζσαχττ è t\f^xi tstis ΟκτΛi'ατα, αο ο,· ·%ιχ μΐ'iω, χζ α-χα-θ ματ/λοχιπ; τiιυ o/v/at? aipw; ιχχ οχ, (χ Ttx-σχί χκλώ, ' χ; ί>ιχ τ«γο u'τ ύ^ηγκ-'ητχ'ΐ at γ:ύ-μαiΐυπκ, <ΰ μηοiναy*χ7αι, οιαμηάi CÜip^vrtr.', α'λλ« Xy χχτά «τόνοψ/ν ΐγρ.

tenûs, quam etiam Dioga Leptimagenfis, qui nihil mandaverunt, corpore quidem ab-(entes, fed fpiritu prxfcnrcs cenfemus, quod & multi coepifcopt noftri: quod haeretici communicationem habere nobifeum non pof-funt, niG a nobis fuerint baptizari.

N jj^y- ab-CH* istf

8j A Ntapol,

Ab eo quod femel cenfuimus, non recedo: ut haereticos venientes ad ecclefiam baptizemus,

84 *Cyprianus » Carthagine dixit»*

Meam fententiam pleniflime exprimit epi-ftola, quae ad Jovianum collegam noftmm (cripta eft, hxrcticos fecundum evangelicum A apoftolicum teftimoniutn adverlarios Chri-fti & Antichriftos appellatos, quando ad ec-ck-Gam venerint, unico ecclefix baptifmo baptizandos elfe; ut poflint Geri de adverGt-riis amici, & dc Anuchriftis Chrtftiani.

ZONARAS. Ht funt igitur patrum fenten-tix, qui cum magno Cipriano tn concilio ifto convenerant: fed nec apud omnes htreticoc, nec apud /< hijmatiios valuerunt. Ham fecunda [)-nodus Occumemca vel Jam ditium eft, luereti-co> nonnullos excepti, 'ac fine baptifmo recipien-dos ui» Linxit Jan£io cbrijmate tantum unitos <7 ρ,-opisam htrefim jmguloc anathematizantes, <7 omnes fimul Atque hac de cauta neque ex-pojitx funt ht Jentenfit, utpnte minus neceffa-rit, & juz non promoverent, fed & compen-diofe perferipta

ccHRWiT c.-annum CHRISTI

CONCILIUM AFRICANUM.

Habitum circa annum CCLVII.

(x moti Ba lum <vlk €hunt.

Quamvir perfuafum omnino habeam JanflumD Hieronymum lapjum fm/Je quum Jcnpfit eoj-dem Eptfcopoi Ajricanoi qui rebaptizattonem cum fanflo Cipriano janciverant, rurfum convenien-tis, novum emififfe decretum, ac fententiam de baptifmo fuam mutaffe, putavi tamen dandum ef-fe m hac noftra colieflione locum huic Eptfcoporum conventui, quemadmodum nonnulla Concilia refe^runtur m vulgatu editionibus Conciliorum, qua tamen confiat habita non, *Juiffe tantum ne quid iftus argumenti pratermittatur, five verum illud, five jaljum fit Ait 'rgo Hieronymus in dialogo adverfus I.ucifenanos, illos tpfos Epijcopos qui eum beato Cypriano ftatuerant h^reticos effe reba-ptizandos, ad antiquam confuetudinem revolutos, novum emfife decretum, quo videlicet damnabatur fupertofti Concilii dogmata de baptifmo baretico-rum. Huic Hieronymi opinioni multa repugnare videntur. Primum enim conftat auHoritate Con-citu Arelatenfi; viguiffe per multa tempora poft Cyprianum doilrsnam de rebaptizatione àpud Afros. Deinde tftud tpfum probatur etiam ex Concilio Car-thagine habito apud Gratum Epifcopum: quod h-eet confinent ex Epifeopis, quorum animus abfor-rens erat a rebaptizafione, evincit tamen eam do-Éi.inam nondum abolitam fuiffe apud Afros, ta-metfi plerique contra fentirent. Praterea Concilium Cipriani adhuc avo Vincentii Eirtnenfis tn aufilo-ritate juiffe probat exemplum Donatiftarum, qui (ut ait idem Vincent, & confiat ex geftii colla-tions Cartbagineifis & ex pluribus Auguftmi lo-cis) illius aublontaie Concilii rebaptizare fe jacti-tabant. Denique nullum novi iftius decreti teftimo-nium aubt extat in tota antiquitate. Quod tamen fi faffrt, haud dubie eo ufi frequenter effent advtr-farii Donatiftarum. Contra Augufimus tn epiftola* xi-viii, *adnotat non inveniri Cyprianum fenten-tiam de rebaptizandis hareticu fuam correxiffe, quod etiam colligi abunde poteft ex capite octavo li-bri Jecunds contra Gaudenttum. Itaque fieri poteft. ut Hieronymur, cum videret rebaptizationem a ca-tholici. Afris rejici, fortafiis odio adverfus Dona-tiftas, pi-taverit Apros ad antiquam confuetudinem revolutos effe ftattm poft Conditum habitum fub l ypriano, quemadmodum Auguftinus m libro tertio d< baptifmo cap.* ij. *ait illos ad priftmam confue-tudinem rednffe poft Agrtppinum.*

VITA, EPISTOLÆ ET DECRETA SISTI PAPÆ II.

Ex libro pontificali Damafi Tapa

b Xyftm.

Sixtus b natione Grecus, (<) ex philofopho(i) de Athenis, À Cedit annum unum, menfes decem, dies (c) 14. martyrio coronatur, c Fuit temporibus Valeriani & Decii, (d) Eodem tempore hic comprehenfiiselta Valeriano, & dudus ut facrificaret dzmoniis Qui quia conteinpht przcepta Valeriani, d capite truncatus eft, & cum eo (e) fex diacones, FeliciiTtmus, Agapetus, Januarius, Magnus, Vincentius, & Stephanus, e vili. Idus Augufti / Ec presbyteri (/) praefuerunt a confulatu Maximi & r Glabrionis, ulque ad confutatum Tufci,& Bafli, (5) xiv. Kalendas Augufti. Quo tempore fuitg magna perlc-cutio fub Decio. Ec poft partionem beati Sixti die tertio, A parti funt Laurentius ejus*aichidiaconns, (/) &B fubdiaconus Claudius, Severus presbyter & Romanus oftiarius, & d Crefcentius leftor. i Hic fecit ordinationes duas per menfem Decembrem, presbyteros quatuor, diacones feptem, epifcopos per diveria loca duos. Sepultus eft in cœmeterio Callifti via Appia, & fex diaconi tt' c^us 'n cœmeterio Praetextati, via Appia, (o&avo Idus Augufti.) Beatu vero LaurenpUs fepultus eft (4) via Tiburtina in crypta, in agro Verano, quarro Idus Augufti. Et ceffavit epifeopatus dies.

miuin indu- ù ctfuni in

Not* Se* er ini Binii.

4 *Statut.* AnaoChrifl i " 160. poftquxm fede, *». 'Jic- C iju, paftore viduata iu iifct, Sixtus l'ucceffit a", die mentis Augufti. impeirii Valeriam & Gallieni fc.xto. Dionyfin» penitens et rori,, io quem pet African», induitua erat, novo ca.fu emergente, nihil temere aufui eft *"- fp°nte decernere, fed an ab heretici, baptiiatum alia forma, quant qua utitur ecdeCa, rebaptirarq liceat, Sixtum pontificem, ut teftatur Eufcbiu, libro 7- cap. t. confuluit Valeria.iu, per magum quemdam Æ.gyptiuru in Chriftianoi, quot initio imper» fui adamavit, concitatui, oâavara perfecutionem Chriftianorum aufplcatut, publicoque edifto, fub perna capitis, conventui Chriflianoram, & cœmeterioruni adiius interdicit, ac prufulci omnes ad tollendam conveniendi occafrouem, longiflime relegari mandat. Cuius decreti vigore duo Ipraina ectlefi» Dionyfiu, in /Egypturn, Cyprianus in Africam relegantur. Baron'u, anno 160. num. it. cum fequentibus, tv jj. cuua fequentlbus. Hujus pontificis anno primo Sabcliii hrrefi, . facrofanflem Trinitatem negantis, ij»fo Sabellio auflore >*elrx potius propagatore, oi ta eft aut propagata i ut conflit ew epiflola Dionyiii ad *Sixtum feripta*, que apud Enfebium libro 7. cap. 5. extat. Barotilus anno pradiflo numéro 61.

*rr pontilex U- ^éxandRom p'onuficini contulit ia caufa bapttfiBk OAava perde- eurro Vult rum ediAatn- quale.

Sabelli! here- ùteiotra.

Tempus fedia

* StJ,t » ""χr<· 10. *liât* *4. Anno uno minus tS. diebus fedifle, ex die ingreflua 6t obitus colligitur. Qltando federe cœperit, fupra in principio diximus, quando autem martyrio coronatus decefferlt, infra dicemus verbo : *Qilave Idui*. Gravite *CenciL General.* Toni 1.

[iiur Eutel In chron. βт gravius lib. 7. hlft. cap. " "i, aberrat quia priori loco eum oflo', pontriorl uadecim annis fedifib feribit. Baronlus anno 1« t. num. 9.

t Fuit ttmptHkvi Vtltnanl O D"H.) Error libri pontificalis. Decius enim annis abhinc oflo ut fupra diximut in Cornelio e vivis fubl»tu« fuit. M«, Decium fedicet, inquit Cyprianus epilM* J. *arntit Çt ktll» viiinmn frttr*, Cornelius nimirum,/m. *fa.rrjtUe vicit*. Accedit, quod ipfe Cyprianus. epiflola Sa, quam in exitio latens ad Sucteffum epifcopum feripitt, aperte teftatur, Sixtum Valeriani imperatoris juftu martyrium fubiifle. Si Valeriano imperante occifus eft, quomodo fub Decio Imperatore occifuy efle potuit, cum inter utrumque Gallus tt Vôlnfisnus imperium adminiftrariat ? Vide qua diximus fupra Jn Cornelio.

adltioa- «ora VaMU aoaaaratar sj- Qü® tora Siatas ««<!«'""f

d *Cjtitr truncatw* .) ïη ceffleterio eodem, in qqo contra legem Valeriani imperaturi, aditum cormetcriorum prohibentem pecca vcra,t, occifum efle, teftimouio fanfli Cypriani conftat. predifla enim epiflola Ss, ad SuccsZTum, *Sitium*, ait, *tfmtitri» aulmudvtrjum (ciaUc*. Lique eonfulto ad ceteros a cometeriorum latebris, ubi multi ad fidem convertebantur, abflerrendos, 1.-eidifle putamus. Decollatus an crucifixus deceflerit Sixtu, pontifex > controvertitur. Unus fit folus Prudentius hymno ». cum cruci a/Tuum fuifle uadit hi, verfibus.

'Sixu>s qasre m cicmaten.< 'occiius.

Fu«riin« cru cifixu» . decollatus-

> JGxv *Sixtuc ufitut eruti*
> *Laurrntium flentem vitient*
> *Cruiit Çub ipfv Jlipire*, flrc.

Verum in cometerio prediflb capite truncatum fuirts, plurium teftimonii, eft comprobatum.

e Oilave Hut flugufti, - idem confirmat fxnfli C/- iUfata apiftof* ·*· "*· *erh·* I *an-* *vvβ/irum die*, Cf catas eeeiem *Quartum*. Quod autem hoc anno * >61- martyrium fubierit, Cypriani martyrium, quod meule uno & paucis diebus poft obitum Sixti contigifle ex Pontio in vita eiufdem Cypriani ptobatur, in hanc fententiam noe inducit.

φo anno » mtnie mi> tyrfiftir Ir

/' Er *p'fibyteri prafuerunt a cenfulatu*, &c.) AuAor pontificalis, fui ipfius parum memor, indicat, poft obdunt Sixti ufque ad initium Dionyfii aliquot mentium interregnum pontificium fulfle, ac interea clerum Ruminum ecclefia univerfe prefuifle, quod quomodo cum verbis ultimis hifce *i eeflav/t apifeepatut eiier* jy. confentiat, ipfe viderit, Refpcxit forte ad Id, quod infra in vita Dionyfil refert, ipfum Æmiliano & Baffo confulibus Id eft, anno >6. fedifle ufque ad confulatttm Claudii 6c Paterni, Ideoque reliquo tempore poft obitum Sixti fedem vacafle.

Error libr pontifical»

t Magna perfecutie fub Dede.) Sixtum fub Valeriano imperatore anno imperii illius 7. non fub Decio adhuc vivente paflum efle fupra ex epiftola Cypriani 5. i< |i. probavimus : nam hac poftrema epiftola ti. l»oft alia, harc ait : *Multa vari» tf incerta epiulenHut*

Mlrtyrlem Sixtif.bV. (ub Dec contigit.

> *Valerianum aa fenatum, ut epifcepi*, W, CT *liacenet incentinenti animadvertantur*. *vtre & tM egrtgti, & equiter Romani, //- gmiate amtjjav etiam banit fialieniur*, Cf *p aelemptlt fact-hatieut Cbeifiiaui effe perfete'averint, capite* y«,-yxv *muiilentur / malrana, àjemptie bmit, in exiiturn relege at ur*. *Cajarlatti ouicuntifue vel fe/ut cenfeffi fuerint, tel nunc renfejfi fuerint, renfifrenlur, & vincli in Cafartanai pefteffiener Pefcripn mittantur. Subjecit ei,am Valenanut imperatae eraiieni fua exemplum litterarum, quat aci prafilet pravenciarum le nebit fecit*.

R.r r

(a) *Lut* A Plitlofcphua. *( ) in Lue. heft it -Lrbtnh*. *(«) Lm* XXIII. (J) *Lai. aiiit*, quo tctnpoïc fuit maxima perlc- *a»o· *r) t«<· «lu ex ducoubu». *(f) Lue aeUii.* II. *(g)* XIII. (S) *Lu.* poft tertiam di»m. (i) £*«. '</>>/. JV. id Aug *(k) Lui legitt* in cimitcno Cyiucci in agio Vcraao *In Crrpit* eus alita multi, ttaitynbua, A caftarit Ac.

ea» t quas btera, fseami* fmramuf mtesm, flaniee fi-A.g<o autem mihi aliter non licere, quam nt om-

"pefimeZ, de .pe tf indulmfiiie demeat, utlu etm eeee emanem . Et *atiM tubjtiagit. SSutum autem in eameterie animaduerfum [tieiit affave lduum afa<-- Jteemm de. . Itaqua fi imptraate Valeriano martyrium fubilt, non poteft Decio regnante id fubiiffe . & fi, quod teftatur Cypriani «piftola J. Decius divina ultione extinôus efl » Cornalk» pontificiam fedem gubernante i Cornelio autant Lucius, Stephanus Lucio, Stephane Sixtus pontifies fucctflerlr , plane fieri nequit , ut martyrium Sixti ad imperium Decii'referatur . Qui Sixtum atque Laurentium fub Decii pcrfecuclone martyres faflo» elfe feribunt, non falfum, fed verutn afferunt. Nam decennalis Ula perfecutio, per decenniuru a fecundo anno ufiiue huc, & ultra fub Gallo &' V0-lufiano ac deinde Valeriano fit Gallieno continuata , quandoque Decii, quandoque Valeriani perfecutio noaninatnr . eo quod, ut fupra aliquoties diximu», Decio auQore cœpta fit i At Valeriani cenfura approbata fuerit. Videqua diximus fupra in Lucio, item Baronium hic num. 9. & in notis a<| Martyrologium Romanum dic 6. & 10. Augufti.

Sub Decii pcriccuuone Sutu* A Lauientius martyrlum patio* efle, quomodo intcllip beat ;

Mirivium S. Liu. rut I.

h Pafi funt Laurentini.) Poft rriduuma Sixti martyrio , nempe a· ldus Augufti Laurentius patria & nitione Hitpanu, diaconorum primarius clariflimu, athleta in fide , illuftre certamen obiens , poft diverfa tormenta , dentum craticula impofitus , Igne affatus, intignem martyrii coronam confecutus, admiranda plane animi virtute de perfecutorum perfidia triumphaxit I Hic cum videret Sixtum epifcoplim fuurn ad martyrium duci, flens, his verbis, qun reieft Ambrof.de etfic. lib. t. cap. <t. illum cosupollare ctapit. *fna pre^re-*

Hi' fittrirf itrif trt9 pfirr dfffitrfm pr^. fifffr/r*

jc". '"r iut jan/usn/i nega. ? &-,c. Sixtus vero ei hicf; relpondit ; N.'» *e^e te, fili, dtre.'intjua a dejera, fij m..je-A lipi debentur certamine . Ne. ..uatt fenei leti.. rit recipimut { le qtt.ji juvenem manet fUcriejior de tyenne lriumpbn/ : me* ut nier , flere etefl-fe: fr/i lrlUuum me feiiuri,.* HtC qui» «d utriufque funtinam atque «cernam gloriam muhuni conferunt , pioiixloribus, quam forte opua erat, »erbi» adferibo.

S.stu, quo-oidir.aie.-i:

· *Hrc fe.il erJirtatiener iuat .*) 1'turu dumtaxat › non chias ordinatione, per menfetn Decembrem fectfle , tempus fedis illius de quo fupra, arguit.

- Ulriquv fpurta

a EPISTOLA· I.

SIXTI PAPÆ II

AD GRATUM QUEMDAM EPISCOPUM.

Licere accufatis vel damnatis epifeopis appellare, five adire ledem apoftolicam, fine cuius auâoritate caulae eorum terminari, non debent.

Eptfcoput Sixtus Grato coepifcopo falutem.

Þ s L«> ep Jl

T Ætari & gaudere me b plurimum in Chri-A_d flo Jefu domino noftro diledionis tu® feripta fecerunt , quibus evidenter oftenditur , quantum catholicam diligis fidem, & quantum pravorum hominum deteftaris errorem. Omnis enim hzrefis nimis eft impia , & evangelic® veritatis inimica , qux non portionem aliquam ludere , fed ipfa Chriftianx religionis conatur funjarneiJta convellere. Memor enim fum, me fub illius nomine ecclefix prxfidere , cujus a domino noftro Jefu Chrifto eft glorificara confellio, & 1 cuius fides nullum unquam fallit fed omnes quidem hzrefes deftruit. Intelli-

m· iu › Memoi "">me

e S. Leo ep "

QeS ÇOnatUS meos et CXuf® , in qua UlUVerfaltS ecclefia: falus infeftatw , impendam. Agnofce, fili carifltme , d non er tempore , neque poft tempora filium Dei natum , fed ante omnia tempora de paterno utero inenarrabiliter generatum , ipfo Deo patre per prophetam dicente : Z» *fpkndoribus /aniforum ex utero ante Luciferum genui te.* Quam fententiam & Ifaias propheta dubiis atque incredulis evidenter expreffit, dum non aliunde Filium , quam de Patre natum ineffabiliter oftendit: *In humilitate,* inquit , *judicium ejus fublatum efl . Nativitatem ejus quis enarrabit?* Et in libro Job. *Sapientiam Dei,* ait, *unde invenies : latet enim ab oculis hominum , & a volucribus coeli abfconfa efl .* Expergifeere paululum , & fi lumen fcientiz in teipfum aliquantum habes, invenies, cujus nativitas a propheta non potuit enarrari ex tempore, vel ut adftruere ipfe conaris, non potuir generari. *In principio* , inquit Joannes evangelifta, *erat verbum , iS verbum erat apud Deurn^ iS Deus erat verbum: hoc erat in principio apud Deum. Omnia per ipjum faila funt, & fine ipfo falium efl nihil.* Et iterum.· *Erat lux vera, qua illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum.* In ifto igitur quod dicitur, *Erat* , fi tempus quaerere volueris , non invenies : qitoniam ex quo Pater, ex illo & Filius· & quod Pater eft , id eft etiam Filius , Salomone dicente : *Ego .ex ore altiflimi prodii , primogenita ante omnem creaturam. Ego jeci, ut in calo oriretur lumen indeficiens , & ficut nebula texi omnem terram. Ego in altijfimis habito, & thronus meus in columna nubit . Gyrum ceelt circitivi fola, iS profundum abfifi penetravi. In omnem terram fleti , iS in populo primatum habui .* Item ibi : · *Cum préparâtes coelum , aderam illi , & cum jedem fuam Jecerneret. Quando fuper ventos fortes faciebat in fummo nubes , & cum certos ponebat fontes fub caelo, cum fortia faciebat fundamenta terra, ego eram cum illo component, & ego eram , cui adgaudebat , cum litaretur orbe perfeilo .* Et in plalmo centefimo primo : *Tu domine in principio terram fundafti, & opera manuum tuarum iunt caeli. Ipfi ptribunt, tu autem permanet , tS ficut opertorium mutabis eos , & mutabuntur : tu autem idem ipfe es, iS anni tui non deficient.* Non enim erat xtas, aut aliquod tempus , antequam de patre filius nafccretur : quoniam qui tempora univerfa propria poteftate conftituit, ex tempore vel poft tempora naIci' non potuit. * His paucis fententiis brevi- ter confultis tuis relpondi, frater carifiime. De cetero tuam moneo dileâionem , ut cunftos , quos errare cognoveris , ad catholicam fidem , & ad unitatem reâe credentium , convertere fludeas , & tu nunquam ab apoftolico tramite recedas. Si autem te non audierint , & errantes (quod abfit) permanferint, nobis eos manifcftare, quam citius poteris, non tardes, ut apoftolica auâoritate aut cito ad ecclefiam convertantur, aut ab ecclefia feparentur . Audivimus etiam quod quidam erronei , & confcntientes eis, te & reliquos infeftent epifeopos fic epilcopos aliquos comprovinciales ad veftram infamationetn atque damnationem fecum trahant.

—"h*ci" ,,uem «p ›› rf»t· »oy. A· ". 7*^ st. B 7·«*. ›. itu·*, ,4. F'»*· 8.

e Hafteaus iihacti verba,unde fraus mangonir d«-ICfiCUI eel* dennffima.

Quapropter in hac fanda fededudum a multis epifeopis conftitutum erat, & modo ad veflrum

. Eλ

XX/'JT Arum & ceterommfr.truni mxüinm eft de-A Ul·» MUr. ntiaMii. Atytw·

quibuldam gravtonbus pullantur tel cnmmantur caufia, quoties neceflc ment, libere apoftolicam appellent fedem, atque ad eam quafi <d matrem confugiant, ut ab ea (ficut fem- ■er fuit) pie fulciantur, defendantur, & libe» eatiir. Cujus difpofitioni omnes majores cedefiafticas caufiu & epifeoporum judicia, antiqua apoftolorum eonimque fucceflbrum atque cauonum auâoritas refervavit, * quoniam culpantur epifcopi, qui aliter erga fratres egerint, quam qufdem ledis papas fieri placuerit. Unde piadûau?! '**cu*t> utacculâtus vel judicatus a comprovineia- |-n «liqua caufii epifcopus, licenter appellet gjeat apoftolicx fedis * pontificem, qui autB fe, aut yjçgrjQj fa#, quidem retraftari negotium procuret. Et dum iterato judicio pontifex caufam fiiam agit, nullus alius in ejus loco ponatur aut ordinetur epifcopus: quoniam quamquam a comprovincialibus epifeopis •ccufati caufam pontificis ferutari liceat, non tamen diffiniri, inconfulto Romano pontifice, permifliim eft, cum beato Petro apoftolo non *b alio quam ab ipfo diftum fit domino: 2«*- -*cumque ligaveris fuper terram, erunt ligata* 6" *in calo: tf quacumque folveris fuper terram, erunt foluta & in coelo.* Er fi quis putaverit *Ce-* a proprio metropolitano gravari, apud primatem b dicecefeos, aut penes univerfalis apoftolicx ecclefix papam judicetur. Ait enim Jacobus apoftolus; *Judiciumi^fine mifericordia illi Jiet, qui non fecit mifericordiam. Superextollit autem mtfericardiam judicio.* In omnibus c ergo, fili dileftiflime, cor cuftodi, ficut feriptum eft: *Omni euftodta cujlodi cor tuum, quia ex ipfo vita procedit.* Hxc breviter pro commemoratione referipit: fed peto ut pro me orare debeas, quatenus omnipotens Deus & a malignis me ipiritibus, fit a perverfis hominibus cuftodire dignetur: quia in hac vnx mex peregrinatione mala me fimul & multa circumdant, ita ut cum pfalmifta jure dicam: *In me tranficrunt ira mu, & terrores tui conturbaverunt me. Circumdederunt me ficut aqua tota die, circumdederunt me fimul.* Cœleftis gratia & nos in urbibus, & vos ubique protegat, quia antiquus hoftis terrarum locis a tentatione non excluditur: quia fi m paradifo hominem ftravit, quis locus extra, paradifum effe poteft, in quo mentes hominum penetrare non valeat? (Antiqui enim hoftis, *cujus, invidia mors introivit in orbem terrarum,* funt femper oculi vigiles ad animas hominum illaqueandum; multofque fua pravitate fecum in perditionem trahere cupit, qui fuapte malitia a gloria lapfus eft in mileriam.) In fola ergo creatoris noftri proteffione fidendum eft, cui ex intimo corde clamemus: *Eβo mihi m Deum protehlorem in locum munitum, ut Jalvum* we *facias.* Data Kal. Septembris d Valeriano & Decio vv. cc. confulibus.

* quad* i q i. Am- K«u.. * Conc.Sird.& " « r r **,,k 'f * ^ui·put*» nt- b H»dr coii, r 6 ». c S G «iq>. rfet. ir. Ce». J »at«ii» indui» d» An,!.Bt"" rfet. d nifi t«m- peri» not».

Notæ Severim Binii.

C»r h« »pi- *A rpifiet».*) Hunc epittolam *occefione* Sabellii › N, ftola iclipc* tj, Ebtonii, if Cerinthi ieiUnorum icriptam elle ad Gratum epifeopum › ipfum initium «piftolz indicat. Saballius enim harefiarcna hoc pontifice ab Inferi» proereffiia, omnem perionarutn diiiinâionem in Deo fuftulit reliqui vero Chriftum ante incarnat innem nihil fuiffe docebant. Ut horum ergo errore» fulide refellat, & confulentem hac *dc re epifeopum* tnftruac, hanc ad

vieitau priai» ot» » ac foper 6m «Uo nmporia priadato «rtitift. <p» fit faqaawi apitol· ««aede v»4«ater, pr«cedentiba· peMadeatiam peatlfi- ,p teü* faa"·

EPISTOLA II.

1. *Si quit adoerfui epifcopos vel efforts occlqfi* *tanjam habuerit, qui fe geret.*
II. De epifeopis rebas expoliatis, aut a fede pulfis.
III. Ut nullus epifcopus alterius parocbianttm retineatordinet y vel judicet.
IV. De epifeopis injufle damnatis, if apoflolica auffontate refiitutis.
V. *Quod excommunieeti epifeopot accufore non poffunt, net dit qui eos in fua non recipiunt accufatione, nec major a minori judicari, vel damnari.*

DiltStiffimis fratribui per Hifpantarum proutacias *cenftitutis, Sixtus epifcopusin domina falutem.*

C KΛΓ Agno munere mifcricordix Dei totius ecclefiz catholics multiplicata funt gaudia, cum ecclefiarum flatus co viget ordine, quo apoftoli, eorumque fucceffores ilium ftatuerunt. Et cum antiqui hoftis aftutia cum turbari cognofcimus, non modico concriftamur moerore. Quam ob caufam, fratres, hortamur vos, monemus & flagitamus, ut a tramite apoftolicx inftitutionis nequaquam recedatis, nec a capite diftideatis, fed fidem fit ordinem, quem apoftoli & apoftolici viri ftatuerunt, abfque hxfitatione teneatis. Nam fi columna: alicuius magnx domus corruerint, ipfa poftea domus minime flabit. Sic & vos, qui colu* mnae ecclefix eftis, fi labefaftari coeperitis, Dfanda ecclefia, qux per vos regitur, fabefeet & labetur. Hxc, fratres, qux dico, valde timenda funt, dc fummo moderamine penfanda, atque ne fiant, cavenda. Ipfa enim veritas per fe dixit: *Vos eftis fal terra: quod β fal evanuent, in quo falletur? &c.* Ideo vos, canlfimi, moneo, quia vobis debitor fum, dc valde vos diligo. Ec quando bona audio de vobis, congratulor fatis: & e contra, quando adverfa, nimis conturbor. fc"Ego vero quamvis abs vobis per longa terrarum intervalla disjundus fim, ium tamen omnino vobifeum corde conjundus. Ideoque de veftra beatitudine erga me modis omnibus confido, quia cum me viciflim diligitis, a me longe non eftis. Unde magis E gratias referimus illi grano finapis, quod ex£T,* modici defpicabilifque feminis fpecie, ita ramis ex eadem radice furgenribus, atque fe diftendentibus, ufquequaque diflufum eft, ut in eis volatilia cœli eunda nidificent: gratiaque Jit fermento illi, quod tribus farinx fatis totius humani generis maffam in unitate confperfit atque parvo lapidi, qui abfeiffus de monte fine manibus, occupavit univerfam faciem orbis terrx. Qui ad hoc (naturam noflrx carnis,

s L*o <P. M,,,k, a»*. c.rr(o ,1,b' hi. .nt.,!. fual tn L<

i Non luat m Faftu hi Confute· Sard.

nis, &. flatus fervilts formam aflümens) humiliter fe ufquequaque diftendit, ut omni humano genere in unitatem redafto, totius corpus unitum perficeret ecclefia : atque ita ad totius compaginis pertineret commodum, membrorum partiatis ifta diftiniUo. Unde nos quoque a vobis lange non fumus, quia in illo, qui ubique eft, unum fumus. Agamus ergo ei gratias, qui folutis inimicitiis in carne fua, fecit ut in omni orbe terrarum unus eflet grex, & unum ovile fub uno pallore ; femper memores, quod vos veritatis praMicator admoneat, dicens: *Sohciti ' fervate unitatemfpiretnt in vinculo pacis*. Vinculum enim paejs nemo fervat, dum alium, infeftat aut verbis, aut fodis perfequitur. Ideo, fratres, ifta pratulimus, quia audivimus inter vos accuiationes exerceri, fic pullos a fedib^s epifcopus, aut luis rebus expoliatas judicari.

1«

Quapropter ftatutum eft, ut ft quis contra epifcopttm vel adores ecclefia, fe proprium credideiit habere negotium *, non prius adeat Judices, quam ad eos recurrat caritatis Audio, ut familiari colloquio commoniti, ea fanare debeant, qur m querimoniam deducuntur. Quod ti aliter egent, communione privetur.

Nemo pontificum deinceps aliquem epifeopum fuis expoliatum rebus, aut a fede pulsum excommunicare aur judicare prafuinat, quia non eft privilegium, quo expoliari poflit nudatus.

Nullus epifcopus alterius parochianuirt prriumat retinere, aut ordinare abfque ejus voluntate, vel judicare: quia ficut irrita ejuserit ordinatio, ita fic b dijudicatio; quoniam cenfemus, nullum alterius judicis, nifi fut, fententia £ teneri. Nam qui eum ordinare non po,u,t' ncc i^icare ullatenus poterit. Ifta enim wobis .deinceps tenenda, fic fratres viciifim adjuvare mandamus.

IV.

Fratres vero, quos timore terreno injufte damnaftis, feitote a nobi> jufte cfïe reftitutos. Quibus, ex fandi Petri fic apoftolica auftoritate, omnia, qua cis ablata funt, integerrime reddi praecipimus. fi non vultis vos fic principes veftri a collegio noftro fic membris ecclefir feparari. < Julio enim judicio Dei datur plerumque peccatoribus poteftas, qua fandos ipfius perfequantur ; ut qui fpiritu Dei juvantur fic aguntur, fiant per laborum exercitia clariores. Illi tamen qui hoc agunt, nullatenus evadent poenam: quia ut ait dominus: *Ke illi per quem jcandalum venit.* Et quamquam juxta falvatoris fententiam, *necefle Jit venire fcandala: va tamen per quem veniunt*. Dc ' occultis enim cordis alieni temere judicare, peccatum cit; fic eum cuius non videntur opera nifi bona, iniquum eft ex fulpictone reprehendere, cum eorum, qua homini funt incognita, folus Deus judex fit juftus, qui tnfpedor eft ver,,s· Unde fcriptuin eft : */ncrrfa non jndicemwr, qttfujque adveniat dominus, & illuminabit abscondita tenebrarum : & manifeftabit coti- fih i cordium.* Et f quamvis verà fint, non tameti credenda lunt, nifi certis indiciis comprobentur, mli qua; m.mifefto judicio convincuntur, nifi que judiciario ordine publicantur. * Nullus ergo poteft humano condemnari examine, quem Deus fuo judicio referyavit. Haec omnia ftimmopere funt precavenda, ne pnefumptores efle videamur. Et accufatio epifcoporutn non eft facile recipienda, dicente domino: *Afo» fafcipies vocemmendacii* Et apoftolus inquit, adverfus presbyterum inferiptionem, non recipiendam abfque duobus vel tribus idoneis teftibus. Si base de presbvteris vel peteris fidelibus funt pnecavenda, quanto magis de epifcopis? Quibus cognitis t magis vos dominari velle manifeftum eft, quam confulere fratribus, aut fuftentare eos, quia honor inflat fuperbiam : & quod provifum eft ad concordiam, tendit ad noxam. Decuerat namque, juxta prrfatas regulas, ut fi aliquid egiflent contra fuum ordinem, mandare nobis, & expedite, quid ad veftra confulta referiberemus, intantum, nt ft etiam quidquam grave intolerandumque committerent, noftra'prxftolaretur cenfura, ut nihil prius aut aliquid aliud decerneretis, quam quod nobis placere cognoveritis, & a regulis praftitutis nulla, aut negligentia, aut prefumptione recederetis Ceuet huiutmodi, prefln noltra audontare, prxfmnptio: vitentur hujuftnodi nocumenta, quia nequaquam talia patienter ferre poflumus machionamenta, quoniam convenit nobis paternarum fandionum diligenter efle cuftodes. Merito namque caufa nos refpicit, ft ftlcntio faveamus errori.

V.

Eft infuper a fandis pnedeceflbribuc noftris plerumque jam ftatutum, ut nemo anathema in noftra fuicipiatur accufatiône, nec illi qui nos in fua nolunt recipere querela vel accufatione, cum nos fuper illos fciamus a domino conftitutos, non illosfuper nos. Etficut major non poteft a minore judicari, ita ne colligari ; quia rarum eft omne quod magnum eft. JPortemus onera omnium qui gravantur, quinimo haec portat in nobis beatus apoftolus Petrus, Cujus vice fungimur legatione, fit cuius regula informanmr, quatenus ejus fulti auxilio,, ab omçibua nunc fit in perpetuum tueamur adverfis. Data xvi i. Kalendas Augufti *·, Valeriano dcc Decio * viris clariffunis confulibus.

DECRETA SIXTI SECUNDI

ex Gratiano.

Si quis putaverit fe a proprio metropolitan©, gravari, apud primatem diœcefèos, aur penes univerialis apoftolica ecclefia papam judicetur.

EX EODEM, UT SUPRA.

Super appellatione, alterim provincia judices aetdrre non oportet.

Si quis clericus fuper quibuslibet criminibus acatfatns fuerit, in provincia, in qua confiftit ille qui pulfatur, fuas exerceat fadiones : nec exiilimet cum acculator fuus alibi, aut longius ad judicium protrahendum.

CON

i Not lunt 'Π tail·} hi Conlulet

sr*f- «' copùm *F'f › H»dt ton Autei'v"' i/ Jjrm lupl, m detr A Ir «andn pape £t mira in d.-α hi» i hv· Ss Îmu "ifm b H.a. coti, <o3 uwlt d Profpett left I/ ex s Au< tn K Matt·. 11 s aukull 10 nium i«Ci>.' i,o 0.» lib, i,S i"d s, H«<tr coi», c«»o· p.vv: «tnetacie ωi*· iuit jrOp. a. op. Sl.quuderi- cut. cult el Eleutherio.

CONCILIUM NARBONENSE.

In caufa S. Pauli antiftitis incontinentis falfo a .diaconis infirnulati.

A D hec circiter Sixti II. pape aut fiiccef- foris ejus Dionyiii tempora pertinere videtur habitum in cauia S. Pauli Narbonenfis antiftitis epifeoporum aliquot concilium , fiquidem vera iit, que pluribus viris eruditis arriftt , de prima iub imp. Decio ac S. Fabiano pontifice fandi illius alionunquc fex Gallir apoftolorum miftione S. Gregorit luronenfis lententia libri primi Aiftorix Francorum cap. 30. Qur vero in concmo illo gefta lint, docet author vitx ejufdem S. Pauli ab illuftriflimo antiftite Monfpelienfi Francifco Bofqueto edita: parte II. hiftoriarum" ecclefue Gallicane : *Cum ille Chclindrus* (feribere oportuit , chelydrus , id eft ferpins) *antiquus Jemper bumano generi inimicus , ejus fcilicet affût invideret , tlliufque bonitatem perborrefeeret , immifit Je in duobus diaconibus fuis, qui cum ante leffulum ejus clanculum calceamenti muliebria projecifient, èT caufa irrifionis ei fecifient : Ille evocatis paucis epifcopis Gallia, quia nondum erunt pluret, in ecclefia de qualitate faffi voluit judicari. Et cum per triduum futfiet procrafiinata cognitio diu noffuque ipfius tn adis culmine miffs divinitus 'aquila refedit: Multi eam jaffu terruerunt telorum, fed minime abferdere fecerunt: quin etiam illis diebus , quibus m eo culmine fedit , cibum deferente corvo accepit . In quibus rebus multa debuerunt effe ex miraculis Dei narrata , dum ab avicul.s mirfice eft paftu . Verum tenuis nofler fermo quamvis non explicet aquila & corvi fyfiificantiam, narranda funt qua a Dei famulo fuper diaconibus ipfis funt faffs . Jam dum ad miraculum aquila fententiamque jacerdotis affatim Chriflienorum turba concurreret, tertia die Janffus papa nofler Paulus indicit orationem cum populo fi cumfac. rdotibus fuis ,nt Deus manifell.iret, aut illorum perverforum afierfime, , aut lue vite ' Et cum beattfiimu, Paulus tn » oratione ingemuifiet , illi diacone» correpti fubtto furore lymphatico inter ixvifibiha tormenta clamabant, faffionem invidia fuper epifeopu volaiffe confin- ,£<rf> quandoquidem valde pvfipfo incontinen- tie , «r fapiur ac frequentms caftsgarat. Quod cum ipfi malitiqfi jufto Dei Judicio graviter ejularent, & dkerent fcmmime pofie Jufiinore tarn grandia fupphcia, Dei famulps mtfericordta qua motus femper, pop*lis categorizans, rogavit consacerdotes t*T populum , quod pro ipforum akfolo iione domini pietatem exorarent, quatenus eos e tormentis liberaret. Tamen ille indignum fe dicebat Jacerdotio , fi ipfi qui pro fuo innocentia damonio fuerant arrepti non abfoluti fuifient precibus fuis . Et ecce dum prnrlamaret ad dominum iterum Canffi/Jimur Pau.us , exaudita funt preces eju.. › Ü diaconi a dumonibus liberati . Tunc idem malitiofi univerft machinamenta , qua contra fuum faceriotem 'moliti fuerant, publice m conjpeffu tam lacerdotum quam lateo rum confiteri coeperunt. Hoc evidenti judicio cognito opifcnpi ipfi, ad talia, qui deprecaturi dominum convenerant certamina, provoluti cum tiniverfa plebe .iufdeut pedibus rogare caperunt ; quod pro illorum peccatu interveniret , prp eo quod dubitaverant , apud dominum pietatem . Quibus rebus peraffis alet orientalem partem volatibus petens, nullo impugnanto difcefit ex fummo culminis faftigio . Intellegit in fe vir Dei 'ad patriam reverti : o mirificum fanffitatis documentum !* &c. qux licet parum certa ad primum Chriftianse xrr Ixculum haud dubie transferent , <jut Narbonenfein hunc prxfulem primum cum Sergio Paulo proconliile confundunt . fit ab apoftolo Patilo dum in Hitpanias pergeret, Narbone Martio ruidum autumant . Complures vero fanflifiimos viros incontinentiae reos aâos fuitfe, fed non peraftos , docet Claudius Efpencxus Panftenlis Theologus cap. 9. libri vi. de continentia , atque ex eo Ludovicus Baillius.

t, ANNUM CHRISTI

CONCILIUM ROMANUM.

Habitum circa annum Chrifti cci.vni.

*memoriam nobis confervavit nuitor ibelh finodici , qui perperam illud srevocat ad tempora Papa Vtfforn . Quo faffum tft ut Labbeut verba libelli retulerit ad illius pontificatum. Verum cum m eo Concilio damnatai c<?nl^* Noeti & *Sabella pravn opiniones de divmit.ite, Noetus vero eroitm non fit ante tempora Habtam Papa, ut colligitur tx Epipia- E »;o ; cor.ftet autem ex Eufebio Dionyfium. Epifcopum Alexandrinum refiripfifie de Sabeliients ba rettcis ad Sixtumll. Romanum Pontificem, necejfe eft exiftimare /modum illam Romanam fub eodem Sixto fuifie celebratam . Damnatus ia illa prate rea fuit Valentinus , qui prater crteraj tnepimi , corpdr' etiam Chrifti caelefte ofierebat . ut legitur in eodem hi-ello fimdtco. Vide Jupra pag.jift*

fct, aionc. E inhhirn Euieb

DIONYSII

Ex libro Pontificali Dainafi Tapœ

Aure .tuo

λ "rvlonyfius cx monacho, cujus generationem A-r reperire non potuimus, *b* ledit annos*6.* menfes 2. dies 4. Fuit temporibus Gallieni, ex χι Kalend. Augufti, * eÆmiliano &Baffo conlulibus , ufque m diem feptimum Kalend. Januarii *d* confutatus Claudii & Paterni . *t* Hic presbyteris ccclcfus divifit & coemeteria , parocluaique («) & diœcelès conilituit . Hic fecit ordinationes duas per menfem Decefribrem, presbyteros 12. diaconos *6.* *f* epiicopos per di-serta loca nutu. *(b>* 7. Qui etiam fepultuseft in ca-meterio Calliib via Appia, * m. Kàlendas Januarii. Et celTavii epifeopatus dies quinque.

' fextr ›ѻ 4 1,1

CtaadU & Paterni.) Ex «[uftola fy. noj.c. Antiocheni concilii -/ '''''I*'''0''TM*'': rehinum «nn> impetit ilUu» fecuodo » ftUi eft Ghrlfti »71. llquiJum eft ac manifeftum , D.onyfium aihuc illo tempore v.xtfTe . Itaque W« coi%fulibu. iefunQum efle afttrmati non poteft cum hotum confuiatut note-tur in fafti* cum «nnu Chrifti »7°· lUroniu» pradiHo loco num. ti.

Qnando Dio nyliu, obw-

e Hic r.<i,yttri, eccl.ba' divift .) De hac ponufi. ci» conft itutione , vide qu« dicemu» inita In noti» ad epiftoiam fecundam.

f *per Jiueefa leea* .) Inter epiÙopoa ab eo ordinato» refertur Zama», qui pritnua in indice ep(fco. porum Bononienliuni ordine numeratur , cumtamen cre-dibil» fu plures alio»ante ipfum fuifle, quorum memoria exciderit, cum civica» ea iatn tum frequeo» & illuftria effet. Baron, anno 17U num. ultim.

Zanw» Bono-«lenuumep». cop«a.

Nord Severin'! Binii.

r.o-uiieeqDp itуp-e

a b>'cnype<.) Poll Sixtum gloriatum Chrifti mar-tyrem, anno »6i. pr die Idus Septembria, Valenano Sc Gall-eno feptimum imperii innum «petitibus « in Romanum pontificem eligitur Dionyliu» ex monacho, qui ioli tar win i iram eperat . Hu;uj initio Cyprianus precedente anno io ex.hum deportatus, Dei revelatio-ne d· nrorte, que & qualis fubeunda illi effet , admo-nitus, 14· Septembris Carthàpine obtruncatione capi-t.» mattvtio glorioi ffn» coronatur eft. Anno fecundo oontifi.atus Dionvr e.tlefa pacem & tranquillitatem Gallieni ediilo tonie-irra eft · Hac ocra61 ne Valeria-ner , dolo Macnar.i ducis , innocentis Chrift ianorum fangu.m» effufi atroces p-rnas Deo vindice perfolutu-rus , a Perfartni rege Sapore captu», ›n Petiidern abdu-; tu', ubi eum ione.o temnere ludibrio habitu» e fet , ac mu'vato eius dorii, -ex feriarum eqnuni conCcndere colrns loco fuppe lanei fcabelii aliquamdiu ufu» tuiffet , tandem reg>» mile excorlatu» , ac fale conditus , <!,-i-n.fTiaiaa (ctleruni fuoruni pernas tu» t . ht iltor.im die-rum tenebra, graviflinri terramotu», tnnndarronc' nu-ru, lames, invendu, & demum peft dem illrnu hies ,

F' rol·

pe effufi lingula te-e totus orb.s Romam legiones alftiê» luerunt, On fro & Trebellio in Gall eno arrê-tant.bus, plurime» c tenebru gemdifmi ad lucem fi-dei Chriftiau* perduxerunt · Chriftiani reto, qui pelle lab rantibuj mnftrantes intererunt, ab e r.wtvre» honorantur. Eo pa.em

T'

m , comd s'd-ebu, Acuoden,» , errorem Millenat.o-rum, docbir mis D .mylii A lexandr ni , (.regor 11 J oau-O.a'urg., Nc ferio: s expurgamt . Ipfum vero Dioni-· liuin de hareii ex\.ffa:uni, ab omm fuipinone , conci-to Romano deluper habto, exrurfa.-it, de quibium-H,. .n nuts ad .unol.a h». ph.ra dicemus. Baron, an-no rsi & fe>,. em bus ;<<-buidam .

-) Dionynum pontih.rm feuille , poftquam pro *b petfecutores* plurimis Decembi ›s anno -7*· *d

no* 1 1. nienic' ki"i Del

(«i

dennnum mlgr.ffec , <Ç t'vnoA... cx eonemo An-t.ooeno furpta, quam ..ŋ* l u b-ungemus, fan, probat.

.' *ÂHiinne tS Bepc* * laiu , non initium pontifia" ' 'j' b ob.tu Sixti eleilum effe fupra dtximu:

K

:oi. luccenu t›ia<v ' ftii notetur inno ii> i. Batoon;* al.cgJ.o

B

EPISTOLA I.

queni paritet

DIONYSII

AD URBANUM PRÆFECTUM .

Hortarur eum diligere & ferutari, ut rationa-biliter & fapienter diiponat & judicet ea quæ illi commiffa funt.

Amitti *epifcopus* ***Urbano prefeilo falutem.***

Ç CUmmum bonum efi amare amantes fe: *See* xJ contra, peius malum non eft, quam ut ci-ves civibus invideant. Gratias ftquidem agimus tnx caritati, quod fideles fan&i Petri bene fu-fcipis & adjuvas. Unde fcias , te a nobis no-ffnfque diligi, & tui tuorumque non modicam curam habere. Quapropter tuam hortamur di-lectionem , ut bonum quod cœpifti, b femper implere non differas , quia non laudatur ini-num, fed finis. Sapientiam etiam te hortamur diligere & ferutan, ut rationabiliter & fapien-ter diiponas & indices ea qux tibi comjniffa hint, dicente domino per prophetam: *Erudimi-r/at.› ni, <jm judicatu terram . 'Time ergo Deum , & mandata ejus jerva. Et dilige eum totis vijceri-* D^*f, *& proximum tuum ficut teipfum. Deus al-hffimus creavit Japientiam m Spiritu fanSlo- Et vidit, & dinumeravit, <7 menjus ejt. Et effudit illam fuper omnia opera jua , Ô" fuper omnem carnem. Secundum datum Juum prabuit illam · dihgentibui fe. Timor domini gioriatio, ɛ*T *htti^ t.a, corona exultationi l. Timor domini deleilabtt cor, ip dabit l-tlttiam gaudium in longitudine die-*

b Idem tfteyi-ftol'

limiiuec adultcuia.

».

f. l*-

d/erwM. *Timenti Deum bene erit in exiremis, è*T*A in die defttnBienir fut benedicetur. Dtledio Dei honorabilit fapientia. §fuibut autem apparuerit in vifu, diligunt * eum in vifione, & tn agnitione magnalium fuorum. Initium fapientia timor de· mini. Et cum fiielibut in vulva concreatu/ efi, & cum eleiiis feminis graditur, & cum * jufiis fidelibaf agnofeitur. Timor domini frientia reli- giofitas. Religiofitas cuflodiet, & juflificabit cor, jucunditatem atque gaudium dabit. Timenti Deum ,r't > & '* debits * confummationii Mut benedicetur. Plenitudo fapientia efi, timere Deum, & plenitudo a frufftbut lUiur. Omnem fiemum illius implevi/ a generationibus, & receptacula a tbefauns illiui. Corona /apientia timor domini, replent pacem & falutis fru&um : èX vidit, ἐτ B dinumeravit eam. Utraque autem funt dona Det, * /cientia & intelleflui. Sapientia compartietur prudentia, & gloriam tenentium fe exaltat. Ra- efi, timere Deum: rami enim illiui longsgvi. In tbefauris Japtentια, intelleflus ὑ Jcientia religv.fitas: everratto autem peccatoribus fapientta. Timor demini repellit peccatum: nam qu: fine timore efi, non potent jfiitficart. Ira- cundia enim antmofitahs illius, fubverfio illius efi. Ufque in tempus fubfiinebit patiens, & pofiea redditio jucunditatis. Bsr.es jenfus ufque ad tem- pus abjcondet verba ilinu, ÎJ labia multorum enarrabunt Jenfam illius. In tbefauris japientia, figntficalio diftiplinf: exaratio autem peccato- ri, cultura Dei. I'tlt coniupificm japienttam, (d conjerv.t j.sfiitiam, & Deui prltbebtl tll.im tibi. Sapientia cnim & difciplina, timor demini: & quod beneplacitum tfi illi, fides & manfuetudo, implebit thcjaurot ejus. Contumax non fi<, & incredibilis timori domini, ia ne accelfeni adeum duplici corde, Ne fueris hspoertta m confpeftu ho- minum, & non Jcandaiizcru labiis tuis. Attende :n illti, ne forte cadas, ponat fcandaium ani- ma tua, & adducas inhonorationem tibi, C re- velet Deus abjconfa tua.* Pro fide, fr.iter, & juftitia, ac pro falute aninur tuar certa tem- per, & pro adjutorio fratrum vinliter age, ut a domino recipias remunerationem. Sciiptum eft cnim: *Filt, conferva tempus, devita a malo. Pro anima tua non confundam d..ae vc-* D *rum. Efi emm conjifio adducens pacatum, G efi confufio adducens gloriam (7 gratiam. Ne accipias factem adverfusfaciem tuam, nec adverfus animam tuam mendacium. Non reverearis proximum tuum in cafufuo, nec retineas verbum in tempore Jalu- tis. Non abfeondas Japteftiam tuam tn decore ejus. In lingua enim agnofcitur fapientia, &jen- fus, ij fcientia, & doftrina tn * verbi· venta- t'i, & firmamentum tn operibus ju/htix. Non contradicas veritati ullo modo, (JT de mendacio ineruditionis tua confundere. Non confundaris con- fiteri peccata tua, Ü ne Jubjicias te bomini pro peccato. Noli refifiere contra factem potentis, nec caneris contr4 i&um fluvii. Pro jufitia agoniza-* E *re pro anima tua, & ufque ad mortem certa pro jufiitia, ifP Deus expugnabit pro te inimicos tuos, & eos evertet viriliter. Noit citatus effe tn lin- gua tua, & mutilis remtjfus m operibus tuis. Noli effe ficut leo tn domo /ua, evertent domeflleos tuos, iit opprimens fubjeflot ttbi. Non fit por- refila manus tua ad accipiendum, ijt ad dandumcol- letta.* His fultus kripturarum auftontatibus, femper fta rectus, & a via veritatis ne averta- ris, ut gratiam Dei femper acquiras, & bono- rum hominum amicitia temper huaris; tanto-

que tua facilius ab amore hujus firculi mens exeat, quanto & impellitur, dum vocatur. Nam' vos & pnefentes videre cupimus, & ab- fentibus colloquL faltem per epiftolam, defide- ramus. Unde opranfus, ut vos beatus Petrus apoftolorum princeps ad fua limina feliciter perducat quatenus in. omnipotentis gratia, per- frui veftra przfentia mereamur. Data jv. No- nas Februarii · Aureliano & Baffo viris clarif- fimis confulibus.

EPISTOLA II.

DIONYSII PAPÆ

AD SEVERUM EPISCOPUM.

De ecclefiis parochianis, ut fingula fingulis den- tur presbyteris, & ut nullus alterius paro chir terminos vel jus invadat.

Dionyfius epifeopus Severo epifcopo falutem

OLim ab initio tantam percepimus bea- to Petro apoftolorum principe trducum, ut habeamus audoritatem univerlali ccvlcfur, auxiliante domino, iubvenire: & quidquid no civum eft, auftoritate apoftolka corrigere & emendare. Ad hoc enim divina: ditpcnlatio nis provilio gradus λ diverfos conftituit ordi- nes elle diilindos, ut dum reverentiam mino- res potioribus exhiberent, & potiores minori- bus dilciiionem impenderent, una concordtx fieret ex diverfitate contextio, & rêâe officio- rum generaretur admimftratio fingulonirn. Ne- que enim univeriitas aha poterat ratione fub- liftere, niti huiufmodi magnus eam difteientire ordo lervaret. Quia veio creatura in un i ca demque «qualitate gubernari vel vivere non po- teft, cœlefttum militiarum exemplar no* in- ftruit: quia dum tint angeli, fint archangeli, liquet quia non a-quales hint, fed in poteftate δ< ordine ficut nofti, diftert alter ab altero. Si et^o inter eos, qui fine peccato funt, tftacon- llat effe diftinclio, quis hominum abnuat huic fe libenter difpofitioni fubmitterc. Hinc et- enim pax & caritas mutua fe vice complebun- tur, & manet firma concordix in alterna & Deo placita dilebione fincentas: quia unumquodque tunc falubriter completur officium, cum fuerit unus, ad quem poffit d recurrere, praspo- litus.

De ecclefiis ergo parochianis, unde apo- ftolicam fedem confulere voluifti, qualiter *fint* cuftodiendx per r Cordubenfcm provinciam, dividends facerdotibus, nihil tuar caritati melius nobis videtur intimare, ouam ut fequa- ris quod nos in Romana ecclefia nuper egiffe cognofeitur. Ecclefias vero fingulas lingulis presbvtens dedimus, parochias & coemeteria eis divitimus, & unicuique jus proprium habere ftatuimus, ita videlicet, ut nullus alterius pa- rochiie terras, terminos, aut jus invadat, led unulquiiquc luis terminis fit contentus, & taliter ctclcfiam & plebem libi coinmiffam cu ftodiat, ut ante tribunal xterm judicis, cx om- nibus libi cominillis rationem reddar. & non judicium, fed vk>.' ι.ιπι p.o ltus actif. iccip.at. Hanc quoque nonnam .arilhine, te A omnes

- Col>< Arcl , 'c77 ,/V 1 N««nini b tbdr coll. irt *tAn.u hb. ix cod -^Ahtai*'' \SfftC.7°r ht>. »n"'u)» vetb» xc d cuBiuitndo t daltorte

' epifeopos fequi convenit : & quod tibi feribitur, omnibus quibufcumaue potueris , notum fifcias, ut non fpecialis, led generalis fiat ifta prsceptio. Crimina vero, qux epifcopis impingere dicis, per alios non finas ullo modo fieri, nifi per ipfos qui ctimina intendunt: fi ta- ,neo 'P** digni & irreprehenfibiles apparuerint, & adis docuerint publicis omni ' fe carere fufpicione & inimicitia, & irreprehenfibilemfidem converfationemque ducere. Nemini enim de fe confeftbj credi poteft fuper crimen alienum : quoniam ejus omnifque rei * confellio pcriculofa eft, & b admitti non debet. Similjteralien* crror* loc*um › vel a fi** voluntarie propofiti tramite recedentem, aut facris patrum reguli$ & conftitutionibus inobedientem , fufeipere B non pofli*HM*$» ncc debemus, nccimpetererede credentes, vel fandorum patrum fanftionibus obtemperantes permittimus.* quia infames omnes efie cenfemus, qui fuam*, aut Chriftianam pnevaricantur legem, aucapoftolicam vel regularem libenter poftponunt audoritatem. Hxc C frater cariflime, qux pro affedu facerdotalis nominis & honoris impendimus , tibi tuiique fubditis , & omnibus teneftda, & ***** nuncianda, atque prxdicanda mandamus , quibus & pietas ad utilitatem, & fit ad frudum diledio . Unde objurgando , hortando , |uajenjo, blandiendo, d confutando, prodeffe, quibus poflumus , feftinemus . Lingua noftra bonis fomentum fit, pravis aculeus . Timidos C • retundat, iratos mitiget, pigros exacuat, defides ' hortando fuccendat, refugientibus fuadeat, afperisblandiatur, dcfperatosconileturut quia * doftoies dicimur, viam falutis gradientibus oftendamus .Simus in cuftodia vigilantes, *aditum* contra hoftis infidias foliciti inuniamus-Et fi quan- A do 'perditam ovem de committis gregibus error abduxerit, toto illam annifii ad caulas domiqicas'revocare dontendamus,·· uta de paftoris nc£ mine quod habemus, non fupplicium, fed premium confequamur ·_ Quia ergo in his omnibus divin® grati® adjutorium opus eft, omnipotentis Dei afliduis precibus clementiam exoremus.· quatenus ad nec nobis operanda , & velle tribuat, fic'pofle concedat, atque in ea nos via, aim frudibus boni operis, quam *fe* paftor paftorum efle teftatus eft, dirigat, ut fine quo • uihil agere poflumus , per ipfum implereb omnia valeamus . Data v. Idus Septembris ‹ Claudio & Paterno viris clartftimis confulibus .

f *** £®·|* ·»**! ·* ··*

Nota Sbyemni Binii.

« Etiirfitf vtr» prtiiytfrlt , cuntttri tir iioifmnt.)* Hanc parochiarum diftinftionetn non primum a DionyGo, fad ab Evarifto fkQam efle·. patet ex 11· qua fupra dixlnuia ia noti· ad vitam ejufdem Evarifti, verbi»; *Hie inniti.* Verum cum ia perfacutione I Valeriani publico adiâo , de quo fupra in notis ad vitam Sixti egimus, preabfteri ab eeriefii, relegarentur, & Chriftianorum in eamcterii conventui vetarentur, parochiarum, ecclefiarum, & ccemeteriorum confufio fine dubio faâa eft *i* fublato autem Valeriano, reftituta per Gallienum pace ecclefia , conceffb vjciftim libera facultate adeundi cettneteria , Dionjrfiu» Rotnanu· pontifex parochia» pre»· byrerit par exilium vel mlrtyrium fpoliata» alia» allia aitignavit , tempore perfecutioni» confuf» iterum dl-vifm,· ac pro ratione diftribult, cameteriaque linguli», quod ante eum fecerant quidem antecefTor·» § Vicinim confignavit. Vide Baron, anno 170. num. 17.

An «t pono· "° D>t>hy-fi» Mf chil· difti B"

Idem Dionyfim papa tefle S. Athana/io lib. de decreti» fynodi Nlcwn» adverfu» Sabetliano· Inlignent feripCt epiftolam, In qua ea/rate» Dei *Mnitet» tt* rtV-*niiamn m nniittt* egregie confirmavit . Utinam ea nunc adeffet ad refellendo» novos veterefque Arianos & Sabcltianos.

ÈPI-

, a» cm:mi o :trrm '*—'sa» »a8seaBS€B^e;

·£'£- EPISTOLARUM S'E U S C R I P T O R U M,

Que ad Dionyfium tapam attinent.

NOTITIA ET FRAGMENTA.

EPISTOLÆ L DIONYSII PAPÆ ad Dionyfium Alexandrinum epi&opum Notitia.

t. TA/aajXas *Alexandrine^ antifttt* ubi mpud* Iz *Ptolemaidem Pentapolem urbem exortam* aadrôsï *Sabeliii barefim, fanRa Triniratie perfendt cenfnrdebat t de boc Xyftum papam certitrent facere , & quafdam ea de caufa epiflolai a fe confcripta/ ei mittere feftinavit. Tefte nutem fjpjekity e Dtonyfio Alexandrino* epiftohe contra Sabellium feriptz funt ad Ammonem Berenicenfcm (*in Pentapoh*). epifeopum , una ad Telefphorum, ad Euphranorem altera, & alia rurfus ad Ammonem & Euponim. *Nominate veto epiftolir ejur nd Ammonem if JEupbrandrem B nomxlli tentit illum nd Xeteentuent pontificem detulerunt. Dionyfiut vero Komanttf rem fatie grnvem dmdt* ut Alexandrinum , print concilio labite t commonere non differret.*

2. *Epifiola illini coufam tf ocrafionem Atbannfiur in epiftola de fentenția Dionrfii n. ij. exponit in burn modum:* Cum Dionyfius Alexandrinus coiltra Sabelli! hærefim aid Ammonem & Euphranorem Audio religionis permotus *feri* pfiflet * quidam ex Eccleila fratres, fanas dem doûrinr homines , non fcifcitatf ti enm (*Dio^fium Alex.*) qua de caufa ita feripfiflet, Romam I fe contulere, illumque apud cognominem Dionyfium Romanum epifeopum accbfarunt, *quod nimirum y ut tf Atbanafius ibtd.* a. 4. *prodit, in prxdtiia epiftola n.* A *diiiffet, opui* fle rem fadam efle Filium Dei , non natura proprium , fed. alienum a Patre fecundum- fiibflantiam, qualis eft agricola a vite, & faber a fcapha : etenim cum ut res fada, non erat antequam fieret. Quibus auditis* *inquit Atbaxufiue* -. 13. Dionyfius Rome epifeopus · feripfit fle contra Sabellii fèâatores, fle contra eos qui ejus eflent lenteńti®, (*cufits Dionyfiut Alexandriani affertor putabaturt* iT)ob quam Arius portes ab Ecclefia ejeftus eft. Scripfit* quoque àd Dionyfium (*Alexandrinum*) litteras, ut cxplanaret ea de quibus ab illis (*fratribui fupra memoratii*) accufatus fuerat. *De Hfdem litterit idem Atbanetfiui lib. de Synodi/ n.* 43. *bac memoria commendavit* : Cum autem quidam ad Romanum epifeopum de Alexandrino detuliffent , quod Filium rem faftam & Patri non confubftamûlem affirmaret , Romana fynodus 4 rem indignh tulit ; Romanus autem epifeopus feriptis ' cognominem fuum litteris omnium (ra ftntentiam notam cf fecit. .

i Subinde Jultau I. «pffl. i. n. st cum EufcbUnl» quad fe infdo λΑχμlιμμ Alcxsndrieum epifeopum condtmnsffet, expuilulsvlt hit vetbit.· Car «arrw *Ar ÂltxtfJHn Ort/fonucZiv mill fcr/ftum »β t An /■»- mit knnt rfit traÇmvAlrtm, «< frimeur feriht·^ nrktr , <? */»r fwd /ajjaw ββ Aeternatur t* H»c entem coataetudo ' num DionyCl temporibus antiquior fit* ignorim*», blc carte Athinafiu* Alexandrini eputopi deiatorea tmn culpet « quod nomcn ejui ed Romanum pontificem detulerint , fed quod priue qua vera effet illius lententia fcifciteri neglexiffent.

s Scriptum iftud ab epiftola ad DiooyCun» * quam Arhanafiua exinde memorat » diftiafuendum effe Baronius cenfet : alii de hac re dubitant Sed potior nobis videtur Baroni! fentenția . Primo enim Atbanafius Dionyfil Romani contra Sabelli<noe opus fimplid verbo ->*«+- defignet *i ac* deinde adjicit* *tritttX* /i* Δ<-aw<>, nbr particula diftinâum quid notant? verbum in'(i<U eps/rlow proprie fonati ac tabjefia vox *inuri?* cui inferiore erat epiftola illa Indicat. Ipf* etiam decori ratio* lorato ~ equitas poftutebar * at Romanas Pontifex tanta fedis antlftiti* quali* erat Alexandrinus* tanti meriti tansqua arâa cum Romaais prsfuhbus amicitia derinâo* qualis erat Dionyfius * ea qua adverius illum diΛ» fuerant* fir qur dé iis effet Romana fententia, privatis litteris * -oo publico feripto'nota faceret. Protere» Dionyfius Romanus in ·pera contra Sabellianos non unum lingularem epifeopum * fed plnret alloquitur . Denique in Dloayfium feu Romanum feu Alexandrinum minime convenit taboexi fragmenti exordium * In qno Dionyfius Romanus tres deitates o quibufdam induct prefstus, ftatim adjungit*AuA/e entm quefAum·, ftt Atmuum* vvrdaes *afttA verfret- Altant V Arant y hejut finirait magret effe.* Non enim is amicum vagis ac generalibus bnmfmodi verbis argusbat* Cid fpeclales ipfi mittebat fententias ex feriptis illius excerptas* 8r ut eas explanaret admonebat.

g Grace *im'çtAt Ai* qj *ttAiem* »·'<' «i. s'ifé'ean mt' *A»A :* ubi Fearfonius dsAneat pro ArXdrm * legendnm effe conjeâat t adeoquo Dioayfium Romanum Alexandrino fcripfiffe * ut qua advertas lpfum dlûa fuerant, nota ei faceret. Et ea quldetU conjeâura cuiuAtbaniGi narratione Citis cobaret* eoque veri videtur fimilior* quod lgnorabat Dionyfius Alexandrinus qna advertam fe prolate eflent, nec allnnde nifi (criptis ex Urbe mlfis comperire poterat. Sed quia non alia de caufa curavit Dionyfius Romanus Alexandrino qua contra ipfum dlâafuerant lndicare* nifi ut ls fuam taper Illis mentem ac fenteotiam explicaret* nibil eft periculi utramvis leâlonem quis fequatur. Veram quod Dionyfius Alexandrinus exinde praftitit * ea qua fibi objeâa taeraat diluens* vulgatam leâionem quodam modo confirmât.

4 Hinc comprobatur ha&enus conflans utas, quo Romaai pontifices de rebus ad (e delati* albil pronuntiare fine fynodo talebant. Eum quoque morem * quo fynodi decreta nomine tao mittere ac nota facere Udem pontifices coataevcrant * firmat Attuuufius* cqm litteras ad Alexandrinum antiftitem e fynodo atfflIM Dionyfio papa edfcribit.

E P I S T O t Æ II.

SEU OPERIS DIONYSII PAPÆ

*tMverfa SeMHewt frugattntuM» **

I. T^'Sïïc J* civ ebeetuc Jrar-Ai. ■ a pSmts χαΤΒτi/χροντβ jÇ «yaupwiBf η <πμ-vÔrctw *χήρυγμχ* τ« *ίχχλητϊβι* τ« Θi«, τια ρω-χαρχιοσ WÇ £«5 *W«S MJWfXMX* . nrcr«TMç θi'βηπκ *φ*- ηίηυβ-ακι γάρ* hwu » *rivets* fjÿ παρύρυ» χατηχώη» »$ Jideww'ytw τον Swoy λόχβv, πώττ ώρη^τά *τη* <jp#y»f<rfw£· e? xarù Captifor, «s 'w Λυμ *, *irrÎKMmtt* ri Σα-*γvώμη* · - ptc» *γβip βλoiΓφημά avwv* tw ww *&wtt λίγωv* tw ταπρα , £ fpcvaZrv · *tS ii* 'Çhç Θi« Ç'e'ffor rrca *xnpuTTww*, rif wrerac-ξivas A>λη λ«v ταντώτασι *χίχω&τμ%η* ρβvπ rkn *άγίκ*v ptevaJa· *nv&hu* yatp *oivβίγκη tiS θκ-* r$ όλωv w *9mv* λοχov , *ιμφιλvχωpM* Jt B ni ©f« xj CMa/ruo&atdt *n* ay/ey *ttvîuux'* r.dn *x*, τιώ θ«α> ^"taSa «s da, *ωαητιρ είς* wpwpiiv wva , w ©rov όλωv ro'y *κχvηχροίηρχ λΐγω, «υγχι-*φαλαιβiθα/τι >ç euua^t^ar iràe'aa'yaj'xn. Μαρ-xtcjvoç *γβp tSματαιόφρovο ïïδχγμα,* «s 'Ç'wç *άρ-*χα' ns ρωναρχ/α ημιώ xJ *τ<Μμκ*

Am vero equum fuerit difputsre adver-^M-v fur cos, qui monarchiam, que augu- *£ · jJ; na eft Ecciefue Dei praedicatio, in très quafdam virtutes ac feparatas » hypoftafa» trefquc deitates dividentes de difeindentes deftruunt. Audivi enim quofdam * qui apud vos divinum verbum predicant docent t hujus opinionis magiftros effe , qui quidem e diametro , ut ita loquar, Sabellii opinio- s*^,ü he" ni adverfantur . Hic enim blafphemat , ip-fum » Filium dicens effc Patrem, & victf-fim: illi vero tres Deos quodam modo pre-dicant , dum fânftam unitatem in tres di-vertas hypoftafes ab invicem omnino fepara-tas dividunt . Nrceffe eft enim divinum Verbum Deo univerforum effe unitum , & Spiritum-fanftum in Deo manere & inha-bitare : adeoque divinam Trinitatem in unum , quaft m quemdam verticem , hoc ~~eft in Deum univerforum omnipotentem~~ reduci atque colligi . Iniipientis enim Mar-Msrcioaôh»-donis ♦ doârina , quas in tria principia rtû·· ' monarchiam fccat & dividit, diabolica fane eft,

i Iniigne iftud fragmentum debemus Athanafio, a quo in epiftola de detretis Nicans fynodi n. aS. fic laudatur : *Dfsitvfar* fW^ve *ffrifear centra SaMliaaet* y *admrfat illas jut talla....* (fcilicet Verbunt faflum & creatum etïe) *se/zar dicere , inditaatur ils verkit ,* Ex eo opere excerptum eft, quod idem Athanafius epift. de fententia Dion. n. 13. *centra SaMHaiut*, éf *t»/ f·* tj»t *-i-*î ^»e*· *An»r ai Srritfia p-fira tjrilar ffl* y « Upturn dicit» quodque ab epiftola ejuidem pontificie ad Dionyfium Alexandrinum fimul mi(Ta diftinguendum efle in fuperioris epiftola notitiam- not. *6.* probavimu» . In hoc opere Dionyfiui Tritheitarum dogma , cui Alexandrinus praful favere videbatur, ita refellit , ut A Sabellianorum fententiam, quam impugnabat idem entitles, fimul confutet· Eaque agendi ratione defenforibus Ecdefia magno documento fuit , quo contra hxrefes ea prudentia fibi decertandum efle fcirent i ut *te* oppofitas non modo caverent , verum etiam fimul debellarent. Fragmenti hujus flilus epiftolam fapit , traâatus ac difeeptationis fufioria more «.onlcriptam, quales Dionyfius Alexandrinus feribens ad Xyftum , fuifle docet epiftolas , quasadverfusnafcentem Sabclii hareiim miferat. Vel ad eas Pentapoleos ecclefias , in quibus orta *tt* propagata erat Sabellii berefis , vel ad ipfam Alexandrinam, cui prserat Dionyfius, vel ad ejus delatores probabiliter mifla eft . Ad initium.pontificatus Dionyfii una cum fuperlore videtur referenda , utpote cui occafioncni dedit accufatio s quam litter* Xyfto papa mifla pepererunt.

a Dionyfius nofter hic rev· *tata fa<a!aria>a feialay* ut Hieronymi ad Damafum epift. io. n, 4. verbis Utar, ■;Az/ *al/uJ hypefiap*· *>Ji ujiaat aaait* , & cum Ecdefia tota faerdegam tridm fubftantiarum pradicationem , prout *fabfiantiu* voci grccc »'>»'« refpondet, averfatur. Jam rum tamen in ecdefia, faltem Alexandrina , ufu receptum erat, ut v»»ç»riivç vocabulum ad perfonam fignificandam aflumeretur . Id certe colligitur ex hia Origanis in Johan, trail. *1. Trts ptrfanar* (τ^·\ vv·,-arsis) *Patre*· & ÏIliuea tff Spirlwa· effe crtJlmat* · Idem *tf* iib- *t*. contra Cclfum, Patrem dr Filium *v/vrsi-ar- rftij^ara affirmat*. Ipfe Dionyfius Alexandr. in epiftola 3. fequentis fragmentis n. 15. « ry' vjes i/.«< Ws eodem Intelleflu dicit . Unde fufpicio eft id, quod nunc differit Dionyfius Romanus, in Alexandrinum cadere, qui eum in Deo ·»·{■«»·{ pr»·dicaret vclut trium fubftantiarum feu eflenttarum divinarum ariumque deitatum aflertor, ac monarchia deftru£lor audire capit, quoad fe ab hac opinione purgaret. Immo Bafilius epift. <t. eum antea *'fia* feu *effta^ Ha Jiverfitattm* inter divinas perfonas pofuifle docet . Ubi vero Graces ,ιτ·7«»ι·(nomine perfonam inttliigere conflitit, etiam Latini *fuifiaai/a* vocabulum ad eumdern intalleâum accommodare non dubitarunt , ut liquet nominarim de Auguftino lib. 7. de Trin. c. 5. n. 9.

3 . Uno verbo hanc Sabellii herefitn enuntiant Ariani apud Athanaflum lib. de Synod, n. fi. dicentes illum prxdicare , quod Hilarius lib- 4- de Trin. a is. latine convertit, */ffaai tl/*n Prlia*· Palrtm* .

4 Notior eft Marcionis harefis, qua duo principia, unum boni, alterum mali fomniavlt. Cyrillus camep Jerofol. licet catech. 6. n. 1β. hanc ejus doflrinam noAns , dicat eum d/evrfzr *Dear Jtatalffey ahema·* dee«m, *ts alleram jajlam ,* ho< eft unum durum *6t* fevete punientem, alterum benignum & ad mifericordiam propenfum, catech. 16. n. 4. de difcipulis illius pramittit, Nzr *trer Dear anaaailamasr, ffraat Mardeai^tTy* tum n. 7. de ipfo magiftro fubjicit , *Implijfimar Mardait tree Deer effe primai afferatt.* <^ua autem ratione hoe ab eo aflerere tur , Epiphanius her. 4». n. 3. exponit. Verum Rhodon quidam Marcioni fappar apud Eu&bium lib. 7. c. 13. primum feribit , *AHi periaJe ae Mardtn J·* inJacaat priacipfa ;* ac paulo poft adjungit, *atifi rrirjat ai iis lamfaam tr-ipeflate ia pefiu airepil, Jaas falam* y *frj tres natural pefaeraar : fueram pria~ tepr tS aniefiiaanar rfi teneres* . Auruftinus vero lib de her, c. it Epiphanii Eufeblique fentenriai fic perilringit *iaamvii eum (Marciooem) tria Jifei afferieiffe priaeipra , temum , j*P»m* , pnenuv .· *[rd Safeties Syaeram quemdam* y *ama Mareiaaem, trium primiparam atfae staturarum feriin aufferem*

j Superius quidem Dionyfius tres perfonas divinas -fic diftingult , ut *Dei uuiverfaeum* appellationem Patri tribuere videatur : ar fubinde mentem fuam expUans , divinam Trinitatem in unitatem natur* , qua fit ut unus *utHverfarum Dear* fit , convenite aperte docet. Quod cum ita fit , cumque idem fanfiu pontifex *tria*

circa α)«,₮A » «M autem .verorum Chrifti diTopulo-A
out nun , vel coram quibus Salvatoris f
na placet. Hi enim probe norunt Trinitatem quidem in divina Scriptura praedicari , tres autem efle Deos neque in veteri neque in novo Teftamento dOceri.

T.!i«· Dot üâa· mb a. Sed neque minus culpandi funt qui Filium opus efle exifttaumt, & Dominum iiftumefle, ficut'unum eorumquaa vere faAa' funt, arbitrantur< cumjlium · genitum eide , ut congruit ac decet, non conditum aut faftum , divina eloquia teftentur . Non levis igitur, fed maxima eft impietas , Dominum aliquo modo manufaftum dicere . Nam fi iaâus eft filius , erat 'tempus quando non » ërat. atqui fuit Temper, fi utique^«4 & «J TtiZiiriv ,
7 m». M⁑ eft, ut ipfe declarat, in Patre . Er fi Cnrjftur verbum ,· fapientia & virtus eft ; h«c enim Chriftum effe divine docent litters , ut ipfi noftis ; hec fene virtutes Dei funt. Qpocirca fi faftus eft Filius ; fuit tempus quando hcc non erant : adeoque fuit tempus. , quo fine his erat Deus : quod perabfiudum eft , Sed quid pluribus de his apud vos differam , viros Spiritu plenos, & apprime intelligentes qu® fequuntur abfurda ev illa fententia , qux Filium faftum afleric ? Ad haec minime attendiffe mihi videnj tur opinionis huius duces ; & idcirco a veritate prorfus aberraffe , qui aliter , quam

or ijÿ/iaXnto», i%t SI iw Sri /u^ÎfS ri X«r ri éfWTWpÿw ri trwripec μα&4μ&· νn. mw pmy 'ÇtxSst μαμ ηφυτημ^ἴῶ ùm rit ititti t p«m; β-βψύ inrimm , Si ©f<k in w«Xaià» in xorWuî tjgtybdui ημίττνρτβ».

2» Ov/unor Ғ &τκχκηιμ4μφ·ιηι$ ris τοιι-μΛ ïw ùoy £)w'&ζ«£·νηι;, >$ wyitw rie χὐ-ǂ ew , wcnrrp ciτι eyrafc γίνμ^μ» ημίζ·νηκ , ffS λ^/MζSM1#« «ωτ£ ηιώ ɓfMTT»rtDfiÇ myuiwev, «M'»χ/ xXaûr/y τινβ £ mhrn W·· rjuuprupwnuy. βλώτφιμηυ «y ,ǂ τ» τνχον, μΐγι-roy μS !v, χHροβο/nw foxw rrwè ẛίγρ ™ xiitm· ≶ fep fitrovo ΰο , lu? In mx nv· «h Si ω« aùriçw » x} U Xiyeç, iÇ rtyht) ιζ iuiir/d/ç· , πάτα γ«ρ tbeu ni χρτνι aî &8et , Xif^wr ypettyti ώτπρ txiratt&f num Si Suions w«u ri Θ.;« ττ-^χά-i'Morn' · h w'yiu» yiyeviy é w>c , Iw Sn «x V tuü-tu' ΙÛj ipx Mipti;, on Xfi»tis rirw xv · θiòi tcnrinrw Si rin' k} ri «y tri irXtw irff) tm'oh· «·pcs ύμ& ^λργ^ίμἴιυ , «fàç άντρα avI»μα-ηψορ«i >Ç aotqxJi ('Iτι -αμ^ν; ris'pinritts risk ri ττ·ήμχ λi^M» tw üov «iναχυχτMΓαι ; «ii μνι Sorift ɓ «eptst%w.iv&i ny vîy w χαθη^χσ·»-/jw τη ἰὸξχ ηάηκ, (χ tfè τ?η xyuSjî τχ «-Λχθii ιημβφττριiκι, ιτἴρω η βòλτται τούτη »

refputt f quid μ>*·βγ(λ/μ no'min« fibi velit , fati* Indicat , nempa unicum *b Ecclefia eredi rerum omnium nrineipium . Nec ab hac lententia diferepat quod Tertullianu» contra Praxeam c. t. dicit : M»*er-(&λμ '»)ι.ι tlieJ fetf) V ««k«vn imptrituK. Ideo enim unicum eft imperium, quia principium eft unicum. Netaudum »«ro quomcnlo Tertullianu* «nauarchi· predicationem cum Trinitati* fidconciliet *tque componit· Exprobraret illi Praxeas, quod monarchiam deftruerec. Cui ille, ftp/ /Z/mw, Inquit, •m iimiit tltlndif/J ú SUBSTANTIA PATRIS, Mkil futi/ut* fhtr P/nii 4 PMrt rtufeftntfM ptttfixtf·», p*jf"·· J· fiJ· Jrfirutrr txtxxrchixai , f«4w - P<Urt , filit ireJitxxt in Fili» frrv· f Hk ntiifi tf i» tfttinm grnJxnf Jiflnin βι-, ftiin Spiritui·» t»»n xi(etnlr fxi», e*a«* a Pntrr prr Filium, vijf -/ r· pBMur m»nnrtkinm érfiru»·. Quo ex loco perfpicuum eft , A Tertullianum & Praxeam fibi mutuo objëâadè , quod monarchiam deftruerenr i utlique vero fuiifie periuafutn, fidem ab «o funditu, deftrui , qui monarchiam deftrueret. Valde igitur ballucinatur nuperu* (criptor , qui ex male iotelleflo Ubri contra Prax. c. ,O. loco, in quo Praxea* ejulque aflecix vxnifimi Mtnerfi/mti nuncupantur mooarcbi*r aflerrore* n i fecu, atque heretico· habendo·, & ita a Tertulliano habitos efle contendit. Neque vero ille ei* vitio vertit . quod monarchiam tenere fe profiteantur , fed quod abteâa ejus vera fide illam nnmjfimt profiteantur / eo fere modo quo qui* Chriftianum fibi nomen arrogante* , atque alienam a Chritbanis moribus ac fide ducente* vitam, reâe talio* ac vaniflimo* Chriftiano* appellaret, neque tamen Chriftianum nomen culpare aut refpuere cettferetur . Sic nec Propheta* damnat , qui falfos Prophetas vituperat. Sed de hi» fati*. Certe Dionyfio noftro mmmciin tfi nxgn^ijftmn Eitlrpx Dri pr^riitatit . Iuftini tnartyri* exftat liber dt nttntrckia Uti ab Eufcblo A Hieronymo laudatus· Irenrns quoque, eodem Eutebio tefte lib. 5. hift. c. ao. epiftolam ad Floriuum Λ» mtnartiia. Iqicripferat. Tatianu* Or. contra gentes inter multa , quibus fibi exploratam divinarum litteratum veritatem atque indubitatam docet, hoe etiam commemorat, quod unam uxivmfaraan manareliant (*r «Xor T» fttrafjfiulr) ftatuereni. N* Apxllcs quidem Mardoni* difiipulus in colloquio , quod cum Rodone habuit , hanc infieiari aufu» eft monarchia, feu unici principii duârinam. Ipfo quippe Rodone tefte apud Eufcbium lib. 5. c. tj. ---*« priatipittm aft Vetiat fictu & nefira ﻬ Ι^Ιβ. Atbanafio* nmiliter Or. a. cont. Arian. η· t. in Deo prapr/a maumeUam effe probat . Et in Oratione contra gentes , eum qui monarchiam negaverit , atheon habendum efle non obfcute docet hi* verbis, fetrtf iWffUr itai «>,SW , lt**; nrufin rU tiimfii·/ Jraf^lae tírm. Bafiltu* lib. de Spir. S. cap. it. hoc fibi probandum propomt , qttemaifo in Tire & peefenat peefitemnr , nec piam mtnarclia Je^ma excifit , avi ti ttrtjUf *·γηη wC μ««.*ι·[»» /mrivv» , Eadem eft Gregoril Naaiana. doûrioa tum Orat. tj. tum Orar. 37. ubi obicilum illud diluit, u' O»»t, x 9*>t, »«r m ran(>«·', d <·, m v»λv«iχι'· τ.· /»^ηζ:μM· ,· Monet & Gregorius NifIT. Or. catech. c. j. ttt nttpm menarclia farniaatnr fcinfai»r ia ftperjar f/ffeOm flvinitatet. Hi* concinit Cyrillus Jerofol. catech. f. tn mtnmclin antem praftcanfa, inquit Eplphanfus her. ó*. n. j. nen aheramtu : Jaf una Trinitatem peaficamue . Aliorum mitto ea de n tellimania.· allatis tantum addo illud Auguftin! lib. ao. cont. Fauft. c. >9. E>'fau ar/e Faufini, ml patine iHi fUl ejut lutarii feleflantur, manarchia apinienem ner ex f«nt<bui nan lupare &c.

i Blafphemia huic , quam porte* Ariu* impie propugnavit , oppofiram fidem profeflu* efle atque Atianum dogma palam refpuiife Arirainenfis concilii patribus vifus eft Valent , cum tefte Hieronymo diei. cont. Lucifer, callide Clamavit, Si ftur fixerit creaturam filium Vei ut funt cetera creatura, anuilema fit .Ubi vero ille cum focii» jaflare capit, fe filiam neu creaturam nefaffe» fed fimdeto cetera treaturit ; merito contollebantur ap\tcopi hac fraude delufi, pui fine cenftlentia Paretici ferePantur^ fe uiPfl mali in fxa fife JnJjücatar . Putanimai t ajetant, fexjum cengruere tarpit : nec ia Ecclefia Hei , ali fimfiititat , uPi pura ceafelffe efl , alluf ia teefa ■claufum effe, aliuf ia lapilt prefer·i tlmuimu..

a Hi* concinent Nicaena fynodus In fymbolo Filium genitum , nex faflem profitetur . Athanafiu» antem Epift. de Sententia Dion. n. tj. profelfionem illam primum ab hac fynodo excogitatam non efle hinc fail· probat. C«*s enimt inquit, Vienpfiat fiemanm e^frepas afuerfui eet etiam ftripfeeit, feti Filium Del rem ereatam tf faflam filcnnt, ilpuife eenfiat, aen nant primum , fef alien aP emniPur anatPemate famnatam efft faimf carum CPrifii etrianerum Pxrefim.

3 Etiam hic praedamnat Dionyfiut celebre Arii effatum,-ac praludit Nieano concilio, ed fymboli fui calcem anachematiaanti ·«>'< x,y»m«c adv»·, tm mnPJ. Quocitc* cum Valeni Arimini In Ecclefia clamaflet , Si paie niaerii, Krau tempnr puanfe neu erat Feliat tanatpema ft/ hoc auditu , inquit Hieronymus dial. adv. Lucif. cunfli tfifetpi tf teta fimul Ecclefia plaufu fupfam tripufia Valentitnecem exceperunt , rgti videlicet eum pl··· Ariaaam bwrefim, qua Filium creatum volebat, his verbi* ajursrc.

θόα xj β^βφχτίχ») t», xue>ci exnrt μ» ή>χιίὐ ·$»? αυτί» ('χ . Οὐ μ/α γχρ ii ri txttstv, <J(·Γί, ο'Ιψιανίβ. ίχτ/αί γχρ c'r- «χνΓίον ivw τί ί'iBiΓητί τβ~ υτ' αυτοί/ γτγοΰτιν !ρyοι;^ γτγονόη St Si αὐτ& τ? ώου. " txrtrtvuS λίyοττ'à, ivi τί ivoire st. γχρ τί taeina-xr. τ' χτίται. hum-ne Sréo-M νχτηρ ix-nrranat, χ} iirot'wist, >ζ iKTisise; τη.οα'τγ ἴί,τιρονομίφ μΐγχλη ωΐη ί Μωσί φηιτι. <w»àç tc < ὐvot ivrii ' w ρψο-xivSttuoi ἀνθρωποι. voir,ux' ὁ itopipriјnxoς vasr,; XTtstr·*, θ tx γα ρο ορρό ιωσφόριτ fai&ok, ό i4;»ων wç σοφία, 'W*c it πχ/iuv /fe'/J·/ <$ovaμi; gaf Se λογιών ^-^vίηόθαί α>λ'« γρχονζΐχι τον ὐcv ^γό/^ριον ώροιτι; αν. ύφ'ων χατυφχνιΐ ιλΐγγονται πί ·ψιόόη vegj rüs ην xt>e/s ὐάΑα/χβόονηί, οί voiησιν "-«ώττί rLù OUjcv £ crpprçray γίνvχσιν λίγπv ηλ-μωντιν.

A quod fd>« vuit divina & prophetica Scriptu-« , explicant illud! » *Dominur creavit me principium uterum faarurn*. Non enim un* eft, ut icitis, verbi *creavit* fignificatio. Nam hoc in loco *creavit* idem eft, quod preterit operibus ab ipfo faâis, factis, inquam, per ipfum Filium. At hic *creavit* non perinde intclligendum eft, atque *fecit*. Facere enim & create inter fe differunt. *Nonne ipfe ille pater tuar poffedit te*, dX *fecit te*, & *creavit te?* ait'Moyfes in magno Deuteronomii carmine. Sic etiam illos recte quis poflit coarguere : O praecipites temerariique homine»! ergone fada res eft *primogenitor omnir creatura, e* utero ante luciftrum genitur*, qui B fapientia dicit, *Ante owner coller gignit me* ? Denique multis in locis divinorum eloquiorum eum gemtuny dici, at nufquam facium filium, quis legem, Ex quibus aperte convincuntur falfa de Domini generatione opinari, qui divinam atque inexplicabilem ejus generationem factionem audent dicere.

3· Qt'r'br χατυμι^ζαν χρη ii; f(~k θί'οτχ-τπ; τιὐ ^αυμχ<τiίύ κ, ·3ϊΐΛ7 μονάδα, «η ποιη-ση χωλία-ιν τ» αξίωμα χ} ττ ι,'βφβαλλον μίγι-3ο; τ« xue«. A'δλ« TrrtrXxe;'«f «ΐ Θίον πα-πρα 'Υχνπχράττρχ, lζ ik \(.isôν Tutrav m ûdv αὐnü, x' h; t® ΰγιον «ιιΓμα, rvtSo&xi it τω Οtâï ιλών iit λόγον ' ιγω γάρφκτι, >ζ ο' C παττρ ιν ἰομΟΑ · χ^ ἴγω CÂ· τω ἴΓα£7, X^ ® 7ra' τηρ iv ἴμοι ârv γχρ ἀν ή θπα Ttoti, *7 T® άγιον χηρι>γμχ τχί μοναρχία; ἀιασώζοιπ

3, Neque igitur admirabilis & divina unitas in tres divinitates eft leparanda, neque factionis vocabulo dignitas ac fumma magnitudo Domini eft diminuenda : fed credent dum elk in Deum Patrem omnipotentem, & in Chriftum Jefum ejus filium, & in-Spiritum-fandum t Verbum autem Deo univerforum efle unitum. Quippe *ego*, inquit, C *Pater unum fumur*., *Ego in Patre, & Sater in me efi*. Ita fcilicet divina Trinitas dc fanâa monarchiae praedicatio integra fervabitur.

CONCILIUM ROMANUM,

IN CAUSA'DIONYSII ALEXANDRINI,

De Sabcllianifino accufati,

Habitum anno CCLXIII. *tempore [vionyfii Papa.*

a f^Oncihum Romanum.') Hoc concilium Au-] KJ ftoreDionylio papa celebratum eft R.o-mx, anno domini 163. hanc ob cauiain. Cum S.ibclliana hxrelis, auctore Sabellio oborta ac propagata, gloriohflim® & adoranda: trinitati perfonarum diftinfkionem auferret, Dionyfius Ale^ndrinus fui officii elle ratus hominem Libycum libi fnbditum refellere, in eum lucubrationes qualdam fcripfit, quibus imiftro judicio Pentapolitanorum, non perfonarum tantum, led etiam naturx dninx diflindionem ac diveriitatem tueretur. Pentapolitani igitur eumdetn Dionyfium Alexanditnum, quali de fide & trinitate non rede ientiret, apud Dionyfium pOntjhcem acculant. Pcntilex hoc epifeoporum ccnvcttm indicto, Dionylmm Alexandrinum ad concilium citat, & qyid de natura ac mettabili glpuofitlima? Trinitatis fubllantia fentiat, unam eamdemve, an vero diverfam in tribus pertonis fubfiftentem divinam naturum efle credat, feripto profiteri mandat. Epifcopus Alexandrinus cajumniofe accufatus, pontificis decreto paret, epiftolam mentis fu® indicem, & criminis objeâi purgatricem, qux extat apud Baronium hoc anno, num. 34. cum quatuor apologeticis libris pro fui defenhone conferiptis propediem afferendis, mittit. Quibus habitis, cum Pentapolitanorum accubantium, & Dionyfii fele purgantis caufa diu multumque difcuffa fuiflet, prxvio maturo confilio, Dionyfius Alexandrinus epifcopus, omnium epifeoporum, qui huic concilio interfuerunt, fententia *c judicio ah accufatorum calumnia, telle Athanaibo, in illo commentarioqnemde fententiaDionyfii adverfus Ananos confcripfit, abfolutus eft, Vide Baron, «nqo 263. num. 30. ufque ad 50.

ALE-

> Ad »nnutn llrcne. I In '<o «rtrl: nul i:> l.due t'J.'Cillorum :oα.ι pιιηi Romanum Concilium, dn quo Tld« A'kansua<n tn tpil* Diouxli. Au.m», A i> «pili. <!·'.xdU Anm.ni * Sclcuu*, * Bufilluir. lib. dc Spt- Sir.cU» *4 Ampluio·· u.. „li.

ALEX ANDRINÆ SYNODI DIONYSII,

Ex libello Synodico.

θïια X^Jff* μί^μή, & A*λi-A favjpwx «nwa^pot^üa-u ὑο® τβ duc- AÏÏj^jrS' ürovye·/w, tv raonjç ἀρχηρίω ,. χηρνξαιτα w Σαβιλλ/ο/ w am'^.w/·

CYnodus divina & fanda particularis, Alexandri® colleda « confeflore Dionyfio, ejuldem archiepilcopo t quas Sabelliura divinitatis inimicum abdicavit. J

T'roJoi θ«πα x} itptt -τντ«η « «ταυαθρο/- c* AΆ^ανip^, ήχο τi <wfo«- ρημ^ὑκ ûuwtxne, χαταδιχάτασ-ά xj ατMχρυξαο·* Sctvanw Nιτοτ/ανον tititrxonov Aιγώττη,, χ, KiitJ^iy. aJ; ^βιβαιν/^ , c£«- 3W^tbc, c* τη ιπιy&φ Γiρβταλχμ τβ X^- γϊ «Twtr rliù βαοτλ&αν, οι τ'αν ^rAtcriltiia δογματiζovτα ♦ βροi ηὑηι βαδνατια xj μ»- Xw<pa^/a? νομο$iτ&τη ,

SYnodus divina & fanda provincialis, colleâa Alexandria: ab eodem Dionyfio; qux damnavit, & poft mortem abdicavit Ncpotianum epifeopum Ægypti & Cerinthum: tanquam afleverantes, eoque errore plurimos alios involventes,-in terrena Hienifalem Chrifti efte regnum, & millenarium annorum docentes: & prxterea boum facrificia & ovium mactationes tanquam legitimas exigentes.

E'ΠIΣTOAH TOY" MAKAPΓOY

Διονυσ-ία ἀργκιυχοτ* A'λιξανὑο«α; , Otfas B BcwiXf-iSicu i'τιτχοτβν ιρ«τήβ-«ντζ! Tffti i^φό- pwν χiφ«λαζ'ὑν, opoi à Jza ris tirrroÂiî ὁ . Δ/ονώτζο fxc/tjtrati» , αϊ xJ ws χα- χόvii ιέi'χθιχταν.

EPISTOLA BEATI DIONYSII

Archiepifcopi Alexandrini adBafiliden epifcopum dc divertis capitibus, ad qux per epiftolam Dionyfius refponfa dedit, qux tanquam canones funt admifta.

Aιovvrtoc Βα<τζλζ-ζiη τ« ἀγατηητω μου νiφ αiiλφp συλλ«τβρ^ὑ> xj C* χυ&ρ γχιρΜ·

Ilionyfint ' dilello mihi filio (7 fratri in fatris comminifiro, Deoque fideli & morigero, in domino fululent.

Λ 'ΠiΓ«>α μ« πκόπιτi)ζ λογιότατε vit μα, ταvθανομ^vo χαθ'iώ ὡραν αικνηΉζiο&οα δ« * rluiTb χάχα τμΐραν. τινα; μiν γάρ ἀοιλφων λi- oτιγρη τβτβττοζi? χοτ'όi τ!ιὑ αλ?χπ>ροφω-C νiαν. τη'αiδi, οτι ἀφ iπiiρα γρή· οiμ^υγάρiχ Pωμχα&λφβ?, «s φανi,. TrftipfyjaiTt ήν αλiχπρα· τπ }dt' tup cvniu^ot, tλφ/fi, art nt^ro/ «ραν τiὑiναι iiΓiζητ&ΐ, χ.ώραν τάνν μiμi^ημ^υὑν, Sittp ℭ δὑτχολον σφαλiΓφόν trr· τ»pfyi γαρ^ οτι μιτιι ri» τ£ ἀναΓααiω τβ χνρiβ τιμών χαιρόν γρτι ττ, i'ορτη £ τi$ <£<pporufnc ὡαρ^iλ>αζ, ρη^ΐ iχώνα ▪iὑ ν|χ<£«ΐ τα7 wwa$ -τητΓMνiντvΐ, Cam irxvmv ὁ- μὑω ὁμολογτ^ήιηται. xartirx^Larcti St δ« ων ἴγρα- χ^α μοι, -χάννvγιωi >Çtw O'fiiw Aayy-thiruv ai- <2όμοιο t οτι u^iν ἀχτιχνβωμινoν cv avnin ntf) τη ὡρα ,xaj'Iώ αντ χ,φαiνεται. i^ρφiρωζ μ$> γάρ ii & αγγiλι?αi τ« iπi τημ\Y,μi7ον iXθόντα ἀνιγρα-

Canon I.

MIfifti ad me, fidejiflime & fapientitlime fili mi, interrogans, qua hora die pafchx fit folvendum jejunium *. Ais enim aliquos fratres dicere, quod oportet hoc m galli cantu facere; alios vero, quod id fit faciendum vefpere.. Qui enim Komx funt fratres, ut ajunt, gallum expectant. De iis autem qui hic lunt, dixifti quod citius. Horam autem exaftam & valde demenlamquxris imponere, quod quidem eft difficile, & lubricum. Quod enim poil refurreâionis domini tempus oportet feftum Ixtitiamque inchoare, ad illud ufque animis jejunio humiliatis, erit apud omnes fimiliter in confeflb. Per ea autem qu® fcriplifti, probafti, (fane admodum divinorum evangeliorum *ieniu* percepto) quod nihil ab ipfis certo definitum de hora qua refurrexit, apparet. Diverfe enim evan-

, Ltjltor ια MSS Rcj "°>/, r? -» II*>» >Λ autee r«^>A»r,r <r«^· , patcbatU jcjuall . <aa- JtIDUU .
I E» Btllamtle A Zaη«κ>. ho» Cd-one* intrçrot cum fcbolll· prim» ed»3eruor Citatum ctl-m ι Photlo In Noelocaoc· fi·, alllquc Grjrcia Canonum co.le.toribu» Intalf».-» r'l botum Cttxmutu P Flonio L>uktu· c So.)elu tum ■ Bibl Palum Gtxco-Latiux . Scnpu lunt circa an. Chitlh >♦.
j Raülidc» Epucopu» In Pentapoli ixlιι» diciIu.' apud Eufablum lib. f. U i. Varrf.
4 Vide Confbtul. Apoftol. llb r. cap. II buteblutn Iib-1 hift. cap. I? Cyrllluaa Hlerofolltn Cuccb. I« Epiphania· «om «. p«g. nej. Gc.I·; .tn Alcxu.-dr la vata Chrylalton,I pag. aja. tom. F. edl: Savtl. «cll. H

evangeliftae ad monumentum veuille icripferunt mutatis temporibus, & omnesfurrrxifle jim dominum, dixerunt invenrfle.f/ *vejpere fubbaiorumj* ut dixit Matthaeus: Et, *tum mane udl'uc effet obiturum,* ut Icribit Joannes: Et *(ummo diluculo,* ut Lucas: Et *valde mane orte jam foie,* ut Marcus, & quando furiexit quidem, nemo aperte relpondit. Quod autem vclpere labbati lucekente imti labbatorum ufque ad ortum toris unius iabbatorum (five dici poll fabbatum) qui ad monumentum venerunt, eum non amplius tacentem invenerunt, hoc in confelfo cll. Ac neque didentire, ncc advertar inter se evangclidas exiftimemus. led quamquam parça quseeam circa id qyod quxritincontroverfra elle videatur it omnes in una noitemtfndi lucem dominum noftrum cxortnm ede cpnlcntienres, m hora diflenttunt: nos tamen, qux ab eis -difta iunt, pie & fideliter conciliare lludeamus

Quod a Matthro'quidem diAumeii, iic habet: *i'elpcre autemJai-batorumluieher.te in unam, ftbbatorum, venit Mana Mandaient.. Ci altera Maria ad fpeihndum lepulcrunr, CT ecce te rxmotus fallu eji mappia; Angelaf enim domini cum Jt coelo defeendifei, acceden revolvit lapidem, £7 ledit fuper ipfum: erat autem jpeciei e-fit ficut tulppir, (J vejhmcntum Ou candidum ficut nix. Γ,χ timire autem e:u< corcuf/i funt qui cuftodiebant, fafli Junf vcluf mortui. Q Relpvnfin* autem angelus, dixit muhenb.v: Tl-bte timere y.]>, fin) c»:w q^id Jelum crucifixum quarit) >: non efl hic Suri exit enim-, diut dixit.* Id autem quod difluin c(l, *vefpere*, alti-quidem exiilunabunt fecundum verbi communitatem hgniheate, vefperam labbati: fapientiores ùutem id audientes, non hoc, fed profundam nodem rile- dicem: tarditatem &. longum tempus veipere liqniticante. Et quod noctem diet'. ix non vetpriam, lubitmxit: *Illucefiente m unam J.iblatoium, d venerant,* nondum, ut reliqui dicunt, aromata terentes, led ad tprdaitduin kpnkium. Invenerunt autem tailum elle tenatmoium, & angelum fuper lapidem kdeiitem; & audierunt ab iplo

Joannes, *irum,* mq'iii, *Maria Mafia le ne cum tjr.t ii.t^u·. tene & V:dc.fi,ap.dem fiftatio*. Sed tuxta cum <m adhu prxeeiferat. I.m.is autem dicit, *Sabbato quidem qutever.mt jiC.mdum p>χ ceptum. L na autem iabbatorum fiimmo mane ad monumentum ver.eiunt, ferente qux paraverant aromata: inveneiunt autem lapidem a monumento revo.utum*. Summum mane fortatfe matutinum 'plendorem, qui prius lubapparet, lignificaf unius labbatorum. Et ideo jam pertede prxterito cum tuta conlequente nocte ûbbato, & aiio die mi iptente, »enerunt, aiomata, <X unguenta terentes, laide perfpiriium elt, quod multo ante reliirrexerat. Hoc Maims quoque fequitrir, dicens; *Eme Talae mate nni:<< wnmnt aJ monumentμη: ono ;am ju,e* Valde enim inane h,c quoque dixit, quod idem eH ic tummo dt luculo, ëtlubninxit, *Oι to fam j a* I Ptutectio quidem, & iter carum lummo diluculo 5 valde mane incepit; in itinere autem, & circ^ monumentum, moram traxerunt utque

Αφαχχ*·ηῖχαφΒ όνη?λα>'/4ι*ϊ> τάντκ avtmxoTX "nin r»vχo«χov i<patr«v Zpntar S «Φ· «■«00««#'> ώ ά·Ντατθαΐ'4!Η ~S:Π*ώίχ Ϋτϊ ά-χβτ/af b-*em*, ΛΚ 0 Iftwww *γράφΗ*. (i *opdpf βχδιω*, *fi* • Λ»χλ«·, £ λ/αv *apeut (χvχτ»λχvη τϋ* «Ma, ο Motfxos · Και *ιτότι μιv acrfiii y* σ-αφω» aews αττιφίvvαη · *oτι Sè* βφi *σ-αββάηov τη'ίχιφωτκίσ* μικ σχββχι^v μ ^νί* α>ατ»λιΐ« ήλ/κ *τϋ μιάί σαιββχluv, οι ιαι ro uvnuHov Xapaj^uopi^uot,* Ùxîti xh-*[afyjov κι-ηv* àtèràîχχτιλχβov, *run«ιωμoλόγηται* χ, *μγ^i S'fg.cpCM&tv, μ ^i CAixvrtSc&xt* tsh *Λoαιγγ/λι*-S'as πρò o£λλΐίλ«< ύσvλαβo*μίpα' α>λ' U* >C *μιχρoλoρι at* Turvî/otr ioξ« *ηζι\τ^μZ*ov,* η *τημφαι^vη Toti-n,- cfi fXH.r, rji wxTtTori χoατμχφω nvKjejtf τμόιv*, α/αππ/λχίvαι^ *rtf^ji τΐαι üpaty* 'i^φ/ρovτκι. αλλ' «urk τζι K9M πîΓ« άρμoσαι /orecOi zar-S»· τ» «5Jù το ùWo τι Μχτ^αι» λi^-·θo·, όιω *σαβ^ΐχτvv* τiï *ΐΐΓίφωτχίτρ ίsς λίαv σα&ΐιη.»*, ήλθi Mar»i« ή Μα^Ϊχλζω») >£ >i άλλη Mate·α θ.κφi'i'α; *τί: η'ίφoo' £ iSn <rw-μζ. ιγ^-ιη μ-yxi ' Kyythai yxp* xt-tia *χχτvβχ fi£ci,faCM 'Wpoa-tAxX.*, axfxt At7i την λ<θoιι, ιθ) *txx3rn>* i'ιταύω «tris' lit ύ'ι ή *tàiot auàra fi a"fa-*ττη, M, *τo ι.^.μχ afré* λ&χov *favn ycfi'* άτo £i τι *αιτ», trfc&r-xv 0: ττ,ράΐτι, fifiyifiv-*te *feres Vtxpoi* άτoχ^ι?* o it' o *otyyûw trim ru7i yttjoaaçt, μη ço^cQf iμ^i, ciSx.yxp* oτι Γηβ'β'v τò tViwpojxfyjo/ζητάτε, *ùitïr:* <àài* *nyip^riyàp xxSf;* wTf fire éf τo λεγ^i'»' *o/ fffyi)τίvo* oήi-*σovηu xxt ut|w xoivctv>ru τΐ ρήματo, τΐΐvίσττίρχv* 3ηλoαΰ τι *oαββχτχ'.o! St * α'Oφώπρov ii^axèov*-· Ti,··, co τiτ», άλλα *vύχτι ftafiuxf ffirtv* ir ai, *βρχΐιιr'ΥΓα v. μαχρov yfow tH* oφi ènAdrc; χ; on *χύ<Γ«* Ar^-t-i *χ} oύ*, tfirtpav . utryxyt*, τϊ ίτ/ψωσχότη «i *μίχv σχββχiMv,* ήχov, ct,ira>·, ώ; oι λoιτo/φατι, Ία *άρωμαπι ctcvecxc*, αλλ« ·?i*| Γ3·Λ.· τ»v *τάφov, tupo.' ηv σωσμόv ycyo-Vorci χ. xa^ripSpjO) τιv α^ίλov^'^: m* λ<θ«, axnxoacu παρ*ι>τoύ, βχ ter/ a-i:, c-μo.-άχ; *ό* Γαχvvη, ov *μιχ* r$ *ιταββχηαv*, φη-τι, Maeix n Μα^oαλIιóη ιϊλθi *<vpo)ϊ* σχoτ/αi *ΐτι êixr tfi τό μιτημ^ov· vj βλπτιπ τίv λι$ov η^μί-vov* α'Ao *τα. μvvμπα* ' τλϊύύ *ττapχ* τέτβ *σκoτια; ιτι* έ<rn> ^0EZηλi'θι-<· o àf Asxasçnci, τo *ρβμ σαββχηv* ήσύχαταv *χχτύ* τΐώ oντβλiιύ · *rji $i μ<χ* ι$ *σαββα^v^ opfips βα^i®* tntfri μvüμχ* ήΛ-^ov ccpts^ai à *ήτόιμασχι á,aoμχττί" tt-pov* èt tw Ai *Sew απoχ\v?ατμίμζv* àtto τi *μ^μ^αι' ò βα^ύ <fi?pos icrcci etffuoiTo^ixtvof^objJ ' ausduj fcu^tvbfi ι'μφχvι^ τη μια σαββάηov, Six.* τβ 7r®pw-E^ηχoτiΦ" *ifiri* triai τβ *μιτ'afin* jlxt? τά-ση tb *ζαββχτΐ,* χ, *ΐτίpα; άpχαμβpιη ήμίoχi^ ηλ-*·Scy τη *αpαιμχτι: τύ. μμχ φίpo,ται* · en è'nAov *f;* àietrrixéc <iT-ô πoλλi. *τ.Ιτω* xaruxoAsdt-ï κ; o Mapxc; *yiy.o'j, rycçxTxv χpωμχτη iva ιλ^ΐται αλ-ifleet: cu'Ti,·* κ; *7axj* -TDOiiit *τηζ μιχ σαββχ-τιν t,χ-oιται tnt τρ u;r.u·-O'j* a.aTCjAa.T»; ϕoυ ή-*7α·' 7αχ') μαμ yap tofin' κ,* ooτoί κ«ώτ > *otrtp* τoύτov i"i *τύ βχ^i®^ 'opζμ*' κ, ifinya!)^, ά-*vατiiλavπ τι ηλ/β· ή c^ù *óρμή* κ: ή óóo αυ-ΐV, én?.0> *fi opd/i* KJ! λίαv *wpfi*

•vpoilpχ&Γ wap«TM»a» f- xdTuV τάὺ πορ^α^ χ} A
Xffin μνημπον μάχιK a'var»Xi»c ή-
λ/a · xj λίγκ xj ηπ ruunt; · woy/int®* o 7.Λ ,
yfiuuv. eux »rm wâf twwi irw tvep-
- tuv, τ«η ηι α*€^·λ^μivo« * «χοφααομτθα
x<rw «orgy apav i xj το7ov ΐ)μη»&μ> n «p« ττ
mpnv âp^rôai «pβoîχ* τη txt τη tw xt?e»u
τιμωvικ vtxpuv evorairfr χαρα · t«ç μ^ὺ λ/αv
, ίχπυγυαοατηι xJ <·*»' Vvxnk iγγύ nJn pa<r«<rnc
àvitvru;, vs oλιγ&pβ; xj a'xparfif μτμφομiθα ,
«ç wap ολίγον opaxaraAuovTttî tiv ipόμβv , λ/-
γηη avJpej , Oυ μιχρή du βίω τ» πα-
ρα. μικρή · η; it ΐφυπύζητη H9M 'i^ρχϊvπι
m'.rAftîW £ pttvetnTupnK iμAαχ« Sit?xap- B
repetünt? , χαδ tW x wi WAtatιv ό ∂-∂τήρ ή-
μών 7FSexW«?y iTi w ·θαλ«ΛΠ)i όтιφανη , ώ$
xj φιλοτονκi αίχοδιχομι^Λ· η7 St μι-
■ηιξυ ώi (χηηθη<ταν » ώ< nSuuvSwav otvavxu-
σα/jS^n;, μη waw ΰβγλωμ^v «X« μηΐi τα ιζ
ynrwwv ημίραι ΐτω μηiι ομοΐύX ram; Sfa-
α'Xλ'o/μ^ιζ ττασα; ύτ^ρτ/θiατι/ άσιηι
ÎJ^TEXoemç, or i , &o , or Je , , -or St
■nayapaç, oι it ή$μiβv. à, -ni i ποivυ
xoynvtàatv d# n7ç ù/rtp$t<Ti<nv, nm ατοχαμiσι
;Ç μovoi iχλÛiΓMτ , συγγνώμη τ»i mr^empai
yiΐ'TiύK' η Je toc ôr«ç 8^ tTfprr^f^or.
a'Wià μηΐi vnrdtravni n hsm' τρυφη«·αντκ ms C
«Wpoat^sra; 7wa/xf $ wr» iXθovη; ΐπι n£ rt-
T^tuix; JJo χζ μovά? ημipα t twn; ùxtpTtdiv-
τι , ιΐiÛπ τπpχτχ&Ιiυ \ το σoιββαηv, μιγατι
%; Aapt«poy τoτηχ ι^μιζ»o'Iv αv μίγμ τΐi rui
i^μH'Mβ·σ , « o7μάι ritu άθλησή <wrùç
ntxornôar, ηι\ ni; χλiήvα; ήμ/paç ιωpoησχηχό-
oi · wnt μ^ΰ wΐ φρovώ σvμβ*λ£<>η xtei τώυv
Ορaψ<.

Κανών β'·

Πiε, St dv α'φi'ipφ ytnarx»/· ei ·στ*>ο"η-
XC# ai/Tïi βτυ tif m o/xov eiot/vai
τ« Ore, ntgirnv £ τ» τταυθανηOαζ voμiζω ' otiSf
yotp ccùti; ιχμαι rrrr-xc ηoχ xj £λαβΐi;, τιλμη-
ffftV St u Jratxwufvxc , ή τη. ^ατ/ζη τη αγιχ. -®*ό -
σiλθπM, η τϊ ιτώμαη χ^ τi'αΓματ©^ τϊ Xβι"«
appoTorxjax^at ' kJ/ ^*p ή duc SuSinatrU pi.Tiv t-
"χvτα ffè; τ'Ιii< ιατιv c-irXJurra t 5ι$.> · «>λα
μòvβ T^xpaenriSu' /α>o<τ<£%ιβ·θαι μ!£υ γαρ οπώραν
*A?*Tfi' JraxRrtr/, μιμv^τ^χι τ» i.-ττό-
T8, >Ç 5é<aO»r βoηθoi to^c<i , α»iτ/φ?ovov· η<
Jt ni oiyια T$ άγιωv , o μo τχ/τη χαλαρό; njj
•Jz^n xj τώματι, <epf>o^ttvau xirXiiSvwTW.

Κανών γ.

Autdjxh; Si χ. o! * γιγv/αχότι , raur^ o^ei-
A«irtv RTJW χξαπιi' oτι γάρ cbrt^&Sai αλληλ-w.'
■^μχτηκov , fx reui^via; ΐvχ <w*oç χαφότ <τχo-
λασωσι m , *^α< παλιv ιπi η αχτ»
vσιv, άχηχόασι Ιΐχόλβ γpά^vη .

ad ortum folis , & eis quidam tunc dicit adolefcens candidatus, *Surrexit,* mm *efi hic.* Hate alitem cum ita fe habeant illis qui hoc accuratius fubtiliufquc confiderant, enunciamus quota hçra, vel etiam' femihorula, vclquartuhora, oportet incipere Ixtitiam ob domini noftri a mortuis refurredionem-, fit eos' quidetn qui nimium feftinAit, & ante mediam nodem, nium folvunt, ut négligentes & intemperantes reprehendimus, ut qui propemodum antequam nar fît , curfum abruperint, dicente viro lapiente ; *Non parunt efi in vita quod pamm af>eft.* Eos autem qui dll ferunt, & plurimum perferunt, & ad quartam ufque vigiliam fortiter abftinent, inqua BctlâW iervator noftei in mari ambulans apparuit, ut generofos & laborum tolerantes ùfcipimus : iis autem qui' interea ut moti funt, vei ut potuerunt, quielcunt, non valde molcfti fumus [a] quandoquidem nec fex jejuniorum dies aequali, aut fimili tolerantia omnes perferunt: led alii quidem , vel omnes tranfmittunt , jejuni permanentes , aln duos, alii tres, alii quatuor , alii nullum . Et iis quidem qui tn illis tranfmittendis valde laboraverunt, deinde dcfeili funt, & propemodum deficiunt , ignofeendum eft quod celerius guftent St qui autem non modo non tranlmilfis, fed ne jeiuiiatis quidem, vel etiam in delicatis opiparilque conviviis, con- iiijCfuinptis præcedentibus quatuor diebus , ad duos éofquc folos extremos dies cum venerint, illis a fe cibo non guftato tranfmitfis , parafceve & fabbato, magnum quid & egregium fe facere exiftimant, fi ad auroram ufque permanferint: non exiftimo eos ex «equo certamen fubiifle cum iis qui fe pluribus diebus prius exercuerunt . Hxc quidem, ut fentio confulens de hoc fcnpfi.

Canon II.

De mulieribus auferri, qûæ funt in abfcef- fu, an eas fie alfettas oporteat domum Dei i^mgredi, fupervacancum vel interrogare exillimo. » Neque enim ipfas arbitror, fi fint pix & fideles, fic artvdas aufuras vel ad iandam menfem accedere, vel corpus & fanguintm domini attingere. Neque enim , qux xji. annorum fluxum patiebatur, ipfum dominum feflinans ad medicinam tetigit , led folam ejus fimbriam. Orare enim quomodocumque fe habeat aliquis , & utcumque lit afleflus domini meminifle, & auxilium implorare , non eft reprehendendum . Ad (anda autem fandorum, qui non anima & corpore purus eft, accedere prohibebitur.

C A N Q N. III.

' Porro & qui confenuerunt , debent efle fui idonei judices. Quod emm a ie invurm çx confenlu ad tempus ablline re conveniat , ut vacent oratioiii, & rurfusconveniant, Paulum dicentem audiverunt.

Ca-

« Ballimon >u |el., Zo mlh, quem fe^ulrul Flont o. I)uc«u« . t'"| '»- - *** ' 'jiitl· />"'■ H«nluiru«.
> Delcuhcre [llon.l.ul v<J.e „r vhn lo epilt. aJ Valerem P.plin
1 Vid* Card. B nrvnluin l» Aoml. .d unnuw n. II H>'Z

Canon IV.

Qui autem in non voluntario noâumo fluxu fuerint, ii quoque propriam conicientiam fequantur, & ieipfos an de eo difcernant an non, confiderent . Quemadmodum in cibis, f*» *difiernitt* inquit , *fi comederit , condemnatus rft.* in hia quoque bonae **fit confcientir, & libere loquatur , fecundum propriam** cogitationem, **quT ad Deum accedit.**

Has tu quidem **nos honorans < non enim ignoras, o dilefte) nobis quatriones propo** fuifti: nos ut eiufdem lententia», ficut **&iu** mus, ciufdemquc animi , timui przpvans . **Ego autem, non ut dodor, fed ut cum om**ni limplicitate convenit nos invicem diflerere, meam tentcntiam in commune edidi : quam cum tu examinaveris, fili mi faptentiflimc, quod ubi luflnm meliufque apparuerit, vel **an** fic etiam **de his habeie exitrimas,** teicribcs. Valere te, dileile fili mi, in paco domino numftrantcm opto.

K«oJv 5*.

O/ i*cr α ORWcuprry *vwmtPr f****** »
«nf Tl^ 0u u r S«t ‹ xaTuxoAw$«ru‹rav , xj tourfic , **fin** imxeÂvvTùu ***rin,*** h t t *pai ,* trxoTfcTtoflrflty · xj *txt* *βρωρχηον* à *lixxtjvipr-* **W,** /x› φα^η, xaruxtx&inu" c» rfi- *rtt' dCfftwôJmtç ïç«* xy} dCrefpwfareff χατο τβ »itw *ctâbfMW) txî -* aavoTtaJy n$ **Θi£.**

Teint, *συ μΒρ, τιμών ήμχ* (fi yap *efyvvSv,* α'^απηπ) *τόπΰσρχτν iput* «porfi^a^rc, ôjttÿppe* va; *rpâçt ωστιρ αν ΐσμΐν,* χ} *ιτοφύχαί, ΐαυτό χχρχσχάάζνν ' tyù ài, έχ* ω JtJa'axaX#* α›λ' ω; ***p£* ram;** «ττλβτητ®- ‹αη»οτηχον, Ημά «λ- ληλο,; ΐ/αλi'^ιιτθα/ , *π xotvwt τiιυ Stxvotxv i- (jMjti îJfi^rxa' Lut intxtpai* mjJ ‹rt) «riUNTUTHTt ***pnfiii ,*** ὀ,τ/ *άνσοι* φανϊ Jtχα/or βi'λτ/ον, fi **€ stui** tχπ'/ *icxtpx^rç,* Tΰgj αντζ^ρα\|ζ‹i · *ipρώάχi* c-? *«γαιττ,η vit pts dv ttpiufa Xht ?p^Sv- τπ nS* χι/^iω *ûyopott.*

· EPISTOLA CANONICA SANCTI Gregoni archiep:icopi Ncocalarienlis , qui **C** Thaumatui.,us dictus eft , de ii» qui in barbarorum imurhone idolothyta comederant , ù alia quadam peccata commifetant

ΕΠΙΣΤΟΛΗ' ΚΑΝΟΝΙΚΗ' ΤΟΓΓ
àyix Vpryc^/ii άρ^ηπιτχοπβ NfOi^rapwaf τβ
Oa('uaTdf7" S C* t j *xxtttipopn tfS*
βχρβάρνν πδωλόθητη φα^όντυν, **fixjtnfarrw**

Canon I.

NOn cibi nos gravant , fancle Papa , fi captivi ea comederint, quæ qui in cos dominium obtinent, eis appofuernnt ·, maxime quando una de omnibus fama eft, barbaros, qui in noftras reijiones incurfiones fecerunt . tdolie nou facriftcafte. Dicit autem Apoftolus: *f'fix* r ‹'.›■«, *O* t *enter e/cit , Peut autem & hune* éT *bas de/buet .* Sed Servator quoque omnes cibos mundans, *Non quod m- tr.u ,* inquit , *cosntjum.tr hotntncm , fed quod e^rea.::tr.* Et hoc quoque, quod captisarmuliercs corrupta fuerunt, barbaris earum coipotibus inlolentcr abluentibus. Sed h prius quoque alii tuus damnata vita luerat, abeuntis poft oculos fornicatorum , ficut icripium eft: tunc fornicario luljecla eft icilicet , etiam tempore captivitatis. Et non opottet facile orationibus cum ejuiir.odi coinmumeare : fed ft quidem aliqua qux tn iumma continentia vixerit, & puram ab omninue fufpicione alienam priorem vitam oftendcnr , nunc vi & necciliutc m probrum lapia fit ; habemus exemplum quod eft in Deuteronomio, de adoleicentula , uuain horno in agro invenit , &. ea vi compivlla cum ipta dormiit: *Ado."fceniuste,* inqint, *nrhti f.tctrru ; nun rrit adolefmtulit peccat:‹ı›· rrrovtsf quia q:‹ern· admodum fi qu;› homo adverj:" proximum Juum iriurrexent, iT pfiu‹ animam morte .rfe cent, fir bar.; rem adoie'cerfuij prnci.tm.ivsi ,* ÎT *non erat qui ei opemjerret* **Ho** quidem certe iu fc habent.

Meili **tt.**

♦ »

Κα;ω\ α.

OT' τη *βρώμχπι fuxi βαρπ, άρώηιπ* πάνα, η *tçxyw* or *χίχμχλνηι ταυτ»^ άπερ nx-* ptr/dwav αόη' or xparam; , μβ^λ/Γα *πγη-* é-ic λό^ο·: τα^α tva.rur τ»; xartiipa^dyTrç τὸ ημίτφη /upη *βαρβάρα πiώλοι η&νχζiαι*)ὀ *it* αττοΓΟλο; $»ρ7, τα *βρωμχτη τρ χοιλίχ ,* iÇ fi χοιλ/'α *η7 βρωμαπν ' ὀ it* Θ»ο'ί ιφî *πώτάυ* yj} Ttu'm *xxnrpyvre-e '* ot›?,à tyq · *σωτηρ* d xay- TO χαθα^ίζων **π!** *βρώμαίτ., fi* tv **w** *T.opÜofiSfiO't* xor.of Tw *άνθρωπον ,* άλλα ττ fix œcp Λορφ-Ό'/. ›ζ το τι'; *αι'γρχλύη yujux7x«q âfa›5«plûjxt ù- βξ,ιζο* **w** βαρβάρων Hî *rù σώμκπιαν^'* άλλ' ci pt'ÿj **£** ‹φ·οπρον χαη^νωτο τηΦ- *βi&" πορ£ο- t'ivj οφθαλμών* i'xtropvÆorruv χατά τν *yεy, χμμ^,ον,* iπλο›όπ fi πορι/xfi Γξ/ *i'ττοττη ύτ* τὸ nsMpij τη; α/'γμαλωοτ/α; · **w** *Ά* «α^^πρωί Jh ττΓ *ηiMυται* x o o w h f · η ρφiπ/ *τι;* ***et*** *άχρχ σνφροτρ-.η* ζ»σ·ααα, χαθαρβν ›$ iζω πατη; ιχονο/α; *titiitit-ryp^fit βιο* › *tvj* ‹®*»- •ηρον, \ϊν* xieiTiXTuxC* t'x β/α; «ytj| άναρχη; ὺ› βρiϊ, i\ομφ/ *Trxpxi(-typ« η dr τὸ ΔΑπρηομΙρ* τi ι'πι τη *vfxvtit La, & τώ πiίιω tupzr ài-* θ/ωτο , ›; βιαο-άρφιο; αάτiα , ιχοιμηθη *μη χυ-* τη · τ» *ifxvtit οὺ trotr^tTi ,* φη‹7/› , ***sioi,*** *οι'χ* .·er *τή vfx.iit χι/άρτημχ* θανάτβυ .· *cri ω iηι* ά α*η α θ,·χ"το-' /■«/ *τν* πλη-Γ/ο;· *αντ»* tC, θα'α- 7iΑ,' ***aif»*** *~luj* ona Tt *wpâypx Tt£n · tlhtrTZif ή* *iχ ι* · *xi* ὀ βοηθΛ fix *lui χότη* *tv-7nt pSp.nt Tttxtrtt.*

tKa-

x uru- Ôr,‹n Colitin» ibu . lairrpn..rw rR Cettiaai. Heive'l reioj:.;·! & m«i.diu. Scripta eft cue* ii.iium Ch ift»

A

Kootkiv β'.

Δκ>η ù τλ«ν«ξ?α, tÇ xx *Sfi XtittnDfa puts motpa$t&*i* Ttt ·?«« *γροίμματυ, Cat mt* ɪɪɪ **n** λη-*r&a pbw*, ^e/xm xj *φιιχϋκ ΧΛτογγό^ηα*, «λλ» *χΛ^οΛ» η* xXtmxTW^x^are^wfçàrrta&er *ιπι »ï\poiap3eéqt· τβ ηητο* ⁽χχχρχχτ· ι'χχλη-σια Θιi. τ» *3i cut(fÿ>o5* **τιi** *κΛηύρομτ. coToruv-*η» *οiμαιγη st, rortsmti ïfyluMi τόλμη* voâ nr«ç *nt* *tfftpor»* **w** *ttirn όλίδpv φίρηηι, νομί<ταυ itumïç ttftpoyHvcuiüpSxç,* «v-jfpcûTw *triv βiπιβόiν* **dwt/-*yüV) i3i ύτπιρβiλΐώ «Toxioti t\ôyrw*** βθοτΓioξ* τ» TOiBTbC Tatvruç txxxpc^xy, *μήηηη τη* Λ«ο'y ή *οργή*, *»" *οtùri; mpwToy t »ç* cpafr«n:s, **w(μη** ιτζζητίντπi. *φοβχμκιγοιp wi ïγρβφ** μη e-iwawôXt«m ' *xopvfia γχρ φηα-t* χ} «λioviξ/χ *Si λ ip^erni* ή *ο'ργη* re ©rà *iri η ifitti TriÙK^efx;* ⁺ μη ay *yïv(£i π/μμΐτογοι* attf£J · ητε *γχρ itoTt ο-χότο* , *vw 3ï φω & χνρίω, ω* τίχνα φω·· *π TrttfttXTÜn (όγχρ χχρττό* τ5 φωηi ο λ τχβyΐ *«γ«-*θοστiχη ι$*itusMVTwp κ, κληθεί*)* ξοχιμάζο η *τϊ* Λχ-*ρι ον* τ<5 *χνριω*, χ} *μη τυγκοΓ,ωι^ιrt* τοζ; *ΐργοι τοί οΐχοίρποι* τβ *αχάτη* , μάλλον *Si* ι£ *ιλιγγιη* . π! *γάρ χρνφϊί γιιόμ&χ ύχ οιύ^ί*, α/'^ρο'ν*trt* χ; *λίγ&ν* ' τὰ *Si* παν™ *iλiγγόμβμα*. όχο τβ φωτό φανιρΐΠϊi ' rorxù-Ttt μ^ὸ ο αiὸ ολφ* ⁺ *ίαν Si Six tlujosto*^ο·*τλιανι-*ξ/α» *t luj zν* τη *eîpluin jfajfylusStxbti τιπύτη;*, *civ αντά* TjJ xgqpJ τη *οργΐίi ρτχλη mpoi* **Hu** χλiovιξ/··/ *ΐχ^ατχωσΐτινι* , *xspSxtioynç* α7μ«τ®^ χ3 ι'λi-θροο *«ν^ρωνων* avaraôuv *'^Aμ3μωι* ηαΖχμΛλωη:ν, *τί ιτιφονΑιμ^Mi, τ/ tTtpot* «perioxiv χρή η ω /ττα-^ΛΊζομ^λi *τη* πλ£β·.'iξ/«, *iηιτωριZφAi ορyliμ* εαυτοί; xj «βπ·? *τύ* λα<3;

Canon IL

Gravis res eft avaritia, & plura habendi cupiditas: nec poffunt una epiftola proponi divins fcripturs, in quibus non folum pra* dari fugiendum horrendumque praedicatur ; fed plura etiam concupiscere, & aliena propter turpe-lucrum attingere.* & quicumque eft ejufmodi, is eft a Dei Ecclefiaabdicatus. In tempore autem incurfionis, in tanto Indu tantliquc Metibus, aufos «fle aliquos tempus, quod omnibus exitium afferebat, exith mare effe fibi lucri tempus, eft hominum impiorum & Deo inviforum, & quorum im-
B probitati nihil poteft adiici. Unde eis omni* bus eiuGnodi interdicere vifuri eft, eofque abdicare: ne forte ad totum populum ira veniat, in eos primum qui prrftint, &non inquirunt. Vcieor enim , ut ait fcriptura , ne impius juftum una fecum perdar. *Forni-cr-.* **I** *ratio enim, inquit,* ***tf avaritia,*** *propter qua* ***εμγ*** *venit ira Dei m filios diffidenti* : nolite ergo effici participes eorum.* ***Eratu*** *enim aliquando tenebr*: nunc autem lux ia Domino . Vt filet iivis ambulate : frulhis enim lucis efi in omni bonitate* ***tf jufiitia tf*** *veritate: probantet quid fit beneplacitum Deo :* ***tf*** *nolite communicare mfruliuofis operibus tenebrarum ; magis autem redarguite. Qu* enim in occulto fiunt ab ipfii,*
C *turpe efi vel dicere Omnia autem, qu* trguunfur, a lumine mantfeflaniur* Haec quidem Apoftolus . Si autem qui propter priorem plura habendi cupiditatem, qua in pace fuit, pernam dederunt, inipfo irae tempore rurfus ad avaritiam convertuntur, lucrifacientes cx fanguine, ôc pernicie evcrlomm hominum , captivorum, mterfeftorum, quid aliud exfpc. dandum eft , quam ut avaritia decertantes yram fibi ôc univerfô populo accumulent '

K«y«v γ'.

Obx iSà A,'^ατρ d τβ Zap® χλημμτλ^ ι'χ-*λα·αμ<λη<τΖv χηο* τβ *άνα$τμχτ&** , xi *ttti* **πi-**<rav *οηνυχγωγiν)* Γσφχήλ i$Λ'»iθη ή *οργή* ; ᵼgg Hi μοοi «τι ημβρτi, μη μάν<2Η α<χ«θ«vθ# C* τη *άμχρτiχ* cwrà · ήμτζ *Si mxv* ·η *μή ήμiτι-pw*, αλλά *αλλότ^ην*, nS *vjitpô τίτφ xi'pSo;* , *χ-νάδιμιχ vZioμiάχι mpoerrixti. xvuiêv'^' μ^ὐ γχρ* ***i*** *A'-χαρ, ιχ ττ αβρονομν.* iλα/ΐτ. *vj afiroi yΰy ix* «ρονομη ⁺ xa'xf<v@" *ρβρ* tu ^<J χόλiμ/ων" or *Si ypy* , Ttt α'διλφοiν , *xtpSxivovtti* **ολiγον** Xi'ρiΦ'.

Canon IIL

Non ecce Achan Zarae filius in eo quod Deo dedicatum erat, peccavit, & in omnem Dlfracl s fynagogam ira pervenit ? Atqui hic unus iolus peccavit , fed non folus in fuo peccato eft mortuus. Nobis autem quidquid non noftrum, fed alienum eft, hoc tempore lucrum , anathema exiftimandum eft . Nam & ille quidem, Achan ex praeda accepit , & ipfi nunc ex praeda accipiunt . Ac ille quidem, ea quas erant hoftium: qui vero nunc funt, ea quae funt fratrum, penyciofo lucro lucrifacientes.

Ke^y *X*.

MrSfk *tJfycTtaritTii iavïiv, μήη ώ £ρων* ' βπ *γχρ £ρονη xipixiytcii iζiΐΐ*⁺ φησι *γχρ το&&Tfpo'jc/jtov , μή, ΐ$ων π? μόγνν τ.«* αiιλφ» *σ»* ri -βροβατ»-/ ττλα-*yoijjfyix àr* τβ ÔW , *ttiptt'3η asàrù* , *aίτοτροφό àxorpf-* ■φ« οώηζ nJ α'iiλφΛ <re · *ixi Si μήiγγίζη* β α&λφό «■«'Wpoce-f, *μ*31 Ιτiΐχζχ: χὐή;*, σιωαξ^; αν.τ., ›Ç ***hat*** *μiτο αν* , *tω χν* i'χζητητη *χυτή* ο άά,λφο' *<rts, κ,* awo^THi ανπi* xl *iru ποιητέ* π» c;oy acre, ›Ç »na ironie? η /μάτιον aure , ›2 *roniruc χχη'ι χχτvv* α'νλΗβν t S àiiλφ- τβ , *οαα <i; ατβόλτ, να χχρχυτη, <£ρήτη* αυηι ⁺ π t'nt τ› ΔΧπρο,ομΐον · Ci' Jt τη E -

Canon IV.

Nemo feipfum leducat , neque tanqnam invenerit ; neque enun fas eft ei qui inve-
Enit, lucrifacere. Nam an Deuteronomium : *Vifo fratris tur vitulo,* ***ú*** *ove errante tn via, ea ne defpexens , fed ea refilluttone refiituet fratri tilo . Sin autem imter tuus ad te non approximet, neque ipfum novem , coget ipfa , t> erant tecum , donec ea frater tuus quafierit ,* ***tf*** *reddes ea :* ***tf*** *fic faciet de ejus afine'.* ***&*** *fic facies de ejut vefie :* ***tf*** *fic facies pofi omnem. perditionem fratris ; quacumque ipfi perierint,* ***t*** *tu ea inveneris.* Haec Deuteronomium. In Exodo autem, non folum fi quisr-a D

res fratris, fed etiam foimid invenerit, *nfti~AfoSpt i μό*ρ λà»* τητï atisXfSrtf «fjl» <>λα <j4 *iY&pî»* -' ; a i —' ®W cfc riv •Sts* τï Ουτfit *aùrfS ' m it û» *φώρ ρa$vμ£η&** *Mint* , inquit » rt/taro *ipfa. àoanti joaorii ipfortta».* Si autem ab eo qui ia pace, & in otio delicate vitam tranfigit » vd etiam ab inimico, non licet lucrari ; quanto magis ab eo qni rebus adverfis premitur, *6l* fugit, & neceflitate coaâus propria relinquit?

Kodv *i.*

Alii autem feipfbs fcducunt, pro propriis que perierant, aliena quas invpnefjint, detinentes. Ut quoniam froradi fic Gotthi eis hoftilia fecerunt, ipfi /iliis fror.adi fic Gotthi fiant, Propterea ergo fratrem fie confenem g noftrum Eupbrofynum ad vos pnifimus ; ut fecundum formam, qux hic eft, ipfe det finiiliter : fic quorum accufationes admittere pporteat, fic quos a precibus abdicare.

A*Ww it' *tauris éÇtartmSf», άχτι tîfwÎÇS tKmfkojjfyw»,* « stf» «>λoτ^ι« *ταπτχνηκ, ïv&i-* X«Jn ecdras BopdJet >Ç l or-Jw tût bxo Aî/ι« wpye- <r«vr», *aùni* à>λβζ$ Bopot^nÇ Γότθ« *yivovται' «-* ^iτ«λ«/χ^υ Sir riv άείλφον £ ruy^ponu Evippcw/- *vov* J«t *nUrn* «pW *ύμα > tva* x«rd st* dv^eîrw- roy, lÇ *αύη Sth όμoια* , (l uy $£ τη χατη^β ιαί <apo<r/iûiu, xj Sç Ïη i'χχηρυξαι ?£} dC^cJr.

Cano m VJ.

De iis qui captivos pc barbaris fugientes vi detinent. Denunciatum autem eft nobis, quidpiam faâum effe in veftra regione incredibile, vel ptique ab infidelibus , vel impiis , fic qui ne nomen quidem Domini novere, quod nonnulli eo inhumanitatis crudelitatifque procçflcre , ut captivos aliquos qui effugerunt, vi retineant . Mittite aliquos inC regionem, ne vel fulmina in cos cadant qui hxc agunt.

K«w'y r,

Πiü ÎÇJ *βia καττχόνιυν rie ix βαρβάραν μιχμαλϋτα '* αχη^iλθη *Si τι ημιν* xj ««rrw C* t? χ«ρ« *ϋμύν,* τθβμ$ov *πάντω η üm «-* α/rvv |Ç *άντβόν* xj *μη* riions *μη21 όνομα* χυ* £as, *Sri apa tie ταtïήvτM ωμότητο* χ} α'τχv- *Ρρωπια* «XFOf^wpwatv, *ort rtvàç rie διαφυγή- τη αιχμάλωτο βia χατiχ^v* . «roctiXatn τη« Mi τiιú *μό* «τχηπο? *πΐαωην toot ris ri ftaÙTti* «pstoWTttc.

Canon VIJ.

De iis qui inter barbaros annumerati funt , fle abfurda quadam in eos qui font fui generis, fecerunt . Eos itaque qui inter barbaros enumerati funt , fic aim eis in captivitate invaferunt , obliti fe efle Ponticos fiC*Chriftianos, efferati autem barbarique redditi, ut fic eos qui fui funt generis , vel ligno vel fuflbeatione interficiant : vias autem vel domos nefeientibus barbaris pftendant . etiam ab auditione arcere oportet ; donecDfo congregatis fandis aliquid de iis communi fententia vifum fuerir , & ante eos fando Spiritui.

W *ζ.*

ntfix *Iγχαηλiχζκ»iηύν ris βαρβάρöïl, < ïτvπάτινα* χατη *ομοφύλων* nAjuxcarruv' nie *yBp* «Jr ij/xantAf^^Carac *rie βαρβάροι* x} *μιτ aCty* c* *αιχμαλωσiα ιπιλ&όντυ , ιτiλα^ομi-* vovi *οτι* neaty flomxo? (c *Xyrwoi , ï'χβαρβχ- padcjirvç St ω fov&c-af ηv όμοφύ^* η ζT" λ» η *άγχόηι, liriÎMrivai Si βii χ οικiα* p^yown *τοΐ βαρβάροι ^ < τη* «m» *rit) Vû&îiri τδΐ άγιοι* , qjq' mpd — *τ£ άγια 'ΙΓi&ματι.*

Canon VUI.

De iis qui alienas domos aggredi aufi funt in barbarorum incurfione . Eos autem qui alienas domos invadere aufi fuerint , fi accufati quidem conviât fuerint, nec auditione dignos exiftimare . Sin autem fe ipfos enunciarint , fic reddiderint , in eorum qui convertuntur, ordinem fubftemi.

Kxreày ή.

Did i$5 *oîxotç à)^OTt/oti* rrtX^Mv rvA/axratv- ruy c» τii *βαρβάρων iχώρομï' rie Si* wxotf «XAerewc ï'χiλθβv *ηλμήo-ανιν , là» μ8ρι χατη· yopn^cini pnSi ris άχροάηω ά- ξiόααι* ' ià» Si* «α/nk c^rwwti iÇ dvoUtrrv, cτ ri pracpfço/TL* *wnrirrtttt*

CANPN IX.

De iis qui in agro vel in aedibus ea qux » barbaris reliâa fiint , invenerunt . Eos autem qui in campo aliquid invenerunt , vel in fuis sedibus a barbaris reliftum , fi accufati quidem conviâi fuerunt , fint fimiliter in iis qui fubftemuntur . Sin autçm fe ipfos ennneiaverint fic reddiderint, etiam precibus digni habeantur.

Kβηωζ I *θ'.*

life} c* *f<S Titii? if* c* *ιο" iSlote tfxots &poyrw* τη thre *βαρβάρων* χατηλΗφθoiτ» ' *ris Si o» ntSif* dCpwtaç τ<, cr raFç *otxlatç xaraXu^ri ùro βαοββψoά, ttcv ri!/» κατηγορητική όμιωω cv riis* wro- *vtixvtfn* » f<y *iauris ϋζ^τωτι ιζ άτο3ύβ·ι , ris* Χχηi *θiξιμo/.*

Kx-

A

Kaow t,

T< *Si rii»* cmAw *^upturn* ink ttfypnupSà* «Aqrer *Sit , pin prlurptt* j rJ-spe d dCprf« › i *f Mpnt uiXwnr* » «tan-ww.

Eoa autem, qui {errant mandata ›. abfque omni turpi facto fenare oportet, nec indicationis tel cuftodia, tel iaventioaûa pretium, vel quocumque nomine appellant, exigences.

Koair «d.

H* «péexXMuew *fyr* nic « *£χπύ* trb, irim* tir ^Mpnbenu j *χρΙ* φ aé rmnw ΙΛθ« xtrab, *v*ip »n tfyt&tu·* ij <-xpMtr», *cJMt* τϋί *τυλν, &* tjS cë- *9» irrutu* τίν jysaprnx·™, te φ «« B [Bλμ]Ç CrwOci» όφ'ρχιΛη ' «ate *yèpwt* ■φ *τικ StSceneïdeS* ix^eAse&w, at£ré&» «pM-Χχΐκ* a *Si υτηιτη^κ, int* te$e» τi; χϋλικ *n ntS irèffy* , p£ ifS tumxjtpi-re›y* «φ'ρχητηι · a *rirerts , te rwlrrmu* sw; *rrtrns,* XJ *pi ϋζίρχκηα i$ Ktcnrytffiw .* rtZXnuoy » *ptàtfy ifS* «ytar/Mn»·

Ceηow XL

' Fletus , fira ludus, eft extra portam oratorii: ubi peccatorem ftantem oportet fi* deles ingredientea orare ut pro fie precentor. Auditio eft intra portam tn porticu : ubi oportet, eum qui peccarit, ftare › ufque ad cathecumenos , & illine egredi . · Asdrêu *titier,* inquit, *firiptttrtu , & Mfriiuiit , rji citMr, tf prtcetir·** mdgiwr *cnftttwr.* Sub* je&o autem feu fubftratio eft, ut intra templi portam ftans cum catechumenis egrediatur. Congregatio fini confiftentia eft, ut cum fidelibus confiftat, & cum catechumenis non egrediatur . Poftrcmo eft participatio {aeramentorum.

• Vide huj-» S· Gît»· viciai a S *Gnf·* Nyflaaofcti. f»»-.

ΕΚΘΕΣΙΣ nrSTEDS KATA' Α'χΜχλιψν rptiyaeAu * txtexa-*tw Ntnqprapi*·*

C

E Γ *Otii rttrip λ·^v* estate *vφ*-rakîK, ›$ SavipuK , Kgi χβρvιτϋ(Α tit-*Jtau *nAfiw ,^μήη>ρ * rerip vti μη*·* *ïï pin^ ώ pin,* ©tàç tx Θ», XcpaatTdp ώ»* *rit ^inrr9*9 enp-*^•c, raqv'a *η βλ*» ffvceewe xtemnwi .* *SumiUK rii* eAnc *xrinvç* xamrmi* u c î αλη-«ληθσϋ «·ρ«τ<Β· α·ράτϊί, *iφ-9apr9* ιiφ^ϋρη, «θασατΟ* Α&ακiη,* ›ζ *ύ-eîiii** ci *rvwfMt rèymt* ex *OtS Ttu)ù~χτβφξιν ιχ*?9 ›$ St* wî xffàûàc inXaàn *riii* «i»-*9fnivK* «x»» r» uti ηλώκ πλ«χ, ζο»} ζύ»η» tînt, e^tivK rtyterpM χρρϋ^οζ· dr* J 4>«wf8-D we θi· *9 rarrip* à ε'w? ram»)Ç *dr vitri,* 0e& à *ittis i Sti* Tdtrruv, *ruis Si^p* xj «ilMTSivr, *ββατiλώχ pi pivÇopfyjQ , püi i~* srecMerçpjuÿ») · *in* Jr *xrtrivrt* w Jîjto» *dr r»* Ttsalt, in exUraxm, wc *erpinprr pty* i* *ùirip-*5jw, *Srtpn Si* · an a» ώνλ/τi'τβη *viis* vrre/, in *uifl τνιϋμκ ,* «›λα *eÇtxns* w' tAa^Xe/wrftl· *i auri Tgjès àU.*

AMthematifinot XΠ. cum eorum iaterprêtitione & longiorem Voffianam i<>ur> «c «<çi-. »«·*' t···'? viri «ruditi ad porteriori reluant tcmfwa·

EXPOSITIO FIDEI

EX REVELATIONE GREGORII

Epifcopi Ncocefiuw. c<r».deVer, |t.wtwp,*'

UNus Deus, Pater verbi viventis, iapicntire fubtiftentia, A potentias ac charaderis fempiterni : petfêdus perfedi genitor , Pater Filii unigeniti. Unus dominus , folus ex folo, Deus de Deo. Charader & imago, deitatis, verbum efficax . Sapientia conftitutionis rerum univerfarum comprehenfiva : & virtus atque potentia univerfie creatum effediva. Filius verus , veri Patris , invifibilis, ejus qui eft invifihilis , & incorruptibilis , corruptioni non obnoxii , ac immortalis ; mortis prorfiis nefeii, & fempiternus fempitemi. Unufque Spiritus fandus ex Deo exiftentiam habens [†], & qui per Filium apparuit, icilicct, hominibus imago Filii, penedi perfeda, vita viventium cauta, fons fandus , fanditas fandificationis fuppeditatrix, in quo manifeftatur Deus Pater , qui fuper omnia eft, & in omnibus.* & Deus Filius, qui per omnia eft: Trinitas perfeda , que gloria & aeternitate, ac regno atque imperio non dividitur atque abalienatur. Non igitur creatum quid , aut fervum in trinitate ' neque ftiperinduditium aliquid & adventicium, quafi onus nonexiftens; pofterius vero adveniens. Non ergo defuit unquam Filius Patri [‡] neque Filio Spiritus : led immutabilis At invariabilis eadem femper manet trinitas.

. Non c«M«r hrt C»»on ■ Zonirt fid eft apad BaK»ao->em, •d Aaphilochinm, <-> hic laudatur. *H»r4* fofei; ρζ,ü Zor.a-.m. *f* C*no* <« I XXV. B.

BADEM FIDES S.GREGORII MAJORIS.

S4* ₤ •t-4 ÎX" „T»7 A» *Vftfri mttrfnWitat* · fM rv^rter *ia nür- Bmt MS, ljUm Martatarii ». c. Btarici]a-* AW» fMMÿw «didif Mrràaiu *ftfi* cnw å jfÿwAWatw *taacüii Nicaai.*

O iın Dnu, principium & Pater verbi viventὖ, lapienti® exiftcntis, fie virtutis fie imaginis proprie, perfedus perfeâi genitor unus dominus ex uno, Parer Filii unigeniti, & unus dominus ex uno, Deus de Deo , figura fubftanti® Patris, *imago* Dei, Deus verbum vividum fit totius fiibftanti» opifex . Sapientia continens omnia quae exiftunt. Filius incorruptibilis de incorruptibili, immortalis de immortali, & fempiternus de fercpiterao . Et unus Spiritus fân&us perfrftm, penp&a vita viventium , fiuUhras fi(₤mh fanftitatis , fle sdificatiouis miniftrator: per quem dominus in omnes credentes flt fuper omnes , fle Filius qui per omnes, trinitas perfefta, gloria fle regnum fempitemum individuum fle alienabiie . Neque igitur creatum aliquid & fervum feu famulum infittrinitate: neque advemitium vel iubintroduAum unquam quod ante non extiterit fle noviffimum fubintraverit. Neque enim defuit åli Î|uando Filius Patri, aut Filio Spiritusfânâus: ed immutabilis fle inconvertibilis hrc eadem trinitas femper.

ANNO CHRISTI

ANNV CHRISTI ¹⁶⁶ **

CONCILIUM * ANTIOCHENUM L

INCAUSAPAULISAMOSATENI

b CCLXIV.

Habitam anna fc CCLXVI. ℬ *Dionyfo Tttfe.* l

T«mp«t hu. ju» concilii. c

* A *Mittbenttut.')* Hoc concilium anno ixGal-B XX lieni imperatoris, qui eft Chriftic 266. habitum efle Antiochi® maniteftum eft. ex eo quod Hymenaeus Hierofolymorum, &DionyfiusAlexandri® epifeopi, corpore aut literis eidem interfuerint. Hymenaeus ®ano 12. Gallieni imperatoris faftus eft epifeopus Hierofolymitanus, tefte Eufeb. in chron. Si igitur huic concilio jam ordinatus Hierofolymitan® fodis epifeopus interfuit, quod feribit idem Eufeb. lib. 7. hift. cap. 22. fane ante 12. imperatoris prodidi annum hanc fynodum habitam fuifle, dici nequit. Quod autem poft hunc annum non fuerit celebrata, liter® , quas Dionyfius Alexandrinus hoc tempore adnuc vivens ad fynodum tranfmifit , mantfeftiflime demonftrant : vixit autem non ultra 12, proallegati imperatoris Gallieni annum imperii , ut teftantur Eufeb. libro 7. hift. cap. 22. & 24. Hieronymus in vita Dionyfii. Reliquum eft igitur ipfo 12. anno imperii Gallieni, qui eft Chrifti " 266. hanc Antiochenam fynodum celebratam efle . Canfam fynodi habendae Paulus Samofatenus Antiochenus epifeopus dedit, haec impia dogmata docendo: Chriftum purum hominem efle: ante Mariam virginem non extitifle; nomen Filii Dei ex bonis fit juftis fuis operibus accepiffe: in facramento ẽucharifti fanguinem ejufdem Chrifti corruptibilem efle, ut habent liter® Dionyfii Alexandrini, quas habet Baron, anno 265. num. 6. Qur cum totius Chriftian® religionis fundamentum evertere concntur, jure meritoque Dionyfius Romanus pontifex, cui poft Petrum, ejufque quoſdam fucceflores cura ecclefiiB demandata eft, advigilat, ut impias h®refcs a Paulo introdudas condemnet, ipfumque haerefis auftorem pro fuo merito ab ecclefia fle epifeopali fede deponat. Indifto igitur boccon- , cilio, pneter alios, quorum pluses nominarim n«mu<ick. recenfet Eufeb>us libro 7- cap. χ». DionvGu-Off Alexandrinus citatur quidem, fed cum percorjris imbecillitatem intçreflç non poflçt, ẽpi olam fcripfit, quam Turrianus * e latebris • Videt··». BiM.VV.P.- vindicatam latinitate donavit , cujufque fragttnmGLD·. mentum extat apud Baron, prod. anno 20j. num. 6. Reliqui quotquot ad' fynodum convé- a N«e •oa <oa«M nerant epifeopi, ante omnia fidei catholicas de 9». Monlia. filio Dei profeffionem feripto editam (quam ⁶⁶i eidem Turriano acceptam ferimus, fle hic io- ẩcoet fra fubjecimus) emiferunt, eamque ad Paulum ?»·|" ≸■·· Samofatenum ex fynodo deferri curarunt, cum fedula admonitione, ut de divinitate Filii quid tu. fentiat, patribus concilii aperiat, Ille metuens ne fede dejiciatur, pcenitentiam dolofe fimulans , fentenrism mutavit/ bserefiu abjuravit, fle fidem catholicam profcflus eft ; quo fado , fui de epifeopali fede ac honore dejedionem deprecatus, profefturam illius Antiochensi fodis ad tempus continuavit. Ita fynodica epiftola concilii Antiocheni fecunda , qu® extat apud Eufebium libro 7. cap. 24. Vide Baron, anno Chrifti 265. num. 3. fit fequentibus, irem anno 26y. num. 2. fle fcqucntibus.

d »<v

CmU cm- cilii. P»«li Samo. f»t»ni hnze. C»

A'N-

• Dt hoc Concilio Theoilorru» lib. ». d» harnkia iabuln c*p I. Gr'(Orium Neoc»farieniem prsfuifl» Synodo rtfe* Mui. «n·· m ColJa.-joa» cun Theodoiio tpiicopo Cxlart» By.hitux p. i*|. ı·>. A41 R Lcouuum Byuauauai lib. conti» Nctt·- ηαα to*. 4. «atiq. 1«A. HcorKl C*nlii *Utréiiieef,*

A'NTΓΓΡΑΑΟΝ ΕΓΠΙΧΤΟΔΙΓΧ xtfi&tint Πηλρ Σβμηιίτγ Μ Φ dp$nSe(uu irnwnn f 9t#i u&tuf&tbm euMt· .

θύφΑφ*9 θιίτποΟ*, Μχξιμφ* ItydxX·* , BnÂacrac , Π«ώρ Cr Xè^ *«>*,

'Δχ i3ji ύζ tàynt iaift &«wAr /M Si wpiinf* «»β ΙΧ«ΙΡί W*n 7« VonTia. Ίύ VlÀàlç ΰΤνΕΑΐϋε-fW ΙΟ Αμφάτβνη^Α fcty» tSf^i» ημϊν '». Φdasrihw U» àζ «ρχΜ ηφιλΑ^/φ, ι$ W mupetSeSiëretr, άτημιμψίϊν: de rji χβθολτχΛ^β-yU twAnrfy μίχρ τϋί rtpupuv ΐψίρβ intfaSe-yii tro tfS μχχ/ηΰηΗ dwihuu, et x} cumranu mptnu yeyduem w Adyq xaTuyytAvpÿZw ax »4 μ» W vif ufrfc ffaSwoK, ταύτίω *χθί<ά«ι· ·#· ©tac ayovnnf, «is, «»ρχ>*, αάρατχ, «WAft'amK, •rwlci' üfis aWtyaixw, ùSi ISO» Siwxmt, I riu> Sufyd ι τ» μίγ&ν njjrau 4 c^xy>k«^«f u&éçfsw eB^ttK rrç dAtôdxç , «x-Opwrnx fôraabfftxtw. cnwa» Si iÇ exwrxy μρ-rtietx rie} «Jtm fafiîb ayxrnrw «ttaxaXùrwdA* τι wS «u]t S· χαθβφχβ», x'Jds ayra» yfc »«npet, ni μώ èutèc, ι$μ&·ωη νη>αiλϊΛ&, tînt Si nv weV T^unnw, pwyfifi vinv. teudwt η&ρύηΘί* Tt^enwn», «pewnxs» »«W χτ/ews, <τβφ/βσ xj A^nr jÇ ίωχψη Θιβ asp·' euebe» Situ, x' mp·-yubtte. α>λ' xc/jt hj4 v w ««< ©w , ©a wiv cin wheui w« Λ^τθιίχη tywwcwK βμ«λφ£μ$υ x} ισφήηώι, Ss «ντιμΰχτηη w ww τι && &tiv μη r >w «pe lumfietâs xer/xtf, itf&ntt $ «yutstayrô φά«βί* Sue Of»S xernyytAXfo^a/, i«χ· vioi τχ©Æ-^fo'sxxpwtmwt, rim «ΜβτβΛ» « /χ-χλχσιβτιχχ xwç'xos ή^μιθχ* ιζτά>« «/ χχθ^λι-**' Ζχχλη«'« Γυμφνηί™ W». snd ypamu· ὁ θρήνο «„ ὁ ©tèc « w «AJm η αιύ-W paires «ÔÜdiw Î ρχβ^οζ txs/BotaiXêMCcni » ^fenje-as J/«M«tjujÎuî, iÇ ΐμΐηντβκ «νβ^ιζΖβχ. Stet •tin i^Urt «y o' ©tes» · θἰό <τα ιλβυν tfyeiïtx·· nvs τά μτηχ^κη. >Ç νκλη* HVa/«s* ©tes ΗμΛ KfjfTtf βιηκηϊίασι, xj ιίντηι^ώτ» uMç t^R rtfc-R ήμα . τνη άνο/χθηβΌνη» οφ-φβλμ·/ TPφλώ'· >$ «ru χαφ$χ tàûrvrnu · τίη ti-Aèrnu ùs ίλαφοί ὁ ^«Aôs · 'ξ'χνή ιγ« ^λ(λιτ« μφΑΛλνιτ τάλητ. ce <rw -οροοΆξοχτηζ, ·π C» ont ê ©fcsiVt. £ «χ tn ©ιό τλιυισΊί· ru yap « ὁ ©iOS < ex η|«ρφι, ô ©w τ» IVparA ΛΗτip* 5 T«P« TiS aroso'A^. ων ô X^rès xani <rapx«· o ύν iiri wavnj» Of*i , XXoymx «s ni sucSyas, βΐμΐιΰ, τ», ô ‹Sv ίτι Ttxrruy' xj τβ,

EXEMPLUM EPISTOLÆ MISSÆ

PAULO SAMOSATENSI A ORTHODOXIS

EPISCOPIS SYNODI ANTIOCHENAE L congregatis.

/6***»*»s * Theophilus, Theotecnus, Maximus, « laotptM· Precias, fielnnus, Paule in Christo salutem.

TAxn quidem in coogreflum & colloquium i «5« nos venimiu, « Mem noftom o- · Ut vero mam&ftius ftat, qmd Bquifque fentiat, & es qu» in qusftionem ac dubitationem vocantur certiorem exitum ac-«P»''«5 decrevimus fidem feripto edere & «-Cnere, quam a principio accepimus, fit ha-mus traditam & fervatam in catholica & fanâa ecclefia ufque in hodiernum diem, a beatis apoftolis, jni viderunt iffi^ & minifiri in. ». fnernnt verbi, pnedicatam ex lege & prophe-tis, ac novo teftamento; Effe mutue Demet in· » r*·· *· teniiumt ffne pr.ncipie, /isvi^t/Mr, inuieutnbe· lenet yeene jufilut beminnne vidit, neqne videre Gettfi; cujus gloriam vel amplitudinem intel-gere aut enarrare pro dignitate, ut in re & veritate eft humana natura non poteft : no-tionem vero ejus, utcumque mediocrem , fi Chabemus, revelante Filio ejus, ficut ait: Afc-**'»*· ·'· nee nevit Entrent, nifi Filius, Cf cui Filius re-velnverit , contenti efle debemus.* Hurt tem Filium genitu"· » unigenitùvt , rwr^rwvw ** r' Dei iuvifibiiit, priueegenitniie imis crenturu , fapientiam, A verbum, ac Virtutem Dei an-te fsecqla, non pnrcognitione, fed fubftantia dt hypoftafi Deum, Dei'Filium, cum in ve-teri & novo Teftamento cognoverimus, con-fitemur & prsdicamtu. Qui autem contra dicit, Filium Dei non efle ante conftitutioncm mun-di, dicitnue credere & confiteri efle Deum, non efle aliud quam duos deos praedicare, qui Fi-lium Dei non efle Deum praedicat ; hunc alienum eflip ab ecckfiaftica regula arbitra-Dmur, fic omnes ecclefiae catholicae nobifeum „ concentrant. De hoc enim fcriptuhj eft: TAr·-nus tuus Deus in fuculum fieculi, virgn xeSi-^î'. £ tudinis, virgn regni tui. Diksfifii^ufiitinue, & edifii ini^uttnteue : prepferen unxit te Deus Deus tuus, eleelntitin prn fnrticipibus tuis : Et rur-fus Ifaias: Deus nefier judicium retribuit , tf retribuet: ipfe veniet, & fnivebit net: Tunc nperientur eculi cncerum , lst nures furderune nudient. Tunc feliet ficut cervus, claudus; tj expeditu erit begun ueuteruue. Et rurfus : In te ndornbunt: queuinni in te efi Dent", & nensfu 4|. efi niius prnter te: tu enim es Deus, tt nefei-vimus ; Deus ffrael fnlvnter. Et apud apofto-<m» p. lum : Ex quibus Chrifius fecundum carnem, qui efi fuper emnin Deui benedi&us infecula, Amen. jn quibus illud, Stiti efifnptr emin; & illud freer te-, in omnibus creaturis intelligendum eft.

ΓΤλ X. loto. CMhoUca ft. dc» COMM Pcclua fcd-pt«.

1 Poftcrior Syn<Ua« Antiocheas , κα »<ro h*c prior , Epiftolim ad Paulum Samoftteafem ferlpfit , la qua Patre* Fidem iuam de Qhrifio ipfi ficoificaoc , ft utrum eadei» <un> ipfi* fentiat , (ciicftantur . Data eft inter initia coaiefiu* antequam Malchion pr«»hyt*r adrerfu* Paulum difputailer. Certe» inquit Vaicfiu* In noti» EuCe-iianb liK 7. «p. JO- »el ipfe illiut epiftola titulu» earn in pofterlori Synodo Antiochena fcrlptam aperte con-rineit. âa*<wp/e»» iftjW* Polie J-ama/at**/ ei frtititxii Kpéfrtplry ^rpanrrrrar. Atqui conftet, Paulum Samofatenfem in fecunda demum fynodo Antiochena depolitum fuifle- N»m in priori fynodo decepti» per Ctuulationem Epifcopi* indemnit abfeeiferat. Addit Valefiu* Epifcoporum nomin» illi Epiftola prafiv* idem indi-cate.· Hyiteneer'Taaapiz/ar Ve. Neque enim Hytnenaut in priori Antrocbcna f>uoJo , fed Flimdianu* Cafire* in Cappadocia Epifcoput prsfedit. ad an. >5j. n. j.

ÆI* N o. eft ... Et in O&at Quoniam Detu ego time, dTA ... Q ... fyumpe, <£ âx bfyvans τῶ
UMXISTIm. hama in io fanAtc: tf ra. .. rv_ t ... —£,9pvX0S £
amtM:m « daawara. «wfeZUa.Et omnes fcnptur» divin» Deum Filium Dei deda rant : quas fingulatim proponere , in aliud tempus differimus.

Hunc Filium, qui femper cum Patre eft, credimus imptevifle voluntatem paternam in
«4*. creatione univerfi. *Ipfi enim dixit, & fallu fant: ipfi mandavit, tf creata fani.* Qui autem mandat, alteri mandat; quem non alium efle perfuafum habemus , quam unigenitum Filium Dei Deum, cui dixit: *Factamus hominem ad imaginem & fimilitudimm noftram.* Et in fumma diôum fit fecundum evangelium : *Omnia fer ipfum faRa fint, & fint ipfo felium eft niUl.* Et fecundum apoftolum: *In iffe tondiia fani omnia qua in (telis & qua in terra ; five vifibiliu, five ixvifibilia , five throni, five principatus, five dominationes , five poteftates: omnia fer iffime & in ipfo erta-funt:* quippe qui vere eft , fit operatur , utpote Verbum fimul & Deus , per quem omnia fecit Pater, non tanquam per inftrumentum» neque tanquam per fcientiam, non per fe exiftentem. Generavit quidem Filium Pater tanquam aftum viventem , & per *fe* exiftentem , omnia in omnibus operantem : non autem folum vidit Filius, neque folum prrfens fuit Filius , fed etiam , ... ptum eft , operatus eft ad creationem univerfi, nobis congruentem . Hunc dicit feriptura defeendifle, & apparuifle Abrah» ad quercum Mambrsc, unum ex tribus, cum quo patriarcha tanquam cum domino & judice colloquebatur; ut qui omne judicium a Patre accepiflèt; de quo feriptum eft: *Dominas plait fuper Sodomam & Gomorrham ignem & filfur a domino de coelo.* Qui implens voluntatem paternam, patriarchis apparet, fit cum eis loquitur in eifdem daufulis , fit eifdem capitibus, aliquando quidem tanquam angelus , quandoqne vero tanquam dominus, quandoque autem Deus effit affirmatur . Deum enim univerti impium eft exiftimarc vocari mgelum F.1IW vera .ngdu. P.m. eft, qui eft ipfe dominus & Deus. Scriptum enlm eft :
Ifak ». *Angelas magni coxfilii.* Sicut & alias in Abraham : *Et vocavit tam angelas domini dt coelo* , & quae deinceps fequuntur : *Nane enim cpgnovi jaod times Deam,* 6* *<"» *peperctfti filia tao dikiio propter me. Et vocavit nomen loci, demittas vidit ; at dicant xfpu in hodiernam diem, In monte dominas apparati.* Et in Jacob': *Dixit* , inquit, *mihi angelas Dei per fomnium, Jacob. Ego dixi : Qaid eft? Et dixit: Hjefpice oculis tuis* , & qux fequuntur ; *Ego fum Deus, qui apparui tibi in loco Dei, ubi unxifti mihi illic titulum, & vovifli mihi tlhc votxm.* Et poftluûam, eamque hominis prxfigurati, fubjungitur : *Et appellavit Jacob nomen loci illius, Facies Dei. Vidi enim Deum facie ad faciem, 07 falva faila eft anima mea.*

Hominem autem prxfiguratum dicimus *elfe* Filium Dei , quem ipfa feriptura Deum efle dedaravit . Quin etiam legem fimiliter datam efle Moyfi dicimus, miniftrante Filio Qei, ficut apoftolus docet , cum ait : *Qmd igitur lex7 propter tranfgrefftones pofita eft, do-*
6»lat. *nec veniret jemtn cui promifir.it, ordinata per*

-C7L«^
ani «yrac, ** ««XdCrajuei cfe xdAtv, ηχιποχν· e» vopdLrnpuu. x} rir® m OwxrXcw γραφαι &nt v»'r way η θιϊ plwùot» ' es χ«θ' (χαών τ«ρατι·3ιο3·αι tw uiiv ΰχιρτι^όμα^α·

Tira xrcXap^u rux ty r«Tg} «U arm txxt~ χλχρβΜΟόαι n rareutoy βόλημα «poc τάΰ xtim ■?$ aXwr. ccutk y«p èene , a} * «ô- TK θ*ΤΓΗλ«τν >Ç Acr/e&woy · a J» οντìλλό/^uO* cri^fTtu rm', ©v .ήχ «>λ·v xsxdr/tfàe »

4 tw μονοήνί war τϊ Θιΐ ôtèr, y qu' feat , ■aotfcvfjtyi ανθρνχντ xxr' finivet, xj χ*&όμΜ»σνι χιμιτίραν. de χιφαλα/y xotru. vi ^βγγΐλ/ar · «•«mt JZού-n iyZΛίτη' χ«<1ι'«uτι tyc^tro tie C>. κβτά tw avoraXw · dr euîrÿ txrt~3n nl aim tu de τνι ^ervwc , rd tai t k yns , smêpanî, fin dopant, ten -Jpwot, «n dpyal, wi xueJi®T»)ni> MTt ύξ«α-/αζ· x«vnt Stain, é els aûrw ixrrrw ên» Si, ds αλη^ύ Sens x} dvspγηντο , ώ λόγχ άμα χ, Θ« St' a ν' τατηρ τάντη τητο/ηχο, ây »5 it cpydvo, iS'ûs Si iχ/τιιμκ <νντβτάτ«· ^ytiaarros τϊ rafèc -tw vîoy ds ζύααο Chtpyeeccy, χ^ dsvxor«rey , t^tpySm nt aim dr x«<nv · fyi βλίτονπ St μόνον, iSi aar poÏT©- μόνον τϊ uiS, β>λβ dttpynyns arpôs «λ·* Sr^epytav, wî ytypaanu' lyXui aapaî■rdàpμôζμra· rsrov λίγο^jxantfitxvTU χ^ όφφόιπι τί Α'βρααμ αρρο τ» Spvtτνΐ Μαυριΐ, * ìχατντ* Ttiir» ώ »5 xt*jw X xeirjt ê xattiep^ StfXiyeτο · an tîuj xti<m avaora» ^ηφΐτο aapd τϊ τα- 'Ιρό . wp) J ytyparrtr χί^ο ΐβρόζο» tat Σο- 3ομα iÇ Γόμορρα aûp deem χαρά xotfe tn ri eôρανϊ. τότον elveu Ss (χτληρών τΙώτατζμιΙώ βαλιιν τβ/c xartfâpxatç çatvmi, xJ tfçt^iymu dv ttûs aù-nùs TftPtoxaÏs^, κ, τοΐ αντο7 χιφαλαιοι χοη fjBjfi ύ αγγιλο , xvri St ds xvfj°S, xon St ©ràc μαρτνρΐμ^οο t tw fty yàp Qtov ijϊ aXwr àatftis iyy^ον νομια-οί χαλϋόα/' St αγγίλο τϊ τα- D^i . yiypenmu
A ύiA ά, iκKκ^i

Tty Άβρα«μ, X, ιξηi. νονγαρίγνΜ, οτιφοβηβτν τΐνΘιοχ, κχ rpriera) τβ wϊen τβ α^αχητϊ iήι'/χΖ j» χαλίστ τ» όνομα τϊ ηiτχ, xuejocfttav* fraeôrwr «nipùpordvτϊepw, XIMΘξvφδη. X} txi τϊΓαχωβ χ^ Ηαΐμοιφνρΐν «ry^iXoς τι θιό χα&'ΰχνον, Γαχώβ· iyd fixa, τί ist ; xj HXCV, τwç d^aXptMCtni, <? τη ιξi . tyd^u ò θιο à iφ^eésrot αοήχωΘη' Ιήλ^φάρμοι iχ£ Γΐλiιu, Ç όύ^ρι μοι txfi dlyJuj, X^ μ^ τϊώχαλiιu'^ηύτιιαν-ϊ mi '*»* Spdlt* αχρνγίγραμμί/Μ ixayttui, x' ixdXfffC» I «- ^^**7,' ... , x} iffti&ip* »i

A'ÆpvTtov *'S^w αρρογιγραμμ^ον^ 7,y ... OVTU i'io'v τϊ Θii, Sv Θιον ή αϊση γραφή μιμiιύυ- χιν, «Mot μΐui τιν νόμον ομοίω Μωύ<τϊ <ρα- StSôi&at Staxovovvns τϊ w'ϊ τί Θii ωΐ ό απο- Γολο δiέάα-χΜ λίγων. τ/eve νόμο j παραβ^, W X»{jv tWfWiTtSi}, ά^βχi « iλΟη τν σ-πίρμα ο» iïtvry-

Μγγολημ, *« it* *io jffpri μκτί A*
tu. μ«7τών γάρ «Wiey ït ïapco S/Æ ·λ t
mo, d τιw. *iebe+tiiudat ii* qji n»m *ltfl* τ·
Matrfwc* <5^θι» *ii ύηύ* βχρλκ » «f*
ix t h *flamt* · · *tnt Ü o^f* an *mpo-*
iiii»9 ixà/mo ùimu xde/actx *τi flan,* x}
ταλ/ο,
Γνραήλ. dpâèi mpoq ùisnîji' xùqjoi o&io iJS
*Wpw» *μ0Η irntipoi,* · βιο *A'flpaxp,* qjq ·
θiβ Fcratex, ιζ · Θi»i *Ïetxvfl»* όξïi. *tùv M*
μη χκ&αναiμη/, μη£ι ceraxiriert τη; *φαηη μη,*
(tfim γορ, « imui αοι xoe/α; « Θ«ὸ;) *τi ipS*
mpèçùurùq; ιζ ΐ'y *πΰ £λογiαι: , ntaù τά itryqv-*
μα-m τύ οφ9iντι io τηβκτν, ίλ^οιαχν tui χiφχ-
?duj Τβ Γβ>λΓΛφ· άλλχχέi' «Π ΧÛe^î
Μωϋβ-wy· riy *"λόγοοσοι τiηv m* wpexst; xwii<r«.
>ζ h t <, JeïÇo'y *μοι τίνυ* ίόξ«ν *<τη,* iÇ «rrr · *iγμ* »α-
ρiλ^^μχι αορότορό: η η» i«ξυ μ» * χαλiβv* or
dvagari xutm caavriev eu , iλι>iτ« Sy αν i*λi« *
ohreepwo »y «» entTWpw. *Strep nXtâinti Sw*
xj χατiβη *χύ&ο ca νιφiλο>,* xj *νάρκη ἀντύ ix^i'*
iÇ ι'χάλiiτο ce *ἐνόμχη χιφΰ* ιζ ταρηλ^i xbtt^i*
*mpèmpoatin«uri.*xj *txufacrt*χû ιο; ο Θ«i;· *βγάρ*
ira ταρiλ<£α-*λ>αι t*ναγγοiΚάμ^οζ i* ùae τi Θiβ
nvqjoc' tij iχάλκτο ce *ἀνοματι nuptu η τ«ξό* .
St h *ifro of }ζ α*λ ηθ£κ Xt^wy'* οτι *nv τατiρκ*
rtf «ipaxca, *d* μι» ο «y ταρα τï *troifif.* WKfftJ-
pxxi w ταηρα· jç or to «υτρ *ΜγγiΛïφ· an*
φvM» auri miwn α'χηχοαπ, *Sn «$·; durS ιωρά-*
xar». ii;, ©toy àï«ç iwpaxt xwror»· *i μονν'βμκ*
btof · «y & τiv χβλτiv t S xa'Ç'S;, i'χΛο; c/E-ρ'ή-
<<λ · dj · «χόνολο cr *aXKw. τώΐi* Οα<πλΗ ^5
a/fcivwr *tfàoÎpTtp,* aopslrp», *μόο^αοφ^ Θ(^φηα·ι,*
Tov Je ûs'y *metpà* n$ rare) *orm ©t»*
xieojn ^ftvêta àxàxvu.y · ùtn ii rS ΐ0ç ô;
ατοταλiπα όξ *ipcovr ,* qjq' «ρχωθiνπι *cadiu·*
θρωτχχiναι * *Stôxtp* τ» f —eP^*r* c'"(ue
^vpncrav xay τ» *χληραμχ* τi; Οι'οthtx *αωμχπ-*
χ«; τi θi'τχπ a^i'iru; *bfatrat, rtStottwmt* ·
J *ydtff i* auras ©te; x, *uvSpwtrof* Γιχτβî Xoro's
«ÏΌiφiîτiûτβ cr *νόμμ , >ζ mpoçpômitf ,* £ cr τï
iχχληα-ια τï *νχο* τ»ν *ùpoctio τάαγ mttFMut* ©eo;
[jfyù Xfwea; ftanv α'το τï «yar *<ra ©eÿ ' *àv-*
fpunroi Je, iÇ ε'χ *axtpμαη fSetflii ri* xarù eap-
xa" τ« βτiμβα iÇ rù ripant to cr τ»7; *£αγ-*
•pchiotf ioocprppatmSfM ò ©eo; *lut ixtnAtrot;* · *ri*
Je, aapxos >ζ arpsan; *putt^çuxtvui* ny *àirnt, xt-*
XMa/j^nr xxrù xdvru χαθ' ομ«οτητκ ^wek αμαρ-
τiα . oii-u *ô* Χ£μό βρο τi; *σχρχώτκόi* cr
τ»7 *δών γραφαi v ëf ἀήμαΐΛΐ* cr *[Βμ*
ïιpiμioi' οη£μ« xpoatim άμαο Xtrees · ὀ Ji
χv^μ ri τvΧμα ere xarù τ» α'τοΓολον. xaιi Je
*no durio· tx(*ον γάρ iχ* τv4ματ/χi re*Ç*a;, r' ÿ/
rffa *ÙS* ç Xerros» >ζ βαλιv· μηJe «ΤΜρα'ζύîρφ/
τi» xi/'erov, χαθώ; *τ/vef cturiu cffratipomn,* >ζ tire'
TW οφκρv a'v»>^UJUTa. xJ Tfd Mwüre®;· μ^οχχ
t Aït w η>ττaμ^ο *Αiγύττη* θiχτβα>ρ«?v τiv ev«-
Jra^o'y τ» à ΠiΤο . Tfti *ne aurr.fjaf*
όξiζiτηο-αv *n.<JfrpÂL'maca itposent, oi itwrnf&f*
ημά γά^/η τροφητΧτανπ ' ιρΧγωνη; «f τ/**>
i ToFey qppày *iJïAs* τν τ/Χμα Xctrî cr *àtmïi.*

angelot in manu modiatoritz mediatorem autem TN N 0'
*ahum Dei dff bommom nefeimut prater banc .*CMRISTI
H*c etiam docct nos Mcyfes, *cut apportât* '***'
geint in flammo ignù ex rubo, de que fequun-jr**4' 1
tur, *Poflfuam autem vidit dominât quod per-*
git ad vildendxm , vocavit eum ex rubo . Et
rurfus *: Ingredient congrega fenatum filiorum*
Ifrael, dff duet tit: Dominât Dent patrum no-
ftrorum apparuit mibi , Dent Abraham , iff *·*■ «·
Deut Ifaac, dff Dear Jacob, dTqtm fequuntur:
fi igitur non crediderint *mibi*, nec audierint *vo-*
cem meam, {dicentenim quod non apparuit mibi
domina/ Dent) quid eit dicam ? Et in benedi-
ftionibus: *Et qua fuerint accepta ei qui oppα-^f^*
rutt in rubo, veniant fuper caput Jofepb ._Et " n
B alias ·*Et dixit dbminut ad Moyfen : Et bunc*
fermanit quem dixtfti, faciam tibi. Et dixit:
Oftende mibi gloriam tuam . Et dixit : Ege
traqfibo print te in gloriq mea , dff vocabo i»
nomine domini coram te; dff miferebar cui mi-
fertut fum, dff mifericordiam proflabo cui mi-
ferebor. Quod quidem fic perficitur : *Etde-r^j.*
fcendit dominai in nube, dff fletit coram eo *il-*
lic, dff uAcavit in notitiae domini. Et tranfivit
dominut ante faciem djxt, dff vocavit dominut
Deut . Qui enim fupra promiferat *fe* tranfi-
turum Filius Dei dominus, dc vocavit in no-
mine domini qui eft Pater, hic eft qui vere
ait: *Don quia Patrem vidit quifqxam, nifi qui* 7***· ■
eft a Deo', bic vidit Patrem. Et in eodem
Ce'angelip: *Deque vocem ejxt .unquam audiftit*
neqxe fpeciem ejut vidifti/. Et: *Deum nemo* vi-
dit unquam: unigenita/ Filix/, qui efi in finu
Patrit, ipfe enarravit . Et apoftolus in alio,. r,w
'loco: *Atgi autem facularum immortali, invifi-*
M, f9n fapienti Deo,
y

' Filium vero qui eft apud Patrem, Deum
luidem & dominum omnium creaturarum
icit, a Patre autem miffum de cœlis, & car-
ne aflumpta faftum effe hominem. Quamo-
brem corpus ejus ex Virgine fumptum , *in c,i,ff*
quo omnii plenitudo divinitatit corporaliter ba-
bitavit , divinitati immutabiliter unitum &
Deificatum eft. Qua de caufa idem Deus &
„ora®?le:" i Jefus Chriftus prophetabatur in lege
& prophetis, & ab omnibus in ecclefia quae
fub coelo eft, creditus eft Deus Quidem, ÿriy*,;.
feipfum exinanivit, cum effet aquali/ Pra, *bo-* Λ·* ·
mo vero ex femine David fecundum carnem. Si-
gna quidem dc prodigia qu« in evangeliis
deferipta funt, Deus operabatur : participa- Kti
tione vero carpis dc fanguinis tentatus eft per *
omnia pro fimilitudine abfque peccato . Sic
& Chriftus ante incarnationem in divinis
feripturis tanquam unus nominatus eft : in
Jeremia quidem, *Spirit*! ante faciem noftram* τ*"··7v· ♦·
Cbriflut. Dominus autem fpiritus eft fecun-
dum apoftolum. Et fecundum eumdem apo-» c«· *t*
ÿ/Eftolum: *Bibebant autem ex fpiritalipetra: pe-* '*.
tra axtem erat Çbriftut. Et rurfus: *Deque tea:*
ternat dominam , firxi quidam coram tentavé-
rant, dff a ferpentibxi perierant. Et de Moy- ■"*-·
fe : *Majorer divitia/ aftimant tbefauro Ffl It*
ptiorxm improperium Cbrifti. Et Petrus; *De i.*
qua falate exquifierant propbeta, gui de futura
in nabit gratia prophetaverunt , ferutantt/ in
quod vel quale tentpur fignificaret in tit Spirttui
Cbrifti. St axtem Cbriftus Dei virtu/, dff Dei , c,, ,
fapientia ante facula eft: fic & quatenusChri-
ftus

atahô fhu unum fie idem eft ftibftantia, quam-CB*J,T,vis multi» notionibus cogitetur . Hac ex plurimi· pauca notavimus . Scire volumus an eadem nobiicum fentias & doceas & nobis Cgnifices, «n iis, qua fuperius feripfunus, aflentiaris, an non . *HaÜtnus fides patrum.*

AU *JiXex·;* θ»ϊ *ἰώαμι* >ς β«2 σβφ/α, *προ «ra-η» ἐr*. χα·5· Σ»» x? w αιλι *tii urip· μ $ ni μάλιτχ* α·>λα7ι *twrnt tnntétntt* num.* are vΑh t o *Ιλίγα ηψ^αβ-Α/^Αί*, 0«λ9/Λί0χ *μα^ϋν(Ιτιϊάντά φρονεϊχμ7ν iiSàrxnç*, »£ώτ·«Ι»-*μαώτχ&αι βτ,οία'ρί'ιπφ ηι τρογιγραμρ^ν;,χΣ.*

BEATI DIONYSII ΤΟΤ- ΜΑΚΑΡΙΩΤΑ'ΤΟΤ

ARCHIEPISCOPI ALEXANDRINI , ΑΙΟΝjriOT Π Π ΛΆ 3 Ν ΔΡ Γ Γ

Epirtola adverfus Paulum Samofatenfem, epifcopum Antiochia

ExtroAn *Αββό* Παϋλον τϋν 'Σαμ^τ^ηιν y<yô* *fifyvnv iwnrnnv* Cr Α'ντιοχ^α.

B

Dionysus comprtrlnttri tccltfiet Aitxtndrifat >· dfxrino

Aori/rhc, 9) e" aî< saaXatr/*; 'λνζ.-

t Francsfc· Turnano^fS. ˃e'1"*"˃ Tj Efcripfimus · ad ea qua pnus ftripfifti , pt eliceremus te ad dicendum aperte. quod vis dicere,: fic nunc pro viribus feribixnus, de quibus iterum dixifti ; oftendentes fingula verba que a te rurfus coNeâa funt , frivola ac vitiofa efle, nullam certa ac'verxrationis conduflonem habeqtia.. Satis vero refelli pofle qua tibi viium eft temere ac praecipitanter enunciate, cum dicis duas hypotlafes efle,. fic duas perfonas uniusfic folius Chrifti ; fic duos Chriftos , ac duos filios : unum natura filium Dei , qui fuit ante fa-^cula; fic unum homonyme Chriftum, & filium David, qui non fuit ante, fic fuit in tempore, fic fecundum beneplacitum Dei accepit nomen filii;.(ficut civitas accipit nomen domini, fic domus nomen ejus qui eam rdificavit.) Volens ignoras, o amice, unum fic unigenitum filium Dei prodicauim eflic, ut feriptura divinitus afflata de eo teftantur, fic Chriftura Jefum vocatum dominum gl°riæ , ficut de eo I C«r « ditium eft , jm/ *propria pajjiont falvos facit credeates m eum;* fecundum divinitatem , inquam, falvQs facit, fic non fecundum huma Maub. tfitatem: ipfe enim inquit, */alvum factet papulum fuum* 4 *peccatis eorum* , Solus enim Deus poteft falvos facere a peccatis , ficut is, cui debetur,(olus poteft remittere fic condonare debitum. ^***. r *Sipis enim liens fient tu9 auferras iniqmtates*, 6" *prêterions peccata*? Audi igitur fic intellige contra ea qua a te difta funi, fic adverte qua a te dicuntur . Homo majoribus a Deo gratiis ejus beneplacito honoratus , prxtcrtim cum magis Deo probaretur vitam ducendo (ludiofam . In Chrifto Jefu nihil horum fpedatum eft . Non fuit in eo propter prudentiam ftudium laboris, neque propter temperantiam ciborum abftiftentia , utpote qui modum humanum fupera-

Κ ΑΓ */9p9Ttp9Vev* ρφβίψαη»;, ανπ^ράψα^*»» c^fAJtOjUÿuw crt HC τβ α<αραχαλι)πτω tbrwr , *Ι βούλκ . Χ94 >uü γράφομ^ν*, ai; *otiv η* , rt&i «y *$4/tipω ώρη*α 9 iηλοαiη* , err *trg&pài exarov, ρήμα* ÎJS *tTiavfttxptvrw , οβιμιά iγαϊ* πληρβφβ ια? * α'χβiβσ». *iχανω it* iauap^ux a'va-*Tfivit&sttf τύ* ιοξχντκ <rw <e*exrrùç dxwpUwx^ar, JIÎ0 t)xor«<rt<c Aiyeync Jw <apo«nuira τϊ i'yèç *vμων Xtsrov*, kjm δόβ *Xvτού* , Kjq *ivo w»i.* ?να φ«γη tey woy τϊ Θiï «αροσχαρχοζτβ ˃· *eνα* χαθ' *ομωνυμiαν* Χ&rc» , χ} *vιόν* τϊ Δα-*βiï9 μη* «φρβϋ'χαρχβντα, ngq qjqpeZi όααρζονηι , »; χατ' *ÆSoxtav Θiϊ* «λιφοτκ τι *ονομα* τϊ ϋϊ , ûjç àγ xcXts τϊ ifrrtrx , βΖχ/α τϊ xnraγroi . *ixiàν λiληδαi*, w *stoipts 9 τι* wç χίχήρυχnu, *μύνν$ώ; vιο τν* 0foo , «ς *μαφτυρανσι χβiζ) αντi at* xhorvLrw ypafat, xj Xttro; Γήσϊi χαλδϊ'μ^ο;, *i .χύiιη τχ δόξη? , ύ* Upwrat xtei *αντi* ο χ} σώζων rovs iszs'Jloyrtiç tir' «cm. rov *ι'Ιίφ* παθΗ, ^hxws *<τνζαν*, x} tat *ά'/^ρωττi-* >«i· duns yap, φησι, σώτΗ ny λαο/ dura α'χο 7$ *αμαρτιών άν^ . μάνω γάρ &ιω* όζ *αμαρτιών* nJtu»aroy *triÇw*, *àirmtp* rôS vpfwrapÿiy τ» άφι-*tnv* τυρυχών τiι γαρ Giiee; «Sump ατ); ε/ξείραν *ανομiα* , HjM *vπιρβaiνων αμαρτiα i ομαλ* , w <πα<i OJ*ôç tu *ώρη[βμχ* ι)τ· <τϊ· χ} apoyrc *vno* σϊ Xfye/^ùerç,. *âtàpviroç ASoxia* ώτο Θiβ μεϊζοπ τι^'α^υβ *X«fJ<nv* j •Tcy μ£«ζόν&>$ Χ3οχ/μρ i'yOfJ, ιν πολιτεία tyapny «Ιό nbruyiv^ewpwnu c* Xe^J For*. ϊη φροηiσΗ^ χα&ν φ/λοτ·ν/α. hJï *ltd σωφροσνάiν* >ι σιτ/«ν α?ο/3ολ« *vχιρβαiνοντι* α'χθραοΗνα *μiξα* XJ «*fty* F«xrw i'θανμά^i*ro, μήη âpnv t<àiwi-9 μήπ* enw n'rar Xe/rdc *&' ιμαρτυρώη tâiuv9* >ς r/>w *t&j* ο juÿ), c* i'p»t-

i Hac Bpiflol· Dionyfn Alexandrini ai .erfu* Pa. Irini Samoiatenfet» falfia fit fuppoGtiti* cretlitu ra Vile(io in noria a<i hb. 7. Eufebii cap. ;o Λ"«ζ» *Peftr qttitir·* , inquit ValeHuc , *Antieeitni CjncilH j/Jirnttnt* !>>■"put» nett *drj'fr Hirti* ↓ *it /Paulum , jrti tantam aJ ftcltjin'n Antt»ckrn)»m. In illa antam tfifitla , ^Ua TMonyfl' 'nttnlnr fmkl/uta rfi, Oienyfui iit Paula [a'ipjifft Jic.'IW , StJ net Jiylut iliiut tptfifla a,- rtfpenfientt rtiJ^nJt TUtnypt itripti, 'efponu't. '. I.α,αι eput ill-,A aAul ^inum r,Te eb* Mr *^uar J,'A ratiantt mlbi pe^naA/e , htet tartnhtt* •a*: *ep. pt/a'· pre uera , a, ferment bait,erit.* Ita Valeliusj e» precipue ratione ntotuc , auod in epiftola ab Eulebio ht>. 7. cap. ;o. recitata , epifcopi , <;ui Antiochena Synodo coutra Paulum Saowfatenlcm coaila interfuerant, de DtOliyPO Alexandrino loquxptcc dicant : *S.ripft ^a/Jen Anne,btam^ feA trrerlt Artient* (videlicet Paullini) *nt felutniiene yu,Ar,n A.-^natii' rj!I nr.;ut aA eunt nen-.inatim ; itrutn aA univetfam Antitt benftm liilejiam iitfat j'liar Airex/t i it* nihiloinnuj ep:ft,d4, que h.c exhibetur, his verbi» iacipit-jr · *i-r/pjimut nA ea·, ya priur jcriefi/Sr.* Ob qu.e cerba bare epiftola Vakiio tails. <.edita , una cut» de em propobtionibttt eiifdem Pauli & Dionyfi ad ea« in hac epiftola relponSonibu . Verutn c\ iit, verbi» illcd tantum inferti debçt , falle eam epiftoiam Dionylio Alexandrino attribui, mn airetu knptani non fuiiTe ah ali-ju·· cx Epifeopis , qu< Synodi* adverfus Paylum Autiochenuin celebrati, inteifueiu;· I . Innumeris eotm exerrpl'.* coullar, Indubitate antiquitatis epiftola» «x fcrtpto» rum errore faifos tiiuies ptxfcfe. *aA at.* aea «.

»

//Mqutf li«^«)r, βήτχητιχνν trt.M fito vpvc «pie*· A «Mty Θώ, èit won Γ*τϊι, «tuvüduS» v*7c «a··» raXatç, Xwrw;, d W fur aura. ταρ« tütv fîRXvvT» Xewi Staççpà «p«f TaMfolw μτναλχτίι xx^apa'nrrr, atavyx&nt it~ tQMtrtuâf. art toMnnts Ài tpyw Siitfpnuys · Yttnùs Si φυσ/c. aoxoa* άη.το'ν trt τν λίγ&» nfàpvtvv τν» Xc/rdr, 4 dCJaxvï»3Ou «cqul GhtS TNtpà wns àv^poirws sis Stw xeiiwtr, «»X ris àa-wtxiis, njî trirow iSnuqeaû^. • γβφ Xftjras tvx όνόματι, «>λ' αληθώ «P· aîtivt* «» XÔF9Î xûtt®· Vwâs. 'àuyiç γοίρ γίγοκα «r^perCb* e rapxa^wç tx Μσρ/eç. ηύ γάρ xtxXnpoTO/ γόπν, ή μ£κ ® irirnrrn, χι/ni of! -ηù- ■ηο ««λ«Μ«<vAm Il «ri X&ii «ό«Φ· μ - 'Λ ■ . , l i v . 'Y . pornrot, ok «» . «^γαρ Uu αίτημα · Xesrei, «p« Ttiveavi γραφα liαυλ®*, λιγων. ?rt i Γαραηλ trtvcjt ix τνΛματiχίïi «χ·- λνυθώσικ ιιξα . Sri Xosis iιu à «iψ« j r Si Xetrcc «x li2, ipa, ô μη ^μοιτο, βûπ Λ·τ®· ώυ. συ γάρ λίγ^ , οτι «pè Mαρία ®ûχ lj Z. Yfptuiaç Si σαιιηπμαρτυρβυντ®'* nû itpou liδ«σχ«λου, ότι v τ/^α ιώ β Xçjrvs. ii qpi I'wamiî β Αογγιλίrη λίγ^ι · ότι ce αργή lui β λόγφ*. αυτό λίγ^ι e' wv oifxXticef Âly&. ότι αμιώ άμΐιϋ Atyw ΰμ^v. <βρ7v Λ>τ«μ -Suiâu, iyi ύμι. vi χ«λ* ή γ(- «i wvt' · «« '' M®* nî M«· < Γ ' x . w igq «-u u ifS _.pre/e ie< nS Γ»θ« · τι χο/λια, ylw i£i«v τ«σα τùi iμipα mj σου, χατη m ΐργα σου, iyq ' τώ «p«ξH(, χατά του Knew, ό'ί •Π Tocrnp X κ i r £ χατ« τι Χ^γϊ αυτνυ · ôs 1ΙΙ Xtiroc, Θiou duram, >i του παTo σνφΐα, iτ Xrç*; 05..* 05 ·l'γ » ytywf «αώiον, ημανυιό . laenttp γάρ erposàft9n Sri οκμί^β&ηανν tù ιμοίτiχ, qjq γiγονO* -&---- ii&iχθη TO «pOppt^tVTO, oôrw VWfJ^J •ni dv >5μ7v α·οχαλυφθi*τη, wtu it wprv ημάν ywe&n · ump στ< itu τηiiμχ άγιον, ύσι Si x} rui» άνθρωποι μη eiSirtç, R tn xvti^ pue S^tvr · otpet" μχ rliù txRVaw ccyvwiw ix lw τηΐμχ «ytw·, «πώτυ, iSi Stà riu <rv •ywe/otv Tctrnti xxtï^h oyaw/a . άίσχφ λιyn* 4 «irrr/« ήμύν &tS ιnφιοανυΰιυ σησ/v« γχρ τ/ui ixirie» τιώ αιώ tp^»- v·»/4» ns γραφα · ρδι» γαίρ xj «βρ/νσι ην AV- Tro^Hfltf τβτχσαι Operor, inXo* τη ταρ ημών γράμματα παοτπ πΐ α^σβυπβ) · βη γάρ χνρόί Tli άΐαφυiμΰρΜ «ρΛγμοττ^τιχω ÀtyopSps ' α'Λά p tin iuTvitiv H'σαία θiov iχupov, θών τοα§<·» χυ/ώττΗ, »$JM παρθόβν όν γα & 7\χμfiavwav. τi οαυ ιpγη writ τ« χηρύ^μχη ; mç T»? xtcioç IVS« Xe/ro$ · wrc eu* ne κ » iù>· ®OÀ/f ^βφ μιτύ τι ΐiστότΜ ηχ àtff}p£rui û •we «£&/χό* · iSi οiχο μιτά τ» οί'χοiiστο'τκ τϊ xrlattms αυτί» · χώ γάρ οόόί ποπ «vόλΐi rttwpjeÇfTw τύ βασιλύ^ nii oiχo τι χτiσ«vW άι πολκ i βασιλ& tM^mt τβτi. «ii

ret. At Joannes quidem in admiratione erat, ·*4/'*· "'l enim neque pane vefceretur., neque vinum „ biberet: ChriAna vero (ut feriptura teftatur) 4 edebat fic bibebat ; atque ille quidem in fo> litudine vivens, afceticam ijtam degebat, ut Deo placeret : Dominus vero Jefua verfabatur cum apoftolis & reliquis, non feparatus ab eis quibufeum erat : & ob id plane apparebat quod ChriAus magna puritate & juftitia incomparabili, Joanni antecelleret ; quia in Joanne quidem erat opus & labor juftitix, in Jefu vero natura . Abfurdum igitur non eft dicere, hominem Chriftum magis Deo placuifle, quam omnes homines, ad habitandum in eo, idque fine dura & laborio- f* exercitatione juftitic . Chriftus enim non i°'° no™™ . <«l «™·«„«® Chri«™ J·- £"" > l?' "ft *'"« 'i?*'" V."*!·"1 > 'I* f*' élus eft homo ex Mana incarnatus . Non cnim fortitus eft unaionem externam, ficut nos fortiti fumus qui ante non vocabamur Chrifti ; ipfe vero femper prodicatur Chriftus dominus, ut qui eft . Nifi cnim citet Chriftus * ipfa per fe res, an non fupervacanee feriberet Paulus, quod Ifrael bibebat ex petra fpiritualt, canfequente eas petra, & quod patra erat Chriftus ? Si igitur Chriftus non erat, (quod abfit) neque Verbum erat ; tu vero dicis, quod ante Mariam non erat; at Hieremias dicit, atieftante fimul facro do&orc i quod, petra erat Chnftus ; ficut ait Joan- ™™v»"?«l·Λ«/Λ rrrnip.<r,iMm, ipfe, ?' % 1 Z', fwrn uhv ypwa y nvtiivein jicrci 5 r&v /«»». Et bene icriptum eft illud, quod non ra-jZ* ». tot ,10 feriStAli ifftnt IAn Verbi, Tu es unus non capientium, fed potiùs ferpis fuper pectus & ventrem, terram comedens omnibus diebus vit® tux, fecundum opera tua & aftiones cogitans contra dominum, qui eft Pater Chrifti ; & contra Chriftum ejus, qui eft Chriftus Dei virtus, fapientia Patris, qui eft Verbum fempiternum: Cum enim effet tternus, fatius eft puer · c·· genitui nobis filius. Sicut enim prodiftum eft., -*quod divifa funt veftimenta ejus ; & faftum J··*" eft, perduftaque ad exitum qux funt pronunciata : fic intelligimus qua: nobis extremis temporibus revelata funt, cum eflent antequam a nobis cognita cifent : cujufmodi eft quod erat Spiritus faoftus. Sunt autem etiam nunc homines qui nefeiunt an fit Spiritus fan- iβ< »»· âus ; an propter corum ignorantiam non erat "Spiritus Sanâus ? Similiter non propter tuam ignorantiam cunftos tenet ignorantia ; ficut ait: Incredulitas noftra non commendatJuftitiam x·»· j. Dei. Non enim propter tuam incredulitatem fcrutamur fcripturas ; nam jam antequam tu fedem Antiochenam occupares, litter® noftræ omnibus presbyteris haec declarant . Neque cnim nos eo confilio ifta dicimus, ut ad ca qux excitantur, refpondeamus : fed ante Efaias ipirituDei afflatus, Deum fortem Deam puerum tf"{ « prtedicat, & virginem in utero accipientem. Quid *' 1 igitur contra divinum praeconium venis ? l/aus « c»r f enim dominus Jefut Chriftus : quare non duo, fed-unus eft *,^|iquidem civitas cum domino non numeratlir in unum numerum; neque domus cum domino domus qui eam fabt icatus eft : . nec unquam Civitas cum rege fimul operatur, neque domus cum eo qui eam fabricavit;

'^* **. 'Pfl P't le unitlo. Chii· flutrnlm unfldm iienifr. ret, ipit lutem Filiu<4c Vribum, f*- flut· eft ipfa

Ptt uiuQntm nvpoUau* cam.

•it: iwjue rei onquem vocabitur civit»»; ne. que civitas condet leges ficut rex; neque domus aedificabit & docebit alios artem. In unum autem numerantur que funt ejuidem generis, ut homo cum homine, cum Deo Deus, ficut operari etiam potiunt. Extrufus rjeverf es, qui non potes neque duos Chriftos, neque duos filios Dei dicere; neque duos unum efle lanquam unam perfonam. Forma autem Dei, Verbum ejus; & fapientia filius Dei, & Deus ipfe, femper exiftens uni pctfona, &. una hypoftafis perlonz. Non enim poflunt hate efle in homini|>us: nam ratio hominis, & lapientia, & poteftas, ac forma, partes iunt unius hominis qur non per fe fubfitiunt; led una» turque harum non cft homo, neque filius hominis Se igitur & forma Dei, Cx verbum ejus efle-non poteft homo perfeftus, ÏΛ efi perfona: forma autem Dei Λ Verbum cum ipfo Deus & filius Dei, Verbum Patiis eft, quod per fe eft: Sc fic contcfli funt eum fandi Patres; & ut confiteremur ac crederemus, nobis tradiderunt. Demonftratum itaque eft manifeftum efle foplutma, quod formam homin s, hominem appellas: ἀ formam ac habitum fervi, fervum: quia forma Dei eft Deus. *Cinfixe autem qui :› mortuis furrexit, mortuus efl & f'ixit ut :n mortuis* ÎT *vtvis dominetur.* Deus enim eft natura, qui in omnibus dominatur: & excitatus a mortuis, atque agnitus ex vulnetibus verus Deus efle, qui fuerat crucifixus, furrexerat, & aequali honore *Deui dominus* a'I horna ptatdicatus. Dominusemm & Deus habens in manibus cicatrices fnrrexit, qui fuerat propter nosn-ulneratus. Deus enim apoftoiorum erat, qui attredatus eft, non natura a homo, fed natura Deus, qui hxres yentium eft, & omnem judicat terram fieu" l^riptum eft: *Surge*, inquir, *Deui on tuJu its terram, quoniam tu ert› farer in ci* ihs jenttfas*. Filius Dei, qui eft Verlum Chriftus hares, mortuus eft poftea pofl fer vos ftios prophetas, ficut ipie m evangelm» dixit ad eos qui occiderunt pVopheras· Quomodo ais tu hominem efle eximium Chriflum, & non resera Deum, & ab omni creatura cum P.itre & Spiritu fando adoratum, incai n.itum ex fanda virgine & Deipara Maria 7 Propter nos enim soluit naLi ex muliere; unde & paflionem pro nobis iufcepit, qui *Je exinanivit & Humiliavit ufque ad mortem, mortem autem erutis, eum effet anoqui ^tqu.iiu Deo,* ficut fcripttrm eft: *fafius ejl Jut› lege,* «pii fecundum divinitatem legislator eft, *ut eos qui)uH lege erant, re,iiinereti) adoptiontm fisiorum reciperemus,* ficut ait fcriptura. Unus eft Chiiftus qui eft in Patre, coaeternum Verbum, una eius pertona, Deus invifibths, & vifibihs fadns. Deus enim appa-u.t m came natus ex muliere, qui erat ex Deo Patre *genttus ex utero ante luciferum,* tanquam ex corde Verbum ex Patre editum: bc fimplex atque expers partium Verbum caro facium eft fecundum feripturas; non divifum in cainem ic Verbum, quali in homine habitet Verbum: hæc enim fuga generationis clt: fiquidein jam inde habitat, in quibus multa lepeilcntnr manes una autem & fola virgo filia vttx genuit Verbum vn ens, & pCi '.c lubfirtens, increatum, & c; valorem; qui

Thiispf. ›.
ctU/ 4.
r/41 1.5.
7.»,

Α* κμοθιτκ ‹κ » ηλκ. Hi um ■*··ɤM› χ·δ·μὸ‹ΓΗ. Hjr ΐϊϊάξκ irtps; *ν Si. ἀΐi&μδηι η ὁμο^ιτ, « ανέρωτο α'Ιφρϋνρ, ι$ ὡ θιὸ · n' ΐir- wnt. »χ/3»'3λητ«ι ἐν nS ὄνrt, μ*π. Jûo X^j-r‹*e,ju›in iuo u/οὺς τβ ©te Sniffy* Jiytav, μήτ πβ οὐ ἰὐβ, ὁ ci^pvtsvnv. ἡ τβ μ^ρφη i λi^ο αυτβ, χ} υιό Θά, κ$Μ Ghtii αυτὸ ἰάμολόγτ.ται, tv οσωπον w* ἀfi, xj μια ὑπό αακ UDpvnàun · en yàp Svoavrot iβνατ. f'»' τβώπι· λόγ% yatp αἶθρωιτβ, KSM ‹τοφία, xj δὑχμι, xj μορφή, «ïuirdcara μιpt th tvôi tàdpÛTH ^ttûf›Î4Tiu' αλλ' ûx ανθμ*«ο "κχ-Β ςw Αί . erui if›x ὅτι χ} ἡ μορφ›! · τβ Θιβ, d λό^ α'ῖ'τi ανέρωτο? fevat i ^ιωocvtui αυ'ηηλη, rryn›› uspâ-o-onrer r Si μορφή r» Θιβ, i^q ὁ λο'τ^· pur αὐτβ Θιο, iÇ υιό ©fà, σηιττοΊταη Zcvoς tnt τβ^·σα'?όi. true ο'μολό^-Γοτν duti» cî dyiot ΤΑτΐμ, K3M irapiStiw τ.μiv ὁμολο^ΜΧ, iyq tttr ç Æmh. èfànxnu t» τ® σόφiεμαι àSûrxnv àv‹r« λi'^,η; τἶιύ μορφiιυ τβ ανθραιτβ. ›C &λθ'/ τiιὐ μορφiιν, ἡ •χτ'μχ τβ i«λβ, Sict τ® iΓ,αι ©toy τἰχυ μορφiνα τβ ©re. d &' tx vi-xpùν avetça'i Xeirdc, ατιθβvi, (ζν‹τζν, tva JÇ wtpôiv xJ ζὼχτυν χι^ΧηΓ Qtèç ydp fct φὐ-‹rHj θ' x^dtoiy ατάντυν · iû avaràç, £ m- tx TJô ξαυματνν ©ίcî «yar αληθινό, ὁ -Αiφύ&ἴι, xi ἀvvτά, ομότιμε π ©ιό χὐ-αοi ὑχο τβ Θυμά χχρηττομ^Μο · d γ«ρ xt›e/^* ® Θιο ; , ivωv ον τ.iPσιν μωλ^τα, alter, ο η*ανμ«τζ‹τμ^υο Si ήμα * ©κi γάρ Τ ἀτοΓολων ᵒ* φιλαφηθΗ, β ψιχτΗ αι·θρ«το, α'λλα' φὐϋ'Η θιό · ὁ χλτρονόμο tSvâv, xtfreM ΤtâÛTW τἶιν γἶω, ὁ yiypocrtttt · antra yip φητιν, ο Θιό, xgXùiv rlià ybue, οτι nt χαταχληροιομήσ-Μ; tv rracn τ®7 ι'θη^ιν. υἶο ©« λὸ^ο tJv ὁ Xtirô; ὁ χλχρονόμο, οἡτιθαiΟ* vre-pev μiΓΒ txç i«λκ αΐ'Υβ τβ χρ^χρηπι, ὡ αυτό φι›7Μ θ'* f^TtswpK τβ α'αοχτiάαισα τβ; «ρροφητιι · πω τυ λiyes; xvSpwtaof χοσiξaιi-psnr Tw Xgxo», xJ à ©tôv ὄντη αληθινὀ? s xj ‹5pca-xiu'«^uoy irapa* ττχττκ χτ/στω η* τταξi, Vſ, ày!u ανΑματι, τὸν σαρχωθ/νπι »χ τη ἁγια Ttxp^tru, χ} -θιετόκβ Μαρία; Si τμχ, yip χα-ηἐiξαη "fyfàïat ιχ γαναιχό, t&c* xj τὸ πά-θο ùttfρ ἡμω, xarfS(ζ«r9, Χiνωτα ἰαυτφ, Tΐitτ&Λiθτα; ιω θανάτβ, θανάτβ Si caupe, lira ©tS * ὀττα'ρχ«, « ytypaTTOi · yiywcw ùirè vô- · imfXn μον ὁ θόχω; νομο-θi^î, "ιν* τβ ντο νόμον i%ac-ρ/οραση, xi ἀτολάβνμ$υ τiώ vio^fιτιάν, ω · yf~γρχτταΓ pi; ι ιν ὁ Xçjiro'», ὁ ων c* nS iraT»t συ-vaίόιο λόγο ἱν α'υτβ ττρότωτον, ἀόραη θιό, xi ἐt χη r^ào^op· ©ιό; χχρ iφοΜρv&τι CV σαρ~χι, '^υομ'ρ ο; ι'χ γυνχιχό f ὁ tx ©te τχξο; yfyn/ir·θiλ ιχ γχ^ρό; ωβ-ο ἶἶὑτφόρἶἶ, ω α'πὸ xxpStaz λ«τ·· τ/χττμiνο ι'χ ταi^ό;' xj ὁ αχλβ, χ} α'μ*-ρ. γiγονi σάιξ ὁ λόγο, χαπi τι γραφχ · β μι ιζομινο efi σάρχχ, xi λόγον, ὡ rfi ανθρωχον ο'χών ὁ λόγο; · αυτή γχρ φἶ/γνῖ ^ιῆο·£ω ' rjtm àtx dvv^iv Ùwtfc, C* oΓ sXpf^riTOvtvi το›λαι μητέ-

/ÛMdpfC · μία St μάνη ζνίκ A wait in wn«4mv, Mmdi*r mw mm cognoeit
e^nn w form Aoyvt, £ twnnmo · ito Deum ; fie Drum fupra ecdeftem, cœli febri- jm,. ..
«xrtrw £ w M m do οὐ »ί<τμφ9 «»ndi»rem mundi ; fetificantem
«' Jk-ntt-L AJ,, S vwpww/w β*» J--x- nm- & ΛηάΛβηiιιιπι ; non eft qui fenftificat fe-fum ωiM a Unaificat(>

•^MζiμP«· « «NK · pruipr »«r« « «jrra'Çomx, «λλ'»k nes' μόη yàp OtS ii λi·

«jlfc, w. quod quidem ab homine fieri non poteft, ut fetificet felpfum, vel alium fanftificet. Cum autem hoc ita did* fint, everfa funt omnia qua a te pranunri»· ta funt, cum ais, alium virum efle Chriftum prefer Deum Verbum, ab alterius Chrifti fubftantiafic dignitate differentem, fic unum Chriftum inhabitantem, fic opera divinae jutitie operantem. Quamobrem pudeat te dum Chriftum exponis efte fpiritum rationis expertem fic materiam inanimatam, terram in qua fol operationes exercet; terra quippe genus rei eft motu voluntatis carens: fic enim dixifti cum ais, infirmitates Filii fnblatas effe tanquam humorem terne a ficco. Vides in quantum abfurdi te précipitas cum dicis virum fumptum a Deo Verbo? ut neque homo poifit effe, cum ejus liberam voluntatem, confundis; nec efte iu« poteftatis; hoc enim eft hominum tantum fic angelorum. Salvatorem autem Chriftum dicis fuiffe defertum, non illi parcens quod in cruce dixerit: *Deut Deui meut, ut* Mid *me dereliquijii?* Defertum dicis eum qui ctat natura dominus, fic Verbum Patris, per *quem omnia Poter fecit,* quem fecit patres bornoonfion Patri vocaverunt; de Deo enim nos docuerunt; tu vero dicis quod Chriftus filius hominis non eft. X. hoc Verbum Patris. Nec Petrum reveritus es, qui fupeme afflatus a Deo Patre, Chriftum qui erat filius hominis, *Filium Da viventi/* effe confitetur: fic Thomam, qui dowt-nient fuum fic *Deum* ex vulneribus agnovit, cumque coram omnibus confcffus eft. Scriptum enim eft, *quod pro nobu dolet,* fi quidem triftitia dolorem efficit in hominibus nature noftrc, m Deo autem nequaquam. Incarnatus eft pro nobis ut pateretur pro nobis, ut tentatus eft pro nobis. Ipfe enim faâus eft, ut ipfe novit. Qyomodo autem ut novit » In fpecie noftraj ut quod homo non perfecit, hoc Verbum Patns incarnatum perficeret. Qui enim ex Deo eft ante fecula genitus, ipfe externus temporibus ex matre natuseft. Idcirco deicidsc funt Judaei, quia *domtnum glornt crucifixerunt.* NC M fi enim fuiffet Chriftus idem qui erat Deus Verbum, non poterat effe alienus a poteftate peccandi. Nemo enim eft qui peccare non poflit, nifi unus Chriftus, ficut fit Pater Chrifti, fic Spiritus finitus. Unde fic volens mortuus eft, & volens excitatus a mortuis, operatus miracula, qui erat filius Dei unigemiu. Ipfe cil qui petebat divinam gloriam. *E quam Iwebat antequam mundus fteret:* non quos hac effet puvatus: abfit: fed petebat ut tplc nobis mamfeftaretur ut glorificaremus cum fideles, qui glorificatus eft in potentia, juftus natura ut Deus non exercitatione fic laboribus ficut omnis homo ex numero piorum, quod neccffario. fequuntur defeftus. *ffon* enim, inquit, *r(I horno jttftus fuper eerram, qui factet bonum, Ù ntn peccabit.* Quamobrem piorum funt certamina & labores fic precationes pro delinquentibus: fit omne genus hominum a

vaw ανθμνχμ gyttiraur truant, i dytarou. ren* Sruc* ferik (χήπυν, fx^fSXant/ erixaV» vu th άχοφατταιi ύμψάνα, άλλ·ν àtâpa Tuiyvnit r» w Xesro'r wa/kot n Oîw Xe^w, ivbM Xeh'â irigt iζ άζηiμαη ^φiροοτα iÇ ?va Xesrw <7-*ar»fxàrru, iÇ cfepyîmt Tti Tîic iη(34«πλη$B tpyot. nntut ιάiλyηo mtvpa, iζ άψυyvt utàui no Xtsrw ι'ξχ^μivo, ^ηv ΰπ· ήλ/β CJttfynfjfyiuf yn yàp àrpoatpfrov M»f· in» yàf «ρηχα. τβ άόοιiματH τβ uii α'νρρηβθαΛ, λι'^νν, v η υ^ρον τη ynç α'πν τβ ξήρi. όρα «i πό<τηv α'τιπiαν χαπχφ/ρη; άvδρα "hiyvo «Xt^tp^éw vπο vi Oiβ λο^-β, ω μήπ άνθρωπον iunte wat Swovêeu, τ» αύπξβστον cuiriS φρρων, βδτ χατ' iξβη'αν ιδiαν' ανθρώπων yàp μ·νον τβτν, IÇ άφιλων. τὸ δi <Ταπ·ηρα ^ptro'v γρημον λ<5«i yrfyn&au · α'φπδὺτα * tcunwv, δ/ά τν λiyM àtaw txt aupH' ^ïiμη^ θπ μ&, Γνα rt μχ tytumhixti; nr φύσH xilejoy, Aôyor τβ χαζό, St β τη βανπι iποiησαν πατήρ, ομοβσιον τὐ χάζι ^μ^ον vπά ctyiao χαήρνο · π&i yàp Θiβ ήμα (δiδαξαν. X σύ St λi>4*, δη ο X ιΓο ὀ ulìî τβ άνθρνχν, i ix ter/ βτβ ο λόy^ τῖ χαζό, «δi τiν Πiζoo ^ηδiiθη rw ('μπνZβθòΓα άνωθεν ('χ τβ πα'ξ'ο, λi^οντπ τ» Xeirov τὐ utw 7$vομ$i>ov τβ α'νOρωπβ, utw τ»Θ(β τβ ζωντβ ὀμολο^ύντν · χ^ ηνΘωμάν, χρεiαν οωτβ, IÇ Θiόν, tu ζαυμάηοο txtywnôtu ajùtiv, όμολο^ήσο','τη txi xàontv. ytypxxm yàpy ότι ûxjp ημών oSuuàme" λ/πη yàp ôSùobju ipyàζiπιι txt 7 χχθ' ήμά ανθρώπων. txt St Θiβ βχ anas. ι'σαρχώθη ότιρ ήμνο, tra ? πάθη ὑπὲρ ημαν,. vi K. rupaàf&i ùxîp ημών. οώτν ^άρ ytyortv, Jç ο?δ(· πὼ ά oïS»; do ni χαθ' ημά, "» ôxtp » μ* χαπiρθωσiν άνθρωπο;, τβτν ὁ λο^ο τβ πνiξὁ ὀ trapxv^ek χαηρ^iάαη · ο yotp tn Oe» προ αιώνων, ὀ άυη tx 't\ànar i*. μiiζό. διά τβτν θ»«τύο: Γβδα/~«, ît h no xùfjov τη δοξη; ii'Oupvταv. «μη yàp lui a Xg/coç aùn'i à ὼν Θiο λό^ο, «η àSûran xivat αναμάρτητη ' βδ« yàp αναμάρτητη, « μη κ ο X ιΓο', ·i ο πατήρ tS Xe#rS, xJ ii aytor πντϋμα. οθιν Θ(-λνv απiθανι, χi iχὼν η>ιρθη, (ρ^ασ-άμ^vo τά θιοσημiα, vio vv τβ Θιβ/5α. o$υηi · aims iSïv ὀ τβ τὐ χάτμονfyfiffat · «πιτη ων tpuoc, μη ·$*/τβ > αλλα λi^M rlu taure χρο ήμά jfyitc&at φα'.ipvτι:·, tva δοξάτ^μεν durer oi πι~οî, τ». δ^οξασμ^ὑον do t'yut. Stv^ov J; nt φiσκ, ώ; &tov, β Xani άτχηaev, ù χαμάτβ, ώ πα άνθρωποi Θiο^βὼν, oi τη ·λαττώματîï όξ άναρχη α'χολβ-θ*?· ext Π yàp άνθρωπο, φηti, δ/η^ο exi τη yn,l, ὁ ποιη-«·« τι αγαθόν, xü άμαρτηώiTHi- à«> X^ayaVK, χόοοι ffS θ««Γ(βὼν, yj, πρισβ^αι t-xtp ?Ç5 cjratdr-

parvoufqueadmagntun caritate Dei erga ho-mines fie miiericordûi indigemu». Cbriftus vero non in exercitatione oftenfus eft per fidem de pietatem in Deum , ut jam difttun eft. Naturalis enim jufticiaAt divina virtus eft, *Sc* ipfe folus eft , creditus verus Deqs , <x qui requirit ab hominibus conicfltonem fidei in
.?/' *'***<um·. SL**€oim, inquit, *credit in met vrvet *« fucnhtm,* fil, S'*» *diligit me, mandata men fervabit;* & qu» fequunrur. Quid igitur confiteberis Chriftum? ediflere, qui nec unum, neque duos confiteri potes , neque Deum , neque hominem . Huc enim evadunt qu» a te difta funt : fiquidera neque natura juftum eum dicis utpotc Deum Chriftum . Deus enim eft natura id omne « quodeumque
m,u. le. bonum de ipfe dicatur : Tu vero juftum eum dicis ficut hominem qui ... in juftitia excreet: <ic enim homo juftifieatur · Videris eo inopi» decidifle , ut nefeias quo te vertas, qui nihil deChrifto potes dicere. Deinde dicis communicatione juftifican Chriftum, non natura juftum, qui non potes intclligere modum communicationis fignificantis communicationem qux vertatur m dando ôc ac-
fm cipiendo, ficut air Sapirntia Dei: *Fili prabe mûsi cor tuum, ut fias fapiens tn extremis diebus tuis.* Skut & alius propheta- dicit, quod
7«·' ή idem valet: *Voluntatem timentium eum faciet.* Voluntas igitur Dei pro voluntate fandorum rependitur: & *qui constentur eum eorum bominibut, confitebitur eos dominus coram angelis fuis,* ficut ipfe ait. & *qui compatiuntur cum Chrifloy ad conformationem gloria eiur vsnient.* Hac eft vera communicatio hominis cum Deo : fic poteft per fidem & opera digna recipi.

An» ᵃ w w φ β»0ρ^η» **λη^ρ»ίτΖ«« *tXtui, β^Ιμηρϋ* foi
Λ & àww Wfcerw i*à *vlftM 9t^-*
«Kwforpttfxntf. foeuji ^fogpetta,
θϊϊχii Jtfoyjtff ν»άρχ«· *αύτίζ tit* μόχβ xz-
Oeàf βληθ/νκ, ι$ *nùnMfl··*
*fee τηv^ βά^ιμoλογιατ^* ΙΠγηχ *b* ^pmrdfor
tk ἴμἴ, φχτ?, ζχΛηη *fis rir attira.* *ijtpa-*
των fuit τά *dtviijts μ** τγiβχ*, jÇjiî . r/
5» ôjuaAa^nTMÇ I Xezray; evxt · *un* for, *an Sô·*
«μoλο^ῖν *StwàijfyM , un Giàr, un âràpvmott.*
a *η γàp fpuç τ fifmfiSpM·* tira *n* * *in γάρ* φότΜ
êr'njqoy <wr»» *λίγ&* , αî Θι· X^ιτov. Θιo *γάρ*
B *fct * rSc* ... ay «^αθ& ...
ώ Si Sitmw αών Αι'vhç , *ά iv$Mnrvp* ir,f'
SnjFoatoom ae-xirriuf u rw yo.ρ Stityptnt·
tiç àxopov ixxsrtùr Qatvfi) μηδoά iΤζμν λιγHτ xrei
XeX»~· «τα *λίγίο* xani xonw/ay *$η&μ·&Αι ”**
Xtts'91', *ù* τη φότ« *St^w · Suvâftyfiζ voncat*
iit fcoroy τη xonw/α ιoσιληφζχν σημα//ο'βτκ ,
& φητ< ›Ç ή σoφ/α *τ* Get · uti Sos* ματ *rliù*
crbfi ttapStaOy r;x ηφo tir trinus ᴢᴢ *' wc*
»Ç βτ/τιτρίφΰ» *ιηρo <9ρoφήττκ λίγα* · θίλψχα f
*çofe/jfyu** auriy jromiTH. θι'λιμχα *ipx Gtu* θ«-
J^pucrt ôtrtuv *àvTtStSamt · ›Ç oμoKoγάνη àutw*
tforp άνθρωτων, *όμoλoγ^ήτovηχ* fix' *άυτη*
C *ἴμηρ^ΖΡ* φ *άγγίλωo turn · ώ άvη λιγ^ ·*
›Ç w *αvμvάχχτη* Xe/vJ, *fis αvμμoρφίoη* vξ»-
<π *τη ?oξι»ι ofiru . αΣτη γάρ* άληθση *κoηωνίΛ*
àtàptutt <9pii Gfir. xms Sia χἴτιω Sf^àkvou
βiivxm, ι$ φ *Ιρyωo.*

Pauli Samofatevfis beeretici decem quafiiones, quas Dionjfio Alexandrino propofuit

Πovόλ» Σαμoβ-ατΕΰτi *αἰμτaὑ* «ponia-RÇ *Sixa , as ttBpoirwn* η5 Πάτα Δ/owfo.

HOnoro vos tanquam honore dignos propter multam artatem ; & quia ftigmata Chrifti fertis in corpore vcftro. Etenim apud omnes admirationi eftis propter fapientiam & prudentiam : contumelias vero in me veftras nihil curo , quod me anguem ferpen-D tem vocas; deinde terra vefcentem, & abteitionem . Prologus ergo a vobis nunc feriptus fic ait, ut dicam quod volo , non obicurc, fed aperte : quare nihil proprium dicam, fed dc divina feriptura.

Â *O'γov μ(v vμωἰ itemμαι? vs άζιvτ τιμϋ ^*
x j L *Stà η ττoλvχρό'.'iov9 oτι* τη *σίγμαтα η*
Nei5-« *φίριη hi* τϊ *σωμαη ύμων. γάρ* χαρά χάντιΛ» θ«ωμάζη *hi σoφία,* ›Ç φρovήτ«ᵃ Φ
Si trap ΰμωι αoρo μι Σβριων ^(ἵ μoι λόγo · ζφη ίρηooτό μι άπoχαλΛ, *γηφάγη α^ρo nCn* , q$4
ἰχβoλίιν. i Sc ατρόλoγo à you *γραφέ trap Σμων, ωσ&ι* φησιν, *tv ftirv o βάλoμαι άvαραχαλiiiτηχ .*
TtAuju *tStoy* χαλ«, ά>λά τη θπα *γραφή .*

Πρ&τασii ά. *ηv Σαμoσατiv .,*

J<4« I». *Quomodo an (J firibis' quod natura Chrifins Deus apofiolantm efi ; ÌT non homo Jicut not , Cbrifixt 7 Videinui enim ire ad pajfionem , & dicere :* Nunc anima mea turbata eft. *Age, efi ne hxc natura Dei ›*

Πω *Si Αιγ^,* ›Ç ^ράφ«; , *oτ› φύ<™* Xt»-vo' Θio; Φ αιτoΓόλων te? , vjj *W%i. ανέρωτo* λλ?' ημά ô Xezroc ; *φαlηται γάρ ìρχόμ^o cis τ» πάθo ,* xj *λίγωv ' tuf* η ψτχν *μα ηti-psXXTTU. ΗΠ£, R nuA φvσί* Θiθΰ t'f/y,

R. BSPONsio Dionysii. E

A'xoxeWK ά. *τηv* Πάπα Δτovρβ*ιv.

Dei vox eft , & non hominis quales nos fumus . Neque lurhis iandi hominis eft dicere: Aiwne *.intn.a mea turbata efi:* ait enim
0f,t It Deus per Ofeam prophetam dicentem: *Quid fac>am tibi Ephraim y Ephraim7* Ifrael fcilicet dicitur: Adama autem & Scboim , civitates funt Sodomorum . *Protegam te Ifrael ' quid tibi faciam ? Sicut Adama ponam te , ficut 'Stboim: converfum efi cor meum in tpfo. con-*

Gin <ρ«Η», χ, «χ *ά'.θρωηα καθ' ruai y in ττάλη άγια dotty ώη rident, crt vu** ή *μ» ηταpatxtm· λἴγ^γάρ* oΘio *SiàQaifi* Tsirpe^tim Αι-^5-*,m' rlas Sta€fÎ 'E/φραiμ, E'φραiμ; ηηι* ὁ Γ<τρα<λ *ûprnu ·* A *'iαμά Si fi 'Σιβoiμ ιτoλ& Σoiόμωv · bitt-pacrirtiS arts Γσραηλ ; τἴ σι Ssaffi ; ω A 'Saucrôfi<ro~ μαιrfy fi ω Σιβoτἴμ ' μιη^ράφη* ή *xapSta μα ά>* τώ auurJ · *ίταράχ'Oη ›' μιπῖμί* λ«άμ». β *μη* vonjaw *xarà*

τη^νμχμ», α μΜγτκηλ/τωη Aturbata eft poenitentia mea

Ζα)Μρθ^Μ» rWÈfA^^ J»ùtCIr«ai tiuu9 £ Λ.
κνξγντΚ, broityηs, ιρχbvijneςυφβΗμλαΗ-
v^tStàQf^ni ,4<nn4c VdXntAr>+<Ar' J* *Mik ' on
tvi « ψ/χή μ» Tritipeumt; ωτα uv un «wh/v txt
i·*»» TM n^u^tfnt *v/« fri* 4 * "*»
pexntt x ψόχ4*Mï« in τ·, fwnniptyh 4 μιτκ-
>«4*(«r μαλîΜμ», tnt QW* xJ Λ nôy · «χ·ι· , Srt
«X «νθ/ΜΜΙο ifrv 0 VoÛpwOvi, MC *y*C>
rïç p&vffai Xear*c uioc vu &taùt λόγο .

ΠροτΜΰτ β'. τβ Σχμαηαποκ.

Tô, πιλότο ten ii ψ/χχμα toti devant, iiri τινο 3(λi< ομολογή<τ·^αι', ip » φύσΉ άν- τΐώ ^/ΐγΐνi;

Α 'nàxtteK β. τη Πχ'χα ûioyorZe·

Κχτὺ πχθοίί'ην ît dy^pdiw η μιαΰν we, ί ταίλ/ν «γατί;, trt Si χ^ ri λîΛτι<θ«ι. ήχ άνθρωπο «u· ό λίγων, οτζ πιρiλυτό; ίΐη ή μ» ιω ôxvotTa , tirU άρχ >ç 7» χνκμα η άγιον τκθηην tmvitu ό ΣαμοσατΧ . γροίφΗγχρ λίγων ό Παύλο · ιζ μη λυίΓκττ τν ωνιΰμχ τό άγιον., cr μ ι^φρτ- γΐ&νιη & ύμίρχι όχολυξώτίω . γρχφκ Η'<τα« χ λίγοντη r» Θιόν, τη β·«3βα™ v/xJv, χ^ τ«i μΰυίχ ματ£τ>\[ΐίγiμΐ!. wctBrôOtoç, ντνω χν- (tajxoç, iμi <η»στ Γαδχίων τά οτοίββατη , «τε τ» τνώμχ τ» χγιον λυτ«7τχα, « χν^ρωτο . ω ήη • μηο^ρη μίλλων ιργκδχι m τ» χ«θο ' atàxav ^όtov τ» τνώμχ η άγιον λντΐπν οι ποινή τη φανλα, ωσουύηύ ι^ίμονο'^ιηί Ày<«T»r. τροχάσω Si >ζ r» Μρημξΰ» tv TtJHVaua. τί ί ιν ολίγων, t/nk r^umra , C î\|λχγχ, eirtot 3r /« r-^irwav; fitero «uu c Στμο<τατ<&» τγ ηθττιίθ». r/vet ίγ- χχήλπτον et U£ Γιτραιΐλ, >ζ ταρωργιταν τόν άγιον τϊ Τρχχλ ; χ} ίπρω ' οτι it iδιχο ό Qtèg ô tntçtpw iiwr'pyii; xemi άνθρωπον λ,ΐγω. âpotΛvvήμτ/ο /τα- γ*4τ(/ύοργλιύ. « £i η λυχύμ^υο ιτroiy&ι rhst όργ^Α^ x«rtt τ$ «πiiθβντυν, « air «»ι γ«ρά. >ζ τ» λίγΗ ίαφ<^η Γητ?' ό Θiό , χμΐίiàukù λίγω ύμΐν , οτι Xftpi γΐνίτχι Α· τώ ·φ«ν<5 txi ivi άμχρτiύλώ μιτη ο^ν- τι; ^-!ιαλι γΐγρ«Τ'Υαι, ότι, ^.ητι'ν, άχοχαλύιτη·- Tau οργή Θ(ϊ ivτ'«ρ»>5 ixi «£<ταν αισ-ΐβ^χν, >ζ «Si- χίαν καρώτων τ τ/α) χλνθ««ν τ» Θi» iv αδικία xtrrt- χοντϋν.αυτη » οργή ra ©taxera AuTecatvw? r ùôy τ» Ofs, w Ofàv w «λη^ν^τ^τι xi rw Ttanpα ιλϋ- moOt ·ηα^Μ>χνχρχοντ» ϋ£, xj η 'ηνiΖμα. τ» χγιον.

Πρόηκπ γ. τη Έ-χμοτατίν .

Έημΰον αυτομί^ο οΐνvη χΛρΛτΥο^χΐων, iπιν αϋηΓ · λόταη w ν«ν τϊτ»;-, χ, iv fi<rtv ήμί'ρχι iγτρω asj-nv. x,f ηαγ& ο Λ.χγγ*λιττΐϋ , Ταγών · τβτβ Si ÎAryt Tft) η ναΰ τη α-ώμχη αΰτν . l xeeSq outs TU Tctpx rS γρχμματν ιγ ι, οτ< ή μβρφ»! τ» ïνλΜ ΛΠ^ό- -αη ii-η, « χ^ · λόγο η οΐνθρωη, ιζ à βτφ/α* μιecu δί ώαπίτχστν Λιγ« τ« Όρρωδίνη , xj ty τχρότω- πον · ουΰήν λίγων hvm r λόγον, Ηώτiφiχν ra rot- , χ} Qfôy auvetScov τη ηχ^ό · lζ η* , « μορ~ φΐίΰ, β γημ» , ίχ uxw'rumv Sfvxt τ<δ «τωμκτι, S ift

y. Filracit mxi ı gM m« diferMi BRkTM". J quomam Deus gg fum tf m bo- », 1» te fonSuf . <An cnu hate per Ofcam locutus eft, non manifcfte idem rurfus dicit in paf&one : Nunc ««nw »»m turbatu tfLf'J**·' ·· Quare nee in pafljone vox prophets fimfti eft illud : Tartans eft Mima meo ; nee in Ofee : Conturbato eft pMutenho moo : & in hoc demonftra , quod non eft homo qui crucifixus eft, fed unus ian&us, unus unige- nitus Chriftus filius Dei & verbum. '

Q_u æ s t 1 o II.

B *Sired feriptum eftt* Triftis eft anima tncaufi que ad mortem ; *deque vis itt confiteamur* ? X» *non eft netura homo, cujus anima triftis eft?* M '

I

Re spo nsio.

Secundum xfleftionem ineft hominibus , ut odio habeant , vel rurfus diligant quempiam·, praeterea etiam triftari . Non eft igitur homo qui dixit ; *Triftis eft anima mea ufque ad mertem* ; alioqui & Spiritum fanâum intelliget Samofatenfis patibilem efle : feribit enim Paulus : *Nolite cantriftare SpirUum fanilum in quo fignati eftis in diem redemptioms.* Et feribit Efaias dicere Deum : *Sabbata ve- efai Cftra & neomenias odit anima mea* . Quare Deus nec ut homo odio habuit fabbata Judxorum , neque Spiritus fanftus ut homo triftatur; ficut nec unigenitus iturus ad paffionem : led ficut qui prave agunt, triftitia afficiunt Spiritum fanftum, fimiliter unigenitus triftatur . Addam etiam quod in Efaia diihim eft : Qyis eft qui dicit : *Filios tenui mAii & exaltavi , ipjs autem me rejecerunt ? Dicat icitur Samofatenfis :* Qui rejeftus & repudiatus eft? quem dereliquerunt Ifraelitc, & ad iram provocaverunt fanftum Ifrael ? Et aliter: *Numqxid iniqua r Deus qui infert iram? feeundum bommem loquor.* Igitur triftatus infert iram Deus non obedentibus ; fi autem non D infert iram triftatus, non erit gaudium: fic quomodo ait qui mentiri non poteft Jelus Deus : *Amen amen dico vobis, gaudium eft m Itt t cceio fitter uno peccatore poenitentiam aptate ;* & rurfus feriptum eft ; *Revelatur ira Dei e<M, , calo fuper omnem impietatem, & injujtitiam bommum, qui veritatem Dei in injujtitia detinent* . Harc eft ira Dei in eos qui triftitia aftccerunt Filium Dei Deum verum , quod & Patrem increatum ficut Filium fic fanftutn Spiritum triftitia affecerunt.

Q/u e $ τ t o III.

~~Cum Judai fignum a Chnfto peterent, dixit~~ 7..·. ». · Solvite templum hoc , ά. in tribus diebus excitabo illud , Ü fubjungit evaugelifta : Hoc autem dicruat de templo corporis fiü . *Sfuia igitur htera tux continent, quod forma fervi* non eft per fe, *ficut* neque *ratio i/ominis Cf fapientia ; unam autem bppoftafim dicis crucifixi, C unam perfonstm, quam dicis Verbum Cf fapientiam Patris , tf Deum coaternum Patri ;* new *paierie dare formam* , nec *babil/rm,* nec *bypoftafim corpori, quod eft templum Dei:* nec *enim Verbum folvilur a Judtis ; abfit.*

Æ? ftd tempi** Verio, fient ipfe Jefas ^Λκαο τιθϊΒ. ιπ^αρολόνο λκταιυχόΙWaz'tfOf/xil ** <5^0/«· · ναὸ τϊλφχ, οἱ αύη ΖχηΙ'ησϊ.

A'xôxymç γl, τϊ Π«τ« Δμ «·<«.

I Sicut ignorat Samofatenfis omnia que di* vinarum fcripturarum funt, ftc etiam igno* rat quam vim habeat hax quzftio propoli* ia; cum rurfus ait, formam fervi efle fervum, qui pe/ fe ût; fic rationem ac (apientiam hominis, hominem qui per fe eft, efle definivit: fic nunc, labcfoâts iHis fuis, que non funt hypoftafes, forma fcilicet fervi, vel ratione five lapientia hominis, ignorat fic templum Dei folutum, fit Deum qui ipfum templum corporis fui folutum excitavit. Primo igitur B oftendamquodefttemplumfolutum. Pnmum teinplum corporis ejus, fonâi ejus apoftoji fuerunt: in quinus habitavit corpus Dei & languis: primum itaque templum corporis ejus, ut modo dixi, fanât difctpuii funt. Propofuit Sarnofatenfis quzftionem circumcda claulula evangelii: fcrihit enim evangdilla, *quod 9on ixteUexernnt Hjcipah ejnf, nifi qxendo fxrrexit a mortnit, & crediderunt fcriphera*, ÎT *verio quod dixit Jefxc*. Quod autem jjon intellexerunt difcipuli, nifi quando furrexit dominus a mortuis, illud: *Solvite templum boc*: in evangelio legimus. Cui igitur fcriptur» crediderunt difcipuli ejus? quz fcriptnra eft quae dicit? *Solvite templxm hoc:* Solus domi- C nus fua propria voce dixit: *Solvite templxm hoc:* fcriptum vero eft, *quod difcipuli crediderant feriptura*. Et rurfus adjungit evangclifta: *Et verbo quod di:;it Jef*.* Scriptura cor>linet, quod *adificanr dominuc Hiernfnkm dtf~ perfiones ifrael congregabit*. Æditîcavit tertia die fanftos lapides, qui a fundamento fuerant revoluti. Sandi enim lapides fundamentum dimiferunt & difpcrfi lunt alius alio. Idcirco ait Zacharias propheta: *Gledixr, exfetrge fxper pajlorem, & fuper virum civei ejus: percute pafiorem, ir difpcrgentur ovoj gregi I.* NeceiTitas vocat me ut dicam fuper quem paftorem gladius «xforgit; & quis eft vir civis ejus. Et f.cut gladius Gedeon in D Madiamtas, eodem modo iuppncium Dei in Judam. *Gladius Gedeon fuper Mndian*; gladius vero Dei fupet Judam, qui rexit viros fur civitatis- Adverte quod vir civis, Judam iignificat paftorem, id eft, ducem in proditione domini: viros civitatis ejus, quafi diceret nequittr ipfius, vocat Judros ab eo du&os; & mereedem dignam operibus fuis recepit gladio percuffus Dei, quod quidem cum propheia precognofceret per fpiritum, elocutus eft · Ac vide quod invifibiliter percudit eum gladius Dei: *Et effufa*, inquit, *funt vifcera ejut*, difteâa Dei gladio, quandoquidem ipfe fecit ut. paûor Ifraela Judæis percuteretur, qui digni fuerunt civitate ipfius E proditoris. Pereufltis eft paftor, & difperfz funt oves gregis: fed a mortuis tertia die fufcitaius Deus Ifrael, dominus nofter, difperfos aedificavit in fe, templum fanctmn, lapides pretiofos: paleas autem igni inextinÎuibili tradidit. Templum enim Dei quod udzi diifolverunt, apoftoli funt: fcriptum eft enim: *Et habitabo in ete, (f inambulabo, & ero eorum Dent, iT ipfi erunt mihi papal*»..

tfrrtp ἀγνοϊϊintona τά £ θ«α >ραφ» · Σάμο* ΓβπΧ, τ/α Sfrautv τη «ροτηο'Υο* τούτη ἀγνοὐ, Ἠἰλιο pSfi τ(ὼ μ/ορφαὺ τἰΧὑλχ Χἰλον ἰνwtÛsoto λίγο» · ›Ç Ι λνγοο, iÇtüZσοφία»τϊàv^poinâvΒpomov cowtranrofjrâpifa. iÇ vuiÛxtow «ιθμ*θ7»ἰΜ* «ντὶ μή «m» ὑνοτάβ-η*, τη μορφή τϊ ιβλ*, ητ»» τβ λογά, η σοφία τβ ἀνQptimo, ἀγνού ι£πν ναο'ρ τβΘϊβ to λυθίντα, › Θιὸν ΤΟ ἰγύρατηι w λοlυμίνον ναὸν τϊ σώματο ανrί. τρωηο το/'ναυ τβφατήσωτί ὁ raoç ο?α^ύ .\ρϊη ναὐτϊα ὡμχη Ilvτï ὁ^ιοιαότϊ^όσολο Α ἰνώ^τέσΕαζτιθίχ Ἡ ἀγήί αὐτὶα χότόλοζ,ὁ«s ΐνεΐχηrῆι σ$μκτSθιΒ, ›Ç r» αἱμα. τρωη ναὸ τϊ σώματο αυτΐ, Μ τρούπη, «' a^r« μαθηται'προϊτόση· ΣαμοσατΧ, »ιμ%/σα τἰαι ▰▰▰τβ £αγγιλ/Β· γρανκγχρ ο Αaγγιλιγη Ι οτιηη Χἰβχ ἴγvuxray or μασηπί ἀυτϊ,ύμή on ἀvi η tx ijtfvfxptj»· ^fr/rdtrav ry ^ραφη, ›Ç rjS λο^φ S» fJjrfv ô Γησϊ · οτι St dx ιγνωσαν οἱ μα^ητσί, η μήοπαη η txἰfΐ vvtpeSv ο χὑ&ο, τ», λύσατι ΤΟ ναόν Τiw,* η^νβησα».& κόιχγραφἵουΖίiτi &σα» ο'ι μα&ηταιάυτϊ; avιaist'γραφήήλι^Βσα' στίλὑσχτί to ναὸν τϊην; μόνο β χὸ^ο hvîv aùnAsxru' φωνή, τό, λιΛταπ to weôv t St iv · γἵγραττονSi οτι ·', μαθητα/ τἱγραφή liΛΛσαν· ι$ αΖ^ι τρο ἰ^ησιν ὁ ‹Εαγγιλι ·ή, ὅτι χ,τώ λφρ, ον wrtv ο Γησϊ, ή' γραφή ττριίχρι, οτι οικοδομών ΐ'ιρσσαλόμ ὁ χά^ιο, ἴ,τά Χιαστορά τβ ΓσραηΑ tirtxuvx^f ψχοΧόμησ» π) 'ξίτηήμΐρα τϊ ἀγί^ λι$*, τβ$ ἀοχυλινθότβ α'το τΒθίμιλιβ* α'φηχαν^αρ οι αγηιλί^οι^· $τμιλ/cv, ›9 ι'σχορτπ'ο&ησαν χαθ' ιαυτὑ. Sto λἵγ& Ζαγβτ* eJai ὁ πρβφήτη · ρομφαία (ξιγόρδητι ἴτι ην iroipfya, iq tir ανδρα ιηλί τἰυυ αυτΐ. χάηξον w ΊτνιμΟμα, ἀj Χιασχορτιιόήσονηι m πρόβατα τη ποίμνη. » χρ«α μ» χαλι? Uirriv tirt not ον ποιμ3μα η ρομφαία Μζνγύριτσι, ›Ç τ/› β κ'ηρ ὁ πολίτ» αντι, χαθω τϊ Γιή ρομφαία tirΐ ΜαΧιάμ, κν ακαν Çσrον Λ η ΓΒ ΘηΓ ἸΧη tx̄ĩ IVSav. ρομφαία -η Γι&ωρ κ»? Μαι‹αμ· ρομφαία St ιπί YùSa» to ποιμάναvπιτΐ τη πολιτύχ ogutb" ανίρα. ορα οτι ἀνήρ ο πολ/τη, Î· Γἰδφ Χηλοί, to ποιμάνανrα, τἵτ ἴτι τον ὁδηγήaavru ιπί τη τβ χι‹« «ροΧοσία Ι ηύ ανδρα τη ηολιηίχ . χυτού, ω‹τ»Η τη χβα/α att/nT r* Γu'Sa · τκ' ôbtytâtvntf, ἀηάρ'ξαvτΒΙ. ›ζ ι'παξ/ον ? ἵργνν tuiΤΒ~ to μιύνν antλαβι, vατυχθοί ὑηο τη τβ OtoS ρομφαία ' cntp χρογνα'ἵ Ι«β^οφητη Χιάτϊιη£μαTo ιφ^ἵγ^αη. xj ὁρα οτιαιοράηχ αυτόν ^ιτάτοζη ή ρομφαία τϊ Θἰί, ἰζιχυθηταaηλχγ^α αἴυτΐ,^ * Stxatra m» ὑοη Θἰἵ ρομφαία, χαδότι to notp^pxx. τβ" Γ'σραηλiirowtmàn^GUZaiùaη τlaSa/wv,tiraξιων τη πολητίαι αυτΐ τἵ ττροΧότΗ.ιτατὑχ^η ο ηοιμἵιυ, Ç XiM-χορτι&Μαν τη «ρόβατα τη πο/μνη. αλλ' ανατά τΐ^ἴτη ημΐρα ο'Θιὸ ·ηΓΙ σμαήλ ὀχύΗοι τἵ ΧιαβΊταρίντιι ὑχοΧόμηοiν C* kwtjS να* ἀγιον, τἵ τιμά λι$&. η Si ἀγνρον ιrupτà‹r&trp ^αρίΧωχιv. ναὸ γάρ Θἰἴ, ον χατἵλυσαν ο! Ϊ'χἰχ7οι, οἱ ἀηκολοι. γἰγραιτται γάρ, οτι ἀηιχήαa iv αυὐηἳ, £ ἰμηιρι πατήσω, ισομαι ἀυτϊΐ Θιὸ, αὐτἰ‹ ισα/τηίμοι λαό, ι^γαρ ζωπν * - * * *

7m. *»/·/- μ ,' "ζ* "" I

2>c

A

Qiatrio IV.

Scriptum eft in evançeliot Et accepto cali- t,, o

te mter vos: Hic calix eft novum teftamentum in meo languine, qui pro vobis fimdetur.ÜMOMod» *better eft [anguisincorruptibilis, fi dividitor* Φ* *fundsturi*

Resfomsio.

Scimus pulum »d «ndudendam msionem ,uaorMB &pBn,iiafi ««morumMhh. & λιογ*η* ©mm Amentia ——Λtitum auftoritates non paucas Balaam ..^ims alienigenae pofuiffe ; unde apoftolus: *Faünt fa**, inquit, iaAp>**r, *vos me caegiftir.* Cum igitur proponas que non funt in exteris, cogit me res, ut in hac quzftione quam ponis , non a Tapientia externa conclufionem propofitionis petam . Quis enim unquam fapicntiam externorum, ex quo ceperunt loquffâbulas, nominavit Spiritum fandum, aur fanguinem eftufum, aut divifum dixit fandum , vel incorruptibilem, vel vivificum , nifi fola feriptura divinitus afflata? Unde apparet nihil te fcire , neque humanae difcipfinz ; a feriPtur* en*m divina tantum diftas , quantum coelum a terra, ut dominus per EAiamprophetam dixit: *Sitit diftat calm* λ terri, fit tf»i. u. vi* me» viis veftrir ; Üf cogitationes veftra i cogitation* me».* Nos fideles , & qui veritatem agnovimus, *potivit Deus torrente voluptatis* , feriptum enim eft : *Domine in calo rfa n' mifericordia tn», & vtritit tn» ufyu» ad* wu*bes: juftitia tu» ficut monter Dei; & judicia tua abyffu* multi : dominer* d* *jumenta favebis domine : quam multiplicata eft mifericordia tua Deusi Filii autem hominum in tegmine alarum tuarum [peribunt ; inebriabuntur ab ubertate demur tua, & torrente voluptatis tua potabit eos ; quoniam apud te eft font vita, in lumine tuo videbimus lumen . Extende miferitordiam turn [cientibus te ; & juftitiam tuam re&is corde . In tegmine alarum tuarum [peranf non commovebitur* . Non movebunt me quz manu Samofiuenfis feripta funt ; feriptum enim eft : *Fton veniat mihi pes [uperbia , & manus peccatoris* ae» *commovebit me : illic ceciderunt omnes qui operantur iniquitatem ; expulfi [unt, & non poterunt ftare . Non oblivi[car torrentis voluptatis ; [ont enim vita eft ;* Ô* *in lumine videbo lumen ex lumine* . Spem habeo in alis ejus, qua corrumpi non poffunt, quz funt manus divina, fic hominum creatrices , & quz vitam fuppeditant: quz oculos formaverunt ; tetigerunt mortuos , & revixerunt : aurem plantaverunt ; manus Dei Ifrael, qui eft Jefus, id eft, torrens v°luptatis, fons vite, qui eft apud Patrem Qui eft Chrlftu$ Jefus, fomta, *in Auftro, ¶uirfa convertit captivitatem noftram* . Refpondent cairn partes ad Auftrum Palzftinz in eadem ferie & ordine ex adverfo, ficut feribit apoftolus refpondere Ægyptum ei quz nunc eft Hierufalem in eadem ierie & ordine : nomine enim Agar Ægyptum intellexit cum Arabia. Venit id eft, hircus digito Dei ante delineatus : fic enim figura per Moyfen ante delineat veritatem fignificatam. I>uo hirci

---

»c 4* » ** ''£ ™
Φ »·◆*, X, w Mwn«

rwç xx *ολιγκ nVtam awpom ύλβγτη τη* Βαλββμ. *Sri λiyo* i* «τοΓολο . *yiyova* ztywBtes *ΐμΐϊ μι Ivіаукіσαη. Snv ou» to fa im* * opeβαλλο/, *μι ri τράγμα·* Χλiώ & ταΰτ»! τi «povw«< *λiγη , tnt* μi *oiro* τiί σvφ/ac iw ΐξζθο* *συΐλογίσωμα! τΐώ mpèmorr. τι fap* *f»i do'I *fydc»* ΛφΛ, * «·* ήρζανη λα^«vτΰ ψ/^oiΒΤΜu , *mat iron* xnfyu» *«γιοι, χ αφδαρτη,* i ζωο*κοιον, ν» txxuofjtyj»,* irw μτ^όμ^uov, *rdμη pivot* à *^foxydL-'o γραφή; ω?ι ou#χ Sût irtv,* ofx<rae-ar, *τΐώ βiνθpντMω irouitexv. wfcfapQto*»vXr« *γραφέ* cco^hc, carer *· έpavo duo* ris *faç·* χαθώ HOT ό *&toç* H'β-«/χτη *mpq*φ»τ»· *Sri* cy ψο'τβv α«ι^« d *upoaeç* «τq *τη γη βΰιν «ζiχM χ oiό μχ* «το *ffS ôî<3v ύμόν,* *i^voήμβπη vμύv* «*τά τi *^ιβ,voΐχ μη. ifaç* ôθf& *dmùrm τι τκ~οὐ* , χ} *iηγνvχότα τΐώ αλiβη«v,* τiν *·χτ<μχρρov* τ» ^"pφii «σηΓ. *faypttvnu fap'* xûez, cr τ^ */parti* το *iλοό cru,* χ «λήθ^χ *σv ôtes* WffXtJv * » SiushoouÜi *<ru , «<τ« όρη Θi»* · id «βφiαπi βτi *iβνoτo* <χo>λ>i * *βiνθpvνη ,* xrim *σύβτκ ni&t* · « *Iaoλή^ηA* το τλιό συ ο Θiο . *m ii uiot ivθpάτav ύv vηiκp* fjï *itnpùyw ent* <λτ«<π. *μτ^ιχ^ήτovηu* «'το Tto'rxm *oiκηση. £* 7W *γύμιρpav τη* Tυφi <r» ironns *αυτή · dτι* τβ*ράσοι rnifa ζ«ϋ · Ci ni φoτi* <ns *o'ψόμéθζ φω . Tupdmevm* τ» *tλτΰ ση* τ»Γ *γηώσ'Iατοί* σζ, ärkùitqjqocrtuku σκ toΤΐ dC^Arr *τη καpMa.'** OV <rxi Jm «* A'" *'rnpifav αυτή * iλτiζων, η* «αλ&Ή *μτώ γρα*φίτηι τβ~ *'Σαμοσαηω . γiyρατπvι fap · fa iλ$iη> μοι* nie *vηpηφavia , γoάp άμαρηολη » σαλ.<€σοα μι; txêè merav τάvη οι ipγαζόμ^ι* tLuj *σαομΐαv, ϋζvδησαοι, η μη ifaàmu rlw«t. th* ^tefappu *τη 'ξυφη* β'χ*tιτιληαημοα'ΐτηγη *7«P ζωή ttt,* χ} *ύν τ<4 φωτι oχ^ομαι* τi *φάi n iχ* του *ψωτό ' iλιτiζω* η$ res *άφθαρτη αυτη πήpvγα . «? τηη* rct/'v *ai & <aι,* xj *δημιvpγoι ανθpώηωofacpτ , ιέ) ζvη χopηγoi·eu iτλασαv oφ ^αλμχ .* iψα»*n* vfxpJv, *aviζησαv' iφύτ&σοα ωτiov ai faipfs* TÎ *Qfa Γσpαηλ' o iπν Γηση ,* ό *-χείμαρρο τη Tvφη ,* i *Tufa* τi *ζωή ,* i *r« *uapà nS uaTi, ® ebXtfasrmrüç, i^fapfa,* dee ^vo'τ«iτ/rptψτ *tlus αιχμαλωσiαv vμωv. σvτοιχόi fap* τ» Πβλα/Γiv» to'ydrr« *μipη, ω γράφ^* d «'τότολο , *τav A iγvτηv σv -oιχiiτΐivtw ΓφM'Oλημ. rlw7«p '-γαp A ιγvτηv iηaλτσi βvώ* τi *A'ρα^%.* ηλθσ d *-κpoύιαγγαφο'μτvo χπμapo iaχτvλω* Θi». vru *fap mpoδ<«7P«Φ«4* ife *Mωvσiω d τότο ^συμaiη» τ(*£* «λijBsMtr * ûχκp apt*σiω ivo χίμαpοι όμοοίiϋ ηγovτη*

hirci fu-nili forma pro remiflione adduccbon-tur ad altare: conciuntur duo hirci in far-tem etum; erant cmm per omn.a itmileffe-eundum hypoftaics & iecundum formas: fic enim juiTcrar Deus Moyii. Imponebantur ca-pitibus hircorum manus iaccrdoium (èrant enim duo hirci fimul ad altare illigati) ac-cipiebatque facerdos alterum duorum, &ma-âabat: & poÜquam unus ex duobus mada-ms erat, dimittebatur alter vivus in montes, unus ille qui fadns fuerat particeps fangui-nis & foriis madati ; aderat eniip fimul cum hirco fibi fimili quoufque fcciflcuc qux fcri-pta erant ; &. immolabat quem volebat, qui erat olim tunc temporis facerdos. Hxc prse-delineatio figura erat Patris & Filii: ducen-B dus enim Deus Ifrael Jclùs Chriftus ad ian-ftam fuam & vivificam crucem, ad altare Dei, non ducebatur iblus , fed Pater erat aim eo; ante enim quam iret ad crucem , dixit fan&is apoftplis: *Venit bora, quando omnet relinquetif me foium ; jed non J'nm fclm : Pater enim qitt miifit me, metum eft, & non re.iquit me folum.* Itaque perdufta eft ad ve-ritatem figura quod *non rapinam arbitratus efl effe fe aqualem Deo,* qui crucem ftiftinnit, qui eft ipfius quidem Patris Verbum & Fi-lius, nofter vero Deus & dominus, in cru-

r/-.'. >u ce exaltatus, dominus Sabaoth; qui conver-tit captivitatem noftram non pretio aut mu-neribus, ficut dixit dominus omnipotens olim C quidem per Efaiam, nunc vero per beatum retium dicir idem: A'o» *corruptibilibui auro vel argento redempti efln de vana veflr.t tonverfatione paterna traditionis, fed pretnfo jangnn:e quaf agni immaculati (j incontaminati Confli.* Etenim fi in figura veritatis prædcli-neatx fic Moyfcs ab Spiritufanito jubebatur, ut hircos fine macula eligeret; quomodonon magis fimiliter ipfe rationalis hircus, & tor-rens voluptatis, ejufdem cum Patre forms , corternum Verbum, immaculatus fit, cum fit Chriftus, ex aeternitate una cum gene-rante? Regenerati fumus ex aqua incorrupti-

' 7m,., bili &* fpiritu ; feriptum eft enim : *Renati non ex femine corruptibili, fed incorruptibili* ; ficutD ante dixi^prr *aquam & Spiritum fanilum: ÎX bi tres unum funt, aqua, tX fanguis, & fpiri-*

Unit». *tus.* Sed dicet mihi aliquis: Hitcis aftimila-

7.... ■ fti Patrem & Filium7 Sic edoftus fum : *Si-cut exaltavit Moyfes ferpentem in eremo : fic*

Lvit 14 *oportebat exaltari filium hominis:* &ficut Moy-fes duos hircos ejufdem formas &fine macu-

*/-■ n la adduxit ad altare figuram veritatis; fic Pa-ter, cum agnus immaculatus tanquam ovis ad maftationem ducebatur, non erat fepara-tus a Verbo fuo unius & ejufdem formz : dux hypoftales infeparabiles & Spiritus ille Patris fua hypoftafi fubfiftens , qui erat Jh

Lu. }. Filio ; omnibus enim faâum fuit manifeftunv quod in eo erat: & venit fuper eum in fpe-E cie columbx, & ipfe paffioni communicavit paracletus Spiritus.- Sicut enim duo hirci fi-

Inn. I milis forme, fic & dux aviculx przdelinea-tx fuerunt pro emundatione ; & una laetifi-cabatur; & qux non facrificabatur , lavaba-tur in aqua mixta cum fanguine aviculx fa-crificatæ. Et adhuc amplius volente Deo , rationem hujus quatftionis ex divina feriptu-ra tum vetere, rum nova concludemus. San-âi enim dilcipuli ab Spiritu fando edo&i

Α«ρό n domarxeiov · *ηι δύο χιμάροι; & ιπιβι-* /SX»„xA,>K-;»«u>«'frarard>ra«>»«i«5««raTO *,-rwièt'u;·«uyrplîrpar^i.ùo.* ™ Θ« <!<< - › '<»/?' › - · ipç

"φλάρων «t yetpi; τββ tipto» . nrav y«p «t dt *σμα ücnrattFHÇ* ~ ^z/arpwy *^orSâfùbôa τβ* 3θ(πατη&ï», x! *ιΧχμ^νίν ô tip£; fvatnS* **it*,** >$ *ïσφχζi.* x! *tlu.* **^wv.n** *tvos* 5υ· χι-*petpwy άπιπίμπίτο* · £ώ* *ά* τζ'ι **cpj,** © **&** · χοι-*νωνάσχ* **τ4** *«7μ«τι,* χ} tj5 χλπρω τβ *ηθυμπ** . *ονμπαρίιχ* ***yip τβ*** c/xohJh *«vτθχιμάρμ ?«* a*fTOtvtσχν ποίντα* **ni** ***ytyp^pba*** · xj *ιΰνιν ον «ιθιλΐκι» ό xera* ***ιαήφοί*** πάλα/ *ιιp&* " αυτή r *xpoiiaypatpn* τιίχο ιιυπαΚβ , ***χ.uία. μίνιων yap άγηûatά*** nv *«yiovâurfi,'* xj ζωοποιόν ταύρον ***Μ τι Suaixrôtjov τα OtS*** ο Θιό; Γνφαι-λ ***fwai*** **όΧ^ιτό;,** βχτ ⌒τ»μο-voi, α'**M'** ***Iιυ μiτ αυτά*** ο **πανφ.** *πριν yap ίλ^άν* αι/πν Uç τώ ται-ρόν, *fire τv7; iy/oi; ατο~όλοι , οτι ιρχιτvι ωρ&,* ere τανη; άφιτι *μι μόνον,* α^λ' «« *άμί μόνο ,* ο *yxp Tïμψχ* ***μι*** πατχρ ***μπ τμ» irty*** >ç ***ix*** α'**φîχi** *μι μόνον,* ωτ« *ouoj* **tJery^n** *ό τύπο* α'λνiθΗα. *οτι άχ «ρτχγμόν vyrTxn* vi wva/ ***ira*** **ΘiJ** ό ταύρον *ύχημά,χ ' ο îχινάνη μδβ* τβ πα^οiλο-*yo;,* ;Çp/oî, *τμων Si* **Θiό;** *πύθιο ,* ο *i'πι saupè ύ^* ^xi'tio; σαβαώθ, ό *îπι^ρήψα; τiιû«îχμ«λω~ σίχν ιίμών, b μιri λîζ'ων, bSi μετά δώρων ,* χα-^ώ **4χi** xi't/oi *πανηχράηαρ,* J/*ά**μίν**Ητα/» πχλχι,* ;ιιύ Ji δ:ά· **τï** *μχχ«&** **Πi^i** ο *αώπ* ***λ«λ£.*** *οτι* ***à Φ$«ρη7; , àpyipjv ,*** **i** ***XP^iv*** , fλυ^ωθχΓi i'χ τη» ματη/α; *ΰμών* πλάν»; *πάζοπχροώότχ,* αλλά ***τι^ίμ χιμχτι*** ώ *άμνο άμώμο,* χ! *άσπιλο* X& .τβ . ***ti yap b τβ τύπω τη; προδιχχρχφη; Srw*** ταρiχiλά'ïτ® Μ«ü-< *ση ι'πό τδ iyt'n πv&μχπ;» ιvχάμώμχ (πιλiξητιιι* τβ; *χιμάρα ^ πω à μάiΡλον ο Aoytxô;* τη; I^ρφη; τ« *πάξό; όμορη σιαάvβρχν λογο ^ X /τό; ώv, ρvovatδio* τ5 *$ινήσκνη; ; «vrfyvr&npfyj iJÇjûan; άψ^χρη, v^πν&μχη . yiypxTiutyip, Sriàxfx σπορά φ$«μτη ,* α'λλ' *άφθαρτα, ω προάπον* St ύδχη ,* >ç *πν&μ«·π>;,* ***oi !>£;*** f7ç το *tv ***άτι, ή ιδωρ,*** >ç το *«ιμχ,* xj *τό π,iîμχ'* ά^λ' *ιρά μοι τi . χιμάροι;* τ»ν παηρα, >- τον ùôv *άμόιωτχ -, tStSayGlxu âruç' ώ;* υψωσι Μ«ür>ïj τόν οφιν cv *τη ί'ρήμω}* «τuç ***tS&*** **ΰφω^ιααζ** *τiv υιόν* τ2 α';-θρώπκ . *ιζ* ώ ***nyayt*** **MïW** tbç *Séo χιμχια;* cuohJiÏ; , *άμώμα; TfOTxywv τύ* -θυσταΓχ^, tJ *τύπω* ή αλ»·'Θ«α' ο *vχτηp «yop^n τα «μvZ,* ώ *πρόβχην ίπι «9ayh.ùy* «χ ***iχω^^η*** τβ ο'μβΗ-* Jas **αυτi** ***hôyti.*** ***αι*** *ιύο ύτοτχσiî «χόιι'οι, χιμ* το *mnrôrrnv τα πχ'ξο πνιύμχ^* ο ***lui b*** t◁ ***uié.*** *τηφανιρωτοι yap πάσιν, on iv* αυτ<3 iu>, xj **χλθi»** *ιπ' άνην* ***b*** *r Sm* ***πι^ιρά '*** *«υτi χιχοινάνηχί* ***τβ π«δ&,*** ό *πχράχλην;,* το *πνiZμχ* το ***«yiw.*** *ώ$ yàp οι χιμχροι όμο^. ά;,* ano >ç τι! Jtç *ôpvt'ûia προιγράφησχν ιπïp χα^χξ^τμα .* v' το *tv* ι'Θώτ», χi *τό μη* τι*^υμδρ,ον ιλάίτο ά;* το *ύδωρ* ***η μιμιχ-*** *μθμον* ***τβ «îμχη*** Τα **ττΘ^ώ.** χ! ***ïτι*** *ïπι πλάωι ηιύτη; αποδ^ξίν ποιήσω^,* **Θiï** θ/λοντο;, *άπό τη; ^«iyp«<pn;} παλαιχ;, >ζχ#v?;. πv<£μαη yàp «yiv σισοφισμ^Λî oi aytot μχ-^ητυι,* **rlui** παλαιοίν ***τρμiω&,oντι;,*** cpJvref, *on è τόπο α'λη-θινώ προδ^ράφη i ιζ οτι ύδωρ iv τη λεχά/η iβοîλ-*

λiTO,

Am, Xewnt Z^wto to ·» ify opvt^tur ffS χ<θ®«
pJv, id to atua τβ ηδυμ^M r^S Uart ζωντιeu»
m/wiw. Λ «θ' ÎTW6 TO ζύν ei μι) to^ua^w
Ζλύη» d» T^ Siert Tf! x«9etpfi, xJ t ,J xa^apf! oS-
μαη, «Ç Srwc φ/νην ùrip χβ9«îpτμη δυσiχ, M
fhm i ατντβλκ. χαθυ 4 θîΛΓiβ τï ικθ«φ«·μï,
to &*P › φι *» ««μ«, *Λ ”· è* Ttvirtfii
iyιτν ππβûμκ, tv &<η. ι£ γ^ρ w Xt/rdv d μβαβi-
Cioç ΓΜμiβ πνώμ« iχαλιστ,orfg} τiώ βvμπλ^
•aww ify tyàtwy «xoSt/pô/jfyM τ» IWaFxvv X«V ,
wu λφ«ν‹ irt πvoυμβ πρo χρββτiχν ημών XtJfdf
*t»tw 0-αυAιiφθ)ï iv τυα Jta/jeXaïc au?fy. («\«
J« ή P* ixiirtmt, if τηκ iiβφ9oρ«7 «o
ήi.) 9/MftJik C* Tf! «J« τïi πι^πρZ i X^ó
λφo rj rydCpcn t«J «φiρ, όμoκH ηi τ«$i
to χτήμα, Xα^ὸi χύζ/o «φβμ$ν·5 τï θûαθαι·
iiη*i γχρ λîγ&νιρ(μï« xrei aura' oτι iγω &›!
âpvio/ βχκχov τi θὼiθα» φ·μ$υβχ, & iγvων. o
tvvπό»«η «η «y Xfiroi , · tσo τώ παζι χάπι to
άπ«ρά)λ«χην τη ύσκχιπω <iy, συν«!!ιo)Ç τ«5
ιτvXματ/, Snip φ£σάμ$υo A'vατiα , K3M
Σαπφ&ρχ, iχ «'.θρωπov ^LrotfjfyjoC, «Mα w Θιo;,
όζi·φi<ξα› ' Θi®5 yap · ταρακληтκ , wç iÇ · πατήρ
τi X^,yï , συωαiάιo τβ Xtjrï· tuxxa îπιτύμαт
xaojn M«üηω$ àvirwoa Joe fx τi λαï ιτρβφXτXoχ-
ττ;, A'Xjà, ι$ MwJaf, < ibrev Γητ?i ào Navi}
πρo Mωυσlώ. χύ*η μ» M«ür>i, χvλυαβτ, r/α μό
πρoφητ£ω<πv · α'ηχ^iθτ M«ù'<rr πρo Γiχτïv ηv ui'ov
Nαυη, λφβιv · μη ζήλoι σîμoι ; τi iώoη πα'.'τιι rw
Aaèy xutw πρoφήτη 'fyt&ou ; όταv ûώσvi ô Θiβ to
îη£μ* oiuτω to «yιov ιπi tiv Àaày αυτι, yινoντv.ι
πρoφητvι. τï Ji ατoτoλβ Πα/λβ άλη^τi i i'v Mι-
λirw πρoφητεîβ · oτι ανατήσoνηιι τι«; AaPwunç Stt-
$τραμ/4iα'«< η απoσπάν τïvλαβv ὼτi<τωαï›i$. «Γi
βivï?·η «ρMTOÇ β Σαμβσ-ατX , λαλὼν aJ;xa , λiγoη
φ-3\τρτ»› τo «iμα rw Γητï, ω tïï &ιo l'«ραηλ Γη-
crïç , < to πάα-M φ^oρχ , ›Ç ^χνάη λυτή^ov, to
ψξχγoράταv ήμα î»λ«α« τηi φθβρα«. oυμα θvητό§
X, χαθητi άv&ρώπη λiγ&, Sid to «ττiv ny χύ*›«»
•ηï δoξηi Tfèi τi μαθητή * λάβτητîîη, v^iiαμι-
ξiταθi ' »i Hÿtvii iiαθüχη erey iv τ<5 αιμαтi μ» · τβ-
TO irot£rt' χ, on «WW eèuTOS, η υπιρ ύμόν ex-
ywôpfyiOV · Tttont αχiτα ó Σαμoσ-ατX^ , ex τoύτη
τη φωvή» τov xu&x tirepHît^ai ïβχ£ χατή τv α'λι^
$«α · άγvoά η tipnp^jo'j òτo τï «πoτoλχ· oτι,
ioxüti yóρηvo afyvSncrtnti τιμωρiα ùxe'p T»y
a^fnujùm tom παρά Mωvτi i?ioρφ>o/ «τo Θλ vόμov,
d τov υióν τï Θïβ χαηιπατή^α^, χî τo αιμα τη J/ac»
i›ήχη χoηόv iγητάρδμo , iv ώ ηγiάάη, ›Ç to otù-
μα τη γάιιη c»v3eJ<rjfç; bt u γάρ MTiv ó α»ό~
τoλoi · oτι, άθτπττα τι vόμov Mωσώκ, iri Jv<π y
n ^ifiv μάρτυσiv άηo^ήτα^ι. χαππατησiv «'vt w
I'aJai, χ} xpoiéJcPxry· · Γαλιλαιo Γκiα πρoαπω-
λiïo, μιτ àunv £ oî τή αυτi φρovoαiπ · vαi Je
ivα τύ ^ρατoλoγήσαvτι àρî<m σατανά ô tx Σαμoσά-
mv, xaiû τβ αiματo τi ζωoπoiέ, ›Ç nù «vάματo
iTovtm xaiwrxrfï · « γάρ τo αiμα to άγιo» φθάρη/
itti τoμιûζi&αι άυη,κ, îχχïi&αι, Xρiθyιτv/ to
πvάiμα τo «yιov, « ^ηαiματη ζωη . αvαγραφή
nu γάρ à <£αγγiλi?η Anxa» i<iτή πρχζα rfy α<o-
πόλo»' oτι συμπλήρωσή τη ήμîρα» τη χβτηχoτH,

Afunt; 4c veterem fcriptnram interpretante» ,**■·
viderunt figuram vere efle peedelineatam ; &
quod « pelvim fundebatur, ÿinde al-
tera ex duabua aviculis mundis iacribeabatur,
& fanguis facrificat» cum aqua vivente mi·
icebatur; atque ita avicula viva & non ma-
nata lavabatur in aqua munda & fanguine
mundo ; fiebatque hoc modo ücrificiuœ pro
emundatione. Idcirco apoftolus dixit : Sicut7«,. .
•jî in facrificia enumJalionii, a^ua tf favonii,
îf Spiritui fan&tu infpecio colantka wuunjunt.
Chriftum eniih beatus Hieremias fpiritum
appellavit , cum lamentationes prope com-
plens; & ~~Judaicum populum deplorans~~ , fic
ait: Spiritui ante faciem noftram Chriftus domi-
B, nui captui efi in confultationihur terunt. (Una Γ * «
ex editionibus habet .' Tn eorruptioniiut te-
rum.) Ejufdem forme eft cumfpiritu fanfto
in foecie columbae oftenfo Chriftus Verbum:
ejuidem forme cum Patre fpiritu» Chriftus do-
minus duftus ut facrifkaretur .' fic enim ait Hie-
remias dc co: Ego ficutagnuc innocent qui du- Wir. It.
citur ad facrificium faciendum, non cognovi ;
ego, inquam, qui femper fum pcribnaChri-
ftus aequalis Patri, nulla diflimilitudine fub-
ftantix, coaeternus domino fpiritui : cui-quia
Ananias & Sapphira mentiti fimt, non ho--/r»
mini , fed Deo , expiraverunt . Paracletus
enim Deus eft, ficut & Pater Chrifti , co-
«ternus Chrifto . Quando tempore Moyfis «m.
furrexerunt duo ex populo prophetantes, Ei-
da & Medas, dixit Jefus filius Nave, Moy-
fi : Mi domine Moyfet , prohibe ne prophetent .
R_efpondit Moyfcs : Qiid amularir pro me?
Quh tribuat ut omnit populuipeephetet? Quan-
do dederit Deus fpiritum iuum fandum fu-
per populum, fiunt propheta:. Vera eft pro-
phetia Pauli, Mileti: Sargent quidam leqtt/n-'*'l ”
tes perverfa , ut abducant difcipulor pofi fe . I
Surrexit itaque primum Samofatenfis loquens
iniqua, qui diceret eflecorruptibilem fangui-
nem Jefu, qui eft Deus Ifi-ael, Jefus, &qui
omnem corruptionem & paflionem dc πιoτ-
tem folvit: qui redemit nos a fervitute cor-
ruptionis. Sanguinem mortalis & patibilis ho-4,·». «
minis dicit, quia dixit dominus glori» difei-
pulrs: Accipite & dividite·, novum tefiamentxm L» >*·
efi in meo fanguine'; 'hoc facite in meam com-
memorationem. Et quia dixit idem: Qui pro
vobis effundetur. Hax cum audiflet Samofa-
tenus, videtur, in· hac voce domini niti coni
tra veritatem ; qui 'ignorat quod ab apoftolo
diiftum eft : Sipanto magis putatis deteriora Hti,
mereri fupplicia, quam qui legem Moyfis a Deo
datam rejicit, eum qui filium Dei conculcave-
rit , & fanguinem tefiamenii, pollutum duxerit,
in quo fanihficatus efi: & fpiritui gratia con-
tumeliam fecerit Sic enim ait apoftolus. Jr- μ·λ ó
ritam quis facient legem Mmfis,fine ulla mi-
feratione duobus aut- tribus teftibui moritur.
Conculcavit cum Judas & prodidit ; & Ju- Aft M
das GBbus periit prius, & poft eum qui
ei confemerunt. Nunc vero Samofatenfis, ut
placeat Satan» qui eum delegit , furrexit
contra fanguinem vivificum, fic contra Spiri-
tum fandum, conculcans ea . Si enim fan-
guis fandus corruptibilis eft, quia dividitur &
effunditur, fic erit Spiritus fandus ficut fanguis
vitx. Scribit enim Lueas in adis apoftolo-
rum : Cum complerentur dies ptntecofies, erant
omnes pariter in eodem loco: Ü faftus eft de re- -*-- »·

pooto e calo fani tM ^ ioo alvcoieo- A tij JpiHtMJ voinotocii, IU Kt coocttfjo jn tote àoani «U treat /tîntes. Et' fubjutixit.· Et apperaentat iUif iifptrtite lingua ten^aant ignit, ftiitque fupre fingulos rorum. Cum autem coepiflent loqui > & omnes audirent ex omni natione loquentes lingua propria, res magnas Dei. ftppebant ; Judxi vero perhdi ceperunt contumelias in apoftolos jacerc, de Spititum ianâum , ipiritum mufti appellantes : Tanquam mufle pleni, inquiunt, funt apoftoli fandi . Beatus vero Petrus refpondens dixit: Viri Judai no» feat vot putafit bi tbrit junt i efl entm bora diei tertia: fed hoc efi quod diffum efi per Joeietn prophetam : Ejfundam de fpiritu meo fuper omnem carnem, & B prophetabunt filii eorum & filia ; & quæ feauuntur. Ecce dividitur fuper fingulos apo« itolos Spiritus fandus, & effunditur fuper omnem carnem : & prophetant filii gratis & filix : erant enim filix prophetantes , ficut feriptum eft quod filix Philippi prophetabant. Non igitur quia Spiritus fandus effufus eft, dicetur corruptibilis; apage; neque quia dividitur . Idem dicendum eft in fan- Ç‘‘‡ne vivifiço, ficut feriptum eft ? & fanguit, d" fpiritus, tres unum funt a Moyfe prxdelineati in emundatione pra-dclineante baptifterium , tanquam pelvim habentem aquam vivam, & fanguinem avis facrificatx, ,viv << “m ; In aqua uva & iinjuintmKume defcendentem, & baptizantem. Unus fons pelvis, in qua baptifmus falutaris perficitur in aqua viva, & fanguine vivifico, & Spiritu fando, qui in fpecic cohimbx manfit fiiper Verbum Chriftum , defendens in baptifterio tanquam in pelvi in Jordanem . Cur vero in fpecie columbx Spiritus fandus defeendit ? Scilicet ut nos doceret qui mifit illum, quique eum quem mifit, accepit. Sicut enim Noe dimifit ex arca columbam, fit ipie illam recepit, ad eam fimilitudinem intelligendum nobis eft, ipfiu$ ChriftiefleSpiritum fandum coxtcrnum ; & quod erat ipfius hoc dedifle nobis, dividens fic effundens fuper omnem carnem credentium ; quia Deus eft fit dominus qui dtvifit nobis luum fanguinem, fic ipiritum; verumtamen ficut feriptum eft : Filioli mei, Jicut audifiis quod Antiebriflui venit: iT nunc Anticbrifii multi faili funt. Sicut Antichriftus venit , fic antitorrens. Scriptum enim eft: Torrenter iniquitati) conturbaverunt me,f3 aquafanliu, Ifj aqua intolerabiles . Scriptum namque eft : Torrentem pertranfivit anima noftra, forjitan pertranfiffet anima noftra aquam intolerabilem. En, inomnibusoftendimus torrenti iniquitatis, non efle corruptibilem fimguinem Undum Dei noftri Jefu Chrifti, necefle hominis mortalis,ficut nos, fed Dei veri, qui eft torrens voluptatis ÜS qui cum participant.

Margin notes: 7«</. a. — xn »l. — « T·.*. i- — * deietndentem, •bl u,lba''*r — I y«4» ». — T/*T. Zt«I TμI. — Paulum Si-mofatenfem appellat torrentem Iniquitatis .

QUÆSTIO V.

Scriptum eft in evangeho , quod puer crefcebat fic confortabatur, qu^fi diceret: Crefcebat Jefur ex Spiritu fanSlo & Maria virgine natus: quomodo igitur qui nejcebat & confortabatur, bunc dicis ante Jacula cjfe , & fimul cum Patre ingenito non habentem mitium, & coaternum ?

ῥάσμά ^άτο^ννιτιτοαυη,ι μφᾶι, ὑσχιρφίροϻ^ἀκπνο'ή β/at«, aerjJWH· «θϊώβο τβησβ w wxev, άν Jew xtàitfyol. £ir«ν*<, λίγοη. ιτζ «Sf^rww «υτvïϊ Ιιαμανζομβρου γλϋϑ&ν, «Jets πυρβ;, Ç ιπιχά&σιν ιφ' (Ht *χ<γ» Πΰ * «ρζβ^φΪΜ' Ιι àuiÇS λθλ£», κ} ταΛΜ βΙΧΜβΖruy tKiraonw τϋν idvôîv τϊ filet διχλιχηα àurw ni μ^»λΜ«πυθ<ϊ,ϋνφ»θ«φμαζ·ν· o/ Ι» xoxôrrr·» Γκiαζοι fpïecm οπϋβρίζ(«τά άγια ατντόλΜ^ η πχιυμ«·η «γηρ ^λιυχοι ahrax«Xoujunc, wtmçnmv, ^XfaxtK pfUiTVfjfyfli w<τίν άγιοι «πότολοι. ι fi μακάριο Πίτρο a'/rex/xjfk «χτλ ν avipu l^tiίi, <ως ύμ& νπο'λχμβάνίπ , in/ μ*$ύησιν' tFt γάρ ώρα τρίτη τϊ; ημιρχ , «>λ« τϊη» ηυ τι fêpnjjfyim Stà Ι»4λτ« ·ροφήτΒ· ί'χχκϊ «τβ ηϊ οη£ματό μ» ι'τι ιταταν rapxa , χ, <ρροφητΧτ»σν οιQuoi tuJfyS , Χΐ αι διγατίμ , jÇτβ αχόλβ^α. liὲt^ ιιαμιόζιτνι ιφ'ϋτβ ixarw α'πβτόλβ»n πνιΖμα τ»άγιον,iC, txχίίτνι ιπι πάσαν σάρκα , £ <9ροφητ&χπνβΖ vZw' τη γά^η £ αι δυγατίρι ' n<rx> γάρ ά^αι ^υγατίρι <βροφ>)τΧ»<Γβ«, ώι γίγραιπτνι, eή αιδυγαπρι Φζ-Α/ΤΤΗ οροίφήτΧΛ',·. ϊ παρά η ϊκχυδίϋίαι ayτι τπυματ»άγιόντι αν firo/ φι>αρτιν. μη 'fyotn' in τι μιιρνίμαι · το ii αυτό irt κ} W τϊ ζωοχοζϊ αιματι , χα^ά γίγραπται* SrtnZSvp, >$ τ· αίμα, το τπνιΖμα, οι ꝩ«; το cl ww ζ βζ' <ꝩpeîzajvp«fCirK

διαγρχφοντι, λιχάν/ϊυϊ^ΒΑ'αντοϋίώρ τόζών, >ζ τ· αιμα τϊ Ttdujjfyx πτιαικ , «£ το £tSy c.» nJ ζόντι υΐατζ, nJ βϋμχτιχαπρχόμ^νον, iÇ βαπτιζόμ^νον. μια τι πτιγη ή λίχαντ, C.Vητο tnrnfaoy hXht w βαντιτμα tii T9 ζJy biwp, xj το' ζωοτο/èy αιμα, χ} το άγιον πνίνμα, το' co «1« ηρ/τιρά μ£ναν ιτΖτον ζύντν λογν τον Χpzràv, χαηλθορ, & ce λ»χανη, nJ βαπτιτη· pfip τβν Γβρiάνιαι. itari Η cé oiJ« Ttptîtpâç ri ιτνίίμα το αγιον ; οτωi ημά μν αγωγηαη ô τΖμψχ αυτό, ιL ïiξβμ^ο , οχαητημφϋχι·wiTfp γάρ ό NJe όζαχιγη Λο ·ίχ τη κιβντΖ τϊιό ήξεραν, xj αυτό; «ύ-> θτιώ Cxtiffytn, χατ'«χοι· «ixmv Îiu νοητό» ημά , αυτι «να/ τοατιναίϊον τνιυμα, omp lw αùr», iÇ ημ7ν Ιγα· fjsaan μιύσα , κ, iχχται ιτι πάσαν σάρκα τπι^4ά»νmV 9 οτι Θιό fη, κ; κϋιιο ό διαμίϋσα ημ7ν αϋτϊ τό αιμα9 ^τόπνιΖμα. α>^ω γίγρα'Ιτη9 on ηχνΐα μ·& χαθώ; ήχϋταη t οτι άντίγι/σ· i^(tnu. >Ç >iA" άντιχζ/τοι πολλοί γιγόνασιν. <3<nrtp »v άντίχν. ο > ktuç άντιχ^μαρρο · γίγραπτνι γάρ · γήμαρρΜ· ανομία ιξιπιραξάν μι, iÇ uSaruάγια ^Siam άντό--ατα. γϊγρ απηι γάρ ' χείμαρρον ιιηλ^οα η ψι/χ»i »*. μάν, αρα Ι/Ηλθον « χμύντονίνρ το ànuaôca^ τον·?Jb >Ç ον τασιν ϋ&ζαμΛvnJ γ^μάρμιτη ανομια , οτιϊ φθαρτόν το «7μα τοάγιον τι Θiβ ημ^νΐ'ησί Χυ 'η àtâpwm χα^ήμα θ»>τ«, α^λαΘιϊαΑηθσϊ, οί γοίμαρρΑ 'ζυφη τοί όξ αντί μχταλαμβά&ιοιν.

Προ'π/σκ ». τϊ Σαμοσατίν ,

Γϊγρατοτυι c* ^θαγγιλίικ ' οτι το otaiitov νηξανι, ικραταιχη, ασ^φνσιτ, Γησί; ϊ $ρνηθπ; »χ πν&ματο άγια, Mog/e; τη Trap. Saits. «Js Sv το αυζον, χαi xpamitsySpov , λ<γκ , οτι χΒροαιώνιον xj σια/αναρχον τύ ά^νήτν «τατ^i, »ISH aUi'athov;

A'jto-

A'réewx ·· *ri Πάτα* Δκηχπ'». A » _ , , β ,, -

Ta, *όγοάοχην rttnpet, άίμίκ χυγγρο^ί **- pifomcj·* w *ii 9ΰκγρ*φη tjgi* τνΧματκ ά>*<Β τα-

Jfyyûrwfa. ίχκ *9i* η «ρχ»), *«w/Ji* *tu^* *iis ύμΐν feint* eityu&r xj *hàyn* λ , *tlà < wp- δ&ioi* da λ»i4*τ«τ* »$ ifÔMxnr, *Sri* ή Θio- wxaς *Ttwi ewiifiaflc»,* À xap^cfoç JijXworr· *or rrve, ϋμϋ F^^oteiaretf^u νμύο ptyr* Θiώ, τϊ Je' *τα- l^iç cnwaîfw irn^vib* λ·?**· ce *TtSyttri* οù- *TÛ fiïopfye φ&. nvtii ^itp irt* · *îoifsouiùtB* eue, *ttifxxxt* w Taripaus- untnav 1ιταν«λα0<μκ* *ttWK ymp xtt/oç Aiycc Jia* H «« «- are eJataooç, αντ»i *nfitit foiett rngMi». iximpS/t* Tîjr^f'A»» *eapbi rèç* , art *ùpûv* *μχγοiλliΛ),* *ηη* *trou -ttaorri τό* λα«i, *irt* /τiχθη ό- μαν οηîμτρη *XttFK* xtCW *do* πολ« Δαβ/J. iÇ τi- ♭λ *νμ7ν* τ» *πημΜî· dCpriertf βρέφο i^οαιργοοημî- yav,* *do* («wi. *ε'W* Jut H'raia *iμiνüυ- ffCJO iiμTv* η *στ/ψών,* iÇ *Si» το ocyyiXu ηî mot- μiσι. rit* Je «i *iύοβιμι* τi *τκώi* τη do* φατνηανο- χλιθο/τκ; *&io , iχυρο ,* ô^emarns, *άρχμν «- ρîώικ,* τατηρ τ3 *μiiλονη tuόνο . «* Je *μίμφητό* dCa^eXerâ Stat r/Aeyte· are ι?νξα«, xj *ixputtui-* C το; qp) *ε*'parrif *iμχ* , J)&rrr, < refc; *tfxitn* s» Δανιήλ *λΐγοντη,* an λ»*9o* *ιτμήθη* c^f epw av<L *χ^ρόν' rtetyto' μ£* τ» τατήξαι, φν?, τiώ«- «όνα, *tyzifro* à λιθο$ *eiç όρο μiγχ. thi nun* , *πό* Jiwarw *tuflps-ou riv* λ/Θov, x} **fyt<9ou όρο* ; *tvi* *fjSpa <tv9pÔTttgt* a *XHTηi, ort* iuFatyeTtç· α'λλ' «ûξ»»θθ*τκ , » *μΐiν μ^ ri* rtiaxoràу *tnt* tb α'vipo *tri iîηîiiξησιν ηλiκiζ* iζ ap« *riv βoαττi iτύ Tνβηlω λiγoστή' oτi i tyw* τiώ *νîμφiω,* *ννμ^ φio* eVl. Σ *μττ άλiγ» ittîyn ttt^* τ« ot^atvovni t)f» , ûακτi φ»i'σ·«i. *tàbov* α^ξατ/«ν, *i'μî ii iλκττνοδβ". μiχΐi* mptepov *à λό^ο τβ Θiβ "ζi-* ν«, χî iοξάζπ™, xi acÉn, id πληθ^τκi *do* rüD

axxAwta ι}ύ οχιών· ιταν *yχp iλθη άνθρωπο tin χόσ-μον , ti γάρ* < μια *ημΐρα* ή (ωή aura , *o iri fôftxa tepet, παρ4λ9ωσι Si δ.ο ωραi τη* νiμιρα , *ïληξ* >à *^ννιθii ; »γαρ «ρθώοι agpoxo-* , τη τβ *τivo* άν^ρω»», α*)λαî *λην» χαθ' ημίρκν* · « J< *irouSioy* Γ»<ήκ, ό *&io τη* Γβ-ρανιλ , Of<k *iciv οα/η* , xj τη ?τη *χύτη βχ* ΖχλΗψΒσ»,. *χτaραiβ βηi yoip* τiώ teputftuZui. « Je *ix άταρχβαπν* n- »o< à ΣαμβαΌτΧ , «wx, « JreJe'xS» *τoτi.* èJ^ 3 *γάρ χχνύζΐαα-ΟΑ* à *βασiλ&* *τχ* eipiwns *^Λ<θα< itp&i tipltÜK,* οχ *cpxTtit, μη γα^οiη* , ό διαδχ- - *Kiμ^ιο* *aûrn* τiώ πρωσννάυ. *βπ do* τi *<rxfuin «ώ-ρ* τi τт αλχθivi πσχλθο*- *îηρο* , *In* <Ξ/ξηλθθτ,« b *i* ™,«r

. *ή* σ^α, ig) , W *oiμoλMη* · *γ<χρ τiαοχχτoi* Θiΐ, xj *ιτφροiγι -ou iαχηλα. ale eitâpalitn « ήμόν άρχμρ& xr^nporinvro, en* Àτχτγ ,*i} αότΛ wr' α'νθρωτων χαπτχΧα^Ί ' αλλά πν<Λμα- τι ά^ιω *ηδραται*, r£ <rxf τiττi/ τρ δαυάμ« τβ νψîΓ* Μ αμίμητο σχώυη τβ ©ea, Matia ή *διοήχο* , id »αρθα#ο . <5τ· *iv* Jhvothti Xe'^ce β ΣαμοσατΛ η»

Ingenitum patrem nulla fcriptura tradidit: divina autem fcriptura per Spiritum fandum tradidit nobis, & ait: *Ecct enim evaugelùui vobir* gaadtMt magiwMr . *Ecct virgo in utero iet acciptet,* dX *pariet filittm, tf vocabunt* wiw» *ejus Emmanuel.* Sic autem habet principium prophetiae *Ecct dominus ipfe dabit vobis fi.* gnaw, & fubjungit : *Ecct virgo in utero ac- cipiet* , & demonftrat quod Deipara quem- dam concepit.* virgo fcilicet concepit quem nos cognovimus Deum noftram, cocternum **Patri, Filium Verbum, £/ m** *lumint ejus vi-τ/di. u- dtmus lumen* } **Ipfe enim ait :** *videt me J**" meum* . Repetam pauca . Ipfe enim dominus per Efaiam dicit*: *Ecct tfat. dominus ipfe dabit vobis fignum* . Audiamus angelum dicentem palloribus: *Evangehzovo- bis gaudium magnum, quod erit unttjerfopopu- lo, quia natur efi vobis hodie falvator, qui efi Cbriflus dominus, in civitate Davjd* ; i? *hoc vobis fignum t Invenietis infantem pannis in- volutum , & pofitum tn prafepio* . Ecce per Elaiam manilefiivit^mbis lignum ; & ner angelum palloribus. Quivero vis 3c potc- ftas pueri infantis in przfepio pofiti? *Deus , fortis, potens, princeps pacis, pater futuri fu- culi.* Quod ft evangeliftam reprehendis quia dixit: *Crefcebat & confortabatur;* & nos in-i»* » terrogas, [redacted]re & quomodo? interroga Da- nielem cum dicit; *Lapis Jaffus efi ex monte Da,- fine manibus* &. fubjungit . *Poflquam fregit flatuum, fultus efi lapis mons magntfs* . Dic ipfe quomodo hoc heri potuit , ut crevilfet lapis, & fadus effet mons ? In hominibus ?.uidem non eft hoc pofittun, ut aliquis cre- cat; led potius vir qui crevit , * non qui- · Ccter.» dem poft trigefimum annum, adhuc fubarta- poft te crefcente deficit. Vide quid Joannes Ba- ptifta dicat: *Qui habet fponfam, fponfus efi* ; ampti·, & paulo poll fubjungit de Deo crelcente , d'c" fic inquiens: *Illum oportet crefcere, me autem mmui* . Ufque in hodiernam diem verbum Dei turrit, ficglorificatur; &crefcit,ac mul- tiplicatur in ecclefia fandorum . Poftquam emm venit homo in mundum, fi vita ejus (verbi gratia) unus dies qui ex duode- cim horis confiât , fluxerint vero duas ho- rse illius diei , deficit qui natus ell : non enim accefiio horarum aut annorum eft ac- cretio ullius hominis, fed potius quotidie de- ficit. Puer autom Jefus Deus Ifrael, *Deus efi rfci idem ipfe, & anni ejus non deficient . Habet K,t* »· *emm facerdotium fempitemum.* Sin autem non fempiternum dicit Samollirenfis , dicat an aliquando habuerit fuccefforem in feccrdo- tio. Ex quo enim voluit rex pacis fieri fa- cerdos pacis, nequaquam cernitur qui facer- t dotium ejus fufeeperit :: nec. in tabernaculum cjm verum aims introivit, nec exivit , nili (olus dominus. Et fignata efi porta taberda- culi integra & incorrupta it inviolata: ma- nu enim Dei daufa eft, '& digito ejus li- gnata eft.· Neque manu hominis facerdos no- fter eledus eft, neque tabernaculum ejus ab hominibus fabricatum, fed Spiritu fando fir- matum eft, & virtute Altiflimi protegiturik (ud femper laudatiflimum Dei tabernaculum, boaria Deipara & v*rg°· Cum igitur callide

iit Samofatenfa: Ex S^jriiu ünôo & M>- ria; decipere vult: ut liqut feriptura dt ; *Non ex. iangitinibnt, fed ex Deo neti funt* ; fic dicat de nato ex Deipara. Quod aurem dicit ingenitum Patrem , dicit , ut doceat Chrilum recentem efle, & creatur un ; non enim patitur dicere Chrillum fibram coarternam lubftantix Dei Patris. Ceterum pulvis e terra fumptus a Deo eft , & fabius Adam a Deo, & ex cofta Adæ aedificata mulier, ex quiLu* lecundum legem mandati carnalis mikente Adam corpus cum Eva, conceptus ûζ natus eft Seth, & alii ante Seth. Nihil igitur differentes & variait fuerunt ab Adam filii iχ filix, ficut ridemus ufquc in hodiernum diem, quatenus fuerint ejufdem tbrn'.x, B Cx. per k cxiftentes: neque differebat Seth ab Ad.im, quod effer ex fubftanria lumborum C'm. Hxc in hominibus , uno ingenito, & altero genito: &, ficut icriptum eft: *Z x c- caturii proportione quadam contemplamur c>eat.rem.* Sicut igitur mtelligimus , quod li quis ex' ignô corporeo qno utimur, fumat , neque pafiionem neque fedionem infert ei, lumen accendens ex lumine ; fic generatio Chrdli ex Patre ex atternitate non poteft intelJigentia comprehendi : & iblam feripturam divinitus aftiatam fequimur, ficut enairat nobis Pater: *In lumine eju> vidimus lumen,* ut lupenus diximus : & quod Veibum Patris eft , quod noviflimis diebus genitum eft , &au- C xit &. auget in nobis illuminationem iuam: Accretio igitur Dei adecclefiam pertinet: icriptum emm efi, quod *ecclefia quidem per totam]ndxam ÎT Gehlceam & Samariam babebat pacem , èT etdjficabatnr , & ambulans tn verbo domini, & confolatione Spiritui Sanili multiplicabatur.* Crefcit igitur verbum domini quotidie, & multiplicatur Spiritus ianctusin ecclefia Dei ; non igitur homo , ficut nos , erat , *qui crejcebat atate & fapientta ;* fed Deus genitus puer, & datus nobis filius arteritis , qui erat ante fircula ; & vere nobis crevit, & crefcit quotidie ; & *anni ejut non depetunt.* Immutabilis enim eft Cbriftus, Ulpote Deus Verbum. Pudeat igitur eum quiD accip.t nomen donum in vano. *Homo namque vanitati afiimilatui efi,* ficut ait Ecclefiafles. *Vanitatem* appellant *laborem hominum , quem fub calo laborant* & David ait . quod *vanit.it efi omnis homo vivent,* & quod *diet* (;M< — *umbra prxtereuntt ;* Deus noller fetus idem eII, &. *anni tjiut nan depcsent.*

Ar» ιπ£μαη ἀγἰχ-, xi Matias , α'πατηταζ θiλ«» ùi rì, «wτK, γίγβαγfyaoy ' ·τζ ix όζ χΐμάηΜ, α'λλ' iχ Θι5l^ηή^ηβ-βο/. ùnatri χ, trtfi τ» ·$μ-νт'Ηοάη i'χτη θιοτiχη ' ri it eèxfèv otùriv aj-carn-To.' ταττρα, not διβτήτό φησι, δ^iξη «ατηάτφοiην, iζ χτiβ-μκ· κτ» yelp ttyt^rrat UirU» ·χαρ«χτγρχ a-tivxièrov τη τiΘι* πκξοζ ûnrâtrfvs riv X^ιτον' ττλiώ ό Α'άχμ ^bs ατο τη; Ζληφθ») ααρα 0tS, ›ζ ιyz nre · Α'δαμ wrd Θis , ή πλiφα τ» Νĩχμ ώχοδομηπ» U; γννούχον. ita' μΐσχ τ$ δύο χαπi voμόν <i>τ»λn; trapx/vr;; tx μιξi&i, (ζ xpacrux , <ruwλαβο.* ή'ΕΓα, x} inxf τiν Σήθ, kîtbς <0*0' αὐτ». bdC» iv δζη»αξα> χατπ τό'>'«/cuo^^U>, χ^ώντογ«τβ; τβ Α'δάμ tbs ιτβ; τηis Συγατίρα:, χαθώ; ρῶμ^υ fû>s τήμιρο.'. xi s îzrXXaſçei' ο Σή? τὸν Α'δαα, ότι tx τη i TOTewiws !ιν τη; οτφυο; τ? Αδαα· πιυτπ t'ii ανθρώπων· τ» «')^ι'/ητκ, τβ δ» fartr*. χ. χαπ; τι γίγρχμμ^ὑον α/Αλόγ:.κ {* ·'$ χτιτμχη-ν ό y<ZAttn^pyoi Stu^rui. âcritip tv οτ.οΞμ^υ, orr U tx τ» πχρ^μiν ὑλiχη πυρο; KxfyiTtç, xJ πάθο , η ημiι,υ h ttoch, c* τώ" α'-αλαμφαζ ψω; ix çani· αλ'\'a^cT?-r», ervç αχαπiλητη.·; <ὑξ ofibia yZ-i'-'Yt- σ:·, t'x «atFô;, Ù μό'.η τη θiοτ,ά'Γω i'ξαχολïθ?/Λ>v ypx^û ' }i*θiZ'. iirytHTtn ημ7v ôxxrrip' Cv τ\μ φὑτι a; τ« t-ιδομ^υ <ρω;, χαθ^i α/ωπρωi-ιτοα4'· χ ότζ ό λὸ^ο τi «αΓο iΓΓ/ ό yCA'.n^M tir f\^xru7, χ;αi'ξη<τα , xi «Γξω'ζ'φωτ/σ-μον αι'τΒ C*'>r μΐν. ή «y αἰζησι τα Θi« U; τ(α i'χχλησήχν tr/. yiypotGTw yàp ' οτι ή μὑμ.i" iχχλησrχ χαθ'&»!$ ττ, I'aάκiκ , xi Γαλιλαiχi, X, XatU«pUa; U-f!(Uu> οiχοὑομα^η, κ, xop^api^ln'rüÿ λὸ^ω τβ χι>' eia, xi τη παρβχληα-Μ τβ xytv τ^μχη ·iπλ»>θi*iτi· α"ξΗ γην ό λόγο{ τβ xt'^in χβθ'^μΐραη, nw' πληθiïὑηα ni πviZμιχ τ» αγινν ο* τη iχχλησiοι τ» Θib . ex ἀνθρωπο βχ χαθ' *μόii « «iξων ήλiκiχ, χ, σοφ/α, α'>λα Θ»ο p^rv^vU; ra/δζον, «i δοθ«i πμι.· i! ιτ'όν, «7δ;ον ovni >ayo ar'wvwv. ŶμTv τ/ α'ληθΗα ηοξησi xi αι ξω χαθ' ήμi'ραν, χ, τό τ?) αυτά βχ fx^ ihrarrv. α'να>λοζωττ; γά^ ό Χ^το», «i Θιο» λόβ^αν Α'θω οπ λααβὰνων'τi Ινδμκ χυ >« f ?

. ^ ^ wo(^ ρμαΠi(^ .xcr.^

«ληστα ΓΜ: μχτιαοτΥ^ ήν^θον ix^tTf φ ανθρώπων, ον μο^θβυΛν uro τβν ηλ«» · x} Tctyts ' οτι μχτηiότη Tt«i av^parmq ζόiv' 9Tt ou νιμiραι ο i t v, üτr&t trxtx πβράγ&ηv' ό Θιὸ ηΐτῶν Γ'γτο ρ; ο acns tVr, £ π« Ζτη otCnti owe t πiλi-τψΒβτν.

Q_u æ j τ l o VI.

Scriptum efi: Angelus domini apparuit Joleph in fomnis, dicens: Surgens accipe pue rum & matrem ejus, & fuge in Ægvptum: futurum eft emm ut Herodes quxrat ani- E mam pueri ad perdendum eum . *An dices hunc puerum cum matre Jubentem ejje ex aternitate cum Deo Patre ? & quomodo quod ex loco in locum mutatur , & natum efi in Betbltem, dscif cfic* r* *uternitate ciem ingenito '*

Προπii·/; r'. top Χαμοσαπω .

Γi'7ρα«τω· «τι άγγiλο xoeia i'φανχ τ<* ^'*Η <ττφ xacf Syap , λιγνν ' iyip^tii πβρΑλαβi τ» Τβiδ/ον, ›ù τ(ώ μγτiρχ αντaὖ, φἰυγι Us Αιγν*τνν* 'Mh ^p ζîτ'^v t ll u too Ttatit»,

απολκται ai/rt' μη ãρα πυη λι>Mi, τ» Φ«ζ-7^ μ^K t οἰα-α/δiον Tψ θiω qjq «ατ^l χ, nùi τ» Ζχ τττ» Us τόπον,, ri ^ο^νηθο» ΟτΒηθλïμ , στυυαζδζον τβντο τ« α'^οννητ^

Α'πό-

A'*OX*J0K r'· T» Πάπα Διοπονπ

A'*ttont&iernpxt* t wi. *infitζvνiμι,* nv *fd* τi *«F®C- ·τι h ϊτ* **www** « ww« » β>Z« ^**ouod** v/o'y T8 παϊ"δ μη 01ΠΙ Cf Tl5 Bfanw* <U>réi *γαp λiτ" yce' οτι άμΐτvλiγo» iμΐv* »*S«î αναβ'βτ.χ£.α i<S ipv άpαvδ·/, H μη «* ÎK t b *απ.'3άi* 0 *υιό fi a'v-ipÙKüy* o J·/ CJ· *τύ όpαvό* ¹ Χpηχαμ^M St , *οτι* **yt-*

ypatmit dv t J *βιβλio.* τ<5 awF&irw , *art* o 0rçc χατχλ-■3?, X, iλαλχτi τα· A βpααμ ¹ x. *Ttn tr: nraytt τ» γpάμμα n ttpôv,* **on** x^ **α.ι3"** · θ*o> a wo A βpααμ.' *κpχ Tt t*not TtÇ;* r<« *7'ar* **Θ4β>** *χτιτv.ι άvαβα: :<cv α-πό Aβpαάμ,* **άλχθη m Aiyo^a ,** x, 4-a^e» β:*~ **inv** *àKK'tèf-4 τrλτ^vΰαι ηγιγpαμ^oν* οχ vδ μ*p,* v^ «η»βφχτηι,-, *η χαηλZ'iΛv* **τνΘιδν** *tin* vfips-?χ< *χέφη** , X· **τξκi** *-k **Aiyt-τη:·.** χ. **σι** *σu&ησi-Tut 7« ^Hfonolntu Aιyόvτα* · **£** ότι yvwco; *tsat* xt-**gx;** n~> *Atyv* w t ic·' ', *- **At** θιoπια <ρ*oφθα<ΓΗ y<-i* pa cu'rr; τα. **θκϊ.** x2 πάλιν , i'παϊiλθMv ai'riy **όζ Ai'yoTTB,** *::α πλχ ωθ'ϊ η γιγpαμμ^vov* · **οτιόζ** *Aι-* **yf** w t m ι'**χαλ^α** τ»; : ιο> μ^. i ic.· δι AtyH,o·. *nxrpoirxi-*1H ή *ify* a:a)*άγιωv τ.'.A-μαM* πλχ θ:';nv C»ax.*άμi-gp~ov* **Xf>rov, w** iruxaiàiov *τβ* **πα^oi,** cuva.af·-yov, (mvèxu/ïfyo,' τα> πατ^ι ' Oιo *γάp* I σγαχλ Ixcî;ô-tp*o ai'*;a7 Zoy»i, a; x, τδ ay/oy *ττvαμα.* (*if* τὸ *v/,γ^iv iii Aιγvτηv* τδv Γωτηφ *άμα q* τη θιτoχω **Maeij** CF *άγχάλτι; çtfbcr, t luj xant-quyltù* ιiμαΐv, **Θιδv,** x, **iuôxurv, W** τβπ>v , *ûi* ***da* χχθ'γα** , *όpiζπ φ&}***wnt,** ώ; τov Δα,3:'5 άτδ **Σαoλ,** *ωpααoι* **Zi'y^v** X T& πνιΓμα τo **ày** rc.·, ώi *τΐιv A'γαp άπoo:aracrav iχ* **τχ** *χvpία αϋττί ,* Ü ά **H'λ/αv** τov <α*oφχ-iα> άπδ τηi **Γi£αφλ' ^i-** *^pavTttt yàp' iτι π.<i~μα άγιov vοφία;* φΛ'ξiτη/ ioλov* x. *ânava^^rtnii àno λoγισμέ α^tutruVj* χ, *iλiγγ$i<Γiται* ΑτiλθB<τη *άiiχiα , φιλάvθpωπo'/ γάp ττvivμα/σαφι α;* »χ α'θωωτH *βλάΰ- κμM απo γα-***Ato»** *αότv, οτι ?ίύ* ïiΦP^v *aiτ* μάpτi> ό&io* ' τΐτo 1C *Δαβι$* λ»^Η· *iηζω.· xapita;,* **»fipk** o **Θio .** BX αθωωo'H * *^r<ri, βλα·'φτ.μo,·* α'τὸ *γ±ιλι<όv aiτ** **τo φιλάvθpωπov πv/Γμα.** άλλ' *iτάζα xapèiaî,* **χ** v<-**<ipk,** οτι **€** ττi **3*θ»** τβ **Ois ,** ω θio';, τo'τ.iΓμα *ΐτiiτaτaι. ωτπp* **χ** π: τ» ανθpωτ» ;'St.»' **îy-**ω, iιμχ τo πνiυμα ***ni*** **ανθpωπ»,** τo Ci *αvτμ.* **cornea** φ«-***Vfpùi*** StSatTXfT o' ***iipôi*** **Παύλo** , οτι τo πνιΓμα τo *αγtoj μόvov αvτo ctêf* τό»· **ταπpα** *ηv* a. ?pα>3î^?,ιττ λό-***γ^,* χ** τov ανθpωττ,θ^>τι·. **Xeifcv** τov **Zcyo-** IχσoΓv *oiδi τό* πνiϋμα τo *άγιo:,* οτι ό· τλ) trrv . οτι φηιτiv ό πατήp *ό μμχύv* OX τα- **Xgi-**'ω λo^, ω , αΰ/TOi *τιoil·. τiιιpγα^* ωiχόX^/**ΓOi** *ό* ar.'C· τω *χατ,ι* α· τo. oιoι τo *πvιΐμα* τδ **ά/Oζ, πΛ** δ *χαττp* ^ωpκ τov ιιo:·, *ΐΐ,όvΐκ τov τiβηtpα .* φιλάvθpωπo·.' *ττ.iΐμα άγiov* **φ<-** JjfTC/ δoλov , >Ç αταvαΓησ'imi α'πo *>oγΐ-μ^·;* **aniui-Tuv,** ω α'ταvιΓχ ‹X δ υιό φ<4,^\ *Aηγιτη: .* δι-SatrxR yap ή φîTμητή χατηφo-^'!»' οτι ov fro τo ton **faxan,** ***tèoùiè^a*** ι'μϊv, ‘vαχ,ι'μH *τοιτη · άττι* yotpβ"i διώχη, $fLyré^» riu) αλλoiατiιύ. *o^τ^ γάp firotnaoa* >Ç τ»7 χ»poφ>iηiΐ · όων *ΐni* πάvτων **Θio ,** η χαTi'φι^η ημαίv, oc'x c» άλλoθι oι;, *α'>λ' ό»* τoι *t-*δZφ, c Æayyi/urâi o.'Oαά'χi άμα . >£ α'θι δι-δάτχω·, τov **Kλιαττ;,** i: α *τΐιύ*φiλoξo/αv a'yaxJ??, *v9foctnouln* πop·ω πopiϊi.'θαι. ή **cw** w> **Aiyo em»**

R. e s f o n $ i o

Refpondcbo primum obnciciitibus mihi probro aflecerm Patrem. Si illud, Ex loco in lorum, definit Filium Patris non ef-k· in crelo: ipfe enim ait : *Amto* **dico voiir ,7«·** >. *nttno ajcrndit >» cai**t , κι/i Je calo àe-fcendit , filtnt botetinu* **fui** *t/l tn caelo* ; **repe-rimus nutem feriptum in libro primo, quod en** (| **ik-us dciccadic & locutus eft Abrahar: po-rtera lubtungit feriptura facra, quod afeendit Deus ad Abraham. Quid igitur, dicet ali-CUH-' Illic enim Deus dicitur afeeudere ab Abiaham. Vera hsrc qur dicuntur, & non Sett in eis mandacium: fed oportebat imple-ri qur tcnpta erant in lege & prophetis ;** *ctr'crnji<rum c/Je Deum tn ntbe levi, ij venin-1!** '>. *rum m A upturn, ύ" ^nod jimi-lacra A-'.gipti (ammtiVi'r.dj eflent ; & ^nod drmunnt jnlutm rll'ct nc!i<t A\sppttî>* ; **0'** *yttoJ sFlbiopta pr<tve- γμι_ (t. fi:rt mar.m eput Deo* : **ôv lurlus rediturum cum ex Ægypto, ut impleretur quod feri-ptum eft** : *i^aoniam* ex *Æfppto vocavt filtum meum* **Filium dicit, quem adorat muliitu-do cœlcilium Ipmtuum ; unum &. impartibi-lem Chriftum, co.Tternuin Patri, fimul cum Pat:,: non iaâum, & concrea torem . Deus enim Ifrael Jefus, qm eft ante isrcula Ver bum, ftcut & Spiritns lanctus Quod û quia fugit in Ægyntum Joieph fimnl cum Dei para Maria ferente m ulnis noftrum perfu-gium & Deum & vires · hunc etiam tan-quain unum e numero noftrum definis fu-gientem ficuti David a Saul ; tempus eft ut'** *'· **dicas etiam Spiritum fandum efle fimilem Agar, cum fugit a domina fua ; aut Ehx**''''ζ.| **propheta cum fugit a Jerabcl: icriptum enim:** *Spiritu t f.tnilnr japienlut fugiet dolum, & recedet a cogitationiôm qn* fnnt fint tniel-lellu , & corripietur λ fnperveniente iniqmlate : bentgnnf enim efl fpiritu' jamenti*, & non li-berabit maledicum λ labiit ejm ; quoniam ren.vm* › (·' *luint teflit,* dX *fimtator cordii efl Deut quia Dprrfienda Dei tanquam Deui Jcit Spiritui ficut qu* junt bominu nemo novit, ntfi fptrttui bo-rninn qui efl tn ipfo.* **Aperte docet hic Pau-lus, quod folus Spiritus fanrtus novit Pa-trem Verbi incarnati , & Chriftum fidum hominem Verbum lefum novit Spiritus fan-dus, quoniam in Chrifto eft: ait enim:** *Pa-ter qui manet m Cbnflo Verbo , tpfe facit ope* ?"* " *ra* **, ficut & Chriftus qui eft in Patre luo .** " **Spiritus ianftus novit quomodo Pater eft in Filio, ik quomodo Filius m Patre. Spiritus fandus benignus fugiet fidum, & recedet a cogitationibus ftultis ficut recellit films fu-giens in Ægyptum . Docet enim nos fuga perfugii noltri, quod quemadmodum sidifbs ecce oftendi vobis, ut & vos faciatis .** *Si .qui> enim te per/cquitur , fuge m aliam ctvi* *l"* *' *tatem :* **fic enim fecerunt & propheta·. Quod autem qui eft fuper oimua Deus nollmm perfugium, non in alienis, lcd m fuis erat cum higcret, evangclifta docet no». Ac rur-fus Cleopam docens ut hofpii.ihiatcm ama-ret .** */imulavit Je longim ne .* **P-ot ftio** μ /.· >« **tu: m Ægvptum , & re.criio cx 1.ι··μ** › , **& omnis eius it.o, & cum Cmop.i ,** ‹5 **m iirlos** : *Cumq.ie ir.tueren'nr* **inquit** , ' -/ ,» " *euntem illum m .a-.um* , o ihks **iiuju/niodi** <r·

ïjft/ ·». nes a David eomprehenhe font, cum dama Arapne, vit dicens: *Aderunt ^grq^ Pfffnt Dri uoei, ngit mei qçpi eft in fandÎe.* Deum dicit regem fuum David, eum ait: *Ingreffui Dei mei, refit mei qui eft infanfte.* In fpiritu ûaa&o dicit David efle Filium Dei Deum fuum in fando. Sanâus Pater Cbriftj, in ipfo fanâo dicit effe Deum & regem, Chriftus Deus in Patre per Spiritum ïanâum a David prxdicatur, qui eft femper Chriftus; qui propter nos voluit heri caro qui erat Verbum, & manfit Chriftus Verbum Jefus Deus, de quo canit David: *In mari via tua & ftmitu tuet in aquis multis, c7 veftigia tua non cognofcentur.* Hoc eft igitur quod feriptum eft: *illud blafphemum & maledicum non liberabit a Ubiis ejus, quia renum ejus teftit Deus.* Non dimJit impunitos Ananiam & Saophiram mentitos Spiritus benignus; fed dederunt poenas mentiti Spiritui fando. Prxparet SamoQtenfis opera nia in exitum; quia non abibit impune qui blafphemus eft in Spiritum fandum. Spiritus autem eft Deus, ficut nos docuit veritas Chriftus, qui eft fuper omnia Deus; qui in nube levi venit in Ægyptujv dominusDcus Ifrael Jefus Chriftus.

Afywrm tnboioi, 4 vàra aû *itvropom, 6* χ μi| Κλiώτα, Λ «i r'î oûxrnk *pem.* tira* *yûpqmnr9 οι* <τ·τ·λΜ, μ ατύiτζβνπ RC rw *ovpeotôr* 'πάτο πï£|λαβών ο Δοβ/'δ cv vr<£ματι, a'vaxfxpa^f*β*** λτ>*»·; 13«ptàiw«r « *vopemueu* ·€>ιβ · *où mopoeat η ν 0foü μη τηδ flxfiλi«ν TW ett rf ùyt<p.* Θi·ν *Xiyot βα<ηλi<χ toî/rw à* Δ-νβ/δ, *λiyo»* · «u *Topôiea* nu *Qtw μ* rw βχτιλι«* TtDc» τώ *«ytp* · cv xv/^urrr ety/y n'v*uior nu* Θ<oo, 0tôy *iturrou* λ/^R ο Δαβiδ *tût τώ dycqt· «ym « «cτηρ* no Xe»çci, cr αάτώ *λiγοι* τώ *«yiq> urat* ni ©toy, χ?βασιλ/α. X ττο ο Θιο C*Ty τατρ? *xvtyjxniàyÎv* tire ΔαβΛΓ *χτφύτητοι* <r Xc/tcî *ό* Bj; *τήμ^* jient*SfÇepfyjot ôuau* τάρξ, XoyeçcJr, <£ *ptêrai* Xetràç λό^· Ιησού cΘio. *mpi eu* ψχλλ« • Δαβiδ' ce τη θαλάαπi »î οδό *<ns rç, acl τριβά cn>* Ci *uSatri* ποNιoZ ,)Ç ni *γνη ιyη οό *yv&&iτovτHÎ. nu*t»t <C*v* tri *ηγτγροιμ^Aî' otc* oüc *αθ«ώα«* τον *βλχτφημov itro χύλi» αώτου οτι* r^J *vfçpùv «ûnÙ μχρτυ* • Θiό. côx α'θώβ *tmintt του* ψΛταμξ^ το *φiλάνdpwKoy τηυμΛ,* τ»ν xrf*i A'vaviχv,* χ} Σάτιραν· *niïCtSwutt itxui /jfyioc*τ ο φ/λάνθρωτον xwo*μα. iηιμβζάi) xi* ό ΣαμβτατΛ πi *tpyx aùnû tî-, ilw* ιξοδον· oj *γχρ αθώο axfAdLerrtu* βλατφημών xatnt no φιλάνθρωπε πνΧματν τού à^r« · *ttvtuμχ St* όΘιο, ώ ιδιδαξο* »îμα ιία'λ>θ«αX?Λ·ο', ô ών C *tui* ra'yruy Θiό, ό *ini* ηφιλη xoc$r; i'λθω; rç A'*γυτπν* xt<w · Γ«ρ«*λ Γητον ό Xejroi.

Q^u £ sTto Vil.

Vtityp, *Q<ta in /criptnrx divina nen reperi pcod jornea Ô fapienha fine bypoflafi fnnt partei bomenu, vellem fare ex voiic quod fcriptxm efl in apojioio, aim ait,* quod in forma Dei cum effet Chriftus, exinanivit feipfum formam iervi accipiens.*^/ accepit formam fine bypoflafi, quomodo potefl dici quod formam & habitum accepit?* & quod Deus ipfum fufeitavit? *Si extern ecclefia anos L>eoi non dicit, nec traditum accepit, ut tu fcii, volamur ut fuadear nobis ex fcnpturis formam fine hjpoflafi- $i enim non eji* per *fe, quid efl? quomodo dici potefl jorma, quod non per fe exiflit? Oportebat igitur ut diceret apoflolus,* quod exinanivit feipfum, formam fervi fuie hypoftah accipiens, *fi erat fine hypojiaji.* • *UtS.* D

Restons) o.

Ait Samofatenfts: Si forma fervi quam Chriiius aihimpfit, non pet fe exiftit, oportebat ut diceret apoftolus: *Chnjhis exinanivit feipfum, ajfumen>* jorwam *Jervi non per je exi flentem,* & mil·., dicit; Suade ex divina fcriÎKura. Ceterum refpondcbo ad hoc: vtfi nectens non jubet, vel n^n committit mihi E, ut ad ea qux ipfe dicit, rcfpondeam: lie cniro cum icriberet, fentiebat; quafi qux a me feripta funt, coniifterc non portent; & quod Samofatenfis ait, a nemine refelli poffit: verumtamen breviter quarftionem tuam extrudam, & ex ore tuo redaigucm. Etenim fi Chriftus formam fervi, quæ per fe effet, accepit, ita ut effet fervus qui acceptus eft (hic enim eft adns tunr fabulat > oportebat, ficut tu ais, ut diccict apoftolus.·

Πρότκσκ ζ'· T»f Σαμοσα<λ*>.

E'xnJt) ce τη θiiα^ρχφη *'χιυροτ orc η μορφή, χ,* ιî σοφiα, ανυποΓατκ r t / τi *αν^ραiη μιρη,* ι'βκλόμάυ *μαδάν τβρ υμών η γιγρχμρ^,ον & τύ* άτοΓολω · *οτι* $w?y, t. *μορφρ QtS υπάρχων* ο Xetreç *réunir inivuert,* μορφάώ δβλ« λαβών. lu'tAa/3t *μορφίώ* ayuxciranv, πώ *Sûremu λΐγ&δαι, orc μορφiiχ.,* X, %»>μ< Aryw *οτι iλχβi;* κ, *otc* ό Θiό αï**nr üyeepiv; * otStv* » ι'χχλησ/α δύο Θiβ u λi^« · *r·" tir* Sn *ταρiλαβir,* ώ >Ç άυη ο'δα *οiπογρουρων, &ι~* λομ5£υ XReOküai *μορφiώ «vunoramv* · r *μο γάρ* υτοrr, t/i's7; *wç ir λiγοιη μορφ^ -η* μ»} *ύπο -βτ; tin* OUU RXRV TW «τότολοχ, *OTI iOUrtW rxfvOMT, μορφiαiiiλΜ λαβών* ανοχόταην, R lu> «yt/xoranf.

A'xoxfttoii ζ'. *του* Παra *Διονυσί*.*

Af'^R ό ΣαμοααrX' · « aywrdranç trrv *iμορφi, lu,' îλαβrv ο'* Xttrds, *t Ul. tv* IηA», ç>»w»y, ri« RTRV τ»ν α'τοΓολον· en ôXtirdç *φητiν, iajjrn/ixiνωσiς μορψiώ iβλ»* λαβών avurdraray. *tμοι* λi^«, TRcdy^f tx τ« θ««i >?αφii. πλiιύα'τo, *χ^ύiημβu* <®ρόi τiη. μανθοivH, μη xtX/i«y μ«, i ir/Ç'î'rRV, πώ ατοχ^^ώ «ρο ni «oap *αuτί' »τω* yàp *XnxRao, * ^ράφΜ>, οτι alSûvemr' τv ταρ ιμΐ γραφivτu.'* «îr *ο Σχμοατβτ^* Atj/wv, *v* Jwofnu παρα ηιοi ôn/SXrOmt. *πλiuv* ααιτηiμω *ίχβαλώ* θ'» η -®*οβλτ.μα, «ι, *ιχ* τî *απ τόμχη ÎXq ~* ^ θήτι·,. r *yxp cwirKxne μορφiώ* iλαβρ/ *ο'* XξΛ&> s '·® Ητiiλο όληφθiii' *(τατογάρσi· t<rè* ni *ιράμα τi»; ραψωδiα) tète,* ώ; αό *Xryre;,* r - ο t r / *η. tepor* TBXttf-i ardroAoy, * *οτι tawny /«'- • tn*

*v<*π>

ν π, JΪAav «i^panrav Aojkiv, n r/w «mt i»-A Aw; £ wap< τίνο iaurèt fyipatrti x} va adoj s$ ri t$m n) imuutrï JΪAa; iÇ typ ri vforaac* • xvrpaauîc; î tfan r^ae/vaT» · χκβιημφκ ; i W μά γρΐζμι * πi r' ei θiλ« tuetmiÇfet τ«λ·φHλκ , μά «παίη< μα AaAwv rar ar· rife γραρκ. γόγρα· τη» γάρ. μτη όσια Sam; tau, xj μχη feAotnô a'xAcnfe. x} ματά Γρ^βλï Jr«rp<4*K. τλ/ώο'ρi , xJi ϊφυγί το γογραμμ$άα· on nsn φρονεί ύμή · xj dr XiiΓρΤϊΛ · β ον μ«ρφρ ν*άζ- ywr, άρπαγμον άγάσαη η tevat rraOtjJ. «t- ••βï* TK μΛ/γγαν&Oζ, $η, fflTlt, Mύ»λΐ^ιΐΐ^ <&« Θ» , etirrs s ai» ά ίξ τμύν i Xgjrfe. on B ytyparwr- i3i A'ïαμ γίγοην, di Zi c% ιiμΛv. mm «ppevfiç, A«Amc, βλατφημύν, turns τ»υ Θiï iiaixt iτiφημiζ™' ,·πο* A/yaiv©fdvτv'vA·- yw η ηTo Γητοιώ τ»'χ pwflw, ïόο ΘΛ λι- ρ*«· wrt χατ« σ-i 7v« /utd τι tiret Θτον τv'vX iτov rpoauMtov · μη Έίγνη xpaeualwov, «>λ« τάχ τχχλη- σίαν <τοωτ»\ xatAJy, or/, φησ/v, » t«xAqr/e lfe Θisi « At ya, in raptheefii · οι ii lύo nu/nS motpa- viioKxi' tve Tpoouu>iW Ai^vv t femmï (Sfèvir i%otnw ·ην X^ied» · Smç yàp ûc ï'μoi ρvραψα , aJA 'ot Axicrxm; typx^xvμoι, en ètui i.ixntei ' τλΐυ), ηκμΪΗ àt^va HS ni vuù elapct «*J γραφίνηορύ' tit οί φρ ro,C »t/χ»ρφ>!, iιυ iλaβiτï Ja'Aa ivurèfacny, « «y iyμορ- φρ , Zcrdmrr τï Θiï, à Xeràì, ϕ' τïτ» «y, <μi) «ρτββ-atc Tînttwu' a Mùùv &οç, rar- ^•5 υχβφγων, ttt τ»τ« iùoiyvrbronot μορφαι ntt· iii w*ï· v μιώ i Xetrac Jôa μχρφοû* «®e liurr, ort μτημβρφ»^ trîÇS«χοτβλων, rlwμε- ταμόρφωση txfivûu TiAlycsç; Ai^M yotp οτιμίτε- μορφών, Ctrao^at yàprivn drίμαρτυρiου· en)Ç αοη' μιπμορφν^η >Ç n tuioi dur» inpev· wxt ww h ή μορψη tv δβΑ» μiημορφώ^η cr ι$ άγίφ •pf-t, (>τ«όθα ï ϊώ») fittfàv , Sri ii μορφή τï iïλ» μiημρρφωθπ · γίγροητηυ γάρ ' en rite φρο· νήδω ώ- ι!μ7v, o xj ce XejfrJ Γv*ï , o t'y μορφïΘ Θiï ώτάρ-χων, a'vny λίγει I 'lyrocw nv XtiTev , on & μορψη Θiï ύτάρχει^· £ άυτν λίγ^' on παρα- λαβών i lwr«s DeÇ'·», xJ Γάκωβον, ï'ωάννΰυ, άνίβη dç η opo , xl μίτημορφώ&η iμτρo^iv ctu- . tini λοιπόν, lχυ μiτημορφώ^νi μορφiiύ, oιυ- «roraTw λΐyκ , « άνυτό^ατv; ; « Si » 5όvη SouZat τï μiτv^ορφωτει ùvirariv, ïït τη μορφή ïυνχβτι Svvat, βπ τv7 iματΐoκ' xj tusm γάρ γ/γόνασιν, ·iο« χ/ών. ττλiιùηï o Σ«μoσ*ατ<€ ïaβiβλήτου τï XBρvβλάμaπ ΐξω μακράν . λίγεη γάρ , oη ό λο- γο xpèMaeiotsfeu, ΧφχΓο St τφό Mat&tai «xlw' if Sn Matia τv\λ©^«> ïχ l'^ρκητα. (iηγάρπρi- σβοπρα in' τï λόγv.) αiλ! i$iwt η'v Xeirdv, E χατ' i^aipmv πημvμi^αv pii υιόv Θiï. à St ιiρό lθνών StSàa-χαλοi γράφει Παύλο αiατv. err τïτν φρονώθω ον ύμΐν, o xi iv XΖ,^v l>o*ï. ojx fuTtv ' ô iÇ Xe>rè; l'iwèç ΦΡo,è7 , αA' C* X^Γώ l'woï tït» φρονείrt ' ον άυτύ γάρ ζώμ& » yJsSa, iτμïv. Ovάυηï on Sru; παριλαβομίρα' on iv μορφή Θiï άρταγμον nynran ιό «vau Ισα &iώ. πώ oaS συ o ΣχαoΓατΛ;, μπ

Exinanivitfe, fervum hominem accipiens. Sed cujus ferrum? ac a quo cum emit? &quanri? & ubi faâa foie emptio ferri? & quare vendidit dominus? aut quare donavit? curve donavit «capienti illuni ad fnosufiu, quafi ipfe 009 indigens? Si vi* normam proferibere quomodo feriptura fcribi debeat, ne petas a me ut tibi loquar ex feriptura; feriptum enim eft: Caw *fnih fnSui tru, tf nm^·1* »τ *ek&o tltitas eris» & n* peimerfe perverteris.* Sed vides quomodo fugtfti quod feriptum eft: *//ac fentite i» vobis quod & in Cbnfto* TM<ff – *Jtf*\ qui cum i» forma Dei effet, w* rapinam arbitratus eft effe fe aqualem Dep.* Novi, c., „ fallacias iuas; quoniam snrqga Dei dicimur, & ipfe Chriftus tanquam unus ex nobis; quia feriptum eft: *Ecce Adam failus eft tanquam unut ex nobis;* h«c fentis & loqueris blafpheme, iniquitatem contra Deum denuntians; quod qui Verbum Patris Jefum unigenitum dicit Deum, unos deos dicit; ut te auftore nemo dicar Chriftum Deum ante fxcula, dc tu non dicens Deum ante fecula, fed te ecclefiam vocans, ecclefia, inquis, duos deos non dicit, neque traditum accepit. Tu vero duos tibi tradidifti, unum ante fecula ingenitum; & unum eleftum Deum in extremis temporibus, qui eft Chriftus. Sic enim non mihi feripfifti, fed qui audierunt, mihi feripferunt fie te docere. Sed ne in illis occuper ad ea que a te nune defipta funt, me verto, Si, ut tu dici* forma fervi quam accepit, eft Ser fe, qui eft in forma dc squalitate Dei Chrius, qui hoc quod eft, non rapuit, fed cum effet Deus, in forma Patris erat, dc hinc duse forms per fe, Patris dc Filii; non tamen Chriftus eft duc per fe forme, dic nobis, quando *tramfiguratus efi cerant apoftolis,* transfigurationem illam quid efle dicis? M*nt Ait enim feriptura quod transfiguratus eft; hic enim funt quinque teftimonia quod transfiguratus eft, dc alia fpecies ejus vifa. Dic igitur an forma fervi transfigurata fuerit in monte fanfto? Hic enim non potes dicere formam fervi transfiguratam effe, quia feriptum eft: *Hoc fentite in vobis, quod & in Cbrifto Jefu, qui catte in ferma Det effet;* ipfum Jefum Chriftum dicit in forma Dei efle; & de ipfo dicit: *Affumpfit Jefus Petrum & Jacebam dX Joannem, tf afeendit in montem Ü transfiguratus efi ante eos.* Refponde jam: dicifne formam qua transfiguratus eft, effe per fe, an non per fe? quod fi non potes dare hypoftafun transfigurationi, neque format dare poteris, neque veftimentis; & ipfa enim fa£ta funt alba finit nix. Verum tu Samofatenfis extra quaeftionem ejeftus es procul. Ais enim, quotk Verbum erat ante Mariam, Chriftus vero non erat ante Mariam: & quod Maria non genuit Verbum: (non enim feoior Verbo eft) fed genuit Chriftum eximie honoratum in filium Dei. Paulus vero dodor gentium omnibus feribit: *Hoc fentite in vobis, quod & tn Chrifto Jefu;* non dixit: Quod & Chriftus Jefus ientit: fed, *Hoc tn Cbrifto Jefu fentite: in ipto enim vivtmus, movemur, & fumus:* & in ipfo credimus quod fic accepimus, *quod cum in forma Dei effet, non rapinam arbitratui efi effe je aqualem Deo.* Quomodo igitur tu Samotarcnf's non dicens Chriftum

fliun «fle ante fiecula , dicti aecepiffe for-mam ferri *f Si* enim Chriftua non eft ante fecula» fed ex Maria t igitur ut tu fentis , ferma fervunt accepit: omnia enim funt fer-ra Dei : igitur due deinceps forate iervo-, rum repectentur. Explica igitur nobis, unde Chriftus ex Maria natus accepit ferinam fer-ri aux per fe effet? Vana enim cogitacioSa-moutanfu plagiarium facit Chriftum , niū probarum ut , unde fervus » quem Chriftus ex Maria accepit, utimpoftor dicit. Sed nos illo procul projcfto &ı feriprâ ejus, veniamus ad enarrationem divina: feripture , & *luttât InStontot in fide dST veritate* , ficut Paulus Timotheo filio probo commendat Igitur quandoquidem totum myftcrinm fan-ftus apoftolus in hoc argumento jubet nobis lapcre in Chrifto,"rum fic in Spiritu fando feribit : Hac, inquit, *fentite in votot*, eaod èr *in chr.ilo Jefu:* Eft in Chrifto Pater Cnri-fti, & Spiritus fendus : in hoc jubemur fapere, ne quid amplius feptamus prêter id quod acce-pimus: femper enim Chriftus *Dei virtus &. Dei faptentin* eft in Patre : & in eo lapimus in Chrifto Jefu efle Patrem, ficut novit Spiri-tus iarUtus, *tftti fcrntatnr propinda Det,* quo modo eft Pater in Chrifto filio luo Verbo , & Chriftus in Patre tanquam qui eft in for-ma Dei . Hoc eft quod λλ fandus apotlo-lus: efle in fornu Dei Jcfum, Chriftum ct-fe ficut ante dixi, in Deo Patre Filium Pa-tris, *χολ)\t: tnam arbitratus rj} je c}]:* e<;. j-*itm Deo:* hoc dicit, quia non ficut qui per virtutem & labores & fatigat ones ac certa-mina tapivnt regnum Dei , (. fcriptum cn.m

Ala/ıf. tı. efi : *A' -H>ı caiorurn v,™ rutit^r, C ino-lenti rapmnt tiiud*) Ac Chrdlus Jefus ton fummatus laboribus virtuti'- cumpatav it efle

Uthi fe aqualem Deo , çwm pu..t· *ote>:<tt <.oe;o< vtrtus ejus , & laudit e::tr p.en.i ej ttrru : tolendor* rjwi *ut ixxentt* teftaiuique ipfe qui

J''· ». vere eft temper in Patre, cum .u! : *E$o h>>n inx mundt :* qui eft dom nus mundi, qui ha-bet in feipio Patient , & uvihcum ac do-minum Spiritum: verum leipinm exinanivit.

1*. ·«, Qtiamobrem S: mvftcrinm illud inenarrabile fic ab iplo vocatur novn»/ *tt:i.utentum Dei,* date fe ipfum nobis 111 tnvftica erna: nonli-<ut ilft ohm fecundum legem Mcerdorii Aaro-nis carnes animantium ratione carentium fu-per altare imponebant ; Ck ictibir Moyfes

Jri'xx. mquiens : Garm *J.mSla erunt z.sper altare,* <T *c omedet pepnins ; & omit i <,uiC>tM.'ne tetigerit ex ei< , pe<ibil :* nunc autem n«_>n fic; fed 'pie dominus &. Deus llracl f.'ka-tcr noiler ait : *£ui manduc-ti me , <7 ipje Vivet pr pter me .* Deus igitur qui habitat in nobis fecundum tellamentum quod diipo-iuât nobifeum , dicens : *'teioite (J dividito inter ioi : boc novum tc/iamentnw ell, boc fa-cite ,* c?c. Fktc eft c> r.imi.u Dei 'afta ad illum noflrum , ui p< flurus capcie eum . Hoc in:nt myilerium pertimefcenduin Jic-.t ianctus apoftolus. quod le iptnm cwuniui : non relicto Pane in nobis habitas it, apage:

7.«n M. iinmo ipfius verba afteiam cum dicit : *Fv'*

TbH.f ». •lit · V'dete quanta dihgemi.i ut.tur doctor vei'. àiK , vas ekittons : 2:a = ——ı«''ı''. *ipfurj , formamferV» accipiens m*

AXr^wt ná Jflysw «poxaww, λί'τ-Μδ *9Tt »λ*& $*λα μορφιώ; çi γχρ è Xtrrtf ùx tft* «f· «»*·, «M* *in Mauatç9 dpa* x«rd «i · >ΐλ« iiλ» Ιλβ-*fie, τβ γάρ* <ΰμχατπτ 5ίλ« *n* Θιΐ< λβτν·ν & lùo *μορφαί* iχλ*ν Xpdfl^wnti. *φράπαν ωχημαΐ, 9i-*3ty θ' Xijtriç, d /x *ιλχβί -Λώ&νπτχ-•nv μορφιώ* τί &ίλν ; · *γχρ κηό λογατμ/ό* τι Σ«-*μηχατίω /ξβιίρ«τ·δκν λίγη τάΧζβτόν, ia» μη* <υ$·i, «·θτ» β Ιϊλ· , Sr iλαβτ* «χ Matelot Xtr-»di, ω λι^Η όα«aurai/· «>λ« λβ»χ·> m^hç/xm-»θ» *πόρ'ρν* «τβρμψχισκ, >$ « **αρ tJWW γρ*φιΐ-τα, ιλθ«ρ&> tri rlw Swyww τη fiai γραφή '* χι τρβ«(χωρ^Μ τί «y«j4w«<,χ *tu&tk yttpepfàrnu* Bffafïλ· *ό Ιιρό* Τιμβθ<ν nJ ywj<r/^ ηχ>^9 €f<f· FH χ, άληθοία. i'χνώχ θθW ολ·ν to. /utvnitKF * *it-ρό* aro'roXot c# τη ύπ»θ*γη ταώτχ χαρβχΑΛεπ» ημ7> ώ» XejTjJ». enari *iv πν&ματι* t ?to *<>ρο»H<>θω b υμίν, S* xi *iv* Xti^yS Γχ-rï. *bn iv Xe/Fti* d τατηρ τϊX&τγη , χ, τό *«γιον τνιϋμα, iv τϊτν* πβφβχίλΛβμiθβΦρ·ν«ν, *μηόπρ-φροννΓωρβμ ratporapifafiopfyj. dii γάρ* Χ^Γο Θi» io.αμ/ , xi Θii Γ»φ/α *iv raffji.* xi Cf *ανιό φξ*-*ιiμ,^υ *iv Xçjrà* Γητί *γωρίμί^ν·* w ττβπτρα, «swif *TO TfVWUX TO dytOJ , TO tpdbviSv TW* βαθ>) T« Of* , *τίό è rxrrp iv rtS i/ιώ durii* XgxrJ λο^^ι, 1Ç · XiΛ-rd; *tv n!> rxfi,* d *b μορφν* Of5 ώταρχων* t £to CXt^ d *itpôi à.rp•, to iv μορφή* Of» tw'pVHV τον Γnriy Xg^rdy. ω; , *αν* Of4 *πχί-t ύπαρ-γων, to', (VpofQr ύττχρχ&ν τβΘia η>· :*io/τ»τλ-ΐΓό; *κ'γ άραγμά·' ny.tracn to bvat *x»&ttS.* t Jto *cri i nx^xvfp ci* ci/ a'j-fTn;, xj *rcvav ·£ ^λί^κόν,* xi α^ω *ων df ταζ«η rlkù (ixtriXf-uci nu* Ctâ · *ytypxrrntt γχρ. ·τι »i βχπλόχ vpavdv βιχζίη<ι^ K.ct βιαΐχί άρταζκοτν χυτίώ, ιίχ* »ruff *ή ων* Χ^Γο Γητο , οù *vivati χμτΐί* πλ«α>θ^ > iχi;'?3·.- *ri 3,at* 't «Θij<Î. αλλ' *ικαλν^ΐν* κρβσοό η α/ϊτη *d-jTw'* xi τη ar.ftrfwç *durvü* χληρχί *η γη* · φi^^o auri, *ui φώί irai. X. μαρτυρώ άνη ο* αληθέ «Η ΰταρ^ων i·' τύ πα^', *λίγ^Α/, iyv* D *bui τό φω* τ« χβτμii.· θ' ïsv, fχπoτη *ηκοαμν 'χ& i. (χυτά τίνκχτίρχ,* το ^ωοτοτoy, iÇ xùexor ττ^Γμα. «λλ' f'otum *ik f'cxti'* J«d xi *to μι>^ριθν* το *d* iχi;η>η«ν tn. *ύπαύτ* χαλκπίi* τί Θ<ii η χ#"« *ètx-i)ηχη,* το ταητόν *iμiν Sdvxi tv τ£ μίντιχρ^ ifisvu. à xa^drtp ci xa:zi νόμον* τχί τ« Α'αρώ« iiρατπα xpt a άλογων *iπi ιό ^υπαΐήριον το πάλαι ικiτι&ιν.* xi *γράφει* Μωησηi , *λίγαιν οτι apta αγία ttoi* το e^Jias-n^w» *. *tifiiu i λαοί, πα ,* όί τι «\|>i-*τ;μ ύζ οiii^.αχαθαρ·Α5, ιξολοθρΛζθχβ-iTT.'i.* νιώ *ci iχ »τυ ;· à>λ' αυτό ό* xr'ew , Θ=ò; Γσραηλ, *ό ff'ürrp* ημΛ λi^* μ«» xaxùïyoç ζητiΠ'Υ *5/ iμi* · Of·» «P« " *ivoiχων iv iμiv xarù* 7λ·. *?<αθηχI<v, lu èii^cTOWÔi^àçf λίγωv'λά-*tïto, xi *όiaiMξ^αχ bs iaΐ)ται.* V rjqyn τ? to ,τoΛΤi. αήτη *τα* Θiβ ή *isfô; τήμχ* At a;:.·, ·'·α *duré'.' ^ωρητχι.* TsTO *γάρ* , ' *i àrc:* ολκ το *φοβιρόν μυΓτριον. οτι iaυτόν Îx-vM-r* , » λ<3ω· TC7 *ιοαήρχ^iχωiή^η iv τ,α: '. μη* η^.·π>. aW.' a: T0:< toc Otec *trot παρατάω* φω· Ju· *['7 -* ;«v ı é*r *tyd ,* xi d *rxrrv 'λ^ΐομιθα,* xi ye iώ\αρ *àird roiT.TCpifpj, ω <ρητι, τ<^ ηι-* ' ' rdlov'

rdbvrs «k «μ> . ipin 9 «vqi ohty&l*
μυνΙφη*ή π% ειΑηδεινς τό κπικ πκ ιχΛογws.
r Μλν λ4^*λ> 6 ·μ»Λίμ«τι à&pîîn»
μη ιλίγμ, Λ/^μο τώι Smywtv τού*
τί»9 ii <*/*&**, rüùxt^mr · «Ημ Λκ, τιώ
φΜ, τ» Z**
«φ&^ρυν *ιπΐ, >ç O»0»r ›
7ντ w Trrw «uη5 %6tf>iicw «bihb, <y)
μβvι) np ©fSt λββήτκ «urèv ohw. >g)
nûw /w, · e^oln^péper» χ«λ«τ ύοο M*xxn'«s,
τοάμωμοχ, iç'&Numtüw ant^atw ·*««*(φ«γι-
4W «vτο. ο·φαξ«vπ , w η χλτρωμ<τ» onux*
γι^γ^i wijy Γσρβήλ, 1ώχ« ZxmXâow τ» <χ-
<rtx, τμτ'Γη. τοχοχ·· orrai ««ej T0 χρίχ
«μvϊ, ΧΓφβλΖω «ταυ πϊ wn, £ fs7¢ ·—Λ.·...
μτπχ στηύΐκ τβφικιΚ^ονη. βίλλ* txêvor χχ nlt/Mtv*
τ» φ«9<«» xrpeAiu <nu) wç χοσ·/. χώ ^χρ βρν^ΐϊ
χφβλη ηροβή* eti η τ«%« τβρβ Γχδβη , τϊ ré-
μχ vβρφiiλ&Λίvη Sri erat a cruw'ç'rânffmu ««' xu~
τϊ ; ^xevors χωλυμχ itx τ» «n»ii «rv?ÇJ, xj
onAnpoxatpifOv · on iπ τi «Xoyo euuQ^im iλχ
^ιτvγΐΐv· βλλ' ο xr/ωτα «uw X&tsos Γικτι ,
C* i«vτύ τιΐύ χΐφβιλiιύ nv «βτiρχ, «φαλη γχρ
Xetri όΘιο ¸ iποiηti xpeim tv βραχήvι «uri, xj
ρφοχπ THweyas, ivκ ^μρηθ^ Cf attnoFs ό î/ψiΓβ;,
xj CO«xn<m C» ρμ/y ii« TÙù durù φiλκvθρvχΐβ*,
^«γβ^ο'τητη, lω vγβίτη«v>ήμ« . avη» ή xi'y«ns
τή» îιξη τ» «Λ ή χίvωδκ ^
αυτύ βτήααήΉ, μη$Λΐη, άλλ' ημ7v «vαι^ιτυ^
icet τi xrvwowi αvτi, η t^ajiiraT» ήμZv ο xn_-
σα icuniv ιχχίομ^ov η ττviuμχ ri άγιov itti txcraoi
σΰρχα, μΐv^τληρι ' ›ç Û^vθiï ri «γηv, ^ζωο-
ποιόv atμα iχ βά^ια τη &ΐχη τ^Λρα , μivκ
ΤτΑήρτ.i ο κiηΐτχ ixuiiv InerisX*Λ®5 ›ç rè
«φθαρnv , xJ ζvv, ζωή ^ρ'Ty®'' «iμα aura es iμα .
λοιπόν τη «χόλv$β · «5 «wj'psrén · μορ iώ iβλχ
λαβών, C* ομαιωμχτι «Eρώτων ^υόμ^υο , ω χλμ-
Γαχι «χον, μορφή όβλ», in tri SèÂti;· h γαρ
iiλov ^iλήαΉ ο' χι^ιoi -κi&βχλάv èapàv φ3*τ« ,
›î «vaxAzvar άuτiv C.V τη <®*>ωπ>χλισ·ι«, χî μη £ri-
Xh àurw «τ«»«ξ«ζ TÎ ÔaXd^v avnS, i tapi ri
tyoptorat ri xcôârov, αααόβαηv, iλαβiv' in ιιάτiώ
τορvπχλισ'Iαv αιαχλιθHi, CA tbtu ιΛαβiv rXdL^i-
ρΐκv, δια η es réroy άvαχλιθηvαι αορvηv · μορφάύ
ou2 έ«λ« λαβών i X^τi Γητi , χι^ο <*v, η,
©io αποβολών, Jhvvk T&ζομφi» ηι> μυτιχα,
ΐγ&ρiται iκ πv Îhxvh ό ©tc»s q<l aroroXw Γητi .
τι&ηαι ra ΐμάτιαάυτv . < λαβών λivτηv iπζώ-
<ταтϊ· çlutH l'frï ή μορφή rà^aXa* xJ γήματι Xpf-
θ«5, «S «vθρωπο . (\£ &pi$η ηΐ μη ζητiαιv
αυτ», ΐϊλοι · iγάρ iβλω ήχολκθητο οι μα&ητά;
χαταλιχοvτι πάvτα (πολιiv γάρ λήρov, βΐ»θρώτχ
iλά^i'p»; tSaat to lira πά.τιι, άχολχόηααι
Ολφ, μη ïχovτιζο χιρατiv άργιλov, ή χρΐ/r/oy,)
«λλ' iχ&ivφ aunjS ήχολήθηταv tJ vïJ τi Θi« I\τ8 ,
τύ χατηΐiξαμi/ω διαζωβα£«ι Xgtw, £ βαλiiv υδ^,ρ
es rw vιπτήρα, πλαό«v τή πόδα £όλωv ο
ç>ùre xt'eios, χ; ο φότH^iλο , ολα/ΐω, η γη-
μχ ra £»λ«, Ov ομοιωματι άθρώτωv ^οα^υoi · τ5το
>/>«· ότι βχ iYσ es μovoi èaXos i'v τώχο'τμω, oç
viΐϊηιττό$χ Jarirora, αλλατοXXo/. ivχ »? μη voμι-

· Aàmkmms faffui. Exinaniri vocat apoftolus, ut ante d'*» » “f» « royftenum vite manus ejus incontaminatas & incorruptibiles, & divinas, ut poffimus 'qui fumus fideles eius, capere eum, fic fieri manfio ejus, accipientes eum totum. Atque hoc quidem erat quod olim a Moyfe prcdelineatum fuit tn agno fine macula, & anniculo, Îi*em maâatum univeria fynagoga filiorum frad comedebat, quando pafcha celebrabant. Jubebantur agni carnes aflas igni, fic capnt cum pedibus fic inteftinis feftinanter comedere. Verum ilii non poterant caput cum pedibus edere.* quomodo enim caput agni cum pedibus in pafcha edi poterat, cum lex Judeis juberet non frangere ei ex oo? Illis quidem Λ/Λ" prohibebatur hoc propter crudelitatem fit duritiam cordis; fiquidem non permittebatur illis vel totum animal comedere. Verumtamen qui fe exinanivit Chriftus Jefus habens in feipio caput Patrem (*caput enim Cbrifii eft Dettt*) /r-.. c *cit potentiam in brachio fuo, ti exaltavit humi- lM·* 1er; ut ipfi capiant altiflimum, & habitet in nobis propter luam in homines caritatem & bonitatem, qua dilexit nos. Hsec eft exinanitio dexter» excelfi. Itaque exinanitio non mutationem ipfius fignificat; abfit hoc; fed per exinanitionem ejus quam nobis donavit qui feipfum exinanivit, Spiritus fanâus fuper omnem carnem fe effundens, manet plenus: & languis fandus ac vivificus eflùfiis ex profundo latere divino, manet item plenus; qui fe ipium exinanivit Jefus Chnftus, qui incorruptibilem & vivum ac vitas datorem fanguinem fuum in nos effudit. Pergamus deinceps ad ea que fequuntur. Sicut prius feriptum eft. *Formam fervi accipient in fimilitK-* 7iiUH *dinem hominum faflnt*: ficut frpenumero dixi, forma fervi non eft fervus. Si enim velit dominus induere fervum pellem ovis, vel facere ut dilcumbat in primo accubitu, & non velit donare eum libertate- ne ferviat; non qnia pellem ovis geftct, ovem accepit; neque quia in primo accubitu difeubuit, idcirco libertatem accepit; quia tn. primo loco Dfca\t. Jcius Chriftus igitur dominus & Detis apoftolorum, cum accepiflet formam fervi, cœna myftica fada, *furgit a cana* Deus apo- 7«·. ftolorum letus. èT *ponit veftimen/a hia*, éX *cam accepijjet linteam praemv/t je*-, hsec eft *forma fervi*: *& fabitu inventui ut homo*. Illic inventus eft fervus ab iis qui eum non quserebant: non enim fervum fecuti erant difcipnli relidis omnibus (magna namque ftultitia fuiffet, homines liberos reliquiitc omnia fua, & fecutos efle fervum non habentem in mani bus argentum vel aurum) fed illum ipium filium Dei lefum, qui voluit linteo fe praecingere, & mittere aquam in pelvim, fit lavare pedes iervorum, qui natura dominus, & non natura iervus erat; <μι *Labitum fervi acceperat, in fimibindinem Lominulk fallus*. Hoc dicit, quoniam non eft unus lolus lervus in mundo qui pedes domini lavat, fed multi. Ne igitur putaretur accerifle fervum aliquem, fubjungit inultos, inquiens: *In Jim-Htudinem* -j,tn ,, *hominum faffui*. Et poftquamlavit pedesapoftolorum, *ponit linteum*, formam & habitum iervt: *& accipit* Z'*ejiimcnta fua:* & erudit eos myttice, inquiens: *Scirii quid fecerim vobu? l'o> vacatu me magifler & domine; lavi pedei* ve-

veftrot, bf ©er dehetu alter alterius lavare pe- A des. Exemplum enim dedi vebitt ut ^uod ego fe- ti vehet tf vosfoculis, Qyomodo igitur quod eft exemplum, vocetur fervw, qui per fe fit? formam enim fervi & habitura oftendit : & hoc dicit : Dodi vobis. Si autem exemplum quod «ledit, eft fervus per fe fubfiftens , re- quirat igitur Samofetenfis ab apoftolis , ut acceperint formam quam dicit per fe fubfi- ftentan. Deinde fubjungit apoftolus inquiens .'. TliUf. ». Humiliavit femetipfum. Vides quid dicit, quod humiliavit femetipfum ? at fervus aon humi- liat fetnetipfum ; fed potius dominatio humi- liat , qux poftuJat ut ferviat . ficut Pharao populum Itrael fervitute oppreiTir: hic dicit: r»i f. Humiliaûitfometiffum.tdMi eft igitur datus B locus blaiphemis rejiciendi hoc quod dicit feriptura; occludit enim & obftruit os is qui humiliavit feipfxm , faltus obedient ufque ad mortem., mortem nutem crucis. Se namque ut- pote Deus flexit & exaudivit preces fuppli- ciun fuorum , & inclinavit catos, & defeen- V·/. »». dtt ut liberaret nos , qui erat liber , utpote Deus & dominus glorias, Jefus Chriftus. Cum igitur dicit, Fafius obedient, quia , ut dixi , exaudivit fanâos fuos , ôc ufque ad morttm venit, ulfervarct nos a morte, venit inquam, ad mortem, mortem axtem^rucif : propter quod Deus exaltavit illum : ita fane . Deus enim ait Deo meo Jefu Chrifto per David: Exal- io,. tere fitftr cales Detis ; & ftijper omnem terram rMff. fltr {«J D«, ,»limu ,U.m, fe,mr ,fl, nomen quod ql Jufer omne nomen: it fubjungit : Vt in nomine ejus omne gente fletlolter ; & qux iequuntur . Glorificavit eum & Pater : fed 7«.· », Filius Patrem glorificavit, inquiens : Ego te glorificant jiipet terram^mcnifeftievi nomen ftutm Pommil>nt. Similiter & Pater manifeftavit no- bis CliriQttm, qui cum eo erat femper , tn c>i>n ». quo habitat plenitudo divinitatis corporaliter . Audite quomodo dicit fandus apollolus Pau- lus myfterium. Habitare enim ait corporali- ter Patrem & Spiritum fandum in Chrifto, quia Verbum Chriftus caro fadum eft. Non igitur quia Chriftus fadus eft corpus, difeef- D lit Pater , ita ut non eftet in eo qui fadus 7·«·. eft caro: Verbum caro fniium efl. Et derhon- ftrat quod Chriftus eft immutabilis fadus ca- ro, fempercum eo qui genuit,coaeternus, in quo habitat omnis plenitudo divinitatis corpora- liter. Si qmt igitur non confitetur Chriftum in rarne vemfie, bic eft Anticbriftus. Non in fer- vo inhabitavit, fed in fando fuo tabernacu- lo non manufado quod eft Deipara Maria. IlLc enim in ipla rex nofter, rex glonx fa- dus eil pontifex, & manet tn perpetuum, fe- mtl mgrefiut in Manila, dS aterna redemptione inventa. Ex ipfa exivit Verbum fadum pon- tifex non fecundum legem carnalis mandati led fecundum virtutem vita: indifloliibilis Faîlum eft Verb <m c.iro , & habitavit in no- hi< , & vidimut glorum ejus , gloriam quafi unigeniti a Faire, plenum gratia b" Veritati:. Hanc gloriam ndigni hint ut videant fervi «Lemonum, gin le praecipitaverunt ; qui di- cunt dominum -i.r elle fervum, aut unum cotum qm pr.tc.g..c ;< eximie iuilificati iunt η-'lî ,nim in nos occer 1cr;ptui.i, ut formx h ivi ikdamtts genua , & .nircrrus in ipfo : non πiî,ι edocti 'iimus habere Deum alium

«θή, δτ/δiλο» ιλα/^ττχκ,ϊπα>*«τ·?λι>$' d* «/mmL fucri cvtfpuxoH fydfjfiog. μιη n w'xpw tikto Ιxç iφ daoroXt·», Tt&ict ri λότ/w, riw/Μρφιώ, ri χ*μ*τi δύλΒ, «ç λαμ0άκ< το ζμάτζα, «ζ μΜiχvχοϋ λiγο» · γινΰηιιπ, τΐ' τπηk mc όμϊ9 i iμ£ Φ«*Η ri μι ὁ ιπiβΜ , xj ·δζδάσ·χαλχ , l»η|> ύμ£ν nig ποδα; · χ, ύμέi οφΰλΓiγ ἀλλήλων τιi πόία νΐχτο/ο· cJ»»îf<y μαγάρ èfètaxetipiv, tva Stnotncet Cpûv, >ç ip£g notin. xôêç etw ri vτϋΐίγμα χληθη ὁ·ρ»orανç δϊ- λο ; μορφιώ γάρ δ«λ« , xj %*μ*ώπ'i«ξi ' «ζ τβ» λiγ&' ©τi δζδ«χα ύμiν ' « δι ri ύχόiκγμοι c r/t·- rans δβλο;, ἀρα λβτπδ·/ ts'î απο^ολ« avarrRtu i Σαμοσατ X;, Aa/S»ynz; τîιυμβρφiώ, iωλτ^Η cjh>~ ^tirany. tzRTtt e άποΓολβ , λφω». /rtorri- . t>pa;, T/ Af^f/, ότ/»eww ZηiTMTù»- cto ; c icwriy ù tutmvm , ἀλλ* ἡ δΐαποτi» tb δ«λ»,ἀπαζτϊ cat iunt ÎbAXmi», ώ; ὁ Φαραώ r Γαρατiλ χαΐiδβλωτιv. ιvταυθα λi^«- orr tauris iTavUy«- cn. « i'δοΟπî» χΰρ* n? βλχιτφήμοι to τvτμ àfàt~ τηααζ TjS ρητoi. «μφράττΗ it aamig · TitxHveiaaç tau- ri», μiχΐi θατατΒ ôxMoos $*/4^' /«''w >i ὁ Θιοϊ iδοτωατισζ, xj i'lπμωτi τη δ'iήβτωi ixftfH cvn · ç iχλην ùpatà, xj χχπβη, /ξζλκθαζ κμi , i'λXθiρο <Sv, «;0f9Ç, χ; xtig/o τi; δόξη;, Γηαϊ XtiTo;. cnzy otw λiνη ' ùrixw ^ué^bos , ok ttjpfr- ûirw, en ώτη'χχΛ r$ «γιο» aurS, iç μiχv 9ocv«- CTM ηλ-^zy, tva euan ημά tx θατάτ», parari Se M < z &« «■''» inzfill. »«.· i ©rii γ*ρ Xi'yw ©fjJ μα Iwn XyirJ 3ti Δ&- fiti' ΰψωθεπ «ri Tes w'pavBi · ©tes, ht πi- rav τύύ ·χ/iύ ἡ δοξασ-κ. η η iri t iiό *> · ©res a'tzriy ϋτiρυψωιτi » ιχαρΐvχη at/rJ ri on/xa, ri p>f'p ray «»ομα* x} t'arayw. 7»a ce r<J όνόμκπ auri χαμφ,η viv χ<ivv ' >ç ri tξii · tδόξao-o autw è πατήρ · a>Xa' £ · wos riβξααt rir aaripa, λτ- γύ·» . iγύ <Γi iδο'ξαβ-α ht τη5 χΐ . iφα»?ρωα-αρ·» ri cnua ηι α»θρώτ·«.· tia-xuntg >£ e πατήρ i'φα- Mtpawfy ifjuv nv orra atw αατ^ a« Xir^'v, ca w xanuêt ir«y ri -κ^ρvμΛ τη -ÎJrimns <τ<^ααπ/χ<Λ. ἀχούπ, wws Xt'^M ri pwijy» d i'rpds ariroXo; ΙΙαΰλο?'. riyapawplaTixws xan««y riy παπρα, x; ri τηώμχ dr τύ XejrJi, i««δΗ <ταρξ . Xd^oç d Xejrds. B rapa ri-^uri^az m' rifyxa riv X<>- fdv, tix t'xarern d πατήρ τ» ^we*9Zû»a/ τ«δ cepit . σ-αρξ ὁ λΐγκ^ΐγ^i. χ} δ^άχυσι» dnaff- xm ὁ Xezrds γ»P%» °'« οα«>«/δ/ο τi ^υνήταμτ»;, doaurd xan/xf? ταy ri πλήρωμα rijs ■θιoηρκβ-α^χατζχώ . e» ni h άχ o'μολο^Η l'ηαοαυ Xe^dy dr cepit i'λχλi/^o'η», «ris f'r/y d A'vrZ^tz- ros. «χ « δϊλο» friaxafr, a'M' da r» oty/a αιπ» extudi τi α'γ«ροχο<ητ^, η τι /rir ἡ θϊοτiχο Μα- gpza' t*H da auri» e βαστλΛ ήμων, ββaiλ£ τ*ΐ δοξη , α'ργκράi ' tÇ ρφiιΗ w ri δζiιχΛχZ?» άπαξ (icû\dùv ùg ri a^-'a, >ç a/«y/a, λύ^ωστ/ Χρα/4vβ>« προήλθiν όξαυτiϊ d Xd^oς, oÇzd/x^uof a'p^/ipÆ;, » xari νόμον dr ηλχ cepxtvr,?, ἀλλα xari ζivχμiv ζ^η α'χαπiλύτ». yiymt &<*ρζ ὁ λό- yos, Xy ΐΐχό'^ωσiν tv όμ~ν, χ!^ Z-θiατάρΐiθα τiιύδο- ξαi/αυτ», δόξαν ω μονο^ϑ παρά παΐ;θi, πλήρη; χά^η , χ, ἀληθiΖα;. ταZτη< ἀναξ/οζ τη; θiωρΖα β/ δβλοζ rÇ,'xatrxpnpr/Zvv i'vιω^ δαφvών,, oζ Xtyc-v- τΐ;,

τκ, swxt^/tfrwiβτrικiiλ», ι «Ht χατ'ȷξ«Z- A ftnv i&t&vityo» * εχρiτviTMai iitaenw i'ypa- φ4» im μβΡΦΧ άiλΝχαμ^ρφυ χ.·μΰταμ5μ drot/ii^* &'7>«φ t › I^HrÔtevcnpey, τλiώ nu Θηο ίμων. iχ άγιο «νθρντ·;, irt ii- Λβi ιτβΖχα» s* ipatàv, I$ τiώ γηί' $fol ii, ot nt qpoaàv xJ τ/ώ^ν mx tmivntv, a'xoAstOwray fxexô- TU^ty rayn; niî edparô Ç ol npomwouHm άνηί.

prêter Deum noftrum. Non homo fiuj- ftus, neque fervas fecit cosium & terram: dii aùtem qui non fecerunt cteium Ac ter- rain, pereant fob omni cœlo, & quiadoriu^ I eos.

riperuets H· τ» Σαμοσ-χτiω.

Quλ sτiο VIII.

Eût/axa^ dr n''; Αογγιλίν, err τν τ» ίορτή, ιωδίχκτη ινη τi liyri, àvtftn Γακτφ, ›Ç Maeia μiηρ τβ Γχσ», iiioτiî; r«?uXataiU; ΓiρΜταλiiμ. B x} «ό» fttXifoHrav vif wtupas τi« ïepriç, «Zχiλθβ» uirorpeck τ(ώΓαλ<λα/'αν Γ'οχτγφ Μα&iα, Tqriç ii àttipumt cr Γιρχαταλήμ * xepXopiÿtÎwy dtjity, tio^avàurivùiTfriwoiîfièevçti. «viiZ t{»j- T7»β·<η*αντ», ι^ι{χ ιιρy& πί γναvμοι › vrΓrpt-

Kepermutt in evangeliij, food in fefio, ctmt i'' .. effet Jefu duodecim annorum, afeendit Jofepi àJT. Af*r'* >"^ter Jefu a Galslaa in HurufaUm t tonfummatifyice diebus cunt redirent, remanfit puer Jefus in Hierufalem, & non cognove* runt parentes ejus: exiftimantes autem illum efle in comitatu, venerunt iter diei, & requi- rebant cum inter cognatos & notos: & non invenientes eum, reverfi funt Hierufalem, & invenerunt illum in templo fedentem. Dem- de fubjungit evangelifta, inquiens; Et dixit mater ejus ad illum: Qpid fecifti nobis fic? ccce pater tuus & ego dolentes quzrebamus te. Si fuurebatur n parentibus inter notos tl in comitatu, explica bocnobis, auomodo cum opi- naris duodecim annos natum G fupturn, pro- ptor quem parentes dolebant yuonfaue invenerunt, ^,c '*e'' & f* aternstate cum Pa- tre? Scio enim non poffe pbilofophice concludi, quomodo * forma fervi ft, quam conclufiiii, cum ais, quod civitas non fert leges, fcut rex; ne- que demus cum eo qui eam ecdtficavit, operatur. Hic duodecimum annum agentem neque fire fa- poflofi dicis effe, neque potes: quandoquidem res 0Γ videtur, ÎT ambulat, ilquantur, tl mvtn-, ta eft.

' id eft qao. modo forint lerwi Ilt, Si non ftrrtu.

rnç· Sri 4»iX αïη$ η μήτηρ αντί* rt tχο/χααi Ϊμ7ν ζηα, βτi vi& ϋμi$A iγύ τ» iÇ β ττΑπiρ σβ ζ^ηiiϋτκ η,· αρα i ζτiτύμ^μο υχβ yovle* c» ηί μ««, & τ» σαυβi/α, τiiτ» ημϑν φρασχν, χ«; άντiν icfyxÇM π» i«5«αiτÏ, I$ ξχτύμ*υοτ, ii ‹b . βZ yovϋi vίυκνvη, iwf tj/pav; ci βτκ ύιαφηο;, X? «rurar I/o; τβ xa'Çoç» ό τβα>, o'iα >αρ, ‹χ$ένα- iiv *γλ› sx τi; iζ» σβφiα αν^ογi&Iινόαι, ον τρο- iscv ή μορφ») τί δϑλβ, (α£ σωκλογiαω, λiγων* err πόλι i νομοθiΤΗ, v'; βαστλΧ;. iη οiκiα μ& ▪η» τ» χτ/γοπχ. οτταυθα wiwJfxaiTx, βτi άνυ- sroraw λiγετ, iη α'vιχ»)· iiwWv η πράiγμα id ορατβi,)Ç βaiiζΗ, >$ ζητΗΓΠτ, Æpi-fo.

A'râtfarr; n. τβ Πατα tuoyucrtu.

R. ESPON SI O.

Πiώ ζητημ^Μ >9ρ«γμα·η ζμγομαχϋ αρα ό Σ<v juocrar<€«, i Af£rv} U ταντβ ϊώ, τi μiο-γ^ Τ0 «μαι«, «τη φτ,η ννγγiων^ tuuS^vw^ν τβ fpvnipfyiay iq φομiσγ&ν «λλα ο «λλβ/iZ *λIώ ητέ tree} Af'^tv, «π irtù ^άγμα- η ίρωτά, ΧΒροîτ^να ήμiν ινα (αηαμι. λΐγω euùCfeJ. γiγραττΐοι, èr ^μiρα ^λiφiώ μα ην 0fOV ^ζiiτνα rt»; χ^ρχΖ μ* » ινκτi ΟΛα^τiον ύ/τά^ >$ «χ ηχαπiθάν. » μ5ρ δοτικό vires'ρμ^i ▪ην κίοαον αντπ 0foy ζχηύτα, την 'βμiμiμον αντί νiόν ' α'ντ» fify!> νiε ιπiζτ.ηνσα ι «χ ἀκολιμηανάρβρΜ», ν ϊάάσκκ ηύη ό χι'^/ο, οτι er η7 rί αηατρό μβ μi «να/. · it θ»- μϑi ô χολάμ^ο Δiiνμη; tçFs χιρτiν auri, C*«vι7w αντi /ξiζiόiτ,σ-εν βiντον, iÇ βχ ήχαηiθη, σα>ΧΛ w λόχν φiλαφ®'·', πί 0<χθ>» ην Θ.5, E α η βανο t<ru ττ χλΑφαi τνι χιρ-< ciy iunù tχζv$£ τ® θεόν. trù δi ο Σααοαα- τ£ ice&Twou Αχοϑων μορ ivi δ^λβ, κ; έiλον cs'oWac âvSpwirw &ienOranv. osoi οjjj ζτ,ταην avrey τ»'ν xuoyw, Luiχχ £ρωην άνπ·;, ιτπχ«λβν-_ tui' érv le'drutsoSOTcy ζητ«i μορφ/tv έβλκ αχβ- <τα», πi£ί<χγ& ανοi/α, κ, κρημνό, iβλο^ τη μορφή £ηi$. χαiλiν ^ϑiγράφη èiὰ τβ ασροφτ

Num de re qttæfita contendit Samofaten- iis, an de verbo? & tiunum ex duobus qusc- ris; quid mifces quæ non poflunt mifceri, confundens notionem rei, de qua interrogas, Si alia in aliis admilcens? Sed five, Samoli- tenfis, de verbo interrogas, five de re; pofui- fli quxrtionem ut refeondeam; refpondeo Deo duce. Scriptum eft: Zn die tribulationit rf*{. mtλ Deum exquifivi inanibus meis nofle coram eo, & non fum deceptus. Deipara quidem re- verfa eft ut quxrcret dominum fuum, dc Deum faâum filium fuum: ipfa quidem pedibus circuibat quzrens non abfentem, ficut ipfe dominus docet, cum ait: In ii> f**. qua fatris mei funt, oportet me effe. Tho- mas autem qui dicitur Didymus, manibus fuis exquifivit eum, & non eft deceptus, carnem Verbum attre&ans, profunda Dei in Ptolundo intra divinum latus manbus Deum quaerens. Tu vero Samofatenfis, deceptus es cum audifti formam fervi, & fervum intelle- xifti hominem per fe exiftentem. Quicumque igitur ipium dominum quaerunt, cum inve- niunt, eum invocant: tu vero quia audifti formam fervi, formam per fe exiftentem que- rist circitis invia & prxeipitia, fervum pro- pter formam fervi quaerens.* R.urfus praedi- ctum fuit per prophetam, quaerendum efle dominum cum clamore: ait enim mater do

 mini

•/w I>.

wini mei Deo meo: *Dolehamtis* faarrWw *.A Scnpaun eft aum rnOfce prophet·.* 2»J>- *ritn fonAo clonuvtnmi* › inquit » & rwaevraxe iw: *bt mho* MKMwrviM mt ; dr *Wic locutos fient tu. Doothiiu autem m Deus optnipo- »«M erit memorial? ipfortem.* Vides ubi inventus eft querebatur cum clamore? IUic locutus, eft eis dominus Deus dicens: *Stporebatis me; oefeieiatis quod in iis quo Patris met fit»i, oportet mt effe? In dome mea repererunt 0 h;* ait per prophetam: Inevangclio autem dicit: *In iis quo Patris mei fiunt, oportet me effe* ; omnia enim que Patris funt, ipfius funt. Sive igitur Samofatenfis de verbis contendit non oportere querere dominum, qui· homo eft, ficut ip(ç dicit, ecce fcriprura demonftrat ei B quod Deus Ht, qui quzfitus & exquiutus eft &. inventus âbiis qui eum quxrebant : a Samofatenfe autem & ab iis qui eum fequuntur, difceifit. Nossutbm qqanmus, ut habeamur et taro nos digni qui eum inveniamus"; ficut Philippus dixit Nathanaeli : *Quem jcripfit Moyfiei & propheto, twtnimus Jefium a λ'αχα-*

Tχ, <ητηθ«ΐ« uît Ù χλαυθμ·* *My" γάρ* ἵτ *fMW* τῖ *β»* μ» ‟ Θῖρ! *μ», 3τ<* ·Ι$υ> H^νθ« ζηηαΐτιτ «. *ytyp**nu d» ιώ «οροφητη* QW, C* *ιη&μκτι *yiφ ίχλβῦιτκν^ φ>^* r» 9 £ Hiήθητάχ*μ», d» τμ οιχμ μ» ϋpιηΐν μχ. ^ ιηό ιλόλητΛ «p«s «vή . · ii xitjoç i* Ôeôf · *τατηιψάπύρ îr«s μημοιηινον ά/^S.* èpâs τϊ *£pibn* ό ζητήυ^υ·; *μπά &αι&μϋ ;* îxh ιλαλζβ-ty *o&ηî* jÿejtej ό ©ιό *λiyo»* · t/ St» ι£ητηH *μι ;* ûx *η'lίκη,* φηαιν, *Sri* or *η7* τϊ τατρό *μ#$£ μι* jJwu; cr τ«5 *οιχω μ» <£pt<ràv μιί λiyα ità τi β^βφήτ»· cr δi /^ιγγiλιοι dr* t»7j 'τϊ *oiΛτρό μη fâ μι* hvou» ᴡhn *γάρ* ara *îχα* ilfri ,, Jy *λXν άμφοβητεῖ* ό ΣαμοσατΛ , *μή ἔῦν* [redacted] *ζητιῦβθα» τ»*[redacted] *χόtfw, tTti άνθρωπό ιηv, ω* a'un'ç *λίyoι* * Zδβιί » τφαφη *Seéxwrtv «υτ<5 οτι* Θιό ό ζητηθπ ί'χζητηθ« , »Ç Χρί'θη παρά ζητ»αΰτMv M *àrè* it τϊ *"Σ«μvτχτί(ύ* άχανiΓή· ημό<i *it* ζχτϊ*pfyj ,* "yα α'ξiωθωρφυ *όμϋ* , ω ό Φ/λ/χτο HX(τώ Ναθαναήλ, ότι ον i^ραφ< Μωΰατκ tÇ *oi* χχνοφηηΜ, *£pnx«jjty>* Γησ·ϊν τον <χ Ναζαρίθ·

Πρότασηθ', τϊ Σαμοσαπω .

I/S).

Scriptum eft in Efioia: Dens magnus «ternus non efuriet, neque fatigabitur , nec eftC inventio prudentiae eius: *ficnptum vero eft de Jefu quod eiurtvit & fatigatus eft, five lacera- vit:* Deus *autem* zternus, *ut prius dixi, non* efuriet neque laborabit.

Tsyporr-mt er nJ H'σαια φησι', *Λiy&.* ο Θιό ό *μάyo ,* 9 αZάνιo , « πνοασπ, βπ χoχτooη ' we *iriv tâ&ptfftç* τη φρ·νή<τκ»i άι/τ» . ^fypa<9Tut êt *"trtfj.* î»û I'w b , err xJ *îitdvtur* X? îxo-. Trâcmi* o Ji xtiewç αιώνιo , ω;<6ροόϊπ», *i* tm*νάατι,* xotmvh.

R.ESPONS1O.

Scribit apoftolus. *Non ego laboravi, fed gratia Dei mecum.* Gratia vero Dei non eft· ·*τ"-$··»«, id eft qux non fubfiftat, apage : quoniam quod non habet hypoftafim neque labocat,. neque laborem fentit: cth millies quis operam det ut reoeriat aliquid non fubfiftens, five non habens hypoftafim, quod moveatur ,, & laboret, non poterit oftendere.· inanimateD^ e le ac nutu luo non moventur, live tibia lit , five cithara, neque laborem fentiunt , Sanctus vero Paulus vas eleâionis feribit : *Plus omnsbui laboravit* & fubjungit: *Non ego, fed gratia L':i mecum.* Scribit etiam unus ex lapientibus, dcprecans Deum *ut mittatur fibi lapientia a fanilis fedsbus, & ab esaelfo gloria, ut fetum fit,* d? *Jecum laboret.* Gratia autem qux cum apoftolo Paulo laboravit, dominus bpiritus fandus eft . Quomodo autem Deus elunat aut non efuriat , comedat aut non comedat, nemo poteft expromere . Scio autem Icrwtutn effe quod dixit Deus deorum. *Si cfuritro, non dicam tibi* : repetimus autem cumdcm efle Deum Jefum Chriftum , qui cum efuriflet, non dixit, Efurio ; fed accedentes angeli poft tentationem,^ miniftrabant ei. Scriptum autem eft : *Numquid carnes taurorum manducabo, aut fangumem hircorum potabo* Sic inquit Deus : ar non dixit ; Non manducavi , Deus enim mentiri non poteft : eft emm veritas. Appofuit Abraham Deo vi- udum quem lecit, & azymos quos Sarra'codera: ; δi comedit Deus iT *non celavit eum qued faHwuj erat- Revertar inquit, ad te m*

Mt-

Α'χόχ^σ/ θ', *τv* Πάπα *£Sswutriv.*

G άπβτoλo ?φα'φ*<* ·*η* μ *ίγύφvάηv tMirtatn,* α>λ' η *χ&ZK τv &tv* ή σαϋ t'/jtoZ. η *if χάïK* τϊ Θiï «χ i πv α'νυπόταη · *μή "ftcen ' ϊχ^τvάvvτόταvv* civ, *vη* χoπ/α, *Sre* xoe» *α/θάviτπ/,* xàv μυ&ιαχ/ *μηχovιioτται τι £pt<v àvm'ronv χivvμφïov, χακιωvv* èevAni δπξαι ' ᴥΓ *iau?^>* β xivouΐΤUt τη άψυχα , ^ ^ *άpΛ,* tn *χόζv α/oθάπ*™. <W *ίiβδ'* Ποώλo <τ«υ· αν /χλoμή ^ράφ« ' *oχ Ttyf*σόπρον πάντων *txoxioura* in iyά* * αυθιΐ ιπά*y*τ* α'λλ' ή *X»tK τv* Θii η *σύiμοi. ypà^teitri,* σοφών, *ifûfjfyoog Tv Θιv άποΓαλιώαι αίυτψ τiώ σoφiα»* αχό θρόνων άχίων , < από υψυ δόξη , o-αωi *αvμτχρvoκ άυτύ τυγχoτiάση, ntù τi χά*β,ιτχ τϊ *Θiv, η τι txowioot erui tjS* Παύλω *τύ* ά«ο?ολω, η xvprôç *tn Πiύμο.* η *«.yηv.* Ttd *ÎΙ* του *trtevUrai τη* Θιόv, *iμή irwainxi* , η *φαγάv* η μή φα*yάv, TW* Ç'oeov *δύκaνi φράτaι, oιSa διότι yίyρ«χτaι · cri* πτιν ό Θιό ΘβΛ , *iàv* THνάσω β *£ μή tret &iru.* dCp/σχοµ^ *it on άvή iτιv i&tcn* In«τ« ό Xi>Γ95 ' *on nwàroç, vitvi* ttxtv *on Tuvtii.* α>λά «ρΜτλθόντEi ·< *κγγiλoιμiτά τη πvραιαμύτ, itrpwwαυτά, yίyροπτi δi, μη φάyωμαιχρί«* τκό*ρων* , η αZ^ια *^άyioν πiωμαι ; ώα-ΰ* φησι *Λiy&* ό *Oή* ' α>λ' ήχ hxîv *oτι vχ ιφβyoτ^* α'ψZδη *y«ρ άΘιό . άλήθ«α yάρ. παρî&vαv Α'βραάμτβ Θ(ύ n μoy«ejov* ô *iπoiηü-i,* κ,' *τv άζύμχ ΰ îπiμψi Σάρρα,* χ; **vorjfy* o *Θio* χ, »χ *άηχρvψiv άυηv, oτι* r zravrXj Ct cuo/ «7*fC i *£pai }* ' *κί τη Σάρρα υιό .*

àxvtTt

«ηάπβι». ίτοΜλ&τομαι *ρο «ό dtvpttf. i/dAitrai, φοαφόο ίrty όrt «ίννό drtv ϵ λίγων ΐΰτ μαδηταΐ, irt ύτύγω $ ΐρχομαι «pôc *r μαα ύμ£ μττ ΐpl·; »χ · Θτ4i d afsptàfe, saw w· Ntew, d μή rot Amo* «Jm irt xi iai iVb&ivni «W; · λoZ* › θ*·« W M*®'*» Mt. tot Aim Sri invil· αλλά xJ rlw im>- , k, γυμβίνα, ξαιτΰχν ok loturoy awt^tpec» Asyewi; on «> xotvvrn tvi ϕ disX- «mJ» μα Aa^tsw, »μο‹ f<w'nat. πλΙώ>7- ypoCTTtu tu αύθμώτατ, art, in τηνάατωστν, lin xorraffws, <im7v, «ç H'tfweç · orr ·» vίομ3ρ>ονη tw Θιον, ά^λάξητιν i\uù, fitStoui- •nu i£ d neevxrutn' Spoyuvnu 1Ç u xovtsrvrtv Apec aot τόΣΑμοτκτιΐ tirfit τίν «.'jrareÀav, on κχ ΰιπ'μ&Μ τ» Θιό». τρατiΜ Atyuv, en ce At- μά J/4*/ · Q«p™- ζiη; o7 it vo»/4fcoynç w 0fôv*, « irecvâtnei βa- iiζ&η * in xo»td<nwr fi^wnc, «ç ytypentut. tJs/,Tl eu2 àpa ùx èjfynvn rtS »τοτολ« rarnt, w~ σίv ; βiλλ' wç ^ρ«φ« όπ xJ '^ίην Ctmxiynart ; τiπv jrotfî σ» τ(ώ χαχοτπΓ/αv iμφραγ^vαι, oτι μ α»5ρωιτo IiZ άγιο i Xtiroj, «λλά&ώ βγιο . τον γχρ Πβΰλον TW iipov atâpuirot t?tautav, «y inv «i ι' φiλoπτoΓoλo O'νήο'Ιμο; , o ατηάαΐο τrίζj liti θiρβπτΗβν του άτοΓολϋ. rwuy Si ùXt'y Xej- rxo^u ,irî Xe/re . βλλ' &ùffKOjjfy› oτι οσα c? τη ma^eiôt γίγραττηι, Aiγa»* · Θκi, ό a'unç iτaηλ^i, <wfK ημά , i A'βραάμ ιτοοiiλ- 9«iν Uç <3pai' ό «pajxtfV «pó A'βρααμ , iλθών rBpôi ήμi fTHvaotv , ό tipvuo; , τàν Ttevaeu, è μήηι fia», <βφζ 'fyôpfyiot ο λόγο tmntriν, ô Seins 'ÇWiù τβάτη σαφχΐ Γητο ό Xtrό . aire ιτβiβλiωηι πάλη at enatabat τον Έ,αμοταπν .

& Mebit filium Serre uxor tua. Audite Deum. Acyeriar, inquit, ad te in borei. An non liquet eumdem efle qui dicit difeipulis, Pisda tf venio ad tht/, Ç affumam vos Jw. M rwr«Mr? Hic eft Deus qui dixit.· Si efitneroTï-1 4» non dicam tibi; luem eft, & non eft mutatus faftus caro, qui eft Verbum Deus, dc efu rivit volens', & non dixit, Efufio; fed Ac famem pauperum 6c nuditatem & hoipitalitatem ad fe refert, cnm ait: fytamdtx feci- M*',k fiis uni de bit tratnbxi meit minimij, mibi fecifla. Ceterum fcripttun eft de hominibus, quod non efurient neque laborabunt,/Ÿicut ait Ëfaias: expediant Deum, mutabunt tn- 'i-1 none, ambulabunt, 0* non efxrjent; current, BdJ* non laborabunt. Tempus eft ut dicat Samofatenfis, quod apoftolus non expeâavit Deum, quia feribit: In feme b fili. › c,r. ». Videt quemadmodum hic apoftolus nec aqua fi.tim explebat? Qui autem expedant Deum, non ehirictu, inquit, ambulantes, neque laborabunt currentes. Quare igitur, inquit, non funt hac tn apoftolo fafta? quin potius ficut icribit, ter naufragium fecit? Hoc perfidiam tuam convincit, quod Chriftus non erat homo fandus, fed Deus fandus. -Paulo enim 4 cibum homines praebuerunt, ex quibus eft n,ir,a Onehmus ftudiofus m miniftrando apoftolo. Nihil horum in Chrifto reperimus fed reperimus qurcumque in veteri feriptura fcriptalunt. Deus ipfe reverfus eft ad nos, qui reverfus eft ad Abraham in horas: qui pranfus eft apud AbrAhatn, cum venit ad nos, efurivit. qui dixit: Si efurioro non dicam trbi. Verbqm caro c»·»/ faâum efurivit, qui dat cibum omni cami rl*r Jefiis Chriftus. Extrufie ergo funt machinationes dololx Samofatenfu. r^'

Προτού 7. τϊ Σαμοβ-ατiωi.

Ύ'τηλαμβάνω οτι τλέiη τάνηΛ Πι o ό αaό ολο wc«Jv τϋ X^cS μα^τ^τη τΐιό Jtttij. Xetrâ JolÇav. mint Si i λανθαν« >iμχî, α'λλα^. πλΑον ιανπ-ν ΐπΐϊασαι, οτι άσφαλΐζiηι γράφ^ν A τύ πραξοκ ô Anxii' οτι trn ό Π/Çoî iniraiv- Ttoy λίγων, άο-φαλωi οαυ γινωστατυ» οiχο Γ- qwiA, ότι ιζ X^fsrov χζ xvttoy άυτiν ό Θιο tirotr,- rt, τiην τ» Γ»<τΐν όν ύμ£ iYαυρωταη. Avi ουυ ήμ7ν tapttrfiÛTU· wJi αρα ce πiτω ημών καταγρά- ψΐ, «χβολία* ότυο7 τvατo όλα παραόώτανη ημΐν χρατΑv μiτβ γνώσνω χ} άα-φαλΑα ην $>όμ$vov Xΐιτόν χ} xtipioy ûrd τϊ Θiϊ, βν iroupteera oi IiiSaîot; τ» γάρ ναρ ύμύν γραφiνηi Otii lyoι w ΐταυρωρ^μον, arwaiStw τύ vαζi. àuxk Si Λiγα ô rnype^HC, μιμα α ατ«, φ»α·ι τη M«- eja. «τ» γάρ αναβιβηχα αβρό τiν πατiρα μα. «λλ' ύμοα tôt ώi^iθι Απύν, ότι ότω βαιβη. αλλά γράφiττ αοανταγη, ότι cuvaiStoç bZ τ« ταiξο , ό' λίγων, »τ« αναβiβηχα *>ρό τον trompa.

Q^c r ι τ ι o X.

Exijimo, · presbyter, Petrum apoflolum, mz- » o f«eicui», pote difcipuium Cbrifli, pitit μιτη amnes gla- £" ' nam Chrifti novi])e: boc vero non te latet; imo magif quam otnnei alii fcis: quod Lucar in ur i- a"ut· ailis apo/Morxm confirmat, rum fcrtktt: Stans autem Petrus cum omnibus apoftolis: Certiilimc, inquit, feiat omnis domus Ifrael, quia dt domiputn eupi & Chriftum fecit Deus, hunc Jeium, quem vos crucifixiftis. Lhc igitur nhiis ,presb>tev .quomodo bic accufabis nor efle extrufos, cum fic tradat oobn apoftolus, ut jcienter c7 firme teneamur faflum Chriftum 6* dominum a Deo quem Judai,crucifixerunt? Qua enim b vobis fcripta funt; Deum habent crucifixum, b coaternum Patri. Ipfe vero cructfixxr dicit Maria: Noli mc tangere; non- 7.4». ›0. dum enim afeendi ad Patrem meum. Sed voi dictre non patimini quod nondum afeendit, fed ubique fcribith; coaternum effe Patri illum, qui di.it, Nondum alcendi ad Patrem meum.

A'ewteAns /, τi Πάπα ùmnxrin.

Re spo nsio.

O'τι μδβ i^-ραφα, γράφω, xj όμολογύ, χ} τι- $Άω, xJ xnourru) cuvaiSm rd ηoiξî riv XtGov, τ»

Scrlpfi, A feribo. A confiteor ac credo, & praedio eoarternutn Patri Chnftum unigenitum

tum filium & Verbum Patris . Verumtamen A nulli haereticorum fcripfi , ficut neque nunc feribo tibi. Patrem quod non fciipfi, accu-las ? qur tutem fcripfi , ingenitum ! Quid igitur aguofeo, & apud me iunt. Ecce in te

F/ir. *it.* impletur, & in iis qUi te fequuntur: *Contra mt loquebantur [edebant tn porta , & in* nw *pfnllebant qui bthabant vinum:* non in nje dico , fed in Deum . Neleio quis tibi hunc aâum turbatum^ impietatis tanquwn poculum porrexit , & tenebras offudit ut non inteiligercs quat dicis. Scripfi enim tibi in epiftola , ad quam hrc refcripfifti, quod volens teipmm decipis, o amice. Non dixi amicum tanquam eompresbv tcrum ; fed tanquam alterum* amicum , cui diâum eft a domino : B *Amice, ad quid jentfii ?* Accedam igitur, duce Deo, afl exponendum quid fit quod diftum

'7..* 1 Cii.· *£t Chn/ium & dominum fecit eum Deur.* Scriptum eft : *Sic Deui dilextt mundum , ut filium [uurrt unigenitum daret.* Faéliis eft nobis in Deum Chriftus Jeiiis , qui eft temper Chriftus dominus ; & nos lacti fumus eius populus, *qui aliquando eramu< ficut ovet errantei ; nunc autem cor.verfi fumus ad pajiorem & epifeopum ar.imarum nt;lrarum ;* convelli fumus ad femper Chriitum Sc dominum ; nobis rmm fachis eft Chriftus ;domintis . Sicut cn.m *r.evn natur e'i puer* qui erat filius; fie qui erat artcrims, fac'ttis eft nidus in ialutem . Non eramus nos olim populus e;us, quatenus eum iynoiabamus . V^bum Patris non V erbo produCbim eft, f. ut multitudo tupernoruin fpirittium tandori τι: lcd cum fit Verbum , ex fiibftantia Part, "minim eft : non enim creatum eft Vcibum fetus Chriftus. Qtiamobrem tanquam veroChrifto lenimus. An accutamur quod cieatuia-fervimus ptirtcr creatorem ' Et fi, ut lennt Samofatenfis , non aftendit ad Patrem , unde

7» crat qui dixit : *Fater meut tn me manet* ! Si cmin non akcndit, quid eft quod ait: *Kimo aiccrtdtf tn caelum nifi q.n defendit de ctx>o ?* Numquid Samofatenfis tanquam amicus iniquorum , mendacem vult faceie cum qui dixit *fro i.,m rental* · Nos autem per duas ns immobiles veritatem defendemus . *A am pro bent fifitan quit audeat mcri* . Quemad modum die it ' *A'ondnni erat Sptritui , q.<o-*

veto ait Samofatenfis : Ante Mariam qu.dem erat Spiritus ianClus , Chriftus vcro non erat : Quomodo affirmat lcripto quod crat Spiritus tanclus ante Chtiftum & Mariam : cum tamen Esangelifta dicat : *A'ondum rut Spirits,* gwia *Jr.u t nondum erat g> >r:fii atur '* Quid hie dixit Samofatenfis ; quoniam hat duae voces ipfttis domini lunt : & impoibbile eft ipium mentii i, apage. Ipic enim dominus dicit .· κ2«ι *loquitur mendamem ex ma.a efi .* Videte , tratres , quanta tit catenas . 'lota die Sc node acuit tela contra dominum, &. aggreditur bellare, homoneque bellaic Riens, neque in arte bellandi uiftitutus: quamquam *hammer dofti & pjcren , m tempore <e, .'ami-r.t< perterunt:* Hi. propriis .i-nus, quitus n fidebant , eorum capita amputata iunt turn ote iniqua & lcelerata retonante . Nendum erat datus Spiritus far.ftus, nondum ecnerat dominus Spiritus paracletus, *ut Je.ieret Jupia jingulai janilorum apofioiorum , ubi erant je-*

μονοφυή itor qa) Xoyw *iw τβξόί* · .τλΐώ *nStvi* ...*ικων ùn ίγραψα , Ùfu'Sî vafirot, xfyrnr Tctrtpx. rt oui 0 ix fypot\l& fot κχτπγ«ρϋ μη ;* α *Si ιγρχφα, γνω^ζ^ί ποφ ιμοι fi<rtv. iii St « ft τληρίτια* xj xatrùa/· *οτι χχτ ιμϋ* »$βλίχ«ν' *οί* ό πι'λη· >ζ «i *fjJJt* 'ψαλλον cr *ttivov-η τνν οίvov" ù xxr τμ» λIy&·>* <χ>λ« *κ«τϋτ«Θιϊ. ix tuix τι σοι ιχΐραβ-ί. το* ηθολω^ον τϊττ *ίΓιμη rr.i «c-fiifiotç* ^erxerutrc, *μη youv â λiγ^i ' i^ρχ-*ψα Jdxpc-ci >d *eu* τη trrroXn, <w?di ftu iÇ *rtwru «vττyρχφχ;, οτι ixav* λίληθαι ω *tTtiïpi. «χ οτιμιτρίτβιτίρον ittupov fettov,* αλλ *α ιτιρον οντκ,/* ω ί'ρ,Γίθη *ιτχρχ τηχνό*. initpt* ιφ'ωπάρΗ; *nihut σΐιν&ιό ini rlkùSiriynfiv, τι η όρνιων* *on* >C Xe>co> >ζ xtf^oy *οàrnv ô Θιο τvoîwrt" yt-yfKTtTiii on Jiru-Ì ό* θιοι nyenws *τνν κόσμον,* «Γ» *τκ ùôv* «ori τv *μονο^νϋ tSoxtv tin τόνκόσμον' γι-γovτv τόμ7ν & &ιόν* c Xe^ô; Γηιτί *ο ων t^fi* Χβι-rec *κιρΐο ' xj ήμά ί'^ίοόμι^χ* αυτί λαό;, *οι ιτο-τι* «i <®*β'3απι *TtKft',<ù(jfyiOt ' vuù Si ΐττ^ράφημ^v ietî nv irotpSfa* #. ι'τ/axoirey ΐ*ÿ* >ψων » m yv β'/nt aw Xciec'y xt'proy *f'tçtrpâ^np^ · ήμ7v Jftèp ιyΓί·η* Xfirc; xt'tics. * *ωσιιρ yxp ήμ~v ι$σvv&η irtxtSto:'* 6 ink, *ùv «tSw eèurtii^fiiμοι fèçart*·* • >;uf7; «x *r.ffipj* παλαι λαό αοτ? , χαθοτ» *uS: . ό λο^ω ααρηχ&η ό λογο* Tb *πάξό , χ ι!^ άνω άγιων ττν&μοίιι.ν ττλη^ι·* . αλλά *λογΐ ω: ΐχ τη ύτοτάιπιο τν ττκξό « γαρ χτ.'γο ; ό λόγο Γ'ησ» ό* X ιΓο · *Sti ω χλη$ι~* >J λαί'οιορόρ.' τό Xetr^· ί'τπ άρα £ *iv* ι^χλησί* *ί'αμιι ?a'r* <c.7fi *rf κτίση itxpà tiv κτίσχ.τα..* xj *d,* χατ; *ιc> Σχμοσ-χττχ ,* tx *at. iiin προ τίν πχηρα, 7T6θί· Ιιϋ ό fitreat,* ό τατιιρ *μ»* ό *7μοί pfy.fi ; (4γχρ « àvipiri,* τι »ù *λίy'H ^οτι* <χ:αβίβηκιν fèi τ®·/ *tfavcv, fi μή* c ιχτδ®ρα'.»χαττ βα;; *άρχκχτιί nv itvipw^fS vχρχνόμων* c^Ærnv θιλ« α: *π» Sèèfyct riv λίyvvτα,* ιy·ri *iiμi* η άληθ^α ; *rpfiii St Sixty Sio vρτyμ&'M αμιτν^ιιω.* c.ruv *σαα.·ηγορήσο^* τη αλτ^κα. *ϋπιρ* »vap τβ *χγα^α .π\χ τι κ, ηλμχ «πο^χνϋν. ω<τ-* D*.'p λι *γ^ι.* bSrtBoi *γάρ ιιν πνιΐμχ, οτι* Ins's; «if-τω *iSe^acf* on Si* c SauotrarfC; λi^iι, *<PfO* Μα ια; *pjfyo ha> πνιΐμχ* ajit. , Xciçd; *Si* »X *lu>. TÙc ιτι in'v etinù ιyyρχφο χχτζ.?ιπ ,* oτι *Ιινπρό κ. Μα ια; π:ι7μχ ceytov ; λίyη St ό £xje-yιλι 'τ , οτι ιιν πνιιμχ , οτι* I re^; ιττω *iSo-*ba^r. Cl' *ηηρ ό Yχμοσχΐά; τι λίy^η οτι xi oti* è;o *ιρ,ω.χί* at Th τϊϊ xtfjis h't ι , x^ *otSwxnv s^rcSo; cr at.TtS , μν>* $».·τ»· *χντό γχρ λίy$ι ô χόiio , οτι* 6 *λχλύν n Xιοέο ι\ τβ* <jc'.rcJ *tfer. όρχτί αΐόιλ-φοι, πόση τι'φλωη; ; όλΐιν τΐιύ ήμίρχν* χ; τιώ *νθ-κτιι ήχο ησι βίλη χχπί το7 χ: ~ι«, χ. πολιμίϋν πι ι-ρχτνι α'Αιωτο; μηη.όω , μτη StStSxyfifyifii* ττολι-*μήιv' χαιπι οί πολμ^, Stitèty'fyuoi à-Sfu'TOt,* ί-φχλο: or Hjufi *άγω-.ω.* ΐAsrst · χ; *Six ty t'Sivv α:ty* όω/.< , c»· *α* ft.Tc.-SWa.' ι'τ'aonî;, *Si* α: ζ^ό *arprn^ra-av cf.ty α/ χι χΑχι μίπι τ» ruret-ρχ eux* σαλΤίζο. n; rcuarr;. Λ*tj ιιχ όιόομι;*or ns *π·> μχ n αy to;* . rTu; ιcù ι'λθοι n xt ^rov τιιιμα *ό π«-ραχλτ.τι. , ι, χ t τ.-κχ^ιστ, ήφ ivχ ί'xaçc', αγίων ά-*TO'oAj. *η·7.χ; χχ :.fyct. γ-'γρχπττι* } α^ *ότι* ο^θη'-σιπιι ό Θ»ί.: r Θ<ώ: *ι, Σιων 'ωχθη* αοπΓ, *v:Π. τόιλ-*

di/τό ix ri Spui τΰχχλ^μιιιιλΜ^οi. fXHÛry A iλ0·χ« Σ^,>$^λ>:ρκη»<τ<>^{>ρ^χ^νον,ότΐϊχΗ »χβθϊΛΓΤ θρ«οι «ç «tiiny, ûpowu ini o*wv . (tu yotp jUfr'aJi'pJ »yù 0 ·*«·? 0 rS Θiï , ή ιμφα'ά όρο rv Θ»β η xftonxoi Μα&ι» · δρόνν Si < τΰi αχοτόλα fXaAwcr 9 Δχβ/à Stù ην<£μ«το κγΐν^ Sut ή t*ix«Otcr«< f©'c»afxxcov ctu'r^J ri zvivax-n aytoo y T® nt<pa;tpo>p^.Oi f irtxx^ια-χγ t g' ouïrm Cv te· See οηι&ημι · x, xtô τ« ùxirj tiai «λ η θ/ ö'f w Qii/ Γσ-ρχκλ, οτι »®« à.'xfliflrxx riy XΛτίρχμ», κ'^i'χω n<rav ·9ινρη<τ«·.·π cuirtv «;·ιρ· om ho ngoponpoy, adr^fri -^ρωνκάο,ιη Θίβ 'λο^ιi. τ», ray àv Urn , φ>)<τι, w w'oy T8 oi.ζτρvιτιι «np^du^ov, exuito ri wert-B pv;. xj χχλιν · bdHf aïx/Si^nxC# HÇ riv epaw, fè μιΐ d ‹x Ta άρον» χχτνβχ à uioζ ts ô ω/O nJ t'pxyjJ. «airie èfanpot ciç ©toy r^ xif^oy I n- aiy β (ei «y Aej/c;. μιχ αοτ» etréretex rÇ O <wp®- CttW/· αaiη trie ώ ύ?iπ:>»ι rù παντκχαρα τβ vx- Ço*ç, »<«^iA«ttïv ts πχ άi, ùxtp χμ^·' xpporr,u- λi'^ω'/· ' Ttoirsp ôtyif îyîacnv xûns, άιχτήριμ gov xjÛtÜr Cr ni χάτμω ' nu Si Sxu àpfyfy at'nS τύτάτπι ùxoTttttyijS^ix 9 oïrtvisfegiv oi c-ti&iÀwy Λχξ&τΐιΐ. »ù r l'uSxiwv xxee^rs auvxyvyn, ›ʕ Tiiiλιλιμφiη arc τ« οτληθινβ ϊημφΐιι, χ'ηiBαρββ- 0à itwriui iFftjxXitxrx . o Σαμo^άτη» ντvoç «ατιφτ/ται ιοωηvτi α'π»λ««, ηΐ Λ ρπμi C βλαβ·φημια»i, xttixtfpxi tcumvntif-W* iipoχo^. £n yetp ΓuSxioe όμολογiην oτι arùrii iriv ë • vpd tummy Tζόγο , βπ o ^.αμοσχτϋ , αλλα χα- xriyoz ay^pwxov asuriv Af^atny wc C·· < · Σαμοβ-ατXI ώσαντv , ωi oipτιιο à'rav λiγη · Θiό to! Aβρααμ' «μη ατ·χρνψ« α- xc Aβροίχμ xxrru* χ μi^ω roeiev' wt htc», ά- ttp ιιιιξdunμοι. tf πάλιν λ»^«· όπ ΰτανiλ/-: ◊· μαi «wgo'i ‹Tf ris ωρα;, κ, t^xt τϊ Σάρρ? uoΣ' α- ρχτΐφητιv Coi rfiru à αμαθή»'; < οτι αίνiβη ό Θiόi ciré Λ.βρααμ' μή ήταν ιχ ηη» u'vf/Sn ó ?ιoτ α'το Aβρχχμ ; ó at η* ιΓi, χ, αυτπΐ ‹ <‹ny or Φ*·α‹ ®τ . C* τώ άρανύ «'$■;. μ^ζον St πάvπ.·.* π civoi at η·. 1 ^■ωρι^vov άν nare», χ, ^wpriv C* iaarj τινχατ,ρχ vπωμχτιχόζ , xj ri πvώμα ri α^/o? ' gtù οιαηιμαη* Tiχζο , ›d àytn χviμαΛ λαλό o ζ.yo‹ μαθιιτηi . σωματιχώ^ XîyOi auri* dr τΛ vfp ranmouvra ■ηχαύηι Si μαρτi'ïîα t%w<Sv ^£5 γραφ^7 › (j8fc< μυνχαi^vo ô aAAare/oi* χiiληρωοι cèç auri? ri fyiypapffpov , ort iτυφλύχτO» o θιοi τ» atoivo THTM τ» .or,μara r^j α,τινων, Hi τ» μη Stattyxrat dvairiZc tw φωτισμόν τiΣa.yyihin ' ivx χαπινοη- rwerr * tu α»ονβλμ λiγovτι · ό xyrî τη» wpomt ptyiaH αΰτ« %opxi ÜiύμMη αιρόν αι%ι>νη» χαTi- <ρο.ήσ·α C* διζιά τϊ SpovmtbOU XiχαθαT W ^rirVrv ?At>, cu αiχ vm χχηιφρονήσ-α ' as ποΤλάχι ι^ραψα. OTirircv ë ©roc, ότι iyui ôpoixfui ι',τλη-^αι>α , ›ù *Φ‹o t ώαοκόθiυυ ' auCtaOr τ‹ρ lava (-ιχιÀ,^ων'tus· Cf urruiép ‹τuv πατ& <œ<ocrxu i · ύψωθ/ι ΐ2ΰ rxupi ytμioj χ, à\Vñodπr;' ù'; Hόvaλa w− φητάχ.» xa.V tï» ruO)-^". I ^αιων · TV., L άλλα iiΛφόεω με: βφηπτπ ω χζ Twùru. tracaAtAwT- nu St η, xi , xanpfo'.wra» Λ,%

denrrt : feriptum eft enim *Pidrtur Deut deorum* ... eis poftquam exienint ex monte qui votatur Oliveti , inde venerunt in Sion ; ôc impletum eft qnod air feriptura : *Illic ftdoHniieitt in judicmm t fedei fuper domum David* ·'* *ΈΛut* enim cum dis etiam domus magna Dci, manifeftus mons Dei , deipara Maria . Sedes autem vocavit David per Spiritum fandum, apoftolos, quia ledit fupra lingula eorum Spiritus fandus , qui apparuit iedens ïupra ipfos in fpecie ignearum linguarum De eo autem quod dixit: *Nondum ajcer.di ad Patrem arieum* ; non-i?"'· dum viderant eum/redeuntem eo ubi prius erat: ipfius eniiriVerbi quod factum eft homo, vox ilia eft; *Si ergo viderint filium bominii afeendentem abi erat priai* ; ά. rurfus : ?··· *Nema ajlendit m talum , rufi qui Jefctndit dt calo, filmi bominit qui efl m calo.* Ipfe fadus eft mihi in Deum & dominuin & Chn-f flum , qui eft unus Verbum , una ejus hy. poftafis , una perfona . Iple eft cui omnia lubjeda funt a Patre : qui cum non eflet minor Patre, pro nobis precabatur , dicens : *Pater fanfle , Janflificn tiloi, ferva eoi tn nomine tuo* . Nunc autem nondum videmus omnia fubjeda ei ; cujufmodi funt cultores idolorum, & fynagoga Judrorum, qux non vult credere , quae le a vero fponib abftraxit , & fe cum Barabba circumplicavit . Samofatenfis vero vas irx feipium aptavit ad inieritum,blafphemiuArtemr,flllulquelaqueis fe irretiens. Nec enim Judri confitentur quod ipfe eft Chriftus, qui eft Verbum ante fiecula, neque Samofatcnfis: fed potius illi etiam hominem efle dicunt , tanquam unum ex prophetis; fimibrer Samofateniis , ut paulo .mtc fcripfi : Cum dixit Deus Abrahr , *Non celabo Abraha omnia jna faflurur fum* , non dixit , qux mihi comrmfla funt ; rurfus dicit: *Revertar ad te in bora‹ x Ù erit Sarra fifaii.* Quid igitur hic dicit ineruditris? *^fccndtt Deui ab Adrahom·*, an locum cx Ion·'"" co mutans afccnditDeus ab Abraham? Idem eft, & exdem funt voces, qux figniheant cfincœlo: majus vero omnibus eft efle eum in Patre, & Panem in eo ipio corporaliter, h Spintum fandum . De Patre incorporeo & Spiritu fando loquitur fandus diiciputas , & tamen dicit *corporaliter f,abitare eum in Ftlio.* Et curti tot teftimonia fint in divinis fcnpturis, manet tamen csecus & manu tenfans , qui a nobis alienus efl : implerumquc eft in eo quod ait apoftolus : *Encacavti Dem Jacuit bnjui menter infidelium , ne fulgeat in en illuminatio evangehi* : ut confiderent quod apoftolus dicit . *Qui propofito fili «audio fuJimuir crucem, confufione contempta, atque in dextera Dei fedet* . Primum dicam quid eft quod ait : *Suflinmt crucem confufione coniem*... Ut fxpe fcripfi, dixit Deus: *Ego vifio*... *net multiplicavi , & in manibue prophetarum ajfmilatui fum.* Affimilatus eft Jonx ingref-fus in monumentum , & cum Patre adora-tus· fubLatus eft in crucem nudus, & nudis pedibus: ficut Efaias prophetans contra fynagogam ludxorum. Alia autem d'.-ia funt me diverfis locis ficut hxc : pr.rto miflvm vero efl , ubinam prxnqi:ratum rft illud : *Conhtfione contempta* C.i.m hidas adu:te; .·. 't nurum luam, nciiunj adi: T.

cll

eil quod eflet prrgnans Thamar, fufpicatvs Juda* ex_lornicanone concepillr, condemna-yit cam jifflitqne ur interficeretur: cum autem duceretur ad fitpplicium Thamar: *Co-ffjHtjc'*, inquit hxc, i.rgaw *ij armillam: ex to emm cujui "bec funt,* concepi. Tunc Judas cohfufionc conicnipi' conitiTus eft quod juft 101 fc viler Thamar; atque ita liberata eft a monc. N;ѵ αιιηι Judas confufionem contempliflet, interfeâa efler acerbe Thamar Verum Judas non eft mortuus pro Thamar: *Chriftut vero pro omnibus mortuur oft. Recogitemus igitur eum qui talem fufti-nuit a peccntoribui adverfut femetipfum con-trodifliorum, Mt ne fatigemur ansmit noftris deficientes*. Ipfe eft qui delcendit ad Abrabam; ipfe qui defcendit ad Moyfen ur liberarer populum; ôc qui nunc noviflimis diebus ptopter nos venit, non in figura ignis, fed conceptus in ventre virgims Mariae, fupetvenienie Spiritu fanfto in earn; & matrem incorruptam a pedibus uique ad caput benediftam lervavit, lient ipfe folus novit modujn conceptus & orris fui. Haec eft quam Ifaac praevidens, dicebat Jacob: *Det tih dominus benecbfiionem caf defuper, & benedslfaonem terra habentis omiia*. Qui enim e cœlo descendit unigenitus Deus Verbum, geftatum eft in utero, fic genitum ex paradifo virginali habente omnia.* fize funt, *Sptrifut funÛus qui fupervtnit ,a eam, Ù virtus ultiffimi qux obumbravit ei: & quod notum eft fontium puer Jefus, qui eft Deutfortis, potens Juftinuit trucem confufione contempta*, ut falvos faceret eos, qui ex Adam propter abjeftam obedientiam mortui erant: ipfe fedit in dextera ledis Dei. Si vero dixerit Samofarenfis quod crucifixus non erat fernper in ca-lo, quia diftum eft quod in dextera fcdis Dei fedit; colligit fibi fpinas fic tribulos: dicet enim Deus ei tunc: An quia dixit filius meus unigenitus, *nondum afeendi ad Patrem; & cum dicit, defendi de calo; fi:* Moyfi dicit, *Defcendi ut Uberem eos:* dicis me orbatum efle filio in coelo? Si vero de Patre dicit: *Afcendit Deus sAT Abrabam:* nirfus opinione Samofarenfis, pater erat in terra orbatus filio? quod quidem abfit ut dicamus: quin potius illa dicamus, quae oportet confiteri de Patre fiç Filio vero fic Spiritu fanâo. Sic enim laudes ejus celebrantes *gratiam inveniemus in auxilium opportunum. Qui autem confitebitur ei Patrem, confitebitur eum & ipfe Filius coram Patre fuo*, fic nunc, fic cum venerit ad remunerandum. Ipfi gloria in ecclefia in omnes generationes fseculi, Arnen.

A ... ὁ I iioK, ον» ιμβτχ&β-αίτη τιιυ ημφίω avnu οίγνοΛν, ai fφβΜρώθïï »ï <πίλληψ« τïï &άμαρ, ν-πολαβψτ ὁ ΓβΑα, >ομ/?α αυΗμ ὀιτρρ-ν*-<α ewfr<A>)$cia<, xanxesvco αυτέω ^αναη»θ/ιυαι· àyofjSf,n Si ήΘάμαρ, ιφ»»' ίηι'γνν^ι τνΰτα, τïυ ςtftSov χζ τ* ὀρμήτχον. J γάρ drt Twhtt, fyi ιγα ce rirt χατηφρονηβ-α τ» at-•χύντκ, νμόλόγΜ λίγνν, StSixaitorttt Θαμαρ * ιγηί. Xj StaaüfsTtt tyèpxp μη àm^aydv. πμη^βρ χα-ηφρό,ησο Ιβία αιγΰηι, Θαμαρ ά-»θνητχί ... xpJc· «λλ' c β* ανίκανο ότιρ τη Θβμαρ. ό £f'Xtis*è$ hip Kocrrur àvi^avcM. ... $a 5«' ην τΐώ TwaMtu ΰτομιρβμ&ότα hip $ a-... ίνα μη χα'μω/^υ •nue ψνχβii αα/τκιην ο χατηβοκ tmt Α'βροήμ' κυη hi χχτι^η όζίλι'·9αι τύ» λαόν' ίζ vw ήμαί h'i\irwt ... ùx àrχη-μβτι wpii, βi>λ« ΠΛ<λήφθη & >«i· } ταρ^ζόου Matias, τïΰγïüïτν&μΛΐν; itrttàôrHÇ h'αύτινό. η', άι otica etvrès μόνο ™ ^όχον τη σρ>ληψί« ιζ ati'ti, φιΛαττυν κφ^αρηv τΐύ μιτήρ», α-«ο ToJwv »wi χίφαληΐ ÆAe^n^'ltu. αΰτη γάρ hη ιώ, earooptir ὁ Γα*ααχ »Ar^t ι> Γαχώ/3· ιώβ'Η «rot «i-tws £\·yΐκ» ùpavi àva9ca, xj γη! ιχή-<ΓΙΚ π! ναντη, ὁ γάρ àp«vî χαταβώ poforfatf ... λόγο woqiopr&fèi in τ«ρ$ο*ιχïττ«~ ptAiéctur ra xavra. τπίιμα άγιον iv «Mus, 2ύνΛμ< λία v irtrxtâÇtirot· xj το jjuw$o<>y αγ/ον το iretSrov l'wîç, ὁ' ïyupôi ©*W, · όζκβ-iarns, wtipiHVf ΓΜιφόι» οïΐγύνη; χατοφρονήσα ' 7να οηοατη τά ιιά τιαι totpaxâui ικ η Α'Ιάμ Vfxp®ûc*mç· αι,'τό ι'χαθ«τOO» έiζ.'i τβ δρόκ τï θ(ΰ· dll fe-τη ὁ Σαμβθ*«τΧ, οτι ὁ rompto^fàs in ku afî CM i~ pctvïù, J«è το âprySfiM, qxt c.v T» xtyôvit ri Θ»« χïχαθ/χi, δυνοiyv fturry cbuév&ttt ... Tej/îôXw tpd γάρ «ût« ὁ Θιό τόπ· h ita το drdv τον vtoV μ» rev μονο^η, » w άνο^ίβηηκ ιβρό τον πατίρα, ipct ιττχχόνμι λΐγ& άι ipaivqi, xj on λίγ», Sri ηχτνβίβηηα in τβ iparü' -£ αβρό Mc^riw, οτι λi-γ& χοιτiβliv έ^(λi«θ«< cafnis · « Si Ttg) τ£ xaT°ς Ζα't h, on àvffin ὁ Θi· aro' Α'βρο^ιμ. sums τον Σαμοβ-ατία, ... άπχνο lω t'ai τη γü ὁ* ταττίρ ὁ μΗ Q^iecr» ?μγδΐν· α?λα à Sd όμολvy iv xarri τιώ ταράΧοβΊï τï μονογζαηί τïζ} τβ τά^ό τβ w'ï nu άλη&vï, >η τβ άγια τνΑματη · èru γάρ αυτο'ν ^®ια~ ζονη γοι^ν tbpop^j eiç tb&pw βο^ ιαν· ὁ à àv γάρ όμολογιia-et ce fcurw τον ranpa, όμολβγύββι αυτόν ουιό ïμαβρο^ZMτïιτα'Ρο^μύτβ, vΰv,xj οτ» <λθ>> àvoSÙvou inotrqi χοπάÎd îpγ* αύη * otùtû η iόζα CM τρ »χχλησïα, di τάτν τβ! γOMiá τβ aivvo.

CON-

.u»XBr?cr!?cir;^ir^'toncmvg3?cnoaBi imJi.iuiJ.uJJii.ujirtnT

ANNO ANNO
6"966i.* c."^

CONCILIUM ANTIOCHENUM II.

IN CAUSA · PAULI SAMOSATENI»

CCLXX.

Sub Dienyfo Pefi eni Cbrifti* «cclxxii.

Csafa concilii.

G OtKtlita» Ait/tocifHtiHt fettutiaim . > ÇumA«ft» S, Firmilianl Cafaren in Cappadocia Epifcopi fis- Pwlu, Ssmofsum» Amioebenu, <Picopus abdicatam femel hxreftn , atque proferi Antiochena fynodo proferiptam reftituere , & convi&am impietatem refufeitaee conatus eft , anno fecundo Aureliani imperatorii, qui eft Chrifti 6 171. & Dionyiii pontificis IX inchoatus, epifcopi numero prope infiniti denuo Antiochiam rediere, atque Paulum fecundo lapfum, dc errore 4c corruptis vitx moribus fimul epuvidum ac damnatum , epifcopali chropo depofuerunt , atque ejus loco Domnum epiicopum iuffecenint . Quibus ita peradis , epiftoiam de *ftis concilii fynodicam , qux infra nunc recens ex Eufebio hunc translata eft, ad Dionj*fium Hortanum pontificem fcripferunt , ac f mul etiam de divina natura Chrifti , Dei Patris natura: coniubftantiali, (ut nimirum duorum harefiarcharum, Samofatcni & Sabcftii bxrefin de Chrifti divinitate jugularent) infignem fidei profelfionem (qux extat tomo *6.* cap. I. in fine concilii Ephefini) item poft fynodum fphefinam , in fine orationis illius <|uam habuit Cyrillius de incarnatione Verbi , ab Eufebio Arianorum feftario & fautore dolofe fuppreflam, ediderunt. Cum Paulus domo epifcopali exire juftus nollet obtemperare, imperator Aurelianus, ait Eufebius iifi. 7. cap. 24. in ;fine, de ea re rogatus fententiam , iinitiflime , quid effet agendum, decrevit . Praecepit enim , ut domus ecclefix illis retribueretur , Quibus Chriftiani Italiz & urbis Roma epifcopi per literas tribuendam prxfcriberent . Sic demum Paulus cum liimmo dedecore , fiecularis imperii ac poteftatis auâoritate , ab eccleftas penitus extruditur. Vide Baronium anno 271· pet totum.

pifcoporum

d*"wuûaT*a

Eprfcopi a. ^«. pr»fi- "M"

OiSEiUTio Antonii P. Pagji

Pagres la Crick. ad a*, »t«. ai. a Mt.

Secunda Synodu, Antiochena adverfus Paulum Samofareuum celebrata eft autumno anni ducentefimi fexagefimi noni , fequentique continuata , quod colliditur qx epiftola Synodic* * quam Epifcopi ad Dionyfium Romanum Pontificem fcripfere, quamque Eufcbius lib. *j.* cap. 3·. recitat. Dionyfius autem « /nt mox vidshisnu* * die vkefima oâsva Decembris illius anni ad Deum migravit . Quare hac Synodus ad cum annum retrahenda. In citata Synodic* Epifcopi ad Dionyfium fcribuat : Neac . *Avieik»e>" vrxtentt, gret fir~ mißetHtt Wy ftm Ferkum effét* (Cilicia oppidum grt) *prrvrerret , ivi* rwm *nt' jem treirerijfemii , ietette bri Jem eiitrfirtntr i iem ejet eJvrntum* expvAom». , *eiiit · 9»e* . Gruei , ur In eorum Menologia videre *Crreil. QrtmreL* Tom.

. mifixnus -*d Supqro* trsoGit , Synodus Aatiochena tuaEdam congrwit* »r*t. Ex quo dvt«gitur «tiauKxnaus «laortu·!» rirmilknl , «rtorqua Bloâdclii la libre castra Ptlmstuai Pontificis Rooutnl psg. It. ubi cx inferiptions cpiftola Synodlce ad DionyGut· rxp··* colligi exiftimat , inter Pontificem Romanum & Epifcopos Orientales cxiguiim intercsfliffe commercium , hofyue parum de illius fiaru edoâoe , cum poft diem xxvi st. Odobrls, quo FicmtlUnus mortuus , ed DiônyGuru feriberent, ignorantes, cum die axvl. Decembris antecedentis *nnt jam e vivis exceffiflë. Inda enim dedocere debuit Riondclius , fecundam Synodum Antiochenam fub fiaem anni CCLXX. coo&atu non fuiffc, ur ipfe perperam arbitratur , cum Orientales Epifcopoa Pontificis Romani focietatetu coluifle , ejufqt Primatum agnoviffc, tot aliunde argumentis conflet. Denique Barouii, Blondelli, & aliorum pnflisn lententia plsne evertitur ex libello Conteftationis Cieri Conftantinopolitani publice in EccleGa propofito, yasd Nejfarr sonar cvoÎimv *[txufiete ei dnMttii if/fttfit (tm Jrmeett.* Scriptui is libellus anno quadrigcnccumo vicefimo nono i ut Ephefimtm Synodum Oecumanicam explicantes offendemus . A currenti autem anno nd annum CCCGXX1X. funt tantum anni CLIX., utroque etiam extremo incompleto pro integro numerato.

Haclcnui creditum fuerat , Synodum hanc, Aurelia' no imperante , habitam fuiffe / nifi quod Valefias ia Notis Eufcbianis eam partina fUb Claudio, partitu fub Aureliano celebratam autumavit. Sed Principatus Aureliani initio tempori fuo reddito confiât » verum efle quod in tertia perce Differt. Hypaclc» cap. ultimo n. ii. fcripfimus , Illam Claudio imperatus inchoatam & finitam, Ac ita alias exiftimhverunt Hermannus Cootraûus, Marianus Sentus, qui & Methodium citat, Abbas Utfpergenfis in Chronicis; imo *A* Eufeblus lib. y. can. 30. ut mox offendo. Neque enim fub aliis, quam fuo anni duccntefimi faxagefiiui noni Ccafulibus congregari potuit 3 cum fub iifdem Dionyfius Pontifex Romanus, ad quem Epifcopi fcripfere, nominem exuerit, & vulgaria opinio alii fundamento, quam Eufebil loco male in linguam Latinam converCb , ac corrupto chronologie Aureliane tram Innitatur. Eufcbius itaque non fcripfit , pofferiorem Synodum Antiochenam fub Aureliano condam j fed tantum eo Imperium Romanum regente, Paulum Samofatcnum no ab ea damnatum > ex EccleGa exturbatum iuifla , quod ante Zenobiam captam, cui Antiochia parebat, fieri non potuerat. Hnc Euiebii verba lib. 7. cap. *9. «■b'»»

»»^A»e/»s «v»»»feTwwn. Qua verba fic a ValeGo verte: *Hejet ttetptrtixt /* nempe Aureliani) pq/rrws Jy»», *Jet iexeettrxbilixte ftr* Efi/ft»per.um tteffriete ·β : /a* f«M *entier iHr erferit epmt iniuHra ierefrri Pen- /ar y tf ei eereihtt meeifefi/iier dtprrit"·* Dj-ar */.// Λ{metit rent t ei eeimrje « qee fri tel»* .1, *f.itltfie Cetktlite tlimieetut tf,* Sed ea verfio ab Eufebii mente aliénai quod ipfcmet Valefiua intellexiffeti nifi jam vulgari opinione imbutus fuiflet. Praferend* itaque Chriffophorfoai Interpretatio» qua licet in multis Isuperfofia « in aliquibus tamen obicrvatur accurajior ; *Cejtu* (nempe Aureliani) *temferiint Peulut*

(Paulum Satnofatenism etiam ia aliqua Romana Synodo fub Dioayfio fuiffe damnaram credidere Valefias la Notis ad Euftblum, Pats»tu» lib. 13. de Doâr. Temp, aliique doâi viri, decepei perperam intelleâo Athanafii loco lib. de fyttodis, ubi ait I *D"» ·»»· "t frfteet/ete fxtre* , gW *S4m»Çete»fa* fefiele" , eeenm elttr* ewe, *elttt AhxetyM* Pref·! "et ** Qu» verba Ita cam Baronio explicaor , quafi relativum *pet* ad uttumaue Dionyfium referretur, licet ordinem dicar ad feptuagint* Epifcopo* , qui in fecundo Concilio Antiocheno Paulum condemnavere, hos enim in eodem de Synodis libro Athanafius vocar *fepieeg/ete spiftxpe· Peeli temeïetteSf tetUttettetmtt* , quod Athanafiam legenti, nugia conflabit . Synodus itaque Romana ia caufa Pauli Semofatenfis fappofititla eft . Vide Patium ad an, a·*. ». *,,<<*<<<<-[redacted] fecundum Antiochenum Concilium appellator tertium ab Harduino lu Indice Concil. torn. 1. aliud fcillcet anno adt. ia ea urbe eclabratum, coi Firtoilianus Catfiuen prnAderlt, It e quo data fit Epiftol* fupra relata ad Panium Samofatcnum» ex Eufcbil lib. 7. cap. *7. Ct- dedocente. Quod tameu haud ûtù exploratum.

D**x *& exiler errors! p* Aat/etHa grefete/w in pe· fi fi'·''* Cene/be gp/feoperun, numere prope /ufitUteeum een/rn eam ,-eneeeet», ftd errer/I piretr/ao rf/eir-η·> perfpicae eeeeiüar y tf «wa/a* /aw eenfenf» fe-lem eel^eeeeatnt * ek ee/eerf» tt Ceibel/ee ⁊/tlefe , f*eM t/le efi y pea/rar nttrrbMm fn/I.*

Nihil aliud itaque Bnfebiu* fignilcat ». quam Pialurn jam in fecundo Concilio Antiocheno, Claudio regnante, coaâo, convlAunrk condemnatum , Aureliani remporibu*, poft Zenobiam vi lelicct debellatam , ab Ecclefia Antiochena exturbatum fuifle , Eufeblu» enim in e* narratione magi* ad Concilii exacutionem, quam *ad* ejo» celebrationem refpexig . Alioeuln dicendum effbt^ eum crralT* * & quod ajâum fub Claudio , fub Aureliano geflum, perperam perfuafutu habnlfle. PolTet fimpliciu*, imo & veriu* i» Eufebil loeu* fic Latine reddi : C«/ar *temperiim* (cum poftrem* congregata fuifiet quamplunniortfni Epifcoporum Synodut) *eeevillui Ct ei em»/-ier year me»/fefie feifi defereth demeetur euffee /I-tiut ierefeet, eret Aes/eeUn, e Cethel/ee, <lue fur trie éfi y Ktclefie el/m/netuf efi* . Sed Paulus anno B cantum CCLXX11L quo Zenobia ab Aureliano capta, ab Ecdefia penita* exturbatu,, non vero eod*tu anno, ut videtur eriftimafie Baroniu* ·

Epifcopo* fitififTe numero feptuagiota teftatur Athanaflui in lib. de Synodi* pag, 707. In concilio tamen EphcGnos in libello quod*m fupplici , quem Bafiliu* Ditconu» k Monachi contra Ncftoiium obtulerunt , centum & oBoglnt» numerantur ; fed alie* ad Synodi initium, alio, ad ejus finem rcfpexifle exiftimahdum . 1 contins in lib. de ScBi* AAione ;. afierit , Paulum 5atnif*rçnum tam in Irinitatit quatn in Incarnationi» fide lanfum eft*. Jn priori quidem , quod folum Pat.eniDcuni elTe putaret 4 1st poftyriori, quod Chriftum merum hominem efte diceret, & In eo Verbum extitifle peraret ; 'ta ut non <adem ac Nelloriu* fentiret . Si quidem hic, atfi limpliccin hominem Chriftum efte diceret , idem tamen Dei Vei bunt per te fubfiftcn* , k Filium afferebat in Illo homine iuiffe. Unda in Triuise non peecnbat. At P»uiu· non dimbat , <ubfift«MÇ ner ft Verbum in Chnfto fuillg , ftd Vetbnm nihil aliud efie › ni'i rufium ac mandatum : tamqnam Dcua per ilium hominem, qua vellet , imperaret & faceret . A Sabellio vçro «tiflynfifle in hoc Leontiur exiftimat, quod Saballiu* autndem affirmabat e<T« Patrem & Filium k Spiritum SanBum , fed Patrem volebat efi» Deum, quia omnia condidit : Filium nudum hominem . Spiritum puram gratiam , qu· fuper Apoftolo» advç. pit. Qua byrefta a Soclnianii k Anabaptiftia 111ftaurata eft, ut In libvjida Trinitate ofteadit Pctaviu*, qui k lib. i. de Incarnatione cap. 3. Pauli Samofateni herefini plutibu* explicat.

Baroniu* Eufebturn conniventia argult, quod Profeffionem Fidei Patrum Synodi illiu* Antiochena * qua hareCo Ariatwrum protfu» jugulabat, confulto prater-tuiferit . Verum ValeCut in noti» Eufebiani* lib. 7. cap. 30. Eufebium hir inunetito reprehendi oftendit . Nam Profetfio ills Fidei › quam Baronin* profert ex Afli» Ephclm* Synodi , non eft Profcffio Sanato... Patrum Antiocheni Concilii, ut ipfe «xlftiiuavit , ipCu* Nicani. In parte «oiinut.fcu tomom, AAorum Ephelina Synodi pag. 37t. titulua Profcflionl» iliu* ita conceptu* legitur .' *Dr laceraetleae Verte De/,*

Γ«·/·>■ Vide*. Profgffioncm UUm Pldel adverfui Paulum Samofttennm xJfcrlbi Synodo [Nic-na non autem Antiochena . Itaque non video* inquit VakGu* , quid Haronium impulerit * ne Profeffioaem il am Antiochena Synodo attribuerit ; nifi forte mendoToa Codice* naOu* eft, aut pro Nleana Synodo Antiochetum reftituendatu potavit. Certe In Synodo NicaM huc non leguntur . Sed qui* nefeit, cunfla fere ABa Ulni* Synodi intcrcidlfl· ? Videtur tamen mentio fieri IIllu* definitioni* in canony x»x, Concilii Niceoi, qui eft da *Paubenifitt* Biniu*, ac poft eum Labbeut* eamdetn ProfeSonem Antiochena Synodo 11. in Colleffiione Conciliorum falfb attribuerunt. Srripfir praterea ^Sytwdu. epiftoi^ad P.ulum 5.mof*tenftm, qu*m yr ibidem oftcndimus, tdc<x|uc & huc ifrocandu erit,

• EPISTOLA SYNODICA

AD DIONYSIUM ROMAN. PONTIFICEM

reliquofque collegas epifcopos ex eoacilio Antiocheno fecundo.

*Dionyfiày Maximo , & omnibus ubicunque i» orbe terrarum collects epifeepi/, presbyterts, dsaconts & umverfa at calbalte*jub carlo ecclefia y * Ht-leans y tf Hymenaur y & TbeopbÜM/ y Tbeotecnus & Maximus y Proclus t Nicomus y & Ælianu/y Paulus , Bolanus & Protogenes* Hjerax & Eu-tyebius y Tbeodfirns , · Malebien &■ Lutin/ , Ô* reliqui omnes epifeopi & presbyteri * & diaconi* civitate/ & regione/ finitimas apud nos in-colant y & ecclefia Dei qua apnd nos fnnt, ^-lc flit fratribus in domino falutem.* Bnat aud • ',B vdctiî «d»· «ft »·· « pt««byi<r , de quoplar* Eafcbiut mos cu· c«p.

SCripfunuJ epiflolas-ad epifcopos qui longiore locorum intervallo « nobis diftabant, eofque obfccravimus, ut ad hanc lethalem & pcrniciofam doârinam curandam accederent : utpote ad Dionyfium epifcopum Alexandrie * & Firmilianum epifcopum Cappadocie, homines beatos, & felicis commemorationis . Quorum alter Dionyfius fcilicet quamquam neque ad erroris ducem feparatim fcribere * neque eum omnino falutare dignatus eft* ad univerfain tamen ecdefiam Antiochie epiftolam mifit, cujus exemplar huic noftr® epiftole fubjunximus. Alter autem , nempe rirmilianus * bis huc acceftit, & ea que a Paulo innovaterant* & excogitata perverfe (quemadmodum cum nos, qui aderamus, & fctmns & teftificamur y tum alii plures, qui ejufdem rei nobifeum conlcii funt) coram erudite .certe refutavit. Unde cum Paulus fententiam fe mutaturum fuiffet pollicitus ; ifte fidem illi adhibens * & fpem animo concipiens, caufam controverfiamque fine ulla verborum contumelia commode fore compofitam * eam ad tempus diftulit : & ita ab illo* qui & Deum fuum negaifct, fic dominum, & fidem, quam ante habuerat, minime confervaflet, dolo deceptus fuit.

Firmilianus ergo * utpote qui jam de impia ejus pravitate, qua Chriftum Deum pernegaerat* fatis fecmet periculi * cum effet rurfus Antiochiam perventurus , Â ad Tarfos ufque perrexiifet : interea loci dum nos conveniremus dum illum acccrfcremus, dum ejus expeâaremus adventum , extremum vit* diem obiit . *Pofte/t in eedem epifiolAy Panli vitam , qnomod» nimirnminfiituta fuerit t & quo tranfaÜay bi/ ver-bi/ deferibitiet.* D« «hit» Fir- w',UMi·

Quoniam Paulus, relido ecclefi» canone * ad adulterinam depravatamque doftrinam lé tranftulit; ejus res geftas, cum fit extra ecclefue fijQM ejedus , nihil attinet difquirere. Neque quod antca indigentia & mendicitateoppreffus, neque quod a parentibus opum aut facultatis nihil omnino nadus, 'neque quod arte aut inftituto aliquo quidquam adeptus, jam ad maximam divitiarum affluentiam pervenerit, idque ex nefariis fceleribus, facrilegiis, & muneribus, quae a fratribus injuria affedis, quos fe cum p*<*ii h«r<- ®*^ha kt

t AuGot hujus Epiftolat fliit Malchion preibyter ut refert Hieronyniue In lib. de Script. EcctaC e. p*. J»d *& el/e frendit epifietey* luquit, vx *fre-fena fyned/ ei ee ed DZe«y/ww , O Mee/mum'Remana e V Aleeerrdrtne àetlefie βp/ftepet d/rirnu-* 4 Harduinui . a Hetettu* Tarfl, Hymen«ut Hierofefyma , Theotecnu* Cefarae Paleftin» , Maximu* Boftrielifi» , Niconi»» Iconii , «c alii ftxoenti , inquit Eoiobiua c. 1». AthanaGu* io epift. d· fynodl» dicit faille Ep.i. po» 70. Hilarim in Synod. So, *Herduien/.*

adjuturum pollicitus, callide ludificatus eft, cum flagitando, tum eorum animos ad aliquid fibi largiendum impellendo, par fraudem extorferat.· fic ita dum quxftum pietatem ducebat, eorum liberalitate, qui litibus implicati tenebantur, quique, quo ab adverfariorum calumniis liberarentur, ad dandum valde erane propenfi, nequiter abufus eft. Neque commemorare opus eft quo paâo fe infolenter extulerit, fic fecularium bonorum gradus fibi affumpferit; fèque arroganter in iiidem geflerit, dt ducenarius ponus quam epifeopus nuncupari voluerit, fit per forum volutarit, & modo epiftolas legendo « modo quid illis rcfponfi daretur prxferibendo, magna fatellitum turba, partlm eum antecedentium, panim fubfequentium ftipatus, fuperbo gradu palam, incerterit: adeo ut'ipropter intolerandum ejus faftidium, fic nimiam animi elationem, fides noftra gravem invidix notam odiumque permagnum fubicrit.

s«P*rb>« P··-H- Neque ncceffum eft dicendo perfequi illius prxftigias in conciliis ecclefiafticis uiurpatas, qux ialfs glorix umbras confeâando, fic varias ineptiarum fpecies aucupando, fic imperitiorum meutes eo paâo in fui admirationem traducen-do callide excogitavit: neque qua ratione fedem fic thronum fublimem fibi pararit; eumque, non ut Chriftisdifcipulum decet, fed ut mundi principes folent, fecretum fie feparatum habuerit, nomine fuo appellant; femur, meo ledens, manu percuderit, calcibus aliquando ilium pulfirit; & qui cum eum audirent concionantem, non laudibus exrollerent, non (ut in theatris fieri fidet) fe agitationibus, quo illi applauderent, in orbem verfarent, non more Stadiatorum fic muliercularum, quos apud fe abebat, in concione ei acclamarent, & quafi tripudiis geftirent, fed (ut in Jomo Dei par eft) modeftc moderateque aufculttrent, eos graviter increparit, fic verbis conrnmeliofis exceperit. Neque quomodo in verbi Dei interpretes, qui e vita exceiliffent, dum in hominum frequentiam palam prxdicaret, petulanter & importune debacchatus fuerit, fic non tanquam' epifeopus, fed tanquam fophifta fic prxftigiator de fe ipfo magnifica verba jaâarit.

InF,«<u P»»ti i» e»n-t· «cidSv. Porro quid vobis m memoriam revocemus, quemadmodum pfalmos fic cantus, qui ad doaoiiri Jefu Chrifti honorem decantari folent tanquam recentiores, fic a viris retentions xnemorix editos exploferit, fic in medie ecclelia folenni pafchatis die, mulieres, qux inanes cantilenas (quas fi quifpiam audiret, planeexhorrefeèret) in ipfius laudem funderent, pararit? Aut quid vobis exponamus ea blafphemiarum genera, quxepifcopos fic presbyteros, qui agrosfic civitatesfinilimas incolebant, quo illi blandirentur, in concionibus luis ad populum habitis, Iui permiferit? Nam nullo modo confiteri voluit, rilium Dei e coelo defccndiffe, (ut aliquid jam ante obiter inferamus, quod poft dicetur apertius) neque id noftris verbis folum confirmabitur, fed multis & variis locis commentariorum ipfius, quos ad vos milirnus, fic maxime ubi aderit Chriftum terrenum efle, fic humi natum, pcrfpicue oftendeiur- Sed qui in illum Paulum impium ipforum magiftrum canius recitabant, fic palam apud populum laudibus efferebant, eum angelum dixerunt c cxlo defcendiffum. Atque ifta fieri non prohibuit: fed cum in ipfum impudenter dicebantur, iqfoleiu & faftidio tumidus adfuit.

Prxterea quid eft cur literis prodamus adfcititias illius mulieres (quas «·*>·»···», Antiocheni appellant) Ac mulieres etiam presbyterorum & diaconorum fuorumt quorum non hoc peccatum folum, fed alia prope infanabilia, cum eorundem confcius effet, explorateque cognita haberet, callide occultavit: quo illi ita iph obserati adftriâique, dum fibi ipfis metuebant male, fcelerum, qux ille vel verbo vel ïaâiscon-fciviffct, reum agere non aliquando auderent, quinetiam ipfos magnopere locupletavit: fiepropterea apud illos, qui talium renun cupiditate incendebantur, in magna gratia fit admiratione fuit. Atque ut hoc pro certo habemus cognitum, fratres in Chrifto diiedi, non epifcopum modo, fed facerdotium etiam univerfum popu lo omnium bonorum operum & reâe faâonnn exemplar effe debere; fic illud minime ignoramus, permultos ab ifta mulierum in fuam focietatem adfcifcendarum ratione* fic modo, pietate penitus excidiffe, alios autem venitfe io fufpicionem flagitii. Quare licet aliquis hoc daret, eum nihil lafcivix fic petulantis in ilh> admififfe; fufpicio tamen, qux ex hujufmudi re oriri folet, fedulo cavenda fuiffet, ne fortaffe alicui effet oflenfioni, alios autem ad iè imitandum impellere potuiffet. P»eh

Quo pafto enim alium reprehendere poterat, aut admonere, uti deinceps hic a mulieris confuetudine abftineret, diligenterque caveret, ne ejus illecebris (ficut feriptum eft) laberetur in turpitudinem; qui una repudiata, duas xrate florentes, & afpcftu peiliberalcs ac venuftas fc cum habuit? quas, fi quopiam forte iret, circumduxit una: idque delicias confeâando, quibus coxam animi libidinem extra modum explere laboravit. Quibus de caufis, tametfi omnes intra fe graviter lamentati & conquefti funt, ejus tamen potentiam fic quafi tyrannidem ita extimuerunt, ut eum accufare omnino non auderent. Sed ifta vitia (ut diximus) in homine fenfu reâo, fic fide catholica imbuto, & una nobilcum in humero fidelium habito, poffent corrigi: fed. ab illo qui nefario errore Artemonis (quidni enim patrem ejus, unde hxrefim iu.nm haufit, vobis fignificemus) abdudus, myftcrium fidei ac religionis noftrx prodiderit, nefariifque conviciis affecerit, non neceffum arbitramur illarum rcnnn rationem repolcere. *Tandem tn tpjo calet eptftol** 6ec *addunt :* Paul» concn-

Illum igitur iam Deo adverfiirium, tamqne contumacem, eramus coa^i ecclefia fic congregatione fidelium interdicere, cxcludereque, fic alium epifcopum, qui hüic ecclefix prxeffet, in ejus locum fubftituere. Unde Domnum divina certe (ut putamus) providentia defignavimus, Demetriani, hominis felicis commemorationis (quippe qui hanc ecclefiam ante hunc praclare icxiflet) filium, omni genere virtutum, qux epiteopuin decent, exornatum. At vos de ejus electione per epiftolam certiores fecimus, ut illi feribatis, & ab illo literas accipiatis communionis. Paulus amem ad Artemonem hieras icribat; fit fi qui Aitemor.'i pniiibiu faveam, cum eo deinceps communicent D*emt«r. **‹‹‹‹*' “*

EAD£M G. & L. EX VERSIONE HENR. VALESII.

M Γχν tnuv txxotvni γνΰμηi * *ΧιΤνvηανy-Affûts ne itaque in unum congregati anfiiti-

Μαζιμχ TMXMT A AaÇeripwety.f ^i<τ,M' xemut ixap^iets* τὺὺ*«Η>)cxadtui w i »«σι Vxrtpàv xa^rrttoii, Xj τϊ Παὺλ» τiω i/ατροφον itipntâtw, ιλίγγκ η £ ι'ρωτη<ΓΗi, «i χρ^i oiv- w iTt mwtu pW w τϊ β»5p·i διηγίψβμοι. ὸξ iv μvίμπ tfixtv x«- Awç it ΐχρι ταὺπιi eoxV ini ri χχρόνηi δμλ$£v 1ÜS φννα ' ittro^ift Διονvφiφ^ W5 xani rUù oîxtpfyjljjj xin «π/λλΗτιφ^oZi ημ^ tirt- oxoittii tÇ wpw/k/npoti x} itotxorv;* xj naoy τϊ viri iit ùftxmv χαχόλικη ixχλη<π'χ, E^λ/voi T- ώάχvo < Θιάριλοε, £ θiΜκvoi,^Μαξ/αο, Πρ·χλoi, Nat/uwtf tq Aτλιανoi, ΠοωλoiX. Ιlρω- Ii'ραζ >$ Εὐτὺχιo ι£ Θιόίvpoi Μ«λ- χιβv iÇ Λ«ιo;, or λoπpi χάχπ< or <ruù ημΐν Trxpoixouuni TÙç sypùi τoλπi ιτι^χoτoi χ! <®!·iσ·/3vπpβι xjâraxo/cr, iÇ au iχχλησναι τϊϊ Θiβ, dya^nnis αiiλφoZ iv χρ iφ ^a/pfty. ἡΰτo/? μιτη βραχία, ΐχιλίγασι tcwtu" ΐηιπΜoμ^ι Η αμα r? ΐτ«ρ»χαλ?/4υ 7Γ0^|^ μ«χρ«v iirtcrxoiruv, ini τiχύ ^ipuiféoci τϊ; θανατηφόρ» ΐiιατχαλια · «<τ- χιρ £ Διονύσιον τὸν iηi τη Φ/ρρoλισvoν ηv oiηὸ τηi Kατταιοχ/αi, τϊ; μαχα- piiui' vv · /jtyo ἡπ'iΜλiv 6<i τiiὺ Α vηθoi®, τiv ηγίμόvα τη; ττλανικ ώi «eporpnetwi tifywai* bSf oρoi ἡηρoσωχoν ^ραχ^καϊτώ, αΛλα ττι maçotxift χάη ' ἡ; xj τ» αντ/^-ρσφov uiiiTtfytfjfyj ' o èi Φφ- μιλιαηo ιζ Sii à$txopfyuoç, xxrtyfv μ^ύ ιτ txcivb ι^κvoη^χiφiων, wç irptys μχρτvpη/J^i or 'expatfyopfyw, a>Aor χoλλo/ <rtu>τa-atwtv' iττχy- It μiτoθyπo&αι, xrrdLrai Ζλτι ατχ ηvo «fei ην λόγον λoiIo^iχ; τ» <αμάγμα esi Siov xxmnurt^at, ανιβχλiη ττχρχχραιϋώ ὺτ' α'υ- τ» τϊ £ τΐν Θiὸν w ΐχvη χΰριov aρvκμ^ώ · τiiv βiτιv iω κ, άvτί «ρόπρov «χι μη φvλχζχv- rt; · ιμiλλi Si vαv o Φιρμιλιχvoi cèç τΐιό Α'ντιό- JçMav Sfafirxrv&ctf d. μόγοι yi Ταρσὸν >ΐχiv, <χπ rfli «ρvησiOὸ αvτi χχκiχ χείρov εiλΜφ*»i ' αλλά γχρ μiταξὺ παβλχλiΛ^o τωv ἡμὺi £ xaAoadrwv χ? ἀvχμαovηιv χχΐ/i χv ι'λθη, τίλo μ& itipx δ' αύθι; τvv βiov τϊ auri ora; fru^^aw àytoyni, διτ^ρχφoσιν oοτόηι ' oχα δι αiαoΓα τ» χάvov·; ixi χιβδηλχ χ, v·Oα διδάγματα μιηληλv- Oo*, alci Sei τϊ wm τάi αvραζα xpiverv, fït oit mpotspae xirne tiv tÇ ttw^oî · xj μήη ««- ρά χαv^vι πχρχλχβι& μηδαμάeo Amtiacv μήη tx r T/kos ΐ^^ηδ^ματη χτη/τχμ3μo, vuù « viάρβάiλovτη ταλάηv ιλχλαχίv , xroμiiSr lyq ΐiρoσΌλiΛ, hsm <ur xticé w evies τ« άiiλφϊ, , χαταβραβΑow ttôt χδιχovμθβ,ovi x όχτυγvoύμα- voî pàtëMw /xi<>9» · \LASàffyoe ii >Ç 7¥T«$, Xj ptrrlw *xpxu/jfyam rliLlty ΐv ημάγμαηv ovrwv ini- μoτητα «»pó$ rs itiiyat utrip αταλλα^ηi ?Ç4 f've^Xouii- ιωv · πo&ύ-μov ηγύμψιδi τΐω $ι*πβ&αo/' 1 tm w$ ΐΛ|,η/.Λ φρovei X, üntpîrtpiut χoσμιχὰ α'ξιωματΒ ὺηo-

que ad omnes deinde provincias tranfmiferunt; tM,, Mt fadixm fuum ac diligentiam omnibus declararent, tum ut perverfum Pauli dogma, confutationes quoque & difputationes adverfus ilium habittù, cqnBamque bopeinii vitem, ac morti exponerent, ferra ipfamet illorum verbe ad perpetuam poflererum memoriam non incommodam faerit bic referre. Dionyfio & Maximo, & omnibus per dnivcrfum orbem comminiftris noftris epifeopis, presbyteris & diaconis, & univerfae ecclefix catholice qux B fub coelo eft, Helenus & Hymeneus, TheophUus Fheotecnus Maximus, Proculus, Nicomas, ÆJianns, Paulus, Bolanus, Protogenes, Hierax, Eutychius, Theodorus de Malchion & Lucius, & reliqui omnes qui nobifeum funt vicinarum urbium & provinciarum epiicopi, presbyteri ac diaconi; & ecclefix Dei, cariifimis fratribus in domino falutem. *Pauctt deinde interjectis hac fabjungunt.* Scripfimus etiam ad complures epifeopos longius diditos; eofque hortati fumus ut ad exitialis doitrinae morbum curandum acJcederent. Nam & ad Dionyfium Alexandrianum, & ad Firmilianum Cappadocix antifttem, beatx recordationis viros, litteras dedimus. Quorum ille fcripfit quidem Antiochiam: fed erroris ducem ne lalutatione quidem dignatus eft, neque ad eum nominatim, verum ad univerfam Antiochenfium ecclefiam literas fuas direxit, quarum etiam exemplum hic fubjecimus. Firmilianus vero cum bis Antiochiam veniflet, damnavit quidem dogmatis ab illo invefti novitatem, ut teftamur nos qui adfuimus, & alii pliires perinde ac nos optime norunt. Sed cum ille mutaturum fe fententiam promififlet; credens ei Firmilianus fperanique fine ullo religionis fioftrz probro atque difpendio rem optime pofle conftitui, diftulit fententiam fuam: deceptus fcilicet ab homine qui Deum ac dominum fuum negabat, & qui fidem quam antea profitebatur, violaverat. Nunc quoque Antiochiam venturus erat Firmilianus & jam Tarfum ufque pervenerat. Quippe improbitatem hominis Deum negantis antea fuerat expertus. Sed cum nos jam convenilTemus; interea loci dum illum accerfimus, dum ejus adventum exfpeftamuc, abiit e vita. *Deinde paulo poft, cujufmodi fuerit hominis vita exponunt bit verbis.* Sed quoniam a fidei regula recedens, ad fpuriam & adulterinam doftrinam fe tranftulit; hominis ab ecclefia alieni actus examinare nihil attinet: neque quod cura antea pauper ac mendicus clTct, nec ullas omnino facultates aut a pa- C rentibus relidas accepiffet, aut artis ullius exercitio fibi comparaflet, nunc ad incredibilem opulentiam pervenit, per fcelera ac faexilegia, iratimnque contui)loues: dum injuria afledos decipit, promittens quidem fefc illis accepta nurcedc opem laturum: fallens autem ipfos .'K, cx facilitate hfipantium qui ut negotio li- bc

lu Rcjuu codex: abi, *nat i't*·»

berentur quidvis dare parati funt, lucrum A iuoµ$M£ * iuntMÎtiof µά>λ·ν a i®/<τχ·»β Od-
manitev captans, & piatatem fiamtum effe „βΛ, χαχτ ™
N~ue ,uod Uu 4 *rrog*«c.· /nrrtli5 „ ώ««µ· ιύ. fail-
r.·. t. fupra modum elatus fleculares gerit dignitates, A ducenarius vocari quam epifcopus mavult, per forum magnifice-incedens; epiftolas legens.ac didans fitter ambulandum, palam ac publice ; ftipatufque maxima hominum multitudine partira praeeuntium , par-ttm fubfe^uentium ; adeo.ut ex illius faftu & arrogantia incredibilis invidja odiumque multorum adverfqs fidem noftram conftatum fit. Neque.irem attinet exatpinare ambitiosam hominis vanitatem in ecclefiafticis .conventibus , quam omni Audio confcdatur ; nihil aliud quam inanem gloriam captans, & B pompam afleflans, atque hujufmodi artibus animos imperitorum perterrefaciens.. Nam & tribunal&lublimcmthronum, non ut Chrifti difcipulus fibi ipfe conftruxit.· & fecretum perinde ac frculares magiftratus ita appellatum habuit. Ad i'æc femur manu percutere., & tribunal pedibus pulfare folitus . Eos vero Îiui non laudarent, nec, ut in theatris fieri olet, oraria concuterent , neque una cum fautoribus ipftus, viris ac mulierculis indecore aufcultantibus exclamarent atque exfilirent ; fed cum gravitate ac modeftia ficut in domo Dei decet audirent, increpabat &contumeliis afficiebat. Et alios quidem legis noftrae doftores jam vita fundos petulanter mcondone lacerabat : de fe autem ipfe magnifice loquebatur, non ut epifcopus, fed ut lophifta quidam & impoftor . Quinetiam pfalmos in hoiiorem domini Jefu Chnfti cani folitos, quafi novellos & a rccentionbus hominibus compofitos abolevit . Mulieres autem magno pafchz die in media ecclefia pfalmos quofdam canere ad fui. ipfius laudem inftituit ; quod quidem audientibus horrorem merito incuderit . Epilcopos quoque vicinorum pagorum & civitatum , necnon & presbyteros affentatores fuos fnbmifit, qui in luis ad populum concionibus eadem de ipfo praedicarent · Etenim filium Dei e cœlo defcendiffe, nobifeum confiteri renuit , ut ali-D quid' obiter prxmittamus ex iis qux infra uberius exponentur. Neque id fimplici affertione noftra , fed ex ipfis qux ad vos mifimus geftis non femel declaratur : rnaxime vero ubi dicit Jefum Chriftum e terra ortum fuiffe. At vero illi qui in ejus honorem pfalmos canunt , & coram populo cum depraedicant : ipfum quem impietatis dotiorcm habuerunt , angelum effe dicunt e ccelo de lapfum . Atque hzc ille omnium hominum fuperbifl'imus non prohibet : fed intereft ipfe cum dicuntur. Quid hic referre attinet fubintroduftas ut Antiocheni vocant mulieres , tam ipfius quam presbyterorum ejus ac diaconorum ? In quibus non hoc folum , fed E etiam alia infanabilia crimina, quorum confcius eft & quorum ipfos reos effe convicit, nihilominus tegit ac diftimulat , ut illos fibi obnoxios habeat : utque dum fibi ipfis metuunt , ipfum ob ea qux impie agit ac loquitur accufare non audeant . Ad hxc divitiis eos locupletavit . Cujus rei caufa ab iis qui talia concupifcuat, amatur atque fufpicitur. Quid, inquam,attinethxcfcribcre" Scimus utique, fratres dikdi.fimi, epifeopum&; univerfum clerum , bonorum operum exan-

Ѷ? ϡ·λ5 iόρµ^Vi,ς̃σσ ɜ Φ_/4S. <*·<-- ρΛα̣µ** » *}ü & ^φαβμ*^ ιoMwv m -t£- µ·vζω?ι$ τίίυχιπι φδοώ&Λί µιβύ&κι Sut tvy tym siura τΐώ υπρηφανζ'αν rie χαρί/α · «Π τιώ ov Tars ιχχλη«*ιαΓιχα7ι exuzdlwc πρ«- τοµv, Lût µηγχνaπM 5a£«tor£r φχνησί9χ«~ Σ;· κ, τ«ί τφί «xipttonpw vî,oχαΐι ηί niintt .(xrXiirnav βiµχ pfys v? θρόνον fcumS ««mrxtCaMra/^vo; , βυχ vi Xeicob γχαθηηκ, fVfxprinv St t uarirtp d τi χόσµ» âp^ofnf, Z χ,' όν^µάζΐΜ. παίων n τη ^we/rav ujy>dy,*^ τ» ζίrpa àfàrmv ηί τπι·», ηΐί µώ ι·πχιvέι- σι, µ* if ωτιηp cv ηί χχτυτί^ι τη^ί ί^όναι , µ» i* ιχ/3ο«<η π xJ aïdhmiaim χκ- Tti tu «uTti τ»î βµφ' aorav cawttJnu» «ii/èpxji π ^vya/or;, «κίτµωζ fimi άχρον^µοη · n?i i' oui ùi èv oiχω Θiβ o-tpxvaxBffxôïi vJ. ' Æ'rwtn»>ç βχώ«Π/', ιπππµύν xJ ZΛ/υβόζ^ ' ek τάί àjrtÀ- θ·vτιι t'x tb /3ia tb'tb xaptywv ô^n>nrac rai» λβ'^B, op/χω ce nS xsrrw, µ^χλορρτµο^ TTïgj tauTb, xa-Saxfp bk tiricrxoTrof, αλλα <τ«φi- çiic iÇ · ψαλµά it τ* µ8µ ek xù^w ήµι^7 «i HwnpBf χ) «vipων σ-ι^γραµµατα · iouw ât ci µ»<Hî τη iχχλτiû-iχ , ~ µiγχλη τ» 'Κλ^λ ήµ'- ρχ, ^αλµµδάν yuvcuxxi naparxA^Mf , ώv xj axsffeç αν τι ' eia ηύί $α»χ&ovτu dt/rw iTΓΛΓXOïM/i fjd όµ ρων άγρων π ré· Λiων, KJM XB^^βi'Tvpou , c'y το/i χρρο w λα·? iµιλiχι XX^înπ tygAtytidat. ηv µ%» γχp uιόv τβ ΘiB β βαλίτvι <τ«.ι>οµολ·^<<v όζ bpavi χαη- ληλι^ή-v , îvχ τ/ «µoλχβ^vτκ µι>λ»vα:? γραφήα-fc^ai ^ωµo,v ' χ, τiη i ψιλά» ρ»- $ήτιπιι , αλλ' όξ «y «χiµψαµ^u ûχβµvηµβΓü» icfiovno τoλλα^»θθ . qxz^a St άκoυ Γησoαυ XeKev xaTto-3-fy · o» St cÎî aurw ψαλ- λo.π; ›C i'γχωµιύζovη cv τύ λα<3 , iyytXov ii/ α'<τi/3η ιιδασ-χαλov ήζ ηµχvoù χαπλη- λι<θι>αζ λi^ττ· nyj raunt β xtaXocc , α'λλα »yq λi^oµ^,'oΐζ Ttotpts·/.' ό ΰτiρήφov·? · rùi if α-ιω^- o-αкτBζ α\τ« ^αvαίχα 'ώ Α'vτioχέi όvoµάζµπ, îφ) ïfêji oimîy Φρiτβυήρωv d^txdwvy , o/ χΐ yïπι Trt άλλα αααρττiµατη aytant ovru <ruy- xft tsTH, o tufv.J.J; χ, i'λi^^αΐ orat άυηυ ürrô- îpκύ Qn , wù w λiγvι 'ρyoι ùitxîi , un τυλµωΐ'Tiiv xarn^opt'y τύ χα&' ιΛυηύ ®d- βω' α*λλα vjj ττλo^τiovi «πiφMO* ' iφ' ú vρό ?J5 ra -nnwru {ηλτiivτvιv (pzXctrut κ$M -^α«µα^i- Tut' τί ά,v πάτα γράφθiµûp; txtraipif^x St ay»- xnnt 'ότι tw trirxorov χ^i ij iφχτάov antx Txpxi&typx nvxt SU <*λχθi-< xa.nav xaAafv tpyuv. x,W °*^ί t'xHyo α^vooiµ^M , oo-ez vrro no iruxxicayfrt' iχuηî ^uvaTxai J^inivrv ' ci S' ύπωττ/^ητ» ' ώi' fi vjfi Soin tz\ avnj τ» µη- Sfj dtrtKyn .Tottiv , αλ>ά τίiύ yt ùxcvouu/ τίώ :'x τβυ razsn.M wxyuxTt' ρυορ^χv, ιχριώ <£~ λαβτ&ιώαι, µήτiïα ε χανδαλiση ; nvs St X^ µi- µiioδiχι <wpc|V4,nraz · χv yap à» triirXrfyjtv η ib^i.'VTttû* ttrpov , µη avyxaraficuKiY tx.xXt^ iis

6<; Tauror *ytiuxtxi μ** ολ/o3τΓ *φυλχνήβμιν ΰ*
"7" -------- Οί Τίf μίχν μ$> «3ΠΠ)«»τ ή» , Λ'Ät«
«t *«χμχζΰτΛ* £αρπτΗ$ W ·ψ<* *μιθ'*
ί'ανην,'χχ'/ acuf'n ιτμ , · MSf ntùm
?υφΛ KSM *ύτίριμπιμπλχμ^Μ* · «y Γνιχα <',ναλβ-
cn jjty> o5if®'/n« τβ'/Πι xa3' i*»υτ»? . b.u
I* τ'ιυ n»faz'/à'a xjq Siu-arna/ αντι *τπφόβΐιυ-*
Tui i aer xarr^opny un Τίλμα* ' a'Wa *ntum*
AÎÿÎ, iJî *ήαμ$υ,* soOvvp *a..τι* tw â?Jga,'
t» *ytxùj* φρώημβ χαθολζχβ* HS4
'n'fi>3/zsiZJuov ήμ7κ· tw *Si tifyp%nrxjjfyw ii μυ-*
rv»tw n$4 ιμτομ-wÆovm *-fr μιχρχ tup'<rn* τη
Αρπμχ *(τί^χρ,ά* γρη *μίλι tw* ττατή a αϊ·τ»
èrAiraz) *tStv* icîy n^oi'ut^a nuw ni; λο-
^ιταοι' *xtraiTM** fit' ι'tz πλπ τη £ffivo?.<> ,
Tai τ' ι'ίζλ,-^τζν " iuiaj xx ωώ a/Tzmarc-
jjSpcW ai r»/ t J OtJ Mjq μή t^xovTO ιχχημ ξα/-
Tti, tnfc/ a.τ' αυτ» rr χαθολζχη Εχχλητ.'χ *xa-*
nzsfa-az i't/ûxotw Θ,οό <w*ovoza *ù; Tίτεισμι*
θα , Ttv τ» μΑαε^ν ΔημηΤια.S κ$H ιτ-'φα-
vtxi-7 . <tr*ocjt, r»C Όηό HLTd τη: άι/τη; fafotx/a;
uiàv Δομ/o* άχαστ ττ7 «ofTrsw Ζτζα-χό·?^ χα-
Λο7 XfXoruru'J.oy ' ,έηλώσαμ^υ *Tί ιμ7ν ,* οτϋ»
τασυ ".αψητι, £ to *παρα Ttûrw* xor.w.zxai *St-*
χ»θι ^-ραμμαπι ' τ<3 &' A'ρπμ* δτι tzrb'tÀ-
λίΤμ· κΛ ®< ™ Αρπμχ *q>ro;c:ùnî, wy χοζ-*
χαν<-ηοσαν. £ T0vto μ^ c:tou3c7 Xl..?w . ττν
ίη eu.» Πχί'λ« <rrui> H94 τη τη; σρθο$ο-
£ια τη *ίτιτχύκΐξ* ίχηττνχ9τοi , Δόμνο , ω-" *H-*
f-nrer, tüù λρτΗ^ί'αν τη 'χαπι A'ντζογΕζα·.' ι'χ-
χλητζα; *Stiof^an ' αΑλχ yrc μτ.άχμ^* txcivaz
τ» Πουλί* τβ τη i'χχλητζα ozxb θίλονπ ' *βχ-*
σιλΑ ότΑ/γθ^ί Αιρτλ/α,ί , αζτζαίπιπι , τ.-ei
ηι· -tpoarrre IζΗλτφί ' τ»?πζ *v&uxi* ·®*>o.-αττυν
n. c?»o>, oζί a/ oζ xxto *τίώ* Γττ.Xza.' XjJ t(u)
Pauazuiy *Toλιν ιηίσχοχοι tw ιόγμχ~η svirtA-*
AotOi· ol't i' *Sritu « awSrAuSw x'^P /Lt-fTii rSf*
efiarr; α/'^ιάη;, ΰτο τχ χοσ-μ/χηί
λavMTθî τη ίχχXτ,ϊίχ .

A plum muhiiuàini prxberc debere . Neqye ib lud 4f,uaramu», quot ex ejufmodr mulierum contubernio partim iapreceps Upùfint, partir™ in fuipkionem venerint . Itaque etiamfi quis toncdleut nihil ah eo turpe committi, iufpicionem tamen qu« inde iblet , vitan opo'tebat ; ne quemqnam otïenderet., ^neve aliquos ad imitationem lui provocaret- Quo eiinn ir.jjo increpabit alium & admonebit, ut i'hequentiorî mulieris conluetndine abftipcat, ne forte corruat fictit feriptum efi : is qui unam quidem *am djmifu ,· duas vero f anate Horentcs & lorma conlpicuas fecum habet, &'quocumque proficiicitur circumducit; idque dcFicus diftiuens & epulis fele ingutgiBratis. His d< caufis omnes*quidcm apud le privatim ingemilcunt atque ftifpir.int : fed potentiam eius ac tyrannidem adeo reformi-t dant , ut accufare illum non audeant . Verum de his ficut antea diximus examinaverit fortaffe aliquis & in judicium vocaverit hominem catholic® profetlionis, nobifqne fidei ac minirterii ibcietaie conjnndum . Ab hoc vero qui prodito atque ejurato religionis noth® myllerio a'd exfecrandani tramgreflin hxrefim Artem® (quidni enim parentem il-, luis vobis tandem indicemus?) in ea fe plurimum jactavit ,· abjioc, inquam, rationem eorum omrtium exigendam elle non exiltinuimus. Zn *fine auttw eoijl />ec adjiciant.*

C Hnnc igitur Deo bellum indicentem , ncc cedere volentem , cum a communione noilia abdicalfemus , needle habuimus alium ejus loco ecclefia? catholic® epi/copum ordinare non ahfqtte dhina ut credimus providentia : Demetriam ieilicet beat® memori® epifcopi , qui ante hunc magna cum laude eandem revt ecclefiam , filium Domnum , virum omnibus qu® epifcopum decent, dotibus exornatum. Quod quidem idcirco vobis iignificavimus , ut ad eum feribatis , & ab eo communicatorias litteras accipiatis . Hic ve o ad Alternam icribat , fi lubet ; fic qui Artemam fellantur , cum eo communicent .

Et bxc quidem a nobtt hic relita fint . /gi- D/^r *cum r.mlx' a relia fide fimul & episcopal:i excidijjet, Djwixt , tel diUum efl, admintlirationem Antiochenfif ecclefia fujcepit . Sed cum Faalui e domo ea,lefi* nullatenui excedere vellet ; interpellatu t impi rator Aureltanur tefifiimc hoc negotium dijudicavit, iit domum tradi praemiem, iju/but Italici Chrijltan* retigionv anhliitui & Romanus eptjcopus /inherent. Hoc modo vir jupra memoratus cum fummo dedecore per Jacularem potejlatem ab ecclefia exturbatufi eji.*

EADEM SYNODUS ANTIOCHENA HELENI

Sr diUa in libella Jynodico.

V^TWoi *'fP<'* ον^A'/τζογ^»
4^/ σαι·αθΓοζθ^<τα, ii' ,
S Ταρβ-oS /tr/crxom, Θιο^-ο , o Mo^-ζαι ,
ό θοχιμοτκ/^ *Γρ^^ιο;, Κχι^αρίχ* ?Io7^ ?
A'>αηλζο Aaohxwa,, ο' ι-ρο^ψο , .V'?®' °'
τπ£ζ τ»ο *ττχ^α* χα;ό'.E.'ιi'077·'| » λ*4 »
Aϊτζογ^ϊ ό z'^mTt;. χ-«3.λ-.·α
£Α0-α Π«< Λο *tw Σχιαοίίχττχ,* tx'.' V ηττοζ Λ .-
ιΛ xj Κχ-αφα.όπ <νrισ.

C Ynodus dis ina &. facra provincialis , n- O tiochite collecta : (cunis prxles erat Helenus , Tarfi epifeopus ; Theodorus, Mopfueilix : miraculorum eficClor Gregorius, Cxtarex Ponti; Anatolius Laodice® , hierotophtis, cu/us de pafchate canones circumterutiiur : fic Ma!, iiion Antiochi®, fanctiflnnus) ou® de poiii.t fie u'iduion Pàiilum Samoiatenum , litu nJiil ahud , qu.un Annas & C.<japhas , de CJi.ufto docn.t.

EA-

EADEM SŸ*N OD U S ANTIOCHENA,

£x annalibus Etaycbii Tatriarcb ^Alexandrini paj. 396. tditiomf · Oxpmtnfis Jif abiio-Latimc.*

ANno imperii Claudii Catfaris primo conftitutus· eft Paulus patriarcha Antiochenus, qui cpm annos odo lediflet, mortuus eft. Cognominatus eft autem Paulus So^aifetanus quod ex incolis Somailet effet , fuit.que idem auftor hxreleos Paulicianorum · Qni eandem cum ipfo fidem profefli funt , eandemque ieptentiam amplexi a nbmine ipfius Pauli Pauliciani. Sententia autem Pauli Somaifetani hxcerat, dominum Chriftum hominem faille a deitate creatum ejufdem cum nothum aliquo fnbftantiat, &. principium Filii a Maria fuifle, ipfumque eleihim fuifle ut eifet falvator lubftantix humanx , comitante ipium gratia divina &' in ipfo habitante per amorem & voluntatem , ideoque vocatum efle Filium Dei. Dixit etiam Deum unam ede fubftantiam, unamque perlonam , neque in Verbum credebat , neque in Spiritum fandum . Poft mortem igitur ipfius congregati iunt epifcopi treJecim in urbe Antiochena, qui in ipfius faftum & lentendam inquifiverunt, S: cum ipfum îk quotquot ienteniiam ejus amplecterentur anathemate devovii-fent , reverli hint . Mortuo Claudio Cælare Romanorum imperatore, poft ipfum Romanis. Rom» imperavit Aurelius Cadar annos quinque, idque anno regni Hormofi filii Narfat regis Perfanmvquarfo . Anno imperii Aurelii Cseiaris prnno^cohftitutus eft, Dionyfius patriarcha Romanus qui odo annos fedit, &c.

Tam crajji porra tamque frequentet in rebut prxjertim ch-onologicis tfroret Eutycluanorum annalium hoc apud eruditos leflores baihnus effecerunt , ut vtx uniHt Aftimentur affit cum ab F<Jebf», Socrate , Sozomeno , Ev.vjrio , ahdque probatif Grxcn Latimfque feriptoribui dtffentmnt. hdem paulo mte pag. q J 1. *referunt Jynodum tnrerti loci ab Heracla cotilam, {ujm nema ahus, quod meminenm, fecit b.iElenut mentionem.* **Mor- Biiio,** *inqmt L ihcbiuf ,* **Demetrio fufleftus eft Hei acias patriarcha Alexandrinus, qui epikopos conftiiuit vigmn. Ex his unus erat Ainmonms dictus , religionis defertor . De quo fimul ac ad Heraclam débita c'ft fama , con/,legavit is fi nodum cpncoporum , & in urbem Ammotui pcircxit, ubi re fatis cognita &. perfpccta eum ad veritatem reduxit.** *}!xc ille.*

ANNO CHRISTI | ANNO CHRISTI

ADDITIO.

Ad Concilium Antiochenum habitum anno Cluifti cci.xx. five Fragmenta difputitionis in eo fnfceptæ adverfus Paulum Samofatenum à Malchtonc Presbytero Antiocheno. V

lutu C01U-tU.iae. Aoud Leone. cono» Ne- **P4orcs. Ut ncc unftus ex David alienus fit a lapientia, neque facientia in alio ha-£ bitet.** *Et paula poft..* **Qui videbatur , non erat lapientia. Non enim poterat reperiri in figura (ine. habitu, nec m fpeftatione viri. Major eft enim iis qux fpechmtur .**

in hb. dc m «d Ful- serit. *cip.t.* **Malchion. Ex fimplicibus fit certe compofitum , firiit in Chrifto Jefu , nui ex Deo verbo & humano corpore, quod eft ex femine David, unus faJus ejJ , nequaquam ulterius divifione aliqua, icd unitate fubfiftens. Tu sero videris mihi fecundum hoc nolle compoiitio «em fateri , ur non inbftantia fit in eo filius Dei, fed fapienria fecundum participationem . Hoc enim dixifli , quod lapientia dilpendium patiatur, & ideo compotita efle poflit; nec cogitas quod divina fapientia iunt ante quam fe exinaniflet indiminuta permaniit, ita & in hac exinanitione quam geilit nuiericordirer , indiininuta atque indemutabilis extitit. Et hoc etiam dicis, quod lapientia habitaret in eo. Habitamus & nos in domibus , ut alter in altero; fed neque pars domorum nos iumus, nec noftra pars domus eft**

Ap«4 Leon·.. **Item Maichion. Nonne ante dicebam quod non· concedis filium unigenitum , qui eft ex xternitate ante o.uncm creaturam , m toto falvatorc - , id eft , unuum elle le ;ùl dum iubftauiiam'**

F A A G A7 E N T A ***EPISTOLA*** *ut videtur, ejufdem fynodi, ejus videlicet partu quam confiât omijftm ab Eujebta fuiffe.*

Ac d iw» lkl4 **SI autem fecundum formationem & genera tionem copulatus erat, homini hoc accidere : & rurfus non enim congeneratam fuifle cum humanitate fapientiam, ut nos credimus, fubftanrialiter, fed fecundum qualitatem.** *Et poft aha.* **Quid autem vult dicere aliam elle & divertam formationem Chrifti a noftra, volentibus nobis in hac maxima una re dillcire ipfius conftitutionem a noiha , quod fi fluet m ipio fit verbum quod m nobis homo interiçr.** *Et poftea* **Sidicere habitafle in eo lapiendam ficut in nuilo alio „ hoc modum quidem inhabitationis eundem declarat, meniura vero & moltitudine excellit, verbi gratia, duplo p'us, aut quomodocumque amplius, vel minus duplo qpam alii, cognofcente ipfo** *a* **fapientia. Hoc amem nolunt catholici it ecclefiaftici canones , fed potius i los. quidem participate lapiendam foris infptranretn , qu.r alia eft apud iplos , ipiani vero lapientium per fe ipfain fubftantiahtc'· in corpus ex Malta venifle.** *Et pafi aha.* **A. flieunt non efle tuos filio.. S, autem tilur** ‹u(Dei lcfits Chnllus , hh · ηто efitmi i»|.i.*n tl.l , /\- abiul vit l.qi ee.oi \ .died (.'< , duo I|'Ui fibi l *F, pjliia* Coptflaltoic -O'»

cum iapientia aliter inteilige fecundum difci- phnam dc participationem , non autem fecundum fubftantiam In corpore formatam . *Et p»fl* . Neque Dens, qui corpus humanum terebat & induerat , pailtonum humanarum principaliter expers erat , neque corpus hu- A manum divinorum operum principaliter expers erat in eo in αμο erat & per quem tuse opera faciebat . Formatus eft pri[redacted]cipaliter--ut homo ip ventre ; & fecundario Deus erat in ventre »«>-»[redacted]»->,«·▸·< «»»t· »/»,,, jj ®ft, copulata fubftanria eius cum homine.

ANNO
CHRISTI

EPISTOLÆ ET DECRETA FELICIS f A P Æ K

Ex *libro pontificali Damafi Tapœ.*

a fEliv natione Romanus ex patre Conilan- 1 tto. *b* ledit annos 4· ntenies 5-(ȷ ' dies i J. r Marts no coronatur. Fuit autem temporibus Claudit & Aureliani, a *d* coniiilatu Claudii & Paterni, ulque ad conlulatum Aureliani & Capitolini . *e* Hic conftituit , iupra icpulcr.i aut memorias martyrum miflas celebrari. Hic iccit ordinationes duas per menfem Decembrem, presbyteros novem, diaconos quinque , cpiicocopos per diveria loca /i quinque (Scpultus c(t in cœmeterio luo ubi sX) bahlicam (A) tecir via Aurelia, milliano ab urbe Roma fecundo, 1 ii. Kalend. Juntas. Ft / ccffawi cpiicopatus dies qumquC .

A ›ΙΓ,Γ"ŋ «>afulatuin Dionyfius adhuc fupervixerit, ut fupttdiûo loco oftcndimut.

N o t £ Severim Bimi

) Vit nw de anni f^bftituitur , cum Aurelianus nn et , ĭ ut! guilinum . pe ti ecu to: qur, tell 1 I ' p lid It , qui

Dion) Γ j

telle quando pofUlticitu® ndepiue.

Aurelianut an OuiOianos peiitcui*· luent.

d.ftmile , ir-e pcrle.utum t\i Γ

fc v & cb> iüu iiuidiu cœlcft Et teèlr . nam ex probat ilimi:

mpho: IIt , non

modo Svinphorianuoi, veium plu martyrium oiuuilc. Baicn. inno

In fine › &

. Tλφυι Mu. ' & pt' tuai

-) ı-im duobus, C I ~ te input

lyr udlH iit

175. Fel>.em martyrii coronam adeptum IsiiUc , pix.e, aufloritateru hbri pontificalis, indicat epiftola ejufd. n , quam fctipfit ad Mastmum Alexandi inum epUcopum Dionyfii fuccefforem, enim fragmentum in concilii Chalcedoeenfia atlis extat , qua nomen illhis ab ipfis titulo martyrii ocnfcriptum eft . Tertio Kaktidas Jul.as ιк.ıfu.-n effe, indicat mart) lologium , inno 175. tnartyicm faAutu effe , ftfti confularej hic pofit>, & nomen A», reliant in tabulia edciiallicit fignaium, reflantur confutatu· enim AureFani Augi.ftl fccundiu , *ic* Julii C.apitolini prunui , aeno pr*Ji£lo 175. notatur . Errant '0>lur » Φ1· fta' Feilc * quatuor sel quinque annos tn. buunt . Baron- anni. i;<. num. 1.

, « - aj_ erafl* Bat' oAœdcmu» in noti». Error hb'i poniificalM.

Cfnjulei» 1. iturirt <3 Pw! .*) Jam fupta in no- f>s ad vitam Dioiiyl i cftendimu» , hac in re auflorcm libri pontificalis abecraff; , propterea quod bi.nmo poft

, *h* * *c.i/awr*). Hoc decretum non recent a Felice papa nunc ptirnum eft Inftitutum : Nam longe ante Felicis tempora ejufmodi Inftitut ionem ecclefia fibl vendi- ‹ k , 6 quidem convenient iffirae fecundum feripturam ùcram, Apoca). cap. 7. ubi fepukra martyrum apellantut ait ac ia Dei : Ideo quod , ut interpretantur omncaGraci & Latini, fuper illis facrificia*offerri confue*veiunt. Hoc antiquiffun-e liturgi* Jacobi & Clementis, m quibus fanflorum apoftolorum & martyrum quorumthm nomina icccnicntur, e\idemifllinc confirmant .· ma- Mini autem & brnnflime >4 probatur teftimonio Cypuini lib. epift. 6. ubi petit annotati , & ad fe f.ribi diem morns fingulorum martyrum, Ut poffit. nominatiin in d>e annivcrfarlo pattionis eorum pro eir fa- .rificiuin offerre . Itaque cum przdicli patrer ecilelt* lonite ante tempera Feb. is gloriofo martyrio coronati di- f.ellerinr, dubnini nuJh.m effe *pot til* , nanc confuetudinem o fferendi fa.iificium Deo , in quo fanâorum apo- B flokiium a. mattyrum gloriofa commemoratio fir , eon te ens lio< tempore a Felice inftitutam effet ftd fakem illam hac de te traditionemapoftolicam , qua aaimis fidelium dumtaxat haâenus inicripta luerat , nunc pub!..n eJifto confirmatam, & ubique locorum promutgatj:n e'i:. Et merito, lanâi enim funt membra myftkf corpoti', <un:s nomine tacrificiuni veri cnrporir Chritls

Commemora- tIA fanilorem in MitU quo ·udoft 6»t

Cur lıŋΛorum coaunetnouiio in Mifla *fieri* debeat ?

к·. iMtitifi.es , tege» , & multi alii nominantur , iti» ı-rum in eolcm mortui nominari debent , five fior in Mil >, uve in jur»atorio ; omnes enim ad Idem corpus petti'.scnt. Accedit quod , ut Auguftious lib. 10. Civitatsk.a·.·, 6., & I-rtcap. 10. feribit, In facrificio altaria fi ;nifi.< tur generale ic.tifivium, quo univertumChrifti corpusmi· f i. jin, quod etl tota pcrChriftum redempta civitar , Deo oKritur per Chriftum facetdotem magnum, ad cuju» conipajem cum pertineant etiam lanfli, qui inctxlo funt* fit ui illi merito Cue ordine in iacrificio altati* nominau debeant Vide Kcllarsn. de Miffa lib. ». cap. S,

f efnt^t»r.) Htrc fi vera funt , quod ere, cilu Lcilius eft , talium eft ipfum Eutychianum fub conlulatu tertio Aureliani , qui in.ldit in annum Chrifti »;«. ui feribit liber pontificali* in ejua vita s feder* .apiffj:, adeoque fedem pontificiam ultra annutu vacaClç. B»roa. pr<diflu *nno 175. num. 5.

QMiedu, fitcilu ^ei vaca»»- ,it.

EPI-

(4) XXV *(i)* Aniulu snclufi défunt in /-.· ftatiBi ponu. * *fuo* batiheam m via Apfu »W * Cepulru» rft iil. X»L Jan. iBilliaiio »b uibe Rom* H fc vçlic.n 4'

4»a><. bo- tear·'·

* EPISTOLA I.

FELICIS PAPÆ I.

AD PATERNUM EPISCOPUM

De judiciis & «ccufationibus & dcfenfionibus fecrorum ordinum:

T. i/red drfraflent/ *tf fautores inimicorum /fb eccufstttne epjfcopoli fubmoveantur.*
11. Pie minores e majoribus sccufstionibtts impetantur.
XIJ. *In n dubio non Judicetur certa fenientia* dr *his qui adverfus clericum caufam aliquam habebunt in provincia.*
IV. *Clerici afisones fuar exerceant.*
v. *Primates in accufatum epifcopum quomodo fe gerere debeant.*
VI. *Judices ecclefia ne abfente eo, cujas caufa ventilatur, Jententiam proferant, tf ne proditoris calumnia aut vox audiatur,*

Csrfflma atqie dilcPfifimo Paterno coepifcopo, Felix epifeopus m domine falutem,

bS L*OtP j>· Audere me plurimum k, & exultare in \JT domino, dileftionis tux feripta fecerunt, quibus evidenter oftenditur, quantum catholicam diligis fidem, & quantum hzreticum deteftaris errorem Hzrefis quippe eft nimis impia, & evangelicx veritatis inimica, qux non portionem aliquam Ixdere, fed ipfa Chriftianr religionis conatur fundamenta convellere. Quo- « 4·oη<^««(cumque e enim rapit ad fe, non folum in enim fcrp*. hoc vitium , fed in multa alia vitia ruere facit : & ipfo fuadente antiquo hofte, non folum perfecutores ecdefix , fed etiam facerdotum ejus, fiunt. Una igitur mente corrigere curemus dc infequamur tales, & ab hofte fuo ecdefiam, ejulque fideles fic facerdotes domini , nitamur liberare. d Prxftabit vires omnipotens redemptor nofter caritati atque juftittx prxftabit nobis, longe a fe pofitis, unitatem ipiritus fui ipfe, cujus artificio, quafi in arex modum, quatuor mundi conftrufta lateribus , atque imputribilium lignorum compage, & bitumine caritatis adftrida eft ecclefia , ut nullius •dverfitate fpiricus nullius, venientisextrinfecus tumore fluâus perturbetur . Sed quemadmodum illius gubernante gratia , petendum eft , ut nulla nos fuperverniens exterius unda conturbet, ita ex totis orandumeft vifceribus,frater caritfime, ut fux providentix dextera cumulum fentinx nobis interioris exhauriat.* *Adverfartus* quippe *diabolus* , qui contra humiles fxviens, *ficut leo rugiens arcuit , quarens quem devoret,* non jam, ut cernimus , caulas * circuivit, fed ita valide in quibufdam ecclefixnecefiaril, membris dentem ngit, ut nulli dubium quia nifi unanimiter, faciente domino, cunftorum provida paftorum turba concurrat, omne (quod abfit) citius ovile dilaniet.

circuit

Quapropter detraâores, qui divina auâoritate eradicandi funt, flt fmtores inimicorum , ab epifeopali fiibmovemat accufetionc. m « Derate 1

IL

Similiter ne fummorum quifpiam , * minorum accufeuonibus impetatur, aut difpcreat. *?- M*>- (T*/' • H*dt. «ei.

III.

Neque in re k dijbia certa judicetur fenten-Btia, nec ullum judicium, nifi ordinabilitcr habitum teneatur. *** MK'',B'

I V.

Si quis fuper quibuslibet criminibus clericum pultandum crediderit , in provincia , In qua c confidit ille qui pulfatur , fuas 4 exerceat aâiones, nec ♦ rftimet cum accufetor alibi ,d aut longius pertrahendum ad judicium. Illi vero, qui pullatus fuerit, fi judices fufpeftos habuerit, liceat appellare primates. ».<· «Si<»h c H«dr.coix * x-''

V.

C Primates quoque accufatum dilcutientes epifcopum, non ante fenrentiam proferant damnationis, quam apoilolica freti auftoritate , aut reum fe ipfe confiteatur * , aut per innocentes* ht canonice examinatos regulariter telles convincatur. Aliter irritam efle cenfcmus & injuftam epifcoporum damnationem, & idcirco a fynodo retra&andam, ita ut oppreflis ab* omnibus, in eundis iubveniatur caulis. *·, » M®·- a* tarent, libia.tit 4·· Cod Theo j. $. *. Irtitan «1!· «pifcaponm.

V I.

Caveant I judices ecclefix, ne abfente eo cujus caufis ventilatur, fententiam proferant, quia irrita erit , qui etiam rationem pro a&ione fra-Djnim in prxfentia dabunt. » Proditoris vero nec * calumnia, nec vox audiatur. Nemo enim debitorem amplius poteft cognofcere, quam ik le qui injuriam ejulque fuftinuit s nequitiam · Omnes ergo qui in Chrillo volunt pie vivere, neceffe eft, ut ab impiis & drflimilibus patiantur opprobria, h & defpiciantur tamquam ftulti & infani, qui prxfentia bona perdunt , ut iuvifibilia & futura acquirant. Defpe&io tamen & irrifio talium in ipios retorquebitur qui ipfos infeftant : quia & abundantia eorum in egeftatem, & fuperbia tranfibit in confufiouem. Et quidquid juftis adverfitatum vel malorum irrogatur, non eft pcena criminis, led virtutis examen. Et ficut aurum, quanto plus excoquitur, E tanto melius efficitur : fic jutius , quapto plus tribulatur (fi ipfam tribulationem patienter portaverit) multo nurior & carior Eko redditur. Unde ipfa per fe veritas dicit: *Beati qui perfecutionem patiuntur propter juftitiam, quoniam ipforum eft regnum calorum* . De talibus dominus per Ifaiam loquitur, dicens : * *Audite verbum domini, qui tremitis ad verbum ejus . Dixerunt*

Coe< c''· d'·*·»»······ * caiaiMUc*· /ota Tbw4. COB* » ***· Proi^.f««i. *'1/*,^* m*„» ,. V'*· ♦·

F« Zcphvrino P»p». (,) F.« «od<m Zephyilno . (,) É, Syito Papt. 4. Ab·· *tufpmti.* f lo MS i Fx veljM» veab·» innatatu.

fratres veftn, odientes vos iP abjicientes Peoptno SAW» mmm: *Glorificetur dominus, & videbimus in Imitia veftra,* φ> m/vw *confundentur*. Fax *populi de civitate,* vm *it templo*, **m** *domini reddentis retnbutiouem inimicis fms. Anfoqemm partetreret, pcperit: antequam veneretpartus ejus, pepcnt mafcuhem. Suis audivit unquam tab* if quis vidit bate /atilt ' filumquid parturiet terra* farimu *in die uno I out * parturietur fni fimul*, f«« *parturivit tp peperit Sian filios fetes i Numsfeid* <X«, fri *alios pagere facing ipft non pariant, dicit dominus I Si ego, qui generationem cetens tribuo, ftenlis era, ail dominas Deus tous7 Letamini cant Jerufaiem, fy exuitote in ta taints qui diligitis tant. Gsudete cam ta aniverji gandin, qui lugetis fuoer earn, ut Jugatis, G repleo*-Jb *mini ab ubere cenjelationjs ejus. ut mulgtatis*, Ô" *deliciis affluatis ab omnimoda gloria tjat: quia hac dicit dominas: Ecce ego declinabo Juper tam qaafi ftuvmm pacis, G yuqfi torrentem mandantem gloriam gentium quam Jugetu. Ad ubera pariabimini, & [aper ρηκβ blandientur vobis. Qjtomodo fi cat mater blandiatur, ita ego tonfolabor vos, if in Jerujalem confolabtmmi. Videbitts, G gaudebit cor veftrum, G. qfa vqftre ficut btrba germinabunt. tt cognofcetur mantis domini fervis ejas, G indignabitur inimicis fais. Stum ccct dominas in igne veniet, G quafi turbo · quadriga ejus, reddere in indignatione furorem fuum, if m-crepattonem foam inflamma ignis. $oia tn igne dominai ' diiadicat, tjf in giadio fao ad omnem* C *carnem, Ô maltiplicabantar interfedU a domino. SLni Janiiidcabar.tar, tf mandos jt putabant tn hortts poll janaam mtrinfecas, qai comedebant carnem JuiUani, ú abominationem, <7 marem: fimul coniamentar, dicit dominas. Ego natem opera eorum. O copitattones torum vento ut congregem cum emubat gentibus & linguis: tS venient Ô rndtbuiH gloriam meam, pon.tm tn est p^nam Es mstt.im ex eis ^ai faivati faerint, aa gentes, tn mart, is Africa, tn ' Lydia tendentes fagittam m Italiam. Gractam, ad mjalas longe, ad ecs qat non audierunt de me, & non Viderunt gloriam meam. Et annunciabimt gloriam meam gentibus,* iT *adaacent omnes fratres veftros de canitis gentibus donum dammo, in equis*, dXD *m quadrigis, tn ledlicis, & m main*, Ô* *in carrucis ad montem fanSum meum Jertifalem, dicit dominus: quomodo b inferent filn ljrael munus in vnfe mundo m demo domini. Et effumem tx eis in facerdotes tP .'n Lfvitat, dicit dominas: fllpia ficut cah novi, G terra nova, qua ego facio ftare coram me, dicit dominus, fie Habit J-men Vuicum G nomen veftrum. Et erit me*fis ex menje, fip fabbatum ex fobbato, tP veniet omnis caro, ut adoret coram facie meo, dicit dominus. Et egredientur, & videbunt cadavera virorum, qui pravaricati funt in me. Vermis eorum non monetur, ignis eorum non exttnguetur, C erunt ufque ad fatietatem vifionis omni corni.* Quid b $. Oegor q<. fib aliud detrahentes faciunt b, nifi in pulverem E flant, atque in oculos fuos terram excitant? Et unde plus detra&icnis perflant, inde magis nihil veritatis vident? Tales tamen, frater carifttme, portandi funt & corrigendi, quia-c<c> *faut G dur-t rurorum.* His, cariffime, refpondi breviter confultis tuis, qux te fc omnes epiicopos repilariter tenere mandamus. Tuam tamen, frater, monemus prudentiam, ut profta-

A ta eccteii® A facenfatam ejus, pro viribus elaborare ftudeas, & ordinem lâtata Roman* & apoftoii» ecdefias per omnia teneas, & violari fandorum decreta non permittas, fed omnes quotcunque potueris, inftruas, ut fruduolos manipulos domino vepnafentes. Vale. Data * Nonis Junii, Caudio & * Aureliano · viris' »μ· fa clariflimis confolibus. * Mariau·· a Falla C»C ^a.'^ van u la par- ««

EPISTOLA IL

FELICIS PAPÆ L

De audoritate judicis fedis apoftoii», & de epiicopis acculans. b *4« ■»·<>-

rtit marty·

Felix epifeopus univerfis epifeopis per GaOia provincias conflitutn, t domiuo felatem.*

BOnorum operum & fpiritualium c Audio-c $ La· ap rum Drum audorem diet non dubium J*' eft, qui eorum incitai mentes, & adjuvat adiones. Unde lxtan me fecerunt icripta veftra. ex bono lludio, & ex integritate fidei devotionis veftrx: led ex aiÜiCiionc & contritione veftra magna ex parte tnitavere. Triftis enim trilles 4 legi hteras veltras, & fcripta nwefta mtrrore 4,^.ui**7; debito percurri: ^uia ikut nos ecclefiarum pax, C lacerdotumque ejus concordia & tranquillitas * plebis, audire s facit gaudium, ita nos fligit & dejicit fraterna afflidio. Vos tamen «ri«fti nolite 1 multum triftari, quia ficut ipfii per fef * ventas ait.- *J/ de boc mundo fuyffrtis, memdea* ,,,, ' *quod fuum erat, diligeret: fod quia de boc mundo* 7**·· ·ι- *non eftis, Jed ego elegi vos de manda, propteree odit vos mundus, i$i eft, mundi amatore»* Quidquid tamen hi loquantur, aut adverfiim vos agant, -.os tamen temper integram fervate fidem, & puram habetote confcicntiam, -/ fi·· Zrçer *fpiritus, tP muma fervetur in Me dmmm.* ». Ttef. 14os vero ad fuoplementum veftrum fratres & coepifeopos noflros vocavimus amplius quam fcptuaginta, cum'quibus hxc, oust fiibter habentur inferta, regulariter trananda decrevimus. Veftris enim epiftolis in omnium audientia perleftis, quas multas (ut noftis) querimonias & oppreflIones in ie continebant veftras, h « uWi, (decretifque, que funt de accufationibus epi- '"Ovk 4-- lcoporum) fanda fynodus s dixi*: fixe font qux deinceps propter malorum hominum infi- n· dica» dias, qtu in ecclefiam & in ecdefiafticos ixviunt f0,L viros indifferenter, & conlervarc firmiffime volupus inlaxula. Si quis epifeopus ab illis acculatoribus, qui recipiendi funt, fuerit accufatus, poftquam ipfe ab eis caritative conventus tuent, ut ipfam caufam emendare debeat, &eam corrigere noluerit, non olim, fed tunc ad fommos primacaufa ejus canonice deferatur, qui in congiuo loco intra ipfam provinciam, temponr congrue, b id eft, autumnali vel æftivo, concibum regulariter convocare debebunt, ita ut ab omnibus eiuldem urovinci* epifeopis inibi audi'I'u. Qyo & ipfe regulariter convocatus, ' fi çum aut infirmitas, aut alii gravis necethtas non detinuerit, adeffe debebit: quia ultra pqp» vincis terminos accufandi ante licentia rion eft, quam audientia rogetur. Nam fi fuis.fucrit,

aondam peut. E* hac «ai· epiftola, v« £pariaeft, aiht! colliji po- «P·4 H*4r. pSTlcaX «u· ·»««- ^.i/tiT» <«ftL···. icopot f-<k faem

> Non fgnt in f*a»^ l>i ConiaU». « Al. *gaeSiem iftr.lr*

tic, ant ceded* fiM coeaufi» rebuscxpolia-

Mt in detentione abqM a fisis ovibus fuerit foqueftram».' tnne canonice, antequam in priftine ftatu refflmatur, aun omni j»rivdegio fisi honoris, flt fua omnia . que inudiis inimicorum fisorum et ablata merent, legibus redintegrentur: nec convocan, ree judicari poterit, nils iÿfe pro fisa neceflitate (minime tamen judicandus) advenire fponte degerit. Nuijatenus ergo a quoquam refpondree * rogetur, antequam integerrime * omnia, qua per fisggeftiores inimicorum fisorum amiferat, poteftati ejus ab. honorabili concilio legali ordine redintegrentur. Pnrful vero cum omni honore ftatui priftino reddatur, fle ipfe difpofitis ordinatifijue libere atque fecure diu fisis, tunc regulanter infra quatuor vel quinque, aut * feptem menfes juxta quod poffibilitas ei fuerit, et non ante, convocatus ad tempus, concilio in legitimo flc canonico* veniat ad caufiun: dc fi ita iufte videtur, accufimtium propofitionibus refpondeat. Nam hoc fummopere providendum eft, ne antequam hate omnia fiant, coaftus refpondeat, quia contentio femper vitanda eft . * Adimi namque epifcopo epiIcopatum, antequam caute ejus exitus appareat, nulli Chnftiano videri jure poteft, quia talis prfcfiunptio facrilcgium eft, flr auâor talium, facritegus. Quod fi srgrotans fuerit epifcopus, aut aliqua eum gravis^oeceflitas detinuerit, pro fe legatum ad fjAfodum mittat. Nec c a,communione fufpendatur, çui crimen intenditur; nifi ad caufiun fuam dicendam clcftorum fudfcum die ftatuta literis evocatus, minime occurrent: hoc eft, nifi eum aliqua preoccupaverit neceifitas infra fpatium predidorum menfium, flc eo amplius, prout caufa ditaverit. Quod fi ex utraque parte ad caufem dicendam venerint; quia unus abfque altero audiri non debet, querendum eft in judicio, cujus fint converfatioms flc fidet atque fiifptcionis accufiüores, aut qua intentione noc faciant tp quia ad hoc admitti non debent, nifi bons converfationis flc redx fidei viri, hi videlicet qui omni fufpicione caream, flc bona vita clareant, neque infames exiflant. Quod fi accufetorum pertonx in judicio epifcoporum «flpwles apparuerint d, ad arguendum non admittantur, nifi proprias caufiis aflerere (non tamen criminales) vel, ecdefiafticas voluerint. Infamis emm perforé, nec procurator poteft efle, nec cognitor. Abfente vero adveriârio, non audiatur accufator: nec fententit, abfente parte alia, a judice dita, ullam obtinebit * firmitatem: neque abiens per alium accufiui, aut accufare poteft, nec affims teftis admittatur. Neminem ergo l exhiberi dt * a provincia ad provinciam, vel ad comitatum oportet, nifi ad relationem judicis, ad quem fuent applUtum, id eft, ut auftor femper rei forum feqnatur. SI quis sutem judicem adverfum fibi fenferit, vocem appellationis exhibeat oportet s negari. Peregrina vero coii.judicia generali faoflfione prohibemus: quia in£€ dignum efi, ut ab externis judicetur, qui com-. provinciales k flc fe elctios debet habere jndi<xs ' ^*e' ftatrcs «A veftram flc ommum coepifcoporum opem flc defenfionem in fynodo ttcôail.unanimiter linit decreta, ut fi forte aliqui

A* ftultorum mm accufoft, qui diabolic* ita puonis errore decepti funt, voluerint, dumifta legerint vel andierint, refipifcant, fle ad unita* tû coaœnfiam revertantur: fle quod prior erat io ultionem, tranfibit ia gloriam. Nam procul 'dubio multi fent, qui (fecundum apoftoli votes)) *fHtrintti utriin, n vtriitlt MÚAM aorr/nr, ré fnhtlnt niftent tenverimttier,* fle ad nocumenta k bonorum tranfeont. ' Ait autem * idem apoftolus de infidelium ignorantia: *St re-* th.

amaflept, nunquam fervos ejus perturbaflent, pcc verius aut Métis pcrfecuti cuenr. * Qyod vero idem apoftolus dicit: *Si retet enn» inintici tfentnt, receneilinti fnttutt De»jur mertent Filii tins i* cur infequimur fratres? cw perturbamus ftatum ecdeire Dei? fle eos, qui' ei fervire debent, affligimus? Martyres enim oafll funt, d non tamen anima eorum occifie funt in corports pafbone, ore veritatis atteftante: *N»litt tiwere* ter f«» acridvar carpar, «iwm awtretaaa *ptffttni tccHere*. pbi agnofei oportet, quod fi anima martyrum, corpore perempto, fuppliciis exxingui non poflunt, nec anunc pradicatorum flc dvâorum perfenui dcbuiflênt, aut perturbari, & a Dei famulatu averti, quia cum corporibus non deficiunt. Tales autem perturbatores ççclefia non folum predita agunt mala, ledfic C memorias * martyrum exeerantur. Quapropter in prafata conftituimus fynodo, vobifque flc omnibus ecdefiis tenendum fic agendum mandamus, ut fuper memorias martyrum miflacelebrentur, ne memoria eorum a talibus extmeui, aut veneratio poflit prohiberi. Vos vero fratres, nolite multum turbari, nolite vexari, fed confortamini in domino, fic in potentia Claritatis ejus. Habetote interim ifta ad fuffragium veftrum, apoftolica auâoritate décréta: fic icitote, nos femper paratos habere etiam (fi neccfle fuerit) ufque ad mortem, ad quacumque vobis neceflana fiicnnt (domino opem ferente) perficienda. Uli tamen, auriore Deo. peribunt, fic vos ftabitis, it tamen labor vefter non fuerit inanis, fed plenus fide flc cantate. Fa, inquit propheta, ym petam der *entic» fn», mittent fel faon*: Et iterum lapientiflimns Salomon ait: * *£«/ loqttitttr iniqnn* are *petefi Uter»*, arc *prntenet tUnm ter*ripirer *fndicinm. In eegitntieniknt ergo impii inlerrtgeti» erit. Sermennm nutent ilkns enditiond deminnm perveniet: & nd tempttenent inanitninm illini. Qnenimtt nnrir neli nndit omnin. «J tnmnltm mnrmnretiennm non akfcondttttr.* Hxc enim fi amplefti voluiflent proprio fic fimo fenfii, ad reprobum ienfum minime Uberentur: fed per Dei timorem fennooum fuorum przcaven tes cuftodiam; piam fanftorum patrum diflinine, utique contervaflent. Qnoniam* dicit facrum eloquium: *Confilium konetm confervekit te*, Ô" *ment henn cn!hdtet te.* Non enim de fontibus falutiferis fpiritualiter ad acquifirionem xtenue vit* procedunt tales accufationes flc detraftiones, atque ideo competenter nos beatus Paulus apoftolus pramtmiens ait, m» *Merc pint rt yuun oportet fapere, fed fnpere nd fokneta*tenty in definitione pietatis perdurantes. Qui enim hxc pnetereunt, non tantum tefi funt, decidentes a corroboratione fua, fed infipientie fine dereliquerunt domibus memoriam, ut

in his, in quibus peccaverunt, minime Utere potuifleat. Gloria enim & contumelia in k>-quela, fic · in loquela lingua hominis cafusil-Itus eft. Ideoque conveniens eft, hanc quidem oftenfionem renrehenfionnm illorum noftris a&l-bus inferi, ne luterius jam talia patiamini, feminantibus eis aiemia fic fcandala, fed factari in officiis & dogmatibus veftris mereamini. Igitureru-befcant, ac talia & hujufmodi blafphemiam fubtrahere feftinent, fi noluerint a facerdotali npftro collegio fe^regari, fie a totius Chriftiani populi focietate divelli. Licet namque de his dura & pemeceflaria, qua: in decretis fedis apoltotoe, & ab apoftolis eorumque fucceflbribus, noftris videlicet pnedcceflbribus, ftatuta inveniuntur, dicere & conferibere potuiflemus, tamen melius nobis vifum eft, ut epiftolam oratione claudamus. Deus omnipotens & hujus unigenitus filius, fic falvator nofler Chriftus hoc vobis tribuat incitamentum, ut omnibus fratribus fic coepifeopis noftris, quibufeumque tribulationibus laborantibus, totis fuccurratis viribus, fit cum eis comÿatientçs, crucem e/uidem domini falvatoris portetis, ut veri ipfius difeipuli coram omnibus appareatis, ut fic vos, ficqui vobifeum funt, hic fic in futuro meliorapoflideatis, *oculus vidit,* nec *apris audivit , neq iu eoo hominis efcendit,* fn« *properavit Deas diligentibas fe.* Per dominum noftrum Jefum Chriftum, per quem fic cum quo omnipotenti Deo gloria in fecula feculorum. Arnen. Valere vos opto, cariflimi fratres . Data quinto Idus Augufti , Claudio b & Paterno viris clariflimis confulibus,

baa. Chrifti aay.nondom «onao D10-ayfi·.

EPISTOLA IU

FELICIS PAPÆ 1«

AD BENIGNUM EPISCOPUM.

i. *Errant, qui Filium nex videre Patrem contendant t eo quod Deum nemo vidit unquam.*

ii. *Errant affirmantes Filium minorem Patre, quia ille invifibilis, Filius vero vifibilis.*

DileEiffimo fratri Benigno epifcopo, Felix epifcopus in *domino falutem.*

c Zach»»·

^Ufeipientes e fraternitatis tuas epiftolas, quibus me requififti fuper fidei documentis , qua: ab aliis habebantur aliter, quam red* fidei contineant facramenta, prout dominus dedit, pro fraternitatis amorerefpondere non * refult>vimua. Semper enim dubia fic majora negotia, terminum ab hac fanda fede, a tempore apoftolorum, qui eam fuis documentis inftruxerunt, accipere confueverunt. Ed idoo tu rede feeiili, quod hujus fanda: fedis confultis, te ceterofque firmari fic inflrui voluifti.

• *fcrf·· "f*.

L

Continebant enim lirerz tux, fratrumque tuorum, quod quidam dicunt, Filium non poffe proprie videre Patrem, quia feriptum eft : *Deum enim nemo vidit unquam.* Et alii fingunt: Ideo minor eft Patre Filius, quoniam *Pater il. li perbibet teftimonium·* Quidam autem garriunt, quod ideo Patre minor eft, quia *invtfibiiis ipfe Jbditfatr,* FUhu vero vifibilis comprobatur. Hi enim ignorantes divinaram feripturarum fic apoftoforum-jura, ex proprio aut adulterino fenfu talia fabricant, & feducere corda fidelium qu-runt. · Noe vero ad ipfins fontis originem redeamus, ex quo Filium Patrem femper videre potuiffc vel pofle, evidentioribut teftunoniis veteris & novi teftamenti literis doceamus Salomone dicente: *Eft tecum fepieutia , novit opera tua, que adfuit* Sjfa, *cum faceret orbem terrorem, & ipfa nevit quid fit placitum coram midis tais.* Et dominus inevangelio: Aon· *vit Filium nifi Fator, neque Patiam quis novit nifi Filias,* éT *cui voluerit FiUns revelare .* Et iterum: N«*m *Deem vidit unquam, nifiunigenitus Filins, qui eft in fine Patris, ipfe narravit.* Et iterum Judaeis dixit; *Vos non noftis* π μ τ , rge *autem novi eum. Quod fi dixero,* fara *non novi eum,* rr» *fimilis vobis menda* . Item* ibi ; *ex Deo eft, hic novit emit.* Et iterum.· *Ego* w *vi eum, qui ab ipfo fum.^* Ecce docuimus, quia videt femper Filius Patrem . Qyomodo adiiruunt, eum Patrem non pofle videre, in cujus finu nofeitur permanere ? Si fereno fenfu divinas recenleas Icripturas, invenies non folum Patrem Filio teftimoniumperhibentem, fed totam funul infeparabilem Trinitatem, ipfo domino proteftante, qui ait: *Ego fitm fui tefti-*«VOBÎNOV *perhibeo de meipfo^* tf *teftimonium perbibet de me, qui mifit* wr, *feter* · Et iterum .· *Si ego ttftimoniitm perhibeo de meipfo t teftimonium meum verem eft, quia fcio unde venio, & quo vade.* Et de Spiritu fando .· Cww *veneritlf> Paracletus fpiritus veritatis , ille teftimonium perhibebit de me.* Intende, quefo,intende,quoniam in quibus una reftificationis vinus often·» ditur, nullus ab alio neque potior neque inferior judicatur.

11.

Saepius ifta jam diximus , quia fecundum b hominis formam Filius vifibilis dicitur , feeundum vero deitatis fubftantiam invifibilis pnrdicatur,Paulo attenante apoftolo.· *O altitudo,* inquit, *divitiarum fapientia Ct fcientia Dei, quam incomprebenfibilia funt judicia ejus,* fiT *ixveftigabiIm via ejurl* Et in Ifeia : *Cui fimilem aftimatis eum, cum fit ipfe invifibilis?* Et item apoftolus.' *Mihi autem minimo omnium fanDernm data eft gratia hoc in gentibus, tvangelisutre inveftigobiles divitias Chrifti,* 6* *illuminare omnest qua fit difpqfitio facramenti abfeonditi a foculis , in quibus omnia creavit.* Item ipfe.* *Opi* </l,ait, *imago Dei invifibilis.* Et ad Coloifenfes ; *Ego Paulus minifier, qui nuncgaudeo inpajfionibus meis pro vobis, &fuppleo qua défunt tribulationum Cirifli in carne mea pro corpore ejus, quod eft ecclefia , cujus fsifus fum ego minifter fecundum difpenfotieacm Dei tn minifterium Chriftit quod abÎifconditum fuit a feculis & a generdfionibus ·* Item ibi: *Ut confolentur corda eorum in caritere,* ia *omnes divitias adimpletibnis intellectust in agnitionem mpfterii, quod eft Cbriftus, in quofunt omnes tbefnuri faptentia tf fcientia nbfonditi.* Et in pfalm. 7À *In meri eft via tua ,* fiT *femita tua in aquis multis, fi? veftigia ttia non cognofcenter.* Et in Salomone: *Sarientium Dei precedentem omnia quis inveftigabit?* Item ibi.· *Aβ- dix fapientie cui revelata eft ? ti aftutias illius quis agnovit?* Item ibi; *Difciplina fapientie cui* *mani-*

Mtea^Ad/d ftt, ÔT MMAty&drinMMi H-A.
ββîφ. sr. 6·» feif MtUnit? Item ibi ; ^verubenv annM-Htjnt tftrt émtitiftbn, (f , tf tl·· & effp« iUùh nuif» 4μ βμ ï4«/ . Ecce ficut Puter invifibilis eft , ita etiam & Filias invenitur. Quomodo ergo ab Ufis, qui hoc dicunt quod mandaftis, in eo quod nobis earn*. Uter κ videro dignatus eft, Patre inferior judicatur? Talibus nolite erodere vos, A alios ab
ry-as'. a eorum feniù avertere docete . Fer rige fervit-
■« v t. Ar*. demit»· i» timn, (T imli»t· ei cwte tremere,
***>vt^· Affrehtadite diftifHnem* m fenetit d» m» jnfi·. Hxc vero apoftoiorum eft viva traditio , hxc vera caritas, que praedicanda eft , ac veraciter diligenda ac fovenda, atque fiducialiter
« «xvp.Lucii ab omnibus tenenda. · Hrc fim&a & apofto-
q*> !»«·«»· lienmsteromniumecdefunina, Chrifti ecdefia,
'w· qu« per Dei omnipotentis gratiam, a tramite apoftolice traditionis nunquam erraffe·» probatur,
\d OsutitT nef «h haereticis novitatibus depravanda fuccu-
ι·ρ. «a. «v. buit, fed ut inexoadlo normam fidei Chriftianr-
cXimVci?^ Percepit ftb auftoribus fuis, apoftoiorum Chrifti principibus, illibata fine tenus manet, fecundum ipfius domini falvatoris divinam pollicitationem, qui fuorum difcipulorum principi in
λ«· ·»· fuis fatus eft evangeliis: Petret inquiens , ecu feteees exfetimt, «/ crûrent vec ficut qtu crtiret triticum'. £ge extern fre te relevit xt ue» deficiet fidettxe: 0* t» eli^xendo ceavtrfxr, confirme fretrer txe/. Confideret itaque veftra excellens prudentia , quam bonum fit perfiftere in difpenfotione vobis credita , & In fide refta, atque iuereticis & aemulis Chrifti repugnare, & nunquam a veritatis tramite declinare : quoniam dominus A falvator omnium , cujus fides eft, qui pro nobis mori uon dubitavit , & proprio nos fuo redemit fanguine, fidem beati Petri non defefturam promInt, dc confirmare eum fratres fuos admonuit ; quod apoftolicos pontifices, meat exiguitatis predeceiiores, confidenter feciflfe, femper cunftis eft cognitum. Quorum & pufillitas mea, licet Impar &. minima, pro fuicepto tamen divina dignatione minifterio, pediftêqua cupit exiftete. V» enim nobis erit, qui huja> mimfterii onus fufceptum habemus, fi veritatem laivatorisnoftri Jefu Chrifti, quam apoftoli pnedicaverunt» predicate neglexerimus. Vac erit nobis, fi filentio veritatem opprefierimus , quam erogare nummularis jubemur, Id eft , Chriftianos populos imbuere & docere. Quiid in ipfiusfuturoChrifti difturi fumus examine , fi fermonum ejus veritatem confundimur praedicare? Quid erit de
/. t". t- nobis, cum de commiilis nobis animabus , &
ar««A»s. officio fufeepto rationem juftus judex Chriftus Deus nofter diftri&am exegerit ? Ideo »
•J- U» Jf fratres, hortor *dileftionem veftram, obteftor dc monCO) ut qua poteftis & debetis, folicitudinc vigiletis, ad inveftigandos haereticos, & inimicos fanâae Dei ecclefis, & a fanis mentibus ne peftis hoc latius divulgetur, feventare, quoniam noteftis, pro viribus extirpetis. quoniam ut haec bebit a Deo dign® renumerationis praemium » qui "diligentius, quod ad ialutem commiflie fibi plebis proficiat , fuerit exeeutus : ita ante tribunal nomini de reatu negligent!* fe non poterit excufare, quicumque plebem fuam coutra facrileg* perfuafionis audores noluerit cu-
»ob ftodire - Data Nonis Februarii, Claudio 4 ÔC Pa-
dtua Filio· dta<> terno viris clariÆmis confulibus.

EPISTOLA IV.

FELICIS PAPÆ

AD MAXIMUM EPISCOPUM,

BT s CLIIICOS ALBXANDRt Æ. ■CLUVM

De Cirifti divinitttte & bemeaiwt fre^mextitm,

"TVB incarnationc vero Verbi, & fide credimus in dominum noftrum Jefum Chriftum ex Maria virgine natum . quoniam ipfe eft «ternus Dei Filius: nec enim hominemaffiimpfit Dei filius, ut eflet alter prcteripfumfed Deus exiftens perfeftus, faftus eft fimul dt homo periodus incarnatus cx virgine. cwiw«n« Dri FHtox V«f«M hia·· aa* aaterUB ««UB0U.

OasxavATto PaiLipvi Labbb, S.J.

Gracum textum«xhlbcm·· cx aâioM I. cMcilil Eph,fiol , in qua lcfia funt a Patro prcibytcr* Alexandria & primicerio natariorem fcicâa ex 6nAis putribus t»-Aimonla de incwnatioM £X N. J. G. atque ex capite U partis 1Π. eiafdem concilii, five apologetico S. Gyriilt Alexandrini patriarcha pro duocecka» capitibus advetiua orientales «pi(topos ·

lift) It rfc o-gtpmiffvf w trf την mr/ve/^u HS tw xutwr syub Γητοαΰ X^rov„ ïi ά rii eoqO/w Mcrptrf Ovyra, ori «ume it» ί τι 0ts »4J/oς wec , W λ®T9i, W eux «hSpawrsi ©rsi «M-

enp9* w«p «uiriv . «>λβι Gsàf τïλΗφ* , ■J «Ah sî rapprit Û rotp^ciu.

Nota Sbvbaini Binii.

• atfJM* cxerit ,) Haies epiAolo. fcs mentum estai In coneUle Cbalcedonenfi , sAione prima > ^ epod CyriDom in fus apologie. DoAMhato qulbafdam «Iris auÂorlbus. a Fellee II. feriptam fwifle exifilmatum eft , Ai Fall* prA bac de caufa * quod pro koum fragmeotum atrobiqoo poft epiftolam Juin papas attexetar . Verum «rgpmeo- y^ fert' turn ft titular epiftata , eam fententiam firmiflSme refeliunt· Nam fi. (ctiptOm eft, quod titulus ladlcet, ad Mnis»· Alexandrinam epifeopum « Dionyfii fiiecefforem » non fecundus « fed primus Felix ^- fcripfiftb potuit t eodem ealm tempore Felix Dionyfii Remuai pontificis fuccafler , oalverf· ecclefia prefadit , quo Maximus poft Dionyfium Alexandrina ecclefia prafult . Occafio fesibenda huius epiftola hac eft · Cum a Paulo Samofateno catholica veritatis recens vulnus InftlAum. «flet , fc cicatrix de errore Sabelli) nondum obduûn fuiffet, Felix pontifex de Filii Det divinitates M pari, ter humanitate, naturifque duabus in una perfona diftlnAis , ad Maximum Alexandrinam epifeopum' hanc eplftolatn fcripfit , ut bellum 'adverfu» Sabellinm ffr Samofsternim a duobus Dioayfils horum aatetwtferibus emptum * utriuiquo lucceftorca ardentibus eniqpls profcquercntur . Proinde hae epiCola velat ancipitl gladio utramq e harefin une tfnt confodit i m dum naturam divinam in Cbrifto humanitati ejufdem Indivifa conjunâam oftcndlt, Pauli hnrefin «ondemnm t dum vero humanam in eodem Chrifto n netum divina diftinelfe · A divina fubftaatia in tribus pnrfonlt fubfiftcnciam demondrat, Sabellium confutet. Qood autem in CbalcedenenG condito > & apud CysiWeu» pvedi&la locis poft Julii epiftolam re emeetur , ex eo accidit , quod in his rcetelendis ntdiem temporis rationem habuiffent . Vincentive autem Liriaenfis edverfua hmefes cap. 4*· probe inteHigens «empore Felicis fecondl nallum Alexandrino ecclefia pmhiifle eplfimpum t nemine Maximum , habita ratlone temporis, prim* loco Friiote , deinde Julium nominat . Addit ijiem Vincentia* hanc eanidem epiftolam Felicis pep· ^ martyris inter alia natrum teflimenia in concilio Ephefino leâam fuiffe . Vide Baron- ano· Chrifti 173. oaia. 11. is. &

VI-

toi™ »»»' Rxicaur jam X.*œ c*. Buo-aiM.Biaies, aoftrs fyao- !"

VITA
EPIS TO LÆ ET DECRETA
EUT.YCHIANI PAPÆ.

Ex libro 'Pontificali Damafi Tapa.

A CUtychianus natione Tufcus, ex patre Ma-JCi rino, de civitate Lunenfi, b ledit anno nao, menfe uno, die uno. c Fuit temporibus Aureliani, a d confulatu Aureliani III & Marcellini, ufque in diem Iduum Decembris, e Caro fecundo & Carino confulibus./ Hic confutuit fruges, fabas & uvas luper altano (a) benedici. Hic temporibut fuis per Joca'diverfa 34a. martyres manibus fuis fepeiivit. Qui hoc g conftituit, ut quicumque fidelium martyrem fepcliret, fine b dalmatica aut » colobia purpurato nullatenus fepeliret, dum tamen hujus conftitutiom» ad filum perveniflet notitia. Hic fecit ordinationes quinque per menfem Decembrem, presbyteros 14. diaconos quinque, epiicopos per loca novem. Er martyrio coronatur. Qui etiam fepultus eft in coemeterio Calrifti via Appia, A vjjj. Kalendas Augufti. Et cellavn epifeopatus dies (I) novem.

Notæ Severini Binii.

Quando Eutvchiaaus Fehci fiKccf. *e ietyebieee/.*) Anno Chrifti 175. piidie Nonas Julii in locum Felicis fuicâus efl Eutyclusnus, anno quinto Aureliani imperatori, Sub hums pontificatu Maukhaorum harefi, audote Manete feu Manscl eoSchy. tiani dtfcipulo » A Terebinthi, qui in Perfide mentito nomine fe Buddatn nominavit, condifcipulo. exortaeft. w Hic cx fervo philafophafler f*Üut, ftultitlas fua, multis in loci, Jilputando ftuduit feminare; fed fape convictus ac fugere compulfus, patrocinante illi Archelao' epifrapo, tandem in Perfide captus, arundine excotiatus, psoas fuotutn fee lerum atque impoflurarum dedit· Docebat (quod blafpbcttruni eft) fe Pataclelum efle i duo efle rerum principia, unum malorum, alterum bonorum, auâorem carni», malum efle, ideoque carnis propagstlooctu, ejufdem manducatiopcn:, ac futuram refurreâioqeur d-tefiabatur. Chriflum non utodo non incarnatum, fed etiam neque natum, neque paflum Vile : »u homi->c nullum eft Uberum arb trium baptifmum ne^uc lectflarium, neque utilem efle. Plura portenta ac verius deliria Manichxoium habent Epiphanias hsrefi te.Cyrillu» Hierofcjyinitanut c'tech. 6. Augufti Inus totis voluminibus contra F*uftum& Matncuaus. Baromus anno domini *77. p«.i totum.

Tempe* f«di* fatycbisai. * Jed/r awa/v *etc.*) Eutychianuni non oflo dumtaxat meafibus, quod Eufcbiu, Uiibit in cht n. & 7. hill. c*p> »d. neque etiam uno tantum simo & inenfc, quod hic auflor libri pontificali» afleut, fed potius annis oâo, quinque tnenfibus, A Quibufdam d>cbu» pontificatum *ge£fle,* cum antiqui, e«lefi,ifticis tabuli»con fulatu» Cari & Catini hic politus indicat, '|n Rop>*no enis* martyrqiogio vs. Idus Decembris Eutychianu, fub p. Nunaeriano paflus ponitur, hoc elogio a.ldito

Eetvchiaai clogium fte»/ Enrycftaa/ papM, *ptrJteerfe leet trteenlei φ>-- Aaereru /wa» mMia (tie jefelivit q*ib*i Cf if-Je feC/etiet, frb Neateujifu ietfrrtiare mariyrle eeran*tue 'β.* «U.

r«onb«i deni ft-ni. verum etiam Tactii, Florum t Piobi, ac demum Fiumetiaai temporibus fedem pontificum gubernavit, ut patet ex iniiio & fine pontifiaitu,

Libri postikrali, iacoaftaatis. *λ·η/»λι "mh.*) Mrs varieta* & In conflanti* auâon, . Si Aureliano tertium ronful* pontificatum sufpicarui eft, ficut hic dicitur, non quinque tantum diebus> quod iiiprt In »il- Felicii fcripfit, fed integro anno fedem pontificiam v*c*ffe, contra omnium hitioricoruni judicipmac feutentiam dicendum erit. Protere*, fi * tertio confulatu Aureliani ufque ad nrimum Cari & Catini, id efi ab anno Chrifti »7« ufjue ad annum ejuldem »gj. pontificatum tenuit, quomodo fibi conflat, qui fupra uno dumtaxat anno ac meufe eum in fede pontificia fedifle fcripfir '

hbeaobmrit. *f Cere jeieeje t} C"ri»e ("[M*.)* Car» pr-'w» legendum efle, collega eiu»Cor»v»r, qui huic adjungitur, damonftrat : nam fecundus confulatus Cari imperatoria habet collegam Numerjanum, qui anno fequente contigit, Baron, anno »ij. num. ta-

Bsaediaioais crcMurame aafior quia *f Hie eet>p»t»it fremet, /-*«',* --«'-) Ufu* benedicendi creatur*, m occieiia emiquiMimu» eft, A ab apoftolorum tempore trequentatns, ur confiat *1 canone apoftolorum. j. Ac. A uoti* noftri» ad eofdeoi. Eutychianus hac fervand* ftituit, non eft pri-mo Ubeadus, fed potius qui fuo decreto hoc firmius iAlue ut M/uich«orum Uct«n»- r*(ut fupra dixtmu*) exartis, m*gis obniteretur, qui quod a mali principio creatura, [redacted] idooque e*ecrabile, efle dicerent» atque iifdeui pariter maledicerent ipfe contra, iifdetn benedkcndum, eafdeiu verbo fanfiificanda* « *c demum pro iifdem Dm omnium creato* ri gratis, agenda* efle exemplo, legibus, ac traditione ecdefia infiftrna, conftitutiooem apoftolicam, quamconrra Cerinthum, x/ufque feéhttorea latam primitiva apo» ftolorum ecdefia tulit, propter renovatam a Mantehioi* eamdem haneftm» hoc ediâo. a fe decreto deauo reformavit λ confirmavit. Baro*, anno »>j< num. ij.

CmEm, ihta-BB, ». LL. ditiloolb. cr«at«rsrue d«cr*t*m didmt?

Soli many.* eus* dalmatic* fepclic-dl g *Ceejltiuit* au f«/caMfare *fieUletua.*) Ufua hupu decreti poil hac tempora fines fuos pratextu religioni, prxtcrgreflus eft, ut non tantum fanftorüm martjrrum» vtrum etiam, ut confiat tefiimonio fanfli Grcgorii libra e. dialogorum cap. ao. facrorum miniftrensm corpora tegerentur. Quud ufque adeo Ipfis Gregorius alio decreto edito prohibuit lib. a· in regift. cap. 4t. ut etiam corpora Romanorum pontificum 1 cum humanda perferrentur, dalmaticis tegi vetuerit. Baron, pradlâo anno num. 6.

psimstk. a*id? ♦ Da/zatarzca.) Dalmatica efi tunica fine manicla 1 que olim tn ufu fuit .' Vide notas Baron, ad martyrelog· Rom. die y«> Mali liter* B

ç-i-hfam eutd' • *Celelf,*) Colobium eft tunica fine manicis « qua etiam ab antiqui* multum ufttata fuit. Vide notat to Oflianum, verbo *Celeb».".*

ft Otleve Kelene» itagejle.) Sexto 1dus Decembria, cui aquius efi aflcntiri, habetur in martyrologio R.O-PMDO.

EPI-

(«; L-» ^du sumw (1) 1«. vili

EPISTOLA I

EUTYCHIANI PAPÆ

AD JOANNEM

AT AD OMNES EPISCOPOS BATJCA PROVINCIA

D· fide incernetionis domini.

Chriftus ut falva proprietate utriufque natur*, verus Deus, & homo verus extiterit.

Certfimu fretribus Joennt tf omnibus per Bseticem promnteiem cnftitutis epifeopis, Esttycbsunus epifeopus in domino felutem.

HOrtatur nos «quitas poftulationis, defidetio fraternitatis tuz b gratanter c annue- « & confultis tuis breviter refpondere. Et quamvis dileâionem tuam iciam ad oinneopi bonum effe devotam, d ut tamen effuacior fiat ad illos, qui fane non fapiunt, qualiter cos de incarnatione falvatoris noftri 'ntormare debeas, mandamus. e Unum igitur hoc inunofundamentum, una hac felix fidei pvtra, Petri ore confcfla: *Tu es, inquit, Cbriiius Fi itMf [χ, vive,* tanta m fe argumenta fuftincns ventatis, quante perveifitatis qtixftiones, & infidelitatis calumnia movebuntur. Jam in ceteris difpenfatio voluntatis patertue fit. f Ergo partus ii corpus, poftque crux, mors inferni, talus noftra eft · *humani enim generis caufa Dei Filius natus ex virgine eft & Spiritu fande, ipfo fibi in hac operatione famulante, & ftia, Dei videlicet, inumbrante virtute, corporis fibi initia confcvit, & exordia capiis * inftituit, ut homo faâus ex virgine, naturam in fe camis acciperet, per quam huius admixtionis tocietatem, fanftificatum in co univerfi humani genens corpus exifteret I Et quemadmodum omnes in ipfo per id, quod corporeum fe die voluit, conderentur, iia rurfum in omnes ipfe per id, quod ejus eft invifibile, refer, retur Dei igitur imago invififiilis, pudorem humani exordii non recufavit, & per conceptionem, partum, vagitum, & cuuas, omnefque noftnc nature contumelias tranfeurrit. Quid tandem dignum a nobis tante dignationis c aflêftu rependetur 7 Inenarrabilis ergo a Deo originis, unus unigenitus Deus, in corporis humani formam fanftz virginis utero infertus accrefeit: qui omnia continet, intra quem, & per quem eunda funt, humani partus lege profertur. Ad cujus vocem archangeli, atque angeli tremunt, cceium & terra; & omnia hujus mundi refolvuntur elementa, hvagitus infantiae auditur. Qui invilibilis & incomprehenfibilis eft, non vifu. fenfu, taâuque moderandus, cunis eft obvolutus. Hxc fi quis indigna Deo recolit tanto fe majoris beneficii obnoxium confitetur, quanto minus hut Dei convenerunt majeftati. Non ille eguit homo effio, per quem homo faâus eft. fed nos eguimus, ut Deus caro fieret, & habitaret in nobis, id eft, affumptione carnis, unus interna utuverfie camis incoleret. Humilitas eius noftni nobilitas eft: contumelia ejus honor uofter eft. Qpod ille Deus in carne confiftens, hoc nos viciffun in Deum ex came renovati., * Plaoe vitam fuam nefeit, qui Chriftum Jehominem. Et ejufdem periculi rcs^eft, ^dum Chnftum, vel Spiritum fandum, Deum non credere, vel carnem noftri corporis in Chrifto denegare. *Omnis ergo,* ait, *out confitebitur me corem hominibus, confitebor v ego cum cerem Petre meo,* fmi *t» emits efi: cui cutem mgcverit mo cerem bemtnihus*, vugaM ÿ *ego eum cerem Petre meo, qui efi r» emits.* Hax *Verbum cero feBum* loquebatur, *ft* homo Jefus Chnftus; dominus Majeftatis decebat mediator ipfe in fe ad falutem ecclcfic conftttutus, & ipfo illo inter Deum & homines mediatoris (aeramento, utrimque unus exiftens, dum ipfe ex unitis in idipmrp naturis, nature utriufque res eadem eft; ita tamen, ut neutro careret in utroque, ne forte Deus efle, homo nafccndo, defineret: *ft* homo rurfum, Deus manendo, non effet. Hrc itaque humana: beatirudims fides vera eft, Deum & hominem predicate, verbum *ft* carnem confiteri: neque Deum nefcire, quod homo fit: neque carnem ignorare, quod Verbum fit. b Natus igitur unigenitus Deus ex virgine homo: & fecundum plenitvdinem temponrm in femetipfo profuturus in Deum hominem, hunc per omnia evangelici fermOnis modum tenuit, ut fe Dei Filium credi doceret, & hominis filium praedicaret *ft* admond^et, loquens & gerens homo univerfa que Dei funt, loquens & gerens deinde Deus univerfa qu« homimsfunt; ita tamen, ut ipfo illo urriuique genens fermone, nunquam nifi cum figniheatione hominis locutus fit & Dei. Hxc c itaque fallendi fimplices atque ignorantes, hxrcticis occafio eft, ut que abeo fecundum hominem diâa funt, diâa effe fecundum divitue nature infirmitatem mentiantur; & quia unus atque idem eft, loquens omnia qux loquitur de femetipfo, omnia eum de divinitate locutum effe contendant. Nec fane negamus, totum illum, qui ei manet, naturae fuse efle fermonem. Sedu Jefus Chriftus & homo & Deus, & neque cum homo fit, tum primum Deus, neque tum, cum & homo fit & Deus, tum non etiam *ft* Deus, neque poft hominem in Deo, non totus homo totus Deus unum atque idem necefle eft dicatur ejus efle facramentum, quod generis. Et cum in eo fecundum tempus diteemis hominem a Deo, Dei tunc, atque hominis difeerne fermonem. Et cum Deum atque hominem in tempore confiteris, Dei tunc atque hominis in tempore diâa dijudica. Cum vero ex homine & Deo, rurfum totius hominis, totius jam Dei tempus intelligis: ûquidem illud ad demonftrationem temporis diâum eft, tempori coaptaro, que diâa funt: ut cum aliud fit ante hominem Deus, aliud fit homo & Deus, aliud fit poft hominem & Deum, totus homo & totus Deus, non confundas temporibus & generibus difpenfationis facramentum. cum pro qualitate generum, ac naturarum,. alium cum facramento hominis necefle eft fermonem fuifle noti natum, alium adhuc morituro, ahum etiam «terno. Noftri igitur caufa hxc omnia Jefus Chriftus gerens, & corporis noftri homo natus, fecundum confiictudinern

, lu M>. *Culum* t a lie ubi^u'.. *He· i*

dinem natum noftrx locutus eft, non tamen omittens nature fust effe, quod Deus eft. Nam tametli in partu & paffione fle morte natura noftrx rem peregerit; res tamen ipfas omnes virtute nature fuse geflit. - Videfiw ita Deum flt hominem praedicari, ut mors hominis vero carn's excitatio deputetur; non tamen ut alius fit, qui mortuus eft, & alIU* fit, per qUCIU mortuus refurgit. Spoliata enim carne, Chriftus eft mortuus: & rarfum, Chriftum a mortuis excitans, idem Chriftus eft, carne fo expolians, Naturam Dei, in virtute rtfurreftionis intcllige t difpenfistiouem hominis in morte sgnolce. Et cum lint utraque fuis gefta naturis, unum tamen Chriftum lcfum eum memento efle, qui utrumque eft. Hxc igitur demonftranda a me paucis fuerunt, ut utriulque natura· formam traftari in domino noftro Jefu Chrillo tneminiffemus: quia qui manens in forma Dei, formam fervi fufcepit, iple divinitatem nequaquam arnilit. b Ceterum, fratres, hortamur vos, ut moneatis eos converti ad Deum. Unde feriptum eft: *ne tardes converti ad dominum, C7 ne dtfde die in diem. Subito enim veniet ira illiut, d" in tempore vindtila difperdet te. Noli anxius effe in divitiis mjuftis: nibil proderunt tiobduflionis èr vindifla. Non ventiles tt tn omnem ventum, tf non eas in omni via. Sic emm peccator probatur duplici lingua. Efto firmus m via domini, & in veritate Jen]as tui, éT /cientia: (f profequatur te verbum pacii tf juftitia. Efto manfuetus ad audiendum verbum Dei, nt intelligas: tf cum fapier.tia fer refponfum. Si eft tibi intelleilus, refponde proximo: fin autem, fit manus tua fuper os tuum, ne capiaris in verbo indtfctphnato, èT confundaris. Honor tf gloria in fermor.e fenfati: lingua vero imprudentis, fubverfio illius. Non appelleris fufurro, tf lingua tua ne capiaris, ÎT confundant. Super furem enim eft confufio flj* poenitentia, & « denotatio pefiima fuper biit^ tem: fufurratori autem odium, tf inimicitia, C7 contumelia. Jiiftticj pufilium tf magnum fimihter. Noli fieri pro amico inimicus proximo. Improperium emm ‹íT contumeliam malus hareditabit, ÎT omnis peccator invidus tf bilinguis. Non te extollas in cogitatione anima tua velut taurus, ne forte tlidatur virtus tua per ftultitiam: tf folia tua comedet, tf fruitas tuos perdet: tf relinqueris velut lignum aridum in eremo. Anima enim nequam difperdit, qui fe habet, tf in gaudium ÔMmici dat illum, tf deducit in fortem impiorum.* Talibus vos exhortationibus, fratres, vicitlun monetote, & bona femper feâamini, mahque vitate. 4 Magnis enim ftudiis (fecundum beatum prxeavendum eft, *ne fides, tf difciplina domini blafphem.tur*. Et fi illa nonnunquam linenda funt, qux (fi ceterorum confier integritas) fola nocere non valeant: illa tamen font magnopere praecavenda, qua: recipi fine manifefta decoloratione non poflunt. At fi ea ipfa, qux nullo detrimento aliquoties indulgenda credentur, vel rdrum temporumque cogit intuitus vel accelerate proviftonis reipeâus excufat: quanto magis illa funt nullatenus mutilanda, qux nec ulla neeeftitas, nec ecclefiafticas prorfus extorquet utilitas? Idcirco, fratres, ifta prztulimus, ut hz fpecies, quas non licet offerri fuper altare, *b* juxta · conftitutionem apoftolorum, eorumque fuccefforum, ad domum lâcerdotum deferantur, & a faccrdotibus benedicantur, *tc* perfimplicem benedictionem benedifta, demum a populis fumantur: faba» tantum & uve, & cetera, que apoftoli conftituerunt, fuper altare offerantur. b Optamus igitur, fratres cariflimi, & totis omnipotentem dominum precibus exoramus, ut dileftionem veftram in amoris fui conftantiam faciat magis magifque ferveicere, atque in pace ecclefix m una vos concedat manere concordia. * Admonemus etiam fraternitatem veftram, ut in comtniflis vobis animabus folerter invigiletis, animarumque magis lucris, quam commodis vitae' prxfentis intendaris. In Continendis vero ac difponendis rebus ecdefiafticis diligentes cuftodes exiftatis, ut ex omni parte fufeeptum vos condigne gefliffe paftoris officium, venturus judex, cum ad judicandum venerit, debeat approbare. d Omnipotens autem Deus fua vos proteftione cuftodiat, honoremque a Deo vobis collatum, moribus fervare concedat, atque cum multiplici fruftu animas vobis comminas ad pafcua aeterna adducere, fibique "condigne reprzfentare adjuvet, volque inter fandos & eledos fuos collocare dignetur. Data II. Idus Aprilis, Aureliano & Marcello viris clariflîmis · confulibus.

Margin notes: bM uaor ft«i purfHir» t rillbin «c paaaicuiit. | b DollKep» qusdam in terpol.l or prv or.re.n- terit, nL. -dneftlt. | 9nhf e. | d G«i*fiM*p. i'na. 4 | v«uioi›« Dio- «yfii | «S Grvg «p. 1Λ | Marcdiino * Ae?. nonam· a·* fuottoFatic·,

No ï£ Sevekini Binii.

η KVybZ».) Prior hec epiftola Eutychiani advetfm Pauli SatuoCiteoi venena paratum antidotum habet. Doret enim Chriftum dominuin « quem Paulua parum hominem effë dicibat, verum & sternum Dei Filium, (n tempore virtute Spiritu» fauâi in utero beata Maria Virginia incarnatum effe, & per hoc nequaquam naturam divinam immutatam iuiffe.

> *CUffiitlt/tnrm apeflalermu*,) Intelligit canonem apoftolorutn 4. Vide qua ibidem & *fupra* in vita hu)ua Eutychiaoi pontificia annotavimua.

Margin note: Argumentum epiftola ha- ;u».

EPISTOLA II.

EUTYCHIANI PAPÆ

AD EPISCOPOS Γ PER. i SICILIAM

CONSTITUTOS.

Margin note: t mile Metll- m·* 44.alii Cilicua.

I. *De modo recipiendi accufationem adverfus ω-ricot.*

II. *Qui non admittantur ad accufationem retigioforum.*

III. *De modo procedendi in negotiis ecclefiaflicis, cum procedi non debeat modo foculari.'*

Dileftiffimis fratribus umverfis epifcopis per Siciliam conflitutis, Eutycbianus.

*B*Enediflus Deus tf Pater domini noftri Jefu Chrifti, qui benedixit s nor in omni benediIlione fpiiituah in caleftibus in Cbrifto, fient elegit noi in ipfo ante mundi conft.tutionem, ut efftmus fanili Z? immaculati m confpeilu ejus in cantate pradeftinans nos m adoptionem filiorum per Je/um Cbnftum m ipfum, fecundum propo fitum

Margin note: * ex voiiiona mixta «i halica flt HierofiyiBùaa.

fthtm voluntatis fua, in laudemgloria gratiafua'. A *n* qua · gratificatui efl nobis m diledb filio fuo , râ quo habemus redemptionem per fangut- nem ejus, reraiffionem peccatorum, fecundum divitiae gratia ejus qua abundavit in nobis in omni fapientia & prudentia , ut netum faceret nobis facramentum voluntatis fua, fecundum beneplacitum ejus, quod propofuit, t» eo, in difpen- Jatione plenitudinis temporum , inflaurare omnia in Cbriflo , qua tn catlis & qua tn terra funt iM ipfo. In quo etiam forte vocati fumus, pradeflinati fecundum propqfitum ejus , qui omnia operatur fecundum confiliune voluntatis fua , ut fimus nos in laudem 6* gloriam ejus , qui ante Jperavimus in Chrifto: tn quo ÎT vos, cum aushfietis verbum veritatis, evangehum [alutis ve-* B *flra : in quo· 0* credentes fignati effis Spiritu promiffionis fanilo, qui efl pignus hereditatis no- Jira in redemptionem acquifitionis, in laudem gloria ipfius . Propterea C7 ego ', audiens fidem ve,- ftram m domino Jefu Chnflb, & dileUionem tn omnes faniios, non ceffo, gratias agent pro vobis, memoriam veflri factem tn orationibus meis, ut Deus domini noftri Jefu Chrifti pater gloria, det. vobis Jpirttum fapientia & revelationis tn agnitionem ejus, illuminatos oculos cordis veflri. ut friatis qua Jit fpes vocationis ejus , & qua davitta gloria bareditatis ejut in fanfin, (J qua fit juperemmens magnitudo virtutis e;us m nos, qui credidimus Jecundum operationem potentia virtutis ejus, quam operatus efl m Cbriflo , fufri-* C *ions illum a moHuis, & conflitueni ad dexteram fuam tn cceleflibus fuper omnem principatum, peteflalem , & virtutem, & dominationem, & omne nomen , quod nomtüaiur non folum m hoc faculo , fed & in futuro . Et omnia fubjectt Jub pedibus ejus , & ipfum dedit caput fuper omnem ecclefiam, qua efl corpus ejus , & plenitudo ejus : qui omnia in omnibus adimplet .* Cfttf. , *Et vos , cum effetis mortui deiiflis ifj peccatis veflris , m quibus aliquando ambulafiit fecundum foculum mundi bu;ur, fecundum principem poteflatis aeris bujut fpiritus, qui nunc ope-* b fihtt *Tatur in b filus diffidentia , in quibui & nos aliquando converfati Jumus m defiderin carnis noflra, facientes voluntatem ' carnis & cogita-T) tionune , & eramus natura filu ira , ficut & ceteri.* **Modo, fratres , quia ex filiis irx , fua gratia & gratuita miferatiotie fecit nos Deus filios fuos ; '& nos , qui digni fervi non eramus, nullis meritis praecedentibus, fed** *fua* **(ut diximus)** *gratia Jaflt Jumus fih: ejus m quo clamamus , Abba Pater :* **fequentes e/us exempla , fimus .filii milfricordiar & juftiti.r atque dilcâionis , ut veri filii Dei & dici &. eife , ipfo auxiliante , valeamus , deponentes (juxta Petrum apoftolum)** *omnem malitiam omnem dol.sm , ij Jimulationes, & invidias, & omnes detr.ifhones .* **Hi vero qui talia agunt , non· filii Dei , fed potius filii neqnam elfe comprobantur, ficut Paulus ait apoftolus.** G«.'< *Manifefla funt opera car-* E *nis , qua funt fornicatio, immunditia, Luxuria , idolorum fervitus , veneficia, inimicitia , contentiones , amulatior.es , ira, rixa, dfifenfiones, jefla , invidia, homicidia , ebrietate , comejfationes , & bis fimslia, qua pradcco vobis , ficut pradixi, quoniam qui talia agunt , regnum Dei non confequentur.* **Grave, fratres , verbum , & horrendum nimis, quod ùit :** *quoniam qui talia agunt, regnum Dei non confeqaentur.* **Et ipfa per fe veritas dicit.·** *Sfiid grodefl bommi, tintverfum mdn-* A *dum lucrari, anima vero fua detrimenturn pate ?* **Gravia iunt nimls, que pr®tulimus, & pervalde cavenda . Quibus enim regnum Dei pr®eluditur, procul dubio & ecclefia denegatur · De quibus dominus in evangelio , poteftatem apoilolorum , eorumque fiiccefforum annuncians , ait c** *dimiferitis peccata , dimittuntur eis : & quorum alligaveritis, alligata erunt* **: id eft , quibus ecdefiam interdixeritis, nifi reconciliati per fatisfaftionem fuerint, ipfis & /anya regni coeleftis claufa erit.**

L

Unde ifta prreaventes, & ftultorum animos praevidentes , cura paftorali cum omnibus epi- fcopis, & fanftæ Roman® atqueuniverfalis.ee- clefiat utriufque ordinis fidelibus , (latuimus , non ita in ecclefiafticis agendum efle'negotiis, ficut in fxcularibus. Nam in fxcularibus legibus, poftquam vocatus quis venerit, &in foro decertare cœperit , non licet ei ante pcraftam cautam recedere ; in ecclefiallicis vero , difta caufa, recedere licet , fi necefle fuerit , aut fi fe prxgravari vident . * Acculationis vero ordinem talem * b dicimus , & iervari jubemus , id eft ,· fi quis clericorum in crimine impeditur, non ftatim reuS exiftimetur , qui accusari potuit, ne fuipeclam innocentiam faciamus. Sed quifquis ille eft, qui crimen intendit , in judicium veniar : nomen rei indicet: vinculum inlcriptionis arripiat : cuftodiat fimilitudinem : habita tamen dignitatis eftimatione * potiatur : nec forte r libi novent iicennam mentiendi , cum calumniantes ad vindidam pofcat fimilitudo fupplicii. Hxretici enim omnes, & fufpc&i , & excommunicati, homicid® d quoque atque malefici, fures, facrilcgi, raptores, venefici, adulteri, & qui raptum fecerint , vel falftim teftimonium dixerint, feu qui ad fortilegos tnigofque concurrerint, nullatenus ad accufationem funt admittendi. tl,.ccl* I' e Ht(trcell «xcedTh«o' »'b ix.tii 1 coaft.olti- n>a(at fattei- t«r fuboJora. tut eft An. ton Auguft. k dididmu» quîLiictrt. e f£*«uru, c* c pluatur. Ntc f<H· d H*3r αί. **

II.

Nulli infami unquam , atque facrilego , de quocumque negotio liceat adverfus religiufum Chriltr&num, quamvis humilis lervilitque pertona fit , teftimonium dicere , nec de qualibet re, actione vel inlcnptione, Chriftianum impetere . Omnibus quoque ftmiliter accufandi , vel teftificandi licentia denegetur , * qui Chriftianae religionis & nominis dignitatem , &. fu® legis, vel fui propofiti normam , aut regulariter prohibita neglexerint. r 1· ♦ Nuiii J''''' contt ■ ut.f. M>. X Cod. Theod. '

III.

Similiter prohibemus, ut null® ratifie a judicibus ecclefiafticis audiantur, quae legibus non continentur, vel qu^e ^lohibitæ éfle noicuntur. Hæc non folum ecclefiafticx, fed& f fæcuii leges obfervan przcrpiunt . Non enim paftim 4 vageque facerdotum accufatio debet fieri. Nam fi facile admitteretur , perpauci minis invenirentur ; quia otiwj *qui pie volunt vivere m Cbriflo , perfecutionbm patiuntur . Beati tamen qui perfecutionem patiuntur propter 'uflitum .* **Unde ôc ipfa per fe seritas ait ;** *Pater, mani- Jeflavi nomen tuum hominibus , quo. dcdifti mihi de mundo . Tui erant. (.7 mihi eos dedifh & ier-'J····»*. monem* f I quibut- n»n> linpp. ttco'llin tempore Eu fychunr e»utq»t rl<- cfftbram g Canal Cl·· Iht{If › 6. Mtlli ,

mouern tuum fervavennt. Nunc cgnovcrur.J A»» .ar t. quin omnia qua dedtJL mibt. r» faut, quia verba qua tkdifti fnihi. dedi eis, tf ipfi uice permit: ốΓ cognoverunt vere quia a te .·χ.:·, crediderunt quia tu me nttfifti. Ego p,a ril rJ. g», non' pro'mundo rogo, fed prf ci, quai d.-difti mibi, quia tui funt. Et mea omnta tualunt, è/ tua meafunt, & chnfi, : non fum in ir.urde ht fiant, i7 cg

tuo, ywog àed'f:. mihi nos. Cm"» effem rsmei

ex his perut, nifi fihu\ perdunnit. 1,· (tara impleatur. Nunc autem ad tx "-is. <7 i^i fj. quor tn mundo, ut babe.intgaxd.um rneam impi-turn in femetipfij. Ego deds ev fermonsni tuxm: tf mundus oidio habuit e^s. » n lt J.nt le mundo, ficut if ego non Juns d" uni go ut tollas eos de mando, jeduf j r. la De mundo nan funt. fi.ut ;) g< /r fam de mundi. Sonllifica ns rn Veritite s-mi- tuusvc-estas eft. Sicut tu me mijtjtt m nifi eoi m mundum. Et pro eis 'e^o JanHifico meipfum, »t fint if tpfi fenflfirahfin ventate. Non p>.sei, autem rogo tantum, fed & pro eis qui I iredtturi fint per verbum eorum in >/re, ut urrmCs unum fiit, ficut tx, Pater m me, if fe, ut if pfi in nobn unum hnt, Ü mu'dur credat, quis .·< me nnjifti. Et rgo claritatem, quim dedidi i i l:, e>ib en, ut fint unum. ùc^t Jf nos' unuir fum*,. Epo m en, çf tu :n me uf fint (■•r/uerma:; unum, ut !opnofcat m;en.:a>, quia tu n ι mfiili, Jf dilexifti eos, fic.st if me filt. Xillt. Pace,, quoi dedtftt mibi, v'is, ut ubi eg} lu.n. if Mi j,-t me. une, ut Viae--r citritatem meam, .Miifii mibi, quia diie\:i- ante ' m(litut:.rem mundi. Pater fufte mundi te nm» nÿeH'H, r<;j autem te-egr.,vt, if ht cyn-eve-runt, quia fu me mt/ift:. Et netum feci ci< n·... men tuum, if notum faciam, ut diieSh ?, qua dilextili me, in tpfif fit, if epo ;n ,p,, !

idem Joannes apoHolus c< cvamjcliûa, m prima cpiilola fua kx]uitur dicens: Carifiimt, tuii-eft, if omnif qn dihgit. ex Det natas eft, c? 'pr-/.. ' Deam, ©x« nan non wd Deum quia Deui Ca-

quontam Ftltum fuum unigenitum mifit Deus m mundum, ut vivitηιι per eum. In boe eft cantas, non quafi nos dtlexerimut Deum, fed quemam spfe dftexit nos, èT m./it Fihum [u^m propitiationem pro pereatis nojins. Canfimu ,fi fic Deus dtiextl nos, if nos debemur alterutrum diligere, Deum nemo v,<ι,ι unquam. Si dihgamus tnvscem, Deus m nobis manet, if caritas ejus in nobis perfefla eft. In hoc mtelhgimus, quoniam m eo manemus, if ipfe m nobis, qxomam de fpiritu Juo dedit nobis. Et nos vidimus if trftficamur, quantam Paler mifit F.l.um fuum f.ilvatorem munda. Sfitfqun confeffxs ^ent. quoman Jefus eft Fiiiut De:, Deus m ci manet, if ipje tn Deo. Et nos cognOVimut if crcdtdtmu^caritAtt, quam Miabet Dut. m nobis. De:,t carita, eft: if qui manet in caritate, in Deo minet, if Dn.i m co. In ,ι v perfefla ta, nsbij.it'-:, ut fd.sci.im h.ibcamus m die indicit, quit J-.cut tile eft, if nos fumus tr. hoc mundj. Esmor non eft tn caritate, fed per'ecla caritis forat rnittit timorem, qusni.im tnior p-enam kab.'t. ^s'i autem timet, non eft perfitlm

, .V<' trgo dtl.^muts Dcttnt, quom·^ De.<j prior aiNxit naj. M quas dixerit, quonam cs.bg s De, D f>astem Juyni oderit, mend** fft. 9«r aatem non diltgit fratrem Jttuttt quam χφ ■-jidet, qnimob poteft didtgcre? Et hoc mandatam hahem.S' .1 Deo, ut qui diligit Deum, diligat & futrem htum. Omnis jia credit, quoniam Jefus eft Cbnftw, ex Deo natus eft. Et ontnts qui di- | >*· ». bgi' <■■.·/?. qui perate, diligit & eum, qui natui eft «a eo. /4 hoc tegnefeimut, quoniam deligimus nolet Dei, cum Deum deligamus, & mar /al 1 'fis fatiamui. Hac eft enim carita' Dei, .1 uan.ata cius cuftodtamus: ifi mandata ejus g'JVf4 nen font. Et per prophetam dominus, monendo, ne IrJautur difcipuJi fui, eorumour turceflores » inquit: Circumda: angelus $. domiti in gjro timeniet eum, iT c>uet cos. Gujtate Cf Viatf.·, quonmm bonus eft dom-.nus. Beatus t'ɒ- ^x' fper.it in eo. Timete iomm-m cmnes Junii: efi, quoniam non eft tnupta timentibus cum. Leones indiguerunt, (J ejunerar.t; quareni.bus dominum, non deerit omne tonum. Ambulate fin, audite me, timorem domini docebo vos. fftuit eft Vtr qui velit vitam, diligit diet videre bonos? Cujtod; linguam tuam a mal>, ϋ labia tua ne loquantur ddum: Recede a malo, if /ac bonum: quare pacem, & perfrquere eam. Oculi domini Juperfiftos, & aurei ejus ad damorem torum. 1'nltus autem domini m facientes malum, ut perdat dc terra memostam eorum. Clamaverunt fifti, if dominus exaudivit ess, tf ex cumibxc tribulationilui eorum liberavit eos. Juxta eft dominut contritis corde, tf confraHot fpiritu Jalvabit. Multa mala fifto, iff ex omnibus :lbs liberabit tum dominai. Cnftodit dominut. omnt.i ffa eius, unum ex I·:ı non confringetur. Interficiet imptxm mjhtia, Cf odiente <uftum culpabuntar. Redimet dominai animas Jcrvoruut JuorutB, & liberabit en. Vos ergo, fratres, fu-rf»l*. nper dominum ponite corda vejira, i/ >>-enutuet vos, quia non dabit in aternum ftsfiuatton<m juftu. Deus autem dom.r.us r.ofter deducet intmtcos nofiros, juxta prophetx vocem, m puteum interitus, quoniam viri Janguinum <7 doj^oji non dimidiabunt diei fuce. Vo< autem /emper Jperate in domino, IX fiduciam habetote in eo, quia ipfe liberabit nos. Ipfe eft enim benediflui a fjeculo uftque in Jaculum, & regni ejus non erit finis, a Data dectmo tertio Kaiendas OΛobris, · Caro fecundo dc Carm viris ı'MiιiΓı mis coni'ulibus.

H>ton/o>i qj»m clM

g agno ·1ı

Nota Scvfrini Binii.

< TSutu 13 KtlmJ. nfhb. Ct'» t^c-') Hinc ronfirmatjr quod fupra dixiinvi in notii ad vitam Entvchian)» verbi«. Oitav· Kal. Aufugi, vertu» efle, Eutychianum texto Idui Decembrii, non autem oOavo Kalendat AuRulli deceflliTè. Hacepidoli enim poli Aujuflum tnenfe Septembri Cripta eft: ideoque i-ertillmum eft « eum filtem, quod fcribic puntificaiii, menfa Julio c» hac i:ta nv-n ctnijraftc.

Quindo Ee-obiciti·

DECRETA

EUTYCHIANI PAPÆ,

SI IN IPSO EUTYCHIANI NOMINE error non eft, que non haberfter in prioribu», defumpta ex Gratiano & Ivonc & aliis.

PRIMUM

Non eft obediendim epifcopo, «fni pro beretich mtffam canerejubet.

S1 Φ®5 «pMcopua, atJf abbas, presbytero aut monacho fuo juuerit miflas pro hereticis "cantare, ntmhcet. Non enim expedit eis obedire.

' c««t coi- leaort. «a dut aor- tau: ptovi- vu < A Hú" •lu» malii £«>-<{ ClUDfpccil. lyihi, b oratio·· nymt licitam »ft (/, t

7·i«·

Je.rete : 51 qu» JeSerit . aut acrtperit contutuninoctn de tnanu Hxretici , & nef.it quod Ecclcfi» catholica contradicit, port ea intelligent, annum unum perniteat. Si «utccn fcit, 0c neglexerit , & polle» pcenitcnciam egerit, decem anaos pajtiilexi ; .I i judicant fcprem tk humniat abi, quinque pernvet'. Si quii pemiferit H«-reiicum Miffatn lunn celebrare ;ii FcdeGa caih. lica, & nefeit , quadraginta die· perniteat . Si pro reverentia Q ciut , annum unum pcaoiccat . Si pro damnatione F*.-kfi» catholica , & confuetudlni. Romanorum (*OeeH i* Roa/reor/e/z cooluetudinii Romanorum) projKiatur •b Ecclefia , ficut Hcretlctia , nili habeat peaniientiata (*Paait.* nili penuuerit) ; fi habuerit, decem annos putniteat . $1 ,ecertent ab Ecciefia catholic* in congregationem Haretlcornm , ft aliis perfuafcrit , ft poAca poenitentiam egerit, duodecim anuoe paeaiicat, quatuor annos extra Ecclefiam . ft fex inter auditores, & du.tr adhne extra communionem . De hir in Caa. (Peovr. in Synodo) dicitur , ut decimo anno comniunlonem fine oblatione accipiant. Si Epifcopus, iu· abbar jubet Monacho fuo pto hcreticis mortui, nuftas cantare, non licet , ft non eajfcd t obed.re tu . Si prerbytero contigerit , ubi Miilatn cantaverit, ft alius recitaverit nomina mortuorum, ft fimul nominaverit hteretieos cum catholicis, fi poll Mirtam intellexerit, hebdomada perniteat , (Paa/i. ieiunct) fi frequenter fecerit , annum integrum penitcat . Si quie autem pro morre hnretici miftam ordinaverit, ut pro religione fua (P»»<r. rell-D quia» de Illo fecerit, quia multum jciunavic, ft poftea) eiu» reliquia» ibi tenuerit , & nefeit differentiam catholics fidei, ft poftea intellexerit , penuentiamque egerit , reliquias ipl debet Igne concremare, & annum unum perniteat. Si autem felt, ft neglexerit, pcc nitentia commotus , decem (*Petit.* Quadraginta) anno» penltçit. Si qui» a fidç catholica difceffcnt fine ulla neceeitate , ft poftea ex toto animo pmnitentiatn»ceeper,t , trevanno, extra Ecclefiam, Ideft inter audientes, juxta Nicsnum concilium , feptem annos in Ecclefii» inter pernitente· . ft duos annos adhuc extra cotnmuuionem peniteae. £»

SECUNDUM.-^

Abbatiae prafamens velare urginem, vel Vtdaam, excommunicetur.

la deerat. Ivo. lib ,.·. q ». a'clefiafticjB (,,) Nihilominus etiam mquibnfdam locis inoli-tum invenimus ufutu ftukiti®..plenum , & ec-clefiafticjB auftoriuti contrarium, eo quod vi-dclicct nonnulle abbauflae, & aliqux ex fanflimonialibus, viduis & puellis virginibus, contra fas, velum imponere prxfumant, & ideo nonnulla injufte velatx , putant le liberius fuis carnalibus defideriis pofle lerviro, & luas volutatos explere . Qpapropter ftatuinma , ut u abbatiflâ aurquatlibet (anftimooialia t jeft hanp -diffinitionem, in tantam audaciam pro^ ruperit, ut aut vidteam aut puellam virginem velare pre fumpferit ,ώά,οηαη f«Watur. (·)

TERTIUM.

FidtltMi (3nfertit certat, yan ptmVfaAraav perjartt ag^re nitent.

Prsdicandum eft etiam, utferjurium fideles·», q.s.pi» caveant, & ab hoc fiimmopereabftincant, fcientes hoc grande fceliss efle & in lege ft in proBphens ft in evaogelio prohibitum. Audivimus7<« ». autem quofdam parvipendere hoc fcelus, vem quodammodo perjuriis ptenitentic modum imponere. Qyi nolle debent, talem de perjurio pernitentiam imponi debere, ovalem ft de adulterio, & de fornicatione, ft de homicidio fponte commiflo, ft de ceteris criminalibus vitiis . Si quis vero perpetrato perjurio , aut quolibet criminali peccato, timens poenitentiam longam, ad confeflionem venire noluerit ; ab ecclefia repellendus eft, Ave a communione ft contortio fidelium, ut nullus cum eo comedat, neque bibat, neque oret, neque in domo toa eum recipiat .

QUARTUM.

Membra detraneatu, d··/ intendens, abfytejudicudi anOoritate excommunicetur.*

Si quis membrorum truncationes, Bc domorum incendia fecerit, five fieri juflcrit, aut facienti confenferit, quoufque de his unicuique légalités dc amicabiliter coram epifcopo civitatis , aliifque civibus, non emendaverit, ab ecdefia fe privatum cognofeat, Si vero poft fecundam dc tertiam conventionem , eunda in quibus arguitur , non emendaverit , tanquam ethnicus dc publicanus, ab oraniChriftianorutn collegio feparetur.

QUINTUM.

In poteftate fidelis fit, poft beptifmane recipere exorem joant ente dimiferat.

Si quis gentilis gentilem uxorem dimiferit ante baptiimura ; poft baptifrnum in poteftate ejus cnc, eam habere, vel non habere.

SEXTUM.

Fidelis infidelem difredentem feytei non comitar.

Sunili modo, ii unus ex conjugatis baptizatus eft, & alter gentilis , ft fequi non vuk , ficut dicit apoftolus: *Infidelis fi difcedit , difcedat .*

SEPTIMUM.

Synodale joramentim.

Epifcopus *in fynodo* refidens, poft congruam allocutionem, fcptem ex plebe * ejus parochi®. vel

Concti. General, Tom. T. Bbbb 1

(«1 Q»od venul râ «x Concilio l'.ηi bb ı. In. Sı, HtrJ
(,) Quod ell r Ctpitularib*· ThtcJulphi <»p. :» H.ru (;) Quod eft : Γι»ηι«η·.ı·1 The 'dori.
(f) Ex ecdiiin Pcuutcnuali.

vel eo amplius, prout, viderit expedire, matu- A notes, honeftiores, atque veraciores viros, in medium debet advocare. & * illatis fanftorum uignoribus, unumquemque illorum tali lacramento conftringe.c, ut amodo in * ante qutd^ quid nofti.auraudifti, aut poftmoduminquifiturus es, quod contra voluntatem Dei & redam chriftianitatem in ifta parochia fi*&ùm fit, aut futurum erit, fi in diebus tui; evenerit, tantum ut *d tuam cognitionem quocumque modo perveniat, fi icis, aut indicatum fuerit tibi, fynodalem caufam efte, & ad minifterium epiteopi pertinere, quod tu nec propter amorem, nec propter timorem, nec propter premium, nec propter parentelam, ullatenus celes epifcopo, aut ejus miflo, cui hoc inquirere juf-B ierit, quandoçumquc ex hoc te interrogaverit.* fic te Deus adjuvet, & iftae f.inftomm reliquisr, & illud facramentum, quod * jufte juravit de fynodali caufa, quod tu illud ex te ita obfervabis, inquantum fapis, aut audifti, aut ai> hac die iu antea inquifiturns <.-s, fic te Deus adjuvet.

Illud. B.r- rbirdut Jc- fit, iftud ' pripoalt h.nc rsS nntiin teror» • ifte.

OCTAVUM.

Ex decreto, quod eft librorumfexdecim, libro decimo quarto, capite fecundo·

Et malum ebrietatir omnino vitetur.

Malum magnum ebrietatis, unde omnia vitia pullulant, Chriftianis modis omnibus cavere praecipimus. Qui autem hoc vitare noluerit, excommunicandum efte decrevimus, ufque ad congruam emendationem. (*)

fun»Ult U.

NONUM.

Ex eodem, capite tertio.

Qnod tpifeopi, dT Dei miiiiftri, ebrietate non debeant gravari.

Epifcopi)& Dei miniftri, non debent comeffationibus ot vinolentiis nimiis incumbere, fed confiderent fententiam domini, dicentis;Xri»a-x*r?ù. *dite, ne eneventnr turda vefaa in erafnU* êr *ebrietette.* Moderate enim cibmn & neceflarium fumptum lümant, ut, juxta apoftolum, fbbrii fint, dc parati ad fervitium Dei, (·) (»>**««···

DECIMUM.

Ex eodem, capite decimo*.

Qttakr ftrfinu facerdatitm epulit inttrtffe debeant

Obfervandnm eft nobis, ut dr vos ab ebrie*tate abftineatis, & ut plebesfubditx abftineant, pnedicetis. Et neque per tabernas eatis bibendo, aut comedendo, neque domos *ut vicos euriofitate ~~quaIibet peragretis, neque cum fr~~minis, aut cum quibuslibet perfonis impuris, convivia exerceatis, nifi forte paterfamilias quilibet vos invitaverit ad domum fuam, dc cum conjuge fua, & cum plebe velit vobifcUm fpi» ritali gaudio betan, & verborum vcftrorumrefeftionem accipere, & vobis refeftionem carnalem caritatis officio exhibere. Oportet enim, ut fi quando quilibet fidelium carnalibus vos reficit epulis, a vobis reficiatur fpiritualibus «P»»'·· # ·Λ.·£7,

c SYNODUS MESOPOTAMIA

Ex libelit Jynodico.k

B I· With hic halluci- ■ari nwfy'- /•H» ■·· ftruadoc·- biaaa iaao> ti».

t xj ttpd *fMtttni ru»a9pe<o&fr«-* . Mf<ro«o7Tt/x('a, «Γ· 'ρχτ- λχκ *ιτΜτκιη Καρχάρων,* xJ *ttptvç*, xotÙ Mxyt/η ts *ιριβα&*, >$. f|ns TroÀu'FoirwÇ *num* iλi^ξββ-α αχεχήρυξi.

Synodus divina de facra particularis, collc&a in Mefopotamia ab Archelao Carcharorum epifcopo, & Diodoro facerdote, contra Manem infernalem, dc Diodoriadem presbyterum: que multis modis confutatos hofce abdicavit.

ACTA



ACTA DISPUTATIONIS
ARCHELAI EPISCOPI
MESOPO T AMIA
CUM
MANETE M A N I C H Æ O*
LAURENTII ALEXANDRI ZACAGNI
/N H^EC JCTJ TA^EF^TJO,

Ex M.nft Sappl.ioa L

Uinam ada ifta feriptis confi-Ari gnaverit, inter Epiphamum, Hicronymum, & Heraclianum Chalcedonenfem Epifcopum non convenit. Sandus enim Epiphanius in H«refi LXVL quae Manichromm eft num. XXL XXV. & XXXIL & S. Hieronymus de Scriptoribus Ecdcfiafticis cap.LXXI!· Archelaum ipfum, qux coram deledis judicibus adverfus Manetem différair, feripro tradidifle putam. Heraclianus vero Ghaicedonenfis EpifcopusTinRibris, quos contra Manichaeos confcripfit, Hegemonium quemdam illorum audorem fuifle cenfuit. Si quidem Photlus In fuis Bibliotheca codice LXXXV. horum Heracliani librorum excerpta referens, eundem Heradianum, ait, in confutandis Manichzorum erroribus ufum fuifle adis difputationis Archelai Epifcopi cum Manete, ab Hegcmonio confcriptis. Et Heracliani quidem fententiam confirmare videntur ada ipfa difputationis, in quibus cap.XXXIX. haec legimus. *Quoniam vero placuit Marcello difputationene banc excipi, atque deferibi, contradicere non potui y confifus de benignitate legentium, quod ve~ oitm dabunt, yf quid imperitum, aut ruflicum fonatit oratio; boc enim tantum efl quod fiude-, ut rei gefla cognitio fludiofum quemque non lateat* Et clarius in eorundem cap. ultimo: *pofiea agnitis Arcbelam, adjecit ea prio-*

J/pMiai, ut omnibus innotefceret A ulent ega, *infcrip.fit tn proribus eupofui*. Verifinule enim non eft Archelaum ita locutum fuiffe, fi ipfemet, qur nunc habemu, disputationis hujus ada feriptis mandaflet; eo prrfertim 3uod pro *infcripfi*, legendum potius efle vieatur *excripfi.* Sed nihilo fccius cum in poftremo eorundem adorum loco mox memorato diferte dicatur, Archelaum ipfitm nonnulla priori dilputationi fux poftmodum addidifle, in cam fententiam Jubens venio, ut Epiphanium, atque Hieronymum cum Heracltano conciliari poflecredam, fi dicamus, Archelaum Syriaca primum lingua eunda, que coram dedis Judicibus adverfus Manetem protulerat, divulgaflc; Hegemonium vero, que ah Archelao iam edita tuerant, meliori non fotam ordine digeffiflè, verum etiam exordio, epilogo, aliifque nonnullis locuplerafle, ut omnibus numeris abfoluta, celeberrimae illius difputationis ada ad pofteros tranûnitterentur. Porro Syriaca primum lingua feripta fuiife ada ifta, praeter Hieronymum id ipfum loco mox laudato dare teftantem, illud etiam argumento eft, quod Archelaus de folatis curfus fpatio «gens, *Jpburam* illud a Grzcis vocari ait cap. XXXII. Quinam ea in Graecum fermonem (ranftulcrit, certo aftirmxri non poteft, quamvis magoa apud me fufeipio fit, Hcgemonium, qui alteram Archelai di(putationis editionem concinnavit, ipfum quoque eorundem verfionem c Syria-

Syriaco tn Grccum eloquium elucubraffe, ut A jn notiorem Imguara tranatata, cunrti per Orhem fideles pleniflraam eorundem notitiem habere poflrnt. Fectam id antiquiffimu tennonbua tarife, ex Epiphamo conftat, qui in&gnia eorundem excerpta grace refert in Manicnromm Herefi, nec dia poteft, ea ex Syrieco exemplari Epiphanium ipfum Gntce fcciile, cum omnia, qu· ab eodem ex aâis dtfputatiotiis Archelai cum Manete afferuntur, in latina, quam edimus, verfione totidem verbis reperiantur. De latino interprete nobis tantum liquet, illum Hieronymo pofteriorem foiflie. quem de latina verfione mentionem fecifiet, fi eft, fi luis temporibus exutrifet; vixifle tamen ante ieptimum Chnftian® er® fieculum vel B inde colligitur, quod in laudandis S. Scripture locis vulgaram editionem, quae eo lskulo par Occidentem patfim recepta fuit, non fequatur.

Porro Graecam verfionem, non vero *Syrucum* textum prae manibus latinum interpretem habuifle, non modo ex univerfa ejus locutione, que Gneoe non vero Syriae® linguae indolem geniumque redolet, fatis ftiperqye demonftratur; verum etiam pluribus aliis argumentis fortiflime evincitur. Quippe in hujus difputationis cap.VIII. ita loquitur, *Carar igitur Luna onus. fired gerit, animarum, faulit tralident patns, permanent dia m columna gloria, vocatur Vtr Perfeftut. Hic antei» vir cfl columna lacii.* Qu® verba ita leguntur in C Grxca apud Epiphanium verfione. τ.\ »u.·· ·< fiiruiU» »·, w. y-μ«τ ·>/ +»*-», ·■« «'·>*« "· »— »e-C i* t» ĵ.*** «.f i » it ·»τ<' VMT.f. Ex quibus patet, latinum interpretem gnecauum vocum fimihtudine deceptum, pro ■»,, ut Epiphanius liabct, ■·« legifle, & cum venere debuiflet, *Permanent illa ia columna gloria, qua vocatur aer perfeHns; aer autrm tfte »lt columna lucis*; ipfum male Interpretatum fuifle, *Quod vocatur vir per/eil.<', hic autem vir tft columna lucii*, in quem fane errorem non incidiffet, fi ad Syriaci textus fidem, in quo magnum inter utramque vocem dilcriinen eft, verfionem fuam eia boraiTet- Sunt & alieejufdem interpretis hallucinatione», ea quibus id ipium evidentiifimecolligitur. Siquidem cap. VII. de viventi fpiritu a Manete confido loquens, *ait: Rurjui ipfe vivens Spiritus creavit laminaria, φια fat reliquia anima, tf fecit ea firmamentum circumire, tf iterum creavit terram, Ô" funt oflo*. Hinc autem patet ipfum graeco exemplari ufum fuifle, in quo feriptum fuerat »/»; .·,· ·>*, vel >/.· *e*, «w, cum tamen apud Epiphanium legatur *·α, ·'«·»', ePfuplici fpecie*; que fime equtvpcaiio, non ex Syriaca, fed ex Greta tantum lingua oriri poterat. Sic cap. VIII. Pag. 14. vertit, *efunéet famem*, cnm vertere debuiflet *Peftem*, a Grascarum vocum s^.(, *famei*, & *w pefiu*, fimflitudine deceptus; ut in noftris ad eum locum notis obfervavimus. Sic cap. *LX.* pag. *16.* pro ».«· , *coagtlat, /ήχοι* aJJtringit,* ui eft apud Epiphanium, legme videtur ·>·«« , *percutit*, ut in cifdem notis docuimus. Retinet etiam nonnullas voces Gnecas in verfione fua, & interdum quidem absolute, interdum vero addita carundem explicatione, quod utique non fecilfet, qui Syriace.feriptum opus latinitati donafliet · Hinc cap LUI. talenti vocem pro pondere ufurpai, quo fenfu apud Gnecos vox interdum accipitur. Sic paulo >Bte Qd/vocabulo utitur, êtilatim fub dit ex emendatione noftra* feW »N*n> «/i /<- 4'; vri ut in quodam Regio Alexandrino codice legitur, fared MMM *fft alno* a tcilicct, quae vox eque talum, atque aleam fignificat, ut tn noftru ad «um locum nods, ft earum appendice obfervavnnus. Sic denique cap.VUI. ait, £m4hv apaerq/fa, drfrimrareae peti, quam poftremam vocem prioris interpretationem efle nemo non videt.

Refert Epiphanius eap. XI. Archelaum poft fugatum e carris Manctem, de ejus adventu in Diodoridis Caftrum a Diodoro lori illius Presbytero certiorem fartum, duos ad eundem Diodorum hoc eft libros mififlê, ut eorum leâione inftruâus impii Hrretici conatus ft u»fe infringere valeret. Sed ea in re lapfum fuifle Epiphanium fcite advertit Gulielmus Cave in /criptorum ecclefiafticorum Hiftoria literaria, ft ex artis ipfis difputationis Archelai cum Manete luculenter oftendicur; in iis enim cap.XT.1. integra refertur Archelai ad Diodorum epiftola, in qua fe voluifle quidem ait Archelaus, ad Diodorum omnia perferibere, de quibus cum Manete coram deleftis judicibus difputaverat; fed propterea fis mittendis fuperfedifle, quod deinceps per otium de tota difputatioae eundem certiorem reddere coÿitabar. In fine etiam epiftolr, poft breviter pcrftridos Manetis errores, fe multa filentio praeteriille feribit, dum celerem ipfi refponfio.lem reddere feftinat, ue minima quidem librorum ad eundem mifloium mentione fiiôa. Certum itaque eft, Archelaum, quo tempore ad Diodorum Presbyterum literas dedit, nullos adverfus Manetis hereiim libros clucubraflb: fed nec fccutis deinceps temporibus libri ulli ab Archelao adverfus eundem feripd tuifL videntur; nifi quis contendat ipfuromet arta difputationis fua feripris mandalw. Nam Epiphanius ipfe ex alio quopiam Archelai libro nil recitat, nihilque ferme adverfus Manidurorum errores profert, quod in difputalionis a nobis edite aâis non repenatur. Eadem quoque Cola arta, non vero alios quofpiam Archelai libros laudat Heraclianus Chalcedonenfis Epifeopus, dum omnium antiquorum Patrum feripta commemorat, quibus in fuo adverfus Manichjeos opere ufus fuerat, Qvutmobrem dicendum eft hac in re quoque humani quid paflum fuifle Epiphanium, ft duorum Archelai librorum loco habuifle arta ipfa difpuutiouis a nobis editx, qute cum res divertis temporibus gcftas compleâantur, haud inani con/ortura colligi poteft, in duas dim partes divifa fuifle, in quarum priori difputatio Archelai cum Manete apud Carras, in feeunda vero cunrta, quae tam Diodorus Prcsbyter, quam idem Archelaus a Diodoro monitus contra Manctem in Diodoridi* caftro egit, continerentur.

Jam vero Archelaum iurz-rv>, Chaicaronun Epifcopum fuifle tradit Socrates lib. I. Hiftori® Ecdefiafticx capite XKIL Epiphanium fecutus in Manichaeorum Hercfi num. V. ft VII. & io trartatu de Menfuris, & Ponderibus num. XX At auftor ifte fibi non conftat, utpote qui in eadem Manicheorum Hicreli num.XI. Urbem, cujus Epiicopus erat Archelaus, nominat in Petavian.n editione, licet in alia Bafikcnfi

*nnnriMMfi editione x^x^w, corrupte habeatur. fo-ArefeM . Nou potuit autem Archelaus Valeria-'Tm c"!trT ftronam henc teâûmem expecfiiffevidetur Em. «hoMM ex Mtis ipfis difputantmis Archelai jBfifcqai etun Manete , in quorum initio dicitar» jrde/awvs *wrxt*, >or *tifpttatia babita fe* Cmwr cfetfefe *Mefapttaneia ;* aamque leâionem fequuntur Petrus Siculus in Manichaorum hiftoria bag. $7. & Phoftus P. G in opere adhuc inedito adverfus Manichxos fuo arvo repuftulanres , lib. L qui dum Eptphenii narrationes in epitomen redigunt, Archelaum, non *·»*·>·» » vel ««**·>··· * fed Epifcopum vocant ; unde etiam patet emendanda elle alia Epiphanii, dc Socratis loca, in quibus <««·>, vel perperam legitur . Porro urbem quandam Carebam nomine in Arabia felice fi- B tam fuiffe , Anonymus Ravennas Geographia feriptor tradit lib. II. cap. VII. Meminit dc altertus Cherche Ammianus Marcellinus hb. XVIII. cap. XXIU. dc lib. XXV. cap. XX. cum feqnenti ; verum neutrius harum urbium? Archelaus Epifcopus extitit ; nam ejus cum Manete difpuratio habita eft *ia* Mefoporamiat Urbe fub Romanorum ditione polira , cujus epifcoparum obtinebat Archelaus , v» diferte dicimr apud Epiphanium , fit in aftis ipfius dilputationis . Chercha vero a Marceilino memorara , extra Mefopotanuam trans ligrtm , in Pertarum dttione tita erat , eodem Ammiano rrfte locis fupra laudatis. Cherche quoque Arabie urbis, cuju» apud Anonymum Ravennatem mentic C eft , Archelaus nullo pafto Epifcopus efle potuit , cum antiqui omnes fcriptores cum non Ambiat , fed Mefopotami* Epifcopum fuiffe tradant . Pofteriorem apud Epiphanium leftionem, prxter Petrum Siculum, atque Photium, probare infuper videntur aâa ipfa difputarioms . Archelai cum Manete , in quorum tnitio dicitur, *Tbefan'ut verm , five Jijpatati» babita in Cbarcbar civitate Me/epetatma.* Verum cum inferius cap. III. Charram habeant, eamque Mefopotamix urbem efle dicant ; hinc lucide conflat, tam eadem aâa, quam Epiphanium , & alios intelligendos effe de Carris celeberrima Mefopotamix urbe , unde vias duas regias in Pcrfidem ducentes diftingui tradit Marcellinus Dtum. lib. XXIII. cap· IV- quae urbs Charra etiam fcribitur apud Paulum Diac, In Hift. Mifcelh lib.XXIJL cap. XX. Carchar autem , vcl Cerchara in eildem a&is , & apud Epiphanium feriptum fuiffe viaetur, librariorum forfrt.it! errore, vcl quod vulgari indigenarum lingua it? nuncuparetur.

De tempore etiam habite ab Archelao ditputationis confentanea fibi nequaquam tradit Epiphanius ; nam in libro dc Meufuris , dc Ponderibus num. XX. Manetem ob perpetratam Regis Perferum filii necem «x Perfide profugum , in Metoporamiam nono Valeriani . de Gallieni Imp. anno veuille, qm eft Chriftianar me annus CCLXII. eodemque tempore cum *· Archelao ejufdem regionis Epifcopo diipuuftc re&rt , At in hacrefi Manichaeorum Inb iplum operis initium , ά. 'um. XX. primum quidem ortos fiiiflc Manichxos , icu potius antiquam de bono, ac malo Deo hxrcfim a Manete per varias orbis terrarum partes circa annum IV. Aureliam Imp. rurfus divulgaram fiiiflc icribit ; deinde vero fub Aureliano, dc Probo id aMincrd*faâum fuiffe innuit , ut videre eft numer. XIX. XX. LIX. & LXXVI1. ejufdem h«- ni, dc Gallieni anno EX. Manetem viva voce CHristi confutare, ut in libro de Menfuris, dc Ponderibns ait Epiphanias, fi poft non paucos annos, vel «mo IV. Aureliani , vcl prea finem ejufdem Imperii, dc initium Probi, Manes antiquioris nefarii dogmatis incrementa procuravjt . Priorem Epipnanu calculum in libro de Menfuris, dc Ponderibus fequirur Petrus Siculus in Hift. Manichxorum ôag. 37. dc Pbotius tn laudato lib. I. adverfus Manichj*ov repullulantes , licet Valerianus Auguftus jam ab anno VII. ejus Imperii a Sapore Rege Perferum captus fuerit , pofteriorem vero probant afta ipfa difpuutioms Archdai cum Manete , ex quorum cap. XXXVU lucide apparet , Archelaum fub imperio Probi, non aurem Gallieni, cum Manete , de cujus hxrefi nil adhuc fibi compertum erat, difputaffe . Cyrillus quoque Hierofelymicanus , qui ieptuaginra tantum an nis poft deteftam Manetis hxrcfim fe feribere tcftatur in Catcchefi VL peg. 140. Manetem , Probo imperante , hxrcfim divulgare ccrpiftê diferte feribit . Dicendum itaque eft , Epi- Ehanium in libro de Menferis , dc Ponderi us erratic , dc multo certiora de Manichsto rum hxrcfis exortu in libris adverfus hxreies nobis tradidifte ; licet in eifiiem quoque libris iterum fibi non-conftare deprehendatur , nam cum dixiffet anno IV. Aureliani, qui par tem anni CCLXXHI. dc CCLXXIV. compleâirur , emerfifte Manetem , ac prrterea affnr maflet id accidifle Aureliani , fie Probi temporibus , hoc eft anno Chrifti CCLXXV1. fecundum quofdam, qui jam tum ab ejus nativitate annos annumerare fueverant, vcl anno CCXLVI. fecundum alios , qui a Chrifti mon* annus fupputabant; poftea iubdit , a Manetis temporibus ufque ad annum X1Π. Imp. Valentis, & IX. Gratiani , ac primum Valentiniani Junioris, quo ipfe fcribeoat, hoc eft, ufque ad xrx vulgaris annum CCCLXXVI. inrercefiifle annos CVI1. quod fane verum efle non poteft ; nam ab anno CCLXXVI. vel CCLXXHI. am CCLXXIV. ad annum CCCLXXVI. non cenvd C||| Cly feptem anni ; led centum tantummoanni fecundum vanas Supputationes modo memoratas numerantur.

Porro quonam Probi anno m acciderit, ex Eufirbio colligi poreft, qui iu Chronico fic de Manichrorum mirus tcnbit, *jtcnnto anno I/: ei junta Antieebennj CCCXXI' anmt/ fuit , utx t» Trriet CCCC/r vel CCCCl1L üam ; juxta Lanttttnai* CCl.'? λ7ΓΓ *junta E&Je-* CCCXXXXP7/Z. < Ita enim corrigi debet Pontaci ' editio , u> qua perperam legitur CCCIXXXIX.) *juxta Afcalmùtat CCCLXXX. injana Mamchatntm barefit* ra caavMwae fensu» jeier/r «afew *exarta.* Hxc autem Eufebii verba ita intclligenda funt, ut nou tunc primum Manichrorum harrefis orta fuerit ; jam enim .ab Apoftolorum ferme temporibus* quorumdam mentes ille nefarius enor invaferat, ut ex Archelao noftro , & Epiphanio liquet ; fed quod tunc primum Manete hxretim veterem per varias Orientis regiones diffemmante , & m Archelaum forre incidente, qui omnes ejus artes ac errores difputando detexit, ita incunfterum per Orbem fidelium notitiam venerit, ut eo tempore inceniffe quodammodo dici potuerit . Videtur enim Archelaus poft confutatum co-

ram

'Jfena

* £ ,!! A ram Judicibus Manetem, rem totam eundis Per OAem Epifeopis notam feciffe, ut labanti Catholice Fidei, quanta portent fedulitate, fuccurrerent, coque pado fadum foiffe far eft, ut qui fubdolos Manichaeorum progrenus ignorabant, tunc illorum hxrefim ortam fuiffe crediderint, cum primum ejufdem notitiam ex Archelai literis habuerunt.

Sed & habitx ab Archelao difputationis tempus cx D. Leone Magno prxcifius def)gnari poteft, qui in Sermone II. de Pentecofte, Manichxum innotuiffe ait, Probo Imo. & Paulino Coff. anno poft Chrifti Reiürredionem CCL. ut accomodatius ad Chronologicam veritatem In codice Oxonienft legi Quelneltus teftatur. At hic Probi, & Paulini Confulatus partem B anni primi, & fecundi Imperii Probi continet, quem obeunte Tacito die XIII. Aprilis, erulque fratre Floriano port duos menfes occifo, Romanum Imperium obtinuiffe conftat. Quare fi juxta Eufebium anno Probi II. fit juxta Leonem Magnum fub Confulatu Probi, & Paulini patefada eft Manichaeorum hxrelis, neceflano dici debet, Archelai cum Manete difputationem, per quam univerfac Ecclefiae Manetis error innotuit, acCidiffe intra Julium, atque Decembicm anni CCLXXVII. Verum Archelai noftri verba benigne funt interpretanda, qui in cap. XXVII. difputationis fur poft trecentos fere annos a Chrifti morte, imo poft trecentos, & eo amplius annos ab eadem Chrifti inorte advenifte Manetem aflériK. Archelaum enim ad exaggerandam Manetis ftoliditatem, qui Paraclitum Spiritum a Chrifto promiffum, temere fe efle affirmabat, annorum numerum in difputationis xftu auxiffe dicendum eft, ut clarius oftenderet, ipfum longo adeo poft Chrifti mortem tempore emergentem, Paraclitum efle non pofle, quem Jefus poft fuum in Cælos afcenfiim, illico lé Apoftolis miffurum affirmaverat, & revera poft quinquaginta «b eius refurredioVie dies ab ipfo miffum fuiffe, Apoftoiorum ada diferte reflantur.

His de Archelai cum Manete difputationis tempore, ac verliombus, deque ejufdem Archelai Epifeopali fede praelibatis, agendum nobis eft de finceritate, atque prxftantia ejufcem operis, ac praeterea videndum, an aliqua fui parte mutilarum fit; poftremo indicandum, quxnam adorum, quar integra nunc primi edimus, fragmenta o'im in lucem prodierint, & ex cujus Bibliothecae codice editio noftra profluxerit. Et primo quidem de adorum iftorum finceritate fufpicio nulla oriri poteft; nam Epiphamus anno Chrifti CCCLXXVI. adverius hxrefes feribens, infigne ex difputatione Archelai fragmentum protulit in harrefi Manichxorum cap. XXV. quod ejufdem adis ex latina verfione a nobis in lucem editis prorfus refpondet; ac prsetcrca fi Archelai rationes, atque argumenta cum Epiphanii confutationibus conferas, evidentirtime apparebit, ipfum ita in omnibus lecutum fuiffe Archelaum, ut pauca de fuo adverius Manetis errores attulerit. Meminit etiam Adorum hujus dilputationis Socrates, qui in confulatu XVII. 7'heoJofii Junioris, hoc eft, anno aeræ Chriftianae CCCCXXXIX. Ecclcfiafticam Hiftoriam abfolvii, & ea omnia, quae de Manichaeorum hxreh narravit, fe cx cifdcm adis haufifle ingenue fatetur lib. 1. cap. XXII. Eorum infuper, tanquam ab Hegemonio quodam feriptorum, mentionem facit Heraclianus ChalcedoncnGs Epilcopus, ut fupra didum eft. Denique Archelai noftri operum fragmentum contineri in veteri Catena Graecorum Patrum in Evangelium Joannis, qux habetur in feripto Cxfarex Bibliothecx codice, tcftis eft Lambecius lib. m. Comm. de eadem Bibliotheca codice XL. quod utique ex hujus difputationis aftis de iumptum fuiffe non dubito. A h n σ c M * *s T

Prxterea ex eorundem adorum textu varia argumenta erui poffunt, quibus eorum antiquitas, atque finceritas demonftratur. Archelaus enim cap. XXVII. & XXXVIII. varios hsereticos enumerans, neminem Sabellio recentiorem appellat, quem Sixti II. temporibus, qui anno Chrifti CCLVII. & CCLVIII. Romanam Ecclefiam rexit, a Dionyfio Alexandrino hxrefeos accufatum fuiffe conftat ex Eufebio in Hiftoria Ecclefiaftica lib.VII. cap.VI. Meminit quoque obfidionis Carrarum, cui prxfcntem fe fuiffe teftatur cap. XXIV. qux nulla alia videtur efle porté, quam illa, qux fub Valeriano Augufto contigit, cum Icilicet a Perfis expugnata fuit, vel alia fub Gallieno, cum ab Odenatho Orientis Rege Perfis erepta in Romani Imperii ditionem iterum redada fuit, Trebellio Pollione telle in Gallieno cap. X. & XII. Eorum infuper mentionem facit cap. LU. C qui per parentum traditionem Scythiani hxretici, Apollolorutn temporibus viventis, notitiam habuerant, fibiqne nonnulla de ejus haerefi narraverant. Quin & varii antiqui mores, in hifcc adis memorati, de eorundem finceritare nos dubitare non finunt. Nam in ipfo adorum exordio dicitur nonnullos ex Romanarum Legionum militibus, Marcelli mifericordix exemplo commotos, depolito militiae cingulo, Chriftianae fidei nomen dediffe, quod antiquirtimis Ecclefiee temporibus a Chriftianis militibus, ne Paganorum commercio, & fuperftitionibus macularentur, fadum fuiffe, teftis eft Tertullianus de Corona militis cap. XI aliique in noftris ad eum locum notis laudati. D Marcellum quoque ait, hofpitia in Chriftianorum peregrinantium ufum per vias regias conftruxiffe, qux a Carris in Perfidem ducebant, quod itidem ab antiquis Chriftianis, qui fedulam hofpitalitati operam dabant, fieri confueviffe aperte colligitur ex Grcgorii Nazianzeni invediva I. in Julianum Apoilatam, ubi Imperatorem hunc diverforia, & hofpitia per Orbem Romanum Chriftianorum exemplo sedificari mandaffe teftatur, ut Paganorum fuperftitionibus majorem laudem venerationemque conciliaret. Narrat infuper Archelaus cap. LIV. Manetem in carcere pofitum, Difcipulos fuos mififfe *ed loce, tn quibus Chriftianorum libri conjcnbtbantur*, cifque, Chriftianorum fe nun E cios effe fimulantibus, factorum codicum copiam fadam fuiffe. At id fub Ethnicis tantum Imperatoribus facere oportebat, quorum temporibus Chriftifideles fùmma religione curabant, ne facrofandar legis libri ad Ethnicorum manus pervenirent; ac proprerea non ubique, led certis quibufdam in locis, Sacri codices vęndi confueverant. Corrigendus autem Epiphanius, qui in M.michxorum hatrefi cap. V ait, Manetem difcipulos fuos ad inquirendo.' facros libros miliffe, antequam in carcerem ttu-

truderetur; tum in mox Undato Archelai difputationi» loco diierte dicitur , id · Manete iaâum fiiifla, quo tempore in carcere donnebatur.

Nec ex iacris tantummodo, verum etiam ex prophanis qaibu&am rebus, quarum in hiice aflis mentio fit, eornnukm fides adftruituf . In iit quippe legimus Maqftem » cum a Marcello literis accitus Carras venit , baculum ex ebeno in manibus geftaffe, quod ab Alytarchis faflitatum olim hiiflc tcftatur Jo: Maleles in Chronico recens in Anglia edito pag. *1-J6.* Callifthenes quoque fixirrus feriptor a doaiflimo Ducangio in Gloflario media: fic infime grarcitatis laudatus verbo dc Pfammetico ita feribie, κ⁺' ·$·βλ«'· ♠»·» »»*· B , l'rr.' i»f<' *fùpSor* «'£<&/■«., ubi Æ>fopus ejuldem Callifthenis interpret , qui verfionem fuam Conftantio Conftantini magni filio dicavit, male Tamarifci virgam vertit: unde patet hujufmodi baculo eos uti confuevifle, qui publica aliqua dignitate decorabantur, quique doflrinz laudem affc&abant. Incetfum quoque Imperatorum, dum publice cum Protectoribus , tignis , draconibus , labaris , Ducibus , Principibus, fic Przfeflis urbem aliquam ingrederentur, exafle deferibit cap. XXXVII. Denique de multiplici tigillorum , & clavium ufu apud veteres non pauca tradit can. XIV. & XXVI. quibus fimilia prorfus in Ethnicorum Scriptorum monumentis occurrunt, ut in noftris ad ea notis oftendimus. Ex quibus omnibus fatis, fuperque demonftratur, afla ifta genuina, fic antiquiflima efle , nec eorum fidem ulla ex parte nutare.

Illud tamen difliinulare non poflum , Ada ifta difputationis Archelai cum Manere , quz ex Vaticano Catinenfis codicis apographo primi edimus, integra nequaquam videri, fed pluribus in locis a veteri librario mutilata . Siquidem Cyrillus Hierololymitanus inCatechefi VI. pag. mihi 147. quzdam Manetis argumenta cum Archelai relponfionibus recitat , quz in noftra editione non reperiuntur ; nec dici pofle videtur, Cyrillum Archelai diflorum fenfum, non vero ipftmet Archelai verba laudaffe , cum fimile quippiam in nullo noflrz editionis loco legatur ; ac prxterea verba illa , quz Cyrillus refert , ita concepta fint , yt ab ipfo.mei Archelao prolata fuifle videantur . Sed fic conjedurz nonnullz ex noftra eorundem adorum editione peti poflunt , quibus idiyfum ulterius confirmatur . Nam in eorumdem cap. XII. hzc habentur , *Arcbelao nutem erat cura pro populo, tanquam pajlori pro ovibus, eum luporum parantur ιη/îdiu . Igitur Martellut Turionem muneribut plurimit replevit, & m Arcbelui domum rejidere prucepit . Eadem nutem ipfa die ndventavit Maner ,* fic quz fequuntur .At vero nil in antecedentibus narratur , quod ea , qua Manes advenit, die fa&um fuerit. Przrerea in cap. XXV. hujus difputationis Archelati* ait, *Nonne David ex ore leonir , vel urfi eruit ovem? Hoc dicimur propter ore leantr, quod <?it de ore leonir, aut de ventre ejur potejl educere, ^uod jnne ille devoravit* At vero in antecedentibus non legimus hzc unquam a Manete diôa fuifle . Quiit fic *ia* cap. XXXVIII. verba illa; *ÿun quidem ego non* e*, *rneit verbi/ afimo* fic quz fequuntur ufque ad finem capitis, nullam cum przcedentibus connexionem habere videniui. Deruque m horum «florum cap. ultimo, poft narratam Manetis necem , hxc legimus*, *Soutint pojlea agnitu Archelaus adjecit r< priori difputationi , ni omnibus ueueotefceret , Jùut ego qui infcripfi in prioribus expofni .* Videntur autem hcc verba cfleHegemonii illius, qui , ut fuperius diximus , eadem ada compilavit, & in Grzciun iermonem tranflulit. Sed in nollra editione., quo loco ea de re fermo habeatur, non invenio, quia fortaflê in Cafincnfi codice prxfatio deficit, in qua Hegemomus compilationis fuz rationem reddebat; nifi quis verba il)a , *In prioribus expofui,* de his accipienda efle cenfeat , que proxime de Manetis morte narravit. Jure itaque merito fufpicari poteft, eum, quiCafinenlcm codicem, ante quingentos, fic amplius annos exaravit, magna, adorum difputationis *hujus* prolixitate periclum multa omififle, multaque breviafle, quorum tamen epitomen apud Epiphanium haberi arbitror, quem ex integris Archelai difputationis adis, litam Manichxorum hzrcieos confutationem potiflimum haufitle, editionem noftram cum ejus (criptis conferenti clare pate bit ı

Quod «d eorum editionem attinet , velufti adeo monumenti partem reperit in perantiquo codice Bobicnfi , qui nunc in Ambrofiana Bibliotheca fervatur , Emericus Bigotius diligentiflimus Italicarum Bibliothecarum perferutator, eamque Clariflimo Valefio communicavit, C qui in calce fuarum notarum ad Socratem, & Sozomcnum, fragmenta illa edidit. Continent autem tum cuncta illa, quz ex eadem dilputatione fuis inférait feriptis Epiphanius ; tum alia nonnulla ab eodem omifla ; quz tamen ne decimam quidem totius operis partem complent . Et tanti quidem apud Bigotium fuit pars illa difputationis Anlrelai , ut eam cum Palladiq recudere cogitaverit , appohto Grzco Epiphanii textu , ut ex utnulque comparatione , genuina illorum fragmentorum leâione reftituta, quivis colligere poflet, quanti faciendae tint antiquz latinx verfiones, & quantum utilitatis p.(redundet , ut idemmet ait in prrfatione ad Palladii Dialogum de vita S. Joannis Chryfoftomi prope finem . Sed poftea hanc curam iis relinquere fatius duxit , qui novam editionem operum S. Epiphanii aggrefluri eflent, aut qut Socratis hiftoriz cum notis do&iflimi Valefit rurfus edendx operam fufeiperent. Et haâenus quidem nil aliud ex Archelai difputatione publicam lucem afpexit . Cum autem Sacri Loci reverentia duâus Catinum veniflem, & ab antiquiflimis temporibus conditam ibi a Dodiflimis rque , ac San&illimis Cœnobiarchis Bibliothecam perluftraflcm , inter alia non pauca inedita adhuc vetera monumenta Archelai integram cumManete difpntationem in fexcentorum , & ^^lius annorum codice reperi , quam bona Reverendiflimi quondam Abbati* , nunc vero Archiepilcopi Roflanenlis Andrez Drodati , Viri httnianiflimi atque amiciilimi ivim, cum nonnullis aliis veterum feriptis in Vattcanz Btbliothecz omamc».t.m tranlcribi cui4vi , ope am favoremque Inum humaniflime prxftantc Domno Auguftino Colludio a Neapoli , tunc temporis Bibliothecz illius Praefecto. Non poflum tamen hic filentio przterne quantum diligentiflimi alterius bibliothecarii Erafmi Gattolæ a Cajeta humanitati debeam , qui

ANNO CH^7ι STI

qui nunquam meis votis defuit, plurimofque 'a tneorum ftudiorum profedum labores ultro fubivit, prxfertim in emaculanda hac difputatione Archelai, cujus apographi plurima loca mendis incubantia, cum archetypo codice contulit. Sed ut ad Archelaum redeam, reperto hoc vetuftiflimo adverfus Manicbxos opere, ad nefariae eorutndcm herefeos hiftoriam confcribeudam animum admovi, eiquenon modo integram Archelai dtfputationem, led & Photii Patriarche CP. libros IV. adverfus Manichxos fuo tempore iterum exortos, aliaque multa adhuc inedita, magnique facienda veterum Auftonim. feripta appendicis loco fubjuugere decreveram: fed doâiflimorum virorum confilio fadum eft. ut in anteceflum «da iftaB in primo colledionis noftrr tomo ederentur. Habes itaque, erudite ledor, integram Archelai cum Manete difputationem bona fide ex apographo Calinenfis codicis, quod in Vaticana Bibliotheca fervatur, editam, brcvibufque notis criticis illuftratam, atque ubi per ingenium tuto licuit, emendaram; lunt enim in eo codice librarii fphalmata plurima, quae fine alterius codicis ope emendare periculofum conatum effe probe iciunt, qui in veruftis feriptis edendis occupantur. Sed fortafte hoc opus, Deo dante, corredius recudere fas erit cum aliis veterum feriptorum adverfus Manichxos lucubrationibus ad calcem noftræ Manichæorum hiftonæ, fi aliquod aliud exemplar inter luftrandum Bibliothecarum noftrarum loculos occurrat, aut in aliis Europx Bibliothecis repertum, rmhi communicare, Eruditos Viros non pigeat.

Cxterum magnum ex Archelai noftri verbis Catholicx Fidei prxfidium, atque ornamentum accedit. Nam dum Manetis hxrefim validiftimis argumentis oppugnat, ejulque originem atque incrementa confedatur, non modo eam funditus fubvertit, & quam impios habuerit auftores. oftendit; fed & pleraque Catholicorum A dogmata illuftrat, atque confirmat. Elegans eft inter «lia locus de iaftituta ab Apoftolis quam ufque nunc fervamus, Ecclefix Hicrarchia, hifce verbis in cap. LI. conceptus, *Sed Ô* optimos arcbiteflas ei fundamentum noftram, 'deft Ecclefia, Paulus pofuit, tf legem tradidit, ordinatis miniftris, tf Presbyteris, tf Epifeopis, in m deftribens per loca fingula, quo modo, tf qualiter oporteat Miniftros Dei, quales, if qualiter fieri Presbyteros qualrfque effe debeant, qui Epifcopalum defiderant, qua omnia bene nobis, if refle dtfpofita, ufque in hodiernum, ftalum fuum cuftodiunt, if permanet apud nos hujus regula dtlciphnn.* Palmaria quoque funt in hifce adis loca, tn quibus humani arbitrii libertas adverfus recentiores hxreticos adftruitur, ut videre eft cap. XV. & XIX. Pulcherrima funt, maximeque notanda verba illa cap. XXXII. ubi fic ait: *Deus enim omnia qua fecit, bona valde fecit, liberi arbitrii fenfum unicuique dedit, qua ratione etiam legem judicii pofuit. Peccare noftrum eft; ut autem non peccemus Dei donum eft, ex eo quod in noftro fit arbitrio conftitutum peccare, vel* nen *peccare ifc. Et certe qui voluerint, objervant mandata; qui vero contempfermt, tf in perverfum decimaverint, fine dubio legem Judicii ferent.* Romanarum quoque antiquitatum ftudiofi plura iu hoc opere invenient fcitu haud indigna, quorum pleraque fnperius commemoravimus, ubi de ejufdem finccritate traftavimus. Denique hinc etiam difcere poflumus quoufque Romani Imperii limites Parthorum, feu Perfarum ditionem verfus, tunc temporis protenderentur, aliaque nonnulla de locis in eorundem collimitio fitis, deque Romanorum militum numero, qui apud Carras caftra fervabant; de his enim rebus fparfim agitur in primis quinque capitibus hujus operis, ac preeterea in ejuldem cap. LU. LIV. & LV. Plura Eruditi inter legendum obfervabunt, nos enim alio properamus.

À N N O' CH KIST1 1"'

ACTA

ACTA DISPUTATIONIS

ARCHELAI EPISCOPI MESOPOTAMIÆ

ET manetis HARESIARCHÆ.

THtfaurnt writs , fiw difpntatio in Carebar civitate Meftpotami, judicantibat Manippo , & EgMet t G Claudit , & Cietbolt.*

I. In qua urbe Mefopotamhe erat quidam vir, Marcellus nomine, qui vita, & ftudiis, & genere, prudentia quoque, & honeftate valde clarus habebatur, facultatibus enam copiofus, & quod omnium maximum eft, religiofiffiime Deum timens, & his quse de Chrifto dicebantur, femper cum timore aufcultans, nec quidquam omnino boni erat, quod illi viro deeflet; unde, & honore plurimo ab univerfa civitate colebatur, plurimilquc ipfe civitatem fuam frequenter largitionibus remunerabatur, pauperibus tribuens, afflidos relevans, tribulatis auxilium ferens. Sed ne infirmitate verborum virtutibus viri derogemus potius, quam digna proferamus, haxdixifle fufficiat; ad opus quod propofrtum eft, veniam. Quodam in tempore cum Archelao Epifcono captivorum multitudo iuiftet oblata a militibus, qui ibi caftra fervabant, feptem millia numero, & feptingenti, non mediocris eum follicitudo conftrinxerat, eo quod pro falute ipforum aurum a militibus pofceretur; qui cum diffimulare non poflet, pro religione, & timore Dei vehementer rftuabat, & tandem ad Marcellum properans, rei geft« negotium exponit. Verum, ut harc audivit vir piiffimus Marcellus, nihil omnino moratus, ingreditur domum, prarparans pretia captivorum, quantacunque popoicifіcnt, qui deduxerant vitidos, & continuo, referatis bonorum fuorum thefauris, pietatis pretia militibus, nec numero aliquo, nec diferetione ulla s diftinguit; ut magis dona, quam pretia viderentur. At illi admirati, & amplexi tam immenfam viri pietatem, munificentiamque, & fafti ftùporc permoti exemplo mifericordiæ * commonentur, ut plurimi ex iplis adderentur ad fidem Domine.Noftri Jefu Chrifti, » dereli&o militiae cingulo; ahi vero vix quarta pretiorum portione fulcepta, ad prqpna caftra diAfcederent; eseteriautem parum omnino aliquid, quantum viatico fufficeret, accipientes abirent.

II. His itaque geftis laetus Marcellus erat valde, & accito uno cx captivis, Cortynio nomine, perquirebat ab eo caufam belli, vel quo cafu iph inferiores extirerint, ac vinculis captivitatis innexi fint. At ille, loquendi fibi poteftate pcrmilfa, ita exorfus eil. Nos, Domine mi Marcelle, viventi Deo credimus foli. Eft autem nobis mos hnjulmodi, Patrum noftrorum in nos traditione defeendens, quique a nobis obfervatus eft ufque ad hunc diem: per annos fingulos extra urbem egrefli, una cum conjngibus ac liberis, fupplicamus foli & invifibili Deo, imbres ab eo fatis noftris, ac frugibus obfecrances: quod cum tempore, ac more lolito celebraremus, immorantes*jejunos* vefper obtexit, & gravabant nos duo omnium difficillima, jejunium, & vigiliae. Circa medium vero nodis invidus nobis, & importunus iomnus obrepfit; & cervicibhs degravatis, ac lapfis 4 demerfo capite, frontem genibus elidit. Hoc autem fadum eft, quoniam tempus aderat, ut Dei judicio pernas pro meritis penderemus; forfitan enim peccantes ignorabamus, aut etiam agnolcentes non definebamus. In illa igitur hora fubito militum nos multitudo circumdat, ut aeftuno, putantes nos pro infidiis confcdifle, ant omnino uium vel ftudium habere praeliorum, & nulla conventus noftri caufa penitus explorata, bellum nobis denunciant; non fermone, fed gladio, & homines qui injuriam facere cuiquaift non didicimus, line ulla mifericordia » miibbilibus vulnerant, haftis confodiunt, mucronibus jugulant. Et interfecerunt quidem ex nobis ad mille trecentos viios, vulneraverunt autcin quingentos. Cum vero dies inclaruit, qui fuper fuerant ex nobis, huc perduxerunt captivos, nec fic quidem aliquid nobis mtiericordix concedentes: *tinc*baiit enim nos ante equos, haftilium verberibus ftimulatos, &equonim frontibus impulfos. Et perduravit quidem, fi cui vires fueiunt tolcran-

NOTÆ ZACAGNI.

. t Hae eidem urbs infra cip. j. *Ckerre* vocatur, non *tutCuftias* ut Epiphaniu», habet. Quire d>fputatio ifta habita fiiiile vidct.-r apud Carrhis celeberrmiam Mefopotamia: ut betu. Vide plura in prx'atione noflri, ubi de Archelao.

a vocatui ipud Epiphanium in Hireft Mankhaorum num. 10.

j Forte.,

4 Forte, *ismm^i/yiur.*

$ AbhortuifTe a militia Chrift unos primliiv» F.ccAGs, ne Padanorum commercio, atque fupeeftitionihui macularentur, notiui eft ex leirulliario de C.cruna militis cap. at. quam ut pluribus demonitrari opus Gc. Sc! aj il lufttandum hunc difpueationi. Arihelai cum Manete Lvuii. plurimum tant 'quod ibidem au Tertullianus. P>«sr yr ^ua> *militia prave'nret fiArt pAjiffier .II'.'.IГ, alia f!, tsl siissrssm auas 'Joannts adtniitfirat ad i-imrunt •r Cfntwienttnt ftAtiijftrnorum, qutm Ch~spu. prriet, .(a-'.s Petrus cjtr.bsfat / eluns lanern i-ĸi'. mtΛ fije, Attise ftfnalA y eut Jejertuéum ft»tim fit.* «1 snuhis *uliunt.* am meJsi; svs/l.s>sduru, nrqusj advee us Deem rmnmiltalury f-.» stfi ex snslsiia fmrn. i; umur; sue-. *miijfret* pe petsensluni pm *Dft, fueJ fidft pi.fuea toxa'im* Concilium Nicsnum can. I *l. tetul' prr jr.itst'r prsn.uu, tjuiarm isnpf.um manfiraυtruiti, Js'fufntf.* >u-*Irlie linpuljfHy piftustsiusn itrc uJ prtpfrum gemitum Jvut .-r-tpfi, H-sut funtun O ptiunlur trtbHf.fnt*, (ÿ *Peirrls-fist tnibt/em rrpftmtsit, if fifif* tt ssnebt peft *trteieii* ttrnyu-, .;s/v *iittr- aujsesitfr tram, in uffts.'hfstf [rrma'.ranl* Vide Lupum, & Beveregiutn in eundem canonem.

6 Forte, *fiinssjfa.*

y Barbara vox pro *m-ftis'.iui*.

ANN «» CH »7>ST ‡ lerandr, plurimi vero ante ora dominorum cru-A ^e^lurn concidentes, animas exhalabant; pendentes uberibus parvulos fuos matres, defatigatis. ac dimitlis ontre brachiis, humi decidere Anebant, agrtatxinfequentium minis; omnis vero fendis xtas viâa laboribus, ac refoluta per inediam, corruebat in terram. Superbi vero milites hoc tam cruento collabent.um fpeCtaculo, tanquam voluptate aliqua, (ruebantur, cum alios delicientes tlcrru folo cernerent, in alus fitis ardoribus fatigatis, intuerentur etiam vocis meatum, arefeente hngur glutino, prxpediri; ..hos vero viderent, con.erlis poft terga oiidis, expirantium parvulorum tuorum *in·* gemifeentes exitus. cum illi mfeliciifimas niities ui itibus mclamannt, ille vero prxdonum B ucerbnai.bus ajfn.itx, quibus ul;$ libere uti licebat. gemitibus ictponderent: quarum ft qux tenerius poptns indulgcient vikcnbus, irtentus lertcm iponte libi parem cum filus p.xkmmtet.ir.t, fi qux sero lutere aliquid tolc r.tuux p». merum, capti'x huc ufque perdudx hint. Triduo itaque c\..:to, cum ne noftibus q ueem aliquam requiem ccpiflemus, ad locum liiiin rcidtKimur, m quo roll hxc jam quod getium 1·:, melius iple nelti.

!Ii. li.s aud'tis sir pilfimus Marcellus plui.mum n; lacrvmas piuniitu ell, mueitus tanti;·., dx tam urio catus; fed mini moratus cius prxp <rat, fatigatis þ«·· femetiþlum minilIc1lA exhibens, imitatus patrem noflrum Ab-C raliam P.'ti larcham, qui quondam Angelis a te hoitxti·· hilccuis, non vernaculis imperavit vitulum c.cferrc de gregibus, fed ipfe lenior impolitum humeri» pertulit, ac per k-inet prxparatos cibos propriis manibus Angelis appoti:.t. Simiii &. Marcellus fundus officio, denos prxcipit p<r coir, via reclinari, feptingen-(itque omnibus extrudis menlis, cum ingenti (xtitia reticebat umsertos, ita ut qui luperef Ic potuerant, oblivionem caperent laborum, ac totius mali etficeicntur immemores. Cum .<u:em quintus decimus tranfigcrctur dies, Marcello cmu.t-1 aitatim m.nilirante captivis, placa t eis omnibus remeandi ad propria tnbui facultatem. pra ter cos quos vulnerum cura re D tinebat, qu.bus compc'ens adhibita medela, ad hia exteres abire prxcej t. Sed his omnibus maiora addidit Marcelliis pict.itis officia. cum plurima namque fuotum manu progteflus ell ad tepelietida corpora in itinere peremptorum, fx o;rn.i quxeumque mscnirc potuit, ut di-

implero, ad Charram rediit, atque exinde Â n*n o CHRISTI recuperata fanitate, vulneratos ad patriam rcmeare permittit, largiffimo ad iter viatico preparato. At vero faûi huius opinio ad reliqua Marcelli bene gefla immcnfum cumulum contulit per univcrfam enim regionem illam'ingens fama difcurrit dc pietate Marcelli, ita ut plurimi ex diverfis urbibus videndi, atque cognofcendi viri cupiditate flagrarent, & maxime hi, quibus ferre penuriam ufus ante non fuerat, quibus omnibus vir egregius indulgentiflime mini lirabat, Marcelli veteris imitatus exempla, ita ut omnes dicerent hoc viro nullum pietate prxflanriorem. Sed & s iduat univcrfx in Domino credentes ad eum concurrebant; cum imbecilli quoque ex eo fibi auxiImtn certitfimum prxfumebant, necnon ôc orphc.ni omnes ab ipfo nutriebantur, domufque e us peregrinorum, & pauperum hofpitium dicebatur; fuper omnia vero hxc, fidei curam egregie, ac fingulanter retinebat, xdificans cor futim fuper immobdein petram.

IV ‡ Igitur aim diverfis m locis fama de eo fxpiflime fpargeretur, etiam Stranga fluvio fuperato, Perfarum in regionem eum pertulit admirandum, m qua demorabatur Manes quidam, qui ad fc hujuftemodi viri opinione perlata, plurima fecum ipfe volvebat, quemadmodum eum doCtnnx lux pollet laqueis irretire, iperans aflertorem dogmatis fui fieri pofle Marcellum. Prxfumcbat enim untvcrtem fe occupare pofle provinciam, fi prius talem virum tibimet fubdere potuiflet; in quo duplici cogitatione animus xftuabat, utrumnam ipfe ad cum pergeret, an litcns eum primo /tentaret adoriri; verebatur enim, ne forte improvifo & fubito ingreflu malum fibi aliquo uafceretor-, ad ultimum verfutioribus confiliis parens, feribere decrevit, accitumque unum ex difcipulis, 1 Turbonem nomine, qui per Addam lucrat mftrudus, tradita Fpiflola abire jubet ac perferre Marcello; ♦ quique acceptam eam huic, cui a MÀnc fuerat prxeeptum, pertulit, omni umere diebus quinque tranlado. Veloci etenim ulus eft curfu, _m _quo_ plurimum fupradiâus D1 urbe laboris & moleflix pertulit: fi quando enim 1 veluti peregrinans ad hofpitium perveniflet, 6 qux quidem diverforia hofpitaliilimus Marcellus inllruxerat, cuma fervatoribus hofpitiorum interrogaretur, unde, & quis, vel a quo iniffus effet, ajebat, fum quidem r Mefopotamenfis; de Perfida autem venio a Manicbto magiflro Chuliianorum miflus. At illi · ignotum

NOTÆ ZACAGNI.

, [I.I, j r'l .'à-né Hz J.iputj: .0 ap;;d Ca.Hiaa eJcbel'itnaru Mcloporamix urbem, cuju» EplCcopa» «»*t Ar-He'».-, ui. I-P* 4
- I'i'î. ....'f c L cvei.i eliia a Valclio ex c.vL.<· Rob.enG, qui nunc in AtnbroGan» Bibliotheca fer-
/c -.lex Bvbu <.· leg.: X./../· . 1ı;.-ηı A.L1» unu» ex diicipulu ful», <ui Oncntem hwrefi infi-
λ i ı.,γı M»:'C< Jenuiua, ut ">·>* «ap. 11. ώ»;.ı
« C...lex B i' Ci' ' »·»<·"
's (i0.1C'. Rvbtni.',, *atl :r ;rr- /fl* ı
6 Lie.n < ·'«x · "S ". ' ->> -/u auren; ir^vet <;uani lelulo hfipifiiitati operam dederint pri-
t tJtiit b.icis Paul. pra<c;:o 'nEfil.la s.l 11z » .ap. 1;. veri'. 1. obfe.uu. Tertullianus de prasicri-
, *;.u» Il't'1'-, ı e-ele.' .ir ?v.'S<. (Ec.l»f< videl.-et) ,»«*, £7 *Afici,λ ; Jum am amntt prai-mt*
'7 I · :.>. CT *a', .jur, ı ifr:,ıj:*, CT <î«iz/»ml« λ ; *jafauM*
r - .·,·>.·/ t·.^ Kcu lam Je Oi'îβ.îBθ'î:ı# e>o* Pcrejrinum hofpi-
,'I, . -s I I Je cuf.'en n. -;e S.·1 « p.d'de di» o fot i.s » a-que bof'it..*, per regias
.1" .....X- . .M» .tl › c.rftiucLs, r... id aL.s lu L», s, a. ubique tenne a ChtiAlani»
.w'T', --- içjtu Na ı en. 1. in k"11"·'1' Apollalani › ubi lcipeiatu.civ I
;1. M1 I. . ·k>..·. .. . ..-fu.», x* t u, ..(t o'h-b Riiiun.i! fihan tnat-iaill nfiaiur, ut
, ... c › ·' . ... la. ... in, » <·l a. . r. n, n. .lure: V..., la:a lp.-d Pr«J «-ni <lc 111 erls
a χ. - , < ..s..i.L 31 I clai _ hu'?l:al lac; l<tr χ

– n NO cHRisTI I · tum fib* nomen non libenter amplexi , Tur-A bonem etiam ipfis hofpitiis detrudfcbxnt , ne aquae quidem ipfius ad bibendum facultate concefla; qux cum fingula quotidie, atque horum nequiora perferret ab his, qui per fingula loca manfionibus atque hofpitiis praxrant , nifi ad ultimum Marcello fe portare literas indicaf- a 'n n O' fet, peregrinus Turbo mortis pertuliflet exi-CHMtsTI tia. *7?

V. Acceptas igitur Marcellus literas refolvit, ac lepuprtrfente Archelao civitatis Epifeopo , quarjim exemplum hoc efi.

ΜΑΝΙΧΑΙΟΣ

Α'χοΓβλβ Γησ* Χ^jtr« , xj oZ ruù ιμοι rra/n? a^tor,)ù ntpSosiot, MapuftJ tfxw» αιγαπητό, , γλι· , fàftluv) ατό Θίβ xa^oçtÇ xt/fera foulv I r/rà XprsJ, ή $φ«τι φωτvi ara râ CmstoSits α/ιλο, πονιφϊ, ⊲ συμπτυμάτΐύν cui- β η, χ, πάγιό& τα xopjpJ, αμιώ.

ΤΗ ν μ$ΰ Ttfù ri αγάπΐω μ[γi~1μ)4σχν αιχ>η- , λίαν iyoip-Ivv. ~ιμδί πι 7iv tx όταν χα- ΤΗ TW ι'ρθον λογον η^ί^Ινο- iθον «ρο Ziratvop- τϊ cùOpi τανγζ^; ατοταλ^ί , φ^Χομί- yoî π άχατΛ χ, .τλακη isorrï; ΐχ JiLixsruv, Tttùm τυ'^ραμμαηΐ'ομ.ζ, σί κ'raçvxxTor ή^ητα'μΐιυ α'Ιτο ρί- λαι, ctrpcJnn μ^ν -wgc; ιτ^Γη^ντχ τίχοτΐψνγϊ . ♦xw4x St !^<i αμα rot τυγχχνόιTM l*«two; tc μη aitxxctrfr 101 λογισμόν a',* 3t çtptisv χαθη^μονρ; cOvJtcrxbn Αί^c. π;, tb οΐγχ^ίν x, n xaxiv atto rs au'rJ φ/ρ<?θαΓ, χ^ μίαν αρχιιό ιάσ~τγιι^οθι, tZ S/axtfjrwns, s'ér ou/payn; άτο τ« n ctxotw , x, rc àγaàov are rü xjixs xl φαύ- λβ, Jg άν^ρωκον àxô n»C*oo.', ûi Tf>-ê- χομ^υ, fltWia xtpuhni C ί'γχατνμτγννιvπ Κάπρον » πανονται. cl éi t ùttxvov, μηισατνΓ πολλοΖ ttvSfwK'jy xAo^/raiç, xj« wà Jî αμφόπ- ρα, ώi αν τύχοι, οτώτη μη5Z τω τη £γα$<ύσύντ, 0êçj α,ατ/^ίτω. οίρχίνύ γάρ, xj πλο<, xj τ» τού- TL» πατίρα χαχΛ, ixi τόν &tov αϊναφίρχπν, «ν τβ πλο χαταρχ ίγ^ΐί. àrs γάρ ' ce vwf «ρημι- s'Oiç Ααγγιλίοι; παραυτά τϊ σ«τ«ρο vïμ<5v χ^ xc^ja I'ncrï TmXsTt'.' , ότι ό $αι>χτι:ι è^ί^ρον χχλόν χαρτ« χαχΖ ττοιηται, bit μ\ύ ètèpov xxxcv xaAsC χαρτί*; ποινσαι. χΐτώ; τίνΘιον τΐ Σατπνχ , χ. χαχΛ αυτί <φ?αγμχπΐ\· λίγ^.' τβλμ^τι τοιητιίχύ χ' ιημ,iHpγov, δανμαζΐϊνμοι trip^-ntt · rgq κθί r»ruv ιφ-^χσζν αχ>τ» η μχτπιοτο. ι'α, χ'μηπν povrfyr η> Ζχ ?£) χoΛTύ·? τι πχl>ό χαπ:/3α;π Xçjcov, Magia, τι.ο γι^αιχόι νλίγον t^.αi νιό\, όξ ααμαη >ù caςxoς, nçn τη άλλη èiscr^ia; γτιααχόν γί^τί^αι. xi. ινα μη τt! πολλά 2ιά rr;êt τη iy/Γολη γράφινν, Η μηχο ^po.s i^αιρχiTM

M A jV r c n æ. u s. †

Apoftolus Jefu Cbrifti, éT *ifui mecum funt omnes Sanfli* , 6" *virgines , Marcello filio* ca- *nOimo gratia t mtjertcordta , ρΛχ* ⁊ *Deo Pa tre, b Domino Noftro Jefu Cbrilla, & dexter* lucis confervet te a prafenti jlecxlo malo, b ' a ruina ejus, b a laqueis ma- i'Sfii.*

Dilectionem quidem tuam immenfam fen tiens , vehementer gavjlus fum , fides vero, quia non fit ' juxta te, reda ratione molefte culi ; propter quod ^d emendationem generis humani « miniis fum , & fubveniens his , qui fe fedurtionibus , atque erroribus tradiderunt, htre ' feripta ad te. neceflarium duxi trantmittere ; primo quidem ad falutem anima· tux, deinde , & eorum , qui tecum funt ; 45 uti ne indilcretos animos geras , ficut fimpliciorum ' magiftri docent , dicentes malum , & bonum ab eodem lubfiftere , & -Cunum initium introducentes, neque quidquam perferutantes, vel dilcernentes * a luce tenebras, & bonum a malo , & exteriorem hominem ab interiori , ficut praediximus ; fed confundere, ac permiiccre alterum alteri non ceifant. Tu vero, o Fill, nefimtliter, ut multi hominum irrationabilitei , & fimpliciter utraque indiicreta » permilccas, neque bonitatis Deo inferas contumeliam . Initium enim , & finem , & horum patrem malorum ad '· Deum referunt , *quorum fi- nts efi maledifio proximus.* n<h. t s Non enim ** his qux dirta funt in Evangeliis Salvatoris noftri , & Domini Jefu Chrifti credunt , quia *nen pueli arbor maia honos [rufius facere, ne- que arbor bona malos [rufius Jacere.* jkjz»» , Quomodo Dominum Satanx , & malorum ejus aftuum fartorem dicere audeant , & conditorem, plurimum miror . Et atque utinam eo ufque eorum vanitas pervemilet, & non unigenitum *'* qsi de Patris finibus dejeendit* ,7··* ! '* Chnllum , Manx cuiufdam mulieris efte dicerent filium, ex fanguine, & carne, ac reliquis mulierum fpurcitiis generatum . Et, ut ne plurima per hanc epiftolam icnbam, atque m longitudinem tempoiis protraham p*- ticn-

NOTÆ ZAC AGNI.

I Han,· criftchm aim Mirctlli refponCone integram rru: Epq-lianiis in M*nich»orum IT«re:i n. 6. e» 4U0 jnrea deiumpi'mus.
a Codex Bobienln λ *ru.n.' rjur,* Ct . Sic A Fpiphintu,.
J Idem Cooex , *reitam -at'anrm* , Si.' & Epi('lla: i1'
4 Idem Co lex , *fubi^v^ent.* Eptphamux, *m-Juj* , C?
j Idem codex, *b».* *nr.rjfarium Juul.*
6 Hine pxtet reéle r. ;,:z<o t p.phanli testu emendadé Pctavium т.·.,. , nin, prim ,,· decree.
7 Codex Caùncnl.s , *Jicmtri* . Sed aliam Uûionem expi.init c .*tu Epiphaiou·
5 Male idem todex ‹ a *lucr, a trnebrii.*
9 Codex CaCnenti», ... At Bi b enC, , *Kr ;ur s.-n.eat,< hrS S-ft.-ni ,nt , nr^ur* p» *!.nir»is,* t>r«"i *reje-a.. liui-."! enimlfjc* Pr *rie:*e.t C.a i.iienG s *legi* pı··κ> *poft* r *Sn.t.u—,* t" *;>u-n.*
/03 xuteni tuPcue codi.e, ai^jc Epiphau.o hutu foaitu i.i.sD.U.imui.
10 hobienl· *Dsxunim*
it CaGnenCs nat-·, ba t, *rn* Vide tinien an te·,·iter cr.Tklan.lum t. F I Λ11
i» Codes fi.Sbie-.io» ÿjo *Pal·:. ,· bu, aij.rfi . Caiw.A'n* - f'./ sr gaie.· A» ,P "a' '"»v ,- ; ('-anio bunc toc.; ïi left ' tiuiua.

κ N N o Ch r ist i tieotûun tuam, cum mihi non adfit eloquentia naturalis, futhcit iüa dixitTc. Omnia autern cognosces, cum prrfens fuero apud tc; fi tamen faluti tue ‡ parcere, ac providere feftinas; non enim *laqxttmt altem injicit, ficut* plurimi inficientium faciunt. Intcllige qux dico, fili ' honorabilis,

VI. Hac epiftola lefla, bajulum literarum Marcellus » obfcquentiflfime fovebat hdfpitio, Archelaus vero ea qux leda funt, non libenter amplexus, velut leo conclufus dentibus ♦ mfrendedat, audorem epiftolx fibi defiderans dari; ^uetn Marcellus fuadebat quiefcerc, ièmet pollicens procuraturum prxfentiam viri. Refcribere ergo Marcellus ad ea, quae fcripta funt, ftatuit epiftolam continentem hxc.

A *riuj* [illegible], *in* [illegible] φυσιχάι *φρκσκ*, car Tante *âpntî^ivfuu xi* [illegible] vatpovnc μου c «ερôç *β-i*, «y» τη ffKWTb e-wnieieç *in qptün, iff yàf* tiw *hifiaftw, tk Si φ xoXM$y <-^fOwVtpM XWBtnV*. >0« e Af'yw, rixvoy *Τιμηί-•nn.*

MARCELLUS.

Pir n.tui, Manicis, qm fibi ?tr tpifabmB A ''P indicum, tfl, falutem.

SCriptam quidem a re epiftolam fumpfi, & Turbonem lolita mihi humanitate fufcepi, leniam vero litterarum nequaquam adverti; nili forte tu prxlens exponas nobis per verba, fingula, ♦ ficut promififti. Vale.

ΜΑ ΡΚΕΛΛΟΣ.

WW W T?i δηλβμ^, *Xaifmv*.

TH'v μ$υ t>e « ^ρβφiiσ-αv ïlπΓολiώ epotnwt-μiΐυ. τi» Js Τιφβωνα <r'cfftài^cquZiv xoni φι~ Λοφρωπηκιυ *tpliütySt* γραμμάτων τov *viv ΐ3αψ£* îyvcjv, *ώ μΐσvπ«ρα·$ώμί&«ί φράση* >iμ7> χατηλο-^αδηv txacor, ok ûτΓ^ovδιά tSs iwreXm; *tfatât.*

Hanc epiftolam lignatam tradebat Turboni referendam ad eum, a quo prius iple pertulerat, ille vero ad eum redire penitus reluftabatur, memor itineris laborum, fic rogabat alium pro fit dmgi, abnegans ultra fibi r ad eum rediturum, aut communionem cum eo aliquam fa&urum. Marcellus vero accito uno ex pueris fuis, Callifto nomine, prxeipit proficifei, qui nihil moratus, ilbco proficue.tur; fic poft triduum pervenit qd Manetem, quetn in caftello quodam · Arabioms repent, atque epiftolam tradidit; qua ille perleda, gavifus eft, a Marcello invitatum fe elle, ac line mora iter invadit. Turbonis tamen remorationem non prolperam » prxfagitus, fic quali contuito'itinere ad Marcellum perrexit. Turbo vero de Marcelli domo pronus non dilcedeb.it, nec ab Atchelai Epifcopi confabulatione ceifabat: valde enim ftudiofe uterque de Manich.ri ftudiis perquirebant, fcire cupientes, qui fit, unde, vel quid verbi ferat. At illo univerfii dilucide cnatravit, icpeteni, & exponens' de fide ejus hoc modo.

VII. '· Si fidem Manichxi difeere a meC vultis, breviter audite. Hic duos colit Deos innatos, ex lemetipfis extantes, xternos, unum uni advertentem; & alterum quidem bonum, alterum autem malum introducit. Lux um nomen imponit, & alteri tenebras. Et lucis quidem effe partem animam, qux in hominibus eft, tenebrarum autem corpus, fic qux ex mateiia eft conditio. Permixtionem autem, vel comundliomin *· hoc modo dicit efteftam, conterens ambos Deos in Jhuiufcemodi exemplum. Quemadmodum fi duo Reges fint adserlum le pugnantes, qui ab initio luerint inimici, habentes finguli luas portiones; accident autem, ut tenebrx progredientes fines iuos bellum cum luce commiiennt. Quod cum cognovifTet bonus pater tenebras ad terram luam iupervenifle, '· produxit ex le virtutem, qua· dicitur mater vitx '» qua virtute circumdedit

E/' t Îiüt S Μάv>) *ittrtv* θιλεπ μαθ£v, ταριμβ αχώ-απ *αvvτόμαχ. Ζη* δύο *afy#i(nsft* βάτ»φι*7, *aïStaç,* 0>α τ<δ cw «vηχΗμ^ov, >C W *μϋράγv^ov, τ» if irovrpoyύσηγiiτvι*, φ«5i *rjScil* c.oui *θiμ^υo*, xi *τψ iripp σχόη*, χ^ τβ *μδ$φ&-* Tcç Rvotr *μιpoi* rw *ΟΛ*, τβ éi ‹Γα0-τβ τo oτ«μα, qjq' τò τηi vλη ?χμτβρ^»)μoτ. μ/ζη* 5t, η rot *cùyxpxtnv* " TèmAtyt-tytyorcia/ rwKo-«wov, ατi^χαζωv τβ< *iùo r<fit τv vαραδύγματι· χαθάπιρ* itio βατζλΗ αvτ/μα^oμ^υo/ rpdi aWt>)AeÇ, ovη απαρχή ï'χθ^oζ, *τiα^μiρ®·* i'κάτβ ni *t^fÿ,* ι'χovτΦ-. *χχτύ St σ^Λiτη τύ* σχoτo (ηλθov ‹'* ó&ωv αΰτϋ /(Βριχπμα'χηβ'αητω φωτi ' yvorrn if* DTq: 't ιθov Παηφα τò o-χoτ©" C* τη *yri αΐηϋ ιπιδ^τ.μηχό*, *ύζ*, αvτi δύvαμηι, λi· *yofjfylw Mr.Kfoc τη ζαη*, αυτχϋ «ρo/3ι/3λ»i-χoόατ τov oy-wm άvθρωπov, τά τoάη Γo χΗα

&rt

NOTÆ ZACAGNI.

1 Ca'inenlu -j·'·· Mcli. r xli* Iril' > Bob enGj codki«, ut pitet ex Fpiphtnio.
» OJcx Bubieni'-, H .e.-rj»'· I I i'u<>, piud verbum boo babet Epipbaniu».
3 Godet RobiC!- ‹ I ‹›'·[illegible]
4 (jdex BibwjM /t
6 (. .Hc/ B k/ei.ii," S.-.\r Λ, y,,··,. i/. I'A/,. *trfMat T»r-* F I ,p.-inu:* paruct te^n, *h :: f," ryi:i..,TT.* . Fu.‹
- C.kcx Sober. | › *-td* [illegible] *ffi-* «[illegible], u*.' .-»»» *er*
5 Cirtetturn hv. stans Fuv.uin "ιι.η,ιη iiruiu tuiifc su medio Per urum, > ivic!.'·;-:*<»[illegible]« . a.c Epiphanius ia y Co.trur H.b en.-.. I
I J [illegible]cquebiu ui.j'.:'· ιό <»p › i. \erbai'.rr. gri.e retul i Eptphamu» num. 15.
u Hinc puer upud iipipharuum).·£› Jrbe.t ,»»,·.▸ >.»;.· mm prius eri;', *rtdrir.*
· I C.-dex Rub-eniK, / I *Ji.xi.* e, i..r «r.· C.j r.,r.t;з, *l·reduter.i*, *'‹1 t']r* . Sed legendam eft ex Epipbai.,·. m . mei. !.n un >.ft.
i; Gvc.x Bob.vn!;», &"·' *eircnidreiet.* C^:incnu5) *i,rtuit*. Sed esBobicnt, & Epiphanie emendavi, 9^·*

* N il il «"W*» » *$ "^·· w' A

CU?„. 1 wvw (Wurd^oy, «ηοπiΧλ π»λ<μ*, χΜπλ^Ηΐ xdn», ÿ πολτμχπβ» τ> <χ·τ«ζ ε' Si τϊ «πότη βμγ»η dyrmXs/dSwK «»η5, ïφβγ·ν s'xvwviBvrA/acafoI, Irvmç

fan xdsw - ·Η»τκ «ytyaw ûrè τϊ <τχό- τκ , U *ui* iWweOf ο' Π«τηρ, d- πiΓκλο frip«y Ιώτβμητ ηρροβληθ««αν ©τ' «uτi, λι^ορ4»2αι ζΛ rhtvputf «i μη χβηλθiiv *StStt*- ne« *αάτω* It|/«y, X, dynwyccr *ix τϊ «πότη , πά*- \μ «y ό Ιβραίτο «όθροηΓΚ χπηχόμ^ιβ , *ixnfSûir*- «Cf. Γχτοη «y χ*τiλΗψ< xdno την W τούτο Macyr^ouw f«y *ewaorrncme-tv* α&λnλο*ί* , *St*- Jiie'ertî tcwrofi ·i α«π>*<ήόη* «νθοόπ .

νκιλίγκ. τόπ *ζϋν Ώνϋμα ixritff* τον χβα-μον, αοτ· φορiΛ» iripti Çwi *ίvvχμ^* ₂ χαηλθον *ctvvt*- *νιγχι ηύ*▪ ⟶, U trfptfcxrcv C* ΐ'Ψ ήβί*ιμ«ττ, • isr/y *σϋμα* »j β-φαΓρα. Τon πόλζν τo {Jy Πκυμα txrirf του φακίφα , λ «·< τη ψuχϊi λ«<- ▪ψανα , iÇ ©wuc âro/qrt το' Λρ/ωμα χυχλiû<τα/. πόλζν *ϊχτιη* την *γην εi* win ο'xnâ. ό ϋ£2'μ»φ«ρ· xakl·) βατάζ«, Ζτόν *χϋμη* βαταζων, *"ξiμ^*, «Ç «i-κμου *αίτιο γΐντπιι -χαρά* τόν aJewp^iioy «wpo'y. τβûτΜ clfiaΤoyT/oy αυτοί «τ&κλο ©ατ^αθό Πα- τήρ *tx* χόλτων βi την χαρέ/αν *τη γη..* ⟶£ w'ç τη Tui/rrç xotututu *μιρη* , ότοχαΰτîi τηΫ ------ !– <r«y * *('Ιπτιμΐαν* iw. iÇoracKrçay *σ»<τμο γΟΛητυι*, *η^ίμΗ χάμν&>* η a'rnfrpw w'ç τον *tnpw ωμόν*, τοπ *!0ί*>t/> ιζ χ όλη *άφ tauri;* tχτ/« τυ φυτό, x, <ru- λω^iAîv ότό τινων Α'ρ^oyruv (χαλiτi πόντο του φ Α'ρχόπν» ·ρ©τιη» , £ i'λαβο α'απ'αυήϋ drat *μiβσ ivvχμη*, xan<rx<L'a<rf τον , τον χατό την Zif'av τ©u «ρωτ© ανθρωπκ tatUro,

tinrt rny \|a ^xv c * αυτω. *l aurn* rsr *τη συγ- χράπν* » ΰχόθio-i .

Ο*π it pice ο' Πχτηρ ο' ζ(?ν θλιβομ/νχν τiώ ψυ^ην c# τώ *Γ&ματι,* iὐστλα^νο ων >4 **λiη- μ*ν, ιχιμψi *τiv* Τ'ιο'/ d; ib τoν *ηγχτνημινον* tk *(η/τηρiβν τη* ▪ '*/·* τiΦτiιυ τόν πρό- *Φ«ην,* Η»} t!u' ts ii'μοφόρ» , «ΤiΠiλΟ* *χυήν* . xi ιλθών ό Τ'/ό *μiτiτγτμαiτκτiv fwnv fi;* dv- fipcvtix wioς, *Vy iφαίνιτη* τ©? *άν^ρύποι;* di *iv*-

primum hominem, que font quinque elementa · ideft, Ventes, Lux, Aqua, Ignis, & Materia, quibus indutus, tanquam ad parandum belli, descendit deorfum pugnare adverfum tenebras. At vero tenebrarum Principes, repugnantes ei, comederunt de armaturacpis, quod eft anima . Tunc ibi vehementer afflictus eft deorfum 1 primus parens homo a tenebris, & nifi orantem eum exaudiffet pater, & mififlet alteram virtutem , quae procéderai ex fe, qu« dicitur Spiritus vivens , & defcendens porrexiflet ci dexteram, & eduxiflet eum de tenebris, olim primus homo detentus periclitaretur. Ex eo ergo animam deorfum ♦reliquit, & propterea Manichaei , B cum fibi invicem occurrunt, dant fibi dexteras hujus figni gratia , tanquam ex tenebris liberati ; in tenebris enim *t* omnes hserefes efle dicunt. Tunc'vivens fpiritus creavit mundum, & indutus alias tres virtutes defcendens eduxit ♦ Principes , & crucifixit «os in firmamento, quod eft eius corpus fphrra ; & rurfum ipfe vivens Spiritus creavit luminaria, que iunt 1 rdiquie anime , & fecit ca · firmamentum circumire, & iterum creavit terram, » & funt ΟΛΟ. Eft autem Omophorus deorfum , ideft qui eam portat in humeris, & cum laboraverit portans, intreniilcit & haec eft cauta terra: motus praeter conftitutum tempus^ Hac de caufa C filium fuum mifit benignus pater '· de finibus fuis in cor terne , & in interiores ejus partes 11 quo illum, ut par erat, coerceret; quotiens enim efficitur terrx motus , freinante eo ex labore , vel de humero in humerum transferente pondus efficitur . Tunc ergo & ipfa materia creavit ex fe plantas vel germina, quae cum 11 furatae eflent a quibufdam Principibus, convocavit omnes Principes primarios , & funipfit ab eis fingulas virtutes, & fecit hominem hunc fecundum fpe.ciem primi hominis illius, '› dejunxit animam in eo.

VIII. Cum autem vidiffet Pater vivens affligi animam in corpore , ·* quia eft mi- D ferator & mifericors, mifit Filium fuum dilcâum ad falutem animse; hac enim caufa, & propter omophorum mifit eum . Et veniens filius , transformavit fe in Ipecirm hominis; '4 & apparebat quidem hominibus ut homo, cum non effet horno, & homines puta*

a N N ó CH*', STI 1

Î

<5

NOTÆ ZACAGNI–

t Codex BobienCi , *rjl* ʌ·«»ʌ , , C? *mria.* Sed Epipbaniui leijit▪ *vtnmt* , *htx* , *tjue* , */fit* , Cf OTazzr'4 › ut »a Codice CaûnenG , qui veram exhibet hu;ui loci Icâioaetu .

» Epiphaniui lejit, *AÀ* *ktlii* .

3 Codex Bobieoiii, continente Epiphaaio, *prfmur hw.*

4 Codex Bobienfia., *rr.'i^u/r.* M*|a leâio, ut patet ex Epiphanie.

5 Codex Bobienfia, *tmnir h^rfii rflr J^itur.* Sed hanc U&ionem rejicit Epiphaniui.

6 H«c eft hujua loci vera leâio, Epiphanie probata. Quini erim ex codice Bobienfi V'alefiui exprimit , corruptam ede nemo non videt; fie enim fie habet, *rJvxit Prirt.iprs Jtrt»* , *tiltnr* Vw , ŷu »/ »*β Ce*· In graco Eplphanii eft , £r *ftah'ivit in firmnmrntt* , ywea eà *ipfer»·* *cerfur fprsrn* . Sed v de eundem Epiphanium cap. 4*·

7 Ita & Epiphaniua. Male *pud Valefium, *nrtims.* Vide eundem Epiphanium ibidem cap. 49.

S Et hic male codex Bobienfis, *·η firmnmtnti circnirt,* ut patet ex Eptphaaio .

9 Epiphaniua habet «> ·/» «a*. *Crttvtt ttrrnm O/ttpliti* · *OmepKrni nuirrn* , hoc eil, bajulus, *ir"-t Çofinit.* Sed latinua nofter interprea kgit, a>; /»", vel *tir-'* d» -

10 Codex Bobienfia, *m ttr ι·ηΛ.* Sic legit & Epiphaniua.

11 Idem codex, yead *illume* et parera; , *cttritrit* . Prava leâio . H.'nc autem patet J'cravium -;ud Epi^hanium pro *tri»vuiar* reâe etuendafie rr iSiju.'a».

H Codex Cafinenfia , *furets ·§·*>, ctevunvit.* Noa Bobienfem codicem , fic Ep phtniu ,◦ fccuti funiu,.

ɜ J Male codex Bobienfia, ▼ *mit nnimnm m rt.* Quatn leâionet» non fiequiiur E;;; ▪-.iiua. iubdi turque apud eundem, Et *ktt* *ctmmixtienii rttio.* Qu« vetba de tuo fotrafle addidit Ep.r·l atrits.

14 Codex Bobienfia, *fui tft.*

ij Ita codex Bobienfia, & Epiphaniua. Cafinenfia non habet *Ji^ilu-n.*

16 Utcrque codex, *tî partiat,* Jcd noa Epiphanii Içâioocni piouinr.u».

"λ 14 v TT » putaverunt eum natum efle. Cum ergo A CHKiSTI verriflec > machinam quandam · concinnavit xi bluion uiimmiro ; «M , mm Λ·- tuit, h.beolem duodwun urceo. · qux rota per hanc fphzram vertitur, haunens animas moriendam , quaïque luminare majus, ideft, fol radiis fuis « adimens purgat, & Lune tradit, fle ita adimpletur tuna- » difcus, qui a nobis ita appellatur . Naves exiim vel translatorias cymbas efle dicit duo ifta luminaria, & cum repleta fuerit luna , transfretare animas ad fubfolinam partem, &. ita 4 apocrufim, detrimentum , patitur , cum onere fuerit relevata: & f iterum repleri cymbam; & rurfus exonerari, dum haujpntur per urceos anime, ufqucquo partem B fuam propriam liberet * animarum. Defubflantia autem boni Patris omnem animam , atque omne animal, quod movetur, partem trahere confirmat . Cum igitur luna onus, quod gerit, animarum, feculis tradiderit Patris , permanent » illae in columna glorias , quod vocatur ·· Vir periedus . Hic autem Vir eft columna lucis: repleta eft enim mundarum animarum, & hsec eft caufa falutis animarum; mortis vero caufa hominibus eft ifta. Virgo quadam decora & exornata, elegans valde, furto appetit Principes, qui funt in firmamento a vivente fpiritu eduâi, & crucifixi , qua cum apparuerit, maribus femina decora apparet ; feminis vero adoieicen- C tem fpeciofttm , & concupifcibdem demonflrat. Sed Principes quidem, cum eam viderint exornatam, *· amore ejus in libidinem moventur ; & quia eam apprehendere non poflunt, vehementer infligantur, amoris incendiis excitati ; rapti funt enim ·' libidinis calore : cum enim curi entibus poft eam anxii effeffi fuiflent , Virgo lubito nufquam comparuit . Tunc Princeps ille magnus producit nebulas ex femetipfo, uti obliniret in ira fua omnem mundum, qui cum tribulatus fuerit plurimum, ficut homo fitdat poft laborem, ita & hic Princeps ·' fudat ex tribulatione tua, cujus ludor pluviæ funi · Sed & meffis Princeps , fi deceptus fuerit a Virgine ·» effundit peflem fuper terram , itaut morte afficiat homines ; corpus enim hoc mundus vocatur, ad fimilitudinem

A fywro? , μη «Si ἀνθρι& , ei ἱνα fwret ὠτήλχμ- * no fay* àunv ιλθών Sv wüμu rlu, S^LMpyivtv rji lUvJr, um την vwtvrénm ιχνταο &£sta rre ὑπὸ τv «-φα/jMK «·Ç'ffa/iZwj, Αΐμάίτνι fJJ ·3τητχ·v- Tw -nk 4x/y«s- >$ retint? · μίγοκ φ*»τ>|ρ mF? αχτZσι λα/Mv , χαθαρ/ζκ, »yM μτηύϋαη ri βιληνη, 'à aruc »ληροόη« ris σιληfη? d Xirxti, β iraf ifiïv vfertryep&ep&eç. »λο7α ^αρ, inr πορ0μ»α »να/ λ^M τ< Θα çtxipatç. 4nt «αν 7«μιβ·θi Ả «Γιληνη, μίταχορθμ^H tii απηλ^την, κπχ ανώφM-ιv mrânar , τί ^μ» ίλχφρυν·- pίνη. Sn> πληροZ τ» χβρβμαον, παλιν λ *·- B γυμβ ΑZP* ά τi *X»v τίί ψυχς, τίς γηρ τϊ α'^αθ? Iια^ο βτ/αί xitroy ττiν χ/ν«μ^υον ζίκν μιτi^ηι Ktyn . τη ?ν στλήνη» μττiώ/ioi'ιτη τiν γίμβν ψτχων reti Αιύιη τί Παξ"ο , Tapopisvtarrv iv τύ ιίίλρ τη ιΰξη , χχλ&ηιι α'ηρ ό τiλHK. if aVp «π τύλο tri ψ«τi , «π «η γΐμ^< ije χα- $<χυζΐμiν<ύν. turnt «rrv η «irfa, δΐ η? ai xjzt*- %at σύζο^-ηι , η ἱt τβ α'·oθαν«ν ηύ ά»θρ«- rtiç tri πάλ/v aSm · TittpStvos τι vpetiat χίχοσ- μημπη, χζθανη πάνυ συλαν i'τ/χπρM τii αρ^ον- τη , τ» tv t J ïρiΐiμχτι ὐno τi ζωντν ΠρΛ- C μΛ-η «voεχθi'vτηi χ, πωμύδivττ. , φα/voμινη & τvZ αρμοi θηλπα tûuoptpo? , η7ί ât θηλ^οαi vraw'a? dQw^ri? Απθρμητi , iÇ et A ρχον- Tϊ o'τότaν 'iaxny αι/την χίχα^Αωτ/τμόη» , o/'γpàv- nt TtS φ/λI^M, μά $uv<χμθμοι cturw χατπλα- β£v, ii<v« φλΐγ^ιττί» τύ ιρωτιχν πόθ^ι ην viv cJÇapTiadtvTfç. οτπν Zν ^'iχόντυν du^é, η παρ~ fiiO? αφανή γίvτ,ται , τiπ ό Np^ύ,' ό μ&γ& <B*>oβά>λM 7W vίψιλα; ὐξ αυ'ηi , όπω σχoτιστι 4^? ΛϋTi^ w Xi'σμβv · «Ç txJ ζ)λιβη ira ti , χαΰάπιρ άιθρ^ττο ιξρων ocroxiirÀTtu . St tSpùç cu'no triy ή 0ρο>η 4 oμ» μo' αργμν iàv σιληθη ι!το' τη τταρθi'vβ , χα- ^oιμά> ιφ' iλη τη γχί , όπω θαταπΐ- τ» ἀνβρώπν . τi ycip σῶμα t bτv χασμε χα~ λύπυ <ρ*ο w μiγαν χάτμo'.'. et άνθρωποι τχvτi

NOTÆ. ZACAGNI.

» Codi. χ Rc.'icnfu, probante Epiphanio , puiabunt eunt nutum effe . CaunenG» male, ttaiutum ftff.
τ Codex V^j'b'ttr.'. ii^onf/nnu.utn. Epiphanius habet, Frn.Vflr »f>*" ijue^Jum uJ animarum fulutem tnulitut e'r mat u fpbura eeuuerfu mertuerum animai furjum tuebit .
j Codex Robienii. , /Wrf v. hunc fpbsrum bt viventium. Mata lEflio , nt ex Epiphanie apparat .
4 Eqriphanius. arment ,
5 Codex Bob.cr fis, d f<w;u< , peflinu leûio.
In codtee c.ilirenu , , fsribi ur ·, fed no» locum reftituimu» er codke Bobienfi , in que Xper'v/'x jeeTe legitur . I.cet m al..s hic depravatiffiim:, enfla: . A auteur Alexandro Aphrodilicnii , & Tralliano ditiiur laccie luna, cum decref.it, feu fenclc.r , ut notum efl.
7 Epiphanias - », c: «r« rrp.r./.
g Idem Epiphanius. un/mu , fed ex hujus antiqui Interpreti» verGone debet emendari.
9 Leçenduro '··,*' f" , anime ex Eniphanlo, licet titerque codex habeat illj.
10 E;»phan.us haber, u,r ff,t, ;iu, , unJe clbgutur latinuni hujus opem exemplar e g.-xco erprefliim effe , & male interpretem le?>He, -,·Γ, ; to «-j , icitendutu autem etfc , ^er perfect.· . Aer tutem bt< t!:. ut Jrecs cuui latinia α nvemant , Λ alitui, mdc fcnfua eruatur.
11 Melior in lejuent- Fpiphaini Jeflie , ,1Uf latine lenit Amerlj atbe tuuntur , eumfue tum afu/t.I neuueunt , ef.ru men-t"' u.ir , pru .ints-e, Cf tupjb.tjie mirum in mjpum ettartiriiunl . /titur , uceurrtnni-it , tirpt je ex iH.nti· : ajpeSlu fubdu-.en I , tun,
ii Male codex Bob.enfi,, Λη.,,ι, (aierrtn l ,u– n.u efe.
IJ Item code», " ea tr;t,ulatitt,e. leelm,
14 E.Piphamu» habet ex verGone Petavu , Sir O fr.terfi a.'r,,, Mr/.,, ufj-ellatui , fi Vlr^nii illecchru upju '· 'iP'β''" <n mun'i/'i 'r-'im butneit.bui immitilt . In textu lainen graco, MeJjo , tfl , nun , MriJ'or led forraife legendumi»4..eju,.
>5 Codex CaGrcnhs, efunji, Bobtenfu, ,/ι,,Λι Sed r.os ex feqq. Λ ex Epiphanio , pejiem tubflnunnua. bex.l- au.em fu,t v{;(,, h,,no iot u ob filuihtuuinttn vc , fefit. in hunc cnoicm incidere.

'Γν no τβηκ 'ywr, x*n> βνώ&ήτκ vüi «W, A
Α<«Ατι CHMISTI · , iri tîç refera, λπ «pyn-
fu x»'wth» nfc ρίζν iJS «ntv
ikiawr» «l , «« ipxmu λοιμό
>$ «x^dvwérxarni. ion Si th «vu
τη ρίζ* »·»· γίγητνί n .
jè ίπχύνδ* , ^υγχπχμΐη fty jw ίΐ'μφίρ ,
curm d atria ni/

E'pù Si ùf£» 3 t*w» μ/ταγγ/ζίπν ή ψ>
χη «ç «in» βηίματν. «pûiw χαθα^ίζπΗ/ μιχρο*
n «τ' «ô h k Λ» μτηιγγίζίτκι eif χυνο , i «cχ«-
μιiλ« , a «Ç ήφ* ζύί <τύμα. rdv it » Ίηφα»Λ.χι>ία
ψ/χιî, «f χiλiφN» ανμχ μτπιφίρΓΠϋ, ιàν Si θi-
eiowe ivptSj, τη Si 'ξ' B
TC ·ρόμ«τα nu>m , >W» tww«φροντχτii , οτθυ-
μηακ9 λαγιτμό ' at Si θι^βZ,
swxawrt iwç Α'ρχκιπ ntç «ασπi αχοτν;,
«η iφβ^ov ta TW Ta «JW» ««v©τλ/αi·
jio «vayxti auris μΕταγγκδΪΗαu «i χ©ρητ* » ws
φατνλ/α, η «s xt»W, » w re^cv, i mc λ«χ«-
?α, <v« θιοθύσι, xJxetrweT .>Ç sîrrç »«A/v û &ih
àpw9 «vχvχη àun» 3p«Ôüv«t, «ρ-ην^όμηM.
c! τι φ·v*(Γ« ©pv/ûrev, tcau tt τι φ»~
μνν, »ζ «νη μZ irai- ιι τι *βληι t?t
trXamoi C» rar^i τό χάτμ^ι, x. fcxv iξZλθη tx τνû
σχηχώματκ αόηυ, «varyxu «uw rç τπvv» trüμa
^UTtxj^/fMnvau, wct TTitrieTbVTU aurvr -ratTfireu
ü ματό Taunt «ηλθόν «un·/ w χολαστν «Zwrpv.
tù Si ηίμβη vim «νη Α'ρχόηνν, xj τχ
νλκ, drayxfi th φοτ<£οντη τφσ·/αν SiiX&iv χολ-
λα σ-«ματα, ιω «v i l'xêit).
ci Si τι oîM$oμ£ itujTiS eida*, Sia<raxap«)(^>i<Tt-
THt de ni iλχ σνματν.. h τι λέίται cis n uSup,
rijv rcurre vLt/ÇW '* necti, ιζ fiτι i SiSttri ηΓ
«χλίχηZi aùnu Α<τίβαβοι9 χολ«i&>iβ·π« ee tus j^-
yrxç, μτηνσ-ωμα-ητΐν fis χαη^μΐνν* <τνματα9
•«c b £σιβί·'ια 'Ιη^α, , >Ç irai ran, sî τι χάλ-
ληтβv et βμύμχστ, η7 iχλτχvv «ροτφί'ρiMΓi·
όταν μιλλωαπιν iidict* αίρην, «poirdt^evnrr «jwv-
ην, ana λιγνη προ W «pny, an «' tyv i^t-
prae, in ήλiαβ, an ί$λιψχ «.an « χλ//3α-
voy ιβαλβv αM« «>λο$ firornai tootu , >Ç fytyxl

magni hujus mundi, >& omnes homines, qui funtdeorfum, radices habent furfum colligatas. Cum ergo deceptus fuerit a Virgine * tunc incipit excidere radices hominum, & cum excii» fuerint radices eorum, efficitur pcftilcntia & ita moriuntur * Quod fi fuperiores partes radicum validius concufTerit, nt terrae motus , & infequitur Omophon concuibo , & hcc eft mortis occafio. Λ X N O CHMiSTI *n

IX. Dicam autem vobis , quomodo , fit anime in alia quoque corpora * transfunduntur; In hoc primo purgatur aliquid ex ea îiarum ; deinde, transfunditur in canem, aut n camelum, aut in alterius animalis corpus. Quod ii ' homicidium commifit anima , in Elephantiacorum corpora transfunditur ; quod fi meffem fecuit, in mutos. Nomina autem anima: funt ifta, * Mens, SenfusPrudentia, Intelleftus, Cogitatio . Meftbres autem qui meffem metunt, conferuntur Principibus. > qui ex materia orti in tenebris funt , ex quo manducaverunt de primi hominis armatura, propter quod neceffe eft cos transfundi in tcenum aut in · fafeplum aut in hordeum , aut in olera , ut & ipfi deferentur, & demetantur : & qui manducant panem , * ncceffe eft ut & ipfi manducentur panem cflrdi . Qui occiderit pullum , ipfe pullus erit ; qui murem , mus etiam ipfe erit. Si quis vero eft dives in hoc mundo cum cxicrtt <jc corpore fuo, neccffe efi cum in corpus pauperis injici, itaut ambulet, & mendicet, & poft hsec eat m pernas «ternas . Cum ergo corpus hoc Principum fit, & materi», ncccftc eft eum, qui plantaverit perfeam, tranfire per multa corpora , ufquequo ·· perfea illa , quam plantaverat , concidat. Qtii autem aedificaverit fibidomum difpcrgetur per omnia corpora. Si quis laverit fc in aqua, animam fuam ·> vulnerat , & qui non preftiterit elcâis ejus '♦ alimenta, poenis fubdetur gehennae, & transformatur in catechumenorum corpora , ufquequo faciat mifericordias multas : & propterea fi quid optimum eft tn efeis, "offerunt cieais & cum voluerint manducare paprae, o€m, orantnnmo ifta dicentes ad panem neque ego te meflui, e molui, neque ** tribu lavi,

NOTA-. XACAGN 1.

» Epiphaniu· t>ab«K » Et ttnitft raJttti ititet Itf't ?»·· fuptrltriitt etettitt
s Codas Bobienfii » >■»/ .«'» leti^tt
J Apud Epiphanium legitur, fttijijeptr>ttr< fertt' pre (titre ft.tlleMttty ttrtntniu fit , etytte ttttftytlitut Otttpitra qui^r't itèmtl cettttfit.
4 Codex Bobienfij , trttufereettr. «u!i laâio Epiphiniui habet, yntmtJt te^ttt ie ytttçtt CttftTt Irttifetitfttr. Primi t> Çfe.
j. Codex Bob.'cnù,, itmiaJiem etitttfit , teittt .t tl,pi.»tttrett etrptrt . Tn CaGnenü feribitut, /» tltftttit ttrtte ttrptrt» quod procul dubio, tltfittuititttnt, !.»gj débet. Epiphaijlu* tamen habet , a,x»e*. , ifltpitnuu . jnotum o.ihi animal .
f Peiaviu» melius vertit apud Epiphanium . Mtnr , natte , . nteUigrntta y teyittUe y rnUtelnette
y Cedex Bobieoiit, fût et netifte iertl, typographorutn, ut videtur* errore. Apud Epiphanium legito: , qui ai intt/e in teneirrr jiet,
5 Codex Robienfis male, ftfrlït.it.
9 Codex Bobiealis , »«/j> ηβ, & i;fum mantiuctti pentm QttJfi ecciittit palliem, if ,pfe μΐiη. frit flu/t vere efi tiiier. Sed EpiphloiuS cum CaCnenii codice convenit . Male autem >n margine emendavit Valeiiu» , vere ef étver.
t'y CoA Bobienlït, ut emiu'rt , mtaént·. .
il Male in Calinenii codice legebatur, f.·· i tfi illtm . Porro vifue Petavius vertit , pt'fiit trier. Vide Epi , hanium num. 9.
ai Codex Bobienfis, Dr/p/rg/ivr . Epiphan.us habet» ut Codex Cafinen'ij
ij In graco Fpipban.i eft -r*»- , frigere tefirin^; , (en^^tt . Latino* tat'ien inxerpre* lej.fta videtur vz»w
<4 Apud Epiphanium feribitur, /.«.jS-» , tuettiem.
15 Epipbanlus, per muhet ieireiieiui priât .r^enjet.
16 Codex Bobie&ûi, Oferum eiluJ illi. e'-elü,. CaCnenGs, efer-e e'.h.d .·Λ.7/> . Sed ex Epiphanie legendum, ut edidimus.
17 in greet) EpiphanÎl e'SXi^», fuirai, co ieufu, quo fasiusm fubi»c-re d.cltuui.

Ch r ist i cig, & detulit te mihi , ego innocenter te *W· · manduco. Et tum intra ianetipfnmhxcdixerit ‘rrfpondet ad eum, nui ei detulit, oravi pro te, & ille diicedit ita. Sicut ergo dixi vobis paulo ante, 6 quis mdïuerit, demetetur, ita flt fi quis frumentum in molam miferir, etiam ipfe mittetur in molam , aut li quis confperferit confpcrgetur, ·› aut fi panem coxerit, excoquetur; & proter hoc illieitum eft apud eos opus facere. Et iterum dicunt efle 4 alios quofdam, prxter hunc quem videmus, mundos quibus hujus mundi luminalia, cum hic occiderint, oboriuntur. » Et illi dicunt, fi quis ambulat in terra , lardit terram, & * qui movet manum, lardit aerem, Juin aer anima eft hominum, & animalium, t volatilium, & pifeium, & ’ repentium, & fiquid eft m hoc mundo : dixi enim vobis quia · corpus hoc non eft Dei, fed materiæ eft tenebrarum, & ideo necefle eft illud obfeurari.

X. Paradilus autem , * qui vocatur Mundus, & arbores, qux in ipfo funt, concupiicentia: funt , & cætere fedu&iones corrumpentes ‘e cogitationes hominum . Illa autem arbor, qux eft in paradifo, ex qta agnofeitur bonum, ipfe eft Jefus , & ” fcientia illtus , qux eft in mundo; quam qui accepbjit , diIcerint bonum a malo. Mundus autem, ncc ipfe eft Dei, fed 11 ex parte materi* plafmatus , & ideo omnia exterminantur. Quod autem furari funt Principes a primo homine , ipfum eft , quod adimplet lunam , quod quotidie purgatur *a* mundor ’› & fi exierit anima, qux non cognoverit veritatem , traditur Dxmonibus , ut eam doutent in gehenna ignis , & poftea quam ·* conefta fuerit , transfunditur in alia corpora ut dometur, & ita injicitur in illum magnum ignem ufque ad confummationcm . De Prophetis autem, qui 11 apud vos funt, hxc dicit , fpiritus eue impietatis , live iniquitatis tenebrarum illarum, qux ab initio ·* afeenderunt , a quibus decepti , non funt locuti in veritate ; excxcavit enim Princeps ille mentes ipforum ; & fi quis fequitur verba ipforum, morietur in fxcûla, devinâus in-

n£ru, λiv h tiJ *ΛΛΓττχμμίνy*, «iυξχμ» *υτίp* <τοϊ,cH * τt £ Btvf *άφιτβπνι* jxhw. *ùs* tfuv «pd βλ/^a, *HTK* *dt&ahirrnu. Snx ten* de *μηγανηv βiηv* βληθηστπ ξαντό , ἰ φυ*ράτα φυραδήτηv, η* ·ττη<τα£ *àpnr orrv&iiortm*. xj Jid τiτ» *àxtipnnu άvπĭ *ρyov minorai.* 1$ *πάλη* fftrry *tripot κότμοι* *w φατήρωvàuvenfuv* dro T*m *τi χίσμv*, όξ *uv* dvanWutn. xj «5 *τι itttprocni γ*μ*i* , βλα>τ« *τv yηv.* ό' xfvdr τòv *χπρ«, βλάττH τov dtp».* sirwJn *ό' àνp* 4*r^n art Λ) *οαθρύΐΜ*, »q τ£î ?ω«τ, ήû rtrHvwv xj *iγθύνη, £* rprrrip. xî « *τι ce χόσμμ* B/i/yw, *toaov ύμ7v. oτι τo σ£μα* tbî» Λ *tri τvv* O10£} *Tfr ζ^η irt, cnint iri* , W 5«.

Fliti Ji *ri riatpaSéw», 9* o« *χχλüτηι χίχτμo . tri St τό* φι/rù τη *0,v Α^τύ·, iτιθvμίχ,* xJ àtWiar *dnetrut*, *^iaφθi^pϋσ-αι* raç *ΤΛγινμν* ÎJ3 *ùfipdnwv tXHiow.* τò J» cv riixpaJUdO φκηv, όζ a *γvoó-£«σι* τò χαλoϊ, αΥτό fr/y ó Γη<τii ** ή ywmc α'οτ«, η *tv* TjJ *χόα-μν. β it λ«μ/Χχvων, Staxpivu τ»* χχλòν, ιζ τ» *τoνηρov.* · *fjfyj τï* χάτμκ, a'J' *βiνη tri* τi Θiϊ, *άλλ' η diro μίρv* rifc υλιι; i'τλαo^η, £ irai τ«η παϊ.κ «φ«H'ζ(7η/. *o Si* i'συλ>)σ«ρ *ot Α'ρ^oνη άπo* τ« woitb *βiνθρώτ», αvτi tri η* y»~ *μiζa>* τη» rsÀiiw, τό *ΧΑ^αί/ζόμινov χχ^ημιμvov tino* τβ xo<ruB ›i i<ν ό'ξiλθ'i » j MI· *y***™ τηv* αληθH», TOfotJiJont/ τv?i *^χ'ιμoσα , oχιά $<χμασ·v<πv αvτήν* dr *τα7 γιήvχι ïïv τvρό* , xj *am* tUu *παiϊΑσιv μττχιγγiζiτηι (ό σύμχτα, ιvα ζχμαιόρ* , \94 'o*ru *ficfàtrai* Uç τό *μîya irùp, άχρι τii σvvτiλέïa* . ft ’* *tap ύμ7v* Προφητών, Jtuc *λιy*. Πvτvμα ^vat drtβ&ia , rm ανoμία ηv αχότv , iov* dr' *αρyή* D«'^-3ovtx . yj *iwn χλαivη* «ht *fλaληтóv. ιτvφλατη yαp atfty o Αρχvν* tüo *ïιάvoιαv. ιζ ii τι* ««Λβ^η *η7 λoyoι àurfi* , α'τη-

NOTÆ. ZACAGNI.

1 *Cafinenfis, mandata* * *Cf* /Ji.-, Sed do» Bobienfii codicil, & Epiphanii Jefliooem expreffimu».

* Codex Bobieufii, *li4p.'ndrt ad illum ·. <i»i arrutit fari* pra *tf. Si rntfuerit , drmriflifr Cft.* EpiphaniUa habet ; *TTith Catr.bumrnr : cran pro tr , Cf na <>!· difhdh . Nam /inh ιμ* p*“/« ·*/·*τΛ , *drmttrmr.* Sed tnelior latici interpretii leftio.

j Cod. Bubienfii, *ha* <tf ff <mh *fvv*-*

« Idem co lex, *Allot prairr bum , qutm vidrmu, mundum.*

5 Codex Bobienfis, Cf *ibi dicunt.*

0 Idem Codex , *hunt manum .*

7 Idem Codex, *rrpiautrum . £t ft fuod.*

S Codex Bobienfis, *Crrpuj b*‘ *fn illud nrcrijr fit ebftvr* . Sed mutilum hunc locum effe patat ex Eoipba-ε:>o , qui <.uin Cïïïn. cod. concordat Nifi quod habet Epiph. , *frd malfia rt ipjumçur ifrpur alfiurhar aft.*

9 Hinc patet apud Epiphanium legi debere , *ii* «·λ««·< ῖισ^>(. non autem, ·

10 Codex Bobienfit, *tf^iiatifnfm.* Epiphamuc habet. *Canaliftft btminum IUfum. Arbf aairm.* Sed ηκῖiφτ ci.ietur lat.ni interpretis lectio.

11 Codex Bobienfii, iSt ji//etZa *fiut.* Epiphaniua, >»·<'»‹(*tcin/tit , vel* etiam › *fiifttlA* . Hinc autem patet I·· feuduni efle apud eundem, x, · >»·<<(*dun* , r/e/iue reja/Ma.

ii Ita apu.i Epiphanium, & in codice Bobianfi. At Cafineufi», *f* matrria.*

13 Coder Bobicnfij, *& ji tiirru , animamtiut etf tt^novfrit vfim, tradatur.* SeJ Codicir Cafinenfil leftionem tnn.at Epiphaniui.

14 Codex Bobienfis, *tfrrpta fufit tramfunditur.* Cafinenfis, *frrfpta farrii , tramfauditur .* NβI tamen *ferr·. .t. fi.mi* edidimus ex Epiphanio.

1$ H.nc patet apud Epiphanium pro «/.««› non effe legendum ·›<"' ut Petariui In margine emendandum effe m ; uit , nam hac Tuibo videtur narratFe antequam herefim depofuiffit. Vide pag. ieq· n. S.

16 Codex Bobicniis, *Ajmudtrunt quirut drcr^tn.* Epiphanius , *V eb id aberrantf .* Male autem Ibi expungendam eilc negati,am partirulam cenluit Peta.iui, eam cmm aonquui Utinua interpnr» retinet , qui tamen legiffe videtur IП grxeo vCXtU dr

i? Codex RoKenh»! *i'tentfm ilLcrufn .* h* &· Epiphanius.

U Codex Bcbiïühj, quod cil tontaa grxei textua tenTu/n.

■ ΛΡ, ανοθωηνωϰ oii nùiiuâivas; i&uimov) ai τιιν Bùr A 'i,,, 'Aw» ·τ/ « ιμαθι την γνϋατν τ»υ Παραχλίτκ. «)ΓΓι«λατ» ii lûf ιχλιχηΐ αντί μόνοι t i αλιον tard outre nr «^μον^ îàν ταΰστ^ι ιοθ/οντκ , , , nf) βά>λιτΐ t«t τι »φαλη ιλα/ον Ζξ«ρîΜβ-μίνβν Mfjuuri πολλοί?, τρ» τη ^μ·» τι vt'çftx τούτη . τη ii ι'νν'ματα μοι βυ'χ t^ctvtpi- θη- μόνοι ytip οί ivτύ nùnti yptirnu . ›Ç χά- λ/ν τ» τ«ρ 7 νμίν τίμιο» φ) όνομα Σα- 0αωθ, αΰτ» «να/ τιώ φώτο τοι ανθρωτ» , -xenipoi τι ιι»ιθυμ/α , tfsl· nun 9 άτλα- eiw <9ftom»oÛTi tùù tutSuuitxv , Θiov einfui iyoûySpiot . rif^i ϋ ηυ Α'δαμ τύ tXTti^n , λiγα ουηv . οτι · Ux«v, itun , w τοπιιηνμ^ι B àtàpertov κατ' ùxiva ημπ^αν, w χα^·* όμοί»- «■/y, η η»& ην ïϋομiμ μορφηί, A'p^av tri», ό «των ηι ιτiροι A'p^vcnv., οτι ieurt , iorr μοι ix τ»ΰ φωτκ, ·υ ιλαβομ^μ , nji τοιίσ-ωμ^υ αν- dpwov χάπι την ήμ«5ν ?Çî A'p^o'nuv μαρφιώ χαθ' ην «ζδοματ, δ ι ι «ορύη ανθραιπο . ain»ç txTWi'n» άνθρωπον, füôit Eϋοοι ομοιοκ txTiaaü , δάπκ «υτί ix τη i'ηι^υμία aùf(S , «ρδ το' ε^αχχτί<ταί τον A'δαμ, iiet ηυτχ» •^îy^ΛΛ η πλοίπ tw χοα-μ» , ix τη nû A'p- yovns iημινργiχ .

Tov it ©Rv μι tyt» μi?*i μ*τ λι/πZ τi xôar- μ», μηδί χα/ρΜ» Λτ' βντύ , i/α το ύξ άρχϋi trs-C jrr i., j T.Λ jpr' τη» ψϋν» «<"* «Θ »μιρ^ δια φ txhjv , iλή*, iÇ στλύπκ, ύφ' if ολο ô χόϋ-μο «ασ« i χτίσιζ tîpvàÇcnu , τον ϋ λαλη<τατπι μιπΐ Μωϋσάκ , Iπiaiωv, (χ ήi Îfptuv , τον Αρ- ^wruXe>« πναζ τi (τχότυ , ωη iv dri, £ το αυ- τό w"π savor, xj or Γκδα/'βζ, ιζ er fSvtw , τον αυτόν Θiov σ-iβονπ . tv yàp ταί iχiζτυμiαι aùnujJÇxnrrx αυτi , ts* <Λ αληθ«4αί Θιό δια τiτ» βν oror in ïxtîvov ι'λτ/ζ«π τόνΘio'ν, τον μι- nt Μ«ù'<n«ç XaXuravTO, τ$ /οροφηφ, μιτ

tra rnaiiam , quoniam non didicit fcienttam Paracliti. Praecepit autem eleâis fuis folis, qui non funt amplius quam feptem numero, ut cum * definerent manducantes , orarent, βτ mitterent oleum fuper caput, » exorcidiatum , invocatis nominibus plurimis ad confirmationem fidei « hujus ; nomina tamen mihi non manifeftavit, f foli enim illi feptem utuntur his nominibus . Et * iterum hoc, quod » apud vos magnum , & honorabile * eft nomen Sabaoth , ille dicit naturam efle hominis , & patrem concupifcentir, & proptere», inquit , » fimpliciores adorant concupifcentiam, Deum eam putantes . De Adam vero quomodo creatus fit , ita dicit , quia qui dicit ; *Venite faciamnt bominem nd imaginem*, éT *fimtliiudinem noftrnm,* »· fecundum eam, quam videmus formam, Princeps eft, qui hxc dicit ad collegas fuos Principes, ideft, venite , date mihi de lumine, quod accepimus, & faciamus fecundum '» noftram , qui Principes fumus , formam, & fecundum eam, quam videmus, quod eft primus homo, & ita hominem creaverunt. *' Evam quoque fimiliter fecerunt , dantes ei dc concupifcentia fua ad decipiendum Adam 4 {& per hacc faihim eft figmentum *♦ mundi per conditionem Principis.

a N ç« ÎJ «CHRISTI *" G'* "

XI. ■» Deum vero non habere partem cum mundo, nec gaudere fuper eo, " quod *ab inItio "f* furtum P*ffus flt * Principibus, &.°!»|›>* iue"' e' 'rib"b"l? ; h.c de cula mittit, & furatur ab eis animam fuam quotidie per luminaria hxc ; ideft, per folem : fic lunam , per quos univerfus mundus , fit Omnis creatura '· raptatur. Illum vero, qui locutus eft cum Moyfe, fic Judxis, & facerdotibus , Principem dicit effe tenebrarum , & ideo unum, atque idem funt Chriftiani , & Jndxi , & *» Gentes , eundem Deum co lentes ; in concup;fcentiis emm fuis fedueit cos , quia non eft Deus veritatis . Propter hoc ergo quicumque in ittum Deum '· fperant , qui cum Moyfe locutus eft, & Propfietis,

NOTÆ ZACAGMI.

I Idem codex, *feet* . Male Icilio.
» Codex Bobienfu, *Jrflnrrie:* .
j Oleum exorcidiatum ait , pro exorcizatum , contra quam veteres interdum feribere iolcbant ·; hic enim fyllaba <«, in <V/4 , convertitur, illi auiern propofitionem grvcum <hd , & *l* confotum vocalibus adiunilum in ; tniiubanl : fic *takulul*, pro *Vlakelut*, & fimitia. Vide Barthium In nolis ad Phoebadiiim cap. ».
4 Codex Bobienfi.» › *eJ to':jlrm,>t>aetn· fljrd . Hulut n m.na* . Cafinenfis , *eJ -'/ttlrn.allaetm flatl . Herum rJmlue.* Nos juxta fidem fraci apud Epiphaniutn textus emendavimus , .iX *lunfl.n:etraeem flner emm . nemleo tamen &e.*
5 Codex Cafinenfis , *fatl autem* .
6 ftobienfis codex, *lterum ^uoel.*
J Hinc patet apud Epiphaniutn legendum-non *effle* ut paulo ante monuimus.
S Codex Bobienfis, *effer.*
9 Quid Manichati» *avhflur* , vox fignificaret , Eruditis explorandum reliquit Petavjus . Verum hoc nomine Catholicos, quafi *penpl/clere,* , ut antiquus latinus interpres rranfiulit . ab eif.tcm defignatos fuitfe ex anathematiftnii, quos olim apud Graces publice emittebant Manetis aife I*, ad catholicam fidem venientes , prubar Ducangius in doliario Medi», Sr infime gr»citatis . Male autem in Cælareat Bibliotheca icrtpto codice » ex quo enfderrt .anathernat'fmos a Claritfirno viro Ja.ubu Tollio huin.sniflfif.ie def.tipto, habeo - pro «»Xa.i· , Kribitur αχλ<-■/ks - Mellon tamen vocabulo e-'t sTI.ci'p;, «■'cat Manes iu epiftolx ad Marcellum fupciius relara.
10 Idem iodi, › >ru *dllt . Venlre.* Sed bare mera eft litrarii ha lluci natio. C.c :.-iuni doiûfe corruptum fuifle a Manete hunc Gencfieos locum, additione vccss, *Venlte*, tcftu eft Epiphar.iua n· 5Ô.
II Idem codex, if *Jr.undum,*
11 Colle» Bobienfis, *naftram* ^ua , leflio improbanda.
ij Codex Bobienfis, fi»/ *Evam.*
1, Male Cafinenfis codex, *mundum.*
15 Codex Bobienfis, *treminum tere nrn habere Patrem cum wunda.* Typography fortitan error.
1« Codex Bob:enlh, *proprer ^ucd.*
,7 Male codex Cafinenfis, *furcam.*
it Codex Bobienfis, *repatur* . Valeflus autem refle correxit *raptetur.*
tu Codex Cafineniu, *lentet unum Deum.* Codex autem Bobienii,, *aent.lct cut.ae-t Deum* , qujtn leclionem conlona cum effet Kr«co apud Lpiphaniui» textui, nos tclinuimus.
to Male codex Bobienfis, *fupe ren:* .

C*H κ ist i piwtiî' cum ipfo htl*nt incutis tradi, quia A
>n. non fperaverunt in Deum veritatis; ille entra fecundum concupifcenuas fuas locutus eft cura eis. Poft hxc vero omnia ad ultimum dicit, · ficut ipfe feripfir, lenior cum manifeftam fecerit ejus imaginem, tunc ipfe Omophonis extra fe terram derelinquit, & ita dimittitur magnus ille ignis, qui mundum confummat umverfuni; deinde iterum dimittunt animam, qux objicitur inter medium novi frculi, ut omnes arumx peccatorum » vinciantur in sternum Tunc autem hxc hent, * cum llatuta venerit dies. » Probationes autem omnes' Jcfus efi in modica navi, & Mater vitx, fle duodecim Gubernatores, & Virgo lucis; ‹3t fenior tertius. Unde * ô maiori in navi vivens fpiritus adhibetur, & murus illius ignis magni, & murus venti, & acris, ? & aqua? it interioris ignis vivi, qux omnia in luna habitabunt, uiqucquo torum mundum ignis abiumat: in quot autem anms, numerum non didici. Et pofi hxc rcÜitutio erit duorum * luminalium, & Principes habitabunt in inferioribus » partibus luis: Pater autem in tupenoribus, qux fua funt recipiens. Hxc eft omnis doftrina, quam tradidit tribus dilctpulis fuis & julltt eos intres mundi ,e plagas proficiici. ** Adda partes fortiius efi orientis; Thomas vero Syrorum terras fulcepit; Hermas vero ad Ægyptum profvdus efi, fic utque in hodier C num, ibi degunt, dogmatis hujus gratia F^dic‘n^'·

cana t-χντι Mirat, Srt & «λ«/σαν trt riv &tor λ n n d Tvi aAaftwBK-: ἐκῶν γὰρ κατά τὰς ἰδίας ἐπιθυμίας ἐλάλησε μετ'. /aaïd δὲ axmt raSm t*t τὶλΗλβ^Η, χαθὼ αστοὶ ì>ραψ*ν, ο Πρ*σβντηι, όταν «paparô αυτκι τὴν eixora, Tore όί/μοφόρο αφιησηι Ιξω τἰώ yίν, κ, άχολύπα τὸ μἔγα πνρ, χ^ ολον αναλισχΐΐ τον κόσμον. «tru πάλιν αφιηβ·/ τψ βώλον μιτη τi* ν*« α/ωνο, όπω πάτοι οὐ 4*%«' ἀμαρπολὼν διθώσ/ν (Ζi τον αιώνα. Ton δi Tuthru γ^ήστηι, ·ηο> ὁ ἀνStiàç !λθν. ai δῖ προβολοα ποσαι, «Γ>Κ«ί, ὁ' ἰν τώ μ/χρώ κλοιοί, r Μήτηρ τη ζωή, « SùStiut χυβίρ*7-ΠΗ, ἡ παρ^ἶνο τἶψ«τοί, χ} ὁΠρίσρύτηί ὁ' ΊξΙ-B ωç, ὁ\'ν r‹j μίγ^λω χλο/w, x} ri ζῖν Πκώμα χ} Tid^OÇ Tj μ^λ/τυρόi,' TO TMYOi TÎ β K>» xJ ri aίίpo lù, ri SSanç, xJ τι tawtv πνρο tw ζώνη;, ‹νρο τον μικρὸν φωτηρα oixào-rv, a^pfi «v ri πνρ κατηναλώτη ἡν κόσμον ολον, tv ποαοι, tot' Îiw ii, tiv ax ιμα^ον τὴν ποσότητα. xi μιτα τούτα aiποχατύταaι "rat iiio φύαιοΑi. Akp^ovTti oitiawt tu xarÛTtpa μιρνι, ο δi Πατὴρ τὸ ανώτipα, τὸ iδιον ανολαβων. t‹wt lu› St κάσαν τβν δ/δασ-χαλ/ι» παρίδωκί η7 ξισιν αντ» μα9ητα7, χιλιόσα ικατον hç *· κλίματα οδ<£-«V. ὁ fify› Αδδαί τῦ τη Α'ναηληί μίρ* ‹λβyev, ὁ St θωμά την Σύρον γην χίχλήρωτια, Ε'ρμiΙα; St αΜο τά£ μ « Aίγυπτον πόρταν t>roti~ · x, σήμμ>ον txeert δια^/^χτι, lûv ύόγμαη οτοθισσ rwu Οiλονπ?.

XII. *· Hxc cum Turbo dixiflet, vehementer accendebatur Archelaus; Marcellus vero non movebatur, Deum expeâans, *» auxilium veritati luæ luturum: Archelao autem vrai cura pro populo, tamquam pallori pro ovibus, cum luporum parantur infidix. Igitur Marcellus lurbonem muneribus plururus '♦ replevit » & in Archelai '>Epi(copi domum relidere praecepit. Eadem autem ipfa die adventavit Manes, adducens fecum juvenes & virgines elcfios *‘ad viginti duo fimui; & primo omnium Turbonem ·ι requirebat pro foribus Marcelli quem cum non invenifiet, ad Marcellum ir greditur faiutandum. Quo ille vifo, admiratus eft

NOTÆ ZACAGN1.

» CâlmenC», V Robie n|ii cn<jice« habent, fltur ptJ»r fmppt. Cum . Ac nos ex Epiphanie uniui xoci, trunlpolitiune locum red i luirnut. Senior autem ille, hoc eft, Tf.‹r4»t« , idem ali· videtur Curu eo, queo' infra Senioiem tertium vtxat Preterea Codex Bobtenû,, pto Jrrfmll habat furrlt.

* Codex Bobien' >. J/ mtlilíur qu* ulxcltr inter 'neJlum m»v! [eeuU . Gtxct tonant, Ttelmlr lterum» ^lebil'n nove ,■»·» orne 'n>tl,ty m emmet peltoterum mnimm .- elernun» mimimtei conjlrlfim teneantur, Unda autCO tanta inter rrzcani, & laiinaiu vcrlionem diverliraa oriatur, ignoro.

j Cod. Bobienf. » nuantur y quam lcÜionem meodofam efTc gracus apud Epiphanium textu, evincit.

4 Code» B,,b'cn‹iï, r»*» 'flu tota venerlt f probatione. VJc. .Sed ‹pad Epiphanium eft, tum flotua venerlt.

5 Ute lix.i mire in BobienG et ani «udae eft depravatus, tn qu® fle lejicui . Prrlallenel autem enenet, Jefut /fl ln metl-.- navi, & Mater vlte·, d duedenm nuternatoref, C? f''rfe lucu·, C3 fenlor terltur Un^e 03 major ln mu/ Vlletr lfirltu, aJhlletur, W muru. /rn>> llllu, magnl, C1 nturu/ ventl, O merit, 03 afua lnterlerlt lgnlt Vlvenf'ljue ornata ‹n fana haltteoant, uJ\fue^ue telum munJum tgnlt utfuetat, Z« quem atuem annarum numerum neu JrJ,r, . Videtut autem antijuus mterprea iiou bene mtellexifte quibutrtam io loci» vitn grsci rextua, cujui verba apud Epiph na tanne fonant er vciliotie noftra. Cunflf vero propagat'»ne›, feu prolattonet poteflatum» ex ber. · Drv, nempe, Jefur, fur ln mlnorl navtglo manet, CZ téta Moter, Cf C ubernaloret 4uo4etleee, tf Plrgo tutl, , cr Senter tertlul, .,«« m majore navtgle rrjl/lel, t3 »tuena fplrltul, tf lugrnllr tgult murat, tf manu men tl, C* aern, V aqua, CT lnteruri- rgnlt vlventrr, ba lnquam emnes propagellone›, feu protallener, npuJ eelguu/n lumlnor/ habitant, quoujqur lgnlt Hulverfum mundum ablumat, ld qued verto annorum fpalto contlnget, quartum numerum nel. re Sed de his M-amchaoruni ineptiis commodior nobis a-endi locus erit in Manichaorum KiftoiLa.

i Codex Cafinenii», mejore navl. Legendum'autem, majorl ln η»»/ . Gr«ci enim textus apud Epiphaniam bic eft fentus.

7 Coder Bobienfi», O ajua ratr/lorll lgnlt tJvenfque. Cafinenfis, oaque lnterlor// vlul Nos ex grarco «eXtu latiuuiD correximus.

S Codex Caiineniia, lumlnarlerum. Greca tonant, duarum naturarum.

® Hic lacuna eft m codice Bobicafi, in quo etiam rec/plett perperam legitur.

io Hinc patet refle Petavium ‹n grsecu hu;ua loci textu pro nXlpara, ut perperam legitur io BafiJeenG Epiphanii operum editione, fubftitmfte »x/|U«-e.

ii Codex Bobienfis, ex qulbut Adda Ceterum cx codice Bobicali, & Epiphani® Cafincnicm fupplevirnua, ia quo nulla Thom* mentio

B Ha: ufque Epiphanius.

ij Codex Bobienlis, aun ›J.

t» Codex Boblenfia › donavlt.

15 \ot rp/flopl deeft tn Robi ni.

IOICcdex Bobicniis, ad d'.{de., n.

1> Codex Bibieaiia, requi tl.

ANNO CHRISTI

eft primo habitus indumenta ; habebat enim calceamenti genus, quod [1] quadrifole vulgo appellari folet; pallium autem varium , tanquam * aerina fpecie; in manu vero validiffimum baculum tenebat ex ligno ' ebclino; Babilonium vero librum portabat fub finiftra ala ; crura etiam braccis obtexerat colore diverio, quarum una rufa , alia velut prafini coloris erat : » vultus vero ut Tenis Perfie artificis , fic bellorum ducis videbatur . Igitur Marcellus ftatim ad Archelaum mittit , qui 'tum verbo citius aftuiflet , invehi in eum animo urgebatur ex ipfo habitu , ac fpecie ejus ‹ fic maxime quidem , quod, fic quas Turbone referente cognoverat ; fecretius udum apud femetipfum retradaverat, fic dihgenfer prarparatus advenerat. At vero prudentiflimus Marcellus omm contentionum ftudio fublato, utrumque audire * decernit, invitatis viris primariis civitatis; ex quibus judices elegit , religione gentiles , quatuor numero , quorum hxc iunt nomina , Mannippus • Grammaticae artis , fic difciplinat rhetoric» peritiflîmus,· /Egialeus archiater nobilillimus , fic literis apprime eruditus; Claudius, & Cleobolus duo fratres egregii · rhetotes. Fit ergo magnificus conventus , itant domus Marcelli , qux erat immeoû , repleretur ex his, qui ad audiendum fuerant *· vocati : fit cum in confipeflu omnium conflitiffent ii , qui adverfum fe dicere proponebant, tunc illi...elcfti judices cxcelhores omnibus confederunt , atque Manx dicendi initium datum eft . Silentio igitur fado, 11 prunum aggreffus eft hoc modo.

XIII. “ Ego, Viri fratres, Chrifti quidem fum difeipulus, Apoftolus vero lefu . pro nimia autem humanitate Marcelli adeffe feftinavi, m qualiter oporteat obfervare modum divine religionis eum edoceam ; ne ficut muta animalia, qux intellectu carent, nec quid agunt advertunt . ka etiam Marcellus , qui nunc fe velul dedititium dodrinx Archelai fulqugavit , ad ultimum damno animx feriatur , cum pnrparandx divini cultus oblervantûe ultra non habucrit facultatem . Scio autem & certus fum , Îuod ·· emendato Marcello , etiam vos omnes ilvi effe poteritis ; ipfius enim judicio fufpenfit pendet urbs veftra : quod fi ab unoquoque veflrum abjiciatur vana prarfumptio, & ea qu.x dicentur a me , veri amore zudiantur, futuri feculi hereditatem , coelorum regnacapietis. Sum qùidem ego Paraclitus. qui ab Jefu mitti prædidus fum, *ad arçuendum mundum de petcato φ* »4 *injajiitia* . Sicut & qui ante me miffus eft Paulus, *ex perte [cire, & ex ferte propbetare* fe dixit, mihi refervens , quod perfedum eft, ut hoc quod ex parte eft, deffruam. Tertium ergo teftimonium accipite, Apoftoium me 'effe Chrifti electum; & fi vultis mea v^rba fucipere invenieus falutem ; nolentes autem » vos ctemus ignis abfumerc habet Sicut enim Hymeueus fic Alexander *traditi funt Satana, difcerent nox blafpbemare* ; ita & vos omnes pernarum Principi trademini, pro eo quod nuyiys injeciftis in patrem Chrifti , cum eum dicitis caufam efte omnium maiorum , & conditorem injuttitiae , & totius iniquitatis creatorem , ex eodem fonte dulcem , & amaram producentes aquam : quod heri , aut intelligi nulla ratione poffibile eft . Cui enim oportet credi ? magiftris veftns iftis , qui carnibus vefcuntur , fic affluentiffimis deliciis perimuntur , aut Salvatori Chrifto Jefu dtventt, ficut feriptum eft in Evangchorpm libro, AS» *pote/l trbor bona ma lot fruituc fatere , neque arbor mala honor fruilxr facere"* Et alio m loco, patrem Diaboli mendacem , &. homicidam ab initio effe confirmat . *' Rurfum defiderium fuiffe tenebris , ut inlequcrentur illud, quod de luce inhio fuerat prolatum verbum , & inimicum hominem zizaniorum feminatorcm & principem feculi mundi hujus Deum, qui hominum mentes cxcæcat, ut in Evangclio Chrifti deferviant ? Bonus eft ifte Deus , qui fuos homines falvari non vult? Et, ut ne multa alia revolvam , & fpatium temporis obteram, verar dodrinx ** differens tempus, bate dixiffe (ufffeiat, & ad propofitum icdeam . ut competenter offendam illorum abfurdam effe dodrinatn , nec quicquam Deo, fic Patri Dotnini Noftri Salvatoris adferibendum, fed malorum noftrorum caufam accipereSatanam : in ipfum etenim rejiciendum, quod omnia nujufccmodi mala ab ipfo generentur. Sed ea quae in Prophetis , & lege icripta funt, ipfi nihilominus adfcribenda funt, ipfe eft enim , qui in Prophetis ,tunc Locutus eft, plurimas eis de Deo ignorantiàj higgcrens, & tentationes, & concupiscentias. Sed flc devoratorem eum fanguinis, & carnis offendunt ; quas omnia ad cum pertinent Satanam . fil ad Prophetas ejus , qux transformare voluit in patrem Chrifti, fic fcribere pauca quædam vera , ut per haec etiam extera, qux'funt falfa crederentur. Unde boqum nobis eft ex omnibus, qux ufque ad Joanncm icripta funt , nihil omnino fuicipere, a diebus vero ejus evangelizatum regnum catiorum folum amplcfti; feme· ripios

NOTÆ ZACAGNI.

1 Codex Bobtenfi», *trrftlfw"* . Ptrf*» alti» calcai» ufo» fuiffe ait Strabo hb. t$.
2 Mira corruptu» eft hic Bob. cod. legit enim, * *-ttfpl.I enim. Aftxur* wm
3 Codex Bobienfi» . *rtel/uo.* Baculum cx ebeno geftafle Piopheta», hoc «tt, facrarum rerum interprete» ex Cat Lifthac· probat Du.angiu» 'n Gloifario verao
4 HkUcun» ‹ft In codlce Bobianfi .
5 CafioanC», *vuhur trtt.*
6 Codex Bobientla non habet , *fuident.*
7 Codex, Caânenfi» maie › *rerun* .
8 Codex Bobier.fi» , *Crtmfutlcer , & d'fclpHna rtlberlcu ert/r prrt. lflmuu, & Æ.ud/ul.* Horum autem Judicum prinum. Gentilium Ptulufopbis profeflTorem , fecundum Medicum, tertium Grammati.uni. .yuarcuui R.hc‹o · rem £adi Epiphatuu» num. io.
9 Codex Celinenil», *lfrllom* .
10 Codex BobieaCs , *nnVMall.*
11 Codex CatirunCs , *plurlula.*
12 Huc ufque Valcfiu» elidit e‹ cod, Bobïenû .
13 In codice Cafinciili, *ttlu ‹i»is* ,
14 Vidccui hie locu‹ a Manete, vel ab :mperito librario corruptu» ; nam In Siero textn . fc"b ' ' contrario fcnlu . Vatia autem la.re Scripture loca doioie interpolaife , ‹t ;uc corruptflc Mmefeui ibùrfe .ir.Urlati, alferu infit ‹ap. 5 }- & e» Epiphanie colilfprur in eiufdem hzreii mm· 16
15 Videtur teipicere Matu, ad ilU Joan. *t.* 5. ‹Z *tetrl'" '"n /ut rertp -J/etae-at;,*
16 In codice Cafincufi d‹frr‹ar leg.tur

TTFno CH **,τ * tipfos etenim irriferunt, ridicula, & ludrica introducemes, exiguis quibiifdam ^erbis in lege adumbratis, ignorantes, quia mahs fi admiicereptur bona, malorum corruptione etiam, qu» bona iunt, exterminantur. Et fi quidem eft quifquain, qui pollit oftendere, legem refit tënentem efle., debet cuftodiri; fin autem ma. Jam oflendero, interimenda eft, & abjicienda, quippe qUe ‹ mortes minifteriuin continet in"lormatum ,squx vultus Moyfi gloriam, contegens. deftruxit. Non eft igitur fipe venculo cuiqttam veftrum pariter cum lege. & Prophetis novum ' teftamentum, tanquam unius fint utraque, docere; quippe cum renovet de die in diem Salvatoris Noftri eruditio: illa vero seterafccns, & fenrfcerrs prope extermmium fiat. Quod manifeftum eft his, qui difererionem habere poflunt; quia ficut arboris cum tenuerint rami, vel'truncus frydum ultra non aftert, ted abteindumur, & membra corpotum, cum cornipta fuerint. amputantur: corruptionis enim virus cx membris, per otnne corpus infunditur, & nili artificis diligentia remedium morbm accedent, corpus omne vitiatur; ita ergo ic recipientes legem, nili cognoveritis cujus fit, animas cum falute perdrtis *Lex enim, φ fliip/r/» «rf/ar jd Joannem Bapti/inm,* a Joanne vero lex veritatis, lex promiflionum, lex calorum, lex annutiatur humano'generi nova. Equidem donec non erat qui veritlunam kienr.:m Domini noftri Jefu vobis oftendvrct, pec C catum non habebatis, nunc autem, J‹ videtis, auditis, ' & infeitias ire vultis, ut legem, quæ deftrufta eft, dc relicta, * ticu: Paulus, qui apud sus probatiflimiis habetur, ait in qua dam epiftola fua hoc modo, 5; *enim jau de-*

Gal .t ,t *h, ιιλ. ; ine iterum reeedifieo, pr&viricitorem me conjii/HO*. Hoc autem dicit, gentiles eos judicans, propter quod fub elementis mundi eflent, priufquam veniret plenitudo fidei, credentes m ieye, & Prophetis.

XIV. Judices dixerunt Si quid adhuc ma nifeitius habes, dic de doftrmic tuae modo, & fidei titulo. Manes dixit. Ego duas naturas elle dico, unam bonam, alteram malam, & f.un qmdem, que? bona eft, in quibufJ.im D partibus habitare; malam vero efle tam mundum hunc, quamomnia, quæ m eo iunt, qua: quau eigaftula in parte maligni pofita iunt, a;t loannes. T‹f«i *rr.Hn^ m maligno e/i pojitm, &* non in Deo. Propterva duo loca efle diximus, unum bonum, & altum. qui A extra eum *efl, ut* in bis fpalîum habens, pol- (et in fe fufeipere creaturam mundi. Si enim dicimus monarchiam unius nature, & omnia Deum replere, & nuilutft efle extra eum locpm, quis erit creatur» fufeeptor? ubi gehenna iguis? ubi tenebrae exteriores? ubi fletus? In ipfo dicam? Abftt; alioquin etiam ipfe in his pariter cruciabitur. Non ifta (entiatis quicumque falutis veftrx curam geritis; exemplum enim vobis dicam, ut plenius intelligatis. Unum vas eft mundus; quod Dei fubftantîa totum hoc vas replevit, quomodo jam poteft in ipfo vale aliquid amplius reponi? Si tepletum eft, quomodo fulcipie: quod ponitur, nifi evacuetur de vafe pars aliqua ' Aut quo proficiet, B quod evacuabitur, cum locus'non iit? Ubi terra' Ubi Citium'l ubi abyflus 7 abi ftellse? ubi fedes? ubi Pote.ftatcs? ubi Principes 7 ubi tenebrx exteriores? quis eft qui horum pofuit fundamenta, & ubi? Non poteft aliquis dicere, niti torte blafphemet. Qdomodo autem & condere potuit creatures non fubfiftcnte materia? fi enim de non extantibus * confequetur has vifibiles creaturas meliores efle, & omnibus virtutibus plenas. Quod fi malitia eft, & mors in eis, & corruptio, 6c ii quid bono contrarium eft; quomodo cx alia natura fafias elfe eas dicimus? Si vero confideretis quomodo generentur filii hominum, invenietis non efle Dominum hominis creatorem; fed alium, qui ipfe ingenita eft natura, cujus conditor nullus, nec creator, nec fafior qft, fed fola malitia fua talem eum protulit Eft igitur vobis hominibus commixtio cum uxoribus veftris de huiufcemodi occafione delcendens. Cum quit veftrum carnalibus aliifque cibis fuerit fatiatus. tunc ei concupilcentix oboritur incitatio, ÔC it. generandi filii frufius augetur, ut non ex virtute aliqua, nec ex Philofophia. nec ex alio ullo imellcftti; led cx fola ciborum fatietate, & libidine, & fornicatione. Et quomodo mihi quitquam dicet, quia ad imaginem Dei fafius eft pater nofter'Adam, & ad fimilitudinem ,& limtlis eft ei, qui fecit-cum ?Quomodo omnes, qui ex eo geuerafi fumus, fimiles ei fumus? inio vero e contrario plurim® nobis funt for tnx, diverfi vultus ferentes effigiem? Quod quam verum fit demonftrabo vobis in parabolis. Intuemini mihi aliquem volentem theiaiintm, aut aliquid aliud (ignare, & Accepta cera, sel lulo velle vultus fui fignaculum, quod gerit, exprimere; quod fi alitis quoque SUI-

anno CHR,ST.

N' O r .4: Z A C A G N J

. Ha LPL, r s.ictc Scriptu.-» i -{i, efte si?etur, quos Mnei. Ardui»; tefte .» eap. jt hu,u» ‹h-frutan.-n». «I hum U.-cnUm hr, -η ..κ,ιψ.! nans JneHum lei.fum prrIcfcrui.t I lut. verb», ad qua Trlpir.t, tam n .,.!?»:» e‹i›ll ›ii‹, ι-ut Ar.HeUum noftrum ›alu «›D· 4 a lu ,od..u Cabnen·., IceLjn.m :c ,..»«», In -W° fo.ptam eft, «o— 'J '·» ' r-"·/·'-".·
j I .xr, .otruplus· », rtc, IIfUM
4 the'. t.H.aft'r. vel ;u.J l'.n.le-
5 h, u-bte lâbncnll
o anul·» cirna «jux a sh'mcft iGoi uin A ie' vcniin ri.-ini* \inJu3te r*taflebaii-t areas ›
anu; j, -Jj?.f ľu;:) sc lapir® «bnoMls a-it.quitat,s K & Grr-ΰ,τ iKι'ώΓ'ť cx pc-rt al; |‹ Ute ai'it K .himnnuv Je Amil.· ι»Γ· ·°· Au'iii ad boc h!bv › o h·
f, , z, A 1 ;·I u I., AuteUn., ... ι.,.ι. upaniui .(un: ‹! '-f Areheui J.fputatiunis intu-
se-'It. a···· P ftr foie i ı4I Sa»-, al·..» .le fubil.-η.ηΓ., teft«mci.ô» »»p. · 9 Cer» aulcm in liane rem ulvi
ὺ'-I- Utct, la:c Vnff.ui Je LI.kI.nr.. Ils. ». ‹.lp. »i. J't ocia, quam idem Ar.helo tnterpre.

ltj;· :ij, ! du ' procul ab «ruio uH de apiSi»

foi figuram fimiliter exprefferit, nun- A quid Cmile fignaculum apparebit? Nequaquam, etiamfi vos nolitis, quod verum eft, confiteri. Qttod fi non fumus fimiles in fignaculo, led eft in nobis differentia; quomodo non probatur Principum nos, fle materis efle farturam, ' fecundum enim ipforum formam, & fimilitudmem, fle imaginem etiam nos exiftimus forms divertia. Quod fi eam, quae ex initio farta commixtio eft, fic qualiter farta fit, vultis edi. Icere, edicam.

XV. Judices dixerunt: Non prius quaeritur quomodo farta fit prima commivtio, nifi prius detdr ratio, duo efle principu naturalia. Cum enim claruerit duo eue ingenita, tunc etiam reliqua fidem capient, etiamfi pars aliqua non B accommodaverit aflenfttm: judicandi enim nobis poteftate permiffa, dicemus quod noftra: opinioni claruerit. Demus tamen fic Archelao dicendi facultatem ad haec, ut qur ab utroque dirta fuerint comparantes, pro veritate poflimus ferre fentent^am. Archelaus dixit: Tametfi ingentis audaci», fic blafphemi» plena eft intentio Adverfarii. Manea dixit, Audite Judices quid dixerit adveriarii? Ergo du» res fiint. Archelaus dixit, Infani» magis quam prudentis videtur mihi plenus ifte, qui mihi hodte controverfiam movet, quia dixero advertam; fed ablata tibi eft in modico fermone ob.'eftio: tametfi quidem cx hoc arbitratus eft me affirmaturum duas efle naturas. Ingentem do- C rtrinam ferens ades; neutrum enim eorum qua. aliens, flat. Poteft enim is, qui non natura, fed propofito adverfarius eft, amicus effertus, non effe adveriatius, & ita cum alter e nobis alteri acquieverit, unum, atque idem uterque apparebit; qur cauia indicat creaturas rationabiles libero arbitrio efle permiflas, unde, & converfiones recipiunt, fle ideo ingenii» nature effe won poffunt. Quid ergo ais? duxift» nature inconvertibiles funt, an convertibiles, aut una eurum convenitur? At vero Manes remoratus eft, non inveniendo iclpontum. intuebatur enim quod cx utroque concluderetur retrartans; quia fi dicam converti eas, reiponde bit mihi illud, quod in Evangelio fcnptum eft de arboribus; quod fi negem elle convertibiles, permixtionis ftatum, & caufam neceflano ' expetet. Interca aliquando refpondit Manes, inconvertibiles quidem hint utratque. quantum fpertat ad contraria, convertibiles vero quod fpertat ad propria. Archelaus d xit: Videris mihi delirus elle, & oblivikens propotittonum tuarum; ied ne eorum quiJeni, qiur ' didteifti, verborum virtutes, vel qualitates agnojcere. Neque emm converfio quid nt agnulcis, neque quid Ut ingenitum, aut quid dualifa*, non quid prsteritum, vel quid praeiens, quidvc futurum fit, ficut ex his, qu» a te nunc dirta funt, adverti. Inconvertibilem emm elle affirma Ai utramque naturam, quantum ad contraria 1 fpertat; convertibilem veto quantum ad propria. Ego- vero dico, quia qui tn propriis vertfttfcr, mon excedit a fe, fed efi in eifdem, quibus temper eft inconvertibilis; qui vero recipit convertibilitatem, hic extra propria ebertus, devenit in aliena.

XVI. Judices dixerunt. Convertibilitas. illum, cui accidit, transfert in alium; ut fi dicamus, ludius, ii velit heri Chrillianus, aut fiUhriftiânus velitefle Gentilis, hate fpecieseft convertibilitatis, & cauia. Neque vero ti Genialis,rtmm/in omnibus propriis luis maneat, a· Diis rats hollias offerat, tcmplilque ex more deforviat, donecperleverat in propene, ac profieit, nunquid dici poteft efle ronverfus' Quid igitur dicia? recipiunt convertibilitatem, an non' Et immorante Mane, Archelaus ait: Si quidem convertibiles efle dicit utratque naturas, quid eft, quod impediat, uti ne. unum atque idem cas elle opinemur' Si emm inconvertibiles funt, non eft in his naturis, qua: fimiliter inconvertibiles funt, & fimiliter ingenitae, ulla dHcretiu, neque altera cx his bona agnofcitur, aut mala. Quod fi convertibiles funt, Icilicet provenire potell, & bonum eftici malum, & malum bonum. Si enim hoc provenire poflibile eft, quate non unum dicamus ingenitum, onod iivejl gere magis dignum eft ntxia rationem veritatis ' Intueri enitr oportet, quomodo malus ille fuerit ab initio, aut in quos malitiam exercuerit ante mundi contbtutionem. Cum cœlum nondum extitiflet, fle nondum terra iubfiilerct, non homo, non animal, in quos exercebat malitiam? quem opprimebat inutile? quem fpolians occidit? Quod β fuis eum dicas extitiffe malum, fine dubio ergo oflenditur illum bonae efle natura:. Si vero & illi omnes mali funt, quomodo poteft Satanani, & Satanas eucere? Sed conclûtes ' lermone convertis, ut dicas, bonus vim pafluscft a malo. Sed nec hoc quidem eft tibi fine periculo dicere, ut lucem viflam efle confirmes; quod enim vincitur vicinum habet interitum. Quid enim ait fermo divinus? *Sluts tnim potrji Ifintroire in domum fortis, & diriore vafu ejus, ntfi ollo fit fortior*. Quod fi hominibus cum malum exiitifle dixeris, fit ex co malin» lue indicia demonftrafle; ergo ante hoc bonusfun, ficconscrtibilitatem recipit ex eo, quod creati hominis cauia invenitur extirifl'e mahtie. Sed poftremo dicat quod eft malum, ne forte nomen lolum defendar, aut adiiruat. Quod fi non nomen mali. led jubilantia; trudus nobis malitiir, nequnix hujus exponat, quoniam non agnotcitur unquam arboris natura ime frurtu.

XVII- Manes dixit. Conflet apud re prius, quia eft radix alia malitiae, quam non plantavit Deus, & tunc tibi dicam fruftus eius, Archelaus dixit. Non hoc veri expetit ratio; neque

Z

1 Tn Cojire CifnrnC e'it, *SrJ T>r*m ri/rx*, n. llo ferio, uc« ex invenit», ut elicum efi, eoireximu»,
« Fode ... *»c!*, *A>*rr,t.*
li» hunc h um leftUu... *n,m in co.tioe tftebatur*, *rr ir,- vtitnK» tf (t tfrew*.
.< lupi* V9«ni r.», <]u«Jatn l.ficvl* l.tere r fun.bs jppaichat, part in.l*, fit compendi» elle put».
4 Fvne, er *t'f. s* /-Tty'tvW *wjft ffc*
q fn œjice Gfintnii <uts
6 In eodem <odkc in hu'. t i ucf il i ferp<7.1tn lctu:' f'
7 Forte v *x-fi-*
5 Et bG mik k^iiur in caJigç Ciüiicciïï
0 Forte *ftr/m»**»,*
io l

a n n"o H * * ' que enim «Sentiar tibi radicem effe make arbori» ühus, de cujus ffurtibus nunquam allas gnflaverit. Tanquam fi velit aliquid quis emere; mû prius gullindo diicat, utrum arida fit fpecies, «ut liquida, pecuniam non profert) ita neque ego tibi affentiar effe arborem malam & peffimam, nifi prius qualitas liuduum e,n» fuerit manifeftata; fcriptum eft enim de frudibus arbor cognofcitur. Dic ergonofcus o Manes, arbor, quot dicitur mala, quem afferat fructum, aut cujus naturae fit, quam virtutem habeat, ut tibi credamus, etiam radicem arboris ipfius effe talem? Manes dixit, Rauix quidem mala, arbor autem pefluna, incrementum vero non ex Deo, frudus autem fornicationes, adulteria, homicidia, avaritia, & omnes mali artus make illius radicis. Archelaus uixit, ut tibi credamus, quia ifti luntfrudus maix illius radicis, guftum nobis eorum profei; fubftantiam enim ingenitam effe pronunciafti huius arboris, cujusfrudus fecundum fui fimilitudinem proferuntur. Manes dixit H.rc ipla imuftitia, quae in hominibus eft, teffimonnim reddit, & avaritia de guftu illius make radicis. Archelaus dixit: Ergo, ut dixifti, fructus funt arboris hujus iniquitates iftae, qux geruntur ab hominibus. Manes dixit: Ita plane. Archelaus dixit. Si frudus ifti funt, id eft, actus hominum mali, ipfi ergo homines radicis locum, atque aiboris obtinebunt; ipfos emm prontmciaffi trurtus ferre hiiinicemodi. Mancs dixit. Ita dico. Archelaus doit. Male dicis, ita dico; non enim ita dicis, altoquin, cum hommes ccffaverint peccare, arbor malitix infruduola apparebit.'Manes dixit: Impothbile eft quod dicis; fienim unusceffaverit, aut alius aut pluies; aln autem hoc agerent. Archelaus dixit' Si omnino polhbile eft unum, A alium, & plures, ficut ais, non peccare, pnflSbile eft etia.n hoc omnes arere; unius ennn conditorii funt, «St m ns maffx homines omnes, & ne ot:o'e per n tias lequar. ea qux incondite protul tli, cer ts prxlcriptionibus excludam. Ais fructus malx radicis, atque make arboris efle artus hominum, ideft, fornicationes, adulteria, perjuria, homicidia, fic reliqua lus fitntli.i Manes dixit, Ita. Archelaus dixit: Ergo fi humanum genus interire pervenerit a facie terrx, itant ultra jam peccare non poffini, peuirct arboris huius lubftantia, frudum ultra non afferens. Manes dixit, Et quando, quod dicis, het? Archelaus dixit, Quoniam quod fututum eft neicio, homo emm lum; non tamen lerinonem illum indilcutlum relinquam Quid dias de humano genere, ingenitum eft, «ut fartura ' Manes dixit, Fartura eft. Archelaus d«it. Si faduraeft horno, quis eft adultern, ec fornicationis, & reliquorum talium pater' coins hic eft frudus: Priulquam fietet homo, quis erat qui fornicaretur. aut adulteraret, aut homicidia pcrpeirare; ' Manes dixit · Sed homo a mala natura pl.il.r.a'iK, nunileltmn ell, qma ipfe fi: frudus, ettamli peccet, eti-niii non peccet; unde feme! abiolu.e uomen hem num, \ genus tale eft, e:;.im!i nifi i i.effei t. aut urnula. Aich< l.uisd.xi', Sed fic i !.us rei tanamus mentionem. Si ipte, ut ais, hominem fecit malignus, quare malitiam exercet adverfus eum?

a"n o' Christi XVIII. Judices dixerunt: Hoc volumus fcire a te, Manichxe, quomodo illum affirmafti malum efle? E» eo, quo homines farti funt, aut antea' Quia enim ncceffe eft te malitiae ejüs opus oftendere ex eo tempore, ex quo malum eum fuiffeafleris, certus efto, quia neque cognofeitur vini qualitas, nifi prus guftavent quis, ficut ex frurtu omnis arbor dignoicitur. Quid ergo dicis 5 ex quo tempore malus eft hic? neceflaria enim nobis videtur hxc ratio. Manes dixit, Semper. Archelaus dixit, Oftendam etiam hoc, optimi viri, & prudentiifimi auditores, quoniam fermo ejus omnino non confiât; nam & ferrum non eft femper malum, nifi ex quo homo ell, & artificium eius in malo convertira, utendo ex eo perverse; & omne peccatum extitit ex quo homo eft. Sed ncc ille quidem ipfe magnus fcrpcns, malus ante hominem fuit; fed poll hominem, in quo malitix lux offendit frurtum, quia ipfe voluit. Si ergo nobis poll homin-m apparer fecundum fcripturas malitix pater; quomodo ingenitus erit, qui poft hominem, qui fartura eft, malus effertus eft; Sed ex hominis ' tempore a fe creati, cur malus oftendatur? Quid in eo concupivit, fi omne corpus fox fafturæ erat, qu.d zelatus eft? Qui enim zelatur, aur concupifcit, meliora. & aliéna concupifcit. Si ergo ex eo homo eft, mala natura, demonliratur quomodo fuus fuit, ficut frequenter oftendi, homo. Si emm futis erat homo, malus erat etiam ipfe, tanquam talis arboris frucius; mala enim arbor, ficut ais, malos frudus facit. Cum omnes enim mali effient,quid defideravit, aut unde initium malitix oftendit, fi ex tempore plafmati hominis malitix ejus homo cauta eft? Lege autem, ac prxeepto fibi dato, homo poterat nequaquam obtemperare ferpenti, fic his, qux ab eo dicebantur, cui fi non obtemperaffet homo, qua ex caufa malus fuiffet? Quod fi ingenitum eft malum; & quomodo interdum homo forrior illo invenitur' Obtemperans «nim mandato Dei frequenter vincet omnem malitix tadiccm; & ridiculum cft, fi ifte qui fartura l eft, fortior inveniatur ingenito. Cujus autem eft lex, & mandatum, illud dico, quod homini datum eft? Sine dubio confitebitur Dei elle. Et quomodo poteft dari lex alieno, aut inimico quis poteft dare ptxceptum! Aut ille » qui accipit prxeeptum, quomodo poteft adverfuaDiabolum, ideft, adverlus creatorem fuum pugnare, tanquam fi filius patri, cum beneficiorum debitor fit, irrogare velit injurias? Ita m hac parte in utilitatatem hominis defiguans, fi per legem, &. mandatum adverfus eum, qut plafmaveric, dicat, atque eum vincere concrur. In tantum enim ftoliditatis progreffum efle ipfum Diabolum putabimus quod adverfum fe hominem fcciffe non lenient, nec animadverterit quid futurum eflet, ncc pioviderit quid'fcquebntur; cum etiam in nobis, qui tactura fumus, fit ahqua vel parva icientia, meft & aliquid prudentix, & xtlimationis nont.utxpram certx. Et quomodo ingenito ne ex guur.r qtudcni providentia tuifle ctcdi-

NOTA. ZACAGN

i T: r'. e .'td '--;-> i iut ell· n e f l 14 i J ->4' 1 i cru rHtt ihip. htiinc, 0 lare f<nt;' tf 1 on d a i. i » ut fi, led ùk 'tirpc:c Ofun n.s J viuu > ηx Loniiacm .ple cru» ll » imius ofteiiJa ur i

I

Ànno christ credimns neque exiftimationia, mit intetleftus; Ifcj bruriflunus fenfu, & obtufiffuni cordis, & nitur» pecoris invenitur, fecundum effertiorem, videlicet, tuam. Quod ft ita eft? quomodo homo, qui ingenio, atque (cientia non parum pollet, ab eo, qui ignarus omnium, atque, hebes fenfu eft, potuit accepiffe fubftantiam? Quomodo hujufcemodi auitons.opus effe hominem audebit aliquis confiteri? 'Qyod fi homo animaeft, & corpus, & non folum corpus fine anima, qux fine fe fubfifterc non pofiunt; qhare ad inimica fibimet dices, & contraria? Videtur enim mihi Dominus noder Jefus Chriftus de his dixiffe per parabolas, Àr- m(/ pOtfH mittunt, novnm tn ntrtt veieres mitte're, aiioqutn rampratar Mtrti, & vmnm effundetur. Sed vinum novum in utres novos mittendum eft, quoniam quidem idem Dominus eft utris, & vini; nam etfi diveria fubftantia fit, fed dominatione, & obfervantix ufi» ex his duabus una perfona fubfiftit. Non enim animam dicimus iubftantix unius effe cum corpore, fed habere unumquodque qualitatem tuam; unquam ad unum genus, atque unam fpeciem hominum, Uter, ac vinum comparatur, ita ab uno Deo, hominem editum ratio expetit veritatis: gaudet enim anima corpore, & diligit, & colit illud, nihilominus etiam corpus gaudet ab anima fc vivificatum. Quod fi maligni opus dicat efte quis corpus, cum fit & corruptibile, ac vetuftum, atque deterrimum, non poteft ferre fpiritus virtutem, nec anima commotionem, &. ejus fplcndidiffimam creaturam. Sicut enim fi affumeinum panni rudis afluat quis vcftimento veteri, major kiffura fit, ita etiam corpus, fi prseclariftimo operi ,'aw· mx adfociatum fiierit, interiret. Similiter & fi quis inferat lucernae lumen in locum tenebrolum, fugantur continuo tenebra:, nec apparent, ita intelligendum eft, anima corpori inferta, continuo tenebras effugatas, & unam jam effc&am efle naturam, atque unum hominem in unam fpeciem conflirutum, & ita conveniet confonanter vinum novum effe miïum in litres novos, (c affumentum panni rudis affutum non efle veteri veftimento. Sed ex hoc offendere poftumus conlouantiam efle virtutum in utraque, ideft, corporis, atqueanimx fubftantia, in qua ait feriptutarum Doftor maxinjps· Paulus, Deum in corpore, ficu: voluit, unumquodque membrum pofuiffe.

XIX. Quod fi tibi id difficile videtur intel- , nec acquiefcis his ditiis, faltem exemplis tibi affirmabo. intuere hominem templum effe quoddam, ficut feriptum eft, fpiritus autem, qui in ipfo eft, referat ejus formam, qui inhabitat templum; neque ergo templum conftitui poteft, non agnito prius habitatore templi, neque inhabitator collocatur, fi templum non fit extractum. Cum ergo utrunaue una, ac pariiri dedicetur; quomodo in his inimicum aliquid, aut contrarium inveniri poteft, & non potius ab amicis, atque idem volentibus utrunque videtur efWtutn? Et ut fcias, quoniam & amici.ia, & genere conjuncti funt, qui icit, & audit, Facinmtri hominem, & reliqua, reipondit. ' Hic enim qui templum extruit, interrogat illum, qui informat umulacrum, menfuralque etiam magnitudinis, nc latitudinis, vaftitatilque perquirit, ut na fundamentorum fpatia deicribat; neque enim in vanum quis templum extruit, nifi menfuras ooi locandi didicerit fimulacri. Similiter igitur per ' quiritur modus corporis, atque menfura, ut poflit apte in eo anima collocari ab artifice omnium Deo. Quod fi dicat quis inimicum effe eum, qui plalmavcrit corpus; Deus qui creator eft animar meat, quomodo non, dura alteri invidet, alterius operi irrogavit infamiam, ut aut ifle, qui templum extruit, anguftum faciat, ita ut capere non poflit, quod collocatur? aut ille qui fimulacnim tccit, quomodo non grave aliquid periultt, ôt pondvrolum, quo intromiflb, templum continuo concideret? SetAindum hoc, quod novimus effe inimicorum ftudia, contemplemur hxc, fi non ita ie habent; fin autem oportet omnia hidem menturis, eadem srquitate diiponi, fimilique gloria efferri; quid adhuc de hoc dubitamus? Addimus tantum, fi placet, etiam illud exemplum, fimilis videtur effe homo navi, qux mftnifta ab artifice, atque in mare deducta eft, quamque navigare impoffibile eft fine gubernaculis, quibus regi, & fteCti poflit m quxeumque loca voluerit gubernator e us. Et quia eodem artifice indigeat corpus gubernaculorum, quo & totius navis, nulli dubium eft; fine gubernaculis enim otiolum eut omne navis opus, corpus illud immenium. Ita ergo animam corporis gubernacula dicimus, reguntur autem urraque arbitni, atque animat libertate, quo velyt gubernatore utimur; ' qux cum per conjunftionem unum eftcfta, confonantiam officit fut continent ad omne opus, quodcunque ex icmetipfis efficiunt, uni auftori, & conditori teftHpioninm ferunt.

XX. His auditis, turba: qu® aderant, vehementer gaviix funt, itaut pene manus injicerent m Manem, quos vix Archelaus cohibens & reprimens, conquieicerc fecit. Judicet dixerunt: Sufficienter offendit Archelaus hominis & corpus, & animam unius efle faftoris, eo quod contonare in conjunâione non poflit opus unius, fi propofitum artificis a fe differa iret alterius. Quod fi dicatur unum explicare utrunque minime valuille, infirmitatem offendit artificis; quia & fi dicat quis animam boni Dei effe, otiofutn opus invenitur hominis, nifi etiam corpus acceperit. Quod fi rurlum corpus mali Dei dicatur efle figmentum otiofum nihilominus erit, fi animam non acceperit; qux utique nifi commixtione, atque fibi invicem fuerit inferta cum corpore, homo nec erit, nec dicetur. Unde multis exemptis approbavit Archelaus totius hominis unum, atque eundem efle faftorem. Archelaus dixit: Scire te non dubito, Manes, hoc quod generantis, aut creantis filius dicitur ille, qui «natus eft & creatus. Quod fi malignus hominem finxit, p.iter ejus efle debet fecundum naturam.

NOTÆ ZACAGNI.

1 Forte, S/. txtm <r-t-s». Io codice enim erat,
2 In codice Cafinenfi, O'"»-.
3 In codice Caf.nenli eft, ··<"» (<'>> "- =>"-
4 In eodem coduc leg.<-r, »ri.i e/! frw.

E* °** CT20 dicebat Dominus Jefus, do- A '-· "cens orare homines, Sic dicite cum oratis, Pater nofter qui es in ceelis, & iterum , · Orate 'putrem veftrum, 9*0 eft in occulto . De Satana aurem dixit vidifle fe eum, *Sicut fulgur cadentem de calo* , uti ne quifquam audeat dicere , quod ipfum nos docebat orare ; neque enim deicenderat Jefus ut homines conjungeret, fic reconciliaret Satana:, quin potius conterendum eum fub pedibus fidelium fuorum tradidit. Sed ego beatiores illos dicam effe gentiles, qui multos quidem introducunt Deos, unanimes tamen, atque amicos eos confitentur; hic vero duos introducens, inimicitias inter eos, difeordemque fenteûtiam non erubefeit adftrueré. ' Quod fi fnnulatos fub hninfcemodi conditione ' intro-B du<erent Deos, ludum jam gladiatorium inter cos erat videre, innumeras habentes naturas , diverfafque fententias.

XXI. Jam vero de interiore, atque exteriore homine quid me necefle eft dicere, cum Salvatoris voce dicatur ad cos, qui camelum ghitiunt, & de foris hypocrita; lunt , blandimentis, atque adulatione circumdati, ad quos Jefus ait, *Γα vobis Scribe, & Pbarijai hypocrite, quare quod de fons efl catini, & calicis labatu , quod autem intus eft, immunditia plenum eft? Aut ncjcitts, quia qui fecit , quod foris eft , & quod de intus eft, jecit* . Nunquid de catino, ik de calice loquebatur ? Nunquid vitriarttii erat, qui !' dicebat, aut figulus, ex lu- C to fingens vata ? Nonne de corpore , atque anima evidentillimc loquebatur-' Quoniam quidem Phartian aneti , & crimini decimas expédiantes , qux erant graviora legis relinquebant , « Λ his qux extrinfecus er^nt , adhibentes diligentiam , contemnebant ea , qux ad falutem ammx pertinebant ; expeftabant etiam falutationes m foro, & primos ' difeubitus in carnis, quos fciens Dominus Jefus perdiros efte, dicebat eis , quia his folis rebus, qmt, de fons erant, adhiberent diligentiam, & ca qux intnniccus erant, contemnerent velut aliena, ignorantes, quoniam qui corpusfeccrai , iple fe*.11 & animam . Et quis ita lapideus eft, & ftolidus, ut non ad omnia ei ifte iermo iufficiat? Cui fermoni conionans Paulus aii, interpretans ea, quxinlegt icriptafunt, hoc modo Λ'αη *infrenabit os bovi trituranti. Nunquii de bobus cura erat Deo? * Aut propter not utique dicit?* Sed quid immoramur ulterius; adjiciam tamen pauca de pluribus. Si duo funt ingenjta, & his loca certa decernimus, dividitur Deus , fi intra certum locui › eft , & non ubique diflundittir , & erit multo inferior loco, in quo eil, (' maius enim quod continet femper eo, quem continet) & efficitur Deus ejus magpitudir.is, cujus eft locus , In quo continetur, ficut homo, fi fitindomo. Dein-de ratio requirit, quis eft qui inter etjf diviferit, aut quis eis cerros terminos ftatuerit, & invenitur jam utcrque multo inferior virtutis humanae . Lyfimachus enim , & Alexander totibs mundi imperium tenuerunt, omnelque nationes barbaras, atque omne genus hominumdubjicere potuerunt, itaut non eftet alius Imperator per illud tempus, prseter iptos fub· cœlo . Et quomodo audebit quifquam dicere, non ubique elle Deum, qui eft lumen verum indeficiens, cujus eft re-.Çium fandum, & /empiternum, · ceu nequiffimi iftius impietas, qui nec ' aequalem quidem cum hominibus potcftatcm omnipotenti Deo tribuit.

XXII. Judices dixerunt: Lumen in tota domo lucere fciinus, & non in una aliqua parte, ficut, & Jefus dicit, quia, *Nemo lucernam accendens ponit Jub modio, fedfuper candelabrum , ut luceat omnibus , qui m domo funt* . Si ergo lumen eft , nevefle eft illud (fi tamen Jefus cieditur) mundo univerfo lucere , & non per partes,- ,ea quo fiuniverfum obtinet mundum , ubi jam ingenita: tenebrae, nifi forte accidentes, intelligantur7* Archelaus dixit , Quoniam qnidrrn multo melius a vobis intelligitur *iermo* evangelicus , quam «b ifto, qui fe Paradituni cite profitetur , quem ego magis Parafitum, quam Paraclitum dixerim , dicam ego quomodo acciderint tenebrx . Cum lux euet ubique diffula, mundum cœpit Deus condere, initium a cxlo, & terra fument , in quo ita ratio evenit, ut medietas, qux eft terrx locus umbra obtedus , " objeftu videlicet earum , ?ux faflx funt. creaturarum , inveniretur obcurus, itaut res expeteret introduci lucem huic ipfiin medietate pofito loco. Unde & inGenefi .Moyfes enarrans facturam mundi , nequaquam facit tenebrarum mentionem , aut quafi fadx fint , aut non faâx ; fed ipfe tacuit , his qui polTmt advertere , derelinquens rationem huius intelleftus ; qux quidem , nec fatis eft ardua atque difficilis r cui enim non fiat manifeftum , lolem iftum vifibilem , aim ab o- D ricnte fuerit exortus , & tetenderit iter fuum ad occidentem , cum fub terram ierit & interior efledus fuerit , ea , qux apud Graxos Sphxra vocatur, '* quod tunc obje&u corporum obumbratus non appareat? Sedobteftoeo, obftante terrx corpore , fuperducitur umbra , qux ex fe efficit tenebras, ufquequo rurfum , inferioris fpatii curfu per nodem tranfafto, 'ad orientem revolvat, atque in locis folitis obortus appareat . E11 ergo timbre, atque nodis caufa corporis terrx ioliditas, quod etiam**ex iuimct ipuus umbra homo intelligerc poteft. Ante

NOTÆ ZACAGNI.

i Mebui in Vulgat», *Oru petrm Inn l» abfsstdlt».*
» tn ,edi,e CaGnenti, *fimulator.*
j In C»linenft codi.e eft , *luirtJucrrrt* . Sed hic de GentUibug loqui palam. eft , quare legendum , *tutrldacrent.*
a In CaGnenft rod·, *be<I*
J Hi. mire,depravatu, eft codex Cafinenfi», legit eaitn, *Primol diftSpultt fut41at ln tentl , futl fclenUf Oe-* Ncj eum ea Sacro textu reftituimu».
6 Meliua Vulgata, *An prefter ne,,*
- In Gafinenii , *Mnlu,,* nullo fenlu .
S In codice Cafioerli eft *n* , quod legendam putavimu,, re».
q ba depravatum locum ex Ingenio reftituimua , nam in codicc CaGntnG fcribltur. *Kcc qua rrlltm quldlln.*
10 Parte, Alfve.
ii In CifnenG codice, *tblrHlt.*
11 In CallncnG eft , *«uset nunc alUAu.*
Ij Ita cmcndavimua Cr.ptum codicem, qui habebat, £x«er

Ann5 CHR'STI

Asie celum enim, & terram, atque omnes jftaa corporeas creaturas indeficiens lux manebat, cum nultam corpus exifteret, quod umbram fui obje&one generaret, ôc ideo nufquam tenebras, 'nufquam nodem fuifle profitendum eft. Nam û-i verbi gratia, placeat ei cui ooteftas eft omnium, plagam, que ad occafum eft, auferre de medio, non agente fole ad illam 'partem curfumx nufquam fiet refpera, aut tenebYr; fed erit fol femper in curfu, nec unquam occidet, & medium cadi axem pene femper tenebit, nec aliquando definet apparere, & per hoc erit univerfus orbis terrarum clariflimo lumine radiatus, ex quo nec ulla ejus pars obumbrabitur, fed .manebit ubique unius luminis aequalitas. Occidentali autem plaga ftatum fuum fervante, & fqle curium fuum tribus mundi partibus miniftrante, hi quidem, qui fub fole funt, clarius videntur illuminari, ita ut pene dixerim, dormientibus adhuc iis, qui e diverfa plaga confiflunt, ifti priores diet exordium fumant. Sicut autem ante eos, qui in parte occidua jacent, illis lumen exontur, ita velocius obfcuratur, & foli omnium, qui in orbis medietate confiflunt, ataualirttem femper fentiunc lucis. Cum enim medium io) tenuerit ca-lum, nullus eft locus, qui aut lucidior, aut obfcurioV efle videatur; fed omnes mundi partes [1] ex equo, &. juflo foiis fulgore luminantur. Si ergo, ut fuperius diximus, occiduae plagae par* auferatur c medio, ultra jam non oblatrabitur pars, qux et quidem mihi iimplicius difta ftnt, cum poflim Zodiacum circulum delcribere; [2] fed non intui nunc fieri ratus fum, propter quod de his filebo, & ad illud caput recurram, quod objecit adverteritis, affirmans [3] omni nifu, tenebras efle ingenitas, quod & ipfum, quantum valuimus, jam contutatum eft.

XXI11. Judices dixerunt: Si confideremus lucem fuifle ante conditionem creaturarum, & nihil fuifle objeftum, quod ex fe umbram generaret, neceflé eft lucem ubique fuiffe dinufam, & omnia loca tuigore lucis illuminata, ficut oflenfum eft ex bis, que a te nuper diûa funt, in quibus veram efle rarionem videntes, damus palmam allegationibus Archelai. Si enim divifionem accipiat univerfus mundus, vefuti muro quodam per medium inftrufto, & ex una parte habitent tenebrx, ex aha vero lux, intellrgitur nihilominus, quia ex eo, quod inflruflum eft xdificium, umbra generata, acciderint tenebra:, & rurfum nobis quaerendum eft, quis «dificaverit murum m medio duorum, fi tamen «dificarum fateris, o Manichxe. Si vero illa ratio confideretur, quafi murus non fit inftiuftus, rurfus fine aliqua exceptione unus efle univerfus mtelligitur locus, ac fub una poteftate pofitus; unde ex omni parte tenebre ingenitam naturam habere non poliunt. Archelaus dixit, Dicat mihi etiam hoc ad ea, quae propofita funt Deo in regno fuo pofito, & maligno fimihter ni tuo regno, quis inter medium ipforam conftruxerit mu* rum? Non enim poteft dividere quid duasfub* flantias, nifi quod fit [4] ntriuique majus, ficut dicit iu Gcnefis libro, quia *Javtfit Dem inter Incene, & tinebr/tj.* Talem efle aliquem neceffe eft & muri iftitis inftructorem, murus enim terminos uniufcujufque demonftrat, ficut inter eos, qui rura incoluur, lapis iolet portionem uniufcujufque dividere; qua: tamen res magis intelle&um dat, quando hujulcemodi divifio fraterne potius hereditatis fit ratio: Veram nunc non eft mihi de# his dicendum, quanquam neceflarium videtur; nam illud eft quod petimus, quis eft, qui extruxerit rnuruin ad defignandum uniufcujufque terminum regni? Non dixerat, nolo moretur hic perfidus, led jam confiteatur dualitatis fue in unum refufam efle lubftantiam. Dicat quemquam, qui medium extraxerit murum? Quid agebat alter, altero inflmente? Dormiebat, aut ignorabat, aut rcfiflere non valuit, aut pretio conceflit? Dic quid faciebat, vel quis efl omnino, qui extraxit. Vos deprecor, Judices, quos Deus pleniflime repletos intellc&u mifq nobis, judicate, quis ex duobus extruxerit, & quid agebat unus, cum alter extraxerat.

XXIV. Judices dixerunt, Dic nobis, o Manes, quis defignaverit fines utriufque regni, quis murum fecerit medium? Pro magno enim Archelaus interrogationem haberi hujus fermonis expoicit. Manes dicit, Bonus Deus, & ntl habens commune cum malo, firmamentum pofuit in medio, quo alienum a ic efle [5] patefaceret malignum. Archelaus dixit, Ufquequo dignitate nominis menthis? Deum etenim tolummodo nomine appellas,, & deitatem ipfius humanis infirmitatibus comparas. Aliquando cx non extantibus, aliquando ex fubjeân materia, qua? quidem ante fe fuerit, afleris extruxifli), ut homines folent extruderes. Interdum etiam eum timidum, interdum & convertibilem dicis; Dei eft enim agere, qua: Dei iunt, hominis vero, qux humana funt. Si ergo Deus, ut ais, murum conftruxit, timidum ie hic, &. nihil fortitudinis te habere defignar. Scimus enim temper eos, qui fufpicantur ab cxtrancjs fibi dolos intendi, atque hoftium verentur infidias, ipfi folent urbes luas muris circumdare, in quo & ignorantiam habent pariter, atque imbecillitatem fui oftendunt. Sed ne illud quidem a nobis reticendum eft, quin potius m medium proferendum, ut & multa aflertionum copia, machinationum advertam divertiras deftruatur, auxilium nobis ferente veritate. Concedimus ftruâuram fiuftair. efle muri, qux ad ^ifcretionem effet uniufcujufaue regni: inapoflibile enim eft fine hoc uno habere unumquemque proprium regnum; eodem vero modo impoffibde eft, & malignum egreflum propriis finibus boni partes invadere, muri interdictione conflante, nifi forte prius dejiciaiur, ficut audivimus ab hoftibus fieri, atque etiam oculis noftns [*] nuper lonlpcximu.,

NOTÆ ZAGA<;NI.

1 In co.lire Cafinenti lenitu', . «J, A mox /k.j;»-».
1 i ••eu. nunikltr corruptu», uuu. mihi ememUr η η··η ocinmt
3 In Cstruenli em, Sfd lcgvnlui», O-a»u »·;«, ho. eft omn. .orutu, formuls cl.coiji fme inicrpreii I ,de cap. 40, êe pr«icr(in> cap. 47.
4 in Clfincr.li,
5 In n'di-e Cafinenfi. *farlurn laterrt.*

b Nuis Archelai ztiiein, & habile diTputttionir trmpui, lucui autv'n h< Ai reiau. 4 Perfir f.ib Valeriano Aufufto expu-nati», rrl de eilJctn iteuim ah OJenatho Oi.erni' G.iUivni iuipetaiui14 temporibus In Romans Imperii rfiâior.eni redaflu. Vids ii.befhum Folfinncm in (nUmi .ap ic &,

5

N <5' tum rex aliquis oppugnat turrim valido muro ,f;ST ! circumdatam, adhibet primo bailiftas, & jacu- i> , fecunbus deinde portas excidere , atque arietibus muros conatur evertere; &'cum obti- nuerit , tum demum ingreflus , qu« libuerit , agit, five captivos placet cives adducere , five —*tunfta fubvertete, aut etiam, fi placuerit, *ro-* gatus indulget. Quid ergo dicit ifte ? .Non. lub- ftitjtia, ideft , propolim adverfarius quis deje- cit , quod interjectum, fuerat munimentum : in procedentibus enim profefiiis eft , quia' luper- veneririt tenebrr-ex propriis finibus in regnum Dei boni. Qyis ÿritts dejecit munitionem 7 im- nollibile..enim ctar ingredi malum',; munitione conftanie. Quid taces ? quid morans tu , Ma- nichxc ? Euamfi tu differas,- aggrediar mea B tponte. Si enim d<xei quia Deus deftruite- rit , requiram quid <*u«r movent ad dgftruen- dum hoc , quod prius propter importunitatem maligni . Ik leparationem ipfe extruxerat ? Quid natus, au; quid damni perpetius ,_adverlum ic ipie pugnare contendit? Aut nunqûid de mali- gni facultatibus aliquid concupivit 7 Quod fi hoium nihd m caufa eft Deo detlrucndi ea , qux tamdudmn ad alienandum » *fe* , & fepa- landtnn malum ipie conftruxetat , illud nec IIIIHIIII putandum eft , · quod epis confortio tueru dcleftatii' ; munitio enim , qurmilla luerat propter hoc, ne e,u> moleftiam pareretur , id- circo deft.ruda v.ciebitur, quoniam non jammo- leftus, ted ain.ub fote putabitur . Quod fi e C maligno murum diets efk deftrufhim quomo- do potiunt boni Dei opera a maligno fupera- tt ɪ alioqum fertior Deo invenietur maligna natura. Quomodo di ipfe, cum b{ omnino to- tus tenebrar, luci iupcfvcnit, & comprehendit, Evangciifta teftimonmm ferente , quia *L-nx In- ert in tenrh'ii* , β* /rnear* *ram non cot>mher>de- lunt'* Quomodo <arcus armatui 7 <|uomod.o te- nebra? advertus lues regnum dimicant 7 Sicut en m hare ! tllarlis ocuhs fobs radios in ie re- cipere non pofiunt ; ita 6c hic ferre non valet regni lucis intuitum , ted tnanet temper extra-

XXV. Manes d.ti? , Non omnes capiunt' ›ɪ vetbiim Dei , fed quibus datum efl Icite my-D ftena R.egm Cælotum' ' Et jam quidem fcio `` qui fint noftri ; Λ1·<, enmt, inquit, *ciei vocem meam juJj:v:t* . Propter noilros ergo , quibus datus eft veritaii» intellectus . per fimilitud.ues dicam. Similis eft malignus leoni, qu: irripere vult gregi bon. paftoiis , quod cum paftor vi- dent, fodit foveam meentem. , & de grege tu- -lit unum hirdum , 6; ;.dta\ u m foveam, quem leo invadeie drfiderans , cum ingenti indigna- tione voluit cum abiorbere , ĪX acciirren» ad foveam, decidi: .n eam , aierndendi inde iur- (uni non hab at- que h-rdum , qui cum ipio hicrit m tovca, in- co.umcni . onlcrvasc. I< hoc cigo intumatus

Arft malignus, ultra jam leone fiOn habente po- A N^O teftqtem faciendi aliquid, * falvabitur omneCHR,$τ, animarunt genus , ac reftituetur , quod perie- rat , pAoprio fuo grégk.··ArcVlaus dixit , Si leonem maligno comparas , Deum vero pafto. n.; oves, atque haedum dic , cuinam compara- bimus ? Manca dixit , Oves , fic hrdus uniua mihi videntur efle nature ; in fimilitudinem autem ponuntur animarum*. Archelaus dixit , Animam, ergo perditum dedit Deus, objiciens eam leoni in fovea. Maues dixit, Nequaquam, abfir hoc; led apprehenfüs. eft hoc ingenio, in futurum vero falvabit eam . Archelaus dixit , Ridiculum jatn iftud .eft , Virt auditores , fi agnum, quem retinebat in finibus , paftor ex- B timelcens leonis ingrefltim, projecit eum devo- r.mdum, dedicitur quia in iutUrunr falvabit cum . Quomodo non totum hoc ridiculo plenum eft? Nam & in hoc etiam judicium adimitur. «Deux enim Satanas ammam tradidit , in perditionem ab eo affumendam . Quando enim pallor , ° nonne David de ore Iconis, vel urfi eruinsvem? Hoc dicitnas propter ore leonis , quod ait, de ore leonis , aut de venire ejus poteft edu- cere , quod jam ille devoravit . Sed dices mi- hi , Deus eft, & omnia poteft . Audi ergo ad hæc , cur igitur quod poftir , non illud potius afteris., quod poterit propria virtute vincere leonem, ° lite pura Dei potemia, 6c nunquam machinis qiubtifdam, &. fovea? hado, live apio C tradito Dic mihi unam illud , fi pallori iu- perveniat leo non habenti ove·, <inid fiet? In- genitus enim eft ,qui dicitur paftor , ingeni- tus quoque etiam leo . Cum ergo nondum effet homo, priufquam paftor haberet gregem, fi iupervenifiet leo, quid fiebat, quia non erat leoni» cfca priufquam haedus cfjirf??\Manes di- xit , Leo quidrm nihil manducabat Jexercebat tamen malitiam fuam per quarcbentfiie 'poterat invenire, difeutrens per vertices montium ; quod fi aliquando ei etiam cfca erat neceflaria , ca- piebat ex beftiis , qux'erant fub regno fiio . Archelaus dixit , Ergo unius junt iubftantix beftiæ, quat funt in regno maligni , & haedi , qui funi in regno boni Dei . Manes dixit , D Abfit ; nequaquam; nihil commune eft, neque ipfis ad invicem , neque his , qua? fua funt . Archelaus dixit , unus atque idem eft ufus in efca leonis . Si enim ex propriis aliquando be- ftiis capiebat cibum , aliquando & de his boni Dei, nulla eft in his differentia, quantum ad cfcas pertinet, & ex hoc apparet unius eas ef- le lubfl.intiar . ' Sed aliud alio longe differre ignorantiam paftori adknbimus, quia non aptam eleam, quin potius alienam obtulit , vel proje- cit leoni. Aut forte rurfus dithmulare volens , dices mihi, quia pihil leo ille comedebat . Il- lum ne iginir , qui comedere nefeiebat , ipfe ad comedendum amittant provocavit , nec lola fovea ad decipiendum eum uti voluit , fi ta- men hoc dignumeft facere Deum, dcdolos ex- quire-.

>r O 1 Λ. a A C A G N I.

V<l videtur legendum .

>n *.Jular-n.* Srpe enim in hoc codi-

:nre<r , pran >1,entem inevitabili i-all.i eia >1'11.<n ..Julia, cite perditioni· hxdi,

' ». D Z».·^ *Itr.*

intcll.icivi r n>n *SrJrl-uut ab alto*

t fa··: ':pl:nu .

i

ANNÔ christ quirere? Ht finit Rex aliquis, bello fibi illa- 1(q t nequaquam propria virtute confifus, fed imbecilliratis fim timore perterritus, muris urbis indufijs, vallum abaque munimenta cireundae, ac praparat, mapui, ac viribys nihil fideps; fi vere 'if fortis'fit, etiam porro a fuis finibus in ocaJMum hoftvprocedit, fic agit omnia, ufque<££ vincar, fic obtineat adverfarium·.

XXVJ.JJices dixerunt. Si ais paftorem has dum, five sgrjum leoni,projecifte, cum ille irrueret advtrium ingenitum,'aâum eft. Quem enim poteft judicare paftor bardorum, atque agnorum, cum tpfe inveniatur ets in delifto, fi caufa traditus etiam agnus per infirmitatem p'Tons' refiftere non valuitleoni, ficconfequens e., ut quodcunque fuerit leoni libitum, gerat; unquam fi Dominus unum e fervis fuis ejeâum, vel per metum tradat adverfario fuo, quem; rurfus recipere fuis viribus non valeat? Si verd cafu aliquo provenerit eum recipi, qua tandem ratione tormenta çi poterit irrogare, fi ad omnia, quæ ei imperabat inimicus, parebat, cum · eum ipfum tradiderit inimico, ficut leoni htedum? pnciiofcentem cnin? aflens efle paftorem. Verberatus enim agnus, fir interroganti fe pallori, cur in his iconi paruerit, rtijxjndec, tu mc leoni tradidifti, nec reftuifli adveffus eum, fciens, fit prævidtns qu« mihr gerenda forent, cum ejus mc necefle cflet obtemperare preceptis. Et ne multa dicamus, neque petis peneitus paftor oftenditur, neque Ico alienos cibos percepilTe demonftratur, ideo ipfa veritate edotenre claruit, his qux ab Archelao diâa funt, palmam nos debere conferre. Archelaus dicit, Quoniam quidem de omrnbus, de quibus difeeptavimus, piudentia judicum plenitfiinum terminum pofuit, tacendum eft de reliquia, fic m tempus aliud refervandum. Sicm enim ' fi quis ferpentls fonterat daput. in nullum jam reliqua corporis ejus membra deputanda funt, ira diialitacis quæ ll tone rejeila, ficut pro vicibus oftendimus, reliqua, quat per hanc aflerebantur, cum ipfa pa ruer rxplofa tunt. Sed in ipium, qui adefl, affertorem horum paucis dicam, ut omnibus

A innotefeat quis, fic unde, fic qualis eft, dixerat enim fe elle Paraclitum illum, quem Jelu$CHRIST ipie profici... promiferat ad falutem ndeilum. animarum, fic non longe » poflit ei Paulus vu elcâionis, fic vocatus Apoftolus, made & praedicatu veram dodrinam 4 ajebat, › *Aut d«cumtntunt qmtritif., c.,^, tjus j ya/ in tote loquitur Chriflnt*. Et quidem quod dico tali exemplo, ' fed clarius. Homo quidam conclufit in thefauro frumenti plurimum, itant refertus cfljrt locus, quem locum *t* claufum atque lignatum fufficieqtibus fignaculis, cuftodiri praecepit; ipfe Dominus vero · ceffit; alius autem quidam poft multum temporis advenit ad thefaumm, dicenslc ab eo, (quihgna-

B culis locum conclu ferat, miifiimadhoc, ut etiam ipfe in eundem thelaupum triticum Scongrcgaret *i* Quem cum vidtftent cuftodes., polcebant ab -eo * fignaculi fidem, quo puflini ei, videlicet aperire thefaurum, & parare ei, tanquam ab illo, qui fignaverat, miflb; ·· qui cam nec claves oftenderet, neque fignaculorum fidem deferret, (neque enim habebat jus › a cuflodibus cjeftus eft, fic fugatus; fur enim potius, fic latro ab eis efledeprehenditur, convictus, ÔC ** confugatus etiam ex hoc, quod pqft multum tempus, quam pronufliim fuerat, adefle delideret, neque claves, neque fignacula, neque ullum omnino cuflodibus indicium deferens, nonvquantitacem frumenti reconditi

C fcicns, qnæ omni» manifefta indicia funt, nequaquam cum ab illo efle tranfmiflum, ·* fic confcquentcr erat, a cuflodibus refervatus eft.

XXVII. Aliud etiam fi videtur, dicimus exemplum. Homo quidam paterfamilias dives plurimum, ad tempus peregre abfuturus, filiis luis pollicitus eft, miflurum fe efle aliquem, qui pro fe diftnbuerct eis ex ctquo fubflannam- Et quidem non multo poft mifit tutum virum quendam, juftum, fit 'erum, qui cum veniflet, fufccpta univerfa fubftantia, primo omnium inftruere eam, ac regere ftuduit, laborans plurimum in itineribus, *' fedens iplê per fe furs minibus opus faciens, & miniftracis; '4 deinde moriturus teftamentum fcribir pro·

NOTæ ZACAGNI.

i Fort· legendum, *eum ipfe*.

i In coJ. Cafinenfi deficit, jf, & paulo poft, *fuefiteue relella*, habat. Sett neceflaria vifa eft utrohlque cornoftra.

J Vel hi- nonnulla défunt, vel fottafie legendum »r ... *lo·μ poft fit f! Feuler*, nempe ut lpfo parum Inferior fit Paulus Apoftolus, quem e Deo ure fe ad humani generis falutem milium fuilfe ait fupra Manes, it» tamen ut fibi. quod pcrfefbrni erat, refervarum fuerit. V rue lupra v. t j.

4 In cudite Gafinenfi eft, *.lretol*› librarii, ur arbitror, errore; fic infra cap. 19. Λ./ aj.5«r

j Vulgata legit, *An .-xpfrimtMtuni*; in gu«o tamen tectu eft, sati.

6 Forte *flt*, vel *flt*, aut etiam *ffl*.

7 Supra theiaur,, foto figillo ohirgnati mentionem facit Archelaus I at hic figillo claves adjungit, quo paflo cbariors quaque ab antiqui» cuftodrri confuevrile, :efti, eft Anftophanes in contradi», cui titulis >'» P›R· 7·7- *pud quetn mulier quasdam conqueritur gynecacrum lures Grillis» & peftulis a maritis obfirmarr, quern morem irrides Menander apetd Stobautn·

5 Forte, *re: tflt*, vel */teflt*.

9 Anulis pro tefiTera, leu ligno In repetendo depofiro, J, nnjore nuntiis fide concilianda vereres ufo» fur.Te» ax Plauto, 8t Apulejo dif'imus, quorum primus m Bacchide a£l. a. fcena j. verf 9;. ira inqmc Cbry. X»»»/-»» gratz *feltie*, ur *meminerit ferre*. Nic. »p*r *efl* «««Λ / Chr>. S"'a 'd fl^nerrn eft Y br urr, 9*/ ... *ltofferret* 1 *el nurum ut* woVatar. Alter eero in lib.so.de Afinn auteu hoc irai» cuiufdant mulierr, facinus relerr · jfawl. *mnriti jttbrepte, rur prefeflu, /eelitle qeeeoelnm fervn.'um. flm l/unlem fldelem. feJ et lftn flle pefinee merentem·, fw' ftuelin nuntleret, eutee juvetelr prefetim nl lHul.rm umeret nl fe elulto ut /.Je, V fine elle m mite ./Uem muturlflme perventret. Et er />re teefe-elur tenlenll lvnletle. trell. enulu-n murhe lult eullem, 9«/ mmlflrent, flIem 1erblt e1/‹lpuluretur. At elle menJule fretrlr elfe^uenr* (».c *relm nemen fele* ·,-:1αl) "}prl *Ueetlem fifue e/ur, ttuel eferebatur, ^naviter y ut preceptum fuere:, lncemltuta frl-net* &.

10 In Gafinemi J|«.*rumpes*. Sed lenfu» poftulara ridetur. Ut *cum nec* legar ut.

11 Forte, *cevfutetur*.

»1 In codice Cafii'enfi legitur, *tf lfee cenfeetuentee*.

s I l·orte, *Jel* Cr_zp/› *p,r le*.

U Jrr codkc Cafinenfi, *rte'ule elle mnetturur*, nos fecundam » αγιπ, er pr» r J···'» s ... s; 'ilremtr Γι liabar tepct'time veluti infertam, fuftuliatus. Vel lortaiTc legendum, ZΛ·, ... J-, ,uu 11, «vu e·... . ...flarnenlum.

â"n n o CH?AS1 propinquis fuis & proximi» omnibus hereditatem derelinquens, & fignacula dedit eis, & nominatim fingulos* convocans, precepit eis fervare hereditatem, & cuftodire, ac regere fubftantiam, ficut fufccpçranr, & perfrui bonis, £c fruâibus, ipfi domini hxredefque dereliâi. Si qui vero ex agri hujus fruétibus percipere rogaret, indulgenter pnrberent; ' fin autèm cohæredem le dicens, expolceret, devitarent, atque alienum effe pronunciarent; opus autem magis facere /debere eum, nui recipi velit. Qpomodo ergo his omnibus oene, refteque' difpofitis, & ftatutis, ac plurimo tempore in eo flatu perfeverantibus, cum, qui çoft trecentos fert annos venerit, & heredem efle fe confirmet, non abjiciemus, non jufte alienum pronunciamus, qui nec de propinquis fe efle offendit, qui defundo noflro non adfuerit egrotanti, qui in exeqiu<as non ierit Crucifixo, Siui fepiikhro non adftitent, qui omnino neciat, quomodo, aut qualiter dehtnftus eft, qui denique thefaurum frumenti ingredi cupiat, nullo indicio delato ab eo, qui obfignaverit? Nonne eum tanquam latronem, & furem abiiciemus, ac modis omnibus expellemus? Htec Igitur ligna, qux in prxdiftis comprehendimus exemplis, ifte non deferetis adeft, dicens fe elle Paraciitum „ qui ab Jefu prxfignatus eft mitti, in quo ' mendacem, ignorant7fortaiTe afferet Jefum; qui enim dixerat fe non multo poft miffurum efle Paraciitum, invenitur J poft kecentos, & eo amplius annos miiifle hunc, ficut ipfe fibi teflimonium j>crhibct. Quid dicent lelu m die Judicii illi, qui jam vita exceflerunt ex illo tempore ufque nunc? Nonne hxc apud Deum allegabunt, noli nos cruciate, fi opera tua non fecimus? cur enim cum piomileris fub Tiberio Cariare miffurum te effe Paraciitum, qui argueret nos de peccato, & de juftiiia, fub Probo demum Romano Imperatore mififti, orphanos dereliquifti, cum ipfe dixeris, non derelinquam vos orphanos, cum iple dixeris te, mox tres, miffurum effe Paraclitum? Quid poteramus orphan! facere, non habentes tutorem, qihil nos deliquimus, tii nos fetellifti < 4 Sed abfit hoc a Domino noftro Jefu Chrifto Salvatore omnis animat. Non emm moratus eft tn promifftonibus fuis, fed cum difter, *I'.ido ad Patrem meum*, èT *mitto vebii Paraciitum*, ftatim mifit, dividens, donans difeipulis fuis; < abundantius vero conferens Paulo.

XXVIII. Manes dixit, Tuimetipfius indicio comprehenfiis *es*. Hare enim adveHum tc locutus, ignoras, quia dum in me vis ptobra conjicere, majori culpas fuccumbis. Dic age mihi, fi, ut ais, qui a Tiberio ufque ad Probum defuncti funt, dicent ad Jefum, noli nos judicare, quia opera'tua non fecimus, non enim mififti nobis/Paraclitum, * cum dixeris te miffurum; non multo magis illi hate dieent, qui** Moyfe ufque ad adventum ipfius Jefu 'Chrifti vita excefferunt, & 00 reâius dicent, r holi nos tradet* tormentis, quoniam agnitionem tui non accepimus? Et non folum hi, qui ante ipfius adventum decefferuntjure hac allegare videbuntur; verum etiam illi., qui ab Adam ufque ad adventum Jefu obierunt? Neque Paraditi enim icientiam confecuti funt, neque Jefu doârina eruditi funt - 1 Sed hoc folum ultimum genus hominum, ut ais, quod a Tiberio eft, falventur; ipfe enim £ar *Chrifint de maledt&o legit redemit*, ficut Paulus teftimonium dedit, yaia *litera occidit*, nec çnm- *vivificat,ft,^:tod lex rruni/lerium mortir efl, virtufiae peccati.* Archelaus dixit; Erras nelciens icrjpturas, 'neque virtutem Dei; multi enim etiam poft adventum Chrifti uiquenunc perierunt, & pereunt, hi fcilicet qui operibus juftitiæ defervite noluerunt; illi vero foli, qui fufceperunt eum, & fuicipiunt, *Poteflatem accepejtM rant fiin Dei fieri.* Non animomnes dixit; led neque tempus terminavit, *Qutcumque enim,* inquit, *acceperant eum*. Adeft autem femper juitis viris, a creatura mundi, nec ceflat inquirere fangumem ipforum ex languine Abel iufti ufque ad (anguinem Zachariae. Unde ergo Abel juftus, & illi omnes reliqui * per ordinem, qui inter juftos enumerantur, cum lex non eflet Moyfi, cum Prophetae oborti non eflent, nec prophetiae munus implcffent? Nonne jufti effetti lunt ex eo, quod legem implebant, *Oflenden/ unafiijmlqne eorum "' opus legit feriptum tn cordtbur jatt, tefiimoniam reddente rir conficientia fina?* Cum enim quis legem non habens, naturaliter, qu« legis lunt, facit, hic legem non habens, ipfe fibi lex eft. Et intuere multitudinem legum per fingulos juftos, qui bene agebant vitam fuam, nunc ex femetipfis proferentes in cordibus fui£ infitam Dei le- 2cm,

NOTÆ ZACAGNI.

1 Aut nilul video, â it it* reftituendus eft hic locus manifefte corruptas; natu in codice Ha fcribitur. *Sin attlc·» cenjerrm* d/.r«., ri.vuw, *arntarrat abenum effe prenunciaret*.

l He. eo.lrrn argumente, s.lirerfu, Montsniftss utitur Theodorus Hersdeota ii» cap. 14. Evsng· *Juan. reef.* 17 nm> <n;uit, X*·» » /»·" <1«· *J-, fen-lou· jt.um, C pr· Dte m-riem appelentlimr, «<« m/ffltr, prtmtfrrnl µ.ı ...l'tum, ttrunÅum lmpC/tntr-l, menjaftam /- rrprrlHltlr. Qnod fl ver», tern flt lp[» wrltat, mljrrlt Ut Spiritum Sen/lum, temere errenJe Cemmletlfunl*·, *4l.entre per Meatanum.*, <3 {'rtj'ullnm *mPam* '<!» *f/ -x-ltum "-ft*, *Cl trlflnl» anner at Aptfteilca fretla tranf.llter.*

j ntenticni» aftu silus videtur hic dixirte Archelaus, poft trecen o,, & amplius annos â Chtifti morte M», «stem en>ertitle asm * Chtid! morte uf.;u< ad habitat euui Mancie d.fputationis tempt», anni circitet CCXL1X lute-c iutic. Vide pta'armnetn noftram in Anhclao.

, |',r a tna'atione hun. locum reile, ni tailor, emendavimus, qui in Codire Calinenfi ita fe habet. *Sel ahpt ban. a 1>cmm· nerl"J Je Cprlpe Salvarer» em·.- .lnlmn.*

, Mire hie, & m le;or deprsvatus eft cod. Caduenfit, m <;un lef.our, *Alunnantl,'·ı·ı ver» lenfllrnl Paul», Manr Aleil, 1 ı,ı.η: lndl.le .smpreleni u, er, l·»(enim verjum lr le.'·:,, t^n.-r.,nr, uum me ver f,,,. b-a e.eltrre, mu>»r, ,u!,a* |« | ac ,.r, D/. a»r *r.-ubl flulear*, yua r/tic-/,· «»"/»<» *al l'enum rterunlll Γı,ηı, c"<' "f '"fl" fl^tCll'e.* Not tot menda, quantum *per* comedi,.ra., b.utr, ahfte.-gere conati jumua.

o Vermi, *rml,:r·.:*, noftra eft add.tio, cum m Cabnenti defit, & lane vocem illam, >el quid finule ibi deli ere .pla >>r..t ,n > feues oftendit.

- ||. Cafirei | cft, *«J :r» at t.-ment/r*, nullo fenfu, nifi, ut editi.tn eft, corrigatur.

§ 111 "I" fa.11e1.fi fic legitur, *Set bee jnlntn vl'rlmum genu, b-mlnum, u: re·, quol nTtberl» et, falvrntn-*. No, lit.m ı,ı!ı» illa, *ut e»,* interpretari *fumus, ut alr,* exemplo alteriu., loci infra cap. jo. ubi, *ut ar,* pro, «r *al*, .cl *u, aç.r* a l brario (.r.pturn fuifte, lenlu ipfo pofcetitc > comeciuius.

ç In end-.e Cafnenti », *per eramim, qui tmer ,np»r*.

u *In* codent ivdice Krib.tur, *epur /»j/r jcr/prin-a*

1 HNÔ CHRISTI gem, mine * propriis perentibtu Inquirentes, A ingenita non erit,A|u< & initium habere mon*· 'T » Ú «liquando etiam ab antiquioribus, & (emoribus âddifeentes. Verum quia pauci * per hunc modum poterant ad juftitie culmen alcendere, ideft per parentum traditiones, nulla in literis lege confcripta, miferatus eft Deus humanum genus, & feriptam legem per Moyfem voluit noniinibus dare, quoniam quidem non apprime in cordibus eoru<n naturalis legis aequitas; retinebatur. Confona igitur primte creation? humante fit in literis legislatio, quae per Moyfen datur taiutis caufa plurimorum I Si enim «ftimamus hominem line operibus legis juftifican & Abraham reputatus eft juftus, quanto magis il, qui adimpleverint legem, continentem ea, quz hominibus expediunt, juftitiam B confequentur? Et qnoniam trium folumtnodo fermonum mentionem fecifti, de quibus Apoftolus dixit, *Miniflerium mortis effe legem, & , Chriftum redemiffe Mt de maledtflo legis*, & quonjam; *f'irtur peccati eft lex*, adde adhuc, & dic quantacunque tibi videntur adverfus legem efle conici ipta.

XXIX. Manes dixit, An non idem eft, quod Jefus ad difcipulos ajebat, incredulos cos effe demonftrans, *Vos ex patre Dtakolo eftis, &*
7«»· »44 *defideria patris veftri f.Ktre vultis?* Hoc utique dicit, quia quanta voluerit malignus Princeps huius mundi, & quanta driideraverit, per Moyfem icripferit, & dederit hominibus fa-
A 7·.«· cienda. *làe entm bomictd» eft ab initio, tf in ventate non ftetit, quotuatn veritas in eo non eft; cum loquitur mendacium, d/t fuis propriis loquitur, quoniam mendax eft, ficut tf pater ejus.* Archelaus dixit·· Sufficit, tibi haec, funt, an habes & alia, quz dicas.7 Manes dixit, Habeo quidèm multa, & hoiutn majora; led his contentus ero. Archelaus dixit, Exemplum, Icilicet, incipiamus ex his, eorum qua· habere tc dicis, ut fi hzc reite pofita fuerint inventa, etiam reliqua cum his adnumerentur; fin minus ero ego obnoxius fententiar Judicum, ideft. vifti ignominiam feram. Ais ergo minifterium mortis efle legem, & Principem hujus mundi mortem icgnare ab Adam ufque ad Mnfen; feriutum eft enim, *In eos qui ' non peccaverunt*. Manes dixit, ergo mors regnavit fine dubio, quia dualitas eft, nec aliter, niti eflent ingenita. Archelaus dixit, & quomodo ingenita mors certo ex tempore regni turnn exordium? ab Adam enim, inquit, & non dixit ante Adam. Manes dixit, QuOmodo vero, inftorum, & perc.'torum obtinuerit regnum dicito? Archelaus dixit, Cum prius confetïus fueris, quia a tempore, & non arternttate regnavit, tum dicam. Manes dixit, Scriprum eft hoc,
«·»■ au. quia *Ab Adam ujque ad Mofen repnavit* - Archelaus dixit, Ergo & finem habet, quod cœpit *t* ex tempore, & verum eft illud, quod duftum ,4'eft, quia *Abforta eft ipiors m viflorta*. Etiam

ftratur, & finem Manes dixit, Deus ergo CHR,STI «eam fecit. Archelaus dixit, Nequaquam; *bfit? Deus enirri mortem non fecit, *vkc* betatur in perditione vivorum. Manes dixit, Deus earn non ierit, faâa tamen éft, ut ais; a quo acceperit imperium, vel a quo creata fit, d'eitio *, Archelaus-dixit, Si hoc pleniifime oftendero, quod fubftantiam ingenitae rfaturz mors habere non' joflit, nonne confiteberis unum Deum elfe, & hunc ingenitum7 Manes dixit, loquere, fubtiliter enim vis ♦ difeere. Archelaus dixit, Quia tu verba illa ita protulifti, tanquam tibi .proheerent ad oftenfioncm ingenitae radicis; fufficiiint tamen nobis, & ea, quz fupra traâata funt in quibus pleniflime ollendimus, impoftibile efle duarum naturarum ingenitarum exiftere pofle Jubilantu»;

XXX. Judice? dixerunt, Dic ad ea, que nuper propofuit, Archelae? Archelaus dixit, Principem mundi, & malignum, & tenebras, & mortem unum, eundemque efle dicit, legemqtie ab eo datam, propter hoc, quod Icriptum eit. *Minifleri mortu*, & reliqua, qtir objecit. .Quoniam, ' inquam, licut iupenus diximus, malorum memorix lex non diligenter hxrebat, feripta naturaliter in cordibus eorum, neque apud leniores er.tr fatis lirina traditio, • cum vis inimica femjxrr memori» inhrfiflet -oblivio, & aliter quiit eruditur a magiftrcf, ah- C ter a iemetipfo, perveniebat laede legis naturaliter Icriptz tranigrellio, & ex prrvancatione m;'" datorum regnum mors in hominibus obt<r_.it; hujulcemodi eft enim genus hominum, quod virga ferrea regi indigeat a Deo. Exultabat ergo mors, & cum omni potcftate regnabat ulque ad Mofen, etiam in eos ,\qui non peccaverant, hoc modo quo diximus'; fuper peccatores quidem, veluti proprios, fibique fubjertos, ficut litti Cain, & Juda; fuper juftos vero propter boc, quod non confentirent ei, quin potius reliderent, abteindemes a te libidinum vitia, & concupiscentias, velutt hs, qui fuerant ab Abcl & ulque ad Zachariam, transferens temper uique ad tempus in fimdes il- ^iius. Cum vero adfuiflet Moyfes, & legem dediflet filus Ifrael, & levocaflet eis in memoriam omnes juftificationcs legis, quzeumque oblervare oportebat, & tacere, eos vero Iblos, qui pnevaricarentur legem, morti traderet; interciia eft mors, ne fuper omnes regnaret; regnabat enim fuper peccatores loios, dicente *Tibi* lege, ne contigeris hos, qui mea przcepta cuftodiunt. Huius ergo verbi minifterium Moyfes detulit morti, reliquos omnes pi a:varicatores legis ' interitui Iradens; non enim pro eo, ut omnino mors nulla ex parte regnaret, poft Moyfes advenit, cum utique plurimi etiam Moyfen fub mortis ditione tenerentur- Ex hoc *Minifterium mortis* appellatum eft, quo-

NOTÆ ZACAC. N 1.

I Ita videtur legendum, liter in codice CaGnenfi f.tibitur, *per* i»». *wUnn*.

t Iraneuc uuoque lib. }. *d». briefer cap. to. cum particula negativi Uudat hunc B. Pauli locum unde patet D. Auauninutn in lib dc Peccat, meruli, & retni/K lib i. cap. i i. rrflt cenluiflc › itu ad ejacotutu codicum fidem legendum efle, licet in majori iatinorum codicum parte fine panicula aegarin legeretur. Hanc tamen poftrcmam leflionem muhii contendit veram *ede* Hllariur Dtaconu. m ceminrnuru) ad eu-n Pauli b.um imer D. ArabroGi opera, fed eju» opinionem, *ulpote* originali peccato a.ivcrlantcm, tve,,t Lcdclia, qu<r piobatatn D. Auguftino leâionem In latinie quoque itera Scriptura, codicibui huc uique ictutun.

1 In codice Cafinenfi nianiiefto errore fcribnui, exemp/t re.

4 Fortaffe, *Osierr.*

X In codice Cafinenfi male, .'«tfwaer.

4 Ita neceflarib emendanda vifa eft ejufdem cn^cir leilio › m quo fcribnur, <*··» /rwper w/wor/a· *larrrtli frd*

J In Cafineaii codice, *lalertt ul Irttl/n*, nianifeftus librarii error.

ç »,ʔSTi ' quoniam folitranlgrefforeslegis puniebantur,non etiam confervatorea, ficut Abel faciens ea, qux legis funt, & cuftodiens, quem Cain, vas maligni effe&us, interemit. Verum etiam poft hxc votuit mors pedum, quod fuerat per Moyfen pofitum, relcindere, & regnare denuo fuper juftos; & irruit quidem in Prophetas, interficiens, & lapidans eos, qui milii erant a Deo ufque ad £achariam. Dominus autem meus Jefus, juftitiam Moyfi legis cuftodiens, indignatus adverfus mortem pro przvaricatione » pa&, dc totius illius minifterit, advenire dignatus eftin hominis corpore, vindicaturus non femetipfum, fed Moyfen, dt eos, qui ex ordine ooft ipfum fuerant violentia mortis oppreffi. Malignus vqyo ignorans hujulcemodi dilpenlationem, ingreffus eft Judam, ut per iolum interficeret eum, ficut antea Abel interfecerat juftum. Sed cum intraffet in Judam, pernitentia duétus, fe ipfe fufpendit: propter qUod ait fermo divinus, US» *tjl mori viflorto tuo*, xi» *tft mors acuItu tuar?* Et *abjorta tfl mori in vi/forta.* Hae ergo ex cauta *Minijiengm mortii* appellata eft lex, quia peccantes prievaricantes morti tradebat, fervantes autem fe, defendebat a morte, ftt conftituebar in gloria, ope, atque auxilio Domini noftri Jefil Chrifti·

XXXI. Alidi etiam ft de eo, quod dieft., *c^si redemit nos de maledifto legit Cbrtfinr*. Hoc in loco praivideo, magnificum Dei famulum Moyfem » imaginariam legem his, qui refte « velint videre tradidifle, & legem veram. Sicut enim Deus cum feciffet mundum, & omnia, qux in eo funt, in fex diebus. requievit in die feptima ab omnibus operibus fuis; non^lico, quia ' requieverit fatigatus; fed quonigm ad perfectum adduxerat omnem, quam facere difpofuerar, creaturam; denique ait, *Pater meta nffie modo operatur, & fgg operor*. Nunquidnam ctrlum facit, aut lolem, aut hominem, aut antmalia, aut virgulta, aut tale aliquid? Sed his quidem vifibihbus perfectis, a tali opere conquievit; ♦ invifibilia autem, & intnnfecus ulque modo operans, falvat. Ita ergi etiam unumquemque nolunt **«eft**, indefinemcr huicCHR,i>τ, operi legislator vult effe devindum: a feculariboa jubet protinus cosquicfcere, & omnino nullum opus gerere mesylanum, & hoc appellatur Sabbatum. Addidit etiam hoc in lege, nihil abinrdum fieri debere; fed obiervare nos, & dirigere vitam noftram ex «quo, & jufto. Et imminebat haec lex acerrime malediftum inferens his, qui eam fuiffent tranfgreili; fed quoniam homines erant & illi, &'ficut etiam nobis frequenter accidit, controverfix oriebantur, & irrogabantur m jure» & 1« flarim 4i-. ftriCiffimam » ultionem, quam fecerat, retorquebat, ira ut fi quis pauperum voluiffet in Sabbato fafcem ligni colligere, fub maledicto legis effeCus, morti continuo iubjiceretur. Ardabantur ergo coertione legis homines, qui cum Ægyptiis fuerant educati*, nec poterant peccas legis, & maledida tolerare. Rurfum autem ille, qui femper Salvator eft, Jcfus Dominus nofter adveniens, liberavit eos ex hujufcemodi cruciatibus legis, atque malediftis donans eis injurias. Nec ficut Moyfes feveritate ufus eft legis, nulli indulgcndo injuriam; *fed* hic dixit, fi quis paflus fuerit a proximo luo injuriam, indtilgcat non fenei tantum, fed & nec fecundo, neque tertio, nec f?lum fepties, led feptuagefies fepties: quod fi poft hxc injuriim permanferit irrogando, tune demum legi eum debere fuccumbcrc Moyfi, nec ultra veniam dari ei, qui in injunis perleverat, cum fibi feptuagefies fepties fuerit indultum. Non folum autem huic, fed etiam fi quis filio hominis intuliffct injuriam, veniam dedit. Si vero Spiriiui Sanfto, duobus ebm fubdidit maledidis, ideft Moyfi legis, & fux Moyfi quidem in prxfenti, fu« vero in judïcii tempore; ait enim ita, Λ'^ *in boc ftcnlo, nefit in futuro remit tr/ur ti.* Moyn ergo lex eft, qux in prxfenti ficculo nulli veniam tribuit; Chrifti vero eft, qux vindicat in futuro. Ex hoc intuere quemadmodum confirmat legem, uon folum non iolvens eam. led implens. Rèdemit ergo cos ab eo, quod in praeienti pofitutn erat, maledico

NOT .Æ. ZACAGNI.

«Scite adverfui Manicbao», ut videtur, Jo. Chrvfoftomn» in hunc T>. Pauli lorum Homdia *J- Per merlir autem nielfeeltn tefem latell.g/t. Atque interim vde, fedu/e in lit» eempuratlcne eaves! › n/ ullam terent, anjem peakeal. Nen enltet d'nit, flt tem efficit, /7^ mirtu minifiralla efi. Mertem enim m- nifiraeal, nem autem ptritllat. Nam peccatum id erat y qued ene'tett egl leeaf. Lee anlent meritae laoeMot, ne peeeatam indl-.aket, ■·· aio„» fet/elat. MaJttm enim aOr'tue, deleftlal, at rutlleeel, n»n antern ad aealtnt impe/lekat. Nr-Jd ed nlinlfiralat, ut paetarum fiere· y aut wo-l el/fierrt I fed ut fanar daret el y f-/ pelCrtjfet; ae perinde lae ^uejne rnUeni perlalum deflent. Nam dum Iff" per.au.rn odee fhmldandum effe eflenderet, preeul dulle lre ell am fauelel, ·« ipfum furendum effe r. derelur. ÿern'dmr-Jum >l>tur lt, qui enjem in ma»m fumit, ae fentl eupni ampulal y tuJr.l fenunriuntr minlfirum fe pernet, ipfe efl y qui interimlt y OtPamfi allaçul ipfe flt y qui rapae alltlédlt: ne. mt-», It, qtel fenlentenm prefe·;, ar fenlem eeademnat I fed ejut de que (uppfirlim fametur, imnrelliar. Sedem mede M quoque non leu Oral, qua necem afferekat, fed peceatnm ipfum erat, quod C interlme-Oat, er (endemnahal.*

i In codk« Cilloenfi eft, *atfe,* cuod erijm maniitft» eft iibruii hallucinatio.

J *Imaer'Itariam* Archclaui »oc»i le?em veru» teft«menturn, quori typu« eflet, & imago futur· novs legt». Sic *tc* Petruot de Vtnci» in epiftoln fui» non fe-uel *rme^lnerium* hominem voceffis nan->uiu, feu tegatum obf«r««t Cangut» In Gloftarlo, quod ilium a quo miftui fuerat, reprafentat, fc ejua velut imaginem referte. Uritur & hac loce tiagJii Monach, veru, interpre» »n difpuratione Theophili Epifcopi Alexandrini cum Simone Juuiocap. « j. i.bi labbaia *emapruanam* requiem vo-at fepiime itliu» diei, m qua Deum, mundi creatione abfoluta, requiec.tic pagina fa.ra leftarur. Quare Archelaus m refpoufione ad Diodotum pt,>byierura infra cap. a>. tutu, eft in demonftranJo, nou effe tcjicicnduiu vetua icftament jnt, quia tanquam fpecuium veram uoui» exprimit nor· legi* inurinem.

4 *Forle ue.'r ttt vivere.*

j In CaGnenfi eft, *eequle requlnerlt*, fed ea leflio »obi« vifa eft uniu», ejufdemque voci» «epetitio, nifi paties gratcifmu» Cr.

0 CaCnenfi» habet, *ennlfip.:r autem*, CT *lrinfecut* fed iejenium videtur, ,:c editum eft, Vel *invifikilla anum intrlnyrut.* Deu» enim ut Inquit D. Auguftinu» in lib. de grana Chrifti cap. oon lege, aeque doctrina infi-nan'e tonnieiu», fed iut.rna, atque occulra mirabili, ac ineffabili potcftate operatur in cordibu» hominum, ucn folum ver» rcselatiunes, ' etiam bonas voluntates. Similia inculcat tum in cap. « j. ejufdem operis, tum alibi 1'affim.

y lo Cafmenfi codice, *ultlenem fecerat retorquelatu* Sed ncccflâiia viü eft relativi articuli additio, ne fcnlua ulla ex pane nutaret.

ANNO CHRISTI

lediâo legis, ex quo *Mahdidhm tigù* appella- A tum eft. time omms hujus fermoais eft ratio, Cum autem *Vbrttupeccati di&a fit ie*'* pro wi- ribus noftris breviter exponemus» Scriptum eft enim , *£\«« M» it» «m eft ptfiUy ftd injvfUs, tf non fnddítit* , M*p0/, 4Γ *fcetiftir.* Non ergo erat tunc lex litem pedita 'delinquentibus ante Moyfeo, unde A Pharao ignorans virtutem pec- cati, delinquebat affligens injuftis oneribus fi- lios Ifracl, divinitate negteda, non folum ipfe, fed & omnes , qui cum eo erant. Verum ne utar longiore circuitu , brevius dicam . Erant quidam Ægypriorum admixti cum populo Moy- fi , cum ab eo regeretur populus in defertp ; & cum Moyfes politus effet in monte, pro eo ut acciperet legem impatiens populus , ¹ non B ille qui vere erat I(iraelita , fed qui ex Ægy- pnis fuerat admixtus , vitulum ubi conftituit Deum, fecundum priftinum morem , quo co- luerat fimulacra , in quo nec fcelerum pcenas aliquando rependeret ; & ideo virtutem pec- cati fui penitus ignorabant; que cum regreffus agnoviffec Moyfes , prxeepit eos gladiis truci- dari , ex quo initium fadum eft fentire eos virtutem peccati per legem Moyfi, & propte- rea *Virtm peccati* appellata eft lex.

XXXII. De eo vero , quod in Evangeiio feriptum eft, *Ver de patre DiaMe efti<* , & re- liqua, breviter dicimus, quia eft Diabolus iuo- perans in nobis, qui fui arbitrii poteftate tales effe voluit. Deus enim omnia, qua;, fecit, bo- C sa valde fecit, liberi arbitrii fenium unicuique dedit, qua ratione etiam legem judicii poiuit. Peccuuc noftrum eft, ut autem non peccemus, Dei donum eft, ex eo quod in noftro fit ar- bitrio conftitutum peccare , vel non peccare ; lient etiam tu fine dubio nofti , o Mane», fi tamen congregans in unum difcipulos tuos ¹ & eos commonens ne delinquant, aeve aliquid imulte gerant , judicii legem unufquifquc eo- rum poftit evadere. Er certe qui voluerint, ob- fervant mandata, qui verocontempferint, fit in perverfum declinaverint , fine dubio legem ju- dicii ferent . Ex hoc etiam Angelorum qui- dam, mandato Dei non fubditi, voluntati ejus reftiterunt , & aliquis quidem de cxlo , tan- D quam fulgur ignis , cecidit fuper terram , alii vero in felicitate » hominum hliabus admixti , a dracone afHidi, ignis asterni penam fufape* meruerunt. Ilie igitur in terram decidens, nec ultra coeli regionibus admiffus , inter ho- mines volutator » decipiens eo* › atque pcrftuk fibi tranfgreflbres , fie ufque in hodiernum «dvsrferius eft mandatis Dei . Sed non omnes lapfum ruine ejus Aequentur , Ero eo quod unicuique libertas arbitrii eft; ex oc enim & appellatus eft Diabolus, eo quod tranfitum fecerit de ccekftibus, & quod in ter- ris mandato Dei obtreâator exifleret . Quia autem Deus fit , qui priqs mandatum dedit , ipfe Dominus Jefus ait ad Diabolum , Fads me *Satana.* Et fine dubio ire poft Deum fèrvi eft. Et iterum quod ait ad cum, *Demi- "tinam tiutm team adarahj, & ipfi feti fervier.* Quoniam «*rgo obtemperabant quidam homi- num voluntatibus ipfius, audierunt a Salvatore: *Irtt ex patre Didola eftii , & defideria patrii jw veftri facere vntiit.* Denique , cum faciant vo- luntates ejus , audiunt , *Generatio viperarum , ytu vaiij efteadit fagere ak tra ventxra ‹ Facite erga fraflam dignam poenitentia* . Ex hoc ergo pervide quanta vis fit hominem liberi effe ar- bitrii ; dicat tamen etiam ipfe, fi eft judicium piorum, & impiorum Manes dixit, Eil judi- cium. Archelaus dixit: Puto que * a nobis de Diabolo dida funt , non parum rationis , & pietatis obtinent . Habet enim & unaquaeque creatura ordinem fuum , & alius quidem ordo eft humaui generis, & alius animalium eft, tu- que alius Angelorum ; una vero , & fola in- convertibilis eft divina lubftantia , fit iavifibilis, ficut & omnibus notum eft, fecun- dum illud, quod feriptumeft : ' *Dominamnemo vidit HiKjeMn , ntf* wnrgesu/atr *fitim , eft in firn Patrit.* ' Relique ergo omnes creature vi- fibiles lint neccile eft , coslum , terra, marc , homines, Angeli, Archsngeli : Deus ver© cum a nullo unquam vifiis fit , quid ei poteft ex illis creaturis effe homoufion ? Unde & lingu- la quxque, fecundum ordinem fuum, propriam dicimus habere fubftantiam . Tu vero ex uno omne animal , quod movetur , fadum dicis , & fubftantiam a Qeo accepifl'e diçis funilcm , & poffe eam peccare, atque ad judicium veni- re ; & eum non vis recipere fermonem dicen- tem, Diabolum Angelum fuiffe , &. in prrva, rica

NOTÆ ZACAGNI.

» Nob pauca primitiva Ec.lefi» Patie» ex Jufaoruni Cementi» loquebantur, ut ex hi», qua in c*pi?e Cenuen- M , (f »d 'I hei phili Alexan innl dilputationem cum Simone Judao c»p. » J· «dnotavuuu» , torlJ» »pp,ret . Huiu» jeoerit etl»m eft, quod hic de Æjyptii» vituli aurei conftruelor bu» , Á adoritotibu* tradit Atchelau» , nam In Scemoth R»bb* P*{. 157· coL 1. *Bj tfil* (nemp· ALgyptil profely/i) *frerrint vitatum , tf :fil frarest y tt II cufl furvl: ,* »z *ftccvnt . V/dr flld J.rlflvm ft* £*»dl J* *vrrj.* 4. *v»l fjl ((rituvt rfl fIII mi nflr/. Tlll tul fvtd fTtflytl·, fll tuvt Uryfr vf.rtarrvvt , lpf frtr- n»t llJvl·, e JhrrvHt lfrvrl , lfl l'vnt DU t»J. ldcln» Dru‹ Slnüvt lftudlilvt dltU Mtyf ,* v«Ar , *drj,evdrt tvlv ttrrtlfll fffnln lvv/ .* Vide Salomonem Jarchi , in eundem Exodi locum verf. I. Aben Etta ibid, ver *». A Abarbanellum ibid. v*,ζ, 11. At vel «x nud» C*cri Term leSkae , *It et* LXX. Interpretum vcrCone haor Jtahinoram conjecturam valde ineitam, futilcinque elTe ‹l›i colligitur.

a Ita teftiluendam ccnfuimus depravati codici» Cafinenfis leQioncm I in quo fic fcribitur , *ύΤ η-ι--ῖι ve,* CTr- nifi cui» maluerit, *(ttn^vvull.*

3 En alter Archelai iocua , ex quo Id quod in prBcedanti capite ‹le Hebraorutn opinioni boa a primirivar Ec- ctefis patribui interluni propugnari» Jixiuiu- , aperte confirmatur . Quod en.m uic de Anjelu mm Γ‹ηη»«i* coe- cumbentibu», tradit Archelaus iam ufque a Philonis Hebrari , 3r Joicphi temporibus Judaorum opinio eft , quam etiam fequunxur Teriulliaius, juftinut , Clemens Alexandnhua, Athenagora», Mctnujiua» Cyprianus , LaAan- tius, ut late probat Fameliua in lertulliani Paradox^ 1. & revarjen: iu, in non» ad Irenoum eiuldem opinions» adeclrun lrb. 4· cap. 70. Horum rarrun Panum nonnulli bonos a mabs Anjeiis decepto», nonnulli malos Angelo» cum hominum filiabus comuiixtos fuifle -redidere › fed utranque ou'iuouem communi calculo rajuiunt alu Pstisa, A recentlorea onnes Saci» Scripture interpret»,, quorum cathalegum texere, cum res vui{»tiflim» lit, praterimt- rimus.

'4 In Cafmenii legitur contrario fentu, *1 vtth* , quod tamen in hunc locum non quadrat.

5 Huuc locum iifdem verbi» laudat Irenaus *dv. Haref. lib. 3. cap. 11. licet alibi Vulgata vernouem fequarur

6 Archelaus hic veterum quorundam Patrum fenteatiani amplerlitur , qui folum Dautn Incorporeum reliqua vero creata omnia corporea ede putarunt , quod nempe loco creumteripra in fe ipin fub iftereot Ircer noftri rel- àu, qui ctafla, & denfa corpora habemus , inccrpotec» dici putarent . i'ide Dionyfium Patavium *tomo* terno Theolojicorum do|mttum lib. I. cap. *1.* & lcqq.j abi latxffimc ‹ nunum Patrua, ea de r» fctncoii»» tapoMlt.

A,I N O — A N k cT ;c H *'5 ri

ricatione dectdiffe, fit non effe ejufdem cum fubftatjttx. Interimere debes judicii ratione, ut quis noftrum fallat, apparear. Si enim non poteft qui a Deo creatus eft Angelus, in tranfgreffione decidere, quomodo poteft pars Dei anima peccare? Si vero judicium effe dicis peccantium animarum, fic unius eas cum Deo dicis effe fubftantix, fic tamen cum de divina eas afferas effe natura, dicis nihilominus [1] Dei non fervare mandata, etiam fic plurimum meus fermo procedit, dicens primo Diabolum, eo quod mandatum non fervaverit, decidiffe; non enim erai ex Dei fubftantia: decidit non tam ut Inderet humanum genus, fed Ut ab eo potius illuderetur dedit enim nobis potcftatem calcandi-fuper ferpentes, fic fcorpiones, & omnem virtutem inimici.

XXXIII. Judices dixerunt, Sufficienteroftendit de origine Diaboli. Cum entm utraque pars confitetur futurum effe judicium, neceffario liberi arbitrii unufquilque monftratur, [2] quo evidenter oftenlo, nulli dubium eft, quod unulquifque in quamcbnque elegerit partem, propria liliis fuerit arbitrii poteftate. Manes dixit; Si a Deo bonus, utaffens, mendacem elle dixifti Jrfum. Archelaus dixit, Confitere primo, quia vera fit ratio eorum, qux nunc adduximus, & tunc ollendam tibi patrem ejus. Manes dixit, Si mihi oftenderis patrem ejus mendacem, & Deo horum nihil adfcnpieris, tunc tibi de omnibus accommodabitur fides. Archelaas dixit: Omni ratione de Diabolo diligenter expolita, & difpenfatione prolata, ficut hominum viget lenius, etiam apud feipfum poteft diligenter advertere, quis ifte fit qui Diaboli appellatus eft pater. Sed cum te tu Paraclitum efte dicas, plurimum tibi etiam ab humana dceft prudentia. Quoniam ergo prodidifti ignorantiam tuarr., dicam ego [4] quid die fit pater Diaboli. Manes dixit, ... dico: & adjecit, omnis qui conditor eft, vel creator aliquorum, pater eorum .... condiderit, appellatur. Archelaus dixit: Miror, quomodo ialtem hoc r<da ratione refpondens, nec celaveris lermonis hujus imelligenuam, vel naturam. Audi jam ex hoc, quis fit pater ejus. Cum ex ccrlorum regno cccidulet, erat fuper terras, intendens, dc inquirens cui fe poffet adjungere, quem ex conlorrio ini participem quoque nequitix hue valeret etheere. Et quidem donec homo non erat, neque ille appellabatur homicida, neque cum patre mendax; poft hxc vero, cum faâus effet homo, [6] mendacio ejus fuiffet, & circumventione deceptus, cum fefe inferuiffet corpori Serpentis fapientioris omnium beftianim, tunc appellatus eft mendax, una cum patre fuo, [7] & effefium eft non folum fuper ipfum mendacii maledidum, fed & fuper patrem ejus. Cum ergoferpens recepiffet eum in lefe, & reccpiffet univerfum, tanquam pratgnans effectus eft, ingentis malitis fafcem portans, fic erat ficut puerpera, qux partu urgetur, volens evomere maligna (uggcftionis ejus agitata. Primi enim hominis gluttam graviter feiens ferpens, ingreffus Paradifum, fic conceptis in fe doloribus, mendaces cœpit generare fermones, dc mortem parere hominibus, qui a Deo fuerant figurati, fic acceperant vitam. Verum non potuit torum fe mamieftum facere per ferpentem/ fed refervavit perfcâionem fuam, quam demonftrarer in Cain, a-quo generatus eft totus. Et per ferpentem quidem hypocrites, fic fallacias ad Evam demonftravitv per Cain vero homicidii exordium dedit, inferens fe in primitias frugum, quas ille male diftribuit. Ex hoc homicida appellatus eft ab initio; mendax vero quoniam fefellit, dicens, *Eritii* /Mfwaw *Dii;* eje- di funt enim poftea de Paradifo illi, quos Deos futuros effe fallebat. Efficitur ergo prior pater ejus, qui eum in utero concepit, & genuit, atque in lucem edidit fcrpens; fecundus vero Cain, qui per iniquitates conceptas, dolores, & parricidium peperit; interfeâio etenim iniquitatem, injuftitiam, atque impietatem pariter perpetravit. Sed & quicunque eum fufeipiunt, & faciunt eius defideria, fratres ejus efficiuntur. Pater ejus perfeftus eft Pharao, pater ejus efficiuntur unuiqu.fque impiorum, pater ejus eftëftus eft Judas r quia concepit quidem eum, fed abortus eft; non enim perfeâum edidit partum, quia majorem peHonatn aggreflus eft, per Jùdam, & ideo abortum faâum effe dico; quia tanquam fi mulier femen viri concipiat, atque in fefc quotidianos acci piatprofeftus, ita & Judas quotidie [9] proficiebat in pejus, occafionibus fibi a maligno, quafi feminibus, datis. Et primum quidem fuit ei femen pecuniae cupiditas, incrementum vero furtum, furabatur enim ea, que mittebantur in loculum; dolores vere^partus fuerunt [10] & collo-

NOT ZACAGNI.

i Forte *rttlfttnt,* ut (enim Gt nn debere Manerem judicium .dmittere, cum ejur dogmata da homine, dc Angelis ;udt.m advertentur. la grzco enim retro huius dtfputation», ■•••r»'» fortaffe feriptum erat, quod cum occidere pariur a. auferre, it dc medio tollere tigmficet, priorem fenfum fecutua eft no* btia accuratae, dm fatis elegant anti.juus interpret

1 Serici, & tonie ,ueni ia G:'monii omnino videtur poftulare, ut legatur, *TM neu frrvtrt trtuudulu*, lieat in CaGoenfi codice deGr negativa porticula, n>G qu,s poiiu» legendum puter, *Drl frrfruty vrl* Jrrear» *mundutu*, pro arbitrii LiLcet libertate.

, In CaGnenli, *prutrdlt*.

4 In eodem codice legitur, y»a *lldnltu' rflenjr null/ dublum eft unufquiffue* fuawcanr^Me *(lιμτlι ptrlem petprlJ tfu< «•blS'Tl pr.el'utr.* No» an refle Jocum hune emendaverimus videant Eruditi.

j Code* Calincnl a hic ira fe habet, *f* a *Dtt* Saaur, *ut* ar *mendutem rfl~r d'tlftl }·!'·>'* · Abutebatur autem Manes, ut fuum de malo Deo dogrua ftatueret, Joannis Evangelii loco in cap. S. 5. *St* 44. in quo fic Pbcrifcos redarguit Jelur, s·' ex *pttre In fllebele efthy C deftderln petrlt ubl lultlt I llle btmlcldu erUt »b Inltle, t3 l» ·>· ,:etlt, qult urn eft terltn' l» et* · ruw *lepultur furuluc/um, rr prrprr/s Irrultur*, fv/a *nrrnrlua rft, O prfr r<u<*. Quare hoc argu nsento Archelaum hic urget Manca· Si a Deo fol* promanant bona, ipfequa famine bonus efl, mendacem opor tet fuiffe Jefum, qui in Joannis Evangelio, Diaboli patret» *noa* modo mendacem *efle*, led & mendacis Diaboli creatorem cxtitlfle dicit. Hinc autem patet nou improbandam efic cmcndatioMm noftram, qua legimus, *Jl* ɪ *D*· ■· *brnul, »l afferlls mrnrhlltm rjfe Jlx/Jtl JrÇuu·,*

6 Forte, *<Jtr,r l>;· /ir,*

r Lacuna irtae °c >/e impleri p otTe videntur, ū ita legamua, *Muurl rtlrll, junt ditty* CJ *edjrrlt, entnlr, fJf, frurr rrrum, ,;uu ‹ l-tuldrrll npfull 'ltlUt,*

5 In codice CaGnenii, *ut* a

9 Forte, rej-r -ra.

10 In cod. < aliücaü eft, *freflnr ter lnrfetut*

collocatio enat Pharifieis, ft pretii federate conventio: abortu» eft vero, aoa partus, iaqueus mortis informis. Sed ft to, fi malignum ex te protuleris, ft ferias ejus ooocupifeentias, genuifo eum, ft pater ejus «fle diceris; fi vero pœnitentianj aufert», ft abjeceris pondus, vehit parturies. Ut enim in ludis fcbolaribus. fi acceperit quis a magiAro materiam, reliquum corpus orationis ex femetipfo generet, *m* procreet, eorum, que genuerit, conditor ipfe dicitur; ita qui ex fumma malitia parum quid fermenti acceperit, pater, & genitor dicatur necefle eft illius, qui ab'initio reftitit veritati. Quod fimili modo provenire poteft etiam his, qui virtuti ftudent; nam audivi fortiflimos viros dicere ad Deum, propter timorem tuum B * Dominum in mero concepimus, & doluimus, & pepenmus fpiritum falutis; ita & quicunque de timore maligni concipiunt, & pariunt fpiritum iniquitatis, ipfi patres ejus dicantur necefle eft; filii enim dicuntur, dum adhuc minifterio ejus parent, patres vero, qui ad perfeftionem maliiic pervenerunt. Ita nanque & Dominus nofter ait ad Pharifeos, *Vos de patre Diabolo eftis*, filios eos faciens illius, donec adhuc conturbari videbantur, & cogitabant in cordibus fuis mala pro bonis advcrfum juftos. Ergo apud fe talia cogitantibus, translatis in fe malignis eorum cogitationibus, Judas malorum caput, & ad perfeâum perducens iniqua contilia, effeilus eft fceleris pater, >m manitatis luat prrmio ab eis triginta argenteis honoratus; lotus enim *In eum poft buccellam panis ingreffus eflcDiabolus*. Sed ut diximus, poftquam uterus mtumuit, & dolorum tempus advenit, abortum fafcem inique conceptionis cftudit, ft ideo nec perfefte pater appellabatur, nili eo tantum tempore, quo conceptus ebatur in utero, poflea vero quam confu git ad laqueum, non integrum videtur edidifle partum, quia pcenitentia tubfecuta eft.

XXXIV. Ignorare vos non arbitror, quoniam Pater unum quidem fit nomen, diverfos tamen habet intellectus; alius enim pater dicitur eorum, quos naturaliter genuerit, filiorum; alius vero eorum quos tantummodo enutrierit; nonnulli vero temporis, atque aetatis privilegio; unde ft Dominus nofter Jefu» plurimos patres habere dicitur, nani & t>avid pater ejus appellatus eft, ft Jofeph pater ejus putatus eft, cum nullus horum pater ejus fuerit veritate nature. Nam David parer eius dicitur «tatis, ac temporis privilegio; Jofeph vero lege nutriendi; iolus autem Deus Pater «jus natura eft, qui omnia per verbum fuum velociter nobis manifeftare dignatus eft. Nec in aliquo remoratus Dominus nofter Jefu», * intra unius anni fpatium languentium multitudines reddidit fanitati, mortuos luci; qui verbi fui poteftate univerfa amplexus eft, in quo tandem remoratus eft, ut in Paradito mittendo tan- E diu eum remoratum credamus. Qy;n potius, ut luperius diftum eft, adfuit ftatim plurimum diffulus in Paulum, cujus etiam teftimonio

A credidimus dicenti, *Mihi nutem foti dut eft fre/ie hm*. Qui prius quidem fuit perlccutor EcclefieDei, fed rurfem manifeftatus ciloiw bus» quia aflêt fidelis Paraditi minifter; per quem univerfis innotuit fingularis cjus dementia, quod dt ufque ad nos, qui aliquando fine fee eramus, donorum ejus Largitio pervenit. Quis enim noftrum fperare poterat perfccutorem Paulum, & inimicum Ecdefia, defeniorem ejus, ac tutorem futurum? Et non iolum hoc, verum etiam &" magiftrum,* Ecclefiarum conditorem, & architeâorem. Poft hunc ergo, & poft eos, qui cum ipfo fuerant, ideft, poft dHcipulos, nullum alium venire fecundum Icrtpturas fperandutu eft; «it enim Dominus nol 'efus de Paradito, *Quia & de meo acck piet*. Vas ergo probabile elegit hunc virum, quex miiit ad nos Paulum * m fpiritus influxit Sp·ritus, ft faut non fuper omnes homines Spiritus habitare poterat, nifi fuper eum, qui de Maria Dei genitrice natu/ eft, ita & in nullqm· alium Spiritus Paraclitus venire poterat, nifi fuper Apoftolus, & fuper beatum Paulum. *Vas enim eleilionn*, inquit, *mihi eft, at portet nomen meum in con]pefix Regum, # gentium.* Ipfe quoque in prima epiftola fua potuit, dicens, *Secundam gratum, qua data' (ft mihi* a *Deo·, xf fim minifter Chrifti m gtntibui, confierons Evangelium Dei. Veritatem duo tn Chriftoy non mentior, teftimoniim mihi perhiben- C te confcientia mea in Spiritu Sauito.* Et rurium ait. Afca *enim audeo quidquam loqui eorum. qua per me non effrett Chriftus verbo, & fatln. Ego enim fum ♦ novffimui omnium Apoftolorum, qui non jum dignui vocari Apoftolus. Gratia 'autem Dei fum id quod fum*. Et eos qui experimentum quzrcbanr ejus, qui tn eo loquebatur Chriftus, vult propterea habere, quia eflet in ipfo Paraclitus, cuius muneris gratiam confecutus, ft *t* magnifico honore ditatus ait, *Pro quo ter Dominum rogavi, ut dtfcederet a rne: C dixit mihi, fxficit tibi gratia mea; nam virtue tu infirmitate perficitur*. Rurfum, quia vere ipfe fit Paraclitus, qui erat in Paulo, ait Dominus nofter Jeius Chriftus in Evangelio, D *Si diligitit me, mandata meo fervate. Et* tgoT*» *Patrem meum. & altum Paraclitxm dabit vobis*. In quo oftendit etiam fciplum Paraclitum, cum dicit alium. Unde credentes Paulo, audivimus eum dicentem, *Aut expert mantum quaritis ejus, qui in me loquitur Cbriftus. tc* norum fimilia, de quibus fiiperius diximus; unde ft tanquam fidelibus nobis luceredibus fui» confignat teftamentum, fua ad Corinthios epiftoU, relut pater dicens, *Tradidi enim vobis in primis quod* tT *accepi, quia Chriftau mortuus aft pro peccati/ noftrit fetuudum feriptxras, quia fepultus eft, & quia refurrexit tertia die fecundum feripturas, & quia apparuit Cepha, deinde undecim Apoflohs, pofteo ampliae quam quingenti/ frambut * de femel ex quibui plurimi adbuc manent ufque nunc; quidam axtern* **tf dormierunt. Poftea *ml'm vi:m*** *efl Jacobo; deinde omnibus* ***Apoftolii; r.oviljme***

N O T Æ. ZACAGNI.

s Forte v

» U> codice >nirr. SeJ unum annum Cbi.fti pr*dl-*-ioni, i: tnirtcuUi videtur adfcrlbere Archelaus cum aliis iut^ul» Patribus, qusr· legendum, *lul-Λ*. Vide inire cap. 49.

3 Locus corruptu». Forte, *lu SfJrllu /«Jtux't* fp>>Zr·., &«.

4 Melius Vulisrs, «/»/«»>. pse enim

5 h ood. Caun. efl, *Orc*. Sed legendum ceuGi

• Forte, *In prurl·* Volgar», *flmrl.*

Ai ?. **tom omnium. (anqnam abortivo, vifus eft & A 'awii: *Ego enim fnm novjffimus omnium Apofloloram* ' *Sive ergo ege, five illi ita annuntiavimus.* Et rurfutn tradens heredibus eam, quam ipfe hereditatem promeruit, dicit, *Timeo natem ne forte, ficut ferpen< feduxtt Evam aftutia fua, ita ' corrumpantur fenfrts veftn,* IT *txcidaat a fimplicitate, C cnftitate, yta in Chrifto eft. Si enim, it, fxi venit, aliam Cbrtftam prodicat, qnem non pradicavimxs; nat fpiritxm aliam acceperitis, qaem non accepift.i; axt altxd Evehebam, qnod non accepiftis; bene pateremini. Pate enim,* fua *ntbil minas feci vobis a otterif Apoftolis.*

XXXV. Hec autem dixit, oftendens omnes reliquos, qui venerint, falfos Apoftolos, dolo-B los operario», transfigurantes fe in Apoftolos Chrifti *Et aaw mirum; ipfe enim Satanas transfigurat fe, velut Angelum lacis. Quid ergo magnum, fi Ct mimftri ejus transfigurentur tn mintftros juftiiia: quorum fixit erit fecundum opera eorum t* Indicat autem quales eflent, & a opibus circumveniebantur. Volentibus autem Calatis ab Evangelio transferri ait, *Miror quod fic tam cito transferimini ab to, qui vocavit t>os, in aliud Evangeiixm, quod non eft aliud: mfi funt qui vos conturbant, & volunt averte re vos ab Evat^eho Chrifti. Sed etiam fi net ipfi, aut Angelus de coelo vobis annuntiaverit, prxterquamquod traditum eft vobis, aaathema fit.* Et rurium ait, *Mihi infimo omnium Apoftolo*-C *rum data eft gratia bac. £fix exim deerant tribulattonum Cbrifli, in carae mea adimpleo.* Et in alio rurium loco profitetur, quia *fuper cate* ros Cbnfti mmifter,* tanquam fi poftea omnino non fit alius expeftandus; jubet enim neque Angelum de carlo tufeipi. Et quomodo de Perfida venientem Manem, & dicentem fe efle Paraditutn, nos efle credimus ' Ita emm agnofco ex hoc, quod unus ifte fit ex illis, qui transformantur, de quibus manifefte vobis indicavit Vas cleftioms Apoftolus Paulus dicens, *Quia in novifimis temperibut recedent quidam U fide, attendentes fpirittbuc fedu&oribus, tJ doiirinis damomorum, in brpocrfi mendacia * loquintet, cauteriatam habentes confctcntiam, pro*-D *bibentium nubere, abftmere fe a cibis, quos Deus creavit r ad percipiendum cum gratiarum aiiione fidei.bus, & bis qui cognoverunt veritatem; quoniam omnis creatura Dei bona eft, nihil abjiciendum, ruod cum gratiarum aDione percipitur.*

Sed Spiritus Evangelifta Mattium diligenter fignificavit Domini noftri Jefu Chrifti fermonera, Fidr*» er f«i/ t-a/ *feducat, multi* www i» mww me, die ... *Cbn- fins: & multos Jeducfnt.* ... *vobis dixerit, ecce hic efi Cbriftus, eut tccc thi; nolito credere. Exurgent emm falfi Chrifti,* * *falfi Apoftoli, faifi propbeta, & dabuat ftgna aqu, & prtdigù » tte *f *»* ernwxw udacaer, *ft poteft fieri, eham eleflos. Eoce prudsxs vobis.* Si Axerin* vaiû, *ecce in deferte eft: nolite exire. Si dixerint vobis, i» penetralibus* j *nolile credere.* Et poft ifta omnia mandata, ifte nee fignum quidem aliquod, aut prodigium ullum oftendcns, neque affinitatem aliquam habens; ne in numero quidem diicipulorum pofitus, neque dcfunfto noftro obtecutur, cu^us hxreditate gaudemus: cum neque ei languenti adftiterit, non teftis extiterit teftamenti, imo potius cum ne in notitiam quidem venerit eorum, qui obfecuti funt ggrotanti; poftrcmo cum nullius prorfus decipiat teftimonium, Paraclitum fe efle vult credi; cum etiam & ii figna, & prodigia faceres, falfttm Chriftum, & filium Prophetam te reputari oporteret fecundum fcripturas, & ideo convenit nos cautius agere iecundum quod Beatus Apoftolus monet, dicens in epiflola * quam Coloflenfibus lcripfil, *Permanete tn fide fundati, & radicati immobiles ab fpo Evangelti, quod audnutut, quod pradkatum eft m omni creetur*, f«r fub calo eft,* Et rurium, *Sicut ergo acctpiftss tbu. Cbriftum Jtfttm Dominum, in tpfo ambulate radicati, & fondait, fuper ipfum cmfirmati fide, ficati doili ejlis, abundantes tn gratiarum eÛiede. Fidite ne jwrr vos expehiet per pbilofopbusm, & snaxem fedxOienem, fecundum elementa mandi, & nox ftcuxdum Cbrfieem, qutx in ipfo habitat omau plenitudo Deitatis.* Quibus omnibus ita diligenter expolitis, Beatus Apoftolus, velut pater filiis, addit tanquam (igniculum quoddam teftamenti dicens, *Certamen bonam certavi, circum cucurri, fidem fitrvavi. De cetero repofita eft miht jaftitia corona, quam reddet mihi Dominae in illa diejjuflusjudex; aea Dfolum putem mihi, fed tt omnibus, qeti dUeguat adventum ejus,*

XXXVI. Nullum ex nobis, oManes, *»G-laiam facies, uec*na nos transféré* a fideChrifti; etiam fi figna, A prodigia facias, etiam fi mortuos fuicites, etiam fi imaginem nobis Pauli

NOTÆ ZACACN1.

i In Cifinenfi, *ctrrwapxitittr feafuj vrftrl - fimplSellat».* SaJ eoi SX Valgtta thppl<vimui.
I Its fit CypriSBUj hsu3 procul xb initio lihn dc uniiat EccUt-/, ec C in ansco textu effet «f, fed Vulgats, 8t lertuUisnus pluribus in locii lerunt *ifl Anjftum lunt.*
j Melio» Vubtsrs, sdftipulsntibus Cyprisno, Atnbrofio, Hieronyme, *ts* Augaftino, *clawrterr loaotflSleaeCbet' fl*, licet Tertullisnus «de. Marciun. i(o. 4. cap. 5. *perorrler»* lejiffc videatur.
* Gre.-è eft. *SuaSltr»',* ut habet Vulgata.
, In Callnenti corruptu» eft hic locus, habet anim *dr PrrfJa oenlealom moml l teA* legendum, *Nam»*, vel *lr.cJa C?*.
0 lu Vulpats juxta gr^cutu sextum eft, *ItqmnllUm, haleotluat, prohshauUas».* Aut igitur hk codeur «Mdo legendum, aut corrigendum, *frtMralcr.* Sed hanc teAionem snliçua etiam apud TertuUiatium vetfio improbat, qu X Vulrsut hac in parte limitis eft.
J lo Calineuti eft, ad *prrfinvtUum*. Sed Vulgata leilioneui Cbbftituere fatius vifum eft,
s Vc>ba lila, *& fxlf .s^f^s,* «b interprete Archelai videntur «djunâa, explicationis caufa i tum mc 1« graci', nec in Vuli;ara, nec apud Cyprianum aBofque Patre, leguntur.
9 Vocem, nos addidimus, ita fenfu pofcente. Aut forte, *flrlfla,* legendum.
>0 In Vidgata,
tî I-ıı Vulgata m c. dire autem Cafinenfi legitur,
II Cahnenus codex, *fxftllrt,* er pr», Cyprian, imtio bbri de Bono Padeatis habet £i«<e eft . quod verbum Vulgato , & TanbIL dc Prai^ip. c, 7. interpretatur.
1; lo eoJem Cudlce corruptiÆme legitur, *Vsdtovr falel vltll, » arfrat feras.* Nes modica mutatione locum hunc reftitueic conati fumus.

» anathema es fetana, prv-Abres. Judices dixerunt; Sicut ex te comperi "a W o"
'A fcriptum eft esim de te, praemoniti, & pi®, ftruâi fum» · S*nfti* Scnpturis. Vu es Antichrifti, ftc neque bonum v*s, fed iordidum, & indignum, quod die, ficut aliquis hftfbanis, vel tyrannus, cum in eos, qui fub · legum juftitia degunt, conatur irruere, premifit prius tamquam morti deftinamm, ad explorandum quanta, A qualis fit legitimi Regts virtus, ac populi: ipfe emm, inopinatus irruere pertimuit, >ed neque alium ex neceflariis viris mittere ullum aufus eft, ne quid pateretur adverfi. Talem tc nobis, fub bono, Cc fanfto Rege pofitis, velut morti drftinanim, Rex tuus prsmifit Antichriftus. Et hac quidem non inexplorata proloquor; led ex eo quod nullam te video tacere virtutem, ita de tefcn tio · ilium enim, & in Angelum lucis transformandum, & miniftros ejus tales adventuros prenofeimus, & figna, & prodigia fafturos, ita ut, fi poflibile fit, etiam defti fedmantur Quimcrgo es tu, qui neque neccffarium aliquem locum forütus es a patre tuo Svtana? Nam quem mortuum iukuas, quod profluvium languinis fiftis, > quos luto ceci oculos iliinitos videte facirQuandoexunentetn turbam paucis panibus reficis * Ubi fiiper aquas incedis, aut quis te vidit cx his, qui in Hierufalcm habitant f Perla barbare, non Grrcorum linguae, non Xgypttonun, non Romanorum, non ullius alterius linguae feientiam habere poluifti; • fed Chaldaeorum folum, que ne tn numerum quidem aliquem ducitur; nulhim alium toquentem audire potes. Non ita Spiritus Sandus, abfit hoc malum, fed omnibus dividit, & omnia linguarum genera novit, & aghofcir univerla, & omnibus omnia efficitur, ita ut eum etiam cordis cogitata non lateant. Qild enim dicit Scriptura' quia unulquifque propria fua lingua audiebat per Parachtum Spiritum loquences Aoollotot' Sed quid amplius f dicabo> Barba lareidos Mithrx, dc collufor, folera tantum coles Mithram * locorum myfticorunt illuminatorem, ut opinaris, deconfeium, hoc eft quod apud cos ludes, & tanquam elepant mimus pciages myfteria, Verum quid ego Jurc indignanter accipio? Nonne oportet te multiplicari tanquam Zizania, ufqucquo ille tpfe magnus pater tuus adveniat, fufeitans mortuos, pene ufque ad gehennam omnes perfequens, qui fibi· obtemperare noluerint, plurimos deterrens arroganti® metu, quo eft ipfe circumdatus, aliis adhibens minas, vultus fui converfionc, & ciitumduftione ludificans, fed ultra non proficiet; infipientia enun ejus ommbits pervulgata erit, ficut Jamnes, dc Mam-

mus, tanquam ApoftoloPaulo dicente, inluper CHRI$T f etiam abEvangelio preferibente ' nulli aliixque >,r' in pofterum praebetur iogreflus ad prrdicandum, vel docendum, vel ad evangelizandum, velprofiherandum m hac vita duntaxat, nifi torte alius Propbeta habeatur, aut falfus Chriftus Unde cum dixeris in Paulo fuifle Parachtum, & ipfiim omnia confignafle, quare dixit, *Σχ pxrte ftintx/, & ex perte pnpbetxnuti; eunt ex- tent vexerit,* qaad *perfeitxiet tf, id qued ex perte eft deftrxetter*? Qjiem alium expcâans, hoc dixit? Quod fi ipte confitetur expeftare fe aliquem perteftum; & fi ventre aliquem neccfle eft, oftende nobis de quo dicat? ne forte in hunc videatur ifte fermorecurrere, aut in eum qui mifit illum, Satanam, ficut tu dicis. Si enim confiteris venturum efle, quod perfeâum eft, non poteft efleSatanas; fi autemSatanam expedas, non ;x>tett efle perfectum.

XXXVU· Archelaus dixit: Quoniam non fine Deo difta funt, qux a Beato Paulo prolata funt, certum eft, quod Dominum noftrum Ictum Chriftum dixerit expcftandum efle per feftum, qui folu» parrem novit, & cui volue nt revelare, ficut pofliun ex verbis ipfius demonftrare. Sed quia cum venerit quod perfectum eft, deftruetur id qiibd ex parte eft; ifte vero iefc afleverat effie perfeftum, quid deflruxit ofiendat: quod enim deftruerur, ignorantia eft, quae in nobiseft. Dicat igjtur, quid dcftru<it> quid <n notitiam protulit? Sed quid facere poteft, faciat, ut credi ei poflit? Sermo vero ifte quantam habeat virtutem, fi potuerit diligenter intelligi, ita demum credi poterit hts, qux a me fuerint aliena. Igitur in prima ad Corinthios epiftola hxc dicit Paulus de perfecto, qui venturus eft, *Sive Prefbetie deftrumtxr, Jive Intgxe ceffefatt, five Jcientie deftrxetur; ex perte emm fcmtxt, & ex perte prophetemxt. Cient extern venerit qnod perfeflum ejl, id qxod ex peerte eft, deftrxetxr.* Vide ergo quantam in iefe habeat virtutem, quod perfeftum eft, & cujus fit ordinis ifta perfectio. Dicat autem tfte auam deftruxerit prophetiam judasorum, ac Hcbrxonim, · feu linguas ceffare fecit Grxcorum, put eorum, qui idola colunt, vel qu® alia dogmata deflruxit, Valentiniani, aut Manionis, aut Tatiam, aut Sabcllri exterorumque qui propriam fibimetipfis icientiam compofiierunt. Quem horum deftnixtt dicat, aut quando deftruet, quafi perfeftus' Inducias fortaffis aliquas quxrit? » Non plane, non tam obfcurc, & ignobiliter adveniet ille, qui perfedus eft, idert, Jefus Chriftus Dominus nofter. Sed ficut Rex adveniens ad

NOTÆ ZACAG'NI.

1 Et hic mir» depri.itui eft idem eode», ia quo legicar, *tjfef eux.· Aa* reûc no» etucadeve.-i aiut. doAoniat efto iudicium. Vide etiam sa curri£ei>dam fit i *jtxerlfme tt tf -txrettxlltl*
S Vide "t», grjew,,
j iα Cefinenfi, *tnèd Ittlt.*
« Ch*Ld«oru>n fi^uldem linfacm Syriae» diafeânm effê tradit Abulfarigim |n Hiftori* Dynaftiirum pag. u
5 Ita u« codice Cafinenfi, quod tamen nonnulli fartiffc etncndandunrputarenr hoc paito, *etufllit, Jte»^ f txeltre.* Sed fieri ^pdteft, ut verbo *lttxr·* niu» fit rudis inlet rte, pro contendere, dicam trabei», teldicaem efle.
6 Quat fequuntur noftri» canfefturit emendavimus, nam in Cafineoti codice hic miré no rupto icribitur, wjt/ec/OTWM *lUxtUtmttrtut.* Moi, ap«d mu *lxtll».* Et infra, advea/a» r' *ftlfclltxr mtnetr> pt*f* <·4 *lt-btttmt* »*Mr SM/iywwr, ynl jf M eaiemperar» *xtlxerlt*, pZa./avaz *Jnrrrtxr ttrrtfttu/x mrt».* S-.J e.: *, eJttl Mlttat valtttr fa ttrlatadatlt /etlifllal. StJ tfe.* Mane» autem tanquam ‹MrrKr« facerdo» tradocitur, quia Colam venerebaatar MaaUhai, ut alibi «ftendo.
7 'n ^»Jn*nfi «A, *fatl aJle etftt paPmutr*, quem cum editum eft terendum ccnCui.
S In, Cafinenfi eft, *J'rd*, prava leâio.
j C.od. Cafin., N«« *ptene* »«/«. Sed onaUGu «b ofeitante librar.o lixolai ceuCm, qu» vocalibus Cuperpofic» confonantes defi^nareot

A ※A fuam, prxmittit primo · Protedores fuos, figni, dracones, labaros, duces, Principes, Prxfcrtos, fie univerfa continuo commoventur, aliis vero metuentibus, aliis vero gaudentibus pro expeâatione Regis; ita & Dominus meus Jefus, qui eft vere perfefttw, adveniens pnemittit in primo gloriam fuam, incontaminati, atque immaculati regni prxdicatores facratos, & tunc univerfa creatura commovebitur, & conturbabitur, fuppheans, atque obfecrans, ufquequo eam a fervitute liberet. Humanum vero genus metuat neccfle eft, › & quamplurimym conturbetur, pro eo quod multa deliâa commiferit; Soli vero jufti laetabuntur, expeftantes, qux fibi promifla funt, nec ultra mundanarum rerum fubftantia permanebit, omnia deftruentur, five jrophetix, five horum libri, five lingua totius generis ceffabunt, eo quod ultra non egeant folliciti efle homines, ÔC cogitare de his qux ad vitam n©ceflaria funt; live fcientia quorumcunque doûorum etiam ipfa dcftruetur: nihil enim horum fufferre poterit magni illius Regis adventum. Sicut enim parva fcintilla ad iplendorem lôlis admota aflumitur, illico non apparet; ita univerfa creatura, omnis prophetia, eunda fcientia, univerfie lingux, ficut fuperius diximus, deftruentur. Sed quia cctleftis Regis praticntiam paucis verbis, & fragilibus, & valde infirmis exponere non valet humana natura, ut fortaffe Sanftorum debeat efle., & valde dignorum de ipfo aliquid enarrare; tamen necemtatis caufa, ifta me fufficit protulifle, hujus importunitate compulfum, ut iftum vobis qualis effet oftenderent.

XXXVIII. Et ego qutdem beatifico Marcionem, & * Valentinianum, ac Bafilidem, alioique haereticos, ♦ (ic ut iftius comparatione, qui veluf intellcélu aliquo uli funt, qui videntur fibi omnem Scripturam polfc inielbgere, & ita · *fe* dudorrs (latuerunt iis, qui ie audite voluiffent; nullus tamen ipforum aufus eft Deum fe prxdicare, »cl Chrithim, vel Paracbiurn, ficut ille, qui aliquando quidem de feculis difputat, aliquando de fole quomodo fafta lint, tanquam maior iple fit eurum: omnis enim qui de aliquo exponit, quomodo failus fit, maiorem fe & antiquiorem oftendit efle, Îiuam eft ille, de quo dicit. Quis autem & de ubllanria Dei dicere audeat, nifi forte folus Dominus noller Jctus Qbriftus? Qux quidem ego non ex meis verbis adftruo, led Scripture, que nos edocuit, auâoritate confirmo; quoniam quidem & Apoflolus dicit ad nos,

» »i yt *fitis ficut lummaria >« boc inundo*, verÀvav *vita continente› nd gloriam meam in diem Chrifti, quoniam non* ta *vacuum cucurri, nec in vacuum laboravi*. Intclligerc debemur-, qux fit vis, & ratio termonis hujus; verbum enim Ducis obtinet locum, ♦ opera vero Regis. Si-A cut ergo aliquis Regi fuo adventanti, omnes, qui fub cura fua funt, ftudet obedientes, paratos, & charas, hilareique oftendere, ac *devotos*, fed etiam innocentes, ac bonis omnibus abundantes, et *ipfe* laudem coafiequatur a Rege, & majore ab eo honore dignus habeatur, tanquam bene gubernata, qux fibi efl commiffa, provincia. Ita & Beatus Paulus dicit ad nos,, *Ut fitis velat luminaria in hoc noun-iha do verbum vite continentet ad floriam ipfius in diem Chrifti.* Scilicet quod Dominus nofter Jefus Chriftus veniens, videat profecifle do&rinam ejus in nobis, & quia non in vacuum cucurrit, nec in vacuum laboravit, retribuat ei debitam coronam. Et rurfus quoque in eadem ® epiftola commonet nos, ne terrena fapiamus, fed convcrfatiooem noftram debere efle in crûs; unde & Salvatorem expedamus Dominum noftrum Jefum Chriftum. Bt quoniam nobis non eft tutum fcire ultimam diem ', defignavit in epiftola, quam fcribit ad Thcffaloniceniès, *De temporibus autem, Ô" momentis, Fratres, non habetis opus, ut aliquid vobis feribam·, ipfi enim diligenter fcitis, quia dies Domini, ficut fur in nofle, ita veniet.* Et quomodo nunc àdftat ifte perfuadens, & rogans unumquemque Manichxtmi effici, & circumvenit, & ingreditur domor, decipere quxrens animas oneratas peccatis? Sed nos non ita fentimus, quin potins res iftas proferamus in medium, & confieramus, fi placet, rd perfeftum Paraclitum. Videtis eoWifc, quia interdum pernitet, interdum interrogat, nonnunquam deprecatur. Sed feriptum eft in Evangelio Salvatoris rtoftri, quia bt illi, qui a finiftris Regis adfiftunt, dicent, *Domine quando te vidimus exorientem, «ut fitientem, aut nudum, aut peregrinum, aut J in cartere, non minifiravimus tibi*? rogantes ut fibi indulgeret; fed quid illis refpondit juftus 'judex Rex? *Difcedite a me in ignem aternum operarii iniquitatis.* Abiecit eos in xternua» ignem, cum dii rogare non ceflent. Vide nc quid fit perfefli Regis adventus? non talem Qualem tu afferis perfe&ionem. Quod fi poft D ipfum expedandus eft magnus Judicii dies multo utique hic illo inferior eft. Quod fi inferior erit, perfidus non erit. Si perfidus non erit, non de ipfo dicit Apoftolus. Quod fi non de ipfo dicit Apoftolus, iftum antem de fe «fidum efle mentitur, pseudopropheta utique jn· dicandus eft. Sed & multa alia horam fimili dici poffunt, qux fi omnia perfequi velimus, nullum nobis tempus ad omnia explenda fufficiet. Unde abundare exiftimavide multis pauca dixiffe, reliauas partes tradatus hujua exequi volentibus derelinquens.

XXXIX. His auditis dederant gloriam Deo unmenfam, & ipfo dignam; Archelaum vero multis honoribus affixerunt. Tunc Marcellus affurgens, & * ftolas exuens, circumdatArchelaum,

NOTÆ. ZACAGNI.

• De his lue poft Gothplredum Ducan»ius in Gloftario.

a In rod Cahner.fi › Cf <«"· p.urSmu".
« Ve)entin'Bb'=n> v >.ar,>quem »lii Velcnnnutn n minent, celebrem Apofloltrorum temporum harefarclum.

j In 10J. tll, a.vr *mlut* *t* iel legendum, *pc ul* *c»mpar*t!IaHt. Archelaue enim beeioe lerit Marcloncm, ahofque heretico», non quod ita de *IIIIt* ientieudum fit; fed quod *M*ancti ialeniflimo comparili, minue et trace deprehendantur.

, Celinen. >I' *IMIcul* . *q-l.*

6 Cur hac tum ptrcedentibu» non concreant, vide preferionem noftram in Archelao. Senfue autem efle videtur. i'olius Regie, perfeti i, videlicet illius qui expcâatur, opus efle t hctmnuni ignoranrum, ut antea dixit penitus *deftruerc ›* quod *non prefturrat* Mine».

7 Ita Vulgata justa grecutu textum-, Cyprianus i.b. de Opere & Eletmofynis, *!ii;ue. Cafineafis tamen n·-bei j

8 Forte, /λλ»ι

t

A inhitret. Tone vero infantes, qui forte convenerant, primi in Manem pellere, ac · fugere ceperant, quos turba reliqua infecuta, concitavit fe ad eftugiendura Manem . Quod cum pervidiffet Archelaus , elevata in modum tubx voce fua, multitudinem cupiens cohibere, ait: ceffate, Fratres, diieâi, ne forte rei fanguinis inveniamur in die judicii ; feriptuffi eft enim de talibus, quia *Oportet & harefee effe inter vei, ut oui probati funt, mamfefii fiant inter vos* . Et his diûis , icdatr funt rurbx . Quoniam vero placuit Marcello difputationetu hanc excipi atque deferibi, contradicere non potui , conhfus de benignitate legentium , quod ve-, niam dabunt, fi quid imperitum, aut rufticutn B Tonabit oratio; hoc enim tantum eft, quod ftudemus, ut rei geftx cognitio ftudiofum quemque non lateat. Tunc ergo, cum effugiflet Manes, nufquam comparoir. Turbo vero minifter Archelao traditur a Marcello, quem cumDiaconum Archelaus ordinaret, in Marcelli contubernio perfeveravit. Manes autem fugiens adventi ad quendam vicum longe ab urbe pofitum , qui appellabatur 'Diodori . Erat aurem Presbyter loci illius nomine, & ipfe * Diodorus , quietus , & mitis , fidei , ac famx bonae valde, dc cum quadam die Manes, congregata turba, ' condonaretur, ac peregrina quxdam , & aliena a paterna traditione populo, qui aftabat, affererct, nullum omnino ex his formi- C dans , quod fibi poffei obfiftcre, Diodorus, videns proficere ejus nequitiam, deliberat Archelao mittere epiftolam, continentem hxc.

* ARCHELAO EPISCOPO DIODORUS. S. D.

XL. SCire te volo, religiofiflfime Pater, quoniam advenit quidam in diebt's iftis , nomine Manes, ad loca noftra, qui nov. "reftamenti dodrinam fe adimplere promittit . b.c quidem erant quxdam in his , qux ab eo dicebantur , noftrx fidei ; quxdam vero afferebat longe diverfa ab iis , qux a noftra ' paterna traditione defeendunt . Interpretabatur enim Îuxrlam aliene , quibus etiam ex propriis adebat, qux mihi valde peregrina vifa iunr , & infida: Pro quibus etiam permotus fum feribere hanc ad te , fciens dodrinx tur perfeftum , & pleniffimum fenfum, quoniam latere te horum nihil poteft.· & ideo confifus fum ad explananda nobis hxc, invidia te non poffe prohiberi Qyamvis nec ego quidem in alterum aliquem inclinari potuerim fenfum, tamen propter fimplices quoique tux auâoritatis compulfus fum implorare termonem. R.e vera enim vir valde vehemens tam termone , quam opere , fed & afpeftu ipfo, atqiie habitu apparet . Sed & pauca qusedam, qux retinere poffum ex »i» , qux ab eo dicta funt, feribo tibi, icicns quia ex *iis* etiam reliqua intelliges. Nofti quia rttorem hunc habent, qui dogma aliquod afferere volunt, ut quxeunque voluerint de i ripturis aflümere , hxc propenfuu fui intelligeutia depravent. Sed hoc'przveniens Apoftohcus denotat Termo dicens , *Si quii vobis annuntia^ 'writ prater quod accepifiii , anathema fit* . Ita·:[ue poll hxc, quae feraci ab Apoftolis tradita unt, ultra non ooortet quiequam aliud fufeipere difcipulum Chrifti . Verum ne lermonem longius protraham, ad propofitum redeo. Legem Moyfi , ut breviter dicam , dicebat hic uon effe Dei bonij fed maligni Principis , nec habere eam qulcqnam cognationii ad novam legem Chrifti ; fed effe contrariam, & inimicam, alteram alteri obfifteatem. Ego audiens, dicebam eis Termonem Evangdicum , quomodo, dixit Dominus nofter Jefus Chriftus, *Non veni folvere legem, fed adimplere.* Ille vero ait, nequaquam eum hunc dixiffe Termonem ; cum enimipfaminveniamuseurn refolviffe legem, neceffe eft nos hoc potiusintelligere, quod fecit. Deinde erepit dicere plurima ex lege, multa etiam ex Evangelio , & Apoftolo Paulo , qux Tibi videntur çfle contraria , qux etiam cum fiducia dicens , rtihil pertimeicit ; credo quod habeat adjtuorem Draconem illum , qui nobis temper inimicus eft. Dicebat ergo, quod ibi dixerit Deus , Ego divitem, & pauperem facio; hic vero Jefus beatos diceret pauperes Addebat etiam, quod nemo poflit ejus efle difcipulus , niTt renuntiaret omnibus , qux haberet : ibt vero Moyles argentum , & aurum ab Ægyptiis Tumens cum populo iugiffet ex Ægypto; Jefus autem nihil proximi defiderandum effe praecepit. Deinde , quod ille oculum pro oculo , dentem pro dente in lege caviffct expendi ; nofter vero Dominus percutienti unam maxillam, juberet etiam alteram przparari. Quod ibi Moytes eum, qui iabbato opus fcciffet, & non permanfiftet in omnibus, qux feripta fuut in lege , puniri, lapidariquc prxeepit, ficut faftum eft ei, qui adhuc ignorans in fabbato falcem ligni collegerat ; *Jefus* vero in fabbato etiam ledum portarc prxeepit a fe curato; fed & Difcipulos indic fabbati vellere fpicas , ac manibus confricare non prohibet , quod labbatis utique non licebat fieri. Et quid plura dicam ? multis, & variis affectionibus hujufcemodi dogmata ab eo fummo niiu , atque iummo ftudio affirmabantur. Nam ex auftoritate Apoftoli Moyfi legem , legem effe mortis conabatur afferere ; Jefu vero legem, legem effe vitx, per id quod ait, *In quo ir idoneoi faciat Dear miniflros novi teliamenti, non iitera , fed fpiritu . Litera enim occidit, Spiritui autem vivificat. Quod fi t minijierium mortir in hterir, formatum in lapidibui, fa/ium efi m gloria,*

NOTÆ ZACAGNI.

1 pro fag-re, ia fugam eoaiicere, fuo loquendi tuore dkir antiquus interpre».
» Nefclo quo ptâo Diodorum huijc Tryphon» vocet Epij.biuiui m tuc Min..h«jtutu h-erel' noni. II.
3 In Caânenfi codice, *c»nt<nuerent,.*
4 Meminit hujus epiftola Epiphsnlu» in h».- h»rr i num. ii.e.uCpie argumentum , non sutetn verba , ut Peta- «iua interpretaturi breviter refert. In titulo huus ep>ltol> vox, /u/urr», .ireil in cod. Caiiiicofi , led lireram , II eam vocem indicantem repetere neglexit librjriu>, eo quod in hne pia.e.lenti. voci, cmilat.
3' Videant hsretici qutaa clare, tara hic quam infra Dioduru» antiqua, E..ietia traditione* feqaendai , ainol.·- &endafque efle declarer.
0 Vulgata *fecit* Dear, quod magis grato textui confonum eft.
7 Vulgata, *M/neftrelle nreelh , llterlt tieferertata ln lepta.ka·* j fed noftri interpretis leilin magi» Sd renium graci, qqp nunc utimur, textus .«cedit.

Â~NTt glaria . ita at »»* feffeat intendere filti IfraeiA da re refponfum , continuo fcnpfit hoc mo- a ' Wô ÇHMIS r 1 - ** - ρφ'' évitai vaAat fJap 4o. CVBISTt

AXrawrwr; fwawda a·» taagb amifariiaa Spiritat trit in giwtaf fi mm* miailUrûuit iaanatitaif ghna , aaOta amgu alaitJaiit attni jbriaat faftitia glarüna . N«,ıµ «ww ghtificattnrt gltriafttta ftfittm tfi in iÜtc farte frfttr ram , fM fnftrtfitintt , ghriatn : β «am fMsd toflrnttwr fer ghrient efi, autUa ata?ij, annet tn ghria eft. Sed hoc quidem, icut ipf: nofti, in fecunda ad Corinthios epiftoh . Addit autem ex prima epiftola , terrenos elle dicens difcipulos veteris teftamenti, & animales, & ideo carnem , dc fmgutnem regnum Dei pothdere non pofle . Ipium quoque Paulum «x propria fua perfona dicebat aflere re idquod ait, *Si ea, fnadeftrioti, itentae adifice, fravarieaterem ateq/time.* Sed&iflud eundem ipfum evidentiflime de carnis refurredione dixifle, non efle Judcum, qui in manifefte eft, neque que in manifiefto, m carne, eft circumcifio , neque fecundum literam, legem quicquam utilitatis retinere. Et rurfum , quod Abraham habet gloriam, fed non apud Deum . Tantummodo agnitionem peccati per legem fieri. Sed & alia multa, legi obtraftans, inferebat, eo quod lex ipfa peccatum fit , in quibus fimplices quique, dicentd éos movebantur; A uique ad Joannem igitur ajebat lex, & prophetae . Ajebat autem Joannem regnum catiorum predicate; nam & per abfeiflionem capitis ejus hoc efle indicatum , quod omnibus prioribus, & fuperioribus ejus abfeiffis , poftea fota fervanda fuit. Ad h«c igitur nobis, o rcligiofiflimc Archelae , paucis referibe ; audivi enim non mediocriter tibi effe in talibus ftudium ; Dei enim donum eft, idcirco quod dignis, & amicis fuis , fibique propofiti focietate conjunftis, Deus donat hxc munera Noftrum enim eft propoGtnm » praeparare, & proximos heri benignx, ac diviti menti, & continuo ab ea largiflima munera confequimur . Quoniam ergo in iis voto , & propofito meo termonis non fufticit eruditio (idiotam enim me efle confiteor) ad te mifi, ficut fepius dixi, queftionis 'hujus folutionem pleniflimam recepturus. Incolumis mihi efto, Pater incompaxabilis fit honorabilis,

XLI. Accepta hac epiftola Archelaus admiratus eft hominis audaciam,- fed interim Diodori allegationibus , ux res fuadebat celerem

♦ AACHELAJJS DIODOAO MBΛBΓΓΑΛΟ FILIO HONOAABILI *Salait*.

A Ceeptis literis tuis , valde gavifus fum, Due&iffim. . Cognovi autem , quod vir ifte, qui ante hos dies ad me venerat, 9. *fata*tiam aliam, preter eam, qu® Apoftolica eft , A ecdefiaftica, introducere cupiebat, ad te quo* que venerit, quem quidem ego nea admifi, in prafenti enim nobis difputantibns confotam» eft . Et velim, quidem omnia, qwe a me dia* Bfimt, feribere uhi, ut «x his agnofoeres fidem ejus; ftd quia de vacanti » fieri pdterit hoc , nunc, quod inftat , paucis rtfponnece tiM nocclarium duxi, ad ea qu« mihi fcripfifti, quod ab illo dicerentur Erat ergo el * fummum Andium legem Moyfi oftendese nem *eSe* confonantem legi Chrifti, hrc ex noftris feripm. ris afleverare lentabas. Nos vero ex eadem ipfa feriptura non folum confirmavimus legem Moyfi, & omnia , qtue in ea Scripta funt; verum etiam omne vetus teftamentum convenire novo teftamento , & confoture probavimus, utmmque efle textum, tanquam fi una veftis videatur *i* ex fubtegmine t atque ftamine efle contexta Hoc folum , quod veluti purpuram viCdemus in vefte, novum teftamenturfi * m textura veteris teftamenti ; > forma enim Oomtni in eodem (peculamur» Nori ergo' abjiciet*. dhm eft *. fpeculum, cum nobis iplam imagb* nem rerum nmilem, veramque " demonftret ; quin potius, & eo amplius hpnorandutn eft - Sed & puerum, ** qui ad Doftores a paedagogo perducitur , cum adhuc parvulus eft, nunquid cum ad astarem pervenerit *. dehonorare '♦oportet psdagogiun, propterea quod jam opera ejus non indiget, & poteft folus jam fine cjus adminiculo *ad* fcholas pergere , atque ad auditoria properare ? v Aut rurfum parvulus, qui lafto nutiitus eft , cum profecerit ad validiores <âbos, cum injuria debet abjicere, atque exbor refeere nutricis mammillas ? quin .potius veneratur , &. colit, & benefiai fui .* debitor fatetur . Aliud etiam , ft videtur , *î adhibemus exemplum. Homo quidam projeftum in terram cum vidiflet infantem , fit jam vehementer af fiidum, collegit eum, & nutrire apud fe co Pit>

NOTÆ ZACACNI.

s In Cafinenfi, *npfl/flreu*, omWla, m patet, prapofitione *prr.* Sed fc leti poteft- *tllfclfflla.*
3 In CaGneoi codice Iftfitür, *p?fxd'ftrf* Et Ijtfra *lvtfiltJT.* Sed ita emendandum effet uti editum eft t nemo › ut arbitror infici.* Iverit.
4 H^nc Archelai epiftolam curo lubiequentibu. nonuullia tUqut ad caput 46. hu/u» operU edidit pariter ex vadice Bobkafi Vilefio. » cujue »»n»« leâiunea aihiotamua.
5 Codex BobicnCr, *flrr» purlf.*
6 Cod. Bobienfi., *jua.» fuJlutn.*
In Catincnti eft *lullrftm, ff fttarJ/u* Sed do. Bobienfi. cod. lefUonem tueliorera efte ceniuinuu.
S Codd- Cairo. & Bob. /- *lrxlurulr.*
q Corruptus eft hoc in loco Bobienfi. codex, quem non refie Valefiu. correxit .
to Ca/inen£> non reéle, *jfnluluu atrr prr lpjltm* . Sed melior alia Bobienfi. eodicia leilio , qum ieauti fumus.
11 Bobienhs, *Jrmanflranl.*
n Et Mc meliot Bobienfi. codici. leâionani C»finenfi« habet, *qul - dfRert llt*
ij Codex Bobienfi., *trprurflu-r .*
>« Codex Cafinenfis, *rprtrt tg patlafrlutn, prrptrr qurJ trt tjut etn /tldlpt. It paula* poft > *atql-r flxutltr-lu prfprrarr.* Sed nos Bobienfi. codici. leâionetu expreffimu».
.$ Bobienfi., *Ut rurfum.*
id Cairoenfit, *Jrprlurrm.* Forte, & *hrurfltll fr Jrlltrrrm fxlrtur*
17 Bobienfi.,
›I ldca› codex , *(Mptt, C nulrlrt ep./ ft qnrtrlt*

CH»iSTlpit³ ttfiPieVo ** <tatcm adolefcenti· perveni- A
»rjt retj toleravitque^omnes , ‘ qui evenire folent nutritoribus , labores . * Accedit vero poft tempus is, qui naturalis ei fuerat pater, requirere puerum » flt invenit eum apud illum › qui nutrierat. <&id faciat hic puer , patre cognito? de iufto enim puero minifermo eft. Nonne multis donis munerato eo, qui fe educaverat, lequitur naturalem * patrem pro refpeftu hereditatis ? Ita mihi intelligendum eft magnificum Dei famulum Moyfen « invenifle populum affliâum ab Ægyptiis, quemaflumptum nutriebat in deferto · tanquam pater, docebat ut magifter, regebat utreftor. Confervavit populum, ufquequo veniret cujus eft; & poft aliquantum tempus adveniens pater , oves rece- B pit. Nonne per omnia honorabitur quidem ab co, cui tradidit gregem ; gloriabitur vero ab iis, qui ab eo confcrvati funt? Quis igitur ita mentis infante eft, o Dilediflime Diodore, ut alienos a fe dicat éos, qui inter fe conjun&i funt, qui pro fe invicem prophetarunt, * qui aequata, & fibi fimilis, atque cognata, imo potius germana figna, ac prodigia demonftrarant?
6< it Et primo quidem Moyfes ad populum dixit : *Prof+etane vtih fyfaitiAit Dantiiuu Deat nofter Jientme.* Jcfus deinde ait, de me enim Moyfes locutus eft. * Vides quomodo dexteras 11- bi invicem tradunt, 1 quamvis alter Propheta , alter vero Filius fit dileâus ; alter fidelis famulus, alter vero Dominus agnofeatur «.SedC & quondam, volens quis fine pedagogo ire ad fcholas, non fufeipitura magiftro dicente, non eum fufeipiam, nifi acceperit medagogum. Quis fit autem, de quo dicimus, breviter exponam.
Xafc*r>„ Homo quidam erat dives, gentiliter vivens, in multa luxuria quotidie degens; alius vero pauper cat vicinus ejus, qui ue quotidianum quidem cibum * poterat invenire. Accidit utrunque vi ta diicedcre, & in infernum defeendere, & pauperem mitti in Idcnm requtei, & reliqua, qua noth . Verumtamen erant divitis fratres quinque, '· ea aux & ipfe egerat , agentes, fine dubio qux domi a tali magiftro · didicilfent. Rogavit dives fimul uno tempore, ut edifeeret majorem dodrinam ; Abraham vero fciens , quoniam adhuc indigent pxdagogo, ait ei, ha- bent Moyfen , & Prophetas . 31 enim illoa amn *0'* non fufceperint, ut ab eo, velutpaedagogo gu-c ll *1STI benentur, non poterunt maioris magiftri capere>loârinam.

XL1I. Sed & de aliis fermonibus, ut potero , exponam, ideft, quod non contraria Moyfi locutus eft Jcfus, "aut fecit. Primum quod ait oculum pro oculo , dentem pro dente , u hoc juftum eft ; quod autem aefum prreftare jubet & alteram maxillam, ·· hoc bonitas eft · Nurxnjid juftitia bonitati contraria eft? Abfit; profeaus autem eft de juftitia ad bonitatem . Et rurfus dignus eft operarius mercede fua ı Quod fi voluerit quis fraudem facere , ·« exigi abjeo illa, jure per fraudem interceperat , juftiflimum eft, manitta dtmmerces . ....___ Hbc autem dico , quando Ægyptii affligebant filios [redacted]el per operum cômpulfores in fingendis lateribus , 'quod cum fuppliciis Moyfes torum pariter intra unum momentum temporis exegit; "nunquid hoc iniquitas appellandaeft? Abut. Illa fane bonitatiseft*·abftinentra, cum uti|ur quis frugaliter‹ renuntians omnibus, que fuperflua lunt. ''Quod veto in veteri teftamento diftum eft · Ego divitem facio , & pauperem; Jefus vero beatificat pauperes, non dixit »³ fecularis fubftantix pauperes , fed pauperes fpiritu, ideft, qui non fuperbia · innamman-^, tur, fed humilitate *· fe mitigant, & inclinant,' non plus lapienttes quam oportet fapcrc. Quam quidem adverfarius quxftioncm non competenter aptavit . Hic enim video & Jeium libenter intuentem divitum munera , cum in gasophylacio " offeruntur ; &. parum hoc eft, fi a iulis divitibqs in gazophylacio munera 11 offeruntur ; imo vero etiam duo minuta paupercule vidue libenter fufeipiuntur, in quo amplius aliquid, quam quod Moyfes prreeperat, de fufeiÎienda pecunia, demonftratur. Ille enim is, qui habebant, accipiebat; hic autem accipit enam ab his , qui non habent. Sed ait, Icriptum eft, *Wfi yaws renuntiaverit omnthni, l»· «« n poffidety non poteft meut effe titfcipulru.* Rurfum video Centurionem valde divitem , & feculari praeditum poteftate, fidem habere plufquam M omriem Ifraelitam; ut fi quis fuit etiam qui renuntiaverat, a Centurione fuperatur

NOTÆ^ACAGNI,

t Idem codsx , w«/rr *rretritllar ltlml.*
• Idem *ardjll nere p»ft trmpeu, et h ptl ttr.* *eemelreret* >*rrw«· , Ct *laoealeet eam.*
I Codex BobWnfi», *patrem prefpelt».* Et mox, *mlftt lnteUlee magulleam;*
4 Male Cafioentu. *vettlfe.*
$ Bobienfu habci, *temptam pater eJtrealat . Ut ıı>pβ^ regehat , & ccafertalut pflum été. Pt na peft nllpaaalam temper, aJuealent pater preprlat ever recepit.*
t Codex lU>>. «yaraZ/e, *ulfue eet<fMa.* Mna, *oJ pefafme ; Prephetoa»,*
-7 Male Cafinenfia codex, *UaA.*
5 Male Caûnends , *pnaer.*
9 Codex Bobleoft», *pete/* naelx teâio.
10 Codex bob. *Ct ea paa >pjf ttflrrat aptatet.* Et lnire, «r, *tempere J/jtm orajereae Mtrlrrafe al Atralane, elleaiax·*
"* Û?**· Gafinenfii, *artlet» feett.* At Jn Bobicnli eod. fequitur , *prlmane emJenet foe^ art.*
s« Codex BqbieoGe, x- »
IJ I- codice hi<' plure verha défunt habet enim, *tec lraltat eft . Jllftt.*
al ee llla·, frange latereeperal . Cafintrdia vero, *falte oft ee llla eaa fraetjem fatereeperat ,* Noa ex utroque codice meliorem leâloncnr conflavimus. «Q.
15 BoblOO, «H/l, *lal^lta,.*
"* Pî·»?·'*'l®-* r«û« ad tuargineru emendafle B >bienfi» cod^ir leAioueta, qua habet, *atfeatla.*
1, Codex BobienGt, fiaed erje, & mox, *J,la< leaUftcat .* J
»S Codjx Bubienfi. , *faelarl falftettla.*
19 Lotte, *laftaatar.*
ao Codex Robien, *tam/lftate mltlgeât.*
β kt(Boxent' autem, *efeea.tar, Cf faram ht eft ,* η».
11 Codex Bobienfis, *lafarantur.*
i, Idem roder» *al llt tantummeJe, aal lntelaat ,*
»« Idem codex, *emaem tfraelt ut p fult faertl.*

a"k n O CH *1ST 1 *" 'n fide . · Sed dicet nobis qui», non eft ergo bonum renuntiare divitiis. Bonum, inquam, his, qui portum; * fed abuti drviuis ad opus jufti- inr, atquemiferioordic, parem gratiam tribuit, ac fi univeriis pariter renuntietur . De eo autem quod dicit, deftruftum efle (abbatum, non plane deftruxit; ipfe enim » Dominus erat labbati ; tanquam fi fponfi quis cuftodiens thorum diligenter * extruâum , a nullo alio cx- (l aneo vexari vel contingi ' patiatur, ufquc- Îuo ipte tponlus, adveniat , & cum advenerit , rato luo, ficut libuerit, utatur, vel hi, quos 'pie fecum juflerit introire. Teftimonium etiam dedit bis, qur dicimus, erlefti voce ipfe Dominus Jefus Chriftus dicens, *Kuuquid poteftij * fihoi fp»"fi fucere jejunare , donee eum ipfis efiHex Jponfn^* Sed circumcifionem non objecit, quin potius »pfç pro nobis in femcttpfum caufamcircumcifioniv ' ex*eptt, labore nos relevans , & pati nos fruftra doloris aliquid nonfinens. Quid enim prodeft circumcidenti fe quidem , & adverfus proximum fuum pcftima cogitanti? Voluit autem nugis largiflimr vix * fpatia compendiofo nobis tramite demonftrare , ne forte, cum longa fpatia arcuimus , ante nobis dies claudatur >n nodem ; fic dum de foris quidem iplcndidi hominibus apparemus, intrinfccus lupis rapacibus comparemur , aut fepulchria conteramur dealbatis. 'Multo enim ille huic porter.ndus eft , qui verte iqualida, ac detrita orcumdaiu-s , nihil mah m corde luo condufumC retinet advertam proximum fuum . *" Cordis enim circunictfio iola talutcm confert ; nihil przftat eis ifta carnalis, niti forte ipintualiarcumcifione niuniannir Audi etiam quid dicit Scriptura , *Rent 01tendo tarde* , (nm *tpfi Dtum vidchnt .* Quid ergu nubi «>pus ;fl laborare . cum cognoverim " compendia viat , fi portum mundus efle corde , licut & fi qtus praevaleat in duobus mandatis omnem legem implere, & Prophetas ? Poft hxc vero omnia edocet Apoftolonnn maximus Paulus'· dicens, *Aut expert* neenlum quantis ejus* , yau *m me loquitur Cbri-Kfim.* Quid ergo mihi opus eft, "dreumcifione, Tifi O cum poflim & in preputio juftificari ? ft fcri- ptum eft, *quit arcumcifeu φ nen ucUncat,*a *prapuliumy aut fi qeu/ t» prufutjo eft* , xm *Circumcidatur. Vlrumque enim mbit eft , nifi etftervolto mandatorum Dei.* Cum ergo nullum poflit talvare circutncifio, non magnopere requirenda eft ; maxime cum fi quis in preputio vocatus fuerit, ft circumcidi voluerit, continuo " prrvaricator legis efficiatur. Si enim circumcidor, & mandata legis adimpleo , ut falvari poftun , inciratmciius, & in prasputiopofitu», multrunagjs mandate cuftodiens habebo vitam . In- fpv ritu enim circumcifionem cordis accepi , noth jam'* literae per atramentum, m nuo laus uqbj ex hominibus, fed ex Deo eft. Non ergo re- feratur ad me hujufcemodi incufaho Sicut enim •r aliquis dives multis auri, atque argenti ·* ralentis, ita ut omne domeftici utus minifterium ex hmufccmodi metallis habeat ftruâum iu nullo vah» fiditis fprciom requirit , fed non propicre^ " figuli opus, aut ars fictilium vafortim ab eo deteftanda eft; ita etiam <10 gratia Det '•dives fadus, ft cordis cireumcifioncui -ante cutus, nequaquam illiusvilufun* ciicuinctSoms indigeo , noc tamen malam elle dico A.fit Quod fi diligentius dc his voluerit aliquis edoceri, inveniet hec m »· epiftola prima ApoAeli ** pleniiliinc failata.

Utu (f

XLIII. Dc velamento veto Moyfi, *&deni~* niftcrio mortis, dicam termone bi cvilfimo. Nen enim valde mihi haec infinuare aliquid adverfus legem videntur. Ait ergo fermo »* propofitns. *Quod fi mimfterium mortis in hieris , formatdn te lapidibus › /odium eft m gloria , ita ut nonpofi fint filii ifrael intendere tn faciem Moefi propter gloriam vultur ejut, qus ^Mttur ,* reliqua , tamen gloriam efle confitetur «u vultu Moyfi 4 quod ell amicum notas· Quod fi deilruitur, ft ieiamen " habet leflio ejus, hoc me non cras cerbat neque conturbat, fi ratitum ineo 4gloria fit. Neque vero omnigene in ignobilitccni redigitur, quod '· delimetur. Cum enim dcglo- ·ia

NO1Æ ZACAGNI.

I Ctxkx Bobienfi» , *dltlt.*
I Bubetii·» code», *fr4 Cf elntl.* Forte, *frd et utl*, vel, *Jrj* un,
3 Codex Cxiïnenfir. *Drm* .
4 Ii» codex BobienC» . »»m Calinenlu male , *rxtrvslt.*
j Idem rodes, *fumur.* Et tnox, *quit 1'tclun.*
6 tn pr«c» eft к'..' «♦.♦<··(, *flln IUlul* , £ou ut venit Vulgata» *flhl nubUuru»* , qua meliore» funt bujue loti verCione.
/ Codex Bobients , *[ufatflt.*
5 Codex Bobicnûs» *nle cempendlefux· nsllt trom/tlal deneaflmrr.*
p Idem ' xdex » ◄[redacted]/»««· r·.'·».
10 idem codex, *cerUll ryt.* Et mox» *mlll prufluele Cornell.* Ei infre , *nnolot»* .
II Idem codex, *futprndltlm ·!o.*
U Idem .odex , *dlcem* . *esOerlmcMum,*
1 t JJem codex , *tlrc>lmtlfa>*
Is Meliui Vulgit» juxee tldem Krxd .extu», *C/rrxA^r olleult necetm eft mn uldmut prmmluu. In* ne ciinms »v-r». *etl, nen nnumnUetm . Clr(n^tf, nlbllef , © peoftlnm nidl! »jl · hU effert, I, mnndoternln De.* ·
15 Codex Bobi-nii» , null leûm.
d·/[redacted]KendU°' ut »um loco la epiftola «4 Romauoe, ad quem Archafau» refpklt, *eoo-*
1 r Mele Cji'oenfix Codex, *'lln<.*
ik Kol.ierdii , *ltlenltr repletu:,* emnt,
10 Codex Bobien. *fl^H epu, mfert^ uur flIDUnn,.* Cefinenfi. »ero, *fl,nl.*· to»r *tf m*, , a.r *flHHlntn* : led videtur letendum» *^rf flllleuoct^* uii cJitum eft,
»o Cod. Bob»en. 4>wr /aflur *o,Ok el,tu^clflen.m* tenÇecutur , *ne^ufunu,.* At CaCnenfi», *dltrt feün.n tr Urturu,,petunt lenjrtutu, , γ(* yw«fe«M No» Ciiinen.e.11 ex Bobieo. pari in> iuprlev.mui, periim emeodaviniue
'n Epift»Un> p"m»m "''''"'l·' «piftolam ad Rcœ-oo» , qu»» .b aaii<|aiffimi»^echfi· tempo».bue urimum iater Peub epdlin». tocum habuefc, vel „ h„c ArchCai l<»o apparet. ViJe Epiphamum >n H.Tefi 4a. ubi crimin, veitit Mamoru , quod Fp.ftoUm ad Romano, quar.c· loco inter D. Paul, epiftola» collocaverit . Vida etiam Tupra cap. 3«.
Ii Male cod. Bob. *flmlfjl ne pertrnlinne,*
13 Male eod. Bcbmbr, *preplet.tu:* . Er inox , *lileel: flmetum* .
14 Bobieon» codex › /
as Cod. Bob.cn 61 hic .vttupum lcâionetn exhiber, nempe, *tleel.* kfiuv rUU cn«niUn *I tea Inllt renere ·" ttehllllUle . Vtr*
if God· Bobierfiiv

«Epulat Scriptura , · feifle fe didfenmliasA'« W4F *ocult ejus* sotw, # *cmdtdi dentes ejus* AN no .Uh. *at.^* ».-i__- r.

Iu exim » fieUad^fèrt i» gfcrix. Si enim folms-joresn habet floriam, quam Luna., non continuo in ignobilitatem Luna «redigitur» Ita & fi Dominus meus Jefus Chriftus praediit in gloria Moyfcn, 4bqa«m Dominus tumulum, non continuo refpueuda eft gloria Moyfi ; Ua enim poffumus fatisfaccre auditoribus , tient & verbi ipftus ' natura perfuadet , ex feriptpris , qiue dicimus, affirmantes, -vel certe ètiam exemplis ea irumfcftius comprobantes. Si quis lucernam accenderit noâu, cum fol ortus luerit , parvo lucet iur igne non indiget , propter iplendorcm fobs ubique radiantis ; fed non ideo abjecit hf-B cerium , velari contrariam Soli ; quin potius comperto ejus ufu, etiam diligentius ♦icrVavir. Cutlodivit ergo populum lex Moyfi tanquam lucerna, ulquequo loi nobis verus Salvator no flet oriretur, ficut & ait, *Et illuminabit Cbnfius* - Sed quod dicit , *Obf:nrati funt jenfu* earum . Ufque tn fiidiernum enim ipfum* ta/cv.·*» r *manet ite Uflutter veteris teflamenti* . Aon *reveletur*, y*M *ite Cbrtfio * deftruitur. Ufque tn boddermute emm, cum legitur Mtyfes, velamtn efl pofiterm fuper car eorum. Cum nutem convertiet tfuerit aJ Dominum , auferetur velumen . Dominxe autem jpiritu' efl.* · Quid inquit' Ufque in hodiernum ne pcadens eft Moyles, non dormivit, non requievit, non » àbfcciiit e vita ' Quomo-do i;i hodiernum dicit ? Sed intuere velamen , ubi dicit, politum fupra cor eorum in ledione eorum. Hxc eft vox , quz arguit filios Ifiael legen'cs Moyfen , flc non intelligentes , neque convertentes fe ad Dominum , quoniam ipfe eft , qui a Moyfe prophetatus eft vemre . Hoc eft velamen, quod erat politum fuper faciem Moyfi, quod eft teftamenfum ejus; " ait enim in lege ,λ'ıμ *deficiet Princeps ex Juda,* arq«r.* *Dux " de 'emoribus ejus , ufqueqno veniat , cuja* e'l , ὐl t.-lr erit expeflatio gentium. ') Qui aUtgsttf ad vttem pullum fuum, tf ad optimam vttem pullum afina fua. Lapabit in vino finiam Juam , tX* ia *fanguine uva indumentum Juum* .

C *a laSit* fic reliqua . Qjji etiam & unde ventu-CHKISTI rus effet defignavit dicau, *Proubetam vobis* /*-owA'i.i» *feitabit Domimn Deus ex fratribus voflrù ^ β&ι i iffam aadite.* Et quidem quia non poilit intelligi, hoc de Jefit *' Nava dâhim efte , nu nifeftum eft . Nihil enim hujus cirvutnafionis in ipfo invenitur ; adhuc enim ex'Joda Reges fuerunt poft ipfum, & ideo aliena longe eft ab eo h*c prophetia. " Et hoc eftvelamen, quod eft in Moyien: neque enim , ficut fortaffe aliqui imperitorum putant, linteum aliquod , aut pellis fuit, 'que vultum ejus operiret. SedApoftolus diligenter oftendit dicens , velamen efte pofitum in iedione veteris teftamenti , proprei quod is qui appellatur antiquitus Ifrael , «pe dat adventare Chriftum, non 'r intelligentes, quia defecerunt ex Juda Princeps, & ex femoribus ejus Duces; ficui nunc videmus 11 Regibus eos, Principibufque fubicftos tributa pendere, nulla fibi potcftate, vei judicandi , vel puniendi concefla, ficut Judas habuit, quia Ths- "r› mat, pofteaquam condemnaverat, potuit juflificare. Sed & videbitis vitam veitram penden p" icm ante oculoi veftros.

XLIV. Habet etiam hic fermo velamen. Lique ad Herodem enim ex parte aliqua regnum tenere videbantur; ab Augufto autem prima '· adferiptio in cis faâa eft , & ccepcrunt tribu'.i pendere, & cenfutn dare. Ex quo aurem Dumitius nofter Jefus cœptus eft prophetari , atque expedari, ex eo Principes ex Juda rïïecœperunt , & Duces populi , qui rurfum defecerunt in adventu pnclèntiæ ejus . Si ergo auferatur velamen , quod in illa leftioue pofitum eft, " intelligent virtutem circumcifionis, invenient & generationem ejus, quem prædicjmus, ôcCn. cem , & qutecunque dc Domino noftro gefta funt, ipfa efte, qux de eo fuerant praedicta. Et velim quidem de feripruris difeutere unumquemque " termonem, & oftendere, ut iutelltgi dignum eft; fed quoniam nunc aliud eft, quodur get, *♦de vacanti nobis iftadicentur ; hxcenim dixiffe nunc fufficit , ut oftendamus non fine caufa velamen pofitum fuper cor quomndam

N O T Æ Z A C A G N I.

i Idem codex , *fin . tfe Jtfrreutlul glvra l alte tum g;v>a.* MaU lβΛio .
i Vulsaca » ltxneu, lib. t. cap. »4. Gyprianui lib. ; Teftim. aa Quirinum cap. jt. habent *c/arrtar* , pre •*!vla.* Sed poftrema vox placuit eiixni feriulliane de Refur. Cerula <·îp· X *·
j Bobienfis, *natura Jtntl>ugral.* Mox, *rrrrufilrr tnanltealul.* Et infra, *f*l exvtu<* .
« In cod. Bob'en. *ftrlafot.* Male CaGueniia cod. *alfmavlt.* Et infra, *anl» guant lu.nna.* E contra peior tn le;. Bobien. eod. leâio, ubi ik fe habet , *netls vt-us Saluaisr vletur , pm alt, CJ lllutnluat Hat Cbrtflul C*J dsldt,*
j Codex Bobienfn, & Vulgata lta legunt, fed ln CaiinenC habetur, *tenet, ta bHletu,*
a Codex Cafinenfu, *dejfruetur,* leilio Vulgat· conu ara, qua ctUm habet, *··» revelatuae,* utroblque juxta f.-deut gr*.i textui.
7 Cod. Bobienlia , *fmvt </ute tel Dentinum, aufv tur lrltmen* Vulgata etiam habet , *auferetur.* At ia Cafiucnli cod. eft , *aufertur* .
S CabnenG», *lnea* , mala leilio.
v Codex Bobienfn » *trta « e«a<«.'hrw erte ln l-.tleruuat*
, 10 ld.ni Codex, *rjl* .
ri Idem cod. *an* ■*nm lutrlige,* & niox *at Juda.*
*1 G«>d. Kobieo *<lr r-.n,,rr r/,t. lmlat, rf.* Ceterum lfta huiua loci lnterpretatio longe direrAi eit a \ ulgata, & ab antiquioribu, verfionibu. , <iuaa exi>ib«i,t Tertullianus de Triait, cap. 9. 8t Cyprlanui adv. Ju-.lios Tb a. cap. *1. fed nec gratco LXX. l.iterp. textui refpondet , licet n°n nna femper ûc ejufdem leilio io .uJd m f. it apud Panes. Vide Nobil uu> in uotla ad e.im locum.
l l C.ili i. *fl.-a a:lrgah,·* ; fej tat., lefl.onem ex repetitione eocnlia, *a,* ortam ptKO. Bobieafia, *aUifat-sl*
14 l.od. Bob,en. *efltrp esvll* . Mos. *rrl.m.* MoX, art>g^.,e,7 , *betam* .
:. in Bobienti irep:« ledio, *M.rtr.*
Ib CoJ. Calin. lt kr *rtl κιλ-„η,* & ittt'ta , *ft· ;t.!lr*
t 7 l.od. Bob.en. *. n :rl'/rr,.* .
u λ! ale Bob.en. ,od. *^r^tbuf m, pegll-vf/ue fubje.s;* .
19 God. F.ybien. */</■:..,/, J-fa t^Jrbitlr.* CaiiO. *juil.fita'I. Srd I vtdeblle.* .
•o Bobienb, <c lex, Max, *taprruut^ne.* Et infra, *Demlmus meu,.*
is Idem codex , r. *adl/ntum.*
11 Idem cod. *Intrlllfm·* . El infra, *lffa rfau de ee* .
ej ln cod. Bob,en. i>iu:èla, eft hk locus , habet enim, *ftrntow·, at lmeUrp~dlenum rfl , Dltljfe rtun. fnfu!*
la ln CafincnU ell , *dr la.aatlrut* , fad legendum, de *vaeunl/.* Stc fupra cap.

anno OHRis'r)Ki •rr in feAieae vetens teftaroenti . Quousque vero ad Dominum converruntur, ab iis ' velamen aufertur, Qu® omnia quam vim habeant in fe-fe, his qui fenfu vigent, intelligendum rclinquo. Veniamus etiam ad illum feononem Moy-, ' quo ait; PrapfcRww vUi/ fyfciteHt Dn»i· mu Dnu v&r m fretrikes vtftrir, ficut tut; in quo magnam video prophetiam famuli Moyfi, « fcientis eum, qui venturus effet, ampliys (e quidem auftodtaus habiiunim, fimilia tamen efle paflurum, fic fimilia • sc prodigia oftenfunun. Ibi enim Moyfes natus a matre fua « in thibin pofitus exponitur ad ripas fluminis: hic Dominus nofter Jçfus Chriftus natus ex » matre fua Maria, per Angelum fugatur in Ægyptum · Ibi Moyfes educens populum de me-B dio Ægypiiorum, falvavit; fis hic Jefus populum de medio Pharifæorum educens, «terna tradidit fahiti. Ibi Moyfes per orationem petens, e calo accepit panem, quopaiceret populum in deferto; hic* Dominus meus Jefusvirtute propria ex quinque panibus viros quinquemillia fatiavit in deferto. Ibi Moyfes cum probaretur, pofitus in monte jejunavit quadraginta dies; fic htc Dominus meus Jefus a ipiritu adus in defertum, cum tentaretur a Diabolo, quadraginta diebus fimiliter jejunavit. 'Ibi in confpecta Moyfi, propter infidelitatem Pharaons, omniaÆgyptiorum primogenita perierunt; bc hic Jefu naicente, propter infidelitatem Herodis, omne'mafculinum Judeonim fubito pe-C rit, Ibi Moyfes orat, ut parcatur a plagis Pharaon!, ac populo ejus; fic hic Dominus nofter Jetas orat indulged Pharifarir dicens, Puttr tgwjce „ tis, tjittniMH ntftimt faiwt. Ibi Moyfi vultus refplenduit * in gloria Domini, ita ut non pof-(eut ùln Ifrael intendere in faciem ejus, propter glorum vultus ejus; fit hic Jefus Chnftus Dominus refplenduit ficut fol, fit dikipuli ejus non poterant * afpiccre in iaciem ejus, propter gloriam vultus ipiius, fic immenfum luminis fplendorem. Ibi Moyfes eos, qui ,avitulum ftatuerant, gladio dejecit; fic hic Dominus Jefus ait, Vtniglt-dirm mttitrt juptr trrrettt " d>vi<iere hominem ℓ fi-OKtma fae, & reliqua. Ibi Moyfes ·' in caliginem nubium aquas ferentium line metu ineffit j Sr hic Dominus Jefiu^cum^omni potefiate leper aquas ambulavit. Ibi Moyfes imperavit mari; & hicDominus Jefu» curâ effet ·> χ·„",74 in mari, furgens imperavit ventis, &mari. Ibi <«·/ >* Moyfes cum impugnaretur, extenfis manibus cartavit advçrfus Amalech; dt hic Dominus Jfefas impugnatis nobis, & pereuntibus violentia erratici fpiritus, qui nunc ·♦ tn juftis operatur, er-.tenfis in Cruce manibus-, falutem dedit. Sed& alia multa pretereo, dfleftiflune Diodoro, dum feftino ad te *' libellum hunc velociter mittere, qu® tu pro tua prudentia facile poteris reparare. Scribe autem *' mihi omne, quod poftea egerit adverfari® partis minifter. Incolumem anima, fic fpiritu cuftodiat *' Deus omnipotens.

ydk n d CHmsti

XLV. Accepta hac epiftola Diodonfch, & colleâo ex cj fenfu, conflixit adverfas Manem» ita ut ab omnibus collaudaretur, quod diligenter, & competenter oflenderit, duorum teftamentorum, atque utriufque '* legis inter fefe cognationem : plura etiam ex femçtîpfo inveniens, objecit ei valida valde fle fortia pro veritate. Conclufit etiam adverfarium Diodorus, *' ex nominibus, dicens ita; Dixifti duo effp teftamenta, dic ergo duo efle vetera, aut duo nova' Ejufdememm temporis, vel potiusaeternitatis, duo afleris efle ingenita; &uduofunt, duo efle '· oportet vetera teftamenta, aut duo nova. Quod fi hoc non dicis, fed unum efle vetus, & aliud novum, " rurfum unus utnufque auftor oflenditur, & ejus efle vetus, cujus & novum; confequentia ipfà '» edocet: velati fi quis dicat " homini, loca mini veterem domum tuam; '♦nonne per hoc etiam novx domus dominum eum ene pronunciat? Aut rurium fi dicat ei, novam domum tuam prxfta mihi; nonne eodem verbo etiam veterem eum habere defigtut? Deinde illud etiam pervidendum eft, quia '< ex quo duo funt, ingenitam habentes naturam, ex eo necefle eft etiam habere unumquemque ipforum vetus teftamcntum, & fient duo vetera teftament/; û tamen ambos antiquos, & fine initio efle dicis. Ego autem non ita didici, neque ita continent Scripture. Tu vero qui dicis legem Moyfi efle maligni Principis, & non boni Dei, dic mihi, qui erant illi,

N O T Æ Z A C A G N I,

I Codex Robìeniîr, i.'/a/wrxr·»·.
1 Codex R>b.eol>«, f*·'^ ·//.
; In Cahnenfi .odice fcrtbirur, fc/ritltbtit, in Boblenfl, ftlrtlrr. Sfd , fcMnlr, tUMdandO® cuftttt, CUjj, fervente adftlpulati fumus. Infra Bobien. CJ tntplitt.
4 7h>bi,, l.a l· apud LX.Y. eft fif.ella fcirpea in Vulgata. MexBobicnGi, , Cod. Kobientj, W4ier Mʌ-/ʌ.
6 Cod. Bobfen. tam hic, quant infra, OlmJem etftr. Mox,/*r«MPrt.
f tdeiu, ·<*/?·/··,. . Infra, , peltr. Mox, ,
t Codex Bobicr.ft., //
0 Idem, refft^rur. Mox, zfitir »jtn.
10 Cod. Bobiea. tlllul [titralt.
11 Meliu· Vulgata, Irflwt <uh'rfm plirrm Jm»› & Tertulhanua adv. Gaofticoa cap. io, dlvlltr* Cl.
IX Bobienflj codex, l*
tj Idem codex, »· ml.
14 Codex BobieiiGi, // tfh.
«j Codex Bobien- vr/nltrr lrbfUlm,
ia Idem, ntbl, nrfflrnty
17 Codex Caflneni, Dm cutltm.
it Male C«6n. cod. Mχ«› lnft tullntltnt Male tl infra Bobien. «»·/*·/ rljtctt. Sed 8t Ca6a. pro, tljttll, male habet, «,*rz.7<.
i, RidKula eft hic Bobicnfia cod. laâio, in çuo feribitur, rx mllflr; < contra Cafintndxa mox habet, dlctlf ·lt, Jltlty mala itidem leilio.
»o Cod. Bobien. tptfttt O vtttrt,
it Male Cafinenfia, rt-jltt tmtlt etrluJ^ut.
// Codex Calln. d».··».
aj Hac eft Bobieniir Codici, lectio; naoi mCaGnenfi eft, ltnlrtl Sltltl mlll, nullo fetlfu. Forte, JtmHtr mllt.
>4 Codex Bobien ltl fed In fea. habet, ltut.
zJ Hoc in Ruo /i.-tina eft in Bobicau codice, iα <;o Rribitur » ex dat ftut tlpllte nttttjm lf[trlm , C fltnt Valefiu, e.x injanio i:a emendabit, e* quo In flet lntulte, balt·! r» «·«- ▮· lff*·"* ltjltmrmufn. Sed ipfusu male ccojecilfe Cafieu-ia .ode* ofico-iit.

SïK ?", »*"') V1 «Metet io fiKieai Moyfi, Jaiuncm A Archelai, vehit Apoftoii prrfentiam , opinata a n n o
<< << ŋ dico, At Mambrem? Omne esmnqtsod refiftit, eft> pro qB<xl defen/ionem Mmpa-< »*>**·

non fibtaetipfi reGftit, fed ahi, aut meliori , aut deteriori, ficut Paulas indicat ad Timotheum in fecunda epiftotafiia · feribras. *Qmmtendi M Jmmi, φ* Mnifts vefiUemt Mtgfi·,* iris fr j# rrjtfemntf wrrhtfs, b-*/ csmtprį wa/V , *repnhi tine r* gltre* «se ete. · *fafifintie Httm* ear«w *emmhu wte ffi, fic** tSf ilimttm fait.* Vides quomodo Jamnem, At Mambrem hominibus comparat corruptis mente, Ac reprobis circa fidem ; Moyfen vero verit>t' * Sed Ac Sanftus Joannes maximus Evantelftarum ait, gratiam gratia pneftare, Ac differre,' ex plenitudine enim Jefu legem Moyfi ac cepiffe nos dicit ; aliam autem gratiam pro ilia gratia per Jefum Chriftum efte completam in nobis. Quod offendens etiam ipfe Dominus nofler Jefus ajebat , » Ata» *petctit, efa vu* «cca/aio *ei fetttm. Efi qtti* V»t *actifet M.tyftty* i* ywrw var *fptretu·, fi etum · crederet‹ Mejfi, credentit etufiM & mihi ; it me mm tlltfcriffii - Read fi literie iUmt* »a* *creiitit , qwmmb fterhis* ter *credetis?* Sunt etiam * aha multa , Iu® dici potient Ac de Apoftolo Paulo , Ac de ivangeliis, ex quibus oftendere poiTumus veterem legem non effe alterius , quam Domini , cujus eft novum teftamentum , qu® nos competenter ' ponere , Ac aptare convenit . Jam vefper imxjit, dies enim clauditur , Ac finem nos difputandi facere par eft; craftino autem nobis v de quibus tibi videtur , quteftiones habeantur. Et his didis difcdferunt. »

XLVI. Cum autem mane faâum effet , fubito adventavit Archelaus ad caftellum hunc , in quo motabatur .Diodorus, pripfeuam omnino quifquam ad publicum procederet. Manes vero ignorans j>r®ientem effe Archelaum , rurfum Diodorum provocabat ad publicum, ut cum eo difputatione contenderet, volens eum verbis opprimere, ex eo quod advertebat, eum hominem efle firiplicem , Ac non fatis feripturarum queftionibus eruditum ; Archelai enim doftrin® jam perceperat guftum. Cum ergo Ac turbe conveniffent ad folitum difputationis locum, & Manes jam verba facere oepiflet, fubito in medio eorum apparuit Archelaus, ac Diodorum complexus, ianfto ofculo falutavit . Diodorus vero, Ac omnes, qui prarfenies erant, admirati funt opus divine providenti® , ut in tempore ipfo aeventaret Archelaus , quo qusftio movebatur ; re enim vera, quod fatendum eft , quafi ex parte aliqua religiofiis Diodorus pertimuerat coqfli£um» Cum autem viditiet Archelaum Manes , cefftvit quidem continuo ab infultatione , Ac fupercilio non param dejefto, manifefte intelligebatur, quod confliftum vellet effugere.. Multitudo vero auditorum adventum

ratus, Ac tam promptusexiftetrt. Et cum dextcra filentium popofeiffet a populo (tumultus enim non mediocris rxriterat) hoc modo ccepit Archelaus . Tametfi prudentiam , gloriam etiam noftrorum nonnulli aflècuti iunt, tamen hoc vos deprecor, ut eorum, qii® ante medida funt, tcllimonium refervens. Soo enim, & certus fum, fratres, quoniam ·· Diodoro non pro ipfius impoflibilitatc fucceffi ; fed quoniam tftum ego novi tunc, cum ad loci mei partes improbus adveniftet , Marcelli n viri illuftris gratia , volens eum divertere a noftra dodrina Ac a fide, videlicet , quo impietatis huius idoneus efficeretur affertor; Attamen omnibus fuis verbis in nullo eum divertere, & movere prarvaluit .Similisenim inventuseft religiofiilimus Marcellus petrsr, in qua aedificata eft domus folidiftimis fundamentis , & aim defcendiftet pluvia, & irruiffent flumina , ac venti , & illififfent in domum illam , perftitit ; fundata enim erat foliditiimis , & immobilibus fundamentis ; huic autem, qui- prrfens eft , infamiam potius intulit conatus ipfe, quam laudem. Non autem mihi venia dignus videtur , qui ignoraverit , quod futurum eft : oportebat enim eum *prx*nofcere, qui funt proprii fui; fiquidem Spiritus Paracliti habitat in eo . Sed quoniam ignoranti® tenebris obcaccatus eft, in vanum cucurrit, Ceum iter faceret ad Marcellum; & fimilis"facere Aftrologo deferibenti quidem cacleftia, inoranti vero qu® fu® domui geruntur . Sed ne videar per hate verba differre queftionem, jam fileam ; de iis, vero dabo ipfi poteftatem , fumat quodcunque -vult propofitioais, Ac quasftionis initium . vos tantummodo , ficut fuperius dixi, indeclinabiles judices effe qu®fo , ut vera dicenti honorem verum, palmamque tradatis.

XLVII. Tunc Manes, filentio ab omnibus fafto, ita exorfus eft. Tu quoque , Archelae , bene me de Deo fentientem, dignamque opinionem deChrifto retinentem, verbis molcftilfimis obtundis, licet tale fit Apoftolorum genus, patiens, & ferens omnia, etiamfi eos contrariis quis, autmalediftis obtre^et. Si perlequi volueris, paratus fum , & fi Interie [redacted] fupplicia , non refugiam. Si etiam interficere me vis, non reformido ; illum enim folum oportet timere , qui poteft animam, Ac corpus perdere in gehennam. Archelaus dixit. Abut a me. Noneft mihi tale propofitum . Qyid enim perpetius es a me, vel anoftris? Et quidem umobtreâares, atque injuriam irrogares, & cum detraheres de paternis noftris traditionibus, Ac cum velles animas hominum bene inftitutas, ac diligenti cautela fervatas interficere, quibus utique repenfari non potiunt univcrfes mundi diviti®? Verun-

NO T Æ, 7. A G A G N I.

t Cod. Bobien. *n· ferlttor-*
a Codex Bobicniu . *tnint lHtrtu» trlt* «waZjor *ficut Cfc.* quod magia ad VcHjata Udloliitn acted't.
j Cod. BobUn. peÆni» leflio.
4 Gafin, cod. , Afiifpi !e<Uio reficienda.
5 Codex Bcbienlis, *crrllh Meyfl, ertelrritr tl frlll.*
6 Cod. Cafin. *tln ffar» lafù , Jln frjflft .*
7 Codex Bobienfir, *(J a patrt ,* «r (1>nwe/r, qua vetba cum nullum hahere fenfum vidiffèt Valefiua , *tKfefttrty tJ aprrlrt ,* »r *tmlralt* , emendandum efte putavit . & qiudcui cun rede, or exCauuenfi Codica apparat
I Codex Bobienfi, n?n rede, *mbl. .*
9 Hue nique edidir Valeiius.
tO I* COdl* Cafihenfi erat, Drc/oror, quilo icnfu .
it Mate Cafiueafit, *nn tn lrfts p-ml"*
ii Forte, *faltul*

an N o tamen propter quod aftunu* , u Manichze CHRisiJQjjd quod indicas ? Qy® faiutis ligna *** Bos deferas, dicito? Verborum enim nudajaâatio non poterit pnefemi multitudini ùtisfacerâ, ut agnoTcant, oui nollrum reditu obtinet focariam veritatis. De quo ergo vis nos capite difputarc, hoc prius dicito, cum prius dicendi acceperis facultatem. Manes dixit. Si non iterum his, qux a nobis rcâ« dicuntur, infideliter relidis, dicam: fi autem udis exiliis, qualem te prius icnfi, dicam adverfus Diodorum , declinans inquietudinem tuam. Arcbelausdixit. Pix dixi jam , quod abutimur inanitate verborum Si quis ' noftrum refiftcrc infideliter, invenitur Judicibus hxc permitte diicerncre ; tu autem quid afferas dicitor Maues dixit, Si non iterum B rehilis his , qux a rnc iterum rede , dicuntur incipiam. Archelaus dixit, Si non hoc eit , fi non illud, fermo eilhominis ignorantis. Ignoras ergo quod futurum eft . Sed hoc quod futurum ais, refillerc me, aut non refiftere, in mea efl poteflate. Quomodo ergo flabit fermo ille uuarum arborum, m quo fidis, veiuti icuto brmitluno ? Si enim contrarie partis ego fum, quomodo obedientiam ineam requiris? Quod fi obcdicntiz in me eit mens, quomodo pertimefcis ne rciiilam f Ais enim , quia malum femper permanet malum, &. bonum temper permanet bonum, vim verbi illius penitus ' ignorans. Manes dixit , Nunqurd tc advocatum meorum adhibui lermonum , › ut etiam me® fcientixC intelligentiatn diiponas; quippe qui propria explanare non valeas, quomodô aliena potens expheare Quod fi vidum jam fe profitetur Diodorus, tunc mihi tecum fermo movebitur . Si autem flat ille , & eit idoneus ad dicendum , deiuic- tu , & noli perturbare fubftantiam veritatis . Es enim ovis aliena, efficieris tamen poftea m numero ejufdem gregis, * ficut vox Jefus oftendir, ejus qui apparuit quidem in hominis Ipecie , nec tamen fuit homo . Archelaus dixit , Ergo non putas eum ex Mana Virgine effe ' Manes dixu, Abfii ut Dominum noltrum Jeiiun Chuftum per naturalia pudenda mulieris dcfcendifte ' confitear ; ipfe erum teftimonium dai, quia de limbus Patnsdefccndii. Et, Q*i mrD
3*-- . ,r. *reaptt. recipit eum , me mijit.* Et, *Non veni jacere voiunlatemmeam jetf tjits ^ni irn/it me.* Er,
J**"* ,a ** 7m». « j*. *^σŋ îMm ot*s perditai domus lf-*
Mait. i, .4 *reel,* bunt & alia innumera teftimonia hujufeemodi, qux indicant eum veuille, & non natum efle . Quod ii potentior illo es, & magis icire potes, quod verum eft, quomodo jam ilii credimus ? Archelaus dixit , Neque illo potentior fum, fenus enim fum , & neque xqualis Domini mei efle poflum ; ego enim fum inutilis fervqs, verborum ejus dilcipuius, credens his , qux ab ipio did* Iunt , & hxc indeclinabilia efle confirmo. Manes dixn, Similis tui quidam cum ei aliquando dixiflct, *Mana mater t^a·, &*
"'. '. *' *fratret tui jorn /tant ,* non libenter accipiens E cum, qui dixerat , nuiepavit dicens *£>< eft Amator mea, a*t qui fient fratres* mri? & often- TîΓïΓ& dit cos qui facerent voluntatem fisam', & m*-cl,*,ST tres fibi efle , & fratres ; fin ratem vi* dicere matrem ipfiu* Mariam, non eft tibi fine periculo ; fine dubio enim etiam fratres ex e* ha. buifle monftratur Et die utrum de Jo&ph generati funt, aut ex eodem Spiritu Sanfto' Ergo , k multos Chnftos ,. fi tx eo '» Spiritu . Sanâo generatos · dixeris, habuimus. Qpod fi non ex eodem Spiritu, lod tamen dixeris cum fratres habuiffe ; fine dubio inteUigendum eft , Îuia poft Spiritum, poft Gabriel, mnferit Jofeph frgo caftiflitna, & immaculata ' Ecclefia. Quod fi etiam hoc abfurdum eft omnino, eam quolibet modo concubuifte cum Jofeph ; dic an fratres habuerit ? Nunquidnam etiam mcechi® ei crimen impingis * o prudentiffime Marcelle ? Qpod fi horum nihil convenit incontaminatae Virgini, unda ei fiiifle fratres aftrnes 7 Qpod fi fratres ei fuiffe non potes -edocere ; quomddo Maria mater ejus erit, ficut ait ille, qui Mttt fcnbere aufus eft , Esc* *Mater tna* , ÎT *fratres ' tai foris* Quod etiam fi ille aufus eft dicere, illo ipfo potentior, aut major efte nemo poteft, qui oftendit nobis matrem, aut fratres fuos ; fed & Davidis * efte non dignatur audire . Apoftolus Petrus difcipulorum omnium eminentiuimus tunc agnofcere eum potuit, cum finguli opiniones fiias , quas de ipfo habebant , promerent, ait, *Tu es Chriftus Filius Dei vivi,* M),, t< ,f ftatim beatificat eum dicens, *Omnium,* rrw *lavit tiki Pater mens caleftis.* Vide quanta fit differentia eorum, qu® ab Jefu di&a funt? Illi enim , qui dixerat, *Ecce mater tua ferit fiat,* rcfpondit, *miki eft mater, ont fratretl* Ei autem qui dixit, Ta *et Ckriftnt fiittt Dei vivi,* beatitudinem, benediâionemque reftitnil . Si ergo de Maria vis efle eum natnm , mentitur ijte cum Petro ; fi autem verum dicit Petrus , fine dubio ille prior fefellit . Qpod fi prior fefellit , caufam ad feriptorem rejicienda eft. Unum igitur Chriftum nos fcimus efte fecundum Apoftolum Paulum, cujus vocibus crqdimus confortantibus duntaxat adventui ejus

XLVIII. His auditis turbas permotae fiutt , veiuti rationem ventatis continentibus, fit Archelao nil habente, quod his poftet opponere, hoc enim indicavit tumultus, qui inter eos exortus fuerat ; fed cum multitudo conqutevif-fet, Archelaus hoc modorefpondit. Vocis quidem Domini noftri Jefu Chnfti nullus poterit efle potentior , fi neque nomen aliquod sequole ei effe invenitur , *Propter fttoa Dent tttm* »· > *exaltavit, Û" donavit illi nomen,* f«ad *efi fuper omne nomen;* neque m teftimonio quis squalis ei effe poterit, & ideo ego vocis ejus tibi teftimonia proferam, primum quidem diflblvens hzc , qu® a te diâa funt, uti nc dicas , quoniam nec fibi ipfi confonant , ut eft tibi conluetudo diçendi. Ais enim, quia eum, quinuntiaverat ei de matre aut de fratribus increpaverit Jefus, quafi fallentem, fecundum id quod feri-

N o r

1 Cifinenlis co-icx ,
1 In Ciliocnfi , *n»»ral.*
3 tn coji.e CiiincnG efl. *ul clt.frt* , Icilio Improbanda.
4 Cafmenfu, />«< w *Jf/u* ·
5 In cod. Gafiu. efl. .«-'rjf/.ra-, librarii errore, ur palam efl.
6 In Caiinenb, *buhu.mm* . Sed obvia eft hujus loci emendatio.
7 Voc, *m.tfpay* videtur luperliiu, & *per* librarii errotcni aJjefla. Certe Cne ipfa inttgtr eft hu u» loci ftniUs .
8 h* bi. yerbu collidi puilc videiui , Marcellum cum Atchclao ad Uindori raftellum vanlife ·
9 C.aGucuhs Code». *DuusJ J·^'·*

À M n faMtora* MHlit » Noqua i< » qui anntuttiavif crepavit cos, ft ' filers pnteepii ? Cur non amm ô
CK«t$Tlfi 4· iMtn», ft fratribus increpatus eft, nemse (liquident confilentium fe teftimoniis deleft». CHMlTi
Patnsafiipni Utam fohu beatificato» eft ; fed tur) etiam iftos, ficut Petrum vera dicentem» benediftioaibus remuneratus eft? Quod fi hoc

interrogatione percepit , ficut in contapteati* «i.but fitraao monflxabit. Cum quis parvulus eft, cogitat ficut parvulus» fapit ut parvulus ; cum autem perfeftus fuerit vir» deftruentur ea» qu· fimt paivuli, ideft, dum ad priora fe qui» extendit , oblivifcacur qua poft fe funt Unde Domino noftn» Jefit Chrifto docente, ft curante humanum genus , uti ne funul omnia deperirent » cumque in talibus Audii» mens omnium auditorum effet intenta , non ijpportune n matre ejus fugeffit, ac ' debuit ne etiam fe ipfo judicante , derelinquere eoa, quos curabat, ft quoa erudiebat, dc cum matre , di fratribus colloqui? Nonne continuo de hoc ipfo detraheres ? * Cum enim peccatis onuftos, dc gravatos ad difcipulatum delegit duodecim numero , quos ft Apoftojos nominavit , dicens eis, relinquite matrem, & patrem, ut me digni efficiamini , ut ultra non pofiit eis memoria gtris, aut matris robuftum peftus infteftere .

t Iterum volente alio quodam dicere ei, ibo, dc Tepefiam *patrem* meum, ait, *Dsmitte uetrluu /tpfitrt ueorlu&s fint*. Intuere ergo quomodo Domitui» meus Jefus · ad neceffaria difeipulos «dificat , dc pro meritis unicuique fanda verba committit Ita dc m eo tempore , quo importune annuntiaverat ei quidam de matre, non oomple&tur pro matris pncfcniia paternum pntterire prreeptum. Ut autem tibi oftendain h®c ita effe; Petrus aliquando, cum jam beatificationem fisiffet ab eo confecutus, aitadjefum, Aτ«Hü«> qlo Dsmu'rn, *ho» erit iiH* j^ad, cumdixiflef ei Jefus. qoui uporteratfilium hominis ifcendere Hierololymam , & occidi , ft tertia die refingere; refpondcns ait Petro, Fade rvtrs, JataiM» jata aea /aprs, *que Dei. fuut, fed que houtmuur fusst* . Quoniam ergo exiftimas illum, qui ei de matre, renuntiaverat , & fratribus , increpatum efle ab Jefu ; iftura vero , qui paiulo ante dixerati, *Tu es filius Dei* v*oi, beatitudinem confecutum, vide quia magis hunc prrtulit Jefus, cui dc clementius dc eum venia refponlum dare dignatus eft; Petro vero poft illam benediftionem nullum jam ve-* nise largitur titulum, pro eo quod naturam rei fibi didbe non diligenter adverterit. Illius enim nuntii error refponfi ratione colligitur ; hujus vero tarditas intelleftu» acerbiori increpatione damnatur. Ex quo advertere potes, quod Dominus Jefus interrogationum fibi opportunitate fervata , dignum promat fingulis , opportunumque refponlum . Quod fi , ut ais, cx eo quod verum dixerat, Petrus beatificatur, dc pro eo quod fefellit, nuntius ille culpatur, dic mihl quare , cum Daemones eum confiterentur , dicentes, *Scimus te* * jmi *fis fundus Deus* in-

abfiirdum eft , relinquitur ut pro loco » pro tempore, pro perfonis, pro rebus, pro accidcnuum falute , ca quae difta funt, intrifigamus , uti nc temere pronuntiantes, digna coercitione feriamur , & ut te magis » ac magis edoceam , multo amplius illum , qui de matre nuntiaverat, honoratum: tu autem oblitus rei, qux nobis propofita eft » io aliud converfus es . Audi ergo breviter ; fi enim volueris diligentius intueri , que difta funt , inveniemus in illo priore, multam Dominum jefum oftenB diffc clementiam, idque convenientibus te exemplis edoceam . Rex quidam cum adverfus hoflem proceffiffet armatus , & cogitaret, atque difponerec quemadmodum poflet manum libi hoftilem atque barbaram fubjugare, cumque in multa eflet cura , & follicitudine conftitutus , m medio adverfariorum pofittts, ac poflea jam captivos eos tenere incipieus, jam jam illa follicitudo immineret » quemadmodum eos , qui fecum laboraverant, * ac pondus belli, toleraverant, procuraret, quidem ei nuntius importunus occurrens, de rebus domcftiçis fuggercre aliqua capit. At ille admiratus eft audaciam , atque importunam fuggeftionem, & morti tradere hujufcemodi hominem cogitabat ; quod C niâ de cariffm\is affectibus talis nuntius extitiflet, eo quod incolumes effe hos , dc refte , ac ptolpcre agentes omnia nuntiaffet , dignum protinus potuit excepifle fupplicium. Oucenim erat cura alia Regis, belli duntaxat tempore , nifi provincialium falus, nifi difpofitio rei militaris. Ita & Domino meo lefuChriflo pupnanti advertum paflioues , que profunda vifcèrum obfederant , & curans cos qui multo tempore variis infirmitatibus fuerant devifti, & inclinato omni nifu pro fahite univerfitatis ; ille nuntius importune adveniens de matre , & fratribus nuntiavit. Et potuit quidem funilcm Petro , aut etiam graviorem accepiffe lentendam ; fed matris , &; fratrum inteileftum nomen clcUmentiam provocavit.

XLIX. Sedft amplius adhuc omnibus oftendère cupio, ut agnofeant univerfi, affetiio tua Îuantum impietatis obtineat. Si cnim, fecunum tu dicis , non eft natus , fine dub>o nec paffus eft; pati enim qui natus non eft , impoffibilc eft Qpod fi non eft paffus, Cnicis nomen aufertur Cruce autem non fulcepta, nec Jefus ex mortuis refurrexit- Quod fi Jefus ex mortuis non refurrexii , nec aliquis alitis re furget. Quod fi nullu- refinget , ncc judicium erit Certum eft enim, quia fi non refurgam, nec judicor . Quod fi non judicium erit , fruftra erit obfcrvatio mandatorum Det , nullus ablünentiæ locus eft , manducemus , & bibamus, cras enim moriemur. Haec autem omnis conne-

NOTÆ ZACAGNI.

i b Codice CaCntofî, *Dsbust tf et/rrm* . M»l» leAio.
1· Codict Cafinenfi corrupti/Timo legitur, *Cum r»/m frut!St* , *VJ gr·* *tprit!rem 4stlgH Jtre-* b *twmert.* No« quantum par v..n)eÔur»i licuit huju· loci tuenda fuftulimut ptulo poil pro . *dle/r*, legendum eft, *dsrit elr*
In Cod. Cafinciifi , *rd areeftrSrm.*
In eodem cod. »p*rtrf, feeui atque habet Vulgata editio.
In cod. Cafinenii eft, *tote.*
In codiee Cafineafi, *er.* Sed hbrani *enor* nohi* vifa eft illa leftlo.
7 In eodem codice eft, *fisum.* Sed/lex, tap debete ao, lacer textu, edocei . Vide tatnerran *fuere^* legendum fit · In codice Cafinenfi , *m perdus bellue trlerureus* . No» er,lend4» intus , *rc petdul tolls trlerterreus* . FetieÔc. umeo radia interpiyj fcripTeren, a* *penjus tolls ererteUravrreut*

Â n i-TcT"conneftis, * negans, quod de Maria natus eft; enim confeflus fueris eum de Maria natum, St palfio fubfequamr necefle eft, & paflionem refurre&o, & refurreftipnem judicium, & falva nobis erunt fcnptur* praecepta. Non ergo jam vana eft quæftio, fed plurima in hoc verbo. Sicut enim omnis lex, & prophétie in duobus fermonihus conflant; ita etiam noftra omnis fpes in Beate Maria: partu fufpenfii eft; & ideo refponde mihi ad fingula, quse te interrogabo. Quomodo abjiciemus tantas, & tales Apoftoli voces, qux dicunt, * *Cum aalca» fuit Dei voluntas it» ntbii, mtfit filium fiunt faibtm ex Muliere*. Et iterum, *Pafcha noftrum immolatus eft Chriftis*. Et quia, *Deus, & Dominum fufeitavit, & nos ' cum illo fufcitabit per virtutem fuam*. Et alia multa his fimilia jjda funt, ut eft illud, *Quomodo dictent quidam m * vobis, quia refurreffte mortuorum non eft? Si enim refurreflto mortuorum non eft, nec Cbriftui refurrexil. Si autem Cbnftui non refurrexit, munis eft erae prodicatio noftra. Inveniemur etiam faffi teftes Det, flui teftimonium perbibuimut adverfui Deum, quia fufettaverit Cbriftum, quem non fufcitavit. Si quidem mortui non refurgunt, nec Chriftus rffurrexit. Si autem Chriftus non refurrexil, vana eft fides veftra, adhuc eftii in peccatis veftris; ergo & qui dormierunt tn Chrifto, perierunt? Si in hac vita tantummodo fperamut in Chrif.j, miferabihoret fumus omnibus hominibus. Nunc autem Chriftus refurrexit a mortuu initium dormientium*, &. reliqua. Quis rogo tam temerarius, & im£rudens invenitur, » qui iftis facrofimftis vocius non accommodet fidem, in quibus nulla eft diflinftio, nulla dubitatio ? Quiinam quxfo etiam te, o ftulte Galata, fafeinavit, ficut & illos, Qvanon eMr *mutet Jtftt Chriftus * rtferiptut eft crucifixus*? Unde arbitror lufticere hac teftimonia ad oftenfionem judicii, & refurreûionis, ôcpaffionis, quibus confequenter, &.pariter ex Matia partus oftenditur. Quid enim, fi tu nolis acquiefcere, fed evidentitlime Scriptura proclamet? Veruntamen interrogabo te, tu autem mihi refponde, quando Jefus dejoanne teftimonium dat, & dicebat, quia *Major i» natis mulierum nullus furrexttt Joanne Baptifta; ft^ui autem minor qft tn regno calorum, major eft site*. Dic mihi qua ratione major illo eft in regno coelorum? Nunquid Jefus minor erat Joanne in regno coelorum? * Dico, abfit. Dic ergo in quo, ut vel te ipfum funerare poffis? Sine dubio minor erar Joanne Jefus inter natos mulierum; m regno autem coelorum major illo erat. Dic mihi illud etiam, o Maniduee, fi ais Chriftum non efle ex Maria natum, fed apparuifle quidem ut hominem, cum bomonon Ctwt, pncftante hoc & agente virtute, que in ipfo eft; dic mihi fi Spintus San&us cftetûun qui ba... is «rw, fi filin» ernt, fi virais erat, mm potent Spirit»» ingre- ‹5i, ficut sec regnum poteft ingredi intra regnum. Cujus autem «i catinis emifla vox teftimonium detulit dicens. *Hic oft filius mm/ diti Httr, ia quo bene tteplxtt*? Dic age nihil temoreris, quis ille eft, qui parat hac omnia, qui agit univerfa? Refponde, ita ne btefpbemiam pro ratione impudenter allegas, & inferre 1 conaris.

L. Manes dixit* Nemoquidemqtf adverium hax, qua a tedifta funt, reipooderc potuerit, blafphemia crimen incurrit, quin potius eftomni laude djgnifâmus. Oportet enim artificem rebus propoutis refponfione diligenter aptata, manifefta omnibus ea, de quibus queritur, vel dubitatur, oftendere, & maxime idiotis. Et quoniam tibi dbftrina noftra non placet ratio, tanquam artifex bonus, etiam hanc mihi queftionem rationabiliter exfolve. Mihi enim pium videtur dicere, quod nihil eguerit filius Dei, in eo quod adventus ejus procuratur ad terras, neque opus habuerit columba, neque bsptifinate, neque matre, neque fratribus, fortafle neque patre, qui ei fecundum te fuitjofeph; fed totus ille ipte delcendens, femetipfum in quocunque voluit transformavit in hominem, eo paâo, quo Paulus dicit, quia *habitu rtftrtm eft Cut homo*. Cujus igitur rei indiguerit is, qui femetipfum in omnia ttansformarit, oftende? Quando enim voluit, hunc hominem rurfum transformavit in fpeciem *folis*, ac vultum. Quod fi rurfus refiftis, mihi reâe dicenti fidqn nolis accommodare, audi definitionem tuam, in qua flas. Si enim hominem eum tantummodo ex Maria efle dicis, & in baptifmate fpiritum perceptffc, ergo per profeftum filius ridebitur, ôc non per naturam. Si tamen tibi concedam dicere, fecundum profeftum efle filium, quali hominem faftum; hominem vere efle opinaris, ideft qui caro, & languis fit. Necefic en ergo, bc fpiritum, qui ficut columba apparuit, non aliud efle quam naturalem columbam; ficut homo enim diâum efl, & ficut columba, fitquodcunque opinari poteft .de eo fermone, quoddiftum eft, * ficut homo, hac opinione concipe etiam de eo, quod diâum eft, ficut columba; necefle eft & hac «qualiter reciperet ita enim in Scripturis, que de eo leripta iunt, inveniuntur. Archelaus dixit, Sicut tibi ipfe non potes, tanquam bonus artifex, neque ego tibi hanc qusftionem *· diligenter aptatam manifeftarem, atque manifefte diflblverem, nifi propter hos, qui alfiftunt, & qui nos audiunt, & ideo» ficut convenit, queftionis hujus quoque exponam rationem. Tibi quidem non videtur pie dici, ma-

Margin: christ i; β4.\ 4.; C". t; n'; ANNO ...; atme. t.

N O'T Æ Z A C A G N I.

i It· legendnn etafal, litet Ia Codice CiCaenG feribatar, *m[*tII Id qu>dK*
* Vulgata eiitio graco textui confona lajit, *al v'<nl plrnlmUt trmplrl*, Mnujua leôionetn probant ïreirui. Tertulhanue, Cyprianu·, *te* ahi.
j Verba, *lam sll»*, non habent (raca, neque Vulgata, neque Irenau» lib. j. adr. bar. cap. 6. & *f.* traqua Tartullianui lik ». ad». Marcionam can, *f.* acqua In lik de Pudicitia cap. td.
4 la cod. Cafin. eft, */· nehv,* « Infra, wee ·/ /Λ<· a«/ra. Sed Vulgata teûlo huic praferendai*>κpote qua ex librarii ofehaatia videatur eaorta, lrenant quoque, Tertulliaaui, Cyprianut, aliique Vulgat» leâiaaotn fequuntur.
$ In eodear cod. legitur, »·/ *Iβαιη fmrefau^am vMIlut ISc.* librarii, ut arbitror, errore.
β Vulgatu editioaia melior leâio, *p'affiplur*.
r Hac »erba> *du» alfit*, nifi mendum fit ia codice, videntur tanquam cx ManetU perfona ab Archelao prolate.
B Male in codkc Cafinenfi, *ceuerlr.*
9 Ia cod. Cafin. feribitur, *Jlnn at opJntene,*
10 Codex Cafinenfia ita legit, *lam puaOl·»·»,* *of·* raw «ryw *manlfrflt d/ffaterrrur.*
Sed «x Maaetia interrogatione» cui Arcbalaut rcfpoadet › nos htuv locum reflituimu».

'O 1 δ CHRistl

matrem habuMcJefism Mariam, & reliqua, qw A nunc profecutus e», quo quidam omnia repetoe perhorrefio. Interdum auidem cogi folet artifex propter imperitiam reuftentis dkero, ft facere ea qu· tempus reculât, ft ideo quia mihi eft illata neceflhas propter ptrefentern turbam, ad ea, que a te non refte difta funt, paucis ' icfpondeam. Die cmomihi, fijcfiim hominem naturaliter faftum imeUexerimus, ex Maria, habentem cameraftfenguinem intellexerimus, ne* cefle eft etiam Spiritum Sanftum renimcolumbamfuifle, de non Spiritum. Et quomodo potent vera columba verum hominem ingredi atque ineo permanere, caro enim carnem hgredi non poteft; fed magis fi Jefum hominem veram confiteamur, eum vero, qui dicitur, fi-Btur dicens cut columba, Spiritum Sanftum, falva eft nobis ratio in urraque. Spiritus enim fecundum reftam rationem habitai in homine, & defeendit, & permanet, ft competenter hoc, ft faftum eft, ft fit femper, ficut tu te ipfum ante hoc tempus profitebaris efle Paraolitum Dei, ut * dicam filex, non homo, qui frequenter oblivifeeris ea qu· dicis. Spiritum enim venif-fe fuper te dixifti, quem promiferat Jefus efle miffurum, & unde nifi de ccrio defeendat? Et fi defeendit Spiritus fuper hominem dignum fe, fuper te autem veras columbas dciccndilfe fentiendum eft, ut te columbarium potius forem accipiamus, infidias eis, ac laqueos molientem; dignus enim es, qui verbis ridiculis illudaris; ego tamen pareo, ne auditores videar offendere h» dicens, ft maxime quia pneter propofitum meum, in te ingerere, qu· mereatis audire. Sed redeam ad rem. Memor fum enim transformationis fu·, qua dicis, quia Deus transformaverit fe in hominem, vel in folem, ex hoc volens offendere Jefum noftrum habitu fo» lo, ft vifu feftum efle hominem, quod abfit ab unoquoque fidelium dicere. Hkc alioquin fecundum te ad fomnium nobis redeant univerfa, ft figuras; non folum autem, fed adventus nomen delebitur: poterat enim in ccrio pofitus facere qu· voluerat, fi Spiritum eum efle, ft non hominem, dices. Sed non ita eft, quoniam, *Exinanivit feieeetiffaie fomtMtt fervi* arri-*fient.* Dico autem da «o, qui cx Maria faftus eft homo. Quid enim? non poteramus ft nos multo facilius, ft lautius ifta narrare? fed abfit ut a veritate declinemus jota unum, aut unum apicem. Eft enim qui de Maria natus eft filius, qui totum hoc, * quo magnum eft, voluit perferre certamen Jefus · Hic eft Chriftus Dei. qui defeendit tapercum, qui dc Maria eft. Qpod fi non credis neque voci, qu· «·litus fafta eft, temerarium aliquod ipfe producis, &, fi dixeris, nemo credet. Sutimenim in defertum a Spiritu duftnt eft Jefus, attentaretur a Diabolo, quem cum Diabolus ignorarer, dicebat ei, *Si jUint et Dei.* « Ignorabat autem propter quid genuiflet filium Dei, qui prcdicabat regnum calorum, quod erat ha-

rw. »· ».

Mlll ,

bitaculum magnum, nec abuMo alio «arari potuiflet; unde ft anurus cruci, cum retarrexitfetc ab inferis, affumptuM-eft sitae» ubi Chriftus fi. lina Dei regnabat, ut cum jttdteiuni habere ceperit, hi qui ignoraverunt eum, videant quem compunxerunt. Ut autem credas; eum *diâàpu*li ejus per annum integrum raanferent cum eo, quare nullus ipfonun procidit fuper faciem fuam, heut paulo ante dicebas, fed in una hora illa, quando' fient fbl refolenduit vultus ejus? Nonne propter habitaculum illud, quod «t Maria fuerat effeftum? Sicut enim Pamcliti pondus nullus alius valuit fuftinese, nifi foli Dilctpuli, ft Paulufc Beatus; ita etiam Spiritum, qui de codis defeenderat, per quem vox paterna teflaalius portare praevaluit, nifi qui ex Maria natui eft, fuper omnes Sanôos Jefus. Sed fc ad hac qu· objicio refponde. Si habitu eum, ft fpecic dicis efle hominem, quomodo ab his, qui ex viro, ft muliere nati funt, Pharifius teneri potuit, ft ad judicium protrahi, cum fpirituaie corpus a crafltoribus corporibus non valeat comprehendi? Qpod.fi habes aliquid, quod ad verbum, atque ad propofitum refpondeas, qui nunquam ad propouia refpondifti, perge quado, ft pugillum plenum Colis mihi affer, aut modium plenum? ipfe vero Ibi pro eo quod fubtilioris eft corporis, cooperire te, & circumdare poteft, tu vero eum, & f» Cconculcaveris, nihil ledis. Dominus vero metu Jefus, fi tentus eft, ut homo ab hominibus tentus eft. Si nun eft homo nec tentut eft. Si non eft tentus, nec pafliis eft, nec baptiaatus eft. Si ille nou eft baptisatut, neque quifquam noftrum baptisatus eft. Baptifma autem fi nou eft, nec erit remiflio peccatorum, fed in fuis peccatis unufquifque morietur. Manas dixit: Ergo baptifma propter re. miflionem peccatorum Astur* Archelaus dixit, Etiam. Manes dixit: Ergo peccavit Chriftus, quia baptisatut eft? Arenebus dixit, Abiit; 3uin potius pro nobis peccatum feftus eft, nora- peccata fufeipiens, * propter quod ex muhere natus eft, & propter quod ad baptifma Dvenit, ut hujus partis perciperet purificationem, ut Spiritum, qui defeenderat in fpecie columbe, cornus, quod fufeeperat, portare poffit.

U- H«c cum dixiflet Archelaus, admirate funt turbae veritatem doftrirua ejus, ft laudes ei immenfas cum clamoribus reddiderunt, ita ut omni ftudio conarentur, ♦ ft ultra ei non finerent «d propria remeare; & tunc quidem difceflenint. Poftea vero congregatis eis, Archelaus acquicfcere fibi, atque audire verbum fuadebat: non enim foli, qui cum Diodoro erant, audiebant eum, fed omnes ouicunque ex provincia ejus aderant, atque ex vicinis locis; faftoque filentio, hoc modo de Mane dicere aggreuus eft. Qualiter fequidem habeat noftra doftrina audiftis, ft fidei noftro experimenta qamftis; prout potui enim intelligere Scripturas coram

TN **δ hristi

NOTÆ ZACAGNI.

1 pre, Cc ia cap. aX pr»,
I » Cafinanfia, *i ditem Mme* Vltaac arudiH u raâa «aeadatum fit.
j Forta
4 Locum hunc nofira conjaflura ita corraximu», et aliquh lude fenûu «liceretur; nam la Cafin. eod. kaione mac» obUuritM ex librarii «rranhaajutorta: fic enim Γ· habat, *iigmeitrt etnem tuetor eto peeifH fiUem Dto freditellh* ►»<··· reZarwae, f«V ctm *Vt.*
5 In «naiceCafinenfi, qno ufi fumt·) advtfhtam, *prtftrr,* ddid.ramr, fed illud librarii ofeitaatie emitfum *fu li-ft* fimaentia dare damonftraat.
< tt hic particula, ft» dealt 1» codica CafiMufi, quam tamen orationi» feriee avidanter «rpoftit.

A hl N 6 Christi ” coram omnibus vobis expoful. *Sed* mac· ciflime dicere volentem, deprecor, ut cum i tio audiatis, utagnofcatis, qui fir, fle unde, fle qualis fit ifte, qui advenit, ficut Sifinius * quidam unus ex comitibus ejus indicavit mihi, 3uem etiam ad tcftimonium eorum, qiue s me icentur, fi placet, vocare pararus fum. Sed ne * ipfe quidem dicere recuiavit eadem, que nos dicimus, prxfente Mane; credidit enim doânmtnoftne fupradiâus, ficut fle apud me alius Turbo nomine. Qysxumque ergo contcftati funt mihi, fed fle ea, qux nos ipii deprehendimus in hoc virp, non faciam latere confcientiamveftram. Tunc vero turbae eo amplius incitate, congregate funt ad audiendum Archelaum; etenim ea, qux ab eo dicebantur, plurimam eis obleftationem praebebant; propter quod fle certattm adhortabantur cum dicere quxeunque vellet, quateunque fentiret; paratos fe effe ad audiendum, fle ufque ad velperum permanere, etiam accenfis luminibus, pollicebantur; quorum animolitate incii.'tus Archelaus cum pmni fiducia dicereexorfuseft. Virifratres, fuperioresquidem caufes Domini mei Jefu audi ilis, dico autem eas, qux ex lege, fle prophetis judicantur; inferiores vero Domini mei Jefu Chrifti Salvatoris noftri non ignoratis, Sed quid plura? Appellati fumus ex Salvatoris deiiderio Chriftiani, hcur univerins orbis terrarum tcftimonium perhi-

i t» *j* i», bibet, atque Apoftoli edocent; « fed fit optimus C architeftus ejus, funda mentum noftrum, ideft Ecclefua, Paulus pofiiit, fle legem tradidit,'ordinatis mmiftris, fli Presbyteris, fle Epifeopis in ea, defcnbcns per loca lingula quomodo, fit qualiter oporteat Miniftros Dei, quales fle qualiter fieri Presbyteros, qualcfque efledebeant, quiEpifcopatum defiderant; qux omnia bene nobis, fle reae difpofita, ufque in hodiernum, ftatum fuum cuftodiunt, flt permanet apud nos hujus regulx difeiplina. Iftius vero, qui nunc nobis ex Perfarum provincia ebullivit, Manes nomine, adverfum quem mihi difputatio jam fecundo commota eft, genus vobis dicam, fle totum;

ı· Λ fed Λ doôrina ejus unde defcendât hwidiflieee demooftrabo ' Ifte non eft primus auâor Jm- jufeemodi doftrinx, nec folus.; fed quidam ex Scythia, 'Scythianus nomine, ' Apoftolorum tempore fuit left· hujus auâor, de princeps, ficut de füerunt de multi alii apoftata, qui primatus fibi vindicare cupientes, faKa * pro veris cooferipferunt, fimpliciores quoique ad fisam libidinem pervertentes, quorum nomina» fle perfidias dicere nunc tempus non finit. Hic ergo Scythianus dualitatem tftam introducit*contrariam fibi, quod ipfe a Pythagora fufcepit, ficut dc alii omnes hujus dogmatis feâatores, qui omnes dualitatem defendunt, declinantes Scripturss viam dire&am; fed non in amplius proficient, ANlift CM*,ST t

bi 9

LII. Nullus tamen ita impudenter pnevaluit, ficut ifte Scythianus. Inimicitias enim inter duos ingenitos introduxit, & omnia haec,'·que confequuntur hujufcemodi affertionem. Qpique Scythianus ipfe ex genere Saracenorum fuit, dc captivam quandam accepit uxbrcm de fuperiore Thebaide, quo eum luafit habitare inÆgypro magis, quam in defertis. Atque utinam nunquam eum illa provincia, fufeepiffet, ” in Î^ua cum eum habitaret, cum *” Ægyptiorum apientiam didiciffet; erat enim, ut quod verum eft dicamus, valde dives ingenio, dc opibus, ficut hi, qui fciebant eum,.per traditionem no-* bis quoque tcftificati funt. ” Difcipulum autem habuit quendam, nomineTercbinthum, n qui fcripfit ei quatuor libros, ex quibus unum quidem appellavit Myfteriorum, alium vero Capitulorum, tertium autem, ”Evangelium, flenoviflimumomniumThefeurumappellavit, deerant ci ifti quatuor libri, fle unus difeipulus nomine Terebinthus. ** Quia ergo aliquantum temporis fecum ifti ambo decreverant foli habitare, piacuit Scythianodifeurrere in Judxam, ut ibi congrederetur cum omnibus, quicunque ibi videbantur elfe doâores, fle pervenit eum continuo vita defungi, nec potuiffe aliquid promovere. Ulc vero difeipulus, qui cum eo fueratconvcrfatus

N O T Æ Z A G A G N I.

i Fort·

* Cod. Cifinenfi» nullo *fitnfu hebet, Sipahtt falJem* ver ~~ex-eemit~~*ihar eivt iaAeeait mibif pee etiem Ve.*

j Et b)c cmcndivimu, codici» Cahnenfi» leâion«m Ita fe habent·] › *ipfr gaiJeee an ebeen nrafeait Ve.*

a Codex Cafiaeafi», *fej V eptleeee ereHteflet el faxJeanattne* » evjvi menifeftra corruption·* modice reutione fuftuliuui.

5 Locua notaodu» de Hiérarchie Ecde6eftlc* ordine ab Apoftolt» fallit**·. Eplfcopoe antra, Preehytere·, * Mini(lro» tantum nonioat Archeliu», ^uod nfalftrorum, hoc eft Diacoaora* sraiae rara infra Praabytaratra ordines ant^uidim, Patres comprehendere confucyerfat : Ita Clraaas Alexandria*· ΠΚ 6. Stromatu* pa^, 4<y. Tertullianus de *beptifao cap,* ly. *Orlgeaet* homlL a. In Hier·*. St la Matthal cap. «9. pag. }·)· ft alibi pa|E*.

6 Qui *seytb/xeuj* apud omnes alios veter*, qui dc Manichaoeum hrnefi traflaruat, appaiiatur, trahie, q*ra in lequcntibu» a veteri Interpreta *Seatleaae*I ft Mxrei/aaa» vocatur» *16 ubiqua iaperlti librarii fit amr..

ZACAGNUS LECTORI.

7 Cum pαβ editam Archelai difputatioaem farer Regio-Alexandrino» Vaticana Bibliotheca- epdicee repcrllTem apograpliutn cujufdam verufti codicis, qui oli* ad Monefterium S. Salvii, Ambiancnfis fortafle epifcopi At martyri» pertinuit, & fa Mcodlca, una cum S. Auguftlni commonitorioadverfus Manicbeos inter ejufdraepiBolasedito haberentur excerpta quadam ex aRis difputatfanly Archelai a cap. LI. ufque ad cap. LV. oper* pretium ceafui «erias ex eodem apographo leâione» edere, cum ipfarum ope quads* Archelai loca reilituantur. ftv'Zta.Ta»· *Hexat aeaelae* t fic infra Gtmper *Slatlaaam* vocat.

I Cod. Alexandria, *pre mit eeaflxeraat.*

0 in eod. Cod. Zerredbxrr.

to In C»finea codice, /·</·»> /éyeee/vr. mala leâïo.

·> Hic nonnulla dedTe pJïm *en.* Forte, γ« «■ dm *teilteret. Jeprevetxt e|› t eum Ægyptleeam fep/eaUaae JlJletjfet.*

Ia Cod. Alexandr. en yen r««e *heèllaret If |Egypteereat.*

1J Ide* Cod. *teftetl* /««i.

K Idea Cod. féenZ»·» y·/ *μηρβι.*

i j Et hic manifefru» eft librarii error fa Codice C»5nenfi fa quo feribitur, *Terheaem I* nam Cyriljua Hierofolyna Catccbefi *t.* ft alii omnes T/fftrr»·», T»r›/»O»w, fisu TwlMibn, Scytiani difcipulum faciunt. Quin St ›o fcqq. ubique *Teretetuar* feribitur. Quod vero ait Archelaus hunc Scythiano fcripfifle quatuor libros, quôs racenfet, contrarium eft Cyriili mox laudati narrationi, aliifque, qui ScythUnum fofatn «orum auAore* agaofcunl.

>· *Tertlem vere.* Cod. Alex.

»7 *Teryleeevr.* gener *erge elujaeatum temperir Jeevm 'βi emhe effe Jetrevifeet , fell pletelt ttatlete» exturreee* ,e *Jaleem,* Sic iulta ubique vocat *Teryleaeem* Cod. Alex.

kWW Ô fatu* m fugam verius eft, · & Babyloniam ve-A tjjt, » qUe nunc proving* habetur '1 a Perus; quasque abeft nunc a locis noftris itinere di* rum, de noâium ferme fex; quorum veniflet, talem' de fe famam pervulgavit ipfe Terebinthus , dicens omni fe feptentia Ægyptiorum repletum , & vocari non jam Terebinthum , * fed alium Buddam nomine, ' fibique hoc nomen impolitum, ex quadam autem virgine natum fe efle, fimul ‹ & ab Angelo in montibus enutritum. ' Parcus vero quidam Propheta, & Mbdacus * Mithra filius arguebat eum mendacii,, & erat eis quotidie animoia exaggeratio de hujufmodi negotio. 'Sed quid plura? Licet frequentius objurgaretur, tamen nuntiabat eis ,. quz ante feculum eflent, & de fphzra, & duo- g bus luminaribus '· ; fed & quo, At quomodo aninuc difecdant, & qualiter iterum revertantur in corpora, & alia multa hujufeemodi , & horum nequiora, ideft , bellum Deo commotum effe in principiis, ut ipfe Propheta crederetur . Pro quibus dum argueretur , ad viduam quandain feceflit cum filis quatuor libris, nullo ibidem difcipulo acquifito , prater anum folam , •iu« eius particeps fa&a eft. "Tunc deinde mane primo aicendit " folarium quoddam excelium; ubi nomina quadam coepit invocare, qua nobis Turbo dixit, folos feptem eleâos didicif- fe . Cum ergo afeendilTet ritus nefeio cujus , vel artificii gratia; folus autem afeendit, " ne inde ab aliquo convinci pollet , quod fi difli- mulaflet, vel pro nihilo duxilfet , cogitabat fe a veris principibus m poenis effe fubditum. Hac eo cogitante, juftilfimus Deus fub terras eum detrudi per fpiritum jubet , & '•ontinuo de fummo dejetas, exanime corpus deorfum praecipitaram eft , quod anus illa miferta , colleâum locis folitis fepeliit.

CH κι STI *''

LIII. Tunc omnia illa, quae fecum de Ægypto pertulerat, " manferunt apud eam , fle gavifa eft valde de morte ejus duplici caufa, '* primo quod non libenter afpiceret artes illius, fecundo pro his, qtne de hereditate fuerat con-fecuta; erat enim multum pretii. 't Quae cum loin cflet, habete aliquem ad miaifterium voluit, fle comparavit fibi puerum *· annorum ferme feptem, '· Corbicium nomine , quem ftatimmanumifit, ac literis erudivit . Qpique cum duodecim annorum eflet effetas, anus illa diem obiit, *· ipfique univerfa bona fua tradidit , fle cum ceteris reliquis, etiam quatuor illos libellos , quos Scythianus feripferat, non multorum verfuum fingulos. Tunc ergo Corbicius, fepulta Domina , bonis fibi detcli&is omnibus uti erepit, fle migravit ad medium civitatis locum, in quo manebat « Rex Perfarum , fle commutato fibi nomine , Manem femetinfum proCorbicio appellavit ; nec Manem, led Manes ; Perlarum enim lingua tali utitur declinatione. Effeâus autem puer ille annorum prope " fexaginta , eruditus fecundum dofirinam , que in locis illis eft, " & pene dixerim fuper omnem hominem, diligentius tamen hrc didicit , que iu illis quatuor libellis continebantur , acquilivit etiam difcipulo· tres, quorum nomina font hxc, Thomas, Addas & Hermas . Tunc affumit illos libellos , ·♦ fle. transfert eos , ita ut multa alia a femetipfo infereret eis, quae anilibus fabulis fimilia lunt. Habebat ergo tresiftos difcipulos confeios malorum iuorum ; nomen vero libellis proprium adferibit , prioris nomine fubdito, tanquam fi eos folus ex femetipfo confcripferit. '—Tunc vifum eft ei mittere difcipulos fuos cum his, que confcripferat in libellis, ad fiiperiora illius *· provinciae loca-, fl(per diverfas civitates, & vicos, ut haberet aliquos fe fequentes ; fle Thomas quidem partes Ægyyti voluit occupare, Addas vero Scythia, " folus autem Hermas relidere cum eo elegit. Cum ergo illi eflent profe&i , Regis filius aegritudine quadam arreptus eft, quem Rex curari defiderans, editam propoluit!* in vita, fi quis cum curare

Innol CH*,1T| *n·

NOTÆ ZACAGNI

i Illr trrr Jifclpelut cmttiur JI_ tr_rrur fuera"l cntfrrgatlr la falte» vtrfur rt. CoJ. A lev.
• Note quoufjue extenderentur Impeti) Roman) limite· . eo tempore , quo Archelao· cum Manete difputa»it.
3 Cod. Alet. AeP/aror.
4 Mire hic fele exotic librarii, qui CafinenCem Codicem exaravit, ofcitantia ; fcripfit eam , /rd elhul tui»)'· dam «»■/«,' legendum autem ode, frJ th·» KuJAtra ttna/ar, Cyrtlii Hieroioiym. Epiphani', , & aliorum narratione* palam evincunt.
J Cod. Ales. teetrl jtm ara T"jb"rtn, ftJ tuJJtrn.
• Cod. Alex. /mo/aSar pro Jilaul.
7 De h1« Perlarum iacnrdotib^·› »hde Epiphaniutu in hac harefi num. j. & no* In Maaichooruia hiltoria
• Cod. Alea. Mrrrl //λ˜.
p g^rtlJlt fttlr talaltfa ttrtatl» d* lujufuntt^ atgatlt, Cod. Alexandr.
•o Sr dr deadwr myfirrtt. lt^ tf rpttBtJ» tnlan . Er mox , reivn/Saetor, Cod. Alea.
tt In cod. Gann. fcrtwtur ·«»"; Cad roec, legendum effe non tmbleo.
te aftrittltt et'at et Cod. Alex.
i j Codex Cafinonfia habet » falt ot ttatltu/ ytflt. Codex Alexandr. afft»tltt »t tt» nl . Contrariua tamen fenTua, quem expeeffimui, verior eft. nam Id fibi vult Arehelau*, Menetem folum , cu mfdam prn (ligil caufa, folarlqm afccndilTe, ne a Parco . «r Labdaco Mithra facerdotibua , id ealffe deprebanfua , debita· ponar Perfarum Regd pcrfoJveret.
>4 Codex Alet. r»//raSe» /» daierr frlnrlfiltl. Male pro a vtrh i-mox fanlr tft ftnMtelem
•J Cod. AUx. tlf Æfjftt fttu.rrtnt.
Id Ibld. tk Httrlr tj», aufjlll ruuft.
I y Cod. Alex, fee denrdOerv /ov-ar r^ttfttutt , r-ar r·/·* «ro/ram fteeeJe t»m &r.
lt Cod. Alex. irmpr-aW» jlh futru.'um. Mox, (·<* fltlult. Et paulo poft , ^tt cam.
t« Cadr/rw*, X·>£·χ» hunc, non Ctrlutem vocant CyrilJu», Epiphania*. Sr alii.
a.o Cod. Al«x. flle ‹j›» tbm lfffut &t. Mox, tettr/r rlttfilt. Forte, rrltulft.
ii Cod. Alex, ttutltt/l lttum ·» fu» Mtrufm.
xa Ita conftanxer in Caflncnfi codice Tcribitur i vereor tamen » ne In hoc annorum numero mendum ht . Codex Alex, prme ppraaj/e/a.
-»j Cod. Alex, l» ltth lll'1 »β , pt»t Jlttrlnt fuftr »mntm hmlnt n dtlltett.rH : ltmru te tua t» fueu ttrf llllr llktlbr etutlrttltruur. Arrfu/fiutt rtlnutt tpft Jllltfuh/.
•a Cod. Alex, bktlltt ut lrtHtftrrtt tu, flt u: allt nt.'ft'
Cod. Alex, ftrtpferlt.
a· Cod. Alex, fpjiar pr*v/ao>.
»7 Cod. Akx. AHa, ttrt Syrle.
aS Legendum fertalTe, 4a A legit cod. Alex.

ÂÏrNÔ CHR 1ST I *''

curare poffit, «capere prsmium, multo propofi-A to, Turn {ft*, ficut Uli · qui «Αάιο, quod nomeo eft tale eludere IbktU , prafentiam luam Mana» exhibet apud Regem dicens *fe effe* puerura curaturum, qua ' cum audifltt Rex , fufeepit eum cura onfequio, ac libenter habuit. Verum m müîta narrando , qua geflit », tedium auditoribus inferam ; mortuu» eft puer in manibus ejus, vel potius extiaftus. Tunc Rex in careeremdetrudi jubet Manem, ft *Cerri* » talento onerari. Illi vero duo difeipuli ejus, qui milii fuerant «d docendum par fingulas civitates, querebantur ad pernam. Qiiqne fugientes Ucet, nunquam certarunt* alienam haue, ft ab Antichrifto inipiratam, per loca finguto interere dodrinam.

LJV. Poft hac «dmagiftrutn fuum redeunt, B referentes qua eis acciderant ; < audiunt etiam ea, qu« ια ipio collai* fum mala; accedentes» ergo, ut * dicebam, ad eum fui , ft fuggerentes ei de his malis , qu» per loca fingula patiebantur; de reliquo» converti le debere ad iaiutam luadebanc ; pertimuerant enim , verentes ne quid fibi ex his malis , qua» iUi inferebantur, Maccederet. At ille.fuadens eo» nitui vereri, ad orationem coniurgit. Tunc deinde jubet , in careerꝰ politus legis Chrfftianorum libros comparari ; valde eunn hi, qui mifli fuerant ab eo per lingula civitates , ab omnibus hominibus execration! habebantur, maxune apud quos ChnlUanorum nomen venerationi erat . (Sumpto ergo aliquantulo auri modo , abierunt C ** ad loca, "in quibus Chriftianorunilibriconleribebantur , ft Circulantes *it* nuntios *) efle Cbnftianos, rogabant pratffari fibi libros ad comparandum ; & ut " nc multa dicam, comparant univerios libros feripturarum noftrarum, ft delerunt ad eum ·* in carcere conftitutum , quibus ille acceptis, homo aflutus, cçpit tn noftris libris occationes inquirere dualitatis fu», nec lue quidem, fed Scythiani , qui hoc ante plurimum temporis protulerat, ft in noftris libris, ficut etiam adverfus me diiputans fecit , affertionem luam proferre, quxdam in his acculant, quadam permutans, <olo Chrifti nomine «dicito, quem ie idcirco lufcipere fimulavit, ut per civitates impias fanftum , ft d.vinum nomen D audientes Chrifli, minime exécrantes eos , dicipulos iftius non faticaicnt . Inveniens autem vocem ei.sm de Parachto pofitam in Scripturis, fcmetipfum efle fubjccit , qui non legerat diligenter , quia Paradituc jam tune vcui&t » cum Apoftoli adhuc e&nt fuper terram'? HitC etgo (tam /celerata commentus mittit» ft difci» polos fiios pcedieaturos intrepide fido», fimolatolque errore», ft novas filfidquc «occa annuntiaturo* per loca fiaguJa · Qmd cum Rex Perianim coBioviffet, dignis eum fuppliciia fubddre petat. Quo Manes agnito , admonitus in fomius » elapfus de career* , in fugam verius eft, «uro plurimo cuftodibus corruptis, ft numfût in caftello Arabioni* . Unde fcriptam epiflolam per Turboncm nd Marveftum noftrum mifit, in qua fignificavir fe efleventurum. Quo cum veniflet , fuit nobis certamen tale , quale ft hic vidiftis, & «udiftis, in quo , prout potuimus, oftendimus eum Pfeudoprophetam. Sed cuftos quidem carceris, quieurr dimiferat, punitu» eft ; Rex vero eum requiri juflit , fit in quibulcumque locis repertum comprehendi ! Hee cum ego cognoviflem, neceflarium fuit me etiam vobis indicare, quia requiritur ifte a Rege Perfarum ufque in hodiernum diem.

LV. His auditis , turbas volebant Manem comprehenfum tradere poteftati barbarorum, qui erant vicini "ultra Stringam fluvium, quoniam ft ante tempus venerant quidam ad requirendum eum, quo nufquam reperto, difcefleranc ; erat enim tunc in fuga cooftinitus. Cum ergo h«c ita Archelaus prodtdiflct , continuo *fe* in fugam dedifMatKs, ft evadere potuit, dum nemo eum iniequerciur. Sed populus, cum Archelai, quem libenter audiebant i relatione teneretur , quidam tamen crebre infecuti funt poft eum . Sed ille vias , quibus venerat , repetens , tranflto fluvio ad Arabionis faftellum rediit, ubi poftea comprehanfus, oblatus eft Regi ; quique plurima adverfus cum indignatione commotus , duas mortes in cum vindicare cupiens, unam filii, alteram carcerarii , juflir eum ante portam civitati» excoriatum fufpendi.· ft pellem ejus medicamentis infeftam, inflari ; «ames vero volucribus dari juflit . Qyibus poftea agnitis; Archelaus adjecit ea priori difeeptationi, ut omnibus innotelceret, ficut ego qui infcripfi,in prionbus expofui . Congregatis igitur omnibus Chriftianis , ferri adverfus eum fentiendam placuit , veluti epilogum quendam ·» morti ejus tranfinittenres , confortantem reliquis vim ejus negotiis. Addidit etiam hoc Archelaus dicens: Viri fratres, ne quis veftrum incredulus fit his,

A W k xf" ,,, 15

% tm

NOTÆ ZACAGNI.

1 Lock. v»lde corruptu*. Forte Umendum, < name» »/ *tab*, ftUr--. Hmk emendationam v*adicit Codex Atcaand. >te lceen* *njrrtt pramit mull» pntf/ll».* Tea. *w /4/, pb* rW*M>, ywd ·<4<» 'fi *l·· f^af»»Uam* JW *rablel Mautl*.

x G»d. AUx. i·"»·

3 Cad. A'*»- ✦·< *l*·»·

4 Hoc eft, vinculi* terreo, «c *e<rum pondere*, 041» r»»-,-/, interdum eft pondus.

5 CoJ. Ale». 4'-el *lrffa'·!·:*

t C.wl. Mtt.

7 Cod. Alex- «rl rj-e-rey *rrfc , ut* · |K> , << *ful ,l lr l/,.*

S In .odire Csiinenii » *"t* . no» levi mutatione › *.flerkam* , emendandum canfuiams. Sad & fonaflb » ·» , legendum, ivrlior amen vit* ell prior IcOio.

0 In eodem codi.e, *-rwt-*, Crib.tw , le-i rwrarrr;, legendum elle, qua («quujitur d*r« » at arbitror ianuat. u Fortuit», , ti e· i,m lejtit .odtx Alexsndr.

t r CoJ. AUx. ad ·«.'

i» V .de» ut *r^n. d.f. plmam » I ruhanj» fij«i m,fter»s olim cuftodierinr CkriAianl, ir quanto euravtrlnt flcd.u, cc Sacrofinrta l-etu hbri . .iei.t hum nunu· pertendent , etum antequam Diocletiani parlecutlo exorte eftet . a. ttjd.Oo» « peuojan, .nvn.neret . Preierea Line apparet uon ubique i fed certi» quibuCdam ia feci» CW iU 'ijiti butor vendi . ‹ i;'u o «e .

. ;C d Vev ;r *C*

i. Cj.1. Alex e *o*

15 G. J- Alet- .' J l'd"»

16 Ft ht pra-iûu. Imperii Ruinai.. i..aes, quinam Arrhelsi arate, St Probo imperante eFet, d»/i|aatur.

t 7 Forte , *mtltlj r/"<*

Mi

/Λ.Ï.'IP, S·1- - ■*diAa font, ideft, quod non ipfe pri- c"[£tTi mus auftor fcefcrau hujus dogmatis extiterit Manes; -fed tantum, quod per ipfum aliquibus term partibus. fnanifcftatum fit . Sed noo ftatim is, qui aliquid quocunque portaverit, «uftor ejus potandus eft , „fed qui invenerip^Sicut enim gubernator acceptam navem (quam alius fecit , ad quacunque loca voluerit perducere, alienus ctt· tamen omni genere a conftrufttonc ejus , .ita intclligendus eft Ac ifte ; non enim ex initio huic rei ipfe originem dedit; · fed ea tantum , quae ab alio fuerant inventa , per fe detulit hominibq^ , ficut certis teflimonns notum eft, quibus propofitum eft vobis oftendere, · non ex Mane originem mali hujus manaffe ; fed ab alio , Ac ante multum temporis a barbaro quodam exorta, in filentio habita, ab ifto vero ignote latentia, «eluti propria ejus efle prolata, deleto confcriptoris titulo, ficut fupenus expofui, Fuit praedicator apud Ferias etiam Bbfilides quidam antiquior , non longe poft noftrorum Apoftolorum tempora , qui & ipfe cum effet verfutus, & vidiflet, quod eo tempore jam eflent omnia prcoccupata , duaiitatcm iftam voluit affirmare, que etiam apud Scythianum erat. Denique <uin nihil haberet, q-iod aflereret proprium * aliis didis prgpofuu auverfariis . Et omnes ejus libri difficilia qtisrdam, Ac afperritna continent. Exeat tamen ter-Atius decimus liber traftatuum ejus , eujus ini- ÀWWÔ timn tale eft, T«rr|«av *decinmm nabi/trâ&ataxm* Γ**:ι9Ti *fcnbtnbbrt librem^ nacafanetm fermentet* , «Arrw«fw *felatarù ferma prefimeit.* Per parvulam diviti*, & pauperis natunma fine radice, dt fine loco rebus fepervenicnteai, unde pullulaverit indicat. Hoc autem folum caput liber contig. Noene continet & alium fennomm. At ficut opinati lime quidam, nonne omnes offendemini ipib libro, cujos initium erat hoc ? Sed ad rem rediens Bafdides interjc&is plus minus, vel quingentis verfibtts ait, *JDafine ab mani , & cariafa varietate*, rrqerrrxMvu/ «atrav svqg»7 , f*« de feiu/, Û* *malit etiam barbmri in^tifierunt, & in ſnat iſitjtuf Jf bit emntbtu ſervenerant* . gfiaidaw *eaim barnel dmanset, Inifa amnium duo tfft*, ferti·/ bena, éT «ra/a *afiaclaverant, ipfa dictait! initia fint initie effe & ingenita, ide/l , ia principier larem fatffe, ac tenebrat*, f»«ea *femttipfi/erant, non fate tffe dicebantar. Hac c*m aped Jemettpfa ejfent*, prapr/aw aavmfuedfar reivwvi-/aar *agebat*, f«as» t»r//rt, » *& irtalit fibi competeret ; ^omnibat enem amicam efl* , yard *efl preprint" , tT nibil fibi ipfum malam videtur . Foflquam autem ad alterutrum agnitionem uterineper-venit, * iT ftnebia contemplatu fifat lucem, ton tjaam melierit rei fnmpta concupifcentia, infeilabantur ta tommifleri.*

Nonnulla tortaffc defiim.

NOTÆ ZACAGNI.

i Male ««des Cx/inenfii, *feJ tuam*
n Aut nihil video. aut ira corrigenda eft codicis CaCneulis leâio, qua lie Ce habet ; *n» t» Meata tfljlnem mJe Paje> Meatl eft.*
j Etfi BsGUdem, qui pualo poft Apoftolomm tempore herniim docuit , Alexandrinum (uiffa , k Ia Ægypto frholaa erroris aperuifle taftvtur Eulsblue lib. 4, Hift. EccleCeft. cap. *J.* nihilominae , qui ab Archelao mcueratur «.idem ac Ba(ilid«e Alexandrinu« efte ridetur, licet ap«d Perfa burrlim practicefle dicat. Flari enim poteft , ut Baflidee Aiexaadrla digralTue, PerCie quoque barelicis doqmatibui iaficcre tcntallct. Sana BaGIidlt Perl· Balla, quod fciatn, apud veteret mentio. Scripôc aurem Btfilidee Alexandrino, libro» 14. io Evangallum , eodear EuAMo tefte, qui non alU efte videntur a tradituum hbrii , quot laudat Archelaue , & ab eugetkie ilii» , ex quorum libro it. quadam loce *refert* Clemeni Alexandrino» Stromatum lib 4. An autem Eveafclium Illud , ls quod BaftUder (criplie , ApuftqXwrum effer, ea aliud, quod fuo marte confinxit. cum» meminit Origana» Hem 1. in Lucam, Hieronymus in >61ogo fuorum Comm, in Metthsum, & Ambrofius iu prologe ia EvangvHv·» Luca, non feti» liquido confier·
4 Forte , *alter"-> Jtfta* .
3 Ia codice Cafinenii , éf *t"1" fbt cmpHcrl* .
t Tenebrat defiderio luci» adipitccnda ad» fuifle Mana» quoque afterit in cap. 13. huju, operi, , & apud Tilum/MoActafem adverfue Menichao» hb. 1. paf. 4». rdilioai» Canibaua.

i& e& i

FRAGMENTUM

t^fiorwB ejttfdrm Diffuutimif tx Cyrtlii Hienfalymitani Catetbtfi ftxta.

tnrvi φυλη̃ϋ (M«v»κ)
Ser τοὺ *M-tenwropietr.* β>λ' α'ταντά «urr<5 orinyqotrUMK A'ρyιλ«o« txitrxofoi. *tiri φι-* Xv<roq>«y *xtt^S iλiy^αi* , «*rtpeeriiejvv* ert · nwa^iuvi, «M |i»i ^*tj^tavdv nuvavruv* , <Je«5tn/ er «*n«t *i A'ρχiλ«*oi 4»Soi vwMcMui, · xqpovTMC. · *Si , τύφvv* avf^gfeo/ λ *râpa, àwo βλκσ-φημiβ* (w h 5ι»7 τi *ncir,-* T8 *ffS «τώ'Π»* ήρζβττv , φασχα,;·, O' τi v«λ«/α; θiὸ, *tomb trit iftrii*, X txf<ù '«^τ»» E-*yê* XL·p *xarwaihoTtnv* . 0' *it* vχφo; *A'ρ^λαo; vvιζiλiA* tin) /iλχτφiμ/βv, H»ώ>. Et ô t ii irat-XetMG Θiὸ xsTw tw <*ràv* λo^ov, *iràp iauiiv* λi-*yat Ttfi uioiitiv i λiγvv,* Iîῦpiλθβv 0αλi<» fxr τ(iὐ j4u>; te *μιμψη τiv* λi^ovτκ, Kwtioc ^α-*vαηi* ζ«φv»κ. *Iiλ τι πμχ* Πι£» τάὐ Θα-

C "pUgit e esreere (Manes), Ac in Mefopo-*1* famiam venit verum ohftitit ei armis juftitiat Archelaus Epifeopus : Ac fub phiiofophis eum judicibus reprehendens , collecto Gentilium auditorio , ne, *fi* Chnftiani judices eflent, viderentur faviffe. Age profer , ait Archelaus ad Manem , quod prasdicas . At ille, cui os quafi fepulchrum parens erat , primum a blafphemia Creatoris omnium , initium fumpfit, inquiens, Veteris teflamenti Deus , malorum inventor eft, de fe ipfe dicens , *Ego ignir caafttment* . Tum fspiens tx·/. Archelaus hanc fulvit , refutavitque blafphemiatn his verbis: Si veteris Deus teftamenti, ut ais, ignem fe dicit, cujus eft ille filius, qui ait, *Ignem veni mtttere in terram? l·'* S) culpas cum, qui dicit, *Dommaa mvrtificat, Û vrvificat,* quamobrem Petrum colis, · Aqr »

qui

anno ' qui labitham a mortuis excitavit, & Saphi- Si,kiovertis, quod. ANNO

propararvk, quare hunc non carpis, qui dick, *Difcedtlt λ ftt m tgnem uternum?* Si reprehendis eum qui dicit, *Eg· Deus faciem potem , ti* crv«»j ««/« , expone quo modo Jefus dicat ; Ao» prn/ *patent mittere , fed gladium* ? Cum ambo paria dicant , e duobus alteram , aut uterque bonus , eo ipfo quod verbis congruant ; aut fi Jefus haec dicens , abeft a reprehenfione , quare dignum reprchenfione clamas eum, qui in veteri tefumento fimilia profert ? Tum Manes ei dicit ; Et quaiilnam Deus excarcat ? Pauli enim verba iunt, *In quibui Dem fecuit htJus extncavil cogitationes infidelium, ut ne* /x;-B jçrjt ra *iliis lUunnnatio Evaag/lii.* Archelaus autem hoc praeiere icfellens , Qux paululum antecedunt , mquit, lege. *Ouod fi etiam opertum eji Evangelium noftrum , ;n iis qui pereunt , efl opertum.* Vidcfne pereuntibus obtrefum dici Evangelium ' Non enim danda funt iauda canibus . Praeterea , foluiiw vetens teftamenti Detis excxcavit cogitationes mftdelium ‹ Jefus etiam ipie nonne dixit , */deo tpfis in parabolis loquor, ut videntes* mm *videant7* Odio ne eos profequens , -Olebat ut iron viderent ? An quia indignum erat, quoniam oculos ipfi fups oeduferant ? Ubi enim voluntaria*MUalitia , illic & gratı«e donum abeft. *Habent, nint dahtur : ab eo autem qui non babet , etiam quod fe putat tabere , auferetur .* Quanquam eliam , at interpretantur nonnulli , dici poliit, qui fermo non malus eft , etiam fi excæcarit inhdclium mentes , ad rem bonam cxcxcavit, ut ad ianfta rcfpiciant . Non enim dixit , Excreant eorum animam , fed *cogitationes infidelium. Quod* autem ait, tale eft : Excsca fcortatons fcortandi cogitationes , & servatus eft homo: cxcarca latronis rapiendi & latrocinandi ftudium, & fahus eft homo. Verum hoc modo non vis intelligere . Eft & alia mtetpretatio ; Excxcat & fol lukiofos, & oculorum imbecillitate laborantea exercentur lumine perculfi : non quod fol excreandi facultate iit prxdftus, fed quod oculorum ftatus non cernat: fic & quibus corda laborant incredulitate , ii divinitatis radios conlueri nonpoflunt. Nec dixit, Exerçant cogitationes ne audiant Evangelium, fed oe *fulgeat in tiiis illuminatio gioriet Evangelii Dommi nofin Jefu Cbhfit .* Nam Evangelium audire ab omnibus expetitur : at Evtngelii tltHia , folis Chrifti germanis tribuitur. Dominus loquebatur in parabolis iis quidem , qui poterant audire : Difcipulis vero pnvatim parabolas & limilitudines explicabat . Gloriae fulgor eorum eft , qui lamr-ilJuftraii funt : excarcatio , infidelium . Hax luyfteria nunc patefacit Ecclefia ei , qui ex catechumenis excedit: nec moriseft, Gentilibus exponere. Non enim Gentili tuiquamde Patre bcFilio & Spiritu Sancio arcana myileria declaramus; neque palam apud catechumenos de myftertis verba tacinuis, fed multa isrpe loquimur occulte, nt iidele* . qui itm tenent , intelligent : & qui non tenent ; ne l.vdantur.

τ‹ » μάμφη τω Artemi, Πορ£«&› ατ'ίμ» ϲ‹; η\ι nüp η αἰοἰοην; η μιμφη τί* λφΟΠΒ, E'yoi ἵν Λ oflulw, iq χτiζβ* χαχα, ὀζή>»N·«, *ὐί Αι^ Ι'*Γβi, Ονκ (bafi£v üpUxiua , «Μα μάχχιροσ ; αἰμφοήρνν η tn ArpAnw , Suôiv 9ànpw9 η «μ^οπροι χαλοι itd πω if»· λiξ/αν. η U «Ητ*λ>ιτκ Γqcrβs wnt A/>onr, Stà ri ıJa^hc tw rd ὁμοια do τρ παλαιὰ Ar^omr; η nt ıl Mans «ρο'ί τ»τw Aî'^m , Kou roroc θi& τυφλοί. n«ùMc γάρ irîv i Ar'^ov , Ex oîf · 9toi τβ outSni τ^η ιτιiφλiMî τὐ ιοχματη ffS à-Ktîwv , eii ti μη Stou^irat niy φωπτμο» rw &αγγ<ĩ.ηι. ὀ Si A'frçiAacoi, xaAuSc ÙTOxpôras, iIpo&ά)*&9ι, φησ-τv, ολiγον, tè Si KMΛλιψψΰrov ifi Γ» »£άγγiλMv ifi£v, C* τdïï ατοΜν-αÿùott l'sî ΧΓχ«λ:μμ^τiov. ipis ori ont ntî a'roA-Ai/pSpMÇ κικχλιηττηι; ı 5iï γάρ Sàivzt nt κνι» nîi χ:σι». ητπ, αρα μοκο ὀ τηi παλαιἰï θιο ιτὀφλiΛΓ. τβ νοημχηι T*|3 «ττιΓμ, , Γηα«i$ Si αυτοι ux Rpnxs. Six τîι» αυτοii CO ππαραβολοαi λαλιi, ira βλικονη μη βλιιαη. μη μιηάν αι›-TBC, iβηλνη μη βλιXH, , ô itat η xvct^icv, i-nt4n Tiii ο'φθαλμι*; αΰ^ ιχαμμυτα»i on γάρ jarwwpoa/μηi xwijeja, «si ατοχή τηi χοί^ι-r>». τw 7«p ;MtTi So9prrat: «iτα it Fw yη xj · Îmh fyter ep9wtne. «5r x} «vcr/Mf cfyQeHvTtit, ràn hth, J φαολ» γαρ w ρίμα. h ›q ἐτυφλά»·? «τ/rtw τβ τβήματΒ, i-itt x«AjS trô^Aüxrcat, bot hs tb «yaa ὐββκi·^ on», à yoip «icjr, E'τὐφλωσο· τΐιν ψ>-χΐὼ, αλλ« τά τβημαηχ a'xi'nw. ri Si λιγη-p^jcv, twin» trt · τὐφλ*κτοι· ri tnpvu η πορνι-κά νοiματ», xj triro^cu ὀ ἀνθρωπο;, τὐφλωβ-w τï Ληтοi· τï αφτταχπχὀ» Ληтοχ®» S a'*e'bX'6u ὀ iv9pssi&· αΜ' ı θi'ΑΛi Sru νοη‹«‹. M \i4 ἀλλη i/ζήγηβκ. τυφλοί ›ϛ · nAroç τ« αμΑλν»-DeJvraj. £ «/ οφθαλμηΓητi τυφλΜνπχι, βλαπτή-c Jrt — φοπt-- άχ ?η τυφλνπιὲ-ατîιν β κλιο › ^-ξT/ ,; ὐτὀîβσκ Φ ομματνν ı ^ΛΑ τ««. Stu £ or «rrr/ot rooJvTK turc xapSioK, v Sudani C-itSHv nùi rit θiοτητκ ἀκτîσν- ml· wt ΚΤCJt, E'τὐφλατι ni Νάματα» « «" xM-«r π Αβγγiλην, a>A'ok τï μη Sttutyinu rm Dvrtarpèv rii Sc%K ri Αβγγiλiη τβ xt«iv ipuif I'rwî · *· αΦ» «χ*·®ζ τ" s Î»‹rr» tqu'mir. ri ἰοξχ Jt τï dCa^tArou , τ»7 XftirS μο,οτi γηττὶοΐἰ ἀφὐîïΛἐ. iλι^ι ο xixyoc , τ»7i μΧὐ axaaa/ Ιαυαρφiρι , C* παραθολα7{· twV -iί μαθηπυ"; m'Aoc-κχτ-tSion-πi-τχρββλà-, ἀ αὀ^αο-μὀ; τὐί ἰὀξικ τοἰ TrtqιuoTltp^iMî τὀ-φλωσii τὐi a'iriiois . TttÙTti Tti μν$τ^ ›‹ῦ› * Ε'*-χλησiα Stvtyêint τώ « χαηιχβρφΪΒ» μτπiβαΑλο-ts$/οφ. βχ îuv iθο; iθιττΒΐi SnQeiiê^ou. ΟΙ› γάρ ι'^rtxdi τη Tf?t Π«'£» T/S χ^ «yiη ΠνΑματ^ ètryeut^ot μιi»!€>α· dèi uumpititv tel KXTtyit-/fipacv A‹4,xwî λχλβμ^ν, «>Αλ τολλα τολλάχη; A/-ι'τικ'χαλι·μμ^«B- *να or «iὀπi xrror, w aw :. »„ cr ur f-iÜTti, μη 0A«3irr.

llattcnul Flafment <w difputalivi-l .4 .-hiat Fplj. opl eu,«M l-irll 'Ir>es Cyrillo Hierofolyneitano. aft

• Oui.

A
EPISTOLÆ ET DECRETA
• G A I I P A P Æa
Ex libro pontificali Damafi Tap^-

Ajus Ditione Dxlmata, ex genere Dio-APhu* *■ Gri· '·*·»"·**· vw* ,β0"·

KJ cktiani imperatoris, expatreGaio, *b* fedit annos undecim, menfes quatuor, dies duodecim. Fuit aute* temporibus (i) c Cari fecundo & Cariai,* ex die decimofexto Kalendarum Jannuarii, ufque in diem x. Kalendarum Maii, fub Diodenaào (e) fexta CcConftanrio fecundo. d Hic conftituit, ut omnes ordines in ecclcfia fic afeenderent: Si quis epifcopus fieri mereretur, ut effet oftiarius, leflor, exorcifta, acolythus, fequens h fubdiaconus, diaconus, prwytCT > & exinde epifcopus ordinaretur (d')r Hic fugiens pcrfecutioncm Diocletiani, *f ia* cryptis nabitans, e(*t*) confefforquievit, martyrio coronatus poft annos oâo. Hic fecit ordinationes quatuor per menfem Decembrem, près-byteros ay. diacones 8. epifeopos per loca 5. Qui poft annos xi. cum I Gabinio fratre fuo< *i* propter filiam Gabinii presbyteri, nomine Sufannam, martyrio coronatur. Sepultus* eft in ccemiterioCallifti via Appia, x. Kalcadas Maii. Et vacavit epifeopatus dies 11.

> h*c rax

··<·«» pre. «·**.·

Nota Sevekinj Binii.

Yoatificat·· Q«i qetude cape.it C,- nu Chrifti-- aoraa &·■ ,o'

- *Gofer.*) Poft obitum Eutydriani, eum 9. diebut pontifici· fode» vacaflbt, & naflore deftituta fuiflet, xvi. Kalend. Januarii anno nomini *Ij. Cara adhuc imperia* tenente·. Cajus Diocletiani ex fratre Maxlruo feu Maximino rapo», vite continentiÆma e'xea»-plar poatifex crearer. Hoc tempora Canu imperator ut ex tributi remiflioae ThetfaloulcenC ecclefia coaccffa, per lagee 1. cpdice da facrofanâi» ecclcfii·, eoa-C ftat, Chriftiani· plurimum favit i vera* illo defanfilo, Roma contra eofdem ediûutn promulgatum eft tale, quo omnium Chriftianorum cervice· uno iftu amputanda putabantur: prqciplebatur enim, ne quid Chriftiani· emere, aut «coder·, molere, ««l aquam haurire liceat, nifi ante ftatuia quibufdam par«it, eo in tora, ubi emendi, otofendi vel hauriendi gratia conventum fuerat, collocati*, thura obtuliffeot; & ut promulgata 1«X>* exacutio facilior effet, cire· infala·, vico*, 8t aquaa, oompulforae conflituebantur, qui neque molendi· neque aqua· hauriendi pote8arem tacerent ulli, nifi «"* ,<10"'· libaflet. Huju· pontificatu Hieracita Gnofli-ct>fnn* ft Maaichaorum portio, a quodam Hieract exorti, in Ægypto agltofcuntur. Docebant foio* calibc* fitlraodoe, ex eo quod Paulo* decsftuate loquens, ait: *Star f·» nr·*· viértlt* Dm·»: ideoque nuptia* flt carni* refurreâiooem damnante·, alia· Abftinentf· appellabantur I Addebant, quod non minus Impium eft, Infante· non pofle Calvarl, ideo quod a. Timoth. cap. s. fcriM-tur · N·· ruraaufirror, a»/ *ItJJIlu ctrtavrrlt*, Qua-rc cum ab ipfi* fanem doârinam callidi* fui* argumenti1 *,ud' ' * fr·1™· fideo· periclitari B. Macariu· Ægyptiu* animadverteret, faqueftrati· difputationibut, ut vera fidei teftimonium aliquod edant, eo· ad mortuum fufeitandum provocat; eoque per Macarlum fufdtato Hieraci* feâarii fugati luat, Evagriu· In viti· patrum.

Omnla» re-raa a(ut Chriftitalt

tibai uttr· diclrar.

Hieracftaraei •w*· adoc- ~

HitracW» Ævota tu •Mdur * r'

**. *»·/>» a.' s) Gajum anno*r*«pe· ··». menf* 4. ft,. die* fadifl», initiu* ft **i· P°»'k beatu· Ultu* indicant. Nam lofe* pontificalto libri tefllmonio, to. Kalenda* Mali, Diodetiaao fartum » Conftantio fecundum confullbu., anno nimirum Chrifti nati >»·. martyrium fubiil. Nuaaarando igitur a principio inchoata fedi* (da quo Apra) ufqua ad tempora obitu· Gaii, ipfum ia. anni» 1·*»»* ««ANμ» quinque diebur pontificatum tanuiffb, liquido ranftat. Baton, anno »t<. no. t.

MII Gait.

c .) Carna Grandem conAt raVnflMl ha-huit, non Carlnum, fed Numeriannm, nt ex CaBodoro Â Grnrarum fafti· videre eft· Itaque Caro * Carino primum, non fecundum confullbus Gaju* poatlf·» cleflu* eft.

Inw i.brl pontificali*

/ H/c cvq/Amrr n* «mner ardimu·) Wac O*1! initio quomodo fit IntqUifMda, dicemu* ia noti· I»d epifto--I*? ???/-a.--r arrtfli·»/··*· ®/arA»t<W.) Ha* late-B> , HA· /*xzr.r bra· Gall poft martyrinm fanûi Sebafliani, fociorumque ejua aimlrum circa annum Chrifti »«·. cootjgifle, aâa ejufdem martyris prabacl«m», «tribu» SebaftiaMia cum reliqui!» focll* - Gajo ad fide* AftipUadam inftitutu», fit deinda baptiutna efle narratur, (atls aperte indicant. Baran, prndlflla loci*.

G* ·*·* ~

f t» fyfttr dad/raer,) De oyprls* ride qtm dk cenw* ipfra in noti* ad concilium SiAvnflhnum fubMar-C'iiUM>n g fadradr.) ConfelToref!, non I* tantum qui coram prufide fe Chriftianum efl· confitetur, fad etiam h qui fibi timana ne poft vincula » dira tormenta fortafle Chriftum negat, boni* « cognati· omaibu·, & patria reliât·* extorriafilâu· efl * ernlat: coafcflbri*nomine digno*, quod fi non ore * Alte* opere Chriftum confeflûa fit. Plura de mutyntm ft confcflhrnm diflbrentia* ex ilceria Cypriani, * ali· S. Sabaftlani, vide •pud Baron, an. »yg. nu* s«. Itant «·€ M*. ft

fi C·)/·* /rarae.) Gabinis* ft Gains fratre* patre Maximino, qui erat frater Diocletiani ietaetatnrli, procreati· profeSoae ChrlftteM religioni» a DietUatlani coafuctudine fegrsgati funt. Gabiain» uxorem darit, ex Juafinfanne, de qua paulo infra dicemu», ortae* · pn-*· autem uxore defunâa, facrl» ordinibus initiatus, pretbyteratu dignus eft babttu*. Dc utroqu», Gajo nimirum pontifice, ft Gabinio frptre ejufeem, ac jam preibytero, hoc memorabile legitur in aâi* Sufaaun apod Barom anno see· anas to. 11. ft 1». quod a fidelibus In domo Gabinii conventi, Inkio conventioni» ft colloquii oratio··* (cuju* una* atque altera* formatam Baron, pradiâo loco refert) ad Deum foderint· ac poftaa ab oration· Turgente*, lpfi amki ft fidele»omne» pontifici» ceterorumque presbyterorum pedes sxofculati fuerint.

Ctbiarea Dtoclctreai Mpa*, C*ii fr'rur, Ce pmbyter. Fidel·* tai-fat oreraat

tiKcit Aprrt-byttrorum

i Frffttr pu» SuC»···».)* Caufam Car refert hi* verbis, ob qua* Gaj*· mflù Diocletiani pa-Irui fui, martyrio aflbâu* fnerft, hanc videlicet, quod Sufannam Diocletiani ex fracra pronepte* ad oblatum Dili! Galerii Cafaria conjugia* fortirer repudiandum anU maflè ft exhortatu* fuiffe coaviMratur. Vide aâa Sufanne, qua extant apud Baron, anno »»«. per totum.

atrtjr *·<·* fit G«m· p·» tiiex ·

EPI-

f e) Lue. Caiu*.
(fij Luc, *eurlni &* dceft *frtnnJ»·*, & pergit e A» *X1'1, Ktl.)»n. n rffvltm Ctrt II. f) Cflnt.*
(c) £·». IV-
(d) Inferit Luc. reg/ow/ *Itnlpl dltctnllru*.
(e) /n Aar. deeft *crnfrjftr ^nrrlit*.

* EPISTOLA
GAII PAPÆ
a AD felicem episcopum.

Quod pagani "on poflint Chriftianos accuiare.· de accufauone epifcopi ejufque accu-latoribus , de expoliationa «ut expulfionc, δ de incarnatione domini.

I. *Pagonis èJ* btrétuts* wea *poffe otcufore Cbrj-*

II. *Epiftopmn non occufondum apod judices fo-udarer.*

IU. Dr *epefcopo, prerbrtero, ent dioceno, vol re-ii^HU cUncts apnd epifcopo/ occttfandts.*

IV. *Dt bti* f«* «gM/ *Vepbi Doi tsecamotronem.*

Y. 9*vd ad *fpem vita aterna pervenere non poffit, nifi per medstttrem Dei if bemmstm Cbri-ft*» Jefum.*

VI. Dr *ordsntbus etclefiafticis.*

. *Dileitiffimo fratri Felici epifcopo Gajus.*

Iredas ad nos tu· b caritatis epiftolas plenas catholic· inquifitionis folicitudine gratanter accepimus, benedicentes domini noftri dementiam.'· quia tales ab extremis mundi partibus dignatur fuis ovibus providere paftores , per quos & pafcuis valeant fidutaribus abundare, & ab * iniqui lupi rapacitate fervari, ut infidus nequeant ejus fubreptionis incurrere. Unde certum eft , quia promisse vos beatitudinis gratia fubfequatur , quando a vobis cceleftium perfeâio doarinarum , tam votiva fufcitatione perquiritur. Scriptum eft enim r *Beati qui perferutantur tefttmonia* rjw/, *Ù in toto corde exquirant eum.* Hoc ergo, frater cariflime, propofitum tu« confultationis tota mente traitantes , de te quoque provenire confidimus, qui regulam catholic· fidei iifdem ftudos tenere veftiÎ'iis. quibus eam in apoftolica fede cognofcis efe /undatam. Et quamvis *fonus* ᵉ *eorum toto orfa diff'ufuf, & ufque* ad *finei orbit terra verbo eorum dtftenfa,* dileftionis tur corda Chrifto probaverunt effe fidelia : tamen fi quid ex bis in ecclefia, qu· tu· gubernationi (domino auxiliante) commtlla eft, necdum plena luce claruerit, ad eumdem fontem , de quo illa falutaris manarat lympha, recurritis, id eft, quod debita caritate fumus amplexi.· quia fiducialiter dé his, unde apud vos obfervantiam effe dixiftis ambiguam, noftra voluiflis refponfione firmari. Quapropter dilefcionem tuam in domino falutantes , de lingulis, quid juxta catholicam difciphnam teneat apoftoliae fedis auftontas , fiibjedia aliquibus diam ianftarum capitulis rçgularum, (C · credimus inftruendutn.

c eatlqui bo. ftlk

Tfll ııı

«rf S Hi»r

« tTd.dwnu,

I.

Primo quidem fcias, ⁸ pagano* & *haereticos* non poflfe Chriftianos accularc , aut vocem eis inlamatioms inferre.

, Pag.nl · an».«Ki Mt jtjiH,. «o , «n. a t. »ft. Opulum h»c »0« prl-nt» fudi. ul»« , tum PIUIkMI.M , .

I I L.

Et C quis epifcopus, presbyter, aut diaconus vel quilibet clerici , apud epifcopo* (quia alibi non oportet a qualibet pertona, que rite recipienda eft) fuerint accufeti · , quicumque front, five ille fit fiiblimis vir honoris, five ullius alterius dignitatis, qui hoc genus illaudabilis B intentionis arripuerit ; noverit, probationis documenta fe debere inferre. Si quis ergo circa hujufinodi perfonas non probanda detulerit, auâoritate hujua fiutftionis intdUgat fe jaSuram infamiae fuftinere, ut damno pudoris, «ftimationis difpendio difcat, fibi alienae verecundi· impune infidiari, falrem de cetero non licere . Nam qualiter ad concilium veniatur, aut qualiter de fuis rebus expoliati , vel ejefti a fedibus propriis, aut qui accufatores fint recipiendi, qui ve non fint, aut qualiter ejeâis & expoliatis fint omnia legibus redintegranda, que eis ablata funt ! dc quia priufquam hoc faâum fuerit, nullum crimen eis objici poterit, & qualiter illis induci· poft integram inftaurationem anniverfaric, vel fex menflutn, indulgend· fint, êc qualiter fix omnia licenter & pacifice, abfque ullius gravi impedimento difponere, & fuorum amicorum & ecclefiafticorum patrum conciliis uti debeant, fufficienter ab apoftolis, eorumque fucccfloribus, ac noftris pntdeceflbribus ftatutum effe putamus. Super his autem non reor amplius nunc fore difputandum, nifi fi furrcxerint talia, 3ur adhuc non funt manifefta. Si eorum autem tatuta non habueritis , mittite fideliflimos feriptores, <^ui htec cotam fidelibus tcftibus excipere, vobilque.reportare fub ftipulatione valeant.

■IUtiCoi.

***

I V.

Θ Ceteram, ut fiuisfaciam confiâtis tuis de Verbo incarnationis fit veritatis, « quicumque illi b funt ita obeaxati, & a lumine veritatis alieni, ut Verbi Dei a tempore incarnationis denegent veritatem , ‹ oftendant in quo fibi Chriftianum nomen ufurpent, & cum evangelio veritatis qua ratione concordent, fi beat·virginis partu, aut caro fine deitate, aut deitas eft orta une carne. Sicut enim negari non poteft , evangelifta dicente, quod FTrfr* *toro failum eft, & bobitovit in nobis,* ita negari non poteft beato apoftolo Paulo pncdicante, quod *Deus trot in Cirifto\ mundum réconcilions fibi.* Qpc autem reconciliatio poffet effe , qua humano generi repropitiaretur Deus , fi hominis cautam mediator Det hominumque non fufeiperet ? Qua vero ratione veritatem mediatoris impleret, nifi qui in forma Dei «qualis eft Patri, in forma fervi particeps effet & noftri, ut mortis vinculum , unius praevaricatione contradunt, unius morte (qui lolus morti nihil debuit) folveretur? E£ fuliQ enim jufti fanguinis Chri'fti, tam fuit dives ad pretium, ut fi univerficas captivorum in redemptorem fuumcrederet, nullum diaboli vincula retinerent : quoniam, ficut apoftolus ait, *ubi abundavit pcccstxm , ftperobnudovit tf grotio.*

lelychi*»· Mpa tribata ·pi*ol..VM« «πιιΑ

y,^

rutif. ».

t». Et cum feb Meam pcatjndid· mti, pote-A «Mem aecepannt *ti,* pteieia renafeendi, vali- Mm femmtfe. Qtam itaque fibi in hnjus fecturnau pnefidm ipm relinquunt, qui m fel- ▼atore noftra Mpat humani corporis verita-

nolua, J·* *tradidit femetipfum pn* nat*/ •m» dr fefffew *Dee fa odorem famatotis?* Au' quod unquam facrificium fâcratius fuit, quam quod verus & «ternus pontifex altari cruc-sper immolationem fu® camis itnpofuit? Licet ia •aq/paAvdramsf*prttiefo* fefiwww mnts /ai», nui» lius tamen inibatis occifio, redemptio feitmundi. Acceperunt jufti, non dederunt coronas. B De fortitudine fidelium exempla nata iunt patientic, non dona juftiti®. Singulares quippe in lingulis mortes fuerunt, nec alterius quifquam debitum fiso fine perfolvit, eum filius bonunis, unus folua dominus softer Jefus Chriftus, qui ▼ere erat agnus immaculatus, extiterit, in quo omnes crucifixi, omnes mortui, omnes fepulti, omnes etiam font fufeitati. De quibus ipfe

Tu·. i>. dicebat: *Cam exaltator fstere a tirrn,* aaniM *traham ei meipfum.* Fides etenim juftificans impios, At creans juftoa, ad humanitatis retrada participium, in illo acquirit Glutem, in quo foto homo fe invenit innocentem, liberum habens per gratiam Del de ejus potentia gloriari, qui contra hoftem humani geleris in carnis noftr® C humilitate congreffus, his viftonam fuam tribuit, in quorumcorpore triumphavit. Licet ergo in uno domino noftra Jefu Chrifto, vero Dei atque hominis filio, Verbi & camis una 'perfona fit, qu® infeparabilitcr atque indivife communes habeat aftiones, intelligcnd® tamen funt ipfornm operum qualitates, & fincer® fidei contemplation· cernendum eft, ad qu® provehatur humilitas carnis, & ad qu® inclinetur altitudo deitatis.* quid fit, quod caro fine Verbo non agit: & quid fit « quod Verbum fine carne non efficit. Sine Verbi enim potentia ncc conciperet virgo, nec pareret: & fine veritate carafe, obfohita pannis infantia non Jaceret t fine Verbi potentia, non adorarent Magi pue-D sum, ftella indice declaratum: fine veritatecarhis, non juberetur transferri inÆgyptum puer, At ab Herodis perfecutione fubduct: fine Verbi potentia non diceret vox Patris, mifla de

M*O'*M.c<elo : *Htc tft filint meus dUeflus, in* fw *mihi complacui: ipfum audit»:* & fine veritate carnis non proteftaretur Joannes: *Ecce* remr/ 2>i, «-

>*·». «‹7 *ee ftu tollit peccata mundi.* Sine Verbi potentia

·**'■ <· non fieret redintegratio debilium, Ac vivificatio mortuorum: & fine veritate camis, nec albus jejuno, nec fomnus effet neceffarius fâti-

y-r-,, »,. Flto· Pottremo, fine Verbi potentia non fe dominus Patri profiteretur «qualem: & fine veritate carnis non idem diceret Patrem fe effetnajorem, cum catholica fides utrumque fufeipiat, E utrumque defendat, qu®fecundum confeffiodcm

at*»r. beati Pfctri apoftoli, «a«w *Cbriftstm Des filntm, tf hominem credit & Verbum.* Quamvis itaque ab illo initio, quo in utero virginis *Verbum caro* /a#®® *eft*, nil unquam inter utremque formam divifionis extiterit, & per omnia incrementa corporea, unius perfon® fuerint totius temporis a&iones: ea ipfa tamen, ut ita dicam, qu® infeparabiliter fafta funt, nulla permixtione confundimus, fedqpidcujufque ferme fit, ex operam qualitate fcntimus. Dicant ergo ifti hypocrite, qui crcis mentibus lumen noveritatis, in qua forma crucis ligne «b»miBus mqjeftans Chriftus affixus fit, quid jacuerit infepulcro, At revoluto lapide monumenti, qu® tertia die caro refurrexerit, & in qua poft refurreftionemfuam non credentes quoidam difcipulos arguebat, & hefitationem cunåantium confutabat, cum diceret: *Palpate &* *videte, quia fpiriias tonem & ffa *m babet*, **>' *fictu me videtis* fedvrc Ac apoftolo Thom®.* Z»- /«· wow» imm *in latus meum,* 6* *vide* worn «m; *& pedes, & »oli effe incredulus, fed fidelis:* qua utique manifeftationecorporis fui, jam hstreticorum niendacia definiebat, ut univerfa ecdefia Chrifti · innovanda doftrinis, hoc fibi non dubitaret credendum, quod apoftoli fufcepçram predicandum.

V.

At fi in tanta luce veritatis tenebras fuas heretics obduratio non relinquit, oftendant, unde fibi fpem vit® polliceantur «tem®, ad quam nifi per *meüeterem Dei Ü iemintim,* hominem, r,M Jefum Chriftura. non poteft perveniri. Sicut enim ait beatus Petrus apoftolus: *Non efi elini mi.* *. *nente» ietnm hemmilttii fyb ceelo, in* y«a *apertent nor felvtu fieri:* neceft redemptio captivitatis human®nifiinfanguine ejus, jai *ieditfnnetipfntn redempt»»et» pre omeibns^ &* ficut praedicat apoftolus, *tene informe Dei effet, tun rapinam arbitratui efi effe fe aqnalei» Deo, fedfemetipfum exinanivit, formam fervi accipiens, in fimtlilndinem komimem fa^nt,* éT *iaiitit inventas ttf bomo: beemiliavit femettpfnm, faUns obedient Patri nfyne ad mortem, mortem autem crucis: propter qnod& Dem exaltavit illsmt, & donavit illi nome», qnod eft fitper omne nome», ut in nomine Jef» omne &ennfie&atnr, cttkftinmt terreftrinm, & infernoram: tf tmnis lingua confiteatur, q»ia dominas Jefus Chriftus in gloria eft Dei Patris.* Cum ergo unus fit dominus Jefus Chriftus, Ac ver® deitatis, veneque humanitatis in ipfe una prorfus cademque perfona fit, exaltationem tamen, qua illum (ficut doftor gentium dixit) *exaltavit Deus, donavit illi nomen, quod eft fuper omne nomen,* ad eam inteliigimus pertinere formam, qu® ditanda erat tant® glorificationis augmento. In *forma* quippe Dei «qualis erat Filius Patri, & inter genitorem atque unigenitum nulla erat in effentia diferetio, nulla in majcftate diverfitas: nec ner incarnationis myfterium aliquid decefferat Verbo, quod ei Patris munere redderetur. Forma autem fervi, per quam impaflibilis deitas fitcramenram magne pietatis implevit, humana humilitas eft, qu® ia gloriam divine poteftati, evefta eft in tantam unitatem, ab ipfo conceptu virginis, deitatis & humanitatis conferta, ut nec fine homine divina, nec fine Deo agetemur humana. Propter quod, ficut dominus majeftatis dicitur crucifixus, ita qui ex fempternitare rquabs eft Deo, diciturexaltatus: qui* infeparabilitcr, manente unitate perfonæ, unos atque idem eft & totus hominis Filius propter carnem, Ac totus Dei Filius propter unam cum Patte deitatem. Quidquid .ergo in tempore accepit Chriftus, fecundum hominem accepit, cui, qu® non habuit, conferrentur. Nam fecundum potentiam divinitatis, indifferenter omnia, que habet Pater, etiam habet Filius.

& ŋ1)3. in form3 ferv| A pAtre accepit, eadem in forma De» etiam ipfe donavit. Secundum ^Cl en'in '?/' & Pateranum Junt. Secundttm formam autem fervi, »#» *venit fecere voinnutem fnm* ·, *fed voluntatem eiur yei mifit* *·'^ Secundum formam Dei, *ficut Peter babet vitam tn jemettpfo, fic dedit & Fili» viteae babe rf infiemetipfo.* Secundum formam ièrvi, *triflii e!l anima e)ut t-fque ad mortem* , £r idem ipfe eft, ficut apoftolus praedicat, *& drvestffpauper, Diver,* quia cvjngçlifta dicente, */n principle erat verb;··»* , *verbum erat apud* **Denae, iff Deui** *er»t verbum: hoc erot tn pr.r.Ltpie apud Deaae . Uatnia per tpfum fail.·fur.ɛ, & fine ipfo falbum ell nihil. Pauper* vero, qu.a p opter nos *verbum carofalhmefi, & h.Kf.tvit in nohi.* Qnz autcm B eft exinanitio ejus, quzve paupertas , ntli forinx iervihs acceptio, per quam, Verbi majeilate velata, difpenfatio numanse redemptionis impleta eft? Nam quia captivitatis noftrx lelblvi originalia vincnU non poterant , nifi cxifterer homo noftri generis, noftrxqne naturae, quern peccati prxjudicia non tenerent , *tt* qui imma«ulato ianguine fuo chirographum lethale dilueret. ficut ab initio erat divinitus praeordinatum, ita eft in plenitudine temporis perfectum, ut multis modis fignificata promiifio in diu expeftatum veniret cneftum; nec poflet *effe* ambiguum, quod continuis tcftificationibus femper fiieiar nunciatum. In magno autem faerdegio fe vertari hatreticorum manifeftdt impietas, C cum lub Ipccie divinitatis honoranda:, humanx carnis in Chriftodenegant veritatem :& religiofe exiftimant credi , fi dicatur in falvatore noftro verum non efte, quod falvat ; cum ita fecundum promiflionem omnia. fxcula ⁜ prxcurrentem , *mundui fit Deo rece/aciltatae in Cbrifio* , ut nifi Verbum dignaretur caro fieri, nulla poflet cato ialvari. Omne enim facramenrum Chriftiapx fidei, m.*gno (ut haretici volunt) decoloratur obteuro, fi lux yeiitatis fub mendacio putatur latnifte phantafmatis. Non ergo quifquam fibi erubelcendum exiftimet Chriftianus de noftri in Chrifto corporis veritate, quia omnes apoftoli, apoftolorumquc difcipuli, &przclari ecclefiarum quique doâores, qui ad martyrii coronam, D vel ad confeflionis meruerunt gloriam pervenire, in hujus fidei lumine fplcnduerunt, conibnis ubique fententiis intonantes, quod in domino jeiu Chrifto deitatis & camis una fit confitenda pertona, Qua autem rationis fimilitudine, qua divinorum voluminum portione hxretica impietas fe exiftimat adjuvari , quz veritatem negat corporis Chrifti, cum hanc non lex teftificari , non propheta prreinere , non evangelia docere , non ipfe deftiterit Chriftus oftendere? Quxrant per omnem feriem feripturarutn, quo tenebras fuas fugiant, non quoveritatem invenient confeantem , ut m*guu«n hoc & mirabile fecnunemum ab initio videant creditum, quod eft in fine completum. Deque cum fandarum hierarum nulla pars fileat, tuf ficit quaedam confona veritatis figna pofitiCe , quibus diligentia fidei in fplendidi'Gmpm latitudinem dirigatur, & fincene. intelligently luce perfpiciat, quod in Filio Dei, qui te inceflàbiliter filium homini*, & hominem profitetur, non fit Chriftianis erubefeendum, fed conftantiflime Îloriandum: quoniam, ficut ait beatus apoftous! *Magnum efi pietatitfaeramentum, q»od manifeftatam efi in carne, jufüficatum efi ia fpiritu, apparuit angeli/f pradicatum efi gentibui, credi/vaa eft in mundo, affumptum eft in gloria.*

V I,

De epifeoporum *vero*, & presbvierorum. dia conorumque, & fequentium clericotum ordina tionibus, fandos apoftolos & fncceflorcs eorum, & nrzcipue b Anacletum, cc prxtcrea aliVs , fufficienter ftatuiftecognofcimus, & idcirco non ett neceuc nunc replicari, mu quod illi non ftatuerunt.- *b* Illud tamen nos ftatuentes, vobis & omnibus fervare mandamus, ut ad ordines ecclefiafticos fic afeendant in ecclefia, quiordinari merentur , id eft , 1 fi quis epifcopus efle meretur, fit primo oftiarius, deindeleftor, poftea exorcifta*, inde facretur acolythus, demiim vero fubdiaconus, deinde diaconus, & poftea presbyter, & exinde, fi meretur, epifcopus ordinetur. Et regiones, ficut in hac urbe fecimus, per fingulas urbes, qux populofx fuerint, diaconibus dividantur. Et quxeumque difficiles d quxfliones per fingulas provincias exortx fuc-rint, femper ad fedem apoftolicam referantur . Bene vale, frater, & ota pro nobis. DataKalendis Martii, Diocletiano fexto · & Conftantio feçundo viris clariflimis confiilibus.

Note. Se VEiuNj Bin ii. Z

a ^tticanl^e IIII feat.) Hec v«rba quibn» Paulî Samofateui allorumqu. harctkorum Filii Oei incarnationilw negantium lententia doâitTinw ex (aiptura convincitur ae refutatur , hinc ufque ad finem epiftola, haberi epiftola i.Leonir ad Leonem Aujuftum, in margine buiue epiftola Surkt» annotavit.

S *Illad taltea net flatuentet,* ftre.) Quod hic & fupra in vita Gaii de htererchu ecclefiaftica conftituta, a Gajo pontifice laftituta dicantur, nequaquam fic funt intelligcnda, quafi ipfe priniui inftltuerit, «t ad fummum ordinem afcenftirui, per inferiorum ordinum gradu» fublirue faftigium facerdotii confcetUcret : nam ejufmodi hietarchla ordinent , temperibut apoilolorum in eccleCa ftabilitum fuiffe fupra pluribu» loci» eft enarratum. Gaii igitur decretum nihil aliud conftituiff» videtur, quam quod ad thronum epifeopalcm nenx» proveheretur, nifi qui in Gnguli» inferioribu» ordinibu» debito ac confueto tempore miniftrali·:, Vide Baron, an-

EPISTOLÆ ET DECRETA
MARCELLINI PAPÆ*
Ex libro pontificali Datnafi Tapa.

• % >Arcellintu nitione Ronunus, ex patre IVI Proieâo, *b* ledit annos 9. menfes (4) x. dies *16.* Fuit aatem temporibus Diocletiani & Maximiani» ex dieKakndanim Julii, aconfulratu Diocletiani fexto, dc Conftantii fecundo, uftroe ad Diocletianum nono, & Maximianum oâavo. Quo tempçrc fuit pèrfecutio magna, ita ut intra 30. dies, · 17. millu hominum promifcui fexus per divertas prdvinuas martyrio coronarentur. De qua re & c ipfe Marcellinus ad lâorificium diidus eft, ut thurifcaret; quod & fecit. Et poft paucos dies pernitentia duftus ,' d ab'eodem Diocletiano pro fide Chrifti, cum Claudio, & Cyrino, & Antonino, capite truncatus eft, & martyrio coronatus. (wi dum pergeret ad paiTioncm fuam, adjuravit Marcellum pfcsbytcriim, ut praecepta Diocletiani non impleret.) Jacuerunt autem corpora fan&orum iu platea (*b*) dies 36. ex juffu Diocletiani. Exinde Marcellus presbyter noüu collegit corpora fan&orum cum presbyteris dc diaconibus cum hymnis, & fepeiivit ea (c) vi. Kalendas Maii, in via Salaria, in coemeterio PrifciUr, ♭ *t* in cubiculo claro, quod patet ufque in hodiernum diem, fecundum quod ipfi fanâus Petrus praeceperat / in crypta juxta corpus fanfti Creicentionis. Hic fecit ordinationes dua< per menfem Decembrem, presbyteros 4. (d) epifcopos per loca 5. Et *f* ceflavit epikppatus annos 7. menfes d. dies 25. perfequentc Diocletiano Chriftianos

Notæ Sbverini Binii

Mtrcttliau* quaedo pou- iife« fsAus? OnroBlt.VI. ftorss.Ca... 4 *'fnr<el!lnot.*) Poft interregnum undecim «Herum tertio Maii, anno Chrifti aq·. Diocletiani *6t* Maximi·· »> imperatorum »j^Mareollinu, pottia Rojnanu, *Gajo* pontifici fucceftt. Eufebius Marcellum ob fimilitudincm nominis <»m Mareslline mala corfundit. Huius hortatu Thebnorum martyrum legio in ft4« roborata partim apud Agsunom in Gallia, partim Bonna , Colonia, & Troia, trucidata eft . Décima per-lacetio. Decima Chriftianorum perfectitio Diocletiano * Maximiano imperarorlbus promulgata, edixit, ut ubique terrarum ecclefia deturbentur , Chrifti*norutn fetiptur» igne abfumantur , honores adepti cutu ignominia dc gradu deponantur , privatis libertas adimatur, denique ut ecckfiafum pra fides in vincula conjiciantur,* omnes omnibus tormentis adhibiti, ad immolandum idolis compellantur. Eufebius libro 7. hlft. cap. }. ÂQguûe de btpt. contra ~Donatltas libro; 7. cap» M· Arnobius *conti» gentes* libro a- in tine ... Vigore hujus ediâi , die pafliotiis dominica » vel ipfts pefchalibus, ut feribit Eufeb. in chron. e» rempofito omnes ecclefia demolitae funt ... McUcfie di-. Craii propofitis «4 fecrn feriptura codices tradendos urgebantur, alii ... COmOerea- Traditore* fe habebant codices facros tradiderunt, & inde tiadito- res appalled funt : alii potins per aeetbiftimos cruciatus mori * quam libros prodere, elegerunt. Horum omnium decennali pcrfeeutiqno occiforum numerum prope Infinitum fuifio, ex eo colligitur, quod anAor libri pontificalis infra fcrlblc › uno mctrfe 17. millia Chriftianorum cnfa fuifli. Traditores ferrorum cpdicum quidam, nullo criminis dolore perruftineque confdenti* ftlmulis reprefli fe innocMtlftimos profit® funt , fit ooaWorum gloriam iaâenter ufurparunt, fit quod peius efi , Meofurium ac CoclÜannm Carthaginenfis fedis epifcopos , traditionis, homkldii fit crudelitatis labe eonfperferunt, atque ideofeab ecdefia unitate, ideo quodhotnm communicatione polluta effet, feparantes , principio fchifsnatici , deinde vero haretiri falli fuerunt . De lapfa Marcelilni, fit conciliis dduper habitis, vide qun dicemus Infra ex Baron, anno <9*. fit foquentibus. Av» Ichif. baUCt kl.

b SeeOt nnner 9. esra/rr a. *Mel* Ifi.) Ex confulatu Dlockt. sono, fit Maximiani t. qui coineidit cum attau Chrifti joe. colligitur Marcellinum , S. annis, minus uno utenle fit tfi. diebus fedlffe; Baton- anni 309. nuuter, a t. Tempus fedi» Marcsilui

c Iffe MeecrU/ime ed feilifllnl etuUft tfl nt rber/-*flcnret,* ·& fe<H.) Quamquam pluribus rationib »a » quas vide apud Baron- anub jos. n. «fi. fit fequentlbus , hae Marcellinl thurificantis hiftoria plane refutari fit ofireptitia etfc probabiliter oficudl poffit, tamen non facile recedendum efle putamus ab ea fententia, qua commoni haâenus confenfione credita oft, agfoe In antiqula tabulis ecclefiafticis re-OPta fuit i Marcellinum nimirum me» eanrtU * fir blanditiis imperatoria indufeum, u>a cum ipfo imperatore templum vella Ingreflum, ibidem lovls fimulacbro thus adolcvi/Te, poftea ver s 7a, teftiMsconviâunrflua fe fitnteatiacotidentna/Tc, p^ntificatunt ultro refills, fir poft peraflam demum Ito-ubticiu p<rulteotlam gIociofo martyrio occubuiffê. Hnrcfiarchn no ftrl fseuU , cum Dona liftla tempore di*i Auguftini , hanc ob rem mirifice admodum triumphant, quafi eeriefin carbolic» turpifiaaa macula Inufta fit , ex eo quod capot ecclcfie base tarpltudlnam commiferit : fed quod foknt alias, ante viAoriam triumphum cantant . fla/d ruav, inquit Tertullianui de prntcript. *f epifufm , f* /'acssrsrr , *p nlehee , f* Wrge , *6 dlün , fl etdem meertyr U-p/ar* 4 r'g»fa *faw/r, lérefet* err/rateav *dl/nnere* › Ex *fafetlt pitbonulr fldem,* an *e* fide fafelet f* Et fanâus Auguftinus libro de unico baptifmo contra Petiiianuru agens, *Hen* f»»e parse *efi* , inquit, peroevysm *tler/ef» c»tef<d»tfe re/a/fw neflrom , fl nb lnJmlclt errfefee com ljlf» ecehfl» trlmlnameer,* p/vr ramea *defenflt nen lee* reraav dese/afiar *defeefleee» eteefiflee ,* favr *efle ne-faneaim faifll erimenatlelUbtu afpetetu. fre^feer entler fuerlnt MnreelUnnt , MnrreUut , Hl.eflee , Melebinder , Menfnrlnrt Cncllldnnr,* aryae *edl/, qrUlm ehjlctnnt fee fut defenfline ^ned nelunt , mblt fel)ndlcnt erclefln e», tltllctt* tere *terreront erbe dlfnfn : nolle mede eerom In-oeeentlo ceeeonmnr , nolle mtede eeeom lnle»ltole domne-neor*. Vita ergo prsfulum turpiter a£la, ipfis plurimum, nihil dogmatibus orthodoxis ecclefi» prejudicat I quod male vivendo multis fcandaJui» prabeant , ob hoc gra- ... Vide Baroa. anno JOI num. iç. & fequentibui. Quod Ccoîu-riatores ex lapfu Marcellini urgent., Petrum fit Petri fuccefIbres in definiendis fidei dogmatibus errare polle , bt quofdam de failo erratic, inepte urgent; Mqrcelilinus enim idolis facrificando, metu mortis induâus , contra fidei confcfioirem peccavit, adeoque externo aAu fi. dem negaflèvifus eft.· verum interiore allu cuutrafiJem subii credidit, nihil etiam docuit, atque ideo hsretl-cu, LapU, Mu-ailul «ma i n<l«t ta-hvlmr CenrmMcfe-ruW cahtia. aiartftlliiur. M<>«Uiaii> thuriticdo

a) Aar. IV.
»1 Esc. addit, *nd exemplem rinlflienerom dee,* XXVI. *re loffu &e.*
c) *Lee.* VII.
d) Lee. inferit *dl'e,eee* II.

cu· v*t lafidclfr «ir« bo« pot«u r ro/u» *·ι peeitemi» pauk» P®· p«»»ea, BontiftcetM· fnonte «b4i»uui» M»r-tyMuai ob I4«n (utaptum · MIcium eviUcnUHkMira prabant . Vi<f« XcUmb. libro <· 4* Kooua. poolif. c«px

ManaUraj «Mityuan a At VtecMaa· .) Cum boo «·oo Diocl*<ia-«certt Nlrandlio la Bithynia, ubi fc pnrpuraat 4«-pufuit , qua 4« uaarcytio MirccHinl fub Dloclatiaao i«Oa «fi* fcrikunru* hk , |pb Mixiaitano rvtituaM· <*·>< « qui ((«t Ipû· PaHUbiû x». K·1«·4μ M*U fe layorio «baicavMit· tempox timn illo» qua Ma»c«Hiai nurtytium contigit , adhuc Imperavit. Buroa. anno 3 o«. rum, aj. fc *4.

• In <rnscnh elms.) VW» notas Baron. «4 Marcellinum ia nwrtyrologlo.

QvaM.a iatrneguum iverit poft utitur Marlellm, Auttur libri poMlh.ul», f Cegam eptfcvams aams 7- Hac i» r· «udor quluui* fuerit, 6^1 tM pt<M contrarftw aft. Nam cum iotria in Marcello » ipfum fa-Sara cmpifla temporibu* Coaftanlii atque Galet ii, 6, ut hic dicitur, fed T7, ausu vacavit, Marcellum Galerio ac Confiant io extinOi, fadiff* oportuit, Deinda, qua ratio taut diuturna ceAtionia «<Te potuit, sum Maximiano fub perf«cucione fc abdicante* ConftantiusChriftiaaii lavent, libfra* habenas imparil «nox acceperit * Expioio igitur eotamemo, vel ponu» trini depravato, de vacatione iadi» 7. annorum» quod oemo. prudens dixerit, a fexio Kalandarum Maii ufque ad aj. Novenihri* numerando» 7. menfibut & aj. diebu* fedem vacafla» probabilius eft , ideo quod vgrifidile Ct k>cu 7, menfiuaa , 7- annos corrupte pofitoa afITe. Vide plura infra i* Marcello , itçm Baron. apq* jpe. num. aj.

•EPISTOLA I.

M · * ι>/'−ι?ΓΤ1'MT T>ΔPü7 Γ ΓΖΓ.

AD SALOMONEM EPISCOPUM.

Confutatur error dicentium Pauem effe Filio majorem &c

Marcelbnus epifeopm fanEla ecclefia retMice Ufbis Λμμμ, *Salomoni coepifeopo, in domino falutem.*

b SXco*P 5) (Uam laudabiliter k pro catholice fidei *veritate* movearis, & quant folicite dominico^regi devotionem officit paftoralis impendas, tradita nobis per diaconum tuum fraternitatis nue (cripta dcmonftrant, quibus notitiae noltae inftnuare curafti, qui errorum morbi in regionibus vcftris modo exorti funt . Nam epiftola: k-rmo, fic commonitorii feries, & libelli tui textus eloquitur , quod quidam errore decepti , dicunt, ideo Patreiji majorem Filio effe , quia tilt foil facrificium immolatur , & quod Filius nullam cum Patre communionis operam habeat, & quod illud propheticum de folo Patre diftum fit: *Sciant gentes, quoniam nomen tibi Deus, tn folui aittjpmus fuper omnem terram.* Sive quod ideo minor eft Filius , quia ipfe in cruce pendens dixit: *Deus, Deus meus, quare me dertltquifli '* Quibus competens & congruum c reddatur refponfum, quia ficut Patri , ita etiam Filio, non lolum Chriftianis temporibus, verum etiam prifeis temporibus a facerdotibus variis multifque modis probamus , iacrificium fuiffe oblatum, Daniele propheta dicente *: Non eft locus*, inquiunt 1res pueri, *ad facnficaxdum nomini tuo,* tT *invenire mifertcordiam tuam, fed in anima contrita, tf tn fpiritu burntlitatis fufeipiamur. Et ficut holocautomata adetum tf taurorum agnorumqua pinguium , ita fiat facrtficiiem noftrum m tonfpeHu tuo hodie , ut placeat tibi .* Et Ut Filium futile agnofeas, cui hi ires pueri iacrificium fe

vj*i In

(UltacHi· ·dr Vu Iniduta,

Dttutl J.

confefli funt obtuliffe, ex ipfius regis ac tyranni, qui eos in fornacem ignis mitti praeceperat, eoofeffione addifee, qui fecum tribus quartum, ih ipfb eftuantu. camini incendio fociatum , prodidit confpexific. *Nonne,* inquit, *tree mifi-Mmmus* m *furnacem vmHosÎ Et diumt ri: Fere fex. Et dixit: Ecce ege video quatuor vins frietis, ÿ deambulantor in medio igniti & afpcdlus quarti fimilis Filio Dei eft.* Idem Del filius per prophetam loquitur dicens : *Tibi offerent teges*??'; *. *munera.* Et ut hac de Filio Dei * dixiffc do- Z ceret, dixit : *Aqger Tbarfis, tf mfuln munera offerent, rqges Arabam tf Saba dona adducent· tf adorabunt eum omuM roges: omnes gentee fervieut ei.* Et ut hrc omnia, fuperius decantata, fuiffe Filio Dei doceamus fiiifle oblata, in nativitate ejufdem Filii Dei, qua fecundum carnem faâa eft, probamus finUecompkta, evangelio comprobante.* *Cum natus effejefus in Betblebem Juda in dirbusHerodis regis, ecce mqgi ab oriente venerunt Hterofol^mam, dicentes : Uti eft, qui natur eft rex Judaerum ?* Et infra : *Et intrantes domum, invenerunt puerum eum Maria matre ejus,* d* *procidentes adoraverunt eum : tf apertis tbefauris fuis obtulerunt ei munera, aurum, thus, tf myrrbam .* Sacrificium itaque quod a Chriftianis facri» altaribus admovetur , non folum Deo Patri , fed etiam Filio communi devotiope_offertur , quoniam nec Patri fine Filio potcft offerri, neque Filio fine patre factari.* Quod autem communem operationem habeant Pater & Filius, hoc modo docetur , dum primi hominis plaftna Deus ad imaginem Dei communi operationi» virtute fccifle fertur, feriptufa dicente: *Faciemmt hominem ad imaginem Cffimtlitudinem noftram.* Item ibi; *Defcendamus tf confundamus ibi linguam eorum.* Et,*'Pluit dominus a domino ignem & fulpbur fuprn Sodomam.* Et in evangelio ; *Eater meus ufquemodo operatur* ; <7 *ego* 7·«> il *opefor.* Similiter; & *Opera, qua ego facio, non*^***' J' *Junt mea, fed ejus qui mijit me, Patris.* Quae omnia non diferetam Patris & Filii potentiam monftrant , fed unam divinitatis operationem annunciant. Et is, qui paternum opus exequitur, a Daterais operibus alienus efle non creditur. b Si autem cx evangelio Filium Dei cognofceres altiflimum nuncuMtum , nunquàm filio derogans, hoc de foloDeo Patre diâum poneres teftimonium, cum feriptumfit: *Tupuerpro-1*· «· *pbeta altiffimi vocaberis .* Et ut Filius cum Patre indifcrete in altiflimis habitaffe credatur , Salomonis teftimonio comprobatur: *Ege fapientia*, inquit, *habitavi in altifimis, iT thronus meus in columna nubis .* Et in pfidmo 91. *Tu autem altigimus esinaternum, domine, quoniam ecce inimid tui peribunt.* Nam cum diabolus thronum fuum contra creatoris fui thronum in altiflimis collocaret, elatus fuperbia, hec aufus eft nefando ore depromere *· Ponam fedem meam ad Aquilonem, a/sendam, inquit,.fuper fjtdera tali , Jedebo fuper mentes excelfos, tf ero fimilis altiffme.* Item in Salomone·* *Ne dieteris, peccavi, tf quidO"kf. accidit mtbi trifle ? eUtjfimus emm patiens eft redditor .* Si auditum cordis tui feripturis non vis accomodare divinis , que Filium doceant altiffimum nuncupatum, vel diabolo crede, qui contra opificis fiai thronum fedem fibi voluit collocare · Ut eum cognofcatis Filium * a Patre ?i;^*«MI. (ut vos fufpicamini) non fuiffc penitus derehftum, hoc de fe in evangelio péfuit teftimonium·· *Pater, qui me mjfit, meeumeft', tf non* 7»«« ».

reli-

r

reliquit me felem, quia, que placita funt ei, facio femper. Unde pro furreptiooe mandamus, ut omnis cara atque folicitudo invigilet, ne fides temeretur aut violetur. Jam nullus eft ignorantia locas, nullas utatur (implicitat* excufetione praeterita. Scienti peccare, neceflaria eft confitfio: & quod ore contraxit, (cientia reformetur. Ifta, frater, tene, fle hae doce. * Urinam ad plenioris affatus fatietatem prefentir tuæ nobu gaudia contigiffent, ut gratularemur nos dt colloquio & prufentia tui frui, quam fumus ante feripto complexi*. Verumtameu nrobafti, dilaftiflunc frater, quo Chriftianam fidem veneraris affeftu, dum ea, qua ad regulas patrum pertinent, & ad mandata catholica, fine aliqua cupis tranfiueffione fervare: & fpreta erratica & nociva ἀσάηφ, catholica & apoftolica tenere praecepta, & redar fidei regulas docere, atque «vare. Hxc, frater cariffime, & alia, qtue patrum regulis continentur, in labiis & cordibus noftris indivife retraftatione meditemur, & ficut feriptum eft, *narremus ea filiu noftris, ut ea meditantur in eordibus fuis, /edentes » domo, ambulantes in itinere, dormientes at-^ue funentes: quia beatus in domino qui in lege ejus meditabitur cb« ac noHe.* Hzc etenim magifter gentium fecutus, difcipulum fuum inftruens, admonet: Hae. *meditare, in his efto fubjiciens * plenitudinem. Attendo tibi at doitrina:* quoniam fi fidelibus fine intermiflione incumbimus inftitutis, feparamùr avitiis, dum impenfa cura divino oneri, humano locum non relinquit errori. Quod 4 fi ea quas prcdifta fiint validis teneantur fixa radicibus, nec a paterna traditione receditur, & conftanter quxftionibus obviatur, ac pravorum intentio caflatur, bonorum?ue fides & conflantia roboratur. Data oftavo dus Septembris, Diocletiano fexto fiiConftantio fecundo viris « clariflimis confulibus.

b E^Mm» Hor»li4>

Eiufdcm

T/-/.

oo4. MT

d Hoiaifd*

EPISTOLA II

MARCELLINI PAPÆ

AD ORIENTALES EPISCOPOS.

Ut Uico clericum non liceat accufare.

I. *De contentionibus inter Cbrifiianos ortis adec clefiam deferendis, ftf ab ecclqfiafticis jure terminandis.*

n. *Qfiod major a minorijudicari non debeat, nec epifcopi ullum prajudicium inferre pontifici a quo confecturi probentur.*

iri. *filuod clericus abfque permiffu epifcopi fui neminem ad judicium faculare trahere prafumat, nec laicq quemlibet clericum accufare liceat.*

Jv. *injufium judicium metu regis, vel juj-fu, a judicibus fa&um non valeat: Ct quod fiatuta infidelium delebuntur.*

Dile&iffimis fratribus univerfis epifeopis, per orientales provincias cenfatutis, MarceUinus epifcopus.

QUid tam dulce folicito, quam quod mihi* de vobis innotefeunt illa quae cupio? Quid tam religiofis conveniens inftitutis, quam ut *intar fe* fecerdotes pacem, quamnecc ffe «ftaliis Kprv oficio annuntiare» confervent? Plena (fateor) gratulatione fufeepi, quod votiva mihi de caritate (que inter voa eft) ecclefiarum & pace, in litteris indicaftis fponta: mihi quidquid hortari poteram, quidqjiid monere, aelatum eft. *Confirmet hoc'Deus?quodefloperatus in nobis:* & qu» pnectjht pro animarum falute facienda, hae'ipfe qui peattepit, pro «a, qua nos redemit, pietate faciat. Et hb tam bonis nunceiis, noc 1 qnoque Vicem reddimus nunciorum *orientalibas, f«a/ ad ecclqfia cfrpafuniiatemjetf revocator,* dudum Dei noftri ope literis fietufieavimus deftinatis, denuo, cum aptum fuerit, repetitis vobifeum participemus ii Ifeiis, *meu pro mfire, ediAo* ab orientalibus ohiffa letatio efi:* certa fperavlt, certa confuluit. Sed facintus de his, qur fuerunt dicenda, compendia ipfi. potius ad jnftruendam notitiam veftram, qu nobis funt refponfa, dirigentes, ne quid fibi fub fpatioprolixiore terrarum, aut opinio vindicet, aut error aflumat, cum ad return fidem, ipfam tenori fufticiat veritatem. Quid autem ad continentiam noftrarum pertinet literarum, oportuit quidem defideria plenius expedire. Quapropter foitote, vos a perfecutione fratrum, & ab bmni litigio abftinere debere, dicente feriptura *Servum Dei* na» *oportet litigare,* nec* quemquam nocere, fed omnes perfecutores eceklie, ferarumque ejus, veftris redargutionibus corrige-re, teftante Apoftolo: *Argue, ebfecra, increpa.*

J*?!*?*4*' ptoicribilfm tiiotuiji au». rriipoior» dMICT »u« vid InvdraiiMli utirtctT fol« cUriUMBi cart.

b b J. "71«'./^ mtaniione*. T"*

I.

Qusecumque ergo contentiones inter Chrifti»-,, nos ortz fuerint, ad ecd^hun deferantur, fic ah ecclefiatticis viris terminentur.

H.

Major autem non poteft « minore judicari, nec epifcopi pontifici, 6 a quo confecrari probantur, praejudicium inferre ullum poftunt. Quod ft przfumptum fuifle cognofcitur, viribus carere non dubium eft, dec nolle inter ecctefiafttica ullo modo ftatuta rtnxri.

III.

* Clericuj Tcro cu/uslibct ordinis, abfquepoûtificis fui permiflu, * nullum prefumat ad *ile-*culare judicium attrahere. Nec laico quemlibet clericum diceat accufare. Detraftiones tamen & accufationes arque perfecutionp inter Chriftianos oppido vitande funt: quia licet pauci fimus in comparatione aliorum, li tamen unanimes fuprimus, facilius aâvariariis refiftcmus. Sanftus etenim protomartyr Stephanus lapidabatur, fed Jefus fufeipiebat plagas. Ideo unicuique providendum eft, d ne aliquem injufte judicet aut puniat. Et dominus in evangelio ait: *Nolite judicare, ut neu judicemini: quo enim judicio judiceventu, judicabimini.* Uûdc & doâor gentium loquitur, dtcens: *Hoc igitur dico, &te-Sfi, Jtificor in domino, ut jam non ambuletis, ficut gentes mpdOtlant m vanitate fenfus fut,, tenebris obfcuratum habentes tntelMlum, alienati a vito Dei per ignorantiam, qua efi »i iliis propter citatem cordis ipforum, qui defperantei, femetipfos tradiderunt impudicitia, in operationem immunditia, ommfque ovantia vos autem en ita didi-*

ci«r>i· d;?. (,^j »>4r.

HontiiH.

Am.

Ipjo tMi rfû, fient eft verHui tn JeJM, deponere vos fecnniumpriflimm' converlationem vetei em hominem.·, qui. corrumpitur fecundum defideria erroris Xenovominf autem.fpjritu mentis! vefira f tf induite novum horninem , qni fecundum Deum creatus efi in Jufiifia jaaRitaie veritati). Propter quo<i deponente/ mendacium , loquimini .veritatem unujquifque cum proximo fuo, quoniam fumas invicem membra, Proficimini, & .nolite peccare. Sol non occidat fupdr iracundiam vefiram . Nolite locum dare dsnboh . Qui furabatur , Jam M, furetur. tyagis aptem laboret operandi manibus fuit'quod bonunPeft , ut habeat s-nde tribuat necejjitatem paiienti . Omnis ferny muas ex ore vejtro non procedat: Jed fi qurs bonus eft ad adificitionem* opportunitatis, ut det gratiam audientibus. Et nolite contriftare Spiritum fandum Dei, m quo fignati effit- tn- diem redemptionis . ^Omnit amaritudo, & ira, tX indignatio, ÎT clamor, tX ^blafphemia tollatur a vobis cum omni malitia . E. tote autem invicem benigni <J miferteorde, , donantes invicem , ficut Ü Deus in Cbrifio donavit vobis. Eftote ergo imitatores Dei , ficut filii canfiimi, & ambulare m dileHione, ficut dXCbri. ftui'dilexit not, tf tradidit femetipfum pro nobis oblationem tf boftiam Deo in odorem fnavitatis. Fornicatio autem, tf omnti immunditia, aut avaritia nec nominetur tn vobis ficut decet fiinflas , aut turpitudo, aiit ftultil >quium , aut fcurrilitat qua ad rem non pertinet , fed m.;gtt gratiarum ailio. Hoc enim Jcitote intelligente?, quod omni» fornicator, aut immundus, aut avarus, quod eft idolorum fervitus, non habet hired titem tn regno Cl<rijti & Dei . Nemo vos fedac.it manibut ver. bt>. Propter bac enim venit ira Dei tn filios diffidentia. Nolite ergo effici participa eorum . Eratis emm aliquando tenebra, nunc autem lux in domino. Lt fitii lucis ambuife, ('milni enim lucis e t m omni bonitate ÔT Juftitia & veritate) probantes quid fit beneplacitum Deo. Et nolite communicare operibus mjruftoofis tenebrarum , magi) autem redarguite. Qua enim in occulto fiunt ab ipfis, turpe * e't dicere. Omnia autem qua arguuntur, a lumine manifejtantur. Omre enim, quod mamfeftatur, lumen eh. Propter quod dicit : Surge qui dormis, & cx'uige a mortuis, C tliuminahf te Obnitaque, fratres, quomodo caute ambuleth > nan iifipientes, Jedut fapiqntes , redimentes tempus, quoniam diei aiaiffunt. Prppterea nolitefieri imprudentes, fed.intelligentes qua fit v-iWkr Dei. Et nolite .nefsriari vino, in quo eft luxuria, fed imple immi Spiritu Janilo loquentes t>abifmettpfis in pfalmssffa hmm's t & 'antim fpiritualtbus, cantantis, Ô" pfulleutes in cqrdabut veftrit domino, gratias Renies femper pro amnibus , in nomine domini jefu Çfrifti,Dea & Patri. Subjeci invicem m timore Chrifti. · Omne enim quod irrepjehenfibili efi, catholica defendit ecclefia. Noh licet ergo imperatori i vel cuiquam pietatem cufiodienti , aliquid contra maudara divina pridumere. Nec quidquam quod evangelicis propheticiique & apoftoheis reculis obviac, agere.

Ntc*nu- utdtui in Gent. Vf. R,o<n. fuh Synimiche.

It.

Injuftum enim judicium & definitio injufla , regis metu \el juffu' a judicibhs ordinata , non valeat.· necqnidquam , quod contra evangelicar, vel prophetic®, aut apoilolicæ>doctrine conft;. tutionem,. iuccefloremve eorum, five liniturum patrum, aftum fuerit, liabit. Et quod ab infidelibus aut hereticis factum fuerit , 6 omnino otiabitur. Vos autem ftate tn fide, viriliter agite, èr omnia veftra cum caritate fiant. Hujus rei gratia , Ut ait apoflolus , fiediogenua mea ad Patrem domini noftri Jefu Chrifti,ex quo omnis paternitastn cahs & m terra nominatur, ut det vibis fecundum divitias gloria Jua virtutem, corroborari per Spiritum eju<, in interiore homine habitare Chriftum per fidem in cordibus veftrit, in caritate radicati if fundati, ut poffitis comprehendere cum omnibus faûHis, qua fit latitudo, longitudo, tX* profundum, fcire ftiam fuperemmentem fcientia caritatem Chrifti, ut impleamini in omnem plenitudinem Dei. Ei autem qui potens eft omnia facere fuperabundanter, quam petimus aut inielltgimus, fecundum virtutem, qua operatur in nobis, ipfigloria in ecclfia, Ù in Chrifto Jefu, in omnibus generationibus faculi loculorum. Amen. Data quinto Idus Septembris , Diocletiano leptimo , & Maximiano lexto viris claritïimis l coniuli-c Lus .

£ SYNODUS INCERTI LOCI

Pto afferendo /ure patriarchico ia totam Pcrfidem archiepifcopo Selcucienli, - quatuor Patriar* chis, ut fertur , circa annmn Chrifti ^ocu^habtta.

^^^MOHITiO COLLECTOR/s.

in.Stria pn'n.trci'a, aut circa axntem Chrifi: J 18<x *floruit, epifloia Snodiat,* »....>. *» Patnbm* Z>«;wr *Conctm fcrtpta mentionem exhibet , l'crtptaM.p<r mU.tm arca annnm Cbnfli* joô. * *con.iituit a Patriarebit OcuJeniJtibitr* t» *SvnoJxm co.iet><, y;fluet .. Romano, Conflantinonahta no, Ar.t-.acbeno , Aitxanlrme·. EpiflAa t'nlit* freinte*·!*»: .rrva-uit Sfl'tifi i.n-Jfopitt Jcfipfor Arat' lαα·!ı aecinti quarti , ex quo il.'nd flefltt C/. Atfftitanty Bibhot. Orient, tom. JU. nari. i. P* ;6. & n,.U.* >

O C c *I ü £* A T *A L E S.*

QCod iti'fm a Put bus nofttl· tpiritualibus diâum ctl , Judicmm videlicet Patriarchy Orientis noftris Painarchis effe refervatuin; quia habita evaâainquifiiione compertum hiit, P.un.iri h.r acciUatores in fuis delationibus fuiffe ialfiran' '.Siclos, & Patriarchas illatorum criminum omnino immines : nunc definimus m potcllate, &-ictbo vivo Det, nullum deinceps habere jus Metropolitas & Epifcopds, led .nec Chriftianos Orientis ad accufationes criminationcfve inftruendas adverfus proprium Patriarcham, eafquc ad Patres noftros Occidentales verbo aut feripto deferendas. Qtiodl:rutius aliud quippiam objiciant,.ficut hadenus fecerunt, ipfis reipondemus; Patriarcham omnium VChriftianorum Orientis effe judicem, ipfius autem Patriarche radicem effe Chriftum. *Et* }·o>l *aha.* Exiftunavimtis prclcfix Dei noftra·. ve ftryque rdgionis illud iitile effe , quod veteres· Patres nollri æquumôc jttftum centueninr, quando veftrxSedi .qtræeft in magna EicJeiia Ccchenli, concefferant, ut ipfe Merrbpohtas inftiiueret, ficut idem utileeffe tudic.iffct ; ut nimirum ipfe fuper cos pbtelUtcm haberet , eofque pro merito conftitneret, vel propter illoriiı⅄ delictum deponeret: fimiliter & fuper omnes Epifeopo» Orientis: & ipfe Patriarçha judex & vindexdieret tn univetia Ecdefii Oticnfis , idemque rçgeret & gtibemaicr. ÎJ igitur nos quoque fi> fcipimus ik Icquimur.

ÎTîjFf **CENSURA D. ASSEMANI IN HANC EPISTOLAM.** ₜVk"

i·» >*I·

VErum ut «b hic epiftola Incipiam, in qua *prtvlertnnr Selemtonfl Primati α Pairibm Occidentalllut renceflum dicltur, nt nant ab Orienta ibu< judicari ft , neçur nJ Olcidentatet elu: caufa deferatur , fed judicium illlur Cbrifle duntaxal refervetur* ; io primi» non attentior Timotheo, qui eam circa annum Chrifti 700. fctlptam vult a Patriarchi» Occidenti» ; Romano , f.ilicet » Alexandrino, Antiocheno* Ephefino = & Hierofbtymlrano : tum 'quia non poteft «iefignari loca» , ia quo Patriarcha citati convenerint : tum etiam quia diverfu temponbu» claruere, quot Timotheus aquale» facit . Ut enim accurati hiftoria Ecctefiafti.n Scriptore» tradunt , Caju» Pontificatum Romanum iniit exeunt anno Chtifti alj. quem anni» duodecim gertit . Petrua Alexandrinus ab anno joo. ad annum }I». fedit Paulu» Samofatenu» Antiochenam Ecclefiamoccupavit ab anno »6o. ad annum »7». quo depolitu» fuit. Alexander Hicrufoiymitanam Sedem rexit ab anno a«9. ad annum ajj. Gregoriu» Thaunuturgut circa annum X6J. obiit . Flaviamii Ephefinu» ignotu» eft . Deinde quum Ecdcfta Orientali» regimen ad Antiochenum Patriarcham *fpefiet*, nulla erae caufa, cur Archiepiico.po Seleucienfi id φ privilegium ab omnibus hmul Patriarchi» concedere'ur, Dejue Seleucienfi» l'raful apud idoneum feriptorem legitur fuppltcationem fuam in alipe Synodo evhibui/Te. in quo dumtaxat cafu ceteri Patriarche de Privilegii» Epifcopaiium Sedium fibi minime fubieiftarum judiran»t;, ea vel ampliate fobti erant , vel coarâare, ut ex ; afli» Syno<bium Ni.-nnn, Coafta>it>m>poii(ao«, &Chalcedonenfi» liquet. Denique fi id Privilegium verum <u>f-pefet, ne ua.'.uam dixiftent Patret In Canone Arabico Niexno jg. de Ptin.aie Seleuci», *ee n<nt perm/Hatur el ren^ltuere Metrepelltaxel* : nec Canone go. J· Epifcopi» Perfidi» fubjunxiflftnt , *nen ;er >.litl:* -J>*»Ar , »o *te»£>r£enn r In* 0'-oi/xc* *Perfljll , ne (lnfiment* .'ajar *··llal fne ll rntla Petrḷ . la An 'Clh'll , earurn tle>n.»'.l* (ideft Epifcoput Seleucin) *fallul ft ln Jrgrllinte Palrlnrtba = ln l(.· lnmen (rnfldlnm ıβ rerum ulllln'I, βi exempte*. » Jjmmt Çf nrcumentll , ar^ue eorum perl tf lrnx^ndl.tetl prevlju n. fttn prepuren tamen lpfr lrrel feltrre , attt llbare, trl ııŋβHuere uUa< r.ctlefufllar leper, tel nMe'erl. , tel Jlmlnuere ^ulel^uam propria auilarlmte , frJ patine ln tmnlbue fut eheJlentet princ/plhnt , tJ Patrlaecbre* : vel ut *vertlt* Turrianu» Can. *SeJ potfur ln emnrlu· pnt Metrepalltam. lı t<rlar(ba ebeJlenter.* Quum enim dicitur , *e* nunc permittatur el cenflltuere Me.retulltmtr<* , fi,,nificatur, id antea ipfi permittam uon indTc : qutnnque fublungitur, *nert permlttlt, magna Sy»e4u< » ut cengeefenlar <n Pretfln.la Perfldlı , ne cenflltuant lege, uflar flnd llcentla Patriae, ba Antlecbenl,* oftenditqr commeUthlum eife privilegium illud* de Appellationibus - Seleucienfi ad Am ochenuiii minime faciendi». Ut voces illa» *Metrepelln* , *Patrlarcbn* ante Nicanum Concilium tnin.nie ufurpata» omitum. ÎK

Q_.U Os I N LOCUM TRADITORIS.

Traditorem epifcopumiubfiitufrunt,

Olmo CCCIH. * *βA MarmJlino Papa.*

Tem^t c·»· c»". « Z^Oacmim».) Hoc concilium habitum eft A Girt® in Numidia anno domini 303. ftib Marçellino pontifice, flt Dibclctiano ac Maximiano imperatoribus, Secundo Tigifitano epifcopo, Numidarumepifcoporumprimate, au- c..f<coMihi.^ore· Epifcopi, Su' ex imperatorumedifto, co- Qui» 'b«im dices facros, refve alias fieras comburendas tra- uurfuwaat. 4idcrant t aut thurificaranr, eo fine convenerunt, ut m locum defundi Cirtenfis epifcopi alium fufficerent & fubrogarent. Celebrata eft hire fynodus in domo Urbani Carifi, quia bafilic® nondum erant reftitut®. De'traditione facrorum librorum, interrogante Secundo yigifitano, reliqui prefcntes quxfiti, traditionis crimen confefli funt, fuumque primatem interrogantem, ejufdem deliâi redarguerunt. Qua de re B ipfe.fe literis ad Menfurium Carthaginenfem epifeopum lcriptis omnino purgare & excufare fruftra eft conatus. Epifeopum Cirtenfem, qu® fere praecipua conveniendi caufa fuit, ordinarunt quemdam Paulum, qui hoc eodem anno magiftratibus conventus, libros & ecclefi® fupelleftilia tradidit, ficut & Silvanus, ejufdem fubdiaconus, poftea vero etiam.Cirtenfis epifcopus, ut conftat ex aftis proconfularibus, qux prolixe recitantur a Baron, hic nu. 7. Ex his traditoribus impii Donatift® fluxerunt, quorum caufa Africana ecclefia tot cladibus multis faeculis in pernam criminis exagitata, ac deinde a Vandalis primo, demum ab Arabibus penitus devaflata fuit. Baron, an. 303. nu. 29. Frae- C mentum hujus fynodi recitatur ab Optato Milevitano lib. 1. fummarim dumtaxat, fed a S. Augufttno contra Crcfconium libro 3· cap. 26. in fane Ôc 27. his verbis: *De veftris autem majoribut extat Secundi Tigtfitani concilium cum pauctfimu quidem faftum apud Cirtam, pofi perfeeutionem codicum tradendorum, ut illic in locum defundii ordinaretur eptfcopuj. Ibi qux gefta fint, accipet nam qua neceffana fuerunt, infra feribere curavi.*

aa« Cirtae- e* Diocletiano ofeies & Maximiano fepties confidibus, quarto nonas · Martii, Cirtæ cumSeeundus epifcopus Ttfûfiranus prim® cathedr® O|*»<» L·.confedìflet in domo Urbanif Donati, idemdi- ' Pro^emuî °°s P™1™) & fic poterimus hicD *t* Optatus' ordinare epifeopum. Secundus Donato Mafcu- j4«η Cml- is· joaiut. litaho dixlt; Dlcltur te tradldifle. Donatus refpondit: Scis quantum me quaefivit Florus ut thurificarem, & non tradidit me Deus in manu ejus, frater.· fed qui* Deus mihi dimifit, *ergo* .& tu ferva me Deo. Secundus dixit: Quid ergo fefturi fumus de martyribus? Quia non tradiderunt, ideo & coronati funt. Donatus dixit: Mitte me ad Deum, ibi reddam rationem. Secundus dixit.· Accede una parte. Secundus Marino ab Aquis Tibilitanis dixit: Dicitur & te tradidifle. Marinus refpondit: Dedi Polio chartulas; nam codices mei fiilvi funt. Secundus dixit: Tranfi una. parte. Secundus Donato Calamenfi dixit: Dicitur te tradidifle. Donatus refpondit: Dedi codices medicinales. Secundus dixit: Tranfi una parte, & alio loco. Secundus Vidori a Rufificcadc dixit: Dicitur te tradidifle quatuor evangelia. Vidor refpondit: Valentianus curator fuit: ipfe mc coegit, ut mitterem illa in ignem. Sciebam illa ' deletilia fuifle. Hoc deliâum indulge mihi, dc indulgebit mihi Deus. Secundus dixit: Tranfi una parte, & alio loco. Secundus Purpurio a Limata dixit; Dicitur te necafle filio» fororis tu®, duos Milei. Purpunus refpondit: Putas me terrei a te, ficut « alteri? Tu quid egifti, qui tentus es a curatore & ordine, ut feripturas dares? quomodo te liberaili ab ipfis, nifi quia dedifti, aut juflifti dari quodeumque? nam non te dimittebant paflim; nam ego occidi Λ occido eos qui contra me faciunt; ideo noli me provocare ut plus dicam. Scis me de nemine traiiarc. Secundus minor patruo fuo Secundo dixit: Audis qu® dicat in te? Paratus eft recedere, & fchifma facere, non tantum ipfe, fed & omnes quos arguis: quos fido quia dimittere te habent, & dare in te fententuun, A remanebis folus haereticus. Ideo quid ad te pertinet, quis quid egit? Deo habet reddere rationem. Secundus Felici a Rotaria Centurionis, & Viftori a Garbe dixit: Quid vobis videtur? Rcfponderunt: Habent Deum, cui reddant rationem. Secundus dixit: Vos fcitis, & Deus: Sedete. Omnes refponderunt: Deo gratias. L

<uictii>·

t Eooctu iftlus Concilii varie Jaflsta hue ufque fuit, donec vir cfarilGmui Henricus Valefius In annotationibus Sd Eufebium peg, s&j. certis argumentis oflendit celebratum fui(Te anno Chrifti treceuteGmo quinto. Etenim «M» certum fit pericculionem cœpille in Africa anno ecc *t* v. ineunt», & »v Auguftino in Breviculo collationis dici tortio cap. xv r 1. certo colligatur Clrtcnia Concilium fuifle habitum tredecim menfibus poft paflionem martyrum Saturnini, Dativt, ®r aliorum qui paffi funt apud Carthaginem menfe Februario anni mox laudati, tuanifefttm eft veram effe ejufdem Auguftini fentemiam, qui ait getia epifcopalia decreti ClrtenG» confignata fuir» III. Nonas Marti» poft confulatum Diocletiani IX. dr Maximiani VHI. Ex quo confici etiam pofle puto mendofam effe apud Optatum notam nienfis, quo fynoJus Cirtenfis celebrata eft, qui ibi dicitur efle Majus. tafo. V·* *C» Ut» C»lhël. Cmtll.*

'IWN 6. CHRISTI

OasBRVAtto Amtonii Pack

41 fBmmv cccii i. a»w. 3.

Caecilium Cirtenfe Concilium In a. parte Rationarii Temporum induxit» ut crederent » rerfecutto- nem Dipdetlaucam ana- faperlori emptam effe. Augn- Alnus enim » Ibqutaat » la Breviculo Collatibaie poft Faffiouem Martyrum illud Concilium aeugreearum effe affinnat.- coaffium eft autem Diocletiano VIH. A Ma- Ximlano Vili CoC tut docent Ipfius Concilii Affix eb Auguftiao id IIk), contra Cmfeoatom ratera» anno fej- licet QCCIII. At» ut refile advertit Valeflas ta Notia ális R EofebU cap. ». mendum eft la Affila illus acilii, legeadumque: F. 6. Diocletiani IX. & Mt- Msstab/ VIII. anno fcilicot CCCV.-Id enim gnortiffime dedoeltur ex Breviculo Collationis die 1· cap. 17. ubi dicitur .· Nem ge/« Marrvrow» yoAta/ eftadtotom ni»- pt»' pe»/rr«rze«/r » Ce/, ge/s fe«r D/er/rttaO· ZX. β M-- atm/oee Ff/Z. pr/d. ii, JtrirtieUat· <?e/s astwmFp/fre- pelta dbfertt CMri/ii» pejf sorviadre» Cee/v/exars» III. Aim-. Afarttar. Neque hane fetipturam fttfpicari quifelam do falfo poteft. Addit enim Ibidem Auguftinus » Omcia- tee juffo» a Judicv iafpicere » quantum temporis inter- /iiiflet ipter Paffionem Martyrum gt Concilium Cirten* fe» deceptos fuiffe» ac rnr imprudentiam falfum renun- clallb. Nam cum Gefta Martyrum Infcripta etènt Dio- cletiano IX. A Maximiano VIII. pridie idos Frb. Afta v*o Concilii Cirteufis pofl Confutatum Diocletiani no- vies & Maximiani ofties III. Nonas Marties » Officia- les poft Confutatum pro Confulatu fumantes » menfem dunfaxat luter utraque Gefta interpofitum effe refpou- derunt t cum tamen XIII. menfium fpatium revera in- terpofirum fuiffet » ut reftiffime ttadit Auguftinus. Ex- tant quidem ipfa Mattyrum Gefta» qun in Collatione illa ftefignaatur .i verum In lis nec dies » nec Conful ad- fcrlptus eft » ut videre eft apud BarOntum. Aut igitur hunc locum ex Breviculo Collationis » ubi Gefta Martyrum Diocletiano IX. A Maximiano VIJI. ColE confetiame- morantur » menlofum effe neceffe eft » aut infcrtptioncm Concilii Cirtenfis ia lib. 3. contra Crefconium . Atqui inferiptio illa Geftorum Martyrum falG effe non po- teli , ut patet ex dlfii». Celebratum igitur fuit anno CCCV. quo perfecutio ceffavic » poftquam Diocletianus & Mpximisnue Imperium depofucrunt.

A *Aftrt VateCnataudatus.allnd argumoatum» quo ton- «lad noteft Concilium CouTutetu Diocletiani VIII. hoe anno gefto coUofte* non Briffé- Cum enim Id Concilium cooffium fuerit ad ordinandum Clrtanue Ecdefia KpifcoMuft, salle Augoftino» qe·»· qui» Epi- feopsuab Epilcopis Ulis ordinatae fit? Non sa/nnnsu . Hic enta» hoc ipfo aune adbae Subdlaconna eras Pauli Cinonite Epifeopi» nt liquet ex GeftieMunatii Fetida. Piate·» Igitur dicent cum laronio » creatum eb Ulle Epifeopum Cirta. Sod neque boc ftare poteft. Etealm fqb. Paulo orta teft perfecutio » nt docent Affia aped Zenophilum Confolare* Nunddln » quo refcruntnr in Db. ». [illegible] Hiwu [illegible] fin». Ar In CirtoafiConcilio Coffi Diocle- efrno VIII * Maximiano V1L Paulae Epifeopus fa- βω - β' quomodo illud verum efte poterit » fub Paulo ortam efle petieratlone* » «tm Clrtcafe Condita*., i* qw» cruatui dicitur Epifcopus» anno» at [illegible] di- cam peft initium [illegible] fit . Sod [illegible] Paulo Cirtenfium epifcopo ortam eflo perfecutiont*, Diocletiano VIII. ft Maxintano Vil. ÇoC quo anno Munàtiat ftba Curator Republic» Cirtcnfium iag<<f- fui doom* Pauli Epifeopi., mffir» ut waderet Scriptu- ra·» ut tegUur ta Affile «pud Zenophilum Confutarem, qua referuntur In Ill». contra Crefcoulnm, & In Epift Auguftlnl it), juxta vetaram ordinem» Aquapoft Col- latione* CartMglnenfai édita funt, Iliad » inquam < »e- rlffimu* eft i faun* «ero » Cirwfe Concilium «»βυη> fuilte Dlodatiano VIII. ft Maximiano VII. Colt. De- nique conftat » Ctrtrnfr Concilium coaffium "u.ffe anno poft. Gefta Hia Martyrum Africanorum , fen. *tuu XIII. menfibus. Nam ConciliiuR jèftum aft I|L Nohas Martia· i Martyrum autem Gefta pridie Idua Pib. Ergo fi Concilium CM»»fr edum eft DiocletUnoVjrtf. Confute » Paffio Martyrum Conftantio IV. '>Ceefule a anno tempo CCCII. Pridie Februarii contigerit * ne- caffe eft . Atqui pax(acutio cotpta eft feptimo Enten- ds· Marti;· » ut habet Laffisntiu· lib. de Mortibus Perfecutotnm cap» ii. aut Menfe Mattio » ut fetj- bit Knfebius s ex cujus utriufqne teftiamaio alitf· que argument!· perfecutionern prstfenti anno ineboa tam efl* cettiffimum redditur . Hac accurato Vatefiu» citatu*.

AN NÔ CHRISTI

' CONCILIUM a SINUESSANUM,

EJUS Q_U EcACTAOMNIA,

De Marcellini Papa: condemnatione»

Ctltbratum omo Cbrifii cccui. ttmfore ipfitu Mtretllini ftft.

Observatio Philippi Labre S. J.^

Ssquent.s concilii apod Sioueffatu, ut ferunt, celebrati tres inter fe in ptaribtu diverfas qdit.oncs» litcru A» B» AC. diftlnffiss» ac columnatim dlfpoCtas reprafentavit poft Pottum Crabbum » Laurenttum Suriuni fit Domini- eum Nkolinutn SeHrinus nofter Binius. Colleûor vero regius unicam dumtaxat exhibuit » eaiuque mediam » cx ottaqtte oppoftts. ft in plerifque vitiara coafarcinatam .· de qua in admonitione provia doâiffimus Crabbe ord. Mino- rum- nonnulla obfervavit ab alifr poftea conciliorum editoribus verbatim deferipts . Nos» quod maxime neceffa- rlum cenfuimus» tres lites expofitionet dUigeoter inter fa contulimus ft qun vifs funt alicujus momenti im.U- ad marginem pro mora noftro adfcripfimus-

s «< adit. Crsbbi, Sani , te Nicolial

DE MAR.CELLINOZ« EPISCOPO Urbis Rome & de Urbano pontifice capi- tolii. Marcellini pape condemnatio .· À» fotiti commendatio *Apud Diocle- tianum fcilicet?*

b vacilliiats

Diocletiano & Maximiano auguftis, cum multi in vita fua (a) mentis fux b fa- cilitateaiperfi, deorum mentiebantur originem, dicentes , quod de eorum fuperflitionc vanifli- ma remirent, & ad facrificandutn eodem tem- pore multi inducerentur per pecuniam, ut · thu- rihearent diis : Marccllino itaque urbis Rome -epifeopo, venit quidam nomine Urbanus, qui erat pontifex'Capitolii, & repletus multitudine malitis, capit cum eo habere altercationem de thurifiçando diis, & dixit ad Marcellinumurbis Romae epifeopum: Si Chriftusvefler, quemdi- citii

t Affia hujus Sinnsflani Concilii, «que ac Marreliini lapfum» commentitia effe docuit poft Papebrochium in Pro- pyteo ad Affia SS. Mali, ft Natate* Alexandrinum» aliofqua Antonius Pagi In Critica Anntl. 'Barorii ad an. jot. nom it. ft faqq.

CvWnlt tttm Lutrtfl C.J.er (lrtltrr «n;l:r, cx *«· [illegible] lefif Ifdl.

(«) afpwfn Mtntii foa vacillkatc mentiebantur origine diicntes , quod deorum fuperftitio vsniiatis fuper h fentirant.

Ti NN 6" citis natum de virgtne Marip, (»*) Deus eft ,
ÇHMSTlnquare ad ipfum (i) "praevia luce mifliMagiab Herode, obttUerunt ei munera? quar? aurum, thus, & myrrham. (c) Quare, hoc, miliurfri-rent facerdotes, per quid (d) placarent hunc, quem dicitis refurrexifle, & vivere, & federe fuper thronum? Dicit ei Marcellinus epifeopus: Non obtulerunt ei, ut fcerificarent vanitati, fed ideo ut Deum ac dominum (e) pltiffimum eum quem poftea- negabant (/) Judaei, oftendefent. Urbanus ad eadem-refpondit, dicens: Una nodeftemnsliinul ante dominosimperatores invidiffimos Diocletianum, êç Maximianum, atque dementiftimos principes, & dabo tibi quaeftionem de thurificando. Venientibus autem eis dic, quem dicunt (g) Vulcanalia, dicit ei Urbanus: Paclamus hinc & inde duas, chàMulas, quafi binftrumenta petitionum, c o(fer3inus clementiftimis principibus. Fcceruntа mbo fimiliter,ficut dixerant, Marcellinus & Urbanus. Et venientes ad facratitfimos principes, offerebant cis, Marcellinus itaque urbis Ronue epifeopus fidem 1ervans, Chriftum pnedicans, dicit ad principes: Quid mihi & vobis principes terribiles univerfo mundo, quoniam vana eft fupcrftitio thuriheandi? Dicit autem Urbanuc l.oquemur nos contra pontifices, o clemcitiiifimi atque inviftilEmi principes, (A) qui deum Jovem, âc invidum Herculem corporeos fabricantur, & Jovem quoque, quem dicimus cœlum, terram, mareque fimul cum Saturno meniurantem? Quare ergo hic Marcellinuspontifex non thurificat, ficut &Cgo, majeftatibus? Dicit itaque Diocletianus: Non (1) execrate hominem hunc, quoniam (A) nobis nullam difficultatem exhibet, qua (/) offendamur, fed ejus confilium accipiamus, (»r) quoniam (a) dintelleximus eurn non efle adverfum nobis, nec contra deos immortales dare fententiam. R.omanus itaque & Alexander dixerunt fecreto Diocletiano: Si hunc, domine atque invitiffime princeps, confilio · tueris & blandimentis, habebis omnem urbanam plebem * in unitate confervare, & gentes 1 propter facrificia fidcliflima objurgare.

b I«r<menu <

d non,/p°/\a .num non piob'· v:mu« nofti· ob"d'um'<U t tenartit tnuRU j.t

De Diocletiano, (j de tturificatione Marcellin/ epifeopi urbis Roma.

Dicit autem Diocletianus ad Marcellinum epifeopum urbis Romae: Video prudentiam tuam, quoniam magna eft, (0) noftraque inimicitia, quam diis & univerfo mundo Afit initnieç. Veni itaque, & eloquentia tua (p) noflro incrementum facias favon. Veniens autem ad templum (?) · Vefte&lfidia, introduxit epifeopum. Qui dum infroiffent, erant (r) (cum eo duo diaconi, GajuS & Innocentius, ic tres presbyteri,'Urbanus, Caftorius & Juvenajjs.) dum vidiffent eum introeuntem, non tamen mittentem & thurificantem, fugerunt hi omnes adcompresbyteras, & invenerunt eos,in Vaticana palatii Neroniani, & dixerunt rtm, quam geftam vidiffent. Euntes autem multi Chriftiani/b propter veritatem ad templum abtc-b runt, & viderunt eum mittentem, & thurificantem, &faftum «njhsfpn principum. Qui autem abierunt ad eum, ut teftimonium veritatis exhiberent, ifti funt.

X' Jf CHBiaTI. a a»atfi4·· p< »»>«·- ·"· w*·' pBM

BoQofus, Maximus, Carpilio, Cyprianus, Olympius, Prifcus, Hercules, Androphemus, Vidor, Benenatus, Epiphanias, Crifpinus, Theodolus, Alexander, Romanus, Bajulus, Quiriacus, ' *alias S&iricus*, Theodolus, Caritofus, Omitafio *alias OÜavianus,* Honoratus, Crefcentio,Maximus, Probinus, Urbicus, *alias Urbinus,* Gtncordius, Neapolus, Refrigerius, Sebaftianus (r) Calphurinus, Julianus, Epiphorus, Habetdeum, (r) Cnfpianus, *alias Crifpinianus,* Crefcens, Rapula, *alias Rabula*, Cyprianus, Abentius, *alias Habentists, aliasJubentius,* Exquiro, *alias Exper,* Venerius, (4) Oyfitus, *alias Orpbitus,* Carpttlianus, *alias Carpinianus*, Conftantius, Urfus, *alias Urfinus* Valentinianus, *alias Valentinus,* Prifcus, Severus, Probus, Fauftus,Antonius,Quirillus, Homobonus, (x) Abu!us, *aliasAiMus,* Pulfanus, *alias Pnlfatius,* Caritto, *alias Carotta,* Crifpianus, *alias Crifpinianus,* Herculentius, *alias Herculianus,* Petrus,.Nonnofus, Tefpias, Marinus, Fabius, Honcftulus, *alias Houefiatus,* Furinus, *alias Firminu/,* Domitianus, *alias Dominicus alia/ Domnina/,* HymuiuS, *alias Hynnuius,* Cappillatus, *alias Catellus,* Lugundinus, *alias Jucundas,* Venerofus, *alias Benirofus,* Aurelianus, Impeditus, Agapitus, Concordius, Bonifacius, Cyprus, *alias Cyprius*, Major, *alias Majoranas,* Reparatus, Aukentius, Corporantis, *alias corporalis,* BonusDhomo, Saluftius, Origanus, Abundius, Tinilus *alias Ternis,* Nepotianus.

Hi omnes clefti funt viri d libra occidua, qui teftimonium perhibent, fe vidiffe eumdemMarcellinum thurificafle,

De

; b) *Deep* Deu, eft
il Prime
! e l *Deep* qu*r« h(R
i *el)* Placarentur
. *e)* *Deep* akiftimatn
f\ *Deejt* Judwi
(X l Vuicanibu*
i i) Quoniam
l») Beccrara.
i l) Noftra clementia
(*l*) Inflammemur
▪w) *lufer/t* «trnmqiM
| « Noa probamni noftra fareoUtatl eft*· oMcuruo, non aum contra Deoa Immortales <|rf fcatotuiam. ut noftra fit amicitia quam Dili, fit univerfo mundo fit inimica.
f aoftrtm incretacorum fati* livori doquiutn.
Vnfttaaaat, fit ad Itidem, fic
auMt Ssehefa Sefetet l» Lue.
Calphemiiw,
Criipinn,,
OfitlM.
Albalua.

« Qua cbaraAa*· Italloo habentur variante» fum ex editione Veneta Nicolini, qui femino ufu» eft codice MS»

. 1ΊΠΠΓ CHRISTI

d, fynodo, & dénégations JAareelliai egifeopi, faW »·» iàetrifietfget.

'OAfta eft itaque fynodus, non tamen collefti JP funt in intçgno fecerdotes, quia cprripulus Urgebatur perfecutionis. Vjeniens^auteth epifcopus Marcellinus, negabat fe thurificafle. Nam dixit, dc hanc fententiam propofuit, quia dimiferunt eum, qui cum eo efle videbantur in eodem loco presbyteri, Urbanus, Caftorius, & Juvenalis, dc diacones Gajusdc Innocentius. Synodus autem untverfe hoc dixit cunftorum judicio: Tu eris judex: ex te enim damnaberis & ex te juftificaberi$, in noftra praefentia. Illuc vero dum veneris ad judicium tuum, ex te nunc damnaberis, deexte juftificaberis. Tu «nun judéx * tu reus: presbyteri autem dc diacones ‹ quoniam pontificem, qui eos treavit in ordinem *presbyterii vel* diacohatus honorem, (dc dimiferunt arcam,) dc evacuaverunt horreum) ad probandum eos, · amiflo ordine, intrent examen, quoniam evacuaverunt horreum. Debuit enim pontifex potius mori cum quinque, quam ut viveret, fuo judicio condemnatus. Introivit autent univerfe fynodus in cryptam bClepatrenfem in civitate («jSinueflana. Et quia tota multitudo non recipiebatur in cryp‹ fynodi › quinquageni introibant.

De danenatione Urbani & Cafierii, jtTde tefiimonio QSx. epifcoporum adverfus Marcelltnum urbis Hama epifcopum,

Flima autem die fynodi introierant hi· damnantes Urbanum, Caftorium & Juvenalem Îrcsbyteros, & diacones Gajum dc Innocentium lifuntqui introierantepifcopi, audientes, non tamen judicantes pontificem:

Petras, Caftorius, Habetdeum, Caftinus, Viftor, Felicianus, Parterius, Majorinus, *altas Majoranas,* Auxentius, *alias Amplexus,* Jacintu$, *alias JacynUus alias Hyacinthus,* Savinus, *alias Satinas,* Felix, Paulus, Conftantius, *altas Confiantinus,* (A) Catelus, *altas Catellus,* Anaftaitus, *alias Atbaxufixt,* Caftalius, Spefindeo Caftinus, Tranquillinus, Viôor, Anaftafius, Laurentius, Benefervantius, Bonofus, Joannes, Friminus, Epiphanias, Herculianus, Callus, Orfytusr *alias Oyfitus,* Cipras, Gaudiolus, Reparatus, Fortunatus, Quaaratianus, Cyprianus, Eebaftianus, Pafchafius, Innocens, Valerius, Servulus, Cerafianus, Quintilianus, Montanus, Polycarpus, Hermias, Nepotianus, Petrus, Aritonicius, *alias Artfio.*

Hi introeuntes in cryptam propter metum Auguftorum, uno ore quafi trecenti, uno die in concilio judicantes, damnaverunt Urbanam, Caftorium dc Juvenalem presbyteros, & diacones Gajum & Innocentium, * qui evacuaverunt horreum, dc dimiferunt. arcam apertam, ut introiret immundus, dc comederet triticum: presbyteros dc diacones damnabant, qui Marccllinum papamdimiferunt, ipfosetiam judicabant, non tamen judicabant pontificem, quia fic ex uno ore erant * corroborati, ut intra horum feptuaginta duorum teftimonia ipfe judex, ipfe reus, ipfe femetipfum, in praefentia eorum, fe innocentem ferveret, aut infidelem fe damnaret: quoniam, in feptuaginraduorum libra occidua · m reparationem refnrgit annus. Hoc quoque k faâum eft novi, ut introiret unus de teftibus, qdicum di uxorem haberet, dc filios ^x ea, ipfe tamen illi fprete adulteram fuperinduxit, ÔC dedit uxori repudium. & introierunt alii decem, & alii » (e) quatuor, dicentes: Nos te vidimus d(p* mittentem flc thurificantem d'Herculi, Jovi dc Saturno. Dixit ergo Marcellinus: Quo die? Refpopdit unus eotum, dc dixit: Quo die exuifti purpuram, dcinduifticoccum, dc gaudebat fuper te Diocletianus, («) dc quos payld ante negabas, dc ante ejus tribunal eis thurificabas. Atnanafius epifcopus dixit Itane vera fantquat teftantur ifti? Et refpondit Petrus epiftopus, sdc dixit: Loquere pontifex, dc judica caufam tuam. Et fubferipferunt quinquaginta epifcopi, qui fupra difti funt, cum quatuor decim viris, qui ex uno ore loquebantur cum feptuagintaduobus, dc firmabant judicium.

Do trigintatribus prettyterit artis Xoma, qai celebrabantfynodumfervandam.

A 'Lia autem die venerunt trigintatres presbyteri urbis Romae, dc in eorum judicio Urbani, Caftorii, dc Juvenalis presbyterorum, Gaii dc Innocentii diaconorum damnationem integram perlpexerunt, ac ipfi de 4uo ordine, fuo judiciojuftitiam tenuerunt, dieenres: Amiffo ordine negent fe efle horum qui funr locii ecctefuc. Convenientibus autem eis fecundo die poft damnationem presbyterorum Urbani, Caftorii & Juvenalis, Gaii & Innocentii diaconorum, venerunt alii quinquaginta epifcopi, & introierunt in cryptam, ut tertia pars fynodi compleretur. Et dum ingrefli fuiflent in cryptam propter tempcftatem temporis, introivit & Marcellinus urbis Rom® epifcopus, tum adhuc nomen tenens epifcopatus, nondum enim fuerat * damnatus, nifi numerus fecundum ordinem fynodi f libra: probaret exemplum. Introivit autem,

Caftinus, (/) Carpunianus, *Carpulianus,* Domitianus, *alias Domninas, alias Dominicui,* Deu? dedit, *altas Dominât dedit,* Domninus, *alias Domnininus,* Crefcentius, *alias Crefcenho,* Afterius, Coipus, Major, *alias Majorinus, altat Majoranas,* Quiritius *altat Quirinus,* Qiiiricus, *alias Quiriacus,* Anaftafius, Valentinus, *alias Valentinianus,* Ukius *alias Vitus,* Urius, *alias Urfinus,* Anthimus, Ambrofius, Agatho, Bonus, Alexander, Veneroius, Felix, Joannes, Honeftatus, *alias Honefinlut,* Marcus, Urbanus, Crefecns, Saluftius, Firminus, Speâator, Sebâftianus, Triftator, Serius, Marcus, Montanus, Andreas, Philippus, Placentianus, *alias Prifcillianus, alias Prijalianas, alias Pulfanus,* Magnus, Exuperantius, Adrianus, Petrus, Gorgonius, Simplex, Vidor, Veneriofus, Honeftatus, Benenatus, Petrus. Introibant autem in cryptam.

(a) *Lat,* Scfluana
(b) *Lue.* Caftali'u
(c) *Luc.* ·*««,
(d) Etiam in *Lue.* eft P^tufinu».
(e) X.·<·. eo quod
(f) *Lut.* CarpurnUnut.

ANNO CHRIST 4 V*' IΛ

*!2)i re/poetfone * Atban^fii &Antbi*fi epifcopereem.*

T> Efponderunt Anaftaiüus ftAnthimusepi-. Xx. icopi, fic dixerunt : Tuo ore judica caufam tuam , fic noti noftro judicio folve conditionem . Refpondens afitem Sebaftianusepifcopus, dixit.* Noli audiri in noftro judicio, fed collige iit finu tuo caufatn, fic introduc teftes, ut teftificentur veritatem', quoniam ex ^e jufticaberis, aut ex/ore tuo condemnaberis, quoniam rege · (A) przfcripti patres noftri ftcoepifcopiaamnaverunt , ficut & noftro ore petimus j & uno b conformi judicio damnari Urbanum, Caftorium & Juvenalem presbyteros , Gajum & Innocentium diaconos . Unde quia »A* cx fpelimca fugerunt , fic fzpe fatum Marcellinum. epifeopum hi dimiierunt , amiffo ordine intrent examen, quia omnes tegulas '(dicit Petrus epifeopus >dum * cult* d in fornace fuerint code, iterum coquuntur fol'e &pluvia, & ibi probantur, ut fint |^pcr habitaculis hominum. Moram ergo non facientes, (ut damnationi eorum jam ante didorum lubfcriberent hi quinquaginta epifcopi) * omiftb ordine, introierunt in fynodum.

, tniic.parte. b coHfoiti t her>ip«'ua-c formare ! tu i* tucrior de IUfiiate)âdf coda t adrarlo

De 'eftimonio adverse Marcellinum epifeopum , quod vidffent eam tbnrificantem.

ET ecce introierunt & 14. teftes, qui dice- C bant le vidiffe Marcellinum thurificantem. Refpondit unus epifeopus nomine Saluftius, dicens : Dicite coram veritatem. Refpondit Petrus , & dixit ad Marcellinum epifeopum : Jam audi , (4) pontifex, & judica caufam tuam , quoniam ex ore tuo juftificaberis, & ex ore tuo condemnaberis , quoniam nulla membra fana effe poffunt , ft caput f mœftum fuerit . jRefpondit Marcellinus epifeopus, & dixit clara voce. Non diis facrificavi, fed tantum grana levatis manibus fuper prunas combuffi. Levaverunt ie omnes quinquaginta preferipti epifcopi, dicentes ad 14.» teftificantes : Quid vidiftishunc facienrem ? Qui cx ore fuo rellati funt, quafi uno ore loquentes. Et fiibfcripferunt omnes 5j. D ' (c) in teftatai4- virorum, ita ut 28. complerentur cum * (d) participantibus. Unus autem de epifeopis, -nomine * Quirinus, dixit: Infudifti cor tuum, pontifex, malitia, quod (e)decem & odo annis * ficcaveras h caftitate, przful, vulnerafti univerfa membra tua. Proptçrea ego non recedam de omni ceetu fynodi, donec purpureum cor tuum manifeftetur.

f Olirft. g tcftrmouii ttftimonus 1C!F4-1*· Qjtm'.lu» · fa.nâ.ftc «in:teftir« , h» «nt.ci- pwubm.

Altera autem die hi ducenti epifcopi conftituerunt, quatenus & ipfi introirent ' in fynodum . Et iada collocutione k in fimul cum prxferiptis centum , (ederunt in eadem civitate , ornnefque uno examine trecenti alligaverunt , fic damnaverunt hos , Urbanum, Caftorium , ft Juvenalem presbyteros, Gajum & Innocentium diacones . Refpondit- Sebaftianus epifeopus: Huic tribunali noftro fermone, noftro chirographo, noftro eloquio, noftro auxilio, noftra cortftantia ft ventate fixa, ft prrclara difpolitione auditionis exhibemus* ligamen. Non,i,{^<s/ enim noftro ore juftificaberis , aut nôftro ore conderaqaberis . Quapropter cbnfue tunicam tuam, fit quam paulo k ante induebas futam , modo conlcifiam cbnfue ex tofo corde tuo, & ex manibus tuis involvere ih peccabo tuo, Marcolline .pontifex Rome, Refpondit Urbanus epifeopus ad Sebaftianum epifeopum,* & dixit: Introducantur teftes viri · veridici, numero quadragintaquatuor, ut libra occidua compleatur a multis, quod a multis fabricatum eft . Et introierunt teftes : Tranquillinus, Prifcus , Bonusj Servulus, Çypriàuus, Petrus, Quadra- B tianus, (/) Arifto, *aliae Arifionicleee,* Tefpias*, Quadrus, (g) Epiphoras, Maximus, Gordianus,Gaudiolus, Saturninus, Urbanus, Prifcus, Reparatus, Expcr, auar *Exquiro*Jacintus *eelias Hy»cinthitJr* Nicorus, *eliot -Norictti,* Probianus, abar *Prtiotionui,* Probus ;.ahar *Probi-*

a k MÔ H Me,s T' k BOB ""'"*. «La «ci- i*«ω· c viri Uter d t·0·*··'

Terula, ahar *Tinulus* y Urius, *aliae Urfinue^* VenerofuS,. Romanus, ExuperiuS, Criffiianus, Barbarus , Leforianus, Bacauda, Ambroius , Jubentius, *aliae Juventute , aliae Habapttm t* Proculus, Odavianus, Valerianus, R$nunus, Mellicianus,-Petrus, Claudius,'Urbatianus, Joannes.,

Singulis autlnn adftantibtis in gremio trecentoruni cpilcoporum , fic triginta presbyterorum Romanorum, & vigintiodo teftium fupradidorum, ut libra compleretur; quoniam 12. unciis in libra probabiturccnfus, ficin 72. comparcniibus damnabitur praefui ; refpondit Quiriacus epifeopus ; & dixit ad Marcellinum : * Nunc cognofee univerfum velamen cordis tui . Judicat ipfe caufam tuam, fic 1 disjedamate maceriem tuam ipfe iemtare. *(b)* < Non enim noftro, fed tuo ipfius judicio condemnaberis, noftro autem teftimonio excufaberis. Nihil time, quoniam nos in tui damnationem nihil apponimus caufale , nihil defendimus , fed damnamus eos qui evacuaverunt templum, fitdimiferunt fabricam manu h defuper confiudam , ut introirent lupi fic facerent fpelunças, & comederent agnos immaculatos, & eos qui ex veteri ad novym vencrant, inveterarent. Te enim non condemnamus, przful -, quoniam ex ore tuo juftificaberis , fic ex orc tuo condemnaberis . Marcellinus autem "in confpedu fynodi cecidit m terram. Ibi ergo k jacentem, fic moram eum facientem , damnaverunt. Synodus autem fic presbyteri tnginta voce clara chirographum ' firmaverunt'lu- per Urbanum, Caftorium , fic Jlivcnalem presbyteros . Hi,

ific7e°a iO*B° & 1·«™ n«n tu*·» < ^ûdeœn»b«- r»« * Boftro tcftiiaonio expliciterit. h f P**j"P.' conllruaun » «horre» ty- r»»> ** -'- ΓΣ"?· m terram, k i*«n'· * »*vcru»t ty-

Prifaliamus, *aliae falfanue , aleae Placentianae, aliae Prifciilianue* , Herculanus, *aliae Herculacae , aliae Hercalentiae* , Homanus, *aliae Het manne,* Valentinus, *aliae Palentiniamee,* Corpofalis, *aliae Corporande,* Virus, *aliae Ultiete,* Audax, Capuanus, Colleditius, Cyprianus , Caftinus, Caftorius , Eufebius , Canorius , Homobonus, Innocentius, Petrus , Quiriacus , Serenus,

1 Arnum Ur- *b*nb* *c·

(*) anticipante* noftri.
tb) Lut. expoBtifex.
‹) *Lut.* in- teftrraonia .
(7) *Lue.* anticipati*.
I e S *Lac.* XVII.
i/1 *Lac.* Arefto.
(j) *Lac.* Opcforu*.
(i) Sic Ujit £»-. *Laceru mcccrutloncm taum Nent* n»b>l 'Jaj.cabcrl;. Tue enim famlfide clnJcmnaberlt, tt ncjbe eejhmeale ctpllcandt mete, quettam ncl ln demnatlenr, nll/ll tSc.*

AN NO mu* JIMMOMt* NipOMПO», SpesindeO, YMtor,A*!*«■*·*

CHRISTI Matthang, Juliano» , Lucanda , Vincomalus, r IU diacones iftl, Herme», Xyftu», Petrus. . SuMcripferunt in damnationem horum quinque, Urbani, Gaftorii > ft Juvenalis presbyterorum, ft Gidi ft Innoeentii diaconorum .

•r . • ■■ . . . ■■ - - · I ,

Dt ctrftffott Merttfiiai tpifeopi» & cm-drmW/ten» ejar/.

M«rt£linr ««MU·. TN.finu autem trecentoninr epifeopomtn, ca-convolutum habeas Maredlmui wM»»*awaj*Hs Ays·, epifcopus un>u R.omafV vpee clara clamans dicebat: Peccavi coram vobis, ft non polTum in ordine effe facerdotum# quoniam avaruy * corrapit me auro . Sublcripferunt Ifltur in ejus damnationem, ft damnaverant eurâ ettra civi-pono**t<teo*· Sacerdos, nomine · Helchiades, epifeo* pus fubfcripfit prjmux in ejus damnationem , 11011 tant^m Pro hoc tempore (quod exigebat (a) ordo) fed etiam ia exemptum futuri temporis, quoniam ft ipfe voce clara dicebat : Jufte ore fuo condemnatus eft* ft ore fuo b anathema fnicepit maranatha, quoniam ore iuo condemnatlM eft. Nemo enim unquam (l)ruaicavit pontineem , nec praefui lacerdotcm iuum, quoniam prima fedes non judicabitur a quoquam . Hoc nutem (C)iacto, Uiocierianus, cumeuecmocuo Perferum , audivit quod trecenti epifeopi, ft triginta presbyteri, & tres diacones* in eamdem damnationem conveniffent, quodque dum iubfcriberent ipfe omnium pnmu. M.(-collinus manu fua çoncluletat in iuum anathema, anathemati fubfcribens. Et iratus Diocletianus, in eamdcrti civitatem mifit, & multos epifeopos ad martyrii coronam traxit. Fadum eft autem nihil· -aliud , ,nifi qtiod dum primo damnati fuiffent tres presbyteri ft duo diacones; damnatus eft & MarceUinus epifcopus fuo judicio, x. Kalcndas Septembris l Diocletiano vm. & Maximiano vu. clariflimis confulibus.

t · r · * corrupi, · pomidc*t>m *b'ift ' 'λ * 9 c bsnsthttqstu rsnstns. Prm,. fede, J M"l"· >« icatur.

C anno Christisnx «re

Nori SITEUINI BINII.

λ Caecilian Jiecugaatcm,) Cum Msrcellinu» ponti* fea Romanus , ideo quod in templo Veftx *bc* ifidis, fimulacris *ft* idolis Gentilibus, Jovis nimirum ac Saturni, thus adoleviffet, St facrificiam obtuliffet, accufatus eifer, in civitate Sinueflana convenerunt trecenti epifeopi, de lapfu MarceUini pontificis feutentiam diâuri . Locus 'conveniendi fuerat crypta Cleopatrenfis , quam quinquageni dumtaxat, alii poft alios, introibant, cum ηv, „!■»(· aaguftia omnes fimul non caperet. Poft cau* f· dlfcuÆonsm , *ft* quorumdam presbyterorum condemnetklneaa Marcallinus pontifex peccatum fuum publice confeffu*,' indutus facco, afperfus cinere, humi proftra- i®dicio condemnavit. Hunc conventum trecentorum epife®Per®"'' poft Magdabargènfe», novatores Aogli, quafi * DoMtiflis conGRu* Gt, rejiciunt, ideo quod putent non efle probabile, hoc anno Diocletiani *0. quo perfecutioni* farvjffeum Incendium flagrabat, & imperatorum tote orbe Romano m Chriftianos acerbior ira favieMtT^ trecentos epifeopo* congregari potnifli» . Verum fi nullo meta perfecutioals Decii obftante, ante annos jo. circiter u fepta diximus in notis ad Romanum concilium ftb Interregno habitum, ad literas cleri Romani remotiorum nrovinciatum epifeopi plurimi, cum multi* alii* vicini* Italia, flt Romar in exilio degentibus convenerunt , *it* concilio ibidem celebrato ea ftaruerunt » qua pto oecefEtate ccclcfi* tunc requirebantur , cut magi* a Veritate alienpm erit, ejufdem cieri Romani vigilantiffimo (ludio, tranfmarinn ceclcfin epifeopo* per Jitera* circulare* convocato* nullo metu aut periculo vito pro-

Caufa concilii . Lstus concii'·ı AA· ceaciUi. Prune obit Aio costre concilium hoc refellitor.

ec tempor* eoaveniflè ad Illam caufam omnium depferatiffimam deridendam aut tranfigendam, qua non tantum Romana eeelefia, fed unlverfa Chriftiana religio In lUmmo difcrledne collocata erat * qua In antlftlte idal cmhollc· * ipfum fundamentum nedeficonoutlebatur, gt prope exeuffum er«t ? qni* crtdat *d medendum fuecnrreodum huic comemni omnium caufn, clerum Ronwnum, alia* vigilantifflmum » officio fuo defitiflb *I* aut epifeopo* quotvi*Jiuju*- Uteri, convocato·* quamquam tempore periculoGflima edent * non comp·-nslfIb? Commentum Donatlflarna* efle nequit , quod tefle Aug·(line Ipfi* nunquam cognitum fuit * *Laf(v<* McrctUcui* Dsms·*/· *catMidt eijadruai^* Iα-T»" Augnftn. d* nnlcd b.ptifm. eontr* Pqtill.num, «^ «*· P'^**· ^^/-**/* ·.«/·-r·- , Pfnr*, qu· hoc concilium commentum efle erguete poffent, Infra attingimus, Baron, anno jog. num. ·e. *tt* sos.

t Simujfaaun.) Sic dlRuai a civitate Slnuaffana, in cujus crypta qnadam, Qeopatreafi nominata* fecreto, t(j evitsndutg furentiatn Gentilium gildlnm', convenerant, food aeque bujn* civitatis, neque tali* crypta alla meatio apadqnofvisalia* ferlptore* flat, aut falrem nulla leviflimalocl hujus.memoria reperiatur* mirandum non eft, cum fciamn* maximi* terrnntbtibu·, non tuentes tantum ac planities fitilm nomenque fuum mutafl**', rerum etiam ampbffimarum quarumdam civitatum d«folationemfeâtm fuiffe. Et cum ex*01*Sebalii*»l martyri* conflet, fub hac Diocletiani perfecutiône , 'ad fugiendam tyrannorum rabiem , ingentem Cbriftiaoorum numerum cum Polycarpo presbytero , juxta confilium ,llUm Chromatll, qua polit* eft «d ittu» Campanum, profeRo» effe ; HHcque incognito» habitate) probabile *ft, ,°° «aJens regione RoaMnam ecclefiam *d delitefeenterem ep|ft<>pwim concilium clebratum efle. Baron. prnti. anno num. 11d.

c effa ·«·»/·.) Quamquam virornm dofliflîmorum Plur'ml h«.*a» foria,. & nuihu. «>nd«ri. «ff·, v*n-Ude excogitatum^ ut fcilicet nomen Marcellini, omnibus antiquioribus bene acceptum» *it* magno oftlmatitania habitum infamaretur , not tamen udem aÛa non modo non commentitia Donatifll, adferibeada « fed potius in magna veneratione habenda efle exiftimavimut : tum quod pro ilfdom ipfa veneranda antiquins, maj·flete fea ab inviti* etiam reverentiam extorquens» acerrime militet s tum quod communi omnium confenfu credita, in antiqui* Romano aliaruenque ecclesfsrum martyrologii* *ac* breviariis recepta hailenu* fine ulla controvert!· retente fuerint. Baron, in appendice tomi io. ad hunc annum. Qu.od S. Auguftinus de unico baptifm. contra Peri). cap. id. ait » lapfum MarceUini per rutnufculum dumtaxat recentiarlbue Donatiflis cognitum» fit ecdefic obje&um, demonflreri ec probari non potuiffc, ideoque aequo hoc judicium in hie caufa agitatum, neque con* cilium hanc ob rem congregatum felffe, nihil ·ntlqult·-A|, nihil rei gefta prnjudicat. Efto do Upfu Marcellini Donatifti* antiqulr:fu* , totique Africano ecdlefix, (quod ex querela adverfus Melchiadem de abfolatoG*-crliano imperatori oblata feti* firmiter colligitur) tyVhil conftiterit, eumdemqu* ian&u* Auguftinus compertum non habuerit, nunsquid igitur verum erit, nihil horum ·florum in caufa *tt* judicio labenti* Marcellia! pontificis geftom effe? Potuit enim fieri ufehoe fandum Anguftinum latuerint, qui etiam diu presbyter Jam ordinandus epifcopus,'Nicnno* toto orbe vulgato* (ut epift. 110. de fe ipfo fatetur) non modo non viderat, fed.etiam eofd*ma tanto concilio conftltutoseffe » plano ignoravit. Et quid tam novum, ut hujufnodide Upfu Marcellini *tt* concilio Sinueflano aâa conferipta minime perlata fuerint ad Africanas provincias , cum illud quod cunâia tam Grncis quam Latini* prn manibus fuerat Eufebil chronicon, in Africam nunquam pervenerit , ut Alypius, quod ferlût Augufl. epift. jy. ex Italia a S. Paulino Nolano epifeopo illud petere debuerit? Nemo igitur prudens , antiquiCma aria MarceUini propter**· dumtaxat velnt fpuna, illegitima* ac commentitia rejecerit* quod eadem vel S. Auguftlno, vel etiam toti African· ecclefi· antiquiori incognite fuerint. Ut etiam Donatifti* adferibantur, eorumque figmentaefle dicantur, qua ipfi, Auguftino & rationibus iupta memorati* atteflantibus, neque unquam noverunt , neque iifdem aliquando uG fuiff* reperiuntur , minus commode. & culvcuieo-*ter* defendi poteft. Reliqua , qu« hac afla in dubiihn vocare~poff*ent , partini fupradiâa funt verbo, Cvnn-

χ χ fo b c H ft IS T t *oj.

Refellit·»sh* ohjsfe» d« loco ceaci-lu-

All huimeon-comm«nt mi fist.

ReftlJuur -a» Mirttl-hoi.

An fint cr»'·-tncntuni b-> Tempu, » it 111 * M*i«ît·κι

(*Let.* mandai.
) *Luc.* judicabit·
) *Luc.* audito.

ANNO CHRISTI

Utrumqss.

Lum, & vetbo. *tlaurfatlum* r partira etiam iefra at-tingemu»'verbi» fequsntibus. Marceliini. lapfus contigit anno Chrifti " joa. judicium fit condemnatio ejufdem anno tequtnve. Afia vero his temporibus nondum teifla ronferipta. patebit ex lit qua*dtcemusinfra verbo» *tl.*

***£"** Ф»· appellate ell occidua, ut a libra orientali diftingueretur, idque Conftaatlao imperatore primo ornaient auflar» faflum effit patet ex L a. de pondarrtoribu*. C. Theodofitqo. Hac aâa licetadmoïum depravata, triplici» editioni S'edita habentur» de quibo» «ditionibu* m. antiqua conciliorum Colonlenfi» vir optime de ecclefi* meritus pin memoria" Francifcua Surins ' in premonitione ad lefiorcm, hac habet: Pi-mr/^ revwite-»»/· rere/erels/ree aivMamawe .'//wv<WA»w « *depravatia-* <»«, f··»»*» o/rreov· *fult aemendefum»* fauM-

Laervetiu». artat hic .ut tn plrnfque aluspBrnrat. d«*verbo »d verbem tMVu« vel mutata ulla litsrula d<- (eripui cn e. dmo.vcCole nicati Petri Ctabhe, Machheieelt» praacifcaar, noRiil.mi·

[illegible]

J.Libra .) Id eft feptnaglnta duo teftei ele-ftl". Libre eeim occidua eft nota, qu» feptuagelimum fecundum numerum impleret. Nam apud antiquo» ille mos inoleverat» ut Interdum.penderem notis numerum conGgnar^nt «-ut quod exempli eanfa adduci poteft'» cum Integrem hereditatem pondo uniu» libre .comprehenderent. partes ejna fecundum libre pondu» in alia quoque minora pondera» fecundam quod a Volufip Menano pluribus fcripcum eft » partirentur. JDicitur autem libra occidua » -ut a libra orientali difarnatur ."quarum illa feptuaginta duos folidos.continebat» ut declaratur lib. to. cod. de fufcepcoribus hac lege: [illegible]

L>br* occidua

Çur fie dtâa.

. » *Hl* jirer.) Ex bis multa nomina compotita funt » quo 4fricani* Chriftiute peculiaria eflê (olebant ; qualia funt. Habetdeum. jpetindeo, Bcncfcrvatu», en.

Herculi» J»vlt lf Jarer·».) Cum Marcellieua Diocl»tlano ln templum Veil·. & Ifidia intrbduâua, ut fupra pater, non Uli*, fed allia dill ibi facrificafft narretur, caufatn non invenio. Hoc certum eft » diverfa numina, diftinâa quoque templa ac cultu» habuiffe, ita ut nunquam vel raro Jovi in templo Veftx. aut contra Venn in templo Jovi» aut Martis laetificaretur. Bardn. annp joj. num. 91.

Marcellutu*

j Cero *'eflrt ln beUa Perfuram.*) Hnc nifi emendentur faite funt. Etenim cum (fententia Eufebii 8c quorumdam udiorum) boc anno *lo.* imperii fui. imperio fe abdicaverit. &, quod magis eft. ante biennium dc Perfi» fuperati* & viâls Romn una cum Maximiano collega fuo trlampbum egerit; quomodo, qunfo. hoc anno cum exercitu ,adverte* Pqite» in procinâu & expeditione ClWpotuit ' Dicimus igitur hxc onmia qUB fequufaur » non efle ex aili» concilii, fed f ut apparet abifque pluribu. etlXm · generalibus conciliis accidit) ad |pfa ada appenJicqm fuperadditam efle: vel fi Jeftio ifta reftituatur. *Cuat rrverfur rjfn e btJla Perferum*, gertnana effe videbitur, & veritati omnino cbnfentanea. Vide Baron, an. Chrifti JOJ. numéro?.

AAorum error emendatur.

ANNO CHRISTI

A.N N O CHRISTI

MARCELLI PAPÆ I.

Ex libro Pontificali Damafi Pap^e.

Marc silo.

MArcellus natione Romanus, ex patre Benedido de regione Vialata, *b* fedit annis quinque, menftbus fer (*λ*), diebus Fuit autem temporibus Conftantii & Galerii, & pervenit ufque ad Maxentium, *c* confulatu Maxentii quarto & Maximi, ufque poll confulatum. Hic fecit,d coemeterium via Salaria, &« vingintiauinque titulos in urbe Romaconftituit, quali dicecefes, propter baptijmum & pcenitentiam multorum, qui convertebantur ex paganis, & propter fepukuras martyrum. Hic ordinavit vigintiquinque presbyteros in urbe Roma, & duos diacones per menfem Decembrem, *f* epifcopos per diverfa loca vigintiunum. Hic coar&atus & tentus eft, eo quod ecclefiam ordinaret, & comprehenfus a Maxentio, utnega*Dret Ce* efle epifcopum, & facrifici» fe humiflbret daemoniorum. Qui femper contemnens & deridens diâa & prxcepta Maxentii, £ damnatus eft in catabulum ..Qy* dum multis diebus ferviret in catabulo, orationibus & jejunus domino deferyire non ceflabat. Menle autem nono (6) venerunt clerici ejus omnes, & eruerunt eum noftu de catabulo. Matrona vero quaedam, nomine Lucina,.·vidua, quae vixerat cum*viro Marco annis quindecim, & in viduitate fua habebat annos novendecim, fufeepit beatum virum, (c) qu« & domum luam nomine tituli beati Marcelli dedicavit, ubi diu noftuque hymnis & orationibus domino JefitChrifto confitebantur. His auditis a Maxentio, mific, & tenuit iterum beatum Marcellum, & juilit

X«r. VIT.
Lue. inferit *neflu.*
Lue. Inferit re *demum fuam ; nemine S. Marcelli titulum dedicavit, ubi tfc.*

, jufltt in eadem ecdefia iterum *b* phncàs etftef- A ni, at ibidem «nimaha catabuli congregataftaruit» & ipfi* beatus bnrçeUus daferviiet. Qui taodân in fervicio animalium çudus, amiâûs dliçio, defunftibleft, Çujwcorpm œllegitbea- > ft Wpçhvjt 1П ((EJnCterÌO pTIfclllE via -Salaria, decimofeptimo Kalendas Februarii. . Et ceflâvit epifeonatus dies viginti. Lucina ve- £, - ro proferiptione damata eft.

1 · Nom S B V E.Î! N i B ! N I !.

Màrcellui * ·) Subrogatio, qùa Marrellt»» Marcelline quando po»-1° pontificatu fuftêâur eft, contigit ai. Novembut an- ti(«x faftua. no Chrifti jo«. qui eft Cohftantil"& Galerii Imperarorum «nnujj-. Quod auïïor pontificalia fcrlblt In vite „ Marcellini,'poll hlarcellinum, fedem anni» y. vacafiè,® tnendofum a<< furreptitium, ideoque pro annis feptem» % feptem menfibua tegendum effe lupra diaimus . Quod Marceilieut* Eufeb. in chron. Marcellino Eufebiutn pontificem 1m- "?*" mediate fubjVngat, Marcellum medium inter· utrumque i|UMntiti'cea* orat**11 » nomini»'errore accidit · nam propter limilitu- "" ' d*Inara* nominum Marcelli êt Marcellini , illeutrumque unum eumdemque pontificem efie putavit : fed male , cum non .tantum tabula'eccleflafticn , in quibut ferie» 'Romanorum pontificum adferipta habetur , rnartyrologla , vetufqul» ille feriptui lifar de Romani* pontifici* bus, ac demum tabula Crefconiana, verum etiam Latini omne» qui Romana urbis epifcoporum I catalogum ■exuerunt, & inter alios ex antiquioribus Optatus Milevitanus lib. a., contra Parmen. S. Agutt. epift. Unanimi confenfù Marctilinum fimul ac Marcellum in catalogum Romanorum pontificum referant. Baron, anpetfccutto au-no Chrifti ιpβ. num. 4. A 504. num. 16. Anno primo aoicG*l«tio pontificatus Marcelli , Gslerius nomine AUKU<1* 1"-*- rcliauratur. pto , anno ab ultima perfecutione tertio ,galiara atro-C Chrdltago, cioeem & magi» generalem perfecutlonem pro fua feri- inuxe, effg tare & infenbflimo in Chriflianosanimo Indicit. Eufeb. edi.-io de- libro I. fiift. càp. 14. & 1 y. Ediftutu verum novum in dantur. Chriftianos t«le promulgatum eft, ut qui deos colere detreOarent# haberentur Infames, mtlloque legum adminiculo adverfus calumniatores in fe ihiurgentes juvarentur aut fulcirentur, quo ipfo Chrlftianl omnium injuriis impune exponebantur . Qua perfecutione cum frequens effet lapforum numerus, ac quidam fceleris aJtniffi ptenitentes, ut In eccleflam reciperentur, urgerent, non eft vifunt patribus omnes line difcrinune recipere, ne nimi* P«rl Alexin-indulgentia ec^iefiaftica difciplina folceretur Quare Pedrini cano- trus ·AlexandriÀu, epifeopus , diverfos laplornm cafus confiderans, ditutrfa adhibens pro conditione cujufque: medicamenta vulfanfens, canones aliquot fceipfit, qui ab orientalibus patribus cogniti, ufu recepti atque probati, rotuo 7· biblioth. faniloruni patrum, & apud Balfatuonem in Nomocanone extantes , huc confulto translati funt. De hac eadem diftiplin. ecdefiaftica retinenda in D occident»laborarunt epifeopi Hifpame , atque ideo m Batica Hifpania provincia concilium Eiibe: itinum, feu Elibe- Concilium B- ritanum celebrarunt, de quo infra. Hoc pontifice, cum hbcritanam . per abdicationem Maximiani, &Conft>oti> fucceffionens eccelfi» pax reddita effet, epifeopi Africane ecclelia Carthagine convenientes in locum Menlurii CacilianujtWacqnum «pifeopum Carthaginenfeni ordinat, adverfus TJjjm ab ambitions traditoribus. In Clrtenfi concilio cntfffix fua confers, iaiuftis & ayaris presbyteris, ac demum a Lucilia failiofa-jflc pernteiofa furtnina correctionis impatiente auftore Donato a Cafis nigris fchifma Donatl- Schifma Do- ftarum conflatur , ficut in Ægypto adverfus Petrum astiftarum. Alexandrinum auÙore M»let,o fchïftna Meletianutrs , Shiftna Mc-qui de Idololatria eonviftus , & a fynodo depoütus, leiaaua. nullam peeoittntiam agere volens , fchifnu fecit > <ul Mcletiani fchifmatia nomeh indidit . Baron, anno 304. & fequenribus.

— ,,- I *Se^lt eantl* j. *eeenfer* 6. *ller* *1.) Annis 5. menfe P Marce*!i***** uno ' ^Hbus *5. Obilt enirn »7. Kalends» Februarii L ' anno 309. Ab initio enim pontificatu, Marcelli nimirum a' at. Novembris anni 304. ufque huc, tot quot diximus, anni, menfes ac dies numerantur.

c Ceefelete Mextrttu fuerle.) Si verum eft id quod Libri pearifi- infra anftor feribit, Melchiadem fççundutn a Marcello, caltt astor, ufque ad Maxentium confulstum fecundum fediffe,. quo- modo U fubfiftat non video , nifi quod lux varietati» *. & inconftantia novum indicium prabeat. Baronius anno 304. num. ay.

Cbnftlanl in. *" Cemnerle,* , grc.) Quod olim lege t s. tabularum , tia orbem f». Cicer, libro s. dc legibus rcrituiu erat , ne defunpelttt ccape Û«Aa» corpora intra urbem fepetucnsur, id favore Maruni. xeatii Romana ecclefia conceilum fuit, ut fcdicet Ghriftianorum martyrum corpora intra mania fepeliientur. Baron, anno 309. num. 4«

• *t/lultt.*) Cora major In di»s fagu- ìtdefam n*-' 16« ex Ga>(illbu* ad.tcciefiam aoreffio feret , falce pa- '?»>>»» aug-- r«cias per MJeerfai urbis regiones publie» commoditati «"I eonfecravit. Tantum abluit ut quod perfeeutonbu» imperatoribus erat In votis 'd* rçligloae Chrifliana penitus tollen<iaj,«fSclpocuarli, utpotip*; longe'lataque eadem ipagatafuent, Bvon, ano yoy. num. ».

f ty/iqp! bi,*) Inter quo» «nuràeratur EffIVgJwce?»- Emygi/ius' epifeopus ARulanu> « qU' fub Diocletiani Λ°Pu· Ai<u .. periecutioeie martyrii coronam accepit Nonis Augufti .'*·"«- Baron num. a·'

'g Demeetur eft In cetebeleet. Id eft deftlnatus eft ad Catafalem alefidos equos imperatorum. Catabulum c'nitn eft ftabulum jumentorum, qua publica utilitati inferciebant Y ut pro- Bpilcopis fta. bat Baronius ip notia ad tnartylolog. Roman- die i a. bulit * ju- Januarii. De hoc fupplicil genera quo epifeopi confiten, pra- tea-aid ruajoren» 'canrumeliem » quam G nsiltles Mortis h<tuulur. fupplicio efficerentur , .cura jumentorum adfeibebantur . Vide Eufeb. lib. S. hiftor. cap. n.

k Pleneer flerler.) Planca, ut Fertus dedat at , funt PUnc» qu* plana tabula,

4 EPISTOLA · I, Suppolim

MARCELLI PAPÆ I

AD EPISCOPOS ANTHIOCHENÆ

P K O V I « C I A.

' De Romanas ecclefix primatu fic auftoritate, *tfe..*

Dilrfiiffimii fratribui univerfii epifcopii per Antiochenam provinciam confiitniit . Marceline.

SOlicitudinem omniumccdefiarum juxta apo-, ftohim circumferentes , b divinæ circa nos b A<·«·«» *p gratia memores effe debemus, qm nos per di- piuXVpi' gnationis fuse mifericordiam , ob hoc ad falli- p«» gium facerdotale provexit , ut mandatis ipfius "a4'u' tJ*Af inhaerentes, in quadam facerdotum ejus Cpecula *.ifff* conftitnti , prohibeamus folicita , fic lequenda doceamus , Unde direibs per Bontiacium diaconum noftrum literis , admonemus , ut qua: male pullulant , abfeindantur , fic c malefa&a4 tn'l* comganrur, atque bona ieftenrur, < & patrum noftromiU CXCmpla ÔC ftatUta, imitentur . Rogamus ergo vos fratres , ut non aliud doceatis neque ientiatis, quam quod a beato,Petroapoftolo, fic a reliquisapoftolis fic patribus acceptais . Ab illo enim primo inilrudi edis : ideo non oportet vos propriurR derelinquere patrem , fic alios lequi. Ipfe enim caput eft totius ecclefix, cui ait dominus; *Tn ei Petrur, & fuper hanc* ***" *< *petram adificaho ecclefiam meam ; fic* reliqua. b Ejus enim fedes primitus apud vos fuit, equae poftea, jubente domino, Romam translata eft, cui, adminiculante gratia divina, hodierna praeficiemus die . Nec ab ejus IJijpofitione vos deviare oportet, ad quam eunda majora ecclefiaftica negotia (divina difponente gratia) jufla funt referri, ut ab ea regulariter difponanrur , a qua fumpfere principia . Si veftra vero Antiochena , qux olim prima erat , Roman» celfit fedi, nulla eft qux *ejus* non fubjeâa fit ditioni, ad quam omnes tjliafi e ad caput, juxta apofto- t Innoc e|> 4 Jorunt eorumque luccefiorum laniliOties , cpilcopi , qui voluerint , vel quibus neceffe fuerit , fuflugete, eamque appellare debent, ut inde accipiant tuitionem fic liberationem , unde acceperunt informationem atque confecrationem . Quod omnibus minime convenit denegare epifcopts

fcopis, fed abfque ulla cuftodia, autexcommu- A nicatione » vel damnatione , vel expoliatione , hbere ire concedatur. Simulque idem (infpirao- te domino) d conftituerunt, nt nulla fynodus fieret * praeter ejufdem fedis au&oritatem , nec ullus epifcopus, nifi-in legitima fynodo fuo tempore apoftolica auâoritate convocata, fuper quinoslibet criminibus pullatus audiatur b vel judicetur ; qUja (ut paulo fuperius pradibatum eft) epifeoporum judicia , & fummarum caufarum negotia , five * cunâa dubia , apoftolic* fedis auâoritate funt egenda & finienda. Et omnia comprovincialis negotia, hujus fanâse univerûlis & apoftolicc ecciefir funt retraâanda judicio d fi hujus ecclefia pontifex pneceperit. Nèc cui liceat fine prxjudicio R.omaue eccieftr (cui B in omnibus caufis* debet reverentia cuftodiri) relidis his facerdotibus , qui m eadem provincia Dei ecclefias nutu divino gubernant , ad alias convolare provincias, vel aliarum\provinciarum epifeoporum judicium experiri vel pati^ fed omnibus ejufdem provincia: epifeopis congregatis , judicium auâoritate hujus fedis terminetur : quod tamen (ut prxfatum eft) fpcr ejus vicarios, fi libuerit , erit traâandum : ŏi quidquid injuûe aôum eft, reformandum.*Paftoralis <ergo cura officii nos admonet, & deftitutis fuccurrere, & cunâa negieâa vel male afta reformare, k ut ignis ille , quem.dominus veniens mifit in terram, motu crebro emendationis vel crebrae meditationis, agitatus, fic cale- C fcat, ut ferveat: &fic inflammetur, ut luceat.

Nuij»[redacted]vaoda» 6«n d«b« <ont»tem icm tn. b H*dr. c®i. c Uao< ·^ ». d H.dr c.l. < IβBOY , C'J» I. f Hidr toi. g S Grog up. fi ùb

Satpe enim dicendum ŏi agendum eft , quia mala pullulantia fraterna caritate oportet tefecari, ua bona crefcendi & augmentandi amplifltnnim locum inveniant. *Polite* ergofut Jacobus apoftolus att) *plures fieri magiftri , fratres mei , fcientes quoniam majus judicium fumitis. In multis enim offendimus omnes* .5; *quis in verbo non offendit, hic perfeflus eft* t|r : *poteft etiam freno circumducere torum corpus* i *Si autem in equorum ora fretnqs mittimus ad confentiendum nobit , tf omne corpus illorum circssmjerimus . Ecce if naves , cum magna fint , tf a ventis validis minentur , circumferuntur autem a modico gubernaculo , ubi impetus dingentis voluerit: itaff lingua modicum quidem membrum eli , tf magna exaltat . Ecce quantus ignis , quam magnamfiivam incendit. Et lingua ignis eft, univerfitas iniquitatis lingua conftituitur m membris nofirts , qua maculat totum corpus , tf inflammat rotam nativitatis noftra , inflammata a gehenna . Omnes emm natura beftia. rum if volucram tf ferpentum , etiam ceterorum domantur if domita junt a natura humana. Linguam autem nullus hominum domare poteft . Inimetum malum, plene veneno mortifero. In ipfa enedictmus Deum if Patrem, if in ipfa maledicimus hominet , qui ad fimilihtdinem Dei- fafli funt . Ex ipfo ore benrdiflio procedit tf maledi-Hio . Non oportet , fratres mei, bac ita fieri bumquid Jons do eodem foramtne emanat dulcem E amaram aquam? Numquid poteft› fratres mei* 4 *ficus olivas facere, aut vitis ficus? Sic neque falfa dulcem poteft facere aquam . §fiis faptens tf difciplinutus inter Vos ? Ofter.dat ex bona converfatione opera fua * tn manfuetudine fapientia . StMod fi zelum amarum habetis , tf contentiones funt in cordibus-veftris, nolite gloriari , tf mendaces effe adverfus veritatem . Non enim eft ifta fapientia de furfum defeendene, fed terrena, animalis,* Ô* *diabolica . Ubi enim zelas & contentio ibi inconflantia tf omne opus pravum . Qua autem drfurfum eft fapientia, primum quidem pudice eft, deinde pacifica, mode/fa , ftufibüit , bonis confentieiu, plena rnifertcordia tf fntflibus bonis, judicans fine diffmulatione. FruHus autem juftitùe impact feminatur foetentibuspacem. Propter quod* *' T''r '· *fuccmfli lumbos mentis veftra , fobrii, perfefli , fperate iu eam, qua offertur vobis gratiam in re velatione Jefu Chrifti, quqfi filii obedientia , non configurati prioribus ignorantia veftra dgfideriis , fed fecundum eum, qui vocavit vos, fanflum, ut ipfi fanfli m omni converfatione fitis* , quo- Itv num feriptum iit : *Sanfli eritis* , qubniam ego i Trtr. i. *fanflus fum. Et fi patrem ixvocatis^eum, qui fine acceptione perfouarum judicat, fecundum uniufcujufque opus , in timore incolatus veftri tempore convcrfammi, fcientes quod non · corruptibili au-* ro vel argento redempti eftis de vana veftra csnverfatione paterna traditionis, fedpretiofo fanguine agni quafi incontaminati if immaculati Jefu Chrifti, pracogniti quidem ante conftitutionem mundi, manifeftati autem noviffimis temporibus , propter vos, qui per ipfum fideles eftis tn Deo, qui fufeitavit eum a mortuis, if dedit ei gloriam, ut fides noftra if fpes effet in Deo ; animas Veflras caftificanter in obedientia caritatis, in fraternitatis amore , fimphei ex corde invicem diligite atfentius , renati non ex femine corruptibili , fed incorruptibili, per verbum Dei vivitf permunenta ; quia omnis caro ut fœnum, & omnis gloria ejus tanquam flos faut. Exaruit fanum , & flet ejus decidit, verbum autem domini manet in aternum. Hoc efi autem. Verbum, quodevaneglizatum eft tn vobis. Deponentes quidem omnem malitiam* «. tnr. ». *tf omnem dolum, iffimulattones , if tmvidiat , ÎT omnes detraflіones , ficut modo ^eifiti infantet, rationabile fine dolo lac concupifate , ut in eo crefeatis i» falutem: fi tomen gufytis, quoniam dulcis eft dominus : ad quem accedentes lapidem vivum, ab hominibus quidem reprobatum, a Deo autem clerum tf honorificatum\ tf ipfi tanquam , lapides vivi , fuperadtficamifii * domat fptritua-1er, facerdotium fanflum , offerre fpintualcs boflias! acceptabiles Deo per Jefum Chriftum. Pro-* »»· *pter quod continet feriptura : Ecce pono in Sion lapidem fummum, angularem tf eleflum, pretiofum : tf qui crediderit in eum non confundetur. Fobis igitur honor credentibus , non credentibus* T/-.'. *autem lacis quem reprobaverunt adifieontes, hic /aflui eft in caput anguli, tf lapis offenfionis , tf petra fcandali, his qui offendunt verbo , nec credunt in quo tf pofiti funt. Vos autem genus eleflum, regale facerdotium , gens fanfla , populus acquifitionis , ut virtutes annuntietis ejus , qui de tenebris vos vocavit in admirabile' lumen fuum. Eftote ergo, cariffimi, prudentes, tf vigilate tn orationibus. Ante omnia autem mutuam in vobifmetipfis caritatem continuam habentes , quia caritas operit multitudinem peccatorum ·. Hofpitales invicem fine murmuratione, unufquifque ficut* [redacted]*pit gratiam tn alterutrum illam adminiftrantes, ficut boni dijpenfatores multiformis gratia Dei. Si quis loquitur , quafi fermones Dei : fi quit miniftrat, tanquam ex virtute, quam adminiftrat Deus, ut in omnibus honorificetur Deus per Jefum Chriftum , cui eft gloria if imperium* b *m facula foculorum. Arnen* .Data Kalendis Aprilis, b Maxentio & Maximo · viris clariflimis confulibus.

anno jaf. I'»bo» 7«. 3 morte S Mrcelliquz COU. tigit J e ti I.inuii:'.

No-

Non Îuot iu Ufti* hi Coaiule».

Multas pontificum aoâorltatesde prfamtn fodis Romana, vida fupra poft vitam Petri.

S«0< Aetio- nleeMet erltettee e»lt4 aar fett.) Ouaado A tii ad vitam Patri Cupra, verMt« Λ7». ftdn t- emhe-Jrl

RiM>a «c- cl«0» pomi- ficuai qu«.- 4·, ftafoo. e jge f/lt» Jeketf deiufu» ^ιαια twf!u »β!.) Qno tMUpora , qaava ratione Fttm, Ro«j>nan ecclaiiai* fundaverit, qaem Antiochia › q«e* Rome fucorfloiem Jeitgaaverlt, ear Romanus, non Antiochenu» , in pontificatu faccadat, vida que dliiaiu, in notii ptndiUia ad vitam Petri.

Sol,,, Rom*. ▪i ponttâci» eft («ncraie conctiium in- dircr« a ma- recir». fapptWita. d C*a/zt«er«*f *« i*a/Za ff^hn.) Hoc loco beatus M»rc»ih»i fcribit , apoftolieo canone ftatutum effe, ne pteier fententiam Romani pontificia ulla generalia concilii celebrentur. Eumdem renovavit concilium Nicenum primum ut taftatur fynoda· Alexandrina in epiflola fynodica ad Felicem, A Jullu» primua in eytllo-1« ad orientale», qua hunc canûnrm allegam, ipfo, reprehendit, quod fme tuo conlcnh· Antiochia ,oiiciliuni eelebraflènt. Unde in concilio Chaleedonenfi aâione prima . Diofcorua Alvxandriuu» jubetur inter epifeopo» non fodere , eo quod tine au&oiitate apoftolica frdii Cynodnm facere aufuj luiffet. jfor/ , inquit, eewyeae» llcuel , acepaeM, /«ZFarar c/ . Et merito . Legitimum emm aliter non eft concilium» n.fi quod m nomine, St automate Chrifti congregatum eft . Quod vero a Petro A Petri fuoceffbribut eft indiûum geneiale concilium» id ah 'H convocatum eft , qui habet auRoiitatein congregandi , a Chrifto fibi conceffam t fecur quod a Romanis imperatoribus eft Indiftum . Nam Petro ejufquo fucrefforibus, non Tibetio aut pofteris imperatoribus diâum eft , Pafr* *·*' "*·, ' P·/|* ".t*·' ''.... Veriftimum eft igitur illud Pelagii fecundi in epift. t-ad orientale! . Grwwtol·· ffmder»*·»"H*-rltaf umflebcu fede, lret» Petre /age/erX pr.wlrg/* trstltle efl. hem illud Valentiniani imperatori» » qui , ut refert Soaom. libro A cap, y. eum ab epifeopis rogaretur , ut permlttetet iis concilium celebrare, refpondit Mzg/, f<u fer» n ferte fMll, f»t "en ejt telle eurf». fer ferfrrelert fetrrdeter, <aXia/ lβ· teeu [net , fwrvetfelr eeJuerltn 1er» (reuuret, Quod objiciunt adverfarii, a Conftaatino Nkamitn, a Conftaano Sardicenfe, a Theodofio feniore Conftantinopoiltanum, a Theodofio juniore Ephefinum, a Martians imperatore Chakcdoneafe concilium convocatum aut indiuum effb , Infra fuo loco diluemus. Vid. BdL lib. 1. de conciL cap. t». A «b

EPISTOLA II.

MARCELLI PAPÆ I.

AD MAXENTIUM TYRANNUM

Commonet tyrannum ; ut delinat fævire in Chriftianos.

Marceline epifeopus finite apefblica & catholica urbii Roma, Maxentio.

« s-<3tcg.«p> TLJTAgiftra bonorum omnium caritas , · qua JVL nihil rapit extraneum , nihil agit afperum , nthil confiiium , nihil fitftiofum , nihil quod honori divino repugnet , anima propria noceat, aut proximi commodo deroget, obiita fui, W» fM* fua funt, fed qua Dei vel proximi qetarens , nemini invidens, omnibus confulens , non farviens fed compariens , non rapiens fed largiens, non murmurans fed omnia rquanimiter tolerans, fi in te perfefte habitaret, temperares animum a malis , fievire defineres, Dei ecclefiam, ac fanftos ejus perfequi certares, tyrannidi modum imponeres, furorem cohiberes, humanitati invigilares, modeftiam ampleftercris , & bonis potioribus frui fatage- p*/l a«

Ares. Caritas enim » exercet corda, fenfut corroborat, us nihil grave, nihil difficile, fed totum fiat dulce quod agitur, dum ejus fit proprium nutrire pacifica, fervare comportes , diftociata conjungere , prava dirigere, di virtutes 'reliquas perfeàronis Ium munimine folidare *^2."*

De jpfii ergo, omnes monens apoftolus ita loquitur , dicens : *Si battit Stnniun» loqenr & engtletniiti ceritattm tuttem felUut fit* vebit ru fntns rutt cyntbehtm tnnienr. Et β SeSittro* WMur *pr»fheti'ne, tf nnwrim nyflent* ernuùt , èf aureea» *fntntiene , tf btbtttn nnnem fidem t it* ttt ftnnttf tretuferem , ttntttem tutem ite» btbetm, tuM fum. Et β difiribuere in cibar pauperum amnet fucnltntei meat, β tradidero corpur meum, it» ut ardeam, caritatem autem non babeaw, miui mihi prodefl. Caritar patier.^ efl, benigna efi. Caritar* non <tw*-*latur,* non *a^it perperam,* ujn *inflatur,* iwrç *efl ambitiofuy* non *quant qu» fua funt,* non *irritatur,* non *copitat malum, non pandet fuper iniquitate , conpauikt autem veritati . Omnia faffert , omnia credit , omnia fperat , omnia fufitnet. Cantes nunquam excidit.* Quifquis ergo in e;us radice b fe inierit , nec a viriditate defi- cit, nec a frudibus inanefeit , quia amore tœennditatis opus efficax non amittit. Licet modo caritas »n perfecutoribus ecclefix fervorumque Dei arefatta fit . vtget tamen in amatoribus ejus, *St* in cis qui. patiuntur propter jufti-Ctiam. De quibus ipfa per fe veritas teftatur , dicens : *Beati qui perfecutionem patiuntur propter juflittam.* Et alibi : *Si me perfremi funt if vot pbrfequentur.* Potius enim nos *St* omnes domini Ipcerdotes , qui *ejus* videlicet funt veri facerdotes, eligimus propter juftitiam & veram fidem perfequi , & pro Chrifti nomine pati , quam multis divitiis ditari , honoribnfqne cofiofiffimiS abundare , & celefti regno carere . fta enim temporalia funt, 1 illa «rterna ; illa caduca , & ad horam tranfeuntia , illa vero perpetua , &fine fine manfura. *b* Tu ergo qui nos fuades cultum dimittere divinum, & a refta fide recedere, diilque immolare, melius tibi foret , ut tu prius mutabilem te praeberes , Domnefque exhortareris fidei documenta & divini cultus minifteria ita tenere , ficut patres noftri fandi spoftoli fibi tradita prsdicaverunt & docuerunt. Boni enim principis ac * regis eft, ecclefus contritas atque* fciffas reltaurare, nova aedificare, 8c Dei facerdotes honorare atque meri. Unde fanAos apoftolos, eorumque fuccef- fores fub divina contcftationc coniiituirte legimus non debere fieri pcrfecutiones, nec inferri flnAuationes, nec invidere laborantibus in agro dominico, neque expellere d secerni regis dilpenfa-tores: fed. ft qui expulfi fuerint , aut fuis rebus expoliati , primo omnia legaliter reddi, · quae eis ab initntcis aut a perfecutoribus ablata funt, & fedes proprias, cum omnibus ad fe pertinentibus , regulariter reftitui , & poftea tempore congruo vocari ad fynodum regulariter congregatam . Nec liceat ei , priiuquam fiant hæc , de fe , juxta ftatuta pneditorutn , refpondere , aut de fuis impetitionibus , fi fe viderit praegravari, reddere rationem . Sed his rite peradis, fijifque omnibus libere difpofitis , fi tum f jufte videtur, fuis refpondcat accufa-foribus, & inducias, fi ei neceiTe fuerit, accipiat non modicas, ut explorare valeat ea que obiiciuntur ei, ne aliqua delufus fraude, inno-

b w*'" r,r· ** r" **' *''''* ,< c K·™'|*»! -- rp' 'J Bift μ Bo.i riitdpi» «it tira id ·Ot.xluM , paveo, ume hoc fviff, lhmao*po«-tificn fui h»c Miteon-ttu.en.t religwfi l'OfteafiM , rei coofcilt·» Bdiftwn ,îΛ*v»·iî Tnp»nit« viiio««. c H«dr eoi. "p. f No'

center *runt* : quoniam non oportet quemquam A judicari vd damnari, priufquam legitimos habeat prrfentes accnfiitoms. ·, locumquc defendendi accipiat ad abluenda crimina . Unde ait propheta: *Prisffquam agnefeas, a·» jsidices quem-* E'4"·· în epifcopis reliqui fervi Dei perfecutiooem pariantur, non tantum ipfi perfecutiooem patiuntur, quantum ille cujus vice funguntur, ficut feriptum eft: S*i ver *imgit, tangu papillam oculi* wri . Et alibi : fi*» w ctttrjftav»/ , «* caaSrdtavfe . *Et* f·» *facit injuriM ncipitt U* ««ad »**,·» *gtff** ı Vos ergo licet corpora noftra poiutis occidere , animas tamen non poteftis occidere : nec gradus nobis divinitus collates poteftis auferre . c Synodum? ergo , abfque hujus fenâe fedis auâo- B ritate, epifcoporum (quamquam quofdam epifcopor poflitis congregare) non poteftis regulariter facere: neque ullum epifeopum, qui hanc appellaverit apoftolicam fedem , damnare, antequam hinc lententia b finitiva procedat. Nam fi feculares in publicis judiciis libellis c utuntur appellatoriis , quanto magis fecerdotibus hxc eadem agere licqt , qui fuper {illos funt ? De quibus diftum eft *: Ego dixi, dii eflis, & fibi excelfi omnes.* Et ideo nullus 4 epücopus, nifi in legitima fynodo, fuo tempore , apoftolica aut regulari aufeoritaaa convocata , fuper quibuslibet pullatus criminibus , audiatur vel judicetur , ne innocens damnetur , aut perdat communionem. Quod laid aut fufpc&i epifeo- C pos non debeant sccufare, neque accufatoribus de inimici domo prodeuntibus credendum fit, & a begto Clemente , ipfis eum inftruentibus apoftolis, legimus definitum, & nos eadem firmamUs: quoniam iidem odio multoties infenfi, reâe viventes atque credentes perturbaro nituntur. Propterea perfona, · fides , vita, & converfatio, atque fufpicio accufantium , enudeatim primo inquirenda eft : deinde , qux objiciuntur, fideliter pertraâanda: quia nihil ante fieri debet, quam impetitorum vita & fufpicio atque odium inquiratur. Et fi bonae converfetionis non fuerint, aut laici, vel manifefti inimici , aut odio refperfi fuerint, nequaquam in epifeoporum recipiantur accufatione . Hxc vo- D bis, a quibus nimis infefte perfequimur, fcienda mandamus, ut ab his vos caveatis , & ceffetis perfequi, eos qui Deo miniftrant, quorum orationibus & terrena bella fedantur f, & Deus peccatoribus conciliatur . Et fi amplius nos elegeritis perfequi, quam Deo placere; &. nos magis elegimus fuftinere perfecutiooem, quam regulam confundi ecclefiafticam , hortante nos ipia veritatis voce , atque teftante ita : *Nolite timere eos* yai *occidunt corpus , animam extent* m· *poffunt occidere .* Et iterum ; *Si quis vult poft me venire , abneget femetipfum* , iΓ *tollat. crucem fuam, tf [equatur me . S.xi enim voluerit' animam fudm faivam fdtare , ferdet eam* : *Qui autem perdiderit asûmam fnam propter me,* E *inveniet tem. Qxid enim prodeft homini, β mxndxm xntverfxm IχoHiχτ^ nnime vero fxet detrimentum petietxr , Axt enem deint homo commxtntionom pro Mime Jxe? Fihxs enim hominij ventures eft in glorte Petris fxi cum enrolls fuis, tf tunc reddet unicuique fecundum « ejus opur.* Ifta vobis valde timenda & çavends funt, a quibus ecclefia Dei ejufque miniftri vexantur & pcrfecutionem patiuntur, quibus dominus per prophetam minando loquitur dicens :

a H·λ · fe feaarr a» rmawraW/ar: *t^iuUtu · Jumentit, ennfuetus eft . Huc eft vie eorum, isfpientiu eorum, tf poft eotjmde ot torum current, ^jteftoves in ittforno poftti funt» mors pefcet eos. Etfukjicient eos redti inmotutino, & Jburn eorum conteretur in inferno poft hehiteculxm fuum. Ferum temen Deus redsmet* «wwas *uteMt de menu inferi cum rfxmpferit me. Noli timere, cum dstetus fuerit vir, cum multiplicete fxerit glerie domus ejus. Neque enim moriens tollet omnie, nec defeendet poft eum glerie ejus . S.uie\enimu fuo in vite fue benedicet . Luudnhimt te , cum bene fuerit tibi. Intrebit ufyud ud generotionem petrnm fuorum, ufque iu finem non videbit lumen Homo cum in honore effet, non * commo- vebitur* : <w jumentis,' tsuquutus eft .

Et alibi : b flwid *glorlaris , qui potens miferi- cordio Dei tote die - infidius cogituvit lingueb tue, quufi Mvncsdu nexte feriens dolum . Dilescifti melum mejis quum bonum, mendurium mugis quem loquijxftitium. Dilexifti omnie verbo ud devorundum, lingue dolofu. Sed Deus deftruet te in fempiternum, terrebit te , & evellet te de tubernucule tuo, erudicuiit te de terru viventium. Et videbunt jufli, & timebunt, & fuper eum ridebunt. Ecce vir, qni ιψι pofuit Deum fortitudinem fuum, fed fperevst* J» *multitudine divitiorum fuorum, confortatus eft in infidiis fuit. Ego nutem ficut oliva vivens t» daVm Dei, fferuvi in mifericordia Dei in feculum, & in nrovNWh. Confitebor tibi in foculum,* fwoafew *ferifti , & expeiiubo mmen tuum, quoniam bonum 'in cenfpoffu fan&orum tuorum.* Ifta vobis omnia ad interitum , nÿbis autem ad confortationem , ne pereamus , difta funt . Vobis ergo iideo haec feribimus, quia debitores vobis fumus , dicente domino : *Diligite inimicos veftros benefacite eis qui vos oderunt.* Et alibi feriptura loquitur, a·»· indicens.· *Si efurierit inimicus tuus , ciba illum : fi fitit, potum da illi . Hoc enim faciens , car-r'*^' **' bonei ignit * congregas fuper caput tjus .* His · mgrru fulti auftoritatibus , bellum , quod · adverfum I nos excitatis , adeo feliciter , dextera domini >«· prote^nte nos, atque pro nobis pugnante, patienter portare cupimus , ut triumphante Chrifto omnium verorum fiat una viûoria facerdotum: A corufcante lumine veritatis', fohe erroris tenebne cum fuis sudoribus pellantur : quia non eft in hominis poteftate confilium Dei . *Juftxs eft enim dominus <7 omnia judicia ejus jufta j^nt, atque omnes via ejus, mijerieordia m veritas if judicium . In manu Dei pote- r·*· * flat terra, cui exeerabilis eft omnis iniquitas. In tnhr Dei potefias hominis*, & fuperfuriem feri- d Ceec.'vt. *ba imponent honorem fuum . Perdidit Deus memoriam fuperborum t3f inique agentium, & non* 5y"wath· *dereliquit memoriam humilium ti bonorum hominum . Hoc autem pro certo habet omnis, qui re-T,i " Ee colit Deum , quia fi vita ejus in probatione fuerit, · corToborabitM: (i fi.in tribulatione, h-r u"u ^tx. berabitur: fi vero in correilione fuerit, ad mifericordsam perveniet. Tu ergo 'ne delefferis in perditionibus noftris, quiapoft tempeftatem facit Deus tranquillitatem, poft lacrymationem Hfietuns, exaltationem infanda . BenediEus dominus Deus patrum noftrorum, qui cum iratus fuerit, miferieordsam faciet, Ù in tempore tribulationis pecca ta dimittit. Magnus eft dominus in aternum, & rjal.* 47. ip/e *reget nos in facula* , quoniam regnum ejus permanet in fecula feculorum . Amen . Data decimoicxto 1 Kalendae Fcbruaiw *d* Ma- xen- ' JO' p

Marginalia: ■<⁄» » îa*fttf n». ci.aiio. 1*Λ. ». C.r — Dift. o Synodum e-piKoporum — d<rt«û>. < Hiitorur — »y«» r. — 4 H*dr. coL — in epift. eu. p«T* sVpra p.iM * ›»› — C Hide c.4. — f Val. Val.na A GnK»n<M l· «difto quod est·: hift. Trip, ni. ». <x Throdortte — ŒTJJ'" — t»*iWe ; — frjWfbi·,.' 'x

EPISTOLA II. w isy·

yjyy* ^ xentio A Merino · viris dariflimis eoafiili-A u..

NoTM SxVURIUI Binii*

' ****** *****— atonfmtrcrf.) feed in α·<» mhm cmîwmm μ «χ«·η ι fripnu ι·*«ΰΐ·<·τ, beiham ci»iie latae imparatae·* coaftatum potuit a4a i» ««Λ» w AUlcer mWR' "'•w imparatorum «χ fen- ttftudtft IhMt· BtMtwt« mc m la n can alito

«Mi·»»

MaScatiM «a tlfica mapailaH , aa adreria . au peladpia aeaapatl

ir . I

f»k lib. X

■*S

ι dM», at eatiaana eeatra Chriftaa·» waa/rraaMr ; p*-* unit fftiaa fft fe ûiitt at baataaae^g tM» atâaftâtae fta tUit fai imfâta» «Me ttantfeat tâtant ntdeeefat , Vida-Baro·, aaao jal. ·■» *♦·

Λ O ad Ma- — — << celln* feripia- ™■.

i Ta erte ant net faadet.) Caufa ob quam MarcaL lu*ad Mawnium fcripfit, hoceft. Cum hadenn. omni- & ataxima R«»m* dagautibu* Chrlfttanla ban* fii»lf- fet, A aliquamdiu catholic· fidei la&atorcm fimulaflet, Semi R Atexiadri obit· * fuum fibi ifeparium Atia firmatum judicaa*, impietatem, qu· iatua lutabat, pro- didit , ac MareaUam Roma dagaotam bhaditli* quibuf- dam a fida Chriftiana ad cultum idolorum avocaro co- natur ; quo avent·» patet fupra la vita Marcelli.

Corraptel* hujaa epift·· ◄■►

c/«andem urg*. J Hae verba loquentia , ufque ad hunc locum* Kat ntUt·, - fu/der altett iafeft perfepu- «abr * ftc. aliuod» addita & furreptltia eftb videatur « ideo quod bac de re ad Maxentium nulla fcrlhtndl ra> tio aut occafio fuerit. Baron, prndiâo lotto.

DECRETUM

MARCELLI PAPÆ 1.

DBSUMPTUM EX GRATIANO.

Axftor (Ioi. apadGratlaa tribuit Marti.

Fxtva vabtntaitet fraprim» rttrrf in atanafiemt •m *tntantar.*

Illud autem Attuendum efle cenfemus, ut fi minori mate filii monsfterio oblati fuerint, vel factam tonfuram vd velamina fufeeperint, di- gnum quidem duximus ut 15. anno a pariatis moniti, verbis inquirantur, utrum in ipfo ha- bitu permanere cupiant, aut non. Si vero per- manere profiriG fuerint, ulterius pcenitendi lo- cum minime ampleâi poflunt. Si vero ad fio- cularem habitum reverti voluerint, redeundi li- centia nullo modo denegetur: quia fatis inuti- le eft, ut coafta fervitia domino preftentur.

r*. ιβ«»4«·. Pale*, cita»»* apad Gra- li··. A M«. »lof. C.d «a- tu 1er· ta omeiboi *·- iuHiiQm Pa- lea aoatiaa.

ANNO CHRISTI

CHRISTI

CONCI L I U*M A LUT IN ENS E.

Ex H«rd«ji»· in Indice ' Oncil.

IN *Africa Pracanfnlafi Maximo Confiant ef-C* J. *lekratma* ejt anne 304. *ex nexl[redacted]* *fjxj anvixeix* , prvriheerir , *ac Diaconij ; J*i* nt TrmfaMrriar *facnrxxt codioanqiiifqxantcaiittitxni- caret, tali fxk connxinatiene fanxerant* ! Si quis traditoribus communicaverit , nobifeum partem in regnis oœleftibus non habebit. £jwr *utentia in a&u SS. Martyntm Saturninifrethteri, Felicit,* *Detrvi,* xi. *Feknariit iit veriit :* Qpique pleni Deo , devifto atque proftrato Diabolo , viftorin pal- mam in paffione geftantes, fêntentiam tn Tra- ditores, & eoram confortes ferentes, qua illos ab ccdefie communione rejecerant, eundi Mar- tyres proprio fanguinc confignabant.

ΤΟΊΓ ΜΑΈΑΡΙΌΤ Α'ΡΧΙΕΠΙΣ-D

χ·« ΛΆiξoip^βi rirpa , μαρτυρώ, χ«- yww *ιμφ.pariat* rir *nj* rei μiπσoιαi «ώηu

Archîcpîfcopi Alexandrini , & marty- ris canones qui feruntur in Termone ejufdem de poenitentiat

Ksftb' 4·'

C A M O M I.

* I n/rtw τάβρη» *ταχχ* ιτηαττΗληφι *JCj* tw *àttypàv*, «lΐTupwj wîζ *fity» w ~* φî/λαχχβ&ΗΛ *ββτβηα π* «vwrw'reç *βιφορήτχi μβiτφβε** χ, «oλλβi *ιή-* *ftK ιγάγκα Swài*, ictper δi *ΑΡoΧιάoμβροι* ύoη *τϋ* «lOcariac τη ewpxèî, U iÇ μη όζ «ρχiï τ«- (Oîîiχθvβv *Si» ihù* xcy«xoXaSj<ra<rcty

Cancri. *General.* Tona. I.

Quoniam autem ♦ quartum pafcha *perte-* cudonem jam apprehendit, fatis eft iis qui delati quidem funt, in cuftodiamque con- jedi, tormentaque non fufterenda, & intole- rabilia flagella, & multas alias graves necef- fitates fuÆinuerunt, poftea autem funt a car- nis imbecillitate proditi, etiamfi non initio LUI a fufcc-

**

s Non lunt in Faftb hi Confute*.
» Synopfir Alexii Arlfterl hunc locum fic exhibet* w«v«> .tHlrtUt *<ptat'e<- Jam aàltt putter/rrlat* ; minue rufie. *Hard.*
] Ex Belfemouc & Zonara, qui ho« Canone* cum fcholiii exhibuerunt. Citantur etiam a Pbotio in Nomoca- none» aliMeuc Gmcl» Canonum Coilefioribu*. Verito Latina eft Gentiani Herrati, recognita , qualia rcprnfiua- tatur ab JEarduitto, 8r emendata. Ceterum cam Patrua, quarto perfecutionia (Diocletiane* 5 anno* indant· F·- fchate, Canone· fuo· ediderit, ut la iiidem tegitur, opus illud anno Chrifti 306., oui perfecutloni» quanuaeft , in lutem emiflum oportet.
< Initium perfecutioaU ponitur lpfo die Pafeba tp. 30j. HerX

e

fafcepri funt propter gravem lapfum coefeutum; tamen quia multum decertarunt, & diu teftitentnt: non enim fponte ad ea devenerunt, fed a carnis imbecillitate proditi: nam deftigmata Jefu in fiiis corporibus oftentant, & anno jam tertio deflent: eis ex quo die de fuo adventu commonuerint alii quadraginta dies injungantur: quos cum jejunaffit Dominus nofter Jefus Chriftus, poftqnam baptizatus fuerat, tentatus eft a diabolo: in quibus & ipfi cum valde exercitati fuerint, & conftantne jfcjimaverint, vigilabunt in orationjbus deinceps, méditantes quod dicitur a Domino ad eum qui illum tentât, ut ipfum adoret: *AH rotro Satmui: fcriptmtt efi* e«w: Damiavw *i)eum tuum ado- raiv, & dii /oli feroitt.*

Mink 4.

À rata? » ·μ*κ à ri «riAd «éric ι^λιρKMMv x} y^u/ *tbrtuff„ÿtàtu. i^êpmtvi mf*oupeaw&* riry ftaX&am, «Md w w »J»0c w î tiam t w «tdoMMK t w r«/*Wj MrwW 1$ *rtyum 1** lwï *ct&ixHUrtUt &* fwÿ *mifutm»* «όφ, ›$ ÙJx Ttric *rt/n»* fixe q w t MtivvciOmms ‡ «ρβαητ/τιμη^η- *w aùnit* «·· t w ^pewXdtww χ«θ* ὑχόμιηκητ, *it^eK n«tupta.wu ἡνίμκ,η* xv/wp nrXrw««ü* t<«$ ■ *ur*p ημύϊ turis Xtffès, μ£ ri β*τη- oMumt, faepàûn* o»· τϊ ï^βάλχ* fîs «c ^«*tfai* xari ri vrextriv i)5)t>vp»Bw5c*nç, crrweinpe» w *ni*· ψβνη » Jf^epWWf se «pw-X^ic τϊλβητϊ, xr- ^pe^orm aairiv, twt «parxUMtrii «tmS, *thrnpe iut*· βνμκ 'MTwi' *ytyμάvkpep, nkfat* ώ 0wew *cttpwauiiweç 9 £ *ύτύ μόν?* λα££σ¥β.

CANON IL

K«η» 0'.

lis autem qui poftquam in cuftodiam traditi, & in carecre, tanquam in obfidione, afiliâioucs gravefque fictores paifi funt, polita autem line bello tormentorum f captivi fiteii funt nimia virium inopia, *ÔC* euadam caxitate confiaii, placet annum 1 ad aliud tempus adjungi: nam ipfi quoque fe omnino pro lege Chrifti affligendos dedere, ficque etiam a fratribus in carcefe multam confolationem iflecuti lua:: ^us quMem multipli* «X ^^-'t. tima captivitate diaboli.* ejus maxime reordantes, qui dicit: *Spirit*; Domini /aper met propter/quod tenuit me: evangelizare pauperibut mifit me: /anare contrite/ eordet pradkare capttvii remiffionem, tf cadt vi/um, dimittere con/mDoc in remi/fiontm, pradicare* *tr t."* rtmlu». nit.*

:/*c it.

C To7i *Si μ£* ri φυλαχ<«$IîMμ ὑα»μiμ5}υηχθ>«/ tbç cr *τύ ïïτμvττύρ ύ & &* xaXtepx/ft, Ολi- *SvcrteSles' vrtpw Si* ^«ek τβλι/jü» βασά- νων ^M/4**wr *Wçpatântf* xerrà «o>λIώ *viwyçitn* SuiMÉpucK iÇ wnnwc τυφλότητα *nSptutejjfy&ç*, c- 7rapxter« *cotnt/ns* «pàç *1$ ïηρρ* χρ«« ‡ *fai* ολω *nùnï faStSoÎMaio «αητό v*ip τβ Μμαη tS* S ri £ βτόλοωβ*»' dv *n) Suptent- ri, t.pi immuu· «'-* «f "Mutini··. tfnWntn Xu?-S5- »" ἀ»: *"« ' *αἰχμαλ^ἴα 'η μιμη^δμοι μΛλiTηΐiΜ^^* ^ΛμΛ* ©tou *tir lui*, Scaacac^eaTf *μ»· fiiotyythîfad/aimir^ÎÇ αχκαλχτμî*, npt^oc άφκην, xJ τνφ- *λβ7; dxwwXct» η^μνητ/^* C» αφι- *TO>* raxoJôo*fwc.

C A NON. ML

Kcm* y.

D» fpolv» lucutltut

lis autem qui nihilMuijulmodi pafli fimt, nec fidei fruftumoftenderunt, fed ad vitium transfugerunt, a metu & timiditate proditi.* nunc autem veniunt ad pernitentiam: neceffe eft dt conveniens infrugiferae ficus parabolam proponere: *Arborem fici baMat quidam piantatam tn vtnoa fua, ô" venit quare»t frufium in illa, tf non invenit. Dixit autem ad cultorem vinea: Ecce attni tres funt ex quo verno, quarenr fruflum in ficulnea bete, tf non tnvtni· .' /accide ergo illam, nt qutd etiam terram occupat' At^iUe refpondent,* dicit iUr. Domine, dimitte illam boc anno, ufque dum fodiam circa illam, tf mittam flerrora, tf fi quidem fecerit /rufium: fin autem in futurum /accidet eam*. Qua ante oculos acceptà, & oftcnfo digno fruftu pceuitentix, in tanto temporis intervallo magis juvabuntur.

D Ter Sί *wtf*Stac *μώ&π nnw* χητβνθόσιμχτ *it ù/Sn^etffilfîMÇ xapuôr YtffMK» οὐημο>^Λτι* Opw *di» tutiÙKV*, «poitiv/4ùo<ç *ni StetJai* i£ φ·- *βv* nui Si « μπύκια» iueytuttitiri* χ; *άρμοζοτ τΐώ* rifc atxdpxw rwtis *χβρα^oλiiχ »et- pa&i&at, ύ i wfjui* λι^κ‡ συχίω R^r' nç *Ttt- φυτ£μ8/iuι* ώ» *ni κμτiλvvι* «vτv, χ^ ηλθι *χ«ρτό» CM* «vτχ, vχιυρο^* ht? *Sî* appec rir αμ- *HfXnpyivi iSirejx* cm «φ*H *îρχ^μαιι χ«ρ~* ««? "»*J $ "X <0™· ««·ψ<* <0- *tlw' rw t/ TÜvyUvxtmtf^· · λιyt4«trrçi„xvtft»φκ audui* rÇ-maricTW, *tuç ο·* τv «χβψα» Tt» *mg) etiirliv, ββλ** XMSpNt. χ 9 E *pfy* «Mtk* <**?*ª*ª **ü P^(›» RÇ fX* xoiLhç *eurlw' lw* «jri *όφ9αλμύο ληβόνη*, ce~ *Mfrifjfy* n *xp*m ifyot* rw *μτηοηioκ* Ce *rùStet- ripuat* τι ηα-άτκ χρ·η pataep «ψiληθ^oπα/.

Canon IV.

K»ώ r.

lis enim qui funt omnino defperati » fit pcenitentiam non agunt, & peUem Æthio-

T«c *yàp* vovrérarw eèirrymMrfjcàoer, «*MPwi- ■nn*, I/ρμα n Ai'<37oiroç *άμττύβHîî** xarxjfcawç,

UK-

1 Ad triennium iupii incinuiaiuin, induit Xonaria. H«τΛ/··X.

t

t^wam/^gKTOVayidZNK, XQ-Awnrrwric ffipocApis immutabilem poffident, pardi varieta-
«VMC* /SwTt ὰ eû aapaa'c O$mvw s'C w ou&et* tod £ mtpsQfMM *fadw ήηλχρϋη/ γίνίτ turmiu,* ? Ιικροψτ

yvrmu ei *yoφ ^ponpw n da-τρομμaia»* irapOav^jT , *àt^mcfkirtr adn innoir-ftt&ƒàttt' Ùjtè μai mponpmi* w *Cripήμa ἀνάτλχροο-*Ai. *tfdttdetmfat «ûn ftaγtaƒàw* ι aAea v'ÇΓ-*9)* τiλικ *αvμβΑημa* «tnwt,· η *λίγόφîM* ûeè τ»υ «p^dvaH'cefe* ^·ψ·TΓ«^αρφ»βν, TttxJAa^ «vdptiwv φ rco^faxaw *c· tput · όγάp/rw-*X»iξ «UT)Ü à *Tt^EiTÎmot, t$li τvρ Otùr^i ofted&A·* *emu* * 1$ seamu «ά *dpwtr* »ami *r«pxi' twi* qp}B* *oi mptbibtinn* ώ■αύτî· at it aJtxor $tu xWv· vrôàremu, £«wurai>a»&au a *μη duuirentu·* ac *tft jftuptti* «if *ir$t«w9'thrc** · ©tec.

«» dicetur quod alii ficui dittum eft: *Jam Mm.* ··· *. <**«"«· ** ** A-^·· »*»/- *fUOm manducet l & tdeoftotim tfUO^m exa- In hij eaim im l<tur Ecde, fiafte diaum eft . p^erfum eft non ^uf. potent exornari , tr defeHus numerari non poterit.* Nifi enim quod perverfum eft prius reâum fuerit, fieri non poteft ut id exor- nifi'orior defeftua expletus fiiAit, fieri non poteft ut id numeretur: unde de in fine eis eveniet, quod a propheta Ifaia dici-tur: *Et videbunt* , inquit, *cadavera virorum* V·l· *♦ *qui prævaricati fient in me: vermi/ eorum non morietur, & ignis tom»· non eutinguetur* , 6* rw*S *ufyue ad fatittatem vifioni omni carni* . Quandoquidem, ut & ab ipfo pnediâum eft: *Jmpii ^uafi mare fervent,* ywad *ytiefeere non pottft· ffoa eft pax impiis, dicit ^Dominus.* ff

Kow /.

C a μ o ∦ V.

xaAwrMtiva/JCécrç xaro to (*ιλητт4-> *volptym Δββiξ,* cwt *μη* α'χνθανη, ax ôvru *tut*Xqr-Ttv* xj /jul^tipwfc *ά*ογpa\Ιaμoόoι to* <e*or<xpr>>· rrr, aXh» *i^gtwatTart* χαπl τβλλiώ rc»o^«eixy , *oi i»* w«tl/a *βχΜϋτιχχ* sp$Mwt dv *ταιίίο/ άφρο-re 9 vk fy&p& htft^t, int* *tiç SttâdviK*

{«N iκ *γρiρoγpβφήηvη , tint ώ* dv^'C hxo/tkhv «îφ <τα«-

^pweôrrwç iÇJ *ημoλoγηtάvηβv*, «Je àxwa, f'rU μαλ/τα *xanl* dCXaqSear όζZφυ^v *αὐτῖγρ-ρκ fylobeu η τvρoi, τη ανα^vμιχο-iv* α-ααθαρτυν *Aαιμivv* - tww *niwui* ιλαθov αυτά d-va/f, *n mpt^cctnÇf iμv* iξάμάυο αυ'ηî trm-*&iατηι·* τîõ cfe μτπτvo/α *ί'ππρoφη* ' Îru *γάρ μαλ-*Zav ιζ *oώηî* ùJçiMSikavTtu , *κaηιμiλ(^η η mpo-*φχταov pn-niv , >Ç *λίγovπi. ταιMov fjfytàn*[fiv t vik* τiβθη *ημ v,* « »i *άρyη itri* τβ *φμ* αvηΰ,* jÇ χαλHTη/ τ» *Ivoμa* αυτι, *μεγάλη βηλî αγyι-*λo · *tmrmfp, v irt*, C* Λ$?χτ» *μΐvvî τη« <τvλ-*Zχψ£<*>5 τβ ι'τvρB *Touitn η αoρvιηpvζpηη mpàmoo-emm* ris «aéiaoùtb (ocnivorav« αφiτη» *αμaρτιών,* βMυιλιiφθι· >C αυτά *κηpύζ*ι μaτώoκa* · *χ, γάp χ,* fid *Aμφoήpvv άηύoμ3μ cj» mpvnti κηpvτηvτvv,* μ *μό-W* rte) *μχηιvoiβ* ,. α»α $ vτό /3αβ·»λΜα *ipotvSv* , « *η χα^ύ μιμo&ηηoa ,* ovτά *ημϋv ìiî*, *τὸ ιγ-γύ ημών* kwu τ» *pημχ* â τζτΧβμξυ ov. *τό Γoμ<χτι oeuiifi* >Ç ov *τη xotpSlx ' oτιχvμό* Ι'>xrSç. *ntfiamç* ov τη χα^i/'α *eaffîli, oτι iQtdç sthtivn-γoιpθa> iχ ηχpύν,* απ Jn «îxbovtk , *Srt χap&ρμOA mr/kmt* «ά *Snypeww, Hμaη di* oμoλφ&πκ *êk* ηηχiαv.

lisantem qui fimularunt, ficut & David, qui fe epilepticum fingebat, ne moreretur , c'et«'<; quamvis revera epilepticus non effet ; & non ■"". nude negationem infcripferunt, fed in mul-tis anguftiis, tanquam pueri confilio & pru-dentia prxditi , inter pueros infipientes ini-micorum infidiasludificati funt; velut qui ad altaria accefferint, vel tanquam qui libellum dederint, vel qui pro fe ethnicos fummife-rint .' etiamfi nonnulli eorum qui confcffi funt, ut audivi, aliquibus eorum condonave-runt : quoniam maxima cautione vitarunt , ne ipfi fuis manibus ignem ferrent, & de-mones impuras fuΛrent : cum. latuerit eis ftultitia illius qui fecit: eis femeftre impone-tur in poenitentia converfionis. Sic enim ipfi quoque magis juvabuntur, prophet* diftum méditantes , & dicentes ', PartWia *natus eft* t *nobii·, & filius datur eft nobis, fy fafiur eft principatus ejus fuper humerum ejus, & voca-bitur nomen ejus matni conflit angelus :* qui, Ut fcitis, in fexto menfe conceptionis, cum alius D infans praedicaffet *ante faciem adpentus ejus îm.* , *pegnitentiam* inremiflionempeccatorum, con-ceptus eft dc ipfe ad pnedicandatn perniten-dam. Etenim utrofque audivimus in primis On»< prcdicantes non folum dc poenitentia, fed dc M4·*i" de regno coelorum: quod quidem, ut didici-mus , intra nos eft, quod prope nos fit ver-bum quod credimus in ore noftro, dc cordo noftro: quod Dominus eft Jefus; credentes in corde fuo, quod Deus ipfum fitfeitavitex mortuis, utque audiant, quod *corde creditur<* ♦. ‹ *ad juftitiam , are autem confejfio fit ad falu-tem* .

K«wSr r'.

E

Taîc *U ióλoi Xe/rtevàç* αvθ'«α>?$ *vαoβiβλη-*SNMTV, *oi* /xcv SSXat ù'c αv ώπ·χi<iβi *όvτκ* 'Ç'é· wav τ»ά xi outai φυλαχ«3θ»vκ úη»' *dtrroi^S,* Mτκχκλησθοέπ «J» , *$ tfst* w *φββη* «ûηi *ait* τïη sxXtiAoAchf ιζ *oλιδάoo&η , &ιηvτ$* vd «φ *μτηvoia ΐpγα Stifycri,* μανθάvvvτκ τι Xaaa,

lis autem qui fervos Chriftiaxjos pro fe fubmiferunt ; fervi quidem c ut qui ipfi fubQ«ÎM manu effent, de qqpdammodo ipfi qpoque in ""ic' ' dominorum effent euftodia, minifque abipfis terriri,. de propter eorum metum, co com-pulfi de tapfi: anno opera pceniteriti» often-dent, deinceps dftcentes, ut fervi Chrifti , LI 11 J - face-

S *Hmo* qua wsift waat , fupylvXn» »x MS. Rag. »·>< Bcvcregius «didit, *tu* *Emduimu.*

r»/ «. facere Chrifti voluntatem , & eum timere , audientes matrime, j«td «mt/far/fw, *fi quid* few **foi***, *Seeferet a Dvmmo. five fervt/^ A“ω''·*

AXeÆ* **&» " ΘΛημχ xj *voftu&ai avn»* α'χοο* *en(μαλκα οτι txateac* fab *τι mitient* «q <3o *, τβ- *Orkla.* AdC-

C A N O M VII.

Liberi autem tribu» annis in pernitentia examinabuntur, tum quod diflimulaverint , tum quod effecerint , ut fervi facrificarent : ut qui Apoftolo non obedierint, qui vult domos eadrav*faere ?»< favi·, remittentesminae: Seientee,* inquit, ?«m *& iliorum & vtfler Dominas eft in cahs,* Ô1 *perfenaram acceptio* ne» *eft apud Deum.* Si.nnum autem omnes habemus Dominum, ap«d jaem no» *eft perfa narum acceptio,* quoniam & *omnia & in omnibus eft Cbriftas, in Berkeris & Scytbts, fervit & liberis;* debent confiderare quod fecerunt, volentes fuam ipforum animam falvare; qui confervos .noftros traxerunt ad idololatriam, qui poterant & ipfi effugere, fi jus & aequalitatem ipfis prxbuiffcnt, utrurfum dicit Apoftolus .

Kmb ζ.

O< Ir Ιλέθφοι, ceTtyrrv trwrv c^rntv&feev-tk< CÂ'jurratyMfc, x} *v ύκηχζβιοι^M,* χντaMφ-xdcerw *τη ομ^άλα ^ôaeu9 en Si mpenaiaeoη* τϊ a'xwaÂM ni «ikd *&λovη trwnv* tiJs ferwdtck twj JâÀozç ahcirots rw «xwAlui, βΰόται, φη-<rzr, St/ xj *»μ£ν outffS oxsit/itira* ce *ipavo7* , BxJ «f<w«roAj,\p'a *wapàuTfi S* tttv * ei fe cSa* xôt» qÂ>/Z}uw rame ««poawxaAwrrw , f'xHxJxebτα >Ç ce *nàsrbfcn* ô *Kζ^ό* , CÔ π ΒαρβαροK xJ Σχό-■&OIJ, feAwc hsm' fAdLOtporc, <rx»r«v o'φHλβση* *S .naretp^âcravn Sttfaotyriç* τιιò *\fa%bjj iautffS* οίμ* *rat, οΐτώ auui&MS τιμών* ιλχώταντκ *hrt* diwXo-λα^παν, ιαυαμοΛ *v&i* oûrec *ίχφυγόν, w η Si·* rjqov xJ tÛju *tfvnrra i<ran αοηι* «βφαχονπ;, ak TotAry ó «χοΓολ©- λι^H,

Canon .VIII.

De rcpartati. i>uiceii*œei. Iis autem qui proditi funt, & 'exciderunt, · *certamen* accefierunt, *fe* eiïec Chriftianos confitenres, & in cuftodiamcum tormentis conjeâi funt, squum eft in exuîtatione cordis vires fimul addere, & eis in omnibus communicare, & in orationibus, & in participatione corporis ficfanguinis, & fermonis exhortatione : ιμ qui conftantius decertaverunt, ipfi quoque fupernar vocationis bravio dignentur. Etenim, *ftpties,* inquit, *cadet juftus, & refurget.* Quod quidem fi omnes quoque lapfi leciftent, perfifttiflimam , & toto corde fufceptam poenitentiam oilendiffent.

KawJv *i-*

To7c fe Tapafefe/acoorc *vyf tfatvmxéer ηΐ η αι/ηΐ avpoαιλvìλv^óαιv (ì τ» «ytita* ιζ *όμeXvÿwtr that ΐμ&βληµαiηι η à> τη* φvλαχί» *βατά/αv,* rùAej'W' ·Γi* α>«>λι«<ΓH *xtpitas aujufirt^ÛMt* xwxvvâv dr *irâûrtv 9 α η ται ^ασμ>~ α^χαϊ ιζ τ» μτταλήφH τϊ αύματη* ι£ τβ αιματ»ί, xj τη χαρχχλήσ^τB λό^β, ινα dLmJrrpwa->)A/νισάμ8μM *MTt^ità^w9t* x; *aunt τϊ βραβύη τϋ âw κληµiτω* . χ| *γάρ* frrwrç, *çw, TtrtÏTato àt'wx* iÇ K/arixrtTaz · *otttp* 4 iraévni et i'xxîttu-χóπi *mroMttirav, ηλ^/οτΰτην* xJ ·λοχ«ριιβν *μχτάγ$M dtSiify/yn,*

Canon IX.

1* ffuo<luC ffu* tanquam ex fomno ad cer-^ ■urinam, tamen, quod adhuc parturit, necdum erupit aperte, profiliunt; qui fibi ipfis tentationem accerfunt , tempeftatemque & fluftus , vel potius fratribus carbones peccantium accent dunt: ipfis quoque communicandum eft , ut qui in nomine Chrifti ad id veniant : etfi verba ejus non animadvertunt, qui docet orare, ut non intremus in tentationem; & Patri rurfus in oratione dicere : Er *ne nos induce/ tn tentationem, fed libera nos a malo* . Fortafle autem etiam *ignorant noftrum* pXtremfarqilias ÔC Dominum noftrum facpe ab iis , qui illi infidiari volebant, fecetfifle ; *k quandoque etiam libere apud eos non ambulabat: & quod etiam, quando partionis tempus appropinmuvit , non feipfum tradidit , fed exfpeaavk donec ad eum venirent cum gladiis & fuftibus. Dicit ergo eis: *Temonem ad latronem eodftie ctm gladiis tf fuftibus comprehendere nee:* qui etiam *tradiderunt ipfam,* inquit, *fidat».* Ad ejus quoque finulitudinem iis accidit, qui ejus fcopum fibi proponentes incedunt, ne divinorum ejus verborum recordati , per qux nos confirmans, de perfe-

Meitb. 4,

s g*''*· »<. '♦

Kcttta» θ'.

Kai ηΐ Si wς αν òξ *una ituimf ττχρα'Ιπβναιν* RC w *àyüva, sèibwTa* μέλλοντα iλχΰσαζ, *ttwτ»Γ* Jt T«pa<r/*àv *ί,ηηταααμοάηκ* θαλαπνμα^ιαι xj roMfc *χνματϋαί<α* , μάλλον *St* το7i *àoiλφoΓ ayposrtnxounatv* à»θραχα αμαρτυλiν, *αυτή xot~* vwntriov, *art Sn èa όvoμaη* Xeira. »αρφ^ομο*ο/r'î *ran 9 fi it) μ» ntfoert^uTtv aCrS τ»'l* Ac^s/c *St-*JdflTxovTvç *aBpwAfw&at μη tîfftAdfiv* cîc *atipaayfa,* xJ *Ttot^tv àt* t·ï *πα^ι,* μη MffCef>-xijS *κμα Hi 'Tί(4ρασμi>ι,* α*>λα *porgi vμα àirô fai TrwnpS' ίδ-ω* ntç roAAaxrc *yaηµοάα άvaγµρ^σ&ι τϊ* ρι'χβικτχβτB >Ç *iiiaαχάλ#* ήµvv a-wâ E ^iλovτυv Zx//1»ÆEh> , *oτι isd' Sn en wp-*piwr'a TitltxxTH *Si aùrii,*)Ç orr id on ô qsqpôc τβ *τά9vi* ao'rï *ατροστγγιη^ 9 d^iaorw irapiSwtca9* αλλ'ι'5iξατ» *ια* χλθov *ta aone χατά μχχαιρόά* ftiAwK. Atyw *mt »! · v ini λατιώ* t-ξηλ^πv *μ^μaγoαρωv* χ} ξαλβv <π/iλα/3πv *µί.* οφ *trafaStaxav aiἡv* , <pn<rr, ΠιΛατω' χα^ ομο/ότιιτα *'γηv αvτi* χ^ or xara ιτχοχον αι>'τ« *βaivovπ , τηαόv-$ασι μiμηµ&οι tyü Sfiut» aùri λóγov 9 Siovtirt-*

end·

rnt£w ημά «e? Φ i/αχμΛ λ/χ«. vpaadym A ««urîîs* Tapahxnuriya'p wc a<wtt>«A^ç«^|uwQ4mMy uapa- 3vnm I», Abc», taunt wepotiprm, àεZ «wriwg 3i ÿ fiatritàk ày& nętdbt J£' rj *w μβμ*, Ολ «Çlc tcunuç «ri-* tMe μανχΜρχ»* uaf fiδ'ατμ àeè viwu ok Firw j/axop^ùw tygf ri Mη'μk auri* Ul xdX<y aμωμ'ψ aυri Msyrwm? xj 300» ΠfinMaW ημαi bχ τη TaXuK κJη m^ tpdûyt- Tt rîç rllù tilpat' d γàp θ/λ« αώνμ*λ& ημά Γpri Tw rS Metàn Îmmrotràc χ' imut in ejgpwt montrai Kftopuçapk,. ô»β#i μi $ vXmor» θαναη»anne aunts γιηιμ^α, v Jf χααηαγοάζαηκ aùns fufâ* win^a)Muttdat £ TtAimfT**» ni θανατηφόρα tp^at.

Λ« < «Ρββ-ά^v r'ewtwc, 7Ww»nx;ep»eΐ- vι^Λα μ^λθω/φ cfc τ^μοϊ.Χ>Ση- tpow MOT ίχνο ®>m μαρήρη αναδιξαμi- w ce Iffwn^vpNi ιπωαρταοθΗ tz»o irapave- /jwv, xJ άχθ« ce nXinwfJe*»» λiθo/^λΒρφΧ®* C* «νόματι XtyrS Ζloξαοθη ταραχαλώ» »C Xf^wv, xi<tfμ»iΓ.«τη ot'rîîçrwrtusτηνα'παρτ/αν··5nnIα- χωββ îdtrrpeï <πΛΧηφθ£& ùiti Η'ρώδ», μαχαίρα τ(ώ Χiφαλiώ υότετμηθηSwi ù αορόχ^η ?{5 ajro- réAw» Πi^ roMaw βτΜηφθΛ $ φυλαχ/aM JÇ «πμα«θ» , urepw O* P·»μη εΓαομύθη' χ34 · »*€'3®'!'·« Παύλβ xXteraW rapatrie xjiwçθα- ram xrvlwdCe-a , τηΜάπ α'θλη«τα χβωχηταμ»- v· C* riNwc iηιγμηT «Ç θλ/ψεσιν, or τi aùrp xe'Xw Ιψ aôηç μμγaίpα ,rUù ΧiφαΧiω α'Χiτμηθη , • Or <χ txau^nqraiv, χαπλχξε' ««ονΔαμαβ·^ χρ5findit ΖχαΧαοθη tfst .τχ th^bç vwxriç, £t- ξi'φνχi ras χ«ρα τi ζητiντ»? aûriv mtcarat* rñ yàp «ρβχ^μ^υov hZ aôηὶ do aominti ϋα^yiA1ζo- e&at χ, StSacrxHv riv λβχov tb ©te , $ c/ (xtrn- i^ζ vπ tbc αδ«λφ« ·tuu&i&tv dr rp ittree' iÇrin fXtyt"·, on ireTXJv θΧ/ψεων in ΗσιΧθπvds liu)βασιλέαν tb Θ<β · εζητχν yip b ri iow^i <τυμ- φ*pen , α>Χα ri τύν χο>λι5ν , «να <Γ«θ<«5σι. xy|' lu. ττνλλα Xi't·hv aCn7i ris ntîra ®ρ© ri xarù λοχβv. χβραατκν, h μή, « Xtyw · a'lcroXes, frtXixor J*iv'ημα ItrtynfiSfitsi é

tutoribus dicit : r;d»/< ««mm vefmetipfa? Me>* it trudent enim-«ls in-emteibif·, &tyna^ogts vx- palubitit. Tradent enrmy dixit, non vos ipfos tradetis, Ô" ad principes dg reges ducemini pre- pter numen meum : non vos ipfos ducetis. Nam nw quoque vult * loco in locum tranfire , dum funt qui nos perfequuntur propter no- men ejus, ficut eum mdum dicentem audi- vimus. Çum vet perfieeuti [turret in una cit>i- ,, N<,n cn,'m Vuh ad dT Ol ftipatores fatellitefque confugere, ne ipfis quoque multifaria» mortis caufe fimus, utqui gpfOJ £ afpènores effe cogimus , fit open mortifer* peragere ; ied expeeUm^Ôc nobis cavere, ac vtgiUrt tT tr/irt, tu inirinuts in μ^λ. ti

1« Stephanus cjujveftigiis infj- ftens? martyrium dbiens, Hjcroiolymis ab «*''*£"> ad ancilium duôus , laptdibus obrutus, in nomme Cnnfti glo- ri^atU5 eft rogaw Λ dicens ; δw r iiiif fa ρ^ίΛ{χτη. It* Jacobus fecuu-'p/i^ m dus ab Herode comprehenfus, gladio capite ρ?ηΓ«·*'*'»"* truncatus eft . Ita Petrus Apoftoiorum pri- mus f®pe comprehenfus, &cuftodiat traditus, ignominiaque affeftus, poftremo Romag cru- cifixus eft . Similiter « inclytus Paulus iie- pe traditus, & «d mortem ufque in peri* culum adduâus, fit in mu|tis penecutionibus fit affli&ionibus gloriatus,. in eadem urbe ipfe quoque ,gladio capite mulftatus eft t qui, in quibus gloriatus eft, ipfe in jjs>i|41n ûhiit. quod Damafci in fporta noôu per mu- rum dimiffus eft, fit eftugit manus eius quf eum conabatur opprimere. Erat enim cis in primis propofitum evangelizare , fit verbum Dei docere: in'quibus fratre? confirmantes , ut'manerent in fide, hoc quoque dicebant , quod per multas tribulationes oportet intra- re in regnum eidorum. Quaerebant ehim , n<jn f«ed fibi frat MtiU, fed quod multu, ut [alvi fierent : fic multa ipfis liceret ad hec fa- cientia dicere , ut verbo Dei convenienter facerent, nifi, ut dicit Apoftolus , not tern- Ktir par narrnntet deficeret.

Sed but de iis penlocnttes, fnbdit mtx de cle- ricis , qni in certamen [pente ruentes , peftea tormentis Vidi & Upfi [rent.

Katav I,

C A* N O N X

€ΓθθΛ» ax tin κ'λσχον b'Ji tbc aro xXx'ps aù®- μβλνσαπη εχ«i»τμχότ« h |Ç avaraXa/rayrac , *rr C*· τη λετπφχ/α tïva/, arr 5n xartrX^n|>a*raç ri netμi/ιov κι^ μ»(ΜτχμS* taurin' StnptsStk τὸν άίοτόλων Tfwotnxf. χαρ ό·βολλ» διωγμέ ÿÇaMrat y τολλάπ αθλ< ayutvta/MTW (>ïi<ξά- o μαχα^ι©* ατοτβΧ.^* Παiλ®^, εχναχώ rt Sri tutiktw /r» α'ναΧυσ·*/ xjq' enù Xeiciîi «ναι,. iniq>ipn iÇ λ*χ«· ri it txipdivat τη σαρχï , α'ναχ- xarinpcv Ji ημά · «xotJv yàp b τη tauri avμφi- pcv, a*>Xd ri ni» xoZXJv Fya (ΓωθιΛηv, àrayxatn- wpoy τη tauri αναιταύπν tyntram ii, rrapapcmcv η7 α'&λφω xj ήπμ£λi««θαi ανπiv · oç χ} riv 3h iàexonu θτXm «va» co τη ïi^aa-χαλία ww ye- vβμXυov rds mirth · iθo» μ co τη fcporn ιττώιχα- ζήμ^aη τη Àempyias iχτιττoχόπί, xj ανaτaλα/-

' Unde non eft seqnum, yt vel derici › Dr cltricl» qui fua fponte certamini fe obtulerunt , fit Î'PΛ». lapfi iterum certamen redintegrarunt , am- plius in facro minifterio mineant : ut qui Domini gregem reliquerint, fir feipfos dede- corarint : quod nullus fecit ex Apoftolis. Ete- nim cum multas perfecutiones obiiffet , & multa certaminum premia oftendiffet beatus Apoftolus Pauldb, fciens effe melius diffofoi EfiT effe tum Cbrtfio·, infert, fic dteit: In car- ne uutem permanere mugit neceffurium oropter. w. Conuderans enim non fuam', fed mul- torum utilitatem magis, ut falvi fierent , neccffarium exiftimavit, apud fratres mane- * re, fit eorum curam gerere: qui etiam vult eum, qui docet,. efle in doftrina exemplo fi- delibus. Unde qui incarcéré decertantes, mi- nifterio excTderunt, quamvis pugnam redin-

Canlcr cum MI narrationem Eptpbanii d< Meleiiaou harcf. 6t- n. & j Hjtrthtl^ul .·

tegrarint, ferrfus plane funt expertes. Quomodo enim id petunt quod fponte deferuorunt, cum eo tempore effe portent fritnbus tuis utiles? Quamdiu itaque firmi ftabilefque thanferynt, temerarii iiii aufus eis venia dab«tur. Quando autem Unfi funt, ut quiihtlte egerint, & feipfos dedecorarint, non poffunt amplius facra minifteria obire; & ideo magis curam gerant, quomodo in humilitate degant, a vana gloria certantes. Eis autem fufficit communio : quam ita placuit ftatui cum red©confiliodiligentique -cautione, duabus de caufis; tum ne videantur moleftia affici, * qui forti animo aggreifi funt indereverti: tum he aliqui e lapfis praetendant fe ex occafione pcenas animos defpondifle: quiB quidem plus quam omnes probrum & ignomimam habebunt : ficut ille qui fundamentum pofmt, & non potuit perficere. *Inceptent enim , inquit, omn rqu. p^fergredientur, ilcere: Htc hama capit adijic.irct* iT *non potuit (onfummare.*

Λ aanti* τα» «Ve/ÆijrJei. xJi γάρ αùrünv e xat-f , ιuνάμ^M niti αδιλφοΓ ttypvtrot £vaf & ^τv{ φ ixntrot «>- iΓ'ζ.' «ντῳν^«ξ«. en b,"'»»» << » « χαμ}M0/,_ *xm ιαuαvτΜ λ&τ*ργ*ιv· in φροvτιζόru<r«v μάλλov ce ταχοοοφρόσ-αώ» »«fc iχηλivouαι xaixràfjfyjot vi)f xc>oA£/«f · άρχ£ γάρ αuηT à xwxw/a μη htretrtaK xü oiχ^β^α? χάρo άμφόπρov γηομΰβη * «vα μη 3óζωβ-< λvτ«<θβ« βiα wSpatcwftfyjoi m emù^C* αvαλuτoύ , xJ ΐvα μή Ttvfg ixxtaivης, <oρoφαα/ζβvτ«/ αί ίfà t Ui αφoρμΐώ tîc ΐτιτιμιαχ .άτίχΛίνωμ^ΰα * e d T/vrfXλ/ov oiχάvτuv Ôvh J®- ιξ8βτ, tun txiivoy TO η ^κ^Λ Aιμiλιov, £ μή iγύααπα ικηλiται' ydp $W/ xatmi« ταφατορ&oμύμoι ΐμταί- & Xt ^,f» ?J β , Σ; ** *7 *XTt^<<raw' ; ,

C a n o ft XI.

K»«y td.

De bit qui w'eruàt^ tniitvno.

* Primi enim , qui m perfccutionis fervore profilierunt, judicum tribunal circumftantes, & iânâos martyres, qui ad braxium fupernx vocationis feftinabant, afficientes ; honetta æmulatione incitati, feipibs ad hoc tradiderunt, magna ufi libertate; maxime cum viderent cos qui deciperentur & caderent : propter quos ipfi ferventes intrinfecus, Ôc cuafi excitati claffico ad debellandum fuperbientem adyerfarium , ad id contendebant, ne fibi prudens effe videretur in his , in quibus calliditate inferior fuit: fiquidem ignorat viâum fe ab iis qui fortiter tulerunt fçuticarnm flagellorumque tormenta , & gladii aciem, & ignis uftulationem, & aquarum immerfiones. Qui vero fideles fataqunt, preces & oblecranones fieri, five pro iis qui in cullodia male habiti funt, & a famede fiti proditi ; vsl pro iis qui extra cuftodiam fcuticis & flagellis in judicio torti funt , poftea autem a carnis imbecillitate vidi fuere ; his D aqtium eff annuere. Compati enim & condolere lugentibus ac mœrentibus , pro his qui in certamine victi funt magnis maligni da> monis viribus: hoc eft, pro parentibus , vel fratribus, liberifve, nemini quidquam nocet. Simus enim etiam propter aliorum fidem quofdam effe Dei bonitatem affecutos, & in peccatorum remiflione, & corports fanitate , & mortuorum relurrcdione . Memores itaque multorum laborum, & inifenarum quas pro Chrifti nomine fuftinuerunt; cum ipfi etiam refiviierrnt , defleantqqe quod a f? fadum eft per deceptionem , in corpons afflidione & mortificatione , cum & fe praeterea teftentur in vita civilem omnem abjeciffe adminiftratio- E nem: fimul oremus & poftulemus pro eorum reconciliatione , aliaque qux congrua funt , per eum *qui eft nobn advocatus apud Fatremy propitiator pro peccatis noftri,.* Nam iT *fixais peccaverit* , inquit , *advocatum habemus apud* , *Jeftm Chriftum juftum* , *ipfe eft propitiatio pro peccatit noftrts,*

i. ?·-. . ».

Θ; yjp uffdnt παρατη^ήο-χvτκ çv nS βρήτμαιri t S διωγμέ, TfetfFtSns sis niixasiitny, iòi»-PeyT^ TäÇ JO*#5 «TMWTa!» s» τ» βραβM®* τηi «w* xAwwf, e# χηλώ τώζηλ^ ^Bpijuet iriïiJav iotunis &f τϊr»τβ>λΐΐ τη Tt»ppiyria. -χρύμBραι·, βλiΐηvτκ μάλiΓα rvi ύααβvρoμoήκ « ώτ·θφμ«MiA&« t<n#C» w' ΰMiχυμÒΐo/ χoτατολιμηο-α» W ϋηipatρδβov xj α'vTtxR/t^uov ισ-χΛAv sk τβη, ïvχ μή χλï δoχη α«ρ iάωτώ φρόvιμo. that iφ.oι χάπι τ«vκρ>Aαv fioÇû* àrràv, « xj iλάv-^etÿcv fairrw vtKÛfJfyjw ùτo ïUV. f^nepTtpv/TUv τύ τύν fa πρo» iÇ μαtiγαv βατάvχ . rliutt oξύτητα μαχλipoίζ, χ, τιί» χαταφλόξ?« τi τυpoi, κ} τη τύν υδoίτuv χατατovτύτHi ' xj Toiç xxm xtrtv ÙTf^vatiatv £χάi ititrtK yive•3-jtt, ijnt ùrip τύν do ψuλαχρ χχτκτιμωρη^oάτωv k; «poiώoμoAιv ΰπ· λ/μ» jÇ iιψη , ηη/ ύτip τύv iξ»θθ τή φυλαχχ txt' τβ ^txatsno/n χκτχβoισχviβ^O#τω> St» ξuτήρo» χ; μαπ'^" , ertpoy Sc ηττχcfruv ùwè τή «αθoΛπα; τήi aαρχoς, ifainit jπιviuα·«if συμτάχ^v ^ixp ›$ awaXj-wv η7 ‹'3uρoμ&ioι xi rtvotfatv ύτίp τύν CO ofaiivi ήττηθo'των ΰτo τή ηoXλή β/as τi χoιχoμηχήvα i^ιβoλB , r.-rot ΐπιp γoviόv ή αδiλφάv ή τiχvωv 8$cia eict! χαταβλατττΗ· Je-μ^υ ρ/oiρ x^iiinput Ttïtv α'χoλαύaavni; τιv« τή τβ Θλ άγα^ότηη , tnt η «φίαμαρτιών iC, fjfHa αώματoi, ›Ç ayaraaw yaiptav. μιμvημζήoι nivvv τύν τηT^uv αύτύν χαμάτuv ùv χτρoϋχiiΰi^χav & ovόμαtι τβ Xtirï χΐ π5v ταλαvtfl-μω», 8 μΐώαλλα μηα^vόvτμv βύτΐiv ›Ç ήτo^ι ρoμoήωv ii τiταραγμΟλov αύηTρ χατυ ατρo^oαiαv Ô cinvi^t xj vexponrre τϊ aoiμαη , tri η μαρτυρ^μoήυv άχoλιτ^.τωv ^oμαpατ άτ t J β/ρ> αuτώv* η vΛ,^oμiθα xi, 0ΐ>μχαραχαλ8/4υ ύτιp /λαστï atîτώv μ^ τώv αΐλωvκα^ηχάvτuv4j&t· τή^μoμαoαvτip ήμαv ταραχλήτα αβρό ηv τατΐρα /λααχoμαA τoΰi άμαρτiαα ήμΰv ' xj««v t h , γάρ φηατv * άμάρτη, παράχλημν ΐχoμ^u αoρo to τατiρα Γwmv Xesro'v I/qjqoy, oαΐη (λανμά tTiv ύτιp nSv αμαρτιώv ήμυv I Kα-

r Zuntra», & B*1ùu›oq videntur hunc locum perperam interpretari › & n' per». d« morte acci-*

* Sçilicec ii» de quibo» diflum eft Can. > h«c <ft, laid. ItahAwr.

A

Kvpwv iβ'-

T*c yàp I&ηάπ χρά τ» «ροοχλιi-«W euHkwonnrecm •Iytaal v»a «*rq$ χαχὑκ, •x KO <r*«b*** > «p S ·»*· Λμ » χρφβη* ὠτια*7«α», Fret μ>} τάο *entity* ζφΜ»ά&v q «xeAéfwn, *litip* «Khar χάπι arjpaàptaaff *ƶ* xrtronfxmn. **ri** *ta** λi** **yaw** τι *yàp* «fAww *βόδροατΦ**, Ζαν η i xdr-*μM* ϊλβvχφ&^τ), ·*Aὐ* I» ψο^ὡβiτϊ *{ι^vvθη à* «χολ/αγι; **£**, ori ϊ διώ«·3τ Θi*5 liAdCwr >$ *μαμ-μNηi * iφaγpβaî yàp* »</> iX<4»«» ΘiJ &AdCw-π , rd *àpytoja μκτήααγτι χ* xetmtocrtia-MtK*, *Xjft χαπφροήτατή* «υ^Ϊ, *orwxAxfwràr. η* ✻ T.'7 ✻ #« < ✻. > M ✻ i ✻ ✻

Ὑχ o *ifrO"* χλβτοί · "*w *, C* τβ« q.j ατο -ϊλνν *oatfyrvpnpi* τ« trifcam; «m IW· λ» *χ^Σιλα C* Θκσ*λβη'χ/ι txt* **m** *πολιηρχα μ£* ἳς *χλχαμοη* «roAuSearec. *μ£ γάp η *α· τνβαρησαι aùrùt* <oA«4^g' η *ηομα πιραξ/χι*™ οχλο» »Ϛ *τ* χολιπψχχ* , λββονπi, *φχαι*, τ» <χ«-yw r«p« *τα* r«ew<9H k Τρ AorrnSy, *àxtϊwa.9 aù-* tnc · *et fr aStApw £&ies fiff n>xrk c/fyχιμψαν* nrn n<ûXw >$ *nx Σίλαν fis Bippotav.*

Ktfrùr *ιγ'*·

O^ÛC* *àfr ntζ χβταλHψβT]* varnt i^t' τάν rite *avmtjay* Ks4 *ἀνβχνρήααα», ktr tyxxitâp vs w iiépw Μάνη xxntyt^cànjo* xJ *yàp* <ÿj c* *τ/* E ff'ew *àrri* Πβώλ« *atuniptrerav Ifiticy fti ti* **Orator** *A'eirapx* αιακχ^χμα* Π«ΰλβ *βχλομi-rx tîciA&w fis* **nr** *friper "fxti*t, *fraùnr xfiaarra* x} *p&wxramt* roMuè ô^Aw *tin* rfiù *9texiflver,,* ή Γαστ *lw ytropS/ln- ùx few aùnr oi* μ«θχή>/ , *tpivrir' ɨ fjiw efàa χάiτητ A'σπφ^ώ»* ô»nç *aZη5φ/λ·iv viμ^Aνηi xrpes tturir , τταp»χ«λ8v μ^ frreu tetunr fit* rè θiασοι*- *fi fr* t<ru^*>*:»Tt»tçf rwç MAtx£w<ii *Φρό-χικη* **ni** λ«^·»ττ cu-

· *ζvī β-ὐζi riiù own** lu^/iiij nyi *μη* « *rà ὐησν* ' *i>nt>pr*Aw*rar* χ, *neç)* τβ *itpèxtfnu* iÇS aroiOÀw», IliVs› /Br^Àx^ueri iâw «ç, φ(/λ«-*xitut, tÇ Îapxitâvrns ifrntptn n^xfrets tpxTivrtfr* •vλααтM'axzrw, ecowxTt *9uyûrr&' rx^f-tpo^* Îv»3c*t«î. *τύν I'e^aciew wt cxmi^lw atyyfà» xvert,* 9^voμ^ὐ*K> (pwt'r, *ιiμiρaζ tw* τûραχφ* «t oλiγo C» nie *srpartÛTwç'9 Tt ipx ɨ* Πι^oi *t-j^utn·* **H**-*pvi>K δi ï··ιζηττi(T« ejJw,* μη<£ρὼν} *armeras* TM φὑλχχαî, tx»XX-eco aray^^luïctr, *fr xt* eît-*μiβ.* «<τια τὖ Llc^v «rjwairwTvt · *i#μὐ ytip* »GM diJriç *iaραχότα τ» ytvoju^iw, nrwyfat,* ®" *κ*, r«v ru tu x«tS<a ni co BχθλΠ'μ, k, Co w«<n *ntf cf>ws eulrUt, e< tytwrtti*® or *yeniç aùrù»* rà *tat-u3ar,* αχφ anipr^ww *exo* **τi** *μτβιοόη* H'^wiot, δια το'</>'αώτî ζη«^4«o> <τ·λi«^α/ *c£\rxrtiert 9-xtp* ιζ euîri JMtr'c*ToA(tù α^iλβ *xueie,* , *iffri a'ρζβ/j^uor* Tortue *οτχυλ&ιτ χ# ὀξῖακ xtpere·μ/.αν,* χβτi *rbù ivixhvnr* τϊ *Λομαη?*, xaû«k *yiypumu.* mtAtroo ιὸ *Sropx* αντi, tu^îok *extî-X/Lorxr,* ὀξi«$ /o^wo^htetw. Sion «tn»» *γτύται* το

Canon XII.

Iis enim Oui pecuniam dederunt, ut ab i omnis improbitatis moleftia omni ex parte remoti client, crimen incendi non poteft. Damnum enim & jafturam pecuniarum fiiftinudrunt, ne aninua detrimento afficerentur, vel ipfam etiam perderentr quod alii propter turpe lucrum non fecerunt; quamvis Dominus dicat: *Quid enim prodeft bommi, fi univerfxm mundum lueretur, anima vero fua de trimentam patiatur?*, Λ rurfum ᵖ *Mn poteftis 1··. Deo fervire tT mammona*. In eo enim vifi fiint Deo fervire, quod oderunt› conculcarunt, B contempferuritque pecunias, & in eo comple yerunt quod .feriptum eft.· *Pretium redempti» Tn*, *vit anima divitia propria*. Nani in Aftibus Apoftolorum legimus eos, qui pro Paulo & Sih Thc/ïalonicas ad magiftratu trahebantur,

Apoilolorum legimus eos, qui pro Paulo & Thc/ïalonicas ad magiftratus trahebantur,

cum multis pecuniis fiiiffe dtnuffos. Poftquam enim ipfos propter nomen valde vexaflent, & multitudinem magiftr.uufqûe perturbaffent, *ab JjJone*, inquit, *tf reliquit fattfdatione accepta, eos dimiferuut. Fratrer autem noflu prottnut Paulum tT Silam miferunt jn Berrbatam.*

i'®*'- P·*»· I

lft lf

C

Canon XПI

Unde nec eos, qui omnia reliquerunt propter ialuCcm animx, de aeceflèrunt, licet acculare, tamnum aliis propter ipfos detentis. Nam dc Epnefi pro Paulo Cajum St Ariftar dium in ipeairq comprehenderunt una cum Paulo' peregrinantes, qui volebat populum adire; quoniam propter ipfum, qui perfuaferat, & multam turbam ad Diei cultum traduxèrat, /editio faâafuerat: *nonpermiferunt*, inquit **t** *difcipuli. Quidam autem & de Afiee printeptbitf, qui erant amici cjttr, mtjerunt ad eum^ ra^antei, ne ft daret tn theatrum*. Si qui **i**utem cum iis contendere perreierint, C qui attendunt dicenti: *Salva animam tuam, noli refptcere poft tergum:*. Petrusquoqu Apoftolorum princeps eis in mentem veniar, qui in cuftodiam erat couje&us, St traditus quatuor quaternionibus militum ad eum cuftodiendum: <J1U mm noâu fugiffèt, &· ex Jpdatorum manu fervatus effet, juflu Angcii **Domini,** *fyii»*, inquit, *dit, erat ntn partta turbatio inter militet, qitidnani faflam rffrt de Peirt. Herodei aiitem cam reqmfiffet eum, & non mveniffet, iwjutfitme fafla de caflodifoti, jnffit fuffotari*, proper quos nulla cuk>a in Petrum confertur. Licebat enim eis, illori-» ib quod faftum fuerat t effugere: ficut fit omnes infantes qui erant in Bethkem, & in Domnibus ejus finibus, fi fciviffear eorum parentes quod erat futurum, qui a crudeli homicida Herode fublati funt, ut unus qui ab eo querebatur infans periret, qui & ipfejuffii Angeli LMb- effugit,· qui celeriter jam ceperat tpolia velociter detrahere, <5(cito prar dari, fecundum appellationem nominis; quemadmodum feriptum eil; *Voca nomen ejur, ec-celera fpolia' detrahere, feflma pradan; qaia antequam ftiàt puer vocare .patrem Juum* iX *matrem fuam, auferet fortitudinem Damafci &*

!po-

r>« «nerr»· **»'

χ<7. ,,

cnt. *it*

χ#, ,,·

fpolta Samaria coram rege Affyriorstm. Magi ergout jam fpoliatt, infantem humiliter & fuPpliater adorant » fuos thefauros aperientes, & et offerentes, maxime opportuna & magmhca dona, «urum, A thus, fiĉ myrxham, «t regi, fic Deo, & homini: undead regem. Affyrium non amplius reverti voluerunt auxiJiante providentia. Refponfo autem, inquit, accepto ne redirent ad Heredem, per aliam viam reverji funt in regionem fuam. Unde videns crudelis Herodes, quoniam illttfut effet a. Magii, iratus eft valde. Et mittent, inquit., occidit omnes pueros, erant /n Betbleem, & m omnibus finibus ejut, « bimatu iT infra, fecundum tempus quod exquifierat a Magis. Cum quibus, fic alium prius natum infantem cum interfeâurus qujefr.iiTer, fit non invenillet, patrem ejus Zacchariam interfecit inter templum fic altare, cumeffup.iffet hîius eum matre Elilabeth. Quonommo pullo modo reprehenduntur.

A ταιίΐον χαλάν τχτίρα i μητφα, λXv/,ΓΠΟ Itu^uv Δαμα«B $ tti β-χiλα Σαμαρά Jam ΒαστλΖv A Σ

«HitoveirC. Tr'iTtz·, ... xuxaji ni raiéio/, «W>«mç tbç 9ηαvvpv αυτόvt »Ç iQfwçtpWTf; αυτψ »uiewnp« iÇ <ρ«τ«$iΓiρα 5J-px, γρvτov X//Λ»oy ›Ç ιτμvρ',ιχα, ύ^βαβ'Iλά ›$ Θi<3 χ; xv$f>ùirp' ®θθ ùuTt <βρ· τ» A'βTMOβv βασιλίχ τξ/»9ηβ·αv ύτo -ρίψαι, evjmpyqjfyioi ύζo τη ιβρovοία ' χρηματιστή., γάρφητι, mt 0-vχρ μηαιχχαμψαι αορo H'pôSliu, i/άλλη δi« αάηρρχααv η; rhsi χώραv αυτόv. ... iδώv ô «Z-... H'pwlrç ort cùiwa/χθη wrc nfy ... ώv ... arorcAac^ Φ^Λ, άvάλiχι m ... irx~èxi, rùi ό'Βηθ λH'μ, ' Є τχαιηΐ ÔW χύτη »»o JrfTÏi ›Ç xark-πρω, xcm) tw χρό-y»y è'y ûxfjfioxrt xapà nb μάγvv ' μ»& wv χϋ τ» tpi cure $>ηθύ tnpw wouiiov ζητηαα άχ®χτ«μαζ, ›Ç μη &ρώvt tiy xaripa αvτΰ Zarvatew ffoVÆe-f μ/-τϋξΐ' τ» vα» »Ç τβ Swiarniji, (κφυγόvη τβ τται-$·» μ£ τη μηξi EΆ/Γαβi^ · αφ' ώv όStμiαv μιμψη iχvώ.

Canon XIV.

n» n ro« St qui autem vnn multam & neceffitatem „ai]j tunt . quiqUf in ore frænurn, & vmcula acceperunt, c< propter bonam hdet affectionem luas quoque manus uri fortiter pertulerunt ad profanum faertheinm ipfis invitis addu&as, quemadmodum mihi fcripterunt ex cuHodia bcatitlrmi marry res de iis qui in Lybia, & alii etiam in ia.ciis conuninifin ta- ke, prrlcnim teihmomum reddentibus eo rum caufa aliis fratribus, potiunt etiam m facto minifterio inter conictlores' collocari; quippe qui :n multis tormentis mortificari fuerint, & non amplius potuerint vel loqui, vel dicere, vel moveri, ut reiillcrent iis qui vim inferebant; neque enim eorum improbitati atlcnft tunt Quemadmodum ergo a cummmiflris rurfum audisi, adnumerabitur inter contctTores, Clc quicumque iecundun^ Timotheum vitam inflituit, obediens ei quo-

». T···. 1. que qui dicit ¹ Scftare ju;iitiam, pietatem, fid'tn, caritatem, patientiam, manCuetudinem: ie>-ta ber.iim certamen fides, apprehende vitam a.ernam, tn qua vocatus et, ij conjefu, t-)nam con>e^nem coram multis teftibus.

Er τι.i βiχι raXAiu) tC. άvχγ^lω Tttiriv&ttrt9 ^χχμov λαβo. π, cv nJ ΓO/ΜτζιζI^μβ, tirtyM-ycсctii χαρττρ^ τη τη Ttffai, τιΐ χ«7-ρχ αιάτύv xxltfxt τρo^χγορ^ιαχι βiχοτπ nS elvitp^ ζη'μχτι· vα-χiρ vv i^ρχ^άvμoι oi «iti τηε φυλα-χηi τ&σ-μαχάζ&ι μάρτυρi tttpt ħ5 c#> Nι^ι,η^ xou enpot St' β-v>λMTBρ7β/'· α·ΐ'μμΜρτι>ριΐvη>v μχλκχ iÇ nJy «ïλvv α&Λφώv, Siutxrnu tevau CÙt τη λ^ταργΐχ τηχθοZπ cr πi όμoλoγχτuΐ< tii χ. oι' χαταv(χρ<ύ$ZΛη ov τιιΓ trotoati βαχτoivoii^ μvχΐτι c^i^ftroctTtÇ λχληα-χιη φ^iγ^χό^ou K XW1-θiααί (-ii τv ccvTifliuxi η7 ^ μχτΰύ βιαζoμαiκ ' »ès γάρ crL^xaTt^ctm τη βiiλι^χ χuτóv· vαtπρ 'v τaρα xi ^nTup^nSy ήχαvχ, τχ'λ& ταη^ΰ<τoιτχι τιΐ όμολογητχΐi. χ} τi oiτι w χχτύ Τφΐò-Qto.' -βoλ/τXiταζ, τ^θoμ^vo χ; αuτi τù τι, S/wxf SixauftriuZw, dCrt^Hav, «/fry, ixyet-nluj, iχoμovία, τρoύτχ^χv, ἠψvvίζ χόλov άγόvχ τη ττΐ^ιv, ΐαoιλχβi τη xîwtn ζαχ, kS iχλη^η, όμoλoγήα-χ τΐώ χχλiiu oμoλoγiα» Zvó-χχιov πoΐλόv μαρτύρωv.

Canon XV.

' Kαvώv tt. I

D« i«j«n<is e-rtorum Non reprehendet nos quifquain quartam ftt fcxtam feriam obtenantes, tn quibus nos jejunare fecundum traditionem cum ratione praricptum eft: quartam quidem propter initum a Judaeis counlium de proditione Domini: fextam autem, quod ipie pro nobis paffus tu. Diem ve.ro domini.um I.rtitia· diem agimus, quod 111 eo reiunevit, in quo nec genua quidem fteftere accepimus

Oύχ (γχχλiβ·» τι ημ7v -χχρχτ^ρoυμiυioΛ η~ T^α xJ Ttapas-x/lûi, "cv «α ήμiv χχ-τύ TapàioTty <£λόγω *' ττρoα-iττrχκη · τiλύ μ£4 ^yoip siFaSa Sià τi Q^uo/₂^uov συμβύλιov ύχo τóv leSaw»;·, ïττi τη πρo^oτία τβ Xfg/B, τiα St ttx~pn^x-fLw, * ^χρμoτoΛiχ ùfjfpav «yoμ8μ, Six Mo ni avatra-τα cr cfori, cv ή bSï pourra χλîvM ƷeewGriw

No-

ι In MT Reg. vojS- priefifirur hi.· truli» huit Cun >ni »· e^'-C ·< r·' ><'» re~ e'j τ» Π·χ·. HarJuluur.
/ E» MS. Re?· veil & »!"S, 111 Imus tcgeicius. AC ûipplentijs e1, -,'<·'»»·«.. tA- ,»» τ.τ^·/».... t4m
•«foenc '.u, a.· τi -.-..j.'.,, «μ., τ«.)«t «if , χ,. r ‹ſη; Ct-. A pud BalùtTionciu legitur > IU el WiKf'AU »r« ·«»!.{ ivif tt' Hardulnut,

NOTA

Ss»'jktmi Biwri.

λ et»»»" Pt*.) Patra· Alaxaadrlau· apitcopai , A qui " Throne apifcopo, ta hacella fuWato, la epiCco- j»» fnbrontus afi , aano Gkriftl Mti joo. dlrario· lipfcrn» «·<·* raidMM, pro rondifUni cujufqoe di- rarC· »aln«rtba· ^lrarf» «Mdicamnt* adhib*» , h*Ce* tteol·· ferinfit » 4M* «krcruni Mftanun m«B^r»l>rtea» aotitiatut qua U iUi« accipitur, aJuraium ptlk&pfctum for· «lifllauaHMt fi ia fuo loco ipfi» conciliis infer·»- sur · font aaïai ornai txctpiioa· di|al£ma a patr'bus prafertim orlratalibu» caanita, «fis roospt· atqataprobâta. Volcas Uirar eigUaatiffaMi· paftor gragi utIlIf- fine, k ftpieatlfim· owfalnmfc poΓpoβüβ, r«gnU» prafcripfit. aua iwn tMtw W·· parlent·» , ww «tUiu norumdtnt reeeptarw *µ µ »|»· «(paftorM inrar> mirent, ut ipfi rdnürue, qid , qualm » fc qua'ration· recipiendi flat. UU *·*<» raèeptl, qua· tega» obl«t»»re dabcant* apart· cofnofcaat.

FiNIS' T0Mi PR.IMI.